A
5
34

4.a.5–19

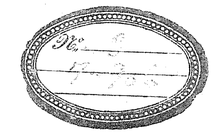

2 400 40 Dahla MADE IN SPAIN

A
5
34

4.a.5_19

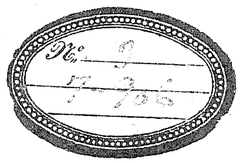

R. 3250

Super Matthei Euangeliare postilla Alberti magni

Opus preclarissimum postillaꝝ diui Alberti Magni Ratisponeñ dum vixit Ep̄i: summi et incomparabilis Theologi: sup̄ Quattuor Euāgelia: mltis retro annis a doctis oībus: maxime Vo a seminiuerbijs religiosis pariter et secularibus desideratissime expectatū: ac iā demū grandi labore et impēsa Doctorū: Licentiatorū sacre theologie et Magistroꝝ: gymnasium quod Bursam Laurentij vocant in florenti studio Coloniēsi regentium emendatum: et in lucem editum.

Registrũ super Mattheũ

Incipit Tabula in Postillã Venerabilis domini Alberti Doctoris magni super Euangeliũ beati Matthei: continens puncta ꝑncipalia: et precipue circa expositionem notanda: iam ꝟm sensum litteralez: modo Allegoricum: nunc Tropologicum: plerũqꝫ etiam Anagogicum: vt siue quiete ꝯtemplationis oblectãs: siue etiam ꝑdicans populo: aut collationẽ faciẽs pro clero: quouis deniqꝫ modo alio ecclesiasticis ac scholasticis exercitijs sacre fidei doctrine incũbens: quilibet materiã suo proposito seruientem offendat. Et vt facilius cuiqꝫ quod optat occurrat Considerandum est: ꝙ Capitula euangelij Matthei (que numero sũt vigintiocto) distinguunt̃ per lr̃as alphabeti. Etsi iuxta materie extẽsionem plura requirunt̃ alphabeta: tunc littere ꝑmi alphabeti simpliciter sine addito signant̃. et sequentium alphabetoꝝ litere signant̃ cum ciphra notãte quotam alphabeti: Sic vicꝫ Si sit vnum siue sint plura: primũ semꝑ notatur hoc modo: capitulo ꝑmo A. ca. ij. B. ca. iij. A. vel B. vel C. ꝛc. Si ꝟo sint littere secũdi alphabeti: sic reperies signatas: ca. j. A 2. ca. ij. B 2. ca. iij. A 2. B 2. C 2. Et sic de alijs. Si tertium ponat̃ alphabetũ: signant̃ littere hoc modo: ca. j. A 3. B 3. C 3. et sic de alijs: ꝓut apparet in marginibus signatuꝫ. Nota etiã ꝙ circa initium cuiuslibꝫ capl'i sine alphabetũ vl' alphabeta capl'i ꝑcedẽtis in finem sint ꝑducta: siue non: semꝑ incipitur nouuꝫ alphabetũ. Primo ergo notatur semꝑ quota capituli: puta capitl'o. j ij. iij. iiij. vel. v. ꝛc. Si etiam littera cum quota concordaret: hec seruatur differentia ꝙ quota capitl'i est parua. ꝛ littera magna: vicꝫ capitulo v: habet̃ sic: ca. v. U. vl' decimo x: habet̃ sic: x. X. Et sicut ꝓcessus est in hac Tabula seruat⁹: Ita ꝑ omnia similiter seruat̃ in tabulã suꝑ Lucam collectam.

Ablutio corporis

a nihil penitus confert ad mundiciã mẽtis. Capitulo. xv. littera E

Abnegare quomodo oporteat seipm̃ qui vult venire ad christũ ca. xvj. L

Abraam ꝛ Dauid in genealogia chr̃i ꝑmittuntur quare: vide ca. j. E

Abbreuiatũ verbum quõ dñs fecit super terram nota ca. j. R

Abscõdit de⁹ hec a sapientibꝫ ca. xj. M

Absoluit deus: absoluit sacerdos quomõ differẽter: vide xvj. J

Absolutio Utrum ꝑcedat ligationem sacerdotis vide xvj. J

Abstinendũ tẽpore ieiunij a quibꝫ sit: et quare etiã non a vino: et q̃re species admittant̃ ca. vj. B 3

Abundantia cordis quomodo loquatur homo: Uide ca. xij. N

Accessit diabolus chr̃m in tentando differẽter q̃ꝫ nos accedat ca. iiij. B

Acceptio sonat consensum ca. xiij. M

Accidentia quare maneant in sacramẽto Eucharistie ca. xxvj. B

Accidentia lꝫ non efficiant corpus christi: tñ sũt de essentia sacramenti. ca. xxvj. B

Accipe quõ ammonet angelus Joseph: cũ tñ ꝑus acceꝑat. et ẽ solutio argumenti ca. j. Z

Actus humane necessitatis et ꝑfectionis qui sint: et qui non ca. vj. S. 2

Acus foramen portule parue in muro hierusalẽ dicebatur ca. xix. ꝯ

Adam si in sil'itudĩe dei incorruptus ꝑstitisset ad sil'itudinẽ illam oẽs genuisset In ꝓlogo B

Adã nomẽ veri patris amisit: et nomen corruptoris obtinuit In ꝓlogo B

Adimplet̃ aliq̃d et qñ implet̃ ca. ij. P

Adiutoria tria contra tres infirmitates ca. vj. E 3

Admonit⁹ q̃re d̃r Joseph ca. ij. X

Adoptant̃ oẽs alij in dei filio: vide ca. xvj. E

Adueniat regnum tuum dicit. et non: veniam⁹ ad regnum. ca. vj. H 2

Aduenit regnũ regni dei quõ: vide ca. vj. H 2

Aduentum dñi ꝑmũ in galileam tres euangeliste omittunt: sed solus Joannes qui vltimo scripsit ponit ca. iiij. N

Aduẽtus antichr̃i signa duo sunt. ca. xxiiij. J ꝛ K

Adulterans mulier q̃ttuor ꝑctã cõmittit. c. v. T 2

Adultera qñ dimitti põt: et qñ nõ. xix. B

Adulteriũ nominat̃ fornicatio q̃re ca. v. T 2

Affectũ carnalem nõ esse ꝑponendũ spirituali operi: Innuit ca. xij. T

Affectus malos nõ sꝑ diabolus immittit. ca. xv. E

Affligent in inferno calor ꝛ frigus non in rõne q̃litatum elementaliũ ca. viij. J

Agar aduena interpretatur ꝛ significat: vide in ꝓlogo B

Agens negocia eorum quibus tenet̃ ille qui illicite accipit potest accipe ab eis victum in stipendium necessitatis ca. viij. F

Ager est mundus. ca. xiij. J

Agri fundus quõ debeat esse disposit⁹ ca. xiij. D

Ager cordis notat optimā exercitationem per disciplinam. ca.xiij. M
Ager est hic mundus ab agēdo dict⁹. ca.xiij. Q
Ager est cor humanū. ca.xiij. R
Ager dicit mundus: ecclesia ꝛc. ca.xxiij. Q
Ager quem emerunt pro pecunia a Juda recepta quomō vocet, et de prophetia que allegat que non inueniri ꝺr: vide xxvij. L
Agere ꝛ facere quō differunt xxv. D
Agi et duci quō differāt: vide ca.iiij. A
Agilitatis dotē dñm assumpsisse quando ambulauit super mare salsum ca.xiij. J
Agricole rustici sunt ꝛ indispositi ad ꝟtutē. ca.xxj.
Agricultura ꝓcipuū est in quo laborat humana necessitas (D ca.xxij. L
Alleluia que pars sit: vide ca.v. Z
Altare materiale: spirituale: et allegorice dicitur fides. ca.j. D 2
Altaria quare deteguntur in die cene. ca.xxvj. G
Altum aliquid omnes dixerūt in christo: vide q̄ tuplex altum ca.xvj. L
Altus status q̄ nō sanctificet notat ca.x. B
Ambitio cōiuncta gule: cōiūcta superbie: fauori populari: coniuncta laudi xxiij. B
Ambitio q̄d sit: vide Jbidem
Ambulo dicit ab am. i. circū ꝛ bulo. ca.xij. S
Ambulatio Jesu sup mare quale miraculū: quomodo differat ab ipsius Helie et Helisei: vide ca.xiij. J
Amen que pars: et cuius lingue vocabulū: vide
Amen subiungitur orationi dominice quare (v. Z ca.vj. O 3
Amicicia ista duobꝰ modis determiata ē ca.x. S
Ammiratio q̄d sit. ca.vij. Z
Ammiratio est initium omnis inquisitionis veritatis ca.vij. Z
Ammiratio in chīo quō fuerit viij. D
Ammiratio licz non sit fides: tamen ducit ad fidē (viij. S
Amor duplex: amicicie: et concupiscentie ca.v. B 3
Amor: dilectio: charitas differunt. Jbidē, et etiam capitulo. xxij. L
Amor christi q̄ sit ꝓponendus amori suiipsius tangit ca.x. I
Anathor interpretat sub obediētia. ca.xiij. R
Ancilla vnde dicat: vide ca.j. O
Andreas fortis vel virilis interpꝛat ca.iiij. Q
Andreas ꝛ Petrus per vocati sūt a dño. ca.iiij. R
Angaria quid sit: et quomodo differt a peranga/ria: vide ca.xxvij. B
Angaria est coactio ad seruilia opa ꝛc. ca.v. D 3
Angelus nuncius interpꝛat ca.j. U
Angelus dñi verax est: sed sathana mēdax. Jbidē
Angelus quare non Joseph instruxit anteq̄ veniret in agoniam dubij ca.j. ꝛ
Angelus dicit Joseph: Accipe puerū. et non ꝺr: tuum: quare ca.ij. N
Angelis suis mādauit de te. In ista scriptura tria dicuntur ca.iiij. K
Angelos chīs ad custodiā nō habuit Jbidē
Angelox per participationem quomodo militux aciem adquiramus: vide vj. F 2
Angelox custodiam q̄ habēt anime est magna ꝺignitas ca.iiij. M
Angelum custodem deputatum habet quelibet anima. ca.xviij. D
Angelus est idē q̄ nuncius xxviij. B
Angelum vnū Matheus: Joānes duos descendisse dicit: concordia ponit ca.xxviij. B
Angustia duplex bona ꝛ mala ca.xv. F
Aniax magna est dignitas q̄ hūt angelox custodiam. ca.iiij. M. et ca.xvij. D
Ania iusti est sedes sapientie ca.v. Z 2
Ania ꝺr ab anialitate ꝛ ab animeitate. ca.vj. S 3
Animā quomodo perdere debeamus vt eam saluemus ca.xvj. L
Animus quō est ꝓfectus: et quō est ordinator totius vite: vide ca. v. L
Anial monstruosum ꝺr: pozcus quare viij. X
Animales ꝛ terreni fiunt illi ca.xj. O
Anna extrib⁹ viris pepi ꝛtres Marias x. B
Annis septē ꝓmānsit iesus in Egypto ca.ij. P
Annozum septem fuit Jesus quando redijt ex Egypto ca.iij. A
Annozum triginta fuit Jesus quando baptizat⁹ fuit. ca.iij. A
Anno quo christus sit a magis adoratus: baptizatus: conuertit aquam in vinum: saciauit q̄ mīlia: Joannes fuit incarcerat⁹ ꝛc. vide. ca.
Antichristus maxime regnabit in Judea (iij. M ca.xxiij. G
Antichristi ꝓsecutio durabit tribus annis cū dimidio. ca.xxiij. D
Antichristi tēpore tribulatio magna erit propter tria ca.xxiij. D
Antichꝛs significat q̄ bestiam. Jbidem
Antichꝛi aduent⁹ signa duo sunt xxiij. J et K
Antichristus habebit aliquos sequaces heremitice viuentes quare xxiij. J
Antelucanū noctis q̄d sit xiij. J
Antidota salutis tria ponit propter tres opationes demonum xj. D
Antiquum q̄d dicat ca.v. L 2
Apex et Jota quomodo differant: et quid significent. ca.v. ꝛ
Apl̄oꝝ vocatiōes quō figurate sūt: vide ca.iiij. S
Apl̄oꝝ plura dicta inueniunt in q̄busdā libris ce nobitarum ca.ij. F 2
Apl̄i sunt duodecim: et hoc cōueniēter ca.x. lra A
Apostoloꝝ duodecim figure q̄tum ad ea que eis cōueniunt Jbidem
Apostolus ꝓim⁹ dignitate: non vocatione: Si/mon Petr⁹ x. lra B
Apl̄oꝝ ordo quoꝝ lz Petrus sit prim⁹: tn̄ Andreas secundus: nec Philipp⁹ tertius ꝛc. q̄re. Jbidē.
Apl̄os enumerando euangeliste diuersimode numerant: rōnem hui⁹ vide ca.x. B
Apostoli qui fuerunt fratres: nota de hoc versus
Apostolos misit dnmin⁹ prima mīsi/ (Jbidem sione solū predicare iudeis ꝓter tres cās. x. L
Apostoloꝝ missio significata est in Joseph missione ad fratres x. lra K
Apostoloꝝ parcitas in cibo ꝛ duricia victꝰ notat in hoc vide xiij. F

Apostoli quō putauerunt christum ambulantez sup mare phantasma. xiij. J
Apl̄i quomō fuerunt increduli xvij. F
Apostolos nō habuisse fidē q̄ mōtes nō eradicarunt arguit ꝛ soluit xxj. J
Apostole apl̄oꝝ facte sunt mlieres. xxviij. L
Apostolice vite austeritas notat in hoc xj. A
Apparuisse debuisset dominꝰ per seipsum Joseph et nō angelus arguit ꝛ soluit ca.j. U
Apparere, ꝓprie que dicantur. ca.j. X
Apparitionū in somnis quedam fit in somnijs: q̄dam non ꝛc. vide ca.j. ꝓ
Apparitio Joseph in somnis q̄lis fuerit: vide Jbiō
Apparitio facta pastoribꝰ de puero nato ꝓmittit a Mattheo quare ca.ij. A
Apparere voluit Jesus post resurrectionē discipulis in galilea quare. xxviij. L. ꝛ lra B
Apparuit dominus quinquies ipso die resurrectionis xxviij. L
Appariciones septem facte sunt anteq̄ in Galilea Jesus videretur Jbidē
Apparet christus mltiplici generi hoim xxviij. N
Appetitus nimius mundicie corpis: sordes induit mentis ca.xv. L
Appetitū ꝑncipatus interdicit dominus ꝛ suadet actū hūilitat⁹ ꝛ vtilitatis. ca.xxiij. B
Aque quō habeant vim regenerativam ex contactu chīi: vide ca.iij. M
Aque quantum debeat vino misceri in calice: et quare xxvj. N
Arbori comparat Joannes baptista condemnandos ca.iij. J
Arbor duplici causa excidit Jbidē
Arbor bona dicit delectabilis ꝛ salutaris ꝛ vtilis in fructu vij. R
Arbor quedam est mala: q̄dam inutilis. Jbidē
Arbor vocatur bona liberū arbitriū Jbidē
Arbor bona nō potest malos fructus quomodo: vide Jbidem
Arbozis ꝑcisio est ꝑcisio ab ecclesia Jbidem
Arbor que bona et que mala: vide ca.xij. N
Arbor: frutex: herba: olus: germen differunt etiaz in eadem specie plantre. xij. N
Area est ecclesia ca.iij. Z
Arena vocat congeries peccantiū ca.vij. ꝓ
Arguit cōtra titulū libri Matthei ca.j. A
Arguitur cōtra vltimam quaterdenā genealogie christi ca.j. Z
Arguitur cōtra hoc q̄ dicit: Mathan genuit Jacob ca.j. M
Arguitur contra genealogiam ex (cob
boc q̄ pater chīi Joseph nō fuit. Jbidem
Arguitur cōtra hoc q̄ dicit: anteq̄ conuenirēt inuenta est in vtero habens. ca.j. Q
Arguit q̄ Joseph nō fuerit iustus ca.j. S
Arguit q̄ dñs ꝓ seipm debet apparuisse Joseph ꝛ non angelus ca.j. U
Arguit contra hoc q̄ dicitur Bethleem nequaq̄ minima ca.ij. G
Arguunt sacerdotes ꝛ scribe quos Herodes ꝓnatū regem. et hoc ex tribus. ca.ij. G
Arguit q̄ magi non intrauerint domū ca.ij. K
Arguitur non conuenire cum ꝓioribus cum discit q̄ manssit in Egypto vsq̄ post obitum Herodis: et soluitur ca.ij. ꝓ
Arguit contra hoc q̄ dicitur Rachel plorans filios suos. ca.ij. S
Arguit falsum esse Joannē baptizasse igni. iij. L
Arguitur Joannē nō debuisse recusare baptizare christum. ca.iij. N
Arguitur contra hoc q̄ dicit: vt tentaretur a diabolo ca.iiij. L
Arguit contra hoc q̄ dicit nos nō debere nobis facere occasiōes tentatiōis Jbidem
Arguit q̄ nemo tentet a deo ca.iij. L
Arguit cōtra hoc q̄ dicit Matthe⁹ q̄ vocauit duos fratres Petrū ꝛ Andreā ca.iij. R
Arguit q̄ filij Zebedei non debuissent reliquisse patrem. ca.iiij. S
Arguitur q̄ non sit sermo christi factus in monte ꝛ soluitur ca.v. A
Arguitur q̄ qui ꝓsecutionem non patiuntur dicit beatos. ca.v. Q
Arguit contra hoc q̄ dicit Nō veni soluere leges aut prophetas. ca.v. X
Arguitur contra hoc q̄ dicit se venisse ad implere legem eo q̄ non addit ꝓphetas ca.v. ꝓ
Arguit q̄ dicēs cum causa fratri suo racha ꝛc. nō corrigat. et soluit ca.v. L 2
Arguit q̄ chīs incōuenīēter dicat malo nō esse resistendū: ꝛ soluit ca.v. A 3
Arguit q̄ christus non ꝑbuit maxillam alteram ꝓcutienti Jbidem
Arguitur q̄ elemosyna sit semper danda: et soluit
Arguitur q̄ christus possit dici fi (tur. ca.vj. B lius noster ca.vj. ꝓ
Arguitur q̄ debeat dici: pater mi vel meus: et non pater noster ca.vj. R
Arguit contra petitionē Panē nostr⁹ q̄tidianum q̄ non sit sufficiens ca.vj. R 2
Arguit q̄ nihil sit petendum Jbidem
Arguit q̄ debeam⁹ petere: Panē tuum da nob. ꝛ non nostr⁹ ca.vj. S 2
Arguitur contra hoc q̄ dicitur q̄ non debeamus petere panem annuum vel mēsurnū: sed quotidianum ca.vj. U 2
Arguitur q̄ deus neminē inducat in tentationez.
Arguitur Melius diceret: ne (ca.vj. ꝛ 2
nos ꝓmittas in tentationem: q̄ Nenos ducas in tentationem. Jbidem
Arguit q̄ plures deberent poni petitiones q̄ illa Sed libera nos a malo ca.vj. L 3
Arguit pluribus medijs cōtra hoc q̄ ꝺr: sed libera nos a malo. ca.vj. L 3
Arguit q̄ dimittendo ꝓmo: pater celestis ꝓpter hoc non dimittat nobis ca.vj. F
Arguit contra hoc q̄ dicitur: nemo potest duobꝰ dñis seruire ca.vj. P 3
Arguit q̄ diabolus possit esse dominꝰ hominis et soluitur ca.vj. R 3
Arguit q̄ sollicitudo nō interdicat. vj. S 3
Arguitur q̄ deus non prouideat necessaria hominibus. ca.vj. Y 3
Arguit contra hoc q̄ dicit Nolite iudicare ꝛ non iudicabimi ca.vij. B

Registrū Postille Alberti magni super Mattheū

Arguit contra boc q̄ dicitur Attendite a falsis p/pheris ca.vij.D
Arguitur cōtra boc q̄ dicit Non potest arbor bo/na malos fructꝰ facere vij.R
Arguitur cōtra boc q̄ dicit: Nunq̄ noui vos.ca.
Arguitur contra boc q̄ dicit Discu/te à me (vij.U Jbidem
Arguitur contra boc q̄ dicit turbas ammiratas fuisse ca.vij.Z
Arguit q̄ non fuerit conueniens christum tange/re leprosum. ca.viij.L
Arguit q̄ leprosus curatus non paruerit p̄cepto eoq̄ cepit diffamare ꝛ p̄dicare. viij.D
Arguitur q̄ male dicitur q̄ Centurio accessit ad Jesum viij.E
Arguit dñs dixit se venturum ad seruum Centu/rionis ꝛ non venit viij.F
Arguit contra boc q̄ dicitur: Audiens Jesus am/miratus est. viij.D
Arguit contra boc q̄ dicit Non inueni tantam fi/dem in israel viij.D
Arguitur contra boc q̄ dicit fletū in inferno. viij.J
Arguit q̄ in inferno non sit calor ꝛ frigꝰ Jbidē
Arguitur contra ordinē illoꝝ miraculoꝝ viij.K
Arguitur q̄ nemo possit esse obsessus a diabolo.
Arguit q̄ dominꝰ fecisset miracu/la ista absens. (viij.L viij.L
Arguit contra boc q̄ dicit duos demoniacos oc/currisse dño. Jbidē
Arguitur contra boc ꝺ̄ q̄ Lapbarnaū fuerit ciui/tas christi ix.A
Arguitur contra boc q̄ dicitur: Non veni vocare iustos ix.B
Arguitur contra ordinem miraculorum et solu/itur ca.ix.K
Arguitur q̄ male dicatur: Filia mea defuncta est. capitulo ix.K
Arguit q̄ ceci illuminati fecerunt contra inhibi/tionem. ix.O
Arguit contra boc q̄ dicit Tolerabilius erit terre Sodomoꝝ ca.x.J
Arguitur contra boc q̄ dicit de cura dei de passe/ribus. ca.x.K
Arguit de boc q̄ dicit Capilli capitis vestri nume/rati sunt x.K
Arguit contra hoc q̄ dicit: nolite arbitrari q̄ veni pacem mittere in terra x.S
Arguitur Joannem nō esse ꝓphetam ca.xj.E
Arguitur Joannē male nominari Heliam. ca.xj.
Arguitur sabbatū non violari per ope/ra templi (F xij.L
Arguitur contra boc q̄ dicit granum sinapis mi/nimum. ca.xiij.M
Arguit q̄ Judei non dixerint christum filium Da/uid: et solui xiij.X
Arguitur q̄ peccata semel dimissa redeant post la/psum. ca.xviij.L
Arguitur apostolos non habuisse fidem qꝝ mon/tes non eradicauerunt ca.xxj.J
Arguunt quidam dñm tanq̄ physice disputatio/nis ignarum. ca.xv.E
Argumentū ab auctoritate in euangelio est infalli/bile quare Jn plogo B
Argumenta per ordinem ponuntur de boc q̄ Jo/seph ponitur in genealogia christi: cum tū non sit pater eius. ca.j.M
Aridam manū habēs ꝛ curatus a domino cemē/tarius fuit. xij.D
Ariolus: incantator: magus: matematicus ꝛc. dic/ferunt. ca.ij.B
Aristocratia dicitur potestas talium. et ꝺ̄ ab aris/qd̄ est virtus ca.vj.L2
Aristocratiam spiritualem quomodo habemus.
Arma exercere ornamentis et cur/sibus equorum et talis erat vnum officium mi/litum. (ca.vj.F2 vj.E2
Arma quibus roborabatur regnum spirituale: vi/de capso vj.E2
Arma ista sunt solertie ꝛ audacie obuiandi tenta/mentis diaboli Jbidem
Arundo non fuit Joannes. xj.D
Arundinis ꝓprietates vide Jbidem
Arundo q̄ssata cor fuit Judeorum xij.B
Ascendit christus in montem: docens nos ascēde/re per verbum suum. ca.v.A
Ascensionibus suis christus nostras ascensiones disposuit viij.O
Ascendere nos fecit christus via passionis sue de virtute in ⁊ rtutem. ca.xx.D
Aser beatus interpretat ꝛ significat ca.ij.A
Asina alligata cum pullo moralizantur. xxj.B
Asine lac valet ptbisi/ quare: vide xxj.B
Asini ꝓprietates que sint. Jbidem
Asini plus valent in petrosis q̄ equi. ca.xxj.B
Asine pullus quomodo dicitur fuisse cum ea: cū tamen Marci.xj. dicatur stetisse ante ianuam Jbidem.
Asinam ꝛ pullum verū q̄ fecit adduci quare: cum tamen non sedit super vtrunq̄ q̄re ca.xxj.E
Assumpsit diabolus christum in sanctam ciuita/tem: vide an portando vel ducēdo. ca.iij.J
Attendite a falsis ꝓphetis arguit contra ꝛ nota/tur q̄tuplex ꝓbra. ca.vij.O
Auarus quare ieiunet vj.J3
Auaris maledicit christus xxiij.F
Audire non potest pater celestis contra quem cla/met alius ca.vj.F3
Audiens Jesus Centurionē miratus est: arguit/tur contra. ca.viij.D
Augustini glosa de Resurrectione ꝛ apparitioib⁹ cōmendatur ca.xxviij.E
Auris triplex notat. ca.vij.X
Aurum obtulerūt magi in signum regalis digni/tatis ca.ij.Z
Aurū possidere interdicitur doctoribus christia/ne religionis: non tñ vsus. ca.x.F
Aurus per: incantator: ariolus: magus: matema/ticus differunt ca.ij.B
Austeritas vite apostolice notatur in boc. ca.xij.
Auctoritatem euangelice veritatis omni/bus humanis esse anteponendam determinat capitulo (A xv.B.Z B
Auctoritas predicandi est ex missione, capo. x. lit/tera E

Azymo in pane quare conficimus. ca.xxvj.D

b Abylon quomodo diuidat in tres partes Uide ca.vij.Y
Baculum in manib⁹ tollere q̄d sit. ca.x.H
Baptizasse Joannē igne falsum esse arguit ꝛ solu/itur ca.iij.Z
Baptizari christus q̄re voluit ca.iij.M
Baptizare chr̄m Joānes non debuit recusare ar guitur ꝛ soluitur ca.iij.N
Baptizatus chr̄s statim ascendit significat quid: vide ca.iij.B
Baptismatis doctrina q̄tum ad id qō vult inue/nire in baptizando ca.iij.B
Baptismaꝝ figura ponit ca.iij.F
Baptisma chr̄i ꝺ̄ omne baptisma in q̄ chr̄i gratia lauat interius ca.iij.F
Baptismaꝝ Joannis finis ponit ca.iij.K
Baptismꝰ in se tria habet. ca.iij.A
Baptismus christi quomodo requirat peniten/tiam: vide iij.F
Baptismus Joannis verū conferebat gratiā vel non. Jbidem
Baptismus Joannis nullam conferebat gratiā: et huius sunt tres cause Jbidem
Baptismi christi efficacia in comparatione bapti/smi Joannis. ca.iij.Z
Baptismi formā nulli licet mutare ca.xxviij.J
Baptiste Joannis cōmendatio ponit ca.iij.L
Baptista q̄re dicebat Joannes a baptismate suo non aūt Petrus vel Paulus ca.iij.F
Bariona filius columbe interpretatur. et quis sit Uide ca.xvj.F
Beatitudo quomodo differat a felicitate ꝛ virtu/te: Uide ca.v.L
Beatitudo potius est status pfectionis q̄ actꝰ vel operatio ca.v.L
Beatitudinis definitio declarat Jbidem
Beatitudo quō sit status in optimo Jbidem
Beatitudines mltiplicant a domino fm status optimos. Jbidem
Beatitudine in qualibet a Matheo inducta cō/siderant tria. ca.v.T
Beatitudo que consistit in abdicatione rerū: statꝰ altissimus est ca.v.D
Beatitudo secunda ponitur cum dicit: Beati mi/tes. ca.v.F
Beatitudo tertia: beati qui lu/gent: tangit (ges. ca.v.D
Beatitudo quarta: beati qui esuriunt ꝛ sitiūt iu/sticiam. ca.v.J
Beatitudo quinta: bti misericordes. ca.v.K
Beatitudo sexta: beati mūdo corde ca.v.L
Beatitudo septima: beati pacifici. eodē.M
Beatitudo octaua: beati qui psecutionē patiūtur Et arguit contra. eodem.O
Beatitudinū octo sufficientia ponit Jbidem
Beatitudo multiplex: et quid sit quelibet xvj.F
Beatus quomodo vir sanctus dici possit. ca.v.L
Beati mendici: habet trāslatio de greco facta vbi alia habet: beati pauperes ca.v.D
Beati pauperes spū. Jbi spiritu potest accipi eq/uoce: vide diligenter ca.v.D
Beati qui lugent: tertia beatitudo. ca.v.D
Bearis oīa bona parata sunt ca.xxij.B
Belzebub vir muscaꝝ dicit. ca.x.B
Benedictione qua christus bñdixerit panē ignō/ratur ca.xiij.H
Benefacere debemus bis qui nos oderunt. ca.v.
Beneficium cui sit impen/dendum (J3 ca.v.D3
Beneficiū quanto est magꝭ requisitum: tāto ma/gis est gratum ca.viij.K
Bñficium facienti tria conueniunt. ca.xj.Z
Benefici qui et qui malefici dicant: vide xx.H
Bersabee ponit in genealogia chr̄i: non tamē sub nomine ꝓpio quare ca.j.D
Beseleel vmbraculū diuinum interpretatur et si/gnat ca.vj.T
Bestie tres que ascēderunt de mari quid signifi/cent: vide ca.xxiij.D
Bestia significat antichr̄m Jbidem
Bethania domus obedientie interp̄tat. xxj.D
Bethleem quō Maria venit quādo peperit filiū um p̄terit Matheus q̄re ca.ij.A
Bethleem Jude dicit ad differentiā alteriꝰ beth/leem ca.ij.A
Bethleem dignitas notatur. et arguitur contra ꝛ soluitur ca.ij.B
Berphage est nomen compositum ex greco ꝛ he/breo ca.xxj.A
Bethsaida interp̄tatur domus vocatoꝝ: et signifi/cat diuites ca.xj.K
Bethsaida est ciuitas sita in galilea ca.xj.J
Bigamia duplex: vide que inducat irregularitatē non peccatū. ca.xix.B
Bimos pueros ꝛ infra occidit Herodes: vide q̄ dicantur infra ca.ij.K
Blanditiunt missi a Judeis ad tentandū christū a quattuor xxij.F
Blasphemia est quando honor diuinꝰ ad res mu/tas transfert. ca.vj.J
Blasphemos esse derelinquēdos Jesus xiij.A
Blasphemia est impositio falsi criminis in deum ca.ix.L. et ca. xij.Z
Blasphemie spūs differt a blasphemia Jbidē
Bonum ꝛ malus quomō habeant se ad invicem penes diuisionem: et quomodo sint in genere: Uide ca.vj.L3
Bonum increatū adipiscimur quib⁹: vide vij.F
Bonum p̄cipit dimitti ꝓpter melius ꝛ ca.viij.D
Bona arbor que sit: vide ca.xij.N
Bona non ereunt de corde: sed ex deo ca.xv.E
Bonū mltiplex significatū p̄ septē panes. xv.M
Bonum vnum est deus ca.xix.L
Bona oīa parata in nuptijs illis ca.xxij.B
Bonorum que exercent in ecclesia ad meritū q̄n/q̄ sunt genera ca.xxv.B
Boni amarisori morte moriunt: auctoritatibus et exemplo ꝓbat ca.xxvij.K
Brodia carnium bñ nutriunt ca.xxvj.O2

c Adere in prostratione est ꝓprie hominis co/ram creatore. ca.iiij.Z
Calceoꝝ portatura notatur bñilitas obse

quīj z ꝓparatio euangeliū. ca.iij.K
Calceus quid significet.vide Ibidem
Calceamentū est necessarium quod intelligit habuisse dominus ca.x.F
Calceamentis nō esse vtendum dixerunt quidam heretici. Ibidem
Calix dicitur calida potio. ca.xx.F
Calix vnde dicit z quare dicit passio. xx.F
Calix cōicatio sanguinis christi dicit Ibidem
Calix in malo dicit potio ire vindictantis Ibidem.
Calix dicit aliquādo oblivio infamie xx.F
Calicē meū bibetis quō verificatū sit hoc verbuz de Joanne.vide Ibidem.
Calor z frigus affligunt in inferno nō ratōne qualitatum elementarū ca.viij.J
Calores tres habet nouū vinū ca.ix.J
Caluarie locꝰ quare dicat.vide xxvij.H
Chananea quare vocabat hec mulier. ca.xv.H
Candelabrū ē fastigiū ecclesiastice dignitatis.v.L
Canis ꝓpietates male quid significēt. vij.D
Cantus columbe dicit meditatio x.L
Capharnaum incepit christus ꝑdicare.q̄re.iiij.M
Capharnaum quō dicat chr̄i civitas. ix.A
Capharnaum villa pulcerrima interptat xj.K
Capilli capitis quō sint numerati apud deū. et q̄ mō se habeāt ad corpꝰ.z an resurgāt. vide.x.L
Captivitas siue cōpbēsio Jesu ponitur. xxvj.O
Capitis capilli quomodo numerati apud deum. zc.vide. x.K
Capiti ecclesie christo conveniūt hec xij.F
Charitas:dilectio:amor quomodo differant. vide cap.v.H.z.et ca.xxij. L
Charitas qua deus diligit nos spontanee nō ex meritis avertit furorem ca.vj.L.z.
Charitatis sollicitudo deprehendit in quattuor. cap.vj. ?.z
Charitas ligat deum et hominē ca.xj.O
Charitas significat per fermenti naturā:vide de ꝓpietatibus eius ca.x.O
Carnalem affectū non esse ꝓponendum spirituali operi innuit christus xij.L
Carniū brodiū bene nutrit ca.ij.O.z
Caro in qua quantitate resurgat. vide xv.E
Castitatis amore Origenes dicit seipsum mutilasse ca.v.U
Castitas custoditur.vide de hoc xxv.A
Casti debent esse tractantes florē castitatis.j.O.
Cathedra ponitur doctoribus. iudicib chronus hac de causa.v.B.et ca.xxiij B
Ceci illuminati q̄ fecerint contra inhibitiones:arguitur z soluitur ca.ix.O
Cecos istos illuminatos nullus evangelista cōmemorat nisi Matheus ix.O
Cecum vnum sedisse secus viam Marcus dicit quare:cum tamen Matheus duos xx.H
Celi aperti sunt christo z membris quō. ca.iij.P
Celum quomodo repreſentet pulcritudinem dei. z quare nō debemus iurare per celum:z quomodo chronus ca.v.Z.z
Celi natura est nobilis:ingenerabilis z incorruptibilis:quare omnes Philosophi dixerunt locum dei. ca.vj.L
Celi forma seu species cui nihil potest admiscere fedum ca.vj.L
Celi vsus est ad splendorem contemplationis in gloria ca.vj.L
Celum dicitur quies z sedes regia ca.vj.U
Celi quandam similitudinē habent in significanda sanctoꝝ gratia. Ibidem
Celum dicitur triste quare xvj.A
Celum vespe rutilans q̄d significet:vide xvj.H
Celum et terra transibunt non quo ad substātiā: sed quo ad actum z generationē. ca.xxiij.O
Cena domini qui cenat cōicare debet ca.xxvj.E
Cena completa:christus corpus suum dedit apostolis;quare nos ieiuni? Ibidem
Cenandū an sit:et quid:z quare ca.vj.L.z
Censum cesari esse dandum:an non:quare Judei a christo quesiuerunt ca.xxij.F
Census vteroneus est offerendꝰ significat.xvij.H
Centurionis inter potestatem z christi ponitur similitudo ca.viij.B
Centurio laudat a dño viij.H
Cephā vocant hebrei z Syri quē nos Petrū vocamus. ca.xvj.H
Cerimonialia legis ꝓcepta q̄ sint. ca.v.y
Cerimonialia omnia ad veritatē spūs sunt renouata ca.xv.E
Cesari censum esse dandum:an non;quare Judei quesiuerunt a chr̄o. xxij.F
Cesarea Philippi civitas quare sic dicta. ca.xvj.
Cibum non incorpari cibato quidam dixerunt (D ca.xv.E
Cibos corporis vel mentis non sine benedictione sumere docuit christus xiiij.B
Cibus non bene nutrit fractus. Ibidē
Cibus triplex:verbi:exempli:et temporalis substātij;vide ca.xxiij.S
Circūcisionis christi Matheus mētionē non facit:et tñ nominis Jesu: quare. ca.j.z
Circumstantie quibus danda est elemosyna ponuntur ca.v.E3
Civitas que fuerit qua Dionysius vidit eclipsim tpe domini passionis. ca.ij.O
Civitatis munitio consistit in duobus: vide quō applicat doctoribꝰ sacre scripture ca.v.S
Civitas Babylon quomodo dividatur in tres partes. ca.vij.y
Civitas que dicatur chr̄i ca.xiij.A
Civitas dicitur alicuius dupl'r. Ibidem
Clamor triplex notatur et quomodo christꝰ non clamabat. ca.xij.B
Claves date sunt his q̄ sunt in regno chr̄i.ca.xj.F
Claves ecclesie que sint:vide xvj.H
Claves ecclie quō accepit in vnitate ecclie. Ibidē.
Claves ecclesie quare dicantur claves regni celorum. Ibidez
Cognoscenda sunt tria in littera euangeliū;vide diligenter in ꝓlogo H
Cognoverunt Judei christum quō: et quomodo non:vide xxj.P
Cognovit Joānes baptista christum quomodo: et quomodo non. ca.iij.M
Coinquinat homo eo qō de ore ꝓcedit. xv.E
Coitus ois ille est damnatus ca.xix.A
Columbe species convenit spiritui. ca.iij.P
Columba mea in foraminibus petre Canticoꝝ.ij exponitur ca.iiij.A.et ca.x.L
Columba que nihil serpentis habet est facile seducibilis. x.L
Columbe cārus dicitur meditatio q̄re:vide Ibidē
Columbe ꝓpietates bone ponunt x.L
Columbas vendētes in templo significat vendētes sacramenta ca.xxj.B
Columbinꝰ serpens: nota de serpentina prudētia et columbina simplicitate ca.x.L
Collum tuum sicut turris eburnea exponitur mystice ca.xxviij.D
Comedendi necessitas quotidiana vnde proveniat Comedendū an in sero sit: z (at.ca.vj. L.z quid:et quare. Ibidem
Cōmunicare debet qui cenam domini cenat.ca.
Cōmunicatio sanguinis christi dicitur calix (xxvj.E xxvj.F
Cōmunionē generalē in pasca debet ꝑcedere confessio et penitentia codē.E
Cōitates boim maxime ordinant tria: Judicium Misericordia:et Fides. xxiij.F
Compassio christi describitur ca.x.L
Complacuit deo patri in filio:vide quomodo. ca.
Complacitū:dilectio:libitum differunt. (iij.O. Ibidem
Completa cena corpus suum christus dedit apostolis ca.xxvj.E
Comphensio Jesu siue captivitas ponit codē.O
Concilū z Consiliū differūt. v.F.z
Concipiet virgo z pariet:dicit ꝓpheta.q̄re ergo euāgelista dicit:habebit in vtero ca.j.A.z
Concipere et in vtero habere differunt. Ibidem
Concordia evangelistarū de apl'oꝝ vocatione et enumeratione. ca.x.B
Concupiscentia actrix carnis et sanguinis non agat te. ca. iij. A
Concupiscētia carnis immēsa z infinita est in desiderijs. ca.iij.B
Concupiscibilium huiusmodi mundi sufficientia ponitur x.E
Condemnat nullus ad tantam penam quātam meruit ca.vij.B
Condolendū est tentatis ca.vj.?.z
Confessio triplex:laudis:veritat in p̄dicatione et peccati xj.L
Confitendū cui sit tangit Ibidem
Confessio z penitentia instituit ante generalem q̄ in pasca celebrat cōionem. xxvj.E
Conflagratio quomodo erit in innovatione mū Congregant quidam vtera necessitatem quotidianā (di.v.E vj.L.z
Congregare est opꝰ chr̄i: dispergere diaboli.xij.K
Consilio humano deficiente iustis semp adest divinum ca.j.U
Contemplativis studiū virtutis puritatis et decoris est propriū xxv.A
Contēplantib aptus est locus desertus ca.iij.B
Contendit chr̄s quō et arguit et soluit. xij.H
Contentio est impugnatio veritatis cum confidē
tia clamoris. xij.H
Contemptus habitualis quis sit ca.iiij.L
Cōtemnere docet christus post magna facta. xiiij.
Contentoꝝ in libro euangeliorꝝ Matthei (D enarratio et ordo ponitur In ꝓlogo.A
Contentio quid sit ꝑm Ambrosium. cap.v.H.et eodem L3
Conticinū pars noctis quid sit. xiiij.J
Continentie inter virtutes attribuitur fructus: quare xiij.D
Contra deū quō alicꝺ possit esse. ca.xj.K
Contradicentibus doctrine veritatꝫ necessarium est resistere ix.A
Contrarietas inter Matthei et Lucā cuiꝰ filius sit Joseph. ca.j.M
Conversi ex malis moribꝰ in ecclia accipiūt securam habitationē in signum illius. ca.j.F
Cōversio est per spem ca.vj.X.z
Convocatis duodecim discipulis dicit:non vocatis quare x.A
Cophinus qd sit z qd significet:vide ca.xiiij.H
Cordis mūdicia ad plenum triby pficitur.ca.v.L
Corda demoniacis operationibus plena dicūtur vasa xij.K
Cor quō terra habeat. Ibidem
Cor tritum cōsuetudine peccati z delectationum non recipit verbū dei in profundum. xij.L
Cor terrenis sollicitudinibꝰ obumbratuz quomō significet q̄ spinas ca.xiij.D
Chorde decem conservantes castitatem que sint: Vide xxv.A
Corbonā quid sit et q̄ tria repositoria erant in templo.ca.xxvij. L
Correctio duplex:fraterna scz et alia que cogit per censuras. ca.v.E.z
Correctione de nullius despandū esse docet.xviij.
Correctionis z revocationis modum (E tangit xviij.F
Correptio est de mortalibus peccatis: non venialibus. xviij.F
Corrigia calciamenti quid significet ca.iij.K
Corozaim est civitas in galilea sita xj.J
Corozaim secretū meū interptatur. xj.K
Corpꝰ terrenū z corruptibile obūbrat mentis oculum:non aūt gloriosum v.M
Corpus accipit dupliciter:et quomō:cum dicitur Lucerna corpis tui est oculus tuꝰ vj.M.3
Corpus nō resurgere cum anima arguitur z solvitur xxij.J
Corporeus actꝰ noster ōr tenebra:q̄re ca.vj.M.3
Corpalia missaꝝ debent fieri de pāno lineo.xxvij.
Corporaliter non potest homo esse a diabo (M lo obsessus nec spūaliter:arguit z soluit. viij.L
Corvus qui pauit Heliam significat ministros ecclesie. xiiij.B
Crassitudo vnde proveniat et quid significet: Vide ca.xiij. B
Crastinus dies sollicitꝰ erit sibi ꝑsi exponit.vj.?.3
Creatura omnis sensum habet quo imperiū creatoris ꝓcipit z pficit viij.S
Credendū non est q̄ dominus curā necessitat p̄ bibeat. cap.x.E

Credenti oia sunt possibilia xvij.F
Crimen iudicis dicit maius duob⁹ modis. viij.L
Christus venit ad hec duo: Vide diligenter in p̄logo L.
Christus in patribus triplex opus perfecit In p
Christus est idem qđ vncus. z quo/ (logo E
modo differt ab hoc nomie Jesus. z quare dicatur nomen officij ca.j.B
Christus rex fuit: z sacerdos fuit Jbidem
Christi generatio describit dupliciter. ca.j.D
Christi generatio ineffabilis etiā humana. ca.j.N
Christi generationis z p̄ceptus sinceritatē ponit. z tangunt septem ca.j.N
Christ⁹ nasci voluit de virgine desponsata: cui⁹ ponunt octo cause. ca.j.N
Christum non natū esse de materia seminali: ostēditur cap̄.j.R
Christus Jesus potest nos saluare p̄ hoc qđ ē deus. z debet p̄ hoc qđ homo ca.j.2
Christus de Juda nasci debuit ca.ij.S
Christus quo anno fuerit adoratus a magis: baptizatus z̄c. vide ca.iij.M
Christus quot annis vixerit. vide iij.M
Christus quare baptizari voluit. Jbidem
Christus baptizatus statim ascendit significat vide quid ca.iij.P
Christus esurijt quādo voluit: et quando voluit nō esurijt ca.iij.F
Christus quare nō videbatur ab hominib⁹ quando sup̄ pinnaculū templi ip̄m statuit diabolus cap̄.iij. J.
Christus angelos ad custodiā nō habuit. iij.R
Christi aduentū primū tres euangeliste p̄termittunt: sed solus Joannes ponit. iij.N
Christus secessit in Galileam: vbi predicationē suam initiauit iij.N
Christus secessit a Judea in Galileam p̄ter tres causas Jbidem.
Christus nō predicauit aperte adhuc viuente Joanne: quare iij.N.
Christus quare non incepit predicare Nazareth vbi nunciatus: cōcept⁹ z educatus fuit. Jbidē
Christum sequebant multi cuius quattuor tangūtur cause ca.iij.U
Christus est princeps dux z liberator bonū. iij.L
Christus excitabatur montem ascendere p̄ quid vide A
Christus quō impleuerit legem. vide v.Y
Christus dixit se venisse nō soluere legem: z non addit prophetas: quare. Jbidem
Christus nō potest dici filius noster: z arguit cōtra. solutio. ca. vj.P
Christus curauit infirmos multis modis. causa ponitur viij.M.
Christus ascensionib⁹ suis disposuit ascēsiones i cordibus nostris. viij.O.
Christus quō dicatur magister: quō domin⁹: q̄ modo paterfamilias ſm̄ tria in ipo ca.x.P
Christū fuisse filium dei quō demones sciuerunt ca. viij. U
Christum dixerunt filium David p̄opter quattuor. ca.ix.N
Christi veritas omnibus que diligūtur est anteponenda ca.x.S
Christi amor q̄ sit p̄ponendus suip̄sius amori tangitur x.T
Christi crucē q̄ debeamus quotidie portare. x.T
Christi actus p̄ius tangit xij.F
Christū genitū iudicium non nunciaturū arguit/ tur et soluitur xij.B
Christi op⁹ est cōgregare. Diaboli dispgere. xij.K
Chr̄s quieuit in sepulcro tribus diebus z tribus noctibus quō intelligit xij.O
Christus docuit nos ante cibum ad patrē celestē accipere. xiiij.B
Christus qua benedictōe panes benedixerit ignoratur Jbidem
Christus docet ad humilitatē confugere post magna facta xiij.D
Christus docet post magna orare et ad deum con
Christus quare solus erat in (fugere. Jbidē monte. xiiij.D
Chr̄s incipit illuminare discipulos. xv.E
Chr̄i discipuli veri tribus p̄ficiuntur. xv.E
Christus traditus est a patre: a se: a Juda: a Judeis: differenter. xvj.B
Chr̄s verum habuerit pecuniā ad soluendum drachma seu tributū xvj.D
Christ⁹ passionē suā añ reuelauit q̄re xx.D
Chr̄s dat resurrectionē celerē quare Jbidē
Chr̄s pro multis passus est efficienter: pro omnibus sufficienter. xx.B
Christum cōgruit pati in Jerusalem xj.A
Christ⁹ q̄re passurus fuit ad montē oliueti. Jbidē
Christus describit ab octo eodem.L
Chr̄s eiecit vendentes z ementes de templo. eodē F
Chr̄s in q̄ fecerit miraculū maximū Jbidem
Chr̄m cognouerūt Judei quō et quō nō. xxj.O
Christi hereditas duplex eodem.P
Christus loquebatur in parabolis propter duas causas. xxij.A
Christum tentauerunt Judei de veritate Judicij et Justicie xxij.F
Christum tentauerunt de veritate fidei et religio/ (nis. ca. xxij.N
Christum tentauerunt de veritate vite. xxij.R
Christus accipit dupliciter: in p̄sona: et in virtute opante in sacramentis. xxiiij.J
Chr̄s ſm̄ q̄ deus vbiq̄ est. sed ſm̄ q̄ homo: locū mutat. xxv.S
Christus est liber vite apertus qui aperietur oib⁹ in iudicio xxv.O
Chr̄s completa cena: corpus suum dedit apostolis: q̄re nos ieiuni xxvj.L
Christi corpus differēter in altari z in celo. xxvj.S
Christus bis potatus fuit suspendendus z suspē
Crudelitas Herodis compar (sus. xxvij.S Pharaonis crudelitati. ca.ij.R
Crucifixus quoto anno sit dñs. iij.M
Crucifixi sunt cū Jesu duo latrōes q̄re. xxvij.N
Crucifixionē christi cōcomitantia enumerant. xx
Crucifixionē sequentia ponit que (vij.S faciunt ad honorationēs infirmitatis xxvij.N
Crucifixionē sequentia potestatē ostendentia ponuntur. xxvij.J.
Crucifixiōis hora: z ō b̄ p̄cordia euāgelistar⁹ pōit
Crucē significat nauicula in quam Jes/ (xxvij.J sus ascendit. viij.Q
Crucl p̄formata est vita ecclesiastica. Jbidem
Crucē christi multe portantes significāt. xxvij.S
Crucē christi q̄ debeamus quotidie portare notatur. x.T
Crucem suā christus portauit. Jbidem
Culpa: vicij: z macula quomodo differant: vide capitulo. iij.P.
Curam necessitatis q̄ dominus p̄hibeat nō ē credendum. x.E
Cura de futuris quādo fuit, prohibita apostolis et quando nō. Jbidem.
Cura z scientia, prudentie quō differant x.R
Curauit christus infirmos multis modis: causa ponitur viij.M
Custoditur castitas: vide de hoc xx.A

Damnatis ī inferno debēt frig⁹ q̄re. viij.J.
O Damnanē iuste qui virtuti diuine detrahunc: innuit dominus xiij.Y
Damnū tale in porcis quare domin⁹ p̄misit fieri.
Danda est elemosyna q̄b⁹ circūstan/ (viij.X tijs: vide cap̄.v.E.z.
Dare elemosynā p̄cipitur: et quomodo hoc pauperes impleant v.E.z.
Dat deus large: prudenter: vtiliter: z. sine improperio. vj.U.z.
David et Abraam in genealogia christi quare p̄mittuntur. j.E
David filium vocauerunt christū, p̄ter quattuor
David quattuor habuit virtu/ (cap̄. ix.N tes Jbidem.
Debitor⁹ nostris quō debitū dimittim⁹. vj.Z.z.
Debitoribus suis nō dimittens an possit dicere dominicā oratiōnē. Jbidem
Debiti recognitio sine spe venie nihil valz. vj.X.z.
Debita nostra dimitti petimus: quare dicitur: debita in plurali vj.Y.z.
Decem p̄cepta a deo q̄ sint vj.F
Defendere se quādo licet et quādo nō xxvj.Q
Defensio libertatis nimia ne fiat scandalū occasio instruit. ca.xvij.D
Demon q̄d dicat ſm̄ vsum nostrū: et quō veniat in illum vsum. viij.Z
Demon vnus q̄ raro sit in homine obsesso: z̄ sp plures p̄babile est viij.E
Demones quomodo sciuerint christum fuisse filium dei. viij.U
Demones dixerunt christū venisse ad torquendū eos ante tempus quomodo Jbidem.
Demones in animal rationale potestatez non habent nisi p̄missi viij.X.
Demones expulsi spiritualiter intrauerūt in pharisceos cap̄. ix.P.
Demon vnus est qui vno vicio dominat. xij.S.
Demon assumit septem alios spiritus nequiores se. vide quō exponitur de iudeis. xij.S
Demoniacus iste non est idem isti de quo Lucas cap̄lo. xj. loquit ix.P
Demonū latinus non est sed in greco daymon est intellectus viij.T
Demonū est collectiuum demonū. viij.T
Demonia dicunt isti habuisse q̄re: cum tū demonia potius habuerūt eos Jbidē
Demonia tot quō in vno potuerunt corpe esse q̄ritur z soluitur Jbidem
Demonia illa septem esse dicunt non p̄ nūerū p̄sonaz: sed malicias. Jbidem
Demōstrat res homi multiplr j.X
Denarius q̄d dicat ſm̄ vsum nostrū z quō veniat in illum vsum. viij.T
Denarius diurnus quis sit quem paterfamilias dedit operarijs xx.B
Dentium stridor ex frigore p̄uenit viij.J
Deprecatio: oratio: obsecratio: postulatio: petitio: gratiarū actio differunt vj.Z
Deriserunt christum tribus insignijs regalibus: quare. xxvij.F
Desertus loc⁹ aptus est contemplatiū. iij.B
Desertū intra cor z extra iij.L
Desertum locus tentationi congruus. et quid sit desertum iij.B
Desertum dicit mens: vide quotuplex sit z qui inhabitent. Jbidē
Desiderantē intrare celum: oportz cōtinuis profectib⁹ intrare xviij.B
Desponsata de v̄gine christus nasci voluit p̄pē octo causas ca.j.N
Detestatio pcī cuius fructis actus sit iij.B
Dexter oculus q̄s dicatur ca.v.O z.
Dextera man⁹ que sit et quid significet. ca.v.R z
Deus etiā ōr tentare. et arguit contra. iij.E
Dē⁹ a nemine comp̄hendit: sed ipse est sui p̄sor z comp̄hensor v.M
Deus quomō sit ens p̄mū: simplex: fontale: immutabile: p̄fectissimū vj.S
Deus dat large: prudenter: vtiliter: et sine improperio vj.U z
Deus an ducat nos in tentationem: vide de hoc plura ca.vj.z z
Deus equaliter omnibus se exhibet: sed non eq̄liter recipiunt xj.M
Deus quō dicat p̄fecisse. xxj.N
Deus vnde dicat: vide xxij.Z
Dei noticia omnibus naturaliter est impressa. ca.
Deus est nobiscum mul/ (xxij.Z tis modis xxviij.K
Diabolo partus virginis occultatus est ca.j.N
Diabolus quot modis teneat boiem vide diligen
Diabolus p̄ que tentet: et q̄ ten/ (ter. iij.D tare est officium eius iij.E
Diabolus quasi deorsum fluens vel criminator interp̄tatur iij.E
Diabolus q̄d differenter accesserit ad chr̄m z accedat ad nos tentandos. iij.S
Diabolus q̄n assumpsit chr̄m in ciuitatē sanctam an portauerit vel duxerit ip̄m iij.J
Diabolus q̄n statuit chr̄m sup̄ pinnaculū templi q̄re nō videbat ab alijs. iij.J
Diabolus semp vsurpauit sibi reuerentiā creatori debitā: z ideo idolatriā introduxit. iij.Z

Diabolus victus ab aliquo nō audet vlterius tēptare .iiij.M.
Diabolus qui tentauit christum fuit Lucifer. vide quō reliquit eū recedens i ignē ꝛc. iiij.M.
Diabolus semp est odio habitus vj.O.5.
Diabolum qui p̄est diuitijs potius nomiat q̄ alium: quare. vj.R.5.
Diabol⁹ an dominiū possit dr̄e p̄ hominē .vj.R.5.
Diaboli tentamenta quomodo irruant in domuꝫ diaboli. vij.Y
Diabolus domum qualem habeat. Ibidem
Diabolus vr̄ū possit possidere hominem .ꝛ quomodo obsidet hominē. viij.L
Diabolus nō illabitur animę: sed operatiōes aie. impedit. viij.L.
Diaboli voluntas semp est ad nocendū viij.U.
Diaboli opus est dispgere: cōgregare chr̄i. xij.R.
Diabolus dicit exire ab homine quō xij.S
Diabolus dicit inimic⁹ homo xiij.R
Dicere docere ꝛ p̄dicare quō differant. iij.P
Didrachma ēnum⁹ duos valēs vsuales .xvij.B
Dies accipit p̄ claritate sermonis chr̄i xiiij.A
Diem natalis Herodes non debuisset celebrasse.
Differentia est inter p̄dicare docere ꝛ dicere (xiij.L. iij.P
Differenter conueniūt alicui sedere: stare: laborare: ambulare: iacere v.B
Differunt virtus felicitas ꝛ beatitudo v.L
Dilatatio seminis patriarcharū notat ca.j.F
Dilatatio seminis tria exigebat Ibidem.
Dilectio: libitum: complacitū quomodo differāt. capitulo.iij.O.
Dilectio: amor: charitas quomodo differant. v.B.iij.et ca.xxij.L
Dilectōis causam in pximo quomodo pharisei acceperint. v.D.3
Dilectionis primi vera ratio ponit v.D.iij.
Diligendi plus sunt parētes q̄ primi. v.D.iij.
Diligend⁹ semp est deus vj.O.3
Diligere ex toto corde: ex tota anima: ex tota mente: Vide diligenter quid sit xxij.L.
Diliges dominū deū tuū dicit: ꝛ nō dicitur cognoscas: quare xxij.L.
Dimissa peccata an redeant. vide xviij.L.
Dimitte nobis debita nostra: In ista petitiōe q̄tuor dicuntur vj.X.2
Dimitte nobis debita nostra: quare dicitur debita nostra. vj.Y.2
Dimittere primo debem⁹ vt pater celestis dimittat nobis: arguitur et soluit v.F.3.
Dimitti adultera q̄n debeat ꝛ q̄n nō xix.B.
Dionysius vidit eclipsim in die passiōis dominice in ciuitate Vide qua ij.O.
Dipondius q̄d sit. vide x.R.
Discedite a me quō christus ꝛ deus dicere possit cum vbiq; sit vij.U.
Discipuli vita puersa redundat in infamiā mgr̄i.
Discipuli Joannis murmurauerunt: quare (ix.D ix.B.
Discipuli chr̄i quare nō ieiunauerūt ix.D.
Discipuli apte sunt duodecim x.B.
Discipuli duodecim figurantur in duodecim filijs Jacob. Nota x.B
Discipulorum spicas vellētium famis causa quę fuerit xij.B
Discipulor⁹ vite austeritas notatur in hoc. Ibidē
Discipuli oblti sunt panes quos ꝛ quare. xvj.B
Discipuli veri chr̄i tribꝰ p̄ficiunt xvj.E
Discipuli missi ad asinam adducendā credunt fuisse Petr⁹ ꝛ Philippus xxj.B
Discubitus est positio composita ex sedere ꝛ iacere
Discumbebat Jesus vespere lune de quarte (xe.ix.F xxvj.
Dispēsatio nō debet fieri nisi causa publice necessitatis aut publice vtilitatis notat xij.A
Dispensatiue chr̄s passus est ostendit xxvj.O
Dispergere est opus diabol: congregare vo chr̄i
Dispositio doctoris euangelici no (sti. xij.E ratur xij.A
Diuitijs qui p̄est diabolus potius nomiat q̄ alium quare vj.R3
Diuites illi significant p Berbsaidā xj.K
Diuitem intrare regnū dei difficile est xix.D
Diuiditur totalis liber Matthei in titulū et tractatum. ca.j.A
Diuinationes ex somnijs quomodo fieri possint: vide ca.j.Y
Diuinatio post trās migrationem Babylonis pro patrijs et dei legibꝰ facta q̄nq; p̄fuit ca.v.L
Diuinatio per cursus siderū aliquando est bona: aliqñ mala ca.j.B
Diuina intelligere non possum⁹ nisi sensibilibus coaptata xij.A
Diurnus denarius quis sit quem paterfamilias dedit operarijs xxj.B
Docere: dicere: et p̄dicare quō differant iiij.P
Docens quomodo se habere debeat: an sedere: an stare ca.v.B
Docent⁹ p̄tās quadruplex notat vij.z
Docere non debet non doctus xiij.U
Docere in veritate quid sit. xxij.F
Doctor euangelij non debet sedere in vno loco. ca.
Doctores in docendo comparant ci (iij.L uitati in quibꝰ: vide ca.v.S
Doctores ecclesie dicunt, p̄bere. vij.O
Doctores veri et falsi qui dicantur. Et quō differant falsi inter se. et quomō cognoscātur fructibus eorum. vij.P
Doctor verbis proprijs ostendit se ad opera obligatum ix.S
Doctores tales sunt operarij pauci Ibidē
Doctores chr̄iane religionis p̄hibentur possidere aurum hoc modo x.F
Doctoris euāgelici notat xiij.A
Doctores quomō sacram scripturam exponerent docuit dn̄s. xv.M
Doctorē humilē decet hūilis innocētia: vide xviij.
Doctores multi sunt sub christo ab ipso illuminati. (B xxiij.L
Doctores docendo debent sedere. xxiiij.B
Doctor debet hr̄e q̄tuor q̄ tangunt. xxvj.P
Doctrina sacra ñ dz esse diuisa p hereses ꝛ scismata. Doctrina q̄ est sucus de chr̄o vite in (ca.ca.v.S vnica ecclesie facit hoc. ca.vij.O
Doctrine vsurpatio sine iusticia nō est veritas regni: sed vanitas nudi sermonis vij.S.
Doctrina, p̄cie dicit disciplina. quę vide vij.Z.
Doctrine veritatis p̄tradicentibꝰ resistere est nec cessarium. ix.B.
Doctne ap̄lor⁹ ordo determinat p̄m q̄tuor x.L.
Doctrinādi exēplū dedit nobis chr̄s xij.F.
Doctrina nulla ita humilibꝰ innitit sicut doctrina fidei. xiij.N
Doctrinā hō ex se facere nō potest xv.B
Doctrina puersa si dicit fermentū: p̄sequēs est: catholica dicat panis. xvj.L.
Doctrina humilis inocētie q̄ decet doctor: ē humilem. xviij.B
Doctrina bona est accipiēda ab homine bono: et mala spernenda. xxiij.B.
Dolores matris ꝺ̄gō Maria est inerpta. ca.j.O
Dn̄atio q̄d dicat p̄m Dionysium xj.L.
Dn̄atus in quo p̄sistat: vide ca.vj.B.2.
Dominatus p̄tinet ad potestatem qua continent multitudines. vj.B.2.
Dominatus est nō potestatis animate iusticia p̄m Ambrosium. Ibidem
Dn̄atū regni in spūalibꝰ q̄ faciāt. vide vj.L.2.
Dominiū an diabol⁹ possit habere i boiez. vj.R.5
Dn̄s vbi est ꝛ vbi nō vj.N.
Dominus hoc nomē q̄d dicat p̄m Dionysiū. ꝛ q̄d req̄ratur ad dn̄m p̄m Ambro. vj.B.3.
Dn̄i potestatē oportz esse ordinatā legibꝰ vj.L.2
Dominus nomen maiestatis est viij.B.
Dn̄m nō venisse ad seruū Centurionis sicut dicerat: soluitur ꝛ arguitur. vj.F.
Dn̄s suscitator spūaliter quō viij.R.
Domus fortis illius est mundus: conscientia ꝛ infernus. xij.K.
Donū consilij attribuitur beatitudini misericordie: quare v.K.
Dormiuisse dominū sup ceruical in naui dicitur Marci.iiij. Ex quo notatur q̄ aliquid cōmodi in via secum deferebatur viij.R
Dormire in lecto eburneo est resolutū esse in voto castitatis. xxij.E.
Dormire ꝛ dormitare differūt xxv.B
Dubitatio quid sit. ꝛ quō causet: ꝛ quotuplex: vide. xxviij.B.
Ducentia ad sūmū bonū duo vniuersaliter. bonū virtutis ꝛ lumen veritatis ca.vj.F.
Duci ꝛ agi quomodo differant. iiij.A
Ducit nos de⁹ i tentatōnes: ꝛ nō in tētatōez. vj.z.2.
Ductus est Jesus in desertū a spūsctō iiij.A.
Duodecim sunt discipuli apte. x.A.
Duodecim discipuli figurant in duodecim filijs Jacob. Nota ca.x.A.
Bzius dicit extra bziā: hoc est mēsurā bibens. xxiiij.L.
Ecclesia est area quā p̄mūdauit. iij.L
Ecclesia quō fundet in apostolis. x.A.
Eccl̄ia ap̄lica sancta est. ꝛ habz q̄tuor. xvj.N.
Ecclesie claues que sint xvj.N.
Ecclesie sententia timenda est valde. xviij.N
Ecclesia dicitur ager: ꝛ est vnus. xxiij.O
Ecclesia ad hoc habet aurum vt distribuat pauperibꝰ. cap̄.xxiij.S
Ecclesiastica dona qui petunt: ere sonante significantur xxj.B
Eclipsis tempore passionis ꝛ mortis chr̄isti qualis fuerit: vide xxvij.J
Edulium homis triplex vj.O 2
Edulium cōpositū est panis eucharistie. vj.O 2
Effectus tres p̄cti nota bñ ca.iiij.P
Efficacia baptismi chr̄i notat iij.L
Egyptum ingredi debuit Joseph cum puero ꝛ matre cause due ponunt: vide q̄modo idola in eius ingressu corruerunt. ca.ij.O
Electi chr̄s spūs immūdos verbo viij.L
Elemosyna p̄cipitur: vide cui et quō sit danda: et quibus circūstantijs. ca.v.Ez
Elemosynam innuit voluntariā esse. vj.B
Elemosyne causam et radicem et vnde dicatur: vide Ibidem
Elemosyna an semper sit danda arguitur et soluitur vj.B
Elemosynā faciēdi modū vex tangit vj.D
Elemosyna vocatur ois gratia ideo Ibidem
Elemosine p̄fectio vnde sit. Ibidem
Elemosyna quō debet esse in abscondito vj.E
Electi ad militiā armorū non sunt permissi ad illa ꝛc. vide vj.D 2
Elegit dn̄s piscatores: non nobiles: non litteratos
Eluidius hereticꝰ dicit vginē postea (tos. iiij.O plures cōcepisse j.O
Emanuel: euangelista Matthęus interp̄tat nobiscum deus: Arguit cōtra ca.j.A 2
Emoroissa vnde dicat ix.L
Emutilantes se sunt irregulares ad ordines ecclesiasticos v.O 2
Ens primū simplex fontale ꝛ immutabile p̄fectissimū quō deus sit vj.S
Ens est nomen patris. Ibidē
Eunuchi in triplici gradu ponunt. xix.B
Ere sonante qui petunt dona ecclesiastica significant xxj.B
Error generalis quis sit. iiij.L
Error q̄dam dicent⁹ ante finem mūdi ad mille annos sanctos liberari ab originali vj.Ez
Errotis cām tangit duplicem. xvj.B
Errore tangi ꝛ in errorem duci differūt xxiiij.J
Eruendus q̄ sit oculus probatur a simili p̄m aliquos. ca.v.O 2
Eruitur oculus dupliciter Ibidē
Eruentes dona ecclesiastica significant. xxj.B
Esaiā occiderunt serra lignea. xxj.O
Esau significat illos qui ex spiritu ad concupiscentiā mutantur j.E
Esurijt chr̄istus quando voluit: et quando voluit non iiij.F
Esurire iusticiam ꝛ sitire iusticiā differūt v.J
Etatem quā chr̄istus habuerit quando adorat⁹ est a magis: q̄n baptizatus: q̄n aquā in vinū conuertit: q̄n q̄nq; milia saturauit. iij.M
Etates hoim significant p boras q̄bus paterfamilias cōduxit operarios. xx.B
Euacuat aliq̄d duplicit: vide quomodo lex vetus euacuetur v.X

Euangelistaꝝ primus ponit Matheꝰ .ratões vide in ꝓlogo.B.
Euangeliste tres intermittūt facta chr̄i vniꝰ anni que solus Joannes ponit:eo q̄ vltimo scripsit. ca.xiij.N.
Euangelistaꝝ ꝯcordia circa eꝝ umeratões ꝛ vocationē apostoloꝝ. ca.r.B.
Euangelij in lra tria sunt cognoscēda .nota in ꝓlogo.D.
Euāgeliū in oīb abūdat a ꝓphetia. ca.j.B.2.
Euangeliū qđ portat p̄dicator defēdit:nota a qb
Euangelij doctor nō debz i vno loco sedere. iiij.T.
Euāgeliū est bonū nūciū qđ ducit ad regnū. Jbiđ
Euangeliū in hoc differt a lege Mosi. ꝓ.D
Euangelice veritatis auctoritas omnib hūanis est anteponēda. xj.B.et B.
Euangelizare nō debet vt manducet. vj.Z.3.
Eucharistie panis q̄ efficacia ꝛ quō sumit Nota pulcra de hoc. v.O.2
Eucharistie de figura dicit ca. vij.D
Eucharistie cib ꝫfectus quō xj.P.
Eucharistia quib āministrāda fuerit signū fuit. cap.xij.B.
Eucharistie sacramentuz q̄re cena vltima cōplera instituit. xxvj.B.
Euge est interiectio aggratulantis xxv.J
Euge multiplices notat affectus in sacra scriptura. Jbidem
Exaltatio seminis patriarcha ad quā duo exiguntur. cap.j.F.
Exaudicio oratōis q̄ttuor exigit vj.E.3.
Exaudit deus ſp suos qñ oꝛō est ad saluteꝫ.vj.E.3.
Excecatōis deꝰ nō est causa ſz illumiatōis.xj.M
Excecatōis meritū obstinatoꝝ vñ vēiat. xiij.B
Excellentia scientie est in trib. xxiij.J
Excidit arbor duplici de causa. iij.J
Excōicatōis viraciētes nō suū cum latrōib conueniunt. xxj.B.
Excutite puluerē de pedibus vestris:multiplicit exponitur. xiij.J.
Exempla duo ponunt quō tentatio sit a deo:ꝛ q̄ modo a tentato. vj.A.3.
Exercens se dignus est cibo ꝛ veste. vj.Y.3.
Exeundum est vsq̄ ad Joannē vide exeuntiū triplicem diuersitatē.ꝛ q̄d significent. iij.E.
Exitus patrisfamilias ad conducendū oparios q̄ ꝛ quot ꝛ quid significent. xx.A.et B
Exponi quō ōbeat sacra scꝑtura docz dñs.xv.M
Expꝛobrat tribus generib hominū dñs .xj.K.

Acere ꝛ agere et opari quō differāt.xv.N.
f Facta post magna docet chriſtꝰ ad humiliatem confugere. xiij.B.
Facies boīs ſm totū libꝝ Matthei ꝓuenit. j.A.
Falsus ꝓpheta dicit dupliciter vij.O.
Falsi ꝓphete Simon magus Theodas Judas galileus xviij.E.
Familia est multitudo ex vno eꝓcta ꝛ ab vno denominata x.P
Famis discipulorū spicas vellentium que fuerit causa:Nota xij.A.
Farina significat virtutis innocentiam. xiij.O
Farina habet hec tria fata Jbidem
Fastum interdicit chr̄s his q̄ presunt. xx.B
Fatue dicens siue sine causa:reus erit iudicio:Nō aūr si cum causa ca.v.E.2
Fatue ṽgines quomō nō sumpserūt oleū. xxv.E
Fatuitas qđ sit. xxv.B
Fatuitas est ṽginis accipe gestū meretricis. Jbidē
Fatuū dicere illū zē furoꝛ non est modicꝰ v.B.2
Fatuus quis dicatur. Jbidem
Febris qđ sit:et quō causet. viij.K
Felicitas differt a ṽture ꝛ bitudine v.E
Felix quis sit:nota Jbidem
Femine iste quare in genealogia chr̄i nosant. j.F
Fermenti natura significat charitatē:et quō conueniāt et ꝓpietates fermēti nota xiij.O
Fermentū qđ est erroris ꝛ corruptōis Jbidē
Fermentū significat hereſim pharisęoꝝ. xvj.B
Fermentū dicit puersa doctrina.ergo catholica dicitur panis.
Festuca dicit ſubditꝰ:vide quare non ponit festucam in Judice vij.E
Fibula datur regibus ad quid:et quid significet:
Ficus quattuoꝛ habet quando boꝛ (vj.B.2
na est vij.O
Ficus fructum facit duplicem xxj.J
Ficum quare chriſtus maledixit:et arguitur incōuenienter xxj.J
Fidem ꝓphē verū galyticus habuit:nota ibi de fide propria ꝛ aliena ix.B
Fidei debilis fuit infirmus curatus:quod notat ex hoc q̄ dicit:Confide Jbidem
Fides saluam fecit mulierem et chriſtus:ſed differenter ix.L
Fidei attribuunt miracula:non ſpei vel charitati: nota quare viij.J.et.ix.O
Fidei lumē abſcondit a ſapientib xj.M
Fidei ṽbū babz ꝓpietates sinapis: nota.xiij.M
Fides que sit ſicut granum ſinapis. et Fides quo modo potest oīa.et quō fidei ſubiectum est ꝓma veritas. xvij.F
Fidem apl̄os non habuisse arguit ex hoc quia nō eiecerūt montes in mare. xxj.J
Fiducia impetrandi resultat ex hoc zē vj.K
Fiduciam impetrandi a deo ponit. vij.D
Figura partūs ṽginis que fuerit. ca.j.O
Figura baptiſmatis ponit iij.F
Figura numeri apl̄oꝝ notat mlꝫplex. x.A
Figurate quō ſine apl̄oꝝ vocationes iiij.S
Filius hominis dicitur chriſtus:non hominum: quare In ꝓlogo F
Filij ire vt reducant per verum filiū ad ſilitudinē patrſ:rōnabile est In ꝓlogo B
Filius Dauid est chr̄s ꝓpter regnum: et Abraam ꝓpter sacerdotium. ca.j.L
Filius Dauid & chriſtus prius:et postea Abraā nota rōnes diuersas ca.j.L
Filius Melchiſedech deberet dici Jesus in genealogia arguit ꝛ soluit ca.j.L
Filius Dauid ꝛ Abraam quare & fuiſſe chriſtus potius q̄ alioꝝ. ca.j.L
Filios ꝛ patres legales Lucas frequenter ponit genealogia q̄re. ca.j.M

Filios quattuoꝛ reliquit Herodes ij.A
Filij dei quō nunc ſimus ꝓ gr̄am :ꝛ postea ꝓ gloriam.capitulo.v. N
Filius noſter nō dicimus in oratōe dñica ſed pater noſter q̄re. et arguitur cōtra ſolutōez.vj.P
Filius nō peribit niſi qō est ad honorē p̄ris. vj.R
Filium dauid vocauerūt chriſtū ꝓpt q̄ttuoꝛ.ix.N
Filio dei quō omnia tradita ſint a patre Nota pulcra ſimilia xj.N
Filius qua noticia noſcat patrez,ꝛ quomodo nemo alius. xj.N
Filius fabri dicit chriſtus ꝛ arguit q̄ nō.q̄ diſerunt eum filiū marie. xiij.X
Filium hominis quem dixerūt. ꝛ quib mortuis mouebantur xvj.D
Filij omnes adoptant in dei filio. xvj.E
Filij excuſſoꝝ vocantur apoſtoli quare xxiiij.E
Filiū occidit et comedit mater xxiiij.D
Filij duo in vineā miſſi quid ſignificent xxj.L
Fimbrias magnificare quid ſit. xxiij.B
Finalis impenitentia quō ſit peccatū in ſpiritum ſanctum. xij.D
Finis quadruplex tangitur in ꝓlogo E
Finis euangeliſte Matthei triplex tangit Jbidē
Finis euangelij tangit.et tanguntr tria Jbi nota q̄ aliꝰ est finis opis:et alius intentōis.in ꝓlogo F
Finis ſtudentiū ꝛ legentiū in euāgelio in ꝓlogo D
Finis baptiſmatis Joannis ponit iij.K
Finis ſimpliciter est chriſtus :ꝛ est finis coniungens nos fini vltimo. xiij.S
Fletus quō cauſetur .ꝛ quot ad ipm exigant.ꝛ q̄ modo ſit in inferno :ꝛ quō non viij.J
Flos quare dicit Jeſus. j.P
Flos quō dicitur chriſtus ij.X
Fons dicit virgo Maria quare c.j.A.2
Fons vite est pater:vide quō filius :vide quō ſpiritusſanctus. xvj.E
Fons fundens vitā est deus pater vj.S
Fontalitate cauſalitatis ſue deus inebriat omnia bonis ſuis. vj.S
Foramen acus dicebant portule parue in muro hieruſalem xix.D
Forma ſacramenti corporis chriſti ponit.xxvj.B
Forma ſacramenti ſanguis chr̄i ponit xxvj.D
Formā baptiſmi nulli licet mutare ideo. xxviij.J
Fornicario ꝓhibet in hoc q̄ dicit zē. v.O.2
Fornicatio ꝓ adulterio ponit ca.v.L.2
Fornix et mererix quomodo differāt xxj.M
Forum ponit ꝓ theatro quare xj.B
Fractis ſpeciebus ſacramenti corpus ſub qualibet ſpecie manet integrum zē xxvj.B
Frangit in tres ptes boſtia quare xxvj.B
Frater tuus ſi babz aliquid aduerſus te dicit ꝛ nō dicit tu aduerſus illū quare. v.D.2
Fratres chr̄m habuiſſe dicunt q̄dā heretici.xij.L
Frater dicit multis modis. de b dāt ihſus xij.L
Frater quis dicat quādo dicit.q̄ iraſcit fratri ſuo.
Frigiditas inducēs ſomnū ex trib cauſis prouenit. (v.E.2 ca.j.X
Frigus debetur damnatis in inferno q̄re. viij.E
Frigus ꝛ calor in inferno affligunt nō in rōe q̄litatū elementariū viij.J
Fructus ſtudij euangelij duplex ponitur in ꝓlogo D
Fructibus cognoſcunt ꝓphete falſi:nota q̄ ſunt fructus illi vij.P
Fructus mali ſunt indelectabiles:peſtiferi:et inutiles.ca. vij.R
Fructum centeſimū quomō faciāt ṽgines. xiij.D
Fructum ſexageſimū quō faciunt vidue ꝛ triceſimū coniugati. xiij.D
Fructus quare inter virtutes attribuit poꝛ continentie Jbidem
Fructum ficus facit duplicem xxj.J
Frutex:herba:germen: olus:arbor differūt in eadem ſpecie plante xiij.N
Fugere debere eum in Egyptum qui natus est de ſpiritusſancto videtur mirabile:et arguitur contra.ca. ij.O
Fugere debuit Jeſus potius in Egyptū q̄ in aliū locum:quare Jbidem
Fugere quando liceat predicatori:ꝛ qñ non x.O
Fulgebunt iuſti ſicut ſol:nota quō exponit de oribus beatoꝝ xiij.O
Fulgur fulgurꝫ mediam coꝛripiat:ſed fulgoꝛ fulgoris producit:nota quid ſignificet. xxiiij.K
Fundatur eccleſia in apl̄is quomō x.A
Fundi bona diſpoſitio notatur xiij.D
Furoꝛ est nō modicus dicere fatuum illum zē. ca.
Futurum est vt Herodes perdat pueꝝ (v.B.2 erum:arguitur contra ca.ij.O

Abaonite interpretant proclives iniq̄tate
g et ſignificant illos p̄dicatores zē. x.F
Galilea locus cōmunis in quo ꝓueniebat chriſtum nunciari ſuam p̄dicationem. iiij.N
Galilee erant due partes iij.O
Galilei dicebant omnes credentes Jbidem
Gallicinium que hora noctꝫ dicat. xiij.J
Gallus anteꝫ canter: tres euangeliſte dicūt Petrum negaturꝝ.Marcus:anteꝫ bis: vide cōtr cordiam. xxvj.K
Gallus quare canteꝫ in nocte:vide Jbidē
Gaudium est diffuſio anie in conceptione ꝛ adeptione boni xiij.K
Gehenna est pena acerba a iudice inflicta v.D.2
Gehenna hoc nomen in veteribus libris nō legit ſed a dño est impoſitum. x.K
Genealogiā chriſti incepit ab Abraam ꝛ non Adā quare. ca.j.D
Genealogia quā Lucas ponit ad qđ ſit:vide.j.A
Genealogiā chr̄i nō texit Lucas ſīc Matthe.j.D
Genealogia nulla per feminas texi potuit.ca.j.
Generare impotens pater adoptare (M re non potest xvj.E
Genuit quare dicitur in genealogia:ꝛ arguitur q̄ male. j.M
Generatio chriſti est facta vt in nobis ꝓficiat regenerationem. j.A
Generatio paſſiua chr̄i et actiua nr̄i ſignificat cū dicit:Liber generatiōis:nota q̄ differenter .j.B
Generatio chr̄i deſcribit dupliciter j.D
Generationes q̄dragintadue ponunt in genealogio chr̄i a Matthęo: q̄re j.M

Generatio christi etiã hūana est ineffabilis j.N
Generatiõis ꝛceptus christi sinceritatẽ tangit ꝛ ponit septem ca.j. M
Generatio temporalis ꝛ eterna quõ ꝓueniant et differant. j.P
Generatio multiplex ꝛ quõ christi generatio se habeat ad alias notatur j.P
Generatio christi refert ad nostrã regeneratiõem.
Generatio quare dicit mala: quare adul (iij.A tera. capꝰ.xvj. B
Generatio perens signuz a dño ꝙlis fuerit.xij.P
Genitalia membra erunt in resurrectõne nota ad quid. capꝰ.xxij. J
Gentes immũde fũt: et significanꝫ ꝙ canes. x.O
Gentiũ de vocatione agitur xij.D
Genu quare curuatur deo. xvij.E
Genuflexio ꝛ ꝓstratio ꝯ differenꝫ fiãt. xvij.E
Germen: herba: frutex: olus: arbor differunt etiaz in eadem specie plãte xiij.N
Gladiũ ꝙ nõ interdicat: arguit ꝛ soluit x.B
Gladios duos quõ habeat ecclesia. vide ibidem.
Glosa Augustini õ resurrectõe ꝛ apparitõibꝫ christi commendatur. xxviij.F
Gratiã nullam cõferebat baptismus Joannis cuius tres ponunt cause ca.iij.F
Gratia omnis vocat elemosyna ideo vj.D
Gratias debemus agere xxvj.D
Gratie christi plenitudo dicit quadruplicit.xij.F
Gratiarũactio quid sit xj.L
Gratiã remissionis peccatoꝝ significant et continent sacramenta xiij.L
Granum sinapis mĩmũ est: ꝛ arguit ꝫ xiij.N
Gratis accepistis gratis date: intelligit tripliciter
Gubernatio officiozũ celestiũ in ecclesia dicitur regnum celorum. (x.D xx.B
Gutta aq̃ i calice vino mixta sufficit xxvj.D

Habere nihil potest hõ ex se sine gr̃a. xiiij.J
b Habet vir a muliere: ꝛ mulier a viro: vide Hebeonite heretici dicũt christũ (j.N habuisse fratres xij.L
Heliã nõ fuisse Joannẽ arguit ꝛ soluit xj.F
Her ꝛ Anon frater suus nõ cõmemorãt in genealogia christi quare j.E
Herbe que creuerunt sub fimbriis figure chr̃i habuerũt virtutẽ quã fimbrie christi: narrat.ix.L
Herba. olus: germen: arbor: frutex: quõ differãt etiã in eadem specie plante. xiij.N
Hereditas christi duplex xx.P
Heresis noua cõfunditur que dicit aliquos repelli posse ab auditu sacre doctrine. v.L
Heresis significat per leprosum x.D
Heresim pharisеorum significat fermentũ.xvj.B
Heresis pharisеoꝝ qualis fuerit. Jbidem
Heresis Saduceorũ qualis fuerit. Jbidem
Hereses sunt porte inferi xvj.D
Heretici Eluidiani dicentes spiritũsanctũ ꝑem christi ꝑm temporalẽ generationẽ mentiuntur. capitulo.j. R
Heretici quidam nolentes petere nisi terrenalicẽtia ꝓpter hoc vj.S.2
Heretici quõ dicanꝫ lupi rapaces vij.P
Hereticum quõ leprosus significet viij.M
Hereticos quõ christus curet Jbidem
Hereticus Porphirius arguit Mattheum de lesitate ix.F
Heretici Hebonite dicunt christum babuisse fratres.ca. xij.L
Herodes plurimos libros cõbussit ḡre j.L
Herodes sub quo natꝰ est chr̃s nõ fuit tetrarcha sed totã tenebat regni monarchiã. ij.B
Herodis dierum mentionẽ facit Mattheus: nõ aũt Augusti: ḡre ca.ij.B
Herodes quare turbatus fuit ex aduentu Magozum ij.F
Herodis dolosa de inquirendo puero simulatio ponit: et notanter ḡtuor. ij.M
Herodis vsq̃ post obitũ mansit in Egypto quare angelus nõ ꝓcepit sicut prius. ij.P
Herodes quare ꝛ quãdo interfecit pueros: et ḡre putauit se illusum. secundo O
Herodis crudelitas compatur crudelitati Pharaonis Exo.j. ca.ij.R
Herode defuncto quare angelus dixit: defuncti sunt qui ḡrunt ij.L
Herodes relicte ḡtuor filios ij.U
Herodes quis fuit qui tenuit Joannẽ: qui occidit Jacobũ ꝛc. xiij.B
Herodes seipm accusat Jbidem
Herodi quõ dicere potuit Joannes: Non licet tibi habere vxorem: cum tamen fuit alienigena: querit ꝛ soluitur. xiij.B
Herodes turpis fuit in causa iurandi: stultꝰ in iurando: et impiꝰ in reddendo xiiij.L
Herodis in iuramento tria cõsiderant Jbidẽ
Herodis corruptio est occulte insidiari chr̃o ꝛc.xvj
Herodi ꝓsuaserunt Judei vt occideret Joannẽ notat ex boc. (B xvij.D
Herodiani quare dicanꝫ qui missi fuerunt a Judeis ad christum tentandũ. xxij.F
Herodias erat filia regis Arethe xiiij.B
Hiericho interꝑtat defectus. xx.D
Hierlm ḡre ðr ciuitas sancta iiij.J
Hierusalẽ Hierlm geminatio notat compassionis affectum xxiij.R
Hierusalem ꝛ Judee destructio cum historia notatur xxiij.F
Hierusalem fuit locus solennis ꝛ sacerdotum ꝛ religionis. xv.O
Hypocrisis semp mẽdax est vj.M3
Hypocrisis puersitas triplex tangit xxiij.D
Hypocrita quasi subresponsor. et qui illi fuerunt nota ca.vj.L
Hypocrita ðr ab hypos quod ẽ sub: et chrysis aurum nõ videt vep: sed ꝛc.nota vj.L
Historia nulla aurentica inuenit de Abiud vsq̃ ad Joseph. j.L
Historie tres inducunt in isto ca.ij.A
Historia de pueris interfectis ab Herode narratur ca. ij.O
Historiam non ordinat Mattheus ꝑm ꝙ gesta est. capꝰ xij.B
Historia destructionis Judee ꝛ Hierusalem ponitur xxiij.F

Hoc: quid demõstret in forma cõsecratõis corporis christi. xxvj.B
Homo liberat a malo trib modis. ꝛ ꝙ tria adiuuat
Homo exercẽs se dignus est ei (tozia. vj.D.3. bo ꝛ veste. vj.Y.3.
Homini cũ debilissimus sit fortissima impetrat quare. capꝰ.vij.F
Homines qui mirati sunt qnãdo christus imperauit ventis ꝛ mari: an fuerint in naui. vij.S
Hominũ genera quibꝫ nõ est ꝑdicandũ duo sũt.
Homo malus in duobꝫ est peior omi (x.L animali. ꝛ nociuior in vno x.M
Hominũ tribus generibus exprobrat dñs. xj.K.
Homo nunq̃ potest esse pfectꝰ nisi capiat deum quõ nota xj.O
Homo tria habet rẽpora xiij.B
Homo inimicus dicit diabolus ḡre xiij.K
Homo nõ pot facere doctrinã ex se xv.B
Homo rex qui fecit nuptias filio ꝙlis fuerit.xxij.
Homini nihil melius fieri pot q̃ ꝙ diuinus sit. (A xxij.A
Hominũ tria genera in ꝙbus continet tota humanitas. xxiiij.O
Honestũ hospitiũ primo debent intrare ꝛc.x.H
Hore dici ꝛ noctis duodecim, ꝛ quõ hore noctis
Hore quibꝫ ꝑfamilias exit ꝛdu (vocent.xiij.J cere operarios q̃ sint ꝛ qd significent.xx.A.ꝛ B
Hora tertia stantes ociosi a patrefamilias non reꝓhenduntur quare Jbidem.
Hora mortis christi: et de hoc ꝛcordia euãgelistarũ ponit ca.xxvij.J
Horreũ vnũ cõmune est i celo: ꝙ⁹ mãsiões mul
Hortus ꝛclusus quare dicit virgo Maria (te sint.xiij.L ca.j.A.2
Hospes dignus tria habet in se. x.H
Hospitiũ honestũ primo debẽt intrare ꝛc. x.H
Hostia frangit in tres ptes quare xxvj.G
Humanis omnibꝫ veritas euãgelica est antecedenda. ca.xv.A.ꝛ B
Hũanũ est fluere pietate in primũ xxv.N
Hũiliari debemus corde ope ꝛ ore xxiij.L
Humilitas in imo stans firmo stat pede. xviij.A
Hũilitatẽ tria custodiũt xxiij.L
Humilis innocẽtie doctrina que decet humilẽ doctorem ponit xxviij.B
Hur occiderunt sputis. xxj.O

Iacobus deuouit ieiunium donec vidisset
i christũ resurrexisse ix.H
Jacobꝰ ꝛ ioanes fuerũt ꝓsobrini dñi. x.B
Jacobꝰ minor ḡre frater dñi sit appellatus x.B
Januã clausam factis virginibꝫ sponsus nõ apparet omniũ facto ꝙ splendent in (rit ḡre. xv.F illo verbo ca.iiij.H
Idolatriã ḡre diabolus introduxit iiij.L
Idolũ nõ fuit in tẽplo qõ nõ corrueret dũ Jesus puer intrauit egyptum ij.O
Idolũ abominat oĩs humana ratio xxiiij.F
Jeconias de quo in genealogia an fuerit vnꝰ vel duo Nota opiniones j.R
Jeiunant repleti: auari: hypocrite differenꝫ. vj.J.3
Jeiunat iustꝰ: medicꝰ: simulator: auarꝰ Jbidem
Jeiunatur sabbato in honore ꝙis xxvj.D
Jeiunauerunt apli: Moyses ꝛc. differẽter. ix.H
Jeiunauit Jacobus donec videret christum surrexisse. Jbidẽ
Jeiunando a quibꝫ abstinendũ est: et quare etiaz non a vino: et ḡre spes admittanꝫ. ca.vj. B 3. et
Jeiunantibus quare nõ ꝓhibenꝫ le (J3. gumina Jbidẽ
Jeiunantes ꝙ debeant vngere caput et faciem lauare: intelligendo illa ad ostẽtaz ridiculũ est .ca.vj
Jeiunij ꝓceptũ affirmatiuũ non obligat ad (K3 sp. Ibi nota ꝙs sit finis ieiunij. vj.B3
Jeiunij ꝛps: de hoc nota plura Jbidem
Jeiunium debet nobis esse volũtariũ Jbidẽ
Jeiuniũ non habuerunt discipuli domini: causa ponitur ix.H
Jeiunium triplex: sanctificatiuũ: contristatiuum: lenificatiuum. Jbidẽ
Jeiunium qõ fit in quarta feria fit in honore passionis q̃ traditꝰ et venditꝰ est chr̃s xxvj.D
Jesus quomõ sit saluator: et quomodo sit nomẽ nature j.B
Jesus quare non assumpsit nostram naturam in sexu femineo ca.j.ꝛ
Jesus quõ dicatur flos j.P
Jesus cum sit nomen nature: quare ðr Matth.j. vocabitur ꝛc. ca.j.ꝛ
Jesus hoc nomen tripliciter considerat ꝑm tria q̃ sunt in ipso Jbidem
Jesus cum nõ nascat Joseph: sed beate ṽginis: ḡre nõ inĩũgit nois impositiõez btẽ ṽgini. j.ꝛ
Jesus quare fugere debuit in Egyptũ dubitat. ꝛ arguit ꝙ non debuit ca.ij.O
Jesus quando rediit ex Egypto Nazareth fuit septem annorum. iiij.A
Jesus ductus est a spũsancto in desertum. iiij.A
Jesus: vide plura de hoc in nomine Christus
Jesus Naue quare non ponit in titulo generationis Jesu christi ca.j.L
Jesse quare nõ nominat in genealogia Isai noie proprio j.F
Ignis vnde habebit actionem purgatiõis mundi innouandi. v.Z
Ignis quomodo possit agere in aiaz ꝛ spm̃ ibidẽ
Ignis semp incendit existentes in inferno: causa ponitur vij.U
Illuminatiõis deꝰ cã est: sed nõ excecatiõis.xj.M
Illuminatio ḡtuor facit xvj.L
Illuminare incipit discipulos. xvj.L
Illusisse quare magi Herodi dicunt: ꝛ ḡre Herodes sic putauit. ij.O
Illudere alicui bonoꝝ viroꝝ nõ est. Jbidem
Illusio chr̃i conficiebat ex tribus. xxvj.R
Impediens infirmitas a bono retrahens quotupler x.D
Imperant homini fortissima cum debilissimꝰ sit: quare vij.L
Impenitentia finalis quõ sit peccatũ in spiritum sanctum. xij.M
Impetum nature ꝓuenit spiritussanctus in chriImpletio mandati Non occi (sto. iiij.A das: incipit v.D 2
B

Impugnatio agnite vitat⁹ vocat⁹ b pcm̄.xij.M
Incipit illuminare discipulos xvj.E
Incrtatiua tentationnm quedam extra nos:quedam in nobis. iiij.E
Incontinentia fatuitas 8z xxv.B
Incredulitas dicit dupliciter:et quō apostoli fuerunt increduli xvij.F
Indifferens z ociosum differunt xij.O
Individuitas inter virū z mulierem quomō causetur ca.j.N
Inducat ne deus aliquē in tentationē querit:arguitur:et soluit vj.z 2
Induci in tentationē quid sit. Ibidē
Indulgētia qd sit:et q̄t req̄rant ad idulgētias cōferendas:vide diligēter xvj.J
Indulgentias consequendo q̄ntuz oporteat dare nota Ibidem
Indulgentijs stantib⁹ oīb⁹ causis eorum remittit. Ibidē
Infantes quō laudare pñt q̄rit xxj.M
Infelix infelicior infelicissim⁹ q̄s sit v.L
Infirmus q̄s dicatur v.D 3
Infirmitatib⁹ tribus adiutoria tria cōponunt.vj
Infirmitatem triplicē incurrit bō p ma/lum seu pcm̄ (E 3
vj.D 3
Infirmitates et tentationes cōtingūt quinq; modis
Infirmitas z languor quomō dif/ferant. (dis.ix.B
ix.O.et ca.x.S
Infirmitas impedies:a bono retrahens q̄tuplex
Inflictio pene duplex ponit.ca.vij. U (x.D
Influentia p̄mi parentis excedit infinitatē maris
Inimicis benefacere p̄cipit lex:contra quod obijciunt. (ca.vj.S
v.D 3
Inimicos diligere p̄cipit v.J 3
Inimic⁹ bō 8z diabolus quō. xiij.A
Iniquitas abūdat dupliciter xxiij.E
Iniqui iudices miti⁹ expiunt de miscōia relatan/te q̄ alij peccatores. vij.B
Iniuria in nostra decet nos esse patientes:sed nullo modo in diuina. iiij.L
Iniuria potest repelli pluribus modis. xxvj.O
Innocentia:simplicitas:māsuetudo:in oue z homine differēter. xij.E
Innouandus q̄ sit mūdus:et quō:z ad quā speciem:et an totus z̄. v.Z
Insignia regalia quib⁹ chr̄m deriserūt xxvij.F
Institutio sacramēti Eucharistie p̄dicit octo.xxvj.
Instrumenta vltionis z iram iudi/cis tangit (S
xxij.D
Intellect⁹ bonos z memorias faciūt hec v.B
Intellect⁹ est loc⁹ specier̄ quare. vj.U
Intellectus in ania z verbū ei⁹ habent se sicut pater z filius in diuinis ca.xj.N
Intelligere diuina non possumus nisi sensibilib⁹ coaptata xiij.A
Intelligibilib⁹ studēs facili⁹ fit intelligēs q̄re.xj.O
Intempestū que hora noctis vocet xiiij.J
Intenta q̄tuor in Euangelio Matthei tangunt in prologo S
Intentio legislatoris duplex. v.D 2
Intentio 8z oculus q̄re vj.N 3
Intentio est voluntas cum fine ⁊m Augustinum: nota intellectum illius vj.N 3
Intentionis vsus est sicut vsus lucerne Ibidē
Interrogasse phariseos chr̄istū an liceat sabbato curare dicit Matthei.xij.et Luce. vj. dicit chr̄istus eos interrogasse xij.D
Interrogauit dñs non ignor⁹ q̄re xvj.D
Intitulat euangelista Matthеus libz suū q̄ sit de generatione Jesu chr̄i. j.A
Intrare regnū celoz vel non.et esse in regno celoz vel non:differunt. v.A 2
Intrare in tentationem quid sit. vj.z 2
Intrare oportet nos ad vitam per angustam portam.ca. vij.M
Intrak in regnū celoz non nisi p̄ obseruationem iusticie z legum. vij.S
Intrare regnum celoz volens debet continuis p̄fectibus z̄. xviij.B
Introitus ad vitam redemptiōis ecclesie: ad vitā gratie:ad vitā glorie. vij.M
Introitus ad p̄ditionem duplex. vij.N
Inuenta est in vtero habens de sp̄usancto,beclos cutio potest esse cōposita vl̄ diuisa j.R
Inuidentia frateme gr̄e quō sit peccatū in sp̄iritū sanctum. xij.M.z.xxj.O
Inuitatus fuit chr̄istus a nullo quare. xxj.N
Invocatio p̄fecta p̄dicit ex trib⁹ vij.S
Joannes incepit p̄dicare cum esset triginta annozum ca.iij.A
Joannis baptiste commendatio quid sit et quid damet ca.iij.E
Joannes cōmēdak a vite p̄fectione iij.E
Joannes q̄re dicit baptista a baptismo suo: non aūt Petr⁹ vel Paulus iij.F
Joānes rep̄hēdit phariseos z saduceos. iij.G
Joannes baptista quo tp̄e sit incarcerat⁹ z q̄n decollatus iij.M
Joannes in q̄ est gratia significat ministrū eccle/sie:non hereticū iij.N
Joānis baptizādi chr̄m recusatio q̄lis fuerit. ibid
Joannes quomodo cognouit chr̄istū: et quomodo non Ibidē
Joannes q̄re 8z se debere baptizari:cum tñ sanctificatus fuerit in vtero Ibidem
Joannes z Jacob⁹ fuerūt consobrini dñi. x.B
Joānes baptista verū dubitauerit de chr̄o queritur:nota triplicē solutionē. xj.B
Joannes quomō non fuit arundo vel mollibus vestitus. xj.B
Joannes cōmendak autoritate doctrine:z q̄ non est solū p̄pheta sed plus q̄ p̄pheta. xj.E
Joannes commendak ab officio et perfectione virtutis Ibidem
Joannis occisio describit xiij.B
Joannes baptista vbi sepultus sit xiij.D
Joannis mortē p̄suaserunt Judei Herodi:nota/tur ex hoc. xvij.D
Joanni quando chr̄s dixit: calicē meum biberis: quō verificatū fit querit. xx.F
Jone signum fuit signum mortis chr̄i. et quō intelligitur fuisse tribus diebus z trib⁹ noctib⁹ in corde terre xij.O
Joram qui nequam fuit ponit in catalogo Regū

propter bonum patrem quem habuit ca.j.D
Joseph a Matthеo dicit filius Jacob:et a Luca Heli:nota concordiam j.M
Joseph laus exp̄mit in q̄tuor. Jn dei familiaritate:in claror̄ virorum euocatione:in p̄positi sanctitate:et in virtutis cōmendatiōe. j.O
Joseph vir Marie a fide sponsionis j.S
Joseph appetijo q̄ sōniū fuerit arguit et soluit.j.Y
Joseph q̄re angelus in somnis a p̄aruit:z Zacharie z beate v̄gini in vigilia. j.Y
Joseph q̄re angelus nō plene instruxit antecē/dentem in agoniam dubij. j.z
Joseph accrescens significat chr̄m j.B 2
Joseph nō cōmemorat inuent⁹ a magis q̄re. ij.K
Joseph q̄re debuit cū puero z matre fugere in egyptū potius q̄ in alium locum: de hoc ponūtur due cause. ij.O
Joseph quare angelus nō determinauit tp̄s quo maneret in Egypto. Jbidē
Joseph quare nocte et non die secessit in egyptū.ij
Joseph q̄re port⁹ timuit ire i Judeā vbi Ar/chelaus regnauit q̄ in Galileā vbi Herodis filius regnauit v.U
Joseph 8z ammonit⁹ in somnis q̄re. ij.X
Joseph faber lignari⁹ phibet xiij.X
Joram q̄re dñs noīauit z non Jor: nota qd significet iota v.z
Jra qd sit.et dicunt tria in gradib⁹ ire:z tria in penis ire v.D 2
Jra duplex: passio z propassio Jbidem
Jra q̄dam est p zelū: q̄dam p vicium:et quō ira p zelū est mr̄ discipline v.E 2
Jram iudic⁹ z instrumenta vltiōis tāgit xxij.D
Jrascitur fratri suo q̄ sine causa irascit.sed q̄ cum cā corrigit non peccat.arguit contra z soluit.v.
Junci significāt pietatem ex noticia scri/pturarum. (E 2
xvj.E
Judas z fratres ei⁹ q̄s significent notak j.E
Judas nō credidit q̄ deberent Jesum interficere Nota de pnia Jude xxvij.B
Judee z Hier⁹lm destructio cū hist̄oria ponit.xxiiij
Judeā Pompei⁹ fecit tributariā.xvij.B. (F
Judei inexcusabiles sunt in hoc ij.E
Judeos vocat chr̄s oues: q̄re x.D
Judei resurrectionē nō credentes arguunt in hoc
Judeoz destructio tangit.xxij.D (xiiij.A
Judei dicuntur feces p̄opter hoc. xxij.D
Judei tentauerūt chr̄m de veritate iudicij z iusti/
Judei tentauerunt chr̄istū de verita/te fidei z religionis. (cie.xxij.F
xxij.D
Judicare p̄hibemur vt nō iudicemur. vij.B
Judicialia legis p̄cepta q̄ sint v.Y
Judicio an liceat sua repetere. v.D 3
Judiciū fit multis modis:z sufficientia:et qualit liceat et q̄liter non: et plura alia de Judicijs notantur vij.A
Judiciū chr̄istum non nūciaturū gentibus arguitur z soluit xij.B
Judiciū extremum que signa circūstent z seq̄ntur
Judicium sanctoz z cordiū il/lorum p̄alatio (xxiiij.L z M
xx.O
Judex debet cogi ab allegat⁹: Nota quō sit intelligendū:et q̄ debet esse sciens vij.B
Judices inic⁹ minus expiuntur de miscōia relatā/te q̄ alij peccores vij.B
Judicis crimē 8z mai⁹ duobus modis vij.L
Judic⁹ nostri ira z instrumenta vltiōis tāgit. xxij.D
Juder q̄ in aptis criminib⁹ de officio suo p̄cedere debet ad vltionē:argumentū est Jbidem
Jugum vinculi charitatis tollere deb emus:et quō absoluit a iugo iniq̄tatis. xj.O
Jura z leges equissimas qui discunt p̄ter cauillationes causar̄ sic faciunt viij.O
Jurak duobus modis in genere v.X 2
Jurare periculosum est:et assuescens labik in p̄iurium
Jurare quomodo p̄hibeak q̄n dicit: (um.v.y 2
Ego dico vobis non iurare oīno: notak duplex expositio Jbidē
Jurabāt hoies p creaturas duob⁹ modis v.Z 2
Jurare quare non debem⁹ p celum. Jbidē
Jurare quare non debemus p terram: p hierosolymā: p caput v.z 2
Jurat ecclesia per euangelia z reliquias sanctorū quare:cum tñ z̄. Jbidē
Juramentū quid sit;et eius necessitas z finis;z q̄ exigank ad iuramentū;ponunk v.X 2
Juramenti tres comites ⁊m Hieronymū: et que exigank ad iuramentū licitū Jbidem
Juramentū sp̄ oportet intelligi in illam partē in q̄ accipit ille,p̄ter quem fit quacūq; arte p̄borum iurans vrak Jbidem
Juramentū q̄re a iure denomiak. Jbidē
Juramentū reddere qd sit v.Y 2
Juramētū p creaturas an obliget vel nō. v.Z 2
Juramentū Herodis tria habet in se xiij.E
Jus naturale non continet in his duob⁹ mandatis ostendit viij.Z
Justicia duplex:generalis: et specialis. et quid sit vtraq; ca.v.J
Justicia facere:et facere iusticie:et appetere facere: et esurire iusticiā:et sitire differunt Jbidem
Justiciam quō quis esuriat z sitiat: et qd sit saturari iusticia v.J
Justicia phariseorū que fuerit et que scribarum: Vide v.A 2
Justicia dicit rectitudinem. vj.A
Justiciam facere coram homib⁹ moner:sed nō vt videamur ab eis. ij.A
Justicia Pauli et iustitia chr̄isti: et argumentum solutum Jbidem
Justicie secunda pars sc̄a oratio incipit determinatur iusta:quare. (ri.vj.F
xj.O
Justicia dat lucem in merito:et ideo dat lucem in p̄mio xiij.O
Justicia regni celorum factū hūano facto comparatur. xviij.J
Justiciam rex negligere non potest. ca.xxij.O
Just⁹ 8z a iustitia generali z̄.z arguit Joseph nō fuisse iustum:et soluit j.S
Justis semp̄ adest consiliū diuinum deficiente cō silio humano. j.Z
Justi fulgebūt sic sol: Nota quō exponit de dotibus glorificator̄ xiij.A

Labor spūalis z corporalis: z quilibet duplex ca.vj. U 3
Labor causak ex tribus xj.O
Laborare istum laborē tenek oīs homo vj.U3
Laborātes labore vniuersali possunt accipe ab illis circa qs laborant Jbidē
Lampas qd sit z qd significet xxv.B
Lampades extingui est cōscientias ab interni boni lumine destrui xxv.E
Lanis ouiū induunk omnes nota vij.P
Languor qd sit notatur ca.iij.L
Languor z infirmitas quomodo differant notatur ca.ix.N.et ca.x.O
Lapides duodecim quos Joannes demōstrauit venientib ad se qd significent. iij.V
Lapis significat cordis duriciā charitati cōrariā
Lapis quē reprobauerunt edificantes q (vij.J lis fuerit xxj.O
Largus est pater celestis in filios vj.U2
Latrones duo crucifixi sunt cū Jesu gre.xxvij.V
Laudare infantes quō possunt qrik xxj.V
Laudabilis sollicitudo est multiplex. vj.L3
Laus ipsius Joseph cōiugis Marie exprimik in quattuor. ca.j.O
Laudes de magnis factis contemnere docet chīs
Legatis missis ad capiendos malos (xiij.V sunt duo necessaria x.L
Leget quilibet scripturam suorum meritorum in iudicio xxv.O
Legislator quid intendat:et quō eius intentio est duplex. v.D2
Legislatores ad continendā multitudinē oportet tribus modis se habere ad eam ca.v.S2
Legumina ventosa sunt:nota quare non phibent ieiunantibus vj.J3
Lepra corruptio est nutrimenti viij.A
Lepra est corruptio vasorum q corrumpunt nutrimentum viij.E
Leprosum gre chīs non solo verbo curauit sicut Heliseus Naaman viij.E
Leprosus q nō obediuerit pcepto qñ cepit diffamare z pdicare arguik z soluik viij.D
Leprosus gre debebat se ostendere sacerdotib. ibid
Leprosus quō significet hereticū notak viij.M
Leprosus efficitur coitus statim cum vna post leprosum. xxij.D
Leui nomē dignitatis fuit ix.E
Legū quatuor trāsgressiones significāt Jn plogo L
Lex concupiscentie regnauit añ Abraam. j.D
Lex a ligando dicta:et quomodo lex vetus euacuetur notatur v.X
Lex continet moralia:iudicialia:ceremonialia:sacramentalia.et pmissa v.Y
Legem quō chīs impleuerit Jbidē
Legem soluere est vincula legis non attendere v.2
Legē docens implere gre omittat aliqua mandata querik v.B2
Lex talionis inuenta est pro pace v.F3
Legē duplicē posuerūt illi scribe v.D3
Lex nusqz pcinebat de odio inimici:et q pcepit inimicis būfacere:sed cōtra arguīt. v.M3
Lex est ius scriptum ascisens honestum probibens qz contrarium vj.L2
Lex lz iusto posita non sit:tn a iusta mēte. vj.L2
Leges diuine inscribunt cordib nostris inuiolabiliter obseruande ex b scik ca.vj.L2
Lex et prophete vsqz ad Joannē xj.F
Lex terminata est dum dns in cruce dixit: Cōsummatum est xj.F
Legē si iust⁹ rex violat exemplaris erit violatio et doctrinalis. xij.B
Legi ad custodiā pone iste pcipue fuerūt xij.B
Legis veteris difficultas:et noue leuitas ondit.xj
Liber generationis dicit Matheus in titu (Rlo libri sui quare j.A
Liber pm⁹ in veteri testamento est de generatōe: similiter in nouo:sed differenter j.B
Libros aplox dr se legisse modo v.F2
Liber vite scriptus iusticia dei apietur omnib in Judicio. xxv.O
Libell⁹ repudij gre pmittebak a Moyse. v.S2
Liber fm Phm dr qui sui causa est vj.D2
Liber est homo qñ in deum libere z consulte z placite mouetur vj.J2
Liberatio pziachax gtuor exigebat. j.E
Libera nos a malo: cōtra hāc petitionē mltiplicater arguik.nota etiā de quo malo intelligitur.et plura alia. vj.L3
Liberamur a tali pena dupliciter Jbidē
Liberak hō a malo trib modis z p tria adiutoria.
Libertatis voluntatis sunt tres liberta (vj.D3tes.scz nature:cōsilij:et cōplaciti vj.N2
Libertas voluntatis triplex:nature:gratie:z glie.
Libertas consilij que sit:et que bene (vj.J2placiti Jbidem
Libertas nature est qñ natura se nulli subdit seruili:et q sit gratie:vide. Jbidē
Libertas glie perfecte habek in patria:b tamen habenk pmittie Jbidē
Libertas hec in q debet fieri volūtas pzis. ibidē
Libertatis nimia defensio ne fiat scandali occasio instruit xvij.N
Liberū arbitriū vocatur arbor bona. vij.R
Libido qd sit notatur iij.L
Libido innaturalis omnis phibetur vj.O2
Libidinem faciunt tria vj.J3
Libido insatiabilis est xxiij.P
Ligatio sacerdotis pcedit absolutionē xvj.J
Liliorum agri p similitudinem prohibet sollicitudinem vj.X3
Locus orōnis z exauditionis nostre in celo est duplici de causa. vj.N2
Locuste gles fuerint quas Joānes comedit.iij.L
Loqui in parabolis qd sit. xiij.A
Loquunk oīa sapientiā dei in mysterio vbi absconditi quare. xxij.B.et.xiij.A
Lucas nō texit genealogiā chī sic Matheus j.D
Luceat lux vestra exponik v.T
Lucerna ardens est prelatus lucens scientia z ardens charitate v.T
Lucerna corpis tui est oculus: de b nota. vj.N3
Lucifer tentauit chīm: vide quomō relegauit eum in infernum iiij.N

Luctus duplex et secūdus habet gradus v.D
Lumen triplex:gratie:reuelationis diuine: z theophanie ca.v.M
Lumen vitatis et bonum virtutis ducunt ad bonum increatum. vij.F
Lumē fidei abscōdik a sapientib. xj.M
Luminaria celi in iudicio:z pacto iudicio quomō mutabunk. xxiij.L
Lunerubor gre est signum pluuie ix.2
Lunaticus quē dns curauit quō surdus et mut⁹ factus sit. xvij.E
Lupus non solum habet dentes mordaces sed venenatos vij.P
Lupi rapaces quō dicank hereticī:nota Jbidē
Lux si nos iluminare debeat oportet obicem removere xj.M

m Acula qlis sit z dicak peccatū iiij.P
Magistr mittit se fecit chīs v.F
Magister dr chīs dns z pfamilias.x.P
Magistrū esse non interdicit chīs:sed ne vacuus nomen appetamus xxiij.B
Magisteriū platōis interdicit:nō actū xxiij.B
Magnificare fimbrias qd sit Jbidem
Magnificentia vt dicit Aristo.est liberalitas siue largitas in magnis xj.L
Magnū esse in regno celox bonū est:sed non sibi videri. xviij.A
Magnū mandatū qō sit xxij.K
Magi euidēter et patēter inq siuerūt de chīo.ij.B
Magorum historia quomodo venerunt offerre: ponitur ij.B
Magi in terras suas reuertendo multos conuerterunt. ij.B
Magi grāmatice magni sunt Jbidem
Magus: maleficus:matematic⁹:incantator:necromanticus:ariolus:aurusper:diuinator:differunt Jbidem
Magi vnde venerunt:et quō fuerūt reges ij.E
Magi quomodo fuerūt certi de nato rege Jbidē
Magis stella occultata fuerat pter tria. Jbidem
Magi qnto tpe guenerūt ad chīm. ij.E
Magos gre Herodes clam vocauit. ij.D
Magi,ponebant renunciare Herodi que eis iniunxerat. ca.ij.J
Magi dicunk inuenisse matrē z puerū.et nihil dicik de Joseph gre. ij.K
Magox mūera oblata puero qd significent.ij.L
Magi quādo obtulerunt puero significak ex hoc qō dicit factū ante psentationē ij.N
Maior quō sit Joannes. xj.E
Mar⁹ miraculū qō chīs fecit quod fuerit. xxj.F
Maledictiones due Judeox q sunt cōtra doctrinę vitatē ponunk:z differētia eax ponik.xxiij.D
Maledictio cōtra rectitudinē Juramēti xxiij.E
Maledictio de erronea mādatox compatōe causata ex auaricia ponik xxiij.F
Maledictiones due ponunk que sunt p doctrine veritatē:et differentia eax xxiij.D
Maledictiones due ponuntur cōtra vite vitates q consistit in vanitate obseruantiax z in vanitate exterioris cōpositiōis xxiij.G
Maledictio contra vitatem vite,pter falsam seruationis iactantiam. xxiij.D
Maleficus:magus:matematic⁹:incantator:necromanticus:ariolus:aurusper:diuinator ij.B
Maliciam vocat penalē sollicitudinē cum dr:sufficit dici malicia sua:z cōmittik,psopopeia.vj.O3
Mala an aliqndo sint facienda vt inde eueniant bona v.S2
Malo quō nō debeam⁹ resistere docet chīs.v A3
Malo nō esse resistendū inconuenienter dici arguitur z soluik Jbidē
Malū a quo petimus liberari in oratione dnica quod sit: nota vj.E3
Malū vt bonū qō sit ampliorīs diuisiōis: z quō in genere sint Jbidem
Malū est infirmitas modi cōmēsurationis z armonie: nota pulcra de boc vj.D3
Mali a cōtagione:mali a causa:mali a defectu liratur homo Jbidē
Malū quō tribus infirmitatib boiem destituat et infirmū reddat Jbidem
Mali in inferno q possint consumi: arguitur et soluitur viij.J
Malus minister regni celorū hoc modo maior e Moyse:,pbetis Joanne xj.F
Malus accipik,p diabolo xiij.D
Mali sinendi sunt viuere nō obstante tc. xiij.L
Malus sp morte subitanea poccupak xxiij.L
Mali serui vel placi stipendia:et quomodo eum diuidet. xxiiij.E
Malos conceptus et affectus non semp diabol⁹ immittit xv.E
Māmona dr diabolus q preest diuitijs. iiij.L
Māmona qd significet tc.notak vj.R3
Mandatox via quō sit paranda. ca.iij.D
Mandatū minimū:magnū: et maximum quod dicatur v.T
Mandata que sunt maxima meriti in obseruātibus z minimi pcti in trāsgredientib. Jbidem
Mandata aliq de his q ponunk Exo8.xx. gre saluator docēs legis implerionē omittit v.B2
Mandati non occisiōis impletio incipit v.D2
Mandatū cōcatōis ,primi ponit vij.L
Mandatū est signum voluntatis dei. xxij.R
Mandatū magnū qō sit: nota Jbidem
Mandatū pmū qō sit dr z exponik xxij.L
Mandatū secundū dr sik pmo gre xxij.M
Manendi tps non determinak Joseph ij.O
Māsiones quis multe sunt in celo:tn est vnū cōmune horreum xiij.L
Manus:organū est intellect⁹ operatiui iij.R
Man⁹ dextra z manus sinistra q sint v.R2
Manus est organū organox: et significat virtutē diuinā vniuersalē viij.B
Manū aridam habens z curatus a dño fuit cementarius. xij.E
Man⁹ chīi virtutē habet multiplicatricē xiij.G
Maris mot⁹ dicik magnus viij.O
Maris mot⁹ seu tempestas quō causek: et de pisculis notatur viij.O
Margarita qd sit:et qd significet viij.E
Margarite bone dicuntur colore:natura:et effe

etu:nota plura ca.xiij.S
Margarite conche sunt odorifere Ibidem
Margarita vna inuēta maledicū arguitur z soluitur Ibidem
Margaritum dicitur cōgregatio talium margaritarum. Ibidem
Maria quō interptatur illūinatrix:stella maris: dña:amarū mare:nota j.P
Maria cōmendak ex hoc q desponsata Joseph virgini j.O
Maria virgo ḡre dicik hortus conclusus et quare fons. j.A
Marias tres genuit Anna:et qui sint earū filij nota versus x.L
Maria magdalena virgo fuisse credik xxvj.E
Martha fm Ambro. fuit que habuit pfluuium sanguis:et curata per Jesum ix.L
Martyrē causa facit: non pena xx.F
Matematicꝰ:maleficus:magus:incātator:necromanticus zc. differunt ca.ij.B
Matematicus duplex sicut mathesis ij.B
Mater Jesu mater:immaculata:mr̄ intacta:nota.j.
Matris dolores virgo Maria est inexperta. (O Ibidem
Mater z pater tripliciter accipiunk xix.A
Mater occidit z comedit filium. xxiiij.D
Mathesis ōr dupliciter prout media est brevis vel longa ij.B
Matheus interptak donatoꝝ consilij. In plogo
Matheus in conuersione quare sic dicus (B est.et ratio quare primus euangelistarum ponitur. In prologo B
Matheus nō facit mētionē circūcisionis : ettī nominis Jesu ḡre j.z
Matheus nomē cōmune fuit:et illo seipsum nominat ix.E
Matheum arguit Porphirius hereticus de leuitate. ix.F
Matheus qñ vocatꝰ sit. Ibidem
Matheus nō ordinat hystoriam fm q gesta est.
Matrimoniū verū fuit virginis beate z (xij.A Joseph. j.M
Matrimoniū virginis tribus fuis bonis est perfectum. j.O
Matrimonij actus et qs finis nota xix.B
Matrimoniū z fecunditas sunt officia mortaliū: nō immortaliū. xxij.D
Maxille pcussionē potius tangit ḡs alterius partis quare. v.B 3
Maxillā alterā quō debeamus pbere pcutienti. z arguik q chīs nō fecerit v.B 3
Maximū mandatū quod sit ōr z exponik.xxij.L
Mechia prohibek v.M 2
Mechie actꝰ prohibek z nō actus Sodomie: cū tamen zc. Ibidem
Medi interptank z significant: notatur x.F
Melchisedech figura chīi rex fuit z sacerdos.j.B
Melchisedech filius non debuit chīe dici ḡre: et quō Melchisedech fuit figura notak j.L
Mēbra genitalia erūt in resurrectione xxij.J
Memorias z intellectꝰ bonos faciunt hec v.B
Mendaciū pbibetur v.z 2
Mendacia dicunk miracla duoby modis.vj.L
Mendicitatē in pdicatoribꝰ qdā cōdemnāt: cōtra quos dicik x.F
Mendicus z paup differūt. v.D
Mens vnde dicat:z quottuplex sit in nob.iiij.B
Mentis ad mundiciā nihil penitus confert ablutio corporis xv.E
Mensura eadem q non remetiak arguitur z soluitur. vij.B
Meretrix omnis est crudelis. xiij.L
Meretrix quō differat a fornice. xxj.M
Merita sctoꝝ sunt dispēsatoribꝰ credita xvj.D
Meritum efficitur quinq quorum duo sunt necessaria xxv.E
Messis qdem multa ōr z nō semina. ix.S
Messis est cōsūmatio seculi.est etiam alia messis
Milites armoꝝ ad que non ꝓmittebantur nota (xiij.O vj.D z
Militibus illis duo erant officia. vj.D z
Milites musicis dulcibꝰ post exercitiū erant deditī.ca. vj.D z
Militum actē quō adquiramus per participationem angelorū:nota vj.F.z
Minister pene est duplex v.A z
Minister legis gre quō sit maior Joanne xj.F
Ministri ecclesie significank p corum qui pabulum pbuit Delic. xiij.E
Ministroꝝ ecclesie due sunt vocatiōes formaliter distincte iiij.O
Mysterium dicik a mystin grece qd est occultum latine. xiij.E
Minimꝰ in regno celoꝝ quis dicak. v.?
Minor in regno celoꝝ qui est:maior est illo:exponitur multipliciter xj.F
Mirabilia dicik Jesus fecisse potius ḡs miraculū quare xxj.D
Miracula dicuntur mendacia duobus modis quid sit vij.E
Miracula ista quare dominus non fecerit duobus modis. Ibidē
Miraculi in expostulatiōe tria exigunk viij.A
Miracula non eodē modo ordinant euangeliste arguik et soluitur viij.K
Miraculoꝝ effectus quare plus attribuitur fidei ḡs spei z charitati. viij.J
Miracula ista quare dñs non fecerit absens ḡritur: arguitur:et soluitur viij.L
Miraculoꝝ cōtra ordinē arguik. ix.K.
Miracula cum sepe chīs cora turba fecerit:cur h iam nō facit ix.M
Miracula oia attribuunk fidei. ix.O
Miraculum quantum fuit q Jesus ambulauit super mare. xiiij.J
Mirū oim miroꝝ nota ca.j.K
Myrrha quid significet z qs effectꝰ habeat. ij.L
Miserabilis sollicitudo est multiplex ca.vj.L 3
Misero vni misericordia exhibenda est dūmodo sit ouis xij.E
Miseriam duplicem ex prelatorum defectu tang
Misericordia triplex:et que perfectissima (git.ix.K v.K
Miscōia duplex relaxās et liberās.v.K.et.viij.B
Misericordia q debek miscōie btūdini v.K
Misericordia relaxans si nō remitteret: peccatoꝝ in nihilū esset cōterēdus viij.B
Misericordia etiam adhibenda est vni dum sit ouis:notatur xij.E
Miscōie opera chīs cōmendat xxv.M
Misericordie op a enūerādo ḡre nō facit mentionem de sepultura mortuoꝝ. xxv.M
Miscōie operꝝ sufficientia ponit Jbidē
Missio apostoloꝝ significata est x.K
Misit pdicare solum Judeis in pma missiōe,pē tres causas x.L
Mitis est aliquis tripliciter ca.v.F
Mitē oportet prius esse paupem spiritu v.F
Mitiū magistꝝ se fecit chīs Jbidē
Mititas quam qdam mansuetudinē vocant est trium graduum. Jbidē
Modius tria notat:nota v.L
Modus studij euangelij qe sit. In plogo D
Modus predicationis duplex: et differentia inter eos iiij.L
Mola asinaria significat bolem zc. xviij.E
Mollicies duplex notatur xj.D
Mollibus qui induak moraliter:nota xj.D
Monachi hypocrite per structiones significantur
Monachi diuitias congregantes et (xxiiij.J ceno carnis conuersantes per quid significentur.capl'o xxiiij.J
Monachi z moniales quales erunt tempore antichri. Ibidem
Moniales mortiferis cantibus anias decipientes significank p syrenas. Jbidem
Monarchia quid sit:nota vj.L 2
Mons in q diabolus dim tētauit: et qualis ille mons in nobis sit:nota iiij.L
Montē se esse notat chīstꝰ v.B
Mons in q ciuitas ponit qd sit:nota v.S
Mons in q Jesus transfiguratꝰ est fuit Thabor
Mōstruosum animal ōr potꝰ. viij.X (xvij.B
Monumēta in chīi passione apta fuerūt: non tñ surrexerūt corpa añ tertiū diem. xxvij.L
Moralia legis pcepta que sint v.y
Moriunk morte amariori boni ḡs mali. xxvij.K
Mors q drupler ponik in plogo D
Mors chīi significak p dies:et p illā destruxit duplicē mortē nostrā q significak zc. xij.O
Morte subitanea sp malꝰ pōccupak xxiiij.L
Morte moriunk amariori boni ḡs mali; exemplo: autoritate:et rōne,pbak xxvij.K
Mortaliū bona z officia sunt mrimoniū z fecunditas:non imortaliū. xxij.D
Mortui in pctis z mortui in dño. viij.P
Morꝰ pmi divisio in pmo pmū z scdo pmū ñ appetꝰ marꝰ ōr magnꝰ:z quō cau (probak.iiij.G sek:et de piculis notak viij.O
Mulieres deū nō timētes abhorrebāt bi j.D
Mr̄ier z vir quō se bñt penes paritatē z suppositionē.j. N
Mulierē qui viderit ōr porꝰ ḡs q (audit:vel olfacit:ḡre. v.M 2
Mulieres formas pspectibus boim obijcientes vitupantur v.B 2
Mulier adulterans ḡtuor pcā cōmittit v.L 2
Mulier que fuit in pfluuio sanguinis quō aude debat tangere chīstum ix.L
Mulierē emorroissaz fecisse figurā saluatoris zc de virtute simili dicik ix.L
Mulier hec quare vocabak chananea. xj.G
Mulier que lauit pedes et que vnxit caput vtrūq eadem fuerit. xxvj.E
Mulieres facte sūt apostole apostoloꝝ. xxviij.E
Multiloquiū,phibendo oratōes longas nō,phi
Multi primi nouissimi z nouissimi primi (buit.vj.K xix.D
Multiplicauit panes dominꝰ in deserto propter duas causas. xv.M
Mundicia cordis ad plenū tribus pficik. v.L
Mundicie corpis appetitꝰ nimius sordes inducit mentis xv.E
Mundus est innouandus, probak v.E
Mundus in quo sit innouandus :z quō nō totus conflagrabik:licz non totꝰ innouetk. z qualiter innouabik:nota v.E
Mundus est ager.xiij.J.z O.et,xxiij. O
Munera magorū oblata puero Jesu qd significabant
Munus quod offers debet esse tuū. (cent.ij.L v.M.2.et eodem J.z
Musicis dulcibus milites post exercitiū erāt deditī. cap.vj.O.2
Mustum quare vaporosum est z bullit zc.ix.J
Murandū nihil est in sacro eloquio.ca.ij.
Mutuare pcipik nobis v.F.x.
Mutus ille nō fuit ex impotētia loquēdi sed ex potentia quā demon,pcurauit. ix.P
Mutus ille nō est de quo scribit Lucas cap. suo
Muti frequenter sunt surdi.xv.K (x.ca.ix.P

Nasci voluit christus de virgine desponsata
n cuius ponunk octo causē ca.j.M
Nasci debuit christus de iuda v.B
Natiuitati christi tres sunt in celo qui testimoniū
Nature impetū puenit spiritussan (dant.ij.A
ctus in christo iiij.A
Natura vel spūs noster nubere altꝰ z gloriosius nō potest ḡs filio dei ꝓiungak. xxij.A.z B
Naturale est homini in mari timere. viij.K
Naucula in quam ascēdit Jesus significat crucē
Nazareus vocak chīm. ij.X (viij.O
Necessaria deus omnib ꝓuidet. z si aliquando desint quare vj.y.z.
Necessaria duo sunt ad vitam viij.B
Necessitatis curā dim ꝓhibere credendū nō est.
Necromanticꝰ:magus :matematicꝰ: ma (x.E leficus zc.differunt zc. ij.B
Negauit Petrus chīm: nota ꝓcordiā euāgelista
Negatōes petri ponūk.xxvj.B z T (rū.xxvj.J
Negocia eorum agens quibus tenek ille qui illicite accipit pōt ab eis accipe victū in stipēdiū necessitatis si non habeat vnde viuat ix.F
Nemo potest duobus dñis seruire ꝓbak et arguitur contra z soluitur vj.P.z.
Nihil nostrū est si agitur iter nos z deū. vj.S.z
Nix est rara:alba z mollis quare:z quid significet
Nobilitas regni celestis in quibus cō (xvij.A sistat. ca.xxij.A

Nobiscū est deus multis modis xxviij.K
Nocumentuz quando veritas non lucide docet tangit. capꝫ.xv.D
Nolite putare quoniam veni soluere legem multis modis exponitur ca.v.U
Nolo in omnib⁹ ꝓdeclinijs relinquit voluntatem affirmatā:et negat volitū. v.U
Nomen Jesus et nomē christus q̄d significent:z quom odo differant j.B
Nomiy quomodo possum⁹ genealogiam chr̄i cōcere. capꝫ.j.L
Nominis Jesus ratio ponit j.z
Nominiby diuinis quiby possit addi noster:vel meus.vide vj.P
Nomen patris cum dicit pater noster supponit ꝓ tota trinitate. ca.vj.P
Nomen duplex:ꝓsone z nature vj.Y
Nominis huius octo effectus ꝓxij. ca.vj.Y
Nomen declarat rem cui datur vj.Y
Nomen declarans rē est sup rem cui dat vj.Z
Nomen q̄ imponit sepi⁹ sine nominis causa imꝑpo nit.quod aurē dat semp cū causa dat. vj.Z
Nomen dei quod sanctū est sanctificet adhuc qua druplici significatōne vj.z
Nomen dñi quattuor polluūt vj.?
Nomen patris quare potius sanctificat in nobis q̄ alia nomina vj.B.z
Noscit filius dei patrem:nota qua noticia xj.N
Noster pater qui es in celis: nota quid significet ibi noster. vj.Q
Noster pater ꝓ cōmunicationē inhabitātis gra/
Noster pater est ꝓ eam qua in nobis (tie.vj.Q inuicem obligamur fraternitatē. Jbidem.
Noster pater debemus dicere:z nō pater meus:q̄
Noster pater dicit ad vsum z ad frū/ (re.vj.Q ctum .capitulo. vj. :: R
Nostrum est aliquid ſm rem z legem.z aliq̄d ſm rem z nō legē.z aliq̄d nō ſz rem ſz legē.vj. S.z
Nostrū panē quare petimus:et non dicēdo meuz.
Nouissim⁹ q̄drās q̄s sit.v.L.z. (vj.S.z
Nouus omni nouo:nota j.R
Nouū quid dicatur v.L.z
Nouum vinū habet tres calores Nota q̄re rum/pit vasa. capꝫ.ix. J
Nocte q̄re Joseph fugit cū tñ āgel⁹ nō dixit.ij.P
Nox mortis chr̄i nō oīno fuit nox xij.Q
Noctis horę ser sunt: z vocant xiiij.J
Nubere natura vel spūs noster altius nō potest: q̄ filiō dei cōiungat. xxij.A.z B
Nubes in q̄ dñs ad iudiciū veniet q̄lis erit .xxiiij
Nūer⁹ beatudinū īductarū sic habet.v.Q (M
Numisma vocat impssio figure ī denariū. xxij.B
Nuptialis vestis est vestimentū charitatis z bo/neste conuersatōis. xxij.E
Nuptias triplices fecit christus nota xxij.B
Nuptijs in illis quō oīnia parata sint.nota ibidē
Nutrimētū q̄ accipit de pane mag⁹ adheret mē/
Nutrictia bñ sūt q̄ tuor.vj.O.z (bris.vj.R.z

Bduratio quomodo sit peccatū in ſpiritū
o sanctum. xij.M
Obduratōnis bui⁹ effect⁹ tres pōt.xij.B

Obedientia mandatorum plus dat intellectū in diuinis q̄ labor studiorum ca.xvj.E
Obicem oportet remouere si lux illa nos illumiꝑre debeat xj.M
Oblatio debet esse voluntaria. v.O z
Oblationem placabilē facit odij depositio.v.J z
Obligatū ad opera ostendit se doctor verbis ꝓ/ꝓrijs.ca. ix.S
Obsecratio:oratio:postulatio:petitio:deprecatio: gratiarūactio quō differant. vj.L
Obseruatio septimi diei alia est:z alia sanctificatio sabbati xij.E
Obsessus a diabolo vtrū aliq̄s possit esse viij.L
Obsessi q̄ sint:et obsidendi potestas vnde tradita sit demoni q̄ritur Jbidem
Obsesso in homie raro vn⁹ sed semp plures demones sunt est ꝓbabile. viij.L
Obsidentur multi ſm animam z corpus a demone.capꝫo viij.L
Obsidio regni dei duob⁹ ꝓficit j.J
Obstinator excecationis meritū vñ veniat.xij.B
Obstinatio que est contra gratiam conuertentem tangitur Jbidē
Occiderunt Esaiam lignea serra xxj.O
Occiderunt Vur ſputis. Jbidem
Occidens z oriens est dupler viij.N
Occultum z Optum quō differāt x.Q
Ocioſum verbū quō differat ab indifferenti:scurrili:pniciosо xij.O
Ocioſi stantes in foro hora tertia a patrefamilias non rep̄henduntur xx.A et B
Ocium deo non placet. vj.Y3
Oculus dexter si scandalizet:dicit potius q̄ si ſiniſter:quare v.P z
Oculus eruendus q̄ sit probatur a simili ſm alios.ca. v.Q z
Oculus eruitur dupliciter Jbidē
Oculum qui subsannat patrem: et qui despicit partum matris z̄c. Prouerbiorum.xxx. mystiꝑcatur Jbidem
Oculus ex quibus componitur: Et que proprietates: Et quomodo attribuuntur intentioni.ca.
Oculi bonitas est simplicitas:et (vj.N 3 eius malicia est duplicitas vj.Q 3
Odit ne aliquis deum queritur vſ.Q 3
Odij depositio facit oblatiōem placabilē. v.J z
Odio habebis inimicum nota an fuerit contentū in lege v.D3
Odio semper sunt boni malis xxiiij.E
Offerendum est quid:et vbi.quia non in omni loco.capꝰo v.D z
Offerre debes munus tuū v.D z.et J z
Offer munus tuum in testimoniū illis:nota quō exponitur duplr viij.E
Offerebant ei paralyticum iacentem in lecto: tanguntur quattuor ix.B
Officium seminandi recipit qui habet causam vel professionem p̄dicandi xiij.B
Oleum cuius nature et quare fuit christ⁹ añ passionem in montem oliueti. xxj.A
Oleum non sumpserunt fatue virgines quomodo intelligitur xxv.E

Oleū est laus hūani fauoris demulcēs xxv.E
Olus:herba:germen:fruter;arbor:differūt etiam in eadem specie plante. xiij.N
Omnipotētie attribuūt opera fidei z non spei vel charitati:quare ix.O
Omnis iusticia que dicat. iij.N
Omnes aliq̄d magni p̄sumebant de chr̄o. xvj.B
Onager est asin⁹ agrestis .z dicit ab onos.xxj.B.
Operandū est in donis bonis. xxv.D
Operat deus ea q̄ sunt in nobis nobiscū j.?
Opus tripler ꝓfecit christus in p̄rib⁹: in ꝓlogo E.
Opus virtutis oportet accipe ex nobis c.vij.L
Opera magna que fecerūt hic enumerat tria cum sufficientia vij.L
Opus ꝓlati quō erit ꝓfectum xx.E
Opus z operatio differūt. Nota xxv.D
Opa misericordie cōmendat chr̄s quare v.N
Operū misericordie sufficientia ponit v.N
Operios vocat chr̄s q̄s pus vocauit pastores.ix.
Operij pauci tales sunt doctores. ix.S (S
Operius dicit p̄dicator⁹ duplici de causa. x.B
Operius dignus est cibo:nō voluptatis: sed nec/cessarie sustentatōis x.B
Operarij conducunt in vineā. Nota xx.A.z B
Opertū z occultū quō differūt. Nota x.Q
Opertū reuelabit tripliciter x.Q
Opes quō necessarie sint ecclesie xxv.B
Opinari:putare:dubitare z̄c. plura nota quomodo differant. v.U
Opinios bone debet esse p̄dicator iiij.L
Opinionē bonā omnes homies habebāt de chr̄o
Opinionē quā habeāt subditi z alij ꝓlati (xvj.E de eo querere debet ꝓlatus xvj.E
Orandū est ꝓ ꝓsequentib⁹ z calūniantib⁹. v.J.3
Orandū qualiter sit vt excludatur mala intentio. capitulo.vj. D
Orantes nolite multū loqui. vj.J
Orans gemit:flectit v el totū se ꝓsternit in humilitate coram deo. vj.B
Orante seu oratiōe cum ieiunio z elemosyna nihil est validius xvij.F
Orare an semp oporteat vj.F
Orat sine intermissione qui contrariū oratōni nihil interponit. vj.F
Orare multū assidue diu z multū loqui in oratione quomodo differant vj.J
Orare z post magna ad deū confugere docz chr̄i
Orare debem⁹ in loco secreto do (ctus.xiiij.D cemur a christo xxvj.L
Oratio q̄ nō sit pars iusticie arguit et soluitur.vj.
Oratio q̄d sit ſm Damascenū z ſm Aug.cū (F declaratōe definitionū vj.F
Orationē quare gentiles putabāt cōsistere in multiloquio ca.vj.J
Orationibus iuuat p̄destinatio vj.K
Orationes longas nō prohibuit:multiloquiū ꝓhibendo. ca.vj.K
Oratio hic non est otis ratio: sed potius petitio supplex z̄c. capꝫ.vj.L
Oratio:postulatio:obsecratio: petitio:deprecatio: gratiarūactio quomodo differāt vj.L
Oratio q̄ ꝓficiat ad salutem oportet q̄ a nobis z in nobis impleat voluntas dei. vj.M.z
Orationi dominice additur Amen in fine.quare capitulo. vj. E.3
Oratio vt exaudiat quattuor exigunt. Jbidem
Orationis effectum ostendit dñs xiiij.D
Oratio debet esse humilis. xxvj.D
Ordinant euāgeliste ap̄los diuersimode enumerando: nota quare x.B
Ordinant hoim cōitates maxime :misc̄ia:iudicium:et fides xviij.F
Ordo contentoz in libro Matthei ponitur in ꝓlogo A et F
Ordo diuine ꝓuidentie quomō imponat rebus necessitatem. ij.O
Ordo tentationū christi non est idem apū Matthеū z Lucam: arguit z soluit ca.iiij.J
Ordo miraculoz illoz non idem seruat ab euangelistis: quare viij.K
Ordinē gestoz saluatoris qualē seruauerit Matthеus viij.M
Ordinem miracloz quē seruauerit Matth.quez alij euangeliste: nota ix.K
Ordo corpis huius cui facies imp:imitur est duplex.ca. ix.R
Ordo institutoz p̄latoz tangitur x.L
Oriens et occidens in celo est dupler. viij.N
Origenes castitatis amore dicitur seipsum emuꝑcilasse v.Q z
Os capitur pro corde. xv.L
Osanna.hoc est:obsecro salua:compositus ex corꝑrupto z integro xxj.D
Qua bene nutriunt et sunt conuertibilia ad omne quod inuenūt siue bonū siue malum. vj.O z
Quis substantia manente mutuat lanā. vij.P
Ques vocat christus Judeos x.D
Quibus compank prelati missi x.K
Quis errans non est perdita: sed in via perditiꝑnis.ca. xviij.E
Ques in iudicio segabit ab hedis xxv.D

Blee quid sint:et q̄d significēt:nota iij.L
p Palea 9z peccatum xiij.B
Pallium est vestis exterior v.D3
Panē nostrum supsubstantialem da nobis: Nota quare dicatur supsubstantialis: et q̄re q̄tidianus ſm diuersas translatōes vj.O z
Panis plus alijs nutrit Jbidem
Panem nostrum quotidianum: Jsta petitio cōtinet ser. Jbidem
Panis spūalis duplex:ſm affectum: et ſm intelꝑlectum Jbidem
Panis dicitur ꝓdum dei propter tres proprietates panis Jbidē
Panis materialis qui datur ad sustētationē corꝑporis qualis debeat esse. vj.P z
Panis gratie quomō fiat ostendit per autoritatem Esaie nota Jbidem
Panis Eucharistie quis sit. vj.Q z
Panis eucharistie origine celestis:substantialiter deificus: causaliter viuificus: sacramentaliter vnitiuus:effectu viaticus:specie tenuis est ceꝑrie fruitionis signatiuus Jbidem

Panis eucharistie est effectiuus quadruplicis gratie. Ibidem
Panē petere docet christ⁹ quare nō etiā potū. vj.
Pane petito in oratōe intelligit oīe escu (R.2
lentū necessariū. vj.R.2
Panis quare plus exp̄esse petit p̄ ceteris necessarijs .z assignant tres causse vj.R.2
Panis petitus debet esse noster vj.S.2
Panis vt sit noster duo exigunt vj.S.2
Panē nostrū dicit.et nō panem meū q̄re. vj.S.2
Panem tuum debemus dicere et nō nostrū argu itur z soluitur vj.S.2
Panis dicit dupliciter quotidian⁹ vj.T.2
Panis est charitas que confortat vij.J
Panes quinq; et duo pisces quib⁹ saturauit q̄n; q̄milia quid significent xiij.F
Panes nō dat dñs ad seruandum .z quare christus cōmendauit manib⁹ ministroꝝ xiij.B
Panis filiorū quem sumere nō est bonū ꝛc̄.quis dicatur. cap̄.xv.J
Panes multiplicauit in deserto ꝓter duas cau
Panes septē significāt septē partes (sas.xv.M penitētie .z significāt septem sigilla. Etiā significāt refectiones in bonis dei xv.M
Panes accipe obliti sunt discipuli ꝓter quattuor causas. cap̄.xvj.B
Panis tritici q̄re sit materia eucharistie sacramēti. z quam ꝓuenientiā habeat ad corpus christi mysticum. xvj.B
Parabolis locutus est christus multa .z quid sit loqui in parabolis xiij.A
Parabola de effectu verbi dei ē hec pabola.xiij.J
Parabola p̄ma est hec que docet p̄fectū virtutis.
Parabola de duob⁹ filijs missis in vi (xiij.O neam ponitur xxj.L
Parabola de plātatiōe vinee ponitur.xxj.M.z O
Pargbolis locutus est Jesus ꝓpē duas causas.
Paralysis quō impediat viā sensus:z in (xxij.B ducat vtutis motiue detrimentū: nota viij.E
Paralyticus significat inconstātem ex longa peccati consuetudine. viij.M
Paralyticus ille vtrum habuerit etiā fidem pro ꝓria queritur ix.B
Parapsis ē vas de equalib⁹ tabul' factū.xiij.B.
Parapsis vas magnū a paribus absidib⁹ dictum.
Parare viam in deserto quomodo (xxv).F debeamus cap̄.iij.E
Paratum quid dicatur iij.D
Parāda est via mandatoꝝ quomodo iij.D
Parata sunt omnia in nuptijs illis xxij.B
Parētes q̄n possunt relinq̄ a filijs. iiij.S
Pharisei dep̄hendunt a Joāne. iij.B
Pharisei z saducei quare dicunt vipere iij.B
Phariseorū iusticia que fuerit v.B.2
Pharisei quid fecerint vt iusti apparerēt.vide.xxij
Pars illa qua Matheus induxit corpo (ris ordinatōnem cuius faciem ante descripsit incipit cap̄.ix.R
Partes penitentie quomodo se contineant nota pulcra ca.iiij.P
Partes penitētie septē significantur per septē p̄a
Partus virginis vt diabolo oc (nes.xv.M
cultaret desponsata est viro j.M
Paruulus est minor quo:z significat xj.M
Paruulus quis sit:vide xvij.A
Pascha non dr̄ b̄ solennitas:sed q̄ offerebatur in pascha xxvj.E
Pasce:Petro ter dixit dñs:quare xxiij.S
Passer in bierl'm vendebat:ad quid x.R
Passionē suam p̄dicit chr̄s vt sp̄ sit in cordib⁹ nostris sanguis patientis xvij.G
Passionem suam christus p̄mus q̄ fieret reuelauit: quare xx.D
Passio dicit calix:quare xx.F
Passio dñi omnibus passiōib⁹ erat maior tribus de causis. xxvj.R
Passus est chr̄s pro multis efficienter:pro oibus sufficienter. xx.G
Pastor defecit dupliciter intelligitur ix.R
Pastores q̄s p̄us vocauit:vocat operarios ix.S
Pastoribus malis improperat xvij.E
Patris semen semp̄ simile sibi in sexu z alijs generaret nisi ꝛc̄. Jn plogo G
Pater noster exponi incipit vj.M
Patris act⁹ sunt sex quibus filiū facit: z tres q̄b⁹ perficit ip̄m Jbidē
Pater trahit p̄ charitatem ibidem
Patris tam corp̄alis q̄ sp̄ualis semen fermento comparat vj.N
Patri in q̄ trium genuit nos tria conueniūt: Noticia patris:vnio ei⁹ ad natum:et consequens affectus in filium. vj.O
Pater sine gradu coniungit filio z sibi p̄mios ē q̄ filius patri ibidē
Pater noster qui ꝛc̄. Pater dr̄.non:dñs.nō: de⁹. non:magister.quare ibidem
Patris ex noīe quō fiducia impetrandi causetur nobis nota ibidem
Pater quō sup̄onit p̄o trinitate tota cum dicit: Pater nr̄ qui es ꝛc̄. vj.P
Pater noster qui es in celis q̄re dicimus potius q̄ filius noster:et sp̄ussancte noster ibidē
Pater noster:nota quare dicitur noster:et quare non dicitur:pater misericordiarum: pater benignitatis vj.Q
Pater noster dicitur per cōiecationem inhabitantis gratie ibidem
Pater noster per eam quam in eo habemus cō munitatem ibidem
Pater noster est per eam quam nobis inuicē obligamur fraternitatem ibidem
Pater noster: dicere debemus. non: pater me⁹ q̄ es in celis:quare ibidem
Pater nr̄ dr̄ ad vsum z fructum. vj.R
Pater mi vel meus.et non:pater noster dici debet arguit z soluitur ibidem
Pater sic influens merito est orandus vj.S
Patr̄ p̄ mi influētia excedit infinitatē marr̄. ibidē
Pater celestis per simplicitatem est cōmunissimū et intimum ibidem
Pater fontalitate causalitatis inebriat oia bonis suis:et est fons fundens vitam. ibidem
Pater noster qui es in celis:dicitur. et non:in celo:quare. vj.U
Patris nomen est ens ideo vj.U
Patris nomen in nobis sanctificat quare potius q̄ alia nomina. vj.X.2
Pater celestis largus est in filios. vj.U.z
Pī importēs generare adoptare nō p̄t. ca.xvj.E
Pater z mater tripliciter accipiunt xx.A
Patrē vocare in terra interdicit chr̄istus .xxiij.L
Paterfamilias q̄d significet.z q̄d eius exitus ad ꝓducendū operarios xx.X.et B
Patrēes decet nos esse in iniuria nr̄a: sed nullo modo in diuina iiij.L
Pati licz sit miserz:tamen pati ꝓpter iusticiam est
Patiunt ꝓpē iusticiā dicit nō (gl'iosum.v.D ꝓpter paupertatē vel mansuetudinē.vel aliud aliq; quid quare. v.D
Patientes ꝓpē iustitiā trib⁹ regnū ꝓstituētib⁹ de⁹
Patit facile cū in gaudio z cha (stituunt.v.D ritate patitur xx.F
Pati chr̄istū in Hierusalē congruit:quia p̄ passionem itur i visionē eterne pacis xxj.B
Patriarcha est p̄nceps pater:sic dictus q̄re j.D
Patriarcha dicit z ñ archimarit⁹ causa pōit.j.D
Pīarchaꝝ scis dilatatio ad quā tria exigūt. j.F
Patriarcharū seminis exaltatio ad quaz duo exiguntur. Jbidem.
Paucos piscículos dicit vt norek virtus multipli
Pauperes sp̄iritu quot mo (cantis.xv.M dis dici possint Nota diligent v.D
Pauperibus veris conferuntur tria ad regni sufficientiā requisita. v.E
Pauperuz rex z p̄miator est chr̄istus. v.E
Pauperes voluntarij quomodo habebunt p̄mium idem cum martyrib⁹ v.O
Paupem qui ꝓsequūtur ve illis xxv.O
Pax multiplex notat.z quomodo pax hec est beatitudo. cap̄.v.N
Pax in affectibus carnalibus:z pax chr̄i differūt
Pax quā ꝓmulgant p̄dicatores in bo (r.S spiritu permanebit r.D
Peccat p̄latus mortaliter si nō p̄dicat:si nō adquisiuit scientiam. r.E
Peccant grauiter nō recipientes p̄dicatores z verbum dei. r.J
Peccat alicui in dominē multiplicater xviij.F
Peccatum Dauid nō preiudicauit veritati p̄o missionis cap̄.j.D
Peccati detestatio cuius virtutis sit act⁹ iij.B
Peccatorū radices nō tētationū q̄ sint:vide.iij.E
Peccatū quomodo dicat culpa:quomodo vicium z quō peccatū. Nota bene ca.iiij.P
Peccati tres ponunt effectus. Jbidem
Peccatum quomodo deleat.z ea que se habent ad peccatum vide iiij.P
Peccatorū a tenebris purgat aliquis. z a reliquis. Et nota q̄ reliquie in genere sunt triplices. capitulo.v. L
Peccatum omne remittunt hec quattuor in deo: capitulo.vj. X.2
Peccati seruus q̄uis sit homo :tamen diabolus non est dominus vj.F.3.
Peccatū non recipientium verbū dei, z peccatus sodomorum comp̄antur r.J
Peccatum et pena multipliciter cōp̄ant r.J
Peccatum veniale dicitur venia dignum tribus modis xij.L
Peccatum hoc vocatur impugnatio agnite veritatis:et q̄ nullam remissionem habet ex cōgruitate peccati. xij.M
Peccatum q̄ sit in sp̄ūmsanctum exiguntur bec tria.et quot sint peccata in sp̄iritumsanctum in genere xij.M
Petrū dicit palea. xiij.B
Pcā mortalia z heresis sunt porte inferi. xvj.D
Peccata semel dimissa verū redeant post lapsum.
Petrū in sp̄ūmsanctum est inuidē (xviij.L tia gratie xxj.O
Pecuniam in vsus pauperū oblatam chr̄s noluit in vsum ꝓp̄riū conuertere. xvij.D
Pene inflictionē quō de⁹ opat in nobis. ca.j.2
Pene inflictio duplex ponit vij.G
Pena z peccatū multipliciter compantur r.J
Pene vinculū multiplex ponit xvj.J
Pena scādalizantis in palestina fuit:vide xviij.L
Penitentia quid sit:et quomodo est prima virtus: nota iij.B
Penitētia in q̄ genere:et q̄n sit virtus. ibidem
Penitentiā agite est p̄dicabile ca.iij.P
Penitētia est correctio male voluntatis z nō male nature iiij.P
Penitentia consistit in tribus partibus que se cōtinent. ibidem
Penitentie effectus tangit cum dicit:a ꝓpinq̄bit enī regnum celoꝝ. Jbidē
Penitentie partes septem significant per septem panes. xv.M
Pera ponit p instrumentū q̄bus esculentū vl' potulentū in futurū p̄paratū deportat r.F
Percutienti maxillā dexterā quō debeam⁹ alteram. et arguit q̄ chr̄s nō fecerit v.O. z B 3
Perdit oē q̄ō in terra thesaurizat vj.L.3
Perdere quō debeam⁹ aniam vt saluem⁹. xvj.L
Perficiunt trib⁹ veri discipuli chr̄i xvj.E
Perfect⁹ nunq̄ p̄t esse hō nisi capiat deū. xj.O
Periculum est remanere in religione vbi non est chr̄istus sed tm̄ vestis. xxviij.D
Periurū q̄d sit:et quomō dicat analogice de periurijs v.X.2
Periurio enorm⁹ crimen est blasphemia xij.L
Pernitiosum quid sit. xij.O
Persecutiones chr̄i cause fuerūt:inanis gl'ia:inuidia:et superstitio xij.F
Persecutio magna erit tpe antichr̄i xxiiij.M
Perseuerantia vsq; ad finē significat. r.O
Perseuerādū ē in vitat̄ cognitōe:i fide:z charita
Persone iste p̄cipue po (tis affectōe.xxiij.E site fuerūt ad custodiā legis. xij.B
Personā hois respicere seu recipe q̄d sit xxij.F
Peruersitas hypocrisis triplex notat xxiij.D
Pestilentie in cathedra sedet q̄s xxiij.B
Petere panē docet q̄re nō etiā potū ca.vj.R.2
Petendū q̄ nihil sit arguit z soluit. Jbidem
Petit panis pl⁹ p̄ ceter⁹ nēcarijs:et hmōi assignt
Petere nō nisi terrenalia cē (tres cause.vj.R.2
tia q̄dam beretici voluerunt. vj.S.2

Petere habet hō non sibi soli sed alijs multis.ca.
Petere nō debem⁹ panē annuū vel (vj.S 2
mensurnū zē.arguit z soluit vj.U 2
Petite z dabit vobis: Tria sunt necessaria ad im
plenda ista. vij.F
Petentiū ponit fiduciā vij.D
Petenti cui dandū sit. v.E 3
Petitiones septē ponunt in oratione dñica.et po
nit sufficientia z nota quomō regantur donis
spūssancti. vj.X
Petitio:postulatio: oratio: obsecratio: deprecatio:
grārūactio differunt vj.L
Petitionib⁹ aljs ḡ fiat volūtas tua:nō additur
sicut in celo z in terra ḡre. vj.M 2
Petitio illa: Panem nostrum quotidianum: sex
continet vj.O 2
Petitio omnis debet fieri in fraternitatis chari
tate. vj.S 2
Petitio Et ne nos inducas in tentationē:videtur
frustra:arguit et soluit vj.T 2
Petitiones plures q̄ deberet ponere de amotio
ne et non trīa vna:scz Sed libera nos a malo
arguit et soluit vj.E 3
Petr⁹ z Andreas a dño ter vocati sunt.ca.iiij.R
Petri dilectio nota in hoc. xiiij.R
Petrus ḡre sic dr:ḡre Simō:ḡre Lephas:quare
vertex apl̄oz zē. xvj.E
Petr⁹ pro omnib⁹ z pro omnib⁹ rīdet xvj.E
Petrus plātos: Jacob actiuos: Joānes cōtem
plativos significat xvij.A
Petr⁹ p̄cipit piscari p̄cīū ad necessitatē hamo:ani
mas aūt sagena xvij.D
Petr⁹ z Philippus missi credunt ad adducendā
asinam alligatā quare xx.B
Petro dixit ter dñs:pasce xxiiij.S
Petrus vtrū necessario negauerit chīm ex hoc q̄
ipe p̄dixerat:nota xxvj.R
Petrus quō sequebatur Jesum:et quare non ti
muit illum cuius amputauit auriculā: queritē
et soluitur xxvj.P
Petri negationes ponunt xxvj.S et T
Petrū quomō respexerit christus: an interius vl
exterius xxvj.T
Pietas est benivolentia in homines:z maxime in
parentes ca.j.T.z ca.iiij.S
Pietas mirabilis in chīo dño ix.A
Pilatus pōtius preses dicebatur diuersis ratio
nibus xxvij.A
Philippus z Petr⁹ missi credunt ad adducendū
asinā alligatā:ḡre. xxj.B
Philosophi qui sint. xj.M
Philosophie significant pranas ḡre. xxiiij.J
Pinnaculū templi q̄d fuerit iiij.J
Piscari p̄cipit petrus p̄cīū ad necessitatē hamo.
animas aūt sagena xvij.D
Piscis est fides.quare. vij.J
Piscis p̄bet frigidū dulcoramentū z nō fouet li
bidinem. ca.xiiij.F
Pisces duo z q̄nq; panes q̄b saturauit q̄nq; mi
lia quid significent. xiiij.F
Pisciculos paucos dicit vt notetur virtus mul
tiplicantis. xv.D
Placere volentes deo z mundo tandē deserūt id
qō dei in eis esse videbat xj.O
Plancē⁹ maloz in iudicio erit triplex. xiiij.M
Plantatio quam nō plantauit pater celestis era
dicabitur xv.D
Plantauit q̄dam homo vineā. xxj.M
Platea dicit a greco platon vj.B
Plenitudo gratie christi dicit q̄druppliciter xij.F
Ploratus z vlulatus differunt ij.S
Pluit sup iustos z iniustos ca.v.J 3
Pluuia quō significet p colorē celi xvj.A
Poculentū non est necessarium nisi propter escu
lentum vj.R 2
Polluunt nomē dñi ḡtuor. vj.?
Pōpei⁹ Judeā primo fecit sibi tributariā xvij.B
Ponti⁹ pilatus preses dicebatur diuersis ratio
nibus. xxvij.A
Porci propietates pessime q̄d significent vij.E
Porcus ḡre dicit mōstruosum animal vij.X
Porcus nisi quis efficiat p malos actus: demon
non accipit p̄tātem vij.X
Porphirius hereticus arguit Matthеum de le
uitate. xix.F
Porta per angustā oportet nos intrare ad vitam
Porta q̄ est introit⁹ ad vitam redēptio (vij.M
nis: ecclie:gratie:et glie Jbidē
Porta que est introitus ad perditionem est du
Porte inferi sunt hereses z pec (plex.vij.M
cata mortalia xvj.D
Possessio in Jure q̄d sit et q̄d iure possideat. v.B
Possessio et possidere q̄d dicat x.F
Possidere aut⁹ interdicit doctorib⁹ chīane reli
gionis:concedit tn ad vsum. x.F
Postulatio:petitio:oratio:obsecratio:deprecatio:
gratiarūactio differunt. vj.L
Potestatē diminutā tentandi nos habet diabol⁹
post q̄z est victus a chīo iiij.M
Potestas dñatus debet esse animata iusticia ām
Ambrosium. vj.B.2
Potestatē hanc oportet esse ordinatam legib⁹.vj
Potestas regni duo habet genera po (B 2
testatis vj.L 2
Potestas regni debet strenuitate armoz z iuuen
tutis esse roborata ca.vj.D.2
Potestas tēratoris ammonet nos de q̄ttuoz. ca.
Potestas docentis quadruplex no (vj.B 3
tatur vij.z
Potestas christi homis z Centurionis compank
penes similitudinē viij.G
Potestas obsidendi vnde sit tradita demoni q̄rit
et soluit ca.viij.L
Potestatis maioris quod sit: An curare animā
vel corpus ix.E
Potestas curandi animas ḡre non est cōicatū san
ctis sicut curare corpus ix.L
Potestas humana triplex xij.J
Potestatē sibi traditam dr dñs post resurrectio
nem:ḡre nō bonitatē vel sapiam xxviij.D
Potatus fuit christus bis: nota quando z qua
Prandij hora q̄ sit:nota.xxij.B (re.xxvij.G
Preceptū elemosyne ponit v.E 3
Preceptum Jeiunij affirmatiuū est:et nō ad sem
per obligat.ca. vj.G 3
Precepta tria dat christus leproso sanato ad sa
nitatem conseruandā. ca.viij.D
Preceptū p̄mū scz Diliges dñm deum z̄. expo
Preceptū secundū dr simile p (nitur.xxij.L
mo:quare xxij.M
Precipit ne auertamur a volenti mutuare.v.F 3
Precipit Petr⁹ piscari p̄cium ad necessitatē ha
mo:animas aūt sagena. xxvij.M
Predestinatio iuuat orationib⁹. vj.R.et.ix.B
Predicationis tps nō est nisi verbū dei mittatur
ad nos. iij.A
Predicare incepit christus in Galilea in ciuitate
Capharnaū iiij.N
Predicare:dicere:docere quō differāt. iiij.P
Predicabile p̄mū est:primam agere. Jbidem
Predicatōis officiū per metaphorā est rete.iiij.O
Predicatiōis retia reficiant studijs scripturaz et
litteraroz virōz p̄motione iiij.S
Predicationis officio nullus se ingerat: nec pre
ce zē.nota iiij.S
Predicatōis ponunt duo modi differētes.iiij.T
Predicare plati debent per seipsos ex isto sumit.
Predicādi auctoritas est ex missiōe.ibidē (x.L
Predicandū quibus nō est sunt duo genera ho
minum. Jbidem
Predicare p̄hibuit gentilibus in prima missione
sed post resurrectionē misit p̄dicare oīb⁹. et hoc
tribus de causis x.L
Predicandū est sapientib⁹ et insipientib⁹ multis
et paucis. x.D
Predicant que fidei sūt: et quomodo christus p̄
dicauit. ix.O
Predicauit dñs bis quos nouit p̄scitos z nō de
uoris:quare xj.J
Predicauit chīs solū Judeis:nō gētib⁹ ḡre. Jbidē
Predicātes q̄dā predicāt se q̄dā ornatu. xiij.B
Predicare ptinet ad ea q̄ sūt sup naturā.xxviij.J
Predicator sit bone opinionis z curam habeat ō
bono nomine iiij.T
Predicator videns aulas plenas populoz inci
tatur ad p̄dicandū. v.A
Predicatoribus p̄mis interdixit dñs sollicitudinē
necessarioz: sed posteriores ad talia non obli
ligantur x.E
Predicatores de officio p̄dicationis q̄rentes im
plere peras significant per Babaonitas. x.F
Predicator dicitur operari⁹ duplici de causa. ca.
Predicator dignus est cibo non vo (x.B
luptatis:sed necessarie sustentatōis x.B
Predicatores q̄le hospitiū intrare debeāt. x.N
Predicatores p̄hibent discurrere p domos. ibiō
Predicator quādo fugere possit: et q̄n non x.O
Predicit passionem suā chīs vt semp sit in cordi
bus nostris sanguis patientis xvij.B
Prelationis magisterium interdicit domin⁹: nō
actum xxiij.B
Prelaturas desiderātes quomodo dicant aues:
nota viij.O
Prelatus quando carnali concupiscētie subiacet
tunc sal euanescit v.R
Prelatus lucens scientia et ardens charitate di
citur lucerna ca.v.T
Prelatus quō corrigat. v.E 2
Prelatus dicit trabs viij.L
Prelat⁹ christ⁹ formā dedit in hoc. ix.O
Prelatoz ex defectu miseriā tangit duplicē.ix.R
Prelati non patiant seipsos intrudere ix.S
Prelatoz institutoz ordo tangitur x.L
Prelatus peccat mortaliter si nō p̄dicet:si nō adq̄
siuerit scientiam Jbidē
Prelati predicare debent per seipsos ex hoc sumi
tur.capl̄o x.L
Prelati deberent p seipsos facere ea que sunt chri
sti:sed faciāt:nota x.R
Prelati mittunt sicut oues: vide Jbidē
Prelatis missis ad capiēdos malos sunt duo ne
cessaria x.L
Prelatoz potestatem qua ordinant ad subditos
incipit tractare xvj.A
Prelatus debet q̄rere que sit opinio de eo z in ple
be et inter alios platos xvj.E
Prelati primi debent esse in abnegando se innui
tur eodem.L
Prelatos ecclesie ad instantiā opis inuitat xx.A
Prelati opus quō erit p̄fectum xx.E
Prelati audiant verba chīi cū dicit: Non est meū
dare vobis. xx.F
Prelatos inuitat ad illuminationē subditoz per
doctrinam xx.M
Prelati mali latronib⁹ comparant. xxj.B
Prelati attendant vineam eis locatam: non da
tam.ca. xxj.P
Prelatus quando visitat tunc rex intrat ad dis
cumbentes xxij.E
Prelat⁹ quere?: quomō intrastī: quō vixisti: quō
existi. Jbidem
Prelatos quos dicamus. xxiij.B
Prelatus malus est abominatio desolationis in
templo. xxiiij.F
Prelati qui de subditis non querūt nisi volupta
tem sunt illi. xxiiij.L
Prelati mali stipēdia:et quomodo diuidet eū zē.
Prelatis hec mundicia est ne (Jbidem
cessaria xxv.B
Prelatis dant oia quinq; talenta xxv.B
Premiū quod datur p̄secutionē patientib⁹ p̄ter
iusticiam:et quare hoc v.O
Premiū anreole q̄d debetur officio christi est hoc
Preparatio dei aliquoz in nobis mul (xxiiij.L
tiplex notatur j.?
Prescientia dei non imponit necessitatem probat
per pulcrū simile xj.M
Preses pōtius Pilatus dicebatur diuersis ra
tionibus xxvij.A
Presumens de se inclinat p tentationes vj.A 3
Presumptio quomodo sit peccatum in spiritum
sanctū. xij.M
Primogenitū dicitur tribus modis j.B 2
Primatus triplex: magisterij: dignitatis: pote
testatis xxij.D
Primatum formatiōis in gra interdicit eodē.L
Prima virtus q̄e sit:nota iij.B
Principes gentiū dñant eoz zē.exponit xx.B

Principatus appetitū interdicit: z suadet actū bu militatis z vilitatis. xxiij.B
Processus verbi a patre primi seminatore in hoc notatur xiij.J
Prodigium z signū differunt xxiij.J
Proficimus per tres gradus vt ianuā regni pul semus. vij.F
Proficisci quō deus dicat. xxj.N
Prohibetur magis visus mulieris q̄ audit⁹ vel olfactus: quare. v.M 2
Prohibet ois libido inaturalis in ꝺ nota v.O 2
Prohibitio mechie ponit v.M 2
Prohibitio quare non cadit sodomiā sicut mechi am: cum tñ zc. Ibidem
Promissiones legis que sint. v.y
Promissio de semine nasciturο perfecta est in bis tribus viij.D
Promoueatur nullus ad officium p̄dicatiōis ta liter: nota iiij.S
Prophete q̄dam falsi recitant: et q̄ doctores di cuntur prophetare: et q̄ falsus propheta dicit du pliciter: nota vij.O
Prophete falsi significantur per scorpiones: no ta quō veniāt in vestimentis ouiū zc. vij.P
Propheta quis sit: et q̄ Joannes est pl⁹ q̄ profe pheta: contra qō arguit z soluitur xj.E
Prophete z lex vsq; ad Joannē xj.F
Prophete non sunt alicq; qui futura predixerūt et adhuc p̄dicunt xj.F
Propheta quare nemo est in patria sua xiij.y
Prophete falsi Simō mag⁹ de Samaria Theo das: Judas galileus zc. xxiiij.L
Prophetis veris sufficeret q̄ se ostenderent chri
Prophetia quō est signum futu (sti.xxiij.L ri: z non causa j.2
Prophetia triplex: pscientie: p̄destinatiōis: z cōmi nationis que sint: vide j.2
Prophetia capit large z stricte v.X
Prophetia quō fuit finita vsq; ad Joānē vij.O
Propria sapientie sunt q̄tuor xviij.J
Proprietates canis male qd significent vij.O
Proprietates porci pessime quid significent. vij.
Proprietates columbe po (E.et.viij.X nunt plures. x.2
Proprietates asini ponunt xxj.B
Prostratio toto corpe facta qd significet. ij.2
Prouidentia dei quō se habeat ad futura. ij.O
Proximus q̄re sit diligendus: et quis sit proxi mus: nota v.D 2
Proximi passio describit x.2
Proximus homis quis: et quot modis dicat ali quis primus. xxij.M
Prudentia qd sit f̄m Aristot. xj.M
Prudentia mundi et sapiētia q̄ non sit mala in nuit Ibidem
Prudentia serpentina que sit x.2
Prudentes qui sint: et quomodo differant a sa pientibus xj.M
Publicanus dicitur a publico: et non a publio. In plogo B
Publicanus z pecōr quō differāt ix.F
Pueri laudant⁹ a multis. xj.G
Pueri isti non a puritate sunt dicti. xiiij.A
Pullus asine z asina alligata moralizant. xxj.B
Pullus dicitur fuisse cum asina: cum tñ Marc⁹ dicat fuisse ante ianuam Ibidē
Puluis in pedibus signū est itineris: nota multi plicem expositionē pulueris x.J
Purgat quis a peccatoꝝ tenebris: et a peccatorū reliquijs: nota diligēter v.2
Pusillus est paruus in fide xviij.L
Putare: dubitare: ambigere: opinari: credere: sci re: existimare: conijcere: differunt v.U

Quadrans nouissimus q̄s sit v.2 2
q Quadrantes isti sunt in oīi pecō. Ibidē
Querere debet p̄lat⁹ que sit opinio de eo in plebe: z inter alios platos. xvj.E
Quereta prelati quomō intrasti: quomō vixisti: quō existi. xxij.E
Querite p̄mū regnū dei: est locutio duplex. vj.Z 3
Querite consilium ab expertis: a scriptura: in vo bis ipsis vij.F
Querit quare chr̄s de despōsata virgine nasci vo luit. Et assignant octo causs. j.N
Querit quare dicitur futurū vt Herodes querat puerum ij.O
Querit quare Joannes dicit baptista a baptismo suo: Non aūt Petr⁹ vel Paulus iij.F
Querit si aque haberent vim regenerativā ex con tactu christi zc. iij.M.
Querit quare Matthe⁹ capto. iiij. nō adducit to tam ꝓberiam: terra Zabulon: et terra Nepta lim zc. iiij.O
Querit de mandatis que salvator omittit in enu meratione implectiōis legis v.B 2
Querit quare poti⁹ loquit de viris: dicendo Qui viderit mulierē: q̄ de mulieribus: dicendo: que viderit virum v.N.2
Querit: quare dr: Si oculus dexter scādalizaue rit te. et non sinister v.P 2
Querit quare exclusa ira p̄cipitur reconciliatio: et in secundo p̄cepto solū excludit cōcupiscentia. v
Queritur vtrum Moyses p̄miserit li (R 2 bellum repudij sine peccato: et arguitur et sol uitur v.S 2
Queritur an non resistere malo sit p̄ceptum vel consilium v.B 3
Queritur quare in lesione corpoꝝ potius tangit p̄cussionem maxille v.B 3
Queritur an aliquis possit sua repetere coram iu dicio v.
Querit: erq̄ deus scit anteq̄ petamus: quare tūc rogamus eum. vj.K
Querit pro quo supponit pater cum dicit Pater noster q̄ es in celis vj.P
Querit vtrū p̄ pnomē: noster: cum dicit: pater no ster: filius z pater significetur cōmunis nobis z chr̄isto vj.O
Querit pater nr̄. et non pater misericordie vel be nignitatis zc. Ibidem
Querit q̄re dr: Pater noster q̄ es in celis. et nō di cit: in celo vj.U
Querit q̄re dicitur in oratiōe dn̄ica: Sanctificet nomē tuū et nō dr: sctificā nomē tuū. vj.A 2
Querit quare nomē patris sctificat. quid de alijs noibus: nota pulcra Ibidem
Querit q̄re in oratione dn̄ica alijs petitionib⁹ etiam nō addit illa clausula: sicut in celo z in terra. vj.
Querit q̄re in oratione dn̄ica nō docuit etiā (M 2 petere potū sicut panē eodem.R 2
Querit q̄re nō docet plura petere q̄ panē Ibidē
Querit q̄re dr: panē nostr⁹. et nō meum. eodē.S 2
Querit nō dimittēs debitoribꝫ suis: an possit dice re oratiōnē dn̄icam eodē.Z 2
Querit vtrū de⁹ inducat aliquē in tētatōez vj.T 2
Querit quid sit tentare: qd in tētatiōnē induci: qd intrare in tentatiōnē: et qd esse. Ibidē
Querit q̄re q̄tuor sunt petitiōes de boni adeptiōe in oratione dn̄ica. et tñ vna de mali amotione. ca.
Querit de quo malo intelligit petitio q̄ (vj.L 3 dr Libera nos a malo Ibidem
Querit vtr⁹ de⁹ aliquē odiat. vj.Q 3
Querit q̄re magis nomiat demonē qui p̄est diui tijs q̄ alium: qū dicit: Non potestis seruire deo et māmone vj.R 3
Querit vtrū diabolus possit dici dn̄s alicui⁹ bo minis: arguit pro z cōtra: et soluit Ibidem
Querit de qua sollicitudine intelligit qn̄ dicit: no lite solliciti esse anie vestre zc. vj.S 3
Queritur quare dn̄s dictis addit rationem: cum tamen zc. vj.U 3
Querit quare dn̄s potius sumit similitudinem a volatilibus celi q̄ a natatilibꝫ vel gressibilibus vel reptilibus. Ibidem
Querit quare addit prophetas: dicendo: lex z pro phete zc. vij.Z et P
Querit quō chr̄s possit dicere: nunq̄ noui vos. et quō a deo q̄s potest discere. vij.U
Querit quare chr̄s leprosum nō solo ꝓbo curauit sicut Heliseus Naaman viij.L
Querit quare dn̄s laudauit Centurionē apō di scipulos tm̄: et nō apud oēs. viij.N
Querit quare noīat solum duas plagas dicens: multi ab oriēte z occidente venient Ibidē
Querit quare effect⁹ miraculoꝝ non ita attribuit spei vel charitati sicut fidei viij.J
Queritur vtrum aliquis possit esse obsessus a dy abolo viij.L
Queritur vnde tradita sit demoni potestas obsi dendi hominem. Ibidē
Queritur qui homines fuerint in naui qn̄ dn̄s im perauit ventis. viij.S
Querit vtrū tāmulti demones sicut legio possint esse in vno corpe. viij.T
Querit vnde venerūt porci in q̄s chr̄s p̄misit in trare demones. viij.X
Querit quare dn̄s permisit intrare porcos et non in aliud aīal. z quare tantū damnū p̄misit fieri hominꝫ in porcis Ibidem
Queritur que ciuitas dicat chr̄i ciuitas. ix.A
Querit vtrū fidem ꝓriam habuerit paralyticus aliena fide curatus ix.B
Querit quare chr̄istus vocauit Matthēū obliga tū ratiocinijs de susceptis vectigalibꝫ: et qualr comedit illicite adq̄sita: nota ix.F
Querit quare non reprehendit archisynagogū sic Regulum ix.K
Querit de muliere que fuit in ꝓfluvio sanguinis quō audebat tangere chr̄m ix.L
Querit cum multotiens chr̄s fecerit miracula co rā turba: quare mō nō facit sibi. ix.M
Querit q̄re dic̄: In ciuitatē Samaritanoꝝ nō intraueritis. et nō dicit viam. x.E
Querit vtrum Joannes baptista dubitauerit de chr̄isto xj.B
Querit quare p̄dicauit dn̄s non bis quos nouit deuotos: sed p̄scitis xj.J
Queritur qua noticia pater nouit filium: an creā ta vel increata xj.N
Querit quare chr̄s non fecerit mentionē suarum dignitatū. xij.B
Querit quare chr̄s ꝓhibuit ap̄lis ire ad gētes: et tñ ipse in ꝓpria ꝓsona iuit: soluit. xv.F
Querit quare chr̄s dicit secessisse in partes Tyri z Sidonis: et nō in totū Ibidē
Querit quare Mattheus dicit pullū fuisse cū asi na: cū tñ Marc⁹ dr eū stetisse añ ianuā. xxj.B
Quesiuit chr̄s quis eū tetigisset quare: cum tamē sciret ix.L
Questio circa titulū libri Matthei mouet. ca.j.A
Questio mouetur quare Mattheus non induxit patrē aliquē in genealogia significantē vnū nos men saluatoris sic inducit significātes alios. j.C
Questiones plures mouent ca.j.z et 2
Questiōem an liceat sabbato curare aliter formā Judei: aliter chr̄istus xij.D
Questio est de hoc qō allegat ex Hieremia: et ibi non iuenit: nota xxvij.L
Questus magn⁹ est pietas cū sufficiētia ca.viij.
Quies in celis: ibi quinq; notant vj.S
Quotidianus panis dicit dupliciter vj.L 2
Quotidiana necessitas comedendi vnde prouey niat Ibidem

Acha hebreum est interiectio indignantis.
r Rachel plorans filios suos ar (ca.v.F 2 guit contra bocet quō dicat plorare filios suos nota ij.S
Rationē dictis suis dn̄s quare addit vj.U 3
Ratio q̄ reddet de verbo otioso xij.O
Radices peccatoꝝ non tentationū que sint: nota
Radix charitatis est ad bonū surgen (viij.L dū: radix timoris contra malū. xiij.L
Rhama ē ciuitas Saul in sorte Beniamin. ij.S
Rhama verius dr esse appellativum: cū dr: Vox in rhama audita est ij.S
Rane significant hūres physicas linguas. xxiiij.
Raptus violentiā sonat. xiij.D (J
Recipe p̄sonam homis quid sit xxij.F
Recognitio ōbici sine spe venie nihil valet. vj.Q 2
Recōciliari quō debeamus aduersario v.J 2
Reddere iuramentū dn̄o quid sit. ca.v.y 2
Redemptōis nostre de sacramento que dicuntur oia certissima sunt. j.y
Redire quō: dicit: possint peccata post relapsum: nota xviij.Z
Reedificatio templi in sex ꝓficiebat j.Z

Reficere retia qđ sit dictū p metaphorā. iiij.S
Reficere est repare depditū ex labore vl' oner; gra uitare. ji.P
Regalia insignia tria sunt quibus christum deri serunt.ca. xvij.F
Regenerat nos chr̄s sua generatiōe iij.A
Regeneratiua vis quō sit in aquis ex pactu chri sti:nota iij.M
Regimen triplex notat xij.J
Regina austri exurget in Judicio tc̄. xij.R
Regnantis est sedere. xx.E
Regni noie importantur diuitie et ptātes iiij.L
Regnū sufficientia accipit ex tribus. v.E
Regnum qđ sit:in quibus cōsistat: et qđ ad ip̄m requirat vj.B 2
Regni potestas debet esse determinata vrbanita/ tibus:et habet duo genera potestatis. vj.L 2
Regnum debet esse abundans ḡre vj.D 2
Regni dñatū in spūalib⁹ que faciant:nota.vj.E 2
Regnū quid sit ſm Dionysiū eodem.F 2
Regnū hoc dicit patris quare vj D 2
Regnū tuum aduentiat.nō dicit:veniam⁹ nos ad regnum tuum ḡre. vj.B 2
Regnum dei qñ aduentiat z quō Jbidem
Regnum dei ōr retributio eterna vj.Z 3
Regnum quid sit:et quō regnum celorū vim pa/ tiatur.ca. xj.F
Regnum in se diuisum desolabit. xij.J
Regnum hoc erat distribuendū ex corde chr̄i in omnes ecclie dei ministros xij.J
Regnum celorum non est sicut alia aliarum pote statuum xiij.D
Regnū celoꝝ ḡre sit simile grano sinapis. ibidē
Regnum celorum. comparatur sagene misse in mari. xiij.L
Regnum celoꝝ accipit pro congregatiōe iustorū vel pro completa potestate in officijs z legibus vel pro gloria xviij.A
Regnum celoꝝ dicit gubernatio celestium offici/ orum quare. xx.A
Regnum celorum quid sit:et quō sit factum simi le homini regi xxij.A
Regnū celoꝝ claudit vno mō qñ tc̄. xiij.D
Regnum celorum b̄ non aliud intelligitur q̄ stu/ dium pulcritudinis xxv.A
Regula talis est in mandatis z votis xij.L
Regulam canonicā religiosis q̄ ingeminat imita tores sunt pharisеoꝝ xxiij.A
Religionē cito debemus ecclie vbi non est christ⁹ sed tm̄ vestis notat viij.D
Religiosi illi significant p Laphar naū. ji.R
Religiosis canonicam regulam ingeminā imita tores sunt pharisеoꝝ. xxiij.A
Religiosi monachi hypocrite significant per struc tiones. xxiij.J
Relinq̄ pñt parentes qñ:et qñ non iiij.S
Reliqe pctōꝝ triplices:z quō ab eis purgāt.v.R
Reliquie iste sunt squame q̄ ab oculis Pauli ce/ ciderunt v.L
Reliqe pctōꝝ dicunt ꝓgenies pctōꝝ vj.z
Remanere in religione vbi non est christ⁹ sed vestis periculum. xxviij.D
Remissibilitatē nullā habet hoc pctm̄ ex congru/ entia peccati xij.M
Remittunt hec q̄tuor in deo oē pctm̄ vj.X.2
Repellere violētiā et resistere malo differūt.v.A 3
Repetere an aliqs possit sua corā iudicio. v.D 3
Reprehendit Joānes phariseos z saduceos .iij.B
Repudium qñ datur nota xix.B
Reqem non inuenit cor bois nisi in deo. ji.R
Requies aiaꝝ est in visiōe veritatis:in amore bo nitatis:et in sinceritate eternitatis. ji.R
Reseratio subtilium tria exigit necessaria. v.B
Resistere malo quō non debeam⁹:et qđ sit: et an teneamur tc̄.nota v.A 3
Resistere malo z repellere violētiā differūt. Jbidē
Respicere psonam bois quid sit. xxij.F
Respondens ꝑma virt⁹ est interrogantiū mētes cognoscere xxij.B
Resurget caro et alia membra in q̄ntitate nota q̄
Resurgent bores cum genitalib⁹ mem/ bris ad qđ:nota (xv.E xxij.J
Resurgent bores integre xxiiij.M
Resurgēs Jesus appuit apl'is in galilea.xxviij.E
Resurrectionem celerem sc̄z tertia die quare ꝑmi/ sit christus xx.D
Resurrectiōem fieri sine corpore arguit. xxij.J
Resurrectio generalis trib⁹ ꝓcurabit xxiiij.M
Rete p metaphorā officiū est ꝓdicatiōis iiij.A
Retia reficere qđ sit dictū p metaphorā. iiij.S
Rete Petri trahit bonos xiij.L
Reuelauit dñs illa paruulis.non dicit:stultis vel hebetib⁹ ḡre ca.xj.M
Reuelatio in somnis fit multis modis z differē
Reuelatio facta ꝓphete non cā futuri fa/ (ter.j.y ci:sed signum. j.2
Reuelatio fit p filium dei ex patre sit origo: nota ibi duo similia pulcra xj.M
Rex ōr solus David in genealogia chr̄i ca.j.F
Regū in catalogo nullus ponit nisi tc̄. j.D
Reges sub quibus regnum dei impugnari incep/ pit ponunt ca.j.J
Rex lz sit supra legem:non tamē ei ꝓtrari⁹.vj.L 2
Rex in hoc regno est deus vj.F 2
Regibus dabat phibula ad quid:z qđ sceptrum: diadema tc̄. ca.vj. B 2
Rex ferus z inbūan⁹ degenerat in tyrānū. xxij.A
Rex ille fecit nuptias in natura:in spū:in glia.xxij
Rex iusticiā negligere nō pōt.xxij.D (B
Rogat de⁹ fruſtra ne nos inducat in tentationē: arguit z soluit vj.z 2
Rubedo serotina z matutina qđ sceet xvj.A
Rufa vitula en xa est agnā ca.xxiiij.L
Ruinam facientia tangit tria viij.X

Zbaim interptat cōuersi veniēt ad filium z
sequentur eum ca. iiij. U
Sabbatizare pcepit deus vt boues in qui/ ete cordis epulis dei interessent. xxij.L
Sabbati solutio fiebat in lege trib⁹ modis xij.L
Sabbatū nō violare p opa templi q̄ erant ad cul tū dei arguit z soluit xij.L
Sabbati sanctificatio alia est: et alia obseruatio septimi diei xij.L

Sabbatū soluit ōr dñs q̄ ad qđ nota xij.L
Sacerdotes z scribe q̄s cōgregauit Herodes p/ pter regē natū arguunt ex trib⁹ ca.ij.B
Sacerdotib⁹ leprosus curat⁹ debebat se ostende/ re quare viij.D
Sacerdos ligatio p̄cedit absolutionē. xvj.J
Sacerdos quō z a q̄ absoluat: nota Jbidem
Sacerdos tenet diligēter cognoscere vultus peco ris sui Jbidē
Sacerdoti tenet se subditus semel ostēdere in an/ (no. Jbidē runt a latronib⁹ xij.B
Sacerdotes q̄dam nostri tp⁹ faciūt sicut phari/ sei q̄bus maledicit chr̄s. xxiij.F
Sacre scripture libroꝝ ordo notat ca.v.X
Sacre sc̄pture monitio notat v.S
Sacra scriptura quō exponi debeat docet dñs.xv
Sacra sc̄ptura non est contēplatōis gra/ (M tia:sed vt boni fiamus xvj.E
Sacramentalia legis veter; que sint. ca.v.y
Sacramentū primū destruens pctm̄ actuale:est penitentia ca.iiij.P
Sacramētū Eucharistie quō sumit⁹ nota. vj.Q 2
Sacramēta nō efficere sanitatē ꝓprie ꝓpria signi/ ficauit chr̄s viij.E
Sacramenta significant p vasa piscatoꝝ xij.L
Sacramenta significant et cōtinent gr̄am remis/ sionis pctōꝝ xij.L
Sacramenta vendentes significant p vendentes columbas in templo xx.B
Sacramentuꝫ q̄ nemo aliter celebrat q̄ instītu/ tum est in hoc notat xxvj.E
Sacramētū Eucharistie quare cena completa in/ stituit:nota xxvj.B
Sacrām̄ti Eucharistie materia q̄ sit tc̄.nota ibiō
Sacramentū Eucharistie chr̄s instituendo octo facit. Jbidem
Sacramentū sanguis: et de hoc multa tangunt
Sacramentū chr̄i corpus z san/ (xxvj.D guis vnum sunt. Jbidem
Sacramenti veter; terminatio ponit xxvj.J
Sacramenti baptismi formam nulli licet muta/ re ideo xxviij.J
Sacrificiū nō vult deus nisi p accūs z aliō.xij.L
Saducei z pharisei ḡre dicunt vipe iij.B
Saducei dicebant sadochei a sadoch Jbidē
Sagena moralizat bona z mala xiij.L
Salis materia ex qua generat est terra:probat ex ḡrto li. Methco. ca. v. Q
Salis definitio effect⁹ z ꝓprietates ponunt Jbiō
Sal p̄cepit offerri in omni sacrificio. Jbidem
Salutis antidota tria ponit ꝓter tres opatiōes demonum xj.D
Saluare potest nos chr̄s Jesus per hoc q̄ est de/ us:z deber:p hoc q̄ est homo ca.j.Q
Saluū faciet populū suū dicit Matthe⁹: z nō oēs gentes:ḡre ca.j.z
Saltus filie Herodiadis testimonium fuit scoꝝ ti matris xiiij.L
Sanctificet nomen tuū:vide an hoc sit nomē pa
Sanctificet nomen dei qō san/ (tris.vj.y ctū est adhuc q̄druplici significatiōe vj.z
Sanctificatio quomō sit destructio peccati in no/ bis nota Jbidem
Sanctificatio p emūdationē est ex trib⁹ vj.2
Sanctificet quare ōr:et nō sanctifica. vj.A 2
Sanctificatio sabbati alia est:z alia obseruatio se/ ptimi diei ca.xij.L
Sanctitas dicit hec q̄tuor quid sit: et q̄t modis dicat sanctum:et quid sit ſm Aristot. vj.z
Sancti sicut obstupescūt in malis nostris: ita iu/ uant ad bona nostra: et gaudent quando obti/ nemus ea vj.U
Sanctū quid sit:cum dicit: Nolite dare sanctum canib⁹:et differentia inter sanctum sacrans z sa/ cratum nota vij.D
Sanctoꝝ z christi merita sunt dispensatoribus da uum credita xxvj.D
Sanguis sacrm̄ z de hoc multa tangunt ibidē
Sanguis z corpus chr̄i sacrm̄ vnū sunt ibidē
Sapientia et prudentia mundi q̄ non sint mala ostendit ji.M
Sapientia diuina rustice simplicitati in omnib⁹ se coaptauit. xiij.P
Sapientiā dei absconditaꝫ in mysterio verbi oia loquuntur Jbidē
Sapiētie ꝑturi z celestib⁹ studentē oportet ama/ re solitudinē silentiū. xij.R
Sapientie q̄tuor sunt ꝓpria xviij.J
Sapiētes illi significant p Lorozaim ji.R
Sapientes mundi qui sint:et quō differāt a pru/ dentibus. ji.M
Sapiens ordinare debet familiā ad rectitudinē.
Sata tria sunt tria que sunt in ani/ (xvij.J ma nobili. ca.vj.N
Sata tria farine quid significent xiij.O
Scandalon grece est obex vel obstaculū latine.v.
Scandalū actiuum nullus debet fa/ (P 2 cere pro q̄cunq; causa:ibi nota quid sit actiuū: quid passiuū v.D 3
Scandalū Joannis ꝓuenit chr̄s xj.L
Scandalū erit impius xiij.O
Scandalū prouenit ex duob⁹:z quō bonū tex vita/ ri scandalū actiuū nota xxviij.L
Scandalum passiuum docet vitare xviij.D
Scandala venire quō necesse sit Jbidem
Scādalū ifirmoꝝ describit trib⁹ modis.xxiij.E
Scandalū passiuū in passione christi discipl'i sui sed Judas actiuum. xvj.J
Scandalizat actiue alteꝝ nota qui xviij.L
Scandalizant; pena q̄ fuerit in palestina. xviij.L
Scientie liberales z ꝟtutes sunt de pfectiōe na/ ture būane:et etiā essent si hō non peccasset. iiij.
Scia duplex fuit in chr̄o. viij.D (P
Scia;puidentia dei z cura quō differant x.R
Scia est habit⁹ bene cōuersandi ix.S
Scientie excellentia est in trib⁹. xxiij.J
Scire:credere:existimare:opinari:et plura alia q̄/ modo differant v.U
Sciuerunt demones christum fuisse filium dei:
Scorpio significat retro aspice/ (quō.viij.U re qđ est causa decepciōis viij.J
Scribe dicebant magistri a ꝓbati:z quoꝝ ser mones scribebant. ij.F

Registrū Postille Alberti magni super Mattheū

Scribe z sacerdotes quos cōgregauit Herodes propter regem natū arguunt et trib ca.ij. B
Scribar iusticia que fuerit. v. A 2
Scribe legis erant gnti viij. N
Scripture sacre monitio notat v. S
Scripture sacre libror ordo ponit v. X
Scripturar studia significant per aquā x. L
Scurrile verbum qō dicat. xij. O
Secessisse dr ehs in partes Tyri z Sidonis z ñ in totum xv. F
Secessus vocatur ois pozus p totū corp. xv. E
Secreto assumpsit discipulos in mōtē ḡre xx. D
Seculi cōsummatiōis signū est hoc xxiiij. F
Securi vni compar Joannes baptista sententiā diuini Judicij iij. J
Sedere in tenebris z ī vmbra mortis qd sit. iiij. O
Sedere debet docēs z studēs. v. B. et. xxiiij. B
Sedere regnantis est. xx. E
Sedet in cathedra pestilētie: nota qs. ca. xxiiij. O
Semen qō p patres descendit vsq; ad christū qn; qz continet circa ipm notanda j. D
Semis patriarchar liberatio ostendit j. E
Semen patris tam spūalis qz corporalis cōparatur fermento. vj. N
Semen cum sit verbum dei in se habet naturā generantis. Ibidē nota effect semis. xiij. B
Semitis diuersitas ex parte suscipientis tangit. xiij. E
Semen seminatū exponit de homine quare. (xiij. E
xiij. D
Semen suscitare primi viri quomodo secundus possit xxij. D
Seniorū traditio propter quā irritū fecerunt mādatū dei: ponitur xv. B
Sensus cōis qui in corde est vnus est vj. D
Sensuum de custodia interiorū z exteriorū nota
Sententiā diuini Judicij Joannes baptista comparat securi (xxv. A
iij. J
Sentētia diuini iudicij sepe compat gladio iij. J
Sententia ecclesie timenda est valde xviij. D
Sepabit in iudicio oues ab hedis xxv. N
Sepelire mortuos pium est viij. P
Septē mulieres appēdētes virū vnū sunt septē virtutes. vj. E 2
Septem spice sunt he pullulātes in christo sicut in culmo vno xv. M
Septē panes significant septem penitentie pres
Septem sporte sunt septem abundan (xv. M
tie scripture xv. N
Sepulcr custodiuerūt iudei instinctu spūssancti
Sepulture ehr modus ponit. eodē. N (xxvij. O
Sequēdus est chs quō iiij. Q
Sequebant multi chm: cuius tangunt cause. et quare euangelista dicit: multi: et non omes. ca.
Sequere me: dicit dns. et non (iiij. U. et. viij. A
imitare: quare ix. E
Sequutus est Matheus dnm imitando profecerum p rutis Ibidem
Sequi volēs dnm abneget semetipm quō. xvj. L
Seqndus est chs pter tres rōnes. Ibidem
Serenitatis signum quomō et quare sit seronna rubedo. xvj. A
Sermo vester sit: est est. qre ꝺ: est est. v. z 2
Sermo in spū furoris ꝓpositꝰ nō audit x. D
Sero an comedendū sit z qd. vj. Z 2
Serotina rubedo qre sit serenitatis signū xvj. A
Serpens significat pfidiam erroris contrariam fidei. vij. J
Serpens colūbinus: nota de serpentina prudentia z simplicitate columbina x. L
Seruitia coacta deo nō placent. vj. J 2
Seruilia opa violant sabbatū. xij. E
Seruire nemo potest duobus dñis: arguit contra z soluitur vj. P 3
Seruire diuitijs qd sit eodē. S 3
Seruitutis modus hic est optimus xj. O
Seruus peccat quis sit hō: non tamē est diabolus eius dns ca. vj. R 2
Serui isti fuerunt viri zelū dei habētes. xx. N
Serui missi vocare ad nuptias regis qui fuerint nota xxij. E
Serui vigilant de merito tangit sex. xxiiij. S
Serui mali stipendia: z quō diuidet eū eodē. Z
Sidon venatio interpr xv. F. et qd sit xj. J
Signa quedam sunt et nō causa: z qdā causa j. P
Signū qle Judei petierint a chro. xij. O z P
Signum Jone fuit signū mortis chī vj. O
Signum consummatōis seculi est hoc. xxiiij. F
Signū z pdigium quō differant xxiiij. J
Signa que circūstant Judicium extremum pnuntur xxiiij. L z M
Sploa interpr missus: et significat doctrinam christi. xij. B
Similia duo pulcerrima in naturalib de reuclatione q fit a patre p filium xj. N
Simplicitas columbe coniungit serpentine prudentie ca. x. L
Simplicitas: mansuetudo: innocentia differēter sunt in homie z oue. xij. E
Synagogam extirpādā esse dicit Joannes baptista sub metaphora iij. J
Sinapis ꝓprietates ponunt xiij. M
Sinapis granum est minimū: contra hoc arguit
Societas malor qnta facit. ij. L. (xiij. N
Sodomor peccatum quomodo fuit pessimū: et quō non. x. J
Solem fuū oriri facit sup bonos z malos v. J 3
Sol et lumen eius inducunt pro simili quō patria reuelat per filium xj. N
Sol quō obscurabit in aduentu christi in Judicio: z quō cadet cum stellis alijs ꝺ celo. xxiiij. L
Sollicitudo quō non increpat arguit: nota duplex est sollicitudo vj. S 3
Sollicitudo charitatis deprehenditur in quatuor. ca. vj. Q 2
Sollicitudo laudabilis multiplex ca. vj. L 3
Sollicitudinē prohibēdo quare potius sumit similitudinē a volatilib qm alijs animalib. vj. U 3
Sollicitudo laudabilis: vituperabilis: tolerabilis
Sollicitudo futuror primis pre (Ibidem
dicatoribus fuit interdicta ad hoc posteriores nō obligant. x. E
Soluere legem est vinculum legis nō astrīgere. v. 2
Solui sabbatum dicit dominus: Nota quo ad quid. ca. xij. E
Solutio sabbati fiebat in lege trib modis. xij. E
Solus quare erat chs in monte xiiij. D
Somnium fuisse apparitionez Joseph: arguitur z soluitur ca. j. Y
Somnijs quomodo contingat videre z predicere futura. j. Y
Somnus est ligamentum sensuum: et notat vnde puenias j. E
Somni diuersitas inducit diuersitatem apparitionum Ibidem
Somnus qlis fuerit sancti Joseph Ibidem
Spice septem sunt he pullulantes in christo sicut in culmo vno xv. M
Spina nigra z magna zē. significat hereticos. vij
Spina alba dicit tribulus: nota qd si (Q
gnificet Ibidē
Spine quō malicia fundi faciant et semen impedi ant: et qd significent xiij. D
Spiritu quō equiuoce accipiat cum dicit: Beati pauper spiritu. et fm hoc differenter cōstruit nota diligenter v. D
Spiritus sine sanctus qn accipit possumus dicere vt spiritus noster: sed tamen adhuc inconuenienter in oratione dnica diceremus: spiritus noster qui es in celis: quare vj. P
Spūs dicit illud qō mittit nobis ad formā et vitam sanitatis. Ibidem
Spūs immūdos christus eiecit vbo viij. Z
Spūs nouꝰ quem innouat deus in visceribus nostris duo opatur in nobis ix. J
Spūs blasphemie differt a blasphemia xij. L
Spūs non qescunt in stante vel ambulante: et in iacēte nō sunt puri: sed in sedēte qescūt. xxiiij. B
Spūssanctus quare non dicat pater chī. In plogo. F. et ca. j. R
Spūmsanctū esse patrem christi fm generationē talem mentiunt Eluidiani hereticī ca. j. R
Spūs sctūs puenit nature ipetū: explū ponit de
Spūssancte nr: nō dicim in orōne (chro. iiij. A
dnica. sed: Pater nr: qre vj. P
Sponsus qs dicat: et q sponsa. xxv. B
Sporte septē sūt septē abūdātie scripture xv. M
Sporte septē ex qbꝰ texte fuerint mystice ostendit
Stagnū Genezareth fluiditatē mūdi si (xvj. E
gnificat ca. iiij. Q
Stat altissimꝰ ebritudo q i abdicatōe rex ? sistit
Stat altus q nō scificet notat. x. B (v. D
Stella occultauit se a magis pter tria ca. ij. E
Stella q magos perduxit differt ab alijs in qnq; Natura scz: situ: motu: claritate: z fcatiōe ij. D
Stella q pduxit magos ꝺr eius: h ē puer nat q
Stelle pducēs magos qs esse (drupliciter. ij. E
eius mysticus z q significatio zē. ij. E
Stelle que magos pduxit iterata reductis quid significabat. ij. J
Stelle quō cadent de celo tpe Judicij: nota. xxiiij
Stridor dentiū ex frigore puenit: nota quō (L
differat a tremore. viij. J
Strutiones fcāt monachos hypocritas. xxiiij. J
Studentes leges z iura pter cauillationes cauſarum sic faciunt viij. Q
Studentē virtuti sapiētie z celestib oportet ama re solicitudinē silentij xiij. R
Studij euangelij modus z duplex fructus notatur in plogo D
Studia scripturarū significant p aquā x. L
Studiū virtutis est thesaurus xiij. R
Stultus dicit quasi stans in alto viij. Y
Subditus dicit festuca quare viij. L
Subtilitas put est dos electorum nō fit p rarefactionē. ca. xiij. Q
Subtiliū ad reseratōnem tria necessaria notant. capitulo. v. B
Sufficientia solum ex summo bono est. v. D
Sufficientia regni ex trib accipit. v. E
Suffocare quid significet. z quomō suffocemur scriptum vj. S 3
Sumitur sacramentū eucharistie quō Nota. vj.
Suscitator spūaliter dns quō. viij. R. (Q. 2
Suscitare semen primi viri quō scōus possit. xxij (D
t Abernaculū vnū est legis: pphetie z euāgelij ecclesia: tricameratū tm quare. xvij. B
Tabernacula tria ammiratōis: delectatiōnis z quietis vij. F
Tabor est mons in quo trāsfiguratꝰ est christus. capitulo. xvij. A
Talenta quinq; dant prelatis: sed nō alijs dātur omnia. xxv. S
Talenta quare non dant tria: quattuor zē. xxv. S
Talenta cui duo dant plus recipit ponderis: licz ille cui quinq; plus numero xxv. S
Talentū vnū est natura le bonū xxv. K
Thamar cōmemorat in genealogia: z nō Heer et Anna: Nota quare j. E
Teloneū vnde dicat Nota in plogo B. et. ix. E
Templi reedificatio insex videt pfici j. L
Templū est apparitio ḡre Nota vnde dicit. vj. 2
Templo cū omni ritu eius figuratū vitas. xij. E
Tempus historie de innocentib ab Herode occi
Tempus quod exquisierat Hero (sis. ij. O
des a magis Nota qō fuerit. ij. R
Tempus ieunij quod sit. vide vj. S. 3
Tempora tria habet homo xiij. B
Tempus vite hois est in vltime hore adiectione. xxvj. E
Tentari christus quare voluit duplex ratio ponitur iiij. L
Tentationi locꝰ congruus est desertus. iiij. B
Tentationū occasiones nō debemus nobis facere: arguit et soluitur iiij. L
Tentari a deo aliud est: z aliud a diabolo Nota qd sit tentatio: z quot tentatiōis incitamēta: qdam extra nos: quedam in nobis. iiij. E
Tentatōis modi cū sufficiētia ponunt iiij. D
Tētat diabolꝰ: z an tētatio sit pcm vel cum pcō. z q tētatio qua christus tentatꝰ fuit nō fuit nisi extrinsecus iiij. E
Tētat deꝰ z diabolꝰ. z arguit q nō a deo z soluitur: z qre deꝰ tenter aliquē Nota iiij. E
Tētatio secūda a Matheo posita ponit tertia a Luca: arguit z soluit iiij. J
Tētatio tertia a Matheo posita notat. z tentationū in nobis victoria qd efficiat iiij. L
Tētādi nos diabolꝰ diminutā prātē habz. iiij. M

Tentationū p victoriā christus nobis meruit an/ gelorum cōiunctōem. ca.iiij.M
Tentatio quid sit:z quid induci in tentatōem zc.
Tentatio quō sit a deo:z quō a (nota.v).z.2
tentato.z de hoc duo exempla.nota vj.B.3
Tentauerūt Judei christū de veritate iudicij z iu
sticie.capitulo xxij.F
Tētauerūt christū de vitate fidei et religiōis.xxij.
Tētant chīm de vitate vite. xxij.K. (M
Tentationes et infirmitates contingunt quinq; modis. ix.B
Tētatoris prās ammonet nos de q̄tuor.vj.B.3
Tētatis condolendū est vj.?.2
Tenebre interiores z exteriores q̄ sint nota. iiij.D
Tenebra dicūt corpore⁹ act⁹ nostri:q̄re vj.N.3
Terra triplex ſm q̄ndam glosam v.H
Terra quomodo habeat cor. xij.Q
Terre bone conditōnes fundi quare bone dispo/ sitiones zc. cap.xiij.D
Terre diuersitas in bona voluntate z malicia q̄/ modo diuersificet fructū xiij.D
Terrena scientia sola quidam heretici petere voluc runt.capitulo.vj. S.2
Terreni et animales efficiunt illi xj.D
Testamenti veteris sacramenti terminatio ponit
Testimoniū natiuitati christi tres dant (xxvj.J
in celo.cap.ij. B
Theatrum dicit a theoro quod est video siue con/ templor.cap.xj. B
Theophania est lumē a deo descendēs in animā z quare sic dicatur nota v.M
Thesaurizare possum⁹ nobis et sanctis.vj L.3
Thesauri nocumento⁹ sufficientia z q̄s thesaur⁹ sapientie.z similia ponunt vj.M.3
Thesaurus est studiū virtutis: z quō sit abscon ditus. ca.xiij.K
Thymocratia quid sit et vnde dicat.nota.vj.L.2.
Thymocratiā spūalē quō habeamus vj.F.2
Thus quid significet.nota ij.L
Tibicines fuerūt,tibijs canentes carmia luguba.
Timor dei cōcipit culpā .xiiij.L (ix.M
Tyrus est ciuitas metropolis Phenicis xj.J
Tyrus angustia intercipiatur xv.F
Titulus libri Matthei ponitur z arguit contra nota j.B
Tolerabilis sollicitudo ē multiplex. vj.L.3
Tollite iugu⁹ meum sup vos:seruitutis modus hic est optimus xj.Q
Trabs quis vocetur. vij.L
Traditio seniorū propter quam irritum fecerunt mandatū dei ponitur xv.B
Traditōis christi pactū cū opis pfectōe ponitur
Traditus est christ⁹ a patre:a se:a Ju (xxvj.D
da:a iudeis xvij.B
Trāsfiguratⁿ est chīs i mōte thabor. xvij.B
Transgressiōes q̄tuor legū significant in plogo
Transitus ille quo dicunt celū et terra trāsi (D
re quid sit. v.Z
Tremor in membris quō causet. viij.J
Tribulatio que veniet tpe antichristi erit magna p/ pter tria. xxiiij.D
Tribus terre que dicant xxiiij.M
Tributū z census qualiter dabant a Judeis.xvij
Triduum q̄ turbe sustinent dīm est cōpū/ (D
ctionis:confessiōis:et satisfactiōis xv.L
Tristes fieri z tristes esse differunt vj.D3
Tristicia ieiunij prohibet nobis Jbidē
Tristicia quedam est passio:q̄dam,passio:et quō chīs fuerit tristis xxv.L
Triticeus panis materia sacramenti Eucharistie de hoc nota multa xxvj.G
Triticum significat electos ca.iij.L
Triticū degenerat in siliginē:et econtra xxvj.G
Tuba vocat que ex intentione,palat op⁹. vj.E
Tumor mentis est obstaculū veritat⁹ xj.M
Tunica est vestis interior corpori tegendo neces/ saria.ca. vE3
Turba secuta est iesum,pter q̄tuor cās. viij.A
Turba a turbando dicit eodē.N
Turba hec turbam tumultuantiū cogitationum designat xx.D
Turbe que p̄cedebant et sequebant dño,equitāte moralizant xxj.D
Turbatio ciuitat⁹ hierlm valde irrationabilis:cu ius ponunt tres cause ij.F
Turbatus est rex Herodes z omnis hierosolyma in aduentu Regum. Jbidē
Turpe lucrū condemnat:z q̄re sic dictū vj.S.2

Vasa rumpit vinum nouum q̄re. ix.J
v Vasa dicunt corda demoniacis operatiōi/ bus plena xij.K
Ue de occultatiōe veri in doctrina: et de introdu/ ctione falsi erronei ponunt xxiij.D
Ue duo contra veritatem iusticie mandato⁹ po/ nuntur xxiij.E
Ue illis q̄ psequunt pauperē. xxv.O
Uelū templi scissum est exponit mystice xxvij.L
Uenam habet vita in filio dei xvj.E
Uenatio duplex:bona:et mala. xv.F
Uendere vniuersa que habet:vide quō xiij.K
Uendentes sacramenta significant p vendentes columbas in templo xxj.G
Ueniale petīt ōr venia dignū trib⁹ modis. xij.L
Uenit chīs ad hec duo:nota in plogo E
Uenite ad me oēs. Uenire est fide: deuotiōe zc.xj
Uenti habent de natura sua hec quattu/ (O
or In prologo D
Uentus periculosus in mari q̄s sit. xiiij.L
Uentilabrum vnde dicitur:et quare Judei sic di ci sunt. ca.iij.L
Uerbo:genuit;nō vtik Lucas.sed:q̄ fuit. ca.j.D
Uerbum a quo vita dependet qō sit:et quomō est ars plena zc. iiij.D
Uerbū triplex:et ostendit per simile de verbo car/ pentarij:nota iiij.D
Uerbū dei ōr panis,pter tres,prietates.vj.O.z
Uerbo eiecit chīs spūs imundos viij.L
Uerbū et ipe intellectus in aīa habent se sicut pa ter z filius in diuinis xj.M
Uerbū ociosum differt ab indifferenti sterili et p/ nicioso, xij.O
Uerbum dei cum sit semen: generātis in se habet naturam xiij.B

Uerbū dei quō tractiuū sit.z de alijs effectiu⁹ no (ta.xiij.B
Uerbū dei nō recipit in profundū cor tritū cōsuetudine peccati z delectationū. xiij.E
Uerbū dei suscipiendū est primo pot⁹ cū gemi/ tu q̄ cum gaudio xiij.D
Uerbū dei q̄tum in se est nō pullulat nisi in diui/ num aliquid. xiij.J
Uerbi de effectu est hec parabola xiij.J
Uerbi processus a patre primo seminatore notat in hoc. xiij.J
Uerbū fidei habet sinapis,prietates xiij.M
Uerbū abbreuiatū fecit dominus sup terrā quo/ modo intelligitur. ca.j.K
Uereri timere est cū reuerentia. xxj.O
Ueritatis omnis inquisitio incipit ab āmiratōne
Ueritas per templū z omnē eius ri (ca.vij.E
tum figuratur xij.E
Ueritatē euangelicā omnibus humanis esse an/ teponendā determinat xv.A.z.B
Ueritas q̄ñ lucide docet nocūtū tangit.xv.D
Uesperam scriptura cōputat p nocte. xxviij.A
Uestimenta z vita et alia que fiebant dño equitan te cū moralizatōe ponunt xxj.D
Uestimenta q̄tuor habuit christus: z quomodo diuiserunt xxvij.M
Uestis alba in trāsfiguratōe significat sctōs.xvij.
Uestis nuptialis est vestimentū charita/ (A
tis z honeste conuersationis xxij.E
Ueteris testamenti sacramenti terminatio ponit capitulo.xxvj. J
Uexatio triplex notat ix.K
Uia mandatorū paranda est iij.D
Uia regenerationis pparauit Joannes xj.E
Uia z vestimēta z alia que fiebant dño equitante cum moralizatōe xxj.D
Uiciū.culpa: peccatū quō differant. nota. iiij. P
Uictoria tentationū i nobis q̄d efficiat iiij.L
Uictus diabolus ab aliquo nō audet vlteri⁹ ten/ tare.cap.iiij. M
Uictoria tentationū christus nobis meruit con/ iunctionē angelorum iiij.M
Uidebūt deum qui sunt mūdi. v.M
Uideri hominib⁹ vanus est vj.K.3
Uigilare monemur xxiiij.L
Uigilantis de merito serui tangit sec. xxiiij.S
Uilla intelligit omnis occupatio būani laboris a vocatione eterno⁹ retinēs. xxij.E
Uim regenerationis si aq̄ haberēt:nō oporteret pl⁹ q̄ semel baptizandus intingat:querit z soluitur
Uim quomodo patiat regnū celorū:z (ij.M
quid sit vis. ij.F
Uinculū pene vinculū culpe.de his nota xvj.J
Uineā plantauit homo q̄dam xxj.M
Uineā eis locatā nō datā attendant plati xxj.P
Uinū nō inebriat ieiunātib⁹ q̄re. vj.B.3.z.J.3
Uinū hoc et hec vua nō crescit nisi in vinea domi ni sabaoth. vij.Q
Uinū spiritum dirigit sursum:letificat mentē zc. nota.vij. Q
Uinū nouū tres habet calores. Nota q̄re rūpit vasa. cap.ix. J
Uiolabat sabbatū in lege tribus modis, xij.E

Uiolentum quid sit:et quid violentia:z q̄ violen ti rapiunt celum xj.F
Uipera ōr quasi vi pariens:et est serpēs zc.iij. B
Uir ōr Joseph a vigore z viroze. j.M
Uir Marie ōr Joseph q̄re Jbidem
Uir et mulier quomō se habeant penes paritatem vel suppositionem. j.N
Uirgam non interdici cōuenienter aplis: arguit et soluitur x.B
Uirga duplex est: que interdicit:z q̄ nō. Jbidē
Uirginea sinceritas q̄d sit:et quomō cōsistat in q̄n q̄:nota j.Q
Uirginitas grata est angelis. Jbidem
Uirginitas est in carne corruptibili incorruptōis diuine eterna meditatio. xiij.M
Uirginitat⁹ custodia z pclitatio:de B nota.xv.A
Uirginitatē conseruant q̄nq; xxv.B
Uirginis part⁹ occultatus est diabolo j.N
Uirgo que fornicata fuit quando lapidabatur z quando non:notat ibidem
Uirgo cōtinue meditat diuinam mundiciā:nota definitionē vginitat⁹ ab Aug. positā j.Q
Uirgines quō faciant fructum celestiū xiij.D
Uirgines decē quare ōr in pabola xxv.A
Uirgines que z quare dicantur fatue:et que pru dentes xxv.B
Uirgines fatue q̄ non sumpserūt oleū. xxv.L
Uirginib⁹ fatuis ianuam clausam sponsus non aperit xxv.F
Uirtus quelibet quando dicat virtus: et quādo iusticia:nota j.S
Uirtus p̄mo que sit:nota quomō multis modis dicit prima iij.B
Uirtut⁹ cui⁹ actus sit ipsa detestatio pcti. iij.B
Uirtutes z scientie liberales sunt de pfectōe natu re hūane z essent si hō nō peccasset iiij. P
Uirtus:felicitas:beatitudo differunt.et circa que cōsistant cardinales:et quid sit virtus ſm Tul lium.ca. v.L
Uirtutis opus plus consistit in modo q̄ in facti.
Uirtutes inopes sunt sine chari/ (vj.A
tate.ca. vij.J
Uirtutis opus accipi oportet ex nobis vij.L
Uirtutis tres sunt pfectus:et quō tria virtutū ge/ nera significantur p tria sata:nota xij.O
Uirtutis studiū est thesaurus. xiij.K
Uirtutis profectus ſm q̄ est studium virtutis: in essentia virtutis ponit Jbidem
Uirtutibus sapientie z celestibus studentē opor/ tet amare solitudinem silētij xiij.K
Uirtutis pfect⁹ in cōpatiōe ad finē ponit.xiij.S
Uirtutes multas non poterat facere chīs in pria sua quomō intelligitur eodem.y
Uirtutes celorum mouebuntur exponit diuersi/ mode.ca. xxiiij.L
Uisio hec,pheralis certissima.nota ibi de visione Joseph i somnis.arguit ibi q̄ ñ fuerit māifesta
Uisio duplex: rei:z videntis.vj.B (j.y
Uisio hec est aliq̄d vite eterne. ca.xvj.F
Uisitare p̄mo debemus templū in omni loco.xx.
Uita indiuidua viri et mulieris tri/ (F
plicatur. j.N

Registrū Postille Alberti magni

Uita Joannis baptiste cōmendatur iij.E
Uita dependet a verbo: nō de pane nisi fm ꝙ virtus verbi est in ipo. ca.iiij.D
Uitā cōtemplatiuā et actiuā quō dextra ⁊ sinistra significent. nota v.R.2
Uita ecclesiastica est cruci ꝯformata ca.viij.Q
Uite austeritas apostolorū et domini notatur in hoc. cap̄.xij. A
Uita quomodo est a patre: filio et spiritusancto nota cap̄.xvj. E
Uite eterne aliquid est hec visio xvj.F
Uitis proprietate sua quid significet: nota.vij.Q
Uites istius vinee fuerūt primitiue p̄res xxj.N
Uites illius vinee que sint xx.B
Uitula rufa que in sacrificium offerebat̄ enixa est agnam xxiiij.E
Uituperabilis sollicitudo multiplex. vj.T.3
Uituperant̄ mulieres formas ꝓspectib⁹ hominū obijcientes v.P.ij
Uiuere sinendi sunt mali: q̄uis timor sit ꝙ ledāt innocentes.xiij. L
Ululatus ⁊ ploratus differūt ij.O
Umbrā quō habeat virtus altissimi j.R
Uocare venit nō iustos sed peccatores: arguit̄ et soluitur. cap̄.ix. B
Uocat generaliter omnes. xj.O
Uocat deus oēs hoīes sed differēter xxv.B
Uocatōes ministroꝝ ecclesie due sunt formaliter licꝫ plures materialiter iiij.Q
Uocatōes apostolorū quō figurate sint: nota.iiij.S
Uocatio duplex: interior ⁊ exterior quomodo fiat. iiij.S
Uocati sunt ter a domino Petrus ⁊ Andreas. capitulo.iiij. R
Uocatorū apostolorū idoneitas notat̄ iiij.S
Uocat⁹ qn̄ sit Mattheus: notat ix.F
Uolucres celi significant nota quos viij.O
Uolucres significant demones xiij.E
Uolūtas dei ordinata quō imponat necessitatez rebus. ca.ij.O
Uoluntas nō negatur ꝑ verbū nolo sed solū volitum. ca.v. U
Uoluntas est appetitus cū ratione. ⁊ ꝙ habet q̄t tuor in se: ⁊ ꝙ voluntatis tres sunt libertates.
Uoluntas est vniuersalis in anime regno. vj.H.2
Uoluntas facit impetum ad opus. vj.R.2
Uoluntas est in ratione: ⁊ significat ordinē volūtatis. capitulo.vj. L
Uoluntas tua dicitur scꝫ patris celestis quinq̄ modis. ca.vj.L.2
Uoluntas auctoritatis. voluntas dei antecedēs. voluntas consequens que dicat̄: et qui peccēt contra illam. nota vj.L.2
Uoluntatem dei nullus hominū effugere potest sed differenter faciunt voluntatē dei. vj.N.2
Uoluntas dei est semp̄ bonū nostrū viij.E
Uoluntas dei bona placens ⁊ ꝑfecta que sit.xxij.
Uotorum et mādatoꝝ regula ponit̄.xij.E. (R
Uouere voluntatis est: ⁊ reddere necessitatis.v.H.2. et J.2
Uouere ⁊ nō soluere augm̄tū iniq̄tat̄ est.xxj.M
Uox tria habet in se: nota iij.E
Urbanitatibus regni potestas debet esse determinata. ca. vj.L.2
Urbanitates tres: Monarchia: Aristocratia: et Thymocratia Ibidem
Urbanitates spūales quō efficiant̄ in nob.vj.E.2
Usus celi est ad splendorem contemplationis in gloria. vj.T
Usus sacramenti Eucharistie tradit̄ xxvj.B
Usura est venenū aspidis qd̄ latēter omnes facultates domus quā intrat ad se trahit. v.F.3
Ut: et similes cōiunctiones q̄d notent: vide j.2
Utres veteres et q̄ noui dicant̄: vide ix.J
Utrum filius hominis apparebit in Judicio in gloria. ca. xxiiij.M
Uua hec ⁊ hoc vinum non crescit nisi in vinea domini sabaoth vij.Q
Uulpes quasi voluipes viij.Q
Uxor non est nisi legitime cōiuncta ca.v.

Christus De hoc vide

Sup̄ in littera E. vbi signatur Christus

Zebedeus non fuit diues nec paup̄ iiij.S
Zebedei filij ꝙ non reliquissent patrem arguit̄ ⁊ soluit̄ iiij.S
Zelus salutis nostre in chr̄o mirandus est iiij.J
Zizania significat errorem contra veritatem verbi ⁊c̄. xiij.J
Zizania quomō supseminauit: et quō diabol⁹ supseminat zizaniam. Ibidem
Zodomia quare non prohibetur a domino exp̄sse ⁊c̄. capl̄o v.M.2

Finit Registrum

Super Matthei Euangeliare Postilla

Venerabilis domini: domini Alberti magni quondā Ratisponēsis Episcopi Ordinis Predicatorum.

In magnum Albertum venerabilē rareqz virtutis pontificem Qui viuendi Regulam in sacro Predicatorum Ordine professus: apud Parisios sumpta insula magistrali in omni humana Philosophia: litterisqz diuinis eminentissimus euasit: Quem qz eximia vite mundicia fulgentē: suaqz etate omnes ingenio doctrinaqz supantē: hoc loco Germanie totiꝰ clarissima Agrippinensis Colonia optimo iure sepultum seruat

Epitaphium

Illustris ac magnificus dominus Rudolphus Langius ecclesie Bonasterien Canonicus nulli hac tēpestate in humanitatis arte secūdus: qui vel Demosthenī ꝓripuit ne solus Orator esset Scripsit

Hactenus ingressus sacra hec: subsiste viator
Ad tumulum magni qui tegit ossa viri
Grecia iactabat magnum qui vicerat orbem
Clara ducem. virus quem babylone necat
Pompeio tumuit magno pulcerrima Rboma
Abscidit phario cui puer ense caput
Sustulit bos bello seua et formidine magnos
Mors: dedit infernis voluter bosqz focis
Hic magni Alberti celato marmore cernis
Ossa viri: cuius spiritus astra tenet
Astra ꝙz solis: superat quoqz luce coruscum
Et iubar: z flammas: igneus ille pater
O quantum ingenio magne telluris obiuit
Et maris etherea vel dictione potens
Uiscera perdomuit terrat: montibus aurum
Letera nascant quo ve metalla docens
Nubibus indusum parefecit fulminis ignem
Quidqz comera rubens grando sit arqz nives
Aggressus magni binc rutilantia sidera celi
Septeno stellas vicit et orbe vagas
Sed varium liquit nature munus opusqz
Quo peripateo principe maior erat
Sustulit binc animi vires iuuat aeris olympo
Ingenij dotes explicuisse suas
Quo qz aperit nonies ardentis in ordine celi
Distinctus sedeat spūs ante deum
Laudibus inuigilat summe genitricis z orbis
Dum celi dñe virginis edit opus
Que sese oranti iuueni tam clare videndam
Obtulit binc monstrans religionis iter
Maiestas que sacra tenet secreta resoluit
Tota euangelij defluit vnde salus
Turus ab insidijs lecrus Salomonis vt esset
Perfidie gladium strinxit in ora minax
Ut bellator erat fidei cōsurgit in ensem
Victor. vt hereticum pellat ab orbe nefas
Ore tonat quanto precelsa ad pulpita doctor
Emicat et quanto fulmine Parisius
Dum mutū mugire bouez quo vastus z orbis
Leu conitru docuit: concutiendus erat
Huius in excelso quantum consistere fas est
Pectore se totam theologia locat
Hunc virtus: doctrina potens: sustollit in altū
Quo qz Ratispona presule digna fuit
Hoc decꝰ eternum maiores Sueuaqz tellus
Militie cuius signa rulere dedit.
Magnus erat: forma celsus: virtute coruscus:
Doctrina erudans: hinc trimegistus erat
Terra premit libyes asie regit veraqz magnos
Hic magni (celo spiritus) ossa manent

Ad orbē Agrippinensem sanctā Colonienſem ciuitatē

Aurea que retines felix diademata regum
Agrippina rubens sanguine Bercenis
Uirgineos ostri calatos z lilia seruans
Magnū hunc pſulibus iungito clara tuis

Ad lectorem Joānis de B. Brabantini Epigramma

Liber ad cunctos qui christi nomina clara
Atq; fidem vera relligione colunt
Siue sub eoo teneant habitacula celo
Aut quos occidui littoris arua tenent.
Et quos Arcton borea: quos cernit t austro
Sidus: vel medij quos tenuere sinus:
Atq; noue legis cōfer mandata: relictis
Que solymis seni bis docuere patres.
Bis duo que q; viri scripsere animalia quorum
Quattuor et formas cuiq; dedere suas
Instauraq; fidem mūdi qua parte relicta
Regna iacent christi: disperijt ve salus:
Agmina sub primus aqlas emitte Joannes
Utq; deum doceant dedoceantq; deos.
Magnanimū Marce post hunc emitte leonem
Cuius t a pugna tartara fracta iacent
Et fortis Luca subeat tuus iste iuuencus
Qui fortes christi fortia facta docet
Mattheus humanā populis ostendere formam
Uadat qua luteum lauit ab orbe nefas.
Ite bonis auibus fortes ite auspice magno
Alberto: qui vos induit arma: caput
Et galea tegit: gladijs t latera cingens
Fecit ne noceat hereticūq; nefas.
Vic veluti quondā proles Tyrinthia mundum
Adiuuat: et monstra quando cruenta necat.
Sicq; laborantes vos adiuuat: et mala fractas
Instaurat vires: consiliisq; datis:
Dum veterū antiqua varum de lege petitis
Comprobat exemplis scriptaq; vestra pijs
Et modo mendosas egroto corpore notas
(Nam vicij veteris plurima nota fuit)
Laurentina domus quam magna Colonia seruat
Perdocta secuit artificaq; manu
Ergo nihil docta iuuenum studiosa caterua
Neq; senes possunt cōmodius ve patres
Contractare manu pijs q; cernere magno
Editum ab Alberto tam venerabile opus:
Hagenaw q; dabit optera hec tibi grandia lector
Candide: pmodico (si placet) ere Uale

Soli deo gloria

Postilla super Matheū Venerabilis dñi: dñi Alberti magni Ratisponeñ quōdā Epi: Ordinis Predicatorum.

Prefatio eiusdē domini Alberti i Matthei Euāgeliare

A Me tibi libru grandem et scribe in eo stilo hois Esa. viij. Sume a me factū t a me apertum: Ezech. ij. Ecce manus missa ad me in q̄ erat liber lutus liber: et expādit illū coram me. Dan. vij. Libri aperti sunt. Apocal. ij. Vidi in dextra sedentis libru scriptum intus t foris signatū sigillis septē. Et Infra. Dignus es dñe deus accipe librū t solue re signacula eius tē. Ideo Sumptio: mos est ad sumentē a porrigente alio. Non ergo intellectu tuo penetra: sed in captiuitatē redige oēm intellectū in obsequium christi. ij. Cor. x. Ut dicas lingua mea calamus scribe velociter scribentis. Matth. x. Non vos estis q̄ loquimi: sed spūs patris vīi tē. Job. xxxij. Ut video spūs est in homib⁹: t inspiratio altissimi dat intelligentiā. ij. Pet. j. Nō voluntate būana allata est aliq̄n̄ p̄phetia: sed spūsancto inspirati locuti sunt sancti dei homines. Non ergo irrumpe: sed a spūsancto sume t a dextra sedētis super thronū: Attendēs q⁹ p̄scrutator maiestatis op primet a gloria: Prouer. xxv. Joan. xiij. Paracletus spūs vitatis quem mittet pater in nōie meo: ille vos docebit oīa: t suggeret vobis oīa q̄cunq; dixero vobis. Nec sume alij vt ad aliū referas librū. sed [Sume tibi] incorpandū q̄rēs q⁹ edificet re pmū: et exte alios. Ezech. ij. Comede q̄cunq; dedero tibi. Et Ezech. iij. Libauit me volumie. Hiere. xv. Inuenti sunt mihi sermones tui t comedi eos Deutero. viij. Non in solo pane viuit hō. sed in oi verbo tē. Apoca. x. Accepi libr̄ de manu angeli et deuorauit illū: et fact⁹ est in ore meo tanq̄ mel: dulcis. et cū deuorassem eū amaricat⁹ est venter me⁹. Hoc est: cordis affect⁹ p̄pter pctī indignationem [libri] Matthei q̄ est liber generatōis iesu christi Nec. viij. Aures omnis p̄fti intēte erāt ad librum [grandē] grandia p̄nuntē. Zacha. v. Uideo volumen volans: lōgitudo ei⁹ viginti cubitor̄: t latitudo ei⁹ decē cubitor̄. Longitudo ab imo sup̄i⁹: q̄ inferi⁹ t sup̄i⁹ sunt p̄ncipia lōgitudinis: vt dicit Aristo. ij. de celo. Ima sūt: Assumptio generationis hois t forme serui. Phil. ij. Exinanuit semetipm: formā serui accipiēs tē. Sūma aūt sunt: cōsessus ad dexterā patris. Continet aūt b generatio Dupler. Materialis ex genealogia. et Formalis ex ope spūsancti t cōceptu virginis. Manifestatio duplex subiūgit. Una facta Regib⁹. t Alia p testimoniū Joānis. Deinde Baptismus subdit. et postea Tentatio. Deinde Predicatio. Cui subiūgit: Discipulor̄ vocatio. t Postea Sermo in monte qui totus est de Implētiōe legis p euangelicā pfectionē Cui annectit in fine effect⁹ quē sermo habet in obseruantib⁹ eundē Qui sunt decem. Sequit aūt b Oim horū p miracula cōfirmatio: Apl̄or̄ electio: et eorundē instructio. Cui subiungit Pt̄as clauium: et Pre signatio future brītudinis p transfiguratiōnē. Et postea ostēdit Modus puenīdi ad illam p Humilitatē: et Libertatē: t p Patientiā remissionis in nos peccantib⁹: et Castitatē: et Obediētiā et alias virtutes. Que oīa cōputant⁹ p vno. Et hec oīa sequit Instructio de futuro Judicio: tā ex pte Judicis q̄ ex pte Judicandor̄ t Excidij mundi: quod añ iudiciū futur̄ est. Cui subiūgit Sacramētū Redēptiōis p passionē. Deinde Resurrectionis cū apparitionib⁹ factis. Et tandē vicesimū q⁹ longitudinē libri cōplet Consessus ad dexterā dei patris. Latitudo aūt decē cubitor̄. q⁹ p latitudinē tota docent in eo Bona in genere: et Bona gratie Bona fructus: Precepti: Cōsilij: Superogatōis: variata Ista siue historia Tropologia: Allegoria: t Anagogia. Baruch. iiij. Sicut fuerūt sensus vīi auersi vt puocaret⁹ deū: decies tantū cōuertentes reqretis eum. Esa. xxxiij. Requirite diligēter in libro dñi et legite: vnū ex oib⁹ non defuit: alter alterū nō q̄siuit [et scribe in eo] Contra Job. xxxj Librū scribat ipse qui iudicat. Rūsio Joan. v. De me ille scribit. De⁹ em̄ scribit in corde. Hiere. xxxj. In cordib⁹ eor̄ supscribā eā. Matthaeus t alij in charta. Ps. xliij. Lingua mea tē. Un̄ p̄mas tabulas de⁹. Secūdas aūt hō scribit. Apoca. j. Oē vides scribe in libro [stilo hois] q̄ faciem būanitatis. Baruch. iij. In terr̄ visus est: et cum hoib⁹ cōuersatus est. Joan. j. Verbū caro factū est t habitauit in nob. Phil. ij. In sīlitudinē hoīm fact⁹ t habitu inuent⁹ vt hō. Hebre. ij. Debuit p oia fratribus similari vt misericors fieret. Ut [stilo hois] hoc est ad intellectū hois vt facile itelligat hō. Esa. viij. Liga testimoniū: signa legē in discipul̄ meis. Abac. ij. Scribe visum t exara eū sup tabulas vt pcurrat q̄ legerit. Nec. viij. Esdras sacerdos legit in libro distincte t apte in platea q̄ erat añ portaz aq̄r̄ a mane vsq; ad mediū die in cōspectu virorū ac mulier̄ t sapientū. j. Cor. ij. Sermo me⁹ t p̄dicatio mea non in psuasibilib⁹ būane sapie verbis: sed in ostensione spūs t virtutis.

Incipit argumentū scti Hieronymi in Euangeliū sm Matthaeū.

Matthaeus ex iudea sicut in ordine primus ponitur: ita euangeliū in Judea prim⁹ scripsit. cuius vocatio ad dñm ex publicanis actibus fuit

Primo tangit Scriptoris ad scribēdū idonei-
tatē. Scd̄o Materiā et circūstātias scripti. Ter-
tio Finē. Idoneitatē ostendit ex Quinqꝫ. Ex noīe
Mattheus qui donator consilij interptat̄ ꝓpter
arcanoꝝ scribendorū reuelationē. j. Coꝛ. ij. Nos
spiritū nō hui⁹ mūdi accepim⁹: sed spm̄ q̄ ex deo ē
vt sciam⁹ q̄ a deo donata sunt nob. Ecci. vj. Consi
liari⁹ sit tibi vnus de mille. qui vicꝫ ab eo vocat⁹
est qui vocat̄ ammirabilis cōsiliarius Esa. ix. Uel
ꝓm lxx. Magni ꝯsilij angelus. Hui⁹ em̄ ꝑsagium
fuit ꝙ in cōuersione mutato noīe: Matthe⁹ dict⁹
est. Esa. lxv. Seruos suos vocabit alio noīe in q̄ q̄
bn̄dict⁹ est sup terrā bn̄dicet̄ in deo Amen. Scd̄o
describit ex Loco natiuitat̄ Qui ꝑsignat scriptu-
rā salut̄. Joan. iiij. Salus ex Judeis ē. Ps̄. lxxv.
Not⁹ in Judea de⁹. Baruch. iiij. Bti sum⁹ israel
qꝛ q̄ deo placent nob manifesta sunt. Noticia igit̄
ad scptoris autoritatē refert̄. Tertio tangit Oꝛdi-
nē ex loco. Ex q̄ em̄ salus est ex iudeis: rōnabiliter
in Judea scribit̄ primo euangeliū salut̄. Ps̄. cxiij
Facta est Judea scīficatio ei⁹. Si em̄ ꝯtradici de-
buit vbi res certa fuit: debuit aut reꝓbari: aut cō
firmari. Act̄. iiij. Hoīem videntes stantē cū eis q̄
curat⁹ ē: nihil poterāt contradicere. Ideo h̄ oꝛdine
vtit̄ loquens apl̄s Act̄. j. Eritis mihi testes in hie
rusalem ꝛ in oī Judea ꝛ samaria ꝛ vsqꝫ ad vltimū
terre. Primū ḡ in iudea. et ideo dr̄ [in iudea eu-
angeliū prim⁹ scribit] Act̄. xiij. Uob oporte-
bat primū loqui vbū dī: sedqꝛ repellit̄ illud ꝛ in-
dignos vos iudicat̄ eterne vite: Ecce cōuertimur
ad gentes. Quarto ꝓm oꝛdinē snīe: lꝫ tertiū sit ꝓm
oꝛdinē littere: tāgit oꝛdinē euāgeliste cū dr̄ [sicut
in oꝛdine prim⁹ ponit̄] Ratio hui⁹ est. quia
alie facies alioꝝ: faciei hoīs (q̄ est Matthei) circū-
ponunt̄: et ita q̄si subiecta ad alias preponit̄. Eze
chiel̄. j. Facies hoīs in eis. qꝛ de nulla aliaꝝ facie-
rū dr̄: qꝛ alie huic q̄si circūponunt̄. Und̄ etiā inter
alias facies hec ad interi⁹ (al's anteri⁹) cōuertebat̄
Qꝛ lꝫ Marc⁹ scribat leonis faciē in resurrectiōe:
et Lucas vituli in passiōe: et Joānes aq̄le in ascen
sione: tn̄ hec oīa in facie hoīs sunt patrata. Et ideo
ꝑoꝛ in oꝛdine est facies homis ꝓm naturā. Adhuc
Naturalr̄ habet faciē hoīs: alias aūt ꝑ metaphoꝛ-
rā. Hiere. xxxj. Nouū faciet dn̄s sup terrā: femina
circūdabit viꝝ. Cui⁹ est facies hoīs: nō leonis vel
alteri⁹. Ps̄. lxxxvj. Nat⁹ est in ea ꝛ ipse fūdauit eā
altissim⁹. Sed cōtra Augustinū in li. de Cōcoꝛ-
dia euāgelistaꝝ (Mihi videt̄) ostēdisse eos: q̄ leo-
nē in Mattheo: hoīem in Marco: vitulꝫ in Lu-
ca: aquilā in Joāne: intellexerūt. Rn̄o. Aug⁹ non
loquit̄ q̄ ad faciē ꝓm substantiā: sed q̄ ad ꝓprietatē
trib⁹ regal̄ ꝑ quā descēdit: sic dr̄ Apocal̄. v. Leo de
tribu iuda. Oēs aūt alij scti de substātia faciei lo-
quunt̄ quā conuertit ad hoīes anteri⁹: q̄ est hoīs
nati ex hoīb⁹ et hūana: int̄ hoīes exhibēs ꝛ patiēs
Quilibet em̄ euangelistaꝝ faciē sibi ꝓpriā cōuertit
ad hoīes in ꝑncipio sue scpture sic hoīs facies an-
teri⁹ cōuertit̄. Ezech. x. Intuit⁹ eoꝝ ꝛ īpet⁹ singu-
loꝝ an̄ faciē suā ingredi. Quito tāgit ex grā ꝯgru-
entiā scpture. Cui⁹ vocatio Infra. ix. Lu. v. ꝛ Mar
ci. ij. Questibus em̄ inhians terrenis nescit finge-
re (al's intelligere) celestia sacr̄a q̄ cōuersus intelli-
git ꝑ grām. j. Coꝛ. ij. Aīalis hō nō ꝑcipit ea que
sunt spūs dei: stulticia em̄ est illi. Et sequit̄. Spū-
alis aūt iudicat oīa ꝛc̄. Baruch. iij. Filij agar qui
exq̄runt prudentiā q̄ de terra est negociatores ter-
re ꝛ theman ꝛ confabulatores ꝛ exq̄sitores prudē
tie ꝛ intelligentie: viā aūt sapiētie nescierūt: neqꝫ cō
memorati sunt semitas eius. Agar aduena inter-
ꝑtat̄. Et significat extraneos in dei secret̄: lꝫ sint sa
pientes in mūdanis. Gal̄. j. Cū placuit ei q̄ me se-
gregauit ex vtero mr̄is mee vt reuelaret filiū suū
in me vt euāgelizarē illū in gētib⁹: cōtinuo nō adq̄
eui carni ꝛ sanguini. Phil̄. iij. Que mihi fuerunt
lucra hec arbitrat⁹ sum vt stercoꝛa vt chr̄m lucri-
facerē. Publican⁹ dr̄ a publico. qꝛ illi q̄ public̄ tri
but̄ vectigalib⁹ scꝫ ꝑerāt dicebant̄ publicani. Nō
aūt a publio dicit̄ vt q̄dā male dicūt. qꝛ an̄ publi-
um multi publicani dicebant̄. Et ideo infra ca. ix.
in teloneo sedere dr̄. Telos aūt grece latine sonat
vectigal qd̄ publice: et his q̄ publica gerebant offi
cia soluebat̄ in stipēdia: ꝓ republica manutenēda
Lꝫ autē hec vtiliter soluant̄ ꝓ pace cōi. Propt̄ qd̄
dr̄ Rhom̄. xiij. Cui vectigal vectigal: et cui tribu-
tū tributū. tn̄ q̄ his ꝑponunt̄: plerūqꝫ ꝑ angarias:
et rapinas faciūt: et hoīes cōcutiūt. Lu. iij. Uenerūt
publicani ad Joānē vt baptizarent̄: et dixerūt ad
illū: Mgr̄ q̄d faciem⁹? At ille dixit ad eos. Nihil
ampli⁹ q̄ꝫ qd̄ cōstitutū est vob faciat̄. Interroga-
bant aūt eū ꝛ milites q̄ ꝛ reipublice militabāt ꝛ sti
pēdia accipiebāt: dicētes Quid faciem⁹ ꝛ nos? Et
ait ad eos. Neminē cōcutiat̄ neqꝫ calūniā faciat̄
sed cōtenti estote stipendijs vestris.

**Duoꝝ in generatiōe christi pri-
cipia ꝑsumēs: vni⁹ cui⁹ pria circū
cisio i carne: alteri⁹ cui⁹ sꝫm coꝛ e-
lectio fuit Ex vtrisqꝫ ei prib⁹ chr̄s**

Hic tangit circa Materiā ꝛ circa Circūstātias
scpti Tria: A q̄b⁹ vicꝫ inchoat et Qua rōne. Quo
ad naturā em̄ coꝛpulētē substātie: semota lege cō-
cupiscētie: inchoat ab Abraā. Cui⁹ circūcisio presi
gnat ꝯcupiē ꝑcisionē in eo qd̄ assūptū est a christo
qꝛ alit̄ nō ꝓdesset ad medicinā. Geñ. xvij. Mascu
lus cui⁹ ꝑputij caro circūcisa nō fuerit ꝑibit de po
pulis suis. Et Ibidē. Hoc erit signū inter me ꝛ se-
men tuū. Quo ad Regnū aūt in q̄ (al's qd̄) sana-
tos ꝛ redēptos introduxit: inchoat a Dauid. Col̄.
j. Transtulit nos in regnū filij dilectionis sue: et
ideo ꝓm coꝛ eligit̄. j. Reg. xiij. et. j. Reg. xvj. et Act̄.
xiij. vt ꝑ hoc: regnū immobile significet̄. Heb. xij.
Itaqꝫ regnū imobile suscipiētes: grām habem⁹ ꝑ
quā seruiam⁹. Hec ostendūt ꝓmissiōes. Que em̄
facta est ad Abraam est: In semie tuo bn̄dicentur
oēs gētes. Geñ. xij. Qd̄ expōit apl̄s Gal̄. iij. Se-
mini tuo qd̄ est christus. eoꝙ coꝛpulentā substan
tiā sine cā maledictionis (que lex ꝯcupīe est) assum
psit. Ad Dauid aūt Psal. cxxxj. De fructu ventr̄
tui ponam sup sedē tuā. Lu. j. Dabit illi dn̄s de-
us sedē dauid patr̄ e⁹. Esa. ix. Sup soliū Dauid
et sup regnum eius sedebit ꝛc̄. Esa. xvj. Prepara-
bit̄ in miscd̄ia solium eius et sedebit super illō ꝛc̄.
Ad hec em̄ Duo venit christ⁹: Ut scꝫ Curaret na-
turam assumendo ꝛ patiendo: ꝛ Introduceret in
regnū resurgēdo ꝛ ascendendo. Et hoc dicit ratio
sequens

**Sicqꝫ quaterdenario nūero tri
foꝛmiter posito: principium a cre-
dendi fide in electiōis temp⁹ poꝛ-
rigens: et ex electiōe vsqꝫ in trās-
migrationis diem dirigēs: atqꝫ a
transmigrationis die vsqꝫ in chꝛi
stum definiens: decursam aduēt⁹
dn̄i ostendit generationem: vt nu
mero satisfaciēs ꝛ tempoꝛi**

Scd̄o tangit Genealogie decursū dicēs [Sic
qꝫ quaterdenario nūero trifoꝛmiter] hoc
est: in trib⁹ foꝛmis: ꝓm tres dignitates: quib⁹ rege
bat̄ antiqu⁹ ꝓpl̄us Patriarchaꝝ: Regū: Pontifi
cū. A p̄riarchis: natura coꝛpulente substātie descē-
dit: que in Regib⁹ ad regnū ꝑmanens exaltata fu
it. Et a Regib⁹ in captiuitatē deficiēs: per Pōtifi
ces: redēpti gubernati sunt. Sicut chr̄s coꝛpulē-
tā substantiā accepit: quā in regnū ꝑmanens exal
tauit. et oblatione siml̄ ꝛ officio sacerdot̄: ꝓm oꝛdi
nē Melchisedech ꝓpl̄m a captiuitate redemit. Et
ideo dr̄: trifoꝛmiter: foꝛmā Patriarchaꝝ ꝛ Regni
et Pontificat⁹ innuēs: De Primo Heb. ij. Nusq̄ꝫ
em̄ angelos apphēdit: sed semē Abrae apphēdit
De Scd̄o Esa. xxxiij. Dn̄s legifer nr̄: dn̄s rex nr̄:
ipē veiet ꝛ saluabit nos. De Tertio Heb. ix. Chꝛi
stus assistēs pontifex futuroꝝ bonoꝝ ꝛc̄. Et hoc ē
ꝙ sequit̄ [principium ꝛc̄.] Tertio subiungit ho
rū rōnem dicēs [et numero] satisfaciens [posi
to] vicꝫ in genealogia patrum qui termiatur ꝓm
foꝛmā per tesseredecades. Tesseresum est q̄dratū
et decas est denū. quia ex q̄ttuoꝛ digito: et decē ar-
ticulo componit̄. Et quattuoꝛ quidem: quadrifi-
dam Moꝛtē: a qua redempti sum⁹: ꝓcat Trans-
gressiones vicꝫ legum: Nature: Moysi: Gratie: ꝛ
Moꝛtē gehenne. Uel: Moꝛtē transgressionis ꝑ-
ceptoꝝ: Experientie in ꝑadiso. Nature i mūdo: De-
calogi: ꝛ Leg̃ grē: Aut Moꝛtē Culpe: Pene: Na
ture: et Gehēne. Aut qꝛ in Quattuoꝛ plag̃ mūdi
dispsi sūt redimēdi. Aut qꝛ ꝑ q̄ttuoꝛ euāgelia īstru
endi de redēptoꝛe. Aut qꝛ q̄ttuoꝛ hītib⁹ infoꝛman
di hi q̄ redimunt̄. Habitu vicꝫ Uirtut̄: Doni scti
spūs. Btitudinū q̄s in hoc libꝛo docet Infra. v. et
Fructuū spūs q̄s tāgit apl̄us Gal̄. v. Fruct⁹ aūt
spūs sunt charitas ꝛc̄. De Donis tāgit Esa. xj. Re
q̄escet sup eū spūs dn̄i. De Uirtutib⁹ tangit Act̄. j
Sedete in ciuitate q̄adusqꝫ iduami ꝟtute ex alto.
De Quattuoꝛ euāgelijs Geñ. ij. Et fons ascende-
bat de terra qui hinc ꝛ inde diuidit̄ in q̄ttuoꝛ capi-
ta. De Plag̃ mūdi. Ezech. xxxvij. A q̄ttuoꝛ vētis
celi veni spūs ꝛ insuffla sup interfectos: et reuiui-
scāt. De Quattuoꝛ moꝛtib⁹ Esa. xxviij. et Dan̄. vij.
Quattuoꝛ venti celi pugbant in mari magno. In
magna amaritudine impugnat Culpa: vēto tēta-
tionis. Pena: vēto fluiditatis. qꝛ ꝑ illā vent⁹ est
vita nr̄a. Moꝛs nature vēto exufflatiōis. Tūc ei
immittit se cōtra natiūm vite vent⁹ typhonic⁹ con-
fringens eā. Moꝛs aūt gehēne pugnat vēto tēpe
statis. Ps̄. x. Ignis grādo nix glacies spūs ꝓcel-
laꝝ ps calic̄ eoꝝ. Et hec q̄ttuoꝛ de natura sua hꝫ
vēt⁹. Spirat em̄ in aura. Fluit in aer̄ cōmotione.
Exufflat inuēta. et Impugt obuiantia. Trāsgres-
siones legū ꝓcant̄ Joel̄. j. Residuū eruce comedit
locusta. residuū locuste comedit bꝛuch⁹: ꝛ residuū
bꝛuchi comedit erugo. Eruca in vigoꝛe ꝑceptū di-
scipline siue experientie cōsumptū. Eruca inobediē-
tia. Locusta saltās in vigoꝛe nature trāsgressio le
gis siue ꝑcepti nature. Bꝛuch⁹ isidēs (al's icidēs)
et oīa deuoꝛās: trāsgressio leg̃ scpte. qꝛ occasione
accepta: pctm̄ ꝑ mādatū opatū est ꝯcupiaꝫ. Rho.
vij. Erugo aūt q̄si aer̄ (al's er̄) rubigo: ꝑuaricatio
nē sigt leg̃ ꝛ ꝑcepti grē. Hoc em̄ cōburit̄ in seipso
sic dr̄ Ps̄. lxxix. Incēsa igni ꝛ suffossa ab increpa-
tione vult⁹ tui ꝑibūt. Aut Quattuoꝛ ꝓcāt q̄drāgu
los in ꝟtute cardinali ꝑ q̄s fit cōgruitas ad redem
ptionē. Prudentia rōnem rectā eligibiliū ad vitā
hꝫ mediū. Tꝑantia mediū in passionib⁹ inat̄. Foꝛ
titudo aūt in passiōib⁹ illatis. Justicia ꝟo in com-
mutandis cū ꝓximo vel distribuēdis ꝓximo me-
diū habet eq̄le dāni ꝛ lucri. Sap. viij. Sobrietatē
siue tꝑantiā et prudentiā docet: ꝛ iusticiā ꝛ virtutē
hoc ē foꝛtitudinē q̄b⁹ i vita nihil hoīb⁹ ē vtili⁹. De-
cē aūt referunt̄ ad decalogū ꝑceptoꝝ Exo. xx. Tpi
aūt satisfacit: distiguēdo tp̄s ꝑegrinatiōis Patꝝ:
terminatū ad p̄riam. Regū ad captiuitatē. Capti-
uitat̄ ad redēptionē. De Primo Geñ. xv. Scito
ꝑnoscens ꝙ ꝑegrinū futurū sit semē tuū in terra
nō sua. Et sequit̄. Generatione q̄rta reuertent̄ huc
De Scd̄o Thꝛe. iiij. An̄ faciē nostrā chr̄s dn̄s ca-
pt⁹ ē in pctis nostr̄ cui dixim⁹ in vmbꝛa tua viue-
mus inter gētes. De Tertio Ezech. xxxix. Reducā
captiuitatē vr̄am de cūct̄ locis

**Ut se quid esset on̄deret: et dei
in se op⁹ mōstrās: etiā in his q̄ꝝ ge
nus posuit christi opantis a prici-
pio testimoniū nō negaret.**

Tertiū est in q̄ tāgit̄ Finis. Tāgit̄ aūt Quadru
plex finis. Finis. s. euāgeliste. Finis euangelij. Fi-
nis legētiū in euāgelio. ꝛ Finis Hieronymi scribē
tis huc ꝓlogū. Finis euāgeliste Triplex Primus
[Ut ꝛ se q̄d esset on̄deret] h̄ ē in q̄ figura euan
gelistaꝝ. Faciē em̄ hoīs ad nos cōuertit. Scd̄s [ꝛ
dei i se op⁹] q̄ de publicano fec̄ apl̄m ꝛ euāgeli-
stā Infra. ix. Rho. v. Ubi abūdauit delictū: supa-
būdauit ꝛ grā. Esa. xlj. Prim⁹ ad sion dicet: Ecce
assū ꝛ hierl̄m euāgelistas dabo. Eph. iiij. Ipe de-
dit i eccl̄ia q̄sdā q̄dē apl̄os: q̄sdā aūt ꝓphas: alios
ꝟo euāgelistas: alios aūt pastoꝛes ꝛ doctoꝛes ad
cōsūmationē sctoꝝ in op⁹ misterij in edificationeꝫ
coꝛpis chr̄i ꝛc̄. Tertio tāgit Op⁹ chr̄i in patrib⁹: cū
dr̄ [etiā in his q̄ꝝ ge. ꝛc̄.] In prib⁹ āt chr̄s Tri
plex op⁹ ꝑfecit. Figur̄ vicꝫ salutē ꝑsignādo. Heb. x.
Umbrā hn̄s lex futuroꝝ bonoꝝ. j. Coꝛ. x. Oīa in
figura cōtingebāt illis. Medicinā pcti ꝓpagando
Licꝫ em̄ ꝑ oēs generatōes vsqꝫ ad chr̄m exclusiue
cā lege cōcupiscētie q̄ꝫ coꝛpulēte substātie fieret ꝓ-

pagatio: tñ fide z deuotiōe nō intēdebant nisi cor-
pulētā subam in chīm ꝓpagare. Et h̄ fuit op⁹ chri
Quecūqꝫ em̄ generatio legē cōcupiē seq̄baṫ: repu-
tabaṫ inutil'. q2 corpulēte substantie ꝓpagatio fuit
de pma institutiōe hūani generꝫ q̄ de celo in padi-
so est istituta. Et de hac accepit chrs Joā. iij. Qui d̄
celo venit sup oēs est. Glo. de altitudine hūane na
ture. Alij legē cōcupiscentie seq̄ntes eijciunṫ. Gen.
xxj. Eijce ancillā z filiū ei⁹. Sap. iiij. Multigena
impioꝝ mltitudo n̄ erit vtil': et adulterine plātati-
ones nō dabūt radices altas zc̄. Ecōtra de alijs p̄
mā institutionē seq̄ntibꝫ dr Tob. xiij. Btūs ero si
fuerint reliq̄e semīs mei ad videndā claritatē hie-
rusalē. Sap. iiij. O q̄ꝫ pulcra est casta generatio cū
claritate. Prouer. v. Cerua charissima z gratissim⁹
hinul⁹. Arist. dr q cerua fugiēs accipit semē: p̄cās
castos fugiētes ꝯcupiaꝫ in semīs ꝓpagatione. Vn̄
p̄iarchaꝝ h̄ ꝓpriū fuit h̄ dictū Tob. viij. Tu scis
q n̄ luxurie cā accipio sororē meā coniugē: sed sola
posteritatꝫ delectatōe (al's dilectōe) in q̄ bn̄dicaṫ no
mē tuū. Tertiū op⁹ fecit chrs in p̄ribꝫ: ꝓmissa cō-
plēdo z iuramēta ṽificando. Heb. vj. Abrae ꝓmit
tēs de⁹ zc̄. Ibidē. Adhibuit ꝯsiliū sui iusiurādū vt
p duas imobiles res qbꝫ impossibile ē mētiri deū
firmissimū hēam⁹ solaciū: q̄ ꝯfugi⁹ zc̄. Lu. j. Iusiu
randū. Ibidē. Sic locut⁹ ē ad Abraā patrē nostꝝ.
ij. Mach. j. Sic ad Abraā: isaac: z iacob pollicit⁹
ē. Ps. cix. Iurauit dn̄s z nō penitebit eū zc̄.

Quaꝝ oīm reꝝ tēpus: ordo: nūer⁹: dispositio vl' ratio qd̄ fidei necessariū est: deus christus est

F Ecce Finis euāgelij. Et h̄ Tria tāgit. Que scꝫ sī
ad finē vnū. et Quis est finis. et Que ē intētio vlte
rior quā cōsequiṫ fine bito. Ali⁹ em̄ est finis opis
et Ali⁹ est finis intētionis. Sic lignarij fabri finis
opis: est dom⁹. Finis aūt intētōis est defensio ab
imbribꝫ z caumatibꝫ q̄ gaudēt hi q̄ domū inhitāt.
Ea q̄ sūt ad finē: sc̄ [rer oīm] q̄ scribunṫ i euāgelio
[ordo] sacroꝝ: q̄ Generatio est an̄ regeneratiōis
sacr̄m. et post Victoria ꝯ̄ diabolū. z post Vocatio
mistroꝝ. z post Illūinatio p doctrinā Agēdoꝝ et
Credēdoꝝ z Appetendoꝝ. et post Sanatio egroꝝ
et Cōfortatio debiliū. z deide Institutio officioꝝ.
z post hec Instructio eoꝝ q̄ ad act⁹ officioꝝ ptinēt
Et sic veniṫ ad redēptionē z glorificationē. j. Coꝝ.
xiiij. Oia ꝑm ordinē fiāt in vob. ps. xlvij. Distribu
ite gradus ei⁹ vt enarretꝫ zc̄. iij. Reg. x. Regina sa-
ba miraṫ ordines mistrātiū. Judic. v. Stelle ma-
nētes in ordine z cursu suo aduersus Sisarā pu-
gnauerūt [Nūer⁹] est eoꝝ q̄ in ordīe ponuntur.
Sap. xj. Oia i nūero z mēsura z pōdere disposui-
sti. Ps. cxlvj. Qui nūerat mltitudinē stellaꝝ z oi-
bus noia vo. h̄ est: micantiū sacroꝝ [dispositio]
referṫ ad sacroꝝ in euāgelio cōtentoꝝ q̄litatē. Nō
em̄ rudia ꝓponit: sed disposita ꝓprijs formis z ma
terijs z ritu. Ps. lxxxviij. Disposui testamētū ele-
ctꝫ meis zc̄. Sap. vij. Sapiētia est sup oēm dispo-
sitionē stellaꝝ. Sap. viij. Attingit a fine vsqꝫ ad fi
nē fortiṫ z dispōit oia suauiṫ [vel rō] referṫ ad cāꝫ
Sapiētꝫ em̄ ē nihil sine cā facere. q2 aliter eēnt opa
vacua. Sap. xiij. Vt n̄ essent vacua sapīe tue opa
Job. v. Nihil in terra sine cā fit zc̄. [qd̄ fidei ne-
cessariū est] Hic tāgit finē. Et dr Duo. Tangit
em̄ finē. et adiūgit ea p que finis ipe ꝯsequiṫ intēn
tionē que est finis vltim⁹. Finis est [qd̄ fidei ne
cessariū est: de⁹ christus ē] q2 aliter vacua essꝫ
fides. q2 Nō saluat nisi fides i deū. Lu. vij. Fides
tua te saluā fecit. Mat. xv. Magnā est fides tua: fi-
et tibi sic vis. Heb. xj. Fides est substantia reꝝ spe
randaꝝ. Et ibidē dr q Oēs testimonio fidei ꝓba-
ti inuēti sūt. Mar. ix. dr. Oia possibilia sūt credēti
Nec sunt possibilia oia: nisi credenti oīpotentiā in
eo in quē credit. et hoc nō est nisi in deo. Luc. j. Nō
erit impossibile apud deū oē ṽbū.

Qui fact⁹ ē ex muliere: fact⁹ sub lege: natus ex virgine: passus i carne: oia in cruce fixit vt triūphans ea in semetipso resurgēs in corpe: et patris nomē in patrib⁹ filio: z filij nomē patri restituēs in filijs: sine principio: sine fine: ostendēs se vnū cum patre esse: quia vn⁹ est

Quattuor dr. Primū Mariale pncipiū. Gal.
iiij. [Fact⁹] dr. q2 Factio actiue ē a pncipio agēte
extrinsec⁹: qd̄ de suba sua nihil ponit in fcō. Et sic
spūsctūs egit in cōceptu filij dei. Et ideo nō est pr̄
ei⁹ ꝑm carnē: sicut dixit Eluidi⁹. Joā. j. Verbū ca-
ro fcm̄ ē Rho. j. Qui fact⁹ ē ei ex sēie dauid ꝑm car
nē [ex mliere] aūt dr Nō ꝓpt mollicie: sed ꝓpt se-
xū z materiā [fact⁹ sub lege] Gal. iiij. Ecce: Se-
cūdū. Primū ptinet ad naturā. Scōm ad ṽitatē
exhibitā. Et sub lege ē sic ṽitas sub vmbra p̄figu-
rāte. Impleuit ei legē sic ꝯtētū iplet ꝯtinēs vacuū
Infra. v. Nō veni soluere legē sed adiplere [nat⁹ d̄
ṽgīe] Ecce Tertiū q̄ ad modū ntitatꝫ sine lege cō
cupiscētie. Esa. vij. Ecce ṽgo cōcipiet z pariet filiū.
Et hic dr [nat⁹] q2 ṽgo n̄ fecit: sed de sua suba ge
nerauit eū. Lu. j. Quō fiet istd̄ q2 viꝝ n̄ ꝯgn̄sco: Jō
dr fili⁹ hoīs: Nō hoim. q2 n̄ est nat⁹ ex cōmixtione
seminū: sed ex sanguīe btē ṽgis. Ezech. xliiij. Por
ta hec clausa erit z n̄ apieṫ. et vir nō transibit p eaꝫ
qm̄ dn̄s de⁹ isrl' igressus ē p eā [passus ē in car-
ne] Ecce Quartū ptinēs ad redēptōeꝫ. Infra. xx-
vj. j. Coꝝ. xv. Chrs mortu⁹ ē p p̄ctis nr̄is ꝑm scri-
pturas [oia i cruce fixit] Ecce Finis intētionis G
Et dr Quattuor intēta. Primū qd̄ ē Pcti destru-
ctio p passionē. Col'. ij. Cū mortui essetꝫ delictꝫ z p̄-
putio vr̄e carnis: cōuiuificauit cū illo donās vob
oia delicta: delēs qd̄ aduersū nos erat chirographū
decreti qd̄ erat ꝯ̄riū nob: z ipm tulit d̄ medio: affi-
gēs illd̄ cruci. Gal'. ij. Vt do viuā chrō ꝯfix⁹ sū cru
ci. Viuo aūt iā n̄ ego: viuit ṽo i me chrs. j. Pet. ij.
Pctā nr̄a ipe ptulit i cor. suo sup lig. zc̄. [z triūp.
ea i semetipo] Ecce Scōm qd̄ ē Triūphi p ple
nā iustificatōeꝫ adeptio: p resurrectiōeꝫ chri. Rho.
vj. Mortu⁹ ē ꝓpt delicta nr̄a: z resurrexit ꝓpt iusti-
ficatōeꝫ nr̄am. Col'. ij. Expoliās pncipat⁹ z ptātes
traduxit cōfidenṫ palā triūphās eos in semetipso

[z p̄ris nomē i p̄rib⁹ filio] Attēde q q2 p̄ris se
mē est opatiuū z formatiuū: Jō Sp natura sil'e si
bi i sexu z alijs dispositōnibꝫ generaret: nisi aliqs
defect⁹ marie ipediret: q̄ plerūqꝫ est i maria ex pa-
rentibꝫ. Etsi Adā in sil'itudīe imagis dei in q̄ fact⁹
erat pstitissꝫ incorrupt⁹: semīe sano z icorrupto ad
sil'itudinē illā genuissꝫ. Sꝫ cū cecidit: ad dissil'e p̄-
me imagis genuit. Et ita nomē veri p̄ris amisit. z
nomē corruptorꝫ obtinuit. Eph. ij. Oēs nascimur
filij ire. Ps. xvij. Filij alieni iueterati sūt: z claudi-
cauerṫ a semitꝫ suis. h̄ ē: a vijs generatōis istitute
nature. Eadē rōe filij ṽe filiatiōis: amiserūt nomē
z rōeꝫ: z dicti sūt filij alieni: Nō pmi p̄ris. Sꝫ chri
st⁹ restituēs pmā sil'itudinē: r̄stituit nomē p̄ris pa
tribꝫ: z nomē filij filijs. Et h̄ scribit Matthe⁹. Et
iō h̄ totū factū ē filio opante: i nll'a pte pmo gēitori
dissil'i. Rho. viij. Quos p̄sciuit z p̄destiauit ꝯfor-
mes fieri imagi filij dei. hos z vocauit. Rōnabile
aūt ē h̄: vt p filiū veꝝ z naturalē: ad sil'itudinē p̄-
mi p̄ris reducāṫ filij ire q̄ p adoptionē sc̄ [et] pmo
[pri: filij] veri [nomē i filijs] adoptōis [resti
tuaṫ] ps. lxxxj. Ego dixi dij estꝫ: z filij excelsi oēs.
Nō ei eēnt ex filiatōe dij vocati: nisi a dei p̄ris sil'i-
tudīe in q̄ institut⁹ fuit ꝓtoplastus essent reducti.
Gal'. iiij. Quia estꝫ filij dei misit de⁹ spm̄ filij sui i
corda vr̄a clamātē abba pr̄. Jo. xx. Ascēdo ad p̄reꝫ
meū z ad p̄reꝫ vr̄m zc̄. Hoc igiṫ ē Tertiū qd̄ intē-
dit efficere i nobis. Et ē Sil'itudo p̄ris. in q̄ proto-
plastus generassꝫ si pstitissꝫ [sine pricipio] Ecce
Quartū qd̄ ē causa p̄cedētiū Nullū hoꝝ effecisset
nisi ondēret se vnū eē cū p̄re: z [sine principio z
sine fine] Apoc. j. Ego sū alpha z o: pncipiū z fi-
nis. Jd ei qd̄ ṽe pncipiū ē: est sine pncipio. z id qd̄
ṽe finis ē: sine fine ē zc̄. [vnū ē cū p̄re] Joan. x.
Ego z pr̄ vnū sum⁹: Hoc aūt esse nō possꝫ nisi [vn-
nus] i psona [eēt] dei z hoīs fili⁹. Per h̄ ei hoīs
fili⁹ sil'is ē p̄ri sic dei fili⁹. Et iō sil'itudinē filijs gr̄e
valꝫ i spūsctō restituere. Jo. xvij. Volo pr̄ vt q̄s de-
disti mihi: sint vnū sic z nos vnū sum⁹. Et Iterū.
Tu i me: z ego i eis: vt sint i vnū ꝯsūmati. ij. Jo. iij
Charissimi nūc filij dei sum⁹: nōdū appuit q̄d eri-
mus. Scim⁹ āt qm̄ cū apparuerit: h̄. s. qd̄ erim⁹
ex dei filiatōe: sil'es ei erim⁹.

In q̊ euāgelio vtile ē desiderātibus deū: sic p̄ia vel media vel pfecta cogn̊scere. vt et vocatiōeꝫ apl'i z op⁹ euāgelij: et dilectiōeꝫ dei in carne nascētis p vniuersa legētes intelligāt. atqꝫ id i eo in q̊ apphēsi sunt z apphēdere appetūt recognoscant.

D Ecce Finis legētiū et studētiū i euāgelio. Dicit
aūt h̄ Duo. Scꝫ Qualiṫ studēdū ē. z Quis fruct⁹
studij. Mod⁹ āt studij: siue Qualiṫ studēdū Dr
i desiderio dei. ps. ciiij. Querite faciē ei⁹ sp. Esaie
xxvj. Nomē tuū z mēoriale tuū i desiderio aīe mee
[Sic p̄ia vl' media] Ecce Fruct⁹ studij. Et est
Duplex: ꝑm cognitiōeꝫ vicꝫ. z ꝑꝫ affectōneꝫ. Scōꝫ
cognitionē Duo sunt attendenda. Lr̄a vicꝫ. et Lr̄e
intentio. In lr̄a Tria sunt cogn̄scēda. Prima vicꝫ
q̄ ptinēt ad hūanitatꝫ assumptiōem. Media q̄ sūt
ad vocatorū illūinationē. Perfecta q̄ ptinēt ad il-
luminatoꝝ redēptōem z glificationē. In Primo
Verbū caro factū ē. In Scōo: Lux vera illūinat
oēm hoiem veniētē in hūc mūdū. In Tertio dixit
Cōsūmatū est: Joā. xix. Joā. xvij. Op⁹ cōsūmaui
qd̄ dedisti mihi vt facerē. Vl': Prima sc̄ Historia-
lis. Media aūt Allegorica: cōstruētia fidei ṽitatē.
et Tropologica edificātia ad ṽtutē. Perfecta aūt
sūt Anagogica: ad etn̄ā eleuātia felicitatem. Pro-
uer. xxx. Quattuor sūt minima terre: z ipa sūt sapien
tiora sapiētibꝫ. Quattuor em̄ expōnes scpture mi
nime sūt ꝓpt hūilitatē. Lr̄e aūt intētio ē: Vt ex scri
pto cogn̄scamus q̄ꝫ mirabilis ē vocatio apl'i Qui ex
publicano vocat⁹ est ad thronū maiestatꝫ inṫ aīa-
lia dei. Apoc. iiij. In circūitu sedis q̄ttuor anialia
plena ocul' an̄ z retro. j. Reg. ij. Suscitans de pul
uere egenū: z de stercore erigēs paupem vt sedeat
zc̄. Et ex hac Materia: ꝯgn̄scam⁹ [op⁹ euāgelij]
In opatiōe nr̄e salutꝫ: In assumptiōe: verbo: ope:
passiōe: z resurrectōe. Et ex cā cogn̄scam⁹ [dilecti-
onē dei in carne nascētꝫ] Nihil em̄ induxit ad
hoc nisi dilectio. Joā. iij. Sic de⁹ dilexit mūdū zc̄.
Hiere. xxxj. In charitate ppetua dilexi te. Deuteṙ.
xxxiij. Dilexit ꝓpl'os: oēs scti in māibꝫ ei⁹ sūt [atqꝫ
id i eo in q̄ apphēsi sunt] Ecce Fruct⁹ ꝑm Affe
ctionē [vt recognoscāt id in q̄ apphēsi sūt]
Vt in eadē dilectiōe ꝓ captu suo apphēdāt. Phil'.
iij. Sequor aūt si quo modo comphēdā in q̄ z cō-
prehensus sum a chrō Jesu

Nobis em̄ hoc i studio argumēti fuit: et fidem facte rei tradere: z opantis dei itelligēdā diligēter eē dispositionē a q̄rētib⁹ nō tacere.

Ecce Finis Hieronymi In q̄ Duo tangit. Facit
em̄ mētionē intētiōis: et dr intentū. Argumētū fu
it id qd̄ arguit mentē: et artauit in trāsferēdo. Et n̄
accipiṫ ꝓprie nisi sit ab autoritate. q2 illd̄ argumētū
infallibile i euāgelio: q2 fūdaṫ sup ṽitatē eternam
Job. xxix. Verbis meis nihil addere audebāt: sed
stillabat sup eos eloquiū meū [et fidē facte rei
tradere] Ecce Intētū. Et dr Duo. Scꝫ. Fidē fcē
rei tradere q̄ ad historiā. Apoc. xxij. Hec ṽba fide-
lissima sūt z vera. Prouer. viij. Justi sūt oēs ꝑmo-
nes mei: z n̄ est i eis puū q̄d atqꝫ puersū. Deuṫ. xxx
Deus fidelis z absqꝫ vlla iniq̄tate zc̄. [z opantꝫ
dei] Ecce Scōm Mod⁹ z dispositio dei pficiētꝫ
euāgelica sacra. Dispositio āt dr ē q̄a Spōtanee:
Gratꝫ: Ex dilectiōe: Sufficiēter salutē est opatus
De Pr̄io Esa. liij. Oblat⁹ ē q2 ipe voluit. Ps. liij.
Volūtarie sacrificabo tibi. De Scōo infra. x. Gra
tis accepistis gratis date. Esa. lv. Emite absqꝫ ar-
gento: et absqꝫ vlla cōmutatōe vinū z lac. De Ter
tio Cant. v. Comedite amici mei z bibite: z iebria-
mini charissimi. De Quarto Esa. v. et Miche. vj.
Quid est qd̄ facere tibi debui z n̄ feci. Hoc igitur
studuit [non tacere] Litote: hoc ē asserere: quia
minus dr z plus significat.

Incipit Euāgeliū s͞zm Mattheū
Capitulū.I.
**Liber gene-
ratiōis iesu chr̄i fi-
lij Dd: filij abraā:**
Hic Euāgelista librū suuꝫ
intitulat ꝙ sit ď generatiōe
Jesu chr̄i: faciē hoīs in p̄n-
A cipio libri ad nos ꝯuertēs. Diuidit aūt iste total'
liber in Titulū ⁊ in Tractatū. In Titulo aūt fit
mentio de Quattuor. De Forma. De Materia. et
Cui attribuit̃ generatio. q̄ est materia libri. et A
q̄bꝫ est ortꝰ ip̄iꝰ. qꝛ ab Abraā ⁊ ad Dauid. Est aūt
in titulo oratio ecliptica: ⁊ sic supplēda. Iste est li-
ber generatōis ⁊c. Sed tūc incidit q̄stio. qꝛ cum
titulꝰ dicat̃ a titan grece: qđ ē radiꝰ: eo ꝙ irradiat
totū opꝰ ď q̄ fit: Iste videt̃ icōueniēs eē titulꝰ. qꝛ n̄
totꝰ liber est de generatōe. nec etiā maior ps ip̄ius
Adhuc Cū Lucas exp̄ssiꝰ dicat modū generati-
onis ⁊ annūciatōis: ⁊ ꝯseq̄ntia generatōeꝫ. sic Cir-
cūcisionē. ⁊ Ipapāti: potiꝰ suū euāgeliū intitulan-
dū erat: De Generatōe. Adhuc Joānes scribit ď
vtraqꝫ ṽbi generatōe. Iste aūt nō nisi de vna. Po-
tiꝰ ḡ Joānis euāgeliū de generatōe ē intitulandū
Si dicas. qm̄ Mattheꝰ scp̄sit Judeis: q̄bꝫ mo-
ris erat a p̄ncipijs libroꝝ ītitulare libros. Et iđo
morē gessit eis a p̄ma p̄te librū intitulās: Videt̃
solutio nulla: qꝛ fundat̃ sup̄ falsū. Hebrei eni q̄n
a p̄ncipijs libroꝝ libros ītitulāt: eādem ꝓsequūt̃
materiā p̄ totū: Sicut patꝫ in Geñ. In q̄ toto de
generatōe creaturaꝝ ⁊ patrū intēdit̃. Et Exodo in
toto ꝯtinet̃ exitꝰ de egypto. Et de his q̄ facta sūt i
exitu. ⁊ sic ď alijs. Vñ libꝝ Regū nō ita ītitulant
Nec Esaie nec alios m̃ltos. Ergo nec iste a p̄nci-
pio libri: librū ītitulabit nisi p̄ totū aliq̄ mō ď ma-
teria generatōis iesu chr̄i ꝓseq̄t̃. Si q̄s āt dicat ma-
terialit̃ esse dictū. vt sit liber generatōis: ħ ē: geniti
iesu chr̄i. Hoc nihil esse videt̃. qꝛ sic idē titulꝰ erit
oim̄ euāgelistaꝝ. Adhuc dignior ē generatio et̃-
na q̄ꝫ tpal'. ⁊ sic Joānis euāgeliū loq̄ns de et̃na ge-
neratōe: De generatōe debuit intitulari. Rñsio
Ad p̄mū. qꝛ titulꝰ iste cōueniēs. ⁊ ad totū refert̃ li-
brū. qꝛ regeneratio causat̃ et rōeꝫ trahit a generati-
one. eo ꝙ tactu mūdissime carnis genite vim rege-
neratiuā ꝯtulit aq̄s. Sacr̄a eni chr̄i nō accipiunt̃
passiue vt facta tm̄. sꝫ ad ħ sūt facta vt faciāt i nob.
Et iđ generatio chr̄i tāgit̃ facta vt i nob ꝑficiat ge-
neratōeꝫ (al's regeneratiōeꝫ) Et iđ post generatōeꝫ
chr̄i: statim in ħ libro tāgit̃ de regeneratōe. Sꝫ qꝛ
regeneratio nō opat̃ nisi in vocat' ⁊ illūinat'. ⁊ vir-
tutē efficiēdi trahit a passione ⁊ resurrectōe: Ideo
subiūgūt̃ ea q̄ ꝑtinēt ad doctrinā q̄ format regene-
rādos. ⁊ ea q̄ ꝑtinēt ad passiōeꝫ ⁊ resurrectōeꝫ q̄ ꝑ-
ficiūt. Et iđ total' liber ꝯcludit̃ i exercitio regenera-
tōis cū dr̄ ca. vlt̃. Baptizātes eos i noīe patr' ⁊c.
Et iste est Modꝰ tractādi i diuis: vbi sacra eccl'ie
trahūt vigorē a sacr̄is que chr̄s fecit i seip̄o. Et sic
titulus ad totū respicit: et facies hoīs ꝑm totū li-
brū Mattheo cōuenit. Ad id qđ inducit̃ de Luca
dicendū: ꝙ Lucas de generationis sacr̄o nō agit
Sed q̄dā tāgit q̄ in generatiōe fuerunt. q̄ oīa con-
uenīūt ꝑm faciē dei potiꝰ q̄ꝫ ꝑm faciē hoīs. Annun-
ciatio ṽo tota: et Q vtꝰ altissimi ⁊ sp̄ūsctūs sup-
uenīūt: non dicunt faciē hoīs: sed potiꝰ faciē dei in
hoīe. Et ħ facit ad acceptabilitateꝫ hostie potiꝰ q̄ꝫ
ad generationē hoīs ꝑm hoīs faciē. qꝛ ex ħ ꝙ deꝰ
est oblatꝰ valuit plꝰ in satisfaciēdo q̄ꝫ Adā abstu-
lerat peccādo. Silr̄ P̄ñtatio in tēplo: ad oblatōeꝫ
ꝑtinet. et etiā Circūcisio: eo ꝙ in Circūcisiōe nō fie-
bat regeneratio. Sed infans deo p̄ signū dicabat̃
Et iđ Mattheꝰ nihil hoꝝ ponit. Genealogia etiā
quā ponit Lucas n̄ est vt ínotescat generatio hoīs
sed potius vt remoueat̃ mala suspicio que fuit de
chr̄o ꝙ putabat̃ esse filiꝰ Joseph: cū ipse esset dei fi-
lius in hoīe: sic̃ patet ꝯsideranti ṽba Luce. Et iđ
Lucas oñdēs faciē vituli: nullo mō intitulari de-
buit de generatiōe. Qđ aūt iducit̃ de Joāne nō
valet. qꝛ Ille loquit̃ ď diuia generatōe. nec tāgit de
hūana: nisi ea tenꝰ q̄ causat̃ a diuia Et ħ ē ieffabil'
Esa. liij. Generationē eiꝰ q̄s enarrabit. Et iđ ab il-
la ītitulari n̄ potuit. Ad ħ āt ꝙ dr̄ ꝙ accipiat̃ ma-
terial'r de chr̄o genito: videt̃ dicēdū ꝙ ħ ē veꝝ. sed ē
de chr̄o genito inq̄ꝫtū ē genitꝰ. et sic ď ip̄o n̄ loquūt̃
alij euāgeliste. Per dc̄ā aūt patet solutio ad oīa q̄-
sita. Primū ḡ qđ tāgit in titulo: est Forma: cū dr̄
[Liber] Per modū ei libri describit̃ ħ q̄d dr̄ mat-
theꝰ: qꝛ ad memoriā et̃nā scribit̃ qđ ħ dr̄. Apoc. j.
Qđ vides scribe i libro ⁊ mitte septē ecclesijs. Ba-
ruch. iiij. Hic ē lib mādatoꝝ dei: ⁊ lex q̄ ē in eternū
Job. xix. Quis mihi det vt scribant̃ sermōes mei.
Quis mihi det vt exarent̃ i libro stilo ferreo vl' plū-
bi lamīa aut celte sculpant̃ i silice. Exarationē dicit
ꝓpter in cor ꝓfundationē. Stilo ferreo ꝓpt̃ doma-
tionē autoritat' diuine q̄ domat intellcm̄. Lamia
plūbi planiciē sensus historici cū ḡuitate mysterij
icēdit (al's ītēdit) Sculptura i silice: tenac' mēorie
ꝑcat imp̄ssionē. Vñ Mariꝰ dr̄ ꝙ nihil aliđ ē auto-
ritas nisi rōnis repta ṽitas: ⁊ ob vtilitatē posteri-
tat' mēorie cōmēdata Hoc ꝑcat̃ ꝙ lex iscribit̃ lapi-
dibꝫ q̄ fortit̃ ⁊ ꝑpetuo tenēt isculpta [generatio-
nis] Ecce Scđm qđ ē Materia. Et rñdet noua vē-
teribꝫ. Primꝰ ei lib i veteri ď generatōe ē. ⁊ Primꝰ
B in nouo ď generatōe silr̄. Sed illa rēdit a silitudie
in regionē dissil'itudis. Hec āt dissilia reduc i ď
silitudinē. Esa. lxvj. Si ego q̄ generatōeꝫ alijs tri-
buo: ip̄e steril' ero: dt dñs. Sap. iiij. O q̄ꝫ pl'cra ē ca-
sta geñ. cū cla. Ps. xxiij. Hec ē gñatio q̄rē. dñꝫ ⁊c.
[generatōis] passiue i chr̄o ⁊ actiue i nob Sꝫ
ꝑm ħ Termio semel posito: vtēdū erit eq̄uoce. Sꝫ
dicēdū ꝙ ex vi hitudis: q̄ ē int̃ rcm̄ ⁊ obliquū: no-
tat̃ cā material' ⁊ generatio passiua. Sꝫ ex ip̄a rōne
noīs: qđ ē generatio Jesu chr̄i: notat̃ cā efficiēs no-
stre generatōis. Esa. xlvj. Audite hec domꝰ Jacob
et oē residuū domꝰ israel qui portami a meo vtero
q̄ gestami a mea vulua vsqꝫ ad canos ego porta-
bo ⁊c. Ideo vicariꝰ chr̄i dicit Gal. iiij. Filioli mei
q̄s iteꝝ ꝑturio donec formet̃ chr̄s in vobis [Je-
su] saluatoris: n̄ ꝑditoris. Sicut em̄ Adam deci-
dēs ab imitatōe imaginis ⁊ silitudinis diuie: ge-
nuit postea ad imaginē peccatoris ⁊ nō ad imagi-
nem dei. Et hic liber describit̃ Geñ. v. Ita in Re-
gatione ab imagine peccatoris: p̄ generatōem [Ie-

su] saluati restituimur imitatiōi imaginis ⁊ simi-
litudinis. Col'. iij. Expoliātes veterē hominē cum
actibꝫ suis: ⁊ induentes nouū hoieꝫ q̄ renouat̃ in
agnitionē dei ꝑm imaginem eius qui creauit illū.
j. Corin. xv. Primꝰ adā de terra terrenꝰ. secūdꝰ de
celo celestis. Qualis terrenꝰ: tales ⁊ terreni. ⁊ qua-
lis celestis: tales ⁊ celestes. Igit̃ sicut portauimꝰ
imaginē terreni: sic portemꝰ imagineꝫ celestis. Et
paulo ante dicit̃ ibidem. Sicut in Adā oēs mori-
unt̃: ita ⁊ in christo oēs viuificabunt̃. Est autē Je-
sus: nomen nature dictū: nō ideo ꝙ in actū nō so-
net: sed ideo qꝛ ille actꝰ nō cōpetit chr̄o nisi ꝑm na-
turā diuinā. Quia Ex illa est valor p̄cij salutis. et
Ex illa virtꝰ saluandi. ⁊ Ex illa est effectꝰ salutis. ⁊
In ip̄a est ip̄a salus. Infra p̄mo. Ip̄e saluū faciet
populū suū a pctīs eoꝝ. Abachuch. iij. Ego auteꝫ
in dño gaudebo: ⁊ exultabo i deo iesu meo. Eccli.
xlvj. Fortis in bello iesus naue successor moysi in
ꝓphetis: q̄ fuit magnꝰ ꝑm nomē suū. maximus in
salutē electoꝝ dei: expugnare isurgētes hostes vt
cōsequeret̃ hereditatē isrl'. Act̃. iiij. Nō est in aliq̄ a-
lio salꝰ. Nec eni aliđ nomē sub celo datū est hoībꝫ
in q̄ oporteat eos saluos fieri [christi] vncti. Esa.
lxj. Sp̄ūs dñi sup me: eo ꝙ vnxerit me dominus
Vngēs aūt pr̄. Vnctio deitas sp̄ūscti. ⁊ Vnctuꝫ
humanitas. p̄s. xliiij. et Heb. j. Dilexisti iusticiam
⁊ odisti iniq̄tatē: ꝓp̄tea vnxit te deus deꝰ tuꝰ oleo
leticie. Cañ. j. Oleū effusū nomen tuū. Act̃. x. Jesū
a nazareth vnxit deꝰ sp̄ūsctō et virtute. Iđ dic̄ Da-
mas. ꝙ Jesus sonat deū humanatū. ⁊ christꝰ [ho-
minē deificatū. q̄si sibi obuiantibꝫ deitate ⁊ hūani-
tate. Et motū dei in hominē dicit Jesus. Motuꝫ
autē hoīs in deuꝫ dicit christꝰ. Cañ. j. Osculet̃ me
osculo oris sui. Os eni dei verbū est qđ loquit̃ eū.
Osculū vnio ṽbi cū hoīe. Ideo dicit̃ chr̄s nomen
officij. qꝛ vnctiōe sacrante officiū Regis ⁊ Sacer-
dotis ꝯferunt̃. Sicut ⁊ christꝰ Rex est ⁊ Sacer-
dos. Lu. j. Regnabit i domo Jacob. Esa. ix. Mt'-
tiplicabit̃ eiꝰ imperiū. Psal. cix. Tu es sacerdos i
eternū ꝑm ordinē melchisedech. Iđ melchisedech
figura eius rex fuit ⁊ sacerdos. Geñ. xiiij. Hebre.
vij. Vtrūqꝫ autē: regnū. s. ⁊ sacerdotiū p̄ heredita-
C tē deuoluebat̃ ad ip̄m. Et ideo seq̄t̃ [filij dauid]
ꝓpt̃ regnū. ⁊ [filij abraā] ꝓpt̃ sacerdotiū. qꝛ abra-
am obtulit p̄mū sacrificiū: Qđ exp̄ssio ⁊ figura fu-
it eiꝰ ꝙ chr̄s obtulit seip̄m. Geñ. xxij. Tolle filiuꝫ
tuū ⁊c. Heb. xj. Vnigenitū offerebat in q̄ accepat
ꝓmissiōes. Sed qꝛ priꝰ est de positis legē ponere
⁊ in regnū ꝯgregare: q̄ꝫ redimere p̄ oblatōeꝫ: Ideo
añponit̃ [filij dauid] ⁊ subiungit̃ [filij abraā]
Rex eni se regē exhibuit: Cū Leges dedit ⁊ Prece-
pta disposuit. ⁊ Ordies officiatoꝝ distribuit. Qr
Dioñ. dt ꝙ Regnū est leg' ⁊ ordis ⁊ boni distri-
butio. Tñ ꝑm Hiero. ⁊ Chry. alia ē cā ordis Ne-
vicꝫ cogat̃ repetere abraam. qꝛ si p̄us dixissꝫ: filij
abraā: iterato texēs genealogiā: hr̄et dicere Abraā
⁊ essꝫ dauid inēpositꝰ. sicut discōtinuās ordinē ge-
neratōis. Pria autē ratio melior est. Et ꝑm illam
obijcit̃. Quia deberet dicere: filij Melchisedech q̄
expressior est figura sacerdotij. Sed ad hoc dicen-
dū est ꝙ nō est filiꝰ melchisedech ꝑm hūanitatem.
Sed melchisedech figura est: non oblatiōis qua
obtulit seip̄m in ara crucis: sed quo ad alia duo q̄
suum circūstant sacerdotiū. Quoꝝ Vnū est Ritꝰ
vsitatꝰ in eccl'ia siue exercitiū. Alteꝝ aūt est Dura-
tio ꝑpetua. Preterea Filio dei ꝑm faciē dei: ⁊ non
ꝑm faciē hoīs assimilat̃: in hoc ꝙ est sine pr̄e ⁊ sine
mr̄e ⁊ sine genealogia. Heb. vij. ꝑm Glosas Hi
duo p̄mittunt̃ in tit'lo: qꝛ ad eos p̄ncipaliter facta
est ꝓmissio: sicut patet ex p̄habitis. Vel qꝛ vnꝰ fuit
ꝓpheta ⁊ rex. alter aūt ꝓpħa ⁊ sacerdos. que tria ex-
hibuit chr̄s. Abraam eī ꝓpheta fuit. Geñ. xx. Red-
de vxorē viro suo qꝛ ꝓpħa ē. Ideo dr̄ ꝙ isti duo p̄-
mittunt̃ sicut due colūne stantes in foribꝫ tēpli. iij.
Reg. vij. Quaꝝ vna vocabat̃ Jachin. ⁊ altera bo-
oꝫ: circa q̄s inflexꝰ fuit funiculus duodecim cubi-
toꝝ q̄ duodecim alios his (al's hñs) in p̄ma tesse-
redecade significāt duodecim ap'los circa ostium
chr̄m Joā. x. implexos circa ṽitatē ꝓmissoꝝ facto-
rū p̄ribꝫ. Sed tūc incidit Questio de ħ Q cum
duo noīa p̄miserit in titulo Jesu: chr̄i: induxit du-
os p̄res ex quoꝝ p̄figuratōe habet vnū qđ est no-
men officij. et non induxit aliquē ex cuiꝰ p̄figura-
tione haberet alterū qđ est Jesus: cū tñ hoc possit
inueniri. Geñ. xlj. Vocauit nomē eiꝰ ligua sua sal-
uatorē mūdi. Sed ad hoc dicēdū ꝙ Duo exigun-
tur ad hoc ꝙ nomē ponat̃ in tit'lo. Vnū Prefigu-
ratio officij sicut dictū est. Et Alteꝝ est descensus
p̄ generationē. Et iste deficit in Joseph ⁊ Jesu na-
ue. Adhuc actꝰ saluatoris n̄ cōpetit nisi nature di-
uine: ⁊ ex illa genealogiā hr̄e n̄ potuit. Adhuc Iste
actꝰ vere hoībꝫ nō cōgruit. qꝛ nō vere saluāt: sicut
vere regnāt ⁊ ṽe offerūt. et iđ hoīes saluatores q̄si
vacuo noīe p̄cesserūt. Sic ḡ Dauid ponit̃ ꝓpter re-
gnū qđ ē ptāt'. Abraā ꝓpter sacerdotiū qđ ē recōci-
liatiōis ⁊ ꝓpitiatiōis. Et ideo q̄n inuocabat̃ chr̄s: ex
fide inuocantiū freq̄ntiꝰ fit ꝯfessio ptāt' ꝙ ħ pos-
set facere qđ ab eo petat̃. Infra. xv. Miserere mei
dñe fili Dauid. et ifra. xxj. Osanna filio Dauid.

**Abraam genuit isaac. Isaac au-
tē genuit iacob. Jacob aūt genuit
Judā et fratres eius. Judas aūt
genuit Phares de Thamar.**

Iste tractatꝰ libri Duas hꝫ ptes In q̄ꝝ Prima D
ponit̃ Vera chr̄i ꝑm faciē hoīs generatio. In Se-
cūda q̄ incipit i. iij. cap'lo causata ab ista ponit̃ Nr̄a
regeneratio. Adhuc Prior diuidit̃ in Duo. Nam
Prio ponit̃ Generatio chr̄i. Scđo ponit̃ Māife-
statio geniti: Ibi [Cū natꝰ] In Scđo ca. Chr̄i aūt
generatio describit̃ Dupl'r. Material'r vicꝫ ꝑm de-
scēsū a p̄ribꝫ factū. Et Formal'r ⁊ efficiēter ꝑm mo-
dū generatōis facte ex mr̄e: Ibi [Chr̄i āt generatio
sic erat] Adhuc material' generatio facta ex p̄ribꝫ
describit̃ Dupl'r. Scꝫ Per modū executōis ⁊ cō-
textionis genealogie. et Per modū epilogi capi-
tularit̃ colligēdo: Ibi [Oēs itaqꝫ gener'.] Conte-
xtio ṽo ipsa fit Tribꝫ formis: vt patet ex p̄us hit'.
Et Prima haꝝ formaꝝ est ex Priarchis. Vñ vi-
dendū Qui sunt Patriarche. Patriarcha est p̄n-
ceps pater: Sic dictus. quia in trāsfusione sui se-
minis non attendit legē cōcupie carnalis: sed ꝓpa-
gationē corpulēte substātie cum q̄ esset propaga-

tio religionis: Hi autem tales abhorrebant mulieres deum non timentes: eoꝙ in coniugio: primum deo: secundo vxoribus iūgebant. Tob. viij Sara exurge ꝛ depcemur deū hodie ꝛ cras ꝛ secūdū cras: q2 his trib⁹ noctib⁹ deo iūgimur. Tertia autē nocte in nřo erim⁹ ꝯiugio. Filij qppe sctōꝝ sumus. ꝛ nō possum⁹ ita ꝯiūgi sicut ꝛ gētes que ignorāt deū. In talib⁹ igit amor posteritatis pcedit ꝛ subijcit lex ꝯcupiē. Hec etiā est causa ꝙ dicitur patriarcha: ꝛ nō archimarit⁹. q2 maritalis copula nō semp est ad istud: sed aliqñ i medicinā: in qua libido nō subijcit ꝓprie loquēdo. sed excipitur ne ruat in turpitudinē fornicatōis. Propt h dicit ꝙ christus semen abrae apphendit. Heb. ij. Quia Abraā signū subiectōis legis ꝯcupiscētie incepit. Et hec ē causa ꝙ ab Abraam genealogia incipit. Ante enim lex concupiscentie regnauit: Ita ꝙ diluuio eā dilui optuit. Gene. vij. Et ideo nō incipit ab Adam in q lex ista incepit. Nec ab aliquo sub quo lex dicta regnauit: sed ab eo qui signū subiectionis ꝛ amputatōis ei⁹ accepit. Christ⁹ eni non accepit nisi corpulentā substātiā q medicina est legis ꝛ lāguoris ꝯcupiscētie. Hoc est ergo ꝙ dicit. [Abraam genuit Isaac] Lucas autē nō genealogiā texit ꝓpter se sed vt falsam tollat opinionē vt supius diximus. Et ideo cōtinue ponit eā vsqz ad deū. Nec sp veros pres ponit: sz etiā legales et aliquādo adoptiuos: ꝛ aliqñ putatiuos. Et iō etiam nō pōt vti hoc vbo genuit: sed vtit: q fuit hui⁹ vel illi⁹. Sz Matthe⁹ veros ponit: ꝛ ideo vtit vbo genuit. Attende aūt ꝙ circa semē qd p patres descēdit Quinqz sūt i genere notāda. Scz. Segregatio i semis sctitate ab alieno semie: qd legē ꝯcupiscētie sequit. Et Naturalitas i pfusiōe. Libtas i semis nobilitate. Dilatatio in semis bñdictōe. Et exaltatio i semis honore. Segregatio pfecta facta est i trib⁹ pmis. Profusio correcta est i qrto cū filijs suis. Libtas adepta i qttuor seqntib⁹. Esrom vicz Aram Aminadab. Naason. Dilatatio debita in Duob⁹: q illos sequunt cū filio. ꝛ Exaltatio facta ē in vltio. Propt qd etiā rex sol⁹ int istos nominat. Segregatio aūt ex opposito ꝯgregatōnē habz: Ut ea q sil'is sunt sctitatis ꝯgregēt. ꝛ q dissimilis sūt sctitatis segregēt. ne cōmisceat semē sanctū cū immūdo. Est autē segregandū semen seruile ꝛ degenerās ex libero. Et iō Abraam genuit isaac. ꝛ reijcit Hismalel seruile semen: qd significat filios carnis ꝯcupiē deditos. Et hec ē Segregatio

E prima [Isaac autē genuit iacob] Eiecto esau tanqz ex libero degenerāte: qd significat eos q ex spū ad cōcupiscentiā mutant. Malach. j. Jacob dilexi: Esau aūt odio habui. Sap. xij. Iniq ē natio eorū: ꝛ natural' malicia eoꝝ: qm ñ poterat mutari cogitatō illorū in ppetuū. Semē erat maledictū ab initio. His segregatōib⁹ due rñdent ꝯgregatōes. Scz. Generosoꝝ sil' tāqz similiū. Et significat p filios Lie ꝛ Rachel. ꝛ eoꝝ qui generosi facti sunt ex nō generosis. eo ꝙ nō sequūt vtreꝝ scz semē generosū. Et ideo fit mētio de omnib⁹ filijs iacob. Sed quia christus nō nisi p vnū descendit: ille nominat: ꝛ alij cōmuni nomine fratrū designātur. Et hoc est ꝙ dicit. [Jacob autem genuit Judā et fratres eius] Et significāt eos Qui Uel nobilitatē spiritus retinent in virtute actiua siue in specie veritatꝫ cōtemplatiue: Uel ex filijs carnis p semē grē: in filios spūs sūt mutati. Et ab ista restrictione seminis: isti piarche sunt vocati. Eccl. xliiij. Cum semie eoꝝ pseuerāt bona: hereditas sancta nepotes eoꝝ. Gen. xviij. de Abraam dicit Scio ꝙ pceptur⁹ sit filijs ꝛ domui sue post se: vt custodiāt viā ꝛ faciant iudicium ꝛ iusticiam: et adducet dñs ꝓpter Abraam oīa que locut⁹ est ad eum. Facta hmōi segregatione: et congregatio fit correctio naturalis pfusiōis. Et ideo nō fit mētio de Her: Qui nequā in naturali coitu. et Onan: q polluendo semen fundebat in terrā. Thamar aūt que posteritatꝫ amore ex semie sancto concipe desiderauit: ꝛ nō libidinis causa se Jude supposuit: cōmemorat. Cui⁹ signū est. q2 sicut dicit Chrys. vsqz ad illud tps vgo pmāserat: eoꝙ neqz pm⁹ neqz secūdus cognouerunt eā innaturalib⁹ subiacentes passiōib⁹ ignominie: sic dr. Rhom. j. Nec vnqz ad aliū scortū exhibuit se. Judas etiā pctm deplāxit: vt dr Chrys. et in libro de testamēto patꝝ cōtinet. Et lz eā vxorē habere potuisset: tñ q2 puidit bonū nō solū corā deo sedetiā corā hoib⁹: et hoies putabant eā cognitā fuisse a filijs: ipse eā postea nunqz cognit. Et iō in recompēsationē duplicꝫ tedij donauit ei de⁹ duos geminos. Leta eñ fuit ꝙ erat coniūcta semi sctō. et intolerabilitas sepatōis a semie sctō: p qd nascitur⁹ erat chrs: fecit eā Jude pstitui Tob. vij. Forti anio esto filia: dñs deus celi det tibi gaudiū p tedio qd ppessa es.

Phares aūt genuit Esrom. Esrom aūt genuit aram. Aram autē genuit aminadab. Aminadab genuit Naason

Subiungit h Semis libertas ꝛ liberatio. Ad hanc aūt exigunt Quattuor. Primū est Peregrinatio oppssa. Et hanc patiebat Esrom: iā mortuo Joseph. Phares aūt ꝛ Zaram in delitijs fuerūt propter beneficia Joseph. Aram secūdus gemere cepit sub onere tpe quo puuli necabant. Aminadab vo quasi contempane⁹ fuit Moysi: exitū parauit. et Naason dux egredientiū cū Moyse. Sic eñ est in omnibus diuinis ꝙ nō datur liberatio nisi indigentib⁹ ꝛ gementibus: ꝛ se deo spontanee exhibentibus: et tunc datur pgredientib⁹ in eam. Si aūt computatio ab Aram qui in egypto nat⁹ fuit: generatione qrta egressi sunt. Computatione aūt facta a Phares: qui de terra chanaan in Egyptum intrauit: generatōe quinta sunt egressi Genes. xv. Generatiōe quarta reuertent huc. Esrom aūt gemuit; sed magis Aram: ꝛ multo magꝫ Aminadab propter duriciam eorum qui perant operibus. Naason aūt gaudebat liberatione. Tres eñ erant cause tristicie. Oppressio. Necatio puerorū. Impositio seruilium operum. Et probabile est ꝙ hec sibi succederent per successiōes generationū quādo videbant filij isrl' magꝫ ꝛ magꝫ succrescere. Et huic sensui fere cōsonat Chrys. Scias autem ꝙ Esrom alio nomine dicitur Jephone. Nume. xiij. De tribu iuda caleph filiū iephone. Ipe enim Caleph fuit fili⁹ Esrom vt hr. j. Parꝫ. ij. Sz ibi vocat calubi. Aram aūt ibidē Ram vocat: frater Jerameel ꝛ calubi. Sz. j. Paralip. iiij. iste idē aram vocat Supha (al's Sua) Uñ dr Caleph frat supha. Et dic Hiero. ꝙ Supha (al's Sua) ē Aram Naason autē fuit princeps tribus Jude. Nūeri. j. Sic igitur Liberatio seminis ostēditur.

Naason aūt genuit salmon. Salmon autē genuit booz de Raab. Booz autē genuit obeth ex Ruth

Ecce Quartū seminis liberi in exteras natiōes ex benedictōe dilatatio: sicut pmissuz abrae Gen. xviij. Futur⁹ est abraā in gētē robustissimā: ꝛ bndicēde sunt in ipo omes natōes terre. Esa. xlix. Parꝫ est mihi vt suscites mihi tribus iacob. ꝛ feces isrl' ꝯuertēdas. Dedi te in lucē gentiū: vt sis sal⁹ mea vsqz ad extremū terre. Tria autē exigunt ad dilatationē. Primū est Ut sit liberꝝ natū. Et h ē Salmō Scdm est Ut dilatet: ꝛ ad se ꝯuertat qd intra terminos est terre scte q significat eccl'iā: sz aberrauit p dissolutōem vite. Et hoc fit p Raab meretricē: q suscipiens semen liberꝝ: facta est libera familie israel ꝯiūcta: Sic dicit Josue. vj. ꝙ Raab meretrix cū domo sua i medio filioꝝ isrl' habitauit vsqz in psentē diē: In signū eoꝝ q ex malis morib⁹ ꝯuersi in ecclesia: securā accipiūt habitatiōez. Secūda dilatatio est extra terminos isrl'. ꝛ in exteras natōes: nō tm morib⁹: sedetiā fide alienas a ꝯuersione sctōꝝ. Et h factū ē qñ Booz genuit Obeth ex Ruth: q relictis dijs gētib⁹: ꝯiūcta est israeli: sic dicit Ruth. j. Popul⁹ tu⁹ popul⁹ meus: ꝛ deus tu⁹ de⁹ me⁹ q te terra suscepit morientē in ea moriar. ps. lxxxvj. Memor ero raab ꝛ babylōis scientiū me. Ecce alienigene ꝛ tyrus ꝛc. Eph. ij. In christo Jesu vos q eratis aliquādo lōge: facti estis ppe. Osee. j. In loco vbi dicet eis: nō popul⁹ meus vos: ibi vocabunt filij dei viuētis. Hec igit ē causa ꝙ ꝓpt tānobiles ꝯdicōes liberi semis. ꝛ tāiocunda mysteria: femine iste ꝓprijs noib⁹ nominantur

Obeth autē genuit iesse: Jesse autem genuit Dauid regem.

Ecce Quītū Semis exaltatio: ad honorē ptinens dignitatis. Ad qd Duo exigunt. Quoꝝ Unuz est Cōgruitas pcedēs: Et Alterū Exaltatio sequens Cōgruitas āt notat i Jesse. ꝛ Exaltatio cōplet (al's implet) in Dauid. Et hac de cā Jesse nō ꝓprio noie sed cognomie ponit. Isai eni ꝓprio noie dicebat. j. Regū. xvj. Dicit autē ꝛ Naas. ij. Regū. xvij. Ubi sic dicit Amasa erat fili⁹ viri qui dicebat Jethra de biezreli: qui ingressus est ad Abigail filiā Naas sororē saruie: que fuit mater Joab. Neutro g istorū nominū nominat: sed Jesse: qui incēdium interptat ꝓpter virtutis calorē. Et ideo Esa. xj. vbi de gloria regni dicit: sic nominat: cum dr. Egre-
alta diet virga de radice iesse. Calida eni in radice alte germinant et fructificāt. Solus autē rex Dauid dicit: eo ꝙ solus sm cor dei in regnū pfecit: sic cōstat ex supius dictis. Et alij sequentes merito ipi⁹ ad regnū sunt pmoti; sicut dicit in Psal. lxxxviij. Misc̄diam meā nō dispgā ab eo ꝛc. Itē Eodem: Thron⁹ eius sicut sol in cōspectu meo: et sicut luna pfecta in eternū ꝛ testis in celo fidelis. Sic g in ista tesseredecade semē corpulēte substātie: i regnū ex q texit tesseredecades cōgruēter est exaltatū qnqz condiciōib⁹ qbus nobilitat: Mūdicia sanctitatis: Rectitudine naturalis pfusionis: Libertate seruilis oppssiōis: Bñdictiōe dilatatiōis. Exaltatione dignitatis regalis

Dauid aūt rex genuit Salomonem ex ea que fuit Urie

Finita tesseredecade Patriarchaꝝ q exaltata ē in honorē Regū in figurā semis: cui regnū imobile pmissū fuit: Tangit catalogū regū p qs chrs descēdit In q catalogo Tria sūt pnotāda. Unū qdem Qꝛ sic catalogus patꝝ paulatim p patres: Duces tribuū: ꝛ Judices creuit in regnū regis sm cor dei electi: Ita catalogus regū paulatim deficit in captiuitatē: ostendens (al's descēdens) qm licz regnū chri figuratū sit in regno tpali: tamē regnū chri nō est de h mūdo: sed pot⁹ sui in mūdo piiurā hēbūt ꝛ vincula ꝛ carceres. Propter qd etiā regnū ppl'i dei in statu ꝛ pace nō stetit: nisi sub vno Dauid: q sm cor dei elect⁹: et sub Salomone dissensum incestiuū incepit habere p Jeroboā: lz non apte rebellaret. ꝛ paulatim p diuisiōes et multas impositas ꝛ captiuitates ꝛ occisiōes regū defecit.

Secundū est ꝙ Reges qdā a regno tanqz indigni sunt abiecti: eoꝙ in throno Dauid q figura ē throni chri: nō sm religionē ptinentē ad chrm: sed pot⁹ ꝓphanando thronū ausi sunt sedere. Et illi a genealogia sunt abiecti tanqz nō sint. Et sunt tres in vniuerso: Ochozias: Joas: ꝛ Amasias. Jorā eī pater Ochozie: ꝯtra legē dñi cū alienigena (filia Jezabel ꝛ Achab q vocabat Athalia) cōtraxit matrimoniū. et ex ea genuit Ochoziā pessimū: sicut ꝛ pater mal⁹ erat. Hic Ochozias idola matrꝫ sue adorauit: et impio ferēs auxiliū cū auunculo suo rege israel: Jorā noie: veniēs ad pliandū in Ramoth galaad interfect⁹ ē: eoꝙ de semnie Achab p filiam Athaliā esset pcreatus. Uñ Mal. j. Cōtamiauit Judas scrificationē dñi quā dilexit: hoc ē mrimoniū: et habuit filiā dei alieni: dispdat dñs virū qui fecerit hoc: magistrū ꝛ discipulū in isrl'. Joas aūt fili⁹ lz pmo esset bon⁹ tpe Joiade sacerdotꝫ q cū regē fecerat: tñ post mortē ipsi⁹ idola adorauit: ꝛ ingrat⁹: filiū Joiade Zachariā sacerdotē interfecit. Propter qd mētio hui⁹ hr in euāgelio ꝙ occisus est inter tēplū ꝛ altare. Et dr Epiphani⁹ ꝙ ex tunc rñsa diuia in tēplo cessauerūt dari sup ꝓpiciatoriū Hic etiā thesauros dom⁹ sue ꝛ tēpli cōsecratos in cultū di: regi syrie Azabeli trāsmisit. ꝛ cū ꝓphan⁹ cultū diuinū vt dicūt hebrei sibi exhiberi fec. Et iō chronico lāguore ōficiēs: viscera egessit. et tādē sic meruit a seruis suis viliter icerfect⁹ fuit: ꝛ sine cultu regio vt dr Joseph⁹ viliter sepult⁹. Amasias āt fili⁹ hui⁹: pnepos ipsissime athalie: etiā ipsa idola adorauit in supbia: Joas regi isrl' belluz indicens supatus ꝛ captus est: hierusalē tradidit regi israel Qui murū interrupit ciuitatis scte. Et ꝯiuratio tādē pncipū Jude ꝯ eū sicut indignū regno facta est

Qui de hierusalē i lachis fugiēs: saluari putauit.
Sȝ illuc mittētes p̄ncipes interfecerūt eū: Hi igiꝉ sic
indigni ꝑ tertiā generatiōem ab Athalia factā sūt
abiecti. Sicut Hismael ꝛ Esau a catalogo patrū:
eo ꝙ regnū diaboli sup thronū Dauid ꝛ chri nisi
sunt adducere. Dixit eni Esa. xvj. ꝙ p̄parabitur in
mi'icordia soliū. et sedebit sup illud: iudicās in eq̄-
tate in tabernaculo Dauid. Tertiū autē qd̄ pre-
notandū est: qd̄ oritur ex isto est. ¶ Null⁹ poniꝉ
in catalogo Regū: nisi q2 aliq̄d similitudinis habȝ
ex se: vel ex sibi ꝯiūcto ꝓximo ad christū: ꝛ ad Da-
uid qui meruit thronū. Et hoc est: ꝙ Aut bonus
sit ip̄e: ꝛ boni fili⁹: ꝛ boni pater. Aut si ip̄e non est
bonus: ꝙ tunc sit aut boni pater: aut boni fili⁹: q2
sicut pater frequenꝉ puniꝉ in filio: ita pater multo-
tiens remuneraꝉ in filio. Jorā ergo q̄ pessim⁹ fuit
qui athaliā filiā Jezabel vxorē duxit: fratres suos
meliores se occidit: idola populū adorare coegit:
correctōez Helie ꝑ ep̄lam ad eū delatam sp̄euit.
Cui⁹ tp̄e: idumea a domo Jude recessit. Arabes ci-
uitates Jude ꝛ domos regias vastātes. vxores su-
as acceperūt: ꝛ filios suos omnes: p̄ter Ochoziā
occiderunt. Chronica egritudie viscera egessit. Et
ſm Josephū extra sepulcra regū sepult⁹ est. Tn̄ ꝑ-
pter p̄rem Josaphat bonū poniꝉ in catalogo. Se-
q̄ntes autē Jorā vsq̄ ad q̄rtā generatōez sūt eiecti:
q2 ꝛ mali fuerūt: ꝛ maloꝝ filij. ꝛ maloꝝ p̄res. Li-
cet eni Amasias pater fuerit Ozie: q̄ q̄dam bōa fe-
cit: tn̄ tantū desipuit: vt vsurpato sibi sacerdotio
incensum vellet ponere in tēplo. Propꝉ qd̄ terre-
motus factus est: qui montē ante ciuitatē scindēs
viā clausit: hortos regales opp̄ssit. lumē celeste in
eū excanduit. ꝛ lepra ꝑcussus extra reges: in horto
quodā sepultus fuit. ꝛ ideo merito ip̄i⁹ Amasias
pater eius poni nō potuit. His ita p̄notatis: dici-
mus Regnū hoꝝ regū paulatim ex statu: per bel-
lū intestinū ꝛ diuisionē deficere in coartatiōez po-
testatis. et ex hoc in multā q̄ȝ aliis regib⁹ soluti: et
regū captiuitatē ꝛ occisionē: eandē abire in capti-
uitatē ꝛ transmigrationē. Et penes hoc accipitur
numer⁹ regū hic positorū. Prim⁹ in quo regnuȝ
in statu Dauid fuit: Salomō fuit: de quo diciꝉ ꝙ
Dauid genuit Salomō ex ea q̄ fuit vrie. ij. Regū
xj. Nec nominaꝉ mulier Bethsabee ꝓpꝉ verecūdiaȝ
criminis qd̄ cōmisit. tn̄ non sub noīe ꝓpter myste-
rium facti: quod pulcre ad christuȝ habet referri:
Precipue tn̄: q2 cum esset enorme valde: putaue-
rūt q̄dam ꝑ illud euacuandā esse ꝓmissionē factā
ad Dauid de nasciturо ꝑ euȝ christo merito crimi-
nū Adulterij ꝛ Proditōis: ꝛ Homicidij. Propꝉ
qd̄ cū penitēs caneret psalmū. l. Miserere mei de-
us: dixit. Ut iustificer' in ſmonib⁹ tuis: iplēs ꝓ-
missum. ꝛ vincas cū ab hoib⁹ iudicaris: ꝓmissum
te nō impleturꝝ. Ut ḡ sciaꝉ ꝙ pctm̄ nō p̄iudicauit
veritati ꝓmissiōis: ideo ꝑ eādē mulierē impleuit ꝓ-
missiōis veritatē. ꝛ mentio eius fit ab euangelista:
Ubi ostendiꝉ impleta veritas: ꝛ taceꝉ nomē ꝓpter
verecundiā delicti. Fit tamē mentio facti ꝓpter pro-
missionis veritatē ostendendā ad ꝯuincenduȝ fal-
lax iudiciū. Quia sicut dr̄ Tobie. iij. Nō i hoie cō-
siliū dī. Et hoc ē ꝙ dic̄ Ps̄. lxxxv. Fac mecū signū
in bono vt videāt q̄ oderūt me q̄m tu dn̄e adiuui-

sti me [Roboā aūt] Regni declinatio ꝑ duo in
genere ꝑficiꝉ. Per Scissurā vicȝ ꝛ Impugn̄tioneȝ
exteraꝝ nationū. Que ꝑ captiuitatē ꝛ mortem re-
gnantiū cōpleꝉ. Scissura aūt ꝑficiꝉ in Trib⁹ suc-
cedentib⁹ sibi regib⁹. Scissura em̄ paulatim venit
in statū. Et id̄o consideraꝉ ſm tria q̄ sunt in ipsa. ꝛ
q̄rtū p̄ponit sibi vt causam. et q̄ntū subiūgit sibi
vt effectum. Tria aūt q̄ sūt in ipsa: sunt Recessus
ꝑtiū a se inuicē. Partiū ex maliuolentia contrarie-
tas. et Partiū ex diuisione debilitas. Et hoꝝ Pri-
mū factuȝ est sub Roboam. Secundū sub Abia
cui⁹ oi tp̄e fuit bellū cōtra domū Jeroboam: Ter-
tium aūt factū est sub Asa qn̄ rex isrl' p̄mo cogeba-
tur fedus inire cū rege Syrie vt se debilem contra
regem Juda cōfortaret. Et Asa rex Jude cogeba-
tur ad idem secūdo: ne sibi rex israel p̄ualeret. de q̄
cum rep̄hēdereꝉ a Jehu ꝓpheta: misit eū in neruū.
Et ideo patet ꝙ idolatria sub Roboā adducta fu-
it in regnū. Et ad hoc ꝓpl's sub Abia est inclinat⁹.
Asa aūt spem in auxilijs dei nō habuit. sed in syris
idolatris spem posuit: ꝓpter qd̄ etiam regni debili-
tatem passus fuit. Quartū autē qd̄ his tribus p̄-
mittiꝉ: fuit meritū diuisiōis. et hoc factum est sub
Salomone. ꝛ Quintū qd̄ sequiꝉ est desꝑatio reu-
nionis ꝛ reintegratōis regni. Et h̄ fuit sub Josa-
phat q̄ desꝑans de reditu decē tribuū ad suum re-
gnū filio suo Jorā accepit vxorē filiā Achab regis
isrl'. Et sic isti q̄nq̄ȝ reges inducunꝉ. Dicit ergo

Salomon genuit Roboam
De quo. iij. Reg. xij.

Roboam aūt genuit Abiam
De quo. iij. Reg. xv.

Abia genuit Asa
De quo. iij. Reg. xv.

Asa aūt genuit Josaphat
De quo. iij. Reg. xxij.
De genere aūt hoꝝ regū habeꝉ. j. Paraꝉ. iij.

Josaphat aūt genuit Jozam
Ecce Scd̄m hui⁹ tesseredecadis vbi ponuntur
Reges sub q̄b⁹ impugn̄tio ꝛ multa notabiliter ce-
pit ꝯ regnū dei. Q2 lȝ an̄ Sesac rex egypti sub Ro-
boā ascēderit in hierl'm ꝛ diripuerit thesauros: tn̄
h̄ n̄ fecerat nisi pact' ꝛ federib⁹ p̄cedētib⁹ q̄ tn̄ irru-
pit. Sed ex tp̄e Jorā incepit impugnari ad subij-
ciēdū. Perficiꝉ aūt hec regni debilitas Quattuor
Diminutiōe vicȝ auxiliātiū. Obsidione impugn̄-
tiū. Captiuitate regū defendētiū. et ꝑficiꝉ Interfe-
ctiōe regētiū. Et ſm ista h̄ Octo reges iducunꝉ. Et
Diminutio auxiliātiū fcā ē sub Jorā pessimo: sub
q̄ idumei recesserūt: ne eēnt sub Juda: q̄ an̄ tribut'
et auxilijs subditi Jude fueꝛt. Obsidio aūt duob⁹
ꝑficiꝉ. Cōiuratiōe vicȝ aduersarioꝝ. ꝛ Uallatiōe ci-
uitatū ꝛ castroꝝ. Et cōiuratio q̄dē p̄hacee ꝛ rasyn
reg' syrie fcā est sub Asia. et facta ē visio destructi-
onis tēpli. Obsidio aūt duo in se h̄ȝ. Unū qd̄ p̄ce-
dit: qd̄ ē Infestatio obsidēdoꝝ: q̄ facta ē sub Joa-
than ꝑ syros ꝛ regē isrl'. Aliō ē Uallatio. Et hec est
adhuc duplex. Particlar' scȝ ꝛ Ul'is. Particlar'
facta est sub Achaz ꝑ Facee ꝛ Rasyn q̄ obsederūt
Hierusalē. Uniuersal' autē facta est sub Ezechia

J

ꝑ Sēnacherib: q̄ ꝛ hierusalē ꝛ Lobnā: ꝛ alias ob-
sedit munitōes. Etsi pax facta miraculo diuio: nō
fuit data ad ꝑmanētiā regni: sed ad tēpus ꝓpꝉ me-
ritū ꝑsonale Ezechie. Et ideo in pace ip̄a p̄nūcia-
ta est amarissima amaritudo: ꝙ oīs decor regni
trāsferend⁹ esset in babylonē: Sicut habeꝉ Esaie
xxxix. Sic ergo paulatim d̄ficiēte regno sequiꝉ ca-
ptiuitas defendētiū regū absq̄ȝ regni captiuitate.
Et hec facta est i Manasse rege pessimo: Qui licȝ
de babylone redierit in regnū ꝑ (al's post) pniam:
tamē ex hoc regnū nullā accepit confortatōneȝ: sed
ex captiuitate plurimā accepit labefactiōem: eo ꝙ
captiuator plurimā in regno fecit depopulationē.
Interfectio regū cōsistit in Duobus. In dignita-
te regnantis. et Diuina indignatione contra re-
gnū regionis. Et prior haꝝ facta est in Amon quē
indignū regno serui sui interfecerūt. Indignatōe āt
dei ꝯ regnū regiōis interfect⁹ est Josias optimus
rex. Qui licȝ pietate meruisset deferri captiuitateȝ
ꝛ trāsmigratōeȝ regni in dieb⁹ suis: tn̄ expsse cōmi-
natus est dn̄s ꝙ post mortē suā totū regnū trans-
migraturū in babylonem esſȝ. Sic ḡ isti reges in-
ducuntur hic.

Jozam autē genuit Oziam
De quo. iiij. Reg. xv. et. ij. Paraꝉ. xxvj.

Ozias autem genuit Joathan.
De quo Jbidem.

Joathan autē genuit Achaz
iiij. Regū. xvj.

Achaz genuit Ezechiam
iiij. Reg. xviij.

Ezechias aūt genuit Manassen
iiij. Regū. xx.

Manasses aūt genuit Amon
iiij. Regū. xxj

Amon aūt genuit Josiam
Jbidem

Josias aūt genuit Jechoniam et fratres ei⁹ in transmigratiōe Babylonis.

K Ecce Cōpleta regni trāsmig̃tio ꝛ captiuitas: Jō-
nāq̄ȝ iste cū fratrib⁹ suis nasciꝉ itur⁹ i trāsmig̃tio-
nē Babylōis. Etq2 iste nō sol⁹ regnauit: sȝ etiā fra-
tres ei⁹: licȝ ꝑ oēs (al's eos) chr̄s nō descēdit: sed ꝑ
istū tm̄: tn̄ fit mētio de frib⁹ i cōmūi noīe. q2 regnū
istud fuit figura regni chr̄i. Nota aūt h̄ historiā
Prio eni Paralip. iij. legiꝉ. ꝙ filij Josie fuerunt:
Priogenit⁹ Joannā. Secūd⁹ Joachim. Terti⁹
Sedechias. Quart⁹ aūt Sellū. De Joachim au-
tē nat⁹ ē Jeconias ꝛ Sedechias. Et ita Jeconias
videꝉ nepos fuisse iosie ꝛ nō fili⁹. Sȝ ad h̄ rn̄deꝉ ꝑ
Hiero. dicētē. ꝙ scōus nat⁹ Josie: quē Joachim
vocatū eē diximꝰ trinomi⁹ fuit. q2 dicebaꝉ eliachi
ꝛ Joakym ꝛ Jeconias. Fili⁹ ꝟo isti⁹ eiusdē nepos
Josie: binomi⁹ fuit. Dicebaꝉ eni Joachim ꝛ Jeco-
nias: q̄ etiā sublata p̄ma syllaba dr̄ aliq̄n conias.
Hiere. xxij. Nūq̄d vas fictile atq̄ȝ ꝯtritum vir iste
chonias. Dicit etiā Hieronym⁹ ꝙ Joakim q̄ fili-
us Josie fuit: in vltīa syllaba scribiꝉ ꝑ k: ꝛ i ꝛ m. Fi-
lius aūt hui⁹ qui nepos Josie fuit scribiꝉ in vltīa
syllaba ꝑ c y n: qd̄ scp̄toꝝ vicio ꝛ longitudine tp̄m
apō grecos latinosq̄ȝ cōfusum est. Et ideo stat ge-
neratio ꝑ Josiā in filiū Jechoniā q̄ ꝛ Joakim di-
cebaꝉ: et ex illo in nepotē Josie: q̄ Jechonias ꝛ Jo-
acyn est appellat⁹. Jechoniā ḡ ꝛ frēs ei⁹ genuit Jo-
sias iā instāte trāsmigratiōe. Et ita genuit eos: in
trāsmigrationē ituros: lȝ Josias nūq̄ȝ trāsmigra-
uerit. Est āt historia ꝙ Joakim patrē: Nabucho-
donosor cepit: quē tn̄ recept' obsidib⁹ remisit: ip̄o-
sito ei tributo: qd̄ tributū cū postea negasset: spem
in rege Egypti ponēdo: ascēdit Nabuchodonosor
in hierl'm sub simulatiōe feder' qd̄ irrupit: et regē
cū plurib⁹ nobilib⁹ iterfecit ꝛ isepultū an̄ muros
hierl'm ꝓiecit: ꝛ filiū ei⁹ nepotē iosie ioacyn vocatū:
regē p̄ri substituit: q̄ alio noīe Jechonias sic ꝛ p̄r
vocabaꝉ. Qui cū trib⁹ mēsib⁹ regisset: ꝛ Nabucho-
donosor abisset: timuit Nabuchodonosor ꝙ me-
mor nec' p̄ris opponeret se sibi. ꝛ cū rege egypti cō-
federat⁹ rebellaret. ꝛ reuersus obsedit hierl'm. Sȝ
Joacyn ad ꝟbū Hieremie se spōte cū m̄re ꝛ mult'
nobilib⁹ regi Nabuchdonosor tradidit. ꝛ tūc trās-
migrauerūt i babylonē q̄ se tradiderāt: ꝛ alijs ma-
nētib⁹: cōstituit regē Sedechiā patruū Joacyn ter-
tiū natū inꝉ filios Josie Qui cū postea rupto fede-
re se opponeret Nabuchodonosor: ciuitatē cepit ꝛ
regē cecatū ꝛ oēs alios i babylonē captiuos traxit:
Et interfecit filios Sedechie. Et tūc captiuitas ꝑfe-
cta fuit: sic legiꝉ. iiij. Reg. vl. Sic ḡ duo fuerūt Je-
conie. Et vn⁹ scȝ p̄r intelligiꝉ: cū dr̄ [Josias āt ge-
nuit iechoniā] Alꝉ aūt. s. nepos Josie itelligiꝉ cū dr̄
[post trāsmig̃tionē babylonis Jechonias genuit
Salathiel] q2 aliꝉ n̄ eēnt q̄ttuordecī i vltīa tessere
decade. Aug. tn̄ ꝛ Chryſ. dicūt ꝙ vn⁹ ē Quē Aug⁹.
dr̄ bis i fine medie: ꝛ in p̄ncipio vltīe poni. q2 i an-
gulo poniꝉ vbi regnū flectiꝉ in captiuitatē. Chryſ.
aūt fere idē dr̄. Sȝ addit ꝙ bis nūeraꝉ: q2 ꝛ rex ꝑ-
mo: ꝛ n̄ rex postea fuit. Et iō vt rex nūeraꝉ i media
et vt n̄ rex in vltīa. Probabili⁹ aūt ē qd̄ dr̄ Hiero.
Sic igiꝉ scissura regni ꝛ impug̃tio: ꝛ captiuitate ꝛ
occisiōe defēdentiū regnū t̄renū defecit: in captiui-
tatē sub q̄ ꝑssi gemūt ad redēptorē ꝛ libatorē chr̄m.
Qui q̄rtusdecim⁹ est in vltima tesseredecade.

Et post trāsmigrationē babylonis Jechonias genuit Salathiel. Salathiel aūt genuit Zorobabel. Zorobabel autem genuit Abiud. Abiud aūt genuit eliachim. Eliachim autē genuit azor. Azor autē genuit sadoch. Sadoch aūt genuit achim. Achim aūt genuit eliud Eliud aūt genuit eleazar. Eleazar aūt genuit mathan. Mathan aūt genuit iacob. Jacob āt genuit Joseph virum Marie: de qua natus est Jesus qui vocatur christus. L

Hic incipit vltima quaterdena. Et hec est captiuorū suspirantiū ad liberatorē. Et de his scriptura inuenit autētica. nisi (al's vbi) de Salathiel ⁊ zorobabel Quoꝝ prior in captiuitate mortu⁹. Secūdus autē rediit cū Esdra et Neemia ⁊ alijs ad templi ⁊ ciuitatis reedificatōem. Q eni Salathiel genuit Zorobabel legit. iij. Esdre. v. ⁊ Aggei. ij. Sed in. j. Paralip. iij. dicunt filij Jeconie Asir: Salathiel ⁊ Phadaia: ⁊ de phadaia orti sūt Zorobabel ⁊ Semei. Et sic zorobabel nō videt filius fuisse Salathiel. Sed ad hoc dicunt hebrei: ꝙ tres inducti: nō fuerunt tres viri: subiecto ⁊ nūero differētes filij Jeconie: sed vn⁹ trinomi⁹ fuit sicut Marcus Tulli⁹ ⁊ Cicero. Alij dicūt ꝙ Salathiel ⁊ Phadaia duo fuerūt fratres: q genuerūt duos filios: ⁊ vterqz suū zorobabel appellauit. Et vn⁹ tāgit. s. fili⁹ phadaia in Paralip. Alter aūt ꝑ quē descēdit chr̄s tāgit i Esdra ⁊ Aggeo ⁊ h. Ad huc. j. Paralip. iij. dr ꝙ Zorobabel genuit mosollā. Hic aūt dr: genuit Abiud. Sed ad h dici pōt ꝙ Paral. nō fac mētionē nisi d descēdētib ꝑ phadaia. Sz h tāgūt illi q ꝑ zorobabel filiū Salathiel descēderūt. Dicūt tn̄ quidam in Paralip. victo sc̄ptorum nomia esse corrupta. Unde de Abiud vsqz Joseph nulla historia autentica inuenitur. Sed fuerūt quidā studiosi viri inter hebreos q's heriles propter nobilitatem vocauerunt qui genealogiā: ꝓpt factam de chr̄o ꝓmissionem: partī de Paral. partim ex annalib. ptim ex fidedigno relatu auoꝝ ⁊ pauoꝝ retinuerūt ⁊ ɔscripserūt. Licz Herodes plimos taliū libroꝝ cōbusserit: vt deleta genealogia ꝓmissi regis: min⁹ videret incōueniens: si ipe ignotus (al's ignobil') ⁊ alienigena regnaret i throno dauid. De his igit nō possum⁹ ꝓcedere sicut in p̄habit. Sed cū Chryſ. dicimus ꝙ isti nō reges: sz aut pontifices aut ɔsortes pōtificū habiti: ꝓplo p̄fuerūt. Et fm tres gd⁹ ꝓbabile ē ꝙ sibi successert: de captiuitate populū educētes: ꝓ patrijs ⁊ paternis ⁊ dei legib tēpe Machabeorū dimicātes. ⁊ ad nascituꝝ chr̄m suspirātes. Et forte rn̄sum a spūsancto accipiētes cū Symeone: ꝙ in ꝓximo foret nascitur⁹. Etqz sanct fuit mos ex causa certa imponere noīa filijs suis: oportz nos hic ɔijcere ex ipis noib. qz aliā scripturā certā non habem⁹. Eductio aūt termiat ad Tēpli ⁊ Ciuitat reedificatōnez. Et illa i Sex videt ꝑfici. Quorum Unū est Preparatio obediēdi ɔsilio dei ⁊ ꝓphetaꝝ. Qd fecit Jeconias: posterior ɔsilio Hieremie. Et iō merito patiētie ⁊ obediētie semen misit ad exitū. Scdm ē Hūilis oratio ad deū: vt regi inspiraret ꝙ licētiā daret redeūdi: Sic orauit Daniel. Et h vid fuisse Salathiel: q iterp̄tat petitio mea de⁹. Tertio exigit ꝙ Rex capt⁹ amore alicui⁹: licētiaz dederit. Et hic fuit Zorobabel: sicut legit i Apocripho. iij. Esdre. iiij. c. qd ⁊ nomē idicat. qz Zorobabel magr̄ babylonis interp̄tat. Prim⁹ hoꝝ irā domini portauit: qz peccauit ei. Et ideo ꝑuenit ad victoriā iudiciū suū. Michee. vij. Scds ex duricia captiuitatis ingemuit. Et ideo dn̄s videns vidit afflictōem ei⁹: Sicut ꝑ simile dicit Exo. iij. Tertius exitū obtinuit. Sedqz finitimis gemitib (al's gentib) opus interruptū est. ⁊ vsqz ad tēpora Cyri regis ꝑsarū. Ideo indiguit ꝓꝑlus dei: ne desperaret: consolatorib ⁊ adiutorib: q ꝑ tres differentias vident variari. Qui eīn pro affectu: pusillanimes cōfortabat: videt fuisse Abiud qui pater me⁹ iste: interp̄tat. qz pro affectu pater populi dei dicebat: ad qd sequebat iterata suscitatio cordis regis ad dandā licentiā edificationis. et ad hoc videt fuisse opatus Eliacbim qui dn̄s resuscitās interptatur. ꝙ consequit adiutorium iterate edificationis Qd compleuisse videt Azor q adiut⁹ interp̄tatur. Et isti sūt sex priores vltime quaterdecade. Diuinatio aūt que pro patrijs et dei legib tꝑib istorū facta est in Quinqz videt perfici. Quoꝝ Unū est Justicie cōstantia. Et alteꝝ Mutuū adiutorium qd sibi ferebāt. Sicut legit in Machabeis ꝙ indeflexibiles a iusticia legis ⁊ sibimet fortissimū ferebāt adiutoriū. Et Primū hoꝝ compleuisse videt Sadoch qui Just⁹ interp̄tat. Secundū aūt ꝑfecit Achim: q interp̄tatur frater meus. Iste q̄si signanter attulerit fratrib (al's fratris) adiutorium. Sedquia nō erat eis pugna solū pro iusticia sedetiā pro cultu ⁊ fide dei a quibus eos nitebat reuocare Antioch⁹: Ideo indeflexa exigebatur in eis fides dei. Quā indeflexionē videt habuisse Eliud qui deus me⁹ interp̄tat. Sed Instantia ꝑsecutoris nō vincit nisi spes in adiutorio dei habeatur Quia q habitat in adiutorio altissimi: in ꝓtectiōe dei celi cōmorabit: Ps. xc. Hanc videt habuisse Eleazar qui de⁹ meus adiutor interp̄tat. Sicut ⁊ dixit Matathias. Non cōsentio verbo regis: ꝓpitius sit mihi dn̄s. Hoc aūt consequit mirabilis a deo donata victoria: quā impetrasse Mathan videt qui donat⁹ interp̄tat. Deo eīn egerūt gratias qui dedit victoriam eis. Et isti sunt patres medij vltime quaterdecade. Suspiratio autē ad christū ꝑficitur in Duobus. In lucta animi ꝓpter tedium expectandi: Quā videt p̄signasse Jacob. et In incremento specialis gratie per responsum spūsancti: tedium sanctoꝝ releuantis ⁊ ꝓmittentis corporalem p̄ntiam christi. Et hāc recepit Joseph fm sui nomis significationē. Et hanc sequit christus liberās ⁊ redimens: sicut finis oīm tesseredecadarū. Finis eīn legis est christus ad iusticiam omni credenti Rhomañ. j. His aūt habitis omnia plana sunt vsqz illuc

Mathan aūt genuit Jacob

Videtur eīn contrarietas inter Lucā ⁊ Mattheū M
quia Lucas. iij. dt Joseph filiū Heli: et Heli filium Mathat. Sed ad hoc rn̄det ꝙ Mathan et Mathat vt dicit glosa nō fuerūt fratres: tn̄ cōtribules fuerunt: et de eadem vxore noīe Hesta: singulos genuerunt. Sed Mathan qui per Salomonē descendit: eam prius duxit: ex ea genuit Jacob vnicum filium. ⁊ obijt. Postea Mathat (qui per alium filium descendit a Dauid) duxit eandē: et ex ea genuit Heli. Et ita Jacob ⁊ Heli fratres vterini fuerunt: ex duobus patribus. Jacob autem vxorem Heli fratris sui sine liberis defuncti suscepit ad suscitandum semen fratri defuncto: et genuit Joseph. Et ita Joseph fuit fili⁹ Jacob naturalis: vt h dicit. et filius Heli legalis: vt dicitur

in Luca. quia Lucas ex facie vituli sacerdotiū respiciens: frequenter ponit filios ⁊ patres legales. [Jacob aūt genuit Joseph virū Marie] Videt ꝙ genealogia chr̄i non directe continuet Quia Joseph nō fuit pr̄ chr̄i naturalis: Cū sic dictū est Matthe⁹ naturales ponat patres. Si rn̄r per illud Nūe. xxxvj Q oēs viri p̄cipiunt ducere vxores de eadē tribu: et femie maritos: ne hereditates tribuū confundant: videt esse Instātia Exo. vj. Ubi Aaron duxit Helizabet filiā Aminadab sororē Naason q fuit de tribu Juda. Et. ij. Reg. iij Ubi Dauid duxit Micol filiā Saul que fuit de tribu beniamin. Si forte dicat ꝙ ad femias nō deuoluebat hereditas: Cōstat falsum esse. qz Nume. xxvij. dr ꝙ ad femias deuoluit hereditas: qn̄ aliqs non habuit filios. Cōiter aūt rn̄det ꝙ soror Naason ⁊ filia Saul cū fratres habuerūt: nō habebāt hereditatē. Et ideo libere nubere poterāt cui volebant sine sortiū cōfusione. Sed btā virgo fratres añ se nec post se habuit: et idō hereditas ad ipsam deuoluta fuit: ꝓpter qd cōtribuli suo iūgenda fuit. Hec etiā causa est ꝙ ꝑ femias genealogia nulla texi potuit. Quia sepe de tribu ad tribū traducebant: qd non fiebat de viris. Sicut ⁊ in ista genealogia ⁊ Raab ⁊ Ruth ⁊ Thamar posite sūt: et forte alie multe de diuersis tribub ⁊ natōibus existentes. Damascen⁹ āt. iiij. libro. ca. vj. ponit genealogiā quandā vsqz ad btām virginez. Sed qa nescit origo eius: et necesse est omnē genealogiam cōfusam esse que ꝑ femias texit: vt patet ex p̄dictis ideo ꝑtranseo. Unum est qd relinquit inqrēdū Quare dicat h: genuit: Cū generare dicat esse viri Gignere aūt vxoris: fm illud qd dici consueuit ꝙ Generare est agent. Gignere patientis ⁊ materiam exhibent. Ad hoc dt Glo. ꝙ genuit ponit vt ille cognoscat qui dicit: Ego hodie genui te. Et ē sensus Glose ꝙ chr̄s a patrib non descendit nisi fm corpulentā substātiā q est sicut ꝑncipiū materiale Sed Efficiēs faciendo: nō generādo: fuit spūsanctus. Posset tn̄ dici ꝙ Gignere ɔuenit et viro ⁊ femine. quia distinctio inter generare ⁊ gignere non videt habere rōnem magnā. Sicut dicit ꝟsus

Femina sola parit: generat vir: gignit vterqz.
Uir sponsam ducit: sed sponso femia nubit

Joseph [virum] Marie. Uir dr potius a vigore ⁊ virore. quia castitat vigore ⁊ virore floruit sil'is ꝓpositi existens cum beata ꝟgine. Hiere. xvij. Beatus vir qui cōfidit in dn̄o ⁊ erit dn̄s fiducia eius Et sequit: erit q̄si lignum viride qd ad hūorē mittit radices: et in tpe siccitat nō erit sollicitū: nec aliqn̄ desinet facere fructū. Ps. j. Erit tanqz lignum qd plantatū est sec⁹ dcursus aquaꝝ ⁊c. [Marie] aūt dr ꝓpter Sponsatōis fidē ⁊ Societat indiuiduitatē: et Procuratōis sollicitudinem: et Obsequij diligentiā. Prouer. vl. Nobilis vir ei⁹ in portis qn̄ sederit ⁊c. Ecci. xxvj. Mulier bone beat⁹ ē vir. Ibidē. Mulier fort oblectat virū suum: ⁊ annos vite ei⁹ in pace implebit [De qua natus ē] opere spūsancti. Esa. lj. Salus mea in eternū erit et iusticia mea non deficiet [Jesus] per naturā. Hebre. vij. Saluare in eternum potest: accedēs per semetip̄m ad deum semꝑ viuens ad interpellandū pro nobis [qui vocat christus] Sed nōne dictū est ab angelo: Vocabis nomē eius Jesus. Sed actū nature indicat angelus ad illūinandum ad fidem deitatis ne fides in homie descereret Lu. j. Vocabit fili⁹ dei. Ab vnctione aūt gratie vocat: a sanctis gratiā ꝑcipientib. Et est cognomen eius inter sanctos. Ps. cxxxij. Sicut vngentum in capite quod descendit ⁊c. Ecci. xxxviij. Unguentarius faciet pigmenta suauitatis: et vnctiōes conficiet sanctitatis.

Omnes itaqz generationes ab Abraā vsqz ad Dauid: generationes quattuordecim: ⁊ a Dauid vsqz ad transmigrationē babylonis generationes quattuordecim: ⁊ a trāsmigratiōe babylonis vsqz ad christū generatiōes q̄ttuordecim

Ecce Ubi epilogat generationes. Et de his dictum est in proemijs: Qualiter scz Triformes sūt tesseredecades. Patriarchaꝝ. Regū. ⁊ Pontificū Et Quid significant nūeri h positi. Sūt aūt quadragintadue generatiōes h ꝑ quas venit ad christū sicut in Nūer. xxxiij. sunt q̄draginta due mansiones ꝑ q̄s ex egypto ꝓcedentes veniūt ad patriā ꝓmissam. Lucas aūt. iij. ponit septuagita Qui numerus est remissionis: sicut dr infra. xviij. Non dico tibi Petre dimittendū vsqz septies: sed vsqz septuagies septies. Cum eīn Prouer. xxiiij. septies cadat iustus ⁊ resurgat. Impij ꝟo qui nolunt resurgere corruunt in malū: accipit qlibet casus per chr̄m vndecim resurrectiōes. Decem qdez In obseruantia p̄ceptoꝝ. et Unam in fide christi: ꝑ quē omnis fit remissio. Hebre. ix. Sine sanguine non fit remissio. Et ideo in sanctificatione tabernaculi ⁊ ꝓpli: p̄mo legebat oē mādatū leg ⁊ postea asp̄gebant sanguine. Exo. xxiiij. et Heb. ix.

Christi aūt generatio sic erat N

Peracta generatōe chr̄i fm Materialē descēsum genealogie: Tangit chr̄i generationē fm modum cause tam Efficient q̄z Formalis ⁊ Finalis. Sed p̄mo p̄mittit Titulū ⁊ postea exequit Tractatum. Dicit ergo titulū [Christi aūt generatio sic erat] Non ꝙ ad plenum effabilis sit ⁊ ista humana generatio: nisi in cōmuni. Q scz fuit de spūsancto ⁊ ex virgine. Qualiter aūt de spūsancto ⁊ Qualiter ex virgine fuit: fm singula: indicibile est. Ps. xviij. In sole posuit tabernaculū suū ⁊c. Sol eīn nimio splēdore reuerberat oc'los intuētiū: Ita fulgor mirabiliū hui⁹ natiuitatis reuerberat intellectum. Eccis. xj. Quō ignoras q sit via spūs: et qua rōne cōpingant ossa in ventre p̄gnantis: sic nescis opa dei qui fabricator est oīm. Que eīn sit via spiritus purificant ⁊ segregantis ⁊ cōgregant ⁊ cōuertentis ⁊ formantis spūs in beata virgine: et q ratione membra christi compingant et simul animent ⁊ vniant deitate: ignoramus. quia oīni humilitate ⁊ deuotione ⁊ obsequio ꝓcumbentes cū Joāne baptista Mar. j. non sumus digni ꝑ sub-

tālem intellectum ſoluere corrigiam vnionis qua
calciamentū noſtre mortalitatis cū pede deitatis
(quē in idumeā noſtrā extēdit) colligatū eſt. Mul
to aūt min⁹ ſcimus opa dei quo oīm fabricato⁹ tri
nitas in fabricā vteri ꝗginalis ſicut in nobile erij
cliniū intrauit: z eum quo oīa fabricauerat filium
veri fabri: fabricādo pfecit. Eſa.xlj. Lōfortauit fa
ber erari⁹ eum qui cudebat tunc tēporis dicens:
Glutino. Et glutinat⁹ Rādit. Bonum eſt: et cō
fortauit eum malleis ne moueret de cetero. ꝗa ab
humanitate cui agglutinat⁹ eſt nunq̄ eſt remot⁹.
Sic ergo eſt generatio vt dicē in Lōi. Per ſingu
la aūt nulli hoīm eſt ad plenum nota.

Cum eſſet deſponſata.

Duo dicit circa generationē. Sinceritatē a carna
li cōmercio. et Diligentiā quam ordinauit in obſe
quio generatiōi: z puero: z neceſſario mīſterio. Et hāc
tangit ibi[Joſeph aūt vir eius] Circa primū tā
git Conceptus z generatiōis ſinceritatem. Et tan
git Septem per ordinē. Quoꝝ primū eſt Luſto
die: contra malā opinionē. Et hoc eſt Deſponſatio
Secundū: Pertinet ad ſūmā bītitudinē ꝗ eſt ma
ter Jeſu. Tertiū Ad dignam clari nois cognitiōez
ꝗ vocat⁹ eſt Maria. Quartū Ad vtutis laudē:
ꝗ iuſtum Joſeph accepit ſponſum z conſeruato
rem. Quintū Ad mundicie ſinceriſſime pudorem:
ꝗ anteq̄ conuenirent inuenta eſt zc. Sextū Ad mi
rabiliū dei ſtupendā ammirationē: ꝗ in vtero eſt
habēs. Septimū Ad cōpletā z oīmodā ei⁹ ſancti
tatē: ꝗ eſt cōceptus ei⁹ de ſpūſancto. Primū bo
rum ſicut dixim⁹ ē Luſtodie. Deſpōſate eīm cuſto
diebant. Quod notat ex Tribus. Exhibitione ſcz:
Ornatu: et Promiſſo. Exhibitione. quia viris ex
hibebant: ſicut dicunt gloſe. Ornatu. quia orna
menta cuſtodiā ſignificantia dabant. Promiſſo.
quia non loquit ſcriptura de ſpōſione facta in fu
turū: qua aliquando ſponſalia per alium contra
hunt. Sed de ſponſione que fit per verba de pre
ſenti: qua femina in ſuam dat ſe ſponſo: et ecōuer
ſo Vir in ſuum dat ſe ſponſe. Et hi vocant coniu
ges. Infra eodem. Noli timere accipe Mariā cō
iugē tuam zc. Et p iſtam ſponſionē vir eſt habit⁹
o ſponſa: z ecōuerſo habet ſponſam. Propter hoc
dr Phs ꝗ extranciſſimus modus eſt habendi q̄
vxor habet virum. quia Per idem vinculuz vter
q̄ cōiugū: habēs habet a reliquo. Et eſt Relatio
Paritatis: et Suppoſitionis: et Suppoſitionis
In iure eīm Oō vterq̄ habet in reliquo: relatio eſt
paritatis. quia in illo ad ſimilia iudicant cōiuges
In hoc tamē Q vir caput mulieris eſt in regimi
ne. Lox.xj. Suppoſitionis eſt. Et in hoc Q muli
er eſt in adiutoriū data viro: z nō ecōuerſo (qz Vir
eſt faciens z opans p ſe) Supoſitiōis eſt. Et ſic
individua vita tripliciter (al's triplicat) In iure ei
vterq̄ pariter obligatus eſt debito. In Regimi:
caput non eſt ſine corpe: nec vir ſine muliere: quia
ſecum participat regimē: lz informatio regimis ſit
ex parte viri. Et ideo dr Tob.x.ꝗ docuerūt eā dili
gere maritū: in recognitōe iurꝫ matrimonij. Et re
gere familiā in participatione regimis. A viro in
formari. quia Directio grinet ad virum. In adiu
torio etiam eſt individuitas. quia lz ſit ſecūda: tñ
in omnibus que ſunt matrimonij: eoſdē act⁹ par
ticipat generādo ſubſeruiendo in oīb⁹. Hoc enim
dicit adiutoriū. Et b̄ eſt ꝗ dicit Ben.ij. Faciam⁹ ei
adiutoriū ſic'e ſibi. Nō eīm adiutoriū ſimile ſibi di
ceret: niſi in oībus eoſdem act⁹ pticipare (al's ptici
pare) ſūministrando in eis z in aliquo ad ſimilia
iudicaret. Hanc individuitatem notat Apl'us.j.
Lox.xj. Neq̄ mulier ſine viro: neq̄ vir ſine mlie
re in dño. Nec aūt individuitas cauſat ex cōſenſu
coniugali ante carnalē copulā. Et ideo carnal' co
pula: conſequens eſt matrimoniū: nihil exiſtēs de
ſubſtātia ei⁹. Propter qō verum fuit mīſrimoniuz
beate ꝗginis z Joſeph: z eo ſanctius quo a carna
lis cōmertij ꝛcupia fuit immuni⁹. quia Sāctio
ra ſunt coniugia pari voto cōtinentiū: vt dr Aug⁹
Primū inducoꝝ triū tangit Eſa.vij. vbi fm He
braicā vitatem dicit: Ualma ꝗgo cōcipiet z pariet
filium. Ualma aūt ē cuſtodita: eoꝝ paranymphis
eſt credita.ij. Loꝝ.xj. Deſpondi vos vni viro virgi
nem caſtā exhibere chō. Deſpōſata eīm exhibebat
Ben.ij. Reliquet homo patrē z matrem z adhere
bit vxori ſue. De Ornatu dr Ben.xxiiij. Suſpen
di inaures ad ornandū faciem eius z armillas in
manib⁹ eius. Inauris ſignificat aurez aūt omnib⁹
patulam: mō vni inclinatā Armille aūt man⁹ opa
eſſe colligata ad vnum. Lanē.vij. Juncture femi
nū tuoꝝ ſicut monilia: A muniendo dicta qz mu
niūt ſinū: vt dicit Iſidor⁹: Ne adulter inſerat ma
nū. Et ſic eſt de alijs. De Promiſſo Lu.ij. Aſcen
dit Joſeph cum Maria deſponſata ſibi vxore p
gnante. Oſee.ij. Sponſabo te mihi in ſempiternū
et ſponſabo te mihi in iuſticia z iudicio z in miſeri
cordia z in miſerationib⁹: z ſponſabo te mihi in fi
de. Hiere.ij. Recordat⁹ ſum tui miſerās adoleſce
tiā tuā: z charitatē deſponſatiōis tue in die qñ ſe
cuta es me zc. Si aūt querit Quare chīs ō de
ſponſata pot⁹ q̄ de non deſponſata naſci voluit.
In glo. Origenis tangunt octo cauſe. Sic. Ideo
deſponſata: Ut ſignificaret eccl'iam que virgo eſt
z ſponſa. Epheſ.v. vt exhiberet ſibi gl'oſam eccle
ſiā nō habentē maculā neq̄ rugā aut aliqd hmōi.
ſed vt ſit ſancta z imaculata. Ideo viri debent di
ligere vxores ſuas. Scōa eſt: Ut per Joſeph ozi
go Marie oſtenderet. De hac aūt ſatis habit⁹ eſt
vt ſ. Tertia aūt: Ut Joſeph eſſet teſtis caſtitatis
eius. Et de hac nūc habitū eſt. quia ſic defenditur
ab infamia ſuſpitionis. Quarta eſt: Ne ſicut adul
tera lapidaret: ſic fere accidit Suſanne Dañ.xiij.
Quinta: Ne virgo viri ſolacio deſtitueretur. Eccl'i
xxv. In trib⁹ eſt bñplacitū ſpūi meo que ſunt pba
ta coram deo z hoīb⁹: Concordia fratrū: Amor
primoꝝ: Et vir z mulier ſibi cōſentientes. Sexta ē
Ut diabolo part⁹ occultaret. Sed nonne ſcit p
naturā ſigna ꝗginitat⁹? Dicendū ꝗ totū myſterij
incarnationis ſup naturā eſt: et ideo a diabolo ſe
cretum. Eſa.xxiiij. A finib⁹ terre laudes audiuim⁹
gloriam iuſti. Et dixi Secretū meū mihi: ſecretuz
meū mihi. Hoc eſt: Secretū in matris pudore: et
ſecretū in filij incarnatiōe. Tob.xij. Sacramentū
regis abſcondere bonū eſt. Septima eſt: Ne ꝗgi
nibus eſſet excuſatio infamie, que forte laſciuientes

non ſatis curarent de infamia: Dicentes ꝗ etiam
mater chī infamata fuerat. Octaua addit a Lbr
ſoſtomo dicente ꝗ cauit chīs infamie matris: vo
lens pot⁹ in ſe notam habere ſuſpitiōis ꝗ nat⁹ ſit
de viri ſemine q̄ ꝗ mater culparet de fornicatōe.
Non eīm ſemp lapidabant que in domo patrꝫ for
nicate fuerunt. Dicit eīm Deut.xxij. Q ſi inuenerit
q̄s puellā ꝗginem q̄ nō habet ſponſum z cōcubu
erit cum ea: dabit patri puelle q̄nq̄ginta ſiclos: z
habebit eā vxorē. Sed ad hoc dicūt q̄dam beataz
ꝗginē fuiſſe ex vna ptē de tribu ſacerdotali z cog
natā Heliſabet. Filie aūt ſacerdotū comburebā
tur fornicantes in domib⁹ patrū. Sicut dr Leuit.
xxj. Sed iſta rñſio non eſt bona: quia p hoc ꝗ fu
it cognata Heliſabet non ꝓbat eſſe de tribu ſacer
dotali: ſicut ex ſupi⁹ inducī patet. qz puelle pluri
bus de cauſis de tribu in tribū trāſiuerūt ad ma
trimoniū. Ideo dicendū ꝗ puella extra domū pa
tris in campo cognita excuſationē habuit ꝗ deſti
tuta fuerit in adiutorio. Sed que in domo patris
cuſtodita exceſſit: q̄ poſtea deſpōſata ꝗgo inuen
ta non fuit p ſigna ꝗginitatis: Uel forte quia im
pregnata aū deſponſationē vel cōtractū matrimo
nij apparuit: de tribu ſacerdotū comburebaꝫ. et de
alia tribu lapidabaꝫ. vt habet Leuit.xxj. Dis oī
bus cauſis vna melioz oīm⁹ ab Auguſtino ad
denda: Ut vicz hoc bono plis (p q̄ oīs ples: ma
trimonij bonū efficit) matrimoniū ſcificaret. Sic
ſancte ꝗginis mīrimoniū trib⁹ ſuis bonis eſt pfe
ctum. Fide mutue caſtitatꝫ. Prole: vnite cum pue
ro deitatꝫ. Sacro ſignificato cum ſpū vtriuſq̄ cō
iugū cum deo individue ſocietatis.

Mater

Ecce Scōm Quod eſt bītitudinis. Uñ Lu.xj. Be
atus venter qui te portauit z vbera q̄ ſuſpiſti. Lu.j
Ex hoc eīm beatam me dicent oēs generatiōes. In
cuius ſignū Lia ſuſcipiens filium Ben.xxx. Hoc
p beatitudine mea. Bītām q̄pe me dicēt oēs mu
lieres. et ideo vocauit eum Aſer qui interpcat bea
tus: et figura eſt huius beati partus. Hec autem
beatitudo eſt in ablatiōe pīne miſerie. quia Nihil
habet cōcupiſcentie: Nihil grauitatꝫ: Nihil dolo
ris: Nihil corruptiōis: Nihil infirmitatis. Sed
plurimū ſancitatꝫ ex gratia. Multū leuitatis ex
nō deuirginata natura. Fructū dulcedinis z dele
ctationis ex dei pītia. Conſecratione integritat⁹ ex
deitate in partu pfuſa. Cumulū vigoris ex ipſa di
ſapientia z vtute parta. Et reddant ſingl'a ſingu
lis. De Primo Luc.j. Gratia plena. Et Ibidem.
Inueniſti graz apud deum. De Scōo Lu.j. Sic
leuis aſcendit in mōtana miſtrare Heliſabet. Lu.
j. vocat ſe ancillā bis. Primo. Ecce ancilla dñi. Et
poſt. Reſpexit bñilitatē ancille ſue. Ancilla aūt dr
ab an qō eſt circū: et cilleo qō eſt moueoz. Beatus
aūt in omni obſeqo circūmoueri ñ poſſet. De Ter
tio Ps.lxij. Sicut adipe z pinguedine repleta eſt
ania eius infuſione deitatꝫ: et labijs exultationis
laudabit os ſuū. Ps.xxxiij. Guſtate et videte q̄m
ſuauis eſt dñs. Prouer.xxxj. Guſtauit z vidit qz
bona eſt negociatio eius. De Quarto Ezech.xliij
Porta hec clauſa eſt z non aperietur, quia dñs de⁹

Q

P

pytha gorazꝫ

bentur. Que est Uiri virginis de femina virgine. Ecci.xxxvj. Innoua signa z imuta mirabilia: da ostensionē qm̄ ab initio creature tue sunt. Sic em̄ daꝛ magnificētia deo nostro: quia sua pfecta sunt opa Deut.xxij. Generatos etiā generatōe corrupta saluat. Infra Eodē. Ipe em̄ saluū faciet ppl'm suum a peccatꝫ eoꝝ. Esa.viij. Anteq̄ꝫ sciat puer vocare patrem z matrem detrahentur spolia damasci. Potus sanguis interp̄tatur damasc⁹. Et pcat pctm̄ qđ ex potu sanguinis est exortū. Ruinas celi reintegrat, qꝛ de ꝟginib⁹ matri primis: angeloꝝ cadentiū nūeꝝ recōpensat. Amos vl. Suscitabo tabernaculū Dauid qđ cecidit z reedificabo apturas muroꝝ ei⁹: et ea q̄ corruerāt instaurabo et reedificabo sicut i dieb⁹ antiq̄s. In carne etiā et sanguie integritatē angeloꝝ exemplificat. qꝛ celibū vita: sanctoꝝ angeloꝝ est exēplū. Job.xxxviij. Nunq̄d nosti ordinē celi: et rōnem eius pones in terra: Ps̄.lxvij. Preuenerunt p̄ncipes coniuncti psallētib⁹: hoc est angeli: in medio iuuenculaꝝ tympanistriaꝝ: hoc est ꝟginū carnē sicut tympanū castitate exiccantiū z castigatione ꝟberantiū et sono laudis diuie sonantiū, sup hūilitatꝫ vacuū z deuotionis intimū pfundū. Celestiū aūt fecunditatē in mirabilib⁹ matris ostentat. qꝛ Sicut sidera radios sine corruptiōe terre pferūt z in terrenis sordibus nō inficiunꝫ: Sic gratia matrꝫ fecūde emittit lucē que illuminat oēm hoīem venientē in hūc mundū. Nec inficiꝫ cenulētꝫ actib⁹ pctōꝝ. Propꝫ qđ Canꝫ.vj. dꝛ pulcra vt luna: electa vt sol. Et in Apoc.xij. Amicta sole z luna sub pedib⁹ ei⁹: z corona stellarum duodecim in capite ei⁹. Hec est mater Jesu

Maria

Ecce Tertiū qđ ad clari nomis ptinet cognitionem. Illuminatrix em̄: et Stella marꝫ: et Dn̄a: et Amarū mare: non vacua significatiōe Maria interp̄taꝫ. Quoꝝ Primū ptinet Ad btitudinis sanctoꝝ g'liam. Secundū Ad fluctuantiū in hoc mari miscdiam. Tertiū aūt Ad oīm iustoꝝ p̄cellentiā eximiā. Et Quartū Ad oīm pctōꝝ penitētiū veniā

Ipsa em̄ z Illumiat sanctos in g'lia. Et fluctuantib⁹ in pcellis tentationū: in dubijs est preuia. Et oīm iustoꝝ quib⁹ mereꝫ gratiā Dn̄a. Et penitētium z gementiū ppitiatiōis indulgentia. Amiciꝫ sole vt illūinet. Stat sicut signū in celo: ad qđ fluctuans: nauim cordis eijcere tentet. Coronaꝫ stell' quia claritatē ꝟtutis oīm sanctoꝝ vt p̄nceps z Domina possidet. Clamat parturiēs: vt oīb⁹ in amaritudine cordis clamantib⁹: ad silem cōpassionis affectū se ɔformet. Esa.xxvj. Sicut q̄ concepit: cū appropinquerit ad partū dolens clamat in doloribus suis: sic facti sum⁹: a facie tua dn̄e concepimus z q̄si parturiuim⁹ z pepimus spūm salutis. Hec est aurora consurgēs ex qua est ortus sol iusticie et sanitas in p̄enis eius Malach.iiij. Et iō Illuminatrix. Hec est stella orta ex Jacob Nume.xxiiij. et ideo stella maris. Hec est Regina q̄ astitit in varietate virtutum in vestitu deaurato splendore deitatis in eā supuenientꝫ. Et ideo Dn̄a Hec est propitiatorium super quod propitiaꝫ dominus peccatorib⁹ Exo.xxvj. Et ideo amarū mare. Ecce mater Jesu Maria desponsata

Joseph

Ecce Quartum: qđ ptinet ad ꝟtutis laudem: O iusto Joseph despōsata (vt dicit Origenes) sed nō in concupiscentia iuncta. Et attende vtriusq̄ꝫ cōiugum ꝟginitatis ppositum. In Lu.j. diciꝫ ꝙ angelus missus est a deo ad virginem despōsataꝫ viro cui nomen Joseph. Et h̄ diciꝫ ꝙ inuenta est in vtero habens anteq̄ꝫ cōuenirēt. Cum igiꝫ esset despōsata ante annunciationē: et assignata ei vt tradūt Patres: vsq̄ꝫ ad tp̄s quo p tumorē ventris inuēta est in vtero habēs: non cōtinuissent nisi pari cōsensu virginitatis habuissent ppositū. Plus em̄ q̄ꝫ sex menses effluxerant ab annūciatiōe. et an̄ annunciationē legiꝫ desponsata fuisse. Hoc etiaꝫ signanter exprimiꝫ per expssionem nomis. Et ideo istud est Quartū quod ad laudeꝫ virtutis referꝫ. quia si dissoluta in annis nubilibus existēs: nō iustum z sanctū accepisset. Laus aūt Joseph expmitur in Quattuor. In Dei viꝫ familiaritate. In Claroꝝ viroꝝ equocatione. In Propositi sanctitate. et In Uirtutis cōmēdatiōe. Familiaritas dei notaꝫ in Duob⁹. In Noīs expssiōe. et In angeloꝝ crebra visitatione. De Prio habem⁹ Exod.xxxiij. Inuenisti gr̄am coram me z teip̄m noui ex nomie Joan.x. Proprias oues vocat nominatim. Esaie lxv. Seruos suos vocabit nomie alio in quo q̄ benedictus est bn̄diceꝫ. De Scđo aūt multū est h̄ et in sequenti Capl'o. Instruit angelus dubitantē. Docet in egyptum fugientē. Dirigit reuertentem. Erudit in Nazareth manentē. Ps̄.lxxxviij. Locutus es in visione sanctis tuis. Et hec omnia complet: non p enigmata z figuras: sed potius aperte et clara reuelatione. Nume.xij. Ore ad os loquor ei: et palam z nō p enigmata z figuras deū videt. hoc est: angelū loco dei reuelantem. quia etiam ad Moysen non nisi angel⁹ loquebaꝫ. Osee.xij. Ego visiones multiplicaui eis. Claroꝝ viroꝝ equiuocatio est Joseph p̄triarche p̄cedentis: et Joseph ab Arimathia sequentꝫ. Quoꝝ vnus typum gerit saluatoris Gen̄.xlj. Alter officiū exhibet mortuo pietatis. Unus in venditione fere cum Jesu similia patiꝫ. Alter aūt in sepeliendi obsequio: ꝟginem matrē exemplariter imitaꝫ. Sepelit ei in sepulcro in quo nondū quis posit⁹ fuerat. vnde clausis signaculis exiuit. Sicut z in vtero solus carnē induit: et claustris pudoris intactis exiuit. Hic aūt Joseph medi⁹ hoꝝ: et matri obsequiꝫ i testimonio castitatis: et nato impēdit officia pietatꝫ: Et in egyptum fugit vt Joseph patriarcha saluat⁹. et exp̄esas exhibet vt Joseph ab arimathia. Ecci.xlv. Similē fecit illum in g'lia sanctoꝝ. Ecci.xxiiij. In plenitudine sancta admirabitur: et in multitudie electorum habebit laudem: et inter benedictos bn̄diceꝫ. Sap̄.viij. In conspectu potētium ammirabilis ero: et facies p̄ncipum mirabunꝫ me. De Propositi aūt sanctitate iam in parte dictum est quia ppositum habebat ppetue castitatis. Aliter enim pollutus temerarie tractaret corpus redemptoris z speculum mundicie corpus sanctissime matris. Esa.lij. Mundamini qui fertis vasa dn̄i. Oza pcussus: extēdens manū ad arcā q̄ nō nisi figura obscura fuit sanctitatis hui⁹: eo ꝙ pollut⁹ erat in coniuge.ij. Reg.vj. Quāto magis Joseph nunq̄ꝫ auderet exhibere curā si aliquā castitatꝫ passus esset maculā. Exo.xix. p̄cipiꝫ filijs isr'l ꝙ lauent vestimēta z non appropinq̄nt vxorib⁹: visuri ignē z fumū circa deū. multo magꝫ manib⁹ tractantes castitatꝫ florem: ppetue credunꝫ habere castitatꝫ ppositum. Adhuc Quenā rō esset sapie dei: vt matri virgini pollutū eligeret testē z tutorē: Uirtutis aūt cōmedatio statim habebiꝫ cum dicit [Joseph autez vir eius cum esset iustus] O

Anteq̄ꝫ conuenirent

Ecce Quintū: quod ad sinceritatꝫ ptinet pudoreꝫ virgineū. Est em̄ Sincera ꝟginitas: omnē viri tā corde q̄ꝫ corpe formidare cōuentū: et nullo mō admittere posse. Hec aūt sinceritas virginea (al's sincera ꝟginitas) in Quinq̄ꝫ cōsistit. Nam ꝓm Cām est in diuina mūdicia: quā contēplaꝫ. ꝓm Exēplū in puritate angelica: cui compaꝫ. ꝓm Essentiā est i corde: qđ afficit. ꝓm Effectū in corpe: qđ continet. et ꝓm Signum in sensibus: quos grato q̄daꝫ pudore concludit. Causa em̄ sinceritatꝫ sancte est integritas z mūdicia diuina quā cōtinue meditatur ꝟgo sancta. Propter qđ Aug⁹ dꝛ ꝙ Uirginitas est in carne corruptibili: incorruptiōis ppetue meditatio. vt illi se spūi studeat iungere p affectū sapientie: q̄ marcescere non pōt p cōcupiam. Sap̄.vij. Propter mundiciā suaꝫ nihil inq̄natū incurrit in illam. Et Ibidē.viij. Hanc amaui et exq̄siui mihi sponsam accipe: et amator fact⁹ sum forme illius. Per Exemplū aūt assidue se compat angelis q̄b⁹ grata est sctā ꝟginitas: et in medio sctāꝝ ꝟginū libenter assistūt. Quia Matt.xxij. Qui neq̄ꝫ nubēt neq̄ꝫ nubenꝫ Sicut sūt angeli dei in celis. Per essentiam in Corde: Ut nunq̄ꝫ ɔcupiscat virum sed mundā seruet aīam suā ab oī cōcupiscentia Tob.iij. Per Effectū cōtinentie in Corpe attendēs illđ Sap̄.iij. Felix sterilis z icoinq̄nata q̄ nesciuit thorū in delicto habebit fructum in respectiōe aīarū sctāꝝ. In Signo est in pudore sensuū. Ecci.xxvj. Gratia sup gr̄am mulier sancta z pudorata. Non em̄ aliqua ponderatio digna cōtinentꝫ aīe. Ecōtra de Uagis: Garrulis: Quietꝫ ipatientib⁹ q̄ nō valent in domo consistere pedib⁹ suis Prouer.vij Dicit Petr⁹.ij. canon̄.ij. Oculos habētes plenos adulterij z incessabilis delicti: pellicientes aīas instabiles. Hoc est: nitore q̄dam z fuco pellis decipientes. Ps̄.cxviij. Auerte oc'los meos ne videāt vanitatē. Et Job.xxxj. Pepigi fed⁹ cū oculis meis ne cogitarē q̄dem de ꝟgine. Or sicut dꝛ Ecci.xxvj. Fornicatio mulierꝫ in extollentia oculoꝝ z in palpebris illius cognosciꝫ. Ad hoc significandū diciꝫ Mat.xxv. ꝙ q̄nq̄ꝫ sunt prudentes ꝟgines. et q̄nq̄ꝫ fatue p oppositū. Sed insurgit h̄ Eluidi⁹ hereticus: dicens ex modo locutōis significari. qꝛ lꝫ saluatorē beata ꝟgo concepit anteq̄ꝫ conuenirent: Tn̄ alios concepit z pepit posteaq̄ꝫ conuenerunt: Qui fratres z sorores dn̄i dicunꝫ Mar.iij. Sed mentita est iniq̄tas sibi. Iste em̄ modus locutōis vsitatus: Sicut dicimus de inimicis: Nunq̄ꝫ salutauit eum anteq̄ꝫ interfect⁹ est ab eo. et cōstat ꝙ postq̄ꝫ interfect⁹ est non salutauit eum. Adhuc de peccatore finaliter impenitēte dicim⁹ Cū multotiens monereꝫ: nō penituit anteq̄ꝫ morte p̄uent⁹ fuit. Item: A furto nō abstinuit anteq̄ꝫ suspēsus interijt. Et in sacra scp̄tura.j. Reg.iij. Heli nō vidit lucernā dei anteq̄ꝫ extingereꝫ. z constat ꝙ postea q̄ꝫ extincta fuerit: videre non potuit. Talis igiꝫ est et hic modus loq̄ndi: Non em̄ poterat vir iust⁹ et sanctus etiā cogitare de pollutiōe vteri quem auro sui splēdoris z sanctitatꝫ ornauit de⁹: corpaliter in eo habitans. Totū em̄ corpus z maxime vterū splendore sanctitatꝫ ornauit diuinitas. Sicut dꝛ Ezech.xliij. O cū ingredereꝫ g'lia dn̄i i templū: resplenduit tota terra a p̄ntia maiestatꝫ ei⁹. Hoc significatū est Exo.xxv. vbi p̄cepit dn̄s arcam factā de lignis sethim imputribilib⁹ vestiri int⁹ et extra de auro mūdissimo. Qđ significat corp⁹ ꝟgis imputribile per concupiam. Precepit etiā vrnam fieri de auro mūdissimo in q̄ manna reponebaꝫ per quā significaꝫ virginis vterus panem celi in se habens reconditū. Surgit aūt q̄stio h̄ qꝛ l'ra videtur cōtradicere his q̄ an̄ dicta sunt. q̄a dictum est ꝙ desponsatiōe facta: sponsa sponso assignabaꝫ. q̄ꝫ ante annunciationē cōuenerūt ad cohabitanduꝫ. et sic nō est inuēta in vtero hn̄s anteq̄ꝫ cōuenirent

Sed ad hoc dicendum ꝙ absq̄ꝫ dubio ꝓm dicta sanctoꝝ Patꝝ: anteq̄ꝫ cōuenerant ad cohabitandū. Sed ex nimia cōfidētia sanctitatꝫ ꝟginis q̄ phibebaꝫ Joseph ab omni mala suspicione habenda de cōiuge: libere pmisit ire z redire q̄ vellet. Et ideo recedens ab ipso ad obsequiū cognate Helisabet: vltra spaciū triū mensiū ab eo seq̄strata fuit. et anteq̄ꝫ cōuenirent in reditu ipsa z Joseph: facta sunt ea q̄ h̄ dicunꝫ. Et hec responsio trahitur a Chrysostomo

Inuenta est in vtero habens

Inuenta pculdubio a Joseph familiari eius nutricio. Et hoc est noui⁹ omni nouo. Noua em̄ q̄dā fecerat ante. et fecit post hoc dn̄s O cecos illuminauit: O claudis gressuꝫ reddidit. Esa.xxxv. Tūc apienꝫ oculi cecoꝝ: et apta erit lingua mutoꝝ. tūc saliet sicut ceru⁹ claudus zc̄. Mat.xj. Ceci vident claudi ambulant: surdi audiūt: leprosi mūdātur: mortui resurgūt. Oīb⁹ tn̄ his facultate z potestate nature reddita: nihil mirꝫ ꝙ postea opa vite per illas opati sunt facultates. Ecco em̄ reddito visu: nō mirꝫ est si videat. Et idē est đ alijs. Sed nunc: causa nō habendi in vtero manēte: et custodita et sigillata z consecrata in ꝟgine (que est virginitas) [inuenitꝫ in vtero habēs] Mirꝫ in modū Qđ et ipsa miraꝫ dicens Luc.j. Quomō fiet istud q̄m virꝫ nō cognosco: Nullo em̄ (p certo) mō fieri posset: nisi p eum cui nō est impossibile omne ꝟbum. Hoc est q̄ alioꝝ miroꝝ mirū: qđ Natura non potest: Gratia non capit: Secula miranꝫ: Angeli p̄dicant: Prophete in gaudio spūs p̄nunciāt. Hiere.xxxj. Nouum faciet dn̄s sup terram: femina circūdabit virum. Esa.lxvj. Quis audiuit vnq̄ꝫ tale aut quis vidit huic simile. Apoca.xij. Dixit qui se R

sedebat in throno: ecce noua facio oīa. Impossibile oīno hoc p certo esset: nisi virt⁹ altissimi obumbraret ꝟgini. Non em̄ (al's tñ) vmbrā habet virt⁹ altissimi obscurā z frigidā z tetrā: sicut corp⁹ opacū et tenebrosū. Sed Umbra vocaṫ h imago ad similitudinē resultās. Sicut forma in speculo resultās vmbra vocaṫ. Heb. x. diciṫ. Umbrā habens lex futuroꝝ bonoꝝ. Et qd sequiṫ: nō ipam imaginē rerū: dictū est: eoꝶ ꝟitatem reꝝ grē: per q̄s completa est nō habet. Sic igiṫ (non de inferiorib⁹ opib⁹ et ꝟtutib⁹ dei) veniēs de altissimis: altissimi virt⁹ in eam descendens: imaginē suā imp̄ssit in eā: q h fieri in ea potuit qd omni creature impossibile fuit: nō mō pficere sed etiā cognoscere. Sic g̃ Apoc. xij. Signū magnū z mirabile apparuit i celo: mulier amicta sole: et luna sub pedib⁹ eius: et corona duodecim stellaꝝ in capite ei⁹: et habebat in vtero: et clamabat parturiēs: et cruciaṫ vt pariat. Clamabat q̄dem potius magnitudīe miraculi q̄ doloris expientia. Et cruciat⁹ eius est de cōcept℥ per affectū miscdie: in qb⁹ cū quē portauit i vtero formari desiderat. Sicut in p̄s. iiij. Mirificauit dñs scm̄ suū. Sic Esa. vij. Ipe dñs dabit vob signū: de virginis cōceptu z partu Sic Esa. x. Uerbum abbreuiatū fecit dñs super terrā. Abbreuiatū inquā: nō amputatū: vel mutilatū: vl' in aliq̄ pte sui diminutū. Hoc em̄ vt Origenes in Periarchon dr: dictū est Sicut si intelligam⁹ hoīem caput in imensum extra celū porrigentē: et pedes in ifinitū p abyssum extendentē: z man⁹ vltra oēm mensurā latitudinis p orientē z occidentē expādentē: z tante spissitudinis q anteriora pectoris et posteriora dorsi oēm excedant mensurā pfunditat℥ extra austrū z aqlonē. Hic em̄ homo nobis est inuisibilis et incognoscibilis: nec videm⁹ de ipso nisi q̄ddā intermiatū z infinitū. Facio aūt imaginez sibi p oīa similē: nō equalē ad longitudinē duorū cubitoꝝ: et statuo illam añ oculos. Et dico. Sic sūt man⁹: et sic oculi: et ita caput: et cetera mēbra magni hominis sicut vides in isto. Parua em̄ imago in nulla sil'itudīe deficit a magni hois imagine. Sicut etiaz in fabulis pythagoric℥ Atlas describiṫ: Sic verbum abbreuiatū fecit dñs in vtero ꝟginis: nō demēbratū qd nobis cōmensuratū totam ostēderet imensitatē deitat℥. Et ideo mira res est isti⁹ vteri In q̄ virt⁹ resultat altissimi: et abbreuiatio sine diminutione efficiṫ filij incarnati: vt breuitas fm carnē intelligaṫ: z pmanētia imēsitat℥ fm deitatē. In hoc em̄ deficit sil'itudo corpalis in duab⁹ inducta imaginib⁹. qr in verbo abbreuiato in vno z eodē chro est imēsitas deitat℥ z abbreuiatio carnis: cui se cōmetiṫ diuinitas. Ibi aūt immensum z abbreuiatū in vno z eodez esse ñ pñt. Sic igiṫ Inuenta est in vtero habens

de spiritusancto

Et in hoc notaṫ completa z oīmoda ei⁹ sanctitas. Est aūt locutio duplex fm distinctionē sophistarū (al's sophisticā) ex cōpositione z diuisiōe. Hoc em̄: In vtero hñs de spūsctō: pōt totū referri siml' ad participiū: inuēta. Uel tm̄ p̄ma pars: que est: In vtero habens: Et sic diuisim (al's diuisam) intelligendā esse locutionē istam: inferi⁹ ostendit angelus: quando Joseph cogitante eam dimittere: pro rōne q nō debeat dimitti: assignat de spūsctō esse qd in ea natum est. Cum aūt diciṫ: de spūsancto: ppositio notat potestatem z non materiā. Sicut cum dico: Iste honoraṫ: est de ptāte Imperatoris. et Ille alius suspendiṫ: de furto: qñ tamē furtum nō est materia suspensionis: nec rex vel potestas eius est materia honoris. Mentiunṫ g̃ heretici Eluidiani: q dicunt spūmsctm̄ esse patrē christi fm tpalem eius generationez. quia Pater est q de substantia sua generat. Qd nō fecit spūsanct⁹. Dictū aūt est de hoc in pemio. Tria g̃ dicit. In ppositione em̄ notat Ptātem: Ut nō credas in generatione esse patr℥ alicui⁹ materiā seminalē. Esa. liij. Ascendet sicut virgultū corā eo: et sicut radix d terra sitienti. Radic℥ em̄ nō est radix. et ideo radix p̄ma generationis chri: fuit verbū filius dei. Non alia radix: Sicut semen dr esse radix generationis Et ideo vter⁹ virginis: terre sitienti siue arenti cōparaṫ. qr nullo virilis hūoris semine est infusus. Et itē Esa. xj. flos dr de radice ascendere. quia flos paruuli cōcepti: de radice pdijt deitatis. Nec aliā habuit radicē sue generatiōis. Sicut flos patrem nō habet nisi celestē. sicut in antehabit℥ fm Prothagorā dictū est. Scdm est Qd dr [spūm] opatorē hui⁹ generationis: vt oīno sine carnali concupiscentia factā intelligas. Gal'. v. Spūs cōcupiscit aduersus carnem. Lu. j. Spūsctūs supueniet in te zc. Tertio dr [sanctū] Ut intelligas gratia plenum. Joan. j. Uidim⁹ gl'iam ei⁹ gl'iam q̄si vnigeniti a patre: plenum gratie z ꝟitatis. A Primo habet hec generatio q fm efficientē causam est diuina. A Scdo q est absq matre pcti originalis: que est cōcupiscētia. A Tertio q est abundans in reconciliationis gratia. Joan. j. De cui⁹ plenitudine oēs accepim⁹ gram p grā.

Joseph aūt vir eius cū esset iustus z nollet eam traducere: voluit occulte dimittere eam

Ecce Scda pars: contra precedens totū diuisa Ubi a deo ordinaṫ Diligentia obsequij: taz matri q̄ puero necessaria. Et hec diuidiṫ in Duo. In q̄rū Primo Inducit dubitationē Joseph: circa cōceptū beate matris z ꝟginis: vt locum cōgruū habeat z cām: sequens reuelatio. Et Scdo Inducit Ipsam reuelationē: obsequiū impēdēdū puero z matri: pordinantē. In Primo hoꝝ tangit Quattuor. Quoꝝ Primū est Ratio obligatiōis quam habebat ad nō dimittēdū. Secundū Laus eius ex q̄ fuit idoneitas ei⁹ ad obsequēdū. Tertiū Pietas z humilitas: quas ꝟtutes habuit inclināter: ad se tante sanctitati subducendū. Quartū aūt est Consiliū qd cōcepat ad recedendū. Primū g̃ horū est Cā obligatiōis quā habebat ad manendū. Et hoc est [Joseph aūt vir ei⁹] A fide spōsiōis vir eius dr. j. Coꝝ. xj. Caput mulieris vir. Job. j. Erat vir ille magn⁹ inter oēs orientales. Nec diciṫ vir ab expientia sex⁹ quē expta fuerit. Osee. ij. Uocabis me vir me⁹: Cū tñ nihil carnalis cogitatōis

S (al's cognitiōis) interuenerit: sed tm̄ spōsionis fides. Et ideo talis sponsus: Cura q̄dem est vt pater: et Sponsione vir: et Custodia castitatis: dux ꝟginitatis cōiugis. Hiere. iij. Inuoca me: pr me⁹ es tu: dux ꝟginitat℥ mee tu es [cum esset iust⁹] Ecce Secundū ex q̄ fuit idone⁹. Et Ad testificandū de castitate. et Ad curaz exhibēdā in educatiōe. Job. j. Uir simplex et rectus z recedens a malo. Sil'e de parentib⁹ Joānis Lu. j. Erant ambo iusti añ deū: incedentes in oīb⁹ mādat℥ z iustificationib⁹ dñi sine q̄rela. Iust⁹ aūt dr a iusticia generali: Que est oīs virt⁹: lege vel p̄cepto regulata. Uirtus em̄ est in se accepta deo. Sed qñ pficiṫ ex obediētia legis: tūc q̄libet virt⁹ vocaṫ iusticia. Si em̄ iniust⁹ non pmittiṫ enarrare ꝟbum dei In p̄s. xlix Pctōri aūt dixit deus q̄re zc. Multo min⁹ pmittereṫ tractare z educare. Sed obijciṫ. Videṫ em̄ nō esse iust⁹ si putabat adulterā: et hanc celare voluit: occulte dimittēdo eā. Quia Leuit. v. deputaṫ crimē illi q̄ celat criminosum. Rho. j. Nō solū q̄ faciunt digni sunt morte: sed etiā qui consentiūt facientib⁹. Glo. ibidē. Cōsentit q̄ cū possit arguere tacet. Rñō fm Chrys. Nō habuit suspicionē. Quia credebat possibili⁹ esse q virgo cōcepisset q̄ q nefas ppetrasset. Et ideo dixi q ex iusticia laudaṫ de idoneitate ad custodiā castitatis z educatiōis obsequiū. Potest tñ etiā dici fm alios q Iust⁹ in dubijs nō statim pdit. Sed si crimen certū esset: tūc pderet si icorrigibilitatē videret Et sicut dr Chrys. Boni animi mag℥ est se hre ad hoc i dubijs q nocens euadat q̄ q innocēs cōdemneṫ. Quia nocēs penitere potest si euadit. Innocēter aūt interfect⁹

T non redit ad vitam. [Et nollet eā traducere] Ecce Tertiū In quo notanṫ due ipsi⁹ ꝟtutes. Pietas scz ad coniugē. z Humilitas ad seipm. Quia em̄ dubius fuit. nō spū zelotypie incitat⁹ statim accusauit eā. Uñ vbi nos habem⁹ [Nollet eā traducere] grec⁹ sermo hz [Nollet eā ppalare] Uñ glosa dr q Uera virt⁹ ē: cū nec pietas sine iusticia: nec sine pietate iusticia est. que ꝟtutes sepate ab inuicē dilabunṫ. Jā em̄ aliq̄d grē accepit ex cōceptu cōiugis: Qui postea z ream z accusatā z cōuictam: iuste z pie liberauit. Iuste q̄dem. qr dixit Sil'em in crimine nō debere quēq̄ accusare. Pie autē qñ eā quā ipse sine crimine existens cōdēnare potuit: absoluit Joan. viij. dicēs. Nec ego te cōdemnabo: Uade z iam ampli⁹ noli peccare. Justicia aūt phariseoꝝ est: q̄ nō q̄rit corrigere sed cōdēnare et est sepata a pietate. Matt. v. Nisi abundauerit iusticia vestra pl⁹ q̄ scribaꝝ z phariseoꝝ: nō itrabitis in regnum celoꝝ. Pietas em̄ est beniuolentia in hoīes z maxie in parentes. Et ideo illa dulcedine mulcet cor angore iusticie: z p clementiā mitigat iudiciū in pene inflictiōe. Aliter exponeretur [Nollet eā traducere] in domū suā ad cohabitandū. qr lz iam traduxerit: tñ qr iam exierat ad obsequiū Helisabet: oportebat iterari traductionem. et hanc nolebat facere, pter hūilitatē: Reputans q tamgl'iose dñe (quam de⁹ pater: filio d corde suo sibi cōsubstantiali genito: matrē ppauerat: Et in qua deus filius corpaliter habitauerat: Et quā spūsanctus sctificauerat in matrē eius: de q̄ fm pcessionē eternam pcedebat) nō esset satis idoneus ad seruiendū: Passus hoc qd z Petrus passus est Lu. v. Exi a me qr hō peccator sū dñe. Sic et Moyses texit ocl'os qñ vidit ignē in rubo. Qd signum fuit deitat℥ in ꝟgine Exo. iij. [voluit occulte dimittere eā] reputans deū: Aut p angelos: Aut p meliores se hoīes: diligentiā obsequij exhibituꝝ. pcipue qr scp̄tum legerat Malach. iij. Ecce mitto angelū meū q̄ pparabit viam ante faciem tuā. Et illud p̄s. ciij. Qui facit angelos suos spiritus: et ministros suos zc. Et attende Pietatem Joseph cum dimittere deliberauerat: qd esse videbatur seueritat℥: statim ex seipso tempauit: q occulte disposuit hoc facere. qr si manifeste hoc faceret: fm legē nō poterat facere nisi altero duoꝝ modorum Scz Aut p iudiciū zelotypie Nūe. v. Et tūc oporteret q obijceret ei adulterij suspiciōem quam de tanta sanctitate hrē ñ potuit. Aut q daret ei libellū repudij Deuṫ. xxiiij. Et tunc oporteret q inscriberet ei feditates viro intolerabiles qd iterꝝ iurgium facere beate ꝟgini reputauit. Et ideo: sicut Justus: cogitauit dimittere. et sicut Pius disposuit non accusare. et sicut Sapiens voluit id facere occulte. Quia hoc fuit tuti⁹ qd consilio humano poterat inuenire. et sicut humilis id poterat facere sine iniuria diuina quam credebat incurrere ex presumptione.

Hec autem eo cogitāte: ecce angelus domini in somnis apparuit Joseph.

Istud est secundū quod diuidiṫ cōtra p̄cedens immediatū. V Deficiente em̄ consilio humano iust℥ hominib⁹: semp adest consilium diuinū. ij. Para. xx. Cum ignoram⁹ q̄d agere debeam⁹: hoc solum habemus residui vt oculos nostros dirigam⁹ ad te. Hierem. xxxiij. Clama ad me z ego exaudiā te: et annūciabo tibi grandia z firma q̄ nescis. Ideo fluctuanti inter Justiciā z Pietatē z Humilitatem: sapie humane se multū p multa ꝯsilia excitare (al's excitanti) adest diuina illūinatio facta p angelum. Et dicunṫ h Duo. Primo em̄ induciṫ fluctuatio Joseph: q̄ dicta est p hoc q dr [Hec autē eo cogitāte] hoc est: coagitāte z cōferēte p diuersas rōnes in corde. Prouerb. xj. Sal⁹: vbi multa ꝯsilia. Job. xxix. Cām quā nesciebā diligētissime inuestigabā. Scdo induciṫ Reuelatio facta cū dic. [Ecce angelus] Et dicunṫ h Duo. Instructio reuelantis. et Simplex obedientia reuelationē accipientis. Ibi. Exurgens autē Joseph a somno. In Prima haꝝ partium Tria dicunṫ. Scz. Descriptio reuelantis: et ei⁹ cui facta est reuelatio. et Expressio reuelatiōis: Ibi [Joseph fili dauid zc.] Et Cōfirmatio rei reuelate p cōsonantiā scp̄ture: Ibi [Hoc aūt totū factū ē] Circa Primū hoꝝ dicit Duo. Describit ei Reuelātē Prio. z Eū cui facta ē reuelatio Scdo. Reuelātē aūt describit Ab Euidentia demōstrabilitat℥. Ab officio nunciationis et Ab autoritate mittētis. et a Mō sue ostensiōis. Per Aduerbiū em̄ notaṫ Demōstrabilitat℥ euidētia. Nō em̄ est res ad sensum vel intellectū demon

strata cū inducit: Sed q̄ sui claritate demōstrat se ipsam. Et ideo indicio exteriori nō indiget. Sic dicimus claro die: Ecce sol. Et optimuz hn̄tes vinū qđ se in oī ꝟtute vini demōstrat: Ecce vinum. Ita puto tāta claritate lumis interni ꝑfusum esse Joseph: vt ipsa claritas fugaret oē dubiū: z oē qđ debuit sciri de ꝓposito (qđ in aīo voluebat) impetu vno demōstraret. Act. xxvj. Nō fui incredulus celesti visioni. Credendū em̄ est qđ donū discretiōis spirituū habent. j. Cor. xij. Alij ꝑ spūm dat discretio spirituū. j. Reg. ij. Nunqđ nō apte reuelat⁹ sū domui p̄ris tui [angelus] Ecce Nunci⁹ reuelationis. q2 angelus nunci⁹ interp̄tat. Zach. j. Angelus q̄ loq̄bat in me. Videt aūt ꝙ ꝑ seipm̄ apparere debuit dn̄s. q2 digni⁹ vt appareat in his q̄ sunt filij ꝑ seipm̄. q2 z patrib⁹ ꝑ seipm̄ apparuit. Genes xxxij. Vidi dn̄m facie ad faciē. Job vl. Auditu auris audiui te: nunc aūt oculus me⁹ videt te. Nūe. xij. Palā z nō ꝑ enigmata deū videt. Ad hoc dt Diony. ꝙ intātū custodit de⁹ legē ordinis nature quē instituit (q̄ est Per p̄ma media: et ꝑ media vltima diuis illūinationib⁹ reducere) ꝙ etiā qn̄ fili⁹ vltimā naturā sibi vniuit: eos q̄ circa eum erāt (tn̄ in gradu vltime nature: sicut dt Ps. viij. Minuisti hoīem paulo min⁹ ab angelis) noluit nisi ꝑ mediā naturā: hoc est ꝑ angelos illūinare: vt vnaq̄q3 naturaꝝ in gradu suo mīstraret circa sacr̄m redēptiōis Et ideo dt Alexā. in Li. De Motu cordis ꝙ aīa hūana illūinationū q̄ sūt a p̄mo vltima relatiōe (al's reuelatōe) est ꝑceptiua. Angel⁹ autē ꝺm sui naturā p̄ma relatōe (al's reuelatiōe) recipit easdē. Et hec rn̄sio est vera. Cui⁹ signū est Esa. vj. Cū ꝓph a staret iuxta thronum: nō illuminabat a deo: sed volauit ad eū seraphin: et illūinauit: z purgauit eum. Dan̄. ix. Gabriel fac intelligere istā visionē Ad id qđ inducit de patrib⁹ Rn̄det Aug⁹ in iij. de Trini. (al's Ciuitate) dicēs: ꝙ Oia q̄ p̄rib⁹ facta sūt: ꝑ angelos facta sunt: q̄ de⁹ z dn̄s dicunt. q2 in ꝑsona dn̄i apparuerūt. Gal. iij. Lex in manu mediatoris posita est: ordinata ꝑ angelos in manu mediatoris: donec veniret semen cui ꝓmiserat Non em̄ esset rō q̄re sapiēs de⁹ ordinē descensus illuminationū cōfunderet: quē ip̄e sua sapia dispēsauit. Ps. lxxvij. Illuminās tu mirabil'r a mōtibus et'nis. h̄ est: a ꝟticib⁹ angelicꝭ: tuā eternitatē ꝑ cōfirmationē ꝑticipantib⁹. Hoc dt Dionysi⁹ significari ꝑ ea que dicunt Esa. vj. Ibi em̄ seraphin stabant sup soliū sine medio deo cōiuncti. et ea q̄ sub solio erant replebant tēplū. Hoc est: Inferiores illuminatiōes z splēdores ab his q̄ stabant in solio replēt eccl'iam militantē. Sequit [Dn̄i] Ecce Autoritas. Nō ei erat angel⁹ sathane q̄ se trāsfigurat in angelū lucꝭ. ij. Cor. xj. Neq3 spūs mēdax q̄ decepit Achab in ore pseudoprophetaꝝ ei⁹. iij. Reg. vl. Angel⁹ em̄ sathane mēdax est z p̄r ei⁹ Jo. viij. Sed angelus dn̄i Sic angelus dn̄i dixit Joanni Apoc. xxij. Hec ꝟba fidelissima sūt z vera. Hi em̄ angeli dn̄i vere dicere p̄nt illđ. ij. Pet. j. Nō indoctas fabulas secuti: notā facim⁹ vobis dn̄i nr̄i virtutē z p̄sciam: sed speculatores facti illi⁹ magnitudinis. Hi em̄ sunt de q̄b⁹ dr Matth. xviij. Angeli coꝝ sp̄ vidēt faciē patris mei q̄ in celis ē. Et dū vident ipso intuitu recipiūt illūinatiōes q̄s sanctis deferunt. Job. xxv. Nunqđ est nūer⁹ militū ei⁹: et sup quē nō surget lumē ei⁹: Lumē aūt dn̄i: oīs veritatꝭ est fons z origo z cā. Iste ḡ talis Angel⁹ dn̄i [apparuit] Ecce Modus ꝑ quem se demōstrauit. Et attende ꝙ Quedā demōstrant hoī ꝺm potestatē hoīs. et Quedā demōstrant ꝺm p̄tātē rerū demōstratarū. Quedā aūt demōstrant ꝺm p̄tātez supioꝝ siue celestiū illūinationū. Et Prima q̄dē q̄ ꝺm p̄tātem hoīs sunt: ex Duplici cā oriunt. Aliqn̄ em̄ oriunt ex corpis passiōib⁹. Sicut hō videt et imaginat circa qđ terribil'r vl' concupiscibiliter corpaliter affect⁹ est. Aliqn̄ oriunt ab ip̄a hoīs cogitatione. Et vtroq3 istoꝝ modoꝝ sunt ista fallibilia. Sicut z ip̄e hō mendax in ps. cxv. Oīs hō mēdax. Rho. iij. Est aūt de⁹ verax: oīs aūt hō mēdax. Nūe. xxiij. Nō est de⁹ vt hō vt mentiat: neq3 vt filius hoīs vt mutet. Que aūt sunt ꝺm p̄tātem reꝝ q̄ demōstrant in aīa: veriora q̄de3 sunt: sed tn̄ vana. Et illa sunt ꝑ q̄ꝝ p̄ncipia accipim⁹ scias reꝝ. Sic ꝙ Oē totū est mai⁹ sua pte. Et Quecūq3 vni z eidē sunt eq̄lia: inter se sunt eq̄lia. Et ꝙ Nō cōtingit sil' affirmare z negare. Et hmōi. que tn̄ vana sūt. Et ideo Apl'us. j. Cor. j. Perdā sapiam sapientiū: et prudentiā prudentiū reprobabo. Ea aūt q̄ nō volūtate hoīm neq3 ex cōiecturꝭ reꝝ ostendunt: non ꝺm p̄tātem hoīm demonstrant: sed vt illūinatiōis celestiū vbi de⁹ habitat lucē inaccessibilē. j. Timo. vj. Et illa veniūt ꝺm p̄tātē supioris nature in nos descendētia. et illa sola apparēt. Hoc ē: ad nos descēdētia apparent. q2 de scia illoꝝ dt Ps. cxxxviij. Mirabil' facta ē scia tua ex me: confortata ē z nō po. ad eā. Sup posse em̄ nr̄e facultatꝭ exn̄s: q̄ntū vult z cui z qn̄ z vbi z quō vult apparet. Et hoc est qđ dicit Glo. q̄ sumit de li. Augustini De Videndo deo ad Probā [appuit] Hoc ꝟbo ꝺcat p̄tās appentꝭ Qui qn̄ vult z quō vult se exhibet videndū. Et hoc importat ꝟbū appitiōis qđ sonat motū illūinatiōis vel illūinantꝭ ad aīam: nō ꝺm facultatē sc3 aīe: sed supioris nature p̄tātē ꝑfectum [in somnis] Ecce Scđm Ubi describit Dispō Joseph cui facta est appitio. Describit aūt dispōnem facientē ad ꝟitatē apparitiōis cum dt [in somnis] Attēde igit ꝙ dt [in somnis] Est em̄ Sōnus ligamentū sensuū sic dt Phs in Lib. de Sōno z vigi. Hoc aūt ligamentū ꝓuenit ex eo ꝙ spūs lucidi z calor naturalis remouent ab organis sensuū. et frigiditas a cerebro descēdēs q̄si palyticādo immobilitat organa sensuū ꝙ nō imutant a reb⁹ sensibilib⁹: etiāsi corā organis p̄ntent. Hec aūt frigiditas ex Trib⁹ ꝓuenit cauꝭ. Una est Fum⁹ ciborū resolut⁹ ex loco digestiōis. hoc est: ex stomacho ad caput: q̄ ad craneū capitꝭ reuerberat: z reflectitur in cerebꝝ: z resoluit in aquā fleumaticā ex ipsa cerebri frigiditate: et ꝓpellit ad Sensū sensuū (al's Cōem) in p̄ncipijs neruoꝝ sensibiliu3 (al's sensitiuoꝝ) q̄ oēs a cerebro veniūt. et iō sensu palyticato ī illis p̄ncipijs claudit in toto corpe. et tūc hō z q̄dlibet aliđ aīal dormit donec ille fum⁹ q̄escit. Et de hoc somno dt Phs ꝙ est silis apoplexie z paralysi. Aliqn̄ ꝓuenit ex fatigatiōe. q̄a nimis laborātis (al's laborādo) organa sensuū resoluunt. z expiras

ex eis spūs z calor: et tunc origines sensuū. hoc ē nerui sensuu3 a cerebro descendentes ex vicinitate cerebri: iterū infrigidant z imobilitant sensus. Et tūc iteꝝ anīal dormit. Et de hoc dr in Eccl'iaste. v. Dulcꝭ est somn⁹ laborāti siue mltū siue paꝝ comedat. Tertia cā est: qn̄ mltū cōuertit aīa ad inferiora cōtēplāda. Tūc em̄ abstrahit spūs anīalis z calor ab exteriorib⁹: et spūs mouet ad inferiora z calor sil'r q̄ sp̄ sequit spm̄: z tūc exteriores sensus infrigidant ex cerebro: in p̄ncipijs neruoꝝ: qui dirigunt a cerebro in organa sensuū. et tunc iteꝝ hō dormit. Sic freq̄nt obdormiūt subtilia cogitātes z deuote orantes. Sic dr in Cant. v. Ego dormio z cor meū vigilat. Prim⁹ igit somn⁹ est cā visiōis fallacꝭ: ꝓpter obscuritatē fumi: q̄ reflectit in (al's ex) ip̄o: z obscure recipit formas q̄s portat: z ex motib⁹ fumi a stomacho: dissipat mot⁹ eaꝝ ex q̄litate causatas. Sicut calid⁹ existēs facit videri flāmas. Frigid⁹ aquā frigidā vel glaciē vel aliqđ hmōi. Ille autē q̄ est ex labore paꝝ facit videre: nisi qđ sperat vel timet ex labore illo: vel qđ in vsu habet ad man⁹ circa qđ sollicitudo est. Et hmōi mot⁹ sunt etiā in laborantib⁹ ex febre vl' parturitiōe: ex motib⁹ fumoꝝ qn̄ labor liq̄facit humidū z fumus ille redundat ad caput. Et oīa taliter visa sūt fallacia. Vn̄ Ecci. xxxiij Diuinatio erroris z auguria mendacia: z somnia male facientiū vanitas est. Sic em̄ parturientꝭ cor tuū phātasias patit: nisi fuerit ab altissimo emissa visitatio. In tertia aūt causa somni raro ē deceptio q2 nō apparēt ī ea freq̄nt nisi vere intelligētie. Et talis fuit somn⁹ scī Joseph q̄ ꝺm intellcm̄ ī agonia fuit: meditādo q̄dnā esset ꝙ in tāscrā: impregnatio appuit. et sic auersus a sensib⁹ obdormiuit. Sed ꝺm h̄ videt ꝙ hec appitio fuerit somniu3. q2 dicit Phs ꝙ Sōniū est passio somni siue dormitiōis. Hoc etiā videt ꝑ glo. sup idem ꝟbum: q̄ dt: In somnis appuit: nō māifesta visiōe. q2 dubietate ani p̄mebat velut somno infidelitatꝭ. Preterea q̄ritur Quare Joseph in somnis appuit: et Zacharie z beate ꝟgini māifeste ad sensū. Si em̄ vt dt Glo. ꝓpt dubietatē apparuit in somnis Joseph. multo magis ꝓpter maiorē dubietatē in somnis debuit apparere Zacharie. Ad h̄ dicendū ꝙ vt Mihi videt nulla mīoratio est appitōis sentiēda circa Joseph q2 oīa certissima sunt q̄ dicunt de sacro nr̄e redemptiōis: nec talia ad illusiōes somnioꝝ sūt referēda

Propt h̄ Notandū ē ꝙ Aliqn̄ fit reuelatio ī somnis z ꝑ somniū. et Aliqn̄ fit reuelatio in somnis z n̄ ꝑ somniū: sed Aut ꝑ oraculū vt dr ī sōno Scipionis. Aut ꝑ verā ītellectualē visionē: vt dt Arist. Reuelatio aūt q̄ fit in somnis z ꝑ somniū: qn̄ aliq̄d futuꝝ p̄signat in imaginaria visiōe: q̄ fit in somnis. q2 Somniū sp̄ h3 ꝯiunctā secū imaginariā visionē. Et hec reuelatio futuroꝝ Aliqn̄ est ex cā q̄ est in hoīe. Et Aliqn̄ est ex cā q̄ ab exteriorib⁹ agit in hoīem. A Cā aūt q̄ est in homīe: est Duob⁹ modis q2 Aliqn̄ ꝓcedit ab eo qđ ē cā alicui⁹: qđ futurū ē in hoīe. Aliqn̄ aūt ꝓcedit qđ iā in hoīe ē effectū. Et Primi q̄dē exēplū est Sic qn̄ colligit in hoīe materia febris vel apostematꝭ calidi ex calore materie et fumo ꝓcedēte ab ip̄sa: videt dormiēs in somnio forte se cōburi flāmis in toto vel in pte. q2 Aīa hoc qđ est q̄litas in corpe: recipit ꝑ modū imagis vise q̄ cōgruit illi q̄litati. Exēplū aūt Scđi est Sic qn̄ distillat fleuma dulce bn̄ digestum z sanguini mixtū a cerebro: Uel ad dentes: vl' ad fauces somniat se mel comedere. Qđ nihil ꝺcat nisi ꝙ iā est ī corpore ꝑfectū. Qn̄ aūt est ab extra: Dupl'r ē. Aliqn̄ ei est a cauꝭ ordis nature vl'ib⁹. Aliqn̄ aūt est a supmūdanis. Exēplū aūt Primi. q2 Stelle z circl'i celestes ordināt mundū in cauꝭ naturalib⁹: vt dr in Metheoꝝ. Et qn̄ aliquā dispositionē in mūdo ꝓducūt: hāc elementꝭ influūt: et illa ꝑ suas q̄litates a celestib⁹ motas z īformatas: corpib⁹ hoīm imp̄mūt: et tūc aīa q̄ sil'itudo z imago ē motoꝝ (al's motoris) celestiū: imagines q̄ illud futuꝝ ꝺcāt cōcipit in somnis: qn̄ magis ab alijs occupationib⁹ req̄escit: z tūc ꝑ sil'itudīes futura illa cōijcit ꝑ modū cōiecturatiōis. A supmūdanis aūt est Duob⁹ modis. Aut ei est ab angelis bonis. Aut ab angelis malis. Et si ē ab angelis bonis: imagines in somnio ordinantib⁹: tūc est q̄dā obscur⁹ mod⁹ ꝓphetie. Sicut somniū Pharaonis z Nabuchodonosor z Mardochei. Si aūt ē ab angel' malis: imagines ꝑturbantib⁹: tūc est illusio. q2 etiāsi vera est aliqn̄ visio: tn̄ intēdit sp̄ decipe. Sicut ondit in somnio vxoris Pilati. Nullo āt istoꝝ modoꝝ facta est apparitio Joseph. Vn̄ illa appitio q̄ fit ī somnis p̄ter somniū et est ꝑ modū oraculi qn̄ somn⁹ nō est nisi auersio anīe a sensuū vsu: et tūc ad intellectū spūs supior īmittit spēs ītelligibiles in aīa3 de futuris. Et illa ē nobilissima z certissima visio ꝓphetalis. q2 tūc aīa deoccupata ab oīb⁹ sensuū motibus: tota exaltat in intellectū: et optie ꝑcipit dispositionē dei de futurꝭ. Ideo laudās certitudine3 sue visiōis Balaā dt Nūe. xxiiij. Dixit hō cui⁹ obturbat⁹ ē ocul⁹. Dixit auditor ꝺmonū dei: q̄ visionem oīpotentꝭ intuit⁹ est: q̄ cadit. et sic apiunt oculi ei⁹ Et intēdit ꝙ cadit: auertēdo se a sensib⁹ dormiēs: vt meli⁹ ocl'i iteriores apiant q̄ fuerunt obturbati exteriores ocl'i. Id aūt qđ in somnis est vera intelligētia z nō somniū: est qđ fit ex intellectu agente de sciētijs. Sic ml'ti dormiētes iueniūt subtilia q̄ vigilātes iuenire n̄ potuerūt: eo ꝙ ītellcūs a sensib⁹ euocat: et tūc ꝓfundat circa intelligibilia. Appitio igit Joseph ē ꝑ modū oracl'i z certissima. Ad h̄ aūt qđ obijcit de glo. Dicēdū ꝙ illa glosa ꝑtim est moral' z ꝑtim l'ralis Sic z pl'es alie q̄ h̄ ponunt. M em̄ dt ꝙ nō fuit māifesta visio: morale ē. Sic nō manifesta visione vident pigri circa sacr̄m. M aūt dt ꝙ dubietate ani p̄mebat l'rale est. et nō intelligit đ dubietate credēdoꝝ sed agēdoꝝ: ꝯcertātib⁹ in eo Justicia z pietate z hūilitate z sapia. sic patet ex an̄ hitꝭ. M aūt q̄rit q̄re nō manifeste ad sensu3 appuit: Dicendū ꝙ sensibil' visio n̄ est nisi ꝓpt intellectualē: vt dt Aug⁹ in. xij. sup Gen̄. ad l'ram. Et q2 Joseph ex īteriorib⁹ regere hēbat agēda exterius Ideo cōuenit ꝙ ab inferiorib⁹ sua reuelatio ꝓcederet. Zacharias autē z btā ꝟgo in corporeis actib⁹ et receptōib⁹ hēbant ꝑficere q̄ reuelabant: z ideo cōueniebat ꝙ corpaliter ad sensum visio eoꝝ exhiberet. Et hoc patz ꝙ sanct⁹ Joseph non per somnis nec enigmata illūinat⁹ est. sicut z de Moyse dicit Nūe. xij. Et hoc est ꝙ dr: In somnis

Dicens. Joseph fili dauid: Noli timere accipe Mariã cõiugẽ tuã Quod eni in ea natum est: de spiritusancto est.

Ecce Reuelatio. Et habet ptes Duas. Una est De pulsatõe dubij circa agẽda: qd patiebat Joseph. Alia ẽ De Iniunctiõe obsequij: qd habebat facere tanq̃ nutriti9 pueri: Ibi [Pariet aũt filiũ] &c. Circa Primũ Tria dicit. Exprimit eni Dispositões Joseph inclinãtes ad credẽdũ. Propulsat dubiũ. Et subiũgit Causam pulsatõis. Dispositões inclinantes ad credendũ angelo sunt Due. Noticia amica & familiaris. Et Ammonitio pmissionis. Noticia familiaris notat in expssiõe nois qñ dicit [Joseph] Joãnis.x. Ego cognosco meas: & cognoscũt me mee. Hiere.j. Pri9 q̃ te formarem in vtero noui te. Esa.xlix. De vẽtre mris mee recordatus est nois mei. Ammonitio pmissiõis est qñ dicit [fili dauid] Q.d. Recordare cui sit facta pmissio d nascituro chro. Et cũ sit tecũ: d vna tribu & de domo: & de familia dauid cõiux tua vgo & sãcta: postpone timorẽ: & accipe securitatẽ. Hiere.xxiij. Suscitabo dauid germẽ iustũ: & regnabit rex. & sapiẽs erit. & faciet &c. [Noli timere] Ecce Propulsatio dubietatis. Nõ eni est hic timor nisi reuerẽtie & dubietatis: sicut patz ex pcedentibus. In ista aũt pulsatõe Tria dicit. Propulsat eni dubiuz. Esa.vij. Uide ne timeas: & cor tuuz ne formidet. Jo.xiiij. Nõ turbet cor vestrũ neq̃ formidet. Esa.xxxv. Pusillanimes cõfortamini: & nolite timere. Secũdo Ostẽdit clarã apud angelos & celestes beate vgis noticiã. & iõ nullã inesse ei male suspitõis notã cũ dic [Mariã] Esa.xxvj. Nomẽ tuũ & memoriale tuũ in desiderio aie. Ecci.xv. Noie eterno hereditauit illũ. Tertio dicit Motiuũ ad acceptionẽ qñ subinfert [cõiugẽ tuã] Quasi dicat. Justicie recordaberis. Prem & mrẽz reliq̃t & tibi adhesit: Accipe g eam. Sz nõne iã dudũ accepit: Uidet g q dicere debuit: Retine eã. & nõ dimittes eã. Sed ad hec rñsio. q fm supi9 dicta cogitauerat eã dimittere: & ita iã corde dimiserat: & ad cor loquit angel9.j. Reg.xvj. Hõ videt ea q̃ sunt foris: de9 aũt intuet cor. Et subiũgit Causam dicens. [Qd eni i ea natũ est: de spũsctõ est] In ea natũ esse dic: qr In ceteris mribus qd i eis nascit: ex eis nascit & d eo qd mixtũ est eis. qr de semie viri. Sz in btã vgie qd i ea natũ est: ex ea materialit natũ est. Sz nõ de ea potestatiue: sz de ptãte spũsscti. Propt hoc Hiere.xxxj. dr circũdare virũ pfectũ in sapia & gra: & aia & deitate: & figura lineamẽtorum. Spũs eni sctũs i ista natiuitate piudicauit nature: & puenit tps natiuitatis hũane i vno: & nõ in alio. Nature piudicauit qñ impotẽtiã cõcipiendi retinuit: & tñ cõceptũ attulit: sic dictũ ẽ supi9. Tempus preuenit: quia in momento vno & figurauit & animauit: & deitati vniuit. & omni gratia impleuit & sapientia. In alio autem cõmensurauit humane generatõni. quia tempus nouem mensium in impregnatõne cõpleuit: sicut & cetere matres impregnant.

Pariet autẽ filium et vocabis nomen eius Jesum. Ipse eñi saluum faciet populum suum a peccatis eorum

Ecce Iniunctio obsequij. Et circa hoc Tria dicit. Primo eñi Prenunciat eam fore pariturã filiũ. Et Scdo iniungit quale nomẽ illi sit ab eo imponendũ. Et Tertio subiungit Cãm nois. Primũ g est q sic cõsci9 secretorum: dr eã pariturã esse filiũ. Apoca.xij. pepit filiũ masculũ q recturus erat oẽs gẽtes in virga ferrea. Esa.vij. Concipiet & pariet filiũ. Esa.viij. Accessi ad pphetissam & cõcepit et pepit filiũ. Quidaz q̃stionibus magis vanis q̃ fructuosis q̃runt Quare nõ assumpsit iesus naturã nostrã in sexu feminco: Ad hoc dicendũ q femina nõ est pncipiũ bois sed masculus: ex q̃ tota natura humana producta est. Et hui9 antidotuz nõ fuisset femia sed masculus.j. Cor.xv. Sicut in Adã oẽs moriunt: ita & in chro oẽs viuificabuntur. Preterea etiã Si assumpta: esset idez in psona cũ filio dei. et sic idem esset dei filius & dei filia: qd absurdũ est. Preterea Hoc cõuenit officio nre illũinatiõis p doctrinã & redẽptionẽ. qr Nõ debet pdicare femia: nec honeste discurreret de villa in villã. Et alie multe cause pñt assignari eiusdẽ. Sz chrs vt vtrũq̃ sexũ redimeret: vnũ assumpsit. & id qd assumpsit: supplet ex alio. [Et vocabis nomẽ ei9 Jesus] Ecce Obsequiũ. Quasi di. Lz non sis necessari9 ad cõceptũ & ad ptũ: tñ eris necessarius ad nutriciũ. Et pma cura tua erit ad nomẽ [Et vocabis nomẽ ei9 Jesum] Nec facit mẽtionẽ Circũcisiõis In q̃ tñ nomẽ imponebat. qr Circũcisio fiebat p sacerdotiũ: qd scribere ptinet ad faciẽ vituli. Sicut in pemio dictũ est. Hoc aũt nomen sit est nature sicut in añ habitis dictũ est: eternũ ẽ. q̃lit g nũc dr: Uocab. Adhuc Lu.ij. dr Qd vocatuz ẽ ab angelo pusq̃ in vtro cõcipet. Rñsio. Nomẽ istud Tripl'r cõsiderat q ad tria q̃ sunt in ipso. Saluatio eñi põt cõsiderari in ptãte: ex q̃ ẽ efficacia saluatiõis. et sic est eternũ. qr efficaciam hz a natura diuina. Et põt cõsiderari in pordinatiõe. Et sic vocatum est ab angelo cui ordinatio illa patefacta ẽ. Et põt cõsiderari in actu put notã facit de re quã noiat. Et sic impositum est a Joseph nutritio dñi Esa.lxij. Uocabit tibi nomẽ nouũ qd os domini noiauit [Ipse eñi saluũ faciet po.su.a pec. eorum] Ecce Rõ nois. Non eñi vult q vacuo noie noiet Jesus: cui9 pcatio cadit ab effectu. Sed q i effectu ondat vtutẽ sue pcatiõis. Nec dt q saluabit pplm a psecutõibus: sed [a pctis] qr ab illis nemo ali9 soluere (al's saluare) poterat nisi ipe. Lu.v. Quis põt pctã dimittere nisi sol9 deus. Esa.xliij. Ego sũ ipe q deleo iniq̃tates tuas ppt me. Osee.xiij Perditio tua isrl: tñmõ ex me auxiliũ tuũ. Ti.iij. Scdm suã miaz sal. nos fe. Esa.lxij. Saluator e9 velut lãpas accẽdat: flãmã deitatis hñs i testa humanitatis. Sed q̃re dicit: pplm suum: et nõ dicit saluabit omnes gentes: cũ hoc pfectius eẽ videretur. Esa.xlix. Parum ẽ mihi vt suscites mihi tribus Jacob et feces israel cõuertẽdas. Dedi te in lucẽ gentiũ

vt sis salus mea vsq̃ ad extremum terre. Rñsio: dicendũ q fm effectum salutis de qua hic loquit non saluat nisi suos deuotos: siue sint de filijs isrl siue de gentibus. Dañ.ix. Nõ erit eius pplus q eum negatur9 est. In oi eñi gente q timet deũ & opatur iusticiam accept9 est illi Act.x. Et hoc est q datus est in lucẽ gentiũ. Lu.ij. Ecce hic posit9 est in ruinã et in resurrectionẽ mltorum in isrl. Sed adhuc q̃rit: Cum chrs nõ nascat Joseph: qd etiã significat in modo loq̃ndi. quia non dicit: pariet tibi filium: sicut dixit Zacharie de Joãne. Sed poti9 nascat btẽ virgini: quare nõ iniũgit impositionẽ nois beate vgini vt illa vocaret cui nat9 est partus. Rño fm Chrys. q cõem vsum seruauit vt partũ celaret. Cõis aũt vsus erat q patres noia filijs iponebãt. et ideo illi iniũxit q pater fuit putatiu9. Adhuc aũt incidit q̃stio Quare angelus Joseph nõ istruxit anteq̃ veniret in agoniã dubij. qr nunq̃ dubitasset si añ annunciationẽ oibus plene instruct9 fuisset. Ad hoc dicit Chrys. q Innatũ est hominibus non ita credere: que ad manũ nõ sũt sed lõge futura sicut pñtia. Et ideo tũc instruxit cum marie credibilis fuit instructio. Dici etiã Põt q Illũinatio diuina nõ dat oportune nisi cũ deuote & auide petit. et hoc est qñ hõ est in dubijs et anxi9 qd faciat. Esa.xxvj. In angustia req̃sierunt te: in tribulatione murmuris doctrina tua eis. Baruch.iij. Aia in angustijs & spũs anxi9 clamat ad te.

Hoc aũt totum factũ est: vt adimpleret quod dictuz est a dño p prophetam dicentem

Ecce pars illa in qua est Cõfirmatio toti9 p scripturã. Et circa hoc dt Duo. Quorum Primũ est Q' historiã refert cõgruere scpture. Et Scdo Inducit scripturam pphetie. Circa Primũ Inq̃renda sunt Tria. Quorum Primũ est: Quõ dicat: totũ: cũ non sit mentio nisi de vno: et Totuz & Q ẽ velint esse ad minus in tribus. Sicut dicit Phs in Primo De Celo & mũdo. Secundũ est Qualiter dicat factũ istud esse vt pphetia impleatur: q̃si pphetia necessitatẽ facto imponat. Tertiũ ẽ: de Diuisione pphetie: que est in glo. in Prophetiã Prescie: et Predestinatiõis: et Cõminatiõis: siue etiã Promissionis. Et ad Primũ horum rñdet q̃daz glo. dicẽs q totũ illud de q̃ fit h mẽtio: est in mltis. Ut scz virgo ppinquo suo desponsaret. Ut casta seruaretur. Ut angel9 p somnũ loqueret Joseph. Sponsam accipe iuberet. Ut Pueri nomẽ Jesum vocaret. Ut virgo mũdi saluatorẽ generaret. Sed hec respõsio videt incõueniẽs. qr in pphetia inducta nõ fit mentio nisi de cõceptu vginis & partu & nomie. Preterea Nõ idẽ nomẽ est in pphetia & in impositione nois pueri. et sic incõueniẽter pphetia videt adduci. Ad hec oia respondendũ est q glosa bene respõdet fm pphetie itellectũ. qr in hebreo est aalma: qd est custodita. Nec custodia vginibus adhibet nisi a sponsis. Nec desponsari poterant si hereditatem habebant nisi ppinq̃s. et sic de his duobus implicite fit mentio in pphetia. Allocutio aũt angeli consecuta est ex istis: vt patet ex predictis. Et illa locutio tangit fm suam causam. Alia aũt in pphetia sunt expressa. Ad id quod obijcit de nomine Dicendũ: q nomia cõueniunt in significatione. quia Nobiscũ de9: idem est q in natura nra: & cũ natura nra deus: et ille deus & hõ mediator dei et hoim homo christus Jesus qui potens est saluare p hoc q est deus: et debet per hoc q est homo. et ille iure & natura saluator. Ad id quod queritur de Cõiunctione que videt esse causalis. Dicendũ: q tales coniunctiones Qñq̃ notant tñ finẽ siue terminũ opis. Qñq̃ autẽ notant causam finalem ppter quam fit totũ. Uerbi gratia. Fabrico vt coniungam ferrũ calibi: Quod qñ coniunxi: non habeo plus qd operer: et stat ad hunc terminũ fabricatio. Dico etiam q fabrico vt consequar intentionẽ in actu secandi & incidendi: et tunc habeo intentionem vltimã & causaz finalẽ ppter quam est totũ et opatio et opus constitutũ. Et cum dicitur h Q' istud factũ est vt adimpleret &c. non notat nisi terminũ. Prophetia eñi fuit signum futuri: sicut statim determinabit. Et ad hoc signũ determinata ẽ veritas isti9 facti. Nec esset vera pphetia neq̃ pphetia: nisi factum ad ipm terminaret: et tñ neutrũ est causa alteri9. Sed pphetia ẽ signũ. Et istud factũ est signatũ. Et vt hoc meli9 intelligat Sciendũ q Quedam sunt signa futurorum & nõ cause. Quedam aũt sunt futurorum cause. Signa futurorum sũt qualitates quedam & indicia causarum. Sicut dicimus q rubor lune signum est pluuie: cum tamen nullus dicat colorem rubeum causare pluuiam. Sed qr rubor in luna significat vaporem aqueũ iam congregatũ esse & incipe inspissari in aquam: Ideo indicando causam significat futurã pluuiã. Similiter Futuri facti i natiuitate christi causa ẽ pordinatio et consiliũ diuinum Quod nihil aliud est vt dicit Grego. nisi immobilis dispositio de futuris. Reuelatio aũt de hoc facta pphete nõ est cã futuri facti: sed signum. per hoc quod est cause vere indicium. et hoc dicit Glosa Hieronymi. Nec veritas pphetie est immobilis: nisi per hoc q ẽ signum inmobilis cause de futuris que est dei cõsilium. Ad id quod Tertio querit Dicendũ q pdestinatio in glosa accipitur stricte pro eo cui9 non est nisi preparatio dei. Et q homo nullo modo operãdo preparat. Et hoc est quod ita fit q omnino fit sine nostro opere. Sicut q Uirgo concepit et peperit. & Q' Deus homo factus est. Ad hoc enim nihil operatus aliquis homo quocunq̃ opere nisi consentiendo q fiat. Sicut virgo beata consensit quãdo dixit: Fiat mihi fm verbum tuum. Alia autem sunt que licz preparet deus: tamen aliquid in illis coopamur ei: sicut illa que preparat vt non perficiat sine nobis. Sicut est salus hominis. Ad illam eñi oportet nos cooperari per meritum. Et in hoc non est totum preparationis diuine et solius. Et respectu huius non dicitur prophetia predestinationis. Aut si dicitur: non dicit esse respectu eius fm q est in nobis. sed poti9 fm q non est in nobis operantibus sed consentiẽtibus tñ. sicut in appositione (al's i adeptiõe) prime gratie. Ea autem que sũt in nobis: que deus opatur in nobis nobiscum: illa sunt Duplicia. Quedam

opatur nobiscū faciēdo ⁊ īformādo actū: Sicut dicit Esa.xxvj. Oīa opa nr̄a opatus es in nob̄ domine. Et Joan.xv. Sine me nihil potestis facere. Et h̄ ꝑficit deus. Ita ꝙ sua scīa causa est opans id qd̄ ꝑficit. Et ideo q̄ ad h̄ ⁊ sic respectu illoꝝ dicit esse ꝓphetia ꝑscīētie: qñ talia p ꝓphetas p̄dicit: Sicut X vocandus esset puer Jesus. Hoc eni cū deo opatꝰ est hō. Quedā facit nobiscū ita ꝙ sine ipo: ⁊ ipe sine nobis opamur idē: Sicut ē īflictio pene. Hanc eni facimꝰ nos: merēdo malis opib;: q̄ nō facit deꝰ in eo ꝙ mala sunt: sed efficient infligit penā quā meruimꝰ: sed nō īfligit eā nisi ꝓ nostro malo merito. Sed respectu huiꝰ ē ꝓphetia cōminatōis. Et qꝛ illa pendet ex nr̄a causa: ideo mutata illa causa: mutat ⁊ cōminatio. Sicut ⁊ ꝓmissio boni mutat qñ cadimꝰ a bono merito. Et verū ꝗ hoꝝ dicit Hiere.xviij. Ubi dicit dn̄s: ꝙ ⁊ promissiōes boni ⁊ cōminatōes mali mutat ꝓpt mutationē opeꝝ hoīm. Sic est videre in cōminatione Niniue. Tales eni ꝓmissiōes ⁊ cōminatōes pendent ex nr̄o: Et ideo nō fiūt nisi ꝺm inferiores causas. Et stantib; illis stāt: ⁊ mutatis illis: mutant Et p hec intelligunt oīa q̄ sunt in glos.

Ecce virgo i vt̄o habebit: et pariet filiū: et vocabit nomē eiꝰ emanuel. qd̄ est iterp̄tatū nobiscū deus.

B.2 Ecce Prophetia Et dicit in ea Tria. Conceptū vicꝫ ⁊ Partū: ⁊ Nois impositōnem. Circa Primū dicit Tria. Facti vicꝫ euidentiā. Miraculi excellentiā. ⁊ Ipm miraculū De Prio Esa.xl. Reuelabit gloria dn̄i. ⁊ videbit oīs caro salutare dei De Scd̄o est: ꝙ ṽgo manēs ṽgo ꝯcepit. Et de h̄ dicit Gre. Uidete miraculū: mater dn̄i ꝯcepit virgo: virile ignorās ꝯsortiū. In cuiꝰ figura dr̄ Ecc̄i. xxiiij. Ego q̄si libanꝰ nō incisus euaporaui habitationē meā. ⁊ sicut balsamū nō mixtū odor meꝰ. Libanꝰ candidatio interp̄tat. Et i h̄ designat ṽginis illibata virginitas. Balsamū autē nō mixtū est sanguis eiꝰ: virili semī immixtus. Talis ei ē odor eiꝰ. ⁊ talis euaporatio habitatōis. quā filio dei exhibuit. Sic ergo in vtero habebit. Cum autem propheta dicat. Concipiet: quomodo euangelista dicit [In vtero habebit] Dicendum ꝙ in omnibus euangeliū abundat a prophetia. quia In vtero habere plus dicit ꝗ̄ concipere. Et ideo dictum est. quia in vtero habuit filiū dei d̄ spiritu sancto: sicut etiā supra dixit. Quod in ea est natuꝫ: de spiritusancto est. Cōcipere autē est claudere in vtero id de quo fit generatio. [Et pariet filiū] Ecce Partꝰ. Intelligit autē ꝙ pariet ṽgo. Propter quod Canti.iiij. dicit. Hortus conclusus: et fons signatꝰ. Hortus quidē ꝯclusus: eo ꝙ est cella aromatū: In qua ⁊ ipa aromata crescunt ⁊ conseruantur. Aromata dico gratiarū. Fons autē ꝓpter hoc ꝙ fudit fontē qui de loco voluptatis exne progredit: irrigans omnē supficiem paradisi. hoc est: ecclesie. Gene.ij. Propter quod in alia metaphora dicit Cantico .iiij. Emissiones tue padisus maloꝝ punicoꝝ cū pomoꝝ fructib;. Quia quicquid emittit paradisus quidē in dulcedine refectionis ⁊ pomoꝝ: fructus sunt ṽtutū sapore ⁊ odore bone opinionis (al's opatōis) [Et vocabitur nomē eiꝰ emanuel] Ecce Nois impositio qꝛ ab effectu [vocabit nomē eiꝰ emanuel] Et Euāgelista interp̄tat dicēs ꝙ h̄ sonat [nobiscuꝫ deꝰ] Hoc ē: in natura nr̄a deꝰ Sed videt ꝙ ꝓphetia historie nō rn̄deat. Qꝛ historia dr̄ ꝙ vocat Jesus. Hic āt dr̄ ꝙ vocat Emanuel. Et ita male ꝓbat qd̄ inductū est. Ad hoc dicēdū: ꝙ lꝫ sit dissonātia in mō loq̄ndi: tn̄ est ꝯcordia ꝺm rem. Sup̄ eñ dictū est ꝙ Jesus ex deitate est in hūanitate. Et ita cā nois iesus importat p nomen emanuel. quia salus est ex hoc ꝙ est nobiscū deꝰ. j. Reg.iiij. Dicūt hostes. Ue nob: Deus venit in castra. Et ingemuerunt dicentes. Ue nobis. Nō eñ fuit tanta exultatio heri ⁊ nudiusterciꝰ in castrꝭ hebreoꝝ. Ue nobis. Prouer.vl. Procul ⁊ de vltimis finib; p̄ciū eius. Procul. Hoc est delōge. De vltimis aūt finibus. hoc est: de his q̄ maxie distāt. Et hoc est p̄ncipium oīm qd̄ est diuinitas: et hoc qd̄ est finis oīum quod est humanitas. De his eñ coniūctis in vnum: est p̄ciuꝫ ecclesie. ij. Paral'.xx. Dominꝰ erit nobiscum.

Exurgens aūt Joseph a somno fecit sicut p̄cepit ei angelus dn̄i. B.2

Hic incipit pars illa q̄ ē de Obediētia Joseph Et dicunt in ea Tria. Quoꝝ Primū est Velocitas obediēdi. Scōm Modꝰ obediētie. et Tertiū Obediētie expletio. Uelocitas itelligit p hoc ꝙ dr̄ [Exurgens aūt Joseph a somno] Ps.iij. Ego dormiui ⁊ soporatꝰ sum ⁊ exur. qꝛ dn̄s susc. me. Eph.v. Surge qui dormis et exurge de mortuis et illuminabit te christus [fecit sicut precepit ei angelus] Ecce Modus obedientie simplex. quia sicut p̄cepit: sic ꝑfecit. Prouerb.xxj. Uir obediens loquet victorias. Gen.xij. Egressus est itaqꝫ Abraam sicut p̄ceperat ei angelus. j. Reg.xv Melior obdientia ꝗ̄ victime et auscultare mag' ꝗ̄ offerre adipem arietum.

Et accepit cōiugē suam: ⁊ non cognoscebat eā donec pepit filiuꝫ suum primogenitū: et vocauit nomen eius Jesum.

Hic ponit Obediētie expletio. Et dicunt Quattuor. Primū X gl'iosam in curā accepit. Scōm X post acceptiōem iuiolata permansit. Tertium Quātū ⁊ Qualit filiū ꝓfudit. Quartū Quo noīe Joseph eū vocauit. Et ista patēt in lr̄a. De Prio dr̄ ꝙ [accepit] in ꝓcuratōeꝫ. qꝛ añ h̄ accepat ī domū. Sedqꝛ aīm dimittēdi habuit: Jō cū illū deposuit: ⁊ ꝯsensit eā ꝓcurare: dr̄ assūpsisse. et dr̄ [cōiugē] Ut tangat vinculū mr̄imonij qd̄ ē motiuū ad susceptiōeꝫ: Precipue cū ex īstructōe āgeli iā dicerit ꝙ nulla cā dimissiōis iteruenerit. Mal.ij. Uxorē adolescētie tue noli despicere. Matth.xix. Quos deꝰ ꝯiūxit: hō ñ sepet. Prouer.v. Sit vena tua benedicta: ⁊ letare cū muliere adolescentie tue. [⁊ non cognoscebat eā donec peperit] Hic insurgit Eluidius dicens ꝙ postea cognouit eam

et genuit ex ea filios qui fratres dn̄i dicūtur. Sed ad hoc respōsum est Sup̄. Et est similis modus loquendi sicut dicit Gen.viij. Coruꝰ nō est reuersus ad arcam donec exiccate sūt aque. Et. j. Coꝝ. xv. Oportet illū regnare donec ponat inimicos suos scabellū pedum suoꝝ. Et in ps̄.cix. Sede a dexteris meis donec ponam inimicos meos scabellum pedū tuoꝝ ⁊c̄. Et sicut dr̄ Non loquebat inimico suo donec interfecit eum [filium suū primogenitū] hoc est p̄ncipem omniū filioꝝ dei. Quia Primogenitū dr̄ Trib; modis. Primo q̄dem modo dr̄ inter multos scd̄o et deinceps genitos ille: q̄ primꝰ est in generatione. Gen.xlix. Ruben p̄mogenitus meus p̄ncipiū doloris mei ⁊c̄. Scd̄o modo dr̄ Primogenitū qd̄ apit vuluā: siue sequat scd̄ogenitū siue nō. Exodi.xiij. Scīfica mihi omne p̄mogenitū qd̄ apit vuluā in filijs isrl̄ tam de hoīb; ꝗ̄ de iumētis. Tertio modo dr̄ Primogenitū: generatio p̄clarior ⁊ dignior. Sap.) 8. In vno momento: que erat p̄clarior natio: eximinata est. Et hoc mō accipit h̄ Rhoma.viij. Ut sit ipse p̄mogenitꝰ in multis fratrib;. Apoca.j. Primogenitꝰ mortuoꝝ ⁊ p̄nceps regū terre. Sic eñ natura genitꝰ: est p̄nceps eoꝝ qui p adoptiōis spiritū nati sunt. Ecc̄i.xlix. Joseph q̄ natus est hō: p̄nceps fratrū: firmamentū gentꝭ: rector fratꝝ: stabilimētū pl'i. Joseph accrescēs significat chr̄m qui ꝓficiebat etate ⁊ sapīa ⁊ gratia corā deo ⁊ homib; Lu.ij. [Et vocauit nomen eius Jesum] Ecce Impositio nois ab effectu qui supius inductꝰ est. Hiere.xxiij. In dieb; illis saluabit Juda: ⁊ Israel habitabit cōfidenter. Ps̄.xliij. Saluasti eñ nos ex affligentib; nos: ⁊ odiētes nos ⁊c̄.

Capitulum.II.

Cum ergo natus esset Jesus in Bethleem Jude in diebus Herodis regis:

B In isto Scd̄o capl'o per totū agit De nati manifestatiōe. Et ideo Tres in eo inducunt historie. Quaꝝ Prima cōtinet Qualiter natꝰ tam p̄mitijs gentiū ꝗ̄ etiam p̄ncipib; Judeoꝝ est manifestatꝰ Sedqꝛ innotescēs Herodi ad p̄dēdū est q̄situs: Ideo Scd̄o īducit Qualiter malicie Herodis in Egyptū trāslatus est subductꝰ. Et q̄a sicut ex origine salus est ex iudeis: Ideo Tertio inducit historia Qualiter defuncto Herode ex Egypto ē reductus. Et iste historie patent in littera. In Prima haꝝ ptium cōtinent Quattuor. Qualiter vicꝫ natū inq̄siuerunt. Qualiter inuenerūt. Ibi [Qui cū audissent regē] Qualiter inuētū adorauerūt. Ibi [Et p̄cidētes] Et Qualiter Herodis dolos euacuauerūt. Ibi [Et ammoniti in somnis] In Prima haꝝ Duo dicunt. Scꝫ. Qualiter indicio stelle venerūt in Judeam. Et Qualiter in Judea q̄siuerunt indicio scripture. Ibi [Audiēs aūt hec Herodes rex ⁊c̄.] Circa Primū istoꝝ Quattuor inducunt. Nati vicꝫ qui q̄rit dispō. Magoꝝ inq̄sitio. Et De stelle cuiꝰ natū querūt indicio. Et Ingrentiū deuotio. Et hec patēt in littera. De Prio Tria dicunt. Persona nascentꝭ. Locus. et Tps. De Persona nascentꝭ dr̄ [Cum ergo] sic in p̄missis dictū est [natus esset Jesus] Pretermittit aūt apparitio pastorib; fcā quā ponit Lucas: eo ꝙ illa p figurā ⁊ faciē respicit vituli. qꝛ pastores figura sc̄ Prelatoꝝ ⁊ Sacerdotū. Alia etiā causa est. quia in Judea: nota iudeis. Matthēꝰ p̄terijt: Judeis fidelibus scribens Que tñ ignota fidelib; fuerūt: q̄ de gentib; crediderūt: ponit is q̄ gētib; scribit Lucas. Sic ḡ Rege celi nato (sicut dictū est) celi nō defuit testimoniū: tā in habitantib; celū ꝗ̄ ex ipso celo. Habitantes eñ celū testimoniū dant Lu.ij. dicentes. Annūcio vobis gaudiū magnū qꝛ natꝰ est vobis hodie saluator q̄ est chr̄s dn̄s in ciuitate Dauid. Ex ipso celo duplex testimonium. Lumis vicꝫ et Stelle. Lumis Lu.ij. Circūfulsit eos lux d̄ celo. Stelle aūt vt h̄. Et sic Tres sunt qui huic natiuitati testimoniū dant in celo. Angelus gaudij ⁊ salutꝭ. Lumē fidei ⁊ cognitionis. Stella ṽo eterni solis. Sedqꝛ salus hec ꝓmissa ē Dauid: Ideo cōueniebat in domo ⁊ ciuitate Dauid nasci saluteꝫ. Et iō dr̄ [in Bethleē Jude] Omittit aūt Mattheꝰ Qualiter a Galilea venit in Bethleē. Uenit aūt sic refert Lucas vt ꝓfiteret cū Maria desponsata sibi vxore p̄gnante. que p̄terit: vt nota iudeis fidelib; q̄b; ipse scribit Dicit antē [in bethleē] tangēs locū [Jude] aūt ad differentiam alteriꝰ bethleē q̄ erat i galilea: in sorte zabulon sita. Locꝰ aūt iste priꝰ dictꝰ ē ephrata: ab vxore Caleph ibi sepulta. Ul' qꝛ Frugifer erat. Cum aūt accidisset ibū fames: ꝓpter quā inde pegrinata est Noemi ⁊ Elimelech cum filijs suis: sic dr̄ Ruth.j. postea tanta vbertas loco restituta est ꝙ nomie mutato: domꝰ panis vocabat: qd̄ interp̄tabatur bethleē. Mystice aūt hoc significabat ꝙ post famē diutinā verbi dei: panis ṽbi dei (q̄ de celo descēdit vt det vitā mūdo Joā.vj.) ibi nasciturꝰ erat. Sap.xvj. Paratū panē de celo p̄stitisti illis sine labore: hn̄tē in se oē delectamentū ⁊ oēm saporē suauitatis. Gen. xlix. Aser pinguis panis eiꝰ: et p̄bebit delitias regib;. Aser btūs interp̄tat. Et ꝺcat celi regē: nos seipo pascentē. In cuiꝰ figurā in p̄sepe positꝰ ē. qꝛ homines ⁊ iumēta saluat quēadmodū mltiplicauit miscd̄iam suā deꝰ. Ecce q̄re in Bethleē. Alia rō est historialis. qꝛ Bethleē erat hereditaria ciuitas Dauid. Hierl'm āt ñ. sed potiꝰ erat ciuitas regni cōis Et qꝛ ꝓmissio facta ē Dauid: Jdo nascit ī domo Dauid. Et h̄ exp̄mit Lucas dicēs: eo ꝙ esset d̄ domo ⁊ familia dauid. Et h̄ exp̄mit qꝛ de tribu iuda leo ē chr̄s Apoc.v. Heb.vij. Et iō ꝯueniebat eū in sorte sibi hereditaria nasci. Jo.j. In ꝓpria venit et sui eū ñ receperunt [in diebꝰ herodis regꝭ] Ecce Tps. Nec fuit iste Herodes tetrarcha vt dicunt q̄dā: sed potiꝰ totā tenebat regni monarchiā. Sed filij eiꝰ q̄ttuor regnū in tetrarchias diuiserunt: vt inferius p atebit. Fuit aūt iste Herodes Idumeꝰ quē Augustꝰ cesar iudeis p̄fecerat vt rex esset: ⁊ tributa Rhomanis solueret: et Rhomano pareret

implo. Et ideo etiã milites qui ibi erãt in p̄sidio
⁊ subditi herodi: herodiani dicebant. Fit ergo mẽtio
dierum herodis Regis: ⁊ nõ Augusti cesaris: vt sciat
alienigena regnare sup iudeos. Et ita regnũ Iu-
deorũ defecisse. ⁊ prophetias de xpe natiuitatis christi es-
se cõpletas. Genes. xlix. Nõ auferet sceptrum de Iu
da: ⁊ dux de femore eius: donec veniat q mittẽdus ẽ.
⁊ ipe erit expectatio gentiũ. Sicut ⁊ hic filius natus
a gentibus expectat. Daniel. ix. Cum venerit sctũs
sanctorũ cessabit vnctio vestra. Et hec inducũtur
sm lxx. Sic ergo prz Q verus rex natus est per
prophetiã. Et q ille a gentibus querit Et expectat per
eãdẽ. Et ideo dicit [herodis Regis] Ut nomẽ
oñdat alienigenã: ⁊ Regnũ in Judeis: potestatẽ.
⁊ Dignitatẽ amissam. Et hec sunt Tria que dis-
positione nati sunt inducta.

Ecce magi ab oriente venerunt hierosolymam.

Hic inducit gentiũ inquisitio de nato: q̄ est ex
pectatio eorum. Et dicunt Quinq3. Sc3. Inquisiti-
onis euidentia. Qui ⁊ Quales inquirunt. Unde
venerunt: ⁊ Ubi inquirunt ⁊ Qualiter. Et hec pa
tent in littera. Euidenter enim ⁊ patenter inqui-
sierunt: vt Innegabilis esset inquisitio eius qui
datus erat in lumine ad reuelatiõem gentiũ ⁊ glo
riam plebis tue israel ⁊c. Lu. ij. Nõ eni in angulis
⁊ cauernis querebãt: sed i patulo: oĩbus putãtes
inesse deuotiões quã ipi habebãt ad eũ: credentes
verbo Esa. ij. Fluent ad eũ oẽs gentes [magi] dic
Qui et Quãti ⁊ Quales. Hec eni Tria sil' ipor-
tant in verbo: Qui. Quia Chrys. dic: q isti lĩgua p̄rie
sue magi siue maguzei vocati sunt. Et est sm eu3
nomẽ clare cuiusdã natiõis eorũ que semp pulcris
studẽt. ⁊ maxime diuis cognoscẽdis. Quales aũt
q2 dicit Glo. q magi (al's magni) fuerũt: qui de
omnibus philosophizati sũt. Et maxime i libris Seth
studẽtes. ⁊ doctrinis Balaã inherẽtes: p doctri-
nas huiõi noticiã stelle indicio de christo nato pcepe
rũt. Unde Chrys. dicit. q ex q̃ Balaã reliqt disci-
pulos: ⁊ de stella oritura predixerat: illi q magu-
sci (al's maguzei) dicti sunt: Duodecim iter se eli-
gentes statuerũt piores ⁊ honestiores p gene-
ratões suas: q singul' annis post messem triticeã
secũ deferẽtes necessaria victui: ascẽderũt in mon
tẽ: q lingua eorũ Uictorialis vocabat. Et ibi obs-
uabãt ortũ stelle versus terrã Jacob: quã orituram
dixerat Balaã. Et siqs eorum moriebat: alius post eũ
honestior ⁊ studiosior de genere suo vel filijs eius
instituebat. ne forte p̄teriret eos tantũ stelle indici
um. Et hoc fecerũt ita diu q̃usq3 p annũ añ vgis
partũ qñ iã p missiões Gabriel agebat incarnati-
onis mysteriũ Primo d' ortu Joãnis. Et postea
de ortu saluatoris: stella mire claritatis eis appuit
q i se figurã pueri Jesu (al's puuli) p̄tẽdit. ⁊ sup se
signũ crucis exhibuit. ⁊ ad maguseos sup mõtem
victorialẽ se demittẽs: ore pueri loqbat: q i ea ap-
paruit. ⁊ de via istruxit. q i Judeã pgerẽt. ⁊ i Hie
rusalẽ qrerẽt. ⁊ ibi p scpturas discerẽt vbi chrm in
uenirẽt. Hi etiã magi i t̃rã suã reuertẽtes mltos
conuerterũt. Et cuidã de discipul' Jesu postea illuc
aduenĩẽti fidelit' adheserũt. ⁊ Epi ⁊ martyres esse
cti sunt. Ecce Qui et Quales isti fuerunt. Quanti
etiam fuerunt: intelligit ex hoc q Reges fuisse ab
ecclia pdicant. Magi eñ grãmatice magni sunt.
Esa. xlv. Uiri sublimes ad te trãsibũt ⁊ tui erũt:
post te ambulabũt vincti manicis pgent teq3 ado
rabũt teq3 depcabunt. Esa. lx. Afferet ad te fortitu
do gentiũ ⁊ reges eorũ adducent. Nec sunt magi
malefici sicut qdã male opinant. Magus eñ et
Matematicus ⁊ Incãtator ⁊ Maleficus siue necro
manticus ⁊ Ariolus ⁊ Aruspex et Diuinator diffe-
runt. Quia Magus p̄prie nisi magnus ẽ q sciã3 hñs
de oĩbus ex necessarijs ⁊ effectibus naturarum coniectu- ex euẽ
rãs Aliqñ mirabilia nature p̄oñdit ⁊ educit. Ma turis
tematicus autem duplex est. Mathesis eñ idem
est q scia de separatis ⁊ abstractis. Que l3 sm esse suũ
naturale sint in rebus motui subiectis: tñ diffinitiõe
abstracta considerant. Sicut est tota qdruuij scia
Et hoc nõ est repbensibile sed laudabile. Aliter dr
Matesis pducta media syllaba idẽ qd diuinatio
p cursus siderum. Et hec aliqñ est bona ⁊ aliqñ ma-
la. sicut ⁊ ipsi dicunt q sciam nouerunt. Siqs eñ
pnosticat p stellas de his q non subiacent nisi or-
dini causarum naturaliũ: et sua pnosticatio est d' eis
sm q ordini illi subiacẽt. et non extendit se ad illa
eadẽ nisi ea tenus q inclinat ad ea p mus ordo nature
q est in situ stellarum ⁊ circulo: nõ male facit. S3 po
tius vtiliter a multis canet nocumẽtis ⁊ pmouet vti
litates. Qui aũt nõ cõsiderat is oĩbus: pnunciat ⁊ de
his q futura sunt aliter q dictũ est: trufator est ex
tyrannus: ⁊ abijciẽdus. Incantator autem est qui
carminibus qbusdã bestias aut herbas aut lapides
aut imagines ad q̃sdã parat effectus. Necromaticus
aũt dr a greco necron qd est mortuus latine: q diui-
nat in mortuis vel in vmbris demonũ siue mor-
tuorum. Augur aũt est q i garritu: volatu: aut sessio-
ne auium diuinat. Aruspex aũt qui in aris siue in
extis anĩaliũ ante aras imolatorum diuinat. Diuina-
tores aũt multi sunt valde: in punctis terre: ⁊ ca-
su ignis: ⁊ aqua ⁊ i aere diuinantes. Et p̄ter hos
sunt sortilegi ⁊ in phitonibus diuinãtes. Nullis isto-
rum dediti fuerunt isti nisi magicis: hoc mõ: put di
ctum est. Et hoc est laudabile. Hi autem magi [ab
oriẽte venerũt] Ecce Unde venerunt. Prepo-
sitio aũt potest notare Locum a quo moti sũt. ⁊ po-
test notare Causam. Si notat locũ: tũc venerunt a
finibus illis. Et dicunt fuisse de finibus Persidis q ẽ
versus orientẽ ⁊ aqlonem respectu hierl'm ⁊ Judee.
Et ẽ fere collateral' anterior Indie nisi q India plus
est ad meridiẽ. Et consuetudo illius gentis est mltos
habere reges p rectoribus ciuitatum et prouinciarum
et quosdam qbusdã substituere. Et ex huiusmodi
regibus fuerunt isti. Et lic3 glosa dicat q scitur q
plures fuerunt: nescitur tamen quot fuerunt nũe-
ro. Tamẽ tota ecclesia reputat tres fuisse viros sa
pientissimos qui p habitu sapientie reges oĩm fu
erunt aliorum. Et hoc est quod dic Ps. lxxj. Reges
tharsis ⁊ insule munera offerent: reges arabum ⁊
saba dona adducent. Fuerunt aũt hoĩes illi semp
studiosi: Propter qd ⁊ Regina saba venit inde au
dire sapiam Salomõis. iij. Re. x. Si aũt Prepõ
notat cãm: tũc [oriẽte] qd seqt nõ dt speciale locũ:
sed dicit id qd fuit sup terram emergens de celesti
prodigio. Et est sensus [ab oriente] hoc est: pro-
pter id quod ortũ est nobis de signis eius celestibus.
Et hoc dignũ est: quia ⁊ ipse sol est iusticie q tunc
ortus est in terris. Zach. vj. Ecce vir oriens nomẽ
eius: ⁊ subter eum oriet: et edificabit templũ dño.
Job. j. Erat vir ille magnus inter oẽs orientales
Conueniẽs eñ fuit orientales venire: in quibus
ortum est lumen fidei ⁊ cognitionis sue. Qñ p vi-
scera miscõie sue visitauit nos oriens ex alto. Illu
minare his q in tenebris ⁊ in vmbra mortis sedent
ad dirigẽdos pedes nostros in viam pacis Luce. j.
[Hierusalem] Ecce quõ (al's q) venerunt ad ca-
put regni ⁊ caput sacerdotij. Ueniẽtes eñ in Ju-
deam: ad tps dispensatiue stella se occultauit, p̄pter
Tria. Quorum Unũ ⁊ p̄ncipale est Ut inquirentes:
testimonia legis ⁊ prophetarum cum in domo (al's iu-
dicio) stelle cõcordare pcipent. et sic certiores essent
de christi nati regno ⁊ deitate. Secundũ est Q per
eos p̄ncipibus sacerdotũ ⁊ scribis ⁊ pplo: rex natus
innotesceret: et sic minus excusabiles fierent. Rho. j.
Qui cum gl'iam dei cognouissent: nõ sicut deum
glorificauerũt aut gr̃as egerũt: sed obscuratu3 est
insipiẽs cor eorum. Et sequit. Propterea tradidit il-
los deus in reprobũ sensum. Tertiũ est: Ut ipsa oc-
cultatiõe instruerent de Tribus. Unũ: q sciret q̃n-
tũ facit malorum societas que lumen celi occũbere
facit. Hiere. ij. Obstupescite celi super hoc ⁊ porte
eius desolami vehemẽter. Duo eñ mala fecit po-
pulus meus. Me eñ dereliqrũt fontẽ aq viue et
foderunt sibi cisternas dissipatas que cõtinere nõ
valent aquas. Secundũ: Ut ipsa occultatiõe stel
le: scirent lumen natum: a talibus vulpibus ⁊ lupis
fore occultandũ. Sicut inferius patebit. Tertium:
Ut eoipso scirent noticiã regis nati: a iudeis esse
occidentẽ: et gentibus oriturã. Mal. j. Ab ortu sol'
vsq3 ad occasum magnũ nomẽ meũ in gẽtibus ⁊c.
Scd3 p̄mã igit causam Hierosolymã venerunt
Ibi r̃nsa legis erant ⁊ prophetarum. Sicut dr Esa. ij.
De sion exibit lex: ⁊ verbum dñi de hierl'm

Dicentes Ubi est qui natus est rex Judeorum.

Ecce Qualiter inqrunt. Et tangunt Duo. Fidei
vic3 certitudo. et Loci vbi sit natus inqsitio. Fidei
certitudo ex Duobus (q in q̃stiõe: certa relinquunt)
intelligit. Sc3 Q natus sit. et Q in regnũ Jude-
orũ sit natus. Propter qd ⁊ ipse Pilatus sm oẽs
euangelistas quasi certus de hoc: inscripsit titulo q
Rex esset iudeorum. Et: hoc iudei opponebant sibi p
causa mortis: qd eis specialiter datum erat in cãm
salutis. Dan. ix. Occidet sanctus sanctorum ⁊ nõ erit
eius populus q eum negaturus est. Dixerũt eñ Regẽ
nõ habemus nisi cesarẽ Joan. xix. Sed qrit Unde
fuerunt tã certi. Q eñ de nato certi essent: põt di-
ci q fuerũt ex ortu stelle. Sed q Rex sit: nõ videt
haberi ex stelle indicio. Et ad hoc dicendũ q h' ha
bebant ex prophetia Balaam. Nũe. xxiiij. De Jacob
erit q dñet ⁊ pdat reliqas ciuitatis. Querũt ergo
Ubi sit: de alijs duobus certũ relinquẽtes. Preci-
pue aũt Judeis hoc certum esse debuit: p̄pter tps
qd pdixerat Daniel quod tunc recce fuit expletum
Ita q nec plus nec minus. Et ideo regnum oĩno
defecerat: et ad alienigenam fuit deuolutu3. Et in
hoc vituperabiles ⁊ inexcusabiles sunt Judei. Hie-
re. viij. Miluus in celo cognouit tps suũ: turtur ⁊ hi
rundo ⁊ ciconia custodierunt tps aduentus sui.
Populus aũt meus nõ cognouit iudiciũ dñi. Mat.
xvj. Faciẽ celi dijudicare nostis: signa aũt tpm nõ
potestis. Querũt igit Ubi sit. Cant. j. Indica mihi
quẽ diligit aĩa mea vbi pascas: in vberibus matris.
et vbi cubas in sinu matris: in meridie plene lucis
tue ne vagari incipiã. Cant. iij. Surgã ⁊ circũibo
ciuitatẽ p vicos ⁊ plateas: queram quẽ diligit ani-
ma mea.

Uidimus eñ stellam eius in oriente et venimus adorare eum

Hec est particula In qua ostendunt stelle no-
ui regis indiciũ. Et dicunt Quattuor. Sc3. Mo-
dum certificationis eorum. q2 [viderunt]
Segnius (eñ) irritant aĩm demissa p aures
q̃3 que sunt oculis subiecta fidelibus.
Certificans describunt Scdo. q2 Uidimus [stel
lam] Que fallax indiciũ esse nõ põt. Et ne maneat
cõfusus nr̃ animus p signi cõitatẽ Uidimus stellam
[eius] sibi p̄priã. que nõ aliud loquit nisi nouam
regis natiuitatem. Et ne credat diu orta et sic tẽpus
non determinans Uidimus eã [in] p̄mo suo [ori-
ente] Et ideo de Tempore ⁊ Nato rege nõ queri-
mus: sed solum de loco: quem non nisi cõem nob
stella indicauit. hoc est Judeam. De Primo igi
tur dicũt [Uidimus] Nõ visu exteriori tm̃: sed
intus per intellectum aduertentes pdigium. Jo-
elis. ij. et Actuũ. ij. Dabo pdigia in celo sursum et
signa in terra deorsum. Lu. x. Bti oculi q vident q
vos videtis [stellã] Nũe. xxiiij. Orietur stella ex Ja-
cob ⁊ cõsurget virga de israel. Baruch. iij. Stelle
dederunt lumen in custodijs suis ⁊ letate sũt: Uo
cate sunt ⁊ dixerunt ei: Assumus. et luxerunt ei cũ
iocunditate qui fecit illas. Et attende q isti lumẽ
lumine reqrunt: celi regem celi lũine petunt. Esa.
lx. Et ambulabũt gẽtes in lumine tuo: et reges in
splendore ortus tui. Hec aũt stella differebat in
Quinq3: a stellis alijs sm omnes cõmuniter. Na
tura vic3: Situ: Motu: Claritate: et Sigficatõe
Natura. q2 corruptibilis fuit: et non de natura
celi. Et iõ pacto officio cõuersa fuit in p̄iacentẽ ma
teriã. Et hoc cõueniẽs fuit. q2 Lumie vero inuen
to: alio lumine non indigemus. Et ideo etiam fi-
des ẽ ex pte: et deficit qñ sm (al's p) spẽm cõtẽpla-
bimur. j. Cor. xiij. Esa. lx. Nõ erit tibi ãplius sol ad
lucendũ p diẽ: neq3 splẽdor lune illũinabit te: sed
erit tibi dñs in lucẽ sempiternã: et deus tuus in gl'iam
tuã. Situs aũt eius fuit q nõ fuit i alto cũ alijs stel
lis in firmamento: sed in spacio huius aeris vicina
loca terre tenebat. Non tñ erat cometes q in orti-
bus ⁊ in mortibus regũ apparere solet: qui est vt fa-
cula ardens ⁊ nõ stat diu. Job. xxxviij. Nunqd no-
sti ordinem celi ⁊ rõnem eius pones in terra: Huius
eñ stelle ratio in terra in spacio huius aeris posi-
ta est Et hoc conueniebat: quia etiam incorruptũ
lumen celorum dñi ad nos se humiliando descen
derat. Malach. iiij. Uob timẽtibus nomẽ meũ ori
et sol iusticie. Motu etiã differebat. q2 cum alie

omnes tamvere stelle q̄si ille que comete vocātur
in circuitu rotent̄: hec sola recta linea tēdebat ab
oriente q̄ est versus aquilonē ad occidentē: decli-
nans ad meridiē v̄sus Judeā: vbi erat chr̄s. Job
xxxviij. Indica mihi si nosti p̄ quā viā spargit̄ lux
diuidit̄ estus sup̄ terrā. Et ideo dicit̄ oriri sup̄ Ju
deam: qr ortu suo tendebat ad eā. Et hoc erat con
ueniēs q̄ ad solē sicut oīs alia stella declinaret: aq̄
lonem frigidā z tenebrosam relinquēs diabolo:
qui in ea sedet. Esa. xiiij. Et ad meridiē calidā z lu
minosam sanctorū habitatōem festinaret. Esa. lx.
Venit lumen tuū. z glīa dn̄i sup̄ te orta est. Quia
ecce tenebre operiēt terrā: z caligo populos. Su-
per te autē oriet̄ dn̄s: z gloria eius in te videbit̄.
Claritate autē (qr clarior omnib⁹ alijs videbat̄)
differebat (.i. Cor. xv. Stella a stella differt i clari
tate) cōuenientissime. Cōtinuis enī radijs acceden-
do ad verū solū: accepit augmēta lucis. Prouer.
iiij. Semita iusti q̄si lux splendēs z crescens vsq̄
in pfectū diem. Significatōe: qm̄ alie stelle (que
Faciles: a matematicis dicunt̄) nō sole significāt:
sed collecte: omnib⁹ q̄ sunt in piodo partib⁹ z stel-
lis. Hec autē sola dedit glorie chr̄i significationē.
Eo q̄ ille venerat: in cui⁹ dispositōe z puidentia
omnia sunt: stelle: signa z dispositōes. Et obsequio
suo: significauit totū quod fecit. causalit̄ autē faci
endo nihil omnino. Et hoc et etiā pcedens dicunt̄
Sap. vij. de sapia q̄ est sup̄ omnē dispositōnem
stellarū: luci compata inuenit̄ prior. Luci enī suc
cedit nox Sapientiā aūt nō vincit malicia. Quic
qd est in piodo lumis z fortune s̄m vanitatē fal-
lacē geneaticorū acceptū: totū vincit̄ malicia eius
dē piodi que in stellis z ptib⁹ eius accipiuntur.
De fatalib⁹ autē stellis Utrū sint vel nō sint. vl̄
Quid efficiūt: vel qd nō: nō est hic locus determina
re. Sed hoc dicim⁹ cū Augustino. q̄ ad corporū
imutationē stat⁹ valent sideret Nō aūt ad pmuta
tionē animorū liberoarbitrio pditorū. Hec autē
stella fuit [eius] hoc ē: pueri nati Regis. Est au
tē [eius] Quadruplicit̄. Efficienter. Figuraliter.
Obsequialiter. z Finaliter. Efficienter: qr eā fecit
vt ostenderet q̄ ipe est q̄ stellas creauit. Figuralit̄
quia Gen. xv. Semen in q̄ benedicēde sunt om̄s
gentes stellis compat̄. In signū q̄ omnes sic stel
le fulgebūt qui in ipso benedictōez conseqnt̄. Ob
sequialit̄: qr sibi obsecuta adducēdo pmitias gē-
tiū. Finaliter: qr nō est nisi pter glīam ipi⁹ z lau-
dem. De Primo Gen. j. Fecit de⁹ stellas: z posu
it eas i firmamēto celi vt lucerēt sup̄ terrā. Psal.
cxxxv. Stellas vt pessent nocti. Venit enī stellife-
ri conditor celi in terrā in noctē ignorātie huius:
Et sicut pmo pduxit stellas in ornatū sue habita-
tionis quod est celū: Ita nūc terrā quam in habi
tationē elegit: noua stella lumine. s. sue cognitōis
decorauit. ij. Corinth. iiij. Deus q̄ dixit de tenebr̄
lumē splendescere: illuxit in cordib⁹ nr̄is. De Fi-
gura autē: qr omnes suos vt stella (al's stellas) ra
diare facit. Phil. ij. Int̄ q̄s lucet̄ sic lumiaria in
mūdo. Dan. xij. Qui docti sunt: fulgebūt sic splē-
dor firmamēti. z qui ad iusticiā erudiūt multos
quasi stelle erūt in ppetuas eternitates. De Obse
quio Job. xxxviij. Ubi eras cū me laudarēt simul
astra matutina: z iubilarēt omnes filij dei. De Fi
ne Ecci. xliij. Species celi gloria stellarū mundū
illuminans in altissimis dn̄s. Sic ḡ [Vidim⁹
stellam eius] Hec stella Per Lumen est pur-
gans ignorātie z cecitat̄ tenebras: z Manifestās
arguendo ↄcupiscentie latebras. Per Motū em̄:
directio errantiū. Per Situ aūt repssio supbie ar
rogātiū. Per Significationē: ↄfusio z detestatio
geneaticorū. et Per Trāsitū suspiriū et desideriū
contemplatiuorū. Lumen em̄ ei⁹ purgat ignoran
tie z cecitatis tenebras: per veri luminis ↄgnitio-
nem: cor q̄ sicut dicit Ps. xxxv. In lumine ei⁹ vi-
debimus: vere fidei z scientie: lumen Quod Jo. j
in tenebris lucet: z illuminat omnē hoīem venien-
tem in hunc mundū. Et quia Castitatis lumē est:
manifestat latebras et turpitudinem immūde cō
cupiscentie. Sicut dicit̄ Job. xxiiij. Oculus adul-
teri obseruat caliginē: dicens. non me videbit ocu-
lus. Per Motum dirigit. Luc. ij. Parasti añ fa-
ciem oīm populorū lumē ad reuelationē gentium.
Job. xxix. Ad lucem eius ambulabā in tenebris.
Per Situ hūiliat: quia descendit. Ps. cxliij. In-
clina celos tuos z descēde. Esa. lxiiij. Descendisti:
a facie tua montes defluxerunt zc̄. De Confusiōe
geneaticorū Esa. xlvij Stent z saluent te augures
celi: contemplant̄ sidera: et supputant tibi menses
vt ex eis annuncient ventura tibi. ecce facti sunt q̄-
si stipula: ignis combussit eos. Per Transitū aūt
est suspirium contemplatiuorū: quib⁹ omne lumē
paruum est respectu eterni lumis qd concupiscūt
Tob. v. Quale gaudiū est mihi qui in tenebris se-
deo z lumen celi non video. Sic ergo Uidim⁹ stel
lam eius [in oriente] Ul' Nos existentes [in ori
ente: vidimus stellam eius] sup̄ Judeam. Uel: exi
stentes [in oriente: vidim⁹ stellam eius] in oriente
existentē. E hoc est pbabilius. quia stella pcedebat
eos. quod nō fecisset si sup̄ Judeam apparuisset.
Ps. xlix. Ab ortu solis vsq̄ ad occasum laudabi-
le nomē dn̄i. Esa. xliij. Ab oriente adducam semē
tuum [Et venimus adorare eum] Hic tan-
gitur Deuotio querentiū. Tangunt aūt laborem
itineris. et tant⁹ labor itineris fuit in hoc q̄ tantō
terrarū spacio venerunt. Quia Chrys. dicit q̄ spa-
cio vnius anni et tredecim dierum iter pfecerunt.
Alij aūt dicunt q̄ in tredecim diebus in dromeda
rijs veniētes: iter vnius anni: spacio tredecim di-
erum pfecerunt. Sed nō est probabile q̄ aliquod
anial sit quod annuū motum spacio tredecim di-
erū perficere possit. Et ideo de hmōi dromedarijs
nihil legit̄ apud phos. Sedetsi esset: corpus hu-
manum tantū motum in tā breui spacio sustinere
non posset. Nec possumus dicere q̄ miraculū fu-
erit: cum de hoc penitus nihil dicat euangelium.
Sed hoc certum est q̄ magnū et longum itineris
laborē sustinuerunt. Et videbantur eis dies pauci
propter amoris magnitudinē Gen. xxix. Dan. iij.
Et nunc sequimur te in toto corde z tenemus te: z
querimus faciem tuā ne confundas nos. Sic er-
go vadunt adorare eum adoratione latrie sic ve-
rum dominum. Hebre. j. Adorent eum omnes
angeli eius. Psal. lxv. Omnis terra adoret te de-
us. In hoc enim notatur fides diuinitatis eius.

Audiēs āt Herodes rex turbat⁹ ē

Hic incipit Inq̄sitio facta p̄ scripturas. Habz
autē pagraphos Tres. In quorū Primo conti-
net̄ De nato rege pturbatio: Que tn̄ vtilis fuit ad
hoc vt diligens p̄ scripturas fieret inquisitio. In
Secundo continet̄ Scripture de loco natiuita-
tis ei⁹ euidēs attestatio. In Tertio Dolosa He-
rodis de inquirēdo puero simulatio. Et hec patēt
in littera. Adhuc in Primo horū Duo dicuntur.
Malignorū vicz pturbatio. et Diligēs de loco na
tiuitatis pueri inquisitio. Circa Primū ponun
tur Duo. Perturbatio Regis. z Turbatio ciui-
tatis. Turbatio Regis cōtinet̄ in Quattuor. Pri
mo enī ponit̄ Turbatiuū. Et hoc fuit auditus eo
rū que dicebant magi. Secundo dicit̄ [Quis tur-
bat̄ [Herodes] versipellis in dolo: z gloriās in
pellibus exterius coloratis in ambitione mundi.
Tertio Subinfert̄ Causa: cum dicit̄ [Rex] Pu
tabat enim amittere regnū Judee cū esset alienige
na nato rege ad quē regnū hereditario iure duol
uebat̄. Quarto ponit̄ Ipa turbatio sequēs irrati
onabilis z pterua cum dicit̄ [turbatus est] De
Primo horū Sciendū q̄ magi vt viri boni: bo-
nū nūcium apportātes leta putabāt nūciare Re
gi z ciuitati: psonātes nouitatē noui Regis. Ma
lignitas autē Herodis in malo accipiebat audi-
tū in malo cordis sui ad tristiciā et dolorē. Psal.
cxj. Peccator videbit z irascet̄: dētib⁹ suis fremet
z tabescet. tn̄ dei puidentia desideriū peccatorum
peribit. Esa. xxj. Corrui cū audirē: turbatus sum:
cū viderē emarcuit cor meū: tenebre stupefecerūt
me. Sic ergo talem auditū cum audiret [Hero
des] versipellis: In dolo glorians: in pelle pom-
pe seculi. Luc. xiij. vocatur Herodes vulpes a do
mino pter dolū. Thren. v. Uulpes ambulaue-
runt in eo. Et naturā vulpis ostendit infra: quā-
do clam vocatis magis deuotōnem simulauit vt
efficacius noceret. Canticorū. ij. Capite nobis vul
pes paruulas que demoliunt̄ vineas. hoc est: oc
cultas machinatōes: ecclesie de nato demoliri ni
tentes. Iste idē est pelliceus gloriosus: vel glori-
ans in pellib⁹: exteriorē pompā i regno mūdi am-
biens. Hic enī celi rege nato turbat̄. Psal. lxvij.
Turbabunt̄ a facie eius patris orphanorum: et
iudicijs viduarū [Rex] Ecce Causa turbatōnis
Quia est (al's cum) rex: timebat priuari regno p̄ re
gem verum regni heredē. Sed Ambrosius dicit
Hostis herodes impie christū venire qd times:
non arripit mortalia: qui regna dat celestia. Uñ
Joānis. xviij. Regnum meū non est de hoc mun
do. Iste ergo frustra hac de causa [turbatus ē]
sicut oculus infirmus sordib⁹ plenus: de clarissi
mo turbat̄ lumine. Sapiētie. vij. Frequenter poc
cupant pessima: redarguente cōscientia. Cū sit enī
timida nequicia: data est in omniū cōdemnatio-
nem. Genes. iiij. Quare iratus es: et cur concidit
facies tua: Hinc respondet̄ Sapiētie. xvij. Dum
ab intro minor est expectatio: maiorē putat potē-
tiam ei⁹ esse de qua tormentū prestat.

Et omnis hierosolyma cū illo

Ecce Turbatio ciuitat̄ valde irrationabilis. Et
sunt Tres cause turbationis ciuitatis. Quarum
Una fuit In Principibus qui locū z potestatem
amittere timebant: non regnante impio rege cum z
ipsi impij fuerūt. Secunda fuit In vili z irrōna-
bili plebecula: que prona in maluz turbatur cum
rege malo: pter applausum z consensum in malo.
Tertia fuit in quibuslibet etiaz bonis. quia sciue
runt herodem ita malum q̄ nisi tristarent̄: ipe oc
cideret eos: vt secum quocunq̄ modo tristaretur.
Unde etiam in morte sua precepit occidi nobilio
res vt ex hoc plangere cogerent̄: z non gaudere de
morte sua. De Prima harū dicit̄ Prouerbiorū
xxix. Rex qui libenter audit verba mēdacij: om̄es
ministros habet impios. Joānis. xj. Collegerunt
pontifices z pharisei consilium. Et sequit̄. Ne for
te veniant romani z tollant nostrū locum z gen
tem. Unde hanc etiam quidā dicunt esse Quartā
causam turbationis. quia principum fuit edictū
q̄ nullus se deum vel Regem faceret nisi per au-
toritatem eorū: z timebant q̄ si surgeret inter eos
rex: q̄ extirpandus esset locus z gens: z ipsi a po-
testate deponēdi. De Secūda Ose. vij. Applicuerūt
quasi clibanum cor suum cum insidiaret̄ eis rex.
Hierem. v. Prophete prophetabāt mendacium:
z sacerdotes applaudebāt manibus suis: z popu-
lus meus dilexit talia. De Tertia dicit̄ Esaie. xxxij
Fraudulenti vasa pessima sunt: ipse cogitationes
concinnabit ad pdendos mites in sermone mēda
cij. Sic ergo [Om̄is hierosolyma cum hero
de turbata est] Quilibet enim aliquā istarum
causarū habuerunt turbationis. Precipue propt̄
prophetiam Balaam. Nume. xxiiij Ubi dicit̄ de
Jacob. Erit qui dominet̄: z pdat reliqas ciuitat̄.

**Et congregans omnes princi-
pes sacerdotum et scribas popu-
li: sciscitabatur ab eis vbi christ⁹
nasceretur.**

Hic ponit̄ Diligens de loco natiuitat̄ pueri p̄-
quisitio. Et dicunt̄ Duo. Primo enim dt̄ Diligen
tiam herodis: in congregandis illis a quibus p̄-
babilius inquisitio fieri poterat. Scd̄o autem di
cit Diligentiam inquisitionis. In Primo horuz
dicit Qualiter congregauit generaliter omnes in
quibus erat aliqua autoritas: per quorum metū
alij qd scirent dicere cogerentur. Et hoc est q̄ dic̄
[Congregās om̄es principes sacerdotū]
hoc est: pontifices. Et deinde dicit Diligentiā con
gregationis eorum: in quib⁹ erat eminens sciētia.
hoc est [scribas populi] Illi autem qui appro-
bati fuerunt magistri: z sermones eorū scribeban-
tur: Scribe dicebātur. Mat. xxiij. Super cathe-
dram moysi sederunt scribe z sacerdotes: quecun
q̄ vobis dixerint seruate z facite. Et Ibidem di-
citur q̄ hi tulerunt clauē sciētie. Et qd: [sciscita
batur ab eis vbi christus nasceretur] Ecce
Diligentia inquisitōis. Esa. viij. Inite consiliū et
dissipabitur: loquimini v̄bum z non fiet. ps. lxiij.
Defecerunt scrutantes scrutinio. Et forma verbi
notat frequentiā: qr formā habet verbi frequenta
tiui. qr diligenter z frequenter q̄siuit. Joānis. vij

E.

Queretis me ⁊ nō inuenietis: ⁊ vbi ego sum vos non potestis venire.

At illi dixerūt ei. In bethleem iude. Sic enim scriptuz est per prophetam. Et tu bethleem terra iuda nequaq̄ minima es i principibus iuda. Ex te enim exiet dux q̄ regat populum meū israel

H Hic ponit̄ Euidens attestatio scripture d̄ nato Rege. Dicunt̄ Duo. Primo eñ Edocti p̄ scripturam: vitatē respōdent. Et Scdo Scripture testimonio responsionez probant. Dicunt igit̄ [In bethleem] nasciturum chr̄m. Et addūt [iude] Ad differentiā cuiusdā bethleem que fuit in Galilea in tribu zabulon. De Juda enim debuit nasci chr̄s. Gen̄.xlix. Juda te laudabūt fratres tui: manus eius in ceruicibꝫ inimicoruz suorum. catulus leonis Juda. Et īducūt testimoniū dicētes [Sic enim scriptū est per prophetā] Michee.v. [Et tu bethleē terra iuda ⁊c̄.] Attende q̄ in testimonio isto Tria dicunt̄. Primo eñ Loc⁹ describitur. Scdo Dignitas eius exprimit̄. Et Tertio Ratio dignitatis ex natiuitate chr̄i ibi futura.

Dicit ergo [Et tu] Q.dicat Licet alias ciuitates metropolitanas de potentia: ⁊ diuitijs: ⁊ gloria: laudauerim: tamē [⁊ tu bethleem] Nō illa que est in Galilea in sorte zabulon: sed [terra iuda] Et potest esse q̄ de se dicūt sacerdotes ⁊ scribe: ad maiorem expressionē: quia Propha dic̄. Et tu bethleem effrata. Cuius ratio sup̄ius in p̄ncipio istius capl'i dicta est. Et addunt dignitatis ei⁹ expressionez: dicentes [Nequaq̄ minima es in principibus iuda] Hoc ē i p̄ncipibꝫ (al's p̄ncipalibꝫ) ciuitatibꝫ Juda. Dicit̄ eniz p̄nceps ciuitas vbi est thron⁹ principis: eo q̄ illa: iure ⁊ libertate ⁊ priuilegijs principat̄ alijs Et intelligitur ex hoc Eminēs dignitas. quia ex quo nequaq̄ minima est inter ciuitates p̄ncipes aliarum ciuitatū. multo magis dignitate excellit om̄es alias. Sed videtur hoc contrariū ei quod d̄t Propheta qui sic dicit. Et tu bethleem effrata paruul⁹ es in milibꝫ iuda. hoc est paruulus vicus es in sorte iuda. In qua sunt vicorum ⁊ villaꝝ ⁊ ciuitatū milia. Ergo s̄m prophetā minor est alijs. Non dico: principibus ciuitatibus: sedetiā vicis. Respōsio q̄ sacerdotes ponunt sensum p̄phete: non v̄ba. Intendit Propheta: q̄ licet paruulus vicus sit p̄pter paucitatem habitatoꝝ: tamē maximi est p̄uilegij. Sicut patet ex sequentibus p̄phetie Esa.lx. Locū sanctificationis mee: ⁊ locum pedum meorum glorificabo. Et subiungit rationē [Ex te eñ] sicut ex loco natiuitatis [exiet] de vtero virginis [dux] Deutero.xxxij. Domin⁹ solus dux eius fuit: ⁊ non erat cum eo deus alienus. Exod.xv. Dux fuisti in misericordia tua populo quem redemisti [qui regat populuz meū israel] Ecce Actus Ducis qui Regis. quia ducez regem vocat. Sic ⁊ Gene. xlix. Non aūferetur sceptrū de iuda: ⁊ dux d̄ femore eius. Hic arguūtur Sacerdotes ⁊ Scribe de Tribus. De Proditiōe. De ignorātia. ⁊ De Malicia. De Proditione: quia secreta dei consilia de liberatore (al's deliberatione) prodiderūt impijssimo cani herodi Contra illud quod dicitur. Tob. xij. Sacramentum regis abscondere bonum est. Et Matthe.vij. Nolite sanctum dare canibus: ⁊ margaritas nolite p̄ijcere ante porcos. De Ignorantia autē: quia nescientes v̄ba p̄pherarū nō adducunt scripturā sicut iacet: cum tamen nihil mutandum sit in sacro eloquio Job.xxix. Uerbis meis nihil addere audebant: sed stillabat sup̄ eos eloquium meū. Malach.ij. Labia sacerdotis custodiunt scientiā: ⁊ legem requirunt ex ore eius. quia angelus domini exercituū est. De Malicia arguuntur. quia hoc tm̄ de p̄phetia inducūt qd̄ potuit prouocare herodē. Et tacent hoc qd̄ mitigare poterat ferocitatē eius. Non eñ dicūt nisi id qd̄ loquit̄ Propha d̄ tēporali natiuitate: de qua turbatus fuit herodes: ⁊ de eterna tacent qd̄ sequit̄. Et egressus eius ab initio a diebus eternitatꝫ. Qd̄ si addidissent: cogitasset herodes q̄ eterna sunt q̄ dicunt̄: ⁊ non temporalia regna requirit christus: ⁊ mitigatus fuisset ⁊ cessasset perseq̄

Tūc herodes clam vocatis magis: diligenter didicit ab eis tempus stelle q̄ apparuit eis. Et mittens eos in bethleem: dixit. Ite et interrogate diligenter de puero: ⁊ cum inueneritis renunciate mihi vt et ego veniens adorem eum D

Iste est Tertius paragraphus In quo continetur Dolosa herodis ⁊ callida de inquirendo puero simulatio. Et dicunt̄ Quattuor. Quorū Primū est Diligens tp̄is ortus stelle indagatio: clam a magis facta. Scdm Magoꝝ in bethleē vbi natum esse cognouerat missio. Tertiū Ut personam pueri diligēter inuestigarēt fraudulēta iniunctio. Quartū Ut omnibꝫ his cognitis sibi renūciarent petitio. Et hec plana sunt in l'ra Circa Primum istoꝝ Tria dicit Q̄ clam vocauit magos semotis sacerdotibus ⁊ scribis: ne ab eis forte de ferocitate ipsius premunirent̄ (al's premonerent̄) quia timebat q̄ aliqui gauderēt de nato rege. ⁊ illi de dolis eius premunirent (al's premonerēt) eos. Et etiam ideo. quia Quod inter plures dicit̄: facilius manifestatur. Uolebat autem hoc verbuz Herodes esse occultum: ne per famā publicaret̄. Et q̄ probabilius fieret q̄ ex deuotione puerū inquireret. Esaie. xvj. Ini consiliū: coge conciliū: pone quasi noctem vmbram tuaz in meridie. Ignorabat eñ id quod dicit̄ Sapie.j. Qui loquit̄ iniqua non potest latere: nec preteriet illuz corripiens iudicium. Et post modicū Sermonū illius auditio ad deū veniet: ad correptionez iniquitatū illius: Quoniā Auris zeli audit omnia. Scdo tangit Diligentiā inquisitionis temporis. Ut cognito iam loco a sacerdotibus ⁊ scribis: discat tempus a magis. Ita q̄ nō restet nisi p̄sone interfectio cognita persona. Et h̄ est [diligenter didicit ab eis tempus stelle que appa. eis] Ut ex etate pueri facilius p̄sona dinosceretur. Non attendit hoc qd̄ dicitur Sap. j. Sentite de domino in bonitate: ⁊ in simplicitate cordis querite illum: quoniā inuenitur ab his qui non tentant illum. apparet autem eis qui fidē habent in illum [Et mittens eos in bethleē] Ecce Scdm: Missio scꝫ magorum in bethleem. quam iam nouerat esse locū natiuitatis.iiij. Regum.vj. Nunquid scitis q̄ miserit filius homicide huc vt precidat̄ caput meū. Psal.liiij. Uiri sanguinū ⁊ dolosi non dimidiabunt dies suos [Ite et iterrogate diligēter de puero] Ecce Tertium Iniunctio scꝫ fraudulenta de persone pueri indagatione. Hieremi.ix. Sagitta vulnerās: lingua eorum dolum est locuta. Nec dicit [interrogate] Quis vel Ubi sit puer: sed [de puero] vt om̄es circūstantias que de puero erant inuestiga-
īuesti/garēt ret: Ut sic omnibus que de puero erant cognitis: nullo modo latere vel effugere posset. Sed Prouerbioꝝ.j. Frustra iacitur rete ante ocl'os pennatorum. Psal.lvj. Foderunt ante faciem meam foueam ⁊ inciderunt in eam [Et cum inueneritis renunciate] Ecce Quartū: Ut omnibꝫ his cognitis sibi renuncietur. Et dicūtur Tria. Primo enim tangit Q̄ certificentur ante r̄enunciatiōez: cum dicit [Et cum inueneri.] Scdo Sibi petit renunciari certissime inuentū cum d̄t [renunciate mihi] Tertio Simulatio ne dep̄hendat̄: adiungit deuotiōis causam cum dicit [vt ⁊ ego veniens ⁊c̄.] Iste deridet̄ Job.xj. Forsitan vestigia dei comprehendes: ⁊ vsq̄ ad perfectū om̄ipotentē reperies. Excelsior celo est. Et quid facies: Profundior inferno: ⁊ vnde cognosces: Lōgior terra mēsura eius: ⁊ latior mari. Si subuertit omnia vel in vnum coartauerit: quis cōtradicet ei: aut quis dicere ei potest: cur ita facis:

Qui cum audissent regem abierunt. I

Hec est pars In qua agit̄ De Pueri inuentiōe. Et tanguntur Quattuor. Quorum Primuz De Recessu magoruz ab herode. Secundū De Iterata stelle apparitiōe. Tertium De Gaudio quod habuerunt ex stelle restitutiōe. Quartū De Pueri per stelle stationem inuentione. Et hec patent in littera. Circa Primū Duo tanguntur. Audit⁹ videlicet herodis: ⁊ Recessus ab eo. Putabant eñ herodē ex deuotione puerū querere: ⁊ ideo audierunt eum: proponentes om̄ia renunciare que iniunxerat. Prouerbioꝝ.xxvj. Labijs suis itelligit̄ inimicus: cum in corde suo tractauerit dolos: cū summiserit vocem ne credideris ei: quoniā septem nequitie sunt in corde illius

Et ecce stella quam viderant in oriente antecedebat eos vsq̄ dū veniēs staret supra vbi erat puer

Ecce Secundū de Iterata stelle apparitiōe. Et dicuntur Tria. Scꝫ. Eiusdē que modo apparuit ad eam que in oriente apparuit identitas. Quia si alia fuisset: confusus esset animus eorū: verū idez significasset quod prior significauit. Et deinde dicitur Stelle precessio in via. ⁊ Tertio Statio ei⁹ supra locum vbi erat puer. Stelle restitutio significabat hoc quod dicit̄ Esa.lxij. q̄ egressus fuerat vt splendor iustus fidelis anime: ⁊ saluator eius velut lampas ē accensus. Precessio significabat directionem vie fidelium ad ip̄m. Psal.v. Domine deduc me in iusticia tua propter inimicos meos: dirige in cōspectu tuo viam meā. Ps.lxxxviij. Domine in lumine vultus tui ambulabūt. Esaie. lx. Ambulabunt gentes in lumine tuo: ⁊ reges in splendore ortus tui. Per Stationem supra vbi erat puer: significabat quietē sanctoruz in lumine dei inuento. Colos̄.j. Dedit nobis partez sanctorum sortes in lumine. Psal.xxvj. Domin⁹ illuminatio mea ⁊ salus mea: quem timebo. Stetit eñ [supra vbi erat puer] Et hoc iustū fuit vt stella staret ad solem a quo accepit illuminationem.

Uidentes autem stellam gauisi sunt gaudio magno valde

Ecce Tertium gaudiuz de Restitutione stelle. Et tangit Duo. Scꝫ. Stelle certam discretionez: ⁊ Mirabilem de hoc exultationem. Dicit ergo [Uidentes] hoc est optime discernentes [stellam] Oportet enim examinare ea que apparēt. q̄ sicut dicitur in epistola Jude. Quedā sunt sidera errantia que ducūt in errorē: per hoc q̄ ꝯtra cursum celestē mouere dicunt̄.ij. Corinth.xj. Ipse sathanas transfigurat se in angelum lucis: vt efficacius decipiat. Et in Apoc̄.xij. Tertia pars stellaꝝ trahit̄ non motu celi: sed cauda draconis. Et ideo j. Joā.iiij. dicitur. Nolite om̄i spiritui credere: sed probate sp̄us vtrum ex deo sint. Et h̄ est [Uidentes autem stellam] Sic igit̄ certissime discernentes eam [gauisi sunt gaudio magno valde] Quoniā de restitutiōe stelle gaudebāt. De Directiōe per antecessionē gauisi sunt [gaudio magno] Aut de Statiōe supra vbi erat puer: Quia terminū significabat longi itineris: ⁊ fructū magni laboris. Ualde autez gaudebant de Inuētione. Psal.iiij. Signatū est super nos lumen vult⁹ tui domine: dedisti leticiam in corde meo. Hi eñ cū in lumine vult⁹ dei ambularent: in noīe suo exultauerunt tota die. Hester.xj. Lux ⁊ sol ortus ē: ⁊ humiles exaltati sunt. Cum luce enim stelle: ort⁹ est eis sol iusticie christus deus noster.

Et intrantes domum inuenerunt puerum cum maria matre ei⁹

Ecce Quartum De Pueri inuentione. Et dicit Tria. Quorum Primū est Q̄ certi d̄ indicio stelle domum intrauerunt. Secundum Q̄ puerum inuenerunt. Tertium est Societas quam habebat secum. Et hec patent in littera. Primo ḡ [domum intrauerunt] Uidetur autem nō fuisse domus. Quia Luce.ij. dicitur esse diuersorium: Quod fuit tectum inter duos parietes: ad diuertendum potius q̄ȝ ad habitanduz. Potest dici q̄ illd̄ diuersorium vocatur hic domus. Uel potest dici q̄ primo propter multitudinem profitentiū in ciuitate non poterat habere domuz. Sꝫ postea K

Aliis recedentibus, z Joseph manente propter cu/
ram puerperij inuenit domum. Sed Primuz est
magis consonum dictis Sanctorū. Et in h̄ com
mendatur fides magorum: ꝙ nihil exteriorū con/
siderantes: cum quē in diuersorio z in stabulo in/
uenerunt: regem deū esse confessi sunt Indicium
enim stelle plus attenderūt q̄z omnia que ad mun
di pertinent ambitionem. ij. Corinth. viij. Propter
nos egenus factus est cum esset diues: vt nos illi/
us inopia diuites essemus [inuenerunt pue/
rum] Non diuina sed puerilia pretendentem: vt
scirent vere esse humanatū propter hominez. In
Stella quidem ostendit se esse deum. z per hanc:
maiestatem dei (que intus latebat) agnouerunt.
Sed in Se: non nisi bonam pueritiam: puram:
z innocentie simplicitatē pretendit. Et ideo [pue/
rum] Non etate tm̄: sed etiam actu: dicūtur inue/
nisse. Iste est Sadoch puer egregie indolis: vt di
citur. j. Paralip. xij. z Esa. xlij. s̄m l̄ram Lxx. Ecce
puer meus electus quem elegi: posui super eū spi/
ritum meuz. Puer vero a puritate vocatur [cum
Maria matre eius] Nec fit mentio d̄ Joseph:
ne aliquid male suspitionis oriretur vt quidaz di
cūt. Sed hoc friuolum mihi videtur: quia Nihil
talium in malā suspitionē induxisset magos. Un
de ideo non fit mentio eius: quia magis ostende/
batur diuinitas eius: in qua nihil operꝭ habebat
Joseph. mater autem cum deo in filio cōmunica/
uit. Et ideo fit mentio ipsius. Ammiratione autē
dignum est ꝙ non viderūt Curie regalis frequen
tationem (al's frequentiam) z Pro palatio diuer/
soriuz. Pro throno: presepium. Pro purpura re/
gali: fascias conscissas. Pro splendore z cultu re/
gio: stabulum. Et tamē hec omnia in domo hero/
dis videntes: ab ipso diuerterunt: z nihil horum
apud puerū inuenientes: eū regē mūdi esse ꝯfessi sūt

Et procidentes adorauerūt eū.

L Hec est pars illa In qua circa inuentum fidei
sue deuotionem habebant. Et dicunt Duo. Ado/
ratio videlicet: z Oblatio. Adoratio in Duobꝫ cō/
sistit. In Prostratione: z Oratione. Prostratio/
nem notat cum dicit [Et procidētes] Prostra
tio toto corpore facta: recognitionē significat ꝙ ho
mo de se nihil est nisi puluis z cinis. Resurrectio
autē significat ꝙ erigit ex puluere manu creatorꝭ
z plasmatoris: vt dicit Damascen⁹. Exod. iiij. Au
dierunt ꝙ visitasset domin⁹ filios israel: z non de/
spexisset afflictionem eoꝝ: z adorauerunt proni in
terram. Psal. cxxxj. Adorauimus in loco vbi ste/
terunt pedes eius. Et precedit. Audiuimus eum
in ephrata: inuenim⁹ eum in campis silue: in cō/
denso mundi huius. Introiuimus in tabernacu/
lum eius. Hoc est in diuersorium. z tunc adora/
uim⁹ zc̄. Esaie. xlv. Te adorabunt z te depcabun
tur [adorauerunt eum] Ecce Oratio. Psalm̄.
xxviij. Adorate dominū in aula sancta eius. Gen̄.
xliij. s̄m l̄ram Lxx. Cum inueneritis adorate eum
super terram.

Et apertis thesauris suis obtulerunt ei munera: aurum thus et myrrham.

Tangit Oblationez. Et dicit Tria. Scz. Mu
nerum preparationē. Munerꝝ oblationē. z Mu
nerum specificationem. De Preparatione dicit
[Apertis thesauris suis] Thesaurus dicitur
theca auri. Et in hoc significat abundantia. Tob.
iiij. Si multū tibi fuerit abundāter tribue. Mat
thei. xij. Bon⁹ homo de bono thesauro cordis sui
profert bonum [obtulerunt ei munera] Ge/
nes. xliij. Deferte viro munera. Esa. xix. Colent euz
in hostijs z muneribus. Exod. xxiij. Non appare/
bis in conspectu meo vacuus [aurum thus et
myrrham] Ecce Munerum specificatio. Et tra
dunt cōmuniter Sancti ꝙ Specificatio mune/
rum: professio est fidei magorum. Aurū enim ob/
tulerunt in signuz regalis dignitatis. Quia: fide/
les venerat congregare in regnum. Thus autem:
in professionem deitatis: quia Thus deo incendi/
tur In signum cordis: per deuotionem ascenden/
tis in deum. z In signum redolentie gratie boni/
tatis diuine. Myrrham autē: in professionē mor
talitatis ab omni corruptione putredinis conser/
uate z conseruantis mortis. De Primis duob⁹
Esa. lx. Omnes d̄ saba venient: aurum z thus de/
ferentes: z laudem domino annūciantes. Unde z
terra Persidis (vnde isti venerant) sabea a quodā
fluuio saba dicto: vocata est. De Myrrha Canti/
corū. v. Manus mee distillauerūt myrrham: z di
giti mei pleni myrrha pbatissima. De Auro Ag/
gei. ij. Meum est aurū z meum est argentū. Apo/
calip. iij. Suadeo tibi a me emere aurum ignitum
probatum: vt locuples fias. Canticorū. v. Caput
eius auruz optimū. Hec Noticia Regalis ē Re/
gni christi. De Thure dicit in Psal. cxl. Dirigatur
oratio mea sicut incensum in conspectu tuo. Leui.
ij. Totum thus ponet super altare: in memoriale
suauissimū domino. De Myrrha simul z thure.
Canticorū. iij. Ascendit sicut virgula fumi ex aro/
matibus myrrhe z thuris: z diuersi pulueris pi/
gmentarij. Canticorꝝ. iiij. Ibo ad montē myrrhe:
z ad collum thuris. Beatus Gregorius i quadaz
Omelia dicit ꝙ Aurum significat regalem digni/
tatem. Thus autem pontificalem. quia Heb. ix.
dicitur. Pontifex futurorum bonorum zc̄. Myr
rha autem odoramentū virtutū in vita. Ps̄. xliiij
Myrrha z gutta z casia a vestimentis tuis a do/
mibus eburneis. Myrrha em̄ que marcescere nō
potest: significat virtutes sapientis: que nō mar/
cescunt. Sapie. vj. Custoditio legum: consūmatio
est incorruptionis. Incorruptio autem facit esse
proximū deo. Concupiscētia itaq̄z sapientie cōdu/
cit ad regnum perpetuum.

Et responso accepto in somnis ne redirent ad herodem: per aliaz viam reuersi sunt in regionē suā. M

Hic incipit pars illa vbi excluditur Dolus he/
rodis. Et tanguntur Duo. Premunitio scz p ora/
culum diuinum: z Obedientia eorū. Premunitio
autem oraculi continet Tria. Modum. Temp⁹.
z Oraculum. Modus est: quia p modū rn̄sionis

datum est. Non enim dubium: quin semp a deo
corde quererent: vt viam eoruz in pace dirigeret. z
huic desiderio rn̄det oraculuz. Deutero. vj. Domi
nus deus noster adest cunctꝭ obseruationibꝫ no/
stris. Simile est Exod. xiiij. Ubi non ore sed corde
clamanti moysi domin⁹ respondet. Quid clamas
ad me: Psal. xxxj. In via hac qua gradierꝭ firma/
bo super te oclo's meos zc̄. [in somnis] Qui nō
est nisi auersio (al's versio) spiritus z anime: a sen/
sibus z strepitu exteriori: ad interiorē cordis con/
templationez. Sicut supius dixim⁹. Job. iij. Nūc
dormiens silerem: z somno meo requiescerē. Ps̄.
iiij. In pace in idipm̄: dormiam z requiescam [ne
redirent ad herodem] Ecce Oraculū ostendit
puer quod dicit Joānis. ij. X nō credebat semet/
ipsum herodi: z non erat ei opus vt quis ferret te
stimonium de homie. Ipse enim nouit quid esset
in homine. Job. xij. Ipse nouit z decipientē z eum
qui decipit. Prouerbioꝝ. xj. Simulator ore deci
pit amicū suum. Justi autem liberabunt scientia
[per aliam viam] Ecce Obediētia. Et dicunt
Duo. Cautela videlicet: z Salus redeuntiū. Cau
tela: quia non per Herodem: sed per aliaz viam.
Prouerbioꝝ. xiiij Est via que videt homini recta:
et nouissima eius ducunt ad interitū. Et attendi/
tur horum magorū fides z humilitas. Turpe em̄
est honestis virꝭ benigne receptis: sine resalutatio/
ne quasi fugitiuos recedere. Et hanc turpitudinez
elegerunt in se potius q̄z puerū proderent herodi.
Sap. xiiij. Fugitiui perpetue prouidētie placuerūt
Unde z Laban in simili facto arguit Jacob. Ge/
nes. xxxj. Cur clam me fugere voluisti: z nō es pas/
sus vt prosequerer te cum gaudio [reuersi sunt
in regionem suam] Ecce ꝙ salui reuersi sūt ad
propria. Gene. xxviij. Ero custos tuus quocunq̄z
perrexeris: z reducam in terram hāc. Tob. v. Be/
ne ambuletꝭ: z sit dominus in itinere vr̄o: z ange/
lus eius comitetur vobiscū. Psal. cxx. Dominus
custodiat introitum tuū z exitum tuum zc̄.

Qui cum recessissent: Ecce angelus domini apparuit in somnis Joseph.

N Hic incipit Secūda pars istius Capl'i In qua
postq̄z innotuit puer: cauetur ei a dolo Herodis.
Et habet Duas partes. In Prima quarū Ma/
licie herodis: puer dei prouidētia subducitur. In
Secūda Per apertam maliciam fraus herodis
detegitur. Ibi [Tunc herodes videns quoniam
illusus zc̄.] Prima harū habet Tres partes. In
quarum Prima ponit Reuelatio facta de fuga
in egyptum. In Secunda Obediētia Joseph. Et
in Tertia Confirmatio facta per prophetiam. Et
he partes patent in littera. Circa Primā istarum
Tria dicunt. Tempus videlicet reuelationis. Dis
positio reuelantis: z eius cui fit reuelatio: z Re/
uelatio ipsa De Tempore dicit [Qui cum au
dissent] hoc est: cum magi iam recessissent. Non
quidez statim: sed interpositis his que Lucas. ij.
dicit quadragesimo die accidisse. De Purificatio/
ne. z Presentatione saluatoris in templo: q2 illa
facta sunt ante fugam in egyptum [Ecce ange/
lus] Ecce Scōm. Et tāgit Duo. Dispositiōez scz
reuelantis Primo: z Dispositionē eius cui fit re/
uelatio Scdō. Reuelantis dispositionē dicit per
Quattuor. Per Euidentia: ne dubitetur. Actu. x.
Uidit manifeste angelum dei dicentem sibi. Per
Officiū: quia angelus est nomē officij: vt dei nun/
cium esse sciat. Malach. iij. Ecce mitto angelum
zc̄. Per eum cuius est nuncius: ne sathane ange/
lus esse credatur. Per modū apparitionis quādo
dicit [apparuit] ne humana visio esse credatur.
Et de his dictum est superius. Describit autē dis/
positionem eius cui facta est reuelatio. Per Qua/
litatem sensuuz cum dicitur [in somnis] Et per
Nomē cum dicit [Joseph] Auersus enim a sen
sibus: superioribus se inseruit luminibꝫ angelo/
rum. Sicut dicitur in Psal. cxxxviij. Nox illumi/
natio mea in delitijs meis. Nox: est sensuuz obscu
ritas. Miche. vij. Cum sedero in tenebris: domi/
nus lux mea est. Et hoc ē quod dicit Exo. xix. Jam
nunc veniam ad te in caligine nubis. Caliginem
non habitat dominus: sed potius lucem inacces/
sibilem. Sicut dicitur. j. Timothei. Sexto. Sz
Caligo est obscuritas sensuum omniuz: luce spiri
tuum z anime festinante ad altissimā intellectus
reuelationem: vt tota simul conuoluta anima: cer
tius z luculentius percipiat ea que apparent. De
Joseph autem facit mentionē propter sanctitatē:
vt sciamus tam sanctū virum cum angelis habere
familiaritatem. Et ideo crebras ab eis habere re
uelatiōes. Unde Apocalyp. xxij. dicit angel⁹. Con
seruus tuus sum z fratrum tuorum.

Dicens. Surge et accipe puerū et matrem eius

Ecce hic ponitur Reuelatio. Et dic̄ Quattuor.
Quorum Primum est Imperium: Ut curam ge
rat de puero z matre. Secundū De Subductio/
ne pueri in egyptum. Tertium De Mora in egy/
pto. Et Quartū est Ratio istorum omniū. Et hec
per ordinem patent in littera. Circa Primū Tria
dicit. Euigilationē scz ad actum exteriorem. Cure
impositionē: z Quib⁹ cura est impendēda. De
Euigilationē ad actum exteriorē a somno contem
plationis dicit [Surge] hoc est Sursum te age
exterius magna operare. Dan̄. iiij. Uigil z sctūs
descendit de celo. Circa quē est vigilandū. Prouer
biorum. viij. Beatus homo qui audit me: z q̄ vi/
gilat ad fores meas q̄tidie: z obseruat ad postes
ostij mei. ij. Timoth. iiij. Tu vero vigila: in omni/
bus labora: opus fac euangeliste: ministeriū tuū
imple: sobrius esto [accipe puerum z matrē]
hoc est curam impende. quia iandudū acceperat
inhabitationē. Et dicit puerum primo: q2 digni/
tatem habet per se: z prior debet esse i cura: z post/
ea matrem: quia dignitas in (al's et) cura matris
est propter puerum. Nec fit mentio ꝙ dicat: Con
iugem tuam: quia iam inductus fuit ꝙ voluit di
mittere eam. Et ido qd̄ magis attendit Joseph q̄z
coniugiū: hoc fuit ꝙ fuit mr̄ pueri. Et ideo etiā nō
dicitur: puerum tuum: q2 sibi vt pr̄i puer ille non
est natus: sicut Zacharie vt patri natus est Joan

nes. Lu.j. Pariet tibi filium: ⁊ vocabis nomē ei⁹ Joannes. Si autē mentio fieret de cōiugio: apud minus peritos videref aliquid habere in puero. Nunc autē tanq̄ pcuratori domini sui ⁊ domine sue dicitur. Accipe puerum ⁊ matrē eius. Gal'.iiij. Sub tutoribus est ⁊ actoribus vsq̄ ad tempus prefinitū a patre. Sic ergo dictum sit de Cura ⁊ de puero ⁊ matre quibus cura impenditur

Et fuge in egyptum: et esto ibi vsq̄ dum dicam tibi

Hic tāgit subductionē pueri in egyptum. Et dicit Duo. Fugam: ⁊ Locum quo fugiendū est Dicit igitur [Fuge] Et mirabile videf qualiter dicit debere fugere eum Qui d̄ spūsancto natus ē: Qui deus est: Qui saluator ⁊ presidiū est omniū ⁊ refugium. Prouerbiorū.xviij. Turris fortissima nomen domini: ad ipsam cōfugit iust⁹ ⁊ saluabitur.

Si dicas ꝙ humana voluit ostendere. Contra Luc.iiij. Ubi etiam humana ostendit in hoc ꝙ pmisit se duci ad precipitiū montis. Et tamē postea transiens: per medium eoꝝ ibat inuisibilis. Et ita videtur hic debuisse facere. quia si inuētus fuisset ab herode: omnib⁹ fuisset parcitū infantib⁹: etiā sicut vellet: posset se s̄bducere ne occideref. Ad hoc dicūt tam Chrysostom⁹ q̄ alij Sancti: ꝙ dispensatiua est fuga ista: ne diuinitatē ante temp⁹ ostenderet. ⁊ sic humanitas phantastica ⁊ non vera putaretur: sicut Manes hereticus dicebat. Et vt suos: quando soli querūtur ad mortē fugere doceat per exemplū. Matth.x. Si vos persecuti fuerint in vna ciuitate: fugite in aliam. Ad hoc qđ obijcitur de Luca: ꝙ transiens per mediū illorum ibat. Dicendū ꝙ hoc fuit tempore predicatiōis: quādo sermo confirmādus erat per miracula. Nunc aūt fuit tempus quando nuper humanitatē assūpserat: cuius veritas erat cōprobanda per infirmitates humanas. Hebreoꝝ.ij. Debuit per omnia fratrib⁹ assimilari vt misericors fieret [in egyptū] Ecce Quo fugiendū. Et sunt Due cause assignande Quare potius in egyptum dicit fugiendū q̄ in aliam terrā. Quaꝝ Una est: quia ibi magis vigebat idolatria quam ip̄e destruere venerat. Esa.xix. Ascendet dominus sup nubem leuem: ⁊ ingredietur egyptū: ⁊ corruent simulacra egypti. Unde dicitur ꝙ in Ingressu in egyptum non fuit templū in quo non corrueret idolum. Sicut in egressu filiorum israel nō fuit domus in qua non iaceret pmogenitus mortuus. Nubes autē leuis est caro nō onerata peccatis: solo celesti calore formata sicut nubes. Abachuch.iij. Percussisti caput d̄ domo impij ⁊c. Scđa causa est: quia multis plagis plagauerat egyptum. Ingredif ergo vt tot plagas vna sue p̄sentie visitatione sanaret. Esa.xix. Percutiet dominus egyptū plaga ⁊ sanabit eam: ⁊ reuertenf egyptū ad dominū: ⁊ placabif eis ⁊ sanabit eos. Unde dicif ꝙ egyptij edificauerūt altare dño: qui pstrauit idola ⁊ sanauit eos a plagis. Esa.xix. In die illa erit altare domini i medio terre egypti: ⁊ titulus domini iuxta terminū eius. Dicif etiam ꝙ habitauit domin⁹ in ciuitate egypti: q̄ heliopolis. hoc est ciuitas solis vocabaf. Esaie.xix. In die illa erunt quinq̄ ciuitates in terra egypti: loquentes lingua chananea: ⁊ iurantes per dñm exercituū: ciuitas solis vocabif vna. Et in hac eadē ciuitate vidit b̄tūs Dionysius ⁊ Apoliphanius eclypsim solis in die passionis dominice [et esto ibi ⁊c.] Hic tangitur Mora domini in egypto. Nec tangif determinatū tēpus s̄m ꝓpriam temporis quantitatē: sed indeterminate precipif ꝙ maneat vsq̄ quo redire p̄cipiat. Nec huius causa est ꝙ angelus nesciat q̄diu morari in egypto debeat. Sꝫ ideo est: quia iam Joseph deuotū ⁊ paratū ad oīa fecerat. Et ideo q̄ntuncunq̄ tēporis in exilio ⁊ in labore esse debeat: iocundū sit ei ⁊ deuotū. ⁊ videantur eis dies pauci: pre amorꝭ magnitudie. Nec querit ab angelo Quādiu: q2 paratus est in om̄e tēpus: omnē puerosꝭ matri sollicitudinē impēdere. Et hoc est [vsq̄ dū dicam tibi] Psal.lxxxix. Mille anni ante oculos tuos tanq̄ dies hesterna que preterijt. Non em̄ causaf pondus diei ⁊ estus Mat.xx. qui totum obsequiū vix vnius hore esse reputat. Sapi.viij. Proposui hāc adducere mihi ad conuiuandū (al's conuiuendū) sciēs quoniam mecū cōmunicabit de bonis suis: ⁊ erit allocutio cogitationis ⁊ tedij mei.

Futurum enim est vt herodes querat puerum ad perdendū eū.

Hic assignat Fuge inducte rationē. Et tangit Tria. Quoꝝ Primum dicit p̄scientiam. Scđm Herodis fraudulentiā. Tertiū autem Maliciā. Prouidentia tangitur per h̄ quod dicif ꝙ [futurum est] Et obijcitur Qꝛ si futurū est: de necessitate eueniet. Et sic ꝓuidentia rebus imponit necessitatem. Ad hoc dicendum s̄m sup̄ dicta: ꝙ hec predictio non est nisi signum futuri: ⁊ non causa. Etsi dicas Qꝛ nō ex dicto: sed ex prouidētia arguitur necessitas futuri. Dico ꝙ ꝓuidentia de inquisitione futura: est sicut causa prima: que nō tollit causalitatē a causa ꝓxima ⁊ ꝓpria. Et quia illa est voluntas herodis: ideo non sequitur ꝙ sit futuꝝ ex necessitate: sed ex voluntate. q2 Necessitas ⁊ possibilitas attribuunf rebus ex causis proximis et non ex primis. quia p̄mo prime cause non sunt in rebus: nec aliquid ponunt in eis. licet aliquem ponunt ordinem respectu rerum futuraꝝ. Si autē dicas ꝙ ille ordo est necessarius. ⁊ sic redit idē qđ prius. Dico ꝙ ille ordo est volūtarius non necessarius. quia Deus nulli subijcif necessitati. Sꝫ voluntas illa ordinata per prouidentiam est immobilis. sed illa immobilitas est suppositiōis ⁊ nō necessitatis. Esa.xliiij. Ex tunc audire te feci ⁊ annunciaui. Joānis.xvj. Que ventura sunt annunciabit vobis [vt herodes querat pueꝝ] Ecce Fraudulentia. Sed quare dicit [querat] ⁊ non quesiturus sit puerū: ex quo est futuꝝ. Respōsio. Herodes quesiuit a magis: ⁊ adhuc corde tractat inquisitionē: sed futura est inquisitio illa sola q̄ fuit per necem pueroꝝ. Ut ergo notet ⁊ p̄sentiam ⁊ futuritionem: dicit futurū esse vt querat pueꝝ. Ecōtra dicitur Sapie.x. In fraude circūuenientiū illi affuit: ⁊ honestum fecit illum. custodiuit eum ab inimicis: ⁊ a seductorib⁹ tutauit illum [ad pden

dum eum] Ecce Malicia herodis. Esa.x. Ad cōterendum erit cor eius: ⁊ ad internitionē gentiū non paucarū Exod.xv. Euaginabo gladiū meū: ⁊ interficiet eos manus mea.

Qui consurgens accepit pueꝝ ⁊ matrem eius nocte: et secessit in egyptum.

Hic incipit pars illa: Que est de Obedientia Joseph. Et dicunf Quinq̄. Primū est Obedientie celeritas. Secundū est Cura pueri ⁊ matrꝭ imperata per angelum. Tertiū Tempus fuge ex q̄litate aeris. Quartū Fuga. Quintū Mora. Et hec om̄ia patent in serie lr̄e. De Primo d̄r [Qui cōsurgens] hoc est simul corpe ⁊ mente surgens: tota velocitate ⁊ deuotiōe. Prouer.xxij. Uidisti hominē velocē: in opere suo corā regib⁹ stabit. Prouer.vj. Discurre festina suscita amicū tuū ne dederis somnū oculis tuis. Psal.cxxxj. Si dedero somnum oculis meis: ⁊ palpebrꝭ meis dormitationem: donec inueniā locū domino [accepit puerum et matrē eius] Expone sicut supra. Geñ. xliij. Ego suscipio puerū de manu mea: nisi reduxero ⁊ ⁊ reddidero eū tibi: ero peccati i te reus om̄i tēpore [nocte] Hoc nō dixerat angelus. Quare q̄ fecit illud: Respōsio Angel⁹ dixerat implicite qñ dixit ꝙ fugeret. quia de die fugiēs latere non posset. Adhuc significat noctē infidelitatꝭ esse in cordibus iudeoꝝ: ablato ab eis vero lumine. Jo.j. Lux in tenebris lucet ⁊ tenebre eam nō comp̄henderūt. Ezech.xij. Dux qui est in medio filioꝝ israel in humeris portabif: ⁊ in caligine egredietur [et secessit in egyptū] Ecce Quartū Fuga in egyptum. Et hoc est supra expositum

Et erat ibi vsq̄ ad obitū herodis

Hoc est Quintū de Mora. Et videf nō conuenire supioribus. Quia dixerat angelus ꝙ maneret ibi vsq̄ dū diceret ei. Hic aūt nō facit mētionē de hoc vsq̄ ad obitū herodis. Respōsio. Idē est. Quia angeli dcm̄. ⁊ obitus herodis in vno tēpore fuerūt: sicut in sequentib⁹ patebit. Dicif autē ꝙ septē anni fluxerūt ab ingressu dñi in egyptū vsq̄ ad exitum de egypto. Et qđ interim fecerit dñs vel qđ passus sit ignoraf. j. Mach.ij. A v̄bis viri peccatoris ne timueritꝭ: Hodie extollef: ⁊ cras nō inuenief. q2 ɔuersus est in terrā suā Ps̄.cxlv. Exibit spūs ei⁹ ⁊ reuertef in terrā suā: in illa die peribunt omnes cogitationes eorum

Ut adimpleref qđ dictū est a dño p prophetā dicentē Ex egypto vocaui filium meum.

Hec est pars In qua ponif cōfirmatio preinductoꝝ per scripturā. Dicunf aūt Duo. Modus impletiōis: ⁊ Scriptura que implef [Ut] Cōiunctio aūt que hic ponif: nō dicit causā. sed poti⁹ terminationē signi ad signatū in futuro: sicut superius diximus [adimpleref] Implef qñ verificatur: sed Adimplef quando in gr̄a plus datur q̄ in scriptura promittaf. Lu.vj. Mensurā bonā ⁊ cōfertam ⁊ coagitatā ⁊ supereffluentē dabunt in sinum vestrū [qđ dictū est a dño] Cuius est prima autoritas v̄itatis. Exo.iiij. Ego ero in ore tuo Esa.xxxiij. Qđ ex ore meo pcedit ille mādauit: ⁊ spiritus eius ipse cōgregauit ea [per prophetam] Ose.xj. [dicentē] Puer isrl' ⁊ dilexi eū [ex egypto vocaui filiū meū] Uel Nume.xxiiij. p sensum Non p verba. Dñs ex egypto vocauit eū: cuius fortitudo est sicut rhinocerontis

Tunc herodos videns quoniā illusus esset a magis irat⁹ ē valde

Hic incipit pars illa In qua Apertā maliciā herodis prosequif ad perdendū puerum. Habet aūt Tres pagraphos. Quoꝝ Prim⁹ est De Herodis exacerbatione. Scđs De Pueroꝝ interfectione: ⁊ Tertius De facti huius p scripturā confirmatione. Que patent cuilibet in serie lr̄e. Circa Primū hoꝝ d̄r Tria. Tēpus historie: Causam exacerbatiōis: ⁊ Ipsam exacerbationē. Temp⁹ dicit qñ dicit [Tunc] Et attēde ꝙ nō fuit tēpus immediatū: sed poti⁹ p̄mo cū magi nō redirēt ad eū ⁊ nihil de fama pueri pciperet: putauit magos visione fallaci esse deceptos: ⁊ ex verecundia nō redijsse ad eū. Et ideo tūc quieuit ab inquisitiōe pueri. Sꝫ postea audiēs famā (al's p famā) de ꝓphetia Symeonis ⁊ Anne: ⁊ multa q̄ dicebanf de puero: iterꝝ incepit querere. Nec ociosus fuit diligēter inuestigare: q2 a filijs citat⁹ fuit Rhomā ad Imꝑatorem ab Alexādro scꝫ ⁊ Aristobolo (quib⁹ i regē volebat preficere fratrē eoꝝ ex ignobili ɔiuge susceptū eis a regno abiectis) oportuit ire rhomā. Sꝫ ibi cū filijs p̄ualuisset: ⁊ licentiā haberet instituere quē vellet: eo ꝙ excepisset ɔ̄ filios ꝙ volebāt eum interficere. Cōsiliū quesiuit ab Imꝑatore Quid ageretur de fama pueri Jesu. Non em̄ ausus fuit tantā stragē pueroꝝ committere sine auctīte Imꝑatoris: hñs autē licentiā ⁊ rediēs victor sup filios: fluxit ann⁹ a ntītate chr̄i ⁊ tres dies: ⁊ q̄rta die interfecit eos: s̄m ꝙ etiā celebraf solēnitas eoꝝ. Et ideo p̄ponif festū testis chr̄i: q̄ actu ⁊ volūtate martyr: h̄ est testis est. h̄ ē Stephani. Et ɔiūgif illi festū Joānis: q̄ volūtate non actu martyr fuit. Et Tertio ponif Festū pueroꝝ: q̄ actu nō volūtate testes sf: q2 p̄conium chr̄i nō loquēdo sꝫ moriēdo ɔfessi sf. Hra igif illi⁹ toti⁹ tpis d̄r. Tunc [herodes] Et subiungit Cām pturbatiōis cū d̄r [vidēs qm̄ illusus eēt a magis] q2 rediēs in Judeā multa fama pueri venit ad eū Uñ etiā trāsiēs i via p tharsum cilicie: inuenit naues que asportauerāt magos in terrā suā reuertentes: ⁊ combussit eas in ira furorꝭ sui. Ut impleref quod dixit Ps̄.xlvij. In spiritu vehementi ɔteres naues tharsis. Attēde aūt ꝙ d̄r [Illusus. Nō em̄ bonoꝝ viroꝝ ē alicui illudere. Sed dicendum ꝙ magi sibi non illuserunt: sed potius profuerunt. sed ipse hoc ꝙ non redierunt: illusionē reputauit. Prouer.iij. Illusores ipse deludet: mansuetis autem dabit grām. Esa.xxix. Addent mites in dño leticiā: ⁊ paupes hoīes in sancto isrl' exultabūt: qm̄ defecit q̄ preualebat: ɔsummat⁹ est illusor. Prouer.xiij. Fili⁹ sapiēs doctrina patrꝭ. q̄ aūt illusor est nō audit cū arguif. Prouerb.ix. Il

lusor sol⁹ portabit malū. Quia hic Herodes illu
sor fuit: Ideo oīe qđ ad votū malicie sue nō ob/
tēpauit: illusionē reputauit. Deīde subiūgit ipāz
suam exacerbatōez dicēs. [Iratus est valde]
Silis est demoni Herodes: cui⁹ maluz est furor
irrationabilis: demēs ɔcupiscētia: phātasia pro/
terua. Nā qꝛ dementer terrenū regnum ɔcupiuit
Ideo celi Rege nato: irrationabiliter iratus fuit.
ꝛ cōtra ordinatōem dei quā ꝓphetia ꝛ stelle īdicio
audierat: nō ex ratōe sed ex phātasia frustra ꝑter/
uiebat. Gen̄.xlix. Maledictus furor eoꝝ: quia ꝑ/
tinax: ꝛ īdignatio eoꝝ quia dura. Judith. iij. Nō
poterāt mitigare ferocitatē pectoris ei⁹. Fuit au
tē iratus de opinata maloꝝ (al's magoꝝ) illusio/
ne. Valde autez irat⁹ fuit de crescēte puero Jesu
bona opiniōe. Job.v. Virū stultū interficit iracū/
dia. ꝛ paruulū occidit inuidia. Praui enī animi ē
tristari de bono statu ꝛ opiniōe bonorum.

Et mittens occidit oēs pueros qui erāt in Bethleē: ꝛ in oībus finibus ei⁹ a bimatu ꝛ infra sc̄m tēpus qđ exquisierat a magis.

R Ecce Secund⁹ pagraph⁹ De pueroꝝ interfecti
one. Et dicunt̄ Sex. Videlicz. Herodis timidi/
tas: Atrocitas. Malicie generalitas. Crudelitas
Locus occisoꝝ. ꝛ Etas. Et ista ꝑ ordinē dicuntur
in littera. Per hoc enī q̄ dicit [mittēs] notat̄
Timiditas: quia ꝑ seipm̄ libenti⁹ iuissz: sed timu
it q̄ aliq̄s ꝑentū irrueret in eū: cogitās q̄ cum sit
odiosus: nō seq̄tur vindicta. Cū aūt alios misit ꝛ
se ꝑ̄fuauit: timebāt ꝑentes pueroꝝ vindictā seq̄n
tē si in mistros sceleris irruerēt. Dicūt etiā q̄dam
q̄ regie dignitatis est: nō ꝑ se sed ꝑ alium punire.
Esa.xvj. Sup̄bia eius ꝛ arrogātia eius plus q̄
fortitudo eius [occidit] Ecce atrocitas. Sapie
xij. Necatores sine misericordia: et comestores vi
scerū hominū. ꝛ deuoratores sanguis. Pueri enī
innocētes ꝓpter teneritudinē: dicūt̄ viscera hoim̄.
[omnes] Ecce Malicie generalitas. qꝛ nulli oī/
no pepcit. Exod.j. Si mascul⁹ fuerit īterficite eū.
Et ibidē p̄cepit omni ꝓplo dicēs. Quicq̄d masculi
ni sexus fuerit in fluuiū ꝓjcite. Silis enī crudeli
tas ꝛ malicia fuit Pharaōis ꝛ Herodis. Hero/
des tn̄ vicit pharaonē in hoc: q̄ quesiuit interfice
re deū celi natū regē. Pharao autē diminuere dei
populū [pueros] Ecce Crudelitas. Hier.vj. Cru
delis est ꝛ nō miserebit̄. Quia nec etiā innocentia
etat̄ mouet ad parcēdū. Cū tn̄ dicat Ap̄ls Rho.
v. Pro bono: hoc est: innocēte forsitan aliq̄s aude
at mori Vt liberet euz: Supple. Iste autē interfe
cit innocētes omnes. Prouer.xj. Qui crudel' est
ꝓpinquos abijcit. [in bethleem] Ecce Locus
Et dicit Duo. Locū.s. natiuitatis. ꝛ Loca ɔiuncta
natiuitat̄. Locū tangit cum dicit [in Bethleē
Et] ne forte sit portatus ad villas adiacentes vt
lateat [in omnib⁹ finib⁹] bethleem fecit occidi.
Thren̄.j. Foris interficit gladi⁹: ꝛ domi mors silis
est [a bimatu] Hic determinat Tp̄s etat̄ occiso/
rū. Est aūt bimat⁹ etas duoꝝ annoꝝ. Et dicit hic
Tria. Scz. Q bimos occidit: ꝛ Eos q̄ infra erāt
occidit. Et dicit Rationē. Infra bimos autē eē di
citur Dupliciter. Quo ad numerū: ꝛ Quo ad tem/
pus. Si quo ad numerū annoꝝ: tunc maior nu/
merus fit infra minorem in ordine numerādi: tūc
illi qui erant infra bimos: erant maioris etat̄. Et
ita dicit Chrysostomus Q bimos occidit: ꝛ ma/
iores vsq̄ ad lustrum: quod est spaciū quinq̄ an/
norum. Cuius signum est: quia quedā ossa Inno
centum inueniunt̄ que pretendūt etatem quinq̄
annoꝝ per quantitatē suam. Huius autez causa
potuit eē: quia timebat cum tot mirabilia dicerent̄
tur de puero: q̄ etatis maioris assumeret sibi for/
mā. Si autem infra bimos esse dicantur qui sunt
infra spacium continuū temporis: tunc infra bi/
mos sunt hi qui minoris sunt etatis q̄ duorum
annorum. Et ita dicit glo. q̄ ab etate vnius noctis
occidit pueros vsq̄ ad etatem duoꝝ annoꝝ. Pu
to q̄ vtrunq̄ fecit. Quia sicut timuit q̄ assumeret
sibi formā maioris etatis: ita timuit q̄ assumeret
sibi formā etatis minor̄ [s̄m temp⁹] Ecce Ra/
tio. Tempus autez quod exquisierat a maḡ fuit
iam quasi duorum s̄m Chrysosto. Quia vno an/
no ante natiuitatem stella apparuerat: ꝛ vnuz an/
nuz occupatus siluerat: ꝛ in secūdo anno fuit. Et
ideo sub illo tempore ꝛ s̄m illud tempus ꝛ supra:
occidit crudelis. ꝛ impius. Quia magis voluit
q̄ multi Innocentes perirent ad hoc q̄ solus nō
euaderet quē querebat: quod est impietatis. Pie/
tas enim magis eligit q̄ multi liberentur nocen/
tes q̄ q̄ vnus moriatur innocens. quia Nocētes
liberati: penitere possunt. Sed innocens mortu⁹
reuocari non potest. Et hec sunt verba Chrysosto.

Tunc impletum est quod dictum est per Hieremiam prophetam dicentem Vox in rama audita est: ploratus et vlulatus mult⁹: rachel plorās filios suos: ꝛ noluit consolari: quia non sunt.

Ecce Confirmatio per scripturam. Et dic̄ Duo. S
Scz. Impletionē: ꝛ Scripturā: que impleta est.
De Primo dicit [Impletum] simpl'r: Non
adimpletum: quia crudele factū fuit: ꝛ in illo do/
minus non addit [per hieremiam] .iij.ꝛ.xxxj.
[prophetam dicentē] ꝛ hoc prenūciantem: vt
sciret̄ q̄ cito christi persecutiōes inceperunt in hoc
mūdo [Vox in rama] Ecce Scriptura imple/
ta. Et tāgit Quattuor. Quorum Primū est Ex/
aggeratio facti per magnitudinē lamenti. Secun
dum est Q determiatur quorum fuit lamentū. ꝛ
Tertium Inconsolabilitas plorantiū. Et Quar/
tum Inconsolabilitatis causa. Circa Primuz di/
cit Duo. Magnitudinem enim lamenti determi
nat Per Clamorem: ꝛ Per Modum. Per Cla/
morem: quia clamor lamētantium siue [vox au/
dita est in rama] Et attende q̄ Rama est ciuit̄
tas Saul in sorte Beniamin. Sicut dicitur Jo/
sue.xix. Que quia metropolis fuit ibi maxim⁹ fuit
ploratus. Verius tamen est q̄ rama h̄ sit nomen
appellatiuū: ꝛ nō loci ꝓpriū. h̄ est in excelso: quia in

excelsum celum clamor ascendit. Jaco.v. Clamor
eoꝝ in aures domini sabaoth introiuit. Eccl.xxxv
A maxilla lachryme ascendūt vsq̄ in celum: ꝛ do/
minus exauditor nō delectabitur in illis [plora/
tus et vlulatus multus] Exaggeratio ē a mo
do plorat⁹. Est autē Ploratus ipsa lachrymatio.
Vlulatus autē sonus eiulantium pre multitudi
ne doloris. Vlulatus ꝓprie est luporū: quia ex ni/
mietate doloris bestialiter clamauerunt: rationis
obliti penitus. Nec sic miserabat̄ herodes. Thre/
norum.j. Plorans plorauit in nocte: ꝛ lachryme
eius in maxillis eius. Hierem̄.ix. Quis dabit ca/
piti meo aquas: ꝛ oculis meis fontem lachryma/
ruz: ꝛ plorabo die ac nocte interfectos filie popu
li mei [Rachel plorās filios suos] Ecce Qui
plorauerunt. Et videtur loqui incongrue. Quia
bethleem non erat in finibus beniamin. s̄z Jude:
qui fuit Lie: Preterea Rachel iam fuit mortua:
quomodo ergo plorauit? Dicunt quidā q̄ loqui/
tur propheta de filijs beniamin: qui occisi fuerūt
pro vxore leuite: quā libidine interfecerūt. Sicut
dicitur Judicū.xix. Sed hoc ridiculum est: quia
Propheta hoc dicēte ꝑ futuro diu hoc p̄terierat:
ꝛ consolatio reddita fuerat: ꝛ rachel diu mortua.
Vnde dicendū q̄ iuxta bethleem Rachel sepulta
fuerat. Sicut dicitur Genes̄.xlviij. Et a corpuscu
lo ibi sepulto ꝛ materno affectu dicit̄ plorare. Et ē
sensus: tanta fuit crudelitas q̄ etiam mortui si fie
ri posset plorassent. Preterea Sortes beinamin ꝛ
Jude erāt coniuncte. Et quia in finib⁹ adiacenti/
bus occidi precepit: multi de beniamin pueri fue/
runt interfecti. Et ideo ad Rachel istis duabus de
causis pertinet ploratus [et noluit consolari]
Nihil enim consolationis habebat tam enormis
crudelitas. Threnoꝝ.j. Non est qui consolet̄ eam
ex omnibus charis eius. Esai.xxij. Nolite incum/
bere vt consolemini me super vastitate filie popu/
li mei. Dies enim interfectiōis ꝛ conculcationis ꝛ
fletuum a domino do exercituū [quia non sūt]
Ecce Causa inconsolabilitatis: quia interfecti sūt
anteq̄ essent. Infantes enim perfectum esse natu
re nondum acceperant quādo sunt interfecti. Vel
[quia non sunt] h̄ est qꝛ ad non esse s̄m vitā na/
ture deducti sunt. Et iste due expositiōes sunt lit/
terales. Gen̄.xxxvij. Congregatis autem cunctis
liberis eius vt lenirent dolorem pr̄is: noluit con/
solationem accipere: sed ait. Descendam ad filium
meū lugens in infernum. Quidā exponūt q̄ Ra/
chel sciens gloriaz Innocentū occidendorum pro
christo: fleuit. qꝛ filij sui non ibi fuerunt occisi: sed
pro stupro vxoris leuite: qđ erat ei inconsolabile:
quia turpem causaz mortis acceperūt: ꝛ infantes
honestam.

Defuncto autem herode: ecce apparuit angelus domini in somnis Joseph in egypto: dicens. Surge et accipe puerum ꝛ matrem ei⁹: ꝛ vade in terrā israel. defuncti sunt enim qui querebant aīam pueri.

T Hic incipit Tertia pars capl'i istius: In q̄ agi/
tur de Relatione pueri iesu de egypto. Et diuidit̄
in Tres partes. In quaruz Prima ponit̄ Reue
latio de efferendo puero. In Secūda Obedien/
tia Joseph. Et in Tertia Confirmatio per prophe
tiam. Et hec patent in serie littere. In Prima ha/
rum dicūtur Sex per ordinē. Tempus videlicet
reuelationis. Dispositio reuelantis. Dispositio re
uelationem accipientis. Locus. Ipsa reuelatio. ꝛ
Causa reuelationis. Que se consequuntur in serie
littere De Tempore dicit [Defuncto autem
herode] qui fuit causa fuge Esa.xvj. Finitus est
puluis: consummatus est miser: defecit qui concul
cauit terram. Esa.xiiij. Contriuit dominus bacu/
lum impiorum: virgam dominantiū cedentē po/
pulos in indignatiōe plaga insanabili: subijcientē
in furore gentes: persequentem crudeliter [Ecce
angelus] Descriptio est Reuelant̄ Ab Euiden
tia: Ab Officio: Ab Autoritate: A Modo reuela
tionis mittentis. Ab Euidentia: quia se ipsum
demonstrat. Esa.xlv. Non in abscondito locutus
sum in loco terre tenebroso [angelus] id est nun
cius. Prouerbioꝝ.xxv. Aqua frigida anīe sitien/
ti: nuncius fidelis de terra longinqua [domini]
Psal.xc. Angelis suis mandauit de te vt custodi/
ant te ꝛc̄. [apparuit] potestas apparent̄. Sic̄ s̄
diximus. Osee.xij. Ego visiones multiplicaui eis.
Psal.lxxxviij. Tunc locutus es in visione cū san/
ctis tuis [in somnis] Dispositio est eius q̄ acci/
pit reuelationē. Per Modū: ꝛ Per Nomē. Per
Modū: quia in somnis. Gene.xv. Cum occūbe/
ret sol abraam accepit reuelationem. Idem dr̄ Job
iiij. Job.xxxiij. Per somnum in visione nocturna
quando irruit sopor super homines ꝛ dormiūt in
lectulo: tūc apit aures viroꝝ: ꝛ erudiēs eos instru
xit disciplinā [Joseph] Gen̄.xxvij. Ecce somnia/
tor venit Joseph [in egypto] Ecce Locus. Non
enim discernit locum: vbiq̄ adest suis. Matthe.
vltimo. Ecce ego vobiscum sum oīb⁹ diebus ꝛc̄.
Gene.xxvj. Ego ero tecū [dicens: Surge ꝛc̄.]
Ecce Reuelatio. Et precipit Tria. Euigilationez
ad opera exteriora. Curam laboris: ꝛ Reditū de
egypto. De Euigilatiōe autem ad opus: a somno
reuelationis ꝛ contemplatiōis: dicit. Surge. Esa.
xxvj. Anima mea desiderauit te ī nocte: đ mane vi/
gilabo ad te Psal. Sexagesimosecūdo. Ad te đ lu
ce vigilo. Canticoruz.ij. Surge propera [accipe
puerum et matrem eius] Exponendū est vt
s. [et vade in terram israel] Quia inde đbet
procedere illuminatio pueri in totuz orbem. Esa.
xix. Hereditas autem mea est israel. Esa. Sexage
simosecūdo. Terra tua non vocabitur ampli⁹ de/
solata: quia complacuit domino in te: ꝛ terra tua
inhabitabitur [Defuncti sunt enim] Tangit
hic Causam reuelationis. Sed queritur Qua/
liter dicat [defuncti] pluraliter: cum non lega/
tur nisi Herodes. Dicenduz q̄ vnus defunctus
est vita nature: qui fuit presidium ꝛ causa omniū
querentiū: ꝛ in ipso oēs alij defuncti sunt iniq̄/
tatis destitutione. quia nequierūt perficere quod
volebant defuncto pessimo herode. Et đ [qui q̄/
re. ani. pueri] Hoc est: animalē ꝛ naturalē vitā.

Anima eni hic dicit ab aialitate. Vel [querebāt aīam] nō fm substantiā que teneri ab hominibus nō pōt. sed fm actū animādi: qr sic extorqri potest Sic. iij. Reg. xix. Ego relict9 sum sol9: ⁊ qrunt animā meam.

Qui cōsurgens accepit pueruz ⁊ matrē eius: ⁊ venit in terrā isrl.

V In ista pte demōstratur Obediētia Joseph. Et habz Quattuor pagraphos. In qrz Prio Prōptitudo obediētie. In Scdo Dubitatio de loco māsionis. In Tertio Reuelatio vbi maneat. In Quarto Confirmatio p scripturas. In Prio horū Tria dicunt que impauerat angel9. Celeritas scz: et Adhibitio cure. et Perfectio pcepti angelici. Celeritas importat cū dicitur [Qui cōsurgēs] hoc est: tota intentōe mentis ⁊ corpis surgens: et impatū quod voluit angel9 p(al's pmpta) deuotione suscipiēs. Ezech. x. Vnūquodqz eorū ante faciē suam erat ingredi. Stabant eni prompta ⁊ parata ad obediendū voci que fiebat sup firmamentū aialia dei. Exod. xxiiij. Omnia q locut9 est dominus: faciemus. ⁊ erimus obediētes. j. Reg. iij. Loqre dñe qr audit seruus tuus [accepit puerū et matrē eius] vt dñm ⁊ dñam suaz. ps. ij. Seruite dño in timore ⁊c. [⁊ venit in terram israel] Ecce Perfectio pcepti angelici. Et dicit in cōmuni [in terram israel] Quia licz in aliq loco esset speciali: tamē nullū adhuc locum elegerat ad manendū. Genes. xxxj. Ad tuos ire cupiebas: ⁊ desiderio tibi erat domus pris tui. Volebat autē ire hierl'em: sciēs q puer ibi dare debuit illuminatōes: tñ dubitauit.

Audiens aūt q Archelaus regnaret in Judea pro Herode patre suo timuit illo ire.

Hec est causa dubitatōnis. Et attēde q Herodes defunctus quattuor reliqt filios. Herodem minorē: ⁊ Philippū: Archelaū ⁊ Lisaniā Qui regnū suuz in tetrarchias sub Impatore rhomano diuiserūt. Archela9 autē inter alios eleuabat ambiens totū regnū. Et ideo p ambitiōe illa ⁊ p sede regni hierusalē quā tenebat regnare dicit. Nō q in veritate in toto regno regnauerit. Et hoc est qd dicit [Audiēs aūt q Archela9 regnaret in Judea] h est: in sorte Jude [p pre suo] Cuz silis pri fuit i crudelitate ⁊ ambitiōe [timuit illo ire] Supple i Judeā ⁊ hierl'em: vbi putabat cōuenieti9 educandū esse puerz. Prouer. j. Prohibe pedē tuū a semitis eorz. Pedes eni eorz ad malū currūt: ⁊ festināt vt effundāt innoxiū sanguinē. Sz obijcit: q eadē rōe nō debuit in Galileam vbi alter fili9 Herodis regnauit. Et dicēdū q in hierusalē maior fuit freqntia pncipū ⁊ aliorz. ⁊ ibi min9 latere potuissz. In Galilea aūt apd paupes ⁊ cōtēptibiles nō estimabat aliqd magni esse. ⁊ ideo meli9 ibi latere potuit.

Et ammonit9 i somnis secessit in partes galilee. Et veniēs habitauit in ciuitate que vocat Nazareth: vt adimpleretur quod dictū est per prophetas: quoniam nazareus vocabitur

Ecce Reuelatio. Et dicit Tria. Reuelationem. Locum cōmunem habitationis: ⁊ Locum specialem. De Reuelatione dicit Duo. Modum reuelantis. ⁊ Dispositionem accipientis reuelationez. X Modum reuelationis dicit [Et ammonitus] quoniā iam tantū Joseph profecerat in deuotione pueri ⁊ matris ⁊ familiaritate angeli: q non oportuit nisi fieri ammonitionez. Et ideo etiam non facit mentionem modo de angelo domini sicut prius. j. Corinth. xiij. Quādo factus sum vir euacuaui que erāt paruuli. Hebreorū. vj. Intermittentes inchoatōis christi sermonem: ad perfectionem eius feramur [in somnis] quādo strepitus exteriorum exclusus est: ⁊ caput cum Joanne inclinamus ad thesaurum sapientie ⁊ scientie dei obdormientis in pectore domini. Joānis. xxj. Sic Jacob dormiuit super lapidem solide veritatis ⁊ confessionis dei. Genes. Vicesimooctauo. ⁊ accepit reuelationem [secessit in partes galilee] Ecce Locus Cōmunis prouicie. Et ex modo loquēdi significat q vagabund9: propter timorē primo iuerit de villa ad villam. Hoc enim significat q dicit [in partes galilee] Hiere. xiiij. Quasi colonus futurus es in terra: ⁊ quasi vir vag9 declinans ad manendum. Jam enim demonstrabatur q postea pati debuit. Matth. viij. Vulpes foueas habent ⁊ volucres celi nidos: filius autē hominis non habet vbi caput suum reclinet [et veniens] postea: fiducia per ammonitionem angeli accepta [habitauit i ciuitate que vocatur Nazareth] In q forte notos habuit ⁊ amicos: quia ibi annunciatus fuit. Sicut dicitur Luc. j. [vt adimpleretur] Ecce Testimoniū scripture confirmans. Et quia hoc de gratia est: ⁊ etiam in illa superabundat deus supra veritatem pmissionis. Ideo dicit [vt adimpleretur] Psal. xc. Longitudine dierum adimplebo euz: ⁊ ostendam illi salutare meum [quod dictum est per prophetas] Non vnū sed multos: quia omnes concorditer tradunt florem virtutis esse christū. Hierem. in Thren. iiij. Candidiores nazarei niue: nitidiores lacte: rubicundiores ebore antiquo: pulcriores sapphyro. Ose. Decimoquarto. Ero quasi ros: ⁊ israel germiabit quasi lilium: ⁊ erumpet radix eius vt libani. Dauid. Justus germinabit sicut lilium: ⁊ florebit in eternum ante dominum. Ezech. Tricesimosexto. Montes israel ramos vestros germinetis: ⁊ fructum vestrum afferatis populo meo israel. Canticorum. ij. Ego flos campi: ⁊ lilium conuallium. Esaie. xj. Egredietur virga d radice Jesse: ⁊ flos de radice eius ascendet. Glo. dicit q ibi Lxx. habent Et nazareus vocabitur. Et hoc est quod inducit [quoniam nazareus vocabitur] Flos etern9 patris: qr de vno celesti pre nascit. Flos matris virginis: Quia de vna matre in terra pducit. In flore ānūciat. In flore educat9: nō nisi

floribus respersis datur: qr pascitur in lilijs. Canticorum. j. Lectulus noster floridus. Vnde fm Translationē lxx. in Cant. dicit. Sicut dies verni circundabant eam flores rosarū ⁊ lilia conualliū. ij. Regū. xxiij. Cuncta salus mea ⁊ omnis voluntas: ⁊ nō est quicqz ex eo quod non germinet. Esa. vl. Gaudebit cor vestrum: ⁊ ossa vestra quasi herba germinabunt. Sic ergo dictū est De nati manifestatione fm omēs suas differentias.

Capitulum.III.

In diebus autez illis.

Hic incipit pars illa Que ē de Regeneratione: que refertur ad generationez christi: fm q nos regenerat sua generatione: causans nostram spūalem generationē: sicut in prehabitis dictum est. Diuidit autem in Duas partes. In quarum Prima Construit sacramentū regenerationis. In Secūda Instruit ⁊ docet illuminationez fm quā optet regnari Ibi [Cū autē audisset iesus q Joannes traditus esset] circa medium quarti. Sunt autez Tria in Baptismo. Quorz Primū est Usus quo ad materiā ⁊ actū: quo ad noticiam interius operantis in baptismo. Et quia hec erant ignota: indigebant introducēte. Et quo ad ista inducitur baptismus Joānis. Secundū autem est Virtus regeneratiua: collata aquis: Et quo ad h inducit baptismus christi quo baptizatus ē. Tertium autē est Effectus baptismi sup diabolo: qui baptizatos ex fonte impugnat. Sed vincitur pē fomitis debilitatem. Et quo ad hoc introducit tentatio christi ⁊ victoria sup diabolū. Et per se patet vbi iste partes incipiunt. Circa baptismū Joannis Tria dicunt. Quorz Primuz est Officiū baptizantis. Scdm aūt est Dispositio baptizandorum. Ibi [Tunc exibant ad eū] Tertiū est Declaratio interius baptizantis. Ibi [Ego quidez baptizo vos in aqua ⁊c.] Circa Officium baptiste Tria dicunt. Quorz Primū est Idoneitas Tēporis et Loci vbi predicauit et Quando. Scdm est Doctrina baptismatis q ad id quod inuenire vult in baptizando: ⁊ quo ad effectū. Tertiū autem est Cōmendatio baptiste. Et patent hec in littera. In Prima harum partiū tangit Tria. Quorū Primum est Congruitas tēporis. Scdm Descriptio baptiste. Tertiū Opportunitas loci in quo perficitur baptismus. De Congruitate tēporis Tria sunt notanda. Unū quo ad historie continuationem: q [In diebus illis] cum Jesus habitaret educatus in Nazareth. Non quidem stati postqz rediijt relatus ex egypto. Sed postqz impletum est tempus educatiōis: vt sibi esset relictus: ⁊ iam puenisset ad statum. Et hoc fuit vigintitrib9 annis (al's vicesimotertio anno) post reditum de egypto: qui tūc fuit Septem annorz: Qui cum vigintitribus faciunt triginta. Et Joannes non erat senior nisi sex mensibus. Et hoc est tempus quando robur est virtutis: ⁊ exiccatus est humor iuuenilis. Unde Lu. iij. dicit Et iesus erat incipiens quasi annorū trigita. Et hoc tempore Dauid regnauit. ij. Regū. v. Et Ezechiel pphetare incepit. Ezech. j. Et Joannes predicare incepit. Que autem gesta sunt medio tempore per totā infantiam saluatoris: non exprimunt Euangeliste nisi quod Luc. ij. dicitur. Et cum esset iesus annorū duodecim ascendit cum parentibus suis in hierl'm: ⁊ ostendit sapientiam in medio doctorum. Sed postea descendit cū parentib9: ⁊ erat subditus illis: Scdm qd notat in tempore: Determiatio a deo facta: ⁊ Congruitas ex parte regnātium temporibus illis. Et hanc describit Luc. iij. Anno qntodecimo imperij Tyberij cesaris ⁊c. Et subiungit. Factuz est verbū domini super Joannem zacharie filium in deserto. Et notatur tempus predicationis anteqz dei verbum fit ad nos: Non enim debemus nos ingerere. Unde Esa. vj. Quem mittam: ⁊ quis ibit nobis dixit domin9 anteqz Esaias iret. Et Hieremias excusat se anteqz vadat: cum dominus diceret. Ad omīa que mittam te ibis: ne timeas: ⁊ que mandauero tibi loqueris. Ezech. ij. Fili hominis ecce ego mitto te. Exod. iij. multum se excusat moyses. De Ingerentibus autem se dicit Hierem. xxiij Non mittebam eos ⁊ ipsi currebāt. Rhomanorz. x. Quomodo predicabunt nisi mittant: Tertium est Qualitas temporis: quia [In diebus] Non in noctibus: Sicut predicāt heretici. Clara enim veritas lucem querit. De Ipsa enim dicit Sapie. vij. Hec est speciosior sole ⁊ super omnem dispositionem stellarū luci cōparata inuenitur prior. Dignum enim est q lucis testis manifestetur in lumine. Joannis. j. Non erat ille lux sed vt testimonium perhiberet de lumine

Venit Joannes baptista predicans in deserto Judee: et dicens. Penitentiam agite: appropiquabit enim regnum celorum B

Quattuor dicit circa baptistam. Aduentū. Nomen: Officium: ⁊ Actum. In Primo notatur Et aliūnde venit qz de conuersatōe peccatoruz. Quasi De celo enim debet descendere. De deserto venire. De ocio contemplationis ad actionem sapiētie procedere. De Primo Joānis. iij. Qui de celo venit super omēs est. ⁊ quod vidit ⁊ audiuit hoc testatur. Philip. iij. Nostra conuersatio in celis est. ij. Corinth. xij. Raptum in tertium celum: ⁊ raptū in paradisum: ⁊ audiuit arcana verba. Quomodo enim inuitabit ad locum vbi nunqz fuit. De Secūdo Exo. iij. Minauit gregem ad iteriora deserti Vbi vidit visiones dei. De Tertio Exod Tricesimoquarto. Moyses loquebatur quando de cōtemplatione dei descendit: ⁊ resplenduit facies e9. ij. Corinth. iij. Nam omnes reuelata facie gloriaz domini speculantes: ⁊c. Psalm. Octogesimooctauo. Domine in lumine vultus tui ambulabunt: et in lumine tuo exultabunt tota die: Et in iusticia tua exaltabuntur. [Joannes]

Nota te pdicates

Nota

Jn quo est gratia. Ad Rho.xv. Ueniens ad vos: in abundātia bñdictionis christi veniā. j.Cor.xv. Gratia dei sum id quod sum: z gratia eius in me vacua nō fuit. Lu.j. Uocabis nomen eius Joannes. erit ei gaudiū tibi z exultatio: z multi in ntitate eius gaudebūt[baptista] Ecce Officiū Mat.vl. Baptizantes eos in nomine patris z filij z spūssancti. j.Corinth.x. Omnes in moyse baptizati sunt i nube z in mari[predicans] ij.Timo.iiij. Predica vbū: insta opportune iportune[in deser. Iud.] A Duobus describit locū. Ab ipso loco: z Ab habitantibus. Desertus ei locus est aptus ꝯtemplantibus z penitentibus. Marci.vj. Secedite paulisp in desertū z requiescite. Ose.ij. Adducam eā in solitudinem: z loquar ad cor eius[Judee] Describit ab habitantibus in vicino (al's vicinio) vbi erat noticia scriptura (al's scripture) ista prenunciātis: vt testificata veritas citius acceptaret. Psal.lxxv. Notus in iudea deus[dicēs: pniam agite] Ecce Doctrina baptismatis Quo ad id quod inuenire vult in eo qui baptizandus est. z Quo ad effectum. Et hec Duo dicit. Primū em innuit quādo dicit[pniam agite] hoc est: pene tenentiā agite. Et tunc Tria dicit: Penā: que est in Contritione. Perseuerantiā: que est in Tenentia. Et Actū: qui est in Confessione z Satisfactione. Confessio em est expositio criminū: vt iudice eccl'iastico libretur satisfactio. Et hoc innuūt multe glose hic q dicunt ꝙ Penitētia est pterita mala plangere: z plangenda iterū non cōmittere. Dicit autē quedaz glo. ꝙ est prima virtus. Est em Prima: z est Uirtus. Multipliciter autē dicit Prima. Ex parte ei Jntellectus: prima est Fides. Ex parte aūt Affectus est Duobus modis. Primo scz Jn ordine ad bonuz: z Jn ordine contra malum. Jn Ordine ad bonum: Charitas est prima. Jn Ordine aūt contra malū Dupl'r dicit. Prima. Si em est cōtra maluz perpetrandū: tūc Timor est primavirtus. Si autem est contra malū perpetratū qd iam est cōmissum: tunc Penitētia est prima. Et hoc modo loquitur glo. Adhuc Penitētia sm triplicē sui cōsiderationem ponit in triplici genere. Si em accipiatur in ratione afflictiōis est in genere passionis. Si autē accipiat vt diluens peccatū: sic ē in genere Sacramenti. Si vero consideret vt eliciēs actuz detestatōnis peccati inqntum peccatū est: cum nullus actus talis eliciat nisi ab aliqua vtute: Penitētia in genere virtutis est spēalis virtus Sed attende ꝙ si ego considero peccatū: non inqntum peccatuz est: sed inquantuz contrariū est vtuti: Sic detestatio eius nō est Penitētie: sed potius illius vtutis cui peccatū est contrariū. Etsi peccatuz accipio prout adimit bonū gratie z nature. Sic detestatio eius: boni nature est vel boni gre potius q penitentie. Et per hec patet intellectus omniū glosarū[Appropinquabit enim regnum celorum] Ecce tangit Effectū. Est autem Regnū celorum Triplex. Unū quod intra nos est. Lu.xvij. Regnū celorum intra vos est. Et hoc est de quo dr Rhom.xiiij. Non est regnū celoruz esca z potus: sed iusticia z pax z gaudiū in spūsancto. Et per hoc regnat deus in nobis. Hoc em vt dicit Diony. est distributio legum: et preceptorum: z officiorum z graduum: z bonorum ad ciuilitatē sanctorum pertinentiū. Et hoc est Regnū: per quod deus regnat in nobis. Et sicut primū Regnū est anima veri (al's primi) regis. Cuius Jlluminatōes z Ordies z Leges z Actus multiplicati in gentem: ꝯstituūt Regnū: Jta istd Regnū primo est in mente dei: Et promulgatum in sanctos: facit Regnū celorum. Et id quod in celo est extra nos: simile est isti. sed magis est simile regno mentis diuine. Quod Tertiū est z Exemplar z Obiectū z Causa duorum regnorum aliorum. Et ꝯsistit in Tribus. Jn Jlluminatiōe eorum que ad regnuz pertinent. Et in Potestatibus regni. Et in Officijs exercitatis ad actum. Aliud est Regnū celorū extra nos. Quod est locus z honor z iocunditas regnantium in celo. Et hoc adquirit per primum. Tertium est Regnū: Qd est obiectū z cā istorum. Et hoc est deus in hoc z illud descendens. Sapi.iij. Dominabunt populi (al's populis) z regnabit illorum rex in ppetuum. Esa.xxxiij. Dominus rex noster.

Hic est enim de quo dictum est per Esaiam prophetam dicentem Uox clamantis in deserto parate viam domini: rectas facite semitas eius.

Ecce Cōmendatio baptiste A Duobus. Ab Officio testificato per scripturam. z A vite perfectione. Cōmendatio scripture est in Duobus. Jn autore. z Jn autoritate inducta. De Primo dr[Hic est] Significantiā notat pronomen. sensus: signāter est[hic] de quo tanta cura est deo ꝙ voluit euz pnunciari. Luc.j. Quisputas puer iste erit. Luce.j. Tu puer propheta altissimi vocaberis. Significatur enim per Prophetā. z vocat Altissimi propheta: z Angelus domini z Lucifer solis eterni. Helias invirtute. Precursor chri. Uox verbi: p Esaiā prophetā inter alios eximium. Ecci.xlviij. Esaias propheta spū magno vidit vltima: et consolatus est lugentes sion[Uox clamantis] Ecce Autoritas pphetie Esa.xl[Uox] inquā in qua formatur verbuz vt dr glo. Dicit autē Quid est Joannes: z Quid clamat. Est em[vox] quo ad officium[clamantis] quo ad intentionē spūs z autoritatis firmitatem. Uox autē Tria habet necessario ad minus. Spiritū tentū. Sonū. z Intellectuz quo pfert. De Primo dr Lu.j. Puer crescebat z cōfortabatur spū. Jbidem. Jpse preibit ante illū in spiritu z virtute helie. De Scdo Act.ij. Factus est repente de celo sonus. Ezech.j. Audiui post vocē cōmotionis magne. Apoc.j. Audiui post me vocem magnā tanq tube. De Tertio. j.Corinth.xiiij. Si nesciero virtutem vocis: ero ei qui loquitur mihi barbarus: z is qui loquit mihi barbarus. Et Jbidē Malo quinq verba i ecclesia loqui sensu meo vt alios instruam: q decem milia verborum in lingua. Dicit tamen Aug. ꝙ Uox: est verbi vehiculum: Sic Joānes vexit chrm in corda audientiū. Luc.j. Cōuertet corda patrum in filios: z incredulos ad C

prudentiā iustorum: parare dño plebē pfectā[clamātis] Auctoritatē notat z Intentōem. Auctoritatē ex trāsitiōe que est inter rectū z obliquum. Deus eni clamauit in eo. ij.Corinth.xiij. An experimentū qritis eius q in me loquit chrs. Et Sapientia Prouerbio.viij. O viri ad vos clamito: z vox mea ad filios hoim[Jn deserto] Postq ondit Officiū Joānis: p hoc ꝙ ē Uox clamātis: Cōsequēter ondit Actū quo ad oēs. Primo Jn his sine qbus nō est sal: z quo ad pfectos. Secundo q ad illos qui obligāt ad vlteriora. De Necessarijs aūt ad salutē oim tangit Quattuor. Ubi parādū Qualiter parandū. Quid parādū. et Cui pandū. Ubi parandū[in deserto] Est dsertū intra: cor desertū a gra. Et est desertū extra: vita vtutis in eccl'ia: vbi mūdus nō habitat. Primū est pandū p gratiā ad habitatōem dei z angelorum. Et de illo dicit. Jnuenit eū in terra deserta: in loco horroris z vaste solitudis. Deut. xxxij. Desertuz extra: vita bona in ecclesia: nihil cū humana habitatōe ꝯmune habēs. Geñ.xix. Noli respicere post tergū: nec stes in omni circa regiōe: in monte saluū te fac. ps. lxij. Jn terra deserta inuia z inaquosa: sic i sancto apparui tibi. Osee.ij. Adducā eā in solitudinez. et D loquar ad cor eius[parate] Ecce Scdm Jn quo intelligit Modus. Qd enim factuz est non ilico: patū est. Paratū ei est quod habet ad manus: et obedit ad nutū. Et hoc fit p vsum boni z cōsuetudinem Esa.j. Discite bñfacere. Hebre.v. Qui p cōsuetudine exercitatos habēt sensus ad discretiōez boni ac mali.[via] Quid pandū: Uia mādatorum. ps.cxviij. Uiā māda.tuorum cu. cū dila. cor m. Hiere.vj. State sup vias vīas: z infrogate d semitis antiquis. z videte q sit via bona z ambulate in ea. Uia parat: Humilia siue defossa exaltando. Alta humiliādo. Curua dirigēdo. Polluta mūdādo. Aspa cōplanādo. Defossa: sunt p timorē carnalē: vel mundanū: in pusillanimitatē depssa. Alta: per psumptōem supbie elata. Curua: p distorsionem morū reflexa. Polluta ceno carnalis turpitudis lutulēta. Aspera: ira z odio exaspata. De Tribus primis z Ultimis dicit Esa.xl. Ois vallis implebit. z ois mons z collis humiliabit: z erūt praua siue curua in directa. z aspera in vias planas. De Quarto qd in medio ponit. j.Regū.xxj. Uia hec polluta est: sedz ipa sanctificabit hodie in vasis vestris[domini] Ecce Cui: Nō pecunie Ut questuarius. Nō mūdo: Ut fastuosus. Non diabolo Ut hereticus: Sed dñi via parāda est. Lu.j. Preibis ante faciē dñi parare vias eius. Ad dandam scientiā salutis plebi eius in remissionē pctorum eorū.[rectas] Hic tangit qd ptinet ad pfectos: qui i Cōsilijs student implēdis. Quattuor dicit. Rectificationē. et Qualiter rectificandū. z Ad quid. et Ad quē. Plato dicit ꝙ Rectū est breuissimum: et rectificat qñ consiliū sm verba implet. Sed Dispensatio incuruat a recto. Esa.xxvj. Uia (al's Semita) iusti recta est: rectus callis iusti ad ambulādū. Qualiter:[facite] Non tm dicite. q Dicere parū rectificat: sed facere multū. Luce vlt. Potens in ope et smone. Act.j. Cepit Jesus facere z docere. Act.ix. Predicator futurus pficit ad facere

Jngredere ciuitatem: ibi dicetur tibi quid te oporteat facere Quid:[semitas] artas: sed pulcras compendiosas. Uias cōsiliorum videlicet artas. Sed pulcras z per breue ducentes obseruātias. Prouerbiorum.iij. Uie eius vie pulcre: z omnes semite eius pacifice. Ps.xxiiij. Uias tuas domine demonstra mihi: z semitas tuas edoce me. Ad quem ducentes: Ad christuz Esa.xxvj. Jn semita iudiciorum tuorū sustinuimus te: nomen tuum z memoriale tuuz in desiderio anime. Prouerbiorū.iiij. Uiam sapientie monstrabo tibi: adducam te per semitas equitatis: quas cum ingressus fueris: non artabuntur gressus tui: z currens nō habebis offendiculum. Et in eodem Caplo multa de hoc valde.

Jpse autem Joannes habebat vestimentum de pilis cameloruz: et zonam pelliceam circa lumbos suos. Esca autem eius erat locuste et mel siluestre.

Hic cōmendatur Joannes a vite perfectōe. Et E sumitur Commēdatio a Duobus: in quibus pura consistit huius vite necessitas. Scz. A tegumēto vestis: z A cibo victus. Non enim erat dubitatio de domo: quia domum non habuit nisi antra deserti: que petijt teneris sub annis fugiēs turmas ciuium suorum. Et siquando venit ad hoīes: hospitabat in domo peregrina. Nec d potu erat questio: cui non prebebat nisi latex haustuz. De Jndumento autem Duo dicuntur. Tegens scilicet: z Cingens: eo ꝙ potius cinctum qualitercunq: q per incisionem z suturas corpori esset aptatū. Et hac de causa tangit zonam. Circa Primū dicit Duo. Primo enim signanter exprimit Joānem cum dic[Jpse autem ioannes] Quasi dicat[Jpse] Qui tante fuit sanctitatis ab infantia ꝙ christus credi potuit: Qui tanta de scripturis z angelo habuit preconia. Jpse inq[habebat vestimentum] Luce.xxiij. Si in viridi hec faciūt: in arido quid fiet:[d pilis camelorum] Jn quo notant Tria. Cōmunitas. Uilitas. z Asperitas. Cōmunitas: quod de facili apud quoslibet in terra inueniebatur. Uilitas ꝙ quasi nullius precij reputabatur. Asperitas: qua caro ita regebatur ꝙ macerabatur. Primum: contra exquisitionem fastuosam. Secundū: ꝯtra superbiam cecā: ignominiam credens fuco vestium celare. Tertiū: contra maliciam concupiscentie. De Primo Lu.xvj. Induebatur purpura z bysso. De Secūdo Ecci.xj. Jn vestitu ne glorieris vnq. De Tertio Jnfra xj. Ecce qui mollibus vestiuntur in domibus reguz sūt[zonam pelliceam circa lumbos eius] hoc est de corio simplici. iiij.Reguz.j. Uir pilosus zona pellicea pcinctus ad lumbos. Prouer.xxxj. Accinxit fortitudine lumbos suos zc.[Esca autem eius locuste] Non puto ꝙ fuerunt locuste vsitate: quia ille venenose sunt. Sed propter similitudinem saltuum potius q volatuum quedam auicule heremi sic dicebātur. Sicut z locusta ga-

D

manis vocatur. Has ergo comedit: ⁊ mella cum roribus descendētia comedit. Vel [mel] in concauitatibus arborum inuentum. j. Timo. vj. Habētes alimenta ⁊ quib⁹ tegamur: his ꝯtenti sum⁹

Tunc exibat ad eum hierosolyma: ⁊ omnis Judea: et omīs regio circa Jordanem

Hic tangit Baptismū ex parte baptizandorū. Tangit autem Duo. Generalitatē scȝ venientium ad baptismū. ⁊ Redargutionē quorundā non in deuotione aliorum venientiū. Circa Primuȝ tangit Quattuor. Scȝ. Qui exibant: ⁊ Ad quē: ⁊ Qui: ⁊ Ad quid. Sicut patet in littera. Exitus autem significat exitum de pristina cōuersatione. Hebreorū. xiij. Exeamus ad eū: improperiū eius portantes. Zacharie. ij. O o o fugite de terra aquilonis dicit dominus. Apocal. xviij. Exite de illa popul⁹ meus: ⁊ ne participes sitis delictorꝝ eius [ad eū] Ecce Quo exeunduȝ: vsqȝ ad Joannem: ꝙ conuersatione simus iuxta eum. Psal. l. xvij. Cum sancto sanctus eris ⁊c. Eccl. xxiiij. Transite ad me oēs q̄ concupiscitis me. Psalm. xxxiij. Venite filij audite me. Item Eodem. Accedite ad eum ⁊ illuminamini. Deut. xxxiij. Qui appropinquāt pedibus eius: accipient de doctrina illius [hierosolyma ⁊ omnis Judea ⁊c.] Tres diuersitates exeūtium hic determinantur. Hierosolymite: in quib⁹ significantur Prelati illius gentis. Quia in hierusalē erant Reges ⁊ pontifices. Per Judeam autem significātur alij de tribu Juda ⁊ beniamin. quia illi erant sub vno regno. Per Regionem circa Jordanem significantur qui remanserant de decē tribubus. Nec plures diuersitates erāt int' Judeos in cōmuni. Et sic turba de omni habitatione Judeorꝝ exiuit. De Duab⁹ p̄mis diuersitatib⁹. ij. Paralip. xx. O iuda ⁊ hierusalem. Ibi habēt Lxx. Judea ⁊ hierusalem nolite timere: cras egrediemini ⁊ dominus erit vobiscum. De Tertia Esa. ix. Primo tempore alleuiata est terra zabulon ⁊ terra neptalim: ⁊ nouissimo aggrauata est via maris trans iordanem galilee gentium. Tantū enim sanctitatis noue apparuit in precursore: vt nullus quantumcunqȝ esset iustus: se iustum in comparatiōe p̄cursoris reputaret. Et iō omnes currebant illecti speculo sanctitatis eius.

Et baptizabātur ab eo in Jordane confitentes peccata sua

F Ecce Ad quid exibant. Et tāgit Tria. Lauacrū baptismatis. Locus. ⁊ Preparatio precedens lauacrum Dicit [Baptizabantur ab eo] Act. xix. Joannes quidem baptizauit aqua: in eū qui venturus erat docens vt crederent. hoc est in iesū. Actuuȝ. j. Joannes quidem baptizauit aqua [in Jordane] Ecce Locus: q2 i Jordane figura baptismatis precesserat in transitu filiorum israel ꝑ vada Jordanis. Josue. iiij. Et in diuisione quando Heliseus diuisit aquas: percutiendo eas pallio Helie. iiij. Regum. ij. Et quando Naaman ad preceptum helizei lotus septies in iordane: recepit sanitatem a lepra. iiij. Regū. v. [confitētes peccata sua] Ecce Preparatio. Licet em̄ baptism⁹ christi: cuius introductorius fuit baptism⁹ Joannis: non requirat planctū ⁊ luctum exteriorem: tamen requirit penitentiā interiorem ⁊ peccati detestationem. quia aliter poneretur obex spiritui sancto: qui facit remissioneȝ peccati in baptismo christi. Sapie. j. Spūssanctus discipline effugiet fictum. Et vt hoc doceret Joannes: fecit eos confiteri peccata cum detestatione peccati. Sed incidit questio Utrum baptismus Joannis conferebat gratiam vel non. Quia dicit' Marc. j. ꝙ predicabat baptismū penitentie in remissionem peccatorum. Non fit autem remissio peccatorꝝ nisi ꝑ gratiam Ulterius etiam querit' Quare Joannes a baptismo suo dicit' baptista. Non aūt Petrus vel Paulus: licet illi etiā baptizarēt. Adhuc Quare dicitur baptismus Joannis quo baptizat Joannes: Non autē dicitur baptismus Petri quo baptizat petrus. Et tamē dicitur euāgelium Pauli quod predicat paulus. Et euangelium Petri quod predicat Petrus. Ad hec autem ⁊ omnia similia Dicendū ꝙ baptismus Joannis nullā conferebat grām. Et huius sunt Tres cause. Una quidem vera. ⁊ Due adiuncte. Vera est: quia non dabatur i forma que sanctificationē operatur in baptismo: que trine beatitudinis est inuocatio: vt dicit beatus Ambrosius: Sed dabat' in nomine venturi. quod non est forma baptismi. Ex forma em̄ sacr'm habet sanctificationē. Alia aūt est: quia adhuc non erat data vis regeneratiua aquis: q2 christus nondum erat baptizatus. Sed licet hāc causam q̄dā assignent: tamen nulla est: quia si hodie aliquis baptizaret' baptismo Joannis: nullā penitus reciperet grām. Tertia est: quia baptismus Joannis erat introductorius ad baptismū chri. ⁊ ideo conformis fuit sibi in actu intinctiōis ⁊ materia: Et sequebatur baptismus christi sicut perfectio. Et q2 quod ē introductorium alicuius: trāsit illo introducto non potuit conferre grām propter sui imperfectionem. Et quia nihil ibi erat nisi act⁹ Joannis: ⁊ non gratia diuina interius baptizās. ideo dicitur baptismus Joannis ⁊ nō christi. Sȝ christi dicitur oīe baptisma: in quo christi gratia lauat interius. Et ideo Pauli Jude Petri: Apostolorum aliorꝝ quorūcunqȝ baptisma quod i nomine trinitatis fiebat s'm formam quā tradit christus. Matth. vlt. Baptismus christi vocatur: q2 in illo baptizat christ⁹. Joānis. j. Super quem videris spirituȝ descendentē ⁊ manentē: hic est q̄ baptizat. Et ideo Joannes vocat' baptista a suo baptismate: ⁊ non Paulus vel alius baptizans: baptismo christi. Sed in predicatione euangelij non est nisi actus exterior. Et ideo predicantes predicant euangeliuȝ: ⁊ sunt Euangeliste. quia ex ipa re operata: euangelium non confert gratiā. Et ꝑ hoc patet solutio omnium.

Uidens autē multos phariseorum ⁊ saduceorum venientes ad baptismum suum. dixit eis. Progenies viperarū: quis demōstrabit vobis fugere a ventura ira?

G Hic reprehendit quosdam non in fide debita ⁊ deuotione venientes. Tangit autem Quattuor. Scilicet. Reprehensioneȝ. Ueram penitentie instructionem. Eius in quo gloriabantur exclusionem. Futuri iudicij comminationeȝ. Et hec per ordineȝ patent in littera. Jn Reprehensione tangit Duo. Scilicet. Causam reprehensionis: ⁊ Moduȝ. Causa est quam dicit [Uidens autē multos phariseorum] Pharisei em̄ ex p̄sumptione religionis non confitebantur peccata sua que non habere recognouerunt. Luce. xviij. Phariseus stans apud se orabat. Gratias ago tibi domine: quia non sum sicut ceteri hominum raptores: Saducei autem dicebātur. Sadochei a sadoch: quod est iustus quasi iusti. quia magna exteriori iusticia pollebant. sed in fide errabant: quia resurrectionem non esse dicebant: nec spiritum aliqueȝ sine carne esse credebant. Deum autem per temporalia suos remunerare. Unde Jnfra: Saducei q̄ dicunt resurrectionem non esse: tentabant christuȝ de muliere septem viroruȝ. Matth. xxij. Hos igitur reprehēdit acriter. Et nota ꝙ sicut dicitur Luce. iij. Milites ⁊ publicani venerunt ad eum: ⁊ omnes benigne instruxit. Jstos autem solos acriter reprehendit. Quia isti non ex deuotione exiuerunt: sed potius ex indignatione: tentantes poti⁹ q̄ȝ credentes: ⁊ magis coram hominibus facientes: eo ꝙ multitudo tota fecit: et indignationem multitudinis sustinuissent si non venissent ad baptismum. Unde dicit [Progenies viperarum] Ecce Reprehēsio: Jn qua Duo dicit. Primo enim notat eos de vicio ⁊ Secundo dicit eis imminere penam. De Uicio notat: dicendo eos eē progeniem viperarum. Uipera dicitur vi pariēs. Et est serpens vel quoddam genus serpentis: qd̄ primo in sua generatione concipit ouum. ⁊ illud ouum intra vterum fotum exit ⁊ fit serpens. ⁊ tūc enititur ipsum mater cum pelle ⁊ testa oui. ⁊ multa sunt alia marina: ⁊ terrestria ⁊ repentia que sic pariunt. Et ideo dicitur ꝙ talia in partu lacerant vterum matris sue. Et sic pharisei ⁊ saducei lacerauerunt presumptione ⁊ heresi vterum synagoge. Esa. Quinq̄gesimonono. Oua aspidum ruperunt: ⁊ telas aranearum texuerunt: qui comederit de ouis eorum morietur. ⁊ qd̄ confotum est erumpet in regulum. Esa. Decimoq̄rto. De radice colubri egredietur regulus: ⁊ semen eius absorbens volucrem. Et nota ꝙ s'm naturam impossibile videtur ꝙ naturaliter aliquod genus animalis sic pariat ꝙ semper occidatur a partu. De hoc autem plura dixim⁹ in Libro d' Animalibus [Quis vobis demonstrabit] Quasi dicat: quia presumptio phariseorum non timet iram quam putat se non meruisse. Et perfidia saduceorum non timet eam: quia non credit futuram [Quis] ergo fideȝ faciens [vobis demonstrabit fugere a ventura ira?] Sapientie. ij. Hec dixerunt ⁊ errauerunt. Excecauit enim illos malicia eorum: ⁊ non iudicauerunt honorem sanctarum animaruȝ: nec mercedem sperauerunt iusticie. Matthe. Uicesimosecūdo. Dicit eis dominus: erratis nescientes scripturam neqȝ virtutem dei. Esaie. x. Ad cuius confugietis auxilium: aut vbi derelinquetis gloriam vestram. Joelis. ij. Magnus dies domini ⁊ terribilis valde: ⁊ quis sustinebit eum. Esa. Tricesimo. Ardens furor eius ⁊ grauis ad portanduȝ: labia eius impleta sunt indignatione: ⁊ lingua e⁹ quasi ignis deuorans: spiritus eius velut torrēs inundans vsqȝ ad mediū colli ad perdendas gentes in nihilum: ⁊ frenuȝ quod erat in maxillis eoruȝ. Danielis. vij. Fluuius igneus circa thronū iudicis.

Facite ergo fructum dignuȝ penitentie.

Ecce Jnstructio ad penitentiam. Et dicit Quattuor. H Quorum Unum refertur ad opera satisfactionis cum dicit [Facite] Alterum ad voluntatem informatam charitate dicēdo [fructum] q2 Frui est cum gaudio: ita et penitens de dolore debet gaudere ⁊ frui dolore ex charitate quam habȝ in deum. Tertium refertur ad arbitrationem pene contra culpam: quod fit in confessiōe. Quartū pertinet ad compunctionem: que est in corde cum dicit [penitentie] De Primo horum d' Rhomanorum. vj. Sicut exhibuistis membra vestra arma iniquitatis peccato: Jta nunc exhibete vos deo supra penitentiam. j. Paralip. xxix. Populuȝ qui repertus est vidi cum ingenti gaudio offerre munera. domine deus israel custodi hanc volūtatem. De Tertio Deutero. Uicesimoq̄nto. Scd̄m mensuram peccati erit ⁊ plagarum modus. Apocalyp. xviij. Quantum glorificauit se ⁊ in delitijs fuit: tantū date illi tormentū ⁊ luctum. De Quarto Joelis. ij. Conuertimini ad me. Et sequit'. Scindite corda vestra. Ruth. j. Amaritudine me valde repleuit omnipotens.

Et ne velitis dicere intra vos: patrem habemus Abraam

Ecce Exclusio glorie generis: in quo gloriabantur. Putabant enim ꝙ merito promissionis facte ad Abraam omnes essent saluandi qui nati sūt ex ipso. Et dicit Duo. Primum est Exclusio inanis glorie. Secundum est Ratio exclusionis. De Primo dicit [Nolite dicere intra vos] Hoc est in corde. Psal. Tricesimoq̄nto. Dixit iniustus vt delinquat in semetipso. Matthei. ix. Ut q̄d cogitatis mala in cordibus vestris? [patrem habemus abraam] Quia respondetur vob' illud Joānis. viij. Si filij abrae estis: opera abrae facite. Et illud Esaie. lvij. Uos autem accedite huc filij auguratricis: semen adulteri ⁊ fornicarie. Esai. j. Ue genti peccatrici populo graui iniquitate: semini nequā filijs sceleratis. Ezechielis. xvj. Pater tuus amorreus: ⁊ mater tua cethea. Jdeo dicitur Esa. Sexagesimotertio. Abraam nesciuit vos ⁊ israel ignorauit vos. Joānis. viij. Uos ex patre diabolo estis. Rhomanorū. ix. Non qui filij sunt carnis: hi sunt filij dei. sed qui filij sunt promissionis estimantur in semine. Rhomanoruȝ. ij. Non

enim qui in manifesto iudeus est ⁊c̃.

Dico enim vobis quoniam potens est deus de lapidibus istis: suscitare filios Abrae

Ratio est Exclusionis glorie. Et Duo dicit. Assertionem. ⁊ Rationẽ exclusionis. Assertionẽ enim promittit: dicens. Dico enim vobis ꝙ constanter assero. Rhomanoꝝ.ix. Ueritatem dico in christo iesu nõ mentior [quia potens est deus de lapidibus ⁊c̃] Juxta ripam Jordanis duodecim illi iacebãt lapides quos Josue.iiij. de alueo Jordanis in ripam transferri fecit. Et illos demõstrasse dr̃ Joãnes: Et ꝑcabant gẽtiles frigidos ⁊ duros in Abrae promissione suscitatos. Et tunc non intelligitur de potentia absoluta: sed ordinata ꝑ cõsilium. quod est dispositio immobilis futuroꝝ. Quia sicut Judeos suscitauit de centenario ⁊ nonagenario. Propter quod Abraam dicitur petra. ⁊ vulua Sare cauerna laci Esa. Quinquagesimoprimo. Attendite ad petram de qua precisi estis: ⁊ ad cauernam laci de qua nati estis. Ita adhuc eadem potentia potest suscitare ⁊ hos filios. Matthe. Uicesimoꝑmo. Auferetur a vobis regnum: ⁊ dabitur genti facienti fructus eius. Malach.j. Ab ortu solis vsq; ad occasum magnum est nomẽ meum in gentibus. Et premittit. Non est mihi volũtas in vobis: ⁊ munus non suscipiam d̃ manu vestra. Hic sensus confirmatur ex glo. que dicit ꝙ in h⁹ rei testimonium de⁹ de Sara genuit filiũ. Et est locutio impropria. quia corporalis (al's carnalis) actus non refertur in deum. Unde sensus est Fecit de potentia sua ꝙ nasceretur

Jam enim securis ad radicem arboris posita est. Omnis ergo arbor que non facit fructum bonum excidetur et in ignem mittet.

[I] Ecce pars illa In qua comminatur iudiciũ futurum. Et Duo dicit. Primo Impendentem malis dei (al's diuini) iudicij sententiam. Secundo: Judicij illius penam. Primũ dicit sub metaphora: in qua comparat sententiam securi: ⁊ condẽnandos comparat arbori. ⁊ precipue synagogam: cui tunc impendebat securis. Et ex modo loquẽdi dicit extirpandam esse funditus synagogam a radicibus: Que radix fuit Regnũ in parte vna: ad legis obseruantiam cogens. ⁊ Sacerdotiũ in parte altera: legem docens: ⁊ Sacramenta legis exhibens. Que duo in proximo excidenda fuerunt. q2 iam ambo illa ad pontifices deuoluta fuerunt: et illi ad impietatem se conuerterant. Raro autem in scriptura comparat Sententia securi. Et comparatio est ad similitudinem precisionis: ⁊ sepi⁹ comparat gladio. Job.xix. Fugite a facie gladij: quoniam vltor iniquitatis gladius est. ⁊ scitote esse iudicium. Esa. Uicesimoseptimo. Uisitabit dominus in gladio suo duro grandi ⁊ forti: super leuiathan serpentem vectem: ⁊ super leuiathan serpentẽ tortuosum. Apocalyp.j. Gladius ex vtraq; parte acutus d̃ ore suo exibat [Omnis ergo arbor que non facit fructum bonum] Infra Septimo. Mala arbor fructus malos facit. Sap.iiij. Fructus eorum inutiles ⁊ acerbi ad manducandum [excidetur] Luce.xiij. Succide eam: vt qd etiam terram occupat. Duplici enim ex causa exciditur. Scilicet. Si nullos. ⁊ Si malos fructus facit. Ezech. Decimoseptimo. Nonne radicem ei⁹ euellet ⁊ fructus eius distringet: ⁊ siccabit omnes palmites germinis eius ⁊ arescẽt. Daniel.iiij. Descendit vigil ⁊ sanctus de celo: ⁊ clamauit fortiter ⁊ ait Succidite arborem ⁊ precidite ramos eius. ⁊ excutite folia eius: ⁊ dispergite fructus eius [et in ignem mittetur] .j. Corinth.iij. Uniuscuiusq; quale sit opus ignis cõprobabit. Esaie.xxx. Succensa est ab heri tophet: nutrimenta eius ignis ⁊ ligna multa: ⁊ flatus domini sicut torrens sulphuris succendens eam. Joannis.xv. Mittetur foras ⁊ arescet: ⁊ colligent eum: ⁊ in ignem mittent: et ardet.

Ego quidem baptizo vos in aq̃ in penitentiam

Hic incipit declarare Interius baptizantem. [K] Et dicit hic Quattuor. Primum est Professio sui officij. Secundum est: Preeminẽs dignitas christi. Tertium est Efficacia baptismatis christi respectu baptismatis Joannis. Quartum autem est Examinatio futuri iudicij. Et hec patent per ordinem in littera. De Primo dicit Tria Actũ. Materiã: ⁊ Finem baptismatis sui. Actum quando dicit [Ego quidem baptizo vos] ⁊ actu assuefacio vos ad baptizationis christi actum [in aqua] Et per hoc demõstro materiã baptismatis [in penitentiam] quod est mei baptismatis finis. quia cum non conferat gratiam: oportet penitere vt efficiamini ad baptismum christi idonei. Joannis.iij. Erat Joãnes baptizans in ennon iuxta salim. quia aque multe erant ibi: ⁊ veniebãt ad eum ⁊ baptizabantur.

Qui autem post me ventur⁹ est fortior me est.

Ecce Secundũ In quo determinat preeminentem christi dignitatem. Et dicit Tria. Scilicet Aduentum christi ad baptizandum. Fortitudinem eius ad emundandũ. ⁊ Dignitatem eius ad regendum ⁊ ditandum. De Primo dicit [Qui aũt post me venturus ẽ] Sicut sol post luciferũ. Job. Tricesimooctauo. Nunquid producis luciferum in tempore suo sicut lucerna ante dominum. Ps̃. cxxxj. Paraui lucernam christo meo. Joannis.v. Joannes erat lucerna ardens ⁊ lucens: sicut Rex post preconis vocem. Esa. Quinq̃gesimosecũdo. Uox speculatorum tuorum leuauerunt vocem simul laudabunt ⁊c̃. Sicut iudex post precursorẽ. Malach.iij. Ecce mitto angelum meum qui preparabit ⁊c̃. [fortior me est] Ecce Fortitudo ad mundandum in baptismo a peccato. quod vires ministrauit diabolo. Matthe.xij. Luce.ij. Cũ fortis armatus. Nume. Uicesimotertio. Cuius fortitudo est sicut rhinocerontis. Job.ix. Si fortitudo queritur robustissimus est. Joannis.j. Qui post me venit ante me factus est ⁊c̃. Esai. Quadragesimonono. Nunquid tolletur a forti preda: ⁊ quod a robusto ablatum est saluabitur equidem. Esai. viij. Uoca nomen eius ⁊c̃.

Cuius non sum dignus calciamenta portare

Ecce Dignitas ad regendum ⁊ dominandum. Et notantur Tria. Unum in calceis: ⁊ Unum in ligatura calceorum. ⁊ Unum in lege discalceatorum. In portatura calceorum: notatur humilitas obsequij ꝑm litteram. ⁊ preparatio euangelij ꝑm vsum Et quo ad humilitatẽ obsequij sensus est. Non sit dignus ei humillimum obsequium exhibere: sicut si ad portandum calceos deportaret. Quo autem ad vsum calceorũ. Calcei ab attritione ⁊ pollutione ⁊ frigore pedem defendunt. Et sic euangelium quod portat predicator: defendit ab Attritione lassitudinis: ⁊ Pollutõe concupiscentie: ⁊ a Frigore cupiditatis terrene: per quam refrigescit charitas. Ephe.vj. Calceati pedes in preparatione euangelij pacis. Exod. Duodecimo. Calceamenta in pedibus tenebitis. Canticorum.vij. Quã pulcri sunt gressus tui in calceamentis filia principis. Secundũ autem Calcei ligatura. Calceus est morticina pellis nostre mortalitatis quã assumpsit christ⁹. Pes autem est diuinitas: quã ad nos extẽdit Psal. Quinq̃gesimonono. In idumeam extendam calceamentũ meum. Corrigia autem: ẽ vnio diuine nature cum humana: quam soluere est penetrare per intellectum resoluentẽ: ⁊ scire qualis sit modus vnionis ad quod non est dignus Joannes: qui tamen sciuit per spiritum reuelantem. Joannis.j. Cuius non sum dign⁹ corrigiã calciamẽti ei⁹ soluere. Marc.j. Cui⁹ ego non sum dignus vt procumbẽns: soluam corrigiam calciamenti eius ꝑm legem discalceati. Attende ꝙ Deutero. Uicesimoq̃nto. Lex est ꝙ si quis fratrum decedit sine filio: frater defuncti precipitur vxorem defuncti ducere: ⁊ ꝑmogenitum ex ea susceptum nomine defuncti fratris vocare: ne deleatur nomen eius in israel: quam si forte ducere noluit. Mulier relicta defuncti talem in porta ciuitatis apud iudices interpellauit. Qui si monitus a iudicibus: adhuc nolẽs eam ducere perseuerauit: mulier cum coram populo discalciauit: ⁊ in faciem eius spuit: ⁊ vocabatur nomen dom⁹ eius Domus discalciati in israel. Tamen Ruth. iiij. propinquus Elimelech ⁊ noemi nolens ducere Ruth: seipsum discalciauit: ⁊ mulier in faciem eius non spuit Forte ideo. quia Ruth alienigena erat. Scd̃m hanc igitur legem sensus est. Non sum dignus soluere calciamẽtum christo (al's christi) ⁊ sponsam suam ecclesiam accipere: ⁊ nomen spõsi mihi vsurpare. Joã.iij. Qui habet sponsam sponsus est: amicus autem sponsi stat ⁊ audit ⁊ gaudet ad vocem sponsi ⁊ sponse. Omnes iste expositiones sunt in glo.

Ipse vos baptizabit in spiritu sancto et igni.

Ecce Efficacia baptismi christi: in comparatione ad baptismum Joannis. Et tangit Duo. Primum: ꝙ Actus veri baptismatis christo est proprius. [L] Secundo In quo consistit Baptismatis verus effectus sicut in causa agente De Primo dicit [Ipse] discretiue: Non alius [vos baptizabit] Hoc est: charactere baptismi sigillabit. quia Character baptismi est illud quod est res ⁊ sacramentum in baptismo [in spiritusancto] Ecce In quo consistit Effectus: sicut in causa. Dicit autem Duo. Spiritum gratiam conferentem interius: ⁊ Ignem accendentẽ ad amorem. Uel Spiritum virtutibus replentem. ⁊ Ignem probantem per tribulationem. Uel melius In spiritu cõferente rem in baptismo contentam ⁊ causatã (al's causantem) [et igni] quo ad lucem Irradiationis: q̃ est res significata nõ cõtenta in baptismo. Actuum.j. Joãnes quidem baptizauit aqua: vos autem baptizabimini spiritusancto: nõ post multos hos dies. Sed videtur falsum: quia nõ baptizauit in igne. Responsio: loquitur de igne qui descendit. Actuum.ij. quando spiritussanctus datus ad robur. sicut nobis datur in Confirmatione. quia ⁊ Confirmatio est perfectio vltima baptizati. Manet fomes post baptismum. ⁊ ex hoc debilitaretur miles christi: nisi contra eum acciperet confirmationẽ: quod facit ignis: Exiccans concupiscentiam. ⁊ Eleuans cor ad spem: ⁊ Illuminans ad agendũ. ⁊ Accẽdens ad amorem. Lu.xij. Ignem veni mittere ⁊c̃. Canticorum.viij. Lampades eius lampades ignis atq; flammarum. Esa. Sexagesimosecũdo. Egrediatur vt splendor iustus eius: ⁊ saluator eius velut lampas accendatur.

Cuius ventilabrum in manu sua: et permundabit aream suam: et cõgregabit triticum suũ in horreum. paleas autẽ comburet igni inextinguibili.

Istud est Ultimum de Futuro iudicio. Et tangit Quattuor. Primum ꝙ sibi data est iudiciaria potestas. Secundum ꝙ iudicio discretionis iudicabit: segregando malos a bonis. Tertium: ꝙ ad se cõgregabit bonos sicut fructum manentem. Quartum ꝙ vacuos a fructu licet fructuosis sint coniuncti: igni concremabit. De Primo dicit metaphorice [Cuius ventilabrum] hoc est iudicium discretõnis [in manu sua] hoc est: datum est ei in potestate. Joannis.j. Pater non iudicat quenq̃: sed iudicium omẽ dedit filio. Joannis.xij. Nunc iudicium est mundi: nunc princeps huius mundi eijcietur foras Psal. Quadragesimosecundo. Judica me deus ⁊ discerne causã meam [et permundabit aream suam] Ecce Secũdum: Ubi tangit Discretiõnem quam faciet. Area autem est ecclesia quam permũdabit: eijciendo incredulos iudeorum. Unde etiam ventilabrum dicitur a vento ⁊ labendo. quia in vltima captiuitate in omnem ventũ sunt dilapsi. Ezechie.

v. In ventum dispergeos: z mundabis gladium post eos. Psal. Tricesimoquarto. Sūt sicut pulvis ante faciem venti: z angelus domini persequens eos ⌊z congregabit triticum.⌋ Hic dicit Qualiter ad se congregabit bonos sicut fructū manentem in eternum. Infra Decimotertio. Triticum congregate in horreum meum. Hoc enim propter puritatem z permanentiā significat electos. Joannis. xv. Ego posui vos: vt eatis z fructum afferatis: z fructus vester maneat⌊ paleas autem ⁊c̄.⌋ Quartum Qualiter cōflagrauit malos. Palee autem a radicibus tritici surgūt, z tritici fructum ferunt. Et significant eos qui dixerūt q̄ essent filij Abrae: z essent radicati in promissionibus patrum. Et forte fuerunt cognati prophetarum z sanctorum: propter quam affinitatē non parcetur eis. quia Palea nascitur de tritico: z profert triticum. Et tamen propter illam affinitatē nō liberatur ab igne: Ita z vos ⌊comburet igne gehenne inextinguibili.⌋ Esaie. j. Erit fortitudo vestra in fauilla stupe: z opus vestrū quasi scintilla: z succendetur vtrunq; simul. z non erit qui extinguat. Matthe. Vicesimoquinto. Ite maledicti in ignem eternū: qui paratus est diabolo z angelis eius. Psalm. Quadragesimonono. Ignis in cōspectu eius exardescet: z flammabit in circuitu inimicos eius

Tunc venit Jesus a Galilea in Jordanem ad Joannem vt baptizaretur ab eo. Joannes autē prohibebat eum: dicens. Ego a te debeo baptizari: et tu venis ad me?

M Habito Introductiuo baptismi christi. Tangit de Virtute regeneratiua: que collata est aquis ex vi mūdissime carnis christi. Et diuiditur in partes Duas. Quarū Prima est De Baptismo christi: qui(al's quo) baptizatus est. Et Secunda est de Effectu ipsius. Ibi⌊ Baptizatus autem iesus confestim ⁊c̄.⌋ In Prima harum partium Quatuor dicuntur. Primum Aduentus saluatoris ad baptistam. Secundum: Et humilitate excusatio Joannis. Tertium: Reuelatio facta Joanni q̄ conueniens esset suus baptismus. Quartū Obedientia Joannis. Et hec patere possunt per ordinem in littera. In Primo horum Sex dicuntur. Scilicet. Quādo: Quis: Unde: Quo: Ad quem: z Ad quid venit De Primo horum dic⌊ Tūc⌋ scilicet quando Joannes venit ad Jordanem baptizans. Et hoc est: postq̄ venit iesus ad etatem virilem. Et hoc est quādo fuit annorum triginta. tredecima enim die tricesimi anni venit. Luce. iij. Et ipse iesus erat incipiens quasi annorum triginta. Quasi dicat Quia tricesimus iam fuit inchoat⁹. Et est argumētum q̄si aliquis est vicinus triginta annis: etsi nondum compleuit q̄ potest promoueri. Tali etiam etate Dauid accepit regnū. ij. Regum. v. Primo enim anno natiuitatis sue tertiodecimo die: adoratus ē dominus a magis. Et tricesimo anno tertiodecimo die baptizatus. Et tricesimoprimo anno tertiadecima die: conuertit aquas in vinum. Et tricesimosecundo anno tertiadecima die vt dicit Beda: quinq; milia hominū de quinq; panibus z duobus piscibus satiauit. Adhuc tricesimo primo anno saluatoris: in pasca Joannes incarceratus est. Et post annuz est decollatus in sequēti pasca quādo saluator⁊ tricesimusecundus annus agebatur. Et deinde post annū quando tricesimustertius annus saluatoris agebatur in pasca dominus crucifixus est. Et sic dominus erat triginta duorum annorum z dimidij. Et hoc dicit Eusebius z alij fere omnes: Ita q̄ dimidius annus computetur inter nativitatem z pasca: per Synechdochen. Sed ſm Chrysostomū vixit per triginta tres annos z dimidium⌊. Tunc⌋ ergo in etate triginta annorum: Quādo z Joseph stans coram Pharaone: saluator mundi vocatus est. Bene. Quadragesimoprimo⌊ venit Jesus⌋ Ecce Quis venit: saluator. Et ideo non ad indigentiam sui: sed vt saluificeram virtutem regeneratiōnis cōferret aquis Psalm. Septuagesimotertio. Contriuit capita draconum i aquis. Unde z Hene. j. Spiritus vite primo apparuit in aquis quando spiritus domini ferebatur super eas. Sed tunc queritur: Quia si aque ex tactu saluatoris habent vim regeneratiuam: tunc non oportet nisi q̄ baptizandi intringantur sine aliqua inuocatione. Tunc enim illa vis operabitur effectuz in eis. Et ad hoc dicendum q̄ vis regeneratiua est in aqua ex tactu carnis saluatoris in potētia: que nō reducitur ad efficiendum effectum: nisi per inuocationem Trinitatis. Sed tunc dicitur q̄ illa vis non est in aqua nisi sicut in materia baptismi. Et dicendum q̄ hoc verum est. quia per eam efficitur aqua propria materia baptismi: Sicut quelibet res generata habet potentiam sue generationis in propria materia ex qua generatur: z non in alia⌊ a Galilea.⌋ Ecce Unde venit: Que ipso nomine significat transmutandos eos fore qui ad baptismum venunt. j. Regum. x. Mutaberis in virum alterum⌊ in Iordanem.⌋ Ecce Quo venit. Bene. Tricesimosecundo. In baculo meo transiui Iordanē istū. z nunc cum duabus turmis regrediar. Exē. Tricesimosecundo. Quo pulcrior est descende. Ecclesiastici. iij. Quanto maior es humilia te in omnibus⌊ ad Joannem.⌋ In quo est gratia. Dic est ecclesie minister. Non hereticus vel scismatic⁹: in quo nulla est gratia q̄ in forma: ritu z intentione ecclesie conferat sacramentuz. Ecclesiastici. Tertiodecimo. Omnis homo simili sibi sociabitur⌊ vt baptizaretur ab eo.⌋ Ecce Propter quid. Et ideo nihil recepit christus in aqua baptismatis: sed contulit aque vim regeneratiuam: sicut dictum est. Huius tamen z alie cause assignantur in glo. Ut scilicet baptisma Joānis approbaret: z Ut homo omnem iusticiam impleret z legis humilitatem. z Ut aquas sanctificatas per columbam in lauacro ostenderet. z Ut nemo q̄ntumliber sanctus a baptismo excusatus esset: si baptismi gratiam superfluam sibi iudicaret⌊ Joannes autem prohibebat eum ⁊c̄.⌋ Ecce Secundum istius partis Humilis videlicet excusatio Sed

videtur q̄ excusatio fuerit inobedientie: qz a spiritu dei ad hoc missus fuit. ergo excusare nō debuit. Joānis. j. Qui misit me baptizare in aqua: ille mihi dixit. Super quem videris spiritum descendentem z manentem super eum ⁊c̄. Adhuc hic prohibet eum. ergo cognouit eum. Joannis autē j. dicitur. Et ego non cognoscebam eum. Respōsio Excusatio non fuit Obstinationis: sed Pietatis z humilitatis. Pietatis quidem: quia pietatis visceribus afficiebatur circa eum: qui propter amorem hominum ita descēdit. Philip. ij. Exinaniuit semetipsum. Humilitatis autem: quia contremuit baptizare eum qui totius mundi peccata tulit. Simile aliquid passus fuit Petr⁹. Joannis Tertiodecimo. Non lauab mihi pedes in eternum. Dicuntur autem hic Tria. Primū est Prohibitio pia z humilis. Secundum est Ratio prohibitionis. Tertium autem Ammiratio humilitatis christi. De Primo autem dicit⌊ Joannes autem prohibebat eum.⌋ Luc. Quartodecimo. Recumbe i nouissimo loco⌊ ego a te debeo baptizari.⌋ Ecce Ratio prohibitōis. Hoc ē: ego a te debeo mundari. Quia sicut dixi supra. Tu es qui baptizas solus Sed qualiter cognouit eū Cum Joannis. j. dicat. Ego nesciebam eum. Responsio ſm Augustinum. Cognouit in persona: sed non in potestate baptismi: quam sibi soli retinere voluit. Vel dicatur Q̄ non cognouit eū primo. sed ex signis cognouit eum. Et tunc dixit verba ista. Licet enī postea sequātur: signa tamen processerunt. Et quod hic dicitur: per anticipationez introducitur. Sed qualiter dicit q̄ ab eo debuit baptizari: cum sanctificatus fuerit in vtero. Lu. j. Spiritusancto adhuc replebitur adhuc ex vtero matris sue. Responsio Sanctificatio licet purgeta peccato originali: z tollat proinitatez ad mortale: Tamen non tollit proinitatem ad venale: z ab illo debuit mūdari a christo⌊ et tu venis ad me.⌋ Istud est Tertiuz quod est ammiratio nis. Quasi dicat Cum omnia hec sacra sola voluntate perficere possis: mira est tua dignatio q̄ ita te humilias vt corporalibus operibus z passionibus subiiciens te hominibus: ista velis peragere. Et hoc pro certo conuenientissimum fuit sanande nostre miserie Job Vicesimotertio. Nolo multa fortitudine contendat mecum: ne magnitudinis sue mole me premat: equitatem proponat cōtra me. Equitas autem est equalitas satisfactionis: z cui fit satisfactio vt medium inueniat a mediatore. j. Timothei. ij. dei z hominū homine christo iesu. Et hoc non potuit esse per potentiam: sed per sacramenta quibus se subiecit.

Respondēs autem iesus: dixit ei. Sine modo.

D Istud est Tertium In quo illuminatur Joannes ad baptizandum christum. Et dicuntur Duo Primum quod dicit Q̄ permittat. Secundum Q̄ rationez permissionis assignat. De Primo dimo dicit⌊ Sine modo.⌋ Quasi di. Modo tempus est istius humilitatis ad reconciliantionem hominis. ij. Corinthiorum. vj. Ecce nunc tempus acceptabile: ecce nunc dies salut⁹: nemini dantes vllam offensionem: vt non vituperetur ministerium nostrum. Propterea enim omnia fecit vt nec ab homine nec a diabolo quicq̄ dici posset. Esai. Quadragesimonono. In tempore placito exaudiui te: z in die salutis auxiliatus sum tui. Psalm. Seragesimoquarto. Benedices corone anni benignitatis tue ⁊c̄

Sic enim decet nos implere omnem iusticiam. Tunc dimisit eum.

Hic assignat Rationem permissionis. Dicit igitur⌊ Sic.⌋ Hoc est: hoc modo q̄ ego Sacramenta instituam: z eisdem sanctificationem quā alios sanctificare valeāt conferam⌊ decet nos.⌋ Hoc est: conueniens est: q̄uis aliter de potentia absoluta procedere possem⌊ omnem iusticiaz.⌋ Que effectiue dicitur omnis iusticia: vt nullus ōpotentia conqueri posset. Hec enim est omnis iusticia effectiue dicta: vt redemptor se voluntate(al's voluntarie) humiliter ad sacramēta perficienda: z homo er humilitate se sacramentis exhibens: salutem redemptionis inueniat. Unde distinguitur gradus humilitatis. Quia in Sacramentis oportet q̄ maiori subiiciamur: a quo confertur nobis robur spiritus. Maiorem autem in multis sacramentis oportet subiici equali vel inferiori. Et sic humiliamur ad elementum corporeum: quod sub nobis est. Ita etiam aliquando oportet humiliari ad inferiorem ministrum. Et hec ē perfectio humilitatis i sacris Prouer. viij. Justi sūt sermones mei: z non est in eis prauum quid atq; peruersum. Esai. x. Consummatio abbreuiata inundat iusticiam. Matthe. vndecimo. Discite a me quia mitis sum z humilis corde. Joannis. Tertiodecimo. Exemplum dedi vobis ⁊c̄. Sic enī baptizatus qui figuratur in baptismatibus veteris legis z figuris: dum vis maris z iordanis implet⁹ per christuz: cum vacuus sit a iusticia sine ipo sicut z cetera que impleuit. Joannis primo. Gratia z veritas per iesum christum facta est⌊ Tunc dimisit eum.⌋ Ecce Quartuz: vbi Illuminatur de Sacramento humilitatis: humiliter adhesit. Et notabile est quod dicit⌊ tunc dimisit eum.⌋ Quasi dicat Nihil contulit ei: sed permisit fieri qō voluit. Quasi dicat Non mea voluntate(al's voluntas) sed tua fiat

Baptizatus autem Jesus confestim ascendit de aqua. Et ecce aperti sunt ei celi: et vidit spiritum dei descendentem sicut columbā: et venientem super se.

Hic tangit Christi baptismatis effectū. Et tangit hic Quattuor. Quorum Duo primo(al's primus) efficiūtur i baptizatis baptismo chri. Tertiū

autem est Sanctificās baptism⁹ (al's baptismū) christi. Quartum autem est Testimonium: ⁊ christi: ⁊ per christum baptizatorū. Primum est Ꝙ baptizatus confestim ascendit: Significās baptismate christi baptizaturos (al's baptizatos) statiz per virtutes ad celestem conuersationem ascendere. Psalm. Octogesimotertio. Ascensiones in corde suo disposuit. Gen. Tricesimoquinto. Surge iacob ascende bethel: ⁊ inuoca ibi ⁊c. Bethel ē domus dei [Et ecce aperti sunt ei celi] Effectiue quidez in seipso. Ad ingrediendū autem in membris. Ezechielis. j. Aperti sunt celi ⁊ vidi visiones dei. Actuum. vij. Ecce video celos apertos Sed queritur Quomodo baptismus celos aperit: cum hoc dicatur esse passionis quando romphea sublata est. Adhuc. Hoc videtur esse Ascensionis: quando christus actualiter in celum ingressus ē.

Responsio Dicendū ꝙ omnibus his tribus cōuenit aperire celos q̄tum ad diuersa que sunt in Janue apertione. Est in ea remotio obstaculi siue obicis ex pte intrantis. Et est solutio debiti ex parte eius ad quē intratur. Et est patefactio siue aditus vie. Et Primo quidem modo celū baptism⁹ aperit: quia tollit impedimentū ex parte nr̄a. Ps. Centesimosexto. Contriuit portas ereas: ⁊ vectes ferreos confregit: suscepit eos de via iniq̄tatis sue Secundo modo aperit Passio: que debituz adsoluit patri: oblatōne anime. Psal. Tricesimonono. In capite libri scriptū est de me: vt facerem voluntatem tuam deus meus volui. Hebreorū. ix. Quemadmodū constitutuz est hominibus semel mori: post hoc autem iudiciū. sic ⁊ christus semel oblatus est ad multorum exhaurienda peccata. Quo ad Tertium aperit Ascēsio. sicut habet Jo. Quartodecimo. Vado parare vobis locuz. Michē. ij. Ascendit pandens iter ante eos [Et vidit spiritum domini dei descendentem] Ecce Effectus: quo ad christum prout aquas sanctificat demonstrandum. Et ista species columbe soli (al's solum) conuenit spiritui. Sicut sola assumptio humane nature conuenit soli filio. Et vox sonans soli ꝯuenit patri. Et figuratū est Gen. viij. Ubi Noe emisit columbam: que retulit in ore ramum virentis oliue. Quod signum fuit misericordie et purificationis complete per aquam. Canticoruz. v. Oculi eius sicut columbe: que lacte lote super riuulos aquarum: ⁊ resident iuxta fluenta plenissima. Fluenta enim illa sunt vnde baptismatis [et venientem super se] Gene. octauo. Cum non inueniret vbi requiesceret pes eius: reuersa est ad arcam. Esai. vndecimo. Requiescet super eum spiritus domini.

Et ecce vox de celis: dicēs. Hic est filius me⁹ dilectus: in quo mihi complacui

Tria notat. Claritatem: Originem: ⁊ Significatum vocis. Unde Luce. iij. dicitur ꝙ audita est vox: que non audiretur nisi clara esset. Sed tūc queritur Quare alij non audierunt vocem: cū corporaliter sonaret in gere: vt dicit glosa. Respōsio: Dicunt quidam ꝙ forte non erant presentes. Sz hoc nihil est. quia Joānis primo. dicitur. Medius vestruz stetit quem vos nescitis Respōsio Ꝙ sicut in alijs spiritualia non percipiuntur ab animalibus: Ita nec ista. Quāuis enim corporaliter sonaret: non tamen ad omnes sonuit. Etsi corporalis sonus forte ad quosdam venit: non nisi confusum sonum receperunt. Sicut in simili facto dicitur Joannis duodecimo. ꝙ Vox venit de celo: q̄ dixit filio petenti clarificationem patris. Et clarificaui ⁊ clarificabo. Dicebant quidam angeluz locutum esse. Quidam autem tonitruum factū esse. Quia patulam aurem habens ad carnalia: ⁊ clausam ad spiritualia: percipit corporalem sonū: que spiritualia sonant: sed intellectum vocis non intelligit. Joannis tertio. Spiritus vbi vult spirat: ⁊ vocem eius audis: ⁊ nescis vnde veniat aut quo vadat. Sic est omnis qui nat⁹ est ex spiritu. Hec enim licet sint corporalia: Tamen ⁊ a spiritu ⁊ ad spiritualium vsum: ⁊ a virtute spiritus sunt mota: ⁊ non percipiuntur nisi ꝑm potestatem spirit⁹. j. Corinthiorū Quartodecimo. Nemo audit: spiritus tamen loquitur mysteria. Originem tangit cum dicit [de celo] Hoc est de altitudine patris glorie. ij. Pet. j. Voce delapsa ad eum a magnifica gloria. Marc. primo. Vox d̄ celo facta est. Tribus autem vicibus sonuit. In Baptismo. Mathe. primo. Luc. tertio. In Transfiguratione Infra Decimoseptimo. Luce. ix. In Passione. Joannis duodecimo. In Baptismo filium nominat propter filios adoptionis. In Transfiguratiōe propter gloriam resurrectiōis in capite ⁊ in membris. In Passione: propter declarationem redemptionis [Hic est filius meus] cōsubstātialis. Psal. Centesimonono. Ex vtero ante luciferū genui te [dilectus] Joānis tertio. Pater diligit filium: ⁊ omnia dedit ei in manus [in quo mihi complacui] Quia nihil in eo dissimile inueni. Sapiētie. iiij. Placens deo factus dilectus. Canticorum primo. Ecce tu pulcer es dilecte mi ⁊ decorus. Vel [complacui] qui in Adam exasperatus fui: ⁊ in diluuio d̄ homine facto tactus dolore cordis intrinsecus penitui. Ose. vndecimo. Conuersum est in me cor meuz: pariter penitudo mea conturbauit me. non faciam furorem ire mee. Nō conuertar vt dispergam effraim: quoniam de⁹ ego ⁊ non homo in medio tui sanctus. Hierem. Tricesimoprimo. Conturbata sunt viscera mea sup eū: miserans miserebor eius ait dominus. Unde sensus est [Hic est] discretiue [filius meus] consubstantialis: In cuius spiritu alios adopto in filios. Gala. quarto. Misit deus spiritum filij sui in corda nostra clamantē Abba pater [dilectus] eo modo quo dilectio (que spiritussanctus: fluens a me in eum. ⁊ econuerso ab ipso in me) complectitur eos qui in spiritu suo adoptantur. Quia hominum naturam assumens: filium hominis naturalem mihi filium fecit. Et ideo [in ipso mihi complacui] sicut in genito: in quo natura mea. que pascit voluntatem meam sicut pascor fruēdo

me ipso: quia Dilectio: impetus est bone voluntatis in amatum. Libitum autem dulcedinem volenti ⁊ amati pregustans. Sed Complacitum est tota simul ⁊ perfecte in amato pascens. Et quia sic eo fruor pascens oblit⁹ doloris: induco aquas nō diluuij: sed in spiritu: diluentes peccata. Et ideo etiam spiritus descendit vt in aquis animaz viuam faciat sicut a principio. Unde Primo ferebatur ⁊ fouerat aquas. In columba autem descendit. q̄ sine felle eos facit quos vnda baptismat ⁊ abluit.

Capitulum. IIII.

Tunc Jesus ductus est in desertum a spiritu.

Sanctificato sacramento regenerationis: per quod Filij adoptionis regenerandi sunt anteq̄ incipiat regnare per doctrinā ⁊ doctrine confirmationem: ponit pugnam ⁊ victoriā contra diabolum: qui nisi ille victus sit: impedit regenerandos. Propter quod ecclesia inuenit exorcismos: quibus adiuratur ⁊ ligatur ne impedire possit regenerandos: quo minus consequantur regenerationis sacramentum. In Tentatiōe autez ista Tria ponit. Arma videlicz eius q̄ tentatur: vt nos talibus doceat vti armis. Et Ipsam tentationem: ⁊ Effectum tentationis: quem dispensatiue in se christus exhibuit: ⁊ ꝑm veritatem in nobis efficitur. Et hec in littera sunt ꝑm ordinem: vt per se patet. Arma enim eius qui tentatur sunt Spiritus cogens ⁊ ducēs: ⁊ Desertum ab impedimentis expediens. Tentatio autem est diaboli persuasio ⁊ impulsus: ⁊ cetera que patebūt. Effectus autem est exhibitio presidij angelorū ⁊ ministerium.

Circa Primum tangunt Duo. Scilicet. Munientia Jesum contra tentationem: ⁊ Faciētia tentationis opportunitatem. Et hoc est esuries ⁊ perfectio magni ieiunij. Circa primum horum tanguntur Quinq̄. Tempus videlicet: ⁊ Nomē tentati. ⁊ Spiritus ducens. Locus. ⁊ Intentio. Primuz igitur est Tempus cum dicit [Tūc] Quando videlicet baptismum accepit. Quando columba super eum mansit. Quando vox patris de dilecto ⁊ complacito personuit. Instruēs nos si debeamus contra tentatorem progredi: ꝙ regenerati simus vt esse habeamus. Jacob. primo. Voluntarie genuit nos verbo veritatis: vt simus initiuz aliquod creature eius. Tunc enim creamur vt simus. j. Pet. primo. Regenerauit nos in spem viuam. De Descensu columbe. Psalm. Quinquagesimoquarto. Quis mihi dabit pennas sicut columbe. Penne enim sunt Gratie donorum ⁊ virtutum plenitudo. Canticorum secūdo. Columba mea in foraminibus petre: et in cauerna macerie. Foramina petre: vulnera christi. Cauerna foramē lateris: quando iam murus ossium corporꝫ maceratus fuit per exanguinationē ⁊ exanimationez ⁊ penas: ⁊ extensionem ⁊ clamores. De Voce patris: quando iam diligit te pater: ⁊ complacet sibi in te sicut in filio dulcissimi spiritus: vt sis ille filius dextre in quo dextera domini fecit virtutē: quē ⁊ exaltauit ⁊ virtutum magnalia operata est. Beniamin dico. De quo dicit̄ Deuterono. Tricesimotertio. Beniamin amantissimus domini habitabit confidēter in eo: quasi in thalamo tota die morabitur: ⁊ inter humeros illius requiescet. Thalamus enim eris per pacem cordis: ⁊ inter humeros eum portabis per subleuationem sui oneris. Sic ergo Tunc [iesus] qui p̄sentia (al's presentiam) in se habuit diuinitatis. ij. Corinthiorꝫ. Tertiodecimo. An experimentū queritis eius qui in me loquitur christus. Exod. Tricesimotertio. Si nō tu ipse precedis: nos non educas de loco isto. Iste est ergo tentat⁹. ij. Machabeorꝫ. vndecimo. Cūq̄z pariter prompto animo ab hierosolymis ad bellandum procederent: apparuit precedens eos in veste candida: armis aureis hastam vibrans. tūc simul omnes benedixerunt misericordem dominum: ⁊ cōualuerunt animis. Non solum homines: sed ⁊ bestias ferocissimas: sz ⁊ muros ferreos parati penetrare. Precedens enim contra tentatorē est dominus iesus. Vestis candida: virtus innocentis vite. Arma aurea: gratia diuinitatis splendore cōiuncta. Hasta pungens: zelus acutissime sitiens: deuz vincere ⁊ hostem deijcere. Hic (al's Hoc) eūī si sic in corde precedit: audacter congredere. quia ⁊ seuitiam bestialem: ⁊ astutiam humanā: ⁊ munimenta murorum: quibus multos cōcludit: interrumpes (al's irrumpes) ⁊ superabis. Hic ergo talis [ductus est a spiritu] Cōstat ꝙ a spiritusancto qui ab ipso procedit in plenissimo robore. Nō solum habuit: sed etiam in copia in alios transfudit. Unde Luc. quarto. dicitur ascendisse de aqua spiritusancto plenus. ⁊ ꝙ agebatur spiritu in desertum. Agi autē plus sonat q̄z duci. Agi enim est quasi cogi. ⁊ Intendit dicere Ꝙ nature motum etiam in naturalibus preuenit: mouens ⁊ agens spiritus. Et cum esset in opere ad finem opis: Duxit idem spiritus. Concupiscentia autem vel aliq̄ alia mala passio: nunq̄z egit eum. Nō ergo te agat actrix concupiscentia carnis ⁊ sanguinis ⁊ nature motum preueniat agens spiritus: ⁊ Ducat ad finem optimum: tunc egrederis cum iesu. Job Tricesimonono: Clamorem exactoris non audit. De Actu autez spiritus preuenientis nature impetū etiam inuenis. Rhomanorum. viij. ⁊ Gala. quinto. Quicunq̄z spiritu dei aguntur: hi filij dei sunt. Signum huius est ꝙ cū esuriret: non dixit ꝙ fieret panis ex lapidibus: sed preueniens nature impetum spiritus misit ad recordationez refectionis spiritualis. Si enim nature impetus p̄ueniat spiritum: infirma est natura ad standum. Si vo concupiscentia carnis preueniat: iam cecidit anteq̄z percutiatur ab hoste. De Ductu spiritus Esai. Sexagesimoquarto. Spiritus domini ductor eius fuit. Sic eduxisti populum tuum: vt faceres tibi nomen glorie. Deut. xxxij. D̄ns solus ductor e⁹ fuit.

B ⁊ non erat cum eo deus alienus[in desertum]
Ecce Locus tentationi congruus. Ibi enim non
habet adiutores diabolus. Inter mundanos eni
inuenit concupiscibilia per que trahit affectus et
linguas malorũ: per quas subuertit aliquãdo i-
tellectum. Et ideo Genes. xix. precipitur Loth: vt
non stet in omni circa regione: sed in monte saluũ
se faciat. ij. ad Timotheũ. ij. Nemo militans deo
implicat se secularib9 negocijs: vt ei placeat cui se
probauit. Nam ⁊ qui certat in agone non corona-
tur nisi qui legitime certauerit.) Corinth. ix. Ois
qui in agone cõtendit ab omnibus se abstinet. Est
autem desertum locus: sui qualitate cõmunez ha
bitationẽ in se fieri non permittens. Et hoc est ha
bitatio spiritus. Et attẽde ꝙ Concupiscẽtia car
nis immẽsa est ⁊ infinita in desiderijs. Est autem
in nobis mens a metiẽdo dicta: que primo mensu
rat: ⁊ metas ponit concupiscibiliũ ⁊ operũ nostro
rũ. Sicut: ꝙ Tunc: ⁊ Tantũ: ⁊ Taliter comeden
dũ: Et sic a venereis abstinendũ: ⁊ mulieri nõ cõ-
miscendum: nisi limes sit fides thori: vel proles.
⁊ huiusmodi. Et hec mens (que est principium
virtutis in nobis) deserta ab habitatione carna-
lium: quia immensitatẽ ⁊ infinitatẽ sequitur caro
sicut dictum est. Alia autẽ mens altior in nobis:
que nõ modo exteriora operabilia per nos mensu
rat: sed mensurat nosipos. Ut videlicz Nihil sen-
suum: Nihil imaginationũ: Nihil cogitationum:
Nihil affectuum. Nihil voluntatũ. et Nihil stu-
diorum, et tandem Nihil motuum sit cui metas
sapientie non ponat: et in freno non contineat. Et
hec Mens continentie vocatur. quia Continẽtia
ab Aristotele diffinit᷑ Q est mora in mente. quia
totam vitam animalẽ et humanam continet: ne
aliquid sui elabatur. Hic Ecclesiastici. xv. voca-
tur Continens iusticie: qui et apprehendet sapien
tiam: et obuiabit illi quasi mater honorificata. Al
tiorem autẽ habemus mentẽ que mensurat ea q̃
supra nos deum et spiritualia per rectas rationes
apprehendens. et se illis quantum valet adeq̃ns
et cõmensurans. Et ad illam etiã caro nunq̃ pe-
netrat. Primi deserti tyrones sunt virtuosi di-
cti in moribus. Secundi deserti milites sunt he-
roes heroicarum siue dominaliũ virtutum prefe
rentes vocati. Et Tertij sunt probatissimi spiritu
alium intellectuũ duces: prout etiam philosophi
diuidũt virtutes in Morales ⁊ Heroicas ⁊ In-
tellectuales: siue Contemplatiuas. Illi qui pri-
mis opponuntur sunt viciosi. Contrarij secũdis
sunt bestiales siue animales vocati. Sed contra-
iacentes tertijs sunt in diuinis actibus huius vi
te abducti. In Primo horuz desertorum clamat
Joannes: In quo est gratia virtutis. Ad Secũ-
dum inuitat christus discipulos. Marci. vj. Ue-
nite in desertum seorsum: ⁊ requiescite pusillum.
In Tertio In interioribus intrat Moyses: ⁊ vi
det visiones dei magnas: Exodi. iij. De omnib9
simul Exodi. v. Ibimus viam trium dierum in
solitudinem: vt sacrificemus deo nostro. Genes
xxij. Uenit Abraam tertio die ad montem visio-
nis in deserto. Sic ergo non tam loco q̃ mundo
(al's viuendo) [Ductus ẽ Jesus in desertũ]
q̃: vel potius: subductus. In his enim est abun-
dantia spiritus ⁊ adiutorium contra tentatorem
(al's tentationem) Psalm. Sexagesimoquarto.
Pinguescent speciosa deserti: ⁊ exultatione colles
accingentur. Esa. Tricesimoq̃nto. Letabitur deser
ta ⁊ inuia: exultabit solitudo ⁊ florebit quasi lili-
um germinans. germinabit ⁊ exultabit letabũda
⁊ laudans. Gloria libani data est ei: decor carmeli
⁊ Saron. Primo eni deserto datur decor carme-
li: qui scientia circuncisionis interpretatur. Quia
mensurando precidit superflua per medium vir-
tutis moralis. Secundo datur gloria libani: co
ꝙ in tanto candore continentie ambulat: ꝙ nõ vi
detur imitari homies. sed herilis: heroes imitatur
celestes. Tertio datur decor Saron. qui princi-
pans lumini celi iterpretatur. quia admirabiles
in lumine celi inuenit decores: puritate ⁊ firmita-
te omnibus excellentiores. Ideo etiam Tria hic
ab Esaia dantur ei nomina: quia primum est de-
sertum ⁊ non omnino inuium. Secunduz deser-
tũ est inuium: non tamen omnino solitudo. Sed
Tertium est desertum: ⁊ inuium ⁊ solitudo. quia
omnino (al's omni modo) vult habere solitudinẽ.
Omnia autem germinant ⁊ omia florent ⁊ omia
laudant. ⁊ omnia letantur ⁊ letabunda sunt. Lu.
primo. Puer ioannes crescebat in primo deserto:
Et confortabatur spiritu in secundo. Et agẽs erat
in tertio: vsq3 in diem ostensionis sue ad isrl'. Ibi
enim reuelationes accepit de officio sue precursio-
nis. Sic ergo Jesus ductus est a spiritu in de-
sertum.

Ut tentaretur a diabolo.

Hic tangit Intentionem saluatoris. Et dicit
Duo. Tentationem: ⁊ Tentatorem. Diaboli eniz
officium est tentare Uidetur autem inconueni-
enter dicere quãdo dicit [Ut tentaretur] quia
Cuz omis christi actio nostra sit instructio: vide-
tur nobis dare viam ꝙ exhibeamus nos tẽtatio-
nibus. Et hoc ẽ incautuz valde. Responsio Dicen
dum ꝙ aliqua in christo debemus imitari: ⁊ ali-
qua mirari. Quecunq3 sunt opera virtutum imi-
tari debemus. Que autem sunt potestatis: imita-
ri non possumus nec debemus: sed ammirari. Et
istud est vnum de illis quo obijcit se illi qui ita for
tis est: Sicut dicitur Job. Quadragesimoprimo.
Q non est potestas super terrã que ei valeat com
parari: qui factus est vt nullum timeret. Hoc eñ
facit ex fortitudine deitatis. quia sic fortior est for
ti. Matthe. duodecimo. ⁊ Luc. vndecimo. Dũ for
tis armatus custodit atrium suum: in pace sunt
omnia que possidet. Ratio autem quare facit est
Duplex. Una de preterito: ⁊ Altera de futuro. De
Preterito. quia sicut portauimus imaginem pri
mi Ade victi a diabolo. Ita debem9 portare ima
ginem secundi: quam portare non possemus nisi
vinceretur ab eo diabol9. quia non possemus ex-
poliare imaginem primi. De Futuro aũt Rõ est q̃
supi9 inducta ẽ. q2 cũ ꝯstruxerit sanctificando rege
nerationis sacramentũ. per qd regenerati: portare

debemus imaginẽ suã. hanc in agnitiõe sue doctri
ne percipere non possemus: nisi prius debilitato
hoste. quia ex victoria primi hominis dominaba
tur in nobis. Et idõ ꝯueniebat christũ cõgredi. Et
iste cause non sunt in nobis. Et ideo nostre infir-
mitatis nobis conscij: non debemus nobis facere
tentationũ occasiones Etsi obijciatur ꝙ Dauid
dicit Psalm. Uicesimoq̃nto. Proba me domine
⁊ tenta me. ⁊ Psalm. Centesimo tricesimooctauo.
Uide si via iniquitatis in me est. Dicendum est ꝙ
Aliud est tentari a deo per tribulationem. ⁊ Aliud
tentari a diabolo per illicitorum suggestiones. Et
Primum quidez possunt petere aliqui magni vi-
ri: experti vires suas: vt hic vrat ⁊ hic secet: ne sau
cij vadant vrendi in ignem purgatorij vel inferni.
Secundum nullus debet petere. quia hoc non est
in pena: sed in illicitis suggestis ⁊ concupis
Attendendũ autem est hic Quid sit tentatio:
Que tentatiõis incitatio (al's incitatiua) Qui mo
di tentationum: Et Per que diabolus tentat. Et
Quãdiu. Equidem potius tradendo q̃ dispu-
tando diffinimus Dicẽtes ꝙ Tentatio est impul
sus tentatoris ad illicitum. Uoco autem impul-
sum omnem inclinationem ⁊ inuitationẽ (al's in-
citationem) qua quis ducitur ad illicitum concu-
pitum: vel dictum: vel factum. Incitatiua autẽ
tentationis Quedam sunt extra nos: ⁊ Quedam
in nobisipsis. Extra nos sunt Tria: in quibus
sunt fines ⁊ intentiones desideriorum carnalium
Et illa sunt de quibus dicitur. j. Joan. ij. Omne
quod est in mundo aut est concupiscentia carnis:
aut concupiscentia oculorum: aut superbia vite.
Et illa sunt que vocantur Delitie: Diuitie: ⁊ Ho-
nores laudum vel dignitatum. Alterum enim est
vel bonum quod mouet desiderium. Etsi bonum
est temporale. Tunc est Aut delectabile carni Aut
vtile. Et Alterum quidem est in honoribus. Dele
ctabile in concupiscentia carnis. Utile autẽ in aua
ricia. Que est oculorum concupiscentia. Si au
tem tentãtia sunt in nobis: tunc sunt Duo. Quo-
rum tamen Unum nascitur ex altero. Scilicz. Ti-
mor humilians ⁊ suffodiens: Et Amor proprius
inflammans. Timor enim nascitur ex amore. Et
de his dicit Psalm. Septuagesimonono. Incen
sa igni: ⁊ suffossa ab increpatione vultus tui peri-
bunt. Superbia autem que est initium apostasie
a dõ. Sicut dicitur Ecclesiastici. x. ⁊ Auaricia que
est libido: ⁊ Amor temporalis boni cuiuscunq3:
sunt magis radices peccatorum q̃ tentationum.
Et idẽ est de Contemptu: Errore: ⁊ Libidine. Cõ-
temptus enim habitualis est: quando homo ipso
opere effert se: non curans preceptum ⁊ precepto-
rem. Et quando ipso opere non vult subdi preci-
pienti ⁊ precepto: est Superbia generalis: que est
initium omnis peccati. Error autem est generalis
quando non videt ad dirigendum opus: regulas
operis. quia sic omnis peccans errat. Hebreorũ.
xij. Ut non claudicans quis erret: magis autem
sanetur. Libido autem generalis est voluntas pa
scens se in bono commutabili. Et hec est in omni
D peccato. Et ista sunt radices peccatorum. non ten-
tationum. Modi autem tentationum Dupli-
citer sumuntur. Aut enim sunt ex parte tentatoris.
Aut ex parte tentati. Aut ex parte vtriusq3 simul.
Unius sicut agentis: ⁊ Alterius sicut patientis.
Ex parte Tentatoris sunt modi quos tangit
Gregorius Tricesimosecũdo Moralium. capi-
tulo. ix. super illud Job. Quadragesimo. Ecce ve-
hemoth ⁊c. Ubi dicit ꝙ omnia antiqui hostis de-
us fideli suo seruo ostendit tentamenta. Oĩe qd
opprimendo rapit. Omne quod insidiando cir-
cumuolat. Oĩe quod minando terret. Omne qd
suadendo blanditur. Omne quod desperãdo fran
git: ⁊ Omne quod permittendo decipit. Et no-
tat: Opprimendo rapit Duobus modis. Quando
scilicet in vno non potens vincere: tot simul inge-
rit tentamenta ꝙ omnia prouideri non possunt. ⁊
tunc ab oppresso rapit aliquid. Alio modo quan-
do ad malum inclinare aliquem desperat: Tunc
enim ad difficile bonum quod vltra vires est: ali-
quando instigat: ⁊ a victo laboribus rapit quod
intendit: Ita ꝙ aliquãdo difficultate deterritus:
bonuz quod ceperat dimittit: ⁊ ad peccatum redit
Insidiando autem circũuolat: maxime quãdo
experiri intẽdit ad quas vias peccati facilius in-
ducat. Aut quando vult experiri cuius sit virtutis
aut debilitatis is quem tentare intendit. Com
minando autez terret: precipue quando reuocare
tentat a bono proposito. Tunc enim commina-
tur labores quos inuenturus sit si propósitũ per-
ficere velit. ⁊ malum peius futuruz si a cepto rede-
at. Et ideo melius sit non incipere: q̃ post ceptum
retrorsum conuerti. Suadendo autem blandi-
tur in rebus ad luxum vite pertinentibus: Q vi-
delicet talibus indigeat infirmitas hũana fomẽ
tis: Q (al's q̃) ꝯnaturalia sint nobis. ⁊ Q adhuc
lõga vita restet: in qua quis penitere posset Q de-
us misericors huiusmodi non puniat: Et huius-
modi. Desperando autem frangit euz q̇ in pro-
fundum viciorum venerit per tristiciam nimiam.
Aut ꝙ consuetudo de peccatis exire nõ permittat.
Aut ꝙ vires talibus carendi non supperant. Aut
huiusmodi Promittendo vo decipit. Aliquã-
do promittens impunitatem peccati: ⁊ procurãs
penam. sicut ꝙ suspenditur. Uel promittit requi
em ⁊ satietatem peccati post paruum tempus in
peccato expensum. Et facit concupiscentiam tunc
magis incalescere. ⁊ huiusmodi Horũ autẽ dif
ferentia sic habetur. Quia diabolus Aut intendit
experiri quod nescit. Aut propellere ad illicitum
committendum. Etsi intendit experiri. tunc insidi
ando circumuolat. Si autem intendit propelle-
re ad illicitum. Aut hoc facit. Aut quia a malo exi
tum impedit. ⁊ sic desperando frangit. Aut quia
retrahit ab eo quod est vere bonum. Et h̄ Duob9
modis. Aut cum violentia. Aut sine violẽtia. Cũ
Uiolentia quidem opprimendo rapit. Sine vio-
lentia autem comminando terret Aut est ꝺm incli
nationem ad bonum temporale illicitum. Et hoc
est Duobus modis. Aut est ꝺm fructum dulcedi
nis boni ad quem inclinat. Et tunc suadẽdo blan
ditur. Aut ꝺm cõcomitãtia bonũ illd vel adiũcta:
Et tunc promittendo decipit. Modi aũt q̇ sunt
ex pte nr̃a: sunt Suggestio interior: ⁊ Delectatio:

z Consensus. Suggestio quidez ex parte mouen
tis cognitiue:siue in ratiõe siue in sensualitate de/
lectationis:ex parte concupiscen tie z consensus ex
parte vtriusqz. Ex parte Diaboli autẽ z nostra:
sunt modi qui dicuntur Immissiones per ange/
los malos. Illos enim diabolus non quidem fa
cit vel creat:sed factos immittit in nos: z incendit.
Et hi sunt tam ex parte Corporis: q̄z ex parte ani
me. Ex Parte corporis quidem: Sicut dicit Au
gustinus Q sanguinem inflammat:vel põdero
sum facit:vel turbat. vel escis vel potibus se im/
miscet vt saporibus illiciat. Aliquãdo autez sunt
ex parte anime. Et tunc aliquando sunt ex parte
Phantasie:aut ex parte Concupiscibilis :vl' Ira
scibilis. Si ex parte phantasie:tunc sunt forme i/
presse spiritui phantastico fortiter: Ita q quicq̃d
imaginatur:totũ refert ad formam illam: Sicut
faciũt melancholici. Et sic fit multis:quibus ꝑm
prestigia illudit diabolus deterrẽdo vel illiciẽdo.
Si autem est in Concupiscibili vel Irascibili:tũc
vel iram vel concupiscentiã cõmouet:vel ad illici/
E te concupiscendũ:vel irascendũ illicite. Et isti sũt
modi tentationũ. Tentat autem aliquando p
se modis predictis. Aliquando per alium: quem
ad tentandum incitat. Et hoc est planum. Tãdiu
enim tentatio vocatur: q̃zdiu non est peccatum.
Quando autem cõsensus est in peccatũ:tunc desi
nit esse tentatio:quia tunc habet propositũ. Aliq̃n
do autẽ est z tentatio et peccatũ: Sed diuersis re
spectibus:sicut in delectatiõe. In illa enim ipa de/
lectatio mala peccatuz est: Sed in quantũ trahit
ad vlteriorẽ consensum z ad vlterius opus:tenta
tio est. Et hec in presenti de tentatiõe dicta sint pau
cis. Sed sciendũ q tentatio qua christus tenta
tus fuit non nisi extrinsecus fuit assumpto corpo
re quo diabolus se sensibus christi p̄sentauit. In
trinsecus in christo nõ fuit motus illicitus sicut
in nobis. Hoc igitur modo Venit ĩ desertũ chri/
stus [vt tentaretur a diabolo] Cuius officiũ
vt dicit Chrysostom⁹ est tentare. Et hoc est Opus
eius: Cibus:z totũ Desideriũ. Et ideo nunq̃ las/
satur de ipo .j. Thes.iij. Ne forte tentauerit vos
is qui tẽtat:z inanis fiat labor vester. Hoc est:cu
ius officium est tentare. Deus autẽ etiam dicitur
tentare Exodi.xx. Vt probaret vos venit deus:
et vt terror illius esset in vobis z non peccaretis.
Genes.xxij. Tentauit deus Abraã. Sapiẽtie.iij.
Deus tentauit illos: z inuenit eos dignos se.
Contra hoc autẽ id esse videtur quod dicit Jaco
bi.j. Nemo cum tentatur dicat quoniã a deo ten/
tatur. Deus enim intentator malorũ est. ipe autẽ
neminem tentat. Responsio. Diabolus proprie
tentator est: sicut dicit Apostolus hoc modo ten/
tationis sicut hic loquimur:quia ille impellit ad
illicitum. Deus autez dicitur tentare experiendo
Non vt ipe discat aliquid quod sit in homine:sed
potius vt homo innotescat sibi vel aliis. Aliquã/
do enim homo nescit virtutem suam: Et ideo de
se non sicut debz presumit. Et tunc deus facit eũ
cognoscere suam virtutem: Sicut fecit Abrae.
Aliquãdo enim nimis p̄sumit. et tunc valet homi
ni cognoscere suam debilitatẽ: vt non tantum in
(al's de)se presumat. Aliis autem facit innotesce/
re hominẽ:vt maiorem vel minorem de ipso ha/
beant presumptionẽ. Et hoc modo tentat deus
Alio modo diabolus. Diabolus autem deorsuz
fluens:vel grece criminator interpretat̃. quia eos
quos tentat quantũ valet deorsum fluere facit.

Et cum ieiunassz quadraginta diebus z quadraginta noctibus: postea esuriit.

Ecce Congruitas tentatiõis ex parte christi ten
tati:quem si omnino fortem inuenisset:non ten/ F
tasset. Et iterum:si omnino inuenisset infirmum:
non tentasset:sed omnino subiecisset. Et ideo di/
cuntur hic Duo. Vnum: quod est Fortitudinis.
Q ieiunauit quadraginta diebus z quadragin
ta noctibus sine esurie: Quod diabolum traxit in
ammirationem:si purus homo posset facere. Al/
terum autem Infirmitatis: qd est Q postea post
tantum ieiunium esuriit. Et hoc fuit argumentuz
diabolo: Vtrum esset deus qui esurire potuit. Di
cit autem quadraginta diebus non comedisse: z
addit:quadraginta noctibus. ne credatur nocti/
bus comedisse. Attende autem q Moyses etiam
ieiunauit quadraginta diebus z quadraginta no
ctibus: z panem non comedit z aquam non bibit
Exod. Tricesimoquarto. Helias etiaz ieiunauit
quadraginta diebus z quadraginta noctibus.iij.
Regum.xix. Sed ꝑm Hieronymum differt Je/
iunium christi a ieiunio illorum: q propria vir/
tute ieiunauit: Illi autem virtute aliena. qr Moy
ses refectus fuit ex consortio sermonis domini. qr
cum contemplaretur deum:ita tota mentis inten
tio z anime ferebatur in contemplationem:q spi
ritus z calor recesserunt ab imo corpis: z fereban
tur ad intellectuz. Calor quidem spiritum mouen
do:z spiritus formas intellectui ministrando:z sic
anime actio z caloris z spiritus minime z pauce
fuerunt in corpus: propter quod corpus stetit in
membr[is] z hũore: q̃ diffusus erat ĩ mẽbris sine sen
sibili p̄mutatiõe. z sic ieiunauit. Vñ etiaz dr̃ Ibidẽ
q resplenduit facies ex consortio sermonis domi
ni(al's diuini)quia Spiritus z forme adeo illu
minati sunt ex specie dei que apparuit: q corp⁹ im
mutatum fuit in splendorem. Helias autem ie/
iunauit ex fortitudine cibi Non q̃dez manib[us] ho/
minum preparati:sed manibus angeli. cuius vir/
tute ita cõtemperatus fuit panis quem comedit:
z aqua quam bibit: q z nutriebat paulatim qua/
draginta diebus: Et tamen non resoluebatur nisi
per successionem quadraginta dierum z quadra
ginta noctium. Et ideo in fortitudine illius cibi
dicitur ambulasse. Et hoc non facit cibus ab ho/
mine preparatus: qui siml' resoluitur z putrescit.
Et ideo non potest ita diu nutrire. quia si sanus
est homo: infra sedecim horas cibus vel digestus
vel corruptus: descendit ei a stomacho. Christus
autem neutro horum modorum ieiunauit susten
tat⁹. qr ex contẽplatione sue deitatis non abstrahe
bantur a corpe:aĩa:z spũs:z calor. Cũ sil' fuerit cõ
p̄hẽsor z viator:nec etiã cibo aliq̃ p̄parato sic ieiu/
nauit. Chrysostomus autez aliam dat differentiã:
dicens q Moyses z Helias omnibus diebus si/
mulz esurierunt z ieiunauerũt. Christus autem
non. Quia in littera dicitur q postea esuriit. Ex h̃
enim modo loquendi intelligitur q quadraginta
diebus z noctibus non esuriit. Et ideo quando
voluit esuriit: Et quando voluit non esuriit. Et
erat vtrunqz:z Esurire z Ieiunare in potestate
sue voluntatis. Et hoc non conueniebat Moy/
si z Helie: qui necesse habebant esurire. Et ꝑm
hoc oportet dicere q potestate diuina cõtenta fue/
runt corpora Moysi z Helie:ne resoluerẽtur per
calorem famis. Dicem⁹ ergo q quadraginta die/
bus ieiunauit christus. z hoc fuit magne potesta
tis. quia in die operatio z motus sensuum exhau
rire debebãt humiditatem membrorũ:z facere lan
guere z destitui. Et quadragĩta noctibus dicitur
ieiunasse qd fuit iterum potestatis. Quia d' nocte
propter frigus z tenebras mouentur calor z spiri
tus ad interius: z agunt in humidum inuentum
dissoluendo illud. Et si non inueniunt exiccãt cor/
pus. Et hoc non fecerunt in christo: quod iterum
fuit potestatis. Et in his omnibus ostendit chri/
stus hoc quod dixit Joãnis.x. Potestatez habeo
ponendi animã meam z iterum sumendi eã. Ne/
mo tollet eam a me:sed ego ponam eam: z iterum
sumo eam. Q autez dicit [postea esuriit] nota/
tur q tunc vires naturales(al's naturalis)calor
z spiritus in corpus agere precepit. Et sicz ieiuni/
um z esuries fuerunt vt dictum est ꝑm sue volun/
tis potestatem. Sic igitur christus quadraginta
diebus z quadragĩta noctibus ieiunauit:z post/
ea esuriit.

Et accedens tentator dixit ei.

Hic incipit pars Que est de Tentatione. Et di
G uiditur in Tres partes: ꝑm tres tentatiões quas
inducit vt patet. Quarũ Prima est de Gula: que
tractatur hic. Et diuidit̃ in Duos paragraphos.
In Tentationem videlicet tentatoris siue actiuã.
z In responsionem exclusiuam tentationis diabo
li. Sicut patet in littera. Circa Tentationez acti/
uam Duo dicuntur. Scilicet. Tentatoris appro/
pinquatio ad tentatum. z Tentationis expositio.
Que patent in littera. De Appropinquatiõe ten
tatoris dicit [Et accedens tentator] Et hic ac
cessus aliter accipitur in christo: z aliter in mem/
bris. In tentatione enim christi non fuit accessus
nisi exterius ꝑm locum. In nobis autem qui cor/
rupti sumus per peccatum est Accessus: per appro
pinquationem similitudinis: que est primus mo/
tus in cogitatiõe:vel estimatione:vel cõcupiscen/
tia eius quod persuadet Attende autem q in q̃/
libet genere vno:est aliquod vnuz primum Et ita
est in genere tentationis: primus motus ad illici/
tum:interior cogitatio illiciti(al's illicite)trahens
concupiscẽtiam. Et hec vocatur Cogitatio effecti/
ua siue operatiua: siue practica greco nomĩe. Que
meo iudicio primus est motus z peccatum: Sed
minima differentia est peccati:ita q etiam delet̃
per auersionem ab illicito concepto. Et tunc dici/
citur conteri caput serpentis, Genes.iij. Hoc est
initium peccati. Exterior autez motus suggestio/
nis hostis simpliciter tentatio est: z non peccatuz
eius qui tentatur:sed peccatuz tentatoris. Et hoc
modo fuit suggestio in tentatione christi. Cum au
tem primus motus in genere peccati: sit suggestio
cogitationis interioris. Secundus motus in eo/
dem genere est delectatio. Et tertius Cõsensus vel
dissimulatio rationis. Et tertius Voluntas per/
ficiendi. Et Quartus Impetus ad opus. Et ra/
tione horuz dicitur motus primus. Q autẽ qui/
dam distinguunt primo p̄mum: qui est in cogita
tione(al's tentatione)simplici vel suggestione inte
riori preuenit rationem. Et scd'o primum: quem
videt ratio. Ego non approbo: quia peccatum inci
pit in Primo motu qui preuenit rationem. Vi/
res enim inferiores anime sensibilis: participant
aliqualit' rationem. vt dicũt Aristoteles z Dama/
scenus. Et ideo possunt esse subiectũ peccati. Non
enim essent ordinabiles a ratione: nisi aliqualiter
ꝑm formã participarent rationem. Sic ergo [ac/
cedens tentator] passibus localibus ad chri/
stum z similitudine persuasionis ad membra [di
xit ei] per corpus assumptum. Nobis autem di/
cit per id quod in nobis seminarium sue p̄suasio/
nis immittit.

Si filius dei es: dic vt lapides isti panes fiant.

Ecce Tentatio. Et dicuntur Duo. Primuz est
Explorationis siue experientie: qua experiri vult
quod nescit. Et Secundum est Persuasionis sue
voluntatis quod experiri vult. Hoc est quod dic
[Si filius dei es] In hoc enim dubitauit Dr
q esset filius dei dubitauit: ex stella: etiaz testimo
nio Joannis z Pastoribus z Symeone arguit.
Q autez homo infirmus sit: ex facie z aliis argue
bat defectuum passionibus. Et ido dubitauit. Li
benter autez expertus fuisset: Vt si homo purus
esset: studeret preualere ei in aliquo peccato. Si/
cut aliis preualuerat omnibus. Si autem filius
dei esset desisteret ab ipso: z non persuaderet pas/
sionem: vt non cito homo redimeretur. Et huius/
modi lectura est ꝑm Chrysostomum. Et ido dicit.
Si fili⁹ dei es sicut dicitur [dic vt lapides isti
panes fiant] Demonstrabat lapides: quorum
copiosa multitudo iacebat in deserto. Et atten/
de q in ista tentatione non persuadet delitias: sed
pretextu necessitatis nititur inducere christum: q
motum carnis faciat preire motuz spiritus. Et sic
faciat in eo causam z principium nõ vnius: sed o/
mnis peruersitatis. Quia omnis peruersitas ho
minis oritur ex hoc q caro preitz imperat spiritui
Gal'.v. Caro ɔcupiscit aduersus spm̃: z spirit⁹ ad/
uersus carnem: vt non quecunqz vultis illa facia
tis. Eccl'iastici. Decimooctauo. Fili post ɔcupiscen
tias tuas non eas: z a voluntate tua auertere. Si
enim prestes anime siue animalitati tue concupi/
scentias suas: Faciet te in gaudium inimicis
tuis. Nititur ergo Diabolus q spiritus non sit
ductor operum z actor: sed carnalis ɔcupiscẽtia. z
hoc sub pretextu necessitatis vt minus aduertat̃.
Et attende qualiter nititur etiaz ad Inanẽ glo

riam. quia inanis gloria esset si hoc vellet consequi per miraculum: cum potius panis in labore sit sumendus. Psal. cxxvij. Labores manuum tuarum quia manducabis: beatus ꝛc. Psal. cxxvj. Surgite postq̄ sederitis qui manducatis panem doloris. Job. v. Homo ab laborē nascit̄

Qui respōdens dixit: Scriptū est. Non in solo pane viuit homo: sed in omni verbo quod procedit de ore dei.

D Ecce Respōsio saluatoris. Et innuit Tria. Cautelam abscōsionis cōtra id qd̄ expiri voluit. Rephensionē ꝯtra voluntatē ꝑsuasionis. Et Insufficientiā ꝯtra id qd̄ necessitati famis laborabat cōsulere. Primū notat̄ in h̄ ꝙ nō ex se sed ex scriptura rn̄det. Hoc eni cōe est deo et hoi. ꝛ ideo ex hoc nec vnū nec aliud potest cognoscere. ps. cxix. Quid det̄ tibi: aut quid apponat̄ tibi ꝯtra linguā dolosam. Sagitte potētis acute. h̄ est: acute ꝟitat̄ autoritates de arcu scp̄ture potētis intellectu ꝟtute directas. Contra voluntatē ꝑsuasiōis dicit [Nō in solo pane] corꝑali [viuit hō] .Q.d. Tu tētator es ꝛ iniqua persuades. qꝛ si panis reficere debeat nō erit solus: sed oportet ꝙ sit virtus spirit⁹ i pane ꝑ verbū: sicut infra patebit. Et tūc oportet preire spm̄ quē tu ꝑsuades postponere. j. Timot. iiij. Ois creatura dei bona: ꝛ nihil reijciendū qd̄ cum grarūactiōe ꝑcipit̄. Sanctificat̄ eni ꝑ verbū dei ꝛ oratōem. ps. xxj. Edent paupes ꝛ saturabunt̄: et laudabūt dn̄m ꝛc. Cōtra falsū cōsiliū de subuersiōne necessitatis dicit viuere hoiem [In omni verbo quod ꝑcedit de ore dei] Et ex quo ꝟbo viuit hō: vita dependet a verbo: nō de pane: nisi ꝓm ꝙ virtus verbi est in ipo. Cum eni verbū dei patris cōsubstantiale sibi sit filius: verbum illud est ars plena rationibus ꝛ ideis viuis ꝛ lucentibus que in ipo sūt vita ꝛ lux omniū eorū que per creationē vel per naturā ꝑducunt̄. Idee autē siue forme ille artis ꝛ mentis diuine que in verbo sunt ꝓdeunt in corpora creata vel generata qn̄ formant̄ ꝛ a deo esse accipiūt. nec aliquid sunt nec aliqd valent nisi ꝑ formas illas. Propter quod dicit Ans. ꝙ vnū quodq; tūc vere est ꝛ facit quādo est. ꝛ facit hoc ad quod est in mēte diuina. Et sic Triplex est verbū. Unum increatū ꝛ generatū quod est fili⁹ Alterū increatum quod est ratio rei faciende. Et Tertiū incorporatū quod est forma ꝑ sapientiā dei impressa rei naturali facte. Et simile huic est in artifice carpētario: q̄ lumen intellectus sui habet tanq̄ verbū sui intellectus: quo se su⁹ in ipo intuetur intellectus. ꝛ habet in ipso lumine formas omnium que carpentat: que sunt rationes suorū operum. Et ex his similes formas producit in ligna que carpentat. Omnino autem ex similibus formis operatur medicus: et faber ferrarius ꝛ q̄libet alius: Ita ꝙ Aristoteles dicit: ꝙ domus est ex domo: et sanitas ex sanitate. ea que est in complexione humorū est ex ea que est in anima medici. Similiter autem est in summo spiritu qui cū cogitando tuetur se in lumine intellectus sui: dicit se et verbum suum consubstantiale sibi: filius eius est. Et in illo lumine verbi splendent idee omnium factorum et faciendorū que sunt ratiōes operum suorum: ex quibus procedūt in res naturales forme rerum per quas in esse naturali sunt h̄ quod sunt. Propter quod a Platone etiam imagines dicte sunt: quia sunt primarū formarum que in mente diuina concepte sunt quedam imitationes. Est ergo triplex verbum dei. Primum est coeternum ꝛ consubstantiale quod generat qn̄ intuetur se. Secūdum quod est exemplar ꝛ idea ꝛ ratio rerum ad quod fiunt res. Tertium: quod incorporatū est rebus a quo est res: hoc quod est. ꝛ illud dependet a medio verbo: ꝛ medium radicatur in primo. Et patet ꝙ nihil virtutis est in aliqua re: nisi ex verbo dei. Hinc est qd̄ dicit Augustinus super Joannem ꝙ eodem verbo quo panibus quinq; vel septem multiplicatis pauit quinq; milia hominum ex paucis granis. Pascit totū mundum: ꝛ hoc tamen nemo miratur. Illud mirantur homines. nō quia maius est. sed quia rarius est. Et hoc est quod dicit [In omni verbo dei] Deuterono. viij. Sap. Decimo sexto. Nō natiuitatis fructus pascunt homines: sed sermo tuus qui in te crediderunt conseruat. A verbo enim dei dependet virtus ꝛ conseruatio omnium. Dicit autem [in omni verbo quod procedit d̄ ore dei] vt in processione notet verbum procedens ad exterius in res factas. Per os autem profusiuā naturam patris a qua procedit quicquid est in omnibus rebus. Os tamen patris etiam dicitur filius loquens cum in mundo. Esai. Quadragesimo Uidebit omnis caro pariter quod os domini locutum est. Dicitur etiam os quilibet prōuncians verbum dei. Hierem. Decimoqnto. Si separauer[is] preciosum a vili quasi os meum eris: sed omnia verba talium dependent a verbo dei quod dicit per se ipsum ꝛ in quo est operatiuum omnium rerum. Esa. Quinquagesimoqnto. Quomodo descendit imber ꝛ nix de celo: ꝛ illuc vltra nō reuertit̄. sed inebriat terram ꝛ infundit eā; ꝛ dat semen serenti ꝛ panem comedenti. Sic erit verbum quod egreditur de ore meo non reuertet̄ ad me vacuum: sed faciet quecunq; volui: ꝛ prosperabitur in his ad quod misi illud

Tunc assumpsit eum diabolus in sanctam ciuitatem: ꝛ statuit eū supra pinnaculum templi

Hic incipit Secunda tentatio Que est de Inani gloria. Et obijcitur de ordine. Quia Lucas iiij. hanc ponit vltimam: ꝛ eam quam iste ponit vltimam: Lucas ponit mediam. Et videtur probabili⁹ esse quod dicit Lucas: vt ille videlicet continue facte sint que facte sunt in deserto. Et postea transtulerit eum in ciuitatem q̄ ꝙ vna facta sit in deserto: ꝛ Secūda in ciuitate. ꝛ iterum rediuerūt in desertum: ꝛ ibi perfecta sit vltima. Et dicendū cum beato Gregorio: ꝙ Lucas in ordine tētationū seq̄t̄ ꝟitatē historie. Sed qꝛ chr̄s i tētatōib⁹ itē dit in eisdē vincere diabolū: in q̄b⁹ ipe vicit Adā.

Ideo Mattheus prosequit̄ ordinem tentationū ade. Genes̄ enim. iij. dixit Ade. In quacū q; die comederitis ex eo. Ecce Gula. Eritis sicut dij. Ecce Inanis gloria: Scientes bonum ꝛ malum. Ecce Auaricia: que non tm̄ est pecunie. sed etiam scientie. Et ita penes intentionē victorie tentationum quam christus habuit sumit̄ ordo Matthei. Penes veritatem historie sumit̄ ordo Luce: vt vtrūq; per duas euangelistas habeamus. Et ideo spiritussanctus voluit ꝙ duo scriberent eas. Hec autem pars sicut ꝑcedens diuiditur in ꝑtes Duas In quarū Prima ponit̄ Diaboli tentatio. Et in Scd̄a Per christum tentationis elisio. Et hec patent i littera. Tentatio aūt diaboli habet Tres paragraphos. In quoꝝ Primo querit̄ Tentatoris opportunitas. In Scd̄o Tentatio. ꝛ In Tertio Persuasio: vt inducat facilius per scripture allegationem. In Primo hoꝝ Tria dicuntur. Scz. Tempus. Appropinquatio tentatoris: ꝛ Loci cōgruitas. Tempus importat̄ quādo dicit [Tūc] Et hoc fuit cum magna facta meritoꝝ ꝑcesserant i ieiunio. Tunc em̄ aliq̄s se maiorem apud deū reputat: ꝛ citius de deo presumens deum tentat. Et subiungit [assumpsit eum diabolus] Et tangitur Appropinquatio tentatoris ad tentatū: qd̄ exponendū est sicut superius. Et attende ꝙ q̄dam Sanctoꝝ videntur dicere ꝙ assumpsit eum: portando super se corporaliter assumpto corꝑe. Sed Chrysostom⁹ dicit ꝙ assumpsit eum: ducēdo post se. Et hoc Ego melius credo. Et quodlibet istorū dicat̄. Miranda est dei patiētia: ꝙ ita ꝛ a tali portari ꝛ adduci voluit. ꝛ Mirandū a est zelus salutis nostre in chr̄o: Propt̄ quē se ita portari ꝛ adduci voluit a diabolo: ꝛ Propter quē se postea a membr[is] diaboli ꝑmisit occidi. Psal. lxviij. Zelus dom⁹ tue comedit me: ꝛ opprobria exprobrantiū tibi ceciderūt sup me [in sanctam ciuitatem] Istud est Tertiū. Et tangit Duo. Congruitatē videlicet ex loco Cōmuni: ꝛ Cōgruitatē ex loco Proprio. Ex loco Cōmuni ꝙ assumpsit eū in sanctam ciuitatem hierusalē. Que sancta dicit̄ propter templum ꝛ cultum legis ꝛ sacramentoꝝ exhibitionē. Et precipue: qꝛ ibi fuit fundēdus sanguis christi omnia sanctificans. Esa. lij. Induere vestimentis glorie tue hierusalē ciuitas sancta. Matthe. xxvij Exeuntes de monumentis venerunt in ciuitatem sanctam: ꝛ apparuerunt multis. Esa. lxiiij. Dom⁹ sanctificatiōis nostre ꝛ glorie nostre: vbi te laudauerunt patres nostri: versa est in exustionē ignis. Habet aūt hic locus opportunitatem ad inanem gloriam: eo ꝙ in loco in quo magna facta sunt per multos: facilius surrepit tentatio aliqd magnū faciēdi: vt in gloria sit: sicut multi in loco illo gloriosi habiti sunt [Et statuit eū supra pinnaculum templi] Quidam dicunt: pinnaculum fuit cacumen summe altitudinis templi Et h̄ non est probabile. Sed ꝓm ꝙ innuitur in Ezechie xlij. Exedre fuerunt in templo. hoc est: exteriores edes per modum pinnarum prominentes a fronte templi: vbi erant cathedre concionantiū ꝛ docentium sacerdotum: sicut ipso nomine significatur. qꝛ Cathedra dicitur edes cathegorie vel cathecismi. hoc est: predicationis vel doctrine. Et fuerunt ad similitudinem ambonum: qui fiunt apud nos i muris ecclesiarum vnde predicatur populo. Et qꝛ illa eleuata fuerunt vt inde loquerentur sacerdotes et leuite (qui erāt in atrio interiori) populo qui erat in atrio exteriori. Ibi in alto vel posuit vel duxit eum. quia ibi per inanem gloriam multos vicerat. Job. Quadragesimoꝑmo. Omne sublime videt: ꝛ ipse est rex super omnes filios superbie. Esa. xiiij. Supra astra celi exaltabo solium meum. Sed queritur Cū statuit eum in tam eminenti loco: quare non videbatur ab alijs. Dicendum ꝓm glo. ꝙ diabolus egit hoc vt videretur ab hominibus: vt magis ex contuitu multorum de eleuatione tentaretur. Sed christus ignorante diabolo: semper egit qd̄ a nullo videbatur. Et ideo acclamatio populi nulla fuit.

Et dixit ei. Si filius dei es mitte te deorsum. Scriptum est enim Quia angelis suis mandauit d̄ te et in manibus tollent te. ne forte offendas ad lapidem pedem tuū.

R Ecce Tentatio. Et habet Duo. Experientiam: ꝛ Tentationem. Id quod experiri vult est ꝙ dicit [Si filius dei es] Et est exponendum sicut supra [mitte te deorsum] Probrose dic̄ vt prouocet. quia Prouocatus animus citius inclinatur ad malum. Honeste enim dixisset: sine ammiculo transpone te inferius. Scd̄ū tamen suū affectum congrue locutus est. quia voluntatem suā (que deorsū fluens vocatur) non perficit nisi qui deorsum se mittit. Ezech. Uicesimooctauo. In terram proieci te: ante faciem regum dedi te: filiorū autem dei est ascēdere sursum. Colos̄. iij. Que sursum sunt querite: vbi christus est in dextera di sedens. Que sursum sunt sapite: non que super terram [Scriptum est enim] in Psal. Nonagesimo. Adhibet scripturam vt facilius persuadeat Et precipue ideo: Quia in superioribus christus sibi per scripturam respōderat [Quia angelis suis] In ista scriptura Tria dicuntur. Primū est Necessitas faciendi imposita angelis. Secundum Efficacia operis custodie angelorum. Tertium Pene immunitas eorum qui ab angelis custodiuntur. Et ē sensus Facere poteris quod persuadeo. quia Ex mandato dei angeli te custodiendi habent necessitatem. Ex virtute manuum angelorum habebit custodia eorum efficaciam. Ex immunitate predicta per prophetiam: nullam penitus senties collisionem. Et hoc est [Quia angelis suis mandauit de te] Sed diabolus peruerso intellectu attribuit capiti. Quod bene de membris. quia christus non habuit angelos ad custodiam: quia nō indiguit: sed membra. Et ideo datum est hoc mandatum angelis vt custodiant membra. Mat. Decimooctauo. Angeli eorum semper vident faciem patris mei qui in celis est. Hebreorum. j. Nonne omnes sunt administratorij spiritus in ministeriū missi propt̄ eos

qui hereditatē capiunt salutis⌊ et in manibus tollent te⌋ Ecce Efficacia custodie. Manus autem: quia est organū organoꝝ ad multa ordinata opera. Ideo dicit organum intellectus operatiui. ꝛ per ipam significatur intellectualis ꝛ efficax angelorum operatio circa custodiendos. iiij. Regum. vj. Helizeus ꝑ angelos cepit exercitū syrie. ⌊ne forte offendas ad lapidem pedem tuum⌋ Ecce Immunitas pene: quia si securitas datur ne pes impingat. multo magis ne totum corpus casu collisionem patiatur. Geñ. xxxij. Castra dei sunt hec. Zacha. ij. Qui tangit vos tangit pupillam oculi mei. Et attende astutiam diaboli. qa tacet hoc quod cōtra se dictū nouerat ꝯsequēter in prophetia. Super aspidē ꝛ basiliscū ambulabis: ꝛ conculcabis leonem ꝛ draconem

Ait illi Jesus rursum. Scriptū est Non tentabis dominum deum tuum.

Responsio est christi temperata: vt experiri nō possit quod querit: ꝛ persuadere nō valeat hoc de quo tentauit. Propter Primū dicit⌊Scriptū est⌋ Sequi enim scripturā: est sanctoꝝ. ꝛ non negatur dei filiatio. Et hoc ē quod dicit⌋ Scriptū eū⌋ Deutero. vj⌊Non tentabis dn̄m deū tuum⌋ Tentare deum: est se iniicere periculo vt experiatur an deus miraculo eripere velit: cū ex humana ratione promptū habeat qd facere possit. j. Corinth. x. Neqꝫ tentemus deum sicut quidā tentauerunt ꝛ perierunt ab exterminatore. Si tamē a deo offerretur signū: petere possemus ꝛ deberemus. Et ideo reprehendit Achaz. Esaie. vij. Cui cū diceretur. Pete tibi signū ꝛc. Respondit Non petam ꝛ nō tentabo dominū. Sic enim signum petere: non est tentare dominū.

Iterum assumpsit eum diabolus in montem excelsum valde: et ostendit ei omnia regna mundi et gloriam eorum

Ista est Tertia tentatio facta in deserto. Et habet Duo. Tentationē. ꝛ Responsionez. Tentatio aūt ipa Duo habet. Primo em̄ ponit Inducētia ad facilius ꝯsentiendum. Et Scdo subiūgit Tentationem. Inducentia autem sunt Assumptio⌊in montem excelsum valde⌋ q in deserto fuit qd erat inter hierl'm ꝛ hiericho: vbi perfecta fuit tentatio: quia ibi sepe multos habuit sibi cōsentientes diabolus: eo ꝙ ibi latrones habitabant: homines spoliantes ꝛ occidētes. Lu. x. Quidā homo descendebat a hierusalē in hiericho: ꝛ incidit in latrones. Et ideo etiaz locus doim: hoc est sanguis dicebat: propter multū sanguinez q ibi fundebat. Erat em̄ mons vñ eminus videri poterat. Scdm inducēs ex visu fuit ꝙ ⌊ostēdit ei omia regna mūdi⌋ Non ꝙ visum christi ampliauerit: quia de hoc potestatē nō habuit: sed qd indicauerit: in qbꝫ essent mūdi partibꝫ. Sicut Versus ptes illas Rhoma ꝛ regnū ei⁹: ꝛ Versus illas alias Grecia ꝛ regnuz ei⁹, ꝛ sic d alijs. Dicitaūt⌊regna ꝛ gloriā eoꝝ⌋ Quia in noīe Regni: importāt diuitie ꝛ ptātes. Et in noīe Glorie: importāt honores adiuncti: vt omnibꝫ simul cōiunctis appetibilibꝫ facili⁹ persuaderet. In nob aūt mons iste est mons ambitionis: vñ longe videm⁹ qd ambim⁹. Hiere. lj. Ecce ego ad te mons pestifer: q corrūpis gētes. Zach. iiij. Quid tu mons magne aduersus zorobabel in planū: Sup istud ceciderūt fortes israel: ꝛ interierunt arma bellica eccl'ie. ij. Regū. j. Gloria autē est appetitus laudis ꝛ excellētie. Ps. lj. Quid gloriaris in malicia. Gal. v. Mihi absit gloriari nisi in cruce dn̄i nr̄i iesu chr̄i. h est in crucis hūilitate: nō in montis vertice.

Et dixit ei. Hec omnia tibi dabo si cadens adoraueris me

Ecce Tentatio⌊Hec oīa tibi dabo⌋ Hic ꝓmittendo decipere tentat: quia nō habet ptātē dandi aliqd: cū nihil suū sit. Psal. xxiij. Dn̄i est terra ꝛ plenitudo eius. Licet enim Infra Sexto: dicatur māmona demon q p̄eest diuitijs. hoc non ido dr̄ ꝙ sue sint: sedqꝛ p̄eest illicite adqsitioni ꝛ retētioni illicite diuitiarū⌊si cadens⌋ Nō em̄ adoraret nisi prius caderet. Attende aūt ꝙ cadere in ꝓstratione: est ꝓprie hoīs corā creatore. qꝛ est recognitio ꝙ nō sum⁹ ꝑ nos nisi cinis ꝛ puluis: ꝛ erecti sum⁹ per creatorē in h ꝙ sum⁹. Hāc autē reuerentiam creatori d̄bitā sp vsurpauit sibi diabolus: q grece latreosis vocat: sicut supius diximus. Et ideo etiaz idolatriā inuenit: vt in idolis hec seruitus sibi exhiberet. Et hoc est qd sequit⌊adoraueris me⌋ Et hoc ad vltimum induxit: quia hoc maxime desiderauit.

Tunc dixit ei Jesus. Vade sathana. Scriptum est enim: dominum deum tuum adorabis: et illi soli seruies

Respōsio est chr̄i Duo hn̄s. Unū est Repulsa diaboli cū obiurgatiōe. Et Alteꝝ Exclusio tentatōis. De Prio⌊Va. satha.⌋ h est crimiator. Docet (al's Decet) em̄ nos in h facto patiētes esse in iniuria ꝓpria: sed in iniuria dīna nullo modo patienter dissimulare. Sicut Mardocheus noluit honorem dei sui transferre ad hominez. Hester. xiij. Et dn̄s iniuriā deo i tēplo facientes expulit flagello. Joānis. ij. Et in Deut. xvij. precipit lapidibus obrui qui sibi vēdicat honorē deitatis: vt ad aliud aliqd deitatem retorqueat⌊Scriptū est⌋ Deut. vj⌊Dominū deum tuum adorabis⌋ Omis creatura tā homo ꝙ angelus ꝙ etiā tu diabole⌊ꝛ illi soli seruies⌋ hoc est seruitutem latreoꝭ impendas. Psal. xliiij. Ipe est dominus deus tu⁹: ꝛ adorabunt eū. Est aūt vnus deus pat ꝛ fili⁹ ꝛ spiritussanctus. Exo. xx. ꝛ Deut. vj. Dn̄s deus tuus vnus est: non erunt tibi dij alij ꝛc.

Tunc reliquit eum diabolus: ꝛ ecce angeli accesserunt ꝛ ministrabant ei.

Hic incipit pars Que est De Tentationum M

effectibus. Et est Fuga diaboli sicut potestat aduerse: ꝛ Coniunctio angelorum: sicut virtutum celestium. Hoc enim efficit victoria tentationum in nobis: pro qua tentatione vicit christus vt in nobis ista efficeret De Primo aūt dicit ꝙ⌊Tūc⌋ victus ꝛ confusus⌊reliquit eum diabolus⌋ Ille princeps demonum lucifer qui primum hominem tentauit. Reliquit autem non loco tm̄: sed in potestate tentandi. Diabolus enim vict⁹ ab aliquo vt dicunt Sancti: non audet vlterius tentare. Potestatem etiam diminutam tentandi habet nos postꝙ cōfusus ē a christo. Dicunt autez quedam glo. ꝙ reliquit eum recedens in ignem eternum. Et ideo dicitur ꝙ religauit euz in infernū vsqꝫ ad vltima tempora quando soluetur sathanas Et dabitur ei licentia tentandi temporibus antichristi. Usqꝫ enim ad illa tempora diminutam habet potestatem: ꝛ ligatam tentandi per se ipsum. Apocalyp. Uicesimo. Uidi angelum descendentem de celo (hoc est christum: qui vocatur Esai. ix. magni consilij angelus) habentem clauem abyssi: ꝛ catenam magnam in manu sua: ꝛ apprehendit draconem serpentem antiquum: qui est diabolus ꝛ sathanas: ꝛ ligauit euz per annos mille. hoc est: per totum tempus gratie: ꝛ misit eum in abyssū: ꝛ clausit ꝛ signauit super eum: vt non amplius gentes decipiat: donec consummētur mille anni. ꝛ post hoc oportet illum soluere modico tempore. j. Pet. quinto. Aduersarius vester diabolus circuit querens quem deuoret: cui resistite fortes in fide. Jaco. quarto. Resistite diabolo ꝛ fugiet a vobis. Appropinquate deo ꝛ appropinquabit vobis Apocalyp. duodecimo. Proiectus est ille magn⁹ draco serpens antiquus: qui vocatur diabolus ꝛ sathanas⌊Et ecce angeli⌋ Secundus est Effectus. quia per victoriam tentationū meruit nobis coniunctionem angelorum. Et dicunt Duo. Accessus videlicet: ꝛ Ministerium. De Primo dicit Tria. Promptitudinem: Dignitatem: ꝛ Familiaritatē. Promptitudo intelligitur ꝑ demonstrationem cum dicit⌊Ecce⌋ Quasi dicat promptum ꝛ statim. Matthe. Uicesimosexto. An putas quia non possum rogare patrem meum: ꝛ exhibebit mihi modo pl⁹ ꝙ duodecim legiones angelorū. Quasi dicat In promptu sunt: sed ad meam indigentiam non. sed membrorum⌊angeli⌋ Ecce Dignitas. quia dicit Hieronymus. Magna dignitas est animarum ꝙ habent custodiam angeloruz. Unde Tales ꝛ Tanti nostri dicuntur Matthe. Sextodecimo. Angeli eorum semp vident faciem patris mei qui in celis est⌊accesserunt⌋ Ecce Propinqtas ꝛ familiaritas. Et ideo nobiscum esse dicūtur. iiij. Regum sexto. Noli timere. plures enim nobiscum sunt ꝙ cum ill'. Josue qnto. Sum princeps exercitus domini: ꝛ nūc venio⌊et ministrabant ei⌋ Non ex indigentia: sed ex reuerentia in capite. Nobis autem ex indigentia nostra ministrant. Et dicitur generalit: ministrabant: vt omne ministerium quo indigem⁹ intelligatur. Hebreorum primo. Nonne omnes sunt amministratorij spiritus in ministeriū missi: propter eos qui hereditatem capiunt salutis. Unde. ij. Machabeorū. x. Apparuerunt circa machabeum quinqꝫ viri protegentes machabeum. ꝛ in alios tela ignea iacientes: ex quibus perturbati cadebant. Et quinqꝫ viri: quinqꝫ significabant choros angelorum: vsum exterioris officij circa nos habētes. Hoc ē Uirtutes Potestates Principatus Archangeli ꝛ Angeli. Hi enim ꝑm sua officia ministrant nobis etiam quando nō videm⁹ eos. Sic ergo dictum sit de Tentatione

Cum autem audisset Jesus ꝙ Joannes traditus esset secessit in Galileam. Et relicta ciuitate Nazareth: venit et habitauit in ciuitate capharnaum maritima: in finibus zabulon et neptalim N

p Ostqꝫ in precedentibus determinatū est de Sacramento regenerationis q perficitur nostra sanctificatio ꝑm interiorem hominem: Tangit Illuminationem qua docemur de regenerantibus. Et durat vsqꝫ ad Capitulum vicesimūsextum: Ubi incipit tradere sacramenta Passionis ꝛ Resurrectiōis: que ipse in se ipso perfecit. Que sicut cause efficientes operantur ꝛ faciunt in sacramentis ecclesie: ꝛ dant eis virtutem: qua (al's quia) nos regenerant. Talis autem ordo cōgruit. quia Sicut medicina nihil operatur nisi coniuncta calori naturali corporis eius in quo operatur sanitatem. Ita sacramenta christi ꝛ ecclesie nihil omnino operantur nisi ꝯiuncta anime per cognitionem ꝛ deuotionē. Et ideo oportet premittere sermonem ostendentē Sacramenta: et inducentem ad deuotionem eorum. Et hūc oportet confirmari per miracula. Et hoc fit ab hoc loco vsqꝫ ad passionem. Diuiditur autem in ptes Duas. In quarum Prima fit Prelibatio toti⁹ quod intenditur. Et in Secunda ponitur Executio. Et hec incipit in sequenti Capitulo. Prelibatio autem totius doctrine ꝛ confirmationis eius habet partes Tres: Ita ꝙ in Prima prelibat Q oportet huius doctrine esse initium. In Secunda autem prelibat Quē oportet esse huius doctrine ministrum conuenientem. In Tertia autem prelibat Quem oportet esse Moduz ꝛ Officium. Secunda incipit Ibi⌊Ambulans autē iuxta mare.⌋ Tertia incipit ibi⌊Et circuibat iesus totam galileam⌋ Prima autem haꝝ diuiditur in Duas. In quarum Prima Conueniens determinat initiuz ꝙtum ad auditorē. Et in Secunda determinat Conueniens initium ꝙtuz ad materiam rei predicande. Ibi⌊Et exinde cepit Jesus predicare ꝛ dicere⌋

Etsi dicitur ꝙ non debet in doctrina determinari initium ꝙtum ad auditorem. Dicendum est ꝙ secus est in doctrina Morali: ꝛ in doctrina que non est nisi sciendi gratia. In scientijs enim theoricis (al's rhetoricis) non queritur qualis sit auditor. Sed in Moralibus ꝑm principiū scientie oportet determinare auditorem. Sicut patet ꝑ

E

Aristotelem in primo Ethicorũ. Et ita oportet facere hic. Circa Primum horum sunt Duo paragraphi. Quorum Primus est de Inceptiõe quo ad auditorem: ꝛ Secundus est de Confirmatione huius per scripturam: vt patet in littera. Circa Primum horum tangit Quinq̃. Quoruꝫ Primum est Occasio per quam venit ad eos qui primum audire debebant. Secunduꝫ est Locus cõmunis auditus primi sue predicationis. Tertiũ est Qualiter declinauit quedam loca: in quibus non conueniebat eum primũ predicare. Quartuꝫ autem est Qualiter venit ad locum vbi conueniebat incipere. Et Quintum est Descriptio illorum locorũ. Et hec patent per ordinem in littera. De Primo dicit [Cum autem audisset] Attende autẽ ꝙ Mattheus sicut ꝛ Lucas ꝛ Marcus p̃termittit primum aduentum domini in galileam postea q̃ꝫ baptizatus est quando mutauit aquam in vinum: Et cum matre ꝛ discipulis Capharnaum mansit: A qua ciuitate propter pasca hierusalem ascẽdit. Et inde venit in Judeam ꝛ per discipulos baptizauit. Cum etiam Joannes in ennon iuxta salim baptizaret. Sicut dicitur Joannis tertio. Et tunc primo audiens [ꝙ ioannes traditus esset ꝛc.] Dicitur autem Traditus: quia a Judeis consentiẽtibus in mortem eius traditus est herodi. Qui etiam reprehenderunt eum ꝙ baptizaret. Cum nec esset christus: neq̃ helias: neq̃ propheta. Fuit etiam traditus permissiue a deo: vt dicit Chrysostomus. Et cum similem iam inuidiam concepissent contra iesum: eo ꝙ sicut dicitur Joannis tertio. Audierunt ꝙ baptizaret: ꝛ plures discipulos faceret q̃ꝫ Joannes fecerat. Tunc primum [secessit in galileam] Ecce Secundum: Ubi tangit Locum cõmunem: in quo Initiari cõuenit predicationem istam. Et ab isto loco incipiunt tres Euangeliste: intermittentes facta vnius anni. Que solus ponit Joannes: eo ꝙ vltimo scripsit: ꝛ vidit ea in alijs euangelijs deesse. Luc. Uicesimotertio. Cõmouit populum docens per vniuersam Judeam: incipiens a galilea vsq̃ huc [Et relicta ciuitate Nazareth] Ecce Tertiũ Ubi dicit quas ciuitates reliquit. Licet enim in Nazareth annunciatus conceptus ꝛ educatus sit: tamẽ ibi predicare non incepit. quia non erat metropolis Galilee. Nec conueniebat incipere nisi in loco solenni ꝛ publico. Assignantur autem Tres cause Quare huc secessit a Judea. Una quideꝫ que dicta est: quatenus ad locum aptum in initio sue p̃dicationis veniret. Alia autẽ est Ut passionem suam vsq̃ ad tempus congruum differret. Et Tertia Ut nos in periculis secedere doceret. Uiuente autem ꝛ libero a captiuitate existente Joanne nõ predicauit aperte: quia hoc precursori debebatur. Et ne putaretur Joanni velle derogare. His ergo de causis [venit] in galileam [et habitauit in ciuitate capharnaum] Ecce Quartum Ubi determinat Locum solennem vnde incepit. Scdꝫ interpretationem enim nominis sui Capharnaũ villa pulcerrima dicebatur ꝛ fuit. Et hanc describit quo ad situm Dupliciter. Scdꝫ locum in quo sita est. Et scdm sortes tribuum inter quas fuit. Et hoc est Quintum. De Loco quidem dicit ꝙ fuit [maritima] Et dicitur mare hic stagnum tyberiadis siue genezareth more hebreorũ: qui quaslibet aquarum congregatões maria vocant: tamen ibi etiaꝫ fuerunt quedam saline: ex quib⁹ forte maris nomen accepit. Per sortes autem describit cũ dicit [in finibus zabulon et neptalim] quia inter sortes illas quasi inter gentiles (qui erant in galilea gentium) ꝛ Judeos fuit sita. Et ibi conueniebat incipere predicationem: Sicut inferius patebit.

Ut adimpleretur quod dictum est per Esaiam prophetam Terra zabulon ꝛ terra neptalim: via maris trans Jordanem galilee gentium: populus qui ambulabat in tenebris vidit lucem magnam: Et sedentibus in regione vmbre mortis lux orta est eis.

In isto paragrapho probat Ibi cõuenientius incipere Et dicit Duo. Scilicet. Scripture impletionem. ꝛ Ipsam scripturam impletã. Impletionem dicit adimpletionẽ. quia gratia (que per iesuꝫ christum facta est ꝛ veritas. Joannis. j.) superadimplẽdo datur [per Esaiam prophetam] .ix. [Terra zabulon] Ecce Scriptura. Et tãgit Tria Primo Descriptionem eorum a quibus incipitur. Secũdo Qualiter illuxit predicatio. Et Tertio Quo fructu. Et hec patebunt in littera. Descriptionem eorum a quibus incepit: dicit Per sortes: ꝛ Per situm. Sicut in prehabitis dictuꝫ est. Per sortes dt [Terra zabulõ et terra neptalim] Et est scdm Euangelistã vocatiui casus. Per situm autem eodẽ casu dicit [via maris] Et hũc situm determinat in comparatione ad hierusalẽ: que fuit ciuitas sanctificationis cum dicit [trãs iordanem] vbi Jordanis coniungitur [galilee gentium] Erãt enim Due partes Galilee. Una fuit in sorte Zabulon: ꝛ illa fuit iuxta tyberiadim. Alia fuit iuxta Tyrum i sorte Neptalim In qua Salomon viginti opida dedit Hyrã Regi Tyri. iij. Regum quinto. ꝛ. j. Paralip. Uicesimosecundo. Qui habitare fecit in eis Sidonios gentiles. Et extunc dicta est illa pars galilee [galilea gentium] Attende autem ꝙ inducens Esai. auctoritatem: pretermittit principium ꝛ mediũ. Principium enĩ est. Primo tempore alleuiata est terra zabulon ꝛc. Et tangit hoc quod habetur. iiij. Regum Decimoseptimo. Ubi per Salmanasar Regem Assyriorum. x. tribus captiuantẽ. primo tempore captiuitatis terra zabulon ꝛ terra neptalim ẽ alleuiata ab onere habitãtium in ea peccatorum. quia illas duas tribus vicinas gẽtibus prius q̃ꝫ alias captiuauit. Medium autem quod omittit est ꝙ Esaias dicit. Et in nouissimo aggrauata est via maris ꝛc. Et est sensus ꝙ licet via maris. h̄ est: maritima vt supra dictum est nouissime sic capta: Tamen plus alijs fuit grauata ꝛ afflicta. Et his habitis notantꝰ Due cause: propt̃ quas conueniẽs fuit ibi primũ euãgeliũ sonare. Una fuit Ut vbi p̃mo incepit captiuitas seruituti: ibi primo inciperet annunciatio libertatis Secũda autem: quia ibi fuit confinium Judeorum ꝛ gentilium: ꝛ ĩ facili fama euangelij sonuit ad vtrunq̃ populuꝫ (q̃s al's quem) christus coniunxit: sicut lapis angularis. Et hoc nõ fuit alibi. Sed tunc queritꝰ Quare Mattheus nõ adducit prophetiam sicut iacet: sed omittit quedam. Et dicendum est ꝙ scriptum est Judeis. ꝛ ideo non tangit nisi locum conuenientem: ꝛ alia relinquit tanq̃ nota eis quibus scribebat [popul⁹ qui ambulabat in tenebris] Ecce Secundum prophetie. Ubi dicit Qualiter illuxit predicatio. Et Dicit Tria. Primo Necessitatẽ lucis. q: [populus ambulabat] nesciẽs quo iret in tenebris vmbrarum legis ꝛ ignorantie. Joannis duodecimo. Qui in tenebris ambulat nescit quo vadat. Prouerbiorum quarto. Uia impiorum tenebrosa: complantata lapidibus: nesciunt vbi corruant. Secundo dicit Lucis perceptioneꝫ cum dicit [vidit] hoc est fidem acceptauit. Et ideo etiam populi credentes Galilei dicebãtur Actuum secundo. Nonne omnes isti qui loquũtur Galilei sunt Tertio dicit Magnitudinem lucis [lucem magnam] Est enim Lux: quo ad lympidã veritatem. Magna auteꝫ quo ad gratiam quam habet sibi continuam. Prouerbiorum Sexto. Mandatum lucerna est: ꝛ lex lux: ꝛ via vite increpatio discipline. Psal. Centesimodecimooctauo. Lucerna pedibus meis verbum tuum: ꝛ lumẽ semitis meis. ij. Pet. primo. Habemus firmiorem propheticũ sermonem cui benefacitis: intendẽtes tanq̃ lucerne lucẽti in caliginoso loco donec dies illucescat: ꝛ lucifer oriatur in cordibus vestris [Et sedentibus in regione] Ecce Tertium: Quo fructu auditur predicatio. Et dicit Duo: Necessitatem cũ dicit [sedentibus in regione vmbre mortis] Fructum autem cum dicit [lux orta est eis]

Est autem Sedere: quiescere in peccato: quod est regio vmbre mortis. Tenebre enim exteriores (que sunt in inferno: in quas p̃ijci iubentur serui nequam Matthe. Uicesimoquinto) vmbras suas proijciunt in hãc vitam. Et he vmbre sunt tenebre interiores ignorantie ꝛ obscuritatis peccati. Ephe. quarto. Gentes ambulant i vanitate sensus sui: tenebris obscuratũ habentes intellectum: alienati a vita dei per ignorantiam que est in illis. Sapiẽ. Decimoseptimo. Dum putant se latere ĩ obscuris peccatis: tenebroso obliuionis velamento dispersi sunt. Luc. primo. Illuminare his qui in regione ꝛ in vmbra mortis sedent: ad dirigendos pedes nostros in viam pacis [lux orta est eis] hoc est: principium predicationis chr̃i luxit eis ad vtilitatẽ. Ezech. Quadragesimotertio. Ingressa est gloria domini in templum per portam orientalem: ꝛ resplenduit terra a maiestate eius. Chrysostomus tamen hoc ꝙ dicit [popul⁹ qui ꝛc.] refert ad Judeos. Et hoc ꝙ dicit [sedentibus ꝛc.] refert ad gentiles. Et dicit ꝙ Judei lucere viderunt tanq̃ edocti per legem. Gentib⁹ autem tunc primum orta est

Exinde cepit Jesus predicare et dicere.

Habito Initio predicationis quo ad Auditorem: tangit Initium quo ad Materiam p̃dicandam. Dicit autem Duo circa hoc. Primũ est: Q̃ sic cepit dominus iesus predicationem. Unde sensus est [Exinde] auditoris siue loci ꝛ materie [cepit iesus predicare et dicere] Differentia est inter Predicare: Dicere: ꝛ Docere. Predicare enĩ est sermone exhortatorio annunciare ea que super nos sunt. Sed Dicuntur ea que nota sunt in sensibus: Sicut historialia. Docentur autem que per principia sunt in nobis. Sicut Uirtutes morales ꝛ Scientie. quas per doctrinam: ꝛ non per reuelationem accipimus. Et hoc Demonstrant ipse rationes Predicabilium ꝛ Dicibiliũ simplici dictione ꝛ Doctrinalium. Tamen hec trahuntur a Chrysostomo Sic ergo [cepit iesus p̃dicare] diuina [et dicere] sensibilia ꝛ parabolica. Docere autem doctrinalia: Dicẽs

Penitentiam agite Appropinquabit enim regnum celorum

Ecce Secundum Ubi tangit Materiam quẽ est ꝛ debet esse initium predicatõis. Et tãgit Duo. Scilicet Primum predicabile: ꝛ Utilitatẽ eius. Primũ predicabile est [Penitentiam agite] Dicit autem Chrysostomus ꝙ Penitentia ẽ correctio male voluntatis: ꝛ nõ male nature. Si enĩ christus venisset ad correctioneꝫ nature: tunc esset ipse culpandus qui talem naturam condidisset: que correctione indigeret. Uirtutes autẽ ꝛ Scientie liberales: sunt ad perficiendum naturã: ꝛ essent de perfectione nature: etiamsi homo non peccasset Cum igitur christus venerit ad correctionem mali: conueniebat ipsum incipere ab eo quod maluꝫ voluntatis corrigit. quia hoc corrigit gratia ipsius. Ergo conueniebat ipsum incipere a penitẽtia. Et sic pnĩa p̃mũ predicabile est in euãgelio. Et est Predicare in euangelio ante dicere ꝛ docere. Adhuc autem Si Primũ: accipiatur id quod est primum in motu materie siue subiecti ad bonũ a malo: oportet ꝙ predicabile p̃mũ sit id quod destruit peccatum inq̃ntum peccatũ est. hoc auteꝫ est penitentia. Igitur penitentia est primũ in ordine predicabilium christi. Est autem Penitentia sacr̃m: destruens peccatum actuale cõmissum. Et h̄ quidem inq̃ntum contrarium est gratie: Culpa vocatur. Inq̃ntum auteꝫ contrarium est virtuti: vocatur Uicium. Et in actu interiori vel exteriori verbi vel facti consideratum: vocatur Peccatũ. Habens Tres Effectus. Quorum Unus est Priuatio boni naturalis. ꝛ sic vocatur Malum. Ex illa autem priuatione surgit deformitas: ꝛ quo ad hãc vocatꝰ Macula. Nõ quidem positiue. sicut est nigredo vel albedo. sed potius vt dictuꝫ est priuatiue. Sicut mutilatio ingerit maculã vel cecitas.

quia cū peccatum sit defectus nō potest imprime-
re maculam que positiue aliquid sit. Adhuc quo-
niam Omne quod ponit est ens: ⁊ omne ens est a
deo: si macula positiue esset aliquid: esset a deo. Quod
ridiculum ⁊ absurdum est. Unde sicut mutilatio
⁊ ē defectus nasi ⁊ deformitas siue macula faciei.
Ita peccatum est priuatio naturalis boni. et sic
ē Malum: Uel deformitas siue macula anime.
⁊ sic est Turpitudo. Tertius autem effectus est in
quantum est carens rectitudie legis. ⁊ sic obligat
ad penam: ⁊ vocatur Reatus. Penitentia igitur
que est predicabile primū: est sacramentū ecclesie:
destruens peccatum in se ⁊ omnem peccati effectū
Et hec consistit in Tribus. Compunctione. Con-
fessione. ⁊ Satisfactione: que sunt partes eius po
testatiue Et vn⁹ istas partes dolor peccati detesta
tur: qui est in omnibus istis ⁊ informans eas oēs.
Continent autem se iste partes. quia Compūctio
habet confessionem in voto: ⁊ satisfactionē in pro-
posito. Et Confessio habet compunctionis dolo-
rem sicut causam: ⁊ satisfactionē in voto. Satisfa-
ctio autem formatur ex dolore: ⁊ proportionatur
(al's proportionabilit') ex confessione. Per Gratiam
igitur que est in compunctione deletur culpa. Per
Uirtutes que sunt subiecte gratie: delentur vicia.
Per Actus voluntatis detestantis peccatū: dele-
tur peccatum. Et sic sanatur bonum nature: ⁊ de-
letur macule turpitudo. Et per satisfactionē in p-
posito ⁊ in re: deletur reatus. Et est perfectū predi
cabile penitētie: s3 q̄ est perfecta correctio male vo
luntatis. Actuū tertio. Penitemini igitur ⁊ cōuer
timini vt deleantur peccata vestra. Actuum Deci-
moseptimo. Tempora huius ignorantie despici-
ens deus: Annunciat hominibus vt omnes vbi-
q3 penitētiam agant [Appropinquabit enim
regnum celorum] Ecce Effectus siue fructus
penitentie. Et bene dicit [appropinquabit] q2
motus quidam est penitētia a peccato ad iusticiā.
In motu autem continue abijcitur natura eius
vnde siue a quo motus est. Sicut quando res al
batur: continue abijcitur nigredo: ⁊ inducit albe-
do. Sic etiam hic in penitentia prout est correctio
male voluntatis: continue abijcitur turpitudo pec
cati: ⁊ inducitur iusticia regni: prout Regnum ce-
lorum est rectitudo: in se ambiens rectitudinē le-
gum: ⁊ consiliorꝝ ⁊ officiorum ⁊ graduū diuino-
rū: ⁊ ciuilitatum ⁊ potestatum: Qualis rectitudo
est in celo indeflexa per conformitatem omnium
eorum que in celo sunt ad voluntatem diuinam:
que est exemplar ⁊ causa omis rectitudinis: vt di
cit Augustinus In. viij. de Trinitate. Sic enim
oramus Matth. sexto: dicentes. Adueniat regnū
tuū. Apocalyp. quinto. dicūt Sancti. Fecisti nos
deo nostro regnum. Sic igitur determinatū est de
Initio p̄dicabilium in euangelio

Ambulans autem Jesus iuxta mare Galilee: vidit duos fratres: Simonem qui vocatur Petrus: et Andream fratrem eius: mittentes rete in mare. Erant enim piscatores.

Hic incipit Secunda pars Ubi agitur de Uo O
catione ministrorum: per quos est dispēsatio Sa
cramentorum: ⁊ Doctrine: ⁊ Officiorum ecclesie.
Hoc enim fuit vnum de prelibandis. In Pote-
state autem ministrorū necesse est aliquem esse pe-
nes (al's per) quem cōsistat vniuersitas potestat's:
Ita q̄ i opere sollicitudinis habeat coadiutores:
eo q̄ homo est infirmus: ⁊ necesse est q̄ aliqui in
partem sollicitudinis aduocent. Et ideo sunt hic
Due vocationes ministrorum. Et Secunda inci-
pit Ibi [Et procedens inde ⁊c.] Quāuis enim mul
te vocatiōes determinētur in Euangelistis: tamen
non differunt nisi materialiter. Sed iste due for-
maliter differunt. Prima autem harū habet par-
tes Duas. Uocationem scilicet: ⁊ Obedientiam.
Uocatio autem habet Duos paragraphos. Pri
mus ponit conuenientiam vocatiōis. Et Secun
dus ponit Ipsam vocationē. In conueniētia ve-
ro vocationis sumit conuenientiā a Trib⁹. A Lo
co: a Personis vocandis: ⁊ ab Actu siue arte. Cir
ca Locū autem dicit Duo. Scilicet. Inquisitio-
nem p̄ij domini vocantis: ⁊ Loci in quo fit voca-
tio cōuenientiā. Dispositio (al's De Inquisitio-
ne) christi dicitur q̄ Erat [ambulans] Nō tam
passibus corporalibus: q̄3 irradiatiōe ⁊ ingestio-
ne sue illuminationis. Joānis nono. Quādiu in
mundo sum: lux sum mūdi [Jesus] saluator [iu
xta mare galilee] quod est stagnū genesareth:
quod fluiditatem mundi significat: in quo insta-
bilibus studijs laborant hi qui vocandi sunt ad
christi mysterium. Ecce Loci congruentia [vidit]
Sap. quarto. Respectus eius in electos ipsius.
Oculo enim beneplaciti ⁊ oculo misericordie respe
xit intus plus q̄3 extra [duos fratres] Congru-
entiam tangit ex parte personarum. Duo enim sunt.
quia Quantūcunq3 sit aliquis magne dignitatis
⁊ potestatis: necesse est q̄ in multis innitat alteri ⁊
iuuetur ab ipso. Prouerbiorum Decimooctauo.
Frater qui iuuat a fratre est quasi ciuitas firma.
Ecclesiastes. iiij. Ue soli: qui si ceciderit non habet
subleuantem. et si dormierint duo: fouebunt mu-
tuo ⁊c. [Simonem qui] promisso in futurū
nomine [vocatur petrus] siue cephas: quod ca
put sonat: qui ad vniuersitatē potestatis vocatur.
Unde q̄ hic petrus dicit: promissio est nominis.
Matthe. autē Decimosexto. vbi confitetur solide
veritatis fidē: ibi datur ei nomen istud: ⁊ edifica-
tur eccl'ia super eum. Hic autem licet solus sit ca-
put: tamen non solus potest portare onera cōsilio
rum ⁊ negociorum [Et] ideo vt secum sit adiun
gitur ei [Andreas] s'm suū nomen fortis vl' vi-
rilis vocatus [mittentes rete in mari] Ecce
Conuenientia ab actu vel artificio. Rete enim per
metaphoram: officium est predicatiōis: qd in ma-
re mundi est mittendū vt extrahantur ad siccū cō-
tinentie hi qui nutriti sunt in aquis voluptatis.
Matthe. Tertiodecimo. Simile est regnum ce-
lorū sagene misse in mare: ⁊ ex omni gn̄e piscium

congreganti [Erant enim piscatores] Arte.
Quod erat in eis presagium officij futuri. Sicut
dicitur Hierem. Decimosexto. Mittam eis pisca
tores multos: ⁊ piscabuntur eos. Et hoc est q̄ se-
quitur [Erant enim piscatores] arte Non enim
elegit domin⁹ viros nobiles vel litteratos vl' acu-
tos ingenio ⁊ discretos in lingua. Sed sicut dicit
Apostolus. j. Corinthiorū primo. Que stulta hu-
ius mundi sunt elegit dominus: vt confundat sa-
pientes. Et infirma huius mundi elegit deus: vt
confundat fortia. Et ignobilia ⁊ contēptibilia ele
git deus: ⁊ ea que non sunt: vt ea que sunt destrue
ret. ⁊ non glorietur omnis caro coram illo.

Et ait illis. Uenite post me et faciam vos fieri piscatores hominum.

Ecce Uocatio. Et tangit Duo. Uocationem. ⁊
Officium ad quod vocat. Uocatio autem cum di
cit [Uenite post me] Hoc est ad me imitandū
Nullus enim vnq̄3 in bono eum precessit: Qui nō
ex accidenti: sed naturali'r bonus est. Nec aliquis
potest sibi esse equalis qui caput est omniū. Sed
omnes sequūtur imitando q̄ntum possunt. Job
Uicesimotertio. Uestigia eius secutus ē pes me-
us: viam eius custodiui. j. Corinthiorum vndeci-
mo. Imitatores mei estote sicut ⁊ ego christi. Se-
quendus autem est christus Per virtutem in vi
ta. In officio per actum. In fructu per zelum. In
gratia per hoc q̄ gratis detur quod impenditur.
In charitate per affectum [faciam vos fieri pi
scatores hominum] Ecce Promissio officio-
rum Que tamen nō statim iniunxit. Quia adhuc
Instituendi erant per doctrinam: ⁊ Perficiendi p
virtutem: ⁊ Exercitandi per probationem opera-
tionum ⁊ tentationum.

At illi continuo relictis retib⁹ secuti sunt eum

R Ecce Obedientia. Et tangit Tria. Uelocitatē.
Facilitatem. ⁊ Perfectionem. Uelocitatem: quia
dicit [continuo] ad vnius iussionis vocē. Psal.
Nonagesimoquarto. Hodie si vocem ei⁹ audie-
ritis nolite obturare corda vestra. Canticorū. ij.
Sonet vox tua in auribus meis: Uox enim tua
dulcis. Expeditionē notat cum dicit [relictis re-
tibus] quorum vsu actuq3 viuebant. Et hec relin-
quebant actu. Omnia autē reliquerunt volunta
te: omnino nihil retinentes. Mat. Decimonono.
Ecce nos reliquimus omnia ⁊c. [secuti sūt eū]
Ecce Perfectio Que est in sequendo. Job Uicesi
motertio. Secutus sum viam eius: ⁊ non declina
ui ex ea. Danielis. tertio. Et nunc sequimur te in
toto corde nostro: ⁊ timemus te. Philip. iij. Se-
quor si quo modo comprehendam: in quo ⁊ com
prehensus sum Sed obijcitur contra predicta:
quia Joānis p̄mo. non dicitur ista vocatio sic p-
fecta esse S3 potius iuxta Jordanem ad testimo-
nium Joannis secutus est Andreas: ⁊ hic inue-
niens Simonem fratrem suum: adduxit ad iesū:
⁊ in crastinum vocauit Philippū: ⁊ hic adduxit
Nathanaelem. Adhuc Luc. quinto dicitur q̄
ascendit in nauim Simonis: ⁊ rogauit vt a terra
reduceret. ⁊ postea dixit vt in altū ducerēt ⁊ laxa-
rent retia in capturā. Et cum conclusissent ad ver
bum eius piscium multitudinē: ⁊ innuissent Jo-
anni ⁊ Jacobo socijs eorum. ⁊ Petrus procidis-
set ad genua iesu: dixit ei. Noli timere. ex hoc enī
homines eris capiens. Tunc subductis ad terrā
nauibus relictis omnib⁹ secuti sunt eū. Et sic ite-
rum aliter vocati sunt q̄3 hic narretur. Ad hoc di-
cunt Sancti q̄ Ter vocati sunt isti. Primo enim
iuxta iordanem vocati sunt: precipue testimonio
Joannis. Sed tunc parū manserunt cum Jesu.
Dicitur enim q̄ manserūt cum eo die illa: ⁊ con-
traxerunt noticiam eius. ⁊ rediuerūt ad propria.
Audiuerunt tamen ab eo future gratie in eis q̄dā
preconia a christo. Postea autē sicut dicit Lucas
in captura piscium viso miraculo stupefacti: secu
ti sunt cū animo. Et iterū paꝝ manentes cū ipso:
rediuerunt ad temp⁹. ⁊ iam contraxerāt familiari
tatem: ⁊ iterum future gratie in eis iam exp̄ti sunt
quedam argumenta. Sed tertia vice perfecta est
vocatio que hic dicit. Et tunc ita secuti sunt q̄ ad
ea que reliquerant: non amplius rediuerunt nisi
post resurrectionem ad tempus ⁊c.

Et procedens inde vidit alios duos fratres. Jacobum Zebedei: et Joannem fratrem eius in naui cum Zebedeo patre eorum reficientes retia sua.

Ecce Secunda vocatio ministrorū qui in par- S
tem sollicitudinis vocantur. Et Prima quidē fi
gurata est in Moyse (qui dux cōstitutus populi)
⁊ Aaron fratre suo: qui datus est ei in adiutoriū:
non in cōsortem (al's sortem) potestatis. Ista autē
vocatio figuratur Exod. Decimooctauo. Ubi ad
consiliū Jetro electi sunt viri sapientes qui oderūt
auariciam. ⁊ cōstituti sunt tribuni: ⁊ centuriones:
⁊ decani. qui tamen magna queq3 ad moysen refer
rent. Numeri. vndecimo dicitur. Tollam de spiri
tu tuo: ⁊ dabo septuaginta viris. Qui spiritus di
ab eo qui habet plenitudinē potestatis diriuatur
in eos qui in partem solicitudinis sunt vocati In
hac autem vocatione Tria dicūtur. Idoneitas vi
delicet. ⁊ Obedientia vocandorꝝ precedens in eis.
Uocatio ⁊ Obēdia. Idoneitas autem vocandorꝝ de-
scribit A Uinculo (al's amminiculo) fraternitat's.
⁊ A Nominibus A Genere. ⁊ Ab Arte. Ab Actu.
⁊ A pietate. Ante tamen hoc tangit dispositionē
vocantis Cum dicit [Et procedens inde] pi-
us domin⁹ Qui omnes ad salutem nō sustinens
expectare donec per se veniant. Luc. Quintodeci-
mo. Querit diligēter donec inueniat [vidit] ocu
lis charitatis ⁊ misericordie. Psal. Uicesimoq̄r-
to. Respice in me ⁊ miserere mei [alios] ad mino
ra ⁊ alia vocandos [duos fratres] fraterne cha
ritatis emulatores. Hebreorū. iij. Fratres sancti

vocationis celestis participes [Jacobū et Joannem] A Nominibꝫ innuit idoneitatem. Or Supplantator ꝛ luctator debet esse contra hostē. ꝛ In quo est gratia dei ad deum ꝛ ad hominem: is qui vocatur. Ex gratia enim debet esse potens exhortari in doctrina sana: ꝛ ex virtute lucte debet contradicentes reuincere. Ad Titū.j. [in naui] Ecce Idoneitas ab arte. Gubernator enim nauis proportionaꝫ gubernatori ecclesie. Actuū Vicesimo. Attēdite vobis ꝛ vniuerso gregi in quo vos posuit christus regere ecclesiam quam adquisiuit sanguine suo [cum Zebedeo] Ecce Pietas que ꝑm Tullium est beniuolentia in parētes. quia patrem secum in cura habētes non deseruerūt.j. Timoth. tertio. Siquis sue domui preesse nescit: quomodo ecclesie dei diligentiam habebit: j. Timoth. quinto. Siquis suorum ꝛ maxime domesticorū curam non habet: fidem negauit: ꝛ est infideli deterior [reficientes retia sua] Retia enim ꝑ metaphoram docent (al's dicunt) artem predicatōis: vt illa reficiatur studijs scripturarum ꝛ ꝑmotione litteratorum virorum. Luc. quīto. Laxate retia in capturam.

Et vocauit eos. Illi autem statim relictis retibus et patre secuti sunt eum.

Ecce Vocatio. est autē Duplex. Interior. ꝛ Exterior. Exterior: voce facta est ꝛ fit saluatoris. Interior appositione gratis date Rhomanoꝝ octauo. Quos presciuit conformes fieri imaginis filij sui hos ꝛ vocauit. quos autem vocauit: illos ꝛ iustificauit. ꝛ q̄s iustificauit: illos ꝛ magnificauit. Sic ergo Null⁹ se ingerat. Nullus prece vel obsequio emat. Nullus violēter minis vel precibus armatis introducatur. Nullus sanguinis proximitate promoueatur: sed quem vocat deus. Hebreorū v. Nec quisq̄ sumat sibi honorē: sed qui vocatur a deo tanq̄ aaron [Illi autē statim] Ecce Obediencia: Velox: Expedita: Spiritualis: ꝛ Perfecta. Velox: quia [statim] Eccl'iastici q̄nto. Non tardes conuerti ad dominum: ꝛ ne differas d̄ die in diem. Expedita: quia [relictis retibus] Lu. duodecimo. Vendite que habetis ꝛ date elemosynam. Matthe. Decimonono. Vende omnia que habes ꝛ da pauperibus. Spiritualis: quia relicto carnali patre. Sed cōtra Exo. Vicesimo. Honora parentes. ergo non est relinquendus pater: sed nutriendus. precipue cum crescente virtute in filijs: decrescat in patre. Dicendū φ nō sunt relinquendi parentes. cum nec ope amicoꝝ: nec opibus proprijs habeant quid faciant. Iste autē zebedeus licet diues non fuerit: tamen ꝑm suum statū habuit solacia vite vnde viuere posset. ꝛ hoc sufficit. Nō enim tenemur delitias procurare parentibus que nobis ipsis prohibenꝫ [secuti sunt eū] Ecce Perfectio obediētie. iiij. Regū. ij. Viuit dominus ꝛ viuit anima tua: quia non derelinquam te. j. Paralip. Duodecimo. Tui sumus o dauid: ꝛ tecum erimus filij isai: pax tecū. ꝛ pax adiutoribus tuis. Te enim adiuuat deus tu⁹. Dauid manu fortis ꝛ aspectu desiderabilis christus ē: in pugna fortis in gloria: in aspectu d̄siderabilis. Isai autem domini salus. Et est ille qui est salus pr̄is: missus in mundum. cuius sunt: sequentes christum: pacem ad se: ꝛ ad proximū: ꝛ ad deum inuenientes in ipso. Sic ergo dictum sit de Vocatione ministrorum

Et circūibat iesus tota in galileam docens in synagogis eorum ꝛ predicans euangelium regni.

b Ic incipit pars illa In q̄ prelibat Moduꝫ euangelij. ꝛ Effectū. Habet autem paragraphos Quinq;. In quoꝝ Primo prelibatur huius doctrine Modus. In Secundo autē prelibaꝫ Modus per quem probatur veritas e⁹. In Tertio prelibatur Modus ex parte predicantis. Et in Quarto ponꝫ Modus probationis in particulari. In Quinto autē ꝛ vltimo ponꝫ Proprius eius effectus. Et hec patebunt per ordinem in littera. Primo autem prelibat Moduꝫ ex parte Predicatoris. ꝛ Ex parte Loci doctrine. et Ex parte ipsius doctrine. Et sic Tria dicuntur. De Modo ex parte Doctoris dicit [Circūibat iesus totam galileam] Non enī in vno loco sedere debet doctor euangelij: Sed inferre auribus vniuscuiusq;. Propter quod missi dicunꝫ: predicatores. Rhomanoꝝ. x. Quomodo predicabūt nisi mittantur: Prouerbiorum. vj. Discurre festina suscita amicum tuū. Modū autem ex parte Loci tangit cum dicit [docens in synagogis eorum] hoc est in loco publico ꝛ solenni. Nō in angulis ꝛ foueis: sicut heretici faciunt. Matthei. x. Quod ī aure auditis predicate super tecta. Matthe. Vicesimosexto. Quotidie apud vos eram in templo docens ꝛc̄. Deinde tangit Modū ex parte Euangelij cum dicit [et predicans euangelium regni] Euangelium Bonū enim nunciū quod conducit ad regnum. Et ideo ꝛ annunciatiue ꝛ exhortatiue: ita φ ad regnum conducat: debet predicari ꝛ doceri. c

Et sanans omnem languorem et omnem infirmitatē in populo.

Ecce Modus probatiōis in vniuersali per miracula. Que sunt curatiōes infirmitatū. quia figurantur (al's figurant) curationes animaꝝ. Et ideo dic [Sanans omnem languorē] Languor enim est affligens cum destitutione corporis [et omnem infirmitatē] Infirmitas ē defectus corporis vel membri siue calor febrilis: per quaꝫ corpus vel membrū non est in naturali ꝛ propria sua valitudine. Sicut ostendit ipsum nomen Hiere. Decimoseptimo. Sana me domine ꝛ sanabor. saluū me fac ꝛ saluus ero. Psal. cvj. Misit vbūꝫ suū ꝛ sanauit eos: ꝛ eripuit eos de interitionibus eorum. Sap. Decimosexto. Non herba neq; malagma sanabat eos: Sed sermo tuus qui sanat omnia.

Et abijt opinio eius in totam Syriam.

Ecce Modus qui supponiꝫ in predicante φ sit bone opinionis. Et dicit Duo. Celebritatem: ꝛ Fame latitudinem. Celebritas notaꝫ in hoc qd̄ dicit [Abijt] quasi continue vadens ꝑpter celebre nomen ipsi⁹. Latitudinē autē tangit cum dicit [per totā Syriam] que erat maior q̄ Judea: ꝛ iuncta Judee. j. Timo. iij. Oportet ipm̄ ꝛ testimoniū habere bonū ab his qui foris sunt: vt nō in opprobrium incidat. Et hic mod⁹ differt ab eo qui ṗus habitus. Qui ṗus habitus: erat predicatoris in actu predicādi. Hic autē est: In ṗdicatore supponitur φ prouideat bona nō solū corā d̄o: sed etiā coram omnibꝫ hominibꝫ. Rhomanoꝝ. xij. Et φ curā habeat de bono nomie. vt sicut d̄r Ecci. xlix. Memoria Josie in cōpositōe odoꝝ facta est op⁹ pigmentarij in omni ore quasi mel indulcabitur eius memoria.

Et obtulerūt ei oēs male habentes varijs languorib⁹ ꝛ tormētis cōprehensos: et qui demonia habebāt: et lunaticos et paralyticos et curauit eos.

Hic tangitur Modus probatiōis in Speciali. Et tangit Tria. Primū est Uniuersalis curātio omniū oblatoꝝ. Et hoc tangit cum d̄r [Et obtulerunt ei omnes male habentes] quacūq; infirmitate detinerenꝫ. Et hoc ē quod sequitur [varijs languo. et tormē. cōpr.] Et est Languor dictus quasi longus angor: quando homo paulatim destituiꝫ viribꝫ ꝛ substantia cū corporis grauitate. Tormentū aūt est quando est acris ad sensum vexatio vel afflictio. Ecci. x. Languor prolixior grauat medicū: breuē languorē precidit medicus. Deinde subinfert Duas species afflictionū grauiores. Et ille sꝫ Aut A principio extrinseco Aut intrinseco. Si ab extrinseco. Aut h̄ est extrinsecum loco ꝛ subiecto Etsi sit intrinsecū per effectū. ꝛ sic sꝫ [lunatici] Aut est intrinsecū subiecto ꝛ nō loco: per effectuꝫ quē imprimit vexans. ꝛ sic sꝫ [demoniaci] Si autē est intrinsecū per causam continētā naturalibꝫ: tūc sunt [paralytici] Febres aūt ꝛ alie infirmitates importanꝫ ꝑ languores ꝛ tormenta [et curauit eos] Act. x. Pertransiuit benefaciendo sanando oēs oppressos a diabolo: quoniā deus erat cū illo.

Et secute sunt eum turbe multe de galilea et decapoli: et de hierosolymis et de Judea et de trās Jordane

d Istud est Effectus siue vtilitas Ut homīes sequanꝫ deū. Et hic tangit Duo. Multitudinē videlicet sequentiū: ꝛ Diuersitatē. Multitudinē tangit cum d̄r [Secute sunt cū tur. mul.] Et tangit glo. Quattuor causas: quibꝫ diuersi sequebantur christum. Alij enī sequebanꝫ propꝫ celeste mysterium Ut discipuli ꝛ alij deuoti. Alij Ob curationem infirmitatum. Alij sola fama ꝛ curiositate experiri volentes si essent vera que dicebanꝫ de illo. Alij per (al's ꝑpter) inuidiā volentes eū accusare: ꝛ in aliquo capere. Differētias aūt sequentiū tangit [de galilea ꝛc̄.] per quos significantur transmutatiōes de vicijs ad v̄tutes [et decapoli] Per quos significanꝫ instruendi in decē preceptis legis moralibꝫ (al's moralis) quia Decapolis fuit ꝑuincia in qua erant decē ciuitates [et de hieroso.] Per quos significanꝫ per contēplationem studentes ad visionem eterne pacis [et de trans iordanē] Per quos significanꝫ hi qui relicta pompa mundi: descendūt humiliter ad contemptum mūdi ꝛ suijpsoꝝ. Apocal. vij. Vidi turbam magnā quam dinumerare nemo poterat ex omnibus gentibꝫ tribubus ꝛ linguis stantes ante thronum. Joannis. xij. Ecce mundus post ipm̄ abit. Esa. xlv. Labor egypti negociatio ethiopie ꝛ sabaim: viri sublimes ad te transibunt: ꝛ tui erūt. Hoc est: de tenebris seculi ꝛ nigredine viciorum. ꝛ d̄ eloquentia sapientie huius mundi: q̄ sabaim interpretatur: conuersi venient ad filiū ꝛ sequenꝫ eum. j. Regum. xxij. Veniebant ad dauid oēs qui erant in angustia constituti: ꝛ oppressi ere alieno ꝛ amaro animo: ꝛ factus est eorum princeps. Angustia est inutilis tristicia seculi. Es alienum: sensualitas diaboli. Amaro enim animo qui tristiciam ꝛ amaritudinem habebant de peccatis preteritis. Horū enim omniū est christus ṗnceps ꝛ dux liberator. Sic enī multi venient ab oriente ꝛ occidente: ꝛ recūbent cum Abraā Isaac ꝛ Jacob in regno celorum. Matthe. viij. Dicit aūt φ multi sequuntur ꝛ non oēs. quia non omnes crediderunt: sed de qualibet differentia hominum aliqui: qui preordinati erant ad vitam. Ista igiꝫ debet esse intentio predicationis euāgelice: vt sic turbe sequantur christum dominum. Et hec d̄ Capitulo quarto

Capitulum. V.

v Idens aūt iesus turbas: ascendit in montem.

Hic incipit Instructio ꝛ Illuminatio ptinens ad informationem regenerandoꝝ. Est autem hec informatio Duplex. Una quidem pertinēs ad vite sanctitatem: que preexigiꝫ. Et Alia que pertinet Ad ministrorum eruditionē q̄tum ad regimē ecclesiasticū: ꝛ illa sequiꝫ. Et postea inducunꝫ sacramenta christi: dantia v̄tutem verbo ministrorum: et Sacramentis ecclesie. Sicut est Passio ꝛ Resurrectio ꝛ Ascensio: per que complenꝫ oīa ṗcedentia. Siue Ad vite sanctitatē pertineāt: Siue Ad dispensationē ministroꝝ. Informatio igiꝫ Ad vite sanctitatē pertinens tangiꝫ ab hoc loco: vsq; ad x. Capl'm. Et a. x. vsq; ad Vicesimūsextū tangitur a

Informatio ministroꝝ. ⁊ a vicesimosexto vsqꝫ i fi
nem ponunt̄ sacramēta que christus in se ipso ex/
hibuit: per que implent̄ om̄ia preinducta. Hec au
tem pars que est de Vite sanctitate habet Duas.
Traditionē videlicet informatōnis: ⁊ Probatio/
nem. ⁊ Probatio non est nisi per miraculoꝝ ope/
rationē: vt dr̄ Petrus in Itinerario Clementis.
Et hec ꝓbatio incipit in. viij. caplo. Anterior autē
informatio Duo continet. Instructionē videlicet:
⁊ Commendationē eius q̄ informationē ipam cō
seruat in ope. Et de ista cōmendatiōe loquit̄ paꝝ
ante finē septimi Capli Ubi dr̄. Omnis ergo qui
audit verba hec ⁊ facit ea ⁊c. Instructio aūt ante/
rior ꝫ rationē moralis doctrine diuidit̄ in partes
Duas. In quaꝝ Prima ꝓponit Beatitudies tan
q̄ fines vt magis appetantur. Et postea subiungit
Instructionē: exequēdo eā per ptes. Ibi [Nolite
putare q̄m veni soluere legez aut ꝓphetas] Adhuc
aūt pars anterior diuidit̄ in Tres ptes. In quaꝝ
Prima tangit Opportunitatē sermonū inducen/
doꝝ. Et in Secunda ponit sermones Beatitudi
nū. Ibi [Beati paupes spiritu. In Tertia (scꝫ que
sūme perfectiōis est) quod docuit ostendit ista ma
xime cōpetere aplis. Ibi [Uos estis sal terre] Ex
ista diuisione cuilibet patet ordo partiū. Ea autez
in qua tangit̄ Opportunitas inducēdi sermonem
habet Tres paragraphos. In quoꝝ Primo tan
git Opportunitatē: ex loco. In Scdo Opportuni
tatem: ex dispositiōe debita docent̄. In Tertio: ex
modo docendi. Et hec patebunt in lr̄a Circa Lo
ci opportunitatez Tria dr̄. Causam ascēsus: Ipm
ascensum: ⁊ Locum in quē ascendit. Causam tan/
git cum dr̄ [Uidens autē iesus turbas] Si/
cut em̄ omnis artifex conspiciēs apta sue arti: inci
tatur ad operādū. Et q̄dam irrationabiliū anima/
lium opportunitates videntes suoꝝ vsuum ferun
tur ad eos. Sicut equus vidēs planos campos:
incitat̄ ad currenduz. qđ est vsus equi. Ita p̄dica/
tor videns aulas plenas populoꝝ desiderantium
audire incitat̄ ad predicandū. Sic ḡ ⁊ dominus
vidēs turbas cum deuotiōe desiderantes ꝟbum
audire: excitabat̄ in montem ascēdere. Excitat em̄
auditor studium. Canticoꝝ. ij. Sonet vox tua in
auribus meis: Uox em̄ tua dulcis ⁊c. Psal. xliiij.
Diffusa est gratia in labijs tuis [ascendit] Ecce
Scdm qđ est ascensus: docens nos ascēdere per
verbum suū. Psal xx. Exaltare dn̄e in virtute tua.
Esa. xl. Exalta in fortitudine vocē tuā. hoc est i for
titudine virtutis fac altam vocē tuā ad quā ascen
dat auditor [in mōtem] Ecce Locus. Et notat
Tria. Se videlicet eē montē. De quo dr̄ Psalm.
lxiij. Mons in quo beneplacitū est deo habitare i
eo. etem̄ dn̄s habitabit in finem. q2 diuinitas ha/
bitauit in eo corpaliter. Et Q in montē eminent̄
vite ascendere debet p̄dicator iusticie. Esa. xl. Su
per montē excelsum ascende q̄ euāgelizas sion. Et
Q ad montē. hoc est eminentiā spūs inuitare de/
beat ⁊ trahere auditores. Hiere. xxxj. Benedicat
tibi dn̄s pulcritudo iusticie mons sanctus. Sz
obijcit̄. quia Luc. vj. vbi eiusdē sermonis ponunt̄
partes: non dicit̄ ꝙ factus sit in monte. sed in loco
campestri. Adhuc Ibi dr̄ ꝙ turbis fact⁹ ē: Hic au
tem ꝙ docebat discipl'os. Adhuc Ibi multa omit
tuntur que hic ponunt̄. Responsio Dicendū ꝫm
glo. Q ꝓbabilius est ꝙ p̄mo in montem cū disci/
pulis ascenderit: ⁊ ibi sermonē vt hic scribitur per/
tractauerit. Et deinde ad locū campestrem ad tur
bas descendēs: quedaz sermonis repetierit ⁊ non
omnia. Et hoc ponit Lucas. Uel dici pōt ꝙ idem
sermo factus sit primo discipulis: ⁊ postea turbis
Sed Lucas quedā omiserit que sciuit ante scripta
fuisse a Mattheo. Alij autē quidā dicūt ꝙ mons
in summo sui habuit stricturā: In qua p̄mo fuit
cum discipulis. In latere autem habuit quoddā
planum in quo stabat Jesus cum discipul' ⁊ tur/
bis. Et hoc vocat Lucas locum campestrē. ⁊ tur/
bis ⁊ discipulis simul loquebat̄. sed ad discipl'os
oculos dirigebat: oñdens eis maxime conuenire
que dicebantur: ⁊ minus alijs.

Et cum sedisset: accesserunt ad eum discipuli eius

Secūdus paragraphus Et dicunt̄ i eo Tria. B
Quoꝝ Primū est Quies docentis. Secundum
Eoꝝ qui docentur ꝓpinquitas. Tertiuz Optima
dispositio auditorū ad doctrinam percipiendam.
Primū notatur in hoc quod dr̄ [Cum sedissꝫ]
Sedere enim quiescent̄ est. Stans em̄ laborat:
⁊ Uadens instabilis est. Et cum laborat corpus:
nō potest in perfecta quiete esse anim⁹. Sz abstra
hitur: ⁊ tunc non bene cōcipit ⁊ confert ⁊ ordiat di
cenda ⁊ causas dicendoꝝ: ⁊ differētias ⁊ acciden/
tia: cōmunia ⁊ ꝓpria: ⁊ alia que in dicendo conside
rantur. Jacens aūt est inordiatus. quia caput nō
sursum porrigit̄ Et ideo grossi fumi ⁊ grossi spiri
tus ⁊ sanguis in eo multiplicātur. Que non adeo
multiplicant̄ quando sursum porrigit̄. q2 grossa
non facile eleuātur. Subtilia autē ⁊ leuia ⁊ clara
in calore ⁊ sanguine ⁊ spiritu: ad ipum tunc quan
do eleuatur deueniunt. Et hec faciunt intellectus
bonos ⁊ memorias. Hec est causa ꝙ cathedra po
nitur Doctorib9. ⁊ thronus vel tribunal Judici/
bus ꝙ cathedra dicitur edes cathezizantis. hoc ē
docentis. Aristoteles in. vij. Physicorum dicit ꝙ
in sedendo ⁊ quiescēdo fit anima sciens ⁊ prudēs.
Psalm. Centesimosexto. Exaltent eum in ecclesia
plebis: ⁊ in cathedra seniorum laudent eum. Eccī.
vndecimo. Sapiētia humiliati exaltabit caput: ⁊
in medio magnatorum considere illum fac. Hinc
est ꝙ Matth. Uicesimotertio dicitur. Supra ca/
thedram moysi sederunt scribe ⁊ pharisei ⁊c. [Et
accesserunt ad eum] Ecce Audiētium propin
quitas. Et est intelligenda non tam loco q̄ imita
tione doctrine: ⁊ affectu dilectionis magistri. Ec/
cl'iastici Quinquagesimo p̄mo. Appropiquate ad
me indocti: ⁊ congregate vos in locum discipline.
Psalm. Tricesimotertio. Accedite ad eum ⁊ illu/
minami. Deuterono. Tricesimotertio Qui appro
pinquant pedibus eius: accipient de doctrina ei⁹
[discipuli] Ecce Tertiuz Optima dispositio au
ditorū. Non enim sunt in errorem inducti peruer
sis doctoribus: Sed veritatis discipuli dispositi
sunt ad magna capienda. j. Corinthiorum secun/
do. Sapientiam loquimur inter perfectos. Jo/

annis octauo. Si vos manserit̄ in sermone meo
vere discipuli mei eritis. ⁊ cognoscetis veritatem:
⁊ veritas liberabit vos. Esa. viij Liga testimoniū:
signa legem in discipulis meis.

Et aperiens os suum: docebat eos Dicens

Tertius est paragraphus. Et dicit Duo. Rese/
rationem magnorum ⁊ subtilium. ⁊ Formam di
cendorum. Primū notatur cum dicit [Et ape/
riens os suum] Et videtur Tria tangere q̄ sunt
necessaria ad subtilium reseratione. Quorū Pri/
mum est Apertio explanās. Secundum Officiū
oris in eloquentia. ⁊ Tertium Facultas ex ꝓpria
sapientia. Quidam enim aperiunt: sed nō ore ad/
hibent adhibenda: Sed quasi balbutientes cum
moyse impeditioris sunt lingue. Exod. iiij. Esaie.
Tricesimoquinto. Aperta erit lingua mutorū. Alij
sunt qui non suum os sed alienum aperiunt. Qui
verba dicunt aliorūz. Et dum verba illa non per/
fecta (al's perfecte) loquuntur. quia non bn̄ intel/
ligunt: etiam in alios quasi clauso ore deriuātur
(al's deriuat̄) Hec ergo Tria exiguntur Q aperi/
as explanando. Q oris eloquentis modos appo
nas. Q tibi tuum officium sit vt in potestate sapi
entie tue edisseras. Prouerbiorum Tricesimopri
mo. Os suum aperuit sapiētie: ⁊ lex clemētie in lin
gua eius. Non enim aperit os hiatum magnum
faciendo: sed magna ⁊ alta edisserendo. Eccl'iastici
Uicesimoquarto. In ecclesijs altissimis aperiet os
suum: ⁊ in conspectu virtutis illius gloriabitur.
Psalm. Octogesimo. Aperi os tuum: ⁊ ego im/
plebo illō [docebat eos Dicens] Ecce Forma
dicendoruz. Doctrinalia enim sunt que ꝫm ratio/
nalem mentem in nobis aliquo modo consistunt
(al's subsistūt) que etiamsi nemo doceret: mens ra
tionalis illa verba bona diceret ⁊ vtilia ad vitam.
Sicut Humilitas: mansuetudo ⁊c: que hic indu
cuntur. Sapiētie octauo. Sobrietatem ⁊ pruden
tiam docet ⁊ iusticiam ⁊ virtutem: quibus in vita
nihil ē vtilius hominibus. Esai. Quadragesimo/
octauo. Ego domin⁹ docens te vtilia: ⁊ gubernās
te in via qua ambulas

C b Eati pauperes spiritu

Hic incipit Doctrina perfectionis. Et diui
ditur in Octo status quos hic docet. Et in quoli/
bet illorū sunt Tria. Laus beatitudinis. ⁊ Me/
ritum in quo consistit beatitudo. ⁊ Proportio p̄/
mij vt magis appetatur. Attende autem ꝙ dif/
ferunt Uirtus ⁊ Felicitas ⁊ Beatitudo. Quo/
niam Uirtus est illud quod in vnoquoqꝫ genere
operum voluntarioꝝ ⁊ rationabilium bonorum
facit attingere optimū. Adulterari em̄ ⁊ fornicari
⁊ huiusmodi: licet sint volūtaria. tamen n̄ sunt ra/
tionabiliter bona per nos operabilia: sed poti⁹ ra/
tio dicit ea esse mala. Uti autem delectabilib⁹ hu/
ius vite: Resistere oppugnātib9 ⁊ contrariantib9
iusticie: libertati: ⁊ patrie. Similiter autem Com
municare primo ꝫm iura ciuilitatū. Ordinare vi
tam ꝫm electionem: conferentiū ad bonum. ⁊ hu/
iusmodi: sunt operabilia p̄ nos voluntaria: ⁊ sunt
in his rōnabiliter bona. Et q̄squis est ille habit⁹
qui in vno quodā (al's vnoquoqꝫ) genere fac istoꝝ
optimū attingere: est virtus in illo genere cōsistēs
Et ideo cū quattuor enumerata sint. In Primo
attingit optimū Temperātia. In Scdo Fortitu/
do. ⁊ In Tertio Justicia. ⁊ In Quarto Pruden
tia. Et sic est videre in omni genere operabiliū per
nos: ꝙ i quolibet vno est ꝟtus vna ꝫm quā attin
gitur (al's attingit) optimū in illo genere. Et sic dif
finit Uirtutē Tulli⁹: dicēs. Uirtus est dispositio
perfecti ad optimū. Felicitas ꝑfectior est ꝟtute:
q2 est actus siue opatio que fit ꝫ ꝑfectam animi
virtutē. Perfect⁹ aūt animus nō est ex vna ꝟtute:
nec ex parua ꝯsuetudie ꝟtutis: sed ex ꝟtute antiq̄
per ꝯsuetudinē: ⁊ adunata cū oib9 alijs in animo.
Non em̄ idē est esse ꝑfectā potentiā per ꝟtutem: ⁊
perfectū esse animū. Aius em̄ ē ordiator toti⁹ vite
⁊ motor in oib9 p̄ nos opabilib9: ꝯtinēs i se oēz po
tentiā ex q̄ elicit̄ aliq̄d eoꝝ q̄ p̄ nos hn̄t fieri. Nec ē
ꝑfect⁹ q̄zdiu aliq̄d inest dispōnis ꝯtre: ⁊ q̄zdiu nō
est facilis effect⁹ p̄ ꝯsuetudinez longā. Propt̄ qđ
dic̄ Aristo. Q vna clara dies nō facit vernū tpus:
sed vernū tpus facit clarior dies cōtinue succedēs
clare. Si em̄ clara dies faceret tps vernū: esset ali
quando tps vernū media hyeme. Sic aūt virtus
que ꝯualuit in subiecto: nō senescit in sene: nec de/
stituit̄ virib9. Sicut dr̄ Tulli⁹ In Lib. de Sene/
ctute Catonis. Quia aūt om̄s virtutes exiguntur
ad animi ꝑfectionē. Ideo dr̄ ꝙ vnica hirundo nō
facit nidū. sed adiuta p̄ sociam. ⁊ sic vna virt⁹ ani/
mū non facit perfectum: nisi cōiuncta sit alij. Licet
his duob9 ꝑficiat̄ anim⁹ in se: tn̄ ad ꝑfectōez opti/
moꝝ (Sic est Gubernare rēpublicā in ciuitatib9:
⁊ puincijs exterioꝝ organice ad virtutē deseruien
tiū) ⁊ sic Infortunia cōtribulāt felicem ⁊ impedi/
unt. ⁊ Fortune in sez in ꝓnepotib9 ⁊ coniunct̄ ex/
pediūt felicē ad felicitat̄ actū. Propt̄ quod etiam
est preceptū legislatoris ꝙ officia publica diuitib9
cōmittenda sunt. quia paupes ea expedire nō pos/
sunt. Sic expedito animo toto: ⁊ in se: ⁊ organice
siue instrumentaliter deseruientibus ꝫ Diuinissi
mū bonum vite erit actus felicitatis. Cum ei Di/
uinum quid est gubernare seipsum in bono ho/
minis: Diuini⁹ est quod est gubernare ciuitatem
ꝫm bonum ciuitat̄. Diuinissimū aūt ē: qđ est gu/
bernatio gent̄ ꝫm bonum gentis: quod est respu/
blica. Hoc autem fit per actum prudētie: put exit
ab animo omni modo dicto perfecto. Et hoc mo/
do Felix est dictus opationē agēs ꝫ ꝑfectā animi
virtutē in bono hominis: ⁊ in bono ciuitat̄ ⁊ gen
tis. Sic autē viciū non dr̄ a priuatiōe oim circū/
stantiarum ꝟtut̄: sed a p̄uatōe vniuscuiusuis vir/
tutis viciū dicit̄. etsi alias non priuet: eo ꝙ per pri
uatōnem vnius recedit ab optimo. Ita dr̄ Infelix
a priuatione vniuscuiusuis trium. Maxime ta/
men infelix est qui priuat̄ virtute animi. Et Mi/
nus illo infelix est qui priuatur felicitate operan/
di. Et Minime qui priuat̄ bonis fortune instru/
mentaliter felici deseruientibus. Hunc tamen im
peritum vulg⁹ maxie vocat infelicem. Infelicissi/
mus aūt qui omnib9 priuat̄. Infelicior qui duo/
bus priuatur. Et Infelix qui vno. Hec est ergo

felicitas. Beatitudo pfectior est vtroqꝫ istorū. quoniā Beatitudo opponit omi ei quod facit miserū sm aliquem statuz vere miserie. Et ideo siue sit impediens statuz optimū siue sit impugnās: siue etiaz deficiens: semꝑ impedit beatitudinem: Quod non est in virtute nec in felicitate. quia hec a multis et impediuntur ꝛ impugnantur: ꝛ ī multis deficiunt. sicut patebit in sequentibus. Et iō Beatitudo potius est status perfectionis q̄ act⁹ vel operatio. Et beatitudo simpliciter ꝛ vniuersaliter: est status omniuz bonorum congregatione perfectus. Nec dicuntur hic bona tm̄ virtutes: sed ꝛ omnia conferētia ꝛ tenentia in bono: ꝛ remouentia ꝯria istoꝝ. Et lꝫ illa bona multa sūt ꝛ multorum generum: tamē beatitudo vnum quid est: quia omnia bona sunt in ordine ad vnum quod est optimum. et hoc est deus. Et hec vnio sufficit statui. Quia status etiam continet multa. nec est status sed semper motus ꝛ progressio q̄diu non quiescit in optimo. Sic autem simpliciter ꝛ vniuersaliter sumpta beatitudine: sunt beatitudines speciales ꝛ particulares sm statum specialeꝫ vniuscuiusqꝫ generis optime. Et sic multiplicant hic a domino beatitudines sm status optimos in bonis meritorijs: vltra quos status non est procedere. Etsi aliquando inueniatur beatus dici i scriptura vir sanctus: sm aliquid imperfectum hoc est: quod dicitur sm spem eius quod adhuc adipiscendum est. ꝛ non sm illud in quo iam hꝫ statum. His igitur sic distinctis Attendendū est qꝫ in qualibet beatitudine inducta que octo sunt Tria consideranda sunt. Preconium videlicꝫ beatitudinis. Id in quo consistit beatitudinis meritum ꝛ Premium. De Primo dicit [Beati]

D Et est Beatitudo ista laus et preconium corū qui omnino a se excludunt impedimenta status paupertatis [spiritu] hoc est qui ex omnibus q̄ mūdus iste in diuitijs: honoribus ꝛ delicijs prebere potest: reputant esse se insufficientes ad deum. Et ideo suam recognoscentes insufficientiā ad deum solum: sicut ad bonum in quo est sufficientia: habent recursum. Et hoc est quod habet translatio d greco facta: Beati mendici. Pauper enim est insufficiens sibi. Sed mendicus est qui omnium (al's omni) ope ꝛ opibus destitutus: rogat ab alio solacia inopie et hāc cum erubescētes. Et ideo dico litteralem esse expositionē Psalm. xl. Beatus qui intelligit super egenum et pauperem. Et Psalm. cviij. Ego vero egenus ꝛ pauper sum ꝛc. Item Psal. liiij. Jacta cogitatum tuum in domino ꝛ ipse te enutriet. Item .j. Petri. v. Omnem sollicitudinem vestram proijcientes in eum: quia ipsi cura est de vobis. Ecclesiastici iiij. Cor inopis ne affixeris: ꝛ ne protrahas datum angustiato. Cum autem dicitur Beati pauperes [spiritu] potest Spiritus accipi equiuoce. Si eniꝫ accipiatur: dictus a spiratione corporei spiritus: tunc spiritum habere dicuntur audaces ꝓterui et sūperbi ꝛ arrogantes que omnia ex tumore cordis ꝓueniūt. sm qꝫ etiam de talibus dicimus qꝫ habent spiritum in naribus. Sicut etiam Aristoteles in tertio Ethicorū inducens Homerum dicit qꝫ fortes ef

al's et hāc cū chrysos. ꝛ hiero. dico

flabant spūm per nares: ꝛ ebulliuit sanguis. Esa. ij. sm expositionē lre dicitur. Quiescite ab homine cuius spūs est in naribus eius. ꝛ Esa. xxv. Spiritus robustorū quasi turbo impellens parietem. Si ergo sic accipiat spiritus ꝛ construat cum recto in habitudine cause materialis. Tunc pauperes spiritu: sunt: Destituti ꝛ se insufficientes reputantes in hoc spiritu. ꝛ Illi qui ad nihil altum se exhibent De nullo se vindicant. ꝛ In omnibus se deijciunt. ꝛ Illi sunt qui vere sue natiuitatis hn̄t sensum: ꝛ sunt vere humiles. Sicut dicitur Romanorum. xij. Non alta sapientes: sed humilibus consentientes habentes christuꝫ pro exemplo. De quo: propter humilitatē ad nihil altuꝫ se exhibentem: nemo verum iudiciū protulit qꝫ esset deus: q̄ ita permisit se conculcari qꝫ nunq̄ spūs alti vel resistentie vel fortitudinis apparuit. Esa. liij. In humilitate iudicium eius sublatū est. Hi sunt q̄ dicere possunt illō Psal. xxiij. Uide humilitatē meam ꝛ laborē meum: ꝛ dimitte omīa peccata mea. Esa. lxvj. Ad quem respiciam nisi ad pauperculuꝫ contritum spiritu et trementem sermones meos. Propter quod etiā isti beatitudini spiritus timoris adaptatur. quia Iste pauper ad omnem altū tremit ꝛ se insufficientem reputat. Hec igitur est expositio beati Augustini: ꝛ Chrysostomus etiaꝫ concordat cum ista expositione sm aliquem modum. Sed si spiritus accipiatur nō sic a spiratione: sed a ratiōe eius qui est spiritus: tunc spiritus est dator vite. ꝛ principium ꝛ causa vite. Et h̄ modo spiritussanctus est principium primū ꝛ veruꝫ vite: ꝛ dator vite ꝛ causa. Sicut dicit Joānis. vj. Spūs est qui viuificat: caro autem non prodest quicq̄ꝫ. ꝛ ij. Corinthioꝝ. iij. Spirit⁹ viuificat ꝛc. Ezech. Tricesimoseptimo. Ingressus in ossa spiritus vite: ꝛ reuixerūt. Ezechielis. j. Spiritus vite erat i rotis. Sic ergo accepto spiritu cum dicitur [Beati pauperes spiritu] potest construi cū re Nominatiui in habitudine sil' triplicis cause. Efficiētis scilicet: ꝛ Formalis: ꝛ Finalis. Sicut ꝛ omīe efficiens per suam formam est efficiens: ꝛ forma ꝛ finis. Quia sic dicitur in. ij. Physicoruꝫ qꝫ Tres cause in vnam rem coincidunt. Sed materia nūq̄ꝫ cum alijs coincidit in rem vnam. Si ergo sic cōstruatur. tunc sensus est. Beati pauperes q̄s spiritus facit pauperes. ꝛ est forma paupertatis eoꝝ ꝛ finis. Cum autem pauper sit insufficiēs sibi: tūc erit sensus. Beati se videntes ex omnibus interioribus ꝛ exterioribus sibi insufficientes: non necessitate sed spiritu hoc faciente: quorum istam insufficientiam non informat stulticia aut vanitas. sed spiritus per charitatem. Nec faciunt vel patiūtur paupertatem nisi propter spiritū qui finis est oīs boni. Et hec videt expositio esse Hieronymi. Jacob. ij. Nonne deus elegit pauperes in hoc mundo: diuites in fide ꝛ coheredes regni: quod repromisit deus diligētibꝫ se. Esa. Quartodecimo. Pascentur primogeniti pauperū: ꝛ paupes fiducialiter requiescent. Esaie. Uicesimoquinto. Factus es fortitudo pauperi: fortitudo egeno: spes a turbine in tribulatōne sua vmbraculum ab estu. Isti enim pauperes nihil petunt in mundo vnde suffi-

ciant. nec recognoscūt in se ipsis vnde ad aliquid sufficiant altum: vel vindicando: vel inferendo. vl' aliq̄ mō se sufficientes exhibendo: Semper dicentes cum apostolo. ij. Corinthiorū. iij. Non qꝫ sufficientes simus cogitare aliquid a nobis: quasi ex nob: Sufficientia nostra ex deo est. Isti igitur sūt [Beati paupes spiritu] Et patet ex predictis qꝫ status altissimus est beatitudo ista: qui (al's que) consistit in abdicatōne omniū eorum (al's rerum) siue sint iteriora siue exteriora: ex quibus aliquis vane se putat sufficere sibi. A Paupertate autē denominatur. Quia sicut dicunt Tullius ꝛ Augustinus in. ij. Confessionū. Diuitie sufficientiā promittunt. Cū tn̄ sm Apostolū Sufficientia ex solo summo bono sit: in omnibus sufficientiā exhibenti. ij. Corinthioꝝ. ix.

Quoniam ipsorum est regnum celorum.

Hic tangit Proportionē premij respondentē.

E Et dicit Tria. Rationeꝫ congruitatis premij ad meritum. ꝛ Premiū. ꝛ Premij nobilitatem. Congruitatem tangit cum dicit [Quoniam ipsorū est] quia Congruum est qꝫ insufficientis omnia creata recognoscentes: sufficientiam in deo accipiant. Sicut econtra Sufficere sibi temporalia reputantes: in extrema futuri sint egestates. Apocalyp. tertio. Dicis quoniam diues sum ꝛ nullius egeo. ꝛ nescis quia miser es ꝛ miserabilis ꝛ cecus ꝛ nudus ꝛ pauper. Apo. Decimooctauo. In vna die venient plage ꝛ mors ꝛ luctus ꝛ fames: ꝛ igni comburetur. Sicut autem per ea per que peccat quis: per ea ꝛ punietur. Sic etiam in his in quibus meretur quis per congrua illis: remunerat. Et dicitur Luc. duodecimo. Nolite timere pusill⁹ grex: quoniam complacuit patri meo dare vobis

ca. iij. regnuꝫ [Regnum] est sicut ex supius dictis accipitur: in quo habet sufficientia regiminis. Illa autem sunt Tria que in hoc dant sufficientiam. Quoꝝ Primū ꝛ principale est Habitus leguꝫ ꝛ consilioꝝ. ꝛ scientia distributionis officioꝝ. ꝛ oīs bone ordinationis ad regnuꝫ pertinentis. Secundum est Potestas stans ꝛ nō nutans que in se inconcussibilis: ꝛ cōtrafacientes ꝯterere possit. Tertium est Diuitie: organice subseruientes: ꝛ amici ꝛ subditi: que omnia exteriora bona vocant. Et hec Tria conferuntur veris pauperibꝫ: in quibꝫ sufficiant. Primū enim debetur ex hoc qꝫ in se nō inuenerunt vnde sufficerent. Sicut dicit Job. vj. Ecce non est mihi auxiliū in me: necessarij quoqꝫ mei recesserūt a me. Secundū autem debetur eis ex destitutione proprij spiritus: quo nihil vigoris ꝛ audacie in se recognoscentes: nulli restiterūt: omīa trementes ꝛ pauentes: ꝛ ad nihil altum exhibētes se. Tertiū autem debetur eis: eo qꝫ i nullo exteriorum querebant sufficere. Apocalyp. quinto. Fecisti nos deo nostro regnum ꝛ sacerdotes: ꝛ regnabimus sup terrā. Ideo pauper paup ꝛ rex ꝛ p̄mīator chr's. Matth. Uicesimosexto. coraꝫ Pilato professus est se esse regem: ꝛ tamē dixit. Regnū meuꝫ non est de hoc mundo [celorum] Ecce Premij nobilitas. Quia cum celi non mutent per inueterationem nec marcescant: ꝛ sm naturam perpetui sint. ꝛ sic sit in tuto quicquid est in eis. Ideo dicit regnum istud esse celoruꝫ: cū tamen regnent vbiqꝫ veri pauperes. j. Pet. j. In hereditatem incorruptibilem ꝛ immarcessibilem ꝛ incontaminatā cōseruatam in celis.

Beati mites

Secunda est Beatitudo. Et Beatitudo q̄dem vt dictū est notat statum altissimū in h̄ genere meriti. Est autem Mititas (quam quidam mansuetudinem vocant) trium graduꝫ. Mitis eñ est q̄ prouocat⁹. etsi turbat: tamen nō abducit a mentis ratione: vt aliq̄d perperā agat: nō (al's nec) aliū ꝓuocat. Et hec mititas est virt⁹. Est etiaꝫ mitis nec prouocans: nec ꝓuocat⁹: sentiēs aliquā turbatōꝫ. Et hec est mititas: q̄ est animi purgati virtus. q̄si heroica vel herilis. ab altitudīe animi sui p sensuꝫ turbatōis (al's sensuū turbatōeꝫ) nō inclinata. De Prima dr ps. lxxvj. Turbatus sum ꝛ nō sum locutus. De Scd̄a dr in Prouer. xvj. Qui dominat anio suo: fortior expugnatore vrbiū est. Ille enim ꝓprie dn̄atur anio: qui excellētia animi sensibꝫ turbatis nō inclinat. Tertia māsuetudo siue Mititas est: q̄n ad oīa se in malo aliquo tangentia inuenit non soluꝫ planus sed mollis. ꝛ quecunqꝫ tāgit nō nisi molliter tangit. Ad hoc intelligenduꝫ oportet accipere similitudinē in corporalibus. Manus eñ tactus qui est impulsus. in duro anguloso angulo acuto vel angulis: si fortiter tāgat inuenit lesionem vulneris. In duro ꝛ in plano inuenit resistentiam superficiei: sed nō vulnus. quia Durū est qd̄ resistit tangenti. Sicut dr phus. In molli autem nō bene infuso: nō inuenit aliquid istorum. et in profundum nō penetrat. ꝛ tactum nō circūstat manum tangentis. sed cedit (al's cadit) in seip̄z. In molli vo penetrato per humidū infusū. Nec vulnus facit Nec resistentiam inuenit. Nec ipedimētum profundatiōis. q̄r statim tactuꝫ circūstat manum tangentē: adherens ei ꝛ mollificans eaꝫ. Et est de quattuor in moribꝫ. Q̄r Immitis resistit q̄si angulus acut⁹ profundi⁹ secans manū tangentis q̄ꝫ tangatur ab ea. Mitis aūt in primo gradu virtutis sensu turbatōnis. Etsi nihil contra agat: tamen nocumento resistit ꝛ a se expellit. licet in alterum non intorqueat. Mitis vero in secūdo gradu: nocentem quidem tangit: molliter recipit. sed in profundū tangi non potest: quia cedit ꝛ nō adheret tangenti vndiqꝫ. Sed mitis hic dictus ē qui tanto spiritu pietatis infunditur qꝫ tact⁹ a nocente statim locum dat: vt in profundum tangat vitā ꝛ res. etsi vult auferat: nihil contrafaciens: sed etiam pietatem benedictionis ꝛ obsequij respōdens (al's rependens) Propter quod etiam spirit⁹ pietatis illi attribuit magnitudini: que (al's qui) humore pietatis sic tangentibꝫ adheret: vt eos ad pietatē remolliat. q̄r Pietas vt dicit Tullius est beniuolentia in parētes. Sꝫ in donis spūsscti Pietas est beniuolentia in omēs: sicut si sint parētes. Hec est Una pars mititatis principalis. Alia

F

autem pars est ꝙ sicut non tangitur vt dictum est: Ita nullum penitus in malo exasperans tangit. De hoc dicit Nume.duodecimo. Erat aũt Moyses mãsuetissimus omniũ virorum qui erant super terram. Et de Dauid in.ij.Regũ.xxiij. Ipse quasi tenerrimus ligni vermicul9. Hic enim vermicul9 ita est mollis: ꝙ nõ sentitur duricies sub digito tangentis: nisi sentiatur per motum. Hec autem mititas status est potius q̃ aliquod vnũ opus: in quo homo omnia que mollescere faciũt animum sic collegit et ad manum habet ꝙ nunq̃ exasperatus vel induratus dure aliquid tangit. Nec econtra tactus dure aliquid duriciei respondet (al's rependit) Et ideo oportet cum prius esse spiritu pauperem, quia sicut diximus: pauper spiritu duriciei aliquid exhibere non sufficit. Et ideo Christus se huius meriti magistrum facit Matthei.xj. Discite a me: quia mitis sum ⁊ humilis corde. Ecclesiastici.iij. Fili in mansuetudine opera tua perfice. ⁊ super omnem gloriam diligeris. ij. Timoth. ij. Seruum dei non oportet litigare: sed mansuetum esse ad omnes. Item Tit. iij. Ammone illos neminem blasphemare. nõ litigiosos esse sed modestos: omnem ostendẽtes mãsuetudinẽ. j. Petri.iij. Abscõditus homo cordis quieti ⁊ modesti spiritus qui est in conspectu domini locuples.

B **Quoniã ipsi possidebunt terram**

Hic Tria notantur. Proportio premij: cum dicit. [Quoniam ipsi] Et Premium: cum dicit [terram] Et Modum habendi: cum dicit. [possidebunt] Cõgruum enim premium semper dat dominus: Sicut dicitur Esaie.iij. Dicite iusto quoniã bene: quoniã fructum adinuentionum suarum comedet. Premium notat cum dicit [terram] Et hoc multipliciter exponunt Sãcti. Dicit enim quedam Glosa ꝙ Triplex est Terra. Quam gerimus. Quam terimus. ⁊ Quam q̃rimus. Et datur miti possessio omnium istarum terrarum. Chrysostomus tamen dicit ꝙ intelligitur de terra quam querimus. De qua dicitur in Psal.xxvj. Credo videre bona domini in terra viuentium. Et hec est celum vbi habitabunt sancti in gloria. quia licet celum sit respectu terre in qua habitant morientes: tamen terra dicitur respectu superioris celi. in quo trinitas habitat: quod dicitur celum trinitatis. Omnibus his relictis in valore quo dicta sunt: videtur Mihi dicendum ꝙ terra hic dicitur nõ ab eo quod terra vocatur: sed dicitur hic terra a proprietate qua nomen imponitur. hoc est: a terendo. Quia enim omni terenti se mitis subijcitur: iustũ est vt omne terens ⁊ terribile in premium suscipiat: Ita ꝙ terens de cetero terat: ⁊ tritum in potestate habeat: vt non possit teri de cetero. et cum deo terat omne quod obstat. Esaie.lviij. Sustollam te super altitudinem terre. et cibabo te hereditate Jacob patris tui. Deuteronomij.xj. Vos transibitis Jordanem vt possideatis terram quam domin9 deus daturus est vobis. [possidebunt] Possessio in iure vocatur quasi pedis positio. Et id possidetur quod sine cõtradictione ad nutũ habetur. Et ita omne quod hic teritur ⁊ quod terit ad nutum mites habebũt Job.xxij. In fortitudine brachij tui possidebas terram: ⁊ quasi potentissimus obtinebas eã. Ps. Tricesimosexto. Inhabita terram. ⁊ pasceris in diuitijs eius. Gene. Vicesimooctauo. Deus det tibi benedictiones abraã ⁊ semini tuo post te: vt possideas terram peregrinationis tue

Beati qui lugent

Hic iterum ƒm modum precedentẽ Tria inducuntur. Preconium. ⁊ Id in quo est preconium. ⁊ Causa que est meritum proportionatũ. Est autem Beatitudo sicut determinatũ est potius status: q̃ actus vel operatio. Luctus autem sicut glo D dicit potest esse pro peccatis. Et hic non est beatitudo: sed vocatur irriguum inferius pro q̃ suspirauit Axa sedens in asino corporis: ⁊ vadẽs ad spiritum sicut ad meritum. Judicum.j. Est etiam luctus pro dilatiõe celestis patrie ⁊ incolatu miserie. ⁊ vocatur irriguum superius. Sicut dr in Psal. Centesimodecimonono. Heu mihi quia incolatus meus ⁊c. Hic autẽ secund9 luctus habet gradus. Quia est Luctus pro causa dilatiõis patrie. que est: ꝙ peccatum non est emendatũ. ⁊ hunc habent multi. Et est Luctus pro ipsa dilatione: eo ꝙ omne quod nõ est deus: venit in tedium ei qui ex corde dicit illd Psal. Septuagesimoscdo. Quid enim mihi est in celo: ⁊ a te quid volui super terrã. Et hic habz vnũ gradũ isti9 beatitudinis. Et Secundus gradus eius est: ꝙ tãgitur dolore cordis intrinsecus: pro eo ꝙ iusticiam regni dei in terra a multis corrumpi cõspicit. Sicut dicit Psal. Centesimodecimooctauo. Tabescere me fecit zel9 meus. quia obliti sunt verba tua inimici mei. Terti9 gradus est ex gustu interne dulcedinis: ex cuius memoria in amaritudinẽ venit omne quod temporaliter delectare videtur. Et hic talis luget in omni tempore presente malo: ꝓpter zelum iusticie. ⁊ presente bono: ꝓpter memoriam interne dulcedinis. ⁊ in vita tota: ꝓpter incolatus prolongationẽ. Hierem. Decimosexto. Luctum vnigeniti fac tibi planctum amarum. Job.iij. Anteq̃ comedam suspiro: ⁊ tanq̃ inundantes aque sic rugitus me9 Ps. Centesimotricesimosexto. Super flumina babylonis illic sedimus ⁊ fleuim9 dum recordaremur sion. Esa. Vicesimoscdo. Nolite incumbere super me: vt consolemini me super vastitate filie populi mei. Esai. Tricesimotertio. Angeli pacis amare flebunt.

Quoniam ipsi consolabuntur.

Duo tangit. Proportionẽ congruitatis premij ad meritum: ⁊ Ipsum premiũ. Hierem. Tricesimoprimo. Quiescat vox tua a ploratu: oculi tui a lachrymis. quia est merces operi tuo ait dominus [consolabuntur] Consolatio illa: est: semp cum patre in patria esse: ⁊ nunq̃ videre iusticiam occumbere. Tantum interne consolationis habere: ꝙ causa luctus nunq̃ surgere possit. Et hoc est ꝙ manus consolantis dei terget lachrymas.

Apocal. Vicesimoprimo. Absterget deus omnem lachrymã ab oculis faciei: ⁊ iam non erit ampli9 neq̃ luctus neq̃ clamor neq̃ dolor erit vltra quẽ p̃ma transierunt. Esa.vlt. Gaudete cũ ea gaudio vniuersi qui lugebatis super eam: vt sugatis ⁊ repleamini ab vberibus consolationis eius: vt mulgeatis ⁊ delitijs affluatis ab omnimoda gloria ei9. Et Ibidem. Quomodo si cui mater blandiatur: ita ego consolabor vos: ⁊ in hierusalem consolabimini: videbitis ⁊ gaudebit cor vestrum. Psalm. Nonagesimotertio. Scdm multitudinem dolorum meorum in corde meo consolationes tue letificauerũt animã meam. Esai. Quinquagesimoprimo. Consolabitur dominus sion: ⁊ consolabitur omnes ruinas eius. Et Ibidem. Ego ipse consolabor vos.

Beati qui esuriunt et sitiũt iusticiam: quoniam ipsi saturabunt

J Hic Tria sunt sicut ⁊ in prehabitis. Sed attendendum ꝙ Justicia dicitur Duplex. Specialis: ⁊ Generalis. Specialis est: que est ius suum reddens ƒm rationem: equalis inter plus ⁊ minus: damni ⁊ lucri in distribuendis ⁊ cõmutandis: sic dic Aristoteles in quinto Ethicorum. Cõmutans enim cum aliquo in aliquo contractu: ⁊ putans se esse deceptum ⁊ esse in damno. ⁊ ita minus habere q̃ valeat res quam emit vel vendidit: venit ad iudicem: ⁊ ille audiens aduersarium: estimat per rationem equalitatis valorem rei: ⁊ aufert ab eo q̃ plus habet in lucro: ⁊ addit ei qui minus ĩ lucro ⁊ plus habet damni. Similiter autem si aliquid sit distribuendum: Judex stipendia distribuit pro merito ⁊ dignitate vniuscuiusq̃. Hec est ergo Justicia Specialis. Generalis autem iusticia est dicta Dupliciter. A Generalitate eius quem iustum facit. ⁊ A generalitate ipsi9 iusticie. Generalis iusticia priori modo dicta est: que in debitum ⁊ rectũ statum ponit totum quod ẽ in homine respectu interiorum ⁊ exteriorum. Interiorum quidem: Vt ratio imperet: ⁊ sensualitas imperetur: ⁊ corpus subdatur. ⁊ omnis anime vis: ⁊ omne membrum corporis debite perficiat opus suum: in proprio gradu consistens: ⁊ ordinem suum non ꝯfundẽs. Justicia autem generalis scdo modo dicta: est vt dicit Aristoteles omnis virtus prout accipitur vt legi concordans. Omne enim quod lege precipitur ⁊ ad legis eruditionem (al's ciuilitatem) ordinatur: ⁊ legis ordinem consequitur: Juris ⁊ recti ⁊ debiti habet rationem: ⁊ habet nomen generalis Justicie. Non ergo est beatitudo iusticia vno modo dicta; sed in omni modo dicta iusticia. Sic dicitur Luc. primo. Erant autem ambo iusti ante deum incedentes in omnibus mandatis ⁊ iustificationibus domini sine querela. Sine querela autẽ non essent coram deo ⁊ hominibus: nisi iusticiam omni modo dictam obseruassent. Adhuc autem Aliud est Facere iusticiã: ⁊ Aliud est Facere iusticiam iusticie modo. Et Aliud ẽ Appetere facere iusticiam. Et aliud est iusticiam esurire ⁊ sitire. Facere enim iusticiam potest quis ex timore pene: ⁊ facit eam inuitus. ⁊ ideo non facit eam bene. Dic enim Augustinus ꝙ Nemo inuitus bene facit: etsi bonum est quod facit. Justiciam iusticie modo facere: est cum gaudio ex habitu iusticie facere. Et hoc est bene facere. Sicut faciũt iusti qui iusticia cardinali sunt iusti. Et hi non sunt boni bono gratie necessario. Appetere autem iusticiam plus est. Nam appetens iusticiam requiescit in iusticie operibus propter bonum. Et hec melior est. precipue si appetit iusticiam que est ordinata lege diuina. Sed esurire ⁊ sitire iusticiam: est non quiescere nisi operando iusticiam: ⁊ affligi si non fiat iusticia. Et reficĩ sicut in sagina ⁊ ꝯuiuio quando iusticia fit p eum. Et hec ad beatitudinem pertinet sola. Adhuc autem Aliud Esurire iusticiã est. ⁊ Aliud Sitire eam. Quia Esuritur quod comeditur. Et hoc masticatur diuisum ⁊ contritum dentibus: Vt vndiq̃ a natura fugi possit: interius ⁊ exterius. Quia ꝓpter hoc natura dentes inuenit. Licet autem istud sic cibet ⁊ instauret vitam: sic vt corpus quoddam ⁊ membra corporis huius. tamen sicut cibus non per se fluit ⁊ currit ad membra. nisi habeat vehens ⁊ se portans humidum: cuius desiderium est sitis. Ita etiam sunt rationes iuris ⁊ sapientie: que rationes vehunt ⁊ portant iusta: ex quibus construitur ⁊ nutritur totius bone vite corpus. Desiderium igitur feruens ad iusta: nutrientia membra vite bone: est esuries. Desiderium rationum iuris ⁊ iustorum: est sitis. Homo ideo rationalis est: vt non tm̃ agat bonum. sed etiam ex ratione sciat: propter quid ⁊ qualiter agendum est. quia aliter ageret: sicut comburit ignis. Et ideo dic Tullius ꝙ Virtus est in modum nature rationi consentaneus habitus. Hec ergo ẽ beatitudo viri pfecti: vt feruenti ⁊ quiescere nõ valenti desiderio: desideret iustum ⁊ iusticie rationem: ƒm ꝙ ipsum est in omni recto ponẽs operantem: ⁊ omni legi (al's lege) congruum: ⁊ omni qui viuit deo ⁊ homini: superiori ⁊ inferiori: ⁊ equali: quod suum est reddẽs: ⁊ equum omnino in omni conseruans contractu ⁊ distributione. Et ideo dicit Augustinus: ꝙ indiget spiritu Fortitudinis: vt robore quodam: sic qui ad tot rectitudines se cum desiderio extendit. Sicut ⁊ beatitudo precedens de luctu: indiget spiritu scientie: que (al's qui) docet conuersari in medio p̃uer ⁊ peruerse natiõis: in q̃bus mlta materia (al's malicia) ⁊ causa luctus inuenitur. De hac igitur esurie ⁊ siti iusticie dicitur Joannis.iiij. Meus cibus est vt faciam voluntatem patris mei: et vt perficiam opus eius. Job Vicesimonono. Justicia indutus sũ: ⁊ vestitus sicut vestimẽto. Prouerbiorum Vicesimoprimo. Qui sequitur iusticiam dirigetur a domino. Sapientie sexto. Initiũ illius verissima est discipline concupiscentia. Cura ergo discipline dilectio ẽ: ⁊ dilectio custodia legum ipsius. Custoditio legum: consummatio incorruptionis. Incorruptio autem proximum facit esse deo. Sapiẽtie Quintodecimo. Nosse te: ẽ consummata iusticia: ⁊ scire iusticiam ⁊ virtutem tuam radix est immortalitatis. Hec est enim sitis Psal.lxij. Sitiuit in te aĩa mea: q̃ multipliciter ⁊c. [Qm̃ ipsi satu.] Satiari iusticia ẽ eo mõ sicut

iusticia est z in mente diuina z voluntate diuina: omnia nostra insuscipibiliter ab ea imprimi z informari. Sicut dicit Augustinus in.viij. De Trinitate. Hoc enim est chaos magnus: quod sanctos compassionis gressu nō permittit transmeare in infernum: quia omnino concordes iusticie dei facti: non possunt nō gaudere de hoc in quo iusticia dei prevalet. Psal.lvij. Letabitur iustus cum viderit vindictā: manus suas lauabit in sanguine peccatoris. Psalm̄.xvj. Satiabor cum apparuerit gloria tua. Esaie.lxv. Ecce serui mei comedent et vos esurietis. Ecce serui mei bibent: z vos sitietis. Ecce serui mei letabuntur: et vos confundemini. Ecce serui mei laudabunt pre exultatōe cordis: et vos clamabitis pre dolore cordis: et pre cōtritione spiritus vlulabitis. Comedere enim seruorum: est refectio iusticie. Et bibere eorum: est saturari lympidis ratiōibus iuris: quibus vindicabitur in malos. Esaie.lv. Audite audientes me: et comedite bonum: et delectabitur in crassitudine anima vestra.

Beati misericordes

R Ista iterum Beatitudo consistit in Tribus: sicut patet per antedicta. Sed attendendū est q Misericordia est Multiplex. Est enim quedam que alienas miserias ex compassione facit suas. Et hec est misericordie virtus quam Sancti communiter in se experiunt. z hec imperfecta est ad beatitudinem. Et est Alia misericordia que cuiuscūq; (alias vniuscuiusq;) siue boni siue mali miseriā in cordis affectu et operis effectu prosequit: Que est misericordia que assimilat nos patri celesti Sicut dicitur Matth.v. Luce.vj. Estote ergo misericordes q; et pater vester misericors est. Qui solem suum facit oriri super bonos et malos: z pluit super iustos et iniustos. Et hec est perfectior p̄ prima. Tertia est misericordia que miseriā omnē in se et in alio ranq; propriaz sentit: idipsum cum omni misero sentiens: Non soluz miseriam pene: sed etiam cuiuscunq; defectus qui statum impedit glorie: Incipiens a se: et ambiens omnes: q̄s quicunq; defectus impedit ab hoc q deo z bono diuino perfrui non possunt. Et hec est perfectissima habens Tria. Quorum Unum est q curat in se defectum. et congregat cor expeditū a defectibus ad deum. Ecclesiastici. xxx. Miserere anime tue placens deo: et contine et congrega cor tuum in sanctitate iusticie. Secundū est q in omnibus sentit z emendat defectus non soluz pene sed etiam miserie a deo retrahentis. Et illa est misericordia simul et miseratio. De qua Job.vj. Qui tollit ab amico misericordiam: timorem domini derelinquit. Prouerbiorū.xxj. Facere misericordiam z iudicium magis placet deo q̄ victime. Ecclesiastici.xvj. Omnis misericordia faciet locum vnicuiq; sm̄ meritū operum suorum. Tertium est q hec misericordia omnia misera reputat que non beatificant: semper suspirans pro sua et aliorum miseria: Dicens illud psal.xlj. Quando veniam z apparebo ante faciem domini mei. Sciens q miseros facit populos peccatus. Michee.vj. Indicabo tibi o homo quid sit bonum: z quid deus requirat a te. Utiq; facere iudicium: et diligere misericordiam: z sollicitū ambulare re cum deo tuo. Judicium enim facere: est recte iudicare de bonis z malis que beatificent z que miserum faciāt. Et misericordiā facere: est miseriam huius patiz abolere q̄ntum fieri potest. z tunc expeditus est animus vt sollicite ambularet ad deum. Jaco.tertio. Que desursum est sapientia plena ē mia z fructibus bonis. Osee.vj. Misericordiam volo z non sacrificium. z scientiam dei plus q̄ holocausta. Patet autem ex dictis q iste est status altissimus in hoc genere. non in vno sed in multis: in ordie ad vnuq; cōsistens z perfectus. Et licet misericordia videatur pati miseriam. z sic beatitudini contrarie(al's contrariari. tamē quia nō patitur eam nisi abolendo z ad statum beatitudinis tendendo: Ideo beatitudo est z vocatur. Et hoc modo dixit dominus statum miserie per passionem abolens. Luc. Vi testimo tertio. Filie hierusalem nolite flere sup me: sed super vos ipsas flete. Modo etiam qui predictus est: illa que reputantur bona z miseriā inducunt maledicit dominus: Ubi de eadem materia loquitur Luc. sexto. Ue vobis diuitibus qui hic habetis consolationem vestram. Et Luc. decimonono. Videns ciuitatem gaudentem fleuit.

Ex omnibus his patet Que est Misericordie virtus: z Que ē perfectio virtuz illius: z Quis est status beatitudinis eiusdem.

Quoniam ipsi misericordiam consequentur.

Ecce Longruum huius Beatitudinis est premium. Et sicut Chrysostomus dicit Duplex est in deo misericordia. Relaxans videlicet: z Liberās. Relaxans est: que quidem punit: sed citra condignum. z minor in penis q̄ precesserit malum meritum in peccatis. Et hec misericordia domini superexaltat iudicium dei. Jacob. secundo. quia hoc omnibus fit. Liberans autem est que in toto liberat. Deponit enim oīes iniquitates propt̄ (al's per) penitentiam z dissimulat. Sicut dicitur Sapientie secūdo. Addit in premio supra meritum bonum q̄ precessit in opere vel in gratia. Et hec conceditur oībus bonis. Tertia est Misericordia: que omnem passionez defectus tollit propter misericordiam precedentem. Et omnem presentiā defectus tollit propter precedentem miserationem. Et omnē statum miserie cōuertit in beatitudinis eterne fructum. Et hec est que debetur misericordie beatitudini. De qua dicitur in Psalm̄. Centesimo nonodecimo. Jocundus homo qui miseretur z commodat. Dic eīm securus iam disponit sermones suos in iudicio: quia in eternum non cōmouebitur. Ita enim in iudicio dei sunt dispositi sermones eius q optimam consequitur misericordiam que nunq; de cetero in sensu vel presentia miserie permittit eum cōmoueri Sicut. ij. Corinthioz. j. Deus dicit pater misericordiarū z deus totius consolationis: qui consolat nos in omni tribulatione

nostra. Huic autem beatitudini donum consilij attribuitur. Quia ea q̄ dicta sunt non omnes capiunt: z non implentur sine consiliorum obseruatione.

Beati mundo corde.

Z Mūdicia cordis ad plenū Tribus pficit. Quoz Primū ē Ab oculis cordis peccatoz z reliquiarum peccati purgatio. Secunduz est Cordis ab onere corporis qualis z q̄tuncūq; potest esse liberatio. Et Tertium est per lumen a deo descendens illuminatio. Cor enim vocatur hic: nostre anime intellectuale. quod est cordis oculus. Quia de Aristoteles in Primo Ethicorum. Q̄ sicut in corpore est oculus: ita in anima est intellectus. Primus ergo gradus est a peccati tenebris z a peccati reliquijs purgatio. Et hec sunt Duo. De peccatorum tenebris non purgatur nisi per amarum collyrium penitentie. Sicut dicitur Apocalyp. tertio. Unge collyrio oculos tuos vt videas. Sed a reliquijs peccati oportet esse multiplicem purgationez: f̄m q̄ multiplices reliquie sunt. Sunt Triplices in Genere reliquie. Quarum Prime sunt Fumi qui remanent ex peccati memoria z consuetudie. Sicut delectationes z cogitationes prave. Mich. quarto. Quousq; morabuntur in te cogitationes nocte. Esai. primo. Auferte malum cogitationum vestrarum ab oculis meis. Et propter istas cogitationes z delectatiōes que in nolente homine surgunt clamat Apostol's Rhomanoz septimo. Infelix ego homo quis me liberabit de corpore mortis huius. Et Ibidem. Scio q non habitat in me: hoc est in corpore meo bonum. Nam Velle adiacet mihi: perficere autem bonum non inuenio. Et Ibidem. Consentio legi dei f̄m interiorem hominem. Video autem aliam legem in membris meis: repugnantem legi mentis mee: z captiuantem me in lege peccati que est in membris meis. Nec enim lex membroruz: q̄ diu membra ligat ad illicita cogitanda: dulciter vel appetenda: non ē a peccato purgatus mentis oculus. Quia z f̄m naturam oculus adhuc lippiens clarum solem non videt. etiamsi digito clarus demonstret. Hoc conqueritur Job. quinto. Quale gaudium est mihi qui in tenebris sedeo: z lumen celi non video. Secunde reliquie sunt: Obumbrationes phantasmatum occurrentium: que sunt similitudines corporum: se ingerentes quas ex sensuum accipim's consuetudine. Et iste sunt muscē: que ingerentes sederunt super sacrificium abrae. Gene. Quintodecimo. Quas abram abegit docēs nos q huiusmodi abigenda sunt a corde: quia talium nihil est in diuinis. Joannis quarto. Spiritus est de's z eos qui adorant eum in spiritu z veritate oportet adorare. j. Corinthiorum Decimoquarto. Orabo spiritu orabo z mente: psallam spiritu: psallā z mente. Iste sunt squame que ab oculis Pauli ceciderunt quando visum spiritualium consecutus est. Actuum. nono. Et ista est albugo siue pellis que ab oculis Tobie extitit quando per angelum z fil̄ium (qui filiū dei significat) est illuminatus. Tobie vndecimo. Tertie sunt reliquie Ipa visus debilitas z dispersio. Quia visus noster: ad multa sparsus illicita: non cito coadunatur: cuius relcuatus sit a tenebroso velamine peccati: z a squamis phantastice apparitionis specierum z pomparum seculi. Et hoc significatum est in eo quem dominus illuminauit. Marc. octauo. Q̄ primo anteqū haberet visum ādunatus: sparso lumine visus sui: vidit homines velut arbores ambulantes: Et postea cum adunatus fuit visus eius: vidit homines in propria quantitate. Nec enim visus diuaricatio accidit ex peccato. Prouerbiorum Ulcesimo. Oculum videntem z aurem audientē: vtraq; creauit dominus. Et ideo si non recte videat: ex defectu est peccati. Obumbratio etiaz est ex inhabitatione terreni corporis: quod obumbrat: z speculo z vestigio indigere facit: etiamsi non esset peccatum. Sapientie. nono. Corpus quod corrumpitur aggrauat animam: z deprimit terrena inhabitatio sensum multa cogitantem. Hoc est: multa z magna cogitare habentem. Quia si corpus non esset corruptibile: obumbraret quidem. Sed non tantū vt modo. Corpus autem gloriosum quod in resurrectione expectamus. nullo modo obumbrabit. Quia de hoc dicitur Job Ulcesimo octauo. Non adequabitur ei aurum vel vitrum. Et vitrum vocatur corpus gloriosum. quia perspicuū est: z in se clausam dei gloriam non abscōdet. Sicut neq; vitrum abscondit colorem liquoris infusi. Corpus igitur animale indiget vestigio z imagine: vt bis gradibus tanq; scalis ad deum ascendat. Corpus autez gloriosum nihil abscondit: sed medium inter duo. quod est mortale z animale deprimit. Sapientie nono. Cogitationes mortalium timide z incerte prouidentie nostre. Hec est causa q etiam purgatus a peccato. Danielis septimo. vidit que vidit in visu noctis: z non in visu luminis. Et ideo reuelari petit Dauid in Psalm̄. Centesimodecimooctauo: dicens. Reuela oculos meos: z considerabo mirabilia de lege tua. M Dis aūt habitis expectatur ad illuminationem oculi: lumen descendens Triplex. Quorum Primus est Gratie oculum aperiens. Secundum Interne reuelationis oculum erigens. Et Tertium est: Theophanie oculum ad deum videndum diri gens. De Primo dicitur Ephe. primo. Deus glorie det vobis illuminatos oculos cordis vestri: vt sciatis que sit spes vocationis eius. Psalm̄. duodecimo. Illumina oculos meos ne vnq; obdormiam in morte: nequando dicat inimicus meus prevalui aduersus eum. De Secundo dic Psal. Octogesimooctauo. Locutus es in visione sanctis tuis tz. Ose. duodecimo. Ego visiones multiplicaui eis: z in manibus prophetarum assimilatus sum. Danielis secūdo. Est in celo deus revelans mysteria qui tibi indicauit rex que ventura sūt Job Ulcesimooctauo. Abscondita produxit in lucem. De tertio dicit. ij. Corinthiorum tertio. Nos omnes reuelata facie gl'am domini speculantes: in eandem imaginem transformamur a claritate in claritatez: tanq; a domini spiritu. Theophanie

enim ſm Dionyſium eſt lumen a deo deſcendens in animam: ⁊ viſum anime amplians ⁊ dirigens vt ſub ipius luminis cõfortatione poſſit videri deus qui ante videri non potuit. Et ideo Theophania. hoc eſt: dei apparitio vocatur. Sicut enim lumen in oculũ veniens ampliat potentiaꝫ viſus vt poſſit clare videre viſibilia nature ſm Platoneꝫ. Ita eſt lumen in animas mundas a deo deſcendens: quod perceptũ ampliat virtutẽ oculorũ cordis. ⁊ adunando perficit ad intuitum superni ſolis: Sicut dicit Pſal. xxxv. In lumine tuo videbimus lumen. Hi ſunt aquile ab acumine oculorũ dicte: irreuerberato radio ſolem supernũ intuentes. De quibus dicitur Job. xxxix. Nunquid ad preceptum tuũ eleuabitur aquila. ⁊ in arduis ponet nidum ſuũ. In petris manet: ⁊ in preruptꝭ ſilicibus cõmoratur. atqꝫ inacceſſis rupibus inde cõtẽplatur eſcam. et delonge oculi eius proſpiciunt. Petre ſunt firmitates eternorũ luminũ que micant in ſanctis. Prerupti ſilices fortiſſimi ⁊ altiſſimi ſunt virtutes angelorũ. Sed inacceſſi rupes ſunt ſumma iuga trium perſonarũ. In quibus eſca dulciſſima fruitõnis (al's relatõnis) videtur. ⁊ oculi lumen illud haurientes: longe in rem proſpiciunt: qđ eſt cõtemplari. Hinc eſt ꝙ Ezech. j. Facies aquile extẽta deſuper dicit̃. quia viſu acuto alte volat in dei cõtemplatões. Sic igit̃ emũdatur oculus a tenebris peccati. a fumis reliquiarum peccati. ab vmbra corporaliũ imaginuꝫ. ab impotentia naturali. et tunc vere eſt cor munduꝫ. Pſalm. xxiij. Quis aſcendet in montem domini: aut quis ſtabit in loco ſancto eius: Innocenſ manibus et mundo corde ⁊c. Prouer. xxij. Qui diligit cordis mundiciã propter gratiam labiorum habebit amicũ regem. Hanc enim cordis mundiciam ſapientia perficit. De qua dicitur Sapientie. vij. Per nationes in animas ſanctas: hoc ẽ: mundas ſe transfert: amicos dei et prophetas cõſtituit. Ab hoc vertice mundicie Balaam vidit quando dixit Numeri. xxiij. De ſummis ſilicibꝰ videbo eum. ⁊ de collibus cõſiderabo illum. Calculus enim ſolidiſſimus eſt diuina virtus diuini lumĩs radio ꝑluſtrata. Pſal. lxxv. Illuminãs tu mirabiliter a montibus eternis. De beatitudine iſta (al's ita) dicitur Luce. x. Beati oculi qui vidẽt que vos videtis.

Quoniã ipſi deum videbunt.

Ecce Congruitas premij: deum ſine medio videre et intueri. Sic enim vadunt de virtute ĩ virtutem: quouſqꝫ videatur deus deorum in ſion. Eſaie. xxxiij. Regem in decore ſuo videbũt. Sed notabile eſt ꝙ dicit [videbunt] Non viderunt neqꝫ vidẽt: quia cum deus infinitus ſit: a nemine comprehenditur. Et ideo per eum tranſiens viſio per infinita vadit: et ſemper noua inuenit: qđ fieri non poſſet ſi totus ſimul comprehẽderetur. Sic enim dicitur a Sanctis. Quid eſt deꝰ: a nulla creatura videtur. Quia ſi quid eſt: videretur: totus ſimul comprehenderet̃. Sed viſio angeli ⁊ hominis decurrit ſuper pelagus ſubſtantie eius in infinitum: et ideo ſemper noua inuenit que ammiretur. Ipſe autem ſuꝑius eſt et viſor et comprehenſor. ſed omnis creatura viſione que ſub ſua viſione eſt eum videns: ⁊ ammirans ſpeculatur: ſed non comprehendit. Et hoc eſt quod dicitur Eſaie. ſexto. Ea que ſub ipſo ſunt replebant templuꝫ. q̄ hec viſio totius templi tam triumphantis eccleſie q̄ꝫ militantis: eſt ſub ſua viſione. Et hoc eſt quod dicit Chryſoſtomus. Deum vt eſt ⁊ quid eſt: nulla vnq̄ꝫ vidit creatura. ⁊ Dionyſiꝰ ad Gaium monachum Qui dicit ſe vidiſſe deum: Si cognouit quid vidit: non ipſum vidit. quia ſi ipum vidiſſet: quid eſt vidiſſet ⁊ comprehendiſſet. Sed vidit aliquid ipſorum que ſunt ſub ipſo. Hoc eſt: aliquid infiniti pelagi ſubſtãtie eius Et Auguſtinus ad Probam. Uidere deum mente poſſumus: comprehendere vero minime. Quia igitur deus ſic videtur: vt ad finem viſio nunq̄ꝫ ꝑcurrat. Sic videtur ꝙ ſemper videbitur. Ipſe autem qui ſe totum comprehendit: ſemper ita ſe videt ꝙ nunq̄ꝫ aliquid extra viſionem ſuam: ſui aliquid videbit. Et ideo: mundi corde: ita eum vident quod ſemꝑ videbunt. Eſai. Sexageſimoſexto. Uidebitis ⁊ gaudebit cor veſtruꝫ: ⁊ oſſa veſtra quaſi herba germinabunt. Et iam patet quare huic beatitudini ſpiritus intellectus attribuatur. quia intellectus precipue in contuitu reficitur eternorum.

Beati pacifici: quoniam filij dei vocabuntur

Pax eſt Multiplex. Una quidem eſt Reconciliatio ad deum per emendationem peccatorꝫ. Eſa. N
Quadrageſimooctauo. Utinam cuſtodiſſes mandata mea multiplicata fuiſſet q̄ſi flumen pax tua Alia eſt pax: Quies conſcientie in ſe ipſo: qua (al's quando) homo in ſe non habet bellum tentationũ. Job quinto. Sciens quia pacatum ſit tabernaculum tuum. ⁊ Job vndecimo. Defoſſus humo ſecurus dormies. Tertia eſt pax: Concordia rationis ⁊ voluntatis: quando voluntas nihil appetit niſi quod ratione determinatum eſt. Et de hac dicitur Job Uiceſimoſeptimo. Neqꝫ enim reprehendit me cor meum in omni vita mea. Hebreorꝫ duodecimo. Pacem ſequimini ⁊ ſanctimoniam: ſine qua nemo videbit deum. De his tribus vt ita dicam pacibus dicitur Joãnis. Quartodecimo. Pacem relinquo vobis: pacem meam do vobis. non quomodo mundus dat ego do vobis. Et iſti tres gradus ſunt prime pacis. Eſt autꝫ alia pax: que perfectam facit. Hoc eſt formar pacem: per h̄ ꝙ omnia interiora aſſimilat deo. eo ꝙ quicquid eſt diſſimile oꝑugnat. Et de hac dicitur Pſalm. Septuageſimoquinto. In pace factus eſt locus eius. Philip. quarto. Et pax dei que exuperat omnem ſenſum: cuſtodiat corda veſtra ⁊ intelligentias veſtras. Hec autem nihil aliud eſt q̄ꝫ concordia cordis ⁊ corporis ad fruendum deo q̄ꝫtum in hac vita ꝯcedit̃. Et hec eſt pax beatitudo. Sꝫ pacẽ hãc nõ tm̃ hꝫ in ſe ipſo: ſꝫ diriuat eã in omẽs alios q̄ꝫtũ p̄t. Coloſ. iij. Pax chr̃i exultet ĩ cordibꝫ v̄ris.

Eph. iiij. Solliciti ſeruare vnitatẽ ſpũs in vinculo pacis. ij. Theſ. vlt. Deus pacis det vobis pacẽ in omni loco. Hec igitur ꝯcordia fruẽdi deo: quãdo nec caro repugnat: nec ſpũs diſſidet in potentijs: nec deꝰ ſe ſubtrahit: eſt illa q̄ eſt Beatitudo. Et de hac dicit̃ Eſa. lxvj. Ecce ego declinabo ĩ vos ſicut flumẽ pacem: et tanq̄ꝫ torrentẽ inundantẽ gloriã gentiũ quã ſugetis. Hec eſt igit̃ pax que eſt btĩtudo ⁊ pars regni dei. Pſ. iiij. In pace in idipm̃ dormiã ⁊ requieſcam. Pſ. lxxv. In pace factus eſt locꝰ eiꝰ ⁊c. Q aũt ſit pars regni dei Rhom. xiiij. Non eſt regnum dei eſca ⁊ potus: ſed iuſticia: ⁊ pax: et gaudiũ in ſpũſancto. Et quia hec pax eſt in guſtu dulcedinis dĩ: ꝑ quã quantũ fieri poteſt fruimur deo cognito. Ideo attribuit̃ ei donuꝫ ſapie: quod eſt Sapor diuinorꝫ ⁊ cognitio eorꝫ ꝑ ſaporẽ experientie [Qm̃ filij dei vocabunt̃] In duabꝫ vltimis beatitudinibꝫ ad contẽplationẽ ꝑtinentibus: (que intellectui ⁊ ſapie attribuunt̃) in p̄mijs vtit̃ tẽpore futuro. Ibi em̃ dixit: qm̃ deum videbunt. hic aũt: qm̃ filij dei vocabunt̃. Uidere em̃ dei ſic ante diximus: ſemꝑ nouũ eſt ꝑpter infinitatẽ mirabilium que in ipſo vident̃ ⁊ videbunt̃. Filiatio aũt dei aſſimilationẽ noſtrã (al's noſtri) ad deũ importat. Et hec ꝑfecte nõ manifeſtabit̃ niſi in futuro. Et h̄ eſt qđ dicit̃. j. Joan. iij. Nunc filij dei ſumꝰ: ſed nõdum apparuit q̄d erimꝰ. Scimꝰ aũt qm̃ cum apparuerit ſil'es ei erimus ⁊ videbimꝰ eum ſicuti eſt. Quaſi dicat. Nunc q̄dem filij ſumꝰ ꝑ adoptionis gratiã. Sed hoc quod ex ipſa filiatiõe erimus in gloria filiorꝫ nondũ apparuit. et hec cum apparuerit: ad ſil'itudinẽ dei nos ꝓuehet in gloria patrꝭ celeſtꝭ. et tunc videbimus euꝫ ſine medio ſicuti eſt. et ipa viſio nos lumine diuino implebit: ⁊ filios ſimiles patri efficiet. Sicut cryſtallus cum ſoli opponit̃: ſtatim vt lumine implet̃: ſimilis ſoli q̄ſi filiꝰ ſolis efficit̃: Ita filij glorie ſil'es patri celeſti efficient̃ in lumine patris quo implebunt̃. Unde Rho. viij. Expectatio creature reuelationẽ filiorꝫ dei expectat: quoniã ⁊ ipa creatura liberabit̃ a ſeruitute corruptionis in libertatẽ glorie filiorꝫ dei. Creaturã vocat hoiem: eo ꝙ eſt digniſſima creaturarꝫ: aliq̄d cõuenientie habens cum oĩ creatura. Et hoc p̄mium paci debet̃. quia etiã pax nõ eſt niſi de bono diuino oĩa noſtra obtinenti et ad pacem deducenti in concordia ⁊ vnitate oĩm viriũ deo ꝑfruentium. Sic em̃ in pace factus eſt locus eius. Et illa que ſurſum eſt hierl'm viſio pacꝭ: libera eſt: que eſt mater noſtra. Gal. iiij. Tũc em̃ fines noſtros quo ad omnes vires ponet pacem: ⁊ adipe frumẽti eterne dulcedinis ꝑ fruitionẽ nos ſatiabit.

Beati qui perſecutionẽ patiũtur propter iuſticiam: qm̃ ipſoruꝫ eſt regnum celorum

Hic incipit Octaua beatitudo. Et illam Dupliciter determinat. Prio in Genere ſicut alias. Secundo per partes explicat eam in Specie. Et hoc patet in lr̃a. Primo tangit Beatitudinis p̄conũ. Scđo Beatitudinis iſtiꝰ meritũ. Et Tertio Beatitudinis p̄miũ. De Primo dicit [Beati] Et videtur contrariũ: quia ſicut dicit glo. Beatus q̄ habet omnia que vult. Non aũt oĩa que vult habet: ꝑſecutiones patiens. Et dicendũ ꝙ lꝫ pati ſit miſerũ: tamen pati ꝑpter iuſticiam eſt glioſum. et ꝓut attingit gloriã ſic habet beatitudinis p̄conũ. Phil'. j. Uobis donatũ eſt pro chr̃o non ſolum vt credatis in eũ: ſed etiã vt ꝓ illo patiamini: idem certamen habentes quale ⁊ vidiſtis in me ⁊ nunc audiſtis de me. Act̃. v. Ibant apl'i gaudentes a conſpectu cõcilij: qm̃ digni habiti ſunt pro nomine chriſti cõtumeliã pati [qui ꝑſecutionem] Secundũ eſt In quo cõſiſtit iſtius Beatitudinis meritũ Et ponit Duo. Perſecutionẽ ⁊ Cãm. Perſecutionẽ dicendo [qui ꝑſecutionẽ patiunt̃] Sed cum ab alio q̄dam: agere ſit. Et illud qđ ab alio ẽ ſm ꝙ hmõi: non ſit laudabile vel meritoriũ: videt̃ ꝙ male ponat̃ in hoc beatitudo. Et Ad hoc dicẽdum ꝙ lꝫ paſſio ſit effectus illatioqꝫ actionis ſm ꝙ eſt ab agente: tñ ex ꝑte ſuſcipiẽtis contingit ſuſcipere paſſiõem ex deuotiõe: et tenere cor in eq̄nimitate: et ille ſunt interiores actões aĩe. Et in his ꝑpt̃ difficultatẽ: maximũ collocat̃ meritũ. et tanto maius q̄nto ſm naturam ſumꝰ infirmiores. ij. Corꝫ. xij. Uirtus in infirmitate perficit̃. Apocal'. ij. Scio opa tua ⁊ laborẽ tuũ ⁊ patientiã tuam. et quia nõ potes ſuſtinere malos: ⁊ patiẽtiã habes ⁊ ſuſtinuiſti ꝑpter nomen meũ [propter iuſticiam] Ecce Cauſa. quia Cauſa facit martyrẽ: non pena. Dicit aũt: propter iuſticiam. et nõ: ꝑpter pauꝑtatem: vel manſuetudinẽ: vel aliud aliq̄d p̄miſſorũ. quia Sola iuſticia generalis ꝑ ambitum ſue cõitatꝭ cõcludit in ſe ⁊ fidem ⁊ oĩa alia bona: Ut ſciamꝰ q̄niam non ſolum quo (al's quãdo) fides queritur: ſed etiam q̄cquid partiũ iuſticie querat̃ pro chriſti nomine ſuſtinere debemꝰ. Eſt aũt ſenſus: propter iuſticiam patientis. quia ſi pateret̃ ꝑpter iuſticiaꝫ facientis: et ꝓ iniuſticia patientis: pateret̃ ſicut fur vel malefactor: et non eſſet beatus. j. Pet̃. ij. Hec eſt gloria ſi ꝑpter cõſciam ſuſtinet q̄s triſticiã: patiens iniuſte que eſt em̃ gratia ſi peccãtes colaphizati ſuffertis. ſed ſi bene facientes patienter ſuffertis hec eſt gratia apud deum [quoniã ipſorum eſt regnum celorꝫ] Tribꝫ regnum conſtituẽtibus deſtituunt̃ qui patiunt̃ ꝑſecutioneꝫ. Iniuſte em̃ iudicant̃ contra leges et iuſticiaꝫ regni. Et ſub poteſtate iniqua cadunt propter tyrannides eorũ qui ſunt in poteſtate conſtituti. Et bonis ſpoliantur ꝑpter auariciam regnantium in regno mundi Per contrariũ igit̃ iuſtum eſt vt regno celorũ remũerent̃. De Primo dicit̃. j. Machab. ij. Teſtes erunt ſup nos celum ⁊ terra ꝙ iniuſte ꝑditis nos. Act̃. xxiij. Tu ſedens me iudicas ſm legem: et contra legem iubes me ꝑcuti. De Scđo dicit̃ Joã. xix. Non haberes poteſtateꝫ aduerſum me vllam niſi tibi datum eſſet deſuꝑ. Dañ. iij. Tradidiſti nos in manibꝫ inimicorꝫ ⁊ peſſimorꝫ p̄uaricatorꝫ: et regi iniuſto ⁊ peſſimo. Job. ix. Terra data eſt in manꝰ impij: vultum iudicũ eius operit. De Tertio Hebre. x. Rapinaꝫ bonorꝫ veſtrorꝫ cum gaudio ſuſtinetis: arbitrantes vos habere meliorẽ ⁊ manentem ſubſtantiã. Horum igitur eſt regnum celorũ Sic ⁊ bonorum pauperũ, quia quod pauper fa-

ciant voluntate in omnibꝫ cōmutabilibꝫ bonis se inuenientes deficere: hoc isti pferunt in effectu. Et ideo vnum est pmiū vtrorūqȝ. Matt. xj. Regnuȝ celorū vim patit̃: et violenti rapiunt illud. Numerus aūt beatitudinū inductarū sic habet̃. quia Beatitudo status est in genere optimi ad optimū ordinantꝭ. Aut igitur ordinat optime ad bonum. Aut optime cōtra malum. Si ad bonum. hoc est: aut ad cōmutabile: aut incōmutabile bonū. Si ē bonū cōmutabile: tunc est deficiēs in seipso: et facit deficere in se confidentes. et optima ordinatio ad ipm est p pauptatē spūs eo modo quo supi⁹ exposita est. Si aūt est ad bonum incōmutabile: Aut hoc est sm actionē: Aut sm cōtemplationē. Et sm actionem qdem est optimus status esuriēdo ꝛ sitiendo iusticiam. Si aūt est sm statum contēplationis: aut est sm ordinationē optimā ad contemplatiōis obiectū. et sic est cordis mūdicia: Aut sm optimā ordinationē ad cōtēplatōis finalē effectuȝ qui est quietatio cordis in deo: et assimilatione ad ipm Et hec est pacificatio filioꝝ dei. Si autem est sm optimū ordinē contra malū: Aut hoc est malū culpe. et sic optim⁹ ordo est lugere. Aut cōtra malum pene. Et hoc Dupliciter. Aut em̄ est in alio: et sic optime ordinat miscdia. Aut est illata ī nobis: et tunc Aut oppugnat naturā: et tunc ordinat mititas: Aut oppugnat grām que est in nobis: et tunc est beatitudo eoꝝ qui psecutionē patiunt̃: ꝛc̄

Beati estis cū maledixerint vobis homies et persecuti vos fuerint et dixerint omne malū aduersum vos mentientes propter me

D Ecce Secundū Vbi istam vltimā p partes exequit̃. Tāgit aūt Duo. Partes psecutiōis. et Partes mercedis: Ibi [Gaudete in illa die ꝛc̄.] Partes psecutionis tripliciter. Primo em̄ tāgit Partes. Scđo Modū: q scȝ mentiendo faciant. Tertio Causam: q fiat hoc ꝑpter deū. Partes tangit p Tres differentias. Prima est [Cū vos maledixerint homīes] Maledicta: sūt increpationes ꝛ vituꝑia ꝛ opprobria: ꝛ cetera hmōi. Hec em̄ in sanctos pferunt hoies humū sapientes. j. Coꝝ. iiij. Maledicimur ꝛ bñdicim⁹. Rhom̄. xij. Nulli maledictum pro maledicto reddentes. Et Ibidē. Benedicite ꝛ nolite maledicere. j. Pet̃. iij. Qui cū malediceret̃ non maledicebat. Psal. lviij. Opprobria exprobrantiū tibi ceciderunt super me. Secundū notat cū dicit [et psecuti vos fuerint] hoc est in sanctis. Persequunt̃ aūt q non sequuntur sed insequunt̃: et ñ assequunt̃ tm̄: sed penetrātes querūt tollere aiam. iij. Reg. xix. Ego relict⁹ sū solus ꝛ querunt animā meā. Exo. xv. Dixit inimicus: psequar ꝛ cōphendā: diuidā spolia: implebit̃ aīa mea: euaginabo gladium meū: interficiet eos manus mea. Ps. iij. Multi dicunt aīe mee non est salus illi in deo eius. Tertium est [et dixerint omne malū aduersum vos] Et hoc est in impositione falsoꝝ criminū. Sicut illud qđ in Ecclesiastica historia đr: q imposuerūt sanctis q comederent pueros hoim: et abuterent̃ matribus et sororibꝫ. ij. Coꝝ. vj. Ut seductores ꝛ veraces. j. Coꝛ. iiij. Blasphemamur ꝛ obsecram⁹ Ps. xlix. Sedens aduersus fratrē tuū loquebarꝭ: ꝛ aduers⁹ filiū mr̄is tue ponebas scādalū mihi: hec fecisti ꝛ tacui. Esa. lvij. Sup quē lusistis ꝛ dilatastꝭ os: et eiecistꝭ linguam [mentientes] Ecce Modus q mendaces hec dicāt et nō ex veritate. Sap. x. Mendaces oñdit q maculauerūt eū: et dedit illi claritatem eternam. Joā. viij. Jn veritate nō stetit: quia mendax est ꝛ pater eius [propter me] Ecce Tertium quod est causa. Quia si verū dicatqs: nō est causa beatitudinis. Adhuc si falsum dicāt: et temeritate ꝓpria: sicut homies: adhuc nō est causa beatitudinis. sed ꝑpter deum dicat ꝛ mētiat̃: tunc est causa beatitudinis. Esaie. lij. Jugiter tota die nomē tuū blasphemat̃ inter gētes. Ps. lxxxij. Aduersus te testamentū disposuerunt tabernacula idumeoꝝ ꝛ hismaelite. Ps. Propt̃ te sustinui opprobriū: operuit cōfusio faciem meā. Hiere. xv. Noli in patientia tua suscipere me: scito qm̄ ꝑpter te sustinui opprobrium.

Gaudete ꝛ exultate

Ecce h tanguntur Differentie mercedis. Et tangit Duo. Gaudium scȝ: et Causam gaudij. Gaudiū aūt tangit Tripliciter sm affectū qñ dicit [Gaudete] quia Gaudium vt dicit Aug⁹: est diffusio animi in conceptione boni: q ad rōnem aut intellectum. Dicit [in illa die] Non em̄ dicit hoc p qlitate temporis vel aeris: sed qꝛ sanctoꝝ est in tribulatione ꝛ psecutione: nō obtenebrari solem ꝛ lumē mētis. Sed quo ad corpus dicit [et exultate] Quia Exultatio vt dicit Cassiodor⁹ dicit̃ qi extra saltatio. quia gaudiuȝ cordis ꝓditur in gestu corporis. De Primo ꝛ Ultimo istoꝝ dicit Esa. xxxv Gaudiū et Leticiā obtinebūt: fugiet dolor ꝛ gemitus. De Secundo aūt dicit̃ Job. xxiij. Nō em̄ perij propter imīnētes tenebras: nec operuit faciē meam caligo.

Quoniam merces vestra copiosa est in celis. Sic em̄ psecuti sūt prophetas q fuerūt ante vos

Ecce Causa. et tāgit Duo. Causam: et Cause cōfirmationem: Ibi [Sic em̄ psecuti sunt ꝛc̄.] De Prio đr ꝙ est [merces] qꝛ meruer̃t maria difficultate certamis. et ꝙ est [copiosa] ꝑpt̃ abūdātiā q sufficit sibi ꝛ alijs. et ꝙ est [in celis] Vtilligat̃ inamissibilis. Matt. xx. Uoca opārios et redde illis mercedē. Ps. cxxvj. Cum dederit dilectis suis somnum: ecce hereditas dñi: filij merces fructus ventris. De Copiositate dicit Genes̃. xv. Ego ero merces tua magna nimis. De Tertio đr Matth. vj. Facite vobis thesauros ī celo vbi nec fures effodiunt nec furant̃ [Sic em̄ persecuti sunt] Ecce Cōfirmatio cause. Scim⁹ em̄ q mercedem habuerunt prophete. Etsi sumus in simili opere ꝛ causa passiōis: in simili etiā erimus retributione mercedis. Jaco. v. Exemplū accipite fratres exitus mali ꝛ laboris ꝛ longanimitatꝭ: ꝓphetas: qui vobis locuti sunt in nomine dñi. Sufferentiam audistis Job. Finem domini vidistꝭ. Ecce

beatificamus eos qui sustinuerunt Lu. vj. Scđꝫ hec faciebant ꝓphetis patres eoꝝ. Act̃. vij. Quem ꝓphetaꝝ non sunt psecuti patres vestri: et occiderunt eos qui pnunciauerunt de aduentu iusti cuius nunc ꝓditores facti estis et homicide.

Vos estis sal terre:

A Hic incipit adaptare specialiter apl̃is ꝛ eoꝛuȝ successoribꝫ omnia q dixit. Et tangit Quattuor. Primo em̄ tangit Condimentū morū tam in morali doctrina q̄ȝ etiam in exemplo. Scđo tangit Lucē vere sapientie. Tertio Munimē rationum in doctrina defensionis subditoꝝ. Quarto ꝛ vltio tangit Modū ꝛ intentionē in docendo. Primū accipit ex silitudine Salis. Secundū ex similitudine Lucis. Tertiū ex similitudine Ciuitatis. Quartū aūt ex similitudine Lucerne. Circa Primum dicit Duo. Primū est q compat Aplos ꝛ eorū successores sali. Secundū est q ostendit salis euanidi inutilitatē. Circa Primū hoꝝ dicit Tria. Primo Apostolis approꝑat quādo dicit [Vos estꝭ] hoc est: Significatū per salis naturā: ꝓprie conuenit vobis. Secundo in noīe salis notat ꝓprietates per metaphorā sali cōuenientes. Et Tertio tangit quid hoc sale sit salliendū: cum đt [sal terre.] Attēde aūt q salis materia ex qua generatur est terra. Quod ꝓbat̃ in. iiij. Methe. quia omne qđ liquat̃ frigido humido: de genere terre est q̄ntum ad materiam. Sicut et Omne qđ liquat̃ calido sicco: de genere est aque. Sicut plumbuȝ ꝛ omnia genera metallorū. Terra autem mutat̃ in salis naturam quando a feculentia lota est in humido ꝛ comburente calido sicco potius q̄ȝ coagulante est exiccata. Et ideo Sal est terrestre siccū: per calidū in humido aqueo combustū. Et ideo est vicinus sapor amaro. quia amaritudo resultat agente calido cōburente in terrestre siccum. Ex tali igitur materia ex calido est amaꝝ ꝛ siccum. et ex amaro mortificatiuum est vermiū. et ex sicco siccatiuū humidi putrescentis. et sic impedit putrefactionem ꝛ per consequens impedit fetorem. Et quia inducit siccitatē ꝛ humidi destructiōem ꝛ incensionē: et ideo impedit generationem ꝛ terre fecunditatē. Et qꝛ acumē habet ex calore adurente: ideo acuit id cui pmiscetur. Et quia siccitatem habet amaram: ideo abominabilē habet saporem et prouocat sitim ꝑpter siccitatem. ꝑpter acumen tamen dissolutiuū est. et cōmixtum saporibus alijs: facit eos penetrare in linguam. et sic cōdit alios sapores. Penes has igitur ꝓprietates: doctrina morū eccl̃iasticoꝝ doctorum sal intelligitur. quia ꝛ calore igniti eloquij siccare debent omnē terrenum affectum: et p siccitatem mortificatiōis corporis oēm destruere malum humorē concupiscentie carnalis. et per condimentū discretionis: delectabilē facere gustū operis: quod est sm ꝟtutem. et per exiccationeȝ consolationis mundane: omnē exiccare fecunditatē viciorum. Et quia exiccāda est carnalis concupiscētia: Jdeo Leui. ij. precipit̃ q in omī sacrificio sal offeratur. Sacrificiū em̄ laudis est spiritus cōtribulatus a concupiscentia carnis exiccatus. ꝙ si etiam corpus offerimus: sicut docet Apl̃us Rhoma. xij. Exhibeatis corpora vestra hostiam viuentem: sanctam ꝛ deo placentem. statim subiungit̃ de sale. Rationabile sit obsequiū vestrum. Quia sancta non est si fetens est libidine. nec rōnabilis est: si imoderata aut violenta est. Sed siccata sit sale: Jta vt terra vicioꝝ sm doctrinam Psal. cvj. conuertat̃ in salsuginem. Et vrbes in quibꝫ diabolus nos expugnauit subuerse a spiritu sale mortificationis vermiū: de quibꝫ dicit Job. xxx. Qui me comedunt non dormiūt. Et de quibus dicitur Esa. xiiij. Subter te sternetur tinea: et opimentum tuū vermes: qui sunt tentationes ꝛ motus cōcupiscētie carnalis. et cum hoc totus sermo eorum ita sit sale discretionis cōditus et boni exempli q in gratia et edificatione semper acceptet̃: et sapida faciat omnia que dicunt̃. Col̃. iiij. Sermo vester in gratia semp sit sale conditus. Job. vj. Nunquid poterit comedi insulsum quod nō est sale conditū. Dibus autem his ita in apostolicis viris quo ad doctrinam morum suppositꝭ Sciendū est: q Sal adhuc habet naturā que multis videt̃ mirabilis quia p similitudinē quam habet extrahit alium salem. Et ideo pisces salsi vel caro multū salsa posita in aqua recenter salsa: efficiunt̃ minus salsa: ꝛ citius sal extrahit̃ q̄ȝ per aquam dulcem. Sicut đr iiij. Reg. ij. ꝙ Heliseus misit sal in aquas amaras ꝛ sanauit eas. Et ita est in Prelato qui in sale optimo: sale morum conditus est: Amaritudineȝ siqua est in subditis extrahit facile. Sicut etiam lignum crucis lȝ sit amarum: tamen in aquas missum nostraꝝ tribulationū: omnia nostra conuertit in dulcedinem

ꝙ si sal euanuerit: in quo sallietur? Ad nihilū valet vltra: nisi vt mittatur foras et conculcetur ab hominibus.

R Duo dicit. Euanitionē salis. ꝛ Jnutilitatē. De Euanitione dicit [ꝙ si sal euanuerit] Uanū est vt dicit Phus in. ij. Physic̃. quod est ad finem aliquē quē nō includit. Jta sal est vanum Quādo putredinē nō impedit sed ꝓuocat: Quādo vermibus ea que sallit scatere pmittit: Et quādo nō condit sed ꝓuocat abominationem. Sicut plat⁹ carnali concupiscentie subiect⁹. Eccl̃i. xx. Homo acharis quasi fabula vana. Acharis est sine gratia qui nullo sale sapientie vel gratie est cōditus. Lu. xiiij. ꝙ si sal infatuatū fuerit. hoc est: in fatuitatē conuertitur. quia Cū de moribꝫ loquit̃ qui mores nō habet: fabula et fatuitas videt̃. Eccꝭ. xx. Ab ore fatui reprobabit̃ parabola. Mar. ix. ꝙ si sal insulsum fuerit in quo illud condietis? Q. d. Jn nullo quia Populus non condit pbr̄m. Et ideo pbr̄ insulsus omnino manet insulsus [Jn quo sallietur?] Hic tangit nocumēta salis euacuati. Et sūt Quattuor. Prima est: quia perit salsamentū rerū salsandarū. inutilitas Secunda est: quia ad nullum vsum omnino erit aptum. Tertia: quia sicut abominabile erit ꝓiectum. Quarta est: quia sicut res vilis erit conculcatum. De Prima dicit [Jn q sallietur] Quasi dicat Salsamentuȝ totius orbis

peribit. Et ideo Mat.ix. pcipit Bonū est sal: ha-
bete in vob sal [ad nihil valet vltra] Ecce Se-
cunda qr ad nullum aliū vsum est aptū: sicut est li-
gnum vitis qñ non fructificat. Ezech.xv. Q nihil
ex eo fit operis. Hiere.xxij. Scribe virū istum: ste-
rilem virū: q in diebus suis nō prosperabit [nisi vt
mittat foras] Ecce Tertia Inutilitas vt tanq̄
res abominata foras piciat. j. Cor.v. Auferte ma-
lum ex vobisipsis. j. Reg.xvj. Quousq tu luges
Saul: cum ego abiecerim eum? Hiere.lij. Furor
dñi erat in Hierusalē z in Juda: quousq proij-
ceret eos a facie sua. iiij. Regū.xxiiij. Irascebat fu
ror dñi contra hierl'm et contra iudam: donec pij-
ceret eos a facie sua [conculcet ab hominib9]
Ecce Quarta Inutilitas. quia sicut res vilis con
culcabit. Sicut em̄ in cōculcato: vestigia sunt cal
cantiū: ita vestigia demonū apparent in tali plato.
qr conculcant eū. Esa.xxviij. Pedibus cōculcabit
corona supbie ebriorū effraym. Esa.v. Diruā ma-
ceriam eius: z erit in conculcationē: et ponam eā
desertam. Esa.vij. Erit in pascuam bouis z in cō
culcationem pecorū. Esa.x. Ponam illum in cōcul
cationem quasi lutum platearū.

Vos estis lux mundi

Hic tangit Lucē vere sapientie quo ad illumina-
tionē fidei de cognitiōe dei. Hec em̄ sapientia ve-
ra est lux. quia lux z lumen differunt. quia Lux est
in prima et ppria natura. Lumen aūt est immuta-
tio lucis in medio. Unde Lux dr cognitio diuie sa
pientie. Sed Lumē ab illa resultans: cognitio est
oīm aliarū scientiarū. Luminaria autē hanc lucem
fundentia z vasa lucis: sunt qui a diuina sapien-
tia acceperunt verba vite donare nobis. Sic di-
citur Act.vij. Dan.xij. Qui docti fuerint fulgebūt
sicut splēdor firmamenti: et qui ad iusticiā erudi-
diunt multos q̄si stelle erunt in ppetuas eternita-
tes. ij. Cor.iiij. Deus qui dixit de tenebris lumē
splendescere illuxit in cordibus nostris ad illumi-
nationem scientie euangelij chri. Hoc figtum est
Exodi.xxxiiij. Ubi resplenduit facies Moysi ex il
luminatione dei. Phil.ij. Inter quos lucetis sic
luminaria in mundo: vbum vite cōtinentes.

Non potest ciuitas abscōdi supra montem posita.

S Hic tangit Munimen rōnum sanctorū docto-
rū: et Refugiū quod debent esse subditis. Et tan-
git Tria. Similitudinē videlicz ciuitatis. et Sitū.
et Euidentiā. Habent aūt sacri doctores in docen
do Similitudinē ad ciuitatem in Duobus preci
pue. In Cōformitate vicz doctrine. Quod accipi
tur ex nomine ciuitatis. quia ciuitas dicitur qua-
si ciuium vnitas. Alterū est: In Munimine ciui
tatis. Qd accipit ex ciuitatis munitione. Sicut em̄
Una est fides z Una ecc̄a et Un9 spiritus z Unū
caput et Una tunica inconsutilis ppetue ciuita-
tis: Ita debet esse vna doctrina non diuisa per he-
reses z scismata. j. Corinth.j. Obsecro fratres vt id
ipsum dicatis omnes: z non sint in vobis scisma-
ta. j. Corinth.xj. Siquis videtur esse cōtentiosus
inter vos: nos talem consuetudinē non habemus
sed neq ecclesia dei. Ambrosius. Cōtentio est im-
pugnatio veritatis cum confidentia clamoris. ij.
Corinth.xij. Nonne eodem spiritu ambulauim9:
nōne eisdem vestigijs? Gal.j. Siquis pdicauerit
vobis aliud pter id quod pdicauimus: anathema
sit. Joan.xvij. Sint vnum sicut nos vnum sum9
Hec est ergo ciuium vnitas. Munitio aūt ciuita
tis est in Duobus. In turribus: et muris. Turres
aūt: sunt alte z firme veritatis autoritates: quib9
suas debent munire rōnes. Cant.iiij. Turris Da-
uid edificata est cum ppugnaculis: Mille clypei
pendent ex ea: omnis armatura fortium. Turris
em̄ est fastigiū solide veritatis doctrine sacre. Pro-
pugnacula expositiōes. Clypei autoritates habē-
tes signa patriarcharū z phetarū et apostolorū in
hoc q fidem eorū demonstrant. Armatura fortiū
sunt reuelationes z ratiōes quib9 armant ad vin-
cendū. j. Pet.iij. Parati semp ad satisfactionem
omni poscenti vos rationē de ea que in vobis est
spe. Tit.j. Complectentē eum qui sm doctrinam
est fidelem sermonē: vt potens sit exhortari in do-
ctrina sana: z cōtradicētes reuincere. Esa.liiij. Po-
nam iaspidē ppugnacula tua. Jaspis ex nitore vi-
rentis fidei: solidam significat veritatem. Muni-
tio ex muris: Sicut dic Chrysostom9: significat
munimē doctorū quo subditorū z simpliciū sūt re-
fugium. Esa.xxvj. Urbs fortitudinis nostre sion
saluator: ponet in ea murus z antemurale. Mu-
rus em̄ est psidium christi. Et antemurale psidiū
plati recipiens iactus z impulsus arietū z machi-
narum: sicut dicit Chrys. Et ideo qui tales nō sūt:
increpant a dño Ezech.xiij. Nō ascendistis ex ad-
uerso: nec opposuistis vos murū pro domo israel
De Situ aūt huius ciuitatis dicitur q est [in
monte posita] Mons aūt est eminētia sancti-
tatis in actiua: et sublimitas spiritus intelligentie
in contēplatiua. De Primo dicit Hiere.xxxj. Be
nedicat tibi dñs pulcritudo iusticie mons sanct9.
Esa.ij. Erit mons domus domini in vertice mon
tium: et eleuabitur sup colles: et fluent ad eū oēs
gentes. Ps.lxvij. Mons in quo beneplacitū est
deo habitare in eo: etem̄ dñs habitabit in finem.
Esa.xl. Super montē excelsum ascende tu q euā-
gelizas pacem zc. De Secundo Ezech.xl. Dimi-
sit me sup montē excelsum valde super quem erat
edificium ciuitatis vergentis ad austrū. hoc est: ad
regionem luminis in cognitiōe: et calore sanctispi-
ritus in affectiōe. Apocal.xxj. Assumpsit me in spi
ritu in montē magnū z altum. De vtrisq his mō-
tibus in Psal.lxxxvj. Fundamenta eius in mon-
tibus sanctis. Ps.lxxj. Suscipiant montes pacē
populo z colles iusticiam. De Euidentia dr [Nō
potest zc] Omnibus em̄ patet Ad visum. z omi-
bus Ad refugiū. Esa.xxxiij. Respice sion ciuita-
tem solennitatis nostre. Oculi tui videbunt Hie
rusalem ciuitatē opulentā: tabernaculū qd neq-
q̄ transferri poterit. De Secundo dicit Josue.xx.
Separate ciuitates fugitiuorū: ad quam confugere
possit q ignorās effuderit sanguinem.

Neq accendunt lucernā et ponunt eā sub modio: sed super candelabrum: vt luceat omnibus qui in domo sunt.

T Hic tāgitur Quarta operatio que est in modo
et in intentione docendi z regendi ecclesias. Et sūt
h Duo. pagraphi. In Primo em̄ ponit metapho
ram. In Secundo tāgit explanationē: Ibi [Sic
luceat lux vestra. In Primo ponit Quinq. Lucer-
ne vicz accensionē. Locum in quo nō ponit. Locū
in quo ponitur. Usum. et Ad quos refert vtilitas
Et hec patent in littera. Lucerne accensionē innu-
it cum dicit [Neq accēdūt lucernam] Non
em̄ negatio refertur ad accēsionē: sed ad totum se-
quens. Lucerna aūt ardens z Lucens: est Prela
tus lucens scientia z ardens charitate. Joā.v. Il-
le erat lucerna ardens z lucens. Ecc̄i.xxvj. Lucer-
na splendēs supra candelabrū sanctū: et faciei spe
cies sup etatem stabilem. Perlucida em̄ debet eē
lucerna per corporis castitatē: et bone fame clari-
tatē. Lu.xv. Accendit lucernā z euertit domū: z q̄-
rit diligenter donec inueniat. quia de talibus pla-
tis multi inueniunt qui pditi fuerant. Sophoñ.j
Scrutabor hierl'm in lucernis. Locus autez vbi
nō est ponenda tangit cū dicit [et ponunt eam
sub modio] Modius aūt Tria notat. In se em̄
non est pspicuus sed tenebrosus. Et significat vi-
tam opacam tenebris peccatorū. Sed in quanti-
tate est mensura q̄dā aridorū. Et significat termi-
nis vnius gentis vl' hominis limitatā doctrinam
que omnib9 pdesse debet et poterit. Usu autē mo-
dius est quo redditur redditus agrorum. Et quo
ad hoc significat precium sub quo ponitur regnū
quod gratis est exhibendū. Quo ad Primū mo-
dius impedit lumen. Quo ad Secundū: cohibet
Quo ad Tertiū: vēdit: et impciabile sub precio po
nit. De Primo dicitur Sap.xvij. Ignis quidez
nulla vis: nec siderum lympide flāme poterant il
luminare noctē illam horrēdaz. De Secūdo Esa.
xlix. Dedi te in lucem gentiū vt sis salus mea vsq
ad extremū terre. Ephes.iij. Mihi oīm sanctorū
minimo data est gratia hec in gentib9 euāgelizare
inuesti. diuitias chri et illuminare oēs. De Ter-
tio Matth.x. Gratis accepistis gratis date. Esa.
lv. Qui non habetis pcium venite emite absq vl-
la cōmutatiōe vinum z lac. Act.viij. Pecunia tua
tecum sit in pditionem quia putasti donum dei p
cio possideri. [sed super candelabrum] Ecce
Tertium Ubi lucerna ponenda est. Candelabrū
aūt est fastigiū ecclesiastice dignitatis significate
Exo.xxv. vbi pcipitur fieri candelabrū aureum cū
septem hastilibus z septē lucernis. Et Hastilia q̄-
dem sunt dona spūssancti. Lucerne autem septez
illuminationes quas debet habere: Historialem
videlicet: Moralē: Allegoricam: et Anagogicam.
Et Tres per se. Unaz per industriā. Alterā per sa-
porem diuinorū. et Tertiam per reuelationē ora-
tionum. Item est Zach.iiij. Ubi simil'r loquit de
tali candelabro. Et Apoca.j. Ubi ambulantē do-
minū vidit Joannes in medio septē candelabrorū
aureorū [vt luceat] Ecce Usus lucerne: vt lu-
men spargat. Sine lumie em̄ doctrine z exempli
est simia in tecto. Genes.j. Posuit luminaria in fir
mamēto celi vt lucerēt diei z nocti. Ecc̄i.xliij. Mū
dum illuminans in excelsis domin9. Baruch.iij.
Stelle luxerunt ei cum iocunditate qui fecit eas
[omnibus qui in domo sunt] Ecce Quintū
ad quos refertur Usus lumis. Et est generalis
omnibus qui sunt in ecclesia. Et verius omnib9
qui sunt in mundo. Et ideo confunditur noua he
resis que dicit aliquos repelli posse ab auditu do
ctrine sacre. Joan.j. Erat lux vera que illuminat
omnē hominē venientē in hunc mundū. Nullam
em̄ stellarū fecit domin9 que non nisi vnam par-
tem mundi illuminaret. Et lz vna illumiet vnam
partem: tamen omnes alias partes tandem pce-
pit illuminare. Ecc̄i.xxiiij. Doctrinaz quasi ante-
lucanum illumino omnib9: et narrabo illam vsq
in longinquū. Sap.xvij. Totus orbis lympide il
luminabat lumine solis aut illis superposita erat
grauis nox imago tenebrarū que erat eos comp-
hensura. Ecc̄i.xxxiij. Uidete q non soli mihi labo-
raui sed omnib9 inq̄rentib9 vitatem.

Luceat lux vestra coram hominibus vt videāt opera vestra bona: et glorificent patrem vestrum qui in celis est.

Ecce Expositio. Et dicit Quattuor. Primo pci-
pit Q lux luceat. Secundo Quibus. Tertio In
quo. et Quarto Quo fine. De Primo igitur pre-
cipiens dicit q lux luceat doctrine z exēpli. Ps.
ciij. Amictus lumine sicut vestimento. Prouerb.
iiij. Semita iusti quasi lux splendēs z crescēs vs-
q in pfectum diem [coram hominibus] Ecce
Secundū Quibus debent lucere: quia homini-
bus. Ps.xlij. Emitte lucem tuam z veritatē tuā:
ipsa me deduxerunt z adduxerunt zc. Job.xxxviij
Indica mihi per quam viā spargit lux z diuidit
estus super terram. Job.xxix. Splendebat lucer-
na eius sup caput meum: et ad lumen eius ambu
labam in tenebris. Joan.viij. Qui sequit me non
ambulat in tenebris: sed habebit lumen vite [vt
videant opera vestra bona] Ecce Tertiū In
quo potissime lucere debent. j. Petri.ij. Conuer-
sationē vestram inter gentes habentes bonam: vt
in eo qd detractant de vobis tanq̄ de malefacto-
ribus: et operibus bonis vos cōsiderantes: glori-
ficent deum in die visitationis. Rhom.xij. Pro-
uidentes bona non solum coram deo: sed etiā co
ram omnib9 hominib9. Phil.iij. Nostra conuersa
tio in celis est. Sap.xviij. dicit q in veste poderis
aaron: totus erat pictus orbis terrarū: et parentū
magnalia. quia nullus fuit qui non inueniret in
eo quod imitaret. et insup magna facta sanctita-
tis patrū erant in eo: in quibus eum subditi imita
ri nō poterant: sed ammirari [et glorificent pa
trem vestrum qui in celis est] Ecce Quartū
Quo fine ista debeant fieri. quia non proprie glo-
rie intuitu: nec lucri pretextu: vel ambitionis inten-
tione: sed vt glorificet pater celestis qui (al's quia)
tales sibi filios genuit sue dignitatis in ecclesia suc
cessores: vt merito dicatur ecclesie illud Ps.xliiij.
Pro patribus tuis: apostolis: nati sunt tibi filij:

apostolorū veri successores: constitues eos principes sup omnē terram: memores erunt nomis tui dñe. Esaie.lx. Germen plantationis mee: opus manus mee ad glorificandū. Eccl.xliij. Benedicētes dominū exaltate eum quantū potestis: maior est eñ omni laude. .j. Timo.j. Regi seculorū immortali: inuisibili: soli deo honor z gloria in secula.

Nolite putare quoniā veni soluere legem aut prophetas. Nō veni soluere: sed adimplere.

V Hic incipit agere de Impletione legis. Et diuiditur in Tres partes. In quarū Prima docet Legis impletionē: eo q spiritus implet litteram occidentem In Secunda docet Modū impletiōis per rectam intentionē: Ibi [Attēdite ne iusticiam vestrā faciatis coram homib] In Tertia huius Impletionis remouet impedimēta: Ibi [Nemo potest duobus dñis seruire] Prima harum partium habet Duas pticulas. In quarū Prima In Genere dicit q venit legem implere. In Secūda In particulari in qbusdā docet Qualiter Lex implenda est: Ibi [Audistis quia dictum est antiqs: Non occides] Adhuc prior harum habet Tres paragraphos. In quorū Primo Astruit legē esse implendā: non soluendā. In Secundo simul ostēdit Qualiter: et In Quibus: z Quo merito soluit et implet: Ibi [Qui ergo soluerit] In Tertio ostēdit ex comparatione ad non implentes quantum adimplēda sit lex: Ibi [Dico aūt vobis Nisi abūdauerit zc.] In Primo horū pagraphorū Duo dicit. Scz: Se legem impleturū. Et q̄z sit hoc ineuitabile. Circa Primū horum dicit Duo. In quorū Primo Malam de se remouet suspicionem. In Secundo vero Veram de se instruit fidem. Circa Primū Tria inducit. Remotionē male suspicionis. Negationē solutionis. Et quia soluere nō venit. De Remotione male suspiciōis dicit [Nolite putare] Q.d. Licz vos ad maiorem q̄z in lege videatur esse inuitauerim pfectionem: Per cōdimentū salis in doctoribus: Per altissime doctrine fulgorem in cognitione diuiorū: Per munimē ciuitatis z modū accendendi lucernam: Tñ non puteti q venerim antiqua soluere z noua q̄ in veteribus non continent instituere. Et hoc est [Nolite] Vel sic: Licz Penitentiā predicē: Infirmos curem: In die sabbati aníe opus: non corporis pficiam: quod nō est seruile sed liberale. Leprā tangam: curando lepram. et sic cōtra legem facere carnalibus videar: tamē vos spūales [Nolite zc.] Alie autem actiones fm Chrysost. sunt: que pertinent ad salutem anime: Ut Curatiōes infirmitatū solo pcepto perficere: Oratōes: Et huiusmodi: in quib corpus ad opandum nihil laborat. Tactus aūt qui non potest infici: non phibetur in lege a tactu immūdiciarū. Talis aūt fuit tactus christi: qui non imundabat: sed potius mūdiciaz ex se profudit vt mundaret omne qd tetigit. Sic igit dicit [Nolite] In toto declinio (al's cōdeclinio) eius quod est: Nolo: non vis: voluntas manet affirmata: et negatio refert ad volituz. vt Nolo currere. hoc est: Volo non currere. Hoc modo dicit [Nolite putare] Putatio ē hesio animi ex inductu phantasie vel sensus deceptorij. Et ideo est aliud Putare: et aliud Dubitare: Aliud Ambigere et aliud Opinari: et aliud Credere z aliud Scire: Aliud Existimare z aliō Cōijcere. Putare eñ est hoc qd dictuz ē: et ideo Rōnis est ad sensus vel imaginatiōis signa reflexe. Dubitatio aūt est iterminatus motus rōnis inter vtrāqz partem ratiōis: eo q ad neutrū habeat rōnem. et ideo quasi qrendo interminate mouet. Sed Ambigere vt dr Boecius in Libro Diuisionū: est ambire vtrāqz ptem siue ambas partes cōtradictionis p equiualentes rationes: z nescire quibus consentiat. Unde Dubitatio dicit quasi inter duo viatio (al's viacatio) eo q b sepe p v ponatur. Sicut supbia dicit quasi supuia. Ita dubitatio quasi duorū viatio (al's viatatio) et Ambiguū qsi ambiuiū: quia ambo ambit contradictoria. Sed Opinio est qndo ad vnā partem rōnes habent cum formidine partis alterius. Et hec formido contingit ex infirmitate rationū que ad alteram ptē habent. Fides aūt siue Credere est quādo rōnes ad vnam partē incipiūt pualere: et altera pars contradictōis quasi non timeri. Unde dicit Phs q Opinio iuuata rōnib sit fides. Sed hec nō est fidei (al's fides) virtus: sed fides que est credulitas ratiōis. Scire autem est causam essentialem z immediatam cognoscere. et quia illius z non alterius causa est: et q non contingit aliter se habere: pter īmediationez cause ad effectum. Attēde aūt q Existimare z Cōijcere est in alia via. qa Existimatio pprie est: quando ex aliquibus pluribus signis sensibiliū aliqd concipit Et Conijcere est ex signis remotis: fallacē: sed in pluribus tenentem accipere conceptionē. Attendendū igit q inter omnia hec Suspicio putationis est debilior. Et quando de infidelitate est: tūc est quasi primus motus infidelitatis Qui propt multiplices phantasias: vel sensuū similitudines quasi non est in nostra potestate. Et ideo non phibet apparentiā eius: sed voluntatē dicit habēdā in contrarium. Et ideo sensus est Velitis non habere putationē: q̄uis forte surgat. quia surgere talē motum vel non surgere: non est in potestate vr̄a: sed volūtas est in potestate vestra. Et hoc est excludere infidelitatis pmū motū. Geñ.iij. Ipsa conteret caput tuum [Nolite ergo putare] qsi animales iducti ex aliqbus signis corpalib. Quia .j. Cor.ij. Aníalis homo non pcipit ea que sunt spiritus dei. Sed potius corporū phantasias trāscēdentes. Videte [quoniā non veni] qui nascen x do: factus sum sub lege (al's leg) Circūcisione. Lu.ij. Et Oblatiōe facta pro me in templo [soluere legem aut pphetas] Videt q insufficienter diuidat. Quia Hiero. in plogo galeato Li. Regū dicit Quattuor ordines esse sacrorū voluminū veteris testamēti. Scz. Legis et Prophetarū z Agiographorū z Apocriphorū. Adhuc āt Lu.vl. dr q Necesse est impleri omnia que scripta sunt in lege et pphetis z psalmis de me. Et ibi videtur ponere Tres ordines. ergo h est insufficiens. Dicendū autem q lex dicitur a ligando. quia coactiuo sermone vt dicit Phus ligat ad implendū ea que pcipiuntur a legislatore. Et sic dicit Lex mandatorum: sicut dicit Eccl.xxiiij. Legem mandauit vobis Moyses in pceptis iusticiarū. Prophetia aūt dicit Large z Stricte. Large qdem dr Prophetia omne qd dicto vel facto significat aliqd de vitate futura. Et hoc modo Agiographa z Apocripha continentur sub pphetia. Et hoc modo sumitur h Alio modo dicit Prophetia enunciatio: diuia inspiratione facta: rerū euentus sub immobili vitate denuncians. Et hoc mō Sedecim pphete z Psalmi dicunt pphetia. Hoc mō nō sumit h. Prophetia aūt vltimo modo dicta: Duos habet modos. Qm Quedā per modū laudis z hymnorū oīa cōgerit que futura denunciant. Et hoc mō Psalmi sunt pphetia. Et hec est etiam causa q frequentantur in ecclesia: qr in eis ī modo laudis oīa alia: futura: pcedentia: congregant. Et sic diuidit (al's accipit) pphetia Lu.vl. Alio modo dicit pphetia strictissimo modo: p modū enunciatiōis: veritates futurorū immobili vitate denuncians. Et sic sumit pphetia qñ diuidit in sedecim prophetas. Patet igitur q omnia que sunt de futuris ptinent in his duobus Lege scz et Prophetis. De Lege dicitur Esaie.xxxiij. Dominus legifer noster: dñs rex noster ipse veniet z saluabit nos. j. Timo.j. Scimus q lex qdem facta est siquis ea legitime vtatur. De pphetis dr Eccl.xxxvj. Da mercedem dñe sustinentibus te vt pphete tui fideles īueniant. De his igitur dr Nolite putare qm veni soluere legē. Sed contra Ephes.ij. Legem mandatorū decretis euacuans. Ibi dicit glo. hoc est pceptis euangelicis q̄ sunt ex ratione: et ideo decreta dicunt. Et idē Apls dicit ad Gal.iij. Ubi venit fides iam non sumus sub pedagogo. hoc est: sub lege. Responsio. Dupliciter euacuat aliquid. Uno mō a fine. z Altero modo ab eo qd continet vel videtur in ipso cōtineri. Lex ergo a fine non euacuat qui est chrs z iusticia eius. Rhom.x. Finis legis christus ad iusticiam omni credenti. Sed ab hoc qd videbat in ipsa contineri: euacuata est a christo. hoc est: vacua esse ostēsa est. Salus eñ credebat esse in lege: cū a salute sit vacua. Gal.ij. Scientes q nō iustificatur homo ex opibus legis nisi per fidem chri: z nos in Jesu chro credimus vt iustificemur ex fide christi et non ex opibus legis [Non veni soluere] Ecce Secundū Ubi dicit Negationem solutiōis: z Affirmationē impletionis. et hoc est [Non veni soluere] Gl. dicit q Soluere est: Vel non agere quod recte itelligit: Vel nō itelligere qd deprauit p malaz assertionē: Vel minuere integritatem supadditionis christi. Soluit eñ quod ligatū est Lex aūt dicit a ligando. quia ligat penis z pmijs ad implendū. Et hoc modo non attendens vinculum legis: vel torpore vel negligentia non cōsiderans: et dimittens quod lex impat: soluit legem: q̄ mō lex nō est soluenda. Or Eccl.vj. dr. Uincula illius alligatura salutaris. Esa.xlv. Uincti manib pergent: teqz adorabūt teqz depcabunt [sed adimplere] hoc est supabundāter implere. qr Minima legis addam sup magna: et Gratiam implendi super mandata: et Intentionē legislatoris sup opera: et Formā sup informia: et Spiritū sup litteram. Et sic nō solum implebo: sed addens gratiam gratie: adimplebo. quia gratia z veritas p iesum christum facta est. De Paruis addit ij ad magna Joan.vj. Colligite fragmēta ne peant. Mat.xv. Catelli edunt de micis que cadunt de mēsa dominorū suorū. De Gratia addita sup mandata Zacha.iiij. Exequabit (al's Equabit) grām gratie eius Joan.j. De plenitudine eius oēs accepimus gratiam pro gratia. Intentionem legislatoris addit qr ī plet eā: fm qd deus qui dedit eam intēdit. Joan.viij. Que placita sunt ei facio semp. Mar.j. In te complacuit mihi. Ps.xxxix. In capite libri scriptum est de me vt facerem voluntatez tuā deus meus volui: et legem tuam in medio cordis mei. Hic aūt talis qui legē fm intentionē legislatoris seruat: non solum iustus: sed etiam epikeies: hoc est supiustus ab Aristot. in.v. Ethicorū vocat. De Forma que additur sup īformia dicit Rhom.xiij Plenitudo legis est dilectio. Et quia est forma: est finis. dicitur .j. Tim.j. Finis pcepti est charitas d corde puro z conscientia bona z fide non ficta. De Spiritu addito supra litteram dicit .ij. Corinth.iij. Littera occidit: spūs autem viuificat. Joan.vj Verba que locutus sum spiritus z vita sunt. hoc est: spūaliter intellecta sunt vita. Attendēdū ta y men q Quinqz sunt in lege. Moralia vicz z Judicialia: Cerimonialia: Sacramentalia: et Promissa. Et hec omnia impleuit christus. Moralia sunt que sunt de p se expetendis: vel per se vitandis impata: que vbiqz et semp sunt tenenda: q̄ ratō naturalis dictat homini: etiamsi nulla lex ea imparet inscripta (al's in scripto) Sicut decem pcepta que sunt scripta in tabulis Exodi.xx. Et hoc impleuit christus: ea que intus erant addēdo explicite extrinsecus. Judicialia sunt per que iudicantur homīes fm cōicationes contractuū: vl' dānorum vel vtilitatum. et tenentur in ciuilitate z pace Sicut sunt de quibus dicit Exod.xxj. Hec sunt Judicia que ppones eis. Sicut Si emeris seruū hebreum: sex annis seruiet tibi. In septimo egredit liber. Sicut de furto bouis z ouis reddendo. De lege talionis Et hmōi. Et hec variabant p diuersitate locorum: temporū: et psonarū. Et hec impleuit christus: duriciam eorū mitigando. Cerimonialia dicūtur quasi munia cereris: que ē dea frugū: Cui pmū Saturnus qui seminare triticū docuit: munia pro incremento frugum impendi pcepit. Et exinde translatum est nomen in omne munium siue cultum qui dijs vel deo exhibet. In lege autem Cerimonialia dicunt quorū nulla vtilitas fz se est ad mores: nulla ad iudicia ciuilitatū: sed totus vsus z vtilitas eorum est in significādo aliquid Nō in sacramentis quidem: sed circa mores hominū. Sicut illud quod dicit De Discretione ciborum Leuit.xj. Et de Discretione īmundiciarū. et Q non induēda est vestis lana: linoqz cōtexta Leuit.xix. et huiusmodi. Sacramentalia autem sunt significantia gratiaz sacramētalē quā nostra sacramenta causant: et non conferentia eā. Et ideo dicit Augustinus q totus vsus horum fuit in significando: et nō in causando grām. Sicut

est de agno pascali. Exo8.xij. Et de vitula rufa Le
ui.xvj. et de alijs similib9. Promissiones sūt q̄
futura ꝓmittebāt sub figura terrenoꝝ. Sicut Exo.
iij. ꝙ ꝓmittit terrā lacte ꝛ melle manantē. et hmōi.
Cum igit̄ dicat̄ Joan.j. ꝙ Gratia ꝛ veritas per
christū Jesum facta est: Moralia implet ꝑ gratiā
iuuantē ad implendū: Judicialia ꝑ gratiaꝫ tēpan-
tem seueritatem Judicij: Cerimonialia per verita-
tem morum significatā: Et Sacramentalia ꝑ ve
ritatem simul et gratiam Ueritas em̄ respōdet si-
gno: Et Gratia sacramento: Promissa autē ꝑ ve-
ritatem sui dicti. Hebre.vj. Ut per duas immobi
les res q̄bus impossibile est mentiri deū: firmissi-
mū habeam9 solaciū q̄ cōfugimus ad tenendum
ꝓpositam spem. Adhuc Moralia implet adden
do: Judicialia corrigendo: Cerimonialia ꝟtutes
significatas docendo: Sacramentalia sanctificā-
do sacramenta: et Promissa in seipo per rei colla-
tionem exhibendo. Et omnib9 his perfectis: dicit
Consummatū est. Et ideo Gal.iiij. dicit̄ Temp9
gratie: plenitudo temporis. Et ea virgo: ex qua ꝓ-
fundit̄: gratia plena dicitur Lu.j. Et sancti extunc
pleni dicunt̄. Act.ij. Repleti sunt omnes spūsan-
cto ꝛc. Sed obijcitur de littera. Primo em̄ di-
xit ꝙ Nō venit soluere legē aut ꝓphetas. et postea
non repetit nisi legem: et tacet de ꝓphetis: cum di-
cit Non veni soluere legem: sed adimplere. Et q̄-
ritur quare hoc: Et dicendū ꝙ prophetie non ha-
bent nisi ꝓmissiones futuroꝝ: aut significationes
que non implent̄ nisi rei exhibitiōe. Et si sit māda-
toꝝ mentio in aliquo eoꝝ sicut in Ezech.xviij. nō
fit hoc ꝑ modū ꝓphetie: sed ꝑ modū inductionis q̄
ꝓphetia inducit legem. Et quia h̄ de tali impletiōe
nō loquit̄: quia illa nō potest fieri statim: sed de le
gis additiōe: ideo non repetit prophetas. Sequit̄

Amen dico vobis donec trāse-at celū ꝛ terra: iota vnuꝫ aut apex vnus non preteribit a lege donec omnia fiant.

Z Hic ostēdit q̄ꝫ ineuitabile sit quin lex sit implē-
da. Et tangit Quattuor. Primū est Confirmatio
veritatis in deo. Secundū Confirmatio ꝑ confir-
mationē eoꝝ que firmissima sunt inter cetera (al's
creata) corpalia: que mobiliora sunt q̄ꝫ lex ab iple-
tione. Tertium est Q minima legis necesse est im
pleri: innuens ꝙ multo magis magna legis im-
plebunt̄. Quartum est Q vniuersal'r lex implebi-
tur. De Primo dicit [Amen dico vobis] hoc ē
Uere dico vobis. Et est Aduerbiū Confirmandi
Neqꝫ grecum Neqꝫ latinū. sed relictum est hebre
um: sic ꝛ Alleluia: pro reuerentia verbi: ne vilesce-
ret nudatū ꝛ in aliā linguā transfusum. Aliq̄n aūt
ponitur nominaliter pro vero vel veritate: Sicut
Apocal.iij. Hec dicit amē testis fidelis. Hoc est:
verus vel ipsa veritas. Aliquādo ponit̄ verbali-
ter pro fiat. sicut Matth.vj. Libera nos a malo
Amen. hoc est: fiat. Unde ꝟsus
versū Pro vero: vere: pro fiat: dicitur amen.
Cuꝫ ergo dicitur [Amen dico vobis] Idēꝫ est
Acsi dicat̄: Uere vel fideliter dico vobis. Nec vti-
tur christus hac confirmatiōe propter se: sed pro-
pter infirmitatem audientiū: vt sciant deū esse im
mobilem [Donec transeat celum et terra]
Attende ꝙ sicut dicitur Matth.xxiiij. Celum ꝛ
terra transibunt: verba aūt mea non preteribunt.
Transitus autē iste innouatio mundi vocat̄. In
qua Notandū est An mūdus sit innouād9: Quo
innouādus: Ad quā speciē innouādus: Et Utrū
totus innouādus: et Qualiter innouādus: De
Primo scias Q mūdus est innouandus. q2 ne-
cesse est in omnib9 esse conuenientiā habitatoris ꝛ
habitaculi. Unde sicut mūdus melior fuit in prio
statu in quo homo plantis fuisset vegetat9 q̄ꝫ fu-
erit post peccatum propter formā meliorē quā ha
buit habitator mundi ante peccatū: Ita in gloria
resurrectionis propter eandē ꝓportionem necesse
est ꝙ totus mundus induat formā glorie homis
respōdentē. Huius etiam alia causa assignatur in
glo. Rhom.viij. Sup illud Omis creatura inge
miscit ꝛ parturit vsqꝫ adhuc. Ibi em̄ dicit̄ ꝙ pec-
catum homis non solum mutauit naturā homis
sed statum omis creature deteriorauit. Et ideo q̄
aū peccatuꝫ sine labore sua expleuerūt officia: post
peccatū laborem habent in explendo: ex inobediē
tia mobilis ad motores. Et de hoc labore: cum fi
at ordināte deo propter electos: creatura est remu
neranda. Et ita cum glorificatur homo: erit etiaꝫ
mundus modo sibi ꝓportionabili glorificandus.
De hoc aūt ꝙ Secundo q̄rit̄ Quo sit innouan
dus: Dicendū ꝙ cum nihil agat vltra suam speci-
em: non potest hec Innouatio fieri per ignem so-
lū. Sed quia duo sunt termini inter quos est mo
tus innouationis. scꝫ A quo: et Ad quē: erit ignis
disponens (al's deponens) dispositiones ꝯtrarias
innouationi. Creator aūt rerum ꝛ reparator rei ꝑ
propagationem erit de sua luce inducēs formā lu
minis et glorie innouati mundi: sicut ꝛ in corpo-
re homis inferior natura que est angelus: opabi-
tur ad cinerū collectionem: et tamen supior natu-
ra inducet vitam ꝛ gloriam. Si aūt querit̄ Un
ignis habeat hanc formam actionis: Cum omis
scꝫ actio sit a forma: et forma ignis non sit causa
huius purgatiōis. Dicendū Q est Actio ignis
vt nature (al's natura) corpis cuiusdā. et est Actio
ignis vt instrumenti nature superioris mouent̄
et informantis ignem. Actio aūt ignis vt nature
corporis cuiusdā: non est vltra ꝑmissiōem sue for-
me: Nec agit in aliquid nisi quod sue forme com-
municabilē habet materiā ꝛ est transmutabile in
ipsum. Sed Actio ignis vt instrumenti: agit ſm
formā nature que mouet ꝛ informat ipsum. Sic
est videre in calore digestiuo qui agit ſm exigētiaꝫ
anime: et non ſm naturam ignis. Et ideo que ter-
minat (al's nutrit) et digerit: deducit non ad ignē
vel cineres: sed ad spēm aīatoꝝ vt carnis ꝛ ossis:
et huiusmodi. Ita etiam ignis qui p̄cedet faciem
Judicis quo exuret̄ facies mundi: agit ſm virtu-
tem ꝛ formā iusticie vindicantis. Et ideo insequit̄
peccatum ꝛ peccati infectiones tam in mundo q̄ꝫ
in inferno: q̄ꝫ etiam in purgatorio. Licꝫ em̄ anima
et spiritus de natura sua supior sit igne ꝛ omi cor-
pore: nec subijciatur ei vt patiens agenti: nec ha-
beat materiam cōmunicabilē forme ignis: prout
ignis est natura quedaꝫ: Tamen inq̄ꝫtum ignis
agit in virtute iusticie vindicantis: et spiritus ca-
dit a nobilitate nature per peccatū: ignis agit i spi-
ritum ꝛ mundū purgando ꝛ puniendo: sicut di-
ctum est. et sic remouet dispositiōes cōtrarias in-
nouationi. Ex hoc habet̄ ꝙ totus mundus nō
conflagrabitur: lꝫ totus innouetur. Cōflagratio
em̄ nō erit nisi in partibus in quibus infectio est
peccati ex hominuꝫ opere. Et ideo dicit̄ ꝙ tantum
ascendit ignis quantum aque diluuij. Et ꝙ dicit
Pe.ij.cano.iij. ꝙ celi qui nunc sunt: reseruati sūt
igni: et ꝙ elementa calore liquescent: intelligit̄ de
celis inferiorib9 aeris. et elementa liquescent depo
nendo infectiones peccati tam in se q̄ꝫ in elemen-
tatis in quibus cōmixta sunt et deponendo qua-
litates debitas generationi: que est ſm legem pec
cati. et retinendo qualitates debitas glorie quas
habent in conformitate ad celuꝫ. Et ideo q2 aqua
erit continue ꝑspicuitatis et luminis: et similit̄ aer
turbulentus: Ideo dicit̄ ꝙ hec transibūt. quia ce-
li naturam induent. Non amittendo ergo substā-
tiam transibunt: sed amittendo eas quas nūc ha-
bēt qualitates. Licꝫ aūt terra etiam amittat opa
citatem quam nunc habet: et retineat soliditatē: ta
men illa non dicitur non esse. quia supioris corpo
ris celestis proprietatē non omnino induet. Sed
ꝑspicua sicut crystallus innouata dicitur. Simi-
liter intercidet (vt dicit Basili9) flāma: Ut calidū
vstiuum detur inferno: et lucidū ꝑspicuum rema-
neat sup9us. quia hoc congruit innouatiōi. Hec
tamen tria elemēta vt Aer: aqua: et ignis: a diuer-
sis Sanctis dicunt̄ desinere esse: Non q̄dem ſm
substantiam. Sed quia vt dixim9 supioris corpo
ris inducent qualitatem. Sed ex his relinquit̄ ꝙ
celum ꝛ stelle luminosiora efficiuntur q̄ꝫ mō sint.
Quoniā sicut dicit Esa.xxx. lux lune erit stans ple
na sicut lux solis. Et lux solis erit reducta vltra sta-
tum primoꝝ sex dierum quem habuit ante pecca
tum septēpliciter. Et lux trium elementorū erit si-
cut lux celi est nunc: ꝓportionabiliter tamen: min9
scꝫ in aqua: et plus in aere: ꝛ maxie in igne. Et ideo
tunc q̄ntum ad figuram non dicuntur manere ni
si celum nouum ꝛ terra noua Esa.lxv. et Apocal.
xxj. Lꝫ quo ad substantiā omnia maneant simpli
cia corpora. Sol autē et luna sicut dicit̄ Abac.iij.
tunc stabunt in habitaculis suis in quibus crea-
ta sunt. et similiter alie stelle. Et non circūibunt. q2
circūitus est ad statum generationis qui tunc nō
erit. Ad hoc aūt quod vltimo querit̄ Qual'r erit
ista glorificatio siue innouatio: Dicendū ꝙ nequa
q̄ꝫ erit per rarefactionē vt quidaꝫ male opinati sūt
quia multa sequerentur inconueniētia. Quorum
Unum h̄ sufficit nobis ꝙ oporteret ampliari lo-
cum totius mundi vel violenter elementa compri
mi ab aliquo continente ea: quod absurdum est.
Sed erit per sepationem ignobilium qualitatum
a substantia et induitione nobilium Q terra de-
ponat opacitatem: et induat ꝑspicuitatem: et reti-
neat soliditatem. Et Aqua deponat frigiditateꝫ et
fluiditatem: et retenta lympiditate: ꝛ induta lumi
ne: ꝛ sic de alijs. Celū etiam amittat motum ꝛ am
pliori vestiatur lumine: et huiusmodi. Et hec de
innouatione mundi et transitu dicta sint a nobis.
De huiusmodi ergo transitu dicit domin9 [Do
nec transeat celum et terra] Ostendens ine- ꝛ
uitabiliter legem esse implendam [Iota vnum]
Hic innuit ex quo Minima plus habent firmita
tis ſm impletionē q̄ꝫ celum ꝛ terra ꝙ multo ma-
gis implebunt̄ Maxima ꝛ Maiora ꝛ Magna
Tāgendo aūt Minima: tangit Dupliciter. Scilꝫ
ſm substantie quantitatem. et ſm particularum
substantie quantitatem. Sed substantie quanti-
tatem tangit per similitudinē ad iotam sumptam Iota sūptū
Que licꝫ sit littera greca: tamen domin9 nomina-
uit eam: et non Iot litteram hebream: propter sue
figure minimam quantitatem continuam. Et q2
decima est in ordine litterarum grecarum: Que
sui ordinis numeꝝ apud grecos significant a pri-
ma vsqꝫ ad decem. et ideo iota decē significans de-
calogum significat mādatoꝝ. Apex aūt non est lit
tera: sed appunctatio littere superius vel inferi9 fa-
cta. quia mos est hebreis appūctare litteras vt di-
uersa sonent. Sicut sola Aleph per diuersas ap-
punctationes sonat omnes vocales. Et ſm meta-
phoram significat mīmas particulas mandato-
rum quas oēs habet mandatū in ordine ad actū
qui p̄cipitur. Sicut patet quādo aliquis ex odio
vel ira occidit: particula Prima hui9 est Ira. Se-
cunda Maledicta et cōminatiōes. Tertia Insul
tus. Quarta Uerbera. Quinta Occisio. Et adhuc
preter has Cōmotio animi. Et multa alia que oīa
ad preceptum de Non occidendo reducuntur. Et
similiter est in Affirmatiuo p̄cepto Quod est Ho
norare parentes. Particula em̄ est Diligere parē-
tes: Beniuole et Reuerenter alloqui: Assurgere:
Subuenire: et huiusmodi. Et sic facile ē videre in
omnibus. Magnum igitur mādatum est qđ est
de magno. Sicut sunt magna omia que p̄tes ha
bent honestatis et virtutis. Et tanto maiora q̄n
to maiorem rationem habent honestatis ꝛ ꝟtu-
tis. Quia sicut dicit Augustin9 In his que nō mo
le magna sunt: idem est maius esse q̄d melius esse
Maxima autem sunt que maximā attingūt par-
tem et rationem honestatis. Et ideo Que cūqꝫ sūt
in opando opus virtutis: maiora sunt q̄ꝫ illa que
sunt in vitatione sola. Ut actus peccati quod (al's
qui) ſm actum vitari potest sine ꝟtute: et tūc eui-
tat penam legis: sed non consequit̄ ꝑmiū a legisla
tore. Sicut Maius est mandatū Honorare pa
rentes: q̄ꝫ Nō occidere: Uel Nō furari. Et Maxi
mū: qđ est Diligere deū ex toto corde: ꝛ ex tota aīa
et ex oīb9 virib9 Mat.xxij. Hoc est ꝑmiū ꝛ maxi-
mū mandatū. Et similiter: est in legibus munda-
nis maius mandatū de Pugnando pro liberta-
te patrie q̄ꝫ Non furari: Uel Non mechari. Quia
Illud habet honoris magni premium. Ista autē
non habent nisi pene euitationē. Sicut dicitur
Nō furtū facies: nō pasces in cruce coruos.
Parua igit̄ mādata ista: q̄ impleri nēc ē ꝑ gratiā
chri: ꝑ iota sigficant̄. Per apicē āt sigficant̄ mini-
me p̄ticl'e sicut dictum est que ad eadem manda-
ta antecedenter vl' concomitāter vl' ꝯn̄r reducunt̄
Sicut in Non mechaberis est: Nō cōptū ꝛ politū

esse. Non oculos figere. Non domū frequentare dilecte. Non iocari. Non loqui. Nō tonsorem diligere. Nō scapulas molliter gestare. Nō cōposito gradu incedere: vt dicit Ciprian⁹: et hmōi. Hec enim oīa parua sunt respectu vltimi sup q̄d cadit mādatū vel p̄ceptū. Licȝ difficili⁹ ꝛ ꝑ fortius ꝛ maioris gr̄e sit ea obseruare: q̄ȝ id sup quod cadit preceptū: qꝛ difficili⁹ est nō irasci q̄ȝ nō occidere. quia ꝑ se occidere horret hō: Sed irasci ita cōplantatū est in natura q̄ vix euitari potest. Et in his tn̄ mimis tollit via ad maiora in ꝓhibitōibꝫ. Et in affirmatiuis p̄parat via ad maiora. qꝛ Qui nō irascit: non occidit ex ira. Et Qui beniuolentiā habet ad parētes: etiā facile subuenit ī necessitate. Hec igit mīma sunt ī genere opeꝝ p̄ceptoꝝ vel ꝓhibitoꝝ: sed maxima in obs̄uatiōe. ꝛ ideo maximi meriti sꝫ obs̄uantibꝫ: ꝛ minimi peccati in trāsgredientibus Et hoc ꝯtingit: qꝛ quāto difficili⁹ aliq̄d vitat: tāto minus est peccatū si cōmittit: ꝛ mai⁹ est meritū si vitat. Et ideo chr̄s dans legem ꝑfectōis que ad ꝑfectū deducit: has ꝑticulas q̄si apices p̄ceptorum apponit. Et hec est expositio Chrys. ꝛ lr̄alis. Hoc igit modo [Iota vnū aut vnus apex nō preteribit a lege.] Esa. x. Cōsummatōeȝ ꝛ abbreuiatōem faciet dn̄s: qꝛ cōsūmatio abbreuiata inundabit iusticiā. Esa. lv. Uerbū quod egredit de ore meo nō reuertet ad me vacuū: sed faciet quecūqȝ volui ꝛ prosꝑabitur in his ad q̄s misi illud [Donec omnia fiant] Ecce Generalitas impletōis Aut eni omnia impleri necesse est. Aut non valet ad salutem q̄ aliqua implent. licet valeat ad minorē penam. Jaco. ij. Qui offendit in vno fact⁹ est omniū reus.

Qui ergo soluerit vnū de mandatis istis mimis: et docuerit sic homines: minimus vocabit in regno celorū. Qui aūt fecerit et docuerit: hic magnus vocabit in regno celorum.

2 Hic simul ondit Qualiter ꝛ In quibꝫ: ꝛ Quo merito soluunt ꝛ implent q̄ dixit. Et tangit Duo. Soluētes ꝛ Implētes. De Soluētibꝫ dicit Duo Solutionē in ope. ꝛ Propagatōeȝ solutōis ī alterū ꝑ doctrinā. De Solutōe dic [Qui ergo soluerit] Tria tāgit. Solutōeȝ. ꝛ Quid soluit. ꝛ In q̄ soluit: seu q̄ demerito. De Solutōe dr [Qui ḡ soluerit] Scdȝ supi⁹ dicta Soluere ē vinculuȝ legis nō attēdere. ꝛ se a vinculo leg̃ enodare. ꝛ sic omittere vel trāsgredi. Cōtra qd̄ dr Eccl̄i. vj. Erūt tibi cōpedes leg̃ vel sapiētie in ꝓtectōeȝ fortitudinis ꝛ in bases virtut̃ [vnū] Ecce Quid soluitur. mandatū [vnū] scȝ ex cui⁹ solutōne labefactat tota vt⁹ gr̄e. qꝛ Mat. vj. ꝛ. ij. Coꝛ. vj. dr Q̄ nō ē cōuentio chr̄i ad belial. Et ideo nō pōt homo esse iustus in vno. ꝛ in alio iniust⁹. qꝛ filij Job ꝯuiuant ꝛ vocāt sil' sorores: eo q̄ dona ꝛ vtutes sil' esse volūt: vt sibi oēs assint vl' oēs desint [De mādatis istis mīmis] Ecce In quo soluitur. qꝛ In vno minimo de mandatis Que sunt minima quidem in genere illius actus sup quem cadit preceptū: et mīma in reatu soluentis: sed maxima in ꝑfectōe et merito obseruantium: sicut dictum est Eccl̄i. xix Qui modica spernit paulatim decidit. Apoca. iij. Modicam habes vtutē et seruasti verbū meum: et nō negasti nomē meū. Modica dr virtus: non quantitate: sedqꝛ est circa modica seruanda. Lu. xvj Qui infidelis est in modico: et etiaȝ in magno infidelis erit [Et docuerit sic hoīes] Uidetur notare Tres ordines soluentiū. Soluētē scȝ et nō docentē cuius peccatū est occultum. et Soluentē et docentē exemplo vel verbo: cuius peccatū ē manifestum. Et Docentē et nō soluētem Qui ea q̄ nō intelligit depravat: heresim docendo aliū. Et Primū q̄dem tetigit in p̄cedentibꝫ. Duos aūt sil' tangit h̄ quando dr [Et docuerit sic homīes] exēplo prauo vl' viciosa doctrina: qui malū quod est in se: deriuat in aliuȝ. Contra quod dr Ezech. xliiij Sufficiant vobis peccata vestra domus Israel. j Reg. ij. Erat ergo pctm̄ pueroꝝ grande: quia retrahebant homines a sacrificio dei [minim⁹ vocabitur in regno celorum] Ecce Quo demerito soluit. Et est locutio Duplex ex hoc: q̄ h̄ q̄ dico [i regno ce.] pōt determinare h̄ q̄ dico [minim⁹] Ul' hoc q̄ dico [vocabit] Etsi Prio mō accipit: tunc intelligit de his qui soluūt minimas particulas p̄ceptoꝝ ꝛ nō docent nisi per exemplū Illi quia peccant ex infirmitate vel negligētia circa minima p̄ceptoꝝ: venialiter peccant: et edificāt ligna: fenum: stipulam. Et fm iusticiā regni celorum ꝛ leges ꝛ mandata. sunt minimi in regno: tn̄ manentes ꝛ merito fundamenti saluandi ꝑ igneȝ. Sicut dicit. j. Coꝝ. iij. Si aūt Scdo mō fiat determinatio: tunc peccātes in minimis: nō particulis: sed ipsis substantijs mandatoꝝ: ab his qui ꝑ iusticiā sunt ꝛ per meritū: in regno celorū vocant minimi. Quia nō cōnumerant his q̄ sūt in regno nisi numero: ꝛ non merito. Tūc em̄ Maximi sūt qui sunt in regno: obseruatione Consilioꝝ ꝛ Preceptoꝝ ꝛ superogationū. Maiores q̄ obseruatōe p̄ceptoꝝ et consiliorū. Magni q̄ obseruatiōe p̄ceptoꝝ. Et Minimi qui non nisi fide informi cōnumerant. Uel dicat q̄ Minimi fm glo. sunt nulli. quia oēs magni sunt qui sunt in regno. Abd. Ecce paruulū dedi te in gentibus cōtemptibilis tu es valde. fm p̄mam expositionē que Chrysostomi Cōcordātia. j. Coꝝ. xiij. Cum essem paruulus loquebar vt paruulus: cogitabā vt paruulus: sapiebam vt paruulus ꝛc. Hebꝛ. v. Oīs qui lact̃ est particeps: expers est sermonis iusticie: paruul⁹ em̄ est [Qui aūt fecerit et docuerit] Ecce iteruȝ Tres simul innuit ordines hominū. Faciētes scȝ et docentes. Et Facientes et nō docentes vbo sed exēplo. Et Docentes ꝛ non facientes. Sed isti nō sunt magni. quia os suum eos esse prauos comprobat. Lu. xix. Ex ore tuo te iudico serue nequaȝ. Premittit aūt facere et subinfert docere. q̄a in oībus moralibus non venit ad doctrinam nisi per op⁹. Act. j. Cepit iesus facere ꝛ doce. Lu. xxiiij. Fuit vir propheta potens in opere et sermone coram deo et omni populo [hic magnus vocabit in regno celorum] qꝛ sicut diximus supra: facere

minima: magne est virtutis. Job. j. Erat vir ille magnus inter omnes orientales. j. Machab. ij. Cum feceritis que vobis p̄cepta sunt in lege a domino deo vestro: in ipsa gloriosi eritis.

Dico autē vobis: quia nisi abūdauerit iusticia vestra plus q̄ scribarum ꝛ phariseoꝝ: nō intrabitis in regnum celorum.

A.2 Hic in isto Tertio ꝑagrapho in cōparatōne ad non implentes minima: ostendit legem esse implēdā. Tangit aūt Tria. Primo em̄ dicit Confirmationem: cum dicit [Dico aūt vobis] Q. d. Ego veritas dico vobis qui non mentiri possum. Nume. xxiij. Nō est deus vt homo vt mentiat [Nisi abūdauerit iusticia vestra ꝛc.] Ecce Secundum In quo fit cōparatio ad eos qui minima legis soluerunt: et nō nisi magna impleuerūt: Putātes q̄ lex cohiberet manū: Non animū. Erat autē iusticia phariseoꝝ In obseruādo magna et nō parua: Et In apparētia hoīm: Et In obseruatiōe traditionum plus q̄ȝ mandatoꝝ dei: et In intentione terrenorum. Et hec omnia manifeste accipiuntur Matth. xxiij. vbi loquit de phariseis. Iusticia autem scribaꝝ erat in magna ꝓhetia legis: et parum in opere. Lu. xj. Ue vobis scribe qui tulistis clauem sciencie: nec ipi intratis: nec alios intrare ꝑmittitis. In multis tamē conueniebant cū phariseis. Sed amborum erat intencio: minima negligere: et magna facere fm doctrinam scribaꝝ Que fuit Q̄ lex animū non cohiberet: sed manuȝ Et hoc plus est q̄ȝ scribaꝝ et phariseorum [Non intrabitis in regnum celorum] Et attende q̄ Aliud est Esse vel non esse in regno celorum Et Aliud Intrare vel non intrare in regnū celoꝝ: fm Chrysost. quia Esse vl' non esse in regno: est fm meritū vel demeritum stans quietuȝ. Intrare aūt est continuis ꝓfectibus ꝓficisci. Et ideo intrat qui per minimoꝝ obseruantiā continue ꝓficit ad ꝑfectum Matth. xxv. Intra in gaudiū dn̄i tui. Hiere. lj. Uenite et nolite stare: recordamini ꝓcul domini: et hierusalem ascendat super cor vestrū. Hi ergo qui legem factorum tm̄ implent: nō intrant. sed stant in cohibitione manus et non ꝓficiscūtur ad supationem passionū cordis: sicut faciunt qui minima obseruant. Et hoc est qd̄ dicere intēdit

Audistis quia dictum est antiquis: Non occides: Qui autē occiderit: reus erit iudicio.

Hic fm doctrinam p̄cedentem incipit implere legem. Et diuiditur in duas ptes fm ea que sunt in lege. Quedam sunt in lege sicut materia legis Et Quedam sicut forma. Et de Impletione forme legis tangit in secunda parte: Ibi [Audist̃ q̄a dictum est: Diliges amicum tuum] Adhuc autē precedēs pars diuiditur in Duas partes fm duo que vt operanda in lege precipiūt Que sunt Moralia et Judicialia. Cerimonialia em̄ significandi habent vsum et Sacramentalia. Promissa autē in christo sunt exhibita ꝛ non proposita ad operandum. Sicut patet ex premissis. Primo ergo agit de Impletione Moraliū. et Secundo de Impletione Judicialiū: Ibi [Audistis quia dictum est: oculum pro oculo ꝛc.] Prior autē harum partiū in qua agit de Impletione moraliū: diuiditur fm Id quod est in operibus: et fm Id quod est ī verbis de mandatis moralibus. In Prima em̄ agit de Impletione eorū que sunt in opere. et In Secunda de Impletione eorum que sunt in verbis: Ibi [Iterum audist̃ quia dictum est antiq̄s: Nō peierabis] Sed tunc Incidit Questio Cū que- B.2
dam moraliū etiam sint in cōcupiscētia: sicut duo vltima que enumerant Exod. xx. Quare non agit de illis: Et dicendū ad hoc q̄ illa in noua lege adiunguntur impletiones ad ea que sunt in fact̃ et sunt apices adiuncti fm supra dicta. Etsi querat: Quare hoc etiam non factū est in lege veteri: Dicendum q̄ hoc factum est ꝓpter carnalem intellectum illoruȝ antiquoꝝ. Inter quos licȝ quidam fuerint sp̄uales: tamē cōmunitas cui lex dabatur carnalis fuit: et non putabant concupiscentiā esse ꝓhibitam nisi lex diceret: Non cōcupisces. Rhoma. vij. Nam concupiscentiā nesciebā nisi lex diceret Non cōcupisces. Et cum toto hoc putabāt nō esse ꝓhibitam cōcupiam nisi eam que manifestat in signis exterioribꝫ. Et ideo etiam in impletiōe legis christus remouet et signum: exterius ꝛ interi⁹ passionem. Prior autē partium inductaꝝ diuiditur in Duas. In quarum Prima Implet ꝓhibitionem que est contra nocumētū christi in substātia indiuidui. In Secunda Implet prohibitionē que est contra nocumētū proximi in adiutorio sibi adiuncto ad salutem speciei: Ibi [Audistis q̄a dictum est antiquis: Nō mechaberis] Incidit autem Questio Cum adhuc sit vna prohibitio in opere de nocumēto proximi in bonis fortune que data sunt nature ad sustentationem: Quare de illa nullam facit mentionem. Et dicendum q̄ non oportuit. quia ordinata dilectiōe proximi: que ꝑtinet ad formā preceptorum: sufficienter ordinata ē ꝓhibitio illa. Non aūt sic est de Ira. quia etiā posito ordine dilectiōis remanet ira nobis connaturalis: et aliq̄ndo rationabilis. Et ideo illam oportuit specialiter ordinari. Posito autē ordine charitatis: sublatus est omnino appetitus dāni proximi. Et ideo non oportuit de ipso specialem fieri ordinatiōem. Uel dicatur melius q̄ damnū Dupliciter infertur proximo. Aut em̄ infertur ei: ex cōcupiscentia rerum quas habet. Aut ex maliuolentia. Si ex cupiditate rerum: tunc ordinatur in ordine mandati de dilectione proximi. Si autem ex maliuolentia: tunc ordinatur quando ordinatur ira q̄ circūstat nocumentum persone proximi. Q̄ autem ordinat concupiscentia venereorum: Ido est: quia delectatio illa cōtemporanea est vite et maxime adherentie et trahit ad eam: non tm̄ corruptio nature: sed etiam infectio obiecti quod profunde inficit. Et ideo speciali indiget ordinatione. Sed tunc obijcitur Quare non loquitur de Impletione primi mandati de secunda tabula: quod est: Honora parentes. Et dicendum q̄ ad hoc inclinat natura: Et nature ordinem perficit

gratia.et ideo cum natura assit z charitas h ordi-
netur: Non oportuit de hoc fieri ordinem specia-
lem Si aūt queritur Quare non facit mentio-
nem de Primo z de Tertio mādato p̄me tabule.
Dicendū q illa mādata sunt in deū q̄ ad verita-
tē: p̄mū. z quo ad bonitatē: tertiū. Quorū modº
semp fuit sine modo i oīni lege. Credidit semp fi-
des in deū ꝓpter se: z sup oīa: z quies cordis et
sabbatū semp fuit i deo ꝓpt se z sup oīa. Et ideo ñ
habēt hmōi gradº mimoꝝ (al's minoꝝ) z magno
rū sicut alia. Ista eni sunt p̄ma z maxima māda-
ta sicut diximº in aū habitis. Et ideo tali nō indi
gent impletōe. Mediū autē cū illo simul ordinaꝛ
qd est. Nō falsū testimoniū dices: quia ꝯiūcta sūt
in materia sicut in seq̄ntibus patebit. Ordo autē
istarū impletionū est ꝫm ordinē p̄ceptorū siue ꝓ-
hibitionū q̄ ordinanꝛ ꝫm q sunt remotiue maio-
rum nocumentorū. Diciꝛ igiꝛ. [Audistis qz
dictū est antiquis] z c̄. Istud autē mandatuz
cū sua impletōe diuidiꝛ in Duas partes. In qua-
rū Prima dicit Id qd implendū z ordinandū est
Et in Secūda ponit impletōis ordinē. Ibi [Ego
autem dico vob z c̄.] Circa Primum dicit Tria.
Quoꝝ Primū est Quibꝫ datū est. Scōm Pro-
hibitio facta. Tertiū Pena trāsgrediētiū. De Pri
mo dic̄. [Audistis qz dictū est antiq̄s] Duo
tāgit. Auditū leg. z Quibꝫ est data. Attēde q Au
ditus est Triplex. Rei ipiº. z Dei: z Referētē. Rei
auditus est: qz ipa res p sui naturaz aliq̄d loquiꝛ
Sicut faciūt ipa moralia que ipa sua natura oēs
hoīes alloquunꝛ. Sicut Ois hō ex ipa natura au
dit Nō esse occidendū. Non esse mechandū. Non
esse furandū z hmōi. Et hoc significatū est Exodi
xx. Ubi diciꝛ q cūctº populº audiebat voces qñ
dñs dedit decalogū: Quod nō diciꝛ quādo dedit
alia p̄cepta Judicialia z Cerimonialia: quia illa
non ita ex ipis rebus loquūtur ad rationē. Deus
autē auditur in his. Exo.xx. De celo locutus sum
vobis. Psal.xlix. Deº deoꝝ dñs locutus est. Re-
ferentes etiaz patres locuti sunt filijs. Ps̄. lxxvij.
Quanta mādauit patribꝫ nostr nota facere ea fi-
lijs suis vt cognoscat generatio altera [Audistis
quia dictū est antiquis] hoc ē: antiquo z car-
nali populo. Nouū eni est qd q̄ztum ad suū p̄nci-
piū est ꝓpinquū. z Antiquū est qd lōgitudine dis-
similitudis potiº q̄z tpis a suo principio est remo-
tū. Populus ergo carnalis damnatº sub pecca
to antiquº est qui nō sustinebat aliud audire: qz
ceciderat a similitudīe sui principij in quo fuit cre
atus ad imaginē z similitudinē dei. Baruch. iij.
Inueterasti in terra aliena: coinq̄natº es cū mor-
tuis. Deputatº es cū descēdentibꝫ in infernuz: de-
reliquisti fontē sapientie. Heb. viij. Quod antiq̄-
tur z senescit ꝓpe interitū ē [Non occides] Hoc
est igitur quod dictum est antiquo populo q̄ non
recipit ꝓhibitiones nisi eorum que per se horret
natura. quia Lex de se et in sacramētis: implendi
non cōferebat gratiā gratūfacientem. Et ideo si a-
liquid vltra naturā prohibitū fuisset: gratiam im
plendi nō habuissent antiqui: ex sacramentis leg
Propter quod diciꝛ Hebre.ix. Habuit quidem
prius iustificatōes culture: z sāctū seculare. Hoc
est vt dicit Glosa: iustificatōes carnales pro mo-
do culture carnalis. Et hoc est Secundum quod
dicit. Et habet Duo in se. Prohibitionē: z Cōmi
nationē. Et Prohibitio quidem est que dicta est.
Exo.xx. Cōminatio aūt est quam infert [Qui au
tem occiderit reus erit iudicio] Hoc est: vt
iudicio legis puniaꝛ post q̄z inuentum est. Exo.xxi
Si mors fuerit subsecuta reddet aniam pro ania
Matth.xxvj. Qui gladiū accepit: gladio peribit.
Sic igitur non ꝓhibebaꝛ nisi horrendū p se flagi
tium homicidij.

Ego autē dico vobis: quia oīs qui irascitur fratri suo: reus erit iudicio.

Impletio incipit h. Et dicit Duo. Auditum im-
pletionis. et Ipsam impletionem. Circa Auditū
dicit Duo. Dicentē. z Audientē. Dicentem tangit
cū dicit [Ego aūt] qui noui testamenti sum me-
diator Hebre.ix. Ideo noui testamēti mediator
est vt morte intercedente in redemptōem p̄uarica-
tionū que erant sub priori testamēto repromissio-
nem accipiant qui vocati sunt eterne hereditatis
[Ego] inquam per quem gratia z veritas facta D. z
est [dico vobis] nouat auditoribꝫ qui ad ꝓpin-
quitatem reducti estis p̄ncipij. Eph.ij. Qui fuist
longe facti estis prope. Unde Sup.iij. Appropin
quabit em̄ regnum celorū [quia omnis q̄ ira-
scitur] Hic Incipit Impletio. Attende igiꝛ quia
omnis legislator intendit eum cui dat legem pro-
ducere ad legislatoris intentionē. Est aūt intentio
legislatoris Duplex in cōmunitate. Una: est Bea
titudo pac in statu reipublice. Altera: est pax exte
rior ad minus vt non turbeꝛ qui studet laudabi-
libus studijs. Primā intentionem nō consequiꝛ
nisi faciat eos quibus legem dat interioris lege i-
formatos: vt ipsi sibi sint lex: etiamsi nemo pone-
ret legem. Sicut et ipse legislator lex est viua siue
animata. Aliam aūt intentionē consequiꝛ per pe-
nas vt per cruces et taliones. quia illi qui nō sūt
informati iusticia legis: turbarent pietatem z iu-
stitiā colentes: nisi essent cruces et taliones et alia
genera tormentorū. Sic igitur implens legez ꝫm
intentiōem legislatoris primam: Supiustus vo-
catur ab Aristotele.v. Ethicoꝝ: qui grece dicitur
epieikes. Et hoc modo noster legifer implet legē:
quando nos informat ꝫm formam legislatoris vt
simus nosipsi nobis lex: tendendo ad honestū le-
gis per conscientie informationem. Rhomañ.ij.
Ipsi sibi sunt lex qui ostendunt opus legis sc̄ptū
in cordibus eorum. Hebre. viij. Et Hierem.xxxj.
Dabo leges meas in visceribus eorum: et in cor-
dibus eorum supscribam eas. Et hoc quidē fa-
cit in Ira h specialiter. Unō ad hec Tria exiguꝛ
et ꝫm hoc in Tria diuiditur pars ista. Primū q̄-
dem est eductio: a nobis: dispositionis contrarie.
que non ꝑmittit nos lege informari de non nocen
do proximo. Et hoc facit in Prima parte. Secun
dum autem est Cum proximo ex animo facta re-
cōciliatio. Et hoc facit Ibi [Si ḡ offers] Tertiuz
aūt est Informatio amicicie ad oīmodū ꝯsensū. Et

hunc docet ibi [Esto consentiēs aduersario] Quo
facto ipsa conscientia in modum nature tendit ad
non nocēdum proximo ex virtute amicicie. Circa
Primū igitur: Primo inducit hoc q̄d facit ad ire
exclusionem. quia Ira est passio z cōmotio animi
per quam ꝓcuratur nocumentū proximi. Et circa
hoc dicit Tria in gradibus ire. Et Tria in gradi-
bus pene. Si em̄ ira sit in corde tm̄: cōmotio ani-
mi ad nocendū mereꝛ iudicium. Si aūt cum hoc
ꝓcedat exterius ad indignationis z nocumēti si-
gnum: sine conuicio et nocumento: mereꝛ concili-
um. Si aūt ꝓcedat extra ad conuiciū: cum prece-
dente cōmotione animi: et cum indignatiōis z no-
cumenti signo: meretur gehennam. Per Judiciū
aūt et Consilium z Gehennaz: gradus notantur
penarū. Quia In Judicio discussio fit: an pena vl
absolutiōe dignus sit: et cum pena queriꝛ: ad red
dendam rōnem sistiꝛ.ij. Corinth.v. Omnes ma-
nifestari nos oportet ante christi tribunal: vt refe-
rat vnusquisq ꝓpria corporis prout gessit. Consi
lium aūt siue concilium ꝫm aliam lr̄am est quan-
do iam constat de pena merita: et deliberaꝛ ex con
silio qua z quanta pena feriatur. Et hoc fit quan
do conuictus de peccato penam expectat. Sed ge-
henna est acerba et inflicta a iudice pena: quando
iā de crimine mortali conuictus est. Prima igi
tur duo simul tangens: dicit [Omnis qui ira-
scitur z c̄.] Et tangit Tria. Passionē ire. et Cau-
sam. et Penam. Passionem ire tangit: cum dicit
[Omnis qui irasciꝛ] Est āt Duplex ira. Pro-
passio. et Passio. Et similiter est in alijs generibꝫ
passionum. Propassio diciꝛ quasi ꝓpassio: pri-
mus instinctus passionis: qui est subitus animi
motus deliberationē z molitionē p̄ueniens nocu
menti. Et hic est primus motus qui etiam in san-
ctis surgit: sed non puniꝛ aliqua pena. quia mini-
ma est differētia venialis peccati: sicut supra dixi-
mus Ubi locuti sumus de p̄mis motibus. Ira
autem passio est de tertia specie qualitat Que est
passio z passibilis qualitas ꝫm quā quales dici-
mur z informamur z mutamur. et hic est nō sub-
itus: sed deliberatus animi motus ad nocendum
cum molitione z consensu nocumenti. Sicut dic̄
glosa Jaco.j. Ira viri iusticiam dei non operatur
Prouerb.xv. Uir iracūdus ꝓuocat rixas. Pro-
uerb.xxvj. Sicut carbones ad prunas z ligna ad
ignem: sic homo iracūdus suscitat rixas [fratri
suo] Ecce Secundū In quo tangit causam rixe
que vocatur Ira p vicium. Est em̄ Ira per zelum
Et est Ira per vicium. Ira per zelum est cōturba-
tio et cōmotio animi contra vicium quod videt in
ꝑsona impedire iusticiā dei. Et hec ira est mater di
scipline. Nume.xxv. Phinees filius Eleazari filij
Aaron sacerdotis auertit iram meaz a filijs israel.
quia zelo meo cōmotus est contra eos: vt non ip̄e
delerem filios israel in zelo meo.j. Macha.ij. Ui-
dit Matathias z doluit et contremuerunt renes
eius: et accensus est furor eius ꝫm iudicium leg:
et insiliens trucidauit illum sup aram. Ps̄.lxviij
Zelus domus tue comedit me. Ira aūt per viciū
cōmotio est animi: q̄ quis molitur nocumentum
fratri non propter viciū quod est in eo. Et iō talis
irascitur nature: non vicio. Frater autez h dicitur
omnis coniunctus religione z cōformitate natu-
re. Et Religione coniunctus dicitur actu vel potē
tia. quia lz non sit actu christianus: tamen potest
fieri per gratiam quam forte sibi dabit dominus
Malach.ij. Nunquid non pater est vnus omniū
nostrum: Nunq̄d non deus vnus creauit nos:
Quare ergo despicit vnusquisq vestrū fratrē suū
violans pactum patruz nostrorū: Sic igitur qui
nullam causam ire habet: irascitur fratri. Et ideo
Chrys. in omnibus istis sermonibꝫ dicit esse sup-
plēdum: sine causa: Ut dicaꝛ Qui irasciꝛ fratri suo
sine causa. Et q̄ dixerit racha sine causa. Et q̄ dixe-
rit fatue sine causa. Si em̄ hec cum causa dixerit:
non peccat: sed corrigit. Etsi sine causa fecerit: tunc
vere fratri z non peccato irasciꝛ vel indignatur.
Sed videtur hoc incōueniens. quia Irasci vicio
est Prelati: h aūt loquiꝛ dominus generaliter de
omnibꝫ. Et ad hoc dicendū Q est Correctio cha-
ritat Que Fraterna dicitur Et hec est omniū ad
omnes. Et hec indignaꝛ vicio. Et est Correctio ex
autoritate que citat et conuenit et cogit per censu-
ram ecclesiasticam. Et hec etiam cōmoueꝛ p iram
per zelum. Et hec etiamsi modum excessisse se sen-
tit (vt dicit Augustinº in Regula) non tamen ab
eo exigitur vt a sibi subditis veniam petat: Ne dū
nimium seruatur humilitas: regendi frangaꝛ au-
toritas. Sed in Correctione fraterna: si corrigens
modum excesserit: veniam petere debet: vt sibi di-
mittat cui se fecisse sentit iniuriam. Et in illa ira per
zelum: nō fit correctio siue ammonitio: nisi p̄suma
tur ꝓbabiliter correctio. Si aūt hoc non p̄sumiꝛ:
tunc āmonendo: non nisi conturbationē faceret. z
tunc quiescit z mala gemēdo tolerat que corrige-
re non valet. Et hec est sententia Bede z Hiero-
nymi [reus erit iudicio] Hoc est discussiōe iu-
dicij In qua de errato tenetur reddere rationē. Et
hec non mirum: quia dictum est q hec ira lz sit in
corde: tamē est deliberata cōmotio animi cum cō-
sensu in nocumentum fratris si potest: etsi nō as-
sit facultas: tamen completa non deest voluntas.
Et cuz dicitur Nocumētū proximi: intelligiꝛ: gra-
ue corporis vel rerum vel honorum dispendium.
quia Paruū nocumētū esse non reputatur. Mi-
chee.vj. Surge et contēde iudicio aduersus mon-
tes. Jaco.ij. Judicium sine misericordia fiet his q̄
non fecerint misericordiam.

Qui autem dixerit fratri suo racha: reus erit cōcilio. Qui autem dixerit fatue: reus erit gehenne ignis.

Ecce Secundū In quo Duo facit. Tāgit Gra
dum ire: et Gradum pene. Gradum aūt ire tāgit
Dupliciter. Ex parte irati. et Ex parte cause eius
cui irascitur. Ex parte irati dicit [Qui dixerit] ex
cōmotione animi [racha] Augustinº dc̄ q Ra-
cha verbum hebreum est Interiectio indignantis
et nullius rei significatio nisi indignationis. Et
tunc est iste gradus ire quando aliquis cōmotio-
nem animi deliberatā cum molimie nocumēti ꝓ-

tert in sonum confusum nihil impij(al's imprope
rij) inferentē fratri.sed tm̄ idignatiōez suā ostēdēte
Sicut fit qn̄ clamore cōfuso pferimus animi cō/
motionē.Et hec est indignatio canis latrātis qui
latrādo nō facit nisi suā irā ostendere. Racha aūt
ḟm alios dicit̄ vbum hebreū:qd̄ interp̄tat̄ cenos:
hoc ē:vacu⁹:qd̄ est excerebrat⁹:qd̄ est vbū magne
ꝯtumelie dicere fratri qui spūsancto est plen⁹. Sz
tn̄ nō sonat aliqd̄ crimē in fratre cōmissum:Et id
est signū indignatōis cū ꝯtumelia sine crimis im
positōe. Job.xviij .Quid pdis aniam tuā in fu/
rore tuo. Prouer.xviij. Spm̄ ad irascēdū facilez
qs poterit sustinere:[re⁹ erit cōcilio.et (al's vl')
ꝯsilio] Ecce Pena grauior ꝙ̄ pcedēs .Cōciliū ē cō
uentio ꝯsiliariorū.Cōsiliū est autē diffinitio q̄ et
q̄nta pena dignus sit quē ꝯstat peccasse.Et est sen
sus. Jta reus erit:z(al'as ꝙ)cū tremore sustinebit
penā a senatu celi diffinitā. Esa.iij. Dn̄s ad iudiciū
veniet cū senatorib⁹ pp̄li sui. Mat.xix. Sedebitꝭ
z vos sup sedes duodeci iudi. zc̄.Hec autē duo p
dicta d't Chrys .exposita i synodo aplorū. vt cū d'r
[Reus erit iudicio]hoc est:ita reus erit sic illi
qui astiterūt iudicio qn̄ q̄rebat̄ causa cōtra dn̄m.
Quia irascēs sine causa fratri:q̄rit falsam causaz
cōtra mēbrū chr̄i:sicut illi q̄sierūt causam ꝯ chr̄m.
[Et reus erit cōsilio] hoc est:Jta reus erit sic
illi q̄ dederūt consiliū cōtra christū. Quia z indi/
gnationē pferēs cōtra frēm sine causa q̄rit iā ꝯsili
um apud se:q̄liter in mēbrū chr̄i pferat nocumen
ta. Et hoc inuenit̄ in antiquis libris quorūdā ce/
nobiorū: i qb⁹ Cōciliū scribit̄ aplorū: Jn qb⁹ etiā
pl'a dicta aploꝝ inueniūtur. Sic ꝙ Thomas di
xerit padisum ad lunarē globum attingere. Et ꝙ
Bartholome⁹ dixit euāgeliū esse longū z breue.
G 2 Et hoc Ego iā legi sed nō sunt autētica [Qui au
tē dixerit] Ecce Tertiū.Et diuidit̄ ad modum
p̄missorū in Culpā et Penā.Culpa autē tangitur
cū dicit̄[Qui dixerit fatue]Supple fratri ira
scēdo sine causa:nō vicio.Et hoc est .qui z aīo(al's
oino)cōmotus est cū deliberatōe z molimine no/
cumēti.z indignatōem extra cū ꝯtumelia ostēdit.
z crimen fratri imponit.Non enī modic⁹ furor ē
quē de⁹ sale sapiētie cōdiuit infatuatū dicere z sal
lieti deo derogare:vt dicit Glo.Fatuus enī dicit̄
qui ex destituto regimine ratiōis :sapore caret bo
norum morum.Et hoc est impositio magni crimi
nis:cum cōpleta voluntate nocēdi. Job.v. Uiruz
stultum interficit iracūdia. Job.xxxvj.Non te su/
peret iracundia tua vt aliquē opprimas. Prouer
biorū.xxvij. Jra nō habet misericordiā:neqꝫ erū/
pens furor:et impetum concitati spiritus ferre
qs poterit:[reus erit gehenne ignis]zc̄.Ec/
ce Pena. Et Duo tangit.Locum: et Genus tor/
menti.[Locum cum dicit[gehenne]Gen⁹ tor/
menti cum dicit[ignis] Esa.l.Ambulate in lu/
mine ignis vestri.et in flāmis quas succēdistis vo
bis.Hoc dicit̄ his qui succensi sunt flammis ire.
Deutero.xxxij. Jgnis succēsus est in furore meo.
z ardebit vsqꝫ ad inferni nouissima.Sic ḡ Quat/
tuor sūt in ira. Unū dictū antiquis quod est illa/
tio nocumēti per opus. Et Tria addita nouo po/
pulo. Quoꝝ maius est:in Uoce improperiū dicē
te.Mediū in Signo indignatiōis sine ꝯuicio.et
Tertiū deliberata cū Uolūtate nocendi cōmotio
animi interior. Ex quib⁹ quattuor.componit̄ pfe
ctum ire peccatum.

Si ergo offers munus tuuz ad altare.

Ecce Secunda pars illius impletionis. Jn q̄ H 2
post exclusam iram que non pmittebat agere bo/
num proximi:suadet reconciliari.Est aūt Recon/
ciliatio iterata conciliatio eorum qui ex ira diuisi
fuerunt. Dicit autē h̄ Quattuor. Jn quorū Pri/
mo tangit deo dignum cultum in oblatione mu/
neris.Secundo Hunc tādignum cultū odio fra/
tris dicit inacceptabilē fieri. Tertio: Docet recon/
ciliari ex quo odium tantū apud deum habet no/
cumentū. Quarto z vltimo probat amicicia3 deo
gratam ex hoc ꝙ tunc pbat acceptando mun⁹ ob/
latū Et hec patent per ordinem in littera. De Pri
mo aūt dicit[Si ergo]Et tāgit circa hoc Sex.
Per coniunctionē em̄ rationalē vl' illatiuā quam
ponit notat illationē hui⁹ ex premissis. Quasi di/
cat:Ergo si vis scire quantum nocumentū ira fra
tris apud deū habeat:considera in oblatione mu/
nerum.quia Eccl.xxxiiij.Dona iniquoꝝ non pro/
bat altissimus.Considera hoc in eo qui iram fra/
tris moliebat̄ in corde:Cain dico: ad cuius mu/
nera deus nō aspexit Genes.iiij. Et hoc est qd̄ di/
cit[ergo]rationabiliter ex p̄missis inferēdo. Per
hoc autem ꝙ condicionalē cōiunctionē ponit:no
tat ꝙ oblatio debet esse voluntaria . Uouere em̄
est voluntatis:z Redere necessitatis.ij. Corinth.
ix.Non ex tristicia aut ex necessitate.hilarē em̄ da/
torem diligit deus. Exodi.xxxv. Sepate apd̄ vos
p̄mitias dn̄o:omnis volūtarius z prompto ani/
mo offerat eas domino.j. Paral'.vlt.. Populum
qui repertus est vidi cum ingenti gaudio offerre
tibi munera dn̄e deus israel custodi hanc volun/
tatē.Hoc est ergo qd̄ dicit[Si offers]Ecce Di/
catio muneris deo.Oblatio em̄ deo vouetur et di
catur.j. Paral'.vlti. Letus obtuli vniuersa. Esa.
vj.Offerentur super placabili altari meo:et domū
maiestatis mee glorificabo. Et hoc ergo est Ter/
tium [munus] Ecce Quartū:Ualor. Magno
enim regi non offertur munus:nisi nobile sit z va
leat.Malach.j.Maledictus qui habet in grege
suo masculum z offert domino debile.Gen.xliij.
Sumite de optimis terre frugibus in vasis ve/
stris:et deferte viro munera [tuum] Ecce Quin
tum:ex quo debet fieri oblatio z elemosyna. Quia
de tuo.Prouer.iij. Honora dominū de tua sub/
stantia:et de primitijs omniū frugum tuarum da
pauperibus [De tua] dicit: Non de aliena.quia
Eccl'iastici.xxxiiij.Jmmolantis ex iniquo:oblatio
est maculata [ante altare] Hic Sexto tangit
locum. Est autez altare h̄ intelligendū non solum
materiale:sed etiam spirituale.quia Allegorice est
fides ecclesie. Moraliter aūt cor deuotum et fide/
le non in conuenticulis et errore hereticorum of/
ferendum est: nec in fastu et peruersitate cordis.
Exodi.xx. Altare de terra (hoc est de stabili et hu
mili corde; et fecundo)facietis mihi et offeretis

super illd̄ holocaustomata z victimas vestras in
omi loco in quo memoria nōis mei fuerit. Deut.
xij. Caue ne offeras holocausta tua in omni loco
quem videris:sed in loco quem elegerit domin⁹.
Ps̄. Circūibo z īmolabo in tabernac'lo ei⁹. Ps̄.
lxxxiij. Passer inuenit sibi locum z turtur nidum
vbi reponat pullos suos:altaria tua dn̄e vtutu3.
Passer fuit sacrificium leprosi. Et turtur signifi/
cat innocentiā:et fcat oblata pro peccatis:et obla
ta pro deuotione laudis diuine.

Et ibi recordatus fueris: q2 frater tuus habet aliq̄d aduersum te

Hic Scd̄o tangit Recordatiouē odij fraterni
impedientis acceptabilitatē voti oblati. Et tangit
circa hoc Duo. Recordationē odij.et Relictionem
muneris. Circa Primū notant̄ Tria. Discussio
vic3 conscientie Ut sit pura que offert inuentū in
discussiōe. Odium cui dedisti causam. Et Tertio
quia non de hoc satisfecisti.De Primo dicit [Re
cordatus fueris] Recordatio nō est actus me/
morie:sed reminiscentie:vt dicit Phs. Remiscen/
tia aūt est cum rōne. Et est discussio cōscientie ḟm
vitam preteritā.j.Coꝝ.xj. Si nosmetipos dijudi
carem⁹:non vtiqꝫ dijudicaremur. Esa.xxxviij. Re
cogitabo tibi oēs amicos meos in amaritudine
anime mee [quia frater tuus] Jn quo non est
causa odij nisi quia frater est. Et ideo tu es in cul/
pa. Cant.j. Filij matris mee pugnauerūt ꝯtra me
Ps̄.liiij.Si inimic⁹ meus maledixiss3 mihi susti/
nuissem vtiqꝫ zc̄. Et sequit̄. Tu vo homo vnani/
mis dux meus z notus me⁹ zc̄.[habet aliquid
aduersum te] Et Tria dicit:ꝙ [habet] Et in
hoc notat̄:ꝙ adhuc mansit implacatus a te. Et ꝙ
hoc est[aliq̄d]notabilis quantitatis in nocumē
to Et de quo merito debeas eū placare iudicio sa/
pientis. Et ꝙ hoc habet [aduersum te] non tu
aduersus illum. Et sic tu fuisti i causa. Si em̄ tu
aduersus illum haberes:non tu eū:sed ipse te pla
care deberet. Chrys.tamē legit hoc indifferenter et
incōsideranter qs causam odij vel diuisiōis dede
rit. Sed p̄mū magis est ḟm litteram et ḟm ratio/
nem. Et est Augustini. Rhom.xij. Si fieri potest
quantū ex vobis est cum omnib⁹ homib⁹ pacē ha
bentes. Ps̄.cxix. Cum his qui oderūt pacem erā
pacificus.j.Coꝝ.vij. Jn pace vocauit vos deus.
Et.j.Coꝝ.xiiij. Non est deus dissensiōis sed pacꝭ.
Et ideo sequit̄ Secundū hui⁹ particule.

Relinque ibi munus tuuz ante altare: et vade prius reconciliari
I 2 **fratri tuo.**

Et notat Tria. Relinq̄ndū sc3 munus.et Jp̄m
munus.et Justiciam oblationis.De Primo dicit
[Relinque ibi]hoc est vbi p̄mū obtulisti.hoc ē
in potestate dei et mīstri ecclesie in quo dominium
transtulisti p oblationē. quia Non licet tibi retra/
here quod obtulisti.Sicut em̄ Uouere est volun
tatis: Jta Reddere est necessitatis. Prouerb. xx.
Ruina est homi deuotare sanctos et post vota re/
tractare. Eccis.v. Siquid vouisti deo ne tardes
reddere[munus]Esa.xix. Colent deum i hostijs
et mūerib⁹. Tertio dicit Justiciā muneris:cum di
cit[tuum]qa nō de alieno sed de tua. Eccl .xxxiiij
Qui offert sacrificium de substantia pauperū q̄si
qui victimat filium in cōspectu patrꝭ. Esa.iij. Ra/
pina paupeꝝ in domo vestra[ante altare] Nō
referas domū. Und̄ Dan̄.v. Dānat̄ Balthasar a
regno simul z vita deposit⁹:eo ꝙ vasa deo oblata
in vsus suos deputauit. [Et vade] Hic tangit
Reconciliationē que facit oblationez placabilem.
Quādiu em̄ aduersariū tuū iuste audit lamentan
tem:non recipit mun⁹ tuum. quia aliter assisteret
duobus aduersarijs:et esset diuisus in seipso: qd̄
fieri nō potest. Jmo dicet tibi illd̄ Malach.j. Nō
est mihi volūtas in vobis z mun⁹ non suscipiā de
manu vestra. Et illud Jbidē.ij. Operuistis lachry/
mis altare meū qn̄ aduersari⁹ lamentat̄ ante me. Duo
[Uade]ergo[prius] Hic tangit Tria. Quesi/
tionem aduersarij:z Reconciliationē. Questionē
dicit [Uade ergo prius] hoc est: vade p̄or ad
eum:prius passib⁹ pedis si presens vel vicinus est
Passibus aūt deuotiōis z firmi propositi placa/
tionis si est absens et longe est. quia ridiculū esset
tandiu dimittere oblationem donec redires: alon
ge agente fratre aduersario. Uade ergo vt dictum
est prior ad eum. Gen. vlt. Obsecro vt obliuiscarꝭ
scelerum fratrum tuoꝝ:z peccati atqꝫ malicie quā
exercuerunt in te. Augustin⁹ in Regula. Melior
est qui q̄uis ira sepe tentat̄:tamē impetrare festi/
nat vt sibi dimittat cui se fecisse agnoscit iniuriam:
q̄ qui tardius irascitur z ad veniā petendam dif/
ficilius iclinat̄ [Reconciliari fratri tuo zc̄.]
satisfaciendo si potes: vel saltem petēdo veniam si
aliter satisfacere non vales. Nam cum possis satis
facere:ridiculum est p solam veniam peccatu3 pu/
tare abolere. Si em̄ tunc reconciliari nollet offen/
sus frater:non ipse extūc aduersus te: sed tu inci/
peres habere aliq̄d aduersus eum. Matth.xviij.
Non dico tibi Petre dimittēdi septies:sed vsqꝫ se/
ptuagesies septies. Mat.vj.et Lu.xj. Siq̄dem z
ipsi dimittimus omnib⁹ debentib⁹ nobis. Lu.vij
Nō habentib⁹ illis vnde redderēt dimisit vtrisqꝫ.

Et tunc veniēs offeres munus tuum.

Ecce Depositio odij fraterni facit oblationē pla
cabilem. Et hoc est[Et tunc veniens]Et notā
tur Duo. Appropinquatio dei p amorez fraternū.
Et Acceptabilitas muneris. De Primo dicit[Et
tunc veniēs]accedendo ad deu3 qui prius per
odium fraternū recessisti.j. Joan.ij. Qui odit fra/
trē suū in tenebris est z in tenebris ambulat z ne/
scit q̄ eat:q2 tenebre occecauerūt oculos ei⁹. Et de
h d't in ista eadē ep'la ca.iij ꝙ homicida ē ad min⁹
h volūtate. Quia vl' q̄rit suscipe vitā:aut id qd̄ sustē
tat vitā:bona fortune.aut id sine quo n̄ valet vita
qd̄ est honor vl' fama. Tūc ḡ deposito odio [offe
res mun⁹ tuū] et acceptabile erit.quia tūc est sa
crificiū iusticie qn̄ fuerꝭ iustificat⁹. Ps̄.l. Accepta
bis sacrificiū iusticie oblatōes et holocausta. Esa.
lvj. Holocausta eoꝝ placebūt mihi:et victime eo/
rū placebunt mihi sup altari meo.

Esto consentiēs aduersario tuo cito dū es in via cum eo.

K.2 [Esto cōsentiēs] exclusa ira z deposito odio p recōciliatōez Ad hoc q ex corde nunq̄ pcuret nocumentū pximi: opter pfectū interuenire amicicie consensum. Et de hoc loquit hic. Et tangit Duo. Inuitatōem ad ɔsensuz amicicie. Et qz lex cogit p penā: ideo in secūdo inducit penā si nō consentiat Ibi [Ne forte] Circa Primū tangit Duo. Inuitatiōem ad ɔsensum. et Qū valet cōsensus cum aduersario. De Prio dicit [Esto consentiēs] Et subiūgit cui. qz [aduersario tuo] h est: ei qui habuit aduersū te aliqd. Et est ɔsensus iste p exhibitionē amicicie. Quia sicut dicit Tulli9 in lib. d Amicicia. Amicoz est idē velle z idē nolle. Rho. xij. Idipm inuicē sentientes zc. Hebre. xiij. Charitas fraternitatis maneat in vobis. z hospitalitatem nolite obliuisci. Talib9 eni hostijs pmeretur deus. Quedā tñ glose dicūt: aduersariū: sermonē diuinū. qui monet nos de charitate fraterna. cui nō debemus recalcitrare sed cōsentire. Actuū. ix. Durū est tibi cōtra stimulū calcitrare. Sed pma expositio litteralior est z melior [Dū es in via cū eo] Et pmittit [cito] vt nō q̄ras morā: z pcrastines cōsensum. Ecci. v. Ne tardes cōuerti ad dñm. z ne differas de die in diem: subito eni veniet ira illius: z in tpe vindicte dispdet te. Sophonie. ij. Vox cātantis in fenestra coruus in supliminari: quoniā attenuabo robur eius. Coruus cātat cras cras i supliminari ostij sensuū: donec robur attenuat: ita q ɔuerti nō poterit. [Dū es in via cū eo] In via esse est in hac luce adhuc cū eo viuere. quia in nocte mortis itur ad domū eternitatis. Ecclesiastes vlt. Quecūqz valet manus tua instant operare. quia nec op9 nec ratio: nec sciētia est apud inferos quo tu pperas. Joan. ix. Venit nox in q̄ nemo potest opari. Luce g̃ hui9 mūdi adhuc lucente recōciliare ei. Ephe. iiij. Sol nō occidat sup iracundiā vestram. Leuit. xix. Nō oderis fratrē tuū in corde tuo. Geñ. xlv. Ne irascimini in via.

Ne forte tradat te aduersari9 iudici: z iudex tradat te ministro: et in carcerem mittaris.

Ecce tangit Cōminationē pene. Et tāgit Tria. Scz. Reatū iudici tradentē. Iudicē tortori committentē: z Carcerē. Reatū tangit Duob9 modis Innuit enim in casu possibilitatē eminere p h qd dicit [Ne forte] Si eni aduersari9 ante recōciliatōem a via decidit p mortē: qui tamē in veritate aliqd aduersum nos habuit: posset aliqs credere q tūc necessario iudici pter iniuriā illatā essem9 tradendi. Et ideo p aduerbiū euentū significans dicit [Ne forte] Quia potest ɔtingere: si nō doleas (al's doles) p penitētiā q tradet. Si autē penitueris nō tradet. Sic enim multi chr̄o homini iniurias inferentes penitētia diluerūt: Sicut dixit Petr9 ad iudeos Act. iij. Penitemi igit z ɔuertimini vt deleant peccata vestra. Esa. lv. Derelinqt impius viā suā. z vir iniquus cogitatōnes suas. z reuertat ad dñm et miserebit eius, qm multus est ad ignoscendū. Precipue aūt q̄ndo homo deposita ira z inimicicia conuertit ad charitatē. quia j. Pet. iiij. dicit q Charitas opit multitudinē peccatoz. Prouerb. x. Uniuersa delicta operit charitas. Lu. vij. Dimittunt ei peccata multa qm dilexit multū. Cui aūt minus dimittit: minus diligit [tradat te iudici] Hec traditio intelligit p interpellationē apud iudicē de iniuria illata: de qua non satisfecim9 p consensum aduersarij: nec p penitētiam si cum aduersario propter absentiam vel mortem consentire nō potuim9. Luc. xviij. Deus non faciet vindictam electoz suoz clamantiū ad se die ac nocte: dico vobis q patientiā non habebit in illis. Apocal. vj. Usqz quo dñe sanct9 z ver9 non vindicas sanguinē nostrū z non vindicas eū de his qui sunt in terra [et iudex tradat te ministro] Ecce Secundū Ubi condemnat9 a iudice tradit tortori mistro penaz. Est aūt duplex minister fm duplicis pene condemnationē. Condēnatur eīn ad penam que est in sepatione a deo: et cōsortio electoz et omnis boni. Et hoc fit p ministz bonum angelum. Mat. xiij. Mittet angelos suos qui colligent de regno suo oia scandala. Condemnat etiam ad penam carceris z ignis inferni Et hoc p malos angelos: mistros penarum quibus tradit cum dicit: Ite maledicti in ignem eternum qui parat9 est diabolo z angelis eius Matt. xxv. [et in carcerē mittaris] Ecce Tertiū: Conclusio carceris. Tangit Duo. Conclusionē carceris. et Diuturnitatē detentionis. Primū tangit cū dicit [in carcerem mittaris] Hoc est: in infernū detrudaris. Esa. xxiiij. Congregabunt congregatione vni9 fascis in carcerē. Matth: xxij. Ligatis manib9 z pedibus pijcite eum in tenebras exteriores ibi erit flet9 z stridor dentium. hoc est in carcerem tenebrosum.

Amen dico tibi non exies inde donec reddas nouissimum quadrantem.

L 2 Secundū est In quo tangit Diuturnitatē detentionis. Et dt Duo. Confirmationē dicti vt magis timeat: cum dicit [Amen dico tibi] Apoca. vlti. Hec verba fidelissima sunt et vera. ij. Coz. j. Non est in illo: est z nō: sed est in illo est. hoc est: cōformata vitas est i illo [nō exies inde] Scdo tāgit Firmitatē carcerj. Un̄ Esa. xxx. dz q Tophet q̄ est infernus est pfunda z dilatata [donec reddas] Si carcer est infernus purgatorij: tunc reddes luendo penas. Si aūt carcer est inferni gehēne: tunc reddes in eternū penas luēdo. Sicut fur luendo penas reddit furtum: in cruce pendendo. Job. xx. Luet q̄ fecit oia: nec tñ cōsumet iuxta multitudinē adinuentionū suaz sic z sustinebit. Apoc. xviij. Reddite ei sicut ipa reddidit vobis: et duplicate duplicia fm opa eius. In poculo quo miscuit vobis: miscete illi duplum. Quātū glorificauit se z in delitijs fuit: tantū date ei tormentū z luctū [Nouissim9 aūt quadrans] exponit in glosa p eo qd nouissimū est in nobis qd est causa peccādi. Et hoc est terrenitas cordis nostri. Primū eīn

est Ignis. Quo significatur charitas: qua mūdamur z nō inqnamur delictj. Mat. iij. Ipe vos baptizabit in spūsancto z igne. Scōm est Aer: Quo significat spūs: a quo est vita spiritualis. qz Spiritus est qui viuificat. Joan. vj. A quo iterū nō inquinamur: sz mūdamur: qz spū cōdelectamur legi dei fm interiorē hoiez. Rho. vij. Tertiū est Aq̄: qua abluimur. Joānis. iij Nisi q̄s renat9 fuerit ex aqua z spūsancto: nō potest intrare in regnum dei. Quartū reliqtur Terra: nulli9 sacramēti materia: nec aliqd faciēs in sacramētis: que sua grauitate depmit in peccatum: fm q dicit Geñ. iij. Terra es z in terrā ibis: passib9 pctōz. Ps. iiij. Filij hominū vsqz quo graui corde: vt qd diligitis vanitatem. Job. iiij. Qui terrenū habent fundamentuz cōsumentur velut a tinea. Terrena igit materies q̄ Quarta est: in nobis causat pctā. Et illa soluere p penas habemus in inferno. nisi dū in via sumus: charitate dei z pximi ea opiam9. Et licz hec sit expositio Sanctoz: tñ lralius exponi pōt dicēdo. Quadrans est quarta ps peccati: de q̄ locut9 est dñs. Et hic Quadrās ē Cōmotio animi: ad signū indignatiōis nō pcedēs: quē dixit esse reum iudicio. Alius autē quadrās est Ira: ad signū indignatōis pcedēs: siue indignatio (al's cōmotio) Et Tertius q̄drans est Ira: inferens in vbis extra ɔuiciū. Et Quart9 quadrās est Ira: nocumētū inferēs p opus post ɔuiciū. Sed z in omi peccato sunt isti quadrātes cōstituētes ipm quādo pficitur. Primus eni est Cōceptio cū appetitu illiciti. Secūdus est Suauis appetit9 z delectatō i libidine illiciti. Tertius est Cōsensus. Et Quart9 Opus si assit facultas. Uel: plena volūtas si non sit facultas pficiēdi. Et i his quadrātibus nouissimus dicit qui leuius est peccatū. Et ille est pm9 quē tamē luere optet i penis. Attende autē q quadrans cōponit ex duob9 minutis: vt dicit Glo. qz conceptio cū appetitu illiciti habet vnū minutuz: Conceptū: q̄ nūciat illicitū. Et Alterū minutū: Appetitū: q̄ pcedit desideriū i rē illicitā. Et h ē qd dic.

Audistis qz dictum est antiqs: Non mechaberis.

M.2 Ordinat hic: z Implet scdo phibitionē mechie Et patet ordo ex supius dictis. Est aūt Intentio vna in omib9 his legislatoris: Uidelicz. Intentionem sigillare in cordib9 nostris: vt tūc ex virtute i formāte animū tendam9 ɔ̄ illicitū. Cū aūt matrimoniū sit ɔiūctio maris z femine legitima: indiuidue vite cōsuetudinē retinēs: Act9 phibit9 (q̄ ɔ̄ leges est mrimonij) dupliciter fuit matrimonio cōtrari9. Legitime ei cōiunctōi repugnat mechia. z Indiuidue vite ɔsuetudini: repugnat repudiū. Et ideo Duo hic inducunt. Impletio scz phibitionis mechie: et Impletio repudij. Ibi [Dictū est Quicūqz dimiserit vxorē] Adhuc Prima ps diuidit in Duas. In Prohibitionē implendā. z In ipam Impletōez quā tāgit: Ibi [Ego aūt dico vobis: qz ois q̄ viderit mulierē] In Prima hāz sūt Duo pagraphi. Mentio vicz pcepti: z Ipm pceptū phibitiōis. Mentionē aūt facit dicēdo [Audistis zc.] Et in hoc notantur Tria. Inexcusabilitas peccantium. Modus z euidentia dicti. et Dispositio audientiuz. Inexcusabilitas. quia ab antiquo dictū nō poterat ignorari: et idō nemo se per ignorantiā excusare. Joā. xv. Si nō venissem et locutus eis fuissem: peccatū nō haberēt. Nunc aūt excusationē nō hñt de pctō suo. Modus aūt dicendi z euidentia accipit in hoc q dicit [Dictū est] Ipsa rei euidentia: et Clamore de celis facto Et Ipsa rei euidentia dicit hoc omni homi. sed qz exemplatū est ad iusticiam celi: Ideo dictū est istd de celo. quia nullus dubitat quin cōtineat in se celi iusticiam que deo placet. Qd non est ita euidens in alijs. Rhom. j. Ita vt sint inexcusabiles: qui cū iusticiam dei cognouissent non intellexerūt: qm q̄ talia agūt digni sunt morte. Justicia eīn dei in decalogo ita est euidēs q omnis hō cognoscit eam [antiquis] Antiqui sunt carnales vt in prehabitis est ostēsum. qui lz generatiōe carnali fuerint israelite: tamē tota cōuersatiōe fuerunt egyptij Et ideo talia cōueniebat eis dari mandata que manū cohiberēt. Esa. xlviij. Sciebam quia durus es tu et neruus ferreus ceruix tua z frōs tua erea [Nō mechaberis] Ecce Prohibitio que cadebat super actum quē p se horret natura; quia alia mandata nō seruassent. Et ideo Hiere. xxxj. vbi littera Hieronymi habet: pactū quod irritū fecerūt. habet alia litera: Ego neglexi eos. Et hāc iducit Apostolus ad Hebre. viij. Quia p certo neglecti sunt Non ex negligentia legislatoris: sed ex cōniuentia qua transiuit cohibēdo manū pter carnalitatem eorū. Attende aūt q lz horribilior actus sit Sodomie vel molliciei q̄z mechie: tamen sup illum nō cadit phibitio. quia natura etiā bestialis inclinat ad nō faciendū illum. et ideo de illo non oportet fieri mentionē: sed de inordinatione mechie vbi seruat sexus z corrumpit ordo legis matrimonij.

Ego autem dico vobis N 2

Hic incipit implere Prohibitionem. Et sicut in prehabitis Ita tangit h Tria. Exclusionē vicz cōcupiscentie que afficit suauiter in corde. Et Exclusionem illius que manifestat i signo sine opere inclināte ad mechiam. et Exclusionem eius que iam operat aliqd ad mechandū. Uerbi gratia. Est concupiscentia cordis. Et est signum adulterij in oculis Et est aliquid opis in corpalibus contactibus amplexuū z osclōz z tactuum. De Primo igitur dicit in pma parte. De Secūdo Ibi [Quia si oculus tuus dexter scandalizat te] De Tertia ibi [Et si dextra man9 t. zc.] Et ista sunt circa opus coit9. Et cum coitu faciunt Quattuor quadrātes ex q̄bus est peccatū: sicut habitū est in phabitj de Ira. Circa Primū dicit Duo. Primo eīn tangit dicēdorum autoritatē. et Scdo phibitiōis ponit impletionē. De Primo [Dico: ego autē] Q. d. Illud dictum est Qua autoritate: Mea. tamē nō p me immediate: sed p angelos. Sed nunc [ego] ipse [dico] Esa. lij. Propter hoc sciet popul9 me9 nomen meū in die illa: quia ego ipe qui loquebar ecce assum. Hebre. j. Nouissime aūt diebus istis locutus est nobis in filio. Gal. iij. Ordinata p angelos in manu mediatoris. Hebre. ij. Si enim qui

dictus est sermo: factus est firmus: etsi ois ꝑuaricatio z inobediētia iustā accepit mercedē retributionis: quō nos effugiem⁹ si tantā neglexerim⁹ salutem? Sic ꝗ [Ego dico vobis] nouo z spūali populo. Apoc.ij.z.iij. Qui habet aures audiat qd spiritus dicat ecclesijs

Qui viderit mulierem

Hic ponit ꝓhibitionis expletionē. Et tangit Duo Primo em̄ tangit Concupiscentiā quā excludere intendit. et Scđo excludit ꝑ exaggerationē concupiscentiā quā excludere intēdit. Circa Primū tāgit Duo. Per formā mouentē. et Per motū q̄ est a forma. Tāgēdo aūt formā mouētē: tāgit Quinqȝ. Generalitatē eoꝝ q̄ passioni subiacent: cū dicit [Omnis] q.d. Nō distinguit aliqs: Nec ex gradū honoris: Nec condicione: Nec sexu: Nec etate. quia oēs circūdati sunt hac infirmitate cōcupiscibilitatꝭ. et siles sunt in ea. Quia Peccati effectus q̄ est fomes: Et est in corpe: sicut languor nature. Hec ei est facies vinculi colligati qđ precipitauit dñs sup omnes ꝑplos Esa.xxv.ij. Paral.vl. Incuruatus sum multo vinculo ferri et nō est respiratio mihi. Scđo dicit Id qđ nunciat formā concupiscētie: cum dr [Qui viderit] Uisus em̄ nunciat formā que mouet ad concupiscentiā. Audit⁹ em̄ non nūciat formā sed nomē. Et hoc de se non mouet: sed inq̄ztum est significās formā q̄ mouet Et ideo Nō dicit: Qui audierit. Nec dr: Qui olfecerit. quia olfat⁹ circa mulieres nihil nūciat appetibile. Et simil'r gust⁹. Tactus aūt habet delectationem in coopatione corꝑali: vel in ipso ope coit⁹ Sed solus visus nunciat formā pulcritudīs mulieris que mouet libidinē. Hmōi aūt z alia causa est. qz vicȝ Uisus plures differētias repn̄tat delectabiliū: q̄z aliqs alioꝝ sensuū. Per visum em̄ videm⁹ Colorē: Figurā: Compositionē membrorū: Ornatū vestiū: Modū incessus: Gest⁹: et multa hmōi: que omnia mouent concupiscentiā. et hoc non fit ꝑ alium aliquē sensum. Adhuc aūt quia visus etiā vocat interior imaginatio z cogitatio feminaꝝ: que non sunt similia auditui vl' alij sensui His igit de causis dic [Qui viderit] Sed incidit questio Quare potius loquit de viro dicens [Qui viderit] q̄z de muliere dicēdo: Que viderit. Et dicit Chrys. ad hoc q̄ in hoc ad paria iudicant vir z mulier. Sed ꝓpter dignitatē complexionis ois legislator p̄cepta dat viris vt per viros ad mulieres transeant. j. Coꝝ.xiiij. Siquid volūt discere: domi viros suos interrogent. Posset tn̄ dici q̄ tentatio maior est in viro q̄z in muliere: licȝ in muliere resistentia sit minor. Et vbi maior est tentatio: ibi ponit domin⁹ instructionem. Sic etiam per visum prima peccati incepit tentatio. Gen.iij. Uidit igit mulier lignum q̄ esset pulcrum oculis aspectuqȝ delectabile zc. Ps.cxviij. Auerte oc'los meos ne videant vanitatē. Sic Dauid vidit qđ male concupiuit. ij. Reg.xj. Quia sicut dicit Grego. Non licet intueri quod non licet concupiscere [mulierē] Ecce Tertiū: quod est forma que ꝑ se mouet ad concupiscentiā. Et hoc patet: quia statim imaginata forma mulieris: diffundit calor cōcupiscentie: z laxant membra ad coitū: siue homo dormiat siue vigilet. Et dicit: mulierē: et non femine vel virginis. quia mulier a molliendo dicit. Et hic sumit eam ꝑm q̄ emollit forma eius in concupiscentia. Thren.iij. Oculus meus depredat⁹ est aniam meā: in cunctis filiab⁹ vrbis mee. Job.xxxj Pepigi fedus cum oculis meis vt non cogitarem q̄dem de ꝟgine. ij. Pet.ij. Oculos habentes plenos adulterij z incessabilis delicti: pellicientes animas istabiles. h̄ est: pulcritudīe pellis decipiētes.

Ad concupiscendū eam

O 2

Ecce Quartū. Et in hoc notant Duo. Per ꝓpositionē em̄ notat finis. Et qz finē nō preordinat nisi ratio: oportet q̄ ratio in hac concupiscentia cōsentiat ad minus ad delectandū suauiter in corde: si neget ꝑficiendi facultas in ope. Per hoc aūt q̄ dicit [concupiscendū] z non cupiendū simpliciter: notat cōuentū potentiaꝝ anime ad cupidinem vt voluntas velit hoc quod sensualitas suggerit. Unde glosa Augustini dicit q̄ h̄ loquit de concupiscētia deliberata z volita: que passio et qualitas animi est: et nō de illa que p̄ma titillatio est ante rationis iudiciū z deliberationē. Sicut em̄ diximus in p̄cedentib⁹ de Ira: talis cōcupia magꝭ ꝓpassio ē q̄z passio. Et hoc vocat post cōcupiscētias ire z intrare i concupiscētiā. Ecci.xviij. Fili post cōcupiscētias tuas nō eas: z a voluntate tua auertere. si em̄ prestes anime tue cōcupiscentias suas: faciet te in gaudiū inimicis tuis. Exo.xx. Nō cōcupisces vxorem ꝓximi tui [eam] Ecce Quintū vbi tangitur materia concupiscentie. Unde sensus est vt habeat eam si potest ad fruenduȝ concubitu eius. Etsi non potest: ad minus vt habeat eā ad delectandū in ea. Hoc em̄ fit quando transit passib⁹ suis concupiscentia ad ꝑfectionē complete volūtatꝭ. Dan. xiij. Uidebant eam seniores q̄tidie ingredientem et deambulantē in pomerio: et exarserūt in concupiscentiā eius. Et In codē. In concupiscentia tui sumus. Sic ergo describit concupiscentiā quam excludere h̄ intendit.

Iā mechat⁹ est eā. in corde suo

Hic ponit Exclusionē peccati ꝑ aggrauationem. Et tangit Duo. Unum (quod Primū est) ē q̄ cōpleta volūtas reputat pro opere. Et hoc est qđ dicit [iam mechatus est eā] Aliud (qđ non credebat carnalis populus: qđ est) Mechia spūalis Et hanc tangit cum dicit [in corde suo] Nō em̄ putabant aliquā esse mechiā que in solo corde ꝑficeretur. De Primo. ij. Coꝝ. viij. Si volūtas ꝓmpta est ꝑm id qđ habet accepta est: nō ꝑm id qđ nō habet. Osee.iiij. Ligauit eum spiritus in alis suis. Glo. dicit. Spūs fornicationis ligauit cor intus in alis dissolute volantis concupiscentie. De Secundo Osee.vij. Omnes adulterātes q̄si diban⁹ succensus a coquente. Attende aūt In hoc: q̄ dicit [mulierem] et ꝓhibet quod minus est: intelligitur prohibitio facta omnis innaturalis libidinis. In hoc aūt q̄ dicit [mulierē] non vxorē vel coniugem: intelligit ꝓhibitio fornicatōis: Et non tm̄ mechie siue adulterij. Alit em̄ nō totā a corde excluderet ꝯcupiam. et sic lex nō ꝑfecte ipleret Sic

igitur a corde excludit concupiscentiam.

Q si oculus tu⁹ dexter scādalizat te: erue eum z ꝓijce abs te

Hic incipit Secundū In quo excludit Concu-
P 2 piscētiā que manifestat in Signo corꝑis: nō operante ad ꝑfectionem actus corꝑalis: sed ostendente concupiscentiā cordis. Et dicit h̄ Tria. Signū vicȝ in quo manifestat concupiscentia. z Medicinā Ibi [Erue eum] et Rōnem medicine siue cure: Ibi [Expedit em̄ tibi] Sed anteqȝ aliquid de primo exponat: oportet q̄rere Quare dicat chrs: Si dexter oculus offenderit: cum sinister sit causa offensiōis sicut z dexter. Et ad hoc sciēdū q̄ Dextera vt dicit Phs in Scđo de Celo z mūdo: est vn̄ motus: et sinistra trahit in motu. Ubi em̄ virtus mouentꝭ est: ibi incipit mot⁹: z ibi est dextra. et ꝑm hoc ꝓspectus cordis vnde est ordo z mot⁹ totius vite: est dexter oculus. Sinister autē qui trahitur z obedit: est ꝓspect⁹ corꝑis in organis sensual' motus. Sensualis aūt motus ligari q̄dē potest: sed curari ꝑfecte nō potest: q̄a ille est animalis. Quia sicut dicit Aug⁹ Fertur dissoluta lascivia in delectabilia sensuum. Quia sicut dr Gal.v. Caro semper concupiscit cōtra spūm. Et Rhom.vij. Scio q̄ nō habitat in me. hoc est: in carne mea bonum. Et idō de illo sinistro nihil dicitur. Quia supponit q̄ quantūcunqȝ est de se semꝑ scandalizat. Sed ð dextro q̄a illi⁹ scandalū ꝑuertit hoiem: et cura scādali ei⁹ ꝑfecte implet legē. Hoc habito dico q̄ Circa p̄mū dicunt Duo. Primū q̄ cōmemorat oculum dextrū: qui in ordinē suū vel suam inordinationē et ꝑuersitatē trahit sinistrū. Secundū est: q̄ dicit sub condicione: Si ille scandalizat vos. Dicit igitur [Q si oculus tuus dexter] hoc est ꝓspectus cordis qui est p̄ncipium totius motus vite et qui secum circūtrahit z circūducit sinistruȝ hoc est ꝓspectū corꝑis. De hoc ꝓspectu cordis dr Eph.j. De⁹ dñi nr̄i Jesu chr̄i pater glorie det vob spūm sapientie z reuelatōis in agnitionē eius illuminatos oculos cordis vestri. Et isti sunt oc'li dextri quos maxīe nitit excecare diabol⁹. j. Reg.xj. In hoc feriam vobiscū fedus vt eruā oim vestrū oculos dextros [scandalizat te] Ecce Tertium Est aūt grece scandalon obex siue obstaculum qđ obijcit in via plana ad quod cum pes impingit cadit ambulans. Et hoc ponit pro forma cōcupiscētie carnalis. Sicut est forma decipientis mulieris subuertens ꝓspectū a via recta ꝑ casum libidinis. Et ideo vituꝑant mulieres tales formas ꝓspectibus hoim obijciētes. quia p̄mo forma venit ad ꝓspectum corꝑis qui est oculus sinister: et hoc non multū nocet. sed q̄n transit ad ꝓspectū mentꝭ: tunc scandalizat. Unde Aug⁹ in Regula. Neqȝ em̄ cū inceditis: femias videre ꝓhibemini: sed appetere vel ab ipsis appeti velle: criminosum est. Et premittit dicens. Oculi vestri etsi iaciant in aliquaȝ femiaꝝ: in nullā figant. Et Ibidē iteꝝ in Regula Impudic⁹ oculus impudici cordis est nunci⁹. Et cum se sibi mutuo tacente lingua corda nunciant impudica etiā in tactis ab īmmūda violatiōe corporib⁹ fugit castitas ipsa de moribus. Ideo vt dixi vituperantur femine: tales formas obijcientes Esa.iij. Pro eo q̄ eleuate sunt filie sion z ambulauerunt collo extento: et nutibus oculoꝝ ibant z plaudebant z ambulabant pedibus suis composito gradu incedebant: decaluabit dñs ꝟticem filiarū sion: et dñs crinem eaꝝ nudabit. Prouerb. vij. Ecce mulier occurrit iuueni illi ornato meretricio p̄parata ad decipiēdas animas: garrula et vaga: q̄etis impatiens: nec valens in domo consistere pedibus suis: nunc foris: nūc in plateis: nūc iuxta angulos insidians apꝓhensumqȝ deosculatur iuuenem. Eccis.vij. Inueni amariorē morte mulierē que laque⁹ venatoꝝ est: et sagena cor ei⁹: vincula sunt manus eius. qui placet deo effugiet illam. qui aūt peccator est capiet ab illa. Ab hmōi ergo formis informat⁹ visus dexter: scandalizat z impingit ad ruinā toti⁹ hois [Erue eum] Ecce Q 2
Medicina. quia cum posuit scandalū p̄mo: Secundo ponit medicinā: z Tertio medicine rōnem In medicina aūt Duo dicit. Morbi vicȝ eductionem: et Perfecte sanitatis restitutionem. Morbi eductionem tangit cum dr [erue eū] Q aūt eruendus sit oculus corꝑis ꝑm q̄ est in via illiciti ad oculum cordis: ꝓbant q̄dam ꝑ simile in morbo corporis: q̄m si membrū putrescat in corꝑe z timeatur per collimitationē destrui corp⁹ vel aliud mēbrum: p̄cipit amputari membrū putridū. Cū igit melior sit aīa q̄z corpus: si ex membro corꝑali ꝑdi timeatur anima: debet amputari membꝝ corporis. Adhuc: Origenes ex amore castitatis dicit emutilasse seipm. Et simil'r duo iuuenes in vitaspatrum. Adhuc q̄dam Phs exoculauit se: vt magis haberet cor congregatū ad sapiam. Et ex oib⁹ his concludit q̄ oculus scandalizans corꝑaliter sit eruendus. Et dicendū q̄ hoc est stulticia. quia ex hoc non curaret morbus. Quia eruto oc'lo: nō ꝓpter hoc cessat concupiscentia nisi etiā imago eruatur q̄ erui nō potest. Et ideo cum dñs doceat curare morbū: constat q̄ de erutiōe corꝑali non itelligit. Nec est simile de mēbro putrido in corꝑe. quia ex cōtinuatione z collimitatione illi⁹ cū alijs de necessitate putrescūt alia. Et ideo nō est cura nisi ꝑ amputationē. In aīa aūt non est sic. Et est possibilis alia cura. Nec cōmēdatur Origenes q̄ se emutilauit. Imo tales sunt postea irregulares ad ordines ecc'iasticos. De illis aūt qui se emutilauērunt in vitaspatrū dicit ibidē q̄ ꝓpter hoc vsqȝ ad condignam pniam fuerūt excōicati. De Ph̄o aūt dicendū q̄ hoc in eo fuit stulticia. Phi em̄ in multis errauerunt. Attendēdū igit q̄ oculus dupliciter eruit. Materialiter z Formaliter. Materialiter q̄n pupilla excutit. Et hoc mō non valet ad morbi curationē eruere oculū. Alio mō eruit ꝑm formā. Ocul⁹ em̄ sicut z cetere potentie anie nihil oino agunt nisi ꝑ formas apꝓhēsas: et ille sunt ꝑficientes eas ad opationem. Et tūc oculus dexter eruitur q̄n femia (al's forma) mouens illicitas cōcupiscentias amputat. Ideo dr Apl'us. j. Coꝝ.vj Fugite fornicationē: quia nō est vincere nisi fugiendo tales formas. Ps.liiij. Ecce elongaui fugiens z māsi in solitudine. Gen.xx. Hoc erit tibi in velamen oculoꝝ ad omnes qui tecum sunt. et q̄-

eũq̃ perrexeris meméto te dep̃hensam. Prouer. xxx. Oculũ qui subsamnat patrem: et qui despicit partũ matris sue suffodiant eũ corui de torrenti/bus et comedant eum filij aquile. Oculus subsa/mnãs patrem est oculus lasciuiens in subsamna tionẽ patris celestꝫ. Et hic despicit partũ matrꝫ ec/clesie qui scandalizat eum. Corui aũt sunt hũiles: nigri exteriꝰ mortificati: in torrentibꝫ penaꝝ peni/tentie habitantes: et de torrente passionũ in via cũ viro beato bibentes. qui suffodiunt eum eruendo formas concupiscẽtie. et filij magne aq̃le qui chri stus est comedũt eum sibi incorpantes. Sic ergo eruiẗ oculus in curã morbi cõcupiscẽtie [proijce eũ abs te] Ecce Restitutio plene sanitatꝫ. Abs te autẽ pijcere est hmõi species pctõꝝ a te elõgare. Prouer. xxx. Uanitatem ꝛ verba mendacij longe fac a me. Proiectio eñ est motus ab eo qui pijcit Osee. iiij. Dimitte eum: sepatum est cõuiuiũ eorũ. Esa. xxxvij. Proiecit te: despexit te filia sion. Hoc est ergo pijcere oculum. Et patet q̃ loquiẗ de con/cupiscentia que manifestaẗ in oculis. Sicut diciẗ Eccĩ. xxvj. Fornicatio mulieris in extollentia ocu/lorum eius.

Expedit eñ tibi vt pereat vnũ membroꝝ tuorum q̃ totũ corpus tuum mittatur in gehennam.

Ecce Tertiũ Ubi tangit Cure inducere rõnem. Et dicit compationem que in Duobꝫ consistit: de quibꝫ h̃ facit mentionẽ. Et in vtroq̃ compatorũ sunt duo. In vna parte ponitur membrũ cum p/ditiõe sua. In altera aũt totum corpꝰ cum interi/tu in gehennã. De Primo dicit [Expedit eñ tibi] q̃ntum ad vitam gratie [vt pereat vnum mẽbrorũ tuoꝝ] ẽm vitam voluptatis. De qua dicitur Job. xxj. Ducũt in bonis dies suos ꝛ gau dent ad sonũ organi: et infantes eoꝝ exultant lu/sibus. Scdõ hanc eñ vitam necesse est pire mem/brum. quia diciẗ. j. Timot. v. In delitijs viuens mortua est. Col. iij. Mortificate mẽbra vestra q̃ sunt super terram: q̃ sunt fornicatio: ĩmundicia ꝛc̃ Gal. v. Qui sunt christi carnem suã crucifixerunt cum vicijs et ɔcupiscẽtijs. Gal. ij. Uiuo ego iam non ego: viuit ꝟo in me christus [q̃ vt totũ cor pus tuum] hoc est: tota cõgeries mẽbroꝝ spũa lium [mittaẗ in gehennã] eterni incendij. Lu. xvj. Crucior in hac flãma: dixit is qui sepultus est in inferno: eoq̃ vnum membrũ lingue ẽm formã gule nolebat eruere.

Etsi dextra manus tua scandalizat te: abscide eam ꝛ proijce abs te. Expedit eñ tibi vt pereat vnũ membrorũ tuoꝝ q̃ totum corpus eat in gehennam.

R.2 Hic incipit Tertia ps Ubi docet excludere Cõ/cupiscentiã ẽm hoc q̃ manifestatur in proxio ope ad coitũ ordinato. Et dicit Tria. Morbũ concu/piscentie. Medicinam. et Medicine rõnem. De Morbo dicit sicut de oculo. Est aũt dextera ma/nus vnde est motus opationis et opandi pncipiũ Hec aũt est ꝟtus cordis. quia sicut pbaẗ in libro de pncipijs motus volũtarij ab Aristotele: Mo/tus oĩm membroꝝ ꝛ opatio principiatur a corde Et illa manu scandalizante necesse est q̃ subuertaẗ totum regnum vite. Sinistra aũt est que trahiẗ ꝛ seruit: virtus opans affixa membris Et lz illa sit de se semp scandalizans: tñ ex illa regnum vite nõ subuertiẗ. quia ẽ in potestate alteriꝰ. Uñ in Pro/uerbijs. iiij. Omni custodia serua cor tuũ quia ex ipso vita pcedit. Sed quare non facit mentionẽ de pede: Dicendũ q̃ pes non est opans p se ad cõ cupiscentiã. quia etsi portat cõcupiscentẽ ad locuꝫ concupiscẽtie: tñ tactꝰ pcedentes coitũ: pede non p ficiunẗ: sed potius manu amplexãte: et loca pudẽ/da tangente. Uñ Prouerb. vij. Ueni inebriemur ab vberibꝫ ꝛ fruamur cupitis amplexibꝫ. Et Eze/chiel. xxiij. dr: q̃ ingressi sunt amatores ad cubile mãmaꝝ pp̃ter cõtactus ĩmũdos vberꝝ ꝛ pudẽdo/rũ. Hoc est q̃ qđ vult dicere [Si dextra manꝰ tua scandalizat te] Manus eñ organum est aptum in multas opationes. ꝛ tactus ĩmũdi pce/dẽtes coitum: magis manu q̃ alio mẽbro pficiũ/tur. Unde Hiero. Risus ꝛ sibili: tactꝰ ꝛ ioci mo/ricure ꝟginitatis solent esse pncipia. [erue eam et proijce abs te] Ecce Medicina. Et exponẽ/dum est sicut supius. Ut eruaẗ dextera ẽm formã p quam opatur: et longe p alienationem suam ab ea pijciaẗ. q: tunc nec sinistra scandalizat: sed sub potentia dextre compriminẗ ꝛ trahiẗ ad seruiẽdũ in operibꝫ castitatis. Et hoc significatum est Jud. iij. vbi diciẗ q̃ Aioth vtraq̃ manu vtebaẗ p dextera. Ps. cxvij. Dextera dñi fecit ꝟtutem: dextera dñi exaltauit me: dextera dñi fecit ꝟtutem: nõ moriar sed viuam. Dextera eñ dñi: est dextera: forma dei informata. et hec facit ꝟtutem: p formã ꝟtutꝫ ope rans: exaltat p magnifica opa. et iterũ facit ꝟtutẽ: scandalũ iniq̃tatis excludẽs. et ideo talis non mo rietur: quia pijcit a se dexterã scandalizantẽ. Exo. xv. Dextera dñi magnificata est in fortitudine: de/xtra dñi pcussit inimicuꝫ: et in multitudine glorie tue deposuisti aduersarios meos [Expedit eñ tibi] Rõ est medicine. Et exponendũ est sic supiꝰ Mar. ix. Bonũ est tibi ad vitam ingredi debilem vel claudũ: q̃ duos pedes vel duas manꝰ habentẽ mitti in gehẽnã. Hec est q̃ expositio lr̃e. Sũt aũt alie expositiões mr̃e tradite a Sctis ɔsolãtes locũ istũ Que oẽs sũt p metaphoras diuersas ad mo/res introducte: Quas in hũc modũ possumꝰ con gregare Q̃ occasio scãdali Aut fit in nob: Aut in his que nobis cõiungunẗ vt oculus et manꝰ. Si aũt est In nobis: tunc coniuncta nobis est duplex vita. Una: oculi que est theorica siue cõtẽplatiua. Altera: manus que est practica siue actiua. Et tũc si oculus p tediũ contẽplatiõis scãdalizat: eruimꝰ oculũ ꝛ transimꝰ ad actiue exercitiũ. Contẽplatio aũt eternoꝝ p dextꝝ ẽcaẗ oculũ. Etsi dextra manꝰ p torporẽ bone actiõis scandalizat eoq̃ in agẽdis multas inuenit difficultates: abscindaẗ actio exte rior: et trãseamꝰ ad q̃etem cõtemplatõis. Si aũt occasio scãdali est in his q̃ nobis ɔiũgunẗ: Tunc oculꝰ dexter est Amicꝰ: Doctor: vel Consiliariꝰ: vel

Procurator: qui nobis pspicit sicut dexter oculꝰ Manus aũt est amicus mister subseruiẽs icono/mus benefactor q̃ nobis opaẗ sicut manꝰ dextera. Etsi in his scandalũ inueniẗ: abscindendi sunt q̃n tũcunq̃ cõiuncti. ꝛ pijciẽdi. Quia Qui aliq̃uẽ ta liũ amat plus q̃ chrĩm nõ est eo dignꝰ Matth. x. Et Deuteẗ. xxxiij. Qui dixerit patri suo ꝛ matri sue nescio vos. et fratribꝫ suis: ignoro illos: et nescie/runt filios suos: hi custodierũt eloquiũ tuũ ꝛ pa/ctum tuũ seruauerunt: iudicia tua o Jacob: et le/gem tuã o Israel. Mich. vi. Inimici hoĩs dome/stici eius. Tales eñ dicunẗ ꝛ oculi ꝛ manus sicut dr Job. xxix. Oculus fui ceco ꝛ pes claudo. Hoc ẽ ergo qđ dicit. Sed ẽm supiorẽ expositionẽ que litteralis est Queriẗ: Quia supra d ira loquẽs nõ docuit tñ excludere iram: sed post exclusam iram pcepit reconciliari fratri: et post reconciliationẽ ad concordiã redire. Hic aũt nihil hoꝝ facit: sed tñ docet excludere concupiscentiã. Et ad hoc dicendũ q̃ concupiscentie malũ: nõ vinciẗ nisi fugiendo. Et ideo in hoc nõ est nisi exclusio faciẽda. Sed maluꝫ ire nõ pfecte vinciẗ nisi bñficia inimico impenden do. Et ideo ibi exigunẗ plura q̃ h. Rhom. xij. Si esurierit inimicus tuus ciba illum. etsi sitit: potuꝫ da illi. hoc eñ faciẽs: carbones ignis congeres su/per caput eius.

Dictum est autem

S 2 Hic tangit Impletionẽ phibitiõis mechie inq̃n/tũ est cõtraria indiuidue vite cõsuetudini que est inter legitimos cõiuges. Et dr Duo. Ordinabile. et Ordinationẽ. Secundũ est Ibi [Ego aũt dico vobis ꝛc̃.] Circa Primũ modo cõsueto dr Duo. Scꝫ. Modũ edicti. et Edictũ legꝫ. Modus edi/cti tangiẗ: cũ dr [Dictũ est aũt] Et nõ addit: an tiquis. quia hoc nõ sonuit ad omẽs: eoq̃ nõ est na turale sed potius cõtra rõnem. Nec dr q̃ deus di/xerit. Sed sicut dr. Mat. xix. Ad duriciam cordis vr̃i Moyses h̃ pmisit. Et ideo q̃riẗ Utrꝫ Moy ses hoc pmisit sine peccato: q: videẗ q̃ peccauerit q: Qui occasionẽ dãni dat: damnũ intulisse videẗ. Ipse aũt p hoc occasionẽ dedit multis mortaliter peccandi. Si dicas cum glosa q̃ pmisit maluꝫ ne eueniret maiꝰ malum: hoc est: occisio coniugum: Videẗ hoc nihil esse. quia nõ sunt mala faciẽda vt eueniant bona Rhom. iij. Non sicut blasphema/mur et sicut aiũt q̃dã nos dicere Faciamꝰ mala vt eueniãt bona q̃ꝝ dãnatio iusta est. Ad hec oĩa soluenda Nota q̃ Aliud est in factꝫ psonalibꝫ: ali/ud in legislatoribꝫ. q: sicut diciẗ Sap. vj. Cõtinere habet legislator pplos diuersarũ volũtatũ in vna pace cõmuni. In factꝫ eñ psonalibꝫ nõ est faciẽdũ malũ vt aliꝰ faciat bonum vl' euitet q̃ntũcũq̃ ma lũ (q: Simplr̃ nullus debet facere malũ pp̃ ali/quẽ) Quia malũ qđ facit: Aut erit mortale: ꝛ tunc ipse moriẗ vt aliũ iuuet: qđ est ɔ ordinẽ charitatꝫ. Aut erit veniale malũ: et hoc est dispositio ad ma lum ꝛ remittit feruorẽ charitatis. ꝛ illo remisso ꝛ dispositione ad malũ posita: pronꝰ erit ad casuꝫ. ꝛ sic ponit se in discrimĩe. Qđ iteꝝ stultꝰ est pp̃ter ali um facere. Sed in Legislatoribꝫ et pncipibꝫ secus est. Illi eñ non malũ faciunt: sed cõtinere nõ pñt multitudines nisi tribꝫ se modis habeant ad mul titudinẽ ppl'i. Quedam eñ concedũt ꝛ pcipiũt. Et Quedã indulgẽt et volũt. et Quedã pmittũt ꝛ or/dinant. Concedunt aũt ꝛ pcipiunt oĩa que iustici/am sapiunt et beate viuere faciũt ciues in pace cũ/ctis mortalibꝫ desiderata: vt dr Asuerꝰ. Sed in/dulgent ꝛ volunt: q̃ infirmitati sunt adherentia: q̃ tamẽ iusta nõ sunt. sed nec ita iniusta q̃ ledaẗ ciui/litas. Permittũt aũt ꝛ ordinant mala q̃ necesse est fieri pp̃ter malas mltoꝝ volũtates. Sicut est vsu/ra in legibꝫ mundanis quam nõ pcipit legislator. Sed cum gratis accõmodare nõ vult: ordinat li/mitando qđ (al's q̃) vltra sortẽꝫ accipiat. Silr̃ est in lege Moysi. Moralia eñ et ciuilia concessit ꝛ pcepit: et infirma indulsit. et voluit ea fieri Sicut cũ homo sit in cõcupia: q̃uis non faciat intuitu fidei thori: vel intuitu iusticie reddẽdi debiti: tñ cogno/scat vxorem. et vult q̃ vxor consentiat ei cum nõ moueat eum nisi libido. q: aliter concupia prona ad ruinam caderet nisi honestate nuptiaꝝ sic exci pereẗ. Unde in tali casu dr Apl's. j. Coꝝ. vij. Hoc aũt dico ẽm indulgentiã ꝛ nõ ẽm impiũm. Et dicit Augꝰ in glo. Ibidẽ Q̃ hoc qđ indulgentiã habet pctm̃ est: sed tantũ non est pctm̃ q̃ accusatione sit dignũ. Et ideo vult q̃ cõiuges sibi in hoc subserui ant. Permittit aũt lex dei que sunt mala que pp̃ multitudinẽ ad hoc inclinatam punire nõ potest. Sed cũ pmittit ea: ordiat ea: Sicut aliq̃n lex impa toria pmisit vsuras. sed ordiauit eas sicut diximꝰ. Ita pp̃ter duriciã cordiũ iudeoꝝ qui semiegyptij fuerunt pmisit: et cũ pmisit ordinauit q̃ q̃n dimit tereẗ: dareẗ ei libellus: in q̃ cã dimissionis ponereẗ vt saltẽꝫ aliq̃ seruareẗ forma iusticie. Propter qđ non legiẗ vnq̃ aliq̃s sanctoꝝ vxorẽꝫ dimisisse. Di/cit aũt h̃ quedã glosa Chrysostomi q̃ Moyses p/misit libellũ repudij sicut apl'i secundas nuptias. Et hoc nõ videtur. q: secũde nuptie nõ damnanẗ j. Coꝝ. vij. Qñ dormit vir eius liberata est a lege viri: cui vult nubat tñ in dño. Libellus aũt repu dij semp fuit dãnabilis: nec a lege pmittebaẗ: nisi quia non puniebaẗ: sed lex nõ auferebat peccatuꝫ. Et dicendũ ad hoc q̃ est similitudo in causa in ge nere. q: sicut libellus repudij pmittebaẗ ne pp̃ cõ cupiscentiã mechie occiderent cõiuges: Ita indul te sunt secũde nuptie ne pp̃ter concupiscentiã rue/rent in fornicationem.

Quicunq̃ dimiserit vxorẽ suã det illi libellũ repudij. T.2

Ecce Id qđ est ordinãdũ. Et tangit Duo. Pri/mo eñ tangit Id qđ pmisit lex nõ vindicando. Et Scdõ dr Ordinẽ legis q̃ circa pmissum ordina/uit. De Primo dr infinite [Quicunq̃ dimise/rit vxorẽ suã] ppria spõte: nõ pcepto legis [det illi libellũ repudij] Ecce Id qđ ordinat lex in aliq̃d mali remediũ. q: Sicut est q̃n pmittit deꝰ ali quod malũ fieri: nunq̃ voluntas dei est de malo qđ fit: sed potiꝰ d bono qđ inde ordiaẗ. Sicut q̃n pmisit martyres occidi: nõ voluit occisionẽ actiuã sed voluit patiam martyrũ et cõstantie fidei relin/quere exemplũ. ita etiã lex nunq̃ vult id qđ pmit tit. sed cũ sine volũtate legis fit aliq̃d vult circa h̃

fieri ne oīno appareat fedum ꝛ iniustū. Sicut etiā in arte non ꝑcipiunt fieri mala artis: sicut ꝙ male incidat coriū calcij. sed cum cōtingit hoc malū: ars q̄ntum potest subuenit et ordinat ne omnino pereat. Deut. xxiiij. Si accepit hō vxorē ꝛ habuerit eam ꝛ nō inuenerit [gr]atiam ante oculos eius: ꝓpter aliquam feditatem [scri]bet libellum repudij ꝛ dabit in manu eius.

Ego aūt dico vobis: q2 omnis qui dimiserit vxorem suam: excepta causa fornicationis eā mechari facit: et qui dimissam duxerit: adulterat.

[Ego aūt dico vobis] qui sum noui populi legislator. non mō per angelum dico: sed per me ipm [Quia omnis qui ꝛc.] Ecce Impletio legis qñ tollitur quod iniuste ꝑmissum est. Et tangit Tria. Quorū Primū est. In qua causa ꝛ non in alia potest fieri repudium. Secundū est Reatus dimittentis si ex alia causa dimiserit. Tertiuz aūt est Peccatū ducentis dimissam quod etiam ꝑmissum fuerat Deuter. xxiiij. Dicit ergo [Ois qui dimiserit] a thoro Non a societate matrimonij. quia illa inuiolabilis q̄zdiu viuūt legitimi cōiuges. Et hoc notat quando addit [vxorē suam] quia vxor non est: nisi sit legitime coniuncta Et huius causa est. quia Omē qđ cōmune est plurium: oportet lege ordinari. q2 aliter amor priuati boni induceret ad hoc ꝙ vnꝰ faceret iniuriā alteri. Matrimoniū aūt cōe est pluriū. et idō lege determinandū est que sit legitima coniunctio. Super ꝑuatū aūt bonum: inq̄ztum hmōi est: nulla cadit legum ordinatio [excepta causa fornicationis] Fornicatiōis dicit: cum tñ sit adulteriū. quia transgrediens thoꝝ nō habet finē nisi fornicis: cuius finis est delectatio: et nihil honestatꝫ habet in intentione: et propter similitudinē finis ponit fornicatio pro adulterio. Qui aūt dimittit ꝓpter causam fornicatiōis: non repudiat nisi a thoro: quia aliam ducere non potest. Et attende ꝙ intelligit de ea que adhuc agit libidines fornicationis. In illa em̄ nō est via correctionis. Qui em̄ talem tenet: patronꝰ est turpitudinis. Prouerb. xviij. Qui expellit mulierē bonam: expellit bonū. qui aūt tenet adulterā: stultus est ꝛ insipiens. Sic em̄ pro peccato dimittere ꝛ non innocentē neq3 penitentē innuit dñs: loquens ad synagogam Esa. l. Quis est iste liber repudij matrꝫ vestre quo dimisi eam: aut quis est creditor meus cui vēdidi vos. Ecce em̄ in iniq̄tatibus vestrꝫ venditi estis ꝛ in scelerib vestris dimisi matrē vestram q2 veni ꝛ non erat vir: vocaui et nō erat q̄ audiret. Eccī. vij. Mulier si ē tibi ſm aiaz tuā: ne ꝓijcias illā: ꝛ odibili ne credas te. Penitēs aūt mlier dbet esse fidelis viro ſm aiaz. Et huiꝰ exēplū dat dñs Hier. iij. Tu fornicata es cum amatorib multis: tñ reuertere ad me ꝛ ego suscipiā te. Et ideo decretū est Sctōꝝ ꝙ adultera recipiēda est: sed nō sepe. Sed ꝑius non pōt cogi alter cōiugū q̄ sepat ob fornicationē cōiugem a thoro: nisi ex pietate velit. Et hoc est qđ dicit

Hic aūt dt glo. ꝙ etiā ꝓpter fornicationē spūalez: vt si cogat ad idolatriā vel auariciam vel alias cōcupiscētias: pōt dimitti a thoro. Sed hoc nō videtur. q2 tunc sepe fieret repudium. Et dicendū ꝙ in talibus nō potest dimitti coniunx a thoro. q2 non peccat ꝯ mrimoniū sic facit adulteriū: sed a cohabitatione sepant: Ita tñ ꝙ soluat ꝛ reddat debitū Si em̄ alter est fur vel raptor: vel aliquid hmōi: et ad vsum taliū cogat cōiugē: debet nō obedire: ꝛ in vsu taliū lucroꝝ nō cohabitare. Hoc est ḡ qđ dic [facit eā mechari] Ecce Scdm Ubi exaggerat pctm̄. q2 ꝑ hoc ꝙ fraudat debito eū qui ꝓpt' timorē cōcupiē cōtraxit matrimoniū: dat ei causam adulterādi. ꝛ hoc mō facit: quod nō facit q̄ ꝓpt' fornicationē dimittit. q2 tūc ille q̄ dimittit causa ē sue dimissiōis [Et q̄ dimissam duxerit adulterat] Ecce Tertiū pctm̄ eiꝰ q̄ ducit dimissaz ꝓpter fornicationē. j. Coꝝ. vij. Precipio nō ego sed dñs vxorē a viro nō discedere. Q si discesserit: manere innuptā: aut viro recōciliari. Et ideo q̄ ducit eam: adulterat. Mulier aūt sic adulterās vt dt Chrys. q̄tuor pctā cōmittit: que sunt: Exheredatio verorū filioꝝ. Fidei violatio. Uirū dimittit. et Adulterat. Et hoꝝ tria vltima facit etiam vir adulterās. Eccī. xxiij. Ois mulier relinquens virū suū peccabit ꝛ statuēs hereditatē ex alieno mrimonio. Primo em̄ in lege altissimi incredibilis fuit. et Scdo virum suū dereliq̄t. Tertio In adulterio fornicata est. et Quarto ex alio viro filios heredes statuit sibi. Malach. ij. Custodite spūm vestrū et vxorez adolescentie tue noli despicere.

Iterum audistis quia dictū est antiquis U.2

Hic inducit ꝓhibitionē: que est in verbis. et implet eam. Et ordo patet ex supioribus. Est aūt ista ꝓhibitio generaliter ordinata sup oē in q̄ cōicant sibi hoīes. Diuidit aūt in ptes Duas. Prio docet implere ꝓhibitionē piurij. Sed q2 piuriū oē vl' iuramentū cadit sup oēs sermones in q̄b cōicāt sibi hoīes. Ideo in Scdo docz implere illā ptē que est in ſmone simplici: Ibi [Sit āt sermo vr̄ ē ꝛc.] Adhuc in pori Duo facit. Proponit em̄ id qđ est implendū. et Scdo ponit Ipam impletionē: Ibi [Ego aūt dico vob ꝛc.] Adhuc mō supiori i Primo facit Duo. Primo ponit modū ꝓhibitiōis. et Postea ꝓponit id qđ est ordinandū. Modū autē ꝓhibitiōis tāgēs Tria dt. Quoꝝ Primū est Iteratio dictōis: cū dt [Iteꝝ] Scdm Cōformitas dicti ad materiā: cū dr [dictū est] Tertiū est Approbatio ṽitatꝫ ꝑ autoritatē antiq̄ꝝ: cū dt [antiq̄s] Circa Primū Nota ꝙ ea q̄ in ꝓbabitis sunt determiata dictionē habuerūt rei tm̄. Istud aūt ē inuocatio diuīe ṽitatꝫ sup dcm̄ homīs. Et iō est h alia manifestatio vel aliꝰ modus q̄z in ꝑcedentib Et gemiatio illa Auditꝰ rectitudīs in re: et Auditus rectitudīs in iuocatiōe imobilis ṽitatꝫ sup dictū hoīs notat ꝑ iterationē quā importat cū dicit [Iteꝝ audistꝫ] interiori aure [q2 dictū est] in auditu totiꝰ mūdi ꝛ oīm hoīm. Oīm ei hoīm (al's Oī em̄ homi) dictat rō ꝙ diuīa ṽitas (q̄ imobilis ꝛ indeflexa est) nō debet inuocari in testē dicti hoīs falsi. q2 Rhom̄. iij. Est aūt deus verax: oīs aūt hō mēdax. Nūe. xxiij. Nō ē deꝰ vt hō vt mētiat. Tit. j. quā ꝑmisit q̄ nō mentit deꝰ. Sicut ḡ curuum ꝛ rectū nō adequant: Ita etiā diuina ṽitas nō adequat verbis falsis homīs. Hoc igit dictū est oib [antiq̄s] Nō solū corruptōni ꝓximis (quoꝝ nō sunt ꝓhibitiōes nisi sup horribilia ſm se) sed etiaz his q̄ꝝ expientia sapie est multa: ꝛ plurima agendoꝝ circūspectio: a q̄bus hoc (ꝓpter multū piculū qđ in iurādo) est approbatū. Job. xij. In antiquis est sapiā: et in multo tpe prudentia. Sic igit istd [dictū est antiq̄s] Et hoc intꝰ auditꝰ dt nobis

Non piurabis: reddes aūt dño iuramenta tua

Hic tangit illud qđ est implendū. Et dt Duo. Prohibitionē piurij. et Id qđ indulget infirmitati: Ibi [Reddes aūt dño] De piurio dt [Non piurabis] Exo. xx. Non assumes nomen dei tui in vanū. Leuit. xix. Nō piurabis in noīe meo: neq3 polluces nomē dei tui. Ad hoc ꝙ bñ sciat quid sit piurium: oportet videre Quid iuramentū: ꝛ Que necessitas a q̄ orit iuramentum. ꝛ Que exiguntur ad iuramentū. et Q iuramentū sit licitū. et Qualiter sit intelligendū. et Utrū sp sit obseruandum. Deinde Qui sint modi iurandi. Deinde Quare a Iure noiat potꝰ q̄z ab alio. Et ex omnib dictꝫ videndū Quid sit piurium. et Quare piurium est in ꝓhibitione legis ꝛ non iuramentū. Et de oib his
F 2 diffiniendo potꝰ q̄z disputādo dicemꝰ Ad Primū ḡ dicimꝰ ꝙ Iuramentū est inuocatio imobil' veritatis ad testificandū ꝛ confirmādū ṽitatē mobilem que est in dicto hoīs: vt meliꝰ aliq̄s veritati dicti hoīs inniti possit. Hoc autē accipit ab eo qđ dr Hebre. vj. Homīes ꝑ maiorē sui iurant: et oīs cōtrouersie eoꝝ finis ad cōfirmationē est iuramētū. Necessitas aūt q̄ cogit ad iuramentū est et a q̄ ortū est iuramentū: ꝙ hoīes necesse habēt cōicare in cōtractib ꝛ pactis: q2 aliter cohabitare ciuiliter non possent. Cōtractꝰ aūt ꝛ pacta non possunt fieri nisi in actiōib volūtarijs. et volūtates nō sibi mutuo innotescūt nisi ꝑ ṽba. Uerba igit faciūt obligationes ꝛ pacta ꝛ ꝯtractꝰ: ſm ꝙ indicia sūt voluntatꝫ. Nihil aūt mobiliꝰ ꝛ instabilius ꝛ dubitabilius ꝛ ignorātie ꝑmixtiꝰ est q̄z volūtas. Igit de se ṽba nūcia volūtatis nihil habēt stabilitatis cui aliq̄s inniti possit. Oportet aūt initi tam in iudicijs q̄z in cōtractib ꝛ pactis ꝛ alijs obligatōib Ergo ṽitatem dicti homīs oportet fulciri aliq̄ immobili. Non est aūt imobile aliq̄d (al's aliqđ) qđ ei applicari possit nisi exemplar eius quod est diuina ṽitas. Illā ḡ oportet facere fidem ad cōfirmationem dicti homīs. Et hec duo simul tāgit Apl's Rhoma. iij. Est aūt deꝰ verax: oīs aūt hō mendax. Et quia sic mendax est hō: oportet ꝙ firmitas dicti sui roboret supiori veritate cōfirmante. Illa aūt que exigunt ad Iuramentuz tangunt Hiere. iiij. Jurabis viuit dñs in ṽitate: ꝛ in iudicio: ꝛ in iusticia. Et hec Tria dt Hieronymꝰ esse tres comites iuramenti. Et hoꝝ comitū Unꝰ format iuramentū ex pte iurantꝫ. Alter ex parte rei q̄ asserit. et Tertiꝰ ex pte cause ꝑ q̄ iurat. Judiciū em̄: iudicium rōnis: q̄ discernere habet iurās Quid ꝛ Qñ et Ad q̄d iurat: Qualiter certificatus sit: ꝛ hmōi: ꝛ Quādiscrete iuret. Et hic comes comitat iuramētū ſm ꝙ est actꝰ iurantꝫ: vt diximus. Sed q2 in eo ꝙ res ē vel ñ est: oratio vera vl' falsa est. Et idō veritas est comes q̄ informare habet iuramentū ex pte rei q̄ iurat. Non aūt faciēda iusta sp. q̄nimo iuste qđ iustū est exequēdū est. Et ideo cā ꝓpt' quaz iurat debēt esse iusta: ꝛ iuste postulata. Juratio: vl' coacta: vel nō volūtarie oblata: nec sponte facta.

Exigunt ḡ ad Iuramētū Sex. Quoꝝ Unū est Q Inuocatio nō sit sup rē vanā. Scdm ē Q testificatio fiat ꝑ diuinā ṽitatē ꝛ nō ꝑ aliud. Deuter. vj. Dñm deū tuū timebis ꝛ ꝑ nomen illiꝰ iurabis. Tertium est Q sit de his in q̄b incredulitas aduersarij vel nobiscū cōicantꝫ expostulat. Quartuz est Judiciū. et Quintū est Ueritas. et Sextū Justicia Ex his accipit ꝙ Oē illud iuramentū sit licitū: sicut dt Beda. qđ obseruatū in deteriorē ñ vergit exitum. Q2 hec omnia sex habet q̄ sunt enūerata. Quod aūt fit de re illicita: vt de furto vel adulterio: vel nō manifestando crimīe (Cū Augꝰ dicat. ꝙ qui crimē celat consentit) est illicitū. Uñ in oib talib statim iurando hō efficit piurus. Et idō debet rescindere pactum ꝛ mutare decretum: vt dicit Beda. Quia ṽo hō nō iurat ꝓpter seipm q2 conscia sufficit ei ad seipm: Ideo oportet ꝙ q̄cunq3 iurte ṽboꝝ vtat ꝙ Iuramentū sp in illo sensu intelligat factū in q̄ accipit ille cui fit ꝛ ꝓpter quē fit iuramentū Ex his patet etiam ꝙ iuramentū semꝑ est obseruandū. q2 nō est Juramentū nisi sit licitū: et tūc est obseruandū. Alioq̄n in iuratiōe cēt ꝑiuriū. Modi aūt Duo sūt q̄b iurat in genere. Modꝰ testificatōis. ꝛ Modꝰ execratōis. Modꝰ testificatōis est qñ simplex fit testificatio dicti ꝑ diuine ṽitatis inuocationē. Et hic hꝫ mltos modos ſm ꝯsuetudīes iurāti. Aliqñ em̄ iurabat Uiuit dñs. Et h erat ꝑ vitā ifallibil' ṽitatis dī. Aliqñ āt Per deū. et Aliqñ Testē iuocādo i aiaz suā. Sic ij. Cor. j. Ego aūt testē iuoco deū i aiaz meā ꝙ parcens vob: nō veni vltra Corinthū. Et alijs diuersis modis. Juramētū aūt execratōis fit ꝑ intimiatiōnē pene. Sic Si ñ faciā: mala mors me apphēdat Sic Juramētū qđ fuit int' iacob ꝛ laban Gen. xxxj Hec aūt pena apponit qñ hō iurat qñ (al's q2) in hoīem cadere pōt pena. Sicut Job. xxxj. Si comedi buccellaz meam solꝰ ꝛc. Et subinfert. Seram ꝛ aliꝰ comedat: et ꝑ hordeo nascat mihi spina. Qñ aūt deus iurat execrādo. pena determinari nō pt. quia pena non cadit in deū. sicut Ps. xciiij. Quibus iuraui in ira mea si introibūt in requiem meaz.

A Jure aūt denoīat. q2 cū oē ius vt dt Tulliꝰ a iudicio vel pacto vl' a pari oriat: Juramentū non nisi in iudicio vel pacto vel pari sine eq̄li (qđ inter cōtractꝰ facientes attendit) exhibet. In oi em̄ contractu attendit equale. ꝙ vterq3 contrahentiū eq̄li gaudeat valore ꝛ neuter decipiat. Et ita nō prestat Juramentū nisi sup iuris originē. Et iō a iure etiā iusiurandū vel iuramentum appellat. Ex omnib autem inductis et precipue ab illis sex q̄ exigunt: accipit quid sit Periuriū. Sicut em̄ virtus constat ex vna tota et sola causa: que est omnes

circumstantie in debito actu cum fine. Etsi aliqd
horum singulum corrumpatur: nascitur vicium
Ita etiam Juramentū verum conficitur omnib9
simul supradictis sex cõuenietib9. Periuriū aūt est
si vnum solū ex omnibus omittat. Sed tunc de
multis dicit piurium ꝑ pri9 z posterius. Et illud
maxime nomē habet piurij in q̄ oīa simul corrum
punt. Et post hoc illud in quo deest veritas. Et
post hoc quod caret iusticia. Et sub illo est qđ ca-
ret iudicio: z omnia alia habet. z sic de aliis quod
plus hz deformitatis: habet etiā pl9 de noīe z rōe
piurij. Hinc patet quare piuriū in lege ꝓhibetur
Juramentū nō p̄cipit: sed cū fit: indulget infirmi
tati nō credentis alit' primo. Et hoc fit ideo. quia
licz Juramentū ex duobus cōponit: quorum vtrun
qz est bonū: qđ est Enūciatio veritatis in sermone
humano: z Inuocatio veritatis diuine. tñ cõiunctio
istorū duorū est periculosa propter incertitudinez
dicti humani qz homo est ignorātie ꝑmixt9 z du-
bietati. z ideo periculū est suo dicto testimonium
diuine veritatis inuocare. Et hec est causa q; per-
iuriū ꝓhibet: sed iuramentū nō p̄cipit sed indul-
get infirmitati. Et ordināt sicut patebit inferius.
y 2 Hoc ē ḡ qđ dicit [Reddes aūt dño iuramē-
ta tua] Eccli. xxiij. Juratōi nō assuescat os tuū.
multi enim casus in illa. Et Ibidem subditur Uir
multū iurās nō erit immunis a delicto. z de do-
mo eius non recedet plaga. Quātūs eni legat ps.
cix. q; Jurauit dñs z nō penitebit eū. Et q; sancti
iurauerunt: tamē ꝑiculosum est iurare. Et assue-
scēs iurare: anteqz sciat labit in piuriū aliquod d
supradictis. Jaco. v. Ante oīa fratres nolite iura-
re zc. Prohibet eni dñs iurare Falso sine verita-
te. Dubie: sine teste cōsciencie. Supflue sine neces-
sitate cause. Temere sine p̄cipitanter sine iudicio
deliberatōis. Hac igit de causa nō dicit lex Jura
Et cū iuras [redde dño iuramenta tua] Sz
tacet de p̄cepto iuramēti: z relinquit tñ indultum
Et qñ fit: p̄cipit q; reddat dño. Reddere autē do-
mino est referre dño. Et hoc fit qñ iurat ꝑ deum:
z nō ꝑ aliquē aliū deū vel aliquā creaturā. quia il
li credit inesse imobilis veritas ꝑ qđ iurat: inqñ-
tum est d ratōe iuramenti: vt pz ꝑ antedicta. Nō
debet aūt aliquis significare talē veritatē esse nisi
in deo. Tamē huic videt esse ꝯtrariū q; Joseph
iurauit ꝑ salutē Pharaōis Gen. xlij. Et dicendū
q; Joseph nō iurauit ꝑ salutē Pharaōis ibi sistē
do: sed referēdo illud qđ dixit ad deū saluantem
Cui9 salus in salute pharaōis apparebat.

**Ego autem dico vobis: non iu
rare omnino neqz per celum quia
thronus dei est: neqz per terram:
quia scabellū est pedum eius. ne
qz per hierosolymā: quia ciuitas
est regis magni: Neqz per caput
tuū iuraueris: quia nō potes vnū
capillū albū facere aut nigrū. Sit
autem sermo vester. est est. nō nō:
quod autē his abundantius est: a
malo est.**

[Ego autē dico vobis] qui ꝑ meipm non ꝑ
angelum loquor vobis [Nō iurare omnino]
Hic docet implendo ꝑficere ꝓhibitionem: eo mo-
do quo alia docuit. Et diuiditur in Duos ꝑagra-
phos. Primus loquitur de Impletione prohibi
tionis. Et Secundus de Impletiōe indulgētie iu
randi qua ad dñm precepit reddi iuramenta: Ibi
[Neqz per celum zc.] De Prio attēde sicut
ante dictum est: q; non est impletio legis in addē-
do vl' minuendo: sed potius in reducendo eam q;
inscribat cordibus z visceribus audientium: sicut
in antehabitis expositum est. Et ideo dicit [Nō
iurare omnino] Et dicit q; ista oratio duplex ē
eo q; signum distributionis potest a negatione re-
spici formaliter vel materialiter. Si formalit': tūc
negatio refertur ad totum. Et est sensus. Dico vo
bis: Non omnino iurare. hoc est: Non ex quacun
qz causa vel leuitate iurare. Et tunc non prohibet
quin ex aliqua causa iurari possit. Si aūt respicia
tur materialiter: tunc est sensus: Dico vobis oino
non iurare. hoc est: ex nulla causa iurare Et in hoc
sensu videt accipere Chrysostom9 qui dicit q̄ iu-
rare omnino sit illicitū. Et arguit clericos qui eu-
angelia porrigunt z tenent iurantib9. Et hoc non
tenet ecclesia Unde Notandū q; reuera sensus
littere est quem dicit Chrysost. Sed quia Jurare
est actus iurantis: cuius p̄ncipium est voluntas:
et nō natura: prohibetur iste actus ꝯm q; exit a vo
luntate. Et sensus est: Nullam omnino volunta-
tem habeatis iurandi. Sed semꝑ sit vobis volun
tas contraria iuramento. et ideo quando cōtingit
propter necessitatem Jurare indulgetur. Sicut
quando contingit ex concupiscentia sola vxorem
cognoscere. Et talem indulgentiam dans lex vult
in casu fieri qđ indulget. et nō precipit vel suadet:
sicut diximus in p̄cedentibus. Et hoc modo tunc
prohibitio inscribitur cordi. quia qui nullam ha-
bet iurandi voluntatem sed voluntatē: nullo mo-
do peierat. et tunc completa est lex prohibitiōis ꝑ-
iurij. Et in eodem sensu dicit Jaco. v. Ante omnia
fratres mei nolite iurare [Neqz per celū] Ecce z 2
h tangit Impletionem iuramēti q̄ si iuratur: iu-
retur per eum qui veritatis est immobilis. Atten
de autem causam dicti. Duo enim genera homi-
num iurabant per creaturas. Uidelicz. Fideles. et
Infideles. Fideles simplices ideo ꝑ creaturas iu-
rabant. quia putabant talibus iuramentis nō ob
ligari: eo q; nulla in creaturis essz diuinitas: z nul
la esset testificata per eas veritas: Cum de omni-
bus dictum sit Eccīs. j. q; cuncta subiacent vani-
tati. Et hi arguuntur ab Augustino. quia licz cre-
atura in se vana sit: tamen veritatem habet exem-
platam a diuina veritate. et hoc: quando iurat ip̄a
intentione iuramenti: et refertur ad diuinam veri
tatem. Sicut in veneratione adorationis: imago
refertur ad sanctum cuius est imago. z tunc sic re-
lata ad dei veritatem: obligat iuramentum quod
fit per creaturas. Infideles autem iurabant ꝑ cre
aturas. quia putabāt aliqd numis esse i creaturis:

et attribuerunt eis veneratiōem immobilis veri-
tatis. Et hoc arguit Chrysostom9. Littera autē cō
sentit vtriqz expositioni: sicut patebit. Attende er-
go q; Creatura per quam iurare nō debemus (et
que non habens diuinitatē vt Chrysostom9 dic: et
habet tñ veritatis dei exemplarionē) Aut est ima-
go: Aut est vestigiū. Etsi est vestigiuz: Aut imitat
in gratia et sanctitate: Aut in natura. Etsi in natu
ra: Aut in repñtatiōe imitatur pulcritudinis glo-
rie: Aut in vltima exigua sil'itudine. Etsi imitatur
in repñtatione pulcritudinis z glorie: Tunc dicit
[neqz ꝑ celum] quia non deus sed thron9 dei
est. Et ideo repñtans pulcritudinem glorie sue: ꝑ
quā iurans: exemplari illius pulcritudinis (quod
est in deo) obligatur. Scias aūt q; sicut in naturis
lux emittens lumen in purū z clarū aerē serenan-
do eum: facit ipm sedem z locum pulcritudis lucis
quia Oēs colorum species depurate z a fece materie
remote: Stāt in ipso: et Repñtant in ipso: z Agūt
in oculos videntiū ex ipso. Et sic etiam luce incre-
ata: ꝑ candorē lucis sue serenant celi per metono-
miā dicti (q̄ sunt angeli) Et serenati candore lucis
eterne: locus efficiunt oīm pulcritudinū veritatis di
uine. Et ideo dicuntur throni. Propter hoc attri
buit thronis a beato Dionysio esse eleuatos a sca-
bellari subiectione, ꝓpter depurationē z serenatio-
nem nature: et thearchici (hoc est diuini principa-
lis) aduent9 esse īmaterialiter susceptiui. Sic etiā
anīa homīs lucē habet intellectus agentis. Cū in-
fundit lux increata: cōmiscet: et emissione luminis
serenat z īmaterialē facit aīam in ea parte qua re-
cipere habet veritatem. Et hec pars vocat Intelle-
ctus passibilis (al's possibilis) et tunc efficit loc9 z
thron9 pulcritudinū veritatū diuinarum altissimaruz
Sicut ꝑspicuum serenatū lumine: efficit loc9 spe-
cierū lucis: vt diximus. Et sic anīa iusti sedes est sa-
pientie. Non eñ recipit aliqd horum trium speci-
es pulcritudinis vt materia vl' subiectum. quia si
sic reciperet: tunc afficeret illis z denomiaret ab eis
et esset ꝑspicuum aeris albū vel rutiluz vel aliqd
hmōi: quod absurdū est. Recipiunt ḡ ista sicut lo
cus specierum: et non sicut materia. et hoc iam a no-
bis in philosophicis est demōstratū. Tales aūt spe
cies pulcritudinis vocant ꝓprie. quia nihil de fece
materiali retinentes in pulcritudine qua in men-
te dei candent: sūt In talib9 thronis immaterialit'
suscepte. In ꝑspicuo minus z particulariter. z In
aīa plus z vniuersal'r. In angelis aūt maxie vni-
uersaliter z simpl'r. Sic ḡ celum dei thron9 est: et
anīa iusti sedes sapientie. et hoc modo sedet super
cherubin plenitudinē scientie. Cui9 plenitudo nus
qz est nisi in tali pulcritudine veritatis. Tangens
aūt creaturā ꝓpter oppositū que exigui vestigij ꝑ
naturam est repñtatiua dicit [Neqz per terraz
y 2 qz est scabellū pedum eius] et nō deus. In
scabello pedū non resultat nisi figura plāte pedis:
que est similitudo. nō sedentis: non pedis: sed vl-
timi termini pedis. Et hoc mō terrena materialia
vltimā habent z minimā imitatiōez dei: nō in pul
critudine: sed materialib9 formis in materiā deie
ctis z calcatis quedaz indicia repñtant creatoris
z nō enarrant gloriam dei sicut celum. Tamē qui
iurat ꝑ terram: non erit innocēs. qz illa ipsa imita-
tio relata est in dei veritatem et ꝑ illam obligabitur
Esa. lxvj. Celū mihi sedes z terra scabellū pedum
meorum [neqz per hierosolymā] Ecce tāgit imi
tans in gratia. quia ab illa ciuitate ꝓcessit regimē
vtrūqz. Spirituale vicz in sacerdotio. et Munda-
num in regno. Que duo exemplata fuerunt a iusti
cia regente in sanctitate gratie: et regente in leguz
vrbanitatib9. et ideo non est iurandum per illam
[Quia est ciuitas magni regis] Nō de9 sed
exemplū regni eius. Et ideo obligat qui iurat per
eam. Ps. cxxj. Hierusalem que edificat vt ciuitas
cuius participatio eius in idipsum [neqz per ca
put tuum] Ecce tangit creaturā que est imago.
Et tangit caput: quia ibi vigent opationes anime
ꝯm quam homo est imago. Et subiungit causam
[Quia non potes vnum capillū facere al
bū vel nigrū] Q. d. quia nō es deus. Si eñ tu
esses deus ꝑ quem iurandū est: oīa tua in tua ca-
derent potestate. Et hoc nō est verum. Qđ patet in
minimis. Capillus eñ minimū est qđ adheret ca
piti: et albescit in canicie. poti9 ex defectu qz ex vtu
te. Et iste tamen defectus tue non subiacet potesta
ti. Imago tamen dei est: et ideo obligat qui ꝑ ipm
iurat. Sz attende q; ecclesia iurando tenet mo-
dum istum q; iurat per euangelia et reliquias san
ctorum: quod est iurare per creaturas: cum hoc h
videatur ꝓhiberi. Et dicendū q; Euangeliuz non
habet veritatem nisi diuinaz. et Reliquie sanctorū
expresse demonstrant vtutem diuinam: in eis mi
racula opantem. Et ideo per illas iuratur [Sit
autem sermo vester: est est: non non] Ecce
Impletio alterius partis Que est: Nō falsum te-
stimoniū dicere et non mentiri. Et [est est] dictū
est: q; si est affirmatio in corde: sit etiam i ore. Et si-
cut est negatio in corde: sic etiam in ore. Uel me-
lius dicatur q; per modum stipulationis accipit.
Quia eñ sermo est ad alterum cui pandere volu-
mus intentiones nostras Si ille querit [est?] di
cat simpliciter [est] si ita est i re. Etsi petit [Nō?]
dicamus [non] si ita se res nō habet. ij. Corinth.
j. Sermo noster qui fuit ad vos non fuit in illo:
est z nō. sed est in illo est. Jaco. v. Sit sermo vester
est est: non non. Ps. xj. In corde z corde locuti sūt
zc. Esa. xxviij. Posuimus mendaciū spem nostrā
et mendacio ꝓtecti sumus [Quod aūt his am
plius est] in confirmatione vel iuramēto vl' mē-
dacio [a malo est] Tuo. vel Alieno. Tuo si vsuz
habes iurandi vel mentiendi. Alieno autē: si non
credit tibi is cum quo loqueris nisi iures vel con
firmes ea que dicis. Hoc enim est malum incre-
dulitatis que prouenit ex fallacia sermonis hu-
mani.

**Audistis quia dictum est: ocu-
lum pro oculo: dentem pro dente** 2 z

Hic incipit ordinare et implere Judicialia. Et
diuiditur in partes Duas. Primo enim prepo-
nit id qđ implēdū ē. Et deinde Impletionē subiū
git: Ibi [Ego āt dico vob: Nō resistere malo] Ad
huc āt circa Primū: mō ꝯsueto dt Duo. Modū
vicz q̄ deīn ē iudiciū. z Ipm iudiciū. Circa Prim

aliūm habens modum q̃ habuerant in p̄missis. Quia in quibusdā naturalibꝫ dixerat. Audistis qꝛ dictū est antiqs. In quo ꝛ Audit⁹ rei sonabat ad oēs. ꝛ Antiqtas sonabat inexcusabilitatē. ꝛ Ad ꝓbationē ꝛ futurā ipletōez. ꝓꝑ corruptōez (al's correctōem) antiq̄ gentis. Ubi autē nihil naturaliuꝫ sonabat: nō dixit de auditu aliqd sed simplicit̄. Dictū est aūt Sicut in libello repudij. Hic autē medio modo vtit̄ int̄ vtrūqꝫ. qꝛ dicit [Audistis] co ꝙ hoc sonat ad oēs. Et nō dicit: antiqs. qꝛ hoc i iudicijs et ꝯtinēda iusticia semꝑ seruari est necesse: nec antiquat̄ nec senescit: neqꝫ est ꝓpe interitum: qꝛ diu in mundo dominat̄ malicia. Un̄ Rhom̄. xiij. Nō sine causa gladiū portat. vindex est enī in iram ei qui malum agit. Et h̄ vt. j. Pe. ij. dicit̄ est ad vindictam malefactoꝝ: laudē vero bonoꝝ. Hec igit̄ est causa ꝙ i tali hoc vtit̄ modo loquēdi. Exo. xxij. Maleficos nō patieris viuere. [Oculū ꝓ oculo] Hic incidit questio cū alia fuerint iudicia in Exo. xx. ꝛ. xxij. p̄ter istud. Quare de sola lege talionis hic ponit impletionē. ꝛ nō facit mentionē de aliquo aliorū: Sed ad hec plana est respōsio s̄m antedicta. qꝛ nullū aliorū ordinabile est ad viscera ꝛ cor s̄m nature ordinē nisi istud. Et cū ille sol⁹ mod⁹ sit ꝑfecte impletōis legis: sicut sepe diximus: de isto solo hic facit mentionē. In lege aūt taliōis cui⁹ impletiōem ponit hic: nō facit mentionē nisi de duobꝫ membris dicēs. [Oculū pro oculo: dentē ꝓ dente] Horū vnum est formalioris sensus organi. ꝛ qui plus habꝫ de ratōe sensus. ꝛ minus de ratiōe nature: Et hoc est ocul⁹. Alter est q̄ min⁹ inter oīa membra: aliqd sensus habentia: ꝑticipat. Nullū enī officiuꝫ aliquod ꝑticipat de vi sensus nisi dentes: s̄m Galienū Qui dicit Q. ꝓpter vicinitatē cerebri et cōplexionē dentis aliqd ē in dente de vi tact⁹. Per supmū ergo in sensu ꝛ infimū: cōprehēdit oīa in medio ꝯtēta: vt tantū recipiat quisqꝫ quantū intulit. Deut. xxv. Scdꝫ modū et mensurā delicti: erit et plagarū mod⁹. Esa. xxvij. Mensura contra mensurā cū abiecta fuerit iudicabit eam. Nisi enī ita fieret: cohabitatio ꝛ ciuilitas int̄ homines dissolueret̄.

Ego autē dico vobis: non resistere malo.

B 3 Ecce tangit Impletōnem. Et tangit Duo. Autoritatē dicti: cum dicit [Ego aūt dico vobis] qui sum fons misericordie in isto primo aduentu Eze. xviij. Quacūqꝫ hora ingemuerit pctōr omnium iniqtatū eius nō recordabor ampli⁹. ij. Cori. v. De⁹ erat in chr̄o mundū reconciliās sibi: nō reputans illis peccata ipōrum. Esa. liij. Ipe peccata multorū tulit. ꝛ pro trāsgressoribꝫ orauit. [Non resistere malo] Hic tangit Impletionē. Et tangit Impletionē s̄m Duos ordines. Contra malum: ꝛ In ordine ad bonum: Ibi [Qui petit a te da ei ꝛc̄.] Contra malum ordinat Dupliciter. In vniuersali: ꝛ In generibus mali illati s̄m materie diuersitateꝫ: Ibi [Sed siquis ꝑcusserit] In vniuersali dicit [Non resistere malo] Et malū de quo dicit hoc est malū violentie quod infert penam damni vel sensus. Sed contra. Si null⁹ resistat malo: mali crescent in nocumētū bonoꝝ. et hoc est ecclesie destructiuum. Dicēdum ꝙ christus non vetat h̄ iudicium debere fieri contra malos. quia hoc esset malum. Eccīs. viij. Quia nō cito profertur sententia contra malos. filij hominū absqꝫ vllo timore ꝑpetrant mala. Sed legē benignitatis vult ponere in visceribꝫ et patientie in ꝓprijs iniurijs. Amor enī vindicte in ꝓpria iniuria facit lites ꝛ suscitatas lites non ꝑmittit reconciliari. Et hunc patiētia christi et benignitas omnino excludit: et tunc cessant lites. Et hunc sensum confirmat Ap̄lus Rhoma. xij. dicens. Non vosipsos defendentes charissimi. sed date locum ire. Scriptum est enī Deutero. xxxij. Mihi vindictaꝫ ꝛ ego retribuam. Auxilium ire iudicis non ꝓhibet christus. Sed ꝑfectionem docet que est ꝑfecte pacis: nō resistere malo: sed potius mali desiderare correctionem. Videt̄ autē ꝛ hoc ipsum inconueniēter dici. Quia Uim vi repellere licet: vt dicit Esa. v. nulli vnqꝫ non licuit. Et est de lege Naturali. Christus aūt naturā quā condidit non venit subuertere. ergo videt̄ ꝙ incōuenienter dicit: malo nō esse resistendū. Ad hoc dici potest ꝙ Licet quideꝫ vim vi repellere cū moderamine talis tutele q̄ culpari non possit: que non fit ad inferendum vel cumulandū malū: sed ad repulsam mali quod intendit infligere aduersarius. Sed hoc nō vocatur resistere malo. Resistere enī est cōtrapugnare: ꝛ h̄ est pl⁹ q̄ malū repellere. qa Cōtrapugnare: est pugnando velle malū inferre qđ sonat appetitū vindicte: ꝛ libidinem destruendi inimicum. Sed tunc querit̄ Utrum qđ h̄ dicit sit p̄ceptum vel consiliū. Si est p̄ceptum: tunc omnes tenent̄ ad istud: et hoc esset graue. Si aūt est consiliū: tunc videtur ꝙ nullus ad hoc tenetur nisi qui ad hoc consilium se specialiter obligauit. Quia Ex hoc ꝙ homo obligat se ad vnum consiliū: non ꝓpter hoc tenetur ad aliud nisi specialiter se obliget ad illud. et tunc hoc non erit impletio legis. quia lex ꝓponitur oībus: sed erit instructio paucorū. Respōsio ꝙ est p̄ceptum hoc modo quo expositū est. quia etiam quando aliquis vim repellendo excludit malū: non facit h̄ resistendo malo s̄m animū: sed potius vt illi (al's ille) caueat qui malum inferre nitit̄. et Sibi. Illi specialiter ne incidat in grande peccatum. ꝛ Sibi temporal̄r ne amittat vel corpus vel alia in obsequium christi cōseruanda. Sic igit̄ christus dicit Non resistere malo. j. Machab. ij. Si non pugnauerimus aduersus gentes pro animabus nostris et pro iustificationibꝫ nostris: citius disꝑdēt nos a terra. Nume. xxv. Hostes vos sentiant madianite: et eos percutite: quia et ipsi hostiliter egerunt contra vos. Rhoma. xiij. Uis nō timere potestatem: bonum fac et habebis laudeꝫ ex illa. Si autem malum feceris: time. dei enī minister est vindex in iram ei qui malum agit. Ex omnibus his accipitur ꝙ Aliud est resistere malo. ꝛ Aliud repellere violentiam. Quia resistere malo est ex libidine vindicādi se cōtrapugnare vsqꝫ ad perfecte vindicte consecutionem. Unde etiam sepe pugnat posteaq̄ cessauit violentia aduersarij. Sed Uim repellere est nocumentum tam aduersarij q̄ pro-

prium declinare ex compassione aduersarij ꝛ suiipsius. Et ideo non cōtrapugnat (al's repugnat) nisi quādo fit violentia ꝛ nō habetur alia nisi manus defensio.

Sed siquis te ꝑcusserit i dexteram maxillā: p̄be illi et alteram

Hic tangit Malū: quod inferri potest s̄m Triplicem differentiam sicut dicit glo. s̄m lesionē corporum. s̄m angariā seruitioꝝ. et s̄m ablationē rerum. Et hec patent per ordinem in litera. De Lesione aūt corpoꝝ dicit que maior est [Siquis te ꝑcusserit in dexterā maxillā] Hic queritur Quare in lesione corpis potius tangit ꝑcussionē maxille q̄ alteri⁹ partis corpis. Et dicendū ꝙ mouendo ad patienciā omnes: nominat maxillā. Qꝛ in facie est: et ꝑcussio est ibi: et probrū et pena ꝛ visa. Quia si retro ꝑcuteret non videretur ict⁹. Sed modo ꝑcutit̄ ante oculos et preuidetur ictus: et in illa ꝑuisione componit̄ anim⁹ ad patientiā pene et ad sustinentiā vitupij. Threnoꝝ. iij. Dabit percutienti se maxillā: saturabitur opprobrijs. Job. xvj. Exprobrantes ꝑcusserunt maxillam meaꝫ [Prebe ei et alteram] Esa. l. Corpus meū dedi ꝑcutientibus: et genas meas vellentibus. ij. Coꝝ. xj. Sustinetis siquis in faciem vos cedit. siqs deuorat. siquis accipit. siquis extollitur. Sed cōtra. Joan. xix. Non p̄buit christus alterā: sed corripuit ꝑcutientē dicens. Si male locutus sum: testimoniū ꝑhibe de malo. si aūt bene quid me cedis? Act. xxiij. Princeps sacerdotum p̄cepit astantibꝫ percutere os Pauli. Dixitqꝫ ad euꝫ Paul⁹: Percutiat te de⁹ paries dealbate. Cum igit̄ chr̄i actio sit nobis instructio: et exempla sanctoꝝ imitari debeamus: videtur ꝙ non debemus prebere alteraꝫ sed corripe ꝑcutientem: et econtra maledicere. Ad hoc dicendū ꝙ ex equanimitate animi semꝑ debemus esse parati recipere ictum secundū ꝛ tertium et sic deinceps. Sed in exteriori exhibitione distiguendū. Aut enī p̄ualet malicia: Aut non. Si nō p̄ualet: possumus excludere violentiā. Si aūt p̄ualet malicia: ex charitate corripienda est. quia in hoc bene fit aduersario: sicut fecit christ⁹. Ad hoc autem quod de Paulo dicit̄ Dicendū: ꝙ ex reuelatione cōminat⁹ est iudicium futurū percutienti: Quod etiam nos facere possem⁹ si reuelationem accipemus. Et qđ per moduꝫ imprecationis dixit: hoc fuit ex conformitate voluntatis cum iusticia diuina. Psal. lvij. Letabit̄ iustus cum viderit vindictam. Et hoc non est nisi quādo desperat̄ de correctione. Tunc enī velle debemus vt de his fiat voluntas dei iusta: qui nolunt subijci iusticie dei. Scdꝫ l'ram aūt videtur mirabiliter loqui dominus. Quia in maxillā nullus ꝑcutit̄ nisi a contra se stante contra faciem. Contrastantis autem dextera est contra maxillam sinistrā. nec potest cū dextera manu ꝑcutere maxillam dexteram: nisi ꝑcutiat exteriori parte man⁹ que vocatur siluestre manus: ꝛ girando brachium contra latus sinistꝝ et tūc dat ictum debilem. Si autem cum sinistra ꝑcutiat: tunc non fortem dabit ictum. Ad hoc dicendum ꝙ dn̄s non attēdit h̄ dextrum vel sinistꝝ in situ corporis: quia hoc nihil facit ad tolerātiaꝫ patientie ꝛ eq̄nimitatis. Sed vocat dextram sicut supra que semꝑ exhibet sustinentiā ad hoc ꝙ victus benignitate aduersarius reducat̄ ad pacem. Et hoc notat cum dicit [Prebe ei et alteram] Non dixit: sinistram: sed [alteram] dextrā. quia sicut dicit glo. Justus totus est dexter. Sicut Judic. iij. de Aioth legit̄ qui vtraqꝫ manu vtebatur pro dextera: duꝫ tam interior q̄ exterior virt⁹ deo offertur. ij. Machab. vj. Eleazarus gl'iosam mortem magis q̄ odibilem vitam complectēs voluntarie p̄ibat ad suppliciū. Intuēs aūt quomō oportet accedere patienter sustinens destinauit nō admittere illicita propter vite amorem. Quādo enī videbit aliqs ꝙ malicia preualente ita oportet accedere: cum deuotione et p̄paratione carnificē ad penas dꝫ preire. Et hoc docet chr̄s: quia tunc talia non querit rependere: sed iusticiam patiētie cōseruare. et sic aduersariū ad pacem reuocare.

Et ei qui vult tecum in iudicio contendere

Ecce Tertium de damno rerum. Et dicit Duo. Scꝫ De Judicio contentioso. et De patientia contra opponenda. De Primo dicit Quattuor. Primo enī innuit aduersarij obstinatam volūtatem: cum dicit [Qui vult] Non enī dicit. Qui putat se iustā causam habere: sed potius ille qui pro ratione vtitur voluntate et nō attendens iusticiā: voluntatem tua auferendi habet obstinatā. Secūdo tangit apparentē formā iusticie. quia non aperta (al's aperte) vtitur violentia sicut predo: sed ad iudicium vadit iniustum: vbi legibus iniquis opprimunt̄ iusti: defensionē non habentes. Esaie. x. Ue qui condunt leges iniquas et scribentes iniusticias scripserunt vt opprimerent in iudicio pauperes et vim facerent cause humiliuꝫ populi mei. Et tale iudicium p̄cipue fuit apud infideles contra fideles ꝛ est adhuc apud multos contra deum timētes. j. Coꝝ. vj. Audet aliqs vim h̄ns negocium aduersus alterum iudicari apud iniquos: et non apud sanctos: hoc est apud infideles qui iniq̄ sunt fidelibus quocūqꝫ modo possunt. Quasi diceret: hoc est audacia facere. Et Ibidem. Frater cum fratre contendit in iudicio. ꝛ hoc apud infideles iudices. Tertio tangit Judicij peruersitatem: cum dicit [contendere] Non enī dicit discerni vel ex ordine iusticie diffiniri. quia Cōtentio vt dicit Ambrosius: est impugnatio veritatis cum cōfidentia clamoris. Rhoma. j. Repletos cōtentione: dolo: malignitate. Hoc modo mulieres meretrices querunt Judicium. iij. Regū. iij. Quarto dicit Nocumenti siue damni iniustam intentionem: cum subiungit

Et tunicam tuam tollere: dimitte ei et pallium

Et in h̄ Tria notant̄. Ablati necc̄itas. Qꝛ [tunica] est vestis interior: corpi tegēdo necc̄aria: quā quilibet p̄t ꝯsiderare: adq̄rere: ꝛ retinere adq̄sitā. Scdo tāgitur Ablati ꝓprietas: cum dicit [tuam] quia

proprium mihi iniuste aufertur. Tertio tangitur
Iniusta oblatio: cum dicit [tollere] Non enim
dicit: repetere: vel petere: vel adiudicatam per iu-
dicium vendicare. sed [tollere] In quo notatur ꝙ
lz quedam apparentia sit iudicij: tn̄ ex toto est vio
lentia. Esa. lix. Non est qui inuocet iusticiā neqȝ q̄
iudicet vere. Et Ibidem infra. Conuersum est re-
trorsum iudiciū: et iusticia longe stetit; quia corru
it in plateis veritas z eqtas non potuit ingredi.
D 3 [dimitte ei et pallium] Palliū est h vestis exte
rior: non adeo necessaria vt tunica. Et docet h pa-
tientiam cōtra cōtētiosum z calumniosum z ꝑmi-
ptum violentie iudicium opponere. Hebre. x. Ra-
pinā bonoꝝ vestroꝝ cum gaudio sustinuistis: ar-
bitrantes vos habere meliorē z manentē substan
tiam. Sed ex p̄dictis queritur Si aliquis potest
sua repetere coram iudicio. Ad hoc bene dr̄ glo.
Qꝛ infirmis indulgetur repetere sua. Sed tūc q̄-
ritur. Qui sunt infirmi? Et Qui sunt ꝑfecti? Et an li
cet ꝑfectis? Et dicendū ꝙ infirmus est qui adhuc
timet cadere si solaciū subtrahatur bonoꝝ fortune.
Ille enī tanqȝ infirmus nititur solacio terrenorū sic
sustentatus baculo. Cant. ij. Leua eius sub capite
meo et dextra eius amplexabitur me. Illis ḡ s̄m q̄n
dam glosam h positaȝ licet repetere sua in iudicio
iusto modo z sine contentiōe. Cum cōtentione aūt
eo modo q̄ contentio diffinita est: nulli licet. Quia
scandalū p̄stat videntib9 et scādalū actiuū. Scan-
dalum enī actiuum nullus debet facere ꝓ q̄cun-
qȝ causa. Et Scandalū actiuum est dictum vel fa
ctum minus rectum. quod p̄stat occasionē ruine.
Clamor aūt et contentio sunt talia facta min9 re-
cta. Propter scandalum aūt passiuum non tenetur
aliquis dimittere repetere sua. quia tunc non pre-
stat scandalū. Sed ille scandalizatur ex seipso. Per-
fecti aūt sūt Dupliciter. Facto z Signo. Facto ꝑfe
cti sunt qui v̄tute ꝑfecti sunt z sanctitate. Signo
aūt ꝑfecti sunt q̄ hitū ꝑfectiōis susceperūt. Et illi si-
ne contētione petere possunt sua: et extra iudicium
non cōtentiosum: z apud iudicem iustum z pium
et sine dispendio ꝑfectiōis sue. Nec facio vim vtrū
habeant ꝓprium nomie Capli in cōmuni z non in
singulari. Vel: nec noīe Capli: nec singulari. quia
videtur mihi deceptio z trupha esse de q̄busdam
qui dicunt se repetere nomine cuiusdam cuius sit
ꝓprietas z eoꝝ sit vsus. Et est vmbra eius de qua
(al's quo) scriptum est. Protegunt vmbre vmbrā
eius. Job. xl. Et ideo cum contentione z clamore
nulli licet. Sine clamore z contentione omnib9 li-
cet eo modo quo habent ꝓprium. Qui enī suū re-
petit nulli iniuriatur: nisi ex repetitione sciat ꝓueni-
re maius malum. Hic igitur iure suo vtitur. Quando
aūt contentio cōmunis surgit: debet dimittere; sic
alia licite dimitti debent ꝓpter hominū conturba-
tionem que scandalū vocatur. j. Coꝝ. viij. Si esca
scandalizat fratrem meū: nō manducabo carnem
in eternum: ne fratrem meum scandalizem. Dico
autē scandalum cōmune passiuū: Non singulare
quia aliter nunqȝ aliqd repeteretur. quia semp ali-
qui ꝓterui z iniusti dicunt se conturbari.

**Et q̄cunqȝ te angariauerit mil-
le passus vade cū illo et alia duo**

Ecce Tertiū de angaria operū. Angaria est co
actio ad seruilia opera: non peccati: sed seruitutis.
Mille autem passus sunt iter sabbati quantum
sabbato ire licebat. Act. j. Sabbati habens iter.
Et est sensus Quicunqȝ coegerit te ad seruitutem
itineris sabbati: nō cures fregisse sabbatū. q̄a pa-
tientia angarie plus ꝓdest tibi q̄ȝ religio sabbati.
Et vt ostendas te esse patientem et seruum christi
[Vade secum alia duo] Quia sicut dr̄ Chry-
sost. si non vadis nisi q̄ntum angariat: putatur esse
ex timore seruili. sed vt exemplū des v̄tutis per te
vade alios mille. Et ad ostendendam ꝑfectionem
christi: iterum vade mille: que sunt duomilia: et
hoc ꝓmpto animo. Et tunc impleuisti legem scp̄tā
in visceribus. j. Coꝝ. vij. Seruus vocat9 es non
sit tibi cure: sed etsi potes liber fieri: magis vtere
Supple seruitute. j. Pet. ij. Serui subditi estote
in omni timore dn̄is non tn̄ bonis z modestis:
sed etiā discholis. Discholi enī sunt angariantes.

Qui petit a te: da ei E 3

Hic incipit instruere pacem inter homīes s̄m or-
dinem in bonum. Et p Duo. Per gratis collatuȝ
beneficium. et Per accōmodatū. De Gratis colla
to breuiter dicit Duo. Determinat enī Petitionē
indigentis: cum dr̄ [Qui petit a te] Et loquitur
indefinite ꝓpter curiosos qui scrutari volūt Quis
sit qui petit Utrum fortis: Vel sanus: Vel indi-
gens: Si idoneus: Si notus. Chr̄s aūt indefini-
te loquitur [Qui petit] hoc est: qui se indigentem
demōstrat q̄liscunqȝ sit. Matth. x. Qui recipit ꝓ-
phetam in noīe ꝓphete: mercedem ꝓphete accipiet
Et qui recipit iustum in nomīe iusti mercedem iu
sti accipiet. Lu. vj. Omni petēti te tribue [Da ei]
Sed quō impletur hoc a pauꝑib9. Dicendū ꝙ
est Spūalis elemosyna: et Corꝑalis. Spūalem
omnes dare possunt. Tob. iiij. Si multū tibi fue
rit abundanter tribue. Si exiguum: hoc ip̄m libē-
ter impertiri stude. Detur aūt mū9 de Corde quod
est cōpassio. Esa. lviij. Si effuderis esurienti ani-
mā tuam: z aīam afflictam repleueris: orietur in
tenebris lux tua: et tenebre tue erunt sicut meridi
es. Et ab hoc munere vocatur elemosyna Cū hilari-
tate dandum. ij. Coꝝ. ix. Hilarem enī datorē dili-
git deus. Cum verbo dulci dandū. Ecci. xviij. In
omni dato non des tristiciam verbi mali. Sine
impio dandū. Ecci. xx. Datus insipientis non erit
tibi vtilis. Oculi enī eius septēplices sūt. Exigua
dabit et multa improbabit z apertio oris illi9 inflā
matio est. Cito dandū. Ecci. iiij. Nō ꝓtrahas da-
tum angustianti. Canticoꝝ. v. Manus illius tor
natiles auree: plene hyacinthis. Multis dan-
dum. Ps̄. cxj. Dispersit dedit pauperib9: iusticia
eius manet in seculum seculi. Cū Jocunditate da-
dum. Ecci. xxxj. Splendidum in panib9 b̄ndicet
labia multorū. Sic ergo dandum est. Dādū etiaȝ
est Manu aperta largiter et non contracta auare
Ecci. iiij. Non sit manus tua ad accipiendū porrē
cta et ad dandum contracta. Prouer. vl. Manuȝ
suam aperuit inopi: et palmas suas extēdit ad pau-

perem. Deut. xv. Precipio tibi hodie vt apias ma
num tuā egeno fratri tuo. Dandū etiā est Oportu-
tunc: vt necessitatē bonoꝝ maxime subleuet. Rho
ma. xij. Necessitatib9 sanctoꝝ cōicātes. Dandū dis
crete. ij. Coꝝ. viij. Nō enī vt alijs sit remissio: vob
aūt tribulatio. sed ex equalitate: vr̄a abūdantia il-
lorum inopiā suppleat: vt illorū abūdantia vestre
inopie sit supplementū. Indiscrete autē dat qui se
ip̄m depauperat vt alteri9 inopiā releuet. Atten
de aūt ꝙ Lucas dr̄. Qd̄ supest esse dandū. Glo. ait
hic dr̄ ꝙ omne illd̄ dare debeo qd̄ honeste possum
dare. z illi cui do: honeste accipe. Et ex his duob9
determinatur questio dandoꝝ: Qꝛ est ꝯsiderare ho-
minē in Se singularē. Et est ꝯsiderare hominē in
gradu vel statu in q̄ est ꝯstitut9. Et multa q̄ supsūt
homini s̄m se: nō supsunt hoi s̄ȝ gradū in quo est
in regimine familie. Et tūc curā s̄m Apl'm: z ꝓui-
sionē debet hr̄e domesticoꝝ. Aut forte est in prela
tiōe z regimine magno vel paruo. z tūc oportet eum
hr̄e bona tp̄alia: que organice regimini suo subser
uiant. z h s̄m ꝯseruatōȝ sui bonorū nō p̄t dare: nec
alius p̄t ea honeste petere. Rn̄det eni tal'r petētib9
Ne forte non sufficiat nob z vobis. Mat. xxv. Et
ordo charitatis dr̄ Ut mihi z meis p̄mum: z tibi
postea fac. iij. Reg. xvij. Et illd̄ qd̄ sup̄ induxim9.
ij. Coꝝ. viij. Non vt alijs sit remissio: mihi aūt tri
bulatio paupertatis. Et ex hoc terminantur oīa q̄cun
qȝ queri possunt de hac materia

**Et volenti mutuare a te: ne a-
uertaris.**

F 3 Ecce Scōm De Accōmodato docet optimam
z pacatissimā cōciuilitatē. Et est sensus [Volēti
mutuare a te] pecuniā vel aliqd aliō [ne auer
taris] in volūtate mutuādi qd̄ postulat si poteris
Quia in oib9 hoc apli v̄bū. ij. Coꝝ. viij. subintelli
gitur. Nō vt alijs sit remissio: vob aūt tribulatio. Et
hoc qd̄ dic̄ Lu. vj. Qd̄ superest date. Et hoc qd̄ dic̄
glo. Qd̄ honeste dare possuȝ: z alius honeste acci-
pere. Et hoc qd̄ dr̄ Apl's. ij. Coꝝ. viij. Uestra abū
dantia illoꝝ inopie sit supplementū. Non enī vult
dn̄s vt necessariū cui9 lucro viuo z ꝓuideo mihi: z
cōmisso mihi regimini accōmodem alij: z ego sub-
eam tribulationē indigētie: z destruatur dom9 mea
vel regimē mihi cōmissum. Nec ordo charitatis
h vult. qꝛ dr̄ Apl's. j. Timo. v. Qui suorū z maxie
domesticoꝝ curā nō hȝ: infideli deterior est. His
ḡ ita suppositis accōmodare debeo. Psal. cxj. Jocū
dus hō qui miseretur z cōmodat zc̄. Deut. xxiij. Fra
tri absqȝ vsura id qd̄ indiget commodabis. Ezec.
xviij. Uir si ad vsurā nō cōmodauerit: z amplius
nō acceperit zc̄. vita viuet. Psal. xiiij. Qui pecuniā
suaȝ nō dedit ad vsurā: z munera sup innocentes
nō accepit. Lu. vj. Mutuū date nihil inde speran
tes. Econtra de vsurarijs dr̄ Esa. lix. Oua aspidū
ruperūt: telas araneaꝝ texuerūt. Scd̄ȝ Chry. enī
Usura est venenū aspidis qd̄ latēter ad se oēs fa-
cultates dom9 ad quā intrat cōuertit. Et lucrū est
tela aranee: que vento febris z mortis dissipatur.
Utrū autē in vsura transferatur dominiū vel nō. z
Unde cōpetit repetitio vsuraꝝ his qui soluerunt
eas. z Utrū de vsura possit fieri elemosyna. z Utꝝ
cōiuncti vsurario sicut vxor z nati: de vsuris viue-
re possint: Questio est nō pertinēs ad istā intētio-
nem. Ex omnib9 aūt inductis h est aduertēduȝ
ꝙ lex talionis inuēta est ꝓ pace: vt quietam z tran
quillam vitā agam9. vt dr̄. j. Pe. iij. Sed qꝛ nō fa
cit pacē nisi exterius tm̄: chr̄s implet eaȝ ꝙ veniat
in viscera z cor mouēdo: nō resistere malo z impen
dere beneficiuȝ. h enim quietat corda. z pacē inte-
riorem ꝯfert: ex qua ꝓcedit pax dulcis exterior. Si-
cut ip̄e dr̄ Jo. xiiij. Pacē relinq̄ vobis: pacē meam
do vob: non q̄uo mund9 dat ego do vobis. Quia
Lex mūdi z vetus lex Moysi: non p̄t cohibere ni
si manum: Christus aūt cor ponit in tranqllo pa-
cis: ex qua procedit etiam pax exterior. Et hoc est
quod intendit

**Audistis quia dictum est. Dili
ges proximum tuum: et odio ha-
bebis inimicum tuum**

Hic post oīa Moralia z Judicialia: Inducit G 3
de Ordine eius: qd̄ est finis z forma oīm manda-
torum z ꝯsummatio. Et ad modū p̄cedentiū diui
ditur pars ista in ptes Duas: Ita ꝙ Primū p̄mittit
Id qd̄ ab ipso implendū est d̄ lege veteri. Et sub-
iungit noue gr̄e cōgruentē impletionē. Ibi [Ego
aūt dico vob] Et in Primo hoꝝ Duo dicuntur.
Modus scȝ quo istud in lege ꝓpositū est. z Id qd̄
propositū est in lege. Mod9 autē quo ꝓpositum est
in lege: ideȝ est cum p̄cedenti immediato. Qꝛ licet
auditū omnis habeat de dilectione primi: tn̄ non
est antiquis dictuȝ. nec naturale: Qd̄ est odire ini-
micū. Quia in lege nō est scriptū. Et ideo nō addi-
tur hic ꝙ dictū sit antiquis. Et hec est causa ꝙ ta-
li modo vtitur hic loquendi [Diliges proximuȝ
tuuȝ] Ecce Lex quam ꝓponit implendā. Et cō-
tinet Duo. Quoꝝ Unum est Auditū p naturaȝ.
Alteꝝ aūt est Acceptū vt ꝯsequens ex illo. Audi-
tuȝ per naturā dr̄ Tria. Dilectionē: Dilectōis ob-
iectum et cām: z Dilectōis ꝑuationē. Et Dilectio-
nem dr̄ [Diliges] Est aūt differētia inter Amorē:
Dilectionē: z Charitatē. Quia Omis q̄dem dile-
ctio amor est: sed non conuertitur. Et Ois charitas
amor est z dilectio. sed non conuertitur. Amor enī est
fluxus voluntatis vel desiderij s̄m velle bonum
alicui. Et est Duplex. Concupiscentie: z Amicicie.
Amor cōcupiscētie est q̄n aliqs vult bonuȝ alicui
propter concupiscentiā alicui9 priuati z delectatio-
nis quā sibi inde putat ꝓuenire. Sicut amantur
cibi vel mulieres propter concupiscentiā. Amor au
tem Amicicie est q̄n aliquis bonū vult alicui ꝓpter
se vel ꝓpter vtilitatē vel delectationeȝ quā habet in
societate sua. Dilectio autē z s̄m nomē dicitur quasi
dielectio. Quando cum rōne aliquid eligitur ad dili
gendū propter causas que in ipso ex rōne inueniun-
tur. Charitas autē est quando dilectū sub caro po
nitur p̄cio. De Amore ꝓprie accipitur illd̄ Dauid. ij.
Reguȝ. j. Super amorē mulierum. Sicut mater
vnicū amat filiū: ita te diligebā. De Dilectiōe pro-
prie accipitur illud sap. Ecci. xxiiij. Ego mater pul
cre dilectonis. De Charitate illud Cant. viij. Si
dederit homo omnē subam dom9 sue ad mercādū

D

dilectionē siue charitatē tanq̄ nihiliū despiciet eā. Et Rho.viij. Quis nos separabit a charitate christi. Tamē vnū accipit abusiue in scriptura sepe p alio. Et tunc sic generalit accipiēdo Amor est vis vnitiua voluptatū ad idē velle ⁊ idem nolle. Tamen qꝛ lex vetus imꝑfecta est: ⁊ cū facto ponit hic [Diliges] Nō cām querit quare diligat ⁊ nō diligit gratis. Et ideo sequit [proximum] In quo notat ⁊ Obiectū ⁊ Causa dilectōis. Obiectum: qd diligit ⁊ in ipm trāsit dilectio. Causa aūt: est proximitas ⁊ coiunctio sanguinis vel bñficij vel redilectiōis ꝟm rem vel ꝟm spem. Lu.x. Quis tibi videt proximus fuisse illi qui incidit in latrones. Et ait. Ille qui fecit miscdiam in illū. Leuit.xix. Diliges amicū tuū sicut te ipm. Mat.xxij. Diliges proximū tuū sicut te ipsum. Rho.xiij. Dilectio proximi malum nō operat. Et ponit priuatū circa hanc dilectionē quādo dr [tuū] Non eñ dicit oēm hominē. Et proxim⁹ vni nō est proxim⁹ alteri. ⁊ sic erit (al's erat) imꝑfectū. qnimo ex vbis dñi arguebant non proximū nō esse diligendū. Exod.xxiij. Inimicus ero inimicis tuis: ⁊ affligentes te affligam. Uñ.j. Regū.xv. Abiecit saul: qꝛ pepercit agag regi amalech: qui erat inimic⁹ antiqui ppl'i: ⁊ duxit ex eo pdam cū exiret de egypto. Exo.xvij. Et ideo cū nusq̄ scriptū sit i lege: arguebāt tamē carnales q dominus corde licet nō verbo pciperet [odio habebis inimicū tuū] Et in suis traditionibus h po-
H 3 suerunt diuinū esse preceptū. Dicebāt enim Rab vasse: ⁊ rab Josue: ⁊ rab Joanna: ⁊ alij scribe: Q deus ōdit duplicē legem. Unā scriptā in lapidibus: ⁊ Aliam scriptā in cordibus sapientū. Et in illa q scripta erat in cordibus sapientū Unū mādatū arguebatur ex alio. Et ꝟm illam qn dñs dixit [Diliges proximū] appropinquantē tibi p amiciciā. Ex consequenti dixit [odio habebis inimicū] recedentē a te: ⁊ elongantē per inimiciciā. Uñ ad proximantem diligere opponit elongantē se: ⁊ longinquū odire. qꝛ Si vnū contrariorū est causa cōtrarij p se. Alterū contrariū erit cā alterius contrarij: etiā per se. Sicut si albū est cā disgregatiua visus: nigrū erit cā congregatiua eiusdē. Sunt eñ cōtraria: album ⁊ nigrum. Et Cōtraria sunt similr Cōgregare visum ⁊ disgregare. Et sic in lege sapientū dicūt esse: ⁊ tenebant acsi scriptū esset [odio habi. inimicū t.] Cum tñ Leui.xix. scriptū sit. Non queras vltionē: nec memor eris iniurie ciuium tuorū. Et cōstat q vltio non querit nisi d illis qui inimica nob agūt: ⁊ illi sūt inimici. Et illi sunt qs vocam⁹ inimicos nob: qui (al's qꝛ) iniuriā nob inferunt. Et sic patet q nusq̄ lex cōtinebat de odio inimici. Exod.xxiij. Si videris asinū odient te iacere sub onere: non pertransibis: sed subleuabis cū eo. Ex hoc accipit q lex pcipit q etiā inimicis benefaciam⁹. Sed obijciūt illud Deut.vij. Non inibis cū eis fedus: nec misereberis eorū. Sed hoc nō valet: qꝛ lex illa loquit de inimicis dei. Qui sicut dr Sap.xij. Illos antiquos inhabitatores terre tue quos exhorruisti: eo q odibilia tibi opa fecerunt: ⁊ illis nunq̄ debem⁹ federari. Nec misereri eorū quando sunt obstinati: sed exterminādi sunt tales. Nec valet q qdā obijciūt de lege talionis, qꝛ illa solis iudicib⁹ gladium portantibus concedit. Istud aūt dicit omibus Constat igit illam partē [Odio habeb inimicum tuū] in lege non cōtineri. Sed h fecit Iudeis errorem: q cū dicebat [Diliges proxi.t.] proximum acceperūt vt cām dilectiōis: eo q proxim⁹ nullus diceret nisi ppinquās ꝟm actū bñficij vel ꝟm gradū nature. Et h patet p responsionē quā dño fecerunt. Lu.x. Ubi dicunt q proxim⁹ fuit qui fecit misericordiā in sauciatū: ⁊ verū dixerūt quo ad hoc. Sed qꝛ hoc nō nisi ad corpalem ppinquitatē retulerunt ⁊ nō ad spūalem: falsum dixerūt. Unde attendendū est q tam in spūalibus q̄ in corporalibus aliqui sunt coniunctiores nob q̄ proximi. Et h patet in corporalibus. qꝛ Proxim⁹ est qui est in proximo gradu coniunctus. ⁊ ille est frater ⁊ soror. Sz vicinius q̄ in gradu sunt parētes: qm parentes sui aliquid hñt in nobis. Et ideo illi diligēdi sūt plus q̄ proximi. Ab illis accipit ois ppinquitatis ratio. quia Frater ⁊ soror non coniungunt nobis lateraliter: nisi qꝛ sunt ab eisdem parentibus. Et sic est deinceps in omnibus coiunctis. Unde etiā omnis ppinquitas a primo stipite ⁊ trunco ramorū cōputat. ⁊ sic proxim⁹ nō diligit vt cā dilectionis. sed quia parentū: qui sui aliqd habēt in nobis: aliquid est etiā in illis. Et tunc consequenter nostrū simile diligimus in proximis. Et ideo dr Leui.xix. Diliges amicū tuum sicut te ipsum. quia aliqd sit ex tuijpsius ⁊ ab eodē vnde tu es est in ipso. ⁊ qnto illo vicinius est: tanto plus ꝟm ordinē charitatis diligendus est. Etsi hoc est ꝟm corporalē ppinquitatem: multo magis hoc ꝟm ppinquitatē spūalem. Genus enim sum⁹ dei. Sicut dr Act.xvij. Et pat noster est deus: formās nos ad imaginē ⁊ similitudinem suā. Et consequit ex hoc q ipse sit nobis coniunctissim⁹: ⁊ maxime diligend⁹. Malach.ij. Nunquid nō vn⁹ pater est omniū vrm. Scdz proportionē (al's ppagatōnē) igit diuine imagis ē sūmenda cā dilectōis. ⁊ tūc cū ois hō immediate sit a deo imaginē participās: ois homo est proxim⁹. Et consequit ex h q homo ois sit ꝟm naturā diligend⁹: ⁊ nullus odiend⁹. Sapi.vj. Pusillū ⁊ magnum ipse fecit: ⁊ equalr ē ei cura de oibus. Eodem aūt mō est intelligendū de proximo ꝟm impensionē bñficij. qꝛ Beneficiū nō impendit nisi ex benignitate ⁊ pietate. ⁊ illa non sunt nisi ex actuali imitatōe pris celestis sicut inferi⁹ ostēdet dñs. Silitudo g pris celestis cā dilectōnis est: ⁊ non ppinquatio p bñficiū. Ratio enim nō pmittit q cū vna sit dilectio dei ⁊ proximi: q nō vna ⁊ eadē sit ratio dilectōis. Nemo ergo odiend⁹ est: silitudinē ⁊ gradū chri in se representans. Unde Deutero.xxxiij. Dilexit ppl'os: oēs sancti in manu eius sunt. Psal.xviij. Nec est qui se abscondat a calore eius.

Ego autem dico vobis Diligite inimicos vestros

Duo tangit In ista legis impletione: sicut i alijs I 3
Autoritatē dicti: ⁊ Impletionē. Autoritatem dicti cum dr [Ego autē dico vobis] qui hoc per exemplū ostendo: qm ego dilexi vos. Non prius ppinquantes mihi: sed gratis. j. Joā. iiij. In hoc apparuit charitas dei. non q̄si nos dilexerim⁹ deum:

sed quoniā ipse prior dilexit nos. Quinimo elongantes a me per inimiciciā: ego dilexi pter imaginem patris mei in ipsis. Rho.v. Cōmendat autē deus suā charitatē in nobis: qm cū adhuc inimici essemus: deus pro nob ꝟm tps mortuus ē. Si enim Jo.xv. mundo concedit: vt qd suū ē diligat. multo magis concedit deo vt qd suum est diligat in omnibus. Unde etiā sepulcū in inferno filium vocauit. Luc.xv. Sic ego dico vobis [diligite inimicos vest. ⁊c.] Hic ponit Ipsam impletionē. Et diuidit in partes Duas. In quarum Prima dat Impletionē. Et qꝛ difficilis est. In Scda Persuadet per rationē q aliter lex ista non ducit ad perfectionē q̄ legislator intendit. Ibi [Ut sitis filij patris vri. Primā harū partiū diuidit glo. in Tres paragraphos. Quia dic q contra ecclīam pugnatur Tribus modis. Odio: Uerbis: ⁊ Cruciatu corporis. Et econtra ecclīa Diligit: Benefacit: Orat. Et Dilectionē quā opponit odio inimicorum tangit Dicens [diligite inimicos vestr.] Qꝛ iam ostensum est q proximi sunt. ⁊ q cā dilectiōis est i eis ꝟm naturā: licet non agant ꝟm illud ex puersitate peccati superducta [Diligite] g quod patris vri est in eis: ⁊ non qd puersitas superduxit. Uñ glo. dicit q hoc est nouū mandatū. Jo.xiij. Mandatū nouū do vob. ⁊.j. Joan.ij. Dicit mandatū vetus ⁊ mandatū nouū. Uetus eñ ē in cā dilectionis: que vna est in omnibus qui diligunt. Sed nouum est in modo. qꝛ gratis diligunt. qui ꝟm antiquū ppl'm non intelligebat. quia nō habebāt nisi mercatā dilectionē in primo: appropinquante eis per obsequiū vel mun⁹. Rho.xij. Si esurierit inimicus tuus ciba illū. etsi sitit potū da illi. hoc eñ faciens carbones ignis cōgeres sup caput illius. Prouer.xxv. Si esurierit inimicus tu⁹ ciba illum. etsi sitit da illi aquā bibere. hoc eñ faciēs prunas cōgregabis sup caput illius: ⁊ dñs reddet tibi.

Benefacite his qui oderunt vos

Ecce Scōm vbi Ecclīa docet benefacere his q oderūt eā Exemplo Helizei. iiij. Reg.vj. Qui eos qui venerāt ad capiendū eū magna pparatione ciborū: procurari pcepit ⁊ conduci ad locū tutum. Exemplo etiam Dauid: q Saul inimicū suū non occidit. sed ad vitam traditū in manibus eius reseruauit. j. Reg.xxiiij. Quando pcidit partē vestimenti eius in spelunca. ⁊.j. Regū.xxvj. Qñ descēdens in castra saul inuenit eū dormientē Job.xxxj. Si nō dixerūt viri tabernaculi mei: de carnibus eius qs det vt saturemur. Hos enim collegit in tabernaculo ⁊ hospitalitatē exhibuit: q si carnes e⁹ potuissent deuorassent ex odio. Exemplo etiā christi: qui sua cenā ppria manu cibauit traditorē. Rho.xij. Noli vinci a malo: sed vince in bono malum

Et orate pro persequentibus ⁊ calumniantibus vos.

Ecce Tertium. Et dicit Duo. Orandum scz p persequentibus aperte ledentibus. ⁊ Pro calūniantibus: qui sunt sub simulatōe iusticie ledētes. Hierem.xviij. Recordare q steterim in conspectu tuo vt loquerer pro eis bonū: ⁊ vt auerterem iram tuam ab eis. Psal.cviij. Pro eo vt me diligerēt detrahebant mihi: ego aūt orabā. Psal.xxxiiij. Dum mihi molesti essent induebar cilitio: ⁊ humiliabā in ieiunio animā meā: ⁊ oratio mea in sinu meo conuertet. j. Cor.iiij. Blasphemamur ⁊ obsecramus Luc.xxiij. Pater ignosce illis quia nesciunt quid faciūt. Act.vij. Ne statuas illis hoc peccatū:

Ut sitis filij patris vestri qui i celis est.

Hic persuadet ex ratione sicut docuit esse faciendum. Et inducit Primo Duas rōnes. ⁊ Scdo Inducit conclusionē intentā. Ibi [Estote ergo pfecti ⁊c.] Duarū autem rationū Prima est Diuina. Secūda est Humana. Et patent in littera. In Diuina Duo dt. Rationē imitationis nostre ad deū: ⁊ Opus in quo imitari debem⁹. Ratio imitationis est q nos filij: Deus aūt pater noster est. Hoc eñ pbandum est per imitationē. Unde dicit [Ut sitis filij] formati ⁊ regenerati ex deformitate. Jaco.j. Uolūtarie genuit nos verbo veritat vt simus initium aliqd creature eius. Creati enim ab ipso sumus in operibus bonis imitando ipum. Joan.j. Dedit eis potestatē filios dei fieri his qui credunt in nomine ei⁹ [patris vestri] Joan.viij Unum patrē habemus deū. Esa.lxiiij. Pater noster es tu: nos vo lutum: ⁊ fictor noster tu: ⁊ opera manuū tuarū omnes nos [qui in celis est] Et ideo non mouetur passionibus ire vel inimicicie. Matth.vj. Pater noster qui es in celis. Matth. xxiij. Unus est pater noster: patrē nolite vobis vocare super terrā. Hebreorū.xij. Patres quidē carnis nostre habuimus eruditores: ⁊ reuerebamur eos. Nonne magis obediem⁹ patri spirituū ⁊ viuemus: ⁊ illi quidē in tempore paucorū dierū ꝟm suam voluntatē erudierunt nos. hic autem ad id quod vtile est in recipiēdo sanctificationē eius.

Qui solem suum oriri facit super bonos et malos.

Ecce Opus in quo patrem celestem imitari de- R 3
bemus. Non qdem in specie operis: quia hoc non possum⁹. Sed in genere qd est, puidere omnibus lucra: ⁊ amicis ⁊ inimicis. Unde in h ope tangit Duo. Unum qd ē effectiuū ⁊ manifestatiuū omis boni quo indigent mortales, qꝛ nō sufficeret facere nisi manifestaret factū: eo q occultū ⁊ inuisum nesciret. Et hoc est [Qui solem suū ⁊c.] Sol ei in obliquo circulo veniens ⁊ recedēs: causa est generationis eorū quibus nutrimur ⁊ vescimur: ⁊ lumine suo manifestat ea: ⁊ ingerit etiam nolentibus ⁊ non petentibus. Alterum autem est pluuia: que est materia generatiōis ⁊ nutrimēti omniū eorū quibus cibamur ⁊ potamur. ⁊ in alijs vsibus indigemus: ⁊ ingerit etiā se non petentibus. Dic g Primo [Qui solem suum ⁊c.] Et dicit Quattuor. Quorū Primū est vas vniuersalr fundens bñficium. Et hoc est quod dt [solem] Scōm est Unde beneficij habet virtutem. Et hoc notat cum dicit [suū] qꝛ nisi di esset: sterilē inutile haberet lumē Tertium est Fusionis beneficij modus. Qd notat cum dicit [oriri facit.] quia nisi oriretur tam

in circulis eque distantib9 equinoctiali: q3 etiā in gradib9 circuli obliqui nihil faceret. q2 si semp eēt supra hemispheriū: dissolueret ea que nascunt. Et si semp esset sup hemispherio: frigiditas vinceret: ⁊ nihil orireẗ. Nunc autez ortibus suis venit mouendo ⁊ euocando: ⁊ occasibus recedit reprimendo: ne dissoluaẗ quod euocatum est. Sed in interioribus repressa virtus ꝯfortata reuoceẗ ad amplius incrementū in ortu posteriori. Quarto tangit Quibus benefacit cum dicit [super bonos ⁊ malos] De Uase ergo per qđ fundit bñficiū dicit: [q̄ solez] Sol dr̄ solus lucens. quia vt dicūt p̄cipui philosophi. In celo nihil lucet nisi ab ipo: ⁊ ipse est vas lucis in om̄es stellas: fundens ⁊ ex illis ad terraz. Ecc̄i.xliij. Sol in aspectu annuncians in exitu: vas admirabile in opus excelsi. j. Regum.xj. Cras erit vobis salus cum incaluerit sol. Abachuch.iij. Sol ⁊ luna steterūt in habitaculo suo in luce sagittaꝝ tuaruz ibunt in splendore fulgurantis haste tue [suuz] In hoc est omnis virt9 solis: ꝙ dei. Sicut omnis virtus sagitte est in sagittante. ⁊ omnis v̄tus securis est in edificāte (al's secante) Psal.xviij. In sole posuit tabernaculū suum: ⁊ ipse tanq̄ sponsus ⁊c̄. Baruch.iij. Luxerūt ei cum iocunditate qui fecit eas. Hic est deus noster ⁊ non estimabiẗ alius. Geñ.j. Fecit duo mag̃ luminaria: luminare maius vt preesset diei. Uerbo enim dñi celi firmati sunt: ⁊ spū oris eius omnis virtus coꝝ. Psal.xxxij. Ecc̄i.xliij. Magnus dñs qui fecit solē: ⁊ in sermonib9 e9 festinauit iter [oriri facit] Ecce Modus cōferendi bñficiū. Ecc̄s.j. Oritur sol ⁊ occidit: ⁊ ad locum suū reuertiẗ. Ibi q3 renascēs girat per meridiē ⁊ flectiẗ ad aquilonē Hic tangit vtrūq3 ortū solis supra inductū. Per vnum em̄ facit distinctionem diei ⁊ noctis: ⁊ Per alium distinguit quattuor anni tēpora. Psal.ciij Ortus est sol ⁊ cōgregati sunt: ⁊ in cubilibus suis collocabunẗ. Exibit homo ad opus suum [super bonos et malos] Hoc est ad vtilitatē bonoꝝ ⁊ maloꝝ: sed tamen ꝓpter bonos. quia Licet temporalia dentur bonis ⁊ malis a deo: tamen propẗ bonos dantur. Sicut patet Geñ.xix. Ubi parcitum fuisset multis malis ꝓpter paucos bonos si inuenti fuissent in Sodomis. Jaco.j. Dat omnibus affluēter: ⁊ nō improperat. Psal.cxliiij. Aperis tu manū tuam: ⁊ imples omne animal benedictione. Psal.eodē. Oculi omniū in te sperant domine: ⁊ tu das escam illoꝝ in tp̄e opportuno

Et pluit sup iustos et iniustos.

Secundū opus est Ubi ministrat materiā fructuum nascentiū: ⁊ nutrimentū sine labore hominum. Et dicit Duo: Ministeriū: ⁊ Cōmunitatez sue charitatis. Ministerium est qđ pluit. Esai.lv. Quomodo descēdit imber ⁊ nix de celo et illic vltra non reuertiẗ: sed inebriat terrā ⁊ infundit eam. ⁊ dat semen seminanti: ⁊ panē manducanti. Esai. xlv. Rorate celi desuper ⁊ nubes pluant iustum: aperiaẗ terra ⁊ germinet saluatorem. Job.xxxvij. Frumentū desiderat: ⁊ nubes spargunt lumen suum: que lustrant cūcta per circuitū quocunq3 eas voluntas gubernantis direxerit [super iustos et iniustos] Ecce Beneficij communitas. Job. xxxvj. Per hec iudicat popl'os: ⁊ dat escas cunctis mortalib9 Rhomanoꝝ.x. Idem dñs omnium diues in om̄es qui inuocant illum. Joelis vl. Fons de domo domini egrediẗ: ⁊ irrigabit torrentē spinarum. Hoc est: habitationē malorum. Fons em̄ de domo domini veniens est pluuia. Job.xxxvj. Si voluerit extendere nubes quasi tentoriū suū: ⁊ fulgurare lumine suo: desuper cardines quoq3 maris operiet. Ex his accipiẗ ꝙ si deus de muneribus suis tam nobilib9 ⁊ tam vtilib9 sic dat manifeste ⁊ indistincte bonis ⁊ malis: ꝙ multo magis nos de muneribus eius cōe ⁊ manifestum et indistinctū debem9 habere dilectiōis effectū. affc̄m

Si enim diligitis eos qui vos diligunt: quam mercedem habebitis? Nonne et publicani h̄ faciūt? L3

Rationes hic inducit humanas. Et sunt Due. Prima Penes cōitatem affect9: ⁊ Scđa Penes cōitatem effectus. Sumpta penes affectum ē ista [Si em̄ diligitis ⁊c̄.] Et Tria facit. Proponit enim Antecedes. Qđ est Diligere dilectiōe mercenaria cum dt [Si diligitis eos qui vos dil'.] Ita ꝙ nobis sit causa dilectiōis: quia diligimur. Scđo Subinfert per interrogationē Consequēs Q hec dilectio non habet mercedem in celesti patria. Et hoc est qđ dicit [quā mercedē habebitis?] Tertio ꝓbat hoc a Simili ꝑ dilectionez secularem: que fundata est sup vtile vel delectabile: quando dt [Nōne ⁊ publicani hoc faciūt?] qui tamē vacui sunt a mercede. Sed videẗ Q diligentes nos debem9 diligere: q2 de h̄ est ī Prouerb.viij. Ego diligētes me diligo. Ergo videẗ ꝙ hec dilectio nō careat mercede. Et dicendū q2 cum de deo dr̄: hoc intelligiẗ ꝙ ipse diligit eos quibus dat grām diligendi se. ⁊ tunc ꝙ diligūt venit a deo ⁊ nō ab eis. Osee.xiiij. Diligā eos spontanee: quoniam auersus est furor meus ab eis. Hiere.xxxj. In charitate ꝑpetua dilexi te: ideo attraxi te miserans. Jac̄.iiij. Amicicia hui9 mōi inimica est deo. Quicunq3 ergo voluerit esse amicus hui9 seculi: inimicus dei constituitur. Non ergo est diligēduz sicut publicani faciunt. quia Illi diligūt potius lucrum mundi q3 homines

Etsi salutaueritis fratres vestros tm̄: Quid amplius facitis? Nōne et ethnici hoc faciūt? Estote ergo vos perfecti sicut et pater vester celestis perfectus est

Tria dicit hic sicut in premisso: quia premittit Antecedens conditionale cum dt [Si salutaueritis fratres vestros tm̄] Et Fratres dicūtur hic homines appropinquantes ad gradum proximi: Salutatio autē vocaẗ exhibitio beneficij. quia de isto diciẗ Prouerbioꝝ.xviij. Donum hominis dilatat viam eius ante eum. Hec em̄ est salutatio quā querūt seculares [Quid ampli9 facitis?] Hoc est: super naturā quid additis? Et est Scđm

in quo notat talem beneficentiā nō esse remunerabilem. Et hoc Tertio ꝓbat de ꝯsimili cū dt [Nōne et ethnici hoc faciūt?] hoc est gētiles notiāam dei nō habētes. Natura em̄ h̄ modo curua est in se ipa: ⁊ diligit delectabilia ⁊ vtilia sibi. Sic̄ ⁊ asinus ⁊ bos. Et hoc nō est cōmendabile. q2 dic̄ Aristo. ꝙ benefici est velle bñfacere ⁊ non recipere beneficiū ab aliquo. j. Coꝝ.xiij. Charitas nō querit que sua sunt: sed que alioꝝ. ij. Coꝝ.xij. libētissime impendā: ⁊ ego ipse supimpendar ꝓ aīabus vestris. ij. Reg.xix. Non indigeo hac vicissitudīe [Estote ergo perfecti] Conclusio est intēta ex omnib9 inductis. Et dt Duo. Primo mouet ad ꝑfectionem. ⁊ Scđo Perfectiōis dat formā. Prio em̄ mouens dt [Estote ergo perfecti] Perfectū est qđ extra se nullo alio indiget ad agendū. et sic est charitas gratuita: que nec vtile nec delectabile querit q̄ iuueẗ ad diligendū: sed in se gratuita dilectiōe sibi sufficit ⁊ ꝑfecta est. j. Coꝝ.xiij. Cum venerit quod ꝑfectū est: euacuabiẗ qđ ex parte est Sic Geñ.vj. Noe vir erat iust9 ⁊ perfect9 in generatione sua: cū deo ambulauit gratis diligēdo sic̄ de9. Ephe.iiij. Occurram9 om̄s in virū ꝑfectū: ⁊ mensurā etatꝭ plenitudinis chr̄i [Sicut ⁊ pater vester ⁊c̄.] Quattuor dt. Proponit patrem. Subiūgit Imitatōis debitū. Adiungit Affect9 serenitatē. ⁊ Coniungit que in his ꝑfectionē. Que nr̄e ꝑfectiōis est forma ⁊ exemplū. Ex h̄ em̄ ꝙ dt [sicut pater] accipiẗ constans ad nos affectus. Qui etiā illata iniuria nō ꝓuocaẗ: neq3 beneficia subtrabit. Heb.j. Ego ero illi in patrē: ⁊ ipse erit mihi in filiū. Luc̄.xv. Dixit ad filiū prodigū q̄ irā meruerat. Cito ꝓferte stolā primā ⁊c̄. Debitū autē imitādi tāgit cuz dt [vester] Malach.j. Si ego paẗ vbi honor me9. Hiere.iij. Patrē vocab' me: ⁊ post me ingredi nō cessabis. Heb.xij. Nonne magis obediem9 pr̄i spirituū ⁊ viuem9? Serenitatē affectus autē indeflexam dt: subiungendo [celestis] q2 Celestia nulla cōmoueñẗ turbulētia. Sicut ⁊ pr̄ deus: peccatꝭ in se factis non turbatur ad inimicicias ire vt non bñfaciat. j. Coꝝ.xv. Qualis celestis: tales ⁊ celestes. Joā.iij. Qui de celo venit super om̄es est. In his ergo [perfectus est] Qr semper in honestate quieti cordis permanēs: largitatis beneficia nō subtrahens. ij. Timo.ij. Si negauerimus: ille fidelis permanet: se ipm̄ negare non potest. Nullus enim omnino perfectus est: quem iniuria prouocat: ⁊ extra sui ipsi9 remouet potestatem.

Capitulum.VI.

Attendite

Hic incipit pars illa q̄ est de Modo iusticie implere ⁊ abundantis. Uirtutis em̄ opus consistit pl9 in modo q3 in factis: ẜm ꝙ dr̄ Deuẗ.xvj. Juste quod iustum est exequeris. Omnis autē modus abundantis iusticie consistit in recta operis intentōne: ẜm ꝙ intentio sumiẗ pro ea que tendit in finem: quia quantū est de natura operis non tendit in finem: nisi substantialiter fini debitis circūstantijs proportioneẗ. Hoc aūt in sequentib9 istius particule ostendeẗ. Diuiditur hec pars in partes Duas In quarū Prima docet Modum abundantis iusticie. Et in Secūda istius modi ostendit vtilitatem Ibi [Lucerna corporis tui est oculus] Anterior autem harū partium diuidiẗ in Duas partes: Ita ꝙ in Prima docet Modū recti finis in iusticia abundante Spēaliter. In Scđa Generaliter. Ibi [Nolite thesaurizare vobis] Ibi enim hoc quod dixerat de iusticia: ad omne docet referre opus virtutis. Ubi aūt in priori loquiẗ de iusticie modo Duo dt. Ponit enim iusticie generaẗ modū Primo. ⁊ Scđo ponit Moduz partium iusticie satisfacientis. Ibi [Cum ḡ facis elemosynam.] Circa Primū ergo dt Tria. Monet enim attēdere. Ponit mali modi prohibitionē: ⁊ Prohibitionis inducit persuasionez. Et hec patent in lr̄a. Dicit igitur [Attendite] Cum enim impleta sit iusticia omnis: ⁊ inscripta visceribus: ⁊ in nature modum incipit operari iusta [Attendite] hoc est: vosmetipsos ex toto tendite obseruādo: q2 Superbia (que est in appetitu laudis) nō soluz in malis operibus exerceẗ vt fiant: sed etiā bonis operibus insidiaẗ vt pereant: vt dt Augustin9 in Regula. Psal.cj. Qui me laudabāt aduersum me iurabant. Attentione ḡ opus est: ne perfecta iusticia cum de visceribus prodire incipit: mox in ortu suo ꝑ inanem laudē destruaẗ. Deuẗ.xxvij. Attende ⁊ audi israel: hodie fact9 es ppl's dñi dei tui Audiēs vocem eius: ⁊ facies mandata atq3 iusticias q̄s ego precipio tibi.

Ne iusticiam vestrā faciatis coram hominibus vt videamini ab eis. alioquin mercedem nō habebitis apud patrem vestruz qui in celis est.

In ista prohibitōe Tria dicit. Supponit enim Duo. ⁊ Prohibet tertiū. Primuz quod supponit est Q iusticiam suā faciant. Scđm est qđ supponit Q coram hominib9 faciēdo exemplū ondant Tertium ꝓhibet: Ne oculo beneplaciti videri ab hominib9 appetant Dicit ergo [Justiciam vestram faciatis] Tria dic̄. Rectitudinē. Rectitudinis voluntatē. ⁊ Rectitudinis opus. Justicia enim dicit rectitudinez. Psalm̄.xviij. Justicie dñi recte letificantes corda. Esa.xxvj. Semita iusti recta est: ⁊ rectus callis iusti. Hec iusticia vr̄a est quādo d̄ vestro habet. Quod autē libere vestrū est: sola voluntas cordis est: quando ex dilectione fit iusticia. Canticoꝝ.j. Recti diligūt te Sz contra hoc esse videẗ quod dr̄ Phil'.iij. Ut inueniar ī illo non habēs meā iusticiam que ex lege est: sed illam que ex fide est christi. Et dicendū ꝙ aliter diciẗ Rcā iusticia: que ex lege est q3 hic dr̄: iusticiaz vestram. Quia Legis iusticia diciẗ Pauli: ẜ3 ꝙ aū conuersionem considerabat in lege tanq3 sal9 esset

in ea. Hic asit vult q̄ iusticia euangelij sit nostra p voluntatis libere applicationē: Que tamen christi est sicut autoris z datoris. Rhomanoꝝ.x. Ignorantes iusticiam dei z suā querentes statuere: iusticie dī non sunt subiecti. Sic igit̄ iusticia dei (nō legis) dr̄ nostra. Esai.lviij. Anteibit faciem tuā iusticia tua: z glīa domini colliget te [coram hominibus.] Matth.v. Luceat lux vestra corā hoīb⁹ vt videant vr̄a bona opera. Lu.xij. Lucerne ardentes in manib⁹ vestris [vt videamini ab eis] h̄ est: ne faciatis hoc fine vt videamini oculo beneplaciti: sed potius vt deus videat̄ z laudetur qui mirabilis est in sanct[is] suis. Gal.j. Si adhuc hominib⁹ placerē: chr̄i seru⁹ nō essem. Psal.lij. Confusi sunt qui hominib⁹ placēt: q̄m deus spreuit eos [Alioquin] Hic prohibitionis inducte inducit persuasionē. Quia opus relatuz vt ad finē ad laudem ad placentiā hoīm caret mercede apud deuz. Et hoc est [Alioquin] si aliter retuleritis opus [mercedē nō habebitis] in beatitudīe [apd̄ patrē vestrū qui in celis est] hoc ē in beatitudine: quia mercedē posuisti in linguis adulantiū. Rhomanoꝝ.iiij. Habet q̄dem glīam: sed nō apd̄ deum. Matth.xxv. Receperūt mercedē suaz Et attende q̄ notat Tria. Mercedis perditionez. Et ne alijs credat q̄ hoc sit ex ingratitudīe dei cui nō sit acceptum dr̄ [apud patrē] qui p affectu quez habet ad nos libenter acceptaret z remuneraret si ad ipum referret̄. Sed ne adhuc credat̄ q̄ ex mutabilitate passionū agitatus nō acceptet dicit [qui in celis est] vbi nihil subiacet hm̄ōi immutabilitati passionum. Nume.xxiij. Non vt homo mentiatur neqz vt filius hoīs: vt mutet̄ zc̄.

B **Cum ergo facis elemosynam.**

Hic incipit ponere d̄ partib⁹ Iusticie satisfacient[is] de cōmissis exterius bonis. z de spū z de corpore. Et s̄m hec Tria: sunt tres partes istius part[is]: z ordinantur s̄m q̄ magis laus deipsis queri cōsueuit. Circa Primā partē dr̄ Duo. Primo em̄ excludit Mali finis intentionē. z Scd̄o Inducit q̄lit̄ fiat bono fine. Ibi [Te aūt faciente elemosynam] In Prima harū sunt Tres differētie. In quarū Prima Elemosynam innuit esse voluntariā. In Secunda Male intentōis ponit ꝓhibitionē. In Tertia Ut melius vitetur adiungit prohibitiōis persuasionē. De Prima harum dr̄ [Cum ergo facis elemosynā] Tria dr̄. Innuit em̄ nō semper fieri cum dr̄ [Cum] q.d. Non semp poteris facere: q2 facultates nō suppetūt: nec semper adest voluntas. Io.xij. Semp pauperes habebitis vobiscum: z cum volueritis potestis illis benefacere ij. Corinth.viij. Non vt alijs remissio sit: vob aūtem tribulatio. Tribulatio aūt paupertatis fieret dantibus si semper darent. Scd̄o Elemosyne innuit voluntatē in effectu cum dic̄ [facis] q2 Non sufficit v̄bum si adest facultas: sed oportet iuxta facultates ostēdere in opere. ij. Corinth. viij. Nūc verbo z facto ostendite: vt queadmodū prompt⁹ est anim⁹ voluntat[is]: ita sit z perficiendi s̄m id qd̄ habetis. Jacob.ij. Si frater aut soror nudi sunt z dixerit eis. Ite in pace z calefaciamini z saturamini. non dederit[is] aūt eis que necessaria sunt corpori: quid proderit vobis: Tertio Elemosyne innuit causam z radicem cum dicit [elemosynā] Dicitur enim ab ele quod ē miscd̄ia: quia ex misericordia debet ꝓcedere. j. Jo.iij. Qui habuerit substantiam hui⁹ mundi z viderit fratrē suum necessitatem patientē z clauserit viscera sua ab eo: quomodo est charitas patris in eo: Job.xxx. Flebā quondam sup eo qui afflictus fuerat. z compatiebatur anima mea pauperi. Hoc est cōmunicare necessitatibus paupeꝝ. Rhomanoꝝ.xij. Necessitatib⁹ sanctoꝝ cōmunicātes. Sed cōtra dicta obijcit̄ Tobie.iiij. Noli auertere faciem tuā ab vllo paupere. ergo semper z omnib⁹ est dandum. Luce.vj. Omni petenti te tribue. Adhuc Habētes hui⁹ mūdi copias: dei sunt iconomi. ergo quotiens venit filius patris celestis: totiens dare debēt. vel im pietatis z crudelitat[is] vicio arguūt. Adhuc Preceptum est vt dent. Ergo non dantes cum petitur transgrediunt̄. Respōsio q̄ nō potest fieri q̄ semper z omnib⁹ detur: quia vltra necessitatē nō suppetunt copie facultatū. sed coꝝ omnib⁹ dandū est: z indignatio nulli est ostendēda. Et ideo nō dicit Tobias q̄ omnib⁹ det: sed q̄ vultum non auertas indignanter ab aliquo. Et hoc est q̄ Lucas dicit: Omni petenti nos tribuam⁹ quādo facultates non habem⁹ Ad aliud dicendū q̄ Ita fidel' debet esse iconomus q̄ etiā sit prudēs. Imprudens aūt est si de remissione alioꝝ sibi tribulationez fecerit. Matthe.xxiiij. Quis putas est fidelis seruus z prudens quē constituit domin⁹ super familiam suam: Ad Ultimū dicendū q̄ Preceptum est affirmatiuū. Et licet semp obliget: tamē non obligat ad semp faciendū: sed in tempore oportuno. hoc est cum adest facultas ex copijs: z presens est indigentia sine aliquo alio subleuamine petentis

Noli tuba canere ante te: sicut hypocrite faciunt.

Ecce Prohibitio. Et dicit Quattuor. Quorum Primū ē Sonit⁹ manifestati (al's manifesti) operis. Scd̄m Modus false z apparentis sanctitat[is]. Tertiū Locus oportun⁹ humane laudis. Quartum Finis intentus humani fauor[is]. Et hec patēt in lr̄a. In Primo notant̄ Quattuor. Quoꝝ Primū est Modus ꝓhibitōis cum dr̄ [Noli] In verbo em̄ Nolo: non vis p totū condeclinū actus voluntatis manet affirmatus: z negatio refertur ad volitū. Unde sensus est [Noli] h̄ est Uelis nō fieri. Hebreoꝝ.iij. Ne forte sit in aliquo vestrum cor malum recedendi a deo viuo. Secunduz est Sonus manifestati (al's manifesti) operis Qui notatur cum dicit [tuba] Quicq̄d enim ex intentione propalat opus ad laudem: tuba vocatur. Dan̄.iij. Cum audierit[is] sonitū tube citharez fistule: adorate statuam. Psal.ix. Perijt memoria coꝝ cum sonitu. Sonus autē tube ad cōmunitatē pertinet. Tertiū est Placentia talis soni. Et hanc notat cū dicit [canere] q2 delectat̄ in tali sono sicut in cantu musico. Amos.vj. Sicut dauid putabat se habere vasa cātici. Job.xxj. Tenent tympanum z citharam: z gaudent ad sonitū organi. Quartuz est

Respectus ad hoc sicut ad primu; z precipuū sui oper[is] fructuz. Et h̄ notat cum dr̄ [añ te] Si enim post se esset: q̄ videlicet tentaret z nō p̄cederet: humana hec esset tentatio. Sed q̄n p̄cedit: diabolica est elatio. Ose.xij. Effraim pascit ventū: z sequitur estum tota die. mendaciūz vastitatē multiplicat. Uentū em̄ pascere est auras laudis per dona muneris ꝓuocare: z glīam illā estu humane laudis sitire. Et sic multiplicant̄ adulantiū mendacia: z vastantur bona in eternū (si non esset laus humana) valitura. Esa.xxiij. Bene cane: frequēta canticū: vt memoria tui sit [sicut hypocrite faciūt] Ecce Modus false z apparent[is] sanctitatis. Est em̄ hypocrita idem qd̄ Subrespōsor: vt dr̄ Chrysost. q2 personas extraneas allegātes: respōsa dabant redoātes i boatu: Quia hypocrita fuit antiquitus dictus: q̄ in theatris sibi heroum circūligabāt laruatas imagines: z sonabāt per illas. Et dum spiritus sonās ab ore loquētis repercutiebat̄ ad laruam: fiebat boatus magnus: ꝓpter quē boatuz vt dicit Boetius in Lib. De duab⁹ naturis z vna persona christi: persona media syllaba circūflecti debet: cum tamen ex compositiōe mediā deberet habere correptā. Idem aūt est hypocrita in greco: qd̄ persona in latino hoc modo dicta. Et h̄ mō translatū est vocabulū ad eos qui reboant ex autoritate dignitatis vel p̄lationis alicui⁹: quos psonas appellam⁹. Hoꝝ ergo magnoꝝ facies alligant: q̄ boatum laudis ab hominib⁹ desiderāt. Dicūt autem quidā q̄ dr̄ ab hypo quod ē sub z chrysos vel chrysis: quod est auruz vel conuersio. q2 sub auro falso vel cōuersione latet. Hoc tamē nō videt̄ veꝝ: Sed potius ab hypo quod ē sub: z crita quod ē larua vl' facies. Esa.xxxiij. Contriti sunt i sion peccatores possedit timor hypocritas. Job.xx. Gaudium hypocrite ad instar puncti. Sapie.j. Spiritus sanctus discipline effugiet fictum.

In synagogis et in vicis vt honorificentur ab hominibus. Amē dico vobis receperunt mercedem suam.

Ecce Loca laudi congruentia. Tangit āt Duo Locum in quo conflu ūt ad cultuz dei multitudines. z he laudant apparentē sanctitatē. z Locū vbi ꝯfluūt ad negocia ꝓpria. z he laudāt apparentē largitatem. Mat.xxiij. Om̄ia opera sua faciūt vt videantur ab hominib⁹. Et attende q̄ etiamsi nullus intersit dationi: tamē dum hec intendūt: non nisi multitudines imaginant̄ z corde vident. Et ideo etiam quando soli sunt coram multitudinez turbis: faciūt hoc quod faciunt. Sapi.vj. Placetis vobis in turbis [vt honorificentur ab hominibus] Ecce Finis intentus Laus z honor. Honor enim vt dr̄ Philosophus in p̄mo Ethicorum: est premiū virtutis. z hunc querunt fieri sibi: nō tm̄ dari. Et ideo dicit: honorificari. Honor fit quando ex h̄ facto in honoris gradu ponit̄. q2 ideo seminant pecuniā vt amplius crescat multiplicato fructu in gradu honor[is] quē assequi intendunt. Joan.v. Q̄uo potestis credere qui glīam ab inuicem accipitis: z glīam que a solo deo est non queritis. ij. Coꝝ.xij. Si glīari oportet nō expedit quidē: que infirmitatis mee sunt gloriabor. j. Timoth.j. Soli deo honor z glīa [Amen dico vobis receperunt mercedē suaz] Et ideo in futuro nihil recipient. Hic enim inducit ꝑsuasionez vt vitetur intentio laudis. Qui em̄ intentione pietatis dat. habebit mercedē in eternū durantē. ps. cxj. z. ij. Coꝝ.ix. Dispersit dedit pauperib⁹ iusticia eius manet in seculū seculi. Hebreoꝝ.x. Arbitrantes vos habere meliorē z manentē substantiā. Hi autē receperūt quod receptū perdiderūt. q2 in ipa receptione fugit aura laudant[is]. Aggei. Qui merces cōgregauit misit eas in saccum pertusū. Hoc notat̄ Ecci.xxxj. Beatus vir q̄ post aurū non abijt Abit em̄ aurū in largitate muneꝝ: z cum ipo abit qui in dando querit aurā fauor[is]: sed permanet q̄ sperat mercedem iusticie immortalis. D

Te autem faciente elemosynā: nesciat sinistra tua quid faciat dextera tua: vt sit elemosyna tua in abscondito

Hic tangit verum modum faciendi elemosynam. Et dicit Duo. Elemosyne videlicet ꝑfectionem. z Elemosyne mercedē. In Perfectiōe elemosyne sunt Tria. Opus: z Spūalitas que est causa operis: z Intentio. Et hec oīa patent in littera. De Ope dr̄ [Te āt faciente elemo.] Et notat̄ Tria: Discretio facientis. Perfectio facti: z Compassio eius cui fit. Discretio notatur cum dr̄ [Te] q.d. Non alio quodā. Cum em̄ laude empta est: non facimus sed vendimus. Simil'r Cuz instantia petentis extorta est: non facimus sed cogimur Sed Nos facim⁹ quādo sola gr̄a facim⁹ z voluntarie. Ideo etiam elemosyna vocat̄ omnis gratia: quia gratis vult dari in cā: z in dato z intentiōe. ij. Coꝝ.ix. Potens est deus oēm gr̄am abundare facere in vobis: vt abunder[is] in om̄e op⁹ bonū [faciente] In h̄ notat̄ Perfectio elemosyne. Est aūt eius perfectio ex Profusione z largitate muner[is]: z Lenitate sermonis: z Expeditiōe collationis: z Discretione eius cui dandum est pauperis. Et ab his q̄ttuor operis istius resultat ꝑfectio. De Profusione muneris Prouerb.iij. Honora dominū de tua substantia: z de p̄mitijs oīm frugum tuarum da pauperib⁹. Non em̄ honorat qui non dignū dat. Nec de primitijs offert q̄ vilia dat. Ūn̄ Abel Gen̄.iiij. Obtulit de adipibus gregis sui. ij. Coꝝ.ix. Preparent benedictionē vestrā: sic quasi benedictionez: nō quasi auariciā. De Lenitate sermonis Ecci.xviij. Nōne ardorē refrigerabit ros: Sic z v̄bum melius q̄z datū. De Expeditiōe collationis Prouer iij. Ne dicas amico tuo vade z reuertere z cras dabo tibi: cum possis statim dare. De Discretione eius cui dandū est. Ecci.xij. Si benefeceris: scito cui benefeceris: z erit gr̄a in bonis tuis multa Rho.xij. Rōnabile sit obsequium vestrū [Elemosynā] Hic tangit̄ Compassio: q2 Non est dandū ei qui nō habet indigētiam. quia Miscd̄iam nō impēdit oportunā qui nō attēdit

eius cui dat miseriam. Esa. lvj. Frange esurienti pa
nem tuū. & egenos vagosq; induc in domū tuaz.
Cum videris nudū operi eum. Unde etiaz semini
appropriat elemosyna. Nec vnq; semen sup semen
seminatur: vel ager seminatus. Psal. cxxv. Euntes
ibant & flebant: mittentes semina sua. Flebant ex
cōpassione. seminabāt elemosyne collatōe [nesci-
E at sinistra tua qd faciat dextera tua] Ecce
Elemosyne causa siue spūalitas. Si em̄ dextra est
vnde motus sicut in p̄habitis dixim⁹. & Sinistra
defectus carnis: dānose sciret sinistra elemosynā:
quia retraheret ab ea. Unde ꝯsulenda est Dextra
de elemosyna. que s̄m Apl'm Rho. vij. condelectat
legi dei s̄m interiorē hoiem. & est cōscia & cōdelecta
ta operi v̄tutis. Sinistra aūt est id nō bonum qd
habitat in carne nr̄a: qd incendit (al's intendit) ad
estum & flammā vicioꝝ. Mich. vlt. Ab ea q̄ dor-
mit in sinu tuo custodi claustra oris tui. Genes.
xxij. Expectate me hic cū asino: ego & puer illuc vs-
q; ꝑperantes: cum adorauerimus reuertemur ad
vos. Puer est spūs qui ab hoie assumendus est.
Serui sunt cure carnales. Et asinus corp⁹. Qui
relinquendi sunt ad tēpus: quia retrahūt a bono.
Unde etiam famulis erat occultū patriarche sa-
crificium [vt sit elemosyna tua in abscondi
to] Ecce Intentio. In abscondito em̄ debet esse q̄
ad intentionē. Eccl'iastici xxix. Conclude elemosy-
nam in sinu pauperis: & ipa exorabit p te ab omi
peccato.

Et pater tuus qui videt in abs-condito reddet tibi.

Ecce Merces per quā inuitat ad occultuz in-
tentionis. Et dicit Tria. Dei affectū ꝑpter assimila
tiōes: & Dei acceptabilitatē: & Elemosyne retribu
tionez. Affectū ex assimilatōe tangit cum dt [Pa
ter tuus] quem imitaris: qui etiaz sine iactantia
dona confert plurima. Jacob. j. Dat omnib⁹ afflu
enter & nō improperat. Et ideo dicit pater luminū
Ibidē: a quo descendit om̄e datū optimū: & om̄e
donuz perfectū: eaq; mera liberalitate dat: & nō ob
gr̄am fauoris Ephe. iiij. Dedit dona hominibus
[qui videt in abscōdito] Ecce Acceptabilitas
Non em̄ loquit de simplicis noticie visione. De q̄
dicit Prouerbioꝝ. iiij. Respicit deus vias homi
num: & omnes gressus illius ꝯsiderat. Sed de vi
sione beneplaciti quando cordis amorem indicat
oculus. Psal. xxxiij. Oculi dn̄i super iustos: & au-
res eius in preces eoꝝ. j. Regū. xvj. Homo videt
ea que patent: deus aūt intuet cor [reddet tibi]
Ecce Retributio. Esai. iij. Retributio manuū ei⁹
fiet ei. Luc. xiiij. Cum facis conuiuiū voca paupe-
res: debiles cecos & claudos & beatus eris: q2 nō
habent vnde tibi retribuere: Retribuet enim tibi
in retributionē iustoꝝ. Illud aūt qd dictū ē Su-
pra q̄ Nesciat sinistra tua &c. In Lib. Qui intitu
latur Canones Aploꝝ: aliter exponitur ab ipsis
Apl'is. Dicunt em̄ q̄ dextra sunt qui erunt ad de-
xtram i iudicio. hoc est boni chr̄iani. Et sinistra s̄t
qui erunt ad sinistrā: mali om̄s: & maxime infide-
les. Et hi non debent scire de factis: elemosyna: bo
norum christianoꝝ. Mat. vij. Nolite sanctū dare
canib⁹: & margaritas nolite p̄jicere ante porcos.
Joan. ij. Ipse iesus nō credebat semetipm eis: eo
q̄ nō erat necesse vt qs sibi testimoniū perhiberet
de homine. Ipse em̄ nouit qd esset in homie. Sic
ergo terminatū est de Prima parte Justicie Que
est In distributiōe eoꝝ que cōmissa sunt nobis

Et cū oratis non eritis sicut hy-pocrite.

Hec est Secūda pars Que est d pte iusticie: Que
est Oratio. Et obijcit. Tullius em̄ q̄ determinat F
partes Justicie: nō ista ponit inter ptes: Sed po-
tius Obedientiā Ueritatē Seueritatē Uindica-
tionē: & Religionē: & ceteras hmōi ptes. Sz ad
hec dicenduz q̄ Tulli⁹ ponit ptes Formales Ju-
sticie: que sunt specificantes modos debiti qd red
dit iusticia. Hic aūt partes materiales: in q̄b⁹ Ju-
sticia reddit vnicuiq; qd suum est. Sed tūc ite-
rum querit Qr materialis multiplicatio nō perti
net ad artē: q2 Infinita est. Neq; de talib⁹ pōt fieri
disciplina: Sicut dt Plato. Et ad hoc dicendū q̄
nō sunt materiales omino ptes iste: sed sunt gene
ra eoꝝ: in quib⁹ & de quibus iusticia vnicuiq; red
dit quod suū est. Hoc em̄ (al's autē) nō potest face
re: nisi Aut d exteriorib⁹ pertinentib⁹ ad nos: Aut
de interiorib⁹. & tunc erunt illa. Aut spūs aut cor-
poris. Et hec Tria in littera exequit. Tangens g̃
rectam intentionē oratōnis Duo dicit. Intentio-
nem videlicet in orando: & Quid petendum. Ibi:
[Sic ergo vos orabitis] In Prima hab adhuc
Duo docet. Uitare videlicet Malā intentionez: &
Cauere errorē. Ibi [Orantes nolite multū loqui]
Docendo autez vitare malam intentionem Duo
tangit. Uitationez scz male intentiōis: & Qualiter
orandū: vt excludatur mala intentio. Ibi [Tu au
tem cum oraueris &c.] Adhuc in Priori Duo fa-
cit. Prohibitionem em̄ ponit male intentionis: &
Persuasionē prohibitiōis. Ibi [Amen dico vob:
receperunt &c.] Circa Primū horum dt Quinq;.
Quorum Primū est Perfectio orationis: circa
quā excludenda est mala intentio. Secundum est
Exclusio male intentiōis ex forma male intenden-
tium. Tertiū est locus congruens male intenden
tibus. Quartū est Superba rigiditas sic orantiū
Que intelligit ex positione corporis. Quintum est
Intentio humane laudis De Primo igit dicit
[Et cum oratis] Oratio vt dic̄ Damascen⁹ est
petitio decentiū a deo. & ascēsus intellectus in de-
um. Oratio enim Dupl'r dicit. Aut enim est expo-
sitio & effusio petitōis siue precum. Aut est ea que
in oratione est inuocatio diuina. Et Primo qui-
dez modo Oratio est petitio decentiū a deo. Et di-
cuntur decentia quecūq; deus dat que ad decorē
regni perducūt. Infra. Primū querite regnuz dei
& iusticiā eius: & hec omnia adijcient vobis. Inuo
catio autē ofonis est potius s̄m ofonis virtutem
quando vocat deus in nos. Non enim tūc ad nos
vt dt Dionysius attrahim⁹ deum: sed potius exal
tamus nos in deuz. Et h est quando intellect⁹ ab
exteriorib⁹ reuocat: & tota virtute interioribus cō
uolutus: adherēs deo pietate & deuotiōe in deum
eleuat: Sicut dicit scda diffinitio. Augustin⁹ aūt

considerans q̄ oratio declarat affectū & non intel
lectū: dicit q̄ Oratio est pius affectus ment' in de-
um directus. Cum autē dicit pius affectus: Pie-
tas notat Tria: Cultum: Deuotionē: & Dulcedinē
liquefacti cordis ex calore charitat' ad cultum dei
in quo est. Affectus aūt notat voluntatis affectiōe
(al's effectiue) desideriū. Directio autē in deū: Re-
ctitudinē intentōis. Ascensum cordis in deū. Hec
est enim virtus oratiōis. Et sic dicitur Luc. xviij.
Quoniā oportet semp orare & nō deficere. Hec em̄
orationis est perfectio. Per hoc aūt q̄ dt [Cum
oratis] Notat q̄ nō semp orare tenemur. Sz
si obijcit quod dt Apl's. j. Thes. v. Sine intermis
sione orate. Dicenduz q̄ sine intermissione orat q̄
contrariū orationi nihil interponit. Hoc autē pec
catū est mortale. Actuuz. j. Erāt pseuerātes in ora-
tione vnanimiter. Colos. iiij. Orationi instate: vi-
gilantes in ea cum gratiaꝝ actione [Non eritis
G sicut hypocrite] Quid sit hypocrita dictū est in
prehabitis. Et excludit formā falsam vane oratio-
nis. Job. viij. Spes hypocrite peribit: & sicut tela
aranearum fiducia eius. Esa. nono. Omnis hypo
crita est & nequā.

Qui amant in angulis platea-rum stantes orare: vt videātur ab hominibus.

Locū tangit simulationi congruū ex Duobus:
Ex Cultu: & Ex Silitudine occultatiōis. Ad syna
gogas em̄ multi causa cultus dei cōueniūt q̄ ope-
ra diuina laudant: & ibi ostendit se hypocrita. Pla
tea autem dicit a greco platon: qd est latū. Et sunt
late strate angulariter se intersecantes: vbi e diuer
sis vijs plurimoꝝ est transitus. Et angulus qui-
dem ex hoc q̄ in pūcto terminat lineas & astringit:
pretendit apparēs occultū. Ex hoc aūt q̄ est super-
ficiei plane inter lineas: patulū transeūtibus pre-
bet aspectum: & habz locū obseruatū. Ut Videan
tur qdem ad laudem ofonis: & Uideant velle non
videri ad laudem etiā false intentionis. Job. xxxvj
Simulatores & callidi prouocāt iram dei. Mat.
xxiij. Ue vobis scribe & pharisei hypocrite: q̄ simi-
les estis sepulcris dealbatis: que a foris apparent
hominib⁹ speciosa. Intus aūt plena sunt ossibus
mortuorū & omni spurcicia. Ossa mortuorū sunt
virtutes apparentes: que intus fetent in cōsciētia
[stātes orare] Ecce Supba rigiditas sic oran-
tium: qui humiliari nolunt. Job. xv. Cucurrit cō
tra deum extento collo: & pingui ceruice armatus
est. Luce. xviij. Phariseus stans hec apud se ora-
bat. Gratias ago tibi domine quia non sum sicut
ceteri hoim: raptores: iniusti: adulteri: velut etiam
hic publicanus Jeiuno bis in sabbato &c. Orans
enim genua flectit vl' totū se prosternit in humili-
tate coram deo. iij. Reg. viij. Salomon cū oraret:
vtrūq; genu in terrā fixerat. Exod. iiij. Hebrei ad-
orauerūt proni in terram. ij. Paral. vlt. Flecto ge-
nua cordis mei: precans ad te bonitatem domine
[vt videant ab hominibus] Ecce Intētio hu
mane laudis. Attende aūt q̄ est Duplex visio.
Rei scz: & Uidentis. Uisio rei est que a re causat:
Et illa non est peccatū in bono opere: sed potius ē
edificatiōis exemplū. Alia est Uisio vidētis bois.
Et hec ē quā decept⁹ habet hō d eo qd apparet & nō
est. Et hec est quā desiderāt hypocrite. Job. xv. Cō
gregatio hypocrite sterilis. Jo. xij. Dilexerunt glo
riam hominū magis q̄ gloriam dei.

Amen dico vobis: receperunt mercedem suam

Persuasio est precedentiū. Et tāgit Duo. Cōfir
mationē cū dt [Amē dico vobis] Prouerb. xij
Labiū v̄itatis firmū erit in ppetuū [receperūt
mercedē su.] Mercedē quidez oper' receperūt:
qm̄ pdiderūt: sed mercedē peccati recipiunt in sup
plicijs eternis. Ea em̄ merces opis que est in ver-
bis perdit qn̄ recipitur in laude verborum. Quia
Semel emissum volat irreuocabile verbū:
Sicut dt Arist. Qd semel dcm̄ est amplius resu-
mi non pōt. Non em̄ habet aliquā in suis ptibus
permanentiā sic alie quātitates. Rho. j. Merce-
dem quā oportuit erroris sui recipiētes.

Tu autem cum oraueris H

Hic dicit Qual'r orandū: vt excludat mala in-
tentio. Et dic̄ Duo. Qualiter orandū bona inten-
tione: & Qual'r cauendus est error gentilium. Ibi
[Orantes aūt nolite multa loqui] In Primo s̄t
Duo pagraphi. In quoꝝ Prio ponit ea q̄ faciūt
ad bonā intentionē. Et in Scdo Huic ofoni con
iūgit mercedē. In Prio hoꝝ s̄t Quattuor. Quo-
rū Primuz est Ofonis pfectio in ope. Scōm est
Id qd facit ad ofonis occultū. Tertium Qd diri
git orationē in deum. Quartū Quod dat rectam
ofoni intentionē. De Primo hoꝝ dt [Tu autez
cum oraueris] Q. d. [Tu] qui non carnem nō
aulam sequeris [cum oraueris] vere in spū. Jo
annis. iiij. Ueri adoratores adorabūt patrē in spi
ritu & v̄itate. j. Coꝝ. xiiij. Orabo spū: orabo & men
te: psallam spū: psallā & mente. j. Timo. ij. Uolo vi
ros orare in omni loco: leuantes puras man⁹ sine
ira & disceptatione

Intra in cubiculum tuū: & clau-so ostio ora patrē tuum in abscon-dito: et pater tu⁹ qui videt in abs-condito reddet tibi.

Tangit Orationis secretū. Et tangit Duo. Lo
cum secreti: & Custodiam. Locuz tangit p cubile:
Ubi in secreto mentis cum deo cubandū est. Can
ticorum. iij. Introducā eum in cubiculum genitri
cis mee. hoc ē: sapiētie. Sapie. viij. Intrans i do-
mum meam: conquiescam cum sapiētia [Et clau
so ostio] Ecce Tutela secretorū cordium. Sicut
autem cubiculum est secretum cordis & spiritus:
Ita clausura ostij est firmatio sensuum ab ingres
su phantasmatū. Licet enim sensus particulares
quinq; sint: tamē sensus cōmunis qui in corde ē:
vnus est. Et ille cōponēdo phātasias sensibilium
turbat cordis secretū. Et iste phātasie s̄t aues que
descendebant super sacrificium abrae q̄s abegit.
Gen̄. Quintodecio. Et s̄t musce morietes q̄ pdunt

suauitatē vngenti. Eccl'is.x. Ab his ḡ ostiū cordis firmādū est: ꝛ intra cubiculū manēdū. Et h̄ significatū est Judith.viij. Ubi dicit: ꝙ in supioribus dom⁹ sue: lōge a strepitu sensuū in altitudie spūs: fecerat sibi secretū cubiculū. et ibi morabat mente cū puellis doni (al's dom⁹) sapie ꝛ intellect⁹: contēplatōi ꝛ orōi dedita. Esa.xxvj. Uade pple me⁹ intra i cubicula tua: ꝛ claude ostia sup te donec pertrāseat indignatio mea. Indignatio eni transit: ꝛ nō nisi serenū se exhibeat cū orat (al's orat) in cubili [Ora patrē tuū] Ecce Directio orōnis ad patrē. Ad neminē eni aliū dirigēdus est pi⁹ oratōis affectus. Apoc.viij. Ascēdit fum⁹ aromatū in conspectu dñi de manu angeli. Et dicit Jbidē ꝙ ille fumus est orōes sctōrū. ps.cxl. Dirigat orō mea sicut incēsum in ↄspectu tuo ꝛc. Cāt.iij. Que ē ista que ascēdit sic̄ ꝟgula fumi ex aromatib' myrrhe ꝛ thuris [In abscōdito] Ecce Finis bone intētōis q̄ ab oib' abscōdita soli deo se repsentat. j. Reg.j. Anna loqbat ad deū in corde suo: ꝛ vox illi⁹ penitus nō audiebat. ps.xxxiij. Orō mea in sinū meū ↄuertet. iij. Reg.vij. Inuenit seruus tu⁹ cor suū vt oraret te. Tob.xij. Qñ orabas cū lachrymis: ego obtuli orōem tuā dño. Tob.iij. Sara precit i supins cubiculū domus sue. ꝛ trib' dieb' ꝛ trib' noctib' nō mādu cabat neq; bibit: sz erat psistens in orōe. [Et pater tuus] Ecce Persuasio dictorū ex mercede. Et dicit Tria. Affectū remuneratoris: cū dic [pater tu⁹] Lu.xj. Pr vester celestis dabit spm̄ bonū petētib' se. Acceptabilitatē orōis cū dicit [q̄ videt in abscōdito] vbi exclusa est turbās ꝛ inqeta mltitudo. Et iō dr Geñ.xxij. In mōte dñs videbit. vbi sol⁹ fuit abraam cū puero suo (al's. i. spūsancto) Exo.xxxiij. Est loc⁹ apud me: et stabis sup petrā. Cūq; trāsierit glia mea stabis in foramie petre: ꝛ ptegā te dextra mea. Loc⁹ apud dñm solidū est ꝟitatis spūs: in q̄ oportz orare. Foramen aūt est secretū intētōis: q̄ soli deo intendit. Et q̄ ibi stat: dextra diuie ꝟtutis ptegit [In abscōdito] ab hoim turbatōib'. Ps.xxx. Abscōdes eos i abscōdito faciei tue: a ↄturbatōe hoim pteges eos in tabernacl'o tuo a ↄ̄dictōe linguaꝝ. iij. Regū.xix. Nō in spū subuertēte mōtes: ꝛ conterente petras dñs. nō in cōmotōne dñs. nō i igne dñs. sed i sibilo aure tenuis dñs. Spūs: est vent⁹ mūdane ambitōis. Cōmotio: tumult⁹ mūdane turbatōis Ignis: ardor ↄcupiscētie carnal'. ꝛ in nullo illoꝝ ē dñs. Sibil⁹ aūt est scti spūs susurriū. ꝛ ibi ē dñs. Et hoc videt helias in speluca sup monte dei i abscōdito vbi visus est a dño. [reddet tibi] in futuro. ij. ad Timo.j. Scio cui credidi: et certus sū qr potens est depositū meum seruare in illum diem. Et.ij. Timoth.iiij. Reposita est mihi corona iusticie quam reddet mihi dñs in illū diē iust⁹ iudex.

Orantes autē nolite multū loqui: sicut ethnici faciunt. Putāt enim ꝙ in multiloquio suo exaudiātur. Nolite ergo assimilari eis Scit ei pater vester quid op⁹ vobis sit anteq̄ petatis eum

Hic ab orando excludit modum erroris ethnicorum. J Et dicit Tria. Quorū Primum est Q. nō in multiloquio confidamus. Secundū Q. in errore illo ethnicis nō similes simus. Tertiū Propter quid. Circa Primū dicit Tria. Prohibitionem: Exemplū: Rationem erroris. Prohibitiōez ponit cum dicit [Orātes autem nolite multa loqui] Aliō est Multū orare ꝛ assidue ꝛ diu. Et Aliud est In oratione multum loqui. Multū enim loqui est ad loquēdi modos mulcentes ꝛ psuadentes se p colores rhetoricos ostendere: vt do tanq; homi qui ignorans ad (quelibet induci possit) persuadeatur. j. Corinthioꝝ.ij. Non in persuasibilibus humane sapiētie verbis: sed in doctrina spūs. Prouerbioꝝ.x. In multiloquio peccatum non deerit. Qui autē moderatur labia sua prudentissimus est. Gentiles enim habebāt deos: quos fm Epicurū putabāt humana pati ꝛ hominibus esse similes: ꝛ illis putabant multis allegationib' persuaderi. iij. Regum.xviij. Illudebat sacerdotibus baal helias: dicēs. Clamate voce altiori. Deus enim vester forte loquitur: aut i diuersorio est: aut in itinere: aut certe dormit vt excitetur. Et hoc est quod pro exēplo subiungit [sicut ethnici faciunt] Oñs enim dij gentium demonia. Ethnici enim sunt gentiles. j. Corinthioꝝ.viij. Que immolant gētes: demonijs immolant ꝛ nō dō. Hos ei dicebant hūana pati in ira: in coitu: in deceptione iudicioꝝ: ꝛ huiusmodi: Et hoc est quod sequitur [putant enim ꝙ in multiloquio suo exaudiantur] Prouerbiorum.xiij. Qui immoderatus est ad loquendū: sustinet mala Prouerbiorum.xv. Lingua que immoderata est conteret spiritus. Prouerbioꝝ.xxv. Sicut vrbs patens ꝛ absq; murorum ambitu: sic vir qui nō cohibet in loquendo spūm suum. Unde isti querebāt esse genus preternecessariarū orationum: omne siue ad decorē lepide oratiōis: siue ad explanationem: siue ad pbationem propositi: siue etiam ad persuasionem inductarum [Nolite ergo assimilari eis] vt sic in multiloquio confidatis. Eccl'iastici.ix. Terribilis in ciuitate homo linguosus: ꝛ temerarius in verbo suo odibilis erit. Psal. Centesimotricesimonono. Uir linguos⁹ non diriget in terra. Huius autem in vltimo paragrapho subiungit Causam: dicens [Scit enim pater vester ꝛc.] Et dicit Tria: Prescientiam certam: Affectum persuasione non indigentem: ꝛ Preparatiōez exauditionis ante orationem. K Dicit ḡ [Scit enim] Hebreorum.iiij. Omnia nuda sunt oculis eius: ad quem nobis sermo [pater vester] Ecce Secundum. Patri enim sufficit affectus ꝛ non indiget persuasione. Unde Luce.xv. Anteq; loqret filius pat cucurrit obuiā ei [q̄d op⁹ sit vo.] Rho.viij. Quid orem⁹ sz ꝙ oportet nescim⁹. Jpē at spūs postulat p nob gemitib' inenarrabilib'. h̄ ē: docet nos postulare: ppterea nō exaudiuit Paulū orātē vt discederet ab eo stimul⁹. ij. Coꝝ.xij. qr nō expedibat ei [anq; pe. eū] ps.ix. Preparatōz cordis eorū audiuit auris tua. Sz tūc queritur Quare

rogam⁹ eū. Respōsio cū Gregorio: qr sic pscit vt hoc nō fiat nisi per orōnes sanctoꝝ. Et hoc modo quo ad appositionē effect⁹: pdestinatio iuuat orationib' sanctoꝝ. Hui⁹ etiā alia cā est in glo. Quia oratores esse volum⁹. Non Narratores. ꝛ orādo affectū nostrū corā deo sibi seruiētes exercemus. Sed multiloquiū prohibēs: longas orōnes non prohibuit: que diu ꝛ sepe ꝛ multū affectū piū coram eo effundat ꝛ offerat in laudē suā. Psal.xlix. Sacrificiū laudis honorificabit me: ꝛ illic iter q̄ ostendā illi salutare meū. Jaco.vl. Multū eñi valet depcatio iusti assidua. Lu.vj. Pernoctabat in orōne dñs. Luc.xxij. Factus in agonia plixi⁹ orabat. Hoc est ergo quod dicit

Sic ergo vos orabitis.

Hic incipit pars illa In qua docet Qualiter ꝛ Quid orandū sit. Et tangit Duo. Generalem videlicet modū: ꝛ Numerū ꝛ ordinē petibiliū. Generalis modus tāgit cum dr [Sic ergo vos orabitis] Et innuit Quattuor. Modū oīm orationum: Dispositionē orantiū: Exclusionē modoꝝ orationi contrarioꝝ: ꝛ Conditionē precum. Modus importat cum dr [Sic] Quia sicut dr glo. Licet non eisdē verbis que hic dicunt semper oremus in orationib' psonalib' vel ecclesiasticis: tamen sic oram⁹: qr sensum cōtentum in istis ꝛ modum orantes retinem⁹ ꝛ obseruam⁹. Et ideo dicitur Jaco.v. ꝛ iij. Reg.xviij. ꝙ Helias orauit vt non plueret super terrā annos tres ꝛ menses sex: Et tamē sic orauit quia sensum h⁹ orōnis nō excessit. quia per hoc regnum ꝛ ptās dei apparuit. Sic etiam Geñ.xxv. deprecabat Jsaac p vxore sua: eo ꝙ esset steril': et tū sic orauit: qr p illā orōnē pdestinantis dei: sicut in celo dispositū fuit: volūtas in terra facta fuit. Et sic est in alijs fideliū orōnibus [vos] qui discipuli estis ꝛ idonei ad exauditiōez. qr Joan.ix. Scimus qr peccatores deus nō exaudit. sed siquis dei cultor est ꝛ volūtatē eius facit hunc exaudit. ij. Macha.ix. Orabat aūt scelestus dñm a quo non erat misedīam ↄsecuturus. Et talib' dr Esa.j. Cum multiplicaueritis orōnem nō exaudiā. Amos.v. Aufer a me tumultū carminū tuoꝝ: ꝛ cantica lire tue nō audiā. Per Rationalē autē ↄiunctionē ↄcludentē ex pmissis cum dr [ergo] Excludit modū orōni contrariū. Hierem.xij. Prope es tu orieorum: ꝛ longe a renib' eoꝝ. Esa.xxix. Appropinquat pp'ls iste labijs suis: ꝛ cor eoꝝ longe est a me [orabitis] Conditionē notat pcū. Non eni dr hic orō oris ratio siue narratio. Sed potius orō est petitio supplex: ꝛ depcatiua pro bonis impetrādis ꝛ amouēdis malis. Phil.iiij. In omi obsecratiōe ꝛ orōne cū graꝝ actiōe petitiones vestre innotescant apud deū. j. Timo.ij. Obsecro igit primū oīm fieri obsecratōes: orōnes: postulatiōes: graꝝ actiōes p omnib'. Sūt aūt obsecrationes ille pces que fiūt cū adiuratōe p aliqd sacrm: Sicut cū dicim⁹ Per natiuitatē tuā adiuua nos. Orōnes aūt sūt pcipue pietatis affect⁹ in cōi p q̄cunq; ipetrādo. Postulatōes aūt q̄ fiūt q̄si ex debito diuine pmissionis vel largitatis. Licet h̄ non sit debitū obligatōis: sed cōgruitatis. Petitiones autē noiatim ꝛ expresse p aliq̄ qđ desiderat. His addit Depcatio quā ponit Jac.vl. ꝛ Illa ē p amouendis mal'. Graꝝ āt actio est de accepti's bñficijs.

Pater noster

Hic ponit Numer⁹ ꝛ ordo petibiliū. M Et habet partes Duas. In Priori eñi captando beniuolentiam pmittit ad quē orō dirigit. In Scōa Petitiones ponunt. Ibi [Sanctificet nomē tuū] Adhuc aūt in Priori Tria dicunt que dirigūt orantem. Scz: Quis orand⁹. Respect⁹ orantis ad eū qui orand⁹ est. Et In q̄ petita: dirigit intentio petentis. Quis orand⁹. qr [Pater] Per h̄ aūt ꝙ dr [noster] respect⁹ est orantis ad patrē. Petitio aūt omis dirigit ad deū [Qui es in celis] Cū āt dicim⁹ [pater] Actus pris sūt Sex. Quib' sibi facit filiū. ꝛ Tres quib' perficit ipm. Primo eñi generatiōis dat semē. Scōo trahit p illud. Tertio Distinguit tractū. Quarto Format distinctum. Quito Uiuificat formatū. Sexto ↄfortat ꝛ educit viuificatū. Ex his Facit filios Factos āt nutrit fm indigentiā sube. Enutritos educat fm formā discipline. Educatos in disciplina heredat fm formā sue magnificentie. Et Primū q̄dem hoꝝ facit pater de⁹ per graꝛ: q̄ est silitudo sue bonitatis. Secundū aūt per amorē sue charitatis. Tertiū per lumē sue cognitōis. Quartū p imitationē sue imaginis. Quintū per spm̄ sue adoptiōis. Sextū aūt per ↄfortationē sue ꝟtutis. Septimū p nutrimentū edulij celestis. Octauū p eruditionē castigationis. Et Ultimū p possessionē ꝛ pticipationē dulcissime btitudinis sue. Per Primū igit accipimus ptātem ꝛ generationem: vt filij dei deo generante (al's generati) efficiamur. al's ditisse me. Jo.j. Quotq̄t aūt receperūt eū. Supple: p grām: dedit eis ptātem filios dī fieri. Et sequit Qui nō ex sanguinib' neq; ex volūtate carnis neq; ex volūtate viri: sed ex deo nati sūt. Esa.lxvj. Si ego qui generationē alijs tribuo: ipse sterilis ero: dic dñs. Psal.cix. Ex vtero aū luciferū genui te in splendorib' scōꝝ. Uter⁹ est fecūda deitas: semen hui⁹ generatiōis semp emittēs. Splendor scītatis est fulgens grā: q̄ silitudo est ꝛ virtutē hz bonitatis sue. Sic semē nature silitudo ē ꝛ virtus bone nature pris natural'. Per Scōm āt trahit qđ fit p amorē sue charitatis. Ose.xj. In funicul' adā trahā eos in vinculis charitatis. Hierem.xxxj. In charitate ppetua dilexi te: ideo attraxi te miserans. Ideo dr filius. Nemo venit ad me nisi pat meus traxerit eū. Jo.vj. Sic ꝟbum dei fit caro q̄si trahēdo incarnās se. ꝛ spūal'r habitauit in nob. Jo.xij. Oīa trahā ad meipz. Cant.j. Trahe me post te. Tertiū aūt (qđ fit p lumē sue cognitionis) significat Job.xxxviij. Per quā viam spargit lux diuidit estus sup terrā: Distinctio eñi fit spargendo diuidēdo. j. Coꝝ.xij. Diuidēs singulis prout vult. Sap.xj. Oīa in mēsura ꝛ numero ꝛ pōdere disposuisti. Quibusdā eñi dat coercere passiones innatas. Alijs aūt sustinere illatas. Et alijs ordinare agēda. Et alijs distribuere rcā. ps.iiij. Signatū est sup nos lumē vult⁹ tui dñe. De Quarto aūt (qđ fit p imitationē sue imagis) Gene.j. Faciam⁹ hominē ad imaginē ꝛ silitudinē nrām. j. Corinth.

xv. Sicut portauim⁹ imaginē terreni: sic porte-
mus imaginē celestis. Eze.xxviij. Tu signaculuz
silitudis plenus sapia z decore in delicijs padisi
fuisti. Can.viij. Pone me sicut signaculū sup cor
tuū: z sup brachia tua. j. Joan.iij. Cū apparuerit
sil'es ei erimus. De Quito qd fit p spiritū sue ad-
optiōis. Gal.iiij. Quia estis filij dei misit de⁹ spi-
ritū filij sui in corda vra clamātē: Abba pater. Et
ad Rho.viij. Nō accepistis spiritū seruitutis iterū
in timore: sed accepistis spm adoptōis filiorū: in
quo clamam⁹ Abba pater. Eze.xxxvij. A quattu-
or vētis veni spūs: z insuffla sup interfectos z re-
uiuiscāt. Ps.ciij. Emitte spm tuū z creabunt: z re
nouabis faciē terre. Gen.ij. Inspirauit i faciē ei⁹
spiraculū vite. Esa.lvij. Spūs a facie mea egredi
etur: z flatū ego facio. De Sexto autē (qd fit p cō-
fortationē sue virtutis) dicit Lu.xxiiij. Sedete in
ciuitate quadusqz induami v̄tute ex alto. Ephe.iij.
Det vobis de⁹ s̄m diuitias glorie sue virtute cor
roborari p spm eius in interiori homine. Esaie.xl.
Dat lasso virtutē: z his q nō sunt fortitudinem et
robur multiplicat. In his ergo pater celestis ma-
gis p̄prie nos cōplet p grām: q̄z compleat nos pa-
ter terrenus p naturā. Et ideo paternitas natura
lis: z paternitas spūalis qua angeli p̄res dicunt
eorū quos paterno affectu diligūt sunt resultatio
nes z imitatōes quedā paternitatis diuine. Unde
dicit Eph.iij. Flecto genua mea ad deū patrē: ex q
ois paternitas in celo z i terra nominat. Et sicut
videm⁹ in naturis q in semine est virtus patris:
que p totā materiā filij diffundit spūaliter. z sic cō
plet ipam: z deducit ad esse hūanū: Ita in semine
grē (quod virtutez habet dei patris: z est silitudo
nobilissima sue bonitatis: cū qua z ipe habitat in
filijs) spūaliter diffundit in dei natis. z deducit cō
plendo ad esse diuinū. Propter quod dr ps. lxxxj
N Ego dixi dij estis: z z filij excelsi oēs. Et ideo verū
q̄z semen tam corporalis patris q̄z spūalis fermē-
to compatur. Quia Calor fermenti vaporabiliter
diffundit fermentū p totā pastaz. z sic fermentat
tota. z in omnib⁹ panib⁹ virt⁹ fermenti inuenit p
spūalem euaporatōez: z in nullo inuenit p molem
q̄ntitatis. Ita etiā semen corporeū carnalis p̄ris
vaporabilit in totū corpus: z omnia mēbra nati
diffunditur: z nusq̄z per quantitatem molis in-
uenit. Et sic infundit (al's diffundit) in nobis va-
por virtutis diuine: grā. s. z vndiqz spūaliter nos
cōplet z format. Rhoma.v. Charitas dei diffusa
est in cordib⁹ nostris p spiritūsanctū q dat⁹ est no
bis. Matth.xiij. Simile est regnū celorū fermen-
to: quod acceptū mulier abscondit in farine satis
tribus: donec fermentet totū. Regnum celorū hic
vocatur gratia: regnū cōferens. Sata tria sūt tria
que sunt in anima nobili. Uis scz Intellectiua ve
ritatis. Uis diuina capax diuine participatōnis.
Uis animatiua: vitam operās. Mulier autē est
sapiētia eterna. Absconsio autē est imixtio gratie
in hec tria. Et fermentatū est totum quādo totus
intellectus leuatur in verū primū. Tota vis diui
na leuatur in dei conceptū. Et tota vis anime im-
pletur vita virtut. z gratie. De Septimo (quod
fit per nutrimentū edulij celestis in verbo z sacra
mento: in quib⁹ pascunt paruuli z fortes. j. Pe.
ij. Quasi modo geniti infantes rōnabiles sine do-
lo lac ꝯcupiscite: vt in eo crescatis. Deut.viij. Non
in solo pane viuit homo zc. Genes. Dñe q pascis
me a iuuētute mea. Psal.liiij. Jacta cogitatū tu-
um in dño: z ipe te enutriet. Gene.xlv. Saluator
mūdi dum eris iuxta me ibiqz pascā te. De Octa-
uo (quod fit per eruditionē difficilem castigatio-
nis) dicit Hebreorū.xij. Quis filius quē nō corri
pit pater. Qd si extra disciplinā estis: cuius partici
pes facti sunt omnes: ergo adulteri z nō filij estis
Prouerbiorū.iij. Disciplinā dñi fili mi ne abijci-
as. Quē em diligit de⁹ corripit: z quasi pater in fi
lio complacet sibi. Apocal.iij. Ego quos amo ar-
guo z castigo. De Nono (quod fit per possessionē
z collationē ditissime beatitudinis) Psal.xv. Fu-
nes ceciderunt mihi in preclaris: etem hereditas
mea preclara est mihi. Nume.xv. Ego sum heredi
tas eorū. Gen.xxj. Peperit Sara vxor dñi mei fi
lium dño meo in senectute sua: dedit ei omia q ha
buerat. Sara pnceps interpretata: ecclesia est: Fi-
lius eterni gaudij: flos z heres: ille est quē ex gra-
tia per ecclesiam deus pater generat: in senectute
nouissimorū temporum: cui etiaz omia in heredi-
tate dat quecunqz vnq̄z habuerat: quia se dando:
omnia donat que sua sunt Heb.xj. Non ꝯfundi-
tur deus: vocari eorū deus. Thren.iij. Pars mea
dñs dixit aīa mea: idcirco prestolabor eū. Hec igi
tur sunt que sunt actus paterni indicia. in his q̄s
pater summ⁹ generat p grām. Item autē adhuc O
Si attēdant ea que cōueniūt patri inq̄ntū genuit
nos: inueniunt esse Tria. Noticia patris: Unio ei⁹
ad natum: z hec duo ꝯñs Affect⁹ patris in filiū.
Noticia q dem in sua imagine z silitudine: q est fi
lius. Unio: in nature ꝯsanguinitate. Affectus: in
vinculo siue nexu cordis ad id qd suū esse videt in
filio. Sic em etiaz homo pr: noscitur a nato: per h
q est eius silitudo. qr semen imprimit in natū si-
militudinē p̄ris: z notamen (al's noticiā) patris fa-
cit in eo. pter qd etiā filius dr nomen patris: si na-
ture nomen accipiat. Et ideo etiā puer in pncipijs
locutiōis sue nominat patrē anteq̄z multa alia sci
at noiare: quia similitudo naturalis patris afficit
eum ad nominandū. Scōm autē ostenditur Q
natus delectatur esse in sinu patris: z abhorret si-
num aliorum virorum. Tertium autem quod ex
his causatur: est Feruens z constans affectus cir
ca natum. qr licet in matre sit feruens z ꝯstans af
fectus circa natū: tū in muliere vix inuenitur con-
stans affectus: qui natū nullo mō metu vel amo-
re lucri alicui⁹ derelinquat. De Primo dr. j. Pe. j.
Renati: non ex semine corruptibili: sed incorru-
ptibili per verbum dei viui. Jaco.j. Uolūtarie ge
nuit nos verbo: vt simus initium aliquid creatu
ture eius. In hoc enim nobis sue nature impressie
notam: z per consequens noticiam. quia Omē qd
cognoscitur: nota z noticia sua quam in aīa fa-
cit cognoscitur. Hac enim d causa dicit Joannis.
x. Cognosco meas: z cognoscūt me mee Exo. Trice
simotio. Te ipum noui ex nomie. Quod (al's qa)
notamen noscit quod ipse impressit. z cognoscitur
ex illo. Hieremie.xxxj. Omēs scient me a maiore

vsqz ad miorē eorū. De Scdo qd ē Affinitas natu
qua pat de suo habet in filio. Et ideo sine gradu
coniungit pater filio: z proximior est pater filio: q̄z
filius patri: qm pat de suo habet in filio: z filius
de suo nihil habet in p̄re. Actuū.xvij. Ipsius z ge
nus sum⁹. ij. Pet.j. Maxima z pciosa vob pro-
missa donauit: vt p hoc efficiami diuine cōsortes
nature: fugiētes eius q in mūdo est concupie cor-
ruptelam. j. Jo.iij. Qui nat⁹ est ex deo non peccat:
qm semen ipsi⁹ in eo manet: z non pt peccare qm
ex deo nat⁹ est. Hoc est dicere. Per naturā dei ge-
nerantis quā habz in se: habet ptātem peccādi (al's
nō peccandi) z nō peccabit nisi degenerās naturā
abijciat: qm generatio que est a natura dei in ipso:
quantū est de ipsa: ꝯseruat semp eū. De Constātia
aūt affectus dr Esaie.xlix. Si pōt mulier obliuisci
infantē suum vt non misereat filio vteri sui. etsi il-
la oblita fuerit: ego tū nō obliuiscar tui. Ideo tan-
git dolore cordis intrinsec⁹ qn exorbitāt filij. Hie
rem.xxxj. Conturbata sūt viscera mea sup eum: mi-
serans miserebor ei⁹ Ex his aūt trib⁹ causantur
Tria in nobis: q fiduciam dant impetrādi ex ipo
noie patris. Ex noticia em causat fides: q ad patrē
aperit oculos Ex coniunctōe charitas: que in patrē
figit oculos. Ex affectu quē ad nos habet. Spes:
que ad alta petēda erigit oculos. Non em sumus
ꝯtenti paruis: sperātes in affectu patris. Quia sic
dicit glo. Nec (al's Nihil) negabit q iam qd pr est
donauit. Fides ostēdit veritatē. Charitas stringit
bonitatez. Et Spes: patris attendit largitatē. Nec
pōt esse petitōis repulsa vbi tot occurrūt pij patris
pietatis z beniuolētie indicia. De Primo dr Sa-
pi.xvj. Subam tuam z dulcedinē tuā quā in fili-
os habes ostendebas. De Scdo Canticorū.ij. De-
xtera illius amplexabit me. De Tertio Rho.viij.
Qūo non etiā cum illo oia nobis donauit: Ad-
huc [Pater] dicit: Non Dñs. Non Deus: Non
Magister: vt videt quedaz glo. tāgere. Quoniā si
diceret. Dñe qui es in celis: nō haberem⁹ fiduciā
nisi ad parua que ptinēt ad seruos. Joā.xv. Jam
non dicā vos seruos. qr seru⁹ nescit qd faciat dñs
eius. Uos aūt dixi amicos: qr omia quecunqz au
diui a patre meo nota feci vob. Amicicia enim illa
est maxima quā naturalis cōiunctio deitatis effi-
cit. Jo.iij. Pater diligit filiū: z omia dat in manu
eius. Magister aūt dr etiā nomē timoris z auto
ritatis: z deterret (al's deterreret) a petendo. Et ido
vtrūqz istorū nominū habuit qdem chrs: sed neu
trū exhibuit in actu. Joā.xiij. Uos vocatis me mgr
z dñe zc. Deus aūt: non dixit: qr deus: est nomen
cuncta videntis: z erubescim⁹ petere si deū premit-
terem⁹ in petitōe. j. Regū.xvj. Deus intuetur cor.
Ecci.xxiij. Oculi dñi lucidiores sunt sup solē: in-
tuentes z (al's in) oēs vias hoiz. Unde Theos gre
cum: qd latine sonat deus: dicit a theoro theoras.
quod est video vides: eo q dr Heb.iiij. Non est
aliqua creatura inuisibilis in eius cōspectu. His
ergo de causis dr [pater] Nec pōt non esse dulcis
z familiaris oratio: que a familiarissimo incipit. p-
pter hoc in precedentib⁹ dr esse nobiscum: z videre
nos in abscondito. qr z familiaris est z dulcis. qa
aliter ad ipm non haberem⁹ accessum. Et ido vni-
genitus cui⁹ spū adoptamur dicit esse in sinu pa-
tris. [Noster] Istud est Scōm In quo notat
Respect⁹ orantis ad eū q exorat. Ante lr̄e exposi- P
tionē Quattuor occurrūt inqrenda. Quorū Pri-
mū est Quid supponit nomē p̄ris qn dr Pat no-
ster. Scōm aūt querit Quare nō ita bn dicim⁹ Fi-
lius noster. Ul' Spūsctūs. Ul' Spūsctē noster:
sicut dicim⁹ Pr noster: cū cōia sunt bñficia trini-
tatis. Tertiū est Utrū in mō z in significato p pro-
nomē: associat nob in p̄rnitate fili⁹: vt dicimus q
cōis pat: sit nobis z chro. Quartū ē Quare nō po
nim⁹ aliquas p̄prietates: Ut diceremus. Pat mise
ricordiarū. Uel Pat large. Uel Pat magnifice: s;
simpl'r dicim⁹ Pat noster. Ad Primū aūt ho
rū dicendū q nomē p̄ris supponit p tota trinitate:
eo q opa creatiōis z recreatiōis sunt cōia. Et ideo
cū notet effectū filiatiōis grē in nob: z hic effectus
cōis sit: oportet q nomē patris p tota sil' supponat
trinitate. Qr tamē generatio filiorū per adoptiōez:
imitatur generationez p naturā. Ideo appropria-
tur p̄ri: qd tamen siml' cōuenit trinitati. Esa.lxiiij.
Nunc dñe pat noster tu: nos vo lutū: z fictor no
ster tu: z opera manuū tuarū omnes. Hebreorū.j.
Ego ero illi in patrem: z ipse erit mihi in filiū. Ad
aliud dicenduz q nominibus diuinis non potest
alicui adiungi meus vel noster: nisi quod ipsa no-
mine importat respectuz ad nos per effectum quē
ponit z efficit in nobis. Filius aūt ipso nomie nō
dicit respectum nisi ad patrē: z non ad nos. quia
filius non dicit respectū nisi ad eum a quo proce-
dit per generationē. A nobis autem non procedit
per generationē. Et ideo nō potest dici Fili noster:
sicut bene dicit Pater noster. Sed contra hanc
solutionem videt esse quod dicit Matthe.xij. Si
quis fecerit voluntatē patris mei qui in celis est:
ipse meus frater soror z mater ē. Si ergo matres
sui sumus: tunc vere dicere possum⁹. Fili noster
Ad hoc dicendum q licet matres metaphorice
chrī dicamur: qr chrs format in nobis. Sicut dr
Gal.iiij. Filioli mei quos iterum parturio donec
formet chrs in vob. Tū qr hec formatio non dat
esse christo: sed potius nobis. Ideo propter hanc
formatōez chrs non dr fili⁹ noster. Aliud ē infor-
mari chrm: z formari chrm in nob. Sicut aliud
est figurare sigillum: z aliud est figurare sigillum
in cera. Christus em non figurat p nos: quia in se
a patre figurā habet. Heb.j. Cū sit splendor glo-
rie z figura substātie eius: sed figurat in nobis si-
cut sigillum in cera qn nos figurat ad conformita
tem suaz. Rhomanorū.viij. Quos p̄sciuit confor-
mes fieri imaginis filij sui hos z vocauit. Sicut
etiam sigillum format in cera quando figurat ce-
ram. z tunc sigillum nō est effectus. Uel vt ita di-
cam Filius cere: sed potius ecōuerso: cera figura-
ta est quasi filius sigilli. Et ideo in tali formatione
filius potius est pater noster q̄z fili⁹. Nec nomen
matris habemus p̄prie: sed translatiue. rōne eius
q tal' formatio fit nobis. Simil'r aūt licz spūssan-
ctus sit psona p quē (al's quā) sicut dr Aug⁹. do-
na grarū distribuuntur: tamen ipo nomine nō im-
portat nisi respectū pcessionis passiue. Et ideo nō
ad nos sub h nomine: sed ad patrē filium s̄m q

principium spirādi sunt referk. Et ideo dicik spūs scūs: pris z filij spirantiū spūs: z nō nr spūsscūs. Cum autē absolute dicik spūs: tūc essentiak: dicik Et tūc dicik nr spūs z Moysi spūs. qz tūc nō ponit respectū nisi ad effectū sue spiratōis in nobis. Sed tn nō couenienter tūc i orōe diceremꝰ. Spiritus noster qui es in celis: qz tūc spiritꝰ dicik spirans in nobis opus virtutis z gre. z nō dicit nomine suo curā z regnum diuinū qd habek de(al's in)nobis. Nec dicitur formās ſm pmā rōem formantis: sed potiꝰ dic id qd a primo formante nos in esse spūali nobis immissum est: sicut quo ꝯiuncto nobis formemur z viuificemur. Rhoma. viij Qd si spiritus eiꝰ q suscitauit Jesuz habitat in vobis qui suscitauit iesum christū a mortuis: viuificabit z mortalia corpa vra ꝓpter inhabitantē spiritū eius i vobis. Ad hoc ergo redit solutio: qꝫ qz spūs dicit illud qd mittik nobis ad formā z vitā sanctitatis: dicit spūs potius id quod petik qꝫ a q petik. Pater aūt cū a nullo sit: nō mittik sed dic pncipiū totiꝰ diuinitatis. z ideo potiꝰ a deo petik sub noie pris qꝫ sub noie spūs. Sic ergo dicik. Pr no-
Q ster: z nō: spūs noster. Ad id quod querik. Utrū cōmunis pr nobis z filio ꝯsignificek in pnomine. Dicendū qꝫ aliquo modo significak. z aliq modo nō significak. Scdz ꝓprietatē eni grāmatice in ꝓnomie supponunk plures relati ad vnū. Et h mō nō veniūt in vnū pluraliter ꝯsignificatū numerꝰ: que nō habent vnius cōmunis modū. Unde qz ꝓcedere a patre p cōformitatē imaginis z similitudinis: sicut dicit Basiliꝰ: filius in genere cōe habz cū hoibus: z pcipue cū sanctis: Ideo dr Rho. viij pmogenitꝰ in multis fratribꝫ. Adhuc qz hoc ipm ꝓcedere p imitatōem vestigij: habet etiā creatura qcunqz: Ideo dicik pmogenitus omnis creature Apoca j. Si autē modus specialis inspiciak: qz i idētitate ꝓcedit essentie; Sācti autē z creature in diuersitate essentie: tūc dicetur vnigenitus a pre. Joan. j. Primo ergo mō dicēdo dicek cōmunis pater. z possumꝰ dicere qꝫ est pater noster z suus. Scdo autē modo nō possemꝰ dicere. Et hoc dicit quedā glo. q dic Qd meꝰ pr nō pōt dicere nisi christus. qz singularē ad eū solū habet paternitatem. Hāc ꝯuenientiā prnitatis simul z differētiā notat chrs Joan. xx. dicēs. Ascēdo ad prem meuz et prem vestrū zc. Ad vltimū dicendū qꝫ quecunqz talia apponerenk adiectiua ad prem: minꝰ dicerēt inclinātia ad impetrādū qꝫ Pr nr simpliciter: qz largitas z benignitas z miscdia z hmōi sunt nō ita ꝓfundātia affectū: sic qꝫ est pr noster: de suo habens in nobis: vt ptz ex his que de ꝓprietatibꝫ patris inducta sūt. Dic igik. [noster] Notās in h Suā quā ad nos habz cōicatōez. Quā nos inter nos hēmꝰ cōitatē. z Qua nob inuicē obligamur. Fraternitatē eā q sibi obligamur. Reuerētiā. z Illā quā habemꝰ i ipo ꝯfidētiā. z In quā nati sumꝰ dignitatē. z Quā ad postulādū habemꝰ eqtatem. z Quā ex ipo habemꝰ i ipo z cū ipo cōmāsionem.

Suā aūt quā ad nos hz cōicatōez pficit p ihabitatōis grām. Sz quā ex h inr nos habemꝰ cōitatē pficit p spūs vnanimitatē. Eā vo q nob iuicē obligamur ex h fraternitatē facit p sue prnitatis in nos tanqꝫ in filios ostēdit auctem. Sed ea quā ix ipso habemꝰ confidentiā: causak ex h qꝫ sue diuinitatis ex paternitatis benignitate habemꝰ cōsortiū. Illa vo in quā nati sumꝰ dignitatē: accipimꝰ per natorꝫ ad generantē ꝯformitatē. Ex participatiōe aūt ꝓfuse in nos prne nature z gre: postulādi accipimꝰ quandā equitatē. Ex ꝓfluxu nri ab ipo sicut a pncipio nature z gre: nō alibi qꝫ cū ipso habemꝰ cōmansionē Noster g pr est p cōicatiouē inhabitantis gre. Eze. xliij Locꝰ solij mei z locꝰ scabelli pedū meorꝫ vbi habito i medio filiorꝫ isrl. ij. Cor. vj. Inhabitabo in eis z inambulabo. ps. lxxv. Factꝰ est in pace locꝰ eiꝰ: z habitatio eiꝰ in sion. Pax aūt est effectꝰ dei p inhabitantē grām. Noster etiaz est p eam quā in eo habemꝰ cōitatē factā per spūs vnitatē. Actu. iiij. Multitudīs credentiū erat cor vnū z aīa vna. Psal. liiij. In domo dī ambulauimus cū ꝯsensu. Psal. lxvij. Unanimes habitare i domo. Augꝰ. in Regula. Sit vob cor vnuz z aīa vna in dño. Jo xvij. Omes sint vnū: sicut tu pr in me z ego in te: vt z ipsi sint cōsummati in vnum. Ephe. iiij. Unū corpꝰ: vnꝰ spūs sicut vocati estis in vna spe vocatiōis vre: vnꝰ dñs: vna fides: vnum baptisma: vnꝰ deus z pr oim q sup oēs z p oia z in nobis omnibꝫ. Noster est etiā p eā q nob inuicē obligamur fraternitatez: que fit p sue paternitatis charitatez. Fratres eni sk qui ex vno pre sunt nati. Heb. xiij. Charitas fraternitatis maneat in vobis. j. Jo. iij. Nos scimꝰ quoniam translati sumus de morte ad vitā. quoniā diligimꝰ fratres. Joan. xiij In hoc ergo cognoscent omnes quia mei estis discipuli si dilectionē habueritis ad inuicem Joan. xvij. Ut dilectio qua dilexisti me in ipsis sit: z ego in ipsis. Leuik. xix. Diliges proximum tuuz sicut te ipsum. Ideo dicit glo. qꝫ dicik Pater[noster] z non: pater meus. Ut in orando fraterne ammoneamur charitatis siue dilectiōis. De Reueren- R
tia autem quam habere debemus ad ipum: que fit propter fraternitatis autoritatē. Heb. xij. Patres quidem carnis nostre habuimꝰ eruditores z reuerebamur eos. nonne magis obediemus patri spirituū z viuemꝰ. Exo. xx. Honora patrē zc. Malach. j. Si ego pr vbi honor meꝰ Exo. xv. Iste deꝰ meꝰ z honorificabo eū ſm Lxx. Deꝰ patris mei z exaltabo euz. Eccl'iastici. xliij. Magnificātes dominū exaltate eū qntū potestis: qz maior est omnē laude. De Confidentia impetrandi que resultat ex hoc qd dedit sue deitatis consortium dicik Hebreorꝫ. iiij. Adeamus cū fiducia ad thronum gratie eius vt miscdiam inueniamꝰ. j. Joan. iij. Fiduciam habemꝰ ad deum: vt quicqd petierimus impetremus. iij. Reg. ij. Pete mater mea. Nec enim fas est me quicqꝫ negare tibi. Per eandē rationez dicit hic pater ad filium. Quia sicut dr Chrysost. Filius non petit nisi qd est ad honorem patris: qd non facit seruus. Unde filius in persona eorꝫ qui vere dicūt Pater noster: dicit Joānis vndecimo. Ego sciebam quia semper me audis. Qualiter ei pater non exaudiret viscera sua: Sicut dic Chrysostomus Osee. vndecimo. Conuersum est in me cor meum: pariter penitudo mea conturbata est: non faciam furorem meum. Si ergo sic se habet ad peccantē. multo magis nō auertit faciē a petente z obsequente. Geñ. xliij. Commota sunt viscera Joseph sup fratre suo. multo magis cōmouentur viscera pris pij sup filijs petentibꝫ. De Dignitate aūt in quā ab ipso nati sumus vt iam non simꝰ hoies sed dij qdem(al's qdaz)in carne apparētes. Eph. ij. Ipsiꝰ eni sumꝰ factura creati in chro iesu i opibꝫ bonis vt in ipsis ambulemꝰ. Exo. iiij. Primogenitus meꝰ isrl. Psal. lxxxviij. Ego primogenitū ponā illū excelsum pre regibꝫ. j. Jo. iij. Uidete qlem charitatē dedit nobis vt filij dei nominemur z simꝰ. Esa. lx. Germen plantatōnis mee opꝰ manꝰ mee ad glorificandū. Hier. xxxj. Filiꝰ honorabilis mihi effraim si puer delicatꝰ. De Profusa aūt gra prnitatis in nos postulādi: quandam accipimꝰ equitatē. De qua dr. iij. Reg. iij. Postula a me qd vis vt dem tibi. iiij. Reguz. ij. Postula qd vis vt faciā. Matth. vij. Petite z dabik vob. querite z inuenietis. pulsate z aperiek vob. Luce. xj. Si vos cum sitis mali noscis bona data dare filijs vris. qnto magis pr celestis dabit spūm bonū petentibꝫ se. Jam eni ex filiatiōe qdāmodo nostra sunt q postulauimꝰ. j. Corꝫ. iij. Oia vra sk: vos āt chri. chrs aūt dei. Jo. xvj. Nō dico qz ego rogabo patrē de vobis. Lu. xv. Fili tu semp mecū es: z oia mea tua sk. De cōmansione autē cū ipso q debek nobis ex h qꝫ fluximꝰ ex ipsius bonitate: sic quelibet res saluak z manet in his a quibꝫ ꝓcedit. Apoca. xxj. Ecce tabernaculū dei cū hoibꝫ: z habitabit cū illis: z ipsi pplꝰs eiꝰ erunt: z ipse deꝰ cū eis erit eorꝫ deꝰ. Joā. xv. Qui manet in me z ego in eo: hic fert fructū multū: qz sine me nihil potestis facere. Psal. lxiiij. Beatꝰ quē elegisti z assūpsisti dñe habitabit in atrijs tuis. Psal. xxv. Dilexi decorē domus tue. Mat. xvij. Bonū est nos h esse: si vis faciamꝰ zc. Mat. vl. Ecce ego vobiscū sū oībꝫ diebus vsqꝫ ad ꝯsummationē secl'i. Ezech. vl. Nomē ciuitatis a die illa: z deinceps dñs ibidē. Esai. lxij. Et nō vocaberis derelicta: z terra tua non vocabik amplꝰ desolata: sed volūtas mea in ea vocaberis: z terra tua inhabitata: quia complacuit dño in te.

Sic igik cū noster: dicat pl'a supposita pticipātia: vnū participamꝰ patrē: p grām q nob se cōicat: p cōitatem sui q nos adiuuat. p gnatōnē q nos oēs in fratres gnat: p auctem q nos sibi subijcit p affectū: q id qd suū est in nob diligit. per silitudinez suā quā in nobis vt dij simꝰ gignit. p ius nature q se nob z sua cōcedit. p ꝯseruationē z collectiōez: q nos ꝯseruans in se manere pcepit. Noster etiaz dr ad vsum z ad fructū. Ad vsum qdem in adiutorio gre. Ad fructū autē in exhibitōe gl'e. z sic sui vsum referimꝰ ad sui fructū. Scdz Primū dr. Deꝰ refugium nostrū z virtus z adiutor in tribulatōnibꝫ: que inuenerūt nos nimis. Scdz Secundū dicik Esa. iiij. qꝫ Fructus terre sublimis. Esa. vl. Ut sugatis z delitijs affluatis ab oimoda gloria eius.

Sed cum sic dicak Uniuscuiusqꝫ nostrū z oratio sit pro diuersis defectibꝫ z singularibꝫ. quia id quod petit vnus nō petit alius: videret debere dici. pater mi vel meꝰ. Sed ad h dicendū qꝫ oia que impetrank: ex charitate dank. Et charitas Duplex habet mādatū. Dilectōis dei z primi. Et dilectio dei importak in noie patris. Dilectio autē proximi oportet qꝫ importek p noster. Et ideo non pōt dici meꝰ. Sed ſm hoc peccator non pōt dicere hanc orationē. Et dicendū qꝫ potest. qz natura est filiꝰ: z spe filius gre. Et sic dr. Uel dr in psona eccl'ie vt qdam dicunt. Sed primum melius est.

Qui es.

Ecce Tertiū Ubi notak Intentōis directio ad S
id qd solū est petēdū. Psal. xxvj. Unā petij a dño z hāc requirā: vt inhabitē in domo dñi omnibus diebus vite mee Duo aūt notank in verbo. Esse videlicet diuinū: qd omnibꝫ desiderabile est. z Uerus illius esse locus. Primū intelligik per hoc qd dr[Qui es] Ita qꝫ vbū es: nō sit tertiū adiacens orationis: sed potius sit alterum extremorꝫ. Ut sit sensus[Qui es]id est qui habes entitatem verā.

Et ſm hunc intellectū in eo quod dicit[qui es] Quinqꝫ notank. Ens videlicet Primū: Simplex: Fontale: Immutabile: Perfectissimum. Ex Primitate est influentissimū. Ex Simplicitate cōissimum z intimū. Ex Fontalitate causalissimū. Ex Immutabilitate conseruatissimū. Ex Perfectissimitate desideratissimū omniū. Primum eni influit omnibꝫ z a nullo influitur ei: z est liberalitatis z magnificētie profuse. Influit enim nullo indigens: z nullum aliorum aliquid alicui influere potest nisi per hoc qꝫ accipit z habet ab ipso. Et hic pater sic influens merito est orandus. Jaco. pmo. Omne datum optimū: z omne donum perfectuz desursū est descendens a patre luminū: apud quē non est transmutatio neqꝫ vicissitudinis obumbratio. Non enim mutatur vt quandoqꝫ fluat et quandoqꝫ non: neqꝫ vicissitudinem donorum recipit. Rhomanorꝫ. xj. Quis prius dedit ei z retribuetur ei. Hester. ij. Largitus ē munera iux magnificentiam principalē. Eccl'iastici. xxiiij. Factus est mihi trames abundans: z fluuius meꝰ ad mare appropinquauit. Infinitatem enim maris excedit influentia primi patris. Esaie. vj. Uidebis z affluces: z mirabitur z dilatabitur cor tuuz quando conuersa fuerit ad te multitudo maris: fortitudo gentium venerit tibi. Hic ergo pater qui tale esse est: merito orandus (al's adorandus est) quia omnibus largiter influit: nullo indigēs. Primū enim est vt dr phus qd influit: nō supposito qdaz alio quod sibi det influere. Aristo. Causa pmaria plus est influens qꝫ secūdaria. Per Simplicitatē āt est cōmunissimū z intimum. Quia sicut dicit Philosophus. Quanto aliquid simplicius ē: tanto in pluribus inuenitur: z sui ad plura indigetur. Et per(al's ꝓpter)hoc inuocak hic pater: vt animabus illabak vt dr Beda. Rhomanorꝫ. x. Idem dominꝰ omniū diues in omēs qui inuocant euz. Mal'. j. Ab ortu solis vsqꝫ ad occasum magnum est nomen meū in gentibus. Esa. xlix. Dedi te in lucem gentium vt sis salus mea vsqꝫ ad extremum terre. Nec est lucerna accensa que sub nullo modio concludi potest. Job vndecimo. Excelsior celo est: profundior inferno: latior terra: z mari longior. Ephe. quarto. Super omnes z per omnia et i omnibus nobis. iij. Reg. viij. Celum z celi celoruz

te capere nō possunt. Hiere.xxiij. Celū z terram
ego impleo. Act.xvij. In ipō viuim⁹ mouemur z
sumus. Et sic intelligit q velocit currit sermo ei⁹.
Oia eni z p oia z in oib z ante oia pueniēs semp
inuenit. Et sic dt Dioñ. pportionabilit expandit
se p omnes intellectuales vult⁹. sicut sol materia
lis p oēs vultus corporeos se expandit. Job.xxv.
Sup quē nō surgit lumē ei⁹: Sap.viij. Attingit
a fine vsq ad finē fortit: z disponit oia suauiter.
De Fontalitate causalitat inebriat oia bonis suis.
z nunq siccitatē patit vel arefactōem. z oib mini
strat virorē z germē: z refrigeriū z ablutōem z in
fusionē. Geñ.ij. Fons egrediebat de loco volupta
tis irrigans vniuersaz supficiē terre. ps.xxxv. Do
mine apud te est fons vite. Fons aūt fundens vi
tam est pater. Eze.xlvij. Aque egrediebant de tē
plo in lat⁹ dextrū templi. qz fluxus iste nihil habz
facere cū sinistra. Ps.xlv. Flumis impet⁹ letifi
cat ciuitatē dei: virorē mistrans virtutis: florē ho
nestatis: fructū interne dulcedinis. Hec eni sunt
ex humore quē infundit his q plantant sup ipm.
Hiere.xvij. Erit quasi lignū qd plātatuz est iuxta
aquas. z erit foliū eius viride. z in tēpore siccitat
nō erit sollicitū. nec aliqñ desinet facere fructum.
In aquis autē qs affluit lauat sordes: et refrige
rat temptatiōes: aducbit diuitias: reuehit ad ortum
sui z ad patriā tendētes. Esa.lxvj. Ecce ego decli
nabo in vos sicut flumē pacē. z quasi torrentē in
undantē gloriā gentiū quam sugetis. Immuta
bilitate fundat z cōtinet z conseruat ea quib se in
fluit. Ideo dicit Sap.iij. q iustoz anime in ma
nu dei sunt. z non tanget illos tormentū malicie.
Joan.x. Nō rapiet eas quisq de manu patris. j.
Timo.vj. Sol⁹ hz imortalitatē. Glo. h est: imu
tabilitatē. Psal.cj. Tu autē idē ipe es: z anni tui
nō deficient. In hoc eni patre: vt dicit Aug. manet
eternitas: nulla mutabilitate ɔcussa. Cupiētes igi
tur interminabilē vitā: orare debēt ad hunc patrē
qui est: qz eternitas est interminabil vite tota sil z
pfecta possessio. Sicut ei Exo.xv. Dñs regnabit
in eternū z vltra: suū eternū in eterno quod filijs
cōfert. Perfectissimū aūt est hoc esse: z iō deside
ratissimū. Vñ dicit Phus. q Oia appetūt esse di
uinū. z pp illō agūt qcquid agūt. Agge.ij. Veni
et desideratus cūctis gētib. Oia eni istius patris
desiderāt supaduentū. Prouerb.viij. Oia deside
rabilia huic non valent compari. Esse eni dat ab
eo: quo accepto nihil desiderat ampli⁹. eo q hoc ē
omis nature bonū z optimum. Exod.xxxiij. Ego
ostendā tibi omne bonū. Inuenisti eni grām corā
me. In hoc est gaudiū plenū vt hoc cōphenda
mus vt possimus. Joan.xvj. Petite vt gaudiū
vestrum plenum sit. Matth.v. Pater vester ce
lestis perfectus est.

in celis

T Hic tangit Petibiliū locum. Et accipiuntur i
celo Quinq ad que reducuntur expositiōnes Sā
ctorum. Primū enim est Celi natura. Secundū
est Celi species z forma. Tertium est Celi visus in
cōtēplatōis glia. Quartū est Celi pprietas i hoc
q est quies regia. Quintū Celi silitudo in signifi
canda sctōz gra. Sexto etiā p metonomiā hz Ra
banū p celos: hi q in celo sunt p orante intercedēn
tes accipiūtur. Quinq igit sūt in ipso celo acce
pta. Et Primū est Celi natura: q est nobilis z p
naturā ingenerabil z incorruptibil: vt pbat phs.
Et ideo omes antiqui ɔuenerūt in hoc q celū cēt
locus dei vt dt phs: tanq pmi generatoris (al's ge
nitoris) z datoris ois esse entitatis (al's entitatis z
esse) coz: que quocūq mō esse accipiūt. Vnde ps.
cxiij. Celū celi dño: terrā aūt dedit filijs hoiz. Job
xxij. Circa cardines celi pambulat Ibidē. Excelsi
or celo est z sup verticē stellaz sublimat. Hoc igr
modo pper loci congruitatē in celis esse dr. Dañ.
iij. Bñdictus est in firmamēto celi: z laudabilis z
gloriosus in secula. Celi aūt species z forma est
pulcritudo: cui nihil pōt admisceri fedū. Et h mō
per celū pulcritudo accipit celestium donoz. quia
Quecūq de terris sūt: cōmiscibilia sunt z fedibilia:
Ita q Esa.lxiiij. dr. Sicut pann⁹ menstruate vni
uerse iusticie nre. Sed de celis z in celis est pulcri
tudo pura. Ecci.xliij. Species celi glia stellaruz.
Et Ibidē. Pulcritudinē eius admirabit oculus.
Hec em ē pulcritudo que laudatur Cañ.vj. Pul
cra vt luna: electa vt sol. Et Ibidem.iiij. Tota pul
cra es: z macula nō est in te. Visus vero celi est ad
splendorem contemplationis in gloria: z laudem
celestis regis in hymnodia. Vnde de Angelis dic
Damascenus: In celis conuersantur: z vnū op⁹
habent: hymnis laudare deuz. Vnde.ij. Corinth.
xij. Cum paulus vellet exprimere modum lympi
dissimū sue contemplatiōis: dixit quoniā raptus
est in tertium celum. hoc est: in contēplatōnis mo
dum: qui est in tertio celo ascendendo. h est: in al
tissima hierarchia. Esa.vj. Vidi dominum seden
tem super solium excelsum z eleuatum. Ibi enim
sine turbulentia huius mūdi seren⁹ apparet. Esa.
xviij. Ego quiescam z cōsiderabo in loco meo: si
cut meridiana lux clara ē. In celo enim inhabitat
lucem inaccessibilem. j. Timoth.vj. Canticoruz.j.
Indica mihi vbi cubes vbi pascas in meridie. Ec
clesiastici.xliij. In meridiano exurit terram: z re
fulgens radijs suis occecat oculos. Meridiana
enim linea est vnicuiq homini altior linea: z cir
culus celi quem potest accipere siue inuenire: z ibi
lumen est in omnipotentia sua: totum implēs or
bem: z nusq alibi. Psal.xviij. A sūmo celo egres
sio eius: z occursus eius vsq ad summuz ei⁹. nec
est qui se abscondat a calore eius. Quia calidū et
incensiuum est lumen cōtemplationis vt dic Dio
nysius. Ecci.xliij. Fornacem custodiens in operi
bus ardoris. Esaie.xxxj. Dixit domin⁹ cui⁹ ignis
est in sion: z camin⁹ eius in hierl'm Celum etiaz V
dr quies z sedes regia. Vnde sup.v. Celū est thro
nus magni regis. Et ibi expositū inuenies qualr
dr thron⁹. Heb.j. Psal.xliiij. Thron⁹ tuus deus
in seculū seculi: virga directionis virga regni tui.
In celo enim. hoc est celestium vertice summe resi
dent pulcritudines sue lucis z sue veritatis. Esa.
lxvj. Celum mihi sedes est: z terra scabellum pedū
meorum. Alta enim sua insignit pulcritudie: z in
fima non derelinquit: quia aliquid sui imper
tiatur in vestigij imitatiōe. Hoc igitur modo celū

dicunt celestes mentes: quiete z alte ab omni sca
bellari subiectiōe in celi pulcritudines virtat eter
ne eleuate. Et ideo dicit Phs q intellect⁹ est loc⁹
specierz intelligibiliū. Non em sunt in eo sicut i ma
teria: qz sic distinguerent z denomiarent eū. z hñs
vnam non posset hēre aliā. Nunc autē sunt in ipso
vbiq z semp sicut in loco: et nō denoiant ipm: nec
vna impedit aliā: cum intellect⁹ sit locus cōis oim
Et sicut generans locū dat ei qd generat: Ita In
tellect⁹ agens generando veritates rez: et locū dat
eis vbi sint: et in quo fiant: z ad quē moueant suo
modo mot⁹ i intellectu. Et hoc modo virtas et lux
pma sedem habet mentes celestes. Quia sicut di
cit Sap.vij. Aia iusti sedes est sapiētie. Celum
etiam habet silitudinem quādā in significāda san
ctoz gratia Quia celi Alti sunt sicut sancti p desi
derium. Ps.lxiij. Accedet hō ad cor altū zc. Esaie
lv. Sicut exaltant celi a terra: sic exaltate sunt vie
mee a vijs vestris zc. Stellati sunt sicut sancti: p
ferunt stellas virtutum. Phil.ij. Inter quos luce
tis sicut lūinaria in mundo. Dañ.xij. Qui docti sūt
fulgebunt qsi splendor firmamenti: et lucent sicut
sancti p Sapiam. Sap.vij. Hec est speciosior so
le z sup oēm dispositionē stellaz luci compata zc.
Tonant laude (al's laudē) hymnoz. Et pluunt la
chrymis deuotōis. Job.xxxviij. Quis dedit vehe
mentissimo imbri cursum: aut viam sonantis toni
trui. Rorant aūt pinguedine deuotiōis. Ose.xiiij.
Ero qsi ros: et israel germinabit qsi lilium. Geñ.
xxvij. Det tibi de⁹ de rore celi z de pinguedine ter
re abundātiā. De hoc aūt q dicit Raban⁹ p ce
lum accipi sanctos in celo cōtētos: vt habeat orās
intercessores. Heb.ix. Non em in manufactis san
ctis introiuit Jesus exēplaria veroz: sed in ipsum
celum vt appareat nunc vultui dei p nobis. Hinc
est q dicit Letent celi quādo celestes letant obti
nendo nobis grām a deo. Job.v. Voca si est q ti
bi respondeat: et ad aliquē sanctoz ɔuertere. Sic
em obstupescunt in malis nostris: ita etiā iuuant
ad bona nostra z gaudent qñ obtinem⁹ ea. Hier.
ij. Obstupescite celi sup hoc: et porte ei⁹ desolami
ni vehemter. Duo em mala fecit meus pp'ls: Me
dereliqrunt fontē aque viue. et foderūt sibi cister
nas dissipatas: continere non valentes aquas.
Resumentes igit que de celis dicta sunt [in ce
lis] est [pater] hoc est: in celestib locis z sanctis
refulgens Per incorruptiōis eternitatē. Per de
coris purissimi z spūalis gloriam. Per continen
tiā spūalium z altaz (in qb tot⁹ qescit intellect⁹)
veritatū z delectationū z contemplationuz. Per
splēdoris spūalis in luce inaccessibili visum z lau
dū hymnodiā. Per ois virtutis excellētiā. Per san
ctoz celestium frequentiā. Dañ.vij. Milia mili
um ministrabant ei: et decies milies centena mi
lia assistebant ei. In his omnia nostra continent
petibilia qcunq a pie petere habem⁹. Sed in
cidit qstio Quare nō dr: Pr nr qui es i celo: sicut
qui es in celis: Et ad hoc dicendū q Celi h vocā
tur continentie intellectualiū z inuisibiliū creatu
raz: que sunt sancti z sanctoz splendores in gra
et glia. Et qz he continentie sunt in tribus hierar
chijs et ter trinis ordinibus. Et sm illas continē
tias sunt etiam nostre sortes z gratie z glorie in ce
lis. Ideo meli⁹ dr [in celis] q in celo. Quia sic
dr Deut.xxxij. Statuit termios ppl'oz iuxta nūez
angeloz dei. Et Quidā indigent z petunt q (al's
que) sunt in celo inferiori. Quidā aūt ea que sunt
in medio. et Quidā que sunt in summo (al's sup
mo) Et lz pr noster in celo sit trinitatis p sue maie
statis ambitū z continentiā: tamē in oib est celis
p hoc q est causa et obiectū btitudinis oim. Job
xxv. Nunqd est nūer⁹ militum eius: et supra quez
non surget lumē ei⁹: Resumam⁹ igit ab initio
et determinem⁹ sermonē dicētes: q hic sensus est
Pater nr qui es [in celis] hoc est in celestib ve
re es sm oēm pmi entis pprietatem. Ens em in oi
bus (al's añ oia) est primū. et ante ens nihil potest
intelligi. Sed qcūq sunt: post ipm intelliguntur
Et ideo est nomē patris pmi q pncipiū est totius
diuinitatis z oim q sunt. Exod.iij. Hec dices filijs
israel. Qui est: misit me ad vos [Pater] igit est i
esse spūali: semē dans gratie: ad quod trahit omia
nra: intellectū: affectū: liberūarbitriū p amorez: et
tractum distinguit. Quia aliter pes staret in capi
te: et oculus in manu: z esset cōfusio in mēbris spi
ritualib nostre nature. Distinctū format in figu
ra diuina: z viuificat z corroborat virtute: educit ad
opa: educat edulio sue alimonie: erudiendo cōuer
tit ab errore: z ditat hereditate [noster] aūt est p
hoc q de suo dat: vt noster sit nobis cōicat. Et p h
q idem multis dat: nos cōes in suo z similes facit.
Per modū aūt dandi efficimur frēs: p h q suuz
in nos: sequit ei⁹ effect⁹: generans confidentiā. Et
qz de suo habem⁹: iuris cuiusdam ad sua accipien
da generat eqtas. Et p hoc q ipse dat: et nos acci
pimus: nra ad ipm reuerētia. Et qz de suo dedit:
et suum vbicunq sit: secū manere debet: domus
sue ad qrim⁹ cohabitationē. Et in oib his vere est
[noster] qz pnomē h plures dicit in vna re pos
sessa participātes: ex cui⁹ pticipio oia causant que
dicta sunt. Sic igit dicit [Pater noster qui es in
celis]

Sanctificetur nomen tuum.

Hic ponunt Petitōes Que sm oēs expositores X
(al's Doctores) sunt Septē. Quaz Quattuor p
me: sunt p adipiscendis bonis. Tres autē vltime
sunt depcationes p amouendis malis. Ille aūt q
sunt p adipiscēdis bonis diuinis: Aut sunt de bo
no diuio adipiscēdo sm q ptinet ad vitā diuinam
Aut sunt de bono cōseruāte z sustentāte aut cōfor
tante nos in illo. Et de bono qdem ptinente ad vi
tā diuinā sunt tres pme. De Cōseruante aūt nos
in illo z sustētāte z ɔfortāte est qrta: q petit eduliū
siue viaticū ad sustentationē z cōfortationē. Tres
aūt pme multiplicant sm ea q exigunt ad vitā di
uinā z pfectā. Hec em sunt Tria. Esse vicz diui
nū in nobis pfectū z cōpletū. Posse. et Ordinatū
agere. Ad Esse aūt petit scificatio nois. Ad Posse
aūt aduēt⁹ regni. Et ad Agere pfectio diuie volun
tatis in terra sicut fit i celo. Et iō sic dt Aug⁹ Pri
ma regit: spū Sapie Qui est sapor diuin⁹ ex eē di
uino in nob. Et pficit pacificatiōe cordis: qñ illi eē
diuino nihil i nobis repugt. Scōa aūt regit spū

Intellectus:qui regnũ dei mentis illustratiõe de
clarat. Et pficit Mundicia cordis:q̃ scandala de
regno dei elimiat. Tertia aũt regit spũ Consilij q̃
agenda ₰m dei voluntatẽ psuadet. Et pficit Mi/
sericordia:q̃ incipit a seipsa:miseriã oĩs inordina/
ti act⁹ ꝓpellence. Quarta aũt regit spũ Fortitudis:
spũ ad portãda onera ꝯfortãte cũ cibo sumpto. Et
pficit Esurie ꝛ siti iusticie que mag⁹ in esse diuino
sustentat q̃ꝫ panis quẽ q̃tidie sumim⁹. Tres autẽ
vltime sunt de amouendis malis Que mala Aut
transierũt actu ꝛ remanẽt reatu.et de his amouẽ/
dis est Quinta. Aut sunt imĩnẽtia p causam et fu/
tura p actum. Et d̃ his amouẽdis est Sexta. Aut
sunt imĩnẽtia p causam ꝛ actũ. Et de his amouẽ/
dis est Ultima. Et ideo dr Aug⁹ ꝙ Quinta regit
spũ scie:qui docet bene cõuersari:et ostendit q̃ sũt
dbita q̃b tenemur. Et pficit luctu:q̃ lauat delicta
cõmissa. Sexta aũt regit pietate cultus dei q̃ (al's
que) vitat tentamẽta ne inducat. Et pficitur Mi/
titate cbri que(al's q̃)non pmittit puocari a tẽta/
tore ad inducendũ in tẽtationẽ. Septima aũt re/
git spũ timoris q̃ retrahit a malo. Et pficit Pau/
ptate spiritus in omnib tpalib hũiliter se sentien
te insufficientẽ: dicendo Om̃ sufficiẽtia sua ex solo
deo est. Et sic petitionib dona spũs impetrant: et
donis ꝟtutes ꝛ pfectiões btitudinũ adq̃runt. Et
hec est snĩa glosaꝝ Augustini. Nũc ãt restat de
singulis ₰m inductã diuisionẽ exeq̃ petitionibus
[Sanctificet nomẽ tuũ] Erq̃ ista petitio di/
rigit ad patrem:nomen qd petit in ea sctificari:no
men est patris. Est aũt nomen Duplex. Persone.
ꝛ Nature. Persone nomẽ est:qd psonã quãcunqꝫ
demõstrat in esse psonali distincto:siue illa psona
sit diuina:siue humana:siue angelica. Et hoc no/
men nõ est cõicabile alicui: sicut nec ipsa discretio
psonalis a q̃ imponit. Et hoc vocat nomẽ ꝓprium
vni soli cõueniẽs. Et in hoc nomĩe non cõmunicãt
generans ꝛ genitus:nec cõicare pñt ꝓpter cãm in/
ductam. Est autẽ nomen nature sub q̃ fit psonalis
discretio. Et hoc est nomẽ cõicabile illis quib da/
tur natura p modum q̊ dat eis. Et hoc dr Geñ.v.
Q masculũ ꝛ feminaꝫ creauit eos: et vocauit no/
men eoꝝ Adam:hoc est homo:qd (al's q̃a) adã hõ
interp̃tat. Sicut em̃ mulier naturaꝫ de viro acce/
pit: Ita accepit ꝛ nature nomẽ:et rõnem. Et ita in
diuinis Sic dr Phil'.ij. Dedit illi nomẽ sup om̃e
nomen:vt in noĩe Jesu oẽ genu flectat. Pater em̃
gignẽdo filiũ:dat ei naturã diuinam:et p cõseq̃ns
dat ei nomen nature ꝛ rõnem Q vere de⁹ dicat ꝛ
sit. Et ex hoc ñ habet ꝙ rapinaꝫ se arbitrat equalẽ
deo. et Q non blasphemat cum dicit se deũ. ꝛ Q
in nomĩe illo oẽ genu flectendũ est ei sicut patri. et
Q non est aliud nomen sub celo datũ hoib in q̊
oporteat eos saluos fieri nisi illud Act.iiij. Sic g̃
etiam dr (quo ad naturaꝫ patris q̃ nobis in gene/
ratiõe spũali confert ad esse diuinũ) dicit patr no/
men nobis datũ. Joan.x. Jllos dixit deos ad q̃s
sermo dei fact⁹ est. et nõ põt solui scriptura. Ser/
mo em̃ dei est:sermo de cõicatione dei q̃ (al's q̃) est
nota quã facit natura cõicata. sicut oĩs res a na/
tura sua denoiat ꝛ determiat. ꝛ hec scp̃tura nullo
mõ solui potest, q: realiter inscp̃ta est ꝛ iscribit cõ
tinue oibus. Hoc igitur est [Nomẽ tuũ] O pa/
ter q̃ es in celis. Huic nomini statim in ipso fie/
ri ante sanctificationẽ Octo cõueniũt que sunt ꝓ/
priꝫ hui⁹ nois effectus. Quoꝝ Primũ est: Rẽno
tare ꝛ declarare cui dat. Scdm est Sup rẽ esse cui
dat. Tertiũ est Hoc nomen non imponi:sed dari.
Quartũ est Hoc nomẽ bono sp esse coniunctum.
Quintũ est Hoc nomẽ innouare cũ cui dat. Se/
xtũ est Hoc nomẽ hr̃e alietatẽ ꝛ differentiã ad alia
q̃cunqꝫ noia. Septimũ est Jn hoc noie consequi
bñdictionẽ. Octauũ est Hoc nomẽ facere cõionẽ
inter oẽs vno pr̃e genitos. Hec aũt plane inscp̃ta
inueniunt ꝛ rõne demonstrant:et ipsa re etiã a pa/
rũ scientib denotant. Cũ em̃ nomẽ dicat quasi no
tamẽ nisi cadat a significatõe quã importat:opor
tet ꝙ notãdo declaret rem cui dat. Et ideo dr sup/
scribe eis:quib dat vt in ipso noie:sicut in scp̃tu/
ra legat noticia eoꝝ. Sic em̃ scribunt in libro vi/
te. Malach.iij. Script⁹ est liber momenti. Apoc.
iij. Scribã sup eum nomẽ meũ:et nomẽ ciuitatis
noue hierl'm. Et ibidẽ añ. Nõ dlebo noĩa eoꝝ de
libro vite. hoc est signaculũ ꝓfundatũ sup nos q̃
declaramur esse dei. Propter qd nomen dñi fuit
in lamia pendente in fronte pontificis Exo.xxviij
Apocal'.vij. Seruos dei nostri signem⁹ in frõtib
eoꝝ. Et ibidẽ. Uidi nũexꝝ signatoꝝ centũquadra/
gintaq̃ttuormilia signati ex oĩ tribu filioꝝ israel.
Sicut dicit Exo.xxxiij. Teipm noui ex noie: Jn/
uenisti em̃ grãm corã me. Declarans aũt rem
est sup rem. et idõ inuocat in eos quib datur. Sp
em̃ eminet ꝛ exaltat ꝛ dep̃mi nõ potest. sed si depri
mere aliq̃s conet nomen delet: et tunc dr nomen
eoꝝ deleri de libro vite. Hiere.xiiij. Tu aũt in no/
bis es dñe:et nomẽ tuũ inuocatuꝫ est sup nos:ne
derelinq̃s nos dñe. Et qñ inuocat hoc nomen:in
nos vocat. et cũ forti⁹ sit oib: tunc nos ad se tra/
hit fortiter et vnit sibi. Ps.lxxxviij. Jn lumĩe vul/
tus tui ambulabũt:et in noĩe tuo exultabunt tota
die. Ps.lxxiiij. Cõfitebimur tibi de⁹ cõfitebimur:
et inuocabim⁹ nomẽ t. Ps.cxv. Calicẽ salutar ac/
cipiã ꝛ nomẽ dñi inuocabo. Hec exaltatio notat
Apocal'.iij. Ubi dr. Scribã sup eũ nomẽ. Sic au
tẽ supeminẽs ꝛ ñ depssum nõ potest Jmponi: sed
dari. Sic ꝛ oẽ nomẽ nature dat ꝛ non iponit. Et
hoc significat Sup.j. Ubi dr Uocabis nomẽ e⁹
Jesus. Et glo. dt: Nõ impones. Uñ Phil'.ij. dici/
tur. Dedit illi nomẽ qd est sup oẽ nomen. Hõ aũt
imponit nomia. De⁹ aũt ꝛ natura dant ea. Esa.lvj
Nomẽ sempiternũ dabo eis quod non pibit. Act.
iiij. Non est aliud nomen datũ hoib in quo opor
teat nos saluos fieri. Et hoc ẽ gl'iosuꝫ. Si em̃ fal/
sa hominũ opinio imponeret: sepi⁹ sine causa no/
minis nomẽ hret. Nunc aũt qñ dat:semp dat cũ
causa. et sic nunqꝫ est vacuũ nomen. Apoc.iij. No
men habes ꝙ viuas ꝛ mortuus es. Datũ aũt bo
no ꝛ optimo semp est ꝯiunctũ. Causa em̃ nois est
optimi collatio quo nihil melius excogitari põt: ꝛ
qd solum p substãtiã est bonum. Lu.xviij. Nemo
bonus nisi solus deus. Hoc significat Jac.ij. vbi
loquitur de infandis ꝛ malignis diuitibus qui B
nomen psequunt dicens. Jpsi blasphemãt bonũ
nomen quod inuocatũ est sup nos, Esaie.lvj. Da/

bo eis nomen melius a filijs ꝛ filiab. Ecci.xlj. Cu
ram habe de bono noie. Esa.xxvj. Nomẽ tuum ꝛ
memoriale in desiderio aĩe. Non em̃ in desiderio
anĩe est nisi bonum. Dicit em̃ Phus ꝙ Bonũ est
qd oĩa optãt (al's appetũt) Uñ Eccl'iastic⁹ postq̃ꝫ
dixit: Curã habe d̃ bono noie:addidit Hoc ei ma
gis pmanebit tibi q̃ꝫ mille thesauri magni ꝛ p̃ciosi
Sic aũt bono ꝯiunctũ semp nouũ est ꝛ innouat.
Esa.lxij. Uocabit tibi nomẽ nouũ: qd os dñi no/
minauit. Nouũ em̃ est qd p̃ncipio est cõiunctũ:et
vicinat ipsi. Et hoc sp facit nomẽ istud. Apocal'.ij.
Uincẽti dabo mãna absconditũ: ꝛ dabo ei calculũ
lucidũ: ꝛ in calculo nomẽ nouũ scp̃tũ qd nemo scit
nisi q̃ accipit. Mãna est dulcedo esse diuini qd da
tur p grãm filijs. quia ille est panis filioꝝ. Calcu/
lus aũt cãdid⁹ est solidũ ꝛ candens eterne ꝟitat
que cognitiõi imp̃mit. Et in hoc est nomẽ nouum
datũ qd vetustatẽ in q̃ nati fuim⁹ repellit. Apo.iij
Dabo ei nomẽ nouũ. Hoc em̃ mõ Ecci.xxxvj. ino
uat in nobis sui nomis signa ꝛ imutat mirabilia.
Hoc mõ rex q̃ sedet in throno Apoc.xxj. dixit: Ec/
ce noua facio oĩa. Hoc aũt mõ innouando distin
guit ꝛ differre dat ab oib i vetustate ambulantib
Geñ.xxxij. Nequaq̃ꝫ inq̃t Jacob appellabit nomẽ
tuũ:sed israel. Geñ.xvij. Mutat nomen Abraã ꝛ
Sarai qñ signuꝫ dedit circũcisionis: qd ab alijs
distinguebat. Esa.lxv. Uocabit seruos suos noie
alio. vñ Jo.vj. Tu vocaberis cephas: qd interp̃/
tat petrus Matth.xvj. Tu es petr⁹ ꝛ sup hãc pe/
trã edificabo eccl'iaꝫ meã. Justum em̃ est vt q̃ aliã
ꝛ meliorem hñt causam nomis ꝙ non in nomine
antiq̃tat sed in noie differẽti vocent. Distinguũt
ergo p nomẽ ab infandis homib. Esa.xlix. De vẽ
tre matris mee recordat⁹ est nois mei. Sic g̃ disti
guendo causam dat bñdictionẽ his quib conue
nit:et maledictionẽ his q̃bus nõ ꝯuenit. sed ab eis
distiguit Esa.lxv. Uocabit seruos suos noie alio
in q̃ qui bñdict⁹ est sup terrã bñdicet in deo amẽ.
Geñ.xxij. Jn noie tuo bñdicent oẽs gentes. hoc ẽ
oẽs gentes q̃ sunt in noie tuo:tibi date a patre cele
sti: q: nomẽ est causa bñdictõis. Uñ Psal.cxxviij.
Nõ dixerũt q̃ p̃teribãt:hoc nomẽ Suple. Bñdi/
ctio dñi sup vos: bñdixim⁹ vobis i noie dñi. Tob.
iij. Bñdictũ est nomẽ tuũ de⁹ patꝝ nostroꝝ. Job
j. Sit nomẽ dñi bñdictum. Ps.cxij. Sit nomen
dñi bñdictũ ex hoc nũc ꝛ vsqꝫ in seculum. Sic aũt
bñdictionẽ cõferens: coionem sanctoꝝ oim cũ vno
patre deo genitoꝝ facit: Ut sicut in vnius est no/
men vnũ: Jta sit ꝛ virt⁹ nois oĩa bona cõicãs eius/
dem nois. Et Hoc ẽ oleũ effusuꝫ hui⁹ nois Cant.
j. qd vidua eccl'ia et oĩa vasa dom⁹ sue ꝛ mutuata
ab alijs infudit. iiij. Regũ.iiij. Et se cõicando cõe
meritũ sanctoꝝ de creditorib demonib liberauit
cui ꝓpriũ meritũ non suffecit. Hec est vnctio de q̃
Ps.cxxxij. dicit ꝙ a capite vsqꝫ ad barbã ꝛ in orã
vestimenti distillans descendit dum nullũ relinq̃t
quẽ nõ penetret cõicatio sancte charitat. Hoc est
igit nomẽ ₰m ꝓprios nois effectus. Est aũt O [pa
ter] B [nomẽ tuũ] quia Sp diuinũ. ꝛ A nullo
nisi a te datum. ꝛ Ab eo semp agnitũ. Etq: Diui
num:igit venerandũ ꝛ adorandũ. Ps.lxij. Jn no
mine tuo leuabo manus meas. Ps.cv. Cõfitea/
mur noĩ sancto tuo ꝛ gloriemur ĩ laude tua: ab eo
datum. Esa.xlv. Uocaui te nomĩe tuo. Joan.xvij
Pater serua eos in noĩe tuo quos dedisti mihi vt
sint vnum sicut ꝛ nos. hoc est: quos in nomĩe tuo
a te illis dato: dedisti mihi: qui expressi nomẽ tuuꝫ
quod a te accepi p generatiõem. Et hoc est ab eo
cognitum ꝛ vocatũ. Esa.xl. Qui ordinat in nume/
ro militiã eoꝝ ꝛ oẽs ex nomĩe vocat. Joã.x. Pro/
prias oues vocat noiatiꝫ. Exo.xxxj. Uocaui ex no
mine beseleel filiũ huri. Beseleel vmbraculũ diuĩ
nũ interp̃tat. et significat sanctos in vmbra alarũ
dei sperantes. Hi sunt filij huri: hoc est ignis per
incendiũ diuini ignis qui micat in eis. quia Heb.
xij. Deus nr̃ ignis cõsumens est. Uñ grece dicitur
Achi qd est ardere. sic g̃ est tuum [Sanctificet
o pater hoc nomẽ tuũ] Qd em̃ sanctũ est san/
ctificet adhuc: Quadrupliciter sanctificando. Per
emũdationẽ. Per clarificationẽ. Per magnifica/
tionẽ. Per mirificationẽ. Sicut econtra p malos
polluit: obscurat: minorat: et blasphematur. Per
Emundationẽ sanctificat a ꝯtagione delictorum
Per Clarificationẽ ab offuscatione affect⁹ terrenĩ
Per Magnificationem ab infirmitate naturali.
Per Mirificationẽ p hoc ꝙ in mirabilib accipi
at assimilationẽ dei. Hec em̃ Quattuor dt sancti/
tas. Dicit em̃ Dionysi⁹ in libro de di.no. in ca. d̃
sancto sanctoꝝ: ꝙ Sanctitas est ab oĩ inq̃namen
to libera ꝛ pfecta: et oĩno imaculata mundicia. Et
quo ad hoc est Sanctificatio p̃ma. Dicit etiã san
ctum latine idem qd agios grece. et hoc est ideꝫ qd
sine terra: siue depuratio ab offuscatiõe terrena. et
quo ad hoc est Sanctificatio secunda. Sanctum
etiam idem est qd firmũ. et tunc idem est sanctifi/
catum qd in magnis ꝛ ad magna confirmatũ. et
sup omnia vincit. Et quo ad hoc est Sanctifica/
tio tertia. Aristoteles etiam in li. de speciebus ꝛ ope/
rib ꝟtutũ dicit: ꝙ Sanctitas est scia faciẽs fide/
les ꝛ seruãtes que ad deum iusta. Et illa est mira/
bilis sanctitas p hoc ꝙ est scia p̃me veritati inhe/
rens: ammirabiles delectatiões habens puras ꝛ
firmas. Et quo ad hoc est Sanctificatio quarta.

De Prima harũ sanctificationũ est Destructio
pcti Et Contagionis relicte ex maculis peccatoꝝ
oim ꝛ pfecta ꝛ ppetua obliuio. et Rememoratio/
nis dlectantiũ male deletio. Jta ꝙ nec in actu nec
in reatu nec in reliquijs nec in concupiscẽtia rema
neat. Et de hoc dicit Esa.xiiij. Perdam Babylo/
nis nomen: et reliquias: et pgeniem: ꝛ germen dr
dñs. Et Jnfra. Et scopabo eam scopa terens: dicit
dñs exercituũ. Nomen em̃ Babylonis est in actu
qui habet nomẽ cõfusionis imũde. Reliq̃e auteꝫ
pctõꝝ sunt relicta eorũ. Et ille sunt reatus. Pro/
genies autem est id quod nos reliquias vocam⁹:
que sunt effectus peccatoꝝ. Sicut feditas cogita
tionum: immundicia cordis. ꝛ hmõi. Germẽ au/
tem est in concupiscentia. Et hec omnia pduntur
per mundiciam sanctitat. Et quo ad ppetuã pec/
cati obliuionem scopat disciplinis ꝛ exercitijs bo/
nis: ꝛ teritur vsu ꝟtutis donec ad mundiciã perfe
ctam reducat. Hebre.xij. Pacem sequimini cum
omnib ꝛ sanctimoniã: sine qua nemo videbit de/
um. j. Thes.iiij. Hec est volũtas dei sanctificatio

vestra vt sciat vnusq̄sq̄ possidere suū vas in san/
ctificatiōe ⁊ honore: non in passione desiderij sicut
et gentes q̄ ignorāt deū. Scd̄a sanctificatio pfi
cit ex Trib⁹. Ex purgatiōe vicz terreni amoris vł
affect⁹. Ex purgatione imaginatiōis terrene. et Ex
purgatiōe terrene rōnis. Et hec significatio signifi
cat Exo.xix. Sctifica pplm hodie ⁊ cras ⁊ sint pa/
rati in diem tertiū. Hodie em̄ sctificat qn̄ post ca/
liginē terreni affectus lux surgit in sereno cordis.
Cras itez qn̄ excludunt phātasie ⁊ imagines ter/
renoz et tunc pparati sunt in lucē tertiā (al's diē ter/
tiū) qn̄ oīno abijciunt phantasie mūdanaz rōnuz
et cogitationū. Hiere.ij. Sanct⁹ israel dño pmi/
tie frugū eius. Quia dimissis his: tūc pmo anima
deo pmitias offert: emūdata a cōtagiōe terrenoz.
Esa.lviij. Vocaberis sabbatū delicatū ⁊ sanctum
dñi gloriosum: qn̄ scz nihil adheret terrene conta/
gionis. Tertia sanctitas pficit confirmatiōe bo
ni. sicut dr in ps.lxvij. Confirma hoc de⁹ qd opera
tus es in nobis: a templo sancto tuo qd est in hie
rusalē. Eccī.xxiiij. In plenitudine sanctoz deten/
tio mea. hoc est: in plenitudīe sanctitatis. Hebre.xi.
Sancti p fidem vicerunt regna: opati sunt iusti/
ciam ⁊c. Heb.viij. Melioris testamti mediator
est: qd in melioribus repromissiōibus sancitū est: hoc
est confirmatū. De Quarta dr Ps.lxxiij. San/
ctū est templū tuū: mirabile in eqtate. Templū est
apparitio: qd patet in compositiōe Contēplor. Qd
sicut phanum dr a phanos qd est apparitio Ita ⁊
templū a templor siue cōtemplor qd est visio p in
tellectum. et hoc ammirabile est altitudine. qa ex
tali annūciatione altissimoz: ⁊ tūc: ⁊ nūc philoso/
phari inceptū est: vt dr Aristot. Dan.iij. Bndict⁹
es in templo sancto glorie tue. Et Ibidē. Benedi
ctū nomē glorie tue qd est sanctū. Exo.xv. Quis
sil's tui in fortibus dñe Quis sil's tui magnific⁹
in sanctitate: j. Reg.ij. Nō est sanct⁹ vt est dñs: ⁊
non est fortis sicut est de⁹ noster. Et tāgit duas san/
ctitates siml'. Esa.vj. Sanctus sanct⁹ sanct⁹ dñs
deus sabaoth. hoc dicit de trib⁹ pmis modis san/
ctitatis. Et de quarta addit: Plena est oīs terra
gl'ia tua. Joan.xvij. Sctifica nos in veritate: ser/
mo tuus veritas est. Dicit em̄ Dionysi⁹ q Fides
est collocās credentes in vitate: et vitatez in ipsis
credentib⁹. Et ideo vez est qd dicit Aristo. q āmi/
rabiles pme veritatis phia habet delectationes
firmitate ⁊ puritate. Hec em̄ veritas Oīno pura
est: cum sit simplicissima. Oīno firma: cū oīs veri
tatis sit causa. Oīno mirabilis: cum sit oīm altissi
ma. Prima haz sanctificationuz pparatio est ad
secundā. et secunda dispositio est ad tertiam. ter/
tia aūt oīno necessaria est ad quartam. Et tūc im/
plet quod dicit Sap.vij. Per nationes in anias
sanctas se transfert: amicos dei ⁊ pphetas consti/
tuit. Per primā fit pprie sanctificatio nomis siue
mūdicia: vt se i nob sigillare possit. Gen.xvij. Sā
ctificet in vobis omne masculinū: et erit signū int
me ⁊ semen vestrū. Et hec sctificatio est a preputio
concupiscentie carnalis. Secunda aūt clarificat a
puluere ⁊ caligine terrenoz. Joan.xvij. Pater ve
nit hora clarifica filiū tuū vt filius tuus clarificet
te. Hoc em̄ dicit filius de mēbris clarificandis a
caligine terrenoz. Tertia aūt magnificentia pfic/
tur virtutum: quando ipse vtutes emūdant se ab
infirmis qbuslibet et efficiunt heroice vel heriles
non dignate ad parua respicere. Rho.viij. Quos
iustificauit: illos ⁊ magnificauit. Quarta aūt pfi
cit eterne sanctitatis illustratione que splēdet a san
ctosanctoz. Sap.x. Ostēdit illi regnū dei ⁊ dedit
illi sciam sanctoz: et honestauit illum in laborib⁹
suis: et cōpleuit labores illius. His ergo Quat
tuor Sanctificationib⁹ Quattuor sunt, cōtraria
que dñs conqrit. Scz. Pollutio nois. Offusca/
tio. Minoratio. et Blasphemia. Polluūt em̄ no
men dei qd inuocatū est sup eos q carnalib⁹ subia
cent concupiscētijs. Offuscant qui terrenis suppo/
nunt pcijs. Sed Minorant q detinent actib⁹ in/
firmis. Sed Blasphemāt qui relicto nomīe: sur/
dis ⁊ mutis inherent idolis. Non qdem illis que
antiqtas vocauit idola lignea vł lapidea Sz ea q
qlibet p amorē venerat ⁊ fingit p deo. De Pmo dr
Ezech.xxxvj. Nomē em̄ sctm̄ meū polluistis in gē
tibus. De Secundo dicit Thren.iiij. Quō obscu/
ratū est aurz: mutatus est color optimus: dispersi
sunt lapides sanctuarij in capite omniū platearū.
Aurū em̄ splēdor est deitatis in filijs gratie qui no/
men habent patris in esse diuino fm gratiam. Co
lor optimus est color spūalis verus (al'as lumīs)
qui mutat in fuliginē auaricie. Sicut ⁊ aurū ob/
scuratur per caliginosum amorē terrenoz: ⁊ tunc
lapides sanctuarij calculi veritatis in quibus scri
ptum fuit nomen nouum: pijciunt ⁊ spargunt in
compitis platearū: vbi terrenis lucris inhiatur. De
Tertio improperatur Moysi et Aaron Nume.xx.
Quia non credidistis mihi vt sanctificaretis me co
ram filijs israel: non introducetis hos pplos in ter
ram quā dabo eis. Hoc em̄ cōminat⁹ est eis quia
infirmitate humana tentati in magnis. Non em̄
magnū ostenderunt sed minorauerunt nomē ei⁹
coram populo. De Quarta dicit Esa.lij. Tīmmō
tota die nomē meū blasphemat int gentes. Blas
phemia em̄ est quādo honor diuinus ad res mu/ A 2
tas que iuuare non possunt transfert. His ha/
bitis Quedā querunt in litera anteq̄ pcedamus
vlterius De Nomis sanctificatione. Et sūt Duo.
Quoz Unum est Quare Impsonaliter dr San
ctificetur. Et non dicit: Pater noster sanctifica no
men tuum: cum tamē ipse sit sanctificatiōis perfe
ctor. Aut dixisset: Da nobis sanctificare nomē tu/
um. Secundū est: Quare dicit [Sanctificet], ac
si continue sanctificanduz sit: et non sit puenire ad
terminū sanctificationis. Et Ad Primū horū
dicendum: q Impsonaliter ponit ideo: q lz deus
sit auctor sanctificatiōis: tamen non fit sine nobis
coopantibus: et etiam sine adiutorio angelorum.
Et idō ad certam psonam referri non potest: pro/
pter quod Impsonaliter pnunciat. Ad aliud di
cēdum Q sicut qui in sordib⁹ est sordescit adhuc
Apoca.xxij. Ita nullus adeo sanctus est quin in/
ueniat quo crescat adhuc: accedēdo ad sancta san/
ctoz. Et hoc notatur Leui.xix. et.xx. vbi dicit: San
cti estote quoniā ego sanct⁹ sum qui sanctifico vos
Q.d. Ego sanctitatis formā exhibeo ad quam cō
tinue crescatis. Ps.lxxvj. Dixi nunc cepi hec mu/
tatio dextere excelsi. Eccī.xviij. Cū cōsummauerit
hō tunc incipiet. Et ita cōtinue oram⁹ sanctificari.
Hebre.x. Accedamus ad eū in vero corde ⁊ pleni
tudine fidei: aspsi corda a cōscia mala: ⁊ abluti cor
pus aq̄ munda. Sic ergo ab omni imūdicia segre
gatū nomē sanctificat: sicut dicit Hebre.vij. Sā/
ctus: innocēs: impollutus: segregatus a peccato/
rib⁹ ⁊ excelsior celis factus. Hic em̄ tangunt ea q̄
dicta sunt: lz non eodem ordine. qr p Impollutus
tangit mūdiciā a peccati contagione. Per Segre
gatū aūt a peccatorib⁹: Et Innocentē tangit clari
ficatū a terrenoz offuscatione. Per Sanctū aūt
magnificentiā in vtutis cōfirmatione. Et p excel/
siorem celis factū mirificū in diuine vitatis cōtē/
platione. Redit aūt adhuc ex pdictis orta q̄stio
Nomen em̄ quod sanctificat est nature patris no
men: qd participam⁹ quando dat nobis filios di
esse: dādo nobis sui participiū p inhabitantē gra/
tiam. Quid ergo fiet de alijs noib⁹ Sicut q̄ Chri
stiani a chrō dicimur. et de multis alijs nominibus:
Et dicendū ad hoc q omnib⁹ illis nomib⁹ Pri
mū fundamentū est: illud nomē diuinuz. quod ex
hoc q filij patris sum⁹ participam⁹. Ex hoc enim
pticipamus vnctionē spūssancti qua chriani dici/
mur. et effectum oīm alioz participam⁹ nominuz
Et idō isto sanctificato: omnia alia participamus.
Et hoc est nomen de quo dr.j. Joan.iij. Uidete q̄/
lem charitatē dedit nobis de⁹ pater vt filij dei no/
minemur ⁊ sumus. In hoc aūt q filij dei sumus:
scimus q p spūm adoptiōis ⁊ p paterne claritatis
participationē sil'es ei erimus etsi non equales.j.
Joan.iij. Nunc filij dei sum⁹ nondū apparuit qd
erimus. Scim⁹ aūt qm̄ cum apparuerit hoc vicz
q sil'es ei erimus ⁊ videbim⁹ eū sicuti est. Quan/
do aūt remouet peccati pollutio: terrenoz conta/
gio: fragilitatis defectus: ⁊ puehimur ad veritatis
fulgorē: tunc apparet nomē filiatiōis in nobis: et
tunc resplēdet sup nos deus pater in pleno lumie
pulcroz ⁊ veroz honorū eternoz. Ut tunc in nob
egrediat vt splendor iust⁹ noster: et saluator nr ve
lut lampas accendat: Ut ipse qdem deus trinitas
pater noster: qui vere est sit in nobis lux candens
et intellectuale aīe nostre sicut serena dies ex lumi
ne qd fulget patris maiestate. Et ipsa anie substā/
tia sit sicut sedes confirmata in q̄ resident oēs pul
critudines cōtemplationis ⁊ vitatis ⁊ bonitatis
diuine. Et tunc lux dei increata fulget in nobis: a
q̄ influitur nobis lumen spūale: sicut lumē diei in
aerem fluit a sole. Et ex hoc fiunt et demonstrātur
nostro intellectui pulcritudines vitatis Sicut dr
Rhom.viij. q creatura que est homo liberabit a
seruitute corruptionis in libertatē glorie filiorum
dei. et tunc vere filij dei naturale nomē deitatis pri/
cipatiue p gratiam accipientes apparemus. Et tūc
scimus illud quod dicit Act.iiij. Q non est aliud
nomē sub celo datū hoib⁹ in quo oporteat eos sal
uos fieri. Sicut dicitur Esa.lvij. Dominus excel
sus ⁊ sublimis habitans eternitatem: ⁊ sanctū no
men eius in excelso ⁊ in sancto habitans. Et tunc
dicimus Quia fecit nobis magna qui potens est:
et sanctum nomen eius. Tunc em̄ non querim⁹
nomen eius: quia ipsum est mirabile. Genes.xxxij
Scimus em̄ tunc q a dño factum est istud et est
mirabile in oculis nostris: quādo gloria vult⁹ pa/
tris sic manifestat in vultib⁹ filiorū: ⁊ cor efficitur
aula summi patris ⁊ vestibulum eterni lumis. Et
ipsa mens nostra thron⁹ omnis diuine pulcritu/
dinis: et notamē nobis impssum resplēdet ad vul
tum impmentis: et q̄ntum pualet: respondet imi/
tando ipsa forma pulcritudinis: dicēs Q imago
hec ⁊ supscriptio summi est impatoris: p spūm su
um nos in filios adoptātis. Hoc est igitur qd dr
[Sanctificetur nomē tuū] fm litteralē intellectū.

Adueniat regnum tuum

Sicut ad esse filioz dei ptinet pinducta petitio: B 2
Ita ad potestatem pfectam eorundez ptinet ista q̄
h Scdo loco inducit. Sunt aūt Tria in ea no/
tanda ad hoc q hn̄ intentio eius intelligat Quo/
rum Primū est Quid sit regnuz qd h ponit (al's
petit) Secundū Qualiter hoc sit dei patris regnū
ad quem petitio dirigitur. Tertium autē Qualit
petit ⁊ Unde aduenire. Ad intellectū primi int
hec Notādū q sicut tradit Plato in democraticis:
Regnum nihil aliud est nisi completa in vno po/
testas ⁊ dñat⁹: iusticia animata: legib⁹ ordinata:
vrbanitatib⁹ sicut partibus determinata: armorū
strenuitate roborata: ciuilitates optimas guber/
nās: et bonis exteriorib⁹ siue copijs organicis (al's
organice) subseruientib⁹ q̄ntum sufficit supabun
dans. Et intellect⁹ Phi est: quia si non esse in vno
sed esset potestas diuisa: posset fieri diuisio et sci/
sma. ⁊ p consequens desolatio. Quia sicut dicitur
Mat.xij. et Lu.xj. Omne regnū in se diuisum de/
solabit ⁊ domus supra domū cadet. Et mōstruo/
sa res est corpus quod habet plura capita. Et ad/
huc: In omnib⁹ Naturalib⁹ ⁊ Disciplinalib⁹ oīs
multitudo reducit ad vnum. Cum igitur in quoli
bet regno sint de necessitate mlte particulares po
testates Sicut: Principū: Tribunoz: Procon/
sulum: Pretoz: Ducū: et Prefectoz: ⁊ hmōi. cō/
fusio inordinata esset: nisi reduceret ad vnum. et
Nec nature congrueret. Nec disciplinalib⁹ cōcor/
daret. et In seipsa turbationē scismatis sustineret.
Hanc aūt potestatē oportet esse per moduz dñā/
tus. et non p modū exercentis potestatem. Dñat⁹
aūt consistit in altitudine suppositōnis que ad in/
feriora non dignet inclinari quā in sublimitate ho
noris ammirabilis teneat copia pulcroz ⁊ bono
rū laudabiliū habitus prudentie ⁊ sapientie ⁊ vir
tutis: Ita q diuitie regis in talib⁹ in oīm sint am
miratione: potius q̄ imitatione. Sicut dr.iij. Re
gū.x. q Regina saba videns sapiam ⁊ ordinē Re
gis Salomonis: non habuit vltra spūm et dixit:
eo q dilexit dñs israel in sempiternū te constituit
regem: vt faceres iudicium. Et oportet hunc dñā/
tū sicut altus est ⁊ copiosus in omni pulcro ⁊ bo
no vtita ex immobilitate longe et consuete hone/
status cadere ⁊ nutare fm opinionem sapientum
non possit. quia decidēte eo qui totum tenet: ne/
cesse est oīm sequi ruinam: sicut dicitur Esa.xxxj.
Subtrahet dñs manū suam ⁊ corruet auxiliator
et cadet simul is cui pstatur auxilium. Uñ dr Di/
onysius in li. de di. no. q Dñs: dicit etiam nō sub/

fectoꝝ excessum tm̄: sed oīmodā pulcroꝝ ꝛ bono-
noꝝ laudabiliū ꝑfectam possessionem ꝛ veram. et
nō cadere vel nutare valentē fortitudinē. Propter
altitudinē aūt nō decet regē populo se īmiscere q̄a
ex hoc vilescit. Vn̄ in regimine dn̄oꝝ dicit Aristo.
ꝙ sapientissimi Reges Indie nō nisi semel in an-
no ostenderūt se populo. et tūc cum gloria magna
ꝓcesserunt ꝛ sapiēter concionabant̄ ꝛ aliq̄ iudicia
magna fecerūt: Ut Ex glīa essent in ammiratōe:
Ex condicione sapientie in veneratiōe: et Ex iudi-
cijs in timore maloꝝ ꝛ in amore bonorū ꝛ laude.
Hic tn̄ dn̄atus totus ptinet ad potestatē qua cō-
tinent̄ multitudines. Quia dr̄ Ambro. ꝙ dn̄s est
nomē ptātis. Hec aūt potestas aīata debet esse iu-
sticia. quia rex: animata debet esse iusticia. Nō tm̄
iustus: vt vita: sensus: voluntas: intellectus: ꝛ esse
nosse: velle: posse: videre ꝛ agere suum sit: non tor-
pēs vel dormiens: sed viua ꝛ vigilās iusticia: Si-
cut eius Cuius voluntas autoritas est ad oīm iu
stoꝝ confirmationem: Cui⁹ verbum sententia est
confirmans iudiciū: Cuius act⁹ mensura est oīm
iustorū: Cuius nutus obedire cogit in omne p̄ce-
ptum: et Cui⁹ indignatio dissipat omne puersum
Cuius ratio lux est oīm que iuris ordine sunt de-
terminanda Si aūt alteriusmodi sit rex: regnum
eius est corruptū in tyrannidē. Unde Aug⁹ in li. ð
ciuit. dei dicit: ꝙ absq̄ȝ iusticia nihil aliud sunt re-
gna q̄ȝ magna latrocinia. Hoc notat̄ Esaie. xxxij.
vbi dicit̄. Ecce in iusticia regnabit rex: ꝛ p̄ncipes i
iudicio p̄erunt. Et Ibidē. Non vocabit̄ vltra is q̄
insipiens est p̄nceps: nec fraudulent⁹ vocabit̄ ma
E 2 ior. Oportet aūt hanc ptātem legib; ordinatā esse
Dicit em̄ Aristot. in policijs suis: ꝙ ad rempubli-
cam cōtinendā nō sufficit sermo instructiuus: qui
sufficit tn̄ ad ignorantiū doctrinam. neq̄ȝ etiā suffi
cit sermo ꝑsuasiuus qui sufficit ad bonorū ꝛ stu-
diosoꝝ informationē. Sed propter eos q̄ nolunt
iusticiā colere ꝛ pietatem amare oportet eē sermo-
nem coactiuū: et ille est sermo edicti legū ꝓpter qȝ
leges sancte sūt penis sanguinis cōfirmate: sicut
etiam lex a ligando dicit̄. Unde Hester. iij. Opti-
me nosti ꝙ non expediat regno tuo ꝙ insolescat ꝑ
licentiam Et illud Hester. xiij. Iussisti vt nefarij
homies ad inferos descendentes reddant pacē im
perio nostro quā turbauerant. Lex em̄ vt dr̄ Tul-
lius ante finē p̄me Rhetorice: est ius scp̄tum asci-
scens honestum: phibensq̄ȝ cōtrariū: et penā ei q̄
transgredit̄ interminans. Et licȝ rex supra legē sit:
tn̄ nō est cōtrari⁹ legi. Et est supra legē: eoꝙ ipse est
viua forma legis: poti⁹ formās ꝛ regulans legem
q̄ȝ format⁹ ꝛ regulat⁹ a lege. Lex em̄ nihil aliud ē
q̄ȝ Iuris forma: ex forma q̄ in mente regis est edu-
cta: et ad regulandū ppl'm scp̄to mādata. Et h̄ mō
dicit̄. j. Tim. j. Scimus quia bona est lex siquis
ea legitime vtat̄: scientes hoc qꝛ lex iusto nō est po
sita: sed iniustis. Lȝ ergo lex iusto nō sit posita: tn̄
a iusta mēte posita est ſm formā iusticie que est in
mente. Esa. xxvj. Semita iusti recta est: et rect⁹ cal
lis iusti ad ambulandū. Urbanitatib; aūt sicut
partibus potestas regni est determīata sicut suis
partib;. Cum em̄ omnes vrbanitates tres sint: sic
in democratic; dicit Plato. Monarchia: Aristo-
cratia: ꝛ Thimocratia. Monarchia ē ſm regnū
Nec vrbanitas dicit̄ nisi quia vtilitates vrbanoꝝ
et vrbium considerans optime cōtinet vrbes ꝛ vr-
banos. Et est ipsa tota simul in vno stans ptās.
Sedq̄ nulla potestas vna equalit̄ potest esse im
mediata in multis: Ita ꝙ equa sit virtus ei⁹ ꝛ ꝓ-
uidentia in omnib;: Ideo oportet ipsam hīc par-
ticulares potestates que ꝓspiciāt inferiorib;. Sic
em̄ motor orbiū habet particl'ares motores sphe-
rarū. Sic aīa in corpe particulares habet vires
membrorū. Et sic est in omnib; alijs videre. Sic
ergo etiam regni potestas habet Duo genera pote
statum: que in plurimas diuidunt̄. Et Una qui-
dem pars eius est Urbanitas ꝟtutis. ꝛ Alia diui
tiaꝝ. Ad gubernandū em̄ partes regni vocant̄ vi
ri virtutum p̄cipuarū qui corrūpi non possint nec
circūueniri. Sicut dr̄ Exod. xviij. Prouide de po
pulo viros potentes ꝛ timentes deum in quibus
sit veritas: et qui oderint auariciam: et constitue ex
eis tribunos et centuriones ꝛ q̄nquagenarios et
decanos qui iudicent ppl'm omni tēpore. Quicq̄d
aūt mai⁹ sit referant ad te. ꝛ ipsi tm̄modo minora
iudicēt. leui⁹q̄ȝ tibi sit partito in alios onere. Po-
testas igit̄ talium Aristocratia vocat̄: ab aris qȝ ē
virtus ꝛ cratos quod est potestas. Et ex his Pri-
mo cepit senat⁹ Rhomanus. Hester. j. dicit̄ ꝙ sa-
piētes ex more regio semꝑ Asuero adherebāt ꝛ eo-
rum faciebat cuncta consilio: scientiū leges ꝛ iura
maiorum. Quia ꝟo gubernatio ciuitatū et mul-
titudinum indiget copijs q̄ si semꝑ extorqueri de-
beant a pauperibus: corrumpit̄ regni iusticia. Et
si pauperes ponant̄ in talib; potestatibus: timet̄
ꝙ ex indigentia corrumpāt iusticiā. Jō inuēta est
Thimocratia que cōmittitur diuitibus. Que di-
cta est a thimos qȝ sonat diuitias: et cratos qȝ
est potestas Ita tn̄ ꝙ hec potestas sub regimīe sit
senatus et aristocratie. Et illis cōmittunt̄ officia
publica. Sicut Prefectura: Ducatus: et hmōi. q̄
necesse non habeant in lucrum conuertere officiū:
cum sibi ex suis sufficiant. Ecci. xxvij. Propter in-
opiam multi deliquerūt: ꝛ qui querit locupletari
a iusticia auertet oculū suū. Iste sunt ergo partes
quib; potestas cōmunis regni determiat̄. Ar-
moꝝ etiam ꝛ electe iuuentutis strenuitate robora
ta est. Unde dicit Plato in Timeo. Ad miliciā ele
cta scribebat̄ iuuētus: nec vxoribus vtens: nec fi-
lijs: sed omnes ciues tanq̄ȝ parētes venerās. Etsi
vxores aliq̄n habebant: nunq̄ȝ eas videre pmissi
sunt: ne filios suos ꝯgnoscerent: et illis magis q̄ȝ
alijs impenderēt defensionē. Sed in tenebris ad-
mittebant̄: et in tenebris sepabant̄ ab eisdē. Et hi
vltimas sedes vbi regnū magis timuit acceperūt
Et ibi stabant in munitionib;: ꝛ sustinebāt ibi in-
sultus ꝛ reuellebant. etsi vltra vires eorum creuit
insultus: tunc demū ciues omnes ꝛ rex ꝛ potētes
armis accingebant̄: vt vel honeste ꝛ libere viuerēt
et hostes seruos accipent vl' morerent̄. Quia erat
eis vt dr̄ Aristo. in iij. Ethic. mors eligentior (ales
elegātior) q̄ȝ vita sub barbarica seruitute Que iu-
sticia legum non vtebatur. Hi ergo milites sem-
per erant accincti: quibus duo erant officia conti-
nua quando non pugnabāt. Unum erat exercere

arma torneamentis ꝛ cursib; equoꝝ et telis. Si-
cut dicit̄. ij. Reg. j. Q Dauid p̄cepit populo vt fi-
lios suos docerent arcum. Hoc est: artem sagitta
riam. Post exercitiū aūt erant dediti musicꝭ dulci
bus. Et hoc fuit ideo ꝙ duas facies in corde adq̄-
rerent. Seueritatē ex armoꝝ vsu cōtra hostes. et
Ne hec seueritas efficeret̄ crudelitas in ciues: exer
cebant̄ musicis vt mitescerent ꝛ dulcescerent ad ci
ues. j. Machab. iij. Accingimī ꝛ estote filij poten-
tes ꝛ estote parati in mane vt pugnetis aduersus
nationes has q̄ cōuenerūt dispdere nos ꝛ sctā no
stra. Qm̄ Meli⁹ est nobis mori in bello q̄ȝ videre
mala gentis nostre ꝛ sanctoꝝ. Sicut aūt fuerit vo
luntas in celo sic fiat. Hoc mō legiones erant or-
dinate in rhomano Impio. et ī regno Dauid erāt
cerethi: pheleti legiones q̄ erāt positi vt occiderēt
et viuificarent. Turbatores q̄dem occiderent. et ci
ues pietatē ꝛ iusticiā colentes viuificarent. Unde
phelethi interp̄tant̄ viuificātes. Et cerethi occiden
tes. qꝛ sicut in p̄habitis dixim⁹: duas habebāt fa-
cies: seueritatis: et pietatis. Sicut dicit egregius
miles Maurici⁹ Dextere iste pugnare aduersus
hostes sciunt. laniare pios nesciūt. Hoc regnū est
ciuilitates optimas gubernās. Et est modus gu-
bernādi ſm eq̄ssimas leges: Ius suum vnicuiq̄ȝ
tribuere: et ꝑ hoc pacem ꝛ gaudiū ꝛ libertatē ꝛ fe-
licitatē ppl'o cōfirmare. Sicut dicit̄ Esa. xvj. Pre-
parabit̄ in mis̄cdia soliū eius: et sedebit sup̄ illū: in
veritate iudicās et q̄rens iudiciū: et velociter red-
dens qȝ iustum est. Q em̄ dr̄ in mis̄cdia ꝑparari
solium: Intendit ꝙ p̄nceps non lucro vel gloria
sed in mis̄cdia populi et patrie sedet in throno. Et
ꝙ in veritate iudicat; significat ꝙ iudicat ſm eq̄s-
simas ꝛ verissimas leges. Et ꝙ dicit q̄rere iudiciū:
significat examinare diligenter merita causaꝝ. Et
tunc velociter sine dispēdio more ꝛ ꝓtractōis red-
dere ius suū vnicuiq̄ȝ: sicut dr̄ Rho. xiij. Non sine
causa gladium portat: dei em̄ mīster est vindex in
iram ei q̄ malū agit. j. Pet. ij. Ad vindictā malefa-
ctoꝝ: laudē ꝟo bonoꝝ. Hec em̄ est optima guber
natio ciuilitatū tam in cōicatiōib; quib; sibi in cō-
tractib; cōmunicant: q̄ȝ etiā in meritis q̄bus vl' p̄-
mia vl' penas merent̄: q̄ȝ etiam in distribuendis si
aliq̄ aliq̄n pro dignitate vniuscuiusq̄ȝ sunt distri-
buenda. Ad hec aūt omnia exigit̄ vt copijs abun-
det sufficienter. quia exteriora bona lȝ male a q̄bus-
dam expendant̄: tamē in vsu regni sunt sicut orga-
na siue instrumenta q̄daȝ q̄ subseruiūt ad regimi-
na. Quia Et expēsas ammistrant stipēdioꝝ. Et ad
decorem ꝛ cōmodū faciunt eoꝝ qui pietatē colunt
et iusticiam. Sicut dr̄. iij. Reg. x. ꝙ Aurū ꝛ argen
tum nulli⁹ p̄cij erat tp̄e vicȝ Salomonis: et ꝙ ma
gnificatus est diuitijs: sapientia: et gloria sup̄ oēs
reges vniuerse terre. Hoc em̄ debet esse studiū re-
gni ꝙ regnum sit abūdans: vt si necessitas ingru
erit ꝙ copie stipendioꝝ habeantur. Sic em̄ cōfir-
mat̄ pax cunctis mortalib; desiderata. Sicut dici
tur. iij. Reg. iiij. Rex Salomon habebat pacē ad
oēm ptē ꝑ circūitū: habitauitq̄ȝ Juda ꝛ israel abs-
q̄ȝ timore vllo vnusquisq̄ȝ sub vite sua ꝛ sub ficu
E 2 sua. Hoc est igit̄ regnum. In spūalib; aūt hec
accepta: tunc dn̄atum regni faciunt ꝓcessiōes di-
uine in nos: exaltantes ꝛ ditantes et cōfirmantes
nos. Et ille ꝓcessiones sunt radij sue gratie q̄ cor
eleuant ab omni eo qȝ seruiliter deprimit: vt iam
non dignemur ad talia respicere. Sed in potesta-
te sup̄ talia exaltari. et dep̄mere ea. ꝛ pulcris ꝛ bo-
nis fontaliter repleri: ex quibus super vilia subli-
mamur ꝛ in his nullo modo cadere. Sic em̄ dicit̄
Lu. xvij. Q regnū dei intra nos est. Et hoc est in-
dicari nobis ꝛ manifestari magnū nomen dr̄ ado-
nai. Exo. vj. Quia adonai domin⁹ interp̄tat̄. Hoc
facto oportet ꝙ iusticia sit vita nostra ꝑpetua: sic̄
et ipsa immortalis est. Sicut dicit̄ Sap. xv. Nos-
se te est cōsummata iusticia: et scire iustitiam ꝛ vir
tutem tuam radix est immortalitatis. Et hoc mo-
do dicit̄ Rhoma. xiiij. Non est regnum dei esca ꝛ
potus: sed iusticia: pax: ꝛ gaudium in spūsancto.
Et hoc aūt sequit̄ ꝙ leges diuine inscribunt̄ cor-
dibus nostris inuiolabiliter obseruāde. Sicut di
citur Esa. viij. Liga testimoniū: signa legeȝ in disci
pulis meis. Ps. xxxvj. Lex dei eius in corde ipsi⁹
et non supplantabunt̄ gressus ei⁹. Urbanitates
aūt efficiunt̄ in nob ꝟtutū officijs ꝛ gradib; pote
statū virtutū. Illis em̄ particulares ptātes com-
mittunt̄. quia ꝛ idonee per bona studia: ꝛ diuites
ad cōtinendū. Sicut dicit̄ Esa. iiij. Apprehendent
septem mulieres virum vnū in die illa. hoc est: se-
ptem ꝟtutes: Fides: Spes: Charitas: Prudētia
Tempantia: Fortitudo: ꝛ Justicia. Arma aūt q̄b;
roboratur hoc regnum sūt studia ꝛ sollertie ꝛ scri-
pture quibus excludit̄ hostis diabolus. ij. Coꝝ. x
Arma nostre militie non sunt carnalia sed potētia
deo ad destructionē munitionū consilia destruen
tes ꝛ omnē altitudinem extollentē se aduersus sci
entiam dei. Eph. vj. Accipite armaturā dei vt pos
sitis resistere aduersus insidias diaboli ꝛ in omi-
bus perfecte stare. Ista em̄ arma: sunt sollertie et
audacie obuiandi tentamētꝭ diaboli. Habet etiā
secum sanctoꝝ agmina angelorū quasi legiones.
Sicut dicit̄ Cantic. vj. ꝙ Terribilis vt castroruȝ
acies ordinata. Et in his confidens Heliseus di-
xit plures esse secum q̄ȝ cum hostib;. iiij. Regū. vj.
Sic ergo gubernat ciuilitatem suam: omnes ani
me vires ꝛ societatem cum proximo: habens pro
ciuib; sue interioris ꝛ exterioris ciuitatis. De q̄
scriptum est Gloriosa dicta sunt de te ciuitas dei
ps. lxxxvj. quo ad interiorē ciuitatem. Et de exterio
ri dicitur Prouer. xviij. Frater qui iuuatur a fra-
tre est quasi ciuitas firma. Non deficit in merito-
rū copijs. j. Coꝝ. j. In omnib; diuites facti estis
in christo in omni verbo ꝛ in omni sciētia: sicut te-
stimoniū christi confirmatū est in vobis: ita vt ni-
hil desit vobis in vlla gratia. Sic ergo deus pa-
ter regnum suū cōfirmat in nobis Ut primo det
dominij sui participationē in gratia qua nos exal
tat et assimilat regi filio suo vbi est in dextera sua
sedens vt faciamus semꝑ que dicit Apl's Col. iij.
Que sursum sunt querite vbi christus est in de-
xtera dei sedēs. Que sursum sunt sapite: non que
super terram. Et hoc pulcritudine bonoꝝ suoruȝ
que nos ad celum eleuant: Nec amplius sinunt
nos sub istis terrenis ꝛ humilibus deprimi. ꝛ vo
luntate ꝛ intellectu per omnia congruam⁹ prime

et diuine rectitudini. Sicut Esa.lx.dicitur Popu
lus tuus oēs iusti: in ppetuum hereditabūt terrā
Legum etiam diuinaꝝ in nobis habeamꝰ regu/
lam: Attendētes ꝙ lex dñi imaculata conuertens
aīas: ps.xviij. Et illud Prouer.vj. Mādatū lu/
cerna est ⁊ lex lux ⁊ via vite. Etsi increpat aliqñ ꝙ
F 2 hec est increpatio discipline. Aristocraciā aūt qn/
dam spūalem habemus in virtutibꝫ magnis ⁊ he
roicis que sunt continentia: que est mora in men
te. quando omnia irrationalia nostra infra men/
tis bene disposite metas ꝯtinemꝰ. Attēdentes illō
Ecci.xiiij. Beatus vir q in sapiētia morabit: et in
iusticia meditabitur: et in sensu cogitabit circūspe
ctionē dei. Thimocratiā aūt habemus p alias cō
munes virtutes ciuiles in omni honestate ⁊ in do
mo cordis nostri pacē faciētes sicut qdam gladia/
te potestates que seueritate vindicant in omnē in/
surgentē mali appetitum. Sicut dr Ecci.xliiij. Ho
mines diuites in vtute pulcritudinis studiū ha/
bentes ⁊ pacificantes in domibus suis. Acies au
tem militū multaꝝ legionū nobis adqrimus per
participationē angeloꝝ. Cū his em qui dona coꝝ
participāt semp armata milicia proficiscunt: Ut
Cum Seraphin ignē spiremus cum(al's in) cha/
ritate ⁊ deuotiōe. Cum Cherubin illuminationez
sciencie diuinoꝝ oīm intellectus nostri illustratōe
Cū Thronis in tranqllitate cordis dei fieri. Cum
Dñationibus alti quecunqꝫ humilia ꝯtemnētes
Cū Uirtutibꝫ firmissimi(al's fortissimi) Cū Po/
testatibus contra vicia seueri. Cum Principatibꝫ
in omnibus diuinis officijs ordinati. Cū Archā/
gelis omniū diuinoꝝ operū conscij: et in eis habē
tes facultatem. Cum Angelis cauti ne aliqñ offē/
dat ad lapidem scandali pes aīe nostre. Guberne/
mus etiam ad pacē ⁊ felicitatem totam vite nostre
apud nos ⁊ apud alios ciuilitatem: Attēdentes il
lud Ephe.ij. ꝙ sumus ciues sanctoꝝ ⁊ domestici
dei: et in omnibꝫ abūdemus auro sapiētie ⁊ argen
to modoꝝ(al's moꝝ) sacre scripture eloquētie: ⁊ la
pidibus pciosis bonoꝝ operū. Hoc em est regnū
quod diffiniēs Dionysius in li. de diui. no. dicit:
Regnum est oīs finis bone legꝭ ⁊ ordinis distri/
butio Qñ vicz ex potestate nobis concessa vnicui/
qꝫ parti aīe nostre scimus ⁊ facultatez habemus
distribuere finē suum optimū ⁊ ꝯiungere vnūqd/
qꝫ ad suum bonū lege ligante qdlibet: ne aliqd sit
dictū vel factum vl' cōcupitū contra legē dei. Sic
em lex signat siue sigillat in nobis: oīa faciētes sm
ordinē sapientie ⁊ charitatis in nobis. Sicut dr.j
Coꝝ.xiiij. Omnia sm ordinē fiāt in vobis. Hoc
em verissime est regnū qd nobis aduenire petimꝰ
Hoc em cōducit ad pacem ⁊ gaudium in spūsan/
cto. Sicut dicit Rhoma.xiiij. Sic dicunt sancti
Apoc.v. Fecisti nos deo nostro regnum: ⁊ regna/
bimus sup terraz. Sic chr̄s rex eoꝝ regnat in do/
mo Jacob in eternū. Et patet ꝙ in hoc regno pfe/
ctio est potestatꝭ. sicut dicit Dañ.vij. Potestas eiꝰ
potestas eterna que non auferet: et regnū eius qd
non corrūpet. Stat em ista ptās: per omnē habi/
tum complentē potestatē: in nullo quod ad pote/
statem ptinet deficiens. Rex aūt in hoc regno re/
gnās deus est. De quo dicitur ꝙ est rex magnꝰ su/
per omnē terram.ij. Macha.j. Solus es bonus
rex: solus pstans: solus iustus et omnipotens: et
hec quasi baiulus est ratio. Hester.xiij. Tu rex no
ster es solus. Et hoc est qd sequit [Regnum tu G 2
um] Patris em dr hoc regnum. Quia in ipso re/
gnat. Quia hoc filio dedit. Et quia in ipsum ado/
ptionis filios ducit. Et a filio rege cum omnibus
in quibus est ⁊ qui in ipso sunt in fine tradet. De
Primo Esa.xxxiij. Dñs legifer noster: dominꝰ rex
noster: ipse saluabit nos. Ps.xcij. Dñs regnauit
decorem inducꝰ est ⁊c. Q aūt dedit filio quem mi
sit ad nos Hier.xxiij. Suscitabo Dauid ⁊c. Ps.
lxxj. Deꝰ iudiciū tuū regi da ⁊c. Dañ.vij. Cum nu
bibus celi qi filius hoīs veniebat: et vsqꝫ ad an
tiquum dierum puenit: et in conspectu eius obtu
lerunt eum: et dedit ei ptātem ⁊ honorem ⁊ regnū
et oīs populus: tribus: et lingue seruiēt ei. Q aūt
in ipsum filios adoptiōis traducit Col'.j. dicit ꝙ
eripuit nos de potestate tenebrarum: et transtulit
nos in regnum filij dilectiōis sue. Matt.xx. Se/
dere mecum nō est meū dare vobis: sed quibꝫ pa
ratū est a patre meo. Q aūt regnū a filio patri of/
ferat vt in ppetuum cum ipso regnent sancti dicit
j. Coꝝ.xv. Cum tradiderit regnū deo ⁊ patri. Tūc
em regno pleno pfectum erit omne ꝓpositū patrꝭ
pro quo misit filiū. Baruch.v. Adducet illos do/
minus ad te portatos in honorē sicut filios regni
Hoc igit est [regnum tuū] habens eterni Regꝭ
insignia: Decorem in veste lucidissime cōuersatio/
nis: Phibulā claudentē sinum p incorruptionē
secreti cordis. quia ad hoc phibula Regibꝫ daba/
tur ꝙ scirent sinum secreti cordis clausum retine/
re. Habens etiā sceptrū diuine rectitudinis oīa
recte dirigendo per iudicium rectū. Et habēs dia/
dema speciei in capite. Quod significat in ipso to/
tum circūitum orbis. quia Quicqd pulcritudis ī
orbe celi est: totū ambit mentē que est in capite eiꝰ
Sap.v. Accipient regnum decoris: Quo ad vestē
luminis. ⁊ diadema speciei de manu dñi: Quo ad
coronam pulcritudinis totiꝰ ornatus celestꝭ q am
bit capita coꝝ. De Sceptro Dañ.iij. Benedictꝰ es
supra sceptrum sanctū regni tui. Psal.xliiij. Uir/
ga equitatꝭ virga regni tui.j. Machab.x. Misit
Jonathe Alexāder phibulā aureā sicut est consue
tudo dari cognatꝭ regum. Phibula hec significat
absconsionē cōsilij que pcipue necessaria est filijs
Regis: ne reuelent cuilibet secretum consciētie sue
Prouer.xxxj. Noli regibꝫ o Lamuel noli regibus
dare vinum. Tob.xij. Sacrm regis abscōdere bo
num est [Tuum] igit o pater est hoc regnū deco
ris In tuo diademate fulget tota pulcritudo cele
stis per circūitū orbis. Jn cuius manu sceptꝝ est
rectitudinis: eaqꝫ oīs rectitudo est: certiꝰ verbis ⁊
sententijs. Jn cuius conscientia sacramenta cōsi/
liorū sunt abscondita. Jn cuiꝰ cōuersatiōe fulgēs
⁊ regalis pfulget cōuersatio vtutis. Hoc igitur
Regnū tuū [adueniat] Et non dicit ꝙ nos ve/ H 2
niamus ad regnū: qm vtutē nō habemꝰ ex nobis
vt veniamꝰ ad ipm. Sed si ipm primo venerit ad
nos: tūc virtute ipsius veniemꝰ tandē ad ipsum.
Propter hoc infra.vj. dicit Q qramus primo re
gnum dei ⁊ iusticiam eius: quia vtute regni et iu

sticie ipsius tracti veniemus ad regnū. Ps.xliiij.
Specie tua ⁊ pulcritudine tua: intēde prospe pce
de ⁊ regna. Species em vtutis: ⁊ pulcritudo con
uersationis que sunt de regno faciunt intēdere: et
pcedere ad regnandū(al's ad regnū dei) Nec dicit
Ueniat regnū tuum. qm Regnū dei p cām ⁊ p se/
ipm sp venit in mūdū. Sed nō pdest nob nisi adue
niat ad nos. Uñ Mat.xij. ⁊ Luc.xj. dixit qbusdā.
Si in digito dei eijcio demonia: pfecto puenit in
vos regnum dei. Hoc est: inter vos venit p cām.
Que est: Gratia euangelij. Sed nō pfuit eis nisi
ad eos veniret. Non enim nouit me(al's veniet in
me) nisi quod sociat mihi. Et exq regnuz dei: ptās
est pfecte iusticie: ad nos venit regnū dei qñ qdem
nos puenies vendicat sibi: et postea nobis sociat
in opere vt coopemur eidem ad iusticiā regni pfi/
ciendā. Et ideo Matth.xxj. dixit qbusdā chr̄s: Au
feret a vobis regnum ⁊ dabit genti facienti fructꝰ
eius Et attende ꝙ dicit [Adueniat] quasi conti/
nue optemus ipm venire. quia non est adeo iustꝰ
ꝙ totum regnū dei sibi aduenerit. Unde etiā Su
pra Tertio ⁊ Quarto dixit ꝙ appropinquabit re/
gnum celorū. Paulatim em ⁊ paulatim venit re/
gnum dei: donec tandē totum obtinet hominē. Et
hoc est qd dicit ps.ij. Et nunc reges intelligite: eru
dimini qui iudicatis terram. Apphendite discipli
nā. Seruite dño in timore: et exultate ei cū tremo
re. Sap.vj. Si delectami in sedibꝫ ⁊ sceptrꝭ o re/
ges populi diligite lumen sapientie vt in ppetuuz
regnetis. Diligite sapiam oēs qui pestis popu/
lis. Ideo Matt.xx. Cū mater filioꝝ Zebedei ora/
ret et peteret vt duo filij sui sederent vnꝰ ad dexte/
ram ⁊ alter ad sinistrā in regno christi: ⁊ regnū eis
nō adhuc aduenisset p iusticiā: dixit christus. Ne
scitis quid petatꝭ. Nō em ad honorē regni pueni/
et nisi cui pmū regnum aduenit p obseruationez
legum et vtutum et iusticie et potestatis sm mo/
dum qui predictus est.

Fiat voluntas tua

Post petitionē de Potestate subiungit petitionē
de Perfectione opis. Et circa hāc dicit Duo. Ope
ris scz pfectionē: et Perfecti opis formā. Operis
pfectio notat in hoc ꝙ dic [Fiat volūtas tua]
Et circa pfectionē Tria dicit. Causam veram ope
ris Que est [voluntas] Rōnem operis qñ dicit
[tua] qꝛ hec nob pcipua est rō operis: si dei est vo
luntas: qd facimus. Et tertio subiungit Operis
pfectio quando dicit [fiat] Sicut autem volūt
Aristo. et Dam. Uoluntas est appetitus cum rōne
Et in hoc differt a cōcupiscentia q irrōnabilis est
Et nisi improprie p cōcupiscentia et appetitu irrōna
bili ponat voluntas: tunc habet in se Quattuor.
qꝝ Unū ⁊ Primū ē Libtas Nature et Cōsilij et
Cōplaciti. Scdm est Q ē motor oīm vtutū rōna
liū ⁊ irrōnaliū. et ad eiꝰ impiū agūt aut cessant ab
actōe Sic dr Augꝰ. Si em volo ⁊ qñ volo intel/
ligo: etsi volo qñ volo video: ⁊ sic de alijs. Uñ vo
lūtas motor est in oībꝫ in toto regū intellectual' na
ture qcūqꝫ sit: siue creata siue increata. Tertiū est
Q volūtas post oēs ipetū facit ad opꝰ ⁊ ē cā ope/
ris. Quartū est qd dicūt Aristo. ⁊ Dam. ꝙ volun
tas est in rōne. Dicunt em ꝙ in rōne voluntas sit.
Jn irrōnali aūt pte desideriū siue concupia ⁊ aniꝰ
siue ira siue irascibil'. Ex istis qttuor ꝓprietatibꝫ
qttuor accipimꝰ in volūtate attēdēda. Qm em li/
bera est: nō vult opꝰ seruile. Qm aūt general' oīm
aliaꝝ potentiaꝝ motor est: non vult sm ptem siue
impfectū. Qm aūt impetū ipa sola facit ad opus:
vult opus pmptū ⁊ paratū. Et qꝛ cū rōne est: vult
opꝰ ex rōnis inqsitōe ordinatū. Primū aūt ho
rū(qd libertas ē) ad hoc ꝙ pficiat Tres ꝯcurrunt
libertates. A coactione vicz Que est libertas natu
re ipsiꝰ voluntatꝭ. et Libertas consilij: Que est ne
obliget puersitati. et Libertas cōplaciti: Que ē ne
indeuotiōi ⁊ isipiditati obliget. Nō em liber est q
cogit. nec liber est sicut dr Tulliꝰ in li. de locꝭ libra
tū: qui subiacet puersitati. Qꝛ sicut dr Augꝰ Qui
pōt ea q sibi nō psunt nec expediunt: qnto magis
pōt illa: tāto magꝭ aduersitas ⁊ puersitas possūt ī
illū. Sil'r Qui nō hꝫ totum cōplacitū in h qd agit
et nō sapit sibi neqꝫ pascit: Jn hoc ꝙ facit non pfe
cte liber est: et aliq mō nolēs facit. Uellet em h nō
facere: eoꝙ hoc ñ placet. Et iō seueritatꝭ(al's serui
litatꝭ) aliqd habet: vl' ex timore: vel ex alteriꝰ amo/
re. Qd cū isto stare nō potest. Qꝛ sic dr Phs Libe
rū dicimꝰ q causa sui est ⁊ non cā cuiusqꝫ alterius
Sic etiā libera est volūtas in ope vel volito: qd cā
sui ⁊ ñ cā cuiusqꝫ alteriꝰ fac. Adhuc dr Augꝰ Q I 2
libtas volūtatꝭ Triplex ē. Nature. Gr̄e. ⁊ Glorie.
Libertas gr̄e adiuuat voluntatē nature. et Liber/
tas gl'ie pficit libertatē gr̄e. Libtas nature liberat
a coactiōe. Libertas gr̄e liberat a culpa. Libertas
glorie liberat a miseria. Mltas ei obligatiōes ha
bet natura. qꝛ dr Aristo. ꝙ multipl'r hūana natu
ra ancilla ē: et nihil est in ea liberꝝ nisi volūtas que
facit hoīez cām esse suoꝝ actuū. Libertas aūt gr̄e
tāgit formā q liberal'r ⁊ liberꝭ intēdit actibꝫ. Libe/
re em facit qñ nō coactōis sed amoris cā volūtas
fert ad actū. Liberiꝰ aūt qñ nō nisi honestꝭ intēdit.
Que sola libera st qꝛ sola ꝓpt se appetunt. Sed li/
btas gl'ie ꝯiūgit Liberrime: cui cū ꝯiūcta fuerit vo
lūtas: libtatē hꝫ volēdi ⁊ agēdi qd vult: eoꝙ tunc
nūqꝫ aliqd suil'r vl' suile vult ex imobilitate etne
libtatꝭ q format(al's iformat) eā. De his igit dif
ferētijs volūtatꝭ loqntes ostēdemꝰ qlit dz fieri vo/
lūtas patrꝭ: qm sua volūtas nō fit nisi p nrām vo
lūtatē. Sic etiā nr̄a volūtas causata ⁊ exēplata ē a
sua volūtate. Dicāꝰ igit Prio d volūtate sm ꝙ is
format libtate nature ⁊ coactiōe ꝙ h fac Q sumꝰ
dñi nroꝝ actuū. Tūc āt facimꝰ libe qñ nullo cogē/
te ex: nulla necītate extorqnte: solo amore ptis fa/
cimꝰ eiꝰ volūtatē: nō cōmodi vl' timoris aliꝰ cā. j.
Pe.ij. Quasi liberi ñ qi velamē hñtes malicie lib/
tatē: sed sic sui di. Q.d. Lꝫ sitꝭ serui di: tñ q si liberꝭ
facite bona: Nō sic illi q libtatē cōmutāt(al's ꝯuer
tūt) ī velamē Dicētes: ꝙ si libi sint ꝙ pñt agere qd
volūt. Ecci.xj. Qui potuit trāsgredi ⁊ nō ē trāsgres
sus: facere mala ⁊ nō fec. Sic dñs dat nob formā
bñfaciēdi Mat.xx. An ñ licet mihi fa. qd volo: An
oculꝰ t. neqꝫ ē qꝛ ego bo. sū: Nō ei placēt d o coacta
suitia. Ecci.xv. Deꝰ ab initio ꝯstituit hoīez ⁊ reliqt
eū ī ma. ꝯsilij sui: adiec mādata ⁊ pcep. sua. si volu
erꝭ mād. suare suabūt te. ⁊ ita apposuit tibi aquā ⁊

ignē. ad quod volueris porrige manū tuā. Itē ibi/
dē. Ante hominē vita z mors: bonū z malū : quod
placuerit ei dabit illi. Hec enī est causa q sum⁹ ar
bitri nr̄e volūtatis. vt si bn̄ faciam⁹: ex nr̄o aliquid
sit ibi. Etsi male facimus hoc etiā nō sit impune.
Cū ex nobis quod volum⁹ facere possum⁹. Esa. j.
Si volueritis z audieritis me bona terre comedetis.
Si aūt nolueritis: z me ad iracundiā ꝓuocaue/
ritis: gladius me⁹ deuorabit vos. Hoc enī iustū
est: cū dn̄i sim⁹ actuū nr̄oꝝ. Libertas autē cōsi/
lij est qua hō habet in ptāte suū ꝯsiliū sequi vl' nō
Uel meli⁹ dicat: qua hō libere sibi ꝯsulit: z libera
opa ex ꝯsilio suo sequēda determiat. Ratio enim
hoīs semp aliqd ꝯsulit. Et qn̄ libere: libera sequit
ꝯsilia: tūc libertatē sequit ꝯsilij: nō illectus concu/
piscētia z abstract⁹. Ps̄. cx. In ꝯsilio iustorum z
cōgregatōe. Ecci. xxxij. Omnia fac cum consilio: z
post factū nō penitebis. Qn̄ enī hō auertit a ꝓpo
ꝯsilio: nō ex libtate sed poti⁹ ex obligatōe ꝯcupiscē
tie vel infirmitatis. Prouer. xj. Salus vbi multa
ꝯsilia. Prouer. xiij. Qui agunt oīa cū ꝯsilio regū/
tur sapia. Hec igit est libertas ꝯsilij quādo homo
nulla obligatōne recedit a ꝯsilio recto. Eccli. xxxij.
Fili sine ꝯsilio nil facias. z post factū nō penitebis
Si enim consulatur conscientia : cōsulet melius.
Sic igit libere fit z cōsulte. Libtas aūt cōplaci/
ti est: qn̄ ideo facit q2 i bono pascit z delectat. ps.
xxxvj. Delectare in dn̄o: z dabit tibi petitiōes cor/
dis tui ps. lxij. Sicut adipe z pinguedine repleat
aīa mea. z labijs exultatōis laudabit os meū. De
his trib dr Rho. xij. Probetis q̄ sit volūtas dei bo
na z bn̄placēs z pfecta. Perfecta enī est ex cōsilio
Bn̄placēs ex cōplacito: z Bona ex libtate. Et effi/
cit his trib laudabile bonuz. Primū enī Aufert
ab ope timorē seruilē. Scd̄m: puersitatē. z Terti/
um indeuotōez. Quo ad Primū dr ps. liij. Volū
tarie sacrificabo tibi. Quo ad Scd̄um Tob. iiij.
Oīa ꝯsilia tua i ipo pmaneāt. De Tertio Deuter.
xxxiij. In eo q̄si i thalamo tota die morabit. z int
humeros ei⁹ requiescit. Psal. lxxvj. Memor fui
dei z delectat⁹ sum. Non enī debet credi q aliq
volūtas i hoc sit libera Q ad malū pt flecti: Ul' p
uersū ꝯsiliū seq. Uel ideuote facere obsequiuz dei.
Libertas enī hoīs est ex hoc q hō causa sui icipit
esse. Bonū autē hoīs totū: de⁹. Et qn̄ i illū libere
z ꝯsulte z placite mouet: tūc liber est. alit autem se
habēs: seru⁹ ē. Silr est de alijs libertatib Nature
Gr̄e z Gl'e. Nature eī libertas est: qn̄ natura nul/
li se subdit seruili. Sic qn̄ hō tenet naturā i digni
tate naturali: nō pmittēs q bestialiter vilescat et
seruiat: Sic liberos precipue decet esse filios dei:
Sic dicit. iij. Reg. ix. Q Salomō de filijs israel
neminē fuire ꝯstituit. Gen̄. xxj. Nō erit heres fili⁹
ancille cū filio meo Isaac: dixit rebecca: q̄ libera fu
it. Un̄ Tulli⁹ dicit. Q nō est liber q inferioribus
se ancillat. Liberꝝ enī in homie intellect⁹ ē: z illū se
q̄ns seqt libtatē. Seq̄ns aūt subiugalē bestialita
tē sensualitatis nō habz nature libtatem. Gal'. iiij.
Nō sum⁹ ancille filij sz libere q̄ libtate chr̄s nos li
berauit. Et Gal'. v. Uos ī libtatē vocati estis frēs:
tātūmodo ne libtatē vr̄az in occasionē detis carnis
De Libtate gr̄e Jo. viij. Si mānseritis i sermōe meo

vere liberi eritis et cognoscetis veritatē: z veritas
liberabit vos. Hec aūt libertas ē: qn̄ hō libere fm
libertatis formā ꝓsequit grām nō inclinat⁹ in ali/
quaz peccati seruitutē. Libertas glorie pfecte erit
in patria. Sed etiam h habentur p̄mitie eius: qn̄
homo in gaudio spe glorie facit hoc q̄d facit. Sic
dr Baruch. iiij. Ueniunt collecti ab oriente vsqz
ad occidentē sancti gaudētes in honorē dei. z Esa.
lxj. Gaudēs gaudebo in dn̄o: et exultauit anima
mea in deo meo. Secundū ergo hūc modū ex pri/
ma libertate efficit opus Uoluntariū. Ex secunda
Cōsultū. Ex tertia Deuotū. Ex q̄rta Hūane libe/
rū. Ex q̄nta Meritoriū z bonū. Ex sexta Jocūdū
et gl'iosum. Et tūc est deo acceptū. quia tūc est di/
uine volūtati cōsonū. Hec igit est libertas in qua
debet fieri volūtas patris. Sicut dr Apl's Rho.
viij. Q creatura ingemiscit z parturit z liberat a
seruitute corruptōis in libertatē gl'ie filioꝝ dei. In
hac eni libertate dei fulgent z volūtatē patris pfi/
ciunt hi qui veri sunt filij dei. Secundū aūt est:
q est motor oim vtutū intellectualiū z rōnaliū z R.z
sensitiuaꝝ z etiā mēbroꝝ. Ita q oīs talis motus
vocat mot⁹ volūtari⁹. Et sic volūtas est vniuersal'
motor in regno anie. In hoc etiaz silitudinē hn̄s
volūtatis pr̄is q̄ oīa mouet. Sicut dr Hester. xiij.
In dicione tua cūcta sunt posita: et nō est q̄ possit
resistere tue volūtati. Hoc āt ideo de⁹ fecit q oim
potentiarū z mēbroꝝ motū cōcessit liberrime vt p
illud oīa in suam volūtatē pagendā ordinaret: et
nullū esset ex oib p quod volūtas dei nō cōpleret
Rho. vj. Exhibete vos deo tanq̄ viuentes ex mor
tuis z mēbra vestra arma iusticie deo. Ps̄. xxxiiij
Oīa ossa mea dicent domine q̄s similis tibi. Sic
dr. j. Coꝝ. xv. Q erit deus oīa in omnib. Hinc ē
q Deut. vj. et Matth. xxij. pcipitur dn̄s diligi ex
toto corde: ex tota mente: ex tota anima: et ex oib
viribus. q2 Oīa que volūtati subijciunt ad vo/
luntatis nobilissimū affectū sunt redigenda. Qui
affectus: est Dilectio. Cor aūt: oim est pncipiū mo
tuum. Et oia membra ad cor reducunt Et cōmo
uent ab (al's ex) ipso p voluntatē. Unde Cant. viij
Pone me sup cor tuū z sup brachiū tuum. Sup
cor pter vniuersalē voluntatē: et sup brachiū pt
vl'em opis ptātem z vtutem. Adijcimus igit istā
opis pfectionē Et dicam⁹: cū volūtarie: consulte:
deuote: hūane: meritorie: z gl'iose fit volūtas dei.
tunc fiat generalr: et tūc est accepta. Nō eni pōt eē
q i vno fiat volūtas z n̄ in alio: sed in oib oportz
q fiat. Exo. xxiiij. Oia q̄cūqz pcepit nob dn̄s faci/
em⁹ z erim⁹ obedietes. Tertiū est q volūtas est
q̄ in oib ipetū facit ad op⁹. Et i h notat pmptitu/
do z velocitas ad op⁹. j. Paral'. vl. Ppl'm tuū q̄
repr⁹ est vidi cū ingēti gaudio tibi offerre donaria
Itē ibidē infra. In eternū custodi hāc volūtatē cor/
dis eoꝝ: z sp i veneratiōe tui mens ista pseueret. ij
Coꝝ. viij. Queadmodū pmptus est anim⁹ volū/
tatis: Ita sit z pficiēdi ex eo q̄d hētis. Ti. iij. Deo obe
dire ad oē op⁹ bonū patos eē. Phil'. ij. Oia faciete
sine murmuratōib z hesitatōib: vt sitis sine q̄rela
simplices filij dei. Ps̄. xvij. In auditu auris obe/
diuit mihi. ij. Coꝝ. ix. Scio pmptū eē aim vr̄m p
q̄ de vob glior. ps̄. cxvij. Parat⁹ sū z n̄ sū turbat⁹

Psal. lvj. Paratū cor meū deus: paratū cor meū
Sic igitur pmpte z parate fit voluntas dei patris
L.z Quartū est Q Omnis voluntas est in ratione
et significat ordinē volūtatis. Rationis eni est or
dinare voluntatē. Rhoma. xij. Rationabile sit ob
sequium vestrū. Exod. xxviij. pcipit fieri rōnale su/
per vestes sacerdotis Ut ordo rōnis in omnibus
operib: conuersatione cuncta cōponat et ordinet.
Eccis. ij. Sapientis oculi in capite suo. Stult⁹ ne/
scit vbi ambulat. Si ergo vniuersa colligant a
pncipio que sunt de modo volūtatis pr̄is: Opor/
tet q volūtas fiat Incoacte: Cōsulte: z Deuote: ex
diuisione Prima libertatis eius. Fiat etiam libere:
Nobili z Humana libertate: Meritorie z Glori
ose: ex Scd̄a diuisione. Fiat etiā Ul'iter: Prom/
pte siue Parate: et Rōnis ordine. Et iste sūt pprie
condiciones volūtatis. Dicit aūt O pater [volū/
tas tua] Que est Quiqz modis Tua. Autorita/
tis. Antecedēs. Cōseques. Beneplaciti. et Signi.
Autoritatis est voluntas reuerēda que semp oi
create volūtati debet anteponi. Matt. xxvj. Non
sicut ego volo: sed sicut tu. Esa. xlvj. Consiliū meū
stabit z oīs voluntas mea fiet. Contra hoc peccāt
qui voluntatē suam diuine anteponunt volunta/
ti: vel contraponūt aliqn̄. Uoluntas antecedens
dicit que antecedit opus nostruz sine ope nostro:
sine qua tn̄ non fit opus nostrū nisi illa antecedat
z cum qua non necessario fit opus sue volūtatis.
Sicut quando dedit naturā intellectualē: voluit
eos quib intellectū dedit se ꝯgnoscere z colere: q2
aliter talē naturā nō dedisset. De qua dr. j. Timo.
ij. Uult oēs hoīes saluos fieri z ad agnitionē sui
hoīs venire. Nisi eni hec vellet: naturā ꝯgscendi se
non dedisset. Hac abutunt qui naturā nō ad hoc
applicant ad qd̄ deus dedit eam. Etiā hoc mō dat
gratias scientie z sapiētie: et alia bona fortune: vt
in laudem suam expēdant: et qui nō facit increpa/
tionem sustinet. Matth. xxv. et Lu. xix. Dedit vni/
cuiqz fm ppriam vtutē: et dixit. Negociamī dum
venio. Sic etiam dat temp⁹ p donū antecedēs: si/
gnificās q vult q vtamur illo ad pniam. Job. 24
Dedit ei tempus in pniam: at ille abutit eo in su/
pbiam. Uolūtas aūt cōsequēs est q̄ est ex opere
nostro. Sicut Uult iustoꝝ gl'iaz: et malorum pe
nam. Et penā q̄dem maloꝝ nō vult nisi ex ope no
stro: et nō simpl'r. Ezech. xviij. Nolo mortē pecca/
toris: sed vt magis cōuertat z viuat. Cū aūt ma/
lum facim⁹ vult penā nostrā ex ope nostro. et glo/
riam nostrā vult simpl'r et ex ope nostro. Joā. xvij
Uolo pater vt vbi ego sum: illic sit z minister me/
M.z us Uolūtas aūt bn̄placiti est quā sic vult q ex
consilio eterno stabiliuit eam. Ps̄. cxiij. Oīa q̄/
cunqz voluit fecit. Hester. xiij. Non est q̄ possit re/
sistere voluntati tue. Rhom̄. ix. Uolūtati eius q̄s
resistet Uoluntas autem signi est Quintuplex.
Precepti. Prohibitionis. Consilij. Opationis. et
Promissiōis. Precepti volūtas dei est qd̄ imple/
re tenemur. Prohibitionis quam oportz cauere.
Consilij quod si implem⁹ remuneramur. Si aūt
non implem⁹ non obligamur: nisi voluerim⁹ (al's
vouerimus.) Opationis est exempli suoꝝ operū.
Promissionis autē est id qd̄ pmittit z vult aliqd̄

bonum qd̄ ex illius ordinatione resultat. De Uo/
luntate pcepti Ps̄. xv. Mirificauit oēs volunta
tes meas in eis. Ps̄. xxxix. Ut facerem volūtatem
tuā deus meus volui: et legē tuā in medio cordis
mei. Prohibitio aūt est de hoc qd̄ vult deus nō fi
eri: q2 nō vult malum fieri. Et hoc significat phi/
bitione. Abachuch. j. Mundi sunt oculi tui ne vi
deas malū: z respicere ad iniq̄tatem non poteris.
Sap. xij. O debilita tibi opa fecerūt. z in talib vo/
luntas dei est de contrario. Sicut dr. j. Thes. iiij.
Hec est voluntas dei sanctificatio vestra vt absti/
neatis vos ab omni fornicatione: et sciat vnusq̄s/
qz suum vas possidere in sanctificatiōe z honore:
non in passione desiderij sicut z gentes qui igno/
rant deum. De Uoluntate autē Consilij Esa. lvj.
dic dn̄s eunuchis Qui custodierint sabbata mea
et elegerint que volui z tenuerint fedus meū: da/
bo eis in domo mea z in muris meis locum: z no
mē melius a filijs z filiabus. Eunuchi eni illi sūt
qui se castrauerūt pter regnum celoꝝ. Et hoc ē cō
siliū z volūtas dei: sed non obligat nisi eligentē ex
voto. De Opatione dr Joā. xiij. Exemplū dedi vo
bis vt queadmodū ego feci: ita z vos faciatis. De
Permissione aūt Rho. j. Tradidit illos in repro
bū sensum vt faciāt q̄ nō ꝯueniūt. Apoca. xxij. Qui
in sordibus est sordescit adhuc. Exo. iiij. Ego idu/
rabo cor eius z nō dimittet vos. Et circa hoc non
vult dn̄s actum quē pmittit sed potius bonū qd̄
inde elicit. Sicut ex induratiōe Pharaonis elici/
ta sunt sig plagaꝝ cogentiū eū dimittere populū.
Ex quibus signis confirmata est fides filioꝝ isrl'
Et accensa deuotio ad deum qui in tā valida ma/
nu eripuit eos de manu egyptioꝝ. Exo. x. Ego in/
duraui cor eius z seruoꝝ eius vt faciā signa mea
hec: et narres in aurib filij tui z nepotū tuoꝝ q̄/
tiens contriuerim egyptios z signa fecerim in eis
vt sciatis quia ego dn̄s. De omnibus istis volū/
tatib simul Aug⁹ exponit illud Psal. cx. Magna
opera dn̄i exquisita in omnes volūtates ei⁹. He/
bre. x. Uoluntatē dei faciētes reportetis repromis/
siones. Non eni est vna volūtas que facit repor/
tare pmissiones: sed omnes. Colligam⁹ ergo di
cētes O pater [volūtas tua fiat] ex autoritate re/
uerenter. Antecedens aūt sapiēter. Cōsequēs acce
ptabilit. Beneplaciti cū tremore suscipiatur. Si/
gni autem obedienter z discrete impleatur: Ut sic
reuerenter : sapienter: acceptabiliter: humiliter: et
obedienter omnis voluntas tua fiat. Act. xiij. Inu/
ueni virum fm cor meum qui faciet omnes volū/
tates meas. Hec igit [voluntas tua fiat] Nō
dicit Iuua vt faciam⁹; qm̄ aliquādo oportet non
facere voluntatem dei sicut in pmissiōe. Aliq̄ndo
etiam implenda est non a nobis: sed a deo: et ideo
non potest peti vt semp faciamus suam volunta/
tem: sed potius vt fiat. Licz aūt volūtas dei que ē
beneplaciti semper fiat: tamē oramus vt fiat. Qr
aliquando ita pordinata est fieri vt effectum iu/
uent orationes sanctorum Sicut supra diximus
q et predestinatio iuuatur sanctorum orationib
Hec igitur est causa q ad nullā certam psonā re/
ferentes impletionem diuine voluntatis dicimus
orantes Fiat voluntas tua. j. Macha. iij. Sicut

fuerit volūtas sic fiat. Esa.xlvj. Oīs volūtas mea fiat. Hoc modo etiā vtit btā virgo Lu.j. Fiat mihi ẽm verbū tuū. Mat.xv. Fiat tibi sicut petisti.

Sicut in celo et in terra.

N.2 Hic ponit Forma ꝙ eo modo fiat ī terra: sicut est ꝛ fit in celo. Et querit. Quare talē formā nō adhibuit alijs petitōnibꝫ vt dixisset. Scificet nomen tuū sicut in celo ꝛ in terra. Et aduēiat regnū tuū sicut in celo ꝛ ī terra. Et dicendū ad hoc ꝙ nomen nō sanctificat nisi ex celo. ꝛ regnū nō aduenit nisi ex celo. Sed volūtas dei fit etiā in inferno ꝛ ī mūdo. Qm̄ sicut diximus sup: volūtatē dei nullus hominū effugere poterit. Quia Aut ipe fac eā deuotus ꝛ spōtane⁹. Aut de ipo inuito fiet voluntas dei iudicātis ꝛ vindicātis. M ergo nobis pficiat ad salutē oratio: oportꝫ ꝙ in nobis impleat ꝛ a nobis volūtas dei: sicut fit in celo. Et hoc est in Tribus. In celo eni trinitatis est Uolūtas pordinatiua ꝛ causatiua coꝝ q̄ fieri habent ad salutem. In Angeloꝝ autē misterio ē Uolūtas mistratiua salutꝭ. In Sctis autē btis est Uolūtas q̄ est forma nr̄e salutis. Et oibꝫ his modis oram⁹ ꝙ fiat in terra sicut in celo: vt simus ꝯsonātes pordinationi sicut cause ꝛ exemplari: nō obdurātes corda ꝯtra voluntatē q̄ est in celo trinitatis. Et sim⁹ obediētes angelorū misterio: non resistētes vel repugnantes coꝝ purgatōi ꝛ illuminatōi. Et sim⁹ imitantes volūtatē sancte trinitatꝭ dei de nobis. De Prima dicit Act.ix. Dn̄e qd me vis facere.) Regū.iij. Loq̄re dn̄e qꝛ audit seruus tu⁹. Mali autē de hoc arguunt Mat.xxiij. Quotiēs volui cōgregare filios tuos queadmodū gallina ꝯgregat pullos suos sub alis ꝛ noluisti. De Secūda habet Judic.ij. ꝙ ascendit angel⁹ dn̄i in locū flentiū ꝛ dixit. Noluistis audire vocē meā. Et hoc significat Joan.j. Uidebitis angelos ascēdentes ꝛ descēdentes sup filiuꝫ hoīs. Descēdentes eni ponūt in nobis voluntatē dei ꝛ suā. Ascēdentes aūt offerūt deo vitā ꝛ oratōes nr̄as. Hoc etiā significat ī scala Jacob Gen̄. xxviij. p eundē modū. De Tertio dicit. iij. Reg.viij. Exaudies in loco habitacl'i tui in celo. Et cū exaudieris ꝓpiti⁹ eris. Loc⁹ eni orationis ꝛ exauditōis nostre est in celis duplici ex cā. Una est: qꝛ Ibi sunt nr̄i intercessores: vt sup diximus. Et sicut dicit Ptolome⁹ Intercessor est petētis ala. Alia est: qꝛ de celo data sunt iuuāria bona. Terrena eni parū prosunt. Ps̄.cxxij. Ad te leuaui ocl'os meos q̄ habitas in celis. Psal.cxx. Leuaui ocl'os meos ī mōtes vn̄ vēiet auxiliū mihi. Itē ps̄.xvij. Exaudiuit d̄ tēplo sctō suo vocē meā: ꝛ clamor me⁹ introiuit ī aures ei⁹. De oibꝫ his sil' d̄r Job.xxxviij. Nūqd nosti ordinē celi: ꝛ rōeꝫ ei⁹ pones ī terra: Attēde aūt qd̄ sup dictū ē Qualit hi q̄ sunt in celo Quattuor modis ꝯformāt volūtatē suā volūtati diuine. Et hoc si sil'r fiat in nob: tunc fit volūtas pr̄is sicut in celo ꝛ in terra. Sꝫ h̄ nō optet hic repetere. Sꝫ q̄ hoc mō rectitudis fac volūtatē pr̄is: ille est q̄ dicere pōt illud Phil'.iij. Nr̄a ꝯuersatio in cel' est. Un̄ ꝛ saluatorē expectamus dn̄m Jesum chr̄m. Hoc mō petit Dauid dicēs ps̄.cxliij. Dn̄e iclina celos tuos ꝛ descēde. Hoc mō Ezech.j. Firmamentū est imminēs capiti. h̄ & menti aīalium dei. Hoc mō rapimur cum Paulo ad tertiū celū: rectificati ad formā sctōꝝ ad intētionē misterij angeloꝝ: ad exēplar diuinaꝝ rōnuꝫ que in mente diuia sunt descripta. Hoc modo dictum est Moysi Exo.xxv. Uide oīa facito ad exēplar qd̄ tibi in monte monstratū est. Sic em̄ terra plenitudinē celi suscipit Cum d̄r ps̄.xxiij. Dn̄i ē terra ꝛ plenitudo ei⁹ ꝛc. Sic vitas de terra orit: ꝛ iustitia de celo ꝓspexit Psal.lxxxiiij.

Panem nostrū supsubstantialem: da nobis hodie.

Hec est Scd̄a petitio In qua ẽm pinductā di O.3
uisionem petit sustentatio in bonis impetratis in pinductis petitionibꝫ tribꝫ. Sed Sciendum a pncipio M vbi d̄r Quotidianū: In hebreo: sicut Hieronym⁹ dicit: habet sogolla. Et vbicunq̄ lxx. interp̄tes in hebreo inuenerūt: in greco interp̄tantes: trāstulerūt epision: quod latine sonat supsubstantiale. Et ideo etiam Hiero. h̄ supsubstantiale transtulit. Symmach⁹ aūt sogolla vbicūq̄ trāstulit: egregiū. Origenes aūt transtulit ẽm significatū: quotidianū. Oēs aūt iste trāslationes in idē concurrunt. Quia supsubstantialis est q̄ sup substantiā sustentādā tanq̄ necessari⁹ petit. Et ille est etiā egregi⁹. qꝛ tp̄s necessitatis facit ipsum eē egregium nobis. Uel dicitur egregius. quia cū q̄ttuor sint optime nutrientia Sicut d̄r Auicēna: Panis: Uinum: Ruberū: Oua recētia: ꝛ Brodia carnium. Panis solus: Ex Soliditate plus confortat. et Ex Uiscositate plus adheret. et Ex Temperamento plus cōuenit. et Ex Puritate plus nutrit. Caro em̄ ꝛ vinū iflāmant. ꝛ oua sūt ꝯuertibilia in (al's ad) oē quod inueniunt: siue bonum siue malū. Et ideo ad nutriendū panis est egregius. Hic etiam est q̄tidianus ꝙ q̄tidiane necessitati releuāde est accōmodat⁹. Sic igitur intellecta lr̄a: Dicimus ꝙ Sex cōtinent in petitōe. Quoꝝ Unum et Primū est. Nos in bonis dei sustentans. Et h̄ significando dicim⁹ [Panē] Scd̄m aūt ē Quale d̄ꝫ esse id qd̄ sustentat. qꝛ nō d̄ rapina vel illicite adq̄sito. sed de nr̄o. Et h̄ tcam⁹ cū dici⁹ [nostꝝ] Tertiū aūt est Cā pn̄tis necessitatis nos inducēs ad petendū Et h̄ innuim⁹ cū dicim⁹ [q̄tidianū] Quartū est M de largitate hūc panē petim⁹ expectatū. et hoc est qd̄ dicim⁹ [da] Quintum est M [nobis] petim⁹. Nō canibꝫ vl' alijs vsibꝫ deputādū. Sextū est Ut nō petim⁹ in lōgū: sed huic pn̄ti necessario (al's necitati) in solaciū. Et h̄ innuit cū d̄r [hodie] Cū aūt hō sit cōposit⁹ ex spū ꝛ corpe. sic d̄r Dam. eduliū ei⁹ erit triplex. Eduliū sustentans spm̄. et Eduliū sustentās corp⁹. ꝛ Eduliū sustētās vtrūq̄: ꝛ aīam: ꝛ spm̄. Eduliū āt sustentās spm̄ ē Duplex. Unū q̄dē ẽm itellcm̄. Alteꝝ āt ẽm affcm̄. Scdꝫ āt Intellcm̄ pāis sustētās ē vbū d̄i. Scdꝫ aūt affcm̄ panis sustentās est gr̄e bonū. Uerbū ei p hoc ꝙ est continēs vitatē pascit intellectū q̄ sui ē capax. et sine ipso qnasi cōsumpt⁹ inedia destituit intellect⁹. Deut.viij. Non in solo pane viuit homo sed in omni vbo quod pcedit de ore dei. Sap.xvj Non natiuitatis fructus pascunt hoīes: sed ẽm tuus hos qui in te confidunt conseruat. Un̄ Plato etiam in Timeo loquēs ad Socratē ꝛ Timeū et Triciū: dicit. Qui hesterni q̄dem epuli conuiue fueritis: hodierni p̄bitores imitatoresq̄ ex conditione (al's cōdicto) resideatis. Et notat cōuiuium sermonū sapiētie pasturā. Ps̄.cxviij. Quā dulcia faucibꝫ meis elo. tua sup mel ori meo. Hic est panis angeloꝝ quem māducauit homo Ps̄.lxxvij. Unde Prouer.ix. dicit: ꝙ Sapientia ꝓposuit mēsam. Hic est panis qui comedet purus in regno dei Ubi verbū ab ore patris dicentis ipm̄ audit: et intra intellectum purum recipitur: vt ex ipo ad eternam vitam vegetetur. Ex fundo em̄ in quo crescit hic panis virtutem sumens: vegetat ad vitam eternam. Fundus aūt est cor dei patris: et subuehens ipm̄ ad nos est spūs vitatis. Ps̄.xliiij. Eructauit cor meum vbuꝫ bonū: dico ego opera mea regi. Hic aūt panis purus est: nihil habēs de palea: sed totus eliquat ex veritate prima. Ps̄.cxlvij Adipe frumenti satiat te. Dicit aūt verbum dei panis: ꝓpter ꝓprietates panis Tres. Quaꝝ Una est Confortare. Secunda Delectare. Tertia Nutrire. Confortat aūt ex adherentia. et Delectat ex cōuenientia. et Nutrit ex connaturalitate. De Confortatione Ps̄.ciij. Panis cor homis confirmat. Act.ix. Cum accepisset cibū cōfortatus est. Gen̄. xviij. Ponā buccellā panis ꝛ confortet cor vestrū De Delectatione dicit Gen̄.xlix. Aser pinguis panis eius: et p̄bebit delitias regibꝫ. Sap.xvj. Paratum panem de celo p̄stitisti illis sine labore habentem in se omne delectamentū ꝛ omnē saporem suauitatis. De Nutrimento dicit Gen̄.xxvij. Frumento: vino ꝛ oleo stabiliui eum. Esa.xxx. Panis frugum tuaꝝ erit vberrim⁹ ꝛ pinguis. Sic er
P 2 go est panis Spūal' qui pascit mentē beatoꝝ. De quo d̄r Lu.xiiij. Beatus qui manducabit panem in regno dei. Est etiā panis Materialis q̄ dat ad sustentationē corpis. Gen̄.xxviij. Si domin⁹ de⁹ fuerit mecū in via qua ambulo ꝛ dederit mihi panem ad vescendū ꝛ vestimentū ad induendum. Et hic debet esse Artus quantitate ẽm necessitatꝭ mēsuram: Subcinericius hūilitate: Asp per abstinētiam. et tn̄ Saturās ꝓpter corpis sustentationem. Esa.xxx. Dabit tibi dn̄s panem artum et aquam breuem. ij. Paral'.xviij. Date eis panis modicū ꝛ aque pauxillū donec reuertar in pace. De Subcinericio p hūilitatem dicit. iij. Reg.xix. Ecce ad caput Helie subcinerici⁹ panis ꝛ vas aque. Gen̄. xviij. Tria sata farine cōmisce ꝛ fac subcinericios panes. In signū aūt abstinentie Asper debet esse. Et ideo Mar.vj. et Joan.vj. dicunt hordeacei panes quos dn̄s distribuit. Sil'r Helise⁹ distribuit filijs ꝓphetaꝝ panes hordeaceos. iiij. Regū.iiij. Eccl.xxxiij. Panis ꝛ disciplina et opus seruo. iij. Reg.vl. Sustentate virū istū pane tribulationis et aq̄ angustie. Ps̄.lxxix. Cibabis nos pāe lachrymaꝝ. De Saturitate Exo.xvj. Dabit nobis dn̄s panes in saturitate. Ps̄.xxj. Edent paupes et saturabunt ꝛ laudabunt dn̄m q̄ requirunt eum. Esa. xxiij. Comedant in saturitatē ꝛ vestiant vsq̄ ad vetustatē. Sic ergo panis iste puitate siue artitudine refrenat luxuriā crapule. Per cocturam cinerꝭ amonet de mortalitate hui⁹ vite. Per aspitateꝫ dat eruditionem disciplinē. Per saturitatē dat solacium vite sustentāde. Et sic vnū panē habem⁹ intellectus ꝛ alteꝝ corpis. Sed qꝛ aīa duplicem habet faciē. Intellectus. ꝛ Affectus. Sicut habem⁹ panē intellectus: Ita habem⁹ panē affect⁹: qui est dulcedinis gratie. Et hic est septiformis gr̄a spūssancti. De q̄ d̄r Esa.iiij. Apphendēt septē mulieres viꝝ vnū in die illa: ꝛ dicent: paneꝫ nostrū comedemus ꝛ vestimētꝭ nr̄is operiemur. Un̄ ista significat p septē panes de q̄bꝫ habet Mat.ix. Hoc est māna qd̄ in moduꝫ roris de celo descendit. Iste sunt tres panes q̄s is qui de via venit nr̄ amic⁹ a nobꝭ expostulat. Lu.xj. Pabulū vitatꝭ q̄rēs itellectui: Sustentationē corpis necessitati: et Gr̄e cōfortationē petēs affectui. De his panibꝫ dicit Esaie.xxj Qui habitatis terrā austri cū panibꝫ occurrite fugienti. Panis em̄ gr̄e calore spūssancti: decoquit igne charitatꝭ: cōficit ex puritate bonitatꝭ: et cōmiscet de humore pietatꝭ ꝛ deuotiōis. Et hoc totum significat in pinducta autoritate. Quia terra austri calida est: et pura siue lūinosa: et flat⁹ eius humidus est. Et tpe q̄dē pmo accepim⁹ a deo panem sustētatōis corpalis. Et deinde petim⁹ panē agnoscende vitatꝭ: ꝛ demū pficiende in ope panē q̄rim⁹ pme bonitatꝭ. Dignitate aūt Prima: est bonitas. Scd̄a: vitas. Tertia: necessitatis sustētatio. Sed ẽm modū accipiēdi a deo Prima: est pceptio vitatis. Scd̄a: infusio bonitatis. et vtriq̄ deseruiētis sustētatio necessitatꝭ. Quia tn̄ vitate pascunt multi: q̄ non pascunt bonitate: et media est sustentatio corpis: vtriq̄ deseruiēs: ꝓpt hoc in medio rōnabi O.2
liter ponit. Isti igitur sunt tres panes q̄ petuntur Quia vo homo sicut d̄r Dam. cōposit⁹ est ex aīa et corpe. et homo est coniunctū ex his: Ideo oportet p cōgruitatē ipm̄ habere edulium compositūꝫ. Et illd̄ est panis Eucharistie Qui Efficaciā habet ex vtute deitatꝭ: Dulcedinē ex cōdimento gr̄e: Uitā ex aīa ꝯiūcta cū corpe: ꝛ Cōnaturalitatē ex corpore ꝛ sanguie. De q̄ d̄r Sap.xvj. Paratū panē d̄ celo p̄stitisti illis sine labore: habentē in se oē delectamentū: ꝛ omnē saporis suauitatē. Substantiā em̄ tuā ꝛ dulcedinē tuā quā in filios habes ostendebas ꝛ voluntati vniuscuiusq̄ coꝝ deseruiēs ad qd̄ q̄sq̄ volebat cōuertebat. Hic panis Origie celestis est: Substantialiter deific⁹ est: Causaliter viuificus est: Sacramentaliter vnitiu⁹: Effectu viatic⁹ ē: Specie ten⁹ eterne fruitionis designatiuus. De Primo Joan.vj. Ego sum panis viu⁹ q̄ de celo descēdi. Ps̄.lxxvij. Panem celi dedit eis. De Secundo d̄r Joā.vj. Qui māducat me viuit ꝓpt me. j. Coꝝ.x. Panē quē frāgim⁹ nonne cōicatio corpis dn̄i ē. De eo ꝙ Causal'r sit viuific⁹ Joā. vj. Siq̄s māducauerit ex h̄ pane viuet ī eter. M Sacral'r vnitiu⁹. j. Cor.x. Un⁹ pāis m'ti sū⁹ ī chro q̄tq̄t ex vno pāe pticipam⁹. M Effectu sit viatic⁹ iij. Re.xix. Surge comede: gn̄dis ei restat tibi via. Et iō filij israel dū erāt in via nō d̄fecit. Cū āt fuerūt in tra ꝓmissiōis tūc defecit. M specie ten⁹ eterne fruitōis sit d̄signatiu⁹ Mat.26. Nō bibā amodo de h̄ genimie vitꝭ vsq̄ dū bibā illd̄ nouū ī reḡ meo Lu.xxij. Edatꝭ ꝛ bi. sup mē. m. ī reg. m. Adhuc iste

panis Quadruplicis gratie est effectiuus q̄ appa
ruerit i discipul'. Feruorē ei effecit i Petro. Un̄ di
xit. Paratus sum tecū in carcerē ⁊ in mortem ire.
Refectōem in alijs discipulis. Lu.xxij. Desiderio
desideraui hoc pascha māducare vobiscū. Quie/
tem in Joanne. Joan.xxi. Qui ⁊ recubuit i cena
supra pectus dn̄i. Memoriā autē abeūtis dn̄i in
omnibus. Lu.xxi. Hoc facite in meā cōmemorati
onē. j. Corin.xj. Quotiēscūq3 panem dn̄i sumitis
mortē dn̄i annūciabitis donec veniat. Adhuc
sumit' hoc sacramentū Stādo. Renes succingen
do. Calciamenta in pedib3: Baculos in manib3 te
nēdo. Festinādo. Uorādo. In sapore amaritudi
nis sumēdo. Et de omnib3 illis est Exo.xij. simul.
Status vt dicit Aug. rectitudinē significat ꝯfor
tate ꝯsciētie. Succinctio renū luxurie coartationē
(al's coertionē) Calciamenta in pedib3 in memo/
ria chr̄i mortem. Baculus in manib3 crucis chr̄i
baiulatōnem. Festinātia: famis caliditatē ex igne
charitatis causatā. Uoratio autē p deuotionem:
R.2 sumptōis auiditatē. Ecci.xxiiij. Qui edent me ad
huc esurient. Sic igit' o pater da panē. Sz queri
tur. Cū panis sol' sustentare nō possit: q̄re nō do/
cet petere panē cū potu: p̄sertim cum hec in mult'
scripture locis posita cōiungant'. Non eni pōt p/
ficere esca sine potu. Sicut et Prouer.ix. Sapiē/
tia posuit mēsā ⁊ miscuit vinū. ⁊ Ecci.xv. Ubi dr̄
ꝙ cibat suos pane vite ⁊ intellectus. Et subiūgit'
ꝙ aqua sapiētie salutaris potauit illū. Et in alijs
ista ꝯiungunt' plurib3 locis. Adhuc cū hō non
bene viuere possit d' simplici pane Quare nō plu
ra q̄3 panē docet petere. p̄cipue cū .iij. Reguz.xvij.
ministrauit helie panē ⁊ carnes: ⁊ aquā bibendaz
de torrente. Si dicas ꝙ Initiū vite hois aqua
est ⁊ panis: vt dicit' Ecci.xxix. Et hic docet ea pete
re que ptinent ad necessitatē. Aqua aūt cōmunis
est quā nō oportz petere. Contra ibidē dicit' ꝙ i/
nitium vite hois est aqua ⁊ panis ⁊ vestimentum
ptegens turpitudinē: ⁊ dom'. Uidet' g̃ ꝙ oia illa
debeat nos docere petere. Et ad h' videt' ꝯcordare
Apl's. j. Timo.vj. Habētes alimenta ⁊ qb3 tega/
mur his ꝯtenti sim'. Adhuc licz p̄mū initiū vi/
te hois ante diluuiū: fuerit de terrenascētib3 panis
qui ꝑm naturā ⁊ granoꝝ generib3 meli' conue/
nit homini: ⁊ magis ꝯfortat eum. tn̄ pcedēte tpe
⁊ ꝯualescēte infirmitate: plura facta sūt necessaria
vite hois. Un̄ Ecci.xxxix. Initiū necessarie rei vite
hoim aqua ⁊ ignis ⁊ ferrū: sal ⁊ lac ⁊ panis simi/
lagine'. ⁊ mel: ⁊ botr' vue: ⁊ oleū ⁊ vestimentum.
Hec oia sanctis in bona. sic ⁊ impijs ⁊ pctōrib3 i
mala ꝯuertent'. Ergo ex q̄ oia hec necessaria sunt:
oia hec petere debuit docere sicut videt'. Adhuc
ipe dn̄s Mat.xxv. improbat auaris ꝙ nō dederit
bibere ⁊ ꝙ nō dederūt hospitiū neq3 indumētū: et
pl'a alia. Cū oia igit' hec sctis ꝯuertāt' in bonū: vt
dicit Eccl'iastic', oia hec videt' eē petēda Adhuc
nihil hoꝝ videt' esse petēdū. qr dicet' infra eodē: ꝙ
si petierim' regnū dei ⁊ iusticiā ei': oia hec adijciet'
nob. Rn̄dēdo dicēdū ꝙ i ṽitate p panē hic peti
tū intelligit' oē esculētū necessariū ad vitā ꝑm oēm
hoim diuersitatē: qr nec ipe dn̄s simplici pane cō
tentus: sz ꝯuiuia magna habuit: Sic dr̄ infra .ix.

et Lu.v. ꝙ fecit ei conuiuiū magnum Leui in do/
mo sua. ⁊ vinum bibit: ⁊ pisces: et alia esculenta ⁊
poculenta. Esculentū aūt ⁊ nō poculentū nomīat
qr poculentū nō desiderat' a natura nisi pter escu
lentū. Et ideo sicut in illo necessariū: in illo peti in/
telligit'. ꝙ aūt obijcitur de Ecclesiastico: Dicēdū
ꝙ totum ad mensuram necessitatis intelligitur i
illo. Ad id ꝙ de domo dicitur ⁊ vestib3 ⁊ hmōi
Dicendū ꝙ hec extrinsecus deseruiunt corpi vbi
homo sibi puidet. et ideo hec relinquuntur sollici/
tudini hois pcurāda. Sed esculentū restituit in/
terius vbi homo sibi puidere nō potest ita sic exte
ri'. Et ideo petitur hoc a deo sicut necessariū sub/
stantie: cum alia sint ad bene esse extrinsec' ordia/
ta. Si qs tamē dicat ꝙ oīa necessaria corpi in
pane intelligunt': Ego nō cōtradico. Sed tūc q̄/
ritur Quare nomie panis isti' necessitatis suble
uamē noiauit. Et ad hoc dicenduz ꝙ hoc fit pter
Tres causas. Quaꝝ Una est Panis cōitas. qa
vbiq3 et omnib3 est necessari' ad vitā hois. Etsi
obijcit' ꝙ qdam panē nō hn̄t aut nō vtunt': sicut q̄/
dam barbari. Dicendū ꝙ vita illoꝝ est mala ⁊ de/
uians a recto nutrimento. Quia cetera q̄ nutriunt
Aut nimis sūt humida: nisi misceant'. Aut nimis
sicca sicut casei aut carnes salse. et quo ad hoc per
panē meli' petit' vite sustētatio q̄3 p aliquid aliud.
Scd̄a cā est ꝙ nutrimētū qd accipit' de pane ma/
gis adheret mēbris q̄3 id qd accipit' de alijs. Et h'
apparet in pasta q̄ coheret sicut gluten. Unde etiā
qn̄ conuertit' in carnē: tenacior est caro illa q̄3 alia
Tertia cā est ꝙ panis nutrimentū tempati'. quia
Caro magis inflāmat ⁊ excitat libidinē. Herbe āt
magis vt in plurib3 sunt fleumatice vel melāchol'
lice. et Fruct' sunt inflatiui. Sed panis soliditate
sua roborat satis: et tempamēto cōplexiōis cōgru
it ⁊ cōplexioni hois: et non fouet libidinē. His igi
tur de causis sub noie panis intelligit' oē (al's esse)
vite sustentamentū. Ad hoc aūt ꝙ obijcit' ꝙ peti
nō deberet: Dicendū ꝙ Dupl'r accipit' panis. Re/
fectio absolute vicz. Aut put est sustentatio in bo
nis petitis in alijs petitionib3. Et absolute qdem
nō petitur sed adijcitur. Sed put est sustētatio in
bonis dei: ⁊ ad obsequium dei ptinētib3: petit'. Et
sic reducitur ad iusticiā regni qd q̄ritur p̄ncipalit'.
Sic igit' p panē: oīs vite necessaria intelligit' sustē
tatio: qm̄ ad panē oportet hr̄e cocturā: sine q̄ pāis
nō fit: ⁊ granū ex q̄ est: ⁊ domū in q̄ refectio fit (al's
fit) vite cōmoda: et vestimētū ad calorē corpis cōti
nendū: vt digestio panis eualescere possit. Et sic ē
i officijs public' ⁊ puat' ꝙ cui cōmittit' p̄ncipale:
illi cōmittit' ⁊ accessoriū. Et sic est i artib3: ꝙ in arte
attēdit' finis: ⁊ oia ad finē illū ordiata ꝯcedunt' ar
ti eidē. Et sic ē in nature opib3 ꝙ natura itēdit for/
mā ⁊ ppat oia q̄ illi forme sunt cōueniētia ad indu
cendū vel tenendū vel resistēdū alteratōib3 seqnti/
bus. et tn̄ ab illis nec in officijs: nec in artib3: nec i
natura fit denomiatio. Ita etiam est in petitiōib3
domini ꝙ nominat qdem illa ex qua est sustenta/
tio: et omnia precedentia ⁊ cō comitanta et sequen
tia illam petitiōem: vult cointelligi: qa aliter fru
stra esset quod petitur. Et per hoc patz solutio ad
omnia quesita. Neemie.viij. Comedite pinguia ⁊

bibite mulsum et mittite partes eis qui nō ppara
uerūt sibi. Esa.xxv. Faciet dn̄s conuiuiū pinguiū:
et cōuiuiū vindemie: cōuiuium medullatorū pin/
guium: et vindemie defecate. Et sicut dictuz est s̄'.
S.2 ꝙ hec omnia sctis in bonū cōuertunt': Tn̄ fuerūt
qdam heretici qui pter istud ⁊ similia petere no/
lunt nisi terrenascentia dicētes ꝙ dn̄s h' nō deter/
minat quis vel cui' grani panis sit petendus. Et
cum oleū ⁊ farina sit in oibus seminib3 terrenascē
tiū: Dicūt ꝙ panē ⁊ oleū ⁊ ipm semē vel olus ac/
cipit' in pane. et alia a deo nolunt petere: nec sume/
re in cibum: Dicentes ꝙ ex coitu generant'. Mel/
la eñi ⁊ vina sumūt: eoꝙ ad somniū (al's seminū)
reducunt' humores. Et hos cōdemnat Apl'us. j.
Timot'.iiij. dicens. Spūs aūt manifeste dr̄ ꝙ in
nouissimis tpibus discedent qdem a fide: attēdē/
tes spiritib3 erroris ⁊ doctrinis demonioꝝ in hy
pocrisi loqntium mendaciū ⁊ cauteriatā habētiū
suam cōsciam: phibentiū nubere: ⁊ abstinere a ci/
bis quos deus creauit ad pcipiendū cum gratia/
rūactione fidelib3: et his q̄ cognouerūt veritatem.
quia ois creatura dei bona ⁊ nihil imundū quod
cum gratiaꝝ actiōe pcipit'. Sanctificat' eñi p ver/
bum dei ⁊ orationē. Sic igit' dicim' panez esse pe/
tendū: Intelligentes p panem omnē corpis neces
sariam sustentationē. Huic aūt adiungit' qualis
esse debeat: cum dr̄ [nostrū] Raptus eñi vel fu/
ratus vel aliter contra legem vsurpatus: nō est no
ster: sed alterius. Tob.ij. Non licet nobis ex furto
edere aliqd aut cōtingere. Esa.iij. Rapina paupe/
ris in domo vr̄a. Duo aūt exigunt' ad hoc ꝙ sit nr̄.
Unū qdem ꝙ ex licito sit adqsitus. et sic cōdēna/
tur oē turpe lucrum. Quia turpe lucꝝ vocat' qd q̄/
dem lucrū est: sed p turpe factū est lucrū. Sic me/
retrix elocatione corpis. Uel leno pcatione mulie/
ris. Uel histrio adulatione diuitis. Uel lusor ope/
re lusoris. Uel aliter quouis turpi actu. Iste eñi
panis nō ex nostro noster est. quia tales actus nō
sunt humane Necessitat': aut humane pfectiōis.
Humane Necessitatis sunt mechanica sine qbus
hec vita nō ducit'. Humane aūt Perfectiōis sunt
liberalia. Sic doctrine et exercitia libera. Proptē
q̄ inueniēda ⁊ discēda ⁊ docēda (sic dicit Arist.) sa
cerdotū gens in scholam intrare cōcessa est ⁊ libe/
ros habere redditus. Ex talibus igit' adqsitum: ⁊
lucrū est quod adqrit': et ex humano adqritur. et
ideo nostꝝ est illud: ⁊ ex nr̄o. Secundū aūt est ꝙ
in nostro sit dn̄io: et ꝑm rem: ⁊ ꝑm legem. Aliqd ei
nostꝝ est ꝑm rem ⁊ legē: sicut qd de possessiōib3 est
acceptū: vel iusto lucro adqsitum: vt dictū est. Ali
qd aūt nostꝝ est: nō ꝑm legē: sed ꝑm rem Sic vsu/
rarium: vel ex supabundantia acceptū. Aliud aūt
est nostꝝ non ꝑm rē sed ꝑm legē. Sicut qd in con/
tractib3 emptionū ⁊ venditionū nō vltra dimidiū
iusti pcij est fraudatū. Oēs igit' hos modos n̄ nr̄i
colligēdo et excludēdo breuiter dr̄ [panem no/
strū] hoc est de nr̄o ⁊ nostrū [da nobis] Sed
orit' questio Quare dr̄: nostrū. et non meū. qr exq̄
quilibet nō petit nisi sibi necessariū: poti' debet di
cere meum q̄3 nostrū. Adhuc: Qd nostrū est nō pe
timus: sed accipimus. Sed dari nobis petim' qd
non est nostrū: vt per donationē nostrū efficiatur

Ergo poti' deberemus dicere: panem tuū da no/
bis. vel: de pane tuo da nobis. Ad hoc dicendū ꝙ
nostrū meli' dr̄ q̄3 meū: Duabus de causis. Qua/
rum Una est. quia homo nō semp sibi soli habet
petere: sed alijs mult' sibi cōmissis: qui sunt de fa
milia sua: vel alicui sibi nature gradu: vel officio
charitat' cōiuncti. Omnis eñi petitio in charitate
fraternitat' debet fieri. Et ideo meli' dr̄ nostrum.
Alia causa est. quia petit panem sibi ⁊ indigēti cō/
municandū: si supuenerit. Un̄ Job.xxxi. Si co/
medi buccellā meā solus ⁊ nō comedit alien' ex ea.
Tob.iiij. Si multum tibi fuerit abūdāter tribue
Si parū: hoc ipm libenter impertiri stude. Esa.lviij
Frāge esurienti panem tuū: et egenos vagosq3 in/
duc in domū tuā. Hac igit' de causa dr̄ iteꝝ meli'
nostrū q̄3 meum. Ad aliud dicendū ꝙ nihil ē no
strum si agit' ⁊ inter nos ⁊ deū. qa nec nos nr̄i su/
mus: nec ea que nostra esse vident'. j. Paral'.xxix.
Tua sunt oia ⁊ ea q̄ d' manu tua accepim': dedi/
mus tibi. Peregrini eñi sum' corā te ⁊ aduene sic
oēs patres nr̄i. j. Coꝝ.iiij. Quid habes qd nō ac/
cepisti. Si aūt accepisti qd gl'iar' q̄si nō acceper':
Si aūt agit' inter nos et homines: tunc aliqd est
nr̄m. Sic dr̄ ad Heb.x. Rapinā bonoꝝ vestroꝝ
cū gaudio sustinuist'. Hoc igit' modo cōiuncto ex
vtroq3 istoꝝ cōficit' ista petitio. Ut a deo suū petat'
qd hoc mō nō est nostꝝ: ⁊ hoc mō (al's nobis) cōce
dat': qd Iure illo: qd discernit inter homies nr̄m
nobis det' ⁊ nō alienū: qa illi' cōcupia phibita est
Exo.xx. Nō cōcupisces rē primi tui. Et ideo peti n̄
debet. Sic igit' dr̄ [Panē nr̄m] Huic aūt addit
cām necessitat' nos inducentē: cū dr̄ [q̄tidianū] T.2
Dicit' aūt q̄tidianus Dupliciter. Uno qdem mo/
do qui diuisim q̄tidie est necessari'. et Alio modo
q̄ q̄tidie est petit'. Si aūt p̄mo modo q̄tidian' di/
cat': tunc videt' ꝙ nihil phibeat qn vna die p mlt'
dieb3 petat'. Sed huic sensui repugnat qd sequit'.
[da nobis hodie] Un̄ scd̄o sensu intelligit' peti
tio. Quotidianus g̃ q̄tidie petitus dr̄ esse propter
Quattuor sil' ꝯcurrentia. Quoꝝ Unū est Natu/
re q̄tidiana necessitas. Scd̄m autē Iterata oī die
ad deū patrē pulsorē postulata pietas. Tertium
est ꝙ in hoc excluditur supabūdantie cupiditas
Quartū aūt ꝙ condemnat' insatiabilis quorun/
dā voracitas. Quotidiana eñi necessitas est natu/
ralis. quia ex motu caloris in mūdo: cognoscit' et
causat' mot' caloris digestiui i corpore. Hoc eñi
ꝑm naturā a medio celi incipit: quē angulū medij
celi rectum vocant ph'i. et declinando pficit angu/
lū vsq3 ad occasum. ⁊ hec est caloris remissio. Se/
cundus angul' est ab occasu vsq3 ad mediū noct'
q̄ vocat' angul' rect' medie terre. In q̄ frigidū vicit
exteri'. Terti' mot' ē ab angulo medie noct' vsq3
ad ortū. Et hic ē q̄ pellit frigidū ⁊ resoluere icipit
corpa exti'. Et iō i mane sunt vēti frigidi freqnti'
Quart' āt angul' ē ab ortu vsq3 ad mediū diē qui
euocat de interiorib3 humidū ⁊ educēdo distribu
it ⁊ exiccat. In Prio igit' motu est acceptio cibi qr
exiccato iā cibo destitueret' corpus nisi iteꝝ inge/
rat'. Et tūc declinante calido exteri': nō ita euocā/
tur spūs: et calor ab inferiorib3 ad exteriora: et icipiūt
stare circa locum digestionis. Etsi in sero aliquid

comedit hoc debet esse fm naturā. Aut q̄ ex hu/
mido tempet cibi prius sumpti siccitatē. Propt
quod in sero p̄cipue bibenduz est tēpate. Aut q̄
cibum ante sumptū deprimat in fundū stomachi
sicut si comedit caseus. Aut q̄ viscositatē cibi dis
soluat: sicut calida z incisiua z abstersiua ī specie
bus z electuarijs in sero comedi p̄cipiunt. aut q̄
stomachū supius ꝯstringant: z p ꝯseq̄ns inferi⁹
apiunt. Sic p̄cipiunt stiptica in cenis ppari. aut
que sunt somnifera: quia in somno ꝓpter clausurā
sensuū calor digestiu⁹ confortat. Quecūq3 autem
p̄ter hec sunt: nocturnas inducūt repletōes z no/
cent: si impediat ieiuniū p̄cedens: aut labor exerci
tij vel infirmitatis. In talib⁹ eni nō pn̄t custodire
(al's custodiri) leges natural' motus. Sic ergo ci/
bo in p̄mo angulo motus celestis accepto: sex ho
re expendunt: fm diuisionē graduū circuli solaris.
In alijs autē sex que sunt in angulo cui subtendi
tur quarta circuli (que inter occasuz est z punctū
medie noctis) bullit. qz in illo p frigus extrinsec⁹
ꝯprimit calor. z spūs ad itē⁹ ad locū digestiōis
In angulo autē cui subtendit arcus: q̄ est a pun/
cto medie noctis vsq3 ad punctū oriētis qn̄ frig⁹
depellit: z corpora resoluūt: a stomacho īcipit mo
ueri cib⁹. Et ideo dicit Galien⁹: ꝙ in bene se habē/
te corpe: cibus post sedecim horas descēdere deb3
a stomacho. In angulo aūt cui subtendit quarta
circuli que est ab ortu vsq3 ad punctū medie diei:
p mēbra cibus distribuitur: quia tūc p calorē exte
riorē ab interiorib⁹ calor z spiritus secū ducentes
sanguinē: euocant. et (al's quia) tūc ad iteratā acce
ptōem cibi: stomach⁹ vacuitate sua puocat. Et h
quotidie fit. Et ideo necessitas hec quotidianā pe/
tit corporis sustētatōnē. Hoc significatū est Exo.
xvj. vbi manna p̄cipit colligi quotidie. z qn̄ inca/
luit sol liq̄fiebat. nec poterat seruari vsq3 mane: ni
si p die sabbati qn̄ feriabāt. Et p̄cipit ibidem ꝙ p
numero animaꝝ q̄s quilibet habuit ī tabernacu/
lo colligeret gomor. hoc est; q̄ntū sufficit necessita/
ti quotidiane. z nō ampli⁹. Manna eni signifi/
cat panē quotidiane sustentatōis. Secūda causa
est Ut quotidie petat p̄ris celestis pietas. Hec eī
pdest deuotōi. Psal. cxliiij. Oculi omniū in te spe
rant dn̄e: et tu das escam illorū in tēpore oportu
no. Tēpus eni opportunū est quotidianū: vt iam
dictū est. Actuū. vj. Factū est murmur grecorū: eo
ꝙ despicerent vidue eorū in ministerio q̄tidiano.
Hec autē erat distributio ciborū quotidianorū.
Tertia causa est exclusio humane cupiditatis: q̄
ex cupiditate cōgregat vltra necessitatē quotidia/
nam. Unde Luce. xj. Panē nostrū quotidianuz
da nobis. Non dicit: annuū vel mensurnū: vel se/
ptimanariū. Quidā eni habent panē multoꝝ an
norū apud se reconditū. Sicut ille diues de q̄ di/
cit Lu. xij. Cuius agri ptulerūt fruct⁹ vberes. z
cū deliberasset nō dare paupib⁹: dixit. Aīa habes
multa bona reposita in annos plīmos. comede q̄
V.2 et bibe et epulare. Sed obijcit cōtra h Prouer
biorū. iij. Et implebuntur horrea tua saturitate. z
vino torcularia redūdabūt. Adhuc cōmēdat Jo
seph de puidentia ꝯtra tēp⁹ future famis Gen̄.
xlj. Ad hoc dicendū ꝙ puidentia in omnib⁹ com/
mendat: sed suffocans sollicitudo cupiditatis cō/
dēnat. Unde Quotidian⁹ dicit qui puidentia dei
per hoīez facta: q̄tidianis vsib⁹ sui z familie z pau
perū ministrat. Non vū per auariciā crumene di/
tant. Un̄ sup Lu. xj. Ubi dr̄ Quotidianū panem
nostrū: dicit glosa. Quotidian⁹ dr̄ qui hic necessa/
rius. Quarta cā est. quia per hoc condēnat nimia
voracitas. Aliqui em̄ in vno die consumūt panē
vnius anni vel mensis vel septimane. Sicut Lu.
xvj. Diues purpurat⁹ q̄ epulabat quotidie splen/
dide. Dan̄. xiiij. An non vides q̄nta comedat z bi/
bat q̄tidie: Non em̄ dicūt: panē annuū da nob ho
die. Sicut dixit filius pdigus Luc̄. xv. Et habitā
substantiā toti⁹ vite cōsumpsit viuendo luxuriose
cum meretricib⁹. De largitate etiam muneris dei
patris hunc panē petim⁹ expectatū. Et hoc signifi/
cat cum dicit [da] Largus em̄ est pater celestis in
filios. qz largitas est sibi connaturalis z consub
stantialis. Dat igit Large: Prudenter: z Utiliter:
et Sine improperio. Q̄ large dat Jaco. j. Dat oib⁹
affluenter. Hoc em̄ sibi cōnaturale est. quia p̄m⁹
est. et p naturaz suam diues in omnes. Un̄ Sap.
xvj. Substantiā tuam z dulcedinē tuā quā in fi/
lios habes ostēdebas. Prudenter etiā dat. qz tpe
oportuno dat z fm indigētiā. Un̄ Matth. xxiiij.
p̄cipit dari tritici mēsurā: z dat vnicuiq3 fm ꝓpriā
virtutem vni plus: z alteri minus: Ita tn̄ ꝙ null⁹
recedit vacuus a munere. Utiliter dat quia ad sa/
lutē pficientia. Luc̄. xj. Si vos cū sitis mali nostis
bona data dare filijs vestris: q̄nto mag' pater ve/
ster celestis dabit spūm bonū petentib⁹ se. Ecci. xx.
Datus insipientis nō erit tibi vtilis. Sine impro
perio dat. Jaco. j. Non improperat: nō sicut hō insi/
piens. Ecci. xx. Exigua dabit z multa improperabit.
Sic q̄ O pater substantiā tuā in filios ostendens
[da] Aperi manū inopi z palmas largiter extēde
ad paupem. Da aūt [nobis] nostris vsibus: Nō
malis vsibus deputandū. sicut faciūt q̄ vitaz pau
perum aut spargūt in plateis in pompa seculi: aut
auib⁹: aut canib⁹: aut histrionib⁹ deputant. Cōtra
quod ipse dr̄ Mat. xv. Non est bonū sumere panē
filioꝝ et mittere canib⁹ ad manducandū. Matt.
vij. Nolite sanctū dare canib⁹. z margaritas noli/
te spargere an̄ porcos Dicit em̄ panis egregius vt
sup dixim⁹: qz non nisi egregijs cōcedit filijs. Sz
rep̄hendunt q̄dam q̄a talibus dant copiosius q̄3
bonis sibi a deo cōmissis. j. Reg. xxv. Tollam pa
nes meos z aquas meas z carnes pecoꝝ meoruz
que occidi tonsorib⁹ meis: et dabo viris q̄s nescio
vnde sint. Et dum paupes petunt ad ostiū: negat
panis. et histrio interi⁹ cōsumit multas dapes: et
absorbet vina p̄ciosa. Thre. iiij. Paruuli petierūt
panem z non erat q̄ frangeret eis. Paruuli em̄ sūt
humiles paupes: fragmentū panis petētes. Sic
igit O pater da nobis [hodie] huic p̄nti necessa/
rium. Infra eodē. Nolite solliciti esse in crastinum.
Et iterꝝ Luc̄. xxj. Nolite solliciti esse anīe vestre q̄d
manducetis: et corpi vestro q̄d induami. Conside
rate coruos q̄a nō seminant neq3 metūt: q̄bus nō
est cellariū neq3 horreum: et de⁹ pascit illos. Ps.
liiij. Jacta cogitatū tuum in dn̄o z ipse te enutriet
Hebre. xiij. Sint mores sine auaricia contenti p/

sentibus. Ipse em̄ dicit Non te deserā neq3 dere/
linquā. Phil. iiij. Ego didici in quib⁹ institutus
sum sufficiēs esse. Sic q̄ [Panē nostrū quotidia/
nū o pater noster q̄ es in celis da nobis hodie

Et dimitte nobis debita nostra

X 2 Positis orationib⁹ in quib⁹ executus petitiones
decentiū a deo: Ponit hic deprecatiōes que sunt
pro amouēdis malis. Et Ordo petitionū istarum
scitur ex supius inducta diuisione. Petitur aūt h
amoueri malū quod iam p̄terijt actu z manet rea
tu: z cā cōi que est cōcupiscentia siue fomes pecca/
ti. Dicit aūt Duo in deprecatiōe ista. Unū quidez
qd est Ipsa dep̄catio. z Alterū qd est Ratio obti/
nendi. Ibi [Sicut z nos dimittim⁹ debitoribus
nostris] In dep̄catione ista Quattuor dicuntur.
Unum q̄dem qd petit: dimissiuū peccati ex par/
te remittentis: cum dr̄ [Dimitte] Scd̄m autem
qd est Recognitio debiti in eo cui dimittit: cū dic
[nobis] Tertium est Recognitio debiti in se ipo
cum dr̄ [debita] Quartuz est Recognitio debiti
in debitorum vera causa cum dicit [nostra] Et
Primum horum facit Fides z charitas in deū.
Secundū aūt Contritio z spes. Tertiū: Humili/
tas z cōfessio. Quartū autē Accusatio sui z propo
sitū satisfaciēdi. Et ista sunt que exigunt ad pecca/
ti remissionē. Est aūt sensus. O pater qui es in ce/
lis da decentia: z ne impediamur a decentiū con/
secutione [dimitte debita] Et quia hoc transit
ab orōnib⁹ ad deprecatōes que sunt alteri⁹ ordis
z gn̄is. Ideo hic interponit copula: qd non est fa
ctum in aliqua p̄cedētium petitionū. Scd̄z hunc
igit moduz Primū in his quattuor est ꝙ dirigit
petitio ad remittentē. Ad primū Quattuor exigun
tur. Quoꝝ Primū est Uiscerosa: quā pat habet
ad filios charitas siue pietas. Scd̄m Tangēs i/
tus z inclināns miscdia. Tertiū Sup malicia pre/
stabilis clementia. Quartū autē est penitus emen
dans iusticia. Hec em̄ quattuor in deo remittūt
omne peccatū. Uiscerosa q̄dem charitas inclinat
affectū: miscdia mouet z turbat z fluere facit beni/
gne ad miserū. Clementia deponit rigorē: z indu/
cit prestandi veniā propositū. Justicia aūt vt sta/
bilis sit remissio quandā exigendo emendā: perfi/
cit peccati purgationē. De Prīo Ose. xj. Puer
erat israel z dilexi eum: z de egypto vocaui filium
meum. Puer em̄ dr̄ qz puerilia cōmisit pcc̄a: cum
tamen dilectiōe patris ex egypti tenebris z merore
sit vocatus. Deut. xxxiij. Dilexit ppl'os: om̄s sancti
in manu eius sunt. Dilectio em̄ sanctos (al's sctō/
rum) facit esse in manu eius. Ose. xiiij. Diligā eos
spontanee: qz auersus est furor meus ab eis. Cha
ritas enim qua diligit nos sponte: non ex merit[is]:
auertit furorē. Hierem̄. xxxj. In charitate ppetua
dilexi te: ideo attraxi te miserās. Osee. xj. Traham
eos in vinculo charitat[is]. Hoc oculo dilectōis vi/
dit Nathanaelē cū adhuc esset sub ficu. hoc ē: sub
pcc̄i dulcedine. Joan. j. De Scd̄o dr̄ Luc̄. j. Per
viscera miscdie di nr̄i: in q̄bus visitauit nos. Ose.
xj. Cōuersū est cor meū in me: parit cōturbata ē pe
nitudo mea. Non faciā furorē meū. Nō cōuertar
vt disperdā effraim. qz de⁹ ego z nō hō: i medio tui
sanct⁹. Q. d. Miscdia mea vincit hoīs crudelita/
tē. z ideo fluo miscdie viscerib⁹ z dignitatis. Rho.
ij. Ignoras q̄m benignitas di ad pniam te addu
cit. Abac. iij. Cū irat⁹ fueris miscdie recordaberis.
Hiere. xxxj. Conturbata sunt viscera mea sup eū: mi
serans miserebor e⁹ ait dn̄s. Lu. x. Uidēs eū mise
ricordia mot⁹ est: z appropians alligauit vulnera
ei⁹. De Tertio remissiuo dr̄ Jone. iij. Tu de⁹ cle/
mens z misericors patiēs z multe miseratōnis: z
ignoscēs sup malicia. Esai. lv. Derelinquat impi⁹
viam suā: z vir iniqu⁹ cogitatiōes suas: z reuerta
tur ad dn̄m z miserebit e⁹: z ad deū nr̄m q̄m mul
tus est ad ignoscendū. Joel. ij. Benign⁹ z miseri/
cors est patiēs z multe miscdie: z p̄stabilis super
malicia. De Quarto Psal. x. Justus dn̄s z iusti/
cias dilexit: equitatē vidit vult⁹ eius. Luc̄. x. In/
fundēs oleū z vinū: oleū miscdie: z vinum alicui⁹
iusticie. ij. Timo. ij. Ille fidelis pmanet: se ip̄m ne/
gare nō potest. Hiere. xxiij. Hoc est nomen qd vo
cabūt eū dn̄s iust⁹ noster. Heb. xij. Quis fili⁹ quē
nō corripit pr̄ Psal. lxxxviij. Uisitabo ī virga iniq
tates eoꝝ: z in verberib⁹ pcc̄a eoꝝ. Hiere. x. Corri
pe me dn̄e: sed nō in furore tuo. ne forte ad nihiluz
redigas me. Hec oīa supponunt in p̄re ad quē di/
rigit orō. Ex natura enim diligit: ꝓpriū hz misere/
ri z parcere vt dr̄ Grego. Lex aūt clemētie ī lingua
eius. vt dr̄ Prouer. vl. Et qz pater est: p verbera fi
lium erudit: vt dr̄ Apl'us Heb. xij. Sic ad dimit/
tentē orabat manasses. ij. Paral. vlt. dicens. Pe/
to rogans dn̄e remitte mihi remitte mihi: ne siml'
perdas me cū iniquitatib⁹ meis: neq3 in eternum
reserues mala mea: qz indignū saluabis me fm mi
sericordiā tuaz. Huic remissiuo ex pte remittentis
addit recognitionez debiti ex parte debentis. Et h
faciunt Spes venie z Contritio in peccati dolore.
Sine spe em̄ nō valet recognitio debiti. Bene em̄
recognouit se esse debitorē Cain qn̄ dixit. Maior
est iniq̄tas mea q̄3 vt veniam merear: et tn̄ non va
luit. quia cū desperatione. z ideo est eiectus a faciē
dei p̄ris. Gen̄. iiij. Ecce eijcies me hodie a facie ter
re: z a facie tua abscondar. z ero vagus z profug⁹
Simil'r ꝙ recognouit se debitorē sine spe non va/
luit Jude. Matth. xxvij. cum dixit. Peccaui tra/
dens sanguinē iustū. Et ideo laqueo se suspendit
z crepuit: z diffusa sunt om̄ia viscera eius. Sicut dr̄
Act. j. Et causa hui⁹ assignat Prouerb. xviij Ubi
dicit. Impius cū in pfunduz venerit contemnit.
Qn̄ enim impius sine spe in pfundo vicioꝝ se esse
cōsiderat: de spe venie nō presumēs: cōtemnit ve/
niam z tradit se immundicie: nec cogitat de reditu
ad patrē. Ephe. iiij. Q̄ desperātes semetipos tra/
diderūt impudicitie in operationē immundicie o/
mnis in auariciā. Hierem̄. xxx. Desperabil' est fra/
ctura tua: insanabilis est plaga tua. Ergo in spe ve
nie recognoscamus nos debitores: dicentes illud
Matth. xviij. Patientiā habe in me: z omnia red
dam tibi. Hoc enim est spei vbuz z cōpuncti cor/
dis. Joel. ij. Conuertimini ad me in toto corde ve
stro: In ieiunio z fletu z planctu. z scindite corda
vestra: z non vestimenta vestra. Conuersio eni est
per spem. quia licet eius qui se recognoscit debito
rem non sit mera conuersio ad iudicem: tamen cū

spe venie in compunctiõe delicti tuta z secura est ei conuersio ad patrẽ. Precipue si delectabilia q̃ causa peccandi fuerunt: per ieiuniũ in afflictionẽ conuertit: z fletu z planctu preterita deplangit: z cordis voluntatẽ a proposito peccandi scindit. z vestimentũ virtutis: ne nudus ambulet per dissolutã conuersationẽ de cetero nõ scindit. In hoc affectu cõuersi(al's cõuersus) ad patrẽ dixit Psal.vj. Laquabo per singulas noctes. b est: peccati tenebras: lectũ meum in quo in peccati mollicie turpiter iacui: lachrymis meis stratum meũ rigabo. Vel fm aliã Translationẽ: natare faci. Stratus enim est vbi prostratus sub demoniũ pedibus cecidit. Sic ergo dimitte[nobis] qm̃ Nos debitores esse i spe venie z dolore ostendimus. ij. Reg. xxiiij. Ego sum qui peccaui: ego inique egi. Psal. l. Tibi soli peccaui z malum coram te feci. ij. Paralip. vi. Exercitui iram tuã: z malum coram te feci. Esaie. xxxviij. Recogitabo tibi omnes annos meos i amaritudine anime mee. Sic ergo in spe venie dolen-
y2 tibus Dimitte nobis[debita] Ecce In vera confessione humilitatis z verecundie recognitio debiti. Presumptuosus enim q̃uis recognoscat debitum: tamen nõ recognoscit se debitorẽ: eo q̃ omnia misericordia dei cõdonauerit. Nic aũt docet nos christ⁹ recognoscere nos debitores: z recognoscere debitũ. Diminuẽtes enim peccata sua: cognoscũt se q̃dem debitores. Sed nõ sufficienter recognoscunt debitũ: Desperãtes: et debitores se eẽ recognoscunt: z debitum: sed non sunt in proposito soluendi. Et ideo credunt quantũ possunt super pignus. Non enim cogitãt sup anno Jubileo: q̃ est ānn⁹ remissionis quando q̃libet solut⁹ z remissis debitis: ad suam reuertit possessionem. Leui. xxv. Et Deut. xxv. Postq̃ igit cognouimus nos debitores in Spe remissionis: z Affectu cõpunctõis: expedit vt supputemus debita. Et dr[debita] in plali numero. Quia est Quadruplex debitum. De Nobis scz: z De Cõmissis nobis donis: z Perpetratis: z De Omissis. De Nobis: quia serui sum⁹: z eorum esse: nosse: z posse: debem⁹ dño z pri celesti. Ad Philem. Et te ipum mihi debes. Luce. xvij. Cum omnia feceritis dicite: serui inutiles sumus: que debuim⁹ facere fecimus. De Cõmissis nobis donis: siue gratuitis siue naturalibus: siue etiã bonis fortune. Matth. xviij. Sic est regnum celorũ homini qui posuit rationẽ seruis suis. Et cum cepisset rationẽ ponere: oblatus est ei vnus qui debebat decẽmiliatalenta. Dicit enim Grego. Cum crescunt dona: crescunt etiam crescunt donorum. Luc. xvj. Quantũ debes dño meo: centũ choros tritici Matth. xxv. z Luc. xix. Tradidit illis bona sua z dixit. Negociamini dum venio. De Debito de q̃ perpetratis. boc est perperam factis in transgressione mandatorum. Lu. vij. Duo debitores erant cuidam feneratori: vnus debebat q̃ngentos: z alius quinquaginta. Unde Luc. vij. dicit. Dimitte nobis peccata. De Debito aũt omissionis. iiij. Reg. iiij. Ecce venit creditor vt tollat duos filios meos ad seruiendum sibi. Et Ibidẽ. Vende oleũ z redde creditori. Tu autẽ z filij tui viuite de reliquo. Omnia ista cõputanda sunt in Vera z Humili cõfessione.

Vera Ut nec addat nec minuat. sed sicut se habet veritas enarret. Humili Ut sit cũ verecũdia turpitudinis delicti: ne improperet ei illud Esaie. ij. Peccatũ suum sicut Sodoma predicauerũt: nec absconderũt. Hiere. xxxj. Confusus sum z erubui: quoniã sustinui opprobriũ adolescẽcie mee. Econtra de alijs dicit Hiere. iij. Frons mulieris meretricis facta est tibi: noluisti erubescere. Dañ. ix. Tibi domine iustitia: nobis autẽ cõfusio facie: sicut est hodie. Daniel. iij. Non possum⁹ aperire os Supplex: ad excusandũ. quia confusio z opprobrium facti sumus seruis tuis z bis qui colunt te. De Vera autẽ confessione habet Josue. vij. Fili da gl̃am deo z confitere peccatũ tuum: z indica mihi quid feceris. Supra. iij. Exibant ad eũ confitentes peccata sua. Psal. xxxj. Dixi confitebor aduersum me iniustitiam meam domino: z tu remisisti impietatẽ peccati mei. Esai. xlij. Narra siquid habes vt iustificeris. Rhomanorum. x. Ore cõfessio fit ad salutem[nostra] Ecce Recognitio cause debitorum. Nostri(al's Nos) enim sum⁹ causa. Et ideo nostra sunt z nobis imputãda. Et notat in hoc Accusatio sui cum emendatõnis proposito. Nõ sic Adã. Beñ. iij. Qui peccatũ retorsit in mulierẽ: z in deum qui mulierẽ fecit. Prouerbiorum. xviij. Justus prius accusator est sui. Psal. l. Iniquitatẽ meam ego cognosco. Job. xxxiij. Peccaui z vere deliqui: z vt erã dignus nõ recepi. Sic ōt dom⁹. Ose. xiij. Perditio tua israel: ex me auxiliũ tuum. Esai. lxiij. Facti sumus vt immundus omnes nos: quasi pann⁹ mẽstruate vniuerse iustitie nostre: z cecidimus q̃si folium vniuersi. Iniquitates nostre quasi ventus abstulerunt nos. Sic ergo O pat: dimitte nobis debita[nostra] non aliena.

Sicut et nos dimittimus debitoribus nostris.

Z2 Inducere docet rationẽ obtinendi quod petitũ est in deprecatione. Et in hoc Tria notantur: Dimissionis inter nos z deum patrẽ similitudo cum dicit[Sicut et nos dimittimus] Dimissionis promptitudo: quia ōt[debitoribus] Et non dicit rogantibus. Et Debiti q̃ debent certitudo cũ dicit[nostris] Q. d. de quibus certũ est q̃ nobis debent Ira q̃ nihil habuerũt aduersum nos. qz nos in nullo tenemur eis. Primũ astruit dñs. Sup v. quãdo dixit. Estote perfecti sicut z pat perfectus est qui solem suũ facit oriri etc. Unde Luc. vj. Sicquidem z ipsi dimittim⁹ omnibus debentibus nob Lu. vj. Dimittite z dimittemini. Ephe. iv. Estote inuicem benigni: misericordes: donãtes inuicem sicut z deus i christo donauit nobis[debitoribus] Ecce Secundũ In quo notat q̃ gratis z promptę donandũ est Matth. v. Esto cõsentiens aduersario tuo. Matth. xviij. Serue nequã omne debitum dimisi tibi quoniã rogasti me. Nonne q̃ oportuit z te miserere cõserui tui: sicut z ego tui misertus sum. Eccli. xxviij. Relinque proximo tuo nocenti: z tunc deprecanti tibi peccata soluent. homo homini fuat iram: z a deo querit medelam[nostri] ad quos debita nihil credidim⁹ eis: quod vix contingit. tamẽ hoc est in Sancti. Sic Stephanus.

Actuũ. vij. Ne statuas illis hoc peccatum. qz Lu. xxiij. Pater ignosce illis quia nesciũt quid faciũt Econtra Esai. lviij. Improperat illis qui non sunt exauditi q̃ percutiebãt pugno impie: z omnes debitores suos reposcebãt. Et attende q̃ sicut dicit glo. Chrysostomi: non intelligit de debito pecunie Hanc enim iuris ordine possum⁹ repetere. Sed de debito eorum qui in nos peccauerũt. Rhom. xij. Noli vinci a malo: sed vince in bono malum. Sic ergo Dimitte nobis debita nostra: sicut z nos etc.

Sed hic querit. Quia fm hoc non dimittes debitoribus nõ potest dicere istam oronem. Ad hoc dicunt q̃dam q̃ põt: z Debet dicere in p̃sona ecclesie. Potest etiam dici q̃ in parte p̃ma deprecatiõis Duo continent. Q̃ fm pater debita dimittat. z Q̃ sicut ipse dimittit: nobis det gr̃am dimittẽdi. Et hoc modo quilibet potest de veritate dicere istam orationem. Dimitte nobis debita nostra etc.

Et ne nos inducas i tentatõem.

z2 Hec est Sexta petitio Que est de amouẽdo malo: qs fm causam inductiua est p̃sens: sed reatu et actu est futurum. Et quia fm cãm est presens: ideo petitur amoueri. Est aũt hic questio ante(al's ad) ista. Utrum deus inducit aliquẽ in tentationẽ.

Videt aũt q̃ non. Quia sicut dicit Jaco. j. Deus intentator est malorum: ipse aũt neminẽ tentat. Sed peius est inducere in tentatonẽ q̃ tentare. ergo multo minus deus pater aliquẽ inducit in tentationẽ. Si autẽ concedat hoc tñ frustra petitur ne i tentationẽ inducamur. Adhuc Infra. xxvj. ōt. Orate vt nõ intretis in tentationẽ. Et ibi significat q̃ homo p se ipm intrat in tentationem. Qualiter ergo hic videt significare q̃ deus inducat in tentationẽ. Si forte dicat q̃ intelligit de tentatiõe qua tentat deus homines. Cõtra Deus tentat homines vt inducat eos in experimentum eius de quo tentat eos. Sicut pater per ea que dicta sunt Supra. iij. Ergo frustra rogat ne inducat in tentationẽ: quia malum esset si exaudiret. Ulterius etiã hic querit Quid sit tentare. Et Quid In tentationẽ induci. Et Quid sit Intrare in tentationẽ. Et Quid sit esse i tentatiõe. Et Utrũ hec sit eadẽ vel non. Adhuc autẽ frustra videtur fieri ista petitio. quia ōt Apls. j. Corinth. x. Fidelis deus qui nõ patiet vos tentari supra id quod potestis: sed faciet cum tentatiõe prouentũ vt possitis sustinere. ergo nunq̃ permittit induci in tentationem. Adhuc videtur esse cõtra deus ista petitio. quia Psalm. xxv. ōt. Proba me dñe z tenta me: ure renes meos z cor meũ: z vide si via iniquitatis in me est: z deduc me i via eterna. Preterea ij. Timo. ij. dr̃ q̃ Qui certauerit in agone non coronatur nisi legitime certauerit. Ergo bonum est certare. Responsio dicendũ Ad Primũ q̃ deus bene ducit aliquem in tentatione: sed neminẽ induc it in tentationem. In tentatione enim ne(al's vt) non seducantur cõducit z ducit omnes bonos. Sicut ōt Psal. xc. Cum ipso sum in tribulatione. Et sicut dicit Dañ. iij. q̃ apparuit cum tribꝰ pueris in fornace babylonis. Sapi. x. In fraude circũuenientium illi affuit: z honestum fecit illum. Custodiuit illum ab inimicis: z a seductoribꝰ tentauit illuminauit illum. Et certamen forte dedit illi vt vinceret z sciret quoniã omnium potentior est sapientia. Sic q̃ ducit z conducit sanctos in tentatione. Sed nullũ nisi ducit in tentationẽ. Et ideo p̃cedenda est ratio primo inducta. Ad aliud dicendũ q̃ hominem introire in tentationẽ est malum. z ideo Inferius iubet orare vt deus hoc non permittat. Et est cõcedendum q̃ non loquit̃ hic de tentatione qua deꝰ tentat hominẽ vt inducat eũ in suũ ipsius experimentum. Ad id qđ querit Quid sit tentare. z Quid induci: z Quid intrare in tentationẽ. Dicendus q̃ sicut dicit Magister Hugo de sancto victore: Tentare est callide experiri quod dubiũ est: suggerendo vel explorando vel blandiendo vel violẽtia quadã impellendo ad illicitũ. Inducere autem in tentationẽ dicit Duobꝰ modis. Uel potius dicendum q̃ er Duobus cõstat. Uno q̃dem q̃ tentatꝰ inducat ad hoc q̃ tentatori ꝓsentiens vel non resistens cooperetur. Sicut etiam quando aliquis seducitur ab aliquo: dicimus q̃ inductus est ab eo Et sicut dicimus q̃ aliquis inducit̃ per rationes ad credendũ quod ante non credidit. Aliud est q̃ cum tentatio habeat gradus: Suggestionẽ: Cogitationem: Delectationẽ: Mozã in mente siue oe cupationem: Consensum: Voluntatẽ perfectam: Impetum: z Operis perfectionẽ: z huiusmodi. q̃ tentatus in his gradibꝰ tentatori cooperet: vt non modo patiat in his tentatoris maliciam: sed cogat cum ipso ad illiciti perfectionẽ. Unde quãdo aliquis inducitur in tentationẽ: tentator p̃cit inuitando z gradus sternendo: z tentatus quasi illectus sequitur z inducitur. Intrare autẽ peius est: quia hoc est per seipm vltra per gradus tentationes proficere in peius. Et ideo precipit orare vt gratia detur ne intrem⁹. Et docet hic orare ne potestas detur tentatori ne inducat. quia licet potestas iusta sit z ordinata. z sic eam dominꝰ iuste cõcedere possit: tamen voluntas tentatoris mala est z sepe inducẽdo p̃mo modo seducit: z inducendo scõo modo precipitat. Sed fm hoc melius dicetur Ne nos permittas in tentationẽ induci: q̃ Ne nos inducas. Et ad hoc dicendũ q̃ b nõ: quia prima potestas tentantis dei est z iusta: z fit ad p̃bandos bonos: vel ad ostendẽdos z conuincendos malos. Et ideo Sicut dicit facere: cuꝰ auctoritate fit: Ita pater dicit inducere in tentationes recta potestate. Tentatiũ autẽ seduci vel decipiari contingit iniqua voluntate tentatoris. Rogandꝰ ergo est pat: vt qđ iuste facere põt: nõ faciat ꝓter nostrã infirmitatẽ. In tentatione aũt esse est esse in probatiõe in tentatõe vel experimento. Et hoc non est malũ. Ad aliud dicendũ q̃ deus q̃tũ de violentia tentatoris nõ permittit hominẽ tentari vltra vires: Sed sepe anteq̃ resistant fm possibilitates virium cadunt: eo q̃ non vtunt armis virtutũ ad defensionẽ. Et ideo oratio est vtilis z bona: fragilitati nostre expediens. Ad aliud dicendũ q̃ sicut ōt Augustin⁹ q̃ nõ docet rogare ne homo tentetur: quia hoc malum esset: sed potius ne in tentationem inducamur: sicut habitũ est Dis igitur ꝓ sic habitis Tria sũt ꝓsiderãda in ista deprecatione.

Quorum Primũ est Q pluraliter loquens dic: Ne nos. Scdm autez De Inductu quo ad potestatem ducentꝫ. ꝛ Tertiũ est Q dicit: tentationẽ: ꝛ non dicit: in peccatũ. Primũ ostendit cõe omniũ: quasi sibi cõmissam ex charitate sollicitudinem. Scdm Ordinatã dei potestatem. Tertium Tentationis vtilitatem. Charitatis autem sollicitudo deprehendiẗ in Quattuor. Primũ est In condolendo tentatis. Secũdũ In portando infirmitates tentationis. Tertiũ In orando pro eis: quasi in tentatione simus pro eis. Quartuz In tenendo deum ne deserat in violentia tentatiõis. De Primo: quod est condolendo tentatis. ij. Corinth. xj. Quis infirmaẗ ꝛ ego nõ infirmor? Quis scandalizatur ꝛ ego non vror? Ideo etiã dt Rhomanoꝝ. xij. Idipm inuicem sentientes: gaudere cũ gaudentibus ꝛ flere cum flentib. Jo. xvj. Mulier cũ parit tristiciã habet: quia venit hora eius. Vñ Apocalip. xij. Mulier amicta sole clamat parturiens. Parturit em̃ cor sanctoꝝ quando in tentatiõe pmo filios enititur. Gal. iiij. Filioli mei quos iteꝝ parturio donec formetur chrs in vobis. In parturitionibus enim in dolorib est mater: ꝛ partus in angustijs. Esa. xxvj. Sicut que concepit cũ appropinquauerit ad partũ: dolens clamat in dolorib suis: sic facti sumus. A facie tua domine concepimus ꝛ quasi parturiuim: ꝛ peperimus spiritum salutis. Esa. xxxvij. Dies tribulationis ꝛ angustie: correctiõis ꝛ blasphemie dies hec, quia venerũt filij vsq ad partũ: ꝛ nõ ẽ virtus pariẽdi. Dies enim tribulatiõis est quo ad cor sanctoꝝ in matris affectu diligẽtium: Dies angustie quo ad dolorẽ tentatorum. Dies correctiõis quo ad intentionẽ dei: dantis potestatẽ tentatori. Dies blasphemie q̃ ad malam voluntatem tentatorꝫ. Sic veniũt filij ad partũ: ꝛ inducendo in tentationez quassatur vter matris: ꝛ coartantur paruuli: ꝛ vix aliqñ est virt pariendi. Psal. xc. Cum ipso sum in tribulatõne. Quo ad hoc igiẗ tota simul fraternitatis charitas se tentatꝫ cõiũerat dicẽdo [ne nos] De Secũdo aũt (quod est De portãdo cum ipsis tentatis infirmitates eorũ) dr Rho. xv. Debemus nos firmiores imbecillitates infirmoꝝ sustinere: ꝛ non nob placere. Esai. liij. Vere languores nostros ipse tulit: ꝛ infirmitates nostras ipse portauit. Gala. vj. Alter alterius onera portate: ꝛ sic adimplebitꝫ legem chri. Rhomanoꝝ. xiiij. Infirmũ in fide assumite: ꝛ non in disceptationib cogitationũ. Osee. xj. Ego quasi nutritius effraim: ꝛ portabam eos in brachijs meis: ꝛ nescierũt q curarẽ eos. qꝛ hoc est sanctoꝝ q etiam nescientib prosint tentatis: et nolentib subleuent onus. Hoc igitur modo sub vno onere pressi: cõmuniẗ dicũt orãtes [ne nos] Tertium est Q in orando p eis quasi in tentatõe cum ipsis existentes instare debemus: q nisi socios eos habeamus ꝯsolationis q ipam dei consolationem desolationẽ reputemus: pter feruorem charitatis quẽ habemus ad ipos. Exo. xxxij. Aut dimitte eis hanc noxã: Aut dele me de libro quez scripsisti. Gene. xxvij. In me sit ista iniquitas. Ad Philemonẽ. Si ãt aliqd tibi nocuit hoc mihi imputa. Josue. vij. Mi dñe quid dicã: videns israel hostibus suis terga vertentẽ. Rhom. ix. Optabã ego ipse anathema esse pro fratrib meis. Sic ergo tentationẽ infirmoꝝ nobis ascribentes iteruz dicimus [ne nos] Quarto autẽ in tenendo deũ ne inducat: potestatem dando tentatori. Esa. lxiiij. Non est q inuocet nomen tuũ: non est qui consurgat ꝛ teneat te. Ezec. xiij. Non ascendistis ex aduerso: nec opposuistis vos murũ pro domo isrl. Job ix. Nõ est qui vtrũq valeat arguere: ꝛ mittere manum in ambob. Sic em̃ fecit Jacob Gene. xxxij. Qui tenuit deum dicẽtem. Dimitte me. Et ait illi. Non dimittã te nisi benedixeris mihi. Timuit ei vt ibidẽ dr: ne veniẽs prãte accepta esau tẽtator pcuteret mr̃es cum filijs. Ose. xij. In fortitudĩe sua directus est cũ angelo: pualuit ad angelũ ꝛ confortatus est. Fleuit ꝛ rogauit eũ. Duob ei brachijs vt ait Hieronym tenuit eũ: fletu scꝫ ꝛ orõne. Sic ergo iteruz instantes p eis cõnumeramus nos eis dicẽtes [Ne nos] Sequiẗ [inducas] Hoc ẽ: O pater ne des potestatez tentatori quã iuste dare potes: inducendi nos in tentationẽ. Et ideo plus A3
est hoc dictũ: q Ne nos pmittas induci. qꝛ Dans potestatẽ: per aliquẽ modũ inducit. h est ducit intus Sꝫ ad hoc intelligendũ oportet scire q Sicut cum dr. Iste claudicat Duo dicunẗ in ambulatiõe: que ẽ claudi gressus. Quoꝝ Vnũ est Ambulatio: que est ṽtutis ambulatiue. Alterũ aũt est distortio ꝛ diuaricatio ambulatiõis: que non causatur a ṽtute ambulatiua, sed a defectu: q est curuitas in tibia vel in crure ambulantis. Ita cũ dr [inducas] Duo dicunẗ: Ductio per gradus tentatõis. Et hec est causata a ṽtute dantꝫ ꝛ ordinantis potestatẽ tentatorꝫ. Alterũ aũt est Seductio ꝛ precipitatio tentati: Que nõ causat nisi iniquam voluntatẽ tentatoris: ꝛ defectũ voluntatis tentati. Et horum exemplũ in equitatiõe militꝫ in equo claudo: Cuius cespitatio reduciẗ ad claudicationem in equo. Rectus motus autẽ quo perficit viam: reduciẗ ad regimen militis sicut ad cãm. Hoc igitur modo pater [ne inducas] Quia licet tua sit bona ꝛ ordinata potestas: tamen iniqua est tentatoris voluntas: ꝛ magna nr̃a infirmitas. Magis em̃ nobis expedit a tua volũtate in bonis deduci: q in tentationib exerceri. licet gloriosius sit in tentatiõe exerceri: q in bonis virtutũ sine tentationib deduci. Scdꝫ hũc intellectũ ptãs tẽtatoris ammonet nos de Quattuor. Primũ qdem est de Patiẽtia subiectiõis prãti. Scdm de Humilitate quã experimur in nobis. Tertiũ de Constantia nõ cedendi (al's credẽdi) tentatori. Quartũ est de Profectu per exercitiũ tentatiõis. De Prio huius. Hoc est: de patientia in tentatiõe pter euz qui dat potestatẽ. Apocal. ij. Patientiã habes ꝛ sustinuisti multa pter nomẽ meũ ꝛ non defecisti. Jaco. j. Patiẽtia opus perfectũ habeat: vt sitis pfecti ꝛ integri in nullo deficientes. Heb. x. Patientia vobis necessaria est: vt voluntatẽ dei facientes reportetis repromissiones. Jaco. v. Patiẽtes igitur estote ꝛ vos: qm̃ aduentus dñi appropinquabit. Et hic est aduẽtus ꝯsolantis. De Scdo. Hoc est de Humilitate: qꝛ in tentationib nostras experimur infirmitates, Michee. vj. Humiliatio

tua in medio tui. Et ideo diciẗ q tentatio colaphizatio est. ij. Coꝝ. xij. Ne magnitudo reuelationuz extollat me: datus est mihi stimulus angel sathan ne qui me colaphizet. Sic dr Esai. ij. Oculi sublimis hois humiliati sunt: ꝛ incuruabiẗ altitudo viroꝝ. Exaltabiẗ aũt dñs solus in die illa: qꝛ dies dñi super oẽm superbum ꝛ arrogantez: ꝛ hũiliabitur. Et Infra eodẽ. Incuruabiẗ om̃is sublimitas hoim: ꝛ humiliabiẗ altitudo viroꝝ: ꝛ exaltabitur dñs solus in die illa. Quicũq em̃ de se aliqd presumit: inclinaẗ p tentatiões. De Tertio. hoc est de Cõstantia pseuerãdi ꝛ nõ cedendi (al's credẽdi) tentatori Gala. ij. Nec ad horã cessim subiectioni. Eccis. x. Si spũs prãtem habentꝫ ascẽderit super te: locum tuũ ne dimiseris. Lu. xxij. Vos estis qui pmãsistis mecũ in tentatõib meis ꝛc. Ecci. ij. Accedens ad seruitutẽ dei sta in iusticia ꝛ timore. ꝛ prepara aĩam tuã ad tentationez. Mat. x. Qui perseuerauerit vsq in finẽ hic salu erit. De Quarto. hoc est: de pfectu qui p tentationez accipitur ex intentiõe dantis potestatẽ tentandi: qui nullo mõ daret illã nisi pter profectũ tentatõis. Vñ. j. Corinth. x. Faciet cum tentatione puentũ vt possitis sustinere. Tob. xij. Qꝛ placuisti deo necesse fuit vt tentatio pbaret te. Hoc est: probatum te redderet. Ecci. xxxiiij. Qui nõ est expertus qualia scit. Sap. iij. Deus tentauit illos: ꝛ inuenit eos dignos se. Rho. v. Gloriamur in tribulationib: scientes q tribulatio patientiã operaẗ: patiẽtia aũt pbatõez. probatio ṽo spem. spes autẽ nõ confundit. Jac. j. Omne gaudiũ estimate fratres cũ in tentationes varias incideritis. Et In eadẽ. Btũs vir qui suffert tentationẽ: qm̃ cũ probatus fuerit accipiet coronã vite: quã repromisit deus diligẽtib se. Hoc est igiẗ: Ne nos inducas [in tentationez] Et in
B3 hoc vltimo notabile est q non dr: in peccatũ: sꝫ in tentationẽ. Qꝛ licet aliquo modo det potestatẽ inducendi in tentationẽ: tñ nullo modo dat ptãtem inducẽdi in peccatũ. Et in Tentatiõe qdẽ Tria vtiliẗ notanẗ. Primũ ẽ Tentatiõis ordo siue gradus per quos induciẗ qui induciẗ. Scdm ẽ Tentationis experimentũ. Tertiũ est Tentatõis finis Primũ Reuelat hostis vias. Scdm Hois tentati vires. Tertiũ est Dilectio liberatorꝫ ꝛ gratitudo. De Primo dr. ij. Coꝝ. ij. Non enĩ ignoramus cogitatiões ei: hostis videlicet: q tñ difficulter cognoscunẗ. Et ido dt Salomon i Prouer. xxx. Q inter ea que sẗ incognita sibi: est via colubri supra petrã. ꝛ petra est frigidũ ꝛ durũ cor tentatoꝝ. Job xlj. Quis reuelabit faciẽ indumenti ei: ꝛ in medium oris ei quis intrabit? Portas vult eius qs aperiet? Q. d. Faciẽ agnitiõis leuiathan in tentatiõe qñ multis se velat (al's vestit) operimentꝫ: nullus reuelabit nisi ego tentatus per experimentuz tentatoris. Hi em̃ qui intrant per tentatões in mediũ fraudis ei: illi sunt qui alijs detegẽdo aperiunt portas vultus cognitionis eius. De Scdo (qd est experimentuz viriũ ppriarũ). j. Coꝝ. x. Qui se estimat stare videat ne cadat. Tentatio vos non apprehendat nisi humana. Sic expert fuit Petr qui dixit se paratũ in carcerẽ ꝛ in mortẽ ire cũ christo: ꝛ postea negauit ad allocutionẽ puelle Mat. xxvj. Lu. viij. Ad tẽpus credũt: ꝛ in tpe tentationis recedunt. Hoc enim experimentũ ppriarũ viriũ valet ad cautelã: q si infirm sit subtrahat se ab occasione tentationũ. Etsi se fortẽ inuenit esse: meli de se psumens: altiora in dei obsequio attentat. Ecci. vj. Si possides amicũ: in tentatiõe posside illũ: et ne facile credas ei teipum. De Tertio. hoc est d Fine tentatiõis: qui est liberatio. ꝛ p ꝯñs amor ꝛ gratitudo liberantꝫ. Tob. iij. Hoc p certo habet oĩs qui colit te: qꝛ vita e si in pbatione fuerit coronabiẗ. etsi in tribulatiõe fuerit liberabiẗ. etsi in corruptiõe fuerit: ad miscdiam tuaz venire licebit. Ecci. xxxiij. Timenti deũ nõ occurrit malũ: sed in tentatione de eũ liberabit ꝛ ꝯseruabit a malis. Ecci. xliiij. In tentatõe inuent est fidelis. Ido iureiurando dedit illi glaꝫ in gente sua. Qñ enim hõ experiẗ tandesideratã liberationẽ: non pt esse nõ gratus liberatori: cãtans ꝛ psallens Liberasti nos dñe ex affligentib nos: ꝛ eos q nos odierũt ꝯfudisti. ps xliij. Et hec est cã q petit non tentari: nec in tentatione nõ conduci vel reduci. sed potius ne inducaẗ in eã p modũ qui dict est. s. Conduct em̃ ꝛ deductus in ea sup aspidẽ ꝛ basiliscũ ambulat: ꝛ cõculcat leonẽ ꝛ draconẽ. Et h est gl'iosum ꝛ bonũ. Sic em̃ dñs ductus est a spũ vt tentareẗ a diabolo. et per om̃s vias tentatorꝫ ꝛ tentatiõis ingressus est: sed in ipam tentationẽ nullo modo est inductus: In quo nobis dedit exemplum vt sequamur vestigia eius.

Sed libera nos a malo.

Ecce Vltima petitio Que est De amotiõe mali C3
quod psens est sm cãꝫ ꝛ actũ a quo petiẗ h liberatio Et est hic dubitatio grauis: Qꝛ cũ malum fiat omnifariã vt dt Dionysi: Virtus aũt vno mõ tñ ex vna tota ꝛ sola causa: videẗ amplioris diuisionis esse malũ q bonũ. ꝛ sic plures petitões deberent esse de amotiõe mali: q de adoptione boni Et hoc nõ est: qꝛ Quattuor sẗ de adoptiõe boni: ꝛ Tres tñ de amotiõe mali Vlteri queriẗ Quia videẗ q ista petitiõe posita: due pcedentes superfluant. qꝛ si pfecte liberamur a malo: ꝛ debita sũt dimissa: ꝛ in tentationẽ nõ inducimur. Adhuc queriẗ vlterius De quo malo intelligiẗ cum diciẗ [libera nos a malo] Aut enĩ intelligiẗ de malo culpe Aut de malo pene. Si de malo culpe. Cõtra Malũ culpe sufficienter petiẗ remoueri p duas pcedẽtes petitiões. Qꝛ culpe malũ ppetratum petiẗ remoueri p primã. Et qd est in tẽtatõe ꝛ futurũ: petiẗ remoueri p scdam. Et sic ista nõ ẽ necaria. Si aũt de malo pene petitio ista intelligiẗ. Cõtra: Malum pene multũ pmouet ab beatitudinẽ. Ergo si docet nos petere liberari ab illo: docet nos pẽtere ꝯ nos ipos. Adhuc Paulus gl'iatur in illo malo. ij. Coꝝ. xij. g nõ est petendũ amoueri. Adhuc Hoc facit nobis ꝯsortium crucis chri: ꝛ illo non debem petere liberari. Adhuc Impossibile est consequi hanc petitionẽ: ꝛ non complebiẗ nisi postq mortale hoc induerit immortalitatẽ. Sicut dt glo. g frustra petiẗ vt videẗ. Si aũt dicatur sm aliam glo. q petiẗ hic liberatio a malo tentationis que nondũ est: Tunc hec petitio non videẗ

K3

differre a p̄cedente nisi tm̄ materialiṫ. qȝ in p̄ceden
te petiṫ liberatio a tentatione que iam instat. Et in
ista: liberatio ab ea que nondū est: ꝛ ille nō nisi ma
terialem hn̄t differentiā. Si aūt aliqs velit dice-
re ſm Chryſ. ꝙ sic intelligiṫ petitio ꝙ in priori q̄-
dem petiṫ. Ne nos inducat in tentationē. sed quia
vix cōtingit ꝓpter infirmitat̄ hūane fragilitatē ꝙ
non inducamur in tentationē. Ideo sequiṫ ꝙ si in-
ducamur in tentationē: ꝙ nec tūc deserat: sed libe-
ret nos a malo. Hoc est: ab illius in quā inducti
sum⁹ tentatiōis piculo. Sed h̄ videṫ oīno supflu-
um: qȝ nō inducimur in tentationē nisi p pcti ali-
quem actū. ꝛ tunc h̄ est debitū qd̄ an̄ petebam⁹ no
bis dimitti. ꝛ tunc tota ista petitio est supflua. Si
eñ dimittiṫ debitū: liberati sum⁹ a piculo tenta-
tionis in quā sum⁹ inducti. Respōsio Ad hoc di
cendū ꝙ ſm diuisionē nostrā supius inductam
intelligiṫ de malo qd̄ iminet ſm cām ꝛ actū. ꝛ hoc
est malū pene cuiuscūqȝ: ſm ꝙ est cā imminentis
culpe: p̄cipue tale malū est fomes pcti. Sūt aūt et
alie pene ſm ꝙ sunt cā periculi peccati. Et h̄ modo
petunṫ amoueri: p̄cipue a nob: qui infirmitate de-
pressi: de facili per penas labimur in pcm̄. Mat.
xxvj. Spūs qdem prompt⁹ est: caro aūt infirma.
Ad id ergo qd̄ Primo queriṫ de diuisione Di-
cendū ꝙ licet ſm spēs ꝛ indiuidua malum sit am
plioris diuisionis qȝ bonū: tn̄ ſm gn̄a: bonū est
pluris diuisionis qȝ malū. Bonū eñ ꝛ malū ge-
neralissime sumpta nō sṫ in gn̄e: sed sṫ gn̄a aliorū
existētia. Sicut dṫ phus. Qn̄ aūt magis cōtrahiṫ
Bonum ad bonū gr̄e: ꝛ Malū ad id qd̄ adimit
bonū gr̄e: erit bonū amplioris diuisionis qȝ ma
lū i gn̄alib⁹ suis differētijs. qȝ Bonū variaṫ Ad
formā sil'itudinis diuine: ꝛ Ad perfectionē pote-
statis: ꝛ Ad perfectionē opis: ꝛ Ad bonū ꝯseruās
in istis. Malum aūt nō attingit ip̄m nisi ea parte
quā adimit ip̄m in pfectione opis. ꝛ ideo nō ē tan-
te diuisionis in gn̄e sicut bonū. Et ideo etiam pau
ciores penes ipȝ accipiunṫ petitiōes. Sicut patet
in diuisione. Malū eni non possum⁹ accipere p
sil'itudinem ꝯrij ad id cui assimilaṫ bonū. qȝ nul-
lius est sil'itudo: sed poti⁹ priuatio. Non possum⁹
ip̄m accipe ꝓpter impfectionē ptātis: cū non sit in
actu: ꝛ potestatē infirmat. h̄ nō fit nisi p actū defi-
cientē. Et sil'r dicim⁹ de Conseruatiōe. Ad id qd̄
vlteri⁹ queriṫ Dicendū ꝙ nō supfluūt petitōes p̄-
cedētes. qȝ Debitū qd̄ iam est: petiṫ dimitti i Pri-
ma. Scdȝ ꝙ in cā est: ꝛ in actu nō ē: petiṫ dimitti i
Scda. Pena aūt nō ꝑȝ ꝙ pena: ſm āt ꝙ ē i mult̄
inductiuā ꝛ cā culpe: petiṫ amoueri i Tertia. Ad
id aūt qd̄ in cōtrariū obijciṫ Dicendū ꝙ in ꝟitate
pena multū pmouet. ꝛ ſm h̄ non petiṫ liberatio
ei⁹: sed poti⁹ ſm ꝙ est inductiua mali culpe vl'im
pedimenti ei⁹: qd̄ nō est bonū (al's qd̄ est bonum)
Sic eñ fit in (al's a) multis. ꝛ ſm h̄ petiṫ amoueri
Ad hoc ꝙ dṫ Paulus in ea gl'aṫ Dicendū est ꝙ
Dupl'r liberamur a tali pena. Aut eñ liberamur i
toto ab ipsa pena que instat. Aut liberamur a peri
culo in quod p̄cipitat qn̄ cōtemnim⁹: ꝛ gloriamur
in ea. Et hoc est perfectoꝝ sanctoꝝ. Sed id qd̄ an̄
dcm̄ est: est infirmoꝝ. Ad hoc autē ꝙ dṫ Q in
hac vita hoc non ꝯseqmur Dicendū ꝙ simpliciter
quidem ꝛ vniuersaliter non consequimur: sed ſm
modū aliquā penā conseqmur. ſm modū autē di-
co ſm quē impellit in culpā. In aliqua aūt pena:
qȝ ab hac ꝛ illa pena sepe liberamur. Dixit tamen
Christian⁹ beluacēsis ꝙ aliqn̄ in ista petitione ec-
clesia exaudiṫ: qȝ Ante finē mundi Sancti erūt si-
ne originali. Et chr̄s cū eis corpaliter comedēs et
bibens. Et liberi ab omnib⁹ malis p mille ānos.
Sȝ iste error ab Ipomet: ꝛ a Nob ꝛ ab alijs mul
tis cōdemnatus est. Sic igiṫ intellecta petitiōe D3
querim⁹ adhuc Quare dṫ [libera nos a malo]
ꝛ nō: salua nos a malo. Aut fac nos vincere malū
Et ad hoc Dicendū sicut dṫ Chrysost. ꝙ petitio-
nes iste formanṫ ſm ꝙ omnib⁹ cōgruūt. Nō oim
autē est in potētia ꝟtutis vincere malū. sed hoc ē
perfectoꝝ. Nec omino saluamur a malo q̄ȝdiu vi-
uimus: sed sufficit vt liberi ꝛ immunes sim⁹ a ma
li ꝯtagione. Et sic intelligitur petitio. Scdȝ hūc
igitur modū intellecta Dicendū ꝙ homo liberaṫ
a malo Trib⁹ modis ꝓprie ꝛ per Tria adiutoria.
Unū est A cōtagione mali. Scdm est A mali cau
sa. Tertium est A mali defectu. A mali cōtagione
liberaṫ: qui licet in illo malo sit: tamē malum non
relinquit in ipso peccati contagionē. A mali cā li-
beratur qui a pena liberaṫ: que mali est inductiua
A mali defectu liberaṫ: cui malū instans circa rē
ꝛ potestatē operandi bonū: nullam notabilē indu
cit infirmitatē. Et cōtrarijs modis Trib⁹ succum-
bunt malo: illi qui succūbunt. De Prima libera-
tione dṫ Rho. vj. Exhibete vos deo tanq̄ȝ ex mor-
tuis viuētes: ꝛ mēbra vr̄a arma iusticie deo. Pec
catū eñ vob nō dominabiṫ. Q. di. Licet insit cau-
sa peccati: tn̄ dn̄ari non pṫ q̄ȝdiu estis sub gr̄a dei.
Gen. iiij. Subtus te erit appetit⁹ eius. Q. d. Licet
insit cā peccati: ad peccatū non venis nisi velis. qȝ
Deus dedit tibi libertatē: ꝛ subter illam libertatē
est appetit⁹ peccati. qȝ aliṫ peccatū esset necessariū
ꝛ nō voluntariū. De Scda liberatōe dṫ Deutero.
xxxiij. Dn̄s eijciat a facie tua inimicū tuū: dicatqȝ
cōterere. Hoc eñ fit qn̄ ꝛ malū ꝛ cā mali tollitur.
Rho. vl. Dn̄s conteret sathan sub pedib⁹ vestr̄ ve
lociter. De Tertia liberatiōe dṫ Apl's. ij. Coꝝ. xij.
Libenter gloriabor in infirmitatib⁹ meis: vt inha
bitet in me virtus chr̄i. Cū eñ infirmor: tunc for-
tior sum ꝛ potēs. Et est mirabile: Qȝ sicut dṫ Dio-
nysius in Lib. de Diui. no. Malū est infirmitas
modi: ꝛ cōmensuratōis ꝛ armonie. Sicut eñ vi-
dem⁹ ꝙ membrū corpis infirmū: est destitutum.
Aliqn̄ in modo speciei. Sic Oculus destituit⁹ cla
ritate humoris crystallini. Aliqn̄ aūt destituiṫ In
cōmensuratiōe partiū cōponentiū ip̄m. Ut: figu
re cōtinentis ip̄m: in excessu vel diminutōne toti⁹
vel partiū. Uel ex h̄ ꝙ vna alteri non ꝓportionaṫ.
Aliqn̄ āt destituitur In armonia: ꝙ (al's qn̄) nō ē
habēs armoniā ad visum rectū. Et ideo qdam p-
pe: qdam āt longe vident. Ita etiā destituiṫ bonū
anie. Qȝ Aliqn̄ nō habet modū sue spēi ſm ꝟtutē
congruū. Aliqn̄ aūt nō habet cōmensuratiōnē ad
(al's ſm) actū sibi debitū in partib⁹ aie: qȝ Affect⁹
non ꝓportionaṫ bono. sicut intellectus vero. ꝛ sic d
alijs. Aliqn̄ aūt nō habet armoniā debitā. Et in q-
bus nihil hoꝝ ē: ꝛ oia ꝯria ex penis ꝓueniūt: Illi

sunt pfecte a malo liberi ꝛ liberati. ꝛ illi sunt ꝟe li-
berati. Et de his dṫ Judicū. v. Conculca aīa mea
robustos. vngule equoꝝ ceciderūt fugiētis impe
tu. ꝛ per p̄ceps ruentib⁹ fortissimis hostiū. In vir
tute eñ cōcepta cōtra malū: cōculcanṫ mala hosti-
um. ꝛ vngule supbie (quib⁹ vestigia infirmitatis
imp̄mere ꝛ infigere querūt bonos) cadūt: fugien
tib⁹ eis a facie iustoꝝ. Malach. iiij. Calcabit̄ im-
pios cū fuerint velut cinis sub planta pedum ve-
strorū. Trib⁹ aūt infirmitatib⁹ destituunṫ hi q̄ nō
liberanṫ. Unū est Destitutiōe Uoluntat̄. Scdm
est Pusillanimitatis. Tertiū autē est Diminutio-
ne boni naturalis. Uoluntat̄ infirmitas incidit
in mali actū. Pusillanimitatis nimis deijcit i pe-
ne sensum. Sȝ Destitutio natural' boni: de pecca-
to facit ruere in peccatū. Et sic homo in seruitutē
mali deijciṫ. qui nō liberaṫ. De Primo dṫ Hiere.
xiij. Si pṫ ethiops mutare pellem suā: aut pard⁹
varietatē suā: potestis ꝛ vos bn̄ facere cū didiceri-
tis malū. Postq̄ȝ eñ malū longa ꝯsuetudine in
vsum trahiṫ: voluntas ad boni (al's bonū) actum
languēs infirmaṫ. Threñ. j. Abierūt absqȝ fortitu
dine ante faciem subsequētis. Prouer. viij. Fugit
impius nemine psequente. Psal. xiij. Trepidaue-
runt timore vbi nō erat timor. De Scda infirmi-
tate dṫ. ij. Paral. vlṫ. Incuruat⁹ sum multo vin-
culo ferri: ꝛ nō est respiratio mihi. Lu. xiij. Hāc fi-
liam Abrae incuruauit sathanas. ecce decē ꝛ octo
anni sunt. Ps. xl. Uniuersum stratū eius versasti
in infirmitate eius. De Tertia infirmitate dṫ Lu
ce. x. ꝙ spoliauerūt illū: ꝛ plagis impositis abierē
semiuiuo relicto. Iste est filius ꝓdigus q̄ abijt in
regionē longinquā: Ita ꝙ vix cogitauit de reditu.
E3 Lu. xv. Contra hec sunt Tria adiutoria. Et ꝯtra
Primū: est Uirtus cōfortans voluntatē. Contra
Scdm: Bonū gr̄e perficiēs sanitatē. Contra Ter
tium. Antidotū Sacramēti reddēs integritatem
De Uirtute aūt cōfortante voluntatē dṫ Josue. j.
Confortare ꝛ esto robust⁹. Job. iiij. Man⁹ lassas
roborasti: et genua debilia roborasti vacillātes cō
firmauerūt sermones tui. Judith. xiij. Confirma
me dn̄e deus isrl': ꝛ respice in hac hora ad opa ma
nuū meaꝝ. Psal. lxvij. Confirma h̄ deus qd̄ ope-
ratus es in nobis. De Scdo. h̄ est: de bono gr̄e qd̄
perficit sanitatē. Hieṙ. xvij. Sana me dn̄e ꝛ sana-
bor. Psal. cij. Qui ꝓpitiaṫ omnib⁹ iniqtatib⁹ tuis.
qui sanat omnes infirmitates tuas. Eccl. xxxviij.
Unguentarius facit pigmēta sanitatis: ꝛ vnctio-
nes cōficiet sanitatis. De Tertio. hoc est: d Reinte
gratiōe Ja. j. Sitis pfecti ꝛ integri ꝛ in nullo defi
cientes. j. Thes. v. Ut integer spūs vester ꝛ aīa ꝛ
corp⁹ seruēṫ in aduentu dn̄i nr̄i iesu chr̄i. Act. iij.
Fides q̄ per chr̄m est dedit integrā sanitatē istam
in ꝯspectu oīm vestrū. Sic ḡ liberamur a malo. h̄
est liberi efficimur a malo nos detinēte ꝛ instigan
te ad malum. Huic autē orationi subiungitur.
Quod est: vere. Uel Fideliṫ. Uel Ue-
Amen. rū fiat. Quia p certo quicūqȝ hāc ora-
tionem i eo modo quo exposita est dixerit: q̄cquid
petierit impetrabit. Mat. xviij. ꝛ Mar. xj. Amen
dico vob q̄cquid orantes petitis: credite quia acci
pietis ꝛ fiet vobis. Uel in ipso petito. Uel in alio
quod vobis melius est: quia nescimus quid me-
lius sit nobis. Sed ipse pater ꝓuidet nobis ꝛ dat
nobis id qd̄ magis expedit. Dicitur tn̄ ꝙ Quat-
tuor exiguntur ad hoc ꝙ oratio exaudiatur. Q fi-
at Pro se: Pie: ꝛ Perseuerāter: ꝛ Ad salutē. Pro
se. Quia licet vnus possit alij mereri primā grāȝ:
Sicut Stephanus diciṫ impetrasse primā grām
Paulo: tamen sepe non audiṫ orans pro alio: eo
ꝙ peccata alterius impediunt orationem. Sicut
j. Regum. xvj. Quousqȝ tu luges saul: cū ego ab-
iecerim eum. Hiere. xj. Noli orare pro popl'o isto:
ꝛ ne assumas pro eis laudem ꝛ orationē: quia nō
exaudiam te. Hierem. vij. Tu ergo noli orare pro
populo hoc: ꝛ non assumas pro eis laudem ꝛ ora-
tionem: ꝛ non obsistas mihi: quia non exaudiam
te. Pie etiam orandum est si exaudiri debeat. Jo-
annis. ix. Scimus quoniam peccatores deus nō
audit. sed siquis dei cultor est ꝛ voluntatē eius fa
cit hunc exaudit: Amos. v. Aufer a me tumultum
carminum tuorum: ꝛ cantica lire tue nō audiam.
Esa. p̄mo. Cum multiplicaueritis orationem non
exaudiam. Threnorum. iij. Opposuisti nubem ti-
bi ne transeat oratio. Perseuerāter etiam debet pe
tere. Unde Luce. xj. Si perseuerauerit pulsans di
co vobis. etsi nō surget eo ꝙ amicus eius sit: pro-
pter improbitatē tamen eius surget: ꝛ dabit ei q̄t-
quot habet necessarios. Jacob. qnto. Multū va
let deprecatio iusti assidua. Luc. secūdo. Que non
discedebat a templo ieiunijs ꝛ obsecrationib⁹ ser-
uiens die ac nocte. j. Timoth. qnto. Speret i do-
mino: ꝛ instet obsecrationibus ꝛ orationibus die
ac nocte. De eo autem quod debet esse ad salutem.
ij. Corinth. duodecimo. Ter dominum rogaui vt
discederet a me: Et dixit mihi dominus. Sufficit
tibi gratia mea. Quia enim non petijt ad salutem
non fuit exauditus. iij. Regū Decimonono. Ob-
secro domine tolle animam meā: orauit Helias
ꝛ non fuit exauditus. Similiter Jone q̄rto. Tol
le queso animam meam a me: quia melior est mi-
hi mors q̄ȝ vita. Et multa alia talia sunt in sacra
scriptura. Quando autem est ad salutem: semper
exaudit deus suos. Hebreorū quinto. In omni-
bus exauditus est pro sui reuerentia. Hoc enim
dictum est de christo gratia membrorum. quia p
se exorare nō indiguit. Hoc igiṫ est ꝙ dṫ [Amē]
Quia si ita fiat oratio semper exauditur a patre q̄
est in celis.

Si enim dimiseritis hominibus peccata eorum: Dimittet et vobis pater vester celestis delicta vestra. F3

Ecce ponit hic Condicionem ad vnam de Se-
ptē petitionib⁹. Et hec est Prima inter eas qui-
bus petitur Amotio mali. Causa autē huius est
que accipitur ex precedentibus ſm Chrysostomū.
Quia Sapiētie sexto dicitur. Q pusillum ꝛ ma-
gnū ip̄e fecit: Et eq̄liter est ei cura de omnibus.
Et ideo Patri nostro celesti equaliter omnes su-
mus coniuncti: et vnum audit sicut alium. Et ido
non potest vnum audire cōtra quem clamat ali⁹

Unde Jaco.v. Clamor eorū in aures domini sabaoth introiuit. Psal.xcviij. Inuocabāt dn̄m et ipe exaudiebat eos. Alia ratio est hui⁹. qr Taliter orās nō est filiis patri celesti: sicut dictū est supius Diuidit autē hec pars in Duas ptes: Ita q̄ i Prima ponit ꝯditionē affirmantē. z in Secūda: negātem. Ibi [Si autē nō dimiseritis] In Prio hoꝝ Duo sunt pagraphi. In quoꝝ Prio tāgit Quattuor. Quoꝝ Primū est Dimissio. Secūdū autē est Infirmitas inclinās ad dimissionē: ex pte ei⁹ cui dimittit: cū dicit [hominib⁹] ab humo dictis z infirmis. Tertiū est Quid dimittit qr [peccata] Nec vnū nec duo: sed q̄tquot in nos peccauerūt. z ideo numerū nō determinat. Quartū est Culpabilitas eoꝝ quib⁹ remittēdū est: cū dic [eorū] Q.d. Quantūcunq; sint culpabiles qr eoꝝ sunt peccata q̄ nullo merito vos fieri pcurastis. In Secūdo pagrapho etiā Quattuor tāgit. Remissiuū vicz ex pte remittētis nobis: cum dic [Pater vester celestis] Scōm est Remissio pfecta: cū dic [dimittet] Tertiū est Infirmitas nr̄a. q̄ inclinat vt facili⁹ remittat: cū dicit [vobis] Quartū z vltimū est Accusabilitas z generalitas: cū dic [peccata vestra] Dicit igit [Si enim dimiseritis] Videt autē incōueniēs quod dr. Quia Factū dei nō debz depēdere a facto hoīs. z ideo factū dei debz p̄cedere factū hoīs: z esse antecedēs ad ipsum. Adhuc Hō nō pōt dimittere nisi de⁹ det grām dimittēdi. Quid est ergo q dicit. Si eni dimiseritis. Et dicendū ad h̄ q factū dei nō depēdet ad factū hoīs: sed hō bene ponit obicē deo ne opetur circa ipm. Et hoc notat cū dicit [Si eniz dimiseritis] Si eni odiū deponit: tūc deus obicē nō inuenit: z tūc dimittit. Et ad aliud dicendum: q grā nobis nunq̄ deest ex pietate patris celestis. Sed nos aliqn̄ ex iniquitate ppria desum⁹ gratie: Sicut dicit Heb.xij. Videte neq̄s desit grātie dei: nequa radix amaritudinis sursū germināns impediat: z p illā inqnent multi [hominibus] Ecce Scōm pmi pagraphi Et est sensus [Hominibus] q̄ ex humo infirmi sunt: z de facili pvocabiles ad offendendū: z ideo facili⁹ est eis ignoscendū. Job.xiij. Cōtra foliū quod vēto rapit ostēdis potentiā tuā: z stipulā siccam psequeris. Scribis eni ꝯtra me amaritudies: z cōsumere me vis peccatis adolescētie mee. j. Corin.iij. Cum sit int vos zelus et contentio: nonne estis homines: z sm hominem ambulatis. [peccata] que facta sunt in vos. Canticorū.j. Filij matris mee pugnauert contra me [eorum] hoc est: quorū ipi causa sūt. etiāsi nihil nos meruimus mali apud ipos [dimittet z vobis] Hoc patet per ante dicta: quia si dimittam⁹: assimilamur patri celesti. z tūc operatio indulgētie sue locū habet circa nos.

Si autē nō dimiseritis hoīb⁹: nec pater vester dimittet vobis peccata vestra

Iste est Secundus pagraph⁹ p oppositū prioris. Et planius est tā ad diuidendū q̄ exponendum. Matth.xviij. Sic pater me⁹ celestis faciet vob si nō remiseritis vnusquisq; fratri suo de cordibus vestris. Hec igit dicta sunt de Orone z conditione que additur a domino.

Cum autem ieiunatis.

Executis duab⁹ partib⁹ Justicie: Elemosyna videlicet z Orone Tangit h̄ de Tertio. hoc est d̄ Jeiunio: per qd̄ fit Justicia de corpe. Et hz hec pars Duos pagraphos. B5 In q̄ꝝ Primo Malum modū ieiunij excludit. Et in Scōo Includit bonum Ibi [Tu aūt cū ieiunas] In Prio hoꝝ pagphorū Tria continent. Quoꝝ Primū est Mali madi circa ieiuniū inhibitio. Scōm aūt Mali modi descriptio. Tertiū aūt Inutilitas i tali ieiunio ꝯfirmatio. Et hec patēt in lr̄a. In Primo horum Duo ꝯtinent. Quoꝝ Primū est Jeiunij suppositio. Scōm aūt Mali modi circa ieiuniū suppositū exclusio. De Prio dr [Cū ieiunatis] Et in h̄ notant Tria. Quoꝝ Unū Q nō sp ieiunat. Et h̄ notat: innuēdo distinctiōez tpis cū dr [Cū] Q.d. Nō sp ieiunatis: qr nō potestis. qr nimis exiccaret corp⁹ per abstinentiā: tā tēpis q̄ etiā qualitate nutrientiū. Sz qn̄ ieiunatis cuitate malū moduz. Scōo Innuit ieiuniū nob debere esse volūtariū. Illa eni dicimur facere: q̄ꝝ p liberā volūtatē dn̄i sum⁹. Et h̄ innuit p subintellectū Suppositū vbi Tertiū aūt ē Ipum ieiuniū: qd̄ p rē vbi intelligit. De Prio hoꝝ Nota Q p̄ceptū de Jeiunio est p̄ceptū affirmatiuū. Et ido nō ad sp obligat: sz ad q̄dam tpa ab eccl'a determinata. Zacha.viij. Jeiuniū q̄rti z ieiunium q̄nti z ieiuniū septimi z ieiunium decimi erit domui Jude in gaudiuz z i leticiā z i solēnitates p̄claras. Ista aūt diuisio tpis ieiunij fit ideo: qr intētio dei z eccl'e ē. nō vt ieiunio extinguat natura siue calor natal': sine q̄ nō ē vita: sz vt domet pestis libidis. z ido p̄cipit abstineri a facientib⁹ libidinē. Sic a carne. z his q̄ vicina sūt carni. que sūt oua: qr cōuertibilia sūt in carnē. Et ab his que eliq̄ta sūt ex sanguie bn̄ digesto aīaliū. Sic est lac z lacticinia. Et pmittit nutriri his q̄ sūt remotiora a carne. Sic semib⁹ z his q̄ fiūt ex semie. Et licet ꝯcedat vinū qd̄ calidū ē: tn̄ h̄ est magis cib⁹ q̄ pot⁹. Et ido cū miscet frigidis: qb⁹ tpe ieiunij reficimur: tpat e⁹ calor: z in h̄ ꝯdescēdit hoi ne nimis infrigidet. Pisces aūt q̄ cōcedunt sūt frigidi z viscosi: z nō libidinē accendentes. Dan.x. Triū hebdomadarū diebus panē desiderabilē non comedi: z caro z vinū nō introierūt in os meū. Licet autē species concedant: hoc fit ad dissolutionē viscositatis z subtiliationis ciborū. quia aliter morbos graues z mores graues ex melancholico sanguie generarent. Et ideo etiam tales species magis sunt medicina q̄ cibus. Hoc igit dictū sit de tempore Tempus aūt Duplici ꝯsideratōe determinat ecclesia. Generalis scz quadragesime: in quo (al's q̄) est anni decima: accipiens formam a christo z Moyse z Helia. Sicut in ante habitis dictum est. Et ponit hoc tempus in principio Ueris: quādo humores humore hyemis mltiplicati: z frigore hyemis repressi: calore Ueris fluere incipiunt in humore iuuari. Tunc enim humores libidinem magis nati sunt facere z morbos: z tunc congruit esse nature z gratie corpora desiccari per longum ieiunium z maceratiuū. Alia ꝯsideratio est generalis eccl'ie sm quartas anni: qr tunc sm q̄rtas āni etiā mouent humores: z moti inducūt libidinē. Et q̄a tunc particulariter mouent: per partia ieiunia: obuiat eccl'ia ieiunijs quattuor tempoꝝ. Un̄ Leuit.xvj. dr de talib⁹ ieiunijs. Affligetis aīas vestras. z Leuit.xxiij. Omnis aīa que afflicta nō fuerit peribit de populis suis. Hoc igit dcm̄ sit de temporib⁹ ieiunioꝝ. Alia eni ieiunia diuersis de causis particularib⁹ fiunt: z a diuersis diuersimode obseruant. Debet autē ieiuniū nob esse voluntariū: Sicut dr Psal.xxxiiij. Humiliabā in ieiunio animā meā. j. Esdre.viij. Jeiunauim⁹ z rogauim⁹ deum: z euenit nob pspere. Hester.iiij. Ego ieiunabo: z tunc ingrediar ad regē. Tertiū est Ipsū ieiunium qd̄ est maceratio carnis ex Duob⁹. Scz. Ex Tēpore: z Qualitate ciborū. Ex Tēpore. qr cū. s. dcm̄ sit q tēpus comestionis est i Sexta: perabit ieiunij tēpore vsq; ad nonā: z tunc corp⁹ exiccatur. Ex Qualitate aūt ciboꝝ: sicut paulo ante dixim⁹. Unde actuū.x. dr Cornelius. Jeiunans erā orans hora nona i domo mea. Psalm̄.cviij. Infirmata sunt genua mea a ieiunio: z caro mea immutata ē propter oleum. Hoc est: pinguedinez amissam ex maceratione. Hoc est ergo quod dr [Cum autem ieiunatis] Sequitur

Nolite fieri sicut hypocrite. tristes.

In ista mali modi inhibitiōe tangit Tria. Pri-
D5 mū Inhibitio eius qd̄ in nob est cum dr [Nolite] Hoc est: volūtas sit ꝯrij: etiamsi tristicia sit ex maceratiōe. Scōm est Id qd̄ phibet. Hoc ē [fieri tristes] Tertiū est Malus mod⁹: dicēdo [sicut hypocrite] Non eni voluntarie talia nobis signa pcurare debem⁹. Licet eni necesse sit hominē destitui in maceratiōe longa ieiunij. tamē voluntas nō debet esse hui⁹. Sz potius gaudium d̄ obsequio dei. ij. Coꝝ.vj. Exhibeam⁹ nosmetipsos sicut dei ministros in ieiunijs mult. Ministeriū eni dei debet esse volūtariū: z nō tristicia afflictionis. Esa.lviij. Nunqd tale est ieiuniū qd̄ elegi per diem affligere hominē aīam suaz: z cōtorquere q̄si circulū caput [fieri tristes] Ecce Scōm. Et ē aliud Esse tristes: z aliud fieri tristes. Necesse est eni per longū ieiuniū esse tristem. qr hoc est ꝯsequens nature destitutionē. Fieri aūt tristes: est effect⁹ e⁹: Quod est: Nos facere tristes p imposturas cū nō simus. qr Quod fit nō est: vt dr Arist. Et h̄ est qn̄ nobis facim⁹ signa tristicie: cum tn̄ ex natura per ieiuniū destituta non habeam⁹. Ecci.xij. Etsi humiliatus vadat curuus: abijce animū tuū z custodi te ab illo [sicut hypocrite] Ecce Tertiuz: In quo remouet malā formā hypocritarū. Hypocrisis eni semp mendax est: z aliud simulat z aliud est. Prouer.xj. Simulator ore. hoc est vultu: decipit amicū suū. Justi aūt liberabunt scientia. Sciētia enim est conscientia bene conuersans

Exterminānt eni facies suas: vt pareant hominibus ieiunātes.

Hic describit Modū hypocritaꝝ q̄lr se faciūt tristes. Et dr Duo. Primū ē Qualr se tristes efficiūt. Scōm ē Quare h̄ faciūt De Prio dr [Exterminānt ei fa. su.] h̄ est: ex terminos coloris et ꝯsistentie naturalis faciūt: z ponūt p imposturas quasdā. Job.viij. Cū adhuc sit in flore nec carpat manu: ante oīs herbas arescit. Sic vie oīm qui obliuiscunt deū: z spes hypocrite pibit. Hypocrita eni est in flore nō destitute nature in occulto: nec carpit manu aspere pnie: sic alij virores tectoꝝ qui per herbas scant. etn̄ simulata pnīa arescit. Ps cxxviij. Fiant sic fenum tectoꝝ: qd̄ priusq̄ euellat exaruit. Tectoꝝ eni est: qr lōge z in ꝑpatulo volūt videri [vt pareāt] Ecce q̄re faciūt vt pareāt. h̄ est appareāt [hoīb⁹ ieiu.] Bene dr [hoīb⁹] quia de deo nō curāt: nec ille facie decipi pt sicut homies. j. Reg.xvj. Hō videt ea q̄ sūt foris: de⁹ aūt intuetur cor. Infra ca.vij. Ueniūt ad vos i vestimētis ouium: intrinsecus autem sunt lupi rapaces.

Amen dico vobis: receperunt mercedem suam.

Hic tāgit p ꝯfirmationē Assertio vacue mercedis. Un̄ pmittit assertionē in ꝯfirmatōne cum dic [Amen] z In dicto vitatis: cū dr [dico vo.] Et subdit vacuitatē mercedis: cū dr [receperūt mercedē] qr laudē q̄rebāt: ido laudantib⁹ hoīb⁹: mercedē habuerūt quā voluerūt. Et dr [suā] Qr adhuc expectabūt mercedē iusticie vindicātis: quam nō voluerūt. Sap.ij. Nō sperauert mercedē iusticie: nec iudicauerūt honorē animaꝝ sanctarum.

Tu autē cum ieiunas vnge caput tuū: et faciē tuā laua: ne videaris hominibus ieiunans.

Ecce Scōs pagraph⁹ In q̄ exclusa forma ma- I5
la includit formā debitā ieiunij. Et dr Tria. Primū est qd̄ ptinet ad abscōsionē corā hoīb⁹. Scōz ē qd̄ facit placere pri spūs: z i occultis. Tertiū ē De remūeratōe mercedis. Et hec patēt i lr̄a. In Prio hoꝝ dr Tria. Prio eni Supponit ieiuniū debito tpe debere fieri. Scōo: ponit Occultātia ieiunij. Et Tertio: sub iungit Cām. Q aūt ieiuniū debet fieri innuit cū dr [Tu] In q̄ notat debere esse voluntariū. Nō sic Simō crucē portauit i angaria: Sic ieiunāt Tria gn̄a hoīm. Scz. Repleti ne suffocent. Auari vt ditent. Hypocrite vt laudent. qr alit nō laudant. Et illi p deuotōez nō sūt cā sui ieiunij: nec ieiunāt deo. Zach.vij. Cū ieiunaretis z plangeretis in q̄nto z septio mēse p hos septuagita annos: nūqd ieiuniū ieiunastis mihi: Q.d. Nō: sz vobismetipsis. Et cū comedistis z bibistis: nūqd nō vobismetipsis comedistis z bibistis: Q.d. Sic: z nō mihi. Qr nō comedistis z bibistis vt fortiores essetis in obseq̄o meo: sed poti⁹ vt aliqd vob inde cōmodi vl' laudis pueniret. Propt medicinā ei abstinēs vult ꝯseq̄ sanitatē: qr dr Ecci.xxxj. Uigilia z tortura z cholera viro infrunito: somn⁹ sanitatis in hoīe parco. Dormiet vsq; mane: z aīa illi⁹ cū ipo delectabit Ecci.xxxvij. Noli auid⁹ eē i oī eplatōe. z nō te effūdas sup oēm escā. In multis eni escis erit

infirmitas z auiditas appropinq̃bit vsqz ad cho
leram. Propter crapulā multi obierūt. Qui autem
abstinēs est adijciet vitā. Hoc qdē ieiuniū est bo-
num sed nō est satisfactiuū. quis sit virtutis act⁹
aliq̄n: que (al's qui) mediū ɔsiderat quo ad suffi-
ciēs nature. Ieiuniū aūt auari est vt pl⁹ habeat. qr
de bonis suis nō audet saturari. Eccl'es. vj. Aliud
malū quod vidi sub sole: z qdem freq̄ns apd ho-
mines. Uir cui dedit de⁹ diuitias z substantiā et
honorē. z nihil deest aīe sue ex omnibꝫ que deside-
rat. nec tribuit ei ptātem deus vt comedat ex eo. sz
homo extrane⁹ vorabit illud. h est: vanitas z ma-
gna miseria. Hypocrisis aūt mendax necessitatē
habz suppositōis. quia nisi ieiunet nō habebit lau
dem quā intēdit: sicut dixit pharise⁹ Lu. xviij. Ie
iuno bis in sabbato. Egens etiā ieiunat ex necessi-
tate: qr nō habet. j. Cor. xj. Alius qdē esurit: alius
aūt ebri⁹ est. De his ieiunijs est versus.

Ieiunāt: iustus: medic⁹: simulator: auarus.

Uel sic.

Abstinet: eger: egens: cupid⁹: gula: simia: virt⁹.
De his omnibꝫ dicit simul Esa. lviij. Quare ieiu-
nauim⁹ z nō aspexisti. humiliauim⁹ aīas nr̄as et
nescisti. Ad hec ergo excludēda dicit. [Tu autē.]
Distinctionē autē tēpoꝝ ieiuniorū tangit cū dicit
[cum.] Et dictū est Sup: que tēpora ɔueniūt ieiu
nio afflictiuo generalit. Speciali aūt ieiunio con
ueniūt Duo tp̄a emergentia: licz plura sunt nūe-
ro. Aliq̄n enī emergit Necessitas tribulatiōis. Et
tūc vt facilius impetret venia: indicit ieiunium.
Ioelis. ij. Sanctificate ieiuniū: vocate cetū: ɔgre-
gate populū. Ione. iij. Hoīes z iumēta boues et
pecora nō gustent quicq̄: nec pascant: z aquā nō
bibant. z operiant saccis hoīes z iumēta: z clament
in fortitudine ad dn̄m. Aliq̄n autē est emergens
causa Leticie spūs: leticia oīno abstrahēte a carne.
Et tūc iterꝝ indicit ieiuniū: In signū q tale gaudi
um facit obliuisci corpalit delectantiū. z vt spiri-
tus a suo gaudio p delectabilia corpis nō abstra-
hatur. Sicut est ieiuniū qd indicit ecclesia in septi
mana Pētecostes in aduētu spūssancti in q alle-
luia cantat. Et nihil omnino luct⁹ est: nisi lugeat i
desiderio celestis patrie: in qua gaudiū spirit⁹ est
plenū: z p ɔseq̄ns p incolatu miserie p quē retra-
himur a gaudio illo. Et de illo dicit Matth. ix.
Marci z Lu. v. Non possunt filij sponsi ieiunare
q̄diu cū illis est sponsus Supple pz (al's p) p̄sen
tiam corpalē. Ueniēt autē dies q auferet ab illis
sponsus: z tūc ieiunabūt. qn̄ scz vinū nouū: gaudi
um sancti spūs mittet in vtres nouos: ɔfortatos
z innouatos p spiritū: Qui Apocal'. xxj. sedens in
throno dicit. Ecce noua facio oīa. Tunc enī vt di
cit Gre. Gustato spū desipit omnis caro z carnal'
delectatio. Sic ergo dic [Tu aūt cū ieiunas]
Tertiū autē quod in verbo dicit est res verbi: cuz
dicit [ieiunas] Et licz superi⁹ diximꝰ de q̄lita
te ciborum sumendorū in ieiunio: Tamen adhuc
Notandū est: q sicut dicunt philosophi. Tria sūt
facientia libidinē. Calor faciens. z Humidū ma-
teriam sūministrans. z Uentosum membra exten
dens. Legumina autē ventosa sunt: Ita q Auicē
na dicit: q faba tenet ventositatē vsqz ad tertiam
digestionem. Et Constantinus q hordei potus
prouocat libidinē ex ventositate. Tamen licet ita
sint ventosa: fuerūt tamen semper cibus ieiunan-
tium: quia ventositatem illam habent anteq̄ car-
ni socientur z vniantur. z ideo transitoria est. Sz
illa que calida z humida adduntur carni: faciunt
libidinem permanentē. Et ideo illa vitari pcipiun
tur. Danielis. j. Tenta nos obsecro seruos tuos
per decem dies: z dentur nobis legumina ad ve-
scendum: z aqua ad bibendum. Et ita dabat eis
legumina. Pueris autem his dedit sapientiam z
disciplinā in omni libro z sapientia: Danieli autē
intelligentiam omniū visionum z somniorū. Li-
cet autem biberint aquam hi pueri: tamen h non
potest trahere in cōsequentiam nostra fragilitas:
sed potius nobis concedit vinum propter fomen
tum calorꝫ naturalis. Hoc igitur modo dr [Tu R5
autem cum ieiunas] Deinde subiungit ea per
que ieiunium occultatur. Et sunt Duo. Unctio ca
pitis cum dicit [vnge caput tuum] z Lotura
vultus cum dicit [faciem tuam laua] Et sicut
dicit Chrysostomus: Ridiculum est vt ista ad lit
teram accipiantur. Quia licet moris fuerit palesti
nis multis vti vngentis z odoribus: tamen h nō
erat apud alias gentes. Euangelium autem gene
ralis est doctrina omniū gentium. Et ideo per vn
ctionem capitis omne exhilarans accipitur. Per
loturam aūt faciei accipitur omnis depositio sor-
dium. Unde Glo. dicit. Faciem laua a luctuosis
sordibus: in quibus etiam iactantia est: z magis
sub specie religionis decipit: Unde prohibet q q-
dam cinerem in capite sparserunt: Et cinerem sibi
substrauerunt: vt luctum ieiunij ostentarēt. Hoc
enim Antiqui tempore tristicie z afflictionis sue fe
cerunt sicut dicitur Job. ij. Et quod illi laudabi-
liter fecerunt. postea hypocrite in venatiōe laudis
alias sibi personas alligantes assumpserunt. Di-
camus igitur q oleum nitore quem confert: spiri
tuale significat gaudiū z iocūditatem: quibꝫ abs-
trahitur animus ne sentiat corporis in ieiunio ra-
tionabili afflictionē. Sicut dicit Psal. Quadra-
gesimoquarto. Unxit te deus deus tuus oleo le-
ticie pre consortibus tuis. Eccl'astici Tricesimo-
quinto. In omni dato fac hilarem vultum tuum:
in exultatione sanctifica decimas tuas. Prouer-
bioꝝ. Uicesimoseptimo. Ungentis z varijs odo
ribus delectatur cor. Et hac delectatiōe abstrahi-
tur ne incline vultum ad tristiciam [et faciem
tuam laua] Eccl'iastis. ix. Omni tēpore sint ve-
stimenta tua candida: z oleum de tuo capite non
deficiat. Gene. xliij. Lota facie cōtinuit se Ioseph:
ne tristis esse videretur. De omnibus his siml' di-
citur Esai. lxj. Ut ponerem consolationem lugen
tibus sion: z darem eis coronam pro cinere: oleuz
gaudij pro luctu: pallium laudis pro spiritu me-
roris [ne videaris hominibus] Ecce Terti-
um Ubi ponit Finis siue cā finalis eorū que dcā
sunt. Uideri enim hominibꝫ vanū est. Sapi. xiij.
Uani sunt oēs hoīes in quibꝫ nō subest scientia
dei. Hoc est: q solum sciant z approbent deum.
Apl's. j. Cor. iiij. Mihi p minimo est vt a vobis
iudicer: aut ab humano die

Sed patri tuo qui est in abs-condito.

Hoc est Scd̄m quod diuidit contra p̄cedens
totū. Et hoc est studiū q placeas patri spūali i oc-
cultis. Et tangit Duo. Affectuz patris: z Ueritatē
spūalitatis. Affectū quando dr [Sed p̄ri tuo]
qui tibi dulcis est Et ideo placet ei q aliq mō pla
cere poterit. Prouer. iij. Quasi pr̄ in filio compla
cet sibi [qui est in abscon.] hoc est in ɔsciētia. Et
hec est spūalis. quia Nihil illabit cōscientie nisi pa-
ter celestis. Esa. xlv. Uere tu es deus absconditus
j. Pe. iij. Qui absconditus ē homo cordis i incor-
ruptibilitate quietis (al's quieti) z modesti spūs:
qui est in ɔspectu dn̄i locuplex.

Et pater tuus qui videt i abs-condito reddet tibi.

Ecce Tertiū In quo dr Tria: Affectū patris:
Beneplacitū videntis z approbantis: z Iusticie
equitatē retribuentis. Primū notat cum dr [Et
pater tuus] Scd̄m notat cum dr [qui videt]
hoc est visionē approbat [in abscondito] Quia
Placet ei cordis secretū in intentōne: qua sibi soli
placere desideram⁹. Psal. vij. Scrutans corda z
renes deus. Hiere. xvij. Ego dn̄s scrutans cor z
probans renes: qui do vnicuiq iuxta viam z iux
fructum adinuentionū suarū [reddet tibi] Ec-
ce Iusticie retributio. Apoc. ij. Sciant oēs eccle
sie quia ego sum scrutans renes z corda: q do vni-
cuiq iuxta opera sua.

Nolite thesaurizare vobis thesau ros in terra: vbi erugo et tinea de-molitur: et vbi fures effodiunt et furantur.

L5 Postq̄ domin⁹ docuit verum finē Iusticie spe
cialis per partes suas: que est Iusticia satisfaciēs:
Consequēter hic docet finem Iusticie general' in
omni facto bono: qui reponit in celo tanq̄ in dn̄i
gazophylacio. Et tangit circa hoc Duo. Exclusio-
nem videlicet mali finis: z Inclusionē boni. Ibi:
[Thesaurizate vobis.] In Priori horū dic Duo.
Prohibitionē scz thesaurizandi in terra: z Ratio-
nem prohibitionis Ibi [Ubi erugo z tinea] In
Priori hoꝝ Quinq continent. Primū est Pro-
hibitio eius: qd maxime in nob est ne possimus
nos excusare: cum dic [Nolite] h est: velitis non
thesaurizare. Uolūtas enī in vbo manet affirma-
ta: z negatur volitū. Et hoc facit de⁹ vt ipse cor ha
beat. j. Paral. xxij. Prebete corda vr̄a z aīas ve-
stras: vt queratis dominū deū vestruz. Prouerb.
xxiij. Prebe fili cor tuū mihi: z oculi tui videāt vi-
as meas z custodiāt. Scd̄m est Accumulatio di-
uitiarū: cum dic [thesaurizare] Eccl. v. Noli at-
tendere ad possessiones iniquas: z ne dixeris mi-
hi: sufficiēs est vita. Nihil enī pderit in tp̄e vindi-
cte z obductōis [vobis] Ecce Tertiū ad vtilitatē
vestram. Sanctis enī z nob possum⁹ aliq thesau
rizare. Sicut fecerūt Sixtus z Laurenti⁹. ij. Co-
rinth. xij. Non debēt filij parentibꝫ thesaurizare: sz
parentes filijs. Ego aūt libentissime impendam: z
superimpendar ego ipse p animabꝫ vr̄is [thesau
ros] Quartū est Congregatio preciosoꝝ z incor
ruptibiliū [in terra] h est: q est loc⁹ non tut⁹ vbi
totū perdit qd impendit. Baruch. iij. Ubi sūt prin
cipes gentiū q argentū thesaurizant: z aurū in q
ɔfidunt hoīes: z nō est finis adq̄sitiōis eoꝝ q ar-
gentū fabricāt z solliciti sunt: z nō est inuētio ope
rum illoꝝ: exterminati sūt z ad inferos descenderūt: z
alij in locum eoꝝ surrexerūt. Omne enī qd in ter-
ra thesaurizat perdit. Job. xxvij. Diues cum dor-
mierit nihil secū auferet: aperiet oculos suos z nihil
inueniet. Et subiungit h⁹ prohibitiōis Rōnē. Ibi
[Ubi erugo] Attēde aūt q aliud vocat terrenus
thesaur⁹: z aliud annui reddit⁹. Sed ei q annui
reddit⁹ deuoluunt ad heredes. Sz thesaur⁹ ad h
accumulatur Ut homo in se: sibi: ex eo sufficiat. Et
ille thesaur⁹ nō potest esse nisi Aut de metall'. Aut
de pannis z vestibus: Aut lapidibꝫ preciosis. Et si
est de metallis consumit erugine. quia Erugo di-
citur eris rubigo. Si aūt est de pannis: ɔsumit ti
nea. Si autē de lapidibꝫ: suffodit z a furibꝫ tollit.
Et sic dicit Theophrastus. Non tute possidet cui
ab omnibꝫ insidiat. Uel dicamus fm̄ Chrysosto.
Q omnes diuitie cōgregate thesaurus dicuntur.
z ille triplici subiacent obnoxietati. Aut enī de ipso
thesauro consumptio nascit. Aut non de ipso: sed
aliunde. Si de ipso: hoc contingit Dupl'r. Aut enī
est ex ipsi⁹ rei thesaurizate destitutōe simplici. Aut
de destitutiōe fil' z generatiōe ɔsumentꝫ ipm. Et p̄-
mo consumit p eruginem. qr erugo nō est materia
alicui⁹ generatōis ppt amaritudinē sulphurꝫ z fri
giditatē argentiuiui: ex quoꝝ destitutione fit eru
go. Alia aūt molliora sic corrumpunt q ex altera-
tione generant vermiculi qui ɔsumūt residuum.
Quecunq alia sunt maioꝝ patēt auaricie. Et suf
fossio furū vocat q̄cunq alienatio rei q fit fraude
vl' rapina vel furtū l' q̄cunq alio mō pditōis eorū
De Duobꝫ primis Iac. v. Agite nunc diuites: plo
rate vlulantes in miserijs vestris que aduenient vo
bis. diuitie vestre putrefacte sunt. vestimenta ve-
stra a tineis comesta sunt. Auruz z argentum ve-
strum eruginauit. Et erugo erit vobis in testimo-
nium: z manducabit carnes vr̄as sic ignis. Pro-
uerbiorū. x. Non proderunt thesauri impietatis.
Iusticia vo liberabit a morte. Psal. xxxviij. The-
saurizat z ignorat cui congregabit ea.

Thesaurizate ergo vobis the-sauros in celo vbi nec erugo nec ti nea demolitur: et vbi fures non ef fodiunt nec furantur. Ubi enim est thesaurus tuus: ibi est et cor tuum.

Tria dicit in hac parte. Ponit enī Ammonitio- M5
nem vt in celo thesaurizemus: z Ostēdit ibi recon
diti thesauri securitatem. z Tertio Omniū dicto-
rum assignat Rationem. Circa Primum tangit
Tria. Thesauri accumulationem: cū dicit [The
saurizate] Thesauri vtilitatem: Cum dicit.

[vobis] et Thesauri locationē siue securitatem.
Cū dicit [in celo] De Primo dicit [Thesauri/
zate aurē] p gr̃e et meritoꝝ accumulationē .ij.
Cor.iiij. Habem⁹ thesauꝝ istū in vasis fictilib⁹
vt sublimitas nō sit ex nobis:sꝫ ex ꝟtute dei. Job
iij. Cum his q̄ possidēt aurū ꝛ replent domos su/
as argento. Psal .cxviij. Bonū mihi lex oris tui
sup milia auri ꝛ argenti. [vobis] hoc est ad vtili
tatē viam. Deute.xxxiij. Inundatōes maris qua/
si lac sugent thesauros occultissimos arenarum.
Thesauri enī illi sunt q̄ de tpalib⁹ ꝛ de fluctibus
hui⁹ seculi ꝯgregant̄ [in celo] Geñ.xliij. De⁹ ve/
ster ꝛ deus pr̄is vestri dedit vobis thesauros ī sac
culis vestr̄ [thesauros in celo] Ecce Loc⁹ secu
ritatis. Et hic est thesaur⁹ sapiētie. Ecci.j. In the/
sauris sapiētie ꝛ intellectus:ꝛ sciētie religiositas.
Dicit̄ autē thesaur⁹ sapiētie qui p saporē eternoꝝ
cōgregatus est in celestib⁹. Sapi.vij. Sapia infi/
nitus thesaur⁹ est hoibus:quo q̄ vsi sunt ptici/
pes facti sūt amicicie dei. Et de hoc dicit̄ Prouer.
xxj. Thesaur⁹ desiderabilis ꝛ oleū in habitaculo
iusti. Habitaculū iusti est celū. Sic thesaurizare
docuit Apl's.j. Timoth.vlt̄. Precipe diuitib⁹ hu
ius seculi nō sublime sape:nec sperare ī incerto di
uitiaꝝ:sꝫ ī dō viuo:q̄ p̄stat nob oia abūde ad fruē
dū:bene agere:diuites fieri in bonis opib⁹ :facile
tribuere :cōmunicare:thesaurizare sibi fundamē/
tum bonū in futuro vt apphendāt vitam eternā.
[vbi neq̄ erugo] Ecce Ratio securitat̄. Et ex/
ponēda sūt ista sic pus.j. Pe.j. Regenerauit nos
in spem viuā in hereditatē incorruptibilē ꝛ īmar/
cessibilē ꝛ incōtaminatā ꝯſuatā in celis. Mat.xij
Bonus hō de bono thesauro cordis sui pfert bo
num. Ibi enī nō erit erugo reatus pcti .neq̄ tinea
vermis cōsciētie:neq̄ fures demones. Et hoꝝ cō
traria erunt in inferno. Eccl'i.xiiij. Omne op⁹ cor/
ruptibile in fine deficiet.ꝛ q̄ opatur illō ibit cum
ipo. Job.xiij. Quasi putredo ꝯsumend⁹ sum.ꝛ q̄/
si vestimentū qō comedit̄ a tinea. Osee.vij. Fur in
gressus est spoliās latrūculus foris. Mat.xxiiij.
Si sciret paterfamilias qua hora fur veniret vigi
laret vtiq̄:ꝛ nō sineret pfodi domū suā. Effodit̄
autē homo p occultā suggestionē. Et furant̄ de/
mones p concupiscētias hoiē .ne dānū aduertat
soporantes. [Vbi enī est thesaur⁹] ꝛc. Ratio
est omniū p̄cedentiū. q2 vbi posuit homo labores
longos ꝛ expensas ibi fixū est cor eius.et nō de fa
cili vult amittere. Unde q̄ multa habꝫ in celo :nō
de facili pdit qō ibi diu reposuit. Job.iij. Quasi ef
fodiētes thesaurū gaudent vehemēter cū inuenerit
sepulcrū.ij. Timo.j. Scio cui credidi ꝛ cert⁹ sum
q2 potēs est depositū meū seruare ī illū diē iustus
iudex. Hoc est ergo quod dicit.

Lucerna tui corpis est ocul⁹ tu⁹.

Post opa Justicie ad que exigit̄ Intētio recta.ō
qua docuit q̄ intēdere ꝛ pgere debet:q2 in celum:
Docet hic in vltimo isto capitello Simplicitatē in
tentōis :ne vna ps ei⁹ tēdat ī celū ꝛ altera ī mun/
dū. Ideo enī dn̄s ascēdit in celū:vt illuc vbi ē ipe:
nostre mentis intētio semp intēdat.ꝛ quo fide per
git:cōuersatōe pueniat. Dicit aūt hic Tria. Primo
enim tangit Intentionis propriū vsum. Secūdo
tangit Intentionis diuisionē penes malum ꝛ bo
num:adiungendo vtriusq̄ ꝓprium ꝯsequens. Ibi
[Si oculus tuus fuerit simplex] Tercio Elicit in
de conclusionē comparatiuā. Ibi [Si ergo lumē
quod in te est tenebre sunt. In Primo autē dicit
Tria. Naturā intentionis: Usum: ꝛ Ad q̄d refer/
tur vsus ille. Naturam intentiōis innuit per ocu
lum quando dr̄ [oculus tuus] Et dicitur [ocu
lus] quo ad naturam [tuus] aūt quo ad domi/ N3
nium.quia Inter ea que sunt in potestate nostra:
est intentio. Unū ex his que maxime sunt in pote/
state nostra. Quo ad Primū horum Attende q̄
sm̄ Platonē Oculus vidēs(qui dirigit opera o/
mnium membrorū corpor̄ ꝛ ostendit)componit̄
ex igne claro ꝛ tunicis pspicuis circūpositis:p q̄s
egredit̄ radius luminis interioris :ꝛ incidit in res
visas. Ignis autem clarus ꝛ caliditate tenet natu
ram ne rigescat.ꝛ sic efficiat̄ immobilis. In puri/
tate manet impermixtus:ne efficiatur vmbrosus
ꝛ claritate multiplicat lumē:ꝛ bene ostendit id su
per quod cadit.ꝛ vt ista facere possit interi⁹ custo/
ditur. Et quo ad hec:accipiuntur ꝓprietates inten
tionis:que a diuersis Sanctis assignātur. Uult
etiam dicere Chrysostomus Ꝙ Intentō est ocu/
lus dexter.hoc est:spiritualis. Et hec est ratio fi/
nem determinans Lumen autē quod est in ea:sic
ignis clarus ꝛ purus:est fides operans per dile/
ctionē: Ex lumine fidei habens illuminationē: Ex
calore charitatis habens mobilitatē ꝛ vsum,quia
Sicut organa sensuū destituta calore naturali ri/
gescunt ꝛ immobilia efficiunt̄:ꝛ ad lr̄am obtene/
brantur oculi ex cōtractione tunicarū. Ita etiā re/
frigescente charitate congelat̄ cor ꝛ efficit̄ tenebro
sum. Psal.cxlvij. A facie frigoris eius quis susti/
nebit: Ecci.xliij. Frigidus ventus aquilo flauit:ꝛ
gelauit crystallus ab aqua. Lumine(al's lumen)
aūt fidei illuminat intentionē vt videat quo inten
denduꝫ est ꝛ vbi debet ponere finē. Psal.xij. Illu/
mina oculos meos ꝛc. Ephe.j. Illuminatos ocu/
los cordis vestri. Anteq̄ enim fit fides ī corde:ho
mo nō nisi nihil videt.hoc est:ea que sunt materia
peccatoꝝ. Actuū.ix. Apertis oculis nihil videbat:
Qui cum instructus esset de fide: audiuit ab Ana
nia. Domin⁹ misit me iesus chr̄s qui apparuit ti/
bi in via vt videas ꝛ implearis spūsancto. Quidā
etiaꝫ Sancti ad hoc addunt lumen cōtemplatio/
nis:quo amplius oculus illuminet̄. De quo dici/
tur.ij. Coꝛ.iiij. Deus qui dixit de tenebris lumē
splēdescere:illuxit in cordib⁹ nostris ad illumina/
tionem scientie euangelij chr̄i. Sic ergo illumīata
ratio ꝛ purificata per fidē. Sicut dicit̄ Actuū.xv.
Fide purificans corda eoꝝ:scit quo pergendū est:
ꝛ verum statuit finē operū nostroꝝ. Tamē Augu
stinus in alio loco dr̄ q̄ Intentio est voluntas cū
fine. Sed ad hoc intelligendū Sciendum q̄ est
Intentio prestituens finem.ꝛ est Intētio tendens
ipso opere in finem. Sicut etiam alicui querenti
viam que dirigit in finem quo intēdit peruenire:
dupliciter via mōstrat̄. Ille enim qui secum nō per/
git monstrat digito. Alius autē qui per eandē vi/
am pergit:monstrat pergendo sm̄ actum per viā.

Et Primo q̄dem modo ratio prestituens ꝛ iudi/
cans finem dicitur Intētio.ꝛ Scdō modo volun
tas quasi pergens per affectum in finem. Ad hoc
ergo redeunt dicta Sanctoꝝ de intentōe. Hu
ius intentionis vsus est sicut lucerne: que dirigit
gressus ꝛ ostendit quo sit pergendū. Prouer.xxxj
Non extinguet̄ in nocte lucerna eius. Lu.xij. Lu
cerne ardentes in manibus vestris. Emittit autē
lumē lucerna per aliquod perspicuū:sicut pellem
vel vitrum vel cornu lucidū. Sic etiā Intentio lu
men cōceptū fidei ꝛ scientie ꝛ cōtemplatiōis ꝛ na/
turalis rōnis emittit per perspicuitatē sensuum et
membroꝝ:quia per illa operat̄ circa ea circa q̄ ope
randum est. Sic enim dr̄ Joan.v. Ꝙ Joannes
erat lucerna ardens ꝛ lucens. Est aūt iste vsus re/
latus ad corpus. Et hoc est q̄ dic̄ [corpor̄ tui]
Et ad(al's de)hoc sunt multe expositiōes Sctōꝝ.
Et ad hoc q̄ ille in vnum colligant̄ Attendendum
est q̄ Corpus Dupl'r dicitur. Uno modo dicitur
carnale corpus absolute sumptū. Et hoc mō non
sumitur hic corpus. Alio modo dr̄ corpus orga/
num virium aīe per quod operat̄ anima.ꝛ sic cor/
pus habet legem membroꝝ:que fomes est p quā
offuscatur ꝛ indiget illuminatiōe dirigēte. Et hoc
modo sumitur hic corp⁹ .ꝛ ad illō reducit̄ tota cō
geries omniū operū nr̄oꝝ(al's oīum viriū nr̄aꝝ)
que corde corpeo vel ore vel alijs mēbris fiūt:co/
gitando:imaginādo:loquēdo:vel exteri⁹ opando.
Et sic dt̄ Chrysos. q̄ Corp⁹ est corporeus act⁹: Et
alij Sancti dicūt q̄ tota cōgeries operū vocatur
corp⁹. Sicut etiā ꝓpter tenebras fomit̄ nescimus
qual'r pficiat nr̄m op⁹:ꝛ circa quē opamur ꝛ quē
exitū habeat. Et ideo dr̄ actus corporeus tenebra
Sicut dicūt glo. Augustini Job.iij. Uiro cuius
abscondita est via:ꝛ circūdedit eū deus tenebris.

Si oculus tuus fuerit simplex: totum corpus tuum lucidum erit Si autē oculus tu⁹ fuerit nequā: totum corpus tuū tenebrosū erit.

O3 Ecce Geminatio vsus oculi p bonū ꝛ malum.
Bonitas aūt oculi est simplicitas. Et malicia ei⁹
est duplicitas. Et de Simplicitate q̄dē dt̄ Duo.
Unū qō est cā.ꝛ Alteꝝ qō est causatuꝫ ex illo. De
Primo dt̄ [Si ocul⁹ tu.fue.simp.] sine plica
duplicitat̄ ꝛ erroris. Mat.x. Estote prudētes sic
serpētes:ꝛ simplices sicut colūbe. Cañ.j. Ocl'i tui
columbaꝝ. Cant̄.iiij. Uulnerasti cor meū in vno
ocl'oꝝ tuoꝝ.h̄ est:in vnitate et simplicitate. Et hic
est oculus q̄ respicit eterna per intentionē rectam
[totū corpus t.lucidū erit] Jam h̄ expositū
est per precedētia. Lu.xj. Si corp⁹ tuū totū lucidū
fuerit non hn̄s aliquā partē tenebraꝝ erit lucidū
totū:ꝛ sic lucerna fulgoris illūinabit te. Prouer.
iiij. Semita iusti q̄si lux splendēs ꝛ crescens vsq̄
ad pfectū diem. Ps.iiij. Signatū est sup nos lu/
men vultus tui dn̄e:dedisti leticiā in corde meo.
Sap.xviij. Sanct̄ aūt tuis maxia fuit lux [Si
aūt oculus t.nequā fu.] Neq̄tia oculi ē q̄ stra
bus auertit̄ a via recta. Ecci.xxxj. Memento quia
malus ē ocul⁹ nequā. Nequi⁹ ocl'o q̄d creatuꝫ est:
Quicq̄d enī peruersitat̄ incidit in toto corpore ꝛ
ope:ocul⁹ ondit nūciando. Ducit puertēdo viā re
ctā: ꝛ ꝯiungit cū ipso fruendo pctō. Un̄ Gene.iij.
Principiū puersitat̄ fuit ocul⁹. Dicit̄ enī. Uidit
igit̄ mulier lignū q̄ esset pulcrū visu ꝛc. Dicit̄ aūt
[nequā] qō in malo vltra neq̄t. q2 totū qō pōt fa
cit ocul⁹ malus. Idē(al's Iō) oino dr̄ Lu.xj. To
tū corp⁹ tuū tenebrosū erit. Tob.v. Quale gaudi/
um ē mihi q̄ in tenebr̄ sedeo :ꝛ lumē celi nō video.
Job.iij. Noctē illaꝫ tenebrosus turbo possideat:ꝛ
nō illustret̄ luie. Sap.xvij. Ignis q̄deꝫ nulla vis:
nec siderū lympide flāme poterāt illūinare noctem
illam horrendā. Prouerb.iiij. Uia impioꝝ tene/
brosa nesciunt vbi corruunt.

Si ergo lumē qō ī te ē: tenebre sūt:ipse tenebre quante erunt.

Ecce Terciū Ubi ex p̄missis Cōclusionē ponit
cōparatiuā spūalis intentōis ad corpeos act⁹. Et
dicit Duo. Et Primū est cā scdi. De Prio dicit
[Si ergo lumē] spūalis intentōis:qō lumen ē
patrie:q2 in ipso est lumē agendoꝝ descriptum in
rōne[qō in te est] in spū ꝛ q̄ ad ptātem tibi com
missum:vt vtar̄ eo ad directionē opeꝝ [tenebre
sunt] Tenebre dicitur a tenēdo: q2 tenēt oculos.
Et ita facit intētio terrenoꝝ vel carnaliū: que(al's
q2)tenet ocl'os ne videāt lumen. Psal.xxxiiij. Fiat
via illoꝝ tenebre ꝛ lubricū:ꝛ angel⁹ dn̄i psequēs
eos. Ecci.xxj. Uia peccantiū cōplantata lapidib⁹:
ꝛ in fine illoꝝ inferi ꝛ tenebre ꝛ pene[ipse tene/
bre quāte erūt:] Ecce Scdm̄ Qō est: Si in/
tentio q̄ in te est ꝛ tibi nota:est offuscata: corpalis
actus q̄ in se tenebra est: carens lūie intētōis sup
ipm surgēte:erit densarū tenebraꝝ. Exod.x. Sint
tenebre supra faciem egypti tam dense vt palpari
queant Sap.xvij. Una catena tenebraꝝ oēs erāt
colligati. Licet autē corp⁹ tenebrosū sit in se:tamē
illustrat̄ qn̄ luminosa est intētio. Sicut patet p añ/
cedencia. Miche.vij. Cū sedero ī tenebr̄: dn̄s lux
mea est. Psal.cxxxviij. Nox sicut dies illumiabit̄.
Et nox illumiatio mea in delitijs meis. Esa.lviij.
Orietur in tenebris lux tua:ꝛ tenebre tue erūt si/
cut meridies.

Nemo potest duobus dominis seruire.

Postq̄ docuit dn̄s Opa pfectōis:ꝛ debitū mo P3
dū circa opa. Subiūgit h̄ in Tertia pte remotōeꝫ
impedimētoꝝ ab opib⁹ pfectōis. Hec aūt īpedi/
mēta Aut s̄t in nobis Aut s̄t in alijs. Et ideo Due
sunt ptes illi⁹ doctrine. In quaꝝ Prima Remo/
uet impedimētū qō est in nob. In Scda aūt Re/
mouet īpedimēta q̄ s̄t in alijs. Ibi[Nolite iudica/
re] In Pria aūt haꝝ Duo ꝯtinent̄. In Prio q̄ꝝ
Quandā ꝓponit silr̄itudinē: ex q̄ sumit doctrinam
Et in Scdō lux silr̄itudinē ꝓpositā ꝛ expositā for/
mat doctrinā. Ibi[Ideo dico] In Primo horuꝫ
Duo ꝯtinent̄. Scꝫ. Silr̄itudinis ꝓpositio:ꝛ Silr̄i/
tudinis expō. Ibi[Non potestis deo seruire ꝛc.]
In Priori istoꝝ Duo s̄t pagphi. In q̄ꝝ Primo
Proponit silr̄itudineꝫ de hūanis acceptā: dicens
[Nemo pōt duob⁹ do.ser.] In Scdō autem
2

probat hoc per rõnem. Circa ppositā aūt silitudinē3 Tria notant. Quo4 Primū ē Seruictis idiuisibilitas. Scdm āt Dñij diuersitas. z Terciū Seruitutis qlitas Primū ho4 tangit cū dr [Nemo pōt] q.d. Nullus hō (cū sit vnic9: z oīa sua tā in aīa q̄3 i corpe reducant ad vnū) pt ee diuis9 in duos dños. j. Co4.x. Nō potestis mēse dñi pticipes ee: z mense demonio4. ij. Co4.vj. Que puentio chrī ad belial Aut q̄ societas lucis ad tenebras. Sicut eñi vnū membrū non est duo4 corpo4: Nec vna auis facit duos nidos. Nec vn9 bos in duob3 trahit iugis. Sic nec vn9 indiuisus hō duob3 dñis seruire pōt. Cōtra. j. Co4.vij. Qui cū vxore ē: sollicitus est q̄ sūt mūdi z diuisus est ergo vnicus hō pōt diuidi in duo seruitia. Responsio q nō diuidit in duo dñia: sed in duos act9 vni9 dñij. Et h est bene possibile: qz Mrīmonij vinculum est de dñio bono chrī Licet ergo in actu honestiori nō sp sit mrīmonio ligat9: tñ est in actu aliq chrī officio4: que dispensant int fideles: vt vn9 sic in vno: z alius in alio. Ps. xlvij. Distribuite grad9 eius vt enarretis in pgenie altera. j. Co4.xv. Unusqsq3 i ordie suo. iij. Reg.x. Mirabat regia saba ordies ministrantiū Salomoni. Si aliqs autē velit diuidi oīno in duo dñia: pdit dñium boni dñi: q nec dignat nec pōt hre dimidiū seruū. Et ido dr Apls Ephe.iiij. Nolite locu3 dare diabolo [duobus dñis] Ecce Scdm In q̄ notat dñij diuersitas. Un vterq3 termin9 formalit est accipiend9. Duo eñi formaliter accept9. pncipiū est alteritatis: sicut dr Pythagoras: eo q pmus recessus est ab vnitate [dñis] autē formal'r: sī dñi forma dñationis differētes. Et ho4 vnus non est sub alio. qz Quo4 vnus est sub alio materialit sunt ples: z fm formā dñij sī vn9 sol9. Duo ergo formal'r dñi nō puenīūt in legib3 z pceptis. Etsi vn9 est vrbane ptātis in pceptis: alter est tyrann9. Et ido dr glo. de 3ria imperantib3 dñijs. Forma eni dñij nō multiplicat a vero dño: sz corrumpet in tyrannidē. Esa.xix. Tradā egyptū i manu dño4 crudeliū: z rex fortis dñabit eo4. Esa.xxvj. Dñi possidēt nos absq3 te: tñ i te recordemur nois tui. Tyrannidē talē cō querit Esaias.lxiij. Facti sum9 sicut a pncipio cū nō dñareris nrī: nec inuocaretur nomē tuū sup nos. Ecōtra psolās nos Hier.xxiij.dr. Hoc est nomē qd vocabūt eū dñs iust9 nr [ser.] Ecce Terciū Seruitij qlitas: qd est p modum pprie seruitutis: nō cuiuscūq3 obsequij. Si ei aliqs seru9 est: totū esse: nosse: z posse: expendere habet in seruitio ei9 cui9 est. licet ergo aliqd parui obsequij possit aliqñ exhiberi alteri dño: tñ seruit9 alteri nō pōt impedi. Rho.vj. An nescitis qm cui exhibuistis vos seruos ad obediēdū: serui estis eius cui obedistis siue pcti in mortē siue obeditionis ad iusticiā. iij. Reg.xviij. Usq3 quo claudicatis in duas ptes. Si dñs est de9 sequimini eum. Si Baal est deus sequimini illum

Aut enim vnum odio habebit et alterum diliget: aut vnum sustinebit: et alterū contemnet

D3 Hic Inducta pbat per rōnem. Et est rō sup diuisionem: quasi disiunctiu9 sit syllogism9. Et habet duas disiunctōnes. Qua4 vna Prima est de dño siue seruitute volūtaria: z Altera de coacta. De Uolūtaria seruitute dr [Aut vnū odio habe. et alte. diliget] Et odio qdem habitus ē tyrannus: dilect9 autē verus fm vrbanitatis ordinem dñs. Et ideo dic Aug9. in glo. hic: diabolus sp est odio habit9. deus vero diligēdus. Neq3 eñi aperte vnq3 aliqs deū odio habuit. Sed oēs se eū amare confitent: z diaboli nomē execrant. q3uis viciosi eū dominantē sup se sustineāt. Deū vero odio nō habent: sed cōtemnūt victi pcupiscētia sua z psuasione diabolica. Sed adhuc querit Utrū deū aliquis odit. Psal.lxxiij. Supbia eo4 q te oderunt ascendit sp. ergo videt q aliq odiūt deū Adhuc Augustin9 retractauit istud. Rñsio: cū de9 sit principiū dans esse z ptinēs in esse: z gubernās ad optimu3 sue nature vnū quod q3. Et cū oīa appetāt esse sicut z bonū. Cōstat q in ista psideratiōe oīa: aut naturali aut aīali aut intellectuali motu amāt deum. Cū autē itep sit iudex: p iusticiā reddens vnicuiq3 qd suū est: nihil phibet eos q odiūt iusticiā z iudiciū: et odire deū iudicē z blasphemare. Sic dr in Psal.ij. Sap.j. Sentite de dño in bonitate z in simplicitate cordis qrite illū. Cant.j. Indica mihi quē diligit aña mea vbi pascas zc. Cant.iij. Nū quē diligit aīa mea vidistis: Ab altera parte de diabolo dr Ps.cxxxviij. Perfecto odio oderā illos: inimici facti sūt mihi. Abac.j. Horribil' z terribilis ex semetipō iudiciū e9: z on9 egredietur [aut vnū sustinebit] Istud est qd de subiectōe violenta. Tunc eñi violente z tyrannice subijcientem [sustinebit] Aut pter timorē mundanu3: qz timet amittere qd sub eo habet. Aut ppt timorē humanum: qz timet separi a cōcupiscētijs suis. Esai. xiiij. Cōtriuit dñs baculū ipo4 virgā dominantiū cedentē pplos in indignatiōe plaga insanabili subijcientem in furore gentes p sequentē crudeliter [et alterū cōtemnet] h est dñium dei. Est autem ptempt9 Duplex. Spēalis q est pcēm spēale separatū ab alijs peccatis. Et h est qñ aliqs cogitat actual'r de dño suo cui debet subesse: z vilipendis cōtemnens ipm. Alter cōtemptus est opis. z h cōiunctus est operi. Sic qñ aliqs nō obediēs dño suo: nō subijcit se pcepto dñi z pcipienti dño. Et h est in omi trāsgressione pceptorum: z nō est spēale peccatū. Et d hoc loquit hic Psal.xlix. Proiecisti sermones meos retrorsū. Liberari a ptemptu hoc petit. Psal.cxviij. Aufer a me opprobriū z cōtemptū. Esa.xxxiij. Qui spernis: nōne et ipse sperneris. Esa.j. Ipsi spreuerunt me.

Non potestis deo seruire z māmone.

Ecce Explanatio silitudinis [Non potestis deo seruire] Esa.xix. Dñs ingredietur egyptum: z corruent sepulcra egypti. Cum domino enim in vno habitatōnis tēplo nō poterāt stare. Abac.iij. Percussisti caput de domo impij [z māmone] Māmona syra lingua sonat latine diuitie: z pcat demonē qui p diuitias tentat Et tūc qrit Quare magis noīat hūc demonē qui pest diuitijs q̄3 q

pcest alicui alij vicio vl' plurib3 alijs vicijs. Et di
R3 cendū q diuitie int cetera bona pmutabilia, pmittūt sufficiētiā z habita sufficiētia habet vñ exerceatur oīa alia dlectabilia vicio4. Et ideo poti9 noīat hūc demonē q̄3 aliū. Sz adhuc qrit Utrū diabolus possit dici dñs alicui9 hois q̄tūcūq3 puersi. Uidet q sic Qz dr aliqs seru9 pcti. Joan.viij. ergo mlto forti9 diaboli: Preterea Añ: vocauit duos dños. ergo diabol9 est dñs vt videt. Cōtra Diabolus non h3 vñ supponat: sed poti9 vñ supponat: qz su9 casus est a deiformi intellcu. Homis eñi a rōne. Iterum Suus casus ē irremediabilis: hominis āt remediabil'. Adhuc Su9 casus per se ipm: z hois p aliū. Ex h aūt q peccator se ei subijcit nihil adqrit altitudis: qz subiectio illa est in vilib3 z potius depmentib3. Sic si dicerē q subijcit se aliqs purgatori vl' poti9 imundatori latrinarū in mūdando latrinas. Licz eñi in talib3 ille qui se subdit: vilificet: ille tñ q (al's cui) se subdit nō exaltat ex h: sed deprimit. ergo cū multo vili9 sit peccatū: subdēs se diabolo in pctis: nihil dñij pfert diabolo. z h puto esse pcedendū. Un licet hō seru9 sit diaboli z pcti: non tñ diabolus est dñs: nec peccatu3 est dñs peccatoris Ad h qd .s. dixit duos dños Dicendu3 q hoc dñium est cōmutabil' boni p qd tentat diabol9: z non ipsi9 diaboli vel pcti. Et hec etiā est cā q non dr Non potestis deo seruire z diabolo. sed ponit nomen pciosiorum int cōmutabilia bona. h est: diuitia4. qz talia bona ad min9 fm hic z nūc: hñt vnde supponant. Sic ergo Nemo pōt deo seruire z māmone. j. Regū.v. Cū arca dei poneret in tēplo dagon: cecidit dagon capite z summitatib3 amputatis sup limen. Esaie.xxviij. Coangustatū est stratū: ita q alter decidat: z palliu3 breue vtrūq3 operire non potest.

Ideo dico vobis: ne solliciti sitis anie vestre quid manducetis.

Hic iuxta silitudinē ppositā Format doctrinā. Et dr Duo Primo enim Premittit id qd intendit. z Scdo pbat illud: Ibi [Nonne aīa plus zc.] In Prima vbi dr id qd ītēdit: dr Duo. Prio eñi dicti pfirmat vitatē: cum dr [Ideo di. vo.] Q. di. Qz ita pstat in hūanis silitudinib3 [Ideo dico vo.] q solus scio veritate3 eo4 que deo bñ placēt: q nemo scit nisi cui reuelo. qz Jo.j. Deū nemo vidit vnq3. Unigenit9 q est in sinu patris ipse reuelauit. Ego igit qui secreta pris scio dico vob:
S3 [ne solliciti sitis] Ecce Scdm Ubi phibet sollicitudinē victus z vestit9. Uictus cū dr [ne solliciti sitis aīe vestre] Aīa eñi Dupl'r dr. Ab animalitate videlicet: z Animeitate. Dicta autem ab aīalitate est brutalitas: in q nihil vltra cōe genus aīaliū manifestat. Et hec aīa indiget cibis. Nō facit autem mentionē de poculento. quia potus est propter escā: z est vector eius sicut superi9 dcm est

Neq3 corpori vestro quid induamini.

Ecce Uestitus. Quia de istis duob3 est necessitas maior. j. Timo.vl. Habētes alimēta z quib3 tegamur: his contenti sim9. Hec enim duo sunt q natura parat animalib3 qñ nascunt. Pellem eñi pilosam vel pennosam dat p vestitu: z parat lac i mamillis vel vitellis ouo4 pro cibo. Etsi obijcitur q aues z quedā aīalia faciūt domos. Dicendū q illas faciūt quasi p vestitu Sed queritur hic De qua sollicitudine dr qd hic dr. qz Non oīs sollicitudo vituperat. Luc.x. Martha Martha sollicita es z turbaris erga plurima. Et pstat q sollicita erat circa frequens ministerium ciborum z vestimento4. Adhuc Gal.ij. Qui videbant columne esse: dexteras dederunt mihi z barnabe societatis: vt nos in gentes: ipsi vero in circūcisionem: tñmodo: vt paupe4 chrī memores essem9: quod etiā sollicit9 fui h ipm facere. j. Co4.vij. Adhuc Qui habet vxorē sollicit9 est que sunt mūdi z qūo placeat vxori sue z diuisus est: et tamē talis sollicitudo nō condēnat. Ad hoc dr glo. Q est Sollicitudo Duplex. Una est Suffocans. Et hec interdicit. qz hec mentē pturbat. Et hoc est seruire diuitijs. Alia est Prouidentie. Et hec nō interdicitur. Hec autē fit cū timent hoīes. Q aut possessa ab eis dispereāt. Aut elaborata nō attingāt. Et amore psentiū vel timore futuro4 torpentes fiunt. Ad qd intelligendū scire opet q Suffocare secunda syllaba correpta idem est qd extinguere. Idē autē scda syllaba pducta: sonat guttura strigere. Un v.

Suffocat extinguit: suffocat guttura stringit

Quocunq3 ergo modo sumat: vitalis spūs est in nobis lucens fide z calens charitate: q si sollicitudine psentis secl'i sic stringit vl' omnino extinguit q ad deum extendere se non pt: nec vehere vtutē ad obsequiū dei: nec sperare auras scti spūs: tūc fit hoc quod dr Mat.xiij. z Lu.vij. q vbum int spinas cadens a sollicitudinib3 z curis h9 seculi suffocat: z non fert fructū. Et hec sollicitudo est qñ tāta cura habet mundano4 q lucra mundana pponuntur diuinis. Et hec sollicitudo hic interdicit. Alia est Sollicitudo spūm vitalē nō stringēs neq3 opēriens vt extinguat: sed potius dilatās vt ille q totus ascēdit p deuotionē ad deu3 dilatet: etiā in puidentiam cōmisso4. Et hoc modo dr Rhom.xij. Qui pest in sollicitudine. Et hec non interdicitur: sed concedit: z etiam illis quib3 incūbit precipit. j. Timo.v. Qui suo4 z maxime domestico4 curam nō habet: infidelis ē et est infideli deterior. Intendere aūt reb3 supvacaneis non pmouentib3 ad salutē est damnabile. De qua in diuersis his appetibilib3 disputat Eccl'iastes multū: de qua nō oportet hic inducere: qz nō est ad ppositū. Sollicitudo aūt que est in spūalib3 studio est exercenda sp. Sicut dr Michee.vj. Sollicitū te ambulare cū deo
tuo. Et hoc est q dicūt qdam Q est Sollicitu T3
do Laudabil' Uituperabilis Tolerabilis Miserabilis. Laudabilis qdem est in pcepto. Et hec est Multiplex. Est enim Sollicitudo regēdi commissos Rho.xij. Qui pest in sollicitudine. ij. Co4. xj. Instantia mea quotidiana sollicitudo oium ecclesiarū. Alia est Sollicitudo obediendi q ad subditos. Josue.xxiij. Estote solliciti vt custodiatis cuncta que scripta sunt in volumie legis moysi. Alia est Sollicitudo pacifice viuendi q̄tum ad pares. Ephe.iiij. Solliciti seruare vnitatē spūs in vinclo

pacis. Alia est Sollicitudo pficiendi quo ad Se Et hec Triplex est. Prima est Memorādi precepta de deo. Deut.iiij. Custodi temetipm sollicite z aiam tuā: ne obliuiscaris vboꝝ que viderūt oculi tui. Et ne excidāt de corde tuo cunctꝫ diebꝫ vite tue Scdo: fit hec Sollicitudo Declinādi malū. Deutero.iiij. Custodite aīas vrās sollicite: nō vidistis aliquā silitudinē in die qua locutꝰ est vob dñs in oreb de medio ignis: ne forte decepti faciatis vob sculptā silitudinem. Tertia est Sollicitudo feruoris faciēdi bonū. Rho.xij. Sollicitudie non pigri: spū feruētes: dño seruiētes. Hec igit est sollicitudo laudabilis z in pcepto. Sollicitudo autem Vituperabil' etiā est Multiplex. Est eīn Inordinata sollicitudo Sciendi vana z superflua. Eccis.ij. Cū aliꝰ laborat in sapia z doctrina z sollicitudine: homini ocioso qsita dimittit. Et h ergo vanitas z magnū malū. Alia est Adqrendi diuitias cū cupiditate. Eccis.ij. Peccatori autē dedit deꝰ afflictionē z curā supfluā: vt addat z ꝯgreget z tradat ei q placuit deo. Sed z hec vanitas: z cassa sollicitudo mentis. Alia est Sollicitudo auare (al's auari) ꝯseruandi diuitias. Mat.xiij. Sollicitudo seculi istiꝰ z fallacia diuitiaꝝ: suffocāt verbuz z sine fructu efficit. Alia est Sollicitudo peccandi In adinuētiōe generꝫ pcci. Sap.xiiij. Imagines regis quē (al's quā) honorare volebāt: fecert vt illū q abierat (al's aberat) tanq̄ psentē colerent sua sollicitudie. Alia est In studio peccādi. Dan. xiij. Volētes cōcūbere cum ea: obseruabāt sollicitā (al's sollicitꝰ) quotidie videre eā. Hec igit ē Sollicitudo phibita. Sollicitudo Tolerabilis est Multiplex. Aliqn eni est Dilectōis natural'. Tobie.x. Cū vo moras faceret Tobias cā nuptiaꝝ: sollicitꝰ erat pat eius: dicens Putas qre morat filius meꝰ: Alia est Sollicitudo Esse rei familiarꝫ. j. Reguz.ix. De asinis q̄s nudiustertiꝰ pdidisti ne sollicitꝰ sis: qr inuēte st. Alia est Sollicitudo Necessarie puidētie. Lu.x. Martha Martha sollicita es z turbarꝫ zc. Alia est Sollicitudo Infirmitatis hūane. j. Coꝝ.vij. Sollicitꝰ est q sunt mūdi: z qūo placeat vxori sue. Alia est Sollicitudo Cure moderate. Tob.v. Rogo te De qua tribu vel d qua domo es tu: Cui Raphael angelus. Genus querꝫ mercēnarij: vel ipm mercēnariū q cum filio tuo eat: Ne aūt te sollicitū reddā ego sū Ananias azarie magni filius. Hec igit indulget. Miserabilis aūt Sollicitudo etiā est Multiplex. Alia enim est Laboris in opando. Eccis.ij. Detestatus sum idustriā meā qua sub sole laboraui: habiturus heredē post me: quē ignoro vtrum sapiēs vel stultꝰ sit: z dominabit in laboribꝫ meis quibꝫ desudaui z sollicitꝰ fui. nec est qcq̄ tam vanū Alia est Passionis. j. Macha.vj. Recessit somnꝰ ab ocul meis: z corrui corde p sollicitudine z dixi in corde meo in quantā tribulationē deueni: z in quos fluctus miserie. Alia est Sollicitudo pcauendi insidias hoim. Hiere.xxxviij. Sollicitꝰ sum ꝑpter Iudeos qui transfugerunt ad chaldeos: ne forte tradar in manus coꝝ z illudant mihi. Multi igitur sunt Modi sollicitudinū. Et nō interdicit hic aliqua nisi ista: que est suffocans z perturbās spūm mentis: qui ad deum est cōuertendus

Nonne anima plus est q̄ esca: z corpus plus q̄ vestimentū V3

Hic incipit inducere rōnes ad pbationē z persuasionē doctrine inducte. Sunt aūt Duo que pbat esse remouēda tanq̄ impedimēta pfectōis. Quoꝝ Vnū est Sollicitudo abūdantie. Scdm autē est Sollicitudo longi tpis. Ibi Nolite solliciti eē in crastinū. In Priori hoꝝ sicut bonꝰ doctor Duo facit. Remouet eni impedimentū pfectōis. z Secundo ponit Id qd vere pfectiōis est scdm sollicitudinē. Ibi Querite aūt pmū zc. Adhuc vbi remouet impedimentū sollicitudis Duo facit. Primo enim ondit q maiora data st nob a patre celesti absq̄ nrā sollicitudine z sollertia. Et Scdo inducit ex hoc rōnes q etiā minora supaddent ex eodez pre. Ibi Respicite volatilia celi zc. In Primo hoꝝ inducit Duo. Relinqt eni ex iudicio oiz: aiam. h est: aīalem vitā esse meliorē q̄ esculentū p quo sollicitamur. Et h est Nonne aīa plꝰ hoc est meliꝰ aliqd est q̄ esca: In rebꝫ eīn que nō mole magne sunt: idez est maius esse qd meliꝰ esse Sicut dt Augꝰ. Hoc autem a cōi rei iudicio Supponit: qr esca querit ꝑpter aiam. Et ideo aīa melior z dignior est. Eadē probat rōe corpꝰ meliꝰ esse q̄ vestimentuz. Et hoc est et corpus plꝰ q̄ vestimentū Cōstat autē q aiam z corpꝰ habemus ex dono patrꝫ sine labore nro z sollicitudine. q̄ multo magis addet ea que propt aiam z corpꝰ creauit. ij. Macha.vij. Nescio qualr in vtero meo apparuistis. Neq̄ eni ego ipsa spm vobis donaui z aiam z vitā: neq̄ singuloꝝ mēbra: ego ipsa cōpegi. Sed mūdi creator qui formauit hois natiuitatez: qui q̄ oim inuenit originē Hic igitur qui hec dedit z scit: Qr sine victu z vestitu esse non pñt z oia propt hoiem creauit: adijciet ex sua largitate victū z vestitū sine nra sollicitudie. Sed querit hic Quare dictis suis adhibet rōnem: cū ex h ipso qd dicta sunt sua: maiorꝫ sint autoritatꝫ q̄ ex aliq rōne hūana: Et ad hoc dicendū q non ponit rōnē propt dcm: sed ꝑpter nos qr familiarius ꝯiungit intellectui nro qd humana rōne accipit q̄ qd simpliciter ponit. Et ideo dixit pabolas in quibꝫ hūmanas proposuit silitudines.

Respicite volatilia celi: que nō serunt nec metunt neq̄ cōgregāt in horrea: et pater vester celestis pascit illa. Nonne vos magis pluris estis illis:

Hic inducit rōnes ad pbandū q creata propt nos sine sollicitudine adijciunt. Et diuiditur hec pars in Tres. In quaꝝ Prima inducit rōnes de Adiectiōe esculenti. In Scda de Adiectiōe vestimenti. Ibi Et de vestimento quid solliciti zc. In Tertia adducit de Adiectiōe vtriusq̄ simul. Ibi Nolite ergo solliciti esse. In Prima harū Duo adducit. Primū est de Adiectōe esculenti. Scdm sumit a supposito quodā: qm etiāsi multū sollicite

sumus: non possumꝰ vnq̄ puidere qd pficiat nobis hoc qd sollicitudine adquisitū est. Ibi Quis autē vestrū cogitās In Prio hoꝝ Quattuor facit. Primo enim monet volatilia celi respicere: cū dicit Respicite volatilia celi Scdo ostēdit Quid i eis ē respiciendu z qm neq̄ serūt neq̄ metūt neq̄ cōgregant in horrea Et tangit Tres sollicitudies remotas. Quaꝝ Vna ē in Generando z elaborādo esculento. Scda est in Congregando. Tertia est in Cōseruando. Et circa hec Tria: maxime occupat humana sollicitudo. Tertio ponit Benignitatē pris celestꝫ ad ea: cum dic pater vester celestis pascit illa Et dt pater vester Non illoꝝ: qr Non sunt ad imaginē eius. Neq̄ hñt spūm adoptiōis filioꝝ. z ideo minor cura est ei de eis q̄ de sanctꝫ. j. Coꝝ.ix. Nūqd de bobus cura est deo: An propt nos vtiq̄ scptura hec dicit: Quarto hic de dictis facit cōparationē. Et Concludit a Minori. Qm si talia adijciuntur creatis nō filijs. multo magis adijciunt hec filijs: q multo plurꝫ estimatiōis st illis. Et hoc ē qd dic Nonne vos magis pluris estis illis: Hec est q̄ expositio lre. Sed querit Quare sumit potius silitudinem a volatilibꝫ celi q̄ a natatilibꝫ vel gressibilibus vel reptilibus Ad h sunt Tres rōnes. Vna quidez est: qr cibus altiliū magis sparsus z incertus est q̄ aliorū animaliū: ꝓpt quod etiā natura dedit eis z alas ad volandum z pedes ad āmbulādū: vt veloci motu vite cibū adqrant. Et cū illa sint sine sollicitudine: q multo magis nos. Alia ratio est q nulla aīalia minus cōseruāt q̄ aues: Qm z Gressibilia que faciūt thesauros: sicut mus montanꝰ. z Reptilia: sicut formica. z Natatilia: sicut hñtia antra. Sz volatilia oino sunt sine sollicitudine. Et ideo de sollicitudine tollenda melior z cōgruentior ab eis accipit silitudo. Tertia rō est Ambro. z est Moralis. qr per altitudinez volatus: magis volatilia spūalibꝫ z cōtemplatiuis virꝫ assimilant. Psal.liiij. Quis dabit mihi pēnas sicut colūbe: z vo.zc. Videt aūt ista doctrina dñi cōtrariari sermonibus eius. Quia Gene.iij. dt. In sudore vultus tui vesceris pane tuo. Job.v. Homo natus ad laborem: sicut auis ad volādū. Apl's. j. Coꝝ.iiij. Laboramꝰ operantes manibꝫ nostrꝫ. ij. Thes.iij. Siqs nō laborat non manducet. Jacob.v. Agricola expectat pciosum fructū terre: patiēter ferens donec accipiat temporaneū z serotinū. Ad hoc dicenduz q est labor Duplex. Scz. Spūalis. z Corporalis. Ad alterum istoꝝ laboꝝ Meo iudicio tenet omnis homo. Est autem vterq̄ istoꝝ laboꝝ Duplex. Vniuersalis: z Particularis. Vniuersalem voco q fit circa pplm Vniuersalis eccl'ie: vel Ciuitatis: vel Prouincie: vel Plebis alicuiꝰ. Et tūc illi qui circa tales laborāt: possunt accipere ab illis. Aut per modum Debiti: sicut Prelati. Aut per modū Elemosyne: sicut Predicatores missi. Aut alij aliqd circa tales militie chriane officij exercētes. Particularem autem laborem voco qui est in vno actu simplici Spūali vel Corporali. Spiritualis: sicut est Canonicoꝝ vel Monachorū in cantando z legendo: z disciplinā religionis portando. Corporalis est autem Sicut Arando: Vel Suendo: Vel Lanas operando: vel aliquid tale. In omnibus enim talibus labor exercendus est: sollicitudo suffocans tollenda. Sicut in ante habitis dictum est.

Quis autem vestruz cogitans potest adijcere ad staturam suam cubitum vnum:

Ecce Scdm. Et intendit arguere ex Supposito. Q ponat. Q esculentū nostra sollicitudine pquiratur: hoc non proficiet nobis nisi per patrem celestem. Et sic sollicitudo nostra cassa z vana ē. Et hoc est quod dt Quis vestrū potens vel sapiens: cogitans sollicite z sollerter: potest sua sollertia z sollicitudine adijcere ad staturā suam per esculentū quod pcurauit cubitū vnū Vel aliquod q̄tuncunq̄ paruū incrementū. Cum ergo solliciti sumus de esculento propter incrementum corporis qd ex eo putamus accipere. z h non accipimus nisi virtute z cura patris celestis: incassum sollicitamur de hoc q nō possumus conuertere in nostrū profectū. Sed potius cura pijcienda est in patrem: qui nos nutrit z dat nobis incrementum. j. Corinth.iij. Neq̄ qui plantat neq̄ qui rigat est aliqd: sed qui incrementū dat deus

Et de vestimentis quid solliciti estis: Cōsiderate lilia agri quomodo crescunt: Non laborant neq̄ nent. Dico autem vobis quoniam nec salomon in omni gloria sua coopertus ē sicut vnū ex istis. Si enim fenum agri quod hodie est et cras in clibanum mittit deus sic vestit: Quanto magis vos modice fidei:

Hic arguit de Cura vestimenti abijciēda. Et dicit Quinq̄. Primo enim per modū interrogatio- X3
nis innuit remouendā esse sollicitudinē vestimentorum. Et hoc est Et de vestimentis qd solliciti estis: Scdo dicit ꝯsideranda esse lilia agri crescentia. Et sumit similitudinē a lilijs: quia alta st: z flore z candore suo mundiciā significant corporis sanctoꝝ. Agri autē vocat: non hortensia: qr campestribus cultura non adhibet. Et hoc est qd dicit Cōsiderate lilia agri quō sine cultura crescunt. Canticoꝝ.ij. Sicut lilium inter spinas: sic amica mea inter filias. Ps. Iustus germinabit sicut liliū: z florebit ante dominū. Canticorum.ij. Ego flos campi z lilium cōualliū. Tertio dicit Quid in talibus sit considerandū: qr nō laborant forti labore sicut viri neq̄ nent lanam vel linum operātes: sicut femine. Prouerb. vi. Quesiuit lanam z linum: z operata est consilio manuū suarum. Quarto tangit Gloriā ornatus eorum: dicēs Dico autē vobis qui non possū mentiri. j. Pe.ij. Nec inuentus est dolus i lingua

eius [Quoniam nec Salomon] qui vltra modum
sicut dr̃ curiosus fuit in vestib9. iij. Regũ. x. Regi/
na Saba mirabat̃ de vestib9 suoꝝ seruorum [in
omni gloria sua] h̃ est: in glĩa vestitus sui [co/
opertus est] tam venusto ꝛ tam vernanti colore
[habitus sicut vnũ ex istis] Omnia ergo si/
mul in diuersitate coloꝝ suoꝝ: incõparabilia sũt
habitui salomonis. Attende aũt ꝙ innuit flores
operiri colorib9: quia coloris natura de lumine p/
ficitur: ꝛ in superficie rei diffundit̃. Propter qđ ꝛ
Pythagorici colorem epiphaniũ. h̃ est superappa
rentem vocauerũt. Unde terra vestita floribus in
quandã silitudinẽ stellati celi ornat̃. Esaie. lxj. In/
duit me dñs vestimento salutis: ꝛ indumento iu/
sticie circũdedit me. Talis enim habitus habitũ
virtutis in sanctis demõstrat: In quo ꝓcedunt si/
cut dies verni vernãtes. Quinto tãgit Compara/
tionẽ cure patrꝭ ad fenum ꝛ ad filios adoptionis.
Et ostendit curam pr̃is ad fenum paruã ex Trib9
Ex Natura cum dic̃ [Si enĩ fenũ] qđ parui est
momenti. Scđo ex Loco cum dr̃ [agri] cui nulla
custodia adhibet̃: sed decerpendũ omnib9 exponi/
tur. Tertio ex Utilitate: qꝛ dicit [quod hodie ẽ]
breui apparens tpe [et cras] hoc est post modicũ
[mittitur in ignem] qꝛ ad minus sarmẽta cõ/
buruntur: ne agrũ occupent: ꝛ nulli9 momenti re/
putat̃. Uel [in clibanũ] Alia lr̃a: quia hoĩes cli/
banũ inde succendunt: in q̃ coquant panes vel ali
quid aliud: ꝛ incẽdit: ꝛ tanq̃ res parui momenti
existens quacunq̃ ꝯsumptiõe ꝯsumit̃: ꝛ eterne vi
te non reseruat̃ [deus sic vestit] hoc est exornat
pictura coloꝝ. Et deinde transit ad sctõs per com/
y3 paratione: dicens [Quanto magis vos] Qui
In natura estis ad dei patrꝭ imaginẽ: ꝛ In custo/
dia cõmissi angelis: qui custodiãt vos in omnib9
vijs vestris. ꝛ In pordinatione pdestinatõnis p̃/
ordinati ad eternã vitam. Et subiũgit increpatio/
nẽ si talia non aduertãt cum dr̃ [modice fidei]
hoc est modice fiducie: qui parua d̃ patre celesti p̃/
sumitis. Matth. xiiij. Modice fidei quare dubi/
tasti? Rho. v. Cõfortatus est fide: plenissime sciẽs
ꝙ quecũq̃ ꝓmisit deus potẽs est facere. Sꝫ con
trariũ est quod dr̃. j. Coꝝ. iiij. Esurimus ꝛ sitim9
ꝛ nudi sumus: ꝛ instabiles sumus vsq̃ in hãc ho/
ram Heb. xj. Circũierũt in melotis in pellibus ca
prinis egentes angustiati afflicti: quibus dign9
non erat mũdus. Mat. xxv. Esuriui ꝛ non dedi/
stis mihi mãducare. Sitiui ꝛ nõ dedistis mihi bi
bere. Nudus fui ꝛ non vestiuistis me. Ergo Scti
sepe in his habẽt indigentiã necessitatꝭ. Et sic videt̃
ꝙ non cõcludit ratio dñi. Ad hoc dicendũ ꝙ in ve
ritate non placet deo: nec intẽdit hic astruere ꝙ ali
quis sequat̃ inertiam ꝛ ociũ: sed exerceat aliqđ mi
litie christiane. Sicut dicit Aug9. in Lib. De ope/
ribus Monachoꝝ. Etsi exercet hoc: dign9 est cibo
ꝛ veste quam ꝓcurat ei deus ex labore suo. Unde
etiam chr̃s dixit ista illis qui prima fundamenta
fidei ponere debebãt. Et ꝓpter multum discursuꝫ
instantie pdicationis non poterãt cogitare nisi de
pane quotidiano. Quib9 etiã Lu. x. dicit Edentes
ꝛ bibentes que apud illos sunt. Unde etiã illis de
domo nihil dixit: qꝛ instabiles esse oportuit. Qñ
igitur instanter ea que sunt militie chr̃iane exerce/
mus. etsi tunc desunt: necessaria dispensatio pr̃is
celestis est. Uel ad probandã nostram patiẽtiam.
Uel ad purganda delicta. Uel ad condẽnationeꝫ
eoꝝ qui ista negant pro tẽpore: cũ bonoꝝ paupe/
rum videt necessitates. Et q̃cquid horum fiat pie
pater celestis ꝓuidet sanctꝭ. Psalm. xxxvj. Junior
fui etem̃ senui: ꝛ non vidi iustũ derelictũ nec semen
eius querens panẽ. Absq̃ dubio em̃ credendũ est
ꝙ si in talibus deest auxiliũ humanuꝫ: non deerit
diuinũ: dũmodo homo nõ desit gratie dei. Mul
ti enim sunt vt dr̃ Aug9. qui interiore aure audi/
unt a domino. Psal. xl. Beatus qui intelligit sup
egenum ꝛ pauperem: in die mala liberabit eũ do/
minus. Et illorum granaria sunt granaria paupe
rum sanctorum.

Nolite ergo solliciti esse: dicentes Quid manducabimus aut qđ bibem9: aut quo operiemur? Hec enim omnia gẽtes inquirũt. Scit enim pater vester quia his omnibus indigetis.

Hic incipit ponere rationes de Remouẽda sol/
licitudine de vtroq̃ simul. scꝫ: tam de esculento q̃
de vestitu corporꝭ. Et inducit Duas ratões. Qua/
rum Una est Quia talis sollicitudo nobis igno/
rantibus patrẽ celestem assimilat. Scđa autem qꝛ
hec sollicitudo fiducie filioꝝ ad patrẽ preiudicat.
In Prima ergo rõne cõcludens ex premissis dic̃
[Nolite ergo solliciti esse] sollicitudĩe vos
a malicia in qua positi estis reuocante [dicẽtes]
Si sequamur chr̃m pauperem: occupantes nos
euangelio eius [Quid manducabimus aut
quid bibemus?] q̃ ad necessitatẽ sustentãde vi/
te [aut quo operiemur] quo ad operimentum
corporis [hec aũt oĩa gentes inquirũt] que
ignorant deũ: ꝛ putant hominẽ nõ ad aliđ crea/
tum: nisi vt sua industria hic ad tempus viuat. j.
Thes. iiij. Sciat vnusquisq̃ suũ vas possidere in
sanctificatiõe ꝛ honore: nõ in passione desiderij: sic
ꝛ gentes que ignorant deum. His ergo in h̃ non
debemus assimilari: recogitãtes ꝙ manna sequen
tibus deum in deserto non defuit: ꝛ vestes eorum
quadragita annis nõ sunt attrite. Deut. xxix. Hic
enim pater celestis mundo ministrat propter ele/
ctos [Scit enim] Scđa ratio: quia [Pr̃ vr̃]
ad vos habẽs viscera pietatꝭ [scit] eo ꝙ nihil la/
tet eum. Job. xlij. Scio quia omnia potes ꝛ nul/
la te latet cogitatio. Quis est iste qui celat consiliũ
absq̃ scientia. Q. d. stultus ꝛ despiciendus est qui
putat se celatum consiliuꝫ habere; quod de9 igno/
rat: ꝛ absq̃ scientia vera est talis [quia omnib9
his indigetis] Psal. cxxxviij. Imperfectũ meuꝫ
viderunt oculi tui ꝛc̃. Qui enim nos talibus indi
gentijs creauit: scit nos talibus indigere: ꝛ ꝓ cer/
to non procurat nisi voluntati sue militem9. Si/
cut Luc. xv. Filius prodigus recedens a patre in
regionẽ dissimilitudinis: cepit egere ꝛ fame peri/
re. ꝛ statim quando rediuit: non solum panes ac/

cepit: sed abundantiam omniũ bonoꝝ:

Querite ergo primum regnum dei et iusticiam eius: et hec omnia adijcientur vobis.

Postq̃ sufficienter excludit sollicitudinẽ abun
z3 dantie temporalis: Hic docet In quo: militãtes
ꝛ quid querẽtes digni sunt ꝓuisione patrꝭ celestis
Unde Duo dicit. Scꝫ. Quid querenduꝫ: ꝛ Qua/
liter nobis hoc querentib9 erit prouidendũ. Circa
Primũ Duo dicit. Finem. s. questitionis. ꝛ Id qđ
ducit ad finem illũ. De Fine loquens dr̃ [Que/
rite autem primũ] Et locutio est Duplex: eo ꝙ
hoc ipm [primũ] potest determinare hoc ṽbum
querendi. Et tunc sensus est [Querite primũ] hoc
est in primis vel prius. Et tunc sic militãtes digni
eritis quibus pater celestis ꝓuideat. Potest etiaꝫ
determinare hoc qđ dico regnũ dei. ꝛ tunc sensus
est. Querite aũt primũ regnũ dei. hoc est quod pri
mum est ꝛ vobis congruũ est querere qui estis fi/
lij israel: probãtes vos esse filios tanti patrꝭ per h̃
ꝙ digna vobis queritis: ꝛ indigna vobis non cu
ratis: prouidebit̃ vobis in necessarijs. Uterq̃ er/
go sensus cõgruit lr̃e. Sed p̃mũ puto esse littera/
liorẽ. Et attende quod dr̃ Chry. Q regnũ dei di
citur hic retributio eterna. ꝛ hoc est veruꝫ quo ad
vltimũ finem intentiõis. Sed regnũ quod iniun
gitur hic querendũ est quo regnat deus in homi/
nibus (al's omnib9) Et est sensus [primuꝫ] mili/
tando: pdicando: bene operando instanter [que/
rite regnum dei] hoc est ꝙ regnet cõfirmato re
gno i hominib9. Jo. xv. Ego elegi vos ꝛ posui vos
vt eatis ꝛ fructũ afferatis: ꝛ fruct9 vester maneat.
[et iusticiam eius] hoc est iusticiã qua regnuꝫ
istud confirmat̃: ꝛ que ad regnum perpetuũ cõdu
cit. Sap. vj. Concupiscẽtia sapie ꝯducit ad regnũ
perpetuũ. Psal. xxvj. Unam petij a dño: hanc re/
quirã: vt inhabitẽ in domo dñi omnib9 dieb9 ꝛc̃.
Lu. x. Porro vnũ est necessariũ Maria optimam
partẽ elegit que non auferet̃ ab ea Lu. j. In sancti/
tate ꝛ iusticia corã ipso oĩb9 dieb9 nr̃is [et hec o/
mnia adijcient̃ vobis] Non em̃ sunt petẽda:
sed tanq̃ parua adijcienda. Non em̃ euãgelizare
debetis vt manducetis: qꝛ tunc queritis ista. quia
ista non sunt finis: sed adiecta sustẽtationi vite ad
illa querenda. j. Coꝝ. ix. Multuꝫ est de ista mate/
ria. Inter cetera dr̃ Ibi: dñs ordinauit his q̃ euan
gelium annunciãt de euãgelio viuere: sed nõ pro/
pter ista pdicare. Unde de se Ibideꝫ dr̃ Apostol9.
Euangeliũ predicãs sine sumptu ponam euange
lium vt non abutar potestate mea in euangeliuꝫ.

Nolite ergo solliciti esse i crastinũ

z3 Hic incipit remouere Sollicitudinẽ extensam
in longum ꝛ futurũ. Et circa hoc dicit Duo. Po/
nit enim Primo Inhibitionẽ Dicẽs [Nolite er
go solliciti esse] Et Cõiunctio Illatiua conti/
nuationis nota est ad p̃inducta. Q. di. Sicut non
expedit sollicitos esse de abundantia temporaliũ
vel etiam d̃ necessarijs: sollicitudine nos a militia
christiana retrahente. Eadem ratione prohibeo ne
solliciti sitis in futurũ eadẽ sollicitudĩe [in crasti
num] hoc est in longum futurũ. Licet enim ꝓui/
dentia futuri concedat̃: sicut ꝛ dominus loculos
habuit. Joan. xiij. In quibus reseruabat̃ pro futu
ra necessitate: Tamen sollicitudo deijciẽs ab ope/
re militie professe ꝛ ex officio debite interdicit̃ [In
crastinum] hoc est in futurũ. Geñ. xxx. Responde
bit mihi cras iusticia mea: cum placiti tempus ve/
nerit coram te. hoc est in futuro. Ratio autem hu
ius tangit̃ Hebreoꝝ vlt̃. Jesus christ9 heri ꝛ ho/
die ipse ꝛ in secula. Matth. vlt̃. Ecce ego enim vo/
biscum sum omnibus diebus vite mee vsq̃ ad cõ
summationẽ seculi. Cum igit̃ procurator nobiscũ
sit non oportet sollicitari. Luce. xxij. Quando mi/
si vos sine sacculo ꝛ sine pera ꝛ sine calciamentis:
nũquid aliquid defuit vobis? At illi dixerũt. Ni/
hil. Unde Chrysostomus dr̃: ꝙ accedens ad fontẽ
non sollicitat̃ de bibendo. Et tunc stultus est qui
secum habet deum patrẽ ꝛ sollicitat̃ de futuris. qꝛ
pater celestis omni fonte magis manat Ps. lxxvij
Male locuti sunt de deo: dixerunt. Nũquid pote
rit deus parare mensam in deserto: Nũquid ꝛ pa
nem poterit dare aut parare mensam pp̃lo suo?

Crastinus enim dies sollicitus erit sibiipsi. Sufficit diei malicia sua.

Hoc est Secundũ Ubi preinducte prohibitio/ 23
nis inducit ratiões. Et inducit Duas. Unam Q
futurũ habet onus sue sollicitudinis. Et sicut di/
citur Luce. xj. Ignoramus quid futura pariat di
es. Et ideo cassa est sollicitudo de ipsa. Sed sic di/
cit Hieronymus. Presentia grate suscipiamus: ꝛ
futura post prouidentiã ordinatã domino cõmit/
tam9. Sicut enim dr̃ Apostolus. ij. Corinth. viij
Prouidere possumus bona nõ solum coram do:
sed etiaꝫ coram omnib9 hominibus. Et ideo Pro/
uerbioꝝ. vj mittitur piger ad formicã: que in esta
te congregat cibum sibi. Est ergo sensus: ꝙ grate
suscipiẽtes presentia munera patris: ꝛ prouidẽtia
ordinata: cauentes futuros maloꝝ incursus: sol/
licitudineꝫ ampliorem domino qui futura nouit
cõmittam9. Hebreoꝝ. xiij. Sint mores sine aua
ricia contenti p̃sentibus. Ipse enĩ dicit. Non te de/
seram neq̃ derelinquã. Aliam rationẽ eiusdeꝫ in/
ducit: cũ dicit ꝙ [Sufficit diei malicia sua]
Et vocat maliciã penalem sollicitudinẽ: qua mul
ti propter necessitates temporis hui9 inuoluunt̃:
qui multis sollicitudinib9 alligantur: qua Apl's
liberos esse voluit suos: suadens se matrimonio
ꝛ cure domus non obligari. j. Coꝝ. vij. Uolo au/
tem vos sine sollicitudine esse. Et sic etiam domi/
nus hic suadet: eos qui militare debent sibi ab oĩ/
bus animũ occupantibus abstinere. j. Corinth. ix
Qui certant in agone: ab omnibus se abstinent.
ij. Timoth. ij. Nemo militans deo implicat se se/
cularibus negocijs: vt ei placeat cui se probauit.
Cum ergo dicit ꝙ Dies sollicitus est. Prosopo/
peia vtitur: personã mutans: attribuens tempori
quod hominũ est tẽporali necessitati se astringen/
tium. Et cũ dicit ꝙ [Diei sufficit malicia sua] su/
am maliciam notat: non vt Matematici dies in/

fastos. Sed penam sollicitudinis huius necessitatis vocat maliciam. Exod. xxxij. Placatus factus est dominus de malignitate quā dixit facere populo suo. Pena enim malum quoddā est et vocatur: eo quod cōtrariatur nature bono. Sicut dicit Augustinus Ephe. v. Redimentes tempus quoniā dies mali sunt. Gene. xlvij. Dies peregrinatōis vite mee parui et mali. Sic ergo maliciam vnius diei nō oportet cumulare super aliam: quia sufficit vnicuique diei.

Capitulum.VII.

Nolite iudicare et nō iudicabimini. nolite cōdemnare et non condemnabimini

A Hic incipit remouere Impedimenta perfectiōis que occasionantur ex alijs. Hec autem impedimēta perfectionis apostolice precipue insidiantur iurisdicioni iudicij et doctrine. Et diuiditur ista pars i Duas partes. In quarū Prima docet Qualiter sine impedimēto nos habeamus ad subditos. In Secunda autem Qualiter ad eos qui spēm habēt pietatis et virtutē eius abnegant. Ibi [Attendite a falsis prophetis] Adhuc anterior harū in Duas diuiditur. Ita quod in Prima docet Quales simus i iudicio. Et in Secūda Quales simus in exemplo Ibi [Petite et dabitur vobis] In Prima Tria cōtinentur que remouent impedimēta. In Primo quorum remouet Usurpatū iudicium. In Secundo Indignū. Ibi [Quid autē vides etc.] In Tertio Indiscretū. Ibi [Nolite sanctū dare canibus] Vel dicatur melius Quod diuiditur i Duas. Ita quod in Priori remouet impedimenta iudicij a iudice. Et in Secunda docet Qualis debet esse iudex platus in dispensando sancta sibi credita. Quia prelatus et iudex est et dispensator sacrorum. Et tunc Prior vlterius in Duas diuiditur. In quarū Prima remouet Judicium vsurpatū. et in Secūda Indignum. In Prima harū Duo continentur: eo quod Primo ponit Prohibitionē. et in Secūdo Adhibet rōnis persuasionem. Ibi [In quo enim iudicio] Adhuc in Prima dicit Duo. Prohibitionē: et Transgredientium penam. De Primo dicitur [Nolite iudicare] Attendendum autē hic ē Quod ē Judiciū rōnis et Judiciū iudicis. Judicium rōnis licet sit de omnibus de quibus inquirimus an sint vel nō sint: tamen hoc iudiciū quod hic queritur est iudiciū quod fit de actibus humanis et de hominibus vtrum bona sint vel mala. Etsi est de actibus humanis. Aut de actibus proprijs i proprie cōscientie discussione Aut de alienis: in alienarū conscientiarū curiosa inuestigatione. Etsi est de proprijs in sue cōscientie inuestigatiōe: nunquam est temerariū: quia propriā conscientiā habet testem: que non fallitur in factis proprijs. quia sibi constat et factū: et causa facti: et intētio facientis. Et de hoc dicitur. j. Corinth. xj. Si nosmetipsos dijudicaremus. non vtique dijudicaremur. Job. xiij. Vias meas in conspectu eius arguā: et ipse erit saluator meus. Si autē est de alienis. Aut est de actibus humanis. Aut de ipsis agentibus. Si est de actibus: cōsiderandū est vtrū sint de his que iam iudicata sunt a spūsancto in scriptura. Et hec sunt de quibus dicit phūs: quod mox noīata sunt mala: et iudiciū cōdemnatōis in illa non est temerariū. Sed potius si hec non condemnabilia iudicantur: est error. Jo. iij. Qui nō credit iam iudicatus est. Rho. j. Non intellexerūt: quoniam qui talia agūt digni sunt morte: nō solū qui faciunt ea. sed etiā qui consentiūt facientibus. Aut est de his que iudicata nō sunt nec mox noīata: sunt mala. Et iō illa oīa pñt bono aīo et malo fieri: et bono fine et malo: et bene et male: quo ad alias circūstātias. Et ideo iudicare illa et cōdemnare illa temerarium est iudiciū. Sicut in exemplo quod dicit glo. Quia licet expediat temporalia abijcere et sine sollicitudie esse: tamē si hoc aliquis nō faciat: nō est iudicandus. In tali ergo iudicio sunt Duo considerāda. Unum est Indagatio cause: que ex ipsa re est probabilis: et via ad verā cām inueniendā. Et hec est Sollertia: nō temeritas. Aliud est adhibere cām quā res ipsa nō demōstrat: et in peiorē partē interpretari. Et hec ē interpretatio facti potius quam verū de re iudiciū. Etsi hoc fiat in sinistrā partē: temeritas est Si autē in meliorem partē fiat: hoc boni animi signum est. quia De quolibet psumendū est bonū: nisi probetur contrariū. De hoc dicitur Job. vj. Id quod iustum est iudicate: et nō inuenietis in lingua mea iniquitatē: nec in faucibus meis stulticia psonabit. Si autē est de ipsis qui agunt talia qualia inducta sunt: hoc fit Duobus modis. Aut enim iudico de agente secundum psentē actū. Aut secundum perseuerantiā siue permanentiā in illo. Si iudico secundum presentē actū a quo denominatur agens bonus vel malus. Tria sunt sicut dicit Tullius que informāt iudiciū accusande psone vel excusande. Par: Pactū: et Judicatū. Par autē est quod equitati et iuri est congruū. Hoc enim totū in paritate et equalitate cōsistit: sicut. s. diximus. Pactū autē est quod licet equū nō sit vel equale: tamen ex libera volūtate conuenit inter pangentes (al's paciscētes) et nō cōtrariatur ciuilitati vel honestati. Judicatū autē est: quod autoritate legis est sancitū. Si ergo video aliquem: cuius factū aut equo aut pacto aut legi cōtrariatur. Si iudico eum iniustū: non est iudiciū temerarium. Si autē nihil talium video in ipso et iudico iniustū: non est iudicium ex ipsa re iudicatū: sed temerariū ex temeritate formatū. et tunc est temerariū. Si autē iudico de permanētia in malo quod agit: nō potest esse nisi temerariū. Quia Qui hodie est bonus: cras melior erit. Et qui hodie malus: cras potest esse vel fieri bonus. et in vltimo instanti sue vite potest eē bonus. Sicut latro pendēs in cruce. De nemine desperandū est dū viuit. Rho. xiiij. Tu quis es qui iudicas alienū seruū. Suo dño stat aut cadit. stabit autē. potens est enim deus statuere illū. Et attende autē quod in vtroque istorum iudiciorū in quibus iudicat ratio si occurrit rei necessitas: iudiciū est verum: et oppositū iudicium est erroneū. Sic in his que mox noīata sunt mala. Etsi sequatur rei probabilitatē: sollertia est quā attendit rhetor qui ex signis probabilibus acclamatiōes (al's exclamanes) format ex accusatiōis vel defensionis iudicio

Sicut si video loquentē cū muliere hoīem: et ē homo honestus et locus honestus. matrona honesta sumitur exclamatio defensionis. Si autē iuuenis (al's inuenio) tonsorē diligens comptus politus cōposito gradu incedēs: molliter scapulas gestans et gestiens placere lenitate (al's leuitati) et locus suspectus et mulier nō note honestatis: sumuntur ex talibus acclamatiōes accusantes: et psumptionē contra eū facientes. Hoc igitur est iudiciū rōnis quod preponitur iudicio iurisdicionis: quia Non debet constitui iudex in quo iudiciū rōnis nō est iustū. Sed potius amoueri debet a solio iudicij etiā si solium iudicis acceperat. Judiciū autē Jurisdiciōis cōsideratur Dupliciter quo ad psentē partē lectōis. et Tertia consideratio erit in parte sequenti. et in vltima parte lectionis. Unus autē duorum modorum est in adeptōe iudicij. In adeptōne Jurisdiciōis Due sūt cōsideratiōes. Una ē si psumatur iudiciū sine iurisdicione. et tūc ptās iudicandi et iudiciū presumptū est. Gen. xix. Ingressus es vt aduena: nūquid vt iudices: Exo. ij. Quis te constituit pncipē et iudicē sup nos: Adhuc si igerat se aliquis i cathedrā et soliū iudicis propria volūtate iprudēter vel simoniace: psumit talis temere iudiciū. ij. Reg. xv. Quis me constituat vt iudicē super terrā: vt ad me veniāt oēs qui habēt negociū: et iuste iudicem. Ita dixit iniquus et temerarius fratricida et patris expulsor Absalon. Hebreorum. v. Nec quisque sibi sumit honorē: sed qui vocatur a deo tanquam aaron. Jacob. iij. Nolite plures mgri fieri fratres mei: sciētes quia maius iudiciū sumitis. Et intelligit de magisterio auctis iudicādi: quod habēt plati. Hi ergo quotiens iudicant: temere se de iudicio intromittūt: quia nō a sūmo iudice potestatē iudiciariā acceperūt. Unde sic in iudicio hoīm: inferior iudex inuasor est: qui a Papa vel Imperatore vel Rege in suo regno nō est institutus. Ita Inuasor est talis qui a deo nō vocatur ad iudiciariam potestatē. Dan. xiij. Constituti sunt duo senes iudices in illo anno: de quibus locutus est dominus. Quia egressa est iniquitas i babylone a senioribus iudicibus qui videbantur regere populum. Hoc enim sonat nomen: quia iudex debet esse cōstitutus: quia se ipsum non debet ingerere. Alius autem modus qui est in Judicij executiōe: vnam solam habet cōsiderationē. Si ei i tali executōe volūtas pīt: et rō iformata rōibus iuris sequitur. tūc ē sic dicitur i Prouerbijs

Sic volo sic iubeo: sic est pro rōne voluntas.

Et tunc semper voluntas impia preualet cōtra iuris rationem. Et semper egreditur iudicium puersum et temerarium. Abacuch. j. Preualente impio aduersus iustum: egreditur iudicium peruersum. Nulla enim voluntas nititur precedere rationem nisi impia. Bona enim voluntas non est bona nisi ordinetur a ratione. Et illa sequitur Deutero. xvj. Judices et magistros constitues in oībus portis tuis: quos dominus deus tuus dederit tibi per singulas tribus tuas: vt iudicent populum
B iusto iudicio. Nec in alterā partem declinent. Aliter tamen exponit Chrysost. Et hoc inferius psequemur. Ibi [Quid autē vides etc.] De oībus igitur temerarijs iudicijs loquens dicit [Nolite iudicare etc.] Et dicit Duo. Prohibitōnē et Penā. Prohibitio est quā ponit dicēs [Nolite] hoc est: velitis non [iudicare] quia si volūtas vult iudicare: temerariū est iudiciū eiusmodi. Si autē nō vult: sed cogitur ab institutōe ad iurisdicionē: et ab allegatis iuribus ad sentētiā: tūc nō est temerariū. Quod autem dixi quod Judex debet cogi ab allegatis: non est intelligendū ab allegatis ab hoīe: sed ab allegatis a iure. Et ideo nō debet esse iudex nisi sciēs et potens discernere inter allegata: ne fraudē faciant aduocati. Ecci. vij. Noli querere fieri iudex: nisi valeas virtute irrūpere iniquitates. Uirtute enim iniquitates irrūpit: qui habitu sciētie et virtutis iniquitatē videt et non sustinet [vt nō iudicemini] Vel [et nō iudicabimini] Due littere. Videtur autē factū quod dicitur Apoc. xx. Quod mortui pusilli et magni iudicati sunt secundum ea que scripta sunt i libro. ij. Corin. v. Oēs nos manifestari oportet añ tribunal christi vt referat vnusquisque propria corporis put gessit. Matth. xxv. Cōgregabūtur oēs gentes añ eū etc. Ergo oēs iudicabuntur: et iudices et alij. Ad hoc dicendū quod phibetur iudiciū temerariū: sicut et dictū est. Et illud quasi sp est ad condemnādū iniuste. Et ideo etiā istud intelligitur de iudicio condemnatōis. Unde sensus est. [et nō iudicabimini] hoc est: nō cōdemnabimini.

Sed tūc videtur quod sine rōe hec pena adiūgitur huic peccato. quia peccans quolibet pctō mortali condemnatur. Ad hoc dicēdū quod sicut dicitur Sapie. xvj. Per que peccauerūt. p hec et digne passi sunt tormenta. Et ideo qui peccat iudicādo: punitur immisericordiori iudicio et duriori quam alius. Quia licet Uniuerse vie dñi misericordia et veritas. Psal. xxiiij. Et licet Misericordia eius sit sup oīa opa eius: sicut dicit psal. cxliiij: Tamen duplex est misericordia. Liberās scilicet et Relaxans: vt dicit Chrys. Sine liberāte quidē misericordia cōdemnantur oēs qui condemnantur: Sed nō sine miscdia relaxāte aliquid de pena merita condēnatur qui condemnatur. quia nullus ad tantā penā condēnatur quantā meruit. Sed iudices iniqui propter hoc quod iudiciū eorū multis nocet: et generalē puersitatem inducit: minus experiuntur de misericordia relaxāte quam alij peccatores. Et ideo pena hec adiungitur huic pctō potius quam alij. Jac. ij. Judiciū sine misericordia fiet ei qui nō facit misericordiā. Sap. vj. Exiguo concedit misericordia. potētes autē potenter tormēta patientur. Et Ibidem. Judiciū durissimū in his qui psunt fiet.

In quo enim iudicio iudicaueritis iudicabimini. et in qua mensura mensi fueritis remetietur vobis.

Hic inducit rationes ad phibitōnem inductam Et inducit Duas. Unā sumptā ex parte sentētie. Alteram autē ex parte rei sentētiate: que est sicut pene inflictio. Prima autem talis est Quod sic iudicant et sententiāt: ita sententiabuntur. Et videtur falsum esse: quoniā iniquus iudex iniquā fert sententiā. et tamen a deo non recipit nisi iustā. Ad hoc dicēdū quod silitudo vocatur nō in qualitate iudicij secundum quā procedit a iudice: sed potius in proportione sententie secundum quod procedit contra eū contra quē fertur: et secundum qualitatē qui fer

tur in eū. quia sicut cōtra illū dant sniaʒ: ita cōtra se recipiēt. Et sicut dure ⁊ sine mīsicordia dāt sententiā: ita dure ⁊ sine misericordia illa q̄ alijs cōdemnatis fit cōtra se recipiēt. Et iste sunt forme iudicij: ꝑm quas iudicia ꝓcedūt in innocētes cōdēnatos. Dan. xiij. Inueterate dierū malorū: nūc venerūt peccata tua que opabaris prius: innocētes opprimēs ⁊ dimittēs noxios: dicēte dño. Innocētē ⁊ iustū nō interficies. Judicū. j. Sicut feci: sic reddidit mihi dñs. j. Regū. xv. Sicut fecit absq̄ liberis mlieres gladi⁹ tuus: sic erit absq̄ liberis int mulieres mater tua. [Et in qua mēsura ⁊c.]

Secūda ratio sūpta penes ꝓportionē pene inflicte. Quia sicut acerbas ⁊ crudeles penas ꝑm mēsuraʒ iniq̄ volūtatis: ⁊ nō ꝑm mensurā meriti eorum quos iudicabāt infligebāt. Ita etiā ꝑm delicti huius ꝓportionē: maiores alijs penas accipiēt a iusto iudice deo. Videt aūt q̄ hoc sit falsum. qr multo ampliori pena cōdemnant: ⁊ maiori damno in etnū durante pena: cū ea: q̄ȝ iniuste afflixerūt: ⁊ min⁹ sit acerba ⁊ minoris damni: ⁊ tpalit durās. Ad hoc dicēdū q̄ maiori pena dāni ⁊ sensus punit de⁹. Et hoc ideo est. qr dignitas eius ꝯ quē peccat: aggrauat pctm̄. Peccatur aūt in deū: cuius dignitas ⁊ honor infinit⁹. ⁊ iō etiā in nihilū ꝯtemnend⁹ esset pctōr si nō mīsicordia relaxās remitteret iudiciū. Pena autē eterna est ideo: sicut dicit Glosa. quia volūtas peccandi est eterna. Cū eni aliqs: cā finali impenitētia: in pctō morit: voluntas ei⁹ in malo obstinat. ⁊ in etnū. ꝓpt h̄ gre insusceptibilis efficit. Et ideo nunq̄ȝ peccatū aliquod ab eo soluit. Et cū pena peccatū insequat in eternū: ꝯseqns est vt puniat. Hoc est ergo qd dr iij. Regū. xxj. In quo loco linxerunt canes sanguinē Naboth: ⁊ tuū lingent. Hester. vij. Aman suspēsus est in ligno qd parauerat Mardocheo iudeo. Esaie. xxvij. In mensura cōtra mensurā cum adiecta fuerit iudicabit eā. Deute. xxv. Scdʒ mensurā peccati erit ⁊ plagarū modus. Luce. vj. Mēsuram bonā et confertā et coagitatā et supeffluentem dabunt in sinum vestrum. Eadē quippe mensura qua mensi fueritis remetiet vobis. Hoc ē ergo q̄ dicit.

Quid autem vides festucam in oculo fratris tui: et trabem in oculo tuo non vides?

E Hic incipit pars illa: in qua remouet iudiciuʒ indignum. Quia sicut dicitur. j. Corinth. vj. Sācti de hoc mundo iudicabunt. Et in Psal. cxlix. Ut faciat in eis iudiciū conscriptū: gloria hec est oib⁹ sanctis e⁹. ⁊ nō peccatoribꝫ. Et ideo hic agit de dignitate eoꝝ qui esse debent prelati ⁊ iudices alioꝝ. Dicit aūt circa hoc duo. Quoꝝ Primū est Q pbat sine crimine: iudicādo debere esse iudicē. Scdm aūt est Q in crimiosum ponit inuectionē Ibi [Hypocrita eijce primū ⁊c.] In Prima pte ponit duas rōnes. Quarū Prima sumit penes Judicij discussionē. ⁊ Scda Penes Peccati qd iudicat ⁊ accusat purgationē. In Pria rōe Tria innuunt. Judicātis videlicet maior criminositas, ⁊ Judicati minor criminositas: ⁊ Judicantis ⁊ iudicati ꝑ naturā paritas. Et ex his relinquit Quartū Qd est Discussionis per iudicium idoneitas

Attende autē q̄ maius crimen in iudice duobꝫ modis dr. Ex genere videlicet: ⁊ ex Nocumēto. Ex Genere: si sicut subiacet iudex odio ⁊ iudicandus ire: qr Ira etsi forte appetat vel inferat vindictā verbo vl' verbere: tn̄ nō repugnat recōciliationi. Odium aūt est inueterata ira: que recōciliari non vult. Et sic magis opponit charitati: et ideo peior. Et sic accipit glo. Augustini. Un̄ Augustinus. in Regula Melior ē qui q̄uis ira sepe tentet: tn̄ impetrare festinat vt sibi dimittat: cui se fecisse agnoscit iniuriam: q̄ȝ qui tardi⁹ irascit ⁊ ad veniā petendam difficili⁹ inclinat. Silr in alio genere forte aliqs accusat de fornicatione: ⁊ forte iudex subiacet incestui vel adulterio. ⁊ sic ē d alijs. Alio mō quātitate nocumēti dr maius crimē iudicis: qr in plures redundat: ⁊ audaciam dat delinquēdi. Sicut dicit Gregori⁹ in Pastorali. Hunc quippe peccantem nemo arguere p̄sumit: ⁊ in exemplum culpa vehementer extendit: cū ꝓ reuerentia gd⁹ peccator honorat. ⁊ h̄ mō Trabs vocat. Qr sic dr Psal. lxxij. Prodijt q̄si ex adipe iniqtas eoꝝ. Peccatuʒ eīm iudicū cōuincit vrbes ⁊ terras: ⁊ redundat in nocumenta multoꝝ. Hoc igit modo trabs vocat. ⁊ oppositis modis peccatuʒ subditi dicitur festuca. Non autem ponit festucam in iudice: Quia si festuce considerentur ad impedimenta iudicij: nullus omnino iudex inueniretur. Frater autem dicitur: quia natura equalis est: ⁊ non est iudex nisi ꝑm q̄ iusticia vnum eleuat per autoritateʒ ⁊ alterum deprimit iniusticia. Eccl'iastici. xxxij. Rectorē te posuerunt noli extolli: sed esto in illis q̄si vnus ex illis. Ex his constat q̄ discutientē visionem in tali causa Judex non habet offuscato oculo iusticie sue per trabem. Rhomanoꝝ. ij. In quo alium iudicas te ipūm cōdemnas. eadeʒ enim agis que iudicas. Lu. iiij. Medice cura te ipum. Nam Turpe est doctori cum culpa redarguit ipsum. Unde dicit Chrysostomus. Omne peccatū quod crimen est in sacerdote: trabs est propter ordinē: ⁊ in laico festuca. Hoc est ergo quod dicit [Quid autē vides] hoc est per iudicium discutis ⁊ redarguis [festucam] hoc est paruū genere: vel nocumēto: vl' gradus circūstantia [in oculo] ꝓuidentie operum vel morum [fratris tui] tibi per naturam equalis. etsi gradu alleuiante peccatū tibi inferioris: cui etiam propter graduʒ magis est ignoscēndum q̄ȝ tibi. Trabem autem: hoc est maius peccatum genere peccati: vel nocumēto vel circūstantia gradus. ⁊ ideo minus ignoscendum [in oculo] ꝓuidentie tue [non vides] per discussionē ⁊ emendam. Unde etiam Chrysostomus omnia hec lenius exponit q̄ȝ Augustinus: ⁊ alij Sancti: Dicens q̄ sicut in prehabitis docuit christus ꝯsequentia ad elemosynā quādo voluit suos nō esse sollicitos quo min⁹ large darent. Ita hic docet cōsequentia ad orationē quando dr. Nolite iudicare vt nō iudicabimini. Si eīm qs vult nō iudicari a domino pro suis delictis: non iudicet in se delinquentem. Quia in quo iudicio illum iudicaueris: ⁊ in qua mensura ille mēsurauerit penas ex iudicio infligendas quo iudicas eū: eodē iudicio iudicabit: ⁊ eadē mēsura remetiet ei a dño. Un̄ Lu. vj latius ista prosequēs dr. Nolite iudicare ⁊ nō iudicabimini. Nolite ꝯdēnare ⁊ nō cōdēnabimini. Date et dabit vob. Et subiūgit Mensurā bonā ⁊ cōfertam ⁊ coagitatā ⁊ supereffluentē dabūt in sinū vestrū. Eadem q̄ppe mēsura q̄ mensi fueritis remetiet vobis. Si eīm non iudicās dimittis sine iudicio: merito charitatis dimittet tibi de⁹. Et hec est mensura bona. Si aūt iudicās q̄dem sed nō ꝯdēnans dimittis. iudicās te sed nō cōdemnās dimittit tibi deus: ꝑm lrām grecoꝝ. Si autē iudicas ⁊ condemnas dicēs: qm̄ tantū meruit q̄ mihi iniuriat⁹ est: et tn̄ donans ei iudicans ⁊ cōdemnās: et tamen donans dimittet tibi deus. Et hec est supeffluens mensura: eo q̄ de⁹ plura ⁊ maiora tibi dimittit q̄ȝ tu primo. In h̄ aūt sensu etiā subiūgit [Quid vides festucā in oculo fratris tui] qui te offendit: ⁊ nō vides trabē offense dei in oculo tuo. Aut qualiter ꝑ iudicium ⁊ vltionē vis eijcere festucā de oculo fratris: q̄ trabē geris in ocl'o tuo. h̄ est offensam pris celestis Reuertētes āt ad lrām ꝑm oēs istas expōnes in cōi sequētia ꝓseq̄mur Dicit igit

Aut quomodo dicis fratri tuo: Frater: sine eijciā festucā de oculo tuo: et ecce trabs est in oculo tuo? Hypocrita eijce primū trabem de oculo tuo. et tūc videbis eijcere festucam de oculo fratris tui

Scda ratio est Que est Post discussionē dlicti purgatio. Dicit igit [Aut qūo] ois iudex aut sacerdos vel qlibet ali⁹ [dicis fratri tuo] trahendo eū in cām: vl' citās corā te si iudex es eccl'iastic⁹ vel secularis [frater] eq̄lis ꝑ naturā ⁊ pticipatōeʒ diuine p̄nitatis [Sine] h̄ est dimitte absq̄ defensione tui [eijciā] ꝑ vindictā vel discussionē ⁊ purgationē iudicij [festucā de oculo tuo] sic supi⁹ expositū est: paruū gn̄e vel nocumēto vel circūstantia gd⁹ alleuiantis peccatuʒ [et ecce trabs] pctm̄ magnū in gn̄e: nocumēto: ⁊ circūstantia grad⁹ aggrauantis [in oculo tuo est] q̄ tua vel alioꝝ ꝓuidere habes. Rho. ij. Qui aliū doces: teipūm non doces. Qui pdicas nō furandū furaris. Qui dicis nō mechandū mecharis. Qui abominaris idola: sacrilegiū facis. Qui gloriaris in lege ꝑ preuaricationē legis deū inhonoras. Et ideo subiūgit inuectioneʒ [Hypocrita] laruate. qr iudicādo alium laruam tibi alligas iusticie. ⁊ ꝑm viā propriā iusticie: nō tenes veritateʒ ⁊ formā [eijce pri. trabē de oculo t.] h̄ est de ꝓuidentia q̄ ibi ꝓspicere debes [et tūc videbis] claro lūie ꝓuidētie q̄ ꝓspicere debes alijs [eijcere festucā de oculo fratris tui] Un̄ Chry. Quis audiet eū docentē q̄ se ipūm non audit. j. Timo. iij. Siquis domui sue preesse nescit: ecclesie dei quomodo diligentiam habebit: Eccl. xiiij Qui sibi neq̄ȝ cui bonus est.

Nolite sanctū dare canibus.

Hic incipit ps illa: Que est de Distributiōe sacroꝝ q̄ ministris ⁊ rectoribꝫ eccl'iaꝝ cōmittunt. Licȝ D eīm faciles velit eos esse ad indulgendū: eo q̄ h̄ facit ad lucrū aiaꝝ: nō tn̄ vult eos esse iprouidos ⁊ faciles ad sacra idignis cōicandū. Et ista occasione etiā inducit ps ista: quia possent credere q̄ ex q̄ nō debēt meminisse iniuriaꝝ q̄ etiā in h̄ benignitatē deberēt ondere q̄ facile cōicarēt sacra talibus. Et dr Q nō: Qr ex h̄ nō sequit lucrū aiaꝝ: sed contempt⁹ sacroꝝ. Et h̄ est [Nolite sctm̄ ⁊c.] Dicit autē duo. Primo ei ponit Inhibitionē. ⁊ Scdo adiungit Inhibitiōis rōnem. Inhibitio aūt duplex est. Prima est [Nolite sanctuȝ dare ca.] In q̄ Tria notant. Scȝ. Quid ꝓhibet ex pte ministri eccl'iastici: cū dr [Nolite] ⁊ Quid nō est cōicandū: qr [sanctū] ⁊ Quibꝫ non est cōicandū: qr [canib⁹] In Prio notat q̄ mistri eccl'ie voluntatem habeāt nō cōicandi sctificatōes canibꝫ: q̄ȝuis aliqñ rapiant eas de manibꝫ eoꝝ. qr publice accedentē: de quo nesciūt caninū peccatū: nisi occulte: arcere nō debēt a cōione sacroꝝ. quia ꝑ hoc proderent. Sed occulte dissuadere ⁊ inhibere: ⁊ in aperto non volūtarie sed quasi coacti sustinere. Sicut ipse dñs inter alios secū in catino intingentē non ꝓhibuit. vt dr Mat. xxvj. ⁊ Mar. xiiij. Scdm est [sctm̄] qd nō ē cōicādū. Et distiguit Chry. int sctīficatū ⁊ sctificatōeʒ ea distinctōe quā ponit Aug. inter Sctm̄ sacrū [al's sacrās] ⁊ Sctm̄ sacrm̄. Et vt h̄ bn̄ intelligat dicenduȝ q̄ Sctificatio ꝓprie ē forma illa que facit sctitatē in oibꝫ quibꝫ imponit. Sic est Bn̄dictio ⁊ Inuocatio Trinitatis i sacris eccl'ie. Sctificans aūt ⁊ sacrū: est Sacrm̄ eccl'e inuocatione diui nois sctificatū: ⁊ grām ꝯferēs ei q̄ accipit. Sanctificatū aūt nō sctificās: est id qd benedictiōe aliq̄ sctificat: sed grām nō ꝯfert. Et h̄ nō ꝓprie sctm̄ vocat: qr Sanctū est qd formā hȝ sctitatis: sic facientē sanctitateʒ in alio cui cōfert. Et hoc mō: aqua bn̄dicta ⁊ prandiū bn̄dictū: ⁊ cetera huiusmodi sūt sctificata. j. Timo. iiij. Sctificat eīm ꝑ vbū dei ⁊ orōnē. Sctm̄ q̄ qd hic vocat sanctū: est sanctū sacrās: qd est sctm̄ sacrm̄ eccl'iasticū. Sicut Baptism⁹ Cōfirmatio ⁊ Eucharistia: ⁊ alia hmōi Un̄ de figura eucharistie dr. j. Reg. xxj. Si mundi sūt pueri maxime a mulieribꝫ manducent. j. Corinth. xj. Probet autē seipum homo: ⁊ sic de pane illo edat: ⁊ de calice illo bibat. Qui eniȝ māducat ⁊ bibit indigne: reus erit corporis ⁊ sanguinis domini. Hoc igitur est sanctum. Hoc dicit non esse dandum [canibus] Canis enim vt dicit Chrys. Duas habet immundicias. Quia Nec vngulam diuidit in duo. Nec ruminat. Et Ego addo: Q Tres habet ꝑm proprietates moris. Due autem immundicie vt dicit Chrysostomus: significant immundiciam: ex Infidelitate: ⁊ ex Moribus. Sic sunt Pagani: Heretici: ⁊ pfidi Judei. Tres autem immundicie ꝑm mores sunt. Una in Latratu: et Due in Cibo. In Latratu autem Duas habet proprietates singulares: que sibi soli inter animalia conueniunt. Inter omnia enim animalia habet q̄ vix emittit voces nisi ad abigendum superuenientes: cū alia anialia ad hoc non vociferent. Secunda est q̄ cum clauso ostio deintus la

erat statim latrat ad quelibet impellentē ostiū: an/
teq̄ ꝯsideret vtrū blandimētū caude respiciendū
sit vel minantib⁊ latratib⁊ abigendꝰ. In cibo autē
duas habet. Quia ⁊ vorax est aīal vltra saturita/
tem se supimplēs. Propter quod etiā in hoībus
talis appetitus vocat̃ caninus. Secūda est ꝙ re/
dit ad vomitū et iterato deuorat eū. Infideles igi
tur et corrupti in morib⁊ significant̃ ex duab⁊ im/
mūdicijs legalib⁊. Contētiosi autē ⁊ sp̄ ꝯtra veri/
tatē garriētes significant̃ ex hoc ꝙ nō nisi abigen
do latrat. In.iij. ep̄la Joānis. Diotrepes nō reci/
pit frēs. ꝓpter hoc cū venero cōmoneā eius opa
que facit verbis malignis garriēs in nos. ⁊ quasi
ei ista nō sufficiāt. neq̄ eni ip̄e recipit frēs. ⁊ eos q̄
recipiūt: de eccl'ia eijcit. Per hoc autē ꝙ latrat: nō
discernēdo prius vtrū amicꝰ sit vel nō: significat
irā que oppugnat nō discernendo q̄d oppugnet.
Per voracitatē aūt significat carnis ⁊ auaricie i/
satiabilitatē: que sunt due filie sanguisuge. Pro/
uer.xxx. ⁊ Esa.lvj. Canes impudētissimi nesciētes sa
turitatē. Per reuersionē ad vomitū significat in/
constantiā pn̄ie ⁊ virtutis. q̄r si etiā aliq̄d boni ali
q̄n inceperint: statim ad pristina mala relabūtur.
ij. Pe.ij. Canis reuersus ad suū vomitū ⁊ sus lo/
ta in volutabro luti. His ergo sacra nō sunt dan
da. Secunda inhibitio est

Neq̄ mittatis margaritas ve
stras ante porcos: ne forte cōcul
cent eas pedibꝰ suis: et canes con
uersi dirūpant vos.

E Et hic vtit̃ alio mō loquēdi q̄ prius. Et Quattu
or hic notant̃. Quoꝝ Primū est Q nō dicit. No
lite mittere: s3 dicit [neq̄ mittatis] Innuēs ꝙ
hoc in n̄ro ope est cauendū ne aliq̄ modo fiat. Se
cundū est ꝙ dicat [margaritas] Margarita ei
est id quod inuenit̃ in ostreaꝝ conchis cōclusum.
Et hoc significat sanctaꝝ scripturaꝝ sacrū ⁊ p̄cio
sum intellectū in l'ra sicut in concha clausum. Vñ
Ps.cxviij. Dilexi ea sup aurū et topazion ⁊ sup la
pidem p̄ciosum multū. Mat.xiij. Inuenta vna p̄
ciosa margarita abijt ⁊ vendidit oīa que habuit et
comparauit eā. Tertio notādū est ꝙ dicit [vr̄as]
cū hoc de sanctis sup nō dixerit. q̄r licet sp̄ū reue/
lante pcipiamus veritatē scripture. tn̄ quia studiū
adhibemꝰ: nostꝝ est qd reuelat̃. Rhom.ij. In die
quo iudicabit dn̄s occulta hoīm s̄m euangelium
meū. Quedā tn̄ Glo.h ad idem refert ⁊ sanctū et
margaritā. ⁊ dicit v̄itatem euāgelij p vtrūq̄ signi
ficari. Per sanctū q̄dem: q̄r sanctificatū est ⁊ iuio
labile. Per Margaritā autē ꝓprietate q̄ inducta
est. Et q̄r ꝓp̄ia corruptōe nō corrumpit̃. Sed p̄ma
expositio est magis ꝓp̄ia. Quartū quod hic nota
tur est ꝙ dicit [ante porcos] q̄r veritas scp̄ture
exposita: ꝓponit̃ ante audientes potiꝰ q̄ det̃ eis. Et
magister vnus qui in celis est docet omnē illū qui
docetur. Sed attendendū est ꝙ porcus Quattu/
or pessimas habet ꝓprietates: p̄ter immūdiciam le
galē quā tāgit Chrys̄. Vna est: Quia est aīal int̃
omnia naturalia animalia mōstruosum. Secun
da est: Quia nunq̄ est sui capitis erectiuū: sed sp̄
depressiuum. Tertia est: quia cibi ē sordidissimi.
Quarta autē: q̄r in luto semper querit volutari.
Monstruositas autē est q̄r coniungunt̃ in eo op
positoꝝ animaliū ꝓprietates q̄si q̄daz mēbra mon
struosa. Cū em̄ nullū aīal i duo diuidēs vngulā
sit: qd nō tn̄ ruminet: porcꝰ in duo diuidit vngulā
⁊ non ruminat. Adhuc Aīal fissi pedis in multos
digitos: h3 m'tos filios: ⁊ diuidēs vngulā i duo:
tn̄ parit vnū: ⁊ raro duos gemellos. Porcꝰ āt cō
uenit cū vtroq̄: q̄r nō hn̄s in m'ta fissū pedē: s3 in
duo diuidēs vngulā: parit m'tos porcos simul.
Adhuc Aīal in duo diuidēs vngulam: h3 i vno lo
co corpis māmillas. Et aīal i multa diuidēs: hab3
multas p totā lōgitudinē ventr' māmillas. Por/
cus āt diuidit i duo pedē: ⁊ p lōgitudinē ventr' to
tam h3 māmas. Adhuc Aīal diuidēs vngulā h3
sepū. porcꝰ diuidit ⁊ n̄ h3: sed sagimen. Adhuc In
pilis mediū est inter ericiū ⁊ pilosū q̄si cōpositū ex
vtroq̄. Adhuc Culmos hab3 i mādibula inferio/
ri ad corrixādū. ⁊ sil'r i mādibula supiori: licet sint
breuiores q̄ elephas: cū culmos habeat nō hab3
nisi in inferiori mādibula. ⁊ sic m'ta monstruosa
dep̄hendunt̃ in porco. Propt̃ qd etiā porcꝰ dr̄ q̄si
spurcꝰ (al's spuriꝰ) ex talib3 cōpositōib3: q̄r cū ꝯue
niat diuers̄ aīalib3 sp retinet ex q̄libet mag' spurcā
ꝓprietatē. Et q̄ ad hec s̄cat mōstruosos hoīes ex
diuers̄ vicijs cōpositos. Nūe.xiij. Monstra q̄dā
hoīz vidimꝰ ibi. Per h aūt qd est capit' depressi/
uū: s̄cat totos inhiantes trenis. Ps.xvj. Statue
rūt ocl'os suos declinare in terrā. Dañ.xiij. Euer/
terūt sensū suū ⁊ declinauerūt ocl'os: vt nō viderēt
celū neq̄ recordarent̃ iudicioꝝ iustoꝝ. Cibi etiam
est vilissimi: significans eos qui pascunt̃ immun
dicijs. Job.xxx. Ecce sub sentibus delitias cōputa
bant. Esa(c.xxxvj). dicit. Rapsaces qui diabolū si/
gnificat: se esse missū adire eos qui comedunt ster
cora sua: ⁊ bibunt vrinā pedum suoꝝ. Threñ.iiij.
Qui nutriebant̃ in croceis amplexati sūt stercora.
Q aūt in luto volutat̃ vt dr̄ Petrus: s̄cat transi/
tū de peccato in peccatū. ⁊ nō quiescit nisi i fetore.
Hier.xlviij. Fertilis fuit moab ab adolescētia sua
requieuit in fecib3 suis. Immūdicia aūt legali est
immundū: eo ꝙ non in toto est immundū vt dicit
Chry. q̄r diuidit vngulā. sed in pte est imundū: q̄r
nō ruminat. Et p h s̄cat nō errantes in fide: sed in
morib3. De quib3 dr̄ Apl's ad Titū.j. Confitentur
nosse se deū: fact' aūt negāt. His g̃ margarite nō
sunt p̄ponēde. Eccl'i.xxj. Verbū sapiēs q̄cunq̄ au/
diet scius: laudabit ⁊ adijciet. audiet luxuriosus ⁊
displicebit illi. ⁊ proijciet illō post dorsum suum.
Prouerbioꝝ.xxiij. In auribus insipientiū ne lo/
quaris: quia despiciēt doctrinā eloquij tui. S3
contra Matthe.x. dicitur. Que in aure auditis p̄/
dicate in tectis. ij. Timo.iiij. Insta opportune im/
portune. Mar.vl. Predicate euāgeliū oī creature
Rn̄sio ꝙ scā sūt nō talib3 cōicanda q̄diu tales sūt
Etsi p̄dicat̃ eis: h nō est ꝙ exponant̃ eis occulta ⁊
clausa in scripturis profunda: sed potius fidei ru
dimenta. Et hoc non contrariat̃ ad ea que sunt hic
dicta. Joānis.ij. Multi crediderūt in iesum: ipse
autem nō credebat semetipum eis: eo ꝙ ipse nosset
omēs: ⁊ nō erat ei necesse vt q̄s testimoniū perhi/

beret de hoīe: ip̄e eni sciebat q̄d esset in hoīe. j. Coꝝ
ij. Sapiam loq̄mur int̃ pfectos. Sapiam aūt nō
huiꝰ seculi neq̄ p̄ncipū hꝰ seculi q̄ destruunt̃: sed
loq̄mur dei sapiam in mysterio absconditā [Ne
forte] Istud est Scōm Vbi dictaꝝ ꝓhibitionū
assignat rōnem. Et ponit Duas. Vnā que sumit̃
ex pte Sctōꝝ: ⁊ Margaritarū. Et aliā ex pte eoꝝ
quib3 ista sūt credita tanq̄ dispensatorib3. Prior ē
hec [Ne forte cōcul. eas pedibꝰ suis] Et dic̄
[forte] ꝓpter libertatē arbitrij: q̄r pn̄t cōculcare si
volūt Et dr̄ [eas] Innuēs margaritas q̄ primo
ante sctā p̄ponunt̃. Et nō dicit: rūpent eas. q̄r ver/
ba dei rūpi nō pn̄t: licet possint vilipēdi. Eccl'i.xix.
Sagitta infixa in femore canis: sicut v̄bū in cor/
de stulti. Ps.xlix. Proiecisti s̄mones meos retror/
sum [et canes cōuersi dirūpant vos] Scd̄a
ratio sumpta ex pte ministroꝝ. Et est sensus [con
uersi] cōtra vos [dirūpant vos] q̄r tales acce
pta ptāte impugnāt ⁊ occidūt sctōs. Psal.lxxviij.
Posuerūt morticinia seruoꝝ tuoꝝ escas volatili/
bus celi. Dirūpunt etiā aliq̄n ad mala vicia ptra/
hendo. Hoc est igit̃ quod dr̄ d impedimētis istis.

Petite et dabit̃ vobis: queri/
te et inuenietis: pulsate et aperie
tur vobis.

F Hic incipit ps illa Que est de exēplis que mon
stranda (al's monstrāt̃) ab his in quib3 lex est pfe/
cta: ⁊ intētio recta s̄m supius inductū modū. Et
diuidit̃ in Tres ptes. Ita ꝙ in Prima ostēditur
Quales esse debeāt in affectu pietatis. In Scd̄a
Quales in opib3 cōicationis. Ibi [Oīa g̃ quecun
q̄ vultis] In Tertia Quales in ꝓgressu siue pfe
ctu v̄tutis. Ibi [Intrate p angustam portā] In
Priori autē haꝝ Duo ꝯtinent̃. Quoꝝ Primū ē
Quib3 modus Affectꝰ pietat' ad patrē ostenditur
Scōm aūt de Fiducia q̄ id qd pie petimꝰ impetra/
tur. Ibi [Omis eni qui petit accipit] Continuat̃
aūt Primū ad p̄cedens s̄m Chrysosto. Trib3 mo
dis. Et s̄m Augꝰ. q̄ttuor. Et s̄m q̄ttuor continu/
atōnes Quattuor recipit distictiōes. Scd̄z Chry.
Pria cōtinuatio eiꝰ ad oīa p̄cedentia. Dictū ei est
De Legis impletiōe. De Justicie mō s̄m oēs par/
tes sui. De Non iudicādo aliq̄. Que omia magna
sunt ⁊ sup hoīs infirmi virtutē. Q̄r Cum Natura
omīa armauerit aīalia: aut robore corpor': aut ar
mis cornib3: aut dentib3: aut vnguib3: aut veloci/
tate: aut aliquo tali: hoī fortissima imperant̃ cum
debilissimꝰ sit. Et h ideo est: q̄r deus ip̄e v̄tus eiꝰ
est. Vñ.ij. Reg.xxij. Dn̄s potētia mea ⁊ robur me/
um ⁊ saluator meus deꝰ meꝰ fortitudo mea: ⁊ spe
rabo in eū. Et ideo ad fortitudinē suā post oīa in/
ducta monet eū cōuerti dicēs. Non desperetis de
imbecillitate vestra q̄r magna impero. S3 [peti
te ⁊ dabit̃ vo.] Et s̄z hūc moduz Tria sūt n̄caria
adipiēda p̄dcā. Robur grē vñ possimꝰ. Quesitio
vie p quā pficiamꝰ (al's ꝓficiamꝰ) ⁊ Perfectio per
quā ad statū pfectōnis introeamus. Prio nanq̄
pauptatē ⁊ destitutionē n̄ram cognoscētes: non q̄/
rimꝰ: q̄r scimꝰ h qd deest: qd v̄tutē ⁊ robur iplen/
di ministrat. Et hec est grā v̄tut' a deo dāda. Sed
hac habita dubitamꝰ de mō pficiēdi: q̄ magis ex/
pedit nob ⁊ congruit s̄m statū: ⁊ cōpendiosior est
ad pfectū. Hoc em̄ ignorat̃: ⁊ ideo Querit̃. Et hoc est
qd sequit̃ [Querite] ꝯsiliū: ab Expert': ⁊ Scri/
ptura: ⁊ Scrutādo in vobisipsis. Deut.xxxij. In/
terroga patrē tuū ⁊ annūciabit tibi: maiores tuos
⁊ dicēt tibi. Hier.vj. State sup vias v̄ras: ⁊ iter/
rogate de semit' antiq̄s q̄ sit via bona: ⁊ ambula/
te i ea. Sic āt inuēto mō pfectꝰ puenientes ad statū
pfectōnis: manu opis: ⁊ voce desiderij Pulsamꝰ
ad māsionē et̃ne btitudis. Ad qd Tria exigūtur.
Sc3. Q imediate simꝰ ꝯiuncti ianue. ⁊ Q manu
pulsemꝰ: ⁊ Vocē clamor' emittamꝰ. Primū fit p
statū pfectiōis: q̄ est possibilis hoī s̄m modū viuē
di in q̄ est. Sic dr̄.iij. Reg.xix. Sufficit mihi dn̄e
tolle aiam meā: neq̄ em̄ sum melior q̄ p̄res mei.
Scōm fit: p pulsationem magni meriti diu facti.
Tertiū fit Intentiōe desiderij. Cant.v. Vox dile/
cti mei pulsant' Sūt aūt Tres g̃dꝰ q̄b3 pficimꝰ
vsq̄ ad ianuā. Primꝰ est In ordinatiōe passionū
⁊ operū ⁊ electionū sub medio v̄tut'. Et h per vir/
tutes Morales ⁊ Intellectuales. Scd̄s ē In or
dinatiōe oīm aīalium motuū ⁊ viriū sub mēsura
ment'. Et h fit p v̄tutes Heroicas. S3 q̄r adhuc
in his mens respicit inferiora: nō est ibi Status
pfectōis. Tertiꝰ g̃ est In ordinatōe Intellectuū ⁊
oīm Delectationū ⁊ Voluntatū n̄raꝝ: sub intellectī
bus ⁊ delectatōib3 diuinis: altis: puris: ⁊ firmis. Et
tūc stamꝰ ad ostiū felicissime māsionis. Matth.
xvij. Bonū est nos h esse: si vis faciamꝰ hic tria ta/
bernacula. Ammiratōis videlicet: Delectatōnis ⁊
Quiet'. Ammiratōis: in lūie v̄itat'. Delectatiōis:
in dulcedie bonitat'. Quiet': in tota aīa quietante
(al's q̄etant') ꝓuentiōe vltimi ⁊ optimi finis. Ibi:
Sedet ꝓl's dei in pulcritudie pacis. ꝓpt̃ v̄itatē li
berantē ab omi ignorātia ⁊ errore. In tabernacul'
fiducie: propt̃ bonitatē excludentē oīe genꝰ mali/
cie. Et in requie opulēta: ꝓpt̃ optimū quietis (al's
quietās) ꝯsideriū: excludēs oē genꝰ miserie. Aliꝰ
modꝰ ꝯtinuatōis s̄m Chrysost. est iste Q in p̄ha/
bit' ponit ꝯsequētia ad partē Justicie: q̄ est Orō:
que cōdicione habuit hāc Q si dimittimꝰ in nos
peccantib3 ꝙetiā nob dimitteret̃. Et Quales esse/
mus i dimittēdo: ꝙ nec iudicaremꝰ Nec ꝯdēnare/
mur: talis esset nob pat̃ celestis in dimittēdo debi
ta n̄ra. Si g̃ oīa hec obseruamꝰ: libēter festucā nō
aduertētes: vt pater dimittat nobis trabem: Dicit
nob dn̄s. Si tales estis: exaudibil' est orō omnis
quā facitis [Petite ergo et dabit̃ vo.] Et s̄m
hec Tria sūt. Vnū est Finis ad quē volumꝰ pueni
re. Et h ē bonū increatū. Et Duo sūt vl'r ducentia
ad illō. Quoꝝ Vnū: bonū v̄tut': ⁊ Alterū lumen
v̄itat'. Et s̄m h Petite qdcunq̄ bonū v̄tut'. Jo.
xvj. Siq̄d petierit' patrē in noīe meo dabit vobis
[Querite] lumē v̄itatis. Baruch.iij. Disce vbi
sit prudētia: vbi sit virtꝰ: vbi sit intellectꝰ: vt scias
simul vbi sit lōgiturnitas vite ⁊ victꝰ: vbi sit lumē
celoꝝ ⁊ pax. Pulsate aūt introitū ad increatū bo/
num eternitatis in ꝯiunctōe spiritus in charitate
affectꝰ. Phil'.iij. Sequar si quo mō cōprehendā
in q̄ ⁊ cōprehēsus sū. Act.xvij. Diffiniens tpa ⁊ ter/
minos habitatōnis hoīum querere deum si forte

attrectent eū aut inueniant: q̄uis nō longe sit ab
vnoquoq3 nostrū. In ipo q̄q3 viuim⁹: mouemur
z sumus. Sum⁹ enī bono gr̄e. Mouemur vita/
tatis lumine: Sed Uiuimus ꝯiūctōe vite eterne.
Sic etiā chrīs dic̄ Joan. xiiij. Ego sum via: exēplo
v̄tutis. veritas: lumine veritatis. z vita eťnitate
(al's eterne) diuinitatꝫ. Terti⁹ mod⁹ ꝯtinuatio/
nis ſm Chry. est ad īmediatū p̄cedens. Dictū est
ꝙ sancta nō sunt danda canib⁹: z margarite non
sunt mittēde ante porcos. Et possent q̄rere Apl'i
dicentes. Dicis ꝙ mittis nos sicut oues in medio
luporū vt capiamus lupos: z ꝓhibes ne eis cōi/
cemus eis: qualiter ergo ꝯuertemus eos: Rn̄dit
chrīs [Petite et dabitur vobis] Et ſm h̄ sic
distinguit [Petite] animaꝝ vobis cōmissaꝝ sa
lutē [z dabitur vobis] Jaco. vlt. Orate ꝓ īuicē
vt saluemini. Petiuit Stephan⁹: z datus est ei
Paul⁹. Petiuit z christus: z multi dati sunt ei. ij.
Macha. iij. Onie sacerdoti gr̄as age Nam ꝓpt̄ eū
tibi dn̄s vitā donauit Job. vl. Job seruus meus
orabit ꝓ vobis. Faciē enī eius suscipiā vt nō vob
imputet̄ stulticia. Ne autē crederent ꝙ sola orati
one laborandū est: ideo addidit [querite] eos ad
salutē monēdo: arguēdo: obsecrādo: increpādo in
omni patiētia z doctrina: instādo opportune im/
portune. ij. Timo. iiij. Gen. xxxvij. Fr̄es meos q̄/
ro: indica mihi vbi pascūt gregem. Lu. xv. Accēdit
lucernā z euertit domū: z q̄rit diligent̄ donec inue
niat. Nec tm̄ sic q̄rendū est: sed etiā manu sollicitu
dinis cōtinue pulsandū z excitandū ad ꝓfectū. ex
emplo eius q̄ dicit Apoca. iij. Ego sto aū ostium z
pulso: siq̄s aperuerit mihi intrabo z cenabo cum
eo z ipe mecū. Canti. v. Aperi mihi soror mea co/
lumba mea: imaculata mea. quoniā caput meum
plenū est rore: z cincinni mei guttis noctiū. Quia
etiāsi ꝯtingat rore ꝑfundi z infūdi imbrib⁹: a pul
satōe nō desistam⁹. q2 tandē intrabim⁹ improbi/
tate in corda eoꝝ. Sic enī intrauerunt martyres
tandem quasi fatigato diabolo deuicto. Hec igit̄
dicta sunt ſm Chry. Btūs autē Aug. cōtinu/
at ad mediatū p̄cedens Sic. Dixisti Non esse dā
B dum sanctū canib⁹: z margaritas nō esse spargen
das ante porcos. Hoc diuitū est: habentiū sancta
z margaritas: nos aūt ꝯscij nr̄e paupertatis z infir
mitatis: vnde accipim⁹ sancta q̄ nō debem⁹ dare
canib⁹: Et vnde venient nobis margarite q̄s nos
mittam⁹ ante porcos: Ad h̄ ꝑ antipophorā rn̄det
dn̄s dicēs [Petite] Et ſm hoc ista tria distiguū
tur ꝑ sil'itudinē q̄ndā ad Fidem Spem z Chari/
tatē. Si enī aliq̄s debens ꝓficisci z ꝑuenire ad pa
triā: virtutē ambulādi in pedib⁹ nō habeat: z etiā
viā ꝑ quā ambulet nesciat. Primū est vt petat a
medico sanitatē pedū: qua data sibi q̄rat viā. q̄ in
uenta z ꝑuento ad patriā: pulset ad ostiū z intret
in domū z maneat. Hec ḡ tria ſm quandā Glo.
Augu. ita distinguunt̄. Ut Petatur Fide. Quia
Actuū. xv. Fide purificans corda eorum. Et sic fi/
des operans per dilectōem dat vires. Querit̄ aūt
Spe: quia sicut dicit̄ Hebre. vj. Spes ingredit̄
vsq3 ad interiora velaminis: vbi precursor intro/
iuit Jesus. Et sic ancora ꝓiecta ī litus eternitatꝫ.
nec ꝑmittit nos abduci per deuia erroris z volū/
ptatꝫ secl'i. Charitate āt Pulsam⁹ z ingredimur.
q2 illa aꝑit ianuā regni. Esai. xxxj. Dic̄ dn̄s cuius
ignis ī sion z camin⁹ in hierl'm. Alia glo. Aug⁹. sic
distinguit sub eodē mō ꝯtinuatōis ꝙ Duo sr̄ ne/
cessaria ad vitā vie. Uires ad agēdū: z Demōstra
tio reꝝ. Et ad Primū exigit̄ Robur sanitatis. Et
hoc Petit̄ z dat̄ in bono v̄tutis. Scōm aūt q̄rit̄
z inuenit̄ in cognitiōe v̄itatis. Et Unū est ſm ꝑfe/
ctionē Actiue. Alteꝝ aūt est ſm ꝑfectionē Contem
platiue. S3 possessio nō est nisi ex dono ꝑseueran
tie: z illa pulsat. Lu. xj. Si ꝑseuerauerit pulsans:
dabit ei q̄t q̄t h3 n̄carios. Et tūc redit ad h̄ CX Pe
titur: ꝑfectiōe actōis. Querit̄: v̄itate cōtemplatio/
nis. Pulsat̄ aūt: ꝑseuerātia ꝯsummatōis. Licet ei
in hūanis: demonstratio v̄itatꝫ sit aū ꝑfectionē a/
ctiōis: tn̄ in diuis est ecōuerso. Or sicut dt̄ Grego.
Per opatiōe3 venit̄ ad ꝯtēplationē. Et ꝑ hec duo
ad ꝑseuerantiā: que introducit ad eternitatꝫ posses
sionē. Ad hec ḡ redeūt expōnes Sanctoꝝ pro ma
xima parte. Petit̄ aūt corde. Querit̄ ore. z Pulsat̄
manu: vt plena orantꝫ notet̄ cōuersio ad deū. Uel
q2 In Orone Tria sr̄. Ascensio Intellect⁹ in deū
vt dt̄ Damas. Ascensio Affect⁹ in patrē vt dt̄ Au/
gust. z Instantia lachrymis demōstrata: petit̄ af/
fectu: q̄rit̄ intellectu: z pulsat̄ lachrymis. Sic ora/
bat Jacob Gen̄ xxxj. Ose. xj. Et Tob. iij. Uñ gl'. su
per Tob. Oratio deum lenit. lachryma cogit. Hec
vngit. illa pungit. Uel Or sr̄ Tres gd⁹ maxie ꝑfe
ctōis ī eccl'ia. Petunt v̄gines. Querūt doctores.
Pulsant martyres. Aut q2 Oratio ē petitio decen
tiū: a deo. Petit̄ Triplex bonū. Tpale: infirmita/
tis solaciū. Uirtutꝫ: ad meriti ꝓfectū. z Glie: in p̄/
miū. Querit̄ etiā: Triplex: Uie: Ueritatꝫ: z Uite.
In Uia dirigit consiliū. In Ueritate scripturarū
studiū. Uitā largit̄ spūs scti solaciū. Pulsat̄ etiam
ad Triplex ostiū. Clemētie ad peti remissionē. In/
telligētie ad v̄itatꝫ reuelatiōe3. Familiaritatꝫ dine
ad spūs dei societatē. His z alijs plurimis modis
variari pn̄t ista. Sed h̄ aduertendū est ꝙ cuilibet
triū adiūgit̄ ꝓpriū rn̄dens. Petitiōi em̄ adiūgit̄
Datio doni. Donū em̄ est datio irreddibilis vt dt̄
phs Rho. xj. Quis por dedit illi z retribuetur ei.
Questioni āt adiūgit̄ Inuētio. h̄ ē int⁹ ventio per
expimētū. q2 cū Questio fiat ꝓfectu v̄tutꝫ: nō pōt
esse ꝙ v̄tutꝫ act⁹ z bonū exeat z fiat ab aia viua z
perceptiuā vim hn̄te: q̄n expimēto gustus spūalis
ꝑcipiat q̄d dulcedis est in virtute. j. Pe. ij. Si tn̄
gustastis q2 dulcis ē dn̄s Ps. xxxiij. Gustate z vi/
dete q̄m suauis ē dn̄s. Et sic ꝑ gustū intus venit
in fruct⁹ spūs ꝓficit. Pulsationi aūt adiūgit̄ aper
tio ad introitū q̄si ad māsionē quietis: que stat⁹
est quietissim⁹ in optimo totū desideriū q̄etāte. Et
Ostiū illi⁹ est aptio p̄sentie remoto repagulo sil'i/
tudis vestigij vel imagis. z Introit⁹ ē sine medio
perceptio summe bonitatꝫ. Ps. cxvij. Hec porta
dn̄i iusti intrabunt in eā. Ite3 Psal. xxiij. Attollite
portas p̄ncipes vestras: z eleuamī porte eťnales.

Omnis enim qui petit accipit: et qui querit inuenit: et pulsanti aperietur. D

Hic dat fiduciā impetrādi. Et h3 Duas ptes.
Una est sumpta ex p̄te orantiū. Altera ex p̄te ei⁹ q̄
orat̄. Ibi [Aut q̄s ex vob patrē petit panē.] Pria
dat fiduciā ex p̄te orantiū: q2 Omis siue iust⁹ siue
iniustus fuerit: siue diues siue paup q̄ orat in p̄di
ctis cōdicionib⁹ exaudit̄. Et ideo nō optet causari:
q2 peccatores de⁹ nō audit. Joā. ix. Et q2 si dixeri/
mus q̄m peccatū nō habem⁹: nos ipos seducim⁹
z v̄itas in nob nō est. Joan. j. Quia [Omis q̄ pe/
tit acci.] Joel. ij. Omis q̄cūq3 inuocauerit nomē
dn̄i salu⁹ erit. Nam vt dr̄ Rho. x. Idē dn̄s oim di
ues in oēs q̄ inuocāt illū. j. Jo. iij. Fiduciā talē ha
bem⁹ apud deu3: q̄cq̄d petierim⁹ accipiem⁹ ab eo.
Joā. xvj. Petite z accipietis. Sed ꝯ. ij. Coꝝ. xij.
Paul⁹ Propt̄ q̄d ter dn̄m rogaui vt discederet a
me. z dixit mihi dn̄s: Sufficit tibi gr̄a mea. Mat
the. xx. Nescitis q̄d petatꝫ Rn̄sio Quicq̄d petit̄
Pie: Pro se Perseueranter Ad salutē: dat̄: sic su
peri⁹ diximus. Uñ Jo. xv. Si vos māseritis ī me: z
v̄ba mea in vob manserit: q̄d ptinet ad pietatem:
quicq̄d petieritꝫ in noīe meo fiet vob [petieritꝫ]
dic̄. Q̄d est futuꝝ ꝯiunctiui: descēdēs a p̄terito. z
ſcat ꝑseuerātiā ex p̄terito in futuꝝ ꝑ pn̄s. In noīe
āt Jesu: ē ad salutē petere. z h̄ fiet vob. q2 h̄ pro vo
bis ē petere. Bon⁹ em̄ aliq̄n malū sibi bn̄ petit. sic
Paul⁹. Et pessim⁹ aliq̄n alicui bonu3 male petit.
Sicut q̄ petūt tētare. Job Jac̄. iiij. Peritꝫ z non
accipitꝫ: eo ꝙ male petatꝫ [Et qui q̄rit iuenit]
Sap. j. In simplicitate cordis q̄rite illū: q̄m iue/
nit̄ ab his q̄ nō tentāt eū. Apparet āt his q̄ fidē ha
bent ī illū. Esa. lv. Querite dn̄3 dū inueniri p̄t: iuo
cate eū dū ꝓpe ē [Et pulsanti apiet̄] Hic dt̄ ī fu
turo [apiet̄] cū petitiōi z q̄sitioni reddiderit respō
dentia in pn̄ti: q2 Petit̄ gr̄a sanitatꝫ z roborꝫ q̄ in
pn̄ti dat̄. z Queritur via z v̄itas z dirigens que in
pn̄ti exhibet̄: vt reducamur (al's deducamur) Ps
xlij. Emitte lucē tuā z veritatē tuā: ipa me deduxe
rūt z adduxerūt in montē sctm̄ tuu3: z in tabnacula
tua. Pulsat̄ aūt ad reseratōe3 p̄sentē v̄itatꝫ ac man
sionē btītudis. Et hec ī futuro plene fient. z nō nisi
rapti z impfecte in h̄ pn̄ti. Esai. xxij. Dabo clauem
dom⁹ dauid sup humerū ei⁹: z claudit z non erit
q̄ apiat: z apiet z nō erit q̄ claudat. Esa. xxvj. Ape
rite portas: ingrediat̄ gens iusta custodiēs v̄itatē
Sic ergo habet̄ fiducia ex p̄te orantium

Aut quis est ex vobis hō: quē si filius suus petierit panē: nūq̄d lapidem porriget ei?

Hic ondit̄ Fiducia ipetrandi: sumpta ex parte
dei q̄ orat̄. Et tāgit Duo. Prio em̄ tāgit Affectus
hūani ad filiū hois quandā sil'itudine3. z Scōo
Arguit Affect⁹ patrꝫ celestis ad filios adoptōnis
maiorē esse benignitatē. Ibi [Si ḡ vos cū sitꝫ ma
li zc̄.] Affect⁹ aūt hūani sil'itudinē ponit ī petitio/
nib⁹ duab⁹. Panis sc3: z Piscis. Ibi [Aut si piscē
petierit] In Pria sil'itudie Quinq3 notāt̄. Quoꝝ
Primū ē Ei⁹ a q̄ in hūanis petit̄ natura. Scōm
Affect⁹ ei⁹ a q̄ petit̄. Tertiū Fiducie rō ei⁹ qui pe/
tit. Quartū est Petitū. Quintū aūt Auditio e⁹ q̄
petit̄. Primū notat̄ in h̄ cū dt̄ [Quis ex vobis
hō] Et tāgit Tria: Uniuersalitatē ꝑ infinitatē e⁹
ꝙ dt̄ [Quis]; Bonā dispositōnē: cum dt̄ [ex vo/
bis] q2 Barbari q̄da3 aliq̄n filios suos deuorāt.
Nā cū dt̄ [hō] qui impfecte est bonitatꝫ z ex se ipo
malus. Ps. xiij. Oms declinauerūt sil' inutiles fa
cti sūt zc̄. Rho. iij. Nō est iust⁹ q̄sq3: tn̄ si aliq̄s ē de
apl'is: z pietatē colentib⁹ est. Eccis. vij. Uirum de
mille vnū repperi. h̄ est: pietatē nature colentē. Illi
em̄ oēs faciūt istō q̄d hic dr̄. Sic enī dem̄ ē Bar/
bari q̄dam feritatē beluaꝝ excedētes: deuorāt ali
q̄n filios. z p̄cipue filias: q̄n pl⁹ vna vel duab⁹ ge
nuerūt. Q̄d nō facit aliq̄d aīal: Or etiamsi ea q̄ sūt
sue spēi comedat: tn̄ natis parcit q̄3diu sunt parui.
Esa. lix. Uidit dn̄s ꝙ nō erat vir: z aporiatus est.
Gen̄. vj. Ois q̄ppe caro corrupit viam suā. Hec ḡ
est cā ꝙ dt̄ [ex vobis hō] Naturā tāgens in h̄ ꝙ
dic̄ [hō] Cultū aūt pietatꝫ in h̄ ꝙ dt̄ [ex vobis]
Qui em̄ nec nuptias custodiūt: nec filios verum
sui sint cognoscūt: faciūt illō Sap. xiiij. Filios sa
crificātes aut insanie plenas vigilias hn̄tes. neq3
vitā neq3 nuptias mūdas custodiūt. Deinde tan/
git cū a q̄ petit̄: dicens [quē si petierit] patrē q̄
suū h3 in filio ꝑ naturā: Et ido ꝯiunctissim⁹ est ei:
Nec p̄t esse ꝙ natura cultu pietatꝫ innata: affectu
nō sequat̄ subam quā h3 in filio. Et deinde tāgit
Petentē: dicēs [filius suus] ꝑ naturā: imaginē:
z disciplinā. Et tangit Petitū: cū dt̄ [panē] Per
q̄d intelligit̄ sustētatio necessitatis z ꝓfectio robo
ris [nūquid lapidem por. illi] Affectus ē ex/
auditionis in necessarijs.

Aut si piscem petierit: nūquid serpentem porriget ei?

Sil'itudo est sumpta a Scōa petitiōe. Et expo
nenda est sic prior nisi ꝙ piscis ſcat dulcoramētū
natural' refectōis. Attēde aūt ꝙ in ista sil'itudine
deus excedit natura hoiem: q2 nō impfecte s3 sub/
stantialit̄ (al's supnaturaliter) est bon⁹. Mat. xix.
z Mar. x. Nemo bon⁹ nisi solus de⁹. Pietatꝫ cul
tu excedit oēm hois pietatē. Esai. xlix. Nunq̄d pōt
mulier obliuisci infantē suū: vt non misereatur fi/
lio vteri sui. Etsi illa oblita fuerit: ego tamen non
obliuiscar tui. Filij autem: sunt spm̄ adoptiōis ab
ipso accipientes Rhomanoꝝ. viij. Quicunq3 spū
dei agunt̄: hi filij dei sr̄. Panis aūt q̄ cor hois cō/
firmat vt dicit glo. est charitas que cōfortat. Can/
ticoꝝ. vlt. Fortis est vt mors dilectio: z sic omnis
mensa quicq̄d delitiarum habet: inops est sine pa
ne. Ita omnes v̄tutes inopes sine charitate. j Co
rinth. xiij. Si linguis hominū loquar z angeloꝝ:
charitatē aūt nō habeā: fact⁹ sum velut es sonās:
aut cymbalum tinniens. Piscis aūt est Fides ſ3
glo. quia in aquis baptismi nascit̄: z de inuisibili
bus profundis eruit̄. Heb. xj. Fides est suba rerū
sperandaꝝ argumentū nō apparentiū. Et per has
duas virtutes intelligit̄ media Spes: quā Luc.
xj. significat in ouo in q̄ nondū habet̄ pull⁹: s3 ex/
pectat̄: Sicut in spe btītudo nō habet̄: sed expecta/
tur. Rhom̄. viij. Nam q̄d videt q̄s: quid sperat:
Si aūt q̄d nō videm⁹ speramus: ꝑ patientiā expe/
ctam⁹. Lapis āt ſcat cordis obduratōe3 charitati
contrariā. Job. xlj. Cor ei⁹ indurabit̄ quasi lapis.

Serpens autem ꝓfidiaꝫ errozis ꝫ perariam fidei. Bene .iij. Serpens decepit me .ij. Corinthio .xj. Timeo ne sicut serpens decepit Euã astutia sua: ita coꝛrũpant sensus vr̃i ꝛ excidant a simplicitate q̃ est in christo ihesu. Scorpio aũt ꝓ aculeũ signi ficat retro aspicere qđ ẽ causa desperatiõis. Ben. xix Uxoꝛ Loth aspexit retro: ꝛ conuersa est in statuã sa lis. ſm Lbry. Oia ista sunt sicut hic: nisi q̃ dicit q̃ pants significat ꝛrutẽ que ꝓfert robur patris. ꝑs. cxlvij. Adipe frumenti satiat te. Piscis autẽ si gnificat cognitiõem filij q̃ accipiẽ in aquis sepꝛu re. Unde Jo. xx Dedit discipulis panẽ ꝛ piscẽ Foꝛ re nõ incõgrue ſm ꝑinductas exposiõnes dicẽ q̃ cũ in ꝛrute duo sint: Difficile ꝛ Bonũ. Et Bonũ illud est bonestũ. Qđ sicut dicẽ Tullius: sua vi nos trahit: ꝛ sua dignitate nos allicit. Et de q̃ (al's q̃) dicit Amb. q̃ fructꝰ est q̃ suos possessoꝛes delectat sed̃ ꝛ sincera delectaõe (al's dilectõe) Qui ꝛꝰ ꝑ hoc q̃ est circa difficile significat ꝑ panẽ. qz sic ꝑ certo ꝓfoꝛtur. Uñ etiã virtus dicit q̃si vi tuẽs. Et hic ẽ pãis quẽ ꝓtarcha Ben. xviij. ꝓposuit dicẽs. Poꝓ nã buccellã panis: ꝛ ꝓfoꝛtẽ coꝛ vestrũ. qz buccel la est captũ in cella oꝛis: et ꝛrutis difficile cõmẽsu raꝝ capacitati hoĩs. Bonũ aũt siue dulce ꝛrut̃: si gnificatur ꝑ piscẽ. Propꝛ qđ ꝛ dñs nunq̃ pauit turbas nisi pane ꝛ piscẽ. Et ideo nõ facit mẽtionẽ de carne. qz caro inflãmat ad libidinẽ. ꝛ piscis tẽ perat ad sedationẽ libidis. Et hec est causa q̃ mi sit piscaꝛoꝛes q̃ docerẽt ꝛ nõ carnifices. Et iõ Re ligiosi ꝓies exemplũ a chriõ accipiẽtes ꝓcedũt i su is Ordinib̃ pisces ꝛ ꝓhibẽt carnes. Turba enim chri nõ est pasta in delicijs nisi pane ꝛ pisce. Aliq̃n etiã esuriũt: ſm b̃ lapis significat duriciã ad ꝛrutẽ. Ezech. xj. Auferã ab eis coꝛ lapideũ: ꝛ dabo eis coꝛ carneũ: vt in ꝑceptis meis ambulẽt. Serpens aũt illecebꝛosus ꝛ repẽs: delectatõnẽ significat cõ trariã dulcedini ꝛrutis: ꝛ venenũ delectatõis ser pens in natura. j. Loꝛ. x. Numeri. xj. Qui ex delec taõe gastrimargie murmuꝛauerũt: a serpentib̃ pierũt. Nocigit̃ mõ pñs nõ icõgrue exponi ꝑdicta.

Si ergo vos cũ sitis mali nostis bona data dare filijs vestris. q̃nto magis pater vester qui i celis ẽ dabit bona petentibus se:

Secundum est istius partis. In quo arguit a
R Minoꝛi ſm similitudinẽ inducẽs. Et ideo Duo facit. Primo repetit notam Minoꝛis: hoc est eiꝰ quod minus videt: ex quo arguit. Et Secundo inducit ex illo maius: siue hoc quod magis videt cum nota maioꝛitatis Ibi [Quanto magis ꝛẽ.]

Dicit ergo [Si ergo vos] homies Uel Apo stoli ſm Chrysostomũ [cum sitis mali] ad ma liciam inclinati. Benef. viij. Proni sunt sensus hominis ad malum. Uel [mali] in Malo oꝛigi nali nati, Ephes. ij. Omnes nascimur filij ire. ꝑs. l. Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum ꝛẽ. Malo fomitis subiecti. Rhomã. vij. Scio q̃ nõ habitat in me, hoc est: in mea carne bonũ. Et Ibi dem. Volenti mihi facere bonum video q̃m adia cet mihi maluz. Uel [mali] b̃ est coꝛruptibilitati; ergo quecunq̃ ꝛẽ]. Uel Quia mlta dixit de leꝫ gis impletiõe ꝛ intentõis simplicitate. Sed si oĩa hec ad summũ vultis implere [ergo oĩa quecũ q̃ vultis ꝛẽ.] In forma aũt buꝰ mandati con tinenꝫ Quinq̃. Quoꝝ Primũ est Acceptõis coꝝ que nobis volumꝰ fieri vltras. Secundũ est Foꝛ ma: que est volũtaꝫ acceptãtis qualitas. Tertiuz Eoꝝ que nobis fieri volumus in ope efficacitas Quartũ Eoꝝdẽ apud nos vrilitas. Et Ultimũ est Eoꝝ a q̃b̃ hec fieri volumꝰ rõnabilitas. Et de bis dicemus p oꝛdinem. Uniuersalitas aũt est b dupler. Quia diẽ [Oĩa quecunq̃] Et Prima distributio distribuit ꝑ generib̃ singulorũ in q̃b̃ cõicant hoĩes ſm legitimos actꝰ. Secunda autẽ distribuit ꝓ singlis genez sub generib̃ illis ac cepꝛ. Et est sensus: Oĩa cõicabilia ſm genera: ꝛ q̃ cunq̃ sunt sub generib̃ illis accepta. Attẽde aũt q̃ Ad cõiaꝛatem vite ciuilis inter hoĩes: nõ ꝓtinent nisi que sunt ſm legitimos actus. Silr Ad cõica rionem vite que est ciuilũ eccl'ie nõ ꝓtinẽt nisi q̃ sũt legitima ſm oꝛdinẽ legis diuine ꝛ statuta sanctoꝝ rũ patrũ. Sic em̃ dicit Epb. ij. Nõ estis hospites et aduene: sed estis ciues sanctoꝝ ꝛ domestici dei. Scõo tangit Foꝛmã ꝛ q̃litatẽ eius q̃ (al's q̃a) hec in q̃b̃ nobis cõicant hoĩes acceptar. Uñ dr [vul tis] Et dicit glo. q̃ Uolũtas b̃ em̃ de bonis accꝰ pit. Uñ Aug⁹. Uolũtas nãq̃ nõ est nisi in bonis Nam in malis flagitiosis q̃ factꝫ nõ volũtas: sed cupiditas dicit ꝓprie. Et hoc est qđ supra diximus ſm Dam̃. ꝛ Aristo. (al's Aug.) Uoluntarẽ oẽm in rõne esse. De hoc aũt in philosophicꝫ in Libro no stro De Bia: plene est determinatũ. Nocigit̃ mõ acceptans id in q̃ cõicat nobis ꝓrimꝰ est foꝛmatũ ſm rõnis qualitatẽ in qua sunt iurꝫ rõnes ꝛ ordi nes ꝛ charitatis cõicatiões. Tertiũ (qđ est operis efficacitas) notaꝫ in hoc qđ dicit [vt faciãt] Non em̃ satis est velle si assit facultas: sed opoꝛtꝫ q̃ re ducaꝫ ad opꝰ. ij. Loꝝ. viij. Quẽadmodũ ꝓꝑtus est animꝰ volũtaꝫ: ita sit ꝛ ꝑficiẽdi ex eo qđ habetꝫ Utilitas aũt tangit cum dr [vobis] Hoc ei nos bis fit qđ vtiliter nobis fit. Sed qđ nocer: non no bis: sed ꝝ nos fit. Per hoc autez q̃ vltimo tangit [hoĩes] quoꝝ est rõne gubernari: vult intellige re tm̃ hoc qđ fit rõnabiliter. Et ꝑ istã lecturaz oẽs obiectiões sunt excluse. qz ſm hoc nõ volumꝰ nob fieri cõcubitũ vel adulteriũ vel iniuste vel irrõna biliter fieri aliq̃d. Et ideo ſm hanc formã qua vo lumus nob cõicare, primũ ponit ꝓceptũ cõicandi ꝓio dicẽs [et vos eadẽ facite illis] Natura em̃ ordinata (al's ordinabilr) ꝓponit se. Et b mõ pficit eam charitas. iij. Reg. xvij. Mihi ꝓmuz fac de ipsa farinula: tibi autẽ ꝛ filio tuo facies postea. Cum em̃ oĩs virtus sit in medio: qđ q̃ ad nos de terminaꝫ; oporꝛet q̃ prima rõ modificandi oẽ opꝰ virtutis accipiaꝫ ex nobis. Et ido etiã dñs primo in mandato isto formã iubet accipi ex nobis. hoc aũt idem est qđ dicit Leuit. xix. et Mat. xxij. Dilꝫ ges ꝓximũ tuũ sicut teipm. Negatiua aũt ꝑs bu ius mandati cõinet Tob. iiij. Qđ ab alio odis tibi fieri: vide tu ne aliq̃n alij facias. Et tunc sũt ista duo completa: Justicia: cuiꝰ ꝑfectam declinatioẽz a malo dicit Tobias. Perfectã autẽ inclinatiõem ad bonum dicit b dñs. Attende aũt q̃ qdam dꝫ cunt in bis duobus ius naturale cõtineri: qđ nulꝫ lo modo est verũ. Quia Illud qđ b dicit vtilit̃ de omnib̃ ꝓponit illis in quibus sibi mutuo cõmu nicant homies ſm formã vni⁹ charitatis ꝛ iuris. et hoc est tã naturale q̃ positiuũ: q̃ emergẽs. Etiã de hoc nihil a legislatoꝛe est cõstitutũ. Jus aũt na turale vt dicit Tullius est quod non opinio genuit sed innata q̃dã vis inseruit. Sicut em̃ intellectus speculatiuꝰ apud se habet cões animi cõceptiões quas nõ discit a magistro: sed mediantib̃ illis ac cipit sciam ꝑ doctrinã: Ita etiam intellectꝰ actiuꝰ apud se habet vlia moꝝ que sunt cõmunes animi conceptiões q̃s q̃sq̃ ꝓbat auditas ꝑ quas accipit sciam ꝛ electionẽ moraliũ ꝛ prudentiã. Sic. Non esse mechãdũ: nõ esse furandũ: ꝛ bmõi. Uñ Boꝫ ecius in de cõsolatiõe pbie dr Qui intellectus natu ralis summã retinet ꝛ singula pdit. Et Basilius dr q̃ verba iuris scripta sũt in naturali iudicatorio. et illa sunt ius naturale ꝓprie loquendo. Posito igit̃ hmõi ꝓcepto cõicationis: adiungit vtilitatez eius cum dicit [Hec est em̃ lex et prophete]

Attẽde aũt q̃ non dr: tota lex. quia nõ dixerat ni si Quecunq̃ vultis vt faciant vobis boies. et nõ dixit simplr q̃cunq̃ vultis vobis fieri. Et exp̃ in modo loquẽdi nõ tetigit nisi cõicationẽ ꝛ dilectiõ nẽ ꝓximi: nõ dr tota lex. qz ps legꝭ est de dilectione dei. Matth. xxij. In bis duob⁹ mãdatis tota lex pendet ꝛ ꝓphete. Possemꝰ tñ dicere q̃ b nõ loquiꝫ tur nisi de cõicatiõe ꝓximi: cui cõicamꝰ in opibus, qđ nõ facimꝰ cum deo. qz illi cõicamꝰ affectu ꝛ spũ In dilectione aũt ꝓximi qñ ꝓter deũ ꝓximũ dili gimus includit dilectio dei. Et sic cum dr Hec est lex: intelligit̃ tota lex. Rho. xiij. Non adulterabis Non occides: Non furaberis: Nõ falsum testimo niũ dices: In hoc ꝙbo instaurat Diliges ꝓximuz tuũ sicut teipm. dilectio ꝓximi nõ maliũ opat. Plẽ nitudo legis est dilectio. Sed q̃rit Quare addit ꝓphetas: Rñsio. Per ꝓphetas notat oẽs scripturꝫ ras additas legi. qz in illis sunt ꝓmissiões q̃ etiaz implent merito cõsolatiõis iustitie et merito cõica tionis charitatis. Hoc est q̃ qđ dicit de cõicatiõe q̃ ꝓtinet ad ꝓximũ. In q̃ est opis ꝑfectio.

Intrate per angustam portam

Dic vltimo inducit ꝓfectum ꝛrut̃ q̃ ad seipm. qa M
em̃ aliquis diceret Oĩa grauia sunt que imperas Ideo dicit q̃ hoc verũ est: qz per angustam portã oporteꝛ ingredi ad vitam. Tangit em̃ Duo. Prio ponit ammonitionẽ. et Secundo inducit sue am monitiõis rõnez Ibi [Quia lata ꝛẽ.] In Ammo nitione Tria sunt notanda. Scz. Que sit porta. Qualiter angusta. ꝛ Qualis introit⁹. Porta autẽ est b introitus ad vitaz: sicut inferꝰ dicẽt. Et mul tiplicatur porta scz Introitus ad vitam. Est autẽ Introitus ad vitam redẽptionis eccl'ie. Et est In troitus ad vitam gratie. Et est Introitus ad vitã glorie. Et Primus quidem introitus Duplex est. Unus est per chrm redimentem. Et Alter est ꝑ Sacrã ꝑ que gratiam redemptionis accipimus. Primo mõ dicit ſm quandã glosam chriſt⁹ poꝛ ta. Joan. x. Ego sum ostium: per me siquis intro-
M

ferit saluabit. Scđo modo Uulnus lateris ex quo
fluxerūt Sacra: aqua expiationis ⁊ sanguis redē-
ptiōis dicitur porta. Uñ glosa dicit. Quid angu
stius illo foramine qđ lancea militis fecit in latere
chri: p qđ tñ fere tot⁹ intrauit mundus. Ps. cxvij
Hec porta dñi iusti intrabūt p eam. Ad vitā autē
gratie non intrat nisi per portam ṽtutis. De qua
dicit in ps. cxvij. Aperite mihi portas iusticie. Gen.
xxviij. Non est h aliud nisi domus dei ⁊ porta ce-
li. Esa. xxviij. Erit dñs fortitudo reuertētib⁹ de bel
lo ad portā. Introit⁹ aūt iste in vitam gratie speci
aliter est p charitatē. Et ideo charitas dicitur por
ta. Hec est ei porta orientalis per quā oriens ex al
to pnceps Jesus ad nos ingressus est. et p quam
etiam egressus est in celū: et clausa oībus non pti-
nētibus ad membra corpis eius: Nec vnq̄ alicui
nisi sibi in integritate mēbrorum suorum aperiet. Eze-
chiel. xliiij. Porta orientalis clausa ē et non apiet:
quia dñs deus israel ingressus est per eam: eritq̄
clausa pncipi. Hec dicit arca. Angustū em̄ est Ini
micos diligere: Nullum iudicare: Ad vnū cōten-
dere: Nil nisi chr̄m amare: Et hmōi. Introit⁹ aūt
ad gloriam est per portam pseuerantie: que datur
in fine oīm bonorum ad viam ptinentium. Et incho
atur a pncipio eorum: in pposito pmanendi cū chri-
sto. Et hec est porta de qua dicit in ps. cxxvj. Bea
tus vir qui impleuit desideriū suum ex ipsis: non
confundet cum loquet inimicis suis in porta. Oēs
iste porte anguste sunt valde: ita q̄ forami ac⁹ cō-
parant. Sed littera specialiter videtur intelligi de
porta Uirtutis. et antonomasice de porta Chari-
tatis. Et p effectum intrādi: de porta Perseueran
tie. Unde forte melius dicit q̄ Porta est virtus.
Apertura: charitas. Introductio: pseuerātia. Pro-
uer. vlt. Nobilis in portis vir eius quando sede-
rit cum senatorib⁹ terre. Hec porta dicit angu-
sta Tribus de causis fm Chrysost. Una ē: Pro-
pter pcisionem eorū que adherent intranti cum q̄-
bus intrare nō potest. Altera pter paucitatē eun-
tium eorum qui coherent intranti. Tertia pter diffi-
cultatem trāseundi per eam. Ea em̄ que coherēt
homi: sunt: in qb⁹ ⁊ natus ⁊ enutrit⁹ est cōtempa-
nea nature existentia Que sunt: Gaudere in psen
tia delectabiliū corpis. et Tristari in absentia eo-
rundē. Tristari in pñtia tristabiliū corpis. ⁊ Gau
dere in eorūdē absentia. Delectabilia autē Corpis
sunt: Ad luxū ptinentia Concupiscētie in gustu ⁊
veneris. et Ad concupiam oculorum in his que aua
re congregant: et auarius retinent. Et in his que
ptinent ad pompā seculi: supbiam vite: dignitatū
ambitionem: et honorem pmatuū: ⁊ vani applau-
sus ⁊ laudes: In quibus gaudet hūane vite con
cupiscentia: et tristat in absentia eorūdem. Tristat
etiam in pñtia Jeiuniorum: Orationū: humilitatis
in veste: Dimissiōe sociorum: Aspitate vestit⁹: ⁊ hmōi
Et in eorundē absentia gaudet ⁊ exultat Quia si-
cut dicit Sap. ij. Nihil aliud querit talis popul⁹
nisi vino pcioso et vnguentis implere se. in omib⁹
locis signa luxurie relinq̄re. et hāc esse sortē suam
q̄ in bonis pñtibus gaudeat: et nō neget vite qn
omnib⁹ delitijs pfruatur. Uirtus aūt hoc habet
q̄ in presentia talium delectabilium tristat: in ab-
sentia gaudet. In pñtia psimonie gaudet: et i ab-
sentia tristat. Et ideo est arta: et angusta dicitur eē.
Ex vna em̄ ⁊ sola ⁊ ex tota causa cōstituit: sicut su-
pra docuimus. Uicium aūt fit oīfariam. Sic ergo
oportet pcidi ab homine latitudinē ⁊ luxum vici-
orū. Hiere. iiij. Circūcidimini viri Juda ⁊ aufer-
te pputium cordiū vestrorum. Gen. xvij. Circūcidet
in vobis omne masculinū: et circūcidetis carnem
pputij vestri: vt sit signum federis inter me ⁊ vos
Rhom. ij. Circūcisio cordis non in littera sed spū
cuius laus non ex hoībus: sed ex deo est. Pau-
citas etiam comitantiū (al's cōmeantiū) in via ⁊ p
portam: ostendit q̄ angusta est. quia in via cōcu-
piscentie homo vadit cum vxoribus: filijs: cogna-
tis: affinibus: ⁊ amicis. Sicut dr Job. xxj. Tenēt
tympanū ⁊ citharā ⁊ gaudent ad sonitum organi:
et infantes eorum exultant in lusibus: ducunt in
bonis dies suos ⁊ in pūcto ad inferni nouissima
descendunt. Sed in via descendūt ṽtutis. Si qn
q̄ sunt in domo: duo in tres ⁊ tres in duos diui-
dent. Si duo sunt in lecto: aut in agro: aut in mo-
la: vnus pficiscit ⁊ alter remanet. Deutero. xxxiij.
Qui dixerūt patri suo ⁊ matri: nescio vos. ⁊ fratri
bus suis: ignoro illos. et nescierūt filios suos: hi
custodierūt pactum tuum et eloquium tuum ser-
uauerunt. Et Matth. x. ⁊ xix. pcipitur vt patrem
et matrē ⁊ ceteros amicos relinquamus si volu-
mus esse digni vt sequamur chr̄m per portam an
gustam. Matt. xix. Multi sunt vocati: pauci vo
electi. Secunda causa est. quia pauci etiam insipi
entes pficiunt: et multi qui pfecerunt deficiunt: et
reuertunt. Hoc optie significat Ps. lxxij. vbi di-
cit Mei aūt pene moti sunt pedes: pene effusi sūt
gressus mei: quia zelaui in peccatorib⁹. pacem pec-
catorum videns. Quis em̄ considerans tantū cōmo
dum peccatorum: non zelat vitam eorum: videns q̄ in
omnibus pacem habent et plantati pficiūt Et san
cti impugnant. vix est cuius pedes non moueant
et offendant gressus: nisi q̄ vnū est adiutorium qđ
dicit Ps. lxxvij. Tenuisti manū dexterā meam: ⁊
in voluntate tua deduxisti me: et cum gloria susce
pisti me. Joan. vj. Multi discipulorum abierunt re-
trorsum: ⁊ iā nō ambulauerūt cum eo. ij. Timo. j
Scis q̄ auersi sunt a me omnes qui sunt in asia.
ij. Timo. vlt. Demas me dereliquit diligens hoc
seculum. His ergo causis dicit angusta. Et sic ha
bitum est de porta ⁊ de angustijs eius. Introit⁹
aūt est per Inceptionē: Profectum: ⁊ Perfectiōem.
Inceptio est per conuersionē. Profectus per vir-
tutum ⁊ meritorum accumulationē. Et Perfectio p
cursus et status cōsummationē. Inceptio est an-
gustissima. Progressus latior. Letissima (al's La
tissima) et iocundissima pfectio. Ps. xvij. Eduxit
me in latitudinē: saluū me fecit quoniā voluit me.
Eduxit me de angusto conuersionis in latitudinē
pfectus virtutis: et in pfectiōe saluum fecit. Pro-
uer. iiij. Semita iusti quasi lux splendēs ⁊ crescēs
vsq̄ ad perfectum diem. Sic ergo expeditum sit de
ammonitione.

Quia lata porta ⁊ spaciosa via est que ducit ad perditionē: ⁊ multi sunt qui intrant per eam

Hic ammonitionis inducte subiungit rōnem ⌊Qr
N lata est porta⌋ Et dicunt Duo. Quorum Primū est
Q inducit oppositū vt magis ppositū manifestet
quia Oppositorum eadem est disciplina. Secundū
est Q inducit (al's includit) ppositum ex opposito
Ibi ⌊q̄ angusta porta ⁊c.⌋ De opposito aūt Quat
tuor dicit. Latam vicz esse portā. Spaciosam viā
que ducit ad portam. Finē vie ⁊ introitū porte du
cere ad pditionem. et Multitudinem intrantium
Et hec patent in littera. Porta autē ista dicit In-
troitus ad pditionem. Et iste est hians ⁊ patulus
ingressus mortis. Et iste est Duplex. Un⁹ est ingres
sus mortis culpe. Et iste est viciū capitale. Et Alt
est ingressus mortis. Et iste est mors nature. Et di-
abolus est ostiari⁹ in primo ostio ⁊ carceris custos
In Scđo vtraq̄ istarum portarum est lata. qr lz mors
nature sit arta: tñ amminicula mundi in mollicie
stratus ⁊ multitudine fouētiū ⁊ alijs dilatant eā
q̄ leuius fert. Sicut patet Lu. xvj. in diuite pur-
purato ⁊ Lazaro. De Prima porta dr Infra. xvj
Porte inferi nō pualebunt aduersus eā. De Se-
cunda dicit Job. xxxviij. Nunqd aperte sūt tibi
porte mortis: aut ostia tenebrosa vidisti. De Utris-
q̄ portis dicit in ps. cvj. Contriuit portas ereas et
vectes ferreos cōfregit. Suscepit eos de via iniq-
tatis eorum. Spaciosa aūt dicit via: voluptas: q̄ licē
tiosa est ad oīa quecunq̄ vult. Eccs. ij. Omīa que
desiderauerūt ocli mei nō negaui eis: nec phibui
cor meū quin omni voluptate frueret et oblecta-
ret se in his que parauerat ⌊Hec ducit ad pdi
tionem⌋ Prima qdem porta ad pditionem vite
gratie ⁊ boni nature. Secunda aūt ad pditiōem
gehenne. De Prima dicit Lu. xv. Frater tu⁹ mor-
tuus fuerat ⁊ reuixit: pierat ⁊ iuentus est. Mor-
tuus puatiōe vite gratie: et pditus in bonis natu
re. Osee. xiiij. Pereat samaria qr ad amaritudinē
cōcitauit deū suum: In gladio peat: paruuli eius
elidant ⁊ fete eius discindant. Pereat inqt in bo-
no nature ⁊ gratie. quia per pctm̄ amaricauit deū
qui natura dulcis est. In gladio duro ancipiti pe-
at morte gehēne: q̄ gladi⁹ pcedit ab ore dei. Apoc.
j. Qui est sentētia cōdemnationis eterne. Paruuli
eius sunt inchoatiōes pctorum. Fete conceptiōes ma
lorū ppositorum. De hac dicit ⌊quia multi sunt q̄
intrant per eam⌋ Non em̄ hec q̄rit: quia spaci-
osa patet omnib⁹. Et lz a pncipio lasciue iuuentutis
lata sit omnibus: ⁊ spaciosam se exhibeat: tñ pau-
latim stringit per senectutis grauedies: donec tan-
dem ad pontū colligit fouee eterne. Esa. xxiiij. For
mido ⁊ fouea ⁊ laque⁹ sup te qui habitator es ter-
re. Formido penalitatis. Fouea carceris. et laque
us eterne condemnationis.

Quā angusta porta et arta via que ducit ad vitam: et pauci sunt qui inueniunt eam

Hic incipit Secunda pars huius rōnis: In q̄
ex positionibus (al's ex oppositi dispositiōib⁹) ostē-
dit ppositum. Et dicit Quattuor. Angustiam por
te. Artitudinē vie. et Finem vite. ⁊ Frequentantiū
paucitatē. Et de angustia porte iam dictum est s.
Eccl. j. Ingressus sapientie mandata eterna. Arta
aūt via est pfectus p ardua opa Baruch. iiij. De-
licati mei ambulauerūt p vias aspas. Tñ hec via
dilatat paulatim: vt s dictum est ⌊Ducit ad vi-
tam⌋ Ecce Finis. Et ideo dr Eccl. vltimo. Exigu
um laboraui ⁊ inueni mihi multā requiem. Quia
sicut dr Gen. xix. Uidebant ei dies pauci p amo-
ris magnitudine. Et ideo in apocripho Esdre dicit
q̄ est ciuitas posita in sublimi: plena oīm bonorum:
cui⁹ introitus est angustus: a dextris ignis: ⁊ a sini
stris aqua. Ignis concupiscentie ⁊ tribulatiōis. ⁊
aqua voluptatis ⁊ psecutionis sanctorum. Act. xiiij.
Per multas tribulatiōes oportet nos introire in
regnum celorum. Ps. lxv. Transiuim⁹ per ignem ⁊
aquā: ⁊ eduxisti nos in refrigeriū ⌊Et pauci sūt
qui inueniūt⌋ quia stricta latet: vnica: ⁊ multis
deuijs circūposita. Et Pauci sunt q̄ q̄runt. Pau
ciores qui inueniūt. Paucissimi q̄ inuētā pficiāt.
quia multi sicut s dixim⁹ reuertuut retrorsum. Hoc
aūt vt Time⁹ (al's Tulli⁹) narrat: optime ostēdit
Pythagoras. Inuenit em̄ ad vitam hoīs instru-
endā litteram que vsq̄ hodie vocat littera pytho-
rica. Et hec est illa quam nos vocamus Y q̄ inci
pit ab imo per strictum linee et ascendit per illam
et postea bifurcat in duos ramos quorum vnus di
recte ascendit: et alter ad inferiora reflexus incur-
uatur Sic Y Uolens q̄ infantia ⁊ natiuitas in
omnib⁹ stricta est Que ascendens p etatis incremē-
ta vsq̄ ad vltimā etatē: ramū rectū rōnis mittit p
gradus ṽtutis ad summū felicitatis. Et alterum ra
mū concupiscentie recuruās p gradus viciorum ad
ima brutalitatis ⁊ infelicitatis. Paucos aūt esse di
xit qui difficiles altitudines velint scandere. Plu
rimos aūt p prona ad ima cōcupiscentiarum eligunt
reflecti. Et de ascēsu qdem est in ps. lxxxiij. Ibūt de
ṽtute in virtutem: videbit deus deorum in sion.
De descensu aūt ⁊ reflexu Esa. lj. Dixerūt anie tue
incuruare vt transeam⁹ ⁊ posuisti vt terrā corpus
tuū: et q̄si viā trāseuntib⁹ Supple demonib⁹

Attendite a falsis prophetis

Hic incipit pars illa que est de Impediēte. Et nō O
tm̄ retrahit: sed poti⁹ puertit p falsam speciem pie-
tatis. Et diuidit in partes Tres fm ea q̄ exigunt
ad spēm pietatis. Quorum Unum est Species pie-
tatis vsurpata. Alterum Falsi nomis scientia psum-
pta: quā tangit Ibi ⌊Non omnis q̄⌋ Tertium est
Alta potestas ad iactantiā sanctitatis ostensa. Et
hanc tangit Ibi ⌊Multi dicent mihi in illa⌋ Pri-
ma em̄ harum diuidit vlterius in Tres. In quarū
Prima ponit Inhibitiōem cum declaratiōe eius-
dem. In Scđa ponit Declarationis pbationem:
q̄dā inducta de vegetabilib⁹ similitudine. Ibi ⌊Nū-
quid colligunt⌋ In Tertia aūt Per omnia pbat
intentā conclusionē Ibi ⌊Igit ex⌋ Adhuc In Pri
ma harum Duo continent. Scz. Inhibitio ⁊ De-
claratio. Inhibitio est q̄ dt ⌊Attēdite a falsis
prophetis⌋ Est aūt continuatio ad pcedens Q
qdem nemo iudicandus est. Et Justicia nostra co
ram hominib⁹ facienda nō est. Et Q p angustā por
tam intrandū est. Sed in omnibus his quia spe-

ciēs pietatis z exhibenda z attendēda est: et hec est causa deceptionis etiā hereticis: Ideo ne decipiamur: dr [Attendite] Et p hoc notat Duo. Qr Vix cauet. Et qr Multū nocet decipi. Vix cauet: qr bonis valde sūt silēs. ij.Cor.xj. Hmōi pseudo apli opariij subdoli trāsfigurātes se in aplos chri. Et non mirū. Ipe em̄ sathanas transfigurat se in angelum lucis. Non est mirū ergo si mistri ei⁹ trāsfigurant velut mistri iusticie. Q āt Multū noceat. ij.Timo.ij. Multū pficiunt ad impietatem: z sermo eoꝝ vt cancer serpit. Et quia sic vix dephendūtur z mltū nocēt [Attendite] A quibus aūt attendāt: Subdit [a falsis prophetis] Sed videt q cum Matth.xj. dicat q lex z phete vsqz ad Joannē q nō oportuit post tpa Joannis a talibus attendere. Et hec est obiectio Chrysostomi. Et soluit q phetia omnis fuit de chro et sacramētis eius. quia Prophetia pprie est diuia inspiratio sub imobili veritate: tales rez euent⁹ denūciās q sunt de redemptore z sacramentis eius. Et h modo phetia finita fuit ad Joannē qui digito saluatorē demōstrauit. Et tunc Inceperūt apli in labores phetaꝝ itrare: et regnū celoꝝ vim pati. z violenti rapuerūt pūs regnū quod annunciabat per chrm. Sed si phetia dicit quecūqz enunciatio futuroꝝ: tūc fuerūt z sunt phete post Joannē. Sic Agab z filie Philippi euangeliste q futurā famē et vincula Pauli pnūciabāt. Sed h vt dr Chrys. phete dicunt doctores eccl'ie q diuina docere nō pñt nisi spū diuio intelligant quē habuerūt phete. j.Coꝝ.xiiij. Prophete duo aut tres dicāt z ceteri dijudicent. Potestas em̄ omnes p singl'os prophetare vt oēs discant: et omnes exhortentur. Et Ibidem ante. Emulamī spūalia magis autē vt prophetetis. Et Ibidem. Qui phetat: eccl'iam dei edificat. Veri igit doctores: veri sunt phete. Falsi āt doctores sub specie pietatis latentes: falsi sunt prophete. Hiere.vj. A propheta vsqz ad sacerdotē cuncti faciunt dolum. Soph.iij. Prophete eius vesani viri infideles. Est aūt attendendū q nō dicit Attendite ab his q vident falsi phete: vel a fallacibus hominib qui phete vident et nō sunt. Qr bene possunt vere phetare. Et etiam veri phete esse: et tamē falsi sunt per alium modū. Dupliciter em̄ dicit Falsus pheta. A falsitate doctrine scz. et Ab intentōe fallendi vel seducendi: q̄uis vera doceat. A falsitate doctrine. iij.Reg.vlt. Fuit pheta falsus Sedechias qui sibi fecit cornua: et enunciauit q Achab iret in ramoth galaad et ventilaturus esset Syros. Et sicut Ibidē dicit Spūs mēdax erat in ore eius et alioꝝ phetaꝝ complicū suorū: et decepit Achab vt iret vbi occidendus fuit. Ab Intentiōe aūt fallendi q̄uis vera diceret: falsi phete fuerūt Balaam z Caiphas. Balaā Nūe. xxij.et.xxiij. qui vera z bona dixit. Sed pergens ad populū suum dedit consiliū quid factur⁹ esset balac populo vt deciperetur per idolum phogor: h est idolum tentiginis. Et Caiphas Joan.xj. vera dixit: sed tamen maliciā intendit: delere scz nomen christi. Et sic est in multis alijs. Utroqz aūt mō simul z diuisim dicunt h falsi phete. Hiere.xxiij. In phetis hierusalem vidi similitudinē adulterij et iter mendacij. Adulterij similitudo: qn̄ veritatē quam docent adulterant p seductionis intentiōez. Iter aūt mendacij quando mendacia vel falsa proponunt. Hiere.xiiij. Falso phetauerūt vaticinantes in nomie meo nō misi eos: et non pcepi eis: neqz locutus suz. Deut.xiij. Si surrexerit in medio tui pheta: aut qui somniū se vidisse dicat: z pdixerit signū: et euenerit quod locutus est. et dixerit tibi: Eam⁹ z seqmur deos alienos quos ignoras z seruiamus eis: Nō audies vba phete illius z somniatoris: quia tentare vult te deus vt palā sciat vtrum diligas eum: aut non. Et Ibidem Infra. Propheta aūt ille somniator occidat: quia locutus est vt auerteret te a dño deo tuo. Isti ergo sūt falsi prophete. Hos aūt describit dicens

Qui veniūt ad vos in vestimētis ouium. intrinsecus autez sunt lupi rapaces.

Et dicit Tria. Speciē pietatis qua decipiunt. Ferocitatē lupinam qua nocent. z Signū per qd cognoscunt. De Primo hoꝝ dicit Duo. Simulationem charitatis etiā vltronea ingestione: cū dic [Qui veniūt ad vos] Non em̄ expectāt donec ab eis requirat: sed ingerunt hominib. Sicut de dño s.iiij. dicitur Q circuībat castella z ciuitates pdicans euāgelium. Secundū est Exhibitio exterior ouine simplicitatis z innocētie: cum dicit [in vestimentis ouiū] ij.Timo.iij. Habētes speciem pietatis: vtutem aūt eius penit⁹ abnegantes. Propter blandimētū aūt vestis Apocal.ix. significant p scorpiones: qꝝ ptās nocendi fuit in cauda: et blādiebant facies eaꝝ exterius. Attēdendū aūt q ouis manente substātia eius mutuat lanam: sine differentia eorum quibus mutuat: z sine differentia colorum. Omes em̄ induunt lanis ouium: et in omnes colores variant. Et in hac proprietate et Boni vere: et Apparētes ficte: et Mali phete apte lanis ouium vtunt z abutunt. Uer⁹ em̄ pheta siue doctor: qui z vite bonitate: et doctrine veritate: et potestatis pfectione: veruex gregis est: dñi locum tenēs: et vitam z doctrinā agni immaculati. Sed Fictus est qui specie vite: intentionem false ingerit doctrine: et potestatem vsurpat. Apte malus est: Qui Aliqn̄ non habet nisi locum in potestate: z vita malus est: et doctrina nullus. Aliqn̄ autē doctrinam habet z potestatem: et vita est puersus. Ficti gregem decipiūt vt aberrare faciant. Mali cornib impingunt potentie sue et deuorant. quia lz cornua habeant vt agnus: tū efferati sunt vt lupi. Dan.viij. Uidi arietem cornibus ventilantē ad orientem z occidendētē z aqlonem z meridiē: et omnes bestie non poterāt liberari de manib ei⁹ [Intrinsecus autē sūt lupi rapaces] Intrinsecos aūt dentes habent lupinos Per Corrūpentē rōnem in errore. z Corrumpentem intentionē in malo fine. et Corrumpentē voluntatem in nocumento qd faciunt. Lupus em̄ non solum habet dentes mordaces: sedetiā venenatos. Joan.x. Lupus rapit z dispgit oues. Isti em̄ ab ouibus eccl'ie dispergunt z dentibus venenatis diripiunt. Act.xx. Scio q post discessuz meum intrabūt in vos lupi rapaces nō parcētes gregi. Ezech.xxij. Principes eius in medio illius q̄si lupi rapaces. Abachuch.j. Leuiores pardis: velociores lupis vesptinis. Uesptini aūt lupi magis rapaces sunt. qr p diē latentes mag esuriunt. Ista est g vera existentia rerum

A fructibus eorum cognoscetis eos

Hic dicit signum p quod cognoscunt. Et queritur Qui sunt fructus: Quia si fruct⁹ dicant opera: p pdicta cōstat q illa ouina. Et sic p illa nō possent cognosci. Si aūt vt dicit Aug⁹ fructus dicantur filij z pseliti eorū eo q illi pmanent cum ipsis sicut fructus cum opa transeant: adhuc non videt cōueniens. qr filij eoꝝ sunt sicut ipsi: et ita sunt latentes z nō cognoscibiles. Rñsio: Uidet Mihi q fructus eorum dicunt ea in quib querunt refici Sicut in finib suaꝝ intentionū. quia si illos fines sub ordine ecclesie collocant: nō sunt lupi: sed veri prophete. Si aūt in mundanis collocant: hypocrite fuisse cognoscunt. Etsi pcurāt scissurā eorum ab ordine eccl'iastico: tunc heretici esse cognoscunt: z vsqz ad illos fruct⁹ non cognoscunt. Qr is em̄ passer z omnis turtur inuenit sibi domū z nidū vbi reponat pullos suos. Altaria dñi vtutum qui est rex et dñs. Unde quando nolunt subdi ordini eccl'iastico statim dinoscunt. Et hoc est qd dicit Aug⁹ q in filijs: hoc est in obediētia filioꝝ cognoscunt. Et ista etiam intenta per opera eoꝝ sicut dr alia glo. Sap.iiij. Fruct⁹ eoꝝ inutiles et acerbi ad manducandū: ad nihilū em̄ apti. Sicut em̄ zizania nō cognoscit a tritico q̄zdiu similē cum tritico habet virorē in herba. sed statim cum seminat (al's format) folliculos ad fructū cognosci incipit quia nō sunt similes arist tritici: Ita est de hereticis z falsis phetis siue doctorib: q̄zdiu pendunt virorem vtutis cognosci nō possunt: sed qn̄ folliculos faciūt ad fructificandū vel in tpalibus vel conciliabulis in aristis ecclesie non collocat: tūc sunt vitandi. Ecci.xj. In filijs suis agnoscitur vir. Sap.iiij. Ex iniqs omnes filij qui nascent testes erunt nequitie aduersus pentes eoꝝ in interrogatione sua. Si aūt quis etiaz velit aduertere modū operū suoꝝ in circūstantijs opeꝝ: vt frequenter pcipit lupinum cor eoꝝ. Prouer.xxvij. Quō in aq̄ resplendent vultus pspicientiū: Sic corda hoīm manifesta sunt prudentib.

Nunquid colligūt de spinis vuas: aut de tribulis ficus?

Hic p siitudines inductiue manifestat positum. Et dicit Duo. Primo em̄ inducit in particularib Duobus. Secundo inducit Generaliter in oībus arborib: Ibi [Sic oīs arbor bona] Duo aūt inducit particularia malaꝝ arboꝝ q ex peccato nasci dicunt. Primū est: de Spinis. Secūdū est: de Tribulis. Similiter inducit duplicem fructum dictis arborib denegatū. Oportet aūt scire q magna spina dr h spina. et hec est: cuius sucus niger est: cortex nigra Spina crescens de centro ligni: longa: nigra: et acuti anguli: fructus acris: propter quod etiam acaciū pter acumen vocat. De q dicit Chrys. q non est habitatio nisi serpentiū qui repūt iuxta terrā. Et significat hereticos nigros squalore: z pcipue in cortice coraz hoib: quoꝝ spina ex intimo pcedit corde: fortis z longa q est pūctura obstinatis z acute defensiōis suoꝝ dogmatū. Sucus doctrine amarus. fructus acerb: dentes ecclesie obstupescēs. ij.Reg.xxiij. Preuaricatores quasi spine euellent vniuersi: que nō tolluntur manu. Et siqs tangere eas voluerit armabit ferro z ligno lanceato. qa heretici manu molli ecclesie tangi nō possunt: sed ferro domant acute argumentatiōis z seuere coertionis. Prouer.xxiiij. Per agrum pigri homis transiui: et per vineam viri stulti: et ecce totum repleuerant vrtice z opuerant supficiem eius spine. Cant.ij. Sicut liliū inter spinas: sic amica mea inter filias [De tribul'] Tribuli sunt illa que vocam⁹ spinā albā. Et hec ē extrinsec⁹ in supficie corticis: spinam habēt albā: triangulā: breuem: valde acutā: aduncā vsus terram: et fructus eius extra rubeus: z intus lapidosus. Et significat credentes z adherentes heretic qui extra in tpali potestate habent spinam breuē quia non nisi in falsa opinione fundatā: et non in cor pfundatā: nec extra ad multos cōuersos prolongatam: Albam. quia christianis sunt similes. Triangulā. quia in abusu secularis potestatis q pungunt abutunt: potētia: diuitijs: et amic. Fructus rubeus in sanguine: z Lapidosus in obstinatione. Gen.iij. Spinas z tribulos germinabit tibi. Hebre.vj. Terra pferēs spinas z tribulos reproba est maledicto pxima. Uua aūt est fucus generatiua vitis bone spei: vt dicit Aristo. et gaudij Ps.ciij. Uinū letificat cor homis. societate cōiūcta racemo q palmiti adheret. Et hec adheret vere viti: vncis repens sp super ligna aliena vt sustentet. Et in his prietatibus significat verorū phetaꝝ doctrinam: spem eternorū z gaudium spūale generantē: pmatū non desiderantem: Sed in congregatione sanctoꝝ palmiti eccl'iastici ordinis adherentē. et p hunc viti christo contiguā: non nouella z singularia ferens: sed potestatis rōnum suarum z psuasionū repens sup ligna in paradiso distantia: hoc est sup autoritatē patrum. Judicū.ix. Dixerūt ligna ad vitem: veni impa nobis. Que respondit: Nunqd possum deserere vinū meū qd letificat deum z homies: et inter ligna pmoueri: Q.d. Non. Non em̄ desiderat pmatū verus doctor. sed rhamn⁹ siue spina lignis quesiuit impare: et combussit omnia. Talis g vua de spinis non colligit. Hec vua crescit in vite de qua dicit Joan.xv. Ego sum vitis vera z pater meus agricola est. Et Ibidem. Sicut palmes nō pōt facere fructū nisi manserit in vite: Ita nec vos nisi in me manserit. Gen.xlix. Lauabit in vino stolam suam: z in sanguine vue pallium suum. Hiere.ij. Ego plantaui te vineam electā omne semen verū. Hec vua z hoc vinum non crescit nisi in vinea dñi sabaoth q domus israel est Esa.v. hoc est: eccl'ia. De spinis autē hereticoꝝ nō colligit. Esa.xvj In vineis non exultabit neqz iubilabit: vinum in torculari calcabit

quí calcare consueuerat: vocem calcantiū abstuli. Vinū em̄ spūm dirigit sursum: letificat mentem: bonā spem ingerit: calorem accendit: et spūs facit feruorē. Et hoc facit doctrina que est sucus de vite chr̄o in vinea ecclesie. ꝛ ideo spū sursum bulliēs ecclesia leta mente celeuma iubilat. et calore charitatis accēsa firmā spem ꝯcipiens eternoꝝ: bibit: et inebriat̄: oblita posterioꝝ: et ad anteriora se extendit. Sed lꝫ heresis vinū habere videat̄: In colore q̄dem similitudo vini est. Re aūt vera est qd̄ dicit̄ Deutero. xxxij. Vua coꝝ vua fellis: ꝛ botrus amarissim⁹. Fel draconū vinum eoꝝ: et venenum aspidū insanabile [Aut de tribulis ficus] Ficus Quattuor habet q̄n bona est. Multitudinē granoꝝ in vnū collectoꝝ. Dulcedinē hūoris que granis infundit̄. Molliciē pellis. et Q̄ nō floret inter arbores. Et Granoꝝ q̄dē collectio sanctoꝝ in ecclesia significat cōionem. Dulcedo humoris: dulcedinē significat charitatis in consolatiōe spiritus oīa grana infundētis. Mollicies aūt pellis mititatē significat cōuictus ꝛ societatis. Carētia aūt floris inter ligna: significat nō florere in mundanis. De quibus dr̄ Esa. xviij. Ante messem tot⁹ effloruit: et imatura pfectio germinauit. De Pr̄io dicit̄ in ps̄. cx. In consilio iustoꝝ ꝛ congregatione. Ps̄. cxxxij. Ecce q̄ bonum ꝛ q̄ iocundū habitare fratres in vnū. Ps̄. liiij. Unanimes habitare in domo. De Scd̄o Ecci. xxiiij. Spūs me⁹ sup mel dulcis: et hereditas mea sup mel ꝛ fauū. De Tertio Matt. v. Beati mites ꝛc̄. Nūe. xij. Erat Moyses mā suetissim⁹ oīm viroꝝ qui erant sup terrā. Mat. xj. Discite a me q: mitis sum ꝛ humilis corde. De Quarto Esa. xxviij. Ve corone supbie ebriis effraim ꝛ flori decidenti glorie exultationis eorum. Hiere. xxiiij. Ficus: ficus bonas: bonas valde. quattuor dicit: ꝓpter q̄ttuor inducta. Ficulnea aūt christus est: et hortus ecclesia. et sufficit talib⁹ dulcedo spūssancti. nō q̄rens ꝓmoueri sicut hypocrita. nec querens siluam hoīm sibi subdere: sicut heretici sibi conciliabula facientes. Iud. ix. dixit ficus: Nunq̄d possum deserere dulcedinem meam fructusq̄ suauissimos: et ire vt inter cetera ligna ꝓmouear. De hmōi vite ꝛ hmōi ficu dicit̄. 3. Reg. iiij. Habitabat Iuda ꝛ Israel absq̄ timore vnusquisq̄ sub vite sua ꝛ sub ficu sua. Hmōi em̄ ficus non colligit̄ de tribulis supra inductꝭ. Sed poti⁹ ea que supra dicta sunt. Etsi similitudinē aliq̄ndo vsurpent ficuū: sunt idola ficus. Reuera aūt sunt pestiferi ꝛ lapidosi et acres fruct⁹. De quib⁹ dicit̄ Hiere. xxiiij. Ficus: fic⁹ malas: malas valde q̄ comedi non possunt: eo q̄ male sunt.

Sic omnis arbor bona fructus bonos facit

R Hic transfert Similitudinē in particlari sumptam: ad genus oīm arboꝝ. Et dicit Tria. Proprietatem arboris in fructu s̄ꝫ actū. et Proprietatem arboris in fructificādo s̄m potestatē. et Consumptionē arboris nociue. Et hec patent per ordinē in littera. In Primo istorum Duo cōtinent̄ variata s̄m ꝓprietatē arboris bone ꝛ male. Et de bona q̄dē dicit [Sic omnis arbor bona] Et cum dicit [Sic] notat illatiōem ex predictꝭ. Erḡ em̄ vna ratio est de om̄ib⁹: que est de duab⁹ inductis: vniuersaliter infert̄ de oībus. Dicit̄ aūt [Arbor bona] Delectabilis: ꝛ Salutaris: et Utilis in fructu. De Utilitate Ezech. xlvij. Erit fruct⁹ ei⁹ in cibum ꝛ folia ei⁹ ī medicinā. Esaie. xxxvij. Hoc anno pomis vescere. Geñ. ij. Ex omni ligno paradisi comede. De Delectabilitate Cantic. ij. Sub vmbra illi⁹ quē desideraueram sedi: ꝛ fructus eius dulcis gutturi meo. De Salubritate Apoca. xxij. Ex vtraq̄ pte flumīs lignū vite afferēs fruct⁹ duodecim. De q̄bus dr̄ Gal. v. Fructus aūt spūs: charitas: gaudiū: pax: patiētia: ꝛ benignitas: bonitas: lōganimitas: mansuetudo: fides: modestia: continētia: castitas. Ex his em̄ arbor dicit̄ bona. Melior aūt est ex plātatiōe sup aq̄s ex quib⁹ nō exiccat̄. Ps̄. j. Erit sicut lignum quod plantatū est secus aquaꝝ decursus: qd̄ fructū suū dabit in tpe suo. Hiere. xvij. Erit q̄si lignū viride quod plātatū est secus decursus aquaꝝ. Optima aūt si multotiēs fert fructum. Ezech. xlvij. Per singlos mēses affert pmitiua. Apoca. xxij. per singulos mēses reddens fructū suū. Hiere. xvij. In tēpore siccitatꝭ nō erit sollicitꝰ: nec aliq̄n desinet facere fructū. Hec est igit̄ arbor bona que facit bonum fructū [Fructus] aūt eius sunt dulcedines sanctoꝝ donorū et opeꝝ. et Menses sunt illuminationes celestes quib⁹ sibi rediuiui fruct⁹ lumen continue mīstrat̄

Mala autem arbor fruct⁹ malos facit. Non potest arbor bona fructus malos facere

Hic per oppositū agit de mala arbore que fructus malos facit. Et est Arbor mala: et Arbor inutilis. Arbor mala est que malos facit fructus. Arbor aūt inutilis: q̄ nullos facit fructus. Fructus aūt mali sunt Indelectabiles: Pestiferi: ꝛ Inutiles. De Primis dr̄ Ezech. xviij. Patres nostri comederūt vuā acerbā: et dentes filioꝝ obstupescūt De Scd̄o Dañ. iiij. Excutite fructus eius: q̄s aūt dixit quia non est salubris. De Inutilitate dicitur Job. ix. Transierunt sicut naues poma portātes Q. d. Inutiliter: nihil relinquentia nisi vanū odorē. Inutiles autē arbores sunt steriles. Abach. iij. Mentiet̄ opus oliue: et arua non afferent cibū. Jude Arbores autūnales ifructuose: bis mortue eradicate. Hec omnia de facili aptant̄ viris bonis Quoꝝ vita: arbor est. Bonitas arboris. Bonitas gratie. et Bonitas fruct⁹. ꝛ Bonitas opeꝝ. et Refectio bonitatis spūssancti: informantꝭ opa. Mala aūt arbor mala vita. Maloꝝ fruct⁹: mala opera. et refectio concupīe que est in eis.

Neq̄ arbor bona malos fruct⁹ facere.

Hic loquitur de fructu bonarum arborū s̄m ptātem. Et cōuertit sermonē: compans fruct⁹ bonos ad arborem malā. et ecōuerso fructus malos ad arborem bonam. Videt̄ aūt q̄ contrariū ei⁹ quod dicit eueniat. q: Sepe videm⁹ q̄ arbor mala fit bona per incisionem ꝛ cultū. Et homo bon⁹

malus fit: et ecōuerso malus fit bonus. Ad hoc autē dicendū q̄ Arbor bona vocat̄ h̄ liberūarbitriū sub forma bonitatis gratie gratū facientꝭ. Et hoc modo s̄m potestatē forme efficientꝭ: nō potest arbor bona fructum malū facere. Simil'r Arbor mala dicit̄ s̄m q̄ est iformata vicijs. Et hoc modo ex forma nō habet ptātem fructus faciēdi bonos Simil'r in physicꝭ Q̄ñ p incisionē vel insitionem arbor emendat̄: tunc forma efficit̄ alia. quia in loco insitionis vel incisionis efficit̄ modus ꝛ tortuositas viaꝝ: siue pororū inflexio. Et ideo diuti⁹ stat ibi sucus: ꝓpter qd̄ calore arboris ꝛ solis meli⁹ digerit̄. In strictis etiā ꝛ multꝭ poris subtilius diuidit̄ ꝛ melius obedit digestioni. Et aliter qd̄ h̄ dicitur fieri non potest. De Bona dicit̄ Ezech. xvij. In terra bona sup aquas multas plātata est vbi faciet fructum. De Mala Dañ. iiij. Succidite arborē ꝛ p̄cidite ramūculos eius: et excutite folia et dispgite fructus. Sunt aūt isti ramūcl'i mali fructus. Rhom̄. vij. Passiones corpis q̄ p legē erāt opantur in membris meis vt fructificarēt morti.

Omnis arbor que non facit fructum bonum excidetur et in ignē mittetur

Ecce Cōsumptio male arboris. Et de h̄ s̄. Tertio multa sunt dicta. Excisio aūt arboris est precisio ab ecclesia vel vita: p sententiam vel mortem. Missio aūt in ignem est quādo aduersari⁹ veritatis h̄ flāmis exurit̄: Vel in inferno eternis incendijs mācipat̄. ij. Reg. xxiij. Spine igni succēse q̄a comburent̄ vsq̄ ad nihilū. Hebre. vj. Cui⁹ consūmatio erit ī cōbustionē. Esa. ix. Erit ī cōbustionē ꝛ cibū ignis Ezech. xv. Ecce igni datū ē ī escā: vtrāq̄ partem eius consumpsit ignis: et medietas ei⁹ redacta est in fauillam.

Igitur ex fructibus eorum cognoscetis eos.

Conclusio est intenta ex omnib⁹ p̄inductis. Q. d. Erḡ sic est in oibus naturalib⁹ que sunt exēpla diuine ꝛ immobil' ordinatiōis: tūc simil'r erit etiā in his q̄ ordinē hunc effugere nō p̄nt. Rō aūt redditur Lu. vj. Bon⁹ homo de bono thesauro cordis sui pfert bonū. Et malus hō de malo thesauro cordis sui pfert malū. Rhom̄. vj. Quē fructum habuistis tunc in q̄bus nunc erubescitis: nam finis illoꝝ mors est. Qualiter aūt ꝛ Per quem fructum cognoscunt̄: in p̄cedētib⁹ expeditū est.

Non omnis qui dicit mihi dñe dñe: intrabit in regnū celorum.

S De ꝓphetis in quibus est species pietatis: habitum est iam in p̄missis. Agit aūt hic conseq̄nter de falsis ꝓphetis qui veri sunt in doctrina: et apte falsi in vita. Sicut sunt p̄cipue mō in eccl'ia De quibus dicit Matt. xxiij. Que dicunt facite: s̄m opera aūt eoꝝ nolite facere. Dicit aūt circa hec Duo. In quoꝝ Primo ostendit Q̄ confessio fidei iformis ꝛ confessio p̄dicate v̄itatis non sunt efficaces ad salutem. In Secunda aūt dicit q̄ cōfessio pfecte voluntatꝭ ꝛ obedientie efficax est ad salutē Ibi Sed qui facit voluntatē ꝛc̄. De Primo igit̄ dr̄: [Non omnis qui dicit mihi] In quo Quattuor notant̄. Scꝫ. Uniuersalis instantia Cum dicit [Non oīs] Duplex fidei ꝛ p̄dicate v̄itatꝭ confessio: cum dr̄ [qui dicit mihi: dñe dñe] Finis ꝛ bone intentiōis appositio: cum dr̄ [mihi] Regni dei non cōsecutio: cum dr̄ [intrabit] De Primo Nota q̄ aliqui cōfessione fidei ꝛ v̄itatꝭ p̄dicate intrāt in regnū. quia fidem morib⁹ ꝓbant ꝛ faciūt qd̄ p̄dicant. Nam aliter. j. Coꝝ. xiij. Si linguis hominū loquar ꝛ angeloꝝ: charitatē aūt non habeā: factus sum sicut es sonans aut cymbalū tinniens

Sed cōtra Rhom̄. x. Corde credit̄ ad iusticiam ore aūt confessio fit in salutē. Ḡ videt̄ q̄ plura non exigunt̄ ad introitū regni celorum. Item Joel. ij. Oīs quicunq̄ inuocauerit nomen dñi salu⁹ erit.

Rñsio. Sicut dicit glo. Perfecta inuocatio conficit̄ ex Tribus. Ex deuotione ꝛ fide cordis. et Cōfessione oris. et Operis attestatione. Et tunc perfecta est Inuocatio. Aliter est mendax. Ps̄. lxxvij. Dilexerunt eum in ore suo ꝛ in lingua sua mentiti sunt ei. Cor aūt eoꝝ nō erat rectū cum eo: nec fideles habiti sunt in testamēto ei⁹. Esa. xxix. Popul⁹ hic me labijs honorat: cor aūt eorū lōge est a me. Hiere. xij. Prope es tu ori eoꝝ: et lōge a renibus eoꝝ. Et h̄ est qd̄ dic̄ [Nō oīs q̄ dicit mihi dñe dñe intrabit in regnū celoꝝ] Regnū celorū accipit̄ sic s̄. Et in illud nō intrat̄ nisi p obseruationē iusticie ꝛ legū ad ipm regnū ptinentiū. Usurpatio aūt doctrine sine iusticia non est veritas regni: sed vanitas nudi s̄monis. De q̄b⁹ dr̄ Phs. Sunt qui opa nō faciūt: ad rōnem aūt cōfugiētes q̄runt philosophari ꝛ esse boni: aliq̄d sil'e faciētes egris: qui medicos q̄dem audiūt studiose: faciūt aūt operandoꝝ nihil. et queādmodū isti nunq̄ bn̄ hēbūt corp⁹ sic curati: sic nec isti mētē sic philosophātes.

Sed qui facit volūtatē patris mei qui in celis est: ipe intrabit in regnum celorum.

Istud est Secundū Ubi adiūgit attestationē operis: cum confessione fidei ꝛ oris. Tangit autē Tria sil'. Opis vicꝫ pfectionē. Volūtatꝭ patrꝭ acceptationē. et Regni celestꝭ cōsecutionē. Primū exigit̄ ex pte merētꝭ. Scd̄m ex pte p̄miantꝭ. ꝛ Tertiū ex parte mercedis Dicit igit̄ [Sed q̄ fecerit] q̄si aduersando insufficiēti cōfessiōi. Rhom̄. ij Non em̄ legis auditores iusti sunt apd̄ deū sed factores legꝭ iustificabunt̄. ij. Coꝝ. viij. Facto pficite vt queādmodū ꝓmpt⁹ est anim⁹ volūtatꝭ: Ita sit ꝛ pficiēdi ex eo qd̄ habetꝭ [volūtatē patrꝭ mei q̄ in celis est] Tria tangit. Voluntatē: q̄ est mēsura et norma oīs rectitudinis: q: iniusta esse nō pōt. Abac. j. Mundi sunt ocl'i tui: ne videas malū: et respicere ad iniq̄tatē nō poterꝭ. Scd̄o notat Affectū acceptātꝭ: cū dr̄ [patris mei] Et attende q̄ paulatim p hoc erigit ad noticiā sue deitatꝭ. Ut credat̄ q̄ iusticia ab eo p̄dicata accepta sit ei q̄ pater su⁹ ē. Joā. iij. Pr̄ amat filiū ꝛ oīa dedit ei ī mā⁹ Volūtas em̄ pr̄is ē id qd̄ docet fili⁹. Jo. vj. Quid faciem⁹ vt opemur opa dei: Rñdit Jesus. Hoc

est opus dei vt credatis in eū quem ille misit. Sic eñ fit volūtas dei sicut in celo ꝛ in terra. Per hoc aūt ꝙ dr [qui est in celis] tāgit altā iusticiam: nō pollutā terrenis: sed eā que fulget in celis. De qua dicit Ps. lxxxviij. In iusticia tua exaltabunt. Phil. iij. Nostra cōuersatio in celis est. Joan. vj. Descēdi de celo: nō vt faciā voluntatē meā: sed voluntatē patris mei q̄ in celis est [ipse intrabit] Tangit pmiū. Et dr: intrabit. qꝛ cōtinu⁹ semp est introitus in regnū ſm ꝙ cōtinu⁹ est pfect⁹. Mat. xxv. Intra in gaudium dñi tui. Gen. xxiiij. Ingredere bñdicte dñi cur foris stas? Sic igit de falsis pphetis: hoc est doctoribꝫ quo ad falsi nomis scientiam sic determinatum.

Multi dicent mihi in die illa: Domine dñe:

Hic tangit falsos pphetas: Officium pphetale: et actum: qbusdā diuie ptātis mirabilibꝫ (al's miraculis) cōfirmātes. Et diuidit in Duo. In quoꝝ Primo Pseudoprophetaꝝ ptinet inuocatio. In Scdo Dei inuocati responsio. In Primo horum Tria ptinent. Quoꝝ Primū est: Inuocantium: quedā: p numeꝝ ꝛ tps descriptio. Scdm est Ipa inuocatio. Et Tertium Inuocantiū allegatio. Et hec patent in lra. Primū tangit cum dr [Multi dicent mihi] Et tangit Tria. Multitudinē cōfusam ꝛ inordinatā: cum dr [multi] q̄ nō cōueniunt nisi in collectōe: sed ñ vnit eos charitas. Eccis j. Stultoꝝ infinit⁹ est nūerus. Non eñ est eis cor vnū ꝛ aia vna: sicut multitudini credentiū. Act. iiij. Sed tm̄ multi sunt: confusam habentes multitudinē. Judic. vij. Mult⁹ tecum est pp'ls: nec tradet in manus eius madian: ne gloriet contra me. Secundū est q nō sunt nisi in vbis: et nō in virtute spūs. Et hoc tangit dicens [dicent] Matt. xxiij. Dicunt eñ ꝛ nō faciunt. j. Coꝝ. xiiij. Eritꝭ in aera loqntes verba. vtputa genera linguaꝝ sunt in hoc mūdo. Tertiū est quod tangit Tps: qñ cōscia testis ꝛ opa reqrent: cum dicit [in illa die] Rhom. ij. In die ire ꝛ reuelatiōis iusti iudicij dei Nec vocat diē p qlitate tpis vel aerꝭ tūc illūinata: sed p qlitate lumis qd tūc cōscias singuloꝝ perlustrabit. j. Coꝝ. iiij. Veniet dñs qui ꝛ illuminabit abscōdita tenebraꝝ ꝛ manifestabit cōsilia cordiū et tunc laus erit vnicuiqꝫ a deo [Dñe dñe] Ecce Inuocatio. Et scit expositio ei⁹ p pcedentia. Esa. j Cū multiplicaueritꝭ oratiōeꝫ nō exaudiam. Lu. vj Quid aūt dicitꝭ mihi dñe dñe ꝛ nō facitꝭ q̄ dico?

Nonne in nomine tuo pphetauimus: et in noie tuo demonia eiecimus: et in nomine tuo virtutes multas fecimus?

Hic ponit Allegatio. Fiunt eñ isti de illis qui in multiloquio putabāt audiri: et p allegationes deo volebant psuadere. Dicūt aūt Duo. Allegant Formā opis: et Op⁹ bonū. Formā tāgūt qñ dicūt [Nōne in noie tuo] q. d. Te volumus hēe testē ꝙ nō in noie nro: sed [in noie] hoc est virtute cui nois fecim⁹. Et isti ignorant q ad h ꝙ alidd pfecte fiat in noie dei Quattuor exigunt. Q vicꝫ Faciens sit in noie: notā sibi sanctificati nois hñs impssam. et Q virt⁹ q̄ opat sit nois inuocatio. Et Q opus qd facit nota nois informet. et Q nō fiat nisi ad gl'iam nois. Sic dr Joan. xvj. Quicqd petieritꝭ in noie meo fiet vobis. Ps. cxiij. Nō nobis dñe nō nob: sed noi t. da glo. Mar. vl. In noie meo demonia eijcient: linguis loqnt nouis: serpētes tollent: Etsi mortiferū qd biberint nō eos nocebit. Specialiter aūt de Prio dr Esa. xxvj. Tm̄ in te recordemur nomis tui. Primo eñ ponit se in deo: et tunc recordat nois iā in se transfusi. Hi aūt fuerūt qdam exorciste vtute nois diuie qdam mira faciētes: q̄ deus pter gl'iam nois sui demōstrandā fecit: qꝫuis illi hoc nō meruerunt. Ezech. xxxvj. Non pter vos ego facio dom⁹ isrl notū sit vobis: sed pter nomē meū sanctū. Et Ibidē ifra. Nō pter vos ego faciā ait dñs notū sit vob: confundimi ꝛ erubescite sup vijs vestrꭍ [pphetauimus ꝛc.] Tria tāgit q̄ fecerunt magna opa in genere. Op⁹ eñ altū: aut est in spū factū: aut i corpe Si in spū: aut est ſm inspirationē spūs spirantis ad bonū: Aut ſm repulsionē spūs q̄ bono cōtrariat. Et ſm hoc tāgūt isti tria genera opm. Primū est ſm inspirationē spūs spirantis ad bonum Et hoc est ꝙ dicūt [pphetauim⁹] Que tñ pphetia sine charitate vt dr. j. Coꝝ. xiij. nihil pdest. Exēplū aūt est de Balaā Nūe. xxij. Et Caipha Joā. xj Et de Saul de q̄ exiuit puerbiū Nū ꝛ Saul int pphetas? j. Reg. x. [et in nomie tuo demonia eiecimus] Vel inuocatiōe soli⁹ nois. Vel virtutis exorcismoꝝ. Lu. ix. Vidim⁹ in noie tuo qndaꝫ eijcientē demonia q̄ non sequit nobiscū. Et iō etiā nō magnū est ista facere. Lu. x. In hoc nolite gaudere qꝛ demonia subijciunt vobis. Matt. xij. Si ego in Beelzebub eijcio demonia: filij vri in quo eijciūt? Et loquit de exorcistis [et in nomie tuo virtutes multas fecim⁹] Virt⁹ est vltimū potentie in re. Hec est igit virt⁹ ꝙ ita stat in sūmo ꝙ ad ipm nō pōt rō vel nature facultas. j. Coꝝ. xiij. Si habuero oēm fidem ita vt montes transferā: charitatē aūt non habeā: nihil mihi pdest. Hiere. xxiij. Ecce ego ad pphetas somniantes mendaciuꝫ ait dñs: q̄ narrauerunt ꝛ seduxerunt populū meū in mendacio suo ꝛ in miraculis suis cum ego nō misissem eos. Miracula aūt mendacia dicunt Duobꝫ modis. Aut quia falsa sunt ꝛ apparent tm̄ sicut mira q̄ sunt in pstigijs necromanticis. Aut qꝛ in se vera sunt: sed veritatem vtilitatis miraculoꝝ nō hñt: vt dr Chryſ. Sicut miracl'a Simōis qui fecit latrare canes de aere: et hmōi in quibus nulla est vtilitas nisi ꝙ in ammiratiōe ꝛ gloria efficitur faciēs ea. et talia dicit esse miracula pseudopphaꝝ Chrysostom⁹. ij. Thes. ij. Cui⁹ aduent⁹ est ſm opatiōne sathane in omni vtute et signis et pdigijs mendacibꝫ. Matth. xxiiij. Surgēt pseudochristi ꝛ pseudoprophete ꝛ dabunt signa magna et pdigia: ita vt in errorē si fieri pōt inducant etiaꝫ electi. j. Joan. ij. Nūc añchri mlti sunt.

Et tunc confitebor illis: qꝛ nunq̄ noui vos. Discedite a me omnes

qui operamini iniquitatem.

Hic ponit Chri inuocati Rñsio. Et tāgit Duo Confirmationē dicti. et Pene inflictionē. Dicti cōfirmatio est [Tūc cōfitebor] hoc est firmiter fatebor. Vñ grecus sermo hꝫ. Et tunc iurabo. Ps. xciiij. Quibꝫ iuraui in ira mea si introibunt in req̄em meam [quia nunq̄] Ecce inflictio pene. Et ē duplex. Vna ꝛ Prima est Priuatio lumis diuine noticie. et Scda est Eiectio a cōtemplatiōe beatitudinis sanctoꝝ. De Prima dr [quia nunq̄ noui vos] Sed qualiter hoc est veꝝ: cū oia nouerit de⁹. Preterea Multi coꝝ aliqñ fuerunt in gratia. q̄ aliqñ nouit eos. Et ita non est veꝝ vt videt: nunq̄ noui vos. Ad hoc dicendū ꝙ intelligēdū est de Noticia bñplaciti dei pdestinantis. qꝛ illa nō est gre tm̄: sed est gre ordinantꭍ ad gloriam. Et illa nunq̄ nouit eos. Sed Noticia simplicꭍ visionis nouit eos. Mat. xxv. Amē dico vob nescio vos [Discedite a me] Scda pena est. Et dicit Duo. Pene vicꝫ inflictionē. et Causam. Pene inflictio est [discedite a me] Sed cōtra Quo ibo a spū tuo: et quo a facie tua fugiam? Rñsio. De⁹ vbiqꝫ est. sed discedit ab eo quando pijcit aliqs a visione cōtēplationis eius ſm quā obijcit sanctꭍ in rōne summi boni. Esa. xxvj. Tollat impi⁹ ne videat gl'iam dei. Matt. xxv. Ite maledicti in ignez eternum q̄ parat⁹ est diabolo ꝛc. Mat. xxv. Proijcite eū in tenebras exteriores ibi erit fletus ꝛ stridor dentium. Causam aūt tangit cum subdit [q̄ opamini iniqtatem] Non dicit: q̄ opati estis ne tollat potentiā. sed qui opamini. Quia sicut dr Dam. Qd est in angelis casus: hoc est in homibꝫ mors. Et ideo sicut angeli remanserūt in obstinata voluntate ei⁹ qd concupierunt: Ita etiam homines obstinati efficiunt in voluntate pcti in qua moriunt. Ezech. xxxij. Descēderūt in infernū cū armis suis. Et posuerūt gladios suos sub capitibꝫ suis: et fuerūt iniqtates eoꝝ in ossibꝫ eoꝝ. Et Arma eoꝝ cum quibus in infernum descenderunt: sunt inique volūtates. Et gladij: quibꝫ deum impugnauerūt ꝛ sanctos: sunt conat⁹ eoꝝ ad malū. Et iniqtates in ossibꝫ: sunt note peccatoꝝ in viribus anie. Et hec est cā ꝙ ignis semp eos incendit: quia volūtates ille ppetue erūt in eis: eoqꝫ nō sūt susceptiles gratie. Quia cū ceciderunt a statu merēdi: impossibile fuit redire ad grām. ꝛ p ꝯsequēs necesse est remanere in pena. Aia eñ rōnalis q̄ sic dicit Dionysi⁹ discussam habet disciplinā p signa vestigij ꝛ imagis acceptam: sine sensu pfici ñ pōt. Et casus ab vsu sensuum: est sibi impossibilitas resurgēdi. Hoc est igit quod dicit de falsis pphetis: Tripliciter describens eosdem.

Ois ergo qui audit verba mea hec et facit ea assimilabitur viro sapiēti qui edificauit domū suam supra petram

Hic incipit pars q̄ diuisa est contra totum sermonem integrum. Expletis eñ omnibus que ad pfectionē vite humane dicere voluit: Tāgit ꝛ monet obseruandū ea que dicta sunt. Et tangit Duo Quoꝝ Primū est De Laude obseruātiū. Secūdū De Vitupio nō obseruantiū: Ibi [Et ois qui audit verba mea ꝛ non facit ea] Adhuc por istaꝝ habet Duos pagraphos. In quoꝝ Primo tāgit hoiem quē assimilat. Et in Scdo tangit Eum cui assimilat: Ibi [assimilabit ꝛc.] Eum aūt quē assimilat tāgit vniuersal'r cum dr [Ois] Et per auditum disciplinalē describit cum cū dr [audit] Est aūt auris nō audiēs: Idoli. Et est auris audiens sed non interius pcipiens Stolidi: qui ē qi bruti Et est auris audiens ꝛ disciplinā interi⁹ accipiēs. De Prima dr Ps. cxiij. Aures habent ꝛ nō audient. Et de Scda in epl'a Jude. Quecūqꝫ aūt naturaliter tanq̄ muta animalia norūt: in his corrūpunt. De Tertia Apoca. ij. Qui habet aures audiendi audiat quid spūs dicat ecclesijs. Et sic audiunt isti [verba mea hec] Signanter ꝛ discretiue dicit [hec] quia alibi optima q̄dem dixit: et ex quibus ipse fuit in ammiratione. Hic aūt ea dicit et nusq̄ alibi tantū quantū hic: ea que sunt perfectionis homis: tam in pfectione legis q̄ꝫ in simplicitate intentionis: q̄ꝫ etiam in remotiōe impedimētoꝝ. Hec est eñ veritas sanctificās totum hoiem Joan. xvij. Sanctifica eos in veritate: Sermo tuus veritas est. Et hec sunt de quibus dicit Apoc. vlt. Hec verba fidelissima sunt ꝛ vera. Etlꝫ oīa verba dñi optima sint: tamen ista p alijs oēm in se habent modum pfectionis [et facit ea] Rhoma. ij. Non eñ auditores legis iusti sunt apd deum: sed factores legis iustificabunt. Jac. j. Estote factores vbi ꝛ non auditores tm̄ fallentes vosmetipsos [assimilabit] Secundū est. Et tangit Duo. Assimilationē. et Assimilatiōis rationē. Etsi q̄dem sumit similitudo a corpalibus ad spiritualia: Leuis est littera. quia ita videmus edificare oēm sapientem in architectura. Sed hoc mō non exponunt glose tres Chrysostomi dicētis Q aliū oportet esse eum Qui assimilat: et alium Cui assimilat. Qui aūt assimilat est audiēs auditu interiori et faciens. Cui aūt assimilat dicit [viro] h est christo qui fuit vir Virens: a quo ois viror est. et Virilis. De Primo dicit Hiere. xvij. Erit quasi lignum viride quod ad humorez mittit radices suas. De Secundo Job. j. Erat ille vir magnus inter omnes orientales [sapienti] eternā habēs cognitionem diuinorum. Hiere. xxiij. Regnabit rex et sapiens erit. Eccis. ij. Sapientia pseuerauit mecum super omnes qui erant in hierusalem. Ecclesiastis. ix. Inuentus est in ciuitate vir pauper et sapiens qui liberauit ciuitatem sapientia sua. Et tangit In quo assimilatur isti viro: dicens [q̄ edificauit] edificatione virtutis. Ephes. ij. Superedificati sup fundamentuꝫ apostoloꝝ et prophetarū ipso summo angulari lapide christo Jesu: in quo omnis edificatio ꝯstructa crescit in templum sanctū in dño in quo ꝛ vos coedificabimini in habitaculū dei in spūsancto. j. Coꝝ. iij. Dei edificatio estꭍ: di agricltura estꭍ [domū suā] eccl'iaꝫ Gen. xxviij. Nō ē h aliō nisi dom⁹ dei ꝛ porta celi. Esa. ij. Erit mōs dom⁹ dñi in vtice mōtiū ꝛc. [supra petrā] h ē vitatꭍ diuie soliditatē. Que Verb

exprimit. Fide in fundamento locat. ⁊ p Formaz charitatis p quã opat in summo confirmat. Spe autẽ erigit: ⁊ Uirtutib⁹ cõpaginat. ⁊ Merit] operum fulcit. Exo. j. Edificauit illis domos. j. Cor. iij. Fundamentuz aliud nemo põt ponere pter id qd positũ est qd est christ⁹ iesus. h est: fides Jesu chri. ps. lxxxvj. Fundamẽta ei⁹ in mõtib⁹ sanctis. hoc est: in sũmis altitudib⁹ articuloꝝ fidei. Mat. xvi. Sup hãc petrã. hoc est: solidũ ↄfessiõis fidei: edificabo eccl'iam meaz. Hec eni fuit ↄfessio eterne fidei qua dixit Petr⁹. Tu es christ⁹ fili⁹ dei viui. Eccli. xxvj. Fundamẽta eterna sup petrã stabilem.

Et descendit pluuia ⁊ venerũt flumina: et flauerũt venti.

Ecce Ratio sm quã fit assimilatio. Et tangit Tria facientia ad ruinã. Quoruz Unũ est Emolliens ⁊ resoluens. ⁊ Alterũ impellẽs ⁊ remolliens. Tertiũ autẽ violent (al's vehement) impellens: ⁊ subtiliter penetrãs. Et ista sunt host] tentamẽta. Emolliens ⁊ resoluẽs est pluuia descẽdẽs: Que sicut dicit Glosa. sunt aeree ptãtis impugnatio. Et addendũ est ꝙ cũ impugnatõne est emolliẽs libido p quã impugnat. Job. xx. Immittet in eũ iraz furoris sui: et pluet sup eum bellũ. Hec libido litigiosa mulier vocat in Prouer. xix. Tecta iugit pstillãtia litigiosa m'ier ⁊c. [venerũt flumina] Ecce Impellẽs ⁊ emolliẽs simul q̃ sunt: vt dr glo. Potentũ psecutio: Nõ tm̃ tyrãnoꝝ q̃ psecuti sũt martyres: sed etiã coꝝ q̃ potẽtissima sunt in mundo. Et hec sunt Diuitie: Delitie ⁊ honores. Sap. v. Flumina ↄcurrẽt duriter. Ps. lxviij. Intrauerunt aq̃ vsq3 ad aĩam meã. Psal. xcij. Eleuauerũt flumina dñe: eleuauerũt flumĩa vocẽ suam. Esaie viij. Adducet sup eas dñs aq̃s fluminis fortes ⁊ multas: ⁊ regẽ assyrioꝝ ⁊ oẽs gl'iaz ei⁹. Et ascẽdet sup oẽs riuos ei⁹: ⁊ sup ripas ei⁹. ⁊ ibit p Judam inundãs: ⁊ trãsiens vsq3 ad collũ veniẽs. Syria eĩ interp̃tat sublimis. Et significat sublimia mũdi Tria: q̃ dicta sũt. [⁊ flauerũt venti] Tertiũ est Qd est impetu violent irruẽs: ⁊ subtilit penetrãs. Et significat suggestiões ⁊ spiramĩa maloꝝ q̃ fiũt mõ blandicijs subtilit penetrãtib⁹: mõ minis impetu irruẽtib⁹. aliqñ ab alijs. aliqñ ab hoĩe ipo ↄ bonũ ppositũ qd ↄcepit. Job. j. Uentus vehemẽs irruit a regiõe deserti: ⁊ ↄcussit q̃ttuor angulos dom⁹. Sap. v. Stabit ↄ eos spũs tẽpestatis. Eze. j. Uẽtus turbinis veniebat ab aq̃lone: ⁊ nubes magna.

Et irruerũt in domũ illam ⁊ nõ cecidit. Fũdata ei erat supra petrã.

Tãgit impetũ oim hoꝝ sil' dicẽs [Irruerũt in illã domũ] ps. xxvj. Si ↄsistãt aduersuz me castra nõ timebit cor meũ [⁊ nõ cecidit] ij. Timoth. ij. Firmũ fũdamẽtũ dñi stat: habẽs signaculũ h. Ps. cxxiiij. Qui ↄfidũt ĩ dño sic mons Syõ ñ cõ. ĩ et. Et subiũgit tãte firmitat] rõez di. [Fũdata eni erat supra firmã petrã] Esa. liiij. Fundabo te ĩ sapphyr]: ⁊ ponã iaspidẽ ppugnacl'a tua. Sapphyri coloris celi: articuli sunt fidei. Jaspis autem viror fidei.

Et omnis qui audit verba mea hec: et non facit ea: similis erit viro stulto q̃ edificauit domũ suam super arenam: ⁊ descendit pluuia et venerunt flumina: et flauerunt venti: ⁊ irruerunt in domũ illam: et cecidit: fuitq3 ruina eius magna.

R Hic per contrariũ compat non obseruantẽ viro stulto. Et dicit Duo. Describit eum quem comparat: et postea facit compationẽ. Et in Scdo facit compationẽ. et ostendit in quo compat⁹: tangit compatiõis rõnem: sicut fecit in pbabitis. Dicit ergo [Õis qui audit verba mea hec et non facit] Ille nõ audit nisi more bestiali extrinsecus. Esa. vj. Aure audietis ⁊ nõ audietis. Et sequitur Exceca cor ppl'i huius. Jaco. j. Compabit viro cõsideranti vultum natiuitatis sue in speculo. Considerauit se ⁊ abijt: et statim oblitus est qualis fuerit. Hebre. iiij. Non pfuit illis sermo audit⁹: non admixtus fidei ex his que audierunt [assimilabitur viro stulto] hoc est diabolo. quia Stultus dicit stans in alto quia altius stat q3 sit facultas eius. Hic est senex fatuus Eccl. xxv. [qui edificauit domum suam] corda maloꝝ in quibus habitat. Job. viij. Innitet super domũ suam et non subsistet. Non ẽm vere domus est diaboli habitatio: sed potius parietina sunt quedam ruinosa et similitudinẽ quandã dom⁹ habentia. Job xviij. Habitent in tabernaculo eius socij eius qui non est [super arenam] Arena: vocatur Congeries peccantium ⁊ synagoga multitudine infinita ⁊ tumultuosa: Nullo glutino charitatis vnita: Nulla fertilitate fecunda: Pondere terreni affectus grauissima. De Primo dicit Eccis. j. Stultoꝝ infinitus est numerus. Esa. iij. Tumultuabitur puer contra senem: et ignobilis contra nobilem. De Secundo dicit Ezech. xiij. Liniunt pariete absq3 tempamento: dic eis ꝙ casurus sit. Ecclesiastici. j. Arenam maris quis dimẽsus est? Q. d. Nullus. quia non est continua in spiritu ⁊ glutino charitatis sicut sancti. De Tertio Job. xxviij. Terra de qua oriebat panis in loco suo igni subuersa est. Ex terra aũt incẽsa ⁊ in minima redacta nascit arena. De Quarto dicitur Prouerb. xxvij. Graue est saxum. grauior est arena. ⁊ ira stulti vtroq3 grauior. Propter hoc dicitur Apocal. xij. ꝙ draco stetit super arenam [Et descendit pluuia] Hoc exponenduz est sicut supra. Curanda non est h expositio Chrysostomi. quia non multũ valet. Etsi querat Qualiter tentamenta diaboli irruant in domũ diaboli. Dicẽdum ꝙ diabolus non habet domũ: Sed potius: ruinosa nature et boni naturalis dicunt domus eius. et hanc ipam plus et plus continue nitit subuertere semp et pcipitãs de pctõ ĩ pctm̃. Hiere. ij. Filij q3 mẽpheos ⁊ thãneos ↄstuprauerũt te vsq3 ad ṽticẽ. Ps. cxxxvj. Qui dixerũt exinanite exinanite vsq3 ad fũdamẽtũ

in ea. Et ideo pluuia mollientis concupiscẽtie descendit in illam domũ: et suffodit eam molliendo paulatim: et flumĩa tentantiũ a secularib⁹ desideratis irruũt ⁊ suffodiũt a fundamentis. Et tũc ventus suggestionis irruendo pmit in despatiõis ruinam. Job. xxij. Sublati sunt añ tẽpus suũ: ⁊ fluuius subuertit fundamẽtũ eorũ [Et irruerunt in domũ illã et cecidit] Apoc. xviij. Cecidit cecidit Babylõ illa magna: ⁊ facta est hitatio demonioꝝ: et custodia oĩs spũs imũdi. Cecidit ẽm per stillicidiũ concupiscẽtie. Et cecidit p tentamina secular] pompe: et p flatũ demonũ facta est habitatio dmonũ [et facta est ruina eius magna] Et hoc est ideo. quia a fundamẽto cõcutit: et tunc oportet ꝙ simul totum ruat. Sed qñ a fundamẽto fidei non cadit: non fit magna ruina. quia forte per mortale peccatum aliq̃s decidit et edificat per pniam. Sed quando fundamentũ subuertit: fides nõ remanet. Et ideo tunc de pnĩa non cogitat neq3 de reedificatione. Apoca. xvj. Fracta est ciuitas magna in tres ptes: et ciuitates gentium ecciderunt. In tres ẽm ptes frangi: est In pfidiã contra fidem: p suffossionẽ fluuioꝝ. et In despationẽ contra spem: ex emollitione pluuiaꝝ. et In deiectionem tecti contra charitatẽ p odium ⁊ malam voluntatẽ edificium diaboli. Magna aũt est ruina. Quia nõ possibilis reedificari. Quia ĩ toto cadit. Et quia in infernũ corpe ⁊ anĩa cadit. Et quia pfunde de vicio in vicium cadit. Et sic oĩa patent ruine. Apocal'. xij. Non valuerũt: neq3 locus eorũ amplius inuentus est in celo. Sic g̃ cõsummat⁹ ẽ totus sermo dñi in monte.

Et factum est cũ cõsũmasset Jesus verba hec admirabantur turbe sup doctrina eius.

Z Hec pars diuisa est contra totum sermonẽ pcedentem. quia h ponit sermonis effectus in audiẽtibus. Et tangit Tria. Sermonis pfectionem. et Eiusdem in audientib⁹ effectionẽ. et Effectiõis illius causam. Perfectionẽ sermonis tangit p hoc ꝙ dicit [Et factum est] Sermo ẽm dei non est dictus tm̃ vt sermo hoĩs: sed etiã fact⁹. quia facit se inuisibiliter in cordibus audientiũ. Joan. x. Illos dixit deus ad quos sermo dei fact⁹ est [cum cõsummasset Jesus verba hec] hoc ẽ ad sũmã pfectionẽ deduxisset ⁊ in illa cõclusisset tam in pfectione legis q3 in modo simplicis intentionis: q3 etiam in remotione oĩm impedimentoꝝ. Deut. xxxij. Date magnificentiam deo nostro: dei pfecta sunt opera. Eccl. xliij. Cõsummatio sermonũ ipse est [ammirabant turbe] Ecce Effect⁹. Est aũt Ammiratio suspẽsio ⁊ agonia cordis ĩ magno aliquo apparẽte: quod cor nec attingere: nec concipe plene: neq3 tñ negare potest. Unde Dam. dicit ꝙ Ammiratio est stupor in magna phantasia. Et est hec ammiratio nondũ credentis sed tentant] venire ad fidem: et q̃rent] qualiter sit qd apparet. Joã. vj. Ammirabant dicẽtes quia pph a magnus surrexit in nobis. Luc. vij. et quia deus visitauit plebem suam. Lu. ij. Ammirabant super doctrina ⁊ responsis eius. Est aũt obiectio de hoc ꝙ dicit turbas ammiratas fuisse. Quia smo iste sicut apparet in principio sui: non est habitus ad turbas sed ad discipulos. Sed ad hoc dicendũ sicut sup Q. quedam sermonis huius: primo in supercilio montis habita sunt ad discipulos: et postea in cãpestri (quod erat in deuexo eiusdem mont]) ad turbas: eadem p modũ epilogi cum alijs addit] sunt pfecta. Turbe aũt iste ammirabant [sup doctrina eius] Doctrina pprie dicit disciplina q̃ a docente per rationes tales pponit que generales sũt audiẽtib⁹: qualis est iste totus sermo. Ea ẽm que omiserat lex ⁊ in imperfectione remanserant. pper carnales remãserãt impfecta. Ratio tñ naturalis pbabat illa fore addẽda. et ideo rõnes istas audientes ⁊ in corde rõnabili recipientes ammirabantur suspensi ad doctrinã. Omnis ẽm ṽitatis inq̃sitio incipit ab ammiratione: sicut supi⁹ diximus Can. iiij. Sicut vitta coccinea labia tua: et eloquium tuũ dulce. Uitta ẽm dicunt labia ligantia corda audientiũ ad dictoꝝ fidem vel ammirationem. Coccinea aũt sunt conuertentia ad amorẽ. Et dulce eloquium quãdo est de suauitate gratie ⁊ moꝝ honestate. Ps. xliiij. Diffusa est gratia tua in labiis tuis. Cant. iiij. Mel ⁊ lac sub lingua tua. Joã. vij. Nunq3 sic locut⁹ est hõ. Hmõi aũt ammirationis subiungit causam dicens

Erat ẽm docens eos sicut potestatem habens et non sicut scribe et pharisei

Est aũt Alia potestas Docẽtis. et Alia potestas Docentis mores siue psuadentis. et Tertia est potestas docentis psuadentis prophete. Quarta autem est potestas docentis ⁊ psuadentis prophete et legislatoris. z De Potestate ẽm docẽt] dicit Aristo. in. j. Metaph. Signũ aũt oĩno sciẽtis est posse docere. Quando ẽm rationabiliter pbant dicta et incõtradicibiliter: hoc est signũ potestatis docentis. Et quando balbutiẽdo ⁊ rõne quasi trementes dicunt: signũ est ꝙ qui dicit ea nõ intelligit. Sed cum ignorans sit in ṽitate: sicut simia figurã docentis assumit. et illi sunt magistri erroris. Mat. xxij. Erratis nescientes scripturas neq3 virtutẽ dei. Potestas aũt psuadentis in morib⁹ est exẽplo vite. Quia talis doctrina sicut dicit Arist. in. j. Eth. non est contemplandi gratia: sed vt boni fiamus. Et de hac dicitur Act. j. Cepit Jesus facere et docere. Rhoma. xv. Non audeo loqui aliquid eorũ que per me non efficit christus. Potestas autẽ docentis psuadentis et prophete: est in probatione per miracula. quia Propheta supnaturalia docet que ratione probari non possunt: nec exemplo cõmunium operum persuaderi. Sed oportet ꝙ actibus supernaturalibus euincant esse vera. Luce. xxiiij. de Jesu qui fuit vir pph a potens in opere ⁊ sermone coram deo et omni populo. Deuter. xviij. Prophetam suscitabit vobis deus de fratribus vestris: tanq3 me audietis eum. His autẽ potestatibus: legislator: doctor: psuasor et propheta addit potestatem statuendi: statuta interp̃tãdi:

⁊ eisdem addendi ⁊ minuendi ꝓut statui: ⁊ tẽpori
viderit expedire: q̃ oĩa chr̄s ĩ hoc ꝟmone exhibuit.
Jaco.iiij. Unus est legislator ⁊ iudex. Esa.xxxiij.
Dñs legifer noster. Lu.vj. Dñs est filiꝰ hoĩs: etiã
sabbati. ꝟm ptãtẽ mutandi. Sic enĩ in hoc ꝟmone
os suũ apuit sapiẽ: ⁊ lex clemẽtie fuit ĩ ligua eius.
Prouer.vlt. [⁊ nõ sicut scri. et pha.] Scriba
rũ enĩ impotẽtia fuit: q̃ tenentes doctrinã legꝭ: er-
rauerũt in docẽdo que nõ intelligebãt: ⁊ exemplis
nõ ostenderũt. Et loquẽtes de lege tanq̃ serui le-
gis: legi nihil addiderũt gr̃e. ⁊ nihil oñderũt de fi
gurarũ legis veritate. Contra qd̃ dicit̃ Joãnis.j.
Lex ꝑ Moysen data est. gr̃a ⁊ vitas ꝑ Jesũ chri-
stũ facta est. Defectus autẽ phariscorũ erat: tradi-
tõib ⁊ hũanis iusticijs legi velle addere. Sed h̃ ꝑ
nihil omnino ꝓbare: ⁊ legis spm̃ in nullo demõ-
strare. Contra quod dr̃ de chr̄o Jo.j. De cuiꝰ ple-
nitudine oẽs accepimꝰ grãm ꝓ gr̃a. De Utrisq̃
autẽ dr̃ Rho.x. Testimoniũ ꝑhibeo illis ꝙ emu-
latõem dei habeãt: sed nõ ꝟm scientiã. Ignorantes
enĩ dei iusticiã: ⁊ suã q̃rentes statuere: iusticie dei
nõ sunt subiecti. Et ideo in nulla ptãte docebant.
ꝓpter quod etiã nõ ꝑsuadere poterãt: nec in ammi
ratõe esse sicut chr̄s. Propter qd̃ etiã dixit Lu.xxj
Ego dabo vobis os ⁊ sapiam: cui nõ poterũt resi
stere oẽs aduersarij vr̃i. ps.lxx. Qm̃ nõ cognouit
litteraturã introibo in potẽtias dñi. Et hec ẽ cau
sa ꝙ .j. Corin.ij. dicit̃ Christũ dei virtutẽ ⁊ dei sapi
entiam. Quia verba eius erãt in potestate ꝓbata.
Quia sicut in tactibus eius: erat q̃dẽ hũanitas tã
gens. deitas autẽ virtutẽ dans curandi: Ita etiaꝫ
in verbis eiꝰ semꝑ virtꝰ deitatꝭ diffundebat̃ ĩ au-
dientiũ corda q̃ꝫtũ in se erat.

Capitulũ.VIII.

c **Um aũt descendisset Jesus de monte: secute sunt eũ turbe multe:**

A In ista parte inducit ea que faciũt ad doctrine
ꝯfirmatõem: Sicut etiã virtus ꝯfirmãs sermonẽ
discipulorũ Marci vlt. Illi autẽ ꝓfecti p̃dicaue-
runt vbiq̃ dño coopante: ⁊ ꝟmonẽ ꝯfirmante se-
quẽtibus signis. Hoc enĩ ptinet ad potestatẽ pro
phetalẽ: Sicut diximus in ante habitis. Diuidi-
tur autem hec pars in Duas partes. In quarum
Prima inducit ea que faciunt ad sue potestatꝭ de
monstrationẽ ꝑ quam confirmatur veritas indu
ctorum. Sed quia sic dicit̃ ad Titum.j. Prelatꝰ
debet esse potens exhortari in doctrina sana: ⁊ con
tradicentes reuincere: Ideo in Secũda parte po-
nit ea ex quibus arguunt̃ contradicẽtes in capitu
lo sequenti Ibi [Et ascendens Jesus in nauicu-
lam.] Istud autem Capitulum diuiditur in ptes
Duas. In quarum Prima ĩducit ea que ad po-
testatis faciunt demonstrationẽ. In Secũda tan
git ex hoc secutã credentiũ ꝯfirmationẽ. Ibi [Ui-
dens aũt Jesus turbas multas circũ se] In pma
barũ fides generatur. In scd̃a confirmat̃. Aut sic
Que fiunt in prima fides expostulat. Ne aũt tan-
ta fides destruat̃: in Scd̃a cõfirmat. Adhuc Pri-
or barum diuidit̃ in Duas. In quarũ Prima: q̃si
inducendo: inducit facta magna: potentie diuie de
monstratiua inq̃ꝫtum magna est virtus. In Se-
cunda: q̃si vniuersaliter cõcludendo inducit in oĩ-
bus hmõi hanc ꝟtutem opantem: inq̃ꝫtum vl'is ẽ
et diuia Ibi [Uespe aũt facto] Hec em̃ Duo de-
bentur chr̄o ꝟm ꝙ Uirtus est ⁊ Sapientia patrꝭ
Inq̃ꝫtum em̃ Sapientia est: docuit sapiam ꝑfe-
ctorum. Inq̃ꝫtum Uirtus est: ꝓbat dicta testibus
miraculorũ. Et hec nõ sunt ꝑfecte virtutis demon
stratiua: nisi ⁊ magna possit ⁊ oĩa. Et ideo ad vtri-
usq̃ istorũ ꝓbationem ꝓcedit euãgelista. Prima
aũt barũ in qua ostendit Uirtutis magnitudineꝫ
diuidit̃ ꝟm ea que ꝟtutem ꝓbant esse magnam: in
repando illud quod virtus creatrix instituit. Hec
aũt sunt Tria. Aut em̃ est penes virtutem que cõ-
seruat substantiã ꝟm materiã. Aut penes que per
sensum vim motiuam ministrãt. Aut penes ea q̃
ministrant vitam. Qd̃ vt melius intelligat̃ Sci-
endũ ꝙ nutrimẽtũ ꝯseruat subam corꝑis. Aniã-
tum em̃ ab inaniato vt dicit Aristo. duob maxie
differt: motu: ⁊ sensu. Uita autẽ est actus aie ꝟm
ipsam suam essentiã. Et ideo isti actus sunt pnci-
pales. Aut em̃ est ꝟm id in quo ꝑfectissime apparet
vita. Aut ꝟm id quod in omnibus est principium
vite ad omnia que viuunt. Scd̃ꝫ nutritionem em̃
pmũ apparet vita in omnib corꝑaliter viuentib.
Et ideo dixit Dionysius Phus: ꝙ Uita est prin-
cipium generis nutribilis naturam assequẽs. Et
penes hoc accipit̃ lepra. Lepra em̃ omnis corru-
ptio est nutrimenti ex corruptione venarũ ad fon-
tes membrorũ deriuata. Et ideo etiam mẽbra ca-
dunt leprosis. Perfectissima aũt est vita ꝟm sensũ
⁊ motũ. et illius dissolutio in instrumẽtis sensus
⁊ motus: est paralysis. Principiũ autẽ vite in oĩ-
bus corꝑaliter viuẽtib est cor. Et accensio extra-
nei caloris a corde: per spiritum ⁊ sanguinẽ per ar
terias ⁊ venas per totũ corpus diffusa: est febris.
In reparatione ergo istorũ triũ est ostẽsio magni-
tudinis potentie diuine. Nec potest dici ꝙ pluri-
bus modis formaliter ista pars possit variari. q̃a
Intellectus ꝟm quem etiam viuere dicimur non
est potentia que sit actus alicuius organi: et ideo
penes ipsam non accipitur ostensio potentie diui
ne ꝟm magnitudinẽ. Horũ aũt Primũ quod est
de sanatione lepre: diuidit̃ in Tres partes ꝟm ea
que exigunt̃ ad miraculũ. In quarũ Prima poni
tur Miraculi expostulatio. In Scd̃a Exhibitio
Et in Tertia Cõseruatio sanitatis adepte: ne rede
at infirmitas. Et hec patent in littera. In Mira-
culi aũt expostulatione Tria exiguntur. Utilitas:
Idoneitas: ⁊ Deuotio petens ipm. Utilitas est q̃
viso ex multitudine miraculo: credit. Et hanc tan
git: cũ dicit [Cum aũt descẽdisset Jesus ⁊c.] Ido-
neitas est in adoratiõe. Deuotio in petiõe. Signa
em̃ non fidelib: sed infidelib sunt data. et ideo p̃-
sente turba fieri debuerũt. Et de hoc dr̃ Duo. De-
scensum dñi. et Seq̃lã turbe. De Primo dr̃ [Cũ
aũt descendisset Jesus de mõte] Mõs aũt
h̃ ꝟcat eminẽtiã spũs ⁊ ꝑfectõem doctrine: ad quẽ

montem vilis plebecula nunq̃ꝫ valet ascẽdere. q̃a
Non ascendit in mõtẽ sanctum dñi: neq̃ stabit in
loco sancto eius nisi innocentes manib ⁊ mũdo
corde ⁊c. Sed cum descẽdit hũilia dicens: tũc vi-
lis turba sequit̃ eum: q̃ tũc etiã intelligit eũ. Et h̃
est qd̃ sequit̃ [Secute sunt eum turbe mul-
te] Ecci.xxiij. Gloria magna est seq̄ dominũ. Job
xxiij. Uestigia eius secutus est pes meus: viaꝫ eiꝰ
custodiui. Quattuor autẽ cause assignant̃ h̃ in
glo. Quare secuta est eũ turba. Alij em̃ ꝓpter chari
tatem. et Alij ꝓpter curiositatẽ videndi miracula. ⁊
Alij ꝓpter doctrinã. ⁊ Alij ꝓp̃ curationẽ. Aug. sup
Joan.vj. dr̃ Quinq̃ causas fuisse: quare seq̄bant̃
eum turbe: Ut vicꝫ curarent̃ quidam. et Quidam
vt signa viderent. Alij vt instruerẽtur. Et iste tres
cause tangunt̃ h̃. Quidã aũt sequebant̃ vt obser-
uarent eum ⁊ accusarent. Et Quidam vt vtilitatẽ
victus acciperent ab eo ⁊ cum eo: Siue q̃ñ multi
plicabat panes Siue cũ ab aliq̃ rcipiebat̃: Siue
ẽt q̃ ipe data sibi: egẽis distribuere solebat. vñ vsꝰ
Morbi: signa: cibi: blasphemia: dogma fuere
Cause: cur dñm turba secuta fuit.
Uñ Joan.vj. Queritꝭ me non quia vidistis signa
sed quia comedistꝭ ex panibus. Sic ğ dictum est
de vtilitate miraculi. q̃a propter turbam fit istud
miraculum.

Et ecce leprosus veniẽs adorabat eum dicẽs: Domine si vis potes me mundare.

B Hic tangit̃ Idoneitas eius in quo fit miracu-
lum. Et conficit̃ ex Trib. Ex Indigẽtia infirmita
tis. Ex accessu ad christum cõuersionis. et Ex Cul
tu adorationis. Indigentia infirmitatꝭ tangitur
cum dicit̃ [Ecce leprosus] Cuius lepra paten-
ter erat demonstrabilis et ex magnitudine lamen
tabilis. Et idõ Lu.v. dicit̃ iste plenꝰ lepra. ⁊ Mar.
j. dicit̃ ꝙ Jesus fuit misertus eius. Accessus autẽ
conuersiõis notat̃ in hoc ꝙ dicit [veniens] Ipse
em̃ tales inuitauit Matth.xj. Uenite ad me oẽs
qui laboratis ⁊ onerati estis. Nec debet tamẽ istd̃
intelligi de aduentu corporali. Sed potius de eo
quem dominus intuebatur de aduentu mentali.
Cultus autem adorationis notat̃ Ibi [adorabat
eum] Marcus autẽ dicit ꝙ genu flexo ante eum
rogabat. Esa.xlv. Te adorabunt: teq̃ depcabunt̃
Ps.xliiij. Ipe est dominꝰ deus tuus ⁊ adorabũt
eum [dicens: Dñe si vis potes me munda
re] Hic ponit̃ deuotio petens miraculum. Et cõ
ficit̃ ex quattuor. Ex Professione maiestatis cum
dicit [domine] Ex Judicio discretionis cum dicit
[Si vis] Ex fide oĩpotentie cum dicit [potes] Ex
effectu ptãtis cum dicit [mũdare] Dñs em̃ nomẽ
est maiestatis: ex quo om̃e magnũ in celo et in ter
ra exoritur. Hier.xxxij. Fortissime dñe magne po-
tens dñs nomen tibi. Per hoc auteꝫ ꝙ dicit [Si
vis] Significat se non dubitare in aliquo. sed q̃a
sciuit ꝙ voluntas dei est omnipotens ⁊ nõ nisi bo
na est: et bonum cuilibet facit. ⁊ nesciuit an sibi bo
num esset quia (al's ꝙ) mundaret̃: vel nõ: ideo sub
condicione locutus est. Q.d. Si bonum est mibi
tunc rogo ꝙ velis. Etsi non bonum est mihi: tunc
scio ꝙ non vis. Et ideo [si vis] q̃ Uoluntas tua
necessitati nõ subiacet. Sap.xij. Subest tibi cum
volueris posse [potes] Ecce Fides omnipotẽtie
Hester.xiij. In dicione tua cuncta sunt posita: et
nõ est qui possit resistere volũtati tue. Si decreue-
ris liberare nos: cõtinuo liberabimur. Sed quia
multa põt deus q̃ nõ efficit: ideo cõiungit cum po-
testate effectum dicẽs [me mundare] Job.xxiij
Ipse solus est: et nemo auertere põt cogitationes
eius: et anima eius q̃dcunq̃ voluit hoc fecit. Ps.
cxxxiiij. Omnia q̃cunq̃ voluit dñs fecit in celo et
in terra. Rhoma.ix. Uoluntati eiꝰ q̃s resistet?

Et extendens Jesus manũ tetigit eum: dicens: Uolo: Mũdare.

Hic tangitur Miraculi exhibitio. et constat ex
Quattuor. Quorũ Primũ est: Efficax ꝟtutis ope
ratio. Secundũ Benigne volũtatꝭ electio. Tertiũ
Mundicie pceptio. Et Quartũ Ad iussum sanita
tis ꝑfectio. De Primo dicit Duo. Primũ est Uir
tutis ad opandum ꝓtensio. Et Secundũ Modi
opationis exp̃ssio. Dicit ergo [Et extendens
manum Jesus] Manus est organũ organo-
rum: sicut diximꝰ in ante habitis. Et significat vir
tutem diuinam vniuersalẽ ⁊ expeditissimã ad opꝰ
Et extensio illius significat ꝟtutis processum ad
actum. Q autẽ nomen Jesu interponit̃: significat
ꝙ extendit̃ ad salutem. Matth.ix. et Lu.viij. Ego
cognoui ꝟtutem de me exisse. j. Esdre.viij. Manꝰ
dei nostri est suꝑ omnes qui querunt eum. Ps.
cxxxvij. Super iram inimicorũ meorũ extẽdisti mi
sericordiam tuam: et saluum me fecit dextera tua
Modus autem operationis exprimitur cum di- C
cit [tetigit eum] Nõ em̃ potuit esse: q̃n esse tã-
gens eum: deuotõne opareretur deitas que latebat
in carne sicut tactus carnis vim regeneratiuã con
tulit aquis ex operatione deitatis. Queritur au
tẽ Cum Heliseus Naaman non visum nec ta-
ctum curauerit: sed verbo. iiij. Reg.v. Quare chri
stus maioris existens potentie non solo verbo vel
etiam voluntate curauerit leprosum p̃cipue h̃: vbi
potentiam suam demõstrare voluit. Et dicenduꝫ
ꝙ Helizeus sue infirmitatis sibi cõscius tactu cu
rare non potuit. Sed potius ad figuram misit sa
cramenti in quo curatio ꝑficitur: quod talem ha-
bere effectum extunc deus ꝑsignare voluit. Chri-
stus autem sanitatem quam dant sacramenta: sa
cramentis non alligauit. nec sacramenta sanita-
tem propria virtute efficiũt. Et ideo christus vt h̃
significaret: h̃ virtutem ꝓtensionis (al's ꝓtensiõe)
ostendit ⁊ exhibuit. Non em̃ in se aliter deitatem
corporaliter inhabitasse significasset. Sed ad-
huc obijcitur quod Leuit.xiij. dicitur ꝙ Qui teti-
gerit leprosum immundus erit vsq̃ ad vesperam
et tunc lotus aqua ingredietur in castra. Christꝰ
autem Supra.v. dixit Q non venit legem solue-
re: sed adimplere. Responsio ꝙ sicut Supra do-
cuimus Est Justus: et est Superiustus. Quem
greci epieiken vocant. Epieikes auteꝫ siue super-
iustꝰ tenet legẽ ad legislatoris intentionẽ. Et sic te-
net legẽ ipse legislator q lex est viua. Cũ igit̃ causa

inhibitiõis de tactu leprosi fuerit: ne ifficeret san⁹ ex leproso. ꝛ sic plures fierẽt immũdi (Cum lepra sit morbus cõtagiosus) Supiust⁹ eoipo debꝫ ꝛ potest tãgere leprã: qua lepre morbus effugeꝫ. ꝛ sic natura iuuet ꝛ mundet: et nõ soluit legẽ sed poti⁹ supimplet legẽ. ꝛ sic est videre in oĩb factꝭ domini. Et hoc est ꝙ ipe dixit Joan.v. Opa q̄ ego facio ipa sunt que testimoniũ phibent de me. Sed hoc: pfidia excecati iudei: nõ intellexerũt Sꝫ adhuc ꝯtra pdicta esse videt qd dicit Chrys. ꝙ nõ tactu sed vbo hunc curauit leprosum: sed tactũ fecit vt se sup legẽ esse demõstraret. Sed ad hoc dicendũ ꝙ nõ ppt aliud eum leprosum tetigisse: nisi vt cõtra legẽ faceret: est omnino improbabile: sꝫ potius ex causis supra dictis tetigit. Et ideo dictum Chrys. sic intelligit: ꝙ tactũ exhibuit in opatione virtutis. Et hec virtus verbo dignitatis (al's benignitatis) pfecit operationẽ sanitatis: dicens [volo] Ecce Uerbũ benignitatis diuine: cũ dicit [volo] Volũtas enĩ dei est semp bonũ nostrũ. Hiere.xxix. Ego cogito cogitatões pacis ꝛ nõ afflictionis. Eze.xviij. Non est volũtatis mee mors impij dicit dñs. Qualiter enĩ posset esse nisi de bono nr̃o. qꝛ Rho.xij. dicit. Probetis q̄ est volũtas bona beneplacẽs ꝛ pfecta. [Mũdare] Ecce Preceptio: nõ mõ pceptũ sanitatꝭ. Et bñ dicit [mũdare] vt intelligat magis mund⁹ aĩa q̄ȝ corpe. iiij. Reg.v. Restituta est caro eius sicut pueri paruuli: ꝛ mũdat⁹ est a lepra sua. Mat.xi. Leprosi mundant. Ps.cij. Propitiat oib iniqtatib tuis: qui sanat oẽs inifirmitates tuas. Hoc aũt Jussum cõsequent sequit Sanitatis pfectio. Uñ dicit.

Et cõfestim mũdata est lepra eius

Tria sunt hic dicta de pfectõe miraculi. Unũ qdem ꝙ factũ est subito. Et in hoc trãscendit modum opis nature: cum dicit [cõfestim] Alterũ est Finis integre sanitatꝭ: cũ dicit [mũdata est] Tertiũ est Hui⁹ sanitatis integritas in repatiõe cause: cũ dicit [lepra eius] h ẽ: causa lepre. Primũ est virtutis infinite. Quia pbauit Aristo. i. vij. physicoꝝ ꝙ si tãta virtus mouet in tãto tẽpe ꝙ dupla mouet in dimidio illi⁹ tpis. ꝛ decupla i decima pte tpis illius: ꝛ ifinita mouebit i nũc tpis. ꝛ sic factũ est hic. Geñ.xviij. Nunqd deo ẽ quicq̄ȝ difficile: De Scdo dicit Joan.vij. Totũ hominẽ sanũ feci in sabbato. Ezech.xxxvj. Mũdabimini ab omnib inq̄namentis vr̃is. De Tertio nota ꝙ cũ lepra est corruptio vasorũ que corrũpũt nutrimentũ: ꝛ conuertũt ipm in cholerã nigrã ex omni humore. Et mũdatio lepre est curatio vasorꝫ ne corrumpant digerendo nutrimentũ: sed poti⁹ ad statũ sane digerant cõplexionis. Et in hoc notat ꝙ tactus exterior ꝛ verbũ exterius sonans: interiora penetrauit. Hebre.iiij. Uiuus est sermo dei. ꝛ efficax: ꝛ penetrabilior omni gladio ancipiti: ptingens vsq̄ȝ ad diuisionẽ corpis ꝛ spiritus: cõpagum quoq̄ȝ ꝛ medullarũ: ꝛ discretor cogitationũ ꝛ intentionũ cordis. Sic ergo tactus factus ẽ vt deitas in eo corporaliter habitare demonstraret. Uerbũ aũt dictũ est: vt turbe astanti potestas ei⁹ significaret. Joãnis.xij. Non pter me hec vox venit sed propter vos. Sanitatis autẽ pceptio facta est: Ut dñs ꝛ creator nature significaret. Sanitatis aũt pfectio secuta est: vt dñs redemptor hoim venisse pbaretur.

Et ait illi Jesus: Uide nemĩ dixeris: sed vade ostẽde te sacerdoti et offer munus quod pcepit Moyses in testimoniũ illis.

D

Hic agit de cõseruantib sanitatem adeptã: ne redeat infirmitas. Sicut enĩ natura qñ dat sanitatẽ cõfortat eam: ne alteratõib sequẽtib destruatur: Ita etiã facit hic autor nature dñs dans pcepta conseruande sanitatis. Joan.v. Ecce sanus factus es iã ampli⁹ noli peccare ne deteri⁹ tibi aliquid contingat. Ad hoc aũt Tria dat Precepta. Quoꝝ Primũ est Hũilitatis ꝛ cautele: cum dicit [Uide nemini dixeris] Secundũ est diuini cult⁹ et obedientie [sed vade ostende te sacerdoti] Tertiũ aũt est Gratiaꝝ actionis ꝛ reuerentie [et offer munus] Primũ est ergo pceptũ Humilitatꝭ sm Aug. et Cautele sm Chrysost. Ut enĩ vere dr Augustin⁹ De bonis a deo pceptis: nõ oportꝫ gloriari neciactare ea in publico: sicut dr Apl's. ij. Cor. xij. Si gl'iari oportet non expedit qdem. Et Ezechias thesaurũ ostendens pdidit eum et regnũm Esa.xxxix. Mat.xiij. Quẽ qui inuenit hõ abscõdit Job.iiij. Ad me dictuꝫ est verbũ absconditũ et q̄si furtiue recepit aurꝭ mea venas susurrij ei⁹. Sed contra hoc videt esse qd dicit Mar.j. ꝙ iste leprosus egressũs cepit diffamare ꝛ pdicare sermonem ita vt iam non posset intrare ciuitatem manifeste: sed foris in desertis locis esse: ꝛ cõueniebant ad eũ vndiq̄ȝ. Et videt bñ fecisse iste. qꝛ dicitur Tob.xij. Opera dei reuelare et confiteri honorificũ est. Iste aũt confessus fuit opera dei Non ad laudem suã: sed ad gloriam di. Esa.xij. Annunciate hoc in vniuersa terra. Rñsio: Dicendũ ꝙ in veritate dñs intendit ꝙ iste gloriam propriam nõ quereret de hoc ꝙ dignus habitus esset a domino pre multꝭ alijs leprosis vt curaretur. quia hoc esset iactantie. Sed opus diuine potentie ad hoc factum fuit vt potentia innotesceret ꝛ predicaret. et hoc fecit iste. Primũ autem cauit: Et ideo inobediens non fuit. Cautele etiam fuit istud pceptum sm Chrysostomũ. Et hoc notat ex ordine istoꝝ preceptorum quia Primũ est. et ideo non tenebat nisi donec se ostenderet sacerdotibus. quia si ante pdicasset miraculũ: cum iam concepint principes sacerdotum odium contra christum: non recepissent eũ ad iudicium emundationis: sed dixissent eũ adhuc esse immundũ. et tunc tantũ non valuisset predicatio leprosi. quia calũniã habuisset miraculum: sacerdotibus dicentibus ꝙ non esset vere mundatus quia Lepra est morbus qui non de facili cognoscitur: nisi multũ processerit in destructionem mẽbroꝝ. Sed postq̄ȝ sacerdotes eum iudicauerunt mundum et munus testificans mundiciã receperunt: incontradicibile fuit miraculũ. et tunc valuit pdicatũ (al's pdicatio) Prouer.j. Ut det puulis astutia: adolescenti aũt sciẽtia et intellectus. Aug⁹ in primo li. de Trinitate. Gratanter recipit osculũ columbinũ dulcissima charitas. dentem aũt caninum: vel retundit solidissima veritas: vel euitat cautissima hũilitas [Sed vade ostende te sacerdotib] Ecce Preceptũ diuini cult⁹ ꝛ obedientie. Hoc enĩ preceptum est Leuit.xiiij. Et ptinebat ad cultũ dei. Nec adhuc passus fuit christus vt ista essent mortua: sed adhuc in statu erãt. et iõ oportꝫ adhuc hec tenere q̄ntũ ad emũdatũ: lꝫ christus legi non subderet. Preterea vtile fuit ad miraculũ testificandũ sicut iã dictũ est. Et ideo dicit Marcus ꝙ dixit ei: Uade ꝛ ostende te pncipibus sacerdotũ. quia ab illis magis valuit testimoniũ. Unde Joan.xj. dicunt. Quid facimus q̄a hic hõ multa signa facit. Act.iiij. Qm̃ qdem notũ factũ est signum oĩbus habitãtib hierl'm. Manifestũ est ꝛ non possum⁹ negare. Hic etiã allegorice accipit ꝙ etiãsi aliqs curatus sit a deo a lepra peccati p compunctionẽ: ꝙ adhuc tenet ostendere se sacerdotib p cõfessionẽ. Jaco.vl. Confitemi alterutrũ peccata vestra ꝛ orate p inuicẽ vt saluemini [Et offer munus] Ecce Tertiũ pceptũ grãꝝ actiõis et reuerentie. Tangit aũt Tria. Oblationẽ muneris. Justiciã oblatiõis. et Finẽ. Oblationẽ cũ dicit [Et offer munus] Esa.xix. Colẽt eũ in hostijs et muneribus. Justiciã tangit cũ dicit [qd pcepit Moyses] Ecci.xxiiij. Legẽ mandauit vob Moyses in pceptꝭ iusticiaꝝ. Finẽ tangit cum dr [in testimoniũ illis] Et est cõstructio: Offer illis munus in testimoniũ tue curatiõis. hoc est: vt sint testes ꝙ sis curatus. Job.x. Instauras testes tuos contra me. Testimoniũ enĩ ab aduersarijs laudabile est. Aug⁹ tñ legit istud [in testimonijs ill'] hoc est contra eos qui si non credunt iustius damnent. Deut.xxxj. Tollite librum istum: et ponite eũ in latere arce federꝭ vt sit ibi cõtra te in testimoniũ. Nũe.xvij. Refer virgam in tabernaculũ testimonij vt sit ibi in signũ rebelliũ filioꝝ israel.

Cum autem introisset Capharnaum:

E

Secundũ est Potentie diuine demõstratiuum. Qd factum est in restitutiõe duob (al's duoꝝ) in quibus animatũ ab inaniato maxime diffinit differre: et q̄ precipua opa sensibilis anie. Paralysis enĩ p hoc ꝙ est emollitio neruoꝝ: per hoc ꝙ replet neruos: impedit viã sensus: et insensibilitatẽ inducit. Et p hoc ꝙ emollit inducit vtutꝭ motiue detrimentũ. quia illa vult habere viã siccã ꝛ durã: eo ꝙ nõ est receptiua formaꝝ sensibilium: sicut vis sensitiua: sed poti⁹ actiua. et actio potentie actiue meliorat sicco. quia humidũ nõ est instrumẽtũ actionũ: sed cedit in seipm ꝛ patitur magis a contrario Per hoc aũt ꝙ humor paralytic⁹ replendo distendit neruos in latũ: contrahit eos a longitudie debita. Et tunc virtus naturalis nitit eos distendere ad debitũ situm. Et sic ex lucta morbi ꝛ nature tremor mẽbroꝝ iducitur: et aliqñ tortura magna et valde sensibilis afflictiõis: pcipue si humor dissoluens ꝛ emolliens calidus fuerit. Et talẽ passionem iste palytic⁹ sustinuisse videt. Hec aũt dicta sũt vt ex magnitudie morbi: magnitudo appareat diuine potentie curantis. Dicunt autẽ h Tria. Quoꝝ Primũ est Id qd est ad miraculi pfectiõeꝫ inclinatiuum. Secundũ aũt Laus fidei Centurionis Ibi [Rñdens Centurio: ait illi ꝛc.] Tertium est Perfectio miraculi Ibi [Dixit Jesus Centurioni] In Primo hoꝝ Duo continent. Quoꝝ Primũ est Enũeratio eoꝝ que ad faciendũ miraculũ inclinabant. Secundũ aũt Promissio miraculi faciendi Ibi [Et ait illi Jesus ꝛc.] Tria aũt sunt ad miraculũ faciendũ inducentia. Loci solẽnitas et intercedentiũ. quia ibi multos edificare potuit. Et Secundũ Persone rogãtis deuotio ꝛ dignitas. Et Tertiũ Ei⁹ qui patiebat miserabilitas. Et hec patẽt in littera. De Primo dr [Cum aũt intrasset capharnaũ] In quo Duo notant. Loci solennitas ꝛ intercedentiũ multitudo. Uñ Lu.vij. dr ꝙ misit ad eũ seniores Judeorũ q rogabãt p eo: dicentes: qꝛ dignus est vt hoc pstes ei: Diligit enĩ gentem nostrã: et synagogã ipse nobis edificauit. Qm̃ vt Ptolome⁹ dicit in Almagesti pncipio: ꝙ Intercessor est petentꝭ ala. Loc⁹ igitur p metonomiã h ponit p his qui in loco itercedebãt. Qd chr's voluit vt solennius ꝛ p ꝯsequens vtili⁹ esset miraculũ. Propter qd etiam Luc.iiij. Quanta audiuim⁹ facta in Capharnaũ: fac ꝛ h in patria tua. Joã.vij. Nemo qppe in abscõdito facit aliqd: et querit ipe in palam esse. Si hec facis manifesta teipm mundo.

Accessit ad eum Cẽturio rogãs eum et dicens:

Istud est Secundũ Ubi ponit Persone rogãtis dignitas ꝛ deuotio. Et tãgunt h Tria. Appropinquatio deuotiõis. Dignitas appropinq̄ntis. ꝛ Supplicitas orantꝭ. De Primo dr [Accessit] Jac.iiij. Appropinq̄te deo ꝛ appropinq̄bit vobis.

Sed cõtra Lu.vij. dr. Meipm nõ sum dignũ arbitratus vt venirem ad te. Et dr ibi ꝙ misit ad eum Judeoꝝ seniores. Rñsio. Dicendũ ꝙ primo non venit. Sed accepta fiducia postea venit p seipsum. ꝛ vnũ narrat Lucas. alterũ aũt Matthe⁹ [centurio] Ecce Dignitas Qui cẽtũ milites sub se habuit: centurio cohortis vni⁹ dicebat. Esa.xlv. Uiri sublimes ad te venient ꝛ tui erunt [rogans eũ et dixit] Ecce Supplicitas orationis. Et in hoc cõmendat centurio ꝙ tantum rogauit p puero. hoc est: pro seruo. Cõmendat aũt de Humilitate: et de Affectu compassiõis: et de Fidelitate ad seruum. De Humilitate. quia dicit Chrysostom⁹ ꝙ in corde recognouit eum esse fratrem: et apud deum non esset distantia inter dominũ ꝛ seruum. Ad Philemonẽ. Ideo ad tempus a te discessit vt in eternum illum recipes iam nõ vt seruũ: sed pro seruo charissimũ fratrem. Ephes.vj. Uos domini eadem facite seruis: remittentes minas: scientes quia et illoꝝ et vester dñs est in celis: et psonaruꝫ acceptio non est apud deum. De Cõpassione dr. ij Coꝝ.xj. Quis ifirmat ꝛ ego ñ infirmor. Rho.xij. Flere cũ flentib idipm inuicem sentientes. De Fidelitate dr Lu.vij. ꝙ fu⁹erat isti cẽturiõi pciosus. Ecci.xxxiij. Si est tibi seru⁹ fidel' sit tibi qĩ aĩa tua. Nõ fec sic amelech. j. Rꝭ.30. Dereliqt me dñs me⁹

quia egrotare cepi nudiusterciꝰ. ⁊ hūc refocillauit Dauid. Et ideo etiā vocat eum puerū suū.

Dn̄e puer meus iacet in domo paralyticus ⁊ male torquetur.

F Hic tangit Miserabilitas illiꝰ in q̄ factū ē miraculū. Et tāgūt Quinq̄. Destitutio. s. infirmi: cū dicit [iacet] Magnitudo lāguoris: Cū dr̄ [paralyticus] Impossibilitas adiutorij Cū dicit: [in domo] Sicut infra patebit. Uexatio ad dolorē sensus: Cū dicit [male] Uexatio ad dissolutionē cōpositōis mēbroꝝ: Cū dicit [torquetur] Añ premiserat illō qō sonat fidē potētie in saluatore: Cū dixit [Dn̄e] Cuiꝰ velle facere est. Exo.xv. Dn̄s nomen est illi. Habet eni in vestimēto ⁊ i femore suo scriptū. Rex regū ⁊ dn̄s dn̄antiū. Apocal.xix. In q̄ pfectū est posse p solū imperiū faciēdi: qō vult i creaturis sibi subiectis. Illa eni ptās dn̄i vbo ⁊ imperio faciēdi qō voluerit. ps.cxxxiiij. Oīa q̄cūq̄ȝ voluit dn̄s fecit i celo ⁊ in terra: i mari ⁊ i oībꝫ abyssis. Premisit etiā de cura serui affectū dicēs [Puer meus] Sed de h iā ante dictū ē. Esa.viij. Ecce ego ⁊ pueri mei q̄s mihi dedit dn̄s [iacet] Ecce Destitutio infirmitatis. Quidā eni adhuc nō victi i infirmitate ista ambulāt: ⁊ stāt. ⁊ Quidā minus sustētati se trahūt potiꝰ q̄ȝ ambulēt. Quidaȝ aūt magis victi sedēt. Iste aūt oīno destitutꝰ iacet. ps.xl. Uniuersū stratū eiꝰ vsasti i infirmitate eiꝰ. Un̄ Jo.v. dicit ꝙ i his iacebat lāguētiū multitudo [paralyticus] Ecce Languoris difficultas: Quia q̄si incurabil' est ista īfirmitas. iij. Reg.xvij Erat lāguor pessimꝰ: ita vt nō remaneret i eo halitus. Ecci.x. Lāguor ꝓlixior grauat medicū [in domo] Ecce Impossibilitas adiutorij. Iam eni desperās d adiutorio retraxerat se i domū: vbi nihil nisi mortē expectaret. Ecci.xxx. Melior est mors q̄ȝ vita amara. ⁊ reqes etna. Supple i sepulcro: q̄ȝ lāguor pseuerās [⁊ male] Quo ad vexatōeȝ sēsꝰ Sic Mat.xv. Filia mea male a demonio vexat. [torquet] in tortum ibit inordiate ⁊ distendit. Threñ.j. Attēdite si est dolor sicut dolor meꝰ. ps. xxxvij. Miser factꝰ sum ⁊ curuatꝰ sū vsq̄ȝ in finē. tota die ꝯtristatꝰ ingrediebar. Et attēde ꝙ Tante est hūilitatis iste ꝙ petere nō audet. ⁊ Tāte fiducie de miscdia dn̄i ꝙ nō nisi exponit ei miseriā pueri. ⁊ Tāte discretōis ꝙ exaudire si expedit: vel nō exaudire si nō expedit relinqt iudicio dn̄i. Et his tribus de causis nō format petitōem.

Et ait illi Jesus. Ego veniam ⁊ curabo eum

Ecce pars in qua est Miraculi perficiendi promissio. Et tanguntur Tria. Quorum Primū est Benigna allocutio dn̄i. quaȝ Centurio meruit ex deuotione. Secundū Promissio personalis visitatiōis: quā meruit ex humilitate. Tertiū est Spōsio curationis serui quam meruit ex supplicatiōe

Dicit ergo Primo de Allocutōe. [Et ait illi Jesus] Quia eni deuote alios miserat: seipm venire reputās indignū: sibi ipi meruit loquentē audire dominū. Numeri.xij. Loquebat ei ore ad os Exod.xxxiij. Loquebat dn̄s ad Moysen facie ad faciem sicut solet hō loqui ad amicū suum [Ego veniā] Ecce Promissio visitationis. Ps.lxxvj. Excita dn̄e potentiā tuam ⁊ veni vt saluos facias nos. Sed contra. Non legit venisse psonaliter Dicendum ꝙ psonaliter venit: qn̄ fm p̄ntiam sue deitatis p bn̄ficium curationis se p̄ntem exhibuit Osee.vj. Ueniet nobis sicut imber tempaneꝰ ⁊ serotinus terre [et curabo eum] Spōsio est bn̄ficij sanitatis. Osee.xiiij. Sanabo cōtritiōes eorū Diligā eos spontanee quia auersus est furor meꝰ ab eis. Ecci.l. Curauit gentem suā ⁊ liberauit eaȝ a perditione.

Et respōdens Cēturio ait: Domine non sum dignꝰ vt intres sub tectum meū: sed tm̄ dic verbo ⁊ sanabitur puer meus.

G Hic incipit pars que est de laude Centurionis. Et diuidit in Duo. In quoꝝ Prio ponit De causa laudis. Et in Scdo ponitur ipsa laudatio: Ibi [Audiens aūt hoc Jesus] Et tangunt Duo. Primū est accepta fiducia ex allocutiōe dn̄i: que ostēdit in verbis euāgeliste cū dicit [Rn̄dens Centurio ait illi] Rhom.ix. O hō tu qs es vt respōdeas deo. Et ideo intelligit ꝙ p̄cedentia vba p intercessores ꝓposuit. Sed mō accepta fiducia p seipsum rn̄dit. Secundū est ipsa Rn̄sio. Et in hoc Quattuor cōtinent. Quoꝝ Primū est Humilis sue indignitatis recognitio. Secundū est Facilis et ad nutū vtutis dei opatio. Tertiū Creature ad creatorē fm obedientiā plena ⁊ cum effectu subiectio. Quartū Huiꝰ p simile psuasio. In Prio aūt horum rursum Duo cōtinent. Quoꝝ Primū est Sui ad dn̄m recognitio indignitatis. Secundū est In vsu rex huiꝰ mundi parcitas sustentatōis De Primo dicit [Dn̄e non sum dignus] j. Pe.v. Humiliamini sub potenti manu dei vt vos exaltet in tempore visitationis. Jaco.iiij. Humilibus dat grām [vt intres sub tectū meū] Ecce q̄ȝ parca sustentatio ex vsu rei familiaris. Princeps eni existens: habitationē non vocat domum sed tectum: qō solū est defendēs ab incōmodis aeris. Nec palatium puto eum habuisse: qui apud dn̄m quem libenter honorasset: et quem nihil latere putauit: non nisi de tecto facit mētionē: Jam imitans ipm dn̄m qui reclinatus cum nasceretur fuit in p̄sepio. quia non erat ei locus in diuersorio Hiere.xxij. Ue q̄ dicit: Edificabo mihi domū latam et cenacula spaciosa. qui apit sibi fenestras et facit laq̄aria cedrina: pingitq̄ȝ synopide. [Sed tm̄ dic verbo] Ecce recognoscit facilem ad nutum vtutis dei esse opationem. Ex plena fide sciuit iam illud Sap.xviij. Oīpotens sermo tuꝰ dn̄e exiliens de celo: a regalibus sedibꝫ venit. Et Ibidē xvj. Oīpotens sermo tuus dn̄e sanat oīa. Ps. cxlviij. Ipse dixit et facta sūt [et sanabitur] Credidit iste tātū subiectionis q̄libet habere creaturam ad deum ꝙ verbo suo simplici omnis mutatio fieret in creaturis ⁊ ad vitā ⁊ ad mortem. Job v. Ipse vulnerat ⁊ medet: ꝑcutit ⁊ manus eius sanabunt. Hiere.xvij. Sana me dn̄e ⁊ sanabor: saluum me fac et saluus ero.

Nā et ego hō sum sub potestate cōstitutꝰ habēs sub me milites: et dico huic vade: et vadit. et alio veni: et venit. et seruo meo: fac h et facit.

Ecce psuasio p (al's fm) similitudinē. et fm Chrysost. attendit similitudo inter ptātem chr̄i inq̄ȝtuȝ homo est: et ptātem Centurionis. Quia sicut Centurio sub potestate erat impatoris vl' p̄sidis vel alteriꝰ cuiuscūq̄ȝ fm ordinatā ptātem: Ita ptās chr̄isti homis erat sub ptāte patris. Et sicut nō p̄iudicabat ptās supior in Centurione ptāti inferiori q̄ minus militibus iubendo diceret: vade vel veni: Ita non p̄iudicaret ptās patris potestati chr̄i: q̄ minus posset p̄cipe angelis quibꝫ dispserat ministeria hoīm: et per eos frequenter pficit corpales sanitates hoīm. Sicut Joan.v. Descendit angelus mouens aquā et tunc sanabat qui p̄mus descendit in aquam. Adhuc ex supiori potestate nō p̄iudicabat centurioni qn̄ p̄cipet seruis de faciendo vel non faciendo. Et simil'r ptās supior patris nō p̄iudicabat christo quin ad nutum p̄cipet creaturis corpalibꝫ de omni eo qō vellet ad sanitatem ⁊ (al's vel) egritudinē: ⁊ ad vitam: ⁊ ad mortē. Et in his notat ꝙ non solū magnā ⁊ humilē: sed valde habuit iste fidem distinctā. Quattuor q̄ notantur in ista sil'itudine. In hoc eni ꝙ dicit [Nam ⁊ ego homo sum sub potestate ꝯstitutus] Nota similitudinē ptātis chr̄i homis ad eam que sup eū erat potestatem patris. In hoc aūt ꝙ dicit [habēs sub me milites] notat similitudo ptātis chr̄i sup angelos. In hoc eni ꝙ dr̄ [et seruo meo fac ⁊c̄.] notatur sil'itudo potestatis christi sup creaturas corporeas. Dicit ḡ [Nam et ego] in humanis sicut tu inq̄ȝtuȝ homo es in diuinis [hō sum sub potestate] altiori [constitutꝰ] Ps.lxv. Imposuisti hoīes sup capita nostra. Rhom.xiij. Oīs aīa potestatibꝫ altioribus subdita sit. De christo autē Joan.xiiij. Pater maior me est. Joan.v. Ptātem dedit ei iudiciū facere quia filiꝰ hoīs est: nolite mirari hoc [habens sub me milites] Minimꝰ centum militibus p̄erat: et maximus mille. Unde etiam Centurio dicebat. De christo aūt dicit Job xxv. Nunqd est numerꝰ militū eius: et sup quem nō surgit lumen eiꝰ [Et dico huic vade et vadit et alio veni et venit] Notat similitudineȝ euntium ⁊ redeuntiū angeloꝝ ad deū cum votis hoīm: et ad hoīes cum gratia ⁊ illuminatiōe diuina. Sicut dr̄ Joan.j. Uidebitis angelos ascendentes ⁊ descendentes sup filiū hoīs: sicut patȝ in p̄ncipio Zacharie [et seruo meo fac hoc ⁊ facit] Notat qualiter seruilis creatura q̄ ē corpea subijcitur creatori. Ps.viij. Omnia subiecisti sub pedibus eius: oues et boues ⁊c̄. Hester.xiij. Dn̄s vniuersoꝝ tu es. Ps.cxxij. Ecce sicut oculi seruorū in manibꝫ dominoꝝ suoꝝ ⁊c̄.

Audiens autem Jesus miratꝰ est ⁊ sequentibus se dixit: Amē dico vobis: non inueni tantam fidē in Israel

H Hic ponit Ipsa laudatio. Et dicuntur h Duo Quoꝝ Primū est De Ammiratiōe auditus fidei Secundū aūt est De Ipsa laude: Ibi [Amen dico vobis ⁊c̄.] Sed de p̄mo est obiectio Qualiter chr̄s audiens ammiratus sit: qui oīa sciuit anteq̄ȝ audiret: et de nullo ammirari potuit. quia Ammiratio est stupor q̄dam in eo qō ita magnū est ꝙ vltra facultatem cognitionis ⁊ opis eiꝰ q̄ ammirat. et nihil ita excedit christi facultatē. Et dicendū ad hoc ꝙ Duplex scientia est in christo. Infusa sibi a patre fm hoīem. et In qua natus est a patre fm deum Et fm neutrā istaꝝ ex auditu ammirari potuit. Est aūt adhuc in ipso scientia expimentalis q̄ audiuit quod añ p illū modū nesciuit: lȝ alio modo sciuerit. Et de hac dicit ꝙ audiuit. Ammiratio aūt sua non fuit stupor cordis vt in nob. Sed potius ostensio qua alijs oñdit esse virum mirabilē in hoc ꝙ ad modū mirantis se habuit. Simile huic dr̄.ij. Mach.vij. Supra modū autē mater mirabilis ⁊ bonoꝝ memoria digna. Esa.lx. Mirabit ⁊ dilatabit cor tuū qn̄ ꝯuersa fuerit ad te multitudo maris: fortitudo gētium venerit tibi. Iste eni p̄nceps gentilis de fortitudine gentium aduenit: sicut ⁊ tres magi. Et ideo subiungit de ipā laude. Et Primo tangit apud quos laudauit dicens [Et sequentibus se dixit] Cum aūt non dicant eum sequi nisi discipuli Querit: Quare non laudauit eum apud oēs: sed apud discipulos tm̄. Et ad hoc dicendū ꝙ si hoc verbum in cōe (al's cōmuni) ptulisset: multos turbasset iudeoꝝ: eo ꝙ fidem gētilis: fidei eorum p̄tulisset. et hoc facere noluit. j. Coꝝ.x. Sine offensione estote iudeis ⁊ gentibus ⁊ eccl'ie dei. Sicut ⁊ ego vbiq̄ȝ ⁊ in oībꝫ placeo non querens quod mihi vtile est: sed qō multis vt salui fiant. Deinde ponit Laudē. Et dicit Tria. Primo eni Tangit laudē istiꝰ de fide. Secundo Predicit vocationē gentiū futurā per apostolos. Tertio Predicit futurā excecationē et eiectionē futurā Judeoꝝ. De Primo dr̄ [Amen dico vobis] Quod Cōfirmatio ē sermōis: sicut patet ex prebabitis [Nō inueni tantā fidē in israel.] Rhoma.j. Gratias ago deo meo per Jesum christum: q fides vestra annūciat in vniuerso mundo. Ecci.xlv. In fide ⁊ lenitate ipsiꝰ sanctū fecit illum: et elegit eum ex omni carne. Sed videt dubitabile dictū. q in israel inuenit fidem patriarchaꝝ ⁊ ꝓphetaꝝ q̄ maior fuit q̄ȝ istiꝰ. Si aūt dicas cum glosa: ꝙ loquit fm p̄ntem statum. Cōtra. fm statū p̄ntem inuenit fidem Apl'oꝝ ⁊ gloriose virginis Marie. Ad hoc dicendū ꝙ fides dr̄ magna dupl'r. Intēsiue scȝ: et Facilitate credēdi. Et bn̄ potest esse ꝙ Intensiue maiorē inuenerit in q̄busdam iudeis fm statum p̄ntem. Sed q̄ ad facilitatem credendi non inuenit tantā. quia Judei inducti ⁊ edocti per scripturas crediderūt. Iste autem non. Uel dicat ꝙ non includit eos quibꝫ loq̄batur. sed alios de israel. Sicut cōsuetum est Cū dicimus quibusdā fidelibus iudeis. Non inuenta est tanta fides in iudeis quanta in gentibus. Et

ideo Judei dicunt feces q2 eliquatis electis fidelibus: alij q̄si nihil rōnis z oīno nihil fidei habuert Esa. xlix. Parū est mihi vt suscites mihi trib9 Jacob z feces isrl' cōuertēdas. Dedi te in lucē gentiū vt sis salus mea vsq3 ad extremū t̄re. De his ḡ fecibus h loquebatur.

Dico aūt vobis q multi ab oriente et occidente venient: et recūbent cum Abraā: Jsaac. et Jacob in regno celorum.

Ecce Subiungit de futura gentiū vocatiōe. Dicit aūt Tria. Multitudinē vic3 vndecūq3 venientiū. et Quietē eorū in pmissionib9 patrū. et Collectionē eorundē in vnū christi regnū. Multitudinē aūt venientiū describit Dupl'r. A Multitudie cum dr [multi] Esa. lx. Leua in circūitu tuo oculos tuos z vide: oēs isti congregati sunt: venerunt tibi. Hiere. xxxj. Inter q̄s erunt cec9 z claudus: p̄gnans z pariens: simul cetus magnus reuertentiū huc. Deinde tāgit aduersitatē locorū de q̄b9 veniūt cum dicit [Ab oriēte et ab occidente] Esa. xliij. Ab oriente adducā semen tuū z ab occidente cōgregabo te: dicam aqloni da: et austro noli phibere. Hiere. xxxj. Ecce ego adducam eos de terra aqlonis: et congregabo eos ab extremis terre. Sed tunc querit Quare nō nomiat nisi duas plagas celi: cum alibi dicat A q̄ttuor ventj celi esse congregādos. Ad hoc dicendū q in celo est Duplex Oriens. z Duplex Occidēs: f'm motū rectum vic3 circuli eq̄noctialis: z f'm motū obliquū circuli signoꝝ. Scd'3 motū rectū circuli eq̄noctialis: orit sol z quelibet stella sup circulū orizontis: quādo in mane emergit: z occidit in sero sub eundē qn̄ declinat ad occasum. Et f'm hanc distantiā duoꝝ punctoꝝ tota terre lōgitudo distinguitur. Scd'3 motū aūt obliquu3 oritur sol z cetere stelle quando ascendere incipiūt a puncto capricorni: z continue ascendūt a meridie in aqlonē sup polos orbis signoꝝ rotati: donec pueniūt ad pūctū cancri in aqlonē. Occidūt aūt qn̄ descendūt a puncto cancri in aquilone cōtinue rotati vsq3 ad punctu3 capricorni in meridie. Et f'm hec duo pūcta distinguit celi z terre lōgitudo z latitudo. Et f'm hoc in cōmuni sumēdo oriens z occidēs intelligit toti9 terre lōgitudo. Apoc. vij. Vidi turbā magnā quā dinumerare nemo poterat ex oībus gentib9 z tribubus z populis z linguis: stantes an̄ thronum Aliter pōt dici: sed nō ita cōuenienter q tota terre longitudo que est inter oriens z occidens habitat Sed nō tota latitudo q̄ est inter meridiē z aqlonē habitabilis est. Sed tm̄ climatū latitudo que septem z parū vltra tunc sunt dep̄hensa. Et ideo tāgit puncta longitudinis. Malach. j. Ab ortu solis vsq3 ad occasum magnū est nomē meū in gentibus z in omni loco offert noī meo oblatio munda. Ps. cxij. A solis ortu vsq3 ad occasum laudabile nomē dn̄i [et recumbent cū Abraā: Jsaac et Jacob] Recubit9 iste dicit q̄etem in pmissionib9 patrū: q2 in his trib9 pfecta pmissio de semine nascituro. Sicut diximus in pncipio hui9 libri. Quia in Abraam facta est pmissio. In Jsaac aūt distinctio coꝝ q̄ ad pmissiones ptinēt In Jacob aūt ptinentiū ad pmissiōem plena benedictio Et quia hec exigunt ad pmissionē: Ideo hos tres cōmemorat p̄ alijs. Eph. iij. Reuelatū est sanctis apl'is z p̄phetis in spū esse gentes coheredes z cōcorpales z cōparticipes pmissionis in chrō Jesu p euangelium. Rhom. xv. Dico chrm̄ Jesum ministrū fuisse circūcisionis ad cōfirmādas pmissiones patꝝ: gentes autē sup misericordia honorare deū. Sicut scriptū est Letami gentes cū plebe ei9.

Filij autem regni eijcientur.

Hic dicit futuram Judeoꝝ eiectionē. Et h dicit Tria. Naturā: Electionē a p̄missis: et Miseriam loci in quē p̄ijcient. J Naturā tāgit qn̄ dr [Filij autē regni] hoc est nati in regnū ex hereditate patꝝ si non degenerassent. Rho. xj. Scd'3 electionē charissimi propter patres. Ab hac autem generatione degenerauerunt. Sicut dicitur Esaie. j. Ve gēti peccatrici: p̄pl'o graui iniquitate: semi nequam: filijs sceleratis: dereliquerūt dn̄m: blasphemauerunt sanctū israel: abalienati sunt retrorsum [Eijcient] Ecce expulsio cōtra spem pmissionū. Ps. v. Scd'3 multitudinē impietatu3 eoꝝ expelle eos qm̄ irritauerūt te dn̄e. Hiere. xxiij. Vos estj onus dn̄i: proijciam q̄p̄pe vos dicit dn̄s z p̄phetas z sacerdotes et populum.

In tenebras exteriores: ibi erit fletus et stridor dentium.

Hic determinat Miseriā in quam p̄ijcient. Et sunt Tres. z Quarta p̄supponit tanq3 hoꝝ trium causa. Tenebre aūt exteriores sūt tenebrosus carcer inferni. Flet9 significat fumū incēdij. et Stridor dentium algorem gelicidij. His p̄supponuntur Tenebre interiores excecati animi sine cordis De qua dr Esa. vj. Exceca cor popl'i hui9 z aures eius aggraua: et ocl'os eius claude: ne forte videat ocl'is suis z aurib9 suis audiat: et corde suo intelligat: et conuertat z sanem eum. Sap. xvij. Dū putant se latere in obscuris peccatj: tenebroso obliuionis velamento: dispsi sunt pauentes horrende: et cū ammiratione nimia pturbati. Ab his ḡ et cum his z in his tenebris [ad exteriores] eterni carceris [tenebras] p̄ijcient. Esa. lx. Ecce tenebre operient terram z caligo populos. Hoc em̄ de terra infernali est dictū: vbi nec lux est corporalis: nec lux sp̄ualis. Thren. iij. Me minauit z adduxit in tenebras: z nō in lucem. Job. iij. Noctē illam tenebrosus turbo possideat z non illustret lumie [Ibi erit fletus] Contra. Fletus lachrymarū non est sine corpis resolutione. Corpus aūt qd resoluit in pte: resolubile est in toto. et sic p̄nt consumi mali in inferno. Si forte dicat q intelligit de fletu sp̄uali. Cōtra: Glosa dr h q p hoc intelligit vera resurrectio corpm. Ad hoc dicēdum q ad l'ram intelligit de fletu oculorum. Sed in fletu sunt Tria. Quorū Vnū est Constrictio cordis ex tristicia z sensu pene. Alteꝝ est Causatū ab illo: qd est constrictio panniculoꝝ cerebri: ex cordis cōstrictione pueniens, quia panniculi cerebri per telas

et neruos z arterias z venas concurruant ad cor. et cum cor extremitates suoꝝ ventriculoꝝ cōstringit: tūc attrahit pāniculos cerebri z compmit cerebrū z cetera membra in q̄ (al's quo) panniculi z vene z nerui diffundunt. Et ex hoc tertio conseq̄tur inordinata distractio figure z situs mēbrorū in facie. Et hec Tria sunt in fletu infernaliū. Sed quartū (quod est lachrymatio que puenit ex hoc q qn̄ cerebrū compmit: exp̄mit ab eo humidum aqueū seu humor aque9 qui distillat per oculos) hoc non erit Meo iudicio in inferno. Matt. xiij. Mittet eos in caminū ignis ibi erit fletus z stridor dentiū. Apoca. xviij. Flebunt z plāgēt se super illā oēs reges terre qui cum illa fornicati sunt z in delitijs vixerunt [et stridor dentiū] Stridor dentiū puenit ex frigore: sicut z alioꝝ tremor mēbroꝝ. Cum em̄ frigus constringit neruos z contrahit: virtus naturalis eosdē distendit. Et ex pugna que est inter cōtrahens z distendēs: ex duob9 motib9: tremor accidit. Et ille in dentib9 est stridor z in alijs membris est tremor. Job. xxiiij. Transibunt ab aquis niuiū ad calorē nimiū. Et sicut libidini debet calor ignis. Ita frigiditati destitutorū a charitate debet frig9 algoris p penā respondētem. Matth. xxiiij. Refrigescet charitas multoꝝ. Hiere. vj. Sicut frigidā cisterna facit aquā: sic frigidam fecit maliciā suam. Sed obijcit. Quia l3 in excellentia duoꝝ cōtrarioꝝ sit afflictio: tamē in medio mixture amborū est cōtempatio z delectatio. Cum igit transeant ab excellētia vnius ad alterū sicut dr Job. xxiiij: in medio dlectabunt. Qd falsum est. Et dicendū ad hoc q calor z frigus nō affligunt in rōne qualitatū elementaliū: sed poti9 in vtute iusticie vindicantis. Et ideo vtutes illi9 habēt in se. Et ideo p extremoꝝ excellentias intensas z exacutas ad acerbitatē tante vindicationi cōpetentē: agit tam in aīas q̄3 in corpa damnatoꝝ. Et exemplū hui9 est in calore digestiuo animaliū qui l3 sit calor ignis: non tm̄ agit ad modū caloris ignis: sed ad modū anīe que mouet ipm tanq̄3 instrumētū. Sap. xvj. Creatura em̄ tibi factori deseruiens exardescit in tormētū aduersus iniustos et lenior fit ad bn̄faciendū pro his qui in te confidunt. Sap. v. Accipiet armaturā zelus illi9 z armabit creaturā ad vltionē inimicoꝝ.

Et dixit Jesus Centurioni: Vade z sicut credidisti fiat tibi. Et sanatus est puer ex illa hora

Hic agit de Perfectiōe miraculi. Merito em̄ tante fidei et humilitatj z deuotiōis z cure domesticoꝝ z inferioꝝ suoꝝ dixit Jesus Cēturioni: vade sicut credidisti fiat tibi. Duo dicit. Meritū sanitatis. et Effectū. De Merito sanitatis Tria dr. Sc3 Profectū in fide icepta. Fidem. et Preceptū effectus futuri. De Primo dicit [Vade] hoc est in hac fide quā3 habes pfice: qm̄ In corpalib9 sp̄ualia sunt accipienda. Ps. lxxxiij. Ibūt de virtute in virtutem. Lu. vij. Fides tua te saluam fecit vade in pace. Ps. lxxxviij. In lumine vult9 tui ambulabunt. Esaie. ij. Ibunt p̄pl'i multi et dicent: Venite ascendamus ad montē dn̄i [sicut credidisti] hoc est q absens curare possem p̄ntia deitatis. Non sicut ille Regul9 de quo habet Joā. iiij. Qui nisi dn̄s corpaliter descenderet non credebat q sanare posset. Lu. xvij. Si habueritj fidem sicut granū sinapis dicetj huic arbori: eradicare z trāsplantare in mare: et obediet vobis. Sed q̄ritur Quare effect9 hmōi miraculorū non ita attribuit charitati vel spei sicut fidei. Ad hoc dicendū q sola fides est ex auditu. et ideo ex parte illa q̄rit psuasionē. Cum aūt audit9 sit de supnaturalib9: oportet q inductiuū z psuasiuū ei9 sit p supnaturalia Spes aūt z charitas non sunt ex auditu: sed sunt affectiōes simplices: et ideo psuasiua habere non p̄nt [fiat tibi] Mat. xv. O mulier magna est fides tua: fiat tibi sicut petisti. Lu. j. Btā que credidisti qm̄ pficient in te q̄ dicta sunt tibi a dn̄o [Et sanatus est puer ex illa hora] Nescit em̄ tarda rerum molimina sp̄ussancti gratia: Gregori9. Hiere. xxx. Obducā cicatricē tibi: z a vulneribus tuis sanabo te. Hiere. xxxiij. Ecce ego obducā cicatricem eoꝝ z sanabo z curabo eos.

Et cū venisset Jesus in domu3 Petri: vidit socrum eius iacentē et febricitantē: et tetigit manū ei9 et dimisit eam febris.

Hic incipit agere de ostensione magnitudinis potentie diuine in restitutiōe spūs z caloris vitalis. K Febris em̄: calor extraneus accensus in corde: pcedens ex eo: mediantib9 spū z sanguine.: p arterias z venas in totum corpus: inflāmat9 ex corde inflāmatione que impedit opationes naturales. Unde patet ex corde habere hūc calorē: inflāmationē. Et ita esse ipsum in mēbro p̄ncipali z instrumentis eius p̄cipuis que sunt Calor z Spūs. et in p̄ncipali nutrimēto qd est sanguis. et ita potentissimā (al's potissimā) oportet esse vtutem q̄ curas hunc defectum. Est em̄ hic defectus in eo qd p̄ncipaliter est sedes anīe qd est cor: a quo fluit act9 vite in totum corpus. Et ideo etiam anīa diffinitur q est p̄ncipium z causa vite. Dicit aūt ad ostensionem potentie christi Quinq3 circa hoc miraculū Quoꝝ Primū est Oportunitas loci z intercedentium. Secundū aūt est Consideratio molestie febricitātis. Tertium est Ad febricitātē cū effectu ptensio vtutis. Quartū est Consecut9 effectus sanitatis. Quintū z vltimū Per opationem demōstratio restituti vigoris naturalis. Que oīa patēt in littera. Obijcit aūt de ordine istoꝝ miraculorū. Quia Mar. j. z Lu. iiij. istud de curatiōe socr9 Simonis ordinat an̄ duo inducta: et sic euāgeliste nō conuenire vident in ordine. Ad hoc dicendum q Marc9 z Lucas vt puto f'm ordinē historie quia gratia familiaritatis pbabile est q p̄mo intrauerit in domū Simonis et vt ibi instrueret et confortaret ad fidem vticem apostoloꝝ cui cōmissurus erat ecclesiam: qui pre omnib9 alijs: prius: z honorandus z instruendus et cōfortandus erat. Sed Mat. respicit ordinē quo magj dei potentia demonstrat; sicut diximus supius. Nec h

oportet hoc repetere. Glo. aūt Augustini leuē dat solutionē ꝛ simplicē que patet in ipsa cuilibet. Et forte illa verior est oīb aliis. Dicit igit [Et cū venisset Jesus] tanq̄ saluator vbiq̄ circūferēs effectū salutis [in domū Petri] Lu. xix. Hodie huic domui salus a deo facta est. Dom⁹ aūt Petri dicit: q ibi fuit habitatio familie ipsius. Dicit aūt Mar. j. ꝙ erat dom⁹ Petri ꝛ Andree: et ꝙ introiuit cum Jacobo ꝛ Joanne q̄ iam ad familiaritatē eius vocati fuerant [Vidit] Ecce Secūdū. Et istō videre est oculo misc̄die aspicere. Gen. xxj. Tu deus qui vidisti me. Exo. iij. Uidens vidi afflictionem populi mei [socrū Petri] et propter affinitatē discipuli esse iuuandam [iacentem] Ecce destitutio [et febricitantē] Lu. iiij. dr ꝙ estuabat magnis febrib vt magis ad misc̄diam moueret: et magis appareret magni miraculi effectu potētia diuina. Et ideo voluit chr̄s ꝙ sic accēderet febris. Quia aūt oīa fecit ad instructionē discipulorū: Jdeo Mar. j. dr: ꝙ dicunt ei de illa. Lu. aūt iiij. ꝙ rogauerūt eū p illa. q Quanto bn̄ficiū magis est req̄sitū: tanto magis est gratū. Un̄ Ptolomeus in Almagesti Non disseras nisi cum intelligente: nec des consiliū nisi q̄renti ꝛ auide petenti. Esa. xxxviij. Quasi leo sic cōtriuit oīa ossa mea. Et loquit de magnitudine sue infirmitatis. Job. xxx. Jnteriora mea efferbuerūt absq̄ vlla req̄e p̄uenerunt me dies afflictiōis [et tenuit manū ei⁹] hoc est: eleuauit eam p manū. Et istud est ꝓtensio ꝟtutis diuine cum effectu ad febricitantē. Unde Mar. j. dr sic. Et accedens eleuauit eam apprehēsa manu eius. Lu. aūt. iiij. dicit: Stans sup eam impauit febri. Et intelligit ꝙ tactu manus viuifice salutis impatum fuit vt discederet vmbra mortis que est febris. Act. ix. Dans illi manū erexit eā ꝛc. [Et dimisit eam febris] Ecce Effect⁹ salutis. Lu. xiij. Mulier dimissa es ab īfirmitate tua. Jo. iiij. sil'e est huic. Heri hora septima reliq̄t eum febris. Cognouit aūt pater q illa hora erat in qua dixit Jesus: Fili⁹ tuus viuit. et credidit ꝛ ip̄e ꝛ domus eius tota. Heb. xj. Fide conualuerūt de infirmitate.

Et surrexit et ministrabat eis. Uespere autē facto obtulerunt ei multos demonia habētes: et eijciebat spūs verbo: et omnes male habentes curauit: vt adimpleret quod dictū est per Esaiā prophetam: dicētē: Jpse infirmitates nostras accepit: et egrotationes nostras portauit.

Ecce Probatio restituti vigoris p misteriū operis. Et tangunt Duo. Q surrexit: contra h ꝙ dicta fuit iacere. et Q illis ministrauit: cōtra hoc ꝙ febricitauit. Surrectio est sursum sui erectio nō tam corpe q̄ mente. Sic Act. ix. Eneas continuo surrexit: videbant eum oēs q̄ habitabant Lidde et Sarone qui cōuersi sunt ad dn̄m. Col. iij. Si cōsurrexistis cum chr̄o que sursum sunt querite vbi chr̄s est in dextera dei sedens. Que sursum sunt sapite: non que sup terram [Et mīstrauit illis] Ministeriū hoc: et Uigorē in ꝓbatione diuie virtutis: et Officiū pietatis in obsequio chr̄i: et Hospitalitatē in ꝓcuratione aplor: et Humilitatem in seruiēdo sanctis demonstrauit. Heb. vj. Nō iniustus est deus vt obliuiscat opis vestri ꝛ dilectiōis quā ostēdistis q mistrastis sctis ꝛ mistratis. ij. Cor. ix. Ministeriū huius officij qd fit in sanctos non solū supplet ea que desunt sanctis: sed etiam abundat per multas gratiarūactiones in dn̄o. Hebre. xiij. Hospitalitatē nolite obliuisci: p hāc em̄ placuerūt q̄dam angelis hospitio receptis. Sic igit terminata est pars illa in qua fit demōstratio diuine Potestatis: p h ꝙ est magna ꝛ sup magna. Scd̄o aūt ꝙ oportet eam esse vniuersalē: demonstrat cōseq̄nter in pte q̄ incipit Jbi [Uespe aūt facto] ad vtilitatē ipsius demōstrandā Tria inducunt. Quor Primū est Demōstratio ptātis vl'is super aduersantē spūm vniuersaliter. Et Secundū est Demōstratio ipsi⁹ vniuersaliter sup impotēs corpus: Jbi [Et oīes male habētes] Tertiū Probatio dictor p ꝓphetiā: Jbi [Ut adimpleret] Attēdendū aūt ꝙ vniuersaliter potens demōstratur christus fm illū modū quo fm electionē voluntatis opans: potens demōstrat. hoc est: ꝙ curat q̄s ꝛ q̄scunq̄ vult. Etsi aliq̄s non curat ꝙ illi⁹ nō est causa nisi quia non vult. De Prima harū partium dicit sic [Uespere aūt facto ꝛc.] Tangit Quattuor. Tpis congruitatem. Astantiū deuotionē. Miraculor potestatē. et Operis facilitatē. De Primo dicit [Uespere aūt facto] quia in die occupatus erat verbi p̄dicatione: ex compassione ad ignorantiā populi. Et in sero p miraculū cōfirmauit q̄ predicauerat ꝛ excitauit populū ad laudem dei. Ps. xlj. Jn die mandauit dn̄s misericordiā suam: et nocte canticū eius. Hoc etiā tēpus cōgruit illi tempori quo ꝟtus demonū exclusa fuit: et virtus diuina exaltata: quando vis sol ver⁹ chr̄s dn̄s noster in passione declinauit ad occasum. Ps. lxvij. Qui ascēdit sup occasum dominus nomē illi. Judic. xvj. Samson q̄ sol fortis interpretat plures occidit occidens q̄ aū fecerat viuēs [obtulerūt ei multos demonia habētes] Ecce offerentiū deuotio ꝛ astantiū: ꝓpter q̄ fidē generandā vel confirmandā facta sunt miracula. Act. v. Magis autē augebat credentiū multitudo viror ac mulier: Jta vt in plateis eijcerēt īfirmos ī lectulis ꝛ grabatis: vt veniente Petro saltem vmbra illi⁹ obumbraret quenq̄ illor ꝛ liberarent ab infirmitatib suis [et eijciebat spūs immundos] Ecce Miraculandi ptās. Uirtute aūt p̄sentie sue eiecit spūs immūdos. Act. x. Pertransiuit benefaciendo ꝛ sanando oēs oppssos a diabolo: qm̄ deus erat cum illo. Lu. iiij. Exibāt aūt demonia a multis clamantia ꝛ dicentia: q tu es filius dei. Eiecit aūt hmōi spūs imūdos [verbo] Et in hoc tangit opis facilitatem ꝛ modū. Ps. ciij. Ab increpatione tua fugiēt: a voce tonitrui tui formidabunt Sed incidit in (al's h) dubiū Utrū aliq̄s sit a diabolo obsessus. Et videt ꝙ non. Quia

in aīa non potest esse obsessus: eo ꝙ vt dicit Beda Nihil illabit in aīam nisi de⁹ trinitas. Ad huc in spūalib qn̄ duo sunt eiusdē simplicitatis: neutrū est in alio. Diabolus aūt ꝛ anima rōnalis eiusdē sunt simplicitatis q̄ ad hoc ꝙ vterq̄ est creatus spūs: et vterq̄ ad imaginē dī: ꝛ vterq̄ creat⁹ ad hoc ꝙ sit capax dei. et sic neuter est ī alio ꝛ neuter potest esse in alio. Jn corpalib etiam q̄cunq̄ sunt eiusdē capacitatis nullo mō sunt in se inuicē. Et ꝓportionabiliter loquendo est hoc etiā in spūalibus. Aīa aūt rōnalis eiusdē capacitatis est cum angelo. g̃ neuter istor spirituū est in alio. Silr videt ꝙ corpaliter aliquis nō sit obsessus. Si em̄ corpaliter aliq̄s esset obsessus: oporteret ꝙ diabolus esset in corpe: et constat ꝙ nō inesset nisi sicut motor ꝛ opator sensuū ꝛ passionū ꝛ actionū corporis. Et ad hoc ꝛ fm hoc inest aīa in corpe. Neq̄ potest intelligi ꝙ due substantie formales ad idem ꝛ fm idē insint in aliq̄: p̄cipue qn̄ sunt eque formales. Si dicas ꝙ vna opatur violent ꝛ alia naturaliter. Hoc nihil est. q Opans violēter nō est intra sed semp extra. Adhuc Opans violenter nunq̄ opatur mouendo potentiā nature sed semper ꝯ hmōi potentiā. Jn his autē q̄ dicunt obsessi videm⁹ opari visū ꝛ auditū ꝛ alios sensus ꝛ opa et passiōes ꝛ actiones q̄s etiā fm naturā operant sed inordinate ꝛ sine regimīe sunt in eis. Un̄ dicūt antiq̄ ꝙ in aīa implēte corpus mirabile videt si in idem corpus demon possit ingredi Et lz videat simplex dictū eor: est tn̄ suffultū multa ꝛ forti ratione. Ad hoc dicendū ꝙ in veritate multi obsidentur fm aīam et fm corp⁹ a demone: et vtrūq̄ eorū est possibile: natura ad hoc nihil ꝯtrariāte. Sic em̄ videmus in somno qn̄ spissitudo fumi eleuati spūm aīalē obscurat: ꝛ caliditas ei⁹ pmiscet eum mouēdo inferiora eius ad supiora. Et obscuritas eius facit eū tetrū ꝛ horribilē. Et ideo aīa ī somno fit pturbata ꝙ nescit iudiciū suum ꝛ nō videt imagines que sunt in obscuro. etsi q̄ sunt: transeūt de forma in formā ꝓpter spūs pmixtionē. et qn̄ adheret fiunt aliqn̄ tetre ꝛ horrēde: sicut in fumo melancholico: vnde fiūt timores iordinati ꝛ impedit rationis iudiciū ex clausura cellular lucis: sicut dic Cestabon (al's Castabon) Sic etiā fit p demoniū et obsidet vias spūs: et motus aīalis. Et cōfusione spūs: ꝛ pmixtiōe: ꝛ denigratiōe aliqn̄: vl' inordinata claritate ipsi⁹: vl' tenuitate et (al's vel) subtilitate nō pmittit fieri iudiciū rectū. Aliqn̄ etiā cū dictus (al's dictis) oppilat transitū de cella in cellā: et tūc inordinate reflectit spūs ad anteriora super partē aliā eiusdē spūs q̄ ascendit. Et ex hmōi redūdationib et reflexionib: et vt ita dicā refractiōib spūs: multe fiunt angelor forme ꝛ multe claritates si lucidus est. Et mlte obtenebratōes si est obscurus: ꝛ fiūt in ipo forme horribiles retracte fm longū ꝛ latum. ꝛ sic obsidet aīam in opationib suis. Et hoc sonat nomē obsessiōis. quia obsessi sunt qui cōclusi vias liberas exeūdi ꝛ intrandi ad opationes sibi cōgruas non habent. Et bene concedo ꝙ non illabit in aīam. Similr dicendū ꝙ obsidet corpus in ꝓprijs opatiōib corpis. Sic em̄ eleuat deprimit: ligat: ꝛ hmōi facit: tam in toto corpe: aliqn̄ discerpendo: q̄ etiā in membro vno vel pluribus violentiā inferēdo. Nec ratio inducta hoc remouet: sed ꝓbat ꝙ nō vnit membris sicut interior motor eor. Et hoc est cōcedendū. Sed sicut nos videmus ꝙ humor innaturalis diffusus in membro impedit opationē mēbri: ꝛ aliqn̄ facit hoc q̄litas siue materia hūoris: Sicut dt Galien⁹: Jta facit demon per opationes humor vel qualitatū quar nouit semīa in corpe: impediēs corpis operatiōes applicans mēbris ꝛ inuiscās (al's inuiscerans) ea talib seminib. Siq̄s aūt querat Un̄ demoni est hec ptās. Dicēdū ꝙ aptitudinē habet ex natura. quia Omnis ptās supior potest super corpalia mouendo ꝛ mutādo. Sicut patet in oībus celestib motorib qui nullā habent ꝟtutē organicā: et tn̄ in potestate habent mouere corpalia ad nutū. Et sicut nos videm⁹ ꝙ anīe nutū sequit motus corpis: Sic etiā ex gradu nature aptitudinē talia mouendi habet demon. Sed potestatē opandi accipit a summa ptāte creatoris: cuius est dispensatio mūdi totius. Et hec est causa ꝙ eiecit eos verbo. ideo nō oportuit eum solū ꝟbum dicere nisi vellet ꝓpter astantes vt in fide sue potestatis edificarent: sicut patet ex supradictis. [Et oīes M
male] Secundū est supi⁹ inducte diuisiōis Et h (al's hoc) ꝓbat vtilitatē sue potestatis in corpalib que supra nature virtutē restituit sanitati. Nec est verū qd q̄dam dicūt eū suam h ostendere potestatē sup spūm humanū: eo ꝙ glosa facit h mentionē de passionib anime: que sunt ira ꝛ odium. Quia illa glosa est moralis. Jntelligendū aūt est ꝙ generales in his curas habēt tres: de quib supra facta est mentio. Quosdā em̄ curauit verbo ꝛ tactu: sicut leprosum. et Quosdā solo verbo: sicut paralyticū. et Quosdā solo tactu: sic socrū Petri. Quosdā p̄ns: sicut socrum Petri. Quosdā aūt absens: sicut paralyticū. Et causa huius est quia chr̄s est dei virt⁹ ꝛ sapia: et potestas vtriusq̄ debebat manifestari. Adhuc: Christus vere erat deus: et vere habuit deitatem vnitā carni: et hec omnia voluit innotescere hoib. Et cum dicit chr̄s sapientia vel ꝟbū: fuit verbum qd est opatiuum ꝛ factiuū eor. Et ideo vt in hac potestate inotesceret ꝙ ipse est sapientia p quā ꝛ in qua deus pater fecit mūdū q̄s verbo curauit sic patenter opabat. Un̄ dicit Ambro. ꝙ Non est mirū si sermo dei creaturas mutat: que sermone dei sunt create ꝛ cōstitute. et Ut innotesceret se esse virtutē operantem cū patre oīa ꝛ vbiq̄ p̄ntem: quosdam curauit absens. Ut aūt innotesceret deitatē corpaliter in carne habitantē quosdam curauit p̄ns ꝛ p tactum: in omnib edificans ad fidem: et dispensans salutem [vt adimpleret] Ecce Tertiū Jn quo ponit Attestationē per ꝓphetiam. Et quia est gratia quā accepim⁹ ex sua plenitudīe: Jdeo dt [vt adimpleretur qd dictū est p Esaiam ꝓphetā dicentē] caplo liij. [Jpse infirmitates nostras accepit] h est abstulit. Non em̄ accepit vt haberet: sed vt nos ab eis liberaret. Et infirmitates vocat defect⁹ corporis ꝛ anie que remittunt firmitatem virium ꝛ opationum (al's opatiōem) naturalium absq̄ calore innaturali [Et egritudines nostras por-

tauit] hoc est: asportauit. Egritudines aũt dicũ-
tur febres. Et sic in his duob' omnẽ nature cõp̃
hendit defectũ. Exod. xxviij. Aaron iniq̃tates eorũ
portauit qui fuit figura christi. Ps̃. xl. Sana ani
mã meam quia peccaui tibi. j. Pet. ij. Peccata no
stra ipse portauit in suo corpe sup lignum. Ad hoc
eñ abstulit infirmitates corpis q̃ sciret' q̃ abla
turus erat infirmitates: hoc est pctã ment. Sic
ergo terminata est pars in qua sue potẽtie fecit de-
monstrationẽ inq̃tũ loquebat' vt ptãtem ꝓpheta-
lem que fuit de supmũdanis. Moraliter aũt le
prosus corrupti nutrimẽto (al's nutrimẽti) ex quo
ꝓuenit morpheosa varietas z membroꝝ putrida
corrosio: hereticum hoiem significat ex corruptis
interiorib' suis: corrũpẽs verbũ z gratiam sacra-
mentalem. Et ex hac corruptione varietas ꝓuenit
Duplex. Viter Fidei. Una vera: et Falsi alia. Hec
eñ in talibus varia: dum q̃sdam articulos credit
et quosdam non. Et dum q̃sdaz virtutes sequit' et
quasdam cõdemnat Ex hoc etiam inordinata fit
mẽbroꝝ corrosio. Et hos chr̃s v̄bo curat z tactu.
quia z exterius oportet q̃ cõfortent' per verbum:
et interius tangant' p gratiam manus hoc est ad-
iutoriũ chr̃i. Paralytic' aũt significat inconstãtẽ
ex longa peccati cõsuetudine z passionũ insecutõe
q̃ in omnib' vijs sensus z motus replet' delecta-
tione consuetudinis z passionuz quas sequit'. Et
ideo conante eo per rõnem aliq̃n ad rectam virtu
tis operationem: tunc disponit' in ptem vicij et dele-
ctationis in ea dñant. Et hic (al's hec) est tremor
capitis positus in Cain Gen. iiij. De quo dicitur
Tren. j. Peccatũ peccauit hierl'm: ꝓpterea instabi
lis facta est. Hũc curat magnitudo fidei z verbuz
christi. quia Nisi magna fide passionib' renũciet:
et verbum christi efficax apprehendat: ratio ipsius
(que est dñs eius) nõ potest curari. Et quia passi-
onibus peccatoꝝ sic subiacuit: christum intra do
mũ recipe non ausus fuit. Torquebat' male. quia
Pre omni genere tormẽti est: rõnem velle mouere
ad vnam ptem: et in delectationis vicium in alte-
ram ptem ꝓijci. Sup quo exclamat Apl'us Rho
ma. vij. Infelix ego homo: q̃s me liberabit de cor-
pore mortis huius. Et Ibidẽ. Velle adiacet mihi
Perficere aũt bonũ non inuenio. Mulier autẽ
febre estuans designat carnem estuante cõcupiscẽ
tia venereoꝝ inflammatã. ꝓpter q̃d etiam mlieris
calor est: que cõcupiscentijs est emollita in domo:
hoc est: in secreto familiari in lecto mollicie z lasci
uie calens resoluta pro qua rogatur z imperat fe
bri: sanctoꝝ intercessionib' effugans estuz carnis
per gratiam castitat. Sed quia difficile est supa-
re hanc pestem: et ideo manũ porrigit adiutricem
et sic adiuta digna fit ministrare deo z sanctis que
prius indigna iudicata fuit. Mulier eñ fornica-
ria est quasi stercus in via: ab omnibus ꝯculcabi-
tur Eccl. ix. Et hanc non decet mĩstrare deo z san-
ctis. Possessi aũt a demonib': sunt sequentes
demonũ malignitates in spũalibus vicijs Sicut
in Furore irrõnabili: Odio: Malignitate: Inui-
dia: Supbia: Traditione: et hmõi. De quib' dicit'
Sap. ij. Inuidia diaboli mors itrauit in orbẽ ter
rarum. imitant' aũt illum qui sunt ex parte ipsius

Male aũt habentes sunt diuersis z particula-
ribus vicijs irretiti: que sunt Auaricia: Furtum:
Rapina: Usura: et hmõi. De quibus dicit' Esa. j.
Uulnus z liuor et plaga tumens non est circũli-
gata neq̃ curata medicamine: neq̃ fota oleo. Et
iterum: Omne caput languiduz et omne cor me-
rens: a planta pedis vsq̃ ad v̄ticem nõ est in eo sa
nitas. Uulnus eñ mali amoris: et liuor inuidie:
et plaga tumens supbie caput languens male. et
languentis in errore z ignorantia rõnis Cor me-
rens male. et s'm seculi tristiciaz volũtatis: et vilis
infirmitas (al's et vl'es infirmitates) in varietate
viciorum designãt. Et hec omnia ille tulit de quo
dicit' Joan. j. Ecce agnus dei: ecce qui tollit pecca-
ta mundi. Et Esa. liij. Ipse peccata multoꝝ tulit z
pro transgressoribus orauit.

Uidens aũt Jesus turbas multas circum se: iussit discipulos ire trans fretum.

Hic incipit agere de Confirmatiõe discipuloꝝ n
in his que audierunt in sermone Ut sint dicta cõ
firmata in se p potentie sue declarationẽ: et sint cõ
firmata in discipulis per fidez: ne euellant' ab eis
p tentationes. Et tangit Duo. Primo eñ ostẽdit
A quo recedendũ est: et cui inherendũ. Secundo
ostendit Qualiter cum illo pmanendũ in pugna
tentationũ: Ibi [Et ascendente eo in nauiculam]
Jn Prima hap Tria dicit. Primũ est Quid re-
linquendũ sit his qui deo adherent. Secũdum
Qualiter a dolose simulãtibus se adherere deo: ca
uendũ est. Tertiũ Quã sincere est deo adherendũ
Secundũ Ibi [Et accedẽs vnus scriba] Tertiũ
aũt Ibi [Alius aũt de discipulis] Oportuit eñ
primo discernere cõfirmãdos. et postea cõfirma-
re. Et per hoc patet ordo ad sequens. Ad p̃cedens
aũt ratio ordinis est. quia Prius est ostẽdere po-
testatem eius cui adherendum est: et postea discer
nunt' qui adherent ei. q2 potestas est causa adhe-
sionis. Jn Prima haꝝ partium Duo tãgit. Tu-
multũ vicz seculi fugiendũ. et Q. Inquietudo in
solidũ quietis sit cõmutãda. De Primo dr [Vi-
dẽs aũt Jesus turbas multas circum se]
Et dicit Quattuor ad nostrã instructiões. Primũ
est Tumultus huius seculi consideratio Cũ dicit
[Uidens aũt iesus] Scdo tãgit Turbatiões
et tumultu ꝓuenientẽ: Cũ dr [turbas] quia tur-
ba a turbando dicit'. Esa. iij. Tumultuabit' puer
contra senem: et ignobilis cõtra nobilem. Tertio
tangit Confusionẽ: cum dr [multas] Multum
eñ non ordinatũ ad vnũ: sicut est multũ turbe: ni
hil aliud nisi cõfusio est inordinata. Esa. xvij. Ue
multitudini populoꝝ vt multitudo maris sonan
tis. Num. xiiij. Usq̃ q̃ mltitudo hec pessima mur
murat contra me. Quarto tangit Intentionẽ: cũ
dicit [circũ se] Non eñ appropinq̃bant ad ipm:
sed in circũitu ipsius inq̃ete: vane: et insidiose am
bulabant. Psal. xj. Jn circũitu impij ambulant
Imitatores illius qui dicit Job. j. Circũiui terrã
z pambulaui eam. Ps̃. cxxxix. Caput circũit' eoꝝ
labor labioꝝ ipsoꝝ opiet eos [iussit discipl'os

ire trans fretũ] Istud est Secũdũ Jn quo vt
dicit glosa significat vt amaros seculi fluct' trãse-
amus. Esa. lvij. Cor impij quasi mare feruens q̃d
q̃escere nõ põt: et redundant fluct' ei' in cõculcati-
onem z lutum: z nõ est pax dicit dñs impijs. At-
tendendũ aũt h̃ q̃ nõ eadem die iussit discipulos
transfretare q̃ curata est socr' Simonis: Quini-
mo in vespa eiusdẽ diei curauit multos z eiecit de-
monia Jn diluculo exiuit in desertũ orare. Et nũ-
ciante Petro q2 multi quererẽt eum: iuit in proxi
mos vicos z villas euangelizare: sicut dr Mar. j
et Lu. iiij. Sed Matthe' nõ sequit' hunc ordinẽ
tpis: sed poti' ordinẽ reꝝ ꝓut faciens est ad cõfir-
mationẽ sermonis: sicut patet p antedicta.

Et accedens vnus Scriba: ait illi: Magister: Sequar te quocunq̃ ieris

Secunda pars est Jn q̃ ondit' Qualiter cauen-
dũ ab his qui dolose se simulant adherere christo.
Et tangunt' h̃ Duo. Primo Dolosi isti' tangitur
descriptio. Scdo Doli ei' mãifestatio: Ibi [Et di
cit ei Jesus] Jn q̃ꝝ Primo tãguntur Duo. Sc3
Dolus in facto. et Dolus in v̄bo. De Dolo ĩ facto
Duo innuit. Sc3 Simulatã ad chr̃m in exterio-
ribus appropinquationẽ: Cũ dr [Accedẽs vn']
Quia si cũ multis venisset: magis fuisset manife-
stum. Nunc aũt p hoc q̃ vnic' venit: voluit vide-
ri q̃ ab alijs esset seq̃stratus vt sic magis deciperet
Eccl. j. Accessisti maligne ad dñm z cor tuũ plenũ
est dolo z fallacia. Ps̃. xxxv. Iniq̃tatẽ meditat' est
in cubili suo. Secundũ est: q̃ tãgit in eo Falsi no
minis scientiã: cum dr [Scriba] Scribe eñ le-
gis erant periti q̃ sp dñm tentare q̃sierũt. Matt.
xxiij. Ue vobis scribe z pharisei hypocrite q̃ clau-
ditis regnũ celoꝝ añ hoies z c. Luc. xj. Ue vobis
legispiti q̃ tulistis clauẽ scientie: nec vos intratis:
nec sinit alios intrare. [Ait illi] Ecce Qualẽ do-
lũ habuit in v̄bo [Mgr̃] Tangit Duo. Profes-
sionẽ erroris. et Promissionẽ insecutiõis. Profes
sionẽ erroris tangit cum dr [Mgr̃] Quia sicut dr
glosa: nõ credebat esse nisi vnũ de cõib' magistr ĩ
astutia humana p̃cellentib'. Sil'i dolo dixerunt
Infra. xxij. Magr̃ Scimus q̃a verax es: et viam
dei in veritate doces: et non est tibi cura de aliquo
Insecutionez ꝓmittit cũ dr [Sequar te] Et ad-
dit Presumptionẽ dicens [quocũq̃ ieris] qui
tñ nec p vnicam viã sequi posset. Job. xj. Forsitan
vestigia dei cõp̃hendes z vsq̃ ad pfectũ oĩpotẽ-
tem repies? Eccl's. ij. Quid est homo vt sequi pos-
sit regem factorem suum.

Et dicit ei Jesus: Uulpes foueas habent: et volucres celi nidos

o Hic manifestat' occulte dolus istius. Et tangit
Duo. Simulatoris duplicitatẽ. et Chr̃i simplici-
tatem. Duplicitatẽ aũt simulatoris tangit Dupli
citer. Jn Astutia dolosa. et Supbia p̃sumptuosa
Astutiam eñ dolosam pcutit cum dr [Vulpes
foueas habent] Est eñ hoc aial dolosum z in-
sidiosum z venatiuũ et in latibulis habitatiuum
Ex q̃bus ꝓprietatib' istum pcutit q̃ dolose tẽtauit
chr̃m. Hiere. ix. Sagitta vulnerans lingua eoꝝ
dolũ locuta est: et insidiabat' gratie. Ps̃. ix. Sedet
in insidijs cum diuitib' in occultis vt iterficiat in-
nocentẽ. Et volebat p gratiam acceptã a chr̃o ve-
nari Sicut Simon Act. viij. Pecunia tua sit te-
cum in pditionẽ. j. Tim. vl't. Qui volũt diuites fi-
eri incidũt in tentationẽ z in laqueũ diaboli. Uo-
lebat aũt p sciam quã disceret a chr̃o foueas astu-
tiaꝝ facere in q̃b' habitans: hoies deciperet z ex eis
lucra ageret. sicut faciũt qui iura z leges eq̃ssimas
et diuine iusticie congruas ꝓpter cauillatiões cau
saꝝ addiscunt. Ps̃. lvj. Foderũt añ faciẽ meam fo
ueã z inciderunt in eam. Esa. xxix. Ue q̃ profundi
estis corde vt a dño abscondat consilium quoꝝ
sunt in tenebris opa Et dicunt: Quis nos videt:
z quis nouit nos. Peruersa est ista vestra cogita-
tio q̃si si lutum cõtra figulũ cogitet: et dicat opus
factori suo: nõ fecisti me. Et figmentũ dicat figulo:
nõ intelligis. His ꝓprietatib' dicit' vulpes volui-
pes. quia cito pedẽ voluit de astutia in astutiam.
Tren. v. Propter mõtẽ sion q2 dispijt: vulpes ha
bitauerunt in eo. Ps̃. lxij. Partes vulpium erũt.
Cant. ij. Capite nobis vulpes paruulas q̃ demo-
liunt' vineas. Presumptuosaz aũt supbiã z fastũ
cordis (quo p gratiã magisterij ab ipo christo ac-
ceptam nitebat' in altis dignitatib' nidum pone-
re) pcutit: cum dr [Volucres celi nidos] He
eñ volant ambitiõe: celum petunt altitudinis ho
nore z nidificant: q̃escere volentes in excellente di
gnitat platione: habentes ad hoc pẽnas scie: z si-
mulate v̄tut pietatẽ. Baruch. iij. Jn auib' celi lu
dunt. Iste sunt aues q̃ descenderũt sup sacrificiuz
Abrae Gen. xv. Quia Totũ eccl'ie oblatũ sacrifici
um: tales hodie deuorant: z q̃mõ p̃triarcha mõ nõ
abigit eas sicut fecit: hoc est p ater patrũ. Propt'
sil'em hmõi fastũ quo demones excellere cupiebãt
dicunt' demones aues. Matth. xiij. Uolucres ce-
li comederunt q̃d de semie cecidit iuxta viã. Sed
vna est cõsolatio quã dicit Abdias. Si exaltatus
fueris vt aq̃la z inter sidera posuer nidũ tuũ in-
de detrabã te dicit dñs.

Filius aũt hominis non habet vbi caput suum reclinet.

Ecce q̃ꝑurã h̃ contra isti' duplicitatẽ: suã z sui
discipulat' ꝓponit simplicitatẽ dicens [Fili' aũt
hois] Q. d. Lz hõ sim: nõ tñ hoim: sed hois sum
filius: vltra hoiem habens vnde dolosos arguere
possum. Joã. ij. Nõ erat ei opus vt q̃s testimoniũ
ferret de homie. Ipse eñ nouit q̃d esset in homine
[non habet vbi caput suũ reclinet] Qui tñ
habet pfectum posse: et pfectum nosse: et pfectam
grãm: et non vtit' ad lucrũ. Et suis dicit Matth.
x. Grat accepistis: gratis date. quia alioq̃n iã nõ
est gratia. Quia gratia ideo vocat' quia gratis dat'
Jn talib' etiã qui sic lucris terrenis vendũt grãs
sibi collatas: christus non habet vbi caput recli-
net. quia non quiescit in cordibus eorum existi-
mãtiũ questũ esse pietatẽ. Est aũt q̃st' magn' pie-
tas cũ sufficiẽtia. Sap. xv. Estimauerũt lusũ esse
vitã nostrã: et cõuersationẽ cõpositã esse ad lucrũ:
et oportere vndecũq̃ etiã ex malo adq̃rere.

Alius autez de discipulis eius ait illi: Domine pmitte me primū ire et sepelire patrem meum.

P Hic ostendit q̄ sincere chr̄o sit adherēdū. Et dicunt h Duo. et Tertium p̄supponit ante illa Duo Vocaūt est Q. Jesus Inuitauit eū. et Vocauit eum ad sequendū. et Scuit eū puro corde audiuisse sermonē z sanctificatū p verbum. Sicut ipse dicit Joā.xvij. Sanctifica eos in vitate: sermo tu⁹ veritas est. Et tunc ille dixit [Dn̄e pmitte me] Et hoc est Primū duoꝝ que ponunt in litera Q̄ ꝓtendit officium pietatꝭ duplicis q̄ differat in secutio chr̄i. Est em̄ piū Sepelire mortuos: sicut dicit angelus Raphael Tob.xij. Et Secūda pietas ē. Quia hoc voluit facere circa patrem cui ex ordine nature tenebat. Sicut dr̄ Tob.iiij. ad filiū loq̄ns Cum accepit deus aīam meā: corp⁹ meum sepeli: Et honorē habebis matri tue oībus diebus vite tue. Et hoc est qd̄ dicit [ire primum et sepelire patrem meū] Gen̄.l. Ascendā z sepeliam patrem meū ac reuertar. A simili non q̄dem pietatis sed charitatis officio mouebat Helise⁹ loquens ad Heliā.iij. Reg.xix. Ubi dic: Osculer oro te p̄mū patrem meū: et sic seq̄r te. Tertiū aūt qd̄ h notat est Obedientie discretio: p quam p̄ponit melius bonum minus bono. Nunq̄ vt dicit Grego. per obedientiā p̄cipit malū fieri: sed nonnū q̄z qd̄ fieri posset: meliori bono p̄cipit cōmutari. Et h tāgit cum dicit

Jesus aūt ait illi: Sequere me: et dimitte mortuos sepelire mortuos suos

Et notant in hoc Duo. Primū est Optimū qd̄ discipulo p̄cipit Cum dr̄ [Seq̄re me] Scd̄m est Bonū qd̄ ꝓpter melius dimittit. Et hoc tangit Ibi [et dimitte mor. zc.] De Primo dr̄ Phil. iij. Seq̄r aūt si quo modo appbendā in quo z cōprebensus sum. Osee.vj. Viuemus in conspectu eius sciem⁹ sequemurq̄z vt cognoscamus dn̄m. Dan̄.iij. Seq̄mur te in toto corde nostro: et timemus te: z q̄rim⁹ faciez tuā [dimitte mortuos] hoc est bonū: qd̄ p̄cipit intermitti. Et in hoc notantur Tria. Primū est Bonū qd̄ p̄cipit dimitti ꝓpt melius. Scd̄o innuit hūc fuisse mortuum in culpa z indignū exequijs sanctoꝝ. Tertiū est q̄ innuitur hic cōiunct⁹ pctōrib⁹ qui exequias suas in fastu celebrauerūt: Et forte ad illū fastū solennizandū aduocat⁹ fuerat discipulus. Primū notat in verbo: dimittēdi.ij. Timot.ij. Nemo militās deo implicat se negocijs secularib⁹: vt illi placeat cui se probauit.j. Corinth.ix. Qui in agone cōtendit ab omnib⁹ se abstinet. Simili discretione dixit Petr⁹ Act.vj. Non est equum relinquere nos vbum dei et ministrare mensis Supple viduaꝝ z pupilloꝝ. Secundū notatur in hoc q̄ dicit [mortuos suos] Non em̄ cōnumeraret mortuis qui dicūtur mortuorū mortui nisi esset mortuus in peccatis. Et ido bis mortuus dicit. Alij em̄ dicunt mortui in dn̄o vel mortui dei z sanctorū. Apoc.xiiij. Beati mortui qui in dn̄o moriuntur. Esaie.xxvj. Uiuent mortui tui dn̄e: interfecti mei resurgent. Iste autē dicit mortu⁹ mortuoꝝ in peccatis: q̄z uis adhuc carne viuenciū. Ecc̄i.xxij. Sup mortuum plora: defecit em̄ lux ei⁹. Ps̄.xxxvj. Mors peccatoꝝ pessima. Tertiū notatur cum dicit [mortuos sepelire] Notat em̄ plūres ad exequias ei⁹ in culpa mortuos cōuenisse. Psal.ix. Perijt memoria eorum cum sonitu. Leuit.xv. Doce filios israel cauere imundicias vt non moriant in sordib⁹ suis. j Timo.v. In delitijs viuēs mortua est. Job.xxxvj Morietur in tempestate aīa eorum: et vita eoꝝ inter effeminatos. Sic ergo determinatuz est a q̄ recedendum: et Cui adherendū his qui cōmori q̄runt a christo in tentationib⁹: eoq̄ tentatio est vita hominis sup terram: Sicut dr̄ Job.vij.

Et ascendente eo in naviculam secuti sunt eum discipuli eius Q

Hic incipit ostendere in quib⁹ piculis indigent discipuli confirmatiōe. Omne aūt piculum Aut ē a Mūdo in quo etiā intelligit carnis tentatio. q̄a et ipsa de mundo est. Et in hac tentatiōe cōfirmat p̄mo. Aut est ab impetu z seuitia Demonū in spiritualibus. Et in hac cōfirmat Scd̄o Ibi [Et cū venisset Jesus trans fretum] Prima aūt harum partiū habet Tres particulas. In quaꝝ Prima ostendit In quib⁹ z Ubi habet fieri cōfirmatio. In Scd̄a ponitur id quod ad miraculi pfectionē exigit: Ibi [Et ecce motus] In Tertia aūt Miraculi finis z intentus effectus: Ibi [Porro homines mirati sūt] In Prima haꝝ Tria notant nos instruentia Quorū Primū est Motus ascensionis. Secundū: Instrumentum nauigationis. et Tertium Secuta eum illuc congregatio sanctitatis. De Primo dicit [Et ascendente] Motus em̄ fuit sp ascendere. et per hoc ascensiones in cordibus nostris disposuit in valle lachrymaꝝ. Esa. ij. Venite ascendamus in montez dn̄i: z ad domū dei Jacob. Matth.xx. Ecce ascendimus hierosolymā. Instrumentū aūt nauigationis fuit [nauicula] Que Natura: lignea: Usu super aquas vectiua: Quantitate parua fuit. Et lz tunc ad litterā vteret ea domin⁹ vltra mare genezareth nauigās Tamē Natura lignum crucis: Usu beneficium crucis (quod vehit vltra fluctus seculi) et Quātitate: significat crucis humilitatem. Et hec est vita ecclesiastica cruci conformata. Et de p̄mo z secūdo z de tertio simul dicit Sap̄.xiiij. Ut non essent vacua sapientie tue opera: propter hoc exiguo ligno credunt homies animas suas: et transeūtes mare p ratem liberati sunt. Ideo de ecclesia allegorice z de psonis ecclesiasticꝭ moraliter dicitur Prouerb.vlt. Facta est quasi nauis institoris de lōge portans panem suum. Luc.v. Ascendens Jesus in nauiculam vnam que erat Simōis: dixit. Duc in altū z laxate retia in capturam. Tertiū est Secuta eum congregatio sanctitatis. Et hoc notatur cū dicitur [secuti sunt eum discipuli eius] quia extra nauim non est salus Matth.xij. Luc.

xij. Qui non colligit mecum: dispergit. et qui non est mecum: contra me est. Unde in psona christi et suorum dicitur ad Noe Gen̄.vij. Ingredere tu z omnis domus tua in arcam: Te em̄ vidi iustum coram me.

Et ecce motus magnus factus est in mari: ita vt nauicula operiretur fluctibus: Ipse vo dormiebat.

Hic incipit agere de his que ad miraculi perfectionem exigūtur. Et sunt Quattuor. Primū est: Impetus tempestatꝭ. Secundū est Dissimulatio defensionis. Tertium est Interpellatio liberatoris. Quartum z vltimū est Efficax auxiliū saluatoris. Et hec patent in littera. In Primo horum Quinq̄z notant. Scz. Tempestatis impetus. et Quantitas motus. Violentia. Locus. et Periculum. Tempestatis impetus tangit cum dicit [Et ecce motus] Motus em̄ iste est motus z impetus irruentis tempestatis De qua dicitur Jone.j. Domin⁹ immisit ventum magnum in mari: z facta est tempestas magna z nauis piclitabatur cōteri. Unde etiam istum ventum ad litteram precepit dominus oriri ad probationem discipulorū. Psal.cvj. Ascendunt vsq̄z ad celos: et descendunt vsq̄z ad abyssos: anima eorum in ipsis tabescebat [magnus] Ecce Quantitas. Dicitur autem magnus quia supra virtutem nauigātium. Quandiu enim gubernator potest nauim regere: gubernaculum sine artemone mouere nauim quo voluerit: tunc q̄z uis sit motus: non dicitur esse magnus. sed quando vincit gubernatorem et motuz nauis per gubernaculum: et transuertit nauim in alteram partem: tunc motus dicitur magn⁹ z superans. Tren̄.iij. Inundauerunt aque super caput meum et dixi: perij. Jone.j. Remigauerunt viri vt reuerterentur ad terram: et non valebant: quia mare ibat z itumescebat super eos [factus est] Ecce Violentia. Non enim fiebat modo consueto: sed violentia quadā quasi confringebat mare. Et ideo dicitur [factus est motus] Job.xxvij. Apprehendet eum quasi aqua inopia nocte opprimet eum tempestas. Naum.j. Dominus in tempestate z turbine vie eius. Jone.ij. Om̄es gurgites tui z fluctus tui super me transierunt. Ps̄. lxviij. Intr[…]uerunt aque vsq̄z ad animam meam [in mari] Ecce Locus. Non em̄ erat iste ventus tm̄ superius in superficie maris incidens: sed etiaz de fundo maris spirans, quia lumine lune spirat fundus maris: et estuat et emittit vaporē continue qui sequitur motum z incrementum luminis lune. Et iste vapor ejcit mare in effluxu et refluxu maris. et iō talis mot⁹ dicitur estus maris. Sed cum nimis spirat: nec ab vna parte spirat: sed a multis z contrarijs sitibus: tunc facit piculose moueri mare de imo: ebullientibus vndis inordinate ad contrarios situs refluētibus: et tunc ꝯfringit z absorbet naues. Et belue marine tūc fugiētes fundū: etiā inordinate iactate aliq̄n impingunt in naues: z subuertūt eas. z symplogadaruz ꝯcursus: h est lapidū ex estu a fundo ebullientiuz ex impetu vaporis z fluctuū aliq̄n pcutiēdo pforat (al's pforant) fundū nauis z d̄struit. Et hec vocant a poetis acroceraunia. Job.xlj. Feruescere facit pfundū maris sicut cū vnguēta bulliūt. Ecclesiastici.xliij. Qui nauigant mare enarrāt picula eius. z audientes aurib⁹ nostris ammirabimur. [Ita vt nauicl'a opiret fluctib⁹] Ecce Periculū factū. Est autē hoc: q̄z vndiq̄z venerūt fluct⁹ ꝯtra se. Et ideo nauicula dirigi nō potuit ꝯtra fluctus. q̄z sic sup fluctus vadens: exaltata fuisset cū fluctib⁹: z cū eisdem depssa. z nō fuisset piculum. Sed cū vndiq̄z venerūt fluct⁹: optuit ipam ꝯcludi inter medios fluct⁹: z tūc fluctus nauē opientes sūmergūt: Nec potest aliq̄d subuenire tūc artificio gubernatōis vel remigatōis. Jone.ij. Proiecisti me in pfundū in corde maris: z flumen circū dedit me. z om̄es gurgites tui z fluctus tui sup me trāsierūt. Act.xxvij. Misit se cōtra nauim vētus typhonic⁹: q̄ vocat euroaquilo. Et cū arrepta esset nauis: z nō posset conari in ventū: data naue flatibus ferebamur. Uētus ei ille composit⁹ erat ex pluribus: Et ideo nauis in vētū dirigi nō poterat: q̄z fluctus oppositi opuissent eā. ps̄.lxviij. Ueni in altitudinē maris: z tēpestas dimersit me. Et hec oīa magis in spūalib⁹ q̄z corpalib⁹ fiūt [Ipse vero dormiebat] Hic ponit Dissimulatio adiutorij. Et Marci.iiij. (vbi ponit eadem historia) dicit q̄ erat ipe ī puppi sup ceruical dormiēs. Sicut eni dicit Phs. q̄ aīa aliq̄n est sicut somn⁹. et aliquādo sicut vigilia. Ita etiā se exhibuit in chr̄o diuitas. Qn̄ eni nō ostēdit se extra: tūc erat ad modum somni: in quo spūs z calor vite in interiorib⁹ ꝯcludunt. Quādo autē exteri⁹ sue potētie fecit indicia: tūc exhibuit se sicut vigilia: in q̄ spūs z calor ad exti⁹ pcedūt: z sensuū opatōes pficiūt. Sic eni dissimulās adiutoriū: dormit q̄ nūq̄z dormit. ps̄. cxx. Ecce nō dormitabit neq̄z dormiet q̄ custodit isrl'. Itē ps̄.xliij. Exurge q̄re obdor. dn̄e: exurge: et ne repel. ī finē: q̄re faciē tuā auertꝭ. Can̄.v. Ego dormio: z cor meū vigilat. In h āt q̄ Marc⁹ eū sup ceruical dormiuisse dr̄. notat q̄ aliq̄ cōmodi ī via secū deferebat. Et forte lassat⁹ tumultu turbaꝝ: z instātia p̄dicatiōis q̄ete īdiguit. Et h ītelligitur ex Mar.iiij. vbi dixit discipulis. Transeam⁹ contra. z dimittētes turbā assumūt euz: ita vt erat ī naui. Et in h intelligit: q̄z diligēs z laboriosus fuit circa nostram salutē pcurandā.

Et accesserūt ad eū discipuli eius z suscitauerūt eū dicētes. Domine salua nos perimus.

Ecce Interpellatio disciploꝝ. Et Tria dicūt. Accessus p deuotōez ad saluatorē. Suscitatio dissimulātꝭ. z Interpellatio. De Accessu dr̄ [Et accesserunt ad eum discipuli ei⁹] Naturale enim est homini in piculis maris timere. z auxiliū querere: eo q̄ ibi nō patet effugiū. Et ideo ꝯcurrerūt ad Jesum. Jaco.iiij. Appropinq̄te deo et appropinq̄bit

vobis. Deutero. iiij. Non est alia natio tã grandis
q̃ habeat deos appropinquantes sibi: sicut dñs de⁹
noster adest cũctis obsecratõibꝫ nostris. Et in hoc
notatur quedam defect⁹ fidei ꝙ a ꝓpinquitate loci iuxta
saluatorẽ putabant meli⁹ saluari. ps. cxxxviij. Si
habitauero in extremis maris. etenĩ illuc manus
tua deducet me. ꝛ tenebit me dextera tua [Et sus
citauerũt eũ] Ecce Excitatio In quo (al's qua)
iterũ defectus fidei notatur ꝙ meli⁹ putabant salua-
ri posse carne vigilantẽ q̃ carne dormientẽ. q̃ dei-
tate neq̃ dormit neq̃ dormitat. Spũaliter dissi
mulãs adiuuare dñs suscitatur: qñ instantia deuo
tõis ꝛ clamoris quasi manu quadã pulsatur. Prouer
bior. vj. Discurre: festina: suscita amicũ tuũ. ne de
deris somnũ oculis tuis. ps. lxxvij. Excitat⁹ est tã
q̃ dormiẽs dñs: tanq̃ potens crapulat⁹ a vino.
[Dicentes. Dñe salua nos perimus] Ista
est Interpellatio. Et continet Tria. Professionẽ
vicꝫ maiestatis. Petitionẽ salutis. ꝛ Allegatõnem
necessitatis. Professi sunt enĩ Maiestatẽ: cũ dicũt
[Dñe] qui omni creature dñaris. ps. lxxxviij.
Tu dñaris ptãti maris: motũ fluctuũ eius tu mi
tigas. Naum. j. Dñs increpãs mare: ꝛ exiccãs illud.
ꝛ oĩa flumina ad desertũ adducẽs. [salua nos]
Ecce Petitio salutis. Naum. j. Bonus dñs ꝛ cõ
fortãs in die tribulatõis: ꝛ sciens sperãtes in se. ꝛ
in diluuio ptereũte ꝯsũmationẽ faciẽs. Ps. cxliij.
Eripe me ꝛ libera me de aquis multis [pimus]
Ecce Allegatio necessitatis. Thren. iij. Inundaue
runt aq̃ sup caput meũ: dixi perij: inuocaui nomẽ
tuũ dñe de lacu nouissimo. Itẽ Thren. iij. Perijt
finis meus ꝛ spes mea a domino.

Et dixit eis Jesus: Quid timidi estis modice fidei?

S Hic ponitur Efficax auxilium domini saluatoris
Dicuntur in eo Tria. Quorum. Primũ est Disci-
pulorũ increpatio. Secundũ Ventorũ et maris se
datio. Tertium autẽ Tranquillitatis pfectio. De
Primo dicit. [Et dixit eis iesus] Primo icre
pat discipulos pter paruitatẽ fidei quam paruaꝫ
habebant: credẽdo loco ꝓpinquiori melius salua
ri. ꝛ vigilantẽ maioris potẽtie eẽ dñm q̃ corpalit
dormientẽ. Et hoc est ꝙ dicit [Quid timidi e-
stis. Q. d. Saluatorẽ et salutem vobiscum habẽ-
tes quid timetis: Non est causa in hoc: nisi q̃ estis
[modice fidei] Esa. liij. Noli timere: quia non
confunderis neq̃ erubesces. Joannis. xiiij. Non
turbetur cor vestrum: neq̃ formidet. [Modice
fidei?] Marci. iiij. Quid timidi estis: nondum
habetis fidem. Luce. viij. Ubi est fides vestra?
Matth. xiiij. Modice fidei q̃re dubitasti?

Tũc surgens ipauit ventis ꝛ mari

Ecce Tempestatis sedatio. Et Duo dicit. Pri-
mo enim sedat ventos: auferendo causam tempe-
statis. Et Secundo Impat mari tanq̃ tempesta
tis subiecto et loco. Luce. viij. Surgens increpa-
uit ventum ꝛ tempestatẽ aque: ꝛ cessauit. Mar. iiij.
Et surgens comminatus est vento. Et dixit mari.
Tace ꝛ ommutesce: ꝛ cessauit vẽtus. Job. xxxviij
Quis cõclusit ostijs mare qñ erũpebat q̃si de vul
ua pcedens: cum ponerẽ nubẽ vestimentũ eius ꝛ
caligine illud q̃si pannis infantie obuoluerẽ: Cir-
cũdedi illud terminis meis: ꝛ posui vectes ꝛ ostia. ꝛ
dixi: Usq̃ huc venies ꝛ nõ pcedes ampli⁹: ꝛ h̃ cõ-
fringes tumentes fluctus tuos. Ecci. xliij. In ser-
mone eius siluit ventus

Et facta est tranquillitas magna

Ecce Tranquillitatis pfectio. Tob. iij. Post tempe
statẽ tranquillũ facis: et post fletũ ꝛ lachrymationẽ
exultationẽ ꝛ gaudiũ infundis. Dicit aũt Aristot.
ꝙ Serenũ est q̃es in aere. et Tranquillũ q̃es in ma
ri. Et sm hoc ad magnitudinem miraculi facit ꝙ
tãcito magna quies facta est. Quia sicut dt Plato
Cessante violenter mouẽte in hũido aeris ꝛ aque:
nõ statim cessat mot⁹. q̃ violentia ꝛ impet⁹ primi
mouentis manet in humido. Nec cessat mot⁹ nisi
violẽtia cessauerit. Esa. lj. Dedisti in mari viam vt
transirẽt liberati. Esa. lxiij. Eduxit eos p abyssos
q̃si equũ in deserto non impingentẽ.

Porro homĩes mirati sunt: dicentes Qualis est hic quia vẽti et mare obediunt ei?

Hic ponit Miraculi hui⁹ effectũ ꝛ fructuꝫ. Et
tãgit Duo. Ammirationẽ vicꝫ: ꝛ Fidẽ: lꝫ impfectã.
De Ammiratione dt [Porro homĩes mirati
sunt ꝛc.] Et queritur Qui hoĩes: q̃ non erant tur-
be in naui q̃s reliq̃rat: sed tm̃ discipuli. Ad h̃ di-
ci põt. quia ipsi discipuli hñ hoĩes h̃ dicuntur. q̃ ad-
huc hũana de chr̃o senserunt. j. Cor. iij. Nõne ho-
mines estis: ꝛ sm hoiem ambulatis: Posset etiam
dici ꝙ naute qui ista viderunt: h̃ hoĩes appellantur
Nisi forte diceretur ipsos discipl'os nautica arte fu-
isse pditos qui piscatores fuerunt. Potest dici ꝙ
stagnũ genezareth fuit in q̃ nauigauerũt: nec tãte
latitudis est q̃n a ripa naues videri possint. Et illi
cõsiderãtes ꝙ tãsubito oĩa q̃euerũt: ꝛ iesũ vidẽtes
surgere ꝛ ipare mirati sũt. Job. ix. Facit mag̃ ꝛ in-
scrutabilia ꝛ mirabilia q̃rũ ñ ẽ nũer⁹. Ecci. xliij. Il
lic: h̃ ẽ: in mari pclara opa di ꝛ mirabilia [dicen-
tes Qualis ẽ hic?] sicũ dixim⁹. Lꝫ ammiratio
nõ sit fides: tñ ducit ad fidẽ potẽtie diuĩe. Et iõ isti
dicũt: Qual' est hic: h̃ est: vltra hoĩeꝫ est: q̃uis aũt
nesciũt. lꝫ q̃ nõdũ cognouerũt q̃ de⁹ ẽ: eo ꝙ etiaꝫ
hoĩes diuini miracl'a faciũt: tñ iã ꝯfitentur q̃ vltra
hoĩeꝫ ẽ. Et subiũgũt rõnẽ [q̃ vẽti] i aere [et ma
re obe. ei] Oĩs em̃ creatura sensũ hꝫ naturalẽ q̃
impiũ pcipit ꝛ pficit creatoris: q̃uis in se sit insen
sibilis. Et iõ distĩguit Isaac phs sensus Natura-
les ꝛ Aĩales: ꝛ dat sensus naturales etiã insensi
bilibꝫ. Mar. iiij. Timuerũt timore magno ꝛ dixe
runt ad alterutrũ. Quisputas ẽ iste q̃ vẽt⁹ ꝛ mare
obediũt ei? Lu. viij. Qui timẽtes mirati sũt ad ĩui
cẽ dicẽtes: Quisputas ẽ hic q̃ vẽtis impat ꝛ mari ꝛ
obediũt ei? Sub eisdẽ aũt diuisiõibꝫ eisdẽ cõcor-
dantijs facile ẽ ista exponere moral'r: Si flat⁹ sug
gestio demonũ. Mare autẽ turbatum ꝛ amarũ ꝛ
inq̃etum: cor hominis: vl' seculum pñs esse dicatur
quod est hoc mare magnum ꝛ spaciosum mani-
bus: illic reptilia quorũ nõ est nũer⁹. Naucula au
tẽ vel gratia vel pnĩa vel homis mens accipiatur

in qua chr̃s p fidem ꝛ inhabitantẽ grãm. Aposto
li p doctrinã ꝛ exẽplũ. Suscitatio dñi p deuotõeꝫ
spiritualiter efficiuntur. Et hmõi facere adaptatões
est facile ꝛc.

Et cum venisset Jesus trãs fretũ in regionẽ gerasenorũ

Postq̃ pfecit Confirmatõem discipulorũ i pi-
culis mũdi. ꝛ erexit ꝯfidentiã eorũ de virtute chr̃i:
Ostendit hic confirmationẽ eorũdẽ ꝯ neq̃cias in-
uisibiles demonũ. Et q̃ apud carnales pus ẽ qd
est aĩale: et visibile q̃ spũale ꝛ inuisibile: Ideo eti
am autor ordinat pcedẽs miraculũ ante istd. Cir
ca do miraculũ istud Tria inducuntur hic. Quoruꝫ
Primũ ostendit psentiã dñi in loco miraculi. Se
cũdũ autẽ ea q̃ faciebãt ad miraculi pfectõeꝫ. Ibi.
[Occurrerũt ei duo] Tertiũ autẽ de his q̃ a mira
culo sunt causata. Ibi [Pastores autẽ fugerunt]
De Prio hor dicit [Cum venisset iesus]
vt saluator: oĩbꝫ apportãs salutis effectũ: ꝛ vbiq̃
inuisibilẽ salutẽ ex visibili ostẽdẽs [trãs fretũ]
hoc est vltra stagnuꝫ [in regionẽ gerasenorũ]
vbi erant psentes isti demoniaci. Sed queritur
Quare nõ fecit absens ista miracula. cũ h̃ magis
fuisset potẽtie diuine ostensiuũ: Uñ Joãnis. iiij.
culpauit regulũ: q̃ nõ credidit ꝙ absens posset p-
stare salutẽ. Ad hoc dicendũ ꝙ si absens fecissꝫ mi
raculũ: fuisset ab infidelibꝫ: et ab his q̃ impfecte e-
rãt fidei nõ sibi attributũ. Et ideo vt manuducẽs
nr̃am infirmitatẽ: ꝛ paulatim instruẽs: fecit psens
vt doceret sibi inesse potentiã. Et sic manuductos
aliq̃n eleuauit alti⁹: curans aliq̃s absens: Ita tm̃
ꝙ dbũ curatõis psentes audirẽt: ne casu ꝛ non p
ipm putaretur factũ esse miraculũ.

Occurrerũt ei duo hñtes demõia

Hic ponit ea q̃ ad miraculi exiguntur pfectõnes.
Et quia miracula Duo sunt. Scꝫ. Liberatio de-
moniacorũ. ꝛ Sũmersio porcorũ. et vnuꝫ sequitur
ad alterũ. Ideo Duo hic dicuntur. Unũ qd ẽ Libe-
ratio demõiacorũ. Secũdũ aũt ẽ Uegetatio por
corũ: Ibi [Ac illi exeuntes] In Primo horuꝫ
Tria dicuntur. Quorũ Primũ est Demoniacoruꝫ
occursus. Scdm Descriptio. ꝛ Tertiũ Clamor.
Et hec patẽt in littera. De Primo dicit: Occursuꝫ
Numerũ ꝛ Miseriã. Occursũ tangit dicẽs [Oc
currerũt ei] Nec est putanduꝫ ꝙ occurrerũt ei
ad nocendũ vel inuadendũ: sicut occurrerũt alijs.
Quia etiãsi nõ esset deus: tante sanctitati occurre-
re nõ auderẽt: Sꝫ poti⁹ cũ isti nullũ p se interpel-
lantẽ: nullũ etiã haberent adducentẽ: dñs voluit
ꝙ ipimet sibi occurrerẽt. Et ipe in eadẽ via se po-
nens occurrit illis. q̃ copiosus est in misericordia.
[duo] Ecce Numer⁹ eorũ. Et videtur esse ꝯtrari-
um: q̃ Marci. v. ꝛ Lu. viij. nõ dicitur fuisse nisi vn⁹
Et hoc soluit Aug. ꝙ in veritate duo erãt: sed vn⁹
clarior alio. ꝛ alter videbatur quasi adherens alteri.
Et ideo de vno faciũt Marcus ꝛ Lucas mentõeꝫ
[habẽtes demonia] Ecce Miseria. Dicit aũt
pl'aliter [demonia] q̃ sicut dicũt Mar. v. ꝛ Lu.
viij. Multa demonia ingressa fuerũt in eos: Ita
ꝙ cũ quereretur nomen demõis: dixerũt: Legio mi-
hi nomen est: quia multi sumus. Et hoc q̃dem di-
xit vnus. Et forte de illo solo loquuntur alij Mar-
cus ꝛ Lucas. Utrum aũt secundus etiam habu-
it multa demonia: non habetur nisi ex cõiecturis. q̃a
pbabile est non habuisse nisi vnum. et ideo alios
euangelistas de eo mentionẽ nõ fecisse. Demoniũ
em̃ latinũ nõ est: sed in greco diamon idem qd in-
tellectus. Et demonium sicut dicit Remigius est
collectiuum demonũ. Sicut populus est collecti-
uum hominũ. Alij aũt dicunt ꝙ demoniũ est q̃si
denomiatiuũ (al's denominatũ) a demone. Et cũ
greci sm Platonẽ diuidant demones ꝛ in calode
mones ꝛ cacodemones: nos accipimus demonẽ
pro malo demone semp: et tunc est apud nos in
vsu significatõis idem qd nequã intellectuale. et
hoc vlterius transferentes dicimus Nequã spiri-
tuale. Sicut dicit Apl'us ad Ephes. vj. Cõtra spi-
ritualia nequitie in celestibus. Q aũt dicit: habẽ-
tes demonia: cũ potius demonia habuerint istos
homĩes: hoc modo intelligitur quo spirituale habe-
tur a corpali: Sicut corpus dicitur habere animã.
In omnibus aũt talibus spirituale habitũ mo-
uet et regit corpus ꝛ continet. et ita est h̃. Demões
em̃ mouebant ꝛ regebant istos ꝛ cõtinebant infra
terminos sue potestatis Si aũt q̃ritur Qualiter
tot demones poterant esse in vno corpore: Que-
stio est absurda. quia loco nõ circũscribuntur: et ope
rari poterant in vno corpore etiam multo plures
eo modo quo supius determiatũ est in isto eodem
capl'o. Unde Luc. viij. ꝛ Mar. v. ꝙ porci quos p-
cipitabant erant circa duomilia. Legio aũt cõsue-
uit ab antiquis appellari ꝙ sexmilia sexcẽtos sexa-
gintasex in armis habebat. Luc. viij. etiam dicitur ꝙ
septem demonia exierant de Maria magdalena.
Infra etiam. xij. dicitur ꝙ demon aliquãdo assumit
septem nequiores se: et ingressi in hominẽ habitãt
ibi. Nec intelliguntur septem fuisse per numerũ sub-
iectorũ: quia nulla esset ratio. Sed potius septem
per numerũ maliciarũ: sicut exponit Greg. Prin-
ceps autẽ vnius vicij in legione demonũ nõ est si-
ne sibi subiectis demonibus. Et ideo pbabile est ꝙ
raro in obsesso homĩe sit vnus demon: sed sp plu-
res. Et hoc significatur Mar. v. Ubi dicitur ꝙ occur-
rit ei homo in spũ immũdo: qui tamẽ postea legio-
nem demonũ sub se habere dictus est. quia tota il
la legio vni principi significatur fuisse subiecta.

Exeuntes de monumentis seui nimis: ita vt nemo posset trãsire per viam illam.

Hic ponit horũ demoniacorũ descriptionẽ. Et de-
scribit a Tribꝫ. Ab habitatiõe. A Seuitia. A Uio
lentia. Ab Habitatione cum dicit [Exeuntes a
monumentis] Monumẽta ãt dicuntur crypte
sub terranee in q̃bꝫ iacebãt busta mortuorũ. et ibi
pt' spurciciã mortuorũ ꝛ sil'itudinẽ dãnatõis eorũ
q̃ ĩfideles obierãt ꝯgruũ ꝛ silꝫ ĩferno locũ dmões
hẽbãt: Forte a deo ordinãte: vt ex h̃ malos istrue-
ret q̃ opa ibi sepultorũ exercebãt vt a mal' resipisce
rẽt ne hitatio tã malignorũ efficerentur demoniorũ.
Marc⁹ ãt ꝛ Lu. dicũt eos habuisse in monumẽtis

domiciliũ:et die ac nocte currere in montib9 clamãtes z cõcidẽtes se lapidib9:et forte qñ vltra modũ fatigati erãt diuertebãt ad monumẽta z alio tempore agitabant in mõtib9 z desert[⌊seui nimis⌋ Ecce Descriptio a seuicia.quia seuiebãt in(al's intra)se z in alios. Uñ Mar.iij.z Lu.ij.dicũt eos sepe rupisse catenas:z cõpedes cõminuisse:z a nullo domari potuisse. Et hoc fuit ex duab9 ꝟtutib9 simul ꝯcurrẽtib9. Una q̃dem demõis .de qua dicitur Job.xlj .Non est ptãs sup terrã q̃ possit ei cõparari:qui factus est vt nullũ timeret. Alia autẽ fuit quasi instrumẽtalis ad istã.qꝛ ex cholerico ĩ cholericis incẽsis ꝯturbabat istos. Et hec:spũs acuũt z organa:z virtutẽ:etiã in valde debili corpe:multiplicãt:Sicut apparet aliqñ in iam moritur[insanientib9.qui cõtra impetũ duoꝝ aut triũ se tenẽtiũ aliqñ surgũt violent. Apoc.xij. Propter hoc dicitur. Ue terre et mari:qꝛ descẽdit ad vos diabolus habẽs irã magnã. ⌊ita vt nemo posset trãsire per viã illã⌋ Ecce Uiolẽtia quã transeũtib9 inferebant. Diaboli enĩ volũtas semp est ad nocẽdum. Et si aliqñ ꝑsit tpaliter hoc non facit nisi vt postea ampli9 noceat. Esa.x. Ad ꝯterendũ erit cor eius:z ad internicionẽ gentiũ nõ paucaꝝ. Simile qd legit Act.xix.ꝙ insiliẽs hõ in quo erat demoniũ pessimũ in duos exorcistas Scene iudei filios z dñatus amboꝝ inualuit.ita vt vulnerati et nudi vix euaderent de domo illa.

Et ecce clamauerũt: dicentes. Quid nobis et tibi Jesu fili dei? Uenisti huc ante tẽp9 torq̃re nos

Hic describunt A Clamore. Et p hoc ꝙ dicit ⌊clamauerũt⌋ notat demonũ malignam incitationem ad confusos:et quasi sine ĩtellectu clamores. Propter quod z aliĳ duo euangeliste dicunt ꝙ die ac nocte clamabant in montib9. Hic autẽ plenos bono intellectu ꝓferebant sermones:dolentes ꝙ malignitatis eorum tempus erat finitum. Unde Tria dicũtur. Quorũ Primum est Quia allegant se nihil cõmune habere cũ domino:sicut cũ omnibus aliĳs in peccato natis habuerũt. Secũdum autẽ est Quia ex hoc profitentur potestatẽ torquendi eos:esse in domino. Tertiũ est Quia petunt quendã minoris malicie sibi concedi effectuz. Et hec patẽt in littera. De Prio dicunt ⌊Quid nobis z tibi⌋ Supple cõmũe est ⌊Jesu fili dei:⌋ Quasi d. Nihil. ij.Corint.vj. Que ꝯuentio christi ad belial. Et per hoc voluerũt ꝙ de regno eorum nõ deberet se intromittere dñs. Sed mentita est iniquitas sibi:quia Regnũ christi fuit. Demones autẽ erant tyrãni inuasores:Quod tamẽ peccatis exigentibus iuste permisit dñs ad punitiõem malorum z probationẽ electorũ. Quia autẽ dicunt ⌊filii dei⌋ Et Lucas dicit eos dixisse. Scimus quia sis sanctus dei:vt dicit Ambrosius:ꝑm opinionẽ dixisse intelligunt que orta fuit ex coniecturis. Et talem scientiã coniecturalẽ habuerunt:z non certam scientiã. Quia dicit Apostolus.j.Corinth.ij. Quia si cognouissent nunq̃ dominũ glorie crucifixissent: Hoc est:crucifigi ꝑsuasissent. Unde Supra.iiij. Omnis tẽtatio sathane cõposita fuit. z alterã partẽ semp habuit exploratõis. Dixit enĩ semper. Si filius dei es zc ⌊Uenisti ante temp9 torquere nos⌋ Ecce Secundũ ꝙ (al's quo) ꝑfiteret potestatẽ. Et attende ꝙ reputant se torqueri si compellant cessare a nocendo. Unde Marcus et Lucas dicunt ꝙ rogauerunt eum ne mitteret eos in abyssum vbi tentare nõ possent z nocere hominib9. Et hoc dicunt ⌊ante tps⌋ Quod duobus modis intelligi põt. Ante tps vicz tẽtationi deputatum:quod est vsq̃ ad iudiciuz. Quia sicut dicit ij.Pet.ij. Rudentib9 inferni detracti sunt de celo in hunc caliginosum aerem: in locum tentationis reseruati vsq̃ ad diem iudiciĳ:qñ in abyssum inferni cum omnib9 suis cõdemnabunt. Uel ⌊ante tẽpus⌋ passiõis christi qñ ex scriptur[cognouerũt a parte potestat[se fore casuros. Unde Apoca.xij. dicit Draco habere iram magnã: sciens qꝛ modicũ temp9 habet. Lz em̃ esset longũ:tñ appetit9 sue malignitatis reputat modicũ.

Erat aũt nõ longe ab illis grex porcorum multoꝝ pascens

Istud est Tertium Ubi ponunt preces ꝑmittendi sibi effectũ miõris malicie. Et dr Tria. Primo em̃ facit parẽthesim iterponẽdo de grege porcoꝝ vt locũ habeant sequentia. Secũdo Innuit Demonũ infirmitas. et In Tertio Malicia. De Primo dicit ⌊Erat aũt nõ lõge ab eis grex porcoꝝ multoꝝ pascẽs⌋ Qui sicut Marcus et Lu.dicunt:erant amplius q̃ duomilia. Sz querit Unde venerunt porci:cum porcus sit animal immũdũ ꝑm legem ad nullum vsum iudeorum. Sed huic obiectioni occurrit glosa Hieronymi:dicens ꝙ Gerasa ciuitas est Arabie:non lõge a monte Galaad vbi Jacob et Laban fedus percusserunt Genes.xxxj. Et non longe a stagno tyberiadis in quo porci sunt precipitati.et ibi arabes habitabant qui porcum comederunt.

Demones aũt rogabant euz dicentes:

Ecce Infirmitas demonũ ꝙ etiam in irrationale z immundũ z monstruosum animal potestatẽ non habent nisi permissi. Simile Job.j. Extende paululum manum tuam et tange cuncta que possidet. hoc est:trade mihi potestatem.j.Corinth.v. Tradere huiusmodi sathane in interitum carnis vt spiritus saluus sit in die domini nostri Jesu christi.

Si eiicis nos hinc:mitte nos in gregem porcorum

Ecce Malicia voluntatis. Et dicũt Duo. Primo em̃ ponunt sub condicione In quo notãt christi potestatem: dicentes ⌊Si eiicis nos hinc⌋ Q.d. Hoc in tua est volũtate. quia hoc sepe sancti viri fecerunt. et ideo p hoc non certã scientiam de christo acceperunt. Luc.xj. Si in digito dei eiicio demonia:profecto ꝑuenit in vos regnũ dei. Ps. Inimici defecerũt framee in finẽ:z ciuitates eorũ destruxisti ⌊Mitte nos in gregem porcorũ⌋

Querit hoc Quare petebant mitti in porcos potius q̃ in alia aĩalia? Dicendũ: videt ꝙ hoc fuit dei dispensatio. qꝛ sicut in p̃mis parẽtib9 nõ potuit accipe diabolus formã aĩalis quã voluit: sed potius sue malicie congruentẽ in qua facile deprehendi posset: Ita z nunc nõ potuit intrare in aĩal nisi sibi ꝑmissum ex quo ꝯgrue instruerent hoies in quos demones accipent ptãtem. Aĩal em̃ hoc Immũdũ est z Mõstruosum: Capit[nõ erectiuum vt alia aĩalia. Immũdũ em̃ est ꝑm legẽ Leui.xj. Monstruosum aũt qꝛ componit ex multis aĩalib9 ꝑm cõuenientiã quã habet cũ eis. Diuidit em̃ vngulã cum rumĩãtib9: z nõ ruminat cũ habentib9 pedem in multa diuisum. Adhuc pedem in duo diuidit cum his q̃ pariũt vnũ aĩal aut raro duo. Et parit m'ltos fet9. sicut ea q̃ pedẽ in multos diuidũt digitos. Adhuc diuidit vngulã: etiã habet p totã longitudinẽ ventr[mãmillas: sic canis vel aliud aĩal in multa diuidens pedes. Adhuc diuidit vngulã cũ sepũ habentib9:et habet sagimẽ z non sepũ cum his q̃ nõ ruminant. Et ita componit ex duob9 aĩalib9 vngulã vicz diuidẽte in duo:et pedem in multa partiẽte. Quo ad setas aũt accedit ad naturã ericĳ. z ꝓpter breuitatẽ colli nunq̃ erigit caput sicut aliud aĩal. Et tradũt phi ꝙ nullũ aliud aĩal ita sepe ꝓducit monstruosos part9 sic porc9. Adhuc aũt oĩ tpe est amans coitũ et tñ cum hoc corrixatiuũ z ceni appetitiuum: sp fetores spargẽs: nihil etiam in voce habẽs delectationis. Ex q̃bus oĩb9 instruit ꝙ nisi aliqs porcus efficiat p malos act9: demon in eũ ptãtem nõ accipit. Job.xij. Nimirꝝ interroga iumẽta z docebũt te z volatilia celi z indicabunt tibi.

Et ait illis: Ite. At illi exeũtes: abierũt in porcos. Et ecce magno impetu abiit tot9 grex p p̃ceps in mare:et mortui sunt in aquis

Hic ponit Scdi miraculi ꝑfectio. Et tangunt Duo. Permissio:cũ dr ⌊Ite⌋ et Nocumentũ demonũ:cũ dr ⌊Et exeũtes abierũt ĩ porcos⌋ Sed q̃rit Quare dñs ꝑmisit tale damnuz fieri hoib9 q̃ꝝ erãt porci. Et dicẽdũ ꝙ mag[valuit instructio facti q̃ nocumentũ damni porcoꝝ. Et iõ plus ꝓfuit q̃ nocuerit. Intelligit aũt ꝙ isti etiam al's forte peccauerunt p illicitas adq̃sitiões. Et iõ in hoc puniti sunt in q̊ deliq̃runt. Et hoc q̊ ad eos q̊ amiserũt porcos. Quo ad chrm autẽ nihil q̃stiõis hz. qꝛ Dñi ẽ terra z plenitudo eius: orbis terraꝝ et vniuersi q̃ habitãt in eo. Dr aũt ꝙ p p̃ceps gradiebat z p̃cipitat9 in aq̃s. qꝛ voluit dñs vt sciret ꝙ ageret a demonib9. Et cũ oĩs porc9 naturaliter sciat natare in aq̃s: eoq̃ mot9 natatiõis in eis idẽ est cũ motu ambulatiõis: nõ poterãt ita subito sũmergi nisi vi demonũ p̃cipitati. Et in hoc istruxit dñs ferocitatẽ demonũ ad nocẽdũ vt mag[ab hoĩbus horreant. Uñ Abac.j. Horribilis est z terribilis ex semetipso: iudiciũ ei9 z on9 egrediet.

Pastores aũt fugerũt:et venientes in ciuitatẽ nunciauerũt hec omnia:et de his q̃ demonia habuerunt.

Hic ponit Effect9 miraculi. Et tangunt Duo. B
Nunciũ pastoꝝ. z Ammiratio z pauor audientium. De Prio dr Duo. Fugã vicz pastoꝝ ex timore. et Nunciũ. De Primo dr ⌊Pastores aũt fugerũt⌋ humanũ aliq̃d ex ignorantia passi. qꝛ nec ptãtẽ chri: nec iras demonuz localit fugiẽtes euadere poterãt. ⌊Et veniẽtes⌋ Duo nunciãt. Scz Sũmersionẽ porcoꝝ. et Liberationẽ oppssorũ a diabolo. Uñ dr ⌊veniẽtes ĩ ciuitatẽ⌋ Gerasae nomĩe ⌊nunciauerũt oĩa⌋ miraculũ circũstantia ⌊et de his q̃ demonia habuerant⌋ hoc ẽ: de liberatiõe eorũ vt darent eis audaciã exeundi: ne timerent inuadi ab eis.

Et ecce tota ciuitas exiit obuiam Jesu:et viso eo rogabant eum vt transiret a finibus eoꝝ.

Ponit Effect9 in audientib9. Et dicuntur Tria. Primũ est Honoris. Scdm Experiẽtie miraculi Tertiũ aũt Timoris. De Primo dr ꝙ ⌊tota ciuitas⌋ hoc est ciuitat[noĩati (al's noĩate) habitatores ⌊exiuit obuiam Jesu⌋ eum in hoc honorãtes et p̃uenientes ne in ciuitatẽ eoꝝ intraret. Sciebãt em̃ se esse peccatores z timebant ne peccatis eorũ exigentib9 plagarent in aliĳs sic plagauerat in porcis. Lu.v. Exi a me quia homo peccator sum dñe. ⌊Et viso eo⌋ hoc est experti eum. Et Matthe9 breuiter transit. Marcus aũt z Lucas diligenti9 ꝓsequuntur. Quia viderũt liberatos: vestitos: sedentes et quietos ad pedes Jesu. Et sic experti sũt potentiam Jesu diuinam in miraculo. Et hec fuit eis causa timoris ⌊Rogabant eum vt transiret a finibus eorum⌋ Tertiũ est: quod est Timoris: sicut diximus. iij.Reg xvij. Quid mihi z tibi vir dei? Ingressus es ad me vt rememorarent iniq̃tates mee: et ĩterficeres filium meũ. Marc9 aũt z Lucas dicunt ꝙ liberati a demonib9 rogauerũt vt cum Jesu irent et dñs p̃cepit vt in domũ suam reuertẽtes nunciarent omnib9 quanta fecisset eis deus. Et hoc est qd dicit de ꝑfectiõe miraculi. Sic ergo experti discipuli potentiã christi sup pericula mundi confirmati sunt. contra mundi ꝑssuras. z experti virtutes suas sup spũales nequitias: solidati sunt contra demonũ malignitates: Sciẽtes se dei ꝟtute ꝓtectos cõtra ꝑsecutiões mũdi: et dei sapientia cõtra insidias inimici.

Capitulum.IX.

Et ascendens Jesus in nauiculã trãsfretauit: z venit in ciuitatẽ suã A

Hic post confirmatam doctrinam veritatis quo ad ea q̃ue dicta sunt: Reprimit eos qui doctrine ꝟitatis ꝯtradicebant. Et hec Duo sunt necessaria Quia dicit Hieronũ. Quia quantũ sancta rusticitas

edificat eccl'iam ex vite merito: tātum nocet si de-
struentibꝰ nō resistat. Et ad Titū.j. Ut potēs sit
exhortari in doctrina sana ⁊ cōtradicentes reuice-
re. Et Phs dicit i Elēchis. Ix hec sunt duo opa
Sapientis. Nō mentiri qdem eū de qbꝰ nouit. ⁊
Mentiētē manifestare posse. Propt̄ h igit̄ ⁊ hic
vt pfecta sit doctrina ɔfirmata veritate eius in de
uotis: ɔuicit errorē ɔdicentiū. In chro aūt legisla
tore: sic sup dixim⁹ Tria ɔsiderāt̄. Quoꝝ Pri-
mū est Potestas pfecta. Scōm Rectitudo leg; i
vita. Tertiū est autē pncipiū ptātis. Et ideo totū
capitulū istud diuidit̄ in Tres ptes. Ita q i Pri
ma parte Cōuincit derogātes sue ptāti. In Scōa
Cōfutat detrahētes sue vite rectitudini. In Ter-
tia aūt ɔfundit eos qui hec oīa malo attribuerūt
pncipio. Scōa incipit Ibi [Et cum trāsiret iesus
vidit eē. Et Tertia Ibi [Et trāseūte iesu secute sūt]
Adhuc autē Prima haꝝ subdiuidit̄ in Duas.
In quarū Prima tāgit̄ Reprehēsio d ptāte mur
murāciū. In Scōa autē Perfecte ptātis pbatio.
Ibi [Ut autē sciatis] In Prima haꝝ Tria tan-
gunt̄. Murmuris occasio. Murmur. ⁊ Repre-
hensio. Et hec patēt in lr̄a. Circa autē Occasio-
nē murmuris Tres inducūt̄ pagraphi. Scilicꝫ.
Loci. in quo occasio murmuris accepta est: opor-
tunitas. Paralytici pstātialitas circa quē accepta
est occasio murmurādi. ⁊ Dictū qd murmuratio
nem occasionauit. Circa Primū Tria dicuntur
Modus veniēdi. Uñ venit. Et Quo venit. Mo
dus veniēdi tangit̄ cū dicit [Et ascēdēs iesus
in nauiculā] Rogat⁹ subducere se finibꝰ gera-
senoꝝ exaltat⁹ est a capacitate eoꝝ. Eleuata enim
est magnificentia sua sup celos. Et sic intrās [na
uiculā] q terre ⁊ maris habuit potestatē. vt vere
homo cognosceret̄. Baruch.iij. In terris visus ē:
⁊ cū hoībꝰ ɔuersatus est. Et pua naui ɔtēt⁹ vt hu
militatis exhiberet exemplū [trāsfretauit] Ecce
Uñ vēit: qꝛ de vltra fretū siue stagnū genesareth
docens nos inqeta relinqre. [Et venit in ciui-
tatē suā] Querit̄ autē Que hic (al's hic Que) ci-
uitas sua vocat̄. Marci eni.ij. expsse dicit̄. q istd
factū est in Capharnaū: que nō sua ciuitas dicit̄.
qꝛ Hiero. dicit. In ciuitatē suā: nō aliā intelligi-
mus qꝫ Nazareth: in qua cōceptus ⁊ nutrit⁹ est.
Nec potest dici q ciuitas sua dicat̄ Bethleem: in
qua natus est. qꝛ illa nō fuit pe stagnum. Ad hoc
dicit Glo. q galilee quelibet ciuitas dicit̄ sua: qꝛ
si rhomāo impio diffuso p orbē oīs ciuitas Rho
ma dicebat̄. ⁊ ciues ei⁹ rhomani. Multo eni ma-
gis puincia galilee dicit̄ ciuitas chri. Sed hec so
lutio nō videt̄ esse ɔueniens. qꝛ talis modus nus
qꝫ est in sacra scriptura: vel in aliquibꝰ autoribus
Quia licet in rhomano degētes impio dicerentur
rhomani. hoc fuit pter ius ⁊ puilegia ⁊ liberta-
tes: ⁊ nō pter habitatōem. Cōstat autē q non sic
hic loquit̄. Et ideo solutio videt̄ nō cōpetere. Ui-
det̄ autē Mihi dicendū: q Ciuitas sua: vel alicu
ius: dupliciter dicit̄. Uno qdem mō: sicut dicimus
Nostre habitatōis ciuitatē: nostrā. Alio autē mo-
do quo dicimus Nostre defensionis ⁊ munitio-
nis ciuitatē: esse nostrā: Sicut Esa.xxvj. dicitur.
Urbs fortitudinis nr̄e sion. Qd rōne tot⁹ Jude
dr. Et ita Illi q sedent in villis ad iurisdicionē ali-
cui⁹ ciuitat; ptinētibꝰ: dicūt Ciuitatē suā: ad quā
tpe belli cōfugere pñt. Et h mō Capharnaū ciui-
tas chri dr. qꝛ ad eā sic ad metropolim oēs galilei
tā nazarei qꝫ alij cōfugere ɔsueuerūt. Dic etiā Au
gustin⁹ q Capharnaū dr sua qꝛ ipam coruscatōe
miraculoꝝ multoꝝ suā fecerat. Ad h ḡ qd dicit
Hiero. Dicēdū: q nulla rōne cōceptōis vel educa
tionis sua dr nisi Nazareth. Sed alia rōne etiam
Capharnaū sua dici pōt: sic pdictū est. Hoc etiaꝫ
mō tota galilea fm glo. vni⁹ ⁊ eiusdē ciuitatis est
municeps. Est aūt in dño mirabilis attēdēda pie
tas. qꝛ rogat⁹ recedere recedit: et aduenit nō roga-
t⁹: vbi scit se ea q ad salutē hoim ptinent oportu-
ne opatuꝝ. Nō em̄ conuiciat⁹ est eos q eū a se rece
dere rogauerūt. Nec expectat apud eos quibꝰ ad-
uenit donec cū pcessione turbaꝝ ⁊ salutatiōibꝰ et
choris recipiat̄: Sed pcens illis se subducit: ⁊ di-
ligens salutē nostrā nō rogatus se nobis ingerit.
Idō exclamat ad eū Sap.xij. O qꝫ bon⁹ ⁊ suauis
est dñe spūs tu⁹ i oibꝰ. Ideoqꝫ hos q exerrāt corri
gis ⁊ de quibꝰ petm̄ amoues ⁊ alloqris vt relicta
malicia credant in te dñe. Et illud Mich.vj. Po
pule me⁹ qd feci tibi: aut in q molest⁹ fui tibi: re-
sponde mihi.

Et ecce offerebant ei paralyti-
cum iacentem in lecto. B

Hic ponit̄ palytici pñtia vñ murmur est cau-
satum. Et tangit̄ hec historia Mar.ij. et Lu.v. Et
tangunt̄ h Quattuor. Primū est Infirmi pñtia-
litas. q notatur in demōstratione: cum dr [Et ec-
ce] Secundū est Obsequentiū infirmo fidelitas
que notat̄ cum dicit [offerebant ei] Tertiū est
Infirmitatis qualitas: cum dicit [paralyticū]
Quartum est Infirmi debilitas: cū dicit [iacen-
tem in lecto] Primū hoꝝ querit Intuit⁹ incli-
natione. Secundū Exigit impetratione. Tertiū
Cōpassionis miseratione. Quartū aūt Adiuuan-
tis attendit ptātem. De Primo dr Esa.lxiiij. Ecce
dñe respice populus tuus omnes nos. Ps.xxiiij
Respice in me ⁊ miserere mei: qm̄ vnicus ⁊ paup
sum ego. De Secūdo Hebre.xj. Fides est substā-
tia reꝝ sperandaꝝ. Hoc est res sperādas fac sub-
sistere in nob. Jo.xxj. Credentes vitā beat; i noīe
ipsi⁹. Mat.xviij. Quicqd orātes petit; credite qa
accipiet; ⁊ fiet vob. Uñ etiā Mar.ij. ⁊ Lu.v. dr q
tāta fuit hoꝝ fides ad chrm ⁊ diligētia circa labo-
rantē q cū p turba nō valuissent eū inferre p osti-
um: ascēdentes domū sūmiserūt cū funibꝰ p tectū
añ dñm. De Tertio dr ps.ix. Tibi drelict⁹ ē paup.
Esa.lxiij. Ubi ē zel⁹ tuus ⁊ fortitudo tua mltitu-
do viscer tuoꝝ: De Quarto Ecci.xxxvj. Da testi-
moniū qꝛ ab initio creature tue sunt ⁊ suscita pcs
tiones qs locuti sunt in noīe tuo pphe pores.

Uidens aūt Jesus fidē illoꝝ

Ecce Dictū: quod in cordibꝰ infidelium murmur
excitauit. Et tangunt̄ Duo. Causa dicti. ⁊ Dictum
ipm De Causa dicti: cum dr [Uidens aūt Je
sus fidē illoꝝ] s. offerentiū. Uñ instruit quātū
pdest fides ppria apud (al's ad) deū: vbi tantū pfu

it fides aliena. Et fm hoc qrit̄ Utrū iste habuit
fidem ppriam. Et oportet dicere q sic. qꝛ infirmi-
tas eius causata fuit ex infirmitate ment;: vt dicit
glosa. Et ideo vt totus curaret̄: oportuit q pmo
in mente inciperet cura. et hoc fieri non potuit nisi p
fidem. Uñ Act.xv. Fide purificans corda eorum
Et tunc querit̄ Quare non dicit: Uidēs fidē illi⁹.
Et ad hoc dicendū q paralyticus nō summitti se
petiuisset nec pmisisset nisi fidē habuisset. Et ideo
illoꝝ p pnomen: et ipse cum offerentibꝰ supponit̄. Sed
tanqꝫ de fide offerētiū loquit̄: Ut instruat q In-
tercessio multoꝝ: mult; impetrat salutē. Predesti
natio em̄ sanctoꝝ iuuat̄ orōnibꝰ. Dicit aūt [illo-
rū] tanqꝫ de longe positis loquens. quia offeren-
tes accedere non poterant pre turba: sed super te-
ctum fuerunt.

Dixit paralytico: Confide fili:
remittuntur tibi peccata tua.

Ecce Dictum: qd est Murmur; occasio. Ostē-
dit aūt Tria. Fidei confortationē (al's cōfirmatio
nē) In infirmo benignitatē in dño. ⁊ Causam in-
firmitatis in corpalibꝰ membris destituto: ex aia
fuisse causatā. De Primo dr [Confide] Et no-
tat̄ q iste primo fuit debilis fidei. Et tunc vt Lu
cas dr: non vocauit eum filium. sed dixit: hō: qua-
si q peccasti. Hiere.xvij. Beatus vir q confidit in
dño: ⁊ erit dñs fiducia eius [fili] Ecce Benigni-
tas: q filiū vocat: et Hūilitas q filium vocat quē
sacerdotes tangere dedignarent̄ Joelis.ij. Beni-
gnus ⁊ misericors est. Ecci.iij. Quāto magn⁹ es
humilia te in omnibꝰ [remittunt̄ tibi pec.t.]
In hoc notat̄ q pter peccatū fuerat infirmatus.
Quinqꝫ em̄ modis vt dicit glosa infirmitates et
tentatiōes contingūt. Primo Ut Just; merita p
patientiā augeant̄: vt Job.j. et.ij. Scdo Ad custo-
diā vtut; ne supbia tentet. Sicut Paul⁹.ij. Coꝝ.
xij. Tertio Ad corrigenda peccata. Sicut Marie
lepra Nūe.xij. Et h palytico. Quarto ad gl'iam di
manifestandā: vt Joā.ix. de ceco nato. Et Joan.xj.
de Lazaro. Quinto Ad initiū pene eterne: qtin⁹ h
videat̄ qd in inferno sequat̄. Uñ Hiere.xvij. Du-
plici contritiōe cōtere eos. Ut Act.xij. d Herode.

Et ecce quidam de scribis dixe
rūt intra se: Hic blasphemat.

C Ecce h ponit̄ Murmuratio. Et tangunt̄ Duo
Qui scꝫ murmurabāt. ⁊ Murmuratio. Scriba-
rū em̄ qdā murmurabāt inflati humana sapia q
nō intelligit ea q dei sunt. Abd. Perdā sapientes
de idumea ⁊ prudentiā de monte esau. Dicit autē
[qdā] ideo: qꝛ nō oēs fecerūt. Sicut Nicodem⁹
et Gamaliel. Et forte plures alij q mgri fuerūt in
israel [dixerūt itra se] Ecce Mod⁹ murmur;. ⁊
Murmur; spēs. et Murmur; rō. Que Tria di-
cunt̄ in littera. De Modo dicit [dixerunt itra
se] qꝛ timuerūt rephendi si apte dixissent. Ps.xiij
Dixit insipiens in corde suo: nō est de⁹. Ps.xxxv.
Dixit iniustus vt nō delinquat in semetipso [Hic
blasphemat] Ecce Murmur; species. qꝛ Blas
phemia est vt dr Ambro. impositio falsi crimis in
deū: Aut attribuēdo ei qd non cōuenit: Aut aufe-
rendo qd cōuenit: Aut secū attribuendo creature
qd soli⁹ ē creatoris. Et hoc genere blasphemie pu-
tabant chrm blasphemare. Mat.xxvj. Blasphe-
mauit: Quid adhuc desideram⁹ testes: nūc em̄ au
distis blasphemiā. Mar. aūt.ij. et Lu.v. addit̄ rō:
qꝛ dixerunt Quis pōt dimittere pctā nisi sol⁹ de⁹:
Esa.xliij. Ego sū Ego qui deleo iniquitates tuas
propter me.

Et cū vidisset Jesus cogitatio-
nes eorū: dixit. Ut qd cogitatis
malū i cordib⁹ vr̄is: Quid ē facili⁹
dicere: Dimittūt̄ tibi pctā tua: an
dicere: Surge ⁊ ambula:

Ecce Murmur; rephensio. Et dicuntur Tria.
Scꝫ Manifestatio pcci. Rephensio. et Irrōna-
bilitat; eoꝝ cōuictio. De Primo dr [Et cū vi-
disset Jesus] vt de⁹ [cogitatiōes eoꝝ] Ecci
xxiij. Oculi dñi lucidiores sunt sup solē: circūspicī
entes oēs vias hoīm ⁊ pfundū abyssi ⁊ hoīm cor
da intuētes in abscōditas ptes. Sap.j. Custodite
vos a murmuratiōe q nihil pdest: et a detractione
parcite lingue: qꝛ sermo obscur⁹ in vacuū non ibit
[dixit: Ut qd cogitat; mala in cor. vestr;]
Ecce Rephensio. Et dr [mala] qꝛ cogitauerūt eū
nō esse deū: ⁊ blasphemare. ⁊ soluere legē. et hmōi.
Esa.j. Auferte malū cogitationū vestraꝝ ab ocul'
meis [Quid ē facili⁹] Ecce Cōuictio irrōnabi-
litatis eoꝝ. Et est sensus. Attēdite qd minoris po
tētie sit: Curare corp⁹ ex ppria ptāte. vel curare ani
mā: Et videbit; q vtrūqꝫ est eiusdem ptāt;. Sed
opatio visibilis circa corp⁹: pbatio est inuisibilis
ptāt; circa mentē vl' aiam. Et cū signa ptātis diui
ne sepe videritis [vt quid mala adhuc cogi-
tatis] Attēde autem q quo ad id circa quod po
testas ostendit̄: maioris est ptāt; curare aniam qꝫ
corp⁹ fm Aug. qꝛ aīa hꝫ petm̄ vñ obicē ponit: sed
nō corp⁹. Sed q ad ipam ptātē opandi equalis
ptāt; est vtrūqꝫ: Lꝫ vnū sit cōicabile: Sctisiqd est
curatio corpm. et alteꝝ nulli sit cōicatum qd ē cu-
ratio aiaꝝ. Qd fec de⁹ ne spes ponat̄ i hoīe salut;
vl' desperatio iustificatiōis. Mat.j. Ipse saluū faci-
et pplum suum a peccat; eoꝝ.

Ut aūt sciatis qm̄ fili⁹ hois ha
bet ptātē dimittēdi pctā in terra

Pars in q est Ptāt; demōstratio h icipit. Et di
cunt̄ Tria p vbū opatiuū. Ptāt; demonstratio.
Miraculi ex vbo pfectio. Et Et⁹ q ptātem demō
strauit in cōfusionē detrahentiū magnificatio. Cir
ca Primū Duo dicunt̄. Prio ei ponit̄ vbū euan
geliste ad credētes cū dr [Ut aūt sciat; qꝛ fili⁹
hois ⁊c.] Sed tūc qrit̄ Quare h in h miraclo ad
dūt euāgeliste tres poti⁹ qꝫ in aliquo alioꝝ. Et di-
cendū q pter hāc ptātem declarandā totū scptū
est euāgeliū. Et idō euāgeliste poster; hoc voluerūt
inculcare. Hic em̄ fuit dubitatio de hac ptāte. Et
hec pbata fuit Joan.vl. Hec aūt scpta sunt vt cre-
dat; quia Jesus est fili⁹ dei ⁊ vt credentes vitam
habeatis in noīe ipius. Et quia dubitatio fuit de
tribus in peccati dimissiōe. Et de Remittēte. ⁊ de

D Potestate remittēdi: ꝛ d Loco. Ideo cōtra tria dicit Tria. De Remittēte dic̄ [filius hoīs] ꝑm q est filius hoīs. ita q ly ꝑm q: notat ꝑsone vnitatē: nō ꝯditionē hūane nature. Actuū. x. Huic omēs ꝓphete testimoniū ꝑhibent remissionē pctōꝝ accipe per nomē eius: q credūt in eū. De Ptāte autē dicit [habet potestatē] Rhoma. xiij. Nō est potestas nisi a deo. Mat. vlti. Data est mihi oīs potestas in celo ꝛ in tra. Cōtra Locū dicit [i terra] Sap. xviij. Stās in terra: vsq ad celos attigebat. Phil. ij. Ut in noie Jesu omne genu flectaꝛ: celestiū terrestriū ꝛ infernoꝝ.

Tunc ait paralytico. Surge tolle lectum tuum: et vade in domum tuam. Et surrexit et abijt i domū suam.

Ecce Miraculi ꝑfectiuū. [Surge] Tria dicit ꝑ imperiū. Scꝫ Releuationē infirmitatis: cū dic [Surge] Restitutionē valoris ꝛ vigoris: cū dt. [tolle lectū tuū] Quod facere nō possꝫ nisi fortis. quia lect⁹ fuit habens cū stramētis (al's straminib⁹) spondā: in q ferebaꝛ Restitutōnē vsus in ꝓuidēdis ꝓpꝛijs cū dt [vade in do. tuam] In q notatur Sanitatis ꝑmanētia: ne momētanea et phātastica esse credaꝛ. Simile Joā. v. Surge tolle grabatū tuum ꝛ ambula. [Et surrexit] Ecce Miraculi ꝑm actū ꝑfectio [ꝛ abijt] portās lectū in quo ante portabaꝛ cōsolidatis ꝛ ꝯglutiatꝭ neruis cōsūpto hūore resoluēte ad ꝟbū dñi. Et abijt [in domū suā] Consulēs ꝓpꝛijs cōtinua sanitate ꝑseuerāte. Joan. vij. Totū hoīem sanū feci.

Uidentes autē turbe timuerūt: ꝛ glorificauerūt deū: qui ddit potestatē talem hominibus

Ecce Chri faciētis miraculuꝫ magnificatio. Et dicunꝛ Duo. Ammiratio: q notaꝛ ꝑ timorē: cū dicitur [timuerūt] Hierem. x. Quis nō timebit te dux ꝛ rex gentiū: Scōm est Laudis ꝑfectio. cum Causa laudis Ibi [Glorificauerūt deū qui dedit potestatē talē hominib⁹.] Eccli. xliij. Glorificantes deū exaltate eum qntum potestis. maior est enī omni laude. Psal. cxliiij. Laudē domini loqueꝛ os meū: et bñdicat oīs caro nomē sanctum eius. Q autē in causa laudis dicūt [Qui dedit potestatē talē ꝛc̄] Cōtra murmur dictū est: qꝛ murmurantes hanc potestatē nulli homi dandā Nec intelligiꝛ de ptāte supra corpus tm̄: Sed de potestate supra corpus ꝓut est indiciū ptātis dare supra aniam. Esa. lxiij. Miserationū dñi recordabor: laudē dñi sup omnib⁹ que reddidit nobis. ꝛ sup multitudinē bonoꝝ domus israel que largitus est eis ꝑm indulgentiā suam.

Et cum trāsiret inde Jesus vidit hominē sedentem in teloneo: Mattheū noie: et ait illi. Sequere me. Et surgens secutus est euꝫ

E Hic ponitꝛ Repssio murmurꝭ facti ꝯtra vite veritatē. Est aūt consideratio hui⁹ veritatꝭ vite Triplex. Et ꝑm hoc in Tres diuidiꝛ partes. Consideratur Ueritas vite In seipso. et In subditꝭ. ꝛ In autoritate opis qd facit. Et in hac Prima pte repmunꝛ murmurātes cōtra vitam q ad Primū. In Secunda q ad Scōm: Ibi [Tunc accesserūt ad eū discipuli] In Tertia q ad Tertiū: Ibi [Hoc illo loquente ad eos ꝛc̄] In ꝑma paꝛ Tria dicunꝛ Causa murmuris. et Murmur. et Repssio ꝑ responsionē. In Prima paꝛ Tria dicunꝛ. Scꝫ Publicani vocatio. Uocati secutio. et Seqntis ministratio q chrō mistrabat cum a suis recederet. Circa Uocationē Duo inducunꝛ. Uocantꝭ vicꝫ miseratio. et Uocādi descptio. Miseratio vocantis in Duob⁹ cōsistit. Indigētia inqsitiōis. Et hāc notat cum dt [Et cum transiret inde] qrēs vicꝫ peccatores. Act. x. Pertrāsiuit benefaciēdo [vidit] Secundū est Respect⁹ miseratiōis. Geñ. xvj. Tu deus qui vidisti me. Geñ. xxij. In monte dñs videbit [hoīem] Describit vocandū A Natura: cū dicit [hominē] A qete in lucroꝝ studijs [sedentē] Ab Iniusta adqsitione [in teloneo] A noie cōi cum dicit [Mattheū noīe] Natura vocat a pcti inclinatiōe ex fragilitate corpis ꝛ in sui recognitionē ex industria rōnis. De Primo dꝛ. j. Cor. iij Cum sit inter vos ꝫelus ꝛ contētio: nōne homines estꝭ: et ꝑm hoīem ambulatꝭ. Geñ. vj. Uidens de⁹ q multa esset malicia in terra: et cuncta cogitatio intenta esset ad malum oī tpe. De Scdo Ps. iiij. Signatū est sup nos lumē vult⁹ tui dñe. Esa. xlvj Redite p̄uaricatores ad cor [sedentē] in quiete et pace peccatoꝝ. Ps. cxxvj. Surgite postq̄ sederitis. Esa. xlvij. Sede in puluere virgo filia Babylonis: sede in terra [in teloneo] Telos grece latine est vectigal. qꝛ p̄fuit his q vectigalia accipiebant qd consueuit cum exactione fieri ꝛ plus debito. Esa. iij. Populū meū exactores sui spoliauerunt. Ecōtra de ꝯuersis dꝛ Esa. xiiij. Quō cessauit exactor qeuit tributum [Mattheū noīe] Ecce Descꝑtio a noīe. Alij eñ euangeliste vocāt eū Leui. Binomi⁹ eñ fuit. Sed nomē dignitatꝭ fuit Leui qd ponunt Mar. ꝛ Lucas. Nomē aūt cōmūe ponit ipse: de se hūilia sentiens. Ecci. iij. Quanto magn⁹ es humilia te in oīb⁹. Et ideo infra. x. vocat se Mattheū publicanū ꝓnūciās se esse peccatorē Prouerb. xviij. Just⁹ a p̄ncipio accusator est sui. j Coꝝ. xv. Ego sum minim⁹ apl'oꝝ q nō sum dign⁹ vocari apl'us: qm̄ ꝑsecutus sum eccl'iam dei [Et ait illi] Ecce Uocatio [Sequere me] Bñ dicit: Sequere. qꝛ nulli⁹ hoīs est comitari. impossibile aūt p̄cedere ꝑm ꝓfectū ꝟtutis. Ecci. xxiij. Gloria magna est sequi dñm. lōgitudo dieꝝ assumeꝛ ab eo [Et surgens] Ecce Obediētia ad sequendū. Dicit aūt Primo p̄parationē ad sequendum cum dt [surgens] hoc est: sursum se agens ad celestia extendendo. Baruch. v. Surge ꝛ sta in excelso. Ps. iij. Surrexi ꝛ dñs suscepit me [secutus est eū] imitando ꝓfectū ꝟtutis. Hiere. xvij. Nō sum turbat⁹ te pastorē sequens et diem hoīs non desideraui tu scis.

Et factum est discumbēte eo in

domo: Ecce multi publicani ꝛ peccatores venientes discūbebāt cū Jesu et discipulis eis.

Hic ponit Ministrationē que fuit causa murmuris Et dicunꝛ Tria. Cōmodū infirmitatis per discubitū. Locus familiaris ꝑ domū. et Consocietas congratulationis ꝛ deuotionis per eos q cū eo discūbebant. De Primo dt [Et factum est

F discumbente eo] Sic̄e Lu. vij. Ingressus domū pharisei discubuit. Cant. j. Cū esset rex in accubitu suo: nardus mea dedit odorē. Discubit⁹ aūt est positio corpis: cōposita ex sedere ꝛ iacere ꝓpter stramentoꝝ ordinationē ad dorsi inclinationē. Et hoc cōmodū est lassatis ex itinere. Sicut sepe ipse fatigatus fuit dñs. Joan. iiij. Jesus fatigat⁹ ex itinere sedebat sic supra fontē [in domo] Ecce Loc⁹ familiaris. Dicunt aūt Marcus ꝛ Lu. In domo sua. Iste autē qꝛ iam dimiserat oīa: non vendicat eam sibi: sed reputat eā cōem oīb⁹. Et ideo simpl'r dicit [in domo] Act. iiij. Nec qsq̄ꝫ qd possidebat suum esse dicebat. sed erant illis oīa cōia. Luc. xix. Hodie salus huic domui facta est. Un̄ Lu. v. dꝛ: q relictis omnib⁹ secuti sunt eum. Porphiri⁹ aūt heretic⁹ arguit ꝺ leuitate Mattheū q ad vni⁹ iussionis vocem ignotū hoīem secut⁹ sit. Et huic obuiat glosa: quia nō leuitate duct⁹ sequiꝛ: sed poti⁹ ꝟtute opm visa: et int⁹ ꝑ grām tract⁹ sequiꝛ: cuius cognouerat deitatē. Post oēs alios iste suā recitat vocationē propter humilitatē. Quia ꝓ certo sicut dicꝛ Lu. vj. Ante sermonē dñi in monte factū vocatus est. Sed post sermonē fecit conuiuiū cū de cetero animū non haberet ad ꝓpꝛia reuertendi. Et ideo vt simul poneret ea que ad idē ordinanꝛ: vocationē prius factam ꝑ recapitulationē ꝺ cum cōuiuio inducit [Et ecce multi] Ecce Societas cōgratulantiū socioꝝ ꝛ aspirantiū ad eandē spem vocationis. Publicani aūt sunt vectigalib⁹ p̄positi. Pctōres fuerunt al's criminosi ꝛ manifesti. Luce. xv. Erant appropinqntes ad Jesum publicani et peccatores vt audirent euꝫ [discūbebant cū iesu ꝛ discipulis eius] Act. x. Mihi ondit deus neminē cōmunē hoīem dicere. Sed queriꝛ Qualiꝛ vocauit Mattheū: obligatuꝫ rōcinijs de susceptis vectigalib⁹: et Qualiter comedit illicita adquisita: Dicit eñ Chryꝭ. q de illicite adquisito comedit. Et Ad Primū dicendū q vocatio ante cōuiuiū facta: significat eum a rōcinijs esse absolutum. Quidā tñ dicunt q Dñi est terra ꝛ plenitudo eius. et ipe eū potuit absoluere sicut fecit spoliari egyptios Exo. xij. Sed secus est de illis. qa filij israel ipsis laborauerāt: ꝛ nihil accepant de mercede: et al's multa damna illata ab eis sustinuerāt pro qbus fecit dñs accipi spolia. Et ideo ꝑmū est ꝓbabilius. Ad aliud dicendū qd ꝺ innuitur Q aliquis agens negocia eoꝝ quibus teneꝛ (illegiꝛ illicite accipit) potest accipe victū ab eis in stipendium necessitatis si non habet vnde viuat aliūde. j. Coꝝ. ix. Quis militat suis stipendijs vnq̄ꝫ. Deutero. xxv. Non alligabis os bouis triturantis. ij. Timoꝛ. ij. Laborantem agricolam oportet primum de fructibus percipere.

Et videntes pharisei dicebant discipulis eius: Quare cum publicanis et peccatoribus manducat magister vester? At Jesus audiēs ait Non est opus valentibus medicus: sed male habentibus.

Ecce Murmuratio. Et dicit Tria. Qui: Apud quos: et De quo murmurabant. Qui: qa [pharisei] de religione ꝑsumentes. Apud quos: qꝛ dicebant discipulis suis: quia timebant cōfutari si chrō dicerent. Unde sicut serpens Geñ. iij. aggressus est Adam in debiliori parte: Ita isti credebant decipe in discipulis ꝛ rep̄hēsibilem facere christū. Eccl. x. Sicut si mordeat serpens in silentio nihil minus habet q occulte detrahit [Quare cū publicanis ꝛ peccatorib⁹ mādu cat magister vester] Uideꝛ aūt iusta esse rep̄hēsio. j. Coꝝ. v. Si is qui frater nomiaꝛ est fornicator: aut auar⁹: aut rapax ꝛc̄. cū hmōi nec cibum sumere. ij. Joan. Ne dixeritꝭ ei aue. quia q dixerit ei aue: cōicat operibus eius infructuosis. Rñsio dicendū: qꝛ dicta Apl'oꝝ intelligunꝛ de apostatis impenitētib⁹: de qbus nō est spes cōuersiōis. et de p̄cisis ab ecclesia q̄ꝫdiu p̄cisi sunt Et tales si fuerūt isti. Mat. vij. Quid aūt vides festucam in oculo fratris tui: ipse in oculo tuo trabem nō videns. Rhom. xiiij. Quid iudicas alienū seruum: suo dño stat aut cadit [audiens aūt] Repssionē murmurꝭ. Audiuit aūt aure ꝫeli De qua dicꝛ Sap. j. Aurꝭ ꝫeli audit oīa: ꝛ tumultus murmurationū nō abscōdeꝛ [Non est opus ꝛc̄.] Dicit Tria. Primū ꝑtinet Ad false iusticie irrisionem. Secundū Ad erronee intellect⁹ legis cōfutationem. Tertiū Ad finis sui aduent⁹ ostensionem. De Primo dicit [Non est opus medic⁹] quo ad medicādū [valentib⁹] hoc est vobis q vos valere reputatis. Apoc. iij. Dicis qꝛ diues sum ꝛ nullius egeo: et nescis quia miser es ꝛ miserabilis ꝛ paup ꝛ nudus ꝛ cecus. Un̄ ꝑiculosissime viuit qui egrotat letaliter. et ꝑsumit se sanum esse quia medicū nō requirit. Contra qd dꝛ Ecci. xxxviij. Honora medicū: ꝓpter necessitatē eñ illū creauit altissim⁹. Hiere. viij. Nunqd resina non est in galaad: aut medicus nō est ibi: [sed male habentib⁹] Osee. xiiij. Sanabo cōtritiōes coꝝ: diligā eos spontanee: qꝛ auersus ē furor me⁹ ab eis. Ps. ciij. Qui ꝓpitiaꝛ oīb⁹ iniqtatib⁹ tuis q sanat oēs infirmitates tuas. G

Euntes aūt discite quid est: misericordiam volo et nō sacrificiuꝫ Non enim veni vocare iustos sed peccatores.

Ecce Cōfutatio erroris i lege. Et Duo dt. Prio Irridēdo vos q deberetꝭ mgri esse legꝭ ꝓpter tēp⁹ Nūc demū [Eūtes discite] Sꝑ discētes ꝛ nūq̄ꝫ ad sciam ꝟitatꝭ ꝑueniētes. ij. Timo. iij. [Quid est] qd scꝑtū ē Osee. vj. [Miscdiam volo ꝛ nō

D

sacrificiū] Sꝫ em̄ deꝰ voluit ꝛ facere ꝛ fieri misericordiam. sed nunq̄ꝫ sacrificiū cruoris imolaticij. Esa. j. Holocausta arietū ꝛ sanguinē agnoꝝ et hircoꝝ nolui. Glo. ibidē Nunq̄ꝫ volui. Ps̄. xxxix. Holocaustū ꝛ ꝓ pctō noluisti. Prouer. xxj. Facere iuuamē (al's misc̄diam) ꝛ iudiciū magis placet deo q̄ꝫ stultoꝝ victime. Michee. vj. Indicabo tibi o hō ꝛc̄. j. Tim̄. iiij. Exercitatio corporalis ad modicū vtilis est. Pietas aūt ad oīa valet: ꝓmissionē habens vite q̄ nunc est ꝛ future [Nō em̄ veni] Ecce Confutatio ꝑ finem sui aduentus. Dicit ḡ: qꝛ [non veni in mundū vocare iustos] hoc est q̄ de iusticia apparente ꝑsumunt. quia vocatio apud eos est inutilis. Sicut em̄ dꝛ Rhoma. iij. Omnes peccauerunt ꝛ egent gloria dei iustificati gratis ꝑ grām ipsiꝰ. Ps̄. xiij. Non est iustꝰ q̄sq̄ꝫ: non est intelligēs ꝛ nō est req̄rens deū. Sed contra Joan. j. Uidit Jesus Nathanael venientē ad se et dixit. Ecce verꝰ Israelita in quo dolus nō est. Adhuc Infra. xj. Uocat oēs dicens. Uenite oēs ad me q̄ laboratis. Eccl̄i. xxiiij. Transite ad me oēs q̄ concupiscitis me. Propter hoc dt̄ Glo. ꝙ intelligit᷑ cum determinatiōe quā ponit Lucas. Nō veni vocare iustos: sed pctōres ad pn̄iaꝫ. Justi autē vocati sunt ad societateꝫ chr̄i ad discipulatum. j. Joan. j. Quod ḡ vidimꝰ ꝛ audiuimꝰ annūciamꝰ vobis vt ꝛ vos societatē habeatis nobiscū: ꝛ societas vestra sit cū patre et filio eius Jesu chr̄o [Sed pctōres] Jaco. iiij. Emūdate manus pctōres: et emūdate corda duplices aīo. Act̄. iij. Penitemini et cōuertimini vt deleant᷑ pctā vestra.

Tunc accesserunt ad eum discipuli Joannis dicētes: Quare nos et pharisei ieiunamus frequēter: discipuli aūt tui non ieiunant?

H Hic incipit pars illa que est de Murmure de vita discipuloꝝ. qꝛ Peruersa vita discipuli redūdat ad magistri infamiā. Et diuidit᷑ in Tria. In Primo tangunt᷑ Murmurantes. In Scd̄o Cā murmuris. Et In Tertio Repssio. Murmurantes tangit cū dicit [Tūc accesserunt ad eū discipuli Joannis] Marcꝰ tn̄ ꝛ Lucas innuūt ꝙ hec questio a phariseis facta sit. Unde Lu. v. sic dicit᷑: At illi dixerūt ad eū. Quare discipuli Joannis ieiunant frequēter ꝛc̄. Glosa aūt soluit hoc ꝙ hoc a q̄busdā phariseis est q̄situ: et q̄busdā Joannis discipulis q̄ chr̄o inuidebant. Joan. iij. Facta est q̄stio ex discipulis Joānis cū iudeis de purificatione [Quare nos ꝛ pharisei] Ecce Causa murmuris ꝛ Questiōis. qꝛ Joānis exemplū ꝛ doctrina fuit de multa abstinentia. et phariseoꝝ silr̄ Uñ Mat. vj. Extermināt em̄ facies suas vt videant᷑ hoīb3 ieiunantes [ieiunamꝰ frequenter] Quasi dicāt. Cū tā mgr̄ vester q̄ꝫ phariseorū secta videant᷑ ꝓbatissimā tenere vitā: discipuli aūt tui nō ieiunant. Causa aūt fuit. qꝛ pn̄tia chr̄i plꝰ abstulit ab eis libidinē q̄ꝫ oīs afflictio corporalis. Esaie. lviij Nunq̄d tale est ieiuniuꝫ q̄d elegi ꝑ diem affligere hoīem aīam suā ꝛ torquere q̄si circulū caput: nūquid hoc est magis ieiuniū q̄d elegi: Dissolue colligatiōes impietatis solue fasciculos depmētes ꝛc̄. (Nota) Nee. viij. Comedite pinguia ꝛ bibite mulsū ꝛ mittite ptes eis qui nō ꝑparauerunt sibi. Sanctꝰ em̄ dies dn̄i est ꝛ nō licet nobis cōtristari.

Et ait illis Jesus: Nunq̄d possunt filij spōsi lugere q̄ꝫdiu cū illis est sponsus? Uenient aūt dies cum auferet᷑ ab eis sponsus et tūc ieiunabunt.

Hic ponit᷑ Murmuris repssio. Primo Per tēporis cōgruitatē. Scd̄o āt Per discipꝉoꝝ dispositionē: Ibi [Nemo aūt imittit ꝛc̄.] Circa Primū dt̄ Duo. Primo congruētiā pn̄tis tpis ad ieiunium Uocans se spōsum: ꝛ discipulos filios sponsi Christus em̄ veniēs in carnē sibi desponsauit nostrā naturaꝫ ꝛ eccl'iam. Unde ps̄. xviij. Ipse tanq̄ꝫ sponsus ꝓcedens de thalamo suo. Joan. iij. Qui habet sponsam spōsus est: amicus aūt spōsi stat et audit ꝛ gaudet ad vocem sponsi ꝛ spōse. Sub q̄stione ḡ ponit chr̄s humanā pretendēs silr̄itudinē dicens [Nunq̄d pn̄t filij sponsi] Esa. lxvj. Si ego q̄ generationē alijs tribuo: ipse sterilis ero dicit dn̄s? Esa. lx. Filij tui delōge veniēt ꝛ filie tue de latere surgent [lugere] hoc est luctꝰ opa exercere. Sicut est Jeiuniū et ciliciū ꝛ hmōi [q̄ꝫdiu cū illis ē sponsus] Et attende ꝙ apud sanctos est Triplex ieiuniū. Unū q̄dem Satisfactiuū. Alterū aūt Contristatiuū. et Tertiū Letificatiuū. Satisfactiuū est de q̄ dꝛ Joel. ij. Sanctificate ieiuniū vocate cetū. ij. Coꝝ. vj. In multis ieiunijs ꝑ arma iusticie a dextris ꝛ a sinistris. Contristatiuum aūt est q̄n aliq̄s ex tristicia in tediū incidit ꝛ fastidiū solacij corporalis (al's corpis). Et hoc ieiunio ieiunauerūt antiq̄ patres ꝓpter tristiciā absentie chr̄i. Job iij. Anteq̄ꝫ comedā suspiro ꝛ tanq̄ꝫ inundantis aq̄ sic rugitꝰ meꝰ. Sic etiā ieiunauerūt Apl'i tpe passionis chr̄i. Uñ narrat Hiero. de Jacobo ꝙ deuouit se non comestuꝝ donec vidisset chr̄m a mortuis resurrexisse. Sic dꝛ Dan̄. x. Ego Daniel panem desiderabilē non comedi triū hebdomadaꝝ tpib3 Leuit᷑. x. Quō potui placere deo in cerimonijs comedēde hostie Supple mente lugubri. Tertiū est cū ex plenitudine spūs obliuiōi tradunt᷑ ꝛ fastidiunt᷑ delectātia corporaliter. Sic dt̄ Greg. ꝙ Gustato spū desipit oīs caro ꝛ carnalis delectatio. Et sic ieiunauit Moyses in mōte cū dn̄o. Primū ieiuniū: est fidei. Secundū: spei: et Tertiū: charitatis. Primū: pn̄ie. Scd̄m: vitaꝫ ꝓmisse. Tertiū autē iocunditatis exhibite. Uñ de medio istoꝝ ieiuniorū intelligit᷑ h̄ q̄d dicit h̄. Et hoc est initium noue vite. Primū aūt est purgatio vetustatis antiq̄. Et Tertiū est Perfectio felicitatis et̄ne. Unde sequit᷑ [Uenient aūt dies] passionis tpe [cū] ad horā [auferet᷑ ab eis spōsus] Matt. xxvj. Percutiā pastorē et dispgent᷑ oues gregis [ꝛ tūc ieiunabūt] tristātes ꝛ dolētes. Joā. xvj. Uos igit᷑ nunc tristiciā habetis. Iteꝝ aūt videbo vos: et gaudebit cor vestꝝ: et gaudiū vr̄m nemo tollet a vob. Hoc genere luctꝰ ꝛ ieiunij luxit (al's ieiunauit) Jacob in figurā desiderantiū chr̄i resurrectionē ꝛ tristiciam

habentiū in traditione. Geñ. xxxvij. Congregatis aūt cunctis liberis eius vt delinirēt dolorē patris: noluit consolationē recipe: sed ait: Descēdā lugēs ad filiū meū in infernum.

Nemo aūt immittit cōmissurā panni rudis in vestimentū vetus Tollit em̄ plenitudinē eiꝰ a vestimento: et peior scissura fit

I Hic incipit Secundū Ubi idem ꝓbat ab infirma dispositiōe discipuloꝝ. Spūs em̄ nouus quē innouat deꝰ in visceribꝫ nostris: duo opatur in nobis. Et sm̄ hoc h̄ Duo dicunt᷑. Uirtute em̄ (quam dat nouam) vestit nouo vestimēto conuersatiōis sancte: et Gaudio (quod infundit) inebriat domꝰ voluptatis dei dulcedine. Et ideo inducit h̄ duas silr̄itudines nouoꝝ duoꝝ ad duo vetera. Hoc est: panni noui ꝛ vini noui: ad vestimētū vetꝰ ꝛ vtres veteres. Et circa Primū dicit Duo. Prīo em̄ generalem inducit consuetudinē. et Scd̄o ꝓbat hāc per cōtrarij facti damnositatē Dicit ergo [Nemo] sapiens [cōmissurā] hoc est partē vel peciā [panni rudis] hoc est noui adhuc nō extra primā ruditatem positi [in vestimentū vetus] Innuēs ꝙ vetus vestimētū est cōuersatio terrena carnalis que lꝫ non mala sit: tamē inexpte virtutis spūs non habet delitias nisi in pn̄tia corporali sanctorū. In cuius signum dixit Luce. xxiiij. Sedete h̄ in ciuitate q̄usq̄ꝫ iduamini ꝟtute ex alto. Esaie lxj. Induit me dn̄s vestimēto salutis: et indumēto leticie circūdedit me. De vetere aūt vestimento dꝛ Prouer. xxiij. Uestiet᷑ pannis dormitatio. Unde etiā dn̄s tenella carne indutꝰ Lu. ij. pannis inuolutus dꝛ [Tollit em̄ plenitudinē] hoc est integritatē [eius a vestimento] qꝛ pannꝰ nouꝰ trahendo scindit vetus. Et ita nouitas spūs cōicata tenelle ꝛ carnaliter fouēde in bono: vite aufert integritatem [et fit peior scissura] qꝛ nouitas non adipiscit᷑ ꝛ vetus bonū quod corporali cōsolatione indiget despando relinquit᷑. Joan. vj. Durꝰ est hic sermo: et q̄s pōt eum audire? j. Coꝝ. iij. Et ego fratres nō potui vobis loqui quasi spūalib3: sed q̄si carnalib3 tanq̄ꝫ paruulis in chr̄o lac vobis potuꝫ dedi: non escā: nōdū em̄ poteratis. j. Pet̄. ij. Quasi mō geniti infantes: rōnabiles: sine dolo: lac cōcupiscite vt crescatis in eo.

Neq̄ꝫ mittūt vinum nouum in vtres veteres: Alioq̄n rumpūtur vtres et vinum effundit᷑: et vtres pereunt. Sed vinū nouū in vtres nouos mittūt ꝛ ambo cōseruant᷑.

Ecce Secūda compatio de gaudio noui spūs. Et dicit Tria. Primo em̄ Quid nō fit. Et Scd̄o ꝓbat per damnū si contrariū fiat. Et Tertio dicit Quid fieri debeat. Dicit ergo [Neq̄ꝫ mittūt vinū nouū] hoc est spūm nouoꝝ gaudiorū [in vtres veteres] hoc est corpa adhuc corporaliter (corda) fouenda. Ps̄. ciij. Uinum letificat cor hoīs. Judic. ix. Uinū quod letificat deū ꝛ hoīes [Alioq̄n rumpunt᷑ vtres] Quia vinū nouū tres habet calores. Unum loci. et Alteꝝ circūstantis aeris. ꝛ Tertiū naturalē. et isti sunt adhuc in materia terrea ignita. Et sicut calor extraneꝰ oppugnat naturalem in febre: ita in vino duo calores oppugnant tertiū: et ideo vaporosum est mustū et bullit: ꝛ impellit vasa ꝛ rumpit: nisi fortia valde sint. Et sic faciunt cōcepta gaudia spūs vitā veterē. Job. xxxij. En venter meus q̄si mustū absq̄ꝫ spiraculo q̄d lagunculas nouas dirūpit. Act̄. ij. Dicebāt q̄m musto pleni sunt isti. j. Reg. j. Digere paulisp vinum q̄ mades [et vinum effundit᷑] q̄ ad eos. qꝛ plerūq̄ꝫ fit ꝙ ꝓpositis spūalibus his qui eoꝝ capaces nō sunt: ex despatione ad ea ꝑueniendi etiā ea dimittūt q̄ ante minoris iusticie faciebāt opera [et vtres pereunt] tunc q̄ ad hoc ꝙ nec noua suscipiunt: nec retinēt vetera. Et hoc significat᷑ in Canticis. v. Messui myrrhā cum aromatib3 meis: bibi vinū meū cum lacte meo. Myrrha em̄ ꝓpter amaritudinē lamentū gementiū ad pn̄tiam sponsi qui eum cum aromatibus ꝟtutū expectant significat Sed non vino statim se implent: sed lacte infantilis doctrine ꝛ gratie vtunt᷑ deo vt paulatim crescant: et tunc purum ꝛ eliquatū interne cōsolationis vinum recipiunt. Hinc etiā est ꝙ Prouer. ix. Sapiētia dt̄ se miscuisse vinū: quia incipiētes nōdum ꝑfecti: vinū spūs nouum nō capiunt: sed inconsueti talibus: etiam ea ꝑdunt q̄ ꝑus habuerunt [Sed vinū nouum in vtres nouos mittūt] Istud est Tertiū in q̄ ostendit Quid sm̄ ordinē prudentie fieri debeat. Et dicunt᷑ vtres noui corda ꝟtute sancti spūs solidata: quib3 imponuntur fortia [et tunc conseruant᷑ ambo] Sicut Petrꝰ nōdū solidatꝰ ad vocē ancille negauit: cuiꝰ posteaq̄ꝫ spm̄ sanctū ad robur accepit etiā principes constantiā ammirabant᷑. Act̄. iiij. Uidētes autē Petri ꝛ Joānis cōstātiā: comꝑto ꝙ hoīes eēnt sine litteris ꝛ idiote: ammirabant᷑: ꝛ cognoscebant eos q̄m cū Jesu fuerunt. Cant̄. v. Bibite amici et inebriami charissimi.

Hec illo loquente ad eos: ecce princeps vnꝰ accessit et adorabat eum: dicēs: Dn̄e: filia mea mō defuncta est: sed veni impone manū tuam sup eam ꝛ viuet. Et surgens Jesus sequebat᷑ eū ꝛ discipuli eiꝰ.

K Hic incipit pars illa que est de repssione murmuris contra autoritatē factorū ꝛ dictorum facti. Nescientes em̄ suā autoritatē deriserūt ea que fecit et dixit: putantes eū alijs hoīb3 silr̄em. Diuidit᷑ in Tres ptes. In quaꝝ Prima ponit᷑ Qualiter Jesus inclinat᷑ ad viam. Scd̄a est de hoc q̄d factū est in via Ibi [Et ecce mulier] Tertia de his q̄ in termino vie sunt facta ad sue autoritatis ostensionem: Ibi [Et cum venisset Jesus in domū principis] Ista aūt diuisio sumit᷑ sm̄ tria ad que fuit talis autoritatis ostensio. Quoꝝ Unum fuit: Fides eorum qui de deitate dubitabant: et ideo presentē requirebāt: Putantes ꝙ inuocatione cura-

ret sicut sancti: qbus tñ ire consensit vt eos ad fidē
manuduceret. Secūdū aūt fuit Murmur de vir
tute quā sensit exisse ab eo: quod fuit pusille fidei
quā construxit in via. Tertium aūt Perfecte au/
toritatis ostensio: cōtra detrahētes ⁊ irridētes. In
Primo hoꝝ Quattuor sunt pagraphi. Quorum
Unus est sicut cōtinuatio cū dr [Hec illo loqn/
te ad eos] Et est obiectio. Quia Mar.v.et Lu.
viij. eadē narrat historia: et non sic cōtinuat: Sed
potius ad reditū de regione gerazenoꝝ: vbi libe/
rauerat eos in qbus legio demonuz habitauerat.
In quo reditu cum expectaret ⁊ exciperet a turbis:
dicit Lucas istum pncipē accessisse ⁊ rogasse vt in
domū suam intraret et filiā suscitaret. Et ad h di/
cendū q h notat cōtinuatio nō tam facti ad factū
q doctrine sapientie ad cōfirmationē eiusdē p ope
ra miraculoꝝ. Precedētia fuerūt argumēta ⁊ do/
ctrine sapientie ad cōfutādos errores murmuran
tiū. Et ideo vt oīno ommutescāt ⁊ obstruatur os
loquētiū iniqua: qd dictū est sapiēter: ex potētia
deitatis accipit cōfirmationē. Joā.v. Opa q ego fa/
cio in noīe patris ipsa sunt q testimoniū phibēt de
me Secūdus pagraphꝰ est de Accessu pncipis
Et in hoc Quinqz dicunt. Primū est publicū pt
multoꝝ edificationē Qd notat in demōstratione
aduerbij [Et ecce] Secūdū est Descriptio A Di
gnitate: cum dr [princeps] qd ptinet ad famam
facti. Tertiuz est nota excellentie singularis: cum
dicit [vnus] quasi vnicꝰ inter alios magis dignꝰ.
Et ideo Mar.v.et Lu.viij. noiat p nomē cui no/
men Jairus. Ubi etiā innuit q pncipatꝰ erat spi/
ritualis vt magis idoneus esse cognoscat. Quia di/
cit Archisynagogꝰ tanqz Eps vl Archieps. Quar
to apponit Appropinqtio p deuotionē: cum dicit
[accessit] Quinto Professio maiestatis p adora/
tionē: cū dic [et adorauit eum dicēs] Sciuit
eñ scptum esse Deutero.iiij. Uos qui adheretis
deo viuitis vniuersi. Hebr.iiij. Adeamꝰ cū fiducia
thronū gratie eiꝰ vt miscdiam cōseqmur ⁊ gratiaz
inueniamꝰ in auxilio oportuno. Tertiꝰ pagra/
phus est de Interpellatiōe q rogauit dñm pro fi/
lia. In qua Duo facit. Exponit eñ miseriā: et Pe
tit miscdiaz. Exponēdo aūt miseriā Quattuor in/
ducit. Profitet eñ potentiā cum dr [Dñe] Do/
lorē ex vinculo nature: cum dr [filia mea] Recē
tiam doloris vt acerbior esse videat: cum dr [mo
do] Magnitudinē doloris: cū dicit [defuncta
est] Et hoc habet obiectionē. qa Mar.v.dicit:
In extremis est Et Lu.viij. dr q hec moriebatur
Et sic nōdū defuncta erat. Rñsio ad hoc: q Mat
theꝰ ponit verba que habuit cū puenit ad Jesum.
Marcꝰ āt ⁊ Lucas loquunt de tpe pq exiuit de
domo. Uel dicat fm Aug. q Marcꝰ ⁊ Lucas di
cunt esse rem sicut fuit. Et Mattheꝰ dr id qd prin
ceps voluit ⁊ intendit. Et forte hec omia dixit suc/
cessiue. Addit etiā Lucas q puella erat fere duo/
decim annoꝝ iam pubes effecta. Et hoc est tps qñ
iam patres magis gaudere de filiabꝫ cōsueuerūt.
Dicit etiā q vnica erat ei: Que oīa faciūt ad dolo/
loris exaggerationē. Sequit Quartꝰ pagraphꝰ
In q benignitas dñi exprimit in Tribꝫ. In Prom
ptitudine: cū dr [Surgēs Jesus] In Humili
tate: cū dicit [sequebat eū] docens nos exhibe/
re honorē platis. Augꝰ in Regula. Honore corā
vobis platꝰ sit vob. In Societate solennitatis: cū
dicit [et discipuli eius] Hos aūt secū duxit vt
p miracula cōfirmarent ⁊ instruerentur. Esa.viij.
Ecce ego ⁊ pueri mei qs dedit mihi dñs. Sed
querit Quare istū nō increpauit q pñtiam corpa/
lem qsiuit: sicut increpauit regulū Joan.iiij. dicēs
Nisi signa ⁊ pdigia videritis nō creditis: Precipue
cum Chrysostomꝰ dicat q maioris fidei fuit mu/
lier emorroissa q iste pnceps: Cū princeps medi/
cū duceret: mulier aūt tactu crederet se sanandam
Rñsio. Ex circūstantijs littere dictis pbabilit ac/
cipit q non tā duxit eum q pñtia corpali crederet
eum melius posse pinque q remote q vt osten/
deret sibi deuotionē et dolorē matris ⁊ familie: vt
sic magis ad miscdiaz flecteret. Et ideo nō repbēdit

Et ecce mulier que sanguis flu xum patiebat duodeci annis ac/ cessit retro ⁊ tetigit fimbriā vesti/ menti eius. Dicebat enim intra se Si tetigero tm vestimentum eius salua ero

2 Hic incipit pars Scda que ob duas vtilitates
inducit Quaꝝ Una est Repssio murmuris vel cō
tradictiōis cōtra pñtem autoritatis inuisibil. Et
Altera est Cōfirmatio pusille fidei archisynagogi
vt magis speraret de salute filie. Et sūt h Tres pa/
graphi. In quoꝝ Primo cōtinet Deuotio mulie
ris. In Secundo Cōsolatio: p verbū pfecte sanita
tis opatiuum. In Tertio Effectꝰ pfecte sanitatis
in termio vie factꝰ. Et hec patēt in littera. In Pri
mo hoꝝ Duo sunt. Deuotio vicz in factis. et Deuo/
tio in dictis intra seipam. Deuotio aūt in factis de/
scribit A Sexꝰ fragilitate: a quo magis acceptuz est
quod facit: quo maior est infirmitas faciendi. Et
hoc notat cū dicit [Ecce mulier] Scdo descri/
bit Ab Infirmitatis piculositate [que fluxū pa/
tiebat sanguinis] qa Nutrimentū vltimū est
sanguis. et Sedes anie in sanguie est. Et ideo pi/
culum fuit. Uñ Marcus ⁊ Lucas dicūt q mul/
ta expenderat in medicos ⁊ nulla poterat medico
rū arte liberari. Dicit aūt fuisse emorroissa. Emor
eñ sanguis est: ⁊ Rois est fluxus psica lingua. qr
forte vene que emorroide vocant apte erant oēs.
Quinqz eñ sunt. et tunc est magnū piculū: et ra/
ro valde accidit in mliere. Dicit eñ Hypocras q
mulier raro podagrizat: et raro fit emorroida. et in
hoc notat q fuit isti ex magna cōplexionis vel cō/
positionis corruptione. Tertio describit Ex mor/
bi diuturnitate cū dic [duodecim annis] Ecci
x. Languor plixior grauat medicū: breuē languo/
rē pcidit medicus. Quarto describit Ab hūilitate
cū dr [accedens retro] reputās non esse dignā
conspectu. Luc.vij. Et stans retro secꝰ pedes dñi.
Quinto describit a deuotiōe tāgendi in vera fide:
cū dr [Et tetigit fimbriā vestimēti eiꝰ] Au
dierat eñ a Dauid ps.cxxxij. Sicut vngentū in ca
pite qd descēdit in barbā: barbā aarō: ⁊ in orā ve/
stimenti eius. et in hoc vngento credebat sanari.
Sed qrit Chrys. Cum mulier esset ⁊ in pfluuio
sanguis imūda: quō audebat tangere: Et dicit q
audiuit eum etiā mulieribꝫ grām non denegare: ⁊
ad curationē feminei sexꝰ p semetipm ire. Et ex hoc
fiduciā accepit. Lz aūt esset imūda: tñ sciuit christū
tangere leprosos ⁊ nō inqnari: sed mūdare ⁊ expel
lere imundiciā. et hac fiducia ausa fuit tāgere. Am
brosius videt velle q hec mulier fuerit btā Mar
tha soror btē Marie magdalene [Dicebat eñ
intra se] Ecce Deuotio quā ptractabat in corde
[Si tetigero tm fimbriā vestimenti eius
salua ero] non dubitans qn deitate eqlia posset
vbiqz. Sed sciens q tactꝰ deifice carnis semp exer
ceret opa curatiōis. Miseria aūt magna est q ta
ctus huic mulieri contulit sanitatē vulneris: et heu
multis hodie in sacramēto sumentibꝫ confert (als
infert) vulnꝰ eterne damnatōis. j. Coꝝ.xj. Qui mā
ducat ⁊ bibit indigne: erit reus corporis ⁊ sangui
nis domini.

At Jesus cōuersus ⁊ vidēs eā: dixit: Cōfide filia Fides tua te sal uam fecit. Et salua facta est muli/ er ex illa hora.

Secūdus pagraphꝰ est. Et omittit h Matthe
us hoc qd dicunt Marcus ⁊ Lu. q qsiuit Quis
me tetigit: Et q Petrꝰ rñdit p oibꝫ: Turbe te cō/
primūt: et qris Quis me tetigit. Et hanc qstionez
non ignorās fecit dñs: sed Ut factum diuulgaret
et Ut a se nō latere ostenderet: et Ut ad fidem pn
cipem edificaret: et detrahētes ⁊ irridentes cōuin/
ceret. De Tactu eñ deuotiōis quesiuit: et nō de ta
ctu compssiōis. In hoc aūt pagrapho Tria notā/
tur. Benignitas: Miscdia: et Data mulieri fidu/
cia. Primū notat cū dr [Jesus cōuersus] Be
nignitas eñ fuit q ad eam se cōuertit. Sil Luc.
xxij. Cōuersus dñs respexit Petrū. Scdm notat
cum dr [et videns eā dixit] Uisio eñ dei: mise
ricordia est: sicut sepe in antehabitis dictū est. Ter/
tiū notat in allocutōe In q Tria dicunt. Scz Da
ta fiducia cum dr [Confide] hoc est in fide cresce
et pseuera quam iā accepisti. Ps.cxxiiij. Qui cōfi/
dunt in dño sic mōs sion nō cōmouebit in etnuz.
Scdm: Charitas exhibita: p h q dr [filia] Ter/
tiū est Laus fidei cū dr [Fides tua saluā te fe/
cit] Meritoria eñ cā salutis fides fuit. Chrs aūt
cā efficiens. Nihil eñ phibet vnū effectū ples hre
cās diuerso mō causalitatis. Luce.vij. Fides tua te
saluā fecit: vade in pace [Et salua fac.ē mul. in
illa hora] hoc est: salus ei cōfirmata ē. Quia aūt
saluata fuit p tactū ꝯgnouit ꝟtutē a se exisse. Si/
cut dicūt Marcꝰ ⁊ Lu. Et Joā.iiij. Cognouit aūt pr
qr illa hora erat in q dixit Jesus: Filiꝰ tuus viuit
Nescit eñ tarda reꝝ molimia spūsci gra. Narrat
eñ Eusebiꝰ Cesarieñ. q mlier hec fecit imaginē si/
bi fieri fm figurā saluatoris. Et vestiuit eam simi
libꝫ fimbriatis vestibꝫ. Et ob memoriā posuit eā in
horto suo. et accidit q oēs herbe q creuert sub fim
brijs illā hēbāt idē curatōis auxiliū qd fibrie hūert

Et cū venisset Jesus in domuz principis: et vidisset tibicines et turbam tumultuantē: dicebat: Re cedite: non est eñ mortua puella: sed dormit. Et deridebant eū.

Hic incipit Tertia ps de pfectione miraculi in M
termino vie facti. Et sunt h Tres pagraphi. Quo
rū Primꝰ est De Turbe exclusiōe q indigna fuit
vt interesset dei miraculis. Scds De suscitatiōe
Et Tertiꝰ De miracli manifestatōe. Et patēt in lit
tera. Primꝰ aūt hoꝝ cōtinet Quattuor. Aduētuz
chri suscitātis. Dispositionē turbe tumultuātis. Eie
ctionē indigne multitudinis cū rōne eiectionis. et
Irrisionē plebecule vilis. Attēde aūt q Matthe
us h omittit qd ponūt alij: q vicz i via venerūt nū
cij vt nō vexaret magistꝝ qr mortua esset filia eiꝰ:
et q cōfortabat eū dñs vt nō timeret: sed tm modo
crederet. Et tunc demū [cū venisset Jesus] sal/
uator [in domū principis] archisynagogi. Ge
nes.xxx. Expimento didici q benedixerit mihi deꝰ
ad introitū tuum [et vidisset tibicines] Ecce
Turbe descriptio. Tibicines aūt fuerūt tibijs ca
nentes carmia lugubria vt alios ad lamētū puo/
carēt. Hiere.ix. Uocate lamētatrices ⁊ venient: et
ad eas q sapiētes sunt mittite ⁊ pperēt ⁊ festinent
et assumāt sup vos lamētū [et turbā tumultu
antē] cui pcinebāt tibicines. Mich.ij. Tumul/
tuabit a mltitudine hoim [dicebat] Ecce Tur/
be eiectio. Et dicit Duo. Impat eñ exire. ⁊ Subiū
git Rōnē. Primū notat in hoc q dr [Recedite]
Matt.vij. Nolite scm dare canibꝫ ⁊c. Sed cū
multotiēs miracla fecerit corā turba: Quare mō
nō facit silr: Rñsio q hec turba nō erat digna: qa
signa exhibuit nō credite resurrectiōis i hoc q in/
ꝯsolabiliter lamētabat. Uñ.j.Thes.iiij. Nolumꝰ
vos ignorare de dormiētibꝫ vt nō ꝯtristemi sicut
et ceteri q spē ñ hñt [Nō est ei mortua puella
sed dor.] Ecce Rō eiectiōis. Et intelligit Dupli/
citer Prio fm pñtem loqntis ꝟbū: qr non est sibi
mortua: qr vnico ꝟbo poterat suscitare. Ipse eñ
erat deꝰ cui oīa viuūt: ⁊ cui nō peunt moriēdo cor/
pora nostra. j. Reg.ij. Dñs mortificat ⁊ viuificat.
Deut.xxxij. Ego occidā ⁊ ego viuere faciā. Hester
Uite ⁊ mortis habes impium. Joā.xj. Lazarꝰ
amicus nr dormit: Eamꝰ ⁊ a somno suscitemꝰ eū
Alio mō fm Interl. puella innocēs fuit: ⁊ pctō nō
fuit mortua: sed in sinu Abrae spe felici qeuit. Et
iō mors eiꝰ: cōuersio aie fuit ad reqem. Ps.cxiiij.
Cōuertere aīa mea in reqem tuā: qr dñs bñ fecit
tibi. Talibꝫ eñ bñ fit cū moriunt. qr Preciosa est
in cōspectu dñi mors scōꝝ eius [et deridebāt
eū] Ecce Tertiū Derisio turbaꝝ. ad h tñ vtilis qr
Signū est manifeste oibꝫ mortis: lz ex infidelitate
fuerit potētie suscitantis. Job.xij. Deridet iusti sim
plicitas: lāpas ꝯtēpta apd cogitatōes diuitū Job
xxx. Nūc aūt deridēt me iuniores tpe qꝝ pres ñ di
gnabar ponere cū canibꝫ gregis mei. Prouerb.xix
Parata sunt derisoribus tormenta: et mallei pcu
tientes stultorum corporibus.

Et cum eiecta essz turba: intra/

nit: ⁊ tenuit manū ei⁹ ⁊ dixit: Puella surge. Et surrexit puella. Et exijt fama hec i vniuersā terrā illā

Ecce Suscitatio. Et dicit Quattuor. Facit enī mētionē Electionis turbe indigne. Sicut Helias et Heliseus neminē adesse voluerunt vbi mortuos suscitauerunt. Scđo [intrauit] ingerēs effectuz salut. Nec potuit esse vbi ingrediebat̃ fons vite: quin mors ab edib⁊ fugaret̃. Ecci.iiij. Sapia vitam filijs inspirauit. Joan.x. Ego veni vt vitā habeāt ⁊ abūdāti⁹ habeāt. Marc⁹ ⁊ Lu. dicūt ꝙ introduxit Petꝛ ⁊ Jacobū ⁊ Joānē ⁊ patrē ⁊ matrē puelle [Et tenuit manū eius] Tertiū est Ut tactu diuinitatis effectū cōicaret. et sic eā in se corporaliter habitantē demōstraret. Ps.lxxij. Tenuisti manū dexterā meaz. Job.xiiij. Operi manuum tuaꝝ porriges dexterā. Ps.cxviij. Dextera dñi fecit ṽtutē ⁊c. Quarto Uerbū salut effectiuū emittit [et dixit puelle: Surge] Ut eodē verbo reuocaret ad vitā q̃ vocauit eā ad esse ñ exñtē. Rho.iiij. Uocat ea q̃ non sunt tanq̃ ea q̃ sunt. Ps. Dabit voci sue vocē ṽtutis. Joā.v. Mortui audient vocem filij dei: et q̃ audierint viuēt [Et surrexit puella] Ecce Perfectio miraculi. Lu.viij. Cōtinuo surrexit: ⁊ p̄cepit illi dare mādu care: vt p op⁹ vite ver⁹ vite ꝓbaret̃ effect⁹ [Et exijt fama hec in vniuersā regionē illā] Ecce Miraculi manifestatio ⁊ irridentiū confusio. Esa.xxix. Scīficabunt semē Jacob: et deū isrl' p̄dicabunt. et sciēt errantes spū intellectū: et musitatores discent legē. Sic g̃ demōstrata autoritate vite: confusi sūt musitantes de hoc ꝙ cōtra legē vl' bonā cōsuetudinez faceret in se vel in subditis.

Et transeunte inde Jesu: secuti sunt eū duo ceci clamātes ⁊ dicentes: Miserere nostri fili Dauid

N Ab hoc loco cōuincit eos q̃ hec opa miraculorū calūniari nō valētes: attribuerūt ea ꝯtrie ṽtut potestati. Et hec est etiā causa ꝙ miracula p̄mittunt̃ detractōi. Diuidit̃ g̃ hec ps in Tres. In quarum Prima cōtinent̃ Duo miracula q̃ nullo mō calumniari pñt in ope. In Scđa aūt ponit̃ Calūnia i p̄ncipio p qđ fit opus Ibi [Pharisei aūt dicebāt] In Tertia inducit̃ Finis isti⁹ toti⁹ partis In qua posita est sermonis Cōfirmatio. per quā etiā confutat̃ calumnia phariseoꝝ: Ibi [Et circūibat Jesus ⁊c.] In Prima aūt haꝝ ẜm duo miracl'a sūt Due ptes. Quaꝝ Prima est in Repatiōe nature. et Scđa in Liberatōe hois: constituti ex natura: a ꝯtria ptāte opp̄mēte: Ibi [Egressis aūt illis] In Prima haꝝ Duo sunt. Scꝫ Miraculi pfectio. et Ex pfecto miraculo nostra instructio: Ibi [Et cōminat⁹ est illis Jesus ⁊c.] In Prima haꝝ adhuc sunt Tres pagraphi. In quoꝝ Prīo continet̃ Lecoꝝ instātia ad lumē impetrādū. In Scđo Fidei eoꝝ expientia. et In Tertio: Miraculi perfectio. In Primo tangit Instantiam in facto: et Scđo In dicto. In facto tangit Tria. Instantiā seqndi cū dr [Et transeunte inde Jesu] vt oib⁊ lucis sue bñficiū inueheret. Sicut sol ex trāsitu suo cōis efficit̃. Ecci.xliij. Sol in aspectu annuncians et exitu: vas ammirabile: opus excelsi. Ps.xviij. A summo celo egressio ei⁹: ⁊ occursus ei⁹ vsq₃ ad summū eius [secuti sunt eū duo ceci] insepabiliter adherētes. Ps.lxxix. Nō discedim⁹ a te viuificabis nos: et nomē tuū inuocabim⁹. iiij. Re. ij. Uiuit dñs ⁊ viuit aña tua: q₂ nō derelinquā te Geñ.xxxij. Nō dimittā te nisi bñdixer mihi. Secundo tāgit Intēsionē interpellādi [clamātes] Sic Mat.xv. Dimitte eam q₂ clamat post nos. Lu.xviij. Ipse ṽo multo mag clamabat. Abac.j. Usq₃ q̊ dñe clamabo et nō exaudies: vociferabor a te vim patiēs ⁊ nō saluabis: Tertio ponit Modū interpellationis in ṽbo [dicētes: Miserere nr̄i fili Dauid] Uocāt aūt filium Dauid ꝑpter Quattuor. Q₂ Dauid fuit Misericors etiā in illū qui ꝯ eū egit inimicicias. Fuit Rex Magnific⁹ liberalitate. q₂ ⁊ edificij dei pauit copias. Fuit Cōpatiēs: qñ se obtulit angelo pcutienti pro populo Fuit Pius in oppssoꝝ etiā cū suo piculo liberandoꝝ. Uñ Percussit philisteū. Liberauit ceylam. Miscđia igit̃ chr̄m volebāt affici circa suā miseriam. Et Liberalitate dona grē asseq. Ex Cōpassione cogi. et Ex Pietate vinci. Mat.xxj. Osanna fili Dauid. Mat.xx. Dñe miserere nr̄i fili Dauid ⁊c.

Cum aūt venisset domū accesserunt ad eum ceci: et dicit eis Jesus: Creditis q₂ hoc possuz facere vobis? Dicūt ei: Utiq₃ dñe

Ecce accipit̃ Expimentū fidei. Et tāgunt̃ Tria. Quoꝝ Unū est: p modū meriti miraculū ipetrās Et h̄ est Accessus p deuotionē in domo ad Jesuz: Cū dr [Cū aūt venisset in do. acces. ad eum ceci] Et notat̃ in h̄ Lecoꝝ in pstolādo pseuerātia Quia nō defecerūt in via: sed secuti sunt in domū. Lu.xj. Si pseuerauerit pulsans dabit ei q̃tq̃t habet necessarios. Et in eodē notat̃ Deuotio p accessum. Ps.xxxiij. Accedite ad eū ⁊ illūinami ⁊ facies vr̄e nō ꝯfundent̃ [Et dr eis iesus] Scđo fit Inqsitio expientie fidei [Creditis q₂ hoc possū facere vobis?] Hec āt q̃stio nō est igrātie. sed q₂ pfessi sunt hūanitatē: qrit: vt ꝑpt̃ astātes cōfiteant̃ deitat ptātē. Tertio fit Confessio fidei: cū dr [Dicūt ei: Utiq₃ dñe] Mar.ix. Credo dñe: adiuua icredulitatē meam

Tunc tetigit oculos eoꝝ dicēs Scđz fidem vestrā fiat vobis. Et aperti sunt oculi eorum

Ecce Miraculi pfectio: Ex pte faciētis: et Ex pte facti. Ex pte aūt faciētis Prīo ponit factū: ⁊ Scđo Uirtut ṽbū. Factū aūt tāgit cū dr [Tūc tetigit ocu. eoꝝ] vt tactu deitatē in se hītantem ondēderet Jo.j. Uerbū caro factū ē ⁊ hītauit i no. Uerbū tāgit cū dr [dicēs: Scđm fidē ve. fiat vobis] Hec oia possibilia sūt credēti. Attribuunt̃ ei miracula facere Fidei. q₂ Ipsa credēdo extēdit se ad oipotentiā: credēdo id de q̃ ñ h₃ rōnem nisi oipotentiā diuinā. Spes aūt nō nisi expectat. et Charitas O

diligit. In quibus licz gratia qua hoc possumus sit a deo: tñ act⁹ sub nr̄a ē ptāte ⁊ nō respicit oipotētiā. Et iō opa oipotētie nō attribuunt̃ spei vel charitati. Uñ Heb.xj. Fide vicerūt regna: opati sunt iusticiā: adepti sunt repromissiōes: castra ṽterunt exteroꝝ: cōualuerūt de infirmitate: fortes facti sūt in bello: acceperunt ml'ieres de resurrectōe mortuos suos. Et oia miracula attribuunt̃ fidei. j. Cor. xiij. Si habuero fidē oēm ita vt montes trāsferā [Et apti sunt oculi eoꝝ] Miracl'i est pfectio ex pte facti. Esa.xxxv. Tunc apient̃ oculi cecoꝝ. Et ex modo loqndi notat̃ ꝙ pupillas habuerunt: sed ex aliq̃ causa clausas: Uel ex velamie: Uel ex oppilatione spūs visiui: Uel turbatiōe ipsius. Cōgrue aūt dicit ꝙ fiat eis ẜm fidem eoꝝ. q₂ sicut fides est lumen ment: ita oculus corpis. Et sic lux que illuminat oēm hoiem venientē in hūc mundū infundit lumen menti: vt ex hoc per redundantiā meriti lumen accipiat etiam oculus corpis. Baruch.iij. Disce vbi sit prudētia: vbi sit ṽt⁹: vbi sit intellect⁹: vt scias simul vbi sit longiturnitas vite ⁊ victus: vbi lumen oculoꝝ ⁊ pax.

Et cōminatus est illis iesus dicens: Uidete neq̃s sciat. Illi aūt exeuntes diffamauerunt eū in tota terra illa

Hic vltio ponit̃ Instructio: ex miracl'o facto cōsequens. Et tangunt̃ Duo. Exemplū chr̄i homis ad hūilitatē: Cum dr [Cōminat⁹] hoc est p minas ꝓhibuit. Luc.xvij. Cū oia bona feceritis: dicite serui inutiles sum⁹: q̃ debuim⁹ facere fecim⁹. Simile s.viij. de leproso. Uide nemi dixer. Prouer. xxvij. Laudet te os alienū ⁊ nō os tuū. Jo.v. Quō potestis credere q̃ gl'iam ab inuicē accipitis: ⁊ gl'iam q̃ a solo deo est nō q̃ritis. Secūdū est: Exēplo cecorū illūinatoꝝ gl'iam dei manifestantiū. Et hoc tāgit cū dr [Illi aūt exeuntes] ab eo ⁊ a loco in q̃ illuminati sunt [diffamauerunt eū in tota terra illa] hoc est famā suā vbiq₃ predicauerunt Esa.xij. Annūciate hec in vniuersa t̃ra. Ps.cxliiij Laudē dñi loquet̃ os meū. Sed Nunqd ñ erāt inobediētes? Uidet̃ ꝙ sic. Q₂ directe fecerūt ꝯ inhibitionē. Adhuc: Prohibitio signū est voluntatis diuine. g̃ facientes ꝯ ꝓhibitionē: fecerunt ꝯ dei voluntatē. Rñsio: Dicendū est ꝙ est Preceptum obseruationis. et hoc tenemur implere ẜm actū q̃ p̄cipit̃ vel ꝓhibet̃. Sicut Non fornicaberis. Et hoc cognoscit̃ ꝙ ipse act⁹ est volitus a deo. q₂ p̄cipitur in eo ꝑpter volitū. Et hoc est honestum ṽtutis. Est etiam Preceptū instructionis. et ibi nō p̄cipit̃ nisi aliqđ circa actū qđ volitū est. Et hoc est h̄. q₂ circa hoc nō voluit nisi occultū nr̄e laudis. Ad aliđ dicendū ꝙ Modi ṽboꝝ sunt varie inclinatōes ani. Et in modo Impatiuo vl' ꝓhibitiuo nō importatur volūtas sic importat̃ in mō Optatiuo. sed poti⁹ impium vel ꝓhibitio cadit sup aliqd circa actū qđ volitū est. Et hec solutio confirmat̃ ex Tob.xij Ubi dr: Sacr̄m reg abscōdere bonū est. opa dei reuelare ⁊ cōfiteri honorificū est. Unđ p̄mittit̃ ibi Bñdicite deū celi: et corā oib⁊ viuentib⁊ cōfitemini illi: q₂ fecit nobiscū miscđiam suā. Attendēdum aūt est ꝙ solus Matthe⁹ ponit de istis cec. Lz ei Infra.xx. dicat̃ de duob⁊ alijs cecis: tñ illi nō sunt isti. Et de illis qđē dr Mar.x. ⁊ Lu.xviij. Sed de ist null⁹ euāgelistaꝝ dr nisi Matthe⁹. et solus dr de demoniaco muto. De quo ꝯñr subiūgit dicēs

Egressis autez illis: ecce obtulerūt ei hominē mutū demoniū habentem: et eiecto demonio locut⁹ est mutus: et mirate sunt turbe dicentes: Nunq̃ apparuit sic in isrl'. P

Et istud est Secūdū miraculū qđ in facto nullā habet calumniā. Et dicunt̃ h̄ Tria. Primo enī ponit cōtinuationē dicēs [Egressis aūt illis] Scđo aūt dr ea que faciebant ad miraculum. Et sunt Tria. Primū ex parte offerentiū cū dr [Ecce obtulerūt ei] Et in hoc notat̃ Deuotio interpellantiū. Et q₂ impedit⁹ a demone: p seipm accedere nō sciuit nec potuit: ideo dñs cōtētus est fide offerentiū Sicut ⁊ s. p seipm accessit ad eos in q̃bus legio demonū habitabat. Scđo tāgit Miseriā ⁊ patientiaz cū dr [hoiem mutū demoniū habentē] Et notat̃ nō fuisse mut⁹ ex impotentia loqndi: sed ex impotētia quā demō ꝓcurauit q̃ euz oppssit. Uñ iste nō est ille de q̃ dr Lu.xj. Erat Jesus eijciens demoniū ⁊ illud erat mutū. Tertium est Perfectio miraculi: cū dr [Et eiecto demonio: locut⁹ est mutus] q₂ demō erat cā quare fuit mut⁹. Et ideo eiecto demone: reserata sunt organa loq̃le. Lu.xj. Et cum eiecisset demoniū: locutus est mutus. Sequit̃ aūt Tertiū qđ est Finis miraculi Qui est edificatio p̄ñtium. Et ibi Duo dicunt̃. Unum qđ est via ad fidem [Quia ammirate sunt turbe] Alteꝝ aūt qđ est Laus facientis: cū dr [Nunq₃ apparuit sic in isrl'] Exo.xv. Quis silis tui in fortib⁊ dñe. magnificus atq₃ laudabilis ⁊ faciēs mirabilia. Ps. Quis de⁹ magnus sicut de⁹ nr̄: tu es de⁹ q̃ facis mirabilia. Et de isto demoniaco etiā solus narrat Matthe⁹. q₂ de quo dr Lu.xj. nō idem est isti: sicut patet p multas differentias.

Pharisei aūt dicebant: In principe demonioꝝ eijcit demones

Hic ponit Calūniā. Et q₂ nō pt calumniari factū: calūniant̃ p̄ncipiū ⁊ ṽtutē a q̃ fiūt opa factorū dicētes q̃ [in principe demonioꝝ] beelzebub [eijcit demonia] Idē aūt ponit̃ Infra.xij. et Lu.xj. In beelzebub p̄ncipe demonioꝝ eijcit demonia. Sed ibi cōfutant̃ p rationē. Hic aūt obruunt̃ p factoꝝ euidētiā q̃ nō maligni spūs sed optimi spūs ondūt ṽtutem. Esa.v. Ue qui dicūt malū bonum: et bonū malū: ponētes tenebras in lucē: et lucē i tēbras. Ecci.xj. Bona in mala ꝯuertēs insidiat̃ ⁊ in elect ponit maculā. Accidit āt in phariseis spūaliter: quod in precedēti capitulo corpaliter accidit. Quia demōes expulsi ab obsessis intrabant in porcos. Hic aūt expulsi intrauerūt spiritualiter in phariseos de sua falsa iusticia p̄sumētes: et veram iusticiam diabolo attribuentes. Et

dum sic exerceant: christus instat opib⁹ iusticie v̾tutes pficiēs ⁊ euāgeliū pdicans. Et ideo ī vltima pte ꝯfirmatōis sermōis q̄si epilogādo multa cōphendit dicens.

Et circūibat iesus oēs ciuitates ⁊ castella docēs in synagogis eorū: ⁊ pdicans euāgeliū regni: ⁊ curās oēz lāguorē ⁊ oēm īfirmitatē

Et tangit Uerbū: ⁊ Uerbi ꝯfirmatōez ī genere Circa Uerbū dic̄ Duos modos vbi qd̄ ꝓposuit. Doctrine vicȝ et Predicatōis. Doctrine tāgit diligētiā cū dr̄ [Circūibat iesus ciuitatē] Ubi erāt ciuilitates disponētes ad grāȝ p v̾tutes ciuiles [⁊ castella] Ubi erāt munitōnes diaboli: vt poneret in eis p̄sidia dei: Implēs illd̄ ꝓuer.vj. Discurre: festina: suscita amicū tuū Prouer.viij. Sapiētia foris clamitat: ī plateis dat vocē suā. Docēs rōnalia ⁊ naturalia q̄ p rōem accipiūt: Sicut ī an̄habitis expositū est s.iiij. Et h̄ ē Scōm qd̄ dr̄ circa verbū doctrīne. Esa.xxx. Non faciet auolare a te doctorē tuū. ⁊ erūt oculi tui vidētes p̄ceptorē tuuȝ. ⁊ audies vbū post tergū monētis. Et tertio captat̄ (al's coaptat̄) loc⁹ publici ꝯuētus ꝑioꝝ dicēs [in synagogis eoꝝ] Nō in angulis vl' cubicul' musitans sed palā ōndēs id qd̄ dr̄ Rho.j. Sapiētib⁹ et īsipiētib⁹ dbitor sū Jo.xviij. Mat.xxvj. Ego sēꝑ palā locut⁹ sum: ⁊ ī abscōdito locut⁹ sum nihil. [⁊ pdicās euangeliū regni] Et hic est Secūdus mod⁹ vbi. Predicāt̄ eni: q̄ fidei sunt: q̄ sup̄rationē existētia p infusionē in cor hoīs descēdūt. ⁊ pdicatis dabat formā euāgelij boni nūcij. q̄ forma est grā. Eph.iiij. Ois sermo mal⁹ ex ore vr̄o nō ꝓcedat: Sed siq̄s bonus est ad edificatōez vt det grām audiētib⁹. Et adhibuit optimū finē: q̄r pdicauit euāgeliū [regni] hoc est: ducēs ad etnuȝ regnū. Sap.vj. Cōcupiscētia sapiētie ꝯducit ad regnū ppetuū. Sic ḡ Substātia dictoꝝ: fuert̄ Credenda. Forma: bona grā. ⁊ Finis: regnū ppetuuȝ j. Regū.vij. Sil'e qd dicit̄ de Samuele. Per singulos ānos circūiuit bethel. ⁊ galgalā ⁊ masphat ⁊ iudicabat isrl'. Dabat autē in hoc formā p̄latis vt eadē sollicitudīe girātes gregem sibi cōmissuȝ visitarēt. Act.xx. Attēdite vobis ⁊ vniuerso gregi in quo posuit vos spūssctūs epōs regere ecclesiaȝ dei: quā adq̄siuit sanguine suo. Et subiūgit de cōfirmatōe sermōis dicēs [Et curās oēm lāguorē] magnū. q̄r Languor dicit̄ lōgus angor: q̄ ē cū substātie et viriū destitutōe. ⁊ omnē infirmitatem minorē que destituit vires ab opatōe. Ecci.x. Languor ꝓlixior grauat medicū: breuem languorem p̄cidit medicus. Hiere.xvij. Sana me dñe ⁊ sanabor: saluū me fac ⁊ salu⁹ ero: qm̄ laus mea tu es. Luc.xiij. Sanitates pficio hodie ⁊ cras: ⁊ die tertia cōsumor. Act.x. Pertrāsiuit bn̄faciēdo ⁊ sanādo oēs oppssos a diabolo: qm̄ de⁹ erat cum illo Nūc aūt vicarij chr̄i sunt sicut arca dñi ⁊ nō dñs. q̄r quocūq̄ deueniūt ibi plaga deseuit in homies j. Reg.v. Exclamauert̄ dicētes. Adduxert̄ ad nos arcā dei isrl' vt interficiat nos ⁊ p̄p'm nr̄m. Sic igit̄ ꝯsūmata ē ps q̄ est de Cōfirmatōe sermonis.

Capitulum.x.

Videns aūt iesus turbas: misert⁹ est eis: q̄a erant vexati et iacētes sicut oues non habentes pastorem

Postq̄ ꝓduxit Mattheus faciē chr̄i per Generationē ⁊ Regenerationē ⁊ Uocationeȝ regeneratoꝝ ⁊ generantiū: ad faciē hoīs (que Ratio vocat̄ in doctrina rōnabili et cōfirmatione doctrine) Cōsequēter attēdens: q̄r facies nō est completa sine mēbris: inducit h̄ corpis illi⁹ ordinationē cui⁹ faciem an̄ descripsit: Ut oēs ostendat occurrere in vnū pfectū hoīem in mensurā etat' plenitudinis chr̄i. Et durat hec pars vsq̄ ad Uicesimūsextū capitulū: Ubi incipit agere de his a q̄b⁹ oīa eccl'iastica trahūt v̾tutē ⁊ vigorē ⁊ efficiēdi cāȝ qd̄ efficiūt. Est aūt ordo hui⁹ corpis cui facies illa imp̄mitur duplex. Et ꝓpter hoc sūt h̄ Due ptes. Quarū Una est in ordine Prelatoꝝ. et Altera est in cōi ordinatione corpis s̄m dispositioneȝ qua p̄lati ordinant̄ ad subditos: ⁊ ecōuerso: Et s̄m q̄ Prelati ad Prelatos: et subditi ad subditos sub vna hūana ⁊ rationabili facie chr̄i degētes. Primo ḡ in isto capitulo docet Prelatoꝝ institutionē. Et a sequenti cap'lo docet toti⁹ mystici corpis ordinationē. De Prelatis aūt in genere docet Tria. Scȝ Institutionis eoꝝ necessitatē. et Institutionis eoꝝ sinceritatē. et Institutoꝝ s̄m officia ordinē. Necessitatē aūt ostēdens dr̄ Tria sub trib⁹ pagraphis. Quorū Primū est Populi destitutio a regimīe bono Secundū Habilitas optia p̄p'li ad regēdū. Tertiū est Imploratio dei de ꝓmissiōe regentiū. Circa Primū dr̄ Tria. Miscdiam dñi bona p̄p'li ꝓuidentis. Miseriā p̄p'li. et Cām miserie: Miscdia cōsistit in Trib⁹. Scȝ: In Miscdie intuitu: cū dr̄ [Videns aūt Jesus] In Multitudine miserandoꝝ: cū dr̄ [turbas] q̄r Patr' est mag' moueri ad miseriā multoꝝ q̄ paucoꝝ. Et tertio consistit In Miserationis affectu: cū dr̄ [misert⁹ ē eis] ij. Coꝝ.j. P̄r miscdiaꝝ ⁊ de⁹ toti⁹ consolatōnis q̄ cōsolat̄ nos in oī tribulatione nr̄a. Lu.x. Uidens eū miscdia mot⁹ est: ⁊ appropiās alligauit vulnera ei⁹. Hoc em̄ fecit samaritan⁹ custos hoīm generi hūano [q̄a erāt vexati ⁊ iacētes] Hoc ē Secundū. Et tangit Duplicē miseriā ex defectu Prelatoꝝ. Uexationē. et Jacēdi in pctīs positionē. Est autē Triplex vexatio. Una: q̄ est p errores diuersos iactatio ex dfectu doctrine ꝓueniēs. Ps.xciij. Populū tuū hūiliauerūt ⁊ hereditatē tuā vexauerūt Treñ.v. Ceruicib⁹ minabamur: lassis nō dabat̄ requies. Dionysi⁹ dr̄ q̄ Caput est mēs: ⁊ Corpus inferiores vires anīe: et Ceruix (q̄ continuat caput corpi) est opinio: ⁊ subiecta est errori. Et ido ceruice minat̄ q̄ errore opinionū distrahit̄. Scda vexatio est inqeta de peccato in pctm̄ precipitatio Sap.v. Lassati sum⁹ in via iniq̄tat'. Ose.iiij. Mēdaciū ⁊ adulteriū ⁊ furtū inundauerūt: ⁊ sanguis sanguinē tetigit. Et hec ꝓuenit ex Prelatoꝝ mala R

vita. Tertia est ex iniqua oppressiōe ⁊ spoliatione. Esa.iij. P̄p'm meū exactores sui spoliauerūt. Et hec ꝓuenit ex iniq̄ prelatoruȝ ptāte [Jacentes] Scda miseria q̄ positione corpis q̄etē ⁊ securitatē significat in pctis Que ꝓuenit ex p̄latorū torpore Threñ.ij. Jacuerūt in terra foris puer ⁊ senex Juuenes mei ⁊ v̾gines mee ceciderūt. Un̄ Tertio horū defectuū subiungit cām [sicut oues non habentes pastorē] Et p oues simplicitatē (et seducibilē ⁊ ad bonū cōuertibilē) significat subditorū. Per pastores aūt: Officiū ⁊ Affectū ⁊ Actū significat p̄latoꝝ. iij. Reg.vl. Uidi cunctū israel dispersum in mōtib⁹ sic oues nō hn̄tes pastorē. Ezechie. xxxiiij. Facte sunt oues mee in deuorationē bestiarū agri: eoq̄ nō esset pastor. Defect⁹ aūt pastorum Dupl'r intelligit̄. Aut em̄ null⁹ est pastor Et h̄ mō non loquit̄ h̄ dñs. Aut q̄r ñ exhibet (al's adhibet) affectū ⁊ officiū ⁊ actū pastoris. Et hoc mō pontifices hn̄tes multos ⁊ sacerdotes: nō habuit p̄p'ls pastores. Hiere.l. Grex pdit⁹ fact⁹ est p̄p'ls meus pastores eoꝝ seduxerūt eos. Ezech.xxxiiij. Lac comedebat' ⁊ lanis opiebamī et qd̄ crassum erat occidebat': gregē aūt meū non pascebat'.

Tūc dixit discipulis suis: Messis q̄dem multa: operarij aūt pauci.

Ecce Secundū Ubi tāgit aptitudinem p̄p'li ad cōuersionē. Et dr̄ Duo. Populi scȝ aptitudinē. et Doctoꝝ paucitatē. De Primo dr̄ [Messis q̄deȝ multa] Quos p̄mū dixit oues ꝓpter simplicitatē ⁊ māsuetudinē: h̄ dr̄ messem: ꝓpter operū bonorū fructificationē Et dicit [messis] Nō semia. quia diu ante ꝓmissionib⁹ in patriarchis: figuris in patrib⁹: p̄ceptis in lege: doctrinis in ꝓphet': satū fuit Sed tpe collectionis in horreū eccl'ie ⁊ celi: nō fuit nisi reuelate grē tpe. Joā.iiij. Uidete regiōes q̄a iā albe sūt ad messem. Un̄ qd̄ p̄ores scti in lachrymis de absentia gratie seminauerūt: Ap'li colligētes in grām cū gaudio messuerūt. Ps.cxxv. Euntes ibāt ⁊ flebāt mittētes sua semia. Uenietes aūt veniēt cum exultatiōe portantes manipulos suos Apoc.xiiij. Mitte falcē tuā ⁊ mete qm̄ maturauit messis terre. Joel.iij. Mittite falces qm̄ maturauit messis [Operarij aūt pauci] Operarios vocat q̄s p̄us pastores. q̄r Plus attēdit̄ opib⁹ q̄ vbis. Hiere.iij. Dabo vob̄ oparios s̄m cor meū: et pascēt vos scia ⁊ doctrina. Scia aūt est hit⁹ bn̄ conuersandi: vt dr̄ Aug⁹. Matt.xx. Uoca oparios et redde illis mercedē suā. Nō dr̄: loq̄ntes ⁊ cōcionātes. Rhom.xv. Non audeo aliq̄d loq̄ eoꝝ q̄ p me nō efficit chr̄s. Doctor em̄ vbis ꝓpriis se ostendit ad opa obligatū. Prouer.vj. Jllaq̄at⁹ es verbis oris tui: et capt⁹ ꝓpriis sermonib⁹. Tales igit̄ doctores oparij sunt pauci. Mat.xx. Multi vocati: pauci vo electi. Quia sicut dr̄ Joan.vj. Unus de duodecim diabolus est

Rogate ergo dñm messis vt mittat oparios in messem suam.

Ecce Tertiū. Et dr̄ Duo. Quorū Unū est Instructionis Ut in positōe Prelatoꝝ roget̄ vt quē scit expedientē. Act.j. Orantes dixerunt Tu dñe q̄ nosti corda oīm ostende quē elegerī vnum ex ist'. Secūdū aūt est Missio: nō concionantiū sed operarioꝝ [in messem suā] qm̄ ⁊ semen suum est: et fundus. Joā.iiij. Ego misi vos metere qd̄ nō seminast'. Et attēde q̄ dr̄ [vt mittat] Et nō patiatur q̄ seipsos intrudant. Hebre.v. Nec quisq̄ sumit sibi honorem sed qui vocatur a deo tanq̄ Aaron. Q̄ em̄ aliq̄s seipm̄ ingerat non pōt fieri. Sed tpe necessitatis: vocanti se pōt p̄ntare. Esa.vj. Dño dicente: Quē mittā ⁊ q̄s ibit vobis: dixit Esaias: Ecce ego mitte me. Ecōtra aūt Moyses: Hieremias et Ezechiel q̄ntū potuerūt apud deū (q̄ tn̄ vocans nō errare pōt) se excusauerūt. Multo ḡ mag' apd̄ hoīem talis excusanda est missio.

Et ꝯuocatis duodecim discipulis suis dedit illis ptātem spirituum imūdoꝝ vt eijcerent eos et curarent omnē languoreȝ et oēm infirmitatē. Duodecim aūt noīa discipuloꝝ hec sunt: Primus Simō qui dicit̄ Petr⁹: et Andreas frater eius: Philippus ⁊ Bartholomeus: Jacob⁹ zebedei et Joānes frater ei⁹: Thomas ⁊ Mattheus publicanus ⁊ Jacobus alphei: et Tadde⁹: Simon cananeus: et Judas scariothis q̄ ⁊ tradidit eū A

Hic incipit Scda ps Ubi ponit̄ Institutio p̄latoꝝ Et dicunt̄ Duo. Scȝ Ptāt' collatio ⁊ Prelatorū nominatio. De Primo dr̄ Duo. Cōuocationem. et Ptātis collationem. De Cōuocatiōe dicit [Et conuocatis] Nō dicit: vocatis: qm̄ an̄ vocati sunt. Nec dicit: electis: quia ante ap'latū: electi Sicut dr̄ Luc.vj. Sed [cōuocatis] Ut hi q̄ electi sunt in vnū cōcordie pdicandoꝝ: tēderent et in vnū cōcordie charitatis. j. Coꝝ.j. Obsecro vos vt idipm̄ dicat' oēs ⁊ nō sint in vobis scismata. Ps. liiij. In domo dei ambulauim⁹ cū cōsensu. Joan. xiij. In h̄ cog̊scēt oēs q̄r mei est' discip'li si dilec. habueritis ad iuicē [duodecī discipul'] tāq̄ capitib⁹ a q̄b⁹ vnguētū in alios dscēdere debuit. Sūt aūt duodecī apte. q̄r Duodenari⁹ non hȝ ptes nisi vnū: duo: tres q̄ttuor: sex. Unū vo cōpetit doctrine vnitati. Duo āt cōpetit p̄cept' gemie dilectiōis q̄ ē forma vite. Tres āt trinitati psonaꝝ q̄ sūt subiecta (al's suba) ī pdicāda fide. Quattuor v̾tuti ī ordināda oī passiōe. Sex āt pfectiōi ī ope. Sigficāt̄ ḡ ī.xij. filijs iacob Geñ.xxxv. q̊ ad Autoritatē. In duodecī fontib⁹ in helym rept': q̊ ad Doctrine fusionē Exo.xv. In.xij. lapidib⁹ vest' sacerdotal'. Exo. xxviij. q̊ ad exēpli fulgorē. In.xij. pāib⁹ ꝓpōnis. Leui.xxiiij. quo ad Gratie v̾tutis refectionē. In duodecim lapidibus positis in ripa iordanis Josue iiij. quo ad Constantie stabilitatem. In duodecim bobus. iij. Regū.vij. quo ad Maturitatē. In.xij stellis in corona spōse Apoc.xij. quo ad Celestium

ꝯtemplationē z lucē. Et ideo etiā murus ciuitatꝭ ecclīastice habet duodecim fundamenta: z duo/decim portas: z aplōꝝ noīa z agni inscripta. Apocal. xxj. Fundatur eni in ipa ecclīa: quo ad ꝟitatis fidei immobilitatē. z est ꝑ eos introitus ad regnū dei: quo ad vsus clauiū collationē. Matth. xvj. Super hāc petrā edificabo ecclīam meā. Et Ibidem. Et tibi dabo claues ligandi z soluēdi regni celorū [dedit illis] Ecce Secundū de Collata potestate. Est autē data super ꝯtrariam potestatē. Et quo ad hoc dicit [potestatē spirituū immūdorū vt eijcerent eos] qꝛ Illi incurabiles sūt Et data est eis ad curā corrigibilis defectus q̄ im/pedit ꝓmotionē ad bonū. Et quo ad hoc dicit [et curarent omnē languorē z oēꝫ īfirmitatē] Et dicit languor longus angor. Et hic nō potest esse ġuit affligēs. Et plerūqꝫ causat ex humore frigido. Infirmitas autē ꝭm suū nomen: destituit ꝟtutem. z h̄ fit cū ꝯsumptōe substātie. z ideo est acerbius affligens: Sicut innuit hic Glo. Languor ġ est defectus ꝯsuetudis. z Infirmitas inflāma/tio cōcupiscētie carnalis. De Primo Esa. j. Quie/scite agere ꝑuerse. discite benefacere. De Secūdo Osee. vij. Oēs adulterantes q̄si clibanus succēsus

B a coquēte [Duodeciꝫ autē discipulorꝫ no/mia] deo nota z in celis conscripta [sunt hec] Hebre. xij. Ad ecclesiam primitiuorū qui cōscṗti sunt in celis. [Primus] dignitate: Nō vocatōe. ꝓpt qđ ꝟtex dr aplōꝝ [Simon] ꝓprio noīe [qui dicit] a chrō [Petrus] Jo. j. Tu vocaberis ce/phas: qđ interptat petrus [z Andreas] Nō se/cund⁹. z sic deinceps. qꝛ oēs subditi Petro sūt eq̄les [frater eius] Non tā carne q̄ꝫ spū. In h̄ aūt notat fraternū z mutue societatꝭ emolimentū. ꝓuer. xviij. Frater qui adiuuat a fratre ē q̄si ciuitas firma. Luce. v. Innuerūt socijs qui erāt ī alia naui vt venirēt z adiuuarent eos. Luce. x. Misit eos binos in omnē ciuitatē et locum q̄ erat ipe ventu/rus. Et attēde q̄ licꝫ Petr⁹ vertex dicat primus: non tamē dicit Andreas secūdus: nec Philipp⁹ tertius: z sic deinceps. Sed oēs secūdi sunt Pe/tro ad iurisdicionē. quia nō vnus sub alio sed oēs sub petro [Philippus] ꝯciuis Petri z andree Joan. j. Erat autē Philipp⁹ a bethsaida ciuitate andree z petri. Hunc autē Philippū Lu. vj. q̄n/tum ponit post duos introductos. z post Jacobū z Joannē: Forte ꝯiūgēs q̄ttuor ratōe ꝯsanguita/tis z familiaritatꝭ. Matthe⁹ autē respicit ad modum vocatōis: qꝛ post Andreā z Petrū fuit vo/catus. Joan. j. In crastinū voluit exire in galileā z inuēit Philippū: z dixit ei. Seq̄re me. [z Bartholomeus.] Hunc sexto loco ponit Lucas. Marcus aūt: tertiū post Petrū ordinat Jaco/bum z Johānē. Sꝫ ipe sil' ponit eos quib⁹ chrs nomia mutauit. Unde dicit q̄ Jacobū z Joannē vocauit bonarges. h̄ est: filios tonitrui ꝓpt sonuꝫ ṗdicationis: z miraculoꝝ coruscationē. Et quar/to loco Marc⁹ ponit Andreā. Et illi ratōe ꝯciuilitatis z vocatōis ꝯiūgit Philippum. Et subiūgit huic Bartholomeū: sicut hic. Sed Matthe⁹ ne videret in ordine apostolorū affectus carnalis attendi: inter ꝯsobrinos interponit Philippū. Et ne

videat attendi amicicia mundana que collactane/orū est z cōnutritoꝝ: interponit etiam Bartholo/meū [Jacob⁹ zebedei] Supple filius [et Joānes frater ei⁹] Hi fuerunt consobrini dn̄i. Un̄ ne iterum putet consanguinitas attēdi: interponit [Thomā et Mattheū] publicanū. Sed tam Marc⁹ q̄ꝫ Lucas ṗponunt Mattheū Thome. Mattheus aūt se postponit ꝓpter hūilitatē: ꝓpter quā etiā se publicanū vocauit Et notet in eo quāta sit vis gratie: sicut ostendit in ꝓlogo isti⁹ libri. In ceteris aūt ordo idem est apud tres cōcorditer euāgelistas [et Jacob⁹] alphei Supple fili⁹. Et iste Jacob⁹ minor Qui ꝓpter similitudinē vultus cum dn̄o: et imitationē religionis: et Epat⁹ in hie/rusalem successionē: frater dn̄i vocatus est. Gal. j. Aliū aplōꝝ vidi neminē nisi Jacobū fratrem dn̄i [et Tadde⁹] qui Judas Jacobi in Luca vocat q̄a Jacobi minoris fuit frater Qui ex ṗmogenitura z dignitate Epali ṗfuit vt pater. Et ideo ab eo denominat sicut a patre [Simon cananeus] hoc est: a Cana galilee natus. Qui in Luca Zelo/tes dr. quia Cana zelus interptat. Et hi tres frēs: fuerūt filij Marie: sororis btē ꝟginis ex Alpheo Sicut Jacob⁹ maior z Joānes: fuerūt filij Marie: sororis beate ꝟginis secūde: Que z Salome vocatur a patre suo. Unde ꝟsus

Anna trib⁹: ioachī: cleopha: salomeqꝫ: Marias
Tres parit. has ducūt Joseph: alphe⁹: zebede⁹.
Chrīm ṗma: Joseph: iacobū cū simone: iudam
Altera: que sequit: Jacobū parit atqꝫ Joannē.

Anna em̄ ex trib⁹ virꝭ pepit tres Marias. Ex Joachim matrē dn̄i. Ex Alpheo matrē Joseph Qui cognominat⁹ est iustus Qui cū Matthia posit⁹ est sorte eligendus Act. j. z Jacobū minorē z Si/monē et Judam iacobi siue taddeū. Ex Salome aūt pepit Mariā: matrē Jacobi maioris z Joannis. Haꝝ triū Mariaꝝ sponsi tres fuerunt. Jo/seph mrīs dn̄i. Alphe⁹ q̄ttuor fratꝝ pr̄: spōs⁹ secū/de. Et Zebede⁹ pr̄ duoꝝ marit⁹ tertie [Et iudas scarioth] a vico vnde natus erat [q̄ z tradidit eū] vt notet q̄ locus altus non fructificat: sed fi/des z charitas z deuotio in deū. Joan. vj. Nonne ego vos duodecim elegi z vn⁹ ex vobis diabol⁹ ē.

Hos duodecim misit iesus ṗci/piens eis z dicens

C Hic tangit Institutoꝝ ordo ꝭm officia. Et tangit Duo. Ordinis rōnem: et Officij actū. Rō aūt determinat ꝭm Duo. ꝭm Autoritatē et ꝭm Execu/tionis necessitatē. Autoritas tāgit cum dr [Hos duodecim misit iesus] q̄m autoritas ē ex mis/sione. Rho. x. Quō ṗdicabūt nisi mittant: Mar. iij. Fecit vt essent duodeci cū illo: z vt mitteret eos ṗdicare. Lu. x. Misit illos binos an̄ faciē suā. De/inde tāgit Executōis necītatē dicēs [ṗcipiēs eis z dicēs] Et ex h̄ accipit q̄ Necītas doctrine incū/bit subditꝭ. Sic sꝑ icūbit q̄ plat⁹ peccat mortalr: si n̄ ṗdicat. ġ ꝑ ꝯn̄s mortalr peccat si non adq̄siuit sciam. ij. Ti. iiij. Testificor corā deo z chrō Jesu z ꝑ aduentū ei⁹ z regnū ipsi⁹ ṗdica ꝟbū insta oportune importune. Ex his vlteri⁹ accipit q̄ ṗdicare debent per se ṗos. Etsi necesse est: dispensare iudi/

cia z tꝑalia ad vsus paupeꝝ ꝑ alios. Actuuꝫ. vj. Nō est equū nos relinquere ꝟbum: z ministrare mēsis. Cōsiderate ergo fratres ex vobis viros se/ptē boni testimonij: plenos spūsancto q̄s ꝯstitua/mus sup hoc opus. Nos ꝟo oratōi z misterio ꝟ/bi instantes erimus.

In viam gentiū ne abieritis: z in ciuitates samaritanorū ne ītraueritis: sed potius ite ad oues q̄ ꝑi/erunt domus israel.

Ecce Ordo. Et habet Duas ptes. Primo enim ponit Ordo doctrine. z Scdo Ordo vite. Ordo doctrine determiat ꝭm Quattuor. Dicit eni Cui ṗ/dicandū. z Quid ṗdicādū. Quō ṗdicatū cōfirmā/dum. z Qua ṗdicandū intentōe z modo. In Primo eni tangit Primo Cui nō ṗdicandū. z postea Cui ṗdicandū. Duo autē genera hominū sunt q̄/b⁹ nō est ṗdicādū. Gētes. s. z Samaritani. De gentib⁹ ġ dicit [In viā gentiū] hoc ē. in viā que ducit ad gentes [ne abieritis] Ire eni ad gētes: erat abire illo tpe. Act. x. Uos scitis quō abomiatum sit viro iudeo cōiungi aut accedere ad alieni/genam. Un̄ in ista pticulari z ṗma missione ꝓhi/buit christus ne irēt ad gentes. Post resurrectōꝫ aūt misit ṗdicare oīb⁹ gentib⁹. Mat. vl. Ite doce/te omnes gētes. z Mar. vl. Predicate euāgeliuꝫ omi creature dei. Modo autē an̄ resurrectionem nō misit nisi ad gentē suā: hoc est ad iudeos: Et h̄ Tribus de causis. Prima est: qꝛ Promissio fa/cta est iudeis. z inter illos ṗmū oportuit testifica/ri gratie ꝓmisse exhibitionē. Actuū. xiij. Nos an/nūciamus vobis eā que ad pr̄es nostros facta ē repromissio. Secūda cā ē: qꝛ Sal⁹ ex iudeis est. z ex illis in totū mūdum erat deriuāda. Joā. iiij. Salus ex iudeis est. Esa. xxvij. Qui egrediūt im/petu a Jacob: florebit z germinabit isrl'. z imple/bunt faciē orbis semine. Tertia causa est: Ne rationabilē causam habere videant iudei q̄ nō recipiunt verbuꝫ dei: si ṗus irent ad gentes. Actuū. xiij. Uobis oportebat ṗmū loq̄ verbum dei. Sꝫ quia repellitis illud z indignos vos iudicatꝭ et̄ne vite: ecce cōuertimur ad gentes. Sic eni ṗcepit nob̄ dominus. Esa. xlix. Parū est mihi vt suscites mihi tribus Jacob. z feces israel ꝯuertēdas. Dedi te in lucē gentiū vt sis salus mea vsqꝫ ad extremū t̄re. Gentes autē cū nec legē recipiāt nec ꝓphetas: in toto immūde sunt: vn̄ significat ꝑ canes. Sup. vij. Nolite sanctū dare canib⁹. Matt. xv. Non est bonū sumere panē filiorū z mittere canib⁹ ad man/ducandū [z in ciuitates samaritanoꝝ ne intraueritꝭ] Quia si (al's q̄) receperūt legē z n̄ ꝓphetas: significant ꝑ porcos. Sup. viij. Porc⁹ eniꝫ partim ē mūduꝫ aīal. qꝛ vngulā diuidit. ptim im/mundū qꝛ nō ruminat. Sed tunc q̄rit. Quare mutat modū loquēdi: q̄re nō dicit: In viā sama/ritanoꝝ ne abieritis. Et Dicendum q̄ hoc caueri nō poterat. qꝛ inter Judeos cōmixtim habitabāt z sepe eos cōmūis via duxit ad Samaritanos et ad Judeos: sed suffecit q̄ non intrarent in ciuita/tes vt habitarēt cū eis. Joan. iiij. Non eni coutūt

Judei samaritanis. Sed cōtra. Joā. iiij. Chrs intrauit in ciuitatem samaritanoꝝ: et ṗdicauit ibi et mansit cū eis. Ad hoc dicendum q̄ hoc fecit in transitu z paꝝ: non q̄si veniret ex intentione [sed

ite potius ad oues] Hoc est Secūdū. Et de/ D
terminat Cui sit in ṗma missione ṗdicādū. Et vo/cat Judeos [oues] ꝓpter simplicitatem z vtilita/tem z mansuetudinem patꝝ. Et hoc est qđ sequit [domus israel] hoc est familie isrl'. Decebat em̄ Lucernā esse sup candelabꝝ. hoc est: euangeliū supra legem. Et decebat esse columnam cui domus ecclīe innitit sup basim legꝭ. Et tandē oportuit vt ibi testimoniū accipet veritas vbi testes ei⁹ cogno/scebant: Et vbi testimoniū illud intelligebat. Et h̄ ordine dr Act. j. Eritꝭ mihi testes in hierl'm z in iudea z in samaria z vsqꝫ ad vltimū terre. Mat. xv. Non sum missus nisi ad oues que ꝑierunt dom⁹ israel. j. Pe. ij. Eratꝭ q̄si oues errantes: sed cōuersi estis nunc ad pastorē z Epm aiaꝝ vestraꝝ.

Euntes autē ṗdicate dicentes: qꝛ appropinquabit regnū celorū: Infirmos curate: mortuos susci/tate: leprosos mūdate: demones eijcite.

Hic tāgit Quid ē ṗdicādū dicēs [Eūtes zc.] Dicit aūt h̄ Quattuor. Diligētiā: cū dr [Eūtes] Mar. vl. Eūtes in mūdū vniuersum ṗdicate euāgeliū. Ps. cxxv. Eūtes ibāt z flebāt. Scdo Modū docendi: cū dr [ṗdicate] Predicant em̄ ea q̄ sup nos sunt Sic dr Chrys. j. Coꝝ. ij. Quod ocu/lus non vidit: nec auris audiuit: nec in cor hominis ascendit que ṗparauit deus diligentibus se. Ter/tio Quid ṗdicandum [quoniā appropinquabit] q̄m cū Regnū sit iusticia z leguꝫ distributio: hoc cōtinue appropinq̄t q̄n iusticia exercet. Mat. iij. Appropinq̄bit em̄ regnū celoꝝ. Esa. xiij. Prope ē vt veniat tp̄s ei⁹ z dies ei⁹ n̄ elōgabunt. Heb. x. Adhuc aūt modicū aliq̄ntulū z q̄ ventur⁹ est ve/niet z nō tardabit. Quarto tangit Quid appropin/q̄t: q̄m [regnū celoꝝ] In q̄ differt euangelium ꝭm finē a lege Moysi que nō ꝓmittebat nisi terre/na. Deutero. xxxiij. Tm̄mō oculus Jacob in terra frumēti vini z olei. Sed euāgeliū ꝓmittit celestia. Sap. x. Justū deduxit dn̄s per vias rectas z ostē/dit illi regnū dī. j. Coꝝ. xv. Qualis terren⁹: tales z terreni. et q̄lis celestꝭ: tales z celestes. Joā. iij. Qui de terra est: de terra loquit. et qui de celo venit: su/per oēs est [Infirmos curate] Ecce Qualiter res ṗdicata cōfirmanda. Et attēde q̄ Omne qđ impedit ad bonū Aut est īpediēs ꝭm retractiōeꝫ a bono: Aut ꝭm ṗuatōeꝫ boni. Adhuc Aut īpediēs intra: Aut ex̄ distictū a nob̄. Adhuc Aut ē ꝭm cor/ruptōeꝫ hūoris: Aut vat: qđ corruptū corrūpit id qđ ē intra ipm: z ꝓpagat corruptiōeꝫ ad mēbra. Et ṗmo q̄dē ē Cura īfirmoꝝ. Scdo Suscitatio mortuoꝝ. Et hec a ṗncipio nob̄ Intraneo. Sꝫ a ṗncipio Exneo: ē eiectio dmonū qđ ē tertiū. q̄rtū aūt ē Mūdatio leꝓsoꝝ. Infirmitas āt ē ex m̄ltitudine venialiū z īpedimto seclariū curarū. ij. Paral. vl.

Incuruatus sum multo vinculo ferri: ⁊ nō est re
spiratio mihi. Mors autē est p pctm̄ mortale: vl'
desparationē. Esa. xxvj. Uiuent mortui tui dn̄e. inter
fecti mei resurgēt. Eiectio demōis est p liberatiōez
tentatōis. Tob. xij. Demoniū ipē ab ea cōpescuit.
Leprosus morpheis ⁊ maculis plen⁹: heresis est:
q̄ corrūpit ꝟbi pabulū ex corruptōe mali vasis: h
est cordis. Joan. xx. Noli esse incredul⁹ sz fidelis.

Gratis accepistis gratis date.

Hoc est Quartū de Modo ꝓponēdi ꝟbū. Et in
telligit̄ Tripliciter. Grat̄ cōicādo. Grate ꝓponēdo.
⁊ In simone grtioso. Primū est liberalitat̄. Secū
dū charitatis. Tertiū discretōis. De Primo Esa.
lv. Absqz vlla cōmutatiōe bibite vinū ⁊ lac. Act.
viij. Pecūia tua tecū sit in pditōez. qr existiasti do
nū dei pecunia possidere. De Scōo Gal. vj. Si
poccupat⁹ fuerit hō in aliq̄ delicto: vos q̄ spūales
estis instruite illū in spū lenitatis: ɔsiderās teipm
ne ⁊ tu tenteris. De Tertio Colos. iiij. Sermo vr̄
in grā sale sit condit⁹. Eph. iiij. Ois sermo mal⁹ ex
ore vr̄o nō pcedat. Sed siqs bonus est ad edifica
tionē: vt det grām audientib⁹. Sic ḡ [gratis da
te] qr in spū furoris spūs sermo ꝓpositus nō au
ditur. iij. Reg. xix. Spūs magn⁹ ɔterēs petras an
dn̄m. Non in spū dn̄s: ⁊ post spm̄ cōmotio. Sup
ple turbatiōis. Non in cōmotōe dn̄s: ⁊ post cōmo
tionē ignis: Et post ignē sibilus aure tenuis Ibi
dn̄s. qr sibilus ille dulcedinē significat lenitatis.

Nolite possidere aurū neqz argē tū: neqz pecuniā in zonis vestris: Non perā in via: neqz duas tunicas: neqz calciamēta: neqz virgaz Dign⁹ est eni oparius cibo suo.

Ordinata doctrina: hic ordinat vitā. Et est Du
E plex ordo. sm virtutē vicz. ⁊ sm auctoritatē apli
cam. Scōm est Ibi [Qui recipit vos: me recipit]
In ordine autē q̄ est sm ꝟtutē Duo facit. Tangit
enim Prio Qualiter se habeāt ad ɔcupiscibilia mū
di. Et Secūdo Qualiter se habeāt ad eiusdē mundi
piculorz aduersa. Ibi [Ecce ego mitto vos] Ad
huc ad mūdi ɔcupiscibilia Dupliciter ordiat. Scz
sm supflui abdicatōez. et sm vsus necessitatē Ibi
[In quācunqz autē ciuitatē] In Primo aūt hor
dicit Duo. Primo eni indicit abdicatōez hui⁹ mū
di ɔcupiscibiliū. Et Secūdo ne desperēt: infirmi
tatis ɔcedit solaciū. Ibi [Dign⁹ eni est opari⁹ ⁊c.]
In Primo autē hor inducit Quinqz: Que sic ac
cipiunt. Cura vltra psens necessariū extēsa Aut ē
ad ꝓuisionē tpalis boni. Aut ad defensionē violē
ti mali. Si autē est ad ꝓuisionē boni Aut hoc est
boni qd generaliter p bonis omnib⁹ est cōmuta
bile. Aut boni quod ꝓuidet in vsum vite. ⁊ gene
rale quidē cōmutabile in omne quod cōcupiscit ē
aurū ⁊ argentū: et pecunia in zonis. Et hoc distin
guitur: qr Aut est cōmutabile in potētia vel i actu
In potētia qdem est aurū ⁊ argentū. In actu aūt
pecunia. Et ideo ligatur in zonis vt ad manū sp
para habeat. Aurū aūt est id qd ad ad magnas ē
cōmutatōnes: ⁊ argentū ad cōmunes. Si aūt est
prouisum in vsum vite: Aut est de ordinat̄ ad vi
ctum. Et hoc significat̄ in pera. Aut de ordinatis
ad vestitū. Et hoc est Dupl'r. sm vsum corpis: ⁊ h
est due tunice. Aut est sm vsum mēbri spāliter fa
tigati in itinere. Et hoc est calciamētū. Sed ad de
fensionē violēti mali est virga. Nec credēdū est q
dn̄s curā necessitat̄ phibeat. qr Joan. iiij. secū pe
cunia in zona deferebat̄. qa ibi dr q discipuli abie
rant in ciuitatē vt cibos emerent. Et Joan. xiij. dr
q Judas ea q̄ mittebant̄ portauit ⁊ loculos ha
buit. Et Lu. viij. ⁊ xxij. q mulieres ascenderunt a
galilea ⁊ de facultatibus suis dn̄o ministrabant.
Sed post⁹ sicut dicit Chrys. Cum primos pdica
tores mitteret: ꝓpter instantiā pdicatiōis nō poterāt
cogitare de futur̄ abūdantijs: nisi retraherentur
ab instātia pdicatōis. Et cum in pmis oportuerit
instātissime pdicare ⁊ nō retrahi: ido futuror in
terdixit illis sollicitudinē. Cum aūt instantia talis
postea orbe cōuerso necessaria non fuerit: ad talia
non obligant̄. Adhuc sicut dr Mar. iij. Istos du
odecim non adhuc in totū orbem misit. sed secum
esse voluit vt eos mitteret ad iudeos qb⁹ dictū fu
it q pegrinos recipent. Et ideo in tali cōmissione
minor fuit cura habenda future copie. Postea au
tem cum ad gentes: legem nō habentes misit: il
lud relaxauit Lu. xxij. Quādo misi vos sine saccu
lo ⁊ sine calciamēt̄: nunquid aliqd defuit vobis:
At illi dixerunt: Nihil. Et Jesus dixit eis. Et nunc
qui habet sacculum tollat: similiter et peram. Et
qui non habet vendat tunicam ⁊ emat gladium.
Sic ergo intelligit̄ quod h inducitur. Dicit er
go [Nolite possidere] Jurispiti dicunt q pos F
sessio dicit̄ quasi pedum positio. Hermes aūt tri
megistus dicit q possessio dicit̄ qd post sedet: hoc
est in quo post: non sit̄ nec ante sedetur. Et hoc est
solaciū infirmitati datū. qr id qd sum⁹: diuinū est
⁊ imago dei: qd cum illo sumus infirmum est. Et
hoc infirmuz vt sustent̄ sedet in bonis fortune:
eo q ⁊ ipsum fortune subiacet ⁊ casui: quod nō fa
cit diuinum quod est in nobis. Et ido possidere di
cit quietem in eo qd possidetur sm Trimegistū:
et immobilitatē sm Jurisconsultū. Et hoc modo
doctoribus religiōis christiane interdicit̄ posside
re aurum: et pmittit̄ vel concedit̄ habere ad vsum.
Tobie. xij. Bona est oratio cum ieiunio ⁊ elemosy
na magis q̄ thesauros auri recondere [neqz ar
gentū] Act. iij. Argentū et aurum non est mihi:
quod aūt habeo hoc tibi do. Act. xx. Argentum ⁊
aurum nullius vestrū concupiui. Phil. iiij. Non
quero datum sed fructum in rōne vestra. Esa. xiij.
Ecce suscitabo sup vos medos qui argentum nō
querant: nec aurum velint: sed sagittis paruulos
interficiant. Medi adequantes ⁊ mēsurantes in
terpretantur: et significant apostolos: qui ad iusti
cie equalitatem et sapientie mensuram orbem re
degerunt: nihil nisi salutem animarum querentes
Sed acutis sagittis autorizant ab arcu scripture
excussis: paruulos qui ad christū veniunt interfi
ciūt: vt iā nō sibi viuāt sed chrō [Neqz pecuniā
in zonis vr̄is] Hoc ē mlt̄ū ɔ dogma eor q in p
dicatorib⁹ mendicitatem expugnāt ⁊ cōdemnant
Unde Hiero. Qui diuitias detrūcauerat ꝓpe mo
dū: vite necessitatē amputat: vt apl'i vere religiōis
doctores omnino dei ꝓuidētia gubnati ōnderent
se nihil de crastino cogitare. Eccl'i. x. Nihil iniqus
q̄ amare pecuniā: hic eni animā venalē habet: qm̄
in vita sua ꝓiecit intima sua [neqz peram] Pe
ra hic sumit̄ p instrumentis in qb⁹ esculentuz vel
poculētū in futurū pparatū deportat̄. Un̄ Josue
ix. Gabaonite q̄ in peris ⁊ vtrib⁹ esculentū ⁊ pocu
lentū portauerūt deceperūt filios israel. Gabaoni
te pdiues iniqtate interp̄tant̄. ⁊ significant eos q̄
ventri dediti de officio pdicatiōis: q̄runt implere
peras voluptatis. ⁊ vtres vino in quo est luxuria
Rho. xvj. Hmōi chrō dn̄o nō seruiūt: sed suo ven
tri. ⁊ p dulces sermones et benedictōes seducunt
corda innocentū. Phil. iij. Quorū de⁹ venter est:
⁊ glia in ɔfusionē. Peras eni tales nō portāt: nisi
quib⁹ apposita nō sufficiūt: Sz delicatiora procu
rant: qd nō erat illis necessariū: q̄ tm̄ secū habue
runt pcuratorē: et tpe pacis mittebant̄. ⁊ int̄ eos q̄
bus pceptū fuit vt pegrinos vocarent. ⁊ ptes eis
mitterēt qui nō pparauerūt sibi. Neemie. viij [Ne
qz duas tunicas] hoc ē: supfluas. Due eni tuni
ce dicunt̄: aut due in numero: aut due in vsu vten
tis. ⁊ scōo modo sunt supflue. qr sicut dicit Hie
ro. In locis scythie glaciali frigore rigentib⁹ vna n̄
sufficit tunica. j. Timot. vlt. Habentes alimenta
⁊ quib⁹ tegamur his ɔtēti sim⁹. Jaco. vlt. Agite
nūc diuites: plorate vlulantes in miserijs vestris
q̄ aduenient vobis. diuitie vr̄e putrefacte sunt. ⁊ ve
stimenta vr̄a a tineis comesta sunt. Aurū ⁊ argen
tū vestr eruginauit. ⁊ erugo eor erit vobis in te
stimoniū. et mādicabit carnes vr̄as [neqz cal
ciamenta] Pluralit̄ dicit. qr calciamentū est ne
cessariū: quod intelligit̄ habuisse dn̄s Joā. j. cum
dixit Joānes. Cui⁹ non sum dign⁹ soluere corrigi
am calciamēti ei⁹. Marci. vj. Calciati pedes san
dalijs. Act. xij. Calcia te caligas tuas. Caliga eni
est dicta a calx ⁊ ligare. sicut ⁊ calce⁹ a calce dicit̄.
Etsi dicas q sandalia sunt solee alligate. Uer
est: tm̄ in extremitate ille solee habebant coria defē
dentia ne lapilli arenar infra pedē ⁊ soleas incide
rent. Et hoc factū fuit ad cōmodū. qr terra calida
est: ⁊ arenosa palestina. Et quia arenosa est dātur
solee. ⁊ qr calida est et pes ex motu ampli⁹ calescit.
vt refrigeratio custodiat pedis virtutē: pmittunt̄
supius esse apte. Exo. xij. Calciamēta habete i pe
dib⁹. Eph. vj. Calciati pedes in pparationē euāge
lij pacis. Can̄. vij. Quā pulcri sūt gressus tui i cal
ciamētis filia pncipis. Fuerūt autē qdā heretici:
vt dic̄ Aug. in li. de heresib⁹: q̄ vocant̄ discalciati: q̄
ꝓpter istud ꝟbū dixerūt nō vtendū esse calciamētis
Inducētes h qd dr Exo. iij. ⁊ Josue. v. Ne appro
pies huc: sed solue calciamentū de pedib⁹ tuis. lo
cus eni in q̄ stas terra sancta est. Et dixerūt: q nō
pōt qs ad deū accedere calciatus: errātes ⁊ scptu
ras nō intelligētes. qr hoc dictū est io q mortici
G na pellis nō sit in affectu [neqz virgā] Cōtrariū
videt̄ Mar. vj. vbi dr q pcepit eis neqd i via tolle
rēt nisi tm̄ virgā. Un̄ Exo. iiij. Uirgā qz istam tol
les tecū i manu tua in q̄ factur⁹ es signa. Rn̄sio
Augustini est Q˛ est virga directōis q̄ est in pla
to. de qua dr Ps. xliiij. Uirga directiōis virga re
gni tui. Et in hac virga ptās est sumendi ad sustē
tationē corpis. Et hanc dr Marc⁹ tollendā. Est
etiā ꝟga impugnatiōis ⁊ defensiōis mūdani (al's
hūani) auxilij. Et hec nō est tollēda. sed psidio dn̄i
cōmittat se qui debet studere cōuersiōi ꝓpl'i. Quia
sicut dicit Chrys. qui predicat infidelib⁹: studet vt
auferat rit⁹ malos. Et ex hoc indignant̄ homies ⁊
cōmouent̄ ⁊ mala inferūt. Etsi se pdicator ab his
defendit: auertit a se populū ⁊ non cōuertit eū. Et
ideo martyres patia ⁊ morte vicerūt. Un̄ Gedeō
castra madian euertit complosis lagūculis et so
nantib⁹ tubis ⁊ micantib⁹ lāpadib⁹: clamātib⁹ vi
ris eius: gladi⁹ dn̄i ⁊ gedeonis Judicū. vij. Com
plodere aūt lagūculas est castigādo confringere
corpa ⁊ in seruitutē redigere. et Micare lampadi
bus est miracula optimor exemplorz adhibere.
Tuba sonare est ꝟba pdicatiōis clare ꝓponere. Et
sic vincit gladi⁹ ꝟbi dn̄i ⁊ pdicatoris. Rhom. xij.
Nō vosmetipsos defendentes charissimi: sed da
te locū ire. Hoc ḡ modo psidiū mūdanū nō q̄rere
est baculū in via nō tollere. Esa. xxxvj. Ecce cōfidis
sup baculū istū cōfractū sup egyptū cui si innixus
fuerit hō: intrabit in manū eius ⁊ pforabit eaz. sic
Pharao rex egypti omnib⁹ q̄ cōfidūt in eo. Hier.
xvij. Maledict⁹ q̄ cōfidit in homie ⁊ ponit carnē
brachiū ei⁹. Sed cōtra hoc videt̄ esse qd dr Lu
ce. xxij. Ecce duo gladij h. Et dixit dn̄s: Sat̄ est.
Sed ad hoc dicēdū Q˛ arma defensiōis: Nō im
pugnatōis. Contra eos q̄ nitunt̄ subuertere fidem
in plebe postq̄z ad statū fidei deuenit. Et ad h ha
bet duos gladios chri vicari⁹. Unū quo ferit qui
est spūalis potestatis. Et Alterū quo lz n̄ feriat: tm̄
ad impium ei⁹ exerēdus est vt feriat. Et hūc habet
ecclesie aduocatus, vel officiatus. Sed his nō po
test vti qui infideles studet conuertere: sicut osten
sum est [Dignus em̄ est oparius cibo suo]
Ne oīno dura videant̄ ⁊ intolerabilia q̄ dicta sunt
Ideo mitigat h ostendens necessaria tali opario
esse digna. Hic em̄ opari⁹ esse dr duplici ratione
Una quar est: quia hoc quod dicit verbo: opere
demonstrat. Secunda est. quia in cōuersione ani
mar deo coopatur. quod dignissimū est gen⁹ ope
rū. Primo modo cepit Jesus facere ⁊ docere Act.
j. Scōo modo opat⁹ est salutē in medio terre. Job
xxxvj. Opatorem meū ꝓbabo iustum. Prouerb.
xiij. Aīa opantium impinguabit̄. Hic igit̄ est di
gn⁹ cibo Nō voluptat̄: sed necessarie sustentatōis
Deuter. xxv. Nō alligabis os bouis triturantis. j.
Cor. ix. Ordinauit de⁹ his q̄ euāgeliū annūciant:
de euāgelio viuere. Gal. vj. Cōicet aūt is q̄ cathe
zizat̄ ꝟbo ei q̄ se cathezizat i oib⁹ bonis. j. Cor. ix.
Si nos vob spūalia semiam⁹: magnū est si carna
lia vr̄a metā⁹. j. Ti. v. Qui bn̄ psunt pbri duplici
honore hēant̄ digni: maxie q̄ laborāt in ꝟbo ⁊ do
ctria. ij. Ti. ij. Laborātē agricolā oz pmū d fru. pc.

In quācūqz aūt ciuitatem aut castellū intraueritis: interrogate qs in ea dign⁹ sit: et ibi manete donec exeatis.

D Hic determinat vsus vite necessitatē. Et qꝛ hec
tota est in recipiētiū hospitalitate: Ideo duas ha-
bet partes. Prima est de Receptōe et recipiētib
Et Secūda de Nō recipiētib Ibi[Et q̄cūq3 ñ re-
cepit vos] In Prima haꝝ sunt Tria. Primū est
de Honestate hospitis. Secūdū: vt dicit Hiero.
de Jure immobil' hospitij. Tertiū De Benedicti-
one hospitij: quā merek hospitalitas suscipient3:
z largik sanctitas eius q̄ recipik. Primū est: s3 de
centiā virtutis p̄dicatoris. Scōm est: f'm stabili-
tatē iā fixe in eternitate mēt3. Tertiū est de Copia
exuberantis sanctitatis. Dicit ḡ[In quācun
q3 ciuitatē] Ubi ciuilitas est studiū z vrbani-
tas exercek[aut castellū] Ubi est p̄sidium terre
ciuitatē sustentant3. Et in hoc innuit X z sapien
tib z Insipiētib sunt debitores: z Mult3 z pau
cis esse p̄dicandū: et hominib esse ingerēdū. Uñ
dicit[intraueritis] Uñ Eze.ij. Ueni mittam te
ad eos. Cañ.vij. Egrediamur i agrū: cōmoremur
in villis[interrogate]a ꝯuicinis vel ꝯciuibus
noscentib honestos: ne turpitudine recipiētis ver
bū p̄dicatōis maculek[quis in ea dignus sit]
Hiero. Dignus est q̄ plus se reputat accipe q̄3 da
re cū suscipit. Et hoc dictū est f'm largitatis ꝓprie-
tatē. De qua dicit Phs ꝙ Largi z magnifici ē vel
le facere bñficiū z nō cōtrapati. eo ꝙ sibi reputat
nihil meli⁹ posse fieri q̄3 beneficiū facere. j. Timo.
iij. Oportet illū testimoniū bonū habere ab his q̄
foris sunt. iij. Joā. Charissime bñ facis q̄cq̄d opa
ris in fratres: z hoc in pegrinos: q̄ testimoniū p-
hibuerūt charitati tue in ꝯspectu eccl'ie: quos be-
nefaciens deducis digne deo. Sed cōtra Quia
Ipe Supra.xj. intrauit ad publicanū. Luc. xix.
Ad Zacheū. Infra.ix. Ecce homo vorax z potator
vini: publicanorū z pctōꝝ amicus. Sup.ix. Non
est opus valentib medicus. Cū ergo medici sint:
nūcij sui: ad egrotos peccatores interrogare de-
bent. Josue.ij. Exploratores excepti sunt i domo
meretricis. Sed ad hoc Dicendū ꝙ in p̄ma ho
spitalitate honestū q̄rendū est hospitiū. Sed cu3
innotescit p̄dicator: ad h̄ est studendū: vt de inho-
nesto honestū faciat: Sicut fecit dñs: z explorato
res: z tunc in illo possunt manere. Sed in q̄ tur-
pia fiunt cōmercia: nō decet hospitari sctōs [z in
de ne exeatis] Ecce Prohibitio curiositat3 dis-
currēdi p domos. Eccl'i.xxix. Uita nequā hospitā
di de domo in domū. z vbi hospitabik: nō fiducia
liter aget. Sed ponam⁹ ꝙ nō recipiat aut diu
tenere nō velit. Et dicendū: ꝙ si dignus est: omnia
recipit: p̄cipue cū nō querak nisi cibus. Heb. xiij.
Hospitalitatis nolite obliuisci: Per hanc enim
placuerūt q̄dam: angelis hospitio receptis. Et h̄
est dictū Chrys. Posset etiā dici X in ratōne di-
gni hospitis Tria includunk. Honestas vite: cu-
ius pars est largitas hospitalitatis. z Facultas
copie vnde suscipe possit. Et Benignitas exhibiti-
onis ꝙ nō amaro vultu recipiat. Si tñ aliq̄s ex-
eat de hospitio in hospitiū: nō causa leuitatis vel
voluptatis: nō facit cōtra euangeliū. qꝛ Cum plu
rib⁹ hospitās plures lucrak dño. Unde filij Job
dies conuiuij circularik duxerūt in orbē. z sanctifi-
cauit tūc eos Job: Ferens holocaustū hospitali-
tatis pro singulis.

**Intrātes aūt in domū: saluta-
te eam: dicētes Pax huic domui
Et si q̄dem fuerit dom⁹ illa digna
veniet pax vestra sup eam. Si aūt
non fuerit digna: pax vestra reuer
tetur ad vos.**

Ecce Tertiū de Collatiōe bñdictōis sp̄ualis ab
hospite sucepto. Et dicit Tria. Pacis sc3 eulogiū
a suscepto exhibendū. Pacis q̄etem sup dignum
Pacis cum fructu reditū ad hospitē ab eo qui est
indign⁹. Dicit igik[Intrātes aūt domū]ad
hospitandū [salutate eā]hoc est familiā [dicē-
tes Pax huic domui] Rhom.xij. Si fieri pōt
quod ex vobis est cū hoib oib pacē tenētes. Esa.
lij. Quā pulcri supra mōtes pedes euāgelizāt3 pa-
cē: annūciantis bonū: p̄dicātis salutē. Supra. v.
Beati pacifici q̄m filij dei vocabunk. Sic ergo sa
lutantes ꝯferūt plus q̄3 accipiāt. Ps.lxxv. In pa
ce fact⁹ est locus ei⁹. Et est ista salutatio f'm cōsue-
tudinē hebraici z syri nois In q̄ dr Salemilach:
hoc est: pax tibi. Latine aūt est acsi dicatur Aue vel
Salue [Et si q̄de3 fuerit dom⁹ illa digna]
Lu.ij. Pax hoib bone volūtat3. Et iō dign⁹ est in
cui⁹ bonā voluntatē p̄dicator intrat[requiescet su
per eā pax vestra] Qui pacē cū deo v̄ra exhor-
tatione accipiētes: p̄manebit pax quā ꝓmulgast3
z ꝓpagast3 in eos p salutationē. Phil'.iiij. Pax dei
q̄ exupat oēm sensum: custodiat corda vestra z in-
telligētias v̄ras. Esa.vl. Ecce ego declinabo i vos
sicut fluuiū pacem [Si aūt nō fuerit digna]
qꝛ non recipiendo vos z verba mea: se facit indi-
gnum. Esa.lvij. Non est pax impijs dicit domin⁹
[ad vos reuertek pax vestra]hoc est pac3 fru
ctus z merces. Ps.cxix. Cum his q̄ oderūt pace3
eram pacific⁹: cum loquebar illis z c̄. Propk hoc
dicit Esa.xlviij. Utinam attēdisses mādata mea:
multiplicata fuisset q̄si flumē pax tua. Flumē em̄
fluit de vno in alium: et ita facit pax p eulogiū pa-
cis et predicationem.

**Et quicūq3 nō recepit vos: ne-
q3 audierit sermones vestros: exe
untes foras de domo vel ciuitate
excutite puluerē d̄ pedib⁹ vestris** I

Hec est pars de Non recipientiū cōdemnatio-
nem. Et dicit Duo. Sc3 Quid p̄dicator debet fa-
cere non recipienti se patrifamilias z familie. Et d̄
Intolerabilitate condemnatōis ipsi⁹ De Prio
dicit [Quicūq3]Due sunt receptiones. Una est
Predicantis in exteri⁹ hospitiū. Altera Uerbi in
cordis cōsensū. Et de his dicit. De Prima [Qui-
cūq3 nō recepit vos] in domū extra. Judi.xix
Nemo vult nos in hospitium recipere. Sap.xix.
Ignotos non recipiebant aduenas. iij. Joā. Nec
diotrepes suscipit frēs: et eos q̄ suscipiūt ꝓhibet
[neq3 audierit ser. v̄ros] Ezech.iij. Dom⁹ isrl'
nolūt audire te qꝛ nolūt audire me Act.vij. Cum

loquerek Stephanus: ꝯtinuerūt aures suas z i-
petū fecerūt vnanimiter in eū. z eijciētes eū extra ci
uitatē lapidabāt[exeūtes foras de domo] si
domus est alicui⁹ [vel de ciuitate] si oēs sil' ꝯ-
dicunt. Ps.liiij. Uidi iniquitatē z ꝯdictōe3 in ciui-
tate die ac nocte: sup muros ei⁹ iniq̄tas: et labor
in medio ei⁹ z iniusticia. et nō defecit d̄ plateis ei⁹
vsura z dolus. Non ḡ maneat3 in ea: sed[excuti-
te puluerē de pedib v̄ris] Puluis in pedib
signū est itineris: vt dicit Tulli⁹. Uñ sensus ē. Fa
tigationē assumpti ꝓ eis itineris cōtra eos ostēdi-
te i ratōem maioris eorū ꝯdemnatōis z apl'oꝝ li-
beratōis. Eze.iij. Si annūciaueris ei: ipe in pecca
to suo moriek: Tu autē aīa3 tuā liberasti. Actuū
xx. Innocens ego sum a sanguine oīm vestꝝ. Nō
eni effugi quo minus annūciarē vobis om̄e cōsi-
liū dei. Hanc expositōe3 puto esse l'ralem. Alia eti
am est ꝙ puluis significat tpalia parua: q̄ excutiē
da sūt in eos: ne putēt ꝓpk tpalia sibi ingeri v̄buz.
Apoc.xviij. Exite de illa popule me⁹: z ne pticipes
sitis delictoꝝ eius. z de plagis ei⁹ nō accipiat3: qꝛ
puenerūt peccata ei⁹ vsq3 ad celū. Et isti sūt Tri-
pliciter accusabiles, qꝛ Nihil adheāt eis de pace
sanctorū que peccatū deleret. Nihil remāsit sanct3
de elemosynis eorū ꝙ ꝓ eis interpellarēt. et Agḡ
uatus est cōteptus eoꝝ: cū sanctoꝝ v̄ba nō audi
rent: neq3 sctōs suscipent. Et hec etiā bona est expo
sitio. Alia est expositio: X puluis sunt minute ne
gligētie: q̄ ꝯhunk ex sollicitudine p̄dicatorū Et q̄ñ
sollicitudo coꝝ nō recipik: etiā minuta q̄ occupati
circa ꝯuertēdos ꝯhunk in eos excutiunk: quia eis
imputank. Actuū.xviij. Cōtradicentib z blasphe-
mantib iudeis: excutiēs Paul⁹ vestimēta sua: di
xit ad eos. Sāguis vester sup caput vestꝝ. mun-
dus ego ex hoc ad gentes vadam.

**Amen dico vobis: Tolerabili⁹
erit terre Sodomorū z Gomorre
orū in die iudicij q̄3 illi ciuitati**

Hoc est Scōm Ubi tāgit Cōdemnatōe3 eorū
p cōpatione ad Sodomitas. Dicit ḡ[Amen
dico vobis]hoc est. Uere dico vob[Tolerabi
li⁹ erit]quo ad iudiciū ꝯdēnatōis[terre sodo.
et Gomorreoꝝ]que (al's q̄) principales erant i
pentapoli subuersa p ignē z sulphur[in die iu-
dicij]cōis[q̄3 illi ciuitati] Uidek aūt h̄ esse
falsū. Gen. eni.xiij. dicik X hoies Sodomite pes
simi erāt. z pctōres corā dño nimis. Non est autē
accipe peius pessimo. ergo nulli sūt maiores pctō
res q̄3 Sodomite. z p ꝯseq̄ns in illo (al's nulla) da
mnatio erit itolerabilior. Ad hoc dicūt q̄da3 ꝙ
nō fit compatio quo ad oīa pctā: sed q̄ ad queda3
q̄ enumerank Eze.xvj. ꝙ manū egeno z pauperi
nō porrigebant. Et quo ad hoc isti peccāt pl⁹: qꝛ
nō tm̄ nō porrigūt ministris dei: sed etiā volentes
(al's nolētes) recipe sermonē abij ciūt. Et iō q̄ ad
inhospitalitatē pl⁹ peccāt isti z pl⁹ puniunk q̄ ad
hoc pctm̄. Sap.xvj. Juste eni patiebank f'm suas
neq̄tias. Eteni detestabilē hospitalitatē instituer't.
Sed hoc nō videk f'm Glo. que dicit. ꝙ Ab eo pl⁹
exigik cui plus cōmittik. Et ideo Dicendū ꝙ Pec
cata multipl'r compank ad inuicē. z sil'r pene cōse-
quentes. Uno q̄dem mō pctm̄ f'm substantiam z
actū compak ad alteꝝ. Et hoc modo: pctm̄ Sodo
moꝝ graui⁹ est peccato istoꝝ. qꝛ illud est ꝯtra na-
turam z rōnem z gratiam. istud aūt nō ita: sed est
contra gr̄am tm̄. Alio mō compak f'm circūstātiā
Et f'm hoc peccans cōtra gr̄am z correctiōem ob-
latā sibi a deo: magis peccat z deformi⁹ q̄3 peccās
simpliciter. Et hoc mō pctm̄ istoꝝ: refutantiū ver
bū mai⁹ est pctō Sodomorū. Treñ.iiij. Maior
fuit iniquitas mea pctō Sodomoꝝ q̄s subuertit
dñs in momēto. Leuik.xxvj. Si nō obedierit3 mi-
hi addā cōtritiōes vestras septuplū sup pctā v̄ra
et cōterā supbiā duricie v̄re. Prouerb.j. Quia vo
caui z renuist3: extēdi manū meā z ñ fuit q̄ aspice-
ret: ego q̄3 in interitu v̄ro ridebo z subsannabo cū
vobis q̄d timebatis aduenerit.

Ecce ego mitto vos

Hic monet ad passionū tolerantiā. Hoc aūt fa K
cit Duob modis. Sc3: Describēdo passiōis q̄lita
tes ex tortoꝝ diuersitate. Et assignādo rōnem cō-
stantie in passione. Et hoc facit Ibi[Nō est disci-
pulus supra magr̄m] Adhuc in Prima pte Duo
sunt. In quoꝝ Primo eos armat cōtra psecuto-
rū seuitiā. In Scōo aūt ne desperēt: ponit quādā
mitigationē: Ibi[Qui aūt pseuerauerit] In Pri
ma haꝝ tangit adhuc Duo. Docet em̄ Cautelam
cōtra psecutionem tyrānoꝝ Primo. et Scōo ad-
iungit De Persecutione prioꝝ: Ibi[Tradet aūt
frater fratrē in mortem z c̄.] In Prima haꝝ sunt
Tres pagraphi. In quoꝝ Primo in Cōi determi
nat habitudinē discipuloꝝ ad psecutores. et econ-
tra. In Secundo Necessariā ꝓpter hoc ōndit esse
cautelam ab hoib. In Tertio aūt ostendit ꝙ l3
in seculari fortitudine tyrāni p̄ualeant: nō oport3
despare. quia In sp̄ualib: sancto sp̄ū docēte: mul-
to erunt in rationibus fidei fortiores. Et hoc inte
rius dat securitatem patiendi z moriendi. Et hec
Tria patent in littera. In Primo hoꝝ paragra-
phoꝝ Duo dicit. Quoꝝ Unū est Legationis sue
difficultas. Et ex hac difficultate concludit Duo
esse necessaria Legatis sicut patet. De Primo
dicit[Ecce ego] Q.d. Sic ordinaui de recipien
tibus z nō recipientib vos: Sciens hoc vob esse
necessariū. quia[Ecce ego mitto vos] Et in h̄
tangit Autoritatē: Legationē: Qualitatē legatoꝝ:
et Legationis difficultatē. Autoritatē tāgit in Du
obus. In demōstratiōe: In qua notak ꝙ Publi-
ca est Non in silentio z occulto pagenda. et In di-
gnitate iniungent3 (al's pagent3) Cum dr[Ego]
p meipm. Publicā em̄ legationē oportet oib ex-
poni. Et cū ꝯtria sit mlt3: mag3 ipugnak. De Prio
Abō. Auditū audiuim⁹ a dño z legat⁹ ad gentes
missus ē. L3 em̄ mlti sint: tñ singulariter dr: ꝓpter
vnitatē z ꝯsensum. De Scōo.ij. Coꝝ.v. Pro chrō
legatiōe fungimur tanq̄3 deo exhortāte p nos. Lu.
x. Qui vos audit: me audit. et qui vos spernit: me
spnit[mitto] Ecce Legatiōis iniūctio. Gen.xxx-
vij. Frēs tui pascūt oues in sichimis: veni mitto te
ad eos. Ibi em̄ missio hec p̄figurata ē Jo.xx. Sic
misit me pater: et ego mitto vos. Joan.xv. Non

vos me elegistis: sed ego vos elegi vt eatis et fru/
ctū afferatis ꝛ fruct⁹ vr̄ maneat. Sic dixit se mis
sum Moyses Exo.iij. Ecce ego vadā ad filios isrl'
ꝛ dicā eis. De⁹ patꝝ vestroꝝ misit me ad vos. Jō
dicit Paulus se apl'm: nō ab hominib⁹ neqꝫ ꝑ ho
minem. sed ꝑ iesū christū. Ad Gal'.j. [Vos] Ecce
Legati Et dicit [vos] Non vicarios vr̄os Ut no
tet ꝙ ꝑ seipos ea q̄ sunt chr̄i agere debent. Sic et
Moyses egit ꝑ seipm̄ nō ꝑ aliū. Sꝫ nostri colli/
gunt ꝑ seipos tpalia sed ꝑ alios agunt spiritualia
Contra qđ dicit Apl's.j.Corin.xiij. Charitas nō
q̄rit que sua sunt: sꝫ que christi iesu. Phil'.iiij. Nō
quero datū: sed fructum in ratione vestra

Sicut oues in medio luporum

Ecce Legatorū qualitas: Mansuetudīs pre/
cipue ꝛ Utilitatis. Decentissimi ꝛ calidi habitus.
Fecūditatis et Lactis. Quorū Primū est necessa/
riū cōtra ꝑsecutōes. Scōm autē ad īstruēdas et
īstituēdas virtutes. Tertiū Ad sancte cōuersati/
onis habitū q̄ induendi sunt hoīes. Quartū Ad
zelū animaꝝ. q̄ cōcipiunt ꝛ pariunt hi in q̄b⁹ for/
mat christus. Quintū Ad alimentū q̄ nutriunt q̄
si modo geniti infantes. De Mansuetudine dicit
Mat.xj. Discite a me: q꞉ mitis sum ꝛc. Dic̄ vuex
dux ouiū agnus dei chr̄s Matt'.v. Beati mites
q̄m̄ ipi possidebūt ter. Sic eni illi Legati lucrati
sunt orbē terrarū. Numeri.xij. Erat Moyses mā
suetissim⁹ oīm viroꝝ q̄ erāt sup terrā. De Scdo:
hoc est de Utilitate qua vtiles: nō nociui depo/
pulatores fuerūt isti Legati. q꞉ ad hoc spm̄ acci/
piunt mittētis. Dicit.j.Cor.xij. Unicuiqꝫ dat ma
nifestatio spūs ad vtilitatē.j.Corin.x. Sine offēsi
one estote iudeis ꝛ gentib⁹ ꝛ ecclesie dei. sicut ꝛ ego
ꝑ oīa in oīb⁹ placeo: nō q̄rēs quod mihi vtile est:
sed qđ multis vt salui fiant.ij.Corin.x. Scdꝫ po
testatē meā quā dedit mihi dn̄s in edificatōem et
nō in destructōez vestrā. De Tertio: h̄ est de Uesti
mento sancte ꝯuersatōnis: quo (al's que) induere
debet hoīes suo exēplo dr̄ Job.xxxvij. Nōne vesti
menta tua calida sūt cū ꝑflauerit terra austro. Au
stro eni ꝑflatur terra quādo lenis ꝛ calid⁹ spūs ꝑ
cedit a ꝑlato. Job.xxxj. Si nō de vellerib⁹ ouium
mearū calefact⁹ ē. Sic etiā mlier eccl'ia q̄rit lanā
ꝛ linū. Lanā q̄rit scte ꝯuersatōis: ꝛ linū inocētie cā/
doris: ꝛ opat ꝯsilio manuū suaꝝ q̄ sunt ꝑlati: et
nō timebit domui sue a frigorib⁹ niuis. Oēs eniꝫ
domestici sui vestiti sūt duplicib⁹: scte ꝯuersatiōis
ex ꝑtēdētes hitū. ꝛ inocētie int⁹ in cōscia: hn̄tes co
rā deo testimoniū. De Quarto: h̄ est de Zelo fecū
dāte Gal'.iiij. Filioli mei q̄s itez pturio donec for
met chr̄s i vob. Cant.iiij. Dētes tui: h̄ ē ꝑlati tui
molētes cibū alijs: sicut grex tōsaꝝ. Oēs gemel
lis fetib⁹: et steril' nō est int eas. Cōcipiūt eni gemi/
nos sp: iustos fouēdo: ꝛ pctōres ꝯuertēdo. De La
ctis alimonia.j.Cor.iij. Tanqꝫ puulis in chr̄o lac
vob potū dedi: nō escā.j.Pe.ij. Lac cōcupiscite vt
in eo crescatis. Mō autē Legati veniūt In spiri/
tu furoris. In nocumēto depdatiōis. In habitu
secularissime ꝑuersitatis. In ꝯceptu ꝯcupie carna
lis. In alimēto diabolice: q̄ homies (al's oēs) nu/
triunt in peccatis ꝑsumptiōis [in medio lupo/
rū] Ecce Legationis difficultas. Et non dicit: in/
tra lupos: sed [in medio] vt nusqꝫ sit effugere ni
si ꝑ capturam luporum. q꞉ In hoc solo spes est: si
lupi: natura lupina deposita: ab ouibus capi pñt
Gen.xlix. Beniamin lup⁹ rapax mane diuidet p̄/
dam ꝛ vespe diuidet spolia. Tales em̄ lupi sunt: q̄
de lupis possunt fieri filij dextre. et tūc p̄dā quam
mane dū lupi erant acceperunt: vespe cōuersiōis
spolia diuidentes dn̄o reportāt. Sicut fecit Pau
lus. Joan.x. Lup⁹ rapit et dispgit oues. Ps.xliij.
Estimati sum⁹ sicut oues occisionis. Ps.xliij. De
disti nos tanqꝫ oues escarū ꝛ in gentib⁹ tanqꝫ int
lupos dispsisti nos. In hui⁹ signum Rachel que
ouis interptat enixa est beniamin Gen.xxxv. De
q̄ dr̄ Beniamin lupus rapax.

Estote ergo prudentes sicut serpētes: et simplices sicut columbe

Hic ponit Conclusionē ex p̄dictꝭ. Duo sūt L
necessaria Legatis ad malos capiendos missis.
Quoꝝ Unū: Sapiētia serpentina. ꝛ Alterꝝ Sim
plicitas columbina. Et de Primo dr̄ [Estote
ergo prudētes sicut serpētes] Et Attēde ꝙ
Sicut natura aliqn̄ ex duobus componit vnum
anīal qđ ex vno habet insidias: et ex altero habet
mansuetudinē. et qđ insidiosum erat mitigatur ex
māsueto. Sicut apparet in cuculo qui cōponit ex
speruario ꝛ colūba. et speruari⁹ capit aues puas et
deuorat eas. et hoc diminuit in cuculo qui nō ca/
pit aues ipsas: sed insidiat ouis: et comedit ea: sua
reponēs. Et ideo tpe nidificatiōis auium pugnāt
cum eo aues pue. Ita facit h̄ domin⁹: ex diuersis
componit h̄ vnum: Ut quod bonum est: ab vno:
et ab alio componat: et vnum alij tempet. Et ideo
prudentia serpētina ne in astutiam vergat sed in
prouisione bonorum se teneat: coniungit cū sim/
plicitate columbina. Scdꝫ hoc igit prudentia ser/
pentina manet prudentia. et nō efficit calliditas: q̄
in malū sonat. Et tūc prudentia serpētina est que
sagaciter intelligit et eligit ea quib⁹ humiliter po/
tius: serpendo se rapit ad ꝑcessum infusiōis tyria/
ce contra venenū antiqui serpentꝭ. Et fm̄ h̄ Tria
notant in serpentis prudentia. Quoꝝ Unum est
Prudētia in cauēdis fraudib⁹ ꝛ eligendis bonis.
Scōm In expoliatiōe vetustatꝭ. Tertiū aūt ē In
cura venenati hūoris. De Prīo Prouer.j. Ut det
puul' astutia: adolescēti aūt intellect⁹ ꝛ scia. Astu/
tia in cauēdis fraudib⁹. et Scia in cōuersatōe ho
nesta. et Intellect⁹ in cognitōe diuīa ꝛ infna. Hec
est aspis surda aliqn̄ obturans aures suas ad pe/
trā chr̄m ne exaudiat vocē incātantiū ꝛ venefici in/
cātātꝭ sapiēter. Fraudes em̄ circūueniētiū minis:
et blādimetꝭ ꝑmissionū surda aure transeūt: ad pe
trā chr̄m cōuertentes auditū: cōstātiā suā in oīb⁹
hmōi meditātes. Hāc aūt prudentiā hꝫ colūbin⁹
serpēs: vt dr̄ Arist. ex hūido subtili. qđ etiā ꝑlōga/
bile est valde. Et hoc hūore h̄cat pietatē. et longitu
dine: spei ꝑtēsionē. q̄a Pietate beniuoli sūt in oēs
et Spe eternoꝝ: ne ꝑñtib⁹ malis vel bonis ñ mo/
ueant.j.Tim.iiij. Pietas ad oīa vtil' ē: ꝑmissionē
hn̄s vite q̄ nūc ē ꝛ fu. De Spe Heb.vj. Spez sic
ancorā habemus anie tutam ac firmaꝫ: incedētem

vsqꝫ ad interiora velaminis vbi p̄cursor introiuit
Jesus. Pellem aūt deponit quia dura est ꝛ scab i/
osa: ꝛ efficitur intolerabilis sicut et in auib⁹ est mu
tatio pennaꝝ. Et quia longus est: ad foramen ꝑ/
portionatū abstrahit: primo soluens eaꝫ in capite
Hec aūt est ꝯuersatio vetus que durescit ꝯsuetu/
dine: scabescit hispiditate pctōꝝ: ꝛ est inutil' ꝛ noci/
ua ex cōcupiscentie vetustate. ꝛ ꝑ foramen pn̄īe de/
ponenda. Eph.iiij. Deponite vos veterē hoīem q̄
corrumpit h̄m desideria erroris. Can.v. Expolia/
ui me tunica mea quomō induar illa. Iste etiam
columbin⁹ serpens infundit veneni medicinam.
Per Altitudinem desiderij eternoꝝ. Per Confor
mitatem crucis. Per Fidei aspectum. Primū est
Charitatis Scdm Mortificationis carnis. Ter
tiū aūt Deuotionis fidei per dilectionem opantis
Numeri.xxj. Fac serpētem eneū ꝛ erige ipm in pa/
lo. ꝛ q̄ aspexerit ad eum: viuet. Jo.iij. Sicut exalta
uit Moyses h̄pentem in deserto: ita exaltari opor/
tet filum hoīs. vt oīs q̄ credit in ipum nō pereat:
sed habeat vitam eternā. Sicut aūt est prudentia
in his: Declinando fraudes incantantiū. Expoliā
do impedimenta vtutum. Medicando morsib⁹
venenatoꝝ. Et iō est colūbin⁹ multum hn̄s de co/
lumba. Ita est necessaria simplicitas serpētina. q̄a
columba q̄ nihil serpentis habet est facile seducibi
lis. Ozee.vij. Effraim sicut columba seducta non
habens cor. Simplicitas igit serpentina siue co/
lumba h̄pentina Osculuꝫ habet oris in dulcedine
allocutionis. Felle caret amaritudinis in epate ap
petitionis. Gemitū deuotionis ꝑ cantu vanitatis
Uenustateꝫ ꝯuersationis ꝑ pompa fastus secula
ris. Simplicitatē intentiōis ꝑ duplicitate munda
ne deceptionis ꝛ hypocrisis mūdans Cautelā sue
ꝑseruationis contra raptores ꝛ p̄datores vtutis.
Uerbū em̄ dulce ad oēs: osculū ei est colūbinū.
Uerbū em̄ dulce mltiplicat amicos ꝛ mitigat ini/
micos. Ecci.vj. Hoc em̄ vbo ista h̄pētina colūba i
vbis suis mōstra placauit. Eccl'i.xlv. Hoc etiā fel
appetit⁹ vindicte iniurijs illatꝭ nō habuit. Act.vij.
Ne statuas illis hoc pctm̄: quia nesciūt qđ faciūt.
Iste sunt columbe de quib⁹ dicit Cant.ij. Colūba
mea in foraminib⁹ petre in cauerna macerie. quia
in hoc habitant ꝑ imitationē in vulnerib⁹ chr̄i qui
petra est ꝑ ꝯstantiam q̄ flecti nō potuit sed frangi.
Cauerna aūt macerie est foramen lateris quod fa
ctuꝫ fuit in exangui ꝛ exanimi corpe qn̄ iam corp⁹
fuit in cōgerie membroꝝ. Sicut macer murus q̄
maceria dicit. Gemit⁹ deuotionis est in modula/
tione orationis Esaie.xxxviij. Meditabor vt colū
ba Esa.lix. Quasi columbe meditantes gemimus
Columba em̄ in interiorib⁹ colli cantat: ꝛ ideo me
ditatio vocat cantus eius. ꝛ hoc ꝑprium habet in/
ter aues. Sed omne gen⁹ columbe hoc habet. q̄a
cant⁹ deuotionis poti⁹ est in corde qꝫ in ore. Aug.
in Regula. Psalmis ꝛ hymnis cū oratis deū: hoc
vsetur in corde quod ꝑfert in ore. Uenustatem
etiam habet blande cuiusdam ꝯuersatōnis: nihil
pompe p̄tendens. Jō Cant.ij. ista ꝯiungunt. Ami
ca mea: colūba mea: formosa mea. Ipam em̄ vestit
spūssctūs qui in colūba sup dn̄m apparuit nouuꝫ
habitum renatis exhibēs. Supra tertio Simpli
citatem habet intentiōis nō hypocrisis duplicitatꝭ
neqꝫ mundane deceptionis. Unde Cant.iiij. dicit
Oculi tui columbaꝝ. Sup sexto. Si ocul⁹ tuus
fuerit simplex totū corpus tuū lucidum erit. Hec
etiam simplicitas serpentina cautelā habet sue pre
seruationis ab auib⁹ rapacib⁹ ne rapiatur a diabo
lo. Et ideo dicit sedere super aquas vt vmbrā spe/
culetur in aqua. hoc est: sup studium scripturaruꝫ
q̄ ꝑ aquas significātur Cant.v. Oculi tui sicut co/
lumbe que resident super riuos aquarum. Co/
lumba etiā ista bone ale est in volando ꝛ semp re/
dit ad nidum. Et hoc habꝫ ꝑprium inter aues ꝙ si
ducatur ad exteras terras: reuolat ꝛ fertilis est val
de. Et ꝑ Primū significat circūuolatū in p̄dicatio/
ne: ꝛ reditum in ꝯtemplatione ad nidum sapientie
Esa.lx. Qui sunt hi qui vt nubes volant: ꝛ q̄si co/
lumbe ad fenestras suas. Per Scdm h̄cat multi/
tudinem columbini ꝑtus in ꝯuersione animaruꝫ
ꝛ hoc est sacrificium oblatum ꝑ domino Luce.ij.
Obtulerunt pro eo dn̄o par turturum: aut duos
pullos columbaꝝ. ꝛ hoc sacrificiū redemit multa
sacrificia que man⁹ paupeꝝ chr̄i inuenire nō potu
it. Sic ptꝫ in emūdatōe leprosi ꝛ puerpe i leuitico.

Cauete ab hominib⁹: Tradent em̄ vos in ꝯcilijs ꝛ in synagogis suis Flagellabūt vos: ꝛ ad reges ꝛ ad p̄sides ducemini ꝑpter me: in testimoniū illis ꝛ gentib⁹.

Hic in isto scdo ꝑagrapho tangit lupoꝝ insidi/ M
as de quib⁹ dicit Sophonie.iij. Principes ei⁹ lu
pi: vespe nō relīqrant in mane. Tangit aūt hic tri/
plicem ꝑsecutionē. Traditiōis: ꝛ Afflictionis: vbe
rum ꝛ positionis Judiciꝫ. Prima fit in cōcilijs ꝑ
ꝯsilium. Scda in synagogis ꝑ populi ꝯuentum.
Tertia aūt ꝑ reges ꝛ p̄sides ꝑ iniquū iudiciꝫ. Et
his trib⁹ ꝑsecutionib⁹ vnam ꝛ laudabilem causaꝫ
subiūgit ex pte apostoloꝝ ꝛ terribilem effectum ex
parte ꝑsequentium. ꝛ hoc est ꝙ dicit. Dicit ergo
[Cauete] ꝑ prudētiā serpentinā Cauti estote dis
simulādo iniurias Prouer.xij. Qui dissimulat in
iurias callidus est. Daniel'.j. Cautos scientia ꝛ do
ctos disciplina [ab hominib⁹] Proprium habꝫ
serpens inter anialia cauere ab hominib⁹. q꞉ in du
obus peior est homo oīm animali: ꝛ in vno est no
ciuior diabolo. Unum in q̄ peior est omni anima
li est: ꝙ in vnoqꝫqꝫ animali est vnuꝫ malum si ma/
lum est. in homine aūt omnia. Alterꝝ est ꝙ homo
habet ingenium nocendi qđ nō habent alie bestie.
Diabolo em̄ est nociuior. q꞉ diabolus non accedit
ad scrm̄ sed victus fugit ab eo: ꝛ illum vincit ꝛ inf/
ficit homo malus. Et ideo homo malus membꝝ
ꝛ arma ē diaboli. De Primo dicit Mat.xij. Ma
lus hō de malo thesauro cordis sui ꝑfert malum.
hꝫ em̄ thesauꝝ maloꝝ nō vnū malū. De scdo Pro
uer.xij. Dol⁹ in corde cogitantiū mala. Per doluꝫ
em̄ nocētiores fiūt. De tertio dr̄ Jo.xiij. Cū diabo/
lus misisset in cor vt traderet euꝫ Judas simonis
scharioths. Hoc em̄ ꝑ seipm̄ diabol⁹ facere nō po
tuit [Tradēt vos in ꝯcilijs] Gen.xlix. In ꝯsi/
liū eoꝝ nō veniat aīa mea: ꝛ in cetu eoꝝ nō sit glīa

mea. Jo. xj. Collegerūt pōtifices ꝛ pharisei cōciliū [ꝛ in synagogis suis flagellabūt vos] Si ammoniti in ꝯsilio nō desistatis. Act. v. Cōuocantes ap'los cesis denūciauerūt ap'lis ne ampli⁹ loqrētur in noīe Jesu. ij. Coꝝ. xj. Ter vḡis cesus sum ꝛ Jbidē aū. A iudeis qnqes q̄dragēas vna min⁹ accepi [ꝛ ad p̄sides] tanq̄ vicariā ptātē hn̄tes i minorib⁹ iudicijs. si nec flagellati desistitis vt puniamini sicut ipe dn̄s punit⁹ fuit aū Pilatū. Matth. xxvij. [ꝛ ad reges] ducemini tāq̄ ordinariā ptātem hn̄tes ꝛ in maiorib⁹ iudicijs. Act. ix. Uas electiōis erit iste mihi: vt portet nomē meū corā regibus ꝛ gētib⁹ ꝛ filijs isrl'. Act. xij. Misit Herodes rex man⁹ vt affligeret q̄sdā de eccl'ia. Occidit autē Jacobū frēm Joānis gladio ꝛc. Sic ei pcesserūt iudei cū ap'lis. qꝛ alienigene dn̄abant eis ꝛ nō licuit eis interficere quēq̄. Sicut dicet infra. xxvij. ꝙ flagellatos ꝛ correptos duxerūt ad p̄sides ꝛ reges puniēdos. Et subiūgit gl'iosaꝫ causaꝫ: di. [propter me] hoc est. fidem in me ꝛ nomis mei ꝯfessionem Phil'. j. Uobis donatū est p chr̄o vt nō solū credatis in eū sed etiā vt p illo patiamini. j. Pet. iiij. Si exprobramini in noīe chr̄i bti eritis. Et ibidē. Nemo vr̄m patiat' sic homicida aut fur aut maledic⁹: aut alienoꝝ appetitor. Si aūt vt chr̄ian⁹ nō erubescat [in testimoniū illis] hoc est. ꝯtra eos. s. iudeos q tradūt vos i ꝯcilijs ꝛ flagellāt vos in synagogis [ꝛ gentib⁹] h̄ est. ꝯ gētes. qꝛ p̄sides eoꝝ ꝛ reges nos puniūt: ꝛ qd eis est testimoniū ꝯdēnationis. est nob testimoniū innocētie. Luc. ij. Ecce posit⁹ est hic in ruinā ꝛ i resurrectionē multoꝝ in isrl' ꝛ i signū cui ꝯtradicet'. ij. Coꝝ. ij. Alijs sum⁹ odor vite in vitā. Alijs aūt odor mortis in mortē. Et ad hec qs tā idoneus?

Cū aūt tradent vos: nolite cogitare quō aut quid loq̄mini: Dabit' em̄ vobis in illa hora q̄d loq̄mini Nō em̄ vos estis q̄ loquimini: sed spūs pr̄is vr̄i q̄ loquit' in vobis

N Terti⁹ est pagraph⁹: vbi tāgit ptātē spūs in sāctis. ꝛ hec facit eos secure mori p demōstrata ꝛ icōtradicibili vitate. ꝛ facit triūphare tandē de interfectorib⁹. qꝛ Sup oīa vicit vitas. Dic aūt Tria Primo em̄ phibet in eis Humane sapie cogitationē. Scdo pmittit Diuine sapiētie facultatē. Et Tertō subiungit vtriusq̄ causam. Et hec in lr̄a patent. Dicit ḡ. [Cū aūt tradēt vos] in ꝯcilijs vl' ad iudices [nolite cogitare] Prouer. xij. Qui ꝯfidit in cogitatiōib⁹ suis corruet. ij. Coꝝ. iij. Nō ꝙ sufficientes sum⁹ aliqd cogitare a nobis q̄si ex nob sed sufficiētia nr̄a ex deo est. Eccl'i. xliij. Multa dicim⁹ ꝛ deficim⁹ i vbis ꝯsūmatio s'monū ipe est [quō] hoc est. de mō humano quō ponatis psuasibilib⁹ vbis. j. Coꝝ. ij. Sermo me⁹ ꝛ p̄dicatio mea nō fuit in psuasibilib⁹ hūane sapie vbis: sed in ostensiōe spūs ꝛ vtutis [aut q̄d] q̄ ad materiā. qꝛ nescit' de q̄ erit iterrogatio tortoꝝ. Esa. xxxviij. Dn̄e vim patior rn̄de p me q̄d dicā: aut q̄d rn̄debo [Dabitur em̄ vobis] Ps. liiij. Jacta cogi. tuū in dn̄o ꝛ ipe te enutriet. j. Pe. v. Oēm sollicitudinē vr̄am pijciētes in eū qm̄ ipi cura est d' vob. ij. Timo. ij. Intellige q̄ dico. Dabit ei tibi dn̄s i oib⁹ itellectū [in illa hora] interrogatōis. Job. vij. Uisitas eū diluculo ꝛ subito pbas illum. Jac. j. Siqs vr̄m indiget sapientia postulet a deo: ꝛ dabit' ei [q̄d loquamini] Luce. xxj. Ego dabo vob os ꝛ sapiam cui nō poterūt resistere oēs aduersarij vr̄i. Eccl'i. xv. Cibabit illū dn̄s pane vite ꝛ intellect⁹ ꝛ aq̄ sapie salutaris potabit illū. Ps. lxxx. Aperi os tuū ꝛ ego iplebo illō. Nec intelligit' istud sicut ignari nolētes studere dicunt de hora p̄dicatiōis. qꝛ ad illā exigit' instructō ꝛ studiū ꝛ meditatio. Apocal'. viij. Septē angeli q̄ habebāt septē tubas: pauerūt se vt tuba canerēt. j. Timo. iiij. Attēde tibi ꝛ doctrine insta in illis [Nō em̄ vos estis q̄ loq̄mini] Ecce vtriusq̄ p̄missorū causa Quasi dicat. Nolite cogitare quō aliquid loq̄mini. Nō em̄ vos estis q̄ loq̄mini. dabit' em̄ vobis in illa hora. qꝛ spūs pr̄is vr̄i est q̄ loquit' in vobis. Ps. xliij. Lingua mea calam⁹ scribe velociter scribētis. Hiere. j. A a a dn̄e Ecce nescio loq. quia puer ego sum. Ezech. iij. Linguā tuā faciā adherere palato tuo: qꝛ dom⁹ exasperās est. Sensus em̄ hoīs ꝛ lingua nō sufficiūt in talib⁹ [sed spūs patris vestri q̄ loquit' in vobis] Et qꝛ spūs: crescit. ꝛ qꝛ patris vult. Sap. j. Spirit⁹ dn̄i repleuit orbē terraꝝ: ꝛ h̄ qd ꝯtinet oīa: sciam habꝫ vocis. j. Coꝝ. xiiij. Spūs loquit' mysteria Jo. xvj. Quecūq̄ audiet loquet' ꝛ q̄ vētura sūt annūciabit vobis. Act. ij. Apparuerūt illis dispertite lingue tāq̄ ignis: seditq̄ sup singulos eoꝝ spūsctūs.

Tradet aūt frater fratrē in mortē ꝛ pater filiū: ꝛ isurgēt filij in parētes ꝛ morte eos afficiēt: ꝛ eritis odio oib⁹ ppter nomen meū.

Hec est Tertia ps in q̄ determinat psecutōeꝫ a primis futurā: q̄ tanto est acerbior q̄nto habet duplicem dolorē. Scꝫ de Inflictiōe pene ꝛ De amisso federe charitatis ꝛ ppinq̄tatis. Tangit aūt istā psecutionē Dupl'r. Scꝫ Generalit' ꝛ Specialit'. Specialiter aūt tāgit eā in primo gradu: ꝛ in ea q̄ est sine gradu. Et hāc Dupl'r s'm ordinē violatū ei⁹ nature: que sui aliqd habet in filijs. Sicut cū pr̄ tradit filiū: qd innaturalissimū est ꝛ nulli bestiaꝝ ꝯueniēs. Ois em̄ bestia custodit partū suū ad minus q̄diu in cura sua est paru⁹. Et s'm ordinē violare nature q̄ est ort⁹ ad p̄ncipiū originis: ꝛ sic filij morte afficiūt parentes O Dicit ḡ. [Tradet em̄ frater fratrē] qd est graue gen⁹ psecutiōis [in mortē] qd est gen⁹ acerbissimū tribulatiōis. Hierem. ix. Unusq̄sq̄ a primo suo se custodiat ꝛ in omni fratre nō habeat fiduciā. Quia oīs frat' supplantans supplantabit'. Michee. vij. Oms sanguini insidiātur: vir frēm suū venat' ad mortē. Sic Cain Abel occidit. Geñ. iiij. [ꝛ pater filiū] Zach. xiij. Dicēt pat' su⁹ ꝛ mr̄ sua q̄ genuerūt eū: nō viues. Ibidē. His plagat⁹ sum in domo eoꝝ q̄ diligebāt me [ꝛ insurgēt filij in pētes ꝛ morte afficiēt eos] Mich. vij. Nolite credere amico ꝛ nolite ꝯfidere i duce. ab ea q̄ dormit in sinu tuo custodi claustra oris tui. qꝛ fili⁹ ꝯtumeliā facit pr̄i ꝛ filia ꝯsurgit aduersus mr̄em: ꝛ nur⁹ aduersus socꝛ. ꝛ inimici hoīs domestici ei⁹. Ps. xl. Homo pacꝫ mee in q̄ speraui: q̄ edebat panes meos magnificauit sup me supplātationē. Panes em̄ meos nō comedit nisi filius su⁹. qꝛ s'u⁹ panē comedit quē deseruiuit. Frat' āt nō pascit frēm [ꝛ eritis odio oib⁹ hoīb⁹] Loc⁹ illatōis est a ptib⁹ sufficient' enūeratꝫ. qꝛ iudeis ꝛ gentib⁹ ꝛ fratrib⁹ ꝛ pentib⁹ ꝛ filijs. ḡ omnib⁹ qui hoīes sūt ab humo dicti Jo. xv. Si mūds vos odit scitote: qꝛ me priorē vobis odio habuit. Causa assignat' Jac. iiij. Amic⁹ hui⁹ mūdi inimic⁹ dei ꝯstituit' Distributio aūt fit p generib⁹ singuloꝝ: ꝛ nō p singulis generꝝ. qꝛ alit' eēnt odio scitis: nisi dicat' ꝙ sci aliqd sint vltra hoīes. Et iō cū hoīb⁹ nō supponūt' [ppter nomē meū] Jac. ij. Ipi opprimūt vos p potētiā. ꝛ ipi blasphemāt bonū nomē qd inuocatū est sup nos. Sup. v. ꝛ Luce. vj. Beati eritis cū vobis maledixerint hoīes ꝛ eiecerint nomē vr̄m tāq̄ malū ppt' filiū hoīs. gaudete ꝛc.

Qui aūt pseuerauerit vsq̄ in finē hic salu⁹ erit.

Hic ponit' Mitigatiuū hui⁹ tāte tribulatiōis. Et dicit Duo. Scꝫ Mitigatiuū penaꝝ acerbitate. ꝛ Mitigatiuū in corpis fragilitate. Mitigatiuū aūt in penaꝝ acerbitate est p̄mij ꝯsideratō. qꝛ sicut dicit Greg. Cōsideratio p̄mij minuit vim flagelli. Et de h̄ dicit [Qui aūt pseuerauerit vsq̄ in finē] Nō ꝯsumptōis q̄ ꝯsūmatur. sed ꝯsūmatōis q̄ ad pfectuꝫ deducat' [hic salu⁹ erit] eterna salute. Infra. xxiiij. ꝛ Luce. xxj. est idē p vba Leuit'. iij. p̄cipit' cauda ostie offerri que donū pseuerātie significat. Apocal'. ij. Esto fidel' vsq̄ ad mortē ꝛ dabo tibi coronā vite. Ezech. ix. Signa thau sup frontes viroꝝ gementiū ꝛ dolentiū. Thau figura crucis ē in alphabeto grecoꝝ ꝛ donū pseuerātie significat. Sap. iiij. Cōsummat⁹ in breui expleuit tpa m'lta. Sap. x. Honestauit illū in laborib⁹ ꝛ cōpleuit labores illi⁹.

Cū aūt psequent' vos in ciuitate ista: fugite in aliā. Amē dico vobis: nō ꝯsūmabitis ciuitates israel donec veniat fili⁹ hoīs

Scdm est Mitigatiuū qd ꝯcedit' ifirmitati. Et dicit Duo. Unū qd est solaciū infirmitatis. Et alterꝝ qd est Solutio dubitatiōis circa solacium cōcessum exorte. Dicit igit' [Cū aūt psequētur vos in ciuitate ista] Judei Supple in ista particulari missiōe q̄n nō mittimini nisi ad filios israel [fugite in aliā] In hac aūt fuga Duo attēdūtur. qꝛ aut q̄rit' psona. aut fides. siue iusticia. Si n̄ q̄rit' nisi psona tūc semp pōt fugere. Si aūt q̄rit' fides siue iusticia. Aut p mortē ꝯfirmari pt. Aut nō Si pōt ꝯfirmari p mortē neq̄q̄ est fugiendū. Si aūt non pōt p mortē ꝯfirmari: tūc est fugiendum Et qꝛ ap'li aū passionē fidē ꝯfirmare nō poterant. Jō dictū est eis fugere d' ciuitate in ciuitatē. exēplo Jacob q̄ fugit Esau Geñ. xxvij. ꝛ eiusdē exēplo q̄ fugit Laban. Geñ. xxxj. Et exemplo Dauid q̄ fugit saul. j. Reg. xxj. Et exēplo Pauli q̄ fugit de damasco. Act. ix. ij. Coꝝ. xj. Damasci ppōsit⁹ custodiebat ciuitatē damascenoꝝ: vt me cōprehēderet. ꝛ p murū a frib⁹ sūmissus sū in sporta: ꝛ sic euasi manus ei⁹ in noīe dn̄i [Amen dico vobis] h̄ est. fidelit' dico vob. Et est Solutio dubitationis. qꝛ dixerat In viā gētiū ne abieritꝫ: ꝛ in ciuitates samaritanorū ne intraueritꝫ. cito possent dicere. si fugiē⁹ d' vna ciuitate in aliā nō habebim⁹ q̄ de cetero fugiam⁹. Jō rn̄det [nō ꝯsūmabitis] fugiendo in ista missiōe [ciuitates israel] de vna ad alterā vos trāsferēdo [donec veniat] p⁹ resurrectionē ad vos [fili⁹ hoīs] Et tūc erit generalis missio in omnē terrā Uel [donec veniat fili⁹ hoīs] ꝛ assumat vos vocādo ad regnū suū Ul' [donec vēiat] i auxiliū vobis succurrēdo. j. Coꝝ. x. Fidelis de⁹ q̄ nō patiet' vos tētari sup id qd potestis: sed faciet cū tētatiōe puentū vt sustinere possitꝫ Et attēde ꝙ etiam in fuga est vtilitas: vt dr̄ Hiero. qꝛ ex h̄ ꝙ dispgunt': in plurib⁹ locis p̄dicāt: sicut expsse legitur Act. viij. ꝙ ex dispsione q̄ facta est in psecutōe: q̄ facta est in Stephano: tota adiacēs regio vbo dei ē repleta. Tob. xiij. Jō dispgit vos int' gētes q̄ ignorant deū: vt vos enarretis mirabilia eius ꝛ faciatꝫ scire eos qꝛ nō ē ali⁹ de⁹ oīpotēs nisi ipe.

Nō est discipulus sup magistrū nec seru⁹ sup dn̄m suū. Sufficit discipulo vt sit sicut magister ei⁹ et seruo sicut dn̄s ei⁹. Si p̄rēmfamilias beelzebub vocauert': q̄nto magis domesticos ei⁹? Ne ergo timueritis eos.

P Hic assignat Rōnē Cōstātie in passiōe. Et diuidit' hec ps in Duas In q̄ꝝ Prima assignat rōes Quare nō timēdū In Scda tangit rōnes Quare chr̄i vitas oib⁹ est pponēda. Ibi. [Nolite arbitrari ꝙ veni mittere pacē ꝛc.] Adhuc prior haꝝ subdiuidit' in Duas In q̄ꝝ Prima tāgit rōnes ex ꝯsideratiōe sue opatiōis acceptas. s'm statū vie. In Scda aūt tangit alias q̄ sumunt' ex ꝯsideratiōe pr̄ie. Ibi. [Nolite timere eos q̄ occidūt corp⁹] In Pr̄ia harū sūt Duo Probat em̄ Prio Quid nō timendū Scdo Q. ppt' timorē quē euacuat nō est dimittēdū. Ibi. [Nihil opertū] In Pr̄ia sunt Tres chr̄i ad nos ꝯpatōes: s'm illuminationē vicꝫ mētis. s'm obediētiā opis. ꝛ s'm generalitatē generꝫ. Et s'm Primā est mgr̄. s'm Scdam est dn̄s. s'm Tertiā est pr̄familias. s'm ꝙ ipi⁹ ꝛ gen⁹ sum⁹. Pr̄ia est s'm doctrinā vitatꝫ. ꝛ in hac sum⁹ discipuli. Scda s'm coertionē ptātis. ꝛ in hac sum⁹ s'ui. Tertia s'm bonitatem assimilatiōis ꝛ originis. ꝛ in hac sum⁹ domestici. Hec sunt s'm tria supesse: ꝛ s'm tria subesse. Primum quidem In auctoritate doctrine ad fidem. Scdm In maiestate ad debitā opationē. Tertiuꝫ aūt in pr̄is origine ad dilectionē. Hec etiā sunt s'm Tria q̄ exigunt' ad vtutem. Scire. s. Quid facias. Facere qd debeas. ꝛ Uelle q̄d liceat. Scire em̄ est a mgr̄o Facere a dn̄o. ꝛ Uelle debet pr̄ifamilias. Primū dirigit ad vitatē. Scdm ex timore auertit a vanitate ꝛ puersitate. Tertiū trahit ad bonitatē

Primū docet. Scōm incitat. Tertiū allicit. De
Prio ḡ dī. [Nō est discipul⁹] Jo.xiij. In h̄ co-
gnoscēt oēs q̄ mei estis discipuli si dilectiōem ha
bueritis ad inuicē. Esa.viij. Signa legē in discipul'
meis [sup magistrū] sȝ poti⁹ sub ipo. Mat.xxiij.
Un⁹ est mgr̄ vr̄ chr̄s. Jo.xj. Mgr̄ adest ⁊ vocat te
Deut.xxxiij. In dextera eius ignea lex: q̄ appropin-
quāt pedib⁹ ei⁹: accipiēt de doctrina ei⁹. Ecci.li. Ap
propinq̄te ad me indocti. ꝯgregate vos in domū
discipline. Et vult dicere. Si doctrinā vitatis in me
ꝑsequūt: multomagis in vob. Et hec est ipugnatō
veritatis agnite ⁊ ꝓbate ꝑ miracula [nec seruus]
ps.cxv. O dn̄e q̄ ego su⁹ tu⁹ ⁊c. Sap.ix. Seru⁹
tu⁹ sū ego ⁊ fili⁹ ancille tue [sup dn̄m suū] Ma
lach.j. Si ego dn̄s vbi timor meus. Esa.xlij. Ego
dn̄s ⁊ h̄ nomē meū. Et est sensus. Si in me ꝑsecu
ti sunt op⁹ vtutis: nō est mirū si etiā in vob ꝑseq̄n
tur. ⁊ in his est loc⁹ a minori [Sufficit discipu
lo] q̄ntum ad doctrine acceptionem [vt sit sicut
magister ei⁹] sicut em̄ in docēdis ⁊ mō ꝯfirma-
tōis attingit mgr̄i ꝑfectionē: Ita ⁊ in his q̄ ꝯsequū
tur doctrinā: ex h̄ ꝙ ꝯtra est mūdanis. q̄ iō oppug̃
tur. Etsi discipul⁹ nō doceat ꝯtra his q̄b⁹ mgr̄ ꝯtra
ria docuit: nō est discipul⁹ sicut mgr̄. Etsi alit doce
at discipul⁹ ⁊c. a seipo ⁊ nō ex disciplinis mgr̄i loq̄t
Jo.viij. Qui est ex deo, vba dei audit. ꝓpterea vos n̄
auditis: q̄ ex deo nō estis [⁊ seru⁹ sic dn̄s ei⁹]
h̄ est. suo sufficit si sit sicut dn̄s ei⁹. Quia si ꝓpter re
uerētiā dn̄i nō timuerūt in eo ꝑseq̄ op⁹ vtutis: nō ē
mirandū si ⁊ i vob ꝑsequent. Hec est em̄ ipugna
tio diuie ptātis q̄ demōstrat in ope ꝑfecto. Jo.xiij.
Uos vocatis me mgr̄ ⁊ dn̄e: ⁊ bn̄ dicitis. sum etem̄
[Si patrēfamilias] Tertia est ꝯparatio. ⁊ dī
hic Familia: multitudo ex vno exorta ⁊ ab vno de
noiata. Sicut a chr̄o filij dei vocant. Pr̄ aūt fami
lias dicit: ex q̄ multitudo hec deriuat. ⁊ a q̄ deno-
minat. ⁊ gubernat. ⁊ a q̄ ꝓcreat. Malach.j. Si ḡ
ego pr̄: vbi honor me⁹? Mat.xxiij. Un⁹ est pr̄ vr̄ q̄
in celis est [beelzebub] Bel pr̄ Nini ꝯdidit Nini
uē cui idolū a filio statutū Bel dictū est. A q̄ gētes
idola Bel Babylonij: Baal Palestini: Beelphe
gor Moabite vocauert. Qd̄ Judei in derisionē be
elzebub. h̄ est vir muscaꝝ vocauerūt: ꝓpter muscas
que in cruore immolaticij sanguis insederunt. Et
hūc demonē chr̄o attribuerūt: vt in eo signa facerꝫ
sicut in p̄cedēti pte caplo Et infra.xij. In beelzebub
pncipe demonioꝝ eijcit demonia. Jo.viij. Nonne
bn̄ dicim⁹ nos q̄ samaritan⁹ es tu: ⁊ demoniū ha
bes? [q̄nto magis domesticos ei⁹] Ephe.ij.
Estis ciues scōꝝ ⁊ domestici dī ad domū dei ⁊ he
reditatē ptinētes Et hec est ꝑsecutio diuie similitudi-
nis ⁊ diuini nomis [ne ḡ timueritis eos] Erḡ
factis eos nō nisi ista bona in vob ꝑseq: causa tam
honesta euacuet timorē. Quia sic dt̄ Arist. Mors
ꝑ vtute illata: forti salute est eligētior. Esa.viij. Ti
morē aūt eiū ne timueritis. dn̄m aūt scificate in cor-
dib⁹ vr̄is. Esa.lj. Nolite timere opprobria hoim et
blasphemias eoꝝ ne metuatis. j. Macha.ij. A ver
bis viri pctōris ne timueritis: cui⁹ gl'ia stercus ⁊ ver
mis ē: hodie extollit ⁊ cras nō inuenieţ. q̄ ꝯuersus
est in terrā. Esa.lj. Quis tu vt timeas ab hoie mor
tali q̄ q̄si fenum ita arescet?

Nihil em̄ ē optū qd̄ nō reueleţ: ⁊ occultū qd̄ nō sciat.

Hic tāgit. Quid nō ē dimittēdū ꝓpter timorē. Et h̄ O
ē Cōfessio ⁊ Predicatio apte vitatis. Et tāgit Duo.
Quoꝝ Primū ē ꝯsolatōis. Scōm āt est debiti. Et
Primū ē vitatis fortitudo. ⁊ Scōm ē Ueritatis ma
nifestatio. Primū ē Doctorꝫ ꝓmittētis defensionē
Scōm autem doctrine vtilitatem. Primum tan-
git: cum dicit. [nihil opertum] Et tangit duo.
Optum esse ⁊ Occultū. Optuȝ autem est qd̄ alio
tegēte absconditur. Occultū āt qd̄ latet ꝑ seipm̄ Et
ista sūt Duo vitatis ꝓpalatōꝫ ipedītia. Primū est
ꝑ tegumētū sensus carnal' q̄ ē q̄si velamen tegens
Scōm Occultū sue altitudis. q̄ dispositio nr̄i in
tellect⁹ est ad eā sicut visus noctue ad lumē solis.
Sicut dt̄ phs. Ps.cxxxviij. Mirabil' facta est sci-
entia tua ex me: ꝯfortata ē ⁊ nō potero ad eā. Hii
duob⁹ redit. q̄ Optū reuelabit Tripl'r. In bonis
q̄dē: ablato velamie cordis. In oib⁹ āt tandē vincē
te fortitudine vitatis In vltimo die iudicij cuȝ oia
secreta ponent in lucē claritatis. Et q̄ ad hec tria di-
uersificant expositiones Sctōꝝ. De Primo dī.ij.
Coꝝ.iij. Cū ꝯuersus q̄s ad dn̄m auferet velamē.
De⁹ em̄ spūs ē. De Scdō.ij. Esdre.iiij. Sup oia
vincit vitas. De Tertio Soph.j. Scrutabor hie-
rusalē in lucernis. Et āt qd̄ abscōditū ē (h̄ est in my
sterio clausum) attribuit sciri apte Tripl'r. Apte ꝑ
spm̄ acceptū. ⁊ Apte ꝑ famā oim. ⁊ Apte ꝑ ostēsiō
nē ꝯsciaꝝ i die iudicij. De Prio Jo.xvj. Ecce nunc
palā loq̄ris: ⁊ ꝓuerbiū nullū dicis. Nūc scim⁹ q̄
scis oia ⁊ nō ē op⁹ tibi vt q̄s te interroget. De Scdō
Jo.viij. Cog̃scetis vitatē ⁊ vitas libabit vos. De
Tertio.j. Coꝝ.iiij. Ueniet dn̄s q̄ ⁊ illūiabit abscō
dita tenebraꝝ ⁊ manifestabit ꝯsilia cordium ⁊ tūc
laus erit vnicuiq̄ a deo. Est ḡ sensus: habere fidu
ciā ⁊ ne timeatis. q̄ qd̄ mō est hoib⁹ optum mul-
tis sctōꝝ ꝯuersis erit discoopertū. ⁊ hos habebitis so
cios fidei. Itē ꝯfidētes estote. q̄ qd̄ mō mdō optū
ē: tandē vincēte vbiq̄ vitate aptū erit. ⁊ h̄ fructus
vos ꝯstātes faciat. Itē qd̄ mō optū ē ⁊ iō verecun-
dū in die iudicij erit oib⁹ honore dignissimū.ij. Co
rinth.iiij. Q si optū ē euāgeliū nr̄m: in his q̄ pere-
unt est optū. in q̄b⁹ de⁹ hui⁹ seculi excecauit mētes
infideliū: vt nō fulgeat in eis illūiatio euāgelij gl'ie
chr̄i: q̄ est imago dei inuisibil'. Silr̄ intelligendū ē
qd̄ dī [⁊ occultū qd̄ nō sciat] q̄a Qd̄ mō i ꝓfū-
ditate mysterij est occultū p⁹ modicū multis: dato
spū: erit scitū. j. Coꝝ.ij. Spūs em̄ oia scrutat. etiā
ꝓfunda dei. Et Qd̄ mō mdō est occultū: ꝓpter mūdi
cecitatē: p̄dicatū de vr̄a ⁊ spū ꝯfirmāte: mdō erit ma
nifestū ⁊ scitū. q̄ in oēm terrā exibit son⁹ vr̄. ⁊ in fi
nes orbis terre vba vr̄a. Et tādē in iudicio extremo
sciet euangelij gl'ia: q̄ mō ignorata ꝯfusio reputat
Sap.v. Nos isensati vitā illoꝝ estimabam⁹ insa
niā ⁊ finē sine honore Ecce quō cōputati sūt int fi
lios dei ⁊ int sctōs sors illoꝝ ē   Ergo ne timeatis
Sed potius

Qd̄ dico vobis i tenebris: dicite i lumine, ⁊ qd̄ in aure auditis p̄dicate super tecta

Hoc est Scōm qd̄ ꝑtinet ad ꝯstantē vitatis ma-
nifestationē. Et tāgit Duo q̄ sunt de mō diuie intel
ligētie. In tenebris esse ⁊ in aure audiri. Primū ē
Abscōdēs (al's abscōditū) ab hoie. ⁊ Scōm a mlti
tudine. Hois em̄ intellect⁹ ad diuina est timid⁹: ⁊
tremēs. in tenebris inuolut⁹ ex multo lumie diui-
noꝝ. Sicut em̄ ocul⁹ intuēs solē: suis obuoluit te
nebris: sole claro manēte. Ita etiā ocul⁹ intellect⁹:
sua debilitate retūdit ⁊ tenebris obuoluit (al's in-
uoluit) ex ꝯtuitu diuinoꝝ. Et h̄ cōueniebat apl'is
nondū accepto spū ad intellectū mysterioꝝ. Et qd̄
sic acceperūt in lumie: claro intelligētie. accepto spū
vitatis ꝓposuerūt. Et dī h̄ dicit Job.xxxvij. Ostende
nobis q̄d dicam⁹. Nos q̄ppe inuoluimur tenebris
Et h̄ cōpletū fuit in apl'is cuȝ Paul⁹ dixit.ij. Coꝝ.
iiij. De⁹ q̄ dixit de tenebris lumē splēdescere: illuxit
in cordib⁹ nr̄is ad illuminationē scie claritatis eu-
angelij chr̄i. [⁊ qd̄ in aure auditis] Scōs mo
dus est abscōdēs a multitudine. Audit ei in susur
rio sermo diuin⁹ ⁊ nō in strepitu multitudis. Job
iiij. Quasi furtiue suscepit auris mea venas susur-
rij ei⁹. Ps.lxxxiiij. Audiā q̄d loquat in me dn̄s de
us. Osee.ij. Adducā eā in solitudinē ⁊ loq̄r ad cor
ei⁹. Est āt auris semꝑ in multitudie. q̄ parula est ml'
titudini mūdi. ⁊ in illa nō loq̄t de⁹.iij. Regū.xix.
Sibil⁹ aure tenuis vbi dn̄s. Et huic ꝓponit [p̄-
dicate sup tecta] Et loquit more noto apostol'
q̄ in Palestina tecta plūbea ⁊ pauimēta plana fu
erunt desup: in q̄b⁹ ꝯgregabant hoies ad capiēdū
puriorē aerē. q̄ iuxtā terrā in terris calidis spissus
est ⁊ vaporosus. Et intrēdit ꝑ tecta manifeste oib⁹
facta p̄dicatio. Et hec facta ē visibili signo dato spi
ritu. Act.x. Adhuc loq̄nte Petro verba hec: cecidit
spūssctūs sup omnes q̄ audiebant vbum Joel.ij.
Effundā de spū meo sup omnē carnē: ⁊ ꝓphetabūt
filij vr̄i ⁊ filie vr̄e. Esa.lviij. Clama ne cesses: q̄si tu-
ba exalta vocē tuā Esa.xlv. Nō in abscōdito locut⁹
suȝ in loco terre tenebroso. Quidam aūt exponūt:
in tenebris dici. in iudea dici. Et in aure audiri. q̄s
dam audire sicut chr̄us docuit apl'os. Mat.xiij. ⁊
Luce.viij. Uobis datū est nosse mysteriū regni dei
ceteris āt in pabol'. Sed p̄mū ē ꝯueniēti⁹ ꝑm l'ram

Et nolite timere eos q̄ occidūt corp⁹: aiaȝ aūt nō p̄nt occidere. sȝ poti⁹ timete eū q̄ potest ⁊ aiam et corp⁹ ꝑdere in gehennā.

R Hic inducit rōnes ꝑm statū p̄ñe. ⁊ sūt tres. Pri
ma ex ꝯsideratiōe pene future ⁊ iudicis ꝑ rōnem ti-
moris. Scdā ex ꝯsideratiōe saluatoris ⁊ salutis ꝑ
rōnē spei. Tertia ex ꝯsideratōe glorificatoris ⁊ glo
rie ꝑ rōnem honoris. q̄ (al's que) expectat in futu-
ro Et iste patent in l'ra. In Primo aūt tāgit Duo.
Scȝ. Prohibitionē timoris humani ⁊ mūdani. ⁊
Preceptū diuini timoris. De Prohibito timore di
cit [Nolite timere eos q̄ occidūt corp⁹] per-
missiōe diuina. Luce.xij. Ne terreamī ab his q̄ oc-
cidunt corp⁹: ⁊ post hec nō habēt amplius q̄d faci
ant. [aiam aūt nō possunt occidere] ij. Ma-
cha.vij. Tu q̄dē scelestissime in p̄nti nos ꝑdis: sed
rex mūdi dn̄s iteꝝ suscitabit. tibi autē resurrectio ad
vitam nō erit. Nō tn̄ excludit hic timor naturalis
De q̄ Mar.xiiij. ꝙ cepit dn̄s timere ⁊ pauere [sed
poti⁹ timete eum] h̄ est. deū [q̄ pōt aiam] p⁹
mortem [et corp⁹] post resurrectiōeȝ [ꝑdere in
gehennā] hoc est: in infernū. Hoc aūt nomen ge
henna (vt dicit Hiero.) in veterib⁹ libris nō legit sȝ
a dn̄o est impositū inferno. Fuit aūt q̄dam vallis
iuxta hierl'm q̄ tophet dicebat In q̄ filios ⁊ filias
igni sacrificabant. Et fuit cuiusdam filij Ennon q̄
dicebat tophet. Et q̄ ibi iniq̄rum fuit ignis. cōmi-
nat⁹ est dn̄s ꝙ in illa valle ꝓsternendi essent i mor
tem Hiere.xix. Ecce dies veniēt dicit dn̄s: ⁊ nō vo-
cabit ampli⁹ iste locus tophet ⁊ vallis filij ennon
sed vallis ꝯcisiōis. Ezechiel' aūt.xxxix. vocat poliā-
drum. hoc est: sepulcrū multitudinis. ⁊ ab illo do
min⁹ futuras penas denomiat. Hoc est ḡ qd̄ dicit
Hiere.x. Quis nō timebit te O rex gentiū? ps.xxx-
iij. Timete dn̄m oēs scti eius. Prouerb.xxix. Qui
timet hoiem corruet. Qui aūt sperat in dn̄o suble-
uabit. Ps.ij. Seruite dn̄o in timore.

Nōne duo passeres asse veneūt? Et vn⁹ ex illis nō cadet sup terraȝ sine patre vr̄o. Ur̄i autē ⁊ capilli capitis oēs nūerati sunt Nolite ḡ timere: multis passerib⁹ meliores estis vos.

Scdā rō a Spe resurrectionis corꝑm sumpta.
Et dicit Tria. Curā em̄ dei in reb⁹ paruis ꝓponit
in spei argumentum. Scdō tangit ꝓuidentiā cir
ca minimas ptes corꝑis sctōꝝ in spei solaciū. Ter
tio tangit Prouidentie reputationē ⁊ discretioneȝ
circa sctōs ⁊ q̄ sb̄ eis sūt ad spei securitatē. ⁊ hec pa
tēt in l'ra. De Prio dī [Nōne duo passeres]
h̄ est: minute aues [veneūt] hoc est: vendunt [as
se] Luce.xij. Nōne q̄nq̄ passeres veneūt dipōdio
Qd̄ em̄ in numero ē vnū. h̄ in pōderib⁹ vocat: as.
Hoc est minimū sensibile a q̄ incipit pōd⁹: ⁊ h̄ est
sicut granū hordei. Dipōdi⁹ ē sicut duo grana. vn̄
nō multū distat: duos asse ⁊ q̄nq̄ dipōdio vendi:
q̄ cū q̄nq̄ veneūt dipōdio vn⁹ ⁊ dimidi⁹ veneūt
asse. ⁊ sepe ꝯtingit ꝙ cū q̄nq̄ veneunt duob⁹ ꝓpter
indiuisionē vni⁹ vn⁹ asse vendit. Passer aūt i hie-
rusalem vendebat ⁊ in iudea. nō mō in cibuȝ sed
etiā in sacrificium. q̄ erat sacrificiū ꝓ leproso mū-
dato. Leuit.xiiij. Et cū ita minuti p̄cij sint passeres
tn̄ vn⁹ passer nō decidit in terram moriēs casu sine
eo q̄ nō pater est passeꝝ licet sit creator eoꝝ. Sed
est pat vr̄: ⁊ iō maior cura est ei de vobis q̄ȝ de pas-
serib⁹. Sed ꝯtra.j. Coꝝ.ix. Nūquid de bob⁹ cu
ra est deo? Ad h̄ aūt rn̄det glo. ꝙ aliud est Cura ⁊
aliud Sciētia ꝓuidētie. Cura em̄ notat sollicitu-
dinem q̄ ꝯsistit in ꝓcuratiōe ⁊ ordine ad finem bo
ni status ꝑm felicitatē. Et h̄ est in ordinādis legib⁹
⁊ dispositiōe vite ꝑm vtutē ⁊ hmōi: q̄lem curā de⁹
de bob⁹ nō habet: licet habeat de ipis sciētiam q̄li-
ter oriunt ⁊ q̄liter moriunt. Sic em̄ nō mō sensi-
bilia sedetiā oia secuȝ sunt: vt dicit in ps.xlix. Pul
critudo agri mecū est. Cū aūt imagineȝ ei⁹ habeat
hō ⁊ in illa imagine imitetur eum homo sanctus:

Aliꝰ specialiter paꝛ est sine cura ꝛ dispositiõe tanti patris nihil agens ꝛ nihil oĩno patiens .Sap.vj. Pusillum ꝛ magnũ ipe fecit ꝛ equaliter est ei cura de omnibꝫ [Vestri aũt ꝛ capilli capitis oẽs numerati sunt] hoc est.ƀm q nec minime pticule q̃ruis insensibiliter a corpe sint sepabiles possũt sanctis deperire sine patris custodientis dispositione. Attẽdẽdũ q capilli Dupl'r se hñt ad corpus. Uno mõ,put generanť a fumo supfluo corpis.eo q pilus nihil aliud est nisi fumꝰ p poros de corpe expirãs ꝛ ad aerem exiccatus .Et h mõ nõ habẽt se ad corpis ꝯstãtiam. Alio mõ ꝯsideranť put sũt indicia cõplexionis cerebri ꝛ coopimẽtũ ipiꝰ ꝛ decor corpis .Et h mõ sunt facientes ad cõtemplationeꝫ sapie sic cõplexionãtis. Et sic ordinãtis ptes defendentes cerebꝝ vel decoris pulcritudinẽ ꝯferentes Et h mõ ꝯseruanť a sapientia ꝛ cura pr̃is vt resurgant. Et tãtũ de eis resurget q̃ntũ faciũt ad decorẽ ꝛ sapiẽtie eterne in dispositione hois ꝯtemplationẽ j.Coꝝ.xv. Mortui resurgẽt incorrupti:ꝛ nos immutabimur Est aũt dubiũ de h q dicit [nũerati sunt] q: Res q̃ numerať: eius q̃ntitas p numeꝝ scit. Sic aũt nõ indiget deꝰ reꝝ scie q̃ntitates qꝛ hoc ẽ impfectũ. Et ad hoc Dicẽdũ ƀm glosaꝫ q numeratũ esse hic dicit ꝓpter id qđ ꝯsequit numeratũ. Numerať em̃ aliq̃d ad h q integre ꝯseruetur Et sic accipit hic. Nõ g deus mensurat q̃ntitatem ipius. Sed dicit numerata vt sciať integre cõƀuata ij.Macha.vij. Postulatꝰ linguã cito ptulit :et manꝰ ꝯstanť extẽdit ꝛ cũ fiducia ait. E celo ista possideo:ꝛ ꝓpt dei leges hec ipa despicio q̃m̃ me ea receptuꝝ spero [Nolite g timere] q̃si desperãtes de resurrectõe ꝛ ꝓuidẽtia [multꝭ passeribꝫ] h ẽ. multitudini passeꝝ [meliores] apđ prẽm celestẽ [estꝭ vos] Mat.x. Quãto magꝭ hõ melior ẽ oue

Ois ergo q̃ ꝯfitebit me corã hominibus: ꝯfitebor ꝛ ego eũ corã prẽ meo q̃ in celis est. Qui aũt negauerit me corã hoibus :negabo ꝛ ego eũ corã prẽ meo q̃ in celis est.

Tertia rõ est sũpta ex ꝯsideratiõe honoꝝ:ꝛ pmiꝝ Et tangit duo p oppositũ sũpta Cõfessionẽ: ordiatã ad pmiũ honoꝝ.ꝛ Negationẽ: ordinãtẽ in ꝯfusionẽ dãnatiõis De Prio dr [Ois ergo] Rho. j. Nõ ei ẽ distinctio iudei ꝛ greci [q̃ ꝯfitebit me] siml' fatebit cordis deuotõe:ꝛ oris annũciatione. Rho.x. Q si in corde credideris dñm Jesũ:ꝛ ore ꝯfitearis qꝛ deꝰ suscitauit illũ a mortuis:saluꝰ eris Corde em̃ credit ad iusticiã. ore aũt ꝯfessio fit ad salutem. [corã hoibꝫ] publice ad hoim edificatõeꝫ Act.j. Eritis mihi testes in hierl'm ꝛ in oĩ iudea et samaria:ꝛ vsq ad vltimũ terre [ꝯfitebor ꝛ ego eum] Cõfessiõe laudis. Prouer.vl. Laudẽt eũ in portis opa eiꝰ.j.Coꝝ.iiij Tũc laus erit vnicuiq a deo [corã patre meo q̃ i celis est] ps.xcv. Cõfessio ꝛ pulcritudo in ꝯspectu eiꝰ scitas ꝛ magnificẽtia in scrificatione eiꝰ. Hec ãt ꝯfessio ẽ quã dicit Jo.xij. Honorificabit eũ p r meꝰ q̃ i cel' est [Qui aũt negauerit me] ꝓpt timorẽ vl' illectꝰ ꝯcupia [corã hoibꝫ] corde vl' ꝟbo vel exemplo puo. T- [illegible] deũ: Factiã ẽ [illegible] bo ꝛ ego eũ [nosse.] Sup septimo. Cõfitebor eis qꝛ nũq̃ noui vos [coraꝫ prẽ meo q̃ est i cel'] ij. Tim.ij. Si negauerimꝰ:ꝛ ille negabit nos. Lu.ix. Qui me erubuerit ꝛ meos ƀmões:hũc filiꝰ hois erubescet cũ venerit i maie. sua ꝛ pr̃is ꝛ sctõꝝ ãgeloꝝ.

Nolite arbitrari qꝛ venerim pacẽ mittere in terrã.

S Hic tãgit rõnes q̃re chr̃i ꝟitas oibꝫ q̃ diligunť ẽ añ ponẽda.ꝛ ẽ etiã cã psecutõis. Quia erq̃ oia alia pcedit diligibilia:ea q̃ añ dilecta fuerũt ꝯuertunť i odiũ. Diuidit ãt hec ps in Duas In q̃ꝝ Pria oñdit Qualit amor ꝟitatis oẽs falsos amicos ꝯuertit in odiũ. In Scđa aũt oñdit q̃lit amor ꝟitatꝭ pponẽdꝰ est oibꝫ ƀm falsaꝫ amiciciã dilectꝭ ꝛ diligẽtibꝫ amicis. In Pria haꝝ Duo sũt pagraphi. In q̃ꝝ Prio tãgit Quid est sepans int' falso mõ diligentes. In scđo describit hmõi amicos sepatos:p primiores carnal' amicicie gradus. In Prio hoꝝ Duo tãgit. Remouet em̃ Prio de sua amicicia suspicionẽ(al's suppositionẽ)carnalẽ di. [Nolite arbitrari q veni mittere pacẽ] h ẽ:q̃rẽ securitatis [in terra] h ẽ:in ƀrenis affectibꝫ Apoc.vj. Datũ ẽ illi vt sumeret pacẽ de ƀra:ꝛ vt mutuo se int'ficiant Sap.xiiij. In mag iusticie(al's insciẽtie)bello viuẽtes tot ꝛ tãmag mala paceꝫ eẽ arbitrati sũt. Sꝫ ꝯ Eph.ij. Ipe ẽ pax nr̃a q̃ fec vtraq vnũ. Rñsio. Pax ista:q̃es ẽ in carnalibꝫ affectibꝫ. Et hec mala ẽ ꝛ pctõꝝ. Sꝫ Pax quã chr̃s fec ẽ pectoris Que ẽ securitas ꝯscie ex h q nõ remordet de pctõ.ꝛ est recõciliatio ad deũ.

Nõ veni mittere pacẽ:sed gladium. Ueni em̃ separe hoiem aduersus prẽm suũ:ꝛ filiã aduersus matrẽ suã:ꝛ nurũ aduersus socrũ suã ꝛ inimici hois domestici eiꝰ.

Scđm ẽ Ubi dr q huiꝰ pacꝭ intẽdit facere pcisionẽ.ps lxxij. Zelaui i pctõribꝫ pacẽ pctõꝝ vidẽs [sꝫ gladiũ] h ẽ:pasiõeꝫ q̃ fit p ꝟbũ fidei opãtis p dilectiõem. Eph vj. Gladiũ spũs.h ẽ.ꝟbũ dei. Heb. iiij. Uiuꝰ ei ẽ ƀmo di ꝛ efficax ꝛ penetrabilior oĩ gladio ancipiti. Deide amicicie quã intẽdit pcidere ponit gdꝰ Est ãt ista amicicia Duobꝫ mõis detminata Uno mõ p vnũ.ꝛ scđo mõ p gdus ex vno deriuatos. Per vnũ q̃dẽ Dupl'r Gñatiõis.s.ꝛ Cõmixtionis.ꝛ ƀm istas diuisiões h loq̃t Dicit g [Ueni g separe hoieꝫ] ꝟitatꝭ amore [aduer.pa.suũ] ꝛ h ẽ in ꝯiũctꝭ i vno gñatiõis ꝛ forme. Et dr. Nõ a prẽ sꝫ [aduer.pa.] qꝛ ñ localẽ q̃rit sepatiõeꝫ sꝫ disiũctiõeꝫ affectuũ. Et itelligit de his int' q̃s ẽ affectꝰ carnal': carnal'r ꝛ ad carnalia. Si em̃ diligãt carnales spũal'r ꝛ ad spũalia:tũc gr̃a pficit naturã. Et pponẽdi sꝭ ñ ꝯiũctꝭ ƀm ordinẽ charitatꝭ. Sic em̃ dr Exo.xx. Honora prẽm ꝛ mr̃em vt sis lõgeuꝰ sup ƀrã [ꝛ filiã aduer.ma.su.] Int' q̃s ẽ vnio gñationis ƀm materiã.qꝛ ibi maria vicit:ꝯuertẽs prum ad silitudinẽ patietꝭ i gñatõe:ꝛ mat'e [ꝛ nurũ aduer.so.su.] Int' q̃s ẽ vnio cõmixtiõis cum eo qđ vnũ ẽ cũ socro Et attẽde q ƀm Lu.xij. Quiq erũt i domo vna Duo i tres ꝛ tres i duos diuidẽt. Pat in filiũ Ecõuerso filius in prẽm. Mater in filiã et

ecõuerso filia in mr̃em. Nurꝰ in socrũ ꝛ econuerso socrus in nurũ. Et iste videnť sex psone tñ nõ sunt nisi q̃nq.qꝛ eadẽ forma est mater filie ꝛ socrꝰ nurꝰ q̃ habet filiũ eiꝰ [Et inimici hois domestici eiꝰ] Hic tãgit ꝯiũctos p q̃scũq gradus alios sanguis vl' affinitatꝭ vl' cuiuscũq alteriꝰ ꝯiũctõis. Idẽ est Michee.vij. Inimici hois domestici eiꝰ ꝛc. ps. xliij. Obliuiscere ppl'm tuũ ꝛ domũ pr̃is tui Cañ.j Filij mr̃is mee pugnauerũt ꝯ me Geñ.xij. Egredere de terra ꝛ de cognatione tua.

Qui amat prẽm aut mr̃em plus q̃ me nõ ẽ me dignꝰ. Et q̃ amat filiũ aut filiã sup me:nõ est me dignus

Hic incipit exponere Qualit amor ꝟitatꝭ añponẽdus est oibꝫ carnalit ꝯiũctis. Et dr Duo Qualiter.s.añponẽdus est Suis ꝛ Sibi ipsi. In pma parte adhuc duo tãgit. Primũ est ƀm relatõem geniti ad originẽ.ꝛ Scđm ecõuerso. De Prio dr [Qui amat prẽm aut mr̃eꝫ] Qui licꝫ amari possint: ñ tñ sup deũ. Uñ dr [plus q̃ me] hoc est. vt p ill' auertať a me.qꝛ tũc peccat. Pctm̃ ei est auersio ab incõmutabili bono ad bonũ cõmutabile. Et qꝛ sic tal' est a me abstractꝰ ꝛ illectꝰ amore cõmutabilis boni. Ille est pcursus:qꝛ fruit vtẽdis. Et iõ [nõ ẽ me dignus] ƀm q ego sũ merces sctõꝝ Geñ.xv. Ego ero merces tua magna nis. Talis ei nõ tenet dilectõis ordinẽ. In q̃ Primo añ oĩa diligit deus Cañ.ij. Ordinauit in me charitatẽ. Et iõ tal' nõ ẽ dignus pane q̃ vescit. Hic em̃ corrũpit semetipm:qꝛ nihil pficit mẽtẽ nisi deꝰ Et iõ alia diligi nõ debẽt in q̃bꝫ deꝰ ñ diligit Cañ.viij. Pone me sic signaculũ sup cor tuũ ꝛ sup brachiũ tuũ:qꝛ fortꝭ est vt mors dilectio [Et q̃ amat filiũ aut filiã sup me nõ est me dignꝰ] Cõuersũ est pcedẽtꝭ.qꝛ filiꝰ diligit vt silitudo pfecta pr̃is.ꝛ filia vt silitudo mr̃is. Sꝫ plꝰ diligũt cũ ꝓpter ipos hõ a prẽ spũali auertit.j. Reg.ij. de Heli. Magꝭ honorasti filios tuos q̃ me. Et seq̃t. Qui aũt ꝯtemnũt me erunt ignobiles Ecõtra dr Abraã Geñ.xxij. Quia fecisti rẽ hãc ꝛ nõ pepcisti vnigenito ꝓpt me bñdicẽs bñdicã te Deut. xxxiij. Qui dixerunt pr̃i suo ꝛ mr̃i sue.nescio vos.ꝛ fribꝫ suis ignoro illos ꝛ nescierunt filios suos: hi custodierũt eloquiũ tuũ ꝛ pactũ tuũ ƀuauerũt.

Et qui nõ accipit crucẽ suã ꝛ seq̃tur me:nõ est me dignus.

T Hic tãgit Qualit amor chr̃i pponẽdꝰ ẽ amori sui ipiꝰ. Et tãgit h Prio sub metaphora. ꝛ Scđo explanat. In Prio tãgit Tria. Acceptõeꝫ crucꝭ cũ dr [Qui nõ acci.cru.su.] Et circa h rursũ Tria notãť.s. Acceptio ꝛ Quid accipit ꝛ Luiꝰ. Acceptio sonat volũtatẽ i pñti sp. Nõ ei sufficit accepisse vl' acceptuꝝ esse.sꝫ accipe q̃si sp pñter(al's pñtialit) Uñ Lu.ix. Qui ñ accipit crucẽ suã. q̃tidie q̃si sp in pñti hñs eã Gal.iij. Añ q̃ꝝ oclos chr̃s pscptꝰ ẽ in vob crucifixꝰ. Et iõ dr Gal.vj. Ego stigmata dñi mei iesu i cor.m.porto. Nõ dr portaui vl' portabo. Qđ ei ẽ sp pñs:h sp nouũ: nõ ꝯuersũ i tediũ nec deficiẽs nec expectatũ in futuꝝ Ps.lxxvj. Dixi nũc cepi.hec mutatio dextre excelsi. Et h ꝯgruit eẽnitati q̃ sp in pñti stat. Qꝛ dr Boe. q Nũc stãs ꝛ nõ mouẽs se:sp eẽnitatꝭ facit Quid ãt accipiẽdũ est.qꝛ crucẽ debemꝰ accipe Heb.xiij. Exeamꝰ ad eũ extra castra iproperiũ eiꝰ portãtes Joã.xix. Exiuit baiulãs sibi crucẽ. Crux ãt figura ẽ chr̃i q̃ i se ꝛ p aliis patiebať ꝛ mđo crucifigebať. Et ita i nob caro crucifigẽda. Proximo cõpatiẽdo.ꝛ Mđo crucifixi eẽ debẽꝰ et De pmo apl's Gal.v. Qui sũt chr̃i carnẽ suã crucifixerũt cũ vicijs ꝛ ꝯcupiscẽtijs Gal'.ij. Chr̃o ꝯfixus sũ cruci.j. Pet.ij. Chr̃s p nob passus est vob relinquẽs exẽplũ vt seq̃mini vestigia eiꝰ. Proximi ãt cõpassio describit Ezech.ix. Signa thau sup frõtes viroꝝ gementiũ ꝛ dolentiũ Mal'.iij. Si ꝯfigit hõ deũ suũ.qꝛ vos ꝯfigitis me Luc.ij. Tuã ipiꝰ aiaꝫ ptrãsibit gladius Threñ.j. Foris itersicit gladius h est p his q̃ sũt forꝭ. Et Mđo crux vita nr̃a Gal'. vj. Mihi absit gl'iari nisi in cruce dñi nr̃i iesu chr̃i p quẽ mihi mũđs crucifixꝰ est ꝛ ego mũdo Esa.lxv. Tota die expãdi manus meas ad ppl'm nõ credentẽ Sequit Luius:cũ dr [suã] Nõ alienã. sic Simon in angaria Mar.xv. Nr̃a em̃ crux est q̃ nob imponit.nõ alienis humerꝭ imponẽda.j.Coꝝ.xv. Sic portauimus imaginẽ terreni sic portemꝰ imaginẽ celestis Rho.vj. Si cõplantati facti sumꝰ similitudini mortis eiꝰ sil' ꝛ resurrectõis erimꝰ [Et sequit me] Ecce tertiũ Ubi ponit itentiõem. Et h est pfectõis Seq̃ regẽ factorẽ suũ. Sic dr Eccles.ij Lu.xxij. Paratus sum tecũ ꝛ in carcerẽ ꝛ in mortẽ ire [nõ est me dignus] Tertiũ est qꝛ talis indebite cõuertit ad seipm a me abstractus

Qui inuenit aiam suã pdet illã

Hic explanat Modũ accipiẽdi crucẽ. Et tangit Duo Modũ oppositũ cruci ꝛ Modũ crucꝭ. Modũ oppositũ cruci tãgit qñ dr [Qui inuenit] h ẽ q̃ in pñtibꝫ bonis iuenire q̃rit [aiam suã] ab aialitate dictã nihil nisi aialia q̃rentẽ: sic bruta q̃ felicitatẽ cũ epicuro in carnalibꝫ ponũt.j.Coꝝ.ij. Aialis hõ ñ pcipit ea q̃ sũt spũs di. Stulticia ei ẽ illi qꝛ spũalit examinať. Prona ẽ hec in terrena:nõ attollẽs vultũ ad celestia:sic hõ imaginẽ di ꝯtẽplãs [pdet illã] ꝛ hic ꝛ i futuꝛo.j.Coꝝ.vj. Esca vẽtri ꝛ vẽter escꝭ deus aũt ꝛ hũc ꝛ has destruet Joã.xij. Qui amat aiam suã in hoc mũdo pdet eã.

Et q̃ pdiderit aiam suã ꝓpter me inueniet eam.

Ecce Modꝰ ꝯformis cruci. Et dr Tria Perditionẽ aie Eccl.xviij. Pꝰ ꝯcupias tuas nõ eas ꝛ a volũtate tua auertere. Et loq̃t subtilit. Hec ei aia potiꝰ ẽ habitꝰ q̃ aie natã.sꝫ(al's vl')potẽtia naturalis Et hec dispositio iuenit ꝯtinue ex passiõibꝫ ꝛ actibꝫ aialibꝫ.ꝛ ꝯtinue ex passiõibꝫ ꝛ actibꝫ crucis chr̃i rõnalibꝫ. Et dr [ꝓpter me] notãs itẽtiõꝫ ne ꝓpt se vl' laudẽ faciãꝰ. Et tertio subiũgit mercedẽ:cũ dr [inueniet eam] Non vt animalem sed vt perfectam optime rõnalis aie. Sicut Inferius inuenitur cũ ƀducit ad supiorꝭ felicitatẽ Heb.xij. Proposito sibi gaudio sustinuit crucẽ in dextra dei sedet Joã.xij. Qui odit aiaꝫ suã i h mđo:i vitã eternã custodit eã

Qui recipit vos me recipit: ꝛ qui me recipit recipit eũ q̃ me misit

C Hic tangit autoritatē cōmissam discipulis. Et q̄r recipiēs ⁊ sustentās apl'm collaborat cōtribuendo iōo tāgit de mercede recipiētiū. Et tāgit Receptos sub triplici differētia Sc3 pphe Qui sūt doctores Et Justi Qui sunt pfectōis pdicate imitatores. et Discipli Qui sūt p auditū ab eis fidem accipiētes Tāgit etiā ea q̄ impēdunt talib9. Et exēplificat in minimis vt intelligat de oib9 alijs. Et ꝫm ista diuiditur ps ista in Duas: In Autoritatē receptoꝝ et Bñficia recipientiū. Bñficia recipientiū sunt Duo simplr itellecta ꝫm opa miscōie. Uel In minimis ꝓpter eos qui facultates nō hñt. Et Receptiones ꝫm opa miscōie itelligunt maiora ⁊ minora ꝫm dignitates pphe iusti ⁊ discipuli. Auctas aūt describitur Duplex Filij.s. ⁊ Pris q̄ est pncipiū diuinitatis. De Primo dr Qui vos recipit: me recipit q̄r vt legati mei venitis Luc.x. Qui vos audit me audit. ⁊ q̄ vos spernit me spnit. Et Luc.ix. Qui me recipit recipit eū q̄ me misit Joā.x. Ego ⁊ pater vnū sumus Joā.xiiij. Et ad eū veniem9 ⁊ mansionē apō eū faciemus Ezech.iij. Domus isrl' nolunt audire te. q̄r nolunt audire me.

Qui recipit pphetā in noīe pphete: mercedē pphete accipiet. Et q̄ recipit iustū in noīe iusti: mercedē iusti accipiet. Et q̄cunq3 potū dederit vni ex minimis istis: calicem aque frigide tantū in noīe discipuli Amen dico vobis: nō pdet mercedem suam.

Hic tangit Receptoꝝ differentiā. Est aūt ppha eodē sensu ⁊ spū scptu ras expones q̄ edite sunt. Et dr in noīe Nō in psona. q̄r ⁊ si pseudo sit. tū mercedē recipiēs accipiet q̄diu noī dat sustentatiōem. ⁊ viciū nō fuerit imitat9 Rhom.xij. Necessitatib9 scōꝝ cōicātes: hospitalitatē sectātes Heb.xiij. Bñficētie ⁊ cōicationis nolite obliuisci. Talib9 em̄ hostijs pmeret deus Heb.vj. Nō iniust9 est deus vt obliuiscat opis vr̄i ⁊ charitat' quā ōndist' in noīe ei9. q̄r mistrastis scīs ⁊ mistrat'. Et h̄ est mercedē pphete accipiet Aut q̄ debet p pphe receptione. Aut q̄ ipi pphe debet p doctria. Aut etiā donū aliqn̄ pphe Un̄ .iij. Reg.xviij. Abdias. q̄r pauit pphetas donū meruit pphie. Et.iij. Re.xvij. Uidua recipiēdo pphetā meruit farine ⁊ olei indeficiētiam ij. Coꝝ.ix. Multiplicabit semē vr̄m ⁊ augebit icremētū fruguz iusticie vr̄e Et q̄ recipit iustū nō docentē in noīe iusti hoc est sustentande in ipo iusticie mercedē iusti accipiet Eccia.xij. Bñ fac iusto ⁊ inuenies retributiōem magnā. ⁊ si nō ab ipo certe a deo. vn̄ Josue.ij. Raab adiūcta ē genealogie dñi. q̄r recepit exploratores. Sic em̄ .j. Reg.xxx. Equa est portio pcedentiū ad bellū ⁊ remanentiū ad sarcinas Et q̄cunq3 potū dederit vni ex minimis istis q̄ sua p dño reliqrūt nihil accipiētes a ptribulib9. ⁊ pfecti sūt pter deū. Sic dicit in tertia Joan. calicē aque frigide Ut nulli sit excusatio. Aut etiā ipa3 solā dederit voluntatē: Sic dr .ij. Coꝝ.viij. Si volūtas pmpta ē ꝫm id qd̄ habet accepta est nō ꝫm id qd̄ non habet In noīe discipuli Etsi nō in psona. Et discipulus est minor iusto: q̄ nup accepit auditū ⁊ adhuc est imbuēdus Amē dico vobis hoc est: fideliē dico nō pdet mercedē suā recipiēs sic dictū est sup .j. Pet.iiij. Hospitales inuicē sine murmuratiōe. Sic em̄ Abraā cognitionē meruit Trinitatis ⁊ futuram pmissiōem benedicendi in ipo seminis. Geñ.xviij. Sic ⁊ Loth liberatiōem a Sodomis Geñ.xix.

Capitulum.XI.

e **Et factū est cum cōsūmasset Jesus: pcipiens duodecim discipulis suis: trāsijt inde vt doceret ⁊ pdicaret in ciuitatibus eorum.**

A Habita ordinatiōe Prelatoꝝ tāq̄ nobiliū mēbroꝝ corpis mystici. Hic subiūgit ordinē corpis mystici ꝫm se In cōpatiōe ad statū corpis ⁊ In cōpatiōe mēbroꝝ ad se inuicē. Et iō st hic Due ptes. In q̄ꝝ Prima ponit ordinē determinatū ꝫm statū corpis. Et in Scōa determinat ordinē ꝫm officia mēbroꝝ. Ordo aūt stat9 corpis determinat ꝫm tres stat9. ꝫm.s. ordinē inceptiōis. Et h̄ determiat i isto capitulo. Et ꝫm ordinē pgressiōis ⁊ officia psonaꝝ in corpe mystico. Et ꝫm ordinem finis Et iste Terti9 stat9 determiat. a.xxj.ca. vsq3 ad.xxvj. Jstd̄ āt capitulū in q̄ determinat ordo ꝫm initiū corpis mystici qd̄ ē corp9 hoīs chr̄i. diuidit in ptes Duas In q̄ꝝ pma q̄si ptinuat dicēda dict' ⁊ vocat trāsitu q̄dam. In Scōa āt tāgit pietatē pncipij in pncipio eccl'ie. Ibi Joan. aūt cū audisset ⁊c. In pma haꝝ Tria dr In q̄ꝝ Prio pcedēt' istructōis notat ptiū ationē. p h̄ q̄ dr Et factū ē h̄ est dicere. Et pfectū est. h̄ de instructōe Deu.xxxij. Dei pfecta st opa ⁊ oēs vie ei9 iudicia. Determiat āt Scōo Qd̄ factū est cū dr cū psūmas. Je. h̄ est: cū ad sūmā pduxissz iesus ꝫ mōes istos pcipi. duode. disci. su. Ergo videt q̄ oia q̄ dixit i pcedēti (al's pñti) cap. sint pcepta. Et ad h̄ dicēdū q̄ ista in prima ⁊ pticulari missiōe sūt pcepta eo mō itellecta sic i pcedētib9 iter ptata sūt. Tū Preceptū dr Duplr. Preceptū .s. magistri ⁊ Preceptū legislatoꝝ. Preceptū āt magri ē sic regl'a moꝝ vel opis: qd̄ exercēdū ē: s3 nō obligat nisi sic ars. Quia sic dr Tulli9. Ars ē collectio mltoꝝ pceptoꝝ ad eūdē finē tendētiū. Et de talib9 pceptis loqt hic. Et h̄ pceptū dr q̄si anceptū vl' captū vt teneat q̄si rō opeꝝ. Alit dr pceptū ex vi coactōis pene obligatoriū ad faciēdū. Et h̄ mō pt dici q̄ nō sumit h̄ pceptū s3 in Exo.xx. Nō erūt tibi dij alij pt me trāsijt inde In demōstratōe Ptātis Bonitatis ⁊ Sapientie In demōstratiōe Ptātis Luce iiij. Jesus aūt transiens p medium illoꝝ ibat Hic em̄ trāsitus factus est cū dñm vellent de monte p-

cipitare. In demōstratōe aūt bonitatis Act.x. Qui ptrāsit bñfaciēdo ⁊ sanando oēs oppssos a diabolo ⁊c. In demōstratiōe aūt Sapie. sic dr hic. ⁊ sup iiij. Circuibat Jesus totā galileā docēs in synagogis eoꝝ. ⁊ pdicās euangeliū regni. Adhuc aūt aliqñ trāsiuit p depositōem assūpte infirmitat' Joā. xiij. Sciens Jesus q̄r venit hora eius vt trāseat ex h̄ mūdo ad prem. Sic g̃ dr Trāsijt inde Docē de loco vbi apl'os instruxerat vt sicut apl'is dixerat: ita exēplū dans doceret rōnalia ⁊ pdicaret supnaturalia ad que fides illūiat Mat.iiij. Docēs in synagogis eoꝝ ⁊ pdicās euāgeliū regni In ciuitatib9 vbi maior fuit pfluxus hoim ppter vrbanitates: ⁊ vbi magis erāt auditōes rōnales ad discernendū audita eoꝝ h̄ est apl'oꝝ: Nō q̄ sue eēnt vel inhabitarēt: s3 De q̄b9 nati. ⁊ In q̄b9 noti ⁊ puersati vt ibi eos ad oia ptemnēda instrueret. Uel p noticiā eoꝝ alios etiā attraheret. ⁊ Ut oñderet alijs: q̄m fides pmū iudeis eēt offerenda Ut iter eos q̄ scpturas nouerāt pbata iam certificata gentibus offerret.

Joānes aūt cū audisset in vinculis opa chr̄i: mittēs duos de discipulis suis ait illi: Tu es q̄ venturus es: an aliū expectamus.

B Hic post trāsitū i q̄ dicēda dictis ptinuauit Inceptiōem eccl'ie describit. Diuidit aūtē hec pars in tres ptes. In q̄rū Prima oñdit a dictb9 Joānis finē eē synagoge ⁊ pncipiū eccl'ie. In Scōa ponitur Exprobratio coꝝ q̄ pncipia fidei incipientis eccl'ie nō recipiūt. Ibi Cui aūt silē estimabo In Tertia ponit Grāꝝ actio ad deū prem p bis q̄ fidē nascētis eccl'ie p reuelatōem pr̄is acceperūt. Ibi In illo tempe rñdens Jesus dixit Prima haꝝ diuidit in ptes duas In quaꝝ Prima p officiū Joānis describit Eccl'ie pncipiū. In Scōa describit Huius pncipij forma ⁊ mod9. Ibi Qui aūt minor est in regno celoꝝ Adhuc Prior haꝝ Duo ptiet. Quorū Primū est Directio ad chr̄m sic ad eccl'ie caput facta p Joānē. Scōm aūt est Laus Joānis in terminatōe synagoge. ⁊ pncipio eccl'ie p pcursiōis officiū. Ibi Illis aūt abeūtib9 Adhuc in Prio hoꝝ Duo ptinent Directio.s. facta ad chr̄m a Joānē ⁊ Certificatio directoꝝ. Ibi Et rñdens Jesus ⁊c. In Primo hoꝝ Tria sūt Oportunitas siue occasio missiōis Missio ⁊ Interrogatiōis iniūctio. De Primo g̃ dr Joannes aūt baptista cū audisset referētib9 discipl'is q̄ pmittebāt ad eum accedere. ppt h̄ q̄ Herodes tenebat eū in vinculis q̄b9 pcurāte herodiade vinctus fuit. Sicut dr Mar.vj. Herodes ei tenuit ⁊ ligauit Joānē ppter herodiadē Lu. aūt .vij. habet idē opa chr̄i mira culoꝝ Joā.v. Opa q̄ ego facio in noīe pr̄is mei ipa sūt q̄ testiōniū phibēt d̄ me. hec igit relatio discipl'orū chr̄o iuidentiū. vt sup.ix. diximus cā est missiōis Un̄ seqt mittēs duos Ut in ore duoꝝ vl' triuz testiū stet oē v̄bū etiā apō alios dubitātes Deu.xvij d̄ discipl'is suis Forte mag' emulātib9 vt illis certificat' etiā alij certificarēt ait illis Ecce interrogatōis iniūctio Tu es q̄ venturus es Sil'e Joā.j. Qui post me venturus est añ me factus est Erat em̄ venturus chr̄s post Joānē Nō modo in psona: s3 in efficacia sacroꝝ: ⁊ in ptitutione eccl'ie. ⁊ Officio redēptiōis An aliū expectamus Jnnuit Joānes aliū expectari cui9 expectatiōe voluit discipl'os auerti ne cū iudeis excecati antichr̄m p chr̄o pstolarētur ⁊ suscipent. Sic dr Chrys. Joan. v. Ego veni in nomie pr̄is mei: ⁊ nō suscepistis me. Ali9 veniet in noīe ei9 ⁊ illū suscipietis Querit āt hic Utꝝ Joānes dubitauit. Uidet aūt mirabile si d̄ hoc dubitare potuit: Quem itra materna viscera obstrusus pgnouit: Quē spūs in deserto reuelauit: Cui colūba insedit: Sup quē vox pr̄is intonuit: Quē digito demōstrauit: Cui testioniū q̄ mōi pctā tolleret phibuit: De q̄ q̄ agnus imolandus eēt pdixit: Ad quē Andreā cū alio misit: Cui detrahentes discipulos corripuit: Cui iudeis q̄rentib9 testimoniū phibuit Que oīa Luc.j. Joā.j. et.iij. legimus fecisse Joānē. ppter h̄ dr Hic. q̄ nō dubitauit chr̄m eē Messiā in lege pmissū vel venisse in carne (al's carnē) Sed pot9 Utꝝ p se descēsurus eēt ad inferna sic p se venit in mundū. Uel h̄ p aliū eēt impleturus. S3 cū descēsus ad inferos sit d̄ articulis symboli apl'oꝝ. Qualit Joānes illūinatus ⁊ illūinator ad fidē de illo potuit dubitare: Et ad h̄ posset dici q̄ nō dubitauit de articulo sed de mō articuli. Descēsus em̄ cōplet in liberatōe coꝝ q̄ in inferno sunt. De quo nōn dubitauit Joannes Cū h̄ scptū sciret Zach.ix. Tu in sanguie testamēti tui emisisti vinctos de lacu in q̄ nō est aq̄. Et Ozee xiij. O mors ero mors tua morsus tuus ero inferne. Sed q̄r hoc chr̄i complet passiōe ⁊ v̄tute sicut p cām potuit dubitare (al's dubitari) de modo vtꝝ facta iam redemptiōe p mortē aliū missurus esset eductiōis ducem: q̄ clausos ia3 liberatos educeret Uel p seipm descendens inferna visitaturus esset. Et sic loquit Greg. Et hoc querebat Joānes Utꝝ pnūciare in inferno ad leticiā ibi detentoꝝ deberet Sed q̄r hoc in verbis Joānis nō exprimitur. Ideo Amb. aliter soluere videt. Distinguēs Triplicē eē causam interrogatiōis. Unū quidē Cecitatis. Sicut iudei de chr̄o Joā.x. Quovsq3 aiam nr̄am tollis: si tu es chr̄s dic nob palam: Aliā aūt Dubitatiōnis. sicut discipuli de chr̄o Joā.j. Rabbi vbi habitas: Et hec aliqñ est dicta ad credendum tarditas Luc.xxiiij. O stulti ⁊ tardi corde ad credendū. Tertia Pietat' Joā.xj. Chr̄s q̄rit. vbi posuist' eū: Sicut etiā mat de filio in exiliū eunti q̄rit sciēs. Reliques matrē fili tā dilectā ⁊ tā te diligentē: Et hunc modū questiōis dr factū esse a Joanne ppter teneritudinem dilectionis ex pietate querentem. quod tamen sciuit futurum. quia indignū vidit esse dño maiestatis. licz ad redēptiōem eēt necessariū. Sed quia nec hoc in verbis Joannis exprimit. igit cum Aug. ⁊ Chrys. videt dicendū q̄ nō sibi sed discipulis chr̄i gloria3 zelantib9 q̄siuit. Ac si diceret. Sepe vos cōmonui ⁊ nō credidistis q̄ ipe esset: ecce mitto duos ex vob ⁊ dicite ei. Tu es ⁊c. vt p vosipos certificati magis adq̄escatis. Ego em̄ nō sum chr̄stus sed ipe qui spūm nō accepit ad mēsurā qui vt sponsus sibi exhibet gloriosam eccl'iam nō habentem maculā neq3 rugā Eph.v.

Et rñdens Jesus: ait illis. Eūtes renunciate Joāni que audistis et vidistis.

Ecce certificatio discipuloꝝ de ecclīe fundatóe ⁊ intermittit̄ causa breuitatis historia: qualiter venientes a Joāne interrogatóem apud xp̄m ꝓposuerūt [Euntes renūciate Joāni] Tria tāgit Ut Joanni amico Uñ gaudeat renūciet̄. ⁊ Per q̄ fides ꝯfirmat̄. ⁊ Unde dubitantes rep̄hendunt̄. De Primo dr̄ [Euntes renūciate Joanni] qui cōgaudet de vr̄a certificatóe Joā.iij. Amicus sponsi stat ⁊ gaudet ad vocē sponsi ⁊ sponse [que audistis et vidistis] Presentia em̄ vidistis ⁊ preterita audistis. Et p̄ hoc intelligit̄ q̄ aliquādiu fuerūt cū Jesu. Et q2 plures discipuloꝝ iesu etiā fuerant cū Joāne. Sicut Andreas: ab illis tāq̄ a notis et fidedignis de nō visis audierāt. Et sic p̄ duos sensus disciplinales instructi: sufficiēter fuerāt certificati Job.vlt̄. Auditu auris audiui te. Nunc autē oculus meus videt te. Jdcirco ipē me rep̄hendo ⁊ ago pniam Luc̄.x. Beati oculi qui vident que vos videtis ⁊c̄.

Ceci vidēt: claudi ambulāt: leprosi mundant̄: surdi audiunt: mortui resurgūt: paupes euāgelizant̄: Et beatus est qui non fuerit scandalizatus in me.

C Hic tāgit duo Quoꝝ est Unū Reparatio corporū. Et Alteꝝ Pertinēs ad reparatióem pfectā aīaꝝ. Reparatio aūt corpoꝝ Aut est s̄m totū Aut s̄m partē. Si s̄m totū. Aut s̄m corruptóem solius corpis Aut s̄m ꝯiūcti dissolutóem Et hoc q̄ aīa corp⁹ nō ꝯtinet corpe corrupto. Et p̄ori quidē mō est leprosoꝝ mundatio. Scdō aūt Mortuoꝝ resurrectio. Si aūt est s̄m ptē cū duo sint in q̄b⁹ antiq̄ dixerūt aīatū pfecta aīa ab inaīato differre motu ⁊ sensu Aut est s̄m motū. ⁊ sic est q̄ Claudi ambulāt. Aut s̄m reparatóem sensus. Et duo sensus sūt: q̄ ⁊ maxie sensus hn̄t rōnē ⁊ sūt disciplinabiles q̄ sūt visus ⁊ auditus. Et s̄m reparatóem q̄dē visus est q̄ Ceci vidēt. s̄m reparatióem aūt audit⁹ est q̄ Surdi audiūt Et in hijs itelligit̄ oīs alia reparatio [Ceci vidēt] Esa.xxxv. Tūc apient̄ ocl̄i cecoꝝ. ⁊ aures surdoꝝ patebunt. Tūc saliet sicut ceruus claud⁹ ⁊ apta erit ligua mutoꝝ Joā.ix. Jn iudiciū ego veni i hūc mūdū: vt q̄ nō vidēt videāt. ⁊ q̄ vidēt ceci fiāt. Et ibidē A seclo nō est auditū q̄ q̄s apuit ⁊c̄. Soph.iij. Sanabo claudicantē: ⁊ eā q̄ abiecta fuerat reuocabo. Et hec duo nūq̄ acciderāt nisi a xp̄o [leprosi mūdant̄] Hoc raro. ⁊ si aliq̄n. t̄n non v̄tute ꝓpria mūdant̄ sicut xp̄s p̄ impiū. s̄. viij. Uolo mundare. Lu.xvij. Occurrerunt ei decē viri leprosi [Surdi audi.] Mar.vij. Bn̄ oīa fe. ⁊c̄ [Mortui resurgūt] Et h̄ aūt raro accidit. ⁊ nō ꝓpria v̄tute p̄ imꝑiū sz p̄ p̄ces. Sz Xp̄s imꝑando Marc.v. Puella tibi dico surge. Luc̄.vij. Adolescens tibi dico surge. Joā.xj. Lazare veni foras [paupes euāgelizātur] Lu.xiiij. Nisi q̄s renūciauerit oīb⁹ q̄ possidet nō pt̄ meus eē discipul⁹ Amos.ix. Suscitabo tabernaculū dauid q̄d cecidit ⁊ reedificabo apturas muroꝝ ei⁹: ⁊ ea q̄ corruerāt istaurabo. hoc aūt q̄d ptinet ad pfectū aīe ꝯplemētū est q̄ paupes spū. q̄ sic sup̄ q̄nto notaui⁹ in oīb⁹ hui⁹ mōi bonis se insufficiētes existimāt [euāgelizant̄] nō diuites q̄ in mōo se sufficere putāt Jac.ij. Nōne deus elegit paupes diuites in fide ⁊ heredes regni: q̄d repromisit de⁹ diligētib⁹ se. Deinde subiūgit vn̄ rep̄hendunt̄ dubitātes dicēs [et b̄tūs est] p̄ certā spē btitudis future [qui] fide firm⁹ [nō fuerit scādalizatus in me] Occasionē ruine i me nō accepit cū infirmitatē oñdā in passióe Lu.ij. Ecce positus ē hic in ruinā ⁊ in resurrectóem multoꝝ in isrl̄ ⁊ in signū cui ꝯdicet̄. j. Pet̄.ij. Uob̄ ḡ hono2 credētib⁹ n̄ credētib⁹ aūt lapis. De q̄ Esa.viij. Et Rho.ix. Quē reprobauerūt edificātes ⁊ lapis offensiōis ⁊ petra scādali hi q̄ offendūt in v̄bo: nec credūt in q̄ ⁊ positi sunt.

Jllis aūt abeūtibus: cepit Jesus dicere ad turbas de Joanne.

Hic ponit̄ Laus Joānis eo q̄ sue p̄cursiōis officio fecit ad ecclīe inchoationē. Uñ ib̄ ps ista terminat̄. Laus aūt Joānis ē in trib⁹. Jn Cōstātia virtutis. Jn Austeritate rigo2. ⁊ in Officio p̄cursiōis Et hec notāt̄ hic p̄ tres rñsiōes triū iterrogationū. Per q̄s etiā pz isti⁹ ptis diuisio. Primo aūt notat̄ Qualit̄ oportunitas inducit̄ isti⁹ laudis Cū dicit [Jllis aūt] discipul' Joānis [abeūtibus] ne p̄sentib⁹ eis adulatio videret̄. ps̄.cxl. Oleū pctō2 n̄ impinguet caput meum [cepit iesus dicere ad turbas de ioāne] ne ex iterrogatóe facta p̄ discipulos ꝺ Joāne: scādalizarent̄. Faciles ei ⁊ ꝓni erāt ad scādalū sicut ⁊ ꝯ dñm scādalizabant̄ de facili aliq̄n de sua p̄dicatóe. Sic infra.xv. Scis q2 pharisei audito h̄ v̄bo scādalizati sūt. Aliq̄n etiā de ipis miraculis scādalizabāt̄ Mar.vj. Uñ huic tāta sapia ⁊ v̄tutes q̄ p̄ man⁹ ei⁹ efficiunt̄. Nōne h̄ est fabri filius: ⁊ scādalizabāt̄ in eo. Discipuli aūt etiā post vsa miracl'a scādalizabant̄ de passióe. Uñ ifra.xxvj. Oēs vos scādalū patiemī in me in ista nocte ⁊ ideo mltū p̄munit a scādalo ⁊ laudat Joānē. q2 scādalū ꝯ Joānē redūdaret in tot⁹ ecclīe ꝯcussióem.

Quid existis i desertū. videre arūdinē vento agitatā: Sz q̄d existis videre: Hoiem mollibus vestitū: Ecce q̄ mollibus vestiūt̄ in domibus regum sunt.

D Jn hac q̄stóe Tria notāt̄. Auiditas in exitu. Labo2 in ꝓgressu in desertū. Ammiratio in visu. Et hec tria sūt in oīb⁹ aliis q̄stóib⁹ Lu.iij. Exibāt ad eū vt baptizarent̄ ab ipo. Et Joā.j. dr̄. Uox clamātis in deserto. q2 cū labore sua relinq̄ntes in desertū exibāt. Pro miraculo aūt aspiciebāt pilis cameloꝝ tectū zona pellicea p̄cinctū: locustis pastū. Sic hr̄ sup̄. iij. Hoc est ḡ q̄d dr̄ [Quid] p̄ miraculo ⁊ prodigio [existis] vestra relinquentes [in desertū] tanti laboris viā assumentes [videre] Et hāc questionem soluit p̄ aliā questionē dicens [Arundinem vento agitatā] hoc est Nūq̄d hoiem leuē omī vento circulatū: Qui in ꝓsperitate mihi testimoniū phibuerit. Et modo in aduersitate victus ꝺ me dubitauerit: Qui in iuuētute plenus spū fuerit. ⁊ modo vacuus sicut arūdo que sicut hypocrita foris exhibeat aliquid pulcritudinis. ⁊ intus nihil habeat nisi inanitatē vacuitatis: Cuius generatio sit in humore cōcupiscentie ⁊ habitatio quies libidinis: Qui tam fragilis sit ⁊ inconstans cui nemo inniti debeat nisi cū piculo innitētis ꝯfringat̄: q.d. Nō: Sed potius ꝯstantē etiā in carcere nō inclinabilē a veritate ⁊ spū quo repletus est ex vtero matris nūc plenius exuberantē in veritatis cōfessione: qui nō in humore carnalis ꝯcupiscentie natus sed angelo nūciatus. ⁊ in siccitate deserti nutritus ⁊ ita fortis q̄ nec mortis metu ⁊ carceris deseruit veritatē. Arūdo em̄ flexibilis est vento q̄ psuasionē significat. iij. Regū.xiiij. Percutiet deus isrl̄ sicut moueri solet arundo in aqua. ⁊ euellet israel de terra bona Eph.iiij. Non simus fluctuantes et nō circūferamur omī vento doctrine in neq̄tia hominū. Arūdo etiā vacua est intus ⁊ extra splendēs ⁊ pulcra Job.viij. Nūquid virere pōt scirpus aut carectū sine aqua: Sap.iij. Tanq̄ scintille in arūdineto discurrent sancti. hoc est in vacuis a grā extendentes eos. Arūdo etiam in humorosis crescit Job.xl. Jn vmbra in secreto calami in locis humētib⁹. Arundo etiā est fragilis Esa.xxxvj. Cōfidis super baculū arundineū confractū illū egyptū cui si innixus fuerit homo cōfringet̄. ⁊ pforabit manum eius [Sed quid existis hoiem videre mollibus vestitū] Hoc accipit̄ Dupliciter Litteraliter ⁊ Metaphorice. Litteraliter quidē mollis duo importat. Mollem vicz resolute cōmoditat̄ ⁊ Nitorem p̄ciose vestis Luc̄.xv. Induebat̄ purpura ⁊ bysso. Byssus em̄ dicit resolute mollicie cōmodū ⁊ purpura p̄ciose vestis indumentū Act̄.xij. Herodes vestitus veste regali sedit p̄ tribunali. Et post modicū cōsumptus vermib⁹ expirauit. Et dicit̄ in Historia Eccl'iastica q̄ vestis erat ex splendore auri ⁊ argenti contexta. Jn quā dū inciderent solis radij expolito metallo reuerberatis ⁊ multiplicat̄ radijs splendorem p̄tendebat diuinū. Et ideo populus acclamabat dei voces. ⁊ tūc pcussus consumptus vermib⁹ expirauit. j. Pet̄.iij. Quaꝝ nō sit extrinsecus capillatura aut circūdatio auri aut indumenti vestimentoꝝ cultus. Eccl̄i.xj. Jn vestitu ne glorieris vnq̄ Aug. Fateo2 de veste p̄ciosa erubesco. Nō em̄ decet hec membra: nō hos canos non hāc pfessionē. Metaphorice aūt mollib⁹ induit̄ q̄ blandis adulantiū s̄monib⁹ circūtectus pctōrib⁹ adulat̄ Ps̄.cxl. Oleū pctōris nō impinguet caput meū. Un. s̄. tertio. Genimina viperaꝝ q̄s vob̄ demonstrabit fugere a ventura ira Eccl̄s.vlt̄. Uerba sapientū q̄si stimuli ⁊ claui: sed cōpungunt acuter in ꝓfundū. De his adulatorib⁹ Ezech.xiij. Ue qui ꝯsuunt puluillos sub omī cubito man⁹. Puluillus em̄ sub cubito cōsuitur q̄n mollis s̄mo pctōri sub brachio pcti substernit̄ q̄ i pctō suauiter appodiatus diutius retineat̄ [Ecce qui mollib⁹] p̄dicto modo [vestiunt̄ in domib⁹] Non in carceribus [regū sunt] Reges em̄ gentiū tales vt dicit Aristo. gratiant̄ sicut Sardanapallus q̄ in pctō eisdem adulant̄. Hi sunt em̄ de quib⁹ dicit̄ Esa.xxx. Dicūt videntib⁹ nolite videre ⁊ aspicientib⁹ nolite aspicere nobis ea q̄ recta sunt: loq̄mini nob̄ placētia. videte nob̄ errores. Talis igit̄ nō fuit: Cuius ꝓ stupore aspexistis vestem de pilis cameloꝝ vilem ⁊ hispidā. ⁊ circa lumbos eius zonam pelliceā. Et Qui dure rep̄hēdit regem cū herodiade ꝯiunctione adulterinā stupri crimine cumulatā.

E

Sed quid existis videre: ꝓphetā: Etiā dico vobis: ⁊ plus q̄ ꝓphetā Hic est em̄ ꝺ quo scriptū est: Ecce ego mitto angelū meū ante faciē tuā. qui p̄parabit viā tuā ante te. Amē dico vobis: nō surrexit inter natos mulierū maio2 Joanne baptista.

Ecce Cōmendatio Ab Autoritate doctrie. Et dicit Tria Quoꝝ Primū est Doctrine inspiratio diuina. Scdm̄ Utilitas doctrine in p̄paranda redēptoris via. Tertiū āt est Uite sanctitas eximia. Et hec patet in littera. Primū est Ad deū. Scdm̄ Ad ꝓximū. Tertiū Ad seipm̄. Jtē Primū ex reuelatione cōtemplatiōis. Scdm̄ est optime actionis. Tertiū aūt eximie virtutis. Adhuc Primū est: hono2 Scdm̄: vtilitatis. Tertiū aūt sanctitat̄ Et Primū hoꝝ scdo dat facultatē. Scdm̄ aūt tertio dat meritoꝝ pfectóem. Jstam igit̄ questionē affirmādo determinās dicit [Etiā] quasi dicat. Jpē est ꝓpheta Luce.j. Tu puer propheta altissimi vocaberis ⁊c̄. Hiere.j. Jn vtero noui te ⁊ anteq̄ exires de ventre sanctificaui te ⁊ ꝓphetā in gentib⁹ dedi te. Est enim [ꝓpheta] diuinā hn̄s inspiratióem ad hoc q̄ rerū de verbi sacramētis euētus exitū: sub imobili veritate denunciet. Nō solū autem est ꝓpheta. Sed [plus q̄ ꝓpheta] q2 ceteri tm̄ cecinere vatū corde p̄sago iubar affutuꝝ Sed Joānes quidē mundi scel⁹ auferentē agnū indice p̄dit. Predixit em̄ et demonstrauit. Uel [plus q̄ ꝓpheta] in hoc q̄ ante vsū vite morū ondit ꝓphetie Luc.j. Exultauit in gaudio infans i vtero meo. Adhuc etiā sicut ꝓpha xp̄m p̄dicauit post se ventuꝝ. Plus aūt q̄ ꝓpha baptizauit p̄ colūbā demōstrauit: ⁊ p̄ vocē p̄ris. Sz obijcit̄ Joā.j. Dixit Joānes. Nō sū ꝓpha. Et infra eodē. Lex ⁊ ꝓphe vsq̄ ad Joannē. Rñsio dicendū q̄ ꝓpha ꝓprie ⁊ strictissime loq̄ndo est q̄ ꝓcul in futuꝝ fatur ꝺ v̄bo ⁊ sacris v̄bi. ⁊ h̄ p̄ diuinā accipit ispiratóez. Sz aliq̄ mō n̄ ꝓprie dr̄ ꝓpha nisi hn̄s diuinā ispiratóem ⁊ materiā. q2 ꝺ v̄bo ⁊ sacris ei⁹ sz nō ꝓcul i futuꝝ ꝓmittēs: sz digito exhibēs. Hoc eī est apl̄i. ⁊ sic Joānes est ꝓpha. Primo āt mō putabāt iudei Joānē eē ꝓpha: q̄n negauerat se eē xp̄m ⁊ h̄ negauit Joānes. q2 nō fuisset p̄cursor xp̄i sz ꝓmissor vt alij ꝓphe. Et p̄mo mō: dicit̄ ꝓphe ⁊ lex currebāt vsq̄ ad Joānē sic ifra dicet̄ [Hic em̄ est ꝺ q̄ scriptū est] Malach.iij. Et ē Cōmēdatio Ab Officio. ⁊ sunt v̄ba p̄ris ad filiū [Ecce] q.d. in ꝓspatulo. ⁊ ē publicū [mitto] i obsequiū tuū o fili [āge. me.] Nō natā sz Officio ⁊ Uite celibatu: a

Actu illuminatõis. Officio quidē q2 pabat viā sicē angeli Luc.j. Peribis em̄ añ faciem dñi pare vias eius Esa.lxj. Transite p portas: planū facite iter pare viā pplo z eligite lapides. Angelus aūt vite celibatu. q2 virgo celibatū duxit Math .xxij. Neq3 nubent neq3 nubenť sed sunt sicut angeli dī in celo Illuminatõe: q2 docuit z illuminabit sicut angeli faciūt Malach.iij. Labia sacerdotis custodiūt sciētiā z legē requirūt de ore eius. Angelus em̄ dñi exercituū est Job.xxxviij. Nū pducis luciferū in tēpore suo Joā.v. Joānes erat lucerna lucens z ardēs añ faciem tuā qui pparabit viā tuā añ te. Uia em̄ hec fuit via regeneratiõis quā pdicando baptismū pnīe pparauit Joānes Luc.j. Ut 9uertat corda patř in filios z incredulos ad prudentiā iustorū. z pare dño plebem pfectā Esa.xl. Parate viam dñi rectas facite in solitudie semitas dei nři [Amē dico vobis. Nō surrexit iter natos mulierum] Cōmendatio est a pfectiōe virtutis z sanctitatis. Dicit aūt [Inter natos mulieř] q2 mľier ē molliēs hoiem vel herū z emollita ab ipo z subacta: z sic nati mulieř sunt nati p coitū. Et idō non includitur virginis filius. Et hoc est q dicit [maior] bonitate [Joanne baptista] Ecci.xliiij. Nō est inuētus siīs illi qui 9seruaret legē excelsi Deutro.xxxiij. Beniamin amantissimus dñi in eo tāq3 in thalamo iugiter requiescit Uel dicať [maior] dignitate officio pcursionis. quia in hoc medius fuit inter legem z gratiā. terminādo. s. legē z introducendo grām: Ita vicinior est optimo q3 omnes vmbre legis z pphař. Et sic maior est om̄ib in lege z pphetis quo ad officij dignitatē. Q' aūt vicine se habeat ad gratiā. Joā.j. Lex p Moysen data est grā z veritas p Jesum xp̄m facta est. Et Joā. mysterio suo medius maior omnib legalib. Et hunc sensum Ego puto esse lřalem

Qui aūt minor est in regno celoř: maior est illo

In pte istius pncipij: ecclie describitur Forma z Modus. Et dicunť hic Tria Quoř Primū est Modus ministroř. Scōm aūt Modus gratiaz ecclīasticā pcipientiū. Tertiū aūt Modus terminationis legis z pphetař. Et hec patent in lřa. De Primo dicit [Qui aūt minor est] ministrorū [in regno] hoc est. in prāte ecclīastica: que est regnū celoř sicut sepe sup determinatuz est [maior est illo] q2 exquo medius est legis z gratie minister gratie maior est eo p candem rōnem. quia ipe maior est omnib ministris dispensantib legem. vt patet p añdicta. Confert em̄ gratiā qui est minister regni celoř qd nō fecit Joannes. Sic em̄ claues date sunt his q sunt in regno christi quod idē est celoř regnū que nō sunt date Joanni vel ministris legis. Et hic est sensus litteralis z planus. Et hoc modo quilibet etiā malus homo minister regni celoř maior est z Moyse z pphetis z Joanne. q2 christus in eo confert quod nō cōtulit in Moyse pphetis vel Joanne. Nos em̄ sepius oñdimus q regnū: prās completa est ordinata ad vnū. z regnū celoř nihil aliđ est nisi prās ordinata ad vnū regē xp̄m legib z gradib z consilijs z vrbanitatibus celi distributa. Sunt aūt diuerse hic sanctoř expositiones nō litterā sequentes. sed aliter. put cuilibet cōpetit verba ista verificantes. Et dicūt quidā q minor in regno celoř in reputatione hoim fuit christus q3 Joannes. z hic maior est Joanne sicut ipe dicit. Post me venit vir qui añ me factus ē. q2 prior me erat. Joā.j. Alij hoc referūt ad miracula. q2 minor in regno celoř quicūq3 sanctus discipulus xp̄o adherens: maior est Joanne in prāte signoř. q2 omnib illis dictum est. Egros sanate: leprosos mundate zč. De Joanne aūt dicať q Joannes q dē signū fecit nullū Joā.x. Alij referūt hoc ad eos q regnant cum xp̄o: q pter securitatē maiores sunt Joanne: adhuc in dubijs huius vite agēte: q3uis em̄ tūc in limbo fuerūt tñ Abrae sinu recepti: securi spe felici aduentū dñi expectabāt. Sic igiť determinatū est qualiter in ministro p hoc q maior est Joanne regnū celoř in prāte itroduciť ecclīastica.

A diebus autē Joannis baptiste vsq3 nūc regnū celoř vim patiť z violenti rapiunt illud. Om̄es em̄ pphete z lex vsq3 ad Joannē prophetauerunt.

Hic tāgit Qualiť pcipiť hoc regnū ab hijs qui colligūť i ipo. Dic̄ ğ q [A dieb Joānis] hoc regnū introducentis [regnū celoř] quo ad iusticiam z leges celi quib ordinať regnū. z quo ad distinctiōem officioř z vrbanitatū z quo ad finē beatitudinis que in ipo adquiritur [vim patitur] Uis ē impetus fortioris continēs id qd vim patiť infra termios alienos. Sicut dicit Tullius Uiolentū aūt est cuius pncipiū est in alio 9ferēte nihil aliqd eo qd vim patiť. Sicut dicūt Arist. z Damascenus. Et hoc modo violentia spūs se tenentes intra terminos celestis iusticie sibi p naturā nō debitos: dicunť hic vim pati. z quo ad pmam gratiā nihil oīno 9ferunt nisi q obicem nō ponūt sed totuz facit spūsctūs. Et sic [violenti] virtute spūs [rapiunt illud] qd nō fuit legi concessum. vel Joāni qui talem spūm nō 9ferebāt. Uñ Luc.xvj. Sic habeť Ex Joanne baptista regnū dei euangelizať z om̄is in illud vim facit. Raptus em̄ z violētus est motus z subitus: q2 vi superioris nature agit et subito. q2 Nescit tarda reř molimina spūssctī gratia Geñ.xlix. Ad predā ascendisti fili mi Esaie.viij. Uoca nomen eius accelera velociter spolia: detrahe: festina; pdare Esa.lix. Cū venerit quasi fluuius violentus quē spūs dñi cogit [Om̄s em̄ pphete z lex vsq3 ad ioannē pphetauerunt] Lex em̄ vsq3 ad Joannē statū habuit in vmbra futurorū. Joanne aūt xp̄m demonstrāte pmissa legis exhibita sunt z figure veritate implete. z sacra sūt impleta p grām Joānis.j. Gratia z veritas p Jesum xp̄m facta est. Et ideo tūc lex habuit terminū z pfecte terminata est cū dñs in cruce dixit Consumatū est Joā.xix. Ea q sunt de me finē hñt. Similiter pphete spū magno videntes vltima. (Sicut dicitur Ecci.xlviij) Nō dicebanť pprie pphete nisi q2 de xp̄i gratijs pphetabāt. Sicut dicať.j. Pe.j. De quo

salute exquisierūt atq3 scrutati sunt pphete: qui de futura in vob grā prophetauerūt: scrutantes qd vel quale tēpus significaret in eis spūs xp̄i: prenuncians eas q in christo sunt passiones z posteriores glorias. Et tales pphete nō fuerūt nisi vsq3 ad exhibitionē sacramentoř christi quā introduxit Joānes Ecci.xxxvj. Da mercedē domine sustinentib9 te vt pphete tui fideles inueniant. Et ideo licet postea fuerunt: qui futura quedā predixerint vt Agabus: z filie philippi euāgeliste. Et forte adhuc sint quidam: tñ non sunt vero nomine pphete vocati: sed fm diminutā nominis rationē. Sicut patet ex supius inductis. Tangēs ergo inductionis noue gratie modū: dicit legē z pphetias terminari ad Joannē: z inchoare per ipum noue leg exordium: In qua gratia z veritas prefigurate exhibeantur De qua inchoatione subdit: dicens.

Etsi vultis recipere: ipse est helias qui venturus est. Qui habet aures audiendi audiat

Tria tāgit. Quoř Primū est Significatio figurate locutōis. Scōm Locutio ipsa figurate pposita. Tertiū Qualiter debent intelligi. Q' em̄ dicit [Etsi vultis recipere] Figuratā inuit locutionem. Quoniā quando d rebus aliqs loquiť vera z ppria: non est in volūtate audientis recipe vel nō recipere: sed in ipsa rerū veritate quā recipi oportet. q2 Super omnia vincit veritas. Quādo autē figurate loquiť (quia in omnib figuris quedam sunt siľitudines cōuenientes: quedā incōuenientes) est in voluntate audientis recipe vel refutare sermonem. Et ideo de talib tropicis (aľs topicis) syllogismus nō potest fieri. Et in talibus locutionibus peccatū est in problematibus. Sicut dicit Aristo. in.ij. Topicoř. Hac igiť de causa dic̄ [Si vultis recipere] pprietatē officij: z similitudinē attendendo: potius q3 subiectuz persone [Ipse est helias qui] fm pphetiam Maľ. vlť. [venturus est in mundū] Ecce ego mittā vobis heliam pphetam anteq3 veniat dies dñi magnus z horribilis: vt cōuertat cor patrū in filios: z cor filioř ad patres coř. Luc.j. Ipse preibit ante illum in spū z virtute helie: vt cōuertat corda patrum in filios: z incredulos ad prudentiā iustoř: z parare domino plebem perfectā. Quia aūt hec figuratiue dixit: subiūgit [Qui habet aures audiendi] spūalia in corporalibus accipiendi [audiat] hoc est intelligat. Apocaľ.ij. Qui habet aures audiendi audiat quid spūs dicat ecclījs Ecci.iij. Aurſ bona audiet cū om̄i cōcupiscētia sapiam. Uideť aūt esse 9triū quod dř Joā.j. vbi sacerdotes z leuite querebāt a Joanne. Helias es tu: z dixit. Non sum. Sed h intelligať fm veritatem persone: z non fz siľitudinē officij Sic ğ noua gratia introduciť per Joannē: z lex vetus que nemine3 ad perfectū deduxit. Hebreoř.vij. z etiā prophetie terminātur. Et hoc est quod dř Leuiť.xxvj. Nouis superuenientibus vetera proijcietis.

Cui autem similem estimabo generationem istam.

Hic poniť Exprobratio coř q principia fidei ecclesie introducta nō recipiunt. Et diuidiť in Duas ptes. In quař Prima poniť Exprobratio Generalis. In Scđa aūt Spēalis. Ibi [Tūc cepit exprobrare] Prior hař aūt adhuc i Duas diuidiť. Ita q Primo oñdit Nō recipientiū puersitatē. Scđo aūt Paucoř recipientiū laudē. Ibi [Et iustificata ē] In Priori hař sť Tres pagraphi. In quoř Primo notat puersitatis istoř magnitudinē. In Scđo p metaphorā describit Moduz. In Tertio autē Explanat metaphorā. Et hec patent De Primo dř [Cui aūt] Interrogatio notat difficultatē inueniendi siľitudinē ex magnitudine puersitatis. Et ideo etiā siľitudo non inueniť in vno: sed in duob. z adhuc est impfecta. Hiere.ij. Obstupescite celi sup hoc: z porte eius desolamini vehemēter. duo em̄ mala fecit pľs meus [similem estimabo] in malicia puersitatſ [generationē istā] Marci.ix. Generatio mala q3diu patiar vos q3diu ero vobiscū. Deuť.xxxij. Generatio enim puersa z infidelis filij. Dicit aūt [generatio] z nō hoies Ut notet q contractā p imitationez peccatř hereditauerūt 9suetudinē: quā etiā nouis studijs peccando cumulauerūt. Sap.xij. Semē erat maledictū ab initio: z īmutari non poterat naturalis malicia coř. Cōtra qd dř in Psal.lxxvij. Ne fient sicut patres coř generatio praua z exasperās

Similis est pueris sedentibus in foro: qui clamantes coequalib9 dicūt: Cecinimus vobis et nō saltastis: lamentauim9 z nō plāxistis

Ecce per metaphorā Descriptio modi puersitatis istoř. Et non describiť nisi q3tum ad solam incorrigibilitatē. Dicit igiť [Siľis est pueris] hoc est pueroř factis: z pacta puerilū ludoř violantibus [qui sedentes] hoc est: in lasciuis (aľs lusiuis) actib quiescētes [in foro] Non rerū venaliū: sed in theatris vbi ad spectacula ludorum cōueniunt hoies. Unde theatrū dř a theoro quod est video vel contemplor. fm hoc em̄ forū quod est locus publicus hic poniť. q2 etiā in publicis locis venalia exhibebāť [qui clamantes] intente desiderantes consodales excitare ad conludendū [coequalibus] conlactaneis z coeuis [dicūt Cecinimus vobis] h est leta tripudio representabilia modulando cantauim9 [et nō saltastis] motu membroř: z agilitate modulationē cantus imitātes [lamentauim9] hoc est carmina lugubria deprompsim9 [et nō planxistis] hoc ē tristicie signa exprimēdo nō respōdistis. Puerilia aūt ista laudabilia sť: z ludētes z ludi. Pueri ei a Puritate laudantur h. z a Quiete: q2 sederūt. z A Publico: q2 ñ 9cupiscētijs i obscuro: s3 honestos ludos exercebāt i publico De Puerſ dř Esai.viij Ecce ego z pueri mei q̄s dedit mihi dñs. Et ideo pcat totū cetū pphař z priarchař. Esaie.xj. Puer paruul9 minabit eos q2 Humiles sť. Et q2 Innocentes. Mat.xviij. Sinite puulos venire ad me. Ta

lium est enī regnū celoꝝ. Etqꝛ Simplices.j.Coꝛ.xiiij. Nolite pueri effici sensibꝫ: sed malicia paruuli estote: sensibꝫ aūt pfecti sitꝭ. Etqꝛ Mūdi.j.Regū.xxj. Si mūdi sūt pueri maxie a mulieribꝫ: comedant panes ꝓpōnis. Sic ḡ obediētes puri hūiles simplices sūt ꝛ mūdi. Et ꝑ hoc sctōs sicant q̄ verbuꝫ dei pdicauerūt Laudant etiā A Ludi vtilitate ꝛ honestate. qꝛ Id qd̄ pcipue facit ꝯformes ꝛ ī pace viuere hoīes ꝛ mutuo se diligere: h̄ est ꝙ exhibeāt se Sicut dr̄ Rho.xij. Gaudere cū gaudentibꝫ ꝛ flere cū flentibꝫ: idipm̄ inuicē sentiētes. Et h̄ pueri ludere repn̄tauerūt Ut ꝯsodales ad hoc a iuuētute assuefacerēt. Qd̄ aūt maxie laudandū est. hoc est ꝙ illa etas instabil' sit ꝛ multoꝝ motuū: ꝙ in tā honestis exerciciis sederūt. Qꝛ dr̄ Arist. ꝙ in sedendo ꝛ quiescēdo fit aīa sciēs ꝛ prudēs. Thre.iij. Sedebit solitarius ꝛ tacebit: qꝛ leuauit se sup se. Laudabil'r etiā locū publicū elegert vt pl'es edificarent Prouer.j. Sapia foris clamitat in plateis dat vocem suā. In oppositis aūt pacta ludi tam honesti violātes vitupant: contribules ꝛ coeui cōsodales istoꝝ: q fugiētes ad latebras ꝯcupiaꝝ Judeos significant. De qbꝫ dr̄ Act.vij. Dura ceruice ꝛ indomabili corde: vos sp̄ spūiscto restitistis. Esaie.lxv. Puer centū annoꝝ moriet: ꝛ peccatoꝛ centū annorū maledict⁹ erit. Totū aūt qd̄ pdicabāt ꝓph'e fuit: Aut cant⁹ exultatōis de chr̄o. Uel grā ipsius. Uel pmij gaudioꝝ: per q̄ excitabant ad spem ꝛ amorē. Aut fuit de cōminatōne excidioꝝ vel maledictionū Aut penaꝝ eternaꝝ. Et h̄ fuit lamentū. Sicut dr̄ Eze.ij. ꝙ in libro erant scripta: lamentatiōes: ꝛ carmen ꝛ ve. Et hoc clamauert intēte (al's intense) monendo. Sicut dicit Esa.lviij. Clama ne cesses: quasi tuba exalta vocem tuam.

Venit enim Joānes neqꝫ manducans neqꝫ bibens: et dicūt: demonium habet.

D Ecce ponit expositionē. Et pmittit de lamēto: qꝛ in peccatꝭ inuenit eos. Dicit ḡ [Venit enī Joannes] cui⁹ tota vita lamentū fuit. Sic pꝫ Supra.iij. [neqꝫ mandu. neqꝫ bi.] Nō em̄ dr̄ māducare vel bibere: qꝛ delectabilia nō comedit vl' bibit. Uñ Lu.vij. dr̄. Nō māducās panē neqꝫ bibēs vinū. Lu.j. Uinū ꝛ sicerā nō bibet: ꝛ spūscto replebit adhuc ex vtero mr̄is sue [et dicūt: demo. habet] Per vba āt h̄ dixisse nō legunt: sed ꝑ sensū. Jo.j. Quid ḡ baptizas si tu n̄ es chr̄s l' helias neqꝫ ꝓpha: Acsi dicāt Quid d̄ purificatōe te ītromittis: cū spm̄: purificatōis pncipiū n̄ hēas: sed poti⁹ spū insanie viderꝭ agitari: vsurpans tibi purificationē q̄ ad te nō ptinet: Joā.x. Demoniū hꝫ ꝛ insanit: vt quid eum auditꝭ: Hac enim de causa miserunt ad Joannem vt facerent ꝙ a populo non audiretur: ꝛ cōtumeliis vt insanus afficeretur.

Venit filius hoīs manducās ꝛ bibens: et dicunt Ecce homo vorax et potatoꝛ vini publicanus et peccatoꝝ amicus. et iustificata ē sapientia a filiis suis.

Ecce Expositio de cantu leticie. Et dr̄ se filiū hominis: Propt fidem Hūanitatis cōtra Manicheū: ꝛ Propt naturā cōformitatꝭ: Propt hominē: ꝛ Propt formā sui: Propter hūilitatē. Phil.ij. Exinaniuit semetipm̄: formā sui accipiēs. Ecce Humilitas. In silitudine hoīm factus. Ecce Familiaris. Et fiduciā homi prestās cōformitas. Et habitu inuētus vt hō. Ecce Fides ꝛ erroris dissipatio [māducans et bi] Lu.vij. Hoc ē epulando ꝛ bibēdo: leticiā venie ꝛ grē ꝛ gaudij eterni psigurans. Neem.viij. Sctūs dies dn̄i est nolite cōtristari: sed comedite pinguia ꝛ bibite mulsum. Et sequit. Gaudiū etem̄ dn̄i est fortitudo nr̄a. Sup ix. Non pn̄t filij sponsi ieiunare: q̄diu cū illis est sponsus. Psal.xlj. In voce exultatōis ꝛ ꝯfessiōis son⁹ epulantis. Et ideo tā Judith q̄ Hester dies gaudij solennizātes: in cōuiuiis fuerūt [et dicūt Ecce hō] quasi nihil deitatꝭ ostēdens [voꝛax] Sonat ī auiditatē gastrimargie. h̄ est insanie ventris. Gastris ei venter est. ꝛ margino: est idem qd̄ insanio [et potatoꝛ vini] Acceperūt ex h̄ ꝙ Supra: Leui fecit ei conuiuiū magnum in domo sua. Luc.vij. Ecce hō deuoratoꝛ ꝛ potatoꝛ vini: qd̄ sonat in ꝯsuetudinē. Sūt aūt q̄dam q̄ exemplo domini hic suā excusant edacitatē: qui nō metas temperantie custodiūt: nec piis epulis gaudia eterna spūs leticia prendunt. Nec cōuictu hoīes ad deū cōuertunt: sed ventri student volentes religionem esse edacitatē. Rho.xvj. Hmōi chr̄o dn̄o nō seruiunt: sed suo ventri. ꝛ per dulces sermones ꝛ bn̄dictiones seducunt corda innocentiū. Philip.iij. Mlti ambulāt q̄s sepe dicebā vobis: ꝛ nūc flens dico inimicos crucꝭ christi: quoꝝ deus vēter est ꝛ glīa in confusionē coꝝ qui terrena sapiunt. Prouer.xxiij. Noli esse in cōuiuiis potatoꝝ: nec in comessationibꝫ eoꝝ Naum.j. Sicut spine se inuicem complectunt: ita cōuiuiū eoꝝ pariter potantiū cōsumet. Nec reprehendunt tm̄ actus chr̄i. sed etiaꝫ societatē: dicentes [publicanoꝝ] iniustis ꝛ crudelibꝫ lucris studentium [et peccatoꝝ] alioꝝ [amicus] .ij. Reg.xix. Diligis odiētes te: ꝛ odis diligētes te. Hmōi aūt ipse rōnem dedit Sup.ix. Non est opus valentibꝫ medicus: sed male habentibꝫ [et iustifi. est sapia] Hic laudat quosdam paucos: recipientes fidei sanctitatē introductam. Et est sensus. Ita illi pariter si conuictū cū peccatoribꝫ inuertūt: Cum tn̄ h̄ opus sit summe sapiē q̄ prescit ꝙ vt dr̄ Seneca. Generosus est anim⁹ hominis: facilius amicicia q̄ violēter trahat. Et ido qd̄ peruersi signū dicūt esse gule: filij sapientie per sapiam formari: dicunt summe sapie esse rōnem ꝛ ordinē. Et hoc est [et iustificata est] Id ē: iusta ꝛ recta cōprobata est [sapia] que oīa ordiat optime. Sap.viij. Attingit a fine vsqꝫ ad finē fortiter: ꝛ disponit oīa suauiter. j. Corinth.j. Qui factus ē nobis a deo sapiētia ꝛ iusticia [a filiis suis] forma sapientie ex ipa generatis: qui intentionē facti (al's factā) sapienter aduertūt. Eccl.iiij. Sapientia vitā filiis suis inspirauit: ꝛ suscipit inquirētes se ꝛ preibit in via iusticie. Joannis.j. Dedit eis ptātē

filios dei fieri his qui credunt in nomine eius.

Tunc cepit exprobare ciuitatibus in quibus facte sunt plurime virtutes eius quia nō egissent pe-
I **nitentiam.**

Hic incipit exprobrare non recipientibꝫ fidem spēaliter ꝛ sub nomie ꝓprio ciuitatū. Et diuidit in partes Duas: Ita ꝙ in Prima ponuntur verba euāgeliste q̄si cōtinuantis dicta. Et in Scd̄a ponit Exprobratio. Dicit ḡ [Tūc cepit expro.] Exprobratio est probri in faciē obiectio ꝓpter meritū malum facta [ciuitatib⁹] Nō ruricolis simplicibus. sed ciuilit dispositis: qui discretionē ꝛ intellectū ad discernendū habere poterāt ex studio legis ꝛ auditu.j. Esdre.iiij. Manus magr̄antiū fuit in transgressione hac prima. Naū.iij. Ue ciuitas sanguinū vniuersa: mendacij dilaceratōne plena. Esa.j. Quō facta est meretrix ciuitas fidelis plena iudicij. Cām aūt exprobratiōis ponit in genere dicens [in quibus facte sunt plurime virtutes ei⁹] Uirtus aūt hic dr̄ (Sicut in Primo de Celo ꝛ mūdo) vltimū potētie: qꝛ hoc est eleuatū supra potentiā nature. Sicut miracula excitātia ad ammirationē: q̄ ē via ad fidē. Et sicut opera virtutum per exemplū ostendētia mores. Act.ij. Jesum nazarenū virū approbatū a deo in vobis virtutibus ꝛ prodigiis ꝛ signis que fecit per eum deus in medio vestri sicut vos scitis.

Ve tibi corrozaim ve tibi bethsaida: quia si in tyro et sidone facte essent virtutes que facte sunt ī vobis olim in cilicio et cinere penitentiam egissent.

Hic incipit Exprobratio. Et habet Duas ptes. In quarū Prima Duabꝫ ciuitatibꝫ simul exprobrat: cōparando eas gentibꝫ: non nisi legē naturalem hoīs (inq̄ꝫtū hoīs naturā ordinantꝭ) transgredientibus. In Scd̄a aūt Exprobrat vni singl'ariter: cōparando ad gentē legē nature (que lex generis animaliū est) transgredientibus. Ibi [Et tu capharnaum. In Priori hoꝝ sunt Tres pagraphi. Quoꝝ Primus est cōtinens Exprobrationē cōminationis. Scd̄s Causam culpe: cōparatiuā ad transgressionē ꝛ pcc̄m gentiū. Tertius Aggrauationē penaꝝ. Et hec patent in lr̄a De Primo dicit [Ve tibi corrozaim] Que est ciuitas sup stagnū genezareth: sita in Galilea: ad quam sepe deuenit chr̄s. Cū circuiret ciuitates ꝛ vicos ꝛ castella: sicut Sup.iiij. dictū est: licet sub noie ꝓprio ciuitatis non legat [Ve tibi bethsaida] Hec etiam iuxta idem stagnum in galilea est sita. Jo.j. Erat autē philippus a bethsaida ciuitate andree ꝛ petri. Et sm̄ Chry. Jacobus ꝛ Joānes etiā erant de eadē ciuitate. Et ido quia supra dictū est ꝙ docebat ī ciuitatibꝫ discipuloꝝ: intelligit ꝙ sepe fuit in ista ciuitate: ex qua tot apl'os habuit. Est autē cōminatio dānationis eterne ꝑ contēptu ꝙ vbuꝫ dei nō receperūt. [Quia si in tyro] Secund⁹ paragphus tangens cām exprobratōis: cōparando ad duas ciuitates gentiū: que non sunt transgresse nisi legem rōnis. Et ideo cōtemptus eaꝝ est minor q̄ istaꝝ que transgresse sūt legē rōnis ꝛ scriptam: ꝛ vbum pdicatū a dn̄o: ꝛ viam fidei quam probabāt miracula. Et attende ꝙ fit cōparatio tam pene q̄ culpe: non nisi quo ad cōtemptum: et non q̄ ad actū peccatoꝝ. Et sm̄ hunc contemptuꝫ etiam fit cōparatio penaꝝ. Est aūt Tyrus metropolis phenicis: sita in tribu neptalim vt dr̄ Hieronym⁹: licet filij neptalim nō potuerūt eā obtinere a Chananeis. Sidon aūt vrbs est nō metropolitana sed scd̄aria: eiusdem phenicis terminos chananeoꝝ ad aquilonē respiciens. ꝛ fuit quondā insignis ꝛ magna [Quia si in tyro ꝛ sydone] que sunt ciuitates gentiū nō nisi lege rōnis vtentium [facte fuissent virtutes] signoꝝ ꝛ exemploꝝ [que facte sunt in vobis] que habetis legem scriptā ꝛ testimonia ꝓphetaꝝ. Psal.cxlvij. Nō taliter fecit omī nationi: ꝛ iudicia sua nō manifestauit eis [olim] h̄ est dudum [in cilicio et cinere pniam egissent] Deuotio hec ondit Infra.xv. Ecce mulier chananea a finibꝫ Tyri ꝛ Sidonis egressa ꝛc̄. Et sequitur. O mulier magna est fides tua: fiat tibi sicut vis. Q aūt dicit [in cilicio et cinere] notat asperitatē pnie ex cilicio: ꝛ humilitatem ex cinere. Job vl. Ago pniam in fauilla ꝛ cīnere. Sed hic incidit questio Quare dominus his non pdicauit quos presciuit fore deuotos: et his pdicauit quos indeuotos fore presciuit: Cum ex predicatione sua indeuotis creuerit pena. Et ex subtractione predicationis illis ablata sit salutis via: Ad hoc dr̄ Hieronym⁹: ꝙ in ciuitatibus indeuotis quidā erant vocādi sicut discipuli: quos oportuit pmo vocare: qui postmodū essent causa salutis gentiū: Precipue eo tēpore quo exhibenda erat veritas ꝓmissis legis: ꝛ oīa probāda erant sacramēta per legem. Hoc em̄ nō nisi in iudeis fieri potuit. ꝛ ideo ante passionē in qua sacramēta cōsummata sunt nō fuit tp̄s declinādi a Judeis ad gentes. Cuius etiam alia cā est: ne Judeis occasio recusandi vbū dei daret. Apl'i aūt cū nō deberent pdicare nisi sacra chr̄i: expectare oportuit vsqꝫ ad sacroꝝ cōpletionē Ad questionē ḡ dicēdū ꝙ gentes neglecte nō fuerunt: qꝛ tpibus illis sal⁹ erat in eis in lege nature ꝛ rōnis. Esa.xlvj. Redite puaricatores ad coꝛ Rho.ij. Eiusmodi legē non hn̄tes: natural'r ea q̄ legis sūt faciūt: q̄ ondunt opus legis scriptū esse in cordibꝫ eoꝝ. Ad aliō dicendū ꝙ licet ꝯtempt⁹ aggrauet pcc̄m in audiente ꝛ refutāte vbum: Tn̄ de officio tenet doctoꝛ exhibere vbuꝫ: qꝛ ad latebras ignorantie velle fugere mai⁹ ꝛ periculosius est pcc̄m: q̄ꝫ auditum non suscipere ꝑ op⁹ vbum. Osee.iiij. Captiuus ductus est meus populus: quia non habuit scientiam.j.Corinth.xiiij Ignorans ignorabitur

Veruntamē dico vobis: tyro et sidoni remissius erit in die iudicij q̄ vobis.

R Hic ſubiungit pene cōparationē. Et nō intelligit iſta cōparatio fieri ſm cōparatōeʒ pcti in ſuba: vel ſm cōparationē idolatrie ad malū: colentē tamen deū. Sed ſm ſolū cōtemptū q̄ ↄſequit auditū [Tyro et Sidoni remiſſiꝰ erit] in pena: qꝛ nō ↄtempſerūt niſi interiꝰ vocantē. Uos āt vocantem ꝛ exteriꝰ etiaʒ oñdentē ſigna ꝓbantia [in die iudicij q̄ꝫ vobis] Aut i extremo ꝛ gñali iudicio. Aut in extremo ꝑticulari: qñ d̄ vnoquoqꝫ iudicat poſt mortē. Lu. xij. Seruus ſciens voluntatē dñi ſui ꝛ nō faciēs: vapulabit multis. Jaco. iiij. Scienti ꝛ nō facienti peccatū eſt illi. Jo. xv. Si nō veniſſem ꝛ locutꝰ eis fuiſſem: pctm̄ nō haberent. Si opa nō feciſſem in eis que nemo alius fecit: peccatum non haberent: nunc autē ꝛ viderūt: ꝛ oderūt me ꝛ patrem meum

Et tu Capharnaū: nūquid vſqꝫ in celum exaltaberis? Uſqꝫ in infernum deſcēdes. Quia ſi in ſodomis facte fuiſſent virtutes que facte ſunt in te: forte māſiſſent vſqꝫ in hanc diem

Ecce Exprobratio cōparata ad gentes: que legē nature (que cōiter aialib⁹ indita eſt) ſſt tranſgreſſi. Sūt aūt hic Tria ſicut añ. Exprobratio videlicꝫ: ꝛ Cauſa exprobratōis: ꝛ Pena. Exprobratio autē cōtinet Duo. Unū qd̄ cōgruit miraculis. Aliud autē qd̄ rñdet cōtemptui. Dicit ergo [Et tu Capharnaū] in q̄ plura ꝛ gl'ioſiora opatus ſū. Lu. iiij. Quanta audiuimꝰ facta in capharnaū: fac ꝛ h̄ in pria tua [Nunquid vſqꝫ in celū exaltaberis] ſicut Supple: deberes fide ꝛ cōuerſatiōe exaltari: tot audit̄ ꝛ tot viſis miracul'. Ps. xx. Exaltare dñe in ꝟtute tua: cantabimꝰ ꝛ pſallemꝰ ꝟtutes tuas. Eſa. ij. Exaltabit dñs ſolus in die illa [Uſqꝫ in infernū deſcen.] ꝑter cōtemptū. Abdie. Si exaltatꝰ fueris vt aquila: ꝛ inter ſidera poſueris nidū tuū: inde detrabam te d̄t dñs. Amos. ix. Si aſcēderit vſqꝫ ad celū inde detrabam eos. Job xx. Si aſcenderit vſqꝫ in celū ſupbia eius: ꝛ caput nubes tetigerit: quaſi ſterquiliniū in fine ꝑdetur. Quidā legūt ſic [Nūquid] tua reputatiōe [aſcēdes vel exaltaberis vſqꝫ in celū] Q.d. Nō: Sed [vſqꝫ i infer.] merito p̄ſumptōis [deſcendes] me ↄtempto. Lu. xviij. Qui ſe exaltat humiliabit. Eſa. xiiij. Sup̄ aſtra celi exaltabo ſoliū meū. Et Sequit. In infernū detraheris ad fundū laci [qꝛ ſi i Sodomis facte fuiſ. virtutes] operū: exēpli: ꝛ miraculoꝝ [que fac. ſunt i te] Secundū eſt In q̄ ponit Cām exprobratōis: Non in peccato ↄ naturā exñte ꝛ naturali: ſed tm̄ in cōtemptu vocantiſ ad fidem ꝛ pniam. Eze. xvj. Juſtificata eſt ſodoma ſoror tua ex te. Sodomite em̄ ↄtemp-
hoim ſerūt angelos in ſpecie: nulla ſigna faciētes. Iſti autē maieſtatis dñm: pl'ima ſigna demonſtrantē. Jo. x. Multa bona opa oſtēdi vob̄ in noīe patris mei. Joā. v. Opera que ego facio ipſa ſunt q̄ teſtimoniū perhibent de me [forte] dicit. Notans libertatem arbitrij in Sodomitis: nō defectū p̄ſcientie christi [manſiſſent] nō ſubuerſe pnīe merito [vſqꝫ in hunc diem] ſicut Niniue manſit. Jone. iij. Et. iij. Reg. xxj. Nonne vidiſti Achab humiliatum coram me: Quia igit humiliatꝰ eſt mei cā: non inducam malum in diebus eius.

Ueruntamē dico vobis: qꝛ terre ſodomoꝝ remiſſius erit i die iudicij q̄ꝫ tibi.

Tertiū eſt qd̄ eſt Aggrauatio pene ſequēs contemptū [quia terre Sodomoꝝ] que angelos in ſpecie hominis ↄtempſit [remiſ. erit i die iudicij] generalis [q̄ꝫ tibi] Hebreoꝝ. xij. Si em̄ illi non effugerunt recuſantes eū qui ſuper terram loquebat. multo magis nos qui de celo loquentē nobis auertimus. Sic ḡ terminat exprobratio infidelium ciuitatū. Moraliter aūt loq̄ndo Sūt Tria genera hoim: quib⁹ deus ꝑter ingratitudinem exprobrat: qꝛ miracula ſue bonitatis ill' maxime exhibuit. Sapientib⁹ enim exhibuit dona intelligentie: ꝑter que in ammiratiōe mundi poſiti ſunt. Et illi ſignificātur per Corozaim: Que ſecretum meū interpretat Rhomanoꝝ. j. Qd̄ notū eſt dei: manifeſtū eſt in illis. deus em̄ illis reuelauit. Diuitib⁹ etiaꝫ ꝛ potentibus huius mūdi contulit bona fortune: ꝑter que ꝛ illi ſunt in ammiratōne hoim. Et illi ſignificātur ꝑ Bethſaidā: que domꝰ venatoꝝ interpretatur. Que d̄r Eccl. xiij. Uenatio leonis onager in heremo: Sic paſcua diuitū pauperes. Religioſis autē cōtulit pulcerrimā quietē: liberas amminiſtrās poſſeſſiōes: vt libere vacent cōtemplationi. Et ꝑter illam ſunt vel deberēt eſſe in ammiratiōe. Et illi ſignificant ꝑ Capharnaū: q̄ villa pulcerrima interpretat. Sed nunc de eis poteſt dici ꝙ Fallax eſt gratia ꝛ vana eſt pulcritudo:
Quia Ad ↄcupiſcētias abutunt ocio: quod ↄtem- Nota
plationi ſuire debuit. ꝛ Ad luxum diuitijs ꝛ poſſeſſionibus que date ſunt in ſuſtentationē ſtudentium ꝟtuti ꝛ ſapiētie ꝛ laudantiū deū. Threñ. iiij. Filij ſion inclyti ꝛ amicti auro primo: qūo reputati ſunt in vaſa teſtea opus manuum figuli.

In illo tpe reſpondēs Jeſus dixit. Confiteor tibi pater dñe celi ꝛ terre: qꝛ abſcondiſti hec a ſapientibus et prudentibꝰ: et reuelaſti ea paruulis. Ita pater quia ſic placitum fuit ante te. cōfitebor

Hic incipit gr̄as agere ꝑ his qui veritatē intro-
ductam receperant. Et diuidit in Duas ptes. In 1
Gratiarūactionē videlicet: ꝛ Ad bonū de quo gratias agit Generalem inuitationē. Ibi [Uenite ad me] Gratiaꝝ aūt actio cōtinet Tria. Scꝫ. Ipſam gratiaꝝ actionē: ꝛ quia in ipſa eſt reuelatio de qua gr̄as agit. Ideo Scd̄o tangit Reuelationis cām. ꝛ Tertio tangit Modum. Sicut patet in littera. Ipſam autē gratiarūactionē circūſtant Tria: p̄cedentia ipam. Scꝫ. Tēpus: Cauſa: ꝛ Actio laudis. De Tēpore d̄r [In illo tpe] ꝑfinitōnis diuine. quo conſilium eternū di patefieri cepit per effectū.

De quo d̄r Eſai. xlix. In tpe placito exaudiui te: ꝛ in die ſalutis auxiliatus ſum tui. ij. Coꝝ. vj. Ecce nunc tps acceptabile: ecce nūc dies ſalutis. ps. cj. Miſereberis ſion qꝛ venit tps miſerendi. Et hoc innuit Lu. x. vbi eſt iſta lr̄a. In ipſa hora exultauit i ſpū. Non q̄dem vt d̄t Chry. de excecatiōe iudeorū: ſed de reuelatiōe myſterioꝝ. Eſa. xlvj. Cōſiliū meū ſtabit: ꝛ oīs voluntas mea fiet. Uel exultauit d̄ cōuerſione gentiū. Et qꝛ malo excecatiōis iudeorum vſus eſt ad tantū bonū: qd̄ eſt totius mūdi cōuerſio. Rho. xj. Cecitas contigit ex parte in iſrl': donec plenitudo gentiū intraret. ꝛ ſic oīs iſrl' ſaluus fieret [Rñdens ieſus dixit] Cauſa eſt quare tūc gr̄as egit. Et h̄ notat rñſio: que eſt antipophora. Qꝛ aliquis dicere poſſet Que eſt rō ꝙ Judeꝰ noticiam dei ꝑ ꝓphetas ꝛ legem hñs: filiū in carne venientem reiecit: ꝛ gētilitas deuota recepit. Et huic rñdet vt dic̄ glo. Uel dicere poſſumꝰ ꝙ reſponſio iſta eſt ad hoc qd̄. ſ. dixit ꝙ iuſtificata eſt ſapiētia filijs ſuis. Et eſt ſenſus. Ita exprobras reijcientibus gr̄am oblatā: Nūquid oēs ita gr̄am auditā ꝛ viſam reiecerūt: [Et rñdens ieſus dixit] Et iſtud eſt magis ſm lr̄am. qꝛ filij ſapie iuſtificātes ſapiām: cauſa ſunt gr̄aꝝ actionis. De his enim d̄r Joan. xvij. Tui erāt: ꝛ mihi eos dediſti: ꝛ ſermonē meū ſeruauerūt: ꝛ nunc cognouerūt qꝛ om̄ia que dediſti mihi abs te ſūt [Cōfiteor tibi pater] Hec eſt Gr̄aꝝ actio. Et tāgit hic Gratiaꝝ actiōis modū: ꝛ Cui fieri debet: ꝛ De quo. Modū tangit cum d̄t [cōfiteor] Gratiarū enim actio nihil eſt aliud q̄ꝫ bonoꝝ habitoꝝ ab ipſo a quo habētur relatio: ꝛ magnificentie ꝛ liberalitatis ꝛ ꝟtutis eiꝰ propt' hoc laudatio. Et hoc vocat cōfeſſio: qꝛ ꝛ fatetur ſe habere grate: ꝛ ad fontē vnde primū bona effluūt: referre. Eccles. j. Ad locū vbi oriunt flumina reuertunt vt iteꝝ fluant. Pſal. cviij. Cōfitebor dño nimis in ore meo ꝛc̄. Eſai. xij. Confitebor tibi dñe qm̄ iratus es mihi: cōuerſus eſt furor tuus ꝛ cōſolatus eſt me. Ira eni cōuerſa in ↄſolationē: nō in eo ꝙ ira ſed in eo ꝙ ad ↄſolationeꝫ iraſcitur: ira patris eſt: ꝛ hec habet ↄfeſſionis laudē. Eſt tamen ꝛ alia ↄfeſſio ꝟitatis in p̄dicatiōe. De qua Rho. x. Corde credit ad iuſticiā: ore autē confeſſio fit in ſalutem. Et tertia ↄfeſſio fit peccati. Jaco. vl. Confitemini alterutrū peccata vr̄a: ꝛ orate ꝑ inuicem vt ſaluemini. Joſue. vij. Fili da gl'am deo ꝛ confitere peccatū tuū: ꝛ indica mihi q̄d feceris. Sed h̄ agit de ↄfeſſione laudis. Eſaie. xxv. Dñe meus es tu: ꝛ exaltabo te ꝛ ↄfitebor nomini tuo: qꝛ feciſti mirabilia cogitatōes tuas antiquas fideles amen [tibi pater] Ecce tangit Cui ↄfitenduꝫ eſt. Et quia Tria ſunt in omni q̄ facit bñficiū vl' preſtat. Scꝫ. Liberalitas: ꝛ Affectus: ꝛ Facultas Ideo [tibi] dicit. Liberalitatis enim magnificētiam notat in pronoīe: cum d̄t [tibi] Affectū q̄ vult notat in patre: cū dic̄ [pater] Facultatē qua p̄t notat in dño: cū d̄t [dñe celi et terre] Dicit igit [tibi] qui oīꝫ bonoꝝ largitor es magnificus. Exo. xv. Magnificus in ſanctitate. Jaco. j. Dat omnib⁹ abundanter: ꝛ nō improperat. Rhom. xj. Quis prior dedit illi ꝛ retribuet ei. Pſal. cxliiij. Aperis tu manū tuam: ꝛ imples omne aial bñdictione. Itē ps. cxliiij. Magnificentiā glorie ſanctitatis tue loquentur: ꝛ mirabilia tua narrabūt. Eſt aūt magnificētia vt dicit Ariſtoteles: Liberalitas ſiue lagitas in magnis [pater] Mei q̄dem per naturā: eoꝝ autem quib⁹ te reuelas: per imaginē ꝛ gr̄am. Joā. j. Uidimus gl'am eius: gloriā quaſi vnigeniti a patre. Jo. xx. Aſcendo ad patrē meū ꝛ patrem vr̄m [dñe celi et terre] Non pater. qꝛ licet celum ꝛ terra a te ſint: non hñt tecū (al's tamen) naturam vnā forma ꝛ ſpecie ſicut ego. Nec te imitant per imagis ꝛ ſimilitudinis conformitatē: ſicut homo. Dicit autem: celi ꝛ terre dñm: q̄ꝫtum ad propoſitā ptinet locutionem per metonomiā. Celi enim d̄t: propt' celeſtes: qui ꝑter eos quibus ſe reuelat ſūt miſſi in miniſteriū. Terrā autē nominat: ꝑter hoiem cui confert ſue cognitiōis beneficiū. Dominū aūt nominat: eo ꝙ dominatio (al's dñium) vt d̄t Dionyſius: non dicit ſubditoꝝ exceſſum tm̄: ſed inſuper dicit omniū bonorum ꝛ pulcroꝝ veram ꝛ omnimodā poſſeſſionē: ꝛ etiam verā ꝛ nō nutare valentem fortitudinē. ꝛ ſic dicit altitudinē honoris ꝛ dignitatis. diuitias gratie ꝛ virtutis: ꝛ fortitudinem omnis vigoris ꝛ ↄfirmatiōis. Hic ergo vt dicitur Act. xvij. celi ꝛ terre cum ſit dñs: decorem honoris oſtendēs: ex diuitijs virtutū larga manu dat dona hoib⁹. Ephe. iiij. Terre conferens celeſtia: vt ex celeſtibus terrena ſubleuata locētur in celeſtibus. Rhomanoꝝ. x. Idem dominꝰ omniū diues in omnes qui inuocant eū. Judith. ix. Deus celorum creator aquaꝝ ꝛ dominꝰ totius creature. Heſter ij. Largitus eſt munera iuxta magnificentiā prin-
cipalem [quia abſcondiſti hec] que ſunt de di- M
uitijs reuelatiōis tue: de theſauris ſapie ꝛ ſcientie in me abſconditis. Ephe. iij. Det vobis ſm diuitias glorie ſue ꝟtutem corroborari per ſpm̄ eius in interiori homine chr̄m habitare per fideꝫ in cordib⁹ vr̄is. Abſconſio aūt hec nō fit aliquid agente deo: ſed vno modo offerente ſe iudeis ꝛ gentibus. Et excecatis iudeis: hanc lucē non videre contingit ꝑter velamen lr̄e ꝛ carnalis ſenſus: quod poſitum eſt ſuper corda eorum. ij. Coꝝ. iij. Uſqꝫ in hodiernū diem idip̄m velamen manet non reuelatū. Sicut enim lux equal'r ſe offert ceco ꝛ vidēti: et tñ cecus manet in tenebris. Ita eſt de claritate noticie dei. Oportet enim nos obicem remouere ſi lux illuminare debeat. ꝛ hic obex eſt obſtinata voluntas. Sic ergo abſcondit Job. xxxvj. In manibus abſcondit lucem: ꝛ precipit ei vt rurſus adueniat: annūciat de ea amico ſuo ꝙ poſſeſſio eius ſit: ꝛ ꝙ ad eam poſſit aſcendere. Et d̄t a quibus abſcōdit: quoniā [a ſapientibus et prudentibꝰ] Sapientes autē ſunt mundi ſcrutatores philoſophi: qui cauſas rerū inquirūt: quod phari eſt vocatū. Sapiētia enim eſt cognitio rerum altiſſimaꝝ: q̄s difficile eſt homini (al's hominē) cognoſcere. Prudentes autē ſunt circūſpecti ꝛ prouidi ꝛ vtiles in conferentib⁹ ad vitam. Et ideo eſt circa actus humanos ꝛ circa bona fortune ad vitā hominis ordinata. Prudentia enim eſt vt d̄t Ariſto. in Ethicis: cum rōe recta humanoꝝ actiuus habitꝰ. Sapientes igit p̄ſumunt de ſyllogiſmo: ꝛ prudentes de circūſpectione cōmodoꝝ. Et ideo abſcondit ab

eis lumen fidei. Esa.v. Ve qui sapiētes estis ī ocu-
lis vestris: ꝛ coram vobiſmetipsis prudētes. Esa.
xxix. Peribit sapia a sapientibus: ꝛ intellect⁹ pru-
dentiū abscondet Job.v. Qui apprehendit sapien
tes in astutia sua: ꝛ cōsilium prauoꝝ dissipat [Et
reuelasti ea paruulis] Per oppositū dr̄ verita
tem fidei humilib⁹ esse reuelatam. Quia sicut dicit
Grego. Tumor mentis est obstaculū veritatꝫ: eo
ꝙ dr̄ Jaco.iiij. ꝛ.j. Pet.v. Deus superbis resistit:
humilib⁹ aūt dat grām. Et non dr̄ stultꝫ ꝛ hebeti-
bus: qui opponunt̄ sapientib⁹ ꝛ prudentibus: vt
ostendat se non detestari sapiam mundanā ꝛ pru
dentiā: que bona sunt qn̄ referunt̄ ad bonū vsum
Sed potius detestat̄ viciū tumoris. De quo dici-
tur.j. Cor.viij. Scientia inflat: charitas dei edifi
cat Eccis.j. In multa sciētia multa fit indignatio.
ꝛ qui addit sciam: addit ꝛ dolorē. Et ideo tāgit op
positū non sapiētie ꝛ prudentie: sed eius qd̄ adiun
gitur ei: qd̄ est tumor. Et dr̄ [Et reuelasti ea par
uulis] Est aūt paruul⁹ minor paruo. Et signifi-
cat eos qui nec paruis se anteponūt. Vn̄ Prolo-
micus phus in Prouerbijs suis dr̄. Qui inter sa
pientes est humilior: est inter sapiētes sapientior.
Sicut humilior lacuna: plures recipit aq̄s. Ps̄.
cxviij. Intellectū dat paruul'.j. Cor.j. Que stulta
sunt huius mūdi elegit deus vt cōfundat sapien-
tes. Vnde Dan̄.ij. ꝛ.iij. tribus pueris se reuelauit

[Ita pater] Ecce Causa istius discrete reue-
lationis: ꝙ quibusdā abscondit̄: quibusdā autem
reuelat̄. Dic̄ igit̄ [Ita pater] qui habes boni af-
fectum [qm̄ sic placitū fuit ante te] hoc est co
ram te. Supra aūt notatū est qm̄ Placitū est pa
scens in volito volūtas. Et est sensus ꝙ Justa vo-
luntas ꝛ bona ꝛ dulcis ꝛ discreta: causa est hmōi
reuelatiōis: que vni confert̄ ꝛ alteri abscondit̄: In
qua deus pculdubio antecedēter vult om̄s homi
nes saluos fieri: ꝛ ad agnitionē sui nominis veni-
re. Sicut dr̄.j. Tim.ij. Et hoc in duob⁹ intelligi-
tur. Quoꝝ Vnū est Ex pte dei: qꝛ equal'r se om̄ib⁹
exhibet sicut dcm̄ est supius. Et ꝙ non om̄s reci-
piunt: hoc est ideo. qꝛ non om̄s id qd̄ in se est faci-
unt. qd̄ vocat̄ obicem tollere. Deus eni fons boni-
tatis oīb⁹ fluit vno mō q̄ ad se. Et sicut dr̄ Diony.
Equal'r se expandit p omēs intellectuales vultus.
Et intelligit̄ illud Joā.j. Qui illuminat omnē ho
minē venientē in hunc mundū. Lux em̄ iacet sup
nō illuminatū. Et ꝙ nō oēs illuminant̄: nō ē defe-
ctus lucis: sed defectus lucē percipientꝫ. Vn̄ Au-
gust. in Prio de Trini. Siquis alij digito solem
ostenderit: ꝛ ille solē ostensum non viderit: culpet
potius oculi sui lippitudinē: q̄ digiti ostensionē.
Aliud vnde id scitur est ex pte nr̄a. quia oībus na
turā rōnalem indidit: per quā sua pōt pcipi reuela
tio. Psal.iiij. Signatū est sup nos lumen vultus
tui dn̄e ꝛc̄. Etsi dicꝫ ꝙ prescit excecationē. ꝛ sic ipa
est futura immobilit̄. Dico ꝙ hoc nihil facit: quia
sua pscientia nō est cā tue excecatōis: licet sit causa
tue illuminatōis. Et ideo nō imponit ei necessita-
tem. Sicut si lumen solis haberet pscientiā: psci-
ret qdem cecum sibi obiectū nō fore illuminandū:
sed nō causaret in eo cecus tenebras: sed in oībus
videntib⁹ causaret illuminationē: quam recepturi
forent ex ipso. Sicut dr̄.ij. Pe.iij. Nō vult aliq̄ pe
rire: sed oēs ad pniam reuerti.ij. Reg.xiiij. Non
vult de⁹ perire aīam: sed retractās cogitat ne per-
eat penit⁹ quia abiectus ē. Eze.xviij. Nolo mortē
pccōꝝ: sꝫ vt magꝫ ꝯuertat̄ ꝛ viuat. Ose.13 Perditio
tua israel ex te: tm̄ ex me auxiliū tuū. Sic ḡ pat' lu-
minū reuelat paruul': in quib⁹ p tumorē mentꝫ nō
ponit̄ obstaculū veritatꝫ. Et cā est reuelationis: qꝛ
sic placitū est ante ipm: cum tn̄ nō sit ante ipm pla-
citum de obtenebratis ꝛ excecatis. Quia in ipsis
fit hoc quod dr̄ Joan.j. Lux in tenebrꝫ lucet: ꝛ te-
nebre eam non cōprehenderunt.

Omnia mihi tradita sunt a pa-tre meo Et nemo nouit filium ni-si pater: neqꝫ patrē quis nouit nisi fili⁹: et cui filius voluerit reuelare B

Hic ponit̄ Reuelatōnis modus. Et Duo tan-
gunt̄. Quoꝝ Primū est Mod⁹ q̄ solus est reue-
latōis. Scdo ondit̄ Ois alius mod⁹ esse impossi
bilis. Dicit ḡ [Oia mihi ꝛc̄.] Mod⁹ igit̄ est ꝙ
p filiū fiat reuelatio: ꝛ ex pr̄e sit origo eiusdē facte
reuelatōis ꝛ principiū. Et h̄ est qd̄ quo ad originē
ꝛ principiū dr̄ [Oia mihi sūt] p gnationē eter-
nā [tradita a patre m.] ꝯsubstantiali ꝛ eterno.
ꝛ sic sibi inq̄tū filio dei. Qui idem est hoīs filius
[tradita sūt] sꝫ nō ꝫm cōditionē hūane nature h̄
accepit: sed potius ꝫm ꝓprietatē diuine (al's diui-
nā) Et signū vl'e distributiuū distribuit p omnib⁹
appropriatis: ꝛ attributꝫ diuinis Siue sint in do:
sicut Omnipotētia ꝛ Sapia ꝛ Virtus ꝛ Boni-
tas Eternitas ꝛ Veritas: ꝛ oia hmōi. Siue etiā
sint in subiectis per naturā: sicut mund⁹ ꝛ ī eo cō-
tenta. Siue etiā sint ꝫm ordinē grē in sanctꝫ. Si-
ue ꝫm ordinē gl'e in beatis. Et q̄cunqꝫ pn̄t alia co
gitari. Phil'.ij. Dedit illi nomē qd̄ est super omne
nomē: vt in noīe iesu oē genu flectat̄ celestiū terre-
strium ꝛ infernoꝝ. Et oīs lingua cōfiteat̄: qꝛ dn̄s
iesus chr̄s in gl'a est dei patrꝫ. Jo.xvij. Om̄ia mea
tua sunt: ꝛ oia tua mea sunt: ꝛ clarificat⁹ sū in eis.
Jo.xvj. Oia q̄cunqꝫ habet pater: mea sūt. Luce.xv.
Fili tu semp mecū es: ꝛ oia mea tua sūt. Et oīb⁹ his
in filio suppositis qd̄ ad ꝓpositū est: de sapia ē quā
to tā accepit. Et ideo p ipm ꝛ nō per aliū fit reuela-
tio. Hui⁹ aūt Duo sūt pulcra sil'ia. Vnū in natura
nobiliori corpoꝝ: impfectū. Et alteꝝ in natura i-
tellectual' anie pfectius: sed tn̄ non oīno cōpletū.
In corporib⁹ est attēdere solē: q̄ ꝫm naturā oīum
nascentiū in terra: est pat' ꝛ cā vt dicūt phi. Sꝫ nō
causat aliqd nisi per lumē: qd̄ est perfecta sil'itudo
sue lucis: ꝛ exit ab ipso p conformitatē sue forme ꝛ
virtutꝫ. Et ideo lumē simul hꝫ formā solis: ꝛ oēm
virtutē eius ꝫm oēm diuersitatē generatoꝝ ꝛ corru
ptoꝝ in terra ꝛ aquis ꝛ aere. Et ideo si lumē habe-
ret cognitionē ꝛ interptationē: dicere posset ꝙ o-
mnia sibi tradita essent a sole: ꝛ ꝙ nō infunderent̄
alicui nisi per ipum: ea que sunt solis originaliter.
Et ꝙ in ista vniuersali ꝟtute nemo nosset solem ni
si lumen. ꝛ lumen in ꝟtute vl'i acceptū nemo nosset
nisi sol: ꝛ cui lumē vellet reuelare: Cum tn̄ in terra
nihil inueniret̄ qd̄ oīm capax esset siml': que lumē
accepit a sole. Et ideo reuelatio fit ꝫm partem pro
capacitate ꝛ pparatiōe eoꝝ quib⁹ lumen se infun
dit. In q̄bus videm⁹ ꝙ aliter recipit carbūculus
ꝛ aliter saphyrus ꝛ alit' smaragdus. ꝛ sic de alijs
qui in pfundū sui illuminat̄. Et sil'iter diuersimo
de ea q̄ nō illumiant̄ nisi in supficie exteri⁹: qꝛ alit'
recipit albū ꝛ aliter viride ꝛ aliter nigrū: qd̄ stat in
luīe quasi cecū. Aliud exēplū est in natura intel
lectualis aie: in q̄ est intellect⁹ oīs cognitōis pat' ꝛ
verbū qd̄ est splēdor ei⁹: loquēs ꝛ manifestās oia
que sūt in ipo. Et tūc ꝟbum solū scit intellectū. ꝛ ecō
uerso: solus intellect⁹ scit in vl'i ꝟtute ꝟbum natū
ex ipso: ꝛ nō fit reuelatio nisi ab intellectu p ꝟbuꝫ.
qꝛ oia tradunt̄ ei ab intellectu. ꝛ h̄ verbū audiētes
nō in tota ꝟtute q̄ ab intellectu pcedit percipiunt:
Sꝫ vnusquisqꝫ sibi pcipit ꝓportionabil'r ꝫm suaꝫ
capacitatē. ꝛ hoc pcipue ē de ꝟbo quo intellectus
practic⁹ se dic̄ ꝛ manifestat in tota sil' virtutis sue
opatōis. Sicut si architectus in tota ꝟtute edifi-
candi ꝫm oēm modū edificij se vno ꝛ eodē manife
stat ꝟbo. Hoc eni ambit q̄cquid intellectus habet
virtutis. Et tn̄ p capacitate discreta pcipit̄ ab ope-
ratis. Aliter etiā pōt accipi de chr̄o ꝫm hominē:
Ita ꝙ oīno inducta non dr̄ modū reuelationis ex
parte reuelantꝫ. Sed poti⁹ dicat cām ex pte eoꝝ q̄-
bus facta est reuelatio. Et tūc signū vl'e nō distri-
buit nisi p vocatis ꝛ electꝫ paruulis. Acsi aliquis
quereret Quare paruul' fcā est reuelatio: Et rn̄-
deret dn̄s: qꝛ his oībus facta est reuelatio q̄ tradi
ta sunt ei a pr̄e. Sicut dr̄ Jo.xvij. Tui erāt ꝛ mihi
eos dedisti: ꝛ sermonē tuū seruauerūt. Et hec lectu
ra est in glo. Hiero. Et non est l'ralis. Qꝛ nō est rō
quare tūc oia dicat sibi tradita esse a pr̄e: sed poti⁹
quedā vel magꝫ quosdā: nisi diceret̄ ꝙ oia sint ele-
ctoꝝ: eo ꝙ ꝓpter electos sūt fcā. Ps̄.viij. Oia sub-
iecisti sub pedibus eius oues ꝛ boues.j. Coꝝ.xv.
Oia subiecit sub pedib⁹ ei⁹. Heb.ij. In eo ꝙ sub-
iecit ei oia: nihil dimisit nō subiectū ei. Hec āt oia
sūt improbe dcā. Sed pōr lectura Ambrosij ē ꝛ ve-
ra: ꝛ ad illā reuertētes dr̄ ꝙ ꝫm illā ondit impossi
bilē esse modū reuelatōis aliū: cū subiūgit [ꝛ ne-
mo nouit] pfecta noticia [filiū nisi pater] a q̄
generat̄. Querit̄ aūt de qua noticia intelligitur.
Aut eni de creata Aut de increata. Etsi de creata: il
lam etiā alij habuerūt de pr̄e. Si de increata: tunc
videt̄ ꝙ illa non sit cōicabilis. ꝛ sic videt̄ ꝙ sine cā
hic introducat̄ vbi agit de mō reuelatōis. Et ad h̄
dicendū ꝙ de vtraqꝫ non pt intelligi: qꝛ pat' nō ha
bet noticiā creatā. Sed intelligit̄ ꝫm sil'itudinem
inductā supius de noticia ꝟbi ꝫm vl'em verbi vir-
tutem: ꝫm ꝙ ipum est ꝟbum in quo sunt oīum si-
mul rōnes. qd̄ est in quo est vt fiant oia. Et est per-
fecta patris sil'itudo: faciēs ꝛ formans ꝛ portans
omia. Hoc enim dr̄ filius in eo ꝙ ꝟbuꝫ. ꝛ h̄ nemo
nouit nisi noticiā patrꝫ habeat. Et p hoc nō exclu-
ditur spūssctūs q̄ filiū in eadē cū patre nouit noti-
cia. Et ideo cum dr̄ [Nemo nouit ꝛc̄.] Negatio
signi negat simpl'r ꝛ extra gen⁹. Ita ꝙ sensus est:
Nihil nouit patrē ꝛc̄. Sed qꝛ noticia est essential'
nō psonalis. ideo dictio exceptiua que sequit̄ cum
dicit̄ [nisi filius] excludit respectū essentie. Et io
spūssctūs nō excludit̄. Et est sensus. Nemo nouit:
hoc est nihil nouit filiū nisi id qd̄ pater est. Et ideo
dicit Jo.vj. Nemo venit ad me nisi pater me⁹ tra
xerit eū [Et nemo nouit patrē nisi filius] cō-
uersa est pcedentis. ꝛ eodē modo intelligit̄. qꝛ pa-
trem in vl'i natura ꝛ ꝟtute deitatis nihil nouit ni-
si id qd̄ est fili⁹. Sicut lumē solis vbi rotam solis
attingit soluꝫ: attingit solis ꝟtutē ꝛ naturā. ꝛ ideo
per filiū soluꝫ accessum habem⁹ ad patrē. Rho.v.

[Et cui voluerit filius reuelare] Licet autē ꝛ
pater reuelet ꝛ spūssctūs: tn̄ reuelatio oīs que sine
enigmate ꝛ sil'itudine fit: fit p verbuꝫ a quacunqꝫ
fiat psonaꝝ: ꝛ ꝟbum nō est nisi filius. Et ideo filij
ꝓprie est q̄ ad nos reuelare. h̄ est ꝙ p ipm fiat reue-
latio. Et ideo cuicūqꝫ aliqd noticie patrꝫ infundit̄:
per ꝟbum fundit̄. Vnde Jo.j. Deum nemo vidit
vnq̄. Vnigenit⁹ filius q̄ est in sinu pr̄is ipe enar-
rauit. Ecci.j. Fons sapie ꝟbum patris in excelsis.
Et attendēda est sil'itudo: qꝛ solem nihil manife-
stat nisi lumē: ꝛ intellectū nihil declarat nisi ꝟbuꝫ.
Jo.xvij. Ego te clarificaui sup terrā. opus ꝯsum-
maui qd̄ dedisti mihi vt faciā. Et ī hoc actu decla-
ratiōis dr̄ Sap.vij. ꝙ est candor lucis eterne ꝛ spe
culū sine macula dei maiestatꝫ ꝛ imago bonitatis
ipsius: ꝛ emanatio q̄dam claritatꝫ omnipotentis
dei sincera. Hec enim oia sūt modi manifestatio-
nis patris p verbū: qd̄ est sapiētia. Et qꝛ sic suum
est patrē reuelare cui voluerit. ido Jbidē post pau
ca sequit̄ ꝙ p nationes in anias sctās se transfert:
amicos dei ꝛ ꝓphetas ꝯstituit. Et iste plan⁹ ꝛ abs-
qꝫ om̄i scrupulo est l'r̄e intellect⁹. Ad hanc auteꝫ
declarationē q̄ nullo modo fieri pōt nisi p eū (al's
verbū) inq̄tum est ꝟbum vocat om̄es dicēs.

Venite ad me omnes qui labo-ratis et onerati estis: et ego refi-ciam vos.

Tangit aūt Duo. Quoꝝ Primū est Quos: ad D
quē: ꝛ quo fructu vocat. Scdm aūt Quid aduo-
cati faciant. Ibi [Tollite iugū meū ꝛc̄.] Vocās ḡ
primū dr̄ [Venite] Hiere.lj. Qui fugistis gladi
um venite ꝛ nolite stare. Recordamini pcul dn̄i: ꝛ
hierl'm ascendat sup cor vestrū. Est aūt venire fide
ꝛ deuotiōe. Esa.ij. Domus iacob venite ꝛ ambu-
lemus in lumine dei nr̄i. Psal.xxxiij. Venite filij
ꝛ audite me: timorē domini docebo vos [ad me]
Ecce Ad quē: quia ad ꝟbum: qd̄ solum est via re-
deūdi ad patrē: ꝛ solū dans noticiā patrꝫ. Ecci.vl't.
Appropinquate ad me indocti: ꝛ cōgregate vos in
domuꝫ discipline. Psal.xxxiij. Accedite ad eum ꝛ
illuminamini: ꝛ facies vestre nō confundent̄. Deu
tero.xxxiij. Qui appropinquant pedib⁹ eius acci-
pient de doctrina ipsius. Hoc eni est lumē ad reue
lationē gentiū: ꝛ gl'iam tue plebis isrl'. Via em̄ si-
ne exemplo (al's impedimento) veritas reuelatōne
verbi: ꝛ vita per spūm Joannis.xiiij. Ego sum via
veritas ꝛ vita. Et subiungit quos vocat [om̄es]
vt notetur vocatorum generalitas [qui labora-
tis] Vt notetur veniendi necessitas [et onerati
estis] vt notetur veniēdi vtilitas. Et sic vocat ge-
neraliter: necessitate ꝛ vtilitate psuadens. De Ge-
neralitate. Ecci.xxiiij Transite ad me om̄s q̄ con-

cupiscitis me: ⁊ a generatōibꝫ meis adimplemini. Act.x. In omni gente q̄ timet deū ⁊ operatur iusticiam: acceptus est illi. Lux enim hō generalr capax fit dei per intellectū ⁊ affectū: nunq̄ pt esse pfect⁹ nisi capiat eū fm q est sapia per intellcm. ⁊ fm q est virtus per affectū. Et ideo inuitat chrs ad se omnes. q2.j. Cor.j. dr. Predicam⁹ chrm dei virtutem ⁊ dei sapiam. Sap.vj. Pusillum ⁊ magnum ipse fecit: ⁊ equalr est ei cura d omnibꝫ. Persuadet aūt a Duobꝫ defectibꝫ in nobis vt veniam⁹. ⁊ his defectibꝫ Unā subiūgit refectionē. De Primo dic [qui laboratis] Labor causat ex Trib⁹. Labor enim est ex cōtrarietate nature. ⁊ h modo nature infirmitas causat laborē. Sicut dicim⁹ egros laborare. Ex cōtrarietate āt potentie ad op⁹ aliqd causatur labor qui est in cōtrario nobis onere. Uel eo q est supra ꝟtutem. Ul ex eo q est contrariū. Tertio modo causat ex impedimēto ꝟtutis ad op⁹: qm̄ opus qdem grauat ⁊ cōsumit: ⁊ nihil restituēs vl cōferens secum in laborante restituit quod iuuet ad opus. Et Primo qdem laborant qui p errorē infidelitatis: idolatrie vel heresis in contrarijs sue detinent nature egritudinibꝫ: vel passionibꝫ viciorum egrotare facientibꝫ aiam Illa em̄ adimūt naturale anie bonū. ⁊ ideo nature bone sunt ɔtraria Unde Esai.xlv. Labor egypti, negociatio ethiopie ⁊ sabaim viri sublimes ad te trāsibunt: ⁊ tui erūt. Labor eniz egypti fuit idolatria ⁊ heresis: oīno laborare faciēs intellectū. Et negociatio ethiopū nigrorꝫ est negociatio ⁊ exagitatio passionū ⁊ inconstantie. ⁊ hi vt quiescāt veniūt ad christū. Psalm. cxxxix. Labor labiorꝫ ipsorꝫ op. eos. Aliqn āt causat ex cōtrarietate potētie ad opus. Sicut enim videmus q ex ɔuenientia potētie ad opus fit adiutoriū. Sic qnto aliqs frequenti⁹ studet intelligibilibꝫ: fit melius ⁊ facilius intelligens. Et qnto frequentius studet iusticie vel castitati: tanto facili⁹ operat iusta ⁊ casta: eo q ꝟitas cōnaturalis est intellectui: ⁊ iusticia ⁊ castitas cōnaturales sunt affectui: ⁊ ex cōnaturalibus iuuamur ⁊ expedimur ad opus. Ita fit etiā in dantibꝫ se terrenis ⁊ vanis: q qnto plus se dant talibꝫ: tanto magis impediunt ⁊ laborant, nec ista operantē alleuiant sed corrumpunt. Etsi dicas q ɔsueti talibꝫ min⁹ sentiunt laborem. Dico q hoc nō fit ex hoc q alleuient: sꝫ potius q2 auferunt sensum ⁊ cōuertunt in stuporem. Unde Eccis.x. Labor stultorꝫ affligit eos qui nesciunt in vrbē pergere. Labor enim eorꝫ adducit i boni desertū: ⁊ non in castra ⁊ munitionē virtutis. Unde tandē isti efficiunt ita animales ⁊ terreni q etiam non pnt intelligere qd sit spūs. Sap.v. Lassati sum⁹ in via iniquitatis. Tertio causat ex impedimēto virtutis ad opus. Et h fit in his q duobus semp student. In vna parte aliqn volunt ad deū ire. In alia parte cupiūt mūdo placere. ⁊ tunc in opere diuino iniacent eis forme ⁊ cure mundi ⁊ retrahunt. Et sic ex duobꝫ: quorū vnū impedit alterum fatigati laborant. ⁊ tandē deserunt id quod dei in eis esse videbat. Sapie.iij. Sapientiam q abijcit infelix est: ⁊ vacua est spes illorū ⁊ labores sine fructu ⁊ opa inutilia. Preter hos enim modos laborant qdaz qui vltra modū ⁊ posse nature student iniquitati. Hiere.ix. Ut minus agerent laborauerūt [⁊ onerati estis] hoc est oppressi a Pondere peccatorꝫ Aut Pondere carnalium legis vel aliarꝫ obseruationū. Aut Onere exactionū tyrānorū demonū. De Peccati onere Psal.xxxvij. Quoniam iniquitates mee supgresse sunt caput meuz: ⁊ sicut onus graue grauate sunt sup me. Esa.lviij. Dissolue colligatōes impietatis: solue fasciculos deprimentes. De Onere obseruantiarū Act.xv. Hoc est onus quod neqꝫ nos neqꝫ patres nostri portare potuimus. Mat.xxiij. Imponunt onera grauia in humeros hominū: digito aūt suo nolūt ea mouere. De Onere exactionū dr Esaie.lviij. Dimitte eos qui confracti sunt liberos: ⁊ om̄e opus dirumpe. Esaie.x. In die illa auferetur onus eius de collo tuo. Sic ergo dicit [Uenite ad me omnes q laboratis et onerati estis] .j. Reg. xxij. Uenerunt ad dauid om̄es qui erant in angustia constituti: ⁊ oppressi ere alieno ⁊ amaro animo ⁊ factus est eorum princeps. In angustia cōstituti sunt male vel inutiliter laborantes. Oppressi ere alieno sunt quibus pondus legis vel exactionum incumbit. Amaro autem animo sunt oppressi sarcina peccatorꝫ [et ego reficiam vos] Reficere est reparare deperditū ex labore vel oneris grauitate: ⁊ restituere vires ex interno bono cōfortante. Et veritas reficit aspectum: ⁊ gratia virtutis reparat affectum: que sunt in christo. Joannis.j. Plenum gratie ⁊ veritatis. Et Ibidem. Gratia ⁊ veritas per iesum chrm facta est. Eccl'iastici.xv. Cibauit illum pane vite: qui est virtus ⁊ intellectus: q est veritas ⁊ aqua sapientie salutaris potauit illū. Prouerbiorꝫ.ix. Comedite panem meum ⁊ bibite vinum meū quod miscui vobis. Huic addit cibum eucharistie: confectum simila purissimi sanguinis beate Marie ꝟginis: confectum manu sapientie deitatis: viuificatuꝫ anima plena gratia et veritatis: dulcoratū condimento diuinitatis: impinguatum om̄i adipe spūs consolationis. Joannis.vj. Nisi manducaueritis carnem filij hominis ⁊ biberitis eius sanguinem: nō habebitis vitam in vobis. Sapie.xvj. Habentē in se omne delectamentum ⁊ omnē saporis suauitatē. Huic etiā addit saginam ⁊ cōuiuium interne dulcedinis in spiritu. Eccl'iastici.xxiiij. Spūs meus super mel dulcis: ⁊ hereditas mea super mel ⁊ fauum. memoria mea in generatione seculorꝫ. Qui edunt me adhuc esurient: ⁊ qui bibunt me adhuc sitient. Aliquādo autem his addit gustum gaudiorꝫ eternorꝫ. Luc. xxij. Dispono vobis sicut disposuit mihi pat meus regnum vt bibatis ⁊ edatis super mensam meam in regno meo. Non est aliud ergo nisi qd faciamus sicut dt Apostolus Hebreorꝫ.xij. Deponentes omne pondus ⁊ circūstans nos peccatum per patientiam curramus ad propositum nobis certamen: aspicientes in autorem fidei ⁊ consummatorem iesum. P

Tollite iugum meum sup vos.

Hic tangit Quid aduocati ad ipsum faciant. Et dicit Quattuor. Obedientiā: ⁊ Obedientie formā: et Obedientie fructum. ⁊ Obediendi leuitatē. Que Q

patent in littera. De Primo dicit [Tollite iugum meum super vos] Et accipite Formam precipientis. Et attendite Affectū portantis: ⁊ Leuitatem eius qd portatis. Hec enim est optimus modus seruitutis. In Primo horum notantur Quattuor. Libertas scꝫ voluntatis: per hoc q nō imponitur sed ab ipsis tollitur portantibus. Secundo Uinculum suauissime charitatis in hoc q dicitur [iugum] Tertio Altitudo dignitatis: in hoc q dicit [meum] quia ligat omnia ligantem deum nobiscum: ⁊ nos cum ipso. Quarto Sublimitas perfectionis ⁊ honestatis ipsius: in hoc q dicitur [super vos] Non sub vob vel iuxta vos vel in vobis. Hoc enim iugum est euangelice charitatis. De quo dicitur Esaie.x. Computrescet iugum a facie olei. Quia tantū habet misericordie ⁊ gratie ⁊ amoris: q si in aliquo ligatur videtur nullum esse: ⁊ potius putrida vincula ⁊ dirupta. Et Uera libertas. De qua dicitur Gal.v. Uos in libertatem vocati estis fratres: tm̄ ne libertatez vestram in occasionē detis carnis. De hoc igitur dicit [Tollite] ex volūtate ppria sumite. Eccl'iastici.vj. Inijce pedem tuum in compedes illius: ⁊ in torques illius collum tuū. Subijce humerꝫ tuūz ⁊ porta illam: ⁊ ne acidieris in vinculis illius. Tollite autez vt a iugo durissimo legis absoluamini. Esai.ix. Jugum enim oneris eius: ⁊ sceptrū exactoris eius superasti: sicut in die madian. Gene. Uicesimoseptimo. Erit cum excuties iugū ei⁹ de collo tuo. Tollite igitur [iugum] vinculi charitatis.iij. Regum.xix. Helizeus cum vngeretur in prophetā arauit in duodecim iugis boum. hoc est in iugo obedientie: duodecim apostolorū: ⁊ ibi recepit charitatis vngentum. Colos.iij. Charitas est vinculum perfectionis: ⁊ deponit spiritum timoris qui generat in seruitutem ⁊ dat iugum seruorum. De quo Eccl'iastici.xxxiij. Jugum ⁊ lorū incuruant collum durum. Et hoc iugum dicit esse suum: dicens Jugum [meum] Charitas enim ligat deum ⁊ hoiem. Sicut dr Joan.xiiij. Pater meus diliget eum ⁊ ad eum veniemus ⁊ mansionem apud eum faciemus. Threnorꝫ.iij. Bonum est viro cum portauerit iugum ab adolescētia sua. Et hoc iugum pter hoc absoluit a iugo iniquitatis. De quo dicit Threnoruꝫ.j. Uigilauit iugum iniquitatū mearū in manu eius impositum collo meo [super vos] quia semp exaltat super nos vt dicam⁹ semp. Confortata est sciētia tua ex me: ⁊ nō potero ad eaꝫ. Uerumtn̄ imperfectū meū viderūt oculi tui. Psal. Omnis ɔsummationis vidi finez latū mandatū tuū nimis. Esai.xxxj. Cui⁹ ignis in sion ⁊ camin⁹ in hierlm: q2 semp sic ignis ascēdit. Threnorum.iij. Leuauit se supra se

Et discite a me: quia mitis sum et humilis corde: et inuenietis requiem animabus vestris.

Ecce Obediendi forma p exemplū. Jo.xiij. Exemplum dedi vobis vt queadmodū ego feci ita et vos faciatis. Heb.xij. Recogitate eum qui talem sustinuit a peccatoribꝫ aduers⁹ semetipm ɔdictionem vt non fatigemini animis vr̄is deficientes [quia mitis sum] Duo dicit esse discenda ab ipso pcipue. Quorum Unū tēperat mala que patimur. ⁊ Alterꝫ custodit bona q operamur [q2 mitis sum] neminē ledo. ⁊ lesus vindictam non expeto. R Mat.v. Beati mites qm̄ ipi possidebūt trā. Mlta de hoc notata sunt Ibidez. Et hoc facit equanimiter ⁊ innocēter mala tolerare [et humilis corde] vt ɔseruent bona que opamur. Et ne credant exteri⁹ facta tm̄: pter hoc dicit: humil [corde] q2 dicit Ecci.xix. Est qui neqter hūiliat se: ⁊ iteriora eius plena sūt dolo. Esa.liij. In hūilitate iudiciuz eius sublatū est. Eccl'i.iij. Quāto maior es hūiliate in oibꝫ. Jaco.iiij. De⁹ supbis resistit: humilibꝫ autē dat gratiam [⁊ inuenietis requiē] Non corpibus: q2 illa ad laborē nata sunt. Job.v. Homo ad laborē nascit: Sed [animabꝫ vestris.] in internis gr̄e bonis. Sicut enī nulla res requiē inuenit nisi in loco naturali sibi ad quē mouetur: Ita aīa ⁊ cor hoīs nō inuēit requiē nisi in deo: ad cui⁹ participatōnez factus est. Aug. in.x. ɔfes. In omnibꝫ q mēte pcurro nō inuenio tutū locū anime mee pter te: in q colligūt sparsa mea. Hic est ergo fructus obediētie charitatis: q inueniat reqes cordis. Hiere.vj. State sup vias vr̄as: ⁊ videte ⁊ interrogate de semitis antiqs: q sit via bona: ⁊ ambulate in ea. ⁊ īuenietis refrigeriū aīabꝫ vestris. Eccl'i.vl. Uidete q2 modicū laboraui: ⁊ inueni mihi multā requiem. Job.xxxvj. Requies mense tue erit plena pinguedine. Esa.xxxij. Sedebit pplus meus ī pulcritudine pacis: ⁊ in tabernacul fiducie: et in reqe opulenta. Est autē hec reqes aiarꝫ In Uisione veritatis: In Amore bonitatis. ⁊ In Securitate eternitatis. Primū rn̄det fidei. Secundū charitati. Tertiū spei. De Primo horꝫ dicit.ij. Regū.xix. Rex Dauid dixit ad Berzellai. Ueni mecū vt securus reqescas in hierusalē: que visio pacis interpretatur. De Scdo Deut.xxxiij. Beniamin ait amātissimus dn̄i habitabit ɔfidenter in eo: quasi in thalamo tota die cōmorabit. ⁊ inter humeros illius requiescet. De Secundo Eccl'iastici.xxx. Melior est requies eterna q languor pseuerans. De om̄ibus his simul dicit.j. Pet.iiij. Quod est honoris ⁊ glorie et virtutis dei sup vos requiescet. Apoc. xiiij. Amodo iam dicit spiritus vt requiescant a laboribꝫ suis.

Jugum enim meū suaue est: ⁊ on⁹ meum leue.

Hic tangit Obediendi leuitatē. Et tāgit Duo. Jugi suauitatem. ⁊ Oneris leuitatem. Jugum autem hoc: est obedientie euāgelice. ⁊ onus quod portatur: est pondus preceptoruꝫ. Et Suauitas pertinet ad ɔnaturalitatē virtutis. Leuitas ad alleuiationē amoris. Spiritus enim suauis: suaue facit iugum ne premat. Sapiētie.xij. O q̄ bonus et suauis est domine spiritus tuus in nobis. Canticorꝫ.v. Guttur eius suauissimū. Omne enī illd qd connaturale est: suaue est: sicut est gratia et virtus euangelij. Leue aūt facit amor. Gen.xxix. Uidebant ei dies pauci p amoris magnitudie.j. Jo.v. Mādata ei⁹ grauia nō sūt. Esa.xlvj. Onera vestra

graui pondere vsq3 ad lassitudinē ꝯtabuerūt. Et attēde q cū nō ꝑmiserit nisi de iugo supius: tn̄ hic addit de oneris leuitate. qꝛ supra dixerat. Qui laboratis in iugo legis, ꝛ onerati estis: multitudīe ꝓceptoꝝ. In qbꝫ omnibꝫ reqrit opus: cum in noua grā nō nisi volūtas. Propter qđ dicit Hiero. q virgo ibi etiāsi inuita corrumpatur: tamē repudiat. In noua aūt grā: inuita corrupta suscipitur

Si autē obijciat. q hic multa addunt: Patꝫ solutio ꝑ ea q̄ dicta sunt supius: vbi de impletōe legis est determinatū. qꝛ Impletio legis est ſm verā virtutis determinatōez. Et hec virtus est grā q̄ intus adiuuat ad implendū. Sunt ꝑterea ibi multa valde ꝛ terrena ꝓmissa: ꝛ Judicia dura: ꝛ Sacramenta vacua. Sacrificia sumptuosa. Immūdicie multe ꝛ tediose: ꝛ Purificatōes difficiles. ꝛ multa talia est ꝯsiderare: que in noua grā omnia alleuiata sunt.

Capitulū. XII.

i In illo tempore Abijt Jesus ꝑ sata sabbato: Discipuli autem eius esuriētes ceperūt vellere spicas et manducare.

A Ab hoc loco incipit ordo ecclesiasticus. Scđz autē duplicē istius ordinis ꝯsideratōez diuidit ī ꝑtes duas. In quaꝝ Pria ꝓmulgat ordo iste: ſm q est cōmunit respiciēs oīa mēbra corꝑis mystici sine distinctōe. Scđo autē ꝓmulgat ordo iste ſm q est respiciens mēbra sub distinctiōe ꝛ respectu, hoc est: platoꝝ ad subditos: ꝛ ecōtra subditorum ad ꝑlatos. Et hoc īcipit Infra ca. xvj. Adhuc autē ꝓmulgatio ordinis istius in cōmuni sine distinctōe membroꝝ acceptus Quattuor habꝫ cōsideratōes. Aut enim ꝯsiderat ſm compatōnē ad legem quā terminat: Aut ſm formā doctrine veritatis q̄ est in ipo. Aut ſm cōmunitatē gratie quam ꝑstat. Aut ſm q est diuinꝰ īmobilis: omni traditioni hūane supponendꝰ. Et Primū qdem inq̄tū est veritas vmbrarum. Secundum autem inq̄tum hec eadem vitas ꝓportionat intellectibꝫ auditorū. Tertiū autē habet ꝑ generalē effectum. Et Quartū habet ex auctoritate legislatoris. Et primo qdem modo determinat in isto duodecimo capitulo. Secūdo aūt modo in seqnti tredecio. Tertio autē modo in decimoq̄rto. Et q̄rto modo ī decimoquinto. Istud autē capitulū diuidit in partes duas: Ita q in prima ꝑte ostendit terminū legis per hoc q maior est veritas q̄ vmbra. In secunda ondit huius vitatis auctoritatē: ne possit calūniari terminꝰ vmbrarū. Ibi [Tūc oblatus ē est ei vnus demoniū habens ꝛc.] Adhuc in Pria parte sunt duo. In Primo quoꝝ ꝑ auctoritatez suam ondit solutionē ritus tēpli ꝛ figuraruꝫ. In Scđo ondit h idē ꝑ effectū grē Ibi [Et cū ide trāsisset venit in synagogā ꝛc.] Adhuc ꝑor ꝑticla cōtinet Duo. Scꝫ. Facti occasionē: ꝛ Predicte solutionis ostensionē. Ibi [At ille đt eis Nonne legistis ꝛc.] In Prio hoꝝ Duo ꝯtinent. Occasio scꝫ per factū. ꝛ Occasio per abiectionē sūptā ex facto. De Facto đt Quattuor. Tps cōe. Transitꝫ dn̄i. Tēpus ꝓpriū. ꝛ Factū. Tempus cōe đt [In illo tpe] Nec tps cōe diceret nisi ꝑfinitionē dei: tēpalia disponentꝭ: designaret. Gal. iiij. Quādiu essemꝰ paruuli: sub elemētis hꝰ mōdi eramꝰ seruiētes. At vbi venit tēporis plenitudo misit deus filiū suuꝫ ꝛc. Et vocat elemēta mōdi: ꝑmas figuras legꝭ: qbꝫ homo erudiebat ad iusticiā. Solutōis q̄ figuraꝝ (vt đt Chry.) querens occasionē [in illo tpe] ꝑfinito: dat discipulꝭ soluēdi cām. Et h est qđ in an̄ habitis diximꝰ. Q videlicet Mattheus nō ordiat historiā ſm q gesta est in tpe. Qꝛ istud factum est post mortē Joannis: que tn̄ inferiꝰ narrat. Sꝫ qꝛ dixerat de noue grē introductiōe in caplo ꝑcedenti: ꝛ huic cōuenit esse terminū legꝭ. Ideo h statim ordinat factū qđ legis ondit terminū: licet tpe nō immediate secutū sit: ꝓpter qđ etiā Glo. đt q nihil aliud h intendit nisi legꝭ solutionē [abijt iesus] an̄q̄ sumeret cibū in domo: vt famescētes discipulos relinqueret: ꝛ cām necessitatꝭ soluēde legis ꝑberet [per sata] h est ꝑ cāpos messiū: in quibꝫ solutōis accipet materia. Hoc significatū est pulcre Gen̄. xxiiij. Ubi dū sponsa Isaac adduceret egressus fuerat in agro ad meditādū ī agro: qꝛ dū sponsa eccl'ia chr̄o adducit: abijt ꝑ sata querēs occasiones vt nouā spōsam acciperet. Jo. iiij. Uidete regiones: qꝛ iam albe st ad messem [sabbato] Tpus ē propriū quod exprimit: vt locum habeat reprehēsiua interrogatio phariseoꝝ. Et ex hoc legis ostendatur solutio ſꝫ sensum carnalem [discipuli autem eius esurientes] Famis huius causa nō fuit tm̄ necessitas: sed dispensatiua fuit ſꝫ causas superiores diuinas: ꝛ ſm causas inferiores causabatur ex nimia frequentia turbarū: non dantium spacium ad manducandū. Unde Mar. iij. Conuenit turba ita vt nec panem posset manducare. ꝛ in hoc notatur instantia ꝑdicatōnis domini. Simile Joannis. iiij. Ego cibum habeo manducare quem vos non scitis. Tob. xij. Ego cibo inuisibili vtor [Discipuli autē esurientes] adhuc carnales nature defectu victi [ceperūt vellere spicas] Prouerbioꝝ. xxvij. Anima esuriens etiam amarū sumit pro dulci. Job. vj. Que prius nolebat anima mea tāgere: iam pre angustia cibi mei sunt. Et in hoc notatur austeritas vite apostolice ꝛ domini. Q autem vellebant spicas non testas ꝛ panes non habebant nec aliquas preparationes: declarat victus simplicitatem ad reprehensionem eorum: qui sicut dicitur Amos sexto. Comedunt agnum de grege: ꝛ vitulum de medio armenti. bibentes vinum in phialis ꝛ optimo vngento sunt delibuti: ꝛ nihil compatiuntur super contritione Joseph. hoc ē pauperum christi [ꝛ māducare] j. ad Timothe. vj. Habentes alimenta ꝛ quibus tegamur: his ꝯtenti simꝰ. j. Coꝝ. iiij. Usq3 in hāc horam ꝛ esurimus ꝛ sitimus ꝛ nudi sumus. Hoc verificatum est qđ dixit Sup̄ Septio. Respicite

volatilia celi: quia non serunt neq3 metūt neq3 cōgregant in horrea: Et pater vester celestis pascit ea. Hebreoꝝ. xj Egentes: angustiati: afflicti: quibus dignus nō erat mūdus.

Pharisei autē videntes dixerunt ei: Ecce discipuli tui faciunt qđ nō licet eis facere sabbatis

Ecce Rephēsiua interrogatio. Et dicit Tria. Supstitionē. Suspicionē: ꝛ Interrogatōem. Supstitio notat in noīe phariseoꝝ: qꝛ gloriabant de religione supstitiosa. Unde Infra. xxiij. assimilant sepulcris q̄ a foris apparēt speciosa. et intꝰ sūt plena spurcicijs [videntes] suspiciōis ocl'o. Mat. xx. An oculꝰ tuꝰ nequā est: qꝛ ego bonꝰ sū. Mat. vij. Quid aūt vides festucam in ocl'o fratrꝭ tui: et trabē in oculo tuo n̄ ꝯsideras: Et patet hoc: quia isti nō sequebant chrm̄: nisi vt inuenirēt accusationem ꝯ eū [dixerūt ei] Cōtra Lu. vj. đt Q dixerūt discipulis: nō chr̄o. Ad hoc dicendū q primo dixerūt discipulis: ꝛ cū desistere nollēt dixerūt chr̄o. ꝛ sic vtrūq3 factū est. Sed iste narrat hic qđ directe facit ad solutōnis legis occasionē [Ecce discipuli tui] Rephensiua est interrogatio. Ut aut ꝓhiberet. aut legē accusaret soluere. Quasi dicant. Malus magister in discipuloꝝ illegali ostēditur ꝯuersatiōe. Eccl'i. x. Qualis rector ciuitatis: tales ꝛ q̄ habitāt in ea. Est autē istud derogatio ꝛ detractio discipuloꝝ: ꝛ apparens chr̄i rephensio. Rho. j. Detractores deo odibiles. Sap. j. A detractōe parcite lingue. qꝛ sermo obscurꝰ in vacuū non ibit [faciunt qđ nō licet facere sabbatis.] Non eni accusare poterāt factū: Quia Deute. xxiij dicitur. Si intrauerꝭ segetē amici tui franges spicas: ꝛ manu ꝯteres: sed falce nō metes. Confricationē autē volebant esse ꝑparationē. quia cibos n̄ licebat ꝑparare die sabbati: q̄uis liceret panē incidere. ꝛ mensam ponere ꝛ amouere: ꝛ hmōi. Et videt dn̄s supponere verū esse dictū eoꝝ. qꝛ respondet acsi discipuli soluāt sabbatū: eo q licꝫ discipuli in facto ꝑ (al'as ꝓpter) necessitatē famis sint excusati: tamen qꝛ intendit soluere: potiꝰ respōdet ad intentionē phariseorū: q̄ se ꝯuertat ad facti excusatōem. Facit tamen vtrūq3 ī littera: sicut patebit. licꝫ finalit nō intendat nisi solutōis ostensionem. Et sic hoc quod dicit Apl'us Heb. vij. Reprobatio qdem fit ꝑcedentis mandati ꝓpter infirmitatē eius ꝛ inutilitatē. Nihil eī ad ꝑfectū adduxit lex Introductio vero fit meliorꝭ spei per quā ꝓximamus ad deum.

At ille dixit eis. Nonne legistis quid fecerit Dauid quādo esurijt: et qui cū eo erant.

B Hic ponit Ostensio solutōnis legis. Et ponit Tres respōsiōes. Quaꝝ Prima facti ondit excusatōem et detrahentiū retunsionē. Secūda autez ostendit templi cultus solutionē. Et Tertia solutionē sabbati. Et hec patent in littera. Prima sumitur ex ꝓphetia: regno ꝛ sacerdotio. Secūda ex sacerdotio solo. Tertia ex ꝓphetia sola. In Prima harum Duo dicunt. Reprehensio phariseoruꝫ. ꝛ Excusatio discipuloꝝ. Rephensio est in h q dic [Nonne legistis:] Q. di. cōtra ꝯscientiā loquimini: hn̄tes ex scpture auctē vnde excuseꝭ eos qbꝫ detrahitis. Eccl'i. xj. Bona in malū cōuertens insidiat: ꝛ in electis ponit maculā Job. xvj. Suscitat falsiloquus aduersus faciē meā: cōtradicēs mihi [quid fecerit dauid] Ecce Excusatio discipl'oꝝ. Tangunt hic Quattuor. Scꝫ. Soluētis ꝑsone solennitas. Solutōnis necessitas. Solutionis (al's Soluentiū) cōitas: ꝛ Factuꝫ per qđ soluebat. De Primo đt [quid fecerit dauid:] q̄ tantus ac talis erat Rex ꝛ ꝑiarcha ꝛ ꝓpheta. Et ido nunq̄ soluens legem sine magna cā. ꝛ per solutionem suā: ꝑsignans futurā solutionem legis: ꝛ docēs in quibꝫ casibus soluēda sit. Hoc ei est officiū ꝓphete ꝛ ꝑiarche. Regis aūt est cogere ad legꝭ obseruātiam: ꝛ nō legeꝫ violare. Etsi iustus rex violat: exemplaris erit violatio ꝛ doctrinalis: qꝛ supiustus in quibusdā casibꝫ violando legem: meliꝰ seruat eā sicut in ante habitis determinatū est. Et ideo đt Super senes intellexi: quia intellectū legis nō ad l'ram sed ad spūm referebat. Cum eni alibi diceret. Juraui ꝛ statui custodire iudicia iusticie tue: oportuit q omnia q̄ iustus fecit essent custoditio legis. Custoditio autē ista nō ꝑt esse nisi ſm spūm ꝛ non ſm l'ram. Sed quare christus nō facit mentionē suaꝝ dignitatū Ut diceret: quid fecerit Dauid propheta ꝛ ꝑiarcha. Rn̄det Chrysost. Ne cōmendare se ipum videat. quia per lineā dauid descenderat. Sed posset etiam dici q hec reliquit christꝰ tanq̄ notissima apđ iudeos quibus loquebatur [quando esurijt] Ecce Necessitas. Nec intelligitur ista necessitas extrema fuisse: sed inducens ꝛ non cogens. Quod ꝛ significatur in verbis sacerdotis. j. Reg. xxj. Ubi dixit. Si mūdi sunt pueri: maxime a mulieribꝰ: comedant eos. qꝛ si necessitas extrema fuisset: ita q īmineret mors: nihil penitus interrogasset: sed statim dedisset. Et hoc est cōtra eos qui necessitatem extremam solam (al's solum) dicunt esse: in qua aliquis tenetur esurienti subuenire. j. Joānis. iij. Qui habuerit substantiā huius mundi ꝛ viderit fratrem suuꝫ necessitatem patientem ꝛ clauserit viscera sua ab eo: quomodo charitas pr̄is in eo est: [Et q̄ cū eo erant] Ecce Soluentium cōmunitas: ne dicatur q Dauid ꝓpheta inspiratione soluit: adducūtur in mediū cōmunes persone que secum soluerunt.

Quomodo intrauit in domum dei: et panes propositiōis comedit quos non licebat ei edere: neq3 his qui cum eo erant nisi solis sacerdotibus.

Ecce Factum. Et tangit Quattuor. Primum est Introitus. Secundum Comestio panū. Tertium: Ratio illiciti. Et Quartum: Ratio consecrationis vsus panum. De Primo đt [Quomodo intrauit in domum domini] hoc est in atrium interius vbi habitauit sacerdos: q̄ non

erat cõmũis accessus laicoꝝ hominũ:sed ad osti/
um stabant.ꝛ ibi sacerdotes hostias eoꝝ accipien
tes offerebãt.Et tangit͛ historia.j.Reg.xxj.Et dici
tur Marci.ij.ꝙ intrauit ad Abiathar sacerdotē
Glo.autē hic dicit ꝙ intrauit ad Abimelech q̃ pro
eo cõsuluit dominũ.Et ideo dicit Chris.ꝙ bino/
mius fuit iste sacerdos.Sed meli⁹ est ꝙ dicat͛:si
cut ꝛ verũ est ꝙ ambo aderãt:et pater et filius.
Et vnũ noĩat dñs in Marco.Alter autē nomina
tur hic.Et in historia Regũ.Multi enĩ aderãt sa/
cerdotes.Unde et postea Saul ꝓpter hoc factũ o/
mnes inf͛fecit.[ꝛ panes ꝓpositõis comedit]
Ecce Secundũ:quia intrauit ꝓpter deũ respon
sum querendũ.et comedit panes ꝓpositõis ꝓp͛ fa
mis necessitatē.qꝛ In necessitate oĩa sunt cõmũia
Dicũt tamē q̃dam ꝙ p̃sentia sacerdotũ secũ dispē/
sauit.Sed hoc nihil oĩno Et ꝯ intentionē isti⁹ re
spõsionis q̃ vult ꝙ Necessitas fecerit licitũ:quod
al͛as illicitũ fuit.Si tamē dicat͛ ꝙ p͛ hoc verbum
qđ dixit sacerdos.Si mũdi sũt pueri:maxĩe a mu
lieribus comedãt:sacerdos dispensauit.Tũc hic
accipit͛ ꝙ Dispẽsatio nõ debet fieri nisi causa pu/
blice necessitatis vel publice vtilitatis.qꝛ Publi/
ca necessitas dispẽsatõem excusat.Publica autē
vtilitas eandē cõmendat:vt dic͛ Bern̄.ad Eugeni
um papã [Quos nõ licebat ei edere]Ecce tã
git ratõem illiciti in facto:qꝛ lex hoc factũ ꝓhibu/
it.Illicitũ enĩ est qđ p̃cepto cõmuni legis est ꝓhi/
bitũ.Leui.xxiiij.Accipies similam:ꝛ coques ex ea
duodecī panes:q̃ singuli habebũt duas decias.
Quoꝝ senos altrinsec⁹ sup̲ mensam purissimam
corã dño statues.ꝛ pones sup̲ eos thus lucidissi
mũ vt sint panes ĩ monimentũ oblatõis dñi.Per
singula sabbata mutabunt͛ corã dño suscepti a fi/
lijs israel federe sempiterno.Erũtq̃ aaron ꝛ filio
rum eius vt comedant eos ĩ loco sancto:quia san
ctũ sanctoꝝ est de sacrificijs dñi iure ꝑpetuo.[ne
q̃ his qui cũ eo erant] Q.d.Etsi Dauid ali/
quã videt͛ habere in hoc p̃rogatiuã:tñ hi q̃ cũ eo
erant:nullã penitus habebãt nisi necessitatꝭ causã
Neq̃ etiã(al͛s enĩ)sacerdos sine causa ministrassꝫ
cũ lex dñi oppositũ imparet[nisi solis sacerdo
tibus]Et etiã in loco sancto.Signũ enĩ hoc erat
eucharistie:que nõ nisi his q̃s de⁹ sacrauit ãmini
strãda fuit.Et sic inducta est Dignitas Regalis ꝛ
Prophetalis in comedēte.ꝛ Dignitas Sacerdo
talis in mĩstrante panes.Et iste ꝑsone p̃cipue po/
site fuerũt ad legis custodiã.Sacerdos ad expo/
nendũ:ꝛ Rex ad cogendum.Sic ergo soluebãt.
Multo magis etiã in p̃sentia mea in filij ꝛ maio/
ri necessitate ꝛ p̃finito tp̄e soluere potest.Et hec est
intentio istius ptis.

Aut nõ legistis in lege:qꝛ sab/batis sacerdotes in tẽplo sabba/tũ violant et sine crimine sunt:Di/co aũt vobis:qꝛ tẽplo maior ē hic.

Ecce Secũda rñsio In qua ostendit͛ solutio cul
E tus tẽpli.qꝛ ꝓpter cultũ templi:sabbatũ violatur.
Et dicit Tria.Quorũ Unum est rep̄hensio:Alte
rum Cõuictio.ꝛ Tertiũ Argumẽtatio ex illis.Et
hec patent in lr̃a De Primo dt[Aut nõ legi/
stis:]Q.d.Reprehensibiles de ignorantia legis
estis.Quia sicut dr̃.ij.Corinth.iij.Cum legit͛ moy
ses velamen est positũ super cor eorum.Jo.v.Si
crederetis moysi:forsitã crederetis ꝛ mihi:De me
enĩ ille scripsit [Quia sabbatis sacerdotes]
Hic ponit Conuictionē.Et dicit Quattuor.Au/
toritatē violantiũ.Cãm violatiõis.Quid violant.
Et q̃ impune.De Primo dt[sacerdotes]q̃rũ
est custodia legis in se ꝛ in alijs.Malach.ij.La/
bia sacerdotis custodiũt scientiam:ꝛ legem requi/
rũt de ore eius.Causam autem violationis dicit
cum subiungit[in templo]hoc est:in ritu tem/
pli ꝛ obseruatione sacrificiorum.Et hoc non pos/
set esse nisi ritus tẽpli melior esset sabbi.In man/
datis enim ꝛ votis talis est regula.ꝙ Quando
duo sunt que simul stare non possunt:fortius vio
lat illud quod minus est forte.Eadem enim est rõ
mandatoꝝ in hoc que est vinculoꝝ in oppositum
stringentiũ.In his enim minus forte:soluit͛ per
maius forte.Talis autē solutio fiebat Trib⁹ mo
dis.Uno modo Ex obligatione p̃cepti.Sic Le/
ui.xij.Gen̄.xvij.dicitur ꝙ infans octo dierum cir
cuncidet͛.Et sepe contingit octauū diem esse sab/
batum,ꝛ tunc oportebat circũcidi ꝛ agnum offer
ri ꝛ mactari:que omnia corporalia erant opa.Jo/
annis.vij.Si circuncisionē accipit homo in sab
bato vt non soluatur lex sabbati(al͛s moysi)mihi
indignamini.quia totum hominē sanũ feci in sab
bato.Simile quid sequit͛ ex p̃cepto puerpere.Le/
ui.xij.Cui precipit͛ ꝙ tricesimo die ꝓ filio:ꝛ sexage
simosexto ꝓ filia puerũ in templo cũ sacrificijs oc
cidendis ꝛ immolandis presentet:que sepe necesse
fuit cadere super diem sabbati.Similiter in ipso
sabbato Pasce:ꝛ Pentecosten ꝛ Scenophegie:
multe fiebant animalium occisiones.Leuit͛.xxv.
Et similiter in singulis sabbatis:que oĩa erant
opera corporalia lassantia operãtes.Ergo ꝓp͛ tem/
pli ritum sicut maius ꝛ dignius aliquid sabbato
existens:soluebat͛ quies sabbati.Scđo mõ fiebat
propt͛ hoĩm necessitatē.Sicut.j.Mach.ij.Ma/
tathias statuit pugnare die sabbati aduersus gen
tes:ne ipsis deletis deleretur ꝛ lex.ergo ip̄e homo
etiam est aliq̃d maius sabbato.qꝛ Sabbatum est
propter hoĩem:ꝛ nõ homo ꝓpter sabbatũ.Tertio
modo fiebat hmõi solutio ꝓpter brutoꝝ animaliũ
necessitatē.Infra Eodē.ꝛ Lu.xiij.ꝛ.xiiij.Ubi dt ꝙ
adaquabant boues ꝛ asinos:ꝛ extrahebãt eos de
puteis die sabbatoꝝ.Sabbatũ g̃ soluere ex par/
uis etiã causis non videbat͛ esse magnũ.Sequit͛
[sabbatũ violant]Ecce ꝙ violat͛ Trib⁹ modis
inductis.Sꝫ hic intendit de violatione illa q̃ fuit
propter ritũ templi.Uiolatio autem illa est:quia
(al͛s que)dr̃ Exod.xx.Omne opus seruile non fa/
cietis in eo.ꝛ ista erant opera seruilia. Sꝫ obij/
citur:Quia opera templi ad cultũ dei erant perti/
nentia.g̃ nõ erant s͛uilia:nec ꝑ illa violari videbat͛
sabbatũ.Rñsio ꝙ in v͛itate ꝑ illa violabat͛ sabbꝫ.
qꝛ nec ꝯueniebant cause institutionis neq̃ fini:sꝫ
ꝙ carnaliter ꝛ litteraliter sabbatum accipit͛.Cau/
sa enim institutiõis sabbati fuit:quia illa die qui/
euit deus ab omni opere exteriori:Quiescens in

die quieuit deus ab omni ope exterioi quiescens in
seipo.Ergo si institutio respõdet cause institutio/
nis:sabbatũ est in hoc ꝙ nullũ penit⁹ fiat op⁹ ex
teri⁹.Finis autē institutõis exp̄mit͛ Exodi.xx.Ad
quiescat bõ ꝛ seruus ꝛ ancilla ei⁹:ꝛ bos ꝛ asin⁹ ipi
us.Huic autē fini nõ ꝯcordat ꝙ aliq̃d opis in eo
fiat quod lassitudinē corporalem inducat.Si igit͛ ta
lia opa in sabbato fiãt:oportꝫ ꝙ fiant ꝓp͛ aliquid
maius sabbato:Ita ꝙ merito religio sabbati ce/
dat illi tanq̃ maiori.Et sic Templũ ꝛ Necessitas
hoĩs:ꝛ Necessitas aĩaliũ maior est sabbato.Et h̄
intēdit in lr̃a[ꝛ sine crimine sunt]Ecce Impu
nitas:cũ tñ dicat͛ Exo.xxxj.Qui polluerit sabbatũ
morte moriat͛. Sed attēde ꝙ Alia est Sctifica/
tio sabbati:ꝛ Alia Obs͛uatio septime diei.Scti/
ficatio enĩ sabbati:est sctificatio q̃etis.Nõ enĩ qui
escit͛ nisi in eo quod diligit͛.Quies g̃ cordis est in
eo vbi ponit͛ finis dilectiõis.Hec autē nõ sctificat͛
nisi in sancto sctõꝝ:Ut in eo quiescat͛ finalit͛.Ut se
parati ab opib⁹ nostris:in nullo q̃etē inuenietes vl/
time dilectõis:ꝑmaneam⁹ in ip̄o.Et hoc est mora
le in p̃cepto de sabbato.Sed ĩ determinatiõe diei
Duo attendunt͛.Unũ qđ est causa finalis.Et h̄ ē:
ꝙ cum hõ in ope est:vel negocio p̃uate vtilitatis:
occupatõe ip̄a trahit͛ cor ad obliuiscẽdũ quietis:q̃
ꝑ gustũ ꝛ dilectõem bonitatis eius ĩ deo debet ha
bere.ꝛ iõ ĩstituit͛ ꝛ det͛mĩat⁹(al͛s determiat͛)feriat⁹
dies.in quo ab occupatõe tali sepatus:discat redi
re ad dei dulcedinē experiẽdã.que postea in ei⁹ re/
maneat memoria qñ est in negocio ꝛ nõ abstraha
tur.Causa aũt determinatõis inducẽs ad hanc vl͛
illã diē det͛minandã ꝛ instituendã:est emergẽs a/
liq̃d diuinũ:quod q̃etē illã in deo ostẽdit.Sicut ĩ
veteri testa mẽto fuit q̃es ab ope ꝯstitutõis mũdi
Cui cũ postea succederet aliđ diuinuꝫ:qđ illã qui
etē meli⁹ oñdit in octauo die:qñ chr̄s resurgẽs:fe
licitatē q̃etis et͛ne oñdit in plena gr̃a(al͛s gl̃ia)cor
pis ꝛ aĩe ꝯstitutã(al͛as institutio)p̄ma cessauit.et
dies octaua p̃ualuit.Et iste dieꝝ det͛minatões ñ
cadũt sub p̃cepto morali:Sꝫ sũt q̃dã institutiões
tenēde q̃diu causa mouet(al͛s manet)ĩstitutiõis.
Et quo ad ista:dicit dñs solui sabbatũ:ꝛ nõ q̃ ad
primũ quod simplicit͛ est morale.Esa.vl.Erit sab
batũ ex sabbato.Hebre.iiij.Qui ingressus in illã
reqem:ꝛ ip̄e requieuit ab opibus suis:queadmo/
dũ ꝛ a suis deus.Uñ subinfert[Dico aũt vo/
bis]Qui sum v͛itas:et cuius v͛bum effectiuũ ē.
p̄s.cxl.Audiẽt v͛ba mea qm̃ potuerũt[quia tem
plo]ꝓpter qđ sicut aliquid maius sabbato:solue/
bat͛ lex sabbati[maior est hic]qꝛ veritas figura
ta ꝑ templũ:ꝛ omnē templi ritũ.Joã.ij.Soluite
templũ hoc:ꝛ post triduũ reedificabo illud.Hoc
autē dicebat de tẽplo sui corporꝭ.Aggei.ij.Ma/
gna erit gloria domus huius nouissime plus q̃
prime.Ergo multo magis discipuloꝝ lex mihi ad
herẽtiũ soluit legē sabbati.Cũ autē dicit[Tẽplo
maior est hic]Hec dictio hic:aduerbiũ loci.Et
significat ꝙ p̃sentia sui tẽpli corporalis:soluit sabba
ti religionē in discipulis.

Si autem sciretis quid est:miseri/cordiã volo et nõ sacrificiũ:nunq̃ condemnassetis innocentes Dñs est enĩ filius hoĩs etiam sabbati

Ecce Redargutio impietatꝭ per ꝓphetie intelle/
ctũ.Et facit Tria.Redarguit enĩ cecitatē.Confu/
tat errorē.ꝛ Suaꝫ ostendit supra legē autoritatē.
De Primo dt[Si aũt aũt sciretis]hoc est:
intelligeretꝭ.Mat.xxij.Erratis:nescientes scriptu
ras neq̃ v͛tutem dei[quid est]quod dr̃ Ose.vj.
[Miscdiam volo]voluntate finali ꝛ ꝑ se.Pro/
priũ enim dei est misereri ꝛ parcere.Joel.ij.Beni/
gnus ꝛ misericors est ꝛ p̄stabilis super malicia[ꝛ
non sacrificiũ]Nunq̃ enim h̄ volui nisi ꝑ Ac/
cidens:ꝛ Propt͛ aliud.Per accidẽs quidem ne il
lud idolis sacrificaret͛.Propt͛ aliud:vt ipso aliq̃d
in futuꝝ significaret͛ Sed ꝯ Joelis.ij.Sacrifi/
cium ꝛ libamen dño deo nr̃o. Responsio.Hoc
intelligit͛ de sacrificio cordis cõtribulati per se:ꝛ đ
sacrificio corpali ꝑ accidẽs.Hoc tñ totũ.s.ix.no/
tatũ est[nunq̃ cõdemnas.innocentes]hoc
est condemnandos iudicassetis.Lu.vj.Nolite iu
dicare ꝛ nõ iudicabimini.In quo enĩ iudicio iudi
caueritis iudicabimini.Jaco.ij.Judiciũ sine mise
ricordia fiet illi qui non facit misericordiã[inno/
centes]autem sunt qui nec miserum faciũt nec
miserum relinquũt.Sicut fuerũt Apostoli:qui o/
mnibus profuerũt:ꝛ nulli nocuerunt.Tamē hic
intelligit Innocentes de legis transgressione.p̄s.
xxiij.Innocens manib⁹ ꝛ mundo corde:qui non
accepit in vanũ animã suaꝫ.j.Coꝝ.x.Sine offen/
sione estote iudeis ꝛ gentib⁹ ꝛ eccl͛e dei:sicut ꝛ ego
per omnia in omnibus placeo:non querens qđ
mihi vtile est.sed qđ multis vt salui fiant.Bñ au
tē dico[innocentes]quo ad legē sabbati[Do/
minus enim est]autoritate.Apoc.xix.Habet
in vestimento ꝛ in femore suo scriptũ.Rex regum
ꝛ dominus dominantium.j.Regũ.iij.Domin⁹:
quod bonum est in oculis suis faciat[filius ho
minis]hoc est Quãuis sit filius hoĩs:paulo mĩ
nus minoratus ab angelis ꝓpter passionē mortꝭ.
Hebreoꝝ.ij.Jo.v.Quia filius hoĩs est:nolite
mirari hoc[etiã sabbati]sicut ꝛ tẽpli:q̃uis sab/
batum sanctificatum sit nõ ex lege tm̃ Moysi:sed
ab institutione mundi.Hebreoruꝫ.iiij.Et quidã
operibus ab institutione mundi perfectis dicit:q̃/
dam de die septima sic.Requieuit deus die septĩ
mo ab omni opere suo.Sic igit͛ ostensa est templĩ
ꝛ sabbati solutio per Jesu chr̄i autoritatē.

Et cũ trãsisset inde venit in syna/gogam eorum.Et ecce homo ma/num habens aridam D

Hic incipit idēꝫ qđ Sup̄ manifestare videtur
per effectum gratie.Et diuiditur in partes Tres.
In quaꝝ Prima ponitur Gratie faciende oppor
tunitas.Et in Secunda:Gratie exhibitio.ꝛ In
Tertia Phariseoꝝ excecatio.Prima aũt horum
Duo continet.Scꝫ.Opportunitatē gr̃e in reb⁹.et
Opportunitatē in ꝓbatiõe ꝛ cõiunctiõe sermonũ.
De Primo dt Tria.Trãsituꝫ gr̃e fontꝭ cum dicit
[Cũ transisset inde]A phariseis:quib⁹ tanq̃

ſtigignis lucem ſuã ſubduxit. Job.xiij. Noctẽ illã tenebroſus turbo poſſideat. ⁊ non illuſtret lumine. Lu.xiij. Quia ⁊ alijs ciuitatibꝫ oportz me euãgelizare regnũ dei: ad hoc enim miſſus ſum. ⌊Venit⌋ Secundũ eſt quo tãgit loci ſolennitatẽ. Eſt autẽ hoc factũ nõ eodẽ ſabbato quo p̃cedens: ſed in alio. Lu.vj. Factũ eſt aũt in alio ſabbato vt intraret in ſynagogã eoꝝ. Et hoc eſt qꝫ dicit ⌊in ſynagogam eoꝝ⌋ qꝛ locus fuit public⁹ ⁊ ſolẽnis vbi multi conueniebãt. Joãnis.xviij. Ego ſemp docui in ſynagoga: i rẽplo quo oẽs iudei conueniebãt: ⁊ i occulto locut⁹ ſum nihil. Sup̃.x. Quod in aure auditis: p̃dicate ſup tecta. Tertiũ eſt Preſentia indigentꝭ gr̃a. Et hoc tangit cũ dicit ⌊Et ecce hõ manũ habens aridã⌋ Et ſicut in Euãgelio nazarenoꝝ legit: iſte fuit cemẽtarius: ⁊ interpellabat chriſtũ miſerabiliby vocibꝫ dicẽs: qm̃ manu illa victũ q̃rebat, ⁊ dixit. Jeſu nazarene: manũ victui meo neceſſariã reſtitue. ne turpiter cogar mendicare. Unde Luc. xiij. Sex dies ſunt in qbꝫ oportet operari. In his venite ⁊ curamini: et nõ in die ſabbati. ⌊vt accuſarent eũ⌋ Peruerſitas intentiõis notat. Non enim q̃rebant: vt addiſcerẽt legis intellectũ. Nec miſericordia mouebat ad pietatẽ: ſz p̃naces i malicia: poti⁹ eligebant derogare chr̃o: q̃ legis vel pietatꝭ obſeruãtie ſtudere. Diſcipuli p certo eius: de q̃ dicit Apoc.xij. Proiectus eſt accuſator fratꝝ nr̃oꝝ qui accuſabat illos die ac nocte. Eſt autẽ idẽ vt accuſarent: quod eſt. vt crimen obijcerent.

Ipſe autẽ dixit illis; Quis erit ex vobis homo q̃ habeat vnã ouẽ

Ecce Lõuictio vitatis p ſermones chriſti. Et dicũtur Duo. Primo cũ p̃mittit facti ſiſ̃titudo p argumẽto. Scõo aũt Concludit gñal̃r peccatꝭ intentio. In facti ſimilitudine Quattuor ꝓponit. Quoꝝ Primũ Lõparationẽ inter chr̃m ⁊ phariſeos innuit. Scõm aũt dic̃ Lõparationẽ hominis: ⁊ bruti ſimplicis ⁊ mãſueti ⁊ vtilis. Tertiũ innuit Lõparationẽ defect⁹ hois ad defectũ bruti. Quartũ aũt Propoſitionẽ (al's Proportionẽ) facti auari hois: ad factũ dine pietatis. De Primo dicit ⌊Quis⌋ Hoc notat generalitatẽ. ⌊erit⌋ Notat, p̃ poſiti auaricie in futurum pertinaciã. ⌊ex vobis⌋ Notat auaricie ſiſ̃titudinez in phariſeis. ⌊homo⌋ Notat auaricie fomitẽ: qꝛ Factus ab humo: ſapit ea que humi ſẽ. Jo.iij. Qui de terra eſt de terra loquitur. Job.xiij. Qui terrenũ habẽt fundamentũ ꝛſumentur velut a tinea. Et ẽ comparatio latens: Q̃ ſi boies ipſi nihil niſi humanã infirmitatẽ in operibus demonſtrãtes: vendicãt ſibi aliq̃d facere fieri in die ſabbati. multo magis qui ſup oẽs eſt p opa ſe demõſtrans eſſe dñm ſabbati: qõ pietatis eſt põt i facere die ſabbati ⌊Qui hꝫ vnaz ouẽ⌋ Ecce Lõparatio inf̃ hoiem ⁊ bruti ſimplex. Et tãgit boni paruitatẽ ⁊ paucitatẽ. Paucitatẽ in b q ꝺt ⌊vnã⌋ Paruitatẽ in b q ꝺt ⌊ouẽ⌋ Sic ille vir paup. ij. Reg. xij. Qui nõ hẽbat niſi ouiculam vnã q̃ de pane illi⁹ comedebat ⁊ de calice bibebat: ⁊ in ſinu illi⁹ dormiebat: ⁊ erat ei ſic filia. Propter ꝓpietatẽ Simplicitatꝭ ⁊ Manſuetudis ⁊ Utilitatꝭ cõpat ouis boi. ſic. ſ. Lap'o. x. notatũ ẽ. Et notat b q etiaz vni miſero exhibẽda ẽ miſcõia dũmõ ſit ouis. ps. Nos pl's paſcue ei⁹ ⁊ oues manꝰ ei⁹.

Etſi ceciderit hec ſabbatis in foueam.

Ecce Lõparatio miſerie bruti ad miſeriã hois. Et notanꝭ Tria. Cauſa nocumẽti. Tẽpus. ⁊ Nocumentũ. Cauſa aũt eſt caſus: cũ ꝺr ⌊ceciderit⌋ Et in hoc notat q̃ per illicitũ opus non dedit cauſam caſui: ſed invia ſimpl'r gradiens cecidit Sabbato aũt cecidit: quod ꝓter ſalutem ⁊ nõ ad morem alicuius inuentũ eſt ⌊in foueam⌋ q̃ eſt quaſi tas nocumenti: ex quo impoſſibile eſt exire, p̃ria virtute. Sicut ⁊ homo manu contracta: operam dans rei licite: cecidit i manus ariditatem: de qua ſe eripere non potuit. Job.vj. Ecce non eſt auxilium mihi in me: neceſſariꝭ quoq; mei receſſerunt a me. Deutero. Uicesimoſcõo. Si videris aſinum fratris tui aut bouẽ cecidiſſe in via: nõ deſpicies. ſed ſubleuabis cum eo.

Nonne tenebit ⁊ leuabit eam: Quãto magis melior eſt hõ oue: Itaqꝫ licet ſabbatis benefacere.

Ecce Lõparatio facti hois ad factũ dine pietatꝭ Et tãgit Duo. Factũ. ⁊ Lõparatõz. De Fctõ Duo dicit p modũ interrogatõis. Tenere enim eſt recipere ab ampliori nocumento: ne in foueã deficiat. Leuare autem eſt a nocumento eripere. Et ꝺ ineli⁹ ſit in hoie diuina pietate nos tenẽte: ne in fo-

in p̃ceps cadamus. ⁊ extrahẽte nos de lacu fec⁹ ⁊ miſerie. Sapie. x. Deſcendit cũ illo in foueã. ⁊ i vinculis nõ dereliq̃t eũ ⌊Quãto magis⌋ Ecce Lõparatio. Et Exceſſum notat p Tria. Infinitũ qui dẽ cũ dicit ⌊Quãto⌋ Deo q̃ hõ eſt ad imaginẽ ca⁹ pax deo (al's dei) quod nõ ouis. Exceſſum aũt vtutis notat p hoc q̃ dicit ⌊magis⌋ Simplicitas eni ⁊ Manſetudo. ⁊ Innocẽtia in oue ſunt natura: ⁊ ideo nõ laude digna. Sed in hoie ſũt ex electõe volũtaria: ⁊ ideo laudabilia. j. Corin. ix. Nunq̃d de bobꝫ cura eſt deo: an ꝓter nos? vtiq; ꝺ dic̃. Exceſſum aũt p̃cij et valoris notat p hoc q̃ dicit ⌊Melior eſt homo oue⌋ j. Pe. j. Nõ corruptibilibus auro vel argẽto redẽpti eſtis de vana veſtra ꝓuerſatõe paterne traditõis: ſed p̃cioſo ſanguine agni ĩmaculati chr̃i. Ex his aũt oĩbꝫ. a Mi non ſumẽs ꝓbatõez Concludit ⌊Itaqꝫ licz ſabbatis bñfacere⌋ Quia vos cũ ſitis boies mali: in ſubleuamine bruti in q̃ vie ꝛſulit auaricie. qz i veſtro hoc facitis ⁊ nõ in alieno. Et ideo nõ ex pietate creature ſimplicis hoc facitis: ⁊ tñ excuſamini in die ſabbati hoc facientes. Itaqꝫ multo magis mihi (qui pius ⁊ mificos ſum) licet generalit̃ ad oẽs hoies beneficentiã exhibere: ⁊ nullũ in foueã p̃ditiõis derelinq̃re: ex fide me inuocantẽ: Eccl'is ix. Quodcũq; valz manus tua inſtanꝭ opare. Joan. ix. Me oportet opari dum dies eſt. Heb. xiij. Beneficẽtie ⁊ cõmunionis nolite obliuiſci. talibꝫ enim boſtijs ꝓmeret deus.

Tunc ait homini: Extẽde manũ tuã Et extendit. ⁊ reſtituta eſt ſanitati ſicut altera.

Dic tangit Perfectiõem miraculi. Et ſicut dicit Marci.iij. ⁊ Lu.vj. ſtatuit eũ Jeſus i medio: Ut omnib⁹ pateret q̃ miſeria hois cũ ad pietatẽ moueret, ⁊ Ut etiã Deuotio circũſtantiũ magꝭ ꝓmoueret ad fidẽ. ⁊ Ut malignitas phariſeoꝝ magis ꝓfunderet. Dicit autẽ Duo. Unũ vicz Perfectiõ ſanitatis. ⁊ Sanitatis pfectõez. Prio enim dicit. ⌊Extende manũ tuã⌋ Notat autẽ ex mõ loquendi q̃ infirmitas ex deſiccatõe neruoꝝ qui deſiccati in muſcul' mouentib⁹ curuauerãt raſceta (al's ⁊ aſcellã) ⁊ digitos verſus brachiũ. Quia ſicut Hiero. ꝺr in Euãgelio nazareoꝝ (quo hebrei quidã fideles vtebanꝭ) dicit Q̃ iſte cemẽtari⁹ fuit ⁊ victũ arte ⁊ vſu manus quesiuit. ⁊ ex motu fortis frequẽti ⁊ ſiccitate calcis ⁊ lapidũ: paſſus eſt nerꝝ deſiccatiõem. Unde in eodẽ euangelio dicit: q̃ hmõi vocib⁹ interpellabat dñm. Jeſu nazarene reſtitue mihi manũ p quã mihi ⁊ meis queſiui victũ: ne turpiter cogar cibos mendicare. Uñ etiã Lu.vj. dicit hec fuiſſe man⁹ dextera ⌊⁊ extẽdit⌋ Ecce Perfectio ſanitatis: ⁊ demõſtratio. Dedit ei chriſtus voci ſue vocẽ virtutis: Non p inuocatiõnẽ vt ſancti: ſed p impiuz vt dñs pficiẽs ſanitates ⌊⁊ reſtituta eſt ſanitati ſicut altera⌋ vigoroſa ad operandũ effecta. Moraliter autẽ hoc miraculũ pficitur in auaris: qui contractas habent manus ad dandũ: cum manus impio domini p gr̃am liberalitatis apiunt inopi: et palmas extendunt ad pauperem. Prouerbioꝝ vltimo. Eccl'i iiij. Non ſit manus tua ad accipiendũ porrecta: ⁊ ad dandum collecta.

Exeuntes autẽ phariſei: cõſiliũ faciebãt aduerſus eum: quomodo perderent eum

Hic tangit Excecatio inuidorũ Judeoruz. Et Innuit Quattuor. Confuſionẽ malignitatꝭ. Conſenſionẽ: ⁊ Peſſimã eorum intentionẽ. ⁊ Chr̃i patientiam. De Primo dicit ⌊Exeuntes ergo phariſei⌋ confuſi ⁊ nõ ſuſtinentes lumen rationum propoſitarũ: ⁊ per ipſas res confirmataruz. Joannis.iij. Qui male agit odit lucem. Joannis. xiij. Judas exiuit cõtinuo: erat autem nox. Job.j. Egreſſus eſt ſathan a facie domini ⌊concilium (vl' conſilium) faciebant aduerſus ieſum.⌋ Ecce Loſenſus malignitatis. Dieſ.xviij. Tu ſcis omne conſiliũ eoꝝ aduerſum me. Eſa.j. Iniq̃ ſũt cetus veſtri. Beñ.xlix. In ꝛſiliũ eoꝝ nõ veniat anima mea: ⁊ in cetu eoꝝ non ſit gloria mea ⌊vt eũ perderent⌋ Ecce Peſſimũ virus intentõis ipſoꝝ. Mat.xxvj Lonuenerũt pncipes ſacerdotũ cũ ſcribis ⁊ ſenioribꝫ pl'i qũ ieſum dolo tenerẽt ⁊ occiderẽt. Imponebãt aũt ei corã boibꝫ Tria. Blaſphemiã: ⁊ Sabbati violationẽ: ⁊ Timorẽ: quẽ ꝺ ſanctis non habebat. Et de Blaſphemia q̃dem dicit Joan. x. De bono ope nos non lapidam⁹ te. ſed de blaſphemia: qꝛ tu hõ cũ ſis: facis te ipm deuz. De Sabbato dicit Joannis. ix. Non eſt hic hõ a deo qui ſabbatũ nõ cuſtodit. De his duobꝫ ſit Joã. v. Propterea magis pſequebanꝭ eũ Judei: nõ ſolũ quia violabat ſabbatũ. ſed q̃ patrem ſuuz dicebat deuz: equalem ſe faciẽs deo. De Timore vo dicit Jo. xj. Si dimittimus eũ ſic omnes in eũ credent ⁊ venient rhomani ⁊ tollent noſtrum locũ ⁊ gentem. Ab illo ergo die cogitauerunt eum interficere Chriſtus autem contra blaſphemiã oppoſuit dei honorem. Joãnis. viij. Honorifico patrẽ meuz: ⁊ vos inhonoraſtis me. Contra ſabbati violationem beneficentie oppoſuit oſtenſiones. Joan. viij. Multa bona opera oſtendi vob in nomine pr̃is mei: ꝓpter q̃ illoꝝ opus vos me lapidaſ? Lõtra timorẽ eoꝝ: oppoſuit eoꝝ que timebãt cõminatiõnẽ. Luce. xix. Uenient dies in te: ⁊ circũdabunt te inimici tui vallo: ⁊ coanguſtabunt tevndiq;: ⁊ ad terram proſternent te: ⁊ filios tuos qui in te ſunt. Scõz veritatẽ autem cauſe perſecutiõis fuerunt: Jnanis gloria: Jnuidia: ⁊ Superſtitio. De Jnuidia eñ dr̃ Jnfra. xvij. Sciebat eni q̃ p inuidiam tradidiſſent eũ. De Jnani aũt gl'ia Joan. v. Quo poteſtis credere qui gl'am ab inuicẽ accipit⁹? ⁊ gloriã que a ſolo ꝺo eſt non vultis. De Superſtitione Supra. ix. Quare nos ⁊ phariſei ieiunam⁹ frequenter: diſcipuli autẽ tui non ieiunant

Jeſus autẽ ſciens receſſit inde: et ſecuti ſunt eum multi: ⁊ curauit eos omnes. et precepit eis ne manifeſtum eum facerent.

Hic tangit̃ Dñi patientia cõtra mala inducta. Et tangunt̃ Duo. Unum est Probatio patientie in ope. Secũdũ autẽ Probatio eiusdẽ p autoritatem scripture. De Primo tangit Quattuor. Signũ Scz deitatis: p omniũ scientiã. Signũ bonitatis: p sanitatũ gratiã. Et ante hoc Exemplũ nr̃e infirmitatꝫ p sui absentiã. ꝛ Instructõem hũilitatꝫ p vitatã ex miraculis iactantiã. De Primo dicit. [Jesus autẽ sciens] nullo referente. Eccl. xxiij Circũspicit oẽs vias hominũ. Job. vlti. Scio ꝙ vniuersoꝝ memineris: et nulla te latet cogitatio. [recessit] dans nobis exẽplũ declinãdi rabiẽ psequentiũ. Supra. x. Si vos psecuti fuerint i vna ciuitate fugite in aliã. quia in hoc etiã consulit̃ malicie aduersariorum [ꝛ secuti sunt eũ multi] Supple. infirmi. et hi qui ex fide et deuotõe infirmos obtulerũt. Luce. iiij. Oẽs qui habebãt infirmos varijs languoribꝫ ducebãt illos ad iesum: et curabant̃. [ꝛ curauit eos oẽs] vt signo bonitatis vinceret aduersarios. Mira enĩ fuit bonitas ꝙ q̃situs ad mortẽ. vniuersale omnibꝫ exhibuit beneficiũ. Rho. xij. Noli vinci a malo: sed vince in bono malũ. [Et pcepit eis] pcepto nõ executõis: sꝫ instructõis [ne manifestũ euz facerent] vt signo hũilitatis quod Supra. xj. dixit: cõfirmaret. Discite a me: quia mitis sum ꝛ humil' corde. Joã. viij. Ego gl'iam meam nõ quero.

Ut impleretur quod dictũ est per Esaiã prophetã: dicentẽ. Ecce puer meus quẽ elegi: dilectus meus in q̊ bñ cõplacuit aĩe mee. Ponã spiritũ meum super eum.

Ecce Confirmatõ p pphetã (al's pphetiã) [Ut adimpleretur] quia i mẽsura gr̃e supaddit [quod dictũ est de eo p Esaiam pphetã dicentẽ] xlij. Autoritas autẽ inducta cõfirmat totũ qd̃ ab initio dictũ est in hac pte. Et non solũ id quod immediate p̃cessit. Dicunt̃ autẽ in hac autoritate Duo d̃ chr̃o. Plenitudo vicz Gr̃e. ꝛ Actus. Plenitudo autẽ dicit̃ hic Quadruplicit̃. Ab humilitate videlicet subiectõnis: cum dicit [Ecce puer meus] Et in hoc notat̃ Subiectõis euidẽtia [puer] notat subiectõem [meus] notat consensum eius cui subijcit̃. Hebre. ij. Quia pueri cõmunicauerũt carni ꝛ sanguini: et ipse similit̃ pticipauit eisdẽ. Phil'. ij. Exinaniuit semetipm formã serui accipiẽs: in similitudinẽ ꝛc̃. Puer enĩ dicit̃ a subiectõe ꝛ puritate nature assumpte. Et ideo alia Trãslatio habet [seruus meus] Esa. xlix. Seruus meus es tu israel. q2 in te gl'iabor. Secũdo tangit Electõez ipi9 ad officiũ: cũ dic̃ [electus meus] Nõ d̃ massa pditõis sepatus. quia in illa nunq̃ꝫ fuit: sꝫ elect9 ad officiũ redemptõis p̃s. lxiiij. Beatus quẽ elegisti ꝛ assũpsisti. Hoc etiã modo dicit̃ Rho. j. Predestinatus i virtute s̃m spiritũ sanctificatõis. Cãticoꝝ. v. Electus ex milibꝫ [quẽ elegi] ad h̃ op9 ante mundi ꝯstitutionẽ. Eph. j. Elegit nos añ mũdi ꝯstitutionẽ in ipo. Tertio dicit Dilectõnem ex plenitudine gr̃e pueniẽtẽ: cũ dicit [dilectus meus] Et dicit Duo. Dilectõem que est causa gratie. Et quia gratia gratũ fac. et habentẽ eam: ꝛ opus ipius: Ideo de gratitudine illa subdit [i quo bñ complacuit anime mee] De Primo d̃r Joã. iij. Pater amat filiũ: ꝛ oĩa tradidit in manus ei9. Q autem addit̃ [in quo bene cõplacuit ꝛc̃.] Tria notant̃. Optim9 videlicet ṽtutꝫ mod9: q̃ magis notat̃ per bene q̃ꝫ per bonũ. Quies pascẽs volentis patris: in acceptatione meriti christi. Qd̃ notatur per complacitũ. ꝛ Medulla dulcedis quaꝫ habet ad ipm. Et hoc notat̃ per animã. quia hũano modo loquitur. Et est antropospatos: quia humana propassio transfertur in deũ. Idem autẽ est Supra. iij. ꝛ Infra. xvij. Sapi. iiij. Placita enim erat deo anima eius. Quarto dicit Plenitudinez spũs: qui omnia operatur ꝛ distribuit dona q̃ per chr̃m sunt data. Esaie. lxj. Spũs domini sup me. Q autem d̃r [Ponã] sonat quietẽ. Esaie. xj. Requiescet sup eũ spũs dñi. Et hec dicunt̃ oĩa d̃ chr̃o s̃ꝫ assumptã humanitatẽ. Scdõ Primũ hoꝝ Juste per obedientiã venit ad redimendũ. Per Secundum Idonee. Per Tertiũ Factũ est opus vtile fini redemptiõis. Et per Quartũ Efficax ad debellandum spũs neq̃ꝫ: redemptos in captiuitate detinentes. Primũ est Humilitatis. Scdm Perfectionis. Tertiũ Dulcedinis. Quartum autez Excellentissime sanctitatis. Attendendũ etiam ꝙ omnia hec cõueniunt christo: inq̃ꝫtum in ꝯformitate nature caput est ecclesie. Sed per Primũ importatur habitus nature qua sanctis conformat̃. Scdm autẽ conuenit quo ad gr̃am: qua membra a non membrꝫ discernit. Tertiũ aũt d̃r cãm gratie Et Quartũ: spm̃ quo membra viuificat.

Et Judicium gentibus nunciabit.

Hic tangit Christi propriũ actũ. Dicit ãt Tria Scz. Qualis ẽ actus in ordinãdis bonis. ꝛ Qualis in sufferendis aduersis ꝛ penis ꝛ peccatoribꝫ. ꝛ Qualis in fine perfectõis. De Primo d̃r [Judicium gen. nunciabit] Hoc est autẽ iudiciũ: quotiens se ipos hic discutiunt: ꝛ in futuro iudicabuntur. Et hec est doctrina euãgelica. p̃s. cxlix. Ut faciant in eis iudiciũ conscriptũ: gl'a hec est oĩbus sanctis eius. Hoc em̃ iudicio: ꝛ ipse vt Rex. ꝛ sancti vt Senatores iudicabũt. Sap. iij. Judicabunt natiões ꝛ dominabunt̃ populis: ꝛ regnabit illoꝝ rex in eternũ. Hec enim est sapia que continetur in libris cordium sanctoꝝ qui aperient̃ in iudicio. Dañ. vij. Colos. ij. In ipso sunt oĩs thesauri sapiẽtie ꝛ scientie dei absconditi. Sed tamen contra hoc videt̃ esse quod d̃r Joã. iij. Nõ enĩ misit deus filium suum in mundũ vt iudicet mũdum: sed vt saluetur mund9 per ipm. Sed hoc intelligitur de Judicio condẽnationis: cũ nos h̃ loquamur de Judicio doctrine. Quod est iudiciũ discretionis (al's discussionis) Lu. xij. Nũc iudiciũ est mundi: nunc p̃nceps huius mũdi eijcietur foras. Joã. ix. Ego in iudiciũ veni in hũc mundum. Hoc aũt iudiciũ nũciat p̃dicãdo p discipl'os [gẽtib9] quia Mal'. j. d̃r. Ab ortu solis vsq̃ꝫ ad occasum magnũ est nomẽ meũ in gentibꝫ

h

Nõ ꝯtẽdet neq̃ꝫ clamabit: neq̃ꝫ audiet aliq̃s in plateis vocẽ ei9

Scdm est Qualis fuit in tolerãdis malis. Et hoc Tripliciter. Et hoc habet Duo. Ostendit em̃ Qualis est in ꝯtradictione maloꝝ. ꝛ Qualis est in lõganima expectatione peccantiũ. De Primo d̃r Tria. Quoꝝ Primũ Boni ordines: ad ꝯtradicẽtes. Secũdum Bon9 modus in ꝯtradicendo. Tertiũ aũt Optimus modus in vincendo ꝯtradictores De Primo d̃r [Nõ ꝯtendet] Dicit em̃ Amb. Cõtentio est impugnatio veritatis cũ ꝯfidentia clamorꝫ. Sic em̃ nõ ꝯtendit sed in doctrina spũs ꝛ ṽtutis veritatem demõstrauit. Prouer. xxix. Uir sapiẽs si cum stulto ꝯtenderit siue irascat̃ siue irrideat nõ habebit reqem. ij. Timo. ij. Noli ṽbis ꝯtẽdere Ad nihilũ ei vtile est nisi ad subuersionẽ audiẽtiũ. Titum. iij. Contẽtiones ꝛ pugnas legis deuita. Sed ꝯtra Hiere. ij. Ecce ego in iudicio ꝯtẽdam vobiscũ Mich. vj. Idẽ Rñsio Nõ ꝯtendit ꝯtentione ire ꝛ rixe q̃ꝫdiu fuit in mõo. Sed postea ꝯtentiõe increpatõis ꝯtendet cũ peccãtibꝫ [neq̃ꝫ clamabit] Clamor est ꝯfusus son9 indignatiõis in ꝯtradicendo. j. Pet. ij. Dũ pateret̃ nõ cõminabat̃. Nec est cõtrariũ id qd̃ dicit̃ Heb. v. Preces supplicationesq̃ꝫ cũ clamore valido ꝛ lachrymis offerẽs exauditus est p sua reuerentia. Et Jo. vij. In die magno festiuitatis stabat Jes9 ꝛ clamauit di. Siq̃s sitit ꝛc̃. Quia Primũ intelligit̃ de clamore deuotiõis ad deũ. Scdm aũt de clamore p̃dicationis. Et qd̃ dicit̃ hic est dictũ de clamore indignatõis: q̃ clamor nascit̃ ex ira ꝛ indignatiõe: vt dicit Gre. [neq̃ꝫ audiet̃ in plateis ei9 vox] In plateis vox tumultus suscitantiũ audit̃. Et h̃ modo christi vox nõ est audita. Nec etiam in iactãtia in plateis facta: q̃liter vocem dant in plateis inaniter gloriantes. Et ido Esa. viij. dicit̃. eo ꝙ abiecit pp̃l'us iste aquas siloe q̃ vadunt cũ silentio. Siloa em̃ q̃ interp̃tat̃ missus significat doctrinam chr̃i quã abiecerunt iudei: ad quã tñ cec9 illuminãdus missus est. Joã. ix. Esaie xlij. Tacui: semp silui: patiẽs fui. Sic ḡ in mansuetudine: mansuetis p̃dicauit. Esa. lxj. ad annũciandum mãsuetis misit me. Jaco. j. In mãsuetudine suscipite insitũ ṽbum qd̃ p̃t saluare aĩas ṽras.

Arũdinẽ quassatã nõ ꝯfringet: ꝛ linũ fumigans nõ extinguet

Hic tangit̃ Qualis fuit in sustinẽtia pctõꝝ ꝛ expectatione. Sunt aũt ista p metaphorã dicta. Arũdo aũt q̃ssata cor fuit iudeoꝝ ꝛ phariseorũ: vento ire ꝛ indignatiõis cõmotũ: ꝛ vẽro erroris sonãs: p blasphemias ꝛ indignatiões. ꝛ h̃ nõ ꝯfregit chr̃s: licꝫ h̃ potuerit. sed patient̃ supportauit: cedẽs furori ꝛ dans locũ ire. Rho. xij. Nõ vosmetipos defendentes charissimi. sed date locũ ire. iij. Reguꝫ. xiiij. Percutiet te dominus sicut solet arundo moueri in aqua [linum fumigãs non extinguit] Linum candore suo ꝛ mundicia (vt dicit Hilarius) paucos iudeoꝝ significat deuotos: igniculum fidei concipientes ꝛ q̃dam dilectione cuꝫ carne iuxta fumantes: quos etiam chr̃s nõ extinxit sed fouit iocendens in eis ignem pfecte charitatis. Remigi9 aũt dicit linum significare gentes amaro fumo erroris fumãtes cũ modica scintilla naturalis legis Et sicut nõ ꝯtempsit paruã scintillaꝫ in puulis sed fouit donec accenderet̃ igne charitatis. ita etiam in gentibꝫ modicã scintillã naturalis legis in magnũ pduxit ignem dilectõis. Sine p̃iudicio aũt Dicendũ ꝙ p istas expositiões nõ videt̃ induci auctoritas sed potius videtur linum significare phariseos nitore innocẽtie p̃tendentes i supstitiosa religione. Et fum9 qui est nũci9 ignis: videt̃ significare amaras machinatiões coꝝ ad nocendum absq̃ꝫ apta inflãmatione ire ꝛ rixe. Et hoc chr̃us nõ extinxit q2 linũ fumigans dum extinguit̃ ꝯculcat̃. q2 tales chr̃s pedibꝫ sue maiestatis nõ cõculcauit. Und' infra. xv. dicit. Sinite eos. ceci sunt ꝛ duces cecorum Heb. xij. Recogitate eũ q̃ talem sustinuit aduersus semetipm a pctõribꝫ ꝯtradictionem: vt non fatigemini animis ṽris deficientes. Hoc significatuꝫ est. ij. Regũ. xvj. Cũ Semei malediceret Dauid. et vellet hoc vlcisci Abisai p̃cepit dicens. Dimitte eũ vt maledicat iuxta p̃ceptũ dñi. si forte respiciat dominus: ꝛ reddat mihi bonuꝫ p maledictione hac. Job. xlj. Halitus ei9 prunas ardere facit: ꝛ de naribꝫ ei9 p̃cedit fumus

Donec eijciat ad victoriã iudiciũ: ꝛ in noĩe ei9 gentes sperabũt.

[Donec eijciat] Hic tangit̃ Qualis fuit chr̃s in fine pfectiõis sui officij. Et dicit Duo. Scꝫ Uictoriã bonitatis: in fidelibꝫ. ꝛ Spem eterne r̃munerationis: ꝛ etiã r̃rene in chr̃o f̃uiẽtibꝫ. De Prĩo d̃r. [Donec eij.] hoc ẽ. ita dissimulabit [donec] paulatĩ p p̃dicationem ꝛ sanguinis sui ṽtutez [eijciat] Eiectio: piectio est violenta ad exteri9 facta [iudiciũ] aũt est id quod informat iudiciũ: ṽitas p̃dicata Et hec ad victoriam eijcit̃: q̃ñ extra fines iudee a iudeis abiecta: in gentibꝫ sup errores vincit ꝛ triũphat Sicut maxime in die iudicij vincet omnes ꝯtradicentes. ij. Esdre. iiij. Sup omnia vincit ṽitas Esa. lxiij. Ego q̃ loq̊r iusticiã ꝛ ppugnator sum ad saluãdum. Apoc. vj. Ecce equus albꝫ ꝛ q̃ sedebat super eum habebat arcũ ꝛ exiuit vincẽs vt vinceret. Per equũ em̃ albũ: potestas innocẽs ꝛ ṽtutes designãtur. Per sessionẽ: q̃es iudicantis. Per arcum significat̃ doctrina scripturaꝝ emittens spicula autoritatum: qbꝫ vincit chr̃s oẽm errorem [ꝛ in nomĩe eius] Hoc est: Spes fideliuꝫ. in q̃ cõplet̃ eccl'ia fidelium ꝛ pficitur ꝛ finit̃ chr̃i officium. Q aũt dicit [in noĩe eius] hoc est: in notamine. q2 note chr̃i nobis inscribunt̃. Act. iiij. Nõ est aliud nomẽ sub celo datum homĩbꝫ: in q̃ oporteat eos saluos fieri [gentes] h̃ est ecclesia ex diuersitate gentium cõgregata [sperabũt] omni relicta spe t̃paliũ ꝛ relicta iusticia legis. que est factoꝝ: nihil adducẽtium ad pfectũ. Heb. vij. Et Esa. xj. Erit radix Jesse q̃ exurget regere gẽtes. in eũ gẽtes spabũt: ꝛ erit nomẽ eius gloriosum.

Tũc oblat9 est ei demoniũ hñs cec9 ꝛ mut9 ꝛ curauit eũ: ita vt loq̃retur ꝛ videret.

R

H In supioribꝫ ꝓbate ꝟitatis hic inducit᷑ autori-
tas ne possit calumniari termin⁹ vmbrarū. Et hic
Duo inducunt᷑. Confutatio vicꝫ phariseorū qui eā
malo attribuerūt ṗncipio. Et ꝯfutatio scribarū qui
attentantes auctorē (al's auctoritatē) hui⁹ ꝟitatis si
gnū q̄rebāt potestatis Ibi. [Tūc rn̄derūt ei q̄dā de
scribis ⁊c.] Pria ꝟo harū ptīꝫ Tria ꝯtinet. Cau
sam.s. calumnie auctoritatis miraculorū ꝓbantiū
terminū vmbrarū. ⁊ Ipsam calūniam. ⁊ Calumnie
ꝯfutationem. Et hec in l'ra patebunt. Causa aūt ca
lumnie siue occasio fuit miraculi in demoniaco
ꝑfectio. Et ī illo sūt Tria Expostulātia.s. fieri mira
culū Perfectio miracl'i. Et Effectio ipi⁹ in astātibꝫ
Expostulātia aūt fieri miraculū Duo sunt. Fides
offerentiū: inclinans omnipotentiā ad ꝑfectionem
ipius. ⁊ Passio obsessi trahens misc̄diam ad vo-
luntatem efficiendi. De Primo dicit [Tunc] ṗm
ducta rabie declinata [oblatus est ei] fide ⁊ de-
uotione. Sup̄ nono. Obtulerunt ei palyticū in le-
cto iacentem. Unus q̄dem subiecto sed multiplex
in effectu demonis. Et notat᷑ in hoc malicia demo
nis cui in vno nō sufficit vna lesio sed multiplicit̄
vexat vnum ⁊ eundem Esaie.xxxviij. Quasi leo sic
ꝯtriuit omnia ossa mea. Abachuch.j. Semꝑ inter
ficere gentes nō parcet [demoniū habens cec⁹
⁊ mutus] Tria tangit impedimenta. Quia in h'
ꝙ demoniū habuit: impeditū habuit rōnis ordinē
Extra aūt nobiliorē destruxit actum sensitiue. Et i
hoc fecit cecum Et nobiliorē actum rationis q̄ est
Interp̄tatiue Et in hoc fecit mutū Et h' ec est mali
cia demonis Interi⁹ impediēs vsum vere ratiōis
⁊ Exterius auferens visum veri luminis in coru-
scatione miraculorū Et laudeꝫ dei: interp̄tatione ser
monum ablata. Luce.xj. Erat Jesus eijciens de-
moniū ⁊ illud erat mutū. Et addit Beda ꝙ erat ēt
cecū. j. Reguꝫ. xj. In hoc vobiscum feriam fedus:
vt eruam oīm vestrum oculos dexteros [⁊ cura-
uit eū] Ecce Miraculi ꝑfectio. Et ꝓpter tres ope
rationes demonū Tria ponit antidota salutꝭ. Cō
tra eñ defectū Interiorē in impedimēto vsus rati
onis dicit [⁊ curauit eum] Cōtra defectum In
interp̄retatiōe sermonū exteri⁹ dicit [ita vt loq̄re
tur] ⁊ Cōtra defectū cecitatis exterius dicit [vt vi
deret] Et de his multa in supioribꝫ dicta sunt

**Et stupebāt oīs turbe ⁊ dice-
bāt Nunq̄d hic est fili⁹ Dauid?**

Ecce Effectus miraculi in astātibꝫ. Et tāgit Duo.
Stuporem ammiratiōis ⁊ Uiam fidei luminis.
De Primo dicit [Et stupebāt omnes tur-
be] Stupor est insensibilitas cordis: systolen pa-
tientis ex ignorātia cause ꝓdigij qd̄ appareꝫ in sensi
b⁹ Luce.v. Apprehēdit omnes stupor [⁊ dicebāt
Nunq̄d hic ē fili⁹ dauid?] Propt᷑ misīcordiā
dicūt eū filiū Dauid. ⁊ ꝓpt᷑ ꝓmissionē. Sicut ptꝫ. j.
Reg.xxj. Ubi nō interfecit Saul. Et. ij. Reg. j. Ubi
plāxit inimicū. j. Macha. ij. Dauid in sua misc̄dia
ꝯsecut⁹ est sedē regni in secula.

**Pharisei aūt audientes dixert
Hic nō eijcit demones nisi in beel
zebub pncipe demoniorū.**

Hec est Calūnia phariseorū q̄ diuisi interp̄tant᷑.
Quia sicut dr̄ Esa.lix. Iniq̄tates eorū diuiserūt int᷑
eos ⁊ deū suū. Audiuerūt eñ turbā ⁊ nō valētes
calūniari factū: facti auctorē: sp̄m scīm calūniati sūt:
ad ꝯtrariā ⁊ inimicā ptātem dei miracula trāsferen
tes [hic nō eijcit dmonia nisi in beelzebub
principe demoniorū] Hui⁹ aūt negatiue affir
matiuā Sup̄ nono. dixerunt. Et qꝛ illa min⁹ dice-
bat. id̄ chr̄s Sup̄ nō impugnauit sed tacuit. Nūc
aūt fuit cōfirmata malicia eorū postq̄ ꝯceperūt oc
cidere eū. ponūt negatiuā q̄ nihil penit⁹ opm chr̄i
reliq̄t nisi demoni det᷑ ⁊ attribuat᷑. Et h' meli⁹ signi
ficat᷑ Mar.iij. Ubi sic dr̄ Qm̄ ī furorē ꝟsus ē. ⁊ be
elzebub hꝫ. Et in ṗncipe demōiorū eijcit demonia.

**Jesus āt sciēs cogitatiōes eorū
dixit eis.**

I Hic incipit ꝯfutare. Et dicunt᷑ h' Duo. Primo
eñ aū disputationē: sapiētie signū discientis: queꝫ
nihil latet ṗmittitur. ⁊ postea disputationeꝫ ordit᷑.
De Primo dicit [Jesus aūt] vt de⁹. oīa [sci-
ens cogitationes eorū] ps̄.xciij. Dn̄s scit cogi
tatiōes hoīm q̄m vane sūt. Sil'r ē Sup̄ nono. q̄n
dixit. Ut q̄d cogitatis mala in cordibꝫ vestris: dixit
ad ꝯfutationem eorū

**Omne regnū ꝯtra se diuisuꝫ de
solabit᷑. ⁊ oīs ciuitas vel dom⁹ di-
uisa ꝯtra se nō stabit.**

Hic ponit rōnes ad ꝯfutandā maliciā pharise
rū. Et diuidit᷑ in ptes Quattuor. Ondit eñ Prio
Dicti eorū falsitatē. Scd̄o Pcti eorū qd̄ in d̄co cō-
miserūt irremissibilitatē. Tertio intētiōis ꝑuersita
tē. Quarto Justissimam eorū ꝯdēnatiōeꝫ. ⁊ sic t᷑mi
nat᷑ sua disputatio. Pria harū hꝫ duo genera ratio
nū. Prio eñ inducit Rōnes deducētes ad Incō-
uenīes. Que supposito dicto eorū indirecte ꝓbant
ꝓpositū. Scd̄o ꝓbat Ostēsiue: supposita ꝟitate etiā
ꝯcludēdo ꝓpositū. In Pria harū ꝓponit generalit̄
in oī ptāte. Et assumit sub ipa in ptāte diaboli. Et
Cōcludit ꝓpositū ꝑ incōueniēs qd̄ seq̄t᷑. Attēde
aūt Q hūana ptās in q̄ ꝑ silitudinē ꝓponit nō est
nisi Triplex. Regiōis.s. Ciuitatis terre. ⁊ Domus
f'm ꝙ etiā Regnuꝫ refert᷑ ad tria: Iconomicā vicꝫ:
Cui⁹ gubnatio dat᷑ p̄rifamilias. Et Ciuilē: Cui⁹ gu
bnatio dat᷑ ꝓcōsuli Et Regalē: Cui⁹ gubnatio da
tur Regi. Plures eī ad vnū Pluribꝫ modis refer
ri nō pūt. Nisi Domestici Ul' Cohabitātes ciuilit᷑
Ul' Cōicantes legibꝫ eisdē. Et in his tribꝫ dr̄ solui
ptātē Regni: si diuisa sit ptās ꝯ ptātē. Attēde āt
ꝙ in toto ptātiuo (sic est Regnū Ul' ciuitatis ptā-
ria Ul' dom⁹ dispēsatio) est ptās distributa: ex vno
⁊ ad vnū ordinata. Qui est Rex Ul' ꝓcōsul siue p̄fe
ct⁹. Ul' p̄rifamilias. Et tūc diuidi dr̄ Quia ꝯria dis-
positiōe relucrās: Nec ex vno distribuit᷑ in officia
pluriū. Nec f'm cōicatiōem ad vnū ordinat᷑. Et tūc
fiūt duo dn̄i qbꝫ nemo pt̄ ꝟuire Sup̄.vj. De his
ḡ dr̄. [Oē regnū] qd̄ est ptās Regiōis ordinata
ad vnū ꝯ seipm̄ reluctādo [diuisū] ad diuisa ten-
dēs. qꝛ tūc destruit ordinē ad vnū [desolabit᷑]. ij.
Paral'.ij. Filij Amon ꝟsi ī sedicionē ī seipos diuisi
mutuis ꝯcidere vulneribꝫ [⁊ oīs ciuitas] In q̄ ē
etiā ordo ptātis ad vnū [vel dom⁹] ad vnū pa-
trēfamilias ordinata familia [diuisa cōtra se]
hoc est: in diuisa tendēs ꝯtra sui motorē ⁊ rectoreꝫ
[nō stabit] Sed sic dr̄ Luc.xj. Dom⁹ sup̄ domū
cadit Esa.iij. Ruit hierusalē ⁊ Judas ꝯcidit. Et hu
ius causa ponit᷑ ibidē. qꝛ tumultuabit᷑ puer ꝯ senē
⁊ ignobil' ꝯtra nobilē Osee.x. Diuisum est cor eorū
nūc interibūt. Prouerb.xxviij. Propter pctā t̄re
multi ṗncipes ei⁹: Hoc est. ad multa tendentes. j.
Mach.x. Diuisit Alexāder regnū suū dū adhuc vi
ueret. ⁊ imposuerūt singuli diademata ī loco suo
⁊ multiplicata sūt mala sup̄ terrā.

**Etsi sathanas sathanā eijcit ad
uersus se diuisus est. Quō ḡ sta-
bit regnū ei⁹?**

Hic assumit sub ꝓpōe generali Et ē ꝓpositio fal
sa. supposita tñ vera f'm dictū phariseorū. [Etsi sa-
thanas] aduersari⁹ hūane saluti regnū dei ipu-
gnās [sathanā] aliū aduersariū eidē regno [eij-
cit] in toto ne dn̄et᷑ f'm aliquā ptāteꝫ inimicā salu-
ti [aduersus se diuisus] qꝛ etsi sathane sint le-
giones diuersis ⁊ diuisis vicijs ṗncipantes: In h'
tñ ꝯueniūt ꝙ regnū dei ⁊ salutē hoīs ipediunt. Sic
Judic.xv. Uulpes samsōis facies habebāt diuer
sas ⁊ caudas colligatas [Quō ḡ stabit regnū
eius?] qd̄ nō stat in vno officio lꝫ multis officijs
Et id̄ opꝫ ꝙ seinuicē iuuēt demones. Et attēde ꝙ
q̄dā dicūt regnū diaboli esse mōm. ⁊ saluatorē vel
le ꝯcludere ꝙ f'm dicta phariseorū soluend⁹ sit mū
dus statim. qd̄ pharisei nō credebāt. Et h' nō videt᷑
esse intētio l're: q̄m nō sequit᷑ ex dictis nisi destructō
ptātis diaboli. Hoc eñ vocat᷑ regnū: licꝫ ꝟe sit cor
ruptio regni in tyrānidē. Esa.xix. Tradā egyptum
in manu crudeliū dn̄orū. ⁊ rex fortis dn̄abit᷑ eorū.
Cū igit᷑ sathan nō intēdat destruere suū regnū sa-
than nō eijcit sathanā Falsuꝫ est ḡ me in ṗncipe de
moniorū eijcere demōia Sꝫ Nōne necromātici ī
vno demōe eijciūt aliū. Et sil'r fecerunt idola: sicut
Astaroth ⁊ q̄daꝫ alia? Ad h' dicendū ꝙ nō eijciūt:
sed a q̄dam opatiōe vel lesiōe cessant vt in alia for-
ti⁹ possideāt. Chr̄s aūt loq̄tur h' d̄ eiectiōe f'm oēm
opationē ⁊ oē dominium.

**Etsi ego in beelzebub eijcio de-
mones: filij vr̄i in q̄ eijciūt? Jō ipi
iudices vr̄i erūt. Si aūt ego in spi
ritu dei eijcio demones: igit᷑ ꝑue-
nit in vos regnū dei**

Scd̄a rō est ducēs ad incōueniēs Et id̄ resumēs
dictū ex q̄ seq̄t᷑ incōueniēs: q̄rit dicens [filij vr̄i ī
q̄ eijciūt?] Dicunt᷑ aūt filij apl'i ⁊ exorciste. ⁊ q̄dā
etiā nō seq̄ntes chr̄m Luce.ix. Uidim⁹ q̄ndā in no
mine tuo eijcere demōia q̄ nō seq̄tur nobiscuꝫ Act᷑.
xix. Etiā fuerūt q̄ adiurabāt in noīe Jesu quē pau
lus p̄dicat Oēs eī illi vidētes efficaciā noīs chr̄i ad
iurabāt ꝑ nomen Jesu Dicit aūt [filij vestri]
Nō mei discipuli. qꝛ cū de eis sint nati ⁊ ꝯuersati: n̄
essent testes ꝯtra eos: nisi a ꝟitate f'm ꝯsciam eēnt
ꝯuicti. Et cū illi sint testes efficacie noīs ⁊ scītatis.
⁊ ꝙ nullis mal' artibꝫ vsus: eijcio demones [ideo
ipi iudices vr̄i erūt] vos ṗmū de falsitate ꝯui
cetes: ⁊ p⁹ ea sua cōpatōe ꝯdēnātes Job.xiij. Pri⁹
vos ostēdā fabricatores mēdacij ⁊ cultores ꝑuer-
sorū dogmatū Mat.xix. Uos sedebitis sup̄ sedes
duodecim iudicātes. xij. tribꝫ israel. Infra Eodem
Regina austri surget in iudicio cū generatiōe hac
⁊ ꝯdēnabit eam [Si aūt ego in sp̄ū dī eijcio]
Hoc meo iudicio est Cōclusio ex duabꝫ inductis
rōnibꝫ. Sicut eñ dr̄ glo'. Cōplexio est ꝑ diuisiōeꝫ
assūpta istā: Aut In sp̄ū malo eijcio demonia Aut
in sp̄ū bono. Et iā illa ꝑducta est ad plura incōue-
niētia. Cōcludit᷑ ḡ ista ⁊ assumit᷑: ⁊ h' est. [Si autē
ego in sp̄ū dei] h' est. in ꝟtute sp̄ūs dei a me ꝓce
dentis Sicut sup̄.ix. ⁊ Luce.viij. dixit. Ego cogno-
ui ꝟtutē a me exisse [eijcio demonia] tā a corpi-
bus q̄ ab aiabꝫ [igit᷑ ꝑuenit in vos] h' est. inter
vos. qꝛ regnū diaboli existētes: nō poterāt inter se
hr̄e regnū dei [regnū dei] Iaꝫ supius diximꝰ ꝙ
Regnū Primū est: qd̄ est aiata iusticie ⁊ legū ⁊ vr
banitatū ptās in aīa Regis. Et ita hic sumit chr̄s.
qꝛ Regnū h' dei distribuēdum erat ex corde chr̄i in
oēs ministros ecc'ie. Jo.j. Medi⁹ vr̄m stetit queꝫ
vos nescitis. hic est q̄ post me vētur⁹ est ⁊c. Luc.j.
Regnabit in domo Jacob in eternū: ⁊ regni eis nō
erit finis. Sup̄.vj. Adueniat regnū tuū ⁊c.

**Aut quō pōt q̄sq̄ꝫ intrare in do
mū fortis: ⁊ vasa ei⁹ diripere: nisi
pri⁹ alligauerit fortē? Et tunc do-
mū illi⁹ diripiet**

Hic ponit ꝑ ordinē Tres rōnes ostēsiuas ꝓpo- K
sitū ostēdentes. Quarū Pria sumit᷑ a sil'itudine ad
uersariorū in humana ꝯsuetudine. Et est talis. Hi
q̄ seinuicē oppugnāt: ⁊ alter vincens alterū vasa cō
fidētie alteri⁹ q̄ vict⁹ est diripit ⁊ dispgit: ne ampli
us in eis ꝯfidat: nō sunt amici seinuicē iuuātes sed
inimici. Ego ⁊ diabolus nos ita habem⁹ ad inui-
cē. ḡ nō sum⁹ amici nos mutuo iuuātes Ergo i be
elzebub nō eijcio demonia sed ī sp̄ū dei inimico di
abolo. Et h' est [aut quō] nota est interrogatiōis
qꝛ in tota disputatione chr̄s nō arguit sed interro-
gat: vt ex mansuetudine magis trahens ꝯuertat ⁊
alliciat corda eorū [potest] excellēti potētia. ps̄.lxx-
xxv. Nō est q̄ sit silis tibi in fortibꝫ dn̄e. ⁊ nō est f'm
opa tua [intrare] potestatiue [in domū fortꝭ]
quā magis defendit q̄ regnū vl' ciuitatē. Quia nl'
lo mō defēdit regnū vl' ciuitates q̄ ꝓpriā nō ꝑualet
defendere domū. De fortitudine aūt diaboli dicit᷑
Job.xlj. Nō est ptās sup̄ terrā que possit ei cōpari
qui fact⁹ est vt nullū timeret [⁊ vasa eius diripe
re] Sicut ego facio Osee.xiij. Ipe diripiet thesau
rum oīs vasis desiderabilis. Est autē domus ista
Mūdus ⁊ Cōsciētia ⁊ Infern⁹. Et chr̄us intrauit
mūdum ꝑ carnē eijciēs demonē ꝑ fidei p̄dicationē
Jo.xiij. Uenit eñ ṗnceps mūdi hui⁹ ⁊ in me nō ha
bet q̄cq̄. In cor aūt intrat ꝑ grām ⁊ eijcit demonē
Luce.xj. Erat iesus eijciēs demoniū. In infernum
aūt intrauit ꝑ aīam deificatā: ⁊ eiecit demonis vio
lentiam. ps̄.lxvij. ⁊ Ephe'.iiij. Captiuā duxit capti
uitatē. Esa.xlix. Eq̄dem a forti tollet᷑ p̄da. ⁊ qd̄ ab-

latū fuerit a robusto saluabiꝛ. Dicunt aūt vasa coꝛ
da: demoniacis opatōibꝫ plena. Rhoma.ix. Sus
tinuit in multa patientia vasa ire apta ad interitū
vt ostēderet diuitias glie sue in vasa miscōie. Idē
Uosqꝫ ⁊ vocauit: nō solū ex iudeis sed etiā ex gēti
bus.ij. Tim.ij. In magna domo dei nō solū sunt
vasa aurea ⁊ argentea: sed etiā fictilia. Et alia qdeꝫ
vasa in honoreꝫ. ⁊ alia in ꝯtumeliā [nisi prius]
Luce.xj. Si aūt fortioꝛ illo supuenerit. Hiere.xlvj
Fortis impegit i fortē ⁊ ambo corruerūt. Chūs i moꝛ
tem dispēsatiue: Diabolꝰ aūt i infernū amissa quā
habuit ptāte [alligauerit] ptātis ablatōe Apoc.
xx. Uidi angelū fortē de celo descēdentē. ⁊ habuit
clauē abyssi ⁊ catenā magnā in manu sua. ⁊ appre
hendit serpentē antiquū draconē: ⁊ alligauit euꝫ p
annos mille [fortē] diabolū Hiere.vj. Fortis est
⁊ crudelis ⁊ nō miserebiꝛ [⁊ tūc domū illiꝰ] h ē.
ꝯtenta in domo inferni vl' mūdi vel cordis [diri
piet] hoc est. ab ipo rapiet. Esa.viij. Uoca nomē
eiꝰ velociter: spolia detrahe: festina pdari.j. Jo.iij.
In h apparuit filius dei vt dissoluat opa diaboli.

Qui nō est mecū cōtra me est

Scōa rō ē Et ē p modū antipophore. Quia ali
qs posset dicere q ex familiaritate intraret in do
mū fortis. Et ad h inducit illā rōneꝫ dicēs. [Qui
non est mecū] ꝯsensu ⁊ ope. Et intelligiꝛ: nō est
mecū: ita q violat oēm societateꝫ ipiꝰ [cōtra me
est] Et pꝫ p hoc q distribuoꝛ diripio (al's eripio)
vasa ipius q ipe nō est mecū. qꝛ pñtiā meā nō sus
tinet: sed est sibi tormētum. Sup.viij. ⁊ Luce.iiij.
Uenisti ante tps torqre nos. Ergo ꝯtra ⁊c. Et at
tēde q nō dicit: cū q ego nō sum: qꝛ ipe cū oibꝫ est.
⁊ est cum demone. qui vbiqꝫ ⁊ in oi creatura est si
cut lumen est cū ceco.ij. Coꝝ.vj. Que ꝯuentio chri
ad belial. Sed ꝯtra Prouerb.xxj. Nō est sapiē
tia: nō est prudētia: nō est ꝯsiliū ꝯtra dñm. Rñ
sio. Non ꝯtra dñm: q se erigere ⁊ stare possit ꝯtra
deū. sed tñ nitiꝛ. licet depmaꝛ Job.ix. Si fortitudo
qriꝛ: robustissimꝰ est.

Et q nō ꝯgregat mecū: spargit.

Tertia rō est sumpta a (al's ex) ꝯtrarietate opm.
Quia chri opus ⁊ oim secū opantiū: est ꝯgregare.
Diaboli aūt ⁊ oim ministroꝛuꝫ suoꝝ est dispgere
[cōgregat] em chrs Passiōes in ꝟtutis formā.
Actiōes ad iusticie normā Electiōes ad prudentie
rationē. Aiales vires ad mētis mensurā. Discur
sus (al's discursas) rationis disciplinas ad intelle
ctus simplicē felicitatē. Multitudinē credentium
in coꝛ vnū ⁊ aiam vnā. Ecclīam sub sue ptectionis
alam. sicut gallina pullos Dispsos p errores ⁊ de
sideria in eccliaꝫ. ⁊ Exules in pāiam. ⁊ Ita ꝯgregat
ea q sunt hois in seipm. ⁊ hoies ad seipos: ⁊ oms
ad pris regnū ⁊ gliam. Esa.xl. Sicut pastoꝛ i bra
chio suo ꝯgregabit agnos Ezech.xxxiiij. Cōgrega
bo oues meas d cunctis locis in qbꝫ dispse erant.
Esa.xj. Dispsos israel colliget a qtuoꝛ ventis celi.
Et ibidē ante. Leuabit signū in natiōibꝫ ⁊ ꝯgrega
bit pfugos isrl. Q aūt diaboli opus sit dispgere
pꝫ Jo.x. Lupus rapit ⁊ dispgit oues. Per affectꝰ
passionū: Per iniqtates opeꝝ: Per errores electi
onū Per brutalitates ⁊ animalitates mētiū: Per
varietates erroꝝ: Per diuersitates cordium: Per
idolatrias ⁊ varietates pfidiaꝝ: Per siltudines
exilioꝝ in lōginquū. Ezech.xxxiiij. Dispse sūt oues
mee eo q nō esset pastoꝛ ⁊ facte sūt in deuoratione

Jō dico vobis: Oē pctm̄ et blasphemia remitteꝛ hoibus: spūs āt blasphemie nō remitteꝛ

Hic ostendiꝛ pcti irremissibilitas: h est: q nō hꝫ L
in se qre inclinet ad remissionē. Et dicit Duo. Facit
em̄ Primo Cōpationē pcti ad pctm̄ penes ꝯditio
nes peccantiū. Scdo aūt facit Compationē coꝝ
dē penes ea cōtra q peccaꝛ. De Primo dr [Jō]
qꝛ p rōnē ꝯuicti estis q Nō ex ignorantia: sicut vi
lis plebecula turbaꝝ h dixistis. Nec ex infirmitate
cogēte p tētationē [Ideo dico vobis] fideliꝛ cō
testās. qꝛ [oē pctm̄] ex infirmitate tētatōis cau
satū. Sicut dr Gen.viij. Nequaqꝫ vltra maledicā
terre ꝓpter hoies. Sensus em̄ ⁊ cogitatio humani
cordis in malū ꝓna sunt ab adolescētia sua. Et ex
illa infirmitate palliū habet excusationis [⁊ blas
phemia] q est p ignorantiā: ⁊ iō habet palliū ex
cusatiōis. ⁊si non a toto tñ a tāto. Act.iij. Auctorē
vite interfecistis. Et nūc frēs scio qꝛ p ignorātiā feci
stis: penitemini igiꝛ ⁊ ꝯuertimini vt deleanꝛ vobis
pctā. Est aūt blasphemia vt s notauimꝰ impositio
falsi criminis in deū. ꝓpter qd enormiꝰ est qꝫ piuri
um. Quia In Periurio testis falsi deꝰ inuocatur
In Blasphemia aūt falsuꝫ deo imponiꝛ. Et h mō
p ignorātiam sepe in chrm vilis turbaꝝ mltitudo
blasphemauit. Sed nō pharisei erudici in scriptu
ris ⁊ hñtes opm spūs dei: ⁊ spūs maligni discre
tionē [remitteꝛ hoi] h est. habet in se causam im
potētie vel deceptiōis qre remissibile efficiꝛ: hñs cō
gruitatē qndā venie Ezech.xiij. Hiere.xviij. Si pe
nitētiā ⁊c. [Spūs āt blasphemie] Spūs blas
phemie differt a blasphemia Qꝛ Qd ex infirmitate
ꝓcedit: qsi spm̄ volūtatis nō hꝫ p cā: sꝫ coactōis vi
olentiā. Simlr Qd ex deceptiōe ꝓuenit volūtatis
nō habet spm̄ sed ignorātiā. Sed qd ꝓuenit ex cer
ta malicia ex solo spiritu volūtatis ꝓcedit: nihil nisi
odiū dei hñs p causa. Ps.lxxij. Prodijt qsi ex adi
pe iniqtas coꝝ. trāsierūt in affectū cordis [Nō in i
firmitatē carnis. vel in ignorātiā deceptiōis.j. Ti
mo.j. Jō miscōiam ꝯsecutus sum. qꝛ ignorās feci.
Et iō sequiꝛ [nō remitteꝛ] i. causam remissibili
tatis: ⁊ ꝯgruitatē secuꝫ nō habet. Diciꝛ em̄ veniale
pctm̄. venia dignū Tribꝫ modis. Genere Euētu ⁊
Circūstātia. Genere qdē qd hꝫ totū genꝰ suū venia
dignū ē ⁊ nō morte eꝛna. Sic Uerbū ociosū. Euē
tu aūt Sic qd in se qdē est moꝛtale: sꝫ tñ p euētum
seqntē: factū ē veniale: Sicut pctm̄ oē post pniam
fit veniale. Circūstātia āt dr veniale: qd lꝫ i se moꝛ
tale sit: tñ hꝫ circūstātiā ex q magis ꝯgruat ipm̄ re
mitti Sic pctm̄ infirmitatis vl' igrātie Blasphemia
āt istoꝝ nō ꝓcessit nisi ex spū iniqtatis ⁊ odij diuini.

Et Quicunqꝫ dixerit verbū cōtra filiū hois remitteꝛ ei: qui āt dixerit ꝟbum cōtra spm̄scm̄ no remitteꝛ ei neqꝫ i h seculo neqꝫ i futuro.

M Scōa ē cōpatio istiꝰ pcti penes id in qd peccaꝛ.
Tāgit igiꝛ q cū due nature sint i chrō: ꝯ vtrāqꝫ pc
qs peccare Natura āt hūana oñdit se infirmis pas
sionibꝫ ⁊ opatiōibꝫ. vt comedēdo ⁊ bibēdo ⁊ hmōi
Et hec erat cā scādali plurimoꝝ Sicut q dixerūt
q erat voꝛax ⁊ potatoꝛ vini. Sup.xj. Et illud qd
(al's qꝛ) inductiuū erat infirmitatis occulte remissi
bilitatē secū habet ⁊ palliū excusatiōis. Et h ē q
dr [Quicūqꝫ ꝟbū] blasphemie [dixerit] dece
ptus [ꝯtra filiū hois] occasionē ex filio hois ac
cipiēs [remitteꝛ ei] ex ꝯgruitate pcti: si peniteat
Luce.xxiij. Pater ignosce illis qꝛ nesciūt qd faciūt
Act.vij. Ne statuas illis h pctm̄: qꝛ nesciunt qd fa
ciūt. Causa āt est Esa.liij. Quasi abscōditꝰ vultꝰ eiꝰ
⁊ despectꝰ Abachuch.iij. Ibi abscōdita ē fortitu
do eiꝰ.j. Coꝝ.ij. Si em̄ cognouissent nunqꝫ dñm
glie crucifixissent. Altera natura in chrō manifesta
tur actibꝫ potētie: ⁊ sapie ⁊ bonitatis. Nō hūanis sꝫ
diuinis. Et cogscēs hos actꝰ esse ꝓprios spūiscō ⁊
diuine nature ⁊ attribuēs spūi immūdo nō peccat
ex infirmitate neqꝫ ex ignorātia sed ꝯtra ꝯsciam ex
certa malicia. Et h pctm̄ vocaꝛ Impugnatio ꝟita
tis agnite p ꝓpriū spūiscō effectū. Et iō illud nullā
remissibilitatē hꝫ ex cōgruitate pcti. Et h ē: q dr.
[Qui āt dix.] blasphemiā [ꝯtra spm̄sā.] agni
tū in ꝓpijs actibꝫ ⁊ donis suis [nō remitteꝛ] .i.
ꝯgruitatē remissiōis nō hꝫ [neqꝫ in hoc seculo]
qꝛ indignꝰ ē grā [neqꝫ in futuro] qꝛ de ꝯgruita
te pcti indignꝰ est liberāte miscōia.j. Jo.v. Est pec
catum ad mortem nō p eo dico vt roget qs.j. Re
gū.xvj. Quousqꝫ tu luges Saul cū ego abiecerim
eum Hiere.xj. Noli orare p populo hoc. ⁊ ne assu
mes p eis laudem ⁊ orationem qꝛ non exaudiam
te in tempe clamoris eorum ad me.ij. Machab.
ix. Orabat aūt scelestꝰ dñm a q nō erat miscōiaꝫ cō
secuturꝰ. Attēde aūt q Tria exigunꝛ ad hoc q pec
catū sit in spm̄scm̄. Primū est radix. Scdm genꝰ
peccati. Tertiū ꝓpriuꝫ. Radix semp est malicia Nō
infirmitas trahens: neqꝫ error vel ignorātia decipi
ens Genꝰ peccati Q semp sit ꝯtra spm̄scm̄ mani
festatū (al's manifestū) in actibꝫ vel donis. Prop
um aūt Q nō habeat aliqd pallium excusatiōis:
nec a toto nec a parte: Sicut habent peccata ex in
firmitate vel ignorantia facta. In genere aūt Qui
qꝫ sūt talia peccata. Obduratio. s. Presumptio Fi
nalis impenitētia: Inuidētia fraterne gratie. ⁊ Im
pugnatio ꝟitatis agnite in diuinis. Obduratio āt
hic nō diciꝛ duricia cordis habitualis. sed Propo
situm actuale coꝛ nō emolliendi: timore vel amore
diuino Ita q ꝓponit nō frangi timore: nec emolli
ri amore vel pietate: ⁊ Q hoc nō ꝓueniat ex infir
mitate vel deceptione erroris. quia hec radix exigi
tur in quolibꝫ peccato in spiritumsanctū. Et h pec
catum peccat cōtra ea quibꝫ inclinaꝛ coꝛ ad remis
sionem conseqndam ex parte peccantis. Presum
ptio autem est qñ aliquis actuali fiducia sic innitiꝛ
misericordie diuine: nō deceptus nec tentatiōe
tractus q sine omni satisfactione sperat veniam. ⁊
iō tradit se impudicicie ⁊ ceteris peccatis. Et hic pec
cat contra Justiciā dei Que est remissiuuꝫ peccati
in deum. Impenitentia aūt finalis: est (non conti
nuatio in peccatis vsqꝫ ad mortem: sed potiꝰ) ꝓpo
situm nō penitendi: Ex hoc qd pōit qntitatem pec
catorum suoꝝ excedere dei miscōiam. Sicut fecit
Cain Gen.iiij.di. Maioꝛ est iniquitas mea qꝫ vt
veniam merear. Et hec peccat ꝯtra Miscōiam dei
Que scōm est remissiuuꝫ peccati in deo. Inuidētia
autem fraterne gratie est actualis tristicia affligēs
mentē in gratia qua spūsscūs dona vel actus su
os ostendit. Et hec est ꝯtra hoc qd remissionē ope
ratur ex parte ecclesie: quod est scōꝝ communio:
sine q nullū oino remittiꝛ peccatuꝫ. Impugnatio
aūt veritatis agnite est ꝯtentio ⁊ blasphemia cōtra
dei veritatem pceptam in sacramentis vel ꝟbo dei
vel operibꝫ miraculoꝝ postqꝫ restituta est veritas.
Et hec peccat contra effectum Sacramentoꝝ Qd
est scōm remissiuū ex pte ecclesie. Et sup ista quiqꝫ
spm̄scm̄ impugnat. Aut in his qbus operaꝛ re
missionē pnie sicut pmum. Aut in his: quibꝫ opaꝛ
remissionē in seipo. sicut scōm ⁊ tertiū. Aut in his:
qbꝫ opaꝛ remissiōem ex parte ecclesie: sicut qrtum
et quintum.

Aut facite arborem bonā: ⁊ fructū eius bonum. aut facite arborem malam: ⁊ fructū eiꝰ malū. Si qdē ex fructu arboꝛ agnosciꝛ

Hic incipit redarguere intentionē. qꝛ Sepe ma
la fiunt: bona intentione. licet stulta. Sicut mēda N
cium obstetricum. Exodi.j. Et tunc peccatū habet
aliquā remissibilitatem. Sed qñ accedit mala in
tentio ad maluꝫ: nec infirmitate nec ignorantia ex
cusatum: tunc omnino est habens incongruitateꝫ
ad remissibilitatem. Duo igitur inducit hic. Prio
em̄ Probationē male intentionis inducit sub me
taphora. Scdo autem Metaphore inducit expla
nationem. In Metaphora aūt Duo dicit. Meta
phorā vicꝫ ⁊ Metaphore rationeꝫ. Metaphorā
aūt ꝓponit sub disiunctiōe dicēs [Aut facite ar
borem bonā] Bona autem arboꝛ est cuiꝰ caloꝛ
potens est humidū fructuuꝫ terminare. ⁊ humidū
subtile bñ terminabile digerēte calido: ⁊ tūc efficiꝛ
fructus dulcis. Sicut coꝛ calidꝫ charitate: ⁊ dul
ce humore pietatis ⁊ bone intentionis bona habꝫ
ꝟba ⁊ opa. Ezech.xlvij. In ripis eius ex vtraqꝫ p
te lignum pomiferꝝ: ⁊ nō defluet ex eo folium. ⁊ nō
deficiet fructꝰ eius. ps.j. Erit tanqꝫ lignū qd plāta
tum est secus decursus aqrum: qd fructū suum
dabit in tempe suo. Can.ij. Sub vmbra illiꝰ quē
desiderabaꝫ sedi: ⁊ fructꝰ eius dulcis gutturi meo
[Aut facite arborē malam] Arboꝛ mala dici
tur q in se habet formaliter causam mali fructus.
Et h est: cuiꝰ caloꝛ naturalis impotēs est digerere
⁊ humidū est inobediens digestioni. Tūc em̄ ma
nebit calidum humidū ⁊ nō cōplet decoctionē eiꝰ:
⁊ erūt fructus acerbi: dentes obstupescentes. Et h
est qd sequiꝛ [⁊ fructuꝫ eiꝰ malum] Sap.iiij.
Fructꝰ coꝝ inutiles ⁊ acerbi ad māducandū ⁊ ad
nihilum apti. Scut etiam coꝛ amarum male intē
tionis verba ⁊ opera ꝓfert mala. Ezech.xxxj. Ecce
assur quasi cedrus in libano: eleuatuꝫ est cacumē
eius. corruent rami eius. ⁊ ꝯfringenꝛ arbusta eiꝰ.
Supra.iij. Ois arboꝛ q nō facit fructum bonum

ercidet᷑ ⁊ in ignem mittet᷑ [Siq̄dē ex fructu arbor cognoscitur] Ecce ratio metaphore: ⁊ ꝓportionis arboris ad fructum. q2 ex sapore fruct⁹ cognoscit᷑ arboris natura in bonitate ⁊ malicia. Supra. vij. A fructib⁹ eoꝝ cognosceti᷑ eos Nunq̄d colligūt de spinis vuas: aut de tribulis vic⁹? Sic ois arbor bona: fructus bonos facit. mala autē arbor fructus malos facit.

Progenies viperaꝝ quō potestis bona loq̄ cū sitis mali?

Ecce Metaphore istius explanatio. Et dicunt Duo Explanationē ⁊ Explanatōis rationē. Explanatio est qđ dicit᷑ đ mala arbore [Progenies viperaꝝ] h̄ est. venenati venenatoꝝ filij: lingua virus effundentes mali cordis. Job. xx. Occidit eū lingua vipere. Matth. xxiij. Testimonio vob estis q̄ estis filij eoꝝ q̄ ꝓphetas occiderūt. ⁊ vos implete mensuram patrū vestroꝝ. Serpentes genimina viperaꝝ quō fugietis a gehenne incēdio Luce. iij. Genimina viperarū quis ostendit vobis fugere a vētura ira? [quō potestis] ꝑtāte que ē ex habitu [bona loqui cū sitis mali?] Quādo em̄ mal⁹ ex habitu loquit᷑: mala loq̄tur. Esa. xxxij. Stultus fatua loquit᷑. ⁊ cor ei⁹ ꝑficiet iniq̄tatē: vt ꝑficiat simulationē ⁊ loq̄tur ad deū fraudulent᷑

Ex abundantia em̄ cordis os loquit᷑ Bon⁹ homo de bono thesauro ꝓfert bona Mal⁹ āt hō de malo thesauro ꝓfert mala

Ecce expositionis ratio simul ⁊ ꝓbatio. Et dicit rōnem Dupliciter. Generalr̄ ⁊ Specialiter. Generalit᷑ dicens [Ex abūdantia] habituali [enim cordis] q̄ pessima vel optima semꝑ in corde repsentat [os loquit᷑] etiā sine p̄meditatōne. Et h̄ est signū ꝯfirmati in bono vel in malo habitus. Job iiij. Cōceptū s̄monem tenere q̄s poterit? Job. xxxij. Coarctat me spūs vteri mei: loq̄r ⁊ respirabo paululum: aperiam labia mea ⁊ r̄ndebo. Et subiungit h̄ idē Specialit᷑ in bono ⁊ in malo. Jn bono q̄dē [q2 bon⁹ hō de bono thesauro cordis sui] h̄ est: de habitib⁹ bona longa ꝯsuetudine adq̄sitis [ꝓfert bonum] Prouer. xviij. Aqua ꝓfūda ex ore viri. ⁊ torrens redundās fons sapie. Jnfra. xiij Omnis scriba doct⁹ in regno celoꝝ silis est homini patrifamilias q̄ ꝓfert de thesauro suo noua ⁊ vetera [Et malus hō de malo thesauro] habituū maloꝝ [ꝓfert mala] Prouerb. xv. Os fatuoꝝ ebullit stulticiam Jnfra. xv. Et Mar. vij De corde exeunt cogitatiōes male: Adulteria: Fornicatiōes: Homicidia Furta. Esa. lix. Locuti sum⁹ de corde nostro ṽba mendacij. Michee. vj. Adhuc ignis ī domo impij ⁊ mensura maior ira plena. ⁊ thesauri impietatis.

Dico aūt vobis: q̄m omne ṽbū ociosum qđ locuti fuerint hoies: reddent rōnem đ eo in die iudicij. ex ṽbis ei tuis iustificaberis: ⁊ ex ṽbis tuis ꝯdēnaberis

Hic post omnem malicie eorum ōnsionez inducit iustissimā eoꝝ ꝯdemnationē. Et hoc fecit arguens a Minori. Qm̄ si de ocioso ē reddēda rō Relinquit᷑ q̄ đ tāꝑnicioso blasphemie ṽbo acerrima infligat᷑ ꝯdemnatio. Dicit aūt Duo. Primo autē a Minori innuens argumētationē ondit ꝯdemnādos. Et Scđo: q̄si tacite obiectioni r̄ndens ei q̄ diceret: ex s̄monib⁹ neminē esse ꝯdemnāduz: Dicit q̄ ex ṽbis homo ꝯdemnat᷑: ⁊ ex ṽbis iustificat᷑. Dicit ḡ [Dico aūt vobis] qui sum ṽitas q̄ nō mentit᷑ [q̄m de omni ṽbo ocioso] Est aūt Ociosum qđ caret rōne iuste necessitatis: aut intentione pie vtilitatis. vt dicit Greg. Et hoc est idem ei qđ repugnat ex deformitate veniali: ordini ad finem bonū necessitatis vel vtilitatis. Et ideo videt᷑ differētiam hr̄e ad indifferēs: qđ nō h3 hmōi repugnantiā. sed q̄ nō ordinat᷑: hoc est. ex defectu rōnis ordinantis ⁊ nō ex deformitate ꝓpria veniali. Propter h̄ autez ad malum sunt. Scurrile q̄dem est: qđ scurraruz Perniciosum aūt: qđ nocentiuz maloꝝ [qđ locuti fuerint hoies] Pulcre dicit homines q̄ humū sapiunt. Quia q̄ de terra est de terra loquitur. [reddent rōnem in die iudicij] Sed ratio q̄ redditur est pro q̄ntitate delicti. Ut de paruo: reddat᷑ parua ratio Et de magno: magna. Eccl'es. vl. Cuncta que fiunt adducet dn̄s in iudicium de oī errato siue bonum siue malum. ij. Coꝝ. v. Omnes nos manifestari oportet ante tribunal chri vt referat vnusq̄sq3 ꝓpria corpis ꝓut gessit [ex ṽbis em̄ tuis iustificaberis] si sunt bona. Prouer. xij. De fructu oris sui homo satiabit᷑ bonis [⁊ ex verbis tuis ꝯdemnaberis] si sunt mala. Prouerbioꝝ. xviij. Mors ⁊ vita in manib⁹ lingue. Prouer. xxj. Qui custodit os suū ⁊ liguā suā: custodit ab angustijs aniam suam. Luce. xix. Ex ore tuo te iudico serue neq̄. Et. ij. Reg. j. Os tuū locutū est contra te.

Tunc respōderūt ei q̄dā de scribis ⁊ phariseis dicētes. Magister volum⁹ a te signū videre.

Hic incipit confutare tentantes. Diuiditur aūt in partes Duas Primo em̄ ponit tētationē ⁊ Secundo Confutationem. Circa tentationem autem dicit Duo. Describit em̄ Tempus: ⁊ qui sint tentantes. ⁊ Scđo modum tentationis. De Primo innuit Tria. Sc3 cum dicit [Tunc] quādo vicz confutauerat ꝯtradictores [responderunt] Nō ad orationem. quia ex illa insolubili vinculo constricti fuerant. Job. ix. Si voluerit cōtendere cum eo non respondebit vnum ꝓ mille [quidam de scribis ⁊ phariseis] Ecce Descriptio tentantiū. Scribe q̄dem ex presumptione falsi nominis ⁊ sciētie. Et pharisei superstitiosa religione confisi [dicentes] Ecce Modus tentationis incipiens ab adulatione sapientie: cuz dicit [magister] Jnfra xxij. Magister: scimus quia verax es: ⁊ viam dei in veritate doces. ⁊ nō est tibi cura de aliquo Non enim respicis ꝑsonam viri. Joan. iij. Rabbi scim⁹ quia a deo venisti magister. Et subinferunt voluntatem quando dicūt [volum⁹] Quasi ex deuotione hoc petant. quia Voluntatib⁹ bonis libēter satisfacit. Luce. ij. Jn terra pax hominib⁹ bone volūtatis. Et subiungit notam potestatis cum dicunt [a te] Sap. ix. Subest tibi cum volueris posse. Et demū ponūt curiositatem [signum videre] Luce. xj. Alij aūt tentantes signum de celo querebant. j. Coꝝ. j. Judei signa petunt ⁊ greci sapientiam querūt. Signum autem nō petunt Paupertatis Luce. ij. Hoc vobis signuz. inuenietis infantem pannis inuolutum ⁊ reclinatum in presepio. Nec signum Puritatis. Esa. vij. Dabit dominus ipe vobis signuz. Ecce ṽgo ꝯcipiet ⁊ pariet filium ⁊ vocabitur nomen ei⁹ emanuel Neq3 signum Jnfirmitatis Luce. ij. Ecce positus est hic in ruinam: ⁊ resurrectionez multoꝝ in israel: ⁊ in signum cui ꝯtradicet᷑. Sed q̄rūt signū magne potestatis non curātes de vtilitate: ꝑsuasi a ꝓphetia Joel'. ij. ⁊ Act'. ij. Dabo signa de celo sursum: ⁊ ꝓdigia in terra deorsum. sanguinē ⁊ ignem ⁊ vaporē fumi.

Qui respōdēs ait illis: Generatio mala ⁊ adultera signū q̄rit: ⁊ signū nō dabit᷑ ei

Hic incipit Cōfutatio Et ponit Tria. Culpe videlicz obiurgationē. Compatiuā eoꝝ ꝯdēnationē ⁊ Qñ in eū retorserant pessimoꝝ demonū obsessionem Que patēt in lr̄a. Jn culpe aūt obiurgatione dicit Tria. Sc3 Generatiōis nequā: ad hoc q̄ pertit indignitatē ⁊ Jncōgruam sibi petitionē: ⁊ Petiti ad intētionē eoꝝ negationez De Prio hoꝝ dt [Qui r̄ndens ait ill'] Prouer. xxvj R̄nde stulto iuxta suā stultitiā: ne sibi sapiens videat᷑ [Generatio mala] in oꝑe [⁊ adul.] i infidelitate q̄ fide violata sr̄ viꝝ suū admisit alienū. Esa. lvij. Filij auguratricis semen adultere ⁊ fornicarie supquē lusistis dilatastis os: ⁊ eiecistis linguam: nunq̄d nō vos filij scelesti semen mendax? Prouer. xxx Generatio q̄ patri maledicit ⁊ mr̄i sue nō bn̄ dicit Generatio que sibi mūda videt᷑ ⁊ nō est lota a sordib⁹ suis. Generatio q̄ sublimes habet oculos et palpebre sue ī altū sunt surrecte Generatio q̄ ꝓ dētib⁹ habet gladios. Primū hoꝝ notat Blasphemiā in deū p̄rem ⁊ in mr̄em sapiam. Scđm emūdationē carnis in opib⁹ legis. Tertiū Supbiā simulate religionis ⁊ falsi nomis scientie. Quartuz Dolū mordacē machinationis occulte. Mar. viij Qui me ꝯfessus fuerit in generatiōe ista adultera ⁊ peccatrice: hūc fili⁹ hoīs ꝯfitebit᷑ in gloria patris sui ⁊ corā angelis suis. Ezech. xvj. Judicabo te iudicio adulteraꝝ ⁊ effundentiū sanguinē. Sic igit᷑ ostensa est indignitas petentiū [signū q̄rit] Ecce Petitio incongrua [generatio mala ⁊ adultera] gemitu ⁊ lachrymis stans retro pedes deberet q̄rere: sicut peccatrix Luc. vij. Nō p̄sumptuose se ⁊ impudenter chri aspectib⁹ supbe se ingerēs signuz q̄rere. Quesiuit aūt signū: ꝑtātis ostensiuū celesti Jnfra. xvj. Rogauerūt vt signū de celo ostenderz eis Forte inducti ꝓphia Esa. vj. Pete tibi signuz a dn̄o deo tuo in ꝓfundū inferni: siue in excelsuz supra. Joelis. ij. Actuum. ij. Dabo prodigia in celo sursuz ⁊ signa in terra deorsū. sanguinē ⁊ ignē ⁊ vaporē fumi. Sed q̄re istos increpat: eo q̄ petūt? Et Esa. vij. Achaz etiā increpat eo q̄ non petijt. R̄nsio q̄ Jn istis ꝯdemnat p̄sumptionē. ⁊ Jn impio rege infidelitatē. ⁊ Jn Sāctis q̄b⁹ signū offert᷑ cōmendabilē ōndit esse deuotionē. Jsti em̄ ex p̄sūptuosa curiositate indigni exauditione petebant. Achaz aūt deo laudē liberatiōis attribui (al's attribuere noluit) s3 idol'. ⁊ iō noluit signū q̄ de⁹ liberatorē (al's liberatōem) ostēderet. Sanctis aūt q̄ ꝓpē dei cultū ꝯculcabant᷑ signū liberatiōis de celo ostēdit᷑ [Et signū nō dabit᷑ ei] Mar. viij. Si dabitur generatiōi isti signum: h̄ est. Nō dabit᷑ signum de celo vel de sublimi: sed de infirmitate: hoc est: de imo. Sed ꝯtra Marci. xv. Luce. xxiij. Sol obscurat⁹ est. ⁊ multa alia signa a ꝑparuerunt? R̄nsio q̄ datū fuit eis. q2 nō fuit eis vtile. Sed poti⁹ datum est ꝯtra eos. q2 iuste ex hoc fuerunt ꝯdēnati. j. Coꝝ. j. Judei q̄dem signa petūt ⁊ greci sapiam q̄runt. Nos aūt p̄dicam⁹ chrm crucifixum: Judeis q̄dem scandalū: gentib⁹ aūt stulticiā. Jpis aūt vocatis iudeis atq3 gentib⁹ siue grecis chrm dei ṽtutem: ⁊ dei sapiam Et h̄ est qđ significat ꝯsequenter dicens.

Nisi signum Jone ꝓphete. Sicut em̄ fuit Jonas in vētre ceti tribus dieb⁹ ⁊ tribus noctib⁹: sic erit fili⁹ hominis in corde terre tribus dieb⁹ ⁊ trib⁹ noctibus.

Dicit em̄ Tria Signi ꝑtātis negationē. Signi infirmitatis oblationē. Et Signi exprssionē. Jn oblationē aūt signi infirmitatis đt Tria. Sc3. Qñ signū est Cui⁹ ē: q2 Jone. ⁊ Qñ de futuri hec ꝓphia est Signū em̄ esse s̄cat: cuz đt [Nisi signum] Mors em̄ chri sup̄ naturā fuit. in h̄ q̄ ꝓpria ꝑtāte aīam posuit. ⁊ iteꝝ q̄n voluit sūpsit. Jo. x. Signū aūt fuit Jone: q2 naufragio suo: ⁊ noīe chri significat passiōez ⁊ spū sc̄ti effectū. Prophetia etiā fuit đ ꝓfectu crucis chri ad ꝯuersionē mūdi. iniq̄tates em̄ multorum ipe tulit. ⁊ ꝓ trāsgressorib⁹ orauit Col'. iij. Mortui em̄ estis ⁊ vita vr̄a abscōdita ē cū chro in deo. Cū āt apparuerit chrus: vita vr̄a. tūc ⁊ vos apparebitis cū ipo in gl'ia ⁊c̄. Rho. vj. Si cōplātati facti sum⁹ silitudini mortis ei⁹. credim⁹ q̄ sil' ⁊ resurrectōis erim⁹. Exp̄mit āt h̄ infirmitatis signuz dicēs [Sicut fuit ionas in vētre ceti] Non em̄ figural'r sed etiā ad lr̄am. Et attēde q̄ venter ceti loc⁹ est digestiōis. ⁊ iō circa illud qđ glutituz est Tria necessario facit opa. Alterat em cibū: ⁊ ꝑ hoc corrūpit Attrahit subtile ex eo ad membra. ⁊ ꝑ hoc massam diuidit. Deponit grossiora inferi⁹: ⁊ ꝑ hoc inferi⁹ trāicit. Et iō miꝝ fuit in (al's de) Jona q̄ tādiu in ventre ceti viu⁹ durauit. Nec potuit esse nisi diuina ṽtute ꝯseruāte Precipue in aq̄ticis. que cibos citi⁹ q̄3 alia digerūt aīalia [tribus dieb⁹ ⁊ trib⁹ noctib⁹] Utꝝ aūt isti dies fuerunt integri: Aut ꝑ synecdochen ps ꝓ toto cōputet᷑: ignoratur. Ego aūt puto ptez ꝓ toto cōputari. q2 sic r̄ndet significationi. Jone. ij. Preparauit dn̄s piscem grādem ⁊ deglutiuit Jonam. ⁊ erat Jonas in ventre

piscis trib᷒ dieb᷒ ⁊ trib᷒ noctibus ⌊sic erit filius hominis in corde ⁊c.⌋ Adaptatio est Sic duo fuerunt in figura. Scȝ Situatio ⁊ Tempus Ita duo fuerūt in ỽitate. Sepultura ⁊ Tēp⁹ q̄ in sepulcro quieuit. De sepultura dicit. ⌊Ita erit⌋ ỽitatē sacramēti significans ⌊illi⁹ hoīs⌋. Notās ꝰm q̇d sepult⁹ est ⌊in corde terre⌋ Notās ỽtutes sepulcri. Cor em̄ terra nō habet. Sed sicut operatōes animalis (al's aiales) maxime sunt in corde. Ita etiaȝ vbi sunt maxime terre operatiōes: ibi dicit cor terre. Et h̄ est. in loco post terre supficiem vbi calor terre ↄcept⁹ ex solis radijs ↄgregat. Et iō sicut ibi maxime radices plātaꝝ facit pullulare: Ita etiā ibi maxime putrefacit corpa sepulta. Sed sicut Jonas ī loco putrefactiōis cibi in pisce putrefact⁹ ⁊ corruptus nō est: Ita saluator in loco putrefactiōis nō est corruptus Ps̄. xv. Nō dabit scēm̄ suuȝ videre corruptionē. notas mihi fecisti vias vite ⁊c. Tempus notat cū dicit ⌊trib᷒ dieb᷒ ⁊ trib᷒ noctib᷒⌋ Causa aūt tangit ab Augustino. Nox em̄ mortis sue: qū occidit in eo lumen naturalis vite: nō oino fuit nox. qꝛ luxit in ea splēdor deitatis (al's ỽitatꝭ) ⁊ lumē grē redēptionis. Eccl'i. xxiiij. Penetrabo inferiores ptes terre ⁊ inspiciā oēs dormiētes: ⁊ illuminabo oēs spantes in dn̄o. Et iō sua mors significatur p diem sabbati q̄ quieuit pfectis opib᷒ redēptionis: quēadmodū ab institutōe mōi pfectꝭ operib᷒ quieuit ab oī ope qd̄ patrarat ab institutōe mōi. Un̄ nox mortis sue est illa q̄ sicut dies illuminabitur: ⁊ nox illuminatio mea in delitijs meis. Hec ḡ mors significat p diē. Hac aūt morte duplicē nostrā mortē nihil lucis habentem: destruxit. Unam pcedentē in culpa. Et alterā seq̄ntem in pena. qū p ijciebat in tenebras exteriores in quib᷒ nihil oino lumis fuit. Sicut dicit Job. iij. ō morte culpe. Noctem illam tenebrosus turbo possideat ⁊ nō illustret lumine. De morte aūt pene Sap. xvij. Ignis q̇deȝ nulla vis: nec sideꝝ lympide flamme poterāt illuminare noctem illā horrēdam. Et hec significatur p nocteȝ seq̄ntem q̄ est inter sabbatū ⁊ dn̄icam. Has aūt duas mortes nihil luminis hn̄tes: chr̄s suā luce q̄ in tenebris mortis sue lucet: destruxit. ⁊ dissipauit. Michee. vij. Cum sedeo in tenebris dominus lux mea est. Colligite ḡ rōnem Augustini ꝙ p synecdochen isti tres dies ⁊ iste tres noctes computandi sunt ꝰm ꝙ ↄgruit mysterio. Quia em̄ nostre mortes nihil lucis habebant Ideo in noctib᷒ que nostras mortes significabant nihil fuit tēporalis lucis. Et quia sua mors tota lumine plena erat Ideo sua mors significatur per diem artificialem duabus noctibus artificialibus interpositā Ulterius. quia nox nostra a nostris tenebris inchoat ⁊ in christi luce terminatur. Ideo ꝰm istam computationem nox cum sequēti die computatur Ita ꝙ fiat vespere ⁊ mane dies vnus: sicut in primo ordine qū lux innocētie luxit ī mūdo Tunc igitur vespera parasceues cum die artificiali pcedente ⁊ cum nocte precedente. que nox est inter dieȝ cene ⁊ sextam feriam quando iam efficaciter tractabatur qualiter mitteretur ad inferos: computatur pro vno die. Tunc enim iam foderunt foueā anime sue in qua in eadem die in vespera sepultus est ⁊ nostram mortem culpe pduxit in lucem. Nox aūt q̄ est inter parasceuen ⁊ sabbatuȝ cum sabbato cōputabat pro vna die: quando suam mortem nature pduxit in lucem ⁊ q̇etem glorie. Et nox que est inter sabbatū ⁊ diem dominicā computat cum die sequenti p vna die naturali. quādo nostram mortem pene ⁊ ↄdēnatiōis pduxit in lucem sue redēptionis. Et sic trib᷒ dieb᷒ ⁊ trib᷒ noctib᷒ fuit in corde terre. Et patet Quid Artificialiter accepti significant: ⁊ Quid Naturaliter accepti. ⁊ Propter quaȝ causam p synecdochen sunt cōputandi. Quia non congrueret mysterio si tot⁹ fuisset in sepulcro naturales tres dies. Osee. vj. Uiuificabit nos p⁹ duos dies. in die tertia suscitabit nos: ⁊ viuem⁹ in cōspectu eius seq̄murq̧ vt cognoscam⁹ dn̄m.

Viri niniuite resurgēt ī iudicio cū generatiōe ista ⁊ ↄdēnabūt eā: qꝛ pniam egerūt in p̄dicatiōe Jone: Et ecce pl⁹ q̄ꝫ iona hic

Hic ostendit Condemnationem compatiuam generatiōis huius nequā. Et cū posset multa ponere exempla: sicut de Naaman Syro. iiij. Regū v. Et de Achior. Judith. v. Non ponit nisi duo exempla de Salomone ⁊ Jona eo ꝙ duo sunt in verbo predicationis. Quoꝝ Unum est Timoris ex comminatione Que inducit Ad penitentiam: Ad peccati expulsionem. Et hoc pfecit Jonas puer dī qui lamentatus est Niniuitis. ⁊ responderūt plangentes. Alterum est Sapientia. que in sensu verborum p̄dicatoris: cuius delectatio est felicitatis actus ⁊ precipue in expositione celestium pmissorum ⁊c. Salomon puer dei cecinit: ⁊ respondit saltando a finib᷒ terre regina austri Et ꝰm hec duo diuidit hec pars in Duas partes, vt patet. Sed qꝛ pmum est expellere peccatum: Ideo pmū inducit lamentum Jone. Et dicit Tria. Niniuitaꝝ exemplum surgentiū in iudicio. Rationem exempli. et Rationem condemnationis. Et hoc est ꝙ dicit. ⌊Viri niniuite surgent⌋ nō tm̄ resurrectione corpoꝝ: sed ostensiōe deuotionis ⁊ penitētie ad dī verbum p Jonam predicatum ⌊cum generatione ista⌋ hoc est: compatione huius generatiōis ⌊⁊ condemnabūt⌋ comparatione sui. Ps̄. xlix. Ut faciant in eis iudicium conscriptum ⁊c. ⌊quia penitentiam egerunt ad p̄dicationem Jone⌋ Ratio est condēnationis Duplex: Ex parte Cōdemnātū. ⁊ Ex pte Cōdemnādoꝝ. Ezech. xvj. Justificata est sodoma soror tua ex te. h̄ est: cōpatione tui. Osee. ij. Judicate mr̄em vestram iudicate. qꝛ ipa nō vxor mea: ⁊ ego nō vir ei⁹ ⌊Et ecce plus q̄ꝫ iona hic⌋ inter eos q̄ sūt de generatiōe ista pl⁹ q̄ꝫ iona: nō mō dignitate psone: sed in inducentib᷒ ad pniam. Quia diu p̄dicauit: die ac nocte instituit (al's instituit) miracula adhibuit: discipulos misit pphetis testabat qd̄ dixit. institutis a lege diuina p̄dicauit. Ezech. iij. Nō mitto te ad gēteȝ ignote lingue cui⁹ nō possis intelligere ꝰmones. ⁊ si ad illos mittererꝭ. ipi audirēt te. Dom⁹ aūt israel nolūt audire te. qꝛ nolunt audire me. Ibidē Oīs domus israel attrita fronte ⁊ indomabili corde

R

Regina austri surget in iudicio cū generatōe ista ⁊ cōdemnabit eam qꝛ venit a finibus terre audire sapientiā Salomonis. Et ecce plus q̄ꝫ Salomon hic.

Eodē modo Tria dicit hic sicut in pmisso Scȝ Propositū exemplū alienigene femie In iudicio ↄdēnationē. ⁊ Rōem ↄdēnatiōis tā ex pte ↄdēnātꝭ q̄ꝫ ex pte ↄdēnatoꝝ. Dicit ḡ ⌊Regina⌋ que tāte fuit dignitatis ⁊ sapiētie vt regina esse mereret ⌊austri⌋ de sabea q̄ est in pte orientis: vergente ad austrū Ubi pter positionē climatis habitant sapientie studentes: Un̄ ⁊ Tres Reges venerūt. De hac hr̄. iij. Reg. x. Et. ij. Para. ix. ⌊surget⌋ Nō tā corpe q̄ꝫ sui studij demonstratiōe ⌊in iudicio⌋ compationis Esaie. v. Judicate inter meȝ vineam meam Mich. vj. Surge ⁊ contēde iudicio cum populo meo ⌊cum generatōe ista⌋ Deut. xxxij. Generatio praua atq; puersa heccine reddis ⁊c. Uocat aūt generatiōes ⁊ nō homies Ut notet ex patrib᷒ p̄uis antiqua peccata hereditasse. ⁊ ex se noua peccandi inuenisse studia Ps̄. lxxvij. Conuersi sunt sicut patres eoꝝ in arcum prauū. Propter hoc genimina viperaꝝ dicunt supius. iij. ⌊⁊ cōdemnabit eam⌋ sui compatione Sap. iiij. Condemnat aūt iustus mortuus viuos impios ⌊quia venit a finib᷒ terre⌋ In aduentu: studium pulcritudinis: In finib᷒ terre: labor accipit Esa. xxj. A finib᷒ terre laudes audiuimus gloriā iusti ⌊audire sapientiā⌋ Ecce finis Eccs. ij. Sapientia pseuerauit mecū sup oīes qui fuerunt an̄ me in hierl'm. ⌊Et ecce plus q̄ꝫ Salomon hic⌋ Euidentiā notat: ne causetur occultuȝ. qꝛ thesaurus iniustus ⁊ sapia abscōdita q̄ vtilitas in vtrisq;? Excellentiā aūt in compatione: cū dicit ⌊plus q̄ꝫ Salomō⌋ qꝛ Ille sapiens: homo tn̄. In christo aūt sunt oēs thesauri sapientie ⁊ scientie dei absconditi Col'. ij. Baruch. iij. Hic est deus noster ⁊ nō estimabitur alius ad eū. Hic adinuenit oēm viā sapiētie ⁊ prudentie. Per localem aūt pinquitatem notat posse bona sui adipisci sine labore cū regina venerit p lōginqua spacia vie Baruch. iij. In terris visus est. ⁊ cuȝ hoīb᷒ ↄuersatus est Act. xvij. Nō lōge est ab vnoquoq; nostꝝ. In ipo em̄ viuimus mouemur ⁊ sumus. Un̄ potissimū in hoc est maior Salomone. qꝛ Exterius clamat p carnē assumptā. ⁊ Interius docet p sui (ꝰm ꝙ verbū patris est) sapientiam. Et Inspirat qd̄ docet p spūs a se procedentis gratiā. De Primo Prouerb. j. Sapiētia foris clamitat: in plateis dat vocē suā Ps̄. lxviij. Laboraui clamās rauce facte sunt fauces mee. De Secūdo Eccl'i. j. Fons sapie verbū patris in excelsis. De Tertio Joā. xvj. Cum aūt venerit ille spūs veritatis docebit vos oēm veritatē.

Cum autem immundus spūs exierit ab homine.

S Hic retorquet in eos qd̄ sibi blasphemātes imposuerūt Q vicȝ in spū immūdo resistebāt veritati. Duo aūt dicit. Ponit em̄ similitudinē liberati a demonio. ⁊ peius postea possessi. Et hmōi ponit. Scd̄o adaptatiōeȝ. Ibi ⌊Sic erit ⁊ generatiōi ⁊c.⌋ Circa Primū Tria dicit. Exituȝ immūdi spūs ab homie Discursum ⁊ Regressum. Et hec patēt in littera Dicit ḡ ⌊Cū aūt immūdus spūs⌋ Non p naturā immūdus est sed p effectū malicie Mat. x. Dedit potestatē spūum immūdoꝝ ⌊exierit ab homie⌋ ab aliquo. Sicut christus expulit a multis. quia sanauit oīes oppssos a diabolo Act. x. Exire aūt dicit: nō tm̄ p essentiā vt diffinitiue nō sit in corpe: sȝ etiā vt educat p effectū grē effectus sue malicie Job. xxvj. Obstetricante manu eius eductus est coluber tortuosus.

Ambulat p loca arida querens requiem ⁊ nō inuenit.

Ecce discursus. Et tangit Quattuor. Discursum ⁊ Loca p que discursus. ⁊ Intentōem. ⁊ Intentionis frustrationem. De Primo dt ⌊Ambulat⌋ Ambulare dr̄ ab an qd̄ est circū ⁊ bulo qd̄ nō est in vsu: nisi in composito. Et est idem qd̄ vado Job. j. Circuiui terrā ⁊ pambulaui eā. j. Pet. v. Circuit q̄rens quē deuoret ⁊c. ⌊p loca arida⌋ ab humore ↄcupie desiccata. Uel ꝰm aliā glo. fonte baptismatis nō irrigata: vel pnie lachrymis nō infusa Esaie xix. Terrā sine aqua ↄfundā ⌊q̄rens requiē⌋ Ecce Intētio mala. Est aūt req̄es falsa Ut. l. sic in malo hois q̇escat: vt totū hoiem nō tm̄ in trāsitu visitet. sȝ etiā p finalē impniam possideat Esa. xiij. Req̇escēt ibi bestie ⁊ replebunt dom⁹ eoꝝ dracōib᷒. ⁊ habitabāt ibi strutionesꝭ. ⁊ pilosi saltabūt ibi ⌊⁊ nō īuenit⌋ qꝛ frustrat intētiōe impnie finalis Ezech. xviij. Quacūq; hora īgemuerit pctō: oīm iniq̄tatū ei⁹ nō recordabor Eph. iiij. Nolite locū dare diabolo, Jac. iiij. Resistite diabolo ⁊ fugiet a vob.

Tunc dicit. Reuertar in domū meam vnde exiui.

Hic tāgit Reuersio. Et tāgunt Tria Scȝ Tractatio reuersiōis. Dispositio ei⁹ ad quā reuertit. et oīs introitus (al's iterit⁹). Et hec patēt. Dic ḡ ⌊dicit⌋ in corde suo Uel: cū demōib᷒ ↄferēdo ⌊reuertar⌋ Esa. xxxvij. Per viā quā vēit reuertet. ⁊ ciuitatē hāc nō īgrediet ⌊in domū meā⌋ habitatiōem. q̄ pctō (al's pcti) ope sua facta ē Job. xviij. Habitēt in tabernaculū ei⁹ socij ei⁹ Apoc. xviij. Facta ē habitatio demonioꝝ Esa. xiij. Erit habitatio demoniorū ⌊vn̄ exiui⌋ p p̄ntem iusticiā cōpulsus.

Et veniens inuenit eam vacantem scopis mundatā ⁊ ornatā.

Ecce Dispositio ei⁹ quā īgredit. Et tāgit Quattuor. s. Q ⌊inue. eā⌋ h̄ ē locū hītatōis sue ī ea. Qꝛ si resisteret: nō īuenirēt eā. Sic ei īuenit eā. sic ꝰpēs euā. Gen̄. iij. Ezech. xvj. Diuisisti pedes oī trāseūti ⁊ Hiere. ij. Oēs q̄ querūt eam ingrediunt ad eā ī mēstruis suis īueniūt eā. Scd̄o tangit Ocij torporem Cū dt ⌊vacantē⌋ Eze. xvj. dt: ꝙ Iniq̄tatū Sodome vna fuit Ociositas Mat. xx. Quid hic sta. to. die oci. Eccl'i. xxxiij. Mlta mala docuit ociositas. Tertiū autē ē ꝙ dt ⌊scopis mundatā⌋ q̄ si

gnificat mundiciā corporalē nimis exhibentē. sicut iudei fecerūt Mat. xxiij. Mundatꝭ qd a foris est calicis ⁊ catini [⁊ ornatā] Ornatū in pompa mūdi pferentē Ezech. xvj. Ornasti te regio vnguento ⁊c. Prouerb. vij. Preparata ad capiendas aīas

Tunc vadit ⁊ assumit septē alios spūs secum nequiores se: ⁊ intrantes habitāt ibi: ⁊ fiunt nouissima hois illius peiora prioribus.

Ecce Reuersio. Et tangit Tria Scʒ Inuitationē sociorꝝ Ingressum ⁊ Effectū malicie in eo in queʒ ingredit̄. De Primo dicit [Tunc vadit. ⁊ assumit septem] demones [nequiores se] Demō em̄ vnus est qui vno vicio pncipat̄. Septem autē qui septem capitalibꝫ. Nequiores autē qui ad nocendū efficaciores. Et illi sunt demōes vere quidē iniquitatis: sed false ⁊ mendacis simulationis. iij. Reg. vlt̄. Ero spūs mendax in ore oim pphetaruʒ eius. ⁊ rn̄dit dn̄s: decipies ⁊ pualebis. Dicit auteʒ Augu. ꝙ Simulata equitas non est equitas: sed duplex iniquitas. Qn̄ autem vere supbus est: ⁊ tegit se falsa humilitate. Et vere Inuidus tegens se charitate. Uere acidiosus: tegens se diuini cultus hilaritate. Uere iracundus tegens se mansuetudine. Uere auarus tegēs se largitate falsa. Uere gulosus tegens se extermiata facie. Et luxuriosus ptectus simulata castitate: tunc nequior est. j. Regū xvj. Spūs dn̄i recessit a saul et exagitauit eū spūs nequā a dn̄o [⁊ intrantes] p ꝯsensum pcti [habitant ibi] p peccati pmanentiam Joā. xiij. Post buccellam in qua simulauit sanctitatem: introiuit in eum sathanas [⁊ fiunt] Hic tangit̄ Effectus. Et patet Mat. xxvij. Erit nouissimus error peior priore. ij. Pet̄. ij. Melius erat illis viā veritatis nō agnoscere q̄ȝ post agnitioneʒ (al's agnitam) retrorsum cōuerti ab eo quod traditum est illis a sancto mandato Hiere. vij. Peius opati sūt q̄ȝ pr̄es eorꝝ.

Sic erit ⁊ generatiōi huic pessime

Hic adaptat quod dixit. Diabolus em̄ p sanctitatem fidei patriarcharꝝ ⁊ legis obsuantiā exiuit: p gentes aridas discurrit: finaliter querēs ibi manere. sed nō potuit pter fidē susceptā: ad iudeos rediuit: quos in egypto ⁊ in chaldea possederat. Septē assūpsit. qꝛ septē nequitijs se armauit legē abijciētes: fm spūm vbis pphārꝝ fidem nō adhibētes. Erāt iudei vitatē ⁊ borꝝ chr̄i impugnātes. miracula maligno spūi attribuētes. opa vtutꝭ calūniātes suā iusticiā exteriorē dei iusticie pferentes. ⁊ tandē ipm interficiētes. Uacabāt em̄ ocio boni. ⁊ scopis mūdabāt exteriori mūdicia. ⁊ ornatū qndā cuius vtutē nō habebāt i cultu dī pferētes. Uel exponat̄ sic pmū. Uel forte: p septē. demōes vniuersitas demonū significat̄. Et hoc puto esse pbabilius omnibus alijs. Hoc est q̄ ꝙ dicit

Adhuc eo loquēte ad turbas: ecce mat̄ eius ⁊ frēs stabāt foris: q̄rentes loq̄ ei. Dixit aūt ei qdaʒ: Ecce mater tua ⁊ fratres tui foris stant querentes te.

T Hic incipit vltima ps: q̄ est de Cōmendatiōe deuotorꝝ. ⁊ Abnegatōe carnaliter ꝯiūctorꝝ. Et diuiditur in Tria In quorꝝ Primo Huius historie: ex aduētu carnaliter ꝯiūctorꝝ: itroducit̄ oportunitas In Scđo. Per h̄ tentantis eū importunitas. In Tertio Intentiōis sue de negatōe carnalis ꝯiūctionis ⁊ cōmēdatōe spūalis ꝯiūctiōis: ońsa spūalis charitas. De Primo dt̄ Duo. Tps incōgruū aduentui amicorꝝ. ⁊ Amicorꝝ ꝯiūctōem ⁊ Intempestiuū desideriū Dicit g̊ [Adhuc eo loquente ad turbas] hoc est. dū instaret officio pdicatiōis: ońdens carnalia termiari p spūalia Luce. viij. Uenerunt mat̄ eius ⁊ frēs. ⁊ nō poterāt adire eū p̄ turba [Ecce mr̄ eius] De q̄ Tob. iiij. Honorē habeb mr̄i tue oibꝫ diebꝫ vite eius [⁊ frēs] h̄ est. cōsobrini filij matertere Leuit̄. xix. Diliges frēm tuū sicut teipm [foris stabāt] qꝛ p̄ turba itrare ad eū nō poterāt. Et notat̄ ꝙ stabāt in labore. ⁊ foris in estu vl̄ pluuia vt citi⁹ inclinaret̄ ad dimittēdū spūalē actū [querētes loq̄ ei] Lu. ij. Fili mi q̄d fecisti nobis sic. Ego ⁊ pat̄ tuus dolētes q̄rebamus te. Dixerat aūt sup. x. Qui amat prēm aut mr̄em pl⁹ q̄ȝ me nō est me dign⁹. Et ex isto insidiose querens [Dixit aūt ei qdā] tentās. An carnalia spūalibꝫ pponeret cōtra doctrinā suā Luc. viij. Mater tua ⁊ frēs tui foris stāt q̄rentes te videre. Et hoc est idē qd dt̄ hic [Ecce mater tua ⁊ frēs tui foris stant q̄rentes te] Sed q̄rit̄. Quare hic nō facit mentionē de prē sicut Luc. ij. vbi dt̄. Ego ⁊ pater tu⁹ dolentes ⁊c. Rn̄sio ꝙ nō facit mentionē de patre. qꝛ cuʒ multū s̄monē de deitatis sue potentia habuerat. ⁊ spūm de se pcedere: p ꝯn̄s ońderat se nō h̄re prēm carnalē. Et iđo iste timuit cōfutari statim si de prē faceret mentionē. Sʒ carnalis affectus naturalis est. Et iđo latenter illū ptendit vt tenter.

At ip̄e rn̄dens dicēti sibi: ait: Que est mater mea: ⁊ q̄ sūt frēs mei? Et extendēs manū in discip̄los suos dixit: Ecce mater mea ⁊ frēs mei. Quicūqꝫ em̄ fecerit voluntatē patris mei qui in celis est: ipse meus frater soror ⁊ mater est.

Hic sil̄ ponit̄ Cōfutatio tentātis. ⁊ Designatio Approbatōis obsuatorꝝ noue grē. Et facit h̄ Tria Primo ei Querēdo ꝯfutat tentantē. Scđo Indicādo dignitatē: designat obseruātis grām nouam Tertio Perfectorꝝ in gratia determiat ad se ꝯiūctionē. Et hec patēt in lrā. Dic igit̄ [Que est mater mea] Nō abnegat mr̄em: cui reuerētia est exhibenda. Sed innuit non esse proponendum carnalem affectum spirituali operi In hoc enim non debemus agnoscere carnaliter ꝯiunctos. Joan. ij. Quid mihi ⁊ tibi est mlier [⁊ qui sunt fratres mei] Nec hos abnegat q̄ quocūqꝫ modo fratres sunt. Sʒ ońdens pr̄js opibꝫ esse intendendū: non modo plus q̄ȝ fratribꝫ sʒ etiā plus q̄ȝ sibijpi Lu. ij. Quid ꝙ est me querebatis: nesciebatis qꝛ in his que patris mei sunt oportet me esse Joā. iiij. Meus cibus est vt faciaʒ voluntatē patris mei qui in celis est vt pficiam opus eius [Et extendens manus in discipulos dixit] Ecce Designatio dignitatis implentiū nouā gratiā ꝙ in laudem digito dei merent̄ ostendere (al's ostendi) multitudini. Et hoc significat̄ supra. v. Uos estis lux mūdi Esa. vj. Germen plantatiōis mee opus man⁹ mee ad glorificandū [Ecce mater mea] In quarꝝ visceribꝫ p fidem ⁊ charitatem formā accipio sicut in matre Gal̄. iiij. Filioli mei quos iteruʒ parturio: donec formet̄ chr̄s in vobis. j. Corꝝ. iiij. In christo Jesu p euangeliū ego vos genui [⁊ fratres mei] ex eodeʒ patre ⁊ ad eādē hereditatē. De Primo Joā. xx. Dic fratribꝫ meis. Ascendo ad patrē meū ⁊ patrem vestrū. De Secūdo Rho. viij. Heredes quidem dei: coheredes aūt christi. Et ne credat̄ de psentibꝫ tm̄ loqui: subiūgit [Quicunqꝫ em̄ fecerit voluntatē patris mei qui in celis est] Nō in terris. Hic em̄ voluntatē non pficeret nisi ex deo natus esset. Hic em̄ nō peccat: qꝛ generatio dei cōseruat eum. j. Joā. iij. [Ipe meus frater] ex eodem patre. ⁊ qꝛ vtrunqꝫ acceptat sexum [⁊ soror] Uel fm silitudinē vocat fratrē. Pro castitatꝭ sanctitate sororem. ⁊ Pro affectu charitatis matrem Hebionite aūt heretici insurgūt dicētes chr̄m fratres habere Sicut hic testat̄ euangeliū: errantes ⁊ nescientes scripturas in quibus multipliciter dicitur frater. Sicut patet in his versibus.

Dat dici natura: fides: ⁊ adoptio: fratres.
Gens: lex: affectus: regula: sanguis: amor.

Collige igitur que dicta sunt in hoc capitulo. ⁊ videbis Regem chr̄m se Dn̄m dicere principalis signi. qd ē sabbatū. ⁊ Dn̄m templi. ⁊ pponere se pphetie ⁊ regi. Et sic cessationē inducere veterꝭ legis quo ad signa ⁊ cultū pphetiā ⁊ regiam vnctionē p noua gratie mādata que inducit. Et om̄ia carnalia que lex pcipiebat ad spūalia esse ordinata. Et hec est intentio.

Capitulum. XIII.

In illo die exiēs Jesus de domo sedebat secus mare.

A Hic agit de veritate euāgelica q̄ntum ad formā doctrine pportionatū nobis. Et est totus parabolicus. Intellectus em̄ hois ꝯtinuo ⁊ tempi nō bn̄ itelligit vt dt̄ Diony. que silitudinibꝫ corporꝝ nō sunt adaptata. Pure em̄ spūalia nō capit nisi pfectorꝝ intellectus spūaliū. Qui sicut dicit̄ Heb. v. Pro cōsuetudie exercitatos hn̄t sensus ad discretionē boni ac mali Talis āt coaptatio vocat̄ lac qd dat̄ puul' rōalibꝫ. tm̄ vt i eo crescāt sic dt̄. j. Pet̄. ij. Corꝝ. iij. Tāq̄ȝ puul' in chr̄o lac vobis potū dedi nō escā. nōdū em̄ poteratꝭ: sʒ nec adhuc qdē potestis Ois em̄ nr̄a acceptio est p sensus ⁊ itelligere nō valem⁹ diuina nisi sensibilibꝫ coaptata. Sicut dt̄ Grego. ꝙ regnū celorꝝ iđo terrenis rebꝫ sil̄e esse dicit̄ vt ex his q̄ animus nouit surgat ad incognita q̄ nō nouit. Inducit aūt hic pabolas Septē. Sed Capitulū diuidit̄ in ptes Tres Ita ꝙ pmo construit Qua de causa inducit̄ pabola: ⁊ Quibꝫ. Scđo aūt iducunt̄ parabole. ⁊ Tertio Cōclusio pōit̄. Ibi [Intellexistꝭ hec oīa] In Pria parū dicunt̄ Quinqꝫ. Scʒ Corꝝ q̄ indigni sunt exclusio ⁊ derelictio. Et hoc est ꝙ dt̄ eū exiuisse de domo Scđ'ʒ est loci in q̄ docebat figuralis dispositio: qꝛ sedebat secus mare in nauicula. Tertiū est Turbarū ad auditū verbi cōgregatio. Quartū Turbarū in loco audit⁹ positio. Quintū Modus parabolicus in pdicationis verbo. Et p hoc patʒ diuisio.

Dicit igit̄ [In illo die] Postq̄ȝ sermone facto Judeos cōfutauerat in domo. vl̄ forte verius: nō p spacio eiusdē tpis dies accipit̄: sed p claritate doctrine s̄mōis chr̄i Rho. xiij. Abijciamus opa tenebrarꝝ. ⁊ induamur arma lucis sic vt in die honeste ambulem⁹ Esa. lx. Uenit lumen tuū hierl'm ⁊ gloria dn̄i sup te orta est Joā. ix. Me optet opari q̄ndiu dies est: venit nox in q̄ nemo pōt opari [exiēs Jesus de domo] ⁊ exitu suo blasphemos ostendens esse derelinq̄ndos Num̄. xvj. Recedite de tabernaculis hoim impiorꝝ Mat. xxiij. Ecce relinq̄tur vobis domus vestra deserta [sedebat] Tangit Locū cōem. Et in hoc tangit Duo. Quietem. s. docentis cū dt̄ [sedebat] Sessio em̄ exterior quietem ⁊ sessionē significat motuuʒ doctoris q̄n motus ꝯcupieꝫ humorꝝ recesserūt. Et iđo ꝯceptiones animi ⁊ affectus stabiliunt̄. Quia sicut dt̄ Aristo. Ꝙ aīa sedendo ⁊ q̄escendo fit sciēs ⁊ prudēs. Supra. v. Dū sedisset docebat eos dicēs. Scđo tangit Aptū p significatiōem locū cū dt̄ [secus mare] Ut p mare: seculū inquietū ⁊ amarꝝ ońderet Ps. ciij. Hoc mare magnū ⁊ spaciosū manibꝫ ⁊c. Secus mare aūt pmo sedit vt stabilitatē eternā verbi qd docuit demōstraret: ꝙ licꝫ fluctibꝫ tunderet̄: tm̄ nō esset mouendū. Supra. v. Celum ⁊ terra trāsibūt ⁊c. Matth. vij. Omis q̄ audit verba mea ⁊ facit ea: silis est hoi q̄ edificat supra petrā.

Et ꝯgregate sunt ad eū turbe multe: ita vt nauiculā ascendens sederet: ⁊ omis turba stabat in litore: ⁊ locutus est eis multa i parabolis dicens.

Tria dt̄. Formā. Intentionē finis. ⁊ Materiaʒ. Forma ē in ꝯgregatōe in vnā ciuitatē Gen̄. xlix. Cōgregami ⁊ audite isrl̄ prēꝫ vr̄m. j. Esdre. iij. Cōgregatus est ois pp̄l's q̄si vir vn⁹ ad audiendā legem Finē tāgit cū dt̄ [ad eū] Deut̄. xxxiij. Qui appropiquāt pedibꝫ ei⁹ accipiēt de doctrīa ei⁹. ps. xxxiij. Accedite ad eū ⁊ illūinami [turbe multe] Turba p se mltitudinē innuit. Sʒ cū addit̄ mlte: designat̄ ꝙ de mulꝭ ciuitatibꝫ ⁊ puincijs ꝯuenerūt. Et isti sūt materia. Un̄ Lu. viij. dt̄. Cū turbe plime ꝯuenirēt ⁊ d' ciuitatibꝫ pperarēt ad eū. Et idē innuit̄ Mar. [ita vt i naui. ascen. sede.] Dispositō ē doctorꝭ euangelij in loco pprio. Et in lrā innuit̄ Humilitas ⁊ effectus vite pdicate. qꝛ Diminutōe notat̄ humilitas. ⁊ Usus nauis notat effectū: qꝛ oēs alij

mergunť in vndis voluptatū ſicut porci.ſup.viij.
Sap.xiiij. Ut nō eſſent vacua ſapie tue opa: ꝑpter
hoc exiguo ligno credūt om̄es aīas ſuas ⁊ trāſeun
tes mare ꝑ ratem liberati ſunt. Notat etiā in hac vi
ta exaltatiōis ꝑfectus ꝑ hoc ꝙ dicit [aſcendēs]
Sic eñ aſcenſiones in corde ſuo diſpoſuit in val
le lachrymaꝝ: imo triſtans ⁊ ad alta vocās nō au
ditur Eſa.xl. Sup montē excelſum aſcende tu q̄
euāgelizas Baruch.iiij.⁊.v. Sta in excelſo ⁊ vide
iocūditatē [sederet] Per hoc notat cor in eternis
quiete reſediſſe Mat.xix. Sedebitis ⁊ vos ſup ſe
des duodecim Pš.cxxj. Illuc ſederūt ſedes in iu
dicio [oīs turba ſtabat] Generalitatē notat cū
dr [omis] Neceſſitatē doctrie cū dr [turba] Ap
titudinē loci cū dr [in litore] De Primo.j. Corꝝ.
ix. Om̄ib⁹ oīa factus ſum vt oēs lucrifacerem. De
Scdo Rho.j. Sapientib⁹ ⁊ inſipientib⁹ debitor
ſum. Turba eñ nō nouit legē. Et idō neceſſaria fu
it eis doctrina Joā.vij. Turba hec que non nouit
legem maledicta eſt [ſtabat] rectitudie corꝑis: pa
rans ſe ad rectitudinē verbi auditi Pš.v. Mane
aſtabo tibi ⁊ videbo qm̄ nō deus volēs iniquitatē
tu es.ij. Paral.xx. Confidenter ſtate ⁊ dñs erit vo
biſcum [in litore] ſtabilimenti virtutis ⁊ veritatꝭ
Pš.xxxix. Statuit ſupra petrā pedes meos ⁊ dire
xit greſſus meos. Pš.xvj. Perfice greſſus meos
in ſemitis tuis vt non moueanť veſtigia mea [Et
locutus eſt eis multa in parabolis dicēs]
Multa dicit. quia multis multa ſunt dicēda vt ꝓ
diuerſitate auditoꝝ: quod vni nō ꝯuenit alij cōue
niat. Sicut tibi multi diuerſos in complexiōe ſto
machos habentib⁹ ꝑparanť.iiij. Reg.vj. Allata vł
a ꝓpoſita eſt eis ciboꝝ magna ꝑparatio. In para
bolis aūt loq: eſt humano ⁊ rudi loq̄ itellectui.pš.
lxxvij. Apiam in parabolis os meū ⁊c. Prouer.j.
Aiaduertet parabolā ⁊ interꝑtationē verba ſapien
tiū ⁊ enigmata eoꝝ Oſee.xij. Ego viſiones multi
plicaui eis, ⁊ in manib⁹ ꝓphaꝝ aſſimilatus ſum.

Ecce exijt qui ſeminat ſeminare.

B Hic incipit ſcda pars capituli In qua Septē
inducit ꝑabolas Que ꝑ tria diſtinguunť Ita ꝙ ꝑ
me tres ſunt in effectu verbi ſm ꝙ fides eſt ꝑ audi
tum. Auditus aūt ꝑ verbū chriſti Rhom.x. Scde
aūt tres ſunt de charitatis ꝑfectu. Et vltima eſt de
diſcretione electoꝝ a malis qui nō ꝑfecerūt ex ſemi
ne iacto. Tres aūt ꝑme diſtinguunť in duas ſm
duplicē ſeminis opationē. Habet eñ quādā ex ſuſ
cipiente fundo. Et hec explicať in ꝑma ꝑabola. Et
Duas habet ex ſeipō. Unā quidē ex pullulatōe na
turali ad germen ſui generis. Aliā aūt ad effectum
naturalē in qualitate ⁊ q̄ntitate virtutis. Et ſic diſti
guunť ꝑme tres iducte ꝑabole. Prima parabola
eſt triꝑtita. Poniť eñ ꝑmo parabole ꝯtextio ꝑ par
tes. Et Scdo ꝑabolici ſermonis cauſa oñditur. Et
Tertio parabola exponiť. In parabole poſitione
Duo ſunt notanda. Proprietas vicz ſeminātis. ⁊
Proprietas ſeminis. De Seminante dicit Quin
ꝗ. Euidentiā: Exitum: Officiū: Actū: ⁊ Materiaꝫ
[Ecce] Per hoc Euidentia Sup.x. Qd in aure
auditis: ꝑdicate ſup tecta Nee.vij. Legit in libro di
ſtincte ⁊ apte Abacuch.ij. Scribe viſum ⁊ expla
na eū ſup tabulas vt ꝑcurrat qui legerit Eſa.viij.
Scribe in eo ſtilo hoīs [exijt] In domo ſemiata
ꝑdunť Cañ.vij. Egrediemur in agrū: cōmoremur
in villis Joā.xvj. Exiui a patre ⁊ veni in mundum
Eſa.xxvij. Qui egrediūť a Jacob: florebit ⁊ germi
nabit iſrł. ⁊ replebūt faciem orbis ſemie. Domi eñ
ſeminat qui ſibi ⁊ ſuis in carnalib⁹ ſeminat Eſa.lij
Recedite recedite: exite inde: pollutum nolite tāge
re [qui ſeminat] Ecce Officiū Qui vel habet cu
ram vel ꝑfeſſionem ꝑdicandi officiū recipit ſeminā
di Marc.iiij. Exijt ſeminās ad ſeminandū Pſal.
cxxv. Euntes ibant ⁊ flebāt mittētes ſemia ſua [ſe
minare] Ecce Actus Eccš.xj. Mane ſemia ſemē
tuum ⁊ veſpe nō ceſſet manus tua, q⁊ neſcis vtruꝫ
hoc aut illō citius oriatur. Et ſi vtrūq͂ melius erit
Oſee.x. Seminate inveritate iuſticiam. ⁊ metite in
ore miſcdie.

Semen ſuum.

Ecce materia. Et duo tāgit. Semē ⁊ Semis diſcre
tionē qñ dr [ſuū] Eſt āt meū qd in ꝑmo fructu ꝑo
ris anni recepi ⁊ collegi. Homo aūt tria habet tem
pora. Innocentie: Culpe ⁊ Glorie vel ſupplicij. Uñ
dicit Amb. Q noſtꝝ eſt ſemen qd in ꝑma conditi
one eſt inditū qñ dictū eſt Geñ.j. Faciēs ſemen iu
xta genus ſuuꝫ. qd in Actib⁹.xvij. dicit eſſe genus
diuinū. Et ideo Leuiť.xix. ꝑcipitur. Non ſeres agꝝ
tuū duplici ſemine. Poſſunt ergo notari in iſto
verbo Quattuor. que faciunt naturā ſemis Quo
rum Unū eſt Seminis ꝓprietas ex eo vnde gene
ratur. Scdm eſt Eiuſdē virtus in generādo. Ter
tium aūt In trahendo potentia. Quartū ⁊ vltimū
In puritate nature purgatio ſincera. ⁊ puritatꝭ cu
ſtodia. Primū dat ſemini generantiū naturā. Se
cundū aūt Uerā ſm naturā generationis efficaciā
Tertiū aūt Materie vnde generet quandā natu
ralē ingerit ꝓuidentiam. Et Quartū ne euacueť vł
adulteretur ꝑſtat cautā cuſtodiam. Cum eñ ſe
men ſit verbū dei: generantis in ſe habet naturam
qñ ꝑfert diuinam poteſtatē in ſubaꝫ virtute. Uer
bum eñ patris ex patre paternū eſt in (alꝭ ex) na
tura: ex virtute patris viuificū eſt in potentia ſpūs
quē ſpirat. Et ſic etiam eſt in ſemine. Hoc eñ ha
bet generantis ſubam ⁊ ſpūm quo ſpirat ad vitaꝫ
eius qd generat. Jactū ergo ſemen verbi de deo ſit
in ſubſtantia ⁊ ſpūs ſit oſtenſiuū in potētia ſpirā
di vitam. Sic impleť illō Hiere.xxiij. Suſcitabo
Dauid germen iuſtum. Et illud Geñ.j. Cuius ſe
mē i ſemetipō ſit. Propter qd dr phs ꝙ ſicut ouū
cōgregat in ſe naturam generantiū auium: Ita ſe
men plantaꝝ ouum exiſtēs habet in ſe virtutes ge
nerantiū. Effectus aūt ipius in generando eſt Q
ꝑducit nō ſiłe ſibi: nec ſiłe ſerenti: ſed ſiłe ei a q̄ na
tum eſt. ⁊ multiplicatū illud ſiłe ꝑducit Geñ.xxvj.
Seminauit Jſaac in terra illa. ⁊ inuenit in ipō an
no centuplū. Qui eñ ſe predicant volunt ꝙ ſemen
ſeminanti ꝑducat ſimile. Et hoc eſt monſtruoſum
Qui aūt in multo ornatu ꝑdicāt volūt ꝙ ſolū ꝟbū
ſibi ſiłe in laude ꝓcedat. Et iō vtrūq͂ cauit apłus.
ij.ad Coř.iiij. dicēs ꝙ non ꝑdicauit ſeipm. Et.j.ad
Corinth.j. Non in ſapientia verbi vt non euacue
tur crux chři. Tertiū aūt eſt Q mirabiliť ē tractiuū

Intellect⁹ q̄dē ad ſtudiū. Et Affect⁹ ꝑ deſideriū. ⁊
Opis ꝑ ꝑfectū Joā.xij. Oia trahā ad meipm. Uñ
dr phs ꝙ trahit ſiē ventoſa. q⁊ aliť cū ſupius emit
tit plātulā: nō hřet inferi⁹ vñ miſtraret hbam. Cañ.
j. Trahe me poſt te. Quarto etiā purgat ſe Ut pu
rū ⁊ ſincerū ſibi retineat. ⁊ idō emittit calamū ex ſe. et
folia palearia. ⁊ nodos facit: ⁊ ariſtā formādo ter
reſtria eijcit: ⁊ ſe in ꝓfundo iuoluit vt ſincerū rema
neat. Uñ.š.iij. Paleas cōburet igne inextīguibili
Palea ei ē pctm̄ et ťrena cogitatio vł intētio: oimo
de a grano eijciēda Eſa.xxviij. Panis aūt excutieť
in baculo. h̄ eſt. baculo pnie ꝯtereť pcti palea. vt ḡ
nū ſinceꝝ habeať. Null⁹ eñ ſemiat paleas cū ḡno
Joā.xij. Niſi granū frumēti cadēs i terrā mortuū
fuerit ipm ſolū manet. Ita ḡ eſt ꝟbū purificādū ꝙ
nō impropereť a dño Pš.xlix. Pctōri aūt dixit de
us. q̄re tu enarras iuſticias meas. ⁊ aſſumis teſta
mētū meū ꝑ os tuū: Tu ꝟo odiſti diſciplinam ⁊c.
Sic ḡ ſeminandū eſt. Sequiť.

Et dū ſeminat: quedā ceciderūt ſecus viam.

C Tangit diuerſitatē ſemis ex ꝑte fundi ſuſcipientis
Et tāgit Tres drñtias. mali fundi. ⁊ Unā ſolā bo
ni. q⁊ Malū eſt oifariā. ⁊ Uirtus ex vna ſola ⁊ to
ta cā. Sič ſupius diximus. Et ꝑ h̄ pꝫ diuiſiō [Ali
ud cecidit ſecus viā] Uia ē trita: dura: ⁊ freq̄n
tata. Et ſignificat ſenſū ⁊ imaginatōem: in q̄b⁹ di
currūt delectātia ſenſualitatē. ⁊ terūt ꝯcupiſcentiā ⁊
freq̄ntāt pompā ſathane Eſa.lvij. Dixerūt aie tue
Incuruare vt trāſeamus. ⁊ poſuiſti corpus tuū q̄
ſi viā trāſeūtib⁹.j. Reg.xxj. Uia hec polluta eſt.

Et venerūt volucres celi ⁊ comederūt ea. Alia aūt ceciderūt in petroſa: vbi nō habebāt terrā multā ⁊ ꝯtinuo exorta ſť: q⁊ nō habebāt altitudinē terre: Sole autem orto eſtuauerūt: ⁊ q⁊ nō habebāt radicē aruerūt. Alia aūt ceciderūt in ſpinas. ⁊ creuerūt ſpine ⁊ ſuffocauerunt ea. Alia vero ceciderūt in terrā bonā: ⁊ dabāt fructū: aliud cēteſimū: aliud ſexageſimū: aliud triceſimū. Qui habet aures audiendi audiat.

Tria notāť hic. Unū eſt Q ſemē opiri iuxta viā
nō potuit ꝓpť vie duriciā. Scdm Q volucres ve
nerūt ꝑ tētatiōis illecebrā. Tertiū Q deuorauerť
ꝓpť pcti ꝯſenſum ⁊ maliciā. Uolucres eñ ſignifi
cāt demones. Uñ Apoč.xviij. dr ꝙ Babylon facta
ē cuſtodia oīs volucrꝭ imūde. Cor eñ tritū: pcti et
delectationū ꝯſuetudine in ꝓfundū ſui: ꝟbū nō re
cipit. Sꝫ in ſuꝑficie q̄ſi nō cooꝑtū iacet. q⁊ nec affe
ctu nec itellectu coopiť. ſed expoſitū in ꝓpatulo aui
bus deuorādū exponiť. Uñ Eccł.iij. dr. Cor durū
male habebit in extremis. Uenit aūt volucris cū tē
tando circūuolat. Uñ.š.iiij. Accedēs tētator dixit
ei. Comedit aūt qñ i ſe traijcit ⁊ ſibi incorꝑat Deuť.
xxxij. Deuorabūt eos aueſ morſu amariſſimo. Eze
ch.xxxix. Feris ⁊ auib⁹ om̄iq͂ volatili celi dedi te ad
deuorādū. Et attēde ꝙ nō dicit ꝙ ſeminans alia
ꝓiecit ſec⁹ vias vł in ſpias. Quia ſeminās ſine diſti
ctione ꝓijcit ne ꝑſonaꝝ ſit acceptor. Et nunq͂ ex in
tentiōe ꝓiecit in locū vbi pereat. Sed aliq̄ñ cadit ex
fundi malicia ab intentiōe ꝓijcientis. Et hoc eſt ꝙ
dicit [cecidit] Jač.ij. Nolite in ꝑſonaꝝ acceptiōe
hře fidem dñi nři Jeſu chři glorie. Sič ḡ comediť
qd cadit iuxta viam. Quia aut in granis ab auib⁹
colligitur. Aut natū a beſtijs tranſeuntib⁹ decerpi
tur Oſee.viij. Culmus ſtans nō eſt in eis germen
nec faciet farinam. ꝙ ſi fecerit alieni comedent eaꝫ
Pš.lxxix. Uindemiāt eaꝫ om̄es qui pťergrediunť
viam [Aliud cecidit in petroſa] Scda eſt fū
di malicia: que eſt cordis duricia. que Nec timore
Nec ꝯminatione frangitur: Nec pietate: Nec amo
re ꝑmiſſionū emollitur. Intentio aūt iſtius partꝭ
eſt in Sex ꝓprietatib⁹ mali fundi: ex petroſis. Pri
mū quidem eſt Q fundus ſubtus ſit petra. Se
cundū eſt Q parum ſupra petram ſit de terra. Et
quia radius incidēs in petram reflectit radiū: mul
tiplicatur ibi calor quem diu ꝯtinet dura petra. Et
ideo modica deſuꝑ terra ſicca eſt. ⁊ incenſa: ꝯuerſa
quaſi in puluerem. Uenit aūt aliq̄ñ humidum et
infundit incenſaꝫ terram. ⁊ ab illo alieno humido
qd fundo nō eſt ꝯnaturale continuo cadens ibi ſe
men exoritur: eo ꝙ multā terram nō habuit in cu
ius ꝓfundo latens: paulatim coaleſcens in terra
foueretur. Et hoc ē tertiuꝫ ⁊ quartū. Continuo eñ
exoritur. quia nō ꝓtectum a ſole tangitur. ⁊ idō ſu
pra nature vires pullulare compelliť altitudinem
ſiue ꝓfunditatem terre non habens. que non in ſu
perficie ſed in ꝓfundo ferax eſſe dinoſciť: quam fe
racitatem parum terre arefacte nō habet. Quintū
Eſtuatio ſolis: cuius radij reduplicanť ⁊ multipli
cantur repcuſſi a fundo ſolido. ⁊ ideo calorem lo
ci generāt intenſiuū. ⁊ idō arent. ⁊ hoc eſt quintum
Arida aūt remanent nō habentia radices fixas in
ꝓfundū a quibus ſugant reſtitutionē humidi qd
ex calore ſolis ⁊ loci eſt arefactū. Et hoc ē quod di
cit ſm litteram. Fundus aūt lapideus cor lapideū
eſt. vt ſupra diximꝰ. Ezech.xj. Auferā a vobis cor
lapideū Hiere.v. Indurauerūt facies ſuas ſupra
petram ⁊ noluerūt reuerti Eſa.xxij. Excidiſti tibi in
excelſo memoriale tuum: diligenter impetra tibi ta
bernaculū. Pauca deſuꝑ terra: eſt ſpecies pietatis
⁊ religionis chriſtiane que facit leuitatē aīe obedi
entis verbo. vt dicit Glo. Zach.ij. Poſſidebit dñs
terrā Juda partē ſuam in terra ſanctificata. Q aūt
ꝯtinuo oriunť potius eſt animi leuitas q͂ꝫ virtutis
ꝓbitas Geñ.xlix. Effuſus es ſicut aqua: nō creſcas
Job.xxiiij. Leuis eſt ſuper faciem aque. Sol autē
eſtuans eſt tribulatio anguſtians Jač.j. Exortus
eſt ſol cū ardore ⁊ arefecit fenū ⁊ flos eius decidit
⁊ decor vultus eius exaruit. ⁊ tunc eſtuat per im
patientiā Prouer.xxvj. Sič q̄ apꝑhēdit auribus
canem: ſic qui tranſit et impatiēs cōmiſcebitur rixe
alterius. Apocał.xvj. Datum eſt illi. ſcilicet diabo
lo: affligere hoīes igni. ⁊ eſtuauerunt eſtu magno.

Jone.iiij.Percussit sol sup caput Jone ꝛ estuabat
Et qꝛ non habebant charitatis radicem aruerunt.
Radix em̄ charitatis est ad bonū sugēdū .ꝛ radix
timoris ꝯ malū . Una fugit ex ꝓmissis. ꝛ altera ex
ꝯminatōib. De Prima Eph.iij.In charitate ra/
dicati ꝛ fūdati.De Scd̄a Eccl.j. Radix sapie time
re deū Job.xv.Nō mittet in terra radicē suā. Et iō
dr̄ Esa.xv.Aruit herba defecit germē: viror oīs ite
rūj Joel.j.Aruit messis agri Apoc.xiiij.Aruit mes
D sis terre[Alia ceciderūt iter spinas]Spine
ꝓpt acutū calidū in terrestri sicco qd̄ in circūitu d̄ cē
tro ad supficiē ebullit angulos i acutissimū acuēs
Et iō totū locū p circūitū spissa ꝯtegēs vmbra: nec
calorē lumis nec humorē roris loco dirigēs: mali
ciā facit fundi.Frigidū em̄ vmbre:calorē ipedit vi
uificū .ꝛ obscuritas tota lumis celi ipedit bñficiū.
Et sic est cor:terrenis Obumbratuꝫ solicitu dinib
mōi Spinosū ꝛ cōpūctū in q̄ refriguit charitas. q̄
ē fundi hui9 allegoricū significatū Hiere .iiij.No/
uate vob nouale ꝛ nolite serere sup spinas. Un̄ se
quit[creuerūt spine]Profundi9 radicate Gen̄.
iij.Spinas ꝛ tribulos germiabit tibi Prouer.xx/
iiij.Per agrū pigri hoīs trāsiui. ꝛ p vineā viri stul
ti.Et ecce totū repleuerāt vrtice ꝛ operuerāt supficiē
ei9 spine[suffocauerūt]extinguēdo qd̄ in semie
erat viuifici calor Hiere.xij.Seminauerūt triticū
ꝛ messuerūt spias Esa.vij . Jn spinas ꝛ in vepres
erūt[Alia vo ceciderūt i terrā bonā]Quar/
ta drn̄tia ē boni fundi q̄ itelligit ex dispositiōe bōa
q sit carēs trib inducc. Pinguis Calid9 ꝛ Hūi/
dus:tpate.Profunde fossus.Plan9 Hūilis :ad
q̄ defluat piguedo montiū. qꝛ valles abundabūt
frumēto.Pinguis q̄dē deuotōe.Plan9 māsuetu/
die.Fossus farculo disciplie.Calid9 charitate.Hu
midus visceribꝫ pietat. ꝛ infusiōe lachrymaꝝ. plu
uia doctrie madescēs.ꝛ Rore grē stillās Deut.viij
Introducet te dn̄s in terrā bonā Ps.xxxvj.Inha
bita terrā ꝛ pascer in ei9 diuitijs Num.xiiij.Terra
quā lustrauim9 optia ē Gen̄.iiij.In optio terre so/
lo pone eos. Et tāgit fruct9 distinctōem[Aliud
cētesimū aliud sexagesimū ꝛc.]Ad lrāꝫ Ter
re diuersitas i bonitate distiguit mltiplici redditōe
fruct9.mala aūt nō solū diminuit sꝫ etiā naturā se/
mis in pei9 puertit:siliginē p tritico pducēs. ꝛ ali/
qn̄ loliū.Est āt cētenari9 nūer9 q̄drat9 ex ductu de
narij in seipm i q̄drū.qꝛ decies decē sit centū.ꝛ h cō
petit vginib.Hec ei delectabilia q̄nqꝫ sensuū exte
rioꝝ.ꝛ q̄nqꝫ iterioꝝ q̄ sil sūt decē in decē pcepta du
cūt.Intiores aūt sūt vt dicunt phi. Sensus cōis.
Imaginū repsentaria Phātasia Estimatia ꝛ Me
moria.Et qb i sensu cōi nihil carnale cōponūt i re
bus.In Imaginatia nihil i corde pspiciūt reb ab
sentib.Per phātasiā nihil fingūt carnalium.Per
estimatiuā nihil ꝯcupiscūt.p Memoriā nihil reco
lūt de pterito Et hec ducūt i obediētiā mādatoꝝ cē
tuplicato fructu germinātes.Uidue ꝓpter sex opa
miscdie i denariū mādatoꝝ ducta sexagesimū hñt
Et ꝯiugati ꝓpt tria bona ꝯiugij. q̄ in obediētiā du/
cta mādatoꝝ hñt tricesimū.qꝛ nō est sal9 (als fru/
ctus)alicui statui nisi cū obediētia mādatoꝝ.In/
feri9 tn̄ alias etiā hui9 assignabim9 rōes.Quia āt
pabola allegorice spūalia pnūciat. iō ad intellectū
spūalē inuitat dicēs[Qui hꝫ aures]exteri9:audi
endi interi9 ita q exterior auditus ad interiorē diri
gat[audiat]Eccl iij.Aur bona cū oī ꝯcupia au
diet sapiam Rho.x.Fides ex auditu. audit9 aūt p
vbū chri.Et pcipue dr h de fruct9 distinctōe Gen̄.
xxvj.Semiauit Isaac ꝛ iuenit in ipo āno cētuplū
Joā.xv.In h clarificat9 est pr̄ me9 vt fructū pluri
mū afferat ꝛ efficiami discipli mei.Spūali ei au/
ditu op9 est in ista distinctōe fruct9.Continētie aūt
iō int vtutes fruct9 spūalit attribuit.qꝛ fruct9 est
inhesio ꝓpt se gustui ꝛ refectiōi dulcedis.cōtinētia
aūt cohibet dulcedinē carnis,ꝛ iō debet ei dulcedo
spūs in fructu.ꝛ sm q magis ꝛ min9 ꝯtinet:ita ma
gis ꝛ min9 debet ei de fructu.Hec est igit intentio
prime parabole.

Et accedētes discipuli dixerūt ei: Quare in pabolis loq̄ris eis?

Dic tāgit rō q̄re in pabolis loq̄bat.Et tangunt
Tria Scꝫ Discipuloꝝ qd̄.q̄ est cā reddite rōnis. ꝛ
Rō saluator tāgēs dispositiōem impitoꝝ qb lo/
q̄ndū est in pabolis.Et Rō ōndēs dispositōem di
sciploꝝ qb loq̄ndū est sine pabolis. Dic g[Ac
cedētes discipli]Cā familiaritat ex benignita/
te mgri[Quare in pabolis loq̄ris eis?]Ad/
huc em̄ carnales discipli nesciuerūt distātiā iter par
uulos ꝛ pfectos :nesciētes q puuli instrui nō pnt
nisi manuducti p silitudies corpoꝝ ad doctrinaꝫ
spūaliū.j.Coꝝ.xiij.Cū eēm puulus loq̄bar vt par
uulus:meditabar vt puulus : sapiebā vt puulus
Hec em̄ ē cā q̄re hoi rōnali ꝓposuit vestigiū ꝛ ima
ginatōem(als imaginē)vt ex his accipiat cogniti/
onē creatoris.Et hoc est qd̄ rn̄det dn̄s.

Qui rn̄dens ait illis: Quia vobis datū est nosse mysteriū regni celorū: illis aūt nō est datū. Qui ei habet dabit ei ꝛ abūdabit: qui aūt nō habet: ꝛ qd̄ habet auferet ab eo.

E Hec ps diuidit in Tres ptes. In quaꝝ Pria
dicit distantiā auditus spūalis ꝛ carnalis q̄ adhuc
ignorātia detinet. Scd̄o redit ad auditū carnalem
ōndens qm̄ ille pabolis est instruēdus.Tertio cō
firmat hoc p ꝓphetiā.Adhuc in pma dic Duo.Dif
ferentiā.s.spūalis ꝛ carnalis .ꝛ Differētie rōem.ꝛ h
est q dicit pmittens de spūalib[Quia vobis]
qui habetis aures ad auditū sapiētie patulas ꝛ re
uelatas vt possitis dicere cū Samuele.j.Reg.iij.
Loquere dn̄e quia audit seruus tuus Prouerb.
xxij.Inclina aurē tuā ꝛ audi verba sapientie.Uos
em̄ estis qui in auditu auris obedistis mihi.Et vo
bis inqꝫ[datum est]per donum spiritus et in/
tellectus ꝛ sapientie et non habetis ex vobis.pme
Corinth.ij.Nos non spiritum huius mundi acce
pimus sed spm̄ qui ex deo est vt sciamus que a do
donata sunt nob[nosse mysteriū]Mystin gre/
cū est:latine occultū.nō p silitudinē sed p eminenti
am de deo dictū.Et iō talib occulta dei nude ꝓpo
nunt.Et hoc est dictū de discipulis rōne pfectōis et
nō rōne inceptiōis qn̄ adhuc carnales erāt.Cū em̄
euacuauerāt sensū puuloꝝ tūc dixerūt illud Joā.

xvj.Ecce nūc palā loq̄ris ꝛ puerbiū nullum dicis
Nūc scimus qꝛ scis omia ꝛ nō opus est tibi vt qs
te interroget.j.Coꝝ.ij.Spūs oia scrutat etiā pfun
da dei.Discipuloꝝ aūt est hre eundem spūm Job
xxxij.Spūs est in hoib ꝛ ispiratio altissimi dat in/
telligentiā.Uobis igit talib p me factis[datū est
nosse mysteriū regni]dei[illis aūt]p opposi
tū adhuc carnalib[nō est datū]qꝛ spūm sapien
tie ꝛ intelligentie non acceperūt Act.xix.Sed neqꝫ
si spūssctūs est audiuimus Ps.cxlvij.Nō taliter
fecit omi nationi ꝛ iudicia sua non manifesta. eis
Causa aūt q̄re nō est datū.qꝛ carnales sunt:ꝛ ideo
spūm accipe nō pnt Sap.j.Spūssctūs discipline
effugiet fictū ꝛ subtrahet se a cogitatiōib q̄ sunt si/
ne itellectu ꝛ corripiet a supueniēte iniq̄tate Et ibid̄
In maliuolā aiaꝫ nō introibit sapia.nec habitabit
in corpe subdito peccatis.Igit istis nō est datū.Et
idō oportet q paulatim silitudinib ꝯgruis a car/
ne ad spūm māuducant.Et mos eis gerat sm ipo
rū facultatis analogiā.Et huius rōem assignat ex
pte hois sūptā:ōndens q culpa coꝝ nō est datū.ꝛ
nō ex psonaꝝ acceptione que fit in deo donū distri
buente.Et hoc est qd̄ dr[Qui em̄ habet]spūm
discernentē ꝛ quo itelligat spūalia[dabit ei]nu/
da veritas ꝓponet.qꝛ illi valet ad illuminationem
Luc.viij.Oi habenti dabit[ꝛ abūdabit]Lu.vj
mensuram bonam ꝛ cōfertā ꝛ coagitatā ꝛ supefflu
entē dabūt in sinū vr̄m.Et tūc[abūdabit]pfun
ditate mysterioꝝ dei Act.ij.Repleti sunt oēs spū/
sctō[Qui aūt nō habet]donuꝫ fidei ꝛ spūs:et
hoc idō q se nō pparauit ad accipiendū Joā.xiiij.
Quē mūdus nō pōt accipe.qꝛ nō videt euꝫ nec scit
eum.Uos aūt cognoscetis eū quia apud vos ma
nebit.ꝛ in vob erit[ꝛ id qd̄ videt hre]hocē:do
nū rōnis ꝛ cognitiōis nature.Hoc em̄ nō vere ha
bet sed videt hre.Nō vere habet qꝛ velatum sensu
carnali habet Ps.xlviij.Homo cū in honore eēt
nō intellexit.cōparatus est iumentis insipientib.ꝛ
silis factus est illis Un̄ Dan̄.iiij.Cor Nabuchodo
nosor ab humano mutatū est.ꝛ cor fere datū est ei.
Ecce q vere nō habet sed videt hre.qꝛ ad vsum car
naliū apparenter habet:ad quē vsum rōem nō acce
pit.Et ideo[auferetur ab eo]merito peruersi/
tatis tāte Rho.j.Obscuratū est insipiēs cor eoruꝫ
Dicentes em̄ se esse sapientes stulti facti sunt.

Ideo in parabolis loquor eis: qꝛ videntes nō vident: ꝛ audientes nō audiūt: neqꝫ intelligūt.

F Scd̄a ps in qua redit:ōndens qm̄ talib cōpe/
tit pabola.Ad qd̄ intelligendū q isti q̄ sic ad docto/
rē vitatis veniūt:ignorātes spūalia ꝛ dubitātes d̄
doctrina:sed ammirātes veniūt: ꝛ solā habēt am/
miratōem in se laudabilē q̄ tn̄ est ignorātis : sed iā
ignorantiā fugere desiderātes(als desiderātis)Et
idō si illi spūalia nude ꝓponant nō est capax ꝛ nō
recedit(als crederet)Sicut lippus excecat ad claꝝ
lumē.Sed optet q silitudine incorpaliū que visu
didicit ꝓponant vt ex corpalib spūalia pbabilitatē
q ita sit vt doctor dr accipiāt(als accipiat)Et igno
rās ꝛ ammirās facilius inductis(als induct9) cre
dat.Et h est q dr[Ideo in parabolis loquor
eis]hoc significat Num.iiij.Ubi pcipit q interio
ra tabernaculi caathite portēt inuoluta.q̄ tn̄ Aaron
ꝛ filij eius nuda tetigerūt ꝛ viderunt Exod.xxxiiij.
Esto patus vt ascēdas in montē. ꝛ nullus ascēdat
tecū.ꝛ oues ꝛ boues nō pascant ecōtra.Et h est q
dr[qꝛ videntes]i silitudinib corpalib spūalia
[nō vident]eadem in veritate nuda: sed potius
ꝯtemnerēt ea sm analogiā nō ꝓposita. Persuadet
em̄ silitudo corpalis ita esse vt dr ex nob possibili/
bus[ꝛ audientes nō audiūt]De duob facit
mentionem disciplinabilib sensibus.Quia ꝛ visu
signa viderūt.ꝛ auditu parabolas audiuerūt.Si
gna quidē in pbationē deitatis ꝛ ptātis.ꝛ pabolas
in pbationē sapiētie ꝛ veritatis.Ut sic a duob iu/
uarent q a corpalib ad spūalia transirēt Esa.xlij.
Qui vides multa:nōne custodies? Qui aptas ha
bes aures:nōne audies ? Mlta in signis viderūt
ꝛ multa in pabolis audiuerūt Esa.xliij.Educ fo/
ras ppl'm cecū ꝛ oculos hñtem:ꝛ surdū ꝛ aures ei
sunt.Qui em̄ nūqꝫ manuducit visu ad ptātem: et
auditu ad veritatē eijciēdus est :qꝛ ille penitus est
inutilis[neqꝫ intelligūt]h est.spūalia nō intus
legūt.Sꝫ optet q sensibili lectōe ꝓponāt eis .quē/
admodū adhuc laicis spūalia optet ꝓponi Hiere.
x.Filij tui exierūt a me ꝛ nō subsistūt.Stulte egerūt
pastores eoꝝ ꝛ dn̄m nō q̄sierūt.ꝓptea nō itellexerūt
Ps xxxv.Noluit intelligere vt bn̄ ageret.Hoc bn̄
exprimit in Ps.lxx.Qm̄ nō cognoui litteraturā in/
troibo i potētias domini:dn̄e memorabor iusticie
tue soli9:de9 docuisti mē a iuuētute mea ꝛ vsqꝫ nūc
Qui ei litteraturā spūs nō itelligit optet q ammi/
rādis potētijs miracl'oꝝ ꝛ pabolaꝝ māuducat:ꝛ
in his iusticiā di meditet.Et sic a pma iuuētute eru
ditat docet vsqꝫ nūc:qn̄ dr Ps.lxxxiiij. Audiā qd
loquat i me dn̄s de9.Jā nō p silitudies sꝫ p vitatē
nudā.ꝛ tūc pnūciator mirabiliū di efficiat . Et tūc
nō ē op9 pabolis,qꝛ tūc ē imbut9 ipa vitate Eccl.
vj.In oi aio tuo accede ad sapiam ꝛ iuestiga eā et
māifestabit tibi.Sic ei accedit ꝛ nō alit.Et i fine il
lius accessus iplebit illō Joā.xiiij.Qui diligit me
diliget a pr̄e meo ꝛ ego diligā eū ꝛ manifestabo ei
meipm.Sic etiā pmo Moyses soluit calciamētū
pecorine pellis extēdendo paulati sensū carnalē ꝛ
aialē.ꝛ tūc appropiās vidit visionē di reuelatā.Ni/
si āt iste loc9 sic exponat videt seq̄ incōueniens.qꝛ
etiā paꝝ itelligenti friuolū videt si di sapia ꝓponat
aliq̄d hoib ad h vt nō videāt.ꝛ vt ex h magis cō/
demnentur.

Ut adimpleat in eis ꝓphetia Esaie dicentis. Auditu audietis ꝛ nō intelligetis: ꝛ vidētes videbitis ꝛ nō videbitis. Incrassatū ē em̄ cor ppl'i huius: ꝛ auribus grauiter audierūt: Et oculos suos clauserunt neqn̄ oculis videāt. ꝛ auribus audiant: ꝛ corde intelligant: ꝛ cōuertantur ꝛ sanem eos.

B Hec est tertia pars in qua p̄ Esa. ꝓbat ꝙ meritū
excecatiōis obstinatoꝝ ad signa ⁊ ꝑabolas venit
ex duricia cordis coꝝ ⁊ nō ex deo aliq̇d oꝑante ad
cecitatē. Et dicit Tria Scꝫ Qualiter se habuerūt
ad signa ⁊ parabolas. ⁊ Qua obduratiōe se a veri
tate ꝑcepta auerterūt ꝑ ignorantiā crassam ⁊ affe
ctatā. ⁊ Quid hec obduratio effecit ī eis iuste dāna
tionis. Dicit igit̄ ex Esa. [Auditu] ꝑabolaꝝ [au
dietis] spūalia ꝓposita in similitudine corporum
[⁊ nō intelligetis] auertentes cor ab audita et
demōstrata veritate. hec est lr̄a. lx̄x. Esa. vj. Nr̄a sic
habet. Audite audientes ⁊ nolite intelligere Esa.
xxx. Populus ad iracundiā ꝓuocās est: filij men
daces. filij nolentes audire legē dei Esa. j. Cogno
uit bos possessorē suū. ⁊ asinus ꝑsepe dn̄i sui. Isrl̄
aūt me nō cognouit ⁊ ꝑl̄s meus me nō intellexit
[⁊ videntes] signa exterius [videbitis] eadē
esse diuinitatis indicia sicut ꝓbatū est in p̄cedēti ca
pitulo [⁊ nō videbitis] ꝑ intellectū approbantes
quia auertetis vos a demonstrata veritate Esaie.
xliij. Nescierūt neq̄ intellexerūt: obliti sunt ne vi
deant oculi eoꝝ ⁊ ne itelligāt in corde. Et subiūgit
causam dicens [Incrassatū est em̄ cor popu
li huius] Crassitudo ꝓuenit ex frigido ⁊ aqueo
sanguie. ⁊ generat spūꝫ grossū nō valentē subtilia
penetrare. q̄ quasi ꝯgelatus est spūs aialis in tali
bus ⁊ tardus. Et hoc significat infrigidationem a
destitutōe charitatꝭ. ⁊ rariditatē (al's raritatē) fidei
⁊ insipida sibi esse spūalia Ps̄. lxxij. Prodijt qua
si ex adipe iniquitas eoꝝ Job. xv. Cucurrit contra
deū erecto collo ⁊ pingui ceruice armat⁹ est Deut̄.
xxxj Cūq̄ cōmederint ⁊ saturati crassiq̄ fuerint cō
uertent̄ ad deos alienos ⁊ seruiēt eis. detrahentq̄
mihi: ⁊ irritū facient pactū meū Deut̄. xxxij. Incras
satus est dilectus ⁊ recalcitrauit. Incrassatus: im
pinguatus: dilatatus dereliquit deū factorē suū
⁊ recessit a deo salutari suo. Huius aūt obdurati
onis ponit effectus tres ꝑ ordinē. Primus est Re
bellio ad ostensam ꝑabolice veritatē. Et hoc est qđ
dicit [Et aurib⁹ grauiter] hoc est impatienter
⁊ cum ꝯtradictione [audierūt] Act̄. vij. Cōtinue
rūt aures suas ⁊ impetū fecerūt vnanimiter in eū
Zach. vij. Aures suas aggrauerūt ne audirēt. ⁊ cor
suū posuerunt vt adamantē ne audirent legē ⁊ ver
ba que misit dn̄s in spū sancto suo Psal. lvij. Alie
nati sunt pctōres a vulua. errauerūt ab vtero: locu
ti sunt falsa. furor illius s̄m similitudinē serpentis
sicut aspidis surde obturantis aures suas que nō
exaudiet vocem incantantiū ⁊ venefici incantantis
sapienter. Scd̄s effectus est de Rebellione ꝯ visā
dei potestatē per quā in miraculis ꝓbata fuit veri
tas sermōis. Et hoc est ꝙ dicit [Et oculos clau
serūt] ne lumen signoꝝ ꝯuinceret eos vera esse q̄
audierāt Esa. xxix. Claudet dn̄s oc'os vr̄os. ꝓphas
⁊ p̄ncipes qui vident visiones opiet. ⁊ erit vob̄ vi
sio oīm sic visio libri signati. Et tāgit effectū. Terti
us Qui est Obstinatio cōtra grām ꝯuertentē. Et
hanc tangit Tripliciter Scꝫ Per auersionē ab in
ducentib⁹ ad grām. ⁊ Per auersionem grē ⁊ Per
auersionē ab effectu gratie. Et de Auersione ab in
ducētib⁹ ad gratiā dicit [neq̄n videāt oculis]
demonstratā potestatē Esa. xliij. Nō recogitant in
mente sua neq̄ cognoscunt neq̄ sentiūt. Scd̄o tā
git Auersionē a veritate inducente ad grām [⁊ au
rib⁹ audiant] ꝯgrua similitudine veritatem ꝓpo
sitam Hiere. vij. Locutus sum ad vos mane con
surgens ⁊ loquens ⁊ non audistis. Et Ibidē. Nō
audierūt me nec inclinauerūt aurē suā sed indura
uerūt ceruicē ⁊ peius oꝑati sūt q̄ patres eoꝝ. Ter
tio tangit Auersionē a cōsensu veritatis: cum dicit
[⁊ corde intelligant] Hiere. v. Audi ꝑl̄e stul
te qui nō habes cor qui habētes oculos nō vide
tis Deut̄. xxix. Nō dedit vobis dn̄s cor intelligens
⁊ oculos videntes. ⁊ aures que possunt audire vs
q̄ in p̄sentē diem. Et postea tangit auersionē a grā
cōuertente dicens [et cōuertāt̄ ad me] q̄ auersi
sunt. Et subiūgit auersionē ab effectu cū dicit [et
sanem eos] a languore culpe ⁊ mortis et̄ne Eze.
iij. Si annūciaueris impio ⁊ cōuersus fuerit vita
viuet Hiere. iij. Conuertimini filij ad me receden
tes ⁊ sanabo auersiones vr̄as Malach. iij. Con
uertimini ad me ⁊ ego cōuertar ad vos. Sed q̄ nō
sunt conuersi dicit̄ Amos. ij. Super trib⁹ sceleribꝫ
Juda ⁊ sup quattuor nō ꝯuertam eum eo ꝙ abie
cerit legem dn̄i. ⁊ mādata eius nō custodierit Hie
re. xxx. Insanabilis est fractura tua: pessima plaga
tua. nō est qui iudicet iudiciū tuū ad alligandū cu
rationes tuā: vtilitas nō est tibi. Et ibidē infra. In
sanabilis est dolor tuus ꝓpter multitudinē iniqui
tatis tue. ⁊ ꝓpter dura peccata tua feci tibi hoc.

**Vestri aūt beati oculi quia vidēt:
⁊ aures vestre quia audiunt. Amē
quippe dico vobis quia mlt̄i pro
phete ⁊ iusti cupierūt videre que
videtis ⁊ non viderunt: ⁊ audire
que auditis ⁊ nō audierūt**

D Tertia pars in qua beatificat eos quib⁹ datum
est nosse mysteriū regni dei. Et tangit duo. Primū
est beatificatio taliū. ⁊ quia hoc habenti datur veri
tas. Idō in scd̄o exponit ad nudū intellectū quod
dixerat alijs parabolicū. Beatificatio autē taliū in
duob⁹ est. Absolute em̄ beatificat eoꝝ sensus disci
plinabiles ⁊ cōpatiue. Et hec patēt. Dicit igit̄ [Ve
stri aūt beati oculi quia vident] Ista patent
ꝑ ancedentia ꝑ oppositū accepta. Vident em̄ deita
tem in opib⁹ p̄ncipaliter oꝑantem Luc̄. x. Bti ocu
li que vident que vos videtꝭ [⁊ aures vestre q̄
audiunt] ꝓpositā vicꝫ veritatē. j. Joā. j. Quod vi
dimus: qđ audiuimus: qđ manus nr̄e ꝯtractaue
runt de verbo vite annūciamus vob̄. Vn̄ Act̄. iiij.
dicūt Nō possum⁹ quod vidimus ⁊ audiuimus
nō loqui [Amen quippe dico vobis] Beatifi
catio est ex comparatione [quia multi ꝓphete]
Esa. lxiiij. Utinā dirūperes celos ⁊ descenderes. ⁊
Dauid Ps̄. cxliij. Inclina celos ⁊ descende. Et alij
multi. Moyses Exod. iij. Mitte quē missurus es
[⁊ iusti] Luc̄. x. dicunt̄ reges eo ꝙ rex aiatū est iu
stum Tob. xiiij. Beatus ero si fuerint reliquie se
minis mei ad videndā claritatem hierl'em. Esa. xxx
viij. In dimidio dieꝝ meoꝝ vadā ad portas infe
ri. Et multi alij [⁊ nō viderunt] Cōtra Joā. vij.

Abraam pater vester exultauit vt videret diē meū:
vidit ⁊ gauisus est. Eccl. xlviij. de Esaia dr̄. Spiri
tu magno vidit vltima: ⁊ ꝯsolatus est lugentes in
sion. R̄nsio loquit̄ de corꝑali p̄sentia in qua appa
ret presencia deitatis s̄m ꝑtātem operū ⁊ s̄m veri
tatem sapientie sermonē Hebreoꝝ. xj. Juxta fidē
defuncti sunt oīs isti: non acceptis repromissio
nib⁹. sed a longe eas aspiciētes ⁊ salutantes: ⁊ con
fitentes quoniā peregrini ⁊ hospites sunt sup ter
ram. Sed adhuc contrariū videt̄ quod dicitur
Exod. xx. Loquere tu nobis ⁊ audiem⁹: ⁊ non lo
quat̄ nobis domin⁹. Jo. vlt̄. Auditu auris audi
ui te: nūc aūt oculus me⁹ videt te. Gene. xxxij. Vi
di dn̄m facie ad faciē. Responsio Illa oīa ꝑ mi
nisteria angeloꝝ ⁊ per inspirationē facta sunt ⁊ nō
per corꝑalem p̄sentiam: in qua deitas agnoscitur.
Hebreorū. j. Multifariā multisq̄ modis olim
deus loquens patribus in prophetis: nouissime
diebus istis locutus est nobis in filio

**Vos ergo audite parabolā se
minantis. Omnis qui audit ver
bum regni et non intelligit: venit
malus et rapit quod seminatū est
in corde eius: hic est qui secus vi
am seminatus est. Qui aūt super
petrosa seminatus est: hic est qui
verbum audit: ⁊ cōtinuo cum gau
dio accipit illud. Non habet autē
in se radicē: sed est tēporalis. Fa
cta autē tribulatōe et persecutio
ne ꝓpter verbū continuo scanda
lizatur. Qui aūt seminatus est in
spinis: hic est qui verbum dei au
dit. et sollicitudo istius seculi ⁊ fal
lacia diuitiarū suffocat verbuꝫ: et
sine fructu efficitur. Qui vo ī ter
ram bonā seminat⁹ est: hic est qui
audit verbum et intelligit et fru
ctū affert: et facit aliud quidē cen
tesimum: aliud autē sexagesimū:
aliud vero tricesimum**

Scd̄a pars In qua explanat parabolam indu
ctā eodē ordine q̄ inducta ē. Et ideo patet diuisio.
Dicit ḡ [Vos] quib⁹ datū est nosse regni my
steriū [audite] vr̄is aurib⁹. Prouer. xx. Oculuꝫ
videntē ⁊ aurē audientē vtrūq̄ fecit dn̄s [para
bolā] h̄ est parabole explanatōnē [seminatis]
h̄ est eius q̄ rerū sator est oīm. Jo. xv. Pater me⁹
agricola [Oīs qui au. verbū regni] auditu ex
teriori: ⁊ ponit tm̄ in via sensus in ꝓpatulo [et nō
intelligit] in ꝓfūdo cordis. Agg. j. Seminastis
multū ⁊ intulistis paꝝ. ⁊ q̄ cōgregauit mercedes
misit eas in saccū pertusū [venit mal⁹] Antono
masice. Malus dr̄ diabol⁹: hic venit ꝑ suggestio
nem [et rapit] Violentiā sonat ⁊ velocitatē ra
ptus: q̄ etiā aliq̄n tentās rapit diabolus: q̄ vehe
mentiā dilectiōis aufert ⁊ subito. Judic̄. vj. Cum
seuisset isrl̄ venit madian ⁊ amalech ⁊ ceteri orien
taliū nationū. Et sicut erat in herba cuncta vasta
bant. Ps̄. vij. Neq̄n rapiat vt leo aiam meā dum
nō est qui redimat neq̄ q̄ saluū faciat [hic ē qui
semi. ē sec⁹ viā] Sꝫ cū dixerit de semīato semie:
cur hic exponit de hoīe seminato: Et ad h̄ dicēduꝫ
ꝙ in ꝟitate istud semen seminat̄ in hoīe ⁊ attrahit
sibi hoīem totū. ⁊ ideo h̄ totus efficit̄ cū semine se
minat⁹. Et ita (al's ideo) subiūgit hic. Preterea di
verbū non p̄t intelligere diabol⁹. q̄ illō perire nō
pōt: sed colligit hoīem q̄ cū ꝟbo deberet fructifica
re. Et ideo dr̄ cecidisse secus viā. Jo. x. Lup⁹ rapit.
Cū aūt rapt⁹ est q̄ in ꝓfundū cordis nō est conte
ctū. Sꝫ parū tetigit secus viā delectabiliū mūda
noꝝ. Dan. vij. Dentes ferreos habebat magnos
comedens atq̄ cōminuēs: ⁊ reliqua pedibus suis
cōculcās [qui aūt semi. est su. petrā] Act̄. vij.
Dura ceruice ⁊ indomabili corde vos ꝑ spūi scto
restitistis [hic verbū audit] auditu exteriori [⁊
cōtinuo] ex leuitate poti⁹ q̄ virtute [cū gaud.
suscipit illud] ꝓpter dispersū loci calorē q̄ in ꝓ
fundo nō congregat̄ ⁊ cōtinet̄: sed in suꝑficie ē dis
persus ⁊ dispergit terrā. Poti⁹ em̄ primo erat sus
cipiendū cum gemitu ꝓ peccato. Esa. xxvj. A timo
re tuo dn̄e cōcepimus: ⁊ quasi parturiuim⁹ ⁊ pe
perim⁹ spm̄ salutis. Jo. xvj. Vos cōtristabimini:
⁊ tristicia vestra vertet̄ in gaudiuꝫ [nō aūt hꝫ in
se radicē] Psal. lj. Euellet te ⁊ emigrabit te de ta
bernaculo tuo: ⁊ radicē tuā de terra viuentiū. Esa.
xl. Et quidē neq̄ plantato neq̄ sato neq̄ radicato
in terra tritico (al's trūco) eius: repente flauit ī eos
⁊ aruerūt ⁊ turbo quasi stipulā auferet eos [Sꝫ ē
tēporalis] q̄ ī lapide crescēs nō crescit nisi ad tem
pus modicū quo durat humor suꝑficialis. Luce.
viij. Ad tp̄us credūt: ⁊ in tp̄e tentatōnis recedunt.
Psal. cxviij. Fiant sicut fenum tectoꝝ qđ prius q̄
euellat̄ exaruit [Facta aūt tribu.] penaꝝ [⁊ ꝑ
secutōe] exilioꝝ. Vel [tribulatōe] tentationū.
⁊ persecutiōe agitationū de vno in aliud sine q̇ete.
Threnoꝝ. v. Ceruicib⁹ minabamur: lassis nō da
batur requies. Psal. cxlij. Persecut⁹ est inimicus
aīam meā [propter verbū] Jo. xv. Si me perse
cuti sunt ⁊ vos persequent̄. Apoc̄. vj. Vidi sub al
tare dei aīas interfectorū propter ꝟbum dei qđ
habebāt. Sic Pharao ꝑsecutus est filios isrl̄ ꝓpē
verbū qđ mādauit ad eos dn̄s [cōtinuo scāda
lizatur] hoc est impingit ⁊ cadit. Matthe. xxiiij.
Scandalizabunt̄ mlt̄i ⁊ inuicē tradent. Job. iiij.
Venit sup te plaga ⁊ defecisti: tetigit te ⁊ cōturba
tus es. Leuit̄. xxvj. Terrebit eos sonitus folij vo
lantis [qui aūt seminat⁹ est in spinis] Heb.
vj. Terra ꝓferens spinas ac tribulos reproba est
⁊ maledicto ꝓxima [hic est qui verbuꝫ dei au
dit] auditu alijs prepedito [et sollicitudo se
culi istius] Hec est eoꝝ que sunt in seculo. Que
sunt: Diuitie: Delitie: ⁊ Honores. j Corinth. vij.
Sollicitus est que sūt mundi: ⁊ q̄ placeat vxori

sue[et fallacia diuitiarū] q2 decipiūt:non sol/uendo sufficientiā quā pmittūt.j.Timo.vj.Pre/cipe diuitib9 nō sublime sape nec sperare in incer/to diuitiaꝝ.Ecci.xxxiiij.Uana spes ꝛ mēdacium hoī insensato q̄si qui apphendit vmbrā:ꝛ psequit ventū qui attēdit advisa mēdacia.Prouer.x.Qui innitit mendacijs hic pascit ventū[suffocat] h̄ ē extiguit[v̄buz:ꝛ]ideo [sine fru. effi.]Sap.iij Uana spes illoꝝ ꝛ labores sine fructu[Qui v̄o in terrā bonam seminat9 est] Nūe.xiij.Ter/ram quā circūiuim9 valde bona est[hic est q̄ au dit verbū] Jo.viij.Qui est ex deo v̄ba dei audit [et intelligit]intus legit.Psal.cxviij.Declara/tio sermonū tuoꝝ:illuminabit dn̄e.ꝛ intellcm dat paruulis[et fructū affert] Hiere.xvij.In tpe siccitat' nō erit sollicitū:nec aliqñ d̄sinet facere fru ctuz[et facit aliud quidē centesimū] Et hic fruct9 Sapie i Cōtēplatōe Uirginū.Quia vt dic Aug9.Uirginitas est in carne corruptibili incor/ruptionis diuine ppetua meditatio.Prouerb.iij. Btūs homo q̄ inuenit sapiām ꝛ q̄ affluit pruden tia.Melior est adq̄sitio eius negociatione auri ꝛ argēti primi ꝛ purissimi fruct9 eius[aliud autē sexagesimū] Hic ē fruct9 Justicie i opib9 Mi/sericordie Uiduaꝝ.Jaco.iij Fruct9 aūt iusticie in pace seminat facientib9 pacē[aliud aūt tricesi/mū]in Pnia Cōiugatoꝝ.Lu.iij.Facite fruct9 di/gnos pnie.Pōt etiā Prim9 referri ad Martyres Sapi.iij.Bonoꝝ laboꝝ gl'iosus est fruct9.Ecci. xxxix.Obaudite me dīui fructus q̄si rose plantate sup riuos aquaꝝ fructificate.Scds Prelatoruz pro alijs laborantiū.ij.Timo.ij.Laborantē agri/colam oportet primū de fructib9 percipere.Ter/tius Religiosoꝝ.Ecci.xxiiij.Flores mei fruct9 ho/noris ꝛ honestat'.Sic ergo terminata est parabo/le expositio facta ad discipulos: quibus datuz est nosse veritatem nudam.

Aliam parabolā proposuit illis dicens.Simile factū est regnū ce/loruz homini qui seminauit bonū semen in agro suo.Cum autē dor mirent homines: venit inimicus eius et supseminauit zizania i me/dio tritici:et abijt.

Hec est Scda parabola:que est de Effectu v̄bi J significati per semen:que sumit ex naturali pullu latione sui gener'.Semen enim bonū pullulat in bonū.ꝛ stirps mala pullulat in malū.Scias aūt ꝙ cum v̄bum dei v̄tutē in se habeat eius a q̄ pro/cedit ꝙ q̄tum est de se nō pullulat nisi in diuinū aliquid.Sicut dicit.j.Joannis.iij.Qui natus est ex deo peccatū non facit: quoniā semen ipsius i eo manet.Hec ergo parabola est de effectu ꝓprio ver bi dei in corde hominis:vel in ecclesia vel in mun/do:in comparatōe ad mendax semen malū.quod est verbo contrariū.Dicunt ergo Tria in hac pa/rabola.Quorū Primū est Seminatio duorum seminū.Secundū aūt Distinctio stirpium que ap paruit in vtriusq3 germine.Tertiū aūt Distinctio que facta est in messione.In Prima aūt harū di/cunt duo.Sc3.Seminatio boni seminis.ꝛ Su perseminatio mali.In Prima harum Duo dicit In quorum Primo parabolice loqui significat: cum dicit[Aliam parabolam] Non diuersita tem suscipientiū verbum demonstrantē: sed osten dentem diuersitatez iacti seminis[pposuit eis] Bene dicit[proposuit]q2 parabola semper pro alio ponitur:quam significat f̄m vocis intentio/nem[dicens] Marci.iiij.Docebat eos in para/bolis multa:ꝛ dicebat eis in doctrina sua.Esa.xx/viij.In loquela labij:ꝛ in lingua altera loquetur ad istum populū[Simile est regnum celo/rum]q̄tum ad verbū quo regitur regnum f̄z il/lam regni significationē:que superius dudum est determinata.Et dicitur[celorum]pluraliter:eo ꝙ non gubernat f̄m vnum actum celestiū: sed f̄m omnē actum regni illius:ꝛ prodit ratio guberna/tionis ex celo.ꝛ regulat f̄m celum ꝛ ad celum diri gendo[homini qui]in negocio priuato[semi/nauit bonū semen in agro suo] Ita ꝙ ager regno:ꝛ verbum semini proportionet.Seminare autem sicut ante dictum est:actus est seminātis:ꝛ f̄m ipm semen ab eo qui seminat procedit(al's p/cidit)Et in hoc notatur processus verbi ex patre: primo rerum seminatore Et hoc fuit quando Ge ne.j.dixit.Fiat lux ꝛ c̄.hoc est:v̄bum genuit.In q̄ verbo erat sicut in arte ꝛ semie: vt fieret f̄m formā que dat esse ꝛ bonum q̄cquid factum est in rerum natura.Omnia enim illa:in forma verbi vidit de/us cuncta que fecerat:ꝛ erant valde bona.Et sic se/men istud in homine bonam dedit formā ꝛ virtu/tem innocentie ꝛ immortalitatis.Prouerbioruz xj.Seminanti iusticiā merces fidelis.Et f̄m hoc Ager est mund9 cōmuniter.ꝛ specialiter Natura humana.Sic enim semen vniuersaliter bonum fuit:virtutē bonitatis sue nature:humane infun/dens:ꝛ ipam totaliter ad se ꝯuertens.Esa.lx.Po/pulus tuus omnes iusti in perpetuū hereditabūt terram.Germen plantatōnis mee: opus manus mee ad glorificandū.Sic enim p̄mo nostra natu ra seminata est.Esaie.vj.Semen sanctū erit id q̄d steterit in ea.De Agro autē dicitur Gene.xxvij.Ec ce odor filij mei sicut odor agri pleni quē bn̄dixit domin9.Psalm̄.xlix.Pulcritudo agri mecum est Optimus enim ager in nulla parte degenerans: dei manibus formatus ꝛ excultus verbum (al's verbo)dei.quod similitudo dei est in semen susci/piens:semen sanctū suscepit in germen dīne plan/tationis.Et erat tunc hortus de quo dicit Sapiā Ecci.xxiiij.Dixi rigabo hortum plantationū:ꝛ in/ebriabo partus mei fructū[Cū autem dormi/rent homines] Hec est Supseminatio.Dor/mitio autē est torpor per negligētias Duas:A ver bi cōtemplatione: ꝛ A verbi v̄tute: ad quā homo in affectu ꝛ opere se nō exercet:vt totū cordis agrū occupet.Mentē per cōtemplationē.Cor p medi/tationē.Uoluntatem per amorē.Uires oīs per virtutē.Totum hominē per singuloꝝ membroꝝ ad formā verbi congruam operationē.Prouerb. vj.Usq3 quo piger dormies; quando d̄ somno cō/

surges.j.Thes.vl.Non dormiam9 sicut ceteri:sed vigilem9 ꝛ sobrij simus[venit]per suggestionez [inimicus] diabolus: qui omni inimicat operi diuino.Exod.xv.Dixit inimicus persequar ꝛ diui dam spolia.Psal.cxlij.Persecutus est inimicus animā meā[et superseminauit] Bene d̄t[su/perseminauit]q2 Uicium ꝓfundum cordis non penetrat:eo ꝙ immateriale est sicut semē dei.S3 in sensibus illudit ꝛ spargit radices:cui tamē fun dus cordis synderesis semp contradicit.Hoc no/tatur Prouerb.xxiiij.Ubi d̄r ꝙ agrum pigri ope ruerant vrtice:ꝛ repleuerant superficiē eius spine Rho.vij.Consentio legi dei f̄m interiorē hoīem. Uideo autē aliam legem in membris meis repu/gnantē legi ment' mee.Et hoc est[zizania] Her/ba:sensus ꝛ rationē oppilans ꝛ ad insaniā conuer tens.Et significat Errorē:contra verbi v̄itatem.ꝛ Insaniā cōcupiscentie carnis ꝛ mundi:cōtra ver/bi virtutem.ꝛ Peruersitatē: cōtra verbi ordinem in opere bono.Sap.xij.Nequā est natio eorum ꝛ naturalis malicia eoꝝ:qm̄ non poterat mutari co gitatio eorum in perpetuū.Semen enim erat ma ledictum ab initio[in medio tritici]vt vndiq3 triticum detineat ꝛ impediat.Semen enim malū vndiq3 impedit bonū: quia totum agrum inficit. Job.xxj.Quare impij viuūt: subleuati sunt cōfor tatiq3 diuitijs.Semen eoꝝ permanet coram eis: propinquoꝝ turba ꝛ nepotū in conspectu eorum [et abijt] hoc est se ad occultū retraxit.Ita ꝙ id q̄d est seminariū hostis:aliqñ videt esse partus p/prij cordis:ꝓpter mali ꝯsuetudinem.Psal.ix.In/sidiat in abscondito quasi leo in spelūca sua.Sic ergo Quinq3 facit diabolus.Clam ei venit.Clam se abscondit.Inimicicias ppetuas gerit.Superfi ciem sensuum per quos in op9 pullulare seges d̄i debuit zizanijs operuit Undiq3 malū semē:impe diens bonuz semen:seminauit Hebreoꝝ.xij.Ne qua radix amaritudinis sursum germinans ipe/diat:ꝛ per illam inquinentur multi

Cum autem creuisset herba et fructum fecisset:tunc apparuerūt et zizania.

Scdm est Ubi pullulantiū seminū ostenditur R diuersitas.Et dicit Tria.Appropriationez pullu lantiū.Ammirationē intuentiū.ꝛ Judicium pa/trisfamilias de non euellenda statim zizania:sed cum tritico sinenda crescere vsq3 ad messem. De Primo horuz d̄t[Cum autem creuisset her ba]boni seminis.Hoc significatū est Genes.xlj. Septē spice pullulabant in culmo vno plene atq3 formose.q̄ septē spice significant oīs bonorū con gregatiōes[et fructum fecisset]hoc est follicu los ꝛ aristas siue spicas in quibus fructuz faceret formasset.Act.v.Augebat in domino credentiuz multitudo viroꝝ ac mulierum.Actuū.xj.Loque bantur ad grecos:annunciantes dominū iesum: multusq3 numerus cōuersus est ad dominū.Jo annis.iiij.In illa autē ciuitate multo plures cre/diderunt in eū:ꝛ mulieri dixerūt.Jam non propt tuam loquelam credim9.Ipsi enim vidimus ꝛ sci mus:quia hic est vere saluator mūdi[apparue/runt simul et zizania] erroꝝ ꝛ viciorū.j.Co/rinth.xj.Oportet hereses esse:vt hi qui ꝓbati sunt manifesti fiant in vobis.Et hoc significatū est Ge ne.xlj.Ubi cum pulcris spicis apparuerūt septem alie tenues spice ꝛ percusse vredine: deuorantes prioꝝ pulcritudinē.Actuū.xv.Descenderunt qui/dam a Judea ꝛ docebant fratres: quia nisi circū/cidamini f̄m morem moysi:nō potestis salui fie/ri.Et hoc significat scissura pallij ꝓphete Ahie.iij. Regum.xj.Qui scidit palliū suum nouū q̄ oper/tus fuit in duodecim partes: ꝛ ait ad Hieroboā. Tolle tibi scissuras decē.Decem scissure significāt scissam obedientiā decalogi:que est zizania.Due autem remanent in domo David: que informata sunt veritate ꝛ dilectione.Ueritate fidei ꝛ forma charitatis

Accedentes autē serui patrisfa milias dixerūt ei.Domine nonne bonū semē seminasti in agro tuo? Unde ergo habet zizania? Et ait illis Inimicus homo hoc fecit

Ecce Ammiratio contemplantiū ꝛ collaboran/tium seruoꝝ.Et sunt Due questiones ꝛ Duo iu/dicia domini.Una questio est de Origine.Et hāc soluit agri domin9.Alia questio est de voluntate dn̄i de extirpandis zizanijs vt patebit.quia tales diuisiones leues sunt valde. Dicunt g̃[Acce/dentes autem]per Deuotionis orationem:et Ammiratiōis contemplationē:ꝛ Zeli indignatio/nem[serui]custodes agroꝝ.hoc est animaꝝ[pa/trisfamilias]dei patris]dixerunt] Hier.xij. Justus q̄dem tu es domine:etsi disputem tecum veruntamē iusta loquar ad te.Quare via impioꝝ prosperatur:bene est omnibus qui p̄uaricantur ꝛ iniqua agunt:Plantasti eos ꝛ radicem miserunt proficiunt ꝛ faciunt fructū.Et hoc est[Domīe] qui oīm bonoꝝ ꝛ maloꝝ es domin9 Rho.x.Idē dn̄s oīz[Nōne bo.se.semi.in agro tuo] Nō enim habes malū semen.quia non habes semē ni/si quod ex te procedit: quod diuinū v̄bum est a q̄ procedit sp̄s vite in omnes stirpes.Esa.lxv.Se/men benedictoꝝ domini:filij ꝛ nepotes eorum cū eis.Ecci.xliiij.Cum semine eoꝝ perseuerāt bona: hereditas ꝛ nepotum eoꝝ semen in testamento ste tit.ꝛ filiorum eoꝝ hereditas ꝓpter illos vsq3 i eter num manet.Semen eoꝝ ꝛ gloria eorum non de/relinquetur.Ex quo igit sic bonū ex bono oritur:ꝛ non potest arbor bona fructus malos facere Si/cut Supra.xij.dcm̄ est[Unde ergo habet zi/zania:]Et hoc est querere Unde mali sit ortus? Sapi.j.Deus mortem nō fecit: sed impij manib9 ꝛ verbis accersierunt eā.Et hoc est ꝙ dic[ait ill' Inimicus homo hoc fecit] Diabolus inimi/cus homo dicit:quia deuicit hominē.Ps.cxxxix. Eripe me dn̄e ab homine malo: a viro iniquo eri/pe me.Hic est inimicus Gen̄.iij.Inimicicias po nam inter te ꝛ mulierē:ꝛ semen tuū ꝛ semen illius. Ul' d̄r[inimicus homo]hoc facere:q2 diabol9

non facit h nisi in homine z cū hoīe. Unde ex consensu est inimicus: z in facto est [homo mal⁹] Jo. xiij. Cum misisset diabolus in cor vt traderet eum Judas scariothis

Serui autem dixerunt ei: Vis imus et colligimus ea? Et ait. Ne forte colligentes zizania: eradicetis simul cum eis et triticū. Sinite vtraqz crescere vsqz ad messem In tempore messis dicam messoribus. Colligite primū zizania: et alligate ea in fasciculos ad comburendum: triticum autem cōgregate in horreum meum

L Ecce Scđa questio de Inquisitōe volūtatis de extirpandis zizanijs. Et hoc dixerūt zelo indignationis [vis imus et colligimus ea:] Intelligunt de collectiōe in fasciculos ad comburendum ne amplius germinet. Lu.ix. Vis dicimus vt descendat de celo z ꝯsumat eos? [Et ait Nō] Lu. ix. Conuersus dn̄s increpauit illos: dicens. Fili⁹ hoīs non venit animas ꝑdere sed saluare [ne forte colligentes] hoc est colligere intendentes [zizania] errantes vel heresi vel vita [eradicetis sil' et triticū] Eradicetis dr: quia cum homo occidit non amplius reuertit ad statū merendi. Job vij. Non reuertetur oculus meus vt videat bona. Argumentū est hic: qꝛ Potius sinēdi sūt mali viuere ꝙ timor sit ꝙ aliqui ledant innocentes. Gen. xviij. Absit a te domine qui iudicas omnē terram vt perdas iustum cum impio: nō est hoc tui iudicij vt fiat iustus sicut impius: Tamē Aug⁹. vult ꝙ triticum hic dr qui pt fieri triticum. Joel.ij. Quis scit si cōuertat z ignoscat deus z derelinquat post se benedictionē. Et hoc est verū ꝙdiu aliqua est ꝓbabilitas cōuersionis. Et hoc est post trinā ammonitionem. Titum.iij. Hoīem hereticū post primā z secundā correptionē deuita: sciēs ꝙ subuersus est: q eiusmodi ē: z delinquit ꝓprio iudicio cōdēnatus. Certificatus de volūtate sua: seruis dat iudicium discretōis: dicens [Sinite vtraqz crescere vsqz ad mes.] Vel vltimā generalis sentētiā. Vel vsqz ad sententiā hominis diffinitiuā: quādo scitur esse subuersus z desperat de correptione. Et tunc lex implendā est. Exo.xxij. Maleficos nō pacieris viuere. Leui.xxiiij. Educ blasphemū extra castra: z lapidet eū omīs ppl's. Et hoc est quod dicit [z in tpe messis] h est sui iudicij qn̄ reatus vindicandus est [dicam messorib⁹] Angelis. Vel Judicib⁹ qui etiaz angeli. hoc est nuncij dei sunt. Rho.xiij. Dei minister est potestas vindex ī iram ei qui malū agit. Josue.vij. Conturbet te deus: qa tu turbasti nos. Apoc.xiiij. Mitte falcem tuaz et mete: qꝛ maturauit messis terre [Colligite primū ziza.] Esa.xxiiij. Congregabunt cōgregatiōe vnius fascis in lacum. Esai.xxij. Cōsummata est vindemia: collectio vltra nō erit [in fasciculos] Quia licet omnes colligent in vnū magnū fascem: tamē pro qualitate culparū quilibet suam habebit colligationē. Mat.xxij. Ligatis manib⁹ z pedibus proijcite eum in tenebras exteriores [ad cōburendum] Deut.xxxij. Ignis succensus est in furore meo: z ardebit vsqz ad iferni nouissima. deuorabitqz terrā cum germine suo Videt autem falsum ꝙ dr [primū] Quia Infra.xxv. ꝑmo dicet. Venite bn̄dicti zc. Responsio Primo vocabit ad se electos. Sed anqꝫ ascendat in celuz in presentia eoꝝ: mittet ad comburendū reprobos. Et tunc letabit iustus cum viderit vindictā. Et tunc demuz ascendet chr̄s homo cum bonis. Et hoc est autem quod dr [triticū aūt congre. in hor. meum] Hoc em̄ facient angeli vt ministri: z christ⁹ vt caput z autor. Baruch.iij. O israel ꝙ magna est domus dei z ingens locus possessionis eius. qꝛ licet in hac domo mansiones multe sunt Jo.xiiij: Tn̄ vnū est horreū cōe. Sic ergo perdit zizania ex toto. Sicut dr Esai.xiiij. Non cōsurgat in eternum semen pessimoꝝ: ꝑparate filios eius occisioni: in iniquitate patrū coꝝ nō ꝯsurgent. Triticū autem colligit ex toto. Supra.iij. Permundabit aream suam: z cōgregabit triticum in horreū suum. paleas aūt comburet igni inextinguibili.

Aliam parabolaz proposuit eis dicens. Simile est regnum celorū grano sinapis: quod accipiens hō seminauit in agro suo

M Proposuit autē vt sil'itudinibus consideratis: viderent quantā fides haberet efficaciā [Simile est regnū celorū] Tria sunt que accipit in similitudie. Seminationē seminis. Incrementū. z Perfectionē eiusdez. In Primo dr: Quid: Cui: z In quo assimilat. Quid: Regnum celorum. Non enim regnū celorum est sicut regna aliaꝝ potestatum. Aliarū em̄ potestatū regna z leges: coactiua obligant virtute. Celoꝝ aūt regna: virtute q̄dam amatiua nos alliciūt: z obtinendo: nos vendicant sibi. Nec vni celesti rectitudini cōformāt: sed omī. Ita vt dicam⁹ Nostra cōuersatio in celis est. Sic enim dr Esai.xxxij. Ecce in iusticia regnabit rex: z principes in iudicio preerūt. Et qꝛ celestia nunqꝫ inordinata sunt. Sicut dr Dan.vij. Regni ei⁹ qd non corrūpet. Hoc aūt sil'e est [grano sinapis] Ut in grano notet Puritas z Fecūditas fidi. Et in sinapi notet virtus eiusdē. Sinapis em̄ ꝓprietates sunt ꝗ Valde subtilis sube. z ideo multum Dilatat quādo conterit. z Acuta: z ꝑ hoc penetratiua ē. Etiā Dissolutiua viscositatū. z Vaporatiua valde. Et ideo statim obtinet cerebrum. Est etiam Mordificatiuū. Et hec habet Verbū fidei. Que subtilissime est substantie in articulis: qui omnes sunt de trinitate. Dilatat aūt ad eterna z tēporalia z gaudia z penas. Conterit aūt ꝑ meditationē eorum que credunt. Et est Acuta valde per veritatē que est subiectuz z causa eius. Per illā em̄ est acutior gladio ancipiti: ꝑtingens vsqz ad diuisionem aīe z spūs. Hebreoꝝ.iiij. Et est Dissolutiuū cōcupiscentiaꝝ. z Vaporatiuū per spūs charitatē: qa

spirat spūm vite: z obtinet statim altiora nostri intellectus. Unde dr Mar.xj. Si habueritis fidez sicut granuz sinapis: dicetis monti huic. tollere z mittere in mari: z omīa possibilia sīt credēti. Et tangit in quo sil'e dicēs [qd acceptū homo seminauit in agro suo] Acceptio aūt sonat ꝯsensuz: qꝛ Cetera pt non volens: credere non nisi volens Jo.xj. Si credideris videbis gl'am dei [homo] aūt notat intellectū veritatis: qꝛ Fides illumiatio est intellect⁹ ad eterna cōtuenda. Psal.xxxv. In lumine tuo videbim⁹ lumē. Lu.ij. Lumē ad reuelationez gentiū zc. [seminatio] autē notat dispersionē: quia fides vult spargi per vbum fidei. Esai. xxvij. Implebūt faciem orb semine. Esa.liij. Uidebit semen longeuū: z voluntas dn̄i in manu eius diriget [ager] autē cordis notat optimā exercitatione per disciplinā. Malach.iij. Beatos vos dicent oēs gentes. Eritis em̄ vos terra desiderabil'.

Quod minimū quidez est omnibus seminibus. Cum aūt creuerit maius est omnibus oleribus: z fit arbor ita vt volucres celi veniant et habitent in ramis eius.

N Tāgit hic Incrementū. Tangit autē Tria. Vn̄ crescit. qꝛ ex minimo. z Incrementū ipm: z Incrementi quantitatē De Primo aūt Dubiū est ꝑ lr̄am. Quia dr [Qd minimū est] Et hoc nō videt. qꝛ granū papaueris est multo min⁹: z semen rute. z hmōi herbaꝝ plurimaꝝ. Responsio Minimū est non simpl'r: sed respectu eius qd producit. Et ad hoc intelligendū Sciendū est ꝙ aliud (Germen) est Herba. z aliud Olus: z aliud Gramē: z aliud Frutex. z Aliud Arbor. Et hec differūt in eadē specie plante exn̄tia. Primū q̄dem in gn̄e quorūdā est Gramen. (Germen) Et hoc est qn̄ primū ex radice mergunt ad modū gladioꝝ folia per se ipa: z non per cotilidones radici adiūcta. Herba autē qn̄ habet multa folia: non nisi cotilidonib⁹ adiungunt vni (germē) radici: sicut est ī petroselino: qd postqꝫ gramē esse desinit fit herba. Et sil'r sinapis. Sed olus idē efficitur qn̄ stipitem nō ligneuz ꝑducit ex radice: z in illo stipite multos ramos z folia in ramis. Sz frutex est qn̄ ml'tos ꝑducit ex vna radice stipites. Sicut Juniper⁹. Et h faciunt multa. Sed arbor est qn̄ stipes in ligni duriciā cōuertit: z ex illo rami z virge ī ramis: z in virgis sceptra siue palmites seu flagra q̄dam ꝑducunt Dicendū igit ꝙ ꝓportione habita ad ea que ex ipso ꝑducunt minimū est: quia licet papauer sit minus: tn̄ stipes eius non lignescit sic sinapis. Et licet rute stipes lignescat: non tn̄ sic in altū ꝯsurgit: z frutici magis ꝙ arbori similat. quia multi in ruta stipites de vna radice egrediunt. Ista minoritas fidei significat hūilitatem que est in cruce saluatoris. Lu.xviij. Qui se humiliat exaltabit. Phil'.ij. Exinaniuit semet ipsum formā serui accipiēs: in similitudinē hominum factus: z habitu inuent⁹ vt homo. Humiliauit aūt semetipum: factus obediens patri vsqz ad mortē: mortē autem crucis. Psal. Vidi humilitatem meam z laborem meuz. Supra.xj. Discite a me quia mitis sum z humilis corde. Omnibus enim minimis seminibus minor est vbum fidei. Nulla em̄ doctrina tam humilib⁹ initiur. j. Coꝝ. j. Nos ꝑdicamus chr̄m crucifixum. Judeis quidem scandalū: gentibus autē stulticiam. Et Ibidem. Placuit deo per stulticiā fidei saluos facere credētes. Nulla aūt alicuius q̄ntūuis parui doctoris a tam humilib⁹ confirmat. Quia ista sīt stulticia: cōtra mundi Sapientiā. z Mortis probro se infirmitas: ꝯ mōi Fortitudinē. Est ergo granū Paruū in sapientia mūdi. Minus in potentia: sed Minimū in supbia z fastu seculi. Cōtra Primum. j. Coꝝ. j. Que stulta sunt mundi elegit de⁹ vt cōfundat sapientes. Contra Scđm. j. Coꝝ. j. Que infirma sunt mūdi elegit deus vt confundat fortia. Contra Terciū. j. Coꝝ. j. Ea que non sunt: quia ꝯfusione digna sunt: elegit deus vt ea que reputatione mundi sola sunt destrueret: vt non glorietur omnis caro in ꝯspectu eius. Ab hoc ḡ minimo crescit. Et hoc est quod sequit [Cum autem creuerit] in deuotione vocatoꝝ z electoruz: tunc mutat herbe hūilitatē: paulatim exurgens ī olus. Et ideo dicit [maius est omnib⁹ olerib⁹] Est aūt calidum vaporatiuū vehementer z multiplicabile. Et quia calidū fortissime per radicē trahit succum. Et quia vaporans ascēdit fortissime in altum. Et quia subtilis substātie multiplicabile fortiter extendit in ramos: implens illud Eze.xxxvj. Vos montes israel ramos vr̄os expandite z florete: z fructum facite ppl'o meo isrl'. Sic em̄ filius hominis in corde fideliū exaltabit a terra: z omīa trahit ad se ipum. Joā.xij. Sic gloriat frater Humilis in exaltatiōe sua: diues autē deprimit in humilitate sua. Jaco.j. Sic Esai.iiij. Germen domini erit in magnificentia z gloria z fruct⁹ terre sublimis. Sic Stulticia cōuertit in sapientiā: quam Paulus. j. Coꝝ. ij. loquit iter ꝑfectos. Sic Infirmitas transit z in fortitudinē. Esa.lxj. Vocabuntur in ea fortes iusticie. Sic Dedecus trāsit in honorem Ita ꝙ dicat Paulus Gal'.vj. Mihi absit gloriari nisi ī cruce domini nr̄i iesu christi. Sic enī omne genu flectit in nomine domini: z omnis lingua confitet quia iesus christus in gloria ē dei patris. Phil'.ij. [Et fit arbor] Hic tangit Tertio perfectionez: quia ligneo iam roborato stipite radici infixo ml'tos profert ramos: z in ramis virgas z flagra totum mundū occupans. Sicut arbor quam in medio terre stantē vidit Dan.iiij. Extēdit enim palmites suos vsqz ad mare: z vsqz ad flumen ꝓpagines eius. Et est lignum vite in medio paradisi. Gen.ij. Lignum existens educēs suos de egypto in manu legislatoris. Exo.iij. z.iiij. Virga enim in qua fiunt signa z non solum in ista perfectione est in se ipsa: sed z [volucres] cōtemplatiui celum petentes [veniunt] per esuriem z desiderium quiescēdi cum angelis: quibus Patriarcha Gene.xviij. dixit. Requiescite sub arbore [z scandunt ramos eius] hoc est: diuisiones virtutū crucis. z gustant fructum ventris virginalis pendentē in eo. Canticoꝝ.vij. Dixi ascendam ī palmā z apprehendam fructum eius

Aliam parabolam locutus est eis. Simile est regnum celorũ fermento: quod acceptũ mulier abscondit in farine satis trib⁹: donec fermentatum est totum

D Hec Prima parabola de his que docent ꝓfectum ꝟtutis. Et quia Tres sunt ꝟtutis ꝓfectus. Scz. ꝭz virtutis formã. ⁊ ꝭz virtutis naturã (al's materiã) siue substantiã. ⁊ ꝭm ꝟtutꝭ finem: qui est chr̃s: ꝭm ꝙ est obiectũ felicitatꝭ sctõꝝ. Ideo Tres inducunt̃ ꝑ ordinẽ ꝑabole. Et per h̃ patet diuisio. Ista aũt sumit̃ penes profectũ virtutis in forma virtutꝭ: que est charitas: que per fermenti naturaꝫ significat̃. De qua dr̃ Tria. Cui scz regnum assimilat. ⁊ In quo. ⁊ Quo effectu. De Pri͂o dr̃ ⌊Simile est regnuꝫ celoꝝ⌋ quo formalit̃ regnam⁹ in celis. Apoca. v. Fecisti nos deo nostro regnuꝫ: ⁊ regnabim⁹ super terrã ⌊fermento⌋ Ecce Cui assimilatur. Calor fermẽti vt dr̃ Phus Humidum panis maturat. Spirituale facit. Leuat. Sapiduꝫ reddit. Digestioni ꝑparat. Et hec omnia facit charitas: de qua parabola ista ꝭm Rabanum exponit̃. Hec em̃ maturat hominis cor crudum: vt sit viscerosum ⁊ affectuosum: ⁊ ad spiritualitatẽ conuertit. Sicut ipse spũssanctꝰ est calor. Leuat ⁊ alleuiat cor ad celestia: ⁊ ꝑparat nos vt facile incorporemur chr̃o. Huius autẽ signũ vt dicit phus: q̃ nemo de fermento ꝭm substantiã materialẽ aliq̃d in pane facto inuenit: quia totũ spirat in spiritũ: ⁊ vbiq; ꝑ pastam diffundit̃. Sicut spũs diffundit̃ in corpꝫ: quia aliter tam modica massa non totã massam paste alteraret ⁊ ad se cõuerteret. ⁊ ideo ꝑ hoc in nostris debet esse sacrificijs. Dñs ꝑcipit Leuit. vij. ꝙ offerant panes fermentatos cum hostia gratiarũ ꝓ pacificis calefaciẽdo Omnia preinducta facit charitas sicut ⁊ fermentũ. Deinde tãgit In quo est simile cum dic̃ ⌊Quod acceptũ⌋ Et dicit Quattuor. Quoꝝ Primũ est Charitatꝭ: in qua est gr̃a. Et hoc notat cum dr̃ ⌊Qd̃ acceptuꝫ ⁊c̃.⌋ Joãnis. j. De plenitudine eius om̃es accepimus gr̃am pro gratia. j. Coꝝ. iiij. Quid habes qd̃ non accepisti: Si aũt accepisti quid gloriaris q̃si non acceperꝭ: Scd̃m est Gratie ꝑ effectũ quando dicit ⌊mulier⌋ molliens heru deũ: est Sapientia diuina in corde hoĩs inspirata. Sap. vij. Per nationes sapiẽtia in anĩas sanctas se transfert: ⁊ amicos dei ⁊ ꝓphetas cõstituit. Neminẽ em̃ deus diligit nisi qui cũ sapientia inhabitat. Ruth. iij. Scit omnis isrl' mulierẽ te virtutis esse. Tertiũ est Op⁹ mulieris sapie in fermento charitatis. Et h̃ est qd̃ dicit ⌊abscondit⌋ Abscondit̃ aũt quando cõmiscetur ⁊ diffundit̃ in virtutib⁹ omnib⁹ Ita ꝙ totũ ingrediat̃ ⁊ totũ maturet ⁊ cetera ꝑficiat que ante diximus. Rhomanoꝝ. v. Charitas dei diffusa ẽ in cordib⁹ nostris per spiritumsanctũ qui datus ẽ nobis. iiij. Regũ. iiij. Mulier infundit oleum in omnia vasa. Quarto dr̃ Cui infundit̃ ⌊in farine satis tribus⌋ Farina Uirtutis significat Innocentiam: ⁊ Gr̃am ex candore. Timorẽ ex cõminatione: ⁊ Confortationeꝫ ex effectu. Gratia em̃ candet ⁊ timore conterit̃ tota die ⁊ scindit cor. Sicut dicit̃ Joel'. ij. Et Effectu roborat. Hec est farina q̃ in hydria vidue nõ defecit. iij. Reg. xvij. Hec etiã est quã Heliseus in ollam mitti iussit. iiij. Regũ. iiij. ⁊ postea non fuit quicq̃ amaritudinis in olla Leui. xxiij. Offeretis nouũ sacrificium dño. duos panes primitiaꝝ de duab⁹ decimis simile fermentate. Duo autẽ panes sunt duo genera virtutum. Theologica: ⁊ Politica. Hec farina sata hꝫ Tria Satum aũt genus mensura est modiũ ⁊ dimidium capiẽs. Tria autem sata dicunt̃ rõne Trium personaꝝ dei in quas ꝟtutes dirigunt. Aut ratiõe Trium anime potentiaꝝ: rõnabilis: irascibilis: et cõcupiscibilis: quas ipse ꝟtutes implent. Aut ratione Trium generũ virtutũ que nos perficiũt in opere. Que sunt Morales: Intellectuales: ⁊ Heroica. Moralis enim ordinat passiones ⁊ opera. Intellectualis cõceptus (al's conceptiones) ⁊ electiones. Heroica aũt vires aiales ad mentꝭ metas cohibet. Luc. xiij. Cui sil'e estimabo regnũ dei: Simile est fermento: quod acceptũ mulier misit ĩ farine sata tria. Tertio tãgit Quo effectu fit ista comparatio ⌊donec fermentet̃ totum⌋ hoc est calore charitatis totum inflammaret: ⁊ spũsancto infunderet̃. Actuũ. ij. Repleti sunt om̃es spũsancto. Est autẽ Fermentũ erroris ⁊ corruptionis: ꝭz ꝙ fermentũ ẽ antiqua corrupta pasta. Et ꝭm has proprietates non loquit̃ hic de fermento. Sed de Fermento erroris dicit̃ Osee. vij. Quieuit ciuitas paululũ a cõmixtione fermenti donec fermentaretur totum. De Fermento corruptionis. j. Coꝝ. v An nescitis quia modicũ fermentũ totã massam corrumpit: Sed q̃ hoc non pertinet ad ꝓpositum: dimittatur donec de eo sit locus tractandi

hydria farina

Hec autem omnia locutus est Jesus in parabolis ad turbas: et sine parabolis non loquebat̃ eis: Ut impleretur quod dictum est ꝑ prophetam. Aperiam in parabolis os meuꝫ: eructuabo abscondita a constitutione mundi.

D Postq̃ Tres parabolas in cõmuni turbis intra mare ad cõmunẽ edificationẽ ꝓposuit. Hic p⁹ omnes concludit que sit ratio parabolarũ. Et per vnius explanationẽ oẽs alias se explanasse ostendit. Et ideo hec (que dicta sũt) Duo in ista parte facit: sicut patet in l'ra. Primũ autẽ ostendit Parabolici sermonis ad turbas rationem. Et ideo Duo dicit. Scz. Qr̃ parabolice loquebat̃. ⁊ Probat sic debere fieri per autoritatem. In Primo horum Duo dicit. Affirmationẽ factoꝝ. ⁊ Generalit̃ debere intelligi: semꝑ ita dominũ fuisse locutũ. Dicit igit̃ ⌊Hec aũt omnia locutus est iesus ĩ parabolis⌋ Que licet numero parabolaruꝫ non sint multa: significatõe tñ earũdem valde sunt infinita. Prouer. j. Animaduertet parabolã ⁊ interpretationẽ: verba sapientũ ⁊ enigmata eorum ⌊ad turbas⌋ quoꝝ fuerũt carnalia corda: ⁊ quib⁹ facetorũ similitudines facilius persuadent q̃ verba ⌊et sine parabola nõ locutus est eis⌋ Ecce Generaliter innuit qualiter se in omnib⁹ diuina sapiẽtia rustice simplicitati coaptauit. Et in signũ huius: mater sapie: ꝟbuꝫ dei parabolã factam in carne assumpta: pannis pauperib⁹ inuoluit: ⁊ reclinauit in ꝑsepio. q̃ homo cõparatus iumentis insipientib⁹ verbi eterni pabulum nõ caperet: nisi panniculis similitudinũ humanarũ inuolutum esset ⌊vt adimpleret̃ qd̃ dictũ est per ꝓphetam⌋ in Psal. lxxvij. dauid ⌊aperiam in parabolis os meũ⌋ magna dicturus (al's docturus) ⌊eructabo⌋ cum affectu: cõceptũ intellectus exprimens. Hoc em̃ sonat eructuatio: que de stomacho vaporẽ cibi emittit. Psal. xliiij. Eructauit cor meũ ꝟbum bonũ Psal. xviij. Dies diei eructat nudum ꝟbum: cum sapiẽtia ꝑfecti ⁊ luce intelligẽtie fulgentib⁹: mysteriuꝫ regni dei ostendit. Sed nox nocti indicat scientiã qñ parabolis obuolut⁹: sermo rusticam mentẽ que obscura est instruit ⌊abscondita a cõstitutione mũdi⌋ Sapiam em̃ dei in mysterio verbi absconditã: om̃ia quecunq; dixit ⁊ fecit deus: loquunt̃. Rho. j. Inuisibilia dei a creatura mũdi ꝑ ea q̃ facta sũt intellecta cõspiciuntur. Sempiterna quoq; ꝟtus e⁹ ⁊ diuinitas. Totus em̃ mundus theologia est homi: dñ celi enarrant gloriam dei: ⁊ opera manuũ eius annunciat firmamentum.

Tunc dimissis turbis venit in domum: et accesserunt ad eũ discipuli eius dicẽtes: Edissere nobis parabolam zizanioꝝ agri.

Ecce Scd̃m: vbi venit ad explanationẽ seorsuꝫ cum discipulis ⌊venit in domũ⌋ Indicans discipulos aliq̃n etiã debere familiarib⁹ intendere ⁊ sibi vacare. Gene. xxx. Justum est vt aliq̃n domui mee prouideã. Sap. viij. Intrans in domũ meã: conquiescã cum sapia. Non eñi habet amaritudinem cõuictus eius: neq; tedium cõuiuatus e⁹ ⌊Et accesserũt⌋ desiderio studẽdi ⁊ discende ꝟitatis Psal. xxxiij. Uenite filij audite me: timorẽ domini docebo vos. Accedite ad euꝫ ⁊ illuminamini: ⁊ facies vestre nõ ꝯfundent̃ ⌊discipuli eius⌋ a doctrinis eius imbuendi. Et ideo nom̃e habẽtes discipuloꝝ ⌊dicẽtes⌋ hoc est instrui petẽtes ⌊Edissere nobis parabo. ziza. agri⌋ De hac potius querunt q̃ de alia: quia hec cõtinebat ꝑfidorũ reprobationẽ. ⁊ gentiũ fideliũ implicite vocationeꝫ: ad quod plurimũ volebat ap'los esse instructos ⁊ cautos. Unde ⁊ de hoc plurima dicet inferius.

Qui respondens ait Qui seminat bonum semen est filius hominis: Ager autem est mundus. Bonum vero semen hi sunt filij regni Zizania autem filij sunt nequam: Inimicus auteꝫ qui seminauit ea est diabolus. Messis vero cõsummatio seculi est. Messores auteꝫ angeli sunt. Sicut ergo colligũtur zizania: et igni comburuntur Sic erit in consũmatione seculi. Mittet filius hominis angelos suos ⁊ colligent de regno eius om̃ia scandala ⁊ eos qui faciunt iniquitatẽ: ⁊ mittẽt eos in caminũ ignis Ibi erit fletus ⁊ stridor dentium.

D Circa istius parabole summalem explanationẽ dicit Nouem. Explanat em̃ Primo Seminãtẽ: dicens ⌊Qui semi. semen bonũ est fili⁹ ho.⌋ Non mõ tñ in carne veniẽs: sed ab initio mundi: ⁊ hodie: per ora oĩum loquentiũ de eo sꝑ ꝓpter oĩa Quod est sapia perfectoꝝ ⁊ rationaliũ hominũ: ⁊ Qd̃ est congruũ pabulũ iumentoꝝ. Unde Hier. xxxj. Seminabo domũ isrl' ⁊ domũ Juda semine hoim ⁊ semine iumentoꝝ. Mar. iiij. Multis parabolis loquebat̃ ad turbas ꝓut poterat audire: ⁊ sine parabolis nõ loquebat̃ eis. Scd̃o explanat Agrum dicens ⌊Ager aũt hic mun. est⌋ Ager ab agendo dictus: eo ꝙ actus surgat in fructum. Cant. vij. Egrediamur in agrũ: cõmoremur ĩ villis. Psal. xxiij. Dñi est terra ⁊ plenitudo ei⁹. Tertio explanat Bonum semẽ: dicẽs ⌊Bonuꝫ vero semen hi sũt filij reg.⌋ hoc est ad regnũ formari ꝑ semen. Et ideo semen vocati sunt Sicut. s. diximus Psal. xxj. Anĩa mea illi viuet: ⁊ semẽ meuꝫ seruiet ipsi. Quarto explanat Malũ semẽ: dicens ⌊Zizania aũt fi. sunt neq̃⌋ ꝓpter cãm oppositã: quia semen diaboli ita deformat eos ꝙ semen suũ dicuntur. Joã. viij. Uos ex patre diabolo estis: ⁊ opera eius vultis perficere. Et Quinto declarat Inimicũ: dicẽs ⌊Inimicus aũt qui semi. ea ẽ diabolus⌋ Dañ. xiij. Semen chanaã ⁊ nõ iuda spẽs decepit te: ⁊ cõcupiscẽtia subuertit cor tuum. Psal. xij. Illumina oculos meos ne vnq̃ obdormiam in morte: Neq̃ñ dicat inimicus me⁹ preualui aduersus eũ. Sexto declarat Messem: dicẽs ⌊Messis vero est consum. secu.⌋ Uel Uniuersalis quando om̃es colligunt̃. Uel Particularis quando colligit̃ quilibet. Hierem̃. viij. Transiuit messis: finita est estas ⁊ nos saluati non sum⁹. Est tamen alia ante illam messis: in qua fideles colligunt̃ per gr̃am in eccl'am. Joan. iiij. Uidete regiones quoniã iam albescunt (al's albe sũt) ad messem. Septimo explanat Messores: dicens ⌊Messores aũt angeli⌋ quia faciunt ad collectionẽ cinerum eorũ qui resurgẽt: ⁊ ad collectionẽ iudicãdorum per ministeriũ. Hoc ostendit angelus: in manu falcem hñs. Apoc. xiiij. Joel'. iij. Consurgant ⁊ ascendant gentes in vallem Josaphat: q̃ ibi sedẽbo vt iudicem omnes gentes in circũitu. Octauo tangit Modum: dicens ⌊Sicut ergo zizania colligunt̃ ad comburendũ igni⌋ Infra. xxv Ite maledicti in igneꝫ eternũ: qui parat⁹ ẽ diabolo

z angelis eius [sic erit i cõsummatiõe secu.] quando finis erit seculi istius. Psal.xlix. Ignis in ɔspectu eius exardescet: z inflammabit in circuitu inimicos eius. Et hoc explanat ulterius: dicens. [mittet filius hoĩs] Infra.xxiiij. Mittet fili⁹ hoĩs angelos suos cum tubis z voce magna: z cõgregabũt electos eius a q̃ttuor ventis celi: a summis celoꝝ vsq ad terminos eoꝝ [et colliget de regno eius] hoc est de societate bonoꝝ [omnia scandala] Sap.xiiij. Equal'r displicent deo: impius z impietas eius. Et ideo si scandaluz est impietas: z impius scandalũ erit. Ecci.xxvij. In verbis tuis dabit scandalum. z Ecci.xxxij. Ne ponas anime tue scandalũ. Infra.xviij. Ue mũdo a scandalis. Et explanat quid scandala vocat: dicens [z eos qui faciũt iniquitatẽ] Job.iiij. Uidi eos qui seminãt dolores: flante dõ perisse: z spiritu ire eius esse ɔsumptos [et mittent eos i caminũ ignis] hoc est in infernũ: vbi ardebũt z nõ depurabunt. Malach.iiij. Ecce dies dñi veniet succẽsa quasi camin⁹: z erunt superbi z facientes iniquitatem stipula. Et tangit in camino genera penarum dicẽs [Ibi erit fletus] Esa.lxv. Pre cõtritione spũs vlulabitis [et stridor dentiũ] quia Job. xxiiij. dr. Transibũt ab aquis niuiũ ad calorẽ nimiũ. Apoca.xvj. Cõmanducauerũt linguas suas pre doloribꝫ: z blasphemauerũt deũ celi pre doloribus z vulneribꝫ suis. Nono autẽ determinat Quali gloria colliguntur bona semina in horrea celi: dicens.

Tunc fulgebunt Justi sicut sol in regno patris eoruz. Qui habet aures audiendi audiat.

Tangit autẽ Quattuor. Meritũ scꝫ. z Gloriam. z Honorẽ potestatis. z Jus ppetue hereditatis ex affectu patris adquisitũ. Primũ notat in hoc q dicit [Justi] Justicia eñ dedit lucẽ in merito. Et ideo lucem accepit in pmio. Et ideo dixit Plato q Justicia ẽ sicut hesperus clarissimi fulgoris. Prouer.iiij. Semita iusti quasi lux splendẽs z crescẽs vsq in perfectũ diem Phil'.ij. Inter q̃s lucetis sicut luminaria in mũdo. Dañ.xij. Qui ad iusticiã erudiũt multos: fulgebunt sicut stelle in ppetuas eternitates [fulgebũt sicut sol] In Fulgore notat mentis z corpis luminositas z agilitas: qr sine tpe in momento est ab oriente in occidente (al's ad occidentẽ) In Sole aũt notat impassibilitas z spiritualitas siue subtilitas: que nõ intelligitur fieri per rarefactionẽ: sed p subtractiõẽ grossiciei z ignobilitatis: qr si ita rara essent futura corpa nr̃a: tũc ñ retinerẽt figurã. Et hãc heresim missus fuit destruere btũs Greg. in Cõstantinopolim. Sap.iij. Fulgebũt iusti: z tanq̃ scintille in arundineto discurrent [in regno] aũt notat pfectio ptãtis [eoruz. Patris] aũt h regnũ dr: qr ex effectu (al's affcu) spũs ius haberet hereditatis. Col'.j. Eripuit nos de ptãte tenebraꝝ: z dedit nob partẽ sortis sctõrũ in lũie. Et pcedit Qd trãstulit nos in regnũ filij dilectiõis sue [Qui hꝫ aures audiẽdi au.] hoc ẽ s. expositũ. Et nota est pabolice locutõnis. Licet hanc aũt solã parabolã hic edisserat: Tñ Mar.iiij dr: q seorsum oĩa discipul' exponebat: qr illi exercitatos habebant sensus ad capienda mysteria

Simile est regnũ celorũ thesauro abscondito in agro.

Hic tãgit Scda pabola penes pfectũ virtutis sumpta: scdm q profect⁹ virtutis ẽ studiũ i essentia virtutis. Et tangit h Quattuor. Scꝫ. Quid. Cui. z In q̃. z Propt quid cõparet. Et hec patebũt i expositiõe. Quid aũt cõparat [est regnũ cel.] Regnũ inq̃ scdm q est cõpleta vtutis ptãs z grẽ ad celestis gaudij reducẽs gustũ oẽ qd est in homĩe. Sap.x. Oñdit illi regnũ dei: z dedit illi sciam sanctorũ: honestauit illũ in laboribꝫ: z cõpleuit labores illi⁹. Rho.xiiij. Regnũ dei nõ est esca z pot⁹: sed iusticia z pax et gaudiũ in spũ sctõ. Hoc autẽ similat terrenis rebꝫ: scꝫ [thesauro absco. i ag.] In q̃ Tria notant. Quid thesaur⁹. Qualit abscõditus. z Quid ager in q̃ est abscondit⁹. Thesaur⁹ aũt est studiũ virtutis z sapie: q̃ potissima est virtutũ. Prouer.xxj. Thesaur⁹ desiderabil': z oleũ i habitaculo iusti.ij. Cor.iiij. Habem⁹ thesaurũ istuz in vasis fictilibꝫ: vt sublimitas nõ sit ex nob: sed ex virtute dĩ. Abscõdit⁹ aũt ẽ iste thesaur⁹ In Solitudine silẽtij: In Intẽtiõe soli deo placere desideranti. z In Occultatione hũili. Studentẽ eñ virtuti sapie z celestibꝫ: optet amare solitudinẽ silentij. Qr dicit Berñ. q Delicata est diuina ɔsolatio: nõ dat admittentibꝫ alienã. Esa.xlv. Uere tu es de⁹ abscõdit⁹. Job.xxviij. Trahit aũt sapia de occultis. De Intẽtiõe aũt q̃ soli deo placere desiderat Sup. vj Nesciat sinistra tua q̃d faciat dextera tua. Et iõ dr Ibidẽ q intrãdũ est cubiculũ. z clauso ostio orandus est Pr noster. Et Ibidẽ q Pat nr qui videt in abscõdito reddet vob. De Abscõsione hũilitatis dic Greg. q Depdari desiderat q̃ thesaurũ in via publice portat. Job.iij. Quasi effodiẽtes thesauꝝ gaudet vehemẽter cũ inuenerit sepulcruz. Ubi scꝫ fossus est thesaur⁹ virtutũ. Prouer.ij. Si quesieris eam quasi pecuniã: z quasi thesauros effoderis eã [in agro] Ager est cor humanuz. Hiere.xxxij. Eme tibi agrũ meũ qui est anathot. Tibi enim cõpetit vt emas eũ. Anathot sub obediẽtia interptatur: qr ad h mandata scripta sunt in corde: vt sub obediẽtia mãdatoꝝ sit cor humanũ. In vbo enim est abscõdit⁹ thesaur⁹. Sicut dr Job.xxviij. Abscondita est ab oculis oim viuentiũ. Et sic dcm̃ est Quid: Cui comparat. Et sequitur In quo

Quem cum inuenit homo: abscondit.

Tria dicit. Intentionẽ: Inuenientẽ: z Occultationẽ. Inuentio per studiũ inquisitõis. h est in frequentatione vtutis z meditatione sapie. Ecci.xiiij. Btũs homo qui i sapia morabit z in iusticia meditabit: z in sensu cogitabit circũspectionez dei. Et Prouer.iij. Btũs homo q̃ inuenit sapiam z qui affluit prudẽtia. Melior est adquisitio eius negociatione auri z argẽti pmi z purissimi fruct⁹ eius. Inueniẽs aũt est hõ nihil irrõnabile agens: sꝫ totum qd est ad intellectũ referẽs. Eccis vlt. Deum

time z mandata eius obserua: hoc est oẽs homo Geñ.j. Faciamus hominẽ ad imaginem z similitudinem nostram. Occultatio autẽ est dilectio secreti ab humano tumultu. Esaie.xxiiij. Secretum meuz mihi: secretum meũ mihi. Unde Judith i superioribus domus sue habuit secretũ cubiculum: in quo deo vacabat. Judith.viij Quare autem sit ista comparatio Sequitur

Pre gaudio illi⁹ vadit z vendit vniuersa q̃ hꝫ z emit agrum illũ.

Et dicit Quattuor. Primũ est De Inuẽto thesauro conceptũ gaudiũ. Secundũ est Ex gaudio ortum vtutis maius studiuz. Tertiũ omniuz secularium ex iocunda possessione virtutis fastidium. Quartũ Terrenoꝝ p spũalium cõparatõe oblatũ precium. Et hec patent in lr̃a. De Primo horum dr [Pre gaudio] Aug⁹. Gaudiũ est diffusio animi in cõceptiõe z adeptione boni. Phil'.iiij. Gaudete in dño semp: iterũ dico gaudete. Esa.lxj. Gaudens gaudebo in dño: z exultabit aĩa mea in deo salutari meo. Et tangit Studiũ z maiorem profectũ qñ dr [vadit] Psal.lxxxiij. Ibũt de virtute in vtutem zc. Hiere.lj. Uenite z nolite stare: recordamini pcul dñi: z hierl'm ascẽdat sup cor vestruz. Ezech.j. Animalia ibant in similitudinẽ fulguris coruscantis. Et dicit Ibidem q non reuertebãtur cum incederent: sed vnunquodq ante faciem suam gradiebatur. Et dicit Grego. q ille facies sunt facies virtutum. Sequitur Terrenoruz fastidium [Et vendit vniuersa que habet] Matth.xix. Uade z vende oẽa que habes: z da pauperibꝫ. z habebis thesauros in celo. Mat.xix Ecce nos reliquimus oĩa z secuti sumus te. Et Notabile est q dicit [que habet] Qr si haberet a diuitijs: non venderet eas. sed poti⁹ diuitie venderent eum diabolo.j. Tim.vj. Qui volũt diuites fieri incidũt in tẽtationẽ z in laqueũ diaboli Adhuc notabile est q dicit [vniuersa] Non sibi partem retinens: sicut Ananias z Saphira: qui fraudauerunt de precio agri terreni. Actuũ.v. Et ideo morti addicti sunt. Sequitur Cõmutatio: cum dicit [et emit agrũ illuz] Cor.s. cum thesauro: qr cũ terrenis haberi nõ põt. Supra.vj. Ubi est thesaurus tuus: ibi est z cor tuũ. Unde Plato pondus auri proiecit in mare: dicẽs. Melius est pdi aurum q̃ cor. Prouerbiorum vlti. Considerauit agrum z emit illum: de fructu manuum suarum plantauit vineam: gustauit z vidit quia bona est negociatio eius.

Iterum simile est regnũ celorũ homini negociatori querenti bonas margaritas. Inuẽta autem vna preciosa margarita: Abijt et vendidit oẽa que habuit z emit eam.

S

Hic tangitur profectus in comparatõe ad finẽ. Finis autẽ simpl'r est chrs. Rhom.x. Finis legis chrs ad iusticiam oĩ credenti. Est autez finis citra finẽ qui est terminus ɔiungẽs nos fini vltimo. z hic (al's hec) est veritas in intellectu de sensibꝫ scripturarũ: sicut de conchilijs eruca. Et est dulcedo bonitatis vel vite celestis i affectu de conchis studioꝝ collecta. Chrs autẽ de concha vteri virginal' acceptus est. Et ita ista significant p margaritas.

Sunt autẽ hic notanda Quinq. Scꝫ. Quid: Cui: scdm q̃d. Propt q̃d. z Qualiter cõpat. Quid autẽ dicit [Iterũ] Sicut eñi in studijs vtutis z iusticie regni celoꝝ: z in forma virtutis: Ita iterũ in fine compat terrenis: vt nihil ex eo lateat quod nobis hũano modo nõ demonstret. Act.xx. Non subterfugi quo min⁹ annunciarẽ vobis omne cõsiliũ dei. Joan.xv. Omnia q̃cunq audiui a patre meo nota feci vob [Simile est regnũ celoꝝ] hoc est: decor regni celoꝝ. Sap.iij. Accipiẽt regnũ decoris. et diadema speciei d manu dñi. Et dr Cui [homini negociatori] Non negociat nisi hõ. Ad quid q̃ addit [hoĩ negociatori:] Dicendũ q instruat qm̃ p Intellectũ mẽtis negociet veritatẽ. z p Affectũ dulcedinẽ. Hec eñi sunt q̃ in aĩa supiora sunt. Prouer.vlt. Facta est q̃si nauis institoris: sic negociatoris: delõge portãs panẽ suũ. Luc.xix. Negociamĩ dũ venio. Negociũ dicit negãs ociũ. qr multa mala docuit ociositas. Ecci.xxxiij. Sic autẽ non se habet q̃ q̃rit chrm z ea q̃ ɔiũgũt chro veritatẽ z dulcedinẽ spũs. Sap.viij. Hanc amaui z exq̃siui a iuuẽtute mea. Tangit autẽ In quo [querẽti bonas margar.] Bone margarite dicunt Colore: Natura z Effectu. Colore meliores sunt: qr splendorẽ aluminis pluuiosi exhibẽt: Qui est splẽdor argenti: cui supnatat tenuissimus fumus hyacinthin⁹. Splendor aũt argenti est sicut si clare lucẽs penetrat in aquã lympidã. Et sic color bone margarite ex luce ẽ clara: z pspicuitate aque lympide: et supnatante fumo hyacithino tenui valde z subtili: z vix notabili. Lux autẽ ẽ Sapientie. Unde Sap.vij. Luci compata inuenit por. Aqua autẽ est p metas pure et refrigerate castitatis. Eze.xxxvj. Effundã sup vos aquã mundã z mundabimini ab oĩbus inq̃namẽtis vestris. Hui⁹ autẽ signũ est q ostrea z conchilia que margaritas portãt: h int omnia aĩalia habẽt pꝛiũ q nunq̃ coeunt nec p cõmixtionẽ generãt (al's generant) sꝫ poti⁹ lumĩe lune: cui⁹ lumẽ est sicut argẽtũ. vt dicũt alchimici. Et hoc lumẽ ɔceptũ in hũido viscoso sicco: format z colorat margaritã. Fumus autẽ hyacinthin⁹ desup natãs: celestis est sapor in mente. Colos.iij. Que sursum sunt sapite: ñ q̃ sup terram. Natura aũt margarite est In Celo habere efficiẽtẽ: q̃ est lumẽ lune. In humore roscido (q̃ in ripa maris colligit in mane) habere materiã seminalẽ. In cõclusione: conchilia hĩe locũ formatõis q̃si matricẽ. In aĩali mũdissimo z castissimo hĩe naturalẽ sue subẽ vtutẽ. Et h ɔpetit. qr lumẽ lune sic dixim⁹ ɔceptũ i hũido roscido: qd ex h q i aĩali ibibit: viscosat z siccat: generãt margarite. Scti aũt vitati z dulcedi diuie studẽtes: e celo oĩa ɔcipiũt: splẽdore celesti oĩa ɔcipiẽtes. Dañ.xij. Qui fuerit docti fulgebũt sic splẽdor firmamẽti: Hũore roscido: q ĩfundit ex grã dei i se nõ vacua. Esa.xlv. Ros luci ros tu⁹: z terram zc. Esa. xxvj.

Rorate celi desup. In mari autē hui⁹ seculi durātur in conchis p patientiā. Deut. xxxiij. Inundationes maris quasi lac sugēt: thesauros occultissimos arenaꝝ. Ad lrām: Thesauri arenaꝝ sūt margarite. qꝛ inter arenas latēt. In conchis autē habent matricꝫ actū ꝛ virtutē. qꝛ de figurꝫ ꝛ enigmatibus eliciūt veritatē: ꝛ inueniūt dulcedinē quasi p testudinis aptiōem. j. Coꝝ. xiij. Uidem⁹ autem nūc p speculū in enigmate: tūc aūt facie ad faciem j. Joā. iij. Nondū apparuit qd erimus: Scimus autē qm̄ cū apparuerit similes ei erimus. Rho. viij. Expectatio creature reuelationē filioꝝ dei expectat. Uirtus aūt formās ꝛ substātians vt ita liceat dicere: virtus est mūdissime aīalitatis. qꝛ ex h̄ ꝙ roscidus humor p corpus trāsit animalis: virtutē ꝯcipit formatiuā. Et hoc rotundat ꝛ naturat margaritā et specificat eā. Et talis virtus ex corpore est sanctoꝝ mūdissimo. qꝛ ex hoc etiā ipa anima iuuatᷣ ad bonos ꝛ stabiles: ꝛ eternitati similes actus: ꝛ nobiles p obediētiā i omne bonū. Sap. viij. Sortitus sum aīam bonā: ꝛ corpus incoinqnatū. Unde Eccli. xlix. dicit Et ossa Joseph pullulabāt de loco suo. Et. xliiij. Corpora eoꝝ in pace sepulta sunt. ꝛ viuēt noīa eoꝝ in eternū. Sanctū enī corpus est vas in quo multā virtutē concipit aīa. Ps. lxxxiij. Cor meū ꝛ caro mea exultauerūt i deū viuū. Effectus autē est pcipue: q dum ꝟsus eqnoctialeꝫ veniunt: castū facere corpus et sobriū Cor ꝯfortare: pcipue contra debilitatē spūs. ꝛ pficere aīam ad bonos ꝯcept⁹ intelligentiaꝝ. De Primo hoꝝ dicitᷣ. j. Choꝝ. ix. Castigo corpus meū: et in seruitutē redigo ꝛc. Ad Titū. ij. Sobrie et pie ꝛ iuste viuam⁹ in hoc seculo: expectantes beatam spem ꝛ aduētū glie magni dei. De Scdo Ezechi. xxxvij. Ingressus est in ea spūs vite: ꝛ reuixerunt. Gene. ij. Inspirauit in faciē eius spiraculū vite de eo quod facit in aīa. Psal. xxxj. Intellectū tibi dabo ꝛ instruā te in via hac qua gradieris: firmabo sup te oculos meos. Luce. xxiiij. Tunc aperuit illis sensum vt intelligerēt scripturas. Scias autē ꝙ optimaꝝ margaritarū conche sunt odorifere: Ita ꝙ etiā ad puluerē tymiamatis ꝯferūtᷣ. Et ille dicuntur onyce: eo ꝙ ad modū humani vnguis colorantur. Et hoc significat bonitatē fame ꝛ deuotionis. Eccli. xlix. Memoria Josie in compositione odoris facta est: in omni ore quasi mel īdulcabitur memoria eius. Deinde tangitur Qualiter fit ista assimilatio Dicēs [Inuenta aūt vna pciosa margarita] hoc ē: intus considerata. Sed cū Apocal. xxj. dicatur. Et porte singule sūt de singulis margaritis: Qualiter hic dicitur ꝙ vna pciosa sit inuenta: Dicendum ꝙ licꝫ christus veritas et dulcedo anime sit vnicus patris ꝛ anime fidelis: tamē sp secū habꝫ multa pciosa. Et h̄ ꝯuenit margaritꝫ. quia etiam in baccis conchaꝝ: vna pciosior circa se habet alias circūpositas minores. Propter qḋ etiā alio nomine margarite dicuntᷣ minores. Et congregatio talis vocatur proprie: margaritū fulgens: a gemmarijs. Prouer. xxv. Inauris aurea: et margaritū fulgens: qui arguit sapientē. et aurē obedientē. Preciosa est ergo illa: quia nullo pcio estimanda. Job. xxviij. Non adequabitᷣ ei aurū vel vitrū. Sap. vij. Infinit⁹ est enim thesaur⁹ illi⁹: quo q vsi sūt participes facti sūt amicicie dei: ꝓpᷣ discipline dona cōmendati. Deinde tāgit Propᷣ qd: dicēs [abijt ꝛc] Et dt Tria Abire p fugā mūdi: Uēdere oīa q possedit per cōcupiscentie ꝛ passionū aliarū cōmutationē: ad virtutis studiū: ꝛ Emere eā precio sanctorū meritoꝝ. In Primo relinquitᷣ peccatū. In Scdo Per virtutes excidunt radices vicioꝝ. vt Tertio optime disposito aīo: margarite conferatᷣ ornamentū. De Primo Esai. lij. Recedite recedite: pollutū nolite tāgere mundanū qui fertis vasa dñi Canticoꝝ. v. Quo abijt dilectus tuus o pulcerrima mulieruꝫ. De Scdo Sup. iiij. Relicta naui ꝛ pr̄e secuti sūt eū. Infra. xix. Reliquim⁹ omnia ꝛ secuti sumus te De Tertio Cant. viij. Si dederit hō oēm subam domus sue ad mercandā dilectionē: quasi nihilū despiciet eā. Apo. iij. Suadeo tibi emere a me aurū ignitū vt locuples fias. Prouer. xx. Malū est: maluꝫ est: dt omīs emptor. ꝛ cū recesserit gloriabitur. Sciendū aūt ꝙ margarite tantū amāt dulcedinem: ꝙ dulcedine concipiuntᷣ ꝛ generantᷣ: ꝛ in aceto vel vrina posite mollescunt ꝛ resoluuntᷣ. qa Christū non habet is qui ē amari cordis Hierᷣ. ij. Malū ꝛ amarū est reliquisse te dñm. j. Pe. ij. Si tn̄ gustastis quia dulcis est dñs ad quē accedētes tanq̄ꝫ lapidem viuum.

Iterū sile est regnū celoꝝ sagene misse in mare ꝛ ex oī genere pisciū cōgreganti. Quā cuꝫ impleta esset: educētes et secus litus sedētes elegerunt bonos in vasa: malos aūt foras miserunt.

Hec est Ultima parabola In qua auctas apostoloꝝ ꝛ eccl'ie sagene comparatur. Et i hac Duo Z dicuntᷣ. Parabola videlicet: ꝛ Explicatio. In Parabola aūt ꝛ in hac Notandū est Quid: Cui: ꝛ In quo cōparetᷣ ꝛ Quare. Et hec plana sūt in lrā. Quid enim comparatur: est regnū celorum quo ad hūc actū qui est potestas ꝛ autoritas educendi homines ex humoribus instabilis mundi ad stabile litus fidei: que per veritatē (que causa ꝛ subiectum eius est) iam stabilit credentes in eternitate. Et de hoc dr Joan. xviij. Regnū meū nō est de hoc mūdo. Et Supra. xj. Regnū celorū vim patitᷣ: ꝛ violenti rapiunt illud. Cui aūt cōparatᷣ Subdit [sagene misse in mare] Sagena nodata ex chordis: ptās est dispēsatōis ꝟbi que cōplectitᷣ ex filis subtilitatū scientiarū: ꝛ zelo aīaꝝ trahitᷣ ꝛ ordinatᷣ auctē eccl'iastica. Job. xl. Nunqd implebis sagenas pelle eius: aut gurgustium piscium capite illius: Pellis leuiathan sunt peccatores: qui sagena christi ad litus eternitatis deducuntᷣ. Gurgustium aūt est confectio sacramentalis: in quo (al's qua) caput. hoc est principiū peccati capitur ꝛ occiditur Ezech. xvij. Expandā super eum rete meum: ꝛ comprehendam illum in sagena mea: ꝛ adducā eum in babylonem: hoc est in suipsius cōfusionē: quia erubescet de malis que fecit. Et hoc est quod sequitᷣ. Et iudicabo eū in pūaricatōe in qua despexit me. Et sic sagena accipitᷣ in bono. Et est rete petri. Est autem sagena diaboli qua multos trahit: Cōcupiscētia carnis Una. et Auaricia Altera. De Prima Eccl'is. vij. Inueni mulierē amariorem morte: q laque⁹ venatoꝝ est. sagena cor ei⁹: vincl'a manus illi⁹. De Scda Abachuch. j. Totū in hamo subleuabit: traxit illud in sagena sua. ꝛ ꝯgregauit illud in reti suo. Sup hoc exultabit ꝛ imolabit sagene sue. ꝛ sacrificabit reti suo. Hec mittitᷣ in mare mūdi. Ps. ciij. Hoc mare magnū ꝛ spaciosum manib;: illic reptilia quoꝝ nō est nūer⁹. Deinde tangit In quo: cum dicit [ex omni genere pisciū cōgreganti] Rete eni Petri mō trahit bonos: qui merito ꝛ numero int⁹ sunt pmixti cū malis. Lu. v. Laxate retia vestra in capturā piscium. Jo. xxj. Mittite in dexterā nauigij rete: ꝛ iuenietis. Hoc est: in cōsideratōe virtutis ꝛ eternitatis Et sequitᷣ. ꝙ iā nō valebāt trahere rete p̄ multitudine pisciū. Deinde tangit Propᷣ quid: cū dicit [Quā cū impleta esset] quo ad nūeꝝ pūisoꝝ [educētes] ad litus eternitatis [ꝛ secus litus] iu iudicio in hoc mūdo post modicū in celū trāsituri [elegerūt] discernēdo p merita [bonos] tāq̄ꝫ bñmeritos ꝫ doctrinā aplicā [in vasa sua] Uasa piscatoꝝ sunt Sacramēta: Que qdē vnam rem habēt significatā: ꝛ cōtentā ꝛ causatā: que est Gratia remissiōis pcti. Aliā autē habent: significatam qdem ꝛ causatā: sed nō contētā in p̄senti sed futuro. Et hoc est: gl'a beatoꝝ. Et in hec vasa colligūt bonos meriti discretōe. Hiere. xvj. Mittam piscatores multos: ꝛ piscabuntᷣ eos. Eligunt autem Apostoli: demonstratione meriti: Angeli autem colligendo in resurrectōne: ꝛ christi autoritate. Psalm. cv. Saluos fac nos domie: ꝛ congrega nos de nationib; vt cōfiteamur ꝛc. Joan. xj. Ut filios dei qui dispsi erāt congregaret in vnū. Tūc ei fiet vnū ouile ꝛ vnus pastor. Jo. x. [Malos autē foras miserūt] q solo numero fuerūt in reti. Foras autē mitti est extra ꝯsortiū bonoꝝ ꝛ omnis boni pticipationē in infernū pijci: Apoc. vlti. Foris canes ꝛ venefici: ꝛ ipudici: ꝛ idolis seruiētes.

Sic erit in cōsummatōe seculi: Exibunt angeli et sepabunt malos d medio iustorum

Explanatio est: qꝛ ea que sunt de fine mūdi magis q̄ꝫ alia indigent explanatiōe: quia magis sunt ignota. Et non tangit explanationem nisi vltime discretōnis. quia Illa que sunt in tempore per se patent qualiter modo mali cum bonis sunt pmixti. Et hoc est ꝙ dicit [Sic erit] in hoib; vt i piscib; [in consummatōne seculi] Esa. xxxij. Cōsūmata est vindemia: collectio vitra nō erit. Sophonie. j. Cōsummatiōem cū festinatōe faciet habitantib; terrā. Explanat aūt silitudinē in Tribus. In misterio angeloꝝ. In sepatione maloꝝ. ꝛ In loco penaꝝ. De Prio hoꝝ dic [Exibūt angeli] ab intimo cōtēplatōis ad ministeriū cōgregatōis resurgentiū. Luce. xxj. Uirtutes celoꝝ mouebuntᷣ [Et sepabunt malos de medio iustorū] Scdm est. Et hec separatio est dfuisio a cōsortio bonoꝝ. Infra. xxiij. Duo erūt in lecto: vn⁹ assumetᷣ ꝛ alter relinquetᷣ. Infra. xxv. Separabit eos ab inuicem sicut sepat pastor edos ab agnis. Sepatōꝫ ei illā faciēt angeli misterio Chrīs auctē.

Et mittēt eos in caminū ignis: ibi erit fletus et stridor dentiū

Tertiū est Determiatio ad penā Et tāgit Locū Speciē pene: ꝛ Effectū. Loc⁹ est camin⁹. Psal. xx. Ponet eos vt clibanū ignis in tpe vult⁹ tui. Et d igne sequitᷣ: q est spēs pene. In ira vultus tui turbabis eos: ꝛ deuorabit eos ignis. Esa. vlt. Ignis eoꝝ nō extinguetᷣ: ꝛ vermis eoꝝ nō morietᷣ ꝛc [ibi erit flet⁹] Ecce Effect⁹. Et hec. s. exposita sūt. Fletus ei erit ex acerbitate calorꝫ p ꝯcupia. ꝛ stridor p frigore p refrigescēte charitate. Ecci. xliij. Gelauit crystallus ab aq̄. Job. xxxviij. In similitudine lapidis aque durantur.

Intellexistis hec omnia: Dicūt ei: Etiam.

Hec est Cōclusio toti⁹. Et diuiditᷣ in ptes Du- a
as. In q̄ꝝ Pria ꝯcludit ꝙ sic abūdare debet q p̄est in eccl'ia. In Scda aūt ōndit exēplo qb; debet abūdare. Ibi [Et factū est cū ꝯsūmasset] In Conclusione Duo fac. Intellēm ei p̄dictoꝝ a discipul' (q sui debēt eē Uicarij) reqrit: sciens ꝙ Intellectu op⁹ est platꝫ. Scdo Intellcū habito docet In qn̄ta abundātia debēt ꝓponere. Et hec patēt in littera. De Prio dt [Intellexistis hec oīa:] dicta ꝛ cās ꝛ significatōes dictoꝝ ꝛ factoꝝ: ps. cxviij. Declaratio sermonū tuoꝝ illūinat: ꝛ intellēm dat paruul'. Sup. xj. Reuelasti ea puul'. Hiere. xxxj. Erūt oēs docibiles dño. Esai. liiij. Uniuersos filios tuos ponā doctos a dño [Dicūt ei Etiā] Sed videntᷣ male rn̄dere: qꝛ nō adhuc erat spūs dat⁹ q docet omīa. Rn̄sio Dicendū ꝙ hic respondent d his q nūc docuit dñs: ꝛ non de omnibus simpl'r.

Ait illis Ideo oīs scriba doct⁹ in regno celorum similis est homini patrisfamilias qui profert d thesauro suo noua et vetera.

Ecce Scdm. Et tāgit Tria: Nomē: ꝛ Officiūꝫ ꝛ Habitū docētꝫ: ꝛ quē docere debet ꝛ quē debet imitari. De Prio dt [Ideo oīs] gn̄al'r officio [Scriba] tā scribēs voluntatē dei in cordib; auditoꝝ: q̄ꝫ etiā script⁹ [doct⁹] aūt dt habitu interiori: qm̄ Nō doct⁹ nō debet docere. Sap. iij. Qui cōfidūt i illū intelligēt ꝟitatē: ꝛ fideles i dilectōe adqescāt ei. Sap. vj. Audite reges ꝛ intelligite: Prebete aures q ꝯtinetꝫ mltitudies Infra. xxiij. Mitto ad vos sapiētes ꝛ scribas [in regno ce.] Ecce Cui dꝫ abūdare: qm̄ [regno ce.] qꝛ iusticiā ill' et ptātē ꝛ gaudiū dꝫ docere. Sic ipe chrs Sup. iiij. Quē āt debeat imitari sbiūgit: dicēs [silis ē hoī patrifa.] qui est fili⁹ hoīs. j. Coꝝ. xj. Imitatores mei estote sicut ꝛ ego chrī [qui pfert de thesauro s.] h est ex cordis abūdantia. Sup. xij. Bonus hō d bono thesauro suo pfert bona. Ecci. j. In the

sauris sapiētie significatio disciplinę [noua ⁊ vetera] Noua sunt dignitate: Vetera aūt intentōe: ⁊ ideo ꝓponit ea. Sunt autē noua nouis in spiritu apta: quibꝫ datū est nosse mysteriū regni dei. Vetera aūt sunt adhuc veteribꝫ apta ꝑ similitudīes corporales imbuēdis. Cañ.vij. Omnia poma noua ⁊ vetera dilecte mi seruaui tibi. Leui.xxvj. Comedetis vetustissima veterꝫ. ⁊ vetera nouis superuenientibꝫ pꝛijcietis. Vel potest dici ꝙ noua sunt q̄ ad innouatiōem ptinēt. Vetera autē que ad vetustatem. Prima pferunt vt ad ea audientes iuitētur Secunda aūt vitupantur vt fugiāt. Col.iij. Expoliantes vos veterē hominē cū actibꝫ suis: ⁊ induentes nouū hominē qui renouat in agnitōem dei sꝫ imaginē eius qui creauit eū. Eph.iiij. Deponite vos sm pristinā ꝯuersatiōnē veterē hominem qui corrūpitur sm desideria erroris. Renouamini aūt spū mentis: ⁊ induite nouū hominē qui sm deū creatus est in iusticia ⁊ sanctitate vitatis.

Et factū est cū cōsummasset iesus parabolas istas transijt inde.

Dixerat qualiter noua ⁊ vetera pferre habēt vicarij Jesu chri: Hic aūt ꝯfirmat pfectum: qđ dixerat p vbū: ostendēs noua ⁊ vetera ad oim ammirationē. Tangit hic ḡ Tria. Primo Ostensionē veterꝫ ⁊ nouoꝝ. Scđo Scandalū infidelium ad ea vnde debebant edificari ad fidē. Tertio Scandali illius confutationē. Et hec patēt. In Primo horꝫ Tria dicit. Primū est Continuatio dicendorū ad dicta. Secūdū Locus solēnis: ⁊ vbi fuit notus. Tertiū autē Ammiratōe digna ꝓposita i doctrina. De Primo dicit [Et factū est cum consummasset Jesus istas pabolas] hoc est ad summū sapiētie deduxisset. Esa.x. Cōsūmationē ⁊ abbreuiationē audiui a dño deo exercituū [transijt inde] vt etiam alibi radios sue lucis spargeret. Unde Sup.xj. Trāsijt inde vt doceret ⁊ pdicaret in ciuitatibꝫ eorū. Et hic est locus quē reliquit.

Et veniēs in patriā suaꝫ docebat eos in synagogis eorū: Jta vt mirarentur ⁊ dicerēt. Unde huic sapiētia hec et virtutes? Nōne hic est filius fabri? Nōne mater eiꝰ dicitur Maria: et frēs eius iacobus ⁊ ioseph: ⁊ Simon ⁊ iudas: ⁊ sorores eius: nōne oēs apud nos sūt? Unde ergo huic oia ista? Et scādalizabantur in eo.

[Et veniēs i pa. suā] galileā. Et ē locꝰ ad quē vēit cōis [docebat in synago. eorꝫ] Ecce Locus solēnis ad quē omnes ꝯueniūt. Posuit eniꝫ lucernā sup candelabrū vt luceret oibus q̄ in domo sunt. Sup.v. Et tangit Effectū: qui ꝓriꝰ fuit causa sapientie in auditoribus. Et ibi icipit scādalū vbi incipe debuit edificatio eorū. Et dicunt hic Quattuor: Primū est Mirū causatū ex sapientia dictorū. Secundum est Offendiculū ex humilitate generis sumptū. Tertium est Noticia nihil talium ostendens. Quartū ⁊ vltimū Scandalum ex comparatione humilis ⁊ note originis ad tantā sapientiā quanta videbat in dictis. Et hec patent i littera. Dicit ergo [ita vt mirarent] Supra.vij. Ammirabant turbe super doctrina eius. Erat enim docens sicut potestatē habens: ⁊ nō sicut scribe ⁊ pharisei [et dicerēt Unde huic sapientia:] que apparet in dictis [et virtutes:] que apparent in factis Fideli autē nō est h mirabile. Quia .j. Corinth.j. scit chrm dei esse virtutē ⁊ dei sapientiā. Nec est mirū si substantialiter virtus ⁊ sapientia existens: ostendat vtutem ⁊ sapientiam. quia Quod infirmius est dei: fortius est hominibus. Et quod stultū est dei: sapientius est hominibus. j. Corꝫ.j. [Nōne hic est fabri filius] Ecce Scandaluꝫ ex humilitate generis. Quia vocat in arte ⁊ actu patris putatiui: quia Joseph faber lignarius fuisse perhibetur. Et licꝫ ignorātes causam: non sine re dictum est. Quia filius est eius d quo dicitur Psal.lxxiij. Tu fabricatus es aurorā ⁊ solem estatem ⁊ ver tu fecisti. Sed Marc.vj. non sic dicitur. Sed dicunt: Nonne hic est filius Marie: Sed dicendum ꝙ vtrūqꝫ dixerūt. Unus ad noticiam referentes: ⁊ Alterꝫ ad despectum artificij vel actus in quo victū Joseph querebat. Et ideo de noticia generis subinferūt [Nōne ⁊ mater eius dicitur Maria:] Hoc verum est. Sꝫ non nouerūt quid dixit angelus Lu.j. Spūssanctus superueniet in te: ⁊ virtus altissimi obumbrabit te. Jdeoqꝫ quod nascetur ex te sanctuꝫ: vocabitur filius dei. Quod si nouissent d nullo dubitassent [et fratres eius] Non vterini sed consobrini [Jacobus minor] qui frater domini dicebatur [et Joseph] cognomento iustꝰ [et Simō] A loco vnde ortus est dictus Cananeus: cognomento zelotes [et Judas] cognomento taddeꝰ. De quibus Sup.x. habitum est [et sorores eꝰ] Non vterine sed consanguinee [Nonne omnes apud nos sunt] Obliti sunt iam eius qđ paulo ante dixerat. Siquis fecerit voluntatem patris mei qui in celis est: ipse meus frater: soror ⁊ mater est. Et comparantes magna dicta ⁊ facta ad generis infirmitatem: ⁊ mirantes querunt [Unde ergo huic omia ista] Sed cum cognouerunt ꝙ ex genere: vel studio: vel actu generis habere nō poterat: ⁊ videbant in digito dei hoc fieri: Deleui poterant conijcere ꝙ ex deo erant omnia. Sicut dicitur Joannis.ix. Nisi esset hic a deo non poterit facere quicqꝫ. Sed hoc est quod dicitur Joan.vij. Quia nec fratres sui credebant in euꝫ. Talia enim sepe fecit deus. j. Regum.xvj. Ubi vnxit Dauid in regem: accipiēs eum de officio pastorū. Sicut ipse dicit Psal.lxxviij. Elegit dauid seruū suum: ⁊ sustulit eū de gregibꝫ ouiū: de post fetātes accepit eū. Amos.j.⁊.vij. qui fuit pastor et rusticus. Et sic sepe fecit deus. j. Regū.ij Suscitans de puluere egenum: ⁊ d stercore erigens pauperē: vt sedeat cū principibꝫ: ⁊ soliū glorie teneat. Et adhuc Jpsi oiꝫ Judeorꝫ parētes: priarche ⁊ pphe existētes: nō fue

runt reges hominū sed pastores ouiū: Sicut cōfitent coraꝫ Pharaone. Geñ.xlvij. Uiri pastores sumus ⁊ nos et patres nostri ab adolescentia nr̄a Sed ⁊ hoc ꝯueniēs fuit ꝓphetie. Deuter.xviij. vbi dixit Moyses. Prophetā suscitabit vobis deꝰ de fratribus vr̄is: tanqꝫ me audietis eū. Et ex his oībus facile poterāt intelligere: quia ita debuit esse ortus christi. Infidelitas aūtē transuerterat eos i contrariū. [Et sic scandalizabant in eo] Nō occasionē a chro: sꝫ ex seipis accipiētes Ecci.xxxij. In via ruine nō eas: et nō offendas i lapidē. Esa. viij. Dominū exercituū sanctificate in cordibꝫ vestris: ipe pauor vester: ⁊ ipe terror. Et erit vobis i sanctificationē. In lapidē autē offensionis: et in petram scandali duabus domibꝫ isrl. et in laqueū ⁊ in ruinā habitantibꝫ hierusalē. Et offendent ex eis plurimi: ⁊ cadent et conterent: ⁊ irretientur: et capientur.

Jesus autē dixit eis: Nō est ꝓpheta sine honore nisi in patria sua: ⁊ i domo sua. Et non fecit ibi virtutes multas ppr icredulitatē illorꝫ

Hic incipit Confutatio infideliū istorꝫ. Et tangit Duo. Quorꝫ Primū ē Generale. ⁊ Secundo ad meritum indignitatis eorum nō multiplicantur inter eos virtutes. Generale autē est qđ dic ꝙ [Nō est ꝓpheta sine honore] Qui ꝓprie ē ꝓmium virtutis [nisi in patria sua] cōmuni [⁊] pcipue [in domo sua] hoc est: iter cognatos ⁊ notos. Marci.vj. ⁊ Lu.iiij. dicit sic. Amen dico vobis: qꝛ Nemo ꝓpheta acceptus est in patria sua. Joan.iiij. Jpe Jesus testimoniū phibuit: quia ꝓpheta honorē non habet in patria sua. Causa autem est: quia Magna relata ad parua minorant. Et talis relatio fit in patria: vbi visi sunt ꝓphete in infirmis ⁊ puerilibus ⁊ humilibus. Unde Gene. xij. dicitur Abrae. Egredere de terra tua: ⁊ de cognatōe tua. Et sequitur postea. Faciam te crescere in gentem magnam. Similiter Numeri.xij. Aaron et Maria iurgati sunt cōtra Moysen: Cū apud extraneos fuissꝫ in honore. Cantic.j. Filij matris mee pugnauerūt cōtra me [Et nō fecit ibi virtutes multas] tamen aliquas fecit: vt p eas quas fecit conuinceret eos iuste damnādos q̄ virtuti diuine detraherēt. Et quia nō multas fecit demonstrarent esse infideles qui indigni essent ꝙ propter eos vel coram eis virtutes faceret. Unde supra.xij. Generatio mala ⁊ adultera signum querit: et signum non dabitur ei. Et hoc est qđ sequitur [propter incredulitatē eorum] Marci.vj. dicitur. Et non poterat ibi virtutes multas facere. Sed ad hoc Dicendū: ꝙ Hoc possumus quod de iure possumus. Christus ergo potuit de potentia deitatis facere que voluit: sed non potuit de congruo populi: cum sciuit ꝙ indeuoti fuerunt. Quia licꝫ dicat Apostolus. j. Corinth.xiiij. ꝙ Signa nō fidelibus sed infidelibus data sūt: Tamen non sunt data nisi infidelibus ignorantibus: ⁊ iam mirantibus fidem ⁊ incipientibꝫ fugere infidelitatem.

Capitulum.XIIII.

In illo tempore audiuit Herodes tetrarcha famā Jesu: et ait pueris suis Hic est Joannes baptista: ipse surrexit a mortuis. et ideo virtutes operantur in eo.

In isto Caplo determinat ordo eccl'ie sm doctrinā vitatis penes q̄ntitatē grē quā pstat. Et hꝫ Duas ptes. A
In q̄rꝫ Pria p congruitatē Prio oñdit Finis eꝰ. qđ fuit via ad eandē grām introducēdā: Et h fcat in interfectiōe Joānis. In Scđo oñdit Cursus cōitatis grē itroducte. Ibi [Qđ cū audisset iesus ⁊c.] Pria hꝫ sbdiuidit i ptes Duas. In q̄rꝫ Pria declarat Qual'r hec historia de occisione Joānis h ad lrām introducit. Et in Scđa: Describit. Ibi [Herodes enī tenuit ⁊c.] In Pria Tria declarāt. Fama ad herodē de iesu pueniēs. Error circa psonā chri. Et Cā q̄re putauit chrm esse Joannē. qđ ē cā errorꝫ. De Prio dr [In illo tpe] Cū sic de sapia ⁊ vtute oms hoīes mirarent [audiuit] etiā pꝰ alios [hero. fa. de iesu] Magis eī maliciosi Reges tēti ⁊ nō accientes sibi: vt dr August. nisi eos q̄ gratiant honores huiꝰ mūdi. Nec sollicitis de inq̄sitiōe salutis: nō audiūt de deo nisi post alios oim ore famā pdicāte Sup em.ix. habitū est ꝙ abijt opinio eiꝰ in totā regionē illā. Et loquit de regione Judee. ⁊ Luce.iiij. Fama exijt per vniuersā regionē illā. ⁊ loquit de galilea. Et Sup iiij. Abijt opinio eiꝰ in totā syriam. Oēm ḡ terrā occupāte fama: tandē violēter pcussit etiā aures herodis. ij. Corꝫ.ij. Chri bonꝰ odor sumꝰ deo in his q̄ pereūt: ⁊ in his q̄ salui fiūt. Et pcedit. Grās aūt deo q̄ odorē noticie p nos spargit i oī loco [et ait pue. su.] Pueri sꝫ serui pueri dicti ꝙ ad modum puerorꝫ ab alio moueāt ⁊ ducant. Ecce sicut oculi seruorꝫ i manibꝫ dñorꝫ suorꝫ. Gal.iiij. Quāto tpe heres paruulꝰ est nihil differt a suo. Nō ḡ a puritate dicti sꝫ isti pueri. Sed vt diximꝰ: quia ab alio minātur ⁊ mouent: ⁊ nō motu ꝓprio. Sꝫ q̄re non dixit extraneis. Dicendū ꝙ iste versipellis finxit se dolere de morte Joānis. ⁊ ideo apđ extraneos de morte nō loq̄bat: sꝫ apđ cōplices scelerꝫ suorꝫ pueros suos. Jste āt herodes nō est ascolonita: q̄ pueros occidit ⁊ sub q̄ dñs natꝰ fuit. Sꝫ filiꝰ eꝰ q̄ antipas cognoīe vocabat. cuiꝰ filiꝰ: nepos primi herodis: occidit Jacobū fratrē ioannis gladio: ⁊ captiuauit Petrū. Act.xij. Et hec notata sꝫ Sup.ij. [hic ē ioānes bap.] Ecce Error i psona saluatoris. Sꝫ Lu.ix. sic dr. Joānē ego decollaui: qs ē iste d q̄ audio talia: Et dicēdū ꝙ vtrūqꝫ dixit. Sꝫ id qđ dicit Lucas: dixit in principio fame. Uincente autem fama dixit quod scribitur hic. Et in hoc notatur Accusatio herodis. Si enim eum occidit: cuius sanctitatem tantam credidit: vt nulli alij com

peteret fama tantarū virtutū: ex hoc reatiorem se ostendit q̄ sanctiorē Joannē esse dixit. Joannē enī tantū credidit φ christus estimari potuissz. [Ipse surrexit a mortuis] Ecce Causa erroris. Joannes enī in hac mortalitate(al's mortali vita) viuēns: signū q̄dem fecit nullū: Sicut dicit Joā. x. Et h̄ statui suo cōpetebat. ꝛ nō derogabat merito. Status enī suus fuit φ optet eū ꝯtinue minui. ꝛ ideo miracula eū magnū in opinione hoim facere nō debebant. Non ergo hoc derogabat merito. Herodes autē licz infidelis esset: tñ credidit resurrectionē: ꝛ φ post resurrectionē sancti maioris virtutꝫ eēnt q̄z añ. Et iō Joānē facere resurgētē dixit. quod ante resurrectōem eum non posse facere putauit. j. ad Corin. xv. Seminatur in infirmitate: surget in virtute. Et in hoc arguunt iudei resurrectionē nō credētes quā alienigena credidit. Et h̄ ē: φ seq̄t. [ꝛ ideo virtutes operant in eo] Hypallage est. Ipse virtutes opatur in eis. Uel dicat φ ꝓpria ꝛ nō figurata est locutio. qꝛ Due sunt cause virtutū. Una q̄dez Meritoria p ꝯgruitatē: ꝛ sī nō p ꝯdignitatē. Et hec est ex pte populi. Alia ē ex pte faciētis effectiua miraculi. Et de Primo loquens dicit [Iō virtutes opantur in eo]

Herodes enī tenuit ioānē ꝛ alligauit eum: ꝛ posuit in carcerē

B Secunda pars istius historie In q̄ describitur Occisio Joannis. Diuidit autē pars ista in Tres ptes. In q̄rum Prima ostendit Joānis captiuitas. In Scda Occisio. ꝛ In Tertia Sepultura. que patēt in lr̄a. In Prima hap Duo dicunt. Captiuitas. ꝛ Causa captiuitatis. Captiuitas autē Trib exaggerat malis. Tentione. Alligatōe. ꝛ Incarceratōe. Quorū Primū fuit Temerariū tenere ꝓphetā. Secūdū Impiū ligare mēbra plena spū sancto. Tertiū Sacrilegiū incarcerare eū qui multos soluerat a carcere demonū. Et hoc ē φ dr̄. [Herodes enim tenuit eū] qui expedit' debuit p̄cedere christū in spū ꝛ virtute helie. Impediens inq̄ztum in ipo est salutis viā. [ꝛ alligauit eū] qui libere sonare debuit vt vox verbū: impediens salutis auditū [et posuit eū in carcerē] q̄ maior erat inter natos mulierū: Ad quē oēs relictis ꝓpriis exibāt ad videndū. Et in hoc recludēs virtutis formā ꝛ exemplū.

Propter herodiadem vxorem fratris sui. Dicebat enī illi Joannes. Non licet tibi habere eā. Et volēs eū occidere timuit populū qꝛ sicut ꝓphetā eū habebant.

[Propter herodiadē vx. fr̄is sui] .s. philippi Hic Tanguntur Cause captiuitatis. Et dicūtur hic Tria. Scz Uera causa. Modus cause. ꝛ Effectus in Herode. Causa eniz fuit meretrix mulier: thorum veri mariti adulterio simul ꝛ stupro cōmaculans. Erat enim ista Herodias filia Arethe regis: Qui quia odiuit Philippū: filiam philippo abstulit. Et cū Philippus aduersaret Herodi: propter impietatē ꝛ crudelitatē herodis ī dolorem philippi eam Herodi copulauit. Et ipa meretrix existens ꝛ fornicatrix in hoc consensit. Et sic in lr̄a innuit hoc fieri ꝓcurauit. Ecci. xxiii. Omnis mulier relinquēs virū suū peccabit: statuens heredē ex alieno matrimonio. Primū quidē quia in lege altissimi incredibilis fuit. Scdo qꝛ virū suuz dereliquit. Tertio quia in adulterio fornicata est. Ecci. xxvi. Sicut boum iugū qd mouet Itaz mulier nequā: q̄ tenet illā quasi q̄ apphendit scorpionē. Eccis. vii. Inueni amariorē morte mulierem: vincula man' ei': sagena cor e'. Et subiūgit Modū cāe isti' [dicebat enī ioannes Nō licet tibi ha. illā] Leuit. xx. Qui duxerit vxorē fratrꝫ sui: rem illicitā fecit: turpitudinē fratris sui reuelauit. Leui. xviii. Turpitudinē vxoris fratris tui nō reuelabis. Et attēde modestiā Joānis: qualiter sine improperio: solius vitatꝫ amore nō ex se: sed ex lege poti' monens de vitate q̄z corripiens: illicitas detestat nuptias. Deferens enī regi: attēdens qd dic̄ Apl's Rho. xiii. Cui honorē honorē. Non dic̄ Progenies viperarū: sed simplr̄ [Nō licet tibi ha. illā] Sap. vii. Sapia vincit maliciā. Omino eñ hec audiebat fornicatio in rege ꝓpl'i dī. ꝛ talis: vt vxorē fratris sui ꝯ legem haberet. Sed hoc fuit qd dr̄ Amos. v. Odio habuerūt corripientē in porta ꝛ loquentē pfecte abominati sūt Sed qualr̄ dr̄ Non licet tibi hr̄e eā: cum iste fuerit alienigena ex pr̄e idumeo. Dicūt āt q̄dā φ forte legē dei assumpserat: maxime qꝛ mat dr̄ Judea fuisse. Uel si hoc nō fuit: tñ platus ꝓpl'i dei exñs: legis forma eē debuit q̄zdiu pfuit. ꝛ ideo peccauit ꝯ legē. Uel dicat φ ꝯ oēm legē naturalē ꝛ aliā: est hr̄e vxorē alicui': ꝛ pcipue ꝯ ordinē ꝯiunctoꝝ sanguine: est h̄ crimē cōmittere ꝯ fratrē. Et est fedatio fratrꝫ [Et volēs eū occi.] Ecce Quid fecit tāleuis āmonitio ī stupratore adultero: Crudelitatē in ꝓpham: ꝛ Timorē mūdanū. q̄ꝝ vtrūqz fuit maximū viciū. De Crudelitate dr̄ [volēs eū occi.] ps. liiii. Uiri sanguinū ꝛ dolosi nō dimid. dies suos. Sap. ii. Circūueniam' iustū: qm̄ inutil' est nob ꝛ ꝯrius opib nr̄is: ꝛ iproperat nob pccā leḡ [timebat po.] Nō q̄dē ꝓpt irrōnabilē tumultū ꝓpl'i: sed poti' ꝓpt ꝓpriā culpam: quia se culpabilem cognouit [qm̄ sicut prophetā eū ha.] ꝛ maiorē ꝓpha. Sap. xvii. Cū sit timida nequicia data est in oim condēnationē. Et ante pax Semp p̄sumit seua pturbata ꝯscia. Timor autē iste mundanus nō correxit culpā cōceptam: sed potius machinatus est causaz: que videretur opportuna ad scelus perpetrandum. Timor autem dei corrigit culpam. Sicut dicit Ecci. ii. Timor domini expellit peccatum. Nam q̄ sine timore est non potest iustificari

Die āt natalis herodis saltauit filia herodiadis ī medio: ꝛ placuit herodi. Uñ cū iuramēto pollicit' est ei dare qdcunqz postulasset ab eo: At illa p̄monita a matre sua. Da mihi inquit hic in disco caput Joannis baptiste. C

Hic incipit agere de morte Joannis. Et tangit Duo. Causam vicz: ꝛ Decollatōez. Causaz aūt describit Ab opportunitate: tēporis importuni ꝛ illiciti: dū inter vina sitiret sanguis innocētis: ꝛ iter epulas esuriret caput ꝓphete ad mēsam deportatū. Describit etiā Ab inducēte saltatrice garria histrionica motus meretricios(al's meretricis) matris detegēte. Et describit Ab illicito ꝛ stulto iuramento taz Regis q̄z sacrilegi ꝓditoris. De Primo dicit. [Die autē natalis] quam celebrauit: cū tamē nocumentū mūdo illatuz est vt tā ꝓphan' nasceret. In quo is: ī cuius natiuitate mūd' gaudere pcipit: occideret. Parauerat aūt tūc festū pncipibus ꝛ populis galilee: Sicut dicit Luc. ix. In hac autē [die] cum in pctis: ꝛ ad tantū facin' natus est: poti' erat lugendū: Sicut dicit Ps. l. Ecce enī in iniquitatib ꝯcept' sum: ꝛ in pctis ꝯcepit me mr̄ mea. Ephe. ii. Oms nascimur filii ire. Job iii. Pereat dies in q̄ nat' sum. ꝛ nox in q̄ dictū est: ꝯceptus est hō. Hiere. xx. Maledicta dies in qua natus sum: dies in q̄ pepit mater mea nō sit benedicta. Maledictus vir qui annūciauit patri meo: natus est tibi puer mascul'. Hec poti' plangēdo dicere debuit herodes q̄z natal' sui festū celebrare: qui tantū infelicitatꝫ cōmisit vt decollaret Joānē. [saltauit filia herodiadis in medio. ꝛ placuit herodi] Causa inducēs hic describit. Que fuit Repsentatio turpissimi ꝯcept' in mr̄e. Ammonitio scorti in vxore adultera ꝛ stupratrice: Libidinis incentiuū in tota ꝯuiuantiū societate [Saltus] enim mot' repñtauit ꝯcupiscētie(al's concupiscētiā) ignominiose sue mr̄is: que eā in libidinis cōcepit motib. [Filia aūt dicit herodiadis] eo φ non fuit filia herodis. qꝛ consuetū est ī scptura: filias potius dici patrū q̄z matrū. Nec p̄sumit filia fuisse Philippi: qꝛ illa nō petisset caput ei': qui rephendit sepationē matris sue a patre quē diligeret. Et qꝛ nō fit mentio patris isti' filie: presumit vilē prem habuisse: ꝛ ex scorto matris nata. Qd Herodes poti' verecūdari debuit q̄z allici ex hoc: in tā detestabile facinus ppetrādū. Pretea Filie nobiliū nō discunt saltus: sed poti' in verecūdia puellari honestas expectāt nuptias. Et ideo omnium scorti matris fuit ista testimoniuz. Et debuit dixisse herodes sicut Hieu. iiii. Reg. ix. Adhuc veneficia ꝛ fornicatōes matris tue vigent. ꝛ infecisse filiā: ꝛ p̄cipitasse matrē ignominiosam. Saltu aūt ipo in quo verecunda nudant. ꝛ motib inordinatis dispositio repsentat turpitudis: fomenta libidinis accipiebāt assidētes. Prouerb. vii. Mulier occurrit ornatu meretricio: ppata ad capiēdū animas: garrula: vaga: q̄etis ipatiēs. [Uñ cū iuramento pollicitus ē ei dare q̄cunqz postulasset] Addit ali' euāgelista. Etsi dimidiā ptem regni mei. Et ex hoc accipit: q̄ztū iste possessus fuit amore libidis: q̄ talia obtulit thura libidis aris vt dimidiā offerret regni sui. Ostēdit aūt φ Turpis fuit in causa iurandi. Stultus in iurando. et Impius in reddendo. Libido enim causa fuit. Stulticia generalit iurare fecit. et vera Impietas pietate mendaci ꝯtecta. Exo. xx. Non assumes nomen dei tui in vanū. Iste aūt assumpsit ī turpē causam ꝛ in stultum sacr̄m. Sup. v. Ego dico vobis. Non iurare omnino. De hoc autem Ibidem plena(al's plura) dcā sunt. ꝛ ideo hic transeunda. In Juramento aūt isto Tria ꝯsiderant. Obligatio stulta. Ei' cui obligat petitio. ꝛ Eiusdē a scortatrice subornatio(al's subordinatio) De Obligatiōe iam dcm̄ est. De Subornatōne subinfert [Et illa premonita a matre sua] nō curā agente de filia: sed de scorti ꝛ stupri sui libidine retinenda sine reprehensione. Timuit eñ: qm̄ populus habebat Joannē sicut prophetā: φ aliqñ cōcitatus ꝓpl'us cogeret herodem ad dimittendum eam. Et ideo subornauit filiam. Apoca. xvii. Uidi mulierē ēbriā sanguine scrōꝝ: ꝛ de sanguine martyrū iesu [Da mihi ī disco caput Joānis baptiste] Notantur in h̄ Inuerecundia saltatricis: Crudelitas: ꝛ Prophana ipietas. Uerecūdie puellaris ē non posse videre etiā aialia mortua ꝛ occisa. Sz Ecci. xxvi. dr̄ cām φ Fornicatio mulieris est in extollentia oculoruz eius. ꝛ Omnis mulier meretrix etiā est crudelis. ꝛ ideo ferali raptu querēs satiari penis: non simplr̄ petit abscidi caput: sed sibi ī disco dari: in quo cib offerri(al's afferri) cōsueuerat. Jezabel ꝓ certo ista filia. q̄ est. iii. Reg. xix. iuramēto iurauit se in crastino occisurā heliam prophetā. Prophanū aūt nō addere testimoniū turpissime cause: cū nomen proponit occidēdi ꝛ officiū: dicēs [Joannis baptiste] qꝛ Joannes (in q̄ est gr̄a) dr̄ baptista: via fuit pnie ꝛ purificatōnis. Cām q̄ mortis quā posuit: de' voluit sic exprimi: vt excusaret scortū petēs: ꝛ occisoris obediēs: ꝛ occisi declararetur causa que martyrē facit ꝛ scm̄. Pro zelo enim legis ꝛ castitatis est interfectus

Et cōtristatus ē rex: propt iusiurandum autē et eos qui pariter recumbebant.

Hic tangit Interfectio. Et tāgunt Duo. Primo D
eñ repetunt cāe inducētes. Et postea sbinfert Decollatio. Inducētia aūt sūt Duo. Obligatio stulti iuramēti. Et Discūbentes q̄b in velamen malicie p̄mittit false pietatis exterior obumbratio. De q̄ dicit [Et cōtristatus est rex] Fingebat eñ coram ꝓpl'o se libēter audire Joannē ꝛ multa facere ꝓ eo. Et ideo etiā nūc simulat tristiciā: acsi vict' religione iuramēti: facere cogat. Innata eñ erat ei ex pr̄e fictio: q̄ etiā se velle adorare chr̄m simulabat. Sup. ii. Esa. xxxii. Fraudulenti vasa pessima sunt Ipse etiā cogitatōes cōcinnabit ad perdendos mites in sermone mendacii dum loqueretur pauper iudicium [propter iusiurandū] Ecce Una cā non attendens Qd stulte vouerat: meliori consilio esse retractanduz. Et In turpi voto mutandū esse voluntatis decretū. Quāto eni plus ꝓcedit in malo: tāto est peius. Et ideo iurando stultus: ꝓcedēs ad impletionē iuramenti efficit impius ꝛ homicida [et propter eos q̄ pariter recūbebant] q̄ꝝ mētes saltatrix ī libidinē verterat: turpi motu lasciuie verecūda p̄tendēs. Qual' enim fuit rex: tales vocauit conuiuas. ii. Pe. ii. Uoluptates existimātes dici(al's diei) dlicias coinq̄natōis ꝛ macu

le:delicijs affluētes ī suis ꝯuiuijs:luxuriātes vobiscū:oculos habētes plenos adulterij ꝛ incessabilis delicti:pellicientes animas instabiles.

Jussit dari:Misitqꝫ ꝛ decollauit Joannē ī carcere. Et allatū est caput eius in disco:ꝛ datū est puelle. ꝛ illa attulit matri sue. Et accedētes discipuli eius tulerūt corpus eius:ꝛ sepelierūt illud:ꝛ veniētes nūciauerunt Jesu.

Ecce Occisio. Et tāgit Tria. Delirītatē imperātis. Jmpietatē obseqntis. ꝛ Jnfandā feritatē petētis. De Primo dicit [Jussit dari] mandato sacrilego. Sap.vj. Cū essetis ministri regni eius nō recte iudicastis. Dan.xiij. Interficiēs innocentes ꝛ dimittēs noxios [misit] ministrū detestabilē:scelerꝫ executorē [ꝛ decollauit] p illū [Joannē in carcere] Non enī pduxit eum populo :timens ne popul⁹ corriperet eū volens esse occultuꝫ vt nemo sciret nisi discūbentes .qꝝ mentes scortatrix p saltatricē dementauerat. Esa.lvij. Justus perit:ꝛ nō est qui recogitet in corde suo. viri misericordie colligunt: qꝛ nō est qui intelligat. A facie enī malicie collect⁹ est iustus . Ferale autē peccatū petentis est Triplex. Unū Delectari in visu capitis:qd notatur cū dicit [Allatuꝫ est caput Joannis in disco] vt vel sic satiaret penis eius Et Secundū est Remuneratio saltatricis q dicit [datū est puelle] Tertiū est Preciū ꝛ Redemptio liberi scorti :q dicit [puella dedit matri sue] sic(al's se)a scorto nō tēperās. Reatū incidit piurij ꝛ homicidij Herodes. ꝛ ne crederet a populo q Joannē pphetā habuit:libenter occidisse :reatū illiciti iuramēti adiecit. ꝛ p ꝯuiuiū natal'sui oportunitatē tanti sceleris inqsiuit; sicut inuit Mar. vj. Eccli.ix. Cū saltatrice ne assiduus sis :et ne audias illā:ne pereas ī efficacia ei⁹. Et qd qdem fecit Jezabel apta infidelitate p voluntatē:ꝛ nō potuit pficere p opus:quia fugit Helias. Jurauit enim dicens. Hec faciāt mihi dij:ꝛ hec addant nisi posuero hac ipa hora cras aīam tuam sicut aīaꝫ vnius eoꝝ.iij. Regū.xix. Apta enim crudelitas effugitur: Et silr q rex israel iurauit se facturū in ira ꝛ ipatiētia.iiij. Reg.vj . Hec faciat mihi de⁹: ꝛ hec addat.si steterit caput Helisei filij saphat sup ipꝫ hodie:impedit⁹ fuit pficere p seniores israel. Similit q incōsulte iurauit Dauid se interfecturum Nabal stultū: cōsilio meliori mutauit p interuentū Abigail sapiētis mulieris.j. Regū.xxv. Sꝫ dolus nō habet remediū. Dolo enī detinuit ne euaderet.et libent eum audire simulauit :ꝛ discipl'os obsequi pmisit: Ne putaret velle occidere sub obtentu nefande religiōis:necessitateꝫ occidendi sibi pauit:mentes ꝯuiuaꝝ poculis ꝛ saltatricis gestibus:ꝛ vxoris meretricijs(al's meretricis)cōmentis obtinuit. ꝛ sic nefas quod ꝯcepat perpetrauit Hiere.ix. Sagitta vulnerās lingua eorū: dolum locuta est. Psal.ix. Insidiat in abscondito :quasi leo in spelunca sua. Insidiat vt rapiat pauperem Ecci.xij. Jn oculis tuis(al's suis)lachrymabitur inimicus.et si inuenerit tpus nō satiabit sanguine [Et accedentes disci.] quos vt dolū simularet:coram iudeis nō prohibuit [tulerūt cor.e⁹] Ex hoc innuit q de illo loco ad locū aliū tulerunt [et sepelierunt illud] Ultima pars est ista de Sepultura Joānis. Dicit aūt Hieronym⁹ q Joannes in Sebaste est occisus: ꝛ in Machoronta sepultus. Sebaste aūt fuit queꝫ samaria dicebatur:vbi Herodes fecit domū regiam: Jn qua forte carcerali custodia detent⁹ fuit Joānes. Et cum h cōcordat Josephus. Jn Eccl'iastica aūt historia ꝛ in chronicis Eusebij narrat ecōtra factū fuisse: Q scꝫ in Machoronta occisus sit ꝛ in Sebaste sepultus. Sed de capite oēs confitent q hierosolymis sepultū sit. Machoronta aūt opidū est vltra iordanem:in sorte duarū ꝛ dimidie tribuum. [Et venientes nūciauerunt iesu] Ecce quantū pfuit missio discipuloꝝ Joānis ad iesū. Sup. xj. Persuasi enim tūc a dño: nūc veniūt ꝛ nūciant iesu de morte. Et qui pus emulati sunt eū: nūc pnunciāt pericula: vt caueat sibi ne similiter a doloso herode occidat. Lu.xiij. Exi ꝛ vade hinc:quia herodes vult occidere te.

Quod cum audisset Jesus :secessit inde in nauiculā: in locū desertum seorsum Et cum audissent turbe: secute sunt eum pedestres de ciuitatibus.

Hic incipit agere De noue grē multiplicatione Manifestat aūt in nob Duplr multiplicatio grē Uno mō qū ea quib abutēdo ingrati efficimur: in vsū grē couertunt:ꝛ in vsu illo abūdant. Scdo aūt mō manifestat in nob grā p effectū pprīū. Primū horum est grē diuine in nobis signuꝫ. Scdm aūt est gratie ꝯplementū. Ex Primo Cōformitas autoris gratie ad eū qui dedit legē ostendit . quia Jlle pauit ppl'm in deserto in quo legē dedit. Exo. xvj. Ex Scdo Rigoris legis date ostendit tēperamentū. Scdm incipit Jbi [Et statim ꝯpulit iesus discipulos] Jn Primo autē hoꝝ Tria determinant . Quoꝝ Unū est Gratie isti⁹ causa ꝛ oportunitas. Scdm Perfectio cū circūstantib cā. Jbi [Or ait Afferte illos mihi] Tertiū aūt est Jstius grē supabūdātia. Jbi [Et mādu cauert oēs] Prima haꝝ diuidit in Tres. Jn quaꝝ Prima ponit Opportunitas isti⁹ grē. Jn Scda Allegatio discipuloꝝ ignorātiū exhibitionē future grē. Et ī Tertia ponit Jnstructio de grā exhibēda. Et hec patēt in lrā. Jn Pria haꝝ st Tres pagrphi. Jn qꝝ Primo cōtinet Opportunitas ex loco in q necesse fuit exhibere refectiōis grām. Jn Scdo Deuotio turbarū:expostulans p cōgruitatē deuotōis q fieret. Jn Tertio ponit Preexhibitio grē minorꝫ:que signū est secuture grē cōis. Et hec patent in lrā. Jn Primo hoꝝ Quattuor dicunt. Quare videlicet a loco in quo fuit secessit. ꝛ Recessit. ꝛ Quo instro. ꝛ Quo puenit. Et h plane dt lrā De Primo dic [Qd cū au.iesus] q herodes sic in Jnnocētes

debacchar et ꝛ dolos tenderet ad occidenduꝫ eos; ꝛ maxime q sibi etiā(volēs placere iudeis)insidiaretur. Nō q h pri⁹ nesciret sine nūcio. Qꝛ dt Ecci. xxiij. Dño deo nro anq crearēt:cūcta erāt cognita. Sꝫ in h ꝛ in oib alijs assumpte hūanitatꝫ ondit naturā: sciēs futuras hereses Manicheoꝝ negaturas vitatē assūpti hois [secessit inde] ne temeritati herodis locū daret homicidiū homicidio: vl' potius deicidiū pphericidio cumulādi:parcens ex miscōia etiā his q in sordib erāt: ne nimis sordescerent. Et qꝛ nondū iplera adhuc erāt sacra nre salutis. Et vt fugere discipulis ostēderet p tpe:ꝛ declinare rabiem psequentiū:cū grex nō querit sꝫ tm̄ psona. Uñ Lu.xiij. dt. Dicite vulpi illi Ecce demonia eijcio ꝛ sanitates pficio hodie ꝛ cras: ꝛ die tertia cōsummor. Uerunth optet me ambulare hodie ꝛ cras ꝛ sequēti die: qꝛ nō capit pphām perire extra hierl'm. Sup.xij. Pharisei aūt ꝯsiliū faciebant qūo eū perderēt. Jesus aūt sciēs secessit inde:ꝛ secuti st eū multi:ꝛ curauit eos [in naui] q fuit recedendi instrm q citius se furori subduceret: ꝛ q nō seq possent [in locū desertū seorsū] Qꝛ ei fuit locus:vtcunqꝫ pstabat latēdi habitaculū. Et quia desertus:vitauit insidiantiū phariseoꝝ ꝛ scribaꝝ noticiā. Et qꝛ seorsū: longe a via sequestrauit a totorum noticia. Marci.vj. Secedite in desertuꝫ locum:ꝛ requiescite pusilluꝫ. Psal.lxij. Jn terra deserta inuia ꝛ inaquosa:sic in scrō apparui tibi vt viderem vtutē tuā ꝛ gl'iam tuā [Et cū audissent turbe] Scdo est pagraphus. Audiuerūt aūt turbe forte p nautas vel p alios cōmeantes. Non em quesiuit oino latere:sed a loco furoris ꝛ frequētia inuidoꝝ phariseoꝝ se subducere. Desertū enī istd erat iuxta mare galilee:qd ē tyberiadis. Sicut dt Jo.vj. Et erat in finib bethsaide. Sic dt Marc. vj. ꝛ Lu.ix. Qui oēs qttuor euāgeliste scribūt istā historiā. Et ideo multitudo maxima de ciuitatib ꝛ finib illarū ciuitatū ad eū illuc pperauit. Et h est q sequit [secute sunt eū pedestres de ciuitatibus] Et in hoc notat Deuotio:in insecutōe. Labor:in hoc q pedestres. Difficultas:in hoc q de ciuitatib. qꝛ illi ex cōmodis delicatorib secuti sūt. Ecci.x. Uidi suos in equis: ꝛ pncipes ambulantes qsi seruos sup terrā.iij. Regū.xx. Cū preliaret achab ꝯ regē syrie:deuicit euꝫ p pedissequos pncipis prouinciarū. Leuit.xj. dt q de volucrib gradiens quattuor pedibus immunduꝫ est. Amos. ij. Ascensor equi non saluabit animā suam.

Et exiens vidit turbam multā: ꝛ misertus est eis:et curauit lāguidos eorum.

Tertius est pagraphus :Jn quo Quattuor dicunt. Aggratulatōis videlicet occursus:ꝛ Beneplaciti siue dilectiōis respect⁹:ꝛ Miscōie affect⁹. ꝛ Miseratiōis effectus. Sic em turbis exortus ē per occursum. Jn tenebris aūt existentib:lumē rectis corde exhibuit per dilectiōis respectū: misericors:p miscōie affectuꝫ. ꝛ miserator dñs:per miseratiōis effectū. Et attēde q hic non expectat vt rogetur:qꝛ labor ꝛ deuotio turbarū oēm vincebant postulationē. Jdeo etiā vltro occurrit eis. Dicit g [Et exiens] de interiorib deserti in occursum turbaꝝ. Esa.lxiiij. Occurristi letāti ꝛ facienti iustitiam:in vijs tuis recordabunt tui. Sic em ex nimio desiderio redemptiōis nre p cessit obuiā crucifixorib. Jo.xviij. Uidit turbā multā. Marci.x. Jntuit⁹ est eū iesus:ꝛ dilexit eū. Sap.v. Respect⁹ eius in electos eius [et misert⁹ est eis] Marc. vj. Exiens vidit turbā multā iesus:ꝛ misertus est eis:qꝛ erant sicut oues non habētes pastorē. Hec aūt miscōia fuit ppositū pascēdi eos intus ꝛ extra. Esa.xxx. Miserans miserebit tui:ad vocē clamorꝫ tui statim vt audierit rñdebit tibi [et cura.lang. eorū] Supra.iiij. Sanauit oēm languorē ꝛ oēs infirmitatē in pplo. Actuū.x. Pertransiuit benefaciendo ꝛ sanando omnes oppressos a diabolo: qniam deus erat cum ipso.

Uespere autē facto accesserūt ad eum discipuli eius dicētes Desertus est locus:et hora iam preterijt:dimitte turbas vt euntes i castella emant sibi escas.

Hec est pars De allegatione discipuloꝝ. Tangunt hic Duo. Scꝫ. Discipuloꝝ accessus: ꝛ Allegatio. De Accessu Duo dt. Tēpus inducēs :ꝛ Ausum discipl'oꝝ. Tēpus inducēs ē q dt [Vespere aūt fa.] qꝛ Tarditas tpis lassos īuitabat ad requiē [acces.ad eū disci.e⁹] ausu maiorꝫ familiaritatꝫ. Supra.v. Accesserunt ad eū discipuli ei⁹ [dicētes] Allegādo Quattuor. Loci incōgruitatem ad manendū. Tēporis refectiōis transitū. Et ideo dimittēdas esse turbas:ꝛ Ad qd dimittant: assignantes. Dicunt igit [Desertus est locus] Numeri.xx. Cur adduxistis nos in(al's ad)locuꝫ istum pessimū:qui nec arari pōt nec seri:insuper ꝛ aquā nō habet ad bibendū [et hora] refectionis [iam] dudū [preterijt] Jnnuit q sustinuerunt eū ieiunātes vsqꝫ ad vesperā:ꝛ laborauerūt longius veniētes. Silr est Act.xx. Protraxit aūt sermonem paulus vsqꝫ ad noctē [dimitte turbas] Jn hoc notat q turba nō petebat ire:suspensa ad dulcedinē sermonis. Cant.ij. Sonet vox tua in auribus meis. Uox em tua dulcis. Psal.cxviij. Quā dulcia faucib meis eloquia tua sup mel ori meo. [vt euntes in cast.] vicina deserto. Castella enī erant loca munita(al's minuta) in finib ciuitatū, Q.di.non poterūt redire hodie ad ppria [dimitte] ergo: vt saltem emētes in castellis necessaria :refocillent membra lassitudīe ꝯfracta [emant sibi escas] Gen.xlij. Emite nobis necessaria vt possimus viuere:ꝛ nō consumamur inopia

Jesus autem dixit eis. Non habent necesse ire: date illis vos mādu care.

Hic ponit Discipuloꝝ instructio. Et dicuntur Tria. Primo enim ponit Eoꝝ que allegabāt exclusionem. Scdo Jmperat discipulis turbarum cibationem. Tertio autem Discipuloꝝ ad h ondit

penuria. De Primo dicit[Non habent necesse ire]habentes iuxta se vniuersoꝝ dominuz. De quo dr̄ Rhomanoꝝ.x. Qui diues est in om̄es qui inuocant eū.j.Pet.v. Omnē sollicitudinē vestram ꝓijcientes in eū: qr ipsi cura est de vobis.ps.liiij. Iacta cogitatū tuū in domino: z ipse te enutriet[date illis vos manducare]Ecce Mandatum per quod iniungit discipulis vt subditis d̄ hoc quod acceperūt a domino: procurent pabulū tam spūs q̄ corporis: si necesse fuerit z facultas assit. Eccl.xxix. Orna mensam: z de hoc qd̄ habes in manu tua ciba ceteros. Infra.xxiiij. Quis putas ē fidelis seruus z prudens quē constituit super familiam suā vt det illis cibū in tēpore. Econtra de male prouidentibus dr̄ Threnoꝝ.iiij. Paruuli petierūt panē: z non erat qui frangeret eis. Dominus autem dixit petro Ioan.xxj. Pasce oues meas. Hoc intellexerūt Apostoli Act.vj. quando pupillos z viduas z alios pauperes fideles in suas susceperūt procuratiōes.ij.Coꝝ.xij. Ego quoq3 libentissime impendam: z superimpendar ego ipse pro animabus vestris.

Responderūt ei Non habemus hic nisi quinq3 panes z duos pisces

Ecce Excusatio discipuloꝝ[Non habemus nisi quinq3 panes] Ioā.vj. addit hordeaceos [et duos pisces] Sed cōtra Io.vj. Est puer vnus hic qui habet zc̄. Et ibi dicit q̄ Iesus dixit ad philippū: vnde ememus panes vt manducent hi? Responsio q̄ dixit hoc ad philippū pmo: quia specialiter indiguit instructōne ꝓpter simplicitatē: Et postea dixit ad om̄s quod ꝯtinet hic. Et Philippus respondit pmo qd̄ dicit Ioānes. Et postea oēs rn̄derunt qd̄ hic continet. In h aūt q̄ non habebant ꝑ omnibus aplīs z discipulis nisi quinq3 panes: notat parcitas eoꝝ in comedēdo. Et in hoc q̄ sm Ioannē erāt hordeacei: notat duricia victus. Et in duobus piscibus notat parū dulcoramenti ꝑ nature fragilitate. Eccl.xxxj. Somnus sanitatis in hoīe parco dormiet vsq3 mane: z aīa illius cū ipso delectabit. Dan.x. Panē desiderabilē nō comedi: z caro z vinū non introierūt in os meū. Piscis autem prebet frigidū dulcoramentū: z nō fouet libidinem. Eccl.xxiij. Aufer a me ventris concupiscentias: z concubitus concupiē ne apprehendāt me: z animo irreuerēti z infrunito ne tradas me. Secundū mysteriū aūt vt dr̄ glo. sunt Quinq3 panes quinq3 libroꝝ legis refectiōes. Et duo pisces Psalmi: qui sunt laudes. z Prophetie: q̄ sunt futuroꝝ pnunciatiōes. quia licet in sensu cōueniant: tn̄ mō differunt. Lu.xxiiij. Oportet impleri ea q̄ scripta sūt in lege moysi z ꝓphetis z psalmis de me. Vel forte Quinq3 panes: sūt quinq3 dona spūssancti ad actiuā vitā pertinētia. Que sūt: Consiliū in dubijs: Fortitudo in aduersis: Sciētia i cauēdis vicijs: Pietas in cōicandis bonis: z Timor in fugiēdis malis. Duo aūt pisces dulcorātes totū hoc: sūt Duo dona ad cōtemplationē pertinētia. Intellectus: in illustratōne ment de auditu celestiū. z Sapiā: in sapore diuinoꝝ. Esa.iiij. Apprehendēt septē mulieres virum vnū in die illa z dicent: panē nostruz comedemus. Vel Quinq3 panes: sunt quinq3 Spirituales refectiōes. Primus est Verbi i auditu. Supra.iiij. Non in solo pane viuit homo: sed in omni verbo qd̄ procedit de ore dei. Sap.xvj. Non natiuitatis fructus pascūt hoīes: sed sermo tuus q̄ pascit omnia: hos q̄ in te ꝯfidunt cōseruat. Secundus panis est Sacramēti. Jo.vj. Ego sum panis viuus qui de celo descendi. Sap.xvj. Paratū panē de celo pstitisti illis sine labore: habentē in se omē delectamentū z oēm saporis suauitatē. Tertius panis ē Gratie: cor ad virtutis robur ꝯfortantis. Psal.ciij. Panis cor hoīs cōfirmet. Et isti sunt tres panes quos is q̄ venit de via amicus noster a nobis petit Lu.xj. Quartus est panis Veritatis in intellectu. Ecclīastici.xv. Cibauit illū pane vite z itellectus. Hoc est de quo dr̄ Prouerb.vl. Panē ociosa nō comedit. Non eīn datur ociantibus: sed facientibus: veritatis intellectus. Quia dr̄ Psal.cx. Intellectus bonus omnibus facientibus eum. Psal.cxviij. A mandatis tuis intellexi. Quintus est panis Refectionis interne: q̄ est panis filioꝝ. Infra.xv. Non est bonuz sumere panē filioꝝ zc̄. Gen̄.xlix. Aser pinguis panis eius: z ꝑbebit delitias regibus. Duo aūt pisces: sunt due gr̄e oīa dulcorantes. Una est Gustus spiritus: in dulcedīe. Et Altera pfectio cōtemplationis: in vitatis ammiratione. Unus est albus piscis z mundus: z Alter est dulcis. Luc.xxiiij. Obtulerūt ei partē piscis assi z fauum mellis. Vel dicatur q̄ duo pisces: sunt Consideratio Passionis christi z Resurrectiōis. Primus est piscis Tobie: cuius fel illuminat. Tob.xj. Alter est piscis in solito litoris inuentus. cuius condimentū est fauus mellis in gloria resurrectionis

Qui ait. Afferte mihi illos huc. Et cum iussisset turbam discumbere super fenuz: acceptis quinq3 panibus et duobus piscibus aspiciens in celum benedixit z fregit z dedit discipulis panes: Discipuli autem dederunt turbis. Et māducauerunt omnes et saturati sunt. Et tulerūt reliquias duodecim cophinos fragmētorū plenos. Māducātium aūt fuit numerus quinq3 milia virorum: exceptis mulieribus et paruulis. B

Hic agit d̄ Miraculi perfectione. Et dicuntur Duo. Scilicet. Multiplicatio panum: z Ministerium discipulorum. Circa Multiplicationem panum dicit Septem. Primuz est quod precipit Seminarium pabuli in sistarcijs discipuloruz ad ipsum referatur: vt ex ipso sufficientiā accipiat. Et hoc notatur per hoc q̄ dicit[Afferte illos huc]ij.Corinthioꝝ.iij. Non q̄ sufficiētes simus cogitare aliquid a nobis q̄si ex nobis: sed sufficientia nostra ex deo est. Et hoc est contra psumptionē

apud se sufficere multi presumūt. Scdm̄ est Preceptū discūbēdi: z Modus eoꝝ qui d̄i dona recipiunt. Et h est[Et cū iussisset turbā discūbere sup fenū]Lassis eīn turbis ꝑfecit dei benedictio pcepto incōmodo. Silr̄ z in metaphora docēs sedendo z quiescēdo z carnē subijciēdo debere reficī animā. Esa.xl. Omīs caro fenū: z glīa oīs eius q̄si flos feni. Si eīn subijciat caro: tūc sobrie sumitur cibus corpis: z digne sumit cibus mentis: qui per cibū corpis designat Heb.xiij. Habemus altare d̄ q̄ edere nō hn̄t ptāte q̄ tabernaclo deseruiūt. Heb.xij. Nequis fornicator aut ꝓphanus: qui ꝓpter vnam escā vendidit pmogenita sua.iij.Reg.xix. Sede z comede: grandis eīn tibi restat via. Tertiū est Acceptatio diuina. Qd̄ ē[acceptis quinq3 panibus et duobus piscibus]Cibos eīn accepit qn̄ refectio ad vires reparādas sic sumit vt vires in obsequio dei exerceant z expendātur (alr̄s expandant) Et idō dr̄ Psal.ciij. Aperiente te manū tuā: oīa implebunt bonitate. Manus enim chri vtutē habet multiplicatricē vtute in se latentis deitatis. Sic etiam in se manus dei vtutem creatricē. Psal.cxliiij. Aperis tu manū tuā: z imples oē aīal bn̄dictione Jo.xiij. Accepit iesus panes zc̄. Quartū est Ad patrem celestē sui opis directio: cūm dr̄[aspiciēs in celū]Psal.cxx. Leuaui oclos in monte vn̄ veniat auxiliū mihi. Docuit aūt z nos ante cibū ad pr̄em celestem q̄tidianū panē dantē aspicere. Job.ij. Antequā comedā suspiro. Quintū est Bn̄dictio: cū dic̄[bn̄dixit]Et ignorat qua bn̄dictiōe vel q̄ signo benedictōis. j.Timo.iiij. Sanctificat ꝑ vbuz dei z orationē. Hoc aūt docuit etiā nos: non sine bn̄dictiōe cibos corpis vel mentis accipe. Infra.xxvj. Accepit iesus panē z bn̄dixit ac fregit dedit discipulis suis. Sextū est q̄ dr̄[fregit]Cibus enim nō bn̄ tota vtute nutrit nisi fractus sit: qr Nature opus suctione perficit. Suctio aūt magis est de interiori medulla q̄ de cortice exteriori. Et hoc magis in cibo vificat mētis: vbi frequēti meditatiōe z expōne medulla exugit. Luc.vl. Cognouerūt dn̄m in fractione panis. In h etiā notat q̄ nō dat panem ad reseruandū: qr ille daret integer. Sz sicut.s.vj. dictū est ad vsum quotidianū. Esa.lviij. Frange esurienti panem tuū: z egenos vagosq3 induc in domū tuam. Septimū q̄ ministroꝝ manibus cōmendauit: cum dr̄[et dedit discipulis suis]volēs eos mereri obsequio z diligētia: z statuere ecclīam in ordinibus graduū suoꝝ: quo vnus grām d̄i dispensatiue accipiat ab altero. Et ad hoc significādū ꝑ coruos pabulū misit helie.iij.Reg.xvij. Et corui sunt nigri: aut humilitate aut peccato ministri chri: quoꝝ tn̄ est dispensare pabulū turbis ecclīaꝝ. j.Corinth.iiij. Sic nos existimet homo vt ministros chri z dispēsatores ministerioꝝ dei[discipuli āt dederunt turbis]Istud est obsequiū ministroꝝ Luc.ix. Distribuit discipulis suis vt ponerent ante turbas. Supra.x. Gratis accepistis: gratis date.

[et manducauerūt oēs]Hic tāgitur gratie istius abundantia Per effectū: z Per quantitatē Duplr̄ Ad multū in cibo: z Ad multitudinē manducantiū. Et hec Tria patēt in lr̄a. De Effectu dic̄[Manducauerūt oēs et saturati sunt]generaliter z acceperūt: effectū satietatis inuenerunt. Oēs aūt manducauerūt. Cōtra hoc q̄ dixit Philippus Jo.vj. Ducentoꝝ denarioꝝ panes nō sufficiunt vt vnusquisq3 modicū qd̄ accipiat. Saturati sunt. Contra hoc qd̄ dixit Ibidē Andreas Quid hec sunt inter tātos. Psal.lxxvij. Manducauerūt z saturati sūt nimis: z desideriū eoꝝ attulit eis dominus: nō sūt fraudati a desiderio suo [Et tulerunt reliquias duodecim cophinos frag. plenos] Ecce Signū abūdantie in multitudine panis supfluiz piscīū Est aūt cophinus vas magnū qd̄ a dorso portat ab his qui purgamēta portant platearū. Psal.lxxx. Manus eius in cophino seruierunt. Significāt aūt ea que turba ꝑ sensum nō attingit: que tn̄ seruant in capacitate sensus Prelatoꝝ. Jo.vj. Collegerūt g̃ z impleuerūt duodecim cophinos plenos fragmentoꝝ ex quinq3 panibus z duobus piscibus que supfuerūt his q̄ manducauerant[Manducantiū aūt numerus quinq3 milia viroꝝ]Ecce Signuz abūdantie ex nūero comedentiū sumptū[exceptis mulieribus]quarū multo maior numerus cōsueuit sequi pdicatōes q̄ viroꝝ[et paruulis]Paruuli enim: qr nō intelligunt pauci veniunt. Sed hic paruuli sm glo. accipiunt qui sunt citra viginti annos. Illi eni ad bella non ꝓcedebāt. Sicut dr̄ Numeri.iiij. Et hoc dicit glosa.

Et statim compulit iesus discipulos ascendere in nauiculā: et precedere eum trans fretū donec dimitteret turbas Et dimissa turba ascēdit in montē solus orare. Vespere autē facto solus erat ibi

Hic incipit agere De multiplicatōne grē noui testamēti: respectu piculi qd̄ est ex causis vniuersalibus mundi. In cuius subuentiōe gn̄alit se ostēdit z mundi z ecclē Gubernatorē: z Liberatorē: z Ordinatorē. Propter quē ordinē: spūalez effectū grē ostendit petro. Diuidit aūt hec pars in ptes Quatuor. In quarū Prima ostendit Qualr̄ nauicula cum discipulis ꝑuenit in fluctibus sine eo. In Secunda ostendit Periculū z diutinū laborē remigantium: z timoris cām. In Tertia aūt ponit Auxilium z vniuersale z pticulare. In Quarta Miraculi ponit effectū. Et hec patebūt in lr̄a. In Prima harum Tria dr̄. Missionē añ se discipuloꝝ. Instantiā orōnis pro subditis z redimēdis: z Q̄d ipso nō existe cum hoīe: necesse est incurrere periculum De Primo autē dr̄ q̄[statim compulit discipulos ascendere in naui.] Et dr̄ Quatuor. Scz. Velocitatē missionis. Modū. z Motiuum: z Quo mittebat eos. Velocitatē cum dr̄[statim]Causa aūt fuit Ut sine mora post magna facta ad humilitatē doceret cōfugere: z laudes d̄ magnis operibus contemnere. Et notat Modus missionis coactiuus: qr Humane infirmitati est difficile: oblatas laudes non acceptare. Sicut dicit Aug. Et hoc accipitur ex verbis Joan.vj. vbi dicitur q̄ post miraculū panū turbe dixerūt: Quis D

hic est vere ꝓpheta qui ventur⁹ est in mundū. Et vt
cognouit iesus qꝛ venturi essent vt raperēt eū in re
gem: iussit discipulos suos ascēdere in nauim ꝛ p̄
cedere eū. Nauicula aūt vti fecit discipulos Ut ci
tius ꝑuenirēt: ꝛ Ut opportunitatē miraculi futuri
prestituerent: tā in se q̄ȝ in liberatiōe discipulorū [ꝛ
precedere eū trans fretum] in bethsaidā: ſ̄ȝ
Marcum. vj. Quia sicut dr̄ Lucas. x. cōsueuerat
eos mittere binos ꝛ binos in omnē locū ꝛ gentem
quo erat ipse ventur⁹ [donec dimitteret tur
bas] Turba enī ante miraculū deuote q̄siuit eū:
ꝛ inseparabilit̄ adhesit: ſ̄ȝ post miraculū mlt̄o for
tius. Psal. lxij. Adhesit aīa mea post te: me susce
pit dextera tua. Et ideo oportuit nō proijcere cum
vituperio nec fugere statim: sed optuit (al's oppor
tune) dimittere sic inseparabilr̄ adherentē. Sic he
lizeus helie. iiij. Reg. ij. Uiuit dn̄s ꝛ viuit aīa tua:
quia non dimittā te. Et sicut Jacob angelo. Gen̄.
xxxij. Non dimittā te nisi bn̄dixeris mihi. Cant. iij
Tenui illum nec dimittā. Alia etiā cā fuit ꝙ vo
luit ꝙ turbe viderēt ꝙ nō esset cū discipulis nec in
alia naui. ꝛ sic cōuincerent̄ credere ꝙ calcat' vndis
trans mare venisset. ꝛ sic non regē hoīm quererēt:
sed dn̄m ꝛ creatorē mūdi scirent. Et hoc ꝑtinet̄ Jo
an. vj. Et ibi dr̄ ꝙ discipuli p̄cesserūt eū in caphar
naum: nō in bethsaidā. Sed dicēdū ꝙ tā Caphar
naū q̄ȝ Bethsaida sūt in eadē ripa: ꝛ fines vtriusq̄ȝ
ciuitatis deuenerūt expectātes eū. [Et dimis
sa turba ascēdit in montē] Scōm est vbi do
cet orare: ꝛ post magna ad deum ꝯfugere: ꝛ nō ꝺ se
p̄sumere. Et vt nihil oratōnē pturbet: dimittit tur
bas. Gen̄. xxij. Expectate me h̄ cū asino: ego ꝛ puer
illuc vsq̄ȝ ꝓperātes: cū adorauerim⁹ reuertemur ad
vos. Eccl's. x. Musce morientes perdūt suauitatē
vngenti. Ostendit etiā orōnis effectū: q̄ ſ̄ȝ Dama
sce. est ascēsus intellectus in deū. Et ideo ascendit ī
montē. Esa. ij. Uenite ascendam⁹ in montem dn̄i:
docebit vos de vijs suis. Esa. xxxvij. Leua orōnē
pro reliquijs q̄ reperte sunt Psal. cxl. Dirigat̄ ora
tio mea sicut incēsum in cōspectu tuo: eleuatio ma
nuum mearū. Thre. iij. Leuem⁹ corda nostra cum
manib⁹ in celū [solus] dimissis etiā intimis: vt li
ber affectus ꝛ intētio simplex sint cū dn̄o. Supra
vj. Tu aūt cū oraueris intra in cubiculū tuum: ꝛ
clauso ostio ora patrē [orare] Non ꝓ se sed ꝓ his
qui credebāt ꝛ credituri erant in eū. Jo. xvij. Non
ꝓ eis aūt rogo tm̄: sed ꝓ omnib⁹ q̄ credituri sunt ꝑ
verbū eorū in me. Heb. v. Preces supplicatōes cū
clamore valido ꝛ lacbrymis offerens: in oībus ex
auditus est ꝓ sua reuerentia [vespere āt facto
sol⁹ erat ibi] Notat̄ ꝙ ipse sine discipul' erat. Et
ideo discipuli inutilit̄ laborabāt ꝛ ꝑicula inuenert̄.
Notat̄ aūt in mysterio ꝙ facto vespe occasu sue lu
cis in passione: solus remāsit. Joan. xvj. Futurū
est vt omnes dispergamini: ꝛ me solum relinqua
tis. Solus est etiam ibi vbi fuit cum deo: qꝛ So
lus christus patri assistens pontifex futurorū bo
norū. Heb. ix. Solus etiā est vt liberator suorū in
passione. Esa. lxiij. Torcular calcaui sol⁹: ꝛ de gen
tibus nō est vir mecum. Sed Lraliter. Solus ibi
erat vt fidem faceret turbis ꝙ postea nō nauigio
venerat. Esa. xliij. Cū transier' per aquas tecū ero:
ꝛ flumina non operient te.

Nauicula autem in medio mari iactabatur fluctibus. Erat enim contrarius ventus.

Tangit periculū duplex. Scȝ. Tempestatis: ꝛ I
Terroris: ex visu dn̄i ꝛ phantasmat'. De Prīo
dicit [Naui. aūt in me. mari iactabat̄ flu.]
Tangit Triplicē cām ꝑiculi tēpestatis. Quarum
Prima est Ex paruitate instrumenti: qꝺ citius sū
mergit̄ q̄ȝ magna ꝛ fortis nauis. Scꝺa est Ex im
possibilitate declinādi: qꝛ erat in medio mari: nec
erat diuertere. Tertia fuit Ex tempestate venti: q̄a
iactabat̄. Que iactatio fit ex multis vent': in oppo
sitū ꝓcellas proijcientib⁹: ita ꝙ nauis dirigi ī Uen
tum non p̄t. Dan̄. vij. Ecce quattuor venti pugna
bant in mari magno. Sup̄. viij. Ecce motus ma
gn⁹ factus est in mari: ita vt nauicula operiret̄ flucti
bus. Jone. j. Mare ibat ꝛ intumescebat sup eos:
ꝛ nauis periclitabat̄ conteri. Primū autē horum
Mystice est Parue ꝛ pusillanimis mētis. Se
cundū Desperatōis auxilij. Tertiū aūt Instantis
fortiter ꝛ tentant' concupiē ꝛ passionis. Psal. liiij.
A pusillanimitate spūs ꝛ tēpestate. Et h̄ est ꝺ Pri
mo ꝛ Ultimo. De Medio aūt. ij. Paral'. vlt̄. In
curuat⁹ sum multo vinculo ferri: ꝛ non est respira
tio mihi. Psal. lxviij. Ueni in altitudinē maris: ꝛ
tempestas demersit me. Et causam vltimi assignat
[erat enī ventus cōtrarius] illis. Act. xxvij.
Misit cōtra se nauim: vent⁹ typhonicus q̄ vocatur
euroaquilo. Jone. j. Dominus misit ventum ma
gnum in mari: ꝛ facta est tempestas magna: ꝛ na
uis periclitabatur conteri

Quarta autē vigilia noctis: venit ad eos ambulans supra mare.

Hic tāgit Cām pturbatiōis ex visu dn̄i. Et tan
git Tria. Qn̄ scȝ: ꝛ Qualr̄ venit. Errorē videntiū
discipl'orū ꝛ perturbationē. Que patēt in lr̄a De
Primo ḡ dr̄ Qn̄ ꝛ Qualr̄ venit [Quarta autē
vigi. noc.] qn̄ iam vltra quiet' tp̄s laborauerāt:
ꝛ Duplr̄ lassati. Ex longa videlicet remigatōne et
forti. ꝛ Ex ablatiōe quietis ꝑ somnū. Un̄ Marci.
vj. dr̄ ꝙ tota nocte laborauerāt in remigādo At
tende aūt ꝙ ſ̄m diuisionē graduū equinoctial' cir
culi duodecim hore sūt diei: ꝛ duodecim hore sūt no
ctis: Ita ꝙ quelibet hora duodeci h̄ȝ grad⁹ equa
les. Scꝺȝ aūt diuisionē Zodiaci: sex sūt hore diei: et
sex hore noctis: qꝛ semp sex signa sūt sup hemisphe
riū: ꝛ sex subtus. Sex aūt hore noctis: sūt Crepu
sculū: Cōticiniū: Intempestū: Galliciniū: Antelu
canum: ꝛ Diluculū. Sed due istarū horarū tene
bras (al's tenebris) noctis ꝑmixtas h̄nt cū lumie:
scȝ p̄ma ꝛ vltima. Et iꝺo de illis nō fit hic mentio.
Quattuor autē sūt perfectarū tenebrarū. Cōticiniū
quidē a cōticēdo dcm̄: qꝛ tūc frigiditate opprimēte
organa sensuū incipiūt cōticere hoīes. Intēpestū
aūt qn̄ tēpestate congrua ꝓfundissim⁹ est somn⁹.
Galliciniū autē: qn̄ in prima tenebrarū diuisione
paruis motib⁹ immutant̄ anialiū corpa Et ideo q̄
nō sollicitant̄ circa ꝓpria: tunc cantāt ꝛ mouentur
Antelucanū aūt: qn̄ motus lucis: pellere ꝛ decli
nare incipit tenebras tenentes (ꝛ a tenēdo dictas)
Et incipit somn⁹ attenuari: ꝛ sanguis ebullire ad
exteri⁹: ꝛ somnia apparere incipiūt. ꝛ ideo etiā an̄
lucanū vocat̄. Marc. xiij. Nescitis qn̄ veniat sero
an media nocte an gallicantu an mane. Tūc ergo
[venit ad eos] Et tangit Modū [ambulans
supra mare] Ps̄. lxxvj. In mari via tua: ꝛ semi
te tue in aquis mult': ꝛ vestigia tua nō cognoscen
tur. Et attende ꝙ istud miraculū est vnū de ill'.
Quod Duplr̄ in toto est mirabile. Ex pte enī am
bulantis nō fuit ablata grauitas molis a corpe.
ꝛ Illi⁹ est mergi. Et cū nō mergeret̄: fuit ibi actus
nō mersionis cū ipotētia ad eundē. Sicut cū Uir
go manēs: ꝟgo peperit Silr̄ ex pte aque non fuit
ablata fluiditas aque. Cui⁹ est semꝑ cedere ꝛ cir
cūstare tangēs se graue: ꝛ tn̄ hic nō cessit. Et iꝺ ali
ud est istud a Diuisione maris rubri: ꝛ Diuisione
Jordanis: ꝛ Diuisione helie ꝛ helizei: qꝛ ibi aqua
cessit: ꝛ liberū ꝑ se transitum dedit. Et cedere q̄dem
fuit mirabile. Sȝ nō fuit mirabile ꝑ cedentē aquā
incedere. Hoc aūt ī chr̄o demōstrauit vtrāq̄ȝ na
turā: diuinā in ptāte: ꝛ humanā in ꝟitate inceden
tis. Et ideo nō est dicendū ꝙ dn̄s hic vsum dotis
illius assumpserit: q̄ est agilitas. Sic nec assūpsit
vsum Subtilitat' siue Spūalitat' in Natiuitate
In his oībus vera ꝛ incōtradicibilia dmōstrant̄:
sed dei: ſ̄m vtrāq̄ȝ naturā. Et elidunt̄ hereses mar
chionis ꝛ manichei ꝛ arrij ꝛ aliorū q̄ chr̄ȝ aut phan
tasticū in hūanitate: aut simplicē creaturā sine dei
tate mentiti sunt fuisse vel esse.

Et vidētes eum supra mare ambulantem: turbati sunt dicentes: quia phantasma est. Et pre timore clamauerunt.

Tangit Terrorē. Primo q̄dem in Cōi: qꝛ non
estimātes de eo aliq̄d: tūc incōsiderate in tenebris
sup̄ mare ambulās apparuit (qꝺ puri hoīs nō est)
Propt̄ qꝺ putabāt esse phantasiā. hoc ē: apparen
tiā hoīs ꝛ nō existentiā. Sȝ aliquē esse spm̄ mare
pturbantē. Silr̄ Luce. xxiiij. Cōturbati ꝛ ꝯterriti
estimabāt se spūm videre. Effect⁹ aūt isti⁹ Cause: ē
Triplex. Turbatio q̄dem in rōnis titubatiōe. Ti
mor ī fuga cordis ſ̄m systolen: ꝛ Clamor cōfusus
pro auxilij destitutiōe. Et hec sūt plana in lr̄a Dic
ei [Turbati sunt] Hec etiā turbatio fuit orta:
Qꝛ sicut dr̄ Mar. vj. Oñdebat acsi vellet p̄terire
eos: non ꝙ finxerit chr̄s. sed vt oñderet q̄les essent
eo p̄tereunte. Job. xxiij. A facie ei⁹ turbat⁹ sū: ꝛ cō
siderans eū timore sollicitor. Job. iiij. Stetit q̄dā
cuius nō agnoscebā vultū: imago corā ocul' meis.
Et cū spūs me p̄sente trāsiret: inhorruerūt pili capi
tis mei. Et h̄ est ꝙ dr̄ [dicētes qꝛ phantasma]
Si querit̄ Quare timuerūt id qꝺ phantasma
esse putauerūt. Dicendū ꝙ putabant esse phan
tasma quo ad vmbrā corpis: sed non quo ad rem.
qꝛ putauerūt spm̄ malignū esse mare cōmouentē.
Job. xlj. Feruescere facit ꝓfundum maris q̄si cum
vngēta bulliunt [et pre timore clamauerūt]
Hic tangit Duo silr̄ Abac. iij. Audiui ꝛ cōturbat⁹
est venter meus: ad vocem cōtremuert̄ labia mea.
Jone. j. Timuerunt naute ꝛ clamauerunt ad de
um in fortitudine.

Statimq̄ȝ iesus locutus est eis dicens. Habete fiduciam ego sū: nolite timere.

Ecce Cōfortatio cōis discipulorū. Et tāgit Duo. K
Ablationē terror' ex visu suo: ꝛ Cōsolationē petri
De Primo dr̄ Tria. Uelocitatē auxilij ꝑ hoc ꝙ
[Statim locu. ē] Esa. xxx. Stati vt audierit re
spondebit tibi. Scꝺo indicit Fiduciā: dicens [ha
bete fidu.] Hiere. xvij. Btūs vir q̄ ꝯfidit ī dn̄o:
ꝛ erit dn̄s fiducia ei⁹. Jo. xv. Confidite qꝛ ego vici
mundū. Tertio Aufert timorē. Et dr̄ Duo. Cām
scȝ nō timēdi: cū dr̄ [ego sū] Gen̄. xvij. Ego sum ꝛ
ponā pactū meū tecum. Exo. iij. Ego sum q̄ sum:
qꝛ idē ipse sum in mutationib⁹ tēpestatū: vel appa
ritiōe terribiliū nō paucas. Et h̄ est ꝙ dicit Scꝺo
[nolite timere] ij. Paral'. xx. O Juda ꝛ hier'l'm
nolite timere neq̄ȝ paueatis. Jo. xiiij. Non turbet̄
cor vr̄m neq̄ȝ formidet: credit' in deū ꝛ ī me credite

Respondens aūt petrus dixit: Dn̄e si tu es: iube me venire ad te super aquas. At ipse ait: Ueni Et descendens Petrus de nauicula: ambulabat super aquam vt veniret ad iesum.

Hic incipit Eruditio ꝛ Cōfortatio petri: qui spe
cialiter illa indiguit sicut princeps eccl'ie ꝛ vertex
apl'orū. Et dicunt̄ hic Tria. Scȝ. Qꝺ debet̄ feruo
ri fidei: ꝛ Qꝺ debet̄ pusillanimitati fidei. ꝛ Qꝺ con
gruit liberatori. Qꝺ aūt debet̄ feruori fidei est pe
titio: exauditio: ꝛ effect⁹ ī ope petitōis ꝛ exauditio
nis. Primū ē qꝺ dr̄ [Dn̄e si tu es ꝛc̄.] Et in h̄
dicit Tria. Scȝ. Professionē dn̄i. Inquisitionē
persone: ꝛ Petitionē actus: silr̄ ei quē ipse exer
cuit. De Primo dr̄ [Dn̄e] Hester. xiij. Dn̄e ī di
cione tua cuncta sūt posita: ꝛ nō est qui possit resiste
re volūtati tue [si tu es] idem in ꝑsona q̄ demon
straris in ptāte Et notat̄ dilectio petri: qꝺ etiā ad
aliū q̄ eiusdē esset operis cū chr̄o nō iret. Et iꝺo nō
ad ambulantē sup̄ mare iret nisi chr̄s esset. Et h̄ ē:
[Si tu es] Phil'. ij. In noīe dn̄i omē genu flecta
tur celestiū terrestriū ꝛ infernorū. Et rn̄det ad h̄ ꝙ
dixit Ego sum [iube me venire ad te su. aq.]
Dabis enim voci mee vocē ꝟtut': ꝛ in ꝟbo tuo po
tero qꝺ tu poteris ꝑ te ipm̄. Nec est temeritatis. qꝛ
instructio fuit mūdi gubernator': qui non in vna
nauicula veniret. Sȝ totū mundū gubernās: vi
carius chr̄i ꝑfect⁹ eē probaret̄. Eccl's. viij. Sermo
illius potestate plenus est Nec fuit istud tentatio:
sed futurorū p̄signatio [At ipse ait: Ueni] Cō
cessio siue exauditio petitōis. Prouer. x. Desideri
um suū iustis dabitur. Jo. xv. Qꝺcunq̄ȝ volueri
tis petet' ꝛ fiet vobis [et descendens petrus
de naui.] feruore spūs accensus: nō cogitās ꝺ pe
riculo tempestat' in p̄sentia saluatoris. Silr̄ autē
fecit Jo. vlt̄. vbi cum a Joanne audiuisset qꝛ dn̄s

est qui stabat in litore: tunica succinxit se ⁊ misit se in mare. Alij aūt discipuli nauigio venerunt. Feruor em̄ petri acutus fuit valde: ⁊ om̄ia tentare ausus fuit in p̄sentia saluator;. Hinc est q̄ multitudinē capientiū chr̄m: inuadēs amputauit suo auriculam. Et Infra. xxvj. dixit. Parat⁹ sum tecū in carcerem ⁊ in mortē ire: ⁊ multa fecit ⁊ dixit talia. Hoc aūt cōpetit vertici aploꝝ vicario dn̄i q̄ mundi debuit suscipere gubernacula. Sicut diximus.

Uidens autē ventū validuz timuit Et cum cepisset mergi clamauit dicens: Domine saluū me fac.

L Scdm est qd debet Pusillanimitati fidei. Petr⁹ em̄ lz feruēter diligeret: min⁹ tn̄ dilexit cōstāter: ⁊ min⁹ sapiēter. Unde ꝓbari debuit vt sibijpsi sua innotesceret debilitas. Tangit aūt Cām timoris. Tentationē: ⁊ Effectū timoris. Clamorē: cū cresceret piculū. ⁊ Orationē: salut; De Prio dr [Uidens aūt ventū validū] venientē. Sz quō ē est hoc q̄ modo videt ventū: cū per totā noctē ventus fuerit. Respōsio: Uent⁹ q̄ mag; est piclosus in mari: est ille q̄ nō est continue exufflatiōis. ⁊ ille venit in nube post nubē. ⁊ talis noue exufflatiōis vidit ventū veniētē. Job. j. Uent⁹ vehemēs irruit a regione dserti: ⁊ cōcussit q̄ttuor angulos dom⁹: que corruēs oppssit liberos [timuit] Sic Helias: primo Achab audacter occurrēs: ⁊ prophetas baal occidēs. iij. Reg. xviij. Postea fugiēs timuit Jezabel. iij. Reg. xix. Sic ⁊ Moyses timuit Pharaonem ⁊ fugit. Exo. ij. Et Dauid Absalonem. ij. Reg. xv. Oēs enim illi insufflati fuerūt spū demonis. ⁊ cor ipsoꝝ quasi mare feruēs qd quiescere nō pōt. Esa. lvij. [Et cū cepis. mer.] grauescente periculo. Psal. lxviij. Ueni in altitudinē mar;: ⁊ tempestas demersit me [clamauit dicens] Jone. ij. Clamaui ad dn̄m de ventre inferi: ⁊ exaudiuit me. [Dn̄e saluū me fac] Ps. lxviij. Saluū me fac deus: qm̄ intrauerūt aque vsq; ad animā meā. ij. Paral. xx. Cū igram⁹ qd agere debeam⁹: h solū habem⁹ residui vt oclos nr̄os dirigam⁹ ad te

Et cōtinuo iesus extendens manū apprehendit eū: et ait illi. Modice fidei quare dubitasti? Et cum ascendisset in nauiculam cessauit ventus. Qui aūt in nauicula erāt venerunt ⁊ adorauerūt euz dicentes: Uere filius dei es

Ecce Qd cōgruit liberatori respectu sui Uicarij Cito em̄ ⁊ Potēter subuenit ⁊ Efficaciter ⁊ Utilit ad eruditionē. Cito. Et ideo dr [Et cōtinuo] Hester. xiij. Si decreueris saluare isrl cōtinuo liberabimur. Potēter. ⁊ ideo dr [iesus extendēs manū]. ij. Pe. ij. Nouit de⁹ pios de tentatiōe eripere Esa. xlv. Protegat te dextera iusti mei. Silr Supra. viij. Extendēs manū miscdie tetigit leprosum dicēs. Uolo Mundare. Prouer. xxxj. Manū suam aperuit inopi: ⁊ palmas suas extendit ad paupere [apprehēdit eū] Sup̄ etiā. viij. Apprehēsa manu socrus petri: dimisit eā febris. Et ideo dicit Paulus Phil. iij. Sequor si q̄ modo cōprehendā: in q̄ ⁊ cōprehēsus sum. Et in h notat Efficacia salut;. Et sequit Utilitas ad eruditionez [Et ait illi Modice fi. quare dubi.] Non em̄ tunc habuit fidē sicut granū sinapis. Qd q̄nto plus terit: magis redolet Infra. xvij. Supra. viij. Quid timidi estis modice fidi. Dep̄hensus est eni petrus qui insipiēter feruebat: min⁹ cōstanter diligere [Et cū ascēdisset in naui. cessauit vent⁹] Hoc est d pfectione miraculi. Psal. xcij. Mirabiles elationes mar;: mirabilis i altis dn̄s. Sup̄. viij. Qualis est hic: q; venti ⁊ mare obediūt ei. Ps. cvj. Dixit ⁊ stetit spūs pcelle. Ecci. xliij. In sermone eius siluit vent⁹. Tob. iij. Post tēpestatē tranquillū facis: ⁊ post fletū ⁊ lacbrymatōnē: exultationē ⁊ gaudiū infundis [Qui aūt in nauicula erāt] Ecce Miraculi effect⁹. Fuerūt aūt in nauicula naute ⁊ forte aliq̄ mag; familiares [vene.] deuotōe fidei [et adorauerūt eū] latria. Psal. xciiij. Uenite exultem⁹ dn̄o ⁊c. Esaie. xlv. Te adorabūt ⁊ te deprecabunt. Sed cōtra Jo. vj. dr Qñ voluerūt eū accipe in nauiculā: ⁊ statim nauis fuit ad terrā. Dicendū q̄ iuxta terrā fuit. ⁊ ideo intrādo stati applicuerūt [dicentes: vere filius dei es] Jo. xj Ego credidi q; tu es christ⁹ filius dei viui. Infra. xvj. Tu es chr̄s filius dei viui. Jo. j. Uidim⁹ gloriam ei⁹: gliam quasi vnigeniti a patre. Sic g̃ cōpleta est pars de Gratia liberatōis in periculo.

Et cum transfretassent: venerunt in terram genesar. Et cum cognouissent euz viri loci illius: miserūt in vniuersam regionē illam: et obtulerunt ei omnes male habentes et rogabant eum: vt vel fimbriam vestimenti eius tangerent. Et q̄cunq; tetigerunt: salui facti sunt. M

Hic incipit agere de Multiplicatiōe grē ad curatōes infirmitatū. Et tangunt Quattuor. Scz. Loci cōgruitas. Scdm Curatorum generalitas. Tertiū est Curādi facilitas. Et Quartū Salutis efficacia. Et hec patēt in lr̄a. Dicit g̃ [Et cum transfretassent] vltra stagnū [venerūt i terrā genesar] h est: adiacentē illi stagno vbi bethsaida tyberiadis ⁊ Capharnaū ad q̄s fama miraculoꝝ crebro puenerat. Et io loc⁹ duotōi turbaꝝ cōgru⁹ erat. Mar. vj. Cū transfretassent venerunt in terrā genesareth ⁊ applicuerunt [Et cū cognouissent euz viri loci illius] q̄ sc; illuc venerat. Et dr [viri] q; Feminea leuitas cito ad vtrūlibet mouet: sed viri ꝯstantis anim⁹ non mouet nisi ex magnis caus. Jo. x. Ego cognosco meas: ⁊ cognoscunt me mee [miserūt in vniuersā reg. illaz] Ut sit gn̄alitas ex pte locoꝝ vn̄ veniūt: ⁊ obtulerūt ei om̄s male hn̄tes. Ut sit generalitas ex parte infirmorū. Supra. iiij. Obtulerūt ei oēs male habētes varijs languorib; ⁊ tormentis comprehensos ⁊ qui dmonia habebāt ⁊ lunaticos ⁊ paralyticos: ⁊ curauit eos. Mar. vj. Cū egressi essent de naui: cōtinuo cognouerūt eū: ⁊ pcurrētes vniuersam regionem illam: ceperūt in grabatis eos q̄ male habebant circūferre vbicunq; audiebāt esse eū [Et rogabant eū] Et in hoc ostendit Deuotio fidi [vt vel fimbriā vestimēti eius tangerēt] In h notat Curādi facilitas. Sup. ix. Si tetigero fimbriam vestimenti eius: salua ero. Psal. cxxxij. Sic vngentū in capite qd descendit in barbā barbam aaron: quod descēdit in oram vestimenti [Et quicunq; tetigerunt] Salut; notat efficacia [salui facti sunt] Tactus āt hic pficit fide operante per dilectionē. Lu. viij. Tetigit me aliq̄s. nam ⁊ ego cognoui ṽtutē de me exisse. Mar. vj. Quicunq; tangebāt eū salui fiebant. Actiua em̄ est salut;: caro saluatoris: sicut actiu⁹ est ignis cōbustionis. Zacha. viij. Apprehendent fimbriā vni⁹ viri iudei ex omnib; linguis dicētes. Ibimus vobiscū. Audiuim⁹ enim quoniā deus vobiscum est. Et sic pficitur Gratie multiplicatio.

Capitulum. XV.

Tunc accesserūt ad eū hierosolymis scribe et pharisei dicentes. Quare discipuli tui transgrediuntur traditiōes senioꝝ? Non em̄ lauant man⁹ suas cū panē mādicāt

Hic incipit agere de Ueritat; euangelice aucte
A (als de Ueritate euangelice auctis) Et ideo i Duas ptes diuidit. In quaꝝ Prima Ueritatis hui⁹ probat autoritas: traditioni hoīum ⁊ cerimonijs legis anteponēda esse. In Scda ṽo: q; tante ē autoritatis ostendit esse pmulgāda: ⁊ de viando tam ad gētes q̄ ad iudeos. Ibi [Et egressus iesus secessit] Adhuc prior harū diuidit in Duas partes. In quaruz Prima Modo historie inducit q̄stio de hoc facta. Et in Scda p determinationē illius ostendit qd dcm̄ est. In Questione aūt ponit Dolus querētium. Auctas ex pfessione: ⁊ Autoritas ex loco ex pte querentiū. Et postea subinfertur ipa Questio. Que Duo cōtinet. Dolosam rep̄hensionē ⁊ Rep̄hensionis apparentē rōnem. Et p hoc patet diuisio. Dicit g̃ [Tunc] in eodē tpe liuore tacti ex fama miraculoꝝ: ⁊ Qr regem vellent eū ꝯstituere. ⁊ sic ipsoꝝ minueret auctas vel reprimeretur. [accesserūt] in dolo: acsi parcēdo verecūdie chr̄i nollent arguere eū in publico. Infra. xviij Argue eū inter te ⁊ ipm solū [ad eū] quasi dilectionez simulātes. Infra. xix. Accesserūt ad eū pharisei ⁊ saducei tentātes eū [ab hierosolymis] Ecce Autoritas ex loco. Hierosolymis ei erat sūma ptās: ⁊ his quib; summa rerū credita erāt. ⁊ Forte erāt missi ad inueniendā occasionē ꝯtra eū. Uel Ut explorarēt de fama q̄ puenerat ad eos. Silr ē Jo. j. Cum audissent famam Joānis baptiste: miserūt ad eū ab hierosolymis sacerdotes ⁊ leuitas: vt interrogarēt eū Tu q̄s es? [scribe ⁊ pharisei] Ecce Auctas ex pfessione sapie ⁊ religionis qui scirēt inuestigare: ⁊ reuelli (als repelli) non possent ex vite dignitate. Dan. xiij. Egressa est iniq̄tas a senioribus ppli qui videbant regere pplum [Quare disci. tui] Ecce Questio in fronte rep̄hensionē continens. Q. d. Discipuli tui sr. Culpa coꝝ in te retorquet. Qualis eni rector ciuitatis: tales ⁊ qui habitant in ea. Ecci. x. [transgrediunt] quasi vilipendentes [traditōes] Traditio est statutū: obseruationē aliquā pter legis auctem cōtinēs [seniorum] quoꝝ cani sunt sensus: ⁊ eoꝝ standū est ordinationi de omnib; Non fuerūt aūt illi senes de patriarchis ⁊ pphetis: q; illoꝝ obseruatōes in Canone scpture scripte sr. Sed sunt de his de quib⁹ dr Dan. xiij. Inueterare dieꝝ maloꝝ. Sapie. iiij Etas venerabilis ⁊ nō diuturna: neq; numero annorū cōputata. Cani em̄ sunt sensus hois: ⁊ etas senectutis vita immaculata. Et isti sunt de quib⁹ dr Esa. x. Ue qui condūt leges iniquas: ⁊ scribentes iniusticias scripserūt: vt opprimerēt in iudicio paupes: ⁊ vt facerent cāe humiliū ppli mei. Hi em̄ omnia statuerūt ad auariciā ppriam: imiscētes aliquid de exteriori cultu ⁊ mūdicia: vt iniq̄tatē que erat in alijs statutis obumbrarēt. Et hui⁹ argute interrogatiōis subiūgunt rōnem dicētes [Nō eī lauant manus cum panem manducant] Uolebant aūt hanc traditionē extrahere ab eo qd dr Leuit. xv. Lauet aqua q̄ cōtrahit immundiciā: Errantes ⁊ nō intelligētes scripturas: qm̄ hoc sic ⁊ alia cerimonialia ad instructionē dcm̄ est Esa. j. Lauamini mūdi estote: auferte malū cogitationū vestraꝝ ab oculis meis. Esai. lij. Mundamini q̄ fert; vasa dn̄i. Mar. vij. plenius ista dicunt. Sic Conuenerūt pharisei ⁊ q̄dam de scribis ab hierosolymis veniētes. Et cū vidissent quosdā d discipulis eius cōibus manib; māducare: vituperauerūt. Et post pauca: Pharisei em̄ nisi crebro lauēt manus nō manducāt: tenentes traditiōes seniorum. Et tunc demū formant sic questionez. Quare non ambulant discipuli tui sm traditōnes senioꝝ: sed cōibus manibus manducant?

Ipse aūt rn̄dens ait illis. Quare et vos trāsgredimini mandatū dei propter traditionez vestram?

Hic ex responsione determinat Auctem ṽitat; euāgelice omnib; hūanis esse anteponendā. Et h Triplr. Ex Aucte. Ex Pietate. ⁊ ex Ueritate. Que oīa patebūt in lr̄e expositōe. Ex Aucte ꝓbat per q̄stionē ꝯrio factā. Ex aucte silr ⁊ pietate: in ostensione exempli. Ex aucte: pietate: ⁊ ṽitate: in declaratōne veritat; ad turbas. Dicit g̃ Primo [Quare et vos] Qui ex loco: sūme ptātis estis: ⁊ oīa debetis posse p veritate: ⁊ nihil aduersus ṽitatez. ij. Coꝝ. xiij. sm ptātem meaz quā dedit mihi dn̄s in edificationez ⁊ nō in destructionē vr̄am. ⁊ h quia estis hierosolymite. Uel [et vos] qui sapiētie habetis clauem: nec ipsi intratis: nec alios intrare sinitis.

Et vos Pharisei: qui mūdatis qd̄ de foris est calicis ⁊ parapsidis: ⁊ interiora vr̄a plena sūt dolo. Infra.xxiij.[transgredimi mandatum dei] Dupl'r. Qꝛ videlicet traditōes p̄ter dei mādata facitis. Et qꝛ cōtraria que cum dei mādatis stare nō pñt facitis. De Primo Deut.iiij. Non addetis ad verbū qd̄ loquor vob nec auferetis. Deut.xij. Qd̄ precipio tibi hoc tm̄ facito dn̄o: nec addas quicq̄ nec minuas. De Secūdo ipse dn̄s arguit Infra. Mandata dei que pmisistis implere. Exo.xxiiij. Oīa que locut⁹ est dn̄s faciem⁹: ⁊ erim⁹ obediētes Rho.x. Ignorātes iusticiā dei ⁊ suā querētes statuere: iusticie dei nō sunt subiecti. Sil'r Infra.xxj. Cū quererēt in q̄ ptāte hec faceret: per ꝯtrariam q̄stionē cōfutauit. Sil'r Jo.viij. Cū de iudicio adultere quererent: ecōtra iudicij reatū similem in eos retorquens confutauit

Nā deus dixit: Honora patrē ⁊ matrem. Et qui male dixerit patri vel matri morte moriatur.

B Hic incipit ostendere Veritatē euangelicā per pietatem quā cōtinet: esse traditionib⁹ anteponendam ⁊ etiā legi. Et in pietate etiā est autoritas. Et facit Tria. Primo enim oñdit Pietatē euangelicam in cōcordia ad pietatē nature ⁊ legis scr̄pture Scd̄o ostendit Impietatē traditōis ipsoꝝ. Tertio Conuictos de pietate arguit ex ꝓphetia Esaie. Pietatē in cōcordia ad legē nature ⁊ scriptā ostendit: assignando Duas leges. Unā affirmatiuā in bonis ꝯferendis. ⁊ Alterā: Negatiuā ⁊ ꝓhibitiuā in remouēdis malis. De Prima dr̄ [Honora patrē et ma.⁊.] Et intelligunt̄ hic Tria. Exhibitio honoꝝ. Cā: ⁊ Ncītas. Exhibitio honoꝝ ē Triplex. In Obia honestorū. In Reuerētia: ⁊ Ut in statu honesto teneant̄. Obedire em̄ oꝑtet parētib⁹ in honestis. ⁊ ideo fili⁹ cōtumax q̄ monita patris nō audit lapidat̄. Deut.xxj. Reuerentiā etiā oportet in signo exhibere. Heb.xij. Patres q̄dem carnis nr̄e habuim⁹ eruditores: ⁊ reuerebamur eos. Qꝫ aūt teneant̄ in statu honesto s̄m facultatem filioꝝ h̄ intelligit̄. qꝛ si subtrahant̄ eis necessaria: cū filij habeāt vnde ministrent: exponunt̄ turpitudini mendicatiōis ⁊ pauꝑtatis: qd̄ est inhonestum. Et ideo glo. dr̄ honorari eos qn̄ necessaria eis ministrant̄. Cā aūt est auctas quā hñt in esse filiorū. Parētes eni cā filiorū sr̄ ⁊ autores. Necessitas v̄o qꝛ Crescēte ꝟtute in filijs: decrescit in parentib⁹. Et ideo indigent isto honore. Et filij pñt h̄ ex robore. Eccl.iij. Honora patrē ⁊ matrē: vt supueniat tibi bñdictio a dn̄o. Tob.iiij. Honorē habebis matri tue omib⁹ dieb⁹ vite eius [⁊ qui maledixerit] Leui.xx. Et est intimatio pene i eū q̄ ꝯtra fac honori parentū. Et sic intelligit̄ ꝓhibitū [pr̄i vel ma. morte] culpe [moriat̄] ⁊ morte pene Prouerb. xxx. Oculū q̄ subsannat patrē ⁊ despicit partum matr̄ sue: suffodiant eū corui de torrentib⁹: ⁊ comedant eū filij aquile hoc est suspendat̄ in patibulo: ⁊ exponat̄ auibus deuorandus. Hoc igitur dixit deus: quod preterire non licet. ⁊ Omnis humana traditio ad hoc implendū debet obsequi

Vos autē dicitis: Quicūq₃ dixerit patri vl' matri munus quodcunq₃ est ex me tibi proderit ⁊ nō honorificabit patrē suum aut matrem suam: et irritum fecistis mandatū dei: ꝓpter traditionē vestrā

Facit mentionem traditiōis humane. Et ostendit esse contrariam pietati diuine. Et Tertio ꝯuincit ex hoc in irritum eos reuocare mandatum dei. De Primo dicit [Quicunq₃ dixerit patri vel ma.] Casus traditiōis est talis. Aliqs vouit oblationē deo ⁊ sacerdotib⁹ de bonis suis: non valens sacerdotib⁹ offerre ⁊ parentib⁹ subuenire sil': sed sufficiens ad alteꝝ. Uenit hec questio ad sacerdotes: ad quos omne dubiū referebat̄. Statuerunt illi Qꝫ votum esset tenendum: ⁊ parentibus nō subueniendū: qꝛ Uotū soluere apud deū: esset maior subuentio parentū: q̄ tēporaliū ammistratio. Etsi votū nō solueret̄ ꝑpter parētes: ex hoc de⁹ permitteret in egestatē cadere parētes Et h̄ fecerūt vt sue ꝑ hoc consulerent auaricie: quia partem habebant in sacrificijs: ⁊ non ꝑpter amorē cultus diuini. Non aduertentes: q̄m si iam esset oblatum: pauꝑibus esset erogandū in necessitate. Sic Dauid esurienti: oblati sunt panes ꝓpositionis comedendi: qui tamen de necessario ꝓuisionis parentū nō erant oblati. Et hoc est qd̄ dicit [vos dicitis] ꝙ filij dicāt parentib⁹ necessaria petentib⁹ ab eis [mun⁹] sacrificij vel voti [qd̄cunq₃ ē ex me] h̄ est: qd̄cunq₃ per me offert̄ [proderit tibi] O pat̄ vel mat̄. Et ideo equanimiter sustine: qꝛ magis tibi ꝓdest apud deū: q̄ si ipsum tibi porrigerē. Uel Interrogatiue legat̄ sub eodē sensu. Sic Tibi ꝓderit h̄: Nunquid tibi ꝓderit: Q.d. Nō proderit. Qꝛ Ruina est hoi deuotare sanctis: ⁊ post vota retractare. Prouer.xx. ⁊ Prouer.xxviij. Qui subtrahit aliqd a patre suo vel mr̄e: ⁊ dr̄ h̄ non esse pc̄m: particeps homicide est. Et nō honor. arguit: qꝛ cū mādato dei h̄ stare (al's facere) nō pōt [et] ideo [nō hono. patrē suū vel ma.] Cum tm̄ dicat̄ Act.v. ꝙ Obedire oꝑtet deo magis q̄ hoibus. Et Phs: ꝙ Oportet magis obedire dijs q̄ humanis legibus si dissentiant. Et vlteri⁹ arguit [et irritū fecistis manda. di propter tradendā (al's retinendā) traditionē vestram] Prouer.xxx. Ne addas q̄cq̄ ꝟbis illi⁹: ⁊ arguar͂ iueniar͂q₃ mēdax

nō honorat ḡ: qꝛ

Hypocrite: bene ꝓphetauit de vobis Esaias: dicens. Populus hic labijs me honorat: cor autē eorum longe est a me. Sine causa autem colunt me: docētes doctrinas et mandata hominum

Redargutio ē Cōuictoꝝ ꝑ ꝓphetiā e⁹ q̄ maxie fuit auctis in ꝓphetia. Et quia accesserūt quasi deferentes vt occulte arguerēt: dicit [hypocrite] Et iō etiā: qꝛ tādiligentes erāt in insidiādo: vt dū nō inuenirēt in magr̄o qd reꝓhēderēt: quesiuerūt in discipulis: ⁊ nō inuenietes in dei mandatis: ꝯuerterunt se ad traditōes senioꝝ. ⁊ in his nō inuenerūt nisi in corꝑali ⁊ exteriori mūdicia. Dic̄ ḡ [hypocrite] ꝓ omnib⁹ his. Infra.xxiij. Ue vobis scribe ⁊ pharisei hypocrite [bene ꝓphetauit de vobis Esaias] ꝓpheta.xxix. [dicēs. Populus hic labijs me honorat] Cū ps.xlix. dicat. Peccatori dixit deus. Quare tu enarras iusticias meas: ⁊ assumis testamētū meum ꝑ os tuum. Tu vero odisti disciplinam ⁊c̄. Et sic honorauerūt Infra.xxij. Magister scim⁹ qꝛ verax es: ⁊ viā dei in veritate doces. [cor autē eoꝝ longe est a me] Hiere.xij. Prope es tu ori eoꝝ: ⁊ longe a renib⁹ eorum. Rho.xvj. Per dulces sermōes ⁊ benedictōes seducūt corda innocentiū [Sine causa] añ oc'os [colūt me] qꝛ tale obsequiū nō remunero. Supra.vj. Amen dico vobis: receperūt mercedē suā. ps.lxxij. Qui elōgant se a te peribūt [docētes doctrinas] quo ad falsas legis dei interꝑtatōnes. [⁊ mādata hoim] quo ad traditōes suas. Hec aūt lr̄a est Septuaginta. Nr̄a eni sic habet. Eo ꝙ appropinq̄t popul⁹ iste ore suo. ⁊ labijs suis glr̄ificat me. Cor autem eorū lōge est a me. Sine causa colūt me. Tenuerūt eni me mādato hoim ⁊ doctrinis. Homo eni doctrinā ex se facere nō pōt. qꝛ Ois hō mendax. vt dr̄ ps.cxv. et Rho.iij. Sil'r ex se traditionē iustā ⁊ bonā facere nō pōt. Cū dicat Psal.xiij. ꝙ nō est iust⁹ quisq̄: nō est intelligens. nō est requirens deū ⁊c̄. Et Lu.xj. Uos cū sitis ⁊c̄. Et Sup.vij. Ideo iste ḡ cultus iniqu⁹: falsus et malus: ⁊ mādatis dei ꝯtrari⁹ sine causa est: qꝛ remunerationē non meret̄.

Et cōuocatis ad se turbis: dixit eis. Audite ⁊ intelligite: Nō qd̄ intrat in os coinquinat hominē: sed qd̄ ꝓcedit ex ore h̄ coinq̄nat hoiē₃

C Hic incipit in doctrina gratie p̄cellentem ostendere veritatē supra doctrinas hominū in lege. ⁊ super traditiones in faciēdis. Et habet Tres ptes. In quaꝝ Prima Perspicuā palā omnib⁹ ostendit veritatē. In Secūda dicit hanc non dimittendā esse ꝑpter scandalū. Et in Tertia Nō intelligentib⁹ eam adhibet expositōem. Et hec patēt in littera. In Prima harū Tria facit. Palā loquit̄. Excitat attentionē. ⁊ Aliqdam ꝓponit ꝟitatē. Ut ei Palā loquat̄ dicit. [Et cōuocatis ad se turbis] Implēs hoc qd̄ Sup dixit.x. Qd̄ in aure auditis p̄dicate sup tecta. Q.d. Pharisei mihi susurrant ad aurē. Quia Qui male agit odit lucē Joā. iij. Ego autē omnib⁹ manifeste dico. Quod enim omnes tangit: oib⁹ ꝓponendū est [Audite] obediendo [⁊ intelligite] veritatē discernēdo. [Audite] ꝯ traditōes [et intelligite] ꝯtra doctrīas hominū. Eccl'i.iij. Auris bona cū omi ꝯcupiscentia audiet sapientiā. Uos ḡ turbe deuote audite ⁊ intelligite: Nō scribe et pharisei. Prouer.iij. Abominabilis est dn̄o omis illusor. ⁊ cū simplicib⁹ s̄mocinatio eius [Non qd̄ in os intrat coinq̄nat hoiem] Rō aūt hec est: qꝛ Qd̄ in os intrat ab exteriori mouet̄ in hominē. Et ideo si hoc coinq̄naret sequerent̄ Duo incōuenientia. Unum est Qꝫ creatura dei bona nō esset Cū scriptū sit Gen.j. Uidit deus cuncta que fecerat ⁊ erant valde bona. j. Tim.iiij. Oīs creatura dei bona. ⁊ nihil immundū quod cum grāꝝ actione ꝑcipitur. Scd̄m incōueniens esset ꝙ homo coinquinaret̄ inquinatiōe culpe nō de suo oꝑe vel dicto vel cogitatiōe quod iterū falsum est. Quia Peccatum est dictum vel factū vel ꝯcupitū ꝯtra legem dei Et attēde Qꝫ hic totus ille ciboꝝ discretoꝝ modus: qꝛ Leuit.xj. cōtinet̄ a doctrinis hoim ad doctrinā spūs dei est reuocatus: vt spūaliter intelligat̄ ⁊ nō carnaliter. Et hoc Petro significatū est Act.x. Que deus sanctificauit (al's purificauit) tu ne cōe dixeris. Et ꝑ cōsequēs oīa cerimonialia a doctrinis humanis ad veritatē spūs sunt reuocata Act.xv. Uñ etiā cū coram apl'is questio magna fieret de his. Judicauerūt hec in noue gratie tp̄e nō esse tenēda [sed qd̄ ꝓcedit de ore hoc coinq̄nat hoiēm] Sic eni id qd̄ iuenit homo polluto ⁊ corrupto humore ꝑmixtū immundū est: Ita illa que ex corruptiōe hominis ab intus ꝓcedūt imūda sunt. Est aūt os exterius qd̄ loquit̄ ea que in spū vocis formata sunt Spūs aūt ille corporeus formā que ē intērio verbi accipit a spū incorporeo qui est in corde. Et ille est primū os determinās oīa cogitanda ⁊ loquenda ⁊ agenda. Et de hoc ore intelligit̄ quod hic dicitur. Et illius organū est os exterius. Et quicqd ꝓcedit ab illo ore polluto ⁊ corrupto immundū est sicut vomitus Tit.j. Coinq̄natis ⁊ imundis nihil est mundū sed polluta sunt mens ⁊ eoꝝ ꝯscia. Sup.xij. Malus homo de malo thesauro cordis sui ꝓfert mala. Psal.ix. Nō est deus in ꝯspectu eius inq̄nate sunt vie illius in omni tp̄e Heb.xij. Ne q̄ radix amaritudinis sursum germinans impediat Et ꝑ illam inq̄nent̄ multi.

Tunc accedētes discipuli eius dixerunt ei. Scis qꝛ pharisei audito verbo hoc scandalizati sunt

D Hic oñdit ꝙ veritas etiā offendēs aliq̄s nō est dimittēda ꝓpt̄ offensā (al's offensionē) eoꝝ. Et dic̄ Duo Obiectiōs scādali factā a discipul'. ⁊ Determinationē obiectōis Dic̄ ḡ [Tūc acce. dis. ei⁹] Et Cā q̄onis est vl' āmonitōis. qꝛ ⁊ ipos discip'los adhuc carnal'r legi adherētes: tetigit istd̄. sic̄ ⁊ phariseos. Et iō obijciūt scādalū [⁊ dix. ei] q̄si i alios cā₃ dicti referētes [Scis] q̄ oīa nosti añq̄ fiāt [qꝛ pha.] carnal'r obs̄uātes [au. hoc ver.] cū isidiatores huc missi sint ab hierl'z [scā. sūt] h̄ ē offensi ⁊ pigūt i ip₃ tāq̄ accusatōe dignū. Et dicūt scādalizati passiue deferētes mgr̄o. Qui n̄ scādalizauit: l₃ illi scādalizēt̄ Esa.lix. Impegi⁹ i meridie q̄i i tenebr͂

At ille rñdens ait Oīs plātatio quā nō plātauit pater meus celestis eradicabit̄ Sinite illos: ceci s̄t ⁊ duces cecoꝝ Cec⁹ āt si ceco ducatum p̄stet: ambo i foueā cadunt.

Hic determiat obiectõem. Et Primo p generalē positõem: Que oñdit remouēdas esse doctnas ꝛ mādata hoim. Scdo aũt dicit Q sinēdi sũt esse in scādalo ceci hoc nõ videtes .quia Propt hoiez nõ est p̃iudicandũ veritati. Tertio tāgit Nocumētũ qd puenit ex hoc ꝙ vitas non videt. Et hec patent in lr̃a. Dic igit. [Ois plantatio] que est q̃si superexcrescētia arboris: que est sicut doctria hominis: in falso vel carnali itellectu. Vel traditõ ꝯ pietatē existēs [quā nõ] fm spm̃ [plātauit] intus in radice veritatis ꝛ pietatis [pater meus celestis] qui agricola est vt dicitur Joan .xv. Et plātat Aliqñ p se. Aliquādo p mistrũ: vera in credēdis. ꝛ pia in faciēdis. Esa.lx. Germen plātatõis mee opus manus mee ad glificandũ. Eccli.xxiiij. Dixi rigabo hortũ plantationũ. ꝛ inebriabo ptus mei fructũ. Per mistrũ aũt.j.Cor.iij. Ego plātaui apollo rigauit: deꝰ autē dedit incrementuz. Et de chro qui plantat vt dispēsator ꝛ filiꝰ. Esa.lj. Posui vba mea in ore tuo: sub vmbra manꝰ tue ptexi te. vt plantes celũ ꝛ fundes terrā. Jsta g nõ eradicabit. Sed quā deus nõ plātauit: sed hõ p se ꝛ dͦ suo: illa [eradicabitur] Job.xv. Non dilatabit neqȝ pseuerabit substantia eiꝰ. nec mittet i terram radicē. Sap.iiij. Adulterine plātatões nõ dabũt radices altas. nec stabile fundamētũ collocabunt Manicheꝰ aũt dicēs duos plātatores; qd hic dicit sine causa allegat. qꝛ plātatio que eradicat: plātata hic dicit ab hoie. nõ in fundamēto veritatꝫ ꝛ pietatꝫ. et hoc fit libero arbitrio hois q̃ mendax ē: Sicut ante diximꝰ. Et ideo fundamētũ veritatis stabilis ex se nõ habz [Sinite eos] i scādalo: qꝛ [Ceci sunt] nolētes videre [et duces cecoꝝ] q̃s venire ad vitatē ipediũt. Sinere aũt eos dr̃ Duo Scꝫ. Q pmittant in turbatõe ne p̃iudiciũ fiat veritati. ꝛ Q vitent in imitatõe erroris. Apoca.xxij. Qui in sordibꝫ est: sordescat adhuc. Ps.lxxx. Dimisi eos fm desideria cordis eoꝝ: ibũt in adinuētõibꝫ suis. Lu.xxij. Sinite vsqȝ huc. Ceci sũt. Esa. xlij. Quis cecus nisi seruus meꝰ. Esa.lvj. Speculatores eiꝰ ceci oēs duces cecoꝝ. Rho.ij. Cõfidis teipm ducē esse cecorũ: lumē eoꝝ q̃ in tenebris sũt: eruditorē insipiētiũ: magistrũ infantiũ. Qui g aliũ doces teipz nõ doces. [Cecus autē si ceco ducatũ p̃stet] Tangit Nocumentũ qd incurrit quādo nõ lucide vitas docet [ambo in foueā] pcti ꝛ dānatõis [cadũt] Esa.xxiiij. Formido ꝛ fouea ꝛ laqus sup te q̃ habitator es tre. ps.vij. Incidit in foucā ꝛc. ps.xciij. Btũs hõ quē tu erudieris dñe: ꝛ de lege tua docueris eũ. Ut mitiges ei a diebꝫ malis donec fodiat peccatori fouea. Job xl. Demerge facies eoꝝ in foueam.

Respondens autē Petrus dixit ei. Edissere nobis parabolam istā. At ille dixit. Adhuc ꝛ vos sine intellectu estis. Nõ intelligitis qꝛ omne quod in os intrat in ventrem vadit: et in secessum emittit Que autem procedunt de ore de corde exeunt: et ea coinquināt hominē. De corde eni exeunt cogitationes male: homicidia: adulteria fornicatões: furta: falsa testimonia: et blasphemie. Hec sũt que coinquināt hoiem. Non lotis manibus māducare nõ coinq̃nat hoiez

Hic liquide explanat promulgatā veritatē. Et dicit Duo. Inquisitionē Petri: et Explanationez christi. Et explanatio christi Duo continet. Scilicet. Partem intrantiũ non coinquinantiũ: ꝛ Exeuntium ꝛ coinquinantiũ. Et p hoc patet diuisio.

Dicit g [Edissere nobis para. istā] Detentꝰ enim carnali intellectu legis: putabat chrm parabolice loqui: q̃ doctrinas de cibis reuocauit ad noue gre vitatē [At ille dixit] explanādo. Et Primo ponit increpationē: dicens [Adhuc et vos] post tot audita ꝛ visa ꝛ exposita: quibꝫ datum est nosse mysterium regni dei Supra.xiij. [sine intellectu] veritatis [estis] Psal.lxxxj. Nescierũt neqȝ intellexerũt: in tenebris ambulāt: mouebuntur oia fundamēta terre [Nõ intel. qꝛ oē qd in os intrat] ab intrinseco [in ventrē vadit] ꝛ ideo non polluit [et in secessum emittitur] Secessus vocatur omnis porus per totũ corpꝰ: Siue manifestus Siue occultus p quē purgat corpus Siue per resolutionē superfluitatis sicce: Siue per resolutionē superfluitatꝫ humide: Siue p sudores Siue p euaporatiões Siue p sordiciem omniũ poroꝝ fiat Et attēde qd dicũt Rabanus ꝛ Beda fratres: ꝙ q̃dam arguũt dñm hic tanq̃ physice disputationis ignarũ ꝙ dixerit Totum ꝛ omne nutrimentũ transire per secessum: et nihil in naturā corporꝫ conuerti. Et ideo quidam nihil oĩno de physicis sciētes: volũt consolari locũ istuz: ꝛ maiores dicunt abusiones q̃s physici magis derident q̃ hoc quod hic dicitur. Dicũt enim ꝙ in veritate nihil de nutrimento transit in humanam naturā: sed nutrimentũ facit in ea qd plumbum facit in camino cum auro. Dicũt enim ꝙ defendit aurũ ab incendio. Et sic nutrimentalis humor defendit veritatē (alꝰs vitam) hũane nature: ꝛ nõ cõuertit in ipm: sed ipa in se multiplicat ad sui esse ꝛ ad sui quantitatē. Et hoc deridet ois physicus hõ magꝫ q̃ primũ. Et h qd nitũtur euadere inciderũt. Ad q̃d ei oportet fieri tot expēsas p cibis: qꝛ fz hoc ois cibꝫ equalr cõueniens est corpori si nullus incorporat. Qꝛ non accipit nisi vt humor resistens calori. Adhuc Jlle humor Aut resistit calori inq̃tum cõtrarius. Aut inq̃tũ cõueniēs. Sz (alꝰs Si) inq̃tum cõtrariꝰ: tunc p cibo ꝛ potu hoi sufficit ad vitā aque potꝰ maxime: ꝛ erit maxie delectabilis. Si inq̃tum est cõueniens. h erit mirabile ꝙ conueniens resistat. Detur tamen eis fm h viuere homo delectabiliter potatus solo oleo. Et hec sũt absurda: ꝛ nõ proueniũt nisi ex pcaci ignorantia que se scire cõtendit cũ nihil sciat Dicamꝰ igit Q siquis bene intertius sciat physicā: domini sermones nõ habēt dubitatõem. Quonia Aristo.

phaulti.j. de Generatõe. ꝙ caro materialis influit cõtinue. ꝛ effluit in id qd nutrit aĩal quodcũqȝ. Caro autē nutrimētalis tota est caro dicta fm materiā. ergo tota ꝛ omnis influit p cibũ. ꝛ effluit p secessionē. Etiā in medio influxus et effluxus est vera materia corpis. Et hoc non negat dñs. Caro at dicta fm materiā: est q̃ tm̃ ad supplementũ vacuitatũ corpis. De hac aũt resurget quod satis ē ad staturā resurgentꝫ: Sicut etiā dicit de capillis: vt dicit Aug. in.xxij. de Ciui. dei. Etsi nõ sit in aliq̃ (sicut in pueris) qd satis est: de ista supplebit ab opifice. Et sicut diximꝰ de carne: ita est de alijs membris similibꝫ. Et hec est snia August. Et fm h nihil dubietatis est in lr̃a. Qui eni dicunt hoc tm̃ esse de vitate humane nature quod apparebit in resurrectõe: licz verũ dicant aliq̃ modo: tñ nõ satis dicunt. Hoc eni est de vitate hũane nature: de q̃ aliquādo possum dicere. Hec est vera ꝛ vere natura humana. Et hoc possum dicere de oĩi maria demonstrata sub forma hois. Sed h nõ est de veritate humane nature sine q̃ verior est hũana natura q̃ cũ ipo: Sicut est Corruptio ꝛ Senectus ꝛ hmõi: que ex peccato acciderũt. Et p hoc ptz solutio omniũ. [Que aũt pcedũt de ore] prĩo interiori: qd informat os exteriꝰ fm insectiõem (alꝰs impfectõem) oris sunt immũda. Et ideo imũdāt. Et hoc est ꝙ sequitur [de corde exeũt] Et intelligunt exire nõ aliunde deuiata: sed de prijs cordis pdire cõceptibꝫ et affectibꝫ. Quia nõ semp diabolꝰ hoc immittit: sed sunt partus prij cordis [et ea coinquināt hoiem] Ab immũdo eni q̃d mũdabit: ꝛ a mēdaci quid veꝝ dicetur: Ecci.xxxiiij. Et exemplificat illa p actus cordis ꝛ opis ꝛ locutionis: i maioribꝫ ponēs exemplũ. Et hoc est [De corde eni exeũt] tanq̃ ex fonte vel instrumento diaboli. Bona eni nõ exeũt de corde sz ex deo. Esa. xxvj. Oia opa nr̃a opatus es in nobis dñe. Joā. xv. Sine me nihil potestis facere. ij. Cor.iij. Non sufficiētes sumus cogitare aliq̃d a nobis quasi ex nobis: sz sufficiētia nostra ex deo est. Que autez de ppõ fundo (alꝰs ore) cordis exeũt sr̃ [cogitatões male] q̃ ad ea q̃ sũt cordis [homicidia: adulteria: fornicatões: furta] Quo ad opa nocētia primo i substantia corpis: q̃ ad esse indiuidui [homicidia] Et fm nocumētũ illatũ in cõiuncto sibi ad sustētatõez speciei [adulteria.] ꝛ quo ad solũ cõcubitũ i corpus peccantē [fornicatões] Et fm nocumētũ illatũ in his q̃ data sunt in solaciũ infirmitatis sustētāde [furta] ꝛ Quo ad peccatũ grauiꝰ i vbo ꝯ primũ [falsa testimonia] In q̃bꝫ intelligit mendaciũ ꝛ piuriũ. Et maiꝰ qd est in verbo contra deũ [blasphemia] de q̃ supr̃ xij. dixit. Q nõ remittit in hoc seculo neqȝ in futuro. [Hec] igit et his similia [coinquināt hominē] ex prijs hominũ actibꝫ accipiētes causam coinquinatõis [Nõ lotis aũt manibus manducare nõ coinquinat hominē] sicut supius explanatũ est. Quia sicut dicit Chryso. Sepe trāsibant sata fricantes spicas: vbi aqua nõ fuit ad lauandum. ꝛ sepe agebant in desertis: vbi aqua nõ fuit. Et sic dicit Augꝰ Nimius appetitꝰ mũdicie corporalis sordes inducit mētis. ꝛ ablutio corporis nihil penitus cõfert ad mundiciā mentis. Vn̄ Hiere.ij. Si laueris te nitro ꝛ multiplicaueris tibi herbā borith: tamen maculata es coram me dicit dominus. Et Poeta de Helena.

Si fueris lota si vita sequens bona tota.
Nõ eris ignota nõ eris absqȝ nota.
Passa modo paridē. paridē modo testa p idē
Es factura fidem ne redeas in idem.
Rumor de veteri faciet ventura timeri.
Cras poterũt fieri turpia sicut heri ꝛc.

Et egressus inde Jesus secessit in partes tyri ꝛ sidonis.

Probata Aucte Pietate ꝛ Ueritate euangelice veritatis: Tangit hic demonstratiõem illius vitatis in p̃mitijs ad gentes p̃mo. ꝛ postea in cõuersiõe vltima ad cõuersionē iudeoꝝ i pte seq̃nti. Jbi [Et cũ transisset inde Jesus venit secus mare ꝛc.] In Prima haꝝ in qua p̃signat trāsitus fidei ad gentes Tria ptinent. In quaꝝ Prima oñdit Oportunitas salutis transferende ad gentes. Et in Secũda Probatio fidei ꝛ deuotiõis gētiũ. Et in Tertia Cõmendatio cũ effectu salutis. In Prima Offert ꝛ petit. In Scda Probat ꝛ approbatur. In Tertia aũt Cõmendat ꝛ efficit. Et hec patēt in lr̃a. In Prima tangunt Duo. Oblatio p appropinq̃tionē chri. ꝛ Petitio p oõnē mulieris. De Primo hoꝝ tangunt Tria. Recessus ab obstinatis cũ dr̃ [Et egressus inde iesus] a loco in q̃ dolosi erant Judei ꝛ scribe ꝛ pharisei ab hierlm venientes Matt.xxj. Ecce relinquet vobis domꝰ vr̃a deserta Act.x. Statim post q̃ dictũ est petro ꝙ nihil cõe dicat qd deus sanctificauit. mittit ad Corneliũ qui fuit gentilis. Et hic: statim post reprobationē discretiõis ciboꝝ dñs vadit ad gētes [secessit] Scdm est Q occulte iuit declinans calũnias tentantiũ. Silr sup. xiiij. Ubi secessit pter herodē [in ptes Tyri ꝛ Sidonis] Tertiuz est Quo iuit. Tyrus eñ ꝛ sidon ciuitates sunt gentiliũ. dͦ q̃bus sup.xj. Quia si in tyro ꝛ sidone facte essent virtutes que facte sunt in vob olim penitentiam egissent Act.xx. dr ꝙ tyri ꝛ sidonij cũ oĩi gaudio receperũt verbũ. Sed cũ sup.x. dixerit. In viā gentium ne abieritꝫ Quare mõ in ppria psona vadit: Dicendũ ꝙ ipe suo mādato nõ obligat. Vel dicendũ meliꝰ Q nõ vadit: vt p̃dicet: vel maneat qd supra phibuit. Sed occasiõe p̃figurāde salutꝫ gentiũ: in cõmēdatõe fidei gentibꝫ (alꝰs gētil) i cõpatõe ad infidelitatē scribaꝝ ꝛ phariseoꝝ. qd nõ phibuit Attende āt Q dicit in ptes ꝛ nõ in Ciuitates quia cõfinia tm̃ itrauit. Et egressus iste a iudeis. Sic Gen. xij. Egredere de terra tua. ꝛ de cognatõe tua dr̃ pater ad filiũ in typo Abrae. Secessit autē in ptes et non in totũ. quia Tyrus angustia ꝛ Sidon venatio. Et est Angustia: Mala: que est culpe. ꝛ est Angustia Bona: que ē pene ex miscdia assumpte. Et hāc ptē chrs assumpsit ꝛ nõ totā. Silr ē Uenatio Mala: de q̃ dr Ecci.xiij. Uenatio leonis onager i heremo: h est nemroth. Et est Uenatio bona. De q̃ Hiere.xvj. Mittā eis venatores ꝛ venabunt eos Gen.xxvij. Cũqȝ venatu aliq̃d apphēderꝫ fac mihi inde pulmentũ vt comedā: vt benedicat tibi anīa

mea. Que est in captu siluestriũ pecoꝝ Et hãc christus intrauit cuȝ se gentibꝫ obtulit. Sic repulsis Paulo ꝛ Barnaba ab obstinatis. Act. xiij. dixerũt Quia repellitis verbũ. ꝛ indignos vos iudicatis eterne vite: ecce cõuertimur ad gentes

Ecce mulier chananea a finibus illis egressa.

B Secundũ est Prime ptis. Ubi tangit̃ ex parte gentiũ Petitio salutis. Et Tangunt̃ hic Tria ex pte mulieris gentil'. Scȝ. Sexus Patria: ꝛ Deuotio. Sexus cũ dicit [Et ecce mulier] Sexꝰ fragilis facile seducibil': mõ masculinũ sibi ingerẽs animũ. sicut dicit̃. ij. Macha. vij. Et ideo sup modũ mirabil'. Ruth. iij. Scit oĩs isrl' mulierem te esse ꝟtutis. Originẽ autẽ tangit in Cõi. ꝛ i Speciali. In Cõi [chananea] Quia terra dr̃ chananea. Aut qꝛ de dispsione fuit chananeoꝝ: expulsorũ a filijs isrl' cũ sorte terrã accipent. Cõgruit aũt qꝛ mutata fuit a veteri vita in nouam religiõis fidei ꝯuersatõeȝ. Eph. iiij. Renouami spũ mẽtꝭ vrẽ ꝛc. Esa. xix. Erũt qnqȝ ciuitates loqntes lĩgua chananea. ꝛ iurãtes p dñm exercituũ. In Speciali etiam tangit̃ [a finibus illis] male angustie ꝛ male venatõis. [egressa] p pniãȝ Gen. xix. Egredimĩ d̃ loco isto. ꝛ ne steteritis in omi circa regiõe.

Clamabat dicẽs ei Miserere mei dñe fili David: filia mea male a demonio vexatur

Hic tangit Qualis fuit in petitõne. Et dicit Duo. Intentionẽ deuotõis. ꝛ Ratõnabilitatem orõis. De Intentõne deuotõnis dicit. [Clamabat] Non tã alta voce oris qȝ magna cordis deuotõe. Exo. xiiij. Quid clamas ad me. Hiere. xxxiij. Clama ad me: ꝛ ego exaudiã te [dicẽs] Nõ cõfuso clamore sed dicẽs qd petat. Rho. xij. Rationabile sit obsequiũ vestꝝ. [Miserere] Tangit Petitõeȝ. Et in hac petitõe Quedã ex pte sui. Quedam ex parte dei. Quedã ex pte filie ponit. Hoc est Ex pte orãtis cõpassionẽ. ꝛ Pietatꝭ natural' affectũ. Ex pte eiꝰ quẽ orat confitet̃ maiestatẽ deitatis p fidẽ. et miꝑicordiã hũilitatis p assumptam ex dauid humanitatẽ. Ex pte aũt eius p q̃ orat Naturalis vinculi obligatõem. Mali qd patiebat̃ itolerabilitatẽ. Vexantꝭ impietatẽ. Doloris acerbitatẽ. Dicit ergo Primũ ex pte sui cõpassionẽ [Miserere] qꝛ iã misera sum: alienã passionem meã efficiẽdo. Eccli. xxxvj. Miserere nr̃i deꝰ oĩm. ꝛ respice nos. ꝛ oñde nob' lucẽ miꝑatõnũ tuaꝝ [mei] qꝛ pietate naturali ad hãc ꝯpassionẽ me obligasti faciẽdo mr̃em. Esa. xlix. Nũqd põt obliuisci mulier infantẽ suũ: vt nõ misereat̃ filio vteri sui. Deide subiũgit ea q̃ sunt ex pte eiꝰ ad quẽ orat dicens. [Domine] In cuiꝰ diciõe cuncta sunt posita. q̃ vite ꝛ mortis habes potestatẽ. Hester. xiij. [Fili dauid] ex natura sciẽs cõpati. Hebre. iiij. Non habemꝰ pontificẽ q̃ nõ possit cõpati infirmitatibꝫ nostrꝭ: tentatũ autem p omnia p silitudine absqȝ pctõ. Hebre. ij. Debuit p omnia fratribꝫ similari: vt misericors fieret. Ex patre autẽ habẽs ignoscẽdi facilitatẽ Qui in manibꝫ hñs inimicũ dimisit e fugit improperia. Sibi cõuiciantẽ phiberi noluit. Suuȝ psecutorẽ deplãxit. j. Reg. xxiiij. ꝛ. xxvj. ꝛ. ij. Reg. j. Marc. x. Miserere mei fili dauid. Sup. ix Miserere nr̃i fili dauid Matthe. Vicesimoprimo. Osanna filio dauid [filia m.] Allegat ex pte eiꝰ pro q̃ rogat oblatiõis natural' nccitatem [filia m.] carnalit̃ ꝛ magꝭ spũalr̃ Gal'. iiij. Filioli mei q̃s iterũ parturio donec formet̃ chr̃s in vob. ij. Coꝝ. xj. Quis infirmat̃ ꝛ ego nõ infirmor: [male] intolerabilit̃. Threñ. j. Videte si est dolor sil'is sicut dolor meꝰ. Sup. viij. Dñe male torquet̃ a demonio. Hiere. vj. Crudelis est ꝛ nõ miserebit̃. Hiere. xxiiij. Dabo eos in vexationẽ vniuersis regnis t̃re. Et h̄ est q dr̃ [vexat̃] Esa. xix. Tradam egyptũ in manu dominoꝝ crudelium

Qui nõ respondit ei verbũ. Et accedẽtes discipuli eius rogabãt eũ dicentes. Dimitte eam qꝛ clamat post nos.

Hic tangit̃ Probatio ml'ierꝭ p Tria. Scȝ. Per dissimulationẽ: abnegatõneȝ: ꝛ exprobrationẽ: Et Mulierꝭ approbatio p lõganimitatẽ instãtissimã obsecratõeȝ. Et Hũilitatꝭ exprobrate recognitiõeȝ ꝛ ꝯfessionẽ. Et hec patẽt in lr̃a. In Prio hoꝝ tãgit̃ Dissil'atio lõganimit̃ (al's lõganimitatꝭ) clamantꝭ p̃mo. ꝛ postea supplicatio discipl'oꝝ. Dic g̃ [Qui nõ rñdit ei ver.] vt oĩbꝫ oñderet longanimitatẽ Abac. j. Vsqȝ quo clamabo ꝛ nõ exaudies. vociferabor ad te vim patiẽs ꝛ nõ saluab: Cañ. v. Vocaui ꝛ nõ rñdit mihi [Et accedẽtes disci. roga. eũ] tanqȝ acceptiores p q̃bꝫ exaudiat [dimit. eaȝ] h̄ est absolue nos ab ea [qꝛ cla. post n.] iportune istando. ij. Timo. iiij. Insta opportune importune. Lu. xviij. Oportet sp orare ꝛ nõ deficere. Esa. lxij. Qui reminiscimini deuȝ ne taceatis: ꝛ ne detis silentiũ ei. Videt̃ aũt p̃m ea que hic dicunt̃ q dominꝰ fuit i via. Marc. aũt. vij. sic dr̃. Cũ introisset iesus in domũ: venit mulier cuiꝰ filia hẽbat spũm immundũ: ꝛ pcidit ad pedes eiꝰ. Ad h̄ aũt dicẽdũ q p̃mo fuit in viaꝛ secuta est in domũ: ꝛ ibi nolẽs exaudire corã iudeis: exiuit in viã iterum. Et tunc discipuli dixerunt que hic dicunt̃ Esa. xix. Clamabunt ad dominũ a facie tribulantis D

Ipse ãt rñdẽs ait Nõ sũ missus nisi ad oues q̃ perierũt domꝰ israel.

Hic tãgit̃ Abiectio (al's Obiectio) [Non sum mis.] a p̃re p me i psona [nisi ad o.] errãtes: simplices ꝛ pios ex iudeis ꝯuertẽdos [domꝰ] h̄ ẽ familie [isrl'] cuiꝰ semẽ totũ est bñdictũ. Sȝ oportuno tpe trãsibo ad gẽtes p apl'os. Et tũc erit tẽpus ista que petis pficiẽdi: qꝛ modo sacra salutꝭ in Iudea pficio: eo q salus ex iudeis est. Et dixi vob. s. x. In viã gentiũ ne abieritꝭ. Et h̄ est [nõ sũ mis.] Esa. lxj. Lu. iiij. ad euangelizandũ mansuetꝭ misit me: vt mederer cõtritos corde. Mittit̃ cm̃ deceptꝭ veritas. Errantibus via. Mortuis vita. Jo. xiiij. Ego sum via veritas ꝛ vita. [nisi ad oues que perierãt] j. Pe. ij. Eratis eni quasi oues errãtes: sed ꝯuersi estis nũc ad pastorẽ ꝛ ep̃m animaꝝ vestraꝝ. Jo. xj. pphetauit q Jesus moriturꝰ esset p gẽte. nõ tm̃ p gente: sed vt filios israel qui dispsi erãt congregaret i vnũ. Luce. xv. Nõne dimittit nonagintanouẽ i deserto. ꝛ vadit ad illã q̃ pierat donec inueniat eã.

At illa venit ꝛ adorauit eum dicens. Dñe adiuua me.

Cõtra abiectionẽ (al's obiectionẽ) ponit humillimã adorationẽ ꝛ Instãtissimã petitõem. ꝛ Fidei appropinquatõem: q̃ p dilectionẽ opat̃. De q̃ dicit [At illa venit] Joan. iiij. Venit ml'ier ad hauriẽdũ aquã ex fonte miꝑicordie [ꝛ adorauit eũ] latrie adoratõe. Esai. lx. Venient ad te curui filij eorũ qui te humiliauerũt. Esa. xlv. Te adorabunt: ꝛ te depcabunt̃ [dicens. Domine] qui solꝰ habes imortalitatẽ. ꝛ lucẽ hitas inaccessibilẽ. j. Tim. vj [adiuua me] Hester. xiiij. Dñe mi q̃ rex noster es solus: adiuua me solitariã: nullũ aliud habentẽ auxiliũ nisi in te dñe. Ps̃. lxxviij. Adiuua nos deus salutaris nr̃. Nõ sicut dixit ille Mar. ix. Si q̃d potes adiuua nos misertus nostri. Et ideo respõdit ei dñs. O generatio mala q̃diu ero vobiscũ: q̃diu patiar vos: Si potes credere: oĩa possibilia sunt credẽti. At ille dixit. Credo dñe: adiuua incredulitatẽ meã.

Qui respondẽs ait. Non est bonum sumere panẽ filioꝝ: ꝛ mittere canibus.

Hic tãgitur Exprobratio mulieris. [Nõ est bonũ] hoc est: Nõ est adhuc tẽpori oportunũ [su
I mere pa. fi.] pmissuȝ filijs. d̃ q̃bꝫ dr̃ Osee. xj. Ex egypto vocaui filiũ meũ. Exo. iiij. Filius meꝰ primogenitus isrl'. [Panis] aũt est salus pata per doctrinã ꝛ gr̃am euangelij. Gen. xlix. Aser piguis panis eius. et p̄bebit regibꝫ delicias. Esa. xxx. Panis frugũ tuarũ erit vberrimus ꝛ pinguis [ꝛ mittere canibus] h̄ est: gentilibꝫ. qui canes sunt p idolatrie voracitatẽ. Esa. lvj. Canes impudentissimi nesciẽtes saturitatem. Sup. vij. Nolite sanctum dare canibꝫ.

At illa dixit. Etiã dñe. Nam et catelli edunt de micis que cadunt de mensa dñorum suorũ

humil limaȝ Opponit exprobratiõi humilissimã improperij recognitionẽ. ꝛ Adhibet petitiõis rationẽ. Unde dicit [Etiã domine] Q. d. Canis sum. Saluuȝ p oĩa est verbũ tuuȝ. ij. Pe. ij. Canis reuersus ad suũ vomitũ. Tamẽ ꝛ si vere (al's vera) catula sum: tñ nõ peto modo salutẽ cõmunẽ gentis mee. Sed vniꝰ miserere filie: cui hoc oportunũ est concedere. [Nã et catelli] q̃bus inter cões canes nõ parat̃ refectio. [edũt] Nõ p̃paratões cõmũes. sed [de micis] reliquijs gr̃e [que cadũt de mensa] in qua sunt p̃paratões cões [dñoꝝ suoꝝ] filioꝝ isrl': q̃bus iste panis patus est. Et est acsi dicat. Ista filia mea si debeat expectare salutẽ cõeȝ gentiũ: citius moriet̃ q̃ ꝯsequat̃. Et ideo q̃dã reliquie gratie p teip̃m in eã deriuent̃. Hoc significatũ est Ruth ij. Que gentilis iuit i agrũ iudeoꝝ ꝛ recollegit spicas que effugere poterant metentiũ manus

Tũc respondẽs Jesus: ait illi. O mulier magna est fides tua. fiat tibi sicut vis. Et sanata est filia eiꝰ ex illa hora

Hic ponit̃ Cõmendatio ꝛ Exauditio. Vñ [ait illi O mulier] Sexũ tangit vt mirabiliꝰ sit ꝛ cõmendabilius. [magna est fides tua] Supra viij. Non inueni tantã fidẽ in isrl'. Fides enim viuit p opa. Quantitatẽ accipit p dilectõem. Lu. vij. Dimittunt̃ ei peccata multa: quoniã dilexit multũ. [Fiat tibi sicut vis] Non ponit metã que i fide terminũ nõ habuit: q̃n sup oĩa ꝟitati diuĩe crederet. Prouer. x. Desideriũ suũ iustis dabit̃. [Et sanata est filia eius ex illa hora] dabit voci sue vocẽ virtutꝭ. Joan. iiij. Cognouit aũt pr̃: qꝛ illa hora erat in qua dixit iesus: filius tuꝰ viuit. et credidit ipse ꝛ domꝰ eius tota

Et cum transisset inde iesus: venit secus mare galilee: ꝛ ascẽdẽs i mõtẽ sedebat ibi Et accesserũt ad euȝ turbe multe habẽtes secũ mutos: cecos: claudos: d̃biles: ꝛ alios multos: et piecerũt eos ad pedes eꝰ

Receptis primitijs gentiũ q̃s in fide paretꝭ sanauit: nõ corpali p̃sentia veniẽs (Sic ꝛ eccl'ia recipit puulos) redit ad sacroꝝ pfectionem. in Judea vbi fuit corpali p̃sentia: Sigficãs q ꝟe relique isrl' cõuertent̃ in fine: ꝛ oĩs isrl' saluꝰ fiet postqȝ plenitudo gẽtiũ itrauerit. Et tãgit iducẽtia ad fidẽ Quoruȝ Unũ est Maloꝝ ablatio p indulgentiã sanitatum. Et Alterũ Bonoꝝ oĩm collatio: p bonorũ dñi conuiuationeȝ. Circa Primũ Tria dicuntur. Male habentũ oblatio. Eorũdẽ curatio: ꝛ Ex pfecta sanitate Turbe gratulatio. In Oblato tãgit Ex pte dei cui offerebant̃ Locũ: altitudinẽ virtutꝭ figural'r ostendentẽ. Chr̃m i ptate bñfici quiescentem. Ex parte offerentꝭ turbe: Fidei accessũ: Infirmorum cõpassionẽ. Diuersitateȝ infirmitatum: et Oblatõis modũ. Et hec p ordinẽ i lr̃a dicunt̃. Sicut patet cuilibet. Ex parte ergo eius qui sanabat dicit. [Ascendens in montẽ] vt ex loco altitudinẽ sue ptãtis demõstraret. Hiere. xxxj. Bñdicat tibi dominꝰ pulcritudo iusticie mons sanctus. Sup. v. Videns aũt iesus turbas ascẽdit in montẽ [sedebat ibi] hoc est i potestate bñfici q̃escebat: qꝛ Sibi dulce est benefacere. Prouer. viij. Delitie mee esse cũ filijs hoĩm. Supra. v. Cũ sedisset: docebat eos [et accesserũt] Accessus ẽ fidei ex parte offerentiũ [ad eum] p deuotionẽ [turbe multe] Sed q̃re turbe Supra. v. nõ poterãt ascendere in montẽ tũc: nũc aũt ascẽdũt. Rñsio Que a p̃ncipio minꝰ deuote ꝛ minꝰ feruẽtes nõ ita laborare ad christuȝ voluerunt: scandendo montes: sicut postea fecerunt: Excitate sapientia beneficijs

et miraculis[habentes secū] pl⁹ in corde ꝑ cōpassionē: ꝙ in comitatu ꝑ societatē. Rho.xij. Idipm inuicē sentiētes: gaudere cū gaudētib⁹. ꝛ flere cū flentib⁹[mutos] Diuersitatē tangit Infirmitatū. Muti sunt corpore ꝛ mente a laude dei. Eze.iij. Eris mut⁹ nec q̄si vir obiurgās. Qui autē muti sunt: freq̄nter etiā surdi sunt. Lu.xj. Erat Jesus eijciēs demoniū. ꝛ illud erat mutū.[ꝛ claudos]in via dei vno pede ambulātes ꝑ fidem. ꝛ alio curto claudicātes ꝑ prauā operatōem. iij. Regū.xviij. Vsq̄ q̄ claudicatis ī duas ptes[cecos] Esa.lix. In tenebris ambulauim⁹ ac palpauim⁹. sicut ceci ad parietē. ꝛ quasi absq̄ oculis attrectauimus[debiles]toto corpe ex defectu virtutis operatiue. ij. Reg.iiij. Vir ꝯfusiōis debilis fuit pedibus[alios multos] Lu.vj. Virtus de illo exibat ꝛ sanabat oēs. Ps.cij. Qui ꝓpitiat omnibus iniquitatib⁹ tuis. q̄ sanat oēs infirmitates tuas. q̄ redimit de interitu vitā tuā. qui coronat te in misericordia ꝛ miseratōibus.

Et curauit eos: ita vt turbe mirarentur: vidētes mutos loquētes: claudos ambulātes: cecos videntes. Et magnificabāt deū israel

Ecce Salutis pfectio. Lu.xiij. Demonia eijcio ꝛ sanitates pficio[Ita vt turbe mirarētur.] Hic ponitur turbe ꝯgratulatio. Et tāgit aūt: Ammiratōem potestatis. ꝛ Causam ammiratōis que est pfectio sanitatis. Et Tertio magnificentiā laudis. Et h est ꝙ dicit[ita vt turbe ammirarentur] Supra.ix. Ammirate sunt turbe dicentes. Nunq̄ apparuit sic in isrl'. Jo.vij. Vnū opus feci ꝛ omnes mirami. qr totū hominē sanū feci in sabbato. Et sequit Causa ammiratōnis.[videntes mutos loquētes] Esa.xxxv. Apta erit ligua mutoꝝ. ꝛ lingua balboꝝ velocit loquet ꝛ plane.[et claudos ambulātes] Esa.xxxv. Saliet sic ceruus claud⁹. Act.iij. Cōsolidate sunt bases eius: ꝛ plāte ei⁹ ꝛ exiliēs stetit ꝛ ambulauit[cecos vid.] Esai.xxxv. Aperient oculi cecoꝝ[et magnificabant] Ecce Magnificētia laudis[deum isrl'] cui ꝓmissus ē chrs. Psal.xxxiij. Magnificate dominū mecū: ꝛ exaltem⁹ nomē eius in idipm. Luce vij. Accepit aūt oēs timor: ꝛ magnificabāt deū dicentes Quia ꝓpheta magnus surrexit in nobis. Et quia de⁹ visitauit plebem suam.

Jesus autem conuocatis disci-
ꝛ **pulis suis dixit**

Postq̄ remouit impedimēta ꝑ curatōes infirmitatū: Impendit beneficia ꝑ procuratōnes refectionum. Tangunt aūt hic Quinq̄ per ordinem Primū est Instructio discipuloꝝ. Scōm Misericordia calamitatū. Tertiū Prouocatio discipuloꝝ ad silia. Quartū Impēsum bñficiū. Quintū: Gratuita dimissio turbaꝝ De Prīo dr[Jesus aūt cōuocatis disci. s. dixit] Conuocauit Vt instrueret ad silia. ꝛ Exemplum daret ꝙ Magni minorib⁹ sua cōicent cōsilio. Vt viso miraculo cōfirmarent ad pericula. De Primo Jo.xiij. In hoc cognoscent oēs quia mei estis discipuli si dilectionē habueritis ad inuicē. De Scōo Ecci.xxxij. Oia fac cū ꝯsilio: ꝛ post factū nō penitebis. De Tertio j. Timo.iiij. Exerce teipm ad pietatem.

Misereor turbe: qr triduo iā ꝑseuerāt mecū: et nō habēt qd manducēt: ꝛ dimittere eos ieiunos nolo ne deficiant in via

Ecce Misericordia in die laborantiū Et tangit Quinq̄. Misericordie affectum. Causam miserie ex longa perseuerantia cum chro. Defectū ciborū. Bonam voluntatē christi in subuentiōe. Causam subuentōis in vie labore De Primo dr[Misereor tur.] Sup.xiiij. Vidit turbā magnā ꝛ misertus est eis. Mar.vj. Vidit turbā magnā ꝛ misertus est sup eos: quia erāt sicut oues non habentes pastorē[quia triduo iam pseuerant mecū] Attende ad sermonē instructōis mee. Et siquid portauerint: iandudū consumptū est. Triduum aūt est Confessionis: Compunctionis: ꝛ Satisfactōis: Vel Fidei Illumīatōis: ꝛ Perfecte cognitionis. Hester.iiij. Non comedatis ꝛ bibatis trib⁹ dieb⁹ ꝛ trib⁹ noctib⁹. Exo.v. Ibim⁹ viā triū dieꝝ ī solitudinē ad sacrificandū deo nostro. j. Reg.xxx. Refocillatus vir egyptius qui nō comederat tribus diebus ꝛ tribus noctib⁹. Josue.ij. Exploratores ad montana ꝯscendētes mā serūt ibi trib⁹ diebus ꝛ trib⁹ noctib⁹. Et quia forte discipuli possent dicere ꝙ procurauerunt sibi portari necessaria de villis vicinis. Addit[et non habent quid māducent] Supra.vj. Nolite solliciti esse dicentes quid māducabim⁹ ꝛ quid bibemus ꝛc. Scit enī pater vester celestis qr his omnib⁹ indigetis[ꝛ dimittere eos ieiunos nolo] quia iam cōsortio sermonis virtutem habētes: postea separati sentirent defectum. Volo ergo eos confortare ꝑ cibū. Actuū.ix. Cum accepisset cibum confortatus est. Actuū.xvij. Sumens paulus panes gratias egit deo in conspectu omniū: ꝛ cum fregisset cepit māducare. Similiter ꝛ alij sumpserūt cibum: ꝛ animequiores effecti sunt. iij. Regum.xix. Surge comede: grādis enim tibi restat via[ne deficiant in via] separati a mea presentia que mō facit eos n̄ sentire d̄fectū. Mar.viij. addit Quidā enī ex eis de longe venerunt. ij. Reg.xvj. dixit Siba ad Dauid regē. Dñe mi rex: Ecce panes ꝛ vinum pueris tuis. Siquis defecerit in deserto.

Et dicunt ei discipuli Vnde ergo nobis in deserto panes tantos Vt saturemus turbam tantam: Et ait illis Jesus. Quot panes habetis: At illi dixerūt: Septem: ꝛ paucos pisciclos. Et p̄cepit turbe vt discumberent super terram

Hic non ammonēt discipuli vt dimittat turba sicut supius. Tū qr ista duo tioꝛ. Tum qr iam experti erant ꝙ pasceret: ꝛ expectabant voluntatem dñi[Vnde ergo nobis ī deserto] Sup.xiiij. Desertus est locus[panes tanti] Jo.vj. Ducentorum denariorum panes non sufficiunt vt vnusquisq̄ modicum quid accipiat[Vt saturemus turbam tantā] Hoc dicunt ignari qd velit: qr aliqñ cibos fecit emere. Jo.iiij.[Et ait il.]
M Instruēs eos in (al's de) miraculo. Quia id quod habebāt: seminariū fuit vnde multiplicati sūt panes: sicut Supra.xiiij. ꝑpter duas causas. Quaꝝ vna fuit Vt se ostendat auctorē creaturaꝝ. Jō ei nō creat nouas: sed vtit ꝑ semine antiq̄s. ꝛ eos mltiplicat: opus suū fundans in ope creatoris. ꝛ ī h ꝯfundens manicheū. Joan.v. Pater meus vsq̄ modo opatur. ꝛ ego operor. Alia Vt sic psignaret formā quam tenere debēt doctores: qui expositores vocant sacre scripture. qui de hoc qd est in sacculis ꝓphetaꝝ ꝛ apostoloꝝ multiplices sēsus debent eruere. ꝛ nō influere de suo aliqd nouū. Vn subdit.[Quot panes habetis: Sic Helias iij. Regū.xvij. farinā vidue multiplicauit. Sic heliseus panes oblatos multiplicatos obtulit filijs ꝓphetarū. iiij. Reg.vj[Dicūt ei: septē] Hi sunt septem spice pulcre ꝛ plene pullulātes in chīo sic ī culmo vno ad omnē egypti sustentationē: ꝛ mundi sufficiētes. Gen.xlj. Et possunt aptari septē penitentie partib⁹. ij. Coꝝ.vij. Ecce enī hoc ipm s3 deum cōtristari vos: quantā in vobis opat sollicitudinem: sed defensionē: sed indignatōem: sed timorem: sed desideriū sed vindictā. Tristicia enī est de peccati pñtia. quod licz trāseat actu: tamē manens reatu pñs est. Sollicitudo est angustia d̄ cauēdo futuro malo. Defensio autē est contra tentationē ꝛ libidinē peccati. qr Penitētia ē p̄terita mala deplāgere. ꝛ eoꝝ suggestionib⁹ aditū vlteri⁹ nō idulgere. Indignatio aūt est qñ homo sibi irascit ꝛ punit se quia cōmisit malū. Timor autē est fuga mali ad psidiū sapie dei. Desideriū autē est amor pficiendi. Vindicta autē est ꝑ condignā satisfactōem delicti emendatio. Ecci.xx. Est q̄ multa mala redimat modico p̄cio. ꝛ restituat ea in septuplum. Hec sunt Septē sigilla libri. Apoca.v. ꝛ vj. Vl qr nō dicit ꝙ isti fuerūt hordeacei panes: dicam⁹ ꝙ sunt septē refectiōes in Bonis dei. Quoꝝ Primū est Bonū in genere. Scōm Bonū circūstātie inductiuū ꝛ generatiuū virtutis. Tertium ē Bonū virtutis politice. Quartū Bonū ꝟtutis theologice. Quintū Bonū doni sancti spūs. Sextum Bonū fructus spūs. Gal.v. Septimū est Bonū beatitudinis. Sup.v. His septē panib⁹ septē viciorū deꝑditū restituit. Septiformis spūs adq̄rit. Septē gradib⁹ templū ascendit. Eze.xl. Septem spirituū (qui in conspectu throni dei sūt) societas adquirit. Apoca.j. Tobie.xij.[ꝛ paucos pisciculos] Paucos dicit: vt notet virt⁹ multiplicantis in multitudinē. Et paruos designat vt eiusdem potētia cognoscat respectu magne saturitais. Et notat in hoc dulcoramentū hūilis sapiētie sanctorū: qui reficiunt in sapientie dulcedine. Hec enī ante patriā parua est: raptim data. ꝛ pauca est impediēte hui⁹ mūdi turbatione plima. Lu.x. Sollicita es ꝛ turbaris erga plurima. Post resurrectionē aūt erit rete plenū magnis piscib⁹ cētū quinquagintatrib⁹. Instructis aūt sic discipulis [precepit turbe vt discūberet sup terrā] oia frena sibi subijciētes reqescerēt nō oppressi aliquo terreno affectu requie veritatis mentē inclinarent: ꝛ stramentū mollis feni in ꝯcupiscibilib⁹ carnis nō desiderarēt. Sicut. s. xiiij. Et in hoc notat fides ꝛ obediētia turbaꝝ: qr nō discūberēt nisi refici crederēt. Supra.xj. Ego reficiā vos. Et Luce.xxij. Edatis ꝛ bibatis supra mēsam meā in regno meo. Esai.v. Pascent agni iuxta ordinē suū: ꝛ deserta in vbertatē versa aduene comedent: qr ad litteram in deserto factū est istud conuiuiū.

Et accipiēs septem panes ꝛ pisces et gratias agens fregit et dedit discipulis suis: et discipuli derunt populo N

Instructis discipulis ꝛ dispositis turbis: sequitur Doni dei exhibitio. Primo In Facto autoris. Scdo In Misterio discipuloꝝ. Tertio In Refectione turbaꝝ q̄ ꝑ ordinē in lra. Quinq̄ autem sunt in facto auctoris Acceptio: que est cōiunctio ad virtutem multiplicatricem. Materia accepta panis ꝛ pisciū Gratiaꝝ actio ad patrē. Fractio ad comedentiū facultatē. Fracti panis ministratio discipulis ad officiū coꝝ institutionē simul ꝛ instructionem Dicit ergo[Et accipiens] vt tactu manus fieret multiplicatus panis: ꝛ ꝟtutem acciperet diuini saporis ꝛ ꝯdimenti. Psal.cxliiij. Aperis tu manū tuā: ꝛ imples oīe aial bñdictiōe. [septē panes] Esai.lv. Quare appenditis argentum vestrū non in panibus: ꝛ laborē vr̄m nō in saturitate: j. Corinth.x. Panis quē frangim⁹ nonne cōmunicatio corporis dñi est[et pisces] Marci.viij. Et habebāt pisciculos paucos: ꝛ ipsos bñdixit[et gratias agēs] deo prī. Jacob.j. Omne datū optimū ꝛ omne donum perfectū desursum est descendens a patre luminū[fregit] Esa.lviij. Frange esurienti panem tuum. Luc.xxiiij. Cognognouerunt eum in fractiōe panis[et dedit discipulis suis] Hiere.j. Ecce dedi verba mea in ore tuo. Ecce cōstitui te hodie super gentes ꝛ regna[discipuli aūt dederūt turbe] hoc est ministeriū discipuloꝝ. Supra.x. Gratis accepistis gratis date. Lu.vj. Date ꝛ dabitur vobis

Et comederunt omnes et saturati sunt: et quod superfuit de fragmentis tulerunt septem sportas plenas. Erant autem q̄ manducauerūt q̄ttuormilia hominū: extra paruulos ꝛ mulieres: Et dimissa turba ascendit in nauiculam: ꝛ venit in fines magedon

Tāgit h Cōuiuantiū refectionē Quattuor In generalitate. In saturitate. In supabūdantia: In comedētiū nūerositate Dicit[Et come.o.] Prouerb.ix. Comedite panes q̄s ꝓposui vob[ꝛ satu.

sunt] Psal.xxj. Edent pauperes ꝛ saturabunt: ꝛ laudabūt dñm Esa.xxiij. Comedent vsq ad satu/ ritatē. Psal.lxxvij. Māducauerūt ꝛ saturati sūt nimis: ꝛ desideriū eoꝝ attulit eis ꝛc. Prouer.xx. Aperi oculos tuos ꝛ saturare panib. [Et quod supfuit de fragmentis tulerūt septē spor/ tas] Supabūdātia est Et attēde q Sup.xiiij duodecim supfuerūt fm numeꝝ distribuētium. Hic aūt septē fm numeꝝ panū distributorū. Or ꝛ mīstri fm facultates ꝓprias: ꝛ fm materiā recipi unt abundantiā. Uel Septē sporte sunt septē ab undātie scpture. In Historia q̄ ad reꝝ gestaꝝ ve ritatē. In Allegoria ꝺ edificātib ad fidē. In Tro pologia de ꝯuertētib ad morē. In Anagogia de ducētibus in eternoꝝ cōtemplatōez. In Disputa/ tōe quo ad inqsitōem subtiliū. Et hi exteri oblati. Interi autē est Intellectus celestiū. ꝛ Sapor di uinorū. qui sunt sporte colligētes fragmēta ꝛ cō/ tinentes ea. [Erāt aūt qui māducauerāt qt tuormilia hominū.] Quadrati ad vtutis sta/ bilimentū ex Quattuor. Cardinalib reductis in Intellectuales ꝛ Heroicas ꝛ Contemplatiuas ꝛ diuias pfectiōes [extra puulos ꝛ mulieres] Quoꝝ tamē vt psumit maior fuit ibi numer. Sꝫ ad bella dñi nō numerant Nūe.iiij. Et sic expletū est quod est ꝺ Sre euangelice multiplicatōe [Et relictis turbis] vt exemplū hūilitatis ostēderet Sicut Sup.xiiij. Ascēdit in montē solus orare. [Ascendit in nauiculā] vt citius a laudantib recederet [Et venit i fines magedon] Mar. viij. dr. Dalmanutha. qꝛ binomi erat locus.

Capitulū.XVI.

e T accesserūt ad eum pharisei ꝛ saducei tentātes: et rogauerunt eū vt signū de celo osten deret illis.

A Ab hoc loco incipit agere de ptāte qua plati or/ dinant ad subditos. Et habet partes Duas. In quaꝝ Prima est Ipius ptātis determinatio ꝛ col latio. Et hoc in isto capitulo ꝛ sequēti continet. Et in Secūda determiat Usus q̄ incipit in.xxiij. Pri ma autē habet partes Duas. In quaꝝ Prima tā git Ptātem fm ea: in qbus est potestas in eccl'ie mistris. In Scda autē tangit ea: ex quoꝝ vtute opatur potestas: Sicut est Chri passio ꝛ Resur/ rectio ꝛ hmōi. Et hoc continet in ca. seqnti. Istud aūt capitulū cōtinet Tria. Primū est Heresis (q̄ fundamēto ptātis ꝯtrariat) remotio. Scdm ē Ue ri fundamenti positio: Ibi [Uenit iesus in ptes cesaree] Tertiū est Ipius potestatis collatio. Ibi [Btūs es Simon bariona] In Prima harum partiū Duo ꝯtinent. Quoꝝ Primū est Heresis cōfutatio. Et Scdm Eiusdē heresis a discipul' ali/ natio: Ibi [Et cū veīssent discipuli eius trās fre/ tum. Adhuc in Prima haꝝ Tria continent. He reticoꝝ vicꝫ tentatio. Tentantiū a chro conuictio. ꝛ Conuictoꝝ exprobratio. Et hec patēt in lra. In Tentatiōe dicit Quattuor. Simulatoꝝ accessuꝫ cum dr [Et accesserūt ad eum] sitando Esaie lvij. Accedite huc filij auguratricis semē adulte/ re ꝛ fornicarie. Sic'e Infra.xxij. Scdo tāgit Ten tantiū viperēā ꝓfessionē duplicē In Peruersitatē iusticie cū dr [pharisei] Esa.lix. Iniqtates vre di uiserūt int vos ꝛ deū vrm. ꝛ Quo ad Peruersita/ tē fidei cū dr [et saducei] Act.xxiij. Accesserūt ad eū saducei q̄ dicūt resurrectionē nō esse. Tertio tā/ git Intentōis puersitatē: cū dr [tentātes] Infra xxj. Quid me tentat hypocrite. Quarto Curiosita tē [et roga. eū] Nō de salute: sed [vt sig. ꝺ cel.] ptātis ostensiuū [ōnderet eis] Uolebāt aūt ve terū pascerent pane celesti: vt (al's ꝛ ꝯgule eorū sa/ tisfieret in loco vbi panis habebat: sicut fecerat in deserto vbi panis erat indigētia. Un̄ Jo.vj. dicūt. Qd signū ostēdis nob vt credam tibi: Pres nri māducauerūt māna in deserto. Quidā tn̄ dicūt q gra curiositat petebāt signū de celo: sicut Helias ignē fecit descēdere.iiij. Reg.j. Uel q Solem face ret stare: sicut Josue.x. Uel Solem retrocedere sic Esa.xxxviij. Sed primū est ꝓbabilius.

At ille respōdens ait eis Facto vespe dicitis serenū erit: rubicun/ dū est eni celū: et mane hodie tem pestas: rutilat ei triste celū. Faciē ergo celi dijudicare nostis: signa aūt tēpoꝝ nō potestis scire

Hic ponitur Tentantiū Cōfutatio. In q̄ Duo dicūtur. Primo enim ostendit Facilitatem cogno scendi de suo aduentu. Ueritatem ex similitudine Secundo Arguit ex illa similitudine q eum debe rent cognoscere. Ad Primuꝫ proponit Duo. Si/ gna pronosticatiōis futurorū. Primum est Se/ renitatis ad cognoscendam natiuitatem. Et Se/ cundum est Signū tempestatis in passione. Pri mum est operandi salutem. Et Secunduꝫ patien di pro saluandis. De Primo dicit [Facto ve/ spere] Quando sol declinauit ad occasum: ꝛ ra/ dius visiuus transit ad eū per vapores iuxta ter/ ram eleuatos [dicitis serenum erit] pronosti/ cando de (al's pro) nocte futura ꝛ die sequenti. ꝛ h verum quando rubor serotinus splendorem auri politi pretendit: quoniam tunc est tenuis ꝛ bene a sole attractus. Et tunc trahit eum ad inferius he/ misperiū: ꝛ tunc per consequens istud hemisphe rium purgatur a vaporibus ꝛ serenatur. Quādo autem rubore cupri pretendit: significat eum esse spissum ꝛ non a sole attractum. Et ideo ille non si/ gnificat serenum: sed predicit pluuias. quia ille co lor resultat ex hoc q radij solis eum inferius per/ curiunt: ꝛ non desuper attrahunt. Et ideo nō tra/ hitur sed relinquitur [Et mane] Supple celo ru bente dicitis [hodie tempestas] Supple erit. [Ruti. ei triste ce.] Aereū celū dr triste: qꝛ fri gus opprimēs: ꝛ hūidū resoluēs ꝛ mollīēs corpa

Et istud signum etiam debet accipi i rubore cupri qn̄ sol inferiorib nobis immittit radios. emergēs de hemisphero. quia tūc significat aquā impēdē/ tem terre. Si aūt sit in corpe solis rubor: quasi flā me: ꝛ in circūitu aeris videat quasi fum cum pul uere respsus: ꝛ hoc totum rubicundū sit lucentis ruboris. hoc significat longā serenitatē. quia signi ficat vapores esse incensos ꝛ p incendiuꝫ exiccatos Significat aūt vespere rutilās celū sanguinis chri ruborem occasu sue lucis effusuꝫ. Ps.xxix. Ad ve speram demorabitur fletus Serenitas aūt pulsa nube dubitationis: significat gaudium resurrecti/ onis. Ps.xxix. Ad matutinuꝫ leticia. Et ideo dicit Can.v. Dilect meus cādidus ꝛ rubicūd. Rubi/ cundus aūt in passione. candidus in resurrectiōe. Iste Job.iij. dicit ortus surgentis aurore. Et ꝓpter eos q̄ in vitam secum resurgunt dicit Judicum.v. Qui diligunt te: sicut sol in ortu suo ita rutilent.ij. Regū.xxiij. Sicut lux aurore mane absq nubib rutilat. Per ruborem autē sanguineuꝫ obscurū in mane passio fcat in mane nascēt eccl'ie. Tēpestas aūt seqūēs cōflictū significat: qui fuit oi vento do ctrine hereticoꝝ. De Rubore Esa.lxiij. Quare ru/ brum est indumentum tuū ꝛ vestimentū tuum q̄s/ si calcātiuꝫ in torculari. Uestimentū chri sunt san/ cti martyres De tempestate hereticoꝝ Naū.j. Do/ min in tempestate ꝛ turbine vie eius. ps.xlix. In circūitu eius tempestas valida. Istis signis sic po sitis dicit arguendo A simili: simil' ꝛ A minori [Fa ciē ergo celi] hoc est. dispositionem aeris [diju dicare] pnosticando de futuris [nostis] que tn̄ sunt signa falsa [Signa aūt tempoꝝ] certa p leges p enigmata patriarchaꝝ. p ꝓphetias pdictas Tempoꝝ dico aduēt ꝛ opeꝝ eoꝝ [nō potestis] scire facultatē vobis heresis ꝛ inuidia auferēte. Hie re.viij. Miluus in celo cognouit temp suuꝫ. tur tur ꝛ hirūdo ꝛ ciconia custodierūt tps aduentus sui. ꝓplus aūt me nō cognouit iudiciū dñi. Esa.j. Cognouit bos possessorē suum. ꝛ asin psepe dñi sui. Israel aūt me nō cognouit ꝛ ꝓplus me nō in/ tellexit. Luce.xix. Ad terrā ꝓsternent te vndiq eo q nō cognouisti tps visitatiōis tue.

Generatio mala ꝛ adultera si/ gnum querit. ꝛ signuꝫ nō dabitur ei nisi signum ione ꝓphete Et reli ctis illis abijt.

B Hic ponit Cōuictoꝝ exprobratio Dicitur autē [Generatio mala] q̄ ad puersitatem moꝝ [ad ultera] aūt q̄ ad violationē fidei p idolatriā. Deu tero.xxxij. Generatio enī puersa est ꝛ infideles filij Esa.lvij. Semen adultere ꝛ fornicarie Hierem.ij Duo mala fecit ꝓplus me: me dereliqrunt fonteꝫ aq viue: ꝛ foderunt sibi cisternas dissipatas ꝯtine re nō valētes aqs [signū] maiestatis indicatiuuꝫ [qrit].j. Coꝝ.j. Judei signa petūt ꝛ greci sapiam qrūt [ꝛ signū nō dabit ei nisi signū ione ꝓ/ phete] h est. infirmitatis. sicut superi expositū ē. ps.lxxxv. Fac mecū signū in bono vt videant q̄ me oderūt vt ꝯfundant qm̄ tu dñe adiuuisti me ꝛ ꝯso lat es me. Hoc enī ē signū passiōis p qd ois hō ē adiut [ꝛ relictis illis abijt] Ecce h tāgit reli/ ctio icorrigibiliū. Infra.xxj. Auferet a vob regnuꝫ dei ꝛ dabit genti facienti fruct eī.

Et cū venissent discipli ei trās fretū obliti sūt panes accipe.

Hic ex pcedētib remouet a suis chrus ꝯriū sue ptāriū fdamētū: qd est heretica puitas ꝯ fidē. ꝛ tra ditiōes impie ꝯ iusticie pietatē. Dicit aūt hic Tria. Primū est: qd icident inducit ad sciendū Qualit discipuli acceperūt intellectū p vbum: ex vbis dñi qꝛ panes obliti sunt accipe. Scdm est Uerbū ex q̄ bus ille ort est falsus intellect cū ipo malo intel/ lectu quē ex vbis habuerūt. Et Tertiū est Illumi natio: sil' excludēs errorē discipuloꝝ in vbis ꝛ he/ resim tētatoꝝ. De Pria dr [Et cū venissent discipuli ei trās fretū] h est: trās stagnuꝫ ge/ nesareth [obliti sunt panes accipe] h est fra/ gmēta panū septē sportaꝝ supioris ꝯuiuij. Sup xiiij. ꝛ.xv. Cōpulit illos ascēdere in nauiculā ꝛ pce dere eū trās fretū. Et ita etiā mō fugit turbas exci/ tatas p sanitatis miraculū. Et in illo trāsitu panes obliti sunt accipe. Causa at fuit Quadruplex Una qdē Prohibitio de crastino sollicitudis Sup.vj. Nolite solliciti esse i crastinū ꝛc. Scda fuit Occur/ sus paupeꝝ famelicoꝝ qb fragmēta in viaticum qn̄ a dño recesserūt mistrauerūt. Prouer.vl. Ma nū suā aperuit iopi ꝛ palmas suas extēdit ad pau pere. Tertia causa ē Spes de dño. qꝛ iā factis mi/ raculoꝝ excitati certi erāt q nihil deficeret. ps.xxx/ iij. Nihil deest timētib eū Inqrentes aūt dñm nō deficiēt oi bono. Quarta ꝛ vltia intna dulcedo ve ri panis quē secū habebāt. Illa enī rapti de exteri ori pane cogitare nihil poterāt. Sap.xvj. Panem habentē in se oē delectamētū ꝛ oēm saporis suaui tatē. Jō g obliti sūt panes accipe.

Qui dixit illis Intuemini ꝛ ca/ uete a fermēto phariseoꝝ ꝛ saduce oꝝ At illi cogitabāt iter se dicētes qꝛ panes nō accepim.

Istud ē Scdm. Inducta enī occasiōe erroris di scipuloꝝ inducit vbū circa cui errabāt intellectū [Intuemini] diligent p intellectū eo q sicut dr Boe. Nō vitat malū nisi cognitū [ꝛ cauete] i vo bis doctorib ꝛ in discipul' [a fermēto] Fermen tū sil'itudinē hꝫ ꝯspsiōis siue paste. sed ē corruptio ipi. Et fcat heresiꝫ [phariseoꝝ] Quoꝝ heret fu it ipia traditio Pl q̄ dei obfuata legis pdicatio p verbū. ꝛ p op impugtio. gl'ia de a ꝓparēte iusti/ cia. ꝛ ꝓtinax auaricia [ꝛ saduceoꝝ] Quoꝝ corru ptio fuit heret ꝯ resurrectiōeꝫ Nō dicere aliqd esse spm̄ nec angelū: Et auferre ab eis gl'iaꝫ eternā. ꝓpt solā legis exteriorē obfuationē Propheas spnere Spe pntiū ꝺfuire. ꝛ nihil ab ipo p mortē expecta re Mar.viij. addit. Et a fermēto Herodis Cuius corruptio ē occulte insidiari chro. Hiam sub sil'ata religiōe ꝛ obfuatōe necare. Nuptiaꝝ honestatem violare. Gal.v. Modicū fermētū totā massaꝫ cor rūpit.j. Coꝝ.v. Expurgate vet fermētū vt sitis no ua ꝯsp. sic est azy. Osee.vij. Quieuit ciuitas paulu

lū a cōmixtiōe fermēti donec fermētaret̄ totū. Primū corrūpit in dolo simulate bonitatis. Scōm in fraude simulate vitatis. ⁊ Tertiū ī dolo iuste ... tis. Iniuste em̄ videt̄ pnceps agere si iuramēta ... teneat vbo ꝓposito Circa qd̄ errabāt discipuli Tāgit̄ error eoꝝ s'm actuz cordis ⁊ oris. ⁊ h̄ est ꝙ dr̄. [At illi cogitauerūt dicētes] ad inuicē occulto murmure [qz panes nō accepim⁹] Pōt eē ꝙ putabāt dn̄m velle custoditū esse panē a se scrificatū ꝑ bn̄dictiōis reuerētia ⁊ ꝑ miraculi memoria Sic in Exodo Iussit ipleri gomor ⁊ poni in arca federis in testioniū. Exo.xvj. Heb.ix. In q̄ vrna aurea hn̄s māna. Sz qz dn̄s nō de hmōi reliqs cogitauit sed meliorē panē eccl'ie dimittere voluit: h̄ est panē viuū q̄ de celo descēdit: vt det vitā mūdo. Ideo subiungit.

Sciēs aūt iesus dixit. Quid cogitatis inter vos modice fidei: qz panes nō habetis? Nōdū intelligitis neqz recordamini q̄nqz panū in q̄nqzmilia hoim: ⁊ q̄t cophinos sumpsistis? Neqz septem panum in q̄ttuormilia hominum: ⁊ quot sportas sūpsistis. Quare nō intelligitis: qz non de pane dixi vobis: Cauete a fermento phariseoꝝ ⁊ saduceoꝝ Tūc intellexerūt qz nō dixerit cauendū a fermēto panū: sz a doctrina phariseoꝝ ⁊ saduceoꝝ

C Incipit h̄ illūiare discipulos. Et tāgit Duo. Illumiatiōez doctrine ⁊ Effectū ei⁹ in discipul'. Illumiatio Quattuor fac̄. Prio errātes arguit. Scdo in memoriā p̄teritoꝝ reducit. Tertio cū increpatōe veꝝ intellectū ingerit. Et Quartū ē qd̄ añ hec ē. qd̄ in mō cognitionis in visitatiōis signū eoꝝ diuine sapie oia illumināns ondit Et h̄ tangit cum dicit. [Sciēs aūt iesus dixit] Heb.iiij. Nō est vlla creatura inuisibil' in ꝯspectu ei⁹ [Quid cogitatis inter vos modice fidei:] q̄ nō nisi pua ꝑsumit [qz panes nō habetis] Luce.xxiiij. Oculi eoꝝ tenebant̄ ne eū cognoscerēt. ⁊ increpat eos dicens. O stulti ⁊ tardi corde ad credendū [Nondū intelligitis] potētiā mei deitatis [neqz recordamini] mirabiliū p̄teritoꝝ Mar.vj. Nō itellexerūt de panib⁹ discipuli. Erat ei cor eoꝝ obcecatū. Hoc tñ ꝓuenit ex simplicitate eoꝝ. Ps̄.xciij. Intelligite insipiētes in ꝑplo: ⁊ stulti aliqñ sapite [q̄nqz panū ⁊ q̄nqzmilia hoīz] Sup.xiiij. [⁊ q̄t cophinos sūpsistis] Prouer.iij. Impleāt̄ horrea tua saturitate [neqz septē panū ī septēmilia hominū] in p̄cedēti cap'lo [Et q̄t sportas sūpsistis] Que sportulis palmaꝝ ⁊ ex iunco texte. ex palma specie eternoꝝ. ⁊ ex iūco q̄ in aq̄s radices hn̄t: fcant pietatē ex noticia scripturaꝝ [Quare non intelligitis] cū increpatōne illuminat. Marci vi. Exprobrauit incredulitatē illoꝝ ⁊ duriciaz cordis [qz n̄ de pane] mat'iali [dixi vobis Cauete a fermento phariseoꝝ ⁊ saduceoꝝ] Et si doctrina puersa a dn̄o vocat̄ fermentū: ꝯseq̄ns etiam est vt vera ⁊ catholica doctria vocet̄ panis Esaie.xxj. Qui habitatis terrā austri cū panib⁹ occurrite fugiēti. Terra austri calida ⁊ luminosa corda illustrata spū intelligentie designat [Tūc intellexerūt] Luce.xxiiij. Aperuit illis sensum vt intelligerēt scripturas [qz nō dixerat cauendū a fermēto panū] Quia sup.xv. dixit Nō qd̄ i os itrat coinq̄nat hoiem [sed a doctrina phariseoꝝ ⁊ saduceoꝝ] Sup.vij. Attēdite a falsis ꝓphetis q̄ veniūt ad vos ⁊c̄. Esa.ix. Propheta docēs mēdacium ipe est cauda ⁊c̄.

Venit aūt Jesus ī ptes cesaree Philippi: ⁊ interrogabat discipulos suos dicens Quē dicūt hoies esse filiū hois? At illi dixerūt. Alij ioānē baptistam: alij aūt heliā: alij vo hieremiā: aut vnū ex ꝓphetis

D Hic remotis heresib⁹ a cordib⁹ fideliū: tāgit fidē fundationē in petra ꝯfessiōis ap'lice. Et diuidit̄ in ptes Duas. In q̄ꝝ Prima ponit̄ Inq̄sitio ⁊ Confessio vitatis ꝑsone: in cui⁹ sacramētis fides stabilit̄. In Scda aūt ponit̄ Instructio vitatis pncipaliū sacroꝝ passiōis ⁊ resurrectiōis. Ibi [Exinde cepit iesus] Adhuc prima ꝯtinet Duo. Inq̄sitōez ⁊ Cōfessionē opinionis eoꝝ: q̄b⁹ nō ē datū nosse mysteriū chr̄i: nisi in pabolis. ⁊ inq̄sitōez ⁊ ꝯfessiōz vitatis expsse: ab his quib⁹ datū est nosse mysteriuz regni dei. Ibi. [Vos aūt ⁊c̄.] Adhuc Prior harū diuidit̄ in Tres pagraphos. In q̄ꝝ Prio tangit̄ Loci ad adq̄rendū ꝯgruentia. In Scdo Inq̄sitio de opinione chr̄i in turba. Et in Tertio rn̄sio discipuloꝝ de audita fama. Dicit ḡ. [Venit autē iesus] sicut saluator Ubiqz lumē doctrine spgēs Ubiqz pditos q̄rens Ubiqz salutē nō saluatis ingerēs. De Primo Job.xxv. Sup quē nō surget lumē ei⁹. De Scdo Lu.xix. Venit ei fili⁹ hois q̄rere ⁊ sal. face. qd̄ perierat. De Tertio.j. Tim.j. Chr̄istus iesus venit in hūc mōm peccatores saluos facere q̄ꝝ pmus ego sum [in ptes cesaree] Nō ꝓfunde. qz gētes ibi habitabant. Et dixerat Sup.x. In viā gentiū ne abieritis. Sed tñ ꝑ hoc ꝙ ad vicina gētiū declinabat. iō sal⁹ gentiū p̄figurabat̄. Jo.vij. Nunq̄d in dispsionē gētiū itur⁹ est ⁊ docturus gētes. Esa.xlix. Dedi te in lucē gētiū vt sis sal⁹ mea vsqz ad extremū terre [cesaree philippi] ciuitas ē phenicis in t'minis iudee ad septētrionē: quā philipp⁹ fili⁹ herodis tetrarcha iturree ⁊ traconitidis regionis edificauit ob memoriā sui nois: ⁊ ob honorē impatoris Tyberij cesaris. Et iō ab vtroqz cōposito noie vocabat̄ Cesaria philippi. Et erat ciuitas ad quā tributū censicapitis deferebat̄. ꝑ q̄ descriptus erat vniuersus orb ab Augusto cesare Lu.ij Cōgruū ḡ fuit vt ī loco in q̄ orb tributū soluit rex regū mōi dn̄s: exigeret tributum fidei qd̄ soluit̄ de aie capite: qd̄ est mēs hois. Infra.xxij. Reddite q̄ sūt cesaris cesa. ⁊ q̄ sūt dei deo [Et iterrogauit discipulos suos di.] Nō ignot⁹ q̄ oia nouit sed vt ꝯfessio fidei dignā acciperet fundationē Rho.x. Corde credit̄ ad iusti. ore aūt ꝯfessio fit ī salutē. ps̄.xcv Cōfessio ⁊ pulcritudo in ꝯspectu eius: sanctimonia ⁊ magnificētia in scrificatiōe ei⁹ [Quē dicunt hoies esse filiū hois] Ecce req̄sitio ꝯfessiōis ab his q̄ vidētes nō vidēt. Querit aūt de ꝑsona cū dicit [quē] qz ꝑsona est duaꝝ naturaꝝ Quaꝝ vna innotuit ꝑ visum ⁊ alios sensus ⁊ opa infirmitatuz. ⁊ iō nō q̄rit de illa Sz opponit qñ dr̄ [filiū hois] Et est sensus. Quem sciūt homines esse filium hominis ꝑ naturaz q̄ offert̄ sensib⁹ [Quē] i ꝑsona [dicūt] esse ex visu opeꝝ maiestatis: Dicūt ne aliq̄d hīc sup hoiem: Mar.viij. Quez me dicūt homines esse: Luce.ix. Quem me dicunt esse turbe: Pulcre aūt dr̄ homies. quo de filio dei nihil intelligere potuerūt sup hoiem. Vel hoies dr̄ ꝓpt̄ rationez. Quia licet sensib⁹ eoꝝ obijceret̄ hūana infirmitas: tñ rōni ꝑ opa p̄ntabat̄ maiestas. Et ex rōne facile cognoscere poterant ꝙ de⁹ erat q̄ talia faciebat Jo.v. Ego habeo testimoniū mai⁹ Joāne. opa ei q̄ ego facio in noie patris mei ipa testimoniū ꝑhibēt de me. Jo.viij. Quare loq̄lam meā nō cognoscitis: [At illi dixerūt] de falsa turbarum opinōe Rn̄dentes q̄ diuersis de causis supradictis a ꝑob chr̄m seq̄bat̄. Joā.vij. Murmur erat multus d eo in turba. Alij em̄ dicebāt qz bon⁹ est. Alij aūt dicebant nō: qz seducit turbas. Sed tñ oēs illi d q̄b⁹ rn̄dent discipuli vera dicūt: sed impfecte. ⁊ h̄ est [Alij ioānē baptistā] ꝓpter vite pfectionez Sup.xiiij. Joānes baptista surrexit a mortuis. et iō vtutes opant̄ in illo [alij aūt heliā] ꝓpter perfectionē p̄tātis. qz ignē de celo deposuit sup super hos.iiij. Reg.j. Et ignē sup sacrificia.iij. Reg.xviij [alij vo hieremiā] ꝓpter pfectionez miscdie. qz populi pctā plāxit Hiere.ix. Quis dabit capiti meo aq̄s ⁊ ocul' meis fontē lachrymaꝝ: ⁊ hui⁹ gr̄a terre nos cōposuit ⁊ hui⁹ gr̄a errātē ꝑpl'm in egyptū ꝑsecut⁹ fuit. Hiere.xliij. [aut vnū ex ꝓphetis] Dicūt vnū.s. heliseū ꝓpt̄ pfectionē spūs ⁊ vtutis in ꝓphetādo.iiij. Reg.v. Nōne cor meū erat p̄ns qñ descēdit hō de curru suo ⁊c̄. qz spūs Helie dupl'x erat ī eo.iiij. Regū.j. Vel dicat̄ alit̄ ⁊ melius: ꝙ vn⁹ ex ꝓphetis dicit̄ formalit̄ accipiēdo vnicuz [ex ꝓphetis] h̄ est singularis. Et hic est ille de q̄ dr̄ Deut̄.xviij. Prophām suscitabit vob de⁹ de frib⁹ v̄ris: tanq̄ꝫ me audietis illū. Jo.vj. Hic est vere ꝓpha q̄ venturus est in hūc mōm. Luce.xxiiij. Fuit vir potēs in ope ⁊ s'mone corā deo ⁊ oi ꝑpl'o Et s'm h̄ oēs aliq̄d altū dixerūt de chr̄o. Est aūt altū homis ex Trib⁹. Ex Statu añ peccatū Et ex Statu gr̄e Et ex Statu gl'ie resurgentiū. Et ꝯsiderātes Statum gl'ie resurgētiū. dixerūt ꝙ esset Joannes baptista. Presumētes ꝙ mortal' hois nō esset tāta ptās in miraculis faciendis. Cōsiderātes aūt Statū hois ī paradiso: vbi eximie vtutis fuit. ⁊ tñ alimonia indiguit Dixerūt chr̄m esse heliā. Cōsiderātes aūt Statuz hois in gr̄a Duo ꝯsiderabāt. Excelllētiā vite scitatis Et illi dixerūt esse hieremiā. eo ꝙ dictū est de illo Prius q̄ꝫ te formarē in vtero noui te. ⁊ anteq̄ꝫ exires de vētre scificaui te. ⁊ ꝓphām in gētib⁹ dedi te Hiere.j. Et hec maxie dixerūt ꝓpt̄ mirabilia q̄ audierūt d Infātia Natiuitate ⁊ Puericia ip̄i⁹ Cōsiderātes aūt excellētiā in sapia: dixerūt eū esse ꝓphām q̄ vētur⁹ est in mōm Jo.iij. Qui de celo venit sup oēs est. Et qd̄ vidit ⁊ audiuit h̄ testat̄. Glos̄. dr̄ ibi. De celo. h̄ est: de altitudine hūane nature Sic ḡ de chr̄o ꝯfitet̄ humana opinio.

Dicit illis iesus Vos aūt quem me esse dicitis?

E Hic ponit̄ Req̄sitio vitatis Et hz Duo. Cōfessionē ⁊ Cōfessiōis cōmēdatōez: cū remūeratōe Que ē Prātis collatio: De Prio dr̄ Duo. Req̄sitionez ꝯfessiōis. ⁊ Cōfessiōez ipam De Prio dr̄ [Vos aūt] q̄b⁹ datū est nosse mysteriuz regni dei. Sup xiij. Qui est lux mōi. Sup.v. Quib⁹ oia q̄cūqz audiui a p̄re nota feci. Jo.xiiij. quem me esse dicitis? Iterꝝ q̄rit d ꝑsona in hūana natura appēte ⁊ existēte. Sed nō dr̄ filiū hois: vt sup. sed simpl'r de ꝑsona q̄rit. qz istis pl⁹ innotuit. Jo.j. Unigenit⁹ q̄ est in sinu p̄ris ipe enarrauit.j. Coꝝ.ij. Nobis aūt reuelauit de⁹ ꝑ spm̄ suū. Et hic argumētū Q plat⁹ debet q̄rere q̄ de eo sit opinio tam in plebe q̄ꝫ inter p̄latos alios.

Rn̄dens Simon petrus dixit.

Ille ꝓ oib⁹ ⁊ ꝑ oib⁹ rn̄dit: q̄ omib⁹ p̄esse ⁊ ꝓdesse debuit. Dicit āt Tria. Prio Q rn̄dit Quia q̄stiōi q̄ ab hoie fieri potuit satisfecit. Nō sicut turbe: minus. Nec sicut pharisei: falsa dicētes. Qui ei ad hominē q̄stiōi satisfacere videt̄ s'm Arist. dicunt Sed nō rn̄dent. Job.xxxviij. Accinge sic vir lumbos tuos. interrogabo te: ⁊ rn̄de mihi [Simon] obediēns. Et ꝑ h̄ significat̄ meritū ⁊ idoneitas ad debitū ⁊ ꝯgruitatē rn̄siōis. Ps̄.cxviij. A mādatis tuis intellexi Obediētia ei mādatoꝝ pl⁹ dat itellectū in diuinis q̄ꝫ labor studioꝝ. Nō em̄ erit sacra scptura ꝯtēplatiōis gr̄a. sed vt boni fiam⁹ Vñ etiā veri Discipuli chr̄i Trib⁹ pficiunt̄. Sc3. Disciplia mandatoꝝ Esa.viij. Signa legē ī discipul' meis. Deut̄.xxxiij. Qui appropinq̄nt pedib⁹ ei⁹. h̄ est: vestigijs ei⁹: accipiēt de doctria ei⁹. Scdo pficiunt̄ Dilectōe affectiōis. Jo.xiij. In h̄ coḡscēt oēs qz mei estis discipuli si dilectionē habueritis ad inuicē. Tertiū est Cognitio vitatis q̄ est s'm ipietatē. Jo.viij. Si vos mās̄e.in s'mōe meo ve discipuli mei eritis: ⁊ coḡscetis vitatē: ⁊ vitas lib'abit vos. Sic ḡ Obediēs mādatis ⁊ Seq̄ns vestigia affect⁹ Dilectiōe: manens in s'mōe: ve simon vocat̄ obediēs ⁊ idone⁹ ad rn̄dendū [petr⁹] cognoie. Jo.j. Tu vocaberis Cephas qd̄ interp̄tat̄ Petr⁹. Cephas ei interp̄tat̄ caput Et h̄ nō ē petr⁹: nisi ꝑ sil'itudinē act⁹ siue effect⁹ ⁊ operis. Quia Sic caput regit: ⁊ influit sensū ⁊ motuz alijs mēbris Ita petra ꝯtinet ⁊ firmat edificium. Unde quod est caput in animalibus caput habētib⁹. hoc est petra in edificijs. Et tāgit̄ in hoc: Respōsiōis facultas. qz Petr⁹ dr̄ ꝑsica lingua agnoscens. eo ꝙ illū agnouit. Esa.xlv. dicit̄. Vere tu es de⁹ abscōdit⁹ ⁊ absqz te nō est de⁹. Regnū ḡ accipit̄ in cepha ꝓpter qd̄ etiā vertet̄ dr̄ ap'loꝝ: Facultas in agnitiōe: ⁊ Solidū vitatis agnite in petra. Su.xvij. Sil'is est viro sapiēti q̄ edificauit domū suā sup petrā. Hic ḡ bon⁹ Rn̄dens fuit: q̄ sic vir

ic⁹ virtes:ita bos a reuelatõe carnis z sãguis frtrixit

Tu es chrs fili⁹ dei viui

Hic Tria tãgit. Cõfessiõez Cõfessiõis cõmẽdati onẽ.z Cõmẽdate ꝯfessiõis retributiõez. In Cõfes/ sione Duo sũt Qđ est deificate hũanitatis.z Qđ est hũanare deitatis. Et Qđ qdez est hũanare deitatis Triplex est significatio. Persone:z Significatio eterne ꝑmanẽtie.z Significatio hũanitatis deifica te. De Persona dr [Tu] Discretionẽ notãs:z Ar ticulatõez. Nõ em̃ ali⁹ est nisi ipe. Baruch.iij. Hic est de⁹ nr:z nõ estimabit ali⁹ ad eũ.eo ꝙ etiã articu latũ significat:est ꝑsona Exo.xv. Iste de⁹ me⁹ z ho norificabo eũ [es] Qui vere es. Exo.iij. Qui ẽ:mi sit me ad vos Nõ em̃ saluare in eternuz posset:nisi in eternũ ꝑmaneret Heb.vij. Semꝑ viuẽs ad int pellãdũ ꝓ nob. Itẽ.xiij. Iesus chrus heri z hodie. ipe z in secula. Semꝑ em̃ pñs est q̃ nũq̃z z nusq̃z deest. Ps.c. Tu aũt idẽ ipe es z anni tui nõ defici ent [chrs] Hũanã naturam significat penetratã diuina:q̃si vnctione Ut vnctio ab eo sicut a capite in ꝯiunctos sibi apl'os z discipulos:tanq̃z in bar/ bã z in vestimentũ eccl'ie.z in orã fimbriaꝝ descen dat. Esa.lxj. Spũs dñi super me eo ꝙ vnxerit me dñs. Ps.xliiij. Unxit te deus tuus oleo letitie pre ꝯsortib⁹ tuis. Unct⁹ aũt in Regẽ: Ut legẽ nouam ꝯdat.z in sacerdotẽ: Ut sacra noua ministret. Ps. cix. Tu es sacerdos in eternũ ꝺm ordinẽ melchise/ dech. Esa.xxxiij. Dñs legifer nr. dñs rex nr ipe veni et z saluabit nos. Deinde tãgit Cõfessionẽ ex parte diuinitatis hũanate dicẽs Tria. Qđ ꝑsone est. Qđ nature;z Qđ act⁹ natural'. Qđ ꝑsone est.qz fili⁹ na tural':in q̃ oẽs filij(al's alij)adoptiui adoptãt Pa ter em̃ impotẽs generare:adoptare nõ pt. In deo aũt potẽtia nõ est ãn actũ Et iõ de⁹ vnicuz habẽs: adoptat in filios eos q̃ ꝯformes sũt imagini(al's imaginis)filij Rho.viij. Quos p̃sciuit z ꝑdestina uit ꝯformes fieri imaginis filij sui.hos z vocauit z q̃s vocauit:hos z iustificauit.z q̃s iustificauit il los z magnificauit. Jõ.j. Jo.iij. Ut sim⁹ in vero fi lio ei⁹ In vero em̃ filio ei⁹ sũt filij adoptiui:qñ i eo in filios adoptant. Deinde tãgit Qđ est nature di. [Dei] ꝯtra Arriũ.qz Sicut fili⁹ hois hõ est:ita fili us dei de⁹ est. De⁹ aũt visibil':in hois filio:vt filios hoim reduceret ad deitatis ꝑticipationẽ. Jo.x. Il/ los dixit deos ad q̃s ꝺmo dei fact⁹ est.z nõ põt sol ui scptura Ps.lxxxj. Ego dixi:dij estis z filij excel/ si oẽs. Hic ei deitas nõ solũ calciauit pedẽ in hũa/ nitate pellis assũpte:sed etiã in oib⁹ mẽbris mystici corꝑis ei⁹. Ps.lix. In idumeã extẽdã calciamentũ meũ:mihi alienigene subditi sũt. Deut.xxxiij. Tin get in oleo pedẽ suũ:ferrũ z es calciamẽtũ ei⁹.ferꝝ domãs duriciã vicioꝝ. Es aũt in ꝯfessiõe sonoruz Oleũ aũt in opib⁹ mĩsationũ. Seqtur [viui] qđ est opatio filij in se z in nob Eccl'i.iiij. Sapia vitã filijs inspirat. Sic em̃ primo dãdo spm̃ vite:dedit vitã nature.tãdẽ tpe gr̃e dedit ꝑ spm̃ vitã gr̃e.z in futuro vitã gl'ie ꝑ eũdẽ spm̃. Jo.v. Sic pr hz vitã i semetipo.sic z filio dedit vitã hr̃e i semetipo,qz ps. xxxv.dr. Dñe apđ te ẽ fons vite. Et sic ois vite fõs ẽ pr Et hec vita venã accipiet i filio z fluxũ i oẽs in spũsctõ. Deut.iiij. Uos q̃ adheretis dño viuitis vni/ uersi. Sic nõ est i dijs alijs:opa morꝝ demõstrãti bus:sic ꝑ totũ,oñdũt epl'e hieremie Esa.xlvj. One ra vr̃a gui põdere vsq3 ad lassitudinẽ ꝯtabuerũt. Hec ẽ g ꝯfessio Petri. Hec eadẽ ꝯfessio facta est a Martha. Jo.xj. Ego credidi qz tu es chrs fili⁹ dei viui q̃ in hũc mõm venisti.

Rñdens aũt iesus dixit ei: Bea tus es simon bariona.

Cõmẽdatio est ꝯfessiõis Et dr Quattuor. Btitudi nẽ ꝯfitẽtis. Firmitatẽ ꝯfessiõis Remũerationez in collatiõe prãtis.z vsum prãtis eiusdẽ. Et hec in lr̃a patẽt ꝑ ordinẽ. Btitudinẽ ãt tãgẽs dr Tria Btitu dinẽ. Cõtrarij remotionez.z Btitudis causam In btitudine Quattuor ꝯsiderant. Ipa sub a btitudi nis. Pñtia iusticie btificãtis. Dispositio btificati.z Uirt⁹. Primũ tãgit cũ dr [Btũs es] Quia Nos Sup.v.multa de btitudine diximus:nõ dicim⁹ hic nisi ꝙ Duplex ẽ Btitudo: Uirtutis opatiue.z Con tẽplatiõis. Una ẽ hois ꝺm rõnez:op⁹ ordinãtis in optimũ hois ad hoiem. Et Altera ẽ hois ꝺm intel lectũ:ordinati in deũ. Pria ẽ expedit⁹ act⁹ pruden tie:q̃ in actib⁹ oim̃ ꝟtutũ z extrinsec⁹ adiuuãtiũ ex pedita optime gubnat vitã z attingit rectũ statum hois:nõ declinãs a ꝟtutis optio. Ps.cxviij. Btĩ imaculati in via q̃ ambulãt in lege dñi. Hiere.xvij Btũs vir q̃ ꝯfidit in dño:z erit dñs fiducia eius. Erit em̃ q̃si lignũ viride qđ trãsplãtat sup aq̃s qđ ad humorẽ mittit radices suas.z nõ timebit cũ ve nerit est⁹.z foliũ ei⁹ erit viride.z in tpe siccitatis nõ erit sollicitũ.nec aliqñ desinet facere fructũ. Btitu do aũt ꝯtẽplatiõis intellect⁹:cõtẽplatio ꝟitatis pu/ re z firme a nullo penit⁹ impedita. Sicut Petrus h agnouit ꝟitatẽ:q̃ qdẽ pura est.qz nec ocul⁹ vidit nec auris audiuit nec i cor hois ascẽdit:sed descen dit desuꝑ cor illuminãs mirabil'r a mõtib⁹ eternis Et de hac habet Sup.xij. Uñ aũt btĩ oculi q̃ vi/ dẽt. Multi em̃ ꝓphe z iusti voluerũt videre q̃ vos videtis z nõ viderũt. Sup.v. Btĩ mũdo corde:qm̃ ipi deũ videbũt. Hec em̃ visio z cognitio aliqd vi te etne est. Sicut dr Jo.xvij. Ut cogscãt te solũ de um veꝝ deũ z quẽ misisti Jesũ chrm. Hec em̃ ẽ vi ta etna. Scđm est.qz pñtis iusticie est btitudo ista. Et iõ dr [Btũs es] Nõ em̃ ꝓpt futuꝝ aliqs btũs est Uñ z h idẽ apl's ꝓpter ignorãtiã futuri dr sathanas. Infra eodẽ. Nec ꝓpter p̃teritũ qđ nõ est ꝯtinuatũ ad pñs dr beat⁹.qz dr Boetius ꝙ extre/ mũ gen⁹ infelicitatis est Nõ esse sed aliqñ fuisse fe/ licẽ. Hic em̃ duplici punit miseria. Una qdẽ Pñtis mali Et Altera Ex recordatiõe p̃teriti boni amissi. Baruch.iiij. Btĩ sum⁹ o israel.qz q̃ deo placẽt no/ ta sũt nobis. Presens em̃ ꝓpe sicut dr Aug. est de p̃terito memoria z de futuro ꝓuidẽtia.z de p̃senti intelligẽtia. Et sic pñs est ꝯtinuatio p̃teriti z futuri sꝑ nouũ ad futuꝝ:z sꝑ ꝯsuetũ ad p̃terituz.z sic est optim⁹ stat⁹ boni in hoie. Ps.lxxvj. Dixi nũc cepi hec mutatio est dextre excelsi [Simon] Disposi/ tio optima est btĩ.vt antiq̃ noie simon ꝑ antiquaz obedientiã noiet:implẽs illđ Luc.xv. Ecce tot an/ nis ꝺuio tibi z nunq̃z mãdatũ tuũ p̃terii. Sic ei septẽ annis(qb⁹ oĩe tps significat)bon⁹ luctator seruit ꝓ Rachel:vidẽte p̃ncipiũ in ꝯtẽplatiõe.z vi/ dent ei dies pauci p̃ amoris magnitudie. Gen.xxix. [bariona] h est:btitudis isti⁹ tota z sola virtus [bariona] fili⁹ colũbe inꝑpretat.ꝓpt h ꝙ spũsſan ct⁹ in colũbe spẽ apparuit. Fili⁹ ãt colũbe est:q̃ for mãte spũ in silitudine spũs ab oi carnal' ꝯcupiscẽ/ tie tabe purgat⁹:spũal'r trãslat⁹ est.z generat⁹. Ga lath.v. Qui spũ dei agunt: Et simplices ocl'os nõ ad seculũ vel carnẽ incuruatos:sed ad internum z eternũ lumẽ dirigũt.z ab ipa ꝟitate formati:nullis erroribus vl' dubijs detẽti:toti trãseũt in ꝯtẽplatio/ nẽ faciei dei. De istis em̃ dr ps.xxx. Abscõdes eos i abscõdito faciei tue a ꝯturbatiõe hoim. Hi em̃ cũ eleuat spũs de terra:sil' z eleuãt Altiuoli in ꝯtẽpla tiõe diuina:semꝑ cũ suspirio dicentes illud ps.liiij Quis dabit mihi pẽnas sic colũbe z volabo z req̃e scam. Ecce elõgaui fugiẽs z mãsi in solitudie Can. iiij. Oculi tui colũbaꝝ. Sup ãt plura notata sũt de hui⁹ auis ꝓprietatib⁹. Hic spũs ẽ de q̃ dr Gal.iiij. Quia estis filij dei misit de⁹ spm̃ filij sui in corda ve stra clamãtẽ:abba pr. Et Rho.viij. Ipe ei spũs te/ stimoniũ reddit spũi nr̃o ꝙ sum⁹ filij dei.ꝙ si filij z heredes:heredes qdẽ dei coheredes aũtẽ chri. Oia ãt impedimẽta hui⁹ btitudinis ostẽdit esse re mota ꝑ hoc ꝙ subiũgit dicẽs

Quia caro z sanguis nõ reuela uit tibi.sed pr me⁹ q̃ in celis est

G Tãgit ei Duplicẽ causam erroris. Unã qdẽ car nis Aliã aũt ex reuelatõe sanguis ꝓueniẽtẽ. Ex car ne qdẽ q̃ nõ attollit mẽs nisi ad ea q̃ a carnalib⁹ ac cipiunt organis sensuũ corꝑis. Ab illis ei nõ orit nisi phãtasia erroris. Propt h ꝙ de⁹ lucẽ habitat inaccessibilẽ.vt dr.j. Tim.vl. Et iõ ps.cxxxviij. Mi rabilis facta est sciẽtia tua ex me:ꝯfortata est z nõ potero ad eã.j. Coꝝ.ij. Aialis hõ nõ ꝑcipit ea q̃ sũt spũs dei.stulticia ei est illi qz spũalit examinat. Ex odi.xxxiij. Nõ videbit me hõ z viuet. Jõo.ij. Coꝝ. xij. Paul⁹ cũ videret visiões dei.rapt⁹ est in tertiũ celuz.vltra id qđ videt in corꝑis sensu z imagine corꝑis. In puritate intellect⁹ sublat⁹ in diuinũ lu men. Numeri.xij. Nõ ꝑ enigmata s3 palã deũ vid3 Scđa ãt cã erroris est Affect⁹ ex ꝯcupiscẽtia sangui nis ꝓueniẽs Sic eoꝝ q̃ sũt de doctrina Balaã:q̃ docẽt edere z fornicari. Nume.xxv.z Apoc.ij. Isti sũt in amplexib⁹ mulieris pessime Jezabel q̃ fluxus sterq̃linij interꝑtat ꝯputrescẽtes in stercorib⁹ suis Sicut z hoies honore rõis ꝑdito z intellectu sil'es facti iumẽtis insipiẽtib⁹ z cõpati bestijs. Eccl'i.xvij Quid nequs q̃z qđ excogitauit caro z sãguis. Ga lath.j. Cuz aũt placuit ei q̃ me segregauit ex vtero mr̃is sue z vocauit ꝑ gr̃am suã vt reuelaret filiũ su um in me vt euãgelizarẽ illũ i gẽtib⁹:ꝯtinuo nõ ad q̃eui carni z sãguini. Jo.j. Qui ñ ex sangui.neq3 ex vo.car.ne.ex volũ.vi.s3 ex deo na.sũt.j. Jo.iiij. Ois q̃ ꝯfitet filiũ dei in carne venisse ex deo nat⁹ est. Et optime dr [nõ reuelauit] h ẽ.velata in carne et sanguie nõ i cor tuũ adduxit. Dañ.xiij. Semẽ cha naan z nõ iuda:species decepit te z ꝯcupiscẽtia sb/ uertit cor tuũ. S3 paul⁹ de viris apl'icis dr. Nr̃a cõ uersatio in cel' est. Phil'.iij. Et anialia. Eze.j.immi/ nẽs hũt celũ capiti.qz mẽs sꝑ i celũ defixa ẽ. Et Ge nes.xv. Educunt foras cũ Abraã extra carnis ha/ bitatiõez.z iubent stellas.h ẽ:luces celestes nũera/ re z suspicere ad illas luces.oẽ hñdictũ semẽ ꝯcept⁹ cordiũ suoꝝ ordinare. Et nihil oĩno velatũ i carne z sanguie videre vel reuolui.qz meli⁹ ẽ illa velata ꝑmanere.eo ꝙ pomũ delectatiõis cõtemplatũ z re uelatũ:forte pulcruz visu:aspectuq3 delectabile z ad vescẽdũ suaue videbit.z ad suasũ ꝺpẽtis manu ꝯsens⁹ z oꝑis illicitũ attrectat z ꝑdit diuio lumie cõ iũctio mẽtis Gen.iij. Remota ãt cã ipedimẽti:po nit verã causaz isti⁹ reuelatiõis di. [sed pr meus q̃ in celis est] Dicẽs Tria. Reuelãtẽ Thesauru luminis:vñ reuelatio ꝓrũpit.z Locũ a q̃ exit. Pr ei est reuelãs Ille inq3 de q̃ dr Jac.j. Oẽ datũ optim z oẽ donũ ꝑfectũ desursum ẽ descẽdẽs a pr̃e lumi/ nũ. Et iõ dr scris Eph.v. Ut filij lucis ambulate:q̃z interior facies imagis dei renouata est ꝺm agniti/ onẽ illi⁹ q̃ fecit eã. Col'.iij. Thesaur⁹ ãt lucis est fili⁹ Et h notat qñ dr [me⁹] j. Coꝝ.j. Chrm dei ꝟtutẽ z dei sapiaz. Hec ei sapia speciosior ẽ sole z sup oẽz dispositionẽ stellaꝝ:luci cõparata inuenit prior. Luci ei succedit nox:sapiam aũt ñ vincit malicia. Sap. viij.z.vij. Cãdor ei ẽ lucis eterne z speculũ sine ma/ cula dei maiestatis Locũ aũt dr [q̃ in celis ẽ] Ubi est regio luminis.ꝑcipue in mẽtib⁹ btõꝝ in qb⁹ deus hitat:qz aia iusti sedes ẽ sapie. Hoc lumẽ ꝯq̃rit se nõ videre:z iõ ꝯsolatiõem nõ posse recipe Tobias v. Huic lumini ꝯformes fiũt oẽs q̃ imbuunt ipo. Dañ.xij. Qui docti fuerint fulgebũt q̃si splẽdor fir mamẽti.z q̃ ad iusticiã erudi.mul. q̃si stel.in ꝑpe. eternitates. Sup.xiij. Tũc fulgebũt iusti sicut sol in regno pr̃is eoꝝ.

Et ego dico tibi.qz tu es petr⁹: z sup hãc petrã edificabo eccl'iam meã:z porte inferi nõ ꝑualebũt ad uersus eam. Et tibi dabo claues regni celorum.

[Et ego dico tibi:qz tu es petr⁹] h est:firmi/ tas ꝯfessiõis Et dr Tria. Fundamẽtũ vicz.z Eccl'ie i fundamẽto fundatõez.z Cõtra subuertẽtia firmi tatẽ. De fundamẽto dr [Et ego] q̃ suz ꝟitas imo bil'. Jo.xiiij. Ego sũ via ꝟitas z vita [dico tibi] cu ius ꝟba ñ trãsibũt. Sup.v. Quia tu es petr⁹ Qđ nomẽ tibi ꝑ ꝯfessiõez ꝯfirmo. Licz ãn datũ sit Jo.j Sup.x. S3 nũc i agnitiõe ꝟitatis ꝯfirmo. Et atten de quẽ nos latine z grece petꝝ vocam⁹:hũc hebrei z syri cephã vocãt: Sic dr Hiero.sup epl'az ad Ga la.iij.sub eodẽ sensu [z sup hãc petrã] firme cõ fessiõis z imobil'. Esa.xxviij. Ecce ego mittã i sion zc. Eccl'i.xxx. Fundamẽta eterna sup petrã stabilez j. Coꝝ.iij. Fundamẽtuz aliud nemo pt ponere zc. [edificabo eccl'iam meã] Eph.ij. Supedifi/ cati sup fundamẽtũ apl'oꝝ z ꝓphaꝝ ipo sũmo an/ gulari lapide chro iesu In q̃ ois edificatio ꝯstru/ cta crescit in tẽplũ zc.j. Coꝝ.iij. Dei edificatio estis Col'.j. Permanete in fide edificati z stabiles. Dicit ãt [meã] qz ps.xxv. Odiui eccl'iaz malignãtiũ Apo cal'.ij. Dicũt se eccl'iaz eẽ z nõ sũt.s3 sũt synagoga sa thane. Eccl'ia ei apl'ica ẽ scrã:sic dr Symbolũ. Cre do scãm eccl'iaz catholicã Que Quatuor h3. Uitã i scitate Sciẽtiã fidei:q̃ ꝺm pietatẽ est in ꝓfessione: H

Auctoritatē in ptāte clauiū. ⁊ iurisdiciōe ⁊ genera litatē tā ī ꝯgregatōnū multitudīe: ꝗ ī regulaꝝ qbꝫ regit̄. Ꝟitate qbꝫ nulla pt falsitas heresis obuiare. Sic ei est catholica vt dr Boeci⁹. Hiere. xiij. Ecce dies veniēt dr dn̄s ⁊ edificabit dn̄o ciuitas. Sup vij. Sil'is ē viro sapiēti q edificauit domū suā sup petrā [⁊ porte inferi] Que sūt hereses ⁊ pctā mortalia: q introducūt ad mortē. Job. xxxviij. Nūqd ap te sūt tibi porte mortis aut ostia tenebrosa vidisti: Esa. xxxviij. Ego dixi in dimidio dieꝝ meoꝝ va. ad por. inferi [nō pualebūt aduersus eā] vt euertāt eā. Sup. vij. Uenerūt flumia flauerūt vēti descēdit pluuia in domū illā ⁊ nō cecidit. Fundata ei erat sup firmā petrā. ij. Tim. ij. Firmū aūt fundamētū dn̄i stat hn̄s signaculū h. ij. Esdre. iiij. Sup oīa vincit ꝟitas. Heb. xj. Expectabat fundamēta hn̄tē ciuitatē: cui⁹ artifex ⁊ ꝯditor de⁹ [**Et tibi dabo claues regni celoꝝ**] Claues qdē sūt: Non Sciētia discernēdi: ⁊ ptās ligādi: vt qdā dicūt. Et hic (al's h) glo. dicere videt̄ Sꝫ poti⁹ discernēdi autoritas int̄ leprā ⁊ leprā: ⁊ Judicādi d pctis. Sic ⁊ in Leuit. xiij. nō dabat̄ sacerdotibꝫ leuitici generis scia discernēdi int̄ leprā ⁊ leprā sed autoritas. Sꝫ scia iuuat ad clauis executionē. Sil'r āt ē ꝙ aliqn̄ dispēsator nescit vsū clauiū ⁊ optet discere. Et ille q hn̄ scit aliqn̄ dispēsator dom⁹ nō ꝯstituit̄ Et iđo auctatē nō hꝫ Ptās āt ligādi ⁊ soluēdi dꝫ regi etiā in forma ab auctē discernēdi. Est em̄ arbitraria iudicij ptās. Et h hꝫ ex auctate Et ē rōnabil' ⁊ discreta. Et hoc hꝫ ex h ꝙ ē scia. Dicunt̄ aūt he claues p silitudinē Quia ostiū regni celoꝝ qđ pctōribꝫ claudit: p eas apit̄. Et qꝛ thesaur⁹ grē q pctōribꝫ veniā meret̄: eis reserat̄. Oia ei sctōꝝ ⁊ chr̄i merita sūt dispēsatoribꝫ clauiū credita: Qđ fcat̄ Esaie. xxij. Ubi pmo dr. Dabo clauē dom⁹ dauid sup humeꝝ ei⁹ ⁊ aperiet. ⁊ nō erit q claudat ⁊ claudet. ⁊ non erit q aperiat. Post modicū subiūgit Et suspēdā sup eū oēm gl'iam dom⁹ pris sui. vasoꝝ diuersa gn̄a. oīe vas puulū a vasis crateraꝝ vsqꝫ ad vas musicoꝝ Gl'ia āt dom⁹ pris celestꝫ est thesaur⁹ q ē in sctōꝝ meritꝫ. Et Uasa sūt corda sctōꝝ: puula p hūilitatē Et iđo plus grē ꝯtinētis. Et Uasa musica sūt corda laudis diuine. eo ꝙ in eis ampli⁹ grā dei pfulget. Et h em̄ thesauro supplet̄ defect⁹ eoꝝ qbꝫ de pena ꝯdigna p pctō vl' ps aliqn̄ vl' totū remittit̄. Tātuꝫ igit̄ vl' pl⁹ vl' min⁹ remittere ē auctatis. Tātū aūt vl' min⁹ p discretiōe pctōꝝ vl' penitētꝫ scire eē remittēdū est scie etiā sine auctate Sꝫ h nō ē clauis sed poti⁹ ptās iudicādi ⁊ discernēdi [**Dico aūt tibi**] singularit̄. Nō ꝙ singularit̄ accepit petr⁹: sꝫ qꝛ in vnitate ordis eccl'ie vn⁹ ē q accipit i plenitūdie ptātis: q ē successor petri ⁊ petr⁹ in ptāte. Alij āt i cadē vnitate acceptūt i pte ptātꝫ. eo ꝙ vocant̄ i ptē sollicitudis. Et iđo Jo. xx. dr Plalit̄. Accipite spm̄ sā. qꝝ remi. pec. re. eis. ⁊ qꝝ re. retē. erūt. Et ꝙ h dicūt̄ [**claues**] ab effectu. ibi dr spūscūs a cā. qꝛ in spūscō remissio fit pctōꝝ Dicunt̄ [**aūt regni celoꝝ**] a fine qꝛ in regnū introducūt. j. Paral. ix. Ubi describūt̄ leuite qbꝫ cōmittebat̄ custodia tēpli ad apiendū tēplū ⁊ claudēdū. Habꝫ tn̄ chr̄s sol⁹ Apoc. j. claues mortꝫ ⁊ inferni. qꝛ sic Zach. ix. dr. in sanguine testamēti sui emisit vinctos de lacu i q nō erat aqua.

Et qđcūqꝫ ligaueris sup terrā erit ligatū ⁊ in celis. Et qđcūqꝫ solueris sup terrā erit solutū ⁊ i celis

Hic tāgit̄ vl⁹ In ordie ꝟboꝝ: notat̄ qđ dr Ric. J
de sctō Uict. Qꝫ vicꝫ Ligatio sacerdotꝫ pcedit absolutiōeꝫ Sꝫ dei op⁹ ecōtrario ē. qꝛ de⁹ soluēdo primo: postea ligat Sacerdos aūt pmo ligādo: p⁹ ea soluit. Est ei Uinculū culpe ⁊ Uinculū pene. Uinculū āt culpe q hō ligat̄ pctō: ⁊ nō pt mereri ꝯdiu est i illo. Esa. xxiiij. Tenebit̄ plāta eius laqo. ij. Paral'. vl. Incuruat⁹ sum multo vīculo ferri ⁊ nō ē respiratio mihi. Uiculū aūt pene ē Multiplex. Scꝫ Uinculū eterne dānatiōis. ⁊ Uinculū pene purgatorij: q nō ꝓportionata viribꝫ penitētꝫ. Et ē Uinculū pene tpal' ꝯdigne pctis. Et est Uinculū pene arbitrarie: fm ꝯditionē penitētis: ⁊ pctōꝝ estimātis. De⁹ g absoluit a duobꝫ vincul' pmis p seipm ⁊ sine ꝯditiōe. Et nisi absoluat nihil pōt fieri de ptōre: nisi dānatio. Esa. xliij. Ego sū q deleo iniqtates tuas ꝓpt me. Sup. ix. Quis pt pctā dimittere nisi sol⁹ de⁹: ps. l. Tibi soli peccaui Sic āt absolutū mittit ad sacerdotē ligatū pena purgatoria ⁊ pena peccato ꝯdig. Sic Lazaꝝ suscitatū misit ad discipl'os soluēdū. Jo. xj. Sacerdos aūt vinculatū a deo soluere nō pōt simpl'r. sꝫ ligādo ad penā expiatōis pt absoluere a pena ꝯdigne purgatiōis quā in purgatorio soluere deberꝫ. eo ꝙ sacerdos nō ē dn̄s sꝫ minister. ⁊ oportꝫ eū pmo estimare emēdā dn̄o faciendā ⁊ ad illā ligare. ⁊ tūc residuū vi clauiū rmittere ⁊ absoluere a vincul' qbꝫ vinct⁹ ad eū accessit. Eccl'i. vj. Uicula illi⁹ alligatō salutarꝫ. Sic Luc. x. Samaritan⁹ alligādo vulnera ifudit vinū pene satisfactorie: ⁊ oleū remissiōis pene purgatorie ⁊ peccatꝫ ꝯdigne. Sic etiā aliqn̄ p indulgētias remittūt

Sꝫ de h notāduꝫ ē ꝙ indulgētia ē remissio pene satisfactorie iniūcte vel iniūgēde p pctō ꝯfesso ⁊ de q pcessit cōpūctio. qꝛ illa a deo absolut⁹ est a vinculo pcti. ⁊ eterne dānatiōis: q absolutio nisi pcedat nō habet locū indulgētia hoīs. Et ad hāc exigunt̄ Sex. Ptās i dāre idulgētiā. ⁊ Cā. Causa āt Duplex. Aut cogēs nēcitas. Aut Inuitās vtilitas. Nēcitas qdē Sic amissio rre sctē: vl' alteri⁹ ptꝫ eccle Utilitas aūt Sic Edificatio loci religiosi. Uel ecclesie Ul' hospital'. Uel repatio viaꝝ cōiuꝫ. Ul' audiēdi ꝟbū dei Uel aliqd hmōi. Hec igit̄ sūt Duo ex pte dātis Indulgētiā Autoritas dādi: ⁊ Cā. Ex pte āt Recipiētꝫ Quattuor exigūt̄ Quoꝝ Primū ē: ꝙ Cōpūct⁹ sit. qꝛ alit̄ n̄ pcessit i eo absolutō diuina. Scōm ꝙ Uiculū eccl'ie n̄ ꝯtēnat. ꝓpt̄ idulgētiā Ul' negligat. s. ꝙ pn̄tet se sacerdoti. qꝛ sic sacerdos tenet̄ cognscere diligent̄ vultū pecoris sui: Ita tenet̄ subdit⁹ se pn̄tare sel' in anno ⁊ vicula nō negligere. Jo. x. vtrūqꝫ dicit̄ Cognsco meas: Et h ptinet ad sacerdoteꝫ. Et Cognoscūt me mee. Et hoc pertinet ad subditū. Tertiū ē fides opans p dilectōem q h credat auctē ministri eccl'ie sibi posse fieri. ij. Cor. ij. Nā ⁊ ego qđ donaui siqd donaui ꝓpt̄ vos i psona chr̄i. glo. dr. Acsi chr̄s donasset i ꝓpria psona. Tūc ei p charitatē vnit̄ eccle (i q fit remissio) is cui remittit̄: ⁊ p Fidē: i ptāte remittētꝫ di mouet̄ Lu. j. Btā q credidit qm̄ pficiet̄ i ea queqꝫ dicta sūt ei a dn̄o.

Quartū āt ē Perfectio ei⁹ p q dat̄ idulgētia p rōnabili facultate ⁊ vtilitate. Qꝛ Lu. xxj. Uidua duo era dādo: pl⁹ oībꝫ dedisse dicta ē a dn̄o. Qn̄ ei n̄ illudit sꝫ p facultate duo era vtilit̄ fac qđ faciēdū ē: idulgētiā ꝯseqt̄. Sꝫ mihi dāt ita ꝙ dn̄i poti⁹ illusio est qꝫ vtile. ⁊ his ex tātibꝫ totu remitti pt. Et p h tota peꝫ lra. ifra Mat. xviij. ⁊ Jo. xx. Quoꝝ remiseritꝫ pctā remittūt̄ eis. ⁊ qꝝ retinueritꝫ retēta erūt.

Tūc pcepit discipul' suis vt nemini dicerēt qꝛ ipe eēt Jesus chr̄s

Ultimū ē isti⁹ ptꝫ In q adhuc nondū ꝯfectꝫ sacris redēptōis pcipit occultari gl'iaꝫ ditatꝫ. Sꝫ tenēdā eē fidel'r firmitatē ꝯfessiōis Tob. xij. Sacrm̄ regis abscōdere bonū ē. In h et dat formā hūilitatꝫ Ut et ꝟa mag abscōdat̄ a nob Et h ē ꝙ dr [**vt ne di. qꝛ ip. es. chr̄s**] q̄usqꝫ i gl'a rsurgeret ⁊ ad sedē pris rediret. ⁊ tūc pdicarēt Mar. vl. Eūtes do. o. gē. ⁊c.

Exinde cepit Jesus oñdere discipulis suis.

R Habita Fide ⁊ Cōfessiōe ditatꝫ sup quā fūdat̄ ecclesia: Tāg ex h Instructiōꝫ ad fidē passiōis q opat̄ i clauibꝫ ⁊ eccl'ie sacris. Et p h pꝫ ordo Tāgūt̄ āt hic Tria. Primū Passiōis i capite future reuelatio. Scōꝫ ē ad ꝯpatiēdū discipl'oꝝ inuitatio. Tertiū āt Ne nimis deijciāt̄: glorie resurrectōis pmissio. Et hec i lra patēt. In Prio Duo sūt pagraphi. Quoꝝ Prim⁹ ꝯtinet Fut̄e passiōis i capite reuelationem Scōs ꝟo irrōnabilitatꝫ petri zelātꝫ increpatoriā instructiōem. In Prio dr Quo ordie Quis Qu. bꝫ Quid oñdit Et d ordie dr [**Exin.**] p⁹ fūdatā fidē ditatꝫ i q firmi (al's sui) pmāeāt i ꝯtēplatōe passiōis Esa. liij. Fūdabo te i sapphyris. ⁊ ponā iaspidē ꝓpugnacula tua. Jaspidē ei ꝓpugnacl'a ponere ē virorē fidei firmātꝫ tētatōibꝫ expugnādis oppōere. In sapphyrꝫ fūdare ē in celesti nāra ditatꝫ fidē firmit̄ collocari [**cep.**] qꝛ h ē pncipiū Jo. viij. Ego pncp. qꝛ io qr vob [**ie. ⁊c.**] j. Tim. ij. Qui vult om. ho. sal. fi. ⁊ ad agni. veri. ve. [**oñ.**] p reuelatō: [**dis. su.**] Jo. xv. Oia qcūqꝫ audiui a pr̄e meo nota feci vob.

Quia opteret eū ire hierosolymā: ⁊ mlta pati a seniorib⁹ ⁊ scribis et pncipib⁹ sacerdotū ⁊ occidi ⁊ tertia die resurgere.

Ecce Quid oñdit: Oñdit āt passiōis Opportunitatē. ⁊ Ad redimēdū meliori mō nēcitatē. Locū Quātitatē Auctores passionis. ⁊ Acerbitatē. ⁊ Finē. Et hec p ordieꝫ ꝯtinet̄ i lra. De Opportunitate dr [**Oz optꝫ eū**] qꝛ Opꝫ portat. ⁊ Opes portat. ⁊ Necce suppositōis nēcitate: si dberet meliori mō q pt fieri redēptio sic disposuit pr Esa. xxv. Cōsiliū tuū antiquū veꝝ fiat Luc. xxiiij. Nōne sic optuit pati chr̄m [**ire hiero.**] Ubi fuit Loc⁹ solēnis: ⁊ sacerdotū: et religiōis ⁊ Regni Luc. xiij. Nō capit ꝓphāꝫ pire extra hierl'ꝫ. ifra. xxiij. Hierl'm hierl'ꝫ q occidis ꝓphas ⁊ lapidas eos q ad te missi sūt ⁊c. Nomē tn̄ citatꝫ pcauit pacē quā fec sāguie Eph. ij. et Col. ij. [**⁊ mul. pa.**] Cañ. j. Fasciculꝰ myrrhe dilect⁹ me⁹ mihi inē vba mea ꝯmorabit̄ [**a seni.**] auctoribꝫ i qbꝫ ꝯsiliū [**⁊ scri.**] i qbꝫ sapiā [**⁊ prin sa.**] i qbꝫ auctās ⁊ zel⁹. j. Esd. ix. Man⁹ magistrātiū fuit i trāsgressiōe hac pma Luc. xxiij. Stabāt scri. ⁊ pha. ⁊ pn. sacer. ꝯstant̄ accusātes eū [**⁊ oc.**] Ecce Acerbitas Act. iij Auctorē vite interemistꝫ quē de⁹ susci. a mor. solutꝫ doloribꝫ iferni. Et h ē ꝙ seqt̄ [**⁊ ter. die re.**] Ne nimis deijciāt̄ tristicia passiōis. ⁊ Ne dubitēt de ea quā fecert ꝯfessiōe ditatꝫ Act. x. Occiderūt eū suspēdētes i ligno hūc de⁹ suscitauit tertia die ⁊ dedit eū fieri māifestū nō oi ꝓpl'o sꝫ testibꝫ pordinatꝫ a deo.

Et assumēs eū petrus: cepit increpare illū dicēs. Absit a te dn̄e: nō erit tibi hoc.

Increpatoria ē Petri Instructio. Et Tria tāgunt̄ Quoꝝ Primū ē. Petri zel⁹ ⁊ feruor. Scōꝫ Petrē icrepatio. ⁊ Tertiū cū increpatōe istructio. Circa pmū pōit Zelātē ⁊ Modū celi di. [**Et as. eū pe.**] seorsū (al's retrorsū) ne videret̄ temerari⁹ [**ce. icre. eū**] i. mō icrepātꝫ dure dicere. Zelabat em̄ suā ꝯfessiōnē. ⁊ putabat filiū di viui n̄ dbere mori. Zelabat et amicabilē chr̄i pn̄tiā: ⁊ abhorruit eū talia pati debere. ⁊ eq̄nimit̄ sustiere n̄ pōtat Mar. viij. Et apphēdēs eū petr⁹ icrepauit [**di. Ab. a te dn̄e**] .s. ꝙ filius di viui itereat [**nō erit ti. hoc**] Ex pietate ⁊ amore vict⁹ dicebat. Hiero. dr ꝙ in h. hreo habet̄. Propitius esto tibi dn̄e. nō erit tibi hoc.

Qui ꝯuersus dixit Petro. Uade post me sathana: scandalū es mihi qꝛ n̄ sapis ea q di sūt: sꝫ ea q hoim

Ecce Increpatio. Dicit g [**Qui**] iesus [**ꝯuersus**] vt inspiceret eū cui an̄ pcedes dorsū verterat. Intuit⁹ eū iduxit erubescētiā Luc. xxij. Cōuersus dn̄s respexit petrū. ⁊ egressus petrus fleuit amare [**dixit**] g [**petro**] ij. Reg. xviij. Quis mihi det vt emoriar p te [**Uade p⁹ me**] ꝯformitate volūtatꝫ. Fiat volūtas tua sic i celo ⁊ in tra. Infra. xxvj. Nō mea sꝫ tua volūtas fiat. j. Reg. iij. Dn̄s ē: qđ vult faciat [**sathanas**] q mee aduersaris volūtati nesciens tn̄ ⁊ ex amore. Et iđ nō in ppetuū es repellēd⁹ vt diabol⁹. Sup. iiij. Sed istruēdus es vt nō pcedas. Sꝫ seqrꝫ meā volūtatē [**scādalū mihi es**] h ē: scādalū in me accipis ruine tue Esa. viij. Offendent ex eis plurimi ⁊ cadent [**qꝛ nō sapis q dei sunt**] p zeiū indiscretū Col. iij. Que sursū sunt sapite nō q sup trā [**sꝫ ea q ho.**] hūane me zelādo ⁊ diligēdo. ij. Coꝝ. v. Nos ex h nemīnē nouim⁹ fm carnē. Et si cognouim⁹ fm carnē chr̄m: sꝫ nūc iā nō nouim⁹. In pma em̄ ꝯfessiōe nihil reuelauit caro ⁊ sāguis Nūc āt i affectu caro ⁊ sāguis ista petro reuelabāt Ro. viij. Qui i carne sūt q carnis sūt sapiūt Phil'. iij. Gl'ia in ꝯfusiōe eoꝝ q terrena sapiūt.

Tūc iesus dixit discipl'is suis. Si qs vult venire post me abneget semetipꝫ: ⁊ tollat crucē suā ⁊ seqt̄ me

Hic iuitat ad ꝯpatiēdū. Et dr duo. Inuitationē ⁊ Rōem. qre iuitatio sit recipiēda. Inuitationē dr Prio Dic g [**Tūc ie. di. dis. su.**] Sꝫ ꝯ Mar.

viij. Cōuocata turba cū discipul' suis dixit. Siq̄s zc. Rn̄sio Discipul' dixit mag' q̄ aliis. qz plati i h p̄mi dn̄t ee [Siq̄s vult] Tāgit h Quiq3 seq̄nda Uiz Difficultatē seq̄ntiū. Libertatē Formā Pro/fectū. z in q̄ seq̄nt De Primo dr [Si q̄s] q.d. Rar⁹ ē. s3 tn̄ laudabil' Mat.xx. Pauci electi Luc. xij. Nolite timere pusill⁹ grex. Circa difficile ät ē bonū vtut [vult] Notat libratis volūtatē. ij. Cor. ix Nō ex tristicia aut ex necitate. Hilarē ei datorē diligit de⁹ [post me] Formā meā añ se hn̄s p̄cedētē Heb. xiij. Exeam⁹ ad eū improperiū ei⁹ portātes. Esa. xlv. Uiri sublimes ad te trāsibūt z tui erūt. p⁹ te ambulabūt. vincti manib⁹ pgēt: teq3 adorabūt et dep̄cabūt [vēire] Tāgit Profect⁹ Hiere. lj. Ue/nite nolite stare recordami pcul deū. z hierl'm ascē/dat sup cor vr̄m. [Abne. zc] Tāgit In q̄. qz i Tribus. In pte volūtat abnegatōe. In carnis mortificatōe. qz his duob⁹ tollit seq̄ndi ipedimentū. z Uirtut pfectōe q̄ ē ipa isecutio. De Prio dr [ab.] Nō tm̄ abneget pte s3 totū abneget [semetipm] i oib⁹ q̄z cā ē ipe. qz Illa vl' vana vl' mala sr. z iduat deū quē ofessus ē petr⁹: vt illi⁹ volūtas tā deo q̄3 p eū fiat. ps. xliiij. Obliuiscere pp'lm tuū z domum pr̄is tui. Titū ij. Abnegantes oēm ipietatē z secu/laria desideria: sobrie z iuste z pie viuam⁹ i h seclo [z tol. cru su] h ē cruciatū q̄ eū p pcti mortifica/tōe z carnis castigatōe pportionabilit otigit. j. Cor. ix. Castigo corp⁹ meū Gal. vj. Decetō nemo mihi molest⁹ sit. ego ei stigmata dn̄i nr̄i iesu i corpe meo porto [z se. me] pfecta imitatōe vtut. p̄cedere em̄ nēo p̄t eū q̄ exultauit vt gigas ad currēdū viā. a sū/mo celo zc. Cōcomitari etiā nullus in passiōib⁹. qz Thren. j. O vos oēs q̄ trāsit p viā attēdite z vide/te zc. ps. xliij. Speciosus forma p̄ filiis hoīz. Sequat q̄ nēc ē: vel abscedat Ecci. xxiij. Gl'a mag ē se/q̄ dnm. j. Pet. ij. Chrs passus est p nob vob relinquēs exemplū vt seq̄mini vestigia eius.

Qui ei voluerit aiā3 suā saluā faceere pdet eā. Qui āt pdiderit aiam suā ppter me inueniet eam.

Rō ē q̄re seq̄nd⁹ sit. Et sr Tres. Pria q̄z ē. qz h solū ē salut. Scd̄a ät qz id solū ē vtilitat. Tertia ät qz h solū ē securitat. In Pria ät rōe Duo sūt Rami p oppositū accepti vt mag pbet. z eluceat vitas opositi Dic igit. Prio sumēs i opposito vn̄ itēdit auertere [Qui ei vo.] eo q̄ viciū est volūtarium Gen. iiij. Subter te erit appetit⁹ tu⁹ [ani. su.] ab anialitate dictā [sal. fa.] Uel in psecutione negādo chrm̄ ne occidat. Ul' i delectabilib⁹ carnis fouēdo ne tristet [per. eā] i gehēnā si negat osi dlectabilia seqt. Itez [pdet] qz i affectu dlectatōis i qua morit ppetue manebit. Et tūc vt dr Ber. In etnū non obtiebit qd vult: z tn̄ qd nō vult i ppetuū sustiebit Uel [pdet] Qz cū semia boni sint sparsa i aīa: tā/to mag bonū nat'ale pdit q̄nto viciū adimēs bo/nū sepi⁹ iterat. j. Cor. vj. Esca vētri z vēter esc. De⁹ āt z hūc z has destruet Joā. xij. Qui amat aīa3 suā pdet eā [Qui āt pdi. ani. su.] p oppositū eligēdo mortē añq3 me neget. Ul' subtrahēdo delectabilia aialitati. Ul' tertio faciendo bona: dispdet aialitatē Quo ei pl⁹ honesta p rōem facim⁹: eo pl⁹ brutal'i nob pdit sensus z affect⁹ Dan. iiij. Sensus meus reuersus ē ad me z ad honorē decorēq3 regni mei pueni. Sic ei hō euacuādo bonū nat'e z rōis mu/tat i bestiales sensus z affect⁹: Ita et faciēdo bonesta z rōis bōa: paulati redit hūan⁹ honor z regnū rōis z decor. Un̄ Nabuchodonosor delitias seq̄nti p̄mo dictū ē. Regnū tuū transibit a te z ab hoib⁹ eijcient te. z cū bestiis erit hitatio tua Joā. xij. Qui odit aiam suā inuenit eā.

Quid em̄ pdest hoi si mūdū vniuersum lucret: aie vo sue detrimentū patiat? Aut quā dabit homo commutationē p aia sua? m

Rō ē sūpta ab Utilitate. Et h3 duos ramos. Un⁹ ōndit eē null's lucr i his q̄ pdūt aias. Scd's sūt ab estimatōe boni aie z mōi. Dic g [Quid ei p. homi.] rōnali mōm in delitiis z diuitiis z honorib⁹ [lu.] q̄ sr stercora Phil'. iij. Que mihi fuerūt lucra arbitrat⁹ sū vt stercora vt chrm lucrifaciā [ani. ve. sue] Nō ab anialitate: s3 ab anieitate dicte [detri. pa.] Cōtinuū ei detmētū vt dixim⁹ patit rōis na/turale bonū aie: ex boni mundani illicita pfruitōe Abachuch. ij. Ue q̄ mltiplicat nō sua. vt q̄d etiā agḡuat ō se densū lutū. Nō nr̄a ei: nō hūana bōa: s3 iumētina: i q̄b⁹ ifigit anim⁹ z ipedit vtut pfect⁹. ps. lxviij. Infixus sū in libo pfūdi. z nō ē suba [Aut quā da. hō] rōnal' [cō. mu. p ani. su] quā pdit otinue Thren. j. Egressus ē a filia siō oīs decor ei⁹ Job. ij. Pellē p pelle z cuncta q̄ h3 hō dabit p aīa sua Eze. vij. Argētū eoz z auz eoz nō valebit libare eos i die furoris dn̄i Prouer. xj. Nō pdest diuitie i die vltōis: Justicia āt libabit a morte.

Filius em̄ hois vēturus est in gloria pr̄is sui cū angelis suis: z tunc reddet vnicuiq3 scd'm opa eius.

Hic pōit rō a osideratōe securitat i Judicio diuio Tāgit ät Judic dispositōz. z Judicij. Circa Judicē tāgit q̄ttuor. Formā i q̄ iudicabit Certitudinē futuri aduētus ad iudiciū Maiestatē: z Ministros. De Prio ät dr [Fi. āt ho.] qz i forma hois in q̄ iudicat⁹ ē iudicabit Joā. v. Ptātē dedit ei iudiciū facere qz fili⁹ hois ē Act. xvij. Statuit diē i q̄ iudicatur⁹ ē orbē i eq̄tate i viro: i q̄ statuit fidē p̄bēs oib⁹: susci/tās eū a mortuis. Certitudinē āt aduēt⁹ ad iudicādū dr [ven. ē] Qd ei vētuz ē veniet z nō tardabit Esa. xxxv. Ecce de⁹ nr̄ adducet vltōez retributiōis [i glo. pa. su] Ecce Maiestas Dan. vij. Dedit ei ptātē z honorē z regnū Lu. xx. Amodo videbitis filiū hois venītē cū ptāte mag z maiestate [cū an. su.] Ecce Mistri. ifra. xxiiij. Uirtutes celoz mouebūt Dan. vij. Milia miliū ministrabāt ei. z decies cētena milia assistebāt ei [z tūc red. vnicuiq3] teste osci/entia s'm opera sua. Modus est iudicij. ij. Cor. v. Oēs nos māifestari opret añ tribunal chri vt referat vnusq̄sq3 ppria corpis put gessit: siue bonū siue malū Esa xvj. Sedebit sup soliū i vitate in taber/naclo Dauid: iudicās z q̄rēs iudiciū. z velociter reddens quod iustum est.

Amē dico vobis: sūt q̄dā d hic stātibus q̄ nō gustabūt mortē donec videāt filiū hominis venientē in re/gno suo.

Hic qz mlta dixit de passiōe q̄ credibil' fuit oib⁹ xp̄ naturā passibilē assūptā: ofirmat ea q̄ dixit d resurrectiōis gl'ia vt tolerabilior sit iuitatio ad pati/endū. Et h e [Amē di. vo.] h est fidelit [sūt q̄dā de hic stan] Qui. Tres. Petr⁹. Jacob⁹ z Joā. [q̄ nō gusta. mor.] qz Mors gustata fert mortē sic q̄libet res gustata suū fert saporē. Boni aūt gustāt mortē. z mali bibūt eā Hiere. xxv. Bibētes bi/bet [donec vide.] ocl'is corpis. z sic hn̄i ocl'i. sup xiij. [fili. ho.] tectū hūilitate passiōis [venietē] ad noticiā. Uel: a morte [in regno suo] Ul' splē/dore regni in trāsfiguratōe Uel regni hereditate in gl'ia resurrectōis. Uel pmittit aliq̄s visuros eccl'ie dilatatōem Luc. ix. Donec videāt regnū dei Sap. x. Ōndit illi regnū dei.

Capitulum. XVII.

c **Et post dies sex assumpsit iesus petrū z Jacobū z Joannē frēm eius: z duxit illos in mōtem excelsum seorsum.**

a Habitis fundamēt eccl'ie tāgūt ea q̄z vtute claues faciūt: qd faciūt. Sic z h tāgūt Resurrectio z Passio. Ul' meli⁹. Qz dictū est q̄ si (al's q̄ qz nūc) oēs claues regni celoz collate sr ministris. ōndit hic Quale ē regnū qd reserāt. Sic z i fine p̄cedēt capl'i est pmissū. Tāgūt g hic Duo. Gl'ia. s. resurrectōis seq̄ns meritū passiōis. z Effect⁹ tā sup demonē impediētē q̄3 etiā ad libertatē filioz quā pfectissime ef/ficiet. Et hec Duo otinent in Scd'a pte capl'i. Sic p se ptz cuilibet. Circa māifestatōem āt gl'e regni resurrectōis Tria iducit. Ubi. s. z Qn̄. z Quib⁹ fctā manifestatio. Et Modum sue manifestatōis. Et Instructionem qua discipulos de veritate instru/it. Et hec in l'ra patēt Dic igit d tpe [post dies sex] a facta ofessione. Idē etiā hr Mar. ix. Lu. xj. dr. Factū est p⁹ hec vba fere dies octo. Rn̄sio h3 Aug. q̄ Luc. nūerat p̄mū i q̄ facta ē ofessio. Et vltimū i q̄ facta ē trāsfiguratio. Et hos duas nō nūe/rat Mat. z Mar. s3 tm̄ intmedios. Octo tn̄ pter octauā: cōpetētē resurrectōi corpoz. S3 q̄eti regni cōpetit p⁹ dies sex: q̄ ē septima q̄etis etne Heb. iiij. Qui igressus ē in illā requiē. z ipe req̄euit ab opib⁹ suis queadmodū z a suis de⁹ [assū. i z.] Nota est familiaritat. ps. xxvj. Pr me⁹ z mr mea dreliq̄rūt me. dn̄s āt assūpsit Exo. vj. Assumā vos mihi i populū. Et ero vr de⁹: sciet q̄ ego sū dn̄s de⁹ vr [pe. z iaco. z ioā.] Deut. xvij. In ore duoz vl' triū te/stiū stabit oē vbū. Hos etiā mag familiares assūpsit i suscitatōe filie archisynagogi Marc. v. Et in passiōe qn̄ orauit. Infra. xxvj. Quoz petr⁹ platos iacob⁹ actiuos. z ioānes otēplatiuos s'cat Eze. xiiij Noe Daniel z Job i iusticia sua aias suas libera/būt [z dux. il.] Deut. xxxij. Dn̄s solus dux ei⁹ fuit Exo. xv. Introduces eos z plātabis in monte he/reditat tue [in mōtē] ps. lxvij. Mons in q̄ bn̄/placitū est deo hitare i eo Hiere. xxxj. Bn̄dicat tibi dn̄s pulcritudo iusticie mons scūs [excel.] Eze. xl. Dimisit sup montē excelsū nimis. Hic mōs erat thabor q̄ veniēs lumē int'ptat. ps. lxxxviij. Thabor z hermō i noie tuo exultabūt tuū brachiū cū potē/tia [seorsum] a mūdi strepitu Mar. vj. Uenite seorsum in detū locū z reqescite pusillū.

Et trāsfigurat⁹ est añ eos. z resplēduit facies ei⁹ sic sol: vestimēta āt eius facta sunt alba sicut nix.

Ecce ipa trāsfiguratō. Describit āt eā Dupl'r. In dn̄o vic3. z Testib⁹. q̄ i mōte fuerūt. In ipo āt Du/plicit In corpe dn̄i z In amictu. In ipo āt descri/bit Dupl'r. In cōi. z In spēali determinando mo/dos ei⁹. In Cōi āt dr [Trāsfi. ē añ eos]. Cū aūt figura sit t'miatio q̄ntitat. h mō nō mutauit figu/rā dn̄s. S3 dr h figura physici corpis q̄ ē cū colo/re z passiōib⁹ q̄ trāsfigurata ē qn̄ act⁹ altior ptāt in eo appuit Id em̄ qd i corpe hūano s'm ptātē q̄litatū cōplexionaliū apparet: color ē hūanus. S3 qz corp⁹ dn̄icū fuit vnitū deitati: z organū aie: plenissime grē. z deitas radiat sup oēm lucē vt dr Sap. vij. Hec ē speciosior sole. z sup oēm dispositiōem stellaz: luci cōpata iuenit p̄or. Qd igit s'm ptātem deitat i corpe appet diuio trāsfiguratō ē in luce. Et p3 q̄ illi corpi lux illa onatural' fuit sicz color Sic z i ptāte habuit ponēdi aiam z itez sumēdi eā. Nō ei nisi nat'ale eē p̄t qd oueit ei iq̄ntū erat ditati vnitū z aie cū do vnite organū. Un̄ Lu. ix. Facta ē spēs vult⁹ ei⁹ alt'a. Et nō dixit: alia. Dic āt [añ eos] ad dmulcēdū discipl'os z trahēdū corda eoz i etnoz desideriū Joā. xiiij. Ego diligā eū. z māifestabo ei meip3. Un̄ petr⁹ gl'iat. ij. Pet. j. Nō idoctas fabulas secuti: notā facim⁹ vob dn̄i nr̄i iesu chri vitatē z p̄sciam. S3 spect'atores facti illius magnitudis Et tāgit i spēali modos dicēs [Et re. faci. ei⁹ sic sol] in corpe. In infinitū aūt magis in deitate. Et mlto mag i mēte q̄3 i corpe Apo. j. Facies ei⁹ sic sol lucet i vtute sua. S3 ō Ecci. xliij. Sol radiis su/is refulgēs occecat ocl'os. q̄lit g sufficere potuert: Dōm q̄ ofortatū maiori lumie hēbāt visū. Deīnde tāgit amictū [vesti. au. ei⁹ fa. sūt al. sic nix] Hoc vestimētū p̄t eē hūanitas: qd Ego nō puto. qz hūana facies fuit q̄ resplēduit sic sol. S3 ad l'ram vest lucētis nubes alba videt. vbi splēdor occūbere. z in albedinē in circūitu videtur terminari. Si/gnificat aūt vestis sanctos Esa. xlix. Uiuo ego dr dn̄s. qz omib⁹ his velut ornamēto vestieris z cir/cūdabis eos tibi q̄si amictū Ps. ciij. Indutus lumine q̄si vestimēto. Nix aūt est Rara Alba z Mollis Rara. qz nō ogelat añq3 ouertat in aquā eo q̄ calidū tenet eā rarā. Alba aūt pp̄ naturā3 pspicui (al's pspicue) aq̄: qd est materia ei⁹. Mollis āt pp̄ calorē in nube oceptū q̄ resoluit ogelatū aliquātulū z mollificat. Et raz q̄dē s'cat spūalitatē. Albedo

aūt innocētie ⁊ castitatꝭ candorē. ⁊ mollicies mansuetudinē. ⁊ calor charitatē Esa.lv. Quō dscēdit imber. ⁊ nix de celo ⁊ illic vltra nō reuertit̄ sꝫ inebriat terrā ⁊ ifundit eā ⁊ dat semē serenti ⁊ panē manducāti. Sic erit ꝟbū meū qd egredief de ore meo. Jnfra.xxviij. Uestimēta alba q̄si lana mūda. ⁊ sic nix qr lana alba est sic nix Luc.ix. dr. q̄lia fullo sup̄ t̄rā facere nō pt. Fullo inq̄ de⁹ q̄ se sctis vestit. qr tale lumē sctī adhuc in terra degētes recipe nō pñt.

Et ecce apparuerūt illis Moyses ⁊ Helias cū eo loquētes.

B Hic tāgit̄ Trāsfiguratio q̄ ad testes Quadruplicit̄. Prio q̄ ad testioniū appentiū patꝝ. Scdo Quo ad testimoniū discipl'oꝝ. Tertio Quo ad testimoniū creaturaꝝ. Et Quarto Quo ad testimoniū p̄ris. De Prio dr [Et ecce] Ut notet̄ euidētia [apparuerūt] vt subit⁹ ⁊ diuinus notet̄ eoꝝ aduētus. Quia sic sup̄.ij. notatū ē. Qd appet: subito aduenit ⁊ imp̄meditate [eis] discipl'is vt magꝭ certificent̄ [Moyses] ex limbo veniēs de mortuis Ut pbet̄ q̄ ipe eēt de q̄ dr Deut̄.xviij. Prophetam vob suscitabit de⁹ de frib⁹ vr̄is: tāq̄ me audietꝭ eū [⁊ helias] viu⁹ de padiso veniēs exim⁹ pphaꝝ Ut ex pphā haberet testimoniū Esa.vij. Pete tibi signū a dño deo tuo in pfūdū iferni siue in excelsū sup̄. B est. d padiso vel iferno. ⁊ Ut notet̄ q̄m vite ⁊ mortꝭ hꝫ ptātē.ij. Coꝝ.v. Jn B eñ chr̄s mortu⁹ ē ⁊ resurrexit vt ⁊ viuoꝝ ⁊ mortuoꝝ dñet̄ [cū eo loquētes] Lu.ix. Erāt Moyses ⁊ helias visi in maiestate. ⁊ dicebāt excessū quē cōpletur⁹ erat in hierl'ꝫ Dicit eñ Orige. q̄ moyses ibi orauit p pp'lo suo. Excessus āt iste erat Amoris Dolorꝭ ⁊ Hūilitatis De Prio qdē Joā.xv. Maiorē hac dilectōem nemo hꝫ ⁊c. De Scdo Threñ.j. O vos oēs ⁊c. De Tertio Phil'.ij. Hūiliauit semetipꝫ fact⁹ obediēs vsq̄ ad mortē ⁊c. Threñ.iij. Recordare paupratis mee ⁊c.

Rñdens aūt Petrus dixit ad iesū Dñe: bonū est nos hic eē: si vis faciamus hic tria tabernacula: tibi vnū Moysi vnū ⁊ helie vnū.

Scdm est [Respō. aūt pe.] ad gl'iosa ꝟba moysi ⁊ helie q̄ hēbāt cū chr̄o [Dñe] oim [bo. ē nos] ois boni bonū Exo.xxxiij. Ego oñdā tibi oē bonū [hic eē] vt abscōdamur i abscōdito faciei tue a cōturbatōe hoim. Sꝫ errat Hic ei nō dat̄ sꝫ in futuꝝ p̄mitt̄. Hoc lumē nō ē abscōdēdū sꝫ sup̄ candelabrū ponēdū. Nō soli dādū sꝫ vt luceat oib⁹ q̄ in domo sūt Marc⁹. ⁊ Lu. dicūt. Nesciēs qd diceret [si vis] B p̄mittit ne increpet̄ sic̄.S.xvj. qñ dixit. Absit a te dñe non erit tibi B. Uñ hic p̄mittit se ꝯformare volūtati sue [facia. hic] Nō erat suum facere formā cogr̄scere [tria taber.] Jn B errat. qr Legꝭ ⁊ p̄phetie ⁊ euāgelij nō sūt tres habitatōes sꝫ vna q̄ ē eccl'ia Apoc.xxj. Ecce tabernaculū dī cū hoib⁹ ⁊ habitabit cū eis. Unū ḡ est tricameratū: Propt̄ trinitatis fidē. ⁊ Propt̄ peñtiū ⁊ seq̄ntiū ⁊ comitātiū societatē: ⁊ Propt̄ legꝭ ⁊ pphie cū euāgelio cōpletionē [tibi vnū. moy. vnū ⁊ he. vnū] Uoluit ei seorsum habitare: sꝫ cū chr̄o in tabernaculo reqescere. Esa.iiij. Tabernaculū in vmbraculū diei ab estu ⁊ in absconsionē a turbine ⁊ a pluuia.

Adhuc eo loquente ecce nubes lucida obumbrauit eos.

Testimoniū est creaturaꝝ [Ecce nu. lu. obum. eos] vt lumē ingeret blādimentū ⁊ lumis testimoniū. Nubes aūt temparet lucis excessum Esa.xlix. Jn vmbra manus sue ptexit me.

Et ecce vox de nube dicēs: Hic est filius meus dilectus in quo mihi bñ cōplacui: ipsum audite.

Testimoniū tāgit p̄ris.ij. Pet̄.j. Uoce lapsa ad eū huiuscemōi a magnifica gl'a Cañ.ij. Sonet vox tua in aurib⁹ meis. Uox eñ tua dulcꝭ ⁊ facies tua decora [Hic ē fili⁹] ꝯsubalis [dilect⁹] ⁊ dilectionis sic ego p̄ncipiū [in q̄] sic i redēptore [mihi] sic auctori in ope [bñ] mō ꝟtutꝭ [cōplacui] non p̄nia ductus de ope Geñ.vj [ipm audite] q̄si legislatorē Esa.lv. Audite audiētes me. ⁊ comedite bonū. sup̄.iij. de B mlta sūt dicta. Hec aūt q̄ d voce p̄ris dicūt̄ etiā Jn baptismo: sonabāt ibi ad pfectionē scītatis. Hic aūt ad pfectionē maiestatis. Jn passiōe aūt: Joā.xij. ad pfectionē claritatis.

Et audientes discipuli ceciderūt in faciē suā: ⁊ timuerūt valde.

C Hic tāgit̄ Instructio discipl'oꝝ. Et hꝫ Duo. Instructionē ex facto d trāsfiguratōe. ⁊ Instructionē p ꝟbū d circūstātib⁹ apparitionē. Jn Prio dr Tria Casū ex magnitudie. Cōfortatōeꝫ ex dñi ꝯsolatiōe. ⁊ Instructōem ex trāsitu gl'ie reuelate. De Prio dr [Et audi. dis.] vocē p̄ris d testimonio ꝟitatꝭ.ij. Pet̄.j. Uocē p̄ris audiuim⁹ in monte cū essem⁹ cū ipo [ceci. in fa. su.] Qui cadit in faciē: sciēs vbi cadit: vident̄ (al's prudent̄) cadit.j. Coꝛ.xiiij. Cadēs i faciē suā adorabit deum p̄nunciās q̄ ꝟe de⁹ i nobis sit. Ecōtra Cadētes retrorsū: nesciūt vbi cadāt ⁊ extra gr̄aꝫ cadūt.j. Reg.iiij. Heli. cadēs d sella retrorsū fractꝭ ceruicib⁹ expirauit Dañ.x. est sil'e ei qd habet̄ B. Ubi Daniel cecidit ad visū viri gabriel'. et dixit. Dñe i visiōe tua solute sr̄ ꝯpages mee ⁊ nihil i me remāsit viriū [⁊ timue. val.] Nō aliqd mali qd ibi nō erat sꝫ r̄riti isolita maiestate ⁊ coruscatōe q̄ hūana ifirmitas sustiere nō potat. licꝫ ad ipaꝫ p̄mit⁹ facta sit Job.xxvj. Cū vix pua stillā s̄mōis ei⁹ audierim⁹: tonitruū magnitudis ei⁹ qs potit itueri: Esa.xxj. Corrui cū viderē: turbat⁹ sū cū audirē emarcuit cor meū. Timor ei q̄ est fuga cordis itus cā fuit casus exterius

Et accessit Jesus ⁊ tetigit eos: dixitq̄ꝫ eis: Surgite: nolite timere.

[Et accessit ie.] a ppropinq̄tōe dignatōis ꝯsolabat̄ ⁊ ꝯfortabat eos. Et Tria tāgit. Accessū. Tactū ⁊ Allocutōem Mat.vl. vbi etiā dubitauerāt dicit Accedēs Jesus ait illis. Data ē mihi p̄tās ⁊c̄ [⁊ tetigit eos] vt tactu carnis p̄ntiam sentirēt ꝟtutis deitatis Dañ.x. Manus tetigit me ⁊ erexit me sup genua mea [dixitq̄ꝫ eis] allocutōe Ps̄.xliiij. Diffusa est gr̄a in lab'ijs tuis Dicit aūt [Surgite] ꝯ casum [nolite timere] ꝯ timorē Joā.xiiij. Non turbet̄ cor vr̄m neq̄ formidet. creditꝭ in deū ⁊ i me credite. S.xiiij. Habete fiduciā. ego sū nolite timere

Leuantes aūt oculos suos neminem viderūt nisi solū Jesum.

Hic ponit̄ Instructio facti ⁊ ꝟbi. Et iō Duo dicunt̄. De Primo Duō Oculoꝝ ad rē docentē eleuatio ⁊ Rei Instructio. Dicit igit̄ [Leuantes ocu. suos] Luc.xxj. Leuate capita vr̄a Baruch iiij. Sta in excelso ⁊ vide iocūditatē a dño deo tuo tibi venientē [neminē viderūt] qr oia disparuerūt vt soli chr̄o adhererēt.j. Coꝛ.xiij. Cū venerit qd pfectū est euacuabit̄ qd ex pte est. Significat̄ etiaꝫ q̄ oib⁹ trāseūtib⁹ erit deus oia in oib⁹.j Coꝝ.xv

Et descendentibus illis de monte p̄cepit Jesus dicēs: Nemini dixeritis visionē: donec filius homis a mortuis resurgat.

D Instructio est p ꝟbū Duplex. Una est hūilitatis ⁊ mysterij. Altera Ex solutōe dubietatꝭ. De Primo dr [Et des. il.] ij. Coꝝ.v. Siue mēte excedim⁹ dō siue sobrijsum⁹ vob. Eleuati ei i ꝯtēplatōe redeūt ad actionē. Sic Abraā reuesus ē in locū suū a mōte visionis. Geñ.xviij. [p̄cepit illis Jesus] p̄cepto istructōis [Nemini dixeritis visionē] de trāsfiguratōe ⁊ circūstantib⁹ eā [donec filius hois] cui⁹ est mori [a mortuis resurgat] Duplici rōne. Quia si p̄us diceret̄ ⁊ postea mori videret̄: fieret scādalū ⁊ nō edificatio ad fidē q̄ sic trāsfiguratus mori posset Eccs.iij. Tps tacēdi ⁊ tps loquēdi Ecc̄i.xx. Ab ore fatui reprobabit̄ pabola. qr nō dr eā in tpe suo. Alia cā est Informatio ad hūilitatē Ecc̄i.xj. Ne laudes hoieꝫ i vita sua Et ibidē. Añ mortē ne laudes quēq̄ꝫ. Dicit aūt [a mortuis] qr ad B morit̄ vt mortuos visitet Ecc̄i.xxiiij. Penetrabo inferiores ptes terre. ⁊ inspiciā oēs dormientes Adhuc etiā ipe solus fuit inter mortuos liber. ⁊ iō surrexit ab eis.

Et interrogauerūt eū discipuli: dicētes: Quid ergo scribe dicunt q̄ heliā opteat primū venire

Hec est solutio dubioꝝ. Et hꝫ Tres ptes Quaꝝ Prima ē Interrogatio. Scda Solutio. ⁊ Tertia Illūinatio pfecta De Pria dr [Quid ḡ scribe dicūt] q̄ auctatē hñt ex scīa legis [q̄ heliam optet primū venire] Hāc eñ formā fecert̄ scribe. psuasi ex B qd ꝯtinet̄ Malach. vlt̄. Ecce mittā vob heliā pphā añq̄ veniat dies dñi magnus ⁊ horribil' vt ꝯuertat corda patꝝ ad filios ⁊ filioꝝ ad p̄res coꝝ ne forte veniā ⁊ pcutiā terrā anathemate Dixerūt igit̄ q̄ helias veniēs restituetur⁹ erat oia in antiquū statū ꝯcordie gr̄e ⁊ innocentie

At ille rñdens: ait illis: Helias quidē ventur⁹ est: ⁊ restituet oia. Dico aūt vobis: qr helias iā venit: ⁊ nō cognouerūt eū: sꝫ fecerūt in eo q̄cūq̄ꝫ voluerūt. Sic ⁊ fili⁹ hois passurus ē ab eis. Tūc itellexerūt discipuli qr d ioāne baptista dixissꝫ eis

Solutio est Duo ꝯtinēs. Unū ē itellectus scpture de aduētu helie in psona. Alteꝝ ē de aduētu helie i spū ⁊ ꝟtute. De Prio dr [Helias q̄dē vēturus ē] añ scdz aduentū ad iudiciū. ⁊ tūc restituet oia q̄ destruxit antichr̄s Malach. vlt̄. Mittā vob heliā pphām añq̄ veniet dies dñi magn⁹ ⁊ horribilis [Dico aūt vobis q̄ helias iā venit] Ille inq̄ā: de q̄ dr Luc.j. Jpe p̄ibit añ illū i spū ⁊ ꝟtute helie [⁊ nō cogno. eū] p approbatōeꝫ (al's appropinquatiōꝫ) qr testimoniū mihi phibuit Amos.v. Odio habuerūt corripientē i porta. ⁊ loq̄ntē pfecte abomiati sr̄ [sꝫ fecerūt in eū q̄cūq̄ꝫ voluert̄] Jn B notat̄ q̄ cā fuerūt mortꝭ Joānis. Ul' q̄ psuaserūt Herodi vt occideret eū. Uel ꝯsenserūt ad minus. Et B iōo qr testimoniū phibuit chr̄o Act̄. vij. Quē pphaꝝ ñ sr̄ psecuti p̄res vr̄i ⁊ occiderūt eos q̄ p̄nūciauerūt dies iusti: cui⁹ vos nūc pditores facti estꝭ ⁊ homicide. Et B ē q̄ seq̄t̄ [Sic ⁊ fili. ho. passu. ē ab eis] scꝫ q̄ nō ꝯgnoscētes occiderūt eū j. Coꝝ.ij. Si eñ cogñuissent nūquā dñm gl'ie crucifixissent Joā.j. Mōs p ipm fact⁹ est. ⁊ mōs eū nō cogñuit [Tūc] vidētes in Joāne iplerū qd dixerat [itellexerūt disci. qr de Joā. bap. dixis. eis] Sic̄. S.xvj. intellexerūt: qr nō dixerat de fermēto panū. Sꝫ de doctria pharisoꝝ dixerat eē cauendū.

Et cū venisset ad turbā: accessit ad eū hō genibus p̄uolutus añ eū

Effectus p̄inductoꝝ sacroꝝ B determiat̄. Prio q̄dē Jn ablatōe ipediētis ꝯsecutiōem sacroꝝ B. Et hꝫ Duas ptes. Jn q̄ꝝ Pria pōit̄ Jmpedimētū ablatio. ⁊ Scdo Apl'oꝝ circa difficultatē expulsiōis demōis istructio. Circa Primū tāgunt̄ Tria Demoniaci oblatio. Offerētiū icrepatio. ⁊ Expulsiōis demōis pfectio Que p ordinē in l'ra ꝯtinent̄. Circa Oblatōeꝫ ifirmi Duo sr̄. Primū Occursus dñi p miaꝫ. Alteꝝ Oblatio miseri ppt̄ miseriā. De Primo dr [Et cū venis. ad tur.] p miam descēdēs d mōte vt se turbe coaptaret. Ps̄.ciij. Ascēdūt mōtes ⁊ descēdūt cāpi i locū quē fūdasti eis [accessit ad eū hō] Hic ē Oblatio miseri. Et tāgūt̄ Duo. Postulatio salutꝭ. ⁊ Allegatio magne infirmitatꝭ ⁊ necessitatꝭ. Jn Prio dicūt̄ Quattuor. Deuotio vicꝫ ⁊ Rō. ⁊ Reuerētia. ⁊ Propositio petitōis cū instātia obtinēdi. Deuotio notat̄ cū dr [acces. ad eū] p̄pinq̄tate deuotōis. Ps̄.xxxiij. Accedite ad eū ⁊ illuminami ⁊c̄ [hō] Notat̄ rōnabilitas qr discretu q̄ ei⁹ q̄ fec̄it ē curare. Ps̄.xxxv. Hoies ⁊ iumēta saluab dñe quēadmodū mltiplicasti miam tuā deus [genib⁹ p̄uo.] Marc̄.j. Uēit leprosus ad eū ⁊ genuflexo ⁊c̄. Phil'.ij. Jn noie dñi Jesu oē genu flectat̄ ⁊c̄. Esa.xlv. Uiuo ego dr dñs qr mihi curuabit̄ oē genu Mich.vj. Curuabo genu deo excelso. Non āt flectit sic illu dēces Jnfra.xxvij. Est āt genuflexio ad hūanitatē ppter. Sꝫ Prostratio ad deitatē Sic̄ magi pcidētes adorauerūt eū. Quia curuat̄ genu Jn signū casus. ⁊ erectio s̄cat liberationem a casu Prostratio āt ē Jn signū q̄ hō nihil ē. ⁊ erectio ē recognitio maiestatꝭ de nihilo in altū erigētis.

Bicens dñe miserere filio meo qꝛ lunaticus est ⁊ male patit̃: Nā sepe cadit in ignē ⁊ crebro in aquam Et obtuli eum discipl'is tuis: ⁊ nō potuerūt curare eum.

Ecce Petitiōis ꝓpositio. Et dic̄ Quattuor. Profitet̃ enī potestatis ꝑfectionē in eo quē interpellat. ⁊ Petit miscđiam. quia iusticia nō suppetit. Et Ostēdit rōem affectus ad eū ꝓ quo petit. Et Allegat necessitatē. De Primo dicit [dñe] Sap.xij. Subest tibi cum volueris posse [miserere] quia tibi ꝓprium est misereri sp̄ ⁊ parcere.ij.Cor.j. Pater misericordiar̄ ⁊ deus totius ꝯsolatōis: qui ꝯsolat̃ vos in omi tribulatiōe vestra [filio meo] Jus enī nature est vt illius miserear. sup.xv. Miserere mei fili Dauid. filia mea a demonio vexat̃ [quia lunaticus] Allegat hic necessitatē duplicē Infirmitat̃ ⁊ Difficultatē curationis. Jn Jnfirmitate dicit Tēpus passionis. Acerbitatē Frequentiā. ⁊ Periculum Tempus quia [lunaticus est] in renouatione lune patiens. Demon enī hoc tempus obseruans intendit odibilē facere creatorē qui tales creaturas fecisset q̄ nocerent Marci.ix. dicit̃ iste surdus ⁊ mutus. Potuit esse ꝙ deficiente luna q̄ mouet humidū oppilabant̃ ei vie auriū ⁊ vene mouētes linguā humido a capite descendente. ⁊ sic redeunte mense surdus ⁊ mutus fact⁹ est [⁊ male patitur] Ecce Acerbitas doloris a demone vexante Simile supra.v. male vexatur. sup.viij. male torquet̃ de seruo centurionis [Nam sepe] Ecce frequentia Mar.ix. et Luc.ix. Spūs apprehendit ⁊ spumat ⁊ stridet dentib⁹ ⁊ arescit [cadit in ignē ⁊ crebro in aquā] Ecce Periculum qꝛ querebat demoniū occidere infirmū elementis: que vel actiua vehementer corpus dissoluerēt vel oppilādo vias spūs necarēt. Sic enī cito occidit̃ homo. Et est ignis libidinis vel ire vel estus auaricie Prouerb. xxx. Jgnis nunq̄ dicit sufficit Job.xxxj. Jgnis est vsq̄ ad ꝯsummationē deuorās ⁊ oīa eradicans genimina Ps.lvij. Supcecidit ignis ⁊ nō viderūt solē. Aqua aūt est voluptatū que nutriuit libidinē Ps.lxviij. Jntrauerūt aque vsq̄ ad aīam meam Treñ.iij. Jnūdauerūt aque sup caput meū: dixi ꝑijt finis me⁹ ⁊ spes mea a dño [Et obtuli eū] Difficultas notat̃ curationis [discipulis tuis] quib⁹ supra.x. data est potestas eijciendi spūs immundos. ⁊ vt languores curarent Luce.ix. Dedit eis potestatē sup oīa demōia [⁊ nō potuerūt curare eum] Quadruplicē dē cā. Propter Modicitatem fidei discipulor̄. Jncredulitatē offerentium. ⁊ Jgnorantiā. qꝛ nesciuerūt curatiōis modū in oratiōe ⁊ ieiunio debere fieri. ⁊ Jnfirmi idignitatem ad sanitatis beneficiū.

Rñdens aūt Jesus ait. O generatō incredula ⁊ peruersa quousq; ero vobiscū. Usq̄ quo patiar vos?

Ecce Jncrepatio offerentiū incredulor̄. Dic̄ aūt duo de offerentib⁹. ⁊ Duo de seipo. De offerentib⁹ [O generatio incredula] quo ad infidelitatē Ps.lxxvij. Generatio que nō direxit cor suū. ⁊ nō est creditus cū deo spūs eius [⁊ peruersa] quo ad mores Deut.xxxij. Generatio praua atq̄ peruersa heccine reddis ⁊c̄. [quousq̄ ero vobiscū] incredulis [Quousq̄ patiar vos] peruersos Rhom.ix. Sustinuit in multa patiētia vasa ire apta in interitū. Uñ nō dicit istud tedio victus sed potius annuens de pctō improbitates eor̄ q̄ būfico causas tristicie ingeminabāt Ps.cv. Uexatus est Moyses ꝓpter eos. qꝛ ꝯtristauerūt spūmsctm̄ eius. Osee x. Corripient̃ ꝓpter duas iniq̄tates suas. Sic enī lux in tenebris lucet: certans ad dissipationē tenebrarū Job.v. Jncrepationē dñi ne reprobes. quia ipe vulnerat ⁊ medetur. percutit ⁊ manus eius sanabunt.

Afferte huc illū ad me. Et increpauit illū iesus: ⁊ exijt ab eo demonium ⁊ curatus est puer ex illa hora.

Hic ponit̃ Salutis ꝑfectio in Quattuor. Jn allatiōe infirmi. Jn increpatiōe demonis. ⁊ Jnfirmi eiectione. ⁊ Jn salutis perfectōe. De Primo dicit. [Afferte illū ad me] Lu.ix. Magister attuli filium meū ad te habentē spūm malū. Supra.iiij. Obtulerūt ei omēs male habentes [Et increpauit illū Jesus] Et puerū ꝓpter pctā. Et demonē ꝓpter intentiōis maliciā Luc.ix. Jncrepauit Jesus spūm immundū. ⁊ sanauit puerū Mar.ix. Cū accederet puer ⁊ videret Jesum: statim spūs ꝯturbauit eum [⁊ exiuit ab eo demoniū] ꝓpter verba increpantis Mar.ix. Surde ⁊ mute spūs ego p̄cipio tibi: exi ab eo ⁊ amplius ne introeas in eū [et curatus est puer ex illa hora] subito. Ne credatur būficio nature curatus esse Sap.v. Mirabunt̃ ꝓpter subitatiōem insperate salutis Osee.xj. Portabā eos in brachijs meis ⁊ nescierūt qꝛ curarē eos Luc.ix. Oēs q̄ cura indigebāt sanabat

Tunc accesserunt discipuli ad Jesum secreto ⁊ dixerūt: Quare nos non potuimus eijcere illū?

Hic tangit̃ Jnstructio discipulor̄. Et dicuntur Duo. Jnterrogatio discipl'or̄. ⁊ Jnstructio. De Primo dr̄ [Accesserūt] ausu familiaritat̃ [ad Jesum] magr̄m v̄itatis Ecci.lj. Appropinq̄te ad me indocti Ecci.lxj. Jn oī animo tuo accede ad sapientiā [secreto] Uel qꝛ se putabāt amisisse curatiuā grām. Uel euadētes verecundiā. qꝛ curare nō poterāt. Uel nolētes publice increpari ꝓ modicitate fidei. Sup.xiij. Seorsum exponebat discipulis [⁊ dixerūt. Quare nos nō potuimus eijcere illū:] cū nob dederis claues. ⁊ dixeris ꝙ porte inferi nō p̄ualebūt aduersus ꝯfessiōem nr̄am.

Dicit ill' Jes⁹: ꝓpter incredulitatē vr̄am. Amen q̄ppe dico vobis: Si habueritis fidem sicut granū sinapis: dicetis monti huic: transi hic ⁊ trāsibit: ⁊ nihil impossibile erit

vobis. Hoc aūt genus nō eijcitur nisi p oratione ⁊ ieiuniū.

Jnstructio hic ponit̃ duplex. Ostēdit̃ eni Jmpotentia Ex pte discipulor̄. ⁊ Ex pte infirmi. Ex parte discipulorū Duplex. Una est Jncredulitas. et Alia Fidei frigiditas. De Prima dicit [ꝓpter incredulitatē vestrā] Jncredulitas dicit̃ Duobus modis. Uno q̄dem modo dicit diminutionem vel priuatōem ex parte crediti. qꝛ nō oīa credit credenda. Et sic nō fuerūt increduli. Alio mō dicit remissionē ex parte act⁹ innitēdi p̄me veritati ꝓpter se ⁊ sup oīa. Et sic dicunt̃ hic increduli adhuc aliq̄ntulū innitētes hūane ratōi. qꝛ Fides nō habet meritū: cui humana ratio p̄bet experimētū. Jaco.j. Qui hesitauerit: sil'is fluctui maris: qui a vento mouet̃ ⁊ circūfert̃. Non ḡ estimet homo ille ꝙ aliq̄d accipiat a deo. [Amē quippe dico vobis] Jnstructio est ad fidei feruorē q̄ p charitatē feruet [Si habueritis fidē sicut granū synapis] in qualitate: Non in q̄ntitate. qꝛ tritū replet supiora spūalia: ⁊ corruptos humores deponit a capite. ⁊ tritū inualescit in virtute.ij.Cori.xij. Cū eni infirmor: tūc fortior sū et potēs. [dicetis monti huic] h̄ est: supbie demonis. Hiere.lj. Ecce ego ad te mons pestifer q̄ corrūpis vniuersā terram. [Transi hinc et trāsibit] Ps.xlv. Trāsferent̃ montes in cor maris. Esa.lxiiij. A facie tua mōtes defluerēt. sicut exustio ignis ꝯtabescerent. Jstud etiā ad lrām aliquādo factū est: ⁊ adhuc fieret: si h̄ fides ⁊ fideliū stat⁹ exposcerēt.j.Cor.xiij. Si habuero omnē fidem: ita vt mōtes trāsferā ⁊c̄ [⁊ nihil impossibile erit vobis.] Marci.ix. Oīa possibilia sunt credenti. Lu.j. Non erit impossibile apud deū omne v̄bū. Ratio autē est: qꝛ fides nitit̃ oīpotētie dei: ⁊ nō ratōi hūane. ⁊ ideo oīa p̄t. Fidei etiā subiectū est veritas diuia. ⁊ ideo oīa vincit.ij. Esd.iiij. Sup oīa vincit v̄itas [Hoc aūt genus nō eijcitur] Jnstructio aūt ē ex pte morbi: vt sint cauti in discernēdis crimib⁹ [nisi p oratione] que sanat pestes mētis indeuote [⁊ ieiuniū] qō sanat pestes petulātie (al's pestilētie) carnis. Et intelligit̃ ꝙ iste puer ⁊ nequicijs spūalib⁹ ⁊ carnalib⁹ subiacuit. Tob.xij. Bona est oratio cū elemosyna ⁊ ieiunio. Et dicit Chrys. ꝙ Nihil ē validius hoīe deuote orāte cū ieiunio ⁊ elemosyna. si habet. Quia tūc corpus oratōes nō fedat: ⁊ elēosyna ad exaudiendū adiuuat. ps.xxxiiij. Ego autē cū mihi molesti essent induebā me cilicio. ⁊ hūiliabam in ieiunio aīam meā: ⁊ oratio mea in sinum meū ꝯuertet̃. Elemosynā aūt hic nō adiūgit: qꝛ nō oēs habent vñ corpalem faciāt elemosynā. Sic ḡ terminat̃ pars in q̄ agit̃ de Remotōe impedimēti

Cōuersantibus aūt eis in galilea: dixit illis Jesus. Fili⁹ homis tradend⁹ est in manus hoim: ⁊ occident eū: ⁊ tertia die resurget. Et cō tristati sunt vehementer

Hic vltimo agit de libertate q̄ efficit̃ in mistris Tāgit aūt Duo. Repetit eni Primo qō sepe dicēdum est de Causa libertatis: que ꝓ nobis soluendo p̄cū a tributo tyrānor̄ liberat. Et hoc est Passionis sacramentū. Deinde tangit Libertat̃ rōnē et cām. De Passione aūt q̄ soluit̃ ꝓ nobis p̄ciūm tangit Tria: Locū: Ordinē: et Effectū ex pte discipulor̄. Locū tangit dicens [Conuersantib⁹ aūt eis in galilea] in loc̃ vbi imortalis: let⁹ tetis post resurrectionē occurrit. Mar.vlt. Uñ etiā discipuli abierunt in galileā in locū vbi constituit illis Jesus. Jbi enī ꝑpl'us qui ambulabat in tenebris: sicut p̄mo vidit lucē p̄dicatiōis sue: sic etiam p̄mo lucē vidit sue resurrectiōis Esa.ix. Significans ꝙ transfiguratione facta in hoīe: de vicijs ad v̄tutes: de v̄tute in virtutē: de exilio ad (al's in) patriam: letus ⁊ gl'iosus occurrit dñs [dixit illis Jesus] ordinē passiōis sue: ⁊ postea resurrectōis Ordinē aūt passionis Quo ad passionē patient̃: Quo ad modū traditionis: Quo ad mistros scelerū: Quo ad cōsummatiōem mort̃. De Primo horum dicit [Filius hoīs] Non ex cōcupiscētia natus: et ideo pctm̄ non habens ex natiuitate.j.Petri.ij. Qui pctm̄ nō fecit: nec inuēt⁹ ē dolus in lingua eius. Tangit etiā naturā in hoc que pati potuit: inq̄tū filius hoīs est.j.Pe.iiij. Chro igit̃ passo in carne ⁊ vos eadē cogitatiōe armami. Jā aūt Tertio p̄dicit passionē Ut semp sit in cordib⁹ nostris sanguis patiētis. Lu.ix. Ponite hos sermones in cordib⁹ vestris: Filius hoīs futur̄ est vt tradat̃ in man⁹ pctōr̄. Treñ.iij. Recordare paupertatis mee trāsgressiōis absinthij ⁊ fellis. Memoria memor ero ⁊ tabescet in me aīa mea [tradendus est in manus] Secūdū est. Traditus est A Pāe. Rho.viij. Qui etiā ꝓprio filio suo nō pepercit: sed ꝓ nobis oīb⁹ tradidit illū. Tradit⁹ etiā est a Seipso. Esa.liij. Eo ꝙ tradidit in mortē aīam suam. Traditus a Discipulo. Joan.xiij. Cū misisset diabolus in cor vt traderet eum Judas simonis filius scariothis. Tradit⁹ etiam a Judeis Jnfra xxvj. et Joan.xix. Propterea qui me tradidit tibi maius peccatum habet. Sed A Patre tradit⁹ est in reconciliationē. A seipo in hostiam. A Juda Judeis. A Judeis gētib⁹. A gentib⁹ in mortē [in manus hoim] Tertiū est. hoc est: pctōr̄ gentilium qui mistri erant scelerū: cui⁹ inuentores sunt iudei Jnfra.xx. et Lu.xviij. Tradent eū gentib⁹ ad illudendū ⁊ ꝯspuendū ⁊ flagellādū [et occidēt eū] Quartū est Cōsūmatio mort̃. Lu.xxiij. Tradiderunt eū sūmi sacerdotes ⁊ p̄ncipes in damnatiōē mort̃. Ne aūt abundantiori tristicia absorbeātur Subiūgit ordinē resurrectionis dicēs [et tertia die resur.] Osee.vj. Uiuificabit nos p⁹ duos dies: in die tertia suscitabit nos. Joā.ij. Soluite tēplū hoc: et post triduū reedificabo illud [Et contristati sunt vehemēter] ꝓpter absentiam dulcis presentie in carne dñi nostri Jesu. Joan.xvj. Uos igitur nunc q̄dem tristiciam habetis: iterū aūt videbo vos et gaudebit cor vestrum: et gaudium vestrum nemo tollet a vobis.

Et cum venissent Capharnaū: accesserunt qui didrachmā accipiebāt ad Petrū et dixerūt ei: Ma

gister vester nō soluit didrachma. ait: Etiam.

Hic tangit de Libertate in figura quā fecit passio ꝑcium soluens. Et tāgit Tria. Occasionē qua inducit historia. Historiā. ⁊ Instructionē de vitādo scandalo in defensiōe libertatis. De Primo dicit: Ubi: Qui: Quid: ⁊ A quo petebat tributum seruitutis dicens [Cū venisset capharnaum] Nō poterat esse loc⁹ incōueniētior ad exigendum tributū: ab oīm liberatore seruoꝝ. qꝛ ibi plurima miracula fecerat ꝑ q̄b: etsi condicionaliter seru⁹ fuisset: manumitti debuerat vl' ad min⁹ a tributo absolui. Lu. iiij. Quāta audiuim⁹ facta in capharnaum. Sup. xj. Tu capharnaū nunq̄d vsq3 ad celū exaltaberis: vsq3 in infernū demergeris. qm̄ si in Sodomis facte fuissent ꝟtutes que facte sunt in te: mānsissent vsq3 hodie [accesserūt qui didrachma accipiebāt] Attēde q̄ Pōpei⁹ p̄mo fecit Judeā tributariā: sed nō soluebāt nisi de ciuitatibus sūma pecunie. August⁹ ꝟo postea īposuit censū capitē: qd̄ qlibet soluit de capite suo. Et hoc erat didrachma. hoc est: mun⁹ vel pōdus duos valēs vsuales. et erat in eo imago Augusti. Unō Infra xxij. Cui⁹ est imago hec et supscriptio: Dicūt ei: Cesaris [ad Petrū] Nō em̄ audebant ad chr̄m accedere ꝓpter signoꝝ magnitudinē: vt dr̄ Hieronymus [et dixerūt ei] sicut maioriter discipulos [Magr̄ vester nō soluit didrachma] Forte vt tentarēt eū: sicut infra. xxij. Uñ Lu xxiij. Prohibentē tributa dari cesari: et dicentē se chr̄m regē esse [Et ait] Petrus [Etiam] Simplicē ꝯfitet ꝟitatē sicut a magistro didicerat Sup. v. Sit sermo vr̄ est est: nō nō. Qd̄ ampli⁹ est: a malo est

Et cū intrasset in domū preuenit eū Jesus dicens. Quid tibi videtur Simon? Reges terre a quibus accipiūt tributū vel censum: a filijs suis: an ab alienis? Et ille dixit: Ab alienis. Dixit illi iesus: Ergo liberi sunt filij.

D Hec est ostēsio libertatis facte ꝑ chr̄m qui preciū soluit ꝑ nobis: et nos in filios regni ꝓgenuit. Et tangit Quattuor in ordine. Primo em̄ vt de⁹ consciam ostendit. Scōo Humilitatē ostēdens discipuli sniam q̄siuit. Tertio Sniam a discipulo inuentam audiuit. Et Quarto Approbauit ⁊ confirmauit p̄latos instruēs vt quātūcūq3 sint sapientes ⁊ boni: nō tm̄ oīa faciant de consilio ꝓprij capitis: sed accipiāt cōsiliū subditoꝝ. Dicit igitur [Et cum intrasset in domū] Publice em̄ de libertate loq̄ noluit ne Judei vel gentiles acciperent scandali occasionē. j. Coꝛ. x. Sine offēsiōe estote Judeis ⁊ gentilib3 et ecclesie dei [ꝑuenit eū Jesus] consciam (al's omīsciam) ostendēs. Job. xlij. Scio q̄ vniuersoꝝ meminerꝭ; et q̄ nulla latet te cogitatio [dicēs: Quid tibi videt Simon] Petrū nō nomiat. qꝛ Petr⁹ liber ⁊ dn̄s: de tributo soluendo nō debet audire q̄stionē. Gal. ij. Nec ad horam cessimus subiectiōi [Reges terre a quibus accipiunt tributū vel cēsum] Tributū fuit de terris que defendebant in republica Census aūt de capite. Rhom. xiij. Cui vectigal: vectigal. et cui tributū: tributū. et cui honorē: honorem. Et p̄mittit: Reddite g̃ oibus debita: nemini quicq3 debeatis [a filijs suis: an ab alienis?] Gal. v. Uos in libertatē vocati estꝭ fratres: tm̄ ne libertatē vestram in occasionē detꝭ carnis. Ibidē. Nō sum⁹ ancille filij: sed libere: qua libertate christ⁹ nos libauit [At ille dixit: Ab alienis] Alienus aūt dr̄ qui extrane⁹ est: et a nobilitate regni: et ab actu regendi. quia Cōicantes in actu regiminis nō soluunt tributū. Sicut Sacerdotū gens: in sp̄ualibus. Et Sapiētes in cōsilijs ⁊ in inuentionib3 legum. et Milites in armoꝝ strenuitate. Hec em̄ decet hr̄e Imp̄atoriā maiestatē. j. Pe. ij. Uos estis gen⁹ electum: regale sacerdotiū: gens sancta: ꝑplus adq̄sitionis. Et. j. Reg. xvij. dictum est Dauid Q̄ q̄ pcuteret philisteū: efficeret dom⁹ patris ei⁹ absq3 tributo in israel [Dicit illi Jesus] sniam discipuli approbās [Ergo liberi sūt filij] j. ij. Esdre penul. Oibus sacerdotib3 ⁊ leuitis et sacris cantatorib3 tēpli nullū tributū neq3 aliq̄ indictio irrogeꝛ: nec habeat q̄sq3 p̄tātem q̄cq3 obijcere eis. iij. Reg. ix. De filijs israel Salomō nō cōstituit quenq3 seruire Sed erant viri bellatores. Chrs aūt filius fuit Dauid regis. Uñ multo min⁹ soluere debebat tributū

Ut aūt nō scandalizemus eos: vade ad mare et mitte hamū: ⁊ eū piscem qui prim⁹ ascenderit tolle. Et aperto ore eius: inuenies statere: illū sumens da eis pro me ⁊ te.

Instructio est ne nimi⁹ feruor defendēde libertatis fiat scādali occasio: p̄cipue apud infideles. Et in hoc ipse nō solū liberū sed ⁊ vniuersitatis dn̄m se ostendit cui creatura marꝭ p̄ciū offert ⁊ cēsū sue seruitutis. Dicit g̃ Duo. Cauendū. s. scandalum. et Uñ accipiat census ꝓ redimēda vexatōe tyrānoꝝ. Dic igit [Ut aūt non scandalizem⁹] j. Corinth. viij. Uidete ne forte hec licentia vr̄a: offendiculū fiat īfirmis. Infra. xviij. Ue hoi ꝑ quē scandalū venit. Hec em̄ nō sunt de ꝟitate vite vel doctrine vel Judicij. Et iō dissimulāda sūt ꝓpt scādalū [Uade ad mare] qꝛ ego feci mare ⁊ oīa q̄ in eo sunt [et tolle hamū] Instr̄m scꝫ piscandi. Et est Notabile Q̄ Petr⁹ p̄ciū hamo ad necessitatē: aīas aūt sagena piscari p̄cipit. Et ecōtra mō fit: q̄a nec p̄ciū sagena: nec aīe hamo capiunt a p̄latꝭ. Supra. xiij. Sīle ē regnū celoꝝ sagene misse in mare: et ex oī genere pisciū cōgregāti [Et eū piscē qui primo ascē. tolle] Significās q̄ vltrone⁹ d̄ber offerri cēsus. ⁊ ñ ꝑ agitatōem est extorq̄ndus. Et h̄ est q̄ sequit [aperto ore ei⁹] q̄a voto offert [inuenies staterē] q̄ valet duo didrachmata [illum sumēs da illis ꝑ me ⁊ ꝑ te] Sed nunq̄d ñ hēbat loculos vñ soluere poterat: Dicēdū q̄ sic. sed pecuniā in vsus pauperū oblatā nolebat cōuertere in vsus ꝓprios. Sed q̄re nō soluit ꝑ alijs discipulis: Rñō q̄ illi quasi de familia reputabant. j. Coꝛ. ix. Cum essem liber ex omnibus: oīm me seruum feci vt plures lucrifacerem.

Capitulum. XVIII.

In illa hora accesserūt discipuli ad Jesum dicētes: Quis putas maior est in regno celoꝝ?

A Usus: et Quis (al's Opus) p̄tātis mīstroꝝ determinat ab hoc loco. Quia aūt Usus Dupl'r cōsiderat. In ope scꝫ. et ₰m Instātiā opis: Ideo Duas habet partes: Ita q̄ Prio determiat Propriū opus. Et Scōo Instanciā circa op⁹ in Capl'o. xx. infra. Op⁹ aūt Dupliciter determiat ad subditos Inuitatiōe ⁊ cura mali Et hoc determinat in isto caplo. et In regimine boni: ₰m statū oēm boni in ecclesia. Et hoc determinat in ca. seq̄nti. Istud aūt capl'm in Duas diuidit partes. In q̄ꝝ Prima docet Cautela ⁊ vitatio mali circa subditū ne fiat malum. In Scōa aūt docet Cura mali qd̄ factū est: Ibi [Quid vob videt si alicui fuerint centū] Prima haꝝ in Duas diuidit. Prima em̄ dicit Occasionē ex q̄ doctrina de vsu p̄tātꝭ introducit. Scōo dat Doctrinā: Ibi [Et aduocās iesus ⁊c̄.] In Prima dr̄ Tp̄s: ⁊ Autores facti: et Factū ꝑ qd̄ doctrina ista introducit: Dicēs [In illa hora] q̄ñ occasionē accepant ex hoc Q̄ tres p̄ter alios in montē adduxit: Et ꝑ Petro: ⁊ nō ꝑ alijs solui fecit. Et sic quasi specialis dignitatꝭ esset: eū habuit. Cui etiā claues dedit [accesserūt] ausu familiaritatꝭ [ad Jesum] sic ad illūinatorē [dicētes] Cōtrariū dr̄ Mar. ix. Uenerunt Capharnaū: et cum domi essent interrogauit eos: Quid in via tractabatis? At illi tacebant. Siq̄dē in via disputauerāt: quis eoꝝ videret esse maior. Luc. ix Intrauit aūt cogitatio in eos q̄s eoꝝ videret esse maior. Rñō. Lucas dr̄ id qd̄ p̄mū fuit ⁊ initiū isti⁹ elatōis: in p̄mo motu: vbi comp̄mēda fuit q̄ñ p̄mo tētauit. Tob. iiij. Supbiam in corde tuo nunq̄ dn̄ari ꝑmitte. Marc⁹ aūt tangit in q̄ ꝓcessit ad ꝟbū cōtentōis. Matthe⁹ āt q̄liter q̄stio ē sopita [Quis putas] cui⁹ reputatio est ₰m ꝟitatem dignitatꝭ meritoꝝ. Prouer. xvj. Spirituū pōderator est dn̄s. Prio em̄ tacētes q̄ñ deph̄ēsi sūt a dn̄o. Postea ñ audientes increpantē dure: sic fecerat de errore Petri: fiduciā accepunt interrogandi. [maior ē] Aug⁹ In reb3 q̄ nō mole sed ꝟtute magne sūt: idē est maius esse qd̄ meli⁹ esse. Occasionabat aūt h̄ ex h̄ dicto supi⁹. v. Qui fecerit ⁊ docuerit hic magn⁹ vocabit in regno celoꝝ. Job. j. Erat vir ille magn⁹ int oēs orientales [in regno celoꝝ] qꝛ nō ꝯtēdebāt de reg̃ terreno: sed de regno celoꝝ In q̄ bonuꝫ est: magnū eē: lꝫ ñ bonū sit videri sibi eē magnū. Iōo nō merent increpatōeꝫ: sed instructionē. Est aūt regnū celoꝝ Uel material'r accipiēdū ꝑ cōgregatiōe iustoꝝ. Ul' ₰m sepe hitā expositiōeꝫ: ꝑ cōpleta potestate in officijs et legib3 ⁊ ordie ⁊ distributōe regni. Uel ꝑ gl'ia regni in quā inducunt sc̄ti. Lu. xxij Ego dispono vob sic disposuit mihi p̄r me⁹ reg. ⁊c̄. Terrenā aūt p̄tātem concupiuit mr̄ filioꝝ Zebedei Infra. xx. Et ideo increpata est

Et aduocans Jesus paruulum statuit eū in medio eorum

Hec doctrina diuidit in ptes Duas: q̄ cōpetit p̄latꝭ ₰m vsum p̄tātꝭ. Prima est Exhortatio ad innocētiā. et Scōa ē dehortatio a nocētia: Ibi [Qui aūt scādal' ⁊c̄] Prima haꝝ h3 Tres ꝑagraphos In q̄ꝝ Prio docet Innocētiā humilē. In Scōo Sēsum hūilē. et in Tertio Bñficentiā humilem. Et hec ꝑ ordinē sunt in l'ra. De Prio dr̄ Duo. Exēplū ⁊ Doctrinā. De Exēplo dr̄ Quattuor. Quoꝝ Primū notat Doctoris ad īnocētē hūilitatē assimilationē. Scōm Hūilitatꝭ imitatiōeꝫ. Tertium Exēpli i aīo ꝯfirmatōeꝫ. Quartū Oīm bonoꝝ: ad exēplū in aīo statutū: cō ꝑatiōem (al's oꝑationem) et reductōeꝫ. Primū notat in hoc q̄ dr̄ [Aduocās iesus] h̄ ē: ad sui ꝯformitatē vocās. Sup. xj Discite a me qꝛ mitꝭ suꝫ ⁊ hūil' corde. Esa. ix. Paruul⁹ dat⁹ ē nob. Phil. ij. Exinaniuit semetipꝫ ⁊c̄. Scōm notat cū dr̄ [paruulū] h̄ ē formā puulis cōpetētē. Paruul⁹ āt ē mior puo. et ille est q̄ reputatiōe sui etiā puis mior ē. j. Coꝛ. xv. Ego ei sū minim⁹ apl'oꝝ. Ecce puis mior: q̄ nō sū dign⁹ vocari apl's. Ecce minor mīmis. Qui puis ⁊ miorib3 minores sūt. Eph. iij. Mihi oīm scōꝝ mīmo data est gr̄a hec. Sup. xj. Qui mīm⁹ ē in reg̃ celoꝝ: maior ē maxio int natos mlieꝝ. Tertiū notat cū dr̄ [statuit] h̄ ē: firmiter collocauit: vt a mēte nunq̄ excideret. Hūilitas ei in imo stās: firmo stat pede. Sꝫ Supbia i vētū eiecta elidit. Ps. xxxv. Nō veniat mihi pes supbie: ⁊ man⁹ pctōris ñ moueat me: ibi ceciderūt oēs. Iō Dañ. x. dr̄ Sta in g̃du tuo q̄ est grad⁹ puluerꝭ ⁊ cinerꝭ. Eccl. x Quid supbis terra ⁊ cinis [eū in medio eoꝝ] Quartū ē Ut notet hūilitatē esse q̄si cētrū ꝟtutꝭ. Luc. xxij. Ego in medio vr̄m sū sic q̄ ministrat. Rho. xij. Nō alta sapientes: sed hūilib3 ꝯsentiētes. Phil. ij. Hoc sentite in vob qd̄ ⁊ i chr̄o Jesu: q̄ cū in for. dei eēt ñ rapi. ⁊c̄.

Et dixit Amē dico vobis: nisi conuersi fueritis ⁊ efficiami sic puuli: non intrabitis in regnū celorum. Quicūq3 hūiliauerit se sicut paruul⁹ iste: hic maior ē i regno celoꝝ. B

Doctrina ē Innocētie humilis q̄ decet doctorē hūilē. Esa. liij. In hūilitate iudiciū ei⁹ (al's ei⁹ iudiciū) sublatū ē. Duo āt dicunt in doctrina. Auersio et Cōuersio. Tāgit g̃ Prio Auersionē a malo dicēs [Nisi cōuersi fue.] a malo vr̄e elatiōis. ps. vij. Nisi cōuersi fueritꝭ gladiū suū vibrabit. Zach. j. Cōuertimi ad me: hūilē ⁊ puū [⁊ eff. sic puuli] Mites ⁊ Innocētes: Iniuriaꝝ imemores: Ambitōis ñ appetitores: Libidīs nūq̄ īsecutores. De Prio hoꝝ ps. xxiiij. Innocētes ⁊ recti adheserūt mihi. De Scōo Eph. iiij. Sol ñ occidat sup iracūdiam vr̄aꝫ. De Tertio Gal. vj. Nō efficiamur ianis gl'ie cupidi: īuicē ꝓuocātes: īuicē īuidētes. De Quarto Leui. xix. Nō q̄ras vltōeꝫ: nec memor erꝭ iniurie ciuiū tuoꝝ [nō intrabitꝭ ī reg. ce.] hoc ē: i gau

diũ regni. Et dr[nõ intrabit] qꝛ Cõtinuis ꝓfe-
ctib⁹ oportꝫ itrare eũ q̃ intrare desiderat. Job.xxij
Saluabit innocẽs: saluabit aũt mũdicia manuũ
suaꝝ. Ps.xxiij. Quis ascẽdet in mõtẽ dñi: aut qs
stabit in lo. scõ ei⁹ Innocẽs manib⁹ ⁊ mũdo cor. ⁊c̃.
Chr̃s em̃ ostiũ est regni. Joã.x. Ego sum ostiũ ⁊c̃.
Chr̃s aũt hũil': et ad hũile ostiũ alt⁹ impingit. Jo.
xiiij. Nemo venit ad patrẽ nisi p me[Quicũqꝫ g̃
hũiliauerit se sic puul⁹ iste] Sẽsũ docet hũi
litat'. j. Cor. xiiij. Malicia puuli estote: sensibus
aũt pfecti sit'. j. Cor. j. Que stulta sũt mũdi elegit
de⁹ vt cõfundat sapiẽtes[hic ẽ maior i reg. ce.]
Job. xxij. Qui hũiliat⁹ fuerit erit in gl'ia. Prouer.
xxix. Supbũ sequit hũilitas: humilẽ spũ suscipiet
gl'ia. j. Pe. v. Humiliamini sub potẽti manu dei:
vt vos exaltet in die visitationis.

Et qui susceperit vnũ puulũ talem in nomine meo: me suscepit

Terciũ est Doctrina bñficẽtie hũilitat' Dicit
igit[Et q̃ susceperit] charitat' bñficia mĩstrãdo.
Rho. xv. Suscipite iuicẽ: sic ⁊ chr̃s suscepit vos i
honorẽ dei. j. Ti. v. Si hospitio paupes suscepit:
si sctõꝝ pedes lauit: si tribulatiõez patiẽtib⁹ sũmi-
nistrauit[vnũ puulũ] qꝛ Paru⁹ puis ɔtẽt⁹ ẽ: et
Nemo est q̃ nõ possit vnũ suscipe. Quidã aũt non
possent suscipe pl'es. Planũ aũt est q̈ Uicarij chr̃i
nec in põpa secl'ari magni sũt: nec cũ mĺtitudie ve-
niũt. Infra. xxv. Qd̃ vni ex minimis ist' fecist': mihi
fecist' [in noĩe meo] qꝛ sic veniẽs: i figura noĩs
chr̃i venit: et nõ i noĩe Nabuchodonosor reg': In
cui⁹ noĩe venit Holofernes: oĩa vastãs ⁊ ɔsumẽs
cuius ferocitatẽ aĩi nemo mitigare potuit. Lu. x.
Qui vos audit: me audit. ⁊ q̃ vos spnit: me spnit.
Sup. x. Qui recipit iustũ i noĩe meo: mercedẽ ac-
cipiet iusti.

Qui aũt scãdalizauerit vnũ de pusillis his qui in me credũt: expedit ei vt suspẽdat mola asinaria in collo eius ⁊ demergatur in ꝓfundum maris

E Hec exhortatio est ɔ nocumentũ scãdali. Pro-
uenit aũt scãdalũ ex Duob⁹. Quoꝝ Unũ est dcm̃
vl' fcm̃ min⁹ rectũ exteri⁹ materiã pbẽs ⁊ occasiõez
ruine. Alteꝝ aũt ꝓuenit ex pncipio mali iteri⁹ qd̃
ẽ fast⁹ cordis: ex q̃ surgit ɔtẽpt⁹ alioꝝ. Et h Scdm̃
tãgit Ibi[Uidete ne cõtẽnat' ⁊c̃.] Adhuc i Prio
Duo facit. Hortat ei vitare scãdalũ actiuũ: ⁊ scan
dalũ passiuũ: Ibi[Ue mũdo ab scãdalis] Circa
Primũ dr Scandalũ. et In quẽ scãdalũ mai⁹ cõ
fert nocumentũ: et Que pena scandalizãtis. De
Prio dr[Qui aũt scãdalizauerit] Scãdali-
zat aũt actiue alteꝝ q̃ dicto vl' facto min⁹ recto oc-
casionẽ dat ruine. Hec ãt snĩa maxie apl'os: h est
apl'icos i platõe apl'oꝝ subditos gubnãtes. Rho.
xiiij. Hoc iudicate mag' ne ponat' offẽdiculuz frĩ
vel scandalũ[vnũ de pusillis q̃ i me credũt]
Un⁹ ãt ẽ q̃ vnitate charitat' eccl'ie ẽ vnit⁹. Eph. iiij
Solliciti fuare vnitatẽ spũs in vincl'o pac'. Can.
vj. Una ẽ colũba mea. Pusill⁹ ãt ẽ pu⁹ i fidẽ. Sup
xiiij. Modice fidei q̃re dubitasti: Hic dr ĩfirm⁹. j.
Cor. viij. Uidete ne forte hec licẽtia vr̃a offẽdiculũ
fiat ĩfirmis. Licẽtia dr licentiosa actio. Pusilli em̃
indigẽt ɔsolatiõe. j. Cor. iij. Tanq̃ puul'i chr̃o lac
potũ vob dedi: ñ escã. Esa. lxvj. Ad vbera portabi
mini ⁊ sup genua blãdiet vob[q̃ i me credũt]
Hoc dr vt oñdat in q̃ pusilli: qꝛ i fide. Isti em̃ sũt d̃
q̃b⁹ dr Lu. viij. Ad tp̃s credũt: ⁊ i tpe tẽtatõis rece
dũt. Si ei fortes eẽnt i fide: ñ scãdalizarent. Pro-
uer. xij. Nõ ɔtristabit iustũ q̃cq̃d acciderit ei. Sed
infirm⁹: scãdal' patꝫ: et auertit a malo exẽplo ei⁹: q̃
deberet dirigere eum. Infra. xxiij. Circũit' mare ⁊
aridã vt faciat' vnũ ꝓselitũ: ⁊ cũ fuerit fact⁹: facit'
filiũ gehẽne duplo q̃ vos. Et h iõ. qꝛ dr. ij. Pet. ij.
Meli⁹ erat ei viã ṽitat' ñ agñscere q̃ p⁹ agnitã re-
troire ab eo qd̃ traditũ est a scõ mandato. Mal. ij.
Uos ãt recessist' d̃ via ⁊ scãdalizast' pl'imos i lege
[expedit ei vt susp. mo. asin. i col. ei⁹ et ⁊c̃.]
Pena ẽ scãdalizãt'. Pena i palestina fuit: q̃ mor-
tẽ ɔfusiõe cumlauit. Q aliqs scelest⁹: suspẽsa mo-
la asinaria fec̃ i collo: sic in fune cõdiciõis: et ñ nisi
ad vilẽ ⁊ difficilẽ laborẽ nat⁹: in mare dimergebat
Sic postea culle⁹ ad extremã cõfusionẽ: sup penã
mort' cumulãdã: ẽ inuẽt⁹. Et hac pena dignũ ꝓ-
nũciat eũ q̃ custos aiaꝝ posit⁹: p scãdalũ hoĩes in
ruinã pcipitat. Quedã glo. tñ dr q̈ qñ mola asina
ria trahit: collo suspẽdit vt (al's et) erecta circũdu-
cat. Et fcat asinũ hoiem q̃ custos aniaꝝ: regimĩs
sui ñ intelligit officiũ. Et efficit pctm̃ suũ grãde: qꝛ
(al's qd̃) retrahit hoĩes a sacrificio d̃i. j. Re. ij. Cui
mag' expedit vt i mõi circũitu laboret sol⁹: ⁊ in ꝓ-
fundũ amaritudĩs ĩferni ꝓ pctõ suo dimergat: q̃
q̈ alios scãdalizãs: ꝓ suo ⁊ alioꝝ scelere dãnet: ma
gis ⁊ ꝓ se ⁊ alijs luat penas. Sap. vj. Exiguo ɔce-
dit miscdia: potẽtes ãt potent tormẽta patient. Eze.
iij. Sãguinẽ ei⁹ de manu tua reqrã.

Ue mũdo ab scãdal': Necesse est ei vt veniãt scãdala: Uerũtñ ve hoĩ p quẽ scãdalũ venit

D Hic agit d̃ Scãdalo passiuo. Sic em̃ debem⁹
alijs cauere ne nos scãdalũ accipiam⁹ ab alijs ru-
ine. Et dr Duo. Prio em̃ ponit Quale est scãdalũ
Et Scdo Uitare docet ne scãdalizemur. Dicẽs ãc
Quale ẽ scãdalũ: Tria dr. Maliciã scãdali. Ordi-
nẽ ei⁹. et Reprobationẽ scãdalizãt'. De Prio dicit
[Ue mũdo ab scãdal'] qꝛ. j. Joã. v. Tot⁹ mũ-
dus in maligno posit⁹ ẽ. et sic tot⁹ est plen⁹ scãdal
maloꝝ. Esa. iij. Corruet ppl's vir ad viꝝ: vnusq̃sqꝫ
ad ꝓximũ suũ. Et ibidẽ. Ruit hierl'm ⁊ Judas cõ
cidit qꝛ lingue ⁊ adinuẽtiões eoꝝ ɔ dñm. Et tãgit
ordinẽ cũ dr[Nece ẽ em̃ vt veniãt scãdala]
Est ãt Necessitas suppositõis ista: qꝛ si debeat em̃
nere scia fidei ⁊ ṽt⁹ sctõꝝ: oportet q̈ ꝓbent p scãda
la hereticoꝝ ⁊ psecutoꝝ ⁊ diuersoꝝ tẽtaminum. j.
Cor. xj. Oportet hereses eẽ vt hi q̃ ꝓbati sũt maĩfe
sti fiãt i vob. Esa. x. Ue assur ṽga furor' mei: ⁊ ba
cul⁹ ipe ẽ. Uerũtñ ve hoĩ illi] Cõdẽnatio ẽ scan
dalizãt' p quẽ scãdalũ vẽit. Infra. xxvj. Uerũtñ ve
hoĩ illi p quẽ fi. ho. tradet. j. Cor. viij. Sic peccãtes
i frẽs ⁊ ꝑcutiẽtes ɔsciaꝫ eoꝝ ĩfirmã: i chr̃m peccat'.

Si aũt man⁹ tua vel pes tu⁹ scãdalizat te: abscide eũ et ꝓijce abs te Bonũ tibi ẽ ad vitã ingredi debilẽ vel claudu3 q̈ duas man⁹ vel duos pedes hñtẽ mitti in ignẽ eternũ. Et si ocul⁹ tu⁹ scãdalizat te: erue eũ et ꝓijce abs te. Bonũ ẽ tibi cũ vno ocl'o i vitã intrare: q̈ duos ocl'os hñtẽ mitti in gehẽnã ignis.

Docet vitare scandalũ passiuũ. Primũ In mẽ-
bris opantib⁹. ⁊ Scdo In ocl'o q̃ ordinat ⁊ dirigit
in ope. Mẽbra aũt Duo sunt. Unũ Opans gene
ralit opa. et Alteꝝ Supportãs totũ põdus: ⁊ illa
ponit sil'. Et man⁹ q̃ dẽ fcat opantẽ ⁊ auxiliãtẽ ami
cũ: q̃ vel dãdo vel auxiliando vl' opando tenẽt nos
sic man⁹. et Pes supportãtẽ infirmitatẽ: ⁊ põdus
fcat. et h est q̈ dr[scãdalizat te] dat tibi cãm of-
fendiculi. Prouer. j. Pedes eoꝝ ad malũ currũt
⁊ festinãt vt effundãt inoxiũ sanguinẽ. Esa. j. Ma
nus vr̃e sanguie plene sũt[abscide] Duo dr. Ab-
ijcere scandalizantẽ pmo iubet. Et postea ostendit
Utilitatẽ. Abijcit aũt Dupl'r. Et ideo dr[abscide
eũ] ab affectu in q̃ heret glutino amoris[et ꝓij-
ce abs te] exterioris societat' cõuersatõe. Num.
xvj. Recedite a tabnacul' hoim ipioꝝ ⁊c̃. Esa. lij.
Recedite recedite: pollutũ nolite tãgere. Ecci. xxv
A carnib⁹ tuis abscide illã ne te abutat. Prouerb.
xxij. Noli eẽ amic⁹ hoĩ iracũdo ne forte discas semi
tas ei⁹ ⁊ sumas scandalũ anie tue[Bonũ ẽ tibi
ad vitã ingredi] Tãgit Utilitatez. Et ẽ h solũ:
bonũ hoĩs q̈ ad vitã ingrediat. Sic patuit s̃. xvj
Quid em̃ ꝓdest hoĩ si mũdũ vniuersũ lucret: anie
ṽo sue detrimentũ patiat[debilẽ] manib⁹ qñ ti-
bi nõ suffic' ⁊ auxiliatorẽ dimitt'. Job. vj. Ecce nõ
est auxiliũ mihi i me: necessarij q̃z mei recesserũt a
me[vl' claudũ] Gen. xxxij. Jacob claudicãs ac-
cepit ꝓmissionẽ qñ noluit fulciri cõfortatiõe mali
fratr'. ij. Reg. ix. Miphiboseth claud⁹ vtroqꝫ pe-
de comedebat d̃ mẽsa reg' [Et si oculus t.] h est
q̃ dirigit te ɔsilio ⁊ ꝓuidẽtia vel doctrina sic ocul⁹
Job. xxix. Oculus fui ceco ⁊ pes claudo[scanda
lizat te] Thre. iij. Oculus me⁹ depdat⁹ ẽ aiaꝫ
meã in cũct' filiab⁹ vrbis mee. Prouer. xxx. Ocu-
lũ q̃ subsamnat patrẽ ⁊ despicit ꝑtuz matr' sue ⁊c̃.
[erue eũ] ab effectu (al's affectu) Hiere. xv. Erue
me ab his q̃ ꝑsequunt me. Genes. xxxij. Erue me d̃
manu fratr' mei quia valde eum timeo[et ꝓijce
abs te] lõge. Ps. xxv. Odiui eccl'iam malignan-
tiũ: ⁊ cũ impijs nõ sedebo[Bonũ est tibi cum
vno ocu. ad vi. intrare] h est cũ dimidio lumie
et h est qñ retines lumẽ ɔsciẽ ⁊ amitt' lumẽ secl'a-
re. Mich. vij. Cũ sedero i tenebris dñs lux mea ẽ.
[q̃ duos oculos hñtẽ] Job. xj Ocl'i ipioꝝ de-
ficiẽt[mitti in gehẽ.] Hoc de alijs etiã dictũ est
Qꝛ tñ oculi ibi in tenebris plorant et pedes ⁊ ma
nus ligati sunt. Sup. xiij. Proijcient in tenebras
exteriores: ibi erit flet⁹ ⁊ stridor dentiũ. Et de ma-
nib⁹ ⁊ pedib⁹ infra. xxij. Ligat' manib⁹ ⁊ pedib⁹ ꝓ
ijcite eũ in tenebras exteriores. Esa. vl. Uermis eo-
rũ ñ morietur: ⁊ ignis eoꝝ ñ extinguet.

Uidete ne cõtẽnatis vnũ ex his pusillis. Dico em̃ vobis qꝛ angeli eoꝝ in celis sp vident faciẽ patris mei q̃ in celis est. Uenit em̃ filius homis saluare quod pierat.

Remouet h Cõtẽptũ q̃ est ex fastu supbie pla-
toꝝ. Et subiũgit Duas rõnes. Unã Dignitatis. et
Alterã Utilitat' Dic̃ g̃[Uidete ne ɔtẽnat']
Esa. xxxiij. Ue q̃ spnis: nõne ⁊ ipse spnet': cũ fati-
gat⁹ desier' cõtẽnere: cõtẽnet'[vnũ] nedũ plures
[ex his pusillis] Luc. xij. Nolite timere pusill⁹
grex qꝛ cõplacuit pr̃i vr̃o dare vob regnũ. Sap. 6
Pusillũ ⁊ magnũ ipse fecit: et eq̃liter est ei cura d̃
oib⁹[Dico em̃ vobis] Rõ est sũpta a dignitate
qꝛ Hec ẽ dignitas aiaꝝ: q̈ q̃libet hz angelũ custo
dẽ deputatũ[angeli eoꝝ] eis deputati. Heb. j.
Nõne oẽs sũt ammistratorij spũs in misteriũ mis
si ꝓpt eos q̃ hereditatẽ capiũt salut'. Dañ. x. Nõ ẽ
qui adiuuet me nisi Michael pnceps vr̃. Act. xij.
Angelus ei⁹ ẽ[in celis] Per metonomiã. hoc ẽ:
in celestib⁹ p cõtẽplationẽ exñtes q̃cũqꝫ currant p
misteriũ. Sp em̃ assistũt intimis p cõtẽplationẽ.
Tob. xij. Ego sum Raphael angel⁹ vn⁹ de septez
q̃ in ɔspectu dei assisto. Hoc dixit qñ mĩstrauit in
terra circa Tobiã[sp vidẽt] Et iõ eadẽ eẽnitate q̃
de⁹ ẽ mutabilitatẽ nature trãscẽdũt[faciẽ] ꝑñtiaz
[pr̃is] q̃ vult exhibere oẽ qd̃ bonũ ẽ[mei] p cõ-
substãtialitatẽ: qꝛ subaz vidẽt[q̃ i c' ẽ] vbi exhibz
claritatẽ vite btẽ. Dañ. vij. Milia miliũ mĩstrabãt
ei. Job. xxv. Nunq̃d ẽ nũer⁹ militũ ei⁹ ⁊ sup quẽ ñ
surgit lumen ei⁹: Uenit ei fi. ho.] Rõ est sũpta
ab Utilitate ⁊ fine incarnatiõis: quẽ vult frustra-
re: q̃ scãdalizãdo pdit q̃s ille sanguie suo adq̃siuit.
Et h est q̈ dr[saluare qd̃ pierat] Lu. xix. Uẽit
em̃ fili⁹ hoĩs q̃rere ⁊ sal. fa. qd̃ pierat. Eze. xxxiiij.
Qd̃ pierat reqrã. Heb. x. Quãto mag' putat' de-
teriora mereri supplicia eũ q̃ filiũ d̃i ɔculcauerit: et
sanguinẽ testamẽti pollutũ duxerit In q̃ sctificat⁹
est ⁊ spũi grẽ cõtumeliã fecerit.

Quid vobis videt: Si fuerint alicui centum oues et errauerit vna ex eis:

E Sic in pcedẽti pte docuit p scãdalũ nullũ debe
re auerti a via recta: Ita ab h loco docet Qualit
auersi debẽt reuocari. Diuidit g̃ in partes Duas.
In q̃ꝝ Prima docet h qd̃ dictũ est. Qꝛ aũt aliqs
crederet q̈ h semel sufficeret: Jõ in Scdo d̃ nulli⁹
correctione esse despandũ docet: dũ est in via. et iõ
sp esse reuocãdũ cũ venie ⁊ indulgẽtie exhibitione
Ibi[Tũc accedẽs Petr⁹ ad eũ dixit] Adhuc aũt i
Prima Duo dr. Reuocationem: et Modũ: Ibi
[Si aũt peccauerit in te frat tu⁹ ⁊c̃.] In Prima
adhuc Duo. Prio em̃ ꝓponit pabolã de reqrendo
errãte. Et Scdo explicat ⁊ inuit explanatõez: Ibi
[Sic ñ est volũtas ⁊c̃.] In Pria dr Quattuor:
Possessionẽ vni⁹ ouis. Errorẽ. Inq̃sitõez. ⁊ Sau

diū natū de iuēta. Dicit igit̄ celestia terrenis cōpa
rādo ⌊Quid vobis⌋ o aīaꝝ pastores ⌊videt̄⌋
hūana rōne celestia estimātib ⌊Si fuerint⌋ in
possessiōe ⌊cētū oues ali.⌋ Cētenari⁹ nūer⁹ q̄dr⁹
ex denario ꝟtutū z opm: fcat pfectiōez. Ezech. xlj.
Mēsus ē cētū cubitos lōgitudiez dom⁹ ⌊Oues⌋
aūt hoīes et angeli ꝑter ouiū vtilitatez et in pastu
silr̄itudinē. q̄a Ezech. xxxiiij. Pascunt̄ in pascuis
vberrimis in mōtib isrl̄. h ē: in ꝟticib Trinitat̄.
Joā. x. Ingredie̅t z egredie̅t z pascua iueniet. In
gredit̄ cōtēplādo. et egredit̄ agēdo: int⁹ ad veritatē
et extra ad ꝟtutē. Hec est eñ mēsura hoīs q̄ est an
geli Apoc. xxj. Deut. xxij. Statuit termios ꝑploꝝ
iuxta nūez angeloꝝ dei. Fine eñ ɔtemplatōis. et
Ope laudis. et Stabulo māsionis hō z angeli cō
nūerant̄. Joan. x. Fiet vnū ouile z vn⁹ pastor ⌊ali
cui⌋ dr̄: q̄ nō sunt nisi vni dño iesu chro. Hic eñ
solus possidet vt pastor: q̄ dr̄: Ego sū pastor bon⁹
Joā. x. Ps. xciij. Nos ꝑpl̄s pascue ei⁹ z oues ma
nus ei⁹. Eze. xxxiiij. Oues mee hoīes estis dom⁹ isrl̄
⌊Et errauerit vna ex eis⌋ Errās ouis ñ est pdi
ta: sed est in via pditōis. Cū igit̄ Malū angeli sit
(sic dr̄ Diony.) ɔ deiformē intellectū esse: et Deifor
mis intellect⁹ sit īmediate in pmū lumē vñ exiuit:
ɔuerti. Malū demōis est ab ipo lūine (qd non est
via sed finis) auerti: et iō cadit a btitudīe z btificā
te: et nō a via (q̄ ē ad btitudinē z btificantē) Malū
aūt hoīs siue aīe rōnal̄: est ɔ rōnez eē: q̄ est inq̄siti
ua coꝝ q̄ sūt via ad finē p speculū z enigma. Et iō
malū ei⁹ est casus a via: z nō a fine. Recedēs aūt a
via pōt redire: et iō ille q̄ri pōt. Et iō ñ dr̄ duas in
natura errasse: sed vnā q̄ est hō. Alia eñ cadēs nō
errat: sed dānat̄ Et iō ñ q̄rit̄. Esa. liij. Oēs nos q̄si
oues errauim⁹ et dñs posuit in eo iniq̄tates oim
nrm. Ps. Erraui sic ouis q̄ pierat: reqre suū dñe

Nōne relinq̄t nonagitanouē in deserto z vadet q̄rere eā q̄ errauit

Hic tangit Req̄sitionē. Et tāgit Tria. Quid q̄
rēs relinq̄t. Qualiter q̄rit. et Inuētōis modū inu
it. De Prio dr̄ ⌊Nōne relin. nonagītano. ī
des.⌋ Relinq̄re aūt h nō ē p subtractionē pñtie fa
ciei: cū imediate añ dictū sit q sp vidēt faciē patr̄
in celis. Una aūt est facies patris z filij z spūscti.
Joā. iij. Nemo ascēdit in celū nisi q̄ descēdit de ce
lo fili⁹ hoīs q̄ est ī celo. Sed relinq̄t: naturā eoꝝ ñ
assumēdo. Heb. ij. Nusq̄ eñ angelos apphēdit
sed semē Abrae apphendit. Cañ. ij. Ecce iste venit
saliēs ī mōtib trāssiliēs colles. Sic ei saliti mon
tib gaudioꝝ q transsilit colles dignitat̄ angelo
rū ⌊nonagintanouē⌋ hoc ē: angelos q̄ in nouez
sunt ordinib. Et hos nouem: in dnariū pfectiōis
diue in illuminatione theophaniarum multiplica
tū ⌊in deserto⌋ Lu. xv dr̄ ⌊in montib⌋ in q̄b
pascunt̄ in ꝟtice lumis cōtēplāde Trinitat̄. Ps.
lxxv. Illuminās tu mirabilit̄ a mōtib etnis. De
sertū aūt dr̄ q̄a a peccantib desertū est. Ps. lxiiij.
Pinguescēt speciosa deserti: et exultatōe colles ac
cingent̄. Deinde tāgit Inq̄sitionē dicēs ⌊vadet⌋
pedē mouēdo de celo in terrā: z in humanitatē po
nēdo. Ps. lix. In idumeā extēdā calciamētū meū:
mihi alienigene subditi sūt. Baruch. iij. In terris
visus est zc. ⌊q̄rere⌋ Ecce Act⁹ req̄sitiōis. Lu. xv.
Querit diligēter donec inueniat. Ezech. xxxiiij. Ec
ce egoipse reqrā oues meas. Uñ improbat malis
pastorib ibidē dicēs: Nō erat q̄ reqreret. Et Ante
pauca. Qd infirmū fuit nō cōsolidast̄: et qd egro
tū nō curast̄: et qd cōfractū nō alligast̄: et qd abie
ctū nō reduxist̄: et qd pierat ñ q̄sist̄. sed cū austeri
tate impabat̄ eis z cū potētia. Quid āt q̄rit: sub
dit dicēs ⌊eā q̄ errauit⌋ j. Pet. ij. Eratis eñ q̄si
oues errantes: sed cōuersi estis nunc ad pastorē z
Epm aīaꝝ vestraꝝ.

Etsi cōtigerit vt inueniat eam Amē dico vobis q̄ gaudebit sup eā magis q̄ sup nonagintanouē q̄ nō errauerūt. Sic nō est voluntas añ patrē vestꝝ q̄ in celis est vt peat vn⁹ de pusillis istis.

Modus est Inuentiōis. Et ponit cōdicionem
ꝑpter motū liberiarbitrij. Quia Qui creauit te si
ne te: nō iustificabit te sine te. Ps. lxxxviij. Inueni
Dauid seruū meū: oleo sctō meo vnxi eū. h est oleo
grē. Deut. xxxij. Inuenit eñ in terra deserta in lo
co horroris z vaste solitudis. hoc est: in deserto: a
ꝟtut̄ cultu: in horrore culpe z vaste solitudis: se
q̄strate a brōꝝ angelorū societate z cohabitatiōe
⌊Amē dico vo.⌋ De gaudio īuēto tāgit ⌊q̄ gau
debit sup eā⌋ Lu. xv. Cōgratulamī mihi q̄ iue
ni ouē meā quā pdiderā. Ibid. Epulari z gaude
re oportebat q̄ frater tu⁹ mortu⁹ fuerat z reuixit:
pierat z iuent⁹ est. Esa. lxij. Gaudebit sup te de⁹ tu
us ⌊mag̅ q̄ sup nonagītanouē q̄ ñ erra.⌋
Hoc pōt ītelligi de maioritate extēsiua siue discre
ta: Ul̄ extēsa siue p modū cōtinuitat̄ accepta. Si
pmo mō: tūc sensus ē. Gaudebit mag̅ q̄ d pl̄ib:
q̄ de Dolore ɔ pctm̄ in cōpūctōe. et de Amore ad
bonū in ꝟtut̄ ope. iiij. Reg. ij. Ora vt spūs tu⁹ du
plex sit in me. Qui ē simplex in chro: in pctōre du
plicat̄: z pcti remissiōez z ꝟtutū opa pficiēs. Scdo
mō intelligit̄ in casu. q̄ Iust⁹ q̄ nō indiget pnia se
cur⁹ ē. Et hec securitas est freqnt̄ generās torporē
deuotiōis. Et Gre. dat exēplū de milite q̄ lz aliqñ
fugerit: tñ cōuersus: postea cū duce fortit̄ hostem
strauit Qui pl⁹ diligit̄ q̄ q̄ nunq̄ fugit: nec vnq̄
in bello acer z pugnax appuit. Rho. viij. Scim⁹
qm̄ diligētib deū oīa coopant̄ in bonū. Glo. etiā
pctā. Eccis. ix. Melior ē canis viu⁹ leone mortuo
Nee. viij. Gaudiū dñi ē fortitudo nr̄a ⌊Sic ñ ē
volū.⌋ Innuit expositiōez ⌊añ pa. vrm⌋ q̄ nouit
bona data dare filijs Lu. xj. Qui dulcedinē suā fi
lijs oñdit Sap. xvj. ⌊q̄ in celis ē⌋ z terrenis nō
mutat̄ affectib ⌊vt peat vn⁹ de pusil. ist̄⌋ Eze.
xviij. Nunq̄d volūtat̄ mee ē mors ipij dr̄ dñs: et
nō mag̅ vt ɔuertat̄ z viuat. j. Ti. ij. Qui vult oēs
hoīes saluos fieri z ad agnitiōem ꝟitat̄ venire. ij
Reg. xiiij. Nec vult de⁹ pire aīam sed retractat co
gitans ne penit⁹ peat q̄ abiect⁹ est.

Si aūt peccauerit ī te frater tuus: vade z corripe eū int̄ te z ipm

solum. Si te audierit: lucrat⁹ eris fratrem tuum.

Hic tangit Correctiōis z Reuocatiōis modū.
F Et dicunt̄ Duo. Quoꝝ Primum est Reuocatio.
Secūdū aūt est Cōfirmatio sniē ɔ obstinatū: Ibi
⌊Amē dico vob.⌋ In Prio Tres inducit gradus.
Correptiōis. Cōuictiōis. Accusatiōis vel denūci
atiōis. De gdu correptiōis dr̄ Duo. Quis dz corri
pi. et Qualit̄. Quis: ⌊Si peccauerit⌋ Tria dr̄
⌊Si peccauerit⌋ q̄ Nō corripit̄ nisi q̄ peccauit
Nō est aūt pctm̄ nisi mortale pctm̄. De alijs ei ve
nialib nō est correptio. Q̄ Jac. iij. dr̄ In multis
offendim⁹ oēs. j. Jo. j. Si dixerim⁹ q̄ pctm̄ nō ha
bem⁹: nosipsos seducimus: z ꝟitas in nob nō est.
Scdm̄ est qd dicit ⌊in te⌋ Et in hoc notant̄ Tria
fm glo. Primū notat̄ Ex discretiōe nature. In te
eñ peccare: est in hoīem peccare: z nō in deū. Si eī
in deū solū peccat: Tūc aut pctm̄ ei⁹ in nullū oīno
nocumētū ꝑximi pcedit: Aut ita est pncipaliter in
deū q etiā p accñs nocet ꝑxio. Prio mō est pctm̄
occultū qd nemo scit nisi solus de⁹: et tu vt de⁹. et
tūc vt dr̄ glo. Nō est nr̄i arbitrij aliq̄d facere de pec
cato illo: nisi forte āmonēdo in secreto sic de⁹ mo
net. Sed ñ possum⁹ pcedere ad publicū adhiben
do vnū vl̄ pl̄es vt pdam⁹. Alio mō est in deū pnci
palit̄: et secūdario in ꝑximū. Sic est blasphemia
vl̄ retractio a sacrificio vel laude dei. Et de h inq̄
rū est ɔ ꝑximū debet fieri correctio. sed de offensa z
emēda nō est nr̄i arbitrij estimare fm satisfactio
nē ꝑximi: sed poti⁹ fm iniuriā illatā deo. j. Reg. ij.
Si peccauerit vir in viꝝ placari ei pōt de⁹. Si au
tē in deū peccauerit: q̄s orabit p eo: Alio mō ⌊in
te⌋ notat discretionem psone. Et h duob modis.
Uno mō q̄tū ad pcti nocumētū qd in te est z non
in aliū. Sic si cōtūeliā vel dānū irrogat tibi: tunc
eñ tui arbitrij est remittere iniuriaz et monere de
correctione pcti: sic inferi⁹ hr̄ Ꝙ peccāti in nos se
ptuagies septies dimittēdū est si veniā petat. Alio
mō in te peccat: Sic dr̄ Aug⁹: qñ te sciente peccat
Sed tūc distinguēdū est: q̄ te sciēte: intelligit̄: te
sciēte tua scia: q̄ scia hūana est. hoc est qñ signo vel
facto pdit in tuā noticiā q signū vel factū est ifal
libil̄ nūci⁹ pcti. q̄ tūc fit te sciēte: et ñ temerario iu
dicio tuo. Si aūt venit ad te scia dei: hoc est cordis
secreti reuelatiōe: nō h est te sciēte: sed poti⁹ deo sci
ente: et te vt deo sciēte. Et siue ita reuelet tibi ī for
ma cōfessiōis siue sine forma ɔfessiōis: nō dz pce
dere ad correptiōem. Adhuc si fallaci nūcio veniat
ad te: nō fit te sciēte. Sic si dicat̄ tibi z nullū aliud
extet indiciū: tūc eñ nisi valde ɔfirmet̄ ꝟbū dicēt̄
Nō debes credere. et iō nō ad correctionē pcedere.
Sed qñ visus pbat vl̄ alia certa indicia: tūc fit te
sciente hūana scia. et tūc fit ī te: h ē ɔ te. q̄ te scāda
lizat q̄ntū in ipso ē: et fit ɔ cordis tui dilectionē
q̄ dilig̅ frēm sic teipm. Et iō debet pcedere ad cor
rectionē. et h ē qd dr̄. j. Coꝝ. viij. Si peccātes ī fra
tres z pcutiētes ɔsciaz eoꝝ ifirmā: et in chrm pec
cat̄. Et tāgit Quis peccat qñ dicit ⌊frater tu⁹⌋
quē debes diligere sic teipm. Et iō dr̄ Aug⁹ q hoc
nō fit crudelit̄ sed misericordit̄: ne ɔtagiōe pestife
ra plīmos pdat. ij. Macha. vj. Nō mlto tpe sine
re pctōrib ex snīa agere: sed statī vltionē adhibe
re extremi iudicij bñficiū (al's bñficij iudiciū) est.
Leuit. xix. Diliges ꝑximū tuū sic teipm. Et iō sic in
meipō volo emēdari pctm̄ sine ɔfusiōe si fieri pōt:
ita volo in ꝑxio ⌊vade⌋ Sed si ꝑpe me ē q̄lit ibo:
Rñsio. Uade duob pedib: Cōpassiōis: z Chari
tat̄. Tūc eñ nō indignabit̄. Hiere. x Corripe me
dñe: sed nō in furore tuo: ne forte ad nihilum redi
gas me. Ps. vj. Dñe ne in ira tua arguas me: ne
q̄ in furore tu corr. me. Alia trāslatio: corripe cum
Prouer. xvij. Pl⁹ pficit blāda correctio apd pru
dentē q̄ cētū plage apd stultū. Prouer. xxix. Uir
ga et correctio tribuūt sapiam. ij. Thes. vl. Noli
te q̄si inimicū existiare eū sed corripite vt frēs ⌊int̄
te z ipm so.⌋ ne forte publicat⁹: hūanaz amittat
ꝟecūdiā z tūc ñ curet corrigi. Hier. iij. Frōs mlr̄is
meretric̄ facta est tibi: noluisti erubescere ⌊Si te B
audierit⌋ corrigendo viciū ⌊lucrat⁹ es fra. t.⌋
Jac. vl. Quicūq̄ ɔuerti fecerit frēm suū ab errore
vie sue saluabit aīam suā a morte: z opit multitu
dinē peccatoꝝ.

Si aūt nō te audierit: adhibe tecū vnū vl̄ duos vt in ore duoꝝ vl̄ triū testiū stet oē verbū. Q si ñ audierit eos: dic ecclesie. Si āt ecclesiā nō audierit: sit tibi sicut ethnicus et publicanus

Secūdus est grad⁹ q̄ hz in se Duos. Scz. Re
dargutōis z Cōuictōis. Duo igit̄ dr̄. Prio Noti
ciā q ñ correxit: qñ dr̄ ⌊Si aūt te ñ audierit⌋
Hoc ē: Si ad te puenerit certo idicio q te ñ audi
uit. Et hoc ñ fit nisi qñ pctm̄ iterat z iā hoc in noti
ciā serpe icipit. Si eñ in occulto stat (al's fiat) ad
huc tūc nō pōt sciri si audiuit vel nō audiuit. Et h
mō exponit Aug⁹ in Regula (al's lr̄a) Unde vult
Aug⁹ Ꝙ tūc obseruet̄ peccās cū alio q̄ etiā h dep
hēdit: vt corā illo arguat̄ ad quē et iā puenit noti
cia crimis. Et hec sr̄ ꝟba. Si āt negauerit: tūc ne
gāti adhibēdi sūt alij vt corā vno possit argui: vl̄ a
duob vl̄ trib cōuinci. Et h est q dr̄ ⌊adhibe te
cū vnū⌋ ad cui⁹ noticiā sic ad tuā deuenit: q̄ alit̄
nō est adhibit⁹. Si āt tu dicas ei nesciēti: tūc am
bo estis vn⁹. q̄ ex vno corde loq̄mini. Et sic patet q
istud est peccatū: quod vt nō oīno est occultū: sed
serpit in noticiam pluriū. Un⁹ aūt adhibet̄ corā q̄
arguatur. Ps. xlix. Arguam te et statuā contra fa
ciem. ij. Tim. iiij. Ar[gue]: obsecra: increpa: in oī pa
tientia z doctrina. Unus eñ non adhibet̄ in testē.
Deut. xix. Non stabit test̄ vnus contra aliquē: sed
in ore duoꝝ vel triū testiū stabit oē verbū. Si aūt
coram vno q̄ scit vt tu: redargutus nō corrigitur:
tunc ⌊duos⌋ vel plures tecū adhibe qui eo mō sci
ant quo tu scis z non ex solo dicto tuo. Un Aug⁹
vt possit iam ab vno teste argui: sed a duob vl̄ tri
bus cōuinci. Et iste est gradus cōuictōis. Quidā
aūt dicunt q in denūciatione adhibet̄ vnus: sed
in accusatione duo. Sed hoc nihil est. quia in de
nūciatione nullus testis est necessarius. Sed alia
expositio fm Aug. et bona est. et hoc innuit littera

Rq̄ns [vt ī oꝛe duoꝝ vl'triū tes.stet oē ver.] Nō dr In oꝛe vni⁹.q2 Iniustū ē audire vnū ꝯ vnū Dicā aūt testiū: vt habeāt testiū formā in testificando.z vitā ad h ꝙ stabile credaꝛ dictū eoꝝ [Q si ñ au.eos] cū iā videat ꝙ de crimine ꝯuici possit: si ip̄e se iudicauerit: z correxerit nō ē vlti⁹ publicādū (al's publicād⁹). j.Coꝛ.xj. Si nosmetipsos dijudicaremus nō vtiq3 dijudicaremur. Si ḡ istos se ñ corrigēs nō audiat [dic eccl'ie] h ē plato ī ꝯuētu z synodo accusa. j.Timo.v. Peccātē corā oib⁊ argue: vt z ceti timoꝛē habeāt. Aug. Couict⁹ ꝟo ꝑm Prepositi vl' p̄sbyti arbitriū debz emēdatoriā subire vindictā: quā si ferre recusauerit: de vr̄a societate ꝓijciaꝛ. Et h est qd̄ seq̄r [Si aūt ec.nō au.] vt ꝓz arbitriū plati corrigaꝛ [sit tibi q̄si ethnic⁹] h est gētil'. q2 grece ethnos ē gens. h ē: i fidelī ꝯuict⁹ (al's ꝯuiict⁹) [z publican⁹] q̄ publice z ꝯtumacit' peccat. Pro infidelitate enī abijcit z ꝑ pctō publico: i q̄ ꝯtumax inuenit. h est ꝑ excōicatōez abijciaꝛ. Jo.iiij. Nō coutūt iudei samaritanis. ij. Joānis Nō dixerit⁊ ei aue. Qui ei dixerit ei aue cōicat opib⁹ ei⁹ ifructuos. j.Coꝛ.v. Cū hmōi n' cibū sumere

Amē dico vobis: q̄cūq3 alligaueritis sup terrā: erūt ligata z ī celo: z q̄cūq3 solueritis sup terrā erunt soluta et in celo

Tāgit h hui⁹ snīe vigoꝛē Trib⁊ modis. In effectu vincli. In impcatōe mali. z In coopatōne dei. De Pꝛio dr. [Quecūq3 alli.sup ter.] excōicādo [erūt li.z i ce.] De h Sup.xvj .dictū ē. Qd̄cūq3 soluer⁊ zc. Talib⁊ ḡdib⁊ correctōis p̄cedētib⁊. z ammonitōis (al's āmonitōnib⁊) Sap.xij. Eos q̄ deliquūt ptib⁊. h ē ḡdatim corrigis z āmones: vt relicta malicia credant in te dn̄e.

Iterū dico vobis: q2 si duo ex vobis cōsenserit sup terrā: de omī re quācūq3 petierint fiet illis a p̄re meo qui in celis est.

D Tāgit malū ꝑ excōicatōem in pctm̄. z innuit vigorē quē habz snīa a ꝯuicētib⁊ ꝯtumacē ī accusando. z ab eccl'ia in approbādo sniaz. z iō dic. [Si duo] notādo numeꝝ testiū [cōsenserint] nōtat vniformitatē testiū [de oī re] qd̄ nō de corde subornato (al's subordiato) de rei ꝟitate [cōsen.sup terrā] dic: q2 i celo nō ꝑm testes s3 ꝑm ꝯsciam iudicaꝛ. j.Reg.xvj. Nō videt q̄ sūt foris: de⁹ aūt intuetur coꝛ [quācūq3 petierit] ꝓuer.x. Desideriū suū iust⁊ dabit [fiet ill'a p̄re meo q̄ ī cel' ē.] Et ideo timēda est snīa eccl'ie valde: q2 cōpleꝛ ꝑ p̄rem celestē in districto examie. Vn̄ Sup.x. Qui vos audit me audit: z q̄ vos spernit me spernit.

Vbi eni sunt duo vel tres ꝯgregati i noīe meo: ibi sū i medio eoꝝ

Tāgit robur sententie ꝑ Dei coopationez. Et ꝑ [duos vel tres] Tāgit nūeꝝ ꝑ hoc ꝙ dr [cōgregati] tāgit formā testiū duplicē. In vita enim cōgregat⁹ est eccl'ie: q̄ cōicat: z ad oēm admittiꝛ actū legitimū. Sup.xij. Qui ñ cōgregat mecū dispgit: et q̄ ñ ē mecū: ꝯ me ē. Scd̄a ꝯgregatio ē ī testificādo. p̄s.xlix. Cōgregate illi sctōs ei⁹ q̄ ordināt testamētū ei⁹ [in noīe meo] Illi eī nō sūt suspecti. q2 ī noīe chr̄i test⁊ ꝟitat⁊ ē test⁊ simplic⁊. z ille est q̄ ñ nisi amoꝛe nois dei dr qd̄ dic Esa.xxvj. Nomen tuū z memoriale tuū in d̄siderio aīe [ibi sū] coopans ligādo z soluēdo [in meo.eoꝝ] h est: ī oꝛe iudic⁊ q̄ medi⁹ ē int' actoꝛē z reū: neq3 q3 in ptē alterā declināns. Jo.xx. Stetit iesus ī medio disci.suoꝝ z dixit eis: Pax vob. Jo.j. Medi⁹ vrm̄ stetit quē vos nescit⁊. Sic ḡ in cel' effectū hz vinculū ꝯsensus eccl'ie: et sctōꝝ fulcit testimoniū: chr̄s āt ꝟitas opaꝛ fcm̄. j.Coꝛ.v. In noīe dn̄i Jesu cōgregat⁊ vob ī vnu3 z meo spū cū ꝟtute dn̄i iesu tradere hmōi sathane ī intitū carnis vt spūs salu⁹ sit i die dn̄i nr̄i iesu chr̄i

Tūc accedēs Petr⁹ ad eū dixit Dn̄e q̄ties peccabit ī me frat' me⁹ et dimittam ei? Vsq3 septies? Dicit illi Jesus: Nō dico tibi vsq3 septies: sed vsq3 septuagies septies

Hic agiꝛ de ꝑfecta receptōe fris penitēt⁊. Sic ei custodiēd⁹ ē ne aberret: et sic q̄rēdus z reuocād⁹ ē qñ aberrauerit: sic ē misericordiꝛ recipiēd⁹ qñ redire satagit. Et de h h deꝛmiaꝛ. Et iō Duo dr. In q̄ꝝ Pꝛio docet Quis recipiēdus. et In Scd̄o ꝑ modū legislatoris coactiuū ꝑmonē subiūgit. De Pꝛimo dr Duo. Petri interrogatiōez. et Chr̄i rn̄sionē Excitat⁹ ei Petr⁹ ex cōmissiōe clauiū et ex gaudio iuēte ouis: z ex ꝓmissiōe exauditōis: ꝓrūpit ad interrogādū dicēs [Dn̄e q̄ties peccabit in me] Hoc ē expositū ē [fr me⁹] ex fidei ꝓfessiōe ꝯiūct⁹ Et h dr: q2 si i dispari cultu exn̄s: q̄ntūcūq3 peccet: ꝑ susceptōem baptismi ꝯsequiꝛ veniā: nec q̄rit aliā remissionē [z dimittā ei] exq̄ nō dimittunꝛ nob debita nisi dimittam⁹. s̄.vj. Et exq̄ mihi das absolutionis ptātē. Et adiūgit interrogatiōem [Vsq3 septies?] Legerat petr⁹ Prouer.xxiiij. Septies cadit iust⁹ ī die z resurgit. et putauit ꝙ i hac remissione deberet eē ꝯtēt⁹ [Dic illi iesus] apd̄ quē ē mia: z copiosa ē apd̄ eū redēptio [Nō dico ti.vsq3 septies] Nō ei miscd̄ie d̄i ponēd⁹ ē termi⁹ Judith.ix. [sed vsq3 septuagies septies] h ē: septies septuagita vicib⁊ q̄ faciūt q̄drigēta z nonagīta z octo vices. z h excedit hūanū posse in peccādo vna die. Vl' ꝑm Aug. Vndecies septē faciūt septuagitaseptē. Et ꝑ vndecim ꝑcaꝛ trāsgressio. Per septuagita aūt d̄calog⁹: ꝑ iobediētiā septē capitaliū vicioꝝ violat⁹. et ꝑ septē oē tp̄s. Et tūc sensus ē ꝙ i oī trāsgressiōe: z oī inobediētia: et oī plenitudie vicioꝝ: et oī tpe deliq̄t: oīa sis patus dimittere. et sic null⁹ termin⁹ poniꝛ miscd̄ie infinite. Ezech.xviij. Quacūq3 hoꝛa īgemuerit pctōꝛ: oīm iniq̄tatū suaꝝ nō recoꝛdaboꝛ. Ecci.xxviij. Relinq̄ ꝓximo tuo nocēti tibi: z tūc dep̄canti tibi pctā soluenꝛ. hō hoī seruat irā: et a deo q̄rit medelā

Ideo assimilatū est regnū celorum homi regi: qui voluit rōnem

ponere cum seruis suis

I Adiūgit h ꝑmonē coactiuū Sic ois lex a ligando dr ꝓpt' coactionē quā hz. Diuidiꝛ aūt i ptes Duas. In pabolā: et Explanatiōez quā in fine adiungit. Et ꝑ se patet. In Parabola Tria inducit. Remissionē clemētie. Ingītitudis viciū hūane. z Post remisse reuocationē culpe. Et hec patent in l'ra. In Perfectiōe aūt remissiōis Tria iducit ꝑ ordinez. vic3 Dispositiōem reg⁊ d̄bita exigent⁊. et Hūilitatē pctōꝛis debēt⁊. et Remissionē dei misericoꝛdis. In Pꝛio Tria iducit. Reg⁊ vic3 celest⁊ Potētiā. Sapiētiā. z Miscd̄iaz. Et his p̄mittit modū q̄ loq̄ꝛ ꝑ pabolā dicēs [Iō assimilatū ē reg.ce.] h ē per factū iusticie regni celoꝝ hūano facto cōpaꝛ. Et iō dr Rho.x. Nō lōge ē ꝟbū a coꝛde tuo. q2 diuia frequēt' rōnabilib⁊ hūanis companꝛ [hoī regi] Ecce Potētia: Vt ꝑ h ꝙ dr [hoi] noteꝛ ꝙ rōnabiliter z hūane disposuit potētia. et Hester.xiij. Nolui abuti potētie magnitudie: sed ī māsuetudie gubnare subiectos. Per h aūt ꝙ dr [regi] notaꝛ potentia. Ecci.j. Rex potēs z metuēd⁹ nimis [Qui vo.rōnē po.cū ser.suis] Et notāꝛ Quattuoꝛ q̄ sꝛ ꝓpa sapie. Pꝛimū ē Prudētia: i eoꝝ [voluit] q2 Prudētia ē cōsideratio reꝝ ꝯferētiū. Scd̄m ē industria in h ꝙ dr [rōnez] Calculare em̄ ñ ē nisi industriā hn̄tiū. Tertiū ē Stabil' rō ꝯceptoꝝ q̄ notaꝛ ꝑ h ꝙ dr [ponere] Quarto notaꝛ Ordo q̄ ꝓpꝛie sapiēt⁊ ē in h ꝙ dr [cū ꝑuis suis] Ordinare ei d3 sapiēs familiā ad rectitudinē. Hester.iij. Nō expedit tibi vt r̄gnū tuū isolescat ꝑ licētiā. De Sapia ista Hiere.xxiij. Regnabit rex z sapiēs erit. iij.Reg.iij. Timuerūt regē vidētes sapiam dei esse in ipso ad faciendū iudiciū. Ecci.x. Judex sapiens iudicabit populū suū. Prouer.xx. Rex q̄ sedet in solio iudicij dissipat oē malū intuitu suo.

Et cū cepisset rōnez ponere: oblatus est ei vn⁹ q̄ debebat ei decē milia talēta. Cū aūt ñ hr̄et vn̄ reddere: iussit eum dn̄s venūdari et vxoꝛē eius z filios z oīa que habebat z reddi

Hic incipit tāgere Miscd̄iaz. Et tāgunꝛ h Duo Pꝛio em̄ oim ondiꝛ in pctōꝛem Justa seueritas: vt ondaꝛ ei q̄d ꝑ pctō meruit z q̄t⁹ grat⁹ misericordiꝛ remittēti eē teneꝛ. Scd̄o āt ex miscd̄ia: pcti ostēdiꝛ ꝓpiciatio facta hūiliter petenti. Circa seueritatē inducit Tria. Pꝛio em̄ inducit Seueritat⁊ iustissimā cām. Scd̄o Nullā miscd̄ie viā apparere. Tertio Seueritat⁊ sniam. De Pꝛio dr [Cū cepisset rōnem ponere] hoc ē cōscias ꝑ districtā inq̄sitionē examiare. Lu.xvj. Redde rōnez villicatiōis tue. Sap.vj. Interrogabit opa vr̄a z cogitatiōes scrutabiꝛ. Mat.xij. De oī ꝟbo ocioso qd̄ locuti fuerint hoīes reddēt rōnes ī die iudicij [oblat⁹ ē ei vn⁹] capt⁹ z vinculis pctōꝝ astrict⁹. ij.Paral'.vl. Incuruat⁹ sū multo vincl'o ferri z ñ est respiratio mihi [q̄ debebat decēmilia talēta] Decalogū em̄ z q̄draturā ꝟtutū corrūpēs: talentū ponderꝛ circūstātiaꝝ etiā ꝑdiderat. ij.Paral'.vl. Peccaui sup̄ nūeꝝ arene mar⁊: et multiplicate sꝛ iniq̄tates mee. Jac.iij. In mlt⁊ offendim⁹ oēs. Esa.j. Ve gēti peccatrici: ꝓp'lo graui iniq̄tate: semī nequā: filijs scelerat⁊ [Cū āt ñ hr̄et vn̄ red.] Ecce ꝙ nulla fuit via miscd̄ie dei. Si ei gemitū habuisset vel ꝓpositū vl' sctōꝝ cōronē: habuisset vn̄ redderet: mō nihil habuit. Apoc.iij. Nesc⁊ q2 miser es z miserabil' z cec⁹ z nud⁹ z paup. Ex se em̄ nihil hō hr̄e pōt sine gr̄a. p̄s.lxxvij. Spūs vadēs z ñ rediēs. Rhoma.vij. Velle adiacet mihi: ꝑficere āt bonū nō inuenio [iussit eū] Ecce Snīa seueritat⁊. Et hanc audit seru⁹ q̄tidie i coꝛde z i script⁊ [iussit eū dn̄s venūdari] penis et'nis mācipari [et vxoꝛē] h ē carnalē concupiscētiā q̄ allexerat eū [z filios] h ē opa. De Pꝛio dr Esa.l. Iniq̄tatib⁊ vr̄is venūdati est⁊. De Scd̄o Lu.xiiij. Vxoꝛē duxi z iō ñ possū venire. De Tertio Sap.iiij. Oēs filij q̄ nascenꝛ erūt testes neq̄tie i pentes suos [z oīa q̄ hēbat] hui⁹ mūdi delectabilia. Esa.xxix. Auferenꝛ oīa q̄ in domo tua sūt i babylonē [et reddi] per supplicia penaꝝ. Job.xx. Luet q̄ fec oīa. Sup.v. Nō exeat inde donec reddat nouissimū q̄drātē. Videns aūt seruus que meruit si secū districte ageret

Procidēs aūt seru⁹ ille rogabat eum dicens: Patiētiā habe in me et omnia reddam tibi.

Exhibet Reuerētiā adoꝛatōis. Supplicitatē oꝛatiōis. Depcatōez patie z māsuetudis. z Promissiōnē future satisfactōis. Et In reuerētia adoꝛatōis imiscet Recogītōez sue cōdiciōis. De Adoꝛatōe dr. [Procidēs āt] Exo.iiij. Adoꝛauerūt ꝓni in terrā. s̄.ij. Procidētes adoꝛauerūt eū [ꝑu⁹ ille] Cōdiciōnis ꝓpꝛie recog̃tio: q2 illaq̄atū se vidit pctō. Joā.8 Qui fac pctm̄ ꝑu⁹ ē pcti. p̄s.cxv. O dn̄e q2 ego ꝑu⁹ tu⁹ zc. [rog.eū] Ecce Supplex petitio. ij.Para.vl. Peccaui dn̄e z iniq̄tatē meā ego ag̃sco: pcto rogās remitte mihi [dicēs: Patiētiā habe ī me.] Depcatio est patie z māsuetudis q̄ mltos differēdo ad pniaz adducit. Joel'.ij. Benign⁹ z misicoꝛs ē z p̄stabil' sup malicia. Rho.ix. Sustinuit i multa patia vasa ire apta ad interitū. Est ei Patia eq̄nimis tolerātia eoꝝ q̄ aduersanꝛ [et oīa reddā tibi] ꝓmissiōe emēde. Osee.xiiij. Oēm aufer iniq̄tatē z accipe bonū z reddem⁹ vitulos labioꝝ nr̄oꝝ Credēdo i te z Veniēdo ad te: oīa reddidi. Rhoma.x. Finis leg⁊ chr̄s ad iusticiā oī credenti.

Misert⁹ aūt dn̄s serui illi⁹ dimisit eū: et debitū dimisit ei.

Hic tāgit Miscd̄iam in affectu relaxatiōis culpe. et in effectu remissiōis pene. Dic igiꝛ [Misert⁹ autē dn̄s] ij.Coꝛ.j. P̄r misericoꝛdiaꝝ z de⁹ toti⁹ ꝯsolatōis. Ecci.xij. Altissim⁹ odio habz pctōꝛes: z misert⁹ ē penitētib⁊. [serui illi⁹] cui duricia fuit exhibēda. S3 ne ampli⁹ esset seru⁹ dimisit eū. h ē: manumisit: z filiū fec z libeꝝ. Nu.xiiij. Dimisi eis iuxta verbū tuū. [z debitū dimisit ei] relaxādo penā. Luc.vij. Dimittunꝛ ei pctā mlta q̄m dilexit multū. ij.Coꝛ.v. De⁹ erat in chr̄o mūdū recōcilias sibi: nō reputās eis pctā sua.

R **Egressus aūt seru⁹ ille: inuēit vnū de cōseruis suis qui debebat ei cētū d̄narios: ꝛ tenēs suffocabat eū dicēs: Redde quod debes**

Hic Scđo tangit̄ Tāte remissiōis ingr̄titudo. Et dicūt̄ Duo. Ingr̄titudo. ꝛ Ingr̄titudis accusatio. Circa Primū dic̄ Tria. Prīo eni d̄r Cōserui debitoris a suo crudeli inuasio. Scđo Hūilis ꝛ supplex cōserui ꝑ idulgētia depcatio. Tertio Indulgētie ꝛ remissiōis dura abnegatio: Que ꝑ ordinē iacēt ī lr̄a. In Prīo Sex ad vituperiū ingr̄ti ꝑponunt̄. Primū ē Bn̄ficij recepti imēoratio: Cū dic̄ [Egressus] h̄ est: extra mēoriā indulgētie ꝑcepte: a ꝯspectu dei (cui sp̄ astare gr̄as agēs d̄buit) gressus. Jo. xiij. Cū accepisset buccellā egressus ē ꝯtinuo: erat aūt nox. Scđm est Permanēs ī egrediēte Fuit̄ ꝯdicio: Cū d̄r [seru⁹ ille] Gen̄. ix. Maledictus puer chanaan: seru⁹ Fuoꝝ sit frib⁹ suis. Tertio d̄r Sollicita ꝯFui inuētio: qđ fit machinatōe pessima ī frēs. Ibi [inuenit vnū de cōseruis suis] Esa. xxxij. Fraudulēti vasa pessima sūt. Ipe eni cogitatōes ꝯcinabit ad ꝑdēdos mites cū loqret̄ paup iudiciū. Quarto Debiti pōit̄ modica portio: cū d̄r [q̄ debat ei cētū denarios] Quito tāgit̄ inuēti crudel' inuasio: cū d̄r. [ꝛ tenēs suf. eū] acerba tribulatōe: a q̄ euadere ille nō poterat. Cōtra h̄ qđ d̄r Rho. xij. Noli vinci a malo sꝫ vince in bono malū. Esa. lviij. Percutitꝭ pugno impie. Sexto pōit̄ Depditi parui cū duricia (al's dura) repetitio: cū d̄r. [Redde qđ debes] .j. Regū. ij. Nūc dab̄: alioqn tollā vi. Esa. lviij. Oēs debitores vr̄os repetitis.

Procidens autē cōseruus ei⁹ rogabat eū: dicēs: Patientiā habe ī me: ꝛ oia reddam tibi. Ille aūt noluit: sed abijt et misit eum in carcerē donec redderet debitum

Hic Humilē ponit ꝯserui depcatōnez. Et tāgit Quattuor. Incōgruā reuerētiā quā ab ipo sup̄b⁹ accepit: cū parꝭ secū ꝯdicōis existeret. Et h̄ ē ꝙ d̄r. [Procidēs aūt cōser. ei⁹] Apoc. vlt̄. Angel⁹ ꝓhibuit ꝓcidere an̄ se Joānē dicēs. Uide ne fecerꝭ: ꝯFu⁹ tu⁹ sū ꝛ fratꝝ tuoꝝ: deū adorate. Scđo tangit Hūilitatē quā rogādo p̄tēdit [Rogabat eū dicēs] Osee. xij. Fleuit ꝛ rogauit eū. Tertio tāgit Patiētiā hūane nature debitā: quā īterpellauit: cū dic̄ [Patiētiā habe ī me] .j. Thes. v. Patiētes estote ad oēs. Leuit. xix. Ne oderꝭ frēz tuū. Quarto Promissio tāgit Oportune solutōis ī futuro: cū d̄r [Oia red. tibi.] Gen̄. xxxj. Ego oīne dānū reddebā tibi. siqd ꝑierat: a me exigebas [Ille āt] Dura est indulgentie abnegatio. Et dicunt̄ Duo. Indignās cordis a pctis auersio Quā tāgit cū d̄r [Ille aūt noluit] Tob. iiij. Ne auertas cor tuū ab vllo paupe. Scđm ē. Debiti dura exactio: cū d̄r [sed abijt] Et circa h̄ Tria tāgit. Excessū hūane pietatis: cū d̄r [Abijt] hoc ē a naturali pietate recessit inhūane agēdo. Eze. xix. Leo fact⁹ ē: pdā dicit capē ꝛ hoīes deuorare. Scđm est Dura debiti exactio: cū d̄r [misit eū in car.] dure vexatiōis Thre. iij. Turrim edificauit aducrsū me lapidib⁹ q̄drꝭ vt n̄ egrediar. Jude. Ue illis q̄ in viā cain abierunt. Act. xvi. Misit eos in īteriorē carcerē ꝛ pedes eoꝝ strinxit lig̃. Tertio tāgit̄ Debiti agḡuatio cū d̄r [donec red. debitū] Cōtra id qđ obijcitur Lu. vij. Nō hn̄tib⁹ ill' vn̄ redderēt donauit vtrisq̄.

Uidētes aūt cōserui ei⁹ q̄ fiebāt ꝯtristati sūt valde: et venerūt ꝛ narrauerūt dn̄o suo oia q̄ fcā fuerant.

Ponit̄ h̄ Ingr̄ti accusatio. Et tāgūt̄ Quinq̄. Primū est Cōseruoꝝ angeloꝝ ad peccātes in frēs diligēs ītuit⁹: cū d̄r [Uidētes āt Fui q̄ fi.] Dan. x. Princeps ꝑsaꝝ restitit vigiti ꝛ vno dieb⁹ accusans iudeos. Scđo tāgit̄ Uidētiū ꝯtristatio. Lu. xv. Gaudiū ē angel' di sup vno pctōre pniam agente. Ita de opposito tristicia. j. Reg. xv. Contristat⁹ est Samuel ꝛ clamabat ad dn̄m tota nocte. Tertio d̄r Qual'r dn̄o h̄ retulerūt [Uenerūt ꝛ nar. dn̄o. suo] conq̄rēdo de ꝑsecutorib⁹. Esa. xxxiij. Angeli pacꝭ amare flebūt. In h̄ eni angeli sue custodie exhibēt officiū. Quarto tāgit Q nihil d̄ pctis mācbat occultū [oia q̄ fcā fuerāt] Sic Gen̄. xxxvij. frēs accusabat apud patrem crimine pessimo. Sap. j. Qui loquit̄ iniq̄ nō pōt latere.

Tūc vocauit illū dn̄s su⁹ et ait illi: Serue nequā: oē debitū dimisi tibi qm̄ rogasti me. Nōne ergo oportuit ꝛ te misereri cōserui tui: sicut ꝛ ego tui misert⁹ sū? Et irat⁹ dn̄s ei⁹ tradidit eū tortorib⁹ q̄adusq̄ redderet vniuersum debitū. Sic ꝛ pr̄ me⁹ celestis faciet vobis si non remiseritis vnusquisq̄ fratri suo de cordibus vestris. Z

Hic tāgit̄ Debiti reuocatio. Et dicūt̄ Quattuor Primū ē Ad p̄ntiā iudicꝭ citatio: cū d̄r [Tūc vocauit illū dn̄s su⁹.] Scđm ē Ingr̄titudis exprobratio: cū d̄r [Serue nequā ꝛc̄.] Tertiū ē Immisericordie ip̄ropatio: cū d̄r [Nōne] Quartū ē Per irā dn̄i et̄na ꝯdēnatio ꝑ debito iā pridē dimisso: cū d̄r [Et irat⁹] Dic̄ igit̄ [Tūc vocauit eū dn̄s suus] p⁹ mortē ad iudiciū. ij. Cor. v. Oēs nos māifestari oꝫ an̄ tri. ebr̄i [ꝛ ait illi] Scđm ē. [Serue nequā] Ecc̄i. iij. Cor neq̄m ḡuabit̄ dolorib⁹ ꝛ pctōr adijciet ad peccādū [Oē debitū di. ti. qm̄ ro. me] Tāgit̄ Orōnis vt⁹ q̄ valet delere sola oē pctm̄. Ecc̄i. 38. Fili ī tua īfirmitate n̄ despes reipn̄: sed ora dn̄m ꝛ ipē curabit te. Esa. 38. Audiui orationē tuā. ꝛ vidi lachrymā tuā. ꝛ ecce ego adijciam tibi q̄ndecim annos. Et d̄ rege assyrioꝝ liberabo te [Nōne ḡ] Tertiū Lu. vj. Dimittite ꝛ dimittemi [Et irat⁹] Quartū ē: h̄ ē: ad modū irascētꝭ duricia exhibēs. Nu. xxv. Irat⁹ dn̄s dixit ad moysen. Tolle cūctos ꝑncipes: ꝛ suspēde eos ꝯ solē [tradi- al's despicias

dit eū tor.] Prouer. xix. Sic̄ fremit⁹ leōis: ita ꝛ ira regꝭ. Ecc̄i. xxxiij. Seruo maliuolo tortura ꝛ cōpedes. [q̄adusq̄ red. vniuer. debitū.] Sup̄. v. Amē dico tibi: nō exies inde donec reddas vsq̄ ad nouissimū q̄drātē. [Sic ꝛ pr̄ me⁹] q̄ vult leges meas custodiri. Un̄ Sup̄. xvij. dixit. Ipm̄ audite [celestis] q̄ nō decipit̄ nec mutat̄. Nu. xxiij. Nō ē de⁹ vt fili⁹ hoīs vt mutet̄. [faciet vo si nō remise.] Idē. s. vj. [de cor. vr̄is] ne sit ficta remissio. Sap. j. Sp̄ūsctūs discipliē effugiet fictū

Ex his aūt q̄ h̄ dicūt̄ Uidet̄ ꝙ pctā dimissa redeant ꝓpt̄ odiū fraternū. Hoc aūt videt̄ eē ꝯ iusticiā dei. q̄ nō punit vltra ꝯdignū sꝫ citra. Si āt dimissum ē: ꝛ postea punit: vltra ꝯdignū punit. ꝛ h̄ ē incōueniēs. Adhuc aūt videt̄ ꝙ ꝓm h̄ de⁹ bis punit in idipm̄ pctm̄. qꝛ ad min⁹ cōpūctōis pena fuit in ꝑma dimissiōe. Adhuc Hr̄e ḡtūfaciētꝭ ē facere dignū vita et̄na. ꝛ h̄ nō potuit esse nisi dimissiōe facta. ꝓm h̄ igit̄ videt̄ deterior ꝯdicio: aliqñ penitētꝭ ꝛ aliqñ relabētis: q̄ꝫ illi⁹ q̄ nunq̄ penitnit. qđ ē incōueniēs. Dicam⁹ igit̄ ꝙ Antiq̄ distixerūt Quinq̄ causas: ī qb⁹ pctā redeūt. Sic̄ ē Odiū fraternū: sic̄ h̄ habet̄. Apostasia a fide. [Cōtēpt⁹ ꝯfessionis. Et qñ ducit̄ pnia ꝙ d̄ pctō penituit. ꝛ Ingr̄titudo. Sꝫ qꝛ irrōnabilia sūt q̄ dicūt Pctm̄ eni dimissuꝫ annibilatū ē: ꝛ nō māsit ī actu neq̄ reatu. ꝛ iō n̄ p̄t redire. Et si dicat̄ ꝙ redit q̄tū ad īputatōez pene: h̄ n̄ ē veꝝ. qꝛ pēa īferni ꝛ dei pena n̄ punit nisi pctm̄. Pctm̄ aūt nec in actu ē: nec ī reatu. et sic nō punit̄. Iō posteri dicūt ꝙ nō redit pctm̄ nisi ꝓpt̄ īgratitudinē. Ingr̄titudo āt ē Nō ꝯtinuo ꝑmanere ī ḡr̄ aꝝ actōe oris: cordis: ꝛ corꝑis (al's operis) Et cū redit peccatū: nō redit q̄ ad nūeꝝ ꝛ spēꝫ pctōꝝ: sꝫ redit q̄ ad deformitatē: q̄ nō ē p̄cedētiū pctōꝝ Sꝫ seq̄ntꝭ: inq̄tū ē pctm̄ tal' hoīs q̄ tātū accepat bn̄ficiū: Et nō ē deformitas ei⁹ inq̄tū ē act⁹ q̄dā: deficiēs a bono ḡr̄ez ꝩtutꝭ. Et sic poti⁹ ē deformitas tal' peccātꝭ q̄ꝫ peti. qꝛ qñ ꝯ bn̄ficiū fecit: tāti immemor bn̄ficij: turpis fuit: turpitudīe ingr̄titudis Et maiori reatu astrict⁹. ꝛ maiori pēa dign⁹ q̄ magis recepat p̄ cetꝭ bn̄ficiū. Et h̄ est ꝙ dicit̄ ī ps. liiij. Qm̄ si inimic⁹ me⁹ maledixissꝫ mihi sustinuissem vtiq̄. Et si is q̄ oderat me sup me mag̃ locut⁹ fuissꝫ: abscōdissem me forsitā ab eo. Tu v° hō vnanimis: dux me⁹ ꝛ not⁹ me⁹. Et agḡuat penā. Ueniat mors sup illos: ꝛ descēdāt ī infernū viuentes Redit igit̄ ad ea ten⁹ q̄ manet. Manet aūt q̄ ad vinculū ꝑpetue detestatōis: q̄ vinct⁹ ē cui pctm̄ dimissum ē. Et iō cū nō detestat̄ q̄ ad dictā deformitatē: redit. Cū etiā aliq̄s cōpūct⁹ ē: adhuc duplici vinculo ligat⁹ ē. Debiti ꝯfessiōis .s. ꝛ Debiti satisfactōis. Et qđ cū q̄ꝫ boꝝ dimittat: tūc adhuc ad h̄ tenet̄: ꝛ q̄ ad h̄ redit. Uel poti⁹ Nō redit: qꝛ māsit. Si aūt ꝛ ꝯfessus ē: ꝛ satisfecit: tūc nō redit nisi q̄ ad deformitatē ingr̄titudis: sic̄ dixim⁹. Nec tenet̄ tūc alit̄ ꝯfiteri nisi sic ꝙ dicat. Ego de multꝭ ꝛ magnis indulgētiā cōsecut⁹ sū a deo. ꝛ ingrat⁹: postea hec adieci oib⁹ pctis meis. Per h̄ patet solutio ad oia p̄ter vnū. Et ad h̄ dicēdū ꝙ nō est deterior condicio aliqñ penitētꝭ: qꝛ sup nō penitētē manēt oia pctā. Huic aūt remissa sūt simpl'r ꝛ nō redeūt: nisi q̄ ad viciū Ingr̄titudis: ꝑ qđ stat⁹ tal' hꝫ turpitudinē ꝑ acc̄ns. s. ex Immemoratiōe bn̄ficioꝝ dei.

Capitulum.XIX.

e **Et factū est cū consūmasset Jesus sermones istos migrauit a galilea et venit in fines Judee trās iordanē et secute sunt eum turbe multe: et curauit eos ibi**

Hic determiat̄ Regimē Prelatoꝝ in regimie boni: ꝓm oēm statū boni. Stat⁹ aūt h̄: est ꝓm Triplicē statū boni. Est ei Bonū ꝯ impedimētū mortalitatꝭ nature. et h̄ ē Cōiugiū: de q̄ det̄miat̄ p̄mo. Et ē Bonū ꝓm statū obediētie ī ope. Et h̄ det̄miatur scđo. Et ē Bonū ꝓm statū ꝑfectiōis apl'ice. Et de h̄ det̄miat̄ tertio. Bonū āt mortaliū: qđ ꝯ defectū mortalitatꝭ ordinat̄ (qđ ē Mr̄imoniū) Tripl'r det̄miat̄. Prīo ei det̄miat̄ q̄tū ad circūstātiā mr̄imonij. 2° q̄tū ad ꝯn̄tia diuortiū: qđ vocat̄ a thoro sepatio. Tertō d̄t̄miat̄ q̄tū ad ea q̄ circūstāt scītatē generꝭ ei⁹ qđ ē Cōtinētia. Et ex his satꝭ parꝫ diuisio p̄me ptꝭ. Sꝫ Prīo p̄mittit̄ oportunitas illi⁹ doctrine ex loco ꝛ q̄stiōe q̄rētiū. Et de hac d̄r [Et fcm̄ ē cū ꝯsūmasset iesus ser. istos ꝛc̄.] Sermones inquā de p̄tāte clauiū q̄s det̄miare icepit a Sextodecio vsq̄ huc. vl' de remissiōe de q̄b⁹ ī p̄cedēti capl'o det̄miauit. Ecc̄i. xliij. Cōsūmatio sermonū ipē est [migrauit a gal'] vbi pl'imas ꝩtutes oñdit [et vēit ī fi. iudee] ad plagā meridianā Que Judea d̄r ad differētiā decapol' Samarie ꝛ galilee [trās iordanē] galilee gētiū [Et secute sūt eū tur. mul.] Joā. vj. qꝛ videbāt sig̃ q̄ faciebat sup his q̄ ifirmabant̄ [ꝛ cur. eos ibi] Osee vj. Ipē cepit ꝛ sanabit nos: ꝑcutiet ꝛ curabit nos. A

Et accesserūt ad eū pharisei tentātes eū ꝛ dicētes: Si licet hoi dimittere vxorē suā q̄cūq̄ ex causa

Scđa oportūitas ex Interrogatōe. Et tāgit Temeritatē q̄rētꝭ. ꝛ Intētionē. Ecc̄i. j. Accessisti maligne ad dn̄m ꝛ cor tuū plenū ē dolo ꝛ fallacia [Si licet] Ecce q̄stio ex q̄cunq̄ cā scripta. Deut̄. xxiiij. Mar. x. Accedētes pharisei interrogabāt eū. Si licet viro vxorē dimittere tētātes eū.

Qui rn̄dēs ait illis: Nō legistis qꝛ q̄ fecit hoiez ab īitio masculū et feminā fecit eos? Et dixit. Propt̄ hoc dimittet hō patrē ꝛ matreꝫ: ꝛ adherebit vxori sue.

Tria dicit. Redargutōez de negligētia lectōis ī studio legꝭ. Autoritatē p̄mo mr̄imoniū instituētꝭ. ꝛ Institutiōis formam. Et ī hac forma dic̄ Sex. Quoꝝ Primū Distictio sexuū. Scđm Exclusio illegitiaꝝ ꝑsonaꝝ. Tertiū Indiuiduitas ꝯhētiū. Quartū Act⁹ ꝛ Finis mr̄imonij. Quitū Mutuū

ĩ vtroq3. ⁊ vtriusq3 ɔbitũ. Sextũ ⁊ vltimũ Impossibilitas ad diuortiũ Dic ḡ. [Nõne legi:] Q.d. Qui nõ legit ĩ capite libri p̄mi: oĩno iners ⁊ reprehẽsibil' est. Adhuc aũt in h: nõ sua s3 ea q̄ natural' ⁊ diuĩe leg' sũt: rñdet: q̄ itegre nature date sũt. In q̄ lege naturali pcti duricia nihil extor sit [q2 q̄ fecit] Pẽsanda ẽ distãtia factoris (mrĩmonii istituent' ĩ nature officiũ) ⁊ serui: q̄ pmisit q̄dã ꝓp̄ peccãdi maleficiũ. Heb. ij. Moyses q̄dẽ fidel' erat ĩ domo dñi tanq̄ seru⁹ ĩ testimoniũ eoꝝ q̄ erãt dicenda [hoĩes] naturalit' ɔiugales. Et iõ cũ causa remaneat ⁊ natura: scda pmissio nihil ĩmutauit de ĩstitutõe p̄ma: S3 poti⁹ p grãz noue leg': scda permissio reuocãda est ad institutõnez p̄mã. Sup̄. v. [masculũ ⁊ fe.] Ergo Innatural' vsus h ẽ phibit⁹. Rho. j. Nã femĩe eoꝝ ĩmutauerũt naturalez vsũ: ĩ eũ vsũ q̄ ẽ ɔ̄ naturã. Silr aũt ⁊ masculi relicto naturali vsu femĩe: exarserũt ĩ desiderijs suis ĩuicẽ: masculi ĩ masculos: ⁊ femĩe ĩ femĩas turpitudines opantes. Mascul⁹ ãt accipit' hic vt generãs: ⁊ femĩa vt adiuuãs. Geñ. ij. Faciam⁹ ei adiutoriũ sĩl'e sibi. Oĩs ḡ coit⁹ nõ hñs modũ generãt' ĩ viro: ⁊ adiuuãt' ĩ femĩa dãnat⁹ ẽ. Et h ẽ q̄ vir incũbat: ⁊ femĩa succũbat: instrumẽt' genitalib9 sibi coaptatis. Si enĩ feĩa supgrediat': matrix cuersa ẽ: ⁊ vir capit semẽ. Si a latere accũbat: lat⁹ matric' iacet sup lat⁹: ⁊ iteꝝ vir accipit. Si posteri⁹ dispõat': distãtia oris matric' ⁊ matric' ipediũt susceptõez seminis. Si aũt succũbit: os matric' directe supponit' ɔcauo matric'. ⁊ directa (al's directe) fit fusio seminis. Et h mõ fec̃ de⁹ feĩaz ĩ adiutoriũ viro. qd ipa ostendit mẽbroꝝ dispositio. Tob. viij. Tu fecisti Adã de limo fre. ⁊ dedisti ei adiutoriũ euã [Et dixit] statuẽdo [Proter hoc reli. hõ pa. ⁊ ma.] Exclusio ẽ illegitiaꝝ psonaꝝ. In pncipio enim a mrĩmonio nõ excludebãt' nisi pr̃ ⁊ mr̃. Postea ĩ lege pl'es. Leuit. xviij. Et postea a Sctis prib9 iteꝝ pl'es psone s' excepte. Attẽde igit' q̄ pr̃ ⁊ mr̃ Triplicit' accipiunt'. Ex statu. Ex natura. ⁊ Ex psona. Ex Statu p̄me ĩnocẽtie: nec fuit fuit⁹ nec cã seruitut'. Et q̄ ad h si aduẽiat ɔdicio dispar: quã nõ psciũt ɔ̄hẽtes: tal' error ĩpedit mrĩmoniũ. In natura ãt pentũ: natura attẽdit' suba: vtute ⁊ ope. Sic oĩa q̄ sũt ptãt' alicui⁹ p hec tria diuidũt'. Suba ãt pentũ natura: vtute: ⁊ ope: ĩdiuisa ĩ aliõ: ẽ ĩ filijs. ⁊ ꝓpagatio illi⁹ facit ḡdũ p̄mũ. In Filioꝝ aũt filijs ꝓp̄ cõmixtionẽ ad aliõ: ẽ natura ĩ pte: ⁊ vt⁹ ⁊ operatio. In filioꝝ Nepotib9 ꝓp̄ duplicẽ mixturã cũ alieno: nõ possum⁹ dicere q̄ maneat nisi virtute ⁊ ope. Et in filioꝝ Pronepotib9: expẽdit' ⁊ virt⁹ eius et opatio vltia. Et iõ p⁹ istos grad⁹ ɔtrahit'. Sic ei puenit in tertiã ⁊ q̄rtã generationẽ [et adhe. vxori sue] affectu vxorio. Et in hoc intelligit' q̄ ñ repudiabit eã. Est eñ hec adhesio leg': nõ adhesio libidinis. j. Coꝝ. vj. Qui adheret meretrici: vnũ corpus efficit'. In h ãt q̄ dr̃ [sue] qd notat discretõez phibet' adulteriũ. Leui. xviij. Cũ vxore proximi tui ñ coibis. Hiere. v. Unusq̄sq3 ad vxorẽ proximi sui hinniẽbat. Uñ p h q̄ dr̃ [adherebit] notat' Cõsensus ĩdiuiduitas. Per hoc q̄ dicit [vxori] notat' Amoris honestas: Ut nõ vtat' ea tanq̄ meretrice vel fornicatrice. Per h q̄ dr̃ [sue] notatur

Adulterij damnabilitas

Et erunt duo in carne vna.

B Hic notat' Cõtrahentiũ indiuiduitas. Et rõne q̄dẽ p̄me pt' oñdit' Dãnatio ⁊ Inordinatio: ⁊ Innaturalitas bigamie. Sed bigamia ẽ Duplex. Coniunctio. s. cum pl'ib9 successiue q̄ inducit Irregularitatẽ: Nõ pctm̃. j. Timot. iij. Uni⁹ vxoris virum. Alia fuit cõiunctio ad pl'es sil'. Et hãc induxit primus Lamech Geñ. iiij. Et ad tp̄s in sanct' patribus dispensabat': Ut cum ꝓpagatione semis: fieret etiam ꝓpagatio religionis: et contra naturã est matrimonij: Cum h dicat' [erũt duo] Non tres vel plures. Ex Scda pte cum dr̃ [in carne vna] Duo intelligunt' Quoꝝ Unũ est: Mrĩmonij pri⁹ actus. et Alterũ Mrĩmonij principalis finis siue bonũ. Et põt Primũ esse: et medicina libidis j. Coꝝ. vij. Propt' fornicatõez vnusq̄sq3 vx. su. ha. et vnaq̄q3 suũ viꝝ ha. Põt etiã eẽ officiũ ⁊ op⁹ generatõis. Tob. vj. In vĩo erit' cõiugio vt ex vob filij pcreent'. Finis ãt ẽ vna caro plis. Et h ñ põt eẽ vt dr̃ Phs: vt ex eq̄ veniat caro viri ⁊ femĩe. q2 Ex duob9 sil'ib9: nihil fit. sed q̄ vnũ fiat spũs: corpus formãs: ⁊ alteꝝ sit ma'ia formata. Et iõ sex⁹ ĩ psonis generãtib9 diuisi: vniunt' in seminũ cõmixtiõe. Et h est q̄ dr̃ [in carne vna] q2 In illa ẽ vterq3 generãtiũ p totã vtutẽ sexuũ: l3 ñ sit p figurã mẽbroꝝ. Et h est qd dr̃ Geñ. v. Ml' Adã ⁊ Eua cõmixti: genuerũt ad imaginẽ ⁊ sil'itudinẽ suam.

Itaq3 iã ñ sunt duo: sed vna caro

Notat' h in vtroq3 vtriusq3 debituz. Et notant' Duo. Debitũ. ⁊ Signũ. Debitũ: q2 nõ s' duo: sed vterq3 in altero. j. Coꝝ. vij. Uir sui corpis ptãtẽ nõ h3: sed ml'ier. Silr ãt ⁊ ml'ier sui corpis ptãtẽ ñ h3 sed vir: nolite fraudare ĩuicẽ. Et ɔ̄ hãc iusticiã: est libell⁹ repudij. q2 Sine culpa pcti: pdit ml'ier qd perpetuo suũ erat. Signũ notat' in h q̄ dr̃ [vna caro] In h eñ notat' Indiuiduitas ɔiũctõis spũs ad deũ. Mal'. ij. Quid q̄rit vn⁹ nisi semẽ dei.

Qd ḡ de⁹ coniunxit hõ non sepet

Ecce Impossibilitas ad diuortiũ. Et notantur Duo in p̄ma pte hui⁹ ɔcl'ionis. Unũ ẽ Autoritas cõiũctõis: cã stãte in natura. Scdm ẽ q̄si fũdamẽtũ. Primũ patz p se. Per Scdm excludit' Dispar cult⁹. q2 tales psonas nisi cultui malo renũciẽt et ad vnũ cultũ veniãt: de⁹ ñ ɔiũgit. Mal'. ij. Contaminauit iudas scrificatõez dñi quã dilexit ⁊ habuit filiã dei alieni: dispdat dñs viꝝ q̄ fecerit h: magistꝝ ⁊ discipulũ in isrl'. Per Scdm q̄ dr̃ [hõ nõ sepet] h ẽ: cã hũana nõ sepet'. Si eñ ꝓp̄ scritatez et cõteplationẽ ex cõi cõsensu sepent' a thoro: nõ hõ separat: sed deus. Sed tunc non datur repudium. S3 q̄ñ ꝓp̄ odiũ sepat': vel ꝓp̄ libidinẽ alteri⁹ fit repudiũ: tũc hõ separat. De Prio dr̃. j. Coꝝ. vij. Qui habẽt vxores tanq̄ nõ habẽtes sint.

Dicunt illi. Quid ḡ moyses mãdauit dari libellũ repudij et dimittere? Ait ill': Qm̃ moyses ad duriciã cordis vr̃i pmisit vobis dimittere vxores vr̃as. ab initio aũt non

fuit sic. Dico aũt vobis: q2 q̄cũq3 dimiserit vxorẽ suã nisi ob fornicationẽ: ⁊ aliã duxerit: mechat'. Et q̄ dimissam duxerit: mechatur.

Hic tangit' Dãnatio adulterij. Et h3 Duo. Obiectõem phariseoꝝ: ex Deut'. xxiiij. ⁊ Rñsionẽ dñi. Obiectio phariseoꝝ vincit' esse mãdatũ qd fuit pmissum. Responsio dñi cãm dic̃ pmissionis: ⁊ esse pmissionẽ. ⁊ verã causã dic̃ dimissiõis. ⁊ si iuste dimittat' a thoro: damnat ɔiũctõez ad alteꝝ. Et vbi dãnat Duo dic̃. Dãnat eñ adulteriũ dimittent'. ⁊ Adulterium dimisse. Et per hoc patz l'ra. j. Coꝝ. vij. Alligat⁹ es vxori: noli q̄rere solutõez Attẽde aũt q̄ ꝓp̄ fornicatõez dic̃ dimitti. Et d h Sup̄. v. notatũ iuenies: quõ fornicatio peior ẽ meretricio ⁊ incõtinẽtia. Eze. xvj. In h q̄ dedisti mercedes. ⁊ mercedes nõ accepisti. factũ est ĩ te ɔ̄ ɔsuetudinem mulieꝝ. Adhuc aũt q̄ñ dimitti deb3 adultera: nõ penitẽs dimitti deb3. Adhuc si ĩ sil'i ẽ culpa dimittẽs: nõ põt dimittere. Itẽ si dissimulat videt' idulsisse. ⁊ sic agere nõ põt ad dimissionẽ

Dicunt ei discipuli ei⁹. Si ita est causa hoĩs cũ vxore: ñ expedit nubere. Qui dixit illis. Nõ oẽs capiunt vbũ istd: s3 quib⁹ datũ ẽ. Sũt enĩ eunuchi q̄ d mr̃is vtero sic nati sũt. ⁊ sunt eunuchi q̄ facti sũt ab hoĩbus. ⁊ sũt eunuchi q̄ seipos castrauerũt ꝑpter regnũ celoꝝ. Qui potest capere capiat.

Ordinatio est castitatis: ex dicto orta discipuloꝝ. Uidebãt enĩ q̄ vxor nõ est pbanda añ ɔ̄ctũ: et tñ nõ dimittẽda ꝓp̄ multa q̄ freq̄nt' eueniũt. Et h g̃ue reputabãt. In vbo aũt dñi ⁊ ɔcedit' h qd ẽ infirmitat' p indulgẽtiã. ⁊ p̄dicat' h qd ẽ excellẽt' virtut'. Et ĩ h tãgit Tria. Prĩo castos ex necẽitate impotẽtie natural'. Scdo ex necẽitate ĩpotẽtie casual'. Et Tertio castos ex vtute honestatis. Primi hñt actũ castitat' ⁊ figurã mẽbroꝝ: s3 nõ potẽtiã. Secũdi nec figurã mẽbroꝝ hñt: nec potẽtiã: nec actũ gñatõis. Tertij aũt figurã mẽbroꝝ: ⁊ potẽtiã generatõis: s3 nõ volũtatẽ nec actũ. De p̄mis duob9 Ecci. xx. Cõcupia spadõis deuirgiauit iuuẽculã: Ecci. xxx. Spado ɔplectẽs vginẽ ⁊ suspirãs Deu. xxiij. Spado ñ ĩtrabit eccl'iaz dñi. De Tertio Esa. lvj. Hec dic̃ dñs eunuchis: q̄ custodierĩt sabbata mea: ⁊ elegerint q̄ volui: et tenuerint fed⁹ meũ: dabo eis locũ ⁊c̃. [Qui p̄t cape ca.] Per grãz oẽs pñt. Sed sic dr̃. j. Coꝝ. vij. Meli⁹ ẽ nubere q̄ vri

Tũc oblati sũt ei paruuli vt man⁹ eis iponeret ⁊ oraret. Discipl'i aũt icrepabãt eos. Jes⁹ vo ait ill': Sinite puulos ⁊ nolite eos phibere ad me vẽire; taliũ ẽ ei regnũ celoꝝ

Et cũ iposuiss3 eis mã⁹ abijt inde:

C Ordinatũ elicit mãdatoꝝ in duob9. In Hũilitate subdẽdi se pcipiẽti ⁊ pcepto. Et In pfectõe mãdatorum pceptorum. In Primo notantur Quattuor. Offerẽtiũ deuotio. Discipl'oꝝ indiscreta phibitio. A dño indiscretiõis correctio. et Paruuloꝝ confirmatio ⁊ benedictio. Dic igit' [Tũc oblati ⁊c̃.] Tãgit Tria. Deuotiõem offerẽtiũ. Innocẽtiã oblatoꝝ. ⁊ Intẽtionẽ ad Duo (al's a dño) ad man⁹ ipositionẽ. et orationẽ. Nũc. vj. Inuocabũt nomẽ meũ sup eos: ego ãt bñdicã eis [Discipuli aũt ⁊c̃.] Tũ q2 timebãt ĩportunitate vexari. Tũ etiã q2 ĩdiscretũ reputabãt puulos ñ intelligẽtes q̄ fiebãt ɔfirmari ⁊ bñdici. Sic adhuc heretici q̄dã h factũ in eccl'ia increpãt: q̄ puulos suscipit ad baptizãdũ ⁊ ɔfirmãdũ. Nũc. xiiij. Paruulos qui igrãt boni ⁊ mali distãtiã: itroducã in terrã quã promisi prib9 eoꝝ. Geñ. xvij. Infãs octo dieꝝ circũcidet'. j. Re. j. Puer puul⁹ samuel oblat⁹ ẽ in tẽplũ. [Jesus vo ait ill': Sinite puulos] Repñit indiscretionẽ discipl'oꝝ. Esa. vl. Ad quẽ respiciam nisi ad puulũ ⁊ cõtritũ spũ: ⁊ tremẽtes smões meos. j. Re. xv. Nõne cũ eẽs puul⁹ ĩ ocul' tuis: caput ĩ tribub9 isrl' fact⁹ es [et nolite phibere] Prouer. iij. Noli phibere eũ q̄ bñfac: si potes ⁊ ipse bñfac. Sup̄. xviij. Qui scãdalizauerit vnũ de pusill' q̄ ĩ me credũt. Prouer. ix. Siq̄s est puul⁹ declinet ad me. Gal'. iiij. Quãto tp̄e heres puul⁹ ẽ: nihil differt a suo [Taliũ ei ẽ]. j. Co. xiiij. Malicia puuli estote ⁊c̃. S. xviij. Nisi ɔuersi fuerit' ⁊ efficiami sicut puuli. Job. xxij. Qui hũiliat⁹ fuerit erit in gl'ia. [Et cũ imposuisset ⁊c̃.] Prouer. xxix. Hũilẽ spũ suscipiet gloria.

Et ecce vn⁹ accedẽs ait illi: Mgr̃ bone: q̄d boni faciã vt habeã vitã eternam

Hic agit' de Obĩa mãdatoꝝ. Et h3 Tres ptes Sc3. Inq̄sitõez boni. Obĩe oñsionẽ. ⁊ Impletõez In Prio Duo notãt'. Dispositio vic3 q̄rẽt'. ⁊ Mod⁹ q̄stiõis. Dispositio q̄rẽt' ẽ q̄ [Un⁹] forma virtut' [accedẽs] ad dñm passu pfectiõis. Mar. x. Et cũ egressus eẽt ĩ via: pcurrens q̄dã ⁊ genuflexo añ eũ: rogabat eũ dicẽs: Mgr̃ ⁊c̃. [Mgr̃ bone] Mod⁹ ẽ q̄stiõis In q̄ ponit Captatiõez beniuolẽtie: a pfectõe sapie: ⁊ pfectõe vtut' laudãdo. Scdo Querit bonũ exercẽdo in ope [Quid bõi fa.] et Nõ q̄d bõi sciã. Tertio sũmi boni effectiuũ ɔiũgit cum dicit [vt habeã vitã eter.] [Magister] Deutero. viij. Sic hõ erudit filiũ suũ: sic dñs de⁹ tu⁹ erudiuit te [bone] Naũ. j. Bon⁹ dñs ⁊ cõfortans in die tribulatõnis ⁊ sciens sperantes in se. [Quid boni faciã] Jo. vj. Quid faciem⁹ vt operemur opa dei: Job. ij. Nunq̄d vir vbosus iustificabit'. Supra. vij. Non oĩs q̄ dicit mihi domine dñe intrabit in regnũ celoꝝ. sed q̄ fecerit ⁊c̃.

Qui dixit ei. Quid me interrogas de bono? Un⁹ est bonus deus

Hic ostendit' Obediẽtie via. Et habet Duo. Redargutõem q̄rẽtis. et Ostensionẽ rei q̄site. Redar

gutio est. ⁊ Quid me interrogas de bono: ⁊ Mar.x. Lu.xviij. Quid me dicis bonū. Nemo bonus nisi sol⁹ deus. Et dicit Aug. q̄ vtrūq; dubiū est. Unū ꝓter impfectā fidem Quid me dicis bonum: quia nō dixerat nisi magister bone: qō ē bonū ⁊ sapietis bois qui ex se nō bonus est. Alterū dicū est ꝓter impfectā volūtatē. qz tēporale bonū in corde eligens: q̄ suū de bono spūali. ⁊ Onus ē bonus deus ⁊ essentialiē causaliē ⁊ exemplariter ⁊ finaliter. Et sic nihil est bonū nisi in q̄tū illō ptcipat. ⁊ in q̄tū ab illo est. ⁊ in illo relucet. ⁊ in q̄tū ad ipm est. Exo.xxxiij. Ego ostendā tibi oē bonū

Si vis ad vitā igredi ⁊ua mādata

Responsio q̄stionis. Et Duo babet. Ostensionē obedientie in genere. ⁊ Determinationē in specie ⁊ ingredi ⁊ Eccli.j. Fons sapiētie verbū dei i excelsis. ⁊ ingressus illi⁹ mandata eterna. Sap.vj. Initium illi⁹ verissima est disciplie ꝯcupiscētia ⁊ Seruā mandata ⁊ Prouer.vj.⁊.vij. Serua mādata

Dicit illi: Que: Jesus autē dixit. Non homicidiū facies: Nō adulterabis: Nō facies furtū: Nō falsum testimoniū dices: Honora patrē tuū ⁊ matrē: ⁊ diliges ꝓximū tuum sicut teipsum.

⁊ Dicit illi. Que: ⁊ Questio est decimationis. ⁊ Jesus aūt dixit Nō homicidiū ⁊ Decimat Prio Quicq̄ in ope. ⁊ Septū qō est forma operis In ope aūt ꝫ malū tāgit Quatruor: ⁊ Quitū i ordine ad bonū. Et ꝫ malū in ope Tria. ⁊ Quartū i ꝓbo. In ope aūt ꝫ malū ꝓmi fm nocumētū ꝑsone: ⁊ ꝫ nocumētū ꝓseruatōis nature spēi. ⁊ ꝫ id qō datū ē ad solaciū vertiuſq;. Attēde aūt q̄ nō dicē de mādatis ꝓme tabule. qz ille peccabat in effectu ꝫ ꝓximum retinendo. et non ita in affectu contra dñm. Dicit ḡ. Nō homicidiū facies. ⁊ Exo. xx. Deu. vj. Pena pōit Exo.xxj. Qui pcusserit hominē volēs occidere morte moriat. ⁊ Nō adul. ⁊ Exo.xx. Deu. v. Leui.xx. Si mechat⁹ q̄s fuerit cū vxore alteri⁹: ⁊ adulteriū ꝓpetrauerit: morte moriatur ⁊ mech⁹ ⁊ adultera ⁊ Nō furtū fa. ⁊ Exod.xx. Deu. vj. Pena tāgit Deu. xxij. Leui.x. Num. xv Prouer. vj. ⁊ Nō falsū te. dices ⁊ Exo.xx. Deu. v. Deutero.xix. Ut̄q; diligentissime pscrutātes inuenerint falsum testē dixisse mendaciū ꝓra fratrē suū: reddent ei sicut fratri suo facere cogitauerat. Prouer.xix. Testis falsus nō erit impunis⁹. ⁊ Honora ⁊c. ⁊ Exo.xx. Deu. v. Eccl.iij. Qui honorat patrē suū vita viuet lōgioꝛ. Et sequit. Bñia bois ē honoratio pris: ⁊ dedec⁹ filij pr̄ sine honore ⁊ Diliges ꝓximum. ⁊ Leui.xix. Rho. xiij. Plēitudo legis

Dicit illi adolescēs. Oia hec custodiui a iuuētute mea. Quid adhuc mihi deest:

Ecce Impletio obedientie. Nec de vita sua vicit: Nec rētat fm Beda. qz Mar.x. dr q̄ Jesus dilexit eū. Quidā aūt dicūt q̄ rētauerit. Qz Duplex ē Tētatio. Simplex: vt capiāt. et Impfcōs: vt ali

q̄d ad saluā sufficiēs iuenīat. Et ꝫ scdo mō tentauit. Et dr Duo. Profitet obiaz. ⁊ Querit pfectōs De Prio dr ⁊ Hec oia ⁊ Jac.iij. Qui totā legē seruauerit: offēdat aūt i vno: factꝰ ē oīm re. ⁊ Ia iuētute ⁊ Thre.z. Bonū est viro cū portauerit iugū ab adolescentia sua ⁊ Quid adhuc mihi deest: ⁊ Ecci.vj. Fili a iuuētute tua excipe doctrinā

Ait illi iesus Si vis pfectꝰ eē: vade ⁊ vēde oia q̄ hēs ⁊ da paupib⁹ et habebis thesaurū in celo: ⁊ veni sequere me.

Dic ponit Regnum pfectoꝝ. Et dicunt Tria. Perfectōis via. ⁊ Qui ad pfectm nō puenīt. ⁊ Lū ꝓmio pfectionis ⁊ Si vis pfectꝰ eē ⁊ ij. Exo.xiij. De ceto frēs gaudete: pfici cītote. Lok.iij. Sup oia charitatē hītes: qō ē vinculū pfectōis ⁊ vade vēde oia ⁊ Nō vt Ananias ⁊ Saphira Act.v. Luc.xij. Uēdite q̄ hēs et date el'ymas ⁊ da paupi. ⁊ pl. crj Dispsit dedit paupib⁹ ⁊ et hēbis thes. ⁊ Sup.vj Thesaurizate vob⁹ thesauros in celo ⁊ et veni et sequere me ⁊. ⁊ Joā.ij. Qui dr se in chō manere: debet sic chō ambulauit: ⁊ ipe ambulare.

Cū aūt audisset adolescēs ꝟbū abiit tristis: erat ei hīs mlt̄as possessiones. Jesus aūt dixit discipulis suis: Amē dico vobis: quia diues difficile intrabit i regnū celoꝝ. Et itez dico vobis: Facili⁹ ē camelus ꝓ foramē acꝰ trāsire q̄ diuitē intrare in regnum celorum.

Difficultas bꝰ tāgit. Et dr Duo. Prio ei ondit Difficultas tā in tristicia iuuenis: q̄ er ꝓbis saluatoris. et Scdo excludit Impossibilitas. Dic igit̄ ꝓmo ⁊ Cū aūt ⁊c. ⁊ Eccl.xiij. Felix q̄ n abijt cum tristicia ⁊ n excidit a spe sua. Et ibidē Infra. Oculꝰ malus ad mala: et n satiabit pāe idigēs ⁊ est in tristicia sup mēsaz suā. ij. Loī.vij. Secdi tristicia mortē opat ⁊ Erat ei hīs mlt̄as pos. ⁊c. ⁊ Eccls. v. Quid pdest possessori nisi q̄ circūit diuitias oculꝰ suis ⁊ Jesus āt dix. dissi. su. ⁊ qz alij n audiuissent ⁊ Amē dico vo. ⁊ Lu.xviij. Quā difficile q̄ pecunias hīt ⁊c. Mar.x. Quā difficile q̄ pecu. hīt regnū ce. itrabūt. Eccls.v. Qui amat diuitias frct̄ n capiet ex eis. ⁊ Facili⁹ ē camelū ⁊ In muro bte rusalē ꝓpē bella finitima magne porte ꝓcluse fuer ⁊ puule portule aptē: q̄ foramen acꝰ vocabant ꝓpē artitudinē p q̄s aialia n nisi deposit̄ onerib⁹ itrabāt. Et ꝫ est qō dr cōgatiue loq̄ns Mar.x. Filioli q̄ difficile ē fidētes i diuitijs reg. dī itroire. Prouer.xj. Qui ꝓfidit i diuitijs suis corruet. Prouer. xxviij. Qui festinat ditari non erit innocens.

Auditis aūt hīs discipuli mirabantur valde dicentes. Quis ergo poterit saluus esse: Aspiciens aūt Jesus dixit illis: Apud hoies

hoc impossibile est: apud deū aūt omnia possibilia sunt.

Dic Duo dicuntur. Discipuloꝝ ammiratio. ⁊ Impossibilitatis exclusio. Discipuli enī intellexerūt q̄ diues est: nō solū qui habet: sed q̄ vult habere: quales fere omnes sunt. Et hec est causa q̄sti onis eorum. ⁊ Aspiciēs aūt dixit eis. Apud homines impossibile est: apud deū aūt oīa possibilia sunt ⁊ Luc.j. Nō erit ipossibile apud deū oē vbū. Ben.xviij. Nunqd deo q̄q̄ erit difficile.

Tunc respondēs Petr⁹: dixit ei: Ecce nos reliquimus oīa ⁊ secuti sumus te: Quid ergo erit nobis:

Premiū ostendit hic pfectōis. Et Duo hic tangunt. Perfectōis expositio. ⁊ Premiū Dicit ergo. ⁊ Tūc respondēs Petrus ⁊ p oīb⁹ alijs. Ecce nos reliquimus oīa ⁊ Sup .iij. Ben xij. Egredere tē ⁊ Et secuti sumus te ⁊ iij. Reg. xix. Heliseus relictis oibus cucurrit post heliam. ⁊ Quid ergo erit nobis ⁊ in ꝓmo. Supra .xij. Exponit ꝓmium Deut.xxxij.

Jesus aūt dixit illis. Amen dico vobis q̄ vos qui secuti estis me: i regeneratōe cum sederit filius hominis in sede maiestatis sue: sedebitis et vos sup sedes duodecim: iudicātes duodecim tribus isrl'. Et omnis qui reliquerit domū vl' fratres aut sorores: aut patrem: aut matrem: aut vxorez: aut filios aut agros ꝓpter nomē meū: cētuplū accipiet: et vitā eternā possidebit. Multi aūt erunt primi nouissimi: ⁊ nouissimi primi

⁊ Jesus autē dixit illis ⁊ specialiē Prio aplis. ⁊ Scdo generaliē oīb⁹ Dic igit̄ ⁊ Amē dico ⁊ fideli ꝓmissiōe. Tit.j. Quā ꝓmisit qui nō mentitur deus ⁊ q̄ vos qui secuti estis me ⁊ qz Parū est relinq̄re: Ideo de illo nō facit mentionē. Lan. viij. Si dederit homo omnē substātā domus sue ⁊c. Sed magnū est sequi. Eccli.xxiij. Bñia magna ē sequi dñm. Longitudo enī dier⁹ ab ipo assumet. Lin regeneratōe ⁊ Non baptismatis: sed resurrectōis scdōz i gl'iaz.j. Loī.xv. Nos imutabimur Rho.viij. Ipa creatura liberabit a seruitute corruptōis in libertatē glorie filioꝝ dei ⁊ cū sederit fi.ho. in sede maie. sue ⁊ Dan.vij. Joā.v. Potestatē dedit ei iudiciū facere qz filius hois ē. Heb.j Sedet ad dexterā maiestat̄ ⁊ sedebit̄ ⁊ vos ꝓfecti q̄rū cor indiuisum est ad tpaliter delectantia ⁊ sup sedes duodecim ⁊ Apoc.iij. In circūitu sedis sedilia vigintiquattuor. et sup thronos vigintiquattuor seniores. hoc ē duodecim ꝓtes: ⁊ duodecim aplī

ꝙa oēs stelle ad duodecim reducunt. Apoc.xij. Corona duodecim stellaꝝ in capite ei⁹. Ideo vniuersitas significat iudicantiū ꝓ duodecim. Vel qz ꝑfectus ꝓtenarius cōsistit ex tribus ⁊ q̄tuor ⁊ vnius boꝝ multiplicatio ꝓ aliū facit duodecim. De ꝫ .xj. Iudicātes duos. tribus isrl' ⁊ Per ꝫ accipit vniuersitas iudicandoꝝ. Ps. c. xlix. Ut faciāt in eis iudicium cōscriptū: gl'ia hec ē oīb⁹ scis ei⁹. Per tribus aūt israel significant fideles impfecte boni ⁊ impfecte mali q̄ saluabunt ⁊ cōdēnabunt. Qui aūt infideles sunt de his dr Joan.iij. Qui nō credit iam iudicat⁹ est ⁊ Et oīs q̄ reliq̄rit ⁊ Istud patet per se Mar.em. x. dr centies tantū accipe in pn̄tium ꝓsecutiōib⁹: eo q̄ sunt multi implentes in ipso spūale bonū: et charo veneranť affectu: et illos accipit i pr̄es ⁊c. Quidā etiā semp̄ ꝙsequunt hoc bonum. Et ideo accipit cū ꝙsecutiōe. Vel centuplū. qz incōpabiliter valet plus qō accipit. Ben. xxvj. Seminauit Isaac in terra illa ⁊ iuenit in ipo anno cētuplū ⁊ et vitā eter. pos. Joā. x. Et ego vitā eternā do eis. Qz aūt in sede iudiciaria sedere magnū est et vitā eternā hīe. Jō finalē adūgit cōclusionem. de modo habēdi tantū ꝓmiū honoris ⁊ vite ⁊ felicitatis ⁊ Multi aūt ⁊c. ⁊ Multitudo em iudeoꝝ q̄ ꝓma reprobata ē: ista q̄dē sint ꝓmi ⁊ nouissimi dignitate ⁊ tpe ⁊ gēib⁹ ꝓceptōe gr̄e facti sūt ꝓmi. Eph. ij. In chō Jesu vos q̄ aliq̄n eratis lōge: facti estis ꝓpe. et iné vocatos q̄ ꝓior est reputatōe sui sit nouissim⁹ retributōe. Lu. xiij. Dis q̄ se exaltat būiliabit: et q̄ se būiliat exaltabit. Et hoc intēdit alstruere ꝓ totum sequēs capitulū

Simile est regnum celoꝝ homi pr̄ifamilias q̄ exijt prio mane cōducere oparios in vineā suā. Cōuētōe āt facta cū oparijs ex denario diurno: misit eos i vineā suā. Et egressus circa horam tertiam: vidit alios stātes in foro ociosos ⁊ dixit illis Jte ⁊ vos i vineā meā: et qō iustū fuerit dabo vobis. Illi āt abierūt Iterū aūt exijt circa sextā ⁊ nonā horā: ⁊ fecit sil'r. Circa vndecimā vo exijt: ⁊ inuenit alios stātes ⁊ dixit illi: Quid hic statis tota die ocē osi: Dicūt ei: Quia nēo nos cōduxit. Dicit illi: Jte ⁊ vos i vineā meā

In hoc capitulo inuitat ad instantiā opis ꝑfectos eccl'ie. Et habet Duas ptes. In q̄z Pria ponit Instātiā opis ⁊ Modū opand̄. In Scda Doctrine ꝓfirmatōez ꝓ ꝓgruū miraculū de illūinatōe

eecaꝝ ante finē capituli. De Instantia aūt ꝛ Mō opantꝫ Tria inducit. In quorū Primo Sub parabola Instantiaꝫ docet opis. In Secūdo Sub exemplo sue passiōis: obediētiā ꝛ intentionē rectificat opantꝫ. In Tertio Sub rephēsiōe elatōis ꝛ indignationis in opando: docet cōsensum hūilitatꝫ: et affectum fraterne societatꝫ. Quia sicut dī Prouer. xviij. Frater q̄ iuuatꝛ a fratre est q̄si ciuitas firma Et hec patent in littera. In Prima Duo dicit Instructionē vieꝫ pabolicā. et Explanatōeꝫ p paruam clausulā quā in fine addit dicens: Sic erūt nouissimi pmi ꝛ primi nouissimi. Hāc em̄ astruere intendit. In Prima harū Duo sunt. Parabola scꝫ instantie opis. et Parabola remūerationis. Parabola de instātia opis Duo habet. Assimilatū: et Cui ꝛ In q̄ assilatꝛ. Assimilatꝛ em̄ regnū celorū: cum dī [Sile ē regnū celoꝝ] Hoc est: gubernatio officioꝝ celestiuꝫ q̄ sunt in ecclesia. Hoc em̄ dicitꝛ regnum celoꝝ. q̄a Origo eius est in celo. et Cōuersatio. et Finis. De Primo Apoc. xxj. Descendentē de celo. a deo paratā. De Scdo Phil. iij. Nostra aūt conuersatio in celis est. De Tertio Joā. xiiij. In domo patrꝫ mei māsiōes mlte sunt. De omnibꝫ his simul Job. xxxviij. Nunqd nosti ordinē celi ꝛ rōnem eius pones in terra [homi] Hic dī Duo: Cui: ꝛ In quo fit compatio. Cui: q̄a [homi patrifamilias] ꝛ In homie notatꝛ Discretio. In patrefamilias Autoritas ꝛ prudētia et dispēsatio totius domꝰ. De Primo Ps. iiij. Signatum est sup nos lumē vultus tui dn̄e. De Secundo s. xiij. Ois scriba doctus in regno celoruꝫ silis est homi patrifamilias qui pfert de thesauro suo noua et vetera [Qui exijt] Hic tangit In quo fit compatio. Et tangunt h Tres diuersitates et Quinqꝫ exitꝰ. Diuersitates sunt opariorum qꝛ Primi: mane nō stant ociosi: nec rephēduntur de ocio: sed cōducuntꝛ pro pcio. Secūdi stant in foro ociosi: nec rephenduntꝛ de loco: nec de ocio: sed nec conducuntꝛ: sed in vineam mittuntꝛ sub iusti pcij estimatiōe. Tertij aūt ꝛ rephenduntꝛ de ocio: et in vineam mittuntꝛ: nec cōducuntꝛ: nec p rata temporis pcīu pmittitꝛ. Et hec patent in lr̄a. Quinqꝫ autē exitꝰ in lr̄a significantꝛ. In Mane. In Tertia. In Sexta. In Nona. In Undecīa. Exitꝰ aūt sunt manifestationes diuīe: qbꝫ ad opꝰ suū vocat filios hoīꝫ deꝰ pater. Qui: sicut paterfamilias gubernat domū: ita gubnat mundū. Prima igitꝛ hora est quia qn̄ venit in noticiā Ade: per legem discipline ꝛ nature vocans ad pfectōnē Justicie. Unde ꝛ Prima hora in his fuit lumē legis discipline. Et Scda hora fuit lumē legꝫ nature. Quaꝝ Primaꝫ obumbrauit pctm̄ Inobedientie. Scdaꝫ aūt obūbrauit peccatum cōtra naturam. Tertia aūt hora māifestabatꝛ Secūdo exitu: p Ostensionē pcti in detestando: p Inuitationē ad pniaꝫ: ꝛ Inductionē diluuij cuꝫ penitere nollēt Gen̄. vj. Et hic est Exitus secundus in hora Tertia. Protēditꝛ aūt vocatio: p Diuisionē linguaꝝ: ꝛ Uocationeꝫ Abrae de t̄ra sua: ꝛ Deletionē pentapolis (sic p q̄sdam luces horarias. In q̄bꝫ aliquid innuit semp de iusticia vocantis) vsqꝫ ad circūcisionē Abrae: q̄ in horam Sextaꝫ. In qua sol cepit stare in altissimo pmisso.

Ultra quod etiam ascendere nō potuit. Quia hoc erat semen in quo benedicende erāt omnes gētes. Cuiꝰ signū in circūcisione Abraā accepit Sic habetꝛ Gen̄. xv. ꝛ. xvij. Et ille exitꝰ iteꝝ p luces horarias (in qbꝫ aliqd significatiōis dei illuxit In introitu israel in egyptum: In suscitatiōe Moysi: ꝛ In exitu de egypto) porrecta est vsqꝫ ad Moysen qn̄ legem dedit. In cuius collatiōe Nona cōclusa est hora et Quartꝰ exitus: cū Legē mandauit in pceptis iusticiarū: Hereditatē domui Jacob ꝛ Isrl' Promissiones. Eccl. xxiiij. Et iterū p lucē horariā: illuminatiōis Regni p Dauid: ꝛ legis p pphetas. Hec hora venit vsqꝫ ad Undecimā qn̄ nouissime p seipm̄ apparuit. In quibꝫ oibꝫ vocationibꝫ Judeos i vineas sic pmos cōstituit oparios. Primo qdem in pthoplastꝫ. Scdo in Patriarchis. Tertio in Legislatore. Et Quarto in Regibꝫ ꝛ Prophetis. Et tandē in seipso dicente Supra. xv. Nō sum missus nisi ad oues q̄ pierūtꝛ domꝰ isrl'. Hec aūt vocatio nō pōt extendi Que f̄m Chrysost. tenebris miscebitꝛ. Que est in manifestatione lucis p pdicationē aplorū; que facta est gentibꝫ nouissime in vineā venientibꝫ. q̄ pximi efficiuntꝛ. vna hora facientes. ꝛ fit eis miscdia: vt pus similitudinē regis pcipiant in agnitione ṽitatis q̄ȝ illi qui ab initio sunt vocati. Sicut dicit apl's Rhom̄. xj. Cecitas cōtigit in israel donec plenitudo gentiū intraret. et sic ois israel saluꝰ fieret. Sicq̄ Uinea: ē eccl'ia militans. Uites: fideles in eccl'ia plantati. Esa. v. Uinea dn̄i sabaoth domus israel est. Cantic. viij. Uinea fui pacifico in ea que habuit populos. Uites aūt: gaudij spūalis vinum germinantes. De quo dicitꝛ Judic. ix. Non possum deserere vinū meum qd letificat deū ꝛ homies. Conuentio aūt hoīs est obligatio ad opꝰ iusticie spūalis ex manifestatiōe diuine voluntatꝫ. Gen̄. xxx. Dic qd mercedis accipias vt seruias mihi. Et Ibidem. Rn̄debit mihi cras iusticia mea cū placiti (al's placitū) tp̄s aduenerit coram te. Procurator aūt vinee f̄m hoc filius dei est: significatus p Joseph: qui Genes. xlj. gubernabat creditam sibi domum. Et Hebre. iij. Christus fidelis est in domo sua: que domꝰ sumꝰ nos. Denariꝰ autē diurnꝰ est: q̄ soluitur p labore diurno: valens decē vsuales: et insignitꝰ imagine regis. Et hoc nihil aliud est nisi imaginis gratie pfecta silitudo in nobꝫ: Christo (q̄ est imago dei inuisibilis) nos sigillāte: ꝛ opibꝫ iusticie nos poliētibꝫ et camino tentatiōis nos purificāte. Sic em̄ in fine diei: denarij impssioneꝫ pfecte habentes: de oī labore sumꝰ remunerati. Hanc aūt impressionem Judei vltimo accipient. et gentes pmo. Rhom̄. ix. Gētes que nō cognouerunt legē iusticie acceperunt iusticiā. Isrl' aūt sectādo legē iusticie: ad legē iusticie n̄ puenit. Murmur aūt est ortū ex iudeis in pmitiua ecclesia qn̄ gētes figurā summi regis acceperunt. Tunc em̄ Judei dixerūt gentes canes esse immūdos: et non debere eis dari gratiaꝫ. Sicut patet per totā epl'am ad Rhoma. Et Act. xv. Ubi dixerunt qꝛ oportet gētes circūcidi f̄m legē Moysi Quos cōpescit paterfamilias: ostēdēs valoreꝫ pcij cōuentiōis. qꝛ Sufficientꝛ ꝛ sine iniuria remuneratꝰ ē: suscipiēs imaginē regꝫ: q̄ntūlibet diu por-

porrectus

tauerit pondꝰ diei ꝛ estus. Et p hoc patet intentio litteralis in tota pabola moralitꝛ. Exponitꝛ autē ꝛ de quolibet homine Qui vinea est Cuius vites sūt ṽtutes. Hiere. ij. Ego te plantaui vineam electam omne semen verū. Can̄. j. Botrus cypri dilectꝰ meus mihi in vineis engaddi. Et Exitus patrisfamilias nō est aliud q̄ȝ ostensio sue lucis in cognitiōe [mane] ergo est puericia quādo calore ꝛ humore feruet etas humana. Can̄. vij. Mane surgamꝰ ad vineas Prouer. viij. Qui mane vigilauerit ad me: iuenient me. In mane aūt isto (q̄ totuꝫ tempus habetꝛ p manibꝫ) oparij ꝯducuntꝛ pmissione diuine silitudinis in imagine impssa summi regis ne abeuntes ad mūdi vanitates: vadant in dissimilitudinem De quibꝫ dicitꝛ. ij. Timo. ij. Sollicite cura teipm exhibere deo oparium incōfusibilem: recte tractanteꝫ ṽbum dei. Exitus aūt in Tertia: est hora Juuentutis qn̄ exiccato iam humido: robusta est etas ad magna pficiēda. Et ideo licꝫ de illis dicatꝛ qꝛ stant in foro: quasi deliberantes p quibꝫ delectabilibꝫ spiritualibꝫ vel corporalibꝫ se venderent. Et licet starent sine pfectu ꝛ ociosi: nihil vere vtile facientes: tn̄ nō rephenduntꝛ. qꝛ adhuc robusti existentes poterāt intēsione laboris recuperare dispendium amissi temporis: tamē sine cōductiōe mittuntꝛ ad vineam. quia de toto tempore ꝯueniri nō poterant: sed ad liberalitatē patrisfamilias cōfugiētes: p rata tempis mercede pstolabantꝛ. Job vij. Sicut mercennariꝰ pstolatꝛ finem opis sui: sic ꝛ ego dies ꝛ menses vacuos numeraui mihi. In ideꝫ reducuntꝛ q̄ circa Nonā ꝛ Sextaꝫ inueniuntꝛ. Sexta etas est virilis qn̄ ṽtutis est status. ꝛ tunc adhuc ꝛ ꝯstans est ꝛ robusta. ex duobꝫ illis restituens id qd̄ depditum est in tempe. Nona aūt est senectus q̄ iam est cum declinatione ṽtutis sed non substātie. Et iō de vocatione simul ꝛ labore absqꝫ increpatione mittitꝛ ad vineam. Undecima ṽo est etas decrepita cum declinatiōe ꝛ defectu ṽtutis ꝛ substantie. ꝛ ideo vsqꝫ ad illam expectans increpationes meretur q̄re tota die steterit ociosus. Sed ex miscdia eius q̄ neminem vult pire mittitꝛ ad vineam. Et f̄m hanc expositionē murmur eoꝝ est q̄ psumptiōe ppria videntes cū quibusdaꝫ sero conuersis misericorditꝛ agi reputāt se melioribꝫ dignos ꝛ tunc alijs vel eque locantꝛ vel postponuntꝛ ꝛ vicium elationis in eis cum rephensione comprimitꝛ. Uocat em̄ dn̄s: nō solum post mortem sed etiam in vita cum ducit mentem in consideratōeꝫ laborꝫ impensi: ꝛ pmioꝝ debitorum. ꝛ tunc illi optimi reputantꝛ: q̄ q̄ntumlibet diu laborauerunt. tn̄ p dulcedine charitatis patrisfamilias non videtꝛ eis labor. Gen̄. xxix. Uidebantꝛ ei dies pauci p̄ amoris magnitudine. Iste ergo sunt due expositiones ad quas referuntꝛ dicta sanctoꝝ. Et ex his patet intellectus litteralis. Dicit ergo [Exijt primo mane] Hiere. vij. Misi ad vos om̄es seruos meos pphetas de nocte consurgens ꝛ mittens [conducere operarios] Esa. lxj. Filij pegrinorum agricole ꝛ vinitores tui erunt [conducere operarios] Supra. x. Rogate dominum messis vt mittat operarios in messem suaꝫ. Matth. x. Dignus est operarius cibo suo. Eccl'i. xl. Uita sufficiens si-

bi operarij condulcabitꝛ ꝛ in ea inuenies thesaurū Operarios em̄ conducit: non sermo cinatores vel dispensatores dominus: ꝛ resolutos. ij. Corint. ij. Pseudoapostoli operarij subdoli transfigurātes se in apl'os christi. Eccl'i. xix. Operariꝰ ebriosus nō locupletabitꝛ [misit eos in vineam suam] Esa. L lx. Ecce ego: mitte me. Ezech. ij. Fili hominis mitto te ad filios israel. Hiere. xij. Pastores mlti demoliti sunt vineam meam. Can̄. j. Posuerunt me custodire in vineis ꝛc. [Et egressus circa horaꝫ tertiā] Osee. vj. Quasi diluculo ppatꝰ ē egressꝰ eiꝰ [vidit alios] Eccl'i. xv. Ocl'i dn̄i ad timētes eū: ꝛ ipe agnoscit opera hoīs [stātes] imobiles. Osee. viij. Culmus stans nō est in eis germen nec faciet farinam [in foro] Esa. lij. Gratis venundati estis [ociosos] Eccl'i. xxxiij. Multa mala docuit ociositas. Prouerb. vlt. Panē ociosa nō comedit [ite ꝛ vos] Jo. xv. Eatis ꝛ fructum afferatis: ꝛ fructꝰ vester maneat [ꝛ qd̄ iustum fuerit dabo vobis] j. Regū. xvj. Dominꝰ retribuet vnicuiqꝫ f̄m iusticiam suā ꝛ fidem [Illi aūt abierunt] Ezechielis. iij. Abij amarus in indignatione spiritus mei Manus em̄ domini erat mecū confortās me [Circa sextam ꝛ nonā exijt] Esa. lj. Lex a me exijt ꝛ iudiciū meū in lucem pploꝝ egressus est saluator meꝰ. ꝛ brachia mea pplos iudicabūt. [Circa vndecimā ṽo exijt] j. Joā. ij. Filioli: nouissima hora est. Jo. xvj. Exiui a pr̄e ꝛ veni in mūdm [et inuenit alios] sine pfectu Prouer. xij. Radix iustoꝝ pficiet. ij. Reg. iij. Dauid pficiens ꝛ semp seipso robustior fiēs [tota die] Eccl'es. xj. Si multis annis vixerit hō ꝛ in oibꝫ his letatꝰ fuerit meminisse dꝫ tenebrosi tp̄is: qd̄ cū venerit vanitatꝫ arguentꝛ pterita [ociosi] Prouerb. xij. Qui sectatꝛ ociuꝫ stultissimꝰ est [qꝛ nemo nos ꝯduxit] Excusatio est de nō audita vocatiōe [Ite ꝛ vos] Luc. x. Ite Ecce ego mitto vos sicut agnos inter lupos.

Cum sero aūt factum esset: dicit dominꝰ vinee pcuratori suo. Uoca operarios ꝛ redde illis mercedē incipiens a nouissimis vsqꝫ ad pmos. Cum venissent ergo qui circa vndecimā horam venerāt acceperūt singulos denarios. Uenientes aūt ꝛ primi arbitrati sūt qꝛ plꝰ essent accepturi: Acceperūt autē ꝛ ipsi singulos denarios Et accipientes murmurabāt aduersus patrēfamilias dicētes: Hi nouissimi vna hora fecerūt: ꝛ pares illos nobis fecisti: qui portauimꝰ pondus diei ꝛ estus? At ille respōdens vni eoꝝ dixit. Amice nō facio tibi iniuriam. Nonne ex denario cōuenisti

mecū? Tolle qđ tuum est ꝛ vade. Volo aūt ꝛ huic nouissimo dare sicut ꝛ tibi. Aut nō licet mihi quod volo facere? An oculus tuus neq̄ est: qꝛ ego bonus sum? Sic erūt nouissimi primi: ꝛ primi nouissimi

Hic agit̄ de Retributiōe Procuratoꝛ aūt est filius dn̄s Jesus chr̄s. Et cetera patēt ꝑ p̄dicta [Incipiēs a nouissimis ꝛc.] Prouer. xx. Hereditas ad quā festinat̄ in p̄ncipio: in fine bn̄dictiōe carebit. Esa. xiiij. Quō cecidisti Lucifer q̄ mane oriebaris. ps̄. lxvij. Iter facite ei q̄ ascēdit sup̄ occasum [Pcuratori suo] Oēm sollicitudinē ꝓijcientes i eū: qꝛ ipi cura est de vob. j. Pe. vl. j. Coꝛ. iiij. Sic nos existimet hō vt ministros chr̄i [Voca operarios] Statue iudiciū. Rho. xiiij. Oēs stabim̄ aū tribunal chr̄i. Jo. v. Uenit hora qn̄ mortui audiēt vocē filij dei [ꝛ redde illis mercedē] j. Corinth. iij. Unusq̄sq; ꝓpriā mercede accipiet ḃm suū laborē. ij. Timo. iiij. Reposita est mihi corona iusticie quā reddet mihi dn̄s ꝛc. [Incipiēs a nouissimis] Rho. xv Hōres sup̄ miscōia honorare deum. Sap̄. vj. Exiguo cōcedit̄ miscōia [singulos denarios] Tn̄. j. Coꝛ. xv. Stella a stella differt i claritate [murmurabāt] Sap̄. j. Custodite vos a murmuratiōe q̄ nihil p̄dest. ꝛ a detractione parce lingue [nō facio tibi iniuriā] qꝛ teneo pactum Job. viij. Nunq̄d de⁹ supplātat iudiciū aut oipotēs subuertit qđ iustū est? Job. xxxiiij. Absit a deo impietas ab oipotente iniq̄tas [volo aūt] Scđa aūt rō iusticie ex decētia liberalitatis regalis sumpta [huic nouissimo] cui deuotio volūtatis temporis spaciū breuiauit Rho. xij. Probetis q̄ sit volūtas dī bona ꝛ bn̄placēs ꝛ ꝑfecta. ps̄. lxxxi. Mille anni aū ocu. tu. ꝛc. Sup̄. vj. Si ocul⁹ tu⁹ neq̄ fuerit: totū corp⁹ tuū tenebrosum erit [sic erunt nouissimi] Deut̄. xxviij. Aduena q̄ tecū moraẗ ascēdet sup̄ te: ipe erit in caput ꝛ tu in caudā [multi em̄ sunt vocati] j. Coꝛ. ix. Oēs q̄dē currunt sed vn⁹ accipit brauiū

Et ascēdēs iesus hierosolymaꝫ assumpsit duodecī discipulos suos secreto

D Hic subiūgit exēplū sue passionis: q̄ ꝛ operarij incitēt ad op⁹. ꝛ vinea accipit sanguis irrigatione: ꝛ resurrectōis gl'iose ꝓmissionē. Tāgit aūt Tria. Primo scꝫ Couenientiam loci. Scđo Quibus. Tercio Quid reuelauit. De Loco dicit [Et ascēdens iesus] Jā em̄ ꝟtute passiōis ascēsiōes in corde suo disposuit in valle lachrymaꝝ ꝓpter tristiciā passionis. Apoc̄. vij. Uidi angelū ascēdentē ab ortu solꝭ habentē signū dei viui Ps̄. lxxvij. Iter facite ei q̄ ascendit sup̄ occasū. Ascēdere em̄ nos fecit via passionis de ꝟtute in ꝟtutē. Cañ. vij. Cōscendā in palmā [assūpsit discipulos duodecim] j. s. imitatores p̄ ceteris. Deut̄. xxxij. Expādit alas suas ꝛ assūpsit eos Ero xix. Uos ipi vidistis q̄ feceri egyptijs: quō portaueri vos sup̄ alas aq̄laꝝ ꝛ mihi assū

p̄serim in ꝓp̄'m [secreto] ne alij de pati̅ētis infirmitate scādalizarent̄. ꝛ ne añ diuulgata ipediret̄ Esa. xxiiij. Secretū meū mihi: secretū meū mihi. Eccl'i. xviij. Nō oī hoī coꝛ tuū manifestes.

Et ait illis: Ecce ascēdim⁹ hierosolymā ꝛ fili⁹ hoīs tradet̄ principibus sacerdotuꝫ ꝛ scribis: ꝛ ꝯdēnabūt morte: ꝛ tradēt eum gētibus ad illudendū ꝛ flagellādum: ꝛ tertia die resurget.

Ecce hic ponit̄ iā Quarto Reuelatio passionis. qꝛ Ipa est ꝟtus oīm sacroꝝ ꝛ q̄ p̄ncipaliter erat p̄dicāda. j. Coꝛ. j. Nos p̄dicam⁹ chr̄m crucifixū ꝛc. Tāgit aūt Quattuoꝛ Ubi. s. ꝛ In q̄ natura. ꝛ A q̄bus: ꝛ Ad q̄s passiōes tradet̄. De Ubi d̄r [hierosolymā] Lu. xiij. Nō capit ꝓphām perire extra hierl'm [fili⁹ hoīs] qꝛ in natura hoīs ꝛ nō in diuina passus est [tradet̄] a Juda: iudeis [principibus sacerdotū] In q̄b⁹ erat nocēdi potentia [ꝛ scribis] in q̄b⁹ erat nocēdi sciētia [ꝛ ꝯdēnabūt] ꝑ ꝯsiliū ꝛ accusatiōeꝫ [morte] Infra xxvij. Quid vultis mihi dare ꝛ ego vobis eū tradā [ꝛ tradēt] Scđa traditio: qꝛ int̄ se ꝯdēnatū tradiderūt gētib⁹ ad exeq̄ndū scel⁹ qđ cogitauerāt. Joā. xviij. Gens tua ꝛ pōtifices tui tradiderūt te mihi. quid fecisti? Mar. xiiij Cōdēnauerūt eū esse reū mortis. Sap̄. ij. Morte turpissima ꝯdēnem⁹ cum [ad illudendū] Luc̄. xxij. Illudebāt ei ꝛ velauerūt faciē suam dicētes: Propheciza Sil'r illusus fuit ei in domo Pilati veste coccinea. Infra. xxvij. Chlamydē coccineā circūdederūt ei ꝛ plectētes coronā de spinis posuerūt sup̄ caput. ꝛ arūdinē dederūt ei in dexterā ei⁹. ꝛ genuflexo illudebāt ei. Luce. xxiij. Spreuit aūt illū herodes ꝛ illusit indutū veste alba [ꝛ flagellandū] Jo. xix. ꝛ Mar. xv. Tradidit illis flagellis cesū vt crucifigeret̄. Et h̄ est q̄ seq̄tur [ꝛ crucifigendū] Heb. xij. Proposito sibi gaudio sustinuit cruc̄ ē ꝯfusiōe cōtēpta. Sic ḡ p̄dicit penas sue passionis In Uerbis ꝯdēnatōis iudeoꝝ. ꝛ In Factis inflictis a gētib⁹. In factis aūt Illusio fuit cōfusiōis Flagellatio afflictiōis: Crucifixio vtriusq; ꝛ afflictiōis ꝛ ꝯfusiōis. Phil̄. ij. Fact⁹ obediēs patri vsq; ad mortē: mortē aūt crucis. Hāc aūt passiōnē ante sepe reuelauit Ut sciat̄ nihil pati nisi qđ voluit ꝛ p̄elegit. ꝛ sic (al's vt) discipuli vidētes infirmitatē in crucis passiōe nō dubitēt de diuinitate q̄ ꝑ mortē: mortē expellit. Abachuch. iij. Ibi abscōdita ē fortitudo ei⁹. añ faciē ei⁹ ibit mors. Est ꝛ alia causa reuelatiōis hui⁹. q̄m̄ si chr̄s q̄ oē bonuꝫ meruit amara pati in mōo elegit. ꝛ honores fugit: multomagis nos q̄ nihil boni meriti habem⁹ nō nisi amara i mōo q̄rere debem⁹. Lu. vl. Nōne sic oportuit pati chr̄m ꝛ ita intrare in gl'iam suā. j. Pe. j. Prenūciās q̄ in chr̄o sūt passiōes ꝛ gl'ias posteriores. ij. Coꝛ. j. Sic̄ in chr̄o abūdāt passiōes nr̄e: Ita ꝛ ꝑ chr̄m abūdant ꝯsolatiōes nr̄e. Et h̄ est q̄ in argumētū ꝯsolatiōis seq̄tur [ꝛ tertia die resurget] Sup̄. xij. Sic̄ fuit Jonas i vētre ceti ꝛc. Et ibidē ē expositū Celerē āt dat resurrectionē vt passio min⁹

deterreat ꝛ vt pena ꝑ imitātionem magis impigra fiat Ps̄. xl. Tu aūt dn̄e miserere mei ꝛ resuscita me ꝛ retribuā eis. Hec est dies tertia q̄ Jesus transito mari mortalitatis: mane in litore stetit eternitatis. Joan. vl. Et sup̄ hec om̄ia hodie est dies tertia Luce vltimo.

Tunc accessit ad eū mater filiorū zebedei cū filijs suis adorās et petens aliq̄d ab eo. Qui dixit ei: Quid vis?

E Hec est ps in q̄ ponit̄ Repressio ambitiōis ꝛ liuoris. ꝛ suadet̄ Humilitas p̄latis ꝛ Affect⁹ fraterne societatis. Diuidit̄ ḡ in Tres partes In q̄ꝝ Pria repm̄it Temerariā ambitionē. In Scđa Liuoris indignationē. In Tertia suadet Hūilitatis societatē: cum affectu charitatis esse tenēdā. Et hec patent in lr̄a expsse. Sic em̄ p̄lati opus erit ꝑfectum in eo q̄ instanter fit ꝛ patienter exēplo passiōis. Et sine ambitione ꝛ indignatiōe humilitatē p̄tēdit. et charitatē societatis emulat̄. In Prima haꝝ Tria facit. Primo em̄ temere petitiōis ꝑ ambitionē honoris ꝓponit̄ petitio. Scđo ꝑ dn̄m: hui⁹ ambitionis in auctores petitiōis hui⁹ moderata ꝛ ꝯgrua retorq̄tur repressio. Tertio aūt Uere vie ad conregnandū fit ostensio. In harum Prima pre adhuc Tria sunt. Scꝫ Supplicātis deuotio. Petiti generalis expositio. ꝛ Tertio cū volūtas ei⁹ requirit̄ explanatio explicita petitōis. In Quinq; aūt ostēdit̄ Petētis deuotio. Scꝫ Cōgruitate tp̄is Accessu familiaritatis: Destitutione viduitatis: Debito pietatis: ꝛ Reuerētia adoratiōis. De ꝯgruitate tp̄is dicit [Tunc] vicꝫ qn̄ mētionē fecerat de resurrectione in q̄ regnatur⁹ erat in p̄tāte De q̄ dicit infra vltimo Data est mihi oīs p̄tās in celo ꝛ in terra. Forte sciuit scriptū esse. Hiere. xxiij. Regnabit rex ꝛ sapiens erit Et putabat h̄ discipulis in hac vita statim fore dandū: decepta simplicitate feminea: ꝛ sciuit tantaꝝ passionū merito ad magnū honorē fore exaltandū In q̄ consortes petebat esse filios. Phil̄. ij. Propter qđ ꝛ de⁹ exaltauit illū ꝛ đdit illi nomē qđ est sup̄ oē nomē [accessit] ausu familiaritatis ꝛ ꝯsanguinitatis. Heb. iiij. Accedam⁹ cuꝫ fiducia ad thronū gr̄e ei⁹ vt miscōiam inueniam⁹ in auxilio optuno [mater] In h̄ notat̄ viduitatis destitutio. Quia si Zebede⁹ adhuc viueret: mater officium petendi ꝑ his patri cōmisisset. Un̄ est q̄si dicat mr̄ orbato p̄re. j. Timo. v. Si q̄ vere vidua est ꝛ desolata speret in domino. ꝛ instet obsecratiōib⁹ die ac nocte. Threñ. vlt̄. Pupilli facti sum⁹ absq; p̄re matres nostre q̄si vidue. Et in cōmonitioneꝫ hui⁹ fit mētio Zebedei: qui fuit ita amicus Jesu q̄ eq̄nimiter sustinuit derelinq̄ a filijs vt seq̄rent̄ Jesum. Mat. iiij. Relictis retib⁹ ꝛ p̄re secuti sūt eū. Unde etiā mat̄ nunc sollicitudine đbilis mariti libera: relicta domo secuta iesum sicut dicit Chrys̄. [cū filijs suis] Ecce Debitū pietatis Cū em̄ de⁹ mr̄em fi oꝛum esse voluit a communit̄ accidentib⁹ voluit eam habere pietatem ꝛ curaꝫ ad filios. iij. Reg. iij. Cōmota sunt quippe viscera eius super filio suo. Esa. xlix. Si potest mulier obliuisci infantem suū

vt nō misereat̄ filio vteri sui? [adorās] Ecce Reuerentia adoratiōis Exo. iiij. Adorauerūt proni i terram. Geñ. xxxviij. Adorate eū sup̄ terram. Ps̄. cxxj. Adorauim⁹ in loco vbi steterūt pedes eius. Propter om̄ia ista mulier argui de temeritate nō meretur [ꝛ petens aliquid ab eo] Exprimitur Petitio implicite: vt ante obtineat ꝓmissio exauditionis q̄ꝫ explicite desideriū petētis. Exponat̄. Forte audierat eum dixisse Petite ꝛ dabit̄ vobis. Supra. vij. Et Ibidem. Om̄is q̄ petit accipit. Et maxime quia dixerat Petite regnū dei [qui dixit ei] Ecce Requirit̄ voluntas petentis Nec ignorantis est q̄stio: sed p̄scientis. Et ideo q̄rentis: vt ostendat ignorantie esse petitiōeꝫ Et hoc est. [Quid vis?] Rhom̄. viij Quid orem⁹ ḃm q̄ oportet: nescimus Mar. x. Quid vultis vt faciā vobis?

Ait illi: Dic vt sedeant hi duo filij mei: vnus ad dexteram tuam et vnus ad sinistram in regno tuo

Ecce Expssa petitōis explanatio. Et in hac Tria continent̄. Fides vicꝫ petentis Quid ꝛ Quib⁹ petit. Fides cum dicit [dic] Quasi d. Uerbo tuo cūcta obediūt. ps̄. xxxij. Dixit ꝛ facta sunt. Quid petit? [vt sedeant hi duo filij vnus ad dexteris ꝛ alter a sinistris] Sedere em̄ regnantis est Sap̄. vj. Delectamini in sedib⁹ Et placetis vobis in turbis populoꝝ Ita loquit̄ sapientia regibus. Lu. j. Dabit illi dominus sedem Dauid p̄ris eius. Forte audierat eum dicentem Sup̄. xix. Sedebitis ꝛ vos super sedes duodecim iudicātes duodecim trib⁹ israel. ꝛ putabat statiꝫ implendum hic in mundo post celerem resurrectionem. Unde det̄minat ꝓrimitatem sessionis desideratam vtriq; filio: dicens [vnus ad dexterā ꝛ vnus ad sinistram in regno tuo] j. Regū. xxiij. Tu regnab. ꝛ ego ero tibi secundus Geñ. xlj. Uno tm̄ regni solio te p̄cedā Sed miꝝ erat de muliere q̄ semp̄ audierat dn̄m detestari sinistrā ꝑ quā significant̄ mūdane diuitie: ꝛ tn̄ petit vnū esse a sinistris. Prouer. iij. In dextera ei⁹ lōgitudo dieꝝ. ꝛ in sinistra ei⁹ diuitie ꝛ gl'ia Mat. xxv. Statuet hedos a sinistris. Sed humanū passa etiam tp̄alem ꝓsperitateꝫ cupit filijs Et vt ꝛ hic ꝛ i eternis sint in honore Cañ. ij. Leua ei⁹ sub capite meo: ꝛ dextera ei⁹ amplexabit̄ me. Nesciuit em̄ q̄ chr̄s corā Pilato ꝓfessus ē dicens Jo. xviij. Regnū meū nō est de h̄ mōo

Rn̄dens aut iesus dixit: Nescitis q̄d petatis.

Ecce Repssio elatiōis. ꝛ pi⁹ dn̄s nō arguit matrē sed filios q̄ adhuc carnales existētes mr̄em ad petēdū induxerāt. nec illoꝝ iputauit temeritati aut malicie sed ignorātie dicēs [Nescitis q̄d petatis] Quasi di. q̄ mulier nescit nō iputo. qꝛ nō imbuta doctrine mee sapientia Sꝫ vos de ignorātia arguo q̄ ab initio mecū estis ꝛ multa de dextra petēda: ꝛ nulla de sinistra audistis Mat. xv. Adhuc ꝛ vos sine intellectu estis. Heb. v. Cū deberetis magistri esse ꝓpt̄ tp̄s rursus indigetis vt doceamini q̄ sūt elemēta sermōis iusticie. F

Potestis bibere calicẽ quẽ ego bibiturꝰ sum: Dicũt ei: Possumꝰ

Ecce vere vie ad ꝯregnandũ oñsio. Et hꝫ Quattuor distinctiões Reqritur em̃ Uirt patiẽdi. Fit ꝓfessio inexpte ỽtutis ad sustinẽdũ. Predictio fit future passiõis. ⁊ Instructõ q̃ꝝ sit bonor ꝯsessiõis

Reqsitõ q̃dẽ ỽtutis patiẽdi fit: cũ dr ⌊Potestis bibere calicẽ quez ego bibiturꝰ sum:⌋ Calix aũt dr calida potio: sicut dicit Cassiod. Nõ calore ignis: sꝫ qm̃ calidi potꝰ Sicut vinũ calidũ ⁊ clare tuꝫ ꝓpinat: qd calefaciẽdo inebriat. Et calix etiã (dr Martianꝰ) dicit q̃si silix. qꝛ de silicibꝫ p̃ciosis antiq̃tus fiebant. Et h̃ mõ passio ex charitate suscepta dr calix. qꝛ ita ebrij amoris est q boiem oblitũ sui ꝓdigũ facit ꝓprij sanguinis. ps. xxij. Calix meꝰ inebrians q̃ꝫ p̃clarꝰ est. Infra. xxvj. Pat si fieri potest trãseat a me calix iste. Dicit calix cõicatio sanguis chri. j. Coꝝ. x. Calix cui bñdicimꝰ nõne cõicatio sãguinis chri est: Dicit etiã in malo calix potio ire vidicantis Ps. lxxiiij. Calix in manu dñi vini meri plenꝰ mixto. Aliqñ etiã obliuio insanie mũdane ⁊ ambitiõis dr calix Hiere. lj. Calix aureꝰ in manu babylonis inebriãs totã terrã. Dicit etiã calix carnalis (al's corpalis) voluptatis. ⁊ p̃cipue ingluuie ventris. Prouer. xxiij. Cui ve cuiꝰ patri ve. cui fouea ⁊ rixe. Nõne his q morant in vino ⁊ studẽt calicibꝫ epotãdis: ⌊Dicũt ei: possumꝰ⌋ Ecce iexpta virtũ p̃sũptio Sicut Petrus. Lu. xxij. Paratꝰ sũ tecũ in carcerẽ ⁊ in mortẽ ire Et postea negauit ad vocẽ ancille. Sic ⁊ isti post modicũ relicto eo: fugerũt. Matt. xxvj. Jo. xiij. Quo ego vado tu nõ potes me seq mõ.

Ait ill': Calicẽ q̃dẽ meũ bibetis.

Ecce Predictio future passiõis. Et h̃ est qd dic. ⌊Calicẽ q̃dẽ meũ bibetis⌋ Et Tria dr. Passionem ⁊ Patiẽtium intẽtionem. ⁊ Passionis modum. Passio importatur p ⌊calicem⌋ Ps. cxv. Calicẽ salutaris accipiã ⁊ nomẽ dñi inuocabo. Intẽtio patiẽtiũ iportat p ⌊meũ⌋ qꝛ Passio latronis nõ est passio chri. sed q fit ꝓ chro. j. Pe. iiij. Nemo patiat vt fur: aut homicida. Si aũt patit vt christianus ⁊c. Mat. v. Bti eritis cũ vob maledixerint homines ⁊ dixerint oẽ malũ ꝓpter filiũ hoĩs. Causa ei facit martyrẽ nõ pena. Modꝰ importat cũ dr ⌊bibetis⌋ qꝛ facile intrat qd bibit Et ita facile qs patit: cũ in gaudio ⁊ charitate patit. ij. Mach. vj. Intuẽs aũt quõ opteret accedere voluntarie p̃ibat ad supplicium. Hiere. xlix. Quibꝫ nõ erat iudiciũ vt biberẽt calicẽ. bibẽtes bibẽt ⁊ vos q̃si immunes eritis: Nõ eritis imunes sed bibẽtes bibetis. Dubitat ãt de Joãne q martyrio nõ occubuit. Qualit g̃ verũ est ỽbũ chri. Calicẽ q̃dem meũ bibetis: Sꝫ rñdet q qꝛ volũtas ꝓmpta fuit: ⁊ exhibuit se tortori cuꝫ in feruẽtis olei doliũ mitteret q̃ntũ ad se calicẽ bibit. sed supiori ỽtute dei ꝓtectus fuit. Jacobꝫ aũt occisus gladio herodis. Act. xiij. Jo. xxj. Sic eum volo manere donec veniã q̃d ad te: ⁊ tu seq̃re me.

Sedere ãt ad dexterã meã vel sinistrã nõ est meũ dare vobis: sꝫ q̃bus patũ est a p̃re meo

Ecce instructio q̃ꝝ sit honor ꝯsessiõis in regno. Dicit aũt Duo. Prio em̃ Profitet h̃ nõ esse psone ꝓpt id qd i psona ẽ. Scdo hoc oñdit esse meriti nõ psone. De Prio dr ⌊Sedere aũt ad dexteraꝫ vel sinistrã⌋ Dicẽ honor ꝓximi ꝯsessus de q̃ dr Lu. xxij. Ego dispono vob sic disposuit mihi pat meꝰ regnuꝫ ⌊nõ est meũ dare vobis⌋ quia ⁊si meum sit dare: non tamen est meum vobis dare ꝓpter psone acceptionem iunctã sanguine. Sed potius Matth. xj. Regnũ celoꝝ vim patit ⁊ violẽti rapiũt illud. Audiãt h̃ plati. Chrs em̃ dr: nõ est (al's esse) suũ dare sedẽ honoris in acceptione psonaꝝ Et cuiꝰ erit dare sedẽ illã p̃ter meritũ: Si em̃ chri nõ est ꝯñs est: vt etiã vicariꝰ chri ptãtẽ in h̃ nõ habeat. Jac. ij. Nolite in psonaꝝ acceptiõe hr̃e fidẽ dñi nri iesu chri glie. h̃ est: honores eccl'iasticos ⌊sꝫ q̃bꝫ patũ est a patre meo⌋ q nõ parat nisi amicis. j. Coꝝ. ij. Quod oculus nõ vidit nec auris audiuit nec in cor hoĩs ascẽdit q p̃parauit deꝰ diligẽtibꝫ se. Ps. lxvij. Parasti i dulcedie tua paupi deꝰ

Et audiẽtes decẽ indignati sũt de duobus fratribus B

Tãgit Repssio indignatiõis ⁊ liuoris. Et fit inuitatio Ad opꝰ humilitatis. ⁊ Ad affectũ fraterne societatis. Et iõ diuidit in ptes Tres s̃m tria q dicta sũt sicut ptꝫ in lr̃a. Dic g̃ ⌊Audiẽtes decẽ⌋ alij apl'i ⌊indignati sũt⌋ Causa indignatiõis huius exp̃mit a Luca. xxij. Ubi dr q itrauerat ꝯtẽtio int eos: qs eoꝝ esset maior. Et iõ indignati sũt de duobꝫ q se p̃ferebãt Tñ licꝫ plati non sint alijs: tñ ꝓuilegiũ accepit vterqꝫ. Jacobꝫ q̃dẽm p̃mꝰ apl'oꝝ laureatꝰ Et Joães sicut a ꝯcupiscẽtia carnis fuit alienꝰ: ita a dolore corpis i morte fuit immunis ⌊indignati⌋ igit sũt de platiõe duoꝝ q̃bꝫ pares erãt in electiõe apl'atꝰ. Eph. iiij. Ois amaritudo ⁊ ira ⁊ indignatõ ⁊ clamor ⁊ blasphemia tollat a vobis cũ oi malicia Col'. iij. Deponite irã ⁊ indignationẽ: maliciã ⁊ blasphemiã. Et Ibidẽ. Pres: nolite ad indignationẽ ꝓuocare filios vr̃os.

Jesus ãt vocauit eos ad se ⁊ ait Scitis qꝛ p̃ncipes gẽtiũ dominãt eoꝝ. ⁊ q maiores sũt ptãtẽ exercẽt in eos: Nõ ita erit inter vos

Ecce Persuasio hũilitatis Et Tria facit. Prio em̃ Benigne aduocat vt idignationẽ tumẽtis animi bonitate vincat. Scdo Fastũ interdicit. Tertio Suasũ hũilitatis iducit (al's indicit) Dicit ergo ⌊Jesus aũt vocauit eos⌋ Ut ipa appropinq̃tio tumẽtis vinceret aim. ⁊ Ut formã humilitatis in ipo aspicerẽt. ps. xxxiij. Uenite filij ⁊ audite me. Gen. xlix. Cõgregamini filij Jacob ꝯgregamini: et audite israel p̃rem vr̃m ⌊Scitis qꝛ principes gẽtiũ dñant eoꝝ⌋ Ecce int dicit fastũ: nõ mõ tyrãnoꝝ: sed etiã eoꝝ q in vrbanitatibꝫ p̃sunt. Principes aũt sũt q actꝰ ordinãt legibꝫ ⁊ officijs ⁊ vrbanitatibꝫ. Dñi aũt q culmine altitudinis: ⁊ copijs: ⁊ robore: ꝯtinent multitudines: ne sed iciõe vl' bello ꝯcutiant. Ptãtes aũt q repellũt insurgẽtes. Et

ideo isti vocant Benefici: sicut dr Plato in vrbanitatibꝫ Tyrãni aũt q oia corrũpunt Malefici vocãtur. Et illi etiã vocant se dños Esa. xix. Tradam egyptum in manũ dominoꝝ crudelium. ⁊ rex fortis dñabit eoꝝ. Luce. xxij. Reges gentiũ dominãt eoꝝ. ⁊ q ptãtẽ habẽt sup eos benefici vocant ⌊non ita erit inter vos⌋ Quasi di. Fastꝰ tyrãnoꝝ etiam a ciuilibꝫ damnat. Ego ad pfectionem iusticie iuitãs etiã fastũ iterdico vrbanitatũ. Beda. Quotiens hoĩbꝫ p̃esse cupio: deũ p̃ire ꝯtẽdo. Scriptũ est em̃ de chro Luc. ij. Et erat subditꝰ illis: deꝰ hominibꝫ Eccl'i. xxxij. Ducẽ te posuerũt noli extolli sed esto in illis q̃si vnꝰ ex illis. j. Pe. v. Nõ vt dominãtes in cleris sed forma facti gregis ex animo.

Sed quicũqꝫ voluerit iter vos maior fieri: sit vester minister. ⁊ q voluerit inter vos primꝰ esse erit vester seruus.

Ecce Persuasio humilitatis. Et dr Duo Qual' sit maior. ⁊ Qualis p̃mus. Maior aũt refert ad p̃ncipatũ Et Primꝰ ad dominiũ Dicit g̃ ⌊Quicũ qꝫ volue.⌋ Ex mõ loq̃ndi notat volũtateꝫ nr̃am debere ꝯsentire humilibꝫ. Rho. xij. Nõ alta sapientes sed humilibꝫ ꝯsentientes ⌊inter vos⌋ Ex mõ loq̃ndi notat Prelatũ non sup̃ subditos sed inter subditos esse debere ⌊maior fieri⌋ in honore p̃ncipatꝰ ordinãdo actꝰ alioꝝ ⌊sit vester mi͂ster⌋ Eccl'i. iij. Quãto magnꝰ es hũilia te in oĩbꝫ Sic ei erit forma alioꝝ ⌊⁊ q̃cunqꝫ voluerit⌋ vt ex volũtate nõ coactꝰ descẽdat ⌊inter vos⌋ Aug. Honore corã vobis platꝰ sit: vobis timore: corã deo substitutꝰ sit pedibꝫ vestris ⌊primus esse⌋ dignitate dominij ⌊sit vester seruus⌋ hoc est: formã seruitutis exhibeat. j. Coꝝ. ix. Cum liber essẽ: ex oĩbꝫ oĩum me seruũ feci vt plures lucrifacerem. Phil'. ij. Humiliauit semetipm formã serui accipiẽs. Job xxij. Qui humiliatus fuerit erit in gl'ia. Prouerb. xxix. Humilẽ spũ suscipiet gloria.

Sicut filiꝰ hoĩs nõ venit ministrari sed ministrare: ⁊ dare aĩam suã redẽptionẽ ꝓ multis.

Ecce exemplo sui psuasio: simul humilitatis et fraterne charitatis Dicit g̃ ⌊Sicut filius hominis nõ venit ministrari⌋ psuadet humilitatem Luce. xxij. Quis maior est q recũbit aut qui ministrat: nõne q recumbit: Ego aũt in medio vestrum sum sicut q ministrat. Et h̃ est qd dicit ⌊sed ministrare⌋ Jo. xiij. Surgit a cena ⁊ cepit lauare pedes discipuloꝝ ⌊⁊ dare aĩam⌋ Persuasio est fraterne charitatis. Summũ em̃ ministerium est ꝓ fratribꝫ dare aĩam. Dicit autẽ hic Dupliciter anima. Ab Animeitate. ⁊ Ab Animalitate. Aĩam dictaꝫ primo mõ. hoc est: spm̃ tradidit in manꝰ patris. Luce. xxiij. Pater in manꝰ tuas cõmẽdo spm̃ meũ. Aĩam dictã scdo mõ. h̃ est. vitam mortalem tradidit in manꝰ tortoꝝ. Hiere. xij. Reliq domuꝫ meã: dimisi hereditatẽ meaꝫ. tradidi dilectam animam meam in manꝰ inimicoꝝ eius. Et notanda sũt Quattuor. Scꝫ. Q Gratuite dedit. ⁊ Quid ⁊ Ad q̃d. ⁊ Pro q̃bꝫ. Q gratuite. qꝛ dicit ⌊dare⌋ nõ vẽdere. Esa. lij. Absqꝫ argẽto redimemini Rhoma. xj. Quis prior dedit ei. ⁊ retribuet illi. Quid dedit: qꝛ aĩam. Nihil habuit meliꝰ Nihil chariꝰ Nihil itimiꝰ Esa. liij. Si posuerit aĩam suã ꝓ peccatis videbit semẽ lõgeuũ. Jo. xv. Maiorẽ hac dilectionẽ nemo habet q̃ꝫ vt aĩam suam ponat ꝓ amicis suis. Ad q̃d aũt: Quia redemptionẽ Nõ em̃ stulte vl' inutiliter dilectã dedit aĩam. sed vt redimeret amicos. Osee. xiij. De morte redimam eos. Ps. cxxix. Apud dñm miscdia ⁊ copiosa apud eũ redemptio ⁊ Esa. xliij. Redẽptor tuꝰ deus oĩus terre vocabit. Pro q̃bꝫ: Pro multis efficient. Pro oĩbꝫ ãt sufficienter. Rho. viij. Etiã ꝓprio filio suo nõ pepercit sed ꝓ nobis oĩbꝫ tradidit illũ. Esa. liij. Ipe pctã multoꝝ tulit ⁊ ꝓ transgressoribus orauit. vt non perirent

Et egredientibus illis ab hiericho secuta est euꝫ turba multa. Et ecce duo ceci sedentes secus viaꝫ audierũt qꝛ iesus trãsiret

Hec est ps capituli q inuitat platos ad illumiationẽ subditoꝝ p doctrinã Ut sicut purgãt instantia ⁊ humilitate opis: ita illuminẽt cecos p doctrinã p̃dicatiõis. Tãgunt aũt Tria. Miraculi oportunitas: Deuotio eoꝝ in q̃bꝫ factũ est. ⁊ Miraculi pfectio. Et hec patent in lr̃a. Oportunitas miraculi tangit ex Tribꝫ. Ex loco quẽ deserunt: Ex p̃ntia turbe edificande ad fidẽ Ex frequẽtia transitus vie De Prio dr ⌊Et egrediẽtibꝫ illis de hiericho⌋ eundo hierl'm ad passionẽ. Hiericho interp̃tat dfectꝰ. qꝛ oẽm q in nobis erat defectũ auferre p̃tereit Dicit aũt Hiero. q latrões manebãt in via: ⁊ iõ dñs iuit vias illas vt illos doctrina ⁊ miracul' ꝯuerteret. Lu. x. Quidã homo descẽdebat a hierusalem in hiericho ⁊ incidit in latrones. ps. Propt ỽba labioꝝ tuoꝝ ego custo. vias duras latronis Translatio Septuaginta ⌊secute sunt eũ turbe multe⌋ ꝓpter m'ltas causas q̃s Sup. viij. notauimꝰ Hec aũt specialis causa est. qꝛ iam tempꝰ erat paschale in ꝓximo. ⁊ sequebant eũ ad diem festum: dulcedine sermonũ suoꝝ: adeo delectata q sensit (al's senserunt) vt dr Chrys. Ps. cxviij. Quã dulcia faucibꝫ meis eloq̃a tuo super mel ori meo. Luce vlt. Nõne cor nostꝝ ardẽs erat in nobis dũ loqueret nobis in via ⁊ aperiret nobis scripturas ⌊Et ecce duo ceci sedentes secus viam⌋ In frequẽtia trãseuntiũ. Et iõ plures miraculum diffamare poterãt. Mar. x. nõ fit mẽtio nisi de vno ceco. qui ex magna felicitate icidit in miseriã cecitatis ⁊ mendicitatis ⁊ erat famosissimꝰ. ⁊ ideo solum illum commemorat. Secus autem viam sedebant vt elemosynam accipent a pegrinantibꝫ in hierusalem. Job. xxxviij. Indica mihi p quam viaꝫ spargitur lux: diuidit estus sup terraꝫ. Prouer. iiij. Semita iusti quasi lux splendens. Et in p̃sagium huius ceci se ponebant ad viaꝫ vere lucis. Jo. j. Erat lux vera q illuminat oẽm hoiem venientem in hũc mundum. Unde sequit. ⌊audierunt quia Jesus transiret⌋ Baruch. xxx. Disce: vbi sit lumen D

oculoꝝ ꝛ pax. Luce.ij. Lumen ad reuelationem gẽ
tium ꝛ gl'iam plebis tue israel

**Et clamauerũt dicẽtes: Dñe mi
serere nr̃i fili Dauid**

Ecce eoꝝ deuotio in quibꝫ factum est miraculũ
Et tangit Duo. Supplicationẽ ꝛ Instantiam. In
Supplicatione tanguntur Quattuor. Intentio de-
uotionis Professio fidei. Petitio miscdie. Ratio
quare erant audiendi. Intentio deuotiõis in cla-
more cum dicit[clamauerũt] .j. Regũ.v. Excla
mauerũt filij israel arca veniẽte. ita ꝙ insonuit ter-
ra. ps̃.xvj. Ego clamaui qm̃ exaudisti me deꝰ. incli
na aurẽ tuã[dicẽtes Dñe] Professio est fidei ð
dño ꝙ pót pstare qð petit Rho.x. Idem dñs oim
diues in oẽs q̃ inuocãt eum [miserere nostri]
Petitio miscdie releuantis miseriã. Erat em̃ valde
cõpatiens: ꝛ sup afflictos pia gestans viscera. Joe
lis.ij. Benignꝰ ꝛ misericors est. Eccl'i.xxxvj. Mi-
serere nr̃i dñe miserere nr̃i Et ostẽde nobis lucẽ mi
serationũ tuaꝝ [fili Dauid] mãsueti ꝛ misericor
dis. ꝛ iõ cõgruũ est vt nos miseros audias. Mar
ci.x. Miserere mei dñe fili Dauid Esa.xxvj. Nomẽ
tuũ ꝛ memoriale tuũ in desiderio anie.

**Turba autẽ increpabat eos vt
tacerẽt At illi magis clamabãt di
centes: Domie miserere nostri fili
Dauid.**

Hic ostendit Instantia cecorum in Tribꝫ. In
Increpatione turbaꝝ: In Multiplicato clamore
ꝛ In Eiusdem sermonis iteratiõe. De Primo di-
cit[Turba aũt] q̃ vere turba a turbãdo dr.j. Re
gũ.ij. Erat pctm̃ pueroꝝ grãde nimis coram dño
qr retrahebãt hoies a sacrificio dei Jo.vij. Turba
hec q̃ ñ nouit legẽ maledicti sũt. Turba hec turbã
tumultuantiũ cogitationũ designat q̃ orantes fre
q̃nter impedit. Eccl'is.x. Musce moriẽtes pdent
suauitatẽ vnguenti[At illi magis clamabãt]
Forte audierãt eũ dixisse Lu.xj. Qm̃ optet sp ora-
re ꝛ nõ deficere. Et ibidẽ Propter improbitatẽ eiꝰ
surget ꝛ dabit ei quotq̃t habet necessarios[Dñe
miserere nr̃i fili dauid]ps̃.lvj. Miserere mei
deꝰ miserere mei: qm̃ in te ɔfidit ania mea. Et iteꝝ
ix. Tibi derelictꝰ est paup ꝛc̃.

**Et stetit iesus: ꝛ vocauit eos ꝛ
ait: Quid vultis vt faciaꝫ vobis?
Dicũt illi: Domie vt aperiant ocu
li nostri.**

Hic ponit Perfectio miracl'i. Et tãgũtur Ser
Statꝰ dñi trãseuntis. Vocatio miseri Reqsitio de
siderati: Professio petiti: Adeptio voliti. ꝛ Gratui
tas sana De Statu transeuntis dr[Stetit ie
sus]tentꝰ miscdia cordi. Esa.xxvij. Tenebo forti-
tudinẽ meã. Et loqtur ibi ð fortitudine ire impellẽ
tis ad nõ curandum hominẽ. Marci.x. Stans ie
sus iussit cecum adduci ad se[vocauit eos] Ec-
ce Scðm. Et hec vocatio est aspiratio ɔuersionis.
Job.xiij. Voca me ꝛ rñdebo tibi. Aut certe loq̃r et
tu rñde mihi[ꝛ ait: Quid vultis?] Ecce Terti-
um Et fit hec inq̃sitio vt corã turba exponãt bone
stũ ꝛ vtile: ꝛ ɔgruũ sibi eẽ ðsideriũ suũ. Hoc ãt me
ret audiri. Prouer.x. Desideriũ suũ iustis dabit.
[Dicũt illi: Dñe] Ecce Quartũ Tob.v. Quale
gaudiũ erit mihi qui in tenebris sedeo ꝛ lumẽ celi
nõ video? Et ex mõ loq̃ndi intelligit ꝙ isti habebãt
pupillas ꝛ sine visu. Propter h̃ dicũt[vt aperiã
tur] Nõ vt dent nobis[oculi nostri]ps̃.cxviij.
Reuela oculos meos ꝛ ɔsiderabo mirabilia de le
ge tua[vt aperiant]linquã vt videãt te mirabi-
lẽ. Quia Luce.x. Bti oculi q̃ vident q̃ apl'i vidẽt.

**Misertus aũt eoꝝ iesus tetigit
oculos eoꝝ Et ɔfestim viderũt ꝛ
secuti sunt eũ**

Ecce Quintũ: Et tãgit Tria. Inclinãtẽ miscdiaꝫ
Modũ operis. ꝛ Perfectionẽ. Miscdia eni incli
nat. Osee.xj. Penitudo mea ɔturbauit me: nõ fa
ciã furorẽ meum[tetigit oculos eoꝝ]vt in ca-
ctu carnis latens appareat potẽtia deitatis. Jo.ix.
Lutum fecit ex sputo ꝛ liniuit oculos ceci. Simil'r
supra.viij. Tetigit leprosum ꝛ mundauit. ꝛ Sup
ix. Apti sũt oculi eoꝝ Jo.ix. Quãdiu in mõo sum:
lux sum mõi[ꝛ secuti sunt eum]intꝰ meliꝰ illu
minati: grati de dono illuminatõis. Jo.xij. Ego sũ
lux mõi: q̃ sequit me nõ ambulat in tenebris ſꝫ ha
bebit lumen vite.

Capitulum.XXI.

**T cum appropi-
e q̃ssent hierosolymis ꝛ ve
nissẽt bethphage ad mon
tẽ oliueti: tũc iesus misit duos di
scipulos.** A

Hic incipit agere de tẽpibꝫ nouissimis statũ ec-
clesie describentibꝫ. Habet aũt Tres ptes In q̃rũ
Prima demõstrat Potestatem abijciẽtis synago
gam ꝛ vocantis gentes. In Scða describit Ipam
abiectionem cũ sua causa Et incipit circa medium
istiꝰ capituli. Ibi.[Et relicti illis abijt] In Tertia
describit iudicium nouissimũ abiectoꝝ ꝛ vocatoꝝ
Et incipit in capitulo.xxv. In demõstratiõe ptãtis
christi abijciẽtis ꝛ vocantis facit Duo. Primo em̃
demonstrat ptãtem ꝛ dei gl'iam. In Scða Cõuin
cit ɔtradicẽtes. Ibi.[Videtes aũt principes] Ad
huc Prior haꝝ Duo hꝫ. Prio em̃ demõstrat glo
riã in ɔfessione laudis ꝛ ꝟitatis. In Scða Exercꝫ
auctoritatẽ sue iuste ptãtis. Ibi[Et intrauit iesus
in tẽplũ] Adhuc in pori haꝝ Duo dicit. Modũ vi
delicꝫ regis gl'iose venienti. ꝛ Cõfessionẽ laudis ex
pte turbe recipiẽtis. Ibi[Plurima aũt turba]In
Prima Tria ɔtinent. Iniunctio ex parte domini
Cõfirmatio facti: ꝛ Impletio obsequij. Et hec pa-
tent in littera. Circa Primũ Quattuor seriatim in
terponunt. Unde: ꝛ Quis ꝛ Quos: ꝛ Quo. ꝛ Ad
quid misit. De Primo dicit[Et cum appro-

pinquaret]veniens de hiericho: transeundo ce-
cos sanauerat. Sic em̃ ɔtinuat ad precedens. Di
cit aũt Tria. Loci ꝓpinquitatẽ q̃ tendebat. Locum
ꝓpriũ quẽ trãsibat: ꝛ Locũ cõem vñ mittebat De
Primo dicit[Et cũ appropinquaret]iam ad
locũ passiõis: plus affectu q̃ꝫ vic spacio. Deut.iiij.
Nõ est alia natio tãgrandis q̃ habeat deos appro-
pinquãtes sibi sicut deꝰ noster adest cunctis obse
crationibꝫ nostris. Jo.xvij. Pro eis sanctifico me-
ipm. Jo.xviij. Jesus ꝓcessit obuiã eis. Ideo ei an
te passionẽ: aũ reuelauit: vt sciret qr ex electione li-
bera se passioni obtulit[hierosolymis]qr eo ꝙ
erat metropolis pl'aliter nominatur ꝓpter multi-
tudinem habitantium: qr Non tã ciuitas fuit q̃ꝫ
pr̃ia multoꝝ Esa.ij. Fluẽt ad cã oẽs gẽtes ꝛ ibunt
ꝓpl'i multi ꝛ dicent. Uenite ascẽdamꝰ ad mõtẽ dñi
Esa.j. ẽm septuaginta. Post h̃ vocaberis ciuitas
sancta mr̃ ciuitatũ in israel. Nostra lr̃a habet Urbs
fidelis. Hoc etiã ɔgruit qr p passionem itur ad vi
sionẽ eterne pacis. Eph.ij. Ipe est pax nr̃a qui fecit
vtraq̃ꝫ vnũ: mediũ pietem inimiciciaꝝ soluẽs i car
ne sua. Jo.xiiij. Pacem relinquo vobis: pacẽ meã
do vobis [ꝛ venisset bethpha.] Ecce Locꝰ p-
priꝰ q̃ trãsiuit. Est aũt nomẽ cõpositũ ex hebreo et
greco. Beth em̃ hebraicũ interptat domus Pha-
ge grecũ iterptat comedere: qð ẽ officiũ oris. Et iõ
dr ꝙ interptat domꝰ bucce. ꝛ ẽ iuxta bethaniã[in
mõte oliueti]vitulus sacerdotũ. Uñ Luce.xix.
In eadẽ historia ponit etiã bethania q̃ domꝰ obe
diẽtie interptat. Mar.aũt.xj. idẽ penitꝰ dicit qð h̃
Cõgruit ãt qr bethphage cõfessionẽꝫ ꝟitatis signi
ficat Uñ mittunt apl'i. Infra vlti. Ite docete oẽs
gẽtes.j. Coꝝ.j. Misit deꝰ euangelizare. Ezech.ij.
Aperi os tuũ ꝛ comede q̃cunq̃ꝫ do tibi. Et seq̃tur.
ca.iij. Cibauit me volumine.[ad montẽ oliue-
ti] Ecce Locꝰ Cõmunis cõgruꝰ missioni Qui est
excellentia ꝛ celsitudo miscdie. Hiere.xxxj. Bene-
dicat tibi dñs pulcritudo iusticie: mõs sanctꝰ. ps̃.
lxvij. Mons in q̃ bñplacitum est deo habitare in
eo. Oleos em̃ grece latine sonat misericordiã. Olei
em̃ natura lucis ministra est ꝛ laboris ꝛ dolorum
p vnctionẽ solamẽ. ꝛ excellit cũctis liquoribꝫ. Sic
passio ad quã venit illuminat Qð significat To-
bie.xj. Ubi p fel. hoc est. amaritudinẽ piscis: q̃ chri
stum significat: illuminatus est Tobias. De Se-
cũdo Eccl'i.xxxviij. Unguẽtariꝰ vnguẽta suauita-
tis ɔficiet. De Tertio Jac.ij. Superexaltat aũt mise
ricordia iudiciũ[tũc]oportuno tempe[misit ie
sus] Ecce Quis misit: Auctor vitꝫ salutis. Heb.ij
Decebat auctorẽ salutis p passionem mortis con
summari: vt gratia dei p̃ omnibꝫ gustaret mortem
Illius em̃ est mittere. Abdie. Legatus ad gentes
missus est. Esa.xviij. Ite angeli veloces ad genteꝫ
cõuulsam ꝛ dilaceratam[duos discipulos su-
os] Tria dicit Quot: ꝛ Cuius ꝓfessionis. ꝛ Cuiꝰ
vite. Quot. qr duos: vt charitatis inter se fruerent
solacio. Eccl'is.iiij. Unus quõ calefiet si duo sunt
fouebunt mutuo. Luce.x. Designauit dñs Jesus
ꝛ alios septuaginta duos discipulos ꝛ misit eos
binos in omnem ciuitatem ꝛ gentem qua erat ipe
venturus[discipulos]qui doctrinã christi pro-
fitentur Esa.viij. Signa legem in discipulis meis
Jo.viij. Si manseritis in sermone meo vere disci-
puli mei eritis ꝛ cognoscetis veritatem[suos] Ec
ce sanctitas vite. Nõ em̃ christi essent nisi p infor-
mationem vite. Rho.viij. Siquis spm̃ christi nõ
habet: hic nõ est eius.j. Paral'.xij. Tui sumꝰ o da
uid ꝛ tecũ filij Isai

**Dicens eis: Ite in castellum qð
ɔtra vos est.**

Ecce Quo mittit Tria dicit. Iter impat ꝛ Quo B
vadãt. ꝛ Difficultatem exponit. Primũ notat p h̃
ꝙ dicit[Ite] Quasi dicat. Nolite stare. Prouer.
vj. Discurre festia. Sup.x. Ite: ecce ego mitto vos
Ezech.j. Unũq̃dq̃ꝫ eoꝝ añ faciẽ suam erat ingre-
di[in castellũ] Ecce Quo Et nõ dicit ciuitatem.
quia iam se ɔtra deum incastellauerat ꝛ munierat
ꝛ munitiones posuit. quia a dignitate p̃ma recesse
rat. Eccl'is.ix. Est ciuitas parua ꝛ pauci in ea viri
[qð cõtra vos est] Ecce difficultas. Nõ em̃ cõ-
tra eos fuit tm̃ in situ sed etiam in voluntate nocẽ
di Judith.ij. Omnẽq̃ꝫ vrbem munitã subiugabis
mihi.ij. Coꝝ.x. In captiuitatẽ redigentes omnem
intellectum ꝛ oẽm altitudinẽ extollentem se aduer
sus scientiam chr̃i.

**Et statiꝫ inuenietis asinã alliga
tã ꝛ pullũ cum ea.**

Ecce Id ad qð siue ꝓpter quod misit. Et dicit Duo
Unũ Predicendo ꝛ Alteꝝ iniungẽdo: qð p̃dictuꝫ
est.[statim inuenietis]ne hesitent de iniuncto
ministerio: dubitãtes an alter poz soluerit ꝛ abdu
xerit ꝛ oporteat expectare vltra placitũ. Geñ.xxvij.
Uolũtas dei fuit vt cito occurreret mihi qð vole-
bam. iiij. Regũ.iiij. Nemini moram facias in expe
ctando (al's eũdo)[asinã alligatam ꝛ pullũ]
Quasi di. Asinã alligatã ꝛ pullũ nõ alligatum. q̃a
dicit Marcꝰ.xj. ꝙ inuenerũt pullum añ ianuam
quia sup eũ nullus hoim sederat: sicut dr Luc.xix.
nec adhuc ligabat loro. Asina em̃ est gentilitas sa
marie: habens loruꝫ legis ꝛ retinens idolatriam.
Pullus aũt significabat idolatriam indomitam
cui nullus vnq̃ꝫ frenũ legis alicuiꝰ imposuit. Job
xj. Uir vanus in superbiam erigit. ꝛ quasi pulluꝫ
onagri se natum liberum putat. Onager est asinꝰ
agrestis. Onos em̃ grece latine est asinus. Asinus
enim significat homines gentiles. Est em̃ animal
brutum inter alia rationis expers: melancholicuꝫ
frigidum: de infirmitate capitis moriens. pigrum
duri oris. ꝛ ideo rigidorum cõmestiuũ. tenuissimi
lactis. ꝛ ideo lac eius multum ablutiuum ꝛ valẽs
ptisicis quia ex subtilitate penetrat ꝛ restituit hu-
midum radicalium membroꝝ. Est etiam animal
oneriferuꝫ: in clunibꝫ fortissimum: spisse pellis: in
erme: innocens: laboriosum: paruo pabulo ɔten-
tum: post laborem sufficit ei si cõuertat ꝛ reuertat
super dorsum. In depositione supfluitatis humi
de vel sicce amans cõmune stabulũ. In vere lasci
uum ꝛ luxuriosum: q̃ om̃ia facile gentibꝫ adaptã-
tur. Etqr asina samariam q̃ etiã asinaria interpta
tur Et Philippus samarie p̃dicauit: sicut dr Act.
viij. Pullꝰ aũt ẽcat gẽtilitatẽ in toto siluestrẽ. Cu-
ius p̃mo gẽtili Cornelio centuriõi p̃mo predicauit

Petrus Act.x. Jō duo discipuli missi: creduntur Philippus fuisse ꝛ Petrus. Sed quō dicit pullū stantem cū ea si pullus steterit ante ianuaʒ? Adhuc Ante quā ianuam stetit pullus: Asina em̄ fuit animal emptū ad cōmunes vsus pauperū q̄ in ascensu montis ferre sua onera nō poterāt: nec habebāt vñ animalia ꝯducerēt. ꝛ iō in genere asini fuit emptū anial. q2 in petrosis plus valent asini q̄ equi. pcipue in calidis regionib9 in quib9 multū magni sūt asini. Jn sexu aūt emerūt asinam vt fructu ventris ꝯtinue haberent animalia paupib9 subseruientia.

Dicendū igit Ad Scōm q̄ ianua fuit stabuli cōmunis ibidē añ portas edificati. Cū ea aūt dicit fuisse pullus: q2 sequebat asinā ꝛ stabat nō lōge a mr̄e: sicut pulli seq̄ matrē ꝯsueuerūt

Soluite ꝛ adducite mihi. Et siq̄s vobis aliquid dixerit: dicite q2 dominus his opus habet ꝛ ꝯfesti dimittet eos. Hoc autē factuʒ est vt adipleretur qō dictū ē p pphetā dicentem.

Ecce Jniunctū misteriuʒ. Et dicit Duo. Preceptum ꝛ Respōsioneʒ ad id qō allegare possent impedimentū. De Prio dicit Duo [Soluite] h̄ est absoluite a vinculis errorū ꝛ peccati. Matth.xvj. Quecunq3 solueritis sup terram erūt soluta ꝛ i celis. Jo.xj. Soluite eū ꝛ sinite abire. Secūdo dicit [adducite] p attractionē charitatis [Et siquis vobis] Ecce exclusio ipedimēti qō possēt allegare Et littera plana ē [dicite quia dominus] Mirum videtur si dominus vniuersorum venturus in gloria indigentiam dicat habere asini pauperū ꝛ si allegabitur a discipulis vix alicui credibile erit. Sed dñs diues in spūalibus. j. Cor. j. Jn omnibus diuites facti estis in illo Pauper autē in temporalibus. ꝛ erat note paupratʒ. ppter hoc recipiebatur ꝟbum discipuloruʒ. ps̄. lxxxvij. Paup ego sumꝛ in laborib9 ꝛc̄. Mat. viij. Filius hominis non habet vbi caput suum reclinet [ꝛ confestim dimittent eos] Vñ Lucas dicit eos dixisse Quid facitis soluentes pullum. Nec credenduʒ est vt dicit Hieron. q̄ domin9 in tābreui itineris spacio in vtroq3 anialiū istorū asinauerit: quia ridiculū esset Sed vtrū q3 adduci fecit. ꝛ forte vtrunq3 sterni fecit: ppter mysterium quod diximus. ꝛ ppter ꝓphetie congruentiam. Nec currum vel equum pompe ꝛ belli amatorē elegit dominus. q2 fallax equ9 ad salutem. Ps̄. xxxij. Et iteruʒ. Hi in curribus ꝛ hi in equis. Ps̄. xix. Amatores mōi sunt. Sed nos in humilitate domini ambulantes Jn nomie domini inuocabimus Ps̄. xix. Amos. ij. Ascensor eq̄ nō saluabit aiam suam. Gen̄. xlix. Ligans ad viteʒ pullum suum: ꝛ ad vineam asinam suaʒ. Hec est littera. lx̄. [Hoc autem] totū [factum est] Qx vicʒ discipulos misit Qx duo anialia ferri pcepit: Qx ea que dicta sunt pdixit. Et est illud totius facti ꝯfirmatio p auctoritatē [vt adipleretur qō dictū est] Mat. v. Jota vnū aut vn9 apex nō pteribit a lege [p pphetā] Zach. ix. [dicentem]

Dicite filie sion: Ecce rex tu9 venit tibi māsuetus sedēs sup asinā ꝛ pullū filiū subiugalis

Tria dicit. Jubet instanter vocem leticie pdicari. ꝛ Cui sit predicanda. ꝛ Quid [dicite] inter vos predicatores Esa. xij. Annūciate hoc in vniuersa terra [filie sion] Ecce Cui. Filia sion est hierusalē. qa ab arce sion tuebat. Ps̄. lxxxvj. Diligit dominus portas sion sup omnia tabernacula Jacob. Quid aūt dicendum sit [Ecce rex tuus] Describit aūt hic: chrīs veniēs ab Octo. Ab euidētia veniētis. A Dignitate ptātis A Cōnaturalitate hoīs Ab Approinquatiōe amoris Ab Utilitate opis redēptōis Ab optio habitu cordis A Quiete regiminis: Ab Hūilitate ꝯuersatōis. ꝛ A Siplicitate subiectiōis. Primū notat p demōstrationeʒ. Esa. vij. Uidebit ois caro salu. dei. Lu. ij. Uiderūt ocl'i mei salutare tuū qō pasti ꝛc̄. [rex] Ecce Dignitas ptātis. Esaie xlix. Miserator eorū reget eos: ad vite fontes aq̄rū potabit eos. Rex aūt est: ne dicat de cetero populus eius: Nō habem9 regē nisi cesareʒ. Jo. xix. qa Daniel. ix. Nō erit popul9 ei9 qui eum negaturus est Sed poti9 cantet cū Esa. xxxiij. Dñs legifer nr̄ dñs rex nr̄. Et Hiere. xxiij. Regnabit rex ꝛ sapiēs erit [tuus] Per hoc notat ad nos connaturalitateʒ p humanitatē assumptā. Esa. ix. Paruul9 nat9 est nobis ꝛ fili9 dat9 est nobis. ꝛ fact9 est pncipat9 sup humerū ei9. Heb. xj. Nō ꝯfundit deus vocari deus eorū. ij. Machab. j. De9 Abraam de9 Jsaac seruorū suorū fideliū [venit] Per hoc tāgit approinquationē amoris Prouer. viij. Delicie mee ēē cū filijs hoim. Esa. lxvj. Ecce ego declinabo in vos sicut flumē pacē: ꝛ tanq̄ torrentē inūdantē gl'iam gentiū quam sugetis Abachuch. ij. Ueniēs veniet ꝛ nō tardabit [tibi] Tangit Utilitas. Unde dicit glo. q̄ Pro nob venietsi deuoti. Contra nos si indeuoti Lu. ij. Ecce h posit9 est in ruinā ꝛ in resurrectionē multorū in israel. j. Pe. ij. Uobis igit honor credentib9. Nō credentib9 aūt lapis offensiōis ꝛ petra scādali his q̄ offendūt nec credūt in quo ꝛ positi sunt [mansuetus] Ecce Optia animi dispositio. Si em̄ seuus esset accedere nō auderem9 Mat. xj. Discite a me q2 mitis sū ꝛ humil' cor. Nūe. xij. Erat mansuetissim9 oim virorū q̄ erāt sup terrā [sedens] Ecce Quies regiminis in quo nō inundauerat (al's tumultuauerat ꝯcupiscētia sʒ resideat trāqlla sapiētia Esa. xvj. Prepabit in miscdia soliū ꝛ sedebit sup illud iudicās in eq̄tate ꝛc̄. Lu. j. Dabit illi dñs de9 sedem Dauid pr̄is sui [super asinā] Ecce hūilitas. Esa. liij. Jn hūilitate iudiciū ei9 sublatū est [ꝛ pullū filiū subiugalis] Ecce Simplicitas sine oi duplicitate fast9 seculi. j. Paral. xxix. Scio dñe q̄ simplicitatē diligas. Sup. x. Simplices sicut columbe. Asellus enim valde est simplex ꝛ rude aial q̄si nihil hñs astutie.

Euntes auteʒ discipuli fecerūt sicut precepit illis Jesus Et adduxerunt asinam ꝛ pullum ꝛ imposuerūt super eos vestimēta sua: ꝛ eū desuper sedere fecerunt

Ecce impletio iniuncti obsequij Et notant Tria Obediētia ꝛ Mod9 obediēdi: ꝛ Supabūdantia Obediētia notat cū dt [Eūtes āt discipl'i fecerūt] Et p pticipium notat diligētia. q. d. Cōtinue ibant: donec fecerūt qō dixerat Exod. xxiiij. Omnia que locutus est dñs faciem9 [sicut pcepit illis Jesus] Ecce Modus. Sil'r Luc. xiiij. Feci sicut pcepisti mihi ꝛ adhuc locus est [Et adduxerūt asinā ꝛ pullū] Contradixerunt quidā sicut dicit Lucas. Et illis rñderunt sic pcepit dñs. Qō breuitatis causa tacet Mattheus. Et significat adductionem gentiū. vt dictum est supra Esa. vlt. Adducā omnes fratres vestros de cunctis gentib9 donum dño Esa. lx. Tenebunt eos ppl'i ꝛ adducent ad locum suum [ꝛ imposuerunt sup eos vestimēta sua] Ecce Supabūdātia in Duob9. Jn Mollicie stramenti. ꝛ Jn Adiutorio insessionis. Et littera patet. Uestimenta sunt ꝯuersationes virtutū posite super gentes ꝯuersas Apoca. xvj. Beatus qui custodit vestimenta sua ne nudus ambulet. Apoca. iij. Uestiaris vestimentis albis ne appeat ꝯfusio nuditatis tue [ꝛ eum desup sedere fecerunt] Scōa supabundantia. Juuerūt eum ascēdere sup asinum. j. Cor. iij. Dei adiutores sumus. Juuerunt em̄ apl'i christum vt psideret mentibus fidelium simpliciuʒ ꝛ indoctorū. ij. Cor. vj. Adiuuantes autem exhortamur vos ꝛc̄. Adiutoriū autem istud est potius ex parte asini qui tenet ꝛ aptatur ꝛ sistit q̄ ex parte christi ascendentis. Lr̄a nr̄a in Zacharia aliquantulū variat in verbis. ꝛ non in sensu Dicit em̄ sic. Exulta satis filia sion. Jubila filia hierusalem. Ecce rex tuus venit iustus tibi et saluator. Jp̄e pauper ascendens sup asinam ꝛ pullum filium asine.

Plurima auteʒ turba strauerunt vestimenta sua in via. Alij autem cedebant ramos de arboribus et sternebant in via. Turbe autē que precedebant ꝛ que sequebant: clamabant dicentes: Osanna filio dauid benedictus qui venit in nomine dñi: osanna in excelsis.

Ecce Deuotio turbe recipientis Et habet Duas partes Jn quarū Prima continet. Tripudiuʒ turbe concomitantis. Jn Secunda Ammiratio turbe in ciuitate recipientis. Jbi [Et cum intrasset ꝛc̄. Jn Prima sunt tria signa deuotionis. Jn Stratu vestimentorū. Jn succisione ramorū. ꝛ Jn Uniformi laudis pconio. Et hec patent in littera. De Primo dicit [Plurima aūt turba que] vt dicit Joā. xij. Cōuenerat ad diē festū ꝛ exierant hebrei ad chrīm videndū [stra. ve. sua in via] Uia fʒ sensum lr̄e lapidosa fuit ꝛ dura ꝛ fuerunt in ea scopuli acuti spinosi. ꝛ fuit valliculosa ꝛ defossa inter lapides. Cogitabat ergo q̄ animal dure calcās pede offenso forte cespitaret. ꝛ sedentem cōcuteret ꝛ pede leso acutis scopulis forte claudicaret. ꝛ sedētem inequaliter portando lederet vel forte in defossum calcando caderet ꝛ sessorem deijceret. Et ꝯtra pmum Strauerunt vestimenta vt molliter calcās suauiter portaret. Contra Secundū Sternebāt fragra arborum ꝛ frondes ne acuta pedem figerēt ꝛ sic equaliter veheret. Contra tertiū magnos sternebant ramos vt defossa tegerent. ꝛ sic animal recte (al's tute) ponens pedem sessorem secure portaret. Sternentes autem vestes. Mystice significant sanctos Martyres qui vestimentum corporis strauerūt vt christus cordibus insideret Cañ. v. Exui me tunica mea. ꝛ quomodo induar illa? ij. Cor. xij. Ego autem libentissime impendam insuper ꝛ supimpendar egoipe pro animabus vestris [Alij cedebant ramos de arboribus] Per quos significantur virores virtutum ꝛ sanctoruʒ verborum Judic. ix. Certatim cedentes ramos de arboribus sequebātur ducem [ꝛ sternebant in via] cordium parare domino iter Esa. xl. Omnis vallis implebitur ꝛ omnis mons ꝛ collis humiliabitur. ꝛ erunt praua in directa et aspera in vias planas Leuit. xxiij. Sumetis vobis ramos ligni densarum frondium spatulasq3 palmaruʒ ꝛ letabimini coram domino deo vestro [Turbe autē que precedebant in via ꝛ que sequebātur] Precedētes significāt eos qui precedebāt christi in carne psentiam Qui sequebantur significant fideles post aduentum christi in vna fide cōfessionem laudis cantantes vt dicit Augu. Joan. viij. Abraā pater vester exultauit vt videret diem meum. Ecce pcedens Esa. xliij. Ab oriente congregabo semen tuum ꝛ ab occidente congregabo te: dicam aquiloni da et austro noli prohibere. Ecce turba sequēs. Et de huius laude dicit Quattuor. Jntensionem deuotionis que notatur in clamore. Desiderium salutis quod notatur in (al's per) osanna. Preconiū veritatis quod notatur cum dicit Filio dauid. Dicit ergo [clamabant dicentes] Esa. xl. ꝛ. lij. Exalta in fortitudine vocem tuam qui annūcias pacem sion [Osanna] hoc est salua obsecro. Cōpositum ex corrupto verbo ꝛ integro. Osi enim est salua. anna Jnteriectio desiderantis: ꝛ aufertur i media p synallepham. Et dicit Osanna. hoc est salua obsecro Mat. j. Jp̄e saluū faciet ppl'm suū ꝛc̄ Eccl. xlvj. Magnus iuxta nomē suū in salutē ppl'i ad expugnandos hostes [filio Dauid] Ecce Preconium veritatis f̄m naturam humanam ꝛ f̄m naturā diuinā [filio Da.] cui iure successionis debet regi9 honor Hier. xxiij. Suscitabo Dauid germē iustum Rho. j. Factus est ei ex semine Dauid f̄m carnē [bñdictus] Ecce Preconiū deitatis. Nomē em̄ dñi: est noticia deitatis inata ei Phil. ij. Dedit illi nomen quod est super oīe nomē [venit] ei [in no. do.] in dictis: testatis p facta. ꝛ iō bñdict9 ē Ueniēs āt i noīe ppo maledict9 ē Joā. v. Ego veni in noīe pr̄is mei ꝛ nō recepistis me. Alius veniet in nomine suo illum recipietis [osanna in excelsis] Bis idē dicunt. Et geminatio notat affectum [in excelsis] autem hominis: quia venit de altitudine humane nature: q̄ntum ad immunitatem peccati Joannis. iij. Qui de celo venit super omnes est De altis diuinitatis. Quia virtute celestis

dei omnia fecit Joā.iij. Filius hoīs qui est in celo. De alij hoīs . q̄ria suscitat de puluere egenū ꝛ de stercore erigit pauperē vt sedeat cū p̄ncipib' ꝛ soliū glorie teneat Luce.ij. Ps.cxij. Gloria in altissimis deo ꝛ in terra pax hoib' ꝛc̄.

Et cum intrasset hierosolymā cōmota est vniuersa ciuitas dicens: Quis est hic? Populi aūt dicebāt Hic est Jesus pph̄eta a nazareth galilee.

E Ecce Laus turbe in ciuitate suscipiēte dn̄m . Et dr̄ Tria Cāz mouētē ad laudē Cōmotionē laudis ꝛ Confessionē. Primū est [Cū intrasset iesus in ciuitatē] Ps.xcv. Magnus dn̄s ꝛ laudabilis nimis in ciuitate dei nr̄i in monte scō eius . Felix est ciuitas quā sua p̄ntia visitauit. Felicior quā sanguine suo ꝯsecrare venit . Felicissima in q̄ gaudia resurrectōis multis sibi cōsurgentib' ostendit Esa.lj. Gaudiū ꝛ leticia inueniet̄ in ea grā ꝛ actio et vox laudis [cōmota est vniuersa ciuitas] mirans freq̄ntiā nesciens v̄itatē Ps.xcv. Cōmoueatur a facie eius vniuersa terra Job.xxxvij. Sup h̄ expauit cor meū et emotū est de loco suo [dicēs: Quis est hic?] Ecce Cōfessio laudis. Et h̄z Tria genera ppl'i Tripliciter exponit̄ Deuoti em̄ dixerūt hoc ammiratiue. Et est sil'e.sup.viij. Qualis est hic q' ventis impat ꝛ mari ꝛ obediūt ei. ps.xxiij. Quis est iste rex gl'ie. Dn̄s virtutū ip̄e est rex glorie. Simplices aūt dixerūt hoc ignorādo Joā.ix. Quis est dn̄e vt credā in eū. Inuidi dixerūt hoc despiciendo Joā.vij. Alij dicebant q' bonus est. Alij aūt dicebāt: nō sed seducit turbas Luc̄.vij. Quis est hic q̄ etiā p̄ctā dimittit? Despectiue em̄ dictū est. Tali autē ꝯfusione existente in turba: asina instruit pph̄am Num.xxij. hoc ē: hūilis ꝛ simplex plebecula doctores ꝛ pontifices. Et hoc ē qd̄ sequit̄ [Populi autē] secū veniētes ꝛ signis eruditi [dicebāt Hic ē Jesus ꝛc̄] Judic̄.xv. Samson sol fortis strauit hic in mandibula asini. hoc est: in ꝯfessione rudis ꝛ simplicis ppl'i nō modo mille viros hostes suos Sed milia scribaꝝ sacerdotū ꝛ phariseoꝝ. Dicunt em̄ in ꝯfusiōe eoꝝ [Hic est Jesus] ꝯfitētes salutis auctorē [pph̄eta] exhibēs legis pmissū Deut̄. xviij. Prophetā suscitabit vobis deus de fratrib' v̄ris: tanq̄ meip̄m audietis eū. ꝛ eū qui nō audierit pph̄etā illū exterminabit̄ de ppl'is suis Lu.xxiij Fuit vir pph̄eta potens in ope ꝛ s̄mone corā deo ꝛ oīm ppl'o Joā.vj. Hic est vere pph̄eta q̄ venturus est in mundū Lu.vij. Propheta magnus surrexit in nob. ꝛ q' de' visitauit plebē suā [a nazareth] Locus natiuitatis flos in flore natus . Ut ille esse credat̄ de quo dicit̄ Esa.xj. Egrediēt virga de radice iesse ꝛ flos de radice eius ascēdet ꝛ requiescet super eum sp̄us dn̄i. Supra.ij. Qm̄ nazareus vocabitur [galilee] patria Joā.j. Quē scp̄sit Moyses in lege ꝛ pph̄e: uenimus messiam Jesum filiū Joseph a nazareth galilee Esa.ix. Trās iordanē galilee: ppl's q̄ ambulabat in tenebris vidit lucem magnā habitātib' i regiōe vmbre mortꝭ lux orta ē eis

Et intrauit Jesus in templū dei: ꝛ eijciebat omnes vendētes ꝛ emētes in templo: ꝛ mensas numulariorum ꝛ cathedras vendētium columbas euertit F

Hic incipit ps illa in q̄ exercet ꝛ demonstrat p̄tātem in ope. Et habet duas ptes. Unā quidē i qua ꝯtinet̄ quod dictū est . Scōm aūt In qua fit pbatio p̄tātis p miracl'a. Ibi [Et accesserūt ad eū ceci] In Primo sunt Duo Scꝫ Demonstratio cultus dei. ꝛ Demonstratio zeli. De Primo dr̄ [Et intrauit Jesus in templū dei] Docens (vt dicit Remigius) nos in oīm loco p̄mo visitare debere templū dei si est ibi. Et deinde fusa oīone ad ꝓpria secedere negocia Ps.v. Adorabo ad templū sanctū tuū Dan̄.vj. Orauit Daniel ꝯtra templū cū remotus esset [ꝛ eijciebat] Ecce zeli demonstratio Et ideo Joan.ij. Ubi sil'e qd describit̄: inducit̄ qm̄ zelus domus tue comedit me. Dicit aūt Duo. Factū vicꝫ. ꝛ Cōfirmationē facti p scripturā. In facto Due sunt diuersitates. Quosdā em̄ eijcit simpliciē ꝛ Quosdā eijcit. ꝛ Instrumenta mali lucri euertit in damnū eoꝝ. Eijcit aūt Duo genera hoīm. Emētes scꝫ: ꝛ Uendentes. Et euertit mēsas ꝛ es numularioꝝ: ꝛ cathedras vendentiū colūbas: Nō curās damna eoꝝ. Que vt dn̄s effudit in diripientes. q' illi auaricie ꝛ simonie ꝛ sacrilegij merito dāna subiri meruerant [Erant aūt vendentes in templo] hoc est in templi atrio quidaꝫ quos sacerdotes vocabāt. Aut etiam ministros sue auaricie posuerunt ad animalia imolaticia vendenda his qui sacrificare venerant vt ab eisdē hec iterum immolata reciperēt. Quia Exod.xxiij. p̄cipitur. Ne appareas in conspectu meo vacuus. Ementes autē erant qui hoc ad sacrificia emebant. ꝛ illi non peccabant nisi quo ad locum. quia Nō erat licitum emere in templo. Numularios autēꝫ mutuatores pecunie posuerunt sacerdotes: Qui licet vsuram non acciperent: sicut ꝓhibetur Leui.xix. tn̄ munuscula acceperūt p mutuo fructuū vel pulloꝝ: vel anseruꝫ: vl' hmōi de licentia sacerdotuꝫ. Uel forte pmittebant ibi agi cōmercium. Sicut modo fit in Curia. quia Mutuabant minus: ꝛ illi recognouerunt coram sacerdotib' maius mutuum. ꝛ accedens pmittebat soluere damnum. ꝛ tunc sacerdos summus illos soluere compellebat dans audaciam: vsuram ꝛ superabundantiam alio nomine iuuando ad recipiendum: sicut modo faciunt prelati dicētes Sine talibus curie frequentiam stare non posse. Cathedre autem erant edes docendi in quibus sedere debebant scribe. Sed occupati lucri quibus inhiabant in locis illis vendētes columbas sedebāt apud se habentes columbas in caueis. ꝛ forte alias aues sacrificabiles vt pauperib' venderent. q' columbe erant sacrificia pauperum. Eiecit autem per flagellum factum ex tribus funiculis vt dicit Joā.ij. Dicit autem Hierony. ꝙ multi disputant Quod maius sit inter miracula que fecit domin'. Alij dicunt Suscitationem Lazari. Alij illuminationem cecorum. ꝛ alij aliud. Ego puto omnibus mai' eē ꝙ hō vn': illo tpe ꝯtēptibil' ꝛ odios': vno flagello tātā m'titudiē cū dispēdio reꝝ ꝛ lucri: ꝛ hominis eijcere potuit q̄tam magnus exercitus armis bellicis eijcere nō valuisset. Sed quoddā diuinū radiabat in facie qd̄ eos deterruit. Sicut ꝛ in Moysi facie qñ de monte descēdit. Dicit igitur [Et intrauit Jesus in templū dei] Ezech. xliij. Gloria dn̄i intrauit in templū dn̄i p portam orientalē ꝛ resplēduit t'ra a maiestate eius [ꝛ eijciebat] G flagello d̄ trib' funiculis [oēs vendētes ꝛ ementes] Simoniacam heresim hic damnādā ondit Zach.vlt̄. Nō erit vltra mercator in dn̄i ij.Tim.ij. Nemo militās deo implicat se negocijs secl'arib' vt illi placeat cui se pbauit Ecc̄i.xxvj. Due res difficiles ꝛ p'iculose mihi apparuerunt . difficile exuit̄ negociator a negligētia. ꝛ nō iustificabit̄ caupo a p̄ctis labioꝝ [de templo] Augu. In oratorio nemo aliquid agat nisi ad qd̄ factū est. vnde ꝛ nomen accepit Ps. Domū tuā dn̄e decet sanctitudo. nō mercatio [ꝛ mēsas numularioꝝ] Hier̄. Mensas has dicit altaria que auaricia sacerdotū ꝓmisit i mensas numularioꝝ cōmutari. Sꝫ q' nō erāt altaria in templo: extra in atrio. nisi altare holocaustoꝝ Que altaria sunt de quib' loquit̄ Hiero. Dicendū sic dr̄ Ezech.xl. Mense quedā stabant in atrio sup quas ponebant̄ portiōes sacerdotū. ꝛ de imolatis ꝛ alie carnes imolande. ꝛ ille altaria dicebant̄ ꝓpter sanctitatē sacrificioꝝ. ꝛ de illis loquitur Hiero.. Addit̄ aūt Luc̄.xix. et Marc̄.xj. et Joā.ij. ꝙ numularioꝝ effudit es . Et significant isti illos qui ere sonante petūt dona eccl'iastica Act̄.viij. Pecunia tua tecū sit in p̄ditōem . quia voluisti donuꝫ dei pecunia possidere. iiij. Reg.v. q' recepisti pecuniā vt emas oliueta ꝛ ficeta ꝛc̄. Lepra q̄ Naaman adherebit tibi ꝛ semini tuo vsq̄ in eternū. In qua historia Duo notant̄. Q̄r vicꝫ dānatus est qui nō ex pacto sꝫ post acceperit. ꝛ Q̄r heredes ad q̄s illa pecunia p donū deuoluta est: lepra sunt damnati. q' Jus nō habebat accipiendi pph̄eta excutiēte manū ab oīm munere: nec dare heredib' potuit quod autē pph̄e non accepit [ꝛ cathedras] Cathedra cōponit̄ a cathezizo qd̄ est doceo. ꝛ edes. Uñ cathedra q̄si doctoꝝ edes [vendentiū colūbas] Significāt vendētes sacra [euertit] ne decetero in templo appareret Mat.x. Gratis accepistis gratis date Esa.lv. Absq̄ argēto ꝛ absq̄ vlla cōmutatiōe vinum ꝛ lac.

Et dicit eis Scriptū est. Domus mea domus orōis vocabit̄. Uos aūt fecistis illā speluncā latronū.

Ecce Probatio p sc̄pturā vt int̄ mediū montiū fluāt aq̄: h̄ est. riui eccl'iasticoꝝ actuū. Descēdāt de auctatib' altitudis duoꝝ testamētoꝝ [Scriptū est] Esa.lvj. Et dr̄ Duo. Primuꝫ Usum domus ꝛ Scd̄o Abusū. De Prio dr̄ [domus mea] noī meo ꝯsecrata ꝛ edificata [dom' orōis vocabit̄] Gen̄.xxviij. Nō est hic aliō nisi dom' dei ꝛ porta celi. iij. Reg.xxviij. Repleuerat gl'ia domū dn̄i. ꝛ ido aliō capere nō debuit [Uos aūt fecistis] Ecce Scōm. Dicit aūt [fecistis] pphanādo locū scm̄ ij. Mach vj. Prophanare etiā qd̄ in hierl'm est tēplū scm̄ [speluncā latronū] Hiere.vij. Nūqd speluncā latronū facta est dom' ista in q̄ iuocatū est nomē meū. Sacerdotes em̄ insidiātes reb' hoīm: in insidijs doli stabāt nō differētes a latronib' nisi maiori nocumēto. q' īterficiūt anīas: latrones corpa. sed nō suū rapiēdo vi excōicatiōis cū latronib' ꝯueniūt Esa.v. Justificatꝭ impiū p munerib' ꝛ iusticiaꝫ iusti aufertis ab eo. Hoc est qd̄ dr̄ Osee.vj. Supplātata sanguie galaath. h̄ est sacerdotes q̄si fauces vicioꝝ: latronū p̄cipes sacerdotū i via interficientiū p gentes d̄ sychem. In sychem em̄ tunc fuit tabernaculū dn̄i.

Et accesserūt ad eū ceci ꝛ claudi in templo ꝛ sanauit eos.

Hic oīm factoꝝ pbatio ponitur ꝙ v̄tute diuīa facta sunt. Cōgrue aūt sanat cecos ꝛ claudos in tēplo. Cecos p fidei illuminatiōem. Claudos p virtutis expedite pfectū ad opa Heb.xij. Non claudicans quis erret: magis aūt sanet̄.

Uidētes aūt principes sacerdotū ꝛ scribe mirabilia que fecit ꝛ pueros in tēplo clamātes ꝛ dicentes: osanna filio dauid: indignati sunt ꝛ dixerūt ei: Audis q̄d isti dicunt? Jesus aūt dixit eis: Utiq̄: nunq̄ legistis: q' ex ore infantiū ꝛ lactentium pfecisti laudem.

Hic ponit̄ Cōuictio ex inuidia murmurantiū. Di H cunt̄ aūt hic Tria Quoꝝ Primū ē Id qd̄ mouet ad indignatiōem. Scōm est Questio orta ex indignatione. Tertiū aūt Per veritatē sc̄pture inuidorū ꝯuictio . In Primo dicit oculū nequā nunciantem dicens [Uidentes aūt] ite. p̄ oculis qui de bono vulnerabat̄. supra.xx. An oculus tu' nequā est quia ego bonus sum Ecc̄i.xxxj. Nequius oculo quid creatū est. Deinde dicit auctorē ipoꝝ [principes sacerdotū] qui p̄tāte (al'as dignitate) peminebāt [ꝛ scribe] qui sciētie habebāt excellentiām. Deinde tāgit id qd̄ vulnerabat intus. Duo autem erāt Primū est [mirabilia que fecit] iesus Nō dicit miracl'a q' n̄ erāt p̄ter speꝫ: eo ꝙ scriptura illa futura pmiserat Ecc̄i.xxxvj. Innoua signa ꝛ immuta mirabilia. glorifica manū ꝛ brachiū dextrum [ꝛ pueros] Ecce Scōm. Et hoc tangit̄ Luc̄.xix. Pueri tollebāt ramos arboꝝ oliuaꝝ ꝛ clamabāt dicentes [osanna ꝛc̄.] Indignati sunt non reputantes eū digni tanta laude Joā.xij. Uidetis quia nihil pficimus. Ecce totus mundus abit post euꝫ Sap.ij. Grauis est nobis etiā ad vidēdū Luc̄.xix Dixerūt quidā phariseoꝝ de turba. Mgr̄ increpa discipulos tuos. Et hoc p̄termittit Mattheus [dixerūt ei] Mat.xij. Malus hō d̄ malo thesauro cordis sui pfert malū [Audis q̄d isti dicunt] Quasi dicāt. Tu delectarꝭ in tua laude ꝛ vsurpas tibi honorē diuū Joā.viij. Tu de teip̄o testimoniū ꝑhibes. testimoniū tuū nō est verū [Jesus autē dixit] Ecce Cōuictio p sc̄pturā in Ps. [Utiq̄] audio ꝛ audire debeo. quia hoc p sp̄ūm p̄cepi q̄n

dixi. Laudate pueri dñm: laudate nomẽ dñi Testimoniũ innocentiũ nõ asturoꝝ: non nisi vitari nitit Uos aũt ꝑsonis quibusdã adulamini indignis. ⁊ vituperatis dignos [Nunꝗ legistis] ad intellectũ Mat.xxij. Erratis nescientes scripturam neq virtutẽ dei [ex ore infantiũ] Sed si infans dicitur nõ fans qliter laudat? Dicendũ ꝙ a duobꝫ dr Infans. A teneritudine neruoꝝ ⁊ organoꝝ q trahi ⁊ moueri ⁊ flecti nõ possũt ad voces formãdas Et hoc modo ꝓprie dicit infans. Alio modo dicit eo ꝙ careat ꝯceptu: quẽ significãt voces: ꝓpt fluxũ etatꝭ tenere. Et hoc modo dr hic infans. Uñ infantes de ludis ⁊ ꝯcinis loquunt. ⁊ ideo nõ infantes dicunt. qꝛ sicut dt Basilius. Sermonis vsum nobis deus indulsit vt ꝯsilia cordiũ nob inuicẽ pandamus. Et de talibꝫ hic loquit Sap.x. Sapientia aperuit os mutũ ⁊ liguas infantiũ fecit dis̃tas .j. Pet.ij. Quasi modo geniti infantes rõnabiles sine dolo lac concupiscite. vt in eo crescatis [ꝑfecisti laudẽ] Notãda est mirabilis modestia chri. qꝛ hoc qd ꝓpha addidit siluit ne inimicũ ꝓuocaret ꝓpter inimicos tuos vt destruas inimicũ ⁊ vltorẽ Luc.xix. addit. Si hi tacebũt lapides clamabãt.

Et relictis illis abijt foras extra ciuitatẽ in bethaniã: ibiq mansit.

Hic agit de reprobatiõe Judeoꝝ: ⁊ vocatione gentiũ. Et tangunt Tria Scꝫ Causa reprobationis. Abiectio destructiõis ⁊ Judiciũ. Scdm est in cap.xxiiij. Tertiũ in.xxv. Causa reprobatõis hic tãgit Triplex. Primo parabolica q est Ingratitudo ⁊ Jnobediẽtia. Scdo Pñtes isidie ⁊ tẽtatio. Tertio Per ptes tangit explicite sub maledictione diuersoꝝ vicioꝝ. Scda incipit circa mediũ vicesimi secũdi capituli Ibi [Tunc abeũtes pharisei] Tertia incipit in capitulo.xxiij. Prima haꝝ Tria cõtinet. Quoꝝ Primũ est Figura abiectõis accepta in facto christi ꝓprio. Scdm Figura eiusdẽ in nature vestigio. Tertiũ est Ostensio iuste abiectõis in parabolis duabꝫ. Et hec patebũt in littera. De Primo ergo dicit [Et relictis illis] tanꝗ indignis ⁊ abijciendis [abijt ab eis] Nõ tã ꝑsentia ꝗ gratie subtractiõe [foras extra ciuitatẽ] synagogã relinquens Luc.xiij. Ecce relinquet vobis domus vr̃a deserta [in bethaniã] domũ obediẽtie [ibiq mansit] cũ Lazaro in rure. Et significat mansionẽ in gentilitate Malach.j. Nõ est mihi voluntas in vobis. ⁊ munus nõ suscipiã de manu vr̃a. Ab ortu em̃ solis vsq ad occasum magnũ est nomen meũ in gentibꝫ. ⁊ in om̃i loco offeret nomini meo oblatio mũda. Taliter aũt notandũ est ꝙ in tanta ciuitate nullũ inuenit inuitantẽ se hospitem cũ pauꝑ esset. qꝛ ita nulli adulat9 fuit ꝙ oẽs se sibi subduxerũt. Et sic terminat pars pma.

Mane autem reuertens in ciuitatem esurijt:

J Secunda pars est in qua figurat iudaice sterilitatis abiectio in nature vestigio [Mane ⁊c.] Dicũt aũt Tria. Primũ est Dñi instantia. ⁊ solicitudo de cõuersione iudeoꝝ. Secundũ aũt Figura ꝑtinacis ꝑfidie ⁊ reprobatio. Tertiũ ex hoc accepta discipuloꝝ instructio. De Primo dicit Quattuor Scꝫ Maturitatem temporis. Benignitatẽ et patientiam dñi ad ingratos redeuntis. Et tantũ desideriũ salutis hoim ꝙ necessitates corporis neglexit. Et ꝙ tamen futurã sterilitatem in eis ꝓuidit De Primo dicit [Mane aũt] facto cum Jacob Geñ.xxvj. surrexit diluculo: ad opus pdicationis Ecci.xj. Mane semina semen tuũ ⁊ vespe nõ cesset manus tua. qꝛ nescis vtrum hoc aut illud citius oriatur. Et si vtrũq: melius erit. Supra.xx. Exijt pmo mane conducere operarios in vineã suam Joã. viij. Jesus prexit in montem oliueti. Et iterũ diluculo venit in templo [reuertẽs in ciuitatẽ] vt om̃ia faceret vltra ꝗ deberet ꝯuersioni eoꝝ opportuna Geñ.xxxj. Ad tuos ire cupiebas. ⁊ desiderio erat tibi domus patris tui Mat.xxiij. Quotiens volui congregare filios tuos: queadmodũ cõgregat gallina pullos suos sub alas ⁊ noluisti. ij. Timoth.iiij. Insta oportune importune argue obsecra increpa in om̃i patientia ⁊ doctrina [esurijt] Et tamẽ hanc dissimulãs necessitatẽ: ad pdicandũ iuit. Et psumit ꝙ nocte ita diu institit ꝙ incenatus cubitum iuit. Esuriẽ em̃ salutis eoꝝ: esuriei corporis anteposuit. ij. Coꝝ.xj. In fame ⁊ siti. in frigore ⁊ nuditate Heb.xj. Egentes angustiati afflicti qbus dignus nõ erat mundus

Et videns fici arborem vnã secus viam venit ad eam: ⁊ nihil inuenit in ea nisi folia tm̃: ⁊ ait illi: Nunꝗ ex te fructus nascat in sempiternũ Et arefacta est ꝯtinuo ficulnea.

Ecce Preuisio future sterilitatis Dicit g [Videns] plus consideratiõe mentis ꝗ corporis [fici arborem] Cecilani declinatio est. Et dt Quattuor. Quorum Primũ est Signum dulcedinis peccati: in qua nutriti fuerunt. Secundũ est Unanimis consensus in malum. Tertium est Transitus ⁊ frequentia demonum ꝑ eos in conculcatiõe viciorum. Quartum est ex his tanta inuenta sterilitas. Dicit ergo [Et videns fici arborem] Joã.j. Cum esses sub ficu vidi te. glo. Aug. hoc est sub dulcedine peccati Hiere.xxiiij. Quid tu vides Hieremia? Ficus. Fic9 malas, malas valde [vnã] ex vnanimi consensu in malum Ps.xiij. Omnes declinauerunt simul inutiles facti sunt non est qui faciat bonum non est vsq ad vnum [secus viã] Et ideo mirum esset si ficus vsq ad maturitatem conseruasset. Et est via transitus demonũ in omni vicio. Supra.xiij. Quod cecidit secus viam: volucres celi comederunt Ps.lxxix. Uindemiant eam omnes qui ptergrediuntur viam Esa.lj. Posuisti corpus tuum quasi viam transeuntibꝫ [⁊ venit] per misericordiam [ad eam] Ps.lxxix. Uide ⁊ visita vineam istam Luc.j. Per viscera misericordie dei nostri in quibus visitauit nos oriẽs ex alto [⁊ nihil inuenit] Ecce Sterilitas. Folia enim sunt verba eloquij ꝓphetarum sine fructu operis Prouerb.xiiij. Ubi verba sunt plurima: ibi frequenter egestas in opere est. Ideo dicit Aristoteles ꝙ plãte lati folij cito fluunt folia Luce.xiij. Arborem fici quidam habuit plantatam in vinea sua. Et sequit

ibidẽ. Ecce anni tres sunt ex q veni querens fructũ in ficulnea ⁊ nõ inuenio. succide g eã. vt quid etiã terrã occupat? Marc.xj. dr. Nõ eñi erat ficoꝝ tempus. Et hoc videt. qꝛ circa pasca fuit. Et tũc videt ꝙ iniuria fuit maledicte arbori. qꝛ nõ est signũ sterilitatꝭ qñ nõ habet poma tpe quo nõ debet habere. Sed rñdendũ est ꝙ in terra calida sic est hierl'm ⁊ maxime in cliuis montiũ in quibꝫ est reuerberatio solis Ficus in pasca hñt fructũ pcoquũ quẽ desiderauit dñs. Et qd dt Marcus intelligit de fructu cõi. Ficus em̃ duo genera emittit: pcoquas ⁊ seqntes: ficus pcoquas semel emittit. ⁊ alia ꝯtinue ita ꝙ sp habet fructũ [⁊ ait Nunꝗ ex te] Maledictio est reprobatiõis Nec iniuria est. qꝛ creator vtit creatura ad signũ ⁊ instructionẽ [fruct9 nascat in sempiternũ] Abachuch.iij. Ficus ei nõ florebit ⁊ nõ erit germẽ in vineis. Sed videt nõ rñdere figure. qꝛ Judei ꝯuertẽt in fine Esa.x. Reliquie cõuertent ad dñm fortẽ. Rñsio ꝙ dt ex te: Ex synagoga em̃ (que in sacramẽtis ⁊ figuris mortua est) fructus nõ nascet. Sed ex insitione euãgelij ⁊ fluentis grẽ Job.xiiij. Lignũ habet spem Si pscisum fuerit: rursũ virescet. ⁊ rami eius pullulãt Si senuerit in terra radix eius: ⁊ emortuus fuerit i terra truncus eius: ad odorẽ aq germiabit: ⁊ faciet comã quasi cũ pmũ plantatũ sit [Et arefacta est ꝯtinuo ficulnea] Jude ep'la Arbores autũnales bis mortue.

Et videntes discipuli mirati sunt dicentes: Quõ ꝯtinue aruit? Rñdens aũt Jesus ait eis: Amen dico vobis: si habueritis fidem ⁊ nõ hesitaueritis.

Hic ponit discipuloꝝ instructio. Et tanguntur Duo Uia ad instructionẽ q est Facti ammiratio. ⁊ Ipa instructio. De Primo dt [Videtẽs aũt discipuli ammirati sunt] ⁊c. Mar.xj. Cũ mane transirẽt viderũt ficulneã arefactã a radicibꝫ ⁊ mirati sunt dicẽtes, Quõ ꝯtinuo aruit Sap.xvj. Creatura tibi factori deseruiẽs excãdescit in tormentũ ꝯtra iniustos Mar.xj. dr. Nunquã aliqs ex te fructũ manducet Adhuc aũt Marcus narrat Istõ aũ eiectionẽ ementiũ ⁊ vendentiũ de templo. Sed Marcus nõ sequit historiã sed ꝑponit ad osõsionẽ diuine pratis quã exercuit in templo [Rñdẽs aũt iesus ait illis] Ecce Instructio dñi [Amẽ dico vobis: si habueritis fidẽ] sic granũ sinapis. vt sup dictũ [⁊ nõ hesitaueritis] h est: errori inheseritis Jac.j. Qui hesitauerit sil'is est fluctui maris q a vento mouet ⁊ circũfert. Non g estimet homo ille ꝙ aliqd sit accepturus a deo.

Nõ solũ de ficulnea facietis: sed ⁊ si mõti huic dixeritis: tolle ⁊ iacta te in mare: fiet. Et om̃ia quecũq petieritis in oratiõe credentes accipietis.

Tria dicit. Minus pmittit Maius arguit. et Generaliter de om̃ibꝫ concludit. Dicit g [Non solũ facietis de ficulnea] qd minus est Ps. viij. Om̃ia subiecisti sub pedibꝫ ei9 oues ⁊ boues ⁊c. Sap.v. Pugnabit ꝓ eo orbis terraꝝ ꝯtra insensatos. Sicut ꝑ miracula fecit ꝯtra Pharaonẽ [sꝫ ⁊ si monti huic dixeritis] Hic arguit Mai9 .j. Coꝝ.xiij. Si habuero oẽm fidẽ ita vt montes trãsferã ⁊c. Obijciũt gentiles ꝙ hoc ap'li nõ fecerũt g fidẽ nõ habuerũt. Rñdet Hiero. ꝙ ⁊si hoc fecerũt ap'li scriptũ nõ est ꝓpter incredibilitatẽ (al's icredulitatẽ) Mystice aũt Mons est chr̃s in mare seculi missus pdicatiõe ap'loꝝ Hiere.xxxj. Benedicat tibi dñs pulcritudo iusticie mõs scrũs. ps.xiij. In monte scrõ eius. Uel Mons est diabolus pdicatõe ap'loꝝ in mare amaritudinis missus Hiere.lj. Ecce ego a te mons pestifer q corrũpis vniuersam terrã. ps.xlv. Nõ timebimus dũ turbabit terra ⁊ trãsferent montes in cor maris [Et om̃ia qcunq petieritis in oratiõe] Que sm Dam. est petitio decentiũ [a deo] Per Petitionẽ g notatur pietas. ꝑ Oratõem qd salutẽ [credẽtes accipietis] Supra.xviij. Quidqd orãtes petitꝭ credite. qꝛ accipietis ⁊ fiet vobis Joã.xv. Siqd petieritis pr̃em meũ in nomine meo dabit vobis Si obijcit d ap'lo.ij. Coꝛ.xij. ꝙ nõ fuit exauditus. Sepe supra solutũ est.

Et cum venisset in templũ accesserunt ad eum docentẽ principes sacerdotũ ⁊ seniores ppl'i dicentes: In qua ptãte hec facis? ⁊ quis tibi dedit hanc potestatẽ.

Hic incipit sub sermonibꝫ parabolicis oñdere Meritũ abiectionis iudeoꝝ. Et diuidit in partes Duas. In quaꝝ Prima declarat Causã inductionis parabolaꝝ. Et in Scda Inducit parabolas Prima haꝝ Duo continet. Insidias vicꝫ sacerdotum ⁊ Conuictionẽ dolositatis eoꝝ. Insidie sacerdotum Quadrupliciter exaggerant Loci vicꝫ incõgruentia. quia in templo in quo nullus in dolo sꝫ in simplicitate cordis deum querere debuit. Accessus simulatione. Querentium autoritate. ⁊ Questionis blasphema calliditate. Dicit em̃ [Et cũ venisset in templum] vbi locus cultus fuit sapiẽtie ⁊ doctrine Luce.xxij. Quotidie eram apud vos docens in templo [accesserunt] dolose: familiaritatem ⁊ amorem simulantes Esa.lvij. Accedite huc filij augur atricis semen adultere filie fornicarie [principes] in quibꝫ potestas [sacerdotum] in quibus debuit esse sanctitas Esa.j. Principes tui infideles socij furũ [⁊ seniores populi] In quibus debuit esse sapiẽtia Dañ.xiij. Egressa est iniquitas a senioribus iudicibus: qui videbãtur regere populum Esa.xxiij Hiere.xxiij. A ꝓphetis hierusalem egressa est pollutio super omnẽ terram [dicentes in qua] Ecce blasphema calliditas questionis. Et est bimembris. Querunt enim d Specie potestatꝭ ⁊ Autoritate. De Primo dicũt In qua potestate hec facis? Quasi dicat. Non em̃ es nat9 de Sacerdotali ꝓsapia Senatus tibi h K

nõ concessit: Cesar nõ donauit. In q̃ ḡ ptãte hoc fa
cis: q eijcis de templo z facis te cũ triũphalib' si/
gnis celebrare Joã.x. Quousq3 aĩas nostras tol
lis. Si tu es chr̃s dic nobis palam. Ad hãc questi
onẽ r̃ñsum est Joã.v. Ptãtem dedit ei iudiciũ face
re. qz filius hoĩs est nolite mirari hoc [Et q̃s de
dit hãc po:] Qõ ẽ d aucte. Et innuũt latẽter q nõ
diuina virtus hoc ɔtulit sz malicia demonis. Su
pra .xij. In beelzebub pncipe demoniorũ eijcit de/
monia Joã.viij. Samaritanus es z demoniũ ha
bes. Nõ attenderũt isti q ipa opa demõstrabãt eũ
oia a diuina facere ptãte. Sic sup.xij. dixit. Si i di
gito di eijcio demonia pfecto puenit in vos regnũ
dei. Istorũ eñ malicia maliciã supauit magorũ ma
leficorũ. Qui cũ Exodi. viij. cognouissent mirabi/
lia dei clamauerũt in ɔfessione veritatis. Digitus
dei est hic. hoc est demõstratio diuine ptãtis.

Rñdens aũt iesus dixit eis Interrogabo vos z ego vnũ sermonem quẽ si dixeritis mihi: z ego dicã vobis in qua ptãte hec facio.

Hic Reuincit eos reinterrogãdo. Et ɔtinent hĩ
Quinq3 Scz Interrogatõis interposita ɔdicio. z
Sapiẽs iterrogatio. z Obligatõis q̃ in q̃stiõe est a
iudeis pceptio. z Mendax r̃ñsio. z tãdẽ Propter
demeritũ mẽdacij vitatis q̃site occultatio. In Pri
mo horũ Tria ɔtinent. Propositũ interrogãdi. Fa
cultas (al's facilitas) interrogatõis. z Cõdicio iter/
rogãtis. Propositũ notat cũ dr [Interrogabo
vos z ego] Lu.ij. Inuenerũt eũ in medio docto
rũ audientẽ z iterrogantẽ eos [vnũ smonẽ] bre
uitate facilitatẽ suã ostẽdentẽ Prouer.xiiij. Doctri
na prudentũ facilis Job.xxvj. Cũ vix puã stillã s/
monis eius audierimus tonitruũ magnitudinis
eius q̃s poterit itueri: [quẽ si] r̃ñdendo [dixeri
tis mihi] hĩ c solueritis [z ego dicã vobis zc.]
Interposita est ɔdicio. Sz q̃rit Quare nõ decla
rauit idq̃d q̃rebãt. Hoc ei videt vtile fuisse fidei. qz
sic inotuisset ei' diuinitas. Et dicendũ q ipe vidit
nõ esse deuotos sed insidiãtes. Ut si audirẽt q se
diceret deũ: iponerẽt ei blasphemiã Joã.viij. Nos
de bono ope nõ lapidamus te. sz qz tu hõ cũ sis fa
cis temetipm deuz Mat.xxvj. Ecce audistis blas/
phemiã. Quid vob videt: Rñderũt z dixerũt. Re
us est mortis. Hoc igit sciens z cauẽs: eẽ vidẽs ɔ
veritatẽ latrãtes Attendendũ q.s. dixerat.vij. No
lite sctm dare canib' z margaritas nolite pijcere añ
porcos. Hoc igit cũ dederit pceptũ attendit q p
spũm dixerat in ps. Preceptũ posuit z nõ pteribit.
Et vitatẽ occultauit ne maiorĩ pcti daret occasiõez

Baptismus Joannis vnde erat: e celo an ex hoibus?

Ecce sapientissima q̃stio z diuia z coram turbis
locũ habẽs. Dicit aũt baptismus Joãnis qz nihil
erat in eo nisi q̃d Joãnes ɔferebat Sic dictũ est. s.
iij. Act.j. Joãnes q̃dẽ baptizauit aq̃. Act.viij. Joã
nes baptizauit aq̃ dicẽs. In eũ q̃ post ipm ventu/
rus est vt crederẽt [de celo an ex hoib'] sm vi/
tatẽ fuit ex celo Joã.j. Qui me misit baptizare: ille
mihi dixit. sup quẽ videris spũm descendentẽz ma
nentẽ: hic est q̃ baptizat. Nõ ḡ fuit ex figmẽtis hoim
Act.v. Si ex deo est ɔsiliũ istud nõ poteritis dissipa
re. Si aũt ex hoib' dissoluet

At illi cogitabãt inter se dicentes Si dixerimus e celo: dicet nobis: Quare ergo nõ credidistis illi? Si aũt dixerimus ex hoibus: timem' turbã. Omes eñ habebant Joannem sicut pphetã.

Ecce Percepta q̃stionis obligatio. Cogitabãt ḡ
intra se ratiocinãtes ad vtrãq3 ptẽ q̃õnis Ps.xiij.
Trepidauerũt eñ timore vbi nõ erat timor. Et Le
uit.xxvj. Terrebit eos sonitus folij volãtis: pauor
eñ est his q̃ opant malũ [Si dixerimus e ce/
lo] Rõ est ad vnã ptẽ [dicet nobis. q̃re nõ cre
ditis] in hĩ vicz q de me testimoniũ phibuit Joã.
j. Uos misistis ad Joannẽ. z ille testimoniũ phibu
it vitati [Si aũt dixerimus ex hoib'] hĩ est. ex
hoim figmentis [timemus turbã] qz ipi a Joã
ne nec baptismũ nec formã vite susceperãt: sed tota
turba baptizata fuerat a Joãne. Et hĩ est q̃d sequit
[Omes eñ habebãt Joannẽ sic pphetã]
Luc.ij. Tu puer pph'a altissimi vocaberis: pibis eñ
añ faciẽ dñi pare vias eius Hiere.j. Prophetã in
gentib' dedi te.

Et rñdẽtes iesu dixerũt. Nescim'

Ecce Mendax z ficte humilitatis r̃ñsio [Nesci
mus] Humilitatis eñ vbo q̃ se nescire dixerũt mẽ/
daciter corã hoib' effugerũt incõuentẽs r̃ñsiõi: ad
q̃d obligati erãt ex q̃stione. Aut si verũ dicũt tũc in/
fidelitas fecit nescire si fuit e celo. Falsitas fecit ne/
scire si erat ex hoib': qz falsũ nescit. vñ Joã.j. Quid
ergo baptizas si tu non es christus neq3 Helias
neq3 pph'a:

Ait illis z ipse. Nec ego dico vobis in qua ptãte hec facio.

Ecce Negatio illũĩatõis pp mendaciũ negate
vitatis Hiere.xxiij. In pphetis Hierl'm vidi silitu/
dinẽ adulterij z iter mẽdacij. ps.xxxv. Iniq̃tatẽ me
ditat' ẽ in cubili suo. astitit oi vie nõ bone. maliciã
aũt nõ odiuit. Et iõ seq̃t [Nec ego dico vo.] Nõ
dr nescio sic illi: qz nõ est de' vt hõ vt mẽtiat Num.
xxiij. Tit.j. Nõ mẽtit de' Rho.iij. Est aũt de' ve/
rax: omis aũt hõ mẽdax [in q̃ ptãte hec facio]
Joã.xv. Si nõ fecissez opa iter eos q̃ nẽo ali' fecit:
pctm nõ hrent. Nũc aũt excusatõz ñ hñt d pctõ suo:
nõ optuit dicere q̃d in patulo patebat ex ope

Quid aũt vobis videt? Hõ quidã habebat duos filios z accedẽs ad pmũ dixit: Fili: vade hodie operari in vineã meã. Ille aũt rñdẽs ait Nolo. Postea aũt penitentia motus abijt. Accedẽs aũt ad alterũ dixit similiter. At ille respondẽs ait Eo dñe: z nõ iuit. z

Inducit hic smõ pabolicus. Et sunt Due para
bole. Una oñdit Propter ingratitudinẽ z inutili/
tatẽ esse reprobandos. Alia aũt est Propter peri
multitudinẽ z sceleris imanitatẽ. In Prima ɔtinẽ
tur Duo. Parabola z Elicita ex pabola reproba/
tio. Parabola habet Tria Ad attẽdendũ inuitati
onẽz Parabole positiõem. z Judicij postulatio/
nẽ. Inuitãs ad attẽtionẽ dr [Quid aũt vobis
videt] .ij. Reg.xij. Responde mihi iudiciũ Ps.
xlix. Arguã te z statuã añ faciẽ tuaz Rho.ij. Inter
se cogitationũ accusantiũ aut etiã defendentiũ. Et
est acsi dicat. Uñ sit baptismus Joannis nescitis.
Ecce hũana pono vob. Quid aũt vobis videt sm
iudiciũ hũane rõis: [Homo quidã] Ecce Para
bole positio. Hec pabola sumit a Trib'. A pfecta
milias. A filio vbo inobediẽte. z ope deuoto. z A fi
lio ope inobediẽte z vbo mẽdace De Primo dr
[hõ quidã] deũ prem significãs Qui hõ: qz hũa
nus z benignus est: sic paulo añ dixim' ca.xx. z in
fra.xxiij. Quidã hõ fecit cenã magnam Sap.viij.
Hũanus est z benignus Joel.ij. Benignus est et
misicors [habebat duos filios] hoc est: duos
pp'los in affectu filiorũ dilectos Gen.xxv. Due gen/
tes in vtero tuo sunt. z duo pp'li ex vtero tuo diui/
dent Sap.vj. Subam tuã z dulcedinẽ tuã quaz
in filios habes oñdebas [z accedẽs] per noticie
sue illustrationẽ: iusticia naturali quã in corde scri
psit filiũ alloquẽs ps.lxxxiiij. Audiã quid loquat
in me dñs deus: q̃m loquet pacẽ in plebẽ suã. Pri
mus aũt est gentilis: iusticiã naturalem accipiens
[Uade] pfectu opis [hodie] orto sole cognitio
nis iusticie naturalis [opari] p exercitiuz laboris
[in vineã meã] plantatã de vitib' politice vtu/
tis: que germinat vinũ iocunditatis z honestatis
Hiere.ij. Ego plantaui te vineã meã electã oĩe se
men verũ Esa.v. Uinea dñi sabaoth domus israel
est. z viri iuda germẽ eius delectabile [Ille aũt]
.s. gentilis rñdens interius loquenti sibi pri [Ait
nolo] sed ɔuertar ad delitias z idola Rho.j. Qui
cũ dei gloriã cognouissent: non sicut deũ glorifica
uerũt sed euanuerũt in cogitatõib' suis. z obscura
tũ est insipiens cor eorũ [postea aũt] tpe reuelate
grẽ in aduentu meo z pdicatõe aplorũ [pnia mo/
tus] de infidelitate [abijt] opari in vineã eccl'e: di
cẽs illud Judicũ.ix. Nõ possum deserere vinũ me/
um q̃d letificat deũ z hoies. z ire p deuia errorũ vt
inter ligna cetera pmouear siluestriũ morũ: in pas/
sionib' ɔcupiscentiarũ sc̃ndo Act.xiij. Uob opor
tebat pmũ loq̃ vbũ dei. sed qz repellitis illd z indi
gnos vos iudicatis eterna vita: ecce ɔuertimur ad
gentes Esa.xlix. Dedi te in lucẽ gentiũ vt sis salus
mea vsq3 ad vltimũ terre Joã.xij. Gentiles q̃ ascẽ/
derãt ad diẽ festũ dixerũt. Dñe volumus Jesuz vi
dere [Accedẽs aũt ad alterũ] Tangẽs tertiã p
tẽ pabole q̃ est in Filio deuoto i verbo. z ɔtumace
in ope. Dicit igit q [accedẽs] p legislatõez in mõ
te sinai [ad alterũ] filium: q̃ significat iudeos. qz
Jus naturale in pputio prius fuit q̃si lex scripta
in circũcisiõe. Etsi obijcitur hoc q̃d dr Exod.iiij.
Primogenitus isrl': dimitte filiũ meũ pmogenituz
Dicendũ q nõ dicit pmogenitus tempe sed digni
tate z puilegio amoris z donorũ. Et hoc significat
Gen.xxvij. Ubi iacob pr̃ iudeorũ supplãtauit Esau
patrẽ gentiuz in dignitate pmogeniture Gen.xlix.
Primogenitus meus: maior in donis maior im/
perio [dixit fili'] hoc est: [Uade] pfectu iusticie
legalis: z intellectu veritatis in mysticis pfice [ho/
die] in orto tibi radio solis clare intelligentie. Sz
heu dicere potuit illud Sap.v. Sol intelligentie
nõ est ortus nobis pp̃ter pfidiã excecatiõis [At il/
le rñdens ait] viua voce [Eo dñe] Exod.xiiij.
Si audieritis vocem meã z custodieritis pactum
meũ: eritis mihi in pp'm de cũctis pp'lis terre Et re
spondit vniuersus pp'lus: cũcta que dñs locutus
est faciemus: z erimus obedientes [z non iuit]
Joã.vij. Nõne Moyses dedit vobis legem. z ne/
mo ex vobis facit legem Esa.xlviij. Preuaricatorẽ
ex ventre vocaui te.

Quis ex duobus fecit voluntatez patris? Dicunt ei. Primus

Hic incipit querere Judiciũ ex parabola posi/ M
ta. Et dicit Tria. Questionẽ iudicij. Responsionẽ
z Ex responsiõe elicitã iustã Judeorũ abiectionem
De Primo dicit [Quis ex duob'] filijs posi
tis [fecit] nõ dixit [voluntatẽ patris] Uolun
tas dicit hic signũ volũtatis q̃d est pceptũ de opan
do in vinea Joã.xiiij. Siquis diligit me sermonẽ
meũ seruabit [Dicunt ei. Primus] Libri qui
dam habent [hic nouissimus] Et tunc sicut di/
cit Hilarius intelligendũ est q ausu temeritatis
z peruiente malicia: tergiuersant Aduertentes q
d ipis dicat. Sed verior lr̃a habet [primus] Cau
sa reddit Prouerb.xxv. Nubes z ventus z pluuie
nõ sequentes vir gloriosus z pmissa nõ complens
Eccl.v. Siquid vouisti do ne moreris reddere. Dis
plicet eñ deo infidelis z stulta pmissio. Unde Au
gmentũ iniq̃tatis est vouere z nõ soluere Ps.lxv.
Reddã dño vota mea q̃ distinxerũt labia mea.

Dicit illis Jesus. Amen dico vobis: qz publicani z meretrices pcedent vos in regno dei.

Ecce Justa cõdemnatio ex verbis eorũ .sup.xij.
Ex verbis tuis iustificaberis. z ex verbis tuis ɔdẽ
naberis Infra .xxiiij. Ex ore tuo te iudico serue ne/
quã [Amen dico vobis] Duo dr. Abiectionẽ
z Abiectiõis causam. Abiectionẽ dicit [qz publi/
cani] apti pctõres gentiliũ. z oim sic Matheus
sup.ix. z Zacheus Luc.xix. [z meretrices] sicut
mulier illa q̃ erat in ciuitate peccatrix Lu.vij. Me
retrix aũt a merẽdo dr. z est q̃ nõ eligit passionẽ pp
passionẽ: sz pp pctũ. Fornix aũt z mẽte z corpe tur
pis est que passionẽ pp̃ter passionem eligit Esa.j.
Quõ facta est meretrix ciuitas fidelis plena iudicij
[pcedẽt vos in regno dei] qz plenitudo gẽtiũ
intrauit. z tandẽ fiet ɔuersio iudeorũ Rho.xj. Ceci
tas ɔtigit in isrl' ex pte. Donec plenitudo gentiũ in
traret. z sic omis isrl' saluus fieret. Osee.ij. Uoca/
bo nõ plebẽ meã: plebẽ meã: nõ dilectã dilectã. z nõ
misericordiã consecutã: misericordiã consecutã. Et
erit in loco vbi dictũ est eis: nõ plebs mea vos. ibi
vocabunt filij dei viuentis.

Uenit em̄ ad vos Joannes in via iusticie: ꝛ nō credidistis ei. Publicani aūt ꝛ meretrices crediderunt ei: vos aūt videntes: nec penitentiā habuistis postea vt credētes ei

Ecce Reprobationis causa. Et dicit Tria. Uocationē iusti ꝯtemptā. Uocationē a peccātoribus creditaꝫ ꝛ Tertio Finalem de obstinatiōe impniam. Circa Primū Contemptū vocantis exaggerat ex Trib⁹ Ex Uicinitate inexcusabili. Ex Auctē incōtradicibili ꝛ Exēplo innegabili. De Primo dr [Uenit ad vos] nō longe existens a vobis [Joānes] q̄ tante fuit auctoritatis apud vos ꝛ opinionis ꝙ chrs credi potuisset Joā. v. Ille erat lucerna ardens et lucens ꝛ vos voluistis ad horā exultare in luce ei⁹ [in via iusticie] Tante em̄ erat iusticie in victu ꝛ habitu ꝙ de pilis camelorū induebat̄ ꝛ zona pellicea erat circa lumbos eius ꝛ esca eius locusta et mel siluestre ad quā iusticiā obstupuit mōs. Supra iij. ꝛ Luc. iij. Propter qd̄ etiaꝫ lucifer dr Job. xxxviij. Nunqd pduces luciferū in tempe suo aut vesperū ꝯsurgere facis sup filios hoim. Et iō pctō grauiori [nō credidistis ei] Esa. liij Dñe qs credidit auditui nostro ꝛ brachiū dñi cui reuelatū ē? Exod. iiij. Nō credent mihi sed dicent. Nō apparuit tibi dñs [Publicani aūt ꝛ meretrices crediderūt ei] Un̄ Lu. iij. dr ꝙ exiuerūt ad eū publicani ꝛ milites ꝛ diuersi generis pctōres cōfitētes pctā sua, ꝛ accipientes ab ipo baptismū. ꝛ formā vite ab eo impositā sustinuerunt. Sed pharisei nec baptisma receperūt nec formam vite. ꝛ silr sacerdotes. Sed interrogabāt eū dicentes. Tu qs es ꝛ qd baptizas? Sicut dicit̄ Joā. j. Et ideo dixit eis Genimina viperarū quis vobis demonstrabit fugere a ventura ira? Luc. iij. Mat. iij. [vos aūt videntes] cōpungi pctōres ꝛ meretrices [nec] tunc saltem [pniam egistis postea] Job. xv. Cucurrit cōtra deū extento collo ꝛ pingui ceruice armatus ē Act. vij. Dura ceruice ꝛ idomabili corde vos semp spūiscō restitistis [vt crederetis ei] ꝛc. Esa. vj. Excecator pplī huius. ꝛ aures eius claude ne forte videant oculis ꝛ auribus audiant. ꝛ corde intelligant ꝛ ꝯuertant̄ ꝛ sanem eos.

Aliam parabolam audite. Homo erat paterfamilias.

n [Aliā pabolā audite] Ps. lxxvij. Apiam in pabolis os meū loquar ꝓpositiōes ab initio. Ostenditur aūt in ista Immanitas sceleris ꝓpter quā iste reprobāt̄ Tria āt dicūt̄. Primo em̄ Proponitur sermo parabolicus. Scdo querit̄ iudicium. ꝛ Tertio Ex rñso elicit̄ iusta ꝯdemnatio. In parabola autē exaggerat̄ scelus tripliciter Scꝫ Ex peccato in seruos simpliciter. et Ex peccato i multitudinēꝫ seruorum voluntatem domini sciētium. ꝛ Ex peccato in filium heredem. Magnū em̄ est peccare in seruos Maius in multos seruos dñi secretarios Maximū aūt in filiū heredem. In Primo horuꝫ Tria dicunt̄ Dñi vicꝫ cura de salute eorū. ꝛ sollicitudo. ꝛ Per suos ammonitio. ꝛ Pessimorū ingratitudo: p redditionē boni p malo. Sollicitudo est in Trib⁹. In cura. In ope. ꝛ In commissiōe fidei. Cura describit̄ cum dicit [Homo erat] De q̄ dicitur. Homo est: ꝛ quis cognoscet eum Ps. lxxxvj. Homo natus est in ea ꝛ ipe fundauit eā altissim⁹ [paterfamilias] ꝛ idō curā impendēs. Supra xx. Silē est regnū celorū hoi pr̄ifamilias qui exijt pmo mane conducere operarios in vineā suā.

Qui plantauit vineā: ꝛ sepem circūdedit ei: ꝛ fodit in ea torcular: ꝛ edificauit turrim: ꝛ locauit eā agricolis: ꝛ peregre ꝓfectus est.

Ecce opa. Et tangit Quinqꝫ. Plantationē: in terre collatione Munitionem: in rectorum ꝛ angelorum custodia. Purificationem: in legislatione. Defensionem: in templi cultura. Locationem: in mandatorum exercitio. De Primo dicit̄ [Qui plantauit vineā] q̄n plantauit hierl̄m (al's ꝓplm) in terra promissionis Ps. lxxix. Uineam de egypto trāstulisti: eiecisti gentes ꝛ plantasti eam. Et Infra. Plantasti radices eius ꝛ impleuit terrā Exod. xv. Introduces ꝛ plantabis eos in monte hereditatis tue firmissimo habitaculo tuo qd̄ operatus es dñe Hiere. ij. Ego plantaui te vineā meā electā omne semen verū. Uites aūt istius vinee fuerūt pmitus pr̄es [ꝛ sepem circūdedit ei] in Custodib⁹ Judicib⁹ ꝛ Regib⁹. ꝛ pcipue angelis Esa. lxij. Super muros tuos hierl̄m cōstitui custodes Apoc. xxj. Sup muros eius angelorū custodiaꝫ Ecci. xxxv. Ubi nō est sepes diripiet̄ possessio Esa. v. Sepiuit eam ꝛ circūfodit [ꝛ fodit in ea torcular] Torcularis plum est legis grauitas Act. xv. Hoc est onus qd̄ neqꝫ nos neqꝫ pr̄es nostri portare potuimus. Hoc plum pm̄ et merū ab acinis ꝛ fece Esa. lxiij. Torcular calcaui solus: ꝛ de gentibus nō est vir mecū Thren. j. Torcular calcauit dñs virgini filie Juda. Ꝙ autē dicit [fodit] nota timoris est. quia ex timore suffodiente pr̄uiliter implebat̄ Ps. lxxix. Incensa igni ꝛ suffossa ab increpatiōe vultus tui pibūt ꝛc. Esa. v. Torcular extruxit in ea, ꝛ edificauit turrim: hoc est templū muniens ꝓplm in medio eius ad altitudinē turris. Ibi em̄ erat ꝓpitiatoriū quod muniuit ꝓpl'm ꝛ altare. qd̄ sacrificijs iustum fecit hoiem Ps. cxxj. Fiat par i virtute tua. et abundātia in turrib⁹ tuis Can̄. iiij. Turris Dauid edificata cum ꝓpugnaculis Mich. iiij. Et tu turris gregis nebulosa vsqꝫ ad te veniet [ꝛ locauit eam agricolis] Ecce Locatio. Agricole aūt eius fuerūt pr̄es qui sarculo discipline coluerūt alios vt fructum facerēt. sicut Sacerdotes ꝛ Judices ꝛ hmōi dei adiutores. j. Cor. iij. Dei adiutores sumus. dei agricultura estis. dei edificatio estis. Zach. xiij. Homo agricola ego sum: qm̄ Adā exemplū meū ab adolescētia mea [ꝛ pegre ꝓfectus est] Ecce Cōmissio vinee fidei eorū. Nō aūt deus ꝓficiscitur locū mutando qui vbiqꝫ est: sed qꝛ subtraxit opa potentie Qui in pn̄tia eorū opabat̄ in egypto p plagas. ꝛ in deserto p apparitiōes ꝛ miracl'a. Jō dicit̄ ꝓfectus esse. Infra. xxiiij. Profectus est stati Luc. xix. Quidā homo abijt in regionē longinquā accipe sibi regnū ꝛ reuerti. Qn̄ em̄ potētie sue miracula subduxit. ꝛ fidei eorū vineā quam miraculis plantauit cōmisit. Tunc peregre a sensib⁹ eorū ꝓfectus esse dicit̄. Nō ꝙ ipse abesset: sed quia sensus eorum longe erant ab ipso.

Cum autē tempus fructuū appropinquasset: misit seruos suos ad agricolas vt acciperēt fructus e⁹.

Ecce Ammonitio per missionē. Dicit aūt [Cū appro. tempus fruc.] Nō fruct⁹: quia per negligentiam eorū quib⁹ tradidit eam fructus nullos habuit. Esa. v. Expectaui vt faceret vuas: ꝛ fecit labruscas. Hiere. viij. Non est vua in vitibus: defecit ficus in ficulnea. Deut. xxxij. Uua eorū vua fellis. ꝛ botrus amarissim⁹. fel draconū vinū eorū ꝛ venenū aspidū insanabile [misit] Ecce Quo tpe misit. Quos aūt misit sequit̄ [seruos su.] q̄ obsequijs eius fuerant mancipati. ꝛ quorū iniuria redundat in dñm. Zacha. ij. Qui tetigerit vos: tāgit pupillā oculi mei. Mat. xviij. Lu. x. Qui vos audit me audit: ꝛ qui vos spernit me spernit. Serui autē isti fuerunt viri zelum dei habētes ꝛ monentes ꝓpl'm: quos semp in illo populo deus suscitauit. Esa. xlix. Seruus meus es tu israel: quia in te gloriabor. Ps. cxv. Ego seru⁹ tuus ꝛ filius ancille tue. Sap. ix. Seruus tu⁹ sum ego ꝛ filius ancille tue. Esa. xlj. Et nunc audi serue me⁹ iacob ꝛ isrl' quē ego elegi. Ad quos misit [ad agricolas] qui debitores sui fuerūt ex cōmisso. Michee. vj. Memento ꝙ miserim ante faciē tuā moysen ꝛ aaron ꝛ mariā. Ad quid autē misit [vt acciperēt fruct⁹ ei⁹] Jo. xv. Elegi vos vt eatis ꝛ fructū afferatis: ꝛ fructus vester maneat. Cant. viij. Uir affert p fructu eius mille argenteos. Accipe aūt fructus ē in cellaria dñi reponere fruct⁹ gaudiorū iusticie exercite. Heb. xij. postea exercitatis per eā: pacatissimū reddet fructum iusticie.

Et agricole apprehensis seruis eius: alium ceciderūt: alium occiderunt: alium vero lapidauerunt. Iterum misit alios seruos plures priorib⁹: et fecerūt illis similiter.

o Ecce Ingratitudo in occisione nūciorū. Et Tria dicit. Scꝫ. Capturā: ꝛ Enormitatē criminis ex ꝑsona captorū: ꝛ Modū punitiōis. Captura [Apprehensis seruis] Et ꝙ hoc fecerūt agricole: q̄bus impēdit bn̄ficia Malū est. Peius: ꝙ violentas man⁹ iniecerunt. Pessimū aūt: quia hoc seruis dñi sui fecerūt. Est autē ista apprehensio: ꝙ libertatem eis fructū in populo colligendi abstulerunt. quia docere populū non pmiserunt: sed eos i carcere posuerūt: sicut dicit Paulus. Prohibent nos loqui gentib⁹ vt salue fiant: vt impleāt peccata sua semp. Et Act. v. Posuerūt eos in custodia publica. ꝛ Act. v. Precepim⁹ vobis ne loquereminí in noīe isto. Amos. vij. Qui vides gradere: fuge in terrā Juda ꝛ in bethel: ne adijcias loqui. qa domus regis est [aliū ceciderūt] Tria sꝫ genera punitiōis. Aliū enim ceciderūt flagellis. ij. Corinth. xj. Ter virgis cesus suꝫ. Et Ibidē. A iudeis quinquies quadragenas vna minus accepi [alium occid.] Ut Esaiā: quē occiderūt serra lignea ꝛ Hur sputis. Heb. xj. In occisiōe gladij mortui sunt. Act. xij. Occidit aūt Jacobū fratrem ioannis gladio [aliū vero lapi.] Naboth: Jezrabelitam iij. Reg. xx. Stephanū. Actuū. vij. ꝛ Infra. xxiij. Hierl'm hierl'm qui occidis ꝓphetas q̄ ad te missi sunt [Iterū misit] Scd̄a Exaggeratio maior pcedente Quia plures. Qꝛ conscij secretorū. Quia isti serui semel fuerūt prophetarū. Hiere. xxv. Misit dñs ad vos oēs seruos suos ꝓphetas cōsurgēs diluculo ꝛ mittens: ꝛ nō audistis eos. Et h̄ est qd̄ dicit plures priorib⁹. Dan̄. vij. Miliamiliū ministrabant ei: ꝛ decies centena milia assistebāt ei [et fecerunt illis similiter] Ingratitudo est siīis priori. Peremert̄ ei eos cedēdo: occidēdo ꝛ lapidādo. Act. vij. Quē prophetarū nō sunt ꝑsecuti pr̄es vr̄i: ꝛ occiderūt eos qui pnunciauerūt dies iusti: cuius vos nūc proditores estis ꝛ homicide

Nouissime aūt misit ad eos filium suum: dicens. Uerebunt̄ forsitan filium meuꝫ

Tertia est Exaggeratio. qꝛ nōmodo seruuꝫ: sed ipm dei filiū occiderūt: ꝛ scienter vt dr lr̄a. Dicit āt Tria. Patrisfamilias bn̄ficium: in filij missione. ꝛ Qualiter meditati sunt in cordib⁹ suis de filij occisione. ꝛ Qualiter ꝑfecerūt in operis ꝑpetratione Circa Primū Duo dr. Scꝫ Ꝙ misit. ꝛ Ex quanta charitate misit. In Primo dr Tria. Qn̄. Ad qd ꝛ Ad quē Quādo [Nouissime] Decebat enim talem ꝛ tantū regē multos pcurrere nūcios ꝛ i nouissimo tpe post quē [al's qd̄] nullus mitteretur. j. Joā. ij. Nouissima hora est. j. Corinth. x. Nos sumus in quos fines seculorū deuenerūt. Gal. iiij. At vbi venit plenitudo tpis misit deus filiū suuꝫ natum ex muliere factū sub lege. Hebre. j. Multifariam multisqꝫ modis olim deus loquens patribus in prophetis: nouissime dieb⁹ istis locutus est nobis in filio [misit] hac intentiōe vt ab errore reduceret ꝛ sanctificaret. Hoc em̄ dicit missio vt tradit Augustin⁹ Jo. iij. Non enim misit deus filium suum vt iudicet mundū: sed vt saluet̄ mundus per ipum [filium suū] vnigenitū. Joan. iij. Sic deus dilexit mundū vt filiū suum vnigenitū daret. Gen̄. xxxij. Missus de valle Hebron venit in Sichem. h̄ est: de ortu luminis eterni venit in defectū (al's desertum) paupratis ꝛ miserie [dicēs: Forsitan verebunt̄] Ecce Ex quanta misit euꝫ charitate ꝛ sapientia. Et dicit [forsitan] Non ex ignorantia: sed vt locū habeat libertas arbitrij: ad quod vult: faciendū. Uereri aūt est timere cum reuerentia. Qūo enim non timerent ꝛ vererent̄: quē precipue Reges sancti timuert̄. Job. ix. Uerebar oīa opera mea: sciens ꝙ nō parceres delinquenti. Apoc. xv. Quis nō timebit te dñe ꝛ magnificabit nomē tuū? Hiere. x. Quis nō timebit te o rex gētiū? Quē etiaꝫ vererent̄ si filiū non verent̄? Uereri enim sm aliam expositionē est cū verecūdia timere.

Z

Hiere.xxxi. Percussi femur meū:ɔfusus sū ꝛ erubui qm̄ sustinui opprobriū adolescentie mee.

Agricole aūt videntes filiū dixerunt intra se. Hic est heres: venite occidamus eum:et habebim⁹ hereditatem eius.

Ecce Studiuꝫ malicie in cordibꝫ Ingratoꝝ. De quibꝫ dr̄ Ps̄.cviij. Pro eo vt me diligerēt detrahebāt mihi. Et notant̄ Quinqꝫ. Inuidētia. Studiosa malicia. Cōsensus in malū. Nocumenti magnitudo. ꝛ Auaricia: que oīum maloꝝ fuit radix. Dicit igit̄ [Agricole] Bn̄ agricole: q̄ ƀꝫ phm rustici sunt ꝛ indispositi ad v̄tutē. De quibꝫ dr̄.j. Timo.j. Hoies corrupti mente ꝛ reprobi circa fidem naufragauerūt [videtes] Sup̄.xx. An oculus tu⁹ nequā est qꝛ ego bon⁹ sum. Et vocat̄ Inuidentia grē: que pc̄cm est in spm̄sanctū. Mich.vij. Uidebit me inimica mea:ꝛ induet̄ cōfusione. Job xvj. Hostis me⁹ terribilibꝫ oculis intuitus est me [filiū] Nō est enim materia filius in quē trāscat visio. sed formaliter legendū est. Uidebāt enim eē filiū p plenitudinē grē q̄ apparuit in eo. Jo.j. Uidim⁹ glām ei⁹:glām q̄si vnigeniti a prē. Un̄ dixerūt Sap̄.ij. Filiū dei se noīat:ꝛ gloriat̄ patrē se habere deū. Uideam⁹ si s̄mones illi⁹ veri sint [dixerūt in se] Ecce Malicie studiuꝫ. ps.xxxv. Iniqtatē meditat⁹ est in cubili suo. astitit oī vie non bone:maliciā aūt non odiuit. Hiere.xvij. Prauū est cor hoīs ꝛ inscrutabile:qs cognscet illō [Hic est heres] Ecce Malū ɔ ɔsciam:qꝛ ƀꝫ h cognouerunt eū. Cōtra qd̄ est quod dr̄.j.Coꝝ.ij. Quē nemo pncipū hui⁹ seculi cognouit. si ei cognouissent: nūq̄ꝫ dn̄m glīe crucifixissent. Act.iij. Et nūc fratres scio: qꝛ p ignorantiā fecistis sicut ꝛ pncipes vr̄i Ad h obijcit Anselm⁹: Q si sciēter filiū dei interfecerūt: cum peccare in deū infinities maius sit: q̄ꝫ peccare in q̄ntecūqꝫ dignitat̄ hoiem: videt̄ pc̄cm coꝝ irremediabile. Est aūt remediabile. q̄ ignorātes fecerūt. Lu.xxiij. Pat̄ ignosce illis qꝛ nesciūt quid faciūt. Rho.x. Ignorātes iusticiā dei ꝛ suā querētes statuere: iusticie dī nō sunt subiecti. Rn̄sio. Dupl'r dr̄ Scire aliqd. In Pricipijs. ꝛ Cōclusiōe. Principia aūt cognoscēdi chr̄m esse filiū dei sufficienter habuerūt:ꝛ ex his cognouissent nisi ifidelitas obstitisset in mente. ꝛ nubes carnis assūpte in oculis Jo.xv. Si opa nō fecissem int̄ eos q̄ nemo ali⁹ fecit: pc̄cm nō haberēt. nūc aūt excusationē non hn̄t d pc̄co suo. Quo ad hoc g̃ dicunt̄ cognouisse: quia Opera oñderūt eū. ꝛ Scp̄ture. ꝛ Testimoniū Joannis. Sicut digit⁹ ostēdit solem. Et sic dr̄ Sup̄. xij. Si in digito dei eijcio demonia: pfecto puenit in vos regnū dei. Aug.in.j. De ciui. dei. Siqs alij solē digito ostēderit ꝛ ille solē nō viderit: culpet potius oculi lippitudinē q̄ꝫ digiti ostensionē. Sic g̃ q̄ ad indicantia dicunt̄ scire. Sꝫ cecitate infidelitat̄ dicunt̄ igrare. Et vndecūqꝫ causet̄ ignorantia. licet nō excuset a toto: tn̄ excusat a tanto. Gen̄.xxxj. Cur clam me fugere voluisti: ꝛ nō es passus vt psequerer te cū tympanis ꝛ choris. Glo. Cur aduentum tuū occultare voluisti. Si em̄ te cognouissem nunq̄ꝫ crucifixissem: sed cū signis triūphalibꝫ nomē tuuꝫ celebrassem [Venite] Ecce Cōsensus in malum Hier.xj. Uenite mittam⁹ lignū i panē ei⁹:ꝛ eradam⁹ eū de terra viuētiū. Gen̄.xxxvij. Uenite occidamus eū:ꝛ videam⁹ qd̄ psunt ei somnia sua [occi. eū] Ecce Cōpletū nocumentū q̄ mai⁹ inferre non potuerūt. Sap̄.ij. Morte turpissima ɔdēnem⁹ eū Prouer.j. Insidiemur sanguini: abscōdam⁹ tēdiculas ɔ insontē frustra [et habe hered. e⁹] Ecce Auaricia. Est aūt Duplex hereditas. Terra videlꝫ quā p h retinere putabāt. Que chr̄i fuit hereditas ex dauid pr̄e e⁹. Jo.xj. Expedit vob̄ vt vn⁹ moriat̄ hō p pplo:ꝛ non tota gens pereat. ne forte veniant rhomani ꝛ tollāt locū nr̄m ꝛ gentē [ab illo g̃ die cogi. interfi. eū] Alia ē hereditas eccl'ia d gētibꝫ Quā: sublata chr̄i pdicatiōe suis traditiōibꝫ cogitabāt adderent pselitō:ꝛ ī ea dn̄ari. ps.ij. Postula a me:ꝛ dabo tibi gē. here. t. Prouerb.j. Oēꝫ pciosam s̄bam repiem⁹: iplebim⁹ domos nr̄as spolijs Exo.xv. Dixit inimic⁹ psequar ꝛ cōprehēdam diuidam spolia implebitur anima mea. P

Et apprehēsum eū eiecerūt: extra vineā ꝛ occiderunt

Hic ponit̄ Mali ppetratio in ope. Et dr̄ Tria. Captiuitatē violētie. Eiectiōeꝫ tāq̄ꝫ imūdicie. ꝛ Occisionē pfecte malicie. De Prio dr̄ [Et appre. eū] Infra.xxvj. Tāq̄ꝫ ad latronē existis cū gladijs ꝛ fustibꝫ cōprehēdere me [eiece. extra vi.] tanq̄ꝫ immundū ex ciuitatē hierl'm. Lu.xxij. Marc.xv. ꝛ Esa.liij. Cū iniqs dputat⁹ ē.j.Coꝝ.iiij. Tāq̄ꝫ purgamentū h⁹ mūdi facti sum⁹ oīm pipsima. Heb. xiij. Jesus vt sctificaret p suū sanguinē ppl'm: extra portā passus ē. Exeam⁹ igit̄ ad eū: iproperiū e⁹ portantes [occiderūt] i cruce Ut mort̄ supplicium: cruci accumularēt ɔfusiōe. Act.iij. Petistis viruꝫ homicidā donari vob̄: autorē v̄o salut̄ (al's vite) interfecistis. Dan̄.ix. Occidet̄ chr̄s:ꝛ non erit pplus eius qui eum negaturus est

Cū ergo venerit dn̄s vinee: qd̄ faciet agricolis illis?

Hic incipit q̄rere Judiciū hūane rōnis ƀꝫ meritoꝝ distributōeꝫ Ut ex rn̄so coꝝ iustā oñdat eē cōdēnationē. Et iō sꝫ h Duo. Scꝫ. Questio. ꝛ Rn̄sio. Questio inuit Tria. Aduētū iudic̄. Potētiā. ꝛ Judiciū qd̄ q̄rit̄. Dic g̃ [Cū vene.] Abac.ij. Ueniēs veniet ꝛ nō tardabit. Heb.x. Adhuc modicū aliq̄ntulū:ꝛ q̄ ventur⁹ ē veniet. Ja.v. Judex añ ianuā assistit. Non g̃ speret̄ ipunitas delictoꝝ [Dn̄s vinee] Ecce Ptās. Esa.xlv. Ego dn̄s ꝛ nō est ali⁹. Psal. Dn̄s nomē illi. Amb. Dn̄s nomē est ptātis. Nō g̃ speret̄ liberatio vel resistētia [qd̄ faciet] Qui sicut dr̄ Job.ix. Sapiēs corde ē. ꝛ fort̄ robore:ꝛ iust⁹ in iudicio.j.Timo.ij. Ille fidelis pmanet: se ipm negare nō pt̄ Prouer.vj. Zelus ꝛ furor viri non parcet in die vindicte: nec recipiet pro receptione dona plurima

Aiūt illi Malos male pdet:ꝛ vineā suā locabit alijs agricol': q̄ reddant ei fructū temporibus suis

Ecce Rn̄sio. Job.ix. Os meū prauū me esse cōprobabit. Infra.xxiiij. Ex ore tuo: te iudico serue neq̄ꝫ. Tria aūt dicūt rn̄dentes. Punitiōeꝫ videlicꝫ maloꝝ. Eiectionē a cultura vinee. ꝛ Uocationē siue introductiōeꝫ alioꝝ. Per q̄s vocatio gentiū designat̄. Dicūt igit̄ [Malos] in culpa [male pdet] in pena. Nūeri.xxiiij. De iacob erit q̄ domiet̄: ꝛ pdat reliqas ciuitatis. Esa.xiiij. Perdā babylonis nomē:ꝛ reliqas ꝛ pgeniē ꝛ germen [et vineā suaꝫ loca.] Non dabit [alijs agri.] ieiectis ill'.j. Coꝝ.iij. dr̄ de eccl'a de gentibꝫ. Ego plantaui: apollo rigauit. deus aūt incremenū dedit. Supra.xx. Ite ꝛ vos in vineā meā:ꝛ qd̄ iustū fuerit dabo vobis. De malis aūt eiect̄ dr̄ Esaie.iij. Uos depasti estis vineā meā:ꝛ rapina paupis in domo vestra. Ps̄.v. Expelle eos q̄m irritauert te dn̄e. Attendāt plati vineā eis esse nō datā: sed locatā. Et ideo seq̄t̄ [q̄ reddent ei] Non suo questui retinebūt [fructū] tpalē ꝛ spūalem [tpibus suis] singul' ānis de elemosyna cōi (al's annui) reddit⁹. Psal. Dabit fructū suū in tpe suo. Cant.viij. Uinea fuit pacifico in ea q̄ habuit pplos tradidit agricolis: vir affert pro ea mille argenteos

Dicit illis Jesus: Nūq̄ legistis in scripturis: Lapidem quē reprobauerūt edificātes: hic factus est i caput anguli: A dn̄o factū ē istud: et est mirabile in oculis nostris

Q Ecce hic ex rn̄sione Justa elicit̄ cōdemnatio. Et habet Tres pagraphos. In q̄ꝝ Primo Rn̄sionem scp̄ture coaptat vt mag̃ terreant̄. In Scd̄o Responsionē dat iuste ɔdemnatōis: q̄ ad eiectionē Judeoꝝ ꝛ vocationē gentiū. In Tertia ostendit Condēnationē q̄ malos male pdet i pena. In barum Pria Duo sūt. Rep̄hensio ignorātie scp̄ture que ducit ad chr̄m: ꝛ Eiusdē scp̄ture introductio. De Primo dr̄ [Nunq̄ꝫ] ad intellectū [legist̄] q̄ dr̄ [in scripturis] Nō solū in vna scp̄tura sed in mult̄. In historia em̄ accidit. Que est scriptura ppl'i. Ps̄.lxxxvj. Dn̄s narrabit in scp̄turis ploꝝ. In Psal.cxvij. etiā legit̄. ꝛ Esa.viij. p sensū. ꝛ Esa. xxviij. ꝛ etiā p sensū. Et iō introducit h petr⁹.j.Pe. ij. Infra.xxij. Errat̄ nesciētes scp̄turas neq̄ꝫ v̄tutē dei [lapidē] Ecce Scp̄tura. Et tāgit Tria. Scꝫ. Duo mira q̄ sꝫ in lapide. ꝛ Auctorē hoꝝ. Duo autem mira sꝫ Reprobatio lapidis:ꝛ Utilitas. Primū cōpetit Judeis. Scd̄m Gentibꝫ. Dicit igit̄ [lapidē quē reprobauerūt edificātes] templum. Dicit̄ em̄ q̄ lapis dolatus inuētus est i edificio tēpli: quē cementarij nusq̄ꝫ aptare poterāt inter alios in muro reponendū:ꝛ tandeꝫ in summa duoꝝ muroꝝ cōclusione: in capite anguli: aptissimā pfecit edificij ɔsummationē. Esa.viij. ꝛ.xxviij. Ecce ponā in fundament̄ sion lapidē angularem probatū pciosum in fundamēto fundatū.j.Pe.ij. Ad quē accedentes lapidē viuū: ab hoibus q̄dem reprobatū: a deo autē electuꝫ ꝛ honorificatū:ꝛ ipsi tanq̄ꝫ lapides viui supedificamini. Act.iiij. Hic ē lapis reprobat⁹ a vob̄ edificantibꝫ q̄ fact⁹ est in caput anguli [hic fac. est in caput ang.] duos populos q̄si duos pietes in sei vnū cōiungēs. Eph. ij. Duos cōdens in semetipo. Eph.ij. Supedificati supra fundamentū aploꝝ ꝛ pphetaꝝ ipso sūmo angulari lapide chr̄o iesu. In q̄ oīs edificatio cōstructa crescit in templū sanctū in dn̄o [a dn̄o factū est istud] Ecce Autor mirabiliū hoꝝ. Act.v. Si ex hoibꝫ est ɔsiliuꝫ hoc aut op⁹: dissoluet̄. Si v̄o ex deo: non poteritis dissoluere: ne forte ꝛ deo repugnare videamini. ps.cxvij. Dextera dn̄i fecit virtutē. Dan̄.ij. Lapis sine manibꝫ v̄tute dei pcisus: de monte figurā mūdi dissipauit [et ē mirabile in ocu. no.] Job.ix. Facit magna ꝛ inscrutabilia ꝛ mirabilia: q̄ꝝ nō est numer⁹. Uidem⁹ em̄ op⁹ dei ꝛ oēs miramur. Jo.vij. Unū op⁹ feci ꝛ oēs miramī: qꝛ totū hoiem sanū facio in sabbato

Ideo dico vobis: quia auferetur a vobis regnum dei: et dabit̄ genti facienti fructus eius

Ecce Juxta scripturā responsio: Abiectiōis Judeoꝝ:ꝛ Uocatōis gentiū. Et Tria tāgit. Abiectionē videlicet ꝛ vocationē. ꝛ Scd̄o tāgit Cōdēnationē per penā abiectoꝝ. ꝛ Tertio Obstinatoꝝ incorrigibilitatē: vt ostendat̄ in ope qd̄ significat̄ in sermone Dicit igr̄ [Et ideo] qꝛ h vos iustū iudicatis: ex ore vr̄o vos iudico q̄ [auferet̄ a vo.] synagoge magistratibꝫ [regnuꝫ] h est ptās ꝛ ordo spūalis expssus in scriptur̄: qd̄ p vineā designat̄. Sic em̄ ex ore ppro cōdemnat̄. Sap̄.j. In cogitationibꝫ impij interrogatio erit. Dan̄.v. Diuisū est a te regnū:ꝛ datū est Medis ꝛ Persis. De h regno Sup̄.vj. Adueniat regnū tuū ꝛc̄ [et dabit̄ genti fa. fructus e⁹] h est eccl'ie de gentibꝫ. Et dr̄ [facienti] qꝛ Uinea nō nisi p opera: ad fructificandū elaborat̄. Esai.lv. Ecce testē ppl'is dedi eū ducē ac p̄ceptorē gentibꝫ. Esa.xlix. Dedi te in lucē gentibus: vt sis salus mea vsq̄ꝫ ad vltimuꝫ terre. Psal. lxxix. Plantasti radices ei⁹ ꝛ impleuit terram

Et qui ceciderit super lapidem istum cōfringetur: super quem vero ceciderit conteret eum.

Duplicē tangit Condēnationē. Credentiū videlicet maloꝝ. ꝛ Infideliū. Habēs eni fidē informē R cadit sup lapidem:ꝛ conteret̄ merito puersi opis ꝛ inobediētie mādatoꝝ. Infidelis aūt in fūdamento nō habet lapidē:ꝛ sup illū cadit lapis p iudiciū ꝛ cōterit eū: qꝛ magn⁹ ꝛ grauis est iuste iudicans. Et h est q̄ dr̄ [Qui ceci. sup lapi. istū] p inobedientiā: cōfringet̄ duricia lapidis in iudicio. Esai. viij. de lapide loquēs dr̄. Offendēt ex eis plurimi: ꝛ cadent ꝛ conterent̄:ꝛ irretient̄ ꝛ capientur. Offendent q̄dem in culpa Cadent in mortis pena. Conterent̄ in iudicio:ꝛ Irretient̄ in v̄tute snie cōdēnantis eos. ꝛ Capient̄ in inferno [Sup quem vero ceciderit] p iudiciuꝫ [cōteret eū] grauitate iuste snie. Esa.xxix. Ardens furor eius ꝛ grauis ad portandū. Esa.xxx. Ueniet cōtritio ei⁹ sicut cōterit̄ lagena figuli cōtritione pualida:ꝛ nō inuenietur de fragmentis eius testa In qua portaret̄ igniculus

de incendio: aut hauriat parum aque de fouea. De vtraq; istarum contritionū Hieremi.xvij. Duplici contritione contere eos.

Et cū audissent principes sacerdotū et pharisei parabolas ei⁹: cognouerūt q de ipsis diceret: et q̄rētes eū tenere timuerūt turbas: qm̄ sicut prophetā eū habebāt.

Ecce Incorrigibilitas puersoꝝ post tot monita salutis. Eze.iij. Filij isrl' nolūt audire te: q2 nolunt audire me. Dicunt aūt hic Tria. Scz. Veritatis pceptio. Inique voluntatis machinatio: ꝯ veritatem. Et ne in actū pcedat malicia: Impeditio p timorē humanū qui pelli sue timet. De Primo dr [Et cū audissent prin. sacerdotū] Scz. Pontifices z Pharisei de religione sibi applaudentes [parabolas ei⁹] Prouer.j. Aiaduertet parabolam z interptationē [cognouerūt] p adaptationem [q de ipsis diceret] Ecce Perceptio Veritatis. Psal. xlix. Arguā te z statuā ꝯ faciē tuā. iij. Regū.ij. Tu scis oēme malū: de q̄ tibi ꝯscium est cor tuū [Et q̄rentes eū tenere] Ecce Inique machinatōnis ptervia: cōtra Veritatem. Vñ Sap.ij. Improperat nob peccata legis: z infamat in nos pcc̄a discipline nostre. Jo.vij. Querebāt eū apphēdere: z exiuit de manib᷑ coꝝ. Psal.lxij. Ipsi Vo invanū quesierūt aīam meā [timuerūt turbas: q2 sicut zc.] He turbe sūt que eū cū victricib᷑ laudib᷑ z signis receperūt [Q2 sicut prophetā eū habe.] Supra.xiiij. Volens eū occidere timuit ppl'm: q2 sicut pphetam eū habebant. Vñ Sup.xiiij. Hic est Jesus propheta a nazareth galilee zc.

Capitulum.XXII.

e **Trespondēs Jesus dixit iterū in parabolis eis dicēs**

A Hic inducit Tertia pabola: In q̄ nō modo ostendit tm̄ abiectio Judeoꝝ z vocatio gentiū: sedetiā euersio ciuitatis z occisio pncipū: que z facta ē sub Tito z Vespasiano. Et causa hui⁹ euersionis nō modo ponit tm̄ chr̄i Occisio: sedetiā Occisio discipuloꝝ e⁹: qui ad eos sr̄ missi z aploꝝ. Sicut fuit occisio Jacobi maioris p Herodē. z Jacobi minoris p pontificē. z Stephani. z alioꝝ multoꝝ. Diuiditur igit parabola in Duas ptes. Primo em̄ iustam ostēdit euersionē Judee. Et in Scdo inducit Generalem vocationē gentiū: z Eccl'ie edificatōes. Ibi [Tunc ait seruis suis] In Prima harū partium sunt Tres pagraphi. In quoꝝ Primo Beneficia gr̄e ostendit in deo pparate. In Scdo Largitatem in inuitatiōe: z contemptū ex eorū qui inuitabant ingratitudine. In Tertio Magnificentiam dei describit in eorū q̄ pparata sunt copijs: z instantiā inuitatōis z maliuolentiā vocatoꝝ ꝯtra domini bn̄ficiū. Et hec patent in lr̄a p ordinē. In Primo hoꝝ pagraphoꝝ Duo dicunt. In quorū Priori Euāgelista doctrine h⁹ describit Moduz Et in Scdo Doctrine ponit seriem. Dicit igitur [Et rn̄dens iesus] Sup.ix. Vidēs iesus cogitatōnes coꝝ dixit. Ut qd cogitatis mala in cordib⁹ vr̄is: Ita z h rn̄det neq̄cie cordis eoꝝ qua reluctabant chr̄o vocāti eos ad dei copulā. Ps.xxx. Qui finxit singillatim corda coꝝ: intellexit oīa opa eorū [dixit iterū] ij. Timo.iiij. Insta opportune importune. Erit em̄ tp̄s cum sanā doctrinā nō sustinebūt. Ezech.iij. Dedi frontē tuā duriorē frontib᷑ coꝝ [in pabolis] Sup.xiij. Sine pabolis nō loquebat ad eos. Hui⁹ cā est Duplex. Unaz reddit Diony. in celesti Hierarchia. Q2 nobis nō est possibile lucere diuinū radiū: nisi velaminib᷑ similitudinū circūuelatū. Scda est: Q2 corā rudi turba loquebat: que dina nō capet nisi p sil'itudīes humanas exprimerent. Turbas em̄ magis instruere intendit q̄ pncipes z phariseos: quos sciuit esse indociles. Rho.j. Sapientib᷑ z insipiētib᷑ debitor sum: itaq; quod in me promptū est.

Sil'e est regnū celorum hoi regi

Ecce Doctrine series. Et dr Tria. Assil'atum videlicz. z Cui assil'at. z In q̄ sil'itudo accipit. Assimilatū dr [Sil'e est regnū ce.] Regnū in regnāte est animatū iustum mouēs ex iusto: z dirigēs iniustū: z ad iustū vt ad finē oīa reducēs. Ut sic sit mouens Vtute: z dirigens sapiā: z finiēs bonitate iusticie [celoꝝ] aūt regnū est qn̄ hec oīa fiūt respcu iusticie celi q̄ dina ē: z est oīs iusticie pma forma. H est regnuz de q̄ Sup.xiij. Colligent de regno eius oīa scādala. Apoc.v. Fecisti nos deo nr̄o regnum. Sup.xj. Regnū celoꝝ vim patit: z violēti rapiunt illud. Hoc igitur est qd assimilat [hoi regi] Ecce Cui assimilat. Et dr hō: q2 human⁹ z benignus z misericors est z pstabilis super malicia cōuersoꝝ. Joel.ij. Sicut hō est anial mansuetum natura: z mollis tact⁹: z lenis corpis. Rex autē: gl'ia in (al's z) rectitudine iusticie: z distributōe graduū honoris: z ꝯtinentia multitudis z gubernatiōis earuz. Esa.xxxiij. Dn̄s legifer nr̄: dn̄s rex noster. Esa.xxxij. Ecce in iusticia regnabit rex: z pncipes in iudicio precerūt. j. Timo.j. Regi aūt seculoꝝ imortali inuisibili: soli deo honor z gloria in secula.

Qui fecit nuptias filio suo.

Ecce In quo Sil'itudo attendit. Et notantur Tria. Scz. Factura. Factuz. z Cui fit factura. In Primo est Op⁹ diuinū: qd de⁹ sine nobis: sed in nobis z p nob operat. In Scdo Magnitudo amoris. z Unitas cōiunctōis. z Jocūditas delectationis in hoc qd fecit: exprimit. In Tertio Altitudo materialis z honor iportat. Nubere eni natura vl' spūs nr̄: non pt altius z gl'iosius: q̄z filio dei ꝯiungatur. Resumētes igit ab itio dicim⁹ q Bonū z gaudium nr̄m in his Vbis exprimit. In Assimilati magnitudine. In facientis bonuz nr̄m descriptione: z In eo in q̄ sil'itudo attendit mō z iocūditatis honore. Magnitudo autez assimilati ī Duo est. In assil'ati ad nos congruitate: z In ipsi⁹ rei que assimilat sufficientissima nobilitate. Non

enim semper sil'e fuit regnuz celoꝝ his que pfecta sunt in nob gr̄e operib᷑: eo q peccando illud amiseram⁹. Et ideo nobis ad regnū celoꝝ z cōiunctionē diuinā nulla erat cōgruitas. Sz pius rex h fecit vt iterū cōgrueret redēptio: qd incōpetens erat dānatis per peccatū. Et h notat qn̄ dr [Sil'e factuz est] p certo a deo q̄ refecit hoc qd defecerat a celestiū assimilatōe. Psal.lxxxv. Fac mecū signum in bono: vt videāt q̄ oderūt me z ꝯfundant: qm̄ tu dn̄e adiuuisti me: z cōsolat⁹ es me. Amos.ix. Restituam tabernaculū dauid qd cecidit: z reedificabo ruinas muroꝝ eius [regnū] Facti est nobilitas In Origine: In Ptāte: In Ordine: In Diuitijs: In Gloria. Origie em̄ celeste est. Infra.xxvij. Regnū meū nō est de h mūdo. Sap.v. Accipient de manu dn̄i regnū decoris z diadema speciei siue pulcritudinis. Ptās aūt regni isti⁹ inuincibilis ē in omī iusticia: Qua agit regnantes: Qua dirigit operātes: Qua reuincit insurgētes. Dan̄.vij. Potestas e⁹ ptās eterna q̄ nō auferet: z regnū eius qd nō corrūpet Et ido regnū dauid dr: qui manu fortis z aspectu desiderabil' interptat. Ordo eius mirabilis est In Officioꝝ cōgruitate: In Urbanitatum honestate. De Primo est illud Psalm̄.xlvij. Distribuite grad⁹ eius: vt enarretis in pgenie altera. De Scdo Prouer.vl. Nobilis in portis vir e⁹ qn̄ sederit cū senatorib᷑ terre. De Utroq; .iij. Regum.x. q regina Saba vidēs ordines z habitacula ministrantiū: nō habebat vltra spm̄. j. Coꝝ.xiiij. Omnia s̄m ordinē fiant in vob: Quilibet in suo officio sit vtilis: z gradu honoris s̄m vrbanitates honestus. Rho.xj. Ministeriū meuz honorificabo. De Diuiciaꝝ copijs: sine quib᷑ regnū nō dispensatur. iij. Reg.x. Magnificat⁹ est rex Salomon diuitijs z gloria sup oēs reges vniuerse terre. Rho.x. Diues in oēs qui inuocāt eū. Ecci.xliiij. Diuites in virtute. j. Coꝝ.ij. In omnib᷑ diuites facti estis in illo in omni Vbo z in oī sciētia: sicut testimoniū chr̄i ꝯfirmatū est in vobis: ita vt nihil desit vob in vlla gr̄a. De Gl'ia aūt Jo.j. Vidim⁹ gl'am e⁹: gl'az quasi vnigeniti a pr̄e: plenū gr̄e z veritatis. Psal. viij. Gloria z honore coronasti eū dn̄e: z cōstituisti eū super opera manuū tuaꝝ. Hoc est regnū celorum vndiq; pfectū. De quo dr Lu.xvij. Regnū dei intra vos est. Et de quo imediate dictū est. Auferetur a vobis regnū: z dabit genti facienti fruct⁹ eius. Et de quo Supra.vj. dr Adueniat regnum tuū. Quid enim meli⁹ fieri pōt hoi q̄z diuinus sit Sui boni origine inuincibilis: z ad oīa sufficiens virtutis pfectione Ut dicere possit. Oīa possum ī eo qui me cōfortat Congru⁹ tēpori: z loco: z deo: z hominib᷑: in ordine sufficiēs. z copiosus in oīnib᷑ spūssancti bonis: z gloriosus in decore virtutis et honestatis. Hic iam regnat sup terrā. Apoc.v. Regnabimus sup terrā. Hoc est regnū in quo nulluz scandalū. Sap.vj. Diligite lumen sapie vt in ppetuū regnetis. Ecce q̄nta est assimilati nobilitas Per hoc aūt q [celorū] est: amplitudo designat. Sicut enim dr Seneca in naturalib᷑ questionib᷑. Centrū est o homies in quo nauigatis. Punctū est p quo litigatis: infinita sunt spacia celi que non curatis. Psal.xvij. Eduxit me in latitudinē: saluū me fecit qm̄ voluit me. Ecci.xxiiij. Girū celi circuiui sola [hoi regi] Describit Ab Habitu animi z dignitate honoris. Benign⁹ est rex. Vere rex est qui oīa bn̄ z vtilit disponit. Ferus āt rex z inhuman⁹ degenerat in tyrānū. De quo dr Ezech.xxxij. Leoni gētiū assimilat⁹ est: didicit predā capere z hoies deuorare. Zach.ix. Ecce rex tu⁹ venit tibi mansuetus. Mat.xj. Discite a me q2 mitis sum. Rex aūt dr regula iusti indeflexibilis. Hiere.xxiij. Regnabit rex z sapiēs erit: z faciet iudiciū z iusticiā in terra. Et h est nomen qd vocabūt eū dn̄s iustus noster. Et ideo sequit q in dieb᷑ illis saluabit iuda: z isrl' habitabit ꝯfidenter. Sed ecōtra de Tyrannis dr prouer.xxviij. Regnantib᷑ impijs ruine hoīnū. Esai.xix. Tradā egyptū in manu dn̄oꝝ crudeliū: z rex fortis dn̄abit eoꝝ. Hic ḡ rex [fecit] ope suo z expēsis pparauit. j. Coꝝ.ij. Qd oculus nō vidit nec auris audiuit nec in cor hoīs ascēdit: q̄ preparauit deus diligentib᷑ se [nuptias] In Natura: B
In Spū: In Gl'ia. In Natura: qn̄ sibi nr̄am naturā vniuit. In Spū: qn̄ spūm hois sibi cōiungit In Gl'ia: qn̄ hoiem totū in luce sue deitatis implebit. Prime facte sr̄ in Vginis vtero. Scde: in ꝯsciē thalamo. Tertie: in facie dei secreto. De pmis dr Psal.xviij. In sole posuit tabernaculū suū: z ipse tanq̄z spōsus pcedēs de thalamo suo. De Secundis Ose.j. Sponsabo te mihi in sempiternuz. De Tertijs Apo.xix. Venerūt nuptie agni: z vxor eius pparauit se: z datū est ei vt operiat se byssino mundo. Prime significant p nuptias q̄ facte sūt in Cana galilee. z erat mat' iesu ibi. Cana em̄ interpretatur zelus quē habuit fili⁹ dei vt nobis cōiungeret. Scde significant per cōiunctionē abysaag ad dauid in castitatis pfectione. Tertie: per cōiunctionē hester cū btissimo Asuero: q̄ s̄m nomē suuz oēs in copula nuptiarū hester btificat. Prime pficiūt indiuiduitatē vite in psona. Scde: indiuiduā vitā in vno spū. Tertie: retinēt indiuidue vite ꝯsuetudinē in gl'ia. De Pria est illud Ps.lxiiij. Btūs quē elegisti z assūpsisti. De Scda. j. Coꝝ.vj. Qui adheret deo vn⁹ spūs est. De Tertia Psal.xxx. Abscondes eos in abscōdito faciei tue a cōturbatione hoium. Hic (al's Hoc) est magnitudo amoris in oib᷑ Cumul⁹ iocūditatis: z Unitas indiuiduitatis. De Primo Cant.viij. Fortis est vt mors dilectio. De Scdo Baruch.iiij. Vide iocūditatē a dn̄o deo tuo tibi venientē. De Tertio Deut.iiij. Qui adheretis dn̄o viuetis vniuersi. Psal.lxij. Adhesit aīa mea p⁹ te: me suscepit dextera tua [filio suo] Ecce Honor marital'. Altior em̄ nulla pōt esse coniunctio q̄z vt caro filij dei: spūs Vbo dei: homo totus gl'ie dei cōiungat. Eph.v. Viri diligite vxores vr̄as sicut z chr̄s dilexit eccl'iaz. Et sequit. Sacramētū h magnū ē. Ego āt dico ī chr̄o z eccl'a. Sap.xix. In oib᷑ magnificasti ppl'm tuū z honorasti.

Et misit seruos suos vocare inuitatos ad nuptias: Et nolebant venire.

Hic exprimit Largitas. Et dicunt Duo. Scz. Largitatis munificētia: z Ingratitudis coꝝ q̄ vos

cank malicia. Et dicit Quattuor. De Prio Beni
gnitatē vocāt; Jn h q misit suos eis q̄ venire de
bebāt p seipos. z Honestatē vocatōis ne aliqs ve
cūdet se ingerere. z Debitū veniēdi ex pte vocatoꝝ
q2 inuitati fuerāt. z Solēnitatē festi ad quā voca
bant. De Prio dicit q [misit seruos] Hiere.
xliiij. Misi ad vos oēs suos meos pphetas d no
cte ꝯsurgens z mittēs. Hiere. j. Ad oia q̄ mittā te
ibis: ne timeas. z q̄ mādauero tibi loq̄ris ad eos.
Hiero. dicit q qdā libri hnt [seruū] Et tūc p ser
uos itelligit moyses. Exo. 4. Ueni mittā te ad eos
Verior tamen littera est seruos. et tunc per seruos
intelliguntur pphete [vocare] ne forte seipos in
gerentes verecundent. Nu. xvj. Proceres synago
ge p noia vocabāt. Rho. viij. Quos pſciuit ꝯfor
mes fieri imagis filij sui: hos z vocauit [inuita
tos] q debitū habebāt veniēdi p Jnuitatōez leg;
nature z Circūcisionis: z Leg; scpte. Prouerb. ix.
Uocauit ad arcē z ad menia ciuitat; [ad nupti
as] Ecce Solēnitas ꝯiūctōis dei cū hoie. Apoca.
xix. Bti q ad cenā nuptiaꝝ agni vocati sūt [z no
lebāt venire] Ecce Jngtitudo p simplicē inobe
diētiā. Prouer. j. Uocaui z renuist;. extēdi manuz
meā z nō fuit q aspiceret Job. xix. Seruū meū vo
caui z nō rn̄dit mihi. ore ppio depcabar illū.

Iterū misit alios seruos dicēs Dicite inuitatis: Ecce prādiū meum paraui: tauri mei z altilia mea occisa sunt z oia parata: venite ad nuptias.

Iterata z instās magnificētie vocatio z Jngti
tudo cū malicia exercita ī vocātes. Uocatio autez
describit Per Jteratōem Que notat desiderium
dei vt veniāt. Per honestatē nūcioꝝ. Per ostēsionē
delicate z sūptuose ppatōis. Dicit igit. [Iteꝝ]
Ps. xcvij. Quadragita ānis prim⁹ fui generati
oni huic z dixi sp hi errāt corde. [alios seruos]
aplos ī pma missiōe. Sup. x. qn̄ dixit. Jn viā gē
tiū ne abieritis: z ī ciuitates samaritanoꝝ ne intra
ueritis. Jte tm̄ ad oues q̄ pierūt dom⁹ isrl. Mat.
xv. Nō sū missus nisi ad oues q̄ pierūt dom⁹ isrl.
[Dicite iuitat;] p pphas q̄ pmovocauerāt iuita
tos ī lege. Et ē allegatio ppati ꝯuiuij. Et dicuntur
Quattuor. Optūitas tpis. Diuersitas ppatōnis.
Cōplemētū abūdātie. z Uocatio. Tpis optūitas
īportat cuz dr [Ecce prādium meum paui]
Q. d. hora pndij est. Et hec ē hora sexta qn̄ paꝝ aū
spūs int⁹ reficiēs sup discipulos effusus ē. Act. ij.
qn̄ ructare musti crapulā iudicabāt discipuli. Ge
ne. xliij. Jntroduc viros domū: q2 mecū comestu
ri st ī meridie. Joānis. xxj. Ueite pndete [Tauri
mei] Ecce Preparatoꝝ diuersitas. Tauri āt st ma
turi viri: q̄ ī vtroqz testamēto iugū dn̄i portātes z
trahētes agꝝ cordis subditoꝝ excoluerūt. Esa. xxx
Tauri tui z pulli asinoꝝ tuoꝝ commixtū migma
comedēt: z sic ī area vētilatū ē. Migma cōmixtuz
spūs est ī lra. Uentilatū in area: mysteriū ē ex hi
storia elicituz flatu sancti spiritus. Job. j. Boues
arabant: z asine pascebantur iuxta eos [et alti
lia] ab alendo dicta: quasi alitilia. z sunt leuia sa
ginata: alte volātia. Leuia spiritus libertate. Sa
ginata pinguedine deuotōnis: Alte volando con
templatione veritatis. ps. liiij. Quis dabit mihi pē
nas sic columbe z volabo z requiescā. ps. lxij. Si
cut adipe z pinguedie repleat aia mea. Et d vtraqz
istaꝝ ppationū Gen. xv. Ubi Abraā vitulum z
auē ariete z caprā imolauit Gen. xviij. Uitulū te
nerrimū angelis ppauit [z oia pata sunt] Ec
ce abūdantie sufficientia quā ppauit in dulcedi
ne sua paupi deus. Nec poterāt oia pata esse nisi
in seipo. Jn q̄ est omnis boni plenitudo: Jn q̄ pa
nis purissime z solide veritatis: Refectio delicata
dulcissime bonitatis: Pinguedo charitatis: Sa
por deitat;: Uinū sapiētie: Cōuiuātes psone: Lin
teū mūdicie. Mister: pr̄ ois boni: Promptuariū
copiosissimū: Diuitie dei: Symphonia cātus an
geloꝝ: Societas oim bonoꝝ. ps. xlj. Jn voce ex
ultatōis z ꝯfessiōis sonus epulātis Luc. xxij. Ego
dispono vobis sicut disposuit mihi pater meus re
gnū vt edatis z bibatis sup mensaz meā in regno
meo Esa. xxv. Faciet dn̄s oib⁹ pp̄lis in monte hoc
ꝯuiuiū pinguiū: ꝯuiuiū vindemie: pinguiū medul
latoꝝ z vindemie defecate [Venite ad nupti
as] Sup. xj. Uenite ad me omēs qui laboratis z
onerati estis z ego vos reficiā

Illi aūt neglexerūt z abierunt: alius in villā suam: alius vero ad negociationem suam. Reliqui vero tenuerūt seruos eius z ꝯtumelijs affectos occiderunt

Ecce Jngratitudo. Et exaggerat Tripliciter. Ne
gligentia. z Occupatiōe z Nequitia in nūcios. De
Negligētia dr [Illi aūt] nō curātes epulas spū
ales [neglexerūt] delitijs carnis resoluti Phil.
iij. Jnimicos crucis chri quoꝝ de⁹ vēter est z glo
ria in ꝯfusionē eoꝝ q̄ terrena sapiūt Heb. xiij. Ha
bemus altare de q̄ edere nō hnt ptātē hi q̄ taberna
culo deseruiūt. z iō q2 nō hnt ptātē veniēdi ad mē
sam dn̄i pigricia vētris venire negligunt Ecci. vij.
Qui timet deū nihil negligit Gen. xlij. Quare ne
gligitis audiui q frumēta venūdent in egypto [z
abierūt] Scdm impedimētū Zach. vij. Nolue
rūt reuerti. z auerterūt scapulas recedētes Joā. v.
Nō vult; venire ad me vt vitā habeat; [alius in
villā] Diuersitas tāgit varie occupatōis detinen
tis [in villā] Per villā itelligit ois occupatio hu
mani labor;: a vocatōe eternoꝝ retinēs. q2 agricul
tura pcipuū ē in q̄ laborat hūana necītas Lu. xiiij
Uillā emi z habeo necē exire z videre eā rogo te ha
be me excusatū: Sic cain exiuit in agꝝ z factus est
hō agricola oino dedit⁹ fructib⁹ agri. Et iō nō re
spexit de⁹ ad cain z ad munera ei⁹ Gen. iiij. Jō pce
pit de⁹ vt terra z hoies sabbatizarēt vt in qete cor
dis z labor; epulis dei itereffent [alius vero ad
negociatōem suā] Quecūqz lucra st pter labo
rē manuū: negociatōes h dicūt. ps. lxx. Nō cognoui
negociatōz itroiui ī potētias dn̄i Osee. xj. Circūde
dit me effraim ī negociatōe sua z in dolo dom⁹ isrl
Eze. xxviij. Jn mltitudie negociatōis tue repleta st

interiora tua iniqtate. Ecci. xxvj. Difficile exuit ne
gociator a negligentia [reliqui vero] Expssa mali
cia Triplex: Captiuitat;: Uitupatiōis: z Occisio
nis. De Prima dr [reliqui vo tenuerunt ser.
ei⁹] Act. xij. Apposuit apphendere z petrū: quē cū
apprehēdisset misit in carcerē. Heb. xj. Captiuati
st. Act. v. Posuit eos in custodia publica [z cōtu
melijs affectos] Ecce Uituperatio. Jo. xv. Si
me beelzebub vocauerūt z vos vocabūt. ps. cviij.
Periserūt me: locuti sunt labijs z mouerūt caput.
j. Coꝝ. iij. Tanqz purgamēta h⁹ mūdi facti sum⁹
oim peripsima: vsqz adhuc maledicimur z benedi
cim⁹. blasphemamur z obsecram⁹ [occiderūt]
Mat. xxiij. Occidis pphas z lapidas eos qui ad
te missi sunt. Psal. xliij. Facti sum⁹ sicut oues oc
cisionis. j. Coꝝ. xv. Quotidie morior propter glo
riam vestram fratres

Rex autē cum audisset iratus ē: et missis exercitib⁹ suis pdidit homicidas illos: et ciuitatez illorum succendit.

Tangit hic Destructio Judeoꝝ. z tāgit Jram
iudicis: z Jnstrumēta vltionis: z Jpā; vltionem
duplicē in occisione hoium z euersione ciuitatis.
Cām q̄ ire iudicis tangit cum dr [Rex] q̄ iusticiā
negligere non pt. Esa. xxxij. Ecce in iusticia regna
bit rex [cū audis.] clamorē sanguinis nllo alio nun
ciante. Et est argumentū q in apert; criminib⁹ iu
dex de officio suo pcedere debet ad vltionē. Gene.
iiij. Ecce vox sanguis fratr; tui Abel clamat ad me
de terra. ij. Mach. viij. Audiret etiā vocē sanguis
clamant; ad se: z indignaret sup his [iratus est]
Ps. cv. Irat⁹ est in furore dn̄s pp̄lm suū: z abomi
natus est hereditatē suā. Esa. lxiiij. Ecce tu irat⁹ es
z peccauim⁹: z in ipis fuim⁹ semp [et missis ex
ercitib⁹ suis] Ecce Jnstrumēta vindicte exercit⁹
Titi z Uespasiani missi ꝯ eos: ppter h vocat dn̄s
sabaoth. Esaie. vj. Hic est dn̄s exercituū. Esa. viij.
Transibit p iudā inundās z transiēs vsqz ad col
lum: veniet z erit expansio alarū ei⁹ in medio terre
tue. O emanuel q2 exercitus isti expanderūt se in
terra dn̄i [perdidit homi. illos] j. Jo. iij. Ois
homicida nō habet hereditatē in regno chri z dei.
Luce. ix. Jnimicos meos illos q̄ noluerunt me re
gnare sup se: adducite illos z occidite corā oculis
meis [et ciui. e.] hierl'z [succēdit] ad lraz Thre.
ij. Succēdit in iacob quasi ignē flāme deuorantis
in giro. Esa. x. Succēsa est quasi ignis combustio
Esa. j. Succendet vtrūqz siml: z nō erit qui extin
guat. Jsta est olla succensa in qua excocti sunt Ju
dei. Hiere. j. Eze. v.

Tunc ait seruis suis Nuptie quidem parate sunt: sed qui inuitati erant non fuerunt digni

Hic abiectis Judeis: agit De gentiū vocatiōe.
Et habet ptes Duas: Uocationē: z Uocatorū di
scretionē. Jn Uocatione Tria st. Reprobatio iu
deoꝝ. Uocatio gentiū: z Impletio nuptiaruz. De
Reprobatiōe dr [Nuptie quidē parate sūt]
in ea: ppatione pdestinatiōis: grē appositiōis: z
omne sacrm incarnatiōis z salut;. Mich. vj. Esa.
v. Quid est qd vltra facere debui z non feci. Mat.
xxvij. Cōsummatū est [sed q2 inuitati fuerāt]
per pphas z primā missionē aploꝝ: Judei videli
cet [nō fue. digni] Act. xiij. Indignos vos iudi
catis eterne vite: ecce cōuertimur ad gētes. Sic ei
pcepit nob dn̄s: ppter h Judei dicūt feces. Esa. xlix
Parū est mihi vt suscites mihi trib⁹ iacob z feces
isrl cōuertendas. dedi te in lucē gentiū vt sis salus
mea vsqz ad extremum terre.

Ite ergo ad exit⁹ viarū: et q̄scūqz inueneritis vocate ad nuptias Et egressi serui eius in vias: cōgregauerūt oēs q̄s inuenerūt: malos z bonos: z implete sūt nuptie discumbentium.

Ecce Uocatio gētiuz. Et dicūt Duo. Jniūctio
vocatōis: z Obia suoꝝ. Jniūctio ptinet Ūn vo
cant: z Quāgn̄al'r: z Ad qd Dic ei [Ite] Sup
x. Jte ecce ego mitto vos Jo. xiiij. Posui vos vt ea
tis z fructū afferatis: z fruct⁹ vester maneat [ad
exit⁹ viaꝝ] h est ad oēs vite pfessiōes z act⁹. Hie
re. iij. Jn vijs sedebas expectās eos. Prouerb. viij
Sapia for; clamitat: in plateis dat vocē suā. Job
xxj. Uias meas ipse considerat: z cūctos gressus
meos dinūerat [z quoscūqz iue.] Sap. vj Pu
sillū z magnū ipe fecit: z eq̄l'r est ei cura d oib⁹ Job
iij. Paru⁹ z magn⁹ ibi st: z seru⁹ z liber a dn̄o suo.
Psal. cxiij. Pusillis cū maiorib⁹. Gal. iij. Nō est
iude⁹ neqz grecus: nō est seru⁹ neqz liber: nō est ma
scul⁹ neqz femia [vocate ad nup.] Esa. xxx. Erit
vob vox sctificate solēnitatis: sic qui pgit cū tibia z
cithara vt intret ī mōtē dn̄i. S; heu hodie vie sion
lugent: eo q nō st q̄ veniāt ad solēnitatē. Thren. j.
[Et egressi ser. zc.] Seruoꝝ h tāgit obia: z or
dinis pdicatoꝝ egressus. Esa. xxvij. Qui egrediūt
impetu a iacob: florebit z germiabit isrl: z iplebūt
faciē orb scie. Ps. cxxvj. Sic sagitte ī manu potēti
s: ita filij excussoꝝ. Est āt egressus de Judea ad
gentiū vias. Can. iij. Egrediamur ī agrū: cōmore
mur in villis [cōgregauerūt] in vnū coꝝ z vnaz
aīam z vnū baptisma: z vnā fidē z vnū spm̄ z vni
us religionis professionez [omnes quos inue
nerunt] Psal. xlix. Cōgregate illi scōs ei⁹ q̄ ordi
nauerūt testm̄ eius sup sacrificia. Gen. xlix. Cōgre
gamini filij isrl congregamini: z audite isrl pa
trem vestrū [bonos et malos] Boni st politic;
virtutib⁹ prediti: mali aūt viciosi. Unde Act. x. De
Cornelio dicitur q erat vir bonus ac timens deū
z faciēs elemosynaz. De Job. j. Uir simplex z rect⁹
corde z recedens a malo. Sup. xiij. Simile est re
gnum celorum sagene misse in mare z ex omni ge
nere piscium congreganti. Ecclesia enim psens cō
gregat bonos z malos: Infernus tm̄ malos: z ce
lum tm̄ bonos. Ps. Octogesimosexto. Memor
ero raab z babylonis scientiū me. Ecce alienigene
et Tyrus et populus ethiopū: hi fuerūt illic. [Et

implete sunt nuptie discumbentiū] Actuū xiij. Crediderūt quotquot p̄ordinati fuerūt ad vitā. Hec eni impletio nō est nisi pfecta eccl'ie p mūdum delatio. Domus eni nuptialis mūdus est vt fiat qd dicit Malach. j. Ab ortu solis vsqz ad occa sum magnū est nomē meū in gentib: z i omni loco offert nomini meo oblatio mūda. Psal. cxj. A solis ortu vsqz ad occasū laudabile nomen dñi

Intrauit autē rex vt videret discūbentes: et vidit ibi hoiem nō vestitū veste nuptiali. z ait illi: Amice quō huc intrasti nō habens vestem nuptialē? At ille ommutuit.

E Ecce vocatoꝝ discretio. et habz Quiqz pticulas siue versus. In Prio ptinet Uisitatio p discussionē. In Scdo Reat9 inuētio: p actuū ponderationē. In Tertio Redargutio p pcti obiectionem. In Quarto Cōdēnatio p suppliciorū intermīatione. In Quito In fil'ib iudicij informatio: p discipuloꝝ instructōnem. Et hec p ordinē iacēt in lrā. De Prio dic q [intrauit] p inqsitōnem [vt videret] p fame et cōfessiōis z testimonij ṽitatem [discūbentes] in eccl'ia pabulū accipiētes: z sacramētis cōicantes. Et sic intrat adhuc in bono p̄lato qn visitat. Gen. xxxvij. Uade vide si cūcta psp̄era sint circa frēs tuos z pecora: z renūcia mihi qd agat. Psal. lviij. Intēde ad visitādas oēs gentes: non miserearis oib q opant iniquitatē [z vidit] p actuū ponderationē [ibi hominē] si fidē informem nō haberet bestia vocaretur. Un̄ pme Cor. xv. Ad bestias pugnaui ephesi. [nō vestitum veste nup.] qd est vestimentū charitatis z honeste puersatōnis. Dan. vij. Judiciū sedit: et libri apti sunt. j. Coꝝ. iiij. Ueniet dñs q z illuminabit abscōdita tenebraꝝ. z manifestabit psilia cordiū. et tūc laus erit vnicuiqz a deo. De veste autem nuptiali Esa. lxj. Induit me dñs vestimēto salutis: z indumēto leticie circūdedit me. [z ait illi] increpādo obijciēs actuū turpitudinē. [Amice] Ecci. xxxvij. Est amic9 solo noie amic9. Sic e ifra xxvj. Amice ad qd venisti? [quō huc] ad numeꝝ fideliū z sacroꝝ pticipatōem: ad eccl'iasticū officiū vel bñficiū [intrasti] Judi. xviij. Quis te adduxit huc. qd hic agis. quā ob causam huc venire voluisti? Esa. xxij. Quis tu hic: aut quasi qs hic [nō habēs vestē nup.] Sopho. j. Uisitabo sup eos q induti sunt veste pegrina. Ephe. iiij. Induite nouū hominē q ꝫm deū creat9 est in iusticia z scitate ṽitatis. [At ille] redarguēte pscia [ommutuit] Esa. xxxviij. Quid dicam aut quid respondebit mihi cū ipe fecerim. Job. ix. Si voluerint contēdere cū eo nō respondebit ei vnū p mille. Propē hoc dr Eccl'is. ix. Omni tpe sint vestimēta tua candida. z oleū de capite tuo nō deficiat. Sic qretur a p̄latis. Quō huc intrasti? Quō vixisti? z Quō rexisti? z Quō intrasti nō veniens p ostiū? Joan. x. Qui n̄ intrat p ostiū in ouile ouiū sz ascēdit aliūde: ille fur est z latro. Quō vixisti? Zachari. xj. O pastor z idolū derelinqns gregē. Amos. vj. Dormitis in lectis eburneis z lasciuitis in stratis vr̄is. Comeditis agnū de grege z vitulū de medio armēti: bibentes i phial' vinū: z optimo vngento delibuti: z nihil cōpatiebant sup cōtritōe Joseph. Dormire ī lecto eburneo est resolutū esse in voto castitatis: qa Ebur castitatē ꝑcat. Lasciuire in stratu est trāsgredi metas voluptatis turpitudis libidine p incestū z pluralitatē feminaꝝ z hmōi. Quō rexisti? Esaie. xiiij. In terra disꝑdidisti: tu pplm tuū occidisti. Hier. xiij. Ubi est grex q dat9 est tibi pecus inclytū tuū. Hiere. xxxiij. Adhuc transibūt greges ad manū nūerantis ait dñs. Contra omnia hec dicit bon9 pastor Gen. Tricesimoprimo. Uiginti ānis seruiui tibi: oues tue z capre n̄ fuert steriles, arietes gregis tui n̄ comedi: nec captū a bestia ostēdi tibi. ego damnuz oē rēddebā: qd furto perierat a me exigebas. nocte ac die estu vrebar z gelu: fugiebatqz somnus ab oculis meis.

Tūc dixit rex mistris Ligatis manib9 z pedib9 eius mittite eū i tenebras exteriores: ibi erit fletus z stridor dentium Multi autē sunt vocati: pauci vero electi.

[Tūc dixit mistris] Angelis bonis q faciūt ꝯ impio. z Malis q faciunt ꝯ misterio. Sup. xiij Exibūt angeli z separabūt malos de medio iustorum: z mittēt eos in caminū ignis. Dicit aūt Triplicis pene interminatōz. Prima: notat Impossibilitatē redeūdi ad grām. Scda dt Exclusionez a glā. z Tertia Cruciatū in gehenna Dic igr [Ligatis] obligatōe reat9 [pedib9] affect9 z intellcs [z manib9] potestatib operādi Esa. xxxviij. Nō aspiciā hoiem vltra: z habitatorē quietis. Job. vij. Nō reuertet ocul9 meus vt videat bona. Prouer. v. Iniqtates sue capiūt impiū: z funib peccatorū pstringit. ij. Paral. xxxvj. Incuruat9 sum multo vinculo ferri: z nō ē respiratio mihi [pijcite euz ī tenebras exte.] a luce gl'e separate: in carcerē inferni pijcite tenebrosum. Interiores eni tenebras in ignorātia dei secum habuit. Job. iij. Noctem illam tenebrosus turbo possideat: z non illustretur lumine. Esa. xxij. Tollat impius ne videat gl'iam dei. Ps. xlviij Introibit in pgenies patrū suorū: vsqz in eternū nō videbit lumē [Ibi erit flet9 et stri. den.] Idē Sup. viij. z. xiij. bis. z Lu. xiij. Et Infra. xxiiij. z. xxvj. Job. xxiiij Trāsibūt ab aquis niuiū ad calorē nimiū [Multi ei sūt vo.] Discipulos informat. qz eni vnuz tm̄ abiecerat: pter ꝯ illi9 formā indicat potius q̄z psonā. Quicūqz eniz vocati sunt: gratie electionis nō cōcordātes p vitā: sunt ille q abiectus est [pauci vero ele.] Eccis j. Stultorum infinitus est numerus.

Tunc abeuntes pharisei consilium inierūt vt caperēt eum in sermone. Et mittūt ei discipulos suos cum herodianis dicentes.

Hic incipit agere de tentatōe qua dñm tentāt. z se merito esse reprobādos ondūt. Et tāgit Tres F

p ordinē tentatiōes. Pria est de veritate iudicij et iusticie. Scda de ṽitate fidei z doctrine. Tertia ꝺ ṽitate vite z grē. z patent in lrā. Primā Pharisei Secūdā Saducei. Tertiā legisdoctores pficiūt Prima reuincit cū increpatōe hypocrisis. Secūda cū obiurgatōe erroris. Tertia cū qstione ꝺ natiuitate redēptoris. In Prima Duo ptinent. Tētatio vicz: z Tentantiū reuictio. Tentatio aūt habet Duo. Maliciā tentantiū. z Tentatōis dolosū modū. Circa Primū Tria sunt. Malū cogitatū Dolosum factū. z Fictū cōmendatōis verbū. Malū cogitatuz Triplicit exaggerat. Per Ueritatis auersionē. Per Studij malignitatē. Per Intentionis puersitatē. Ueritatis auersio tangit p ꝯ q dicit [Tūc] eadē die [abeūtes pharisei] per ṽitatis auersionē. Sap. iij. Abierūt ab itinere recto in exterminiū. Intelligētes eni veritatē: auerterūt auditū. ij. Timo. iiij. A veritate qdez auditū auertēt: ad fabulas ṽo puertent [consiliū inierūt] Ecce Studiū malignitatis. Esa. viij. Inite consiliū z dissipabit: loquimini verbū et non fiet. Apocal. xvij. Hi vnum psiliū habent z potestatē z virtutē suā bestie tradent. Job. xij. Adducet psiliarios in stultū finē: z iudices in stuporē. [vt Jesuz capent in sermone] Ecce Peruersitas intentionis. Prouer. j. Frustra iacit rete aū oculos pēnatorū. Sup. xx. An oculus tuus neqz est qz ego bonus sum [et mittūt ei] Dolus est in ope Tripliciter. qz [mittūt discipulos] tn̄ a se instructos. vt discipulis victis nō sit pfusio: quasi parū istructis: z vincentib discipulis maior sit gloria. Coniungūt herodianos: vt si audiant loqui cōtra cesarem indignent: z statim capiant. Tertio qz p hoc vtrāqz videbāt habere ptem z Judeoꝝ z gentiliū: vt si fieret tumultus omēs essent p eis. Sūt autē herodiani: nō q Herodē chr̄m esse crediderūt: qd nūsqz legit: Sed cū Judea facta fuerit tributaria sub cesare augusto: sicut legit Luc. j. Herodes antipatris fili9 alienigena z pselitus: ppositus ē tributis a Rhomanis. z adiūcta ē ei cohors italica. que p pace tributa soluentiū: ad imperiū herodis militare. z milites illius cohortis herodiani dicebant. Et illi adiuncti sunt discipulis phariseorū. vt qn ptra rhomanos christus forte loqueret: statim ab eisdē detineret manib violentis. Uel Herodianos pharisei irrisorie vocabāt: qui sicut herodes impauit: rhomanis tributa soluēda esse dicerent. Marci. xij. sic dicit. Mittūt ad eum quosdā ex phariseis z herodianis qui eū caperent in ṽbo. Luc. xx. Obseruātes miserunt ad eū qsdam qui se iustos simularēt: vt eū capent in sermōe. z traderēt eū principatui z potestati psidis.

Magister scimus qz verax es: z viam dei in veritate doces: z nō est tibi cura de aliquo. Non enim respicis personā hominū.

Ecce Fictio i ꝫmōe. Blādiūt āt a Quattuor. Ab Auctē magisterij. A Ueritate ꝫmōis. A Ueritate doctrine. A ṽitate iudicij sine psonaꝝ acceptōe. Ut Cōmendant eū. Ab Amore ṽitatis Ab Odio falsitatis. ab Amore veritatis in sensu z doctrina. De Autoritate dicūt [Mgr] Blandiunt vt laude delectatus mysteriū cordis apiat Prouer. xxvij. Qui bñdicit pximo suo voce grādi: de nocte psurgens maledicēti similis est Ps. lxj. Ore suo bñdicebant. z corde suo maledicebāt Joā. iij. Scimus qz a deo venisti mgr. nemo pōt hec signa facere q tu facis nisi fuerit deus cū eo [scimus] p experimenta signorū [qz verax es] Rho. iij. Est aūt deus verax. oīs aūt hō mendax Num. xxiij. Non est deus vt hō vt mentiat. neqz vt filius hoīs vt mutet [z viā dei] mādata que ad deū ducūt [in ṽitate] sine fictionis abscōsiōe doces Esa. xl. Parate viā dñi rectas facite semitas eius Prouer. iij. Uie eius vie pulcre z oēs semite eius pacifice Joan. xiiij. Ego sum via ṽitas z vita Uel: In ṽitate docere: est nō in mercede docere. qz Munera excecant oculos sapientiū z subuertūt ṽba iustoꝝ Mich. iij. Sacerdotes ei9 in mercede docebāt z pp̄he eius in pecunia diuinabant [z nō est tibi cura de aliq] vt pter illud a recto deuies Sap. vj. Pusillū z magnū ipe fecit z eqliter est ei cura ꝺ omib. Un̄ Ecci. xlvj. dr q helias in dieb illis nō extimuit pncipē [Nō em respicis psonā hoim] Respicere siue accipe psonas est honorare loqndo vel tacēdo in iudicio hominē pter illd qd fortuna posuit in hoīe. Uel solā differentiā fortune in hoib p approbatōem psiderare Rho. ij. Nō est psonaꝝ acceptio apud deum Gal. ij. Deus psonā hoīs nō accipit Act. x. In veritate cōperi. qz nō est psonaꝝ acceptor deus

Dic ergo nobis: quid tibi videtur Licet censum dari cesari an nō?

Exprimit hic Uersutia questiōis. Et tāgit Tria Quoꝝ Primū est Ut vtilitatē ppl'i sui in rn̄dendo attendat. Scdm Ut ꝫm psciam rn̄deat. Tertiū est Questio inuoluta quā nō euadat. De Primo dicunt [Dic ergo nobis] hoc est. vtilitati nostre cōsulens qui sumus ppl's tuus Esa. xxx. Loquimini nobis placentia. Uidete nobis errores [nobis] eni dicunt Nō cōtra nos [Quid tibi videtur] hoc est. ad cōsciētiā respōde. Et hoc dicunt ne postea excusare valeret dicēs q non ita intenderit. Simile Act. xv. Uisum est spūisancto z nobis Rho. ix. Ueritatem dico in christo Jesu non mentior testimonium phibente mihi conscientia mea in spū sancto. Contra quod dicit in Ps. In corde z corde locuti sūt [Licet censuz dari cesari an nō] Blanda z ficta iterrogatio illuc puocat respondētem: vt citius hominem q̄z deum offendat. z sic in man9 hoim incidat Dan. xiij. Melius est mihi incidere in man9 hoim q̄z derelinqre legē dei mei Cesar pmus fuit q Rhome regnauit a q oēs postea cesares sunt vocati. Erat aūt ptentio in ppl'o. Quidā eni dicebāt censum esse dandū Rhomanis q p oib militabāt. Phariseis aūt ecōtra dicētib (al's pdicētib) Nō debere pplm di (q decimas soluerent z pmitias daret) hūanis legib subiacere Et hec fit ic cā qōnis Rho. xiij. Reddite oib ꝺbita: cui hōrē honorē. cui tributū tributū. cui vectigal vectigal.

Cognita autem Jesus nequitia

eoꝝ ait: Quid me tētatis hypocrite? Oñdite mihi numisma cēsus. At illi obtulerūt ei denarium. Et ait illis Jesus. Cuiꝰ est imago hec ꝛ suꝑscriptio? Dicunt ei: Cesaris. Tūc ait illis. Reddite ergo q̄ sunt cesaris cesari: et que sūt dei deo. Et audiētes mirati sunt: ꝛ relicto eo abierunt.

G Hic post tentatōez ostēdit Cōuictio neq̄cie tentantiū. Et dicunt Duo. Primum est Illumīatio veritatis. Scōm aūt Ammiratio ꝑfidoꝝ ex illūitōe ꝯfusionē patientiū: eo ꝙ imꝑfecti fuerūt ad lumen (al's bonū) ꝛ rebelles. Circa Illuminatōem Tria dicunt: Primū est Irradiatio neq̄cie. Secūdū est Inq̄sitio ꝯuenientis rñsiōis ex his q̄ in censu soluebant. Et Tertiū est Ipa rñsio ꝛ illuminatio q̄stionis. Illuminatio aūt neq̄tie Duo habet. Cognitōem vicꝫ veritatis. ꝛ Manifestatōnez hypocrisis De Prio dicit [Cognita aūt Jesus nequicia eoꝝ] Nihil eni abscōditū qđ nō reuelet. sicut dictū est Sup. x. Pria eni virtꝰ respōdētis est interrogantiū mentē cognoscere: Sic dicit Hiero. Ps. vij. Consumet neq̄tia pctōꝝ: ꝛ diriges iustū: scrutās corda ꝛ renes deꝰ [dixit Quid me tētatis hypocrite?] aliđ simulātes. Nō eni estis discipuli sꝫ tētatores. Prouer. xj. Simulator ore decipit amicū suū: iusti aūt liberabunt scientia. Ecci. j. Ne sis hypocrita in cōspectu hoīm. [Ostendite] Inq̄sitio est opoꝛtūe solutōnis. Et sūt h Duo. Scꝫ. Postulatio cēsus. ꝛ Inq̄sitio īpressiōis. Postulatio cēsus habꝫ Petitōez ꝛ Oblatōez. De Petitōe dicit. [Ostēdite mihi numisma cēsus] h est qđ soluit ꝑ cēsu. Numisma enim ꝓprie vocat figure impssio ī denario. Et illā voluit videri et cōsiderari ab hoībus: vt ex ipa cōuenientē ad cōsciētias eoꝝ aptaret responsionem. Sapia enim dei oīa agit sapiēter vt dicit Ps. ciij Oia ī sapia fecisti. j. Corin. ij. Chrm̄ dei vtutem et dei sapiētiā. [Et illi obtulerūt ei denarium] Qui ideo denariꝰ dicit: qꝛ decē valuit vsuales. et habebat imaginē Rhomani cesaris: ꝛ noīs eiꝰ inscꝑtionē. Sic etiā in. j. Macha. xv. dicit. Permittimus tibi fabricaturaꝫ ꝓpꝛij numismatis. [Et ait illis iesus] Querit vt ex respōso eoꝝ eos cōuincat [Cuius est imago hec ꝛ suꝑscriptio] nois. De his eni q̄ mūdi sunt: obnoxij sumꝰ his q̄ mundū regunt [Dicūt. Cesaris] Lu. xxij. Reges gentiū dñant eoꝝ. [Tūc ait illis] Ecce q̄stionis solutio [Reddite ergo q̄ sūt cesaris cesari] Si eni cesar ꝑ suos militat: ꝛ disponit. ꝛ ꝓtectus ꝛ cōmutatōnes int vos sicut oñdit imago: Iustū ē vt tributū sibi soluat: ꝑ qđ ista possit efficere [Et q̄ sūt dei deo] h ē: decias ꝛ pmicias soluite ministris dei: q̄ cultui dei ꝛ religiōi sūt dediti. q etiā ī his q̄ dei sūt militāt ꝓ vob. Rho. xiij. Nemi ꝗcꝗ̄ dbeatis nisi vt iuicē diligatis. Sup. xviij. Redde qđ debes. [Et audiētes mirati sūt.] Ecce Confusio oculoꝝ cecoꝝ ad illumīationē. Mirātur eñ veritatē sapīe nihil ꝯtradicere valētes. Act. vj. Nō poterāt resistere sapieꝛ spūi q̄ loquebatur. Audientes autē hec dissecabant in cordibꝰ suis: ꝛ stridebant dentibꝰ in eū. Et h est qđ sequit [ꝛ relicto eo] q̄ illūinat oēm hoīem venientem in hunc mūdū. Jo. j. [abierūt] ps. Illūīnās tu mirabilr a montibꝰ eťnis: turbati sūt omēs insipiētes corde.

In illo die accesserūt ad eū saducei q̄ dicunt nō esse resurrectionē.

Hic ponit Tentatio ꝑitatis fidei ꝛ religionis. Et habet Tres ptes. In q̄rum Prima ponitur
H Tentatiōis ex pte tentātiū versuta ꝓpō. In Scđa Neq̄cie tentantiū increpatio. In Tertia Veritatis ostensio. Et hec patēt in lra. In Pria hoꝝ sūt Tria In q̄ꝝ Primo Perfidia tentantiū describit. In Scđo Lex ad exacuendā tentationez inducit. In Tertio Questio tētatiōis ex lege sūt ꝛ pfidia tentantium elicit. Dicit igit [In illo die] in q̄ arefacta est ficulnea: ꝛ p̄cedētia sunt facta. Tunc eñ fortiter instabant vt caperēt eū in aliq̄: qꝛ iam cōceperant eū interficere [accesserūt] vt ex familiaritate simularēt amiciciā ꝛ citius deciperent. Esai. lvij. Accedite huc filij auguratricis semen adultere et fornicarie [Saducei] qui dicūt resurrectiōez nō esse. Perfidie est descriptio. Dicebāt eī illi nec esse spm̄: nec aīam viuere post moꝛtē: sic supꝰ in phabitis dcm̄ est. Sap. ij. Nō est refrigeriū in fine hominis: nec est agnitꝰ qui reuersus sit ab inferis

Et interrogauerūt eū dicentes Magister: Moyses dixit. Siq̄s moꝛtuꝰ fuerit non hñs filiū: vt ducat frater eius vxoꝛem illiꝰ: ꝛ suscitet semē fratri suo. Erāt aūt apud nos septē frēs: et primꝰ vxoꝛe ducta defunctꝰ est: et nō hñs semē reliquit vxoꝛē suā fratri suo: Silr secundꝰ ꝛ tertius vsqꝫ ad septimū. Nouissime aūt oīum ꝛ mulier defuncta est. In resurrectione ergo cuius erit de septē vxoꝛ? Omnes enim habuerunt eam.

[Et interroga. eū di.] Tentando: nō vt addiscerent [Mgr] Mgrm vocāt cuiꝰ nolūt esse discipuli [Moyses dixit] Deut. xxv. [Siq̄s moꝛtuꝰ fu. nō hñs filiū] Legis rō fuit distinctio hereditatū ꝛ memoꝛia patrū quā in filijs voluit remanere dñs. Et iō p̄cepit vt suscitaret semē fratri defuncto. Dicunt aūt Duo hic. Primo eñ ponūt legē. ꝛ Scđo recitāt factū: qđ ē occasio q̄stionis [Moyses dixit] Eccl'iastici. xxiiij. Legē mādauit nobis Moyses in preceptis iusticiarum hereditatem domui Jacob ꝛ israel promissiones Joan. j. Lex per Moysen data est [Si q̄s moꝛtuꝰ fuerit] in hereditate sua [non habēs filiū vel filiā] heredē

Sicut patet in filiabꝰ Salphaad Numeri. xxvij qꝛ ꝑ filiā pōt suscitari nomē eiꝰ sic ꝑ filiū [vt ducat frater eius] Nō vterinꝰ sp: sed ꝓpinq̄oꝛ genere. Sic patꝫ Ruth. iij. de Booz: q̄ duxit Ruth. [ꝛ suscitet semē fratri] defūcto. Videt ex mō loq̄ndi significare hoc qđ dicūt naturales. qꝛ q̄ꝫuis semen adeo nō sit efficax ad fecūdandū. tñ est efficax ad alterādū q̄litates matricis. Et iō mulier ex scđo marito generat sepe partū silr̄ marito pōri. si nō magnū tēpꝰ interponat int viduatōnez pmi (al's pmā) ꝛ ꝯcubitū scđi. Et h ipoꝛtat qñ dic [suscitet] qꝛ in se sopita q̄litate: matricē infecit. Et ex secūdo fecūdante (al's scđa fecūditate) suscitat: vt q̄litates impmat ptui: q̄ ex ipo in matrice remanserūt: q̄ꝫuis ipm semē effluxerit. Signū aūt huiꝰ est ꝙ si leprosꝰ coit cū mlr̄e. ꝛ si sanꝰ cito post coeat cū eadē: sanꝰ efficit leprosus. eo ꝙ matrix q̄litatibus coꝛrupti semīs infecta sit. Hoc etiā a prībꝰ ante legē seruabat. Uñ Geñ. xxxviij. Filij iude acceperūt successiue Thamar vt vnꝰ alteri semē suscitaret [Erant aūt apud nos septē fratres] Hoc de facto esse potat [ꝛ primus vxoꝛe ducta moꝛtuus ē.] Silr Tobie. vij. Tradita fuerat Sara septē viris q̄s demoniū asmodeꝰ occidit [ꝛ nō habēs semē] h est: heredē. Esa. xxxviij. Generatio mea ablata ē. ꝛ ꝯuoluta est a me quasi tabernaculū pastoꝝ [reliq̄t vxo. fratri suo] ad semis suscitatōez [Silr ꝛ scđs] Sap. iij. Ab iꝗquo thoꝛo semen extīmiabit [Et tertiꝰ vsqꝫ ad septimū] Esa. xiij. Non ꝯsurgat in eternū semen pessimoꝛū. Jo. iiij. Quiqꝫ viros habuisti: ꝛ nunc quē habes nō ē tuꝰ vir [Nouissime autē oīm viroꝝ defuncta est ꝛ mlr̄] Oppositū huiꝰ est Esa. iiij. Apphendēt septē ml'ieres virū vnū: dicētes. Panē nostꝝ comedemꝰ: ꝛ vestimētis nostris opiemur. tm̄modo inuocet nomē tuū sup nos: aufer opprobꝛiū nostꝝ. [In resurrectiōe ergo] Acuūt q̄stionē ex iductis [cuiꝰ erit vxoꝛ?] Quia nunq̄ licuit vni ml'ieri habere plures viros. eo ꝙ hoc repugnat fecūditati. Una eni implet ab vno. ꝛ vnꝰ implet mltas. sic dixit Plato. Geñ. ij. Erūt duo in carne vna [Oēs eni habu. eā] Causa dicti est qđ dr Geñ. ij. Relinquet hō prem ꝛ mrēꝫ: ꝛ adherebit vxoꝛi sue. Cui ḡ istoꝝ adherebit: ex quo oēs habuerūt eā? Ignoꝛauerūt isti ꝙ mrimoniuꝫ ꝛ fecūditas sunt bona moꝛtaliū ꝛ officia: sꝫ nō immoꝛtaliū. Et iō dr. j. Coꝛ. vij. Mlr̄ subiecta ē legi viri q̄nto tpe vir eiꝰ viuit. Q si doꝛmiuerit vir eiꝰ soluta est a lege viri: cui vult nubat tm̄ in dño. Rho. vij. An ignoꝛatis fratres qꝛ lex ī hoīe dñat q̄ꝫto tpe viuit. Nā q̄ sub viro est mulier viuēte viro subiecta est legi viri.

Respondēs aūt iesus ait illˀ. Erratis nescīētes scripturas neqꝫ virtutē dei: In resurrectōe eni neqꝫ nubent neqꝫ nubent: sꝫ sūt sic angeli dei ī celo. De resurrectōe autē moꝛtuoꝛū nō legistis qđ dictū est a deo dicente vobis: Ego sū deus Abraā ꝛ deꝰ Isaac ꝛ deus Jacob Non est deus moꝛtuoꝝ: sed viuentiū. Et audientes turbe mirabantur in doctrina eius

Ecce Cōuictio tentantiū. Et habet Duas pticulas. Confusionē vicꝫ errantiū. ꝛ Fructū illuminationis ex pte turbaꝝ. Cōfusio errantiū in Tribꝰ est In occupatōe erroꝛis ꝛ Solutiōe questiōis ꝑ interemptionē. Et in ꝓbatiōe resurrectōis. Dicit igit Increpando de erroꝛe ꝛ de ignoꝛantia. Est autē erroꝛ in hoc ꝙ oppositū pncipioꝝ fidei supponebant Principia eñ fidei sunt articuli: quoꝝ vnus est d resurrectione. cuius oppositū supponebāt. Et h est ꝙ dicit [Erratis] ij. Tim. iij. Mali hoīes pficiūt in peius errātes ꝛ in erroꝛe mittentes Sap. v. Errauimus a via veritatis ꝛ sol intelligētie nō est oꝛtus nobis [nescientes] De duobꝰ arguunt De ignoꝛantia scripture ꝑ quā resurrectio ꝓbat. ꝛ De ignoꝛātia virtutis dei ꝑ quā resurrectio causat. De primo dic [nescientes scripturas] hoc est. scripture spūales intellectus Esa. xxxiij. Ubi est litteratus vbi verba legis ponderans? Esa. v. Jđo captiuus ductus est populus meus. quia non habuit scientiam. ij. Coꝝ. iij. Cum legit Moyses velamen est positum supꝛa coꝛ eoꝝ [neqꝫ virtutem dei scientes] quia Uirtute dei causabit resurrectio Ps. lxvij. Dabit voci sue vocem virtutis. j. Thes. iiij. In iussu ꝛ in voce archāgeli ꝛ in tuba dī descendet de celo ꝛ moꝛtui qui in christo resurgent primi Jussus eñ dei virtus est suscitans moꝛtuos [in resurrectiōe enim] Responsio est questionis [neqꝫ nubent] viri [neqꝫ nubentur] femine eo ꝙ ista officia sunt moꝛtaliuꝫ. Etsi ante necessitatem moꝛiendi ista instituta sunt: tamē moꝛtalia tūc etiam coꝛpoꝛa erant per naturam: sed poterant nō moꝛi per gratiam et esum ligni vite. Et in resurrectione etiam membꝛa erunt genitalia nō que exerceant libidinē que nulla erit resurgētibꝰ sed in quibus contemplet ammirabilis oꝛdo sapientie in ꝓpagatione nature Ps. xcj. Delectasti me dñe in fatura tua ꝛ in opibꝰ manuum tuaꝝ exultabo Ps. cxxxviij Mirabilis facta est scientia tua ex me confoꝛtata est ꝛ nō potero ad eā [sed erūt sicut angeli dei] Nō natura sꝫ officio. qꝛ vt dr Dam. vnū cū angelis opus habebūt qđ est hymnis laudare deuꝫ Deut. xxxij. ꝺm litterā. lxx. Statuit terminos populoꝝ iuxta numeꝝ angeloꝛuꝫ dei Apoca. xxj. Mensura hoīs que est angeli. j. Coꝝ. vj. An nescitis qm̄ ꝛ angelos iudicabimꝰ iudicio vicꝫ ꝛ cōpationis [in celo] q̄ ad habitationē Cū nuptie facte sunt officiū terrenoꝝ Phil. iij. Nra ꝯuersatio in celis est. vñ ꝛ saluatoꝛē expectamus dñm nrm̄ iesuꝫ chrm̄ q̄ refoꝛmabit coꝛpꝰ hūilitatis nre ꝯfiguratū coꝛpi claritatis sue. j. Coꝛ. xv. Alia claritas sol: alia claritas lūe: alia claritas stellaꝝ. Stella āt a stella differt ī claritate: sic erit ī resurrectōe moꝛtuoꝝ [De resurrectōe aūt moꝛtuoꝝ] Probatio ē resurrectionis future ꝑ scripturam [non] ad intellectū [legistis] qđ dictū ē Exod. iij. [a do] tāto auctore [di. vo.] ad fidei vtilitatē ꝛ istructōz. Inducit āc

testimoniū Moysi:quia aliā scripturā saducei nō receperūt. Al's enim poterat euidentiora induxisse testimonia. Job.xix. De terra surrectur⁹ sum.z in carne mea videbo deū saluatorē meū. Esa.xxvj Uiuent mortui tui dñe:interfecti mei resurgent. Eze.xxxvij. Aperiā quippe tumulos vr̄os: z educam vos de sepulcris vr̄is. Dan.xij. Multi ex his qui dormiūt in puluere terre euigilabūt:alij i vitam eternā .et alij in opprobriū vt videant semp. [Ego sum deus abraam] hoc ē.remunerator abraam [z deus Isaac z deus iacob] Hebre. xj. Nō cōfūdit de⁹ vocari eoꝝ de⁹. Tradidit eniz illis ciuitatē. ij. Macha.j. Memierit testamenti sui qd̄ habuit ad abraam Isaac z Jacob seruorū fideliū. Ex ista autoritate arguit [Nō ē āt deus mortuoꝝ] in aīa et corpe. qz Illi nō sunt z deus nō est de⁹ eius qd̄ nō est. p̄s.cxiij. Non mortui laudabūt te dñe:neqz omnes q̄ descendūt in infernū. [sed viuentiū] Esa.xxxviij. Uiuens viuēs ipe ɔfitebit tibi: sicut z ego pater filijs notā faciet veritatē tuā. Argumēti autē vis est in hoc ꝙ si de⁹ est seruorū:debet remunerare eos in q̄ seruierunt ope iusticie. Seruierūt aūt in corpe:remunerabūt igit in corpe. Etsi obijciat:ꝙ corpus nō est nisi sicut instrumentū in opibꝫ ꝟtutū. Instrumētum aūt p̄miari nō debꝫ.z sic corpus nō optet resurgere. Dicendū ꝙ corp⁹ in agendo cū aīa est vnū cōpositū cū ea.z ideo plus est q̄ instrumētū. Optet igit ꝙ resurgat. Joānis.xj. Ego sum resurrectio et vita:q̄ credit in me etiāsi mortu⁹ fuerit viuet.z oīs q̄ viuit z credit in me:nō morieē in etnū. Si obijcit qd̄ dicit apl'us.j.Cor.xv.ꝙ caro z sanguis regnū dei nō possidebūt. Dicēdū ꝙ caro z sanguis ibi intelligunt corruptela carnis z sanguis. [Et audiētes turbe] Ecce Fructus illumiatōis ppter quas etiā soluit q̄stionē. Quia alit sanctū nō dedisset canibus .neqz margaritas sparsisset ante porcos. Sup.vij. [mirabantur] z ammiratio via est ad credendū. Psal.lxxv. Tu es de⁹ q̄ facis mirabilia [in doctrina eius] Supra.vij. Erat eni docēs quasi ptātē habens. z non sicut scribe eorum et pharisei.

Pharisei autē audiētes ꝙ silētium imposuissꝫ saduceis :cōuenerūt in vnū. z interrogauit eū vn⁹ ex eis legisdoctor:tentans euz.

R Hic incipit tentatio de mandatoꝝ cōparatiōe. q̄ est de veritate vite. Et habꝫ Tres ptes. In q̄ruz Pria describit Tentantiū machinatio . Et i Secūda Tentatōis pgressio. Et in Tertia Tētātium ɔfusio. In Prima haꝝ Tētantiū machinatio exaggerat p Quiqz. Quoꝝ Primū est causa que ē Inuidentia gratie.et hoc importat p hoc ꝙ dicit. [Pharisei aūt] qui cū saduceis in credēdis nō ɔcordabant [audiētes] fama celebri. Gene. xlv. Auditū est in aula regis :et celebri sermōe vulgatū [ꝙ silentiū imposuisset saduceis] Qd̄ licet appeterēt: tn̄ inuidebāt ꝙ p iesū factū ē. Luc. xxiij. Pilat⁹ z herodes recōciliati sūt in morte Jesu chri,sicut z isti: Licꝫ dissideāt int se:tn̄ iuuāt se mutuo ɔ chr̄m ex inuidia. Sic etiā demones int se dissidētes ex inuidia:iuuāt se ɔ hoīes. Sapi.ij. Inuidia diaboli mors intrauit i orbē terraꝝ. Imitant aūt illū q̄ sūt ex pte ipsi⁹. Scdm est ꝙ multitudine se armauerūt:q̄ a ꝟitate se nudos esse pfessi sūt. Et h̄ tangit subdens [cōuenerūt in vnū] cōsonando ɔ veritatem. Judi.xv. Uulpes samsonis caudis erāt colligate. Psal.lxvij. Cōgregatio tauroꝝ in vaccis pplorꝝ: vt excludāt eos qui pbati sūt argēto. Tertiū exaggerās est Astutia ꝙ p vnū interrogāt:vt oēs vincere in vno vincente videant.et si vincat:solus victus reputet. Et h̄ est [Et interrogauit eū vn⁹] Hoc significat p philisteū.j. Reguz. xvij. Qui puocabat pp'lum dei ad singulare certamen q̄ volebat certare p oibꝫ. Quartū est Lratura illius:vt sciret obijcere z ɔponere. Et h̄ notat cū dt [legisdoctor] q̄ sūt arma Saul':in qbꝫ nesciuit ire Dauid.j. Reg.xvij.eo ꝙ nō haberet vsum eoꝝ. Quintū est Intētionis puersitas: cū sbdit [tentans eū] Sup eodē. Quare me tentatis hypocrite ps.lxxvij. Cōuersi sūt z tētauerūt deū z sanctū isrl' zc.

Magister Quod est mandatuz magnum in lege?

Ecce Tentatōis pgressio. Et dt Duo. Primo ei laudat vt decipiat incautū. Scdo Querit. Dicēs [Mgr] cui⁹ nō vult esse discipul⁹. Jo.ix. Nūqd z vos vultis ei⁹ discipuli fieri? Maledixerūt ei z dixerūt. Tu discipul⁹ ei⁹ sis Nos discipl'i moysi sumus:qz moysi locut⁹ est de⁹:hūc aūt nescim⁹ vnde sit [Qd̄ est māda.mag.] Ecce Uersutia q̄stionis:q̄ cōsistit in Tribꝫ. In laude q̄siti. In magnitudine.z Auctē. Primū dt Rōnez boni. Scdm: Magnitudinē honesti. Tertiū Acceptabilitatē dt

Primū tangit cū dt [Qd̄ est mandatum:] Signū enim volūtatis dei est mandatū. Et hec voluntas dei bona. Bn̄placens aūt ex eo ꝙ est legis. z Perfecta ex eo ꝙ ē magnū. Et dr̄ magnū antonomasice:qz quantitatē meriti tribuit oibꝫ alijs. ps. cx. Magna opa dñi exq̄sita in oēs volūtates ei⁹. Aug⁹. In reb⁹ que nō mole sed ꝟtute magne sūt: idē est maius esse qd̄ meli⁹ esse [in lege] Que sola attēdēda est: qz Ipsa ē in p̄ceptis iusticiaꝝ. sic dr̄ Ecci.xxiij. Ps.j. In lege dñi fuit volūtas eius.

Ait illi iesus. Diliges dñm deū tuū ex toto corde tuo:z i tota anīa tua:et i tota mēte tua. Hoc est maximū z primū mādatū. Scdm aūt sile ē huic. Diliges pximū tuuz sicut te ipm In his duob⁹ mādatis vniuersa lex pendet et prophete.

Hic ponit Tētatōis ɔfutatio p Duo opa sapiē Rn̄dere.s.z Interrogare. Que etiā exercuit dñs cū eēt ānoꝝ duodecim i tēplo. Lu.ij. Rn̄sio āt ɔtinet Tria. Expōnē maximi.z Expōnē illi⁹ silis:sꝫ n̄ eql' z Rōnē magnitudis vtriusqz hoꝝ mādatoꝝ De Primo dt [Diliges zc.] Deut.vj. Et dicunt hic Tria. Mod⁹ dilectōis.z Dilectū. z Dilectōis q̄ntitas. Mod⁹ iportat p ꝟbū [diliges] Amare em̄

ipam passionem dicit amoris s̄m affectū q̄ etiā cōmunis est ceteris aīalibꝫ. Charitas aūt dicit appciationem.z Dilectio ex vi cōpositionis dicit rationem electionis. Amor q̄ afficiendo destituit. Charitas amatū inestimabili p̄cio p̄ponit. Dilectio ex oibus vere diligendū eligit. De amore Cañ.v Nūciate dilecto qz amore langueo. ij. Regū.j. Sicut mr̄ vnicum amat filium:ita te diligebam. De Charitate Cant.vl. Si dederit homo oēm substantiaz domus sue ad mercandaz dilectionē:quasi nihilū despiciet eam. De Dilectione Cañ.v. Dilectus me⁹ candidus z rubicundus electus ex milibꝫ Eccl'i.xxiiij Ego mater pulcre dilectionis. Hec em̄ tria vnum affectum amoris nominant.z ideo q̄dlibet ponit p alio. Hic ergo est Modus. Dilectio aūt importatur p Tria. p [dominū deū tuum] Dñs nomen excessus est z potestatis:z nomen facultatis. Et iō vt dicit Dionysi⁹. Nō dicit tm̄ inferioꝝ excessum sed etiā oim facultatum pulcrorum z bonoꝝ pfectam possessionez.z robur tale(al's talis) ptātis ꝙ mutare non valet. Ex Primo habet ꝙ dilectio ignobilia z infima excedēs:inferioribꝫ nō cōmiscet Ex Scdo Dilectiōis causam z fundamētum. Ex Tertio Dilectiōis firmamētū. Alte igit z Recte et Perseuerant diligit. Uerba Diony.sunt hec in li. de Diui.no.c.xij. Dñs est nō inferioꝝ excessus tm̄: sed z oīs pulcroꝝ z bonoꝝ pfecta z oimoda possessio vera z nō cadere valēs fortitudo. In Primo ē Honor. In Scdo Sufficiētia. In Tertio eternitas amoris. Primo repugnat Uilitas ignobilis seruitutis. Scdo Dispēdiū pauptatis ꝟtutis. Tertio Odiosum tediū(qd̄ amari nō pōt)inamabilitatis. Ex Primo Mirabil' est altus dñs. De Scdo Diues est in oēs q̄ inuocant eū dñs. Ex Tertio tā amabilē se exhibet:vt ɔsuescentibꝫ eū dilectio dilectioni succedat Ut dicat. Uulnerata charitate ego sū. Memoriā ei suauitatis sue ita eructāt ꝙ nomē ei⁹ z memoriale ei⁹ in desiderio est anie. Esa.xxvj. Deus aūt est theos grece:qd̄ a theoro greco ꝟbo descēdit qd̄ est videre:eo ꝙ oīa lucis sue ɔlustret p scientia. Dicit etiā a therbin qd̄ est ardere. z a theaste qd̄ est circū circuire Circūit ꝟo omnia q̄ sua fruunt pudentia. Et hec sunt ꝟba Diony.z Damas. Ex Prio hoꝝ lux est itellectus in vero. Ex Scdo Ignis ardēs est affectus in bono. Ex Tertio Uirtus ɔtinētie in piculis tentationū De Primo dicit Ps.xxxj. Intellectū tibi dabo z istruā te in via zc. De Scdo Lu.xij. Ignē veni mittere in terrā.z q̄d volo nisi vt accendat. De Tertio Eccl'i.xv. Cōtinebit illū apd̄ proximos suos. Per Primū illuminat purgādo tenebras. Jo.j. Lux in tenebris lucet z tenebre eū nō cōprehēderūt. Per Scdm exurit rubiginē pcti. Heb.xj. De⁹ nr̄ ignis ɔsumēs est Per Tertiū ɔseruat. Sap.iij. Justoꝝ anie in manu dñi sūt z n̄ tāget illos tormētū mortis [tuū] p cultuz nr̄m factuz. Ille em̄ magis diligibilis est anie nr̄e quē p cultū iā meruim⁹ esse nob ppriū z ppinquū Deut.iiij. Nō est alia natio tā grādis q̄ habeat deos appropinq̄ntes sibi:sicut dñs de⁹ nr̄ adest cūctis obsecrationibꝫ nr̄is. Sic igit ponit dilect⁹. Meū em̄ z tuū maxime facit charitas:q̄ transponit cor vni⁹ diligētis in aliū. Un̄ dt Diony.ꝙ extasim ē faciēs diuin⁹ amor:nō sinēs ꝙ amātes suijpsoꝝ sint sed eoꝝ q̄s diligūt.j. Coꝝ.vj. Qui adheret deo vn⁹ spūs est. Sic q̄ diliges dñm deum tuuz [ex toto corde tuo] Ecce dilectiōis Quātitas ex mensura diligētis. Scdz Aug. Ex toto corde diligere est diligere ex itellectu sine errore.z sic totū cor tēdat i veꝝ. nullo errore irretitū. Ex tota aūt aīa diligere est ex volūtate diligere sine cōtradictione: Ut volūtas tēdat in bonū nulla mali ɔtradictiōe reuocata. Ex tota aūt mente diligere est: ex memoria diligere sine obliuione. Ut memoria sic eternaliter noticiam dei sibi impressam teneat ꝙ nulla eam obliuio intercipiat. Scdm Chrys. Ex toto corde diligere ē totā cordis delectationē in deū trāsferre. z ex nulla pte in rebꝫ mūdi ɔtra deū delectari:z h̄ etiam carnaliter experiri. qz celum cōpositū ē ex motore primo z corporis p̄ma pte Ex tota anīa diligere ē vt totam aniam referas ad dei ꝟitatem:nulla reꝝ vanitate z mendacio deceptus. quia anīa nō caro sed spūs est. Et de his duobꝫ Ps.lxij. Adhesit anima mea post te q̄ multipliciter tibi caro mea. Ex tota aūt mēte diligere est oēs sensus in dei expientiā extēdere p rectā intētionē.i oibꝫ nihil. pret deū q̄rere Scdm Isid. Ex toto corde diligere est ex tota cogitatione deū q̄rere. Ex tota anīa ex omni affectione desiderare. Ex tota mente ex oī ratiōe cunctis p̄ponere Posset dici ꝙ quia pbatū est in libro de Principijs motuū anialium:ꝙ oēs mot⁹ a corde incipiūt z in ipm reuertunt. ꝙ Ex toto corde diligere est omnis motus forma sue dilectiōis informare vt omnes fiant ex charitate:z ad charitatē referant. s̄m oīa p̄cepta j. Timo.j. Finis p̄cepti est charitas de corde puro: z ɔsciencia bona:z fide nō ficta. Et qz anīa vt pbat Aristote. p̄ncipiū est z causa vite z fons. Ex tota aīa diligere est totā vitā vinculo charitatis mācipare in omni ꝟtute Rho.v. Charitas dei diffusa est in cordibꝫ nr̄is p spm̄ sctm̄ q̄ dat⁹ est nobis. Spūs em̄ p̄ncipiū est vite q̄ diffundit charitatē de vase in vas. qz oēs ꝟtutes z anie vires implet charitate Sicut vidua oleū in vasa vacua oblata a filijs. iiij. Reg.iiij. Deut.x. Et nūc israel quid dñs de⁹ tu⁹ petit a te:nisi vt diligas dñm deū tuuz ex toto corde tuo z ex tota anīa tua. Et qz mēs dicit a metiēdo eo ꝙ est mēsura oim certa z recta vsqz in finem cuiuslibet. Ex tota mente diligere est ex tota z simplici intentiōe sibi soli q̄rere placere Et oīa infra metas hui⁹ ordinis cōprehēdere j. Coꝝ. x. Siue manducatis siue bibitis siue aliud q̄d facitis oīa in gloriā dei facite. Sic em̄ Mot⁹ ad meritū. Uita ad ꝟtutem. z Mens refert ad intētiōez Et hec expositio forte est magis ppria. Motus a charitate accipit merēdi efficaciā. Uirtus ab eadez accipit gratitudinis formā. Et iō charitas mat virtutum appellat. Intentio a charitate accipit finem

Scdm Bern. Ex toto corde diligere est diligere dulciter sine amaritudie. Diligere ex tota aīa est diligere sapiēter sine deceptione. Diligere ex tota mēte:est diligere fortiter sine depssiōe. Un̄ dicit Disce christiane a christo q̄ mō diligas chrm̄. Dilige dulciter:sapient: fortiter. Dulciter:ne illect⁹, sapient: ne decept⁹. fortiter:ne depssus auertaris a dilecto Diligitur dulciter in remissione peccatorū. In mē

morís bñficioꝝ. ⁊ Jn ꝑgustatiōe eternoꝝ bonoꝝ De Remissiōe pctoꝝ. ps. cxliiij. Suauis est dñs i vniuersis. ⁊ miseratiōes ei⁹ sup oia opa eius. Lu. vij. Dimissa sunt ei pctā multa: qm̄ dilexit multū. De Recordatiōe bñficioꝝ. ps. cxliiij. Memoriam abundantie suauitatis tue eructabūt. Et Esa. lxiij Miserationū dñi rcordabor: laudē dñi sup oib⁹ q̄ retribuit nobis. De ꝑgustatiōe eternoꝝ bonorum Ps. xxxiij. Gustate ⁊ videte ⁊c. Prouer. vlt. Gustauit ⁊ vidit qꝛ bona est negociatio ei⁹. Diligēd⁹ est Sapiēter. Insidias diaboli ꝓuidendo. Preuisas ꝑcauendo. ⁊ Occasiones peccādi fugiēdo. De Primo. ij. Coꝝ. ij. Ut nō circūueniamur a sathana. Nō eñ ignoram⁹ cogitatiōes eius. De Scdo Prouerb. xx. Rex q̄ sedet in solio iudicis dissipat omne malum intuitu suo. De Tertio Zacharie ij. O o o fugite de terra aqlonis. Gen. xix. Ne stes in omi circa regione. Diligend⁹ est Fortit: Timorē expellēdo Usqꝫ in finem ꝑseuerando. ⁊ Cōstanter ꝓ chro moriendo. De Primo. j. Jo. iiij. Perfecta charitas foras mittit timorē. De Scdo Sap. viij. Attingit a fine vsqꝫ ad finem fortit ⁊ disponit oia suauit. De Tertio Can. vi. Fortis est vt mors dilectio. Jo. xiij. Maiorē hac dilectionē nemo habet q̄ȝ vt aniam suā ponat qs ꝓ amicis suis. Posset aūt adhuc dici q ex toto corde diligere est intime diligere. qꝛ cor intimū est. ⁊ charitas intimus est affectus. Can. viij. Dilect⁹ meus clamat ad me Pone me sic̄ signaculū sup cor tuū. Sigculū sic̄ dicit Greg. est sigillum ꝓfundatū in corde (al's cordis) intimū. Ex tota aūt aia diligere est. qꝛ ania est spūs. ⁊ ex toto spū diligere vt spūs spūi adhereat i dilectiōe. Esa. xxvj. Aia mea desiderauit te in nocte sed ⁊ (al's in) spū meo in ꝑcordijs meis de mane vigilabo ad te. Ex tota aūt mente. qꝛ ment est ꝯtinere brutalitatē (q̄ est in hoīe) intra limites sapiētis ⁊ humanitatis. Diligere ḡ ex tota mēte: est intra mētis metas ⁊ humanitatis ꝓpter amorē dei oia animalia cohibere. Eccl'i. xiiij. Btūs vir q̄ in sapientia morabit ⁊ in iusticia meditabit: ⁊ in sensu cogitabit circūspectionē dei. Uñ Arist. vocat Cōtinentē eū q̄ morat in mente ⁊ mētis metas nō egredit ꝓpt vim passiōis Dicit aūt diliges nō cogsces. qꝛ noticia dei oib⁹ naturaliter impssa est ⁊ circa illam pauci deuiant. Sed circa dilectionem multi. quia qui diligit iniqtatem vel mūdum: inimicus dei cōstituit. Ps. lxxiij. Supbia coꝝ q̄ te oderunt ascēdit semp Hoc est primū ordine ⁊ maximū dignitate mādatū. j. Coꝝ. xiij. Maior horum est charitas. Maxim aūt Dimēsiōe est: ⁊ Utilitate: ⁊ Cōprehensione De Dimensione. Ephe. iij. Jn charitate radicati ⁊ fundati vt possitis cōphēdere cum omnib⁹ sanctis que sit longitudo latitudo sublimitas ⁊ ꝓfundū. Longitudo eternitatis. qa charitas nunq̄ȝ excidet. j. Coꝝ. xiij. Latitudo ordinis a se vsqꝫ ad infinitū ꝑ omnia diligenda. Ps. cxviij. Omnis ꝯsummationis vidi finem: latū mādatum tuum nimis. Sublimitas ꝓrensione vsqꝫ ad deum: q̄ ex toto corde diligitur. Profundū vsqꝫ ad intimū affectū qui in intimis afficit ⁊ astringit. Utilitate: qꝛ cetera nihil sunt sine charitate. j. Corinth. xiij. Si linguis hoīm loquar ⁊ angeloꝝ charitatem aūt nō habeam: factus sum velut es sonans aut cymbalū tinniēs. Etsi habuero oēm fidem ⁊c. Ambitu siue Cōprehensione Omis lex in vno sermone implet. Diliges ⁊c. Gal. v. Rho. xiij. Plenitudo legis est dilectio. Primum aūt est ꝓrogatiua ordinis ⁊ dignitatis. Eph. iij. Scire etiam supeminentē scientie charitatē christi Scdm au- M
tē simile est huic Simile dr Nō eq̄le. Dicit āt sile. qꝛ de simili. Est etiā de primo qui est ad dei similitudinē. Gen. j. Faciam⁹ hoiem ad imaginē ⁊ similitudinē nr̄am. Uel dicit sile: qꝛ est de eadē dilectione Una eñ ⁊ eadē dilectōe diligit de⁹. ⁊ imago eius in primo. ⁊ hoc ꝯtinet Leui. xix. Diliges ꝓximū tuū sicut teipm. Et ex mō ꝯsignificādi notat ꝑseuerantia. qꝛ vult in futurū extēdi dilectōes. Sic̄ etiā dr dñs Jo. xiiij. Ego diligā eū ⁊ māifestabo ei meipm. Osee. xiiij. Diligā eos spōtanee quia auersus est furor me⁹ ab eis. Importat etiā id qd diligendū est: cū dicit primū tuū Sicut eñ supra docuimus: format⁹ ex eadē nobiscū ꝟtute pris est prim⁹. ⁊ h (al's hic) est ois hō ad imaginē dei fact⁹ Luce. x. Diliges primū tuū sicut teipm. Hoc etiaꝫ mō chr̄s hō ꝑcipue prim⁹ est. ꝑ quē adoptati sumus in filios. Luce. x. Quis tibi videt prim⁹ fuisse illi q̄ incidit in latrōes. Est igit Proxim⁹ ex patre deo: ⁊ Proxim⁹ gradu nature: ⁊ Proxim⁹ bñficio. Et in his est ordo nature ⁊ charitat. Can. ij. Ordinauit in me charitatē. j. Coꝝ. xiiij. Oia ꝓm ordinē fiāt in vobis Importat etiā Mod⁹ dilectionis cū dr sicut teipm In meipo diligo bonuꝫ qd est dei silitudo. ⁊ Ad bonū: qd est via. ⁊ h est iusticia. ⁊ Ad bonū qd est finis: ⁊ h est fruitō summi boni. ⁊ sic diligā primū. Quia si alit diligo me nō diligo vere. qꝛ Qui diligit iniqtatē odit aīam suaꝫ Dilectiōis eñ fundamētū vt dicit Tulli⁹: est honestū ⁊ ꝑma lex amicicie vt ꝓ amicis nō nisi honesta faciam⁹. Ista est forma dilectōis diuie. Ps. xliiij. Cōcupiscet rex decorem tuū qm̄ ipe est dñs de⁹ tuus ⁊ adorabūt eū. Deut. xxxiij. Dilexit ppl'os Oēs sancti in manu ei⁹ sūt. Ex q̄ ei scōs in manu sua dicit esse: formā dat: q sctitas in populis sit diligenda. Jo. xv. Etiā dicit amicos nō seruos. qꝛ oia q̄cūqꝫ audiuit a patre nota fecit eis In his duob⁹ mandatis Ratio est ostensionis q̄re sunt maxima mādata. quia tota lex quo ad ꝑcepta oia ⁊ ꝓphete quo ad monita ꝓphetaruꝫ pendet in eis sicut ex mouēte ⁊ forma ⁊ fine. Et alia mādata nō habent nisi materiā circa quam exercenda sunt opa Joan. xiiij. Siquis diligit me sermoneꝫ meum seruabit. j. Coꝝ. xiij. Charitas patiēs est: benigna est ⁊c. Unde Grego. dicit q ꝑcepta dei multa sunt. ⁊ vnum. Multa ꝑ ramos opis. Unum in radice charitatis.

Cōgregatis aūt phariseis interrogauit eos iesus dicēs

Ponit hic aliud opus sapientie Quod est Sa- N
pienter interrogare. Et habet Duas partes. Scꝫ Confutationem hostium ⁊ Fugam ipsoꝝ. Quia amplius nec respondere nec interrogare ausi sūt. Circa Primum Tria dicuntur. Quoꝝ Primum est Cōmendatio querentis per virtutem eius cui

fit q̄stio. Scdm est Subtilitas formate q̄stionis Tertium autē Elisio insufficiētis responsiōis. Et hec patent in lra. De Primo dr Cōgregatis āt phariseis Non eñ vtit versutijs vt ab vno aliq̄ quererat (Sicut illi ꝑ vnū interrogāt) sed totā vitā coꝝ (q̄ in oib⁹ erat) in vnū ꝯgregatā q̄rendo sollicitet. Esa. xl. Oms gentes q̄si nō sint: sic sunt corā eo Esa. viij. Cōgregamini ⁊ nō in vnū Interrogauit eos iesus dicēs Sup. xxj. Sile. Jnterrogabo vos ⁊ ego vnū ꝯmonem ⁊c.

Quid vobis videt de christo cuius filius est? Dicūt ei: Dauid Ait illis: Quomō ergo Dauid in spiritu vocat eum dominū dicens: Dixit domin⁹ domino meo sede a dextris meis: donec ponaꝫ inimicos tuos scabellū pedum tuoꝝ. Si ergo Dauid vocat eū dominū quomō filius eius est? Et nemo poterat ei respondere ꝟbum: neqꝫ ausus fuit quisq̄ȝ ex illo die eū amplius interrogare

Questionis est subtilitas Et dic Tria. Ut. s. Ad ꝯscientiā respōdeāt. nō ꝑ ambages fugam q̄rant: cū dicit Quid vobis videt q̄ scientiā ꝓfitemini ⁊ religionē. Et de q̄ q̄rit cum dicit de christo quē expectatis in lege ꝓmissum. Et Tertio ꝓponit q̄stionē cui⁹ fili⁹ est ꝑ naturā. Causa aūt hui⁹ interrogatōis est. qꝛ chr̄m dicebāt vētuꝝ. ⁊ pn̄tem filiū dei esse cōfiteri nolebāt. Joā. x. Nos de bono opē nō lapidam⁹ te. sed qꝛ tu hō cū sis: facis temet ipm deū Dicūt ei oms vnanimiter rn̄dentes: Dauid eo q illi dictū fuerat. De fructu ventris tui ponā sup sedem tuā. Et Hiere. xxiij. Suscitabo Dauid germē iustum ⁊ regnabit rex ⁊ sapiēs erit ⁊c. Et est Respōsio isufficiēs. qꝛ nō est nisi ꝓm humanā naturā. Et ideo stati infert obiectio ꝑ auctoritatē eiusdem Dauid. elidens eā. Et hoc est qd sequit Ait illis iesus Ecōtra obijciēs Quō ḡ dauid in spū Si eñ aliū ꝓbam induceret n̄ esset ita cōmmēdabile. qꝛ ille cui ꝓmissio facta est: meli⁹ cognouit modū ꝓmissiōis. ⁊ dicit q in spiritu ne putet hūana esse deceptio. Rho. ix. Non mētior testimoniū mihi ꝓhibēte ꝯscia mea i spūscō ij. Pe. j. Nō volūtate hūana allata est aliq̄n ꝓpheta sed spūscō inspirati locuti sūt sci dei hoies vocat eū dñm qd notat suppositionē: cū nullus pr̄ i eo qd fili⁹ ab ipo habet: filio supponat. sed poti⁹ supponat. Et inducit auctoritatē ꝯfirmantē de q̄ non dubitabāt q̄n in spū essꝫ dicta Dixit dñs pater dño meo filio. Unde ipe dicit ps. cx. O domine quia ego seruus tuus ⁊ filius ancille tue sede consessu honoris a dextris meis i sede eq̄litatis ꝓm diuinam naturam. ⁊ ꝓm humanam in potiorib⁹ bonis. Col. iij. vbi christus est in dextera dei sedēs. Heb. j. Cui angeloruꝫ dixit aliq̄n: sede a dextris meis. Per istam partem auctoritatis sufficienter ꝓbatum est ꝓpositum. ⁊ elisa insufficiens responsio. Et qd sequit: inducit ad ꝑcutienduꝫ eos q̄ ex odio tētabāt donec ponā inimicos tu. reluctantes tibi victos ⁊ ꝯculcatos scabellū pedum tuoꝝ Esa. lxiij. Calcaui eos in ira mea Judicū. v. Cōculca anima mea robustos. Et h etiam ꝓmittit sctis Malach. iiij. Calcabitis impios cuꝫ fuerint velut cinis sub plāta pedū vestroꝝ. j. Coꝝ. xv. Oꝑtet aūt illuꝫ regnare donec ponat inimicos suos sub pedib⁹ suis. Et Donec est iclusiuū. quia etiā illis ꝯculcatis regnabit. Cōculcāt aūt Uicti ꝑ Titū Uel Spōtanei in fine mūdi ꝯuersi Heb. x. Sedet ad dexterā pris de cetero expectans donec ponant inimici ei⁹ scabellū pedū ei⁹ Si ḡ Dauid vocat eū dominū Repetit Primuꝫ ꝑ qd elisa est responsio quō filius ei⁹ est: cū null⁹ filius supponat patri ꝓm naturā quā habꝫ ab ipo Hoc eñ ꝯtra ordinē esset nature Et nemo poterat ei respondere ꝟbum Esaie. xlj. Uidi ⁊ nō erat ex eis q̄sq̄ȝ q̄ iniret ꝯsilium ⁊ interrogat⁹ respōderet nec ausus fuit ex illa die Uidētes q intētiones coꝝ sciret quisq̄ȝ eū ampli⁹ interrogare Job. ix. Si voluerit ꝯtendere cuꝫ eo nō respōdebit ei vnum ꝓ mille. Et h est quod dicitur in littera.

Capitulum.XXIII.

t Unc locutus est Jesus ad turbas ⁊ ad discipulos suos dicēs: Super cathedrā Moysi sederūt scribe ⁊ pharisei. Oia ergo q̄cunqꝫ dixerint vobis seruate ⁊ facite.

Hec est ps in q̄ specialiter Causaꝫ describit: q̄re A
sunt abijciendi ⁊ ꝯdēnandi. Diuidit aūt in Duas ꝑtes Jn q̄ꝝ Prima Circūstantias aggrauantes pctā coꝝ describit. Jn Scda āt Intermiatōes maledictionū ponit: cū speciali peccatoꝝ determinatione Ibi. Ue aūt vobis Jn Prima harū ꝑtium Tria ꝯtinent pctā aggrauātia. Scꝫ. Sublimitas ptātis. Doctrina ꝟitatis. ⁊ Simulatio sanctitatis Sublimitatem ptātis ambiuit Lucifer. Scientiam veritatis ꝯcupiuit Adam: Simulationeꝫ sanctitatis ꝑtendet antichrs. Istoꝝ aūt iniqtas ex oibus capitib⁹ maloꝝ cōgerit ⁊ aggregat. Premittit aūt euangelista q illis tanq̄ȝ indignis abeuntibus docuit turbas adhuc deuotas ⁊ discipulos futuros rectores eccl'iaꝝ. Sile Sup. v. ⁊ Luce. vj. q vidēs iesus turbas ascēdit in montē ⁊ postea eleuat ocul' in discipulos dixit: Bti pauperes spū ⁊c. Sup cathedraꝫ moysi Qd sic dr Ps. j. Jn cathedra pestilētie nō sedit vt ꝑuersa doceret. Dicit eñ cathedra edes cathezizandi siue docendi. Et sedet in cathedra pestilentie q̄ ad iniqtatē ꝯcessa sibi abutit ptāte. Et h mō chr̄us exhibitor gr̄e quem ꝑfigurauit moyses: sedit i cathedra. Superi⁹ etiā. xxj. euertit cathedras vendentiū co-

lumbas simoniacorū .ꝛ nō sedit in eis Nec q̄siuit cathedrā ambitiōis q̄ q̄ritur ꝑtāte seculari Eccl'i. vij. Noli q̄rere ab hoīe ducatū nec a rege cathedrā honoris Sed in auctoritate publice doctrie sedit chr̄s loq̄ns discipulis ꝛ turbis. Job.xxix. In plateis ꝑabant cathedrā mihi Ps̄.cvj. Exaltent eū in eccl'ia plebis ꝛ in cathedra seniorꝝ laudēt eum. In hac igit̄ cathedra ꝑmum [sederūt] dei ꝑmissione Nō ordiatōe [scribe] ꝑ sublimitatē sciētie [ꝛ pharisei] ꝑ false religiōis ꝓfessionē. ꝛ Quāto altior gradus tāto casus ꝓfundior. qꝛ Eccl'i.x. Sedes ducū supborꝝ euertit dn̄s Et Luce.ij. Deposuit potētes de sede ꝛ exaltauit humiles. Recognoscit̄ g̃ etiam in malis autoritas ꝑtātis q̄ tn̄ facit ad cumulum dānatiōis eorꝝ [Omia g̃ q̄cunqꝫ dixerint vobis] de cathedra Moysi ꝓcedētia Apocal'.iiij. De throno ꝓcedebāt em̄ fulgura: ꝛ voces ꝛ tonitrua. Fulgura signorꝝ Voces docētiū. ꝛ Tonitrua iudiciorꝝ [seruate] ꝑ memoriā [ꝛ facite] ꝑ opus. Deut̄.xvij. Facies q̄cunqꝫ dixerint: q̄ ꝑsunt loco: quē elegerit dn̄s. Dicit aūt [omia q̄cunqꝫ] ꝛ Nō quōcunqꝫ. qꝛ legem dicūt. ꝛ hec retinēda est: sꝫ carnaliter intelligendā dicūt. ꝛ h̄ mō tenenda non est. Sic ergo ostensa est veritas doctrie. De Simulatiōe aūt sequitur dr̄.

Scd̄m opa vero eorꝝ nolite facere Dicūt eī ꝛ nō faciūt Alligāt em̄ onera grauia ꝛ importabilia ꝛ imponūt i humeros hoīm: digito āt suo nolūt ea mouere

Et habet Duas ptes. Scꝫ. Ostēsionē simulatiōnis. ꝛ interdictionem imitatiōis in speciali. Ibi. [Vos āt nolite vocare rabbi] Circa Primū Quinqꝫ dicunt̄ Quorꝝ Primū est Generalis ꝓhibitio imitatiōis. Scd̄m est Causa ꝓhibitionis in genere. Tertiū est Ostensio auctoritatis (al's austeritatis) eorꝝ inducta ad subditos. Quartū Duricia cōtra passionem infirmorꝝ. Quintū Ostēsio simulationis exterioris vanitatis: cūꝫ interiori malicia iniq̄tatis. Et hec ꝑ ordinē sunt in l'ra De Primo dicit [Scd̄ꝫ opa ꝟo eorꝝ nolite facere] Rho.ij. Qui ꝑdicas nō furandū furaris. doces nō mechandū mecharis. Jō dr̄ Apl's Gal'.iiij. Bonum emulamini in bono semꝑ. Doctrina in malo hoīe accipienda est ꝛ vita spernēda. Sicut aurꝝ de terra tollit̄ ꝛ terra relinquit̄ Et sic mella de herba colligunt̄: ꝛ vilis herba in ꝓximo pictura ꝑ ariditatē relinquit̄. Et subiungit causam dicens [Dicunt em̄] bona [ꝛ nō faciūt] Cōtra qd̄ dr̄ Apl's Rhoma.xv. Nō em̄ audeo loqui aliquid eorꝝ q̄ per me nō efficit chr̄s Ps̄.xj. Dixerūt linguam nr̄am magnificabim⁹: labia nostra a nobis sunt. qs nr̄ dn̄s est. Sup̄.v. Qui soluerit vnū de mandatis minimis: ꝛ docuerit sic hoīes minim⁹ vocabit̄ i regno celorꝝ. [Alligant em̄] Ecce austeritās. Alligare em̄ est pnias ꝛ statuta ꝯgerere [grauia] in se [ꝛ importabilia] viribꝫ ꝛ facultatibꝫ subditorꝝ [ꝛ imponūt] ꝑ iniunctionē ꝛ obligationē [humeros hominum] de humo factorum ꝛ ideo fragiliū. Et ideo necesse est. Aut frangi humerum ꝛ cadere sub onere. Aut abij̄cere onus ꝑ ꝯtemptum. Et hoc faciūt qn̄ mādatis dei carnalit̄ obſuatis suas grauissimas immiscēt traditōes. Sup̄.xv. Irritū fecistis mādatū dei ꝓpt̄ vr̄as traditiōes. iij. Reg.xij. et ij. Paral'.x. Pater me⁹ imposuit vobis iugū graue qd̄ ego graui⁹ faciā. Pr̄ me⁹ cecidit vos flagellis ꝛ ego cedam vos scorpionibꝫ. Horꝝ imitatores esse vident̄ qui religiosis regulam canonicā ꝛ approbatā sup euāgeliū ꝓfessis tota die nouas ꝯstitutōes igemināt ꝛ ꝑcepta grauia pl⁹ qꝫ ferre possit hūana fragilitas. Act̄.xv. Quid tentatis deū imponere onus super ceruices discipulorꝝ qd̄ neqꝫ nos neqꝫ pr̄es nr̄i portare potuim⁹ [digito aūt suo nolūt ea mouere] Ecce Incōpassio qꝛ sup afflictos dura gestabāt viscera. Et motus digiti minimi significat adiutoriū vl' cōportationē. Contra qd̄ dicit Apl's Gal'.vj. Alter alterius onera portate: ꝛ sic adimplebitis legem chr̄i. Sed isti ecōtra in se sunt concupiscētijs resoluti ꝛ circa alios austeri Amos.vj. Optimo vnguento delibuti nihil cōpatiebāt̄ sup ꝯtritiōe Joseph.

Omia opa sua faciūt vt videātur ab hominibus. Dilatant enim phylateria sua ꝛ magnificant fimbrias. Amant aūt ꝑmos recubit⁹ in cenis: ꝛ primas cathedras in synagogis: ꝛ salutatōes in foro: ꝛ vocari ab hoībus rabbi

Hic fit Ostensio exterioris simulatiōis cū interiori malicia iniquitatis. Duos g̃ ꝑagraphos habet hec ꝑticula. In quorꝝ Primo Exterioris simulationis ostendit vanitatē. In Secundo Interioris malicie oñdit iniq̄tatēꝫ. In Primo dicit Duo. B
Primo em̄ tāgit Generalit̄ corruptā eorꝝ in simulādo vanitatē. Et in Scd̄o ꝓbat hoc ꝑ certū signū Dicit igit̄ [Oīa opa sua] qꝛ cogitatiōes nō patent [faciūt] nō ex charitate vel obedientia. Sed [vt videant̄ ab hoībꝫ] qꝛ h̄ vanū est. Gal'.j. Si adhuc hoībꝫ placerem chr̄i seru⁹ nō essem. Ps̄.lij. Cōfusi sunt q̄ hoībꝫ placēt. qm̄ deus spreuit eos. Sup̄.v. Amen dico vobis receperūt mercedē suā Ps̄.xlviij. Vocauerūt noīa sua in terris suis [Dilatant em̄] Probatio est a signo euidentissimo [phylateria] dicunt̄ a phylaxe qd̄ ē ſuare. ꝛ thorax qd̄ est lex q̄si signū seruāde legis Dixerat enim Moyses Nume.xv. ꝛ Deut̄.vj. Ligabis ea quasi signum in manu tua: eruntqꝫ immota an̄ oculos tuos. Volens vt in ope manuum ꝛ frequenti cōspectiōne oculorꝝ cordis ꝑ meditationem lex cōseruaretur in mandatis. Pharisei autēꝫ scribebāt in mēbranulis ꝛ alligabant illas fronti ꝛ manibꝫ vt ꝑ hoc iusti apparerēt. Et ille membranule phylateria vasa euangeliorꝝ paruorꝝ vocant̄. Dicuntur etiam phylateria vasa reliquiarum. Que q̄dam deuotionis causa tanqꝫ sacrorum amatores circumferunt etiam apud christianos vt ex hoc deuoti appareant. Et dicitur a phylaxe quod est seruare ꝛ thorax quod est extremitas. Hec igit̄ dilatabāt vt longe circūspicerent̄. Prouerb.xx. Et qui dilatat

labia ne cōmiscearis [magnificāt fimbrias] Dixerat etiā Moyses qꝛ in q̄ttuor summitatibꝫ palliorū (q̄ ad moduꝫ scapulariorꝝ incisa erant) fimbrias facerent. ꝑ quas a ceteris gētibus discernerentur. ꝛ illis fimbrijs immittebant acutissimas spinas quibus puncti recordarentur legis. Et tales spinas immiscere fimbrijs magnificare ē fimbrias Ps̄.cxxx. Neqꝫ ambulaui in magnis neqꝫ i mirabilibꝫ sup me [Amant em̄] Hic Interiorē oñdit iniq̄tatēꝫ. Est aūt ambitio ꝯiuncta gule. ꝛ Ambitio ꝯiūcta superbie. ꝛ Ambitio ꝯiūcta fauori populari. ꝛ Ambitio ꝯiuncta laudi. Ambitio cōiūcta gule qꝛ amant [primos recubitus] qd̄ est ambitionis [in cenis] hoc est: qꝛ gule est coniuncta. qꝛ in tali loco meliores dapes dabant̄. ꝛ meliora vina propinabant̄. Phil'.iij. Multi em̄ ambulāt quos sepe dicebā vobis ꝛ nūc flēs dico inimicos crucis christi quorꝝ deus venter est ꝛ gloria in ꝯfusionem eorꝝ qui t̄rena sapiūt. Lu.xiiij. Dicebat autem ꝛ ad inuitatos ꝑabolam intendēs qualit̄ primos recubitus eligerent. Cum vocatus fueris recumbe in nouissimo loco [ꝛ primas] h̄ est. precipuas [cathedras in synagogis] que ponunt̄ pontificibꝫ. ꝛ est Ambitio cū supbia q̄ est imoderatus amor dignitatū Esa.xiiij. Sup astra celi exaltabo soliū meū: sedebo in mōte testamēti in lateribus aquilonis similis ero altissimo [ꝛ salutationes in foro] Ambitio est cū cupidine humani fauoris. Contra qd̄ dicit̄ Sup̄.x. Neminē ꝑ viam salutaueritis. iiij. Regū.iiij. Si occurrerit tibi q̄s qꝫ non salutes eū [ꝛ vocari ab hominibꝫ rabbi] Ambitio est cum appetitu vane laudis. Ambitio est voluntas ambiens aliquod vanum qd̄ magnū corāꝫ hoībꝫ videat̄. Et dicit [vocari] Nō em̄ laborē ꝛ vtilitatē noīs exercēt: sed vanū nomē appetūt. Jaco.iij. Nolite plures magistri fieri fratres mei sciētes qꝛ mai⁹ iudiciū sumitis. Rho.ij. Cōfidis teipm̄ esse mgr̄m infantiū eruditorē insipiētiū

Vos autē nolite vocari rabbi. Un⁹ est em̄ mgr̄ vester

Dissuasio est ne imitent̄ eos discipuli in hoc. Et dicit Tria. Primo em̄ interdicit appetitū ꝑmatus Scd̄o Dat ꝛ inducit formaꝫ humilitatis. Tertio Vtriusqꝫ subiungit causaꝫ. Est aūt Primat⁹ Triplex. Un⁹ q̄dem magisterij: dignitat: ꝑtātis. Un⁹ aūt formatiōis in bono ꝟtutis. ꝛ Un⁹ ſm instructionē ꝟitatis. Dicim⁹ em̄ ꝑlatos eccl'ie magistros discipline in ꝑtāte iudiciaria. ꝛ magistros schole dicim⁹ magistros imbuendo ad scientiaꝫ. ꝛ Formātes nos in gratia sacramētali dicimus patres. Et i his tribꝫ interdicit appetitū ꝑncipat⁹ ꝛ suadet actū humilitatis ꝛ vtilitatis. Dicit igitur [Vos autem] quorum iusticia debet abundare sup iusticiam phariseorꝝ ꝛ scribarum [nolite vocari rabbi] Non interdicit esse sed ne vacuum nomē appetamus. j. Pet̄.v. Non vt domināntes in clero sꝫ forma facti gregis ex animo. Supra.xxj. Non sic erit inter vos ꝛc. [Vnus est em̄] formaliter: hoc est vnicus. quia in his que sunt superioritatis solus christus magister est ꝛ dominus Joan.xiij. Vos vocatis me magister ꝛ domine ꝛ bene dicitis. sum etenim Omnes em̄ sumus discipuli dei. Nec est ꝑlationis ministeriū super nos nisi vicarioruꝫ dei ꝓpter qd̄ illi sunt ministri: nō magistri ꝛ dispensatores. nō dn̄i. j. Corꝝ.xij. Diuisiōes aūt ministerioruꝫ sunt: idem aūt dn̄s. hic interdicit magisterium ꝑlationis sed nō actum. j. Corꝝ.iiij. Sic nos existimet homo vt ministros christi ꝛ dispēsatores ministeriorum dei.

Om̄s aūt vos fratres estis ꝛ patrē nolite vocare vobis super terram: vnus est em̄ pater vester q̄ in celis est. Nec vocemini magistri: qꝛ magister vester vnus est christ⁹ Qui maior est vestrꝝ erit minister vester. Qui aūt se exaltauerit humiliabit̄: ꝛ q̄ se humiliat exaltabit̄

Interdicit hic Primatū formationis in gratia. C
Et dicit Duo. Equalitatem vicꝫ ꝛ Primat⁹ ꝓhibitionem De Eq̄litate dicit [Om̄s aūt vos fratres estis] in gratia ꝛ esse spūali formati ex vno patre. Heb.iij. Fratres sancti vocationis celestis participes. Heb.ij. Nō ꝯfundit̄ chr̄s fratres vocare eos dicēs. Annūciabo nomē tuū fratribꝫ meis. ꝛ parꝝ ante reddit rationem Nam q̄ sanctificat ꝛ q̄ sanctificatur ex vno om̄s. Unde subdit [ꝛ] nō [patrem] vos in gr̄e esse formantē: cuꝫ formatio gr̄e nō nisi a deo fit. ꝛ nō a ꝑlatis [nolite vocare] vobis sup terram. quia hec gratia de patre celesti est. Sup̄.vj. Pater noster q̄ es in celis. Et subiungit rationem [vnus est em̄ pater vester] formās i esse gratie [q̄ in celis est] Eph.iij. Flecto genua mea ad deū patreꝫ ex q̄ oīs paternitas in celo ꝛ in terra nominat̄. Malach.ij. Nunq̄d nō vn⁹ pater est oīm nr̄m. ſm affectum tn̄ aliq̄ patres dicunt̄ a Religiosis sed nō formatores in esse gratie Heb.xij. Patres quid nostre carnis habuim⁹ eruditores: ꝛ reuerebamur eos: Nōne magis obediemus patri spirituū ꝛ viuem⁹: [nec vocemini magistri] ꝑma illuminationis auctoritate [qꝛ magister vester vnus] hoc est. vnicus [est christ⁹] q̄ illuminat oēm hoīem veientē in hūc mūduꝫ qui est lux vera Sicut em̄ qꝛ color mouet ſm actū lucidi: omnis colorꝝ illuminatio refertur ad lucem: ꝛ omnis lux ad solem: eo qꝛ Omne qd̄ est in multis est primo in vno aliq̄ qd̄ est causa omniū illoruꝫ. Ita omnis illuminatio intellectus licet sit in multis tamē est i vno ꝑmo: qd̄ causa est omniū illuminationū Et hoc est lumē intellectus diuini quod est ꝟbum patris: lumen de luce (al's lumine) dominus Jesus christus Qui de se dicit Jo.xij. Ego sū lux mundi. Sunt tamen sub ipo doctores multi: ab ipo illuminati Matth.xj. Nemo nouit patreꝫ nisi filius ꝛ cui voluerit filius reuelare [Qui maior est vestrum] formā ꝛ actum humilitatis indicit Ut qui maior est: patris vice ꝛ magistri [erit sicut minister vester] Sup̄.xxj. Sicut ꝛ christus nō venit ministrari sed ministrare ꝛ dare animam suam redemptionem pro multis. Phil'.ij.

Exinaniuit semetipm formā serui accipiēs [Qui
aūt se exaltauerit humiliabit] Nō est preī
ductoꝝ ex iusticie ordine Luce.xiiij. Ois q se exal-
tat hūiliabit[ꝛ q se humiliat exaltabit] Job
xxij. Qui humiliat⁹ fuerit erit in glia Prouer.xxix
Supbum sequit hūilitas:ꝛ humilē spū suscipiet
gloria Humiliari debem⁹ corde ore ꝛ ope. Corde
in sensu Ore in verbis ꝛ oratione:Ope in hūilita-
tis obsequio. De Humilitate cordis Sup.xj. Disci-
te a me qꝛ mitis sum ꝛ humilis corde Judith.viij
Hūiliem⁹ illi aīas nr̄as in spū ɔtrito ꝛ humiliato
dicam⁹ flētes dño vt ƀm volūtatē suā sic faciat no
biscū. De Hūilitate oris Eccli.xxxv. Oro humiliā
tis se penetrat nubes. Judith.ix. Humiliū ꝛ man
suetoꝝ sp tibi placuit depcatio De Hūilitate opis
Phil.iij. Reformabit corpus humilitatꝫ nr̄e. De
Trib⁹ sil' Eph.iiij. Obsecro vos ego vinct⁹ in dño
vt digne ambuletis vocatiōe q vocati estis in omi
humilitate. Humilitatē aūt tria custodiūt Cōside
ratio vicꝫ ꝓprie fragilitatꝫ:Assiduitas subiectōis.ꝛ
Cōpatio meliorꝫ. Primā nō curauit Adā. Secū-
dā ɔtēpsit Lucifer. Tertiā nō curabit antichr̄s. Et
iō Adā voluit esse sic dij. Et lucifer plat⁹ sedere. Et
antichr̄s extollet sup oē qd vocat de⁹ aut qd colit.

**Ve autem vobis scribe ꝛ phari
sei hypocrite qui clauditis regnū
celorum ante homines. Vos em
nō intratis nec introeūtes sinitis
intrare. Ve vobis scribe ꝛ pharisei
hypocrite qui comeditis domos
viduaꝝ:oratōes lōgas orātes ꝓ-
pter hoc āpli⁹ accipietis iudiciū.**

Antiq libri nō habēt istō ve

D

Hic p ordinē ponunt Septē ve:q sūt septē ma-
ledictiōis interminatiōes ꝓpter septem corruptio-
nes q erāt in eis. Et Due prime qdem sunt ɔtra ve
ritatē doctrine. Due aūt scđe ɔtra ꝟitatē iusticie. Et
Tres tertie sūt ɔ̄ ꝟitatē vite. Oēs aūt sūt ɔtra pri
mū. Et iō octaua q scđo ponit in qbusdam libris
[Ve vobis scribe ꝛ pharisei hypocrite qui
comeditꝫ ꝛc.] nō est de ꝟitate lr̄e sed de Marco
xij.ꝛ Lu.xx. interposita ē ista maledictio. Prime āt
due maledictōes q sūt ɔ̄ ꝟitatē doctrie differūt.qa
Pria est de occultatiōe veri ī doctrina.ꝛ Scđa est
de introductiōe falsi erronei.sicut expsse ptꝫ in lr̄a
Jn Prima maledictōe Duo sūt. Maledictio vicꝫ
impietatꝫ.ꝛ impietatis nocumentū. De Primo di
cit[Ve aūt vobis]eterne maledictōis[scribe]
ꝓpt scie sublimitatē.qꝛ Intellect⁹ bon⁹ oīb⁹ facieti
bus eū. De nō facientib⁹ aūt ꝛ sciētib⁹ dr̄ Luce.xij.
Seru⁹ sciēs volū.dñi sui ꝛ nō faciēs dig̃ plagꝫ va
pulabit multis[ꝛ pharisei]ꝓpt religiōis ꝓfessio
nē.qꝛ dr̄ Prouerb.vj. Homo apostata vir inutilis
Quāto em altioris scitatꝫ est grad⁹:tāto ꝓfundi-
or est casus. His g̃ p aliꝫ[ve] Eccli.xlj. Ve vob
viri impij q dereliqstis legē altissimi. Esaie.v. Ve q
dicitis malū bonū ꝛ bonū malū:ponētes tenebras
in lucē.ꝛ lucē in tenebras.ponētes amaꝝ i dulce:ꝛ
dulce in amarū [hypocrite]aliud simulantes ꝛ
aliud existentes Job.xiij. Nō veniet in ɔspectu ei⁹
ois hypocrita. Aug. Defectiōem ꝟitatꝫ:sequitur mē-
dax hypocrisis. Est āt Triplex puersitas hypocrit
hui⁹ Claudēdo viā ꝟitatis Nō intrādo p fidem.et
Alios ꝓhibendo p ꝟitatis occultatiōeꝫ. De Prio
dr̄.[q clauditꝫ regnū celoꝝ]Lu.xj.dr̄. Qui tu
listꝫ clauē scie p auctoritatē discernēdi inter leprā ꝛ
leprā. Regnū em celoꝝ etiaꝫ claudit:qn via q du-
cit ad regnū occultat. Et h faciebāt tollēdo ꝛ occul
tando mysteria scripturaꝝ q ducūt ad chr̄m. Finis
em legis est chr̄s ad iusticiā oī credēti. Rho.x.[aū
hoīes]idiotas Jn qꝝ psona dr̄ in ps.cxvij. Ape
rite mihi portas iusticie;ingressus in eas confite-
bor dño. De talib⁹ em dr̄ Esa.xxj. Dabo clauē do-
mus Dauid sup humeꝝ ei⁹.claudet ꝛ nō erit qui
aperiat.apiet ꝛ nō erit q claudat [Vos em non
intratis]p fidem vt veniatis ad chr̄m p quē ac-
cessum habem⁹ ad prēm. Rho.v. Jo.ix. Nūquid
aliqs ex pncipib⁹ credidit in eū sed neqꝫ ex phariseis.
Jo.v. Quō potestis credere q gl'iaꝫ ab inuicem ac
cipitis.ꝛ gl'iam q a solo deo est:nō vultis. Tumor
em mētis in eis impediuit introitū salutis. Sup
xviij. Nisi ɔuersi fueritis ꝛ efficiamini sicut paruu
li nō intrabitꝫ in regnū celoꝝ[nec introeūtes]
hoc est:intrare volētes[sinitis intrare]qꝛ tur-
bā paratā credere retrabitꝫ. Luce.xj. Et eos q intro
ibāt ꝓhibuistis Prouer.iij. Noli ꝓhibere bñface-
re eū q pōt:si vales ꝛ ipē bñfac. Nō sunt sil'es ei q
dicit Luce.xiiij. Compelle intrare vt impleatur do
mus mea.

**Ve vobis scribe ꝛ pharisei hy-
pocrite qui circūitis mare ꝛ aridā
vt faciatis vnum ꝓselitum:ꝛ cū fu
erit fact⁹ facitis eū filiuꝫ gehenne
duplo q̄ vos**

Uerbum est cōtra Ueritatem doctrine. Et est p
immissionē erroris Ut ex multiplicatione false su
perstitionis maior sit fastus ambitionis. Et tan-
gunt Tria. Interminatio vicꝫ maledictiōis:Stu
dium sue ambitiōis in dilatatione erroris.ꝛ Emu
latio reat⁹ in discipul' erroris. De pmo dr̄[Ve
vobis]ꝛc. Esa.v. Ve q trahitꝫ iniqtatē in funicul'
vanitatis ꝛ quasi vinculū plaustri peccatū[q cir-
cūitis]Ps.xj. Jn circūitu impij ambulāt. Job
j. Circūiui terrā. Ueritas em recta est. Error autē
pfidie vadit p ambages[mare]in insulis[ꝛ ari
dam]in aliꝫ terris vt erroris vestri multi fiant
discipuli.ꝛ sic ecclesiam de gentib⁹ crediturā:vestro
addatis fastui. Supra.xxj. Occidam⁹ eum ꝛ nr̄a
erit hereditas[vt faciatis vnum]formaliter.h
est:q in errore conueniat vobiscum[ꝓselitum]
aduenam de gentib⁹ ad vos ɔuersum Hiere.xvij
Perdix fouit que nō pepit:fecit diuitias sed nō in
iudicio[ꝛ cum fuerit factus]p peruersitatem
erroris[facitis eum filium gehenne]hoc est
natū ad gehennā. Fili⁹ em gehēne vocat q mō fili⁹
pditiōis.ij. Thes.ij. Et filij hui⁹ seculi. Luc.xvj.ꝛ
Jo.viij. Uos ex patre diabolo estis ꝛ desideria il-
li⁹ vultꝫ pficere[duplo q̄ vos]qꝛ imbuti errore

vro:duplū ferūt vere fidei nocumētū.qꝛ vos tm in
circūcisiōe Jlli aūt ꝛ in circūcisione ꝛ in ppucio exci
tant in fideles psecutionē Esaie.lix. Siqs qd come
derit de ouis eoꝝ morietur ꝛ cū fetū fecerit erūpet in
regulū. Vel[duplo q̄ vos]qꝛ vos in mortuis
speratis cerimonialib⁹. Jsti aūt ꝛ in his sperant et
iusticiam naturalē negligūt. Vel[duplo]qꝛ sciē-
tiam additis q est aggrauās.ij. Pe.iij. Meli⁹ erat
illis viā veritatis nō agnoscere:q̄ post agnitiōem
retrorsuꝫ ɔuerti ab eo qd traditū est eis a scrō mā
dato Prima expositio est melior.

**Ve vobis duces ceci q dicitis:
quicunqꝫ iurauerit p templuꝫ ni-
hil est. Qui autē iurauerit in auro
templi debitor ē. Stulti ꝛ ceci:qd
em maius est:aurum:an templum
qd sanctificat aurum? Et quicun-
qꝫ iurauerit in altari nihil est. qui
cunqꝫ aūt iurauerit ī dono quod
est super illud debet. Ceci quid ei
maius est:donum an altare qd san
ctificat donū? Qui ergo iurat in al
tari iurat in eo:ꝛ in omnibus q su-
per illud sunt. Et quicūqꝫ iuraue-
rit in templo iurat in illo:ꝛ in eo q
habitat in ipso. Et qui iurat in ce-
lo iurat in throno dei ꝛ in eo qui se
det sup eum**

E

Hic ponit Duo Ve ɔtra veritatem iusticie mā-
datoꝝ. Primū est ɔtra rectitudinem Juramenti.
qd est finis ɔtrouersie ad ɔfirmationē inter hoīes
Scđm est de Cōparatione mandatoꝝ in q pfertur
minus maiori. Et hoc etiā fit in iuramēto sicut pa-
tebit. Nō em audebant apte docere ɔtra mandata
quia sic nō fuissent hypocrite. Sed cōtra ordinem
mandatoꝝ docebant:ꝓpter questū minora maio-
rib⁹ dicentes esse pferenda. Jn Primo aūt qd est
ɔtra ordinē iuramentoꝝ tāgit Duo. Falsitatis ob
iurgationē.ꝛ Ueritatis doctrinā Falsitatis aūt ob
iurgationē tangit Dupliciter penes Duo iuramē
ta: Jn auro templi ꝛ Jn dono altaris. Utrūqꝫ au
tē tāgit Dupliciter. Primo em maledicit errorē.ꝛ
Scđo Cōuincit p rōnē Dicit igit[Ve vobis]
Esa.x. Ve q ɔdūt leges iniqs:ꝛ scribentes iniusti-
cias scripserunt vt opprimerēt in iudicio pauperes ꝛ
vim facerēt cause humiliū ppl'i mei[duces ceci]
Rho.ij. Cōfidis teipm ducē esse cecoꝝ:lumē coꝝ q
in tenebris sunt. Docētes em alios duxerūt in ceci
tatē iusticie. Esa.lvj. Speculatores ei⁹ ceci omnes
Mat.xv. Si cecus ceco ducatū pstet ambo in fo-
uēā cadent[q dicitis qcunqꝫ iurauerit p tē-
plū nihil est]Traditio em vim legꝫ hñs:fuit da
ta a phariseis q in ɔtētiōib⁹ nō iuraret p tēplū. Et
siqs iuraret p tēplū q nō valeret nec teneret iura-
mētum. Si aūt iuraret p auꝝ qd offerebat in tem
plo q hoc iuramētū teneret. Et si ɔuinceret de piu
rio:solueret tantū auri qntū fuit p qd iurauit. Et
hoc auꝝ soluebat sacerdotib⁹ ꝛ phariseis. Et hoc
est q dicit. Contra hoc aūt est qd dicit Gen.xxviij.
Quā terribilis est locus iste:nō est hic aliud q̄ do
mus dei ꝛ porta celi. Et ibidem. Vere dñs est in lo
co isto ꝛ ego nesciebam[Qui aūt iurauerit in
auro templi]qd in auro fert ad ornādū templū
[debet]hoc est obligat. Vel[debet]hoc solue-
re p quod iurat. Voluerūt forte implere quod di
xit Dauid Domine dilexi decorem domus tue:et
locū habitatiōis glie tue. Aggei.ij. Meum est au-
rum ꝛ meum est argētū:magna erit gloria dom⁹
huius nouissime plus q̄ prime[Stulti]p sup-
biam stantes in alto[ꝛ ceci]p errorē[Quid ei
maius est aurum]sanctificatū[vel templū]
sanctificās[quod sanctificat aurum] Reg'a
em est p se nota quā scribit Apl's Heb.vij. Absqꝫ
vlla ɔtradictione qd minus est a meliore bñdicit.
Et ideo stulti sunt ꝛ ceci qui cōtra hoc aliqd dicūt.
Deu.xxxij. Generatio praua atqꝫ puersa Heccine
reddis dño popule stulte ꝛ insipiēs Esa.xlij. Quis
cecus nisi q venundat⁹ est vt faciat malū. Et ibidē
Quis cecus nisi ƀnus meus[Et qcunqꝫ iura-
uerit in altari nihil est]hoc est:nō tenet piu-
rij obnoxi⁹. Et nota q templū locus fuit ꝓpitiatio
nis hoīm sicut ptꝫ.iij. Regū.viij.p totū. Altare āt
loc⁹ fuit scificatiōis eoꝝ:q sunt ꝓpter hominē ho
mini cōcessa[Qui aūt iurauerit in dono qd
est sup illud:debet]h est.tenet soluere.ptꝫ litte-
ra p añdicta. Esaie.lx. Offerent sup placabili altari
meo:ꝛ domū maiestatis mee glorificabo[Ceci]
.j. Regū.xj. Jn hoc feriā vobiscū pactū vt eruā oī-
um vr̄m oculos dextros[Quid em mai⁹ est]
in sanctitate[donū]oblatōis[an altare quod
sanctificat donū?]Expone sicut pus Hiero.
dr̄ q huic sil'e qd nūc mai⁹ esse iuramentū:p euan
geliū q̄ p deū.ꝛ magis timēt piuriū in euāgelio q̄
in deo iurātes [Qui ergo iurat]Traditio est
ꝟitatis. Et dic Tria. Addit em celū duob⁹ pindu-
ctis.qꝛ templū typus est celi.sicut dicit Damas.
Dicit igit[Qui ergo iurat in altari]cui⁹ san-
ctitas causat sanctitatē doni[iurat in altari]q-
dem[ꝛ in omnib⁹ q sunt sup illud]qꝛ nō hñt
scitatem nisi altaris. Licet em multa sint tñ vna ē
forma sanctitatꝫ p quā iurat. Differūt tñ (al's tm)
p causam ꝛ causatū ꝛ ideo maior est in altari[Et
qui iurauerit in templo:iurat]qdem[in il-
lo]ñ absolute.sed iurat[in eo q habitat in eo]
hoc est in deo ad quem referunt iuramenta.qꝛ ipē
est q sanctificat templum Ps.x. Dñs in tēplo scrō
suo. Ps.xlv. Sanctificauit tabernaculū suū altis
simus[Et q iurat in celo]Hoc addit.qꝛ tēplū
est typus celi[iurat in throno dei]Nec ibi sistit
qꝛ ꝟitas diuina ɔfirmat iuramentuꝫ. Et iō subdit
[ꝛ in eo q sedet super eum] Supra.v. Neqꝫ
p celum iuraueritis.qꝛ thronus dei est. Ps.xliiij.
Thronus tuus de⁹ in seculū seculi ꝟga directio-
nis virga regni tui.

**Ve vobis scribe ꝛ pharisei hy-
pocrite q decimatis mētā ꝛ anhe-**

tuz ꝛ ciminū: ꝛ reliquistis q̄ grauiora sunt legis iudiciū ꝛ misericordiam ꝛ fidem. Hec oportuit facere ꝛ illa nō omittere Duces ceci excolētes culicem: camelū autez glutientes.

F Scdm̄ ve de erronea mandatoꝝ cōpatiōe que causata est ex auaricia. Et dicit Tria. Maledictionis interminationē Ueritatis eruditionē. ꝛ Cecitatis obiurgationē. Circa Primū dicit Duo Curaz vicꝫ quā hn̄t de minimis ad questuz ptinentib;: ꝛ incuriā de maximis ad cultū dei ordinatis Dicit ergo [ve vobis] Esa.xxix. Ue q̄ pfundi estis corde vt a dn̄o abscōdatis ꝯsiliū q̄ꝝ sunt in tenebris opa [scribe ꝛ pharisei ꝛ hypocrite] Job.viij. Nunqd virere pt scirpus aut carectū sine aqua: Scirpus extra viret ꝛ intus vacu⁹ est. ꝛ silr carectum. ꝛ iō q̄rit refrigeriū insipidū vane laudis ꝛ lucri tpalis [q̄ decimatis] Ecce puersitas hypocrisis. Et expōit Chrys. [decimatis] h̄ est: decimas datis de minimis vt a sacerdotib; iusti pdicemini. Luce.xviij. Nō sum sicut ceteri hoim. raptores: iniusti: adulteri. velut etiā hic publican⁹ Jeiuno bis in sabbato: decimas do oim̄ q̄ possideo. Hierony. exponit [decimatis] h̄ est; decimas exigitis Et p̄or expositio magis est fm lrām [mentā] Mēta est minimuz i olerib; [ꝛ anhetū ꝛ ciminū] que sunt minima in granis siue seminib;. Hoc ei olusculo ꝛ seminib; paupes vtunt potꝰ in ꝯdimentū q̄ꝫ in abū. ꝛ tales a morali pho chimbiles h̄ est grānoꝝ cimini cōputatores vocāt. Et dicūt grece mikrokindini. h̄ est: in puissimis magnā vim faciētes Bern. Optimi vicꝫ estimatores reꝝ: q̄ magnaz de minimis ꝛ nullā penit⁹ vel paruā de maximis curam gerunt. Cadit asina ꝛ habet subleuantē. perit aīa ꝛ nō est q̄ recogitet in corde suo. Luce.xiiij. Cuius vestꝝ bos aut asin⁹ cadit in foueā ꝛ nō extrahit eū ꝯtinue die sabbati ꝛ soluit bouē ꝛ ducit eū ad aq̄re. Hāc aūt filiā Abrae nō oportuit solui a vinculo isto die [ꝛ relinq̄tis q̄ grauiora] i pōdere meriti ꝛ reatu omissiōis [sūt legis] Hoc etiā expsse faciūt plati ꝛ sacerdotes nr̄i tpis. Hiere.vj. A minore vsqꝫ ad maxim oēs auaricie studēt. Abac. ij. Ue q̄ ꝯgregat auariciā malā domui sue: vt sit in excelso nidus ei⁹. Esa.lvj. Ipi pastores ignorauerūt intelligētiā. oēs in viā suā declinauerunt. vnusquisqꝫ post auariciā suā Et enumerat Tria que maxime ordināt cōitates hominū. Proximu⁹ eīn aut ordinat fm equuz. ꝛ sic est [iudiciū] Aut fm defect⁹ supplementū. ꝛ tūc est [misicordia] Aut fm vitatem ꝛ tūc est [fides] que est inter hoies sine deceptiōe mendacij. Fides enim componit a fieri ꝛ dicta. ꝛ quādo dicta complent fides seruatur. De iudicio dicit Esa.lix. Conuersum est retrorsuz iudicium ꝛ iusticia longe stetit: quia corruit in plateis veritas: ꝛ equitas non potuit ingredi. De Judicio similiter ꝛ fide Hiere.v. Querite in plateis hierusalem an inueniatis virum facientem iudicium ꝛ q̄rentē fidem. De Miscdia Prouer.iij. Misericordia ꝛ veritas non te deserant. Hieremie.l. Crudeles sūt ꝛ immisericordes. De fide Hiere.vij. Perijt fides: ablata est de ore coꝝ. Esaie.j. Principes tui infideles socij furꝝ oēs diligūt munera. sequūtur retributiōes [Hec optuit facere] Confitet hic ꝛ docet verā mādatoꝝ compationem Dicens [Hec] iudiciumꝛ misericordiā ꝛ fidē [oportuit] precepti necessitate ꝛ coactione legis [facere] Michee.vj. Indicabo tibi ō hō quid sit bonū. ꝛ quid req̄rat deus a te. vtiqꝫ facere iudiciuz ꝛ diligere misericordiā ꝛ sollicitum te ambulare cū deo tuo [ꝛ illa] hoc est: solutiones decimarum [non omittere] necessitate sustētatiōis ministrorum Malach.iij. Inferte oēm decimatiōem in horre ū meū vt sit cib; in domo mea [Duces ceci] Ecce obiurgatio Sup.xv. Ceci sūt ꝛ duces cecoꝝ [Excolātes culicē] Culex puaꝝ muscaꝝ est genus quoddā ab aculeo quē ore gestat sic vocatū ꝛ nascitur exhalatione humoruz. Et est metaphora q̄ sicut in potu facile glutitur Ita facile transiuerunt magnas viciorum deformitates: que per camelū deforme ꝛ gibbosum animal ꝛ magnū designāt. ꝛ vbi tangebat aliquod eorum damnum ibi etiaz in puis multum mordebāt ꝛ colabant. Sup.xv. Quare trāsgredimini mādatū di. ppt traditōes vestras Maiorē eīn vim fecerunt in nō lot; manib; māducare q̄ꝫ in fornicatiōe

Ue vobis scribe ꝛ pharisei hypocrite qui mundatis quod deforis est calicis ꝛ parapsidis: int⁹ āt pleni estis rapina ꝛ imūdicia Pharisee cece mūda pri⁹ qd int⁹ est calicis ꝛ parapsidis vt fiat ꝛ id qd deforis est mundū.

G Tangit hic ea que sunt contra vite vitatem fm q̄ veritas vanitati oppont. Et hoc est in Tribus. Scꝫ. In vanitate obseruātiaꝝ. ꝛ In Uanitate exterioris compositionis. ꝛ In Jactantia sermonis ꝛ sanctitatis. Et quo ad hec tria p ordinē sunt tria ve. De Primo dicit Duo. Maledictionem vicꝫ ꝛ obiurgationem. De Maledictione dicit [Ve vobis scribe ꝛ pharisei] Attende q̄ precedētia ve magis fuerūt cōtra doctrinam q̄ est scribaꝝ Subsequentia autē magis sunt ꝯtra apparentiā vanaz que est phariseoꝝ. Dicit igit [Ve vobis ꝛc.] Sopho.iij. Ue puocatrix ꝛ redempta ciuitas: columba seducta. Extra eīn est colūba: intus miluus [q̄ mūdatis qd deforis est calicis] Metonomia est ꝯtētum p ꝯtinente. Hiere.lj. Calix aureus in manu babylonis. Amos.vj. Bibētes in phialis vinum [ꝛ parapsidis] A paribus absidib; dicitur parapsis. Et est vas de tabulis equalibus factum sicut picaria vel tina Marci.vij. Pharisei nisi crebro lauent manus suas non manducant. ꝛ a foro venientes nisi baptizent non comedunt. Et hec obseruantia exterioris mundicie non vituperatur nisi per compationem ad interiorē imūdiciam q̄ non curabat ab eis. Et hoc est qd sequitur [Int⁹ aūt pleni estis rapina] Esa.iij. Rapia paupis in domo vestra. Naū.ij. Impleuit preda

speluncas suas. ꝛ cubile suū rapina [ꝛ immundicia] carnali. quia dicebant legem non phibere animū sed manum. Et ideo erant in cōcupiscētijs venereoꝝ continue Ezech.xiiij. Fili homis viri isti posuerunt imundicias in corde suo Dan̄.xiij. Semen chanaan ꝛ nō iuda: species decepit te ꝛ ꝯcupiscentia subuertit cor tuuz [Pharisee cece] Obiurgatio est cum doctrina recti ordinis Thren̄.iiij Errauerunt ceci in plateis polluti ꝛ obuoluti sanguine [munda prius qd intus est calicis et parapsidis] hoc est: cordis ex quo ꝓpinanda est sapientia ꝛ efferendus (al's offerendus) cib; virtutis Hier.iiij. Laua a malicia cor tuū hierl'm vt salua fias Esa.j. Lauamini mūdi estote: auferte malum cogitationū vestraꝝ ab oculis meis [vt fiat ꝛ id qd deforis est mundū] Ecce q̄ exteriorez mundiciā nō vitupat Titū.j. Omia munda mūdis. coinquinatis aūt ꝛ incredulis nihil est mūdū

Ue vobis scribe ꝛ pharisei hypocrite: q̄ similes estis sepulcris dealbatis: que aforis parent hominibus speciosa: intus vero plena sunt ossibus mortuoꝝ ꝛ omni spurcitia. Sic ꝛ vos aforis quidē paretis hominibus iusti: intus autē pleni estis hypocrisi ꝛ iniquitate.

Scdm̄ ve qd est in vanitate exterioris compositionis cū interiori imundicia vicioꝝ. Et dicit Duo Maledictionē sub metaphora. ꝛ Eiusdem metaphore explanationē Dicit igit [Ve vobis scribe pharisei ꝛ hypocrite] Eccl'ia.ij. Ue duplici corde ꝛ labijs scelest; ꝛ manib; malefaciētib; ꝛ peccatori terrā ingredienti duab; vijs [qui similes estis sepulcris dealbatis] Cui dealbationi comparat exterior cōpositio hypocrite. Pingunt eīn in sepulcris pulcre imagines ꝛ magnoruz factoꝝ ꝛ heroū magl'ia. ps̄.lxv. Qui exaspant q̄ habitant in sepulcris Esa.xxij. Excidisti tibi sepulcrū Esa.xj. Erit sepulcrū eius gloriosum. Un̄ cuidaz tali dixit Paulus Act.xxiij. Percutiat te deus paries dealbate [que aforis apparēt hoib; speciosa] Prouerb.vlt. Fallax imago ꝛ vana est pulcritudo [intus vero plena sunt ossib; mortuorū] p que significat robur ad peccandum ꝛ duri cordis obstinatio Ezech.xxxij. Iniquitates coꝝ in ossib; eorum [ꝛ omni spurcitia] q̄ntū ad carnis desideria Ps̄.v. Sepulcrū patens est guttur eoꝝ: liguis suis dolose agebāt: venenū aspidū sub labijs eoꝝ. Esa.xiiij. Tu piect⁹ es de sepulcro tuo sic sanie pollutus ꝛ obuolutus [Sic ꝛ vos aforis appetis hoib; quidē iusti] In exriori corporali cōpositōe. ꝛ vtutis silr'itudine. Et est explanatio pinducte metaphore. ij. Tim̄.iij. Erāt hoies se ipsos amātes. hn̄tes quidē spēm pietat;. vtutē aūt penitus abnegātes. Cōtra qd dt ps̄.xliiij. Ois gl'a eius filie regis ab intus. Et Can̄.j. Nigra sum; sed formosa sic tabernacula cedar. ꝛ sic pelles Salomonis. Tabernacula eīn cedar intus pulcra ꝛ extra sunt horrida. ꝛ pelles q̄s fecit Salomon ad tegendā arcā. itus erāt aurate ꝛ fulgētes gemmis ꝛ extra turpes [Itus aūt pleni estis hypocrisi] j. Tim̄.iiij. Spūs manifeste dt q̄ in nouissimis dieb; discedēt quidā a fide: attēdentes spiritib; erroris. ꝛ doctrinis demonioꝝ in hypocrisi loq̄ntiū mendaciū [ꝛ iniquitate] Cōtra primū Eze.vij. Ciuitas plena iniquitate Ps̄.lxxij. Prodijt q̄si ex adipe iniqtas coꝝ: trāsierunt in affectū cordis

Ue vobis scribe ꝛ pharisei hypocrite: qui edificatis sepulcra pphetaꝝ: ꝛ ornatis monumēta iustoꝝ ꝛ dicitis: Si fuissemus in dieb⁹ patrū nostroꝝ nō essemus socij eorū in sanguine pphetaꝝ.

Tertiū est veꝫ veritatē vite qd est ꝓpter falsā sermonis iactātiā. Et habet ptes Duas. In q̄ꝝ Prima ponit Maledictionē cū obiurgatōe. ꝛ i Scd̄a ꝯuincit iactantiā eē mendacem. Ibi [Ido ecce ego mitto ad vos ꝛc.] In Prima haꝝ ptiū Tria cōtinet. Interminatio vicꝫ maledictiōis p iactātia opis sermonis. ꝛ Ostēsio vanitatis ꝛ falsitat;. ꝛ Obiurgatio crimis. Adhuc Primū hoꝝ Duo habet Scꝫ Maledictionē p iactātia opis. ꝛ p iactantia sermonis. Dicit igit [Ve vobis scribe ꝛ pharisei hypocrite] Soph.ij. Ue q̄ habitatis funiculuz maris gens pditoꝝ [qui] p sanctitat; iactatū amorē [edificatis] solennib; satis [sepulcra pphetarū] In quib; fuit excellens diuine volūtatis reuelatio Ps̄.lxxxviij. Tunc locutus es in visiōe sāctis tuis Osee.xij. Ego visiones multiplicaui eis ꝛ in manib; pphaꝝ assimilatus sum [ꝛ ornatis] decoris picturis ꝛ colorib; [monumēta] dicta q̄si monimenta. eo q̄ tituli ponebant in talib; bust; ꝛ tumulis [iustoꝝ] in q̄b; fuit excellēs diuia bonitas [ꝛ dicitis] Ecce Jactātia sermōis [Si fuissem⁹ in dieb; patꝝ nroꝝ] homicidaꝝ [nō essemus socij eoꝝ] p ꝯsensū [i saguie] effuso [pphetaꝝ] ps̄.lxxviij. Effuderūt sāguinē suoꝝ tuoꝝ sic aquā i circūitu hierl'm Act.vij. Quē pphaꝝ n̄ sēpsecuti p̄res vr̄i ꝛ occiderūt eos q̄ pn̄ūciauerūt de aduētu iusti: c⁹ vos nūc fcti est; pditores ꝛ hōicide

Itaqꝫ testimonio estis vobismetipsis: q̄ filij estis eoꝝ q̄ pphetas occiderūt: ꝛ vos implete mēsurā patrum vestroꝝ. Serpentes genimina viperarum quomodo fugietis a iudicio gehenne?

Ecce Cōfutatio p ostēsionē vane ꝛ plane falsitat; Dic āt Duo. Prio ei ꝯfutat. ꝛ Scdo Cōfutatōꝫ p id qd iā d sua occisiōe ꝯcepāt pdicit Dic igit [Ita qꝫ] erḡ illos ꝯfitemi p̄res: q̄ pphas occiderūt [test. estis vobismet.] h̄ ē: ꝯ vosmetipsos: p h̄ q̄ iā tractatis q̄lr dn̄m pphaꝝ occidat; ꝛ discipl'os ei⁹ [q̄ estis] p imitatōꝫ [fi. e. q̄ p. oc.] iij. Re.xix. Altaria tua suffoderūt ꝛ pphas tuos occiderūt gladio Et ego

relictus sum solus. Et querunt aīam meā ⌊z vos implete⌋ hoc est implebitis sicut Joan.ij. Soluite templum hoc:id est soluetis. Et est predictio futuri homicidij per quod probantur filij homicidarum ⌊mensurā⌋ Hoc em̄ solum deest:ꝙ nō est plena:q2 dn̄s ꝓphaꝝ est occidēdus. Et tūc mensure plene:respondebit destructiōis z abiectionis pena.j.Thes.ij. Ut impleant pctā sua semp Gen̄.xv. Necdū em̄ implete sunt iniquitates amorreoꝝ ⌊patꝝ vestroꝝ⌋ Ezech.xvj. Pater tuus amorreus z mater tua cethea z in die ortus tui nō est p̄cisus vmbilicus tuus. Adhuc em̄ adheres ventri homicidaꝝ Esaie.j. Ue genti peccatrici ꝑl'o graui iniquitate:semini neq̄:filijs sceleratis ⌊Serpentes⌋ O biurgatio est criminis. Serpentes aūt sūt morsu lingue quo crucifigunt chr̄z Eccis.x. Quō si mordeat serpens in silētio nihil minus habet q̄ occulte detrahit. Serpens em̄ morsu peior est p̄ vipera. Et ideo serpentes sunt in morsu chr̄i ⌊Genimina viperaꝝ⌋ venenati venenatoꝝ filij in occasione apl'oꝝ: quā iam meditamini sicut p̄res vestri ꝓphetas occiderūt. Supra.iij. Genimina viperaꝝ quis vobis demonstrabit fugere a vētura ira ⌊quō fugietis⌋ falso nomīe iactate iusticie ⌊a iudicio gehenne⌋ qd̄ erit f'm cordis scrutatiōem z nō f'm exteriorem iactantiā Soph .j. Scrutabor hierl'm in lucernis Apoc.xx. Libri apti sunt z alter liber aptus est qui est vite. z iudicati sūt mortui ex his que scripta erant in libris.

Ideo ecce ego mitto ad vos ꝓphetas z sapientes z scribas.

J Hic conuincit iactantiā esse mendacē, Et tangit Duo Scilz. Q' Occisores sunt ꝓphaꝝ z Ingrati maximis beneficijs dn̄i. z ideo exterminandi. Ibi ⌊Hierusalē hierusalē⌋. In Prima haꝝ ptiuz sūt Tres paragraphi. In quoꝝ Primo ꝯtinet' bn̄ficiū missionis apl'oꝝ. In Scd'o Maleficiū occisionis. In Tertio Justicia vindicatiōis. z hec patēt in littera. Nota āt ꝙ excellētia sciē nō est nisi Trib' modis Scz In accipiendo. z In scito. z In generalitate sciendi. Excellētia aūt in acceptiōe sciencie:est in ꝓpha. In scito aūt excellentia est in sapiēte. quia Sapiens est q̄ scit ea que difficile est hoī scire ꝓpter sui altitudinē vt dicit ph's. Et hoc est qui scit diuina p experimentū diuinoꝝ. Excellētia aūt in generalitate sciendi est in scriba. Qui sic dixit Hiero. est in tota lege doctissimus. In Primo hoꝝ p̄dicatio fidei habet certitudinē. Ex Scd'o saporem. Et ex tertio ꝓbationē. Et his trib' ꝑficit' p̄dicator fidei. Dicit igit' ⌊Ideo⌋ Quia dicitis vos nō esse socios patrū homicidaꝝ ⌊Ideo⌋ vt ostendā vos esse mēdaces ⌊ecce⌋ in primo ⌊ego mitto⌋ Luc.x. Ite ecce ego mitto vos sicut agnos inter lupos Matth.x Ecce ego mitto vos sicut oues in medio lupoꝝ ⌊ꝓphetas⌋ Act.xiij. Erant in eccl'ia q̄ erat Antiochie ꝓphete z doctores Joel.ij. Act.vij. Prophetabūt filij vestri z filie vestre.j.Coꝝ.xiiij. Prophete duo aut tres dicant z ceteri dijudicent. Potestis enim omnes p singulos ꝓphetare vt om̄es discāt z oēs exhortent' ⌊z sapientes⌋ qui de magnis z arduis dicant sicut sunt celestia Prouer.viij. dicit sapientia De magnis locuturus sum.j.Coꝝ.ij. Sapientiam loquimur inter ꝑfectos. Sapientiam aūt nō huius seculi neq̄ p̄ncipum huius seculi q̄ destruunt' sed loquimur dī sapientiā in mysterio absconditam quam nemo p̄ncipum huius seculi cognouit ⌊z scribas⌋ in lege doctissimos sp̄ūsancto docente Act.xxvj. dixit Festus. Insanis paule m'lte littere te ad insaniā deducunt Dan̄.xij. Qui docti fuerint fulgebūt sic splendor firmamenti Qui ad iusticiā erudiūt multos: fulgebunt quasi stelle in ꝑpetuas eternitates.

Et ex illis occidetis z crucifigetis z ex eis flagellabitis in synagogis vestris: z ꝑsequimini de ciuitate i ciuitatem.

Hic Tangit istoꝝ filioꝝ paternā imitationem Et tangit Duo genera penaꝝ Mortis.s. z Afflictionis. Mortꝭ aūt Duo genera Quoꝝ vnū simplicem dicit mortis multā. Aliō aūt sup̄ multā mortis cumulū addit ꝯfusionis. Sil'r Afflictiones sūt Captoꝝ. z Capiendoꝝ. Captoꝝ quidem flagellatio. z Capiendoꝝ ꝑsecutio. Et hoc est ⌊Et ex illis occidetis⌋ sicut duos Jacobos. Unū ꝓcurauerunt occidi p Herodē Act.xij. Occidit autē Jacobum frēm Joannis gladio. Alterum p̄cepit occidi pōtifex ī templo ptica fullonis ⌊z crucifigetis⌋ confusionē addendo mortis horrori. Ut Petruz z ip̄z dn̄m z Andreā z m'ltos alios Heb.xij. Proposito sibi gaudio sustinuit crucem confusiōe contempta ⌊z ex eis flagellabitis⌋ que est multa sine morte.ij.Coꝝ.xj. A iudeis quinquies quadragenas vna minus accepi Act.v. Ibāt apostoli flagellati gaudentes a conspectu cōcilij q̄m digni habiti sunt ꝓ nomine Jesu ꝯtumeliam pati ⌊in synagogis vestris⌋ vbi maior est confusio Apoca.ij. Blasphemaris ab his qui se dicunt iudeos esse z nō sunt:sed sunt synagoga sathane ⌊z ꝑsequimini⌋ non captos sed spoliatos ⌊de ciuitate in ciuitatem⌋ Supra.x. Si persecuti vos fuerint de vna ciuitate fugite in aliam.j.Coꝝ.iiij. Persecutionem patimur z sustinemus.

Ut veniat super vos omnis sanguis iustus qui effusus est sup terram a sanguine Abel iusti vsq̄z ad sanguinem Zacharie filij Barachie quē occidistis inter templum et altare. Amen dico vobis: venient hec omnia super generationem istam.

⌊Ut veniat super vos⌋ Ut: notat hic consecutionem Non causam. Et tangit hic ex dictis Cumulum damnationis eorum ex multo reatu sanguinis. Et dicit reatus Duo Cumulum ex operibus eorum. Et quia futura hec adhuc sunt: ideo asserit ea pro certo ventura z complenda. Dicit ergo ⌊Ut veniat⌋ per cumulum reatus.ij. Machabeoꝝ.vj. Ut peccatis eorū in finem deuolutis Ita demū in vos vidicet ⌊sup vos⌋ o ꝓmēdos

sicut massa Ps.xxxvij. Sicut onus graue grauate sunt super me. Hoc est em̄ onus vallis visionis Esa.xxj. ⌊oīs sanguis⌋ hoc est. reatus sanguinis ij. Mach.viij. Et vocē sanguis damātis ad se audiret z indignaret' sup his ⌊qui effusus est sup terrā⌋ Job.xvj. Terra ne operias sāguinē meū neq̄z locū inueniat in te latendi clamor meus ⌊a sanguine Abel iusti⌋ quē occidit Primus hui' generatiōis pater Cain Gen̄.iiij. Usq̄z ad sanguinez Zacharie filij barachie Zacharias fuit fili' ioiade sacerdotis qui p p̄rogatiua iusticie sue barachias hoc est: bn̄dictus dn̄i cognomento dicebat'.ij. Paralip.xxiiij. Sp̄ūs dn̄i induit Zachariā filiū Joiade sacerdotis. Et stetit in ꝯspectu pp'li z dixit. hec dī dn̄s. Quare trāsgredimini p̄ceptum dn̄i qd̄ vobis nō ꝓderit z dereliq̄stis dn̄m vt derelinqueret vos: Qui ꝯgregati aduersus eum miserūt lapides iuxta regis imperiū in atrio domus dn̄i. Et hoc est qd̄ sequit' ⌊quē occidistis inter tēplū⌋ Hocē templi frontē exteriorez ⌊z altare⌋ holocaustoꝝ. Et q2 aliquis posset dicere ꝙ isti nō fecerunt hoc. Ideo subseq̄ter asserit om̄es istos z illos ē vna esse generatione dicens ⌊Amen dico vobis⌋ q2 in veritate talis vidicta seq̄t' ⌊venient hec oīa⌋ Licet nō in tempe coꝝ facta sint. q2 tamen p istos complent' malicie p̄rendentiū Esa.iij. Ue impio in malum retributio manuū eius fiet ei ⌊sup generatōem istā⌋ pessimā Ps.lxxvij. Generatio praua z exasperans generatio que nō direxit cor suuz z nō est creditus cuz deo sp̄ūs eius. Sicut em̄ generatio est rectoꝝ que benedicet' que nō est in vno tempe: Ita etiā maloꝝ.

Hierusalē hierusalē que occidis ꝓphetas z lapidas eos q̄ ad te missi sunt. quotiens volui congregare filios tuos

K Hic oñdit etiā ad malos sue dilectiōis affectū z effectū. z Illoꝝ Ingratitudinē z Maliciā. Et dicit Tria. Primū est Pertinax iudaice ꝑuersitatis malicia ꝯtra beneficiū reuocantē. Scd'm est Ostēsio sue dilectiōis etiā nolenti. Tertiū est Cōclusio capituli de Justa vindicta que ꝓcedet in eos. Et hec patent in littera. De Primo dicit ⌊Hierusalē hierusalē⌋ Geminatio notat cōpassionis affectū. Uel Quia dixerat de patrib' viperis z filijs serpētib' in malicia cōuenientib' significans vtrūq̄z successiōem p metronomiā nomen ciuitatis ingeminat: ꝯtinens ponēs pro cōtento Luc.xix. Uidens dn̄s ciuitatem hierusalē fleuit sup illam dicens. q2 si cognouisses z tu ⌊que occidis ꝓphetas⌋ iij. Reg.xix. Jezabel occidit ꝓphas dn̄i ⌊z lapidas eos qui⌋ ex magna charitate ⌊ad te missi sunt⌋ sup̄.xxij. Tenuerūt seruos suos z ꝯtumelijs affectos occiderunt Act.vij. Lapidabāt stephanū eiectū extra ciuitatē Heb.xj. Sancti ludibria z verbera experti insup z vincula z carceres lapidati sūt. secti sunt. in occisione gladij mortui sunt ⌊quotiēs volui⌋ hoc est Quotiēscūq̄z volui. Et est ostēsio dilectiōis etiā nolentib' z reluctantib' ⌊ꝯgregare⌋ in vnū cor z vnā animā sicut erat m'ltitudinis credentiū Act.iiij. ps̄.cxlvj. Dispersiōes isr'l congregabit Ezech.xj. Cōgregabo vos de cūctis locis in q'b' dispsi estis ⌊filios tuos⌋ q̄s ex semine meo: hoc est. ex verbo legis genuisti.

Queādmodū gallina ꝯgregat pullos suos sub alas z noluisti. Ecce relinquet' vobis domus vestra deserta. Dico em̄ vobis nō me videbitis amodo donec dicatis: Benedictus qui venit in noie dn̄i.

⌊Queādmodū gallina⌋ Que etiā nō suos fouet z ꝯgregat. z Infirmat' ad pullos ita vt vox acuat'. z Sibi cibū subtrahēs pullis ministrat. z Periculis se p pullis exponit. z eos ad Uitalē suū calorē sub pēnis ꝯgregat. De Prio hoꝝ sup̄.xj. Uenite ad me oēs q̄ laboratꝭ z onerati estꝭ. De Scd'o.ij. Coꝝ.xj. Quis īfirmat' z ego nō īfirmor. De Tertio Joā.vj. Caro mea vē est cib' z sanguis me' vere ē potus. De Quarto Joā.xviij. Si me q̄ritis sinite hos abire vt ipleat' f'mo quē dixerat. q2 Quos dedisti mihi nō ꝑdidi ex eis quēq̄uā. De Quito ps̄. cv. Cōgrega nos de nationib' vt ꝯfiteamur nomi sctō tuo z gl'iemur ī laude tua ⌊pullos suos sub alis⌋ ps̄.xvj. In vmbra alaꝝ tuarū sꝑabo donec trāseat iniq̄tas Deut.xxxij. Expandit alas suas et assūpsit eos atq̄z portauit in humeris suis ⌊z noluisti⌋ Hoc ē. et: q̄s ꝯgregaui te nolēte z reluctāte cōgregaui Joā.v. Nō vultꝭ venire ad me vt vitaz habeatis. Et ido iusta vos ꝯseq̄t' ꝯdēnatio. Et hoc est ⌊Ecce relinquet' vobis⌋ Nō mihi decetero ⌊domus⌋ templū ⌊vr̄a⌋ Non mea ⌊deserta⌋ Hiere.xij. Reliq domū meā dimisi hereditatez meā. facta est mihi hereditas mea: q̄si leo in silua dedit cōtra me vocē Esa.j. Terra vr̄a deserta est: ciuitates vr̄e ꝯbuste sunt igne: regionē vr̄am alieni corā nob' deuorāt. z ꝯsūmabit' sicut in vastitate hostili Hier.lj. Derelinq̄mus eā z eamus vnusq̄sq̄z in terrā suam. In eccl'iastica historia legit' ꝙ audite sunt voces in templo dicētes. Transeamus ab his sedib' Probatio autē ꝙ deserta erit: est q2 ⌊dico vobis nō me videbitꝭ amodo⌋ a tpe passiōis ⌊donec dicatis⌋ in scd'o aduētu ⌊Bn̄dictus⌋ est in q̄ nō est nisi bn̄dictio ⌊qui venit in noīe dn̄i⌋ In q̄ nihil nisi nomē z noticia dei apparuit quē pat' misit ad nomē suū clarificandū. Et tūc tarde dicetis Luc.xiij. Amodo videbitis filiū hoīs venientē in nube Zach.xij. Aspicient ad me quē ꝯfixerūt Apo.j. Ecce venit cū nubib' z videbit eū oīs oculus et qui eū pupugerūt Esa.xxx. Ecce nomē dn̄i venit d̄ longinquo: ardēs furor eius z grauis ad portandū. Hec est expositio Chrys'. Hiero. aūt exponit d̄ vltima ꝯuersione iudeoꝝ qn̄ vidētes se ab antichro esse deceptos ꝯuertent' z ꝯfitebunt' filiū dei eē Jesum z bn̄dictū q̄ venit in noie dn̄i ꝓdens multis signoꝝ experimentis noticiā p̄ris. ps̄.lviij. Famem patient' vt canes z circūibūt ciuitatē Esa.x. Si fuerit semen isr'l sic arena maris reliquie cōuertentur ex eo. Sic igit' terminate sunt interminationes maledictionū zc̄.

Capitulum. XXIIII.

E egressus iesus de templo ibat. Et accesserũt discipli eius vt ostẽderent ei edificatiões templi Ipe aũt respondens ait illis: Videtis hec omnia. Amen dico vobis non relinquet hic lapis sup lapidẽ qui nõ destruat.

A Descripta sufficienter causa Destructionis Judeoꝝ z Abiectionis: Hic tangit pdicatiõem Modi destructionis eorum. z in Modo destructiõis z excidij Judee includit Signa z Modum cõsũmationis seculi z Aduentus sui: ꝓter quandam discipuloꝝ suoꝝ questionem. Diuidit ergo Capitulũ totũ in Duas partes. In Quaꝝ Prima more historiographi tangit oportunitatem congruam qua venit ad ista pdicenda. In Scda aũt ipaz texit seriẽ pdictiõis. Ibi [Et rñdẽs illis iesus zc.] In Prima harũ sunt Quattuor paragraphi. In quoꝝ Primo ptinet Signum indignationis sue Ostendit ad templum quo iam quasi minabatur excidium futurũ. In Scdo ex hoc inducti discipuli: describunt ostendere edificationes firmas templi q ruinã non paterent subito z de facili. In Tertio Uniuersalis pdictio ruine ostendit discipulis a dño. Et i Quarto in (al's ex) h dicto occasionata qstio triformis a discipl'is dño ꝓponit: ꝓter quaz terminandã tota sequens inducitur narratio. Et hec patent in littera. De Primo igitur dicit [Et egressus] Quia eñ dixerat. Ecce relinquetur vobis domus vestra deserta voluit hoc corporali signo ostendere. Et ideo [egressus Jesus] q sanctificator erat templi [de templo ibat] indignatus de puersitate eorum qui disponebant templi cultus Ezech. iij. Benedicta gloria dñi de loco sancto suo Supple recessit. Et Ibidẽ. Abij amarus in indignatione spũs mei Osee. v. Ablatus est ab eis Nec dicit quo ibat Ut significetur q iam in dispsionem gentium premeditabat ire z docturus gentes Joã. vij. Nunquid in dispsionem gentiuz iturus est z docturus gentes [Et] videntes iam discipuli signa indignatiõis eius ad templũ [accesserunt] sciẽtes q scã nõ cõmunicaret canib. Supra. vij. Familiarius adiungẽtes se. Quia dixerat Supra. xiij. Uobis datum est nosse mysteriuz regni dei. ceteris aũt in parabolis [discipuli eius] De quib Joã. xv. Uos dixi amicos. quia oĩa quecũq audiui a patre meo nota feci vobis [vt ostẽderent ei edificatões templi] qsumptuose essent z qfortes. Nec vt ignoranti oñderent: sed vt ipa oñsione ploquerent vt aliquid futurũ circa tẽplũ de indignatiõe quã prenbebat pnũciaret (al's pnunciaret). Uñ Mar. xiij. dicit. Interrogabant eũm sepatim Petrus z Joãnes z Jacob z Andreas qui maiores erãt zelatores doctrine futurorũ. Querebãt p omnib alijs In signũ eius qd dictũ est. dicit Marc. xiij. q vnus discipulorũ dixit. Magr aspice quales lapides z quales structure. Q.d. Multa ɋtus requirit ad hoc q deserta remaneat sicut iã indignatio tua ploquit [Ipe aũtẽ rñdens ait eis] Ad animũ eñ rñdet scrutãs corda z renes deus. Quia sicut dicit. j. Regũ. xvj. Deus intuet cor [Videtis hec oĩa] tam edificiũ ꝓ cultũ z cultores [Amẽ dico vobis] Cõfirmatio est future ꝓphetie [nõ relinquet hic] in isto loco [lapis sup lapidẽ] q2 a fundamentis euertet [qui nõ destruat] destructiõe tali q non tm̃ pcipitent sed etiã lapides cõterant z cõburant in puluerẽ. Esa. xxvij. Dabo domũ hãc sicut silo. z vrbem hãc dabo in maledictionẽ Esa. xvij. Desinit eẽ ciuitas z erit aceru9 lapidũ in ruina Esa. xxxiij. Extendã ppendiculũ sup eã vt redigat ad nihiluz Luc. xix. Circũdabunt te inimici tui vallo z coangustabũt te vndiq z ad terrã ꝓsternent te. z filios tuos qui in te sunt z nõ relinquent in te lapidẽ sup lapidẽ. eo q nõ cognouisti tempus visitatõis tue.

Sedente aũt eo sup montẽ oliueti accesserunt ad eum discipuli eius secreto dicẽtes: Dic nobis quãdo hec erunt: z qd signũ aduẽtus tui z ꝯsummationis seculi?

B Hic vult ponere ordinẽ qstionis. Et tãgit Tria Oportunitatẽ vicz rñdendi ex loco acceptã. z positiõe rñdentis dñi. z Dignitatez querentiũ qui merent vt rñdeat eis. z Ordinem ipsius questiõis. Ex parte aũt dñi a quo querendũ est Duo tangunt. Positio corpõris z Locus. De Positione corporis dic [Sedente aũt eo] Uoluit eñ dñs situ corpis demõstrari qualis esse debeat. rñdens interrogatus de diuinis. In Stante eñ vel ambulãte nõ quiescunt spũs: sed ꝓtendunt ad cũcta que corpus sustentãt z portant. Et ideo tũc abstrahũtur a virtutib aĩalib. z idõ ille non bñ tunc opant In Jacente aũt discurrunt fumi ad caput qui turbant ꝓpter quod nõ clari sunt spũs in capite. Sed in Sedente quiescunt z puri sunt. z ideo põt loqi sapientiam inter pfectos. Supra. v. Cum sedisset accesserũt ad eũ discipuli eius z apiens os suũ docebat eos dicens. Et silr Luc. vj. Hec est causa q cathedra ponit doctorib Luc. ij. Inuenerũt eũ in tẽplo in medio doctoꝝ sedentẽ. Hinc est q Ps. lxxix. dt. Qui sedes sup cherubin q plenitudinẽ sciẽntie significãt [sup montẽ oliueti] Oportunitas ẽ ex loco vbi ẽ generatio olei qd est misteriũ luminis. Et idõ Zach. iiij. dr de duab oliuis a dextris z sinistris lampadis isti sũt duo filij olei splẽdoris. Et prudẽtes ɋgines acceperũt oleũ in vasis suis cũ lãpadib Esa. lxij. Propt siõ nõ tacebo nec ꝓpt hierlm qescã donec egrediat vt splẽdor iustus ei9 z saluator ei9 velut lãpas accẽdat. Ubi ei apti9 sederet cãdor luc eẽne z splẽdor glie Heb. j. Nisi sup misteriũ lũinis z fomitũ oĩs illũinatõis. cũ ð tã illũinare voluit discipl'os. Addit ãt Mar. xiij. q sedit ꝯ tẽplũ. Sed h dicit vt ꝯria dicturus oñderetur ad templi statũ [accesserunt] ausu familiaritatis quẽ iaz dederat eis apiendo aliquid de futuro excidio Ecci. l. Appropinquate ad me indocti. et ꝯgregate vos in domũ discipline [discipuli ei9] qui rñsione digni fuerunt. Qui aũt fuerint Mar. xiij. dicit q fuerunt Petrus z Jacob z Joannes z Andreas qui pre ceteris sitiebant doctrinã de futuris audire Ecci. xxiiij. Adhuc ꝓphetiã quasi antelucanũ effundã: z enarrabo illã vsq in longinquũ Et post modicũ Illuminabo omnes sperantes in dño [dicentes] querẽdo [Dic] hoc est. edic sonãte voce clara Cañ. ij. Sonet vox tua in aurib meis Uox eñ tua dulcis [nobis] ad intellectũ vnũ vt audiamus. j. Reg. iij. Loquere dñe quia audit seruus tuus Premittit aũt q [secreto] Non cũ turbis Job. iiij. Quasi furtiue suscepit auris mea venas susurrij eius [qñ hec erunt:] Questio ẽ triformis. Querit eñ qñ futurũ sit Judee excidiũ. et hoc est q dicunt [qñ hec erunt] Act. j. Dñe si in tempe hoc restitues regnum isrl'. Querũt iterũ [qd est signũ aduentus tui] ad iudiciũ [et] Qd sit signũ [ꝯsummationis seculi] Et dicit Chrys. q Primũ interrogant ꝓpter se. Alia aũt duo ꝓpter nos posteros coꝝ. Nobis eñ expedit scire hec Sicut Dulcis est somnus. z Uiator querit vbi manẽdum sit. Mercẽnarius libenter computat qñ finiatur annus pgnans. semp decimũ mẽsem computat. Supra. v. Ubi est thesaurus tuus ibi est z cor tuum Job. vij. Sicut ceruus desiderat vmbram z mercẽnarius desiderat finez opis sui. Sic z ego mẽses vacuos z noctes laboriosas enũeraui mihi

Et rñdens iesus dixit eis. Uidete ne quis vos seducat.

His ita pmissis inducit Rñsio dicta: tria continens. Prio eñ oñdit Sig futuri excidij. Scdo Sig excidij z ꝯsũmatõis secli. eo q h erit añ aduẽtũ suum: licz vltimũ ponat in ordine quesitoꝝ. Ibi [Cum g videritis abominationẽ zc.] Tertio dat Signa aduẽtus sui ad iudiciũ. Ibi [Tũc siquis vobis dixerit. Ecce hic est christus. In Prima harũ Duo sunt Scz Tribulatio in qua erit Judee excidiũ. z Qr ex hoc causat vbiq pdicatũ euangeliũ discipulis de iudea in orbem terraꝝ exeuntib. Et hic est finis excidij iudee. Et cum pfectũ fuerit: erit Signũ ꝯsũmationis seculi. Et ideo in medio duarũ partiũ positum diasorticũ est: hoc est Ad pcedẽs z ad sequens referendũ. Adhuc Prima ps in Duas diuidit. In Tribulationẽ generalem inducentẽ excidiũ. Et in Tribulationẽ specialẽ sctõꝝ. Que: ꝓbatio meriti z fidei z ɋtutis. Ibi [Tunc tradent vos] Añtecedens aũt ps Duo ꝯtinet Scz Seductionẽ pseudo ꝓphaꝝ. q est in pͥudiciũ ɋitatis ad nocumentũ fidei. Et Turbatio qetis sctõꝝ: in pͥudiciũ trãqllitatis ad charitatis dãnũ z dispẽdiũ. Ibi [Audituri eñ estis plia zc.] In Prima haꝝ Tria ꝯtinent Cautela vicz cauẽde seductiõis. Modus seductoꝝ. z Presũptio eorũdẽ. Premittit aũt euã-

C gelista dicẽs [Et rñdens Jesus dixit illis] sicut pi9 mgr: oĩa nota faciẽs discipulis Deut. xxxiij Qui appropinquãt pedib eius: accipiẽt de doctrina eius [Uidete neq vos seducat] hoc est. seorsum a veritate ducat. Et reddit hic cautos Col'. ij. Uidete nequis vos seducat p ꝓh iam z inanẽ fallaciã sm traditionẽ hoim. q2 Pseudo ꝓhe sp veniunt in sublimitate phici smonis. z in psuasibilib hũane sapientie verbis Hiere. xxix. Nõ vos seducant ꝓhe vestri q sunt in medio vestri Eph. v. Nemo vos seducat inanib verbis

Multi eñ venient in noie meo dicentes. Ego sum christus: z multos seducent.

Hic tangit Modum seductoꝝ. Et tangit Tria Multitudinẽ. p quã notat diuersitas sectaꝝ. Aduentũ: p qd (al's quẽ) notat q nõ habeat autoritatẽ. z Nomen in noie chri. p qd notat falsi nois pietas et hypocrysis. Dicit igit [Multi eñ] Nõ in vno corde z vno spũs vnitatẽ spũs suãres i vinclo pacis Eph. iiij. Sed in multitudine dissentientiũ sectaꝝ. j. Coꝝ. j. Significatũ est mihi ab his qui sũt cloes q ꝯtentiones sint inter vos. Et. xj. Oportet hereses esse vt hi qui ꝓbati sunt inter vos manifesti fiant. Et idõ añ h dt. j. Coꝝ. j. Obsecro vos frẽs vt idipm dicatis oẽs. z nõ sint in vob scismata [venient] ꝓpria auctẽ Nõ missi. Sup. vij. Qui veniũt ad vos in vestimentis ouiũ: intrinsecus aũt sunt lupi rapaces Joã. x. Omes quotqt venerũt fures sunt z latrones [in noie meo] Dupliciter. q2 exteriori pietate visa notã dei habẽt. ij. Tim. iij. Habẽtes qdẽ spẽm pietatis: ɋtutẽ aũt eius penit9 abnegãtes Uel q2 etiã signa qdã fecerũt in sue heresis augmẽtũ (al's argumentũ) Supra. vij. Multi dicẽt mihi Dñe dñe. Nõne in noie tuo ꝓphetauim9 z in noie tuo demonia eiecimus. z in noie tuo ɋtutes multas fecimus: z ego iurabo eis. q2 ego nõ noui eos Hoꝝ multoꝝ vnus fuit Simon magus de Samaria. De quo dr Act. viij. Hec est ɋtus dei. q vocat magna. Qui etiã de se scriptuz reliqt. Ego sum smo dei: Ego speciosus: Ego paclctus: Ego omĩpotẽs: Ego oĩa dei. Theodas etiã qdã fuit z Judas galile9 z alij qpl'es. Sz etiã Joã. in pma epl'a ij. dt. Scitis qm antichs veniet. z nũc añchi multi sũt. Cõsuetũ eñ est vt dt Chrys. In oĩ tribulatiõe mltos surgere q futura phanatico pdicãt spũ z in errorẽ mittũt hoĩ. eo q tũc hoies sic pturiẽtes cõtinue ꝯijciũt: qlis erit9 debeat eẽ belli. z qlis futur9 stat9 Ps. ciij. Posuisti tenebras z facta est nox. in ipa ptransibũt omes bestie agri Ecci. xxxiij. Sicut pturientis cor tuũ phantasias patit nisi imissa fuerit ab altissimo visitatio [dicentes] Ecce Presũptio [Ego sum christus] ij. Thes. ij. Extollitur sup omne quod vocat deus aut qd colit. Sufficeret veris ꝓphetis q vere oñderẽt se esse chri. ij. Coꝝ. xj Ministri christi sunt z ego. j. Coꝝ. iiij. Sic nos existimet homo vt ministros christi z dispensatores misterioꝝ dei [z multos seducent] Ecce Effectus fallacie. ij. Timoth. iij. Mali homines z seductores proficient in peius errantes. z in errorem mittẽtes. ij. Thes. ij. Uidete nequis vos seducat vllo modo.

Audituri eñ estis prelia z opiniones plioꝝ.

Ecce Perturbatio quietis sanctoꝝ. Tangit aūt
hic Quattuor Quoꝝ Primū ē cautela a pturba-
tione cū causa pturbante. ꝛ Scdo Positionē per
turbantiū. Tertiū aūt est Descriptio modi pturbā
tiū ꝶm speciem piculorum. Quartum autem est
Istoꝝ quantitas. Circa Primū sunt Duo Causa
pturbans ꝛ Cautela. Causa aūt Duplex. Prima ē
in hoc ꝙ dicit [Audituri eñ estis plia] Luce
xxj. Cū audieritis plia ꝛ seditōes nolite terreri. Pre
lia eñ ad hostes ptinent. Seditiones ad ciues Et
hec multa fuerūt in Judea añ cladem cōem. Sic
patet Dañ.x. p totū Esa.iij. Ruit eñ hierl'm ꝛ Ju-
das concidit. quia manus coꝝ ꝯtra dñm vt puo-
carent oculos maiestatis eius. Scdm autē est [Et
opiniones plioꝝ] hoc est. expectatiōes. Et sunt
Due cause scissure: vicꝫ quas faciebāt heretici ꝛ mō
stra que apparebāt in celestibꝫ. Ex pdicatiōe ei pseu
do: discordia mota est cōtra aliqs qui de doctrina
illa nō fuerūt Qd significatū est Apoc.xvj. De ore
bestie ꝛ pseudo pphe ꝛ dracōis pcedebāt spūs tres
in modū ranaꝝ. ꝛ pcedebant ad reges terre cōgre-
gare eos ad pliū. Alia causa describit.ij. Mach.
v. Cōtigit p hierl'm apparere cohortes armatas
ꝛ cōgressiones fieri cominus ꝛ scutoꝝ ꝛ galeatoꝝ
motus. Tunc orabant oēs in bonū monstra cō
uerti Job.vij. Terrebis me p somnia. ꝛ p visiōes
horrore concuties. Uñ etiā tunc audiebant voces
in teplo. Transeamus ab his sedibꝫ. Et sicut Jo-
sephus dr: vitula rufa que offerebat in sacrificiū
purificatōis ex qua fiebat aqua expiatiōis int ma-
nus offerentiū enixa est agnā: que nature iordina
tio: futuri excidij dedit opinionē.

Uidete ne turbemini. Oportet ei hec fieri: sed nondū est finis.

D Ecce Cautele ammonitio ne turbent Prouerb.
xij. Nō ꝯtristabit iustū quicqd acciderit ei Jo.xiiij.
Nō ꝯturbet cor vrm neqꝫ formidet. Turbatio au
tē est inequalitas siue casus quidā cordis in picu
loꝝ angustia lumen rōnis obnubilans. Et hoc ha
bet Triplicē gradū. Tāgit ei afficiēdo. ꝛ Impedit
rōnem. ꝛ Prosternit. Primū est Infirmitatis na-
ture. qꝛ licet spūs pmptus sit: caro tñ est infirma.
Scdm est Uenialis culpe Baruch.iij. Aīa in an
gustijs ꝛ spūs anxius clamat ad te. Tertiū est Ui-
ciose puersitatis Josue.vij. Turbasti nos: pturbet
te deus. Propter hoc dicit Job.xxiij. Non perij p
pter iminentes tenebras: nec operuit faciem meā
caligo. Assignat aūt rationē quare non turbentur
Et hec est ratio quare pmittit deus talia fieri dicēs
[Oportet] hoc est oportunum est: meritis malo
rum expediens: ꝛ pbationi bonorum. Primū aūt
generale iudee excidiū [hec fieri] vt p hoc ammo
neant ꝙ grauiora expectant nisi corrigantur [sed
nondū statim erit finis] ꝛ ideo non statim a
Judea recedatis. quinimo fortiter pdicationi inste-
tis. Sic etiam supra dictum est xviij. Necesse est vt
veniant scandala Ue autem homini per quem scā
dalum venit Ezech.vij. Finis venit: venit finis sup
quattuor plagas terre.

Consurget enim gēs ꝯtra gentē: ꝛ regnū in regnū: ꝛ erunt pestilentie ꝛ fames ꝛ terremotus p loca. Hec aūt oia initia sunt doloꝝ.

Describit Tribulationis Modū p ea que tur-
babunt. Et tangit Tribulationē Ex parte pugnē
hominū. ꝛ Ex parte corruptionis elemētoꝝ. Ex par-
te quidē pugne hominū: malum pturbās Dupli-
citer est magnum. Generalitate vicꝫ. ꝛ Potētia pu
gnantiū. Generale notat cum dicit [Consurget
gens ꝯtra gentem] Luc.xxj. Cum audieritis p
lia ꝛ seditiones nolite terreri. Oportet primū hec
fieri sed nondū statim finis. Huius ꝯtrariū pces-
sit christi in carne aduentū Esa.ij. Non leuabit gēs
ꝯtra gentem gladium. nec exercebunt vltra ad pli-
um Apoc.xvj. Datum est ei vt tolleret pacem de ter
ra ꝛ vt homies se inuicem interficiant. De Poten-
tia pugnantiū subdit [ꝛ regnum aduersus re
gnum] Hoc describit Dañ.x. qualiter rex austri
siue egypti pugnabat aduersus regeꝫ grecie Dañ.
vij. Quattuor venti celi pugnabāt in mari magno
[ꝛ erunt] corruptiōe elementoꝝ Triplicit Qua
litate quidē corruptis elementis erunt [pestilen-
tie] Mortalitatū sterilitate erūt [fames] Copu
gnationis impulsu Erūt [terremotus p loca]
Ezech.vij. Ira mea sup vniuersum ppl'm qui in ci-
uitate sunt. pestilentia ꝛ fame deuorabunt Hiere.
xiiij. Persēqr eos in pestilentia ꝛ fame ꝛ dabo eos
in vexationem cunctis regnis terre Apoc.vj. Ecce
equus pallidus ꝛ qui sedebat sup eum nomen il-
li mors. Et sequit. Et data est ei potestas interfice-
re gladio ꝛ fame. De terremotu dicitur Apoca.xvj.
Factus est terremotus magnus qualis non fuit
ex quo homies esse ceperunt sup terraꝫ Esa.xxiiij.
Cōmotione cōmouebit terra. agitatiōe agitabitur
terra. contritione cōteret terra [Hec aūt omnia
initia sunt dolorum] Ecce Mali quantitas
Quia eñ dixerat ꝙ nondū statim finis. Ido dicit
ꝙ hec sunt prime parturitionis conceptus. Uerū
tamē [doloꝝ] non est in hebreo. Et est male trans-
latum. ꝛ deberet esse sic [Hec omnia initia sūt
parturitionū] Sed trāslator ponit effectum p
causa Esa.xiij. Torsiones ꝛ dolores tenebūt. qua
si parturientes dolebunt Esa.xxx. Dies tribulatio
nis ꝛ angustie dies hec. venerunt filij vsqꝫ ad par-
tum ꝛ nō est virtus pariendi Lu.xxj. In terris erit
pressura gentiuꝫ arescentibus hominibꝫ pre timo-
re ꝛ expectatione que superuenient vniuerso orbi.

Tūc tradent vos in tribulatiōem ꝛ occidēt vos ꝛ eritis odio oībus gentibus pper nomen meū. E

Ecce Specialis tribulatio sanctorum. Et hoc
malum describitur Quadrupliciter. In Afflictio-
ne sanctorum perfectorum. In Scandalo in fide
infirmorum. In Instantia pseudoprophetarum
tyrannos confirmantium. iniquitatis abundan-
tia preualente aduersus sanctos. Et hec patent in
littera. Afflictio perfectoruꝫ describitur Dupliciter
Scꝫ Tribulatiōis Modo. Et Tribulationis cā:
Que est Nomen domini. Et ideo felix est tribula-
tio cuius nomen domini est causa vt dicit Augu.
In modo Tripliciter describit Traditiōe Occisio

ne. ꝛ Odio psecutōis. Dicit igit [Tunc tradēt
vos] nō emēdati sed exaspati malis pdictis [Tra
dent vos] in tribulatiōeꝫ fraudulēter ꝛ dolose ca
piētes ꝛ insidiātes Flagellabūt. sup x. Tradēt eñ
vos in ꝯcilijs ꝛ i synagogis. Flagellabūt vos ꝛ añ
reges ꝛ psides ducemi.ij. Mach.vij. Septem fra
tres flagris taureis sūt cruciati [ꝛ occidēt vos]
Dañ.xj. Ueniet in multitudie magna vt occidat et
ꝯterat plurimos Apoc.xiij. Faciet vt quicūqꝫ non
adorauerit imaginē bestie occidat [ꝛ eritis odio]
Odiū est radicata ira [omnibꝫ hoībꝫ] humāꝫ sa-
pientibꝫ Exod.j. Oderant egyptij filios isrl' Geñ.
xxvij. Oderat semp Esau Jacob Geñ.xxxvij. Ode-
rant Joseph frēs sui nec poterāt ei qcq̄ pacifice lo
qui pter nomē meū.j. Pet.iiij. Si exprobramini
in noīe chri beati eritis Luc.vj. Beati eritis cū vos
oderint hoīes ꝛ eiecerint ꝛ exprobrauerint nomen
vrm pter filiū hoīs. qꝛ Pena nō facit martyrē sed
causa Joā.xv. Hec omīa facient vob qꝛ nō noue-
rūt patrē neqꝫ me. Et hec omīa passi sunt discipuli
a Judeis. Et ido sup dixit.xxij. ꝙ tenuerūt seruos
suos ꝛ ꝯtumelijs affectos occiderūt.

Et tunc scandalizabunt multi: ꝛ inuicē tradent: ꝛ odio habebūt inuicem. Et mlti pseudo pphete surgent: ꝛ seducēt multos: ꝛ qm abūdabit iniquitas: refrigescet charitas multoꝝ. Qui aūt pseuerauerit vsqꝫ in finē hic saluus erit.

Ecce Scandalū infirmoꝝ. Et describit Tribus
modis. In Apostasia. In Traditione. ꝛ In odio
Que apostasiā sequūt. Dicit ḡ [Et tunc scan-
dalizabunt] hoc ē. impingendo in penas timo-
re apostatabūt a fide. j Tim.iiij. In nouissimis di
ebꝫ discedent quidā a fide: attendētes spiritibꝫ erro
ris ꝛ doctrinis demonioꝝ Esa.viij. Offendēt ex eis
plurimi: ꝛ cadent ꝛ irretient ꝛ illaqueent ꝛ capien-
tur Luc.ij. Ecce hic positus est in ruinā ꝛ in resur-
rectionē multoꝝ in isrl' ꝛ in signū cui ꝯtradicet [Et
inuicē tradent] qꝛ cū apostatabūt tūc tradēt ali
os fideles sciētes familiaria eoꝝ Hiere.ix. Omis
frater supplātans supplātabit ꝛ omis amicus frau
dulenter incedet. ij. Coꝝ.xj. Periculū in falsis fra
tribꝫ Hiere.xij. Frēs tui ꝛ domus pris tui pugna-
būt cōtra te Cañ.j. Filij matris mee pugnauerūt ꝯ
me [ꝛ odio habebūt inuicē] quos tradere non
pñt Supra.x. Eritis odio oībꝫ hoībꝫ pter nomen
meū Joā.xv. Ut impleat sermo qui in lege coꝝ scri
ptus est. Quia odio habuerūt me gratis ps.cviij.
Pro eo vt me diligerent detrahebant mihi Psal.
xxiiij. Odio iniquo oderūt me [ꝛ multi pseudo
pphete surgent] Ecce Instantia pseudo tyran-
nos adiuuantiū [ꝛ seducēt multos] blandimē
to religionis ꝛ imp unitatis Marc.xiij. Exurgent
pseudo chri ꝛ pseudo pphe ꝛ dabūt signa ꝛ portē-
ta ad seducendū si fieri pōt etiā electos Apoc.xix.
Apphensa est bestia ꝛ cū ea pseudo pphe qui fece-
rūt signa corā ea [ꝛ qm abūdabit iniquitas]
Dupliciter abūdat Multiplicitate. ꝛ in hōc Cꝫ pu
let. ꝛ Scdm est causa Pri mi Abachuch.j. Preua
lēte impio aduersus iustū egredit iudiciū puersū
Ps.lxxij. Prodijt qsi ex adipe iniquitas eoꝝ trāsi
erūt in affectum cordis. ij. Tim.iij. In nouissimis
diebꝫ erūt hoies seipsos amantes: cupidi: elati: sup
bi: blasphemi. Et ceteri hmōi Rho.j. Repletos oī
iniqtate Ps. Repleti sunt iniqtate ꝛ impietate sua
[refrigescet charitas multoruꝫ] Ps.cxlvij.
Mittit crystallū suā sicut buccellas: añ faciē frigo
ris eius qs sustinebit Eccl.xliij. Frigidus ventus
aquilo flauit ꝛ gelauit crystallus ab aq̄ Apoca.ij.
Habeo aduersum te pauca. qꝛ charitatē pmā dere
liquisti. Cōtra qd de eccl'ia dicit. Non timebit do-
mui sue a frigoribꝫ niuis. omēs eñ domestici sui
vestiti sunt duplicibꝫ: hoc est gemino pcepto chari-
tatis [Qui aūt pseuerauerit vsqꝫ in finem]
Ecce Consolatio (al's Cōfirmatio) in pmissione sa
lutis. ꝛ sup.x. idē dicit. quia pseuerandū in verita-
tis cognitione ꝛ fide: ꝛ in affectōis charitate Sap.
viij. Attingit a fine vsqꝫ ad finem fortiter Leuit.iij.
Cauda pcipit offerri: p quā pseuerātia designat

Et pdicabit hoc euangeliū regni in vniuerso orbe in testimoniū oībus gentibus: ꝛ tunc veniet consummatio.

Ecce Tribulatiōis iudee ꝛ sanctoꝝ fructus. Ju
dea eñ destructa: discipuli p totū oībē diffusi euā-
geliū regni pdicauerūt. Propter qd etiā filij excus-
soꝝ vocant. Et tangit Tria. Prerogatiuā eius qd
pdicat. ꝛ Generalitatē pdicatōis. ꝛ Finē. Peroga
tiua est. qꝛ est euangeliū regni Apoc.xiiij. Uidi alte
rū angelū volantē p mediū celum habentē euange
liū eternū vt euangelizaret illīs sedentibꝫ sup terraꝫ
ꝛ su p omnē gentē ꝛ tribū ꝛ linguā Apoc.x. Opor-
tet te adhuc pphetare gentibꝫ ꝛ linguis ꝛ regibus
multis [in vniuerso orbe] Ps.xviij. Rho.x. In
oēm terrā exiuit sonus eoꝝ ꝛc. Col'.j. Peruenit ad
vos euangeliū sicut ꝛ in vniuerso mundo ꝯfortat
ꝛ crescit [in testimoniū] Salutis si credūt. ꝛ Cō
dēpnatōis: si nō credūt. Et hic est finis Marc.vlt.
Qui crediderit ꝛ baptizatus fuerit saluꝰ erit. Qui
vo nō crediderit ꝯdēnabit [omibus gētibus]
Marc.vltimo. Docete omnes gentes Marc.vlt.
Predicate euāgeliū oī creature [ꝛ tūc] qñ sic gen-
tibꝫ pdicabit [veniet ꝯsūmatio] Judee: Ul: Mū
di. qꝛ sic dixiꝰ Istō ꝛ ad añcedēs ꝛ ad seqns rfert
Esa.xxviij. Cōsūmatōeꝫ ꝛ abbreuiatōem audiui a
dño Esa.x. Cōsūmatio abbreuiata iūdabit iusticiā

Cū ḡ videritis abominatōem desolationis que dicta est a Daniele ppheta stanteꝫ in loco sancto: quī legit intelligat.

Hic incipit tāgere Tria signa consummationis F
seculi: in signis consummationis Judee: quia Ea
dem pticulariter psignabāt destructionē Judee re
lata ad Titū ꝛ Helium Adrianum. Que vniuer-
saliter accepta: relata ad Antichrm finē mūdi ꝑcāt
Diuiditur autem ps ista in Duas ptes. In quartā

Prima Tāte tribulationis: qualis p̄cedit finē cōsummatiōis ponit quod signū est: complete ⁊ iaȝ cōdemnande iniquitatis. Et Scđo Tribulatōis dicit Modū ⁊ Quantitatē. Ibi [Tunc qui in Judea sunt ⁊c̄. Adhuc in Priori haꝑ dicit Duo. Signū vicȝ. ⁊ Excitationē attentiōis ad signū. De Signo dicit Quinqȝ: Abominatiōem: Nocumentuȝ: Certitudinē. Confirmationē: ⁊ Sacrilegiū. Dicit igit̄ [Cum ergo videritis] in successoribꝫ vestris sanctis Uel Uosipi [abominationē] idoli quod om̄is abomiat̄ humana rō Sap.xv. Infandoꝝ idoloꝝ cultura om̄is mali est initiū ⁊ causa ⁊ finis [desolationis] ciuitatis. quia post talē abominationē sequit̄ destructio parietū tēpli ⁊ euersio ciuitatis Dañ.ix. Post finem dierū statuta desolatio. Et hoc est Nocumentū quod inducit desolationis [que dicta est a Daniele ꝓpheta] Ecce Certitudo Dañ.ix. In templo erit abominatio desolationis [stantē] Ecce Cōfirmatio. Stat eñi immobiliter fixa Esa.xlj. Cōfortauit eū clauis vt nō moueret̄ [in loco sancto] Ecce Sacrilegium Ezech.viij. Certe vidisti fili hois abominationes pessimas quas isti faciūt hic. hoc est in templo

Attende historiam. Pilatus p̄mo posuit in tēplo imaginē cesaris. ⁊ indignati Judei ceperūt rebellare q̄ Titus vindicans: incēdit templū ⁊ ciuitatem. Postea aūt Helius Adrianus inter pieces templi posuit suā imaginem que dicit̄ abomiatio desolationis: eo q̄ iam desolatū fuit p̄ Titū ⁊ in p̄ximo cōplenda erat desolatio p̄ Heliū. Judei aūt indignati ad imaginē Helij: confregerunt: ⁊ cōminuerunt eam in puluerem: ad qđ indignatus Helius penitus euertit parietes templi ⁊ totā ciuitatē ⁊ aliā paruulā ibi ꝓpe edificauit. quā ex nomie suo vocauit Heliā. Et hoc est qđ dicit. Et hoc plangit Esa.lxiiij. Ecce dñe respice: ciuitas deserta est hierl'm deserta facta est domus sanctificationis nr̄e ⁊ glorie nostre vbi te laudauerūt patres nostri: versa est in exustionem ignis. Sequit̄ [q̄ legit] Et mouet esse attētos [q̄ legit] hec: tunc [intelligat] instare tempus experende vltionis de sanguine ꝓpherarum ⁊ meo effuso Ps.lxxviij. Uindica sanguineȝ sanctoꝝ tuoꝝ qui effusus est. ⁊ redde vicinis nr̄is septuplū in sinum coꝝ qđ exprobrauerunt tibi dñe Hoc idem generaliter acceptū ⁊ ad antichr̄m relatum signū est ꝯsummationis seculi. Antichr̄i eñi p̄sentia in loco templi est abominatio desolationis. Zach.xj. O pastor ⁊ idolum derelinquens gregeȝ ij. Thes.ij. Cum reuelatus fuerit homo peccati filius pditionis qui aduersat̄ ⁊ extollit̄ sup̄ om̄e id qđ dicitur deus aut qđ colit̄: Ita vt in templo dei sedeat ostendens se tanq̄ ipe sit deus. Tunc [q̄] hec [legit intelligat] quia cito erit seculi cōsummatio. Moraliter etiā Abominatio desolatiōis in tēplo: malus p̄latus est in eccl'ia Prouer.xvj. Abominabiles regi om̄es impij.

Tunc qui in iudea sunt fugiāt ad montes: Et qui in tecto non descēdat tollere aliquid de domo sua: ⁊ qui in agro non reuertat̄ tollere tunicam suam.

Modū hic ⁊ Quantitatē turbationis describit Et tangit Duo. Modū vicȝ mali ⁊ Quantitatem Ibi [Erit eñi tunc tribulatio mag̃ ⁊c̄.] Circa Modum Duo dicit. Suadet eñi Primo: om̄ibꝫ relictis fugere. Et in Scđo ostendit Infelicitatē coꝝ qui impedimēta fugiendi tūc habebūt. Ibi [Ue aūt pregnantibꝫ] Circa Primū tangit tres differētias. Et loquit̄ sanctis q̄ in Judea erāt tempe rhomane captiuitatis. Tunc eñi Agrippa tenebat terram q̄ est vltra eufratem. ⁊ parebat rhomano imperio. Et iđo terra illa pacem habuit. Loquit̄ ergo p̄ similitudinē: accelerantibꝫ fugā. Illi eñi generaliter ipsi erant in Judeā aut familiaribꝫ rebꝫ aliq̄bus dediti. Et generaliter quidē hortat̄ eos fugere ad terras montuosas agrippe. vt ibi saluent̄ Geñ.xix. Nō stes in om̄i circa regione: sed in monte saluū te fac Ps.xxiiij. Montes in circūitu eius ⁊ dominus in circūitu ꝓpl'i sui Qui aūt familiaribꝫ rebꝫ sunt dediti. Aut erant in domo Aut in agro aliqd operātes. Dicit igit̄ [Et q̄ in tecto] In Judea plana fuerunt tecta. ⁊ cum imineret captiuitas nō libenter p̄dentes ea que erāt in domo: ascenderunt in tecta vt hostes eminus possent speculari. Et his dicit q̄ celeriter fugiāt añ q̄ȝ p̄occupent̄ [Et nō descendant aliquid tollere de domo] quo detineant̄ a fuga vel onerent̄ fugiētes. Et hoc ad litterā plangens Esa. d̄r.xxij. Quidnā tibi est q̄ ascendisti tu ⁊ omnis in tecta clamoris plena [⁊ qui in agro] agriculture deditus qui ꝓpter calorē excitatum ex labore in terra calida domi dimittere tunicas ꝯsueuerūt [nō reuertat̄ domū tollere tunicā] vel aliquid dispositurus de domo Sȝ om̄ibus dimissis cito fugiat Luce.xxj. Qui in medio sunt Judee discedant. ⁊ qui in regionibꝫ nō intrēt in eam Esa.xiij. Erit quasi dāmula fugiens. Tempore aūt antichr̄i cum ꝯfirmabit̄ p̄tās eius tūc maxime regnabit in Judea p̄sequēs eccl'iam fideliū. et tunc oportet ad litterā fugere ad montiū spelūcas ⁊ deserta Heb.xj. In montibꝫ ⁊ in spelūcis ⁊ in cauernis terre errātes circūierūt in melotis ⁊ in pellibus caprinis egentes angustiati: afflicti quibꝫ dignus nō erat mundus. Et similit̄ p̄ tectū intelligūtur domesticis dediti. Et p̄ agrum dediti laboribꝫ Quibꝫ si fideles sunt: nihil sue vtilitatis licebit facere tempe antichr̄i. Mystice aūt in Judea sunt (que cōfessio interp̄tat̄) illi qui confessioni laudis sūt dediti. Sicut Clerici ⁊ Religiosi q̄bꝫ tpe p̄secutionis fugiendū ad culmina ⱱtutū. q̄ꝛ ⱱtutū p̄fectiōe tūc indigent vt possint resistere in die malo. ⁊ in om̄ibꝫ p̄fecti stare Eph.vj. Ps.lxxj. Suscipiāt mōtes pacem. Et iteꝝ Ps.lxxxvj. Fundamēta eius in montibꝫ sanctis. Qui aūt sunt in tecto in arce ꝯtemplationis quibꝫ p̄cipit̄ ne descendant in domū carnis Sed alta cōtemplatiōe veritatis postponāt om̄ia cōmoda carnis p̄ chr̄o fortit̄ morientes. ps.lxxxiij Ascensiōes in corde suo disposuit in valle lachrymarū in loco quē posuit. In agro autē exn̄tes hoīes significāt actiuos. quibꝫ etiā suadet̄ q̄ non dimissa difficultate virtutis resoluti domi torpescāt tunicā veteris vite reinduentes Cañ.v. Expoliaui me tunica mea quō rursus induar illa: Cant.v. Tulerūt palliū meum custodes murorum

Ue aūt pregnantibus et nutrientibus in illis diebus

Hic tāgit̄ infidelitas (al's infelicitas) eoꝝ qui subito hn̄t effugiēdi impedimēta Et hȝ Duos paragraphos. Unū quidē qđ euadi nō potest. Aliđ aūt euadi pōt: sȝ nō est in nr̄a potestate sed dei: oia ordināti ⁊ dispensant̄. Et cōtra h̄ opponit orōnē. Primū aūt qđ euadi non p̄t: infidelitatis (al's infelicitatis) est. Et h̄ est Impregnatio vel nutritio paruuloꝝ. Pregnās eñi ex violento motu p̄ abortsuȝ periclitat̄: ⁊ nō abortiens grauat̄ Ita q̄ fugere nō pōt. Nutriens aūt ⁊ ex motu ⁊ ex calore hȝ cōsumptionē lact̄: ⁊ lactans fuge incurrit dbilitatē. Adhuc aūt onere grauat̄ portādi infant̄: aut innaturale homicidiū incurrit abijciēdi filij quē peperit. Unde.ij. Regū.iiij. Uxor Jonathe ꝓpere fugiens lapsum puerū p̄petue claudū vtroq̄ȝ pede recepit. Aliter etiā sicut narrant Josephus ⁊ Egesippus: pregnātes diuidebant̄: ⁊ abortsus immaturos cogebant̄: vt partus excussus obsessis fieret i cibū. Thre.iiij. Manus mulierū misericordiū coxerūt filios suos: facti sūt eis in cibū in cōtritione filie populi mei. Unde ⁊ Moyses Deut̄.xxviij. d̄r q̄ mulier delicata que se p̄ teneritudine ferre nō sustinet: inuidebit vicine sue de ingluuie secundinarū que egrediunt̄ d̄ medio feminū suoꝝ. Narrat etiā Egesippus ⁊ i historia Eccl'iastica legit̄ q̄ matrona nobilis dixit filio suo. Ueni infelicis matris infelicior nate: ⁊ occidit eū ⁊ comedit in captiuitate rhomana. Et iste sūt maledictōnes moysi Deut̄.xxviij. In tempe etiā antichr̄i ꝓpter hoc q̄ apud hoīes tūc fideles habitare nō audebūt: nimio impedimento detinebunt̄ pregnātes ⁊ nutriētes. Sed ⁊ p̄gnantes sunt q̄ de nouo ꝓpositū bonū cōceperūt. Esaie.xxvj. A facie tua cōcepim⁹ ⁊ quasi parturiuim⁹: ⁊ peperim⁹ spūm salutis. Nutriētes aūt sunt q̄ iam quidē proficiūt: sed adhuc lacte teneriori indigēt j.Coꝝ.iij. Tanq̄ȝ paruul' in chr̄o lac vob potū dedi nō escam. Nondū eñi poteratis Heb.v. Om̄is qui lact̄ est particeps: expers est sermonis iusticie paruul⁹ eni est. Oēs aūt tales eo q̄ in fide ⁊ charitate nō sunt solidati violētia tentatōnis vincunt̄ ⁊ cedent antichristo. Et ideo ve eis

Orate autez vt non fiat fuga vestra hyeme vel sabbato

Tangit Impedimēta fuge que nō sunt in nob. Et ideo cōtra illa d̄r opponendā esse orōnem. Et sūt Duo. Unū ꝓueniens ex asperitate tempis. ⁊ Aliud ex religione feriaꝝ. Dicit igit̄ [Orate] Jac.vl. Multū enim valet dep̄catio iusti assidua. Supra.xviij. Quicq̄d orantes petitis credite q̄ꝛ accipietis ⁊ fiet vobis [vt nō fiat fuga vest.] tēpore antichr̄i vel destructiōis Judee: q̄ñ fugienduȝ est. Esai.xvj. Absconde fugientes ⁊ vagos ne prodas moab. esto latibulū eoꝝ. a facie enim vastatoris fugerunt: a facie gladij imminent̄: a facie arc⁹ extenti: a facie grauis p̄lij [hyeme] q̄ñ est intemperies elementoꝝ: quo tpe etsi fugere posset aliq̄s: tamen permanere in deserto nō posset. q̄ꝛ tunc fugere ad homines nō licebit: q̄ om̄es occupant̄ a rhomana captiuitate tpe destructiōis Judee. vel adherebūt antichr̄o tpibus nouissimis. Sed tunc querit̄: Quia cū tribꝫ annis ⁊ dimidio duratura sit persecutio antichr̄i: oportebit sepi⁹ fugere hyeme Sȝ ad hoc dicendū q̄ non d̄r hic hyems ꝓ spacio temporis q̄ sol mouet̄ circa tropicū capricorni: sed potius ꝓ temporis asperitate: que hyeme (al's hyems) esse cōsueuit: q̄ꝛ tunc nec in desertis fructus nec aura tolerabilis inueniretur. Nec vnus alij solamen societatis auderet exhibere: q̄ꝛ plures simul habitantes latere nō possent. Sed vnus p̄t abscōdi in inuijs deserti. Unde eccl'ia liberata a p̄secutiōe d̄r illud Canticoꝝ.ij. Jam hyems trāsijt: imber abijt ⁊ recessit: flores apparuerūt in terra nr̄a. Est etiam hyems amoris gelicidiū quo refrigescet charitas multoꝝ: qui tūc fugere nō poterūt frigore charitatis membra ꝯstringente. Sup̄ codē. q̄ꝛ abūdabit iniquitas: refrigescet charitas multoꝝ [vel sabbato] q̄ñ propt̄ religionē fugere nō licebit. Sed hoc falsum videt̄. q̄ꝛ d̄r.j. Macha.ij. q̄ cogitauerūt sancti pugnare die sabbati. ḡ etiā in necessitate licet fugere. Respōsio est q̄ in ⱱitate licet fugere: sed fuga in ferijs nō p̄t latere. In diebꝫ enim ꝓfestis poterunt se subducere tanq̄ȝ quippiā opis vadant facturi. Sȝ in die festo cū ab opere vacat ꝓpl'us: non potest aliq̄s fugā abscōdere. ⁊ ideo tūc magis ē periculosa. Religio aūt festoꝝ ab antichr̄o institutorum tūc in maxima erit veneratione. Tēpore etiaȝ rhomane captiuitatis multū obseruabat̄ sabbatū. q̄ licet Sancti nō tenuerūt: tn̄ multū obseruabantur dies sabbatoꝝ. Esa.lviij. Si auerteris pedem tuū a sabbato facere volūtatē tuā in die scō meo: ⁊ vocaberis sabbatū delicatū ⁊ sanctū dñi gloriosum. Spūaliter aūt loquit̄ de torpentibus ocio ⁊ nihil operantibꝫ ex inertia: q̄ tunc fugere non p̄nt. Threñ.j. Uiderūt eā hostes ⁊ deriserunt sabbata eius. Tob.ij. Dies festos eius cōuertā in luctum.

Erit eni tunc tribulatio magna qualis non fuit ab initio mūdi vsq̄ȝ modo neqȝ fiet.

Magnitudinē hic describit tribulatōis Dupliciter. Quātitate mali. ⁊ Mensura tēporis. Quantitas est in Periculo ⁊ Acerbitate. Et q̄ñ hec magna sunt: nō expedit tēpus esse longū sed breue: vt patet in l'ra Dicit igit̄ [Erit eñi tribu. mag.] q̄ꝛ cōflata ex (al's est) tribꝫ magnis. Scȝ. Tyrānoꝝ inuasione: Hereticoꝝ seductōe: ⁊ Falsoꝝ fratrum proditōe. Que tria mala passa est successiue ecclesia. Tyrannoꝝ inuasionē in p̄ncipio. Hereticorū seductionē in p̄gressu: ⁊ In p̄fecta dilatatiōe proditionē patit̄ falsoꝝ fratrū. Tyrann⁹ p̄sequit̄ potestate. heretic⁹ simulata ⱱitate. Falsus frater ficta bonitate. Dañ.vij. d̄r q̄ tres bestie de mari ascēderunt. Prima similis leoni: q̄ tyrannos significat. Scđa sil'is vrso: q̄ hereticos. Tertia similis pardo vario: qui falsos fratres varios ⁊ dolosos. De conflatiōe harū persecutionū in vnū. Apoc.xiij. d̄r de bestia per quā antichr̄s figurat̄: cuius caput simile erat pardo: ⁊ pedes ei⁹ sicut pedes vrsi: ⁊ os

eius sicut os leonis. z sic habet totuz. Primo em̄ pardus simulata sctit zc. Scd̄o erit vrsus ore ſeci do simulate veritatis: quā dulci sermone ꝓponet: sicut vrsus mel sugens. Rho.xvj. Per dulces ſmones z bn̄dictōes seducūt corda innocentiū. Et tandem accepta prāte ore dentato leonis: Oia deuorabit z lacerabit. Sic ḡ erit magna. Magnuz em̄ est vt dt Plato qd̄ componit ex multis. Mensurā autē hui⁹ magni ꝓponit Cū dicit ad pteritū [q̄lis nunq̄ȝ fuit ab initio mūdi] Et ad presens Cū dicit [vsq̄ȝ mō] Et ad futurū: cū subdit [neq̄ȝ fiet] Dan.xij. Ueniet tēpus quale nō fuit: ex q̄ gentes esse ceperūt vsqȝ ad tps illud. Et ideo vt dicit Grego. Optat eccl'ia pcedentib⁹ tribulationib⁹ affligi: z videntur ei dulces respectu mali illi⁹ qd̄ tunc patiet. Job.xxix. Quis mihi det vt sim iuxta dies pristinos quando erat omnipotēs mecum

Et nisi breuiati fuissent dies illi non fieret salua omnis caro: sed ꝓpter electos breuiabūt dies illi.

Duo tangit Abbreuiationē: z Abbreuiationis cām. De Abbreuiatōe dt [Nisi breuiati fuis. dies illi] Non q̄dem momētis temporis vel breuiori cursu solis: sed poti⁹ numero. quia nō durabūt nisi trib⁹ annis z dimidio: q̄ntum dr̄ predicasse chr̄s. Apoca.xij. Aliter mulier q̄ significat ecclesiam in deserto: fugiens antichr̄m p temp⁹ z tempora z dimidiū tpis hoc est per annuz z duos annos z dimidiū. Apo.xij. Data est illi potestas facere menses quadragintaduos. h̄ est tribus annis z dimidio: duodecim mensib⁹ p anno computatis. Apo.xij. Ue terre z mari: qr descēdit ad vos diabolus habēs iram magnā: sciēs qr modicū tempus habet. Sed ꝓpter electos ne nimis tribulent breuiabunt dies illi nūero: sicut etiā prolongant i benedictiōe eoꝝ. Psal.xc. Longitudie dieꝝ adimplebo eū. Esa.liiij Ad punctū in momēto dereliqui te: z in miserationib⁹ magnis cōgregabo te.

Tunc siquis vobis dixerit. Ecce hic chr̄s aut illic: nolite credere.

I Hic ponit Solutionē tertie partis questionis. Et tāgit Duo. Signa certissimi aduent⁹: z Incertitudinē hore quādo veniat. Ibi [De die aūt illa] Signa aduētus sūt Duplicia. Predicatio videlicet pseudo que precedit: z Signa in ipso iudicio z iudicio sumpta. Ibi [Sicut em̄ fulgur zc.] Circa Primū hoꝝ dt Tria. Ammonitionē cautele. Causam necessitatis ammonitionis: z Confirmationē eiusdem. De Primo dicit [Tunc] in illo finali tempore [siquis vobis] in successorib⁹ vestrꝫ [dixerit] Joan.xvij. Non p eis tm̄ rogo: sed p omibus qui credituri sunt per verbuz eorū in me [dixerit] inuitans vt auertat a deo vestro. Heb.iij. Ne forte sit in aliquo vestrū cor malū incredulitatis discedendi a deo viuo. Et notant in vbo Tria Scȝ. Mendaciū verbi: z Diuersitas scismatum: z Ammonitio ne credat eis. Mendaciū notat in h̄ q dt [siquis vobis dixerit] q.di. Si se ipsis loquātur ex ꝓprijs z lingua eoꝝ nō est calam⁹ scribe velociter scribētis. ꝓphete enim dicunt hec dicit dn̄s. Apl'i veri (al's vo) dicūt illud de se. ij. Coꝝ.xiij An experimentū queritis ei⁹ qui in me loquit christus. Joā.viij. Cum loquit mendaciū: ex ꝓprijs loquit: qr mendax est z pater eius. Scisma notatur in hoc q dt [Ecce hic est christ⁹ aut illic] Christus autē Dupl'r accipit. In Persona videlicet: z In Uirtute opante in sacramētis. In his eni vnctus vnctionē diffundit z cōficit sanitates. Ecci. xxxviij. Et hoc modo chr̄z iactat se hr̄e quelibet heresis: z negat eū alteri. Eccl'ia aūt dt euz esse nō hic discrete aut illic: z nō alibi. sed vbiqȝ per totā ecclesiam i toto orbe diffusam. j. Coꝝ. j. Diuisus ē christus: q.d. Nō. Jo.xix. Nō scindamus eā: sȝ sortiamur d̄ ea cui⁹ sit. iij. Reg.iij. Nec mihi nec tibi sit: sed diuidat [nolite credere] Ecce Ammonitio. j. Jo.iiij. Nolite omi spūi credere: sed pbate spirit⁹ vtrū ex deo sint. Ecci.xix. Qui cito corde credit: leuis cordis est. ij. Thes.ij. Obsecro vos vt nō cito moueamini a sensu vestro q̄si instet dies domini.

Surgent enim pseudochristi et pseudoprophete: et dabunt signa magna et prodigia: ita vt in errorem inducantur si fieri potest etiam electi. Ecce predixi vobis. Si ergo dixerint vobis: Ecce in deserto est: nolite exire: ecce in penetralibus: nolite credere.

Ecce tāgit Ammonitōis necessitatē. Et dt Tria Exaltationē seductoꝝ: Ptātem: z Efficaciā in nocendo. Exaltationē tangit cū dt [Surgent] hoc est sursum se agent. Threñ. j. Uide dn̄e afflictionē meā: qm̄ erectus est inimicus me⁹ [pseudochristi] sicut heresiarche maiores [et pseudoꝓphete] sicut discipuli eorū minores. j. Jo.iiij. Multi pseudoꝓphete exierūt in mundū. ij. Pe.ij. Fuerūt z pseudoꝓphete in ꝓpl'o: sicut z in vobis erūt magistri mendaces q̄ introducēt sectas pditōis [et dabunt sig. et prodi.] Ecce Ptās miraclandi. Et dr̄ Signū qd̄ portendit aliq̄d in futuꝝ. Sicut q Hieremias vidit ollā succēsam. Qd̄ significabat hierl'z esse succendendā. Prodigiū est magnū miraculū qd̄ oīm digito prodit: ꝓpter ammirationez nihil in futurū significās. Quidā tn̄ dicūt q Signū est qd̄ significat aliq̄d de p̄sentib⁹. z Prodigium q̄si pcul a digito dictū: aliq̄d de futuris designat. Sed pma expō melior est. Apo.xvj Sūt spiritus demonioꝝ faciētes signa. ij. Thes.ij. Mittet illis operationē errorꝫ: vt credant mēdacio qui nō crediderūt veritati: sed ꝯsenserūt iniq̄tati [ita vt in errorē inducant] Ecce Efficacia qua in pei⁹ proficiūt errātes z in errorē mittētes [si fieri pōt etiā electi] Aliō est Errore tangi: z Aliō In errorem induci. Tangit eni qui tentat. Et h̄ humanuz est. qr Hūane ignorātie est errare. Sȝ In errorem inducit q̄ errori ꝯsentit. Sed Heretic⁹ est q̄ defendit ptinaciter. Dicit autē [si fieri pōt] z vt gratiā dei cōtinentē sctōs ondat. Deut.xxxiij. Oēs sancti

in manu illi⁹ sunt. Et h̄ notat cū dt [si fieri pōt] Qr tm̄ humanū est: trepidarez timere z tentari: dt [in errorem inducant] Et hec est expō Grego. Apo.xiij. Fecit bestia signa magna ita vt ignē de celo faceret descēdere sup terrā. z seduxit habitatores terre: ꝓpt signa q̄ data sṫ ei facere in ꝯspectu bestie [etiā electi] quos tn̄ trepidātes grā continebit electōis. Job.xlj Sub ipso erūt radij solis: sternet sibi aurū quasi lutū. Et.xl. Absorbebit fluuium et nō mirabit: z habet fiduciā q Jordanis influat i os ei⁹. Uel dicat q non dr̄ h̄ de electis grā finali: sed de electꝫ ſm p̄sentē iusticiā: q̄ tunc sepi⁹ inducētur in errorē si h̄ pōt fieri aliq̄ tentatiōis seductōe. Joā.vj. Nonne ego duodecim vos elegi: z vn⁹ ex vob diabol⁹ est [Ecce p̄dixi vobis] Certitudo est dictoꝝ. q.d. Ego q̄ sum veritas: qr ineuitabiliter euenient. Jo.xiiij. Et nūc dixi vob prius q̄ȝ fiat vt cū factuz fuerit credatis. Ecci.vij. Cognouit deus oēm sciam. Et sequit Reuelās vestigia occultoꝝ. Job.xxviij. Abscōdita pduxit in lucē. Repetit igit Cautele ammonitionē: dicēs [Si ergo dixerit vobis] pseudo vel credētes eoꝝ [ecce i deserto est] Supple chr̄s ſȝ opatiuā virtutē z charismatū z vnctiōis. In deserto aūt esse dr̄: qr aliquos sequaces habebit p̄mo heremiticeviuētes: vt sb specie religiōis magꝫ decipiāt. Hiere.ix. Assumā planctuz sup speciosa deserti: qr incēsa sṫ eo q non esset vir ptransiēs. Esa.xiij. In deserto habitabūt strutiones: z pilosi saltabūt ibi. z rn̄debunt ibi vlule in edib⁹ e⁹: z syrene in delubrꝫ voluptatꝫ. Per strutiones q̄ alarū. h̄ est cōtemplatiōis spēm hn̄t: sed a terra nō eleuant: significātur hypocrite monachi. Pilosi significāt monachos diuitias cōgregātes z lucris inhiātes: venātes in desertꝫ pecunias: sicut fecit Esau pilosus. Gene.xxvij. Per vlulas (q̄ fixo in luto rostro tubicinant: sicut cū cornu. Et est auis infausta) significant monachi i ceno carnis conuersantes. Per syrenas significant femine moniales mortiferis cantib⁹ aias decipiētes: h⁹ mundi mare nauigantes: quales tpe antichr̄i erunt: z heu nūc sunt [nolite exire] sic existis ad Joannē baptistā. Sup.xj. Quid existis in desertuz videre zc. Exo.xij. Null⁹ egrediat ostiū dom⁹ sue. Ecce in penetrabilib⁹ in q̄b⁹ sunt subtilitatū sapīe studia. Hec em̄ duo pfitebunt antichr̄iani Religionez z Sapiam. Ps̄.ciiij. Edidit terra eoꝝ ranas in penetralib⁹ regū ipsoꝝ. Rane q̄b⁹ lingua faucibus adheret: ſcant pbias herentes ad phātasias z philosophicā linguā habētes [nolite credere] Colos.ij. Nemo vos seducat p philosophiā z inanez fallaciā. Prouer.xxvj. Qn̄ summiserit vocē suā ne credideris ei: qm̄ septē neq̄cie sṫ in corde ipsius.

Sicut eni fulgur exit ab oriente et paret vsqȝ in occidentē: ita erit et aduent⁹ filij hois: Ubicūqȝ fuerit corp⁹ illuc cōgregabunt z aq̄le

Hic dat Signa aduent⁹ vera: z vere chr̄m venientē demonstrantia. Et sumunt In ipo Judice z Judicio. Sūt igit Duplicia. Ul'a. z
K Particulariter sūpta. Et hec tangit Ibi [Ab arbore aūt fici.] Post vtraqȝ aūt subsequit Cōfirmatio dictorum Ibi [Celū z terra transibūt] Ul'ia aūt signa sunt Duplicia. In Judice videlicet: z In iudicij circūstantijs sūpta Ibi [Stati aūt zc.] In Judice aūt Tria notat. Scȝ. Aduent⁹ manifestationē in se. z Manifestatiōis generalitatē: z Sctōꝝ ad iudicē cōgregationē. Manifestatio aūt ondit in h̄ q dicit [Sicut fulgur.] In quo Tria notant. Q̄ subit⁹: Q̄ terribilis: Q̄ blandimētū hȝ luminis. Subito āt fit vt dt Dionysius: qd̄ fit pter spem. j. Thes.v. Dies dn̄i sic fur ita in nocte veniet. Unde etiaȝ in Grāmaticꝫ declinat Fulgur fulguris media correpta: eo q subito venit z imp̄meditate. Fulgor aūt claritatꝫ stantis: declinat fulgor fulgoris media pducta. Et fulgeo fulges: qd̄ venit a fulgure: infinitiuū facit fulgere media correpta. Qd̄ autem venit a fulgore: infinitiuū facit fulgere media pducta: sicut tradūt antiqui grāmatici. Terror āt est in ictu fulguris: qr cū tonitruo est fulgur semp Job.xxvj. Cū vix paruā stillam sermonis eius audierim⁹ tonitruū magnitudis ei⁹: q̄s poterit sustinere: Blandimētū aūt habet in lūie. Ps̄.ciij. Amictus lūie sicut vestimēto. Subitū igit est ꝓpt oēs: Ut pati sint z caueāt. Cū ictu est: ꝓpter reprobos. Cū blādimēto lūis: ꝓpt electos [exit] Ecce Manifestatio. Exit em̄ ad manifestatiōis apertū. Ps̄. xlix. De⁹ manifeste veniet de⁹ nr̄: z nō silebit. Esai. xl. Uidebit oīs caro salutare dei. Apoc. j. Uidebit eū oīs oculus [ab oriēte: z apparet vsqȝ i occi.] Ecce Manifestatiōis gn̄alitas. Ps̄.cxj. A solis ortu vsqȝ ad occasū laudabile nomē dn̄i Sȝ videt mirabile quod dt. Qr fulgur non exit ab oriente: sed fulgor exit ab oriēte: fulgur aūt exit a nube. Dicendū q sṫ multi ortus ſm eos q̄ loquūtur de astris. Ortus aūt hic sumit p manifestatiōe. sicut etiam sol z alie stelle oriunt aliq̄n de sub nube. Occasus aūt ſm Aug dr̄ finis orizontꝫ sensibilis: vbi visu deficiēte celū terre ꝯiungi videt. Et est sensus q cuilibet hoīz apparebit manifest⁹: z illustrabit oīa q̄ videri ab ipo pn̄t loca i circūitu: vt nusq̄ȝ liceat abscōdi vel celari. j. Coꝝ.iiij. Ueniet dn̄s q̄ z illuminabit abscōdita tenebraꝝ: z manifestabit cōsilia cordiū. Jo.j. Lux in tenebrꝫ lucet: z tenebre eā non cōprehenderūt. Et ideo dr̄ Sap.vj. Horrende z cito apparebit vob [ita erit z aduentus filij hois]. j. Thes.v. Cū dixerint pax z securitas: tunc repentin⁹ supueniet eis interit⁹ sic dolor parturientꝫ: z nō effugiēt. Dicit aūt [filij hois] z nō filij dei. qr in forma hois iudicabit nos: in qua p nob iudicat⁹ est. Jo.v. Ptātem dedit ei iudiciū facere qr filius hois est. Nolite mirari h̄. hoc est: nō vobis videat mirū q filius hois est: qr homo ille ꝯstitutus est iudex viuoꝝ z mortuoꝝ. Sicut dr̄ Act.x [Ubicūqȝ fuerit corpus] Dat signum cōgregatiōis sanctoꝝ: ad ipum loquens p silitudinē. Ad corp⁹ ei odorē nidoris spargens adultra marina per odoratū inuitant aquile: ab acumine visus z odorat⁹: aquile vocate. Multo ḡ magis ad redolentiā suauissimā iudicis: bonitatē suaȝ in omes intellectuales nares distribuētis z spargentis: aquile sancte. videlicet oēs sancti: acuti visu in cōtemplatione: z bene odorātes: in aromatū illoꝝ

perceptiõe ad iudicē congregabunt: vt refectõe bo-
nitatis z dulcedis eius cū manifestat gl'ia eius sa-
tient. Psal.xvj. Satiabor cū apparuerit gl'a eius.
Esa.xl. Assument pēnas vt aquile: current z nō la-
borabūt: volabūt z nō deficient. j. Thes.iiij. Si'
rapiemur cū illis obuiā chr̄o in aera. z sic semp cū
dño erim⁹. In aerē enim ascēdit volans. Dicit aūt
[cōgregabunt] q2 tūc vere omnib9 virib9 suis
cōgregatis: altiuole in deū ascendūt Esa.lx. Qui sūt
isti q̄ vt nubes volāt: z q̄si colūbe ad fenestras su-
as Job.xxxix. dicit q aquila sedēs in summis ru-
pibus z inde contemplat escam.

Statim autē post tribulationē dierū illoꝝ sol obscurabit: et luna nō dabit lumen suum: et stelle cadent de celo.

Tangit Signa sumpta in his que circūstāt iu-
L dicium Dupl'r. In Celestib9 bonis Prio. Et In
Terrestrib9 malis Scdo. In Celestib9 aūt bonis
tāgit: In Corporib9 celestib9: In Virtutib9 ange-
licis: z in Sanctis in celū assumptis. Premittit aūt
tp̄s istoꝝ signoꝝ dicens [Statim aūt post
tribu. dierū il.] Dies ci: hoc ē sancti tribulabun-
tur. Noctes aūt: h' est mali ꝯsentiēt antichr̄o. Job
iij. Noctē illā tenebrosus turbo possideat: z nō il-
lustret lūie. Sap.xviij. Sanctis autē tuis maxima
fuit lux. Et tāgit Signa in Celestib9 corporibus:
Sole z Luna z Stellis dicēs [sol obscurabi-
tur] Marc.xiij. Stelle celi erūt decidētes. Et dic
Interlinearis: h' est lūie carebūt. Et pōt sil'r intelli-
gi d' sole. Quid aūt triū sniaꝝ que h' dici ꝯsuceue-
runt verū sit: nō est certū. Utrū em̄ sol ad tp̄s tunc
lumen amittat sicut dt glo. Interl' sup Marcum
Aut dicat obscurari. Qr cū Duo sint in lūie solis.
Sc3. Illustrare z Mouere ad generationē. Alte-
rū amittet. s. ad generationē mouere. Aut q supue-
niente maiori claritate: q̄ fulget a corpe chr̄i z cor-
porib9 glorificatis: dicat obscurari. q2 lumen ei9 nō
percipit. Sicut nūc lumē candele nō videt qñ te-
netur in radio solis. Qd' ego pbabilius iudico: q2
hoc dt Esa.lx. Nō erit tibi ampli9 sol ad lucendū
per diē: neq3 luna per noctē. Sed poti9 sicut dixit
ante. Surge illuminare hierl'm q2 venit lumē tu-
um: z gl'ia dñi sup te orta est. Apo.xxj. Ciuitas nō
eget sole neq3 luna vt luceāt in ea: q2 ipse dñs illu-
minabit eā: z lucerna eius agn9 [et luna nō da-
bit lu. s.] Hoc ē necessariū: si sol obscurabit q lu-
na non det lumen. quia nō habet lumē nisi a sole.
Abacuch iij. Sol z luna steterūt in habitaculo
suo [et stelle cadent de celo] Nō casu corpali:
Sed potius q̄ ad effectuz in his q̄ generant Sol
infundit calorē natiuū: z luna mouet humidum:
(qd' subiectū est vite z materia generatiōis) z ima-
gines stellarū cōferūt figurā generato. z q̄ ad hos
effect9 subtrahūt lumē. Et ideo obscurari z cadere
de celo dicūt: q2 tūc nō erit ampli9 generatio. Sz
oia formabunt ad statū: collectiōis iustoꝝ in glo-
riā: z pctoꝝ in penā. Esa.xiij. Stelle celi z splēdor
earū nō expandēt lumē suū: obscurat9 est sol in or-
tu suo: z luna nō splēdebit in lūie suo. Apoca.viij.
Quartus angelus tuba cecinit: z pcussa est tertia
pars solis z tertia ps lune z tertia ps stellaruz: vt
obscuraret tertia ps eoꝝ. Tres em̄ ptes sūt Locus:
Lumē: z Effect9 in generabilib9. Et hec tertia pcu-
tietur. Apo.vj. Sol fact9 est niger q̄si saccus cilici-
nus: z luna tota facta est sicut sanguis: z stelle d' ce-
lo ceciderūt. De media aūt expōne q sc3 cōparatōe
maioris luminis obscurari videbunt. Videt in-
telligi qd' dt Esai.xxiiij. Erubescet luna z ꝯfundet
sol cum regnauerit dñs exercituū. Peracto aūt iu-
dicio vt oia ostendant ꝑpter hoiem esse facta. sicut
homo mutabit ad spēm gl'ie: Ita mutabunt z lu-
minaria. Esaie.xxx. Erit lux lune sicut lux sol': z lux
solis septempliciter sicut lux septem dierū.

Et virtutes celoꝝ cōmouebuntur. Et tunc parebit signū filij hominis in celo.

Tāgit Signa in Spūali (al's Spēali) creatu-
ra. Primo In Angelis. Scdo In Aīab9 sanctis.
De Angelis eni intelligit qd' dt [Virtutes ce-
loꝝ] Aut oēs celestes eētie: que cōi noie ṽtutes
dicunt sicut dt Diony. Aut ille ordo q̄ virtutes vo-
catur: eo q vltimū potētie attingat in faciendo mi-
racula q̄ tūc maxia fient. Angeli ei aū iudiciū oēs
sūt in ministeriū missi ꝑpter eos q̄ hereditatē capiūt
salutis. Et ideo in collectōe eorūdē mouent ad mi-
racula i iudicio. ps.cij. Bñdicite dño oēs ṽtutes
ei9 ministri eius q̄ facitis volūtatē ei9. Raban9 sic
exponit [mouebunt] .i. timebūt. h' ē ꝯsiderato ter-
rore iudicis ad modū timentiū se habebūt Aut re-
uerentie motu mouebūt ad gl'am iudicis. Job.
xlj. Cū sublat9 fuerit timebūt angeli: z territi pur-
gabunt. Job.xxvj. Colūne celi cōtremiscūt z pauēt
ad nutū ei9 [Et tūc appa. signū filij hoīs i ce-
lo] Ecce Signū in aiab9 sanctis: q̄ om̄s consignite
merito fidei filio hoīs: deo apparebunt. Et hoc ē si-
gnū q̄ distinguent electi a reprobis. Ezech.ix. Si-
gna thau sup frontes viroꝝ gementiū z dolentiū
Exo.xij. Signant postes z suplimmaria sanguie
agni: ꝯtra pcussorē angelū. ps.iiij. Signatū est su-
per nos lumē vult9 tui dñe. Vel [signū filij ho-
minis] sūt stigmata vulnerū q̄ oñdit. Zach.xij. Vi-
debūt in quē transfixerūt. Et idē est Jo.xix. Apo.j.
Videbit eū ois oculus z q̄ eū pupugerūt. Dicunt
etiā quidā q lignū crucis: in signū crucis appare-
bit sole splendidi9. Sed h' nō asserendū: q2 perspi-
cue non pbat. Apoc.vij. Nolite nocere terre z mari
neq3 arborib9: quoadusq3 signemus seruos dei no-
stri in frontibus eorum

Et tūc plāgent oēs trib9 terre. M

Signū de Infimis. h' est de terra dat h' Et h' est
planct9 maloꝝ. Circa hoc aūt tangit Duo. Plan-
ctum. z Cām. Causa aūt est Triplex. Sc3. Uisus
horribilis irati iudicis. Audit9 terribilis tube ad
iudiciū vocantis. Collectio tristabilis bonorum ad
chr̄m impijs in terra desertis. Dicit igit [Tunc
plangent se] Unusquisq3 seipum plangit accu-
sante ꝯscia. Rho.j. Inter se inuicē cogitationū ac-
cusantiū aut etiā defendentiū in die quo iudicabit
deus occulta hoim sm euangeliū meū. Sup.xiij.

Ibi erit fletus z stridor dentiū. Esai.xvj. Inebria-
bo te lachryma mea esebon z elcale [oēs tribus
terre] h' est q̄ in celo nullū hñt municipatū. Qui-
bus nō est dictū Uado parare vob' locū. Joā.xiiij.
Apo.xij. Neq3 locus eoꝝ inuētus est amplius in
celo. In terra em̄ remanēt quā dilexerūt sancti ra-
ptis in nubib9 obuiā chr̄o in aera. Hiere.xvij. Re-
cedentes a te in terra scribent. Trib9 autē terre di-
cunt: q2 (al's qui) nullā nisi in terra hñt generatio-
nem z amicū. Si em̄ fecissent sibi amicos de mā-
mona iniqtatis cū defecissent in terrenis: fuissent
vtiq3 recepti ab amicis i eterna tabernacula. Et ha-
buerūt hic manentē ciuitatē: futurā nō inqrentes.
Cōtra id quod dt Heb.xiij. Nō habem9 h' manen-
tem ciuitatē: sed futurā inquirim9. Et fuerūt nati
de sanguinib9: ex volūtate cōcupiē carnis: z ex vo-
luntate viri ptinacis ad maluz. Et ideo terre sunt
ascripti. De q̄ dt Job.ix. Terra data ē in man9 ipij

Et videbunt filium hominis venientem in nubibus celi cum virtute multa et maiestate.

Ecce Uisus horribilis. Sap.vj. Horrēde z ci-
to apparebit vobis. Et dt de Judice viso Quinq3.
Sc3. Formā in q̄ eis apparebit. Approximationez.
Gloriā. Uirtutē. z Curie frequentiā. Uidebūt au-
tē visu horribili. Apoc.vj. Reges terre z tribuni z
fortes z ois seru9 z liber abscondet se in speluncis
z in petris montiū: z dicent montib9 z petris Ca-
dite sup nos: z opite nos a facie sedentis sup thro-
nū z ab ira agni: qm̄ venit dies magn9 ire ipsorū.
Apo.xviij. Plangēt sup illā oēs reges terre. Thre.
j. Multi sūt gemit9 mei z cor meū merens. Esa.lxv
Uos plorabitis: z p̄ cōtritiōe spūs vlulabitis [fi-
liū hoīs] Si querit In qua forma videbunt:
Dicit q in forma humana. Etsi querit Utrū vi-
debūt eū in gl'ia. Dicendū q videbūt eū nō in glo-
ria (z tñ filius dei nō induet aliū habitū q3 glorie)
sed sicut solem aquila videt in lūie. Oculo aūt in-
firmo: naturalis defectus inest q aspiciēs ad solē:
humore confluente cōuoluit: vict9 fulgore solis. z
pmo apparet rubeū. deinde viride magis humore
vincente. z tandē fit nigrū tenebrosum: qd' apparet
Ita eodē mō se habentē iudicē Scti videbunt in
gloria ꝑpter prātem oculi glorificati z damnati: vi-
debunt eū sub specie coloris sm infirmitatē oculi
nō glorificati. Esa.xxvij. Tollat impius ne videat
gl'am dñi. Joā.v. Potestatē dedit ei iudicium fa-
cere q2 filius hoīs est. Nolite mirari hoc. Et sic in-
telligit illud Jo.xix. Uidebunt in quē transfixerūt
[venientē] Ecce Appropinquatio. Qd' maxime
horrent impij. Esa.iij. Dñs ad iudiciū veniet cum
senatorib9 ppl'i. Esai.xxx. Ueniet de longinq̄ ardēs
furor ei9 z grauis ad portandū. Tūc eni verificat
illud Prouer.vj. Zelus z furor viri non parcet in
die vindicte: nec recipiet p redemptione dona plu-
rima [in nubib9] Ecce Gloria venientis. Nec est
intelligendū q nubes hic sit vapor eleuat9 ab infe-
riorib9 elemētis. Sed sicut dixim9 ante Fulgebūt
tunc iusti sicut sol in regno pr̄is eoꝝ. Sicut dcm̄
est Sup.xij. z erunt circa chr̄m sup moduz solem
in claritate excedentē: z hui9 tota claritas in ocul'
terrenoꝝ in vi fulgoris nō pcepta: quandā in oc'lis
egris eoꝝ generat obscuritatē. Et h' (al's hec) voca-
tur nubes. iij. Reg.viij. Dñs dixit vt habitaret in
nebula. Act.j. Sic veniet queādmodū vidistis eū
euntē in celum qñ nubes suscepit eū ab oculis eo-
rū. Erit aūt ex hoc terror damnatoꝝ: q2 hec nubes
flāmiuoma vt dt Hierony. thesauros grandinis
z fulgurū significat: q̄ tunc immittent dānandis.
Sap.v. A petrosa ira plene mittūtur grandines:
ibunt directe emissiones fulgurū: z tanq3 habene
curuato arcu nubiū ad certū locum insilient. Sic
btūs Diony. exponit caliginē in quā ingressus est
moyses ad dñm Exod.xix. Nō em̄ cōsequens est q
deus in obscuris habitet. qui sicut dt. j. Timo.vj.
habitat lucē inaccessibilem. Nec rōnabile est ex ca-
ligine: splendidā factā esse faciē Moysi: ita vt nō
possent in gl'am vultus ei9 intēdere filij isrl'. Exo.
xxxiiij. Luc.xxij. Amodo videbitis filiū hominis
venientē in nube. Et ꝑpter hoc dicūt nubes [celi]
nō terre. Job.xxxvj. Nubes spargunt lumen suū
quocunq3 eas direxerit. Apoc.j. Ecce venit cū nu-
bibus. Dañ.vij. Ecce in nubib9 celi filius hoīs ve-
nit [cū virtute multa] h' est robore: qui primo
iudicat9 apparuit in infirmitate. Job.ix. Si forti-
tudo querit: robustim9 est. Uirtute em̄ vltimū at-
tingit ois potentie. Exo.xv. Quis sil'is tibi in for-
tib9 dñe: quis sil'is tibi magnificus in sctitate ter-
ribilis atq3 laudabilis z faciens mirabilia [z ma-
iestate] Hoc refert ad frequentie que circa eum
apparebit solennitatē z ambitionez qua impij op-
primenti. Dañ.vij. Ptās eius ptās eterna q̄ non
auferet: z regnum eius quod non corrumpetur.

Et mittet angelos suos cū tuba et voce magna.

Hic tangit Auditū terribilem vocantē ad iudi- N
cium. Job.xv. Sonitus terroris in aurib9 eius. Et
tāgit Tria. Angeloꝝ ministeriū in Uocādo: Tu-
be clangorē: z Uocis magnitudinē. Angeloꝝ mi-
nisteriū est in collectōe cineꝝ: ex quib9 integranda
sunt corpa. Tube clangor: est terribilis fragor ele-
mētoꝝ: vt qōlibet reddat q̄cquid habet de corpib9
resurgentiū. Uox magna: est Uox chr̄i suscitans z
viuificans z vocans ad iudiciū. Dicit igit [Et
mittet angelos s.] Congruū enim est vt quos
habuerūt duces vie: habeāt etiā collectores cineꝝ
z pductores ad iudiciuz. Sup.xiij. Mittet ange-
los suos q̄ colligent d' regno eius oia scādala. In-
fra.xxiij. Exibūt angeli z separabūt malos de me-
dio iustoꝝ. In signū hui9 angeli separauerūt Loth
de medio impioꝝ. Geñ.xix. [cū tuba] h' est mun-
di fragore. Sap.v. Stabit cōtra illos turbo tem-
pestatis: z flumina cōcurrent duriter. Et Ibidem.
Pugnabit cū eo orbis terrarū cōtra insensatos. j.
Coꝝ.xv. In momēto in ictu oculi z in nouissima
tuba. canet enim tuba: z mortui resurgēt incorru-
pti [Et voce magna] q̄ est iussus dei q viuant z
surgant mortui z veniant ad iudiciū. j. Thes.iiij.
Ipse dñs in iussu z voce archangeli z in tuba dei
descendet de celo: z mortui qui in chr̄o sunt resur-
gent primi. Archangelus autez est chr̄s princeps

angeloꝝ vt dt glo. Et ꝭm h Tria cõcurrunt ad re-
surrectionē. Fragor mundi in restitutiõe materie.
Ministeriũ angeloꝝ in cõpositiõe pulueꝝ ꝛ corpo
rũ: ꝛ Jussus siue vox dei ꝛ christi in viuificatiõe et
citatiõe. Joã.v. Mortui audient vocē filij dei: ꝛ q
audierint viuent. Psalm.lxvij. Dabit voci sue vo-
cem virtutis.

Et congregabũt electos eius a quattuor ventis: a summis celoꝝ vsqꝫ ad terminos eorum.

Hic tangit Congregationē bonoꝝ ab eo futu-
ram: qui dispersiones isrl' congregabit relictis im
pijs. Dicit aũt Tria. Congregationē electorum: ꝛ
Generalitatē locoꝝ vnde ꝯgregant: ꝛ Cõgregan-
doꝝ integritatē. Congregatio est ad sinũ pr̃is oĩa
cõgregantꝭ vt dt Diony. Psal.xlix. Congregate illi
sanctos eius. Impij aũt dispergent: quia non ha-
bebũt vnũ in quo congregent. Sed dissipati cor-
dib9 manebunt in inferno. Ezech.vj. Dispergã eos
in oẽm ventũ ꝛ gladiũ nudabo post eos. Ezech.xj.
Congregabo vos de terris ad quas captiui ducti
estis Ps.cv. Saluos fac nos dñe: ꝛ ꝯgrega nos
de nationib9: vt ꝯfiteamur nomini scõ tuo: ꝛ glo-
riemur in laude tua [a quat. ventis] celi: princi
palib9. Qui significãt quattuor mũdi plagas ꝛ cli
mata. Esai.xliij. Ab oriente adducã semẽ tuũ: ꝛ ab
occasu cõgregabo te: dicã aquiloni da. ꝛ austro no
li ꝓhibere. Sup.ix. Multi venient ab oriẽte ꝛ oc-
cidente ꝛ aquilone ꝛ meridie: ꝛ recũbent cũ Abraã
Jsaac ꝛ Jacob in regno celoꝝ. Ps.cvj. A solis or
tu ꝛ occasu: ab aqlone ꝛ mari. Eze.xxxvij. A quat-
tuor ventis celi venit spũs ꝛc [a summis celo.]
Hic tãgit Integritatē. Dicit eñi Arist. ꝙ summũ
ꝛ imũ qd est a celo vsqꝫ ad centrũ: est ꝑncipiũ lon-
gitudinis. Sed dextrũ ꝛ sinistruꝫ qd est ab oriẽte
in occidentē: est ꝑncipiũ latitudis. Ab ante autē et
retro qd est a meridie in aquilonē: est ꝑncipiũ pro-
funditatꝭ. Scdꝫ Primũ accipit mot9 incremẽti ꝛ
nutrimẽti. Scdꝫ Alteꝝ accipit mot9 local' mẽbro-
rũ. Scdꝫ Tertiũ accipit mot9 alteratõis ꝑꝫ sensũ:
Et h est [a sũmis celorũ vsqꝫ ad terminos]
infinitatꝭ: latitudis ꝛ ꝓfunditatꝭ vt integre resur-
gent. j. Coꝝ.xv. Mortui resurgẽt incorrupti. Su-
pra.x. Capill9 de capite non ꝑibit. Vñ Aug9. dt ꝙ
summũ celi dr cenith capitꝭ vniuscuiusqꝫ hoĩs. Et
terminus orbis dr termin9 orizontꝭ visibilis. Jn
cui9 circũferentia sr̃ dr̃e qͣttuor sit9. Scꝫ. Dextrũ ꝛ
Sinistrũ: ꝛ Añ ꝛ Retro. Alie ãt due sit9 differẽtie
sr̃: altũ in cenith capitꝭ: ꝛ imũ in centro orizontis.

Ab arbore aũt fici discite parabolam: cũ iam ramus ei9 tener fuerit et folia nata: scitis qꝛ prope est estas. Jta et vos cũ videritis hec omia: scitote quia prope est in ianuis. Amen dico vobis: quia non preteribit generatio hec donec omnia fient. Celuꝫ ꝛ terra trãsibũt: verba autẽ mea non preteribunt.

Ecce Signũ ꝑticulare tꝑis: qd erit Temp9 col O
lectõis. Dicit aũt Tria. Parabolã: Adaptationē:
ꝛ Veritatis ꝯfirmationeꝫ. Circa Primũ dt Duo.
Primo eñi innuit q parabola sit qd dic. ꝛ Scdo
exponit ꝭm qs ꝓprietates sit accipiẽda. Dic igit
[Ab arbore aũt fici] Luc.ꝭ.xxj. maledictuꝫ est.
Et de q Abac.iij. Ficus nõ florebit [Sumite] vl'
[discite parabolã] h est silitudinariam sniam.
Prouer.j. Audiuertet pabolã ꝛ interpretationeꝫ:
verba sapientũ ꝛ enigmata coꝝ. Et subdit in q su-
mit [cũ iam ra.e9 tener fu.] Ficus int' oẽs arbo
res tardi9 virescit: ꝛ flores grossoꝝ emittit. Trans-
it eñi ver ꝛ in estate fert flores: ꝛ longe ĩ estate ver-
sus autumnũ dat fructũ in signo leonis. Et ideo a
ficu signũ tꝑis maturitatꝭ ꝛ collectiõis accipitur.
Ver eñi magꝭ cõparat statui generatõis. ꝛ ita (al's
ideo) Judei qui ꝑ ficũ designant: conuersione sua
finē mundi preloquunt. Joel'.j. Ficũ meã decorti-
cauit: nudans spoliauit eã ꝛ ꝓiecit: albi facti sr̃ ra-
mi ei9. Cũ g iam ram9 eius quē eodē anno emittet
tener fuerit: nouella ad fidē cõuersione. Osee.xiiij.
Jbũt rami eius: ꝛ erit qsi oliua. Ecci.xxiiij. Rami
mei honorꝭ ꝛ gr̃e [et folia nata] vboꝝ in ꝯfessio
ne ꝛ laude. ps.j. Foliũ e9 nõ dfluet. Prouer.xj. Ju
sti quasi virens foliũ germiabũt [Scitis quia
ꝓpe est estas] tꝑus maturitatis ꝛ collectionis.
Prouer.xx. Propt' frig9 piger arare noluit. men-
dicabit g estate ꝛ nõ dabit ei [Jta et vos] Ecce
Adaptatio [cũ vide.hec fie.] que dixi [scitote
qꝛ ꝓpe est in ia.] vt iam intret iudex. Jac.v. Ju
dex añ ianuã assistit. Apo.iij. Ecce ego sto ad ostiũ
ꝛ pulso. j. Coꝝ.vij. Tẽpus breue est: reliquũ est vt
qui hñt vxores tanqꝫ nõ hñtes sint [Amen di-
co vo.] Cõfirmatio est signi qd posuit [nõ prete
ribit gene.hec] h est Judeoꝝ. Vl' successio mor
taliũ [donec oĩa fiant] exclusiue: qꝛ generatio
Judeorũ ꝛ mortaliũ termiabit ad signa inducta.
Ps.lviij. Deus ostẽdit mihi sup inimicos meos
ne occidas eos: neqñ obliuiscant ꝓpl'i mei. Eccis.j.
Generatio ꝑterit ꝛ gñatio aduenit: terra ãt in eter
nũ stat [Celũ et terra trãsi.] Cõfirmatio est
oĩm inductoꝝ in ꝑcedentibꝫ. Trãsit aũt celũ ꝛ ter-
ra: nõ quo ad sbam. sed q ad act9 ꝛ figurã genera-
tiõis: qꝫ nunc hñt. Psal.cj. Jpsi. s. celi peribũt: tu
aũt ꝑmanes: ꝛ velut amictũ mutabis eos ꝛ muta-
bunt. tu aũt idē ipse es ꝛ anni tui nõ deficiẽt. Esa.
lxv. Ecce ego creo celũ nouũ ꝛ terrã nouã: ꝛ ñ erũt
in mẽoria ꝑora: nec ascẽdẽt sup cor. sed letabimini
in eis q ego creo. Apo.xxj. Vidi celũ nouũ ꝛ terrã
nouã: ꝛ mare iam nõ est. Et h notat ex mõ loquen
di quando dicit [transibũt] qꝛ transitus de vno
ad aliũ est ꝑmanẽte sba trãseuntꝭ [vba aũt mea
nõ prete.] in falsitatē. Supra.v. Jota vnuꝫ aũt
vnus apex nõ preteribit a lege donec oĩa fiãt. Esai.
xl. Verbum domini dei nr̃i stabit in eternũ. Ps.
cxviij. Jn eternũ domine ꝑmanet vbũ tuũ in celo.
Esaie.lv. Verbũ qd egredit de ore meo nõ reuer
tetur ad me vacuum: sed faciet quecunqꝫ volui: ꝛ
prosperabitur in his ad que misi illud.

De die aũt illa: ꝛ hora nemo scit neqꝫ angeli celoꝝ nisi pater solus.

P Hic oñdit Tꝑis incertitudinē qñ veniat iudi-
ciũ. Diuidit aũt ꝑs ista ĩ Duo. Jn qꝝ Prio Ostē
dit qd dcm̃ est. Jn Scdo aũt Reddit nos cautos:
ne nos iudiciũ incõsideratos ꝑoccupet Jbi [Vigi
late g] Jn Prima hꝫ Tria dt. Scꝫ. Jmpossibi
litatē ꝑsciẽdi iudiciũ ex aliquibꝫ ꝯiecturꝭ: ꝛ Jncon
siderationē hoĩm qs inuoluet ĩcautos. Jbi [Sic
aũt in dieb9 Noe ꝛc] Et qlis erit discretio in iudi-
cio. Jbi [Tunc duo.] Jn Pria hꝫ Angelos ꝛ ho
mines a ꝑcognitõe iudicij excludit: ꝛ solũ includit
patrē. Dicit igit q ad tꝑis qlitateꝫ [De die aũt
illa] Dicit aũt dies q ad illustrationē iudicꝭ: ꝛ nõ
quo ad motũ solis sup terrã. qꝛ nescit qñ dñs ven
tur9 sit: Sero: an media nocte an gallicãtu an ma
ne vt dt Mar.xiij. Si obijciat ꝑ id quod in se-
quẽti capl'o sequit. Media nocte clamor factus ē.
Et ꝑ illud Sap.xviij. Dum quietũ silentiũ tenerẽt
oĩa: ꝛ nox in suo cursu mediũ iter haberet ꝛc. Di
cendũ ꝙ oĩa hec dicunt q ad tenebras ignorantie
hore: ꝛ nõ q ad qualitatē tꝑis diurni vel nocturni.
Nescit eñi qua tẽꝑis qlitate lucida vel tenebrosa.
Et q ad spaciũ quantitatis tꝑis subdit [et hora]
Sic eñi Jnfra dt. Veniet eñi dies quã nescit: ꝛ ho
ra quã ignorat [nemo scit] h est null9 hõ. Act.j.
Nõ est vr̃m nosse tꝑa vel momẽta que pat posuit ĩ
sua ptãte. Erubescãt q de iudicij tꝑe vaticinantur
[neqꝫ angeli] qꝛ nõ ꝑtinet ad beatitudinē eorũ.
Et ideo Esa.vj. sicut velabãt caput. Per qd osten
dit id qd ante mundũ erat in deo. Jta seraphin ve
labant pedes: ꝑ qs finis mundi oñdit: quē angeli
ignorant. Jn qbusdã codicibꝫ addit [neqꝫ fili9]
Et h ponit Mar.xiij. qd ideo dr. Qꝛ nõ facit nos
scire. Vel qꝛ nõ scit ex vtute humanitatꝭ [nisi pa-
ter solus] Exclusionē facit respcũ oppositõis ad
essentiã: ꝛ nõ ad ꝑsonã. qꝛ noticia est cẽtialis. Et
ideo vna est noticia triũ. sicut vna est essentia triũ.
Vñ nõ excludit filius neqꝫ spũsscũs. Et h notat
Jo.j. Deũ nemo vidit vnqꝫ nisi vnigenit9 qui ē in
sinu pr̃is ipe enarrauit. Q.d. Licet nemo deũ no-
uerit ꝛ viderit: tñ vnigenit9 (qui in eiusdē deitatis
occulto) videt eũ. Et ideo qd habet de noticia dĩ: ex
enarratione est vnigeniti. Jta ĩcludit infra noticiã
spm̃sanctũ Apl's. j. Coꝝ.ij. Que sr̃ dei nemo nouit
nisi spũs dei. Et. j. Coꝝ.ij. Spũs oĩa scrutat etiaꝫ
profũda dei. Sic g sol9 pat nouit h est pater: ꝛ nõ
ali9 in essentia qꝫ pat. Cũ eñi filius habeat essentiã
a pr̃e: ꝛ spũssanct9 ab vtroqꝫ: Sic oꝑtet ꝙ etiã no-
ticiã habeat fili9 a pr̃e: ꝛ eandē noticiã habeat spi-
ritussanct9 ab vtroqꝫ. ꝙ h est ibi esse quod nosse.
ꝛ econuerso.

Sicut ãt in diebus noe: ita erit et aduentus filij hominis.

Hic tãgit qualr̃ incõsideratos inuoluit. Et dic
Tria. Primo ꝑmittit Assimilationē. Scdo oñdit
Negligentiũ ꝛ carnaliũ incuriã. Et Tertio repetit
quales tales ꝑoccupant. Dicit igit [Sicut ãt
in dieb9 noe] iusti. Gene.vj. Qui fabricãdo arcã
predixit diluuiũ ꝛ ꝑdicauit pniam: ꝛ nõ attẽderũt
Sed videbat eis ludẽs loqui Gen.xix [ita erit.]
impulsus negligentibꝫ [aduent9] ad iudiciũ [fi
lij hoĩs] ij. Pet.ij. Mund9 quidē ꝑ aquã inun-
dat9 perijt. Celi aũt q nũc sr̃ ꝛ terra: eodē vbo repo
siti sr̃ igni in diē iudicij reseruati. Et tãgunt Duo
iudicia. Vnuꝫ ꝑ aquã: per qd refrigerat9 est ignis
concupie. Alterum per ignem per quem incẽdetur
frigiditas charitatis.

Sicut eni erãt in dieb9 ante diluuiũ comedẽtes et bibentes nubẽtes et nuptui tradẽtes: vsqꝫ ad euꝫ diē quo intrauit in arcã noe: ꝛ nõ cognouerũt donec venit diluuium et tulit omẽs: Jta erit ꝛ aduentus filij hominis.

Ecce Jncircũspectio ꝛ Jncõsideratio futurorꝫ
ꝓueniẽs ex inordinatiõe carnalis cõcupie [Jn
dieb9 Noe] q solus vixit in die. Alij eñi erant in
nocte. Joã.xj. Qui ambulat in nocte nescit q vadit
[Añ diluuiũ] qñ expectabat dei patia hoĩes ad
pniam. ij. Pe.iij. Patiẽter agit ꝓpter vos: nolens
aliqs perire. sꝫ oẽs ad pniam reuerti Ps.xxxj. Jn
diluuio aquarũ multarũ ad euꝫ nõ approximabũt
[comedẽtes ꝛ bibẽtes] ꝭm gule inordinatio-
nē. Esa.xxij. Vocabit dñs ad fletũ ꝛ planctũ: ꝛ ecce
gaudiũ ꝛ leticia: occidere vitulos: iugulare arietes
Exo.xxxij. Sedit ꝓpl's mãducare ꝛ bibere ꝛ surrex
erũt ludere. Sap.ij. Vino ꝑcioso ꝛ vngentꝭ nos im
pleam9. ꝛ [nubẽtes] viri [et nup.trad.] femi-
nas. Sꝫ nũqd h pccm̃ ē: Heb.xiij. Sic nuptie ho
norabiles ꝛ thor9 immaculat9. Sꝫ dicenduꝫ ꝙ cũ
mr̃imoniũ sit Jn officiũ nature: ꝛ Jn socialē ꝛ ci-
uilem vitã. ꝛ Jn sacr̃m eccl'ie: illi nihil in h qrebãt
nisi societatem cõcupiscentie. Tob.viij. Jn eos q
cõiugia suscipiũt: vt deum a se ꝛ a mente sua exclu
dant: ꝛ sue libidini ita vacẽt sicut equ9 ꝛ mulus in
quibꝫ nõ est intellẽs: in eos hꝫ ptãteꝫ demoniũ. ij.
Pe.ij. Delitijs affluẽtes ꝛ in cõuiuijs suis luxuri-
antes [vsqꝫ ad eũ diē ĩ quo ĩtro. in arc. noe]
qꝛ Libido insatiabilis est. Prouer.xxx. Tria sunt
insatiabilia. ꝛ quartũ qd nũqꝫ dt suffic. Jnfern9:
ꝛ os vulue: ꝛ terra q nõ satiat aqua. Jgnis vo nũ
qꝫ dicit sufficit. Jnfern9 est amor carnal'. Os vul-
ue ꝯcupia venereoꝝ. Terra: desideriũ sitꝭ: ꝛ ignis:
estus gule [et nõ cogno. donec venit dilu. et
tulit oẽs] qꝛ nõ crediderũt ꝑdicanti Noe. Job.
xxiiij. Dedit ei de9 locũ vt pniam ageret. At ille ab-
utitur eo in supbiã [Jta erit aduent9 filij ho.]
Adaptatio est ꝛ silitudo inertie eoꝝ q in duobꝫ iu
dicijs incircũspecti sr̃. ij. Pe.vl. Adueniet dies dñi
vt fur in q celi magno impetu trãsibunt. j. Thes.
vltimo. Dies domini vt fur ita in nocte veniet.

Tunc duo erunt in agro: vn9 assumet: ꝛ vn9 relinquet. Due molentes in mola: vna assumet: ꝛ vna relinquet. Duo in lecto: vnus assumetur: et vnus relinquetur.

Hic ponit̄ Discretio colligendoꝝ. Sunt autē
Q Tria genera hoīꝫ in quibꝫ cōtinet̄ tota hoim vni-
uersitas. Scꝫ. Prelati. Actiui. ⁊ Cōtemplatiui. d̄
quibꝫ dicit Eze.xiiij. Tres viri Noe Daniel ⁊ Job
liberabūt aīas suas. Noe q̄ rexit arcā: ꝑlatos. Da-
niel vir desideriorꝝ: contemplatiuos. Job dolens:
actiuos bonos in laboribꝫ dolētes significat. Lu.
etiā.x. significant̄ ꝑ duas sorores: ⁊ Tertiū fratrē
lazarꝝ quibꝫ erat amic⁹ dñs ⁊ ad ipos declinabat.
Maria q̄ sedebat ad pedes audiēs: cōtēplatiuos
Martha satagēs circa frequēs ministeriū turba-
ta erga plurima: actiuos. Lazar⁹ aūt gubernator
dom⁹: ꝑlatos. Hos igit̄ tāgit hic sub triplici dr̄a.
Et de Prelatis d̄r sic [Tūc] in tpe finali [erūt
duo] due ꝑlatoꝝ ⁊ ꝑdicatoꝝ differētie [in agro]
eccl'ie Vel cordiū: exercētes cā vomere v̄bi dei. Ge-
ne.xxiiij. Isaac exierat ad meditandū in agro. Su-
pra.xv. Ager hic mund⁹ est.j. Cor.iij. Dei agricul-
tura estis [vn⁹ assumet̄] ad gl'iam. Ille videl: cet
qui pōt dicere illō.ij. Cor.ij. Nō sum⁹ sicut q̄dam
adulterātes v̄bum dei: sed sicut ex deo corā deo in
chr̄o loquimur: qꝛ ⁊ v̄bo dei falsum nō admiscet:
nec malo exēplo viciat: ⁊ ex deo autore ⁊ corā deo
pia intētione in chr̄o loquit̄: ꝯfirmante ꝑ vnctiōis
grām [et alter relinquet̄] ad penaꝫ in terra q̄n
alius rapit̄ obuiā chr̄o in aera. Et ille est d̄ quo d̄r
Phil.j. Quidā ex inuidia aut ex cōtentōe christuꝫ
annūciant: siue ꝑ occasionē quest⁹. Sicut in eodē
agro naboth assumpt⁹ est: ⁊ Achab ⁊ Iezabel a ca-
nib⁹ deuorat⁹ iij. Reg.xxj. Et In eodē agro Abel
assumpt⁹ est ⁊ munera eius: ⁊ cain dānat⁹. Gene.
iiij. Ruth.ij. Ne vadas colligere in alterū agrum.
qꝛ licet duo sint in agro: tn̄ ager eccl'ie q̄ntūcūqꝫ
malus sit agricola nō est nisi vn⁹ [Due] erūt [mo-
lentes ī mola] per quā circūit⁹ laboris h⁹ mun-
di designat̄: in qua hoīes conterant̄. Et d̄r in femi-
nino ꝓpter fecunditatē ⁊ effeminationē: qꝛ molles
⁊ effeminati manēt in eo (al's ea) Apoca.xviij. Vox
mole nō audiet̄ in ea ampli⁹ [vna assumetur]
ad gl'am: vt Martha mīstrans dño. q̄ consilium
dñi facit. Facit enī sibi amicos de māmona iniq-
tatis: vt cū defeceret: recipiāt eā in eterna taberna-
cula. Ps.cxxvij. Labores manuū tuarꝫ qꝛ mādu-
cabis: btūs es ⁊ bn̄ tibi erit [et altera relin.] la-
bore stulto ꝯsūpta. De qua d̄r Eccis.x. Labor stul-
torꝫ affliget eos: qꝛ nesciūt in v̄bē ꝑgere: quia hec
que elaborāt nō ponūt in thesaurꝭ celi: sed expēdūt
ad vanitatē mūdi [Duo in lecto] cōtemplatōis.
De q̄ Cant.j. Lectul⁹ nr̄ florid⁹ [vn⁹ assumet̄]
qui amplexibus charitatꝭ ⁊ dulci eloquio v̄itatis
delectatus in ꝯsciā ⁊ religione requiescit Cant.iij.
Tenui illum nec dimittā donec introducā in do-
mū matris mee: gr̄e.s. in cubiculū genitricis mee.
scꝫ sapientie. Sap.viij. Hanc amaui ⁊ exq̄siui mi-
hi spōsam accipe: ⁊ amator factus sum forme illi⁹
[et alter relin.] extra hn̄s ꝯtemplatōis habitū:
⁊ interius quiescit. Esaie.lvij. Juxta me discoope-
ruisti: ⁊ suscepisti adulterū. Supra.xij. Genera-
tio mala ⁊ adultera signum querit.

Vigilate ergo: qꝛ nescitis qua hora domin⁹ vester venturus sit.

Hic inducit Ammonitionē cautele. Et diuidit̄
in partes Tres. In Prima ponit Ammonitionē R
In Scda Hui⁹ ammonitiōis ex rebus domesticꝭ
ponit persuasionē. In Tertia aūt Inuitat ad caꝫ
ex ꝯsideratōe iudicij serui boni ⁊ serui mali: qui di-
uersa (al's dispersa) a dño iudice stipēdia accipiūt
meritoꝝ. Et hec patēt in l'ra. Dicit igit̄ [Vigi-
late ergo] h̄ est vigilāti aīo vos circumspicite.j.
Pet.iiij. Prudentes estote ⁊ vigilate in orationi-
bus. Rhomanoꝝ.xiij. Hora est iā nos de somno
surgere.j. Pe.v. Sobrij estote ⁊ vigilate: qꝛ aduer-
sarius vester diabolus circūit querens quem de-
uoret: cui resistite fortes in fide. Apo.iij. Esto vigi-
lans. Et subiungit causam [quia nescitis qua
hora domin⁹ vester venturus sit] ad iudici-
um. Aut Particulare: qd̄ est ī cuiusqꝫ morte. Aut
Uniuersale: quod erit ī generali resurrectōe. Apo-
cal'.iij. Si non vigilauerꝭ veniam ad te tanq̄ fur:
⁊ nescies quādo veniam ad te. Eccl'iastis.ix. Ne-
scit homo finem suum: sed sicut pisces capiunt̄ ha-
mo: ⁊ aues comprehendunt̄ laqueo. Sic capiun-
tur homines in tēpore malo.

Illud autē scitote: quoniam si sciret paterfamilias qua hora fur venturus esset: vigilaret vtiqꝫ et non sineret perfodi domuꝫ suam. Ideo et vos estote parati: qꝛ nescitis qua hora fili⁹ hominis venturus sit.

Persuasio est ad vigilandū. Et dicit Duo. Ra-
tionem a minori sumptā. ⁊ Ammonitionis repe-
titionem. Ratio est: quia Si pro dānis tpalibꝫ ca-
uendis sollerter vigilat̄: tunc multo magꝭ vigilan-
dum est sollicite ꝑ precauendis dānis spūalibꝫ. Et
hoc est [Illud aūt scitote] h̄ est aduertite: qꝛ
quilibet hoc scit: licꝫ nō semꝑ aduertat [qm̄ si sci-
ret] h̄ est ꝑsciret [paterfa.] cui⁹ est custodia do-
mus [qua hora] noctꝭ [fur veni.] Qui a furno
quod est nigrum d̄r: qꝛ in nigra nocte furat̄ Jo.x.
Fur non venit nisi vt furet̄ ⁊ mactet ⁊ ꝑdat. Osee.
vij. Fur ingressus est spoliās latrūculos forꝭ [vi-
gilaret vtiqꝫ] Esa.xxj. Sup speculā dñi ego sū:
stans iugiter ꝑ diem. ⁊ sup speculā meaꝫ ego sum
stans iugiter totis noctibꝫ [et nō sineret perfo-
di domū suā] Veteres codices hn̄t perfodiri. ⁊
est antiq̄ grāmatica. Job.xxiiij. Perfoderūt ī tene-
brꝭ domos: sic in die cōdixerāt sibi. Ps.lxxix. In-
censa igni ⁊ suffossa ab īcrepatōe vult⁹ tui ꝑibunt.
[Ioqꝫ ⁊ vos] qꝛ nō vna hora: sed ꝯtinue dom⁹
suffodit̄.j. Cor.xv. Quotidie morior ꝓpter gl'iam
v̄ram fratres. Nec icertū: sꝫ certū est q᷑ fur vētur⁹
sit [esto. par.] Tit.iij. Ammone illos ꝑncipatibꝫ
⁊ ꝑtātibꝫ subditos eē: dicto obedire: ad oē op⁹ bo-
nū paratos esse. Ps.cxviij. Parat⁹ sū ⁊ nō sū turba-
tus [qꝛ qua hora nō pu.] Scitī tn̄ in oīni hora
putāt Et iō Sap.iiij. d̄r. Iust⁹ q̄ morte ꝑoccupat⁹
fuerit: ī refrigerio erit. Et Ibidē. Cōsūmat⁹ in bre-
ui expleuit tpa multa. Mal⁹ aūt quia semper spe-

rat lōgiorē vitā. sbitanea sꝑ morte ꝑoccupat̄. Lu.
xij. Stulte hac nocte repetēt a te aīam tuā: ⁊ q̄ pa-
rasti cuius erūt: [Fili⁹ hoīs ventur⁹ est] certis-
sime ecce veniet. Hebre.x. Adhuc modicū aliq̄ntu-
lū. ⁊ q̄ ventur⁹ ē veniet: ⁊ nō tardabit. Abacuch
ij. Si morā fecerit tibi expecta eū. qꝛ veniens veni-
et: ⁊ non tardabit.

Quisputas est fidelis seruus ⁊ prudēs quē constituit dñs sup familiam suam: vt det illis cibum ī tempore.

S Hic Inuitat ex ꝯsideratōe diuersorū stipendio-
rū vigilantiū ⁊ nō vigilantiū: bonoꝝ. ⁊ maloꝝ ser-
uorū. Et dicit Duo. Primo q̄ fiunt bono vigilan-
ti seruo. ⁊ Postea q̄ malo ⁊ dormiēti: Ibi [Si au-
tē dixerit mal⁹] In Prio aūt adhuc Duo dit. Cō-
sideratōem vicꝫ meriti. ⁊ Cōsideratōeꝫ ꝑmij ponē-
do Ibi: [Btūs seruus ⁊c.] Notandū aūt q᷑ hic ī
fine Tres inducit ꝑabolas. Quarꝝ ista competit
Prelatis: qui assumunt̄ vel relinquunt̄. Seq̄ns
autē Cōtēplatiuis q̄ est de v̄ginibꝫ. ⁊ Tertia Acti-
uis: q̄ est de seruis quibꝫ cōmissa sunt bona. De
Merito igit̄ vigilātis serui Sex tāgit. Raritatē:
Fidelitatē: Obsequij humilitatē: Prudētie circū-
spectōem: Ordinariā auctoritatē: ⁊ Dispensatiōis
vtilitatē. Primū est v̄tutis ⁊ honestatꝭ. Scdm āt
optime intentōnis ⁊ simplicitatis. Tertiū est vere
sui dñi imitatōis. Quartū ꝓuisiōis et ordis. Qui-
tū optime vocatōis. Sextū est edificatōnis. Per
ꝑmū excellit et efficit̄ idoneus. Per scdm deo vt
dño ꝑatus. Per tertiū ꝯgruit officio. Per q̄rtuꝫ
ꝯgruit honori ḡdus quē sortit̄. Per q̄ntū vtil' re-
gimini. ⁊ Per sextū vtilis est ꝓximo. Dicit igit̄.
[Quisputas ⁊c.] Nō impossibilitatē sed rarita-
tem notat.j. Cor.iiij. Hic iā querit̄ inter dispēsa-
tores vt fidelis q̄s inueniat̄. Prouer.xx. Mlti mi-
sericordes vocant̄: virū aūt fidelē q̄s inueniet: Ec-
cl'is.vij. Virū de mille vnū repperi: mulierē ex oī-
bus nō inueni. Et ideo cum vnus Samuel inuē-
tus esset: dixit sacerdos matri. Reddat tibi domi-
nus pro fenore quod cōmodasti domino.j. Reg.
iij. [fidelis] autē est intentōne. Bernard⁹. Pro-
fecto fidelis minister eris: si de vniuersa gl'ia do-
mini tui: ⁊ si trāseunte ꝑ te: nihil manibꝫ tuis ad-
herere cōtingat.j. Reg.iij Cognouerunt omnes a
dan vsqꝫ bersabee q᷑ fidelis Samuel ꝓpheta esset
domini: qui totū deo: nihil sibi attribuit. Sic Jo-
seph Genes.xlij. Hebre.iij. Moyses fidelis erat
tanq̄ seruus in tota domo dei: in testimoniū eoꝝ
que erant dicēda. Eccl'iastici.xxxiij. Si est tibi ser-
uus fidelis sit tibi quasi anima tua. Eccl'i.xlv. In
fide et lenitate illius sanctū fecit illum. ⁊ elegit eū
ex omni carne.j. Regum.xxij. Quis in omnibus
seruis tuis sicut Dauid fidelis in regno tuo: in-
grediens et egrediens et pergens ad imperiuꝫ re-
gis [seruus] In hoc notatur Obsequij humili-
tas. Supra.xx. Quicunqꝫ voluerit inter vos esse
maior: erit vester seruus. Phil.ij. Hoc sentite in
vobis quod ⁊ ī christo iesu. qui cum in forma dei
esset nō rapinā arbitratus est esse se equalem deo:
sed exinaniuit semetipm̄ formam serui accipiens
Esa.xlix. Seruus meus es tu isrl'. quia in te glori-
ficabor [⁊ prudens] ordine oīm suoꝝ. Sapientꝭ
enī est ordinare. ⁊ iō prudens esse debet vt totam
ordinet verbo ⁊ scia familiā dñi Prouer.xiiij. In
corde prudētis requiescit sapiētia ⁊ indoctos q̄sqꝫ
erudiet. Sup.x. Estote ḡ prudentes sicut serpētes
⁊ simplices sicut colūbe [quē ꝯstituit dñs] Ec-
ce Uocationis electio. Hmōi enī [ꝯstituit dñs]
Nō munus: Non sanguis: Non fast⁹ secularis
Heb.v. Nec quisqꝫ sibi sumit honorē sed qui vo-
cat̄ a deo tanq̄ Aaron Hiere.j. Ecce cōstitui te ho-
die sup gentes ⁊ sup regna Ps.xliiij. Constitues
eos ꝑn. sup o. terrā [sup familiā suā] Ecce Uti-
litas regiminis Exod..xviij. Cōstitue ex eis cēturio-
nes ⁊ decanos. ⁊ q̄nquagenarios ⁊ tribunos Act.
xx. Attendite vobis ⁊ vniuerso gregi in quo cōstitu-
it vos spūssanctus rectores ⁊ epos regere ecclesiaꝫ
quā adquisiuit sanguine suo. Et ad quid cōstituit
[vt det illis cibū in tpe] Oportune enī distri-
buenda sunt pabula ꝑ ꝯgruentia ꝑsonaꝝ ⁊ locoꝝ
⁊ temporꝝ Ps.cxliiij. Oīa a te expectant vt des
illis cibum in tempe oportuno Ecci.xx. Ab ore fa-
tui reprobabit̄ parabola. quia nō dicit illam in tē-
pore suo. Cibum autem dicit Uerbi. Exēpli ⁊ Tē-
poralis subsidij. Quia ad hoc aurum habet eccle-
sia vt dicit Amb. vt distribuat pauperibꝫ Joā.xxj.
ꝓpter hoc dicit̄ petro ter. Pasce Pasce Pasce Eze.
xxxiiij. Totū capitulū ē de ista materia Sic [Quis-
putas] idoneitatis dignitate [est fidelis] in in-
tentione [seruus] humilitatis affectione [⁊ pru-
dens] in officij executione [quem cōstituit do-
minus] in officij susceptione [super familiam
suam] in gubernationis mansuetudine Hester.
xiij. Uolui nequaq̄ abuti potestatis magnitudīe
Sed in mansuetudine gubernare subiectos [vt
det illis cibum in tpe] tēporali subsidio ⁊ ex-
emplo ⁊ ꝑdicatione.

Beatus ille seruus quem cum venerit dominus eius inuenerit sic facientem: Amen dico vobis quoniam super omnia bona sua cōstituet eum

Hic tangit primo ꝑmiū auree. ⁊ postea tangit ꝑ- T
mium aureole. Beatitudo enī status oīm bonoꝝ
congregatiōe ꝑfectus. Et hec est aurea que impo-
nitur capiti bonoꝝ seruoꝝ Ecci.xlv. Corona au-
rea super mitrā eius expssa signo sanctitatꝭ [quē
cum venerit dñs eius] Prouer.viij. Btūs q̄
audit me ⁊ vigilat ad fores meas q̄tidie ⁊ obseruat
ad postes ostij mei [inuenerit sic facientem]
Gal'.vj. Dum tps habemus bonum operemur ad
oēs. maxime aūt ad domesticos fidei Eccis.ix.
Qdcūqꝫ valet man⁹ tua instant̄ opare. qꝛ nec scia
nec rō nec opus nec cibꝫ est apd̄ īferos q̄ tu ꝓperas
[Amen dico vobis] Confirmatio est vt maius
solaciuꝫ spei sit in dicto [quoniā super omnia
bona sua cōstituet eum] Hoc est ꝑmium au-
reole quod debet̄ officio chr̄i.j. Tim.v. Qui bene

ꝓsunt pſbyteri: duplici honore digni habeāt. Maxime q laborant ỽbo ⁊ doctrina. Hoc eni est construere sup oīa bona: qḋ est gl'iari in se ⁊ de bono. qḋ est in tota dei familia quā optime gubernauit. Dan̄.xij. Qui docti fuerint fulgebūt sicut splēdor firmamēti. et q ad iusticiā erudiūt multos: q̄si stelle in ppetuas eternitates.

Si aūt dixerit malus seruus ille i corde suo. morā facit dn̄s me⁹ venire: ⁊ ceperit pcutere conseruos suos: manducet aūt ⁊ bibat cum ebriosis:

Sumit hic rōem a stipēdijs mali serui siue mali plati. Et tāgit Duo. Maliciā culpe. ⁊ Stipendiū pene. Maliciā culpe Triplicit exaggerat ſm corruptōez Rōis: Irascibil' ⁊ Cōcupiscibil'. Corruptio Ratōis notat in hoc ꝙ dicit [Si aūt dixerit seru⁹ ille mal⁹ i corde suo] Ps.xiij. Dixit insipiēs i corde suo: nō est de⁹. Corrupti sunt: ⁊ abomiabiles facti sunt in studijs suis. In q̄ autez corrupt⁹ sit: subdit: q2 dic [Morā facit dn̄s meus venire] Sperat eni longā vitā: ⁊ euadere iudiciū. Cōtra qḋ dr.ij.Mach.vij. Noli frustra extolli vanis spebꝫ: quia nō effugies iudiciuz dei. Eccl.xviij. Vidit psumptionē eorū qm̄ malū. ⁊ cognouit subuersionē cordis eoꝝ: qm̄ nequā est. ij.Pe.iij. Ex quo dormierūt p̄res eorū oīa sic pseuerant [⁊ cepit pcutere conseruos suos] Ecce Corruptio q̄ ad Irascibilē. Est autē pcutere anathemate: ⁊ malo exēplo.j.Cor.viij. Sic aūt peccātes i frēs: ⁊ pcutiētes ꝯscias eoꝝ infirmas i christum peccatis. Eccl'i.iiij. Noli esse quasi leo in domo tuo: euertens domesticos tuos. ⁊ opprimens subiectos tuos [māducet et bibat cū ebriosis.] Ebrius dicit extra briā: hoc est mensurā bibens. Vel briās dicit cyph⁹ sobrio ꝓportionat⁹. Et ebri⁹ dicit briātē excedēs: ⁊ bibens vsq3 ad sensus ⁊ ratōis subuersionē Et tāgit hic ꝯcupiscibilis corruptionē. Et sunt illi plati qui de subditis non q̄rūt nisi voluptatē. De qbus dicit Eccl'is.x. Ve terre cui⁹ rex puer est. ⁊ cui⁹ pncipes mane comedūt ad ebrietatē. Eccl'i.xxxvij. Propt crapulā ml'ti perierūt. Prouer.xx. Luxuriosa res est vinū: tumultuosa ebrietas Rho.xiij. Nō i cubilibꝫ ⁊ ipudicicijs: nō in comesatōe ⁊ ebrietate.

Veniet dn̄s serui illius in die qua nō sperat: et hora qua ignorat

Tangit hic penā. Et dicit Duo. Judiciū ⁊ Penam. Circa Judiciū tangit Tria. Appropinquationem. Preoccupatōem. Ignorātiā. Ex Primo est Certitudo damnatōis. Ex Secūdo Reat⁹ accusatōis. Ex Tertio piculum sententie mortꝫ. De Primo dicit [Veniet dn̄s serui illi⁹] cui⁹ iudicare interest ⁊ vindicare.j.Corith.iiij. Veniet dominus qui ⁊ illuminabit abscondita tenebrarū. [In die qua non sperat] q2 adhuc sperauit diu viuere. Et iō preoccupat. Daniel.iiij. Vigil ⁊ sctūs descēdit ḋ celo: ⁊ clamauit fortit dicēs, Succidite arborē [et hora qua ignorat] ꝙ piculosūz (al's periculū) est. quia tunc nō patet locus fugiēdi: nec ordinate sunt rōnes excusandi. nec habet tempus emendādi. Job.xlj. Nō parcam ei ỽbis potentibꝫ ⁊ ad deprecandū compositis

Et diuidet eum: partēq3 ei⁹ ponet cuz hypocritis: illic erit fletus et stridor dentium

Ecce Pena triplex. Dāni.s. ⁊ Sortꝫ in inferno. ⁊ Afflictiōis Dicit igit [Diuidet eū] a consortio bonoꝝ. Vel [diuidet] q2 cū ex duobꝫ cōponatur. Agni em̄ vellus est ex in vice chri quā obtinet. Lupi malicia est intus in opere qḋ exhibet Et hec duo diuidunt. q2 locus sanct⁹ liberat: ⁊ ipse diabolo assignatur.ij.Coꝝ.vj. Que cōuentio chri ad belial: aut que pars fidelis cū infideli: Osee.x. Diuisum est cor eoꝝ: nūc interibūt.iij.Reg.xviij. Quousq3 claudicatis in duas ptes. Miphiboseth vir ꝯfusionis claud⁹ erat vtroq3 pede.ij.Reg.ix. Hoc est quod dr Dan̄.v. Mane techel phares. Hoc ē: numeratū: appensum: diuisum. Regnuz em̄ talis plati numerat: vt numer⁹ penaꝝ sit ſm numeruz peccatoꝝ. Et appenditur vt quātitas penaꝝ sit ſm quantitatē circūstantiaꝝ. Et pcipue Intentōis. Et diuidit ab eo: ⁊ locus liber dat meliori [partēq3 eius] h est sortē [ponet cum hypocritis] qui aliud sunt extra ⁊ aliud intus. Extra enim obtinet christi locum: ⁊ intus exhibet pilatum vel lucifert actum. Psalm̄.lxij. Partes vulpium erunt. Job.xxiiij. Maledicta pars eius in terra. Hierem̄.xiij. Disseminabo eaz quasi stipulam que vento rapit in deserto. hec est sors tua parsq3 mēsure tue. Esa.xvij. Rapietur sicut puluis montiū a facie venti: ⁊ sicut turbo coram tempestate. Hec est pars eoruz qui vastauerūt nos Job.xx. Deuorabit eos ignis: qui non succēditur affligetur relictus in tabernaculo suo: detrahetur in ira furoris domini. Hec ē pars hominis impij [Ibi erit fletus] propter fumum incendij [et stridor dentium] propter frigus. Job Vicesimoquarto. Ad nimium calorem transibunt ab aquis niuium. Hoc Supra dictum est ⁊c.

Capitulum.XXV.

Tunc simile est regnum celorum decē virginibus.

Hic adhuc inducit Duas parabolas: in quib⁹ monet ad vigilandū. Et tandem in finem declarat Modum ⁊ Ordinem iudicij extremi: ꝓpter quod vigilandū est. Et hec est diuisio isti⁹ capituli. Parabole aūt iste distinguunt. q2 Prior ad vigilantiam mundicie ⁊ cōtinentie cōtra peccatū ⁊ preparationē virtutis. Et ideo attribuit cōtemplatiuis. Quoꝝ est studiuz virtutꝫ ⁊ puritatis ⁊ decoris ꝓprijs. Sequēs aūt inducit ad vigilantiā instantie A

opis: ⁊ multiplicatōnis bonoꝝ opeꝝ. Et ideo attribuit actiuis bonis. Modus igit p̄me pabole est ꝙ Primo inducit pabolā. ⁊ Scḋo inducit intentōem vigilātie: cū dicit [vigilate itaq3] Parabola est in duobus. In studio puritatꝫ ⁊ decoris quo ad meritū. ⁊ In discussiōe sinceritatis ⁊ intētiōis quo ad iudiciū: Ibi [Media nocte] Studium puritatꝫ (scitatꝫ) quo ad meritū Duplex vel Triplex Sc3. Quo ad studij illi⁹ ꝯceptum. ⁊ Quo ad pfectū. ⁊ Quo ad cōplementū pseuerātie. Profect⁹ est ibi [Que accipiētes lāpades suas ⁊c.] Cōplementū est ibi [Morā aūt faciēte ⁊c.] In Prio horum Tria notant. Sc3. Duo assil'ata. ⁊ Rō assimilatōis eoꝝ. ⁊ Ratio assimilatoꝝ est ibi [Reg. ce.] Nec regnū celoꝝ hic aliud intelligit nisi studiū pulcritudis: qḋ ſm leges ad celū ducētes: hoi ꝓponit. Eccl.xliiij. Studiū pulcritudis habentes: ⁊ pacificātes in domibꝫ suis. Sup.xiij. Colligēt de regno eius oīa scandala. Sap.v. Accipient de manu domini regnum decoris ⁊ diadema speciei. Aliud isti assimilatū est Decē virgines: cū dic [Decem virginibꝫ] h est virginalibꝫ mentibꝫ: q̄ conceptā fidei puritatē cū nullo illicito deuirgināt amatore.ij.Cor.xj. Despondi vos vni viro ỽginem castā exhibere chr̄o. Hester.ij. Querant regi virgines speciose. Ps.xliiij. Adducent regi ỽgies post eam. Sap.iij. Felix q̄ nesciuit thoꝝ in delicto. Supra.xix. Sūt eunuchi q̄ se castrauerūt ꝓpt regnuz celoꝝ. He virgines decē dicunt. Aut ꝓpt decē mādatoꝝ obedientiā. S3 tūc nō ꝯseq̄nter q̄nq3 essent fatue. q2 sūma sapiētia est dei mandatis intēdere. Aut dicūt meli⁹ decē: ꝓpter custodiā decē sensuū. quinq3 exteriorū: ⁊ q̄nq3 interioꝝ: q̄ mentē illibatā deflorāt ⁊ deuirgināt. Prim⁹ autē int exteriores est Tactus: in cui⁹ delectatiōe est ipē ꝯcubit⁹. Tn̄ etiā tact⁹ ipudici multū corrumpūt mētis puritatē. Vn̄ Hiero. Tact⁹ ⁊ ioci: risus ⁊ sibili moriture ỽgītatis solēt esse pncipia. Ideo de purissima cātam⁹. Btā mr ⁊ intacta ỽgo. Est etiā Gust⁹ q̄rūdā afferēs libidinē. Propt qḋ dr Ephe.v. Nolite inebriari vino in q̄ est luxuria. Et Gen̄.ix. Verēda Noe nudata sunt cū vinū bibisset. Et Gene.xix. Filias Loth ebri⁹ corrupit. Hieron̄. Nō ethnei montes: nō vulcani ignes ita estuāt: vt iuueniles medulle vino ⁊ dapibꝫ inflāmate. Ideo dr ꝙ pnceps cocoꝝ tēplū dn̄i qḋ virgo est: ſm apl'm: succēdit. Tertiū est Odor odoramētoꝝ luxuriosoruz Signū eni est petulātie Esa.iij. hr̄e olfatoriola: et pferre rosas i manibꝫ ⁊ hmōi. Vn̄ puer.vij. Mulier vaga ⁊ garrula. int alia dr: ꝙ cubile aromatibꝫ aspsit: ⁊ pcipue his q̄ libidinē accendūt. Quart⁹ ē Audit⁹ turpiū.j.Cor.xv. Corrūpūt bonos mores colloq̄a pua Et ecōtra de purꝫ dr Can̄.j. Murenulas aureas faciem⁹ tibi: vermiculatas argēto. Hoc ē: ornamēta aurea dabim⁹: diuia ⁊ candida puritate virginali. Ps.xliiij. Audi filia ⁊ vide: ⁊ inclina aurē tuā ⁊c. Visus est Quītus. Qui eni viderit ml'ierem ad ꝯcupiscēdū eā iā mechat⁹ ē eā in corde suo. Sup.vj. Gen̄.etiā.iij. Ml'ier p̄mo conspexit illicitū (al's lignū) ꝙ eēt pulcrū ocul': aspectuq3 delectabile. Gen̄.xxxiiij. Dina rapta ē cū egressa esset ad videndū vt videret ⁊ videretur. Job.xxxj. Pepigi fedus cū oculis meis vt nō cogitarē quidē de virgine. Interiores aūt sunt Turpis Imaginatio. Turpium memoria pteritoꝝ. Sensualis motus turpiū. ⁊ Cogitatio turpis. ⁊ Cōcupiscētia Imago em̄ turpis p cordis oculis posita: corpus laxat ad illicitū. ⁊ mentis puritatē violat. Vn̄ dn̄s improperat Ezech.xvj. ꝙ mulier fornicaria fecerit sibi imagines masculinas magnaꝝ carniū Hier.ij. Sub omī ligno frondoso tu psternebarꝫ meretrix qḋ esse nō potuit nisi p imaginatōem. Turpium aūt memoria multū violat. Vn̄ Num̄.xj. Illi quibꝫ venerunt in memoriā pepones ⁊ allia ⁊ carnes volucrūt redire in egyptū. Et ideo intemerata ỽgo monet in Ps.xliiij. Obliuiscere ꝓplm tuū ⁊ domū pris tui. Sensusualis aūt motus est aniālis ⁊ brutus motus nō restrictus. Et ille vocat serpens q̄ corrupit Euā Gen̄.iij. scḋe Coꝝ.xj. Timeo ne sic serpens corrupit Euā. Ita corrūpāt sensus vri ⁊ excidāt a simplicitate q̄ ē in chr̄o Jesu. Sepe em̄ fit dū motus tentatōis nō restringit ꝙ igrauescēte tentatōe etiā mens ad ꝯsentiendū illicite delectatōi deducit. Cogitatio aūt est qn̄ talia in corde coagitant. ⁊ qualia sint ⁊ qualiter pficiant mēte curiosa pquirit. Et dū p̄mo ex curiositate talia rimātur: postea ingerēte se delectatiōe mens polluit ⁊ illicite delectat. Et iḋo dr apl's.j.Coꝝ.vj. Fugite fornicatōem. q2 pestis ista nō nisi fugiēdo vincit vt in toto a cogitatiōe mentis abijciat. Et ideo dr pbus Qḋ Sapientes passi sunt ad Helenā: hoc nos pati oportet ad delectatiōem venereā. Sapiētes aūt visa helena fugerūt ne illicito corrūperent amore Vltimū aūt Concupiscētia oīa viciat. Propter qḋ deo laudabilis ỽgo dr Tob.iij. Nūq3 cū ludētibꝫ me miscui nec cū his qui in leuitate ambulāt ꝑticipem me p̄bui. Nunquā cōcupiui virū. mundā seruaui animā meā ab omī ꝯcupiscentia. Vel Quinq3 sensus Interiores sunt quos ponūt phi. Sensus cōis q̄ sensata cōponit. Imaginatio q̄ imaginē absentis rei retinet ⁊ repsentat. Estimatio q̄ amicū ⁊ inimicū: ⁊ ꝯueniēs ⁊ incōueniēs sibi ex sensibilibꝫ elicit. Et Phantasia que elicita cōponit ⁊ diuidit. ⁊ Memoria q̄ sicut in thesauro omia reponit

Sed ⁊ adhuc Quinq3 sensus sūt Corpei q̄s diximus. Et Quinq3 Spūales q̄ ad malū exterī violāt. ⁊ ad bonū exterī ꝯseruāt mētis castitatē. Et Tactus qdē est expientia ꝯiunctionis in corde p delectatōem. Gustus aūt est dulcedis rei q̄ reducit ad cordis palatū. Odoratus aūt pceptio euaporationis boni vl' mali qḋ p cordis nares distribuit qn̄ cor meditādo illḋ q̄si diuidēdo distribuit. ⁊ q̄d vigoris itus habeat cognoscere q̄rit. Audit⁹ aūt spūal' est qn̄ ỽba ⁊ cātus ⁊ hmōi amati ad cor reuocant Visus āt in spēm amati qḋ ocul' cordis igerit. De tribꝫ āt sil' dr.j.Jo.j. Quid vidim⁹ qḋ audiuim⁹ qḋ man⁹ nr̄e ꝯtrectauerūt ḋ ỽbo vite h annūciam⁹ vob De Gustu.j.Pe.ij. Si tn̄ gustastꝫ qm̄ dulcꝫ ē dn̄s De Odore.ij.Cor.ij. Chr̄i bon⁹ odor sum⁹ deo in his q̄ peunt. ⁊ i his q̄ salui fiūt Can̄.j. Currem⁹ in odore vnguētoꝝ tuoꝝ. Sic q̄ Decē sr̄.ps.xxxij. In psalterio decē chordaꝝ psallā tibi. Lignū ei aridū psalteriū sup sonās ỽginitas est q̄ Esa.lvj. dr. Ecce ego lignū aridū. Decem aūt chorde decem sunt ca-

stitatem obseruãtia que diximus quãdo ad mor/tificatõem carnis extenduntur.

Que accipientes lampades suas exierunt obuiã sponso ⁊ sponse

B Hic tangit Profectũ Dupliciꝰ. Sub mõ vicz ɔueniētie. ⁊ Sub modo differētie. Sub mõ ɔue/nietie tangit Quattuoꝛ. Voluntariũ. s. integritatꝫ ꝓpositũ: Pulcritudis studiũ. & Cõmodo carnis recessum. ⁊ Ad receptõem sponsi ꝓcessuz. Volun/tariũ integritatis ꝓpositũ notatꝰ cum dicit [Que accipiẽtes] sponte ꝓpria. Non eni est necessitatꝫ sed libere volũtatis. j. Coꝛ.vij. De virginibꝫ prece/ptũ dñi nõ habeo: consiliũ autē do tanq̃ misericoꝛ/diam cõsecutus a dño vt sim fidelis. Et In eodē Nõ peccat mulier si nubat. Beatioꝛ autē erit si sic ꝑmanserit ꝫm meũ consiliũ. Matth.xix. Nõ oēs capiunt hoc verbũ. Pulcritudis studiũ notatꝰ cũ dicit [lãpades suas] Lãpas est lucerna lucida ꝑspicua lumis ɔtētiua. Et hoc est corꝑis integri/tas ꝑspicue mundicie. Sue autē dicuntꝰ: q2 ĩnate sunt oibus hmõi innocētis mũdicie. Job.xij. De/ridetꝰ iusti simplicitas. lampas ɔtēpta apud cogi/tatões diuitũ. Ecci.xxvj. Lucerna aurea sup can/delabrũ sanctũ species mľieris bone. et (al's in) or/namentum domꝰ sue: h̃ est: corꝑis sui. Ideo dicitꝰ Cañ.vj. Pulcra vt luna: electa vt sol. q̃ lumiaria mũdi sunt lãpades. Ideo lãpades erant in tēplo. j. Reg.iij. Zacha.iiij. & Cõmodo corꝑis recessus notatꝰ cũ dicitꝰ [exierũt] Zacha.ij. O o o fugite d̃ terra aqlonis. Apoca.xviij. Exite ab ea populus meꝰ. Esa.lij. Exite exite: pollutũ nolite tãgere. mũ/damini q̃ fertis vasa dñi [obuiã] christo [spon/so] Processus notatꝰ cũ subinfertꝰ [obuiã spon/so ⁊ spõse] Et hoc fit ꝑ occursum desiderij ⁊ de/uotõis in oratõne ⁊ ꝓfectu boni oꝑis. Amos.iiij. Preparare in occursum dei tui israel. Spõsus aũt est christus: de q̃ dicitꝰ in Ps̄.xviij. Ipe tanq̃ spõ/sus ꝓcedēs de thalamo suo. Spõsa aũt est eccl'ia Ephe.iiij. Viri diligite vxores vestras sicut ⁊ chri/stus dilexit ecclesiam. Vel meliꝰ. Spõsus est fili/us dei: ꝫm q̃ est verbũ pr̄is. ⁊ Sponsa est hũana natura que est in partu virginis matris. Joã.iij. Qui habet spõsam spõsus est. Sap.viij. Hãc a/maui ⁊ exq̃siui mihi eã spõsam accipe. ⁊ amatoꝛ fa/ctus sum formeipius.

Quinq; autē ex eis erant fatue: ⁊ quinq; prudentes.

Tangit hic Differentiã in merito Dupliciter. ꝫm habitũ Intellectꝰ. ⁊ ꝫm habitũ Affectꝰ. Scd3 habitũ q̃dem intellectꝰ: q2 [Quinq; ex eis erãt fatue] que destitute erãt habitu intellectꝰ. Fatui/tas eni est quãdo dissoluta lascivia fertꝰ q̃s ad sen/sibilia ꝑ animalitatē: quã intra metas mentꝫ spiri/tus rectoꝛ nõ ɔtinet. Et hec fatuitas dicitꝰ Incon/tinentia: quando vis illecebrose passionis: a regi/mine sapiētie abducit motus corꝑis. ⁊ efficitꝰ va/ga garrula: qetis impatiens. Prouer.vij. Cũ lu/dentibus se miscens: et cũ his qui in leuitate am/bulant participē se ꝓbens. Tobie.iij. Hanc eni v̄/ginem etiã vulgꝰ fatuã ɔsueuit appellare. Et ꝓbs in.vij. Et hi. d̃ q̃ luxuus etiã est incõtinēs. Et in Tertio Nomē incõtinentie ad puerilia pcc̃a infe/rimꝰ. Quinq; aũt sunt: ꝓpter q̃nq; sensus delecta/bilia: in q̃bꝫ fatuitates exercēt [Et q̃nq; prud.] ꝑ oppositũ. De quibꝫ dr̄ Ecci.xiiij. Btũs vir qui in sapia morabitꝰ ⁊ in iusticia meditabitꝰ: Et in sensu cogitabit circũspectionē dei. Iste enim prudentes dicuntꝰ: q2 sensus reducũt ad iusticie meditationē: cũ prudēter circũspiciunt in q̃bꝫ sensus suos occu/pare debeant: ⁊ iusticiam reducũt ad morandũ in sapia: cũ sapientie oꝛdinē ⁊ metas in nullo excedũt

Vel Quinq; sunt: ꝓpter quinq; que vigorē per/petue integritatꝫ conseruant: Dum meditantꝰ diui/nam incorruptionē sue integritatis causam. Dum sinceritatis angelice seruant imaginē Dum pleni/tudis v̄ginalis chr̄i cõcupiũt decorē. Dũ exemplo v̄ginis mr̄is ab om̄i inq̃namēto liberã seruãt san/ctitatē. Dũ ducibꝫ v̄ginibꝫ sacris ĩcoinq̃nati certa/minis q̃d hñt ɔtra carnalia euincũt mercedē Dei/tatis igitꝰ integritatē hñt cãm. Vñ Aug. d̃ q̃ Vir/ginitas ē in carne corruptibili incorruptiõis ꝑpe/tue meditatio. Heb.viij. Vade oĩa facito ꝫz exem/plar q̃d tibi in monte mõstratũ est. Jõ Leui.vi. d̃. Sancti estote: q̃m ego sctũs sum. h̃ est mũdus. j. Coꝛ.vij. Mulier inupta ⁊ v̄go cogitat q̃ dñi sũt: vt sit sctã corꝑe ⁊ spũ. Imaginis etiã angelice vir/ginitas est emulatrix. Et h̃ fit dũ adeo indesinen/ter vultui dei assistit: q̃ etiã ministrans circa thoꝛ/maritalē: cõnubia disponēs ⁊ tractãs: nõ inq̃natꝰ. Sicut Raphael angelꝰ. To.vij. ⁊.viij. Mat.xxij. ⁊ Lu.xx. Neq; in resurrectiõe nubēt neq; nubentꝰ: sed sꝰ sicut angeli dei in celo. Sap.ix. Propꝰ suaz mundiciã nihil inq̃natũ incurrit ĩ illã. Et hec mun/dicia multũ necessaria est p̄latis qui oꝛdinare de/bent actus carnaliũ vt non polluantꝰ ex ipsis. Et h̃ ꝓpꝫe vocatꝰ celibatꝰ. Est enim delibatio mũdicie celestis. Plenitudis aũt chr̄i cõcupiunt decorem: q̃ñ verbuz ita quiescit in cordibꝫ eaꝝ (al's eoꝝ) q̃d carni mixtũ habitat in eis: effundēs id quo vnige/nitũ prefulget a pr̄e plenũ gr̄e ⁊ v̄itatis. Jo.j. Ita q̃ dicatꝰ de ipsis. Myrrha ⁊ gutta ⁊ cassia spirant a vestimentis tuis a domibus eburneis castis: ex quibꝫ delectauerũt te diuites filie regũ nobiles in honoꝛe tuo. Et illd̃ Prouer.vl. Multe filie cõgre/gauerũt diuitias: tu sola supgressa es vniuersas. Exēplo autē v̄ginis mr̄is ab oĩ inq̃namēto liberã seruãt sctitatē: dũ totũ corpꝰ spũi mãcipant ⁊ spm̄ spũiscto subijciũt. Sic ei venit in eas spũsanctꝰ: ⁊ virtus altissimi filij dei cõceptũ format in ipsis. Lu.j. Esa.xxvj. A facie tua concepimꝰ ⁊ quasi par/turiuimꝰ ⁊ peperimus spm̄ salutꝫ. Ecci.xxiiij. In/ebriabo partꝰ mei fructũ. Ducibꝫ aũt v̄ginibꝫ sa/cris: incoinq̃nati certamis p̄miũ vincãt. Sap.iiij. Et in ꝑpetuũ coronate triũphēt aduersus carnē ⁊ sanguinē resistētes. j. Coꝛ.vij Mľier inupta ⁊ v̄go cogitat q̃ dñi sꝰ: vt sit sctã corꝑe ⁊ spũ. Hec ei ē illa de q̃ dr̄ Geñ.xxiiij. Virgo pulcerrima ⁊ incognita viro. ps.xliiij. Adducentꝰ regi v̄gies post eã: p̄xime eiꝰ. Ecõtra Fatue sꝰ q̃ diaboli hñt integritatē in corpoꝛe inferni. semper plene sunt igne ⁊ fetoꝛe ap/parentiã exterius antichristi: spurcicias immun/das mũdi. ⁊ ad oēm virũ capiuntꝰ: que nũc ĩ nul/

lo nisi in exterioꝛi oꝑe tentatiõi libidinis resistētes De q̃bꝫ dicitꝰ Esa.iij. q̃ eleuate sunt filie sion: ⁊ nuti/bus oculoꝝ ibãt: ⁊ cõposito gradu incedebãt. ⁊ iõ decaluabit dñs v̄ticē filiaꝝ sion. ⁊ dñs crinē caꝝ nudabit. Threñ.j. Virgines eius squalide: et ipsa oppssa amaritudine. Eccl'i.xlij. Sup filiã luxuri/osam ɔstitue custodiã. Fatuitas eni est v̄ginis: ge/stũ accipe meretricis. ⁊ habitũ ɔ̄ moꝛē sanctaꝝ vir/ginũ. spurcicias coꝛdis ɔ̄ sanctitatē gloꝛiose virgi/nis. nihil habere gratie saporis ɔtra gr̄e plenitu/dinē q̃ est in chr̄o. ardere igne infernali libidinis ɔ̄ integritatē ⁊ sinceritatē angelicã: et sola ⁊ sterili in/tegritate corꝑis esse ɔtentã ɔtra fecundã incorru/ptõem diuinã. Hec eni sicut dicit Amb. virgo cor/poꝛe: omni deuirginatꝰ gestu: sensu ⁊ cogitatõe. lu/panar diaboli existens

Sed quinq; fatue acceptis lãpa/dibus nõ sumpserũt oleũ secum: Prudentes v̄o acceperũt oleũ in vasis suis cũ lampadibus

C Describit hic differētiã harũ virginũ in affectu intellectũ sequente [Acceptis lãpadibꝰ] inte/gritatis fidei ⁊ corꝑis. Iste in sinistris manibꝫ ha/bebant lãpades. Judi.vij. Sinistris manibꝫ tene/bãt lãpades. q2 totũ ad inanē gľiam referebãt in/terius cũ diabolo luxuriãtes. ij. Pe.ij. Pellicien/tes aĩas instabiles [nõ sumpserũt oleũ] Pie/tatis: in affectu gloꝛie. In testimonio ɔscientie. Il/lustratiõis in intētione. Charitatis ĩ amplexu dei. Misericoꝛdie in cõpassiõe ꝓximi. Pietas eni vngit Testimoniũ ɔsciētie exhilarat. Recta intentio to/tam vitã illuminat. Charitas impinguat. ⁊ Mi/sericoꝛdia supenatat. Que q̃nq; habet olei natura Hoc oleũ nõ sumpserũt [secũ] q2 hec ꝑ laudē q̃si/uerũt in alio ⁊ nõ in seipis. Ecci.xx. Gratie fatuo/rum effundentꝰ. Osee.xij. Oleũ in egypto ferebat. [Prudentes vero] dicte prudētes: q2 sibi ꝓui/dentes [acceperũt oleũ] vnctõem spũs. Esa.lxj. Eo q̃ vnxerit me dñs. Psal.xliiij. Vnxit te deꝰ o/leo leticie p̄ ⁊c. Hilaritatē coꝛdis in deuotõe. Ps̄ ciij. Vt exhilaret faciē in oleo. Fomentũ lucis ĩ bo/ni exempli ostensione. Zacharie.iiij. Isti sunt filij olei splendoꝛis qui assistunt dominatoꝛi vniuer/se terre. Pinguedinē deuotõnis. Judicũ.ix. dicit oliua. Non possum deserere pinguedinē meã qua vtuntur dij ⁊ homines. ⁊ ire per vanam gloꝛiã: vt inter ligna irratõnabilia ꝓmouear in laude homi/nũ. Vbertatē gratie. Hiere.xj. Oliuam vberē: pul/cram: fructiferã: speciosam vocauit dominꝰ nomē tuũ. Hoc oleum sumpserũt [secũ] Gal.vj. Pro/bet semetip̄m homo. ⁊ sic in semetipo tm̄ gloꝛiã ha/bebit et non in altero [in vasis suis] hoc est: coꝛ/dibus. Unde.iiij. Reg.iiij. Vxoꝛi ꝓphete filij vasa offerebãt: ⁊ illa infundebat. ij. Coꝛ.iiij. Habemus thesaurũ istũ in vasis fictilibꝫ: vt sublimitas non sit ex nobis. [cũ lampadibus] fidei integritate quo ad credenda: ⁊ corꝑis mundicia quo ad casti/tatem. Hec igitur quinq; dicũtꝰ [sumpserunt] em̄ ꝑ meritoꝝ ɔseruatiõem [oleũ] ꝑ pietatis affe/ctionē [secũ] ꝑ ꝓpriã edificatõem [in vasis suis] ꝑ coꝛdiũ custodiam [cum lampadibꝫ] ꝑ exteri/oꝛem mundiciã que om̄ia deficiunt fatuis. ꝓter vl/timũ q̃d vanũ est sine alijs Prouer.xxj. Thesau/rus desiderabilis ⁊ oleũ in habitaculo iusti ⁊ im/prudens dissipabit illud.

Moꝛã aũt faciente sponso doꝛmi/tauerũt om̄es ⁊ doꝛmierũt.

Hic tangitꝰ Cõfoꝛmitas istaꝝ virginũ in ꝑseue/rãdo. Et dicuntꝰ Duo Sc3 Dilatio iudicij ⁊ Sur/repens doꝛmitatio ex dilatione iudicij causata De Primo dicit [Moꝛam autem faciente spon/so] hoc est: differente iudiciũ. Supra.xxiiij. Mo/ram fecit dñs meus venire. Et obijcitꝰ ɔtra hoc Jac.vltꝰ. Ecce iudex ante ianuã assistit Apoc.xxij. Ecce venio velociter Esa.xlvj. Prope feci iusticiaz meam non elongabitꝰ. ⁊ salus mea non moꝛabitur Esa.xiij. Prope est vt veniat tempus eius ⁊ dies eius non elongabũtꝰ Responsio Respectu eter/nitatis ꝓpe est. Sz respectu desiderij sanctoꝝ ⁊ Ir/risionis peccatoꝝ longe est De Desiderio sanctoꝝ Apoc.vj. Usq; quo dñe sanctus ⁊ verus nõ iudi/cas ⁊ non vindicas sanguinem nostrũ ab his qui sunt in terra Ps̄.xij. Usq; quo dñe obliuiscerꝫ me in finem. De Irrisione peccatoꝝ qui nõ credunt vē/turum. eo q̃ ita diu differtꝰ: dicentes illud. ij. Pet. iij. Ex quo doꝛmiũt patres om̄ia sic ꝑseuerãt Esa. xxviij. Irriserunt ꝓphetas mandata dñi nũciantes ⁊ dixerunt: manda remanda: manda remanda: ex/pecta reexpecta: expecta reexpecta: modicũ ibi ⁊ mo/dicũ ibi. Contra quod dicitꝰ Abachuch.ij. Si mo/ram fecerit expecta eum. quia veniens veniet ⁊ nõ tardabit. Sponsus autez est chr̄s Ps̄.xviij. Ip̄e tanq̃ sponsus procēdēs de thalamo suo. Et q̃ua ratione sit sponsus supra dictuz est. Sequitꝰ [doꝛ/mitauerunt om̄es] Dupliciter exponit. Doꝛ/mitare ei est languoꝛe destitui. ⁊ Doꝛmire: coꝛpa/liter moꝛi Joã.xj. Lazarus amicus noster doꝛmit Somnus em̄ est moꝛs eo q̃ moꝛtui sunt suscitan/di sicut doꝛmientes Dañ.xij. Multi de his q̃ doꝛ/miũt in terre puluere ⁊c. ps̄.cxxvj. Cũ dederit dile/ctis suis somnũ. Alio modo ꝫm Chryꝰ. [doꝛmi/tauerunt omnes] ꝑ expectationis tedio Psal. cxviij. Doꝛmitauit anima mea pre tedio confirma me ⁊c. [⁊ doꝛmierunt] somno ignauie ⁊ toꝛpo/ris a bono opere Prouer.vj. Usq; quo piger doꝛ/mis. paululũ doꝛmies. paululum doꝛmitabis. j. Coꝝ.xv. Euigilate iusti. Ignoꝛantiã em̄ dei quidã hñt vsq; nunc Osee.vij. Tota nocte doꝛmiuit co/quens eos.

Media aũt nocte clamoꝛ factꝰ est

Hic tãgitꝰ ꝑoccupãs eos ĩ somno iudiciũ. Et tã/guntꝰ Tria Sc3 Citatio Preparatio adueniēdũ. ⁊ D Introitꝰ. Citatio ē eq̃lis fatuaꝝ ⁊ prudētiũ. Pre/paratio ꝑtĩ eq̃lis ⁊ ꝑtĩ differēs. Introitꝰ ex toto ine/q̃lis ⁊ differēs. De Citatõe d̃ Tria eē circa iudiciũ Sc3 Ꝙ iprouisum. Ꝙ aptũ: Ꝙ ꝑemptoꝛie cita/toꝛiũ. Ꝙ iprouisũ q2 [m. ãt no.] h̃ ē: medijs tene/bris ignoꝛantie Sap.xviij. Dum quietum silenti/um tenerent omnia. et nox in suo cursu medium iter haberet om̄ipotens sermo tuus domine venit

Supra aūt dictū est ꝙ nō ꝑ q̄litate tp̄is: sed pro obscuritate improuisiōis hore iudicij dicitˀ istud: q̄r.j.Thes.v. Dies dn̄i sicut fur ita ī nocte veniet. Sap.xvij. Nulla vis ignis: nec siderꝝ lympide flāme poterāt illuminare noctē illā horrēdā. Hiero. dicit: ꝙ traditio hebreoꝝ est ꝙ media nocte futura sit iudicij dies: qñ Exo.xij. pasca celebratum ē. eo ꝙ essent ab exterminatore angelo liberati: q̄ media nocte trāsiuit ꝑ domos egyptioꝝ. Un̄ dicit se opinari ꝙ traditio apl'ica fuerit: ꝙ ī vigilia pasce popul9 a laudib9 diuinis ante mediū noctꝫ dimittēdus nō fuerit: vt hora q̄ liberati sunt ab extmīatore ꝑ chr̄i resurrectōnem dimitterentˀ: tūc securi pasca celebraturi. ps.cxviij. Media nocte surgebam ad ↄfitendū tibi [clamor fact9 est] Fragorꝫ mūdi: ꝛ Uocatōis angelice. ꝛ Uocis chr̄i. De qb9 sup dictū est Esa.vj. Cōmota sunt superliminaria dom9 a voce clamātium. Joānis.v. Mortui audiēt vocem filij dei.

Ecce spōsus venit: exite obuiā ei.

In ista ꝑemptoria citatiōe Duo dicit. Scꝫ. Aduentū spōsi. ꝛ Citatōem. Aduētus spōsi exp̄mitˀ cū dicit [Ecce spōsus venit] Dan̄.vij. Fili9 hominis venit: ꝛ vsq̄ ad antiquū dierꝫ ꝑuenit. ꝛ ī conspectu ei9 obtulerūt eū. [exite obuiā ei] Amos iiij. Prepa te (al's pparc) in occursum dei tui isrl'. Iste autē exitus est vocatio obuiā christo in aera. Sicut dr̄.j. Thes.iiij. Simul rapiemur cū illis obuiā chr̄o in aera. ꝛ sic semꝑ cū dn̄o erimus

Tūc surrexerūt omnes virgīes ille: ꝛ ornauerūt lāpades suas.

Ecce Ad Ueniēdū pparatio. In qua in aliquo sunt sil'es. ꝛ in aliq̊ dissil'es. Dicit aūt Tria. Et in p̄mis duob9 sunt sil'es. ꝛ ī tertio dissil'es. Primuꝫ est Cōmūis resurrectio. Scōm est Comūis ↄscientiaꝝ ad defendēdū se pparatio. Tertiū ē Differēs ↄscientiaꝝ excusatio. De Prio dic. [Tūc surrexerūt oēs] ad auditū vocis et clamoris. Joā.v. Uenit hora qñ mortui audiēt vocē filij dei. ꝛ q̄ audierint viuēt.j.Coř.xv. Canet eni tuba ꝛ mortui resurgēt incorrupti. [virgines] ī integritate fidei: ꝛ castitatis corꝑalis (q̄ sunt cōmūia bonis ꝛ malis) Quia sicut dicitˀ Jaco.ij. Demones credūt et ↄtremiscūt. [ꝛ ornauerūt] hoc est: ornamēta ꝟtutū ꝑut potuerūt q̄siuerūt. Judith.x. Dīs ista cōpositio nō ex libidīe: sꝫ ex ꝟtute pēdebat. Et iste ornat9 est in cōscientie pulcra defensiōe a culpe obiectōe. Rho.ij. Inter se cogitationū accusantiū aut etiā defendentiū. in die q̄ iudicabit de9 occulta hominū ſm euangeliū meū. Propter istū ornatū dicit Apl's.j.Coř.iiij. ꝙ illuminabit abscōdita tenebrarū: ꝛ manifestabit ↄsilia cordiū: tunc laus erit vnicuiq̄ a deo. Quicq̄d enim pulcri ornatus in conscientijs tam bonoꝝ q̄ꝫ maloꝝ: cōmendabitˀ a lumine iudicis [lāpades suas] hoc est: cōsciētias vel corda sua. Ideo eni dicitˀ. Paraui lucernā christo meo Lu.xv. Accendit lucernā ꝛ euertit domū. ꝛ querit diligēter donec inueniat. Lampades eni parare est corda lumini iudicis accendenda ꝛ illuminanda exhibere: vt in eis apparere liceat (al's apte luceat) omne quod gesserunt. Euertere autem ꝛ querere diligēter: est sollicite voluere quid dignuꝫ lumini iudicis in corde inueniatur.

Fatue autē sapientib9 dixerūt: Date nobis de oleo vestro q̄r lampades nostre extinguuntur

Ecce Tertiū In q̊ est differētia. Tanguntˀ autē Duo. Primū est Deceptio fiducie fatuaꝝ. Scōm est Prudētiū hūilitas ꝛ ꝟitas. In Deceptōne fatuarū Tria notantˀ. Scꝫ. Fiducie vane deceptio. Cōicationis bonoꝝ alienoꝝ portio (al's petitio) ꝛ Impfectiōis ꝓprie ↄfessio Dicit ḡ [Fatue aūt] videtes se fiduciā nō hr̄e in exteriori mūdicia: ꝛ solius fidei itegritate [sapientib9 dixe.] Sil'e q̄d est. Sap.v. Hi sūt quos aliqñ habuim9 in derisū ꝛc. Et sequitˀ. Ecce qūo cōputati sūt inter filios dei: ꝛ inter sctōs sors illoꝝ est [Date no. de oleo v.] Ecce Petitio cōicatōnis alieni boni. Sensus eñ est. Cōicate nob de bonis: in q̄bus ↄsciē vr̄e abundant: tarde cōmemorātes illud apl'i.ij.Coꝝ.viij. Ut equalitas fiat: vr̄a abūdātia nr̄e inopie sit supplementū. Psal.lxxv. Dormierūt somnū suū: ꝛ nihil inuenerūt omēs viri diuitiarū in manib9 suis. Uiri eñ diuitiarū sunt illi q̄ in impfectis ꝛ informib9 bonis exterioꝝ mundicie se putant sufficere. Job.xxvij. Diues cū dormierit nihil secū auferet: ꝛ apiet oculos suos ꝛ nihil inueniet. Prouerb.xx. Mendicabit estate ꝛ non dabitˀ ei [q̄r lāpa. nost. extin.] Ecce Cōfessio insufficiētie. Lāpades enim extingui: est ↄsciētias ab interni boni lūie destitui. Job.xxj. Quotiēs lucerna ip̄ioꝝ extinguetˀ supuenient eis inundatōes ꝛ dolores. Eꝫ de forti muliere dr̄ Prouer.vl. Nō extiguetˀ in nocte lucerna e9. Jo.v. Ille erat lucerna ardēs ꝛ lucens. Sed illis accidit sic Heli.j.Reg.iij. ꝙ nō vidit lucernam dei anteq̄ꝫ extingueretˀ. Nō ei primo ꝓuiderūt thesauros olei in vasis: nec ↄsiderauerunt lāpades añq̄ꝫ corā iudice extinctas cōspexerūt. Dicūt aūt [extinguuntˀ] ꝛ nō extincte sūt: Ut notetˀ ꝙ bonuꝫ informe ante aduentū iudicꝫ: in ocul' eaꝝ fulsit multū: vñ laudes (al's lāpades) quesiuerūt. Sed lumine iudicis discutiēte: q̄d ad laudē hoīs factū fuerat: extingui cepit ꝛ offuscari. Dañ.v. Inuent9 est min9 hn̄s. Apo.iij. Dicis q̄r diues sū ꝛ nulli9 egeo: ꝛ nescꝫ q̄r miser es ꝛ miserabil' ꝛ pauꝑ ꝛ nud9 ꝛ cec9

Rñderūt prudētes dicētes: Ne forte nō sufficiat nobis ꝛ vobis: ite potius ad vendentes ꝛ emite vobis.

Ista Prudentū rñsio ē Prope hūilitatꝫ ↄñsio. ꝛ Pcc̄i fatuarū oblīq̄ fctā exprobratio Et ideo dr̄ [Rñderūt pru.] ex prudentia sua ꝓuidētes [dicentes] Sil'e q̄d. Job.v. Uoca ḡ si est q̄ tibi rñdeat ꝛ ad aliquē sctōꝝ cōuertere [ne forte ñ suf. nobis et vo.] Nō est diffidētie vel auaricie rñsio. Heb.vl. Sint mores sine auaricia ↄtenti p̄sentib9 Ip̄e eni dic: nō te deserā neq̄ꝫ derelinquā. Sꝫ hūilitatꝫ est ꝛ ꝟitatꝫ. Hūilitatē eñ notāt dicētes [Ne forte non sufficiat nobis. iiij. Reg.iiij. Uiuat aīa tua: quia nō habeo ego ancilla tua nisi modicum olei in lechito q̄ vngar. Ueritatis autē est q̄d dicūt [nō sufficiat nobis ꝛ vobis] Nulli ei suffragantˀ aliena: q̄ cū alienis nō habet ꝓpria. q̄r sic in sequētibus eiusdē capituli dicitˀ. Omi habenti dabitˀ ꝛ abūdabit. ei aūt q̄ nō hꝫ: etiaꝫ id q̄d videtˀ hr̄e auferetˀ ab eo. Un̄ dr̄ Hiere. viij.xj.xiiij. Noli orare ꝑ populo isto: q̄r nō exaudiam te. Rho.xiiij. Unusq̄sq̄ꝫ ꝑ se ratōnem reddet deo [Ite potius ad vēdentes] Nō est ↄsiliū: sꝫ oblique rephendūt vitā p̄teritā. Oleū eñ est laus hūani fauoris demulcens: q̄d omnib9 bonis suis semꝑ emere a vēdente mūdo ↄsueuerūt. Eccl'is.vij. Meli9 est a sapiēte corripi: q̄ꝫ stultoꝝ adulatiōe decipi. ps.cxl. Corripiet me iust9 ī miscd'ia: ꝛ increpabit me. Oleum autē pctōris nō impinguet caput meū. Esa.iij. Popule me9 q̄ te beatū dicūt: ipi te decipiūt. ꝛ viā gressuum tuorū dissipant.

Dū autē irent emere: venit sponsus: et que parate erāt intrauerūt cū eo ad nuptias: ꝛ clausa ē ianua.

Hic tangitˀ in toto differēs introit9. Et tangūtˀ Tria. Occupatio fatuaꝝ cū spōso veniēte. Introitus prudentiū. ꝛ Perpetua exclusio fatuaꝝ. Occupatio fatuaꝝ tāgitˀ cū dicitˀ [Dū irēt emere] Ire autē est conatu cordis adhuc laudes hūanas q̄rere. q̄r In qua volūtate peccati quis moritˀ: in ea semꝑ ꝑmanebit. Un̄ Sup.vij. Discedite a me operarij iniq̄tatis. Eze.xxxij. Descenderūt in infernū cū armis suis: et iniquitates coꝝ in ossib9 eorū. Eccl'i.xxvij. Inter mediū venditōis ꝛ emptiōis angustiabitˀ peccatuꝫ [venit sponsus] Tangitˀ Prudētiū introit9. Et dicuntˀ Tria. Sponsi aduentus. Prudentiū introit9. ꝛ Ostij ↄclusio. Dicit igitˀ Ex illis adhuc in venatōne (al's emptōne) laudis occupatis [venit sponsus] illuminans abscōdita tenebraꝝ: ꝛ ostendēs illas adhuc hominibus velle placere. ꝛ ideo christi ancillas nō esse. Gal'.j. Eze.xliij. Terra resplēduit a gloria eius [et que parate erāt] soli deo placere desiderātes. ꝛ in oleo leticie abūdantes. ꝛ lucernas ardentes ꝑ charitatis lucē in manibus habētes. Cāticoꝝ vltˀ. Lāpades eius lampades ignis atq̄ꝫ flāmaꝝ. Lu.xij. Similes hoib9 expectātib9 dñm suū: nō vagātib9 ad q̄rendos fauores hominū [intrauerūt cū eo] Infra codē. Intra ī gau. dn̄i tui. Esa.xxvj Apite portas: ingrediatˀ gēs iusta custodiēs ꝟitatē [ad nuptias] ↄiūctōis dei cū spū hoīs. Apoč.xix. Uenerūt nuptie agni: ꝛ vxor ei9 p̄pauit se [et clausa ē ianua] repagulo iniq̄tatꝫ fatuaꝝ. Lu.xj. Ostiū meū clausū ē: ꝛ pueri mei mecū sūt in cubili. Eze.xliiij. Porta hec clausa ē: ꝛ nō apietˀ. Apocal'.iij. Aperit ꝛ nēo claudit: claudit ꝛ nemo apit. Janua enim regni q̄ modo penitētib9 apitur: tūc etiā lugētib9 claudit.

Nouissime vero veniūt et relique virgines: dicētes. Dñe dn̄e aperi nobis. At ille respondēs ait: Amē dico vobis: nescio vos

Hic tangitˀ Perpetua fatuaꝝ exclusio ī Trib9 In tp̄e aduētus sui. In postulatiōe. ꝛ In exclusiōne. De Primo dr̄ [Nouissime ꝟo veniūt] qñ serus est aduētus: tunc veniunt ꝑ desideriū salutꝫ cū adhuc vigeat in eis affectus iniq̄tatꝫ Eccl.v. Ne tardes ↄuerti ad dñm. ꝛ ne differas de die in dieꝫ. Subito eñ venit ira illius. ꝛ in tp̄e vindicte dispꝫdet te Esa.xxxviij. Uiuēs viuens ↄfitebitˀ tibi [dicentes. Dñe api nobis] Ecce Uana de dei misericordia p̄sumptio. Egregia quidē ↄfessio in nomine: Dñi: ꝛ hoc ip̄m nomē dn̄i repetitū: magne fidei est indiciū. Sed q̄r tertio dñm ꝑ opus nō ↄfitētur excluduntˀ. Sil'e supra.vij. Dñe dn̄e: nonne in noīe tuo ꝓphetauim9: demōia eiecim9 ꝛ ꝟtutes mlt'tas fecim9 Tit.j. Cōfitētˀ se nosse deū. factꝫ aūt abnegāt Esa.xxix. Mat.xv. Ppl's hic labijs mē honorat. Iste ꝟgīes fatue sūt sic scribe ꝛ pharizei hypocrite extra ꝛ nō int9 pulcre. Sup.vj. Nisi abundauerit iusticia vr̄a plus q̄ꝫ scribaꝝ ꝛ phariseoꝝ: nō intrabitis in regnū celoꝝ [aperi nobis] Desiderium eñ habēt salutis: q̄ꝫuis adhuc pseueret in eis emptio vane laudis. Sed q̄r sponso rogātī cordis ianuam nō apuerunt: ideo rogatus ianuā regni non apit Esa.j. Cū multiplicaueritis oratiōnē nō exaudiam Threñ.iij. Cuꝫ clamauero ꝛ rogauero auertit faciem suā. Et hoc est ꝙ sequitˀ [At ille respōdens ait] obfirmante iusticia ianuā [Amen dico vobis nescio vos] .j.Tim.ij. Nouit dn̄s qui sunt eius Supra.vij. Confitebor eis. quia nunq̄ꝫ noui vos.

Uigilate itaq̄ꝫ q̄r nescitis dieꝫ neq̄ꝫ horam.

Cōclusio est intēta ex oīb9 p̄inductꝫ. Infra.xxvj. Uigilate ꝛ orate ne intrētis in tentatiōem. Et subdit causam vigilātie [quia nescitis diem] hoc est tp̄is qualitatē. Utruꝫ in die vel in nocte [neq̄ꝫ ho.] q̄ ad q̄ntitatis tp̄is determiatōꝫ Apoč.iij. Ecce venio sicut fur.j.Thes.v. Cum dixerint pax ꝛ securitas tunc repentinus sup ueniet eis interitus tāq̄ꝫ dolor ꝑturientꝫ ꝛ nō effugient.

Sicut eñ homo ꝑegre ꝓficiscens vocauit seruos suos.

Hic inducitˀ Tertia ꝛ vltima ꝑabola Que est ad ammonitionē actiuoꝝ qui talenta dn̄i receperunt Et habet partes Tres Scꝫ Bonoꝝ cōmissionē. ꝛ Ex cōmissis negociationē. ꝛ Ex cōmissis ꝛ lucratis dn̄i cū eis positā rōnem. Et hec patent in lr̄a plane In Commissione Tria sunt. Prouidentia cōmittentis. Debitū eius cui cōmittitˀ. ꝛ Utilitas ↄmissi Prouidētia eñ est ꝙ sua dn̄s interim duꝫ abesset multiplicari voluit. Et ideo Tria dicit. Hoīem vocat a rōne ꝓuidentie. Peregre ꝓficiscētē rōe absentie. Uocantē seruos rōne beniuolētie. Dicit ergo [Sicut homo] ꝓuidens ex rōne. sup.v. Judex tradet te tortori. Et seq̄tˀ. Nō exibis inde donec reddas vsq̄ ad nouissimū q̄drātē. Sup.xviij. Sil'e ē regnū celoꝝ hoī q̄ voluit rōem ponere cū ſuis suis [ꝑegre ꝓficiscēs] h̄ est: chr̄s ī celū ascēdēs. q̄r Loc9 carnis t̄ra ē q̄ ad ꝑegria ꝓficiscitˀ cū i celestib9 se collocatˀ. Un̄ licꝫ ſm ꝙ deus vbiq̄ꝫ sit: tū ſm ꝙ

homo mutat locū. Unū Geñ.xx. Abraam pfectus est ad australē plagā: et pegrinat⁹ est i Geraris q̄ visio incolat⁹ interpraṫ [vocauit ser. suos] per beniuolentiā triplici vocatōe [Multos] q̄drupli ci. Quosdā z in oibꝫ ondit beniuolētiā. Per creatione eni vocat oēs. Rho.iiij. Vocat ea q̄ nō sūt tā q̄ ea q̄ sunt zc. Esa.xlj. Vocās generatiōes a pncipio p segregatōem a massa pditōis. z sic vocat p p̄mā grām Rhom.viij. Quos p̄sciuit ɔformes fieri imaginis filij sui. hos z vocauit. z sic vocat sctōs. Vocat etiā ad familiaritatez discipulat⁹ Joan.j. Venite z videte. venerūt z māserūt cū eo duobꝫ diebus. Ps.xxxiij. Venite filij audite me: timorem dñi docebo vos. Sup.xj. Venite ad me oēs q̄ laboratis zc. Ecci.xliiij. Trāsite ad me oēs q̄ ɔcupiscitis me. Paucos aūt vocat ad misteriū z negocium cure aiaꝝ: sic seruos: de qbꝫ hic loquiṫ. Sup.iiij. Venite post me faciā vos fieri piscatores hoim.

Et tradidit illis bona sua. Et vni dedit quiqꝫ talenta: alij aūt duo. alij vo vnū vnicuiqꝫ scdꝫ ppriaꝫ virtutē: z pfectus est statim

Ecce Cōmissio: In q̄ notanṫ Quattuor. Largitas vicꝫ cōmittētis. Distributio sapiētis tā ad numeꝝ q̄ ad pond⁹. z Proportio facultatꝭ z virtutis accipiētis ad acceptū. z Relictū cōmissi ad liberū vsum. Et hec p ordinē patebūt in lrā. Largitas est in h q dicit [Tradidit illis bona] Jacobi.j. Dat omībꝫ affluenter z nō improperat. Et Ibidē. Omne datū optimū z oē donū pfectum desursū est descēdēs a pre luminū. Deinde Scdo tāgit Distributiōez sm numeꝝ z pond⁹: sm ordinē sue sapie. Nūer⁹ eni notaṫ in h q vni dedit qnqꝫ talēta: alij duo: z alij vnū. Pond⁹ aūt in h q talenta dedit. z Mēsura notaṫ in h q vnicuiqꝫ sm ppriā virtutē dedit. Sap.xj. Oīa i numero z pondere z mēsura disposuisti. Sunt autē Quinqꝫ genera bonoꝝ que exercenṫ in eccl'ia ad meritum. Quoꝝ Primū est Innatū: Qd ē Bonū nature: sicut Intellect⁹. z Ratio z Ingeniū z hmōi. Quorū habilitas est ad grām. Et de hoc bono Gene.j. Vidit deus cuncta que fecerat: z erant valde bona. Scdm est bonū grē. d quo Sup.vij. Si vos cū sitis mali nostis bona dare filijs vris. q̄to magis pater vester celestis dabit bona petentibus se. Et hec duo necessaria sunt cuilibet ad meritum. Sūt alia duo que necessaria sunt ad regimen animarū cōmissum. Scꝫ Bonū sciētie ad docenduꝫ Sap.viij. Proposui sapientiā ducere ad ɔuiuādū. sciens qm mecū cōicabit d bonis suis. z erit allocutio cogitatōis z tedij mei. Aliud est Bonū ordinarie vel vicarie vel cōmisse ptātis. Neemie.ix. Reges nri in regnis suis bonis: z in bonitate tua multa quā dedisti eis: noluerṫ seruire tibi. Adhuc est Unum bonū quod instrumentaliṫ se habꝫ ad meritū. z datum est in sustentationē. Et hoc ē bonum opulentie. Esaie.j. Si volueritis z audieritis me bona terre comedetis. Luce.xij. Anima habes multa bona reposita i annos plurimos. Hec igitur omnia Quinqꝫ danṫ platis. Duo autē Nature scꝫ z Gratie omnibꝫ bonis. Unū aūt qd est nature daṫ omnibꝫ. Sed tunc queriṫ Quare non danṫ tria z quare nō quattuor. Responsio q cū (al's in) naturali bono z grē bono cōiuncta sciētia inutilis est: qz non habet in quē expendat. Cōiuncta etiā ptās cum eisdem sine scia est inutilis: quia nesciet vti. Cōiuncta aūt opulentia etiā inutilis: qz opulētia daṫ propṫ familiā cōmissam. Necessitas aūt propṫ personā que non sonat opulentiā. Tria igiṫ ad edificationē nō sṫ cōiungibilia. Quattuor etiā quocunqꝫ modo nō sunt cōiungibilia: qz semper hec duo cōiuncta esse oportet: que sunt nature z grē: z cū his cōiuncta sciētia z ptās non feliciter proderūt sine opibꝫ: cū multitudo teneri nō possit sine tēporali subsidio. Unū cū dñs Joan.vj. pauit multitudinē. z Sup.xv. Jo.xxj. petro dixit ter pasce pter verbū z exemplū z tpale subsidiū. Patet igitur q quattuor nō pficiūt ad felicē gubernationem. Hec quinqꝫ danṫ ad pond⁹. Et ideo dicūtur talenta: eo q vnicuiqꝫ ad pond⁹ vire sunt reddēda. Unde.j. Paral'.vl. dr q principes dederūt in op⁹ dñi talenta aurei argentei: z eris z ferri. Et talentū plumbi fertur. Zach.v. per aurū bonū grē. Et ideo Apo.xx. dr q ciuitas est aurū mundū. In argento bonū sciētie sacre scpture Psal.xj. Eloquia dñi eloquia casta argentū igne examinatū. In talentꝭ ferri bonū potestatꝭ qd domat alia. In talentis eris intelligiṫ bonū Nature: qz es cōuertibile ē ad alia sicut bonū nature aptabile alijs. In talento plūbi quod vilissimū est z grauissimū: intelligiṫ bonum opulentie. Sancti tñ exponunt q Quinqꝫ talēta: sunt vsus rōnis bonus in q̄nqꝫ sensibꝫ corporis Duo aūt sensus sṫ Intellect⁹: z Opatio. Unū aūt est intellect⁹ solus. Hoc est qd dt [alij dedit q̄nqꝫ talenta] qz pcipuis: supradicta qnqꝫ committunṫ. Vel omnibꝫ: exercitiū quinqꝫ sensuū ad grātiam [alij aūt duo] qz bonis cōmittunṫ duo vel sapientibꝫ: Intellcus z Operatio. Ps.cx. Intellectus bon⁹ omnibꝫ facientibꝫ eū. Et ideo sm dicta Sanctoꝝ plus in pōdere recipit cui danṫ duo: licet plus in nūero recipiat ille cui dātur q̄nqꝫ. quia Plus valent intellectus z opatio: q̄ exercitia q̄nqꝫ sensuū [alij aūt vnū] omnibꝫ q̄dem bonū nature: multis aūt bonū scientie: qd docet vsum regiminis aiaꝝ: qz docet vsum clauiū. Sequitur [vnicuiqꝫ sm ppriā virtutē] Hic tāgit pportionē facultatis ad vsum grē. Est aūt Virtus vltimū in qd pt potētia. Et ideo dt conatū. Unū tantuꝫ dat quantū conādo ad grām parat⁹ est suscipe. Ps lxxx. Aperi os tuū z ego iplebo illud. Os ei facultatis aperiṫ qñ cor p conatū qd in nob est ad grāz preparaṫ. Ps.ix. Preparationē cordis eoꝝ audiuit auris tua [Et pfe. est stati] h est vsum cōmissoꝝ bonoꝝ libertati eoꝝ pmisit. Lu.xix. Negociami dū venio. Prouerb.vij. Abijt via lōgissima in die plene lune reuersur⁹. Cant.v. Quo abijt dilectus tuus o pulcerrima mulierum:

Abijt autem qui quinqꝫ talēta acceperat: et operatus est in eis: z lucratus est alia quinqꝫ. Similiṫ

qui duo acceperat lucratus est alia duo.

H Hic tangiṫ Seruoꝝ negociatio p tres differētias que in littera tangunṫ. De Primo dicūṫ Tria Scꝫ Apud seipm cōmissi ɔsideratio. z Laborꝭ exerciti opatio. z In lucrū eius quod est cōmissum sollicita multiplicatio. De Primo dicit [Abijt] h est. in sui ɔsideratōem quod recepat: reduxit. Et iō receptiōis facit cōmemorationē. Jo.xx. Discipuli abierūt ad semetipsos. j. Corin.ij. Accepim⁹ spiritū q̄ ex deo est: vt sciamus que a deo donata sunt nobis. De Secūdo dicit [operat⁹ est i eis] In donis eni bonis est opandū: In laboribꝫ aūt mūdi nō est opandū. Et est Attendendū q Aliḋ ē opatio. z Aliḋ Opus. z Aliud Factū. z Aliḋ Actū sm Phm. Agere eni proprie ptinet ad volūtaria: q̄ sunt virtutis. Unū Phs dicit q Prudentia est cū ratiōe actiuus habit⁹. Agere eni venit ab actu q̄ cōplementū z pfectio est. Unū Rho.viij. Quicunqꝫ spū dei aguntṫ hi filij dei sunt. Spiritu eniꝫ dei aguntṫ: q̄ virtutibus (q̄ sūt dona spūs: et aie act⁹) ad actōes volūtarias mouenṫ. Facere autē est supiacentē materiā aliquid educere. Unde Phs definiēs Artē mechanicā dicit. Ars est cū ratōe factiuus habitus. Et de his que ex arte diuina pcesserūt: diciṫ. Ipe dixit z facta sunt: ipe mandauit et creata sunt: Opus aūt qd est opatū: vocatū est q p laborē z motū faciētis efficiṫ: Sicut cultell⁹ vl' calceus. Et de hoc dicūt Sancti: q hoc greci apotelesma vocant. Unū Esa.lxiiij. Fictor noster es tu: z opa manuū tuaꝝ oēs nos. Opatio autē pprie (quia ab ope z opibus vocata est) est exercitiū hoc quod pcedit a pprio z connaturali habitu: in quo ipa natura pter conuenientiaꝫ naturalē refloret. Unde Philosoph⁹ dicit: q Delectatio cōtemplatiua est opatio prij z cōnaturalis habitus nō impedita. Reflorītio eni nature sic diffusa in bono sibi pprio (quod est itellectuale: qz hoc ppriū est hoi) delectatio vocaṫ. Juxta hoc notanṫ operatōes in q̄bus hūanas et liberas querim⁹ delectatōes. ex q̄bus nihil q̄rimus nisi opari: sicut vigilare: cantare: z hmōi. Modū ergo hmōi notans dicit [opatus est] ad ppriū z intellectuale bonū. ponens exercitiū cū delectatiōe sincera. Prouer.xiij. Anima operantiū impinguabiṫ bonis. Eccl'is.ix. Qdcunqꝫ valet manus tua instāter opare. [z lucratus est] p sui boni ppagatōem in alios [alia quiqꝫ] Licꝫ enim multo plura lucrat⁹ sit. tamē qz nō nisi duple est pportiōis: In se, videlicꝫ z In alijs: diciṫ alia quinqꝫ lucratus. j. Corinth.ix. Oibus oīa factus sum vt oēs lucrifacerē. Gene.xxxj. De illi⁹ facultatibꝫ ditatus factus est inclytus [Similiter et qui duo accepat] Idem modus est expositionis. Sapie.iij. Bonorū laboꝝ gloriosus est fructus [lucratus est alia duo] Gene.xxx. Ditatus est hō supra modū: habuitqꝫ greges ouiū. Ps.iiij. A fructu frumēti vini z olei sui multiplicati sṫ. Frumētū ē ꝟbi pabulū. Uinū celeste z spūale gaudiū. Oleū miscdie lenimētū i paupes expēsū

Qui autē vnū acceperat abiēs fodit in terram: et abscondit pecuniam domini sui.

Tertia ē differētia. Et Tria dt. A bono incōmutabili sui pigri abstractionē. Ad terrenā cōmoditatē boni cōmutabilis cōuersionē. z Crediti talenti absconsionē per terrenā cōuersationē. De Primo dt [Qui aūt vnū acce.] bonū nature vl' intellect⁹ [abiens] abstractiōe boni incōmutabilis Jude. Ve his qui in viam cain abierūt. Jacob.j. Unusquisqꝫ tentaṫ a cōcupia sua abstractus z illectus [fodit in terra] p terreni cōmodi inquisitionē Psal.vij. Lacū aperuit z effodit eū z incidit in foueā quā fecit Josue.vij. Siclos argēti z regulam aureā z palliū coccineū fodit in terrā: z argentū fossa humo operuit. Argentū eloquētie: Naturalis z Adq̄site: qd ē duplex argentū. z Regulam iusticie moralis: cui⁹ noticiā habuit. z Palliū coccineū ordis charitatꝭ quē exponere sciuit Esa.xxix. De humo musitabit eloquiū tuū [et abscōdit] sub terrena cōuersatiōe [pecuniā dñi sui] Eccl'i.xx. Sapia abscōdita z thesaur⁹ inuisus: que vtilitas in vtrisqꝫ: Prouer.xj. Qui abscōdit frumenta malediceṫ in populis. Ecōtra.s. Scdo. Et apertꝭ thesauris suis obtulerunt ei munera zc.

Post multū vero tēporis venit dominus seruorum illorum: et posuit rationem cum eis.

Hec est Tertia pars De ratione que exigitur ab omībꝫ sub tribus per ordinē differētijs z laude pfectus. In bonis eñ cum crescūt dona: etiā rationes crescunt donoꝝ [venit dñs seruoꝝ illoꝝ.] I

Contra videṫ esse quod dr Apo.xxij. Ecce venio velociter. Sed h dr respectu eternitatꝭ. Istud autē sm decursum infirmitatis dicitur [et posuit rationem cum eis] Luce.xvj. Redde rationē villicationis tue.

Et accedens qui quinqꝫ talenta acceperat: obtulit alia quiqꝫ talenta: dicens. Domine quinqꝫ talenta tradidisti mihi: Ecce alia q̄nqꝫ superlucratus sum.

Et Tria dt. Accessum p reddende rōnis pparationē. Obtulit p meritoꝝ exhibitionē. Dixit: p gratiarum actionē. Dicit igiṫ [Et accedens] ppando se ad reddendā rōnez [qui quinqꝫ talenta acce.] in se ɔsiderādo acceptum: sine q̄ se nihil potuisse cognouit. Rho.v. Per ipm accessum habemus in grām istā in qua stam⁹ z gloriamur in spe glorie filioꝝ di. Q.d. Nisi cōmissum datū fuisset lucrū nullū fuisset [obtulit] in eo q deo totū attribuit [alia quinqꝫ talenta] aūt bona superius enumerata duplicādo in proximū. aut exercitium bonum q̄nqꝫ sensuū. Baruch.iij. Sic auersi fuerunt sensus vri vt puocaretis deū: decies tātū cōuertentes requiretꝭ eū Quinqꝫ z alia q̄nqꝫ decē faciūt. Tob.xij. Natiōes ex longinquo ad te venient: z munera offerentes adorabunt dominū in te

[dicēs] p grāz actionē [Dñe q̄nq3 talēta tradidisti mihi] sine quibz nihil: z per que omia potui] z ido tuū est qd lucrat⁹ sum. Jo.xv. Sine me nihil potestis facere [ecce alia quinq3] profectu primi [sup lucratus sū] sup sortē cōseruatā. D.di.z me cōseruaui in bonis tuis: z ꝓximū adiuui. j. Coꝛ.xv. Plus omnibz laboraui: non ego aūt solus: sed grā dī mecū. Et Ibidē. Grā dei sum id qd sum: z gratia eius in me vacua non fuit.

Ait illi dñs eius. Euge serue bone et fidelis: quia sup pauca fuisti fidelis super multa te cōstituā: intra in gaudiuz dñi tui. Accessit autem et qui duo talēta acceperat: z ait. Domine duo talenta tradidisti mihi: ecce alia duo lucrat⁹ sum.

Laus z acceptatio est profect⁹ in grā. Et dicunt Quattuor p ordinez. Aggratulatio dñi de ꝑfectu serui. Laus serui. Cōmemoratio meriti z ꝓmissio ꝓmij: z Remuneratio gaudij. Aggratulatio dñi notat cum dr [Euge] Qd est interiectio aggratulātis z gaudentis. Sup.xviij. Dico vob gaudium est angelis dei sup vno pctōre zc. Et Ibidē. Cōgratulamini mihi: qz inueni ouem quā ꝑdiderā [serue bone et fidelis] Laus est serui. Et dr Bon⁹ in ꝯseruatione cōmissi. Fidelis aūt in reparatione (al's reportatiōe) z mltiplicatiōe lucri. Eccl.xj. Datio dei ꝑmanet iustis: z ꝑfectus illi⁹ successus habebit in eternū. Tob.vij. Boni z optimi viri fili⁹ es tu z facientis elẏnas. Prouer.xx. Multi misericordes vocant. Uirū autē fidelem qs inueniet: [qz super pau fuisti fid.] Cōmemoratio ē meriti z ꝓmissio ꝓmij. Et sūt oia pauca: que in p̄senti pati vel agere possum⁹ respectu eoꝝ que in remuneratiōe expectam⁹. Et hoc est quod dr [sup multa te cōstituam] Rhom.viij. Nō sunt cōdigne passiōes hui⁹ tēporis ad futurā glām que reuelabitur in nob. Sap.iij. In paucis vexati: in multis bene disponent. ij. Coꝛ.iiij. Id enim qd in p̄senti est momentaneū z leue tribulatōis nr̄e: supra modū in sublimitatē eternū glorie pondus operabit in nob: non contemplantibz nobis ea que vident: sed que non vident [intra in gaudiuz dñi tui] Ecce Remuneratio gaudij. Introit⁹ aūt iste significat vndiq3 circūfusum esse gaudiuz. Jo.xvj. Petite vt gaudiū vr̄m sit plenū: Supra: ī visione dei: Intus felici cōscientia: Subtus in decore iusticie: Circūquaq3 in glorificatiōe creature. Esai.lx. Uidebis z afflues: z mirabit z dilatabit coꝛ tuū. Ps.xxxv. Inebriabunt ab vbertate dom⁹ tue: z torrente voluptatis tue potabis eos [Accessit autez z qui duo] hoc est Bonū nature ī naturali iusticia. z Bonū gratie in fide z ꝑfecta vita. Uel Qui Intellectū habuit instructōis. z Operationē virtutis: veritate z virtute lucrū reportans. Et est idez modus expositiōis q̄ z prius. Accedit enim ꝑparādo se recognoscendo cōmissum. j. Coꝛ.iiij. Quid habes quod nō accepisti: Et si [qui duo talenta acceperat] j. Paral.vl. Omia tua sūt: z q̄ de manu tua accepim⁹ offerim⁹ tibi [obtulit] meritorum profectū: nō sibi sed deo attribuendo. Esai.lx. Aurū z thus deferentes: z laudē dño annūciantes Aurū gratie z thus redolens: boni nature: ꝑfecti ī gratia. Uel aurū sapie. z thus oꝑationis bone [Et ait] grās agendo [Dñe duo talenta] .ij. Coꝛ. ix. Gratias ago deo sup inenarrabili dono e⁹ [ecce alia duo] sup conseruatā sortez [lucrat⁹ sū] Hier.xv. Ipsi cōuertent ad te: z tu nō cōuerteris ad eos. Job Justificationē meā quā cepi non deseram. Apocalip.iij. Tene quod habes ne ali⁹ accipiat coronā tuam.

Ait illi dñs eius. Euge serue bone et fidelis: qz super pauca fuisti fidelis super multa te constituam: intra in gaudium domini tui.

Cōmendatio est Gratitudis z profect⁹ [Euge zc.] Euge multiplices notat affectus in sacra scriptura. Est ei exultatoriū. Eze.xxv. Pro eo q dixistis: euge euge sup sanctuariū meū. Aliqñ Derisoriū. Psal.xxxiij. Dilatauerūt sup me os suuz: z dixerunt: euge euge viderūt oculi nostri. Aliquando Adulatoriū. Psal.xxxix. Ferant cōfestim cōfusionem suā qui dicunt mihi euge euge. Aliqñ Exhortatoriū Psal.xxxiiij. Non dicāt in cordibz suis euge euge anie nostre: nec dicant deuorabim⁹ eum [serue] Propter debitū. Ps.cxv. Ego seru⁹ tuus z filius ancille tue [bone] Propt formā gratie z diffusionē cōicationis sui in alterū. Bonum eīm est diffusiuū sui. Plato. Boni ē optima adducere. Esa.lx. Germē plantatiōis mee ad glorificandū: minim⁹ erit in mille: z paruulus in gentem robustissimā. Prouer.xj. In bonis iustoꝝ exaltabit ciuitas. Sapie.viij. Cōicabit mecū de bonis suis [et fidelis] in cōmisso. Ecōtra illi expositiōi quā fecim⁹ Supra. Uel [fidelis] intentiōe: nihil sibi de grā dñi sui attribuendo. Esa.xxxij. Qui fraudulentus est infideliter aget. Eccl.xlv. In fide z lenitate ipius sanctū fecit illū: z elegit eū ex omi carne. Heb.iij. Moyses fidelis erat in tota domo ei⁹: in testimoniū eoꝝ que erant dicēda [Quia su pauca fuisti fidelis] Cōmemoratio meriti z ꝓmissio ꝓmij. Esa.xlix. Parū vt sis mihi seru⁹ iacob et feces isrl cōuertēdas dedi te in lucē gentiū [supra multa te cōsti.] Hester.vj. Sic honorabit quē rex honorare voluerit. Luc.xxij. Ego dispono vob sicut disposuit mihi pat me⁹ regnū [intra ī gau. dñi tui] vt in abysso imergaris (al's sūmergaris) gaudioꝝ. Esa.xxxv. Gaudiū z leticiā obtinebunt: fugiet doloꝛ z gemit⁹. Lu.vj. Mensurā bonam z cōfertā z coagitatā z supefluentē dabunt in sinū vr̄m. Ps.lxxxix. Letati sumus pro diebz qbz nos humiliasti. Annis quibus vidimus mala. Ps.xv. Letificabis me in gaudio cum vultu tuo delectationes in dextera tua.

Accedēs aūt z q̄ vnū talentum accepat ait: Dñe scio quia homo durus es: metis vbi nō seminasti: et congregas vbi non sparsisti

R Hic ponit Ratio de malis: ꝑcipue que ꝯsistūt in omissione bonoꝝ: In quibz aliq̄ se putāt excusatos. Et dicuntur Duo. Primū est Culpa serui. Secundū Condēnatio eiusdē per snīam dñi. Circa Primū dicit Tria. Scz. Accessus ꝑsumptiōis. Accusatio dñi superioris. z Excusatio sui torporis. Accessus ꝑsumptionis proponit cum dr [Accedens z qui vnū talentū acceperat] ꝑsumptione ꝓpria. Uñ Interl. Infelicissimū habens a sua ꝯscientia testimoniū. Sic dr Supra.iiij. Accedens tentatoꝛ dixit Unū aūt talentū est naturale bonū siue intellectus siue q̄cquid habet homo naturaliū bonoꝝ que in vnitate retinet: z non multiplicat per profectū. Contra qd dr Luc.xix. Negociamini dū venio. Job.v. Homo natus ad laborem. Ezech.xvj. Hec fuit iniquitas sodome abundantia z ociū. Prouer.xij. Qui sectat ocium stultissimus est [et ait] Non grās agēdo: sed dominum suum superiorē accusando. detrahendo ei in Duobz. Scz. Contra misc̄diam vocādo austerum z Contra iusticiā vocādo raptorē. Et hoc est qd dr [Dñe] cōtra se vocat eū dñm: cuius nō impleuit mandatū [Scio qz hō austerus es] h est durus es: qz durain z artā viam ꝓponis q̄ ducit ad vitā. Gen.xlij. Joseph q̄si ad alienos: fratribz durius loquebat Job.xxx. Mutatus es mihi in crudelem: z in duricia man⁹ tue aduersaris mihi. Et ꝓponit cōtra Justiciā Duo [metis vbi non seminasti] Seminare est ṽbum ꝑdicatōis ꝓponere. s.xiij. Exijt q̄ semiat semiare semē suū. Metere est falce iudicij ꝑcidere. Apo.xiiij. Misit falcē suaz z messuit terrā. Metere vbi nō seminauit est fidez per iudiciū reqrere ab his quibz per se ipm verbuz predicatōis nō ꝓposuit vt Greg. dr. Et h licet piger accuset: nō est iniustū. qz in omnē terrā exiuit son⁹ eoꝝ. Adhuc aūt insitū est rōni ṽbum z dei noticia impressa oibus. Ja.j. Suscipite insitū verbū qd potest saluare aīas vr̄as. Deut.xx. Prope est ṽbuz in corde tuo z in ore tuo. z Rho.x. Prope est verbū in ore tuo z in corde tuo. h est ṽbuz fidei quod predicam⁹. Aliud ꝓponit cōtra Justiciā [z cōgregas vbi nō sparsisti] Cōgregare est virtutum fructus exigere Eccl.xxiiij. Flores mei fructus honoris z honestatis. Sup.xiij. Triticū cōgregate in horreū meū. Spargere est ṽtutis exēpla ostēdere. Congregare aūt vbi nō sparsit est per iudiciū venturū (al's futurū) fructus bonoꝝ opeꝝ exigere ab his quibz exēpla virtutū nulla ꝑ se ipm prebuit. Psal.cx. In cōsilio iustoꝝ z cōgregatōe Sup.xiij. Elegerūt bonos in vasa sua: malos āt foras miserunt Esa.xliij. Ab oriente adducā semen tuū: z ab occidente congregabo te. Nec hoc est iniustū: quia alij ostenderūt quos misit: z virtus per se ipam placere debet. Uñ ꝯ h q dr austerū est h qd dicit. j. Jo.v. Mandata ei⁹ grauia nō st. Et Sup.xj. Jugū meū suaue z on⁹ meū leue. Contra h aūt q dr Iniustuz: est quod dr in Ps.cxviij Justicie dñi recte letificantes corda. z iudicia eius dulci oꝛa sup mel z fauū. Nam z seruus tuus custodit ea.

Et timens abij et abscondi talentum tuum in terra Ecce habes quod tuum est

Hic sui ꝓponit excusationē: vt culpa ab ipso retorqueat in dñm. Psal.cxl. Non declines coꝛ meum in ṽba malicie ad excusandas excusatōnes in peccatis. Proponit aūt Tria. Timorem videlicet amittendi. Prouidentiā conseruādi: z Equitatem reddendi. De Primo dr [Timens abij] abstractus a te ad me ipm cōseruandū [timens] ne dum alios lucrari vellem: ꝯmodū meū perderem. Sap.xvij. Cum sit timida nequicia data est in omniū condemnationē. Et est acsi dicat: ꝓpter alios dispendiū mei non debui subire [abscōdi talentum tuū in terra] mihi terrena procurās cōmoda alijs me subtraxi. Contra qd dr Eccl.xxix. Perde pecuniā ꝓpter amicū: z ne abscondas eā sub lapidem in ꝑditionem. Prouer.v. Deriuent fontes tui foras: z in plateis aquas tuas diuide Actu.xx. Non facio aīam meā. h est anīalem vitam ꝑciosiorem q3 me ipm. ij. Coꝛ.xij. Ego libētissime impendam. insuper z ego ipe supimpendar ꝓ animabus vestris [Ecce habes qd tuū est] Equitatē ꝓponit reddendi. Sup.xx. Tolle qd tuū est z vade: nō facio tibi iniuriā. Mentit⁹ aūt est in caput suum. qz cum seruus sit: debitū z paratū obsequiū multiplicatōis subtraxit. Dañ.xiij. Recte mentitus es in caput tuum. Unde Lucas addit Ex ore tuo te iudico serue nequā. Malach.j. Si ego dominus vbi timoꝛ meus.

Respōdēs autē dominus eius dixit ei. Serue male et piger sciebas quia meto vbi non semino: et congrego vbi non sparsi.

Hic ponit Cōdemnatio serui. Et dicunt Duo. z
Increpatio assignās condemnatiōis cām. z Condemnatio infligens penā. Ibi [Tollite zc.] Increpando dr Duo. Improperationē culpe z desidie. z Causam. Increpans igit culpā transgressionis dr [Serue male] Eccl.xxxiij. Seruo maliuolo tortura z compedes. Malus eīm seruus est qui ī tantū proꝛūpit ꝑsumptiōis q bonoꝝ z suo dño calumniā imponit. Sup.xx. An oculus tu⁹ nequā ē quia ego bonus sum: Sup.xij. Generatio mala z peruersa. Deut.xxxij. Generatio praua atq3 peruersa heccine reddis dño [z piger] Improperat inertiam desidie. Prouer.xx. Propt frig⁹ piger arare noluit. Ex hoc aūt q malus: piger est. qz Diony. dicit q Malum est infecundū z pigrū [sciebas] Causa increpatiōis. Et habet Duo. In Primo ex ore serui arguit ꝑmittens. Et in Scdo concludit. Attēde aūt q non dr: sciebas quia ego austerus sum. qz hoc quod dixit cōtra misc̄diam omino falsum est. Joel.ij. Benignus z misericoꝛs est. Sed dicit [qz meto vbi non semino] qd z apl'i fecerunt. Joā.iiij. Ego misi vos metere que non seminastis. Hunc aūt z hoc non nisi fm humanā presentiam veꝝ est: qz fm diuinā operationē dei agricultura estis Esa.xx. Proscindet humū suā z seret gith z triticū z ciminū sparget ꝑ ordinē. Esaie.iiij.

Erit germen dñi in magnificētia ꝛ glīa: ꝛ fructus terre sublimis [Et colligo vbi nō spargo] Supᷓ.xxij. Misit seruos suos vt colligerent fructus. Scḋm diuinā tñ naturā per oīa opa sua significationis sue sparsit indicia. Supra.xij. Qui non colligit mecū dispergit. ꝛ q̄ nō est mecū contra me est

Oportuit ergo te pecuniā meā cōmittere numularijs: et veniens ego recepissem vtiqꝫ quod meum est cum vsura.

Ecce Cōclusio. Et qḋ putabat in excusatiōez sui dicere: retorquet ꝯ eū ꝛ cōdemnat. Ps.xlix. Arguam te ꝛ statuā cōtra faciē tuā [pecuniā meam] bonū tibi creditum [cōmittere] ꝑ doctrinā [numularijs] his qui feneranť imaginē meā proximis. ꝛ sic multiplicāt eā. Isti em̄ sť numularij spirituales qui de tēplo nō eijciunť. Supra.xxj. Deutero.xxiij. Fenerabis gentibꝫ plurimis: ꝛ ipe a nullo fenus accipies. Lu.vij. Duo dbitores erāt cuidā feneratori. hoc est predicatori Duo debitores. Cōtemplatiui: ꝛ Actiui [Et veniens ego] ad rōnem audiendā in iudicio. Esai.v. Judicate inť me ꝛ vineā meā [recepissem vtiqꝫ qḋ meū est] h̄ est sortē. Supra.xxij. Reddite que sť cesaris cesari; ꝛ que sť dei deo [cū vsura] supexcrescēte. Licet em̄ detester vsurā corporalē: que opprimit pauperes Psal.xiiij. Qui pecuniā suā nō dedit ad vsuram. Eze.xviij. Ad vsurā nō accōmodauerit ꝛ amplius nō acceperit: Tñ exigo vsurā incrementi boni spūalis. Prouerb.xix. Fenerať dño qui misereť pauperis. Ecci.xxix. Qui facit miscōiaꝫ feneratur proximo suo. Supra.v. Thesaurizate vobis thesauros in celo.

Tollite itaqꝫ ab eo talentum: ꝛ date ei qui habꝫ decē talēta. Omni enim habēti dabitur et abūdabit: Ei autē qui nō habet: et quod videtur habere auferetť ab eo. Et inutilem seruum eijcite in tenebras exteriores: illic erit fletus et stridor dentium.

Hic incipit cōdemnare Tripliť. Penalitate: in subtractiōe boni cōmissi. ꝛ Eiectione: ex cōicatiōez loci ꝛ sanctorū habitaculi. ꝛ In inflictōe supplicij. In Primo sť Tria. Pigri spoliatio. Operosi ditatio. ꝛ Vtriusqꝫ hoꝝ ratio De Pigri spoliatione dr̄ [Tollite itaqꝫ] o vos demones. Et est verbum iuste pmissionis. Deuť.iiij. Seruietis dijs alienis qui non dabunt vobis requiē. Threñ.vlť. Ceruicibꝫ minabamur: lassis non dabať requies [ab eo talentū] boni nature p cōtinuā imminutionē de peccato in peccatū.ij. Reg.iij. Domꝰ saul erat deficiēs. Psal. Ibunt in adinuentiōibꝫ suis. Job.xx. Luet que fecit oīa: nec tñ cōsumeť. quia licet cōtinue minuať nō cōsumiť: quia Naturale ē: ꝛ Natura manente tolli non pōt: qḋ potentialiter infinitū est [Et date ei qui habet quinqꝫ talēta] qꝛ Sicut in malo minuiť: ita in bonis: continuis profectibꝫ augeť. Et hoc significať in domo Dauid: qui ibat proficiēs: ꝛ semp se ipo robustior fiens.ij. Regū.iij. Si obijciať Quare nō additur ei qui habet duo: iam solutū ē. quia ꝛ illi additur: sed additio plus apparet in eo qui plus proficit. Grego. tamē dicit ꝙ plus in pondere habet q̄ duo: qꝫ qui qnqꝫ. sicut. s̄. dictū est. Et ideo ei q̄ qnqꝫ habet addiť. Quia plerūqꝫ accidit ꝙ simplex bene vtens sensibꝫ: donuꝫ intellectus mereť. Ecci.xv. Cibauit illū pane vite ꝛ intellectus: ꝛ aqua sapientie salutarꝭ potauit illuꝫ [Omni em̄ habēti dabitur et abūdabit] Ratio est duoꝝ pcedentiū. Et sꝫ expositionē priorē plana est lr̄a: qꝛ Habenti ex habitu bona grē: superadditť incremētis cōtinuis bonū nature ex pfectu iusticie. ꝛ sic abundabit.ij. Coꝛ.ix. Multiplicabit semē vestrū: ꝛ augebit incremēta frugum iusticie vestre: vt in omnibꝰ semp oēm sufficientiā habētes: abundetis in omē opus bonū. Ecci.xv. Sapiē dei astabit laus: ꝛ in ore fideli abūdabit. Sic em̄ Jo.j. De plenitudine eius om̄s accepimus grām p grā. Zacha.iiij. Exequabit grām gratie eius [Ei autē qui non habet] habitū qui est facultas virtutis: ille em̄ non habet alia decā: nisi quia peccatū nō adempsit eā. Lu.x. Spoliauerūt eū: ꝛ plagis impositis abierť semiuiuo relicto [Ei autē id qḋ videť habe.] quia viciať bonuꝫ nature: potius videť haberi qꝫ habeať. Non enī habeť vt bonū: nisi qñ integrum ꝛ perfectū habeť per grām. Esai.xxij. Quis tu hic: aut quasi quis hic: Apoca.iij. Nomē habes ꝙ viuas ꝛ mortuꝰ es [auferetť ab eo] cōtinuis defectibus. Psal.cxxxvj. Dixerūt exinanite exinanite: vsqꝫ ad fundamentū in ea [seruuꝫ aūt inutilē] Hiere.xxij. Scribe virū istū sterilem: qꝛ in eternū nō psperabiť [eijcite] ex habitaculū bonoꝝ. Q.d. Mundate ꝛ liberate locū ab ipo. Hiere.xv. Eijce eos a facie mea: ꝛ egrediantť. Gene.iiij. Ecce eijcis me hodie a facie tua. omīs enī qui inuenerit me occidet me [in tenebras exteriores] tetri carcerꝭ: qui vixit in tenebris cecitatꝭ interioris. Threñ.iij. Me minauit ꝛ adduxit in tenebras ꝛ non in lucē. Job.iij. Noctem illā tenebrosus turbo possideat. Exo.ix. Sint tenebre tandense vt palpari queant. [ibi erit fletus] Apo.xiiij. Ascendet fumus tormentorum eorum in secula seculoruꝫ [et stridor dentium] Propť frigus. Psal.cxlviij. Nix glacies spūs procellarū que faciūt ₰bum eius. Ecci.xliij. Frigidus ventus aquilo flauit: ꝛ gelauit crystallus ab aqua. Hieren̄.j. Ab aquilone pandeť omne malum: ventus frigidus a plaga tenebrosa veniens. Et hoc est ꝙ dicit.

Cum autem venerit filius hominis in maiestate sua: et omnes angeli eius cum eo: tunc sedebit sup sedem maiestatis sue.

Perfectis parabolis que mouēt ad vigilantiā contra om̄s preoccupantes iudiciū: tangit h̄ Modum iudicij Circa quē modū dicit Duo. Scilicet. M

Modū iudicis. ꝛ Modū Judicij. Ibi [Et cōgregabunť] Modus autem Judicis describitur in Quinqꝫ. Scꝫ. Scḋꝫ p̄sentiam. Scḋꝫ cam: in qua apparebit naturam. Scḋꝫ maiestatis potentiam. Scḋꝫ numerosam ministroruꝫ frequentiā. Scḋꝫ possessionē iudiciariā. De Primo horum dicit [Cū venerit] hoc est iudex pñtialiter in mundo apparuerit. Actuū.j. Sic veniet quemadmodū vidistis eum. Natura describiť Ibi [Filius homis] quia in illa apparebit. Jo.v. Potestatē dedit ei iudiciū facere: quia filius hoīs est. Actuū.xviij. Constituit virū in quo iudicabit orbem terrarū. Dañ.vij. Jn nubibꝫ celi filius hominis veniet in maiestate sua Dañ.vij. Potestas eius ptās eterna que non auferet: ꝛ regnuꝫ eius quod non corrumpeť. Psalm̄. Gloriosus deus in sua maiestate [ꝛ oēs angeli cum eo] Dañ.vij. Miliamiliū ministrabāt ꝛ decies milies centena milia assistebāt ei. Supra.xxiiij. Mittet angelos suos cum tuba ꝛ voce magna. Supra.xiij. Exibunt angeli ꝛ colligent de regno eius omnia scandala [tunc sedebit] Ecce Auctas iudiciaria. Apoc.iiij. Sedes posita erat in celo ꝛ supra sedē sedens. Dañ.vij. Throni positi sunt. Psalm̄. Thronꝰ tuus deus in seculū seculi. Esai.vj. Uidi dñm sedentē super soliū excelsum ꝛ eleuatū: ꝛ plena erat omnis terra maiestate eius.

Et attende differētias Primi aduentꝰ ꝛ Scḋi. Primꝰ ei fuit Jn infirmitate: Jn hūilitate: ꝛ Jn salutē: ꝛ Apostoloꝝ missionez. Et de Infirmitate Esai.ix. Paruulus natus est nobis. De Humilitate. Phil.ij. Humiliauit semetipm: formā serui accipiēs. De Salute Jo.iij. Non enim misit deus filium suū in mundū vt iudicet mundū: sed vt saluetur mūdus per ipum. De Missione apostolorum tanqꝫ pusilli gregis. Sup.x.ꝛ.xj. Confiteor tibi pater: qꝛ abscondisti hec a sapientibꝫ ꝛ prudentibus: ꝛ reuelasti ea paruulis. Secundꝰ aūt est in Potestate ꝛ Maiestate ad iudicandū: ꝛ cum Frequentia angelorum. Sicut patet per antedicta

Et congregabuntur ante euꝫ omnes gentes.

Hic tangiť Modus iudicij. Et tāguntť Tria. Primū est Cōgregatio iudicandoꝝ ante tribunal chr̄i. Scḋm est Discretio iudicandoꝝ bonorum a malis. Tertiū est Sentētia cū causa sua. Que est Cōmendatio meritoꝝ: ꝛ Exprobratio demeritoꝝ.

De Primo dicit [Congregabunť ante euꝫ omnes gentes] Joel.iij. Cōgregabo in vallem Josaphat om̄s gentes: ꝛ disceptabo cū eis.ij. Corinth.v. Omnes nos manifestari oportet ante tribunal christi: vt referat vnusquisqꝫ ꝓpria corporis prout gessit.

Et separabit eos ab inuicem: sicut pastor segregat oues ab hedis Et statuet oues qdeꝫ a dextris suis: hedos autem a sinistris.

Ecce Secundū. Et dicit Tria. Scilicet. Quis. Qualiter: ꝛ Quomodo sepabit. Quis qꝛ Ipe: separabit eos. Uirtute enim gratie ꝛ veritatis que per Jesum facta est separabuntur. Hec enim gratia est que assimilat sanctos iudici. ꝛ diuidit inter filios regni ꝛ filios perditōis. Apo.xviij. Exite ab ea populus meꝰ. Nume.xvj. Separamini de tabernaculis hominū impioꝝ [sicut pastor] iam ad caulas gregē cōgregans. Ezech.xxxiiij. Ego ipe requirā oues meas: ꝛ visitabo eas sicut visitat pastor gregem suū in die qua fuerit in medio ouium suaꝝ dissipatarū [segregat oues] bonos: mansuetos: simplices: ꝛ vtiles. Psal.lxxviij. Nos populus pascue eius ꝛ oues manꝰ eius. Ezec.xxxiiij. Greges mei ꝛ oues mee om̄s estis dicit dominꝰ. Joan.x. Ego agnosco oues meas: ꝛ cognoscūt me mee. Et Ibidē. Proprias oues vocat noīatim: et ante eas vadit: ꝛ oues illuꝫ sequunť [ab hedis] indomitis: ferentibus: scandentibꝫ alta: depascentibus viridia ramoꝝ: cornibus acutis ꝛ altis impingentibꝰ. Zacha.x. Uisitabo sup hircos. De ista segregatiōe Osee.xiij. Consolatio abscondita est ab oculis meis: qꝛ ipse inter fratres diuidet. Quo autem statuet separatos subiungit dicens [statuet oues quidē a dextris] Jn precedentibꝫ dictuꝫ est quare dextera significat eterna ꝛ potiora bona. Colos.iij. Que sursum sť querite vbi christus ē in dextra dei sedens. Heb.j. Sedet ad dexterā maiestatis in excelsis. Uñ etiā.j. Thes.iiij. dr̄ ꝙ simuť rapiemur obuiā christo in aera. ꝛ sic semp cū domino erimꝰ [hedos aūt a sinistris] inferius ī terra manentibꝫ ꝛ non diu. Prouerb.iiij. Uias q̄ a dextris sunt nouit dñs: puerse aūt: que a sinistrꝭ sunt. Situs enī loci respōdet cordis amori. Sursum pergent qui celestia: deorsum in terra qui terrena dilexerunt. Canticoꝝ.ij. Leua eius sub capite meo: ꝛ dextera illius amplexabitur me

Tūc dicet rex his qui a dextris eius erunt. N

Hic poniť Sentētia cū causa sua. Et habet Duas ptes. Sententiā videlicet: ꝛ Effectum. Ibi [Et ibunt hi ꝛc̄.] Sentētia etiā habet Duas ptes. Primo poniť Sentētia salutꝭ a dextris: ꝛ postea Sententia cōdemnatōis a sinistris. Ibi [Tūc dicet rex his ꝛc̄.] Jn Prima harum sunt Tres pagraphi. Quoꝝ Primus cōtinet Inuitationē: que est per modum sententie. Scḋs Meritoꝝ cōmendationem. Tercius Cōmendationis ammirationē. Et hec per ordinē iacent in littera. Jn Inuitatiōe primo describit Judicis maiestatē ꝛ iusticiam: dicēs [Tunc dicet rex] Uere rex a regēdo. Qui sicut dicit Apocal.xix. Uocať fidelis ꝛ verax: ꝛ cum iusticia iudicat ꝛ pugnat: ꝛ habet in vestimētoꝝ in femore suo scriptū. Rex regum ꝛ dominꝰ dominantium. Hiere.xxiij. Regnabit rex ꝛ sapiens erit: ꝛ faciet iudiciuꝫ ꝛ iusticiam [his qui a dextris eius erunt] Psal.cix. Sede a dextrꝭ meis ꝛc̄. Psal.xliiij. Astitit regina a dextris eius in vestitu deaurato circūdata varietate. h̄ est bonorū ecclesia

Venite benedicti patris mei

Tangit Duo. Inuitationē: ꝛ Eius ad quod inuitat: magnitudinē ꝛ honorē. Jn Inuitatiōe Duo dicit. Inuitationem. ꝛ Inuitatorum honestatem.

De Inuitatiõe dr [Venite] Hiere.lj. Qui fugistis gladiũ venite ⁊ nolite stare: recordamini ꝓcul domini: ⁊ hierusalē ascendat sup cor vrm. Ibi verificabit qd Supra dixit.xj. Uenite ad me ⁊c. ⁊ ego reficiā vos. Inuitatoꝝ honestas tangitur: ſm Grām: ⁊ ſm Justiciā. Scdʒ Grāʒ cum dr [bñdicti] Bñdictio em̄ ad grām respicit: in q̄ benedicti sunt oēs.j. Pe.iij. In hoc vocati estis vt bñdictionez hereditate possideatꝭ. Justicia tangit per hoc q dicit [patris mei] Per h em̄ q adoptati sūt a patre vnū naturalem filiū habēte (quia alit non adoptaret si omnino infecundꝰ esset) facti sunt heredes Rhomanoꝝ.viij. Heredes quidē dei: coheredes autē chri. Colos.j. Eripuit nos de potestate tenebrarū: ⁊ transtulit nos in regnuʒ filij dilectionis sue: ⁊ dedit nob partē sortꝭ sanctoꝝ in lūine. ps.xv. Funes ceciderunt mihi in preclaris. etenim hereditas mea preclara est mihi

Possidete paratum vobis regnum a constitutione mundi.

Ecce Ad qd inuitat. Et tangit Tria. Fructum. Predestinationē: ⁊ Glīam. Fructū in hoc q dicit [Possidete] Dicit eni Hermes trigemistus: Q Possessio est post sessio. ⁊ cū homo subiectꝰ sit deo: sub deo sedere i delitijs ⁊ bonis di ⁊ ad nutū illa ⁊ qete habere est possidere. Job.xxxvj. Annunciat de luce amico suo q possessio eiꝰ sit. ⁊ q ad eā possit ascendere Nume.xviij. Ego ero possessio eorum. Hoc ergo pertinet ad Fructū [paratuʒ vobis regnū a cōstitutione mūdi] Hoc ē predestinationis In qua est Deus ipse preparās: ⁊ Nobis preparās vt beniuolentiā ostendat. ⁊ Preparans a pma mundi cōstitutione: que in mente sapientie ab eterno fuit Ut: In pparatione Potentia: ⁊ in hoc q [vobis] notet Beniuolētia. In h autē q [a mundi cōstitutione] Sapīa denotetur. De Primo Esa.lxiij. Oculus nō vidit deus absq te: que preparasti diligentibꝫ te ⁊ expectantibus.j. Corinth.ij.dr. Qd oculus nō vidit nec auris audiuit nec in cor hoīs ascendit: que pparauit deꝰ diligentibꝫ se. De Scdo Sap.xvj. Substantiam tuam ⁊ dulcedinē tuam quā in filios habes ostendebas. Ps.lxvij. Parasti i dulcedie tua pauperi deꝰ. De Tertio Ephe.j. Bñdixit nob in omni benedictiōe spūali: sicut elegit nos ante mūdi cōstitutionē in chro. Sic enim est alpha ⁊ o pncipiū ⁊ finis: vt reducat nos in se vbi pmo pparauit: vbi vita ⁊ lux fuimꝰ ⁊ erimus. Rho.ix. Uolēs ondere diuitias glorie sue in vasa miscdie: que pparauit i glīam suā. Ps.xxx. Abscondes eos in abscondito faciei tue: ⁊ a cōturbatiōe hoīm [regnū] hoc pertinet ad glām. ⁊ est hoc regnū qd (al's quo) oēs sancti vt reges regnabūt. Apo.j. Pīceps regū terre. Sap.v. Regnū decorꝭ ⁊ diadema spēi accipiēt d manu dñi. Apo.xxij. Factū est regnū dei nri ⁊ chri filij eius: ⁊ regnabunt in secula seculorum.

Esuriui eni et dedistis mihi mā ducare. Sitiui et dedistis mihi bibere. Hospes erā ⁊ collegistis me: Nudus et cooperuistis me. In firmꝰ et visitastis me. In carcere erā et venistis ad me.

Ecce Meritoꝝ cōmendatio. Et attende q cōmendat opa Miscdie: qr i illis hō maxime de suo facit. Humanū eni est fluere pietate in proximum. Justicia aūt non sic: sed obligatio efficit opꝰ. Similiter charitas ex vinculo dilecti. ⁊ sic de alijs. et non facit mentionē de Sepultura mortuoꝝ. qa licet dicat chrs esurire in pauperibꝫ. Non tamē cōgrue dr mori in morientibꝫ. ⁊ Mortuꝰ nō vere dr membrū capitis viui. De alijs aūt omibꝫ fac mentionē. Quedaʒ autē sunt a defectu interiori dissoluente subam: ⁊ subam siccam dissoluit fames. Et de illo dr [Esuriui em̄ et dedistis] Esaie.lviij. Frange esurienti panē tuū. Ecci.iiij. Animā esurientem ne despicias. Prouer.xxv. Rhoma.xij. Si esurierit inimicus tuus ciba illū. etsi sitit potum da illi. Contra defectū autē qui dissoluit humidam substantiam dicit [Sitiui et dedistis mihi bibere] Supra.x. Qui dederit calicē aque frigide: non perdet mercedē suam. Gene.xxiiij. Bibe domine quin ⁊ camelis tuis potū tribuam [Hospes eram] est beneficium quod ordinat contra dissoluens extrinsecus. Et hoc est aer cōtinēs. Est autem ledens impugnando turbine tempestatū: ⁊ pluuiaruʒ ⁊ caumatū ⁊ frigorum. Et cōtra hoc est hospitium: in quo clausus aer quiescit ab huiusmodi turbinibus. Et de hoc dic [hospes erā et collegistis me] Et hoc notat ex modo loquēdi [collegistis] turbine aeris me dissolutum recollegistis. Job.xxxj. Foris non mansit peregrinus: ⁊ ostium viatori patuit. Luce.xxiiij. Et coegerunt illum dicētes. Mane nobiscū domine: quoniam aduesperascit. Hebreoꝝ.xij. Hospitalitatez nolite obliuisci. Per hāc enim quidam placuerūt deo: angel hospitio receptis. Gene.xviij. De Abraam qui recepit angelos. ⁊ Gene.xix. d Loth [Nudus] Secunda lesio aeris est alterando ex sua q̄litate. Frigoris quidem aliquādo: ⁊ aliquando caloris: qui euocat calorem naturalē: ⁊ dissoluit corpus. Et contra duo ista est vestimentū. De quo dicit [Nudus eram et cooperuistis me] Esai. Quinqgesimooctauo. Cum videris nudum operi eum. Job.xxxj. Si despexi pretereūtem eo q nō haberet vestimentum: ⁊ absq operimento pauperem. Si non benedixerūt mihi latera eius: eo q d velleribus ouium mearū calefactus est [Infirmus fui] est defectus interior: Non substātiam nisi per accidens. sed qualitatem complexionis p se dissoluens. Et est defectus accidentalis. De quo dicit [Infirmus fui et visitastis] Eccl'iastici. vij. Non te pigeat visitare infirmum. Ex hoc enim in dilectiōe firmaberis. Job.v. Uisitans speciem tuam nō peccabis. Jacobi.j. Religio munda ⁊ immaculata apud deuʒ ⁊ patrem hec est: visitare pupillos ⁊ viduas in tribulatione eorum ⁊ immaculatū se custodire ab hoc seclo [In carcere erā] Hec est consolatio contra iniuriā violentam illatam extrinsecus ab homine. Job Uicesimonono.

Cōterebam molas iniqui: ⁊ de dentibus eius auferebā predam. Sic enim intelligit de iustis (al's venistis) ad me liberandū. Prouerbiorum.xxiiij. Erue eos qui ducunt ad mortē: ⁊ eos qui trahuntur ad interitum liberare ne cesses. Danielis.xiiij. Rex venit ad danielem in lacu leonum. Hieremi. Tricesimooctauo. De abdemelech ethiope qui extraxit de lacu Hieremiā prophetā. Sūt ergo opera Misericordie: cōtra defectus miserie: Interiores naturales: ⁊ Exteriores naturales. Interiores naturales dissoluentes substantiā humidam vel siccam. Exteriores naturales impugnātes tum hinc vel qualitate. Silr sunt cōtra defectꝰ accidentales: Interius impugnātes vel Exterius. Et sic etiam ordinant a dño: ⁊ cōtinentur in hoc versu.

Uisito: poto: cibo: redimo: tego: colligo: condo.

Tunc respondebunt ei iusti dicentes: Domine quādo te vidimꝰ esurientem: et pauimus. sitientē: et dedimus tibi potū. Quādo autem te vidimus hospitem: et collegimus te. aut nuduʒ: et cooperuimus te Aut quando te vidimꝰ infirmum aut in carcere: et venimꝰ ad te? Et respondens rex dicet illis: Amen dico vobis: q̄diu fecistis vni de his fratribus meis minimis: mihi fecistis.

Tangitur Cōmendationis huius ammiratio.
D Non em̄ est ignorantie questio: sed attendētes q nihil talium: tante cōmendationi ⁊ remunerationi dignum fecerūt: Uidentes q nō sunt condigne passiones huius temporis ad gloriā que manifestatur tūc in eis. Rhomanoꝝ.viij. Pre ammiratione [dicētes: Domine quando te vidimꝰ esurientē ⁊c.] Et ammirationi eoruʒ [Tunc respondens dominꝰ dicet illis: Amen dico vobis ⁊c.] Et hec plana sunt. Sed notandum est q dominꝰ in die bonoꝝ non est immemor malorum. Pauper em̄: expertus necessitates pauperum: in gloria etiā iudiciarie potestatis prefulgēs: dicit sibi omnia facta esse in paupibꝫ. Ue ergo his qui persequunt pauperem ⁊ inopem: ⁊ cōpunctū corde mortificare. Ueniat mors super illos: ⁊ descendant in infernum viuentes.

Tūc dicet Rex ⁊ his q̄ a sinistris erūt Discedite a me maledci i ignē eternum: qui paratus est diabolo et angelis eius. Esuriui enim ⁊ nō dedistis mihi manducare. Sitiui et non dedistis mihi potum. Hospes erā et non collegistis me Nudus: et non cooperuistis me. Infirmus et in carcere: et non visitastis me. Tunc respondebunt ei et ipsi: dicentes. Domine quando te vidimus esurientem: aut sitientē: aut hospitem. aut nudum: aut infirmum vel in carcere: et non ministrauimus tibi? Tunc respōdebit illis dicens. Amen dico vobis. q̄diu non fecistis vni de minoribus his nec mihi fecistis. Et ibunt hi i supplicium eternum: Justi autem in vitam eternam.

[Tunc dicet rex his qui a sinistris eius erunt ⁊c.] Sapie.xj. Illos tanq rex durus interrogans cōdemnasti [Discedite] Sentētia est cum exprobratōe demerita (al's demeriti) Sententia continet Quattuor. Scʒ. A vultū dei ⁊ bonis separationē. Culpe exprobrationē. Ignis eterni afflictionem. Diaboli ⁊ malorum omniū societatez. De Primo dicit [Discedite a me] Qui dū vixeratis dixistis mihi. Job.xxj. Recede a nob: scientiam viarum tuarū nolumus. Supra.vij. Discedite a me operarij iniquitatꝭ [maledicti] Exprobratio est culpe. Psal.cxviij. Maledicti qui declinant a mandatis tuis [Maledicti] hoc est malo addicti. Hebreoꝝ.vj. Proferēs spinas ac tribulos terra maledicta est ⁊ cōbustioni proxima. Job.iij. Maledicant ei qui maledicunt diei: qui parati sunt suscitare leuiathan [In ignem eternum] Ignis est afflictio. Esa.vltimo. Uermis eorū non morietur: ⁊ ignis eorum nō extinguetur [qui paratus est] a deo prescientie culpā ⁊ parante penā [diabolo ⁊ angelis eius] Societas est malorum. Rhomanoꝝ.ix. Sustinuit in multa patientia vasa ire apta in interitū. Esaie.xxiiij. Cōgregabuntur congregatione vnius fascis: ⁊ mittent in lacum. Luce.iij. Permūdabit aream suam: ⁊ triticum congregabit in horreū suum. Paleas autem comburet igni inextinguibili [Esuriui] Hec est Demeritorum exprobratio. Non fiet voce corporali sonante. Cum sicut dicitur.j. Corinthiorū.xv. Resurrectio futura sit in momento in ictu oculi ⁊ in nouissima tuba: sed fit conscientia dictante. Est enim christus liber vite: scriptus iusticia dei. ⁊ ille aperitur omibus. Sicut dicitur Apocalyp.xx. Alter liber apertus est: qui est vite. ⁊ iudicati sūt mortui ex his que scripta erant in libro. Et in illa scriptura quilibet leget suorum meritorum aut commendationem aut exprobrationem. Sancti etiaʒ perfecti qui cum christo iudicabunt: ex cōtemplatione sapientie cōtinua corda habebunt inscripta: ⁊ illorum cordium propalatio sanctorū est iudicium. Daniel.vij. ⁊ Apocalyp. Uicesimo. Libri aperti sunt [Tunc respondebunt ei] Hec questio etiam ammiratiōis de hoc q tāte glorie ⁊ rex pauperibus vult connumerari. Sapie.v. Uidentes

turbabuntur timore horribili: ⁊ mirabuntur de subitatione insperate salutis: ⁊ pre angustia spiritus gementes dicent intra se. Hi sūt quos aliquando habuimus in derisum ⁊c. Et hoc est ꝙ sequit [Tunc respōdebit illis] in conscientijs eoꝝ [Et ibunt hi] Ecce Affectꝰ sententie. Daniel.xij. Multi ex his qui dormiunt in terre puluere euigilabunt: alij in vitam eternam: alij in opprobriū eternum vt videant semper. Joan.v. Procedent q̄ bona fecerunt in resurrectionē vite. Qui vo mala egerunt: in resurrectionem iudicij.

Capitulum.XXVI.

e Et factum est cuz consummasset iesus sermones hos omnes: dixit discipulis suis. Scitis q̄r post biduum pasca fiet.

A Hic incipit agere De duobus sacramentis: per que omnia complentur. hoc est de Sacramento passionis ⁊ mortis Primo. ⁊ Resurrectōis Secundo. Ibi [Vespere autem sabbati] Quoꝝ Primum est Ad delectionem peccati. ⁊ Alterum Ad iusticie innouationem. Rhomanoꝝ.iiij. Mortuus est propter nostra delicta: ⁊ resurrexit propter nostram iustificationem. Gregorius: Qui mortē nostram moriendo destruxit: ⁊ vitam resurgendo reparauit. Adhuc autem Sacramentum passionis in Duo diuiditur. Primo enim agit de Passione. ⁊ Secūdo de officio Sepulture. Ibi [Altera autez die que est post parasceuen] In Justificatione per Passionem: oportet nos ⁊ mori peccato: ⁊ complantari sepulture in baptismo Rhomanorum.vj. Consepulti enim sumus cum ipso per baptismum in mortē. Ut quomodo resurrexit christus per gloriam patris: Ita ⁊ nos in nouitate vite ambulemus. Adhuc autem pars que d̄ passione: habet partes Duas Quia ſm ꝙ ipse Supra Vicesimo. predixit. Traditus est Judeis: ⁊ a Judeis traditus est gentibus. Et ideo de Traditione qua traditus est Judeis: a discipulo: agit Primo. De Traditione autem qua traditus est gentibus ad crucifigendum: agit Scdo. Ibi [Mane autem facto ⁊c.] Adhuc Prior pars que continetur in isto capitulo diuiditur in Tria. Primo enim agit de Traditione qua per Judam traditus est Judeis. Secundo de Cōprehensione. Ibi [Tunc accesserunt ⁊ manus iniecerunt] In Tertia de Illusione ⁊ Condemnatione facta per linguas Judeorum. Ibi [Principes autez sacerdotum ⁊ omne consilium ⁊c.] Adhuc Prior harum partium diuiditur in Tres partes penes circūstantias. Consideratur eīm traditio In pacto In opportunitate. ⁊ In fcō. Et penes h̄ diuidit pars ista. Scda incipit Ibi [Et exinde querebat opportunitatem. Tertia Ibi [Adhuc eo loquente] Adhuc Prior harū diuiditur in Quattuor ſm ea que circūstant pactū traditionis. Quorum Primum est Temporis ſm ꝓphetiam cōgruentia. Secunduz autē querentiuz eum ad mortem cōpleta malicia. Ibi [Tunc congregati.] Tertiū Precij pro q̄ tradebatur ex facto quod accidit occasionata auaricia: Ibi [Cum autē esset in Bethania] Quartuz est Pactōnis ipius perfecta cōuentio Ibi [Tunc abijt vnus ⁊c.] Quocūq; autē modo facta sit traditio: tūc voluit Tradi vt Ignorans: vt peccata destrueret que fiunt p ignorantiā. Unde dixit Luce.xxiij. Dimitte eis quia nesciūt quid faciunt. Cōprehendi voluit vt Infirmus: vt peccata destrueret que fiunt p impotentiā. Unde Marci.xiiij. Caro autē infirma. Illudi voluit vt Reus maloꝝ. ⁊ Malus: vt destrueret peccata que fiunt p certā maliciam. Joānis.xix. Cum iniq̄s deputatus est. Esaie.liij: Si posuerit ꝓ peccato animā suam videbit semen longeuū: ⁊ voluntas dn̄i in manu eiꝰ dirigetur. Sic eni destruxit: peccatū in Patrem: ⁊ peccatū in Filiū: et peccatū in Spiritū sanctum Et factus est vere Jesus: vniuersaliter saluās populū suum a peccatis eoꝝ. In Prima haruz sūt Tria. Primū continet effectuz totius Passionis ⁊ congruentiā. Secundū est Traditiōis p̄dictio: ne a discipulis crederet inuoluntaria. Tertiū qd̄ medium est inter duo: temporis a lege et prophetis predicti congruentia. Et hec patent ī littera. Dicit igitur. [Et factū est cum cōsūmasset] hoc est: ad summam et perfectionē deduxisset: per hoc quod vltimo adiecit: ⁊ hoc est passio. Heb.ij. Decebat eum per quez omnia: et propter quē oīa: qui multos filios in gloriam adduxerat: autorez salutis eoꝝ per passionē consummari. Hebre.x. Una oblatōne cōsummauit in eternū sanctificatos [sermones hos omnes] qui ab initio ī euāgelio scripti sunt: cū omnib; confirmātibus eos: et ex lege ⁊ ex ꝓphetis. Ecclesiastici.xliij. Multa dicimus ⁊ deficimus in verbis: cōfirmatio(al's consūmatio)sermonū ipe est. Unde Joānis.xix. in cruce pēdēs dixit. Cōsūmatū ē [dixit discipulis suis] quibus specialiter instruēdis insistebat. Supra.xiij. Vobis datum est nosse mysterium regni dei [Scitis] Exodi.xij. Quartadecima die ad vesperum pasca domini est [quia post biduū pasca fiet] hoc est: solennitas phase.i.transitus. Nō enim pasca a passione dicit: sicut quidā existimāt Sed grece pascha: phase hebraice: latine dicitur transitus. Luce.xxij. Erat pascha ⁊ azyma post biduum. Hoc ergo fuit in quarta feria quādo iam fuit luna tertiadecima.

Et filiꝰ hoīs tradet vt crucifigat.

In ista p̄dictione traditōis Tria dicunt Scdz quam vicz naturam est traditus. ⁊ Predictio traditionis ne videatur ignarus. ⁊ Ad quid traditꝰ qui est finis traditionis. Dicit igit [Et filius hominis] inq̄tum filius hominis. quia ſm naturā diuinā tradi non potuit. Supra.xx. Filiꝰ hominis tradetur ad illudendū et flagellandū ⁊ crucifigendū [tradetur] a Juda actiue. A patre et ⁊ Seipso dispensatiue. Rhomanoꝝ.viij. Etiam

ꝓprio filio suo non pepercit: sed pro nobis omnibꝰ tradidit illū [vt crucifigat] Hic est finis traditionis. Malach.iij. Si configit homo deū suū quia vos configitis me.

Tunc cōgregati sunt principes sacerdotū et seniores populi ī atrium principis sacerdotū qui dicebatur caiphas: ⁊ consiliū fecerunt vt iesum dolo tenerēt ⁊ occiderēt Dicebāt aūt: Non in die festo Ne forte tumultus fieret in populo.

Hic tangit querentiū cum ad mortez Cōpleta
B malicia. Et hic tanguntur Octo. In Fortitudinis ipsoꝝ concordi cōgregatiōe. In Congregatoꝝ autoritate: In ordiaria ad h̄ accepta potestate. In Cōsilij machinatiōe. In Cautelarum dolositate. In Violentie illatiōe. In Pessima intentiōe. ⁊ Impedimentoꝝ astuta exclusione De Congregata et vnanimi fortitudie d̄r [Tunc congregati sūt] vt multitudine armarent. Psal.ij. Couenerunt in vnum aduersus dominū ⁊ aduersus chr̄m eius. Joan.xj. Collegerūt pontifices ⁊ pharisei consilium [principes] Tria gn̄a tangit in q̄b; erat autoritas agendorū. Principes In quibꝰ potentia iusta vt videbatur. Esa.xxxij. Principes ī iudicio preerunt. Sed isti erant de illis de quib; Esaie.j. Principes tui infideles socij furum. Sopho.iij. Principes eius in medio eius quasi leones rugientes. Judices eiꝰ quasi lupi: vespere non reliquerunt vsq; mane [sacerdotū] In quibus debuit esse sanctitatis bonitas (al's sanctitas bonitatis) Exod.xxviij. Consecrabis cunctoꝝ manus: ⁊ consecrabis eos vt sacerdotio fungant mihi. Sz econtra Isti sunt de quibus Sopho.iij. Sacerdotes polluerunt sanctum meū in quem egerunt contra legem [et seniores populi] In quibus debuit esse sapientia. Job.xij. In antiquis est sapiētia: ⁊ ī multo tempore prudētia. Sed ecōtra de istis dicitur Job.xxxij. Non sūt longeui sapientes. Dan.xiij. Ingressa est iniquitas a seniorib; iudicib; qui videbant regere ppl'um. Sopho.iij. Prophete eius vesani viri infideles [in atriū principis sacerdotū qui dicebat caiphas] eo ꝙ sicut d̄r Jo.xj: esset pontifex anni illiꝰ vt ab ipo ordinariā acciperet ptātem. ⁊ sic formā iusticie haberet iniquitas Eccis.x. Est malū quod vidi sub sole: stultū positū in dignitate sublimi: ⁊ principes sedere deorsū ij. Macha.iiij. Nihil habēs dignū summo sacerdotio: sed animos crudelis tyrāni: ⁊ fere belue irā gerēs [et consiliū fecerunt] Ecce Consilij machinatio: vt ex cōsensu ⁊ premeditata ꝓcederet iniquitas. Gen.xlix. In consiliū eoꝝ nō veniat aīa mea: ⁊ in cetu eoꝝ nō sit gloria mea. Esa.vij. Consiliū inijt syria ꝯ te maluz. Syria sublimitas(al's sublimis)interp̄tat. q̄r ibi erat sublimitas potētie sanctitat(apparentis ⁊ potentie(al's potentis)[vt iesum] Act.iij. Autorē salutis interemistis [dolo] Ecce Cautelarū dolositas. Hiere.ix. Habitatio tui in medio doli: in dolo renuerūt scire me dic dn̄s. q̄r extenderūt linguā suā quasi arcū mēdacij ⁊ nō veritatis Ps.xxvij. Dolos tota die meditabant [tenerent] Ecce Violētia Ps.xxj. De ore leonis libera me dn̄e ⁊ a cornib; vnicorniū hūilitatē meā [⁊ occiderēt] Ecce Intētio Gen.xxxvij. Venite occidamus eū Sup.xxj. Venite occidamus eū ⁊ nr̄a erit hereditas [dicebāt aūt] Ecce Impedimētoꝝ exclusio [Nō in die festo] Nō ꝙ curarēt d̄ violatōe festi Esa.j. Neomenias ⁊ sabbatū ⁊ solēnitates alias nō ferā: facta sūt mihi molestia laboraui sustinēs. Sed potius [ne forte tumultus fieret in pplo] Mar.xj. Et sup.xxj. Cū q̄reret Baptismus Joānis vn̄ erat ⁊c: ppl's vidēs prudentiā ipius defendebat eū. q̄r sicut ꝓphām habebāt. Et timebāt ꝙ si iterꝝ inijcerent in eū manus corā pplo: ꝙ sil'r defenderet Joā.vij. Quare nō adduxistis eū. Rn̄derūt ministri qui missi fuerūt ad capiendū eū. Nunquā sic locutus est homo vt iste hō loquit.

Cum aūt Jesus esset in bethania in domo Simonis leprosi accessit ad eum mulier habens alabastruz vnguenti preciosi: ⁊ effudit super caput ipius recūbentis.

Hic ponit factū incitans auariciā tradētis. et h̄ est p̄ditio vnguēti. de cuius venditōe ꝯcupiuit furtum decime. ⁊ q̄r p̄didit vendidit ꝓ trigita que sūt decima tricentoꝝ quos hoc vnguentū valuit. Dicunt aūt hic Tria. Mulieris pietas. Discipuloꝝ in mulierē fremitus. ⁊ impietas. ⁊ Dn̄i mulieris d̄ facto qd̄ fecit excusatiōis ostensio. In Primo notant Quattuor Scz Mulieris ꝯfidentia. Prouidentia. Largitas. ⁊ Pietas. Cōfidētia accipit Ex loco. ⁊ ille describit. Ex noīe ville. ⁊ Ex domus hospite. De nomīe ville d̄r [Cū esset Jesus in bethania in domo] obediētie: p̄signās se tunc ꝑfecturū obedientiā. De qua d̄r Apl's Phil.ij. Factꝰ est obediens patri vsq; ad mortē. mortē aūt crucis [in domo Simonis leprosi] Nō ꝙ tūc leprosus fuerit sed ante. ⁊ nomē retinuit insignū memorie tanti beneficij Supra.viij. Confestim mūdata est lepra eius.iiij. Reg.v. Mundata est lepra eiꝰ ⁊ restituta eius caro sicut caro pueri puuli. Et ex h̄ concepit mulier audaciā: nō p̄sumptionis sed confidentie. quia vidit ꝙ nō abhorruit eum qui leprosus extiterat qui multis sunt horrori etiā post sanitatē p̄sumpsit ꝙ etiā officiū pietatis ab ea futuruz nō abhorreret. Et hoc est qd̄ dicit [accessit ad eū C
mulier] Dicit aūt Hiero. ꝙ nemo putet eandem esse que sup caput effudit ⁊ sup pedes. Illa eīm et lachrymis lauit. ⁊ crine tersit. ⁊ manifeste meretrix appellat Luc.vij. De hac aūt nihil tale scriptum est Nec eīm poterat statim capiti domini meretrix digna fieri. Item Chrys. Mulier ista videt esse vna ⁊ eadem apud omnes euangelistas. Non est autem Sz apud tres: Una quidem mihi videt. Apd̄ Joannē aūt nō adhuc: sed mirabilis quedā soror Lazari. In cōtrarium huius est Rabanus Mulier ista Maria Magdalena erat soror Lazari. h̄

idem dicit Gre. Dicunt ad hoc quidā q eadem in psona: altera in habitu, qꝛ prima peccatrix ꝛ capiti christi indigna: postea iustificata: ꝛ tunc digna. Ego puto esse dicendū q de hoc Sācti dissentiūt quia spū suo loquunt. ꝛ nō est de fide et moribus Unde Chrys. sup Joannē dicit Mariā magdalenā virginē pmāsisse. ꝛ nunq̄ fuisse peccatricē. iiij. Reg. iiij. Cū sunamitis venissꝫ ad virū dei: apphēdit pedes eius [habens alabastrū vngenti.] In hoc notat puidētia. Est aūt Alabastrū album genus marmoris: sicut nitor argēti pmixt' sit niueo cādori. ꝛ ē pspicuū: frigide nature: habēs vim cōseruandi vnguēta. Canti. iiij. Odor vnguētorū tuoꝝ sup oia aromata. [pciosi] Mar. xiiij. Nardi spicati pciosi. Nardus autē frutex est: crescēs superius in figurā spicaꝝ. que (qꝛ subtili' humiduꝫ est qd altius ascēdit ꝛ magis digestū) magis sunt odorifere et pciose. Joānes autē dicit. Nardi pistici: qꝛ cōtuse erāt ariste. Unguentū enī nō penetrat nisi sit subtile ꝛ nō est subtile nisi species ꝯtuse valde sint in eo. Cantic. j. Cū esset rex in accubitu suo nard' mea dedit odorē suū [et effudit] Ecce Liberalitas. In effusione enī notat abūdātia: nihil in vase retinēs. Cāt. j. Oleū effusū nomē tuū. Cāt. j. Fragrātia vngēt optimis. Uñ Jo. xij. dicit Et dom' impleta est ex odore vngenti: tā abundant effusum fuit [sup caput ipius recūbentis] Ecce Pietas: quia sciuit q ad occisum accessum nō haberet. ꝛ viuo exhibuit officiū funeris. Ps. cxxxij Sicut vnguentū in capite qd descendit i barbam ꝛc. Prouer. xxvij. Unguēto ꝛ varijs odorib' delectatur cor.

Uidentes aūt discipuli indignati sunt dicētes: Ut quid pditio hec? Potuit enī illud venundari multo et dari pauperibus

Hic tangitur Indignatio discipuloꝝ. Et tangunt Tria. Primū est oculus neq̄. Scdm Indignatiōis murmuratio. Tertiū Causa. Dic igit. [Uidentes aūt discipuli] Sed cōtra Jo. xij. Judas sol' indignat' dicit. Et dicendū q sol' Judas mouit alios. Alij autē non cōsenserūt nisi opinādo q inde impedita fuissꝫ misericordia i paupes. Sol' autē Judas fecit hoc auaricie respectu. Eccl'i. xiiij. Oculus mal' ad mala nō satiabit pane indigens. insatiabil' enī est ocul' cupidi. [indignati sunt] Duo dicit. Indignatōnēꝫ cordis: ꝛ Murmuratōem oris. De Indignatione Daniel xiiij. Indignati sunt babylonij contra regem p daniele. Iste enī miser qꝛ iā vilipendit dn̄m: indignabat q mulier aliquid expendit in eū [dicentes.] [Ut quid perditio hec] Arguūt enī eā vt pdigam. Prouerb. xxix. Qui ad indignandū est facil' erit ad peccandū pcliuior. Sap. j. Custodite vos a murmuratōe que nihil pdest. ꝛ a detractōe parcite lingue. [Potuit enim istud] Arguunt hic quasi impiā in paupes [venūdari multo] Alius euangelista. pl' q̄ trecentis denarijs. [ꝛ dari paupibus] Joan. xij. Hoc dixit: nō quia de egenis ad eū multū ptineret, sed qꝛ fur erat ꝛ habebat loculos. Et ea q̄ mittebant portabat. h' est asportabat. Sup. xix. Si vis pfect' eē vade vēde oia q̄ habes ꝛ da paupib'. Hui' pretextu vbi volebat sue cōsulere auaricie. Psal. cxj. Dispersit dedit pauperibus: iusticia e' manet in seculū seculi.

Sciēs āt iesus ait ill': Quid molesti estis huic mulieri? Op' enī bonū opata est i me: Nā semp paupe res habebitis vobiscū: me aūt non semp habebitis. Mittens enī hec vngentum hoc in corpus meū: ad sepeliendum me fecit.

Hic ponit p dn̄ꝫ Excusatio facta. Et tāgit Duo Plenam excusatōeꝫ: ꝛ Operꝫ remunerationē. Ibi [Mittēs enī hec ml'ier] Opis excusatio tangit per Tria. Per Murmurꝫ ꝛ molestie repssionē. Per Operꝫ laudē. Per Tpis in q̄ factū est opportunitatē De Prio dt [Quid mo. estis huic mulieri?] Ruth. ij. Mādaui puerꝫ vt nemo tibi molestus sit [opus enī bo.] Ecce Laus opis [opata est i me] qꝛ pietatꝫ op' bonū est. Jo. x. Multa bona opera ostendi vobis in nomine patris mei: ppt quod illoꝝ opus vos me lapidatꝫ. Q.d. Uos lapidatꝫ eā de bono ope [Nā paupes sp habe. vobiscū] Ecce Tēporis opportunitas. Deut. xv. Non deerūt paupes in terra habitatōis tue. Jdo ego pcipio tibi vt aperias manū tuā fratri tuo egeno ꝛ paupi [me aūt nō sp habe.] Fm corpalem infirmitatis psentiā. Scdꝫ deitatē enī Infra vltīo dicit. Ecce ego vobiscū sum oibus dieb' vsq̄ ad cōsummationē seculi. ij. Coꝝ. v. Etsi cognouim' fm carnē christum: sed nunc iam nō nouim'. Sup. ix. Ueniet tps qn̄ tollet ab eis spōsus [Mittēs enī hec] mulier. Tāgit Modū qual'r op' opportunū fuerit tpi [vngentū hoc i corp' m.] qd spūsancto vnctū est Esa. lxj. Spūs dn̄i sup me: eo q vnxerit me dn̄s [ad sepeliendū me fecit] quia tunc erat cōsuetū vngere corpa defunctoꝝ. Mar. xiiij. Preuenit enī vngere corpus meū in sepulturā

Amen dico vobis: Ubicunq̄ predicatum fuerit hoc euangeliū in toto mundo: dicetur q hec fecit in memoriam eius.

Tangit hic Operꝫ remuneratio. Et Duo tangunt Scꝫ. Prescientia euangelij pdicandi. ꝛ Laus operis in predicato euāgelio De Primo dt [Ubicūq̄ predicatū fu. hoc euāge. in toto mū.] Psal. xviij. In oēm terrā exiuit son' eoꝝ. Marci. vl. Ite in orbem vniuersū: ꝛ pdicate euāgeliū omni creature [dicet] ꝛ h' est etiā cū euangelio [q hec fecit in memoriā eius] ml'ierꝫ videlicet. Prouer. x. Memoria iusti cū laudib'. Psal. cxj. In memoria eterna erūt iusti. Sap. iiij. Immortal' ē enim memoria illi': qꝛ ꝛ apd deū nota ē ꝛ apud homines

Tūc abijt vn' de duodecim qui dicebatur Judas scarioth ad pricipes sacerdotum: ꝛ ait illis. Quid vultis mihi dare: et ego vobis eū tradam

D Ecce hic ponit Pactū traditōis fm opis pfectionē. Et dicunt Tria. Scꝫ. Dn̄i vilipendiū. ꝛ Precij ꝯstitutio. ꝛ Traditōis pmissio. Primū tangit in hoc q Judas nō emptores sāguis expectauit: sed puenit. ꝛ p hoc q in arbitrio eoꝝ posuit vtruꝫ parū vel multū dare vellent. Dicit g [Tunc] pcio vnguēti amisso. Ps. j. Btūs vir q̄ nō abijt i consilio impioꝝ. Joā. xiij. Exiuit ꝯtinuo: Erat āt nox A vero enim lumine oculos auertit: cupiditate excecatus. Et tangit Ingratitudinē p hoc q dicit [de duodecim] cui grām illā fecerat q inter. xij. pfecerat apl'm. Sup. x. Psal. liiij. Dux me' ꝛ notus meus: q simul mecum dulces capiebas cibos. Et describit eū Noīe ꝛ Patria. [qui dicebatur iudas] nomie [scarioth] patria: a villa vnde nat' est [ad principes sacerdotū] j. Esd. ix. Man' magistratuū pma fuit in trāsgressiōe hac [Et ait illis] q̄rens auaricie recupatiōeꝫ. Prouerb. xxx. Sāguisuge due sunt filie dicētes: Affer affer. furtū vicꝫ in Juda: ꝛ pditio sanguis. Eccl. x. Auaro nihil est scelesti'. Hic enī in vita sua piecit itima sua. Et Ibidē. Et animā suā venalē habꝫ [Quid vultis mihi dare?] Ecce quasi vile mācipiū cōstituit in ptāte ementiū quid dare velint. Asinū ei suū nemo sic vēdit: vt Judas saluatorē. Eccl'i. xx. Est datū qd nō ē vtile: datū insipiētis nō erit vtile Gen. xxv. Abijt puipēdēs q pmogēita vēdidisset

At illi cōstituerūt ei triginta argēteos. Et exinde querebat opportunitatem vt eum traderet

Ecce Precij cōstitutio [triginta argēteos] Zacharie. xj. Appenderunt mercedē meā triginta argēteos. Gene. xxxvij. Uendit' est Joseph viginti argēteis. qꝛ melius debuit esse forū serui q̄ dn̄i Esa. lxij. Ecce merces eius cum eo. ꝛ opus illius coraꝫ illo. Et ideo eadē pphetia Esaie legit in ecclesia quarta feria ante pasca. Et qꝛ tunc vendit' fuit dn̄s: Ideo in ieiunio quod fit in honore passiōis post sextā feriā (in qua crucifixus est dn̄s) secūdū locū tenet quarta feria: in qua est tradit' ꝛ venditus. Sed q ieiunāt in honore virginis mrīs sabbatū: ieiunāt cōgruentius. quia illa die ceterꝫ dubitantib': fides in ea stetit. Et ideo in sabbato inoleuit consuetudo solēnizare de gloriosa virgine. [ꝛ exinde] pacto firmato [q̄rebat opportunitatē vt eū] sine turbis existentem [traderet] j. Timot. vj. Qui volūt diuites fieri incidūt in temtationē ꝛ in laqueū diaboli: ꝛ in desideria multa ꝛ nociua: que mergunt hominē in interitū ꝛ pditionē. Unde Lu. xxij. apertius dicit. Querebat opportunitatē vt traderet eū sine turbis. ne. s. auxilio vel tumultu turbarū euaderet manus tradentiū.

Pria aūt die azymorū accesserūt discipuli ad Jesum dicētes: Ubi vis parem' tibi comedere pasca?

Peracta traditione fm ꝯfirmationē pacti tāgit eandē fm opportunitatē, hoc aūt est vt inueniat sine turbis. Due igit sunt opportunitates. Una Remota. ꝛ Altera Propinqua ꝛ ꝯueniēs malicie pditoris. Prima est Cena sacramentalis: in qua declinare necesse fuit a turbis. Alia est Loc' secrete orationis cui nō competit etiā intimoꝝ accessus. Ibi [Tūc dicit illis: Omes vos scandalū patiemi] Et pma ꝯcludit ad scdam. Et ideo pma Duas habet ptes Scꝫ In sequestro turbaꝝ: cene pparationeꝫ Et post cenā gfa orōnis ad secretū locū declinationē. Ibi [Et hym. dicto exierūt ꝛc.] Uñ alius euāgelista dt q sciebat aūt ꝛ iudas locū. qꝛ frequenter ibi introibat Jesus ꝛc. Adhuc aūt prior haꝝ partiuꝫ in Tria diuidit fm tres partes cene sacramētales In quaꝝ Prima Sacramētū vetus terminat. In Scda aūt Sacramentū nouū instituit. Ibi [Cenātib' aūt illis accepit Jesus panē ꝛc.] In Tertia Ratio terminatōis veteris assignat. Ibi [Amē dico vobis nō bibā amodo ꝛc.] Prima haꝝ adhuc habet ptes Tres. Quaꝝ Prima est De Cene typice siue figuralis pparatōe. Scda aūt De Proditoris benigna ꝛ cauta a pposito malo reuocatōe. Tertia aūt De Proditoris temeraria ꝛ ptinaci in malicia obduratōe. Et hec parēt in littera. Circa Cene typice pparatōem Quinq̄ ponunt Scꝫ Tempis ꝯgruentia. Ministroꝝ ptās ordinaria. Loci ppriétas determinata. Determinātis auctas diuina. ꝛ Cene sancte cum sanctis communio figuratiua Et hec p ordinē iacent in littera Dicit igit de Primo q cū quereret opportunitatē Judas crescens in malicia: occurrit [Prima dies azymoꝝ] In q̄ sicut dicit Lucas necesse fuit occidi pasca ꝛ parari Et hoc fuit luna decimaq̄rta ad vesperū Exod. xij Septē dieb' nō erit fermentatū in domib' vestris Et hoc idē dicit Num. xxviij. et Leui. xxiij. et Deu. xvj. Et Ibidē Quartadecima die ad vesperꝫ pasca dn̄i est. ꝛ in q̄ntadecima solennitatē celebrabitis altissimo dn̄o. Hoc aūt fuit quinta feria ad noctem qn̄ nō erat fermentatū in domib' Judeoꝝ. eo q illa nocte. sic dr Exod. xij. Annis reuolutis multꝫ tulerat ppl's ꝯspersam farinā que fermētari nō poterat cōpellentib' egyptijs exire ppl'm de egypto Et ex hoc accipimus ritū nostꝝ. quia ꝯsecram' in azymis ꝯuenientiorē esse: ritu grecoꝝ q ꝯsecrant in fermentato. Si enī in domib' Judeoꝝ nō erat tunc fermentatū: non accepit dn̄s in ꝯsecratione sui sacrosancti corpis nisi azymuꝫ. Dicit enī azymū ab a qd est sine ꝛ zyma qd est fermētū. Cōuenit aūt hoc etiā mysterio. j. Coꝝ. v. Epulemur in azymis sinceritatis et veritatis. ꝛ premittit non in fermento veteri neq̄ in fermento malicie ꝛ nequicie [accesserunt] ausu familiaritatis ꝛ debito sui ordis [discipuli ad Jesum dicētes] E Exo. ei. xxviij. dicitur. Cōsecrabis sacerdotū man' vt sacerdotio fungātur mihi [Ubi vis paremus tibi come. pasca] Non puto queq̄ legisse q discipuli se ad coquandū exhibuerint nisi hoc loco. Joā. enī. iiij. legitur q discipl'i i ciuitatē abierāt vt cibos emerēt sed non vt coquinarent Causa autēꝫ est. quia sacramētalis cena ordinata: ꝛ consecrate potestatis exigit ministrum. ꝛ illos ministros oportuit esse Aplos

qui ordinati a dño intelligunt. Alibi etiã cũ cõmunis esset refectio dicit grã hũilitatis. Ego in medio vestrũ sum sicut q̃ ministrat. Lu.xxij. Et attẽde ordinẽ. Discipuli parant sacramentũ vet⁹. ⁊ Jesus inchoat nouũ. ⁊ Discipulis cõmittit frequẽtãdũ. ⁊ Interdicit vsum veteris. Infra Eodẽ. Cenãtib⁹ autẽ ⁊c. Dicũt aũt [Vbi vis] Nõ enim habebat certã habitationẽ: sȝ sicut Sup.ix. dixit. Uulpes foueas habent: ⁊ volucres celi nidos: fili⁹ autem hoĩs nõ habet vbi caput suũ reclinet. Joã.j. In ꝓpria venit: ⁊ sui eũ nõ receperũt [paremus] nos q̃ ministri sum⁹: te nos ordinãte. Esa.lxj. Uos autem sacerdotes vocabimi mĩstri dei vr̃i: dicet vobis .j. Pe.ij. Genus electũ regale sacerdotiũ: gẽs sancta: popul⁹ adq̃sitiõis: vt virtutes eius annũcietis: qui vos de tenebris vocauit in ammirabile lumen suũ [comedere pasca] hoc est: agnum typice ⁊ veteris imolationis: cũ lactucis agrestib⁹ ⁊ azymis panib⁹. Non enĩ dicit hic pasca solennitas ipa quã nemo comedit: sȝ id quod in pasca offerebat. Joan.xviij. Ipi non introibant in ꝑtoriũ ne cõtaminarent: sed vt comederẽt pasca. Sil'r accipit .j. Corinth.v. Pasca nostꝝ imolat⁹ ẽ christ⁹

At Jesus dixit. Ite in ciuitatem ad quendam

[At iesus dixit] Locũ determinans: In quo Tria dicit Discipulis ei Misteriũ cene iniungit Locũ determinat. ⁊ Pretendit paupertatis humilitatẽ. Per h̃ enĩ ꝙ dicit [Ite] iniũgit misteriũ. Sil'e Luce.x. Ite ecce ego mitto vos. Mar.vlti. Ite in orbem vniuersum [in ciuitatẽ] Loci determiatio: In quo notat. ꝙ cõicare debet q̃ cenam dñi cenat: quia ciuitas dicit ciuiũ vnitas. Non cõicat autem sacramentalit qui excõmunicat⁹ est ecclesie iurisdicione. Spũaliter aũt nõ cõmunicat q̃ excõicat⁹ est eccl'ie triũphãtis excõmunicatõe: que fit ꝑ mortali peccato. j. Cor.xvj. Siquis nõ amat dñm iesũ christũ anathema sit maranatha. Hec cõmũio significat in Psal.cxxj. Hierl'em q̃ edificat vt ciuitas: cui⁹ ꝑticipatio eius in idipm̃. Apoc.iij. Siq̃s aperuerit mihi introibo ⁊ cenabo cũ eo. ⁊ ipe mecũ. Nõ ergo cenat cũ dño nisi in quẽ iã ꝑ gratiam inhabitat de⁹. Ideo cõmũis ꝯfessio ⁊ pnĩa instituitur ante generalẽ q̃ in pasca celebrat cõmunionẽ: ⁊ indicitur generale ieiunium [ad quendã] Ecce Paupertatis humilitas. Paup enĩ erat nõ clare dignitatis et noĩs inter ciues. Uñ Luc.xxij. Occurret vobis hõ lagenã aque baiulans. Paupertatis enĩ indiciũ dedit qui ꝑ se: nõ vinũ: sed aquã ad festum pasce celebrandum portauit. Zachar.ix. Ipse paup. Psal.lxxxvij. Paup sum ego: ⁊ in laborib⁹ a iuuẽtute mea. Uñ etiã ap'lus in tali cena vituperat ꝑparatiões diuitũ. j. Cor.xj. Primũ quidẽ cõuenientib⁹ vobis in eccl'iam: iam nõ est dominicam cenã mãducare. Unusq̃sq; ei suã cenã ꝑsũp sit ad mãducãdũ. ⁊ ali⁹ q̃dem esurit. ali⁹ vo ebri⁹. Uñ ⁊ Raban⁹ h̃ exclamat dicẽs. Audiãt q̃b⁹ edificãdarũ domoꝝ vita ẽ: q̃s ꝑciosoꝝ marmoꝝ colũne delectãt. Hiere.xxij. Ue q̃ edificat domũ suã ĩ iniusticia Qui dic: Edificabo mihi domũ latã ⁊ spaciosã: q̃ aperit fenestras ⁊ facit laq̃aria cedrina pingit q; synopide. Amos.iij. Percutiã domũ hyemalem cũ domo estiua: ⁊ peribunt domus eburnee.

Et dicite ei Magister dicit: tempus meum prope est: apud te facio pasca cum discipulis meis.

Instituentis ⁊ terminantis hic tangit Auctas. Et d't Quattuor. Scȝ. Terminant typicũ sacr̃m auctem. Et eiusdem in passione sua qua oĩa ꝯsummant terminatões. ⁊ Ultimã isti⁹ sacri celebratõẽ. ⁊ Significatã in illo sacro cõione. Et hec tanguntur ꝑ ordinẽ. De Primo d't [Mgr̃ dicit] Potius d't Mgr̃: q̃ dñs. q; Sacr̃m est signũ qd̃ preter spẽm quã ingerit sensib⁹: aliud facit in noticiã venire. Et vsus eius est totus in significãdo doctrinã spũalem. ⁊ h̃ poti⁹ ad magisteriũ q̃ ad dñium ꝑtinet. Esa.l. Dñs aperuit mihi aurẽ Ut audiã cũ tanq̃ mgr̃m. Ego aũt nõ cõtradico. Jo.iij. Scim⁹ q; a dõ venisti mgr̃. Lu.iiij. Stupebãt oẽs in doctrina eius: q; in ꝑtãte erat sermo ipsius [tẽpus meũ ꝑpe est] Cũ tp̃s sit q̃dam nũer⁹ vt d't ph̃s: non habet tp̃us hoĩs nisi sicut numerus vite hominis. ⁊ hoc est per vltime hore adiectionẽ: sicut ⁊ numerus ꝯstituit per vltime vnitatis adiectionẽ. Sic enim tẽpus est mensura vite ⁊ numerus. Uñ quidã dixit Esa.xxxviij. Ego dixi in dimidio dierũ meorũ vadam ad portas inferi: quesiui residuum annoꝝ meoꝝ. Hoc aũt tp̃s Dupl'r fuit chr̃i. Uno quidẽ mõ qui dictus est. Alio aũt mõ qui in dispositione sua fuit quant⁹ esset numerus tp̃is. In nobis enĩ nõ est q̃ntũ viuam⁹. ⁊ ideo tp̃s nr̃m sp est ĩ termino quasi finiẽte vitã: sed nõ sic chr̃o Joã.vij. Tp̃us meũ nondũ aduenit. Tp̃s aũt vr̃m sempẽ paratũ. Hoc igit mõ (tp̃us chr̃i passio ẽ in finita vita) dixit. Cõsũmatũ est: omnib⁹ legalib⁹ finẽ imponens. Et hec est rõ quare de tp̃e suo in cena facit mentionẽ. Ex hoc aũt etiã discipuli instruebantur ꝙ nõ ignorãs preoccupabat passionẽ: sed Uolẽs: ⁊ oĩa ex sapiẽtia ꝑordinans. Rho.xj. Quis eñ cognouit sensũ dñi: aut q̃s ꝯsiliari⁹ eius fuit: q̃m ex ipso ⁊ ꝑ ipm̃ ⁊ in ipso st̃ oĩa [apud te facio pasca] Ecce Sacramẽti vltima celebratio. Hoc aũt ꝙ dicit [facio] ex mõ loquẽdi: notat ꝑtãtẽ celebrãtis: vt faciat de sacris sicut vult. Jo.xiij. Sciẽs q̃a omĩa dedit pater in manus: et q; a deo exiuit ⁊ ad deum vadit. Hoc significatum est .iij. Esdre.j. fecit Josias pasca quale non est factũ a dieb⁹ regum ⁊ iudicũ isrl' [cũ disci. meis] Ecce Significata in sacro cõio. Et ideo fit cũ discipulis: quia significatur ĩ eo membroꝝ cũ capite cõmunicatio in spũs vnione. Ephe.iiij. Unum corpus ⁊ vnus spirit⁹. j. Coꝝ.xij. Sicut in vno corpore multa habemus membra: omnia autem membra non eundẽ actum hñt: Ita multi vnum corpus sumus in christo.

Et fecerũt discipuli sicut constituit illis iesus ⁊ parauerũt pasca.

Hic tãgit Mod⁹ celebratõis. Et ĩ h̃ ꝙ d't [sic ꝑcepit ill' iesus] notat ꝙ ñ ẽ ꝑsumẽdũ ab aliq̃ ꝙ alit celebret sacr̃m q̃ a dõ est institutũ. j. Coꝝ.xj. Qui mãducat ⁊ bibit indigne iudiciũ sibi mãdu-

cat ⁊ bibit. Ibi glo. Aug. Indigne sumit q̃ alit celebrat q̃ institutũ ẽ. j. Cor.xj. Ego accepi a dño qd̃ ⁊ tradidi vob. Et ibidẽ. Laudo autem vos fratres: q; ꝑ oĩa mei mẽores estis. Et sic tradidi vob mandata mea tenetis. [Et parauerũt pasca] qd̃ certe nõ fecissent: nisi formã q̃ institutũ est retinuissẽt Joan.xv. Sine me nihil potestis facere. Esa.xxvj. Oĩa opa nr̃a opat⁹ es in nobis dñe. Exo.xij. Ite collẽtes aĩal. imolate phase.

Uespe autẽ facto discũbebat cũ duodecim discipul' suis. Et edẽtibus ill' dixit. Amẽ dico vobis: q; vn⁹ vr̃m me traditur⁹ ẽ: Et cõtristati valde ceperũt singuli dicere: Nunq̃d ego sũ dñe: At ipe r̃ndens ait: Qui intigit mecũ manũ ĩ parapside: hic me tradet. Fili⁹ q̃dem hoĩs vadit sicut scriptum ẽ de illo.

Hic tãgit Quadruplex reuocatio ꝑditoris. Nã q̃ pati vẽit ⁊ voluit: tñ actõem tãdetestabilẽ noluit: ⁊ ab ea mĩstrũ sceleris reuocauit. Prio aũt reuocat: se ꝑscire traditõꝝ ⁊ traditorẽ oñdẽdo: vt deitatis scia plus strat⁹ erubescat. Scd̃o Bñficiũ cõmẽsalitatis ꝑtẽdẽdo Ut bñficiũ tradere verẽdetur. Tertio Cõminatões eternaꝝ penarũ terrẽdo ingeminat: vt saltẽ timore retrahat a malicia. Quarto ⁊ vltimo Manifestãdo subobscure: vt sic notat⁹ ꝯfundat: ⁊ a ꝓposito desistat. Dicit igit Tria. Circa Primũ Scȝ Qñ dixit et aguit ꝑsciam ꝑditoris: ⁊ Ipm̃ dictũ. ⁊ Turbatõꝝ ex h̃ ortã int discipulos Dicit igit. [Vespe aũt facto] tunc q̃rtedecime [discũbebat cũ duodecim discipul' suis] ꝑ q̃s ad oẽs alios ordĩatio sacramẽtoꝝ descẽdere debuit. ꝑs.cxxxij. Sicut vngẽtũ in capite qd̃ descẽdit in barbam, qd̃ descẽdit in orã vestimẽti eius: nõ excludit ꝑditorẽ vt reuocet bñficio. Cañ. j. Indica mihi quẽ diligit aĩa mea: vbi pascas ⁊ vbi cubes in meridie: h̃ est in pleno lucis splẽdore: ⁊ plene charitatis feruore. ⁊ h̃ in sacramẽto cene nos illuminãs ⁊ accẽdens. Hoc impletũ est Geñ.xliij. Introduc viros domũ q̃m mecũ comesturi sunt ĩ meridie. Canti.iij. Comedite amici ⁊ bibite: ⁊ inebriamini charissimi. Exo.xxiiij. Viderũt deũ ⁊ comederũt ⁊ biberũt. [Et edentib⁹ illis dixit] Esa.xxj. Comedẽtes ⁊ bibẽtes: surgite ꝑncipes ⁊ arripite clypeũ. [Amen dico vobis q; vn⁹ vestrum me traditurus ẽ] Ut impleat qd̃ dixit Ps̃.xl. Hõ pacis mee in quo sperabã: qui edebat panes meos magnificauit super me supplantationẽ. [Et contristati valde] eo ꝙ intolerabile erat eis aliquid contra dilectũ magistrũ audire. Supra.xvij Absit a te domine: nõ erit tibi hoc. Unde ⁊ Joan.xiij. Petrus innuit Joanni vt diligenter inuestigaret quis esset. Et dicit Chrys. ꝙ ideo hoc fecit: quia proditorẽ cogitabat interficere. ⁊ sic dominũ liberare: ignarus sacramenti passiõis [ceperunt singuli dicere] quia licet ꝯscientia non accusaret eos: tñ plus mgr̃o de se q̃ ꝓpriis credebant ꝯscientiis Joã.xvj. Scimus quia scis omĩa ⁊ nõ opus est tibi vt quis te interroget Job.vlt. Scio ꝙ vniuersoꝝ meminerĩs. ⁊ q; nl'la te latet cogitatio [Nũq̃d ego sum dñe:] Ps̃.xxv. Proba me dñe ⁊ tenta me ⁊ vre renes meos ⁊ cor meũ ⁊ vide si via iniquitatis in me est Heb.iiij. Uiuus est sermo dei ⁊ efficax ⁊ penetrabilior omni gladio ancipiti cõpagum quoq; ⁊ medullaꝝ ⁊ discretor cogitationũ ⁊ intentionũ cordis: ⁊ non est vlla creatura inuisibilis in conspectu eius. omnia aũt nuda ⁊ apta sunt oculis eius [At ille r̃ndens ait] volens reuocare cõmemoratione beneficij. Eccl.xij. In tristicia ⁊ in malicia est amicus agnit⁹ [Qui intingit mecũ manũ in parapside] Attende ꝙ Parapsis est vas magnum a parib⁹ absidibus dictũ qd̃ Lucas vocat catinũ: Licet catinum ꝓprie sit vas fictile Erat aũt vas magnũ in quo totus iacebat agnus Qui extremitatib⁹ habens parua receptacula in q̃bus erat sapor lactuce agrestis. Unde licet oĩes acciperent de agno de parapside: nõ tñ omnes intingebant in eodem sapore sed Judas cum domino Joã.tñ.xiij. dicit sic. Cui ego intinctũ panẽ porrexero quod idem est ⁊ maioris indicium amicicie ꝙ inter tot charos sibi soli manu ꝓpria saporẽ porrexit [Hic me tradet] Hiere.ix. Unusquisq; a ꝓximo suo se custodiat. ⁊ in omni fratre non habeat fiduciam. quia omnis frater supplantãs supplãtabit. ⁊ omis amicus fraudulenter incedit Mich.vij. Uir fratrem suum venatur ad mortem ⁊ inimici hominis domestici ipius. Ne aũt dicat aliquis quare christus non subduxit ne Jude daret occasionem se ꝑcipitandi in tantũ scelus. Ideo sequit [Filius quidem hominis vadit] ad passionẽ voluntarius [sicut scriptum est de eo] ⁊ facit quod ꝑordinatum est: nec aliquid dimittit de his que ad redemptionem ꝑtinent. Ipe aũt Judas caueat quid faciat. quia ego faciendo quod cõuenit moneo eum vt sibi caueat. Sic ergo nõ dans Jude occasionẽ [vadit filius hoĩs] ad passionẽ Joã.xvj. vt sciant oĩes. quia ego diligo patrem. ⁊ sicut mãdatũ dedit mihi pater sic facio. Surgite eam⁹ hinc: nõ est dubium q̃n ad passionẽ Joã.xvj. Uado ad eum qui misit me [sicut scriptum est de eo] hoc est sic scriptura testãte ꝑordinatũ est Ps̃.xxxix. In capite libri est scriptum de me vt facerem voluntatẽ tuã deus meus volui. ⁊ legem tuam in medio cordis mei Luc.xxiiij. Oportet impleri oĩa q̃ scripta sunt in lege ⁊ ꝓphetis ⁊ in psalmis d̃ me.

Ue aũt hoĩ illi ꝑ quẽ filius hoĩs tradetur Bonum erat ei si natus nõ fuisset homo ille.

Ecce Reuocatio cõminatõe pene [Ve aũt] ex ne dãnatõis [hoĩ illi ꝑ quẽ] sic scelerĩs mĩstrũ [fili⁹ ho. tra.] Esa.x. Sil'e. Ue assur Uirga furoris mei ⁊ bacul⁹ ipe ẽ: In manu ei⁹ indignatio mea Eccl.ij. Ue duplici corde ⁊ labiis scelestis ⁊ manib⁹ male facientib⁹ ⁊ ꝑctõri terrã ingrediẽti duab⁹ viis [Bo. erat ei si natus nõ fuisset homo il.] Contra hoc obiiciũt quidam. Quia si natus nõ fuisset: nõ esset. Etsi non esset: non esset ei neq; bonum neq;

malum. Ad hoc dicit Hieronymus q modus est
loquendi: qr melius esset nō esse q̃ in extremo infe
licitatis infelicē esse. Et intēdit Q. Non esse dupli
citer considerat'. In se vicȝ. ⁊ sic nihil est. Nec est ei
aliqd bonū vl' malū: Aut vt ē oppositū ad eē. Et i
tali oppositiōe esse: potest esse minus q̃ esse. Et sic
est priuatiuū vel negatiuū. ⁊ p ɔsequēs mali ⁊ infe
lic̨ esse. Et hoc modo sumit' hic cū dicit [Bonū]
Virtutē habet compatōis in opposito. Hoc ē: mi
n⁹ malū [erat ei si natus nō fuisset hō ille]
ij. Thes. ij. Fili⁹ pditōis hō iniqu⁹. Joan. xvij. Ne
mo ex eis perijt nisi fili⁹ pditōnis: vt scriptura im
pleret' Job. x. Quare de vulua eduxisti me: q vti
nā consumptus essem ne oculus me videret: fuissē
quasi nō essem de vtero trāslatus ad tumulū.

**Respondēs autē Judas qui tradi
dit eū dixit. Nunquid ego sū rab
bi? Ait illi. Tu dixisti.**

Post alios omnes vsqȝ post cōminatōnez tacet:
indurat⁹ malicie ptinacia. ⁊ tūc n̄ interrogat nisi
videat' tacēdo se pdere. Vñ Jo. xiij. di. Cū diabol⁹
misisset in cor vt traderet eū iudas simonis scario
thes. Et pter hāc ptinaciā irreuocabilē: dicit' non
diabolic⁹: sed diabolus. Jo. vj. Nonne ego duode
cim vos elegi: ⁊ vn⁹ ex vobis diabolus est. [Nū
quid ego sum rabbi?] Dicit glo. q in ipa inter
rogatōe notat' affectio. Q.d. Ego sum rabbi. ⁊ nū
quid nō ita est. ⁊ est eius q cōfundi nescit. Hiere.
iij. Frons mli'er̨ meretricis facta est tibi: noluisti
erubescere [Ait illi iesus: Tu dixisti] Q.d. Tu
te pdidisti: ⁊ eodem sermone vsus est cōtra pilatū
Infra. xxvij. Tu dicis qr rex sum.

**Cenantibus autē eis accepit ie
sus panē: et benedixit ac fregit de
ditqȝ discipulis suis: et ait. Acci
pite et comedite: Hoc est corpus
meum.**

B Hic tangit' noui testamenti sacramentū: qd eu
charistia: hoc est bona gratia: vocat': eo q continet
eū qui est ⁊ auctor ⁊ causa ⁊ vas oīs gratie s'm
corpus ⁊ aīam ⁊ deitatē. Tangit autē hic Tria.
sicut etiā in parte añ diximus. Scȝ. Sacramenti
institutōem. ⁊ Alteri⁹ sacramenti (qd typus huius
fuit) terminatōem. ⁊ Gratiaꝝ actōem. Sacramen
ti autē institutio Dupliciť tāgit'. Scȝ. Institutio
corpis. et Institutio sanguinis. Circa Institutōez
aūt sacramenti Corpis dicunt' Octo s'm ordinem
in lr̄a. Quoꝝ Primū est congruitas tpis. Et hoc
notat cum dicit [Cenantib⁹ aūt] h ē: cenā typi
ci agni cōplētib⁹. Illo eni vltio facto: ad ipm īme
diate ɔtinuatū ē nouū: vt post illā vltimā cenā nū
q̃ ampli⁹ i eo spes poneret'. Leui. xxvj. Nouis sup
uenietib⁹ vetera pijcietis: sed vsqȝ ad noua come
detis vetera. Et i hui⁹ signū detegunt' ⁊ lauāt' al
taria i die cene. Esa. xxvj. Vet⁹ error abijt. j. Cor. v.
Epulemur nō i fermēto veti. Sȝ tūc q̃rit'. Qua
lit' suis apl'is dedit corp⁹ suū cōpleta cena: Nobis
aūt pcipit' vt ieiuni sumam⁹. Videret' eni q ritus
apl'icū emulari deberem⁹. Et dicēdum est ad h q
apl'is post cenā dedit vt vitatē figure ɔtinuaret. ⁊
vt illō qd maximi amoꝝ ē indiciū vltio datū: ma
gis mēorie cōmēdaret: ⁊ vt dñi ⁊ redēptoꝝ ⁊ ami
ci h mēoriale relinq̃ret'. j. Cor. xj. Lu. xxij. Hoc faci
te i meā cōmemoratōez. Thre. iij. Mēoria memor
ero: ⁊ tabescet in me aīa mea. Hoc ei mēoriale ma
ximū dilectōis ē signū. Marie nr̄i ad deū vnitiuū
⁊ Amici abeunt̨ q̃tiēs placet reuocatiuū. Sic eñ
dic. Maiorē hac dilectōꝫ nemo hȝ vt aīam suā po
nat q̃s p amic̨ suis. Vñ in h suos i finē dilexit. Jo
an. xiij. De Scđo Job. xxxj. Si nō dixerūt viri ta
bernaculi mei d carnib⁹ eius q̃s det vt saturemur.
h est corpi e⁹ vniamur. Jo. vj. Qui mādučat carnē
meā ⁊ bibit sanguinē meū in me manet ⁊ ego i eo.
De Tertio dr̄ Jo. vj. Panis quē ego dedero caro
mea est p mūdi vita. Scđm āt est Operatio virtutis
diue. Et h notat' cū dr̄ [Accepit iesus] Ad h eñ
accepit in manib⁹ vt tactu suo transsubstātiatē (al's
trāssubstāciabilitatē) ɔferret marie sacri: vt qñ for
ma accederet: fieri posset: ⁊ fieret sacr̄m. Sic etiaȝ
tactu sue mūdissime carnis vim regeneratiuā cō
tulit aquis. Hoc f'catū ē Sup. xiiij. ⁊ Jo. vj. Ubi
tangēs panes multiplicauit eos in pastū ⁊ satieta
tē multoꝝ miliū hoim. Nō est ei mirū si manus q
(al's qua) cōdidit: etiam creaturas mutet in qd vo
luerit. Can. v. Man⁹ eius tornatiles aurec plene
hyacinthis. Tornatiles dicunt' pp̄' opatōis faci
litatē. Auree pp̄' diue potētie in ope q̃libet fulgorē
Plene hyacinthis pp̄' opis celestē p̄ciositatē [Pa
nē] Tertiū est In q notat' Sacri pria materia. In
spēb⁹ eñ q̃busdā: licet ml'te spēs eē videant': tñ vna
est q attingit ɔplementū: ⁊ alie sr̄ distātes ab ea q
busdā egritudinib⁹: sic̄ dicūt Alchimici de auro. ⁊
ideo oē metallū purgatōe materie in auruȝ dicunt
trāsmutari. Sic etiā videm⁹ de granis: qm̄ boni
tate terre siligo in triticū nobilitat': ⁊ eiusdeȝ mali
cia: triticū degenerat in siliginē. Et ideo simpl'r ⁊
absolute panis tritice⁹ est panis. Hinc est q ipse
chr̄s in h sacro cōtent⁹: se grano frumēti cōparat.
Joā. xij. Nisi granū frumēti ⁊c̄. Et q ad hoc habet
silitudinē ad corp⁹ chr̄i veꝝ. Cōparat etiaȝ electos
tritico. Sup. xij. Triticū cōgregate i horreū meū.
Et sic hȝ ɔuenietiā ad corp⁹ chr̄i mysticū. In effe
ctu etiā marie ɔuenit: qr Puritate marie nutrit: ⁊
Uiscositate marie mēbris adheret nutrimentū qd
exinde sūptū est Et q ad hec duo dr̄ in p̄s. ciij. Pa
nis cor hoīs cōfirmat. Geñ. xviij. Afferā buccellā
panis ⁊ ɔfortet' cor vr̄m. Act. ix. Cū accepisset cibū
ɔfortat⁹ est. Est aūt etiā h granū nobilissimū ⁊ ci
bis hoīm cōissimū (al's ɔuenietissimū) qr cōpetit
infirmis ⁊ sanis. De Prio dr̄ p̄s. lxxvij. Panē an
geloꝝ mādučauit hō. In h eni notat' Nobilitas.
Cōitas āt notat' Sap. xvj. Volūtati vniuscuiusqȝ
coꝝ deseruiēs ad qd q̃sqȝ volebat ɔuertebat'. Est āt
⁊ alia ɔuenietia. Qr sic ex mult̨ granis depurat̨ a
paleis fit vn⁹ panis Ita d ml't̨ fidelib⁹ a pcc̄o dpu
rat̨ vna fit eccl'ia. j. Cor. x. Un⁹ panis vnū corpus
multi sum⁹: oēs q de vno pane pticipam⁹. Adhuc
aūt i pane q̃libet ps itegrā (al's integra) cibi ⁊ refe
ctōis hȝ plenā rōneȝ: Ita in sacro q̃libet ps forme
diuise: habet integrum chr̄m totū reficientē. Jo. vj

Qui mādučat me viuit pp̄' me. Psal. cxlviij. Adi
pe frumenti satiat te. Sap. xvj. Paratū panē de
celo p̄stitisti eis sine labore: habentē in se oīe dele
ctamentū ⁊ omnē saporis suauitatē [⁊ bñdixit]
quecūqȝ fuerit bñdictio: aliq bñdixit bñdictōe spi
ciali: q etiā a discipulis agnitus est. Luce. xxiiij. q
modo agnouerūt eū in fractōe panis. Ecci. xxxix.
Bñdictio illi⁹ q̃si fluuius inundauit. ⁊ q̃si catacli
smus inebriauit terrā. Hac benedictōe etiā ipsuȝ
sacramentū bñdictōe gr̄e exuberat. Vñ Sap. xvj.
Manna exiguo radio solis liq̃factū tabescebat. vt
scirēt oēs: qm̄ optȝ p̄uenire solē ad tuā bñdictōem
Et p hac bñdictiōe ecclesia vtit' collectis etiā ante
trāssubstantiatōem ⁊ post: tā p viuis q̃ p mortu
is. eo q ad oēs hoc sacr̄m gr̄e exuberat. Gene. xlix.
Aser pinguis panis ei⁹: ⁊ p̄bebit delicias regib⁹.
[Ac fregit] Fractio est Quitū: ⁊ est i accidētib⁹ q
nō afficiūt corpus dñi: sȝ circūstāt ipm vt ostēdat
ibi dñm esse in cibi effectu spūalis. Osee. xj. Decli
naui ad ipm vt vesceret'. Et ideo mirabile ē: accidēs
ibi esse sine subiecto: ad hoc q cibi effectū in corpe
ostendat. Et ideo etiā sicut corpus panis trāssub
stantiat' i carnē chr̄i verā: Ita etiā accidēs i obseq
uium sacramēti recipit virtutē sup posse accidētis ex
altatā: vt circūstādo corp⁹ sacri (sicut diximus) ɔñ
dat virtutē. vt etiā fractio sit in ipis. qr veꝝ corp⁹
nō frangit': sed fractis accidētib⁹ sub q̃libet specie
⁊ pte fractōis totū est corpus chr̄i. Et ideo Act. ij.
dicit' q Apostoli erant pseuerantes in fractiōe pa
nis. Supra. xiiij. Fregit panes ⁊ dedit discipulis
vt turbis apponerēt. Et p̄cepit Joā. vj. vt fragmē
ta colligerent ne pirent. Threno. iiij. Paruuli peti
erūt panē: ⁊ non erat hoc mō q frangeret eis. Hec
eni fractio significat etiā ire fractionē diuine tā in
viuos q̃ in mortuos in purgatorio existētes: ⁊ bo
nitatē suā in eis (al's eos) qui feliciť iam regnant
cum ipo. Et ideo i tres ptes frangit' hostia. p̄s. cv.
Dixit de⁹ vt disperderet eos si nō moyses electus ei⁹
stetisset in ɔfractōe corā ipo. Moyses elect⁹ signifi
cat christū in isti⁹ hostie fractōe [Deditqȝ disci
pulis suis] Hoc est Sextū qd ad distributōem
ptinet sacramenti. Ideo ei vocat' cōmunio latine
Synaxis grece. qr omnes in eo cōmunicāt vt chri
stus in omnib⁹ sit. j. Corin. x. Panis quē frangi
mus nonne cōmunicatio corporis chr̄i est? Ideo
Supra. vj. dicit'. Panem nostrū Non meū. Ideo
etiā Dauid rex. ij. Reg. vj. populo diuisit tortulaȝ
panis. que tortula significabat chr̄i passionē: quo
facto letantes abierūt ad propria [Dedit] aūt non
tam vt munus: q̃ potestatē dandi de cetero. Vn
de ista datōne transtulit in eos potestatē cōficien
di ⁊ distribuendi. Vñ Luce. xx. addit'. Hoc facite i
meam cōmemoratione. In quo verbo notat' acce
pte potestatis exerciciuȝ. Et forte in hoc ipo verbo
sacerdotes ordinati intelligunt' p translationē ta
lis potestatis. Hoc significatum est supra. xiiij. ⁊
Joan. vj. vbi dicit'. q dedit discipulis vt appone
rent turbis. et nō tm̄ vt comederēt. Supra. x. Gra
tis accepistis: gratis date. Dedit autē ad Induen
dum. Ad Offerendum. ⁊ Ad Sumendū. De In
duitione Gal. iiij. Omnes qui in christo baptiza
ti estis christum induistis. Rho. xiij. Induimini
dominū iesum christum. De Oblatione Esaie. liij
Oblatus est quia ipe voluit. Ad sumendū Jo. vj.
Caro mea vere est cibus: ⁊ sanguis meus vere est
potus. Induitur in ornamentum conuersationis
Offertur in p̄ciuȝ redemptionis. Sumitur in re
staurū depdite spūalitatis. De Primo Esa. lxj.
Sed induit me dñs vestimento salutis ⁊ indumē
to leticie circūdedit me. De Scđo. j. Pet. j. Non
corruptibilib⁹ auro vel argento redempti est̨ a va
na vestra cōuersatione sed p̄cioso sanguine tanq̃
agni imaculati christi. De Tertio Joā. vj. Qui mā
ducat me viuit pter me. Primū fit christi virtute
Scđm valore. ⁊ Tertiū nostri ad ipm mutatione
Est ille mutās nos ad ipm ⁊ nō mutatus Hiere.
xv. Ipi conuertent' ad te ⁊ tu nō cōuerteris ad eos
Vñ Aug⁹. dictuȝ est voce sonante de sublimi. Cib⁹
sum grandium. cresce ⁊ manducabis me. nec tu me
mutabis in te sicut cibum carnis tue sed tu muta
beris in me [Et ait accipite ⁊ comedite] hoc
est Septimū ⁊ ptinet ad verū sacramenti vsū. Et
Duo modi vsus tangunt'. Sacramentalis quidē
qñ dicit [accipite] hec eñ ptinent ad acceptioneȝ
que est in specie sacramentali. Q. aūt dicit [come
dite] ptinet ad vsum spūalem. Dicit igit' [acci
pite] in fide ⁊ Deuotione. ⁊ Reuerentia. In fide
quia mysteriū est fidei. In Deuotione. quia est ple
ne charitatis sacramentū. In Reuerentia. qr oīm
dignoꝝ est dignissimū. Et ideo tria sunt in manna
Exo. xvj. Nomen. ⁊ Collectio. ⁊ Reseruatio. Nomē
manna qd est: qd est hoc: pp̄' fidei ammiratiōem.
Collectio: pter donatōem. Reseruatio in vrna. Ur
na aurea pter reuerentiā ad dignitatē. Accipitur
igit' fide vt credat'. Vñ Aug. Ut q̃d paras dentē ⁊
vētrē. crede ⁊ mādučasti Colligit' p deuotionē vt de
siderēt' Ps. lxxvij. Manducauerūt ⁊ saturati sūt
nimis ⁊ desideriū eoꝝ attulit eis nō sunt fraudati
a desiderio suo. Cōseruat' in apotheca cordis vt in
memoria reseruet'. Si eñ amici abeūtis ad pran
diū oleꝝ nos inuitātis recordamur: Indignū est
nos: pprij corpis ɔuiuiū a dño abeūte. ⁊ deinceps
nō recordari Esa. xliij. Reduc me in memoriā ⁊ iu
dicemur sil'r [⁊ comedite] spūali mādučatōe: vos
mihi incorpate Ut Masticatio fiat p meditatio
onē) q est freq̃ns redit⁹ memorie sup idē) Digestio
nō corpis sed nr̄i fiat p ɔfessionē q purū ab impu
ro nouit separe. Suctio aūt corpis fiat p charita
tis calorē. ⁊ Unio fiat p spūs vnitatē. Sic eñ chri
sto incorporamur. ⁊ incorpati secū ascēdim⁹ in ce
lū. Et sic totū corpus mysticū hoc mō efficit' corp⁹
chr̄i. j. Coꝝ. xij. Uos estis corpus chr̄i ⁊ mēbra de
mēbro. De Primo dr̄ Ps. cxlij. In factis manuū
tuaꝝ meditabar. Et iteꝝ Memor fui dei ⁊ delecta
tus sū ⁊ exercitat⁹ ⁊ defecit spūs me⁹ p āmiratōe bo
nitatis. De Scđo Josue. vij. Fili da gl'iam deo et
ɔfitere pctm̄ tuū ⁊ indica mihi q̃d feceris. De Tertio
Esa. vl. Ut sugat̨ ⁊ in delicijs affluat̨ ab oīda gl'a
ei⁹. De q̃rto. Jo. xvij. Tu in me ⁊ ego in eis vt sint
in vnū ɔsūmati. Sic ḡ [comedite] h ē. spūalr' su
mite. Et ait [Hoc ē cor. m.] Hoc est octauū ⁊ vl
timū qd ptinet ad formā. Etsi q̃rit'. Quid p pno
mē demōstrat'. Dōm q tota hec oīo resoluit' ad rē
⁊ res ipa in vnita ⁊ indiuisa vtute diuina operat'.

Et ideo nō est querendū qd dictiōes in hac orone posite diuisim opent̄ Et h̄ est qd dixerūt antiq doctores ꝙ qn̄ dcm̄ est totū: tūc totū factū est. Cū aūt eleuat̄ iam ꝯsecratiōe facta: tūc iterū ꝑt dici qꝛ hoc est corpus christi verū: Licet etiā accidētia nō afficiant corpus chr̄i verum: tn̄ sunt de essentia sacri: ⁊ ōndunt sacri verū effectū. ⁊ hūc ōndunt sacramētaliter. Et ideo faciūt ad verā chr̄i demōstrationē sacralem. Sicut em̄ dr̄ Innocētius Corpꝰ chr̄i ꝑ figurā propriā est in celo: Sacraliter in altari. Et vt deꝰ est vbiqꝫ Vn̄ sicut ꝓpria lux ⁊ ꝓpria figura ⁊ habitudo corpis vere demōstrāt euꝫ in celo vbi est per ꝓprie figure representatōeꝫ. Ita accidētia coloris ⁊ figure ⁊ saporꝭ ⁊ odoris refectōis (al's repsentatiue) demōstrāt eū in altari: in q̄ ꝑ veri cibi virtutē ⁊ repsentatōeꝫ est. Et iō ꝓ demr̄at qn̄ dr̄. Hoc est corpꝰ meū. Nec est verū qd dicūt qdaꝫ ꝙ videt̄ sicut hō rectus velo. h̄ eni nō est verū. Sed videtur sub speciebꝫ veri sacramēti sic dictuꝫ ē. Et cōmēdat̄ deuotio fideliū manibꝫ ꝓtensis ⁊ visu occurrētiū ei. Et figurat̄ h̄ Exo. xix. Vbi legit̄ ꝙ cū dn̄s descēderet: oēs occurrerūt ad ostia tabernaculoꝝ suoꝝ ⁊ viderēt dn̄m. Gen̄. xxxij. Vidi dn̄m facie ad faciē: et salua facta est anīa mea Nume. xxj. Fac serpentem eneum: ⁊ erige eum in palo. ⁊ qui respexerit ad eum viuet. Sic ergo terminat̄ pars q̄ ē de sacro corpis

Et accipiēs calicē gratias egit: ⁊ dedit ill' dicēs Bibite ex h̄ om̄s: Hic est em̄ sanguis meꝰ noui testamēti qui pro multis effundetur in remissionem peccatorum.

D Tāgit h̄ sacr̄m Sanguis Etsi qrit̄ Cū corpꝰ nō sit sine sanguie nec sine aīa: ⁊ hec ambo nō sint sine deitate cui vnita sūt: quare oꝑtuit hr̄i spēaliter sacr̄m sanguis. Et dicendū ad h̄ ꝙ i meōriale sū me dilectōis instituit deꝰ h̄ sacr̄m. Oportuit autē nos maxie recordari: maximi i factꝭ chr̄i: ⁊ maximi in passionibꝫ. Maximū aūt in factꝭ est ꝙ corpꝰ suum dedit in cibū: qꝛ ꝑ hoc oēs nos sibi vniuit. Cū incarnatōe nō vniuerit sibi nisi vniꝰ solius naturā Vn̄ Hilariꝰ dr̄ ꝙ ꝑ istud sacr̄m oēs natural'r chr̄o vnimur. Maximū aūt in passionibꝫ est ꝙ sanguinē fudit: ⁊ nos illū infudit. Et hec est cā ꝙ oꝑtebat hr̄e spēale memoriale passionis. Est aūt corpꝰ in cibū: ⁊ sanguis in potū: ⁊ corpꝰ in p̄ciū: ⁊ sanguis i ablutōꝫ. Apo. j. Dilexit nos ⁊ lauit nos in sanguie suo a peccatꝭ nr̄is Dicit igit̄ ⌊Et accipiēs⌋ Dicit aūt hic Nouē circa sacr̄ꝫ sanguis. Quoꝝ Primū est Operatio diuine virtutꝭ in manibꝫ hūanis. Et hoc notat̄ cū dr̄ ⌊Accipiēs⌋ Tactu em̄ cōtulit transsubstantiabilitatē sic. s. dictū est ps. lxxiiij. Calix i manu dn̄i vini meri plenꝰ mixto. Scd̄o tāgit Materiā cū dr̄ ⌊calicē⌋ Calida est potio simplex vinū: qd vere potꝰ est: p̄cipue dulce ⁊ rubeū. qd designat sanguinē. Vn̄ cōparat se viti. Jo. xv. Ego sū vitis: vos palmites. h̄ est vinū. De q̄ dr̄ Can̄. vij. Dignū dilecto meo ad potādū: labijsqꝫ ⁊ dentibꝫ eꝰ ad ruminanduꝫ. Ps̄. ciij. Vinū letificat cor hoīs. ⁊ bone spei facit hoiem vt dr̄ phus. Judicū. ix. dr̄ vitis Non possum deserere vinū meū qd letificat deū ⁊ hoīes. Inebriat etiā. iij. Esdre. iij. Fortius est vinū Cant̄. v. Inebriami charissimi. Cant̄. ij. Introduxit me rex in cellā vinariā: ordiauit i me charitatē: fulcite me floribꝫ: stipate me malis: qꝛ amore langueo. Ps̄. xxij. Calix meꝰ inebrians q̄ꝫ p̄clarus est. Sic ḡ vinū est calidū: potatiuū: letificās: spem eleuans: ⁊ inebriās. Que oīa sūt in sacr̄o: qd calefacit deuotiōe: potat refectiōe: letificat spūali exultatōe: spem certificat magni meriti. qd ē in passione Inebriat autē charitate. Psal. cxvij. Calicē salutaris accipiā ⁊c. Gen̄. xlix. Lauabit in vino stolam suaꝫ: ⁊ in sanguie vue palliū suū ⌊gratias egit⌋ Supra dixit: benedixit. hoc est grās egit: dicens Q in passionibꝫ debemus grās agere: dicētes illd̄ Rhoma. viij. Non sūt cōdigne passiones huiꝰ temporis ad futurā gl'iam que manifestabit̄ in nobis. Joā. xj. Pater gratias ago tibi quia audisti me. Sup̄ xj. Confiteor tibi pater domine celi ⁊ terre. j. Corinth. x. Calix benedictōis cui benedicimus: nonne cōicatio christi sanguis est: Sed hic nō dicitur calix mixtus aqua: Quare ergo eccl'ia miscet: Ad hoc dicendū ꝙ Apoc̄. xvij. dr̄ ꝙ aque sunt populi ⁊ gētes. Et quia vult significare transitū populi in chr̄m Ideo miscet: insipidū populū designans in saporem gratie christi transiturū. Et hoc designat̄ Prouerb. ix. Vbi Sapiētia loquit̄ dicēs. Bibite vinuꝫ quod miscui vobis. Et de hoc spēaliter gratias agit: qꝛ in hoc redemptus est ꝓplus. Et hoc significauit Jo. ij. aquā mutans in vinū. Vn̄ ⁊ tam parum aque debet poni ꝙ tota transeat in vini naturaꝫ. Ex quo enim nō ponit̄ nisi ꝓpter significatū: tantū facit ibi gutta quantuꝫ faceret mare totum. Quartū est In Potestatꝭ collatōe. Et hoc tāgit cū dicit etiaꝫ ⌊dedit illis⌋ in potestatē consecrandū ⁊ conficiendū ⁊ distribuenduꝫ. Et hoc significatū est Supra. xxv. Tradidit illis bona sua Esa. lxiij. Miserationū domini recordabor sup̄ omnibꝫ q̄ largitus est nobis. ij. Corinth. ix. Grās deo super inenarrabili dono eius ⌊dicens Bibite ex hoc omēs⌋ Quintū est Qd est Sumptio cōmunicatiōis. Psal. lxxx. De petra melle saturauit eos. hoc est dulcissimo sanguine de petra christo fluente. j. Corinth. x. Omnes eandē escam spiritualē manducauerunt: ⁊ omnes eundeꝫ potum spūalem biberunt. Bibebant aūt de spirituali ꝯsequente eos petra. Petra vero erat christus. Hic sanguis habet ea que sunt potus. Nutrimentum enim vehit. Membrꝭ influit: Incensa extinguit: Arida infundit: Indurata remollit: Sitim extinguit. Et ideo vere est potus. Joānis. vj. Sanguis meus vere ē potus. Propter Primum dicitur Esa. lxvj. Ego declinabo in vos sicut flumen pacem: ⁊ quasi torrentem inundantem gl'iam gentium quam sugetis. Propter Secūdū dicit Ps̄. xxxv. Inebriabūtur ab vbertate domꝰ tue: ⁊ torrēte voluptatis tue potab eos. Propt̄ Tertiū dr̄ Eccl̄i. xv. Aqua sapie salutarꝭ potabit euꝫ. Aqua em̄ refrigerat: ⁊ p̄cipue que de latere chr̄i est egressa Jo. xix. Propt̄ Quartum dicit̄ in Psalm̄. In stillicidijs eius letabitur germinans ariditate iam amissa. Propter Quintum dr̄ ꝙ sicut sanguis hirci mollit adamantem:

Ita sanguis chr̄i ꝓ petīs oblatus mollit cor duꝝ. Hebreo. ix Si enim sanguis hircoꝝ ⁊ vitulorum inquinatos sanctificat ad emūdationem carnis: quanto magis sanguis christi emūdauit cōsciētias nostras ad seruiendum deo viuēti. Propter Sextū dicitur Joan. iiij. Qui biberit ex aqua quā ego do ei: non sitiet in eternum. Hec est em̄ mixta sanguini lateris christi ⌊Hic est enim sanguis meus⌋ hoc est Sextum Et ꝑtinet ad formam sacramenti. In verbis em̄ his fit transsubstantiatio vini in sanguinem. Et ꝙ addit̄: noui ⁊ eterni testamenti ⁊ mysterium fidei competit sacramento iam perfecto. Sed tunc q̄ritur: Vtrum sint duo sacramēta ꝓpter duas materias ⁊ formas. Et dicendum ꝙ nō. quia verum sacramētum est corpꝰ christi quod idē ⁊ totū est sub forma panis: et sub specie vini Etsi obijcitur de collecta que dicitur: Perficiant in nobis domine tua sacramēta quod cōtinent. Dicenduꝫ ꝙ hoc dictum est ꝓpter species exteriores visibilium elementorū sacramenti Hebreoꝝ. ix. Per ꝓprium sanguineꝫ itroiuit semel in sancta eterna redemptione inuenta ⌊noui testamenti⌋ Hoc est Septimū. ⁊ est sanguinis ꝓprius effectus Q vicꝫ dedicator est noui testamenti quo testatus est nobis hereditateꝫ. Hiere. xxxj. Ecce ego ꝯsummabo super domū Israel ⁊ super domum Juda testamentum nouū. non s̄m testamētum vetus quod pepegi patribꝫ eorum. Heb. viij Ideo testamenti mediator vt morte intercedēte in redemptionē earuꝫ p̄uaricationum que erant sub priori testamento repromissionem accipiant q̄ vocati sunt eterne hereditatis ⌊qui pro multis effundetur⌋ Octauuꝫ est. ⁊ est finis. Et dicit ⌊pro multis⌋ effectiue: licet ꝓ omnibꝫ sufficienter effusus sit Ps̄. xxij. Que vtilitas in sanguine meo dū descendero in corruptionem Supple in his ꝓ quibus effudi sanguineꝫ ⌊in remissionem peccatorum⌋ Nonum est: ⁊ est intentio Heb. ix. Sine sanguinis effusiōe nō fit remissio. Heb. xiij. Jesus vt sanctificaret ꝑ suum sanguinem populum extra portā passus est. Hinc est ꝙ Exo. xxiiij. Moyses accepit isopum: ⁊ aqua mixtum sanguinem respersit in populū dicēs. Hic est sanguis testamēti qd mādauit ad vos deꝰ.

Dico aūt vobis: nō bibam amodo de hoc genimine vitis vsqꝫ in diem illuꝫ: cum illud bibam vobiscum nouum in regno patris mei. Et hymno dicto exierunt in montem oliueti.

I Hic ponit̄ veteris testamenti ⁊ sacramēti terminatio. Et dicit Duo. Scꝫ Cessationē veteris. ⁊ Inchoationē noui. Cessationē veteris tangit Dupliciter: Per Auctoritatē finientis ip̄m. ⁊ Per Inhibitionē ritus. De Primo dicit ⌊Dico aūt vobis⌋ q̄ autor sum legis. Ex q̄ em̄ calix sanguis mei noui testamēti dedicator est: iō veterauit. Heb. ix. Dicēdo nouū veterauit p̄us. Quod aūt antiquat̄ ⁊ senescit ꝓpe interitū est ⌊Et iō dico vobis⌋ per quē gratia ⁊ veritas facta est. Et ideo semen secularē ⁊ sanctificatiōis culture de cetero termino. qꝛ sic sup̄ dixi. xj. lex ⁊ ꝓphete vsqꝫ ad Joannē. ⁊ extūc a ꝑte noua gratia p̄dicari incepit q̄ mō in passiōe mea ꝯsummat̄. Et iō dicit ⌊amodo nō bibā⌋ ego i mēbris meis ⌊de hoc genimine vitis⌋ de cuiꝰ genimie bibi in cena agni typici. Leuit̄. xxvj. Nouis supuenientibꝫ vetera ꝓijcietis ⌊vsqꝫ⌋ Exclusiuū est qꝛ nec tūc bibā ⌊in diē⌋ surgentis aurore resurrectiōis qn̄ ad matutinū surgit leticia post fletū passionis qui ad vesperā demorabit̄ qn̄ post noctem q̄ precessit abiectis oꝑibꝫ tenebrarū indutꝰ armis lucis filios lucis efficiam ⌊cum⌋ in mēbris meis ⌊illud bibā nouū⌋ qd nunc institui ⌊vobiscū⌋ q̄s ministros institui ⌊in⌋ nouo ⌊regno patris mei⌋ Quod est ecclesiastice p̄tatis ꝑfectō: in sacro principatu ⁊ vrbanitate ꝯtinēte: ⁊ officioꝝ distributione: ⁊ legibꝫ iusticie. Hec em̄ omnia sūt d̄ regno iuxta illud Malach. j. Munus nō suscipiam de manu vestra. Ab ortu ei solis vsqꝫ ad occasuꝫ magnum est nomē meū in gentibꝫ. ⁊ in omni loco nomini meo offert̄ oblatio mūda. Hoc significatum est Gen̄. xiiij. Vbi Melchisedech obtulit panem ⁊ vinū Abrae reuerso a sede regum. Et iō post sacerdotiuꝫ leuiticū dixit spūssanctus. Tu es sacerdos in eternuꝫ s̄m ordinē Melchisedech. eo ꝙ post sacerdotium nō succedet aliud. Aliter etiā exponit̄ sed nō ita bene ꝙ sit sensus ⌊nō bibaꝫ amodo⌋ a tempe passionis ⌊de hoc genimine vitis⌋ h̄ est: mei calicis. qꝛ non plus patiar. ⁊ tūc qd seq̄tur ⌊vsqꝫ dū ⁊c.⌋ est inclusiuū. qꝛ etiā de cetero nō bibā plꝰ calicē passionis. Et sic dicebat Sup̄. xx. Potestis bibere calicē quē ego bibiturꝰ sum: Rho. vj Chr̄s resurgēs a mortuis iam nō morit̄. mors illi vltra nō dn̄abit̄. Q em̄ mortuꝰ est semel. ꝙ aūt viuit viuit deo ⌊Et hymno dicto⌋ Pars est in q̄ est grār̄ūactio. Ps̄. Edent paupes ⁊ saturabunt̄: laudabūt dn̄m q̄ req̄runt eū: viuēt corda coꝝ in seculū seculi. j. Tim̄. v. In oībꝫ grās agētes deo p̄ri.

Tūc dicit illis iesus. Om̄s vos scādalū patiemini in me in ista nocte. Scriptū est em̄ Percutiā pastorē ⁊ dispgent̄ oues gregis. post q̄ aūt resurrexero p̄cedam vos in galileam

Hic incipit ponere circūstātias oꝑortunitatꝭ ex loco in q̄ captꝰ est dn̄s sine turbis ad quē declinauit ꝓpter seq̄strū: qd existit Quies orōnis. Vn̄ Jo. xviij. dr̄. ꝙ sciebat aūt ⁊ Judas locū. qꝛ freq̄nter cōsueuerat illuc intrare Jesus. Diuidit̄ aūt in Duas ptes Ita. Pria ꝯtinet Traditōis future: s̄m ꝙ inductiua est scādali: p̄dictiōꝫ. In Scd̄a aūt tangit̄ solitudo captata ꝓpter orōnē. Ibi. ⌊Tūc venit i villā q̄ dr̄⌋ In Prima duo ꝯtinent̄. Quoꝝ Primū ē Predictio scādali general'r ex traditione. In Scd̄o aūt tāgit̄ Scādalū spūale Petri. Ibi. ⌊Rn̄dēs āt Petrꝰ⌋ Circa Primū tangunt̄ Tria. Scꝫ. Predictio scādali. qd est signū p̄sciētie diuine. Cōfirmatō scp̄ture. qd est signū diuie p̄ordinatiōis eoꝝ q̄ sūt

in paſſiōe. Et Predictio reſurrectiōis q̄ eſt tpamē⸗
tū triſticie. Primū ei oñdit paſſionē eſſe volūtariā
in ipo patiente. Scōm ↄfirmat fideꝫ in audiente.
Tertiū aūt ꝑuenit tpando ſcandalū in infirmitate
Dic igiꝛ [Tunc] in mōte oliueti ↄſtituꝰ: vbi ex
pectabat traditorē [dicit illis ieſus] volēs ꝑmu
nire de futuro ſcādalo. Greg. Minꝰ eñ iacula fe⸗
riūt q̄ ꝑuidenꝛ. Et nos tolerabiliꝰ mōi mala ſuſci⸗
pimꝰ: ſi ↄtra hec ꝑ clypeū ꝑſciētie cōmunimur. Jo.
xiiij. Et hec dixi vobis ꝑus q̄ꝫ fiant vt cū facta fue⸗
rint credatis [oēs vos] eo ꝙ eſtis adhuc puſilli ī
fide Sup. xiiij. Modice fidei q̄re dubitaſti [ſcā⸗
dalū patiemini] Sup. xviij. Neceſſe eſt eñ vt
veniāt ſcādala Ue aūt homi ꝑ quē ſcandalū venit.
Intelligiꝛ aūt hic ſcandaluꝫ paſſiuū. qḋ eſt impa
ctio in infirmitatem chr̄i. Actiuū autē ſcandalū fe⸗
cit Judas: De q̄ diciꝛ Sup. xviij. Qui ſcādalizaue
rit vnū ḋ puſillis illis q̄ in me credūt. expedit ei vt
ſuſpēdaꝛ mola aſinaria in collo eiꝰ ⁊ demergaꝛ in
ꝓfundū maris [in me] ħ eſt: in mea infirmitate.
q2 Tradar ſicut ignarꝰ futuroꝝ. Capiar ſicut im⸗
potēs agendoꝝ illud. ⁊ Accuſabor ſicut reus ma⸗
loꝝ. Luce. ij. Ecce hic poſitꝰ ē in ruinaꝫ ⁊ reſurrecti
onē multoꝝ in iſrael. ⁊ in ſignuꝫ cui ↄtradiceꝛ [in
iſta nocte] qñ nō mō lucis exterioris occaſus ē:
ſed vera lux q̄ illūinat oēm hoīem venientē in hūc
mōm ſue claritatis pati videbiꝛ occaſum. Job. iij.
Noctē illā tenebroſus turbo poſſideat ⁊ ñ illuſtre
tur lumine [Scriptū eſt eñ] Et ſic ptꝫ ꝙ eſt or
dinatio diuina ꝑdicta a ꝓphetis. Eccl'i. xxxvj. Pro
phete tui fideles iueniāꝛ. Eſt aūt ſcptū Zach. xiij.
[Percutiā paſtorē] chr̄m. Qui ḋr Jo. x. Bonꝰ
paſtor aīam ſuaꝫ dat ꝓ ouib9 ſuis [⁊ diſꝑgenꝛ
oues gregis] iij. Reg. vl Uidi cunctū iſrł diſper
ſum in: mōtib9 velut oues non hñtes paſtorē ſine
ↄſolatiōe de diſꝑſione. Quia ḋr Ezech. xxxiij. Ecce
ego reqrā oues meas ⁊ ↄgregabo eas de cunctꝭ lo
cis in q̄b9 diſꝑſe fuerāt in die nubis ⁊ caliginis. Et
Jo. xvj. Futuꝝ eſt vt oēs diſꝑgamini ⁊ me ſolū re
linquatis. Nr̄a lr̄a ſic habet. Framea ſuſcitare ſup
paſtorē meū ⁊ ſup viꝝ coherētē mihi. Lxx. ſic. Per
cute paſtorē ⁊ eripe oues [poſtq̄ꝫ aūt ſurrexe⸗
ro] Tēperamētū eſt triſticie [ꝑcedā vos in gali
leam] Soph. iij. Expecta me vſq3 in diē reſurrecti
onis. Infra. xxviij. Ite dicite diſcipulis eiꝰ q2 ꝑce⸗
det vos in galileā: ibi eū videbitis ſic dixit vobis.
Ibi eñ incepit ꝑdicare: ⁊ ibi voluit lucē ſue reſur⸗
rectiōs oſtēdere. Nō qm̄ ꝑus apparuerit: ſedquia
ꝑmo ibi mādata de eccl'ia inſtituēda dedit Ibi eñ
dixit. Ite in orbem vniuerſum ⁊c̄.

**Rñdens aūt Petrꝰ ait illi. Etſi
oēs ſcādalizati fuerint ī te; ego nū
q̄ꝫ ſcādalizabor.**

R Hic tāgit Scādalū ſpeciale petri q̄ vertex vocaꝛ
apl'oꝝ. Et tāgunꝛ Duo Quoꝝ Primū eſt in q̄ pe
trꝰ ex feruore ꝑponit ſe imbecillitati aliꝝ. Scōm
aūt in q̄ confidit ſe fortioreꝫ omni grauitate ꝑicu⸗
loꝝ. Ibi [Ait illi Petrꝰ Etiamſi oꝑtuerit ⁊c̄.] In
Prio hoꝝ adhuc ſunt Duo. In q̄ꝝ Primo petri
feruor minꝰ exꝑtus exꝑmiꝛ. In Scdo aūt ꝑ ſapi
entiā chr̄i modeſte repmiꝛ Dicit igiꝛ [Rñdens
aūt Petrꝰ ait illi] Nec eſt mēdaciū nec temeri
tas: ſed feruor dilectiōis ſapienter diligentis [⁊ ſi
oēs ſcādalizati fuerint in te] ħ eſt: i tua infir⸗
mitate cauſaꝫ vel occaſionē ruine acceperint [ego
nunq̄ꝫ ſcādalizabor] Accepit fiduciā ab eo qḋ
añ (multis retro abeūtib9: cū chr̄s diceret paucis q̄
remāſerāt: Nunqd ⁊ vos vultis abire?) dixerat pe
trus: Dñe: ad quē ibimꝰ ꝟba vite eṫne habes. Jo.
vj. Et q2 tūc ꝑſtiterat: putabat ſe in eternū non cō⸗
mouēdū. Pſ. Qui ↄfidūt in dño ſicᵗ mōs ſion nō
cōmouebiꝛ in eternum. Amor eñ ita repleuerat
eū ꝙ de nullo niſi de nō recedēdo a chr̄o cogitabat
Rho. viij. Certus ſuꝫ ꝙ neq3 mors neq3 vita neq3
creatura alia poteṙt nos ſeꝑare a charitate dei q̄ ē
in chriſto Jeſu.

**Ait illi ieſus: Amen dico tibi: q2
in hac nocte anteq̄ꝫ gallus cantet:
ter me negabis**

Reſpōſio eſt feruoris Petri [Amē dico tibi]
ħ eſt: vere. q̄ ſum ꝟitas. Jo. xiiij. Ego ſum via veri
tas ⁊ vita [q2 in hac nocte] Non tam exteriori
q̄ꝫ interiori. Sap. xvij. Ignis qdē nulla vis nec ſi
derū lympide flāme poterit illuminare noctē illaꝫ
horrēdā [anteq̄ꝫ gallꝰ cātet] Sic tres euāgeli
ſte dicūt. Mattheꝰ Lucas Joānes. Solꝰ Mar
cꝰ. xiiij. ḋr: anteq̄ꝫ gallꝰ bis vocē dederit. Et ſoluiꝛ
ↄtrarietas q̄ videꝛ. Quia in mēte qdeꝫ Petri cōce⸗
pta negatio tota deliberatiōe ꝑfecta fuit añ primū
gallicantū. Sed in opis executiōe nō fuit añ ꝑmū
ꝑfecta trina negatio: niſi poſtq̄ꝫ gallꝰ bis vocē de⸗
dit ſicut ḋr Marcꝰ. Job. xxxviij. Quis dedit gallo
intelligentiā. Naturale eñ eſt ꝙ aīalia q̄ paꝝ cir
ca ꝓpria ſollicitanꝛ: fortiꝛ ꝑcipiunt mutationes ele
mentoꝝ q̄ fiūt ex renouatiōe anguloꝝ ſolis. Et iō
ſero ⁊ media nocte ⁊ mane qñ angulos orizontis
⁊ medie terre mutat ſol: gallꝰ cantat. Et ħ vocatur
intelligētia [ter me negabis] Sed cū Petrꝰ
liberūarbitriū ex dicto dñi nō amiſerit: potuit fieri
poſt ħ dictū ꝙ nō negaſſet. igiꝛ potuit vacillare di⸗
ctū dñi. qḋ eſt impoſſibile. Sup. xxiiij. Celū ⁊ ter⸗
ra trāſibūt: ꝟba aūt mea nō tranſibūt. Ad hoc di⸗
cendum videꝛ Q. cū diciꝛ [ter me negabis] eſt
dictū: res dependēs ad futuꝝ. ⁊ ideo ↄtingēs. qḋ
neq3 veꝝ eſt neq3 falſum Et q̄ ad ħ ſup ipm cadit
petri libeꝝarbitriū. Dictū aūt ħ in dicēte ↄſideratū
nō reſpicit futuꝝ ſ3 ab eterno ꝑſcīꝛ. ⁊ q̄ ad ħ eſt im⸗
mobilꝛ ꝟitatis. ⁊ ſic nō cadit ſup ipm arbitriū. Uñ
nō ſeqꝛ ꝙ ſi nō negaſſet ꝙ vacillaſſet dictū dñi Sꝫ
ſequiꝛ ꝙ tūc nō fuiſſet ꝑſcitū. ⁊ iō a dño nō predi⸗
ctū fuiſſꝫ. Nō aduertit Petrꝰ illud Eccl'i. xviij. Ua
ſa figuli ꝓbat fornax. hoīes ꝟo receptibiles in ca⸗
mino humiliatiōis. Dñs aūt ⁊ hunc cecū feruorē
⁊ (al's ad) caſuꝫ Petri ꝑmiſit: vt in ſeipo diſceret q̄⸗
liꝛ aliis cōpati paſtor eccleſie debereꝫ. Et hec eſt ſen
tentia Gregorij. Eccl'i. xxxiiij. Qui nō eſt expertꝰ q̄⸗
lia ſcit? Et Eccl'i. xxxj. Intellige ea que ſunt ꝓximi
tui ex teipſo.

**Ait illi Petrus: Etiamſi opor⸗
tuerit me mori tecū nō te negabo.
Silr ⁊ oēs diſcipuli dixerūt.**

Hic oſtendiꝛ q̄liter ꝓmittit ſe omib9 ꝑiculis for
tiorē. Et tangunꝛ Duo. Promiſſio ↄfidētie Petri
⁊ Alioꝝ ↄſenſus diſcipuloꝝ Dicᵗ igiꝛ [⁊ ſi opor
tuerit me mori tecū] Sciebat eñ illud Cant.
viij. ꝙ Fortꝭ eſt vt mors dilectio. ij. Reg. xv. Uiuit
dñs q2 in q̄cunq3 loco fuerit dñs meus rex ſiue in
morte ſiue in vita: ibi erit ſeruꝰ tuꝰ. iiij. Reg. ij. Ui
uit dominꝰ ⁊ viuit anima tua: quia non dimittam
te. Aduertit forte qḋ dñs Sup. x. ꝑceperat Nolite
timere eos q̄ occidūt corpꝰ ⁊ poſt ħ ampliꝰ nō ha
bent qd faciāt [Silr ⁊ oēs diſcipuli dixerūt]
petro ↄſentiētes. ⁊ iō etiā ſolꝰ petrꝰ corrigiꝛ vt per
ipſum alij corrigantur. Luce. xxij. Simon Ecce
ſathanas expetiuit vos vt cribraret ſicut triticum.
ego aūt rogaui ꝓ te vt non deficiat fides tua. ⁊ tu
aliqñ ↄuerſus ↄfirma frēs tuos. Iſtis poterat di
ci Titū. j. Confitenꝛ ſe noſſe deū: factꝭ aūt abnegāt.
Et illud Eccl'is. v. Siqd voueris ne moreris red⸗
dere: Diſplicet eñ deo ſtulta ⁊ infidelis ꝓmiſſio.

**Tunc venit ieſus cū illis in vil⸗
lam q̄ diciꝛ gethſemani Et dixit di
ſcipulis ſuis: Sedete hic donec va
dā illuc ⁊ orem. Et aſſumpto Pe
tro ⁊ duobꝰ filijs zebedei cepit cō
triſtari ⁊ meſtus eſſe. Tūc ait illis
Triſtis eſt aīa mea vſq3 ad mor⸗
tē Suſtinete hic ⁊ vigilate mecuꝫ:
Et ꝓgreſſus puſillū ꝓcidit in faci⸗
em ſuaꝫ orās ⁊ dicēs: Pater mi ſi
poſſibile eſt trāſeat a me calix iſte.
verūtñ ñ ſicᵗ ego volo: ſ3 ſicᵗ tu vis.**

L Hic tangit ſeqſtrū oratiōis qḋ q̄ſiuit: vbi orās
ꝓ humani generis redēptiōe inueniretꝛ a traditore
⁊ a turbis. Tāgit aūt hic Tria. Scꝫ. q̄ꝫ qete ⁊ q̄ꝫ vi
gilanter ⁊ q̄ꝫ inſtāter oportet orare in tētatione. Et
poſt hec tria: docet q̄ꝫ patienꝛ ⁊ q̄ꝫ cōſtanꝛ oportet
ſe exhibere paſſioni. Ibi. [Dormite iā ⁊ reqeſcite]
Prima tria patēt in lr̄a. Circa ꝑmū dicit Septem
Primū eſt Q. elegit locū orōni qete ↄgruuꝫ. Se⸗
cundo Q cōi freqñtia etiam bonoꝝ receſſum. Ter
tio Suaꝝ paſſionū fidele adhibet teſtimonium.
Quarto In orōne etiā a paucꝭ ꝓcurat ſilētiū Qui
to Humilitatꝭ in orādo ꝑtendit ſignū. Sexto In
ꝑma orōnis pte humanū oñdit affectuꝫ. Septio
Diuine volūtatis in omnib9 ꝑponit ↄſiliū. Et iſta
ꝑ ordinē in lr̄a ↄtinenꝛ De Primo ḋr [Tūc ve⸗
nit in villā que diciꝛ gethſemani] Lucas ḋr
In mōte oliueti factū eſſe. Luce. xxij. Jo. xviij. dicit
ꝙ egreſſus eſt ieſus trās torrētem cedron vbi erat
hortꝰ in quē introiuit Jeſus cū diſcipulis ſuis. Et
dicendū ꝙ ideꝫ totū. q2 torrens cedron eſt in valle
mōtis oliuaꝝ quā trāſgreſſus fuit Jeſus. Gethſe
mani aūt eſt caſale q̄ddaꝫ ad radices mōtis oliue⸗
ti: iuxta qḋ erat hortus ↄſitus arborib9 in q̄ facta
ſunt que hic narranꝛ. ij. Reg. xv. Rex tranſgradie⸗
baꝛ torrentē cedron ⁊ vniuerſus ꝓplus incedebat
ꝑ viam oliue que reſpicit cōtra deſertuꝫ. Et in hoc
notaꝛ Captatio occulti loci ſequeſtrati a tumultu
mundi qñ volumꝰ orare. Mar. ix. Secedite in lo
cū deſertū ⁊ reqeſcite puſillū. Oſee. ij. Adducā euꝫ
in ſolitudinē ⁊ loquar ad cor eius [⁊ dixit diſci⸗
pulis ſuis] volendo ſecedere etiaꝫ ab intimis tē⸗
pe orōnis: ne interrogatōib9 inqetaret eū [Sede
te hic donec vadam illuc ⁊ orem] Gen. xxij.
Expectate me hic cū aſino: ego ⁊ puer vſq3 ꝓperan
tes: cū adorauerimꝰ reuertemur ad vos. In ħ au
tē ꝙ dicit [Sedete] qetem indicit q̄ indiget orās
pſ. cxl. Dirigaꝛ oratio mea ſicut incenſum in ↄſpe⸗
ctu tuo. eleuatio manuū meaꝝ ſacrificiū veſꝑtinū
[⁊ aſſumpto Petro] q̄ apl'oꝝ fuit ꝑnceps. ⁊ ec
cleſie fundamentuꝫ [⁊ duobus filijs zebedei]
Quoꝝ vnꝰ theologoꝝ ſummꝰ. alter ꝑmꝰ apl'orū
ꝓ chr̄o martyrio laureatꝰ Qui teſtes eſſent hūana
rū paſſionū q̄s ſuſtinuit. ⁊ ꝑ ħ a futuris cauerent
hereſib9. Cañ. ij. Capite nobis vulpes paruulas q̄
demoliunꝛ vineas. Nā vinea nr̄a floruit. Deuꝛ. x⸗
vij. In ore duoꝝ vł triū teſtiū ſtat oē ꝟbū. Eſa. liij.
Uidimꝰ eū nouiſſimū viroꝝ virū doloꝝ ⁊ ſcientē
infirmitatē. Uñ vnꝰ teſtiū Petrꝰ dixit. ij. Pe. j. Nō
eñ indoctas fabulas ſecuti annūciamꝰ vobis do
mini nr̄i ieſu chr̄i ꝟtutem. Alter aūt. j. Jo. j. ḋr. Qḋ
vidimꝰ: qḋ audiuimꝰ qḋ manus nr̄e ↄtrectauerūt
de ꝟbo vite: hoc annūciamus vobis. Quid āt iſti
teſtificenꝛ ſubdit. q2 corā eis [cepit ↄtriſtari et
meſtus eſſe] vt ſcirēt eū ꝓphetie ↄgruere: q̄ indu
cta eſt Uirū doloꝝ ⁊ ſciētē infirmitatē ⁊ veꝝ hoieſ
veras ſentire paſſiones hūanas ⁊ iā in corde pati
anguſtias vt interior paſſio exteriorē ꝑueniret. Jā
eñ gladiꝰ intꝰ vulnerabat. Eſa. liij. Uere languo⸗
res nr̄os ipe tulit ⁊ infirmitates nr̄as ipe portauit
Erubeſcat igiꝛ Manicheꝰ hec phātaſtica dicēs fu
iſſe: ⁊ nō vera. Marci. xiiij. Cepit pauere ⁊ tedere.
Sed obijciꝛ qḋ Prouer. xij. ḋr. Nō eñ ↄtriſta⸗
bit iuſtū q̄cq̄d acciderit ei. Chr̄s aūt ſuꝑiuſtꝰ fuit
Ad ħ ḋr Hiero. ꝙ eſt triſticia paſſio: ⁊ triſticia ꝓ⸗
paſſio. Paſſio eſt q̄ mouet ſenſualitatē q̄litatē ſu
am fortiter impmit in eaꝫ Propaſſio ſubitꝰ motꝰ
eſt q̄ licet tāgat: tñ cor ab eq̄litate deducēs nō alte⸗
rat. Et hūc ḋr motū in chr̄o fuiſſe Sed ↄtra ħ eſt
ꝙ vt ḋr Diony. ad Gaiū monachū. Subito fit: qḋ
fit ꝑter ſpem. In chr̄o aūt nihil ꝑter ſpem factū eſt.
⁊ ꝓuiſionē. Nihil igiꝛ ſubitū fuit in ipo. Adhuc au
tē de Sāctis q̄ minꝰ fortes ſūt ḋr Sap. iij. Nō tā
get eos tormentū malicie: q̄ multo minꝰ tetigit chri
ſtū q̄ comꝑhenſor fuit ⁊ viator: ⁊ gaudiū cōprehē
ſiōis excluſit in eo vim paſſiōis. Et his ↄſentire vi⸗
deꝛ Hilariꝰ. Sꝫ dicēdū ꝙ chr̄s vere ꝓpaſſiōe tri⸗
ſtatꝰ ē ⁊ ↄtriſtatꝰ. ħ eſt: ſilr in ſenſualitate ⁊ rōne: ſi⸗
ue corde triſtatꝰ. Et magis etiā triſtatꝰ omnib9 ali
is ſanctis. Quāto vita ſua fuit melior ⁊ dignior
tāto eñ fuit anguſtia mortis amarior. Et ſubditū
qḋ in chr̄o fuit: nō ḋr reſpectu rōnis ꝑuidentꝭ ſ3 re
ſpectu mēſurantꝭ tpis Et qḋ obijciꝛ de alijs ſcīs
nō eſt ſilr: q2 aīa illoꝝ nō habuit duas ↄiunctōes
Et iō ↄiuncta ḋo abſtrahebaꝛ a carne (al's corpe) ⁊
minꝰ ſenſit penaꝝ acerbitates. Sed chr̄i aīa in cō⸗
ꝑhenſiōe q̄ ↄtinua fuit in ipo nō abſtrahebaꝛ a car
ne. ⁊ iō remāſit ſenſus acerbitatis ⁊ totꝰ patiebaꝛ.
Quia ⁊ rō vt erat natura ⁊ forma corpiſ regēs cor

pus necesse fuit vt eo pl⁹ doleret de morte īminē
te: q̄ sciuit vitā esse meliorē cui⁹ ꝑuatio mors fuit.
Vñ nūc vere de ipo dr̄: q̄ tact⁹ dolore cordis fuit
intrinsec⁹. Geñ.vj. ⁊ Hiere.xxxj. Penitudo mea cō-
turbauit me Threñ.j. Multi sunt gemitus mei ⁊
cor meū est merēs. Et sicut in ỽitate patiebat̃ int⁹
ita exp̄ssit foris ad suaꝝ passionum testes: dicens.
[Tūc ait illis: tristis est aīa mea] ad lr̄am
q: sciuit ꝑuandā esse optimā de mōdo vitaꝫ in qua
necesse est plus dolere. sicut dr̄ p̄hus in ethicis [vs
q; ad mortem.] Usq; nō dicit hic intētionē deij ci
entē in mortis desp̄ationē sed dicit passionē durā-
tem vsq; ad mortē. Phil.ij. Fact⁹ obediēs vsq; ad
mortē: mortē aūt crucis. Simul aūt docet eos in
orone in angustiato spū ⁊ ɔtribulato esse ante deū
Baruch.iij. Aīa in angustijs ⁊ spūs anxius cla-
mat ad te Daniel.iij. In spū humilitat̃ ⁊ ī aīo ɔtri
to suscipiamur Ps.l. Sacrificiū deo spūs ɔtribu
lat⁹ ⁊c. [Sustinete hic] Hic vlteri⁹ ostendit
orantē esse debere solitariū. Vñ ad tres q̄s passio
nū testes assumpserat dicit [sustinete hic ⁊ vigi
late mecum] vt oīa ꝑcipiatis ỽitate salutis myste-
ria. j. Pe.iiij. Estote itaq; prudētes ⁊ vigilate in o-
rationib⁹. Col.iiij. Oroni instate vigilātes. Eccli.ij.
Sustine sustētatōes dī: ⁊ ɔiūgere deo ⁊ sustine: vt
crescat in nouissimo vita tua. Omē qđ tibi applicī-
tū fuerit accipe ⁊ in dolore sustine. Ps.xxiiij. Uni
uersi q̄ sustinēt te nō ɔfundent̃. Ps.xxvj. Expecta
dn̄m viriliter age: ⁊ ɔfortet̃ cor tuū ⁊ sustine dn̄m
j. Cor.xvj. Uigilate: state in fide: viriliť agite [Et
M ꝓgressus pusillū] Luce.xxij. q̄ntū est iactus la-
pidis. Threñ.iij. Sedebit solitari⁹ ⁊ tacebit: q: le-
uauit se sup se [ꝓcidit in faciē suam] videns q̄
caderet Nō sicut Hely q̄ cadēs retrorsuꝫ fract̃ cer
uicib⁹ expirauit. j. Regū.iiij. Et notat humilē debe
re esse orationē. Eccli.xxxv. Oratio humiliantis se
penetrat nubes. j. Cor.xiiij. Cadens in faciē suam
adorauit deū [orās] Aug. Orō est pi⁹ affect⁹ mē-
tis in deū direct⁹. Damas. Oratio est ascēsus intel-
lect⁹ in deū. Et notat in hoc q̄ꝫ (al's q̄) abstract⁹ a
carne ⁊ alt⁹ in spū debet esse orans. Joā.iiij. Ueri
adoratores adorabūt deū in spū ⁊ ỽitate. Nam et
pater tales q̄rit q̄ adorēt eum. j. Cor.xiiij. Orabo
spū orabo ⁊ mente. Esa.xxvj. Aīa mea desidera-
uit te in nocte sed in spū meo ⁊ in precordijs meis
de mane vigilabo ad te. ⁊ dicēs [Pater mi] No-
tat dulcis affect⁹ debere esse orone Que eī dulce-
scit nomīe pr̄is dat impetrādi fiduciā vt dr̄. Bern.
Joā.iij. Pater amat filiū ⁊ oīa dedit ei in manus.
[si possibile est] Duo ɔtinet ista orō. Cōsona ei
est orāti. ⁊ Ei q̄ adorat̃. Prima ps. ɔgruit orāti cū
dr̄ [Si possibile est trāseat a me calix iste]
Per h̄ eī q̄ dicit [si possibile est] humani affe-
ctus notat subiectionē. Et p h̄ q̄ dr̄ [trāseat] hu-
mani affectus notat ỽitatē q̄ horret passionem Et
ista est discreta ⁊ ordinata orō. ⁊ iō nō est illi sil'is:
de q̄ dictū est Sup.xx. Nescit̃ q̄d petatis. Et illi d̄
q̄.iij. Reg.ij. dictum est Uiuit dn̄s q: ɔtra aīam
suā locut⁹ est Adonias ỽbum h̄. Ali⁹ aūt euāgeli
sta Mar.xiiij. dicit. Pater tibi oīa possibilia sūt. Et
hoc est veꝝ de p̄tāte absoluta. Sed hic loquit̃ de
p̄tāte ordinata p dispositionē ɔsilij de redēptione
humani generis. Et est sensus. Si possibile est sa-
lutē humani generis: saluo p oīa tuo ɔsilio aliter
p me ꝓcurari: tūc affectus human⁹ horret istā pas
sionē. Et hec est agonia q̄ Natura passiōeꝫ abhor-
ruit. ⁊ Ratio ɔsiliū stare voluit. ⁊ Spūs elegit vo
lūtateꝫ pr̄is impleri. Luce.xxij. Fact⁹ in agonia ꝓli
xius orauit. ⁊ fact⁹ est sudor ei⁹ velut gutte sangui
nis decurrētis in terram. Hic Moyses elect⁹ dei
stans in ɔfractiōe: tria h̄ns in seipo agoniā mouē-
tia. in q̄b⁹ notat̃ Nature veritas Rōnis prudētia:
⁊ Optime obediētia volūtat̃. Et h̄ est qđ sequitur
[verūtamē nō sicut ego] ꝫm naturalē huma-
ne nature affectū [volo sed sicut tu vis] Nō so
lū illud qđ volo: tibi ⁊ tue ɔformet̃ volūtati: sꝫ eti-
am in forma ⁊ mō ⁊ fine tue volūtatis Ut qđ vis:
⁊ sicut vis: ⁊ ꝓpter qđ vis: p oīa fiat. Fecit eī qđ
Sup.vj. docuit. Fiat volūtas tua sicut in celo ⁊ ī
terra. Esa.xlvj. Cōsiliū meū stabit: oīs volūtas
mea fiet. Q aūt volūtas dei fuit ch̄m pati ⁊ non
trāsire ab eo calicē Esa.liij. Si posuerit p pctō ani-
mā suā videbit semē lōgeuū: ⁊ volūtas dn̄i in ma
nu eius dirigetur.

Et venit ad discipl'os suos ⁊ inuenit eos dormiētes ⁊ dicit petro Sic nō potuistis vna hora vigilare mecum.

Hic tāgit q̄ꝫ vigilant̃ optet orare. Et h̄ docet Ex
hortatiōe ⁊ Exēplo. In exhortatōe Tria facit. Ar-
guit Exhortat̃. ⁊ Causaꝫ exhortatiōis subiūgit. Et
hec patet in lr̄a. In Redargutōe causaꝫ p̄mittit re
dargutiōis p̄cepti io bediētiā cū dr̄ [Et venit ad
discipulos suos] tres: vicꝫ q̄s sibi viciniores ha
buit Sicut ⁊ Moyses q̄si trib⁹ gradib⁹ ad dn̄m
appropinquit. Primo eī t̃minos circa mōtē po-
suit: q̄ nō appropinq̄ret pp̄ls. Et Scđo pauc̄ assū
ptis montē ascēdit. ⁊ Tertio etiā ab illis auulsus
sol⁹ ī caliginē intrauit p̄mo. Exo.xix. Scđm ⁊ Ter
tiū Exo.xxxiiij. Sic ch̄s pp̄l'm (al's pl'alitatē) disci-
puloꝝ p̄mo diuisit. ⁊ scđo paucos q̄s assūpsit dī
mittēs sol⁹ ad orādū p̄rem accedit [⁊ iuenit eos
dormiētes] Cōtra h̄ qđ dixerat Sustinete h̄ ⁊ vi
gilate mecū Esa.lj. Filij tui dormierūt in capite oīm
viaꝝ pleni indignatiōe dn̄i ⁊ increpatiōe dei tui. j.
Thes.v. Qui dormiūt: nocte dormiūt [⁊ dicit pe
tro] Qui se magna factuꝝ ꝓmiserat: ⁊ in eo incre-
pat alios [Sic nō potuisti (al's potuist̃) vna
hora vigilare mecū:] qđ tā modicū ē Quasi d.
Memoriā habe tue fragilitatis. ⁊ ne cōfidas tibi.
Cañ.ij. Si ignoras te o pulcerrima mulieꝝ egre-
dere abi p⁹ vestigia gregū ⁊ pasce hedos tuos iu
xta tabernac'la pastoꝝ. Hedi sūt defect⁹ naturales
Quasi d. Cōsidera te iuxta eos q̄ pascūt. h̄ ē: satissa
ciūt defectib⁹ naturalib⁹ Rho.vij. Scio q̄ nō ha-
bitat in me: h̄ est in carne mea bonū. Nā velle adia
cet mihi: ꝑficere aūt bonū nō intelligo.

Uigilate ⁊ orate vt nō intretis in tentationē. Spūs q̄dez ꝓmpt⁹ est caro aūt infirma. Iterū secūdo abijt ⁊ orauit dicens: Pater mi si nō pōt hic calix trāsire nisi bibā illū Fiat voluntas tua.

Exhortatio est Duo ɔtinēs. Scꝫ. Uigilādū esse
⁊ Orandū. Uigilādū ɔ̄ malū insidiās: ⁊ orādū vt
ad bonū ꝓmouēs. Quia dr̄ Damas. q̄ Orō est pe
titio decētiū a deo [Vigilate] j. Pet.v. Sobrij
estote ⁊ vigilate. q: aduersari⁹ vr̄ diabol⁹ tāq̄ꝫ leo
rugiēs circuit q̄rens quē deuoret [⁊ orate vt nō
itret̃ in tētationē] Intrare in tētationē est per
grad⁹ tētationis ɔsentiēdo tētatōi ꝓgredi in p̄cipi
tiū pctī. Sup.vj. Et ne nos inducas in tētationeꝫ
j. Cor.x. Tētatio vos nō apprehēdat nisi huma-
na. Fidelis aūt de⁹ q̄ nō patiet̃ vos tētari supra id
qđ potestis. Sed faciet cū tētatōe ꝓuentū vt possi
tis sustinere. Hui⁹ exhortatōis subiūgit Causam
dicens [spūs q̄deꝫ ꝓmptus est] q̄ supior ps ē
hoīs: ad imaginē dei insignita Rho.vij. Condele
ctor legi dei ꝫm interiorē hoīem [caro aūt infir-
ma] Job.iiij. Qui terrenū h̄nt fundamentū: ɔsu-
ment̃ velut a tinea. Sap.ix. Corp⁹ qđ corrūpit̃ ag
grauat aīam ⁊ depmit terrena inhabitatio sensū
multū cogitantē Rho.vij. Infelix ego hō q̄s me li
berabit d̄ corꝑe mortis hui⁹: [Iteꝝ scđo abi
it ⁊ orauit di.] Exēplo docꝫ qđ suasit exhortādo
[Pater mi si nō pōt] ɔsilio tuo mouēte [trāsi
ire hic calix] passionis [fiat volūtas tua] q̄a
tūc calicē salutaris accipiā ⁊ nomē dn̄i inuocabo:
sicut ꝑus expositū est.

Et venit iteꝝ ⁊ inuenit eos dormientes. Erāt eī oculi eoꝝ grauati Et relictis illis iteꝝ abijt ⁊ orauit tertio eundē sermonē dicēs

Hic Tertio oñdit orōnē debere esse Instātē Et
est idē mod⁹ exponēdi q̄ ꝑus [inuenit eos dor-
miētes] Et subiungit causam [Erāt eī ocu. eo
rū grauati] p̄ tristicie tedio. Ps.cxviij. Dormita
uit aīa mea p̄ tedio ɔfirma me in ỽbis tuis Sup
xxv. Morā aūt faciēte sponso dormitauerūt oēs
et dormierūt Et iō etiā h̄ nō arguit eos [sꝫ relict̃
illis iteꝝ] vt q̄escāt vt postea recreati fugere pos
sint [abijt] ab eis [⁊ orauit tertio eūdeꝫ ser.
di.] quē sel' ⁊ scđo dixerat. Sꝫ ɔ̄ h̄ esse videt̃ qđ dr̄
Eccli.vij. Ne iteres ỽbum in orone tua. Sed dicē
dū q̄ sensus auctoritatis ē q̄ ita attēte orandū sit
q̄ p negligētia iterare nō opteat. Tertia āt dn̄i orō
fuit ɔtra Mort̃ horrorē: Cruc̃ ɔfusionē. ⁊ Dolo
ris acerbitatē Ul' Propt̃ veniā p̄teritoꝝ: Tutelā
p̄ntiū. ⁊ Cautelā futuroꝝ. Et multis alijs modis
facile est h̄ variare.

Tūc venit ad discipulos suos ⁊ dicit illis: Dormite iā ⁊ req̄escite. Ecce appropinq̄bit hora ⁊ fili⁹ hominis tradet̃ in man⁹ pctōꝝ. Surgite eam⁹ Ecce appropinq̄bit qui me tradet.

Hic oñdit q̄ꝫ patiētes ⁊ fortes debem⁹ eē ī ꝑicul' N
⁊ iō Tria hic dr̄. Scꝫ. Cōpassiōeꝫ discipuloꝝ: Pa
tiētiā ꝑiculoꝝ. ⁊ Cōstātiā in cōprehēsiōe hostiū. De
Cōpassiōe venit q̄ dicit [Dormite iā ⁊ req̄esci
te] q: somn⁹ recreatio est sensuū ⁊ spirituū ⁊ mem
broꝝ q̄es. Esa.lviij. Req̄eꝫ dabit tibi dn̄s sp Sꝫ
tūc q̄rit̃: Quō dormire poterāt cū stati subdat [ec-
ce appropinq̄bit hora] Et dicēdū q̄ int̃posita
fuit hora ⁊ spaciū noct̃ in q̄ dormierūt. Vñ Mar.
xiiij interponit̃ Sufficit. Uoluit aūt q̄escere sic di
xim⁹ vt recreati fugere possent. Et custodiuit eos:
vigilās sup custodiā gregis sui. Lu.ij. Esa.xxj. Cu
stos q̄d de nocte: custos q̄d d̄ nocte. Ps.cxx. Ecce
nō dormitabit neq; dormiet q̄ custodit israel [Ec
ce appropin. hora] p̄finita a p̄re [⁊ fili. hoīs]
ꝫm naturā humanā [tradet̃ in ma.] h̄ est in p̄tā
tē [pctōꝝ] Job.ix. Terra data est in man⁹ impij
vultū iudicū ei⁹ opit. Abac.j. Preualēte ipio ad-
uersus iustū egredit̃ iudiciū ꝑuersū. Esa.liij. Tra-
didit in mortē aīam suā ⁊ cū scelerat̃ reputat⁹ est.
Sil'e dictū ꝓpheticū est. iiij. Reg.vj. Ubi helise⁹ di
xit ad senes isrl'. Nunq̄d scitis q: miserit filius ho
micide vt p̄cidat̃ caput meū: Vñ pꝫ q̄ sue tradiri
onis nō erat ignar⁹ [Surgite eam⁹ hinc] ob-
uiā eis: ɔstātiā oñdētes Jo.xviij. Processit obuiā
eis ⁊ dixit. Quē q̄rit̃: At illi dixerūt. Jesū nazarenū
Et ait ill' Ego sum. Si ḡ me q̄rit̃ sinite hos abire.
Jo.xiiij. Ut sciāt oēs q: diligo p̄rem. ⁊ sic mādatū
d̄dit mihi pr̄: sic facio [Surgite ea. hic] ad locū
vicꝫ traditiōis ⁊ passiōis [Ecce appropi. q̄ me
tradꝫ] j. pe.ij. Tradebat āt iudicāti se iniuste. Jo.
xvij. Pro eis scifico meipm. h̄ est: sacrifico meipm

Adhuc eo loq̄nte Ecce iudas vnus de duodeci venit: ⁊ cū eo turba multa cū gladijs ⁊ fustib⁹ missi a p̄ncipib⁹ sacerdotū ⁊ senioribus populi

Hic tāgit̃ Traditio ꝫm opis ꝑfectionē. Et tāgit
Duo. Proditionē vicꝫ tradētis. ⁊ Patiētiā ⁊ Be-
nignitatē ch̄i traditi. Ibi. [Dixitq; illi Jesus] In
Prio sūt Duo. Mistri vicꝫ sceler̃. ⁊ Signū tradi
tiōis. Mistri sceler̃ describūt̃ in Duce ⁊ Seq̄cib⁹
De Duce dr̄ [Adhuc eo loq̄nte] vt arti⁹ ī corde
discipuloꝝ infigeret̃ q̄ ñ erat ignar⁹ oīm q̄ vene-
rūt sup eū: sꝫ p̄sci⁹. Jo.xiij. Jesus sciēs oīa q̄ ventu
ra erāt sup eū [Ecce iudas vn⁹ de duo.] ingra
t⁹ ⁊ ꝓditor Act.j. de Juda q̄ fuit dux eoꝝ q̄ cōpre-
hēderūt dn̄ꝫ iesū. Jo.vj. Nōne ego duođ. vos elegi
⁊ vn⁹ ex vob̄ diabol⁹ ē [⁊ cū eo tur.] multitudie
fort̃: armis ipugnatiōe armata ⁊ munita [missi]
Ut ordinariā ⁊ publicā viderēt̃ h̄re p̄tātē. Et h̄ est
qđ dr̄ [⁊ cū eo tur. mul.] A turbādo vere turba
dicta. Sic rex syrie misit exercitū ad cōprehēdēduꝫ
Helizeū. iiij. Reg.vj. Et sicut saul elegit tria milia
viroꝝ fortiū ⁊ egressus ē ad cōprehēdēduꝫ Dauid
[cū gla. ⁊ fusti.] Que sūt arma ipugn̄tiōis Nō de-
fensiōis. Et iō illicita q̄ñ adhibent̃ ad nocumētum
innocēt̃. Vñ Infra. Tāq̄ꝫ ad latronē exist̃ cū gla
dijs ⁊ fustib⁹ cōphendere me. Exo.xv. Dixit ini-
mic⁹ ꝑseq̄r ⁊ cōprehēdā: diuidā spolia. iplebit̃ aīa

mea. Euaginabo gladiū meū: interficiet eos manꝰ
mea [missi a principib⁹] In qb⁹ publica ptās
iudicioꝝ fuit [z sacerdotib⁹] In qb⁹ scīa legis z
scītas debuit esse ordis [z seniori. ppl'i] In qb⁹
debuit esse ɔsiliū agēdoꝝ in hūanis. Et hec oīa p/
uersa facta sūt. Quia Prouerb. xxix. dr. Qui cū fu/
re pticipat odit aīam suā. Iā aūt pticipabāt cū Iu
da De q̄ dr Ioā. xiij. q̄ fur erat z habebat loculos
z ea q̄ mittebant portabat. Esa. j. Principes tui in
fideles socij fur. De Seniorib⁹ autē dr Dan. xiij.
Egressa est iniq̄tas a seniorib⁹ iudicib⁹ q̄ videbant
regere populum.

Qui aūt tradidit eū: dedit eis si/gnū dicēs. Quēcūq; osculatꝰ fuero ipē est tenete eū. Et ɔfesti accedēs ad iesum dixit: Aue rabbi. Et osculatꝰ est eū. Dixitq; illi iesus: Amice ad q̄d venisti?

Hic ponit traditoris signū. Et tāgunt Duo. De
terminatio vicȝ signi p vbū. z Exhibitio p opꝰ. De
Prio dr [Qui aūt tradidit eū] Io. xiij. Cū di/
abolꝰ misisset in cor vt traderet eū Iudas simōis
filiꝰ scariothis. Et nota Studiū malicie: z Dolū
Studiū: in h̄ q̄ signū dedit. Dolū in h̄ q̄ nō apte
videret eū psequi Sȝ ex ɔfidētia familiaritatis acce/
dere ad osculū amoris. Prouer. vj. Hō apostata
vir inutil' gradit ore puerso: annuit ocul': terit pe/
de: digito loquit: puo corde machinat malū. Esaie
xxxij. Fraudulēti vasa pessima sūt. Ipe em̄ cogitati
ones ɔcinnabit ad pdēdos mites cū loq̄ret paup
iudiciū. Sȝ q̄rit Quare signū dabat de eo q̄ oi/
bus q̄tidie (al's ɔtinue) fuit manifestꝰ. Et ad h̄ dic
Hiero. q̄ putabat signa q̄ fecerat saluator magic/
cē facta artib⁹. Etq; in mōte audierat trāsfigura/
tū: timebat ne aliā faciez sibi sumeret z sic euaderet
manꝰ capiētiū: si palā vt psecutor accessisset [Dedit
eis signū] sue pditiōi ɔgruū. sed homicidio val/
de incōsonum. Ps. Posuerūt signa sua signa. ij.
Thes. ij. Cuiꝰ aduētꝰ erit s̄m opatiōnē erroris in
signis mēdacib⁹ [Quēcūq; osculatus fuero:
ipe est] Sicut agnꝰ a lupo osculat. Prouer. xx/
vij. Meliora sūt vulnera amici q̄ȝ fraudulēta odi
entis oscula [tenete euȝ] Lucas addit. z ducite
caute. Quasi di. De manib⁹ nō dimittite ne transfi/
guratꝰ euadat [Et ɔfestim accedēs] Ecce Si
gni exhibitio [ad iesū dixit: Aue rab.] Falsa sa
lutatō p aue qd ve mortꝭ ministrat z pcurat. Hiere.
ix. Ore suo pacē cū amico suo loq̄tur. z occulte po
nit ei insidias [z osculatꝰ ē eū] .ij. Regū. xx. dixit
Ioab Amase: Salue mi frat. z dextera tenuit mē/
tū Amase q̄si osculās eū. z pcussit eū i latere z occi
dit eū Prouer. xj. Qui decipit amicū suū indigēs ē
corde [Dixitq; illi iesus] Patiētiā opponēs ɔ
oīa illata mala. Iac. j. Patiētia opꝰ pfectū hȝ vt si/
tis pfecti z integri i nullo deficiētes [Amice] Ex/
pte chri ei amicicia salua fuit. q̄ bonū p malo red/
didit qd est amicoꝝ. Sȝ q̄ amicicia int duos est z
Iudas egit inimicicias. Iō dr glosa. q̄ ē Ironia.
Sup. xxij. Amice quō huc intrasti nō hn̄s vestem
nuptialē. h̄ est: amici habitū sed pditorꝭ Eccli. vj.
Est amicꝰ s̄m tp̄s z nō pmanet in tēpe necessitatis
[ad q̄d venisti?] h̄ est: de statu apl'i in q̄ȝ vilē fo/
ueā pditorꝭ cecidisti Esa. xiiij. Quō cecidisti de celo
lucifer q̄ mane oriebarꝭ cecidisti i terrā? Ezech. xxviij
Proieci te de mōte dei de medio lapidū ignitoꝝ.

Tūc accesserūt z manꝰ iniecerūt in iesum z tenuerūt eū.

Hic post pfectā traditionē tāgit captiuitas siue
cōprehēsio dn̄i q̄ terminat ad illusionē sic ante di/
ctū est. Habet aūt ptes Duas. Cōprehēsionē vicȝ
z Tractionē in captiuitatē. Ibi. [At illi tenētes ie/
sum zc.] Cōprehēsio tollit agēdi libtatē. Tractio
cōpellit ad sustinētie difficultatē. Cōprehēsio ergo
sua soluit in nobis difficultatē ad bn̄ opandū. Et
Tractio sua redimit inclinationē ad malū q̄ trahi/
mur ex lege mēbroꝝ. Hec aūt Duo tāgunt Rho
ma. vij. Perficere bonum nō inuenio. Non enim
qd volo bonū h̄ ago. sed qd odi malū illud facio.
Prima adhuc diuidit in Duo. In cōprehēsionē z
In Auxiliātiū destitutionē. Ibi. [Tūc discipl'i reli
cto eo zc.] Adhuc Prior diuidit s̄m ea q̄ circūstāt
ɔphēsionē. Que sūt Quattuor. Quoꝝ Primū ē
Qua cōprehendit vt infirmꝰ. Scdm aūt est Quo
ostēdit cōprehēsio nō esse infirmitatis sed dispēsa/
tiōis discipul' In Tertio ostēdit Uolūtaria esse cō
phēsio turbis. In Quarto aūt ostēdit esse pordi/
nata ɔsilio p̄ris qd expssū est in scripturis. Et iste
ptes patēt in lr̄a. In Pria qua ondit Infirmitas
cōprehēsi: tāgunt Tres actꝰ maloꝝ. Unꝰ est Pre
sumptuosus accessus. Scds est: Uiolētꝰ captꝰ sa
crilege manꝰ. z Tertiꝰ ē Pertinacis malicie tentꝰ
Dic igit [Tūc accesserūt] signo accepto Eccl'i
.j. Accessisti ad deū puerso corde: z cor tuū plenū ē
dolo. Esa. lvij. Accedite huc filij auguratricis semē
adultere z fornicarie. Exodi. xix. Si bestia tetigerit
montem lapidabit. Bestia (q̄si vastia dicta) homi
cide isti sūt [z manꝰ] sacrilegas [iniecerūt in ie
sum] Iob. xvj. Cōclusit me deꝰ apd iniquū z ma
nib⁹ impijs me tradidit [z tenuerūt eū] ptinaci
malicia [tenuerūt] tenētes oia. Threñ. iiij. Aū fa
ciē n̄ram dn̄s chr̄s captꝰ ē in pctis n̄ris Cui diximꝰ
In vmbra tua viuemꝰ inter gētes.

Et ecce vnꝰ ex his q̄ erāt cū iesu extēdēs manū exemit gladiū suū z pcutiēs seruū pncipis sacerdo/tū amputauit auriculā eius

Hic ostēdit hec cōprehēsio nō esse infirmitatis sȝ
dispensatiōis. Et in hac dicunt Quattuor In ea.
Unū z Primū Paratū p auxiliū qd petrꝰ exhibu
buit. Scdm Repssio zeli auxiliātis. Tertiū ē Rō
repssiōis. Et Quartū Onsio dispēsatiōis. De Pri
mo g dr [Et ecce vnꝰ] int tot discipl'os z est ille
q̄ feruore se oib⁹ ptulit. Un̄ Io. xviij. Simō petrꝰ
cū hr̄et gladiū eduxit eū z pcussit seruū sūmi sacer
dotꝭ zc. [ex his q̄ erāt cū iesu] Luce. xxij. Uos
estis q̄ pmāsistꝭ mecū i tētatōib⁹ meis. Io. xiiij. Ab
initio mecū estis [extēdēs manū] vt fortiorē da
ret ictū Esa. v. Nō ē auersus furor eiꝰ sȝ adhuc ma

nus eiꝰ extēta [exemit gladiū] eodē zelo q̄ dixe/
rat: patꝰ sum tecū z in carcerē z in mortē ire. Forte
putabat se ita debere facere. q̄ Luc. xxij. dr. Qui hȝ
tunicā vēdat z emat gladiū. Un̄ etiā ibi dr q̄ dixe/
rūt. Dn̄e si pcutimꝰ in gladio? Et Iesus dixit. Si/
nite vsq; huc. h̄ est: pmittite eos captiuare me. Sȝ
interloq̄ndū anteq̄ȝ petrꝰ h̄ intelligeret: feruore suc
census dedit ictū [z pcutiēs seruū principis
sacerdotū] eo q̄ ille ptāte dn̄i sui accepta: vide/
bat eē caput cohortꝭ. z cogitabat q̄ illo ītfecto alij
ɔfusi fugerent. z volēs vibrare gladiū in cerebrū
eiꝰ declinato capite ad latus [amputauit auri/
culā eius dexterā] Et Lucas addit q̄ iesus tā/
gēs auriculā sanauit eū: vt pbaret illud Ps. cxix.
Cū his q̄ oderant pacē erā pacificꝰ: cū loq̄bar illis
impugnabāt me gratis.

Tūc ait illi iesus: Cōuerte gladium tuū in locū suū. Oīs em̄ q̄ ac/ceperint gladiū gladio pibūt

Hic tāgit Cōpressio expetētis vindictā Duob⁹
modis. Primo Per inhibitionē. Scdo Per Pe
ne cōminationē. De Primo dr [Cōuerte gladi
um tuū in locū suū] Cesset vīdicta: exhibeat pa
tientia Sup. v. Siq̄s pcusserit te i vnā maxillā: p̄
be ei z alterā. ij. Reg. xix. Quid mihi z vobis filij
saruie cur efficimini mihi hodie in sathan: an igno
ro me hodie factū regē sup israel? Sed hic obijcit
q̄ dicit Beda. q̄ nō sūt immunes a scelere q̄ pmi/
serūt chr̄m occidere cū poterint phibere. Hoc igit
defendēs Petrꝰ nō videt esse pbibendus. Et dicē
dū q̄ iniuria pōt repelli plurib⁹ modis. Aut em̄ re
pellit p impedimētum aliqd Sicut Act. xxiij. fecit
Paulus q̄n fecit p̄muniri p̄sidem vt custodiret a
militib⁹ ne interficeret. Et sicut aliq̄s tenet manū
alicuiꝰ ne ledat. vel etiā totū insanientē ne ledat. et
h̄ cuilibet tā clerico q̄ȝ laico ɔcedit. Potest etiam re
pelli iniuria ɔpulsando eā. Et hoc Dupliciter Aut ei
fit vi p̄uata Aut publica. Si vi p̄uata Aut cū ar/
mis vel sine armis. Sine armis: aut zelo defensi/
onis aut vindicte. Et zelo ɔfensiōis sine armis im
pugnatiōis, etiam cū armis defensiōis oīb⁹ licȝ
tā clericis q̄ȝ laicis. Si aūt publica z cū armis im
pugnationis nō licet clericis sed pmittit laicis fla/
grante iniuria statim cū moderamie inculpate tu/
tele. Sed si interuallū sit inter iniuriā illatam z de
fensionē nō pmittit nisi p eū q̄ iudex est z ordinari
am habet vltionis ptātem. Ille em̄ iusta bella mo
uere pōt ɔtra iniuriā faciētes [Oīs em̄ q̄ gladi/
um acceperit] Cōminatio est p quā repmit Pe
trū. Est aūt accipe inuectꝰ ad capientē. Et intelligit
gladiū accipe. ɔpria spōte capiēs gladiū ad expetē/
dā vltionē. Si em̄ dat ordinarie sibi gladiꝰ tūc ex
ercet cōmissū z n̄ accipit vsurpatū. Rho. xiij. Non
sine causa gladiū portat ptās. vindex em̄ est ei qui
male agit. ij. Machab. xv. Accipe gladiū sctm̄ mu
nus a deo in q̄ deijcies aduersarios ɔpl'i mei isra/
el. Sed quia Petrꝰ fuit sacerdos z passio fuit dis
pensatoria Iō est pbibitus. Titū. j. Oportet epm
sine crimine esse. nō violentū. nō pcussorē [gladio
pibit] Materiali z Spūali qui ē excōmunicatio
q̄ Reatum interitꝰ incurrit: q̄ gladiū nō iuris or
dine suscipit. Iob. xvj. Fugite a facie gladij q̄m vl
tor iniq̄tatum gladiꝰ est. Apocal'. j. De ore eiꝰ gla/
dius ex vtraq; pte acutꝰ exibat. Ps. vij. Gladiū suū
vibrauit arcū suū tetendit z parauit illū.

An putas q̄ nō possum rogare patrē meū z exhibebit mihi modo plꝰ q̄ȝ duodecim legiōes angeloꝝ Quō g implebūt scripture? Quia sic opꝫ fieri.

Hic ondit discipulo q̄ caput est alioꝝ q̄ dispen
satiue patit. z nō ex infirmitate Propter qd etiam
Sup. xvij. dixit. Uade retro sathanas q̄ nō sapis
ea q̄ dei sunt. Et dicit sic [An putas] Quasi di.
Mirū est si hoc putas tot signis potentiā meā ex/
ptꝰ [q̄ nō possum rogare patrē meū] de q̄
Io. xj. dixi. q̄ semp me audis [z exhibebit mi/
hi mō] in hac necessitate [plus q̄ȝ duodeci le/
giones angeloꝝ] q̄m scriptū est. Om̄ angel' su
is mādauit de te zc. Qui em̄ h̄ fecit seruis. iiij. Re/
gū. vj. Ecce mons totꝰ plenꝰ eq̄rum z curruū igne
orū in circūitu helizei: Multomagis si vellē facerē
h̄ mihi mgr̄o z dn̄o. Q. di. Quid mihi pdest defen
sio apl'oꝝ: q̄ possū hr̄e duodecim legiōes angelo
rū In qb⁹ sunt septuagintaduo milia angelorum
sexmilib⁹ p legione vna cōputatis. Et hi sunt innu
meri angeli q̄ p totū mōm p̄sunt septuagītaduab⁹
linguis hoim. Et post resurrectionē cū Tito z Ue
spasiano veniētes pdiderunt homicidas illos De
quib⁹ Sup. xx. Missis exercitib⁹ suis: pdidit ho/
micidas illos z ciuitatē eoꝝ succendit [Quomō
g implebunt scripture?] Ecce ostēdit p̄ordia
tam. Act. iij. Deꝰ q̄ p̄nunciauit p ora oīm pphetaꝝ
pati chr̄m suū adimpleuit sic [Quia sic opor. fie
ri] Si em̄ vt Cassiodorꝰ dicit Prophetia est diui
na inspiratio: rerū euentꝰ immobili vitate denūci/
ans. tūc oporꝫ fieri necessitate ordinis q̄uis non
sit ibi rei ordiate necessitas. Quāuis ei de potētia
absoluta fuerit aliꝰ modꝰ possibilis n̄re liberatio/
nis: tn̄ de potētia ordinata z p̄nūciata nō fuit aliꝰ
possibilis. Luce. xxiiij. O stulti z tardi corde ad cre
dendū in oib⁹ q̄ locuti sunt pphete: nōne sic opor/
tuit pati chr̄m z sic intrare in gl'iam suā?

In illa hora dixit Iesus turbis Tanq̄ȝ ad latronē existis cum gla/dijs z fustibus comprehēdere me: quotidie apud vos sedebā docēs in tēplo z nō me tenuistis.

Ostendit hic turbis q̄ voluntarie se obtulit. Et
dicit Duo Primū est Reprehēsiōis modeste de in
utilitate armoꝝ cōtra innocentem z nō se defendē/
tem. Scdo dicit Innuēdo q̄ cum tempꝰ suū non
dū aduenerat eū tenere nō potuerūt Cū autē tp̄s
p̄finitum venit: sine armis potuerūt tenuisse. Et h̄
est [In illa hora] cum defensionē respuit [dixit
iesus turbis] Ioā. vij. Turba hec que nō nouit
legem maledicta est [Tanq̄ȝ ad latronē] nocen

rem ꝯse defendentem[Existis cuz gladijs ꝛ fustibus]q̄ arma sunt expugnationis [cōprehendere me]qui licet sim filius peccatori: nō suz latro Sed ꝓpter vba labiorū tuorū: custodiui vias latronis Lauternū hn̄s circūcisiōis ꝛ possibilitatez ꝑmi latronis q̄ similitudinē dei furari voluit. ꝛ ꝑ rapinam voluit esse eq̄lis deo. Ego aūt cum in forma dei sim non rapinam arbitror me esse equalez deo [quotidie]hoc est: sepe bis diebus Et tangit hic Quattuor q̄ debet hr̄e Doctor. Scz Predicatōis instātiā: cū dr̄ [q̄tidie]. ij. Tim. iiij. Insta optune importune argue: obsecra increpa: in oī patientia et doctrina. Scōm est Modū q̄rat audiētes. Et h̄ notat cū dicit [apud vos]Sup. iiij. Circuibat iesus ciuitates ꝛ castella ꝑdicās ꝛ docēs euangeliū regni. Tertiū ē Quies Qd̄ notat cū subdit [sede.]ps̄. cvj In cathedra seniorū laudēt eū. Quartū est Locus public⁹ cū dr̄ [in tēplo]Luc. xxij. Ego sp docebā in tēplo q̄ oēs iudei ꝯueniūt ꝛ nō me tenuistis. qꝛ tps meū nōdum venerat. Quasi di. Sic nec mō teneretis nisi vellē. ps̄. cxv. Volūtarie sacrificabo tibi Ps̄. xxxix. In capite libri scriptū est d̄ me. vt facerē volūtatē tuā de⁹ me⁹ volui.

Hoc aūt totū factū est vt adimplerent scripture ꝓphetarū.

Hic oñdit passio esse a spū sctō ꝑordinata Et h̄ est qd̄ dr̄. [Hoc aūt totū]qd̄ dictū est de Traditōe ꝛ Cōprehēsione [factū est]in expletione opis [Vt]ꝯsecutionē notat Nō Causam [adimplerētur]i. supimplerent [scripture ꝓphetarū]Eccli. xxxvj. Da mercedē dn̄e sustinētib⁹ te vt ꝓphete tui fideles iueniant. Ps̄. l. Justificeris in ſmōib⁹ tuis ꝛ vincas cū iudicaris.

Tūc discipli oēs relicto eo fugerūt

Hic auxilij tāgit destitutio. qa si aliqs auxiliari debuit: discipuli debuissent. et in lr̄a patz. Job. xix. Noti mei q̄si alieni recesserūt a me: dereliqrūt me ꝓximi mei. ps̄. xxxvij. Dereliqt me virt⁹ mea ꝛ lumē oculorū meorū. h̄ est: apl'i ꝛ ipm nō est mecū.

At illi tenētes iesuz duxerūt ad Caiphā ꝑncipē sacerdotū vbi scribe ꝛ seniores ꝯuenerāt

Hic tāgit Qualit Tract⁹ est dn̄s a ministrꝭ sceleris ad hui⁹ sceleris autores: ꝛ ordinatores. Et tāgunt h̄ Duo. Scz. Qualit trahebat: et Qualit oī solacio ꝑsidij destituebat. Ibi. [Petr⁹ āt seq̄bat] Dic igit [At illi]scelerꝭ mīstri [tenētes iesū]q̄ tn̄ oia tenebat Heb. j. Portās oia vbo virtutꝭ sue. [duxerūt illū]ductu tractiōis [ad caiphā]j. Paral. xxiij. legit q̄ Dauid volēs ampliare cultuz dn̄i istituit vigintiq̄ttuor sūmos sacerdotes Qui ordo tn̄ postea in captiuitate babylonica corrupt⁹ est sed reintegrat⁹ ab Esdra. Quod sacerdotiū Herodes sub rhomanis imperās vēdidit ꝛ q̄stū suū fecit. Et emerūt ipm Annas ꝛ Caiphas ꝛ ꝑ vices anni instabāt. Tūc aūt ammistrabat Caiphas. Et h̄ est qd̄ dr̄ [principē sacerdotū]Jo. xj. Un⁹ ex ipis Caiphas noīe cū esset pōtifex anni illi⁹. Sz ꝯ Jo. xviij. Adduxerūt eū ad Annā ꝑmū. Dicēduz q̄ ꝑmū ad Annā duxerūt sed nō vt audiret sed vt in leticiā ꝛ derisuz ibi ostenderet Sz ad caiphā ducit vt audiat in iudicio ꝛ accusatiōes ei⁹ ibi ordinētur [vbi]oēs [scribe]q̄ lr̄ature calūnias iuenire sciret. Sup. xxiij. Ve vobis scribe q̄ tulistꝭ clauē sciencie: ꝛ pharisei q̄ simulata scītate accusatiōes ꝯtra iusticie factas esse ꝓbarēt. s. vj. Extermināt facies suas [ꝛ senio.]q̄ lōga expiētia malicie mlt̄a obijcere sciret ꝛ rn̄t obuiare. Hiere. iiij. Sapiētes sūt vt sciāt mala bn̄ āt facē nescierūt. Oēs ibi (al's isti) [cōuenerūt]Act. iiij Cōuenerūt i ciuitate ista aduers⁹ scm̄ puerū tuū iesū facere q̄ man⁹ tua ꝛ ꝯsiliū tuū decreuerūt fieri. ps̄. ij. Cōuenerūt i vnū aduersus dn̄m ꝛc̄.

Petr⁹ āt seq̄bat eū a lōge vsqꝫ ad atriū ꝑncipis sacerdotū Et ingressus intro sedebat cū ministris vt videret finē.

Hic tāgit destitutio solatij. Petr⁹ ei q̄ se ꝓmiserat sociū eē tribulatōis iā n̄ cū ipo i carcerē vadit sz lōge seq̄t. Et dr̄ h̄ Quatuor ꝑ ordinē [Petr⁹ āt seq̄bat]hoc ē: charitatꝭ ꝑstine. Dan. iij. Seq̄mur te i toto corde nr̄o ꝛ timem⁹ Jo. xiij. Quo ego vado n̄ potes me seq̄ mō. h̄ est: ꝯsequi. seq̄ris āt postea [a lōge]h̄ est: timoris. ꝛ h̄ ē Scōm. Sz quō mō dr̄ seq̄: cū aū dictū sit q̄ oēs discipuli relicto eo fugerūt. Sz dicēdū q̄ ꝑmo fugerūt sz postea occulte reuertentes seq̄bant duo Petr⁹ ꝛ discipul⁹ ali⁹ q̄ erat amict⁹ syndone sup nudo q̄ erat not⁹ pōtifici Sic narrat Jo. xviij [vsqꝫ ad atriū pri. sa.]exterius in curiā. qꝛ ibi erat mltitudo mīstrorū: q̄ adduxerāt iesū. Pricipes āt iā intra se i domū receꝑant victū iesū [Et igres. itro]Hoc ſcabat desideriū petri. Ingress⁹ āt fuit ꝑ discipulū q̄ erat not⁹ pōtifici [sede cū mīstrꝭ]expectās [vt vide. fi.]eorū q̄ fiebāt circa iesū Sz q̄rit: cū iste ꝑcusserit auriculā fui pōtificꝭ q̄lit audebat seq̄: Dicēdū q̄ i tenebrꝭ ꝑcussit ꝛ iō not⁹ n̄ fuit. Multꝭ ei ibi astātib⁹ nesciuerūt q̄s ictū dederat. Et iō Sup euāgelista dixit Un⁹ āt ex his q̄ erāt cū iesu. ꝛ qd̄ Joā. dr̄. Simon āt Petr⁹ cū hr̄et gladiū: h̄ sciuit familiarit qꝛ sp ꝑximi eē ꝯsueuerūt Joānes ꝛ petr⁹ Et iō Joānes h̄ vidit sed alij nō viderūt.

Pricipes āt sacerdotū ꝛ oē ꝯciliū q̄rebāt falsū testioniū ꝯtra iesū vt eū morti traderēt Et n̄ iuenerūt cū mlti falsi testes accessissent

Hic tāgit de ꝯdēnatione facta ꝑ linguas ꝛ Cōsiliū iudeorū. Sūt aūt in hoc Duo ꝑncipalit inducta q̄ chr̄m multū afflixerūt. Quorū Unū est Falsi termis ipositio ꝑ inimicū. Scōm ē Veritatꝭ negatio ꝑ eū q̄ ꝑcipu⁹ erat int amicos. Et hec patēt i lr̄a In Prima pte Tria sūt ꝑ ordinē. Vicz Accusatio Cōdēnatio ꝛ Illusio. In accusatōe Duplr̄ ꝓcedūt Preordinat em̄ Accusatio ex testimonio aliorū. et Subiūgit Accusatio ex ꝯfessiōe ꝓpria. Itē testimoniū alienū Duplex inducit. Falsum vicz. ꝛ Veruz sed falso intellectu inductū. Et hec oia ꝑ ordinē patent in lr̄a. In Primo falso testimonio Quattuor dicunt. Vicz Testantiū instātia. Testimonij falsi-

Q

tatis insufficiētia. Testantiū malicia. ꝛ Ad inueniendū etiā falsuz testimoniū impotētia De Primo dr̄ [Principes aūt sacerdotū]sic auctores [ꝛ oē ꝯciliū]sic ꝯsentiēs neci Eccl. xvj. In synagoga peccantiū exardescet ignis. ꝛ in gēte incredibili exardescet ira Esa. j. Iniq̄ sunt cet⁹ vr̄i Hēn. xlix. In cetu eorū nō sit gl'ia mea [querebāt]Ecce Instātia Ps̄. xxxvij. Qui iq̄rebāt mala mihi locuti sunt vanitates [falsum testimoniū]qꝛ defecit eis veritas Job. xvj. Hec passus sum absqꝫ iniq̄tate cū haberē mundas ad deum ꝑces Job. xvj. Suscitat falsiloquus aduersus faciē meā ꝯtradicēs mihi [vt eū morti traderēt]Ecce Malicia Oñdūt se esse genimia viperarū. Sic em̄ falso testimonio bonū ciuē naboth interfecerūt pr̄es eorū. iij Reg. xxj. [ꝛ nō inuenerūt]qꝛ Honestas fame: falsitatē mētirā exclusit [cū multi falsi testes accessissent]Multi em̄ laborauerūt Ps̄. lxiij. Defecerūt scrutātes scrutinio Hiere. ij. Quid inuenerūt pr̄es vr̄i in me iniq̄tatis. qꝛ ambulauerūt post vanitatē ꝛ vani facti sunt Un̄ d̄ talib⁹ Dan. xiij. Recte mentitus es in caput tuū.

Nouissime aūt venerūt duo falsi testes ꝛ dixerūt: Hic dixit: Possū destruere templū dei: ꝛ post triduum reedificare illud.

Hic tāgit verū: ꝯuerso itellectu acceptū. Un̄ dic [Nouissime]q̄n iā oēs defecerāt [venerūt duo falsi testes]Exod. xx. Nō loq̄ris ꝯ ꝓximū tuum falsū testimoniū. Quia vo sciuerūt qd̄ lex dr̄ Deut. xix. Nō stabit vnus testis ꝯ aliquē: sed in ore duorū vel triū testiū stabit oē vbū. Ideo iūgūt se duo falsi testes. qꝛ falso itellectu qd̄ vere dictū erat acceperūt Job. x. Instauras testes tuos ꝯ me ꝛ multiplicas irā tuā aduersum me Hiere. xij. Facta ē mihi hereditas mea q̄si leo in silua dedit: ꝯ me vocē [ꝛ dixe. hoc dixit]Joā. ij. Possum destruere tēplū dei ꝛ post triduū reedificare illd̄. Hoc nō dixit dn̄s. Sed sic Soluite tēplū h̄ ꝛc̄. Sz isti vidētes q̄ Facilius erat destruere q̄ꝫ ꝯstruere: ꝛ audientes q̄ post triduū excitaret: arguebāt q̄ etiā in triduo destrueret. Et h̄ dixit dn̄s ꝑdicēs sacrm̄ passionis sue. ꝛ ꝑdicēs resurrectōem. Un̄ Ibidē addit. Hoc aūt dicebat de tēplo corꝑis sui.

Et surgēs ꝑnceps sacerdotū ait illi: Nihil rn̄des ad ea q̄ isti aduersū te testificant? Jesus aūt tacebat.

Incipit exigere ꝓpriā ꝯfessiōem vt accuset ex ipsa Et dicūt h̄ Tria. Primo em̄ in furorē capt⁹ exigit obiectorū rn̄siōnē. Scd̄o Adiurās exigit ꝯfessionē Tertio ex ꝯfessiōe format accusatiōis ꝯdēnatiōem Et hec patēt in lr̄a. Dicit ḡ [Et surgēs pricepts sacerdotū]qꝛ motu corꝑis indicabat isaniā mētis in (al's de) h̄ q̄ ꝯueniēs testimoniū ꝯ dn̄m nō inueniebat ita auid⁹ fuit mortꝭ eius Prouer. j. Pedes eorū ad malū currūt ꝛ festināt vt effūdāt inoxium sāguinē Esa. lvij. Cor ipij q̄si mare feruēs qd̄ q̄escere nō pt [dixit illi]isidiose Eccl. xj. Bona in malū ꝯuertēs isidiat. ꝛ in electꝭ pōit maculā. ps̄. ix sid ia ꝛ q̄si leo i spelūca sua. isidiat vt rapiat pauperē [Nihil re. ad ea q̄ isti]falsi testes [aduer. te testi.]Ipe potius ꝑnceps rn̄dere debuit. ꝛ falsos testes examinare. ꝛ dijudicare ꝛ facere eis sic male egerūt ꝯ inocētē. Sic fecit Dan. xiij. Hoc em̄ erat officij sui Prouer. xix. Falsus testꝭ nō erit ipunit⁹ [Je. āt ta.]Prouer. xxiij. In aurib⁹ isipiētiū ne loq̄ris. qꝛ despiciēt doctrinā eloquij tui Esa. liij. Quasi agn⁹ corā tondēte se ommutescet ꝛ nō apuit os suū. ps̄. xxxvij. Ego āt tāq̄ꝫ hō nō audiēs. ꝛ nō habēs i ore suo redargutōes.

Et ꝑnceps sacerdotū ait illi: Adiuro te ꝑ deū viuū vt dicas nobis si tu es chr̄s filius dei. Dixit illi Jesus: Tu dixisti. Uerūtn̄ dico vobis amodo videbitis filiū hoīs sedentē a dextris virtutis dei ꝛ venientem in nubibus celi.

Et h̄ est Scōm [Adiu. te ꝑ deū vi.]in cōꝑatiōe idolorū. De q̄b⁹ dr̄ Neqꝫ em̄ spūs ē in ore ipsorū Interrogat āt ꝑmū añq̄ꝫ in vitupia illusionū ꝓrūpat vt ꝯformet se sapiēti Eccl. xj. Priusq̄ꝫ iterroges ne vituꝑes quēq̄ua [vt di. no.]Jo. j. Quid dicꝭ d̄ te ipo: Q. d. Audisti qd̄ alij de te dicūt. ꝛ voluit alios ꝑmo ꝓponere (al's ꝓponere) vt ex dicto illorū irritaret. ꝛ sic ꝓuocat⁹ mala diceret [si tu es chr̄s]messias i lege ꝓmissus. ꝛ h̄ q̄ ad hūanitatē [fi. dei]viui q̄ ad deitatē. Hoc Martha simplr̄ ꝯfessa ē Jo. xj. Ego credidi qꝛ tu es chr̄s fili⁹ dei viui q̄ in hūc mōm venisti. Sz iste q̄rit isidiose [Dixit il. ie. tu dixi.]Joā. xix. Ego in h̄ nat⁹ suz vt testioniū ꝑhibeā veritati. Et caute dr̄ [Tu di.]qꝛ ꝛ si nō affirmādo tn̄ q̄rēdo dixit Jo. viij. Tu q̄s es: Et rn̄dit. ꝑncipiū q̄ ꝛ loq̄r vob. Jo. v. ꝓpterea ꝑseq̄bāt eū iudei nō solū qꝛ frāgebat sabbatū. sz qꝛ se dixit filiū di eq̄lē se faciēs deo [Uerūtn̄ di. vo.]licz mō abscōditus sit vult⁹ me⁹ ꝛ despect⁹ Esa. liij. [amō]post passionē i scd̄o aduētu [vi. fi. ho.]Joā. v. Pr̄ nō iudicat quēq̄ꝫ sz oē iudiciū dedit filio [se.]regnātē [a dex. vir. dei]in potiorib⁹ bōis. ps̄. cix. Dixit dominus ꝛc̄. Act. vij. Uideo celos aptos. ꝛ filiū hoīs a dextrꝭ vrtutꝭ dī Apo. j. Ecce venit cū nubib⁹ ꝛ videbit eū ōis ꝑks ꝛ q̄ eū pupugerūt [ꝛ]h̄ [ve. i n. ce.] Dan. vij. Ecce in nubib⁹ celi filius hoīs venit.

Tunc ꝑnceps sacerdotū scidit vestimēta sua dicēs. Blasphemauit Quid adhuc egemus testibus? Ecce nūc audistis blasphemiā. Quid vobis videt? At illi rn̄dentes dixerūt: Reus est mortis.

Hoc est Tertiū. Et dicunt in eo Quattuor. Primū est Signū detestatōis dicti saluatoris. Scōz Snīa pontificis de crimīe iposito saluatori. Tertiū est Inq̄sitio snīe ꝯdemnatōis. Et quartū ē snīa ꝯsilij cōis. Dicit igit [Tūc]h̄ audito [pricepts sacerdotū]Soph. iij. Sacerdotes eius pollue- R

rūt scām meū [scidit vestimēta sua] q̄si volens
ondere detestationē blasphemie. Sic Ezechias au
diens blasphemiā rapsacis scidit vestimēta sua exi
liēs de folio Esa.xxxvij. ꝛ tn̄ iste libēter audiuit [Di
cens. Blasphemauit] in hoc ꝙ se filiū dei fecit
Jo.x. De bono ope nos non lapidamus te sed de
blasphemia. qꝛ tu hō cū sis: facis temetipm̄ deum
Sed ad h̄ r̄ndet saluatoꝛ. Si illos dixit deos ad
q̄s ſmo dei factus est: ꝛ nō pōt solui scp̄tura: quē
scīficauit pater: ꝛ misit i mundū vos dicitis quia
blasphemo. qꝛ dixi filius dei sum [Quid adhuc
egemus testib₃] q̄si dicat. frustra laboramus
[Ecce nūc audistis blasphemiā] q̄ sibi attri
buit diuinitatē Job.xv. Docuit iniq̄tas os tuū et
imitaris linguā blasphemantiū. Cōdēnabit te os
tuū ꝛ non ego [Quid vobis videt̄?] Querit iu
diciū ab his q̄ sitiunt sanguinē ipius q̄s sciuit cito
daturos mortis sn̄iam Exo.xxiij. Dan.xiij. Inno-
centē ꝛ iustū ne interficias Deut.xix. In iudicio nō
adq̄escas plurimoꝝ sn̄ie vt a v̄itate deuies [At il
li respōdentes dixerūt: Reus est mortis]
Sap.ij. Hec dixerūt ꝛ errauerunt. excecauit eñ il
los malicia ipoꝝ Sap.vj. Cū essetis mīstri regni
eius: nō recte iudicastis neq₃ custodistis legē iusti
cie: neq₃ ſm voluntatē dei ambulastis. Exterius tn̄
volebāt se ꝯformare legi Leui.xxiiij. Quicūq₃ blas
phemauerit nomē dn̄i morte moriat̄.

Tūc expuerūt in faciē eius.

Hic tangit̄ Illusio q̄ ꝯficit̄ ex Trib₃. Ex Illusi
one vilitatis imundicie. ꝛ Ex Afflictiōe verboꝝ ex-
probrāte blasphemie. ꝛ ex Irrisiōe tāq₃ plate stul-
ticie. De p̄mo dr̄ [Tūc expuerūt in faciem
eius] tāq₃ os illud ꝯspuentes qd̄ imūdicia blas-
phemie se polluit Esa.l. Faciē meā nō auerti ab in-
crepātib₃ ꝛ ꝯspuentib₃ in me Job.xxx. Faciē meā
ꝯspuere nō verent̄.

Et colaphis eū ceciderūt. Alij aūt palmas in faciē eius dederunt dicētes: Prophetiza nobis christe: Quis est qui te pcussit?

Tangit Afflictionē Duplicē. Colaphos in col-
lo q̄ Adā glutiuit vetitū pomū. Alapas in maxilla
q̄ masticauit. Dicit igit̄ [Et colaphis eū ceci-
derūt] Esa.l. Corpus meū dedi pcutientib₃ ꝛ ge-
nas meas vellentib₃ [Alij aūt palmas] exten-
sas [in faciē eius dederūt] pcutiētes maxillas
eius Threñ.iij. Dabit pcutiēti se maxillā: saturabi
tur opprobrijs Job.xvj. Exprobrātes pcusserūt ma
xillā meā Mich.v. In v̄ga pcussit maxillā iudicis
isrl̄ Prouerb.xvij. Nō est bonū dānū inferre iusto
nec pcutere p̄ncipē q̄ recte iudicat [Dicētes] irridē
do [Prophetiza nobis chr̄e] Luce.xxiij. dr̄ ꝙ
velauerūt faciē eius. Quis est q̄ te pcussit? Hiere.
xx. Factus sū in derisū tota die oēs subsannāt me
Threñ.iij. Ego sum psalmus eoꝝ Job.xij. Deride
tur iusti simplicitas: lampas ꝯtēpta apd̄ cogitatio
nes diuitū pata in tp̄s statutū.

Petrus v̄o sedebat foris in atrio Et accessit ad eū vna ancilla dicēs Et tu cū Jesu galileo eras.

Hic ponit̄ Scd̄m In q̄ tāgit̄ defect⁹ v̄itatis q̄ S
in tātū afflixit chr̄m ꝙ fecit eū respicere Petrū. Et
tāgunt̄ Duo. Negatio vicȝ. ꝛ Pn̄ia. Ibi [Et recor-
datus est Petrus] Adhuc aūt Negatio hic iducit̄
Triplex. ꝛ ſm h̄ ptȝ diuisio. In Pria tāgūt̄ Tria
Loc⁹. ꝛ Occasio. ꝛ Negatio ipa. De Loco dr̄ [Pe
trus v̄o] q̄ seq̄bat̄ vt videret finem [sedebat fo
ris] extra domū [in atrio] cū mīstris. Et ſm Au
gu. h̄ dr̄ p recapitulatōē. Et est factū in atrio Anne
qꝛ in illo dr̄ incepisse negatōem. Sed alij expositō
res dicunt factū in atrio Caiphe [Et accessit ad
eū] vt melius discerneret Prouer.vij. Mulier va
ga garrula q̄etis impatiēs q̄ nō valet in domo cō-
sistere pedib₃ suis [vna ancilla] Prouerb.xxx.
Per tria mouet̄ terra. ꝛ q̄rtū: nō pōt sustiere. Per
ſuū cū regnauerit. Per stultū cū saturat⁹ fuerit ci
bo. Per odiosam mulierē cū in m̄rimoniū fuerit
assūpta. ꝛ p ancillā cū fuerit coheres dn̄e sue. Po-
tuit esse ꝙ in tēplo viderat Petrū sepe cū dn̄o. ꝛ iō
discreuit eū iter alios. Ad exaggeratōem aūt timi-
ditatis Petri Tria ꝯcurrūt ¶ Una fuit. qꝛ mlt̄i
tudo plus timet̄. ꝛ Sexus femine⁹: q̄ min⁹ timet̄
ꝛ Cōdicio, qꝛ ancilla min⁹ timet̄ q̄₃ dn̄a Leui.xxvj.
Terrebit eos sonitus folij volātis. ps̄.xiij. Trepi-
dauerūt timore vbi nō erat timor. Cā aūt erat quia
spm̄ ad robur adhuc nō dū accepat Act̄.j. Sedete
i ciuitate q̄adusq₃ induami v̄tute ex alto. Et v̄ifica
tū ē in petro qd̄ dixit sibi chr̄s sup̄. Sp̄us q̄dē p̄m
ptus est: caro aūt infirma. Ex p̄mptitudie ei sp̄us
pcessit qd̄ sup̄ dixit. Paratus sū tecū in carcerē ꝛ i
mortē ire. Ex ifirmitate aūt carnis ꝙ negauit ad vo
cē vni⁹ ancille dicēs [Et tu cū ie. galileo eras]
Galile⁹ dr̄. qꝛ ibi fuit nutrit⁹ ꝛ ꝯcept⁹. ꝛ inde icepit
p̄dicatio sua. ꝛ ibi fecit initiū signoꝝ. Sic dr̄ Jo.ij

At ille negauit corā omnibus: dicens. Nescio quid dicis.

Tria dr̄. Negatōꝫ. ꝛ Publicū negatōis. ꝛ Mo
dū. Primū significat̄: cum dr̄ [At ille negauit]
Tit.j. Cōfitet̄ se nosse deū. fact̄ aūt abnegat [corā
oīb₃] Sup̄.x. Qui āt negauerit me corā hoīb₃ ne-
gabo ꝛ ego eū corā p̄re meo. Cā aūt negatōis erat
qꝛ nō abnegauerat semetipȝ sic̄ dixerat. Sup̄.xvij
Siq̄s vult p⁹ me venire abneget semetipm̄ ꝛ tol-
lat crucē suā ꝛ seq̄t̄ me. Id aūt: ꝙ i māifesto fecit ne
gationē: h̄ fecit ad scādalū [Dicēs: Nescio q̄d di-
cis] Modus ē negatōis. Et dicūt q̄dā ꝙ h̄ nō ne
gauit chr̄m sȝ mulier̄ dictū. Et ꝯ h̄ dr̄ Augu. ꝙ si
isti v̄eꝝ dicūt tūc r̄ndeāt ad dictū dn̄i q̄ dixit: ter me
negabis. ꝛ nō dixit ter dictū mlieris negabis. Con
tra h̄ dr̄ Ecci.iiij. Pro aīa tua nō ꝯfundaris dicere
v̄eꝝ. ꝛ vsq₃ ad mortē decerta p v̄itate.

Exeūte aūt illo ianuā: vidit eū alia ancilla. ꝛ ait his q̄ erāt ibi. Et hic erat cū Jesu nazareno. Et iterū negauit cū iuramēto. qꝛ n̄ noui hoīem

Hic pōit̄ Scd̄a negatio. Et Duo tāgūt̄. Occasio
negatōis ꝛ Negatio. Occasio negatōis tāgit̄ ex lo-
co ꝛ allocutiōe accusantis femine. Ex loco cū dicit̄

[Exeunte aūt illo ianuā] Cōtra. Nōne aū di
ctū est ꝙ sedebat foris. Dicendū ſm Lucā.xxij. ꝙ
post pusillū vidit eū alius ꝛ ait. Et tu de illis es?
In hoc q̄ pusillo timore pterritus exiuit. ꝛ iterum
amore mgr̄i cuius finē videre desiderauit rediuit
ꝛ tūc facta est negatio. Et ꝙ Lucas innuit virū hoc
fecisse. hic aūt dicit̄ ꝙ femina. Dicendū ꝙ femina
incitauit alios p̄mo. ꝛ tūc accessit vir ꝛ imperēs pe-
trum [vidit eum] diligēter intuens [alia ancil-
la] de qua scriptū est Geñ.xxj. Eijce ancillā ꝛ filiū
eius. Istius eñ ancille petulantis ꝛ tradentis di-
scip̄los dn̄i figura ē filia herodiadis q̄ saltib₃ fecit
amputari caput Joānis baptiste. Sup̄.xiiij. Ido
Paulus dr̄. Nō sumus ancille filij. sed libere q̄ li-
bertate chr̄s nos liberauit [ꝛ ait his qui erant
ibi] Et ideo in ista negatiōe maior est causa timo-
ris. qꝛ multi ꝯcitant̄ ad tenendū Petrū Eccis.vij.
Inueni amariorē morte mulierē que laq̄us vena-
toꝝ est: sagena cor eius: vincl'a manus illius [Et
hic cū Jesu nazareno erat] Job.ij. Quasi vna
de stultis mulierib₃ locuta es. Quid eñ mali fuit
cū Jesu nazareno esse. Sup̄.xij. Qui non colligit
mecū dispgit. ꝛ q̄ nō est mecū ꝯtra me est. Si enim
Jesus est: nō saluat̄ q̄ secū nō est. Si nazaren⁹: nō
floret v̄tutib₃ q̄ recidit (al's recedit) ab ipo [Et ite-
rū negauit] Et qꝛ maior erat causa timoris: ma
ior ponit̄ ꝯfirmatio negatōis. Et iō addit̄ [cum
iuramento] Exo.dr̄.xx. Nō assumes nomē dei tui
in vanū Zach.v. dr̄. ꝙ volumē maledictiōis veni-
et ad domū furis ꝛ ad domū iurantis in noīe meo
mendaciter [qꝛ nō noui hoīem] Quidam dicūt
eū incendisse. qꝛ nō nosset chr̄m esse purū hominē
Sed hoc nihil vt pbatū est p̄us Hiere.ix. In do-
lo renuerūt me scire dr̄ dn̄s Job.xxj. Dixerūt dn̄o
deo recede a nobis sciam viaꝝ tuaꝝ nolumus.

Et post pusillū accesserunt qui stabant: ꝛ dixerūt Petro. Uere tu et ex illis es. Nā ꝛ loquela tua te manifestum facit.

T Hic incipit Tertia negatio. Et in ipa est cā ma-
ioris timoris. ꝛ ideo etiā adiungit̄ maior cōfirma-
tio negationis. Tangunt̄ aūt in Cā timoris Tria
Tempus cū dicit̄ [Et post pusillū] Lu.xxij. In
teruallo facto quasi vnius hore [accesserūt] cau
sa tenendi. ꝛ vt diligentius ꝯsiderarēt q̄ stabant se-
cū sic̄ dr̄ Joā.xviij. ꝙ inter ministros stabat ꝛ cale-
faciebat se. Et iō pȝ Quātū nocet maloꝝ societas
j. Coꝝ.xv. Corrūpunt bonos mores colloquia p̄-
ua Ps̄.xvij. Cū puerso puerteris Ecci.xij. Qui cō
municat supbo induet supbiā [ꝛ dixerunt Pe-
tro] Luc̄.xxij. et Joā.xviij. dicūt vnū solū cogna-
tū Malchi: (cui Petrus amputauit auriculā) h̄
dixisse Sed h̄ soluit̄ ꝙ ille p̄mo dixit ꝛ alios aduo
cauit. ꝛ tunc multoꝝ sit̄ ꝯclamatio facta est in Pe-
trū [Uere ꝛ tu ex illis es] Nō eñ querebāt tm̄
pastorē: quē iā tenebāt: sed etiā mactare volebāt to
tū gregē Joā.x. Fur nō venit nisi vt furet̄ ꝛ mactet
ꝛ pdat. Sed verus pastor venit vt vitā habeāt. et
vt abūdantius habeant [Nam ꝛ loquela tua]
Adhibet signū pbabilitatis dicti sui [manifestū
te facit] Luc̄.xxij. Nā ꝛ galileus es. Licet eñ oēs
loquerent̄ hebraice: tn̄ sicut est in q̄liber prouincia
modos p̄nūciādi habebāt diuersos galilei ꝛ Hie
rosolymite Act̄.ij. Nōne oēs isti q̄ loquūt̄ galilei
sunt? Sic̄ Judicū.xij. Nunq̄d effrateus es? Dic
q̄ scboleth. Et ille nō poterat dicere scboleth sed se-
boleth: alia l̄ra posita: p̄pter diuersum modū p̄nū-
ciandi ꝯtribuliū suoꝝ in quib₃ fuerat cōuersatus.

Tūc cepit detestari ꝛ iurare: quia nō nouisset hoīem.

Ecce Quō mali hoīes p̄ficiūt in peius ꝛ seducto
res errātes: ꝛ in errorē mittentes. Primo eñ apte
Scd̄o Cū iuramēto. Tertio Cū detestatōe ꝛ iure-
iurādo negauit. Et p̄mo quidē compulit ancilla.
Scd̄o aduocauit astātes. ꝛ Tertio astātes concla
mauerūt. Detestatio aūt est execratio qua sibi ma-
lū imp̄cabat̄ si nosset chr̄m Ecci.xxiij. Iurationi nō
assuescat os tuū. Multi eñ casus in illa Uir mlt̄
tū iurans replebit̄ iniquitate ꝛ nō recedet a domo
eius plaga [qꝛ nō nouisset hoīem] j. Joā.ij.
Quis est mēdax nisi qui negat: qm̄ Jesus non est
chr̄s. Sed Petrus erat p̄mo mollis cordis Job
x. Memento queso ꝙ sic̄ lutū feceris me Quo fac̄i
le oēm recipit imp̄ssionē Esa.xliiij. Pat̄ noster es
tu. nos v̄o lutū. Et iō in monte. sup̄.xvij. Uidēs
chr̄i gloriā: facile imp̄ssus est: ꝛ manere statuit di-
cens. Bonū est nos hic esse. Et nūc videns chr̄i pe
nā: fugit timore pterritus: ꝛ allocutiōe cōprehen-
dentiū chr̄m negat: totus itra se ꝯfusus Prouer.
xiij. Detestant̄ stulti eos qui fugiūt mala.

Et cōtinuo gallus cantauit. Et recordatus est Petrus verbi Jesu qd̄ dixerat: priusq̄ gallus cantet: ter me negabis. Et egressus foras fleuit amare.

Hic icipit Petri pn̄ia. Et dicunt̄ Tria. Primo
eñ Brutū ꝛ irrōnale aīal reducit in sensum: apo
stoloꝝ p̄ncipē. Scd̄o Recordat̄ p̄scie futurorum:
quā audiuit a chr̄o. Et Tertio Lachrymis lauat
delictū. Dicit igit̄ [Et cōtinuo] vt magis esset
cōmonitio diuie dispositiōis q̄₃ nature instinctus
Sic eñ p̄ceptū diuinū venit ad vermiculū: q̄ pcus
sit hederā Jone.iiij. Ita etiā sn̄ia diuie dispositiōis
mouit gallū vt ꝯtinuo iclamaret Petrū. j. Pet̄.ij.
Subiugale mutū aīal corripuit p̄phe insipientiā
Designat etiā hic gallus clamorē q̄ a p̄dicatōe in-
clamādus est petōr Esa.lviij. Clama ne cesses q̄si
tuba exalta vocē tuā: annūcia p̄p̄lo meo scelera eoꝝ
ꝛ domui Jacob pctā eoꝝ [Et recordatus est
petrus v̄bi iesu] p cātū galli cōmonefact⁹ Esa.
xliij. Reduc me i memoriā ꝛ iudicemur sil̄ [qd̄ di
xerat anq̄₃ gallus cantet: ter me negabis]
Et p h̄ venit in fidē deitat̄ q̄ p̄scia fuit futuroꝝ ca-
suū Job.x. Scio ꝙ vniuersoꝝ memineri. ꝛ qꝛ nul
la te latet cogitatio. Luc̄. tamen.xxij. addit̄ ꝙ con-
uersus dominus respexit Petrum. Qd̄ Augu. di
cit intelligendū de respectu misc̄dic potius inter⁹
q̄₃ de respectu oculi exterioris: cū vt dr̄ chr̄s oculos
velatos habuerit ꝛ i iteriorib₃ penetralib₃ domus

cōclusus fuerit ⁊ Petrus extra cū ministris. Ego tñ
sine piudicio loquēs opinor de respectu sil' exterio
ri ⁊ interiori intelligendū esse qꝛ oculi dānandorū
nō ligantur an̄q̄ʒ vltima sn̄ia dānati sint. Nec legit'
de saluatore ꝙ oculos velatos habuerit nisi ad de
risuʒ eoꝝ q̄ colaphos ⁊ alapas dabāt ei et eū ꝓphe
tare iusserūt. q̄s esset ꝑcutiēs. Puto etiā nō ita ī pe
netralibꝫ esse ꝯclusuʒ. Sed potius irrisioni publi
ce ⁊ interrogatiōi expositū vt om̄es accederēt q̄ ali
q̄d imponere vellent. Vn̄ sup̄ dictū est ꝙ p̄ncipes
sacerdotū ⁊ om̄e ꝯcilium querebāt falsum testimo
niū ꝯtra Jesum vt eū morti traderēt. Puto etiā ꝙ
frequēs respectus Petri ⁊ frequēs mutatio vul
tus ad tormēta Jesu ꝑdiderūt Petrū ꝙ suspitio
astātiū mouebat' ꝯtra eū Sap. iiij. Respectus ei⁹
in electos eius Esa. vl. Ad quē respiciā nisi ad pau
ꝑculū ⁊ ꝯtritū spū ⁊ trementē s̄mones meos [Et
egressus foras] extra maloꝝ societatē Apoca.
xviij. Exite ab ea ꝑpl's meus Hiere. l. Recedite de
medio babylonis de t'ra chaldeoꝝ egredimi [fle
uit amare] Esa. xxij. Recedite a me amare flebo
Ps. vj. Lauabo ꝑ singulas noctes lectū meū la
chrymis meis stratū rigabo.

Capitulum.XXVII.

m

Ane aūt facto cō silium inierunt om̄es p̄n cipes sacerdotum ⁊ seni ores populi aduersus Jesuʒ vt eū morti traderent.

A Ab hoc loco ōndit euangelista traditiōem ꝓseq
q̄ traditus est chr̄s gentibꝫ ad crucifigendū q̄ sicut
reus maloꝝ ꝯdēnatus est. ⁊ cū sceleratis deputa
tus ad crucē. Tangit igit' Tria in q̄bꝫ hoc perfecte
ōndit' Scʒ Innocentē ꝯdēnatū. Impie crucifixuʒ
⁊ Potestatē mortis habere etiā mortuū. Scd̄m
est Ibi [Tūc milites p̄sidis] Tertiū Ibi [A sexta
aūt hora ⁊c.] Prima hāꝝ ꝑtiū adhuc habet Tria
Scʒ Accusantiū maliciā. Excusationū (al's Excu
santiū) sufficientiā. Ibi [Tūc vidēs Judas] ⁊ Ini
quē datā vel potius ꝑmissam s̄m ipsius iudicis ꝓ
testatiōem ⁊ sn̄iam. Ibi [Videns aūt pilatus] In
Prima hāꝝ ꝑtiū Duo inducunt'. Malicia ⁊ Vio
lentia. Ibi [Et vinctū adduxerūt] Malicia āt tra
dentiū iudeoꝝ exaggerat' in Sex. Scʒ In Feruo
re. Studio. Consensu ad malū. Ꝑtāte. Maligni
tate. ⁊ Intentionis ꝑuersitate. Feruorē eoꝝ ad no
cendū notat ī hoc ꝙ dr̄ [Mane aūt facto] Pre
uenerunt eñi tp̄s iudicij. ⁊ anticipauerūt iudicē ex
nimio occidendi desiderio Job. xxiiij. Mane p̄mo
cōsurgit homicida ⁊ interficit egenū ⁊ pauperē. per
noctem vero erit q̄si fur [consiliū inierūt] Ecce
Studiū Esa. xxx. Ve filij desertores vt faceretis cō
siliū ⁊ nō ex me Hiere. xj. Ego q̄si agnus q̄ portat'
ad victimā ⁊ nō cognoui. qꝛ cogitauerūt aduersuʒ
me ꝯsilia dicētes. Venite mittamus lignū in panē
eius ⁊ eradamus eū de terra viuentiū [oēs] Ecce
Ad malū ꝯsensus Ps. xiij. Oēs declinauerunt sil'
inutiles facti sunt: nō est q̄ faciat bonū: nō est vsq̄ʒ
ad vnū Hiere. xv. Om̄es maledicūt mihi dr̄ dn̄s
[principes] Ecce Ꝑtās duplex: Autoritat' ⁊ cō
silij. Autoritatis qꝛ dr̄ [principes sacerdotū]
Ezech. xxij. Principes eius in medio eius q̄si lu
pi rapientes p̄dam ad effundendū sanguinē. Con
silij aūt ⁊ senatus potētia notat' in hoc ꝙ dr̄ [⁊ se
niores populi] Dan. xiij. Egressa est iniq̄tas a se
nioribꝫ iudicibꝫ q̄ videbant' regere ꝑpl'm Eze. viij.
Certe vidisti fili hois q̄d seniores domus isrl' faci
unt in tenebris [aduersus Jesum] saluatorem
Ecce Malignitas in deū saluantem Malach. iij.
Si ꝯfigit homo deū suum. qꝛ vos cōfigitis me. j.
Reg. ij. Si peccauerit vir in virū placari ei pōt de
us. Si aūt in deū q̄s peccauerit quis orabit ꝓ eo?
Osee. ix. Profunde peccauerūt mihi sicut in diebꝫ
gabaa [vt eū morti traderent] Ecce Intentio
nis ꝑuersitas. qꝛ nō correctioni sed morti studue
rūt Esa. x. Ad interfectionē erit cor eius. ⁊ ad inter
nitionē gentiū nō paucaꝝ Sap. ij. Morte turpissi
ma ꝯdemnemus eum.

Et vinctū adduxerunt eum: ⁊ tradiderunt pontio Pilato presidi.

Hic tangit Violentiam Ligationis: que aufert
motus libertatē. Tractiōis: que infert motus vio
lenti voluntatē Joā. vlt'. Alius te cinget ⁊ ducet q̄
tu nō vis. ⁊ Traditionis que sistit ad ꝯdemnatio
nem. Dicit ḡ [Vinctū] Ezech. iij. Fili hois. Ecce
data sunt sup̄ te vincula ⁊ ligabunt te in eis ⁊ non
egredieris [⁊ adduxerūt] h̄ est: traxerunt Nau.
ij. Miles captiuus ductus est [⁊ tradiderunt]
proditione emptum [pontio Pilato presidi]
Pontius dicit' ab euētu. quia deuicit pontū ⁊ sub
iecit rhomanis Pilatus ꝓprio nomīe. Preses aūt
potestate dignitatis. Vn̄ Joan. xviij. Gens tua ⁊
pontifices tui tradiderunt te mihi quid fecisti? ps.
lxxxvij. Traditus sum ⁊ nō egrediebar.

Tunc videns iudas qui eum tradidit ꝙ dānatus esset pn̄ia duct⁹ retulit triginta argenteos p̄ncipibus sacerdotū ⁊ senioribus

B Hic agit' de ōnsione Innocētie dn̄i. Et habet ꝑ
tes Duas. In q̄ꝝ Prima Sufficiēter inocēs ōn
dit' dn̄s. In Scd̄a Quod nō valuerūt efficere ꝑ iu
sticiā. suadēt ⁊ efficiūt ꝑ tumultū ꝑpl'i. Ibi [Princi
pes aūt sacerdotū suasuerūt ꝑpl'o ⁊c.] Adhuc Pri
or hāꝝ ꝑtiū subdiuidit' s̄m ea q̄ excusant dn̄m. Et
hec Traditoris ꝯfessio Judicis diligens inq̄sitio. ⁊
Absolutio. Vxoris iudicis reuelatio. Et hec patēt
in l'ra. Traditoris ꝯfessio cū suis circūstātijs descri
bit' h̄ Tripliciter. In Pn̄ia Jude. In Dissimulatiōe
sacerdotū q̄ dissimulāt Jude pn̄iam ⁊ obūbrāt eā
ne veniat in lucē. ⁊ ex ea pateat' dn̄s innocēs. Et In
ꝯfirmatiōe ꝓbie. Pn̄ia Jude tāgit' ī dolore cordis.
In Cōfessiōe oris: ⁊ ī q̄dā Satisfactiōe opis Que
ꝑ ordinē patēt in l'ra. Dicit igit' [Tūc] q̄n tradi
tus est p̄sidi [vidēs iudas q̄ eū tradidit] ad
differētiā iude taddei q̄ eū nō tradidit [ꝙ ꝯdēna
eēt] Jesus iā linguis iudeoꝝ: ⁊ ad occidēdū tradit⁹
vt ope ꝯpleret' ꝑ gētes q̄d iā linguis sn̄iauerāt [pē.]

ductus] Ecce dolor qui pctā nō deleuit. qꝛ cū spe
venie nō fuit. Et intelligit' ꝙ Judas nō credidit ꝙ
sacerdotes deberēt eū interficere: sed emendatū ꝑ
flagella dimittere Sap. v. Pn̄iam agētes ⁊ p̄ an
gustia spūs gemētes: Dicēt intra se. Hi sūt q̄s ali
q̄n habuimus in derisum ⁊ in silitudinē imprope
rij [retulit triginta argēteos] q̄s adhuc apd̄
se habuit. Auarus eñi erat ⁊ diligēter conseruauit
Eccis. v. Auarus nō implebit' pecunia. Et Ibidē
Insatiabilis ocul⁹ cupidi [principibꝫ sacerdo
tū ⁊ senioribꝫ ꝑpl'i] a q̄bꝫ acceꝑat vt restituto p̄
cio chr̄s liberaret' Job. xx. Diuitias q̄s deuorauit
euomet. De ventre ipsius extrahet eas deus. Retu
lit aūt cū ꝓposito reddēdi Gen. xliij. Pecuniā quā
inuenimus in ore saccoꝝ nostroꝝ reportauim⁹ ad
te de terra chanaan. Hec aūt pn̄ia est de q̄ Heb. xij
dr̄. Nō inuenit pn̄ie locū q̄q̄ʒ cū lachrymis inqui
sisset eum.

Dicens: Peccaui tradens sanguinē iustū. At illi dixerunt Quid ad nos? Tu videris. Et ꝓiectis argēteis in templo recessit: ⁊ abiens laqueo se suspendit.

Ecce Cōfessio oris ⁊ dolor cordis cū ꝓposito sa
tisfactiōis. Et tangunt' Duo. Cōfessio ꝓditoris ad
exemplū sacerdotū facta. ⁊ Sacerdotū ꝑtinacia et
(al's in)malicia. Cōfessio est que dicta est. Et expri
mit Reatū cū dr̄ [Peccaui] ⁊ Ingratitudinē cū
dr̄ [tradēs] ⁊ Pcti spēm: cū dr̄ [sāguinē] ⁊ Pec
cati ex circūstātia q̄ntitatē: cū dr̄ [iustū] Et hec oia
frustra sunt ꝓpter venie desꝑatiōem Gen. iiij. Ma
ior est iniq̄tas mea q̄ʒ vt veniā merear. Sanguis
aūt clamaret ꝓ eo si veniā speraret Heb. xij. Acces
sistis ad sanguis asꝑsionē melius loq̄ntē q̄ʒ Abel
Sanguis eñi Abel loquit' vindictā Gen. iiij. Vox
sanguinis fratris tui Abel clamat ad me de terra
Sanguis christi clamat veniā Luce. xxiij. Pater
dimitte illis qꝛ nesciūt q̄d faciūt. Et qꝛ veniā ñ sꝑa
uit: fiebat in eo q̄d dicit' Gen. xlij. En sanguis eius
exquirit'. Et illud Heb. x. Quāto magis putat' de
teriora mereri supplicia eū q̄ filiū dei ꝯculcauerit et
sanguinē testamēti pollutū duxerit. In q̄ sctificat⁹
est ⁊ spūi grē ꝯtumeliā fecerit [At illi dixerunt
quid ad nos] Pertinacia est sacerdotū. qꝛ viden
tes Judā penitere nō sunt cōpuncti. Et hec verba
possunt referri ad h̄ q̄d dictū est. Retulit trigita ar
genteos. Vel ad h̄ q̄d dixit Peccaui Primo q̄dē
mō Sensus est. q̄d ad nos de pecunia? [Tu vi
deris] q̄n ponderasti ⁊ ꝓbasti eā sufficiēs esse p̄
ciū ꝓ vendito sanguine iusti. Igit' posside eā quia
nos tenebimus q̄d nobis vendidisti. Scd̄o autē
mō sensus est. Quid ad nos si peccasti tu videris
si ꝯtra ꝯscientiā opatus es. qꝛ nos de pctō tuo nō
curamus dūmodo volūtas nr̄a ꝑficiat'. Hi sūt fi
gura maloꝝ sacerdotū q̄ nō curant pctā subditoꝝ
sed mittūt ad iteritū Osee. vj. Particeps sacerdo
tū in via interficientiū ꝑgētes de sychem. Vn̄ q̄ ad
hoc sceleratiores fuerūt sacerdotes q̄ʒ Judas. Sʒ
q̄ ad ingratitudinē ⁊ desꝑationem Judas omnibꝫ
fuit sceleratior Ps. cviij. Oro eius fiat in peccatū
[Et ꝓiectis argēteis] Hic ponit' Satisfactio
opis informis ⁊ infamis. Ad hoc eñi ꝓiecit qꝛ reci
pere noluerūt. In tēplo aūt ꝓiecit vt oblatio satisfa
ciens esset ⁊ in thesaurū dei reponerent' [recessit
⁊ abiens] Sap. iij. Abierūt ab itinere recto in ex
terminiū [laqueo se suspēdit] j. Tim. vj. Qui
volūt diuites fieri incidunt in laqueū diaboli: ⁊ in
desideria multa ⁊ nociua que mergūt hoiem in in
teritū ⁊ ꝑditiōem. ij. Regū. xvij. Vidēs achitophel
ꝙ ñ esset factū ꝯsiliū eius abijt in domū suā. ⁊ dis
posita domo sua suspēdio iterijt. Hic pēdet Amā
iniqu⁹ ī ligno q̄d Mardocheo pauit Hester. vj
Act. j. Suspensus Judas crepuit medius ⁊ diffu
sa sunt om̄ia viscera eius.

Pricipes aūt sacerdotū acceptis argenteis dixerunt: Nō licet eos mittere in corbonan qꝛ preciū sanguinis est. Consilio aūt inito emerunt ex illis agrū figuli in sepulturā ꝑegrinoꝝ: ꝓpter hoc vocatus est ager ille acheldemac: hoc ē ager sanguinis vsq̄ʒ in hodiernū diē.

Hic tangit' Cōfessionis huius obumbratio ꝑ C
sacerdotes ne ꝑ eā chr̄s credat' innocēs. ⁊ ideo p̄ci
um tanq̄ʒ imundū in tēplo relinq̄re noluerunt. Et
dicunt' hic Tria Scʒ Eiectio p̄cij de tēplo. ⁊ Em
ptio agri. ⁊ Nomen. Dicit igitur [Principes
aūt sacerdotū] q̄ auctores sunt ⁊ capita malicie
[acceptis argenteis] de loco in q̄ ꝓiecerat eos
Judas [dixerūt] eadē impietate q̄ p̄mo eos de
derant [Non licet eos mittere in corbonā]
Tria erant in tēplo reseruatoria oblationū Mu
sach sabbati: in q̄ p̄ncipū oblata reponebant'. ⁊ Ga
zophylatiū in q̄ reponebant' oblata plebis. Et cor
bona in quo ponebant' oblata sacerdotum. Quia
igit' Judas obtulit eā sacerdotibꝫ. ⁊ a sacerdotibꝫ
acceꝑat: ideo ad corbonā ꝑtinere videbat'. Et ideo
dicūt [Nō licet eos mittere in corbonā] tan
q̄ʒ imundos. Et reddūt causam [qꝛ p̄ciū sangui
nis est] Prouerb. xv. Victime impioꝝ abomina
biles Ecci. xxxiiij. Immolātis ex iniq̄: oblatio ē ma
culosa [Cōsilio aūt innito] q̄liter dn̄m redde
ret accusabilē Job. xxj. Consiliū impioꝝ longe fac
a me Ecci. xxxvij. Facienti consiliū nequissimū de
uoluet' sup̄ eum [emerūt ex illis figuli agrū]
Vel qui possessio erat figuli. vel q̄ erat de terra ficti
li significāte spūsctō eis iuitis ꝙ ficti de luto figuli
redēpti eēnt isto p̄cio. j. Coꝝ. vj. Empti estis p̄cio ma
gno: glorificate ⁊ portate deū in corde ⁊ corꝑe vr̄o
[in sepulturā ꝑegrinoꝝ] antiq̄t⁹ loc⁹ imūd⁹
sepulture exulū deputabat'. q̄si dicat ipo facto q̄d
imūdicie eēt signū. qꝛ imūdi hois p̄cio eē cōpatuʒ
Cōtra q̄d dicitur Esa. xj. Erit sepulcrū ei⁹ gl'iosum
Gen. xxiij. ⁊ xxiiij. Cōfirmat⁹ ē ager abrae ī possessi
onē sepulcri vidētibꝫ cūct' filijs heth [pro. hoc v.
ē] Tāgit monimētū ꝑ nomen [ager il. achel.] vt
eēt ꝑpetuū monimentū. ⁊ detestatio nois iesu chr̄i

vſq₃ in hodiernũ diẽ. Et eſt nomẽ impoſitũ ab euẽ
tu. Sicut etiã ſil'e dr.ij. Reg.ij. Uocatũ eſt nomen
illius: Ager robuſtorũ in gabaon.

**Tũc impletũ ẽ qd dictũ ẽ p Hiere
miã pphetã dicentẽ Et acceperũt
triginta argenteos: pciũ apprecia
ti quẽ appreciauerũt a filijs iſrl': ⁊
dederũt eos in agrũ figuli: ſicut cõ
ſtituit mihi dñs.**

Tangit hic Cõfirmatio p pphãm. Et eſt h qſtio q2 h qd hic dr in Hieremia nõ iuenit. Et ido dicit Hiero. in originali ſup locũ iſtũ q antiq latini codices h habeãt ſic [Tũc impletũ eſt qd dictũ p aſaph pphetã] Qd qdã nõ intelligẽtes correxerũt p Eſaiã. Quidã aũt p Hieremiã. ⁊ Quidam alit. Sz in hebreo in q ſcpſit Matthe⁹ inuenit ſic hic ptinet. Et ido dt Hiero. q nuq iuenit qdã Hieremie apocripha. In qbꝫ de vbo ad vbũ ſcptũ fuit ſic hic habet. Et de iſtis apocriphis etiã fit mẽtio in.ij. Macb.ij. legit in deſcpſionibꝫ Hieremie q arcã ptutauit in locũ ſecretũ ⁊ orauit vt oibꝫ incognitus eẽt locus ⁊c. Et bñ põt eẽ q Hieremias in illis deſcptionibꝫ iſta dixerit: licz ad nos nõ venerit iſta ſcptura. Aug. dt. q ſpũſctõ ordinãte euãgeliſte ſubuenit de Hiere. licz h dixerit Zacharias vt ex h intelligat oẽs pphas vno ſpũ eſſe locutos. ⁊ iõ vni attribui qd ali⁹ dixit. Poſſumus tñ dicere q h qd dixit euãgeliſta nõ refert ad imediatũ ſed ad h qd dr [⁊ dederũt eos in agrũ figuli] q2 d agri emptiõe h agit ⁊ nõ de qntitate pcij de cuius qntitate ſup determiatũ eſt. Uñ ſenſus eſt [Impletũ eſt qd dictũ eſt p Hiere. pphetã] q dt hãc ſniam de agri emptõe. Bñ dico qd ipletũ eſt. q2 ipi ſacerdotes [acceperũt triginta argẽteos] qd erat [pciũ] Jude [appciati quẽ] ſacerdotes [appciauerũt a filijs iſrl'] aſſumptũ nõ ab alienigenis. q2 minus eẽt incõueniẽs ſi h feciſſet alienigena. Et ſic dixit Hiere. xxxij. Dederũt eos in agrũ figuli. ſic mihi Hieremie pſtituit. h eſt. ex reuelatiõe ſua pcepit dñs. Uerba aũt Hiere. xxxij. ſũt hec. Intellexi q vbũ dñi eſſet ⁊ emi agrũ ab enanebel filio patrui mei. Et iſte eſt ſenſus lr̃e.

**Jeſus aũt ſtetit añ pſidẽ: ⁊ interro
gauit eũ pſes dicẽs: Tu es rex iu-
deorũ? Dixit illi ieſus: Tu dicis.**

D Hic oñdit dñs Innocẽs p pſidis inqſitõem ⁊ iterrogatõez. Hic aũt Duo dicũt. Unũ eſt Diligẽs auditus accuſantiũ. Et interrogatio vitatſ. Scdz aũt eſt Uolũtas abſolutõis chri poſt inuentã inſufficientiã accuſatõis. Ibi [Per diẽ aũt ſolennẽ] In Prima pte Duo ſũt. Introgatio pſidis. ⁊ Auditus accuſatõis. Interrogatiõi pſidis rñdet per dñm facta pfeſſio vitatis. Accuſatiõi auditus tãta rñdet patia taciturnitatis: q etiã pſes ammirat. Dicit igit [Jeſus aũt] vt iudicãdus [ſtetit] cõſtãter agonizans añ pſidẽ Sap.v. Stabũt iuſti in magna pſtãtia aduerſus eos q ſe anguſtiauerunt [⁊ interrogauit eũ pſes] volẽs formã ſuare iuſticie. q2 ex ore vl' ex teſtimonio qſq₃ pdẽnandus eſt Eccĩ.xj. Añ q₃ interroges neuituperes quẽq₃. ⁊ cũ interrogaueris corripe iuſte Job.xxix. Cauſã quã neſciebã diligẽtiſſime inueſtigabã [Tu es rex iudeorũ?] Luc.xxiij. Obijciũt Tria: Dicẽtes. Hunc inuenimus ſubuertentẽ gentẽ nr̃am. ⁊ Prohibentẽ tributa dari ceſari. ⁊ Dicentẽ ſe chr̃m regẽ eẽ. Et de duobꝫ qdẽ nõ iterrogat pſes. q2 Primũ friuolũ reputabat. De Scdo aũt audierat oppoſitũ qd dixerat. Reddite q ſũt ceſaris ceſari. ⁊ que ſunt dei deo Sup.xxij. Et ido qrit ſolũ de Tertio qd remanſit [Dicit ei Jeſus: Tu dicis] Tñ dicit Lucas q addidit. regnũ meũ nõ eſt de h mdo Si de mũdo h eſſet regnũ meũ: miſtri mei decertarent q nõ traderer tibi. Et q dt [Tu dicis] Senſus eſt Tu dicis ſic ſe habet vitas: Nulla aũt cauſa fuit pdẽnatiõis niſi iſta pfeſſio. Et ideo hec titulo crucis inſcribebat.

**Et cũ accuſaret a pncipibus ſacer
dotũ et ſeniorib⁹ nihil rñdit. Tũc
dicit illi pilatus: Nõ audis quãta
aduerſum te dicũt teſtimonia? Et
nõ rñdit ei ad vllũ verbũ: ita vt mi
raret preſes vehementer.**

Iſtud eſt Scdm de Auditu accuſationũ. Hoc em exigit ordo iudiciarius Joã.vij. Nunqd lex noſtra pdẽnat aliquẽ niſi pus audiat ab eo: Dicunt hic Quattuor. Accuſatio ſacerdotũ. Taciturnitas dñi. Prouocatio iudicis ad rñdendũ. ⁊ Ammiratio patiẽtie. De Primo dt [Et cũ accuſaretur a principibꝫ ſacerdotũ] in qbꝫ ptãs [⁊ ſenioribꝫ] ppl'i in quibꝫ debuit eẽ vitas [nihil rñdit] Chryſ. q2 oibꝫ patuit q nõ erãt pueniẽtia teſtimonia. ⁊ etiã q digni nõ fuerũt. Judici ãt rñdit. q2 adminus ille formã iuſticie tenuit. ⁊ inuitus fecit qd fecit. Tacuit aũt vt adimpleret qd dt Eſa.liij. Quaſi agn⁹ corã tondẽte ſe ommuteſcet [Tũc dt illi Pilatus] libẽter volẽs audire excuſatõem [Nõ audis qnta] h eſt. qt [aduerſũ te dicũt teſtimonia] Nõ dt pbãt: ſz dicũt q2 nihil poſſãt pbare eorũ q dicebãt Hiere.ix. Sagitta vulnerãs ligua eorũ dolũ locuta ẽ Ps.xiij. Uenenũ aſpidũ ſub labijs eorũ [⁊ nõ rñdit ad vllũ vbũ ita vt miraret pſes] Eccĩ.xx. Hõ ſapiẽs tacebit vſq₃ ad tps Ps.xxxviij. Poſui ori meo cuſtodiã dũ cõſiſteret pctõr aduerſũ me tacui ⁊ ſilui a bonis Eſa.xlij. Tacui ſemp: ſilui patiens fui.

**Per diẽ aũt ſolennẽ cõſueuerat p
ſes ppl'o dimittere vnum vinctũ
quẽ voluiſſent. Habebat aũt tunc
vnũ vinctũ inſignẽ q dicebat bar-
rabas. Cõgregatis ergo illis dixit
pilat⁹: Quẽ vultis dimittã vobis
barrabã an Jeſuz qui dr chriſtus?
Sciebat em q per inuidiam tradi
diſſent eum. Sedente autem illo
pro tribunali miſit ad euz vxor ei⁹
dicẽs: Nihil tibi ⁊ iuſto illi: Mlta
em paſſa ſum hodie per viſum p-
pter eum.**

E Hic poſt inuentã veritatẽ querit innocẽtis abſolutõem ſed hũano timore detẽtus querit h facere de bõa eorũ volũtate. Et dicũt h Quattuor: Primo em Euãgeliſta facientẽ abſolutõez allegat nacti tpis oportunã pſuetudinẽ. Scdo Eius q cuz dño captus erat ſceler imanitatẽ. Tertio Proponit qſtionẽ. Quarto allegat Cauſam qre qſiuit liberatõez. Dicit igit [Per diẽ aũt ſolennẽ] paſce in q liberati fuerãt ab egyptiaca captiuitate [cõſueuerat pſes] captãs amorẽ ppl'i ne diutius eũ ſuſtinerẽt [pplo] petẽti [dimittere vnum vinctũ] in memoriã antiq liberatõis de egypto [quẽ voluiſſent] vt daret honor pplo Eſa.lviij. Dimitte eos q pfracti ſunt liberos. ⁊ omne onus dirũpe [Habebat aũt tũc in vinculis vinctũ inſignẽ] hoc eſt. vulgatũ in malicia. Uel ſm alios inſignẽ. i. nobilẽ [q dicebat barrabas] Mar.xv. q pter ſeditionẽ ⁊ homicidiũ qd cõmiſerat in ciuitate poſitus erat in carcerẽ. Et captauit pilatũ illũ noiare. q2 pbabile erat multos eẽ pñtes qs ille offenderat vt illi peterẽt Jeſum dimitti. ⁊ pſuaderẽt pplo q ido peterẽt ſecũ. de q dixit Exod.xxij. Maleficos nõ patieris viuere [Cõgregatis aũt illis dixit pilatus] Cõgregati aũt tũc ad ſeruiendũ dño in die feſto Ps.cj. In cõueniẽdo pplos in vnũ ⁊ reges vt ſeruiãt dño [Quẽ de duobꝫ vultis vobis dimitti: barrabã] latronẽ [an ieſũ q dr chrs] a pplo vnctus vocabat. ⁊ rex irriſorie. Sz a ſctis ſm vitatẽ Joã.xj. Ego credidi q2 tu es chrs filius dei viui q in hũc mundũ veniſti Hier. xxj. Ecce ego ppono corã vobis viã vite ⁊ viã mortis Deut.xxx. Cõſidera q hodie pɋſuerim in conſpectu tuo vitã ⁊ bonũ. ⁊ ecõtrario mortẽ ⁊ malum [Sciebat em q p inuidiã tradidiſſent eũ] ⁊ hac de cã qſiuit eũ liberare Geñ.xxxvij. Fera peſſima deuorauit filiũ meum Joſeph. h eſt. inuidia Sap.ij. Inuidia diaboli mors itroiuit in orbem terrarũ [Sedẽte aũt illo p tribunali] Ecce Excuſatio facta p reuelatiõem diaboli q p vxorẽ qſiuit ſubuertere fortitudinẽ chri. ſic decepit ſamſonẽ p Dalidã Judicũ.xvj. Incipiebat em iã eſtimare chrm dñm eſſe. ⁊ ſe pditurũ ptãtẽ p eius crucifixionẽ. ⁊ imiſit terribilia viſa vxori ſi crucifigeret dñs Eſt aũt Tribunal ſedes iudicũ ſic Soliũ ẽ ſedes Regis. ⁊ Cathedra ſedes Doctorũ [miſit ad euz vxor eius dicẽs] inſpirata p diabolũ [Nihil tibi ⁊ iuſto illi] Hic eſt em iuſtus de q Prouerb. xij. Qui negligit dãnũ pter amicũ iuſt⁹ eſt [Multa em paſſa ſum hodie] terribilia [p viſuz pter eũ] Hec aũt iuſticie chri iudicia: imiſit diabolus vera viſa: nõ ex volũtate. q2 ſic dr Joã.viij. Mendax eſt ⁊ pr̃ ei⁹. Sed magis volebat vni pcere q₃ oẽs pdere Eccĩ.xxxiij. Quaſi pturientis cor tuũ phantaſias patit niſi ab altiſſimo omiſſa fuerit viſitatio.

**Principes aũt ſacerdotũ ⁊ ſenio-
res pſuaſerũt ppl'is vt peterẽt bar
rabã: Jeſuz vero pderẽt. Rñdens
aũt pſes ait illis: Quẽ vultis vo-
bis de duobus dimitti? At illi di-
xerũt barrabã. Dicit illis pilatus
Quid igit faciã de ieſu q dr chrs?
Dicũt oẽs: Crucifigat. Ait illis p-
ſes. Quid em mali fecit? At illi ma
gis clamabãt dicẽtes Crucifigat.**

Hic icipit ps illa q eſt Petitio pdẽnatiõis chri p tumultũ iniq volũtatis q pdẽnari nõ poſſat pp accuſatõem alicui⁹ iniqtatis. Et tãgit [principes ſacerdotũ] qs nõ excuſat impotẽtia [⁊ ſeniores ppl'i] qs nõ excuſat igñantia [pſuaſerũt ppl'is vt peterẽt barrabã] homicidã ⁊ latronẽ ⁊ ſedicioſum [Jeſũ vo pderẽt] h eſt: pdi poſtularent Hiere.viij. Elegerũt magſ mortẽ q₃ vitã. q reſidui erant de cognatõe hac peſſima Prouer.xvij. Qui iuſtificat ipiũ. ⁊ q pdẽnat iuſtũ vterq₃ abomiabil eſt apd deũ [Rñdẽs aũt pſes ait illis] refricãdo qſtionẽ [quẽ vultis vobis de duobꝫ dimitti?] q.d. In electõe vr̃a pono Eccĩ.xv. Appoſuit tibi aquã ⁊ ignẽ ad qd volueris porrige manũ [At illi dixerũt barrabã] Act.iij. Uirũ homicidã petiſtis dari vob. auctorẽ vero ſalutſ interfeciſtſ [Dic illis pilat⁹] adhuc inſtans p libatiõe [Quid g faciã de ieſu q dr chrs] q.d. Rex vr̃ eſt: magnũ dedec⁹ faciſ Luc.j. Dabit illi dñs ſedẽ dauid pris ei⁹. ⁊ regnabit in domo Jacob in etnũ [Dicunt oẽs] Joſue.ix. Cõgregati ſũt cũcti piter q erãt trãſ iordanẽ vt pugnarẽt p Joſue vno aio eadẽq₃ ſcia [Crucifigat] Joan.xix. Tolle tolle crucifige eũ [Ait illis. Quid em mali fecit?] Jo.xix. Ego nullã in eo iuenio cãm Job.xvj. Hec paſſus ſum abſq₃ iiqtate cũ haberẽ mũdas apd deũ pces [At illi clamabãt dicẽtes Crucifigat] Eſa.v. Expectaui vt faceret iudiciũ ⁊ ecce clamor Luc.xxiij. At illi vocibꝫ magnis inſtabãt dicẽtes [Crucifigat] Et patz q a iudice abſoluẽdus iudicat: Nec cã pdẽnatõis habet niſi pterua volũtas. Et hec eſt ps pma iſtius ptis. In q p diſceptatõem ppl'i ⁊ iudicis dñs pbat innocens.

**Uidens aũt pilatus q2 nihil pfice
ret ſz magis tumultus fieret: a cce
pta aqua lauit manus coram po-
pulo dicẽs: Innocẽs ego ſũ a ſan-
guine hui⁹ iuſti vos videritis. Et
rñdens vniuerſus populus dixit:
Sanguis eius ſup nos ⁊ ſup filios
nr̃os: Tũc dimiſit illis barrabam:
Jeſum vero flagellatum tradidit
eis vt crucifigeret**

In Scda ãt pte ſe Innocẽtẽ a ſnia oñdit ⁊ Cãz F
voluntati eorũ ⁊ fauori pdeſcendens chrm crucifi-

gendū tradit. Et ideo hic Tria dicunt Scȝ Falsa innocētia iudicis. A iudeis electio vt sibi imponatur reatus sanguinis. ⁊ Traditio facta p iudicem ad crucifigendū dn̄m. De Primo dicit ⌊Vidēs aūt pilatus qꝛ nihil pficeret⌋ instando p liberatione Prouerb.j. Pedes eoꝝ ad malū currunt ⁊ festinant vt effundant inocentium sanguineȝ Ps̄. xiij. Veloces pedes eoꝝ ad effudendū sanguineȝ ⌊sed magis tumultus fieret⌋ etiā in piculum iudicis ⁊ reipublice subuersioneȝ Esa.iij. Tumultuabit puer cōtra senem. ⁊ ignobilis contra nobilem suscitabit ⌊accepta aqua lauit manus suas⌋ Ista ablutio nō iustificat: cum tradat eum volūtati populi quē liberare debuerat Prouer.xxiiij. Erue eos qui ducunt ad mortem: ⁊ eos qui trahūtur ad interitum liberare ne cesses Job.xix. Conterebam molas iniqui. ⁊ de dentibꝫ eius auferebaȝ pdam ⌊coram populo⌋ Nō coraȝ deo. sup. xxiij. Apparetis coram hominibꝫ iusti. Intus aūt pleni estis iniquitate ⁊ iniusticia. Non em̄ profuit q̄ innocentem absoluendum iudicauit: ⁊ postea crucifigendū tradidit nisi in testimoniū sue condēnationis ⌊dicēs⌋ vt quos signo sedare nō potat: vbo sedaret ⌊Innocens ego sum a sanguīe iusti huius⌋ Eccis.vij. Justus perit i iusticia sua. ⁊ impius multo tempe viuit in impietate sua Esa. lvij. Justus perit ⁊ non est qui recogitet in corde suo. ⌊Vos videritis⌋ ex quibꝫ allegationibꝫ eum cōdemnetis. quia in eo nō est causa ex allegatione. Sed nōne Joā.xix. dicunt. Nos legem habemus ⁊ sm legem debet mori quia filium dei se fecit. ergo sufficiens erat allegatio. Ad hoc dicendū q̄ Pilatus videns eum infirmū stare coram se reputauit hoc friuolum ⌊Et rn̄dit vniuersus populus dicens⌋ quia inducti p pontifices cōcordes erant in malum Gen̄.vj. Om̄is caro corrupat viā suam ⌊Sanguis eius sup nos⌋ hoc est. reatꝰ sanguinis ⌊⁊ sup liberos nostros⌋ p successionem Exod.xx. Ego sum deus zelotes visitans peccata patris in filios in tertiam ⁊ in quartam generationeȝ. Et iste reatus opprimit eos hodie q̄ dati sunt in reprobum sensum. Dictū tamen optimū licet pverse intellexerunt Super quem em̄ sanguis iesu nō est: non sanctificat. ⁊ super cuius filios nō est: non mundat ab originali generatio illa Heb. ix. Sanguis christi emundauit ꝯscientiā nostram ab operibꝫ mortuis ad suiendū deo viuēti ⌊Tūc dimisit illis barrabam⌋ Justificans impium pro dilectione sue potestatis ⌊Jesum vero⌋ iniuste ⌊flagellatum tradidit eis⌋ Condemnās iustum. ⁊ ideo ex duabus causis deo abominabilis Dan̄.xiij. dicente dn̄o. Innocenteȝ ⁊ iustum ne interficias Sap.vj. Cum essetis ministri eius regni nō recte iudicastis nec custodistis legē iusticie ⌊vt crucifigeret⌋ cum horrore penalis mortis confusionē copulans vt ostentui habeat Heb.vj. Crucifigentes filium dei ⁊ ostentui habētes Joan. xix. Aptius dicit. Tunc apprehendit pilatus Jesuȝ. ⁊ in ꝯspectu iudeorum flagellauit eum Ps̄.xxxvij. Ego in flagella paratus sum. ⁊ dolor meus in cōspectu meo sp. Et ideo merito dicit eis illd Hiere. ij. Duo mala fecit populus meꝰ. me dereliquerūt fontem aque viue. ⁊ foderunt sibi cisternas dissipatas continere non valentes aquas. Et.iij. Reg.xx. Quia dimisisti virū dignū morte erit anima tua p anima illius.

Tunc milites p̄sidis suscipientes Jesum in pretorio: cōgregauerūt ad eum vniuersaȝ cohortem ⁊ exuentes eum chlamydem coccineaȝ circūdederunt ei. Et plectētes coronam de spinis posuerunt super caput eius: ⁊ arundinem in dextera eius: ⁊ genu flexo ante eum illudebant ei dicentes: Aue rex iudeorum. Et expuentes in eum acceperunt arundinem ⁊ percutiebāt caput eius.

Hic agitur de dn̄i crucifixione. Et dicunt Duo Illusio vicȝ pambula. ⁊ Crucifixio. Et hec patent in littera. Illusio aūt componitur ex Tribus. Derisione. Vilificatione. ⁊ Ex afflictione. Derisio autē describitur Ex Ministris eius ⁊ Loco ⁊ Spectaculo ⁊ Instrumentis siue modis. De Ministris dicit ⌊Tunc milites⌋ qui ministri erant sceleris Contra illud quod dicit eis Luc.iij. Neminem cōcutiatis. nulli calumniā faciatis. contenti estote stipendijs vestris Job.xxv. Nunquid est numerus militum eius. et super quem non surgit lumen eiꝰ Nihil autem horum isti fecerunt sed erant ministri diaboli ⌊suscipiētes Jesum in pretorio⌋ Ecce locus incongruus derisioni eo q̄ debuit esse locus iusticie Amos .vj. Separati estis in diem malum qui appropinquatis solio iniquitatis ⌊Congregauerunt ad eum vniuersam cohortem⌋ Ecce spectaculum vniuersale fecerunt de filio dei vt ab omnibꝫ derideretur Ps̄.xxj. Omnes qui videbant me deriserunt me Hiere. xx. Factus sum in derisuȝ om̄i populo meo ⌊exuentes eū⌋ proprijs vestibꝫ Can̄.v. Tulerunt pallium meū custodes murorum ⌊chlamydem coccineā circūdederunt ei⌋ Tria erāt insignia regalia. chlamys coccinea: corona ⁊ sceptrum. ⁊ p hec tria deridetur. quia confessus fuit illam accusationem coram iudice q̄ diceret se esse regem. ⁊ illi intulerunt q̄ in hoc cōtradiceret cesari. ⁊ hoc tangit hic in modo derisionis. Et q̄ chlamys fuerit de insignibꝫ regalibus habetur. j. Macb. xiiij. vbi demetrius rex concessit Simoni vti chlamyde coccinea. Erat autem purpura qua reges induebant. Herodes autem derisit eum indutū veste alba Luc.xxiij. Prouerb.xxxj. Byssus ⁊ purpura indumentū eius ⁊c. ⌊Et plectentes coronam de spinis⌋ hoc est. d iuncis spinatis ⁊ aculeatis que plexe fuerant ad modum capilloꝝ femine. ⁊ aculei conuersi ad interius circuli vt caput cōpungerent ⌊posuerūt super caput eius⌋ Can̄.iij. Egredimini filie hierusalem. ⁊ videte regem Salomonem in dyademate

te q̄ coronauit eū mat sua. s. synagoga ⌊Et arundinem in dextra eiꝰ⌋ loco sceptri regalis In signū q̄ vacuū ⁊ inane fuerit regnū eius ⁊ instabile Supra.xj. Quid existis in desertū videre arundinē vento agitatā: Vn̄ Esa.xxxvj. Regnū egypti dr baculus arundineꝰ cui si innixus fuerit homo cōfringet ⁊ pforabit manuȝ illiꝰ ⌊Et genuflexo an̄ illum illudebāt ei⌋ Tangit moduȝ honoris regalis tractū in derisuȝ Eccli.xix. Est q̄ nequiter humiliat se ⁊ interiora eiꝰ plena sunt dolo ⌊Aue rex iudeoꝝ⌋ Esa.xxix. Appropinq̄t populus iste ore suo ⁊ labijs suis glorificat me: cor aūt eorum lōge est a me ⌊Et expuentes in eū⌋ Ecce Vilificatio quā etiā supra passus est a suis Esa.lvij. Filij augutratricis semen adultere ⁊ fornicarie sup quem lusistis ⁊ eiecistis linguam: Job.xxx. Faciē meam ꝯspuere nō verentur ⌊acceperūt arundinem⌋ Erat aūt arūdo magna q̄ sambucus vocat ⌊⁊ percutiebant caput eius⌋ Ecce Illusio afflictiōis Michee.v. In virga pcussit maxillaȝ iudicis israel Job.xvj. Exprobrātes pcusserūt maxillā meaȝ: saturati sunt penis meis

Et postq̄ illuserūt ei exuerūt eū chlamyde: ⁊ induerunt eū vestimētis eius ⁊ duxerūt eum vt crucifigerent. Exeūtes autē inuenerunt hoiem cyreneū noie Simonē: hūc angariauerunt vt tolleret crucem eius.

G Tangitur hic Crucifixio cum suis circūstantijs pcedentibꝫ ꝯcomitantibꝫ ⁊ sequentibꝫ eam. Et sm istud diuidit. Dicit aūt Duo preambula Reinduitionem ⁊ Eductionem in q̄ notat crucis portatio.

De reinduitione dicit sic. ⌊Et postq̄ illuserūt ei⌋ quod ipe Sup.xx. pdixerat. Tradetur em̄ gētibus ad illudenduȝ: flagellandū ⁊ crucifigēdū ⌊exuerūt eū chlamyde⌋ Jusserūt deponere singla regalia cū tamen ipe esset de quo dicitur Phil.ij. Dedit illi nomē qd̄ est super oē nomē vt in noīe iesu omne genu flectat celestium terrestriuȝ ⁊ infernorū ⁊ ois lingua ꝯfiteat qꝛ dn̄s Jesus christꝰ in gl'ia est dei patris ⌊⁊ induerūt eum vestimētis suis⌋ in signuȝ assumpte paupertatis ⁊ infirmitatis. ij. Coꝝ.ix. Scitis grām dn̄i nr̄i iesu christi. quia propter vos egenus factus est cū esset diues vt vos illius inopia diuites essetis Job.vj. Saccum cōsui sup carnem meam Ps̄.xxix. Concidisti saccū meū ⁊ circūdedisti me leticia ⌊Et duxerūt eum⌋ hoc est. traxerūt eū sed obedientē. Vn̄ hanc ductiōem vocat portatiōem Hiere.xj. Ego quasi agnus qui portat ad victimā ⌊vt crucifigeret⌋ Job.vij. Elegit suspendiū aīa mea ⁊ mortem ossa mea ⌊Exeuntes aūt⌋ Hic tangit cōlcatiōem crucis chr̄i in via eductiōis factā gentili an̄q̄ cōlcaretur israeli. In signū redēptionis gentiliuȝ. Dicit igit q̄ ⌊inuenerūt⌋ diuina ordinatiōe pcurante hoc in psagiū futuroꝝ ⌊hoiem⌋ natura licet moribꝫ esset siluestris Ps̄.cxxxj. Inuenimus eā in cāpis silue ⌊cyreneū⌋ de cyrena. que est in lybia vbi gētilitas habitabat ⌊noīe Simonē⌋ propter futurā obedientiā mādatoꝝ ⌊hunc angariauerūt⌋ Angaria est seruitus violenter exacta: ⁊ in ppria psona exhibita. Perangaria aūt est seruitus violēta in rebꝫ psone impensa: ⁊ nō in ppria psona. Et significat eos qui inuite christi crucē propter carnis cōtradictiōem suscipiūt: ⁊ tn̄ portant Gal.v. Qui sūt chr̄i carnē suā crucifixerūt cū vicijs ⁊ ꝯcupiscentijs ⌊vt tolleret crucē eiꝰ⌋ Sup.xj. Tollite iugū meū sup vos ⁊c. Rho.xv. Debemus nos firmiores imbecillitates infirmoꝝ sustinere ⁊ nō nob placere. Chr̄s em̄ sic dicit Joā.xix. Primo exiuit baiulans sibi crucē. Deinde infirmatus: lassitudine illusionū ⁊ verberꝝ: que tota nocte ⁊ pte diei sustinuerat: volens nobis vere infirmitatis ondere indicia destitutus infirmitate: supportante indiguit Et ad hanc compassionē gentilis subseruiuit. Et dicitur Marc.xv. q̄ iste Simon fuit pater Alexandri et Rufi. qui rustici noti erāt ab omnibꝫ. ⁊ post resurrectionē fidem suscipientes.

Et venerunt in locum q̄ dr golgatha qd̄ est caluarie locꝰ Et dederūt ei vinū bibere cum felle mixtū. Et cuȝ gustasset noluit bibere Pꝰq̄ autē crucifixerunt eū diuiserūt vestimēta eiꝰ sortē mittētes. vt adimpleret qd̄ dictū est p pphetā dicentem: Diuiserūt sibi vestimenta mea ⁊ sup vestē meā miserunt sortē. Et sedentes seruabāt: ⁊ imposuerūt sup caput eius causaȝ ipiꝰ scriptaȝ Hic Jesus est rex iudeoꝝ Tūc crucifixi sunt cum eo duo latrones vnus a dextris ⁊ vnus a sinistris.

Hec sunt crucifixionē Cōcomitātia. Horror loci. Potus amaritudinis. Expoliatio ⁊ Suspensio nude veritatis. Circūuallatio violente crudelitatis. Supscriptio reatus. ⁊ Turpium associatio quos idem locus optimo dn̄o sociauit Dicit igitur ⌊Et venerunt in locum⌋ supplicij ⌊qui dicitur golgatha⌋ quod euāgelista interpretatur ⌊quod est caluarie locus⌋ Non a caluaria ade quam ibi quidā sepultam mentiunt: cum Adā in Josue iuxta ebron sepultus eē legatur. Sed quia ibi caluarie iacebant latronum ⁊ damnatorum p iusticiam publicam. Et hoc fuit vt ipe horror loci: morti penam cumularet Heb.xiij. Jesus vt sanctificaret p suum sanguinē populū extra portam passus est. Exeamus igitur ad eum improperiū eius portātes ⌊⁊ dederunt ei⌋ debilitato ⁊ lassato verberibus ⁊ tractibꝫ sitienti ⌊vinum bibere cum felle mixtum⌋ vt impleretur qd̄ dictū est Deut. xxxij. Vua eorū vua fellis ⁊ botrus amarissimus Et attende q̄ bis potatus est suspendendus. et

in cruce suspẽsus. Suspẽdendus hic Abachuch. ij. Ue q̃ potũ dat amico suo immiscẽs fel. Dicit aũt Marc.xv. q̃ dederũt ei vinũ myrrhatũ. Et dicẽdũ q̃ myrrhatũ z felle mixtũ fuit. Uel ꝓpter amaritudinẽ dicit hic felle mixtum. Prima rñsio ꝙuenienti or est ps.lxviij. Dederũt in escam meã fel.z in siti mea potauerũt me acето. Quidã etiã dicũt q̃ potauerũt eũ vt citius moreret. z hoc falsum est. q̃ nõ cõparebant ei. z non est naturale vt homo citius moriat ꝓpter potũ nisi cũ febre moriat: sed ideo voluit hoc ꝯtis fieri vt diuineret delectatiõẽ vetiti quã gustauit Adam Threñ.iij. Recordare pauperis mee trãsgressiõis absinthij z fellis ⌊Et cum gustasset ad fauces z linguã ⌊noluit bibere ⌊glutiendo. Uñ Mar.xv. ꝺr q̃ nõ accepit. q̃ ꝯuis accepit ad gustandum: nõ tñ accepit ad glutiendum

P ⌊Postq̃ aũt crucifixerũt eum ⌋in ipa crucifixione⌊ diuiserũt sibi ⌋quattuor⌊ vestimenta eius ⌋ q̃libet tollens vnũ vestimentũ. Sic ꝺr Jo. xix. Sortẽ mittẽtes de ꝙnto vestimẽto q̃ erat tunica inconsutilis. Uñ Joã.xix. Nõ scindamus ea: sꝫ sortiamur de ea cuj⁹ sit. Prouer.xvj. Melius est humiliari cũ mitibꝫ q̃ diuidere spolia cuꝫ superbis Esa.lx. Sicut exultãt victores capta ꝑda q̃n diuidũt spolia Job.xxxix. Agrũ nõ suũ demetũt. z vineam eius quã vi oppresserunt vindemiãt. nudos dimittunt boues. indumenta tollẽtes ⌊vt adimpleretur q̃ dictũ est ꝑ ꝓphetã dicentẽ: Diuiserũt sibi vestimẽta mea ⌋q̃tuor⌊ z sup vestem meã ⌋quintã tunicã inconsutilẽ ⌊miserunt sortẽ ⌋Job.xix. Expoliauit me gloria mea ⌊Et sedentes ⌋quiescẽtes crudeliter in penis eius ⌊seruabant eũ ⌋ ne turbis abeũtibꝫ a discipulis deponeret Job.xix. Obsederũt in giro tabernaculũ meum. frẽs meos longe fecit a me. z noti mei q̃si alieni recesserũt a me ⌊et posuerũt sup caput ei⁹ ⌋ in tabula affixa cruci cõtra caput ⌊causam ipsius ⌋quã ꝓfessus est coã pilato. q̃ aliud ꝙbare nõ poterat ⌊scriptã: Hic est Jesus rex iudeoꝝ ⌋ Uñ Joã.xix. Noli scribere rex iudeoꝝ: sed q̃ ipe dixit: rex sum iudeoꝝ. Rex tñ est. q̃ titulus crucis eũ regẽ fecit Dñe.xxiij. Regnabit rex z sapiẽs erit. Et põt eẽ q̃ q̃dicauit nouũ regnũ: iudex credidit q̃ ꝺ esset mundanũ: z q̃ se regem vellet facere in illo ⌊Tũc ⌋in ipa crucifixiõe⌊ crucifixi sunt cũ eo ⌋ vt maior cẽt sui detestatio q̃si fuissẽ socius latronũ ⌊duo latrones ⌋ꝓ duo genera latronũ spñaliũ Adã q̃ surripe voluit diuinitatẽ sm oẽm sciam. et Qui in actuali pcto surripe vult deo honorẽ imperij. q̃ nõ vult subdi ꝓcipienti deo⌊ vnus ad dextrã ⌋q̃ penituisse ꝺr⌊ z alter ad sinistrã ⌋q̃ remansit in gẽnacia Joã.xix. Et ipleta est scꝑtura dicens Et cũ iniq̃s deputat⁹ est Esa.liij. Cũ sceleratis deputat⁹ est Abachuch.iij. sm aliã trãslatiõẽ. In medio duũ animaliũ innotescẽris. ꝺ ẽ: duoꝝ bestialiter viuentiũ. Et significat spñm salutis in medio carnis z mũdi crucifixum.

Pretereũtes ãt blasphemabãt eũ mouẽtes capita z dicẽtes: Vah q̃ destruis tẽplũ dei: z in triduo illũ reedificas. Salua teipm: Si filius dei es descẽde de cruce. Similiter z principes sacerdotum illudẽtes cũ scribis z seniorib⁹ dicebãt: Alios saluos fecit seipm nõ põt saluũ facere. Si rex israel est descendat nũc de cruce z credim⁹ ei. Cõfidit in deũ: liberet eũ nunc si vult. Dixit em q̃ filj⁹ dei sum.

Dicitur sequẽtia crucifixiõẽ. Et hoc. Quedam sunt facientia ad honorationẽ infirmitatis. Quedam aũt ad demonstrãdam potestatem imaiestatis. Ibi ⌊A sexta aũt hora zc. ⌋Prima harum partiũ diuidit sm differentiam eorum qui dominio illuserunt. Et isti sunt Plebei z Principes z Latrones. De plebeis dicit. ⌊Pretereuntes autẽ blasphemabant euꝫ ⌋hoc est: maledicebant ei. Speciẽ em ꝑ genere ponit. Uel quia se dixit deuꝫ: irrisio maiestatis (que infirmitatem conuersa esse videbatur) blasphemia vocat. Matth.xij. Spũs blasphemianõ remittet neq̃ in hoc seculo neq̃ in futuro⌊ mouentes capita sua ⌋ ps.cviij. Factus sum opprobrium illis: viderũt me et mouerũt capita sua.iij. Regũ.xix. Esa.xxxvij. Spreuit te et subsannauit te virgo filia sion: post te mouebit caput filia hierusalem. Motus aũt capitis atrocitatem significat cordis. dicẽtes irrisorie ⌊Vah q̃ destruis tẽplũ dei z in triduo illud reedificas ⌋Dictum est duoꝝ falsoꝝ testium in pcedenti capitꝫ positum: quod mõ sine scitu ipsorũ impleri incepit. q̃ modo templũ soluerũt⌊ Si filius dei es ⌋Sap.ij. Filiũ dei se nominat z gloriat ꝑtem se habere deum⌊ descende de cruce ⌋Hiere.xviij. Quare futurus es q̃si vir vagus z fortis q̃ nõ possit saluare zc. Abachuch.iij. Ibi abscondita est fortitudo eius: ante faciem eius ibit mors ⌊Similiter z principes sacerdotũ illudẽtes ⌋: Esõ. ix. Man⁹ magistrantiũ ꝓma erat in trãsgressione hac⌊ cum scribis ⌋Esa.xxxvj. Ubi est litteratus: ubi ꝙba legis ponderãs: Ps.lxx. Oñm nõ cognouit ibimus in potentias dñi⌊ z senioribus populi ⌋Job.xxxij. Nõ sunt longeui sapientes: nec senes intelligũt iudiciũ ⌊dicẽtes: Alios saluos fecit ⌋Ironice dicũt Luce.viij. Utiqꝫ dicetis mihi hanc similitudinem. Medice cura teipsum. ⌊seipm nõ potest saluuꝫ facere ⌋Cõtra ꝺ dicitur Esa.lix. Ecce nõ est abbreuiata man⁹ dominj vt saluare neq̃at ⌊Si rex israel ẽ ⌋sicut dicit sanctando Esa.ix. Sup solium Dauid z sup⌊ regnum eius sedebit vt ꝓfirmet illud z corroboret amodo et vsq̃ in sempiternum⌊ descendat nũc de cruce ⌋ liberans se a passione. Cõtra q̃ est ꝓsilium patris de celo. Eccli.vij. Nõ credas te odibilẽ in toto corde tuo. Prouer.j. Fili mi ne adquiescas eis⌊ z credimus ei. ⌋Mẽtiunt. Sed dicerẽt sibi sic. Sup xvj. In beelzebub ꝓncipe demoniorꝝ hoc fieri⌊ Cõfidit in domino ⌋Daniel.xiij. Erat em cor eius fiduciam habens in domino⌊ liberet euꝫ nunc

si vult ⌋Eccli.ij. Respicite filij nationes hominũ. quia nullus speravit in dominoꝝ confusus est: q̃ mansit in mandatis eius z derelictus est ⌊Dixit em quia filius dei sum ⌋Jo.v. Propterea ꝑsequebant eum iudei: non solũ quia hoc fecit in die sabbati: sed quia dixit se filium dei equalem se faciens deo.

Idipm aũt z latrones qui crucifixi erãt cũ eo improperabãt ei.

Tertia est pars. Hiere.xv. Omnes maledicunt mihi. Et Hiere.xx. Omnes subsannabant me. Sed cõtrarium videt dici Luce.xxiij. vbi dicit q̃ vnus latronum arguit alium dicens. Neq̃ tu times deum q̃ in eadem damnatione es: z nos quidem iuste: nam digna factis recipimus: hic aũt nihil mali fecit. Rñdens autem Augus. dicit q̃ pluraliter ponitur ꝓ singulari. Sicut vsitato nomine dicimus. Scz. Rustici deridentes nos. q̃uis non rideat nisi vnus. Melj⁹ dicitur q̃ primo ambo improperabant. Et postea dexter videns signa: compunctus est et socium in peruersitate ꝑdurantem arguit.

A sexta autem hora tenebre facte sũt super vniuersã terrã vsq̃ ad horã nonã

Hic incipit agere de demõstratione diuine ꝟtutis christi patientis q̃ vsq̃ huc abscondita fuit in passione assumpte infirmitatis. Argumẽta autem ostẽsionis sumit a Sex differentijs sicut z ꝓncipium mundi in senario est ꝑfectũ. Sumit ei Ā Destitutione ornatus celestis. z Ā Calamitate assumpti hominis q̃ etiam clamauit se derelictũ ꝓpter ꝑpetuitatis peccatũ. Sumit etiã Ā mysticis argumẽtis aperte reuelatis. Et sumit Ā Mundi elemẽtis reuelatione. Sumit etiã Ā Mortuis sanctis. Et sumit Ā Cõfessione facta a viuis. Primũ ostẽdit Patientis autoritatem. Scõm Passibilis nature ꝟitatem. Tertiũ Figuraꝝ implectionẽ. Quartũ Passionis ꝟtutem. Quintũ Sãctã et passione redeptionẽ. Sextum Futurã et passione fidei dilatationem. Circa Primũ dicit Tria. Scz. Quid factũ Quãdiu z Quantũ sm latitudinem terrarum

Quid. q̃⌊ tenebre facte sunt ⌋Quãdiu. quia La sexta hora vsq̃ ad nonã⌊ q̃ est ꝑ tres horas q̃diu eclipsis naturalis nõ durat Quantũ ditatata ꝑ terras: quia⌊ ꝑ vniuersam terrã ⌋Aut Judeoꝝ vt dicit Origenes Aut etiã simplicit sicut videt Dionys. dicere. Qui dicit se hanc eclipsim cũ sancto Apolliphanio vidisse apud Heliopolim ciuitatem egypti. Et dicit q̃ facta fuit cũ lune tã deesset. z hoc est cũ esset q̃ntadecima q̃n nulla potest esse naturalis eclipsis q̃ illa nõ fit nisi in ꝓiunctione luminariũ. Uñ z multa dicit fuisse i illa eclipsi Q̃ vicꝫ luna rãtũ in trib⁹ horis mouebat. q̃ntũ in trigita diebꝫ moueri debuit. z Q̃ ꝑ eundẽ (al's eãdẽ) portiones circuli ad solẽ accessit z recessit. z Q̃ obscuritas solis a ꝑte oriẽtis incepit: z ex ꝑte occidẽtis incepit reilluminari. Quoꝝ q̃dlibet magꝫ fuit impossibile sm astroꝝ cursuꝫ q̃ ipa eclipꝫ. z Q̃ hec oia indicabant pati iesum q̃ est oim causa. Et

J

Et circa horã nonam clamauit Jesus voce magna dicens: Eli eli lama zebthani. hoc est: Deꝰ meus deus meꝰ vt quid dereliquisti me Quidã autẽ illic stãtes z audiẽtes dicebãt: Heliã vocat iste Et continuo currẽs vnꝰ ex eis acceptã spõgiã impleuit aceto: z iposuit arundini z dabat ei bibere. Ceteri vero dicebant: Sine: Videamꝰ an veniat helias liberans eum. Jesus aũt iterum clamans voce magna emisit spiritum

⌊Et circa horã nonam clamauit iesus ⌋z ꝺ est: q̃ ibi oñdit ꝟitas assumpte infirmitatis. Et dicunt Tria. Primũ est clamor ꝑ magnitudine cause passiõis q̃ est pcm̃ ꝓplasti. Scõm est ꝓtinax malitia turbe circũstãtis. Tertiũ ẽ Iterat⁹ clamor ꝑ magnitudine passionis. Dicit igit⌊ Et circa horã nonã ⌋q̃n sol ꝺclinauerat. Hiere.iij. Uevobis q̃ declinauit dies z lõgiores facte sunt vmbre

R

vesperi⌊ exclamauit iesus ⌋licet esset debilitat⁹. Et cū esset in debilib⁹: ꝛ p̄cipue q̄ exangues ꝛ iā pene exanimes facti sunt sit vox acuta ꝛ debilis: tamē clamauit ⌊ voce magna di. ⌋ vt demōstraret illō qđ dixit Jo. x. Nemo tollit a me aīam meā ꝫ ego pono eā ꝛ iterū sūmo eā. ꝛ eadē ꝟtute trāscēdēs debilitatem nūc clamat Heb. v. Qui in dieb⁹ carnis sue p̄ces supplicatiōesq3 ad deum cū clamore ꝛ lachrymis offerēs in oib⁹: exauditus est ꝓ sua reuerētia. Et hec est vox turtur⌊ q̄ audita ē in terra nr̄a. Cañ. ij. ⌊ Eli eli ⌋ Bis dr̄: q2 in duabus naturis vere filius fuit. ꝛ in vtraq3 par̄ vere su⁹: de⁹ sibi in idētitate eēntie ꝫm deitatez ꝛ i inhitatiōe sūme grē ꝫm hūanitatē ꝯiūct⁹. Jo. xx. Ascēdo ad p̄rem me. ꝛ pa. ve. deū me. ꝛ deū ve ⌊ lama esebthani ⌋ Miseriā ꝓtoplastoꝝ deplora ꝑ q̄ rediměda ꝓtectio diuinitatis infirmitatem humanitat⌊ passioni exposuerat ꝛ sic dereliq̄rat⌊ Hoc est: De⁹ meus ꝛc. ⌋ Verbū est euāgeliste interp̄tant⌊ sermonez hebraicum Esa. liiij. Ad punctū in modico dereliq̄ te. ꝛ in miserationib⁹ magnis congregabo te. Esa. lx. In indignatione mea ꝑcussi te: ꝛ in reconciliatōe mea misertus sum tui. Esa. liij. Nos putauim⁹ eū ꝑcussuz a deo ꝛ hūiliatū. Dicūt q̄dam q̄ post hunc clamorē saluator legit centuz q̄nquaginta versus q̄ ab hoc loco psalterij vsq3 ad istū ꝟsum: In manus tuas cōmendo spiritum meū: ꝯtinent⌊ Quidam aūt ⌋ rhomanoꝝ gentilium ignari sermōis hebraici⌊ illic stantes ⌋ ꝛ custodiētes eum⌊ ꝛ audientes dicebant: Heliā vocat iste ⌋ ꝓpter figuram dictionis silē eli ꝛ helias. ꝛ ꝑuersi cordis ꝑtinacia quod iudicabat eum alieno indigere auxilio Cuz de eo dicat Hieremias. xxxij. Ecce tu domine fecisti celum ꝛ terram in fortitudine magna: ꝛ non est tibi difficile om̄e verbū Esa. xl. Quis adiuuit spm̄ dn̄i: aut q̄s cōsiliari⁹ eius fuit: ⌊ Et ꝯtinuo currens vnus ex eis ⌋ volens vt mag⌊ puniret⌊ acceptam spongiam ⌋ q̄ multuz in se trahit humorem⌊ impleuit aceto ⌋ qđ acutuz est in actione ꝛ penetratiuū ⌊ ꝛ imposuit arundini ⌋ sambuco vicz vt tangere posset ad os exaltati i cruce⌊ ꝛ dabat ei bibere ⌋ vt impleret illud Thren. iij. Repleuit me amaritudine ꝛ inebriauit me absinthio. Jo. xix. dicit q̄ in cruce pendens dixit. Sitio. ꝛ q̄ tūc accurrēs iste fecit quod hic dictum est ꝛ sic bis potat⁹ in lingua sustinuit passionez eo q̄ lingua ꝯgruit in duo officia. In gustum ꝛ In interpretationē. In quoꝝ vtroq3 peccauit ꝓtoplastus Gustando vetitū. ꝛ Loq̄ndo cuz serpente⌊ Ceteri vero ⌋ damnabili detenti curiositate⌊ dicebāt: Sine ⌋ nō inferendo ei acetū qđ exasperat arteriā vocalem ꝛ sic raucescere facit vocē Acsi dicat. Permitte eū clamare ꝛ inuocare helie auxiliū ⌊ Et videamus an veniat helias liberās eū ⌋ Esa. xxviij. In loquela labij ꝛ in lingua altera loq̄r ad ꝑp̄lm istuz. Et sequit. Et nec sic audient me dt̄ dn̄s ⌊ Jesus aūt iterū ⌋ ꝓ magnitudine passiōis ⌊ clamās voce magna ⌋ Erat em̄ passio dn̄i oīb⁹ passionib⁹ maior Trib⁹ de causis Quaꝝ Una est Melior oīb⁹ natura: vniōe deitat⌊ nobilitata: peccato nō corrupta: nō infirmitate vel senio destituta. Et iō necesse est amarissimā fuisse sep̄atiōe. Alia est bonitas vite: q̄ maxime diligit ab aīa. Ex malicia em̄ vite quidam tedium vite ꝯcipiētes interficiūt seipos. Tertia causa est sumpta ex circūstātijs Quia Innocēs. Quia Corā notis. Quia A vilib⁹ ꝑsonis sacerdotū ministris Quia Ex causa inuidie. ꝛ huiusmōi. De Prima dicit Thren. j. O vos oēs q̄ trāsitis ꝑ viam attēdite ꝛ videte si est dolor sicut dolor me⁹. De Scđa dr̄ Hiere. xij. Reliq̄ domū meā. dimisi hereditatē meā. tradidi dilectā animā meā in man⁹ inimicoꝝ ei⁹. Et Arist. in Ethicis li. iij. Ꝙ fortꝭ ꝟtuos⁹ amariori morte morit inq̄ntū mult⌊ bonis ꝑuat sciēs. Et Aug. narrat q̄ q̄dā stoic⁹ magne ꝟtut⌊ i ꝑiculo maris valde timere inuentus est in quo seru⁹ nauticus inuentus est nō timere. Et cū a ꝑiculo maris liberat⁹ seruus nauticus insultaret stoico dicēs q̄re timuisset: cū ꝓbatū sit apđ stoicos ꝑturbatiōez nō cadere in sapientē Rn̄dit stoic⁹ Nō esse mirū q̄ timuit cū sciret q̄ntis bonis ꝑuaret ꝑ mortē. Sed mirū esse q̄ seru⁹ nō se diu in mare p̄cipitauerit cū desiderio sibi esse deberet vt a tā turpi vita citi⁹ absolueret. De tertio dicit Cant. j. Fasciculus myrrhe dilect⁹ me⁹ mihi inter vbera mea cōmorabit. Quid aūt clamauerit iterato (al's in tāto) isto clamore dr̄ Luce. xxiij. q2 Duo clamauit. Scz. Pater dimitte eis q2 nesciūt q̄d faciunt. Et illud. Pat in man⁹ tuas cōmēdo spiritū meū. Et h̄ ē qđ sequit⌊ emisit spm̄ ⌋ Nullus igit extorsit sed ꝓpria volūtate ꝛ p̄tate sicut voluit ꝑ ꝑcio redemptiōis in man⁹ p̄ris posuit. Hic columba euolat de arca: reditura cū signo clemētie dei ramo virētis oliue. Gen. viij. Hic bn̄dicta gloria dn̄i recedit de tēplo. Ezech. x. Esa. liij. Si posuerit hō ꝓ pctō aīam suā videbit semē longeuū ꝛ voluntas dn̄i in manu ei⁹ diriget. In alioꝝ aūt p̄tate non est ponere vel emittere spm̄. Luce. xij. Stulte hac nocte repetent a te aīam tuā. Sap. xvj. Cū exierit spiritus nō reuertet nec reuocabit aīam q̄ recepta ē sub ꝟtute nature

Et ecce velum templi scissuz est in duas partes a summo vsq3 deorsum.

Sumit hic argumentū a mysticoꝝ reuelatione Z

Et hoc est: q̄ ⌊ veluz scissum est ⌋ qđ velabat arcam ꝯtinentem signa grē ꝛ apparuit nuda veritas ⌊ in duas partes ⌋ mysticoꝝ ꝓbantiū ꝟitatem. ꝛ ꝑ grām iuuantiū ad bonitatez. Primū deseruit filij dei Scđm ꝟtuti⌊ a summo ⌋ qđ est significatū in celo: q̄ ad gaudiuz felicitatis⌊ vsq3 deorsum ⌋ in ꝓfundum inferni: vbi ostendit iudicij seueritas in penis Esa. vij. Pete tibi signū a domino deo tuo in ꝓfundū infreni siue in excelsum supra. Apocal. xj. Uisa est arca testamenti dei in templo dei. Hanc expositionem ꝓbat apl's. ij. Coꝝ. iij. Cum ꝯuersus fuerit quis ad dn̄m auferetur velamen. Deus em̄ spiritus est

Et terra mota ē ꝛ petre scisse sūt

Accipit argumentum ab elementis mundi Dupliciter. A terra quidem: ex qua materialiter corpus hominis constituitur: ꝛ ex lapide per quem duricies cordis infidelis designatur. Dicit igit. ⌊ Et terra mota est ⌋ Ps. lxvij. Terra mota est etem̄ celi distillauerunt a facie dei sinai: a facie dei israel. Et significat mot⁹ iste compunctiōis iustificationē. Esa. xxiiij. Cōmotione cōmouebit terra cōtritione. Confringet terra Tremore em̄ reuerentie ꝯcutit a maiestate eius quez suscep tura erat. Eccli. xxiiij. Penetrabo inferiores p̄tes terre ꝛ inspiciaz omnes dormiētes ꝛ illuminabo oēs sperantes in domino⌊ ꝛ petre scisse sunt ⌋ In signuz scissure duri cordis qđ sanguis passiōis emollit. Ezechiel. xxxvj. ꝛ Ezech. xi. Auferā a vobis cor lapideum ꝛ dabo vobis cor carneum Joel. ij. Scindite corda vestra ꝛ nō vestimenta vestra ꝛ ꝯuertimini ad deum Zacha. xiiij. Scindet mons oliuaꝝ ex media p̄te sui ad orientē p̄rupto grādi valle.

Et monumēta apta sunt: ꝛ multa corpa sanctoꝝ q̄ dormierāt surrexerūt Et exeūtes de monumentis post resurrectionem eius venerunt in sanctā ciuitatē: ꝛ apparuerunt multis.

Hic sumit Argumentū ab ip̄is mortuis ꝛ morte. ꝛ dt̄ Tria Obediētiā electi mortuos reddētis. ꝛ Mortuoꝝ resurrectōez. ꝛ Fidei testimoniū qđ dederūt. De Primo dt̄⌊ monumēta apta sūt ⌋ ad l̄ram Ezech. xxxvj. Aperiā q̄ppe tumulos vros ꝛ educam vos de sepulcris vestris ꝑp̄lus me⁹. Et attēde q̄ licet apta fuerint monumēta in christi passione: tn̄ nō surrexerūt corpa aū tertium diem. Christus em̄ p̄mus liber inter mortuos surrexit. j. Coꝝ. xv. Primitie chr̄s Deinde q̄ sūt chr̄i q̄ in aduētū ei⁹ crediderūt. Apoca. j. Primogenit⁹ mortuorū ꝛ p̄nceps regū terre⌊ ꝛ multa ⌋ Nō oīa ⌊ corpora sctōꝝ ⌋ ibi sepultoruz ⌊ dormierūt ⌋ Ps. cxxvj. Cū dederit dilectis suis somnū ecce hereditas dn̄i⌊ surrexerūt ⌋ Et iō in terra illa sepeliri petiuerunt Abraā Isaac Jacob Joseph ꝛ alij. Et h̄ est significatū. iiij. Reg. xiij. vbi ad tactū ossiū Helisei surrexit mortu⁹⌊ ꝛ post resurrectionē ei⁹ ⌋ h̄ est: christi⌊ venerūt in sctām ciuitatē ⌋ olim Sed tūc ꝑ immundiciā homicidaꝝ facta est Sodoma ꝛ egypt⁹. Apoc. xj. Esa. j. Justicia habitauit in ea nūc aūt homicide⌊ ꝛ apparuerūt mult⌊ ⌋ Ita q̄ in euangelio Nicodemi dicit q̄ filij sci Symeonis duo qui surrexerāt coram sacerdotum p̄ncipib⁹ manifeste in templo testimoniuz dabant resurrectiōis Esa. xxix. Expgiscimini ꝛ laudate q̄ habitatis in puluere. quia ros lucis ros tuus: ꝛ terram gigātiuz detrahes in ruinā. h̄ est: homicidaꝝ iudeoꝝ ꝑ Titū ꝛ Uespasianū

Cēturio aūt ꝛ q̄ cum eo erāt custodientes iesum viso terremotu ꝛ his q̄ fiebant timuerūt valde dicētes: vere fili⁹ dei erat iste.

M Sumit hic argumentum a conuersione gentilitatis. Est autem Centurio qui centum sub se habet milites⌊ et ⌋ illi⌊ qui erant cum eo ⌋ qui sibi commissi fuerant a Pilato vt procuraret supplicium. Et hoc est qđ sequit ⌊ custodientes iesuz ⌋ custodem hoīm. Job. vij. O custos hominū quare posuisti me cōtrariū tibi ꝛ factus sum mihimetipsi grauis ⌊ viso terremotu ꝛ his q̄ fiebant ⌋ Luce. xxiij. Dicit q̄ vidēs q̄ sic clamans expirasset q̄ scz ad clamorem tot apparuerunt signa q̄ totus mundus conclamauit se mortē illam sustinere nō posse⌊ timuerunt valde ⌋ Luce. xxiij. Reuertentes ꝑcutiebant pectora sua dicentes. Et sicut dicit Lucas cōfessione fidei glorificauerūt deum ⌊ Vere filius dei erat iste ⌋ Eccli. xxxvj. Ostende q̄a ab initio creature tue sunt. Sup. iij. Hic fili⁹ me⁹ dilectus in q̄ mihi cōplacui.

Erant autem ibi mulieres multe alonge que secute erant iesuz a galilea ministrantes ei. Inter q̄s erat maria magdalene ꝛ maria iacobi ꝛ Joseph mr̄: ꝛ mater filiorū zebedei

Hic tangit obsequiuz sepulture. Et Primo tāgunt ꝑsone ꝑ quas officiuz illud cōpletur. ꝛ Secundo tangit Modus. Ibi. ⌊ Et accepto corpore Joseph ⌋ Tertio tangitur Sepulcri custodia. Ibi ⌊ Altera autē die que est post parasceuen ⌋ In Primo tangunt Mulieres que aromatib⁹ sepulcruz visitare disponebant. Scđo etiam tāgit Joseph q̄ reddi corpus impetrabat. Et hec patent in littera. In Prima dicit Tria. Scz. Cōmunit mulieres. ꝛ Ad quid illuc cōuenerant. ꝛ Tertio tangit Principales Dicit igit⌊ Erāt aūt ibi mulieres multe ⌋ Quod significatū ē Job. xix. Pelli mee ꝯsumptis carnibus adhesit os meum. Os em̄ fortitudo est christi: Caro apostoli: qui ꝑ fugā ꝛ dubitationem recesserant Pellis autem mulieres que adhesit ossib⁹ ⌊ alonge ⌋ Contra Joā. xix. Stabāt iuxta crucem iesu Maria mater eius ꝛ soror matr⌊ eius. Rn̄sio. Primo steterunt ꝓpe: quia non negabatur damnatis vt sua cum suis disponerent. Et tunc cōmisit matrez discipulo. Et postea cum hoc factuz fuerat oportuit vt longius starent. Et hoc tangit Mattheus ⌊ que secute erant iesum ⌋ Daniel. iij. Nunc sequimur te in toto corde nostro ꝛ timemus te⌊ ꝛ ministrabant ei ⌋ de facultatibus suis. iiij. Regum. iiij. Ecce sedule ministrasti nobis in omnib⁹. Eccli. xxiiij. In habitatione sancta coram ipso ministraui. Luce. x. Martha autez satagebat circa frequens ministerium ⌊ inter q̄s erat Maria ⌋ ꝓprio nomine ⌊ magdalene ⌋ cognomento a castro vnde orta est. Marci. xvj. dicitur. de qua septem demonia eiecerat ⌊ ꝛ Maria ⌋ que erat⌊ Jacobi ⌋ minoris ꝛ⌊ ioseph ⌋ qui cognominabatur iustus⌊ mater ⌋ ij. Machab. vij. Supra modum mater mirabilis ꝛ bonorum memoria digna⌊ ꝛ mater filiorum zebedei ⌋ q̄ Supra. xx. regnum filijs postulauit. Dicitur autem q̄ ꝛ Maria salome ibi fuit sed tunc forte lassa ab eis parum diuerterat

Cum sero autem factuz esset ve

nit quidam homo diues ab arima
thia nomine Joseph: qui ⁊ ipse di
scipulus erat iesu. hic accessit ad
Pilatum et petijt corpus Jesu.
Tunc Pilatus iussit reddi corp⁹.

Hic describit psonam que corpus impetrauit. Dicit Mattheus circa hoc. Tempus Naturam: Fortunam Locum: Nomen Professionẽ: ⁊ Modum impetrandi ⁊ Concessionem Pilati Dicit igit [Cum sero autem factum esset] Postq̃ vterq; sol lucem suam abscondit in Parasceuẽ Ps̃.xxix. Aduesperã demorabit fletus ⁊ ad matutinũ leticia [venit] qa de die manifestare nõ aus⁹ fuit. Simile Joannis.iij. hic venit ad iesum nocte [quidam homo] Natura rationabilis ⁊ discernens ⁊ humanorũ studiũ habens. Ecõtra de q̃busdã dicit Ps̃.xlviij. Homo cum in honore esset nõ intellexit: compatus est iumentis insipientibus ⁊ similis factus est illis. Hic est homo q̃ ad imaginem dei factus est ⁊ silitudinẽ hominis qui sm deum creatus est in iusticia ⁊ sanctitate veritatis. Eph.iiij. [diues] Ecce Fortuna. Vñ Lu.xxiij dicit nobilis decurio eo q̃ officium publicũ ministrabat [ab arimathia] Que est ciuitas sue natiuitatis: que est Ramata helcane ⁊ Samuelis ciuitas. vt dicit.j. Regũ.j. [nomine Joseph] presago nomine. qui creuit in vtute. Ps̃.lxxxiij. Ibũt de vtute in vtutem videbit deus deorum in sion. In cuius figura Joseph patriarcha pcessit. Geñ.xxxvij. Et Joseph nutritius dñi fuit Luce.j. Matthei.j. Et iste sequẽs obsequit mortuo [qui] accessit [⁊ ipse discipul⁹ erat iesu] Ecce Professio. Jo.viij. Si manseritis in sermone meo vere discipuli mei eritis ⁊ cognoscetis veritatem: ⁊ veritas liberabit vos [hic] vt amic⁹ [accessit ad pilatũ] qr de curia (al's decurio) erat ⁊ familiaris Lu.xxiij. Hic audacter accessit. Eccli.vj. Si possides amicũ i tentatione tribulationis posside eum. [⁊ petijt corpus iesu] Eccli.vij. Mortuo non phibeas gratiam: nec desis plorantib⁹ in consolatione: Et cũ lugẽtib⁹ ambula [Pilatus vero iussit reddi corpus] Hoc est enim pignus quod ante occasum solis debebat reddi. Exodi.xxij. Unde etiã Joan.xix. dicit q̃ petierũt vt nõ remanerent corpa in cruce in die sabbati vt frangerent eorũ crura ⁊ deponerent.

Et accepto corpe ioseph inuoluit illud in syndone munda: ⁊ posuit illud in monumẽto suo nouo: quod exciderat in petra Et aduoluit saxum magnum ad ostium monumenti ⁊ abijt. Erant autem ibi Maria magdalene ⁊ altera maria sedẽtes ɔtra sepulcrũ

N Tangit hic Mod⁹ sepulture. Et dr Duo. Modum sepulture. ⁊ Mulierũ noĩa pnoĩatarũ que sepulture interfuerãt vt locũ sepulcri notarent. Mod⁹ aũt sepulture describit: Primo ex pte corporꝭ Qd Joseph [accepto corpe] vt munere precioso [inuoluit illud in syndone mũda] h est: linteo mũdo. Ex quo etiã statutũ est Ut Corpalia nõ nisi de lineo mũdo fiant qd fcat mundiciã sanctitatis Prouerb.vl. Quesiuit lanã ⁊ linum ⁊ opata est ɔsilio suarũ manuũ. Lanam ad vestimentũ virtutis: ⁊ Linũ de innocentia cãdoris. Deinde describit ex pte sepulcri dicẽs [⁊ posuit illud in monumento] Qd quasi monimẽtũ. eo q̃ in ipo sit monitio ⁊ recordatio mortuorũ [suo] Nõ alieno ne quisq; eijcere posset [nouo] ne si forte alius ibi sepult⁹ fuisset q̃ ille ⁊ nõ dñs resurrexisse diceret [qd exciderat in petra] Ne si forte i terra esset qd effossũ mẽtirent. Etsi esset d pluribus petris diceret: q̃ p remotionẽ lapidũ ⁊ repositionẽ esset ablatũ [Et aduoluit saxũ] integrũ [magnũ] nõ nisi plurium auxilio remouẽdũ: vt indubitata esset fides integri sepulcri. Et iõ dr Esa.xj. Erit sepulcrũ ei⁹ gloriosum Job.v. Ingredieris in abũdantia sepulcrũ sicut infert aceru⁹ tritici in tpe suo. h est: in abũdãtia honoris [⁊ abijt] dimittẽs sepulcrũ custodie tortorũ. Ezech.iij. Abij amar⁹ in indignatiõe spũs mei [Erãt aũt ibi Maria magdalene ⁊ altera maria] mr filiorũ zebedei [sedẽtes cõtra sepulcrũ] vt notarẽt locũ. Ruth.j. Que te terra morientẽ suscepit hec ⁊ me suscipiet Jo.xj. Eam⁹ ⁊ moriamur ⁊ nos cũ eo. Et nõ fit h mẽtio d matre dñi nec d tertia maria. qr mr dñi afflicta nimis ad dẽtẽ ducta fuisse credit. ⁊ i ei⁹ obseqo tertia maria abierat: ⁊ q̃dã de mulierib⁹ alijs.

Altera ãt die que est p⁹ parasceuen: cõuenerunt principes sacerdotum ⁊ pharisei ad Pilatum dicentes: Domine recordati sumus qr seductor ille dixit adhuc viuẽs: post tres dies resurgam. iube ergo custodiri sepulcrum vsq; in diem tertium: ne forte veniãt discipuli eius ⁊ furent eũ ⁊ dicant plebi: surrexit a mortuis. ⁊ erit nouissim⁹ error peior priore. Ait illis Pilat⁹: Habetis custodiã Ite custodite sicut ⁊ scitis. Illi aũt abeuntes munierũt sepulcrũ signãtes lapidem cũ custodibus

Hic tangitur sepulcri custodia. Et dicuntur Tria. Custodie impetratio. ⁊ Custodie concessio. ⁊ Monumenti sigillatio. Custodie autem impetratio tangitur descripta sm Tempus: ⁊ sm Dignitatem impetrantium: ⁊ Rationem impetrationis. ⁊ Ipam postulationem. Et subiungit Causã timoris si non custodiretur. Dicit igitur [Altera autem die que est post parasceuen] hoc est in die sabbati. Sed contra. Tunc non licuit opari: g̃ nec sepulcrũ munire. Ad hoc dicunt q̃ custodia sepulcri non est opus seruile sicut nec sigillatio litterarum. Aliter dicit sm Remigium q̃ parasceuen nõ ponit pro die sed p preparatiõe ad festum. Unde dies altera a pparatione fuit sexta feria que erat luna.xv. quia in quinta feria pparatio facta fuit. ⁊ hoc probabile fuit quia nisi statim munitum fuisset sepulcrum in prima nocte poterant timere furtum [cõuenerunt] vt nec mortuo pcerent [principes sacerdotum] In quib⁹ auctoritas [⁊ scribe] in quib⁹ magisterium erroris Hiere.iiij. Sapientes sunt vt faciant mala: benefacere autẽ nescierunt [⁊ pharisei] in quib⁹ simulata sanctitas [ad Pilatum] qui pfuit reipublice [dicentes] detractorie. Ezech.xxij. Uiri detractores fuerũt in te ad effundendũ sanguinẽ. Job xix. Cum recessissem ab eis detrahebant mihi [Domine] Allegant rationẽ qua psuadeãt [recordati sumus] Multorũ bonorũ nullã habebãt memoriam: sed ei⁹ qd obesse poterat optime recordã
O tur [qr seductor ⁊c̃.] Et de talib⁹ dixit Joã.viij. Honorifico prẽm meũ ⁊ vos inhonorastis me. Ps̃.cviij. Pro eo vt me diligerent detrahebãt mihi: ego autẽ orabã. Erat tñ seductor in bono Hiere.xx. Seduxisti me dñe ⁊ seduct⁹ sum. fortior me fuisti ⁊ inualuisti. Sed isti dicũt in malo sm q̃ seductor dr. Seorsum ducto a veritate ductor. Jo.vij. Quidã dicebãt qr bon⁹ est. alij dicebãt nõ: sed seducit turbas [dixit adhuc viuẽs] Putabãt eũ in toto mortuũ q̃ dixit. ego sũ via vitas ⁊ vita. Jo.xiiij. [Post tres dies resurgã] Sup.xx. ⁊ etia die resurget. Osee.vj. Uiuificabit nos post duos dies. in die tertia suscitabit nos [iubeq̃] Petitio est [custodiri sepulcrũ] Et licet h in malicia dicerent: tñ hoc spũsctõ pordinãte dixerũt vt q̃nto custodiuerit diligẽti⁹: tanto fides resurrectõis certior appareret. Et hoc significatũ est Judicũ.xvj. Ubi philistijm obsiderũt Samsonem in gaza gl'iãtes q̃ iam cõprehẽdissent eũ ɔclusum infra suas portas ⁊ seras [vsq; in diem tertiũ] qñ putabãt ⁊ corruptũ fuisse corpus: ⁊ falsificatũ vbum Nõ attendentes quod Ps̃.xv. dicit. Nõ dabis sctm̃ tuũ videre corruptionem: notas mihi fecisti vias vite. Act.ij. Quẽ de⁹ suscitauit solutis dolorib⁹ inferni. Iuxta qd impossibile erat teneri illũ ab illo Et subiungũt timoris causam q̃ nõ fuit fides vitatis sed mẽdacij ptinacia [Ne forte veniant discipuli eius] ⁊ h mirabile est: qr discipuli videntes eũ pmãere i morte poti⁹ recederẽt detestãdo eũ ⁊ palãdo vias ei⁹: q̃ q̃ de morte causas errorꝭ fabricarẽt Et pter hoc dicit in Ps̃.xl. Tu autẽ dñe miserere mei ⁊ resuscita me ⁊ retribuã eis [⁊ furent eũ] Turpe furtũ esset fetidi hominis mortui. Et iõ dr Job.xix. En decies ɔfudistis me: ⁊ nõ erubescitis oppmẽtes me. [⁊ dicãt plebi] Hoc fuit eis tota cã timoris [quia surrexit a mortuis] Et est stulticia custodire quo ad eos: qui si vincens mortem ⁊ infernũ: surgit a mortuis: quid prodest custodia infirmi hominis: Et hoc est quod prius dictũ est. q̃ omĩa hec ordinauit spiritussanctus in fidei demonstratõe. Osee.xiij. O mors ero mors tua: morsus tuus ero inferne [⁊ erit nouissimus error] de pdicatione vite immortalis p multos disseminatus [peior priore] qui p vnũ ⁊ mortalẽ disseminatus est.ij. Pet.ij. Canis reuersus ad vomitum suum: ⁊ sus lota in volutabro luti. Dicunt tñ verũ q̃ ad se. qr pmo ignorabãt: mõ aũt ɔtẽnunt pniam. Act.xiij. Contẽnitis verbũ ⁊ indignos vos iudicastis eterne vite Esa.vj. Exceca cor populi huius ⁊ oculos eius claude: ⁊ aures eius aggraua: ne forte videant oculis ⁊ aurib⁹ audiãt ⁊ corde intelligant ⁊ ɔuertantur ⁊ sanẽ eos [Ait illis Pilatus] annuẽs petitioni eorũ q̃ humanũ captabat fauorẽ. ps̃.lij. Confusi sunt qui hominib⁹ placent qm̃ deus spreuit eos [Habetis custodiã] hoc est: custodes sunt pati militis vicẽ presidis [Ite custodite sicut scitis] Quasi di. Sufficiat vobis q̃ in mortẽ ɔsensi innocentis: que restant facite sicut vultis. Hiere.lj. Leuate signum: augete custodiam: pparate insidias: qr cogitauit dñs ⁊ fecit q̃cunq; locut⁹ est [Illi aũt abeũtes] accepta potestate [munierũt sepulcrũ] Job.xix. Obsederũt in giro tabernaculũ meũ Eccli.xj. Multe sunt insidie dolosi. Et subdit Modũ munitiõis duplicẽ [signãtes] anulis suis [lapidẽ] suppositum [cũ custodibus] in circũitu positis Dañ.vj. Obsignauit rex lapidẽ q̃ positus erat sup os laci anulo suo: ⁊ anulis optimatũ suorũ. Geñ.xlix. Requiescẽs accubuisti vt leo: qs suscitauit eum: Sic igit terminat Sepulcri custodia.

Capitulum.XXVIII

V Espere aũt sabbati q̃ lucescit i prima sabbati venit Maria magdalene ⁊ altera maria videre sepulcrũ.

Sicut chr̃s mortu⁹ ẽ pter delicta nr̃a, vt nos a morte absolueret. A
Ita resurrexit pp̃ nr̃ã iustificationẽ: ⁊ vt nos ad immortalitatem secum educeret ⁊ Ut sua resurrectio nr̃e resurrectiõis causa eẽt. Et agit in isto vltimo caplo ostendens eã Tripliciter Scz In Testimonio creaturarũ. ⁊ Testimonio custodum inimicorũ suorũ. qr nõ est suspectum testimoniũ vitatis ab hoste phibitũ. Deut.xxxij. Nõ eñ est de⁹ nr̃ vt dij eorũ. ⁊ inimici nostri sunt iudices. Hoc aũt testimonium inducit Ibi. [Qui cũ abijssent: Ecce q̃dã de custodib⁹ ⁊c̃.] Tertio autẽ astruit Fidem resurrectiõis cũ demõstratiõe prãtis q̃ dat mãdata pdicãde vitatis. Ibi. [Undecim ãt discipuli. Priã harũ subdiuidit in Duas. In Quarũ Prima astruit resurrectio p creaturas chr̃o resurgẽti deseruiẽtes. Et in Scda Testimoniũ hoc confirmat p apparitionem chr̃i aperte factam Ibi. [Maria magdalene ⁊c̃.] Circa testimoniũ resurrectionis Duo inducunt. Scz. Ipm testimoniũ ⁊ Rei testificate mulierib⁹ iniunctũ pconium. Ibi. [Cito euntes annũciare discipulis ⁊c̃.] Circa Primũ Tria dicunt. Scz. Tẽpis ɔgrui circũstantia Adducit⁹ psonarũ quib⁹ testificatio est facta. ⁊ Ipa

resurrectiõis testificatio. De Primo hora dicit
[Vespere aũt sabbati] Vesperã scriptura cõ-
putat p nocte. vñ Geñ.j. Factũ est vespere z mane
dies vnus. Et sic ꝯiungit hic duos terminos no-
ctis. In quoꝝ Primo Lux recumbit. z i Secũdo
orit: dicẽs [que] trãsacta nocte [lucescit] in mane
[in primã] feriam [sabbati] ħ est a sabbato. Et
nõ facit mentionem noctis significans. vt dicit Pe
trus beati Gregorij diacon9. qz hec nox est: q̃ sicut
dies illuminabit. z nox illuminatio mea in delitijs
meis Michee.vij. Cum sedero in tenebris domi-
nus lux mea est. Significat aũt euãgelista ex mo-
do loquẽdi q sancte mulieres in nocte post sabba
tum venire disponebant: p hoc q aromata empta
preparauerũt. z in diluculo puenerũt. Vñ Mar.
xvj. Valde mane vna sabbatoꝝ. hoc est: pma sab-
batoꝝ: veniunt ad monumentum orto iam sole.
Et ideo dicit Luce.xxiiij. q ibant diluculo ad mo
numentũ Cum eñ Marcus dicat: orto iam sole.
intelligit qñ radij solares apparẽt i nubibꝫ nõ sup
terraz. z hoc est qñ lucescit hora in mane diei seqn-
tis. Hoc est q dicit Ps.xxix. Ad vesperã demora
bit fletus: z ad matutinũ leticia [venit Maria]
Tangit aduentũ psonaꝝ quibꝫ factũ est testimoni
um [magdalene] q̃ ardẽtius ceteris amabat eũ
[z altera Maria] vna de tribus marijs. Ruth
iij. Scit tota domus israel mulierem te vtutis esse.
[videre sepulcrum] Per metonomiaz: hoc est
sepulcrum [vt vngerẽt eum] sicut dicit alius eu
angelista. Si querit de tempore resurrectionis: di
uersi diuersa sentiunt. Greg. dicere videt q media
nocte surrexit: per illud Judicũ.xvj. Samson for-
tissim9 media nocte surrexit z portas gaze tulit ad
supercilium montis. Prouer.vlt. De nocte surre-
xit deditqz predam domesticis suis z cibaria: hoc
est. refectionem de gaudio resurrectiõis ancillis su
is. Augustinus videtur dicere q ante auroram
parum vt tenebras nostras in lucem se mutare de
signaret. Genes.xxviij. Mane surgens Jacob zc.
Et ideo beate fuerũt mulieres que mane vigilabãt
ad ipm. Ps. De mane vigilabo ad te. Prouerb.
viij. Beatus homo qui audit me. z qui vigilat ad
fores meas q̃tidie z obseruat ad postes ostij mei.
Esa.xxvj. Aĩa mea desiderauit te i nocte. sed z spũ
meo in pcordijs meis de mane vigilabo ad te.

Et ecce terremotus factus est magnus.

Hic dant resurrectiõis testimonia. Primo qui
dem de pfundo inferni. Et Scdo de Excelso sup.
sicut dicitur Esa.vij. De Profundo dicit Euidenti
am testimonij cuz dicit [Ecce] Ps.xcij. Testimo
nia tua credibilia facta sunt nimis. Scdo tangit
Rem testantem [terremotus] Et Tertio Quã
titatem: cuz subdit [factus est magnus] quia
ab intimis terra concutit qz chris victor ab inferis
resurrexit. ps.lxvij. Terra mota est. etenĩ celi distil-
lauerunt a facie dei: sinai a facie dei israel. Ps.lxxv
Terra tremuit z quieuit duz resurgeret in iudicio
deus Et hoc est: testimoniũ de inferno Testimo
niũ autẽ de excelso supra subdit cum dicit.

Angel9 ei dñi descẽdit de celo z accedẽs reuoluit lapidẽ z sedebat super eũ. Erat aũt aspect9 eius sicut fulgur: z vestimenta eius sicut nix. Pre timore ãt ei9 exterriti sũt custodes: z facti sũt velut mortui.

Et diuidit in Duo. Primo eñ ponit Descripti B
onẽ testificantis. z Scdo Certitudinem testimonij
Ibi. [Rñdens aũt angelus] Descriptio aũt ange-
li ponit hic. Ab Officio. Ab Autoritate: A Loco: A
Virtutis ope. A Forma aspect9: Ab Habitu. z A
Terrore. Ab Officio cuz dicit [Angelus] quod ẽ
idẽ qd nunci9 Ps.ciij. Qui facit angelos suos spĩ
ri9. Esa.xviij. Ite angeli veloces ad gentẽ ꝯuulsã
z dilacerata. hoc est: ad discipl'os dispsos: z tristicia
dilaceratos: z dubietate ꝯuulsos [dñi] Ecce Au-
ctoritas. qz ministri sunt chri dñi sui: z ab ipo hñt
legationis auctoritatẽ. Sup.iiij. Accesserũt angeli
z ministrabant ei. Dañ.vij. Milia miliũ assistebãt
ei. z decies milies centenamilia ministrabãt ei [de
scendit] z ꝯdescendit hominibꝫ [de celo] vt ho
minibꝫ oparet. Et videt cõtrariũ qd dicit Joã.xx.
Ubi dicunt duo angeli visi fuisse. vnus ad caput
vn9 ad pedes. Sed dicendũ q in monumento vi
si sunt duo. sed monumentuz reserauit vnus: nec
alterius indiguit auxilio. Et forte multi valde cir-
ca monumentũ erant. cũ z ipe dñs esset circa mo-
numentũ. Et hoc significatũ est Geñ.xxxij. Ubi di
citur Castra dei sunt hec. z appellauit nomẽ loci il-
li9 phanuel (al's manaim) ħ est: castra dei [Et ac
cedẽs] vt suo accessu fiduciã darz [reuol. lapi
dem] in sue vtutis demõstratiõem ꝯtra custodes
Precipue qz mulieres dicebant ad inuicez. Quis
reuoluet nobis lapidez ab ostio monumẽti? Et re
spicientes viderũt reuolutũ lapidez. Erat q̃ppe ma-
gn9 valde [z sedebat sup eũ] Qui sicut dicitur
Luce.ij. in Natiuitate pastoribꝫ gaudia nuncians
stabat: Vt ipo situ ostenderet q q̃ in natiuitate pu
gnaturus venerat: mõ resurgens a mortuis q̃ete i
dextera dei ꝯsideret. Col'.iij. Si cõsurrexistis cum
chro q̃ sursum sunt q̃rite vbi chris est in dextra dei
sedens. Esa.xxxij. Sedebit ppl'us me9 in pulcritu-
dine pacis in tabernacul' fiducie z in reqe opulẽta
[Erat ãt aspectus eius] Descriptio est ab a-
spectu [sicut fulgur] i q̃ aspectu terror est malo-
rum. Apocal'.j. Oculi eius sicut flãma ignis. Ps.
cxliij. Fulgura coruscationes z dissipabis eos [ve
stimẽta ei9 cãdida sicut nix] In q̃ notat blã-
dimẽtũ eoꝝ q̃ celestis sũt ꝯuersatiõis z vestimẽtuz
decoris chri. Esa.xlix. His oibꝫ velut ornamẽto ve
stieris. z circũdabis tibi eos velut amictũ. Ps.ciij.
Amict9 lũine sicut vestimẽto [Pre timore ãt ei9]
Describit ħ a terrore fulguris. Tãte eñ maiestatis ap-
paruit q̃ fecit angelos suos spũs z ministros suos
flãmã ignis. q i corde [exterriti sũt custodes]
Etqz cor oibꝫ mẽbris ministrat motũ z vitã Jõ etiã
i corpe [facti sũt velut mortui] Exo.xxxiij. Nõ
videbit me hõ z viuet. Et erq̃ sic emarcuerũt custo-
des ad visum vni9: q̃d eẽt si duodeci legiões taliũ
misisset: Dañ.ix. Dñe i visiõe tua solute st ꝯpages
mee z nihil i me remãsit viriũ Sap.v. Videñs ãt zc.

C **Rñdens aũt angelus dixit mlieribus: Nolite timere vos.**

Hic tangit testimoniũ qd ptinet in duobꝫ. In Cõ
fortatõe vicz ꝯtra timorẽ. z Veritatis demõstrati-
onẽ ꝯ dubietatẽ. Sed hoc pmittit euangelista di-
cẽs [Rñdens] Nõ ad vba sed ad corda trepidã-
tia [angelus dixit mulieribꝫ] exterius sonãs
p corpus assumptũ. Et ħ dignũ fuit. qz iste fuerũt
que luctabant oõne z desiderio cũ angelo: non di
mittẽtes eũ nisi bñdiceret eis Geñ.xxxij. Nõ dimit
tã te nisi bñdixeris mihi Osee.xij. Inualuit ad an-
gelũ z ꝯfortatus est: fleuit z rogauit eũ. Et est con
cordãs tps. qz lucta Jacob facta est in aurora que
aureã horã pfigurabat resurrectiõis qñ iam radij
gloriose felicitatis diffusi sunt in nube assũpte car
nis [Nolite timere vos] Discretionẽ notat p-
nomen. Q.d. Illi timeãt q̃ ad gloriã nrãm nõ pti-
nent. Vos aũt q̃d timetis q̃ vros ꝯciues videtis:
Judicũ.vj. Pax tecũ ne timeas nõ morieris Dañ.
x. Noli timere vir desiderioꝝ pax tecũ ꝯfortare et
esto robustus.

Scio eñ q iesum qui crucifixus ẽ queritis: nõ est hic:

Hic ponit veritatis assertio quã asserit a Tribꝫ
A Consciẽtie reuelatiõe vt cetera melius credãt. A
Preteritoꝝ recordatõe. A Presentiũ demõstrati-
one. De Reuelatõe ꝯscie est [Scio eñ q iesuz
q̃ crucifixus est q̃ritis] Ps.xxiij. Decet gene
ratio q̃rentiũ dñm Sap.j. In simplicitate cordis
q̃rite illũ. Et aũt dr [q̃ crucifixus est] Nõ dr ad
specificandũ sed ad dubiũ de cordibꝫ eaꝝ expellen
dũ. Et subinfert ex ħ assertõem dicẽs [nõ est hic]
corpali pñtia. Sic eñ dr ali9 euãgelista Lu.xxiiij.
Quid q̃ritis viuentẽ cũ mortuis.

Surrexit eñ sicut dixit

Ecce astruit A memoria pteriti. Dixit eñ sup.xx
Et tertia die resurget. z.xxvj. Post q̃ aũt resurrexe
ro pcedã vos in galileã. Sup.xij. Sic fuit Jonas
in vẽtre ceti tribꝫ diebꝫ zc.

Venite z videte locũ vbi positus erat dominus.

Astruit hic A demõstratõe pñtiũ Dicẽs [Veni
te] Joã.xx. Inclinauit se maria z pspexit in monu-
mẽtũ [z videte] ꝯsiderate diligẽter locũ. Quia sic
dr Luc.xxiiij. Corpus iesu nõ inuenerũt: sed lintea
mina z sudariũ qd fuerat sup caput iesu seorsũ po
sitũ: inuolutũ in vnũ locũ [vbi positus fuerat
dñs] Vñ dr Joã.xx. q sublatum credidit. z dixit
Dñe si tulisti ipm dicito mihi vbi posuisti eũ. z ego
eum tollam.

Et cito eũtes dicite discipulis ei9 Quia surrexit: z ecce pcedet vos i galileã: Ibi eũ videbitis. ecce predixi vobis.

Hic iniũgit nũciationẽ resurrectõis in q̃ sancte
mulieres aple sunt aploꝝ. Sic eñ in pma puari-
catõe mors p angelũ malũ venit ad feminã: z p fe-
minã ad virũ: Ita nũc nũcia vite p angelũ veniũt
ad feminas: z p feminas ad viros. Dicunt aũt hic
Duo. Iniũctio nũcij boni. z Cõfirmatio vitatis. In
iunctio aũt nũcij optimi: pficit In Velocitate nũ-
ciantiũ. z Determinatõe eoꝝ q̃bꝫ fit nũciũ. z Quid
nũciet. De Primo dr [Cito eũtes] Et notat Ve
locitatẽ. z Velocitatis ꝯtinuatiõem. De Velocita-
te dr [Cito] Esa.xl. Currẽt z nõ laborabũt. vola-
bũt z nõ deficiẽt [cito] inq̃ gaudio vos agitãte ex
citãte Ps.cxviij. Viã mãdatoꝝ tuoꝝ cucurri cũ
dilatasti cor meũ Ps.cxlvij. Velocit currit sermo
eius [eũtes] ꝯtinue sine mora inposita. iiij. Re.
iiij. Dixit sunamitis pgẽs ad pham. ne mihi faci-
as morã in eũdo [nũciate] iiij. Reg.vij. Dies hec
dies boni nuncij est. si tacere voluerim9 vsq mane
sceleris arguemur Prouer.xxv. Aq̃ frigida aie siti
enti nũciũ bonũ d tra longinq̃ [discipulis ei9]
tristicia dexte :z dubietate vacillãtibꝫ Job.iiij. Va
cillãtes q̃z ꝯfirmauerũt smones tui z genua debi
lia roborasti [z petro] ne despet. pter negatiõem
Luc.xxij. Simon Ecce sathanas expetiuit vos vt
cribraret sic triticũ. ego aũt rogaui p te z tu aliq̃ñ
ꝯuersus ꝯfirma frẽs tuos [Quia surrexit] Tria
sunt nũcianda. Resurrectio. Precessio in galileã.
z Leta visio. Resurrectio intẽtionẽ eleuat. Preces
sio dirigit. z Visio illũinat intellectũ. Vel Resur-
rectio eleuat cor. Precessio rectificat op9. z Visio
ꝯsolat pegrinatiõez incolatus [Quia surrexit]
decetero imortalis sursũ a mortalitate se erexit Col'.
iij. Si ꝯsurrexistis cũ chro: q̃ sursuz sunt q̃rite: vbi
chris est in dextera dei sedens: q̃ sursum sunt sapi-
te: nõ que sup terrã [Et ecce] Q.d. In euidẽti est
statim Mich.ij. Ascendit iter pandẽs añ eos Jo.
x. Proprias oues vocat noiatim. z añ eas vadit z
oues eũ sequunt [in galileã] Que trãsmigratio
facta: interptat: Vt A vicijs ad vtutes. A miseria
ad gloriã: A dissimilitudinis exilio in imaginẽ dei
trãsmigremus. De Primo Ezech.xij. Eris trãsmi
grans añ eos. De Scdo Ps.x. Trãsmigra in mõ
tem sic auis. et est Trãslatio Hiero. De Tertio.ij.
Coꝝ.iij. Nos oẽs reuelata facie gl'iam dñi speculã
tes in eandẽ imaginẽ trãsformamur a claritate in
claritatẽ tãq̃ a dñi spũ [Ibi eũ videbitis] visiõe
leticie q̃ merces est bõꝝ Esa.xxxiij. Regẽ in decore
suo videbũt Esa.vl. Videbitis z gaudebit cor vrm
z ossa vra q̃si herba germiabũt [Ecce pdixi vo
bis] Cõfirmatio ẽ dictoꝝ q̃ dvera ẽ. qz ego nũci9 vi
tatis dico vob Apoc.iij. hoc dr. Amen testis fidelis
Rho.ix. Veritatẽ dico in chro Jesu: nõ mẽtior.

Et exierũt cito de monumẽto cũ timore z gaudio magno currentes nunciare discipulis eius.

Hic incipit mandati euãgelici pfectio. Etqz obe D
diẽtia velox: meret remũeratiõnẽ. Ideo iter obediẽ
dũ visiõe dei sacre mulieres remũerant: z certificã
tur de nuncio qd angelus asseruerat. Dicit igitur
in Primo Quattuor: Omis eñ honestatis mu-
lieres noiat. Velocitatẽ ꝯmemorat. Exit9 d monu
mẽto. Cursum charitatis. Etiã dr ad nũciãdũ disci-
pulis: z q̃bꝫ passionibꝫ afficiebant dñ ista pficerẽt

Dicit igit̃ [Maria] Bñ Maria amaritudĩe plena de hoc ꝙ desolata quẽ aĩa quesiuit nõ inuenit Ruth.j. Uocate me marath: hoc est amarã. quia amaritudie me valde repleuit oĩpotẽs [Magdalena] territa Prouerb.xviij. Turris fortissima nomen dñi ad ipaz ꝯfugit iustus ꝛ saluabit̃ Cañ.vij Collũ tuũ sicut turris eburnea Collũ nexus est capitis ꝛ corpis. Et significat gratiaz que nectit nos cũ capite christo. Ebur aũt candens ꝛ infrigidans refrigeriũ est: ꝛ mũdicia castitatis. Turris aũt fortitudinẽ ꝛ altitudinẽ ꝛ rectitudinẽ. Fortitudo est in aduersis. Altitudo in prudẽtie ꝛ sapiẽtie ꝯtẽplatione ꝛ circũspectiõe. Sed Rectitudo in opib⁹ iusticie ꝛ recta intentiõe [ꝛ altera maria] altera amaritudo de pctĩs in pnĩa Ezech.iij. Abij amarus in indignatõe spũs mei. He due sunt myrrha vngentes dominum Una amara. qꝛ nõ est psens apud (al's ad) dilectũ. Altera amara. qꝛ a dilecto p pctm̃ recesserat Cañ.v. Man⁹ mee distillauerũt myrrhã ꝛ digiti mei pleni myrrha pbatissima [exierũt cito de monumẽto] nõ inuẽto corpe nec ipo Jesu Eccl.xxij. In oĩb⁹ opib⁹ tuis esto velox Prouerb.xxij. Uidisti hoiem velocẽ in ope suo: corã regibus stabit Ezech.j. Quattuor aĩalia ibant ꝛ reuertebãtur in silitudinẽ fulguris coruscãtis. Notat aũt ꝙ de monumẽto vbi nõ est Jesus: cito exeunduz est impantib⁹ angelis. hoc est De religiõe in q̃ nõ inuenit̃ chrs: sed cm̃ vestis. Ibi em̃ piculũ est remanere Luc.xxiiij. Quid qritis viuentẽ cuz mortuis. Illa em̃ sunt monumẽta q̃ dicunt̃ sepulcra ꝯcupiscẽtie vbi nõ est studiũ nisi vẽtris Rho.vl. Chro dño nõ seruiũt sed suo vẽtri Phil.iij. Quoꝝ deus vẽter ẽ Num.xj. Uocauit nomẽ loci illius sepulcra ꝯcupiscẽtie [cum timore ꝛ gaudio magno] Ecce Quib⁹ affectib⁹ mouebant̃ in corde. Timore em̃ nõ mali qđ nõ aderat: sed magni qđ appuerat. Et ille est Timor: in quo cor fugit in stupore ꝛ ammiratõe. ꝛ Gaudiũ est diffusio q̃dã. ꝛ dilatatio animi in ꝯceptu boni. Ut dicere possint Letet̃ cor meũ vt timeat nomẽ tuũ. Et illđ. Seruite dño in timore ꝛ exultate ei cũ tremore [cur.] Jo.xx. Cucurrit Maria ꝛ venit ad Simonẽ Petrũ.j. Cor.ix. Sic curro non q̃si in incertũ Act.ij. Nihil hoꝝ vereor dũmodo pficiã cursum meũ [nũciare discipulis suis] Esa.xij. Notas facite in pplis adinuentiões eius memẽtote q̃m excelsum est nomen eius Ps.ix. Annũciabo nomẽ tuũ fratrib⁹ meis. Hoc ei cõceptũ gaudiũ pferendũ est ad ducẽ Ps.lxv. Narrabo vobis q̃nta fecit aĩe mee Apoc.vl. Qui audit dicat veni.

Et ecce Jesus occurrit illis dicẽs Auete.

Hic ponit apparitionẽ dñi certificantẽ verba angeli. Et dt Quattuor. Benignã ꝛ plenã effectu salutationẽ. Deuotã sanctaꝝ mulieꝝ ꝛ plenã charitate adorationẽ. Dñi apparẽtis quã mulierib⁹ fecit fiduciã ꝛ ꝯfortationẽ. ꝛ Iteratã vt gaudiũ discipl'is nũciet̃ iniũctõem. Dicit igit̃ euãgelista [Et ecce] euidẽter.j. Regũ.ij. Nũq̃d nõ apte reuelatus sum domui pris tui [Jesus occurrit illis] Esa.lxiiij. Occurristi letãti ꝛ facienti iusticiã in vijs tuis Esa.xxj. Qui habitatis terrã austri cũ panib⁹ occurrite fugienti [dicẽs: Auete] Aue brẽ virgini datuz purgauit ave culpe in natiuitatẽ. Sed modo purgate sitis a ve miserie in resurrectiõe Eccl.xxij. Amicũ salutare nõ ꝯfundaris. Iste est ramus virentis oliue quẽ colũba aĩa chrĩ reuertẽs ab infer[is] ad corpus fractis claustr[is] inferni reportauit ad mundũ Gen.viij. hoc est osculũ oris sui Cañ.j. Osculetur me osculo oris sui signo pacis, ꝓpulsata miseria infernalis penalitatis.

Ille aũt accesserunt ꝛ tenuerũt pedes eius ꝛ adorauerunt eum. Tũc ait illis iesus: Nolite timere. Ite nũciate fratribus meis vt eant in galileã: ibi me videbũt.

E

Hic tangit Tria. Accessum charitat[is]. Tentionẽ pedũ imitatõis. ꝛ Adoratõem fidelis ꝯfessionis ꝛ ṽitatis. Dicit igit̃ [Ille aũt accesserũt] qꝛ dilectio querit ꝯiũctionẽ Cañ.j. Inter vbera mea cõmorabit̃ Ps.xxxiij. Accedite ad eũ ꝛ illuminamini [ꝛ tenuerũt pedes eius] Ut reuerentiã exhiberẽt. ꝛ loca clauoꝝ deoscularent̃. ꝛ vestigia imitarent Ps.cxxxj. Adorauimus in loco vbi steterunt pedes eius.iiij. Reg.iiij. Cũ venisset illa sunamit[is] ad virũ dei apphendit pedes ei⁹ [ꝛ adorauerũt eũ] ꝯfessione deitatis Esa.xlix. Uultu in terra demisso adorabũt te Esa.lx. Adorabunt vestigia pedũ tuoꝝ. Sup.ij. Procidẽtes adorauerunt eum [Tũc ait illis Nolite timere] Ecce Cõfortatio Luc.xij. Nolite timere pusillus grex. qꝛ cõplacuit patri vestro dare vobis regnũ Esa.vij. Noli timere. ꝛ cor tuũ ne formidet [Ite nũciate] Iniũctio est officij [fratrib⁹ meis] coheredib⁹ glorie mee Heb.ij. Qui sanctificat ꝛ q̃ sanctificant̃ ex vno omes. ꝓpterea nõ ꝯfundit̃ frẽs eos vocare: dicens Nunciabo nomen tuũ fratrib⁹ meis: in medio ecclesie laudabo te Gen.xlv. Ego sum frater vester quẽ vendidistis in egyptum. Et sequit̃ Pro salute vrã misit me dñs añ vos. Nõ em̃ spnere pt frẽs q̃ sũt os de ossib⁹ suis. ꝛ caro de carne sua [vt eãt in galileã] Hic em̃ locus competit eo ꝙ iam a mortalitate ad imortalitatis gloriã transmigrauerim Esa.ix. Trans iordanẽ galilee gentium. pp'ls qui ambulabat in tenebris vidit lucẽ magnam habitantib⁹ in regione vmbre mortis lux orta est eis Etiã est ꝛ alia causa. quia finem pncipio coniungere voluit. Ibi enim predicare incepit. ꝛ ideo ibidez lucẽ voluit resurrectionis clarescere Apoca.j. Ego sum alpha ꝛ o principium ꝛ finis. Ibi me videbũt visu purgante tristiciam que ex compassione acciderat Joan.xvj. Iteꝝ autem videbo vos ꝛ gaudebit cor vestrum. ꝛ gaudium vestrum nemo tollet a vobis. Istud autẽ non est sic dictum ꝙ ante non viderint. quia ipo die resurrectionis quinquies visus ẽ Primo marie Magdalene in specie hortulani quando dictum est ei. Noli me tangere Joan.xx. Deinde eidem Marie Magdalene cum alijs mulieribus cum irent nunciare discipulis gaudia resurrectiõis vt hic dictũ ẽ. Tertio visus est duob⁹ discipulis eũtib⁹ in castellũ emaus in specie peregrini Luc.xxiiij. Postea visus est petro Qđ q̃lit̃

vbi factũ sit nullus narrat euangelistaꝝ: sed ꝙ factũ sit Lucas cõmemorat Luc.xxiiij. Deinde redeuntib⁹ illis duob⁹ in hierl'm ꝛ narrantib⁹ quõ cognouerũt eũ in fractiõe panis, stetit iterũ Jesus in medio eoꝝ: qđ item est Luc.xxiiij. Et post dies octo iteꝝ visus est ab eis q̃ñ Thomas erat cum eis. Et iterum ad mare tyberiadis q̃ñ stetit in litore Joã.xxj. Et iste sunt septẽ apparitiones oẽs facte anq̃ in galilea videret̃. Sed omẽs ille nõ sunt facte nisi ad fidem resurrectiõis ꝯfirmandã. Sed in galilea pdixit locũ vñ fides illa p totũ mundũ et ordo eccl'iasticus p pdicatõem aploꝝ deriuaret̃. Hic igitur est sensus littere.

Que cum abissent: Ecce quidã de custodibus venerunt in ciuitatem ꝛ nunciauerunt principibus sacerdotum oĩa que facta fuerãt.

Hic tangit̃ testimoniũ resurrectõis factũ ab inimicis. ꝛ iđo est minus suspectũ Tãgunt̃ aũt Duo Quoꝝ Primũ est simplex testificatio ṽitatis. Secundũ aũt Astuta nequitia inducẽs ṽitatis corruptionẽ ꝛ falsitatis assertiõem Ibi [Et ꝯgregati cũ seniorib⁹ ꝛc.] Circa Primũ notãdũ est. Qñ ꝛ Qui ꝛ Ubi ꝛ Quib⁹ ꝛ Quid nũciauerunt Qñ [Que] mulieres [cũ abissent] qꝛ durãte visiõe ꝛ allocutiõe angeli iacebãt imobiles q̃si mortui Job.xxv. Ptãs ꝛ terror apud eũ est Sap.v. Uidẽtes autẽ turbabunt̃ timore horribili ꝛ mirabunt̃ a subitatione insperate salutis Amos.iij. Leo qꝛ rugiet: qs nõ timebit: Exo.xv. Fiant imobiles q̃si lapis: donec trãseat pp'ls tu⁹ dñe: donec ptrãseat pp'ls tuus iste quẽ possedisti [Ecce quidã de custodib⁹] Nõ oẽs. qꝛ quidã illoꝝ territi: sunt cõpũcti ꝛ fugerunt Nañ.iij. Custodes tui sic locuste. puuli tui q̃si locuste locustaꝝ q̃ ꝯsident in sepibus in die frigoris Exortus est sol ꝛ auolauerũt [Et venerũt in ciuitatẽ] De q̃ Esa.j. Justicia habitauit in ea. nunc aũt homicide Nañ.iij. Ue ciuitas sãguinũ vniuersa mẽdacij dilaceratõe plena [ꝛ nũciauerũt] Indocta em̃ simplicitas fatet̃ ṽitatẽ [principib⁹ sacerdotũ] Esa.j. Principes tui infideles socij furũ [Oĩa q̃ facta fuerãt] miracl'a ꝛ apparitiões ꝛ terrores q̃ viderãt.ij. Mach.iij. Heliodorus omib⁹ nũciabat quã expertus fuerat magnificã dei ṽtutẽ.

Et cõgregati cũ senioribus ꝯsilio accepto pecuniã copiosam dederũt militibus dicẽtes: dicite qꝛ discipuli eius nocte venerũt ꝛ furati sunt eũ nobis dormiẽtibus: Et si h' auditũ fuerit a pside: nos suadebimus ei: ꝛ securos vos faciem⁹ At illi acceptea pecunia: fecerũt sic erãt edocti: Et diuulgatũ est ṽbũ istud apud iudeos vsq; in hodiernũ diem.

F

Hic tãgit̃ Ueritatis corruptio. Et dicunt̃ Duo Uicz Corruptio ꝛ Corruptõis nocumẽtũ. Ibi [Et diuulgatũ est ṽbũ istđ] Corruptio aũt tãgit̃ Ex pte corrũpentiũ. ꝛ Ex pte corruptoꝝ. Ibi [At illi accepta pecunia] Ex pte aũt Corrũpentiũ tãguntur Quinq; Quoꝝ Primũ est Ad Corrũpendã ṽitatẽ ꝯcordia. Scđm ẽ Studiũ. Tertiũ est Auaricie q̃ excecat ocl'os istrumentũ. Quartũ est psuasũ mẽdaciũ. Quintũ est Assecuratio ipunitat[is]. Et hec patent p ordinẽ in l'ra. De Prio dt [Et ꝯgregati cũ seniorib⁹] vt sil' possent qđ singulari nõ potuerũt Esa.viij. Cõgregami ꝛ vincimi. qꝛ nobiscũ de⁹ Ps.xv. Nõ ꝯgregabo ꝯuẽtilia eoꝝ de sanguib⁹: nec memor ero noĩm eoꝝ p labia mea Ps.cv. O puit terrã sup ꝯgregatõem abiron [ꝯsilio inito] Ecce Studiũ Gen.xlix. In ꝯsiliũ eoꝝ nõ veiat aĩa mea ꝛ in cetu eoꝝ nõ sit gl'ia mea Esa.viij. Inite ꝯsiliũ ꝛ dissipabit̃: loq̃mi ṽbũ. ꝛ nõ fiet [pecuniã copiosam dederũt militib⁹] Ecce Auaricie instrumẽta p quã corrupta ꝯcupiscibilis. ꝛ iđo inducta est cecitas bone rõnis. Dicit̃ aũt [pecunia copiosa] que tanta est ꝙ supplens necessitates etiã refundi põt ad alios. Et sic custodes ꝛ custodũ amici ditati sunt ab eis.j. Tim.vj. Radix oĩm maloꝝ est cupiditas Eccis.x. Pecunie obediũt oĩa Deut.xvj. Nõ accipias munera q̃ excecãt oculos prudentiũ ꝛ subuertũt verba iustoꝝ [dicẽtes: dicite] Ecce Persuasuz falsitat[is] mendaciũ [qꝛ discipuli ei⁹ venerũt nocte] q̃si essent fures mortui ꝛ fecisse corpis vt seipos decipent. ꝛ in falsitate detinerẽt ex q̃ nihil emolimenti ꝯsequerent̃ nisi Persecutiõem ꝛ Expoliatõem reꝝ suaꝝ. ꝛ Mortẽ turpẽ. Uñ cõstat nihil habere pbabilitatis [ꝛ furati sunt eũ nobis dormientib⁹] Si em̃ dormiuerunt: quõ viderũt: etsi nõ dormiuerũt: quõ auferre discipuli potuerũt: Ps.xxvj. Insurrexerũt in me testes iniqui. ꝛ mentita est iniq̃tas sibi Job.xiij. Disputare cũ deo cupio p⁹ oñdẽs vos fabricatores mẽdacij ꝛ cl'tores puersoꝝ dogmatũ Hiere.ix. Docuert̃ linguã suã loq̃ mẽdaciũ vt iniq̃ agerẽt laborauert̃ [Et si hoc] Ecce Promissio ipunitat[is] vt sic ꝯcupiscibil' corrupta: corrũpit rõem: Ita irascibil' corrupta p spem securitatis: in corruptõe teneat corruptã rõnem. ꝛ nõ redeat ad veritatẽ [auditũ fuerit a pside] q̃ inuitus ꝯdẽnauit eũ. ꝛ ideo citius puniret testes falsitatis [suadebimus ei] nõ ratione sed pecunia. ꝛ ita securos vos faciemus a pena non a culpa Hiere.xvj. Uere mendaciũ obseruauerunt patres vestri vanitatẽ que eis non pfuit Job.xvj. Suscitat̃ falsiloquus cõtra faciem meam cõtradicẽs mihi [At illi accepta pecunia] Corruptio est ex parte corruptoꝝ.j. Tim.j. Homies corrupti mente circa fidem naufragauerunt Ps.xj. Uana locuti sunt vnusquisq; ad proximũ suuz labia dolosa in corde ꝛ corde locuti sunt [fecerũt] igit̃ [sicut erant edocti] Joã.viij. Cum loquit̃ mẽdacium: ex ꝓprijs loquit̃. quia mendax est ꝛ pater ei⁹ iij. Reg.vl. Egrediar ꝛ ero spũs mẽdax in ore oĩm ꝓphetaꝝ eius [Et diuulgatũ est verbũ hoc] hoc est. in cõe vulgus deriuatũ apud Judeos: mẽdaciũ diligẽtes Esa.xxviij. Posuim⁹ mẽdaciũ spem nr̃am. ꝛ mẽdacio protecti sumus [vsq; in ho. diẽ]

Sic impletū est illud Ps. Defecerūt veritates a fi
liis hoim.. Usq3 in hodiernū em̄ diem in mēdacio
illo pseuerant. Hiero. hic dicit in glo. q̄ eadē aua/
ricia que captiuauit discipulū comitē dn̄i: decepit ⁊
milites custodes sepulcri. Et qui reb᷑ eccl'ie abutū
tur in aliis reb᷑ quib᷑ suā expleāt voluptatē: siles
sunt scribarꝫ ⁊ phariseorꝫ ⁊ sacerdotū redimentiū
mendaciū p sanguinē saluatoris. hec est glo. Aug.
sumpta d̄ ꝯcordiis euangelistarꝫ valde bona. que
sex determinat circa lrām q̄stiones. Quarꝫ Prima
est De Tempe terremot' qn̄ acciderit. Scd̄a Qn̄
Magdalene appuerit. Tertia De Numero muli
erū que qn̄q3 due: qn̄q3 tres dicunt'. Quarta d̄ ap
paritiōe angelorꝫ. qꝫ qn̄q3 duo: qn̄q3 vnus legunt'
appuisse. Quinta de angelorꝫ positiōe. qꝫ qn̄q3 stā
tes qn̄q3 sedentes legunt'. Sexta de angelorꝫ allo/
cutiōe. hec glo. Incipit sic Aug. pma sabbati dilu/
culo ⁊c. ⁊ nō ē necesse q̄ verba glose ponamus. qꝫ
quilibet p seipm relegere poterit.

Undecim aūt discipuli abierūt in galileā in montē vbi ꝯstituerat il/lis Jesus. Et videntes eum adora uerūt: quidā aūt dubitauerūt. Et accedens Jesus locutus est eis di cens: Data est mihi omnis pote/stas in celo ⁊ in terra.

G Hic incipit ps illa que est de argumēto vere re
surrectiōis: facta ad hoc q̄ fides indubitata p mū
dū ab ipis testib᷑ pdicet'. Habet aūt Quattuor pa
graphos. In quorꝫ Prio fides astruit' resurrecti/
onis vt testes eius in vitate ꝯfirment'. Scd̄s De/
monstratiōem habet ptātis: Ut ordo eccl'iasticus
ab ipo p gradus instituat'. Ibi [Data est mihi oīs
ptās ⁊c.] Terti' sub hac ptāte ꝯtinet Collatā mini
stris ptātem docendi Sacramenta dispēsandi. ⁊
Ordinē vite f'm diuina mādata determinādi. Ibi
[Eūtes aūt docere] Quartus ⁊ vltim' ꝯtinet in/
deficientiā fontis in grā. ⁊ ptāte sp in eccl'iam ma/
nandi Ibi [Et ecce vobiscū sum ⁊c.] In pmo aūt
dicunt' Tria. Locus. Uisus. ⁊ Per ꝯfortationem
tremor dubitatōis ablatus. In Loco Duo sūt Cō
munis ⁊ Proprius. Dicit igit' [Undecim di
scipuli] q̄ pncipales erāt q̄ ⁊ apl'i noīati sunt. sup
x. Cū quib᷑ tn̄ multi alii pgebant credētes vt hrā vi
sione fruerent'. j. Corꝫ. xv. Uisus est Cephe. ⁊ post
hoc vndecim. deinde visus est plus q̄ q̄ngent' fra
trib᷑ sil' ex quib᷑ multi manēt vsq3 adhuc. quidam
aūt dormierūt [abierūt] a hierl'm [in galileā]
Causa quidē est. qꝫ galilea a gētib᷑ in pte. ⁊ i parte
a iudeis habitabat'. Et predicatio a iudeis debuit
ad gentes transire Act'. xiii. Uobis oportebat pri/
mū loqui verbū dei. sed qꝫ repellitis illud. ⁊ indi/
gnos vos iudicatis eterne vite ecce ꝯuertimur ad
gentes. Et h̄ dixerat sctūs Symeon Luc. ii. Lumē
ad reuelatōem gentiū. ⁊ gloriā plebis tue [in mō
tem] thabor vbi etiā trāsfiguratus est vt putatur
Sup. xvii. [vbi ꝯstituerat illis Jesus] supra
xxvi. Postq̄ aūt resurrexero pcedā vos in galileā
Cōstituit etiā p f'monē angelicū ⁊ ppriū Esa. ii. Do
mus Jacob venite ⁊ ambulemus in lumīe dei no
stri Ps. lxxv. Illuminans tu mirabilit' a montib᷑
eternis: turbati sunt oēs insipiētes corde. Iste est
mons in q̄ bn̄placitū est deo habitare in eo Esaie.
xl. Sup montē excelsum ascende tu q̄ euāgelizas
sion [Et vidētes] Ecce Uisus q̄ ꝯiungit' de/
uotiōis adoratiōi. Dicit igit' [Et vidētes eū]
corporeo intuitu in argumentū vere resurrectiōis
Gen. xxxii. Uidi dn̄m facie ad faciē. ⁊ salua facta ē
aīa mea Luc. xxiiii. Palpate ⁊ videte qꝫ ego ipe sū
[⁊ adorauerūt] verꝫ deū ⁊ viuentez ex mortuis
ꝯfitentes Exod. iii. Adorauerūt pni in terrā Ps.
lxv. Oīs terra adoret te deus [Quidā aūt] ex
apl'is adhuc [dubitauerūt] Dubitatio ē tremor
rōnis q̄ interminate mouet' ad vtrāq3 ptem contra
dictionis. Et hoc aliqn̄ ꝯtingit ex stupore ammira
tiōis. Aliqn̄ ex magnitudine signorꝫ ad vnā partē
⁊ vitate trahente ad aliā. Et aliqn̄ ꝯtingit ex pieta/
te affectus q̄ ita detinet rōnem ad vnū q̄ eruere se
nō pōt ad speculandū alterꝫ. Et ideo distinguitur
Multiplex dubitatio. Est em̄ Dubitatio tarditat'
Sic fuit Thome ⁊ multorꝫ discipulorꝫ Luc. xxiiii
O stulti ⁊ tardi corde ad credendū. Est etiā Dubi/
tatio ammiratōis vt h̄ ⁊ Lu. xxiiii. Adhuc aūt illis
nō credentib᷑ ⁊ mirantib᷑ p̄ gaudio. Est etiā Dubi
tatio ratiocinatōis Joā. j. A nazareth pōt aliquid
boni esse: Lu. j. Quō fiet istud: Est etiā dubitatio
erroris Joā. x. Quousq3 anīas nr̄as tollis: Si tu
es chr̄s dic nob palā. Est etiā dubitatio pietat'. sup
xj. Tu es q̄ venturus es an aliū expectam': Quidā
igit' hic dubitauert ex ammiratōe stupefacti Gen.
xxvii. Ultra q̄ credi pōt ammirās ait. Quis igit' il
le est q̄ dudū captā venatōem attulit ad me: Esa. lx
Tunc videbis ⁊ afflues ⁊ mirabit' ⁊ dilatabit' cor
tuū [Et accedēs] vt suo accessu ausū daret disci/ H
pulis. qꝫ sic d̄r Gen. xlv. Cū diceret ioseph Ego sū
Joseph: nō poterāt rn̄dere frēs nimio terrore pter
riti. Ad q̄s ille clemēter. Accedite inq̄t ad me. Et cū
accessissent ppe. Ego sū ait Joseph frater vr̄ [locu
tus est eis dicēs] multa ptinētia ad illuminati/
onē dubitatōis. Un̄ Marc. vl. Appuit illis Jesus
⁊ exprobrauit incredulitatē ⁊ duriciam cordis. qꝫ
his q̄ viderāt eū resurrexisse nō crediderūt [Data
est mihi oīs ptās] Et q̄re nō d̄r oīs sapientia
vel bonitas. Dicēdū q̄ Sapiētia nota fuit eis eo
q̄ sciuerūt. sic d̄r Luc. vlt'. q̄ fuit vir ppha potēs in
opē ⁊ f'mone corā deo ⁊ oī pplo. Bonitas etiā nota
fuit: eo q̄ aīam voluntarius posuit ⁊ corpis ⁊ san
guis cōicatione dedit. Sz Potētia i ifirmitate mi'
ta: depssa videbat'. ⁊ iō illā ondit. Et tūc q̄rit'. Qua
lit' illā nūc datā sibi d̄t cū oīpotentiā ab eterno ha/
buerit. Si dicat' q̄ d̄t sibi datā f'm hūanitatē: Nō ē
solutio. qꝫ illa etiā data sibi fuit ab istāti sue ꝯcepti
onis. Rn̄sio qꝫ d̄r data qn̄ inotescit f'z Aug. Phi.
ii. Dedit illi nomē qd̄ ē sup oē nomē vt in noīe Je/
su oē genu flectat' celestiū terrestriū ⁊ infernorꝫ [i ce/
lo ⁊ in terra] Quare nō in inferno: Rn̄sio Notū
erat h̄ p resurrectōz. qꝫ nisi ptātē sup iferna habuis
set victor ab iferis nō resurrexisset Eccis. xviii. Oē
qd̄cunq3 voluerit faciet ⁊ sermo eius ptāte plenus
Ps. cxiii. Oīa quecūq3 voluit dn̄s fecit in celo ⁊
i terra ⁊ in mari ⁊ i oīb᷑ abyssis. Sup. vj. Fiat vo
luntas tua sicut in celo ⁊ in terra. Uel possumus
dicere q̄ dicit [Data est mihi omnis ptās] et
nō potentia. qꝫ Ptās nomē est ciuile. ⁊ d̄t potenti/
am stantē ad iuris ordinē. Et iō ordinaturus ec/
clesiā facit mentionē de plenitudine ptātis Dictur'
Petro de pastura ouiū. sic d̄r Joā. vl. Et Cōmissu
rus discipulis dispensationem doctrine ⁊ sacrorꝫ
Rho. xiii. Nō est ptās nisi a deo. Itaq3 q̄ sūt a deo
ordinata sunt. Qui resistit ptāti: dei ordinatōi resi
stit. ⁊ q̄ resistūt: ipi sibi dānatiōem adq̄rūt. Et tunc
planū est quare d̄t [in celo ⁊ in terra] In quib᷑
opat' ptās clauiū. quib᷑ licz nō p̄ualeant porte in/
feri: tn̄ nō sunt claues inferni sic docuimus Su/
pra. xvj. Attende aūt q̄ pter apparitiōes Septem
q̄s sup notauimus Aug. hic in glo. ponit tres esse
factas Octaua aūt est que narrat' hic facta in mon
te galilee. Et Nona est qn̄ recūbentib᷑ vndecim di
scipulis appuit Marc. vl. Et est silis isti: sed non
eadē: nec eadē die facta. qꝫ etiā discipuli nō ita cito
reuersi sūt de galilea. Decima aūt fuit qn̄ eos edu/
xit extra hierl'm in bethaniā. ⁊ a monte oliueti ascē
dit corā eis. sic d̄r Luc. vl. Et Act'. j. Attēde q̄ ap
paruit discipulis plorātib᷑. vt Petro ⁊ Marie ma
gdalene Joā. xx. p qd̄ intelligunt' penitētes q̄b᷑ ap
paret p grām. Apparet etiā piscantib᷑ Joā. vl. p qd̄
intelligunt' pdicantes. Apparet etiā currētib᷑ cū ti/
more ⁊ gaudio. Sup eodē capitulo p qd̄ ītelligū
tur bn̄ in charitatis feruore opantes. Apparuit et
De se ꝯferentib᷑ in via Luc. vl. p qd̄ intelligunt' le/
gētes scripturā. Et hec oīa sunt de pfectione actiue
vite. Apparet etiā Uacantib᷑ siue feriantib᷑ ocio sa
cro Joā. xx. Cū sero esset ⁊ fores essent clause: p qd̄
intelligit' ocium ꝯtemplatōis. Apparuit etiā In ga
lileā ascendentib᷑ vt hic: p qd̄ intelligit' ascensus de
virtute in virtutē. Apparuit etiā in monte Marc.
vl. p quod intelligit' exaltatio intellectus ⁊ excessus
in lumine. Apparet etiā Celū intuentib᷑ qd̄ signifi/
cat raptū cū Paulo in tertiū celū: hoc est p cōside/
ratione Curatōis. Redemptōis ⁊ Eterne beatitu
dinis. Quorꝫ Primū est in chr̄i natiuitate. Scd̄z
in passione. ⁊ Tertiū in resurrectiōe ⁊ ascensiōe.

Euntes ergo docete oēs gentes baptizantes eos in nomie patris ⁊ filij ⁊ spiritussancti: docētes eos seruare omnia quecunq3 manda/ui vobis.

I Cōmemorata ptāte hic trāsfundit eā in psonas
eccl'iasticas f'm ordines tres. Predicāde fidei. Dis
pensatōis sacrorꝫ. ⁊ Ordināde vite Et hec tangit p
ordinē. De Primo d̄t [docete oēs gētes] Do
ctrina: ppriē rōi subiectorꝫ est. Sic sup Quartū ca
pitulū (al's sup capitulo q̄rto) notatū est. ⁊ hic im/
proprie sumit'. ⁊ iō expssius d̄r Mar. vl. Predica
te euāgeliū oīm creature. Predicare em̄ ptinet ad
ea q̄ sunt sup naturā q̄ noster ītellectus nō capit ni
si p fidē Esa. vj. f'm aliā Trāslatōem. Nisi credide/
ritis nō intelligetis. Per h̄ aūt q̄ d̄t [Eūtes] no/
tat instantiā. ii. Tim. vl. Predica vbū insta opor/
tune importune. Un̄ sup. xx. Ite ⁊ vos in vineā me
am Ps. cxxv. Eūtes ibant ⁊ flebāt mittētes semīa
sua. Et aūt d̄t [oēs gentes] sine psonarꝫ accepti
one: generalit' notat esse pdicandū Sap. vj. Pusil
lū ⁊ magnū ipe fecit ⁊ eq̄liter est ei cura de omnib᷑
Jac. ii. Nolite in psonarꝫ acceptiōe hr̄e fidē dn̄i no/
stri Jesu christi glorie Esa. xlix. Dedi te in lucē gen
tium vt sis salus mea vsq3 ad vltimū terre. Et at/
tende q̄ iam dilatat euangeliū: vt totuz capiat mū
dum: qui supra. x. dixerat. In viam gentiū ne abie/
ritis. ⁊ in ciuitates samaritanoruz ne intraueritis
[baptizantes eos] Hoc solū tangit Sacramē
tum. quia hoc est ianua Sacramentorꝫ ⁊ dat esse
spūale. p hoc q̄ est generatio spūalis. ⁊ est ad salu/
tem necessariū. ⁊ iusto ⁊ iniusto vbi sacramētū nō
excludit necessitas. Ibi em̄ baptismus flamis vel
sanguinis vicē supplent sacramēti Joā. iii. Nisi q̄s
renatus fuerit ex aqua ⁊ spūsancto nō potest itra
re in regnū dei. iiii. Reg. v. Uade ⁊ lauare septies i
iordane ⁊ recipiet sanitatē caro tua atq3 mūdabe/
ris. j. Corꝫ. x. Oēs in Moyse baptizati sunt i nu
be ⁊ in mari. De baptismo req̄re supra. iii. [in no/
mine] Nō in nominib᷑. quia Una est essentia tri/
um que operat' in baptismo Num. vj. Inuocabūt
nomē meum sup eos. ego autē benedicā eis. ⁊ iō
non fit in nomine baptizantis. quia Solus deus
benedicit in sacramentis Joā. j. Supra quem vi
deris spūm descendentē ⁊ manentē sup eum: hic ē
qui baptizat [patris ⁊ filij ⁊ spūssancti] ad fi/
dei distinctionē. ideo fiūnt cathecismi in baptismo.
⁊ ideo hanc formam nulli licet mutare Hiere. xiiii.
Tu autē in nobis es dn̄e. ⁊ nomen tuum inuoca/
tum est sup nos ne derelinq̄s nos. j. Joā. v. Tres
sunt qui testimonium dant in celo: pater: verbum
⁊ spūssanctus. ⁊ hi tres vnuz sunt [docētes eos
seruare] per memoriā ⁊ opus. Et hoc est Terti/
um. Quod est doctrina mandatorꝫ. Quod est f'm
virtutes que ratiōi consentanee sunt. Unde phus
Innati sumus eas suscipe. pficere aūt est ab assue
tudine. Et hec sunt doctrinalia vere. Sic d̄t Chry.
Unde Jac. j. In mansuetudine suscipite insitum
verbum. quod potest saluare aīas vestras Deut'.
xxx. Non longe est verbum a corde tuo Rhom. x.
Prope est verbū in ore tuo. ⁊ in corde tuo hoc est
verbum fidei quod pdicamus [omnia] generali
ter. quia dicit' Jac. ii. Qui offendit in vno factus ē
omniū reus [quecūq3 mandaui vobis] Ps.
cxviii. Tu mādasti mandata tua custodiri nimis
Iste igitur est congruus ordo Ut Potestas dei
per gratiam. Intellectus purificet' per fidei doctri
nam Act'. xv. fide purificans corda eorum. ⁊ Pec
catum emundetur p regenerationis sacramentū
Ezech. vj. Effundam super vos aquam mundam
⁊ mundabimini ab omnibus inquinamentis ve/
stris. ⁊ Demū vita pficiatur p mādatorꝫ obediētiā
Jo. xiiii. Siq̄s diligit me f'monē meū f'uabit. ⁊ pr̄
me' diliget eū ⁊ ad eū veniem' ⁊ māsionē apd̄ euz
faciemus. De qua mansiōe subdit.

Et ecce ego vobiscū sū oībus die bus vsq3 ad ꝯsūmationē seculi

Et tangit Quinq3. Potestatis vicz diuīe demō K
strationē. ⁊ Eiusdē verꝫ ⁊ pmū auctorē. ⁊ Eiusdē i

mīstros trāsfusionē. ⁊ Eiusdē ꝑ mīstros successio-
nē. ⁊ Eiusdē vsq; in finē seculi durationē. Demō-
strationē notat cū dr̄ [Ecce] vñ Mar.vl.dr̄. Dño
cooꝑante ⁊ ꝑmonē ꝯfirmāte seq̄ntib; signis. Si-
gnū ei fit ī demōstratiōz ꝑtāt. Auctatē notat cū dr̄
[Ego] Joā.xv. Sine me nihil potest is facere Esa.
xxvj. Oia oꝑa nr̄a oꝑatus es dñe in nob.ij. Coꝝ.
xiij. An exꝑimentū q̄rit; eius q̄ in me loquit̄ chr̄s:
Trāsfusionē ꝑtātis notat ꝑ hoc q̄ dr̄ [vobiscuz
sum] Esa.vij. Et vocabit̄ nomē eius emanuel: b̄ ē
nobiscū deus. Sup̄.x. Qui vos audit me audit. ⁊
q̄ vos sꝑnit me sꝑnit. Est tñ deus etiā alit̄ nobis-
cū. Est em̄ nobiscū Meditantib; Job.xxix. Quis
mihi det vt sim iuxta dies ꝑstinos q̄ñ secreto deus
erat mecū in tabernaculo meo. Est etiā nobiscum
Laborātib; Sap̄.viij. Ut mecū sit ⁊ mecū laboret
Est itē nobiscū Orātib; Sup̄.xviij. Ubicūq; duo
vel tres ꝯgregati fuerint in noīe meo: ibi suz in me-
dio eoꝝ. Est etiā nobiscū Loq̄ntib; vel Predican-
tib; Hiere.j. Ne timeas q̄r ego tecū sum. Est itē no-
biscū fructus cōportantib; Ruth.ij. Dñs vobiscū
Et Judicū.vj. Gedeoni excutiēti frumentū in area
dr̄. Dñs tecū viroꝝ fortissime. Et ꝑ istā cōportatio-
nē itelligunt̄ studētes: grana vitat; colligētes. Est
itē nobiscū. Patiētib; Ps̄.xc. Cū ipo sum in tribu-
latiōe Ps̄.xxij. Nō timebo mala q̄m tu mecū es.
Est etiā nobiscū Pugnātib;.ij. Paralip.xx. O iu-
da ⁊ hierl'm nolite timere neq; paueatis eos: cras
egrediemini ꝯtra eos. ⁊ dñs erit vobiscū. Est etiā
nobiscū Perseuerantib; Gen̄.xxviij. Si dñs de-
us mecū fuerit in via ista qua ego ambulo ⁊ dede-
rit mihi panē ad edendū ⁊ vestimentū quo oꝑiar
erit mihi dñs in deū.ij. Paralip.xv. Dñs vobiscū
eo q̄ fuistis cū eo. Est etiā nobiscū Triūphantib;
Judith.xiij. Aꝑite portas q̄m nobiscū deus q̄ fe-
cit virtutē magnā in isrl'. Hic aūt itelligit [vobis-
cū sum] In oꝑatione eccl'iastice ꝑtātis Joā.xvij.
Tu in me ⁊ ego in eis vt sint in vnū ꝯsūmati [oī-
bus dieb;] Per hoc notat̄ successio lucis eccl'ia-
stice Ps̄.cxviij. Ordinatiōe tua ꝑseuerāt dies q̄m
om̄ia seruiunt tibi Ps̄.xliiij. Pro patrib; tuis na-
ti sunt tibi filij: ꝯstitues eos ꝑncipes sup oēm ter-
rā [vsq; ad ꝯsummationē seculi] Per b̄ no-
tur duratio. Tūc em̄ nobiscum regnabit in secula
Sap̄.xix. In oīb; magnificasti ꝓpl'm tuū ⁊ hono-
rasti in omni tempore: in omni loco assistens eis
Ezech.vl. Nomen ciuitatis ex die illa. ⁊ deinceps
dñs ibidē Esa.lxij. Nō vocaberis vltra derelicta ⁊
terra tua nō vocabitur amplius desolata. Sz vo-
caberis voluntas mea in ea ⁊ terra tua inhabitabi-
tur. Hic em̄ christus est sacerdos ineternum ꝑm
ordinem Melchisedech: Cui est honor ⁊ gloria in
secula seculoꝝ Amen.

Expliciunt Notule super Mat-
theum sz̄m fratrem Albertū d̄ Or-
dine Predicatoꝝ.

Deo gratias Amen.

Opus quadripertitum

Postilllaꝝ diui Alberti magni viri. tum in om̄i ar-
te. tum maxime in diuinis litteris illuminatissimi
⁊ ꝓfundissimi: Qui etsi in alijs suis editionib; ce-
teros vicerit: in hoc tamen oꝑe spiritu eum diuino
agente seip̄m vicisse ⁊ sup̄asse videtur: Ad omniuz
doctoꝝ viroꝝ: ⁊ p̄cipue Euāgelice veritatis ⁊ chri-
stiane fidei amatorū vtilitatem ⁊ ꝓfectum: in felici
Studio Coloniensi Per misericordie pietatisq;
virum Uenerandū magistrum nostrum Artium
⁊ Sacre Theologie Professorem eximium ma-
gistrum Gerardum de Harderwic edis die Colū-
be Pastorem dum vixit: cuius nunc anima in bo-
na pace quiescat: Per ceteros quoq; sacre Theo-
logie Licentiatos ⁊ Magistros: Bursam quam
Laurentij vocant Regētes. zelosos doctrine eius-
dem diui Alberti sectatores ⁊ ꝓpagatores magna
opera ⁊ graui impensa libenter correctum ac emē-
datum cum Indice cuilibet parti annexo feliciter
finit Anno quarto supra Millesimū quingentesi-
mum.

Jesu tibi Laus.

Impressum accuratissima dili-
gentissima expēsis Circūspecti vi-
ri archibibliopole Joannis Ryn-
man de Oringaw: In oppido Im-
periali Hagenaw: Industrij Hen-
rici Gran: ibidez Ciuis in officina.
Finemq;.xvj. Kal'. Aprilis Anno
virginei partus Millesimoquin-
gentesimo ⁊ quinto sortitū est.